

Amun rabe

N. Inn 1207

A11
10

Incipiunt capla librorum Augustini de civitate dei. Quorum sunt xxii capla pmi
De adversariis. nomina xpi quibus inuastaco nibis ppe libe
 bella ita gesta sunt ut victores ppi deos eoz quos viderent par
 cerent victis q. Quam prudentes Romani deos penates troiam quicu
 stodire no poterant sibi crediderint profuturos. De asilo inuoma mtr
 va q neminem liberant a grece. et basilice mplez que omis ad cofugi
 entes ab abazis defenderunt. De generali consuetudine hostiu xre
 tas ciuitates euertere ant quid cato senserat. Quod ne Romaniqui
 den ita villas ceperunt ciuitates ut vitemphs earuz pacerent victis.
 Quod in euerfione nibis que aspa gesta sunt de consuetu acciderunt belli
 que no clementer de potencia venit nois xpi. De comodis atqz in
 comodis q bonis ac malis cora sunt pleniqz. De causis correctio
 pli ppr quas et boni et mali piter flagellantur. Quod fas iam
 sione rex temporalis nichil peccat. De fine tpalis vite sine longi
 onis sine breuione. De sepultura hmanoz xpi que xpianis eia
 si fuit negata melius admittit. Que sit ro scto corpis sepelendi.
 De captiuitate scoz quibus nū q omia solacia defuerunt. De regu
 lo in quo captiuitatis ob religionem eia sponte tollerandū erat ex
 emplū qd tū illi deos colenti pdesse no potuit. An stupras que
 eiam sacraz forte virginit est passa captiuitas cotaminari sit vir
 tus animi sine voluntatis assensu. De morte voluntaria ob me
 tum pene sine de deo. De aliena molenciaz libidine qua m
 p iello corpe mēs et vita perpetitur. De lucretia que se ob
 si bi stuprum peremit. Nullam esse auctem que xpianis in qua
 libet causa in voluntariū atbuit. De interfecionibz homi qui
 ab hominibz cūne excipiuntur. Quod nūq possit mors volunta
 ria ad magnitudinem animi ptine. Quale exemplū sit cathonis q
 se victoriaz celans no ferens mtemit. Quod tū ei virtute qua
 regulus cathone pstantior fuit nilto magis emineat xpianū. Qd
 peccatus no per petū debeat declinari. De his que fieri no licet
 alias fca nosqz qua ratione facta credenda sunt. Quom p de clina
 none peti mors spontanea appetenda sit. Quo iudicio dei i
 corpa continencū libido hostilis pmissa peccare sit. Quod familia
 xpi mideri debeat m fidelibus eūz exprobrant q eam a furore hostiu
 liberant xpi. Quam pudendis pspitibus velut qui de xpi
 ms temporibus conueniuntur. Quibus vicioz gradibus acta sit
 in romanis cupido regnandi. De scemtoz mctione ludoz. De
 xpi. De viciis romanor quos pte non conuertit euerfio. De
 clementia dei que nibis excidm tpanit. De latetibz mter mpios
 ecclie filijs et de falsis m eccliam xpianis. De quibus causis
 sequenti disputacione sit differendum. **E**xplicauit capla
 pmi libri Augustini de civitate dei. Incipit prologus sancti augusti
 epi m libris de civitate dei. Qma nū retractacioni scī augustini sup

Inter. Cū roma Gothoz irruptione agencū libz decim de
 sub rege abarico atqz impetu magne cladis euerfa eien
 euerfionez deoz falloz nimoz qz cultores quos usitato noie pagu
 nos vocamus in xpianā religionē referre conantes solito acerbum
 et amarum denz neq blasphemare ceperunt. Vnde ego ex ardescens
 zelo domus dei adusū eoz blasphemias ul errores libroe de civitate
 dei scribere institui. Quod opus p aliquot annos mtemit eo q aha
 mlti mcuriebant que differri no oportet et me pns ad soluendū oc
 cupant. Hoc autē de civitate grande opus tandem xii libris termina
 tuū quoz. Lūq pmi eos refellit qui res hmanas ita pspari voluit ut
 ad hoc mltor deoz quos pagani colere osuenerunt nām eē arbitrat et

quia prohibent mala ista eroni atq; hūidare ostendūt. frequēter autē
 Quāq; ad usū eos loquitur qui fatent hū mala nec de fuisse vniq; nisi
 de futuri mortalibus et ea nūc magna nūc parua locis tēpibus p sō me q;
 vana sed deoz multoz cultuz quo eis sacrificatur p vitā post mortē
 futurā tē vtilem deputant. Hys gē decem libris dūc iste varie opi
 mones xpiane religioni adūsare resoluuntur. Sed ne quisq; nos alie
 m redarguisse nō autē mea asseruisse replendēt id agit p altera
 opus hūmāne xpi lib otinetur quāq; n opus ē et m pōnibz. x. que nū
 sūt asseramus et m xpi pōnibz nō redarguam adūsā xpi gē librose
 quēdam p m quatuor otinent erōtū duarū ciuitatū quāz est vna de
 alta hūmādi. Quid quatuor erōtū eaz seu p cursu. Tercia nō qu
 et postrema debitor fines ita omīs xpi lib cū sint. De utraq; ciuitate
 conscriptū sūt tū amēiore acceperūt ut de ciuitate dei potius voca
 rentur m quoz xpi lib nō debuit promissio p m m abrahā sacra
 ficio flāmā celitus frām niter dūmāz victimas q currisse i qu h
 illi m visione monstratur m xpi lib qd dūc ē de samuele nō erat
 de filiis aaron dicendū; potius sūt nō erat filio sacerdotis. filios qui
 p sacerdotū defunctis sacerdotibus succedē magis legitimi moris
 sūt. Nam m filiis aaron repitū p samuel sed sacerdos nō sūt nec
 ita m filiis aaron repitū p samuelet cū ipse genuit aaron sed sic
 omīs illius p li dicuntur filii isrl. Explicit plogus sū ang epī decem dei
 Aurelii Augustini doctoris pponensis epī de ciuitate dei de marcell
 cōū paganos. C Immonne stē et mōmūne ciuitatis Incipit lib
 p mūs Aurelii Augustini pponensis epī de ciuitate dei. De adūs
 sarys nomīs xpi quibus mūstacione vbi p xpi barbari pe pe

De ciuitate dei Cū autē caplm p mū
 mter nūpior pēgnatur ex fide vniuersūne i illa stabi
 litate sedis etne quā mē expectat p paciā quoad
 usq; iusticia cūtatū m iudiciū de mēps adepturam
 per excellentem victoriā ultimā et pacē pfectam
 ope ad te mstituto et mea pmissione debita defendē adūs
 sū eos qui oditōi ems deos suos pferūt. fili carissime i

Marcelline suscepi magnū opus et arduū sed deus ad mtoz nū est i
 Nam scio quibus viribus opus sit ut p mdeatur supbis quā sit vti
 hūilitatis. quē sit ut omīs terrena cūcūmā tēpali m obitate mūm
 cia nō hūano usurpata fasti sed dūmā grā donata cūstudo cladem
 nūscendat. Ex deus em et conditor ciuitatis hūmā de qua loqui m
 stitūm m lēptura p li sū smāz dūmē legis appēit quā dictū ē de
 supbis resistit hūilibus autē dat grām hoc nō quod dei ē supbe quāq;
 amme spūs affectat amatq; sibi m laudibus dici x. Parce subiectis
 et debellare supbes. Vnde etiā dēna ciuitate quē dominari appetitū
 si p li sūmant pā ei dominandi libido dūatur Non ē pteremūduz silē
 cio quiddā dīcē hūmā suscepti hūmā opus rō postulat et facultas
 datur. Ex hac nāq; existūt mūmā adūsus quos defendenda dei ciui
 tas ē. Quoz tū mlti cor recto impietatis errore emes mea sūt sat
 ydonei. Multa nō m eam tantis erandesūt ignibus odioz tamq; m
 mfestis bñficiis redemptoris ems m grati sūt. ut hodie cōū cū hūg
 uas nō moneant nisi ferrū hostile fugientes msa cratis ems locis
 vitam de qua supbuit m nement. An nō et illi Romani xpi nomī
 mfesti sūt quibz p xpi barbari pepercerūt. Testant hec martir
 loca et basilice aploz que mulla nastacione vbi ad se cō fugiētes
 suos alienosq; receperūt. Hucusq; aruentis semebat mūmāz nbi
 ampiebat lūmtem cruciadoris furor. Illo ducebant amiserantibz
 hostibus quibus etiā ex ipā loca pepercerāt ne m eos mcurrēt qui

et mflaty

et mflaty

similem miam nō hēbunt. In tū etiā ipi alibi truces atq; hostili
more sementes. postea quā ad loca illa veniebant ubi fuerat inter
dum qd alibi belli more hāuisset toto ferendi retinabatur mīamitās
et captivandi cupiditas frangebatur. Eūc enaserūt mlti quāpiā
tribus dēbunt et mala que illa emittat pūit xpō impūtant. Bona
nō que meos ut vneret p xpī honore facta sūt nō impūtat xpō mō
sed facto suo. cū poane debent siquid recte sapient illa que ab hosti
bus aspa et dūa perpepsi sūt illi dūie providencie prouide tribuē
que solet corruptos homi mores belles emendare atq; cōtere. Itē
q; vitā mortalitū instā atq; laudabilem talibus afflictōib; exēres
batamq; nō m meliore tūtem. vel m hūc ad hūc tris p usū alios
detinēt. Illud nō qd eis nō ubiq; p xpī nomē nō m locis xpī
nomi dicatissimis et amplissimis ac pro largiore mīa ad capacitātē
multitudinis electis pter bellos more truciū barbari peccerūt
h tribuē tribus rāms hūc deo agē grās hūc ad eius nomē ve
raciter curre ut ut effugiant penas ignis et n. quod nomē mlti
mendacit usurparūt. ut effugiant penas patris et n. Nam quos
des petulant m sultare sermīs xpī meis sūt plimi qui illū mteitū cla
demq; nō enaserūt nisi sermō xpī se eē fuisse et mīc mgratū
pbia atq; mīpissima mīama ems nomi resistūt corde pūso ut sepi
mē tenebris pūmant ad quod nomē oreul subdolo ofugiant ut spali
Qz vniquam nulla bella ita gesta sūt ut mctores luce fūm
populi ita deos eoz quos vincerent parcerent victis. Caplin ij.

Corruptor hominū
more belli

Tot bella gesta conscripta sūt nō ante conditā romā nō
ab ems ex ortu et impenolegant et pferant sic ab alie
mgenis aliquā tūpā eē cūitatez ut hostes qui ceperant
parcerent eis quos ad deoz suoz templa q fugisse compererant aut
aliquem dūcem barbarū pcepisse in rupto opido nullus feriret
qui m illo uel illo templo fuisset muentis. Nōne vidit eney pāmū
paras fedantem sagūme quas ipē sacrauerat ignis. Nō
ne dyomedes et vlyxes resis sūme custodib; aras cori
puere sacra effigiem manibusq; cūentis. Virginearū
h dūe contingē mītas. Nec tū qd sequē vōz est ex illo
flūere ac retro sublapsa referri spes dāpnant. postea q
pe vicerūt postea troyam ferro ignibusq; deleerūt postea
configientes ad aram pāmū obtrūcanerūt. Nec iō troya
perit quia mīnemā p didit. Quid em pū ipā mīnemā
p diderāt ut perierāt. An forte custodes suos. Idoc sane vōz
est illū quippe mītemptis potuit auferre. Neq; em homiēs
asimulacra ac custodib; seruibatur. Q nō g colebat ut pū
am custodiret aut ems que suos nō valuit custodire custodes

Confutatio
fammine
de troia
qui v
lūre dyane
des fēu
et ali gā
pāmū rege
et alios
i fūmō
ocidit
quod
vidit
ene
as

Nam prudentē romā deos penates troyam qm custodie
quelib; dūe nō poterāt sibi crediderūt. phitūoy c. ij
vrbem romā nāndam se cōmendasse gaudebunt
omī mirabilem errorem nobis sub cense cū de dūe eoz talia di
cūm cū nec successent auctorib; sūm quos ut edisserent mcedem
dederūt. doctoresq; ipos mīsup et salario publico et honory digniss
habuerūt. Nempe dūpū virgilū quē pēa pūm leguit ut videt
poeta magis omīq; pēclarissimū atq; optimū tenens ebibit
mī nō facile obliuione possit abolē. qd m illud oracū. Q nō semel
ēmbuta recens fūabit odorem testa dū apūt ergo virgilū nepe
Imo mducit mīfesta troyans. Eolo ventoz regi adūsus
eos irritando dicē. Gene mīmica m troyā nāugāt
equos qm portans victosq; penates. Ita ne istis penati
bus victis ne romā ne vinceret prudentes cōmedare de

Virgilus de
Imone dea
et solo rege
i festis troya
mī ite idē
de falsis dy
fictis quib;
facti hōi
es se co
mīse
ras

et pūat

et simulacra ab
hōmib; fūat

buerunt. Quod hec Juno dicebat velut mata mulier quod loqueretur igno-
 rans. **L**ind eneeas ipse pms totiens appellatus. Nomen ita narrat
 Pontinus orades aras plebiq; sacerdos. **P**apa manu victosq; deos
 paruiq; nepotem. Ipe trahit cursuq; amens alimna tendit. **N**one
 deos ipos quos victos non dubitat dicere sibi potius qui se illis prehi-
 bet commendatos. Cum enim de. **P**apa suosq; tibi commendat troia pe-
 nates. **I**gitur virgilius tales deos et victos dicit et ut ille victi
 quoquomo evadent homi commendatosque de menia e existimare
 hys tutorib; romam sapienter fuisse omissam et n eos amisset no
 potuisse vastari. Immo vo victos deos tamq; pides ac defensores cole
 quid e aliud qui tene no minima bona s; omnia mala. **Q**uicq; em sapie
 aus creditur romam ad istam cladem no fuisse venturum nisi pns illi
 penissent sed illos potius olim fuisse penturos n eos qntu; potuisset
 roma servass. Nam quis no aditent videat quanta sit vinitate p
 sumptu no posse vma sub defensoribus victis et io penisse quacuq;
 todes p didit deos. cu ul sola ee potuit ea pendi custodes hie voluisse
 puturos. Non itaq; cu de dyo victis illa consuevit atq; canentur
 poetis libebat mentiri s; cordatos hoies cogebat vitas confiteri. **V**er
 ista oportuine alto loco diligent copioseq; citanda sunt. **N**unc
 quod instituerat de migratis hominib; dicere parumper explicemus pos
 sum quia ea mala que profuor mox puitate merito patiuntur
 blasphemates xpo imputat. **Q**uam illis malis p ipm patitur
 si dignentur attende et eas linguas adusus ems nomen demenciae
 lege protutatis excent quibus hinc usupauerunt mendacie ipm
 de asylo Junonis in Troia q nemine libant. **N**omen ut vincerent
 grecas et basilicas aploz que omis ad fugientes abarbaris defenderunt
Uel quas linguas nlocis ei sacratu metiendo pferunt ut in
 illis tuti atq; muniti ubi p en illes ab hostibus fuerunt Jude
 memi maledas hostibus profluerunt. Ipa ut dicit troia m pph
 romam sacratu loca deoz suoz munit non potuit eues suos abig
 bus ferroq; grecoz eosdem ipos deos colentur. **Q**uicq; em Junone a
 sylo custodes lecti pbenit et diris. **V**lerea p dam assuabit. **D**e troia
 huc undiq; troia gaza mcentis erepta aditis mensq; deoz. **D**e troia
 mcentis q; que auto solidi captinaq; velti co geratur puen et
 pande longo ordine matres stant arcu. **E**lone e videt locus
 tandem de sacratu no inde captivos no licet ducet ubi
 captivos libet mclud. **C**ompara nunc asyllum illud no cu lib; di
 gregali; ncl de turba plebi sed ious ipms sororis et gregis et regne
 omi deoz cu meoris nroz aptoz illuc mcentis templis et dyo erap
 ta spolia portabantur no donanda victis sed diuenda victoribus
 huc aut et qd alibi ad ea loca ptine compit e cu honore et obsequio
 religiosissimo reportatu e. Ibi amissa hinc suata libtas. Ibi clausu hic
 mterdicta captivitas ubi possidendi aduantiu hostibus pmebat huc
 liberandi amiserantibus hostibus ducebatur. **P**ostremo illud mcentis
 templu sibi elegerat auaricia et supbia lemu grecoz astas xpi basilicas
 ma et humilitas etia i manu barboz. **D**e guali consuetudine hos
 tu victas civitates euententium quid cacho senserit caplm **V**
Dum forte greca quidem nulla sua victoria tepli deoz communi
 pepererunt atq; illo q fugientes miseros victosq; tyranos
 ferre ncl captivare no ausi sut. **Q**uod Virgilius poetaz more
 illa metit e illa Juno no more hostiu civitates euententium ille qui
 dem seplis que quem more ee cacho sicut seplis satustine nobilitate
 vitas hystorice sua sua qua de comitatu mte nata hnt. **V**irgilius
 q meorare no ptermittit rapi virgines pneros dmelli liberos
 apentiu compleri mtes fiaz pati que victoib; co libmss. **S**ima

atq; domus spoliari: ^{ecclie} ecclesie incendia fieri: postremo domus cada-
 mibus amore atq; luctu omnia repleri. Hic si sana tacuisset deorum sedi-
 bus solere hostes parces putarem: et non hic ab alienigenis hostibus.
 sed cathilina et socius eius nobilissimis senatoribus et Ro-
 manus cumque romana templa metuebant: sed hoc videlicet per
 diti et patrie patriade. **Quod ne Romani quidem ita**
 ullas ceperunt civitates ut in templis earum periret victis. vi-

Quid ergo pulchre gentes que inter se bella gesserunt et nunc
 qua victis indeorum suorum sedibus pepererunt nunc sermo dis-
 currat. Romanos ipsos videamus ipsos in qua recolamus respiciamus
 quod Romanos de quorum principia laude domus est: per se subiectos et de bella
 re superbo. Et quod accepta in iuria ignoscere quam persequi malebant: qui
 tot tot tantis quod videret ut late dicerentur expugnatas captasque
 eunt legantur nobis que templa exape solebant ut ad ea quis
 quis confugisset liberaret. An illi faciebant et scriptores earumque rerum
 gestarum ista reticebant. Ita non quoniam ea que laudabantur maxime in-
 rebant ista per clarissima secundum ipsos pietatis iudicia preterissent. **Exgre-**
 gius Romanum nomine Marcus Marcellus qui Pyracus urbem orna-
 tissima cepit: refertur cum prius fleuisse ruituram et ante
 eius sanguinem suas illi lacrimas effudisse: gessit et cum
 pudicitie etiam in hoste servande. Nam priusquam victor:
 opidi inisset inuadi constituit edicto ne quis corpus
 liberum violaret. Eversa est tunc civitas more bellos: nec uspi-
 am legitur ab impatore tam casto atque clementi fuisse
 preceptum: ut quisque ad illud vel illud templum fugisset ab
 iret illesus. **Quod utique nullo modo preteriretur: quoniam nec enim**
 quod ediret per pudicitiam nunc violanda potuit taceri
 rentis videret enersio a similibus de prodacoe abstinnisse lan-
 datur. Nam cum ei scriba suggessisset quid designis deorum
 que multa capta fuerant fieri iubet. Continencia sua etiam
 tocando condunt: quiescent enim cuiusmodi essent. Et cum ei
 non solum multa grandia verum etiam remitterentur armata
 Felinquam inquit Tarentinis deos iratos. **Quod meum**
 sione videret que aspice gesta de consuetis accident belli que non de-

Quamvis igitur nec illius fletum nec mentis depotentia nenerit non
 risus: nec illius castam mentem nec huius xpi. vii
 sancti continencia Romanorum rerum gestarum scriptores taceri potuerunt
 qui pretermittetur: si aliquibus huiusmodi honore cuiusdam piam
 deorum suorum sic peperissent ut in quoque templo cedem vel captivitate
 fieri prohiberent. **Quod quod** vastacionis: trucidacionis de prodacoe con-
 cremacionis: afflictionis in ista recentissima Romana clade commissus
 est: fecit hoc consuetudo bellos. **Quod autem** nouo more factum est: quod in
 ulitata rerum facie: iniquitas barbara tam mitis apparet: ut amplissime
 basilice implende populo cum parceretur eligenter et decerneretur: ubi ne-
 mo ferretur: unde nemo rapetur: quo libandi multi miserantibus
 hostibus ducentur: unde captivandi ulli nec a crudelibus hostibus
 adducunt: hoc xpi nomen: hoc xano tpi tribuendum. Quis quis non
 videt cecus. Quisquis videt nec landat ingratus. Quisquis lan-
 danti reluctatur in sano est. Absit ut prudens quisque si vitati non fecit
 putet barbarorum Truculentissimas et lenissimas mentes ille tunc
 ille frenant ille inabili temperant qui prophetando ante dixit Vi-
 sitabo in virga iniquitates eorum et flagellis percutiam eos. **Atiam autem**
 meam non dispergam ab eis. De comodis atque incomodis
 que bonis ac malis communia sunt plerumque Caplin octavi

Cathilina
et socius
in sena-
tores

Marcus
Marcellus
Romanus
Pyracus
urbem
capi
eius

Exgre-
gus
Romanus
Marcus
Marcellus
Tarentinis
deos
iratos

Dicit aliquis Cur ergo ista diuina mīa etiā ad impios migrat? p
uenit Cur putam? nisi quia eam ille p̄buit
qui cotidie facit oriri solem suū sup bonos et malos
et p̄buit sup iustos et iniustos. Quāuis em̄ quidā eorū
cogitantes ista penitendo ab impietate se corrigant quid
vō sicut ap̄lus dicit diuicias bonitatis et longanimita
tis dei ostepnentes scdm diuicias cordis sui et cor mipe
nitent thesaurizant sibi nam midiem re et ruelacōis mīa midia
dei qui reddit vīamq; scdm opa sua. tū paciā dei ad p̄miam mīi
tat malos sicut flagellū dei ad p̄miam erudit bonos iteq; mīa di
fauendos ampletitur bonos sicut senectas dei p̄uendo
corripit malos. placuit quippe dñe p̄uidentie p̄parae
impostez bona iustis quibus nō fruent iniusti et mali
impis quibus nō exercitabuntur boni. Ita vō tpalia bona
et mala utrisq; voluit esse qm̄ ut nec bona cupidinis
appetantur que mali quoq; h̄re ceruntur nec mala
turpit emittentur quibus et boni plerūq; afficiunt. Inter
est aut plūm qualis sit usuear rez qua p̄sp̄sul eaz q̄ dicūt ad
iise. Nam bonis tpalibus nec bonus extollit nec malus frangit
Id alius aut h̄mōi ideo infelicitate p̄uitur quia felicit corrūpit
Ondit tūdens sepe etiā mīis distibendis euidencius opacōz suā
Nam si unū om̄e p̄ctū manifesta plectet pena nil ultio iudicio
lūat putaretur. Rursus si nullū p̄ctū unū p̄uaret aperte diuinitas
nulla eē diuina p̄uidentia crederet. Phil̄ m̄rebus suis si nō eas de
quibusdā petentibus euidencissima largitate concederet nō adē ista p̄ti
nē dicem? Itēq; si om̄ibus eas petentibus daret nō n̄ p̄ talia p̄mīa
fauendū illi eē arbitrium impios nos faceret talis seim̄tōis poa
cupidos et auaros. Hec tū ita sunt quicūq; boni et mali p̄ter af
flicti sūt nō id ip̄i distincti nō sūt qz distinctū nō ē qd utriq; p̄elli
sūt. Atq; em̄ dissimilitudo passōz etiā dissimilitudine passōm̄ et licet
sub eodem tormēto ē idem vītus et viciū. Nam sicut sub vno igne
aurū rutilat palea fumat et sub eadem t̄bula stipule gminunt frū
menta purgant. Inō ideo tū oleo aurū et gminunt quia eodem p̄li
pondē exp̄untur. Ita vna eademq; vis irruens bonos purgat eli
quat purificat malos dampnat vastat extirminat. Vnde in eadem
afflictōne mali dñm detestant atq; blasphemāt boni aut p̄cant
et laudant tū m̄t ē nō qualia s̄ qualis quisq; paciatur. Nam pari
motu exagitati et exalat horribili cēm̄ et suant fragrat vuguetū
De causis correctionū p̄li p̄ quas et boni et mali p̄t flagellantur

Quid igitur nulla rez vastitate vīam passi sunt q̄ nō ex illis
magis fidelis ista confideantibus ad p̄fectū nalet ip̄o
qd ip̄a p̄cta quibus deo indignatus impleuit tantis cala
mitatibus mūdā h̄m̄l̄ cogitantes quos longe absint a facinorosis
flagitiosis atq; impiis tū nō usq; adeo se ad electos reputat alienos
ut nec tpalia pro eis mala perpeti se indicet dignos. Excepto ē
em̄ qd vniū quisq; quālibz laudabili vīuens cedit in quibusdā carna
li concupiscencie et si nō ad facinora in inamitatū et gurgitē flagi
tiorū atq; impietatis ab hominacōm ad aliqua tū p̄cta vel rira vel
tanto crebriora quāto mōra. Hoc ḡ excepto quis tandē facile r̄
pitur qui eodem t̄pō p̄ quoz horrenda supbia lūm̄azq; et ana
riciaz atq; execrabiles iniquitates et impietates deo sic mīnādo
p̄dixit. q̄ tēit flag. sic heāt ut hēndi sūt sic cū eis vīnat et cū tal
bus ē vīuendū plerūq; em̄ ab eis docendis amonendis salū et
oburgandis et corripiendis male dissilatur ul laboris piget ul
cū os eorū vīcandū offendē ul cū mīnādas deuitam̄ ne impediat

Quaestio
Cur de
impio
esse
cat
De
Bona bo
nū malat
malat
bona
tpalia
utq;

et noceant In istis talibus rebus sine quas adipisci ad huc appetit nra
 cupiditas sine quas admittit formidat infirmitas ita ut quāvis bo
 nis maloz vita displiceat et ideo cū eis nō maciant i illā dāpnacōm
 que post hanc vitā talibus parat Tame quā ppea pētis eoz dāpna
 bilibus parant dū eis mīms hēt lembz et uemalibz metuit nre cū
 eis talē flagellant qmā metuit mīme pmanē nre istā vitā qū
 dūctus affligit cū eis amara sentit cūq aūdo dulcedmē pletā
 tibz eis amari eē uoluerit Nam si ppea quisq oburgandis et cor
 ripiendis male agentibz parat quia oportūms tpus inquirat
 emsē ipis metuit ne detiores ex hoc efficiant sū ad bonā vitā et
 piam erudiendos impediunt alios infirmos et pmanē atqz autant
 a fidemō videtur eē cupiditatis occasio sed cōsiliū cūctat Illud ē cil
 pabile q qm dissimilit vinit et q maloz fās abhorrent parant tame
 pētis aliens que dedecē aut oburgare deberent dū eoz offensiones
 cauēt ne sibi noceat mibz rebz quibz hite boni atqz innoce
 tes utitur Qz cupidinis quā oportebat qm m hoc mūdo pēgnant
 et spem supne pte pte se gerunt Non solū quippe infirmos vitā
 ducentes cōmugalem filios hēntes ul hē qrentes domos ac familias
 possidentes quos aplūs mēctis alloquitur docens et mones quēd
 vinit debent et viros cū marit et marit cū vrbibz et fili cū pa
 rentibz et pētes cū filiis et sui cū dms et dū cū fms mltā tpa
 lia mltā tēna libent adipiscit et moleste amittit p que nō audent
 offendē homies quoz sibi vitā contumaciūssima et sceleratissima dis
 plicet Verū etiam iam qm supiore vite gradu tenent nec cōmgu
 libz vinctis irretiti sūt et victu paruo ac tegumento utitur plez
 q sue fame ac saluti dū mīdiaz atqz impetus maloz timet ab eoz
 reprehensione sese abstinent Et qm nō mīu eoz metuat ut ad filia
 ppetrandā quibzlibz eoz eronibz atqz improbitatibz cedat ea ipā
 tū que cū eis nō ppetrant nolūt plerūqz corripere cū fortasse possint
 aliquos corripiendo corrigē ne si eis nō potuerint sua salus et fama
 mīculūz eritūqz pueniat nec ea qfideratione qua suā famā ac salu
 tem videntes nctam utilitati erudiendoz bonū sed ea potius mīr
 mitate qua delectat lingua blandiens et hūmans dies et reformi
 dat wgi iudiciū et carnis exarctatio ul pempao h ē p quedā cupi
 ditatis ymcula nō p officia cūctat Non michi itaqz videtur hec
 parua eē cū quācūqz malis flagellantur et boni qm deo placet pētos
 mores etiā talibz penaz afflictōne pūre flagellant em **Inest q**
 sil nō quia simpli agūt malam vitā s qm siml amant tū **quare b**
 alem vitam non quide equali sed tū siml quā boni otep **m affli**
 nere deberent ut illi correpti atqz correcti cōsequēt et **gunt**
 nam Ad quā qsequendam si nollent eē soq ferrent et di **cum**
 ligent inimici quia donec vinit sep metū est utru volū **ma**
 tatē sint m melius mutaturi Quā nre nō utiqz parem **lis**
 sed longe grāuorē hnt cām Quibz p pphētā dī Ille quide i suo
 pētō monetur sagnez aut ems de manu speculatoris inquiram
 Ad hoc em speculatores hoc ē plōz pposita cōstituti sūt mēctlyent
 nō paucant oburgando pēta Nec iō tū ab hūmūcemodi culpa pēit
 aliens ē qm hēt ppositus nō sit m eis tū quibz vite hū nōitute
 cōmigitur mltā monenda ul arguenda nōit et negligit de mīm
 eoz defensionē pē illa quibz m hac vitā nō mēbitis **Ratio qre**
 utitur sed plusqz debuit delectat Deinde hnt aliā causā **boni tpi**
 boni quare talibus affligant malis quales hnt Iob ut sibi **liber**
 ipe hūmans animi sit pbat et cognitur quia virtute pte **malis**
 tatis dūz diligit Qz sanctis m amissione rerum tē **affligi**
 peralimū nichil pereat **tur ut**
106

Omnibus recte cōsideatis atq; p'spectis attende utrū aliquid
 mali accidit fidelibus et p'p'e qd' eis nō in bonū v'teretur nisi for-
 te putandū ē aplicam illaz vacatē smāz ubi ait *Quia* em quia
 diligentibus dñi oīa coopantur in bonū / Amiserūt oīa que hēbant
 Nūquid fidem Nūquid caritatem al' pietatem Nūquid interīorū ho-
 mīz bona / qui ē ante dñm dices . hec sūt opes xpianorū qbz opulen-
 tiaz dicebat apl'us . Est aut' questus magnus pietas cū sufficiencia
 Nichil . n . m'itulum' in hūc mūdū sed nec auferre quid possum' hēntes
 aut victū et tegumentū hys q'tenti sum' . Nam qui volūt dimitte
 fieri incidit m'tēptacōnem et laqueū et desideria multa et nocivā que
 mergūt homīes in m'tēptū et p'dicōm . Radix em omī ē malorū avarī-
 tia . Quā quidam appetentes afide p'erianerūt et mise-
 ruerūt se doloribz mult' . Quibus g'o t'rene dñicie illa
 vastatione p'ierit . si eas sic hēbant quē admodū ab isto
 fons paup'e m'itū dimitte audierat . Si mūdo utebant' tam
 quā nō utentes . potuerūt dicē q' ille gravit' tēptatus
 et mīme supatus . Nudus ^{excessu} de utero m'ris mee mūdū
 reūtur m'ram . dñs dedit dñs abstulit sicut dñs placuit
 ita f'cū ē sit nomen dñi b'ndictū . Ut bonū finis magnas
 facultates h'ret ipām sū dñi voluntatē an p'dissequis mē-
 te dicescēt . nec cōtristaret' eis rebus vniens relictus . quaz cito fuit
 monens relictus . Illi aut' infirmiores qui t'rene hys bonis quāme
 ea nō . p'ponēt xpō aliquātula cū cupiditate cohēbant . qūtiq; h' amā-
 do p'ctanerūt p'dendo senserūt . Tantū quippe doluerūt qūtiq; se dolo-
 ribz m'ficerant sicut apl'm sup' dixisse q'meōram . Oportebat em
 ut eis addētur etiā exp'mentorū disciplina a quibz tam dñi f'uerūt
 neglecta uboz / Nam aīz dicit apl'us . Qui volūt dimitte fieri inci-
 dūt m'tēptacōm aīetū p'fecto in dñicis cupiditatē rēphendit nō
 facultatem quā p'cepit alibi dicens . p'cepe dñitibz h'm' mūdū nō
 supbe sapere neq; sp'are in m'cto dñicaz sed in deo vno qui prestat
 nob' oīa hūmīdant' ad fr'uendū b'nficiū dñites . sūt i opibz bonis .
 facile f'buant cōmunicet . thesaurizent sibi bonū fundamētū i futurū
 ut app'endant veraz vitā . Nec qui de sing' dñicis faciebat magnū
 sūt lucry lema dāpna solati plusq; letati ex hys que timide retine-
 do facilius amiserūt . hoc em potuit m'ia perire qd' pigrit' inde
 transire . Nam qui receperūt consiliū dñi sū dicens . Nolite ab-
 scōndē nobis thesauros m'ram ubi t'mea et rubigo ext'mināt . et
 ubi fures effodiūt et furāt' . Si thesaurizate nobis thesauros i celo
 quo fur nō accedit neq; t'mea corrūpit . Vbi em ē thesaurus tuus
 illic est et cor tuū / tribulacōis t'pe p'banerūt qui recte sapuerūt
 nō q'tēpnendo uerācissimū p'ceptorez et thesauri sū fidelissimū in
 m'ctissimūq; custodem . Nam si m'ia g'ansi sūt ibi se h'mille dñicaz
 suas quo q'tigit ut hostis nō accedet qūto cercius et securius g'au-
 de potuerūt qui moniti dei sū illic migraverāt quo accede oīo nō
 poss' . Vnde paulū' n' nōlens ep'us exopulentissimo dñite volun-
tate paup'rīm' et copiosissime scis qū et ipām nolam
barbari vastauerūt . cū ab eis tenētur sic m'corde suo ut
ab eo p'ea cognomin' p'cabat' . Dñe nō exaruaet' p'p'
aurū et argentū . Vbi em sūt omīa mea tu scis . Ibi . n .
hēbat oīa sua ubi en cōdē thesaurizare ille momiat q'
hec mala mūdo ventūā p'ducāt . Ac p' hoc qui dñō suo mo-
menti obedierant . ubi et quō thesaurizare dērent nec ipāe t'rene
dñicaz barbaris m'ansantibz amiserunt . Quos aut' nō obedisse
p'emittit . quid detalibz rebus faciendū etiā si nō p'cedente sapiāte
q'sequete experientia dēdicerūt . Ac em quidaz boni et x'm t'ormetis ex-

De o'tēptā
 dñicaz
 palū
 et ap
 peti
 tū p'
 itū
 alū

Paulū' dñico
 tuus f'ra
 m'ant quā
 q'sequi q'p'p'at

De sancto
 paulo
 no nō
 lous
 ep'o

cruciati sunt ut bona sua hostibus pderent Illi non nec prode nec pde potuerunt bonum quo ipsi boni erant Qui autem torquei quod mammona iniquitatis p de noluerint boni non erant Ad monendi aut fuerat qui tanta pacie bantur pro auro quanta esset sustinendi pro ipso cui potius diligere discerent quam pro se passor eterna felicitate daretur non auro et argento p quo pati miserissimi sunt seu menciendo occultare seu vera dicendi p debetur Namque inter tormenta nemo ipsum ostendendo amisit neque aurum nisi negando suavitudo quo ita utilior est ut fortasse tormenta quibuscumqz incorruptibile amanduz docebant quia illa bona que sine ulla utili fin tu dominos sui amore torquebant sed quidam etiam non habentes quod pderant dum non creduntur torti sunt Et hoc forte habere cupiebant nec sciam voluntate pauperes erant quibus demonstrandum fuit non facultates si ipsas cupiditates talibus dignas esse cruciariis Qui vero vite melio reposito reconditur aurum argentumque non habent nescio quidem utrum anque talium audierit ut dum hic creditur torqueretur Verumptamen est si ac adit perfectio quam inter illa tormenta paupertatem sciam quiescebat ipsum ostendebatur Quia per et si non vult ab hostibus credi non potuit tunc scire impunitatis offessor sine celesti mittere torquei Desine temporalis vite

[illegible]

Atem dancem nec sepeliri potuerunt. Hei nichil admittit. xij. qz istud pia fides minus reformidat. teneo p dcm nec ab inimicos bestias resurrecturi corporalibus obfuturas quoz capillus capitis no pibit. nullo em mo dicet vitas. Nolite timere eos qm corpus occidit animas aut no put occide. Aliquid q obeet future vite. qdat munus a de corpore. oarsoz facere voluissent. Nisi forte. qm spiam sic ab surdus est ut attendat eos qm corpus occidunt nōde bē timē aū mortē. ne corpus occidunt occidat. et timē post mortē ne corpus occisus sepeliri nō sinant. falsus ē gº qd ait qm corpus occidunt et p ea no hnt qnd faciant. si hnt tanta que de carnis faciant. Absit q. Aln sit qd vitas dicit. / Dcm est em aliquid eos scire cū occidunt. qz

in corpore sensus ē occidendo postea vō indī hīc qđ faciuntq; nullo sensus
ē in corpore occiso hūltā itaq; cōpa rānoꝝ tūa q̄terit. s; nullū eoz qm̄
qđ a celo et t̄ra sepant. quā totā implet pūcia sui nomē vnde resus
aitet qđ creauit. Dicit quidē in p̄p̄o. posuerūt mortalia suoz tuoz
escam volatilibus tūi omnes scōꝝ tuoz. bestis t̄re effuderūt saḡnes
eoz sicut aquā in cētū nīm et nō erat qm̄ sepeli et q; magis ad
exaggerandū; a uolūtatē eoz qm̄ ista fecerūt nō ad eoz infelicitā
tem qm̄ ista perpeh sunt. P̄ nām; em̄ hec in cōsp̄ū bonū dūm et di
ra videant. q; p̄ciōsa in cōsp̄ū dñi mora scōꝝ eoz. Promittit ista
oīa idē curatio funeꝝ ad dīos sepulture pompa exequiaz magis
sūt vmoz solacia quā subsidia mortuoz. Si aliqd̄ p̄cedit impiosē
pultura p̄ciōsa. ob eī p̄o vilis aut nulla. p̄claras exequias in cō
sp̄ū bonū purpurato illi dūm tūba famuloꝝ. s; multo clarioꝝ in
cōsp̄ū dñi vlcēdo illi paup̄i mīstem p̄buit angeloz. qm̄ eu non
ertulerūt i marmoreū tumulū; s; in abrahe gremiū; sustulerūt. Fi
dent hec illi cōū quos defendenda; suscepim̄. ciuitates dei. Verumptū
sepulture curas etiaz eoz p̄h̄ tōtēpserūt et sepe vniū; exē.
dū p̄ t̄ena p̄ia morentur ubi postea iacent n̄ quib; bestis
escā fierēt nō curant. Licetq; de hac re poetis planisibilibet
dicē. celo regitur qm̄ nō h̄ vna. Cūto mīn̄ dēnt de
corporib; insepultis insultare xp̄ians. quib; et ip̄is caris
et mebroꝝ om̄i formatio nō solū ex t̄ra v̄ez etiā ex alioꝝ e
lementoz secrete sūmo sum quo dilapsa cadaneā recesserūt
in p̄is pūcto reddenda et redintegrandā mittit. Que sit ratio scōꝝ

Dē iō tū q̄tep̄nenda et abicienda sūt cō. corpora sepeliendi
pora de finctorz marieq; mītoꝝ atq; fidelit̄; b̄y. x̄ij.
tamq; organis et vasib; ad oīa bona opa sc̄is vsus. De exequiis
ē sp̄is. qm̄ em̄ p̄ia nēstis et amilue ac siquid h̄m̄. De finc
modi tanto carius posteris q̄to erga parentes maior af
fectus nullomō ip̄a spernenda sunt cōpa que utiq; multo
familiaris atq; cōmūctus quā quel; m̄dimenta gestam̄
hec em̄ nō ad ornamentū n̄ admittim̄ quod adhibetur ex
t̄msecis sed ad ip̄am nāz hoīs p̄tinet. Vnde et antiquoz
mītoꝝ finiera officiosa pietate curata sūt. et exequie celebra
te et sepultura promissa. Ip̄iq; dū vīuerent de sepeliendū; n̄ eā tūsse
rendis sine corpib; filijs mandauerūt. Et thobias sepeliendo mo
tuos dēu promeruisse testi. angeloz q̄mendat. Ip̄e quoq; dūa die
tercio resurrexerunt religiose iulien; bonū opus p̄dicat. p̄dicandūq;
q̄mendat. qđ v̄gnētū; p̄ciōsū; sup̄ mēbra em̄ effuderūt. atq; hec ad
sepeliendū; eū fecit. Et laudabilē q̄mēorant. in exē qm̄ corp̄ em̄ de
cruce acceptū diligēt atq; honorificē tegendū; sepeliendūq; curant.
V̄erū iste auct̄; nō h̄c ad monent. q̄ insit illis cadaneib; sensū
sed ad dēi promēciā. cū placent eā talia pietatis officia corpa
quoz mortuoz. De significat p̄ fidem resurrexerūt astruenda;
V̄bi et illud salubrit̄ dūcitur. q̄ta possit eē remun̄eratio p̄de
mosius quas vīuentib; et senectib; exhibem̄. si neq; hec ap̄it
dēu perit q̄ ex animis bonū mēbrū; officij diligēciq; p̄soluitur. De sepul
quidē et alia que sc̄i p̄iarche de corpib; suis n̄ ostendū;
n̄ t̄ransferendū; p̄phetico sp̄ū dēa intelligi uoluerūt. Nō
aut̄ h̄c locus ē. ut ea p̄tētem̄ cū sufficiat ista q̄ dū;
q; si ea que sustentandū; vīuentib; sūt nāia sūt victus
et amictus. quāuis cū grām afflictōe de sint nō frangūt
in bone p̄fendū; tolle. andiq; virtutem nec eradicat ex
animo pietatem. s; exatitatem faciūt fecūdiore. q̄to magis cū de
sunt ea que curandū; finitibus condendisq; corpib; de finctorz ad

Exempla
phoz de
sepul
re co
cor
tu

De exequiis
De finc
torz co
porū
et de
tho
bia

De sepul
tura p̄
ria
et dū
p̄

linguloy. cū multitudo esset ex singulis. Si autē deū Marcū regulum
et in illa captivitate illis q̄ cruciatibus corpis animi virtute beatū esse
potuisse. Virgine potius vera quatur quare vera possit eē et civitas. Ne
q̄ em aliud bīa civitas aliud homo. cū aliud civitas nō sit q̄ con
cors homī multitudo. Quāobrem nondū interū disputo qualis re
gulo virtus fuit. Suffiat nūc q̄ isto nobilissimo exemplo. Cuius
cogitur fatei nō p̄ corpus bona. Vel earū rerū que extrinse
cū homī accidunt collendor deos. P̄ uiquidem ille carēbur
ambus in illis qm̄ deos p̄ quos irascant offendē. Et quid
faciem⁹ hominib⁹ qm̄ gloriatur se talē hūisse anem. quā
timent hīc civitate. Et si nō timent. tale gō aliquid q̄le
accidit reguli etia civitati tam diligenter q̄ ille deos colenti am
de potuisse fateantur et rāme tēpib⁹ nō calūpniē. Vex q̄ d̄ illis
ip̄ amo orta qd̄ ē qm̄ etiā captivati sūt. hoc intueant et taceant qm̄
saluberrime religionē exhibet impudent. illud ut quia
si dñs eorū probū nō fuit. q̄ attentissim⁹ auctor illoz dū eis uniusm
randi fidem suaret patria caruit. cū illam nō hret. captivisq̄
put ho tēs longa morte supplicio none crudelitatis occasus ē. multo
min⁹ nōmē cūmandū ē cristianū in captivitate sacroz suorū. qm̄ in
pna pnam veraci fide expectante gē i suis sedib⁹ pēgnosce cōvenit
An stupor que etiā sacroz forte virginū ē passa captivitas cō

Magnus sane est tamini potuit uti animi sine voluntatis al
men se putat obice rante cu eoz ex sensu. xvj.
aggerates captivitate addit eia supra omnia no solu m
ahena noma. virginesq; nuptur is. in quidam stimomales i hieo
no fides no pietas no ipa vltus q castitas dnt ed ma potius dispu
tago m pndore atq; racione quibusdam coartat angustis. Nec
ta cu hic curam? ahens racione redde quta ipie mry q solacom fut
igr m pms positu atq; firmatu vtute qua recte vntur. De stimoma
ab amine. de mebus co: pons imperare sanq; corpus usu
fieri ste voluntatis qua mcoctusa ac stabili pmanete quid
qd ah? de corpe ul mcorpe fecit qd sine pcto. pro no vale
at emta pter culpam ee patientis q; quia no solu qd ad
dolorem vez eia qd adhibidme ptinet mcorpe alieno ppe
tra p. Quidq; tale fcu fuit et li retentam q stantissimo
no pudicia no erantit m pudore mautit ne credat fcu m
metis eia voluntate qd fieri fortasse sine carnis al qua voluptate no potuit

Hoc et que se | Demoste voluntaria obmetu penie sine
occident ne quidq hmoi patent qe | dedecor. xvij.
qua humanis effectus eis nolit ignosca Et que se occide noli
cunt ne suo facinore alieni flagiti demerret quique eis hoc em
m dedit ipe emie insipientie no carebit Nam utique si no his per
nata ptate homem occidere ul nocetez amo occidendi liceat lex ulla
qredit pfecto et qui se ipm occidit homicidi et tanto fit nocetor
cu se occidit qu in nocentior mea ca fuit qua se occidendi patuit
Nam si inde san mito detestantur enimq vitia indicat cu se laqueo
suspendit sceleate illius traditoris amisse poena qua expiasse co
missuqm dei mias despando ericabili penitens nullu Con occasione
tibi salubris pme locuz reliquit Qnto magis asua
nece se ab hne delet qui tali supplicio quid m se punit
at no ht Indas em cu se occidit sceleratus hoiez occidit
et cu no solum xpi vera etia sui reus mortis finit huius
ca quia licet p sim scelus alio suo scele occisus e De aliena violen

Quare aut homo qui mali nil facit || atque libidine quam impia corpe
sibi male faciat et seipsum interficiendo. || mens in vita perit. xvij.

hoīem iustificat innocentē ne alii patiat nocentē atq; mīse ppetret pec-
 catū pūm; ne m eo ppetret alienū. Et em̄ ne ul' aliena polluat libido
 metuitur nō polluet si aliena est. Si aut polluet aliena
 nō est sed cū pudicitia vti sit animi comiteq; beat for-
 titudine qua potius quēq; mala tollerare quā malō cō-
 sentire de cernit nullus aut magnanimus et pudicus i-
 ptate heat quid de sua carne fiat si tū quid anuat mēte
 vel renuat quā eadem sana mēte putant se pēdere pudiciā si for-
 te inapphensa ul' opssa carne sua exēatur et expleatur libido nō
 sua. Si em̄ hoc nō pudicitia vti animi nō est nec ptinebit ad
 ea bona quib; bñ vntur sed in bonis corporeis mabitur qualia sūt
 vires pulchritudo sana validudo ac si quid huius eque bona est si t
 minuantur bona istaq; vitā oīo nō minuit. Quod si tale aliqd ē
 pudicitia ut quid pro illa ne amittat et cū piculo corpis laborat
 si aut animi bonū ē etiā opssa corpē nō amittit. Quia etiā
 scē obedientie bonū ē cū in iudicia carnalū acupiscenciā nō ce-
 dit et ipm corpus stitit itur et id cū eis nō cede m cō cūssa itē ac
 p sūstet nec corpō corpē perit stitit: quia ea stē vtendo plenerat vo-
 luntas et qūtu; in ipō etiā ē facultas. Neq; em̄ eo corpus scū est
 q em̄ mēbra sūt integra ant eo q nullo contrectatur atactuq;
 possint dūssē casib; et vlnēata vnu ppeti et media alū saluti o-
 pitulantes h ibi faciat q honorat aspectus. Obstet vī vīgine cū dūz
 integritatem manu velut explorans sine malmolencia sine mscia
 sine casu dū mspicit pdidit. Non opmor quāq; stulte tam sapient
 hinc pisse existimet etiā de ipm corpis scātate quāq; mēbra illius i-
 tegritate iam p dita. Quo cū pposito animi pmanēte p quod iaz
 corpus stitit mēnt nec ipi corpis auferat stitit molenā libi-
 dūis alienē quā sūat p seneantia cōtinencie sue. In nō
 si aliqua femina mente corrupta violatoq; pposito deoq;
 noueat p gat viciando ad deceptorē suū. Ad huc ea p gente
 scām ul' corpē dicam; ea stitit animi p quā corpus stitit
 cabatur amissa atq; mēstrueta. Absit hic error et hinc
 potius amoueant ita nō amittit corpis stitit mēte animi stitit
 te et corpē opssa sicut amittit et corpis stitit violata animi stitit
 et corpē intacto quā obrem nō h; quod mē morte spontanea pūmar
 fēia sine ulla sua cōsensione violenter opssa et alieno opssa pēto quito
 mū; anteq; hoc fiat nec admittit hominū certū cū ipm flagitū
 q mē ad hinc pēdet in certū. **Deluarecia** que se obmolatū sibi stu-
 hinc pēspicue rationi quāz dicam; prū pēmit. xix
An forte corpē opssa nequāq; pposito castitate ulla i malū cō-
 sensione mutato illius tū esse flagitū qui opprimens cōcubuit
 nō illis que opssa cōcubuit nulli uoluntate cōsenteit. Adicē audēbunt
 hū cū quos femīz rānāz mēp tūitate opssa. Non tū mētoz
 etiā corpa scā defendim; **Luarecia** certe matronā vetem romanā pu-
 dicie magnis efferūt laudib; hū corpē cū violent opssa. **Deluarecia**
 Tarqū regis filie libidine potius ēt illa cōdus mēp b; **Imge cō-**
 sumi muenis marito collatino et propinquo bruto viro cū **latum v-**
 iussus ac fortissimū iudicantē eosq; ad vīdē cōstrinxit **olatu;**
 deinde fedi mē cōmissi egrū atq; impaciens se peremnt. **Tarqū**
 dicem; Ad altera hec in casta mēdāda ē. **Em̄** mē hū cō **sup-**
 trōtia laborandū putant. Egregie quidē ex hoc verat q; de **bo-**
 clāmāz aut mēbile don. Duo fuerūt et adulterū vīus admittit sple-
 ndide ac verissime. Intuens em̄ viduoz corpōz cōmūne pūm; m
 quatissimā cupiditatem saltem castissimā volūtate et mēdā cōmū-
 cione mēbroz sed quid aīoz dūssitate agētur attendens. Duo inquit

alienum

manete

Imge cō-
latum v-
olatu;
Tarqū
sup-
bo-

fuerit ad ultimum unum ad misit sed quid est hoc quod meam gravem vindictam
 que ad ultimum non admisit Ille pater cum pater pulsus est hec summo est mactata
 supplicia. Quod non est illa impudicia qua in vita committitur non est hec iustitia
 qui castigantur Vos appello legem iudicesque romani Nempe post pa-
 trum facinorosa nec quicquam scelerum indegnatur impune noluit quidem
 Quod ad nostrum iudicium quisquam deferret hoc cunctis nobisque probaretur
 non solum indagnata verum etiam castam et innocentem infectam esse mulierem
 nonne enim qui id fecisset sententia agna plectetur. Hec fecit illa Lucretia et
 illa sic perditam Lucretiam innocentem. Cuius viri prope Lucretiam insup-
 mitentem et profecto suam. Quod si perisset non esset qua punire possit
 Cur infectam innocentem et caste tanta perditione laudatis qua et
 apud inferos iudices et tales quales poetarum morum carminibus canticum
 nulla ratione defenditis. Constat scilicet ut illos qui sibi letum insontes
 peperere manum lucemque perdidit prorege animam et ad superna
 redire cupienti fas obstat tristisq; palus inamabilis unde
 allegatur. An forte id ibi non est quia non insonte sed male sibi
 consciam se penit. Quid si enim quod ipsa tunc nosse poterat quod
 non inuenit violenti irruentis et sine libidine illecta consensit
 adque in se puniens ita debuit ut morte putaret expiandum
 Quamquam ne sic quidem se occidere debuit si fructuosam possit a-
 pnt deos flos agere penam. Verumptamen si forte ita est. Aliquod est illud quod
 duo fuerint et ad ultimum unum admisit sed potius ambo ad ultimum com-
 miserunt unus manifesta invasione altera latente consensione non se oc-
 cidit insontes et id potest alteris eius defensoribus dici non esse apud inferos
 mit illos qui sibi insontes peperere manum. Quod ita hec cum eritque late-
 reatur ut si extenuatur homicidium ad ultimum confirmet si purgat
 homicidium ad ultimum cumuletur. Nec oro inuenitur erit ubi dicit
 Quod ad ultimum cur laudatus pudica cur occisa. Nobis tamen in tam nobili
 femine huius exemplo ad istos refutandos qui raris feminis incaptam
 tatem compressit aliene ab omni cogitatione stitatis insultant sufficit
 quod in perlaris eius laudibus dicitur et duo fuerint et ad ultimum unus ad-
 misit. Talis enim ab eis Lucretia magis credita est quod se nullo ad ultimum
 potuit maculare consensu. Quod si se ipsam quam ad ultimum perit etiam non
 ad altera occidit non est pudicie castas sed pudoris infirmus ne pudor
 enim eam turpitudinis aliene in se commisit etiam si non fecit et romana
 mulier laudis amanda minus veritas est ne putaretur quod violentus est passa
 cum vinct libens passa si vinct. Unde ad ostensionem metis sue teste illa
 pena ad libendum putavit quibus ipsam demonstrare non potuit. Sola
 quippe se credi erubuit si quod alius mea facit turpiter. Ita et ipsa
 patient. Non hoc fecerunt femine raris que passe sibi vinct. Tamen
 nec in se ulte sunt cunctis alienam aliorum sceleribus addent suam si pro
 hostes in eis percipiendo stupra commiserant illi in se ipse
 homicidia erubescendo committerent. Habent quippe mitus
 gloriam castitatis testimonium conscie habent autem coram oculis
 his dei sine nec requirunt amplius ubi quid recte faciat pro
 bent amplius ne deuenient ab auctore legis domine cum ma-
 le de nitant offensione suspicionis humane Nullas esse autem
 Neque enim frustra misit que raris inqualis cum in voluntate et moribus
 canonicis libris. Misit nobis dominus meritis attribuat. XX.
 preceptis promissis re repit perit ut ipsius adipiscende in-
 mortalitatis aut illius emendi curandi ne mali cum nobis in ipse nece
 inferamus. Nam et prohibitor nos esse intelligendum est ubi aut lex non
 ostendit perfecti quod non addidit primum tamen sic flum testimonium cum ne cessat
 falsus inquit testimonium ne dices ad usus primum tamen. Nec ideo tu si
 ad usus scriptum quisque flum testimonium dixit ab hoc cunctis se putant alienum.

Con falsas
 manu
 poetarum
 rui de
 lucre
 cia

Ne xpiu
 noz se
 aliqui
 oiti
 dat

qui reglam diligendi. primum a. empyo dilecto: accepit quidam; sp
 ni e. diliges. primum tunc tamq. tempus i. porro a. filii testimonij no min
 reus e. qui seipm flm fatetur q. si adiuu. primum bo. faceret in eo p
 cepto. quo flm testiom. phibetur. ad ius. primum. phibeatur. possit
 non recte intelligentibus videri no ee p. omib. ut ad ius se ipm
 quisq. falsus testis assistat. q. to magis intelligendu e. no lice boie
 seipm occide. cu in eo qd scriptu e. m. d. no. deinde addit. nullus nec
 ipe utiq. cu p. p. p. intelligatur exceptus. Vnde. qui a. hoc p. p. p.
 etia inbestias. ac pecora conant. extendit ut ex hoc nulla e. a. illor
 licet occide. Cur non g. et herbas et quidq. humo i. adiu. q. d. n. ac
 figitur. Nam et hoc gen. rex qd. figitur sed p. et mon. p. m. e. a. cur
 nis adhibet occide. Vnde et ap. cu. de h. m. o. f. m. b. u. loquit. De m. e. a. g.
 Tu m. q. d. qd. semias. no. v. m. i. t. u. r. n. i. s. i. p. n. e. m. o. n. a. t. u. r. s. e. m. f. a. l. l. o. r. e. s.
 p. s. e. p. t. u. r. e. Occidit vites eor. m. g. n. i. t. u. d. i. n. e. N. u. m. i. g. r. a. b. h. o. c. p. o. s. i. t. e. l.
 cu. a. u. d. i. m. u. s. n. o. o. c. c. i. d. e. s. i. g. u. l. t. u. r. v. e. l. l. e. n. e. p. h. a. s. d. i. c. i. m. u. s. e. t. m. a. o. p. e. r. e. s.
 m. e. h. e. o. r. e. r. o. n. i. m. s. i. m. i. s. s. i. m. e. a. c. q. u. e. s. c. i. m. u. s. i. h. u. s. i. g. r. d. e. h. u. a. m. e. n. e. r. e. i. s.
 t. i. s. r. e. m. o. t. i. s. c. u. l. e. g. i. m. u. s. n. o. o. c. c. i. d. e. s. i. p. p. l. a. n. o. a. c. c. i. p. i. m. u. s. h. o. c. n. e. e. s. s. e. s.
 d. a. n. e. e. d. e. f. r. u. t. e. t. i. s. q. u. a. n. u. l. l. u. s. e. u. s. s. e. n. s. u. s. e. s. t. n. e. i. d. e. u. i. u. a. g. i. d. e. s.
 o. n. a. b. i. l. i. b. u. s. a. n. i. m. i. b. u. s. v. o. l. a. t. i. l. i. b. u. s. n. a. t. a. l. i. b. u. s. a. m. b. u. l. a. t. i. b. u. s.
 r. e. p. r. a. b. i. l. i. b. u. s. q. u. a. n. u. l. l. a. n. o. b. i. s. r. o. e. s. o. c. i. a. n. t. i. s. q. u. a. n. o. e. i. s. d. a. t. u. e. n. o. b. i. s. q. u. i. l. i. b. u. s.
 c. o. m. m. u. n. e. s. u. n. d. e. i. n. s. t. i. t. u. t. i. a. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. e. c. r. e. a. t. o. r. u. s. e. t. v. i. t. a. i. m. o. r. i. s. e. o. r. u. m.
 u. i. s. v. i. b. i. s. s. u. b. d. i. t. u. r. F. e. l. i. c. i. t. u. t. d. e. h. o. i. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. m. u. s. q. d. d. a. n. e. n. o. o. c.
 a. d. e. s. m. e. c. a. l. t. e. r. g. n. e. c. t. e. m. e. q. u. i. m. q. u. i. s. e. o. c. c. i. d. i. t. a. l. i. u. d. q. d. h. o. i. e. s. o. c. c. i. d. i. t.
 D. e. m. i. t. e. r. e. c. t. o. n. b. u. s. h. o. m. i. n. u. m. q. u. i. a. b. h. o. m. i. n. a. d. i. c. i. u. m. e. r. e. c. i. p. i. u. n. t. u. r. r. r. r.

Quad. vero exceptiones. eadem ipa. d. m. i. a. f. e. c. i. t. a. n. t. e. r. r. r. r.
 t. o. i. t. a. g. n. i. t. n. o. h. u. e. t. h. o. i. e. m. o. c. c. i. d. i. t. h. y. s. e. r.
 c. e. p. t. i. s. q. d. d. e. u. s. o. c. c. i. d. i. m. i. b. e. t. s. i. n. e. d. a. t. a. l. e. g. e. s. i. n. e. a. d. p. s. o. n. a. p. e. r.
 i. p. a. e. x. p. l. i. a. m. i. s. s. i. o. n. e. N. o. n. a. n. t. e. i. p. e. o. c. c. i. d. i. t. q. u. i. m. i. s. t. e. r. i. m. d. e. b. a. t.
 i. n. b. e. n. t. i. s. i. c. u. t. a. d. m. i. d. i. u. g. l. a. d. i. u. s. u. t. e. n. t. i. E. t. i. o. n. e. q. u. a. q. c. o. n. h. o. c. p. r. e. p.
 t. u. f. e. c. e. r. u. t. q. d. d. a. n. e. n. o. o. c. c. i. d. e. s. I. n. d. e. o. a. n. t. o. r. e. b. e. l. l. i. g. e. s. e. r. u. t. i. a. p. r. o.
 n. a. m. g. e. n. t. e. s. p. u. b. l. i. c. e. p. t. a. t. i. s. s. e. d. i. m. e. n. s. l. e. g. e. s. h. o. c. e. a. n. t. i. s. t. i. m. e. r. o. m. e.
 i. m. p. e. r. i. u. s. s. c. e. l. e. r. a. t. o. r. m. o. r. t. e. p. u. n. i. c. i. t. E. t. a. b. r. a. h. a. m. n. o. s. o. l. u. D. e. e. x. p. o. s. i. a.
 n. o. e. c. u. l. p. a. t. u. s. c. r. u. d. e. l. i. t. a. t. i. s. e. m. i. s. e. r. e. r. e. e. t. i. a. l. a. n. d. a. t. u. s. e. o. n. e. h. i. m. i. d. i.
 n. o. i. e. p. r. e. t. a. t. i. s. q. v. o. l. u. n. t. f. i. l. i. u. n. e. q. u. a. q. s. c. e. l. e. r. a. t. e. s. e. d. o. b. e. d. i. e. t. i. b. i. n. o.
 o. c. c. i. d. e. s. i. t. m. i. t. o. q. u. e. i. t. u. r. u. t. p. r. o. m. i. s. s. u. d. e. i. l. i. t. h. a. b. e. n. d. u. q. o. c. c. i. d. i. t.
 s. e. p. t. e. f. i. l. i. a. q. u. e. p. a. o. c. c. u. r. r. i. t. o. c. c. i. d. i. t. c. u. i. d. e. s. e. v. o. m. i. s. s. i. i. n. m. o.
 l. a. t. u. r. d. e. o. g. r. a. r. e. d. e. m. i. t. i. d. e. p. r. e. l. i. o. v. i. c. t. o. r. p. u. n. i. t. u. s. o. c. c. u. r. r. i. s. s. i. t. N. e. c. s. u. m. p.
 t. i. o. n. a. l. i. t. a. t. u. r. q. s. e. i. p. m. c. u. h. o. s. t. i. b. u. s. r. i. n. n. a. d. o. m. i. n. o. o. p. p. o. s. i. t. D. e. s. u. m.
 p. u. s. q. i. p. u. s. l. a. t. e. n. t. h. o. c. m. i. s. e. r. a. t. q. u. i. p. i. l. l. u. s. m. a. c. u. l. a. f. a. c. i. e. b. a. t. p. l. o.
 h. u. s. i. g. r. e. x. c. e. p. t. i. s. q. u. o. s. n. e. l. l. e. r. m. i. s. t. a. g. u. a. l. i. r. v. e. l. i. p. e. f. o. n. s. v. e.
 m. i. s. t. i. c. i. e. d. e. u. s. s. p. a. l. i. o. c. c. i. d. i. m. i. b. e. t. I. n. s. q. u. i. s. h. o. i. e. s. n. e. l. s. e. i. p. m. n. e. l. q. u. e. l. i. b. i.
 o. c. c. i. d. e. a. t. h. o. m. i. n. a. d. i. c. i. u. m. e. m. i. s. e. r. e. t. u. r. Q. u. i. n. u. q. p. o. s. s. i. t. m. o. r. t. e. v. o. l. u. n. t. a. r. i. a.

Et quicq. hoc m. s. e. i. p. i. s. p. e. t. a. d. m. a. g. n. i. t. u. d. i. n. e. a. n. i. m. i. p. t. i. n. e. r. r. r. r.
 u. e. n. i. t. a. n. i. m. i. m. a. g. n. i. t. u. d. i. n. e. f. o. r. t. i. s. s. e. m. e. a. n. d. i. n. o. s. i. p. i. e. s. a. m. t. i. n. i.
 t. e. l. a. u. d. a. n. d. i. s. u. t. Q. u. a. q. s. i. r. a. t. i. o. n. e. d. i. l. i. g. e. n. t. i. u. s. c. o. n. s. u. l. a. s. a. n. o.
 i. p. a. q. u. i. d. e. m. a. n. i. m. i. m. a. g. n. i. t. u. d. o. r. e. c. t. e. n. o. i. a. t. u. r. a. b. i. q. s. q. p. u. l. d. e. r. r. r. r.
 n. o. v. a. l. e. n. d. o. t. o. l. l. e. r. e. n. i. l. q. u. e. q. a. s. p. a. n. l. a. l. i. e. n. a. p. e. t. i. s. e. i. p. e. m. e. t. i. r. r. i. m. e.
 e. m. e. i. t. m. a. g. i. s. e. m. m. e. n. s. i. n. f. i. r. m. a. d. e. p. h. e. n. d. i. t. q. f. e. r. e. n. o. p. o. t. u. l. d. i. n. a. r. r. i. m. e.
 s. i. n. c. o. r. p. i. s. s. e. m. i. t. u. t. e. n. l. s. t. u. l. e. a. m. v. l. g. i. o. p. i. o. n. e. a. n. i. o. r. q. a. n. i. m. i. m. e. i. t. o. r. r. i. m. e.
 d. u. c. e. n. d. u. s. e. q. u. i. v. i. t. a. s. e. i. n. p. r. o. s. a. m. m. a. g. i. s. p. r. s. e. r. e. q. u. a. D. e. t. h. e. o. b. r. o. t. o. p. l. a.
 t. i. g. e. r. e. t. h. u. a. m. i. n. d. i. a. n. m. a. r. i. e. q. v. l. g. a. r. e. q. p. l. e. n. i. q. e. i. l. i. q. u. i. t. e. c. i. o. p. u. r. r. i. m. e.
 g. m. e. e. r. o. n. i. s. i. v. o. l. u. n. t. p. r. o. s. a. e. h. u. c. e. a. c. p. u. n. i. t. e. a. t. e. p. n. e. r. e. r. o. m. s. l. i. b. e. o.
 Q. u. a. o. b. i. e. m. s. i. m. a. g. n. o. a. n. o. f. i. c. i. p. u. t. a. n. d. i. e. c. u. s. i. b. i. h. o. m. d. e. i. m. o. r. t. e.
 g. e. n. t. m. o. r. t. e. n. i. l. l. e. p. o. t. u. s. t. h. e. o. b. r. o. t. u. s. i. b. a. c. a. n. i. m. i. m. a. g. n. i. t. u. d. i. n. e.
 d. o. m. e. r. e. p. i. t. u. r. q. u. e. f. e. r. u. t. l. e. c. t. o. p. l. a. t. o. m. i. s. a. l. o. a. b. i. d. i. m. o. r. e. p. u. t. e. n. i. m. r. o.

uitate aie dispitunt se precipitem de muro de disse atqz ita ex hac vita
de migrasse ad eam qua credidit ee meliorem ml em ingebat a calamita
tis aut ems seu vex sen flm qd no valendo ferre se auferret sed ad ca
pescendum morte atqz huius vite suaua vnicula ripenda sola affuit ai
m iugitudo Quod tu tam magne potius fuit ee qua bene testis ei
ee potuit plato ipe que legerat qui pfecto id pcpne potissimu qz fecit
nisi ea mente qua in mortalitatem aie vidit nequaqua faciendum
qu etia prohibenduz ee indicassit. Et em mlti se interm em ne i man
hostiuz puenirent Non mo qum utz sit fatus utz fuit **Quoniam**
facienduz Quia quippe io etia exemplis ante ponenda **aliquis de**
etia quidem exempla concordant si illa que ad digniora **beat se**
tanto sunt mitacione quito excellencia ora pietate Non se **occi de**
comit pueris no pueris no apli quia et ipe dñs xpc qui **et illi**
eos h psecutcom patent fuge admonent de ciuitate i cui **solo**
tatem potuit admonere ut sibi manus inferrent ne in manus psequere
aut pueniret puto si hoc ille no misit a monuit ut eo mo sui ex hac
vita emigrarent Quibus huius ingratibus se mansiones etiam p
patitur ee promissit quel exempla opponunt gentes que ignorant
deum manifestus h no hce colentibus vnu vex deu **uale exempli**
sit cathone qui se victoria cesaris non ferens interemit **xxij**

Stamen etia illi pter lucretia de qua **anp** satis qd vi
debat durm no facile reperit **dicunt** ante
p scribit nisi illi cathone qui se utite occidit no quia sola
id fecit sed quia vir doctus et pbus habebatur ut mto putet etia
recte fieri potuisse ul posse qd fecit **De casu** facto quid potissimu dicat
nisi qd amia eius docti quidam viri qui hoc fieri prudens dissuadebat
imbecillioris qua forcionis animi facti q ee censuerit quo de monis
taretur non honestas turpia pcauens sed infirmitas adula no sus
tinens hoc et ipe catho m suo carissimo indicant Nam siturpe eat
sub victoria cesaris vnicur mctor huius turpitudinis filio fuit que
de cesaris benignitate omnia spere pcepit Cur no et illi seci coegit
ad mortem Nam si en filii qui con imperi in hostem pugnant et
victore laudabil tpe q itoz occidit em victus victo filio pe **De tor**
pene catho qui no pcpit sibi Au turpis eat con imperi **qua**
ee victore qua con decus ferre victore Nullomodo **catho**
turpe ee indicant sub victore cesare vnic alioqui ab hac turpitudine
patrio ferro filii libaret Quid ergo e n q filii qutu amant au
pact acesare et supant et uolunt tu gle ipms cesaris ne ab illo
etia sibi parcerent ipe cesar durisse fertur mndit et ut aliqd nos ma
dicamus exibunt **Quod** in ea vntate qua regulus cathone pstantur
aut ista con quoz fuit mto magis emmanit xpiam
agim ut fuit vix **leb** qui tam horrendi mala **xxij**

Doluit **De Job**
a sua carne peti maluit qua illata sibi morte omibi
carere cruciatibus vel alioy scos ex hie mris summa ancte cel
lissimis fideqz dignissimis qui captiuitate duacioneqz hostia
ferre qua sibi uere inferre m h erit cathoni pferant sed ex hie con
emdem illi marco cathoni marci reguli pferant Catho em mup
cesare vicerat em victus de dignatus est sibia et ne sibi cer ase ipo
elegit occidi Regulus aut penos iam vicerat impioqz **De regulo vi**
romano romano Impator no exciuitur dolendam seder **cente penos**
hostibus laudanduz victoria reportauerat ab eis tupostr **et carthagi**
victus mal in eos ferre sinendo q eis se auferre mon **et postea**
endo i promde suauit et sub carthaginensiu duacione **victo ab**
paciam et in romam ex dilectione constantiamec victu **et sed**
auferre corpus ab hostibus nec victu amu acmbo p q se **et illi**

ne ē nobis nō credē. Cū autē deus iubet seq̃ iubez sine ullis ambigibz
 intinat / quē obediām mēnie uocet / quē obsequiū pietatis accuset
 Qz nō iō sine scēle facit quisq̃ dū iūmolare de armit. Quia hoc abā
 ham laudabilē etiā fecit Nam et miles cū obediens ptati De abrahā
 sub qua lēme astituit ē hoīez oq̃dit / nulla ciuitatis sue et abh
 legē rene ē hoīadi / imo nisi fecit rene ē impem deserti obedi
 atq̃ contēpti / q̃ si sua sponte atq̃ aucte fecit / cūgen est eni
 si hūmā sagmā mādill / Itaq̃ mde pūit si fecit i iūstis bus
 mde pūietur nisi fecit iūstis Qz si ita ē iubente Im
 patore qūto magis iubente creatore I m g^o andit se nō hēe occide
 faciat si iūstis cū nō licet iūstis a tēpnere tūmō vidat utri
 dūmā iūstio nullo mter mēto Nos pūit q̃ scās quēmm^o occultoz
 nobis iūdicū nō usurpam^o Nemo sit quid agatur iūboz mī spē
 hoīez qui i ipō ē / hoc dicim^o / hoc asseim^o / hoc modis omibz Nemo tam
 appham^o nemine spontaneas mortem sibi inferre debē. Velut se occidit
 fugiendo molestias tpales ne mādāt mpetuas mēmmē quācūq̃
 p̃ aliena ptā ne hoc ipō mapiat hēe grāmissimū p̃m^o p̃ a p
 quē nō polluebat alienū Nemine p̃ sua p̃ta p̃tita p̃
 que magis hac vita opus ē ut possint penitēdo sanari cupi
 Nemine / nelut dēidēo vite melioz q̃ post mortē spātū em
 quia rene sue mortis melioz post mortē antā nō suscipit fū
 Cūm p̃p̃r declinationē p̃ti moīs spontaneas appetendi sit cap^o xxvii
Bestit quisq̃ se mēficiat / se ne mpetū nruat ul^o b andiē
 te uoluptate mel^o doloē semente quā cūm si uolueim^o ad mte
 eo usq̃ p̃ gressa pūemat ut hortāz sint hoīez tūc se potius mē
 mē cūz lūmāto scē regniāionis abluat vniūsoz remissione accēpt
 p̃toz Tūc em tūc ē canendi oīa futura p̃tā cū sūt cū delicta
 p̃tita Qz si morte spontanea recte fit / cur nō tūc potissimū fit Cur
 baptizatus sibi quisq̃ p̃at Cur libatū caput qd̃ rursus vite hūo
 p̃chis mēit / sit facillimē ptatis illata / ibi nece oīa de nitare q̃p
 tūz q̃ sit Qm amat p̃culū mādāt m illud Cur g^o amant tot et
 tanta p̃culi uel cē eā / si amant / suscipiē Cur m m^o m hac vita cū
 abscedē hātū ē An tā mēfili pūitū qūit et agēdēo vitatis m
 sit ut vniūquisq̃ mteumē debeat ne vniū captiuitatē dūatū cōmāt
 mpetū et vniūmū sibi existimet ut ipm p̃ferat mūdū p omē hoīez
 tēptacōibz plenū et talibz quālibet sub vno dno format et i mīa
 bulibz cetis quibz sine hec vita nō dūat Quid g^o cause ē / cur m
 eis exhortacōibz tpa q̃sumim^o quibz baptizatos alloquendo stude
 acēdē sine ad vniūales mtegritate sine ad stūmēciā vniūales sine ad
 ipm thon / q̃ mēgaly fidem tū hēim^o melioz ab omibz pettandi p̃ci
 ho remota opendūm quibz cūq̃ post remissione recentissimā p̃toz
 accipiendā mortē sibiq̃ mtegrēndū p̃suade potuerim^o cū ad domini
 saniores cūosioresq̃ mttim^o / pōit si quis hoc aggrēdiendū et suādē
 dūz putat / nō dico de sūp̃t / si mēfili quā tūcē hūte homi dūc p̃t
 fice te ne parus tūc p̃tis adiciās grām^o dū vniū sub dno barbarū
 moibz impudico / qui nō p̃t n̄ sceleratissime dicē mēfice te p̃tis tūc
 omibz absolutis ne rursus talia ul^o etiā perora q̃ mttas dūz vniū
 i mūdō tot impuris voluptatibz illecebrōs tot neplandis crudeli
 litatibz furiosos tot enonibz et rionibz mūmco / hoc quia neplūz
 ē dicē neplūz ē se p̃fecto occidē Nam si hoc sponte faciendi ulla cū
 mēfili ee possit p̃culōmbz mēfili q̃ ista nō eet Qmā nō nec ista est
 gūllā ē Non itaq̃ nobis ofideles xpi sit tedio vita vniū hūc bno
 hūc hostibz castitas vniū hētis magnā veramq̃ ofoliam fideibz xpi
 si fidem q̃ scās retinetis nō vos o sensisse p̃tis eoz qui m nō sit vniū
 sua tedio
 Na

ut si se quisq̃ mēfice
 dicit

uos peccare pmissi sunt. **Q**uo iudicio dei in corpora continetur libido

Quod si forte cur pmissi hostilibus peccare pmissa sit xxviii.
sunt quibusdam quidem e. pudentia creatoris mundi
acq. rectoris ut in scrutabilia sunt iudicia eius et inuestigabi
les vie eius. Verumptamen interrogate fideliter animas vestras ne forte
de isto integritatis et continentie et pudicie bono uos in flamma erui
listis in humanis laudibus delectate in hoc etiam aliquibus mundis. No
accuso quod nescio nec audio quid uobis interrogata corda respondent.
Tamen si ita esse viderint nolite mirari hoc uos amisisse unde libe
place gestis illud vobis remansisse quod omni hominibus non potest. Qui pec
catis non sensistis diuine gratie ne amittatur diuini accessus auri
luz humane gratie ne amareatur humani succellit obprobrium. In utroque con
solamini pusillanimes illuc platea hinc custigat illuc iustificat hinc
emendate. Quare uo corda interrogata viderint magis se de bono
vigintatis ul. angustis pudicie supbisse sed humilibus consensuendo
de dono dei cum tremore exultasse nec inuidisse quia parum ex ceteris
tiam stitatis et castitatis. si humana laude per porta quod tanto maior
deferri solet quanta est bonum carnis quod cigit laudem optasse potius
ut amplius eorum magis esset quod ut ipse in paucitate amplexus emmeret
nec iste que talis sunt si eorum quoque aliquas barbaras libido compis
sit pmissum hoc esse censentur. Nec ideo credant deum ista negligere quia
punitur quod nemo in punitur committit. Quedam enim veluti ponde
ra malorum cupiditatum et potulorum per diuini iudicii relaxant et
manifesto ultimo resurgunt. Fortassis autem iste que bene sibi sunt quod
non se ex isto castitatis bono cor inflatum erulisse et tamen vni hostilem
in carne posse sunt. Habebant aliquid latentis infirmitatis que
posse supbie facti si hanc humilitatem in natiuitate illa euasissent extolli
exierit quod quidam morte capiti sunt ne malicia mitteret in
tellectu eorum quidam ab illis in capiti est ne per spiritus in ceteris
iet modestia eorum. Vtriusque igitur qui de carne sua quod turpem
nullus esset perperse a tactu nullum iam supbiebat nullum supbiebat
nec hostium violentia contrectate essent forsitan potius non ablata
est castitas sed humilitas peruersa. Illarum tamen occurrit in manentibus staz
occurrit in inuicti. Quia et illud non sit tacendum quibusdam ista per
posse sunt potuisse videri continentie bonum in bonis corporalibus deputandi
et tunc manere si nullus libidine corpus attrectaret non autem esse positum iso
lo ad utroque dimittis robore inoluntatis ut sit sanum et corpus et spiritus
tale bonum esse quod in toto animo non possit confiteri. Qui error eis fortasse sublati
est. Cum enim cogitant qua colat deo beneunt et fide in conuicta non de
illo secant quod ita sibi beneunt quia ita inuocantes de se ulla potuit
quicquid illi castitatis placeat dubitare non putant. Vident enim consequens ne
quaquam illud fuisse pmissum ut hec acciderent scilicet sine eo non prepossi
stias quia contulit eis et diligit in eis. Quia familia christi videri debe
at in fidelibus cum expriment quod eam a furore hostium liberant christi xxix.

Habet itaque omnis familia summum et verum dei consolacum suum non fal
lacem nec inspe reorum mutancum ul. libentem quod stitum
tamque et ipsa temporalis minime penitenda in qua erudit ad eternum bo
nusque tenens tamque pignora nunc nec caput malis. per a emendat
illi non qui perbitati eius insultat ei quod. dicitur cum forte maliqua qualia
mala deuenit ubi est deus tunc spiritus eruat ubi sunt de eorum
cum talia patiuntur pro quibus eructant eos ul. colunt aut colen
dos eos esse contendunt. Nam ista videri. Deus me per
ubique totus in clusus qui possit esse secretus ab eis non
motus. Ille cum me ad ista rebus exagitat menta ex am
nata per castigat mittere in eternum. per tollentur per malis

De occu
lta dei
pro mu
sio

De de po
tente
et cohi
tu e
falso
de

palibus suat Vos aut qui estis cum quibus loqui digni sit saltē de dy-
uris. Quid min⁹ de deo meo q̄ turbilis ē sup om̄s deos qm̄ om̄s dyge-
ant demoni. Cui aut celos fecit. Nazari pudentis. p̄spiratib⁹ affluē

De scapione
vassica de cathe
et de churhagie
restructa vi
ocui supstit
gine quod
plus ne
ant qua
hos
tis

Denī smā fessellit re ipā. pbatū ē q̄ mams cupidū rgnadi
verz dicet. Deleta quippe carthagine magno s; lxxxj
flore romana republice de pulso et extincto tanto de rebo. pspis
orta mala cōtinuo subsecuta sūt / ut corrupta disruptaq; discordia
pue semis cruentis seditionib; / denī mor malaz auerione cūz bellis
ec̄ emilib; tante strages edentur / tātur sagwis effundētur / tūta cupi
ditate. p sc̄pōmī ac rapmaz fernēt m̄ mamtas / ut romani illi qui
vita integritate mala metuebāt ab hostibus. p dita integritate vite ay
dehora p̄tēt / a simbus / ea que ipā libido dūandi q̄m̄ alia vicia gus
hūam ^{moderatior} i eat vniūso pplō romano. postea quā m p̄ncas poteas
ribus uicit / obtritos fatigatosq; retēos ec̄ ingo s̄m̄tutis op̄ssit. Nā;
quā illa quiescet ī sup̄bissimis mētib; don̄ otimatis honorib; ad ptatē
regiā pueniet / honoz porro otimadoz facultas nō eēt nisi ambicio
p̄ualeat / nūme aut̄ p̄ualet ambicio. n̄ ī pplō auaricia luxuriāq; cor
rupto. Ananus vō luxuriōsusq; pplus / sc̄d̄is q; rebus affectus ē quas
uulga ille p̄udentissime canendis ec̄ censebat. qm̄ ciuitate hostiū
mariaz fortissimā opulētissimā uolebat auferri / ut timoe libido p̄
mētur / libido p̄ssa nō l̄t̄t̄t̄r / luxuriāq; cohibita nec auaricia graua
retur. Cūb; may ob̄snat̄ ciuitati n̄t̄h; v̄tus floet et crescet / ei
q; v̄tut̄ lib̄tas q̄a p̄manet. Descentoz viciōne ludoz. xxxij
q; v̄tut̄ lib̄tas q̄a p̄manet. Descentoz viciōne ludoz. xxxij
q; v̄tut̄ lib̄tas q̄a p̄manet. Descentoz viciōne ludoz. xxxij

[illegible]

et quis impunit
 qui deus
 rebus p[er]p[et]u
 us non cor
 regi potest
 adus. uolens
 nobis illi
 pro terrei
 ab hoste me
 in luxia
 fluitis
 h[ic] uob

diffino libatorem talibus dñs nūmizatis ludis scenici. Spectacula turpi
tudini et licetia vanitati nō hominū magis sed deoz nroz missis rome i
stituta sūt. Tollebilis dñs honores deferretis illi sapiom q̄ deos
eiusmōi coletis. Neq; em̄ illi di suo pontifice meliores. Ecce attendi
te si mens tam dñi potatis euvibus ebria nos aliqd sanū q̄ fidele per
mittit. Dñs p̄ sedandā corporoz pestilentia; h̄ dei sibi scemcos exhibet
inbebant pontifer aut p̄ aior canēdaz pestilentia; ipaz scenā q̄ tñm p
hibebat. Quāqua luce mētis am̄ corpi p̄ponit eligite quā colatis

Neq; em̄ i illa corporoz pestilentia De vias romanorū quos p̄e non
lenia iō q̄ quēnt q̄ p̄lō bellicosū conerit eūio rrm
et solis antea ludis ceterisq; assuetis ludoz scemcorū delica
ta subintravit miseria; astuta i spūitū nephandoz p̄ndens illaz
pestilentia; sine debito cessaturā aliā longe graviorē qua p̄namus
gaudet ex hac oculis nō corpib; s; morib; curant i mte q̄ aior
miserorū tantū obceant tenebunt tanta difformitate fedantur et
mō qd̄ in credibile foritūm est si a nris posteris audiet romana urbe
vastata quos pestilentia ista pestilentia ista possedit atq; inde fugi
entes carthagine p̄ neme potuerit mtheatris cotidie ctati. plūsto
nombus misamēt / omentes amentes. Qm̄ ē h̄ tūc nō enor s; fu
ror exierit nriū sic audimū plangētib; orientalib; p̄lis et maris ci
uitatib; cū remotissis tñs publicā luctū m̄ eozq; ducētib; vos the
atra quēretis i m̄ traretis i m̄ plēne et m̄lta misamora quā fuerat antea
facētis. Hanc aior labem ac postem hanc p̄bitatis et honestatis e
missionē nobis scipio ille metuebat qm̄ q̄ tñm theatra p̄hibebat qm̄
redus p̄spas facile nos corrum̄ atq; cūti possit cernebat qm̄ nos
abhostili terrore securor eē nolebat. Neq; em̄ censebat illā felice;
eē rem publicā stantib; n̄ eūba ruentib; morib; q̄ i nobis plus
uoluit q̄ demones imp̄i securerūt q̄ q̄ hoies p̄m̄di p̄auerūt +
hinc ē q̄ mala que facitis nobis imputat nō ultz i mala p̄t vō que
potim̄ xp̄ians t̄pib; imputat. Neq; n̄ i nri securitate patratz q̄

qui de p̄m̄
rebus p̄sp
nō uolēt
vigi p̄m̄
ad q̄ uolēt
nos ille q̄
p̄m̄ t̄pib;
ab hoste n̄
i lūp̄ta
plūstō
h̄ uob

tem publicā glūriā. Fletis nec q̄ tñi abhoste luxia; rep̄sistis p̄ di
De clemencia dei que vibis ex cadum temperant. cap. xxxiii
q̄ uolēt dei ē qui nobis paucendo admonetue
Et tamen corrigam̄ penitendo qui nobis eē migratis p̄
tatit ut ul sub noie h̄ndz em̄ n̄ m̄loay m̄m̄ em̄ hostilz
manns enadētis. Romulus et remus aspli cōstitūte De vō
phibentur quo qm̄q; confūget ab om̄i nora liber eēt angere m̄lo
quēntes creide m̄litudme cūitatis. Mirandū m̄ honore ē m̄lo
p̄cessit exemplū. Hec q̄stūent enesores vibis qd̄ ostituer i m̄
antea aditores. Qm̄d aut̄ magnū h̄ h̄ fecerūt illi ut am̄ m̄
n̄ suoz m̄s sup̄lēt q̄ fecerūt ut n̄ suoz hosti m̄d̄is fūter h̄ec
et alia siqui ubenis et cōm̄dus potuit ut r̄ndat i m̄ias h̄us red̄pti
familia dñi xp̄iet p̄gn̄ i cūitaz regz xp̄i. Delatentibus inter
m̄p̄ios ecclie filijs. et de falsis m̄tia eccliam xp̄ians. xxxv.

Meminit me i ipis i m̄icis latē cūes futūos n̄ i
fructuosū n̄l aput ipos p̄utet quos donec
p̄nemat ad q̄fēlōr portat m̄fēlōs sicut ex illor m̄o ē
dei cūitaz h̄t secū quā dñi p̄gn̄m̄t i m̄do coneros cōd̄nēsi
t̄oz qui p̄tū m̄c̄tūlo p̄tū m̄ap̄to sūt qm̄ eā cū ipis ad
i n̄s dñi cur̄ iacm̄ gerūt m̄m̄m̄az nō dubitat m̄o cū illis
theatra m̄o ecclias nobiscū replentes. De correctōe m̄i quorūdy
et tūm̄ m̄lto m̄m̄ ē de sp̄andz si ap̄nt aptissimos adūlmos p̄
destati anna latit̄ ad h̄c ignorat eā sibi p̄plere quippe sūt iste
dñe cūitates m̄ hoc s̄culo m̄m̄c̄q; p̄m̄te donec ultimo iudicio

durum ut de quibus exortu et procuru et debent subire q. De pplex
dicendum: debent quoniam cunctis adiuvantibus expedit. In q. g.
glam. cunctis dei que alienis erant compans. dantes e
m. e. b. De quibus causis sequenti disputat. sit dif

SED ad huc qdam in dicenda sunt ad || ferendum
usq. eos qui romane rei publice clades religioes
mau referunt quia dno sunt sacrificare phibent. Comedenda
sunt em que et quanta optine potuerunt nil satis ee videbit
mala que illa ciuitas ptulit nil ad eius impm. p. nuncie
p. t. etes auteq. eoz sacra i. phibita fuissent q. oia. p. a. d.
ubio nobis tribueret n. iam ul. illis a. d. e. e. n. ma. religio
ul. ita asacris saclegys phibet. De inde monstrandū ē quos
eoz mores et quā ob causam deus verus ad agendū hui
perim. adiuvare dignatus ē. q. uat. ē. m. am. p. tate sunt
regna omia quāq. m. d. ul. eos adiuuunt. In quos deas putant h.
potius q. t. d. capiendo et fallendo nocuerunt. p. o. tremo adūsus
eos dicitur qm manifestissimis documentis. cōfutati atq. q. m. cti
conat. asserere nō. p. p. vite p. t. utilitatē h. p. e. m. que post morte
futura ē colendos deos. Ne n. f. allos q. m. lto e. t. op. o. h. o. r. 7. subti
h. o. n. d. i. s. p. u. t. a. c. i. o. n. e. d. i. g. n. o. r. a. u. t. et c. b. i. p. h. o. s. m. e. i. d. i. s. s. e. r. a. t. u. r. n. o. q. d. l. i. b. i. q. u. o. s. s. h.
h. q. m. ap. t. illos excellentissima glā d. a. n. t. s. u. t. et nobiscū m. l. t. a. s. e. n. c. i. u. t.
et de a. i. e. i. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. e. et q. d. e. u. s. v. e. r. u. s. m. u. d. u. o. d. i. d. i. t. et de p. r. o. m.
d. e. u. a. q. u. a. v. i. u. i. s. u. s. q. d. i. d. i. t. r. e. g. i. t. q. u. o. i. p. s. i. i. l. l. i. s. q. u. e. c. o. n. n. o. s.
s. e. n. c. i. u. t. r. e. f. e. l. l. e. n. d. i. s. u. n. t. de e. h. u. c. o. f. f. i. c. i. o. n. o. d. e. b. e. n. i. u. s. u. t. r. e. f. u. t. a. t. i. s.
i. m. p. i. s. i. d. i. c. t. o. i. b. u. s. p. r. o. m. i. s. i. s. q. u. a. s. d. e. u. s. i. m. p. a. r. i. e. t. a. s. s. e. r. a. m. i. c. i. u. i. t. a. t. e.
d. e. i. v. e. r. a. m. q. u. e. p. i. e. t. a. t. e. z. et d. e. i. c. u. l. t. u. i. m. q. u. o. v. i. a. v. e. r. a. c. i. t. s. e. i. m. p. r. i. a. b. e. t. u.
d. o. p. a. m. i. t. u. r. H. i. c. i. t. a. q. m. o. d. u. s. s. i. t. h. u. i. v. o. l. u. n. t. u. t. d. e. m. o. r. e. s. d. i.
p. o. s. i. t. a. a. b. a. l. i. o. s. u. m. a. m. i. a. r. d. i. o. T. y. t. u. l. i. s. e. c. a. n. d. i. l. i. b. r. i. i. n. c. i. p. i. u. t.
Oe modo qm n. t. i. d. i. s. p. u. t. a. c. i. o. n. i. s. a. d. h. i. b. e. i. d. n. s. e. s. t. 7. D. e. h. i. s. q. u. e.
p. m. o. v. o. l. u. n. t. e. e. x. p. e. d. i. t. a. s. u. n. t. 7. D. e. a. s. s. u. m. e. n. d. a. h. i. s. t. o. r. i. a. q. u. a. o. i. n. d. a.
t. u. r. q. m. a. l. a. a. c. c. i. d. e. n. t. r. o. m. a. n. o. c. i. d. e. o. s. c. o. l. e. n. t. a. n. q. u. e. r. e. l. i. g. i. o. i. a.
n. a. o. b. c. r. e. s. c. e. r. e. t. m. C. u. l. t. o. r. e. s. d. e. o. r. u. m. n. u. l. l. a. v. i. n. q. u. e. a. d. u. s. s. i. n. s. p. e. c. p.
t. a. p. b. i. t. a. t. u. r. a. c. c. e. p. i. t. et n. i. s. a. c. r. i. s. e. o. r. u. m. t. u. r. p. i. a. q. u. e. q. u. e. c. e. l. e. b. r. a. n. e. r. u. n. t. m. y.
D. e. o. b. s. c. e. m. t. a. t. i. b. u. s. q. u. i. b. u. s. n. i. r. d. e. o. r. u. m. i. c. u. l. t. o. r. u. b. u. s. h. u. i. s. h. o. n. o. r. a. b. a. t. u. r. v.
D. e. o. s. p. a. g. a. n. o. r. u. m. n. i. q. u. e. b. u. i. v. i. u. e. n. d. i. s. a. u. g. u. s. t. i. n. e. d. o. c. t. r. i. n. a. s. v. i. I. n. u. t. i. l. i. a. e. e. m. u. e.
t. a. p. p. h. i. c. a. a. u. t. e. s. u. n. t. d. n. i. a. v. b. i. q. d. q. u. e. a. d. v. i. c. i. a. p. r. o. m. i. m. a. g. i. s. m. o. n. e. t.
q. d. d. e. f. e. c. i. u. n. t. q. u. a. q. h. o. i. e. s. d. i. s. p. u. t. a. m. i. n. t. v. i. D. e. l. u. d. i. c. s. c. e. m. a. s. m. a. g. i. s.
d. u. n. o. o. f. f. e. n. d. i. t. u. r. e. d. i. c. a. t. i. o. n. e. s. i. a. z. t. u. r. p. i. t. u. d. i. n. i. s. p. l. a. c. i. t. v. i. i. m. d. r.
m. a. m. v. e. t. e. s. d. e. c. o. l. i. b. e. n. d. i. p. a. t. i. l. i. c. e. n. c. i. a. s. e. n. s. e. r. u. n. t. q. u. a. g. r. e. c. i. d. e. o. r. u. m. s. e.
c. u. t. i. i. n. d. i. c. i. u. l. i. b. e. r. a. m. e. s. s. e. v. o. l. u. n. t. i. t. 17. Q. u. a. n. o. c. e. n. d. i. a. r. t. e. d. e. m. o. n. e. s.
n. e. l. u. n. t. u. l. f. a. l. s. a. d. e. s. e. c. i. m. i. a. u. l. v. e. r. a. n. a. r. a. n. 18. D. e. s. c. e. m. a. s. q. u. i. t. g. r. o. s.
p. i. r. e. i. p. u. b. l. i. c. e. a. m. i. s. t. r. a. c. i. o. n. e. r. e. c. e. p. t. u. s. e. o. q. d. p. l. a. a. c. o. m. d. e. o. r. u. m. i. i. n. s. t. e. a. b. h. o. i.
b. u. s. s. p. e. r. n. e. n. t. u. r. 19. Q. u. e. r. o. m. a. n. i. a. u. s. s. e. n. d. o. l. i. b. e. r. a. t. e. p. o. e. t. i. s. i. h. o. i. e. s. q. u. a.
d. e. d. e. r. u. n. t. i. n. d. e. o. s. m. e. l. i. u. s. d. e. s. e. q. d. d. e. d. y. s. s. u. s. s. e. n. s. e. r. u. n. t. 20. D. e. b. u. i. s. s. e. m.
t. e. l. l. i. g. e. r. o. m. a. n. o. s. q. d. d. u. e. o. r. u. m. q. u. i. s. e. t. u. r. p. i. b. u. s. l. a. u. d. i. b. u. s. c. o. l. i. e. x. p. e. t. e. b. u. t.
i. n. d. i. g. n. i. e. e. n. t. h. o. n. o. r. i. d. n. i. o. 21. U. l. e. h. o. r. e. f. u. i. s. s. e. p. l. a. t. o. n. e. q. u. i. p. o. e. t. i. s. l. o. c. i.
i. n. b. i. m. e. r. a. t. a. c. i. u. i. t. a. t. e. n. o. d. e. d. i. t. q. u. i. h. o. s. d. e. o. s. q. u. i. s. e. l. u. d. i. c. s. c. e. m. a. s.
v. o. l. u. n. t. h. o. n. o. r. a. m. 22. Q. u. i. r. o. m. q. u. o. s. d. a. m. s. i. b. i. d. o. v. n. o. r. o. n. e. s. i. a. d. u. l. a. c. i. o. e.
i. n. s. t. i. t. u. e. n. t. 23. Q. u. i. d. y. s. u. l. l. i. a. u. r. a. e. e. t. i. n. h. a. c. a. b. e. i. s. r. o. m. a. n. i. a. c. a. r. i. p. e. d. e.
b. n. e. r. u. n. t. p. e. c. p. t. a. v. i. u. e. n. d. i. p. o. t. i. u. s. q. u. a. l. e. g. e. s. a. b. a. l. i. s. h. o. i. b. u. s. i. n. t. u. l. a. t. i. 24.
D. e. r. a. p. t. u. s. c. e. m. a. s. a. l. i. s. q. u. i. n. q. u. i. t. a. t. i. b. u. s. q. u. e. i. n. c. i. u. i. t. a. t. e. r. o. m. a. n. a. e. e. l. a. u.
d. a. n. t. i. s. v. i. g. n. e. r. e. p. i. b. a. 25. Q. u. e. d. e. m. o. i. b. u. s. r. o. m. a. n. o. r. u. m. a. i. m. e. t. u. c. o. p. i. l. i. s.
a. s. e. c. i. u. t. a. t. e. r. e. s. o. l. u. t. i. s. s. a. l. u. s. a. y. p. d. a. t. h. i. s. t. o. r. i. a. 26. D. e. c. o. r. r. u. p. t. i. o. n. e. r. o. m. a.
n. e. r. e. p. u. b. l. i. c. e. p. u. s. q. u. i. c. u. l. t. u. i. d. e. o. r. u. m. i. p. s. e. a. u. s. s. e. r. u. n. t. 27. Q. u. a. l. i. v. e. l. u. n. t.
f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. g. a. u. d. e. et q. u. i. b. u. s. m. o. r. i. b. u. s. v. i. u. e. q. u. i. t. p. a. x. p. i. a. n. e. r. e. l. i. g. i. o. i. s. i. n.

curat xx Que inā fuit cyceroms de romana republica xxi Quidus
romanoz nulla vniq̄ cura fuit ne malis moribus respublica deperiret
xxii Varietates rerū tp̄ illū no ex amore a' nupugatione demonū sed ex
vei dei pendē iudicio xxiii de sallanis actibus que se de mones ostenta
uerunt aduatores xxiiii Cūta maligni spūs ad flagitia mutant hoīa
cū cōmittendū sceleibz quā dūmaz exemplū sui mterponit auctē; xxv
Deseratis demonū monitis que ptinebant ad bonos mores cū pūq̄
in sacris eoz oīs neq̄cia discētur xxvi Cūta cūsiōne publcē discipli
ne romanū dūe sine placandis sacrauent obscena ludoz xxvii Dē
que religionis salubritate xxviii de abiciendo cultu deoz cōpūtaōe ad
Explicat liber p̄m^{us} Aurelii Augustini de ciuitate xxiix romanos

S

IRACONIE

Spicue dei incipit liber secundus
veritatis infirmū hūmāne a' inetudine
sensu nō audet obsistere; doctrina salubri langmore sūi
tamq̄ mediane pōdet subdet donec dūmō aduato no fidē
pretatū impetūte sanaret nō multo sūmone opus eēt
ad a' vincendū quēlibet vane opmationis erroze; hūa
qū recte sentit et sensu libz sufficientibus explicat
Nunc vō qū ille ē maior et ceterior mspiciendū moribus
aioz quo irōnabiles motus suos ē post rationē plene reddidit
quāta homī ab horē debet sine minima ceatate quā nec aperta cūstia
sine obstinatissima pūcia quā et ei que cūstia nō ferunt remq̄
tamq̄ ipam rōm veritatemq̄; de q̄ dū hē necessitas copiosius dicēdi
plerūq̄ res clarias velū eas nō expectantibz mtiendū sed quodamō
tangendū palpatibz et cohibentibz offerant Et tū que disceptandi
fūis et loquendi modus si rīdendū; ē rīdentibz semp existimemus
Nam qui ul' nō pnt intelligē qd' dē al' tam dū mit ad rīdēte mētē
ut eiaz si intellerent non obediunt Rident ut sepi ē a' loquū m
quitate; atq̄ mītagabili vām sunt quoz dūta cōmūa li totiens ve
lū re felle quociens obmra fronte statuent nō cogitare Quid dū
dū quociq̄ mō mīs disputatiōibz ādicant q' it infanti et erupio
lū et infructuosū; mdes Qm obrem nec teipm m fily
A Marcelle nec alioz quibz hic labor nū m i' ciuitate nali
ter ac libali ferunt tales meoz sēptoz velm indices qū
rūsiōne; sēp desiderent cū hūe que leguntur audierint ali
quid cōūdia me fiant filioz eaz mūliculaz quas cōme
morat aplūz semper discētes et aduatiōe scām mīq̄ pūe
mentē De hys que p̄mo volumine expedita sunt. 11

Superiori

itaq̄ libro cū de ciuitate dei dicē mī
tūtem Vnde hoc vniūm opus illo aduante i
manus sup̄tū ē oatiū m resistendū; ē pūntus eis quibz bel
la quibus mūdus iste atitur mīteq̄ romane vbiā recente alambaz
vastacōne tūne religioni tribuit quā pūbenit nephandis sacrificijs
seruie demonibz; tū pūcus hēc dērent tribūe xpōq̄ p̄ emō nome cōū
fūti mōre qz belloz; eis quo cōfugient religiosa et amplissā
loca barbari libeap̄tūerūt atq̄ i mūltis famulatū deditū xpō
nō solū veruz sed eaz timōe cōfictū sic hono. merūt ut qd' m
eos bellū nūe fieri licuiss; illiatū sibi esse mīdaret Quid m
adit qd' tūe h' dūia hūficia et ad mīq̄ m
gratūq̄ pūenerūt qd' cū illa itidem dūa
hostiliter facta sunt p̄ios aū impis pariter affluerūt Inaz
qōnez pūmūta diffūam moibus cottidians uel de mīneibz uel homī
cladibz; quo 2 utiq̄ bene et male vīuentibz pūnte atq̄ m discrete
dū sepe atidunt Valent mītor mouerent p̄specti opis nātate dissol
nem aliquitū m moratur sū marie ad solūdas scās ferāret pie castas

Ad Marcel
lūm filium
spūale; f
bit ut m
pūa f
m l
bū

Nulli
aut
qd' xpō
dū dū
bū

Disputatio
Vni libi

LII

Illam proinde turpitudinem obscenorum dictorum atque scemtorum ipsorum domine placendi cum coram miribus suis agere pudet quam publici agebat coram deorum mire spectante et audiente utrimque semper frequentissima multitudo que si intellecta curiositate ad ea potuit circumfusa saltem offensa castitate debuit abire confusa. Certe sunt lacerata si illi erant sacra, aut que magnitudo si illa laceratio. Et hec fecula appellatur quod celebraretur communium quo velut sine epulis in munda de monia perascuntur. Quis enim non sentiat cum mori spiritus talibus obscenitatibus delectetur in illo nesciens utrum sint omnia illi in munda prius deorum noceant cupientes aut talem agens vitam in qua istos potius quam deum verum et optet propitios et feruet mator. De obscenitatibus quibus miri deorum

Nequa quoque istos qui flagitiosissime cultibus suis honorabant consuetudinis vicis oblectum magis quam oblectum. *Nasica sapiens nollet exhibere sue turpitudinis ludum sed ut dicitur sine pudore quam faciebant* tam student sed illi ipsi nasica sapientem qui vir optimus asenatu electus. Quamvis manibus eiusdem de monie simulacrum susceptum est in videremque pernecti. Hic de hac se meritem velle indicet nobis ut mater si a tam optime de re publica vellet prout meri ut ei dnum honores decerneret sicut et grecos et romanos a hancque gentes contat quibusdam de amisse in orationibus quorum erga se beneficia magni pendebant eos in mortales factos. atque indeorum nunc receptor esse crediderant profecto ille tantum felicitatem sine in iis si fieri posset optaret. Porro si ab illo deinde quem mirum inter eius omnes honores nelli illi turpia celebrant nunc se male clamaet ut si in iis sine illo sensu mortua iacet quod adhuc dea vinct ut illa libent audiet. Absit ut senator populi romani ea mente perditus qui theas eorum in iis videretur virorum plerumque sic nelli colunt; suavit talibus de re sacris propter aretur qualibus matrona ubi offenditur nec ullamo quodet verum in laudabilis laudibus femine ita morum. Dumtaxat mutari ut honorem eam talibus ad noceat cultores sui qualibus comas igne pia iaculatis cum in hoies videret nisi ames claudet seleg; subtrahet hanc eubescunt pro illa et pro pinquum et manum et libens proinde talis miri denique; hanc mirum pueret quolibet etiam pessimum vix romanas occupatura mentes quod sunt optimi viri; non quod mouedo et adiuuando facit sed quod fallendo decipet ei filii de qua septu. Mulier autem virorum proclat; nunc caput ut ille magne indolis animi. Hoc velut dmo testimonio sublimatus et velle se optimi existimans vix in pietate religionemque non quodet sine qua omne quamquam dabile ingenium; superbia valescat et decidit quod igitur nisi insidiosum quodet dea illa optimi virum cum talia quod insus sacris qualia vix optimi ab horrent suis adhibere coniungit. Deos paganorum nunquam bene vniendi sa

Huic est atque plorum quibus celebrantur illa munera nosteria ruit ut tam horrendis et de testabilibus magis non magro et miris; non in domo atque pecunia non denique in ipso corpore quod menti subditum sed in ipsa mente in ipso rectore carnis animo eos impleat ac pessimos si sine ulla sua subtili prohibitione permittent. Aut si prohibebant hoc cunctis pecunie hic presentur nec nobis nescio quos susurros pincissimorum amibus anhelatque et archana velut religionem tradita iacet quibus vite probitas castitas dicitur sed de monitum ut commemorant loca talibus alii a gentilibus consecrata non non ubi ludu aguntur obscenis vocibus et motibus hystrionum ubi fugalia celebrantur refusa omni licentia turpitudinum et velle fugalia si pudoris et honestatis si in populi audiret quod preceperunt de colubenda amicitia ambitione frangenda iuriam refrenanda nisi discant nesci quod discendum persus morepat dicere. Discite omnes et cetera cognoscere rez. Quid sumus et quid nam victuri sumus

sicut alia multa ubi obscenitate copiose quas etiam ut studii que ho-
ne et ac liberalia vocantur pueri lege et discere coguntur a senibus cap. 12.

Quid autem hinc sentiam in romam veteres de cohibenda patrilicea
sermo romam veteres cetero testat in libris que Censorum
de re publica scripsit ubi scipio disputat ut inus comedie nisi co-
suetudo vite placetur. probare sua theatris flagitia potuisset et greci qui
dem antiquiores inuolose sue opinionis quandoque quoniam
suauiter sapient quos fuit eam lege concessit ut quod uellent
comedie notatum de quo uellet diceret Itaque acut mendem
libris loquitur africanus que illa non attingit uel potius que
non uerunt cum peperit esto plures homines improbos in re
publica sediciosos eleone cleophantem hypobolus leon. Pacianus inquam
Et si huiusmodi cures acensore melius est quam apocrypha non. Et piden cum uim
sue ciuitati maxima auerte plurimos annos domi et bellis profuissit molari
uolens et eos agi in cena plus docuit quam si plantus in quid uolu-
isset aut nemus publicus et gueno scipionem cecilius marco catu-
male dicit deinde paulopus in re inquit conuenerit tabule cum p. p. m.
cas res capite sanxissent in his hanc quoque sanctiendam putauerunt
si quis occideret sine cimen condidisset quod infamia faceret flagi-
tium uel alii preceperetur. Iudicis enim magistratum disceptationibus legit-
timis propositam vitam non potest inuenire habere debemus
Africanus Hypobolus Publius Piden Nicopolis
Cleon Scipio Guenus Plantus Andire in
Cleofimus Cecilius Marciato Nemus ea lege ut

rude licet et iudicio defendere hec ex arceione quito de re publica libro
adhibere ex ceteris arbitratibus sui non nullis pro faciliore intellectu ut
p. m. uisus ut paululus conuinitatis. Multum enim ad eam pertinet quae
mahor explicare si potero. Dicit deinde alia et sic adducit hinc locum
aut ostendat veteribus displuisse romam uel laudari quaeque miscena
num hominem uel vituperasse ut dicitur. h. greci quoniam in necessitudine. in
quoniam hanc uoluerunt cum uiderunt deo sine accepta et grata esse
obprobria non tamen hominum uerum et ipsorum deorum in scem re fabulis sine ipso
tis esse illa ficta sine flagitia eorum uel omeoerunt et agerunt
in theatris atque ab eorum cultoribus utina solo risu ac non esse imitatio
digna uidentur. Numus enim superbi fuit fame parce principum ciuita-
tis et animi ubi sue et fame per minima uoluerunt Nam quod affert
pro defensione non illa nam in deos dicitur si flagia atque officia id ipsum est
scelestinus si pietate consulas religionis. Et autem malicia demonum
cogites quid astutus ad decipiendum atque calidus cum enim probum in
citur in principem prae bonum atque utilem tunc tanto est indignum quito
arbitrate remocans et auita illis aliena. Quae igitur supplicia suffici-
unt cum deo sit ista tam neplaria iam in singulis mirra. Quia
nocendi arte demones uelint uel falsa de se omnia uel uera narrari

Sed maligni spiritus quos ista deos putant et flagitia que x-
non ad miserunt de se dicit uolunt idem tamen humanas huius opinionem
bonis uelut rebus induat et ad predestinatum supplicium seculum tra-
bant sine homines ista omiserunt quos deos huius gaudent qui homines
erroribus gaudent quibusque esse se colendos nullo nocendi fallendi
que artibus inponit sine est nullo hominum illa omnia uera sunt que
tamen de minimis fingi libent accipiunt fallacissimi spiritus aut ad scelesti-
ac turpia perpetranda uelut ab ipso celo triduci mitas satis ydonea vi-
deantur auctas. Cum igitur greci talium minimi sermos se esse sentirent in-
ter tot et tanta eorum theatra obprobria perpendunt sibi apocrypha nullo
putauerunt uel deo sine et sic assilam appetentes uel metuentes ne homines
noce fama ipsi inpendo et eis se hoc modo proferendo illos adiuuanda puocaret

Descentes apud grecos in republice amittitudo recepta eo quod placita
Adhuc inueniuntur *Strozes* deorum munus ab hominibus spernent. *xi*
 putet quod etiam scemcos auctores eandem fabula
 non pro civitatis honore dignos existimaverunt. Quinque enim quod
 meo quoque de re publica libro commemoratur et *Clarus* atheniensis vir
 eloquentissimus cum deo escens tragedias acitansserem *eschone* ac
 publicam capessunt et *Aristodemum* tragicum actorem *themen* vir
 maris de rebus pacis ac belli legatum ad philippum atheniensem
 menses sepe miserunt non enim atheniensem putabatur cum easdem
 artes eisdemque scemcos ludos et deus suis acceptos vide
 rent illos per quos agent infamum loco ac munio deputa
 re. *R* greci turpet quidem sed sine deo sine ordo agerent
 qui vias animi laceranda lingue poetarum et historiis lib
 trahere ausi sunt, quibus crebant deorum vita turpet quidem
 sed sane deus sine omni agerent, qui nec vitam eisdem deo
 ipsi nolentibus capi et ipsos homines per quos ista in theatris agebatur
 que minimis quibus subditi erant grata esse cognoverant non solum nunc
 spernendos mentitate, uerum et maxime honorandos putant. *Ind n*
 cause repire possent, cum sacerdotes honorarent, quod peris victimas deus
 acceptabiles offerebant, et scemcos, philosophos habent, per quos illa uoluptate
 sui honore deus exhiberi patentibus, ut nisi fiet nascentibus eorum ad moni
 cione didicerunt, cum praeteri labeo quem huiusmodi rebus putissimum *Labeome*
 predicat minima bona animibus malis. Ita et cultus diuini *distinc*
 tate distinguat malos deos, precipua cedibus et tristibus sup
 plicationibus asserat, bonos aut obsequiis letis atque iocundis *ao de*
 qualia sunt ut ipse ait, ludi communis lectissima, quod totumque *duem*
 sit postea si deo inueniant diligenter asseramus. *ly et*
 putet quod actinet si de omnibus etiam tamquam bonis punire forum *bon*
 tur, neque enim esse deos malos, cum poena ista quod in iudicio *is*
 spiritus omnes sunt mali sine ulla discreto sicut *labion* visu est, illis illa
 istis ista distribuuntur obsequia. *Competentissime* greci utriusque honore
 ducunt, et sacerdotes per quos victimas ministrant, et scemcos, per quos
 ludi exhibentur, ne ut omnibus deus suis sit et ludi omnibus grati sunt
 mel quod est indignum his quos bonos putant, si ludi ab eis solis amant
 facere committatur minima. *Quod* romani auferendo libertatem poetis in
 homines quam dederunt muros melius de se quam de deis sine senserunt. *xij*
At romani in publicis et in iuriis poetarum subiecta vita fama
 quod hic noluerunt capite esse sancti, et tale carmine condere si quis
 audet quod erga legem latius honeste constituerunt, sed erga deos suos
 superbe et irreverenter, quos cum scirent non solum patientes sed etiam libenter
 poetarum, probris maledictisque lacerasse poena quam illos huiusmodi indignos
 iuriis esse duxerunt, sed ab eis et lege numerant, illos autem ista etiam
 sacris solemnitatibus miscuerunt. Ita ne tandem scipio laudat hunc
 in poetis romanis licentiam negata esse ut cum quibus obprobria miscerent
 romanorum, cum videret eos nulli deorum pepasse iura. Ita ne pluris ti
 bi habenda visa est existimatio curie nostrae quam Capitolii, immo rome in
 mens quam celi totius ut ligna maledicta, in caues tuos *planto* ante
 exerce poetarum et lege prohibentur, et muros tuos se aut *nemine* greg
 tanta comitia nullo senatore nullo censore nullo principe *scipiom* a
 nullo pontifice prohibente vicularetur indignum videtur fuit *realis* orae
 ut plantas aut nemus publico et genero scipiom a ce *et tere*
 alius marco ciceroni maledicta dignum fuit ut teren *quis* so
 tuis in flagicio rome optimi marum adolescentiam *mi*
 nequiciam concitaret. Debuisset intelligere romanos quod di

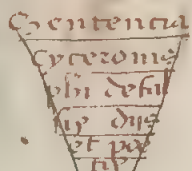
cor qui semper libus laudibus coli expetebat indigni essent honori dūno
SED videret in formis si vinct quo nos illa in pūnta ed/rū
 volens que ipi dū sacra ee noluerūt / cu ludos scenicos ubiqz
 talia celebrant dictant afficiunt et romani motibus unier
 erunt et sine honoribus dicti exhiberi iusserūt. Cur nō g' h' ipi mag
 intellēti sūt nō ee dū veniet omniō digni quibus dūnos honores
 deferret illa respública / quos em coli minime decet hōres nēqz oportet
 si ludos expetēt agendos cōmūis romanorū / quō quēso dū colendi pu
 tati / quō nō detestande spūs intellecti / qm cupiditate fallendi niter
 suos honores suos celebrari cūma poposcūt / Itemqz romanū qm nō iā
 sup fictiose nomia p'ment ut illis deos colent quos in Romā nō lan
 debant sibi noluisse scenicas turpitudines cōsecrassie tū dabat tur
 dignitatis mēores ac pudoris auctores talū fabulaz nequi pitudines
 q' honorarent more grecorū / sed sicut apud g'ceponē idē scenicas
 scipio loquitur cū artem ludicram scenāqz tota m'pbo dūce qm ēent
 rent g'ceis hōi ad nō mō honore cūmū reliquorū caressit / sicuti nō
 eadē tribu monei notatōe censoria noluit / p'clara sane scipio loqz
 et romani laudibus admāda prudencia / s'z nēllē se ipam apud g'
 sequētur se imitaret / f're n' recte quisqz annū romanorū c'ione
 ee scenicas elegit / nō solū ei nullus ad honore dabat locū
 verū et censoris notā tribu tenē p'p' nūme sinebat ammiū civitatis
 laudis amidi g'maneqz romanū / Ex r'ndeat in qua g'sentaneū rōe
 hōres scenici ab omni honore pellunt et ludi scenici deorū honoribus
 ad m'scentur / illas theatricas artes dū virtus romana nō noneat
 que si ad oblectamētū voluptatis hūane quēnt / r'cio morū irrepent
 hūanorū dū eas sibi exhibei petierūt / Quō g' abicitur scenicas p
 quē colitur deus et theatrice illius turpitudinis qua fronte notat
 auctor si adorat / exactor / In hac g'tiōnsia g'ra romanūqz coactant / g'
 putant recte se honorare hōres scenicos cū colant ludos scenicos fla
 gitatores deos / romanū vō hominū scenicas nec plebeā Disceptatō
 t'biū / quito nūm' / senatoria curia / de honestatē sūmūt In hac seu g'tiōnsia
 disceptatōne hūmōi r'cio amacō sūmā qōis absoluit / p'p'unt m' g'ce et
 g'ra si dū tales colendi iūnt / p'fecto eadē tales hōres hono romanorū
 raudi sūnt / assumit romanū sed nullo mō tales hōres hono deludat
 raudi sūnt / dūdidit xpīam nullenō g' dū dūlet colendi nū scenicas
 Meliore fuisse platōne qm poetis locū m'biū morata civita et t'oe
 te nō dedit quā hōes deos qui se ludis scenicas voluerūt hono
 qm ipi p'cte talū fabulaz com' rari r'm' /

Omnē poitores qui r'p' tabulaz lege phibentur / fūmā ledere
 annū / tūm probiola in deos cōmūa faculātes / cur nō ut cen
 ti hēntur in honeste / quā rōne rectū ē / ut poeticoz fig'metoz et ig
 nomosoz deorū infamātur actores / honorentur auctores / An for
 te g'eco platēm pocus palina dūda ē / qm tū rōe roma Depla
 et qualis ee civitas dāt / tamqū adūsarios cūmū / poetis tōne
 censuit urbe pellendos / Itē vō et deorū mūrias indigne tū pho
 lit futuri corrūpiqz fig'metis / aros annū noluit / Confer ge
 mūt platōis hūanitatez / a cūmbus de capiendis poetarū co
 bem pellētem / cū deorū dūitate honoi suo ludos scenicos expetente
 illa talia ul' scēbentur / et si nō fūmā / it' disputando tū fūmā / lemtati
 lascivieqz grecorū / nū ut talia eadē agentur iubendo / erto / s'erūt gra
 utati et modestie romanorū / Nec tū hūc agi noluerūt / s'z sibi dedi
 cari / sibi sacra / sibi solēpūt exhibei / Cū tandem honestius dūnos ho
 nores de dneret / qmū / nūtrū platōm hēc turpia et neplanda / phi
 benti / sū demombus / hac homi de cepcoe gaudentibus / quidā / ille vā
 psuade nō potuit / hūc platōne labeo nū / sem deos / m'emorandi / pu

tunt sicut herculem sicut romulum semides aut heribis. an poms sed
 utrosq; int minima collo. at V. et ita mea i tu que appellat semides
 o heribus tui. i et dñe ipse pferendū ēē no dubio propinquant
 aut romane leges disputaciones platone in illi curia poen ut
 signenta rēpñat isti quē poen admittit saltem i hoies n aledicendi
 licentia ille poen ab mris ipius hitacoe isti saltem auctores poe
 fabulaz remonet asocietate ciuitatis. Et si cōi deos ludos sce
 incoz expetitoes aliqd auferent forte vndiq; remonerent Nequiq;
 igr leges ad instituedos bonos a corrigēdos malos mores adue sine
 possent decipe seu spare romani quos legibus sine vniat atq; cōm
 cū. Illi em bono suo deposcūt ludos scemcos isti ab honoibus oib;
 repellūt hoies scemcos Illi celebrai sibi iubent figmētis poetice
 obprobria deoz isti ab obpbris homi detrent impudētia poetaz
 semides aut ille plato et talis deoz libidm restitit. et ab indole ro
 manoz quid pficiendū ēēt oñdit. In poen ēē ipos ul p arbitrio
 mentientes ul hoibus miserie qī deoz facta pessima imitanda pro
 ponentes vno m ciuitate bñ instituta vnie uoluit Nos quide plato
 nem nec deū nec semideū phibent nec ullo scō angelo sumi deui
 reidico pphete nec aplō alit nec culibet r martia nec auq; xano
 hoī compam. tūc nacio mē sine deo prosperante
 suo loco explicabit. Et en tamen quiquide ipi nolunt
 fuisse semideū pfendū ēē censm si nō romulo etle
 cūl qm is istuz nec frēm ocedisse nec aliqd ppetras
 se flagiciū quisp hystoicoz ul poetaz dñit aut fuit
 fuit ete nel pipo ul alicm cōno cesalo postremo
 ul fabris q romani minima pti pegna receperūt
 pti sua pā sacuerūt. Cnō igr tanta animi i moz
 mala male bonis pceptis et legibus ul iminentia
 phibent ul msta erarpanda curaret dñ tales qui
 etiā semnanda et augenda flagicia curauerūt tali
 ul sua ul qī sua facta p theatricas celebratatis pphie i
 notescē cupietes int tamq; amice dñia sua sponte ne
 quissia libido accendēt hūana frustra hoc exclamante
 crecione qui cū de poen agit ad quos ea accessit m
 quid clamor et apphacio pphie qī magm curā et sapientis ingri quas
 illi obducit tenebras quos iuehūt metus qī inflamant cupiditates
 aut illic elige. Romanū qīdam igr deos nō rec s; adu
 doz doz etiā ipoz flos i nacio lacione instituerūt xv.

QUAC hac nō potius adalano ē qm istu platone que
 semideū uolunt tantis disputacionib; laborantem a
 male q p apne cinenda sūt mores corrupentur hūam
 nulla sacra edicula dignū putarūt iet romulū hū dñe
 mltis ptulerūt qm is et ipm semideū poen qī deū uelut
 se creior eoz doctna amendet. Nam etiaz flamme
 illi instituerūt qd sacerdoti genus adeo m romane sacz
 testate apice excellit ut tres solos flamme haberet
 tribus m mib; institutos. Dyalem rom marcialem
 marcialem romulohā benivolētia cūm uelut rece
 ptus i celū qm ē postea notatus ac phoc fribus iom
 et neptuno et plutoni ipi saturno pū eoz iste romulū
 honore platus est ut p magno sacerdotio qd iom tūerūt h
 etiā hūc tūerēt Et marti tamq; pū eius foritū p ipm
 De ione neptio plutone fribus filijs satm et de flamibus ro
 me qui dyali i marti qui marciali et romuli q quinzimū dñi sūt
 romulū ut mēcāt ē dñificatus et appellatus quinzimū

platonē que
 appellat sem
 deū nō deū
 ul semideū di
 cū ul anglo
 ul pphie ul aplō
 ul martia opam
 si tu melioz
 romulo frige
 ul hūc ul ali
 cū gnoceph
 lo ul pipo nel
 fabro flagi
 osie assen
 rent

Romulū

me en

flamies appel

lati qd filio

Lameo exoue

iom ymola

ta apice ai

put adoma

rent pmo

flamies qī

flamies dicti

mlti id filii

apichū vo

cant

Gloria? hō modū et ipm salustius testē potius adhibebo. **Q**uā cū ilande romamoz diriss; unde nobis iste **E**alu
simo ortus ē aus bonū que apud eos nō legibz magis **stus**
quā natura ualebat p̄dicis illud t̄pus q̄ o cū alijs regibus dero
mcredibilē ciuitatē brem etatis spacio plurimū creu. Idē ma
tamen m̄p̄mo hystorie suelibz atq; ip̄o em̄ exordio fūtet eay mo
die cū ad consules a regibus eet cūlata res publica post parūq; inter
nullū m̄m̄re enisse ualidoz et ob eis discessionē plebz ap̄ibz alē
q; in urbe discessionē fuisse Nam cū optimis moribz et marā ecordia
p̄m romam m̄t scdm et postremū bellū cartagine ē omeoziss; egisse
aut m̄ p̄ hūc bonū nō amore iusticie s; stante cartagine metū pacis
et fide fuisse diriss; mā et n̄lita ille ad op̄mēdū ne quāā sentit eos
p̄ istos mores optimos ut metu uiaa cohibeāt cūta
gūē nolēbat enī p̄tuno subiecit idē salustius et **De n̄lita**
At discordia et parauicia atq; ambicio q̄ cetā sedis re **ta et b̄**
bus om̄i fuerit in illa post cartagine exadnū inq̄re que **lo cata**
ta fuit ut intelligem̄ et antea et om̄i solere et angri **gmen**
subiectes cur bō; dicit nam nūm̄re inquit validioz et ob eis dis
cessio plebz ap̄ibz aliq; discessionē domi fūē iam inde ap̄icipio
neq; amplius quā regibus eractis dū metū atarq;mo et bellū gra
ue cū eterna positi; ē equo et modesto iure agētur Vide que ad
modū cū i illo brem tpe ut regibus eractis ē erectis aliquēti equo
et modesto iure agētur metu dicit fuisse cūm quā metuebat bel
lū qd̄ res t̄p̄quino res o atq; urbe pulsas et rufas sociatus cont
romanos gerat attende itaq; quid dem̄ coterat **Per Tarquius ab**
dem̄ inquit senili impio p̄res plebe exire de urbe **vale ex pulsue**
atq; **regio** more **gūle** agro pellē et cetis ex **rufas socia**
tribus soli impio age quise uiaa et marie feno **tus cōi rōa**
one opp̄sa plebz cū assidue bellis tōti et m̄ **bellios bel**
litū siml tollearet armata monte sacra atq; anē **lū nne**
timū m̄sedie dūq; tōm̄os plebz et alia sibi m̄apa **bat**
ut d̄i co; diaz et etan̄is n̄tūq; finis fuit scdm bellū punitū em̄
a quo tpe n̄ p̄no m̄tū illo post reges eractos quales **idē m̄ finit**
de quibus ait Ius bonū q̄ apud eū nō legibz n̄ iure qui n̄ **De bello**
volebat porro si illa tpe i talia reputat quibus pulcherr **p̄nco**
ma atq; optima fuisse p̄dicatur romanos res publicas **scda**
n̄ i; cōsequenti etate dicenda ut ait cognūdoz arbi **puta**
triam cū paulatī mutata ut em̄de hystorias ubi uiaa ex **isti**
pulcherrima atq; optima pessima ac flagitiosissima facta **u**
est post cartagine videt ut omeozant exadnū q̄ tpe ip̄e **salustius**
quēad̄ breuit̄ recolat et desebat in em̄ hystoria legi p̄t quātis ma
liū moz que scd̄s rebz ex orta sūt usq; ad bella ciuilia de mōi et
ēē p̄ uectū Equo tpe ut ait maior mores nō paulatī ut antea
s; forrentis mō p̄capitati adeo m̄uentur lūm̄ atq; auaricia corrup
ta fuit merito dicuntur gentes ēē qui neq; ip̄i h̄c possent res fūm̄
li res neq; alios pati dicit Idē plura salustius de ille uiaa cetā
q; feditate res publice et alij sc̄ptores in hoc oīlencit q̄m̄ **Esabul**
eloquio uulgarū impari Corin̄s ut opinor et quibz adutit **tus de**
facilime p̄spicit cohibere moz pessimoz quo illa ciuitas **vicio**
plurima fuit m̄ m̄ supm̄ regis ad n̄ctū hec em̄ gesta sūt **ille**
no solū anq̄ xpc in carne p̄us docē cepisset i uerz etiā anq̄ **i**
de uigine natus ē Cū i ḡt et et tanta mala t̄pm̄ illoz uel tollera
biliora supm̄s ul post enīam cartagine m̄tolleranda q̄ hortanda

De nasy
ca et bel
lo cata
gineu
si

De bello
p. m. ca.
p. d. a.
p. m. d.
l. m.
m.

Salu-
tina de
vicio
ille

duo si
na sil
puta
croz
cupid
hna n
su; su
tatis
De a

E nent
ac fla
nem
adeo
luxu
tanti
nomi
miste
et ep
plie
tant
di u
ac ti
simi
affli
press
ta d
regu
gine
cap
omn
nat
mal
ipi
mih
viti
toll
hisi
sibi
dere

I hin
za s
q a
das
ut
tel
ut
ble
Fe
re

duis sine imputare non audeant opinionem humane metibus mutabilia vi-
cia silerent astucia maligna insentibus. Cur mala pueri xpo im-
putant qui doctrina saluberrima et falsos ac fallaces
deos coli vetat et istas hominum noxias flagitiosasque
cupiderates omnia ante de testantur atque deprecantur
his mihi tabescenti mundo ubique familiaris sua seu
sui subtrahit quia condatur eterna et non planctu vani-
tatis sed iudicio veritate gloriosissimam civitatem
De corruptione ratione reipublice pueri cultu de

E romana res publica. Cor xpi auferretur rix flagitiosum tor-
mentis moro
qđ non ego puer dico si auctores eorum viderent
hinc de deducunt tanto in dixerunt an xpi ad
necesse paulatim mutata expulsum atque optima pessima
ac flagitiosissima facta est. Ecce an xpi aduentu post deletam cartagi-
nem malorum morem non paulatim ut antea sed torrentis modo papitati
adeo inuentus luxu atque auaricia corrupta est. Legant nobis con-
luxu et auaricia precepta deorum suorum populo romano data cui utinam
tantum casta et modesta reticerent ac non ab illo etiam probosa et ig-
nomiosa deprecantur quibus per falsam diuitiam pueri cohererem
mitem Legant nra et prophetas et per sedm eorum et applicos actus
et epulas tam multa contra auaricia atque luxuriam ubique
plene ad hoc congregatis tam excellent quoniam diuino
tantum ex phor coetacibus strepens tam ex oraculis
de auaricia in torpore et in luxu atque auaricia semper
ac turpibus moribus an aduentu xpi rem publicam pes-
simam ac flagitiosissimam factam non imputant. Dux sine
afflictione vero ems quacumque isto tpe superbie dehaere eorum
pessime fuerunt religio in crepuit xpiane. Cum precep-
ta de iustis probis moribus si simul audirent atque curaret
reges tunc et omnes populi principes et omnes iudices treuientes et vir-
gines senes cum iunioribus etas omnes capax et utque sexus et quos
baptista iohannes alloquitur ex actores xpi atque milites et tunc vite pueri
ornamentis felicitate res publica et vite eterne culmine beatissime reg-
natura ascendet sed quia iste audit ille contempnit pluresque vias
male blandientibus quoniam utilis utitur aspitatis viciores tollerare
xpi famuli inuentur siue sint reges siue principes siue iudices siue
milites siue principes siue diuites siue pauperes siue liberi siue serui
viciores habet serus etiam pessimam si ita necesse est flagitiosissimamque
tollerare rem publicam et in illa angelorum quoniam scissima atque angus-
tissima curia celestis re publica ubi dei voluntas lex et clarissimam
sibi locum esse ista tollerancia comparare. Quam volunt felicitate quam
dere et quibus moribus viderent quoniam tpe xiane religionis iuravit. xx.

D cum tales cultores et dilectores deorum istorum quoniam et imita-
tores in scelebus et flagitiis se esse letantur nullo modo
pessima ac flagitiosissimam non esse republicam. Tanti stetit inquit
non floreat copus referta victoris gloria nullo quod est felicitas pace secu-
ra sit. Et quid ad nos si modo id ad nos magis pertinet si diuitias augeat
que cotidiane effusionibus suppetant per quas sibi etiam in firmiores sub-
dat quisque potentior obsequatur diuitibus pauperes cum satietate atque
ut eorum precibus quicquid merita perfruantur diuites pauperes ad de-
telas et ad ministerium sine factis ad utrumque populi plaudant non consilio
utilitatem suam sed largitionibus voluptati
Non dura inbeant non phibeant impura
Reges non curat quoniam bonis sed quoniam subditis
regnet opumie regibus non tamquam rectoribus

Cur mala pueri
xpo imputant qui
falsos deos coli
vetant an ei
aduentu cartagi-
nem et alie
hostibus cupiditate
flagitiosum tor-
mentis moro
papitati

Delecta tho-
logia conue-
ntia et de
doctrina so-
lis baptis-
ta ad nihil
res. d.

De regimine regum et
seruitute principum et vita
plebis secundum scriptum in diuitiis
de rebus et de rege et de
d. m. ab all. q.

moz s; tamq; dñatorib; et delictu; suaz p msonib; seminat. eosq; nō hñcent honorē sed nequit ac semit timēnt. Quid alieni vite potius quā quid sue vite quisq; legib; noceat adiut. Nullus dñatur ad mōces ū qui aliene rei domini saluti ul cuiq; minto sint importun. a normis ceterz delin; ul cū suis ul cū quib;cuq; volentib; faciat quisq; qd lib; hñcent publica scota il p dñs quib; sint placuit mel p eoz marie q hñ pñata nō pñt. Et struan tur amplissime atz ornatis; dom; opipara cōmna frequētē ubi cuq; libuit et potuit die noctuq; ludat bibat romatue diffuset. Et altatōes vndiq; arpent theatra i honeste leticie voribus atq; omī genē sine crudelissime sine turpissime voluptatis exēctuet. Ille sic publicus i mptus cū hec felicitas displicet. Quidq; cum mutare ul auferre teptant cū libeā multitudine autat ab auxilior; autat. asedibus ianferat a vimentib; Illi hñant dy veni qm hanc adipis cendā pñs pñanent adeptaq; suanent. Colant ut noluerint ludos exposcat qñs noluerint. Quos cū sine ul desine possint hñ cultorib; tunc efficiant ut tali felicitati nich ab hoste mch; ipeste mch; ab ulla clade timeat. Quid hñc rem publicā san; nō dñt romano impio sed domui sardanaballi compant; qñdā rex ita fuit voluptatib; deditus ut in sepulchro suo sibi fecit ea sola se hñt mortuū q libido ems eā cū vñt hauriendo cōsumerat. Quē regē isti se hñnt sibi mitalib; indulgentez nec in eis cuq; ulsa sentate adūntē hñc libentis qñ romani vetes templū i flāme hñc arant.

Sed si otempne qm romanā. Que sūma fuit cyzeronis de rem publicā pessimā ac flagi. Romana republica. xxi. ciolissimā dñt; currit isti qñta mox pessimoz flagicione ac dedecore labe nupletur; tñ ut qñstiat et maneat audiat emi nō ut salustius narrat pessimā ac flagitiosissimā factū sed sic cyero disputat iam tñc pñsue perisse et nullā oīo remansisse rem publicā. Inducit emi scypionē cū ipm qui carthagine extirpāt de repñā disputante qñ pñsuebat ea corruptoe quā de sebit salustius iam iāq; pitina. Co quippe tpe disputa; quo iā vñs gñoz ocālie fuit a quo sebit sedi; niones granes cepisse salustius. Nam mortis emēfit mēstem lib; ymēdāq; Cū aut scipio mēdi lib; sine dñset ut mfidib; actib; atq; cantu ipō ac uocib; pñtē ē quidem tenendū ex distinctis loms quē m mutatu aut discrepantē aures erudite ferre nō pñt hñsq; pñtē ex dissimulū uocā mōdēcoe cōcorē tñ efficiat et cō gruenē sic ex sūmis et infimis et medys mtiectis ordinib; ut loms mōdēcoe cūitate qñsensu dissimulimoz cōmēet que armoma amulic; dñ m cantu eam eē m cūitate cō cordiaz arassimū atq; optimū oī m re publica vñclm m colonitatis eamq; sine iusticiā nullo pacto eē posse. Ac mde cū aliquito lacus et ubenis dñss; qñtū pñtē iusticiā cūitate qñtū obess; si affuss; Suscepit mde pñs vñs eoz qui disputacōi aderant et po poscat ut hec ipā questio diligenc; tractaret ac dems ticiā plura dicentur pñ illud qd iam vñgo ferebat mñe publicā regi sine m iusticiā nō posse hñc pñde gōnē discutiendā et enodandā eē assensū ē scipio. Vidit qñ mch; eē qd adhuc de re publica dñm putāret quo possent longius progredi nisi eēt yfirmatū. Non mō tñm eē illud sine m iusticiā nō posse hñc vñssimū esse sine sūma iusticiā rem publicā gerē nō posse. Cūm

Cyero salu
stius scipio
expugto de
repñā car
tagie et
de vno
gñoz

oī
so
Que armoma
fity dñ rāu
tu ex se m
cūitate cō
cordiaz
quadaz
pulo

De gōne pñ
phī re publi
cā sine nō
posse nisi
magna
iusticiā
et de
scipio

quoniam explicatio tunc in diem sequente dilata est in hoc libro magna confu-
 siō res autē ē et ut ex eo em pulus disputatio eorum qui sentiret sine
 iusticia mgeri iū posse rem publicā purgare p̄cipue ne hoc ipse sentie-
 arderet petierit sedulo p̄missa cū iusticia ut hanc eē utilem rei pub-
 lice allam vō utile vō illib. rōmbus ems et exemplis velut conderit
 unde Tamen lemba rogantibus omnia iusticia defende ē aggre. sus al-
 seruit q̄ q̄ntū potuit nidi tam iūmici q̄ iusticia ciuitatim oio m i
 magna iusticia gen aut nare posse rem publicā. Cui q̄one q̄ntū
 satis vili ē p̄ tractata scripio adintermissa r̄ntur. Fecit h̄ q̄ h̄ al-
 cōmentat breuē rei publice diffinitō; quā dixit eam eē rem pli/pli
 aut nō omes cetū multitudis sed cetū iuris consensu et utilitate coioē
 sociatū eē dēimāt. Docet deinde q̄nta sit in disputando difficultas ut h̄
 atq̄ ex illis iuris difficultatib. colligit tūc eē rem publicā; i rem pli/cū
 b̄i ac iuste gentur sine ab vno rege sine apante optimatib. sine ab
 vniūso p̄lo. Cui vō i iustis ē rer quē tyranni mores appellamūt a m i
 iusti optimates quoz cōsensu dixit eē factiones; aut i iustis ip̄e p̄le
 an nomē v̄litarū nō repit nisi ut eē ipm tyranni vocaret. Non p̄
 viciōsam sicut p̄die fūeat disputatū sed sic rō ex illis diffinitōib.
 cōnera docuisse oio nullā eē rem publicā quā nō eēt res pli cū trā
 iuris eam factionē caperet. Nec ip̄e plus iam plus eēt si eēt iustis
 Q nō nō eēt multitudo iuris consensu et utilitate cōmune sociata
 sicut plus fūat diffinitus. Cū ergo res publica romana tulio eēt
 qualem illā dēscibit salustius nō iā pessimā ac flagitiosissimā sic ip̄e
 aut si omio nulla eēt scdm ista rōnes quā disputatō de re publica m̄
 magnos ems tū p̄ncipes lita patefecit. Sicut etiā. Quid tulius
 ip̄e tulius nō scripseris nec cuiq̄ alterius s̄ suo h̄mone sentent p̄l
 loquens in p̄ncipio quā libi omemorat cū p̄te n̄sū quo et de emio
 dicit. Monibus antiquis res ita romana iustis. Quē et ut salu
 quidē ille iustū inquit ul breuitate ul vitate tamq̄ erora tūc n̄sū
 culo in quodam eē offatus videtur. Nam neq̄ vni m̄s
 ita morata ciuitas fūss; m̄s mores s̄ h̄ vni p̄fūssent
 aut fundare aut tam dū tenē potuissent tātū et tam
 iuste lateq̄ imperantē rem publicā. Itaq̄ an n̄m t
 memorat et mos ip̄e patris p̄stantes viros ad hibe
 bat et vetem morē ac maioz iusticiā retinebant excellentes vi. Nā
 vō etas cū rem publicā sicut pictura accepit egregiā s̄ auias
 centē vetustate nō mō eam coloribus hysdem quibz fūeat renouā
 neglerit s̄ ne id quidē curauit ut formā saltē ems et extrema tū
 quā h̄uamenta seruaret quid em n̄m ex antiquis moribus quibz
 ille ille dixit rem stare romanā quos ita obliuione obolitōs vi
 dem? aut nō mō nō colatur sed iam ignorētur. Nam de vni quid
 dicā mores em ip̄i inteneant viroz penuria tūc tanti mali non
 mō reddenda rō vobis s̄ tamq̄ res capite quodamō dicēdi cū est
 Nis em vici nō casu aliquo rem publicā vbo retinem? repā vō
 iam p̄dem amissū. Hoc cetero fatigatū longe quidē post mortē
 affricam quē i suis libris fecit de re pub̄ disputat. Quid cetero
 Adhuc tū an aduentū xpi quē si diffamata et p̄ualefē p̄ mortē af-
 te religione xpiana sentietur atq̄ dicent. Quid nō fricam et
 istoz ea xpiana impitanda eē censeret. Quā obrem an aduentū
 cur nō curauit dū eoz ne tūc periret atz amitteretur xpi i car-
 illa res publica quā cycē longe anteq̄ ip̄e incarnē ne sen-
 remiss; tam lugubriter de p̄loat amissam. Viderunt lūm scit de
 dutores ems etiā illis antiquis iuris et moribus qualis repu-
 eēt fuit antz in ea vixit vbi iusticia an forte nec tūc bli
 fuit vni moribus sed picta coloribus. Quod et ip̄e cetero a

timoris h' ignominia deoz f'ra sceleate turpitu' omnia n' sceleatus tur
pitas q' coficta oclis et amib' publicis civitas tota discebat hec omni
ia innumbus plage cernebat. Et io no solu illis exhibenda sz sibi quoq'
imitanda credebat. Non illud nescio quide' velut homi et honestu'
qd' tam p'uar et tam ogulte dicebat ut magis ne i notescet q' ne n'
invidis. De xpiane religiois salubritate tunc etur

AD IST. Sumaz p'tatu' thartareo ingo et societate pe. lxxviii.
Nah em p xpi nomen omis et mlticm salubritate pietatis p
illa p'mosissime impietatis i ote transferri qritur et m'mur it
mqui et ingratu' et illo nepario sp'i alius obstrictusq' oppressus q'ma
pli confluit ad ecclie caste celebritate honesta utiq' sermo dis
crecione ubi audiant q' bene hic adtepus vnie debe. Auerelias f'ra
aut ut post hanc vniu bte imp' vnie mereant. V bi. Auerelias f'ra
sc'a septima iusticieq' doctna desupiore loco m'ospru. Auerelias f'ra
omni p's nante et qui faciunt audiant ad p'mu' et qui. Auerelias f'ra
no faciunt audiant ad iudiciu'. E. no et si uenit qui. Auerelias f'ra
tam talu' p'ceptoz m'sores omis eoz p'culancia a. Auerelias f'ra
reputina mutacione depont a timore ul pudore co. Auerelias f'ra
p'mu'. Nichil em eis turpe ac flagitiosu' spectu du mu. Auerelias f'ra
tandu' q' p'p'm' m'bi veni dei a' p'cepta m'sumata m'itai. Auerelias f'ra
lanazantur ia' dona landantur ia' b'nficia postuluntur. Auerelias f'ra
capiteo m'dolee romana landabilis. O. p'p'm' reguloz zeculaz. Auerelias f'ra
sapiouu' fabriceoz hec potius o'cupiste. De abiiciendo cultu' deoz. Auerelias f'ra

Hec demoni malig'itate discerne si quid mte landabile n'ali. xix.
emmet no n' va pietate purgat atq' p'ficiat. Exhortaco. b. ang.
Impietate aut disperditur et punit. Nunc iaz elige. ad romanoy no
quid sequaris. et no mte sed mdeo v'o sine ullo erro. biles regloz
landas. Tunc em tibi gla p'laris adfuit sed occulto tu. sapioin fa
dicio d'mie p'rogendie va religio qua eligeres. b'ncioz et
fuit. Ex p'p'm' sic ex p'p'm' es m'quib' d'adequoz vir. ad alios
tute p'fca et fide va eccl' passionib' gl'amur. L'mus. ut deo
qui ad usue p'tatem i'mitissimas confligentes eas. ad he
fortit' monendo v'mcentes sagne nobis hanc patriaz. rea
pepere suo. Ad qua patriaz te m'itum et exhortam. ut eme adica. uq
is m'io cum au' quodamio a'vlu' e' va remissio p'cto'z. Non audias. Aug' d'oz r
degenes tuos xpo xpiam' ve detrahentes et accusantes velut tpa. manoy v'itue
mau' cu' quant tpa quibus no sit queta vita sz potius secura nequa. focu' nestale
Nec tibi m'q' nec p'otena patria placuerit. Nunc ia' celeste m. tip de cap m
arripe p' qua m'muz laborabis. et mea vacat sempq' regnabis. Illic n. l'mu' et ali
tibi no nestale f'ogis no lapis capitolm' sed deus. et sed
v'me et verus. Nec metas rez nec tpa p'ont m. v'mu' p
perm' m' fine dabit. Noli deos falsos fallaces q' req. a' den
pere abice potius atq' contempne m' vera emicet li. ador
btatem. Non sut dy maligni sut sp's quib' et na. aut
tua felicitas pena est. Non tam m' vno h'oramus aq. aut
bus canales origme ducis artes videris m'undisse co. aut
manas q' isti demones quos ad huc deos putas. aut
oi g'm homi sedes m'ndet semp'nas. Et tu ipa non. aut
pua ex pte de taliba sp'itib' iudicatu' qu' ludis eos pla. aut
casti et p' quos hoies eozdem ludos fecisti m'itimes e'. aut
voluisti. Patet aut libtatem tua ad u'ius m'midos sp's qui tuis
cermib' imp'oneat sacrandu' sibi et celebrandu' ignominiam sua. aut
iunctos emm' d'moz remonisti ab hononib' tuis iupph' deo v'o. aut
ut ate remoneat illos deos qui delectant' t'mib' suis seu ueris q'

ignominiosissimum ē seu falsis qd maliciosissimum ē. Bene q tu sponte
 histrionibus et scemac societate cunitatis patē voluisti. *Aug.* *comēdat*
 nullo hys artibz placat dūmā maresta quibz huāna *romā de ab*
 dignitas mgnatur. Quo igr pacto deos qui delectat *rectōne lu*
 cūmibz suis talibz oblegis hū putas i mō scāz celest *doz lee*
 tui pstatū. cū hoies p quos eadez agut obsequia non *meoz h*
 putasti heūdos i mō qualūcūqz cūm romanor. Incor *strōm*
 pabilē supna ē cūntas. d. ror. vbi victoriā veitās. ubi *et alioz*
 dignitas stitās. ubi par felicitas ubi vita et iūctas. A lul *malō*
 to mō hē mīna societate tales deos. si tu mīna tales ho *ru*
 mēs hē erubūsti. prōinde si ad btam puenire deade *Deiand*
 ras cūntatem demta demoni societate indigne ab honestis colunt *Aug.*
 qui p turpes placentur. Eric uti aua societate remonēat repūgacōe *Aug.*
 xpiana. quō illi a tua dignitate remoti sūt notacōe censōia *Aug.*
 debone aut carnalibz quibz solis mali pfm volūt. *Aug.*
 ly carnalibz q sola peipeti volunt. q neqz mīns hēnt q *Aug.*
 putātur hē uti demones ptatez. qm si hēnt debemz potius *Aug.*
 eē ita otepnē q p ita illos cole et eos colendo ad illa q *Aug.*
 nobis mīdent puenire nō posse. Tamen nec i istis eo hoc valere *Aug.*
 qd hē putant qui p hoc eos coli oportē ostendūt. demitepe mde *Aug.*
 bim. et hic sithm. volumis modus. *Explicit liber secundus. Inquit*
De adiutibus quas soli mali metul. *Aug.*
 ut et quas semp passus ē mūdus. *Aug.*
 deos colerēt. *Aug.* An dū qui et azomani et agreci sili colebat *Aug.*
 causas habuerint quibz illi patentur exscandi. *Aug.* Non potuisse *Aug.*
 offendi deos paridis ad ultio q mē ipōz traditur. frequētati. *Aug.* De *Aug.*
 sinā varione qua ntile eē dicit ut se hoies dūz genitos eē mēat. *Aug.*
 m. Non pbat q dū ad ulterius paridis puenit q i matre romuli nō *Aug.*
 uli sūt. *Aug.* De patricio romuli q dū nō vndicare. *Aug.* De ensione illi *Aug.*
 q dūz mazi timoria exadit. *Aug.* An debuit dūz i hatis roma pmuti. *Aug.*
 An illa pacem q sub mūne regno sūt deos pstitisse credendū sit. *Aug.*
 ix. An optandū sūt u tanta belloz rabie romani angēt. Imperium *Aug.*
 cū eo studio quo sub nūma auctūz ē et quietūz eē potuisset. *Aug.* De *Aug.*
 simulachro cumam apollinis. *Aug.* Fletus creditūz ē cladem grecorū *Aug.*
 quibus opitulat nō poterat indicare. *Aug.* Quātos sibi deos rōm pter *Aug.*
 qstitutos. mūne aditūnt quoz eos mōditas mēul mūnt. *Aug.* Quo *Aug.*
 mte quo fedē romani optinuerint pma cōmūia. *Aug.* De impietate *Aug.*
 belli q albanis romani intulerit et de victoriā dūandi libidine. *Aug.*
 Qualis romānoz regū vita atqz exitus fuit. *Aug.* Depmā aput *Aug.*
 romanos cōsulibz quoz alt alter patria pepulit morqz ipē post *Aug.*
 atrocissia paricidia a vulnerato hoste whieratus intent. *Aug.* Post *Aug.*
 mēia consularis impem quibz malis verata fuit romana res pu *Aug.*
 blica dūz nō opitulantibus quos colebat. *Aug.* Quē clades roma *Aug.*
 nos sub bellis pūmāz tuerint frustra deoz pfidys expetit. *Aug.* *Aug.*
 De afflictōne belli pūmāz sedi qua vices pūz nūlqz ofsumpte sūt *Aug.*
 xii. De exitu saguntinor. *Aug.* q p rōnoz amiciaz pentibz dū rōm *Aug.*
 auxilium nō tulerit. *Aug.* Quaz migrata fuit rōna cūntas scipioni *Aug.*
 libaton sui et mquibz moibz egeit qm eam salusti optimā describit *Aug.*
 xxi. De mēdatis edicto quo omēs cūes romanos qui mē asyā i ne *Aug.*
 mrent nūl sit occidit. *Aug.* De mēioribus malis quibus rōna res publica *Aug.*
 exagitata ē pcedēte p digio q mirabie omi aialū que hoibz serunt *Aug.*
 xxii. De discordia cūli quā grece sedicioes excitauit. *Aug.* De *Aug.*
 ede qvodic ex senatus cōsulito mloco sedicionū et cedm condita *Aug.*
 xxv. De dūlis quibz belli que post cōditā edem acordie sūt leanta *Aug.*
 xxvi. De bello cūli mariano atqz syllano. *Aug.* Qualis fuit sollana *Aug.*

victoria videri manane crudelitatis xxviii De opatione gothice
irruptione cu eis cladihus quas romani ul' agallus ul' abelloz cum
huz auctoibus exceperunt xxix De onerone belloz q' aduentu xpi
plurima et gravissima p'cellerunt xxx Quia impudent p'cia i como
da xpo imputent qui deos cole no sinitur cu tante clades eo tpe q'
celebrantur extiterunt xxxi De adusitatibus quas soli mali me
tunt et quas semp passus e mundus cu deos colebat Cap p'mi libri

Misals dictu arbitror de Incipit lib' scilicet ang' q' i tercia
mozz malis et aior que p'cipue cauenda sunt n'
deos falsos p'lo culton suo quo m' eoz maloz agge p'metur
subneire curasse si poens ut marie p'metur egisse Nunc de illis
malis video dicenduzque sola isti p'peti noluit qualia sunt fames
morbus bellu expoliatio captivatio trucidatio tribulatio et siq'
silia iam i p'molibro comemoramus Hec sola mali
deputat mala que no faciunt malos nec erubescunt
bona q' laudant ipi mali ee q' laudant magisq' stoma
chatur si villa mala hant qm si vitu q' sit homi
marinu bonu hie bona oia p' se ipm Ez neq' taha m
la q' isti sola formidant du eoz q' ab eis libe colebant
ne illis obstiterunt acciderent Cui emi vany p' d'nsa
tpibus an aduentu redepton' nri i mirabilibus nomul
lisq' eia incredibilibus cladihus gen' oteretur hnam quoz alioz
qua istoz deos mundu colebat excepto vno p'lo hebreo et quibudā
ert ipm p'lin ubiq' gra d'mia digni occultissimo atz iustissio
dei iudicio fuerunt Veru ne longu fa cu tacebo aliaz usq' quaz
gentu mala gravissimaz ad romaz ptiaz romanzq' impmz i m
loquaz id est ad ipam p'ie civitate et q' cuq' illi tiaz ul' societate
ul' adice subiecte sunt q' p'esse an aduentu xpi cu iam adeo q' corp'
reipublice p'tinerent An dñ qm romanz et agreaz filr colebant

Primus ipa Troia ul' ilin; causas hant q' b'iliu patent' ex
unde origo e p'li romam neq' emz scindi . ii .
ptereundū a dissilanduz e qd' et m'p'mo libro attigi eodem huz
deos et colens Cur agreaz victu capti atz delatu e p'amo
mquit sut reddita leomedote ap'ina p'mia Ergo neq' e ut apollo
atz neptun' eide leomedoti nicemarys opib' s'nerit
illis quippe p'misse mcedem falsuzq' mase phibetur
Minor apolline noiatu d'mnatoz; m tanto opificio
laborasse nescientes qd' leomedon fuit p'missa negati
tus quaz nec ipm neptunū patrū ems f'rem s'oms
regem manus decuit ignaz ee futurorū Nam huc ome
mz de stirpe enee a cu' posteris roma e cu an illa vr
bom oditum idem poeta fuisse dicat In dnat magnū
aliquo d'mnante P'ne eia mbe rapuit ut d'ic ne ab
achille occideretur cupit et outere ab uno qd' aput vr
gluū cōfiteatur strincta suis maibus p' m'e mema trou
nescietes igr tanti dy neptun' et apollo laomedonte
sibi negaturū ee mcedem strincton' memū troyanoz
gratis et ingratie fuerit Videant ne gramus sit tales
deos crede qua d'ne talibus peierare Hoc emi nec ip'be
m'ens facile credidit qm neptunū quide cōi troyanos
apolline aut protitians p'gnantes facit cu illo p'
mrio amboz fabula naret offensos En igr fabulz credūt ierubescat
taha crede m'mmū si fabulz no credūt no obtendat troyana p'mia a
mrentur deos p'mia p'misse troyana amasse romana Vnde emz
cō m'acio facillime m tanta tāq' corrupta civitate hnt eia eoz gram

De illis q'
bona lau
dant et
no eru
bescut
ip'ma
si el
se

De illo et troya
laomedonte et
p'amo aq' b' iom
habue origine
p' enea de grece
victorib' de apo
llone ney
rio et a
lye filis
dy

De m'edacis
homei vgi
ly et alioz
poetaz et
de achille
et per

dem copiam quos manus atq; lingua pueris aut sagne cuncti aiebat
 Quid enim aliud togens senatores corrupti iudicis togens plus
 insuffragis ul' iniquibusq; causis q' apud eū cōtombis agebantur
 n' eā p'cedendo p'cedant Nam corruptissimis moribz adh' mos in
 randa snabat antiquis no ut al' sceleribus metu religionis phibent
 sed ut p'ima quoq; sceleribus ceteris addent Nulla itaq; cā ē q're
 dū quibus ut dicat steterat illud nuperimz cū ageris p'ualentibus
 p'beantur victi troianis p'cedantibus finguntur nati Non potuisse of
 fendi deos paridis ad ultio qd' inter ipos traditur frequentatū. m.

Nec ad ultio paridis ut rursus aqmbulaz defen
 dūtur ut troia de secerent fugerent aucto
 res em' doctoresq; p'ctor' eē ad solent nō ultores
 Vrbem romaz inquit salustius sicuti ego accepi con
 didit atq; habuit i nūcio troianū qm a enea duce p'fugi
 sedibus mētis vagabantur Et i'gr' adulterimz paridis
 vndicadūz mūna censuerūt aut magis i romam a
 certe i romam eā p'cedendūz fuit quia enee mē
 b' fecit Et quō iūlo illud flagitū o'derant qm mīna socia venē
 nō o'derant Vt alia omittā qd' cū ad hē cōmīeat exq'
 enea peperat An q' illud factū ē dignate menealao
 illud aut' gredente mīlao Dū em' ardo nō celant quig
 es suas usq; adeo ut eas et iam cū homibz dignetur
 hūc cōmīes. irridē fabulaz fortassis existior nec gū
 mē agē tantū ponderū cām Non gō credim' si plac
 enear eē venēz filii Ecce gredo si nec romūm martis
 si aut' illud cur nō et illud An deos homibz fēnē
 mares a' hoīes deabus mīlēt nephas dūa nēl p'cur
 nō credendi odicio q' exire venēis m cōcubitu marti
 lucant hoc mīre suo ipi veni nō liceat Vtrūq; firmatū
 ē aucte romana neq; em' mūo credidit recētor cesar amāz venēz

De malo ca
 telme et de
 adultio pa
 udis sa
 luti de
 enear
 ongie
 rome

Confuta ang
 cōn fabulas de
 venē anchise
 menelao ul
 cano romulo
 et turpi omx
 tione dōz et
 homi mar
 te et fili
 a mūm
 tois

Desina varronis qua utile eē dixit ut se hoīes dūz gemitos eē mē
 aliquis ne tu ista credis Ego vera is
 ciantur. m.

Omit ta nō ardo Nam et vir doctissim' eoz varro falsa h'
 eē q' mē nō andact neq; fident pene tū fatet Et
 utile eē cūtatibz dicat ut se viri fortes eā si flm sit n
 dūz gemitos eē credant Vt eomō anim' hūmāz velut
 dūmē stuprē fiduciā gerens res magnas aggrediēday. p
 sumat audacius agat uehemēcius et ob hoc impleat ipā securitate
 felicius Qm varronis smā exp'ssa ut potm meis ubi dīes q' la
 tū locū appenat falsitati ubi intelligam' plura iaz sacra et quasi
 religiosa posse al' potuisse cōfringi ubi putata sūt cūmbz eē de ipis dūz
 prodesse mendacia Nou probari q' adulterim paridis p'cedit qd' i mīre
 potuit venēis ex cōcubitu romuli nō ulti sūt. v.

Emā var
 romūz q'
 falsitate
 deoz

Sed utz anchisē enea parē ul' mār ex cōcubitu mūnito
 ay romūm gignē i medio relinquam' Nam pene talis qō eē
 de sēptim' mīs obonitur qua quēit utq; vtz
 p'natatores angli cū filiabus homi q' cubnerit vnde
 natūz gignitibz id ē mūmūm grandibz et fortibz
 vris tūc tra cōpleta ē. promide ad utriq; mterum
 mō mō disputatio refertur Et em' vera sūt que apē
 illos de nūc enee et de p'ē romuli lecticāt Qm pūc
 dūz ad nūcā displice homi q' mīsepis q' cordit' ferūt
 Et aut' falsa sūt ne sic sic quidē pūt nāsq; venē ad
 ultem' hūmāz q' eē fallis delcāntur sūy. Iūc accedit
 quā si illud de marte nō credie ut hic q' de venē nō credat Nullo igr'

Quēscō de
 angli p'nat
 catoibz q' m
 bentibz cū fi
 habūz homi
 vnde ori
 sūt gi
 gan
 tes

domi o cubitus obtentu mris romuli cu defendit fuit aut sacerdos illa
 nestalis. et id di magis i romanos sacile illud flagitum q i tioria
 nos paridis adulterum vndicare de fuit Nam et ipi
 romani antiqui iustipro detectos nesci sacerdos in
 uos et iam de fodiebant Adulterum aut feminas qm
 aliqua dapnate nulla cu morte plectebat usqz adeo
 grauiusqz putabat aditu dmi qua hmana cubilia vi
 dicabant De pncipio romuli qd di no vndicat. vi c. v.

De pena sa
 edoti ad
 ultera
 an ap
 rom

Aliud adicio q si peti homi illi munibus displicerent ut offensi
 paridis fco desertu tioriam ferro ignibz donaret magis
 eos con romanos moueat romuli fi oclis qm con tiorianos g
 cus mantus i huius magis irritaret pncipiu nascentis q reguatis ad
 ultemur ciuitate Nec ad cam qua nuc agim me e ntruz hoc fiet ro
 mulus nisset aut romulus fecit qd mlti impudencia negant mlti
 pudore dubitat mlti dolore dissimulat Nec nos itaqz mea re dilige
 tuis requirenda pmltoz septoz p pensa testimonia romuli frem p. la
 constat oclis no ab hostibz no ab aliens Si aut per
 petuunt mpuant h romulus magis ipe fuit romanos
 q priu tioriano caput. Cur igit tioriam ma deoz pro
 nocuit ille aliene congu raptor. et eorude deoz tute
 lam romani mutauit iste in fies extinctor. Si aut
 illud scelus fco impioz romuli alienu e. qui debuit utiqz vi
 dicu tota h illa ciuitas fecit qd tota colupit. et no iam
 frem sed prem qd e penus occidit Vtqz em fuit conditor.
 ubi ale scele ablatu. no pmissus e esse regnator Non e ut arbitror
 qd dicat quid mali tioria meruit ut eam di deferent quo possit ex
 tinguvi. et quid boni roma ut eam di mhabuerent quo possit augeri.
 nisi fructi inde fugerit et se ad istos quos piter decipit aculerint.
 Immo vo et illic manserit ad eos more suo decipiendy qui in ius
 eadem tuis habitarent et hinc eadem arte fallacie sue magis
 iam exendo maioribus glati fuit De eulione illi qd dux mari fubru

De remio fco
 romuli palaz
 oclis dem
 nectina an
 gustinus
 conb
 lce
 luy

Qerte em ciuibz iam bellis scateptibz quid exadit. vi.
 misce qmseat illi ut atimbru mianz partuz
 pessimo eitetur mltis feroaus atqz audeluz q olim agre
 as Nam tuc et mlti inde fugerit et mlti
 captiuati salte mferuitate vixerit porro aut fmi
 bria prius edictu pposuit ne cu parceretur atqz
 bem tota totoz qz boies i ea mendo co acmunt
 h meruit plui n agreas quos sua iritaneit miquitate. sed azoma
 ms quos sui calamitate. p paganeat. dux illis qmmluz ad hoc re
 pellenda mlti mntibz ten qd rex e mlti valentibus Numqd
 et tuc abscessere omis adituz aruzqz relictis dy quibus illud opiduz
 steterat. post antiquoz grecoz ignes rimalqz repatu. Si aut ab
 scesserat exirequis et opidanoz qdem qnto in nemo meliore tato
 deioze deoz Illi em con fimbria portaz clausurauit ut fülle ser
 narent integru ciuitate hic eos mlti icendit ul po
 aus extinxit Ad huc aut melioz pan ciuibz qylla
 dux fuit ad huc armis republica recipare moliebat
 hoz bonoz nuctoz noduz maloz euentz hnt Ind
 go melius ciues illi vbiis face potuerit qd bones
 tius qd fideluz qd romana pentela digni qua meliori cae romanos
 ciuitate suare. et con patriada romane rei publice portaz clande
 At h eis mquuz erigui utrat attendit defensores deoz. de sequeant
 dy ad ulteros. Illuz flammis grecoz reliquit. ut erems ciuibz
 roma castior nasceretur. Cur et postea de seruerit eandz ciuitate roma

De fimbria
 pessimo e
 asoreto
 ye

De qylla
 ducera
 publi
 ce
 3

cognatā nō rebellātes adū nō romāz nobilez filiaz sed iustioribus
eius p̄tibus fidem q̄ stantissimā p̄ssimāq̄ seruante eamq̄ delendū re
liquerūt nō grecorū vniuersis ferib⁹ sed viro spiritatissimo romanorū
aut si displicet dū cū p̄ciū illamq̄ cū finēz urbem mūsei por
tas clauerūt Cur eadem hylle tāta bona p̄mittēbant et p̄mittēbant
an et huc agnoscerentur adulatorēz feliciū p̄ciū q̄ m̄fēciū defēso
res Non ḡ illū et tūc ab eis tūc deseret cūq̄ e nam demones ad
de capiendūz semp vigilatissimū quod potuerūt fecerūt Tueris quippe
et mēsiēz oñibus cū opido simulachris solū minime sub tanta rui
na tēplū illius ut sc̄bit libris integriū stetit p̄
libetur nō ut dicentur dū p̄ciū quoz semp sub
minime troia ē adeoz lūdez sed ne dicent exesse
om̄s aditis arisq̄ relictis ē ab eoz defensione
Illud em̄ posse p̄missi sūt nō vnde probaret potētes
vnde p̄ntes cōmūcentur. An debuit dū illaz

De deceptōe de
monū et simul
achro minime
ut scribit
Lybi
us

OYS itaq̄ illaz post troie ipūz dūcā roma ḡmitti .viij.
mentū quatandem p̄ndenti i roma custodiēda cō
missa cōmissa ē dixit quip̄ iam eis rome hūc solitoz
q̄ expūgnante simbra cecidit yhu Vnde ḡ stetit minime
simulachrū. Den̄ si apud romāz erant q̄ simbra delem̄
vhu fortasse apud yhu erant q̄ agalliz ipā roma capta et mēla
ē. Erut sūt auditi acutissimū motūq̄ celerant ad uocem anse
nū cito redierūt ut saltē capitoliū collē qm̄ remanēat tollentur
tuerent Ceterz ad alia defēdendū sermīs sūt redire cōmōiti
An illam pacem que sub minime s̄ regno sūt deos p̄stitisse credendūz

HYCNAB minia populi successorē romani admissē sit .ix.
ardētur ut toto regni sū tpe pacem
hiet et iā portas q̄ bellis pate assolent claudet eo
mito. s̄ q̄ romānis mēla sacra ostendit Illi nō homi. p
tanto oao gratulandū sūt si nō id rebus salubrimēsa
ent impendēt et p̄ciosissima ciuitate neglecta vō
dū vera pietate p̄quirit. Nūc aut nō ei dū ḡtulerūt
illud oao sed enim min⁹ fortasse decessissent si oao
minien cepissent. Quanto em̄ min⁹ cū occupatū inuenerūt tāto
magis ipi occupauerūt Nam quid ille molitur sit et quibz artibus
deos tales sibi ul̄ illi ciuitati ḡsociare potuit nūro prodit Quod
si dno placuit suo diligentiūz dūctur loco. A iodo aut q̄ debene
ficiū eoz q̄ ē magnū beneficiū ē par sed dei ven beneficiū ē plerū
q̄ eē sicut sol sicut pluma vteq̄ alia subsidia super
migratos et neq̄. Et si hoc tam magnū bonū dū illi rome
uel populo cōtulerūt Cur impio roma p̄ ipā tpa laudabi
lia id nūq̄ postea p̄stiterūt. An nūliora erant sacra cū
iusticiētur q̄ cū iusticia celebrarentur. Ac qm̄ tūc
nōdū erāt si ut eēt addēbant postea vō iam erant q̄ ut p̄desent
custodiebantur. Quid ḡ ē qd̄ illi quadragita t̄res ul̄ ut alij volūt
triginta et nouē an vti longa pace pace t̄sacta sūt regnate im
mā et p̄tēta sacra iustitias dūq̄ ipis qm̄ eisdem sacris fuerant
iustitias iam p̄dibus atq̄ tutoribus vir post tam multos annos ab
urbe codita usq̄ ad augustū pro magno miraculo vir
ḡmēorat annis post p̄mū bellū p̄mittū quo belli portar
romam claudē potuerūt An optandū sūt ut tāta belloz

De uocem
seis et de
minapo
pilo ec
malo
oao

De bene
ficiū
as vi
dei

De pace in
ma regnā
te et an

AU rudent q̄ n̄ ass̄ labie romani angē impū cū eo
dus sibiq̄ con. studo q̄ sub minia auctū ē et que
anno succedētibz bellū romani impem tam lo ce posset .x.
ge lateq̄ nō possz angē et tam grandi glā dū amari vdonea vō

ca m
e m
flet
brā
un
rege
exce
cebi
det
et b
belli
me
adip
ne
abu
ple
regi
cet
fest
rele
ha
de
et
pax
obi
mo
cla
rom
en
and
las
h̄ p
tur
me
m
I
pro
nea
et p
feli
cet
spe
qm̄
idē
te.
ē q
et
fab
mā
tam
pop
qui

tā ut magnū eēt impm; cur ee deēt inquietū. Nōme in corpib; homi lacus
 ē modicus; statim cū sanitate hīc qm ad molē alqūm gignitū ppetis af
 flictoib; puenire nec cū puenis requiescē. Et quanto graviorib; mem
 bris tanto graviorib; agitai malis. Quid aut malū eēt ac nō potius plu
 rimum bonū si ea tpa p durarent q p amittit salustius ubi ut igit in mūto
 reges nam mūs nōmē imperiū id pmiū fuit. dicit p mgeniū alij corp
 excebat. Etiam cū vīa homi cū cupiditate agitur iūa cūq; lūre pla
 ceant. An ut tā mltū agētur imperiū. debuit fieri. Quid vīgūis
 detentat dicit. Detenor donec paulatī ac de color etas. *salustius et*
 et belli rabies et amor succēssit hūdi sed plane. p tantis. *virgilius de*
 bellis suscepi et gestis msta de fensio romamoz ē q n. *impio roma*
 ruentib; sibi impotēcie iūmā resistē cogebat nō audiat. *no edepi*
 adipiscende laudis hūane s; nātis. eē libtatis ita sit pla. *ce et*
 ne. Nam postq res eoz sic sēbit ipē salustius. *bello*
 abus. agris. ar. t. latis. pspēra. latis. pollens videbat. hōm. *ma*
 plerūq; mortaliū hēntur. in mīdia expulencia orta ē igit. *duo*
 reges. ppi q; fūntum bello temptare. pauci ex amicis. auriho ē. Nam
 cetiq; metu p cūssi apiculis ab erant. Ac romam domi milicie q; itat
 festinat pare alius alū hortat hostib; obmā nō libtate; patriaz pen
 tesq; armis tege. post i pīcula utute. puleant socis at; amicis auri
 ha portabant. Magisq; dandis q accipiendis bñficiis amicisq; pabmt
 de cent hīs artibus roma creuit. Et regnate iūma ut tam longa par
 cet uti. iruebant mpti belloq; tēptabant. An mchil eoz fiebat ut possi
 par illa p sīstē. En enī bellis eā cū roma latefēbat nec armis arma
 obma ferebant. Quidus mptis agebat ut mlti pūgna supati nullo
 marcio impetu tūti cedat. iūmā lūre mōis temp agē et sp rom
 clausis iūm portis pacatū regnaret. Quid si mptate nō fuit nōn gō
 roma pacem hūit q dū dū eoz. si quādū hōies fūntum cūquaq; volu
 erūt qui eaz nullo bello. puocauerūt i forte dū tales eā id homi vende
 andebūt. et alius hō voluit sine noluit. Int ē quidē iam vicio. ppiō ma
 las mētes q tūe smātur. isti demones uel tēne ul excitare si si semper
 h possi. nē aliud secretiore ac iūpore ptate cōi eoz conati sepe alie agē
 tur sep mptate hēnt pace bellicūq; victorias q semp fē p hmanaz aūoz
 motus accidit q tū plerūq; cōi eoz fieri volutate nō sole fabule mlti
 mentientes et uir vei aliquid ul iudicātes ul significātes sed eē ipā ro
 mana cō fiter. hystoria Desimulachro cumam appollinis aut fletus

Decq; aliunde apollo creditū est clade grecoz qbz opitulari nō poterat
 ille cūmā. cū adūne adēoz regem q; iusto iudicare. rī.
 mēuz bellaret. quātūno flemisse mīciatus est. quo p dīgio arū
 pices tūti cūm id simlachiū i mare putauissent eē. piciendū. cūmā. le
 nes mēcesserūt atq; retulerūt tale. p dīgū. et anchiochi. *Q. apollo cū*
 et p hīs bello meodem apparuisse figmento. Et q; romani. *mas fletū cū*
 fēhāt puenisset. ex senatus qulto eidem appollini hō dūa. *adūne adēoz*
 eēt mīssa testati sūt. tūc velut pīozes acti aruspices re. *et regē iustom*
 spendent simlachiū appollinis fletū iō. pspēz eē romani. *cū bellaret. ppi*
 qui cūmā colūma greca eēt. sūz q; tūc vnde actus eēt. *colomaz greca*
 id est ipi grece hūctū et cladem appollinē significasse ploam que fletus arū
 tē. deinde mor regem iustom q; victū et captū eē mīciatus pices exposue
 ē. quē vīa utiq; apollo nolebat et dolebat. et hoc sū lapidariūc sic quōdā
 et iam lacrimis iudicabat. Vnde nō usq; quāq; mconigne qm de anchiocho
 fabulosi tū vitati similibus moreces demomū de sēbūtū car. et per
 mib; poetaz. Nam camillā dyana voluit apūt virgilū et pallē sū.
 tem mortūz herculez flemē. Hūc fortūss; et mīna. *Dyana camill; do*
 pōpulus pace hūidans. sed quo dōnate nesciens nec re. *hūc et haulez pallāe*
 quirens. cū cogitaret ociosus quib; dūz tuenda ha. *moitūz ut sū hū*
 virgilius

manu saluetez regnumq; comit. nec vix illi atq; oipotete
summi den caute opmaret ista trena atq; recoler troianos
deor quos enee aduerat. n; troiani in lammese ab ipo
enei conditi regni dui cpsi. ne potuisse. alios pndedoz
eristiant quos illis poabur sine cu romo in roma tiche
ant. sine quq; alba usa fuerat tustituti al tamq; fugitius
custodes ad habet. ul tamq; inualidiz admtores. Quatros
sibi deos romani pe ostitutom nune adutem quoz eoz niofita; nichil in

Nec hys sacris cu romana dignata e ee otenta. q tam uerit. rj.
mliu illic pompilius ostifuerit na ipms summi templi noduz
hebat ioma. Per quippe Taurinus ibi capitolu
fabricant. escolapius aut ab epida iro ambunt ad roma.
ut patissim9 medicus in vube nobilissima ante glolur ee
eret. Stat ei deoz nestio unde msi apessum e id gmi
em; ear ut cu ems filius iam colli capitulmo plidet ad
huc ipa in loco ignobili latitaret. Que tu si omi deoz
nr e no solu senta e roma quosdaz filios suos vix et a
lios pcesit ut iam securos. Miror sane si ipa pepit cono
cephali qui longe postea venit eregypto utru etia dea
febris erilla nata sit. Vident escolapius pncpos ems
si videriq; nata ut no opmor. Audebit eu dice igno
bilem du pegrin. den que romana. sub hoc tot deoz pli
dio quos mize que pt indigenas et alienigenas cele
tes. nestres infernos mannos fontanos flumales et ut
naro dicit certolq; atq; mceitos i omibusq; gneibusdaz
liat i aialibus mites et feus sub hoc ge tot deoz pldio
co stituta roma no tam magnis et horrendis cladihus q
les ex mltis paucas comemozabo agitan affugiq; debine
Nunus em multos deos grandi fimo suo tamq; signo dato ad tucdm co
gaganat qba templa alama lactica sacerdoter mstituendo atq; pbendo
summi Vex den cu um h ate gesta debent offendet et feliaor quidem
ai paucioribus vixit. Ez qito maior fra e sicut namis nantiz tanto pl
mer adhibendos putant. credo disperime pma oref illos sub quib; iopa
none peione vite melius vixeat no suffice ad opitilandu granditati
sue pmo em sub ipis regibus excepto nuna pompilio
de quo iam sup locuto su qita maliz discordiosi certa
miz fuit q fratre romuli coegit occidi. Quo mte q
federe romani optuuerunt pma coniugia. rj.
nec mino q ai ioue suo in fone
bat romanos rex duos gentes

Quomodo q togata nec venis ipa encadas suos potuit adunare ut bone
et eqno more congia merentur cladeq; tanta mirat hys in opie ut
ea dolo rapent morq; copellent pugnare cu soceris et feline nodu ex
mura maris coaliare iam pentis sangne dotat. At em vicerunt
mbag afflicte romani vicinos suos quatis et q mltis utq; vlneribus
ac filuibus tam pmiq; et confinu iste victorie co stiterit p vni
celare soceru et vni genez ems pomperiz iam mo:
tia celaris filia vroe pomper qito et quamo dolon
m tinctu. Lucan9 exclamat Bella pematicor plus
q ciuili auctos sus q datus scelei cammo. Viceruntq;
romani ut strage soceror mamb; cruentis ab eoz fili
abus amplexis miserabiles a torqueret. Nec ill. audi
rent flere patres otruoe ne offenderent victores mari
tor q ablu. illis pugnatio. p quiba facient vota nescie
bant. Talibus mpaia plm romani no venis si bellona

De nuna pom
pilio deenea
aviano de
rege lato
de alba
usa

De mte omi floz
deoz de guoce
falo de febre
dea et de va
rno dya
ut nare
fari
bit

De nuna pomilio
et romo frada
derone in noue.
lorore suo
de vone

De cesae pompero
lucano bellona
allectoe fura in
fernali enei an
dromache et de
puro de alys
et de vany
bellu

donavit aut fortassis allecta illa inferna furia iam eis faciente innoce
plus in illos hinc licentia qua cu ems pabus con ena fuerit exatata au
domitiche felicius captivata e qua illa congia romana nupserit licet
sermles tu post ems amplexus nullu troianoz purno occidit Romai
aut soreros interficiebant in plus quoz ia filias aplerabat in thalamis illa
victoi subdita dolere tu suoz morte potuit no timere illa sociate bella
tibus pentu suoz morte pcedentibz vix tuncbant redemptibz dolebat
nec timore heutes libez nec dolore Nam p interitu amuz p m quoz
pentu aut pie cruciabat a crudelit letabant victoris manitoz . Dne
aredebat q ne sut alterna belloz aliqne pentu ferro amiserit viros
aliqne vnozq ferro et pentes et viros neq eni et ap romanos pama
faciut illa discina . Et quide ab obsidione quoz puentu e civitatis
damisq portis se tuebant qbz dolo apte admissisq hostibz intra mema
in ipo foro scelesti ut nime atrox ut generoz sorerosq pugna amissa
e et raptorez illi ee supabaz et crebro fugientes ut domos suas gramus
fedeabant pstinaz qm ipas pndendas lugendasq victorias . Dne tu ro
mulus desuoz uz virtute de sperans ionez rogant ut staret atqz ille
hac oratione nomen statoy muenit . hie finis eet tati mali mli mpre
ille laceratis cubus emicarent et puchite pcutibz Deromlo q totum
nam eoz mstissima no azme victibz sed supplicia cu regē sabmoz
pietate se darent . De m totu tacu regez saba mfecte hant hie
noz scou regu romulus ferre copullus e ge i m rema ut
mam cosortis impaciens sed qu etisti dm solus alleu
tollearet qui frem gemunq no ptulit vi romy reg
et ipo mfecto ut maior des eet regnu solo m oba
obtinut q sut ista mra imp aaz q mritam neret
ta bellis q feda gmautatis affinitatis societatis
distinctis que postremo sub tot dno tutoribus vicinitatis . Vides quita
hinc dici et qui mlti possent mli q sup sut mra auaret m tēo et fmo i
maha festinaret De impietate belli qd albam romam intulerit et de
victoria duandi hbidie rmy .
Quid demde post muna sub alq re victoria duandi hbidie rmy .
gibus quito malo no solu suo sed ee roma De alba qua
noz in bellu albam p uocati sut qz videlz par mli ascam fime
netam longa mluerat . Nam crebre strages ro enee co didit
mam albamq exatius fuerit et utisq comunitio amti de pace m
tis . Alba naqz illa qua fime enee creant ascam rom e me et alba
m ppor ipa q troia atullo hostiho rege p uocata q fluit . noz et
o fligens aut et afflicta e et affluit don et mltor cedet etullo
pari defector certumum . Tunc enentū bellu de tgemu hosti
me hinc atz mde fribus placit expiraromany tres ori ho
cy ab albam aut tres ciuiti . pcellerit . acinaty tribus De tribus ora
ora cy duo . ab vno aut oratio tres ciuiti supati et extinc romanor et
ti sut Ita roma extitit mtrix ea clade ee incertamine ex tibus ciuitis
cremo ut de sex vms rediet domū . Cui dap m m ntrisq au albamoz et de
hictus n enee stupy . n ascam postre . n proli vems . n ne fensore ora
poribus roma . Nam et hic plus qua amle bellu fuit qu troz et de
filia ciuitas cu ciuitate mte pugnauit . Atressit aliud hinc em fle
tgemmoz pugne ulae atrox atz abhorrendū malū . Naqz m
ut erant ambo pli pns amia vicini quippe atz cognati vni ciuitatoz
de sponsata fuerit oratioz soroz . hec postea q sponsi sponsaha i victore
fite o sperit ab eodez fite qnd flectit occisa e hnamor De dolore ul fletu
hmo vni fere qua vnipli romam in fuisse videtur enee p hoste ori
affectus illa qz manitu ia fide media retiebat a forte eoa su ut dic vgilu
ipm fitem dolens q en occidit an sorore p mserit putatq et de dolore m
no culpabil flectit Vnde ap vgilu pms eneas laudabil celli q fime
fuz dele ut

dolet hostem etiā sua pentū manu Vnde marcellus syracusanā ciuitate
 re colens eius paulo in culmē et glām sub m^o suā subito occidisse
 cōmune cogitās cōditionē flendo miseratū ē. Queso abhūmano in
 petrem^o afflicti ut feriā sponsū suū ahr suo pemptū me emie flent li
 rui hostes a victor etiā in laude flenerūt Ergo sponso ahr illatū mor
 tem qū feriā illa flebat tūc se cōm mrem ciuitate tanta sti age bell usē
 et tanta hinc inde cognati cūqz effusione viciisse roma gaudebat Quid
 in obtendit nomē laudis nomēqz victorie Remotis obstaculis insane o
 pōmz facinora mda cernatur mda pensentur mda iudicetur cādicat
 albe sicut tūre adulterū dicebatur Nulla talis nulla filis inuentur
 Tūc ut de hies manēt tullus i arma viros et ia desueta
 triumphā agmina Illo itaqz vicio tū scdus ppetratū ē soci
 alis belli atz cognati Quod vicū salustius magnū trāsēnt
 attingit Cūz emī landans breuit antiquora gmeorassz tpa
 qū vita homī sine cupiditate agitabat et sua cūqz satis pla
 cebant postea nō inquit qū furus i alia ingreca lacede
 mony et atheniēser cepe urbes atz nationes sub egerē
 libidine dūandi causāz belli habuē maximā glām i maximo
 impio putare et cetā que ipē instituerūt dice. Nichil hinc
 usqz satis sit ems ūba posuisse libido ista dūandi magis mada hē per
 magis agitat et cōtent hūanū
 roma tūc victa albama se viciā
 sceles laudem glām nouabat
 nra pctor mdelideris aie hie a
 lacia igr tegmina et de ceptorie
 ut sincero inspicat examine Nemo
 quia cū illo i illo pugnant et viciat pū
 pma laudis et illa audelitas Ez puto ēē sacius cūlibet mēre p
 nas luere q illoz armoz que glām Et tū hie m arena pcederēt pugna
 tūc mē se gladiatores quoz alt filius alt ēēt pū tale spectaculū quifer
 ret quis nō aufer Quoz g gloriāz altius mris altius filie ciuitatis
 mē se armoz potuit ēē tamen Au nō dūisus fuit q a
 zena nō fuit et laciores capi nō duoz gladiatoz sed m
 duobz pphz multoz fimbriis implebātur Non amphite
 atro cingebātur illa ctamū hie vniūso orbi hie tūc vniū
 et postis quousqz ista fama porrigitur nupm spectadiz
 pbebat Vm tū paciebant studiū sui dū illi pñdes
 mperū romani et talū ctamū tūqz theatricū
 spectatores donec oratoz loror p amatoz tūc pemp
 tos et ipā fūa ex alta pte hie ferro duobz fūbri additur nemm
 hiet mortuū etiā roma q viciat Deinde ad fructū victorie alba subū
 la ē ubi post ylu q greci eūterūt et post lamiū ubi eneas regimz
 pegmū atqz fugimūz ostituat tūo loco hitauerāt nupma illa tūa
 nā hie more suo ēē inde iam fortasse migrauerāt ideo doleta ē discesse
 rāt videlz omis aditūz arisqz relictis dū quibz mperū illud steterāt
 discesserāt sane etiā iā tūo ut eis qita roma pudentissime crederē
 displacuerāt em et alba ubi amulus expulsus fūe et roma placuerāt ū
 iomulus octiso hie regnauit Sed anqz alba dūruetur tūstus ē iquit
 pphz ems i roma ut eritūqz vna ciuitas fiet ergo ita fūm sit vba
 tū illa astam regmū et tūqz domicalm troianoz droz iō mbe tūa
 mat eūsa ē Vt aut belli relique ex duobz pphz vni facient mibile
 coanglm multū m fūsus nūlqz lāgms fūit Quod iam sigillatū
 dicam sub cetis regibz tūc tūe eadem bello renouata q victorie
 fūnta videbāt et tantis fūgibz itez itezqz vfecta Itēz itezqz
 post fedus et pacem mēgenēros et so ceros et eoz stupem posterolqz

Detullo salu
 tio tyro alyo
 no lacede
 mony at
 remen
 sibz

Albama
 et dema
 cato
 m

genus hachibidne
 triumphabat et sui

Qm landat inquit septura
 qui in qua gēat bndicef. pal
 de albationes auferant arebo
 m dicit magni ille atqz ille

Demaly spec
 taly etamis
 dūloz pphoz
 de albo et de
 annulo fra
 tris ex
 pulso

plena

repetit: nō parum indicium calamitatis huius fuit quā
post bellum nullus clausit eorum. Quales romani

Nullus illorum sub tota nox vita atque ex
pace regnauit. Ipse autem regnum eritum fu-
it de romulo videtur aduicio fabulosa quia plures
receptus in celum sol viderunt quidam scriptores eorum quod
enim per fortitatem a senatu disceptum esse dixerunt sub
ordinatum quod nescio que nihil prius qui enim sibi apparuisse dicitur et quod per
se ipso mandasse romano ut in munera coletur eorum modo prius quod con-
senatum in iunescere cepit repulsi atque sedati. Acciderant enim et solis de-
fectio quod certa ratione sui cursus effectum imperiti nesci-

ciens multitudo mentis romuli tribuebat quasi non si-
luctus ille solis fuisse: non magis ut credi debet ceteris
ipsumque scelus auidione etiam diuini luminis iudicata sit
reuerentia fuit et cum dies crucifusus et crudelitate atque in-
pietate indeorum quia solis obscuratio non ex amoto
videtur cursu accidisse satis ostendit quod tunc erat pasca m-

plena

deorum. Nam plane luna solempniter agitur regulari
nisi defectio non nisi hinc sine igitur. Quare et ci-
tero illi me deos romuli deceptum putati magis si-
ficat quod fuit qui et laudans enim milibus de republica
mone tunc est inquit consecutus. Ut cum subito sole obscura
to non compulset deos in numero collocari putaretur
quā opinione nemo unquam mortaliū assequi potuit sine ex-

imia virtutis gloria. Quare autem dicitur enim subito non compulset
perfecto ibi intelligitur a violentia tempestatis aut cedis fac-
norisque secretis. Nam et alii scriptores eorum defectio solis
addunt etiam subita tempestas quod perfectio aut citatione sce-

lei probuit a romuli ipsa conspuit. De tunc quippe beatus
qui tunc a romulo rex fuit qui et ipse fulmine consumptus est dicitur in eisdem
libris idem acco propter et istum non crediti indeos receptum tali morte
quia fortasse quod erat in romulo probatum id est plurimum romani vulgare

nohuerunt. Vile facit sibi et alii facile tribueretur. Dicit et aperte in
muerunt illi qui hanc vitam condidit romuli ad deos in mortales be-
nivolentia fama quod in fulmine ut non re fuit sibi per merita virtutis eius be-

nivolentia iactatum diffamatumque monstraret. Inhortentio vero dialogo
cum de solis et mortis defectibus loqueretur ut eandem inquit tenebras
efficiat quas efficit interitum romuli qui obscuratio solis est factus. Certe

hinc minime timuit huius interitus dicit quia disputator magis quam laudator
fuit. Ceteri autem reges prius romani excepto immo pompilio et antonio
quo qui morbo interierunt quod horrendos exitus habuerunt. Cuius ut

diu hostis victor et eiusor albe cum tota domo sua fulmine coram
tus est prius terquius prius decessorie filios in temp-
tus est. Scimus tullus qui in tunc prius superbi qui ei luc-

cessit in regnum nepharo sceleris occisus est nec descessere a
bus arisque relictis de tanto in optimi illius prius regis
patrio petrato quos dicit ut hinc mure arore facerit

eamque grecis dicitur: hinc dicitur que relinquunt aduicio
pandis fuisse comotos. Quod in super in defecto ale socero tu-
qui ipse lucet. Hinc illi de nepharum patriada soc-

Denaro bello mto
ceros et generos et
de aduicio rombus
fabulaz et de ro-
mulo flo de fi-
cato et de
solis ecli

ph
Lud acco qui de-
pud et de scipio
ne loqr senserit i
solis defectone pp
romuli qui no rom
puit et de solis
bellis ego fac
aromulo fulmi
ne per al

so
stipio nifqz f
De muerunt
aceromy dis
putatois de
horatio dy
alogo de
ly defect
rom
bus

De tunc quippe beatus
qui tunc a romulo rex fuit qui et ipse fulmine consumptus est dicitur in eisdem
libris idem acco propter et istum non crediti indeos receptum tali morte
quia fortasse quod erat in romulo probatum id est plurimum romani vulgare

nohuerunt. Vile facit sibi et alii facile tribueretur. Dicit et aperte in
muerunt illi qui hanc vitam condidit romuli ad deos in mortales be-
nivolentia fama quod in fulmine ut non re fuit sibi per merita virtutis eius be-

nivolentia iactatum diffamatumque monstraret. Inhortentio vero dialogo
cum de solis et mortis defectibus loqueretur ut eandem inquit tenebras
efficiat quas efficit interitum romuli qui obscuratio solis est factus. Certe

hinc minime timuit huius interitus dicit quia disputator magis quam laudator
fuit. Ceteri autem reges prius romani excepto immo pompilio et antonio
quo qui morbo interierunt quod horrendos exitus habuerunt. Cuius ut

diu hostis victor et eiusor albe cum tota domo sua fulmine coram
tus est prius terquius prius decessorie filios in temp-
tus est. Scimus tullus qui in tunc prius superbi qui ei luc-

cessit in regnum nepharo sceleris occisus est nec descessere a
bus arisque relictis de tanto in optimi illius prius regis
patrio petrato quos dicit ut hinc mure arore facerit

male interitus

immansissimi

capitolium instruit et postea malis multis urbe expulsi sunt et si ad ipsum reg-
num in quo capitolium fabricaret inuicissimum scelestis prope
tracte puenit. Quod uero enim regno romani postea de pulle
runt ac se cluserunt membris ciuitatis non ipse lucretia
supra sed filii petri sunt illo non solum nesciente sed etiam
abente commissum. Ardeam ciuitatem tunc obpugnabat pro
populo romano bellum gerebat nesciens quid faceret si ad eius
noticiam flagrantem deferretur et tunc in explorato iudicio
et in crepto ei populus ademit impium et recepto ciuitati aq
deseri iussus est clausis deinde portis non sunt intrare re-
dentem. At ille post bella grauissima quibus eosdem roma-
nos coactatus fuit tunc attriuit postea quia desertus ab
eis quorum fidebat auxilio regnum recipere non uoluit in opido
Tusculo rome vicino quatuordecim ut fertur annos priuata
uita quietas habuit et cum uxore colesunt obtabihore for-
tassis erant qui socer eius generi sui facinore nec igno-
ranti filia sicut prohibetur eritictus. Nec tamen isti tarquini
romani fideles a scelestis sed superbi appellauerunt fortasse regios ei
fastus alia superbia non ferentes. Nam scelus oculis ab eo socer optimi re-
gis sui usque adeo contempsit ut cum regem sui faceret ubi uideret si non
scelesti grauiore mcedet tanta tanto sceli reddiderit. Nec discesse aditus
aristis relictis diu nisi forte quispiam sic defendat istos deos ut dicat
eos non mansisse rome quo possent romanos punire magis supplicis
qui beneficiis ad uiuere sed ducentes eos uanis victoris et bellis grauissimis
contentes. Sic fuit romanorum uita sub regibus laudabili tempore illius rei
publice usque ad expulsionem tarquinii superbi perducere ferme et quadraginta
et tres annos cum ille omnis uictorie tam multo sagui et tantis epten
lamentatibus uix illud impium intra viginti ab urbe
milia dilatauerunt quibus spacium absit ut saltem alio
gentile ciuitatis tunc territorio comparatur ierusalem
Deposuit autem romanos consulibus quorum alius alter per
tria pepulit moxque ipse post atrocissima patricia a
huc tunc adiciat uulnerato hoste uulnerat itenit
eum tunc illud quoniam dicit salustius
equo et modesto more agitatibus dum metu tarquino
et bellum graue cum etruia positum est. Quam diu enim ut
redire in regnum conati opitulati sunt graui bello roma coacta est
ideo dicit equo et modesto more gesta rem publica metu premente non per
suadente iusticia in quo breuissima tempore quam finestus ille annus fuit quo
primi consules creati sunt expulsa regia potestate sua animi quippe sui non
compleuerunt. Nam minus brucius ex honoratui cecidit urbe collegam lucum
tarquinium collatum. Deinde mox ipse in bello cecidit iunius cum hoste
uulneribus oculis a seipso fuit et uxor sue fuit
quod eos per istituen do tarquino commisse capioneat. Quod
factum uigilino postea quam laudabili comendauit et tunc mode-
ment exhorruit cum enim durissimis hostis qui per noua bellum mo-
netes ad penam pulchra prohibere uocant mox deinde erda
mauit ut aut infelix ut tunc ferent ea facta mores quo
licet inquit ea facta postea ferant id est preferent et extoll
lant qui filios occidit infelix est et tamen ad solandus
infelice: sub iurit. Vincit amor prius laudat inmensi cupidus
Nomen mihi bruto qui et filios occidit et a se pulso hosti filio tarquinio
iunio pulso superbie non potuit ei potius ipse tarquinius superbie
colatum collegae uidetur in notentia vindicata qui tunc ob hoc tarquinio
mo pulso pulsus est quod tarquinius ipse tarquinius nam et idem brutus regis

per petrum filium
tarquinii illuc
ciaz gmissi et
si ipse quaz
deaz ciuitate
obpugnabat
tarquinio azoma
expulsus qui in
opido tusculo
priuata uita
duxit et me
du fuit tunc
opitulatibus
roma co-
acta
est
roma sub regibus
perducere ferme
annos et quadraginta
tres multo sagui
uix dilatant
impium xxi
milia
bus
De expulsi-
one regis et crea-
tione consulibus
de iunio bruto
lucio tarquinio
mo et de
dictis
gali

tarquinus fuisse phibetur. Et: ^{collatum} solatium videli: similitudo nois prestat quia et
 tarquinus vocabatur. Mutare g^o nomē nō priam cogitur: Postremo i^o ei^o
 noie hoc vocabuli mōa eet si lucius colatimus tū^o vocat^o. Delitio co
 tur: si iō nō amittit q^o sine ullo detrimento possi amitte ut latine h^oce
 et honore pūmū q^oul et ciuitate bonis: cūne tūcere mbe^o ao publico va
 tur: etia: ne ista ē glā bruti detestanda iniquitas et m^o latio et de
 chilo n^og^olye republice. Etia: ne ad hac ppetuandā Vincit^o alius q^o salu
 mor: prie lūdiūq^o īmensa cupido. Iam expulso utiq^o tarq^o stus ex
 mo triūno consul cūbruto creatus ē parit^o lucresius lu^o phicat
 ans tarquinus colatimus quā niste p^olus mores m^ocūne non
 nomē attendit. Cū m^opie brutus collegam p^ome ac nōne illius po
 testatis quē possi si huc offende batur noie tū p^ouare et pri^o p^onamit et
 honore. hec mala frā sūt h^o adūla aciderūt qū i illa republica equo et
 modesto m^ore agitatū ē. Lucresius quoq^o qui m^olocū bruti fuerat sūro
 gatus morbo anq^o idem am^o timaretur absūptus ē. Ita publi^o valer^o
 qui successerat colatino et marcius oratius qui pro defuncto lucrecio
 successus fuerat anni illi sūmervū atz tharthareū qui consules quq^o hūit
 p^oplenerūt quo anno colatius ipius nomē honorem ac p^outēz aus
 p^oitata ē romana res publica tūc iam diminito paululu: m^oetū nō qz
 bella cōquenerāt. sed quia non tam grūm pondere urgebant. Post m^o
 cia consularis imperij quibus malis verata sūt romana res publica d^ois.
 sū tpe quo equo et monō opidantibus quos colebant. xvij
Finito ^{de}sto m^ore agitatū ē secuta sūt q^o idem salustius breuit^o er
 phicat de m^osemili m^opio p^ores plebem ex^otere de vita atz ego reg^ogere
 more o^ofulē agro pellē. et cetis ex^otribus soli m^opio agē. Quibus le
 m^oarq^o et marie fenore ob^op^olla plebs cū assiduis bellis tributū et milicia
 simul tolleraret armata montē sacru atz aduentuū m^o De monte
 ledit dūq^o t^obinos plebis et alia m^ora sibi parant discordi^o alieno
 arū et cūmū utiq^o sūm^o sūt. Et dūm bellis pūitū. Quid et sedō
 ita ego tantus morq^o ul^o scēpus paciar ul^o lecturis effera: bello
 qū m^osera sūt illa res publica tūm longa etate p^o tot ānos pū
 usq^o ad sedm bellū pūm^o cū bellis formisear m^ogetare nō de
 sūm^oentibus et m^oto discordis seditionibus q^o cūilibus asalustio breuit^o i^oti
 matū ē. promde victorie ille nō solida b^oroz gaudia fuerūt sed iama lo
 lacia m^oscroz et alia atz alia tribiha mala sub emida illecebroza m^ocūta
 mēta mūme q^oetoz. Nec nobis quia hoc dicim^o boni romam prudenter
 qz successerūt qūqū de hac re nec petendi sūt nec mouendi qū eos
 mūme successores ee cūssimū ē. Neq^o em^o grūm^o ul^o gramora dicim^o m^o
 tonbus eoz et stilo ocio m^oltis m^opares quib^o tū ediscendis et ipi ela
 borauerūt et filios suos elaborare p^opellit. Cū aut successerūt qū
 me ferrent si ego dicem q^o salustius atz plurime tūbe seditiones.
 et ad postremū bella cūmha orta sūt. dū pūit^o potētes quoz i grām
 plenz cōcesserat. sub honesto patru aut plebis noie d^ouāones affecta
 bant bonq^o et mali cūes appellati nō obmūta m^ore publica omib^o pū
 corruptis: si uti quisq^o lucupletissimis et m^omūa validiorz q^o pūcia de
 fendeat pro bono dūgeatur. Porro si illi s^optores h^ostorie ad honestā lib
 tatem pūit^o arbitratū sūt. mala ciuitatis pūit^o nō tūcē. quā m^oltis locis
 magno p^oromo laudae cōpūsi sūt. cū alia: veidē quo cūes etūm le
 gen di sūt nō habent. quid nos face quēnt. quoz spes De cūmbus
 qūto m^odeo melior et c^ocior tanto m^onor d^o ee libertas. xpi et despe
 cū mala pūcia r^opō m^oo m^oputant ut m^ofirmoz m^opio etna et de
 res qz mentes alienēt^o ab ea ciuitate m^oqua sola m^og^oter falsoz de
 felicit^o qz vūendū ē. Nec m^odeos eoz horribiliora nos di om^o hū
 tūm^o qū eoz idem idem auctores quoz legūt et p^odicantqū tūcō
 quidem et eripis q^o dicem^o accepm^o et m^ollomō dice ne

berent. Atque etiam atarentinus purrus rex grece
tunc ingenti gloria celebratus romanoz hostis effectus
est. Cum sane de rebus futuro aduentu consulenti. Satis
urbane apollo sic ambiguum oraculum edidit. ut edno
bus quid quod accidisset ipse diuino hietur. At enim di
co te pure vince posse romanos. atque ita sine purru
aromamis. sine romam apirio vincere. Securus fatis
dians utrumlibet expectarent euentum. Que tunc quod
horrenda utriusque exatus clades. In qua cum superior pu
rus extitit ut iam possit apollinem pro suo intellectu
predicare diuinum. si proximis alio pho romam absce
derent superiores atque mita strage bellorum etiam pesti
lencia gravis exorta est mulierum. Nam prius quam maiores partus ederent
grande monebantur. Vbi se credo escolapio ex casu aut per arthura
non obstetricem profitebatur. pecudes quoque silis mirabant ita ut iam de sec
turn; genus animalium crederetur. Quid tempus illa memorabilis tunc i re
dibili in manente semens ut miribus horrenda altitudine et i foro
p dies quadraginta manentibus torbey quoque glacie duraretur si nris
tribus accidisset. quod ista et quanta dixisset. quid illa inde
ingens pestis quam diu sentit quam multos peremit. Que
cum manum alium multo gravior tenditur frustra pure
escolapio aditum est ad libros sibyllinos in quo genere
oraculorum sicut cetero in libris de diuinatione quicquid
ut magis interpretibus ut pure seu uoluit dubia coniec
tantibus credi solet. Tunc quoque dicitur eam esse cum pesti
lencie quod plurimas edes sacras multi occupatas priuati
teneant. Sic inter amagno impie. ut desidia tunc
escolapio libatus est. Unde aut amilis edes ille fue
rant occupate nemine prohibente nisi quia tante multitudinis diu frust
fuerat supplicanti atque ita paulatim loco deiecerant. aculeonibus ut tam quod
vacua sine ullius offensione possent huiusmodi saltu usibus vindicari. Nam
quod tunc velut ad sedenda pestilencia diligenter repetita atque repata si post
ea eodem neglecta atque usurpata latuerant. Non utique magne prece
uarronis tribueretur. quod scribens de edibus sacris. tam multa ignorata co
memorat. sed tunc interim elegans non pestilencie depulsio si deorum erai
sacio procurata est. Quante clade romanos subbelli priuatis truenit
ro priuatis bellis cum inter utrumque frustra deorum preces appetitis. xviij.
Iam priuatis victoria diu antepe atque incerta pendet. populi quoque duo pri
uati impetus et altitudo fortissimos et opulentissimos agent. quibus
victoria regna contrita sunt. que vires ample nobilesque delecte et affli
cte. quod perditae ciuitates. quam longe lateque tot regiones terreque vastate
sunt. Quotiens victi hinc atque inde victores. quid hominum assumptum
est ut priuati militum ut ab armis uagantur. populi. Quanta vis
namque maris etiam plures oppida. et diuersarum varietate tempestatum submi
si. si enarrate ut conuocare conem. nichil aliud quam scriptores etiam nos
cum hystorie. Tunc magno metu priuati romani ciuitas ad reme
dia noua et videnda arcebat. Iustitiamque sunt ex antiquo librorum sibyllinorum
ludi seculares quorum celebratio intercentum annos
fuit instituta felicioribus quam tribus memoria neg
ligente perierat. Penonariis etiam pontificibus lu
dos sacros inferis et ipsos abolitos ante reuocant
melioribus. Namque cum qui reuocati sunt tanta co
pia mouentur ditatos inferos etiam inde delectantur
Cum profecto miser homines ipsa bella rabida crue
tas adsitates finireasque hinc atque inde victorias

proletarii milites
aprole gignenda
et puro rege
grece a la
reutim

problemna apol
linis de roma
nis et
puro

partus ederent
De escolapio et m
ne et glacie hie
et di. by duratib
dehby sibyllinis
et libris cetero
de diuinatione
uarrone
et bellis
priuatis

nummum

Ex antiquo sibyllino
rum librorum
instaurati
sunt ludi
seculares
inter
tunc
nos

magnos agerent ludos demonum et opimas epulas inferorum
 Nichil sane miserabilius primo punice bello accidit, quod
 ita romanis victi sunt ut et regulus illo caperetur cum in
 primo et in altero libro mentione fecimus vir plane magnus
 et victor aurelii domitii qui penorum qui et ipse primus bel-
 li punici confectus, nisi auditate nimia laudis et glorie
 duriores conditiones quod ferre possent fessis contingens lib-
 imperasset illi viri et captivitas inepmaticissima et more
 crudelissima si deus illos non cogit erubescere verum est quod
 sunt et non habent sanguinem. Nec mala illo tempore gravissima intra membra
 fuerunt. Nam ex indigne nimis ultra morem flammae tyberino flue-
 reia verber plana subula sunt alijs impetu qui torrentis in pulvis alijs
 rebus ita igno duntaxat madefactis atque sublapsis. Istam
 ignis purior subsecutus est qui correptis circa forum
 quibusque cellionibus etiam templo veste suo familiarissimo
 non peperit. Vbi ei veluti vitas perpetua diligentissima
 substitucione lignorum non tam honorate quam dampnate vir-
 emes domare conueniant. Cum vero illic ignis non tam inue-
 hat si etiam semebat. Cum impetu extante vgnies sacra
 illa fuita. que iam tres magnos fuerat psserat tanta
 tes. cum ab illo incendio liberare non possent. Metallus po-
 tifer sue quodammodo salutis oblitus inruens cum semini-
 tilatus ab ripuit. Neque enim ipse ignis agnovit. At
 non erat ibi nimis in quo etiam si fuisset fugisset homo igitur potius sacre
 veste quam illa homini prodesse potuerunt. Et ante asemetipsum igne non
 repellebant civitatem cum salutem tui putabantur quid contra illa
 quas flammamque poterant ad invicem. sicut etiam res nichil ei prius potu-
 isse pate fecit. Hec istis nequaquam obicuntur a nobis. si illa sacra dicunt
 non tuedis hys bonis quibus instituta sed significandis etiam. Et ideo
 cum ea quod corporalia visibiliaque essent perire contingeret. nichil hys rebus
 minus propter quas fuerat instituta et posse ad eodem usus demum repa-
 rari. Nunc vero cecitate mirabili eis sacris que pure possent fieri potuisse ex-
 istimant. Ut salus terrena et temporalis felicitas civitatis pure non possit
 promitti cum illis etiam manentibus sacris vel salutis contritio vel miseria
 tas irrisse monstrat mutare sententiam quam defendere nequit erubescant
 De afflictione belli punice secundum quam vires patris utique consupte sunt.

Secundo autem punice bello nimis longum est commemorare clades
 duorum populorum tam longe secus lateque pugnantia
 ut hys quoque fatentibus qui non tam narrare bella romana
 quam romanorum imperium laudare instituerunt. similior victo fuit
 ille qui vixit hambale quippe ab hispania fugit
 te et pyrenaeis montibus superatis. gallia discursu.
 alpibusque disruptis. tam longe circuitu auctis
 vibis cuncta vastando aut subigendo torrentis
 modo vralie fucibus inruentes. quam creuita plura
 gesta sunt quociens romam superati. Quia multum
 hostem opida defecerunt capta et oppida. quam dire
 pugne et totiens hambali. romana clade glori-
 de cingens loca aut mirabiliter horrendo malo quod
 dicam Vbi hambal cum esset crudelissimus cum tanta
 numerorum atrocissima cede locatus permissus per-
 hiber. Unde tres modios annulorum aureorum carta
 gne misit. Quo intelligunt tantam dignitatem
 in illo populo cecidisse romanam. ut facinus eam rapet mensura quam minus
 Atque hinc ita gerit turbe cetera tanto utique modestior quito in firmioris

De epulis i
 feror deludi
 ficat de domo
 abello punice
 de regulo vic-
 tore carta
 gneusui

tepedi de fuitq mdr
 do gressu et mdr
 de illor

De templo ueste
 ex isto de vir-
 gibus me-
 tallo pontifice
 quibus ignis
 non peperit
 quid profu-
 erit ro-
 ma

in

De secundo bello punice
 hispano hambale
 pyrenaeos montes gal-
 lia alpes transire q-
 tot vralios cum oen-
 dit in cingens q- tres
 modios annulorum au-
 reorum carta. men in-
 misit unde rom de
 necessitate reos
 ficanor lib-
 titi dona-
 bant

que sine amulo uidebat conuertiendi potius quam uiuendi putaret. Denique
tanta militum copia secuta est ut romam deos tuamque. proposita in unum
tate colligerent. sermone libere donarent. atque illis pudendis non tam
suppletur quam institueretur. et tunc sermo itaque nunc ne faciamus. quia
iam libere. pro romana re publica iam pugnaturus arma deorum de
trata sunt templis tamquam romam deus suis diceret. potest que cum diu in
ante huiusmodi. ne forte aliquid utile facere possint inde in mancipia. unde
ura minima nichil facere potuissent. Tunc eam stipendys sufficiens
ad defecit. etiam in usus publicos opes uene priate adeo uno quoque
id quo hinc cogerent. Ut propter singulos annulos. aureos singulasque bullas
mirabilia dignitatis insignia. nichil sibi auri senatus ipse quanto magis
ceteri ordines tribus qui relinquerent. me. si ret illorum si
uris ipso. ad hanc modum cogerentur. cum eos mo uir te
zans. qui pro superflua uoluptate. plura donaret hystrioi
bus. quam tunc legationibus. per extrema salute collata sunt
De exitu saguntanorum quibus pro romanorum amicitiam
parentibus de romam auxilium non tulerunt.

Sed ac miserabili quela dignum quod ericium saguntanorum fuit
hoc quippe hispanie ciuitas amicitia pro romam dum eider
pro fidei seruat causa est. hic enim hambal rex fidei romanorum
cum esset quibus eos irritaret ad bellum. saguntum. quod fecerat
obsidebat quod ubi rome auditum est missi legati ad ha
mbalem ut ab eius obsidione discederet ceteri curia
gine pergit quomodoque deponit fedis rupti infecto
que negotio roma redierit. dum hec more agitur misera
illa ciuitas opulentissima sue reipublice romaneque
carissima octauo ul' nono apemense mense deleta est.
Cum niterent legem quanto magis scilicet horum est. hic
inter tunc enim comenabatur ad rem quippe qui agitur misera
pauet primo fame corabunt. Nam etiam inuoluntate
anquillia pasca prohibetur. dem omni festa rex ne salte
capitulum i manu hambali puerit ingente regni publice struit i
que ardentem ferro eam trucidator omnes se suosque miserunt. hic aliquid
agent diu belluones atque nebulones sacrificiorum adhibere mihantes
et fallaciam diuinationum caligine decipientes. hic aliquid agent ut
ciuitati populi romani amicitie subuenirent. Et fidei cessione permi
tem pure non sinnerent. Ipsi utique medijs perfuerunt cum romane reipublice
intrecto fidei copulata est. Custodient utique fidei quod ipse perfidibus pla
cito muerat fide muerat muerat. ostendit per fidei obsessa oppla
columpta est. Cum ipse diu tempestate atque filiumque hambale postea roma
m. primum membris terruerunt longaque misera. tunc primum tale aliquid
facient. Audio quippe dice honestus illos per amicitias romanorum ideo
pichantibus ne romane frangerent fidem et nulla opem tunc
huiusmodi quam pro ipse romane qui pro se pugnabant atque ad usus ha
mbalem opulenti erat potuisse tempestate semire. Si ergo tutores essent
romane felicitatis et glorie tam grane ab ea cimen saguntine cala
mitatis auerent. Nunc non quam stulte credit deus illis defensoribus
romam victore hambale non perisse quia saguntine ubi non potuerunt
ne pro eis periret amicitia subuenire. Si saguntinorum uisus populi
est et huiusmodi aliquid. pro fidei euangelica patetur quia seipso non ferro
non igitur corripit. sed tunc si pro fide euangelica patetur. et ad id patetur
ea spe patetur quia in ipso crediderit non mercede breuissima ipse si et
uitas intermine. pro istis autem deus qui propter colli perhibentur
propterea colendi requiruntur ut hanc labentem atque tulleman ree

Nunc hystrio
mba plus dat
quam in bello prius
per extrema salu
te hominibus
possit

Hambal rex his
panie saguntum
obsedit rupto fe
de uisumta mi
sera audita. e
ne de fin rom
aliquid perfuerit
quia non
valere
runt

aliquid agent ut

felicitas tanta sit quid nobis defensores et erulatores eorum
de Saguntinis penitibus ruderibus nisi quod de illo regulo
eritito. hoc quippe nunc est quod ille unus homo per tota civi-
tate utique tamen iterato et consilio fidei fuit. pro
hanc enim ad hostes et redire ille noluit et noluit ista
tristitia. Confrata ergo pronocat deorum nostrorum fides. An pro
et dux apertus perire non solum quippe hostes vix etiam non
grae civitates. Vnde noluit eligant. Si enim fidei fructu
nascitur illi dum quantus perfidus a quibus colunt. Si autem et illi apertus
multis gravibusque civitatibus cruciatibus afflicti misere homines civitates
quod pro nullo fructu felicitatis huius coluntur. Desinant igitur. Invenit
qui sacris deorum suorum precibus se miseres esse factos putat possent enim
illis non solum manentibus vix et fumentibus non sic modo de miseria muneris
re. Si sicut non regulus et Saguntini cruciati horribili et peram iterare
Quam grata fuit romana civitas stiprom libatori suo et in quibus
Porro inter moribus egerit qui cum salusti optima fuisse de
scdm et postremum belli cartaginense qui scribit. XXI
salusti optima moribus et maria concordia dicit egisse romanos
Multum enim pro suscepti operis modum cogitans eorum. De bello
ipso ergo tempore morum optimorum marique concordie sapio ille
Romae utalique libator eiusdemque belli prima sed tam hor-
rendi tam exitiosi tam periculi periculis mirabilisque confector
victor hambalis domitorque cartaginensis cum ab adolescentia
viri deservitur dux de diti tephique nutrita nimis aut
sacramentis cessit carentque prius quam sua virtute salua et libe-
ram reddidit. moribus lentius egit complementque vita pro
in signem suam triumphum nullo illius vix capto de sedeno
ita misisse phibeatur ne saltem mortuo in migrata prius si
vix fuit. Deinde tunc primum per guemum malleum pro consule
de gallo grecis triumphante afratica lumen romam omnibus
iste perorare inrepsit. Tunc enim primum lecti mati et prostra stragula
tunc inducte in comina psaltie et alia licentiosa ne
quicquam. Si tunc de his malis quod intollerabili homines
pacantur non debent quod libent faciant dicere in hunc. Vnde
illud magis quod sapione comemorant quod cedens nimis
et primum qua libant mortui et adpiterque pmet disputa-
cionem quod rei romana munia aquorum templis aut hambale
non reddiderunt necem. Quia pro istam tunc coluntur fe-
licitate. Si quia salustius eo tempore ibi dicit mores opti-
mos fuisse pro hoc de afratica lumen comemorandum
putam ut intelligatur etiam illud asalusis in compactione
aliorum temporum dum quibus temporibus periores utique ingratissimus
res fuerunt. Nam tunc id est inter sedm et postremum bellum cartaginensi lata
est etiam illa lex vocantur neque hederem feminas faceret nec
vnicuique filiam. Quia lege quid inique dicit aut cogitari pos-
sit ignoro. Verum tamen toto illo intervallo duorum bellorum primum
eorum tollerabilius infelicitas fuit bellis tunc foris cotebat
extitit si victoris consoliabatur domum aut nulle sic alias dis-
cordie semebant. Si ultimo bello primo mo impetu alius sapiens
qui ob hoc etiam ipse africanum cognomen in venit emula imperii romani
abstulit deleta est. At inde tantis malorum aggeribus oppressa romana res
publica ut spiritate ac securitate rerum videremur
corruptis moribus mala illa congesta sunt plus novum
ille monstratur tam cito eversa quam penitus nocuerat tu-
dum ad illa carthago hoc toto tempore usque ad cesarem

Saguntini si
propro tali a
passi fuissent
mercedem et
naz huius
sententia
dere
aulo
De bello
ipso ergo
tempore
morum
optimorum
marique
concordie
sapio ille
Romae
utalique
libator
eiusdemque
belli
prima
sed tam
hor-
rendi
tam
exitiosi
tam
periculi
periculis
mirabilis
que
confector
victor
hambalis
domitorque
cartaginensis
cum ab
adolescentia
viri
deservitur
dux
de diti
tephique
nutrita
nimis
aut
sacramentis
cessit
carentque
prius
quam
sua
virtute
salua
et libe-
ram
reddidit.
mores
lentius
egit
complementque
vita
pro
in signem
suam
triumphum
nullo
illius
vix
capto
de sedeno
ita
misisse
phibeatur
ne saltem
mortuo
in migrata
prius si
vix fuit.
Deinde
tunc
primum
per guemum
malleum
pro consule
de gallo
grecis
triumphante
afratica
lumen
romam
omnibus
iste
perorare
inrepsit.
Tunc
enim
primum
lecti
mati
et prostra
stragula
tunc
inducte
in comina
psaltie
et alia
licentiosa
ne
quicquam.
Si
tunc
de his
malis
quod
intollerabili
homines
pacantur
non
debent
quod
libent
faciant
dicere
in hunc.
Vnde
illud
magis
quod
sapione
comemorant
quod
cedens
nimis
et
primum
qua
libant
mortui
et
adpiterque
pmet
disputa-
cionem
quod
rei
romana
munia
aquorum
templis
aut
hambale
non
reddiderunt
necem.
Quia
pro
istam
tunc
coluntur
fe-
licitate.
Si
quia
salustius
eo
tempore
ibi
dicit
mores
opti-
mos
fuisse
pro
hoc
de
afratica
lumen
comemorandum
putam
ut
intelligatur
etiam
illud
asalusis
in
compactione
aliorum
temporum
dum
quibus
temporibus
periores
utique
ingratissimus
res
fuerunt.
Nam
tunc
id
est
inter
sedm
et
postremum
bellum
cartaginensi
lata
est
etiam
illa
lex
vocantur
neque
hederem
feminas
faceret
nec
vnicuique
filiam.
Quia
lege
quid
inique
dicit
aut
cogitari
pos-
sit
ignoro.
Verum
tamen
toto
illo
intervallo
duorum
bellorum
primum
eorum
tollerabilius
infelicitas
fuit
bellis
tunc
foris
cotebat
extitit
si
victoris
consoliabatur
domum
aut
nulle
sic
alias
dis-
cordie
semebant.
Si
ultimo
bello
primo
mo
impetu
alius
sapiens
qui
ob
hoc
etiam
ipse
africanum
cognomen
in
venit
emula
imperii
romani
abstulit
deleta
est.
At
inde
tantis
malorum
aggeribus
oppressa
romana
res
publica
ut
spiritate
ac
securitate
rerum
videremur
corruptis
moribus
mala
illa
congesta
sunt
plus
novum
ille
monstratur
tam
cito
eversa
quam
penitus
nocuerat
tu-
dum
ad
illa
carthago
hoc
toto
tempore
usque
ad
cesarem

augustinus qui videtur non adhuc vel ipso opioe gloriam sed contentiorem et
 ericalem et plane iam ericalem et languida libertatem ordo extorsisse
 romanos et ad regale arbitrium cuncta reuocasse et qui moribunda vetustate
 collapsam veluti instaurasse ac renouasse rem publicam toto quo isto tpe
 omnes erant atque alii et bellum dades et unumquemque fedus horre
 da ignominia maculosa volauerat cum pulli de cauea et mancino consuli
 ut aut augurum malu fecerant qui pto amos qba illa erigua cunctas
 romanos circueffa erant affluat ipso romane seipublice terra esse
 iam ceperant. Alii con ea male augurio pcellerunt. Si h m q omittit
 Demutatis edicto quo omnes cives romanos qui in asiam inueniuntur

Quamvis illud nequaquam fugient quod intrinsecus occidit. xxij.
 tus per. Ate ubiqz in Asia pugnantes cives roma
 nos atqz in mirabili copia suis nequaquam intentos uno die occidi
 misit et factum est. Quia illa mirabilis rex fa. Alet. d. ter ter
 cies est subito quicqz ubiqz fuisse inuentus i agro. Ate v. e. n. f.
 i pia in opido i domo in rito i foro in templo ilecto in locis omnes cives
 commo inopinate atqz in pie fuisse cruciati. Inis romani occisores
 gemitus morientium. Que lacrimae forsitan spectantur. ad et quid pro
 et ferientium fuerit quod dura natus hospitium non solum vne fuerit romani
 di nephas illas cedet domini sue vix et petundia. anguria et
 illa blanda comoditate humanitatis repente mutatis. fulsi di
 vltibus ad hostile negotium in pace pagendum mutatis
 repente ditae orio vltibus ai patus in corpe et patus i an ferietur
 Num et isti omnes anguria contemserunt. Num deos et domesticos et
 publicos cu de sedibus suis ad illam i remeabilem pugnacem profecti
 sunt quos osulerent non habebant. hoc si ita e non hnt cur isti i hac
 ca de nris tibus coquerent. olim romani h vna crepuit. Si aut
 mulierit videat quid ista p fuerit qui pectus suas dntat leges
 nemine prohibente hauerit. Demitioribus malis quibus roma res pu
 um illa mala. blica exagitata e pcedente. p digio q m

Sed breuit quibus rabie omni malum que hominibus sunt. xxij.
 possunt comemozem. Quo quito interora tanto misero
 ra extiterunt. discordie amplex vel potius in amplex. Nec iam
 seditiones sed eam ipa bella urbana ubi tantus sanguis. Tempe xamta
 effusus e ubi pau studia non gteuonm dissensionibus. tis tot bella so
 varusqz vocibus in altitru sed plane iam ferro armisqz. aalia bella fer
 se mebant. bella sermha-bella amha. quita romani an. uha bella am
 orem fuderunt. quita vthie nasticom desercioneqz fe. ha et vthia
 cerunt. Nam anqz se adu sum romaz sociale latm como. Rom et m
 uet cuncta aalia huams usibus subdita. ames equi. latio fca
 agni bones et que alia pevera sub romi commo fue. no st
 runt subito efferata et domestice lemtatis oblita relicte. Dm la gna au
 tectis liba vagabant et olim no solu alioz vix et duoz. hu domestica
 ad usabantur accessu. no sine ericio ul i uale audentis. efferata fca
 Si quis de prio urget quiti mali sunt si signu sunt qd. fut qd pcta
 tu mali sunt si hoc eam signu no sunt si si nris tibus. mutatis
 accidit. rabidiores istos qui sua illa aalia patemur. factu
 De discordia amli qui grece seditiones excitau erunt. noe xxij.

Imaus aut amliu maloz sunt seditiones. quidam a radne legibus
 exatate. Volabant em aprie ppo dunde quos nobilitas
 pperam possedebat. Et ia vetustam iniquitatem aude. Inan amliu
 conelle pculosissimu. Vmo vo ut res ipa docuit pui. belloz sunt
 aofissimuz sunt que finera facti sunt cu p or gnuhus. agrach
 oatiis e que et cu aliis si ems no longe in poito. is
 tpe neqz em legibus et ordine potetatu h turbis armoz qz oflictibus i

nobiles ignobilesq; vocabant post gradu altius int
 sectione. Lucius optimus consul qui aduersus eum nitum
 dem arma comouerat eoque cum sociis oppello et exte
 to ingente cum stragem fecerat cum quene hretia
 indicaria inquisitione ceteros psequens tra mha ho
 minum occidit plibetur. Equo intelligi potest quantitas
 multitudinis mortui huc potuit turbidus conflictus
 mox qui tanta hinc iudicioz uelut exanimata cog
 no pmissor gradu ipse caput quatu grane erat
 tanto auri pondere consuli vendidit hec cum pacto
 cedem precesserat in qua etiam occisus est cum liberis marchus filius consulare
 De eade concordie ex senatus consulto in loco seditionis et redit conditu

Elegantissime sane senatus consulto eo ipso loco ubi fuit xxv
 reus tumultus ille commissus est ubi tot anes
 ordinis amissus ceciderunt. eade concordie facta est ut grachorum
 pene testis concionamur occidit et
 memoria quod comingeret. Sed hoc quid aliud fuit
 quam irrisio deorum illi de templi construe que si
 eet in ciuitate non tantis dissensionibus dilacerata
 corrumpet. Nisi forte scelesti huius rei concordia quod
 deseruerat nos cuius meruit in illa eade tamquam in
 carcerem includi. Cur enim si rebus gestis congrue uolu
 erunt non ubi potius eadem discordie fabricarunt. In
 vlla iaco redditur cur concordia dei et discordia dei
 non sit ut secundum laborem distinctionem bona sit ista
 illa uero mala. Nec ipse aliud secutus uidetur quam
 febris sicut saluti templi constitutum. Comodo igitur
 non tamen concordie uerum et discordie constitutum debuit prodere
 utque iouem tanta mala dei irata unius uoluerunt nec
 triam eridum reuoluerunt origine ab eius offensione
 lapsisse ipsa quippe quod inter deos non fuit unitata triu
 deorum hinc aures mali supposito emendata est. Unde rira
 minimum et uenit uictrix et rapta helena et tria
 deleta qua pro si forte indignata quod inter deos in mbe
 nullum templum hinc meruit. Ideo iam turbabat tantis
 tumultibus ciuitatem quanto atroxque potuit irritum
 cum in loco illius cedis hoc est in loco sinopis aduersus
 sue constituta eadem uideret hec uana uidentibus
 nobis illi docti sapientesque stomachantur et tamen unum bonorum malorum
 quod cultores debet quone concordie discordieque non erunt sine premissis
 hanc deorum cultum eiusque febrem bellonumque protulerunt quibus antiqua fama
 fecerunt sine et istis coluerunt cum sic eorum discendente concordia discordie
 semens usque ad ciuilia bella perduxerunt. De diuisis quibus belli quod post co
 vobis seditionibus ob ditam eadem sunt secuta. xxvii

Predarius ita illud eadem concordie testem cedis supplicisque
 grachorum concionantibus opponenda putarunt quatu ex hoc profere
 uunt indicant secuta periora laborarunt enim demceps concionatores
 non exemplum ciuitatis grachorum sed suppare propositum
 lucius saturninus tribuni plebis et gajus seruilus
 pretor et multo post marchus diuisus quorum omni sedi
 tionibus sedes primo iam tunc grauissima dem socialia
 exarserunt quibus ytalii uehementer afflictis et ad uasti
 tatem mirabilem desolationemque producta est. Bellum
 dem simile successit et bella ciuilia. Que plura con
 missa sunt quid sanguis fusus ut omnes fere ytalie gentes

De occasione nobi
 liu grachorum et
 multorum militum
 hominum. per
 lucium optimum
 consulem nec
 marchum filium
 consularem
 occisum
 est

Irreuerentia fallos quod
 templi de concordie
 factum est ubi
 tot milia pe
 npta sunt
 quod potius
 discor
 die
 fieri
 debuit

aditit uero me etiam
 Delabeone qui dicit
 tepla feb et discor
 die deabus facta ul
 fienda sic saluet
 concordie deabus
 se de rapta helena
 aureo malo ut tres
 deas in noue pullate
 et uenem prece
 to et exido
 tria
 uo

Delucio saturnino
 tribuno plebis
 gajo seruilio pre
 tore marco diu
 so bello serui
 li et ciuili
 et lxx gla
 diato
 bus

quib
 expe
 sit
 imp
 uer
 soli
 sit
 com
 p m

Post
 ma
 lita
 cum
 lor
 Exce
 puer
 ius
 pla
 plus
 qui
 semp
 cap
 bria
 in ci
 mita
 veni
 dyal
 man
 (C)

dire
 rian
 ce
 bus
 diffi
 em
 tifer
 habe
 illi
 sagi
 qui
 diti
 ant
 omi
 cent
 hac
 ai n

quibus romani marie ipsebat impm; tamq̃ sena barbaros domaret² ut
expansissimis hoc ē mino q̃ lxx gladiatoribus quēad² bellū seruile gittū
sit ad q̃ntū muner et qm̃ aciem ferocēq̃ puenit quos ille muner⁹
Impatores ppli romani supant q̃s et quō ciuitates regionesq̃ uasta
uerit vir qm̃ hystoriam conspserit satis erphcare potuerit. Neq̃ hic
soli sunt seruile bellū sed et macedonā p̃nciaz: p̃ns seruicia deplata
sūt et dem̃ hylia horāq̃ martimā q̃nta ead et qm̃ horrenda de platione
comiserunt. p̃mo latu ciuita dem̃de valida bella: p̃natāz q̃s macedonē sya
p magnitudine rez valeat eloqui De bello ciuili mariano at he locū mariti

Quam uo maris ciuili sagne q̃ syllano .c. xx. vij. m̃s p̃naty la
iam cruentus uictis aduſariū sibi p̃ciūm p̃ trociū bellū
emptis victis uibe profugisset Vir paululū r̃spi de ciuita et ma
ante ciuitate ut r̃bis tullianis ntar supant p̃ no uir clarū
Postea ciuita ci mario ci uir clarissimis uiris m̃fectis hūis m̃
lūa ciuitatis extincta sūt Vltus ē hūis victorie ande fecty
litatem postea illa ne dia quidem opus ē q̃nta d̃m̃m̃ione i
ciui et q̃nta calamitate rei publice debac em̃ ṽm̃dicta que p̃uicio
hor fuit q̃ si scelea q̃ p̃m̃ebatur impunita relinquentur. Et ait lucan⁹
Excessit mediana modū m̃m̃i q̃ secuta ē Quā moribz dure manu
piere nocentes q̃ ci iam soli possent sup ee nocentes Illo bello ma
iano ac syllano exceptis qm̃ foris marie ceciderūt De bello syllano ma
ip̃is quoq̃ uibe cadantibus uia platee fora theatra te riano et cadantibz
pla cōpleta sūt ut difficile iudicetur qm̃ victores octauio consule ce
plus funeri ediderūt utrū p̃ns ut uicent an p̃ea sare fimbria tru
qm̃ uiaſſent cū p̃m̃ū victoria mariana qm̃ de exilio aatis cassis mac
sepe restituit exceptis passim q̃q̃ ṽſim cedibz facty tatis bebro m̃
caput octauū cōsulis ponetur in uostis celar et fimb m̃teno em̃statis
bria domibus trucidarent s̃ns duo trassi p̃r et fili et catulo uenato
in cōsp̃ci m̃tuo mactantur bebro et m̃m̃torms et m̃m̃ula fla
m̃to tracti sparsis uiscibus m̃trentz catulus h̃m̃sto m̃ie dyal
ueneno semantibus iūm̃coz subtrahet m̃m̃ula flamē lyca
dualis p̃asis uenis iom̃ ee suo sagne hitaet In ip̃is aut to
marū oculis cōtūuo feriebant quibz salutantibz dextera p̃m̃ge uolu
Cualis fuit syllana victoria ṽm̃dex mariane crudelitatis xx. iſet

Syllana uo secuta victoria hūis uidet ṽm̃dex crudeli m̃m̃c.
tatis post tū sagnem ciui quo fūlo fuit cōpata fi
into iam bello iūm̃coz uientibz crudelis impate grassata ē
iam ead post marū mariorū p̃ſinas ac recentissias cedes ad
dite fuerāt alie gramores mario m̃m̃oue atq̃ ardore earūde p̃ ciui ma
rianāz qm̃ sylla iūm̃ente nō solū victoriā rez Demario iūm̃one car
ee ip̃az de sperantes salutē ciuita s̃ns alijs cedi bone senatu obſesso i
bz implenerūt Nam p̃ter stragem late p̃d̃m̃ſa gladijs ois p̃syllam
diffusa obſesso ead senatu de ip̃i ciuita tamq̃ de et scenolam pontifi
carē p̃ducebant ad gladiū m̃m̃tus scenola pon cem i templo veste
tifer quō m̃chil aput romanos templo veste saci de tpe pacis et m̃l̃
habebatur arā ip̃am implens oisus ē Ignēq̃ rom passim m̃te
illū qm̃ p̃etua cura ṽgini sp̃ ardebat suo pene m̃ptis et m̃
sagne extinxit Urbem dem̃ sylla victor iūm̃t filat
qm̃ i villa publica nō iam bello sed ee pace semēte septem milia pe
ditoz ṽm̃deatq̃ m̃m̃ma nō pugnado sed m̃bendo prostranāt In urbe
aut tota quē uellet sylla ṽm̃ſquibz feriebat ṽm̃de tot fimeā m̃m̃eai
om̃o nō poterant donec solle suggestur sinendos ee aliquos ṽm̃e ut
eent quibz possent m̃p̃eare qm̃ uicēant Tūc iam colibita quē
hac atq̃ hac passim fimbūda feriebatur licētia m̃gulandi tabula illa
cū magna gratulacione p̃p̃ita ē que homi eritroq̃ ordine splendido

ad
n
b
u vehement af
e ad illa do
clut patria, ad
bitate aires, u
gebat m

Quid gothi et galli
gete extere pluribz
rom pepernit et
capitolo q̄ sylla et
marcius q̄ pt̄ duo
milia ostendoz
itabula cōtentoz
quasi n̄ fun
tos oia
neru

Quare totū mpu
tunt xpo cum ha belli
et nō falsy dno suis
cū an aduentū xpi
bellū sellamū marianū
sertorū et catilne
lapidi et catili
etaha gus
saren
tur
inter: Depomperore
rusty sare augusto
lam acerone de
ecā fertissimo
tus gyoce
orem sare
mlyor i

chemet
p eadē illa
velut patna
litate aces
resquebat

aduersus vitam dignitateq; donant tamq; regni ad petitorē quondam
nobilis cōmicio senatorū uelut pro rei publice libtate i ipā aia trucidant
Dm̄ deinde potēciā multū moribus dispar magisq; oib; i qnati atq; corrupta
affectare uidebat antonius Tūc emiserat mirabilis m
dolis adolescens ille alius cesar illius gaw cesaris fili
adoptiuus qm ut dū postea ē appellatus augustus hū
ic adolescenti cesari ut eius potēcia cō antonius
mittetur cetero fanebat speans en depulsi et opssa
anthony dominatōe instauratur reipub libtate
usq; adeo fecit atq; in prouidus futurorū ut ille
ipe uiuens cū dignitate ac pte fonebat et
eudem ceteronez occidendū anthony quada qī cōcor
die pactione pmittet et ipam libtate reipub p qua
multū ille clamauit ditionē pprie subuigaret Quam nupudent
pucia in comoda xpo imputent qui deo colere nō sūntur cū tate da

DEOS sine acensent et tantis deo eo tpe q colebat cūterit
malis qui xpo nro ingratū sūt detinuit bonis. xxxi.
Certe qū illa mala fiebant. cauebant are nūmū Romam imputet
nū subeo thine septisq; recētib; alabant. clare dū sine tanta
hūc sacdota fama retinebant. sacrificabatur ludebatur mala vbi nro
fidebatur in teplis. qū passi tantis cūm; ligē acm gatus ērope et
bus nō mō mētē locis vix ut ipi quoq; deoz altia affrice et
hūdebat. Non elegit seplū quo cōfiget tullius. q non as
frustra elegit mutus. hū nō qm mltō indignis mful
tant tpihus xpīans. aut ad loca xpo dicatissima cōfigerūt aut illic eos
ut uiuent etia ipi barbari deduxerūt. Illuc scio et hoc meū. quisq; sine
studio pūi mīcat facillime ignoscit ut omittā cetāq; mltā cōmemo
ram et alia mltō plura q cōmēorare longū putam si hūmū genus an
bella pūmca vānū recipet disciplinā. et consequētur rez tanta vasti
tio qūta illis bellis europam affricāq; cōtrūit Nullus talū quales nūc
patim nisi xpīane religionē mala illa tribuisset. Multo
aut eoz mū voces tolleraret qūtu; attinet ad romanos
si vane religionē receptōm et diffamacōm vel irrupcio
illa galloz vel tiberini fluminē igitur illa de pplacio ul
q cūta mala pcedunt bella illa cūm; sequēntur. Mala
etia illa que usq; adeo mcredibīl; acciderūt ut ut pro
dignū munerentur si xpīans tpihus accidissent quib; ea
si vāne hominibus tamq; cūm; o dicentur. Omitto quippe
illa q magis fuerūt mīa q noxia bones locutosā fun
tes nondū natos de uteris matris qdā ūba clamasse
relasse serpentes ferās. 7 gallinas et homines i masculinū ser
m; fuisse cōsas. et cetū hūmū. que m eoz libris nō fabulos
si hystoriarū sen vā sen flū sūt nō mferunt hominibus pūcie
si stupores. Et cū pliant tūa ul greta pluit lapidibus nō
ut grando appellari solet hoc nōie sed oīo lapidibus. hec p
fecto et gramit ledē potuerūt. Legim; apud eos ethiops
ignibus ab ipō montes vīte usq; ad hētus. prīmū de ar
rentibus ita mare feruisse ut rupes exirent et pices na
mū soluentur. hoc utiq; nō lenē noxiū fuit qm; tūc
dibititer mūm; Eodem rursus estu igni tanta i fami
lle lēperūt cōpletam ēē sūcliam ut catinēū vībīte
ta obrupta et pssa dūnerēt. Quia calamitate pro dū mo
ti mīcordit emīdem am tūtiū ei relaxantē romāndū lo
custaz etia m affricam mltitudinē prodignū sileni. x hū
lle. cū iam ēēt ppli romani. pūcialis mandauerunt

Augustus gaw fil
ad optimis cōsilio q
cerone pte reipub
cō antonius pcessit
et opssit que ipe
i meor bñficiū sub
picto anthomo
pro mīlit
occiden
dū

duz sine tanta
mala vbi nro
gatus ērope et
affrice et
non as
to

Si tpe rāmtate
galloz vbi flū
mīs igitur famis
de pplacio Rom
et alijs accidisset
ut quōdā fidelib;
xpīans. pūm
mbus obi
ceret
tur

Bones locutos
i fūtes nōdū na
tos de uteris mūm;
quedā ūba clam
asse volasse spen
tes ferās et galli
nas i masculinū ser
m; gneris hys
corētra
dū

De plūmā de arca
cū lapidib; et de ig
ne cone fuisse mā
re ut rupes exire
rent q famille totā
sūclaz tērent et
catinēū cūm;
nā tecta
mūm;
ut

Conspicitur enim fructibus folijsque lignorum ingenti atque inestimabili mube in
mare dicunt esse delectam. Quia mortua redditaeque hectoribus atque hic aere
corrupto tanta ortum pestilentia; sic dicunt ut in solo regno massimisse oc
tingentia nulla hominum posse referant. Et multo amplius Demetrius in melo
nibus litteraribus primis. Tunc utique ex triginta milibus
i mori q ibi erant decem remansisse confirmant. Talia i
taque vanitas quales feruntur ei; ruderem compellunt quid
horum non christiane religioni tribueret si christiani quibus vide
ret. Et tu domine hinc ista non tribuit quorum cultu id regni
runt ne ista nisi in mora patientur cum ea maiora pertulerint
aquibus antea colebantur. Incipit titulus libri quarti. Ang. autem posse p

Oebus que primo volumine disputata sunt. De ter msa
hinc que libro secundo et tertio continetur. An
altitudo imperii que non insubellie acquirunt in bonis si sapientia ha
benda sit sine felicitate. Quia similia sunt latrocinij regna absque
iustitia in. De fugitivis gladiatoribus quorum potentia filii sunt regie dig
nitati. De cupiditate nimis regis qui ut latens dominetur primo in utilit bel
la finit in. An regna terrena inter perfectius suos atque defectus deorum
invenitur vel desiderantur auxilio. Vnde Quorum deorum presidio putent omnia
impunz sunt anetia atque hnatia in singulis vix singulorum rerum tunc omni quante
dum esse crediderunt vnde. An imperium romanum et dominatus iom finit al
benda que summi dei cultores ipse opmantur. Quas optioes secu
ti sunt qui divinos deos divinis mundi partibus prefecerunt. De multis domus que
doctores paginorum vnde eundemque ionem esse defendunt. De optioe eorum
qui dei animam mundi et mundum corpus dei esse putaverunt. De hinc quoniam
la romana mancia ptes esse vnde dei asserunt. Augmenta regnorum iom
incongruent alibi cum si ut voluit dei est victoria ipa hinc negatio soli
sufficit. An congruat bonis lacus velle regnare. Quid sunt q
romani omnibus rebus et omnibus moribus deos singulos deputantes eodem
quietis extra portas esse voluerunt. An si iom summa ptes est iam vic
toria dei debuit estimari. Felicitate et fortuna qui deus putant
qua ratione seceant. De fortuna mulierum. De virtute et fide quas
pagani templis et sacris honoraverunt permutantes alia bona que sibi
colenda fuerunt si recte alijs divinitas tribuebatur. Quia vnde non in
telligenter dei virtute saltem felicitate debuerunt esse contenti. De scien
tia colendorum deorum qua ase varro glatur collatam esse romani. De fe
licitate qua romani multorum veneracione deorum dum non coluerunt honore diuino
cum per omnibus soli sufficit. Quia ratione defendunt pagani qui inter deos
colunt ipsa dona divini. De vno tunc colendo deo qui hinc noie ignoret. Tu
felicitatis dator esse sentitur. De ludis scenarum quos sibi dum celebrari
asine cultoribus cregerunt. De tribus generibus deorum quos de quibus
scenola pontifex disputant. An ad optinendum dilatandique regnum
profuerint romani cultus deorum. De falsitate auspicii quo romani a
regni fortitudo stabilitur vnde est indicium. Qualia debent generum eam
cultores eorum se sentire fateant. De optimis nominibus iuramentis qui reperta
persuasionem plari licet ad notitia veri dei non pervenit. Vnde tunc dei colendum
esse censuit. Ob qua spem utilitatis principes gentium apud subiectos
sibi populos falsas religiones voluerunt permanere. Quia indicio et pte di
vi omni regni atque regnorum ordinata sunt tempora. De regno in deorum quod ab
vno et vno deo institutum atque suatum est donec in vera religione manserit.

Incipit liber quintus. Ang. deinde dei debent que primo volu
Eamque itate dei dicere exorsus prius ruderem disputata sunt. 1
dum in putant ems i iuris qui tena. De ciuitate dei et
gan. Per dia colectantes rebusque fugatib; deratione con
mihantes quiddam in eis triste mea potius. inuicem
et flos
deos

vana et vei saluti pernicioſa cōprimet promiſeram me et demonstratur
quos eoz mores et quā obcām deus verus ad agendum impe
rim; adunare dignatus ē In cuius ptate ſūt oīa regna. quāq;
eos nichil adſuenerunt hī quos dōs putat et potius quāq;
decipiendo et fallendo nocuerunt Vnde miē in m deo eſſe
dicendū et magis de marmētis impem romam Nam de
noria fallacia demonū quos velut deos colebant quicūq;
maloz inuexit morib; eoz mſcdo maxie libro pō pan ci
iam deū ſūt p omē ante abſolutos tres libros ubi oportu
mū viſū ē cōmendandum; ecia i ipſe bellis malis quāq; ſolacioz de
p xpi nomē cu tū honoris barbari detulerūt p̄t belloz mores bonis
malisq; cōtulit quō facit ſole ſm oriri ſi bonos ⁊ malos ⁊ plures ſi
uſtos et m iſtos Jam itaq; videam; quale ſit q tantā latitudinē ac
dimitatē impy romam in illis dñs audent tribuē quos eā p cur
pū ludoz obſequia et p curpū bonū mīſteria ſe honeſte coluſe p̄cedūt
An altitudo imperij q nō niſi bellis acquiratur in bonis ſine ſapientia
p̄us vellem pan habenda ſit ſine felicitate

Quamq; libi m̄q̄ere q ſit ratio q prudencia cū bonū fel
atatez nō poſſit ondere ſep mbellicis cladib; et mſagine a
mli hoſtili tū oīo cū tenebroſo timore et cruenta cupiditate
vſapani ut m̄tre leticie compatet fragili ſplendide cū timore hor
ribili; ne repente frangatur De imperij latitudinē ac magnitudinē
velle glari h ut ſaciline dūdicetur nō uaneſcam; in De imperij lati
am ventofitate iactati atq; obtendū; mtenaciois acie tudinē et deduo
altiffimis vocablis rezz cū audim; p̄loz regna p̄mua bus m̄is vno
as ſed duos oſtituam; hoies nā ſingulis quicq; hō ut dūte amro
mſmone vna h̄a ita q̄ elemētū ē ciuitatis et regni et alio pan
quantalib; r̄az occupacōe latiffimi quoz dñoz bonū pero et be
vni pauper ul potius mediocrem alū p̄dūte cogi m̄g
tem; eſed dūtem timoribus aurum m̄dib; tabes no
centē cupiditate flagrantē uūq; ſecur ſep m̄metū p̄petus m̄mua
az q̄tencioib; anhelantē angētē ſine hys m̄ſeris priom; ſm
m m̄enſū modū atq; illis anginetis curas quoz amariſſimas ex
aggerantē Mediocres vō illis reſimiliari parua atq; ſuctincta ſibi ſuffi
cientē cariſſimi ſuis cognatis vicinis amicis dulciſſima pace ḡm
dente pietate religioſi benignū mente ſanū corpe vita parat morib;
caſtū conſcū ſecur neſcio utri quicq; ita deſipiat ut audeat dubitare
que p̄ferat Vt ſe hys duobus hominibus ita m̄dnabus familiis ita i
duobus p̄lis ita m̄dnoba regnis regula ſequit eſtatis qua m̄gulant
adhibita ſi m̄a m̄tencio corrigat ſaciline videbim; ubi h̄itat vani
tas et ubi felicitas Qua p̄ ſi deus verus colatur ei; ſacris vera ab
et bonis moribus ſeruat Vtile ē ut boni longe lateq; dñi regnet Ne
q; h̄ tam ipſe qm illis utile ē quib; regnat Nam quā ad ipſos p̄m
pietas et probitas eozq; magna dona dei ſūt ſufficit eis ad verā fel
icitatē qua et iſta vitabene agat et poſtea p̄cipiat etia i ſubac ergo
ta regni bonoz tam illis p̄ſtat qm rebus hūanis Maloz vō regni;
magis regnatibus nocet qui ſuos m̄os vaſtant ſcelez m̄moe h̄centia
hys aut qui eis ſeruiendo ſubdūtur nō nocet ſi m̄q̄tas p̄pā Nam m̄
tis quidq; maloz abnuquit dñs m̄rogat nō ē pena tim De regnis
m̄s h̄ p̄tutis exāme p̄mde bonis ecia ſi ſeruat liber bonoz
ē Vt alius aut ſi ecia regnet ſeruus ē nec vni; hōis h̄ et ma
qd̄ eſt gr̄pnus tot dñoz quot m̄cioz de quib; vias loz
cū agēt ſcriptura dñia aquo em quē m̄quid victus eſt h̄mē ⁊ ſm̄s
ad dictus eſt Quam ſimilia ſunt latrocinis regna abſque i
m̄ſticia Deſequitur nunc capitulum quartū huius libri ⁊ c̄

Q deus ve
rus ih̄s x̄s
auxit im
perni et
nō ang
uſtūſ
ſch
dñ

De imperij lati
tudine et deduo
bus m̄is vno
dūte amro
et alio pan
pero et be
m̄g
no

De regnis
bonoz
et ma
loz

Bemot. Itaq; ista quid sunt regna nisi magna latrocinia
 qz et ipa latrocinia quid sunt nisi parua regna manus et ipa homin
 erumpens principis regitur pacto societatis assergitur plandi lege
 preda diuiditur. hoc malū si ita p ditorz homi accessibus arsit ut
 et loca teneat sedes constituat ciuitates occupet plos subingat em
 drucius regni uonē assumit qd' eē in manifesto confert nō teptata
 cupiditas sed addita impunitas. Elegit enī et uiaat allerandio illi
 magno quidaz cōphensue pirata rēdit Nam idē rex fūio vnius
 cū hoīez interrogat sed quid ei videtur ut mare hret ifes pirataz ad
 tū ille libera stimacia quid tibi inquit ut orbem tūz alexandruz
 qz id ego eriguo namq; faciolato uocor quia tu ma magnū ma
 gna classe impator Defugitis cladiatonibz quoz pote cedone et

Prouide. omittit q' ita fuit regie dignitati. v. de rom
 zere q' les romulus congregauit qm uulo
 mltaz eis cōsultū ē ut ex illa rita dato sibi cōsortio ciuitatis pe
 nas debitas cogitare de hntent quaz metus eos i maiora facinora
 appellat ut deinceps pacatiorē eēt rebus hūanis. hoc dico q' qm
 romani imperiū iam magnū mltaz gentibz subingatis cētisq; terri
 bile acerbe lenit gramit' timuit nō paruo negotio deuitande ingētis
 cladiis opssimū qm paucissimū gladiatores macipama de ludo fugientes
 magnū exercitū comparuit Tres duces huerūt ytaliaz latissime et an
 delissime uastauerūt. Dicant quis istos dens aduincit. Bclū gladi
 ut ex paruo et cōceptibili latrocinio ueniret ad regnū tā atorū in yta
 tiā iam romani viribus artibzq; metiendū. An quia lia fugien
 diū nō fuerūt ideo diuitius negabūtur ad mti. Quā tūm de
 uo ipa cū libz hoīs rita diuina sit. Ista g' pacto ne campā
 minez dī aduincit ad regnādū qm singuli quq; moriuntur ma
 cito Nec bñficiū deputandū ē qd' eriguo tpe in vno quoz boīe ac p hoc
 singillatū utiq; in omibz vice uaporis euāescit. Quid em ut est
 eoz qm sub romulo deoz coluerūt et oīm sūt mortui qm Quid naly h ill
 eoz mortem romani tū creuit impniū. Cū illi apud m qui mortui s
 feroc. cas suas agant utq; bonas em malas adrem ple sub romulo
 ntez nō ptiū. hoc autē intelligendū ē qm p ipū impniū et dōz coluer
 quāms de cedentibus succedentibzq; mortalibus mlonga q' mē impniū
 spacia q' tenditur paucis diebus vite sue cursi raptiq; tūli est am
 erūt ex actū suoz sarcinas baiolantes. Cū vō etiam phā
 ipius breuissimū tpe bñficia deoz admittit tōnenda s' tū
 ne parz ad mti sūt illi gladiatores qm seruili cōditione vncula rupe
 rūt fugerūt euaserūt exatū magnū et fortissimū colegerūt obedi
 entez suoz regnū consilijs et mltis mltū hūanē celsitudinē metiendi et
 aliqd' romaniū impatoribz mlti supabiles mlti ceperūt potati sūt victo
 ruz plimie nisi voluptatibz qbz uoluerūt qd' suggerit libido fecerūt
 postremo donec vincentur qd' difficilime factū est sublimē regnatesq;
 vixerūt De cupiditate nūi regis qui ut latē dñaretur pms intulit bella
 fūitūmē. v.

Sed ad maiora veniamus. Iustinus qui grēci ul' fūitūmē. v.
 pecus pegmāz trogū pomperū secutus De iustino qui tro
 no latine tū hūit ille vix etia; breuit' scpsit gū pomperū secutus
 hystoriam opus libroz suoz sic incipit. pmi mbristondō et de
 apio rex gentiū nacionūq; imperiū penes reges eat anno rege ali
 quos ad fastigiū hmo manifestatis nō ambicio plāz riorū
 sed spectata ut bonos modica puehebat ppli Nullis legibz tenebāt
 fines imperiū tūcū magis quā pferre mos eat intra suaz auq; priaz
 regna fūnebantur. pmiū omī unius rex alicozz refem et quasibz
 bitū gentibz morē noua imperiū cupiditate mutant. Sic pmiū i tu
 lit bella fūitūmē et inde ad huc ad resistendū pplōz adēmos usq;

libre p'donavit. Et paulo post minus inquit magnitudinē quesite dūa
 oms continua possessione firmavit. Donatus igitur primis cū a cessione
 vniū fortior ad alios tūstet. et prima quēq; victoria mstrū sequētie
 esset totius orientis p'los sub egit. Qualibet autē fide rez ul' iste ul'
 regne sc'pserit. Nam q'dam illos fuisse mēitos alie fidehozes hē oīdūt
 Constat tū m' alios sc'ptores assyrioz anno rege fuisse longe lateq; po-
 rectū tam dū aut plenezant ut romani nōdū sit eius etatis. Nam
 sicut sc'biunt qui cōmēz hystoria p'secuti sūt nulle Regni assyrioz
 ducētor 4 ul' annos ab anno p'mo quo minus reg duravit ab. cc. et
 nare cepit p'mansit hoc regnū donec transferretur. ul' annos donec
 ad medos inferre aut bella finitū et mēta mē tūlatū fuit ad me
 procedē ac p'los sibi nō molesto sola regni cupidita dos sine adiutorio
 te cōtere et subde quid aliud q' grande latrocinū nō saloz deoz et qd
 minandū est. An regna trena m' profectus sup' atq; romani dicunt

Nullo defūis deoz unctur ul' desidant auxilio. De falsis
 deoz adiutorio tam magnū hoc regnū dīs. Vñ
 et prohrū fuit quare dīs tribuitur romani regnū locis amplius
 p'pibusq; dūmū quēq; em cā ē illa eadem etiā ista ē. et aut et il
 lud deoz adiutorio tribuendū ē cōcedit quēq; quoz nō em alie gētes
 quas minus donavit et subegit alios tūc colebant deos. Aut si p'p'os ha
 buerūt assyri q' p'iores fabros imperij p'stendi atq; seruandi m'qd
 nam mōrtui sūt qū et ipi imperij p'diderūt a m'cede nō sibi reddita
 ul' alia maiora p'missa ad medos tūssire maluerūt atq; De oro rege per
 inde rursus ad persas oro imitate et aliquid cōmodius sariz et medoz
 pollicente que gens nō augustis orientis sumus post et dealerandio
 alerandi macedonis regnū magnū locis sed breuissimū macedone et ca
 tpe m'sno regno adhuc usq; p'dicat hoc si ita ē a m'fide nullo et de
 les dū sūt q' suos deserunt et ad hostes trāsēnt qd' nec falsis di
 homo fecit cannillus qū victor et expugnator adūssime
 ciuitatis romani cū vicat sensit ingratū quā tū postea oblitus m'mrie
 meoz p'rie agallis itez libezant. Cū nō ita fortes sūt ut deoz ēz fortes
 decet qui pūt h'māis ul' cōsiliis ul' m'ionis vna. Aut sicut m' se bellige
 rant non dū ab hominibz s' dū ab aliis dīs forte vinctur qui sūt quarūq;
 p'p' ciuitatū bent go et ipi m' se m'p'icias quas p'sna quisq; p'te sūt
 apuit. Non itaq; deoz suos debuit colē ciuitas magis quas alios aquibo
 ad m'aretur sū postremo quō se hēat deoz iste ul' tūstū ul' fuga uel
 migratio ul' m'p'igna defecto nōdū illis t'pibus atq; i illis t'raz p'tibus
 rpi nomen fūat p'dicatu qū illa regna p'ingentes bellicar dades a
 missa atq; trāsata sūt. Nam si post nulle ducētor Nōmē rpi nondū
 et qd' excurrit annos qū regnū assyrius ablatū est iaz cat p'dicatu null
 ibi rana religio aliud regnū p'dicaretū et deoz floz partibus ubi sal
 cultus sac'legos m'hibet. Quid aliud illius gentis pū si dū m'ter
 hoies dicent n' regnū qd' tam dū cōsūatu ē nulla alia se m'mu
 cā nisi suis religionibus de sc'is et illa recepta p're p' t'raz
 tuisse Inqua voce m'itatis q' potāt ē ista attendant spe
 culū sū et filia cōqū si illis m'is pudor ē erubescat quāq; romani
 impmz afflictū ē potius q' m'itatu. Et et alijs ante rpi nomen t'pibz
 ei cōtigit et ab illa ē afflictōne r'creatur qd' nec istis t'pibus desp'ndū
 est. Quid em de hac re nōm' voluntates dei. Quoz deoz p'esi
 dio putent romani impmz sū auctū atq; seruatu cū singulis vix sin
 gulariz rez tūctionem cōmittendam esse crediderint. Vñ.

Denique si placet extanta deoz turba quā romani cole
 bant quē potissimū ul' quos deos credunt illud impmz di
 latasse atq; seruasse. Neq; em in hoc tam p'daro ope et tante ple
 missime dignitatis audent aliquas p'tes deo ducime tribuē a voluptatē
 - nōmē deoz
 & deaz

q̄ a reliq̄tate appellata ē a lūpentine qm̄ nomē ē ab
 bidne aut vaticano qm̄ infantū ^{libentius} p̄sidet a cu
 mane q̄ cūis corz adnūstrat qm̄ aut p̄t r̄o locolū
 hmo comedat oīa nomē deoz et deaz q̄ illi grandibz
 volumibz vir cōphēde potuerūt singlis rebz p̄uādy
 parientes officia mūmū nec agere mūmū mū ali
 cū deo cōmittendū arbitratū sunt s̄ r̄na deo r̄sine m
 ga merca deo ingatino collibet deā collmā vallibus
 uallomā p̄fecerūt Nec saltem potuerūt una segetia
 talem iūente cū semel segetes cōmēdaret s̄ lata fru
 menta quā dū sub t̄a essent p̄positam voluerūt h̄c deam ^{line} ^{segetia}
 uam eēt lūp t̄am et segete facerēt deam ^{segetia} frumentū vō colle
 ctis atq; cōditis ut t̄e semarent deam tutehū p̄o.nerūt cū nō suf
 ficē videtur illa segetia qm̄ dū seges abmūre herbis usq; aristis
 aridas pueniet Non tū satis sunt hoībz deoz multitudinē p̄uātibz ut
 aīa mīsera demomoz turbe p̄stituerēt Vīnus s̄ veni ^{line} de digna
 tū oplerū. p̄fecerūt ^{segetia} p̄fēp̄mā frumētū gminantibz gentilibz
 nodisq; culmoz deū ^{segetia} nōdūcū In uolumentis folliculoz dea uolutina Cū
 folliculū patescūt ut spica erāt deā patelena Cū ^{segetia} segetis nomē aristis equa
 tur quā veteres equare hostre direūt deā ostilma flo ^{segetia}
 rentibus frumētis deā florā lactescentibus deū lacturū ^{segetia}
 maturiscentibus deā maturaz Cū r̄ntant r̄ aīa anffe
 rūt deā r̄nanam Nec oīa comedo quia me piget
 q̄ illos nō p̄idet. Nec aut paucissima deo dū ut intel
 ligetur nullo mō eos dicē andē ista ^{segetia} nomē Imperiū aur
 isse cōseruasse ostituisse romanūque ^{segetia} line q̄q; adhibebāt
 officie ut nichil vniūsa vni aliam credēt Quā ^{segetia} se
 getia curaret imp̄m cū aīa gerē siml et segetibus
 et arboribz nō licebat Quā de armis cūmūa cogitaret anq; p̄positura
 p̄uoloz aīas nō p̄mittebat excedē Quā nodus ad uinaret i bello
 qm̄ nec ad folliculū spire sed tū ad nodū gemitū p̄tinebat vniūsq; dū
 sue p̄mit hostiarū et q̄ hō ē om̄o sufficit tres deos isti posuerūt t̄p̄
 culū foribus. cardem cardm̄ lumentū hūmū Ita nō potuit forū
 siml et cardmē hūmēq; suare Omīssa igit̄ ista turba ^{segetia} deoz ul a
 liquitū m̄tūssa officū minor deoz de demō m̄q̄mē quo roma tā ma
 gna facta ē ut tam dū tot gentibz imparet. Tū impem̄ romam am
 plitudo et dūmūritas rom̄ fuit ascēbēda quē sūmū deū cultores ip̄s
Dmirū ^{segetia} ḡ romē hoc opus ē ip̄m em̄ deoz om̄ū opm̄antū. r̄
 deaz q̄ regem eē voluit h̄ em̄ indicat l̄ceptū. h̄c
 m̄ alto colle capitolū. de isto deo q̄m̄ ap̄eta dū cōuenietis
 line p̄dicant romē om̄a plena hūmē varro credit De forculo cardea
 eē abh̄ys colū qm̄ vni deū solū line simlacho colūt ^{segetia} hūmēmo s̄onep̄mo
 eēz alio nomē nūcipari qd̄ si ita ē cur tam male tracta
 tus ē romē sicut quidē et m̄ cetis gentibus ut ei
 fiet simlacho qd̄ ip̄i et varrom ita disp̄het ut cū t̄ate
 ciuitatis p̄uā cōsuetudine p̄mētū nequaq; tū dicēz
 s̄bē dubitaret q̄ h̄y qm̄ p̄p̄is m̄stituerūt simlacha et
 metū de p̄slerunt et errore addiderūt Quas op̄iones secuti sūt q̄ dūisoz
 eā hūmō uroz adū deoz dūisoz m̄ndi p̄tibz p̄fecerūt
Qur illi ^{segetia} ḡ dicat soror et cōmūz quia iouez m̄q̄mē m̄. x.
 et h̄e accipm̄. m̄acere m̄uonē. et h̄c dūo elementa cōmūta
 sūt. alterz sup̄is. alterz inferis. Non ē ḡ de quo dū ē romē oīa plena.
 si aliqua partem implet et hūmō. an utiq; utrūq; implet. et ambo isti cō
 m̄get. et m̄dūobz istis elementis et m̄singlis siml sūt Cur ḡ ether dat
 rom̄ aer m̄uon. postremo ip̄i dūo satis essent Quid ē qd̄ mare ne

ptiō tūmē tūa pluton et ne ipi quoq; sine omgibz
 remanerent additur neptuno salaria pluton prosper
 pma Nam sicut inferiorem celi ptem et aerem mē
 mit uno tenz ita inferiōre maris salaria et tūe mē
 nozem prosperpma Q neuit quē admodū sariaat
 fabulaz nec inueniūt. Si em̄ hec ita eēt tūa po
 tūo salaria pluton
 cūe elementa mūdi eē nō quatuor eoz vetes pdeat
 Ut singla deoz cōingia dūdentur singlis elemētis
 Nūc vō oī mō affirmauerūt almd eē et hēm almd aerem nerna
 Aqua nō sine supior sine mfeior utiq; aqua ē puta quia diffusib; mūd
 m tū ut aqua non sit et mfeior tūa quid almd pot eē quā tūa q̄tulib;
 dūsitate dūm tūa deinde eae totus mūbz quatuor ul' tribz elemētis eoz
 pers cōpletis ē unūduz. Almgna ubi eī quid te
 nebit quid mplebitur sil em̄ cū bz mcapitelo
 stituta ē cū ista filia nō sit amboz aut si ethespre
 supiorē mīneruā tenē dīcūt et hac ocaſione fin
 gere poetas qd de iōnis capite nata sit Cur nō
 g' ipā poetas deoz regna deputatur q sit iōnesh
 prior an quia mdignū eāt pponere pū filia Cur
 nō de iōne ipōga saturnū mīstia ista sermāta ē
 auctoritū ē m̄ pugnariūt Absit m̄quit fabulaz ē
 ista garrulitas Ecce fablis nō credatur et de dīs meliora senauntur
 Cur gō nō data ē pū iōnis et si nō sublimior equalis certe sedes honoīs
 quia saturnū m̄quit ipis longitudo ē Tempus igr colūt qui saturnū co
 lūt Et rex deoz m̄pit mīstia natus ex tpe quid em̄ mdignū dī cū
 m̄pit et pmo nati dīcūt ex tpe si celi ē ille et illa tūa Nam hoc quoq; i
 libz suis hēnt eoz dēti atz sapientes neq; de figmentis poetaz. h̄ depho
 libz avgilio dānt ē Tū p' om̄ps fecūdis ymbubz ether cōingy m
 gremiū lete descendit et m̄gremiū telluris ac tūe qz et h̄c aliqz differe
 tias nolūt eē atq; i ipā tūa alia tūaz almd telluris almd tellurionē pu
 tant Et hos om̄s deos hēnt suis noībz appellatos suis officiis distinctos
 suis aris sacris qz veneratos eandem tūam ecia matre dānt uocant ut
 iam poete tollerabiliora confingunt si scdm̄ istoz nō poeticos si sacroz
 libros nō solū uno soror et cōiunx. si ecia m̄ ē iōnis
 eandem tūam tūem eandē ecia uestam nolūt cū tū
 lepus uestā nō m̄si ignē eē phibent p̄tinentē ad
 focos sine qbz cūntay eē nō p̄ Et iō illi vīrgines
 solē seruire qz sicut ex igne ita m̄dī ex igne nascūt
 qz totū vīritatē abolen extingui utiq; ab illo oportuit
 qm̄ ē natus ex vīgine Quid em̄ fecit q cū tū hono
 ris et qī castitatis igni tūerunt alū uestaz nō erubescūt
 et venem dīcē ut vīnescat i ancillis suis honori
 ta vīginitas Et em̄ uestā venē ē quō ei rite vīgines
 abstinento fuerūt An venēs dūe sūt vīa vīgo alia muli An poa
 tres vīa vīgini q ecia uestā ē alia cōingitaz alia mētrici cū ecia
 femces donū dābant de prostiūcōe filiaz anq̄ eas
 nūgent vīs q illaz ē matrona ulcam nō utiq; vīgo q
 bz maritūz Absit aut nū mētrix ne filio mīdōm̄ et
 copario mīnerue face vīdant mīnūz Ergo h̄ ad
 mīgatas intelligitur p̄tine si eam volum' mītent m
 ea qd fecit illa cū marte fursū m̄quit ad fabulas redy
 Que ista mīstia ē nobis suatēseze q talia dīcūt de
 dīs eoz et sibi nō suatēseze qui h̄ m̄theatru libent
 sine expectant cūm̄ dōz suoz et q eēt mardibile a
 cōstāntissime pbarentur h̄ ipā deatrica cūm̄ dōz illoz iūstia corūdet
 deoz

Qd cur dant gentes
 etherem iōni aere
 unom mare neptūo
 tūam pluton et iōni
 unonē p cōingē Ne
 ptūno salaria pluton
 cūe p̄tinet prosperpma Quid
 erit de ali
 nerna
 mūd
 q̄tulib;
 elemētis eoz
 tūa
 sedm̄
 p̄dic
 de tpe deoz
 et sedm̄ vīg
 lū detellū
 re et tel
 lumone
 de tūe

De igne et uestā
 et quare vīgines
 sibi seruiant de
 venē et an duo
 venēs sūt q totū
 natus ē
 vīgine
 tūe

De femce et mat
 na ulcam mar
 te Alacromēde
 atz phīstas
 iōmbuz et ele
 mentis et
 m̄p̄tēsi
 ombz
 aer

pluisse siue neglecte ptes eius nascuntur. no go ut uoluit ul' ut vno am
maty. hec tota vita est q' omis siml' conuenit deos qua si suas uirtutes ul' me
bra ul' ptes si sua queq; ps h' vita acetis sepatay. sipt' altera nala p' al
tea et alia placat' alia conuata. Si aut' de omis siml' a. totu ipm ioue po
nusse de fendi. si ptes eius ea no. singillati minutati q' colent' stulte dr
nulla quippe ea illaz p'mittetur cu ipe vnus qm h'ret omia coletur. Nam
ut alia omittat que sut i mirabilia cu dicat omia sydei ptes ioue ee et oia
vme atq; r'onales mas h're. et io sine cotroulia deos ee no vident q' multos
no recolant. q' multy edes. no costruat aras. no statuut quas tu paucis
simis sydez statuendas ee putauerit et singillati sacrificandi. Si igr' m
cutur qui no singillati coluntur no metunt paucis placatis toto celo irato
vme. Si aut' stellis omis io colut. q' i ioue sut que colut isto compedio
possent i illo vno omnibus supplicare. Sic eni nemo nascetur cu i illo vno
nemo cotepnetur potius q' culty quibusdam iusta nascendi ca illy q' p
ter missi eent multo m'ndisioribz p'betur p'serui cu eis. *A tula fli du q' non*
de supna sede fulgentibz turpi iudicate distentus p' *colut' m'ny ab hoibz*
poneretur et paupus. De opinione eoz qui deu anaz *possent potius nasci*

Quid illud no mudi et mudi corp' dei ee pu' q' ipis paup' deit
ne debet moue acutos. *tanerit. xij. pen' pposuerunt*
homines ul' qualescuq; hoies. Non em ad hoc ingeny opus e' excelle
tia ut de poto studio cotenacome attendant si mudi qua deus e' ei q' aie
mudus et corpus est ut sit vnu aial' ostans erana *et hanc atq; isteda*
eius e' sum quoda nature m'scpe cotinens oia aut eripnis aia qua vnu
ficat' tota ista vires vite atq; aie cuctoz rementay p'otinusq; nas
cendi sorte sumitur. mch oio remane qd' no sit ei ps dei. q' si ita e' qm
no videat quia impietas et irreligiositas cosequatur ut qd' culcavit
quisq; ptem dei calcet. et i omi aianta occidendo ps dei tincidet. Nolo
otia dice q' put occurre cogitantibz. dia aut' sine v'andia non put

Sola aiaha iou. Dehys qui sola r'onaha aianta ptes ee
ha sic futhyes hoies ptes dei vnu dei asserunt. xij.
ee cotendut no video quide si totus mudus e' deus quo bestias
ab ems p'ibz separent. h' oblietari quid opus est. *Si tota mudus de*
depo r'onah aianta a hoie quid m'feliatis credi p' *e' ut dicat m'eda*
q' dei pte vapulae cu puer vapulat. Jam vo ptes dei *ces quo bestias ab*
fici lasciuas iniquas impias atq; oio dampnabiles *em p'ibz separent*
quis ferre possit u qui p'fius m'sant. postremo quid *si belua p'atit ipe*
nascit' eis aquibz no colitur cu alius p'ibz no colat' *deus vapulat et qd'*
restat go ut dicant omis deos suas h're vitas libi *nascit' deus eis aq*
queq; vme nullit eoz ee pte au' q' si omis colendos *bus no colit' cu*
qui cognosca et coli put q' tam multi sut ut omis no *alms p'ibz*
put quoz m'p' quia rex p'fideat ipm credo ab eis pu *non co*
tai regni constituisse ul' auisse romani na si hoc ipe *lat'*
no fiat que aliu diu opus tam magnu potuisse aggredi. credent. Cu oes
occupati sint officiis et opibz. p'p'is nec alt' irruat in altius. A rege igr'
deoz regu homu potuit propagari et augeri. Augmeta regnooz idm cogni

Hunc p'muz queo cur no ee ipm reg' enter al' cu si ut uoluit dei
m' aliquis deus e'. cur em non est victoria ipi hunc negao so
ita sit. si victoria da e' aut quid ipo ioue in hacca *la sufficet. xij.*
opus e' si victoria faueat sitq; p'p'ia et semp eat ad *Cur no ipm regimz*
illos quos vlt ee victores. hac dea finente et p'p'ia *aliquis deus e' et si*
ena ioue uacante ul' aliud agente. et que gentes no *victoria dea e' ad qd'*
subdite remanent. q' regna no cedunt. an forte displi *eat m'p' ul' alius*
q' bonis m'q'ssima m'p'itate pugnare et finitimos qe *de uictus cu illis*
tos nullaq; in m'iaz facientes ad dilatandu regimz *deoz irruat mof*
fi cu alie
mus

bello spontaneo pronocare plane si ita sentiant approbo et laudo. An congruat
Uideant nos gaudere de regni latitudine. Iniquitas eorum cum quibus ista
 bella gesta sunt regni adiuvit ut cresceret; utique parvi esset si quies
 et iusticia finitumorum cum sebelli sui ulla provocaret in iusticia ac si felici
 omnibus rebus humanis omnia regni concordia in civitate letantia. et ita essent
 in mundo regna plima gentium ut sint in rebus domi plime cum. prout bellum
 gerere et pdomit gentibus dilare regni malis videtur felicitas. bonis ne
 cessitas. Si quia perit esset ut in iniquis iusticiis ducatur. id non in ogedi
 etiam ista felicitas si paulo dubio felicitas maior vicini boni hinc concordie
 qui vicini malu subingere bellante. Mala vota sunt. Velus est et felicitas
 optare hinc que odit. ut que timeas. ut possit esse vicini hinc concordem
 que vincas. Si g. ista gerendo bella non impia qui vicini malu sub
 non iniqua. romani impium tam magnum acquirere po. ingere bellante et reg
 tuerunt. Nunc tamquam aliqua dea colenda est eis et na esse parva con
 iniquitas aliena. nullum enim ad istam latitudinem. di in civitate leti
 imperium iam cooperam videntur quod faciebant in iusticia qui pulchra
 sos ut essent cum quibus ista bella gerentur et angere mala am
 impium. Cur autem et iniquitas dea non sit nisi exte. az
 gelantur. si panos et pallor et febris de romani esse
 meruerunt. Idque igitur duabus. i. aliena iniquitate. et dea. Quisao que iniquitas
 victoria. dum bellorum cum iniquitas exatrat. victoria eadem aliena que amplamur co
 bella felicitas terminat. etiam feiatio ioue armit impium. manu impium sit dea
 enim pter hic impie hinc. cum ea que possent beneficia eis non si panos pallor et
 putant dum hinc. dum vocantur. dum coluntur. plime febris de romani
 pibus in uocant hinc. si autem esse ille aliqua ptem esse meruerunt
 si regni etiam ipse appellaretur. sic appellatur illa vic. qd cum non fiet
 toria. Aut si regni unum est ioue cur non et victoria si verum
 munus ems hinc. Quod profecto hinc. si non lapis cole
 in capitolio si verus rex regni et deus. duarum cognos
 ceretur atque coleretur. Quid fuit quod romani omnibus rebus et omnibus mo
 antez. i. tibus deos singulos deputantes eadem quietis esse portus.

Minoribus plurimum quod cum deos singulos singulis esse voluerunt. xvi.
 rebus. et pene singulis motibus attribuerent. uocauerunt dea age
 noram. que ad agendum excitaret. dea stimula que ad agendum ultra modum
 stimulaet. dea uirtutis que pter modum non mouet ac facit hoies; ut sit pom
 pomus in modum. i. minor de hinc. et in actuosum. dea hinc. De dea victoria
 ma que facit strennum. hinc deus omnibus et deabus pub. agensia stimula
 sacra face susceperunt. quiete vero appellantes que facit que dea uirtutis sed;
 etiam. cum eadem hinc exte portum collum publice illa suscipe pomponi hinc
 noluerunt. Vt in iudicium fuit animi in quiete an pocius. ma dea quietis
 ita significatum est qui illa turba cole p lenearet non plane exte porta
 deorum si demoniorum est quiete hinc non posse. ad quam vocat ve. capitol
 rus medicus dicens. Discite a me quia mitis sum et humilis na
 corde et in uemetis regnem animabus uis. An si ioue summa ptiis e
 An fo. t. dicit quod dea victoria impie mit et iaz victoria dea debuerit
 tat. atque illa tamquam regi deorum ob trans ad ems. i. estimari xvi
 seut ueniat et in eorum parte osidat. Hoc non dicit non de illo ioue
 que deorum regem pro sua opione confingit. de illo vero rege scilicet quod
 mittat non victoria; quod nulla sibi esset anglin. Quod non impie mittat vic
 sum et faciat uirtute que uoluit cum consilium omil. tiaz dea ut dicit si verum
 tum esse potest iniquum non potest. Nam si victoria dea est. deus rex scilicet mittat
 cur non deus est. et triumphus et victoria ingit. uel anglin sum et faciat uir
 maus ut si filius. talia quippe isti de deus opima ce que uoluit Et si victo
 ti sunt quales si poete fugerunt atque anobis exagge. ria dea est cum non
 deus est et
 triumph
 us

^{videtur}
rangerunt rudent isti ridenda ee figmenta poetarū nō veris attribuenda mi
nibus et tū se ipi nō videbant cū talia deliramenta nō apud poetarū le
gebant s; mteplis colebat sonē igr de omnib; cogurent ei vni tūmō
supplicaret Nō em quo misill; victoriā si dea ē et sub illo rege ē posset
ei andere resistē et suā potius facē voluntatē felicitatē et fortunā quā

QUOD qd et felicitas dea ē. eodem accepit deas putat quā rōe secesserit
arā meruit sacra ei congrua p̄soluta sūt. Ipā nō sō
la coletur Vbi em ipā eet qd boni nō eet Sed quid sibi mult q
fortuna dea putatur et colitur. An aliud ē felicitas. De dea fortuna
aliud fortuna qz fortuna p̄t ee. et mala felicitas aut si utriū vna sit an
mala sūt felicitas nō ēit Certe om̄s deos utiq; sexus plures et si ē mla
si et sexū heit non nisi bonos existimare debem; hoc i dea nō ē s; si d
plato dic. hoc alij phi. hoc excellentes rei publice p̄loz sūt boi ee deit
qz rectores. quō g dea fortuna alij bona ē alij mala an scdm platoz
forte qū mala ē dea nō ē s; i maligni demonū repente nū et alios
at Tot sūt g dee iste p̄fecto quotq; hoies fortunati. hoc est p̄loz
bonae fortunae Nūquid si ipā eet. sil et bona eet et mala. hys aliud aliis aliud.
an illa que dea ē sp bona ē ipā ē g felicitas Cur adhibent dūsa noia
sed et hoc fēdūz est. sol; em et vna res duob; noib; appellat. quid dūse
edes. dūse are dūsa sacra. Est cū inquit quia felicitas illa ē quā boni
heit p̄cedentibus meritis. fortuna vō que dē bona. ē sine vllō examine
meritorū. fortuna accidit hoib; et bonis et malis Vnde etiā fortuna
noiatur Quō g bona ē q sine vllō iudicio venit et ad bonos et
ad malos Vt quid aut colit q ita ceca ē passim in quolibet m cūres.
ut suos cultores pleriq; p̄terit et suis cōtentorib; heit et si aliquid
proficiat cultores ems ut ab illa videantur et amēt Quare dea fortuna
iam mīta sēstūz nō fortunū venit. Vbi ē illa diffinīō ceca dicatur et
fortunae Vbi ē qd a fortunū etiā nomē accepit Nichi quare nomi
em prodest eā colē si fortuna ē. Si aut suos cultores ne femineo
discrim et prosit fortuna nō ē. An et ipam quo nol et nō ma
uit impit mittit Colat g ipē solus nō em p̄t ei in sculo de
benti et eam quo voluit mittenti fortuna resistē aut sarib;
certe istam mali colunt qui nolunt hē mīta qd dea
possit felicitas mītar De fortuna muliebris mmm) Caplm p̄r

flamen in ital
plum fuit et v
mala forte

Ganti sane hinc velut mīmū tōmū quā fortunā vocant.
ut simladrū ems qd amatonis dedicatū ē et appella
ta ē fortuna muliebris etiā locutū ee mēorie cōmendauerunt at;
dixisse nō semel. s; itez q eam rite matrone dedicauerunt. qd quidē si vni
lit mirai nos nō oz. nō em maligni demonib; etiā sic difficile ē fūllē
quoz artes atq; vñcias hinc potius isti aditē debuerūt qd illa dea locu
ta ē que fortunū accidit nō q meritis venit. fuit em fortuna loquax et
mīta felicitas ut quid aliud. nisi ut hoies recte vñe nō curarent Con
aliata sibi fortuna q illos sine vllis bonis meritis facit fortunatos Et
cū si fortuna loq̄tur nō saltē muliebris s; virilis potius loquētur Vt
nō ipē que simladrūz dedicauerūt putarent tū mīatū muliebrī lajitate
De virtute et fide quas pagani templis et sacris honoraverūt fūp̄isse
p̄mittentes alia bona q sibi colenda sūnt si rite alijs dūmūz t̄buebatū

Virtutē quoq; dea fecerūt que quidē si dea eet multū fūat p̄ferē
da. et mīc quia dea nō ē s; dūmū dea ē De dea fide et de dea
ipā ab illo impetret a quo solo dū p̄t a ois flōz virtute et ē fortunū
deoz turba vaneſcat. Sed cur et fides dea credita ipancā iusticiā p̄u
ē. et accepit etiā ipā templū et altare quā quisq; denaā vñtes de
prudēt agnoscat hitadū illi se ipm facit Vnde aut nō sūt et de mīrcoe
sunt illi quid sit fides cū p̄mū et mīrūmū offiā est curcoe et de deao
ut m̄ vez credat deū. S; cur nō sufficāt vñus nōna p̄rē a filio

ibi ē et fides quāquidē vītutē mātior spēs dūbūendam eē viderūt. pri
denciam iusticiā fortitudinē tpanciā; et quō iste single spēs suas hēnt mpti
bus iusticiē fides ē marimūq; locū h; apud nos quicūq; scim; quid sit q
iustus ex fide vmit. Et illos miror ad petitores multitudis deorū si fides
dea ē quare alijs tam multis deabus in iurā fecerint ptermittendo eas
quib; filij edes et aras dedicare potuerūt. Cur tpanciā dea eē nō me
runt cū ems noīe nō nulli romā pūaper nō pānā glām cōparuit. Cur
deniq; fortitudo dea nō ē q affluit unio cū dextera porerit i flāmas q
affluit curio cū se. p priā mabruptā tūm pāpūe dedit. q affluit de
ao pri et deao filio cū p er cū se nonerūt. Si cū hīs omib; vera m
erat fortitudo. vnde mō nō agit. Quare prudenciā quare sapiā nulli
minimū loca meruerūt. An quia in noīe gūali ipīs. Quare sapiā pūde
vītutes omīs colūtur. Sic go poss; et vno deus colū. cū felicitas dea
cū ptes ceti dū putant. Et i illa vna vītute et fide. hū et de diffincoe
ē et pudicia q cū ē in edibus. pīs alenā meruerūt. vītutē q gto noīe
has deas nō vītutē si vāntas fecit hē em veri dei mme. dī arethe et qd
ra sunt non ipse sunt dea. vni nō intelligentes. profuit mai
deū vītutē saltem felicitate; debuerūt eē contenti. xxi rūs my
nua

Verūtautē ubi ē vītutē et felicitas quid aliud
quātū quid ei sufficit cū vītutē felicitasq; nō suf
ficiat. Omīa quippe agenda complectit vītutē oīa optinenda felici
tas. Si mpti ut h; daret iō celebratur quia si bonū aliquid ē latitudo
regimātq; dūturmitas ad eandem pānet felicitatē. Cur nō intellēm ē
dei dona eē nō deas. Si aut putate sūt dea saltem alia tanta deorū
tūba nō quēretur. Consideratū em officij deorū deorūq; omī que sicut
uoluerūt pro sua opinatione fūnerūt. Inveniant si possūt aliquid
qd pstat ab aliquo deo possit bonū hēnt vītutē. hēnt felicitatē. quid
doctue ul' iūctio ul' amirūa petendū eēt cū vītutē oīa secū hēt. Ali
quippe ipā bene recteq; vivendi vītutē aveteribus diffinita ē. Vnde fab
eo qd grece arethe dī vītutē nomē artis lūnos tradidisse putaverunt
Et si vītutē nō n ad ingemofūz poss; veniē quid opus eēt tū deo ratio
pre qui cūtos i acutos facēt cū hāc poss; cōferre felicitas. Ingemofū
quippe nasci felicitas ē. Vnde etiā si nō potuit anōdū nato colū dea feū
citās ut hoc ei cōaluta donaret cōferret h; pentibus ems cultoribus i
fūserūt eis ingemofū filij nascentur. Quid opus eēt. Quid opus eēt lu
ptuientibus invocare lūanā cū si ad eā felicitas. cūa ope vātūano
nō solū bene perent sed etiā bonos. Quid necesse eēt. cūmo hūmūa sta
opi dea cōmendare nascentes. deo vātūano vāgentes. tūmo adeone abe
dece cūmne iacentes. deo rūmne surgentes. deo statili. one dea mēte dō vo
ne stantes. deo ad eone adenites. abeone abemites. deo lūmo dea bolūna
mēti ut bonā hēnt mēte. deo. uolūmo et deo volūmē. victoriā honoimō
ut bona vellent dūz impāalibus ut bū cōingentur. pecūa estūla
dūz agrestibus ut fructus ubrimos capent. et marie. no Arge
ipī dūne fruges. marie et bell one ut bene belligerarent. tūmo
dece victoriē ut vīcent. deo honoimō ut honoimētur. deo pecūne ut pe
cūmofū eēt. deo estūlano. et filio ems. Argentino ut hēnt cream arge
team pēanāz. Nam iō pēim argentū estūlām posuerūt qz pūe crea
pēanā i vū cepit eē post argentea. Miror aut q argentū nō geunt
aurūm qz et aurea oblectata est quē dūm isti si ha. Quid opus ē mltor dō
beret. sic sacūo iōnē. ita et pū Argentino et aūo. colē et mīocare cū vna
estūlano aurūm pōnerent. Quid go eēt necesse. felicitas oīa possit cō
p hēc bonā ul' animū ul' corpū ul' externa. tantū. ferre dūma fello ma
deorū turbam colē et iūocare quoz neq; omīs cōnie. dūma pelloma q apollo
moram nec ipī potuerūt omib; bonis hūanis in. escolapmo. deus
mutati singillatq; digestis. deos mīmūtos iūglos. spmēnsis dea
rubi
go

promittere cum possit magno felicitate copendio una dea felicitas cuncta conferre
Nec solidum ad bona capienda quicquam aliud sed neque ad depellenda mala quicquam
Cur enim esset invocanda per festos diva felix. per hostes depellendos diva
pellonia. per egros medicus vel appollo vel estolapmus vel ambo simul qui esset
grande pedium nec deus spiritibus ut spiritus ex agris eradicaret. nec dea
rubigo ut non accideret rogatus. Una felicitate pueri et tueri ut vel
nulla mala orirentur vel fataliter pellerent. postremo quod de duabus istis dea
bus virtute et felicitate tractamus. Si felicitas virtutis. De duabus
est prima non dea sed dei domus est. Si autem dea est cur non dicatur virtute et felicitate
ut virtute ipsa conferre quicquam et virtute consequi felicitatem et quid dicat
magna est De sancta colendorum deorum quam ale uarro gloriatur colere uarro de medi

Quid est quod pro ingenti beneficio varro iactat postulare semper sine et aliis
quia non solum comendat deos quos colere oporteat aro. dicit
namque. vix etiam dicit quid ad quicquam pertineat. quod michi potest magis
varro hominem alienum vel media nomine formamque nosse. et quod sit medicus igno
rante ita dicit michi potuisse scire deum esse estolapmum si uel scias eum uoluit dum
opitulari atque ita ignores cur ei debeas supplicare. hoc est alia similitudine
affirmat dicens non modo bene uide si uide omnino neminem posse si ig
norat quisnam sit faber. quis pictor. quis tector. a quo quid utensile possit
peti. que ad uitorem assumere. que ducem. que doctorem eo modo nulli dubium
esse afferentes ita esse utile cognoscere deorum si sciat quam quisque deus vim
et facultatem ac potestatem cuiusque rei habeat. Erro enim potest magis scire
que cuiusque cum deus aduocare adque invocare debeamus. ne faciamus ut mi
ni solent. et optemus aliter. aqua. alimphus uinum. lagna sane utili
tas. quis non hunc gratias agat si uera monstraret. Et si uinum uix deum aqua
esset omnia bona hominibus colendum doceret De felicitate quam romani multorum
veneracione deorum dum non colunt bonorum duntaxat cum ponibus sala sufficeret

Sed dea est cur non ipsa unaqueque colitur constituta est que posset multa
conferre et copendio facere felicem. Quis enim optat aliquid
per aliquid aliud ut felix fiat Cur deus tam sero hunc Cur lucillus de fe
tante deo post tot romanos principes lucillus eodem hatan eodem tam sero
constituit. Cur ipse romulus felice cupiens conde amita constituit romulus uo
tem. non hunc templum potissimum struxit. nec per aliquid di hunc eodem consti
is cetis supplicavit. quam michi de esset si hec ad esset. Nam xit. si iam ioue
ipse nec prius rex nisi ut putaret postea deus fieri si hac matre prius fami
deam. prius non hiet. Ut quid ergo constituit romani. de u tyberini her
iam ioue matre prius fami tyberini hercule et liqz aulez
alios. Ut quid tyro tunc addidit. satim opem solem Quid tot tyro taq
luna. uel canum lucem et quoscumque alios addidit. In qz addidit deus satim
et dea diuina felicitate neglectant quod uim tot deor opem sole luna uel
et tot deas sine ista. an eam forte nitanta turba vi canum luce dea duc
dere non potuit. hostilius certe rex deus et ipse non nos ama felicitate ne
pauore atque pallore. prius deos non intro ducet si dea glecta et quod nimia
ista nosset a coler. puer quippe felicitate ois pauior dicat et quod hostilius
et pallor non. prius abscederet si pulchus aufereret de deus pallore
Deinde quid est hoc quod uim romani imperium longe late et paui
que crescebat et adhuc nemo felicitate colebat. An ideo re
grandis imperium quam felicitas fuit. Nam quod ibi esset uim felicitas ubi
non erat uera pietas. Pietas est enim uera uerum dei cultus. De uim pietate
Non cultus fallos tot deorum quot de memoris si et postea pietas est uim
iam indeorum numeris felicitate suscepta magna bellorum uerax
culmum infelicitas subsequita est. An forte nunc est indignata deia
felicitas quod et tam sero et non ad honores sed ad contumeliam. lty

x
affines

f. imd

und ofuot
boni

x peten
peti

potius inuitata ē ut cū ea coleretur priapūs et cloacina
et paupor et pallor et febris q̄ cetā non nimia colebat
si autē colenda ad extremū sic turba indignissima
tanta dea colenda visa ē Cur nō nī illūstris cetis co
lebas Q̄m̄s enī ferat q̄ neq̄ mī deos p̄sentiētes q̄
dicūt in cōsiliū iōm̄s adhibet nec mī deos quos elec
tos vocant felicitas cōstituta ē ut tēplū aliqd̄ ei fiet
qd̄ et loca sublimitate et opis dignitate penmet Cur
enī nō aliqd̄ melius q̄ ipī iōm̄s Nam q̄m̄s et iōm̄s
regnū nī felicitas dedit si cū cū regnaret felix fuit et
p̄ior ē felicitas regno Nemo enī dubitet facile m
uentū hominē q̄m̄s se timeat fieri regem Nullus autē inuenit q̄m̄s se nolit
ēē felice Ipi ergo dī si panguria ul̄ quolibet mō eos posse cōsiliū putat
de hac re cōsulent̄ utriq̄ uellent felicitati loco cedere si forte aliorū edibit
ul̄ altitibus iam fuisset locus occupatus ubi etē maior atq̄ sublimior fe
licitati cōstituer̄ Etia ip̄e impit̄ cedit ut ipm̄ vitā
collis capitolini felicitas potius obtinet Non enī q̄
nam resistet felicitati nī fieri qd̄ nō p̄t q̄ ēē vellz ifelix
Nullo mō om̄s si cōsuler̄ facit impit̄ qd̄ ei fecerūt
tres dī mare tūm̄ et iuuentutē q̄ maior et regi
suo nullo mō cedere loco noluerūt Nam sic hūit eoz
līe cū rex tarq̄m̄ capitolinū fabricari uellz. eūq̄ lo
cū q̄ ei dignior aptiorq̄ videbatur adq̄s alie m̄s cer
neret p̄occupatū. non audens aliqd̄ cū eoz face
re arbitriū. et credens eos tanto nimium suoq̄ p̄cipi
volūtate cessuros q̄ mlti erāt illic ubi capitolinū con
stitutū ē. p̄ auguriū q̄m̄s. utrū cōcedē uellent locū
iōm̄ atq̄ ipī m̄cedē om̄s noluerūt. p̄t illos quos cōmeōram martem
tūm̄ iuuentutē. atq̄ iō capitolinū ita cōstructū ē ut etiā isti tres int̄
eēt tam obscuris signis ut hoc uix hoīes doctissimi scirent Nullo mō
igr̄ felicitatē impit̄ ip̄e cōtēpnet sic atq̄ mō marte iuuentute cōtēptis
est. et etiā ipī qui nō cesserūt iōm̄. p̄fecto cedunt felicitati q̄ illis
regem fecerāt iōnem aut si nō cedunt nō id cōtēptū em̄s facient Et
q̄ m̄dmo felicitatis ul̄ obscuri cō malleut q̄ sine illa i locis. p̄p̄is em̄ie
ita dea felicitate in loco amplissimo et celsissimo cōstituta. distat a
nes om̄s. vnde bonū nō petendū ē. auxiliū. Ac si ip̄a
suadente nā aliorū deoz sup̄flua multitudie delicta cole
tur vna felicitas. vni supplicaret. vni tēplū frequētare.
a cūbū. q̄m̄s felices ēē uellet. quoz ēē nemo qm̄ nollz.
atq̄ ita ip̄a ase ipī patētur q̄ ab om̄ibz petebat Q̄m̄s ei
aliqd̄ ab aliquo deo nī ad felicitatem exultimat p̄tū. pro
inde si felicitas hī impit̄. cū quo hoīe sit hī. aut si dea
ē que tandem stulticia ē ab aliquo eam deo perpetē qua
possit ase ipī impetrare Idūc ergo deam sup̄ deos cetos
honozare etiā loca dignitate debuerūt Etia enī apud
ip̄os legitur Romam vetēs uelāo quē sumamū cū noctūa flūmina tribu
ebant coluerūt magis quā iōnē adquē diuina flūmina p̄uenit Et p̄
quā iōm̄ tēplū insignie ac sublimie constructū ē p̄ edis dignitatē sic ad
eū multitudo cōfluit ut mī inueniatur qm̄ sumamū nomē qd̄ audierūt
nō p̄t se saltem legisse meminerit Si autē felicitas dea nō ē quō qd̄
verz ē mūm̄ est dei Ille deus q̄ratur qm̄ eam dare possit et falsorū deoz
noria multitudo relinq̄t quā stultoz bonū multitudo vana sectat. dei do
na deos sibi faciens et ipm̄ cū ea dona sunt obstinatōe sup̄be vo
lūtatis offendens sic em̄ care nō p̄t i felicitate qm̄ tamq̄ dea feli
citātē colit et deū datore felicitatis relinq̄t sic care nō p̄t fame qm̄

Quare felicitas cō
tempta fuit et non
hita. p̄ dea papus do
atma paupor pallor
febris et talia cū
pro dīe colebat q̄
tu felicitas pōm̄s
dīe habenda sit qz
nemo uult
ēē mfe
līr
Ipe tarq̄m̄ q̄ capito
linū cōstruxit iōno
re iōm̄. tres dī mōz
tūm̄ et iuētū regi
suo qm̄ ipī nō cole
bat cedere noluerūt
cū pangurū sup̄flū
cōsuler̄. si p̄ feli
citātē cesserūt ei
de et obscuri
latue
rūt
Et felicitas dea et
si oēs deos sola coli
deret qz romā dī
sumamū p̄one co
luerūt. si p̄ feli
citātē iōm̄ sumā
m̄ deū se nō
legisse re
tulerūt
ut
fulmina
flūmina tribu
dignitatē sic ad
nomē qd̄ audierūt
deā nō ē quō qd̄
dare possit et falsorū deoz
vana sectat. dei do
na sunt obstinatōe
sup̄be volūtatis
offendens sic em̄
care nō p̄t i felici
tate qm̄ tamq̄ dea
feli

si imā

vnde quoti
boni

petētur
petē

panem pictum lingit et ab homine qui verum habet non petit
Qua ratione defendunt pagani quod non deos colant
Libet autem eorum considerare ipsa dona divina. xxv.
insipientes fuisse credendum est nisi non sciret numerum
divina esse non deos. Et qui sciebant neminem talia nisi aliquo
deo largiente crediderunt quorum deorum nomina non in membris
rebus nominibus appellabant deos quas ab eis sentiebant
dari aliqua vocabula inde flectentes. Sicut ab bello bello
nam incipiente non bellum sicut a cunis cuniam non cuniam
sicut a segetibus segetem non segetem et pomis pomonem
non pomum. Sicut ab abobus bobonem non bonem. Et est illud
vocabulum de divinatione sic res ipse nominat ut pecunia dei est
dea que dat pecuniam non oro pecunia dei ipsa putata est ita
tunc que dat virtutem honor qui honorem et cordia que concordiam
victoria que dat victoriam ita inquit et felicitas dea dei non
ipsa que datur sed nomen illud attendit a quo felicitas datur
Ista nobis reddita ratione multo facilius eis quorum cor non
nimis obduravit persuaderem fortasse quod volumus De uno tamen colendo
deum qui licet nomine ignoret tamen felicitatis deus qui potest ea

Quereat de felicitatis et datur
or felicitatis. s. solo
verus deus et non
fama paganorum qui
bellum non bellum
cuniam non cuniam
segetem non segetem
pomonem non pomum
et bonum non bonum
nomen deus
appella
me

De omnibus pe
cunia virtute coor
dia victoria ho
nore et quod inquit
felicitatem dare
non potest. Lucius
dare que romanis
non nove

Sic enim sensit non nisi ab aliquo deo dari posse felicitatem et hoc senserunt homines qui tamen multos colebant deos
in quibus et ipsi eorum regum nomina qui non est enim a quo daretur felicitas
ignorabant. Ideo ipsius rei nomine quam credebat ab illo dari eum appellare
noluerunt. Etatis ergo indicant nec ab ipso dari felicitatem posse que iam
colebant sed utique ab illo que nomine ipsius felicitatis colendum esse censebant
Confirmo proinde quodam deo que nesciebant eos credidisse dari felicitatem
Ipse ergo quatinus ipse colatur et sufficit. Repudiet strepitu innumabili de
monum. Illi non sufficit hic deus cum non sufficit nimis enim. Illi inquam
non sufficit ad colendum deus dator felicitatis cum non sufficit ad accipien
dum ipsa felicitas. Cum autem sufficit non enim hic homo quid amplius optare
deat. Eximat vni deo dator felicitatis non est ipse que nominat rationem
Nam si enim dator felicitatis agnoscerent non utique
alium vel aliam a quo daretur felicitas inquirerent neque
ipsi rationem cunctantibus in miris colendum putarent
Iste alienaz de adulter uxoris iste puer pulcherrimus
pudicus amator et raptor. Deludis scemias quos
sibi diu celebrari assue cultoribus exigerunt. xxvj.

no nove
dare que romanis
non nove
super adulter e uxoris
alienaz i pudicus
amator raptor ut
ait Tullius i ludis
ma displicerent
cyzerom et fig
mentum
tamen

Sed ad deos transferrebat divina malle ad nos.
multo displicuit viro grami divinum cunctum poeta confictor. Cur ergo lu
di scemias ubi hic dictantur deorum honoribus exhibent inter res divinas
ad octissimus conscribit. hic exclamet cyzero non cum signum poeta
sed cum instituta maiorum. An exclamaret et illi quid nos fecerit? Ipsi di
ista suis honoribus exhibenda flagitarent. atrociter impetrant. clade
nisi fiet puniuntur. quia neglectus est aliquid fecerunt
severissime vindicantur quia id quod neglectum est. plac
tos se esse monstrant inter eorum comedatur virtutes
et miranda facta quod dicat. Tyto latino rustico rommo
pro familiarum deum est in sompniis insensatum mutare
ut ludi romam instaurarent. Et primo eorum die in
quodam scelerato qui populo spectante ad supplicium ductus
missus est in mibus videlicet ex ludis hylandate quere
tibus triste displicuit inprimis. Cur ergo ille qui sompno

De tyto latino rusti
co pro familiarum quod
ei accidit in sompniis
et quis non videt hic
fatum esse ad membris
et quod hylandate tur
pissimum curio
nem decem
tabant

+ fuerat

comontus est postea die missa facere non ausus est. Haec nocte haec idem cum
 suis seuerius impetratum est. Amisit filium quia non fecit. Tercia nocte danti est
 homini quod maior ei pena si non faceret imminebat. Cum etiam sic non auderet in morbum
 incidere acceperet et horribilem. Cum vero ex amicorum suorum ad magistratum rem
 detulit atque in lectica allatus est in senatum exportoque sompno recepta co-
 tino validudine pedibus suis sanis abscessit. Tanto strepe factis miraculo
 senatus quadruplicata pecunia ludos censuit instaurari. Quis non videat
 qui sanus sapit subditos homines malignis demonibus aquorum diuinatione non
 liberat nisi gratia dei per ipsum christum dominum nostrum. Vbi compellitur est ex libere
 talibus diis quoniam recto consilio poterat turpia indicari. In illis certe ludis
 poetica munera cum frequenter agerentur qui ludi cogentibus nominibus missi sena-
 tus instaurabantur. In illis ludis corruptore pudicitiae igne turpissimib
 stiones cantabant agebant placabant. Et illud fingebat ille nascetur
 si aut sine civibus etiam fictis delectabatur quocumque ubi drabolo sermet
 Ita ne iste romanus condet dilataret consuevit impm: quomodo romano
 cum talia displicebant hominem abiectior. Iste daret felicitate: qui tam in fe-
 liciter colebatur. Et nisi ita coletur infelicius miscebat. Detribus generibus
 dant de quibus scenolapo

Belatus est in his doctissimus pontificem sceno. *scenolapo*
 lam disputasse tria genera tradita de. *scenolapo*
 hominum: primum apud alterum apud tertium apud quibus. *scenolapo*
 civitatis. primum genus iugatorum dicit esse quod multa de. *scenolapo*
 hinc finguntur indigna. Quoniam non congruere civitati. *scenolapo*
 bus quod habeat aliquid supnatum aliqua etiam que obliuiscuntur po. *scenolapo*
 pulis nosse desupnatum non magna causa est. Colet enim et estolopio castore
 avris pentur dicit supflua non nocent. Quae sunt aut polluce et quod
 illa que plura in multitudinem nocent. Hec inquit non esse. *scenolapo*
 deos herculem estolopio castore polluce proditur enim. *scenolapo*
 adoctis quod homines fuerint et humana ad octoe defecerint. *scenolapo*
 aliud inquit quia quod eorum qui sunt dii non habent civitates. vera silachia quod vera
 deus nec serui habeat nec etate nec diffinita corpore membra. Hec pontifer
 nosse populi non vult. namque flamma esse non putant. expedire igitur existimat falli
 in religione civitates quod dicit etiam in libris rebus dominorum varro ipse non du-
 bitat. Preclara religio quo fugiat liberandus infirmus. et cum veritate
 qua liberetur inquit creditur ei expedire quod fallitur. poetici sane deorum
 genus cum scenola respicit eisdem libris non tacetur. Quia sic videlicet de
 os de format ut nec bonis hominibus comparentur cum alii faciunt furari
 alii adulterare. Quae item aliquid aliter turpit atque in. *scenolapo*
 epte dicit ac facit ut se deas certasse de primo pulchri. *scenolapo*
 tudinis. Victas duas a venetorum euitisse Iovem ipsum. *scenolapo*
 comiti in bono aut agni ut cum aliqua comibat dea ho. *scenolapo*
 minum in bono saturnum liberos de nozare in di demque posse. *scenolapo*
 fugi miraculorum atque viciorum quod non ibi reputatur atque adeo. *scenolapo*
 natura longe obsit. Scenola pontifer maxime ludos tol. *scenolapo*
 le si potes prope populi ne tales honores diis immortalibus. *scenolapo*
 de ferant ut cum deorum libeat mutari et que fieri put pla. *scenolapo*
 ceat mutari. Et aut tibi rident populi nos nobis in portis. *scenolapo*
 tis ista pontifices deos ipso roga quibus instigantibus ista mis liberos. *scenolapo*
 listis nec talia sibi inbeant ex libere. Quae si mala sunt et propea nullomodo. *scenolapo*
 de deorum maiestate credenda maior est deorum munera quibus impune fugiunt. *scenolapo*
 Et non te auduit demones sunt prava docent turpiss. *scenolapo*
 non deputant munera si de illis ista fingatur. Et cum poene munera
 ferre non possunt si per eorum solempnia non agant. Jam vero si aduersus eos ioue
 impelles maxime obeam cum quod eius plura cum ludis scematis acti cat.
 Nonne etiam sicut ioue inuicem aquo regit totus atque administrat. hinc
 eo illi sit anobis maxime munera quod cum cum istis coledu putant eorumque regere esse
 phibetis

libert

Nullo igitur modo dicitur talis. Adoptumedi dilatadiq; regni. phut roma
qui talibus placant ul' potius accensum tui. Ims cultus dmozz. rrvij.
hononibus ut manus sit cinen q' eis falsis ob
lectantur q' si de illis vera dicent romani imperiuz au
gere et conservare potuissent. hoc em si possent potius
domi tam grande grecis conferrent q' eos i hmoi
rebus duns hoc e ludis scenar honorabilibus digm
q' coluerunt q' et amoribus poetar hys quibz deos di
laccat videbant se no subtraxerunt dando eis licentiam
maletitandi hoies quos libet. et ipos scenicos no tur
pes indicaverunt sed dignos etia pccis honoribz habu
erunt. Sicut aut potuerunt auream pecuniaz hre romani q'pne deu aurum
no colent sic et argentea hre potuerunt et etia si nec argentum n' ei
prem colent esculam. et sic omia que tetera pigrit. Sic g' et regni in
into quid' d' v' nullo mo hre possent d'is vero istis flis et mltis ignoz
tis sine q' tēptis atq; illo mo cognito et fide sincera ac moribz culto
et melius hoc regni hrent q'nticuz hrent et post hec accipent sempit
m sine h' hrent sine no haberent. De falsitate auspici quod romani reg
Nam illud quale e quod pul in fortitudo stabilitas nra e indicat. i
cheiriniuz auspiciuz fuisse dixerunt ut paulo an comeditum r
martē et finimz et inuentutez nec romi regi dōz. De auspicio q' mure
loco cede voluisse. Sic em inquit signatu e marcia g
tem. i. romanaz nenu locū que tenet daturā romanos
quoz timos p' timū nenniez comotuz inuentutez
romana p' dōz inuentute nenu e censurā videbunt
go quo hēbant istū regem deoz suoz et dātoze regni
lm ut ei auspici ista p' ad usū p'orient an no cede
pulchrū eēt q'q' hec si vā sūt no hēnt omia quid time
ant. Non em cōfessum sūt q' d' cesserunt xpo qui iou ce
de noluerunt. Salus quippe imperij hmbz xpo cede po
tuerūt et desedibus locoz et marie decore credentuz. Ez anq' xpe ve
misset in carne anq' deniq; ista scēbent que delibris eoz prostram. h' tū in
postea q' fūi e subrege turgno illud auspiciū aliquotiens romans ex
citns fūsus e. h' e nlsz mīfugam flmz oūdit auspiciū q' mūctus illa
no cesserat iou et gens marcia supantibz atq; rrupentibz gallis in
ipū urbe cōtrita e. et timū imperij deficientibz mltis ad hambalem
amcatibz in angustā fuerant coartati. Ita enaciatū e pulchritudo
auspicioz remansit cōi iouē cōtinuacia nō deoz h' de momoz aliud
e emz nō cessisse aliud vū cesserat redisse q'et postea. Q' tpe adriam tim
in orientibz p'ribz adriam volutate mutati sūt. romani supj iun
tim impj romani. Illenāq; tres pūctus nobiles az. tan sūt et nobiles
memā mesopotamia althia plazz cōcessit impio. proncie az mema
ut deus ille timū qui romanos timos scdm istos tue. mesopotia affira
batur. et p' illud pulcheriniū auspiciū loco nō ces. plazz romi supio ad
lerat romi plus adriam regē homi quā regem deoz. dite sūt et q' plus
timuisse videtur receptis quoq; alio tpe pūctus t. hōiez adriam t
memoratis nra pene mēona retrorsus cessit q' h' muerūt qm
Julian' deoz illoz oraculz deditus i mēorato ausi. deoz
naues misit mēendi quibz alimonia portabat qua exctus destitut'
nox etia ipo hostili vulere extinctus in tantaz est reductus iopiaz
ut inde nullus euadet vndiq; hostibz mcurantibz milite impatoris
morte turbato n placito pias illic impatores fines cōstituerent. Vbi
hodieq; pexsistit nō quidez tanto dēmento qūtu cōcesserat adriam
h' media tamen cōmpilatione defixi. Vano igr' augurio deus timū
nō cessit romi qui cessit adriam voluntati. Cessit et pulham temei

tati et ioumani necessitati Videntur h' intelligē aiores q' De Iuliano apof
moresq; romani h' cōn consuetudinē ciuitatis q' de mom tata et eius mor
tis ritibus fuit obligata parū valebat quia et ipi nulli te et dedūlis in
vana eē sentiebant nā cū rex sub xpi' vari dei regim me angustie et
ne atq; nupio cōstitute religiosus cultū qui deo debetur q' rōm serme
exhibendū putabant sermēter ut ait aplis creatur bant cre
pocue q' creaton qui ē bndictis mscula h'm' dei ven ature uo
erat auxiliū necessarium aquo mitteretur fū vni et ve arato
uacat p' qui p' vera religione moreretur ut fū in vinctib' tollētur

QUERO angur n' Quaha de dīs gentiū et auctores sentire fite
ritet anguria et reprehendit hoīes cōm autur. xxx archademy
et cōmūle vocibus vite consilia moderantes q; iste archademy
tue qui oīa eē contendit mētā indigūns ē qui heat illam i h'm
rebus autem disputat apud eū qūtus. Lucilins balbus mscdō de deoz nā
h' ut cū ipē supstaciones et nā rex uelut phisicis et phi De uicior e angur
losophicis. m sear indignatur tū mstitutione simulach q' mndet anguria q
orū opmōmba fabulosis ita loquens Videntur ne igr rephendit tōm cōm
ut phisicis rebus bene atq; ualē inuentis rō sit tēta et cōmūle vocib' mpe
ad cōmenticios et fictos deos q' res genuit flās opicōs cōsona moderātes q
cōtōresq; turbulētos et supstaciones pene amles et for tū fuit archodemene
me em nobis deoz et etates et uestitus ornatulq; noti et de qūto Lucilio bal
fuit grā p'terea cōmūa cognaciones oūq; traducta ad bo q' mnt fuit phisic
filitudines mberillitane hūane nā et p'mbatip i dū rōmba et fūa oppeli
cūtur amnis. Atq; p'mū em deoz cupiditates egredi aomib' et de hōme
nes mcauidas Nec vō ut fabule ferūt dū bellis phisq; rō dīs tēamū gr
carnefūt nec solū ut apud homiez ē dūos exatūy gmitib' mpti
p'terū alij dū exaha p're defendezant q; eē aut cūz aomib' are
tūtam a' cū g'mitib' fūa p'p'a bella gesserūt hec et ligio
dicūt et cōmūtur stultissime et plena sūt vanita ne
tis sūneq; lemtatis. eate mtenz que cōstent qm defendit deoz gentiū
Deind cū h' ad supstaciones vō q' ipē fūm stōicos videt dōrē Non emz
phi sōz mquid vōz etā maiores nū supstacionē areligione sepanent
nam in totos dies p'cabant mquid. et ymolabant. ut sibi sū libitupsti
tes eāt supsticiosi st ap'lati. Qm nō intelligat eū cōnari dū cōstetudi
nemūntatis timet religiez landue maiorz eāq; asupstacione nelle se
mge q; quō id possit nō euenire. Si em amonib' illi sūt appellati
supstiosi qm totos dies p'cabant et ymolabant Nūquid et illi qui msti
tuer q' iste rephendit deoz simulachra dūsa etate et ueste distincta
deoz grā cōmūa cognaciones. hec utiq; tū tamq' supsticiosi culpātur
mpecat ista culpa maiores talū simulachroz mstitutiones atq; auctores
mpecat et p'm qui qūtolibet eloquio se mlibtatez vitatur enolue ne
cessitēbat ista venerat. nec q' in hac disputatione disertus msonat
mpe andet in p'li cōtione. Agam' itaq; xam dūo deo nūo g'me nō
celet t're sicut iste disputat. si ei qui fecit celū et terrā Q' xam dēt
Q' has supstaciones quas iste balbus uelut balbutia grās agē deo
mpephendit p' altissima; xpi hūilitatez p' aploz p'dicac; ompti de omi
p'fūm m'm p' ueritate monentū et cū ueritate m'mū bono nō celo
nō n' i cordib' religiosis. vū eē m edib' supsticiosis li neq; t're sicut
beruoz sūntute subūt. De opmōmba variomū quire balbus bal
p'ba p'rsuasiōne p'p'az licet adnotiaz ven dei nō p'ne buacandis
p'nt

QUID nē var' nēst vūde tū den colendu eē cōstent pnt
ro quē dōgem' i rebus dūis Q' varro dicit ar. rrr
indoffcemcos quam nō indicio ppo de cōstitucōne rōne am'is
posuisse cū ad deos colendos mltis et desecetis q' vlgō sūt nō
locuelut religiosis hortetur nōne ita cōn utile ē et de demōmb' aq'bz
nemo hoīes libat n' grā dūi m' ihū xpi

p'mere reliqua dicat
ad religioz vō

fitetur nō se illa iudicio suo sequi que ciuitates romanā iustituisse con
memorant ut si ea ciuitate nonā constitueret. Vnde potius formula dō
nonāq; eoz se fuisse deditur nō dubitet ofiteri. Et iam quo i uetere
pplō eēt accepta. ab antiquis nomī et cognomī hystorā tenē ut tradita
est debē se dicat et ad eū finē illā se bē et pscantari ut poqus eū magis
cole quā despice vlgus velit. Quibz ubi hō ^{acutissim} satis indi
cat nō se apire oīa que nō sibi tū cōceptū eēt s; qūa ipi vlgō desp
cienda videntur n̄ tacēt / ego ista comē putāe dēu n̄ eūdem alio
loco ipē dicet dereligionibz multa loquēe multa eē vira q nō mō vlgō
scire nō sit utile. s; et tam et si flā sūt alit̄ existimari pplm expediat. ^{hic}
iō grecos teletas hac mīstena tūcūmūte pietatibz q; clausule. Idē hīc
pōtū cōsilū p didit velut sapienciā p quos ciuitates et ppli regentur
Iac tū fallacia mīs moī maligni demones delat. qm et de cepto
res et de ceptos pīt possident aquoz dīa cōe nō libeat n̄ qm dī p ihm
xpū dīm mīm. Dīat eāz idē auctor acutissimū atq; doctissimū q
hī soli ei videant amādūisse quid eēt dēus qm n̄ dīderūt eū eē aīam
motū ac rōe mūdū gubnantes. Ac phoc et si nō dūcēnebat qd vītās
hī dēus eū vērū nō aīa s; aīe quoq; ē affector et cōditor tū si cōf
pūdicia q̄suetudinē liber eē posset vīm dēi colendū. ^{De hīa varonis d}
fatētur atq; suadet motū ac rōe mūdū gubnante u ^{deo vō deatore}
ei qū illo de hac re qō remanēt q eū dicet eē aīū p ^{motore et motū aīe}
cū et aīe creatores. Dīat eāz antiquos romān ^{et q romān antiq}
plus annos. C. et lxx. deos sine symlachio colisse qd ^{plus quā C. et l}
ad hūc inquit mansisset castus dī obfuarētur. Cū ^{xx deos sine si}
sine sine testem adhibet mē cetā et gentē mēdā nec ^{mlachio co}
dubitāt eū locū ita cōcludē ut dīat qm pīm symlat ^{mlachio co}
deoz pplis posuerūt eos ciuitatibz sine et metū dēp ^{mlachio co}
et errore addidisse prudēt existimant deos facile posse ^{mlachio co}
ī symlachioz stoliditate cōceptū q vō nō aut errore fra ^{mlachio co}
diderūt sed addiderūt iā utiq; fuisse etiā sine symlachio ^{mlachio co}
multe intelligi errore. Quā p cū solus dicat amādū ^{mlachio co}
tūse quid esset dēus qm eū credēt aīam mūdū gub ^{mlachio co}
nante castusq; existimat sine symlachio obfuar ^{mlachio co}
religionē quē nō videat qūta p m quānt vītati ei ^{mlachio co}
eū aliquid dēi vītutē tūto possit errare pfecto et ^{mlachio co}
vīm dēi a quo mūdū ardet gubnari et sine symlachio credendū eēt et ^{mlachio co}
atq; in tam pīm inuentū facile fortasse de aīe imitabilitat cō mo ^{mlachio co}
nētū ut nāz poqus mēcūmūtem que ipām quoq; aīam qdūset dēi ^{mlachio co}
vīm eē sentiret. Idē cū ita sūt quetūq; tales vīm mīns hīs nōz dōz ^{mlachio co}
ludibz posuerūt cōfitei ei poqus ocula dēi voluntate cōpulsi s; quā ^{mlachio co}
psuadē conati. Si quā igit nōbz mēdē testimonio pferūt qm nāt ad ^{mlachio co}
itē de qūta et qm maligna demonū pītate nos libēt singulare cōmū ^{mlachio co}
tam scī sanguis fusi et domū spūs mīpartiti. Quāz spēm utilitatis pū ^{mlachio co}
apes gentū; apud subiectos s; pplōs falsas religiones uoluerūt panere ^{mlachio co}

Quāt etiam de gūaōmbo deoz magis ad poetis q ad pli. xxij.
sicos fuisse pplōs mēdmatos et iō v lēu et De generatione
generationes deoz maiores suos i. veteres credi deoz q h magis
dūle romānos et cōstituisse cōmūa. Qz utiq; nō alia ad poetis ad pli
ob cām fām videt n̄ quā homī nēhūt pndēuū et la. coy p tūz gnos
pienciūz negocū sūt pplm ī religionibz fallē et mēo. cē p fundi
ipō nō solū colē s; mūtari etiā demones quibz mārā ē demon
fallendi cupiditas. Sicut eū demones n̄ eoz quos fallē cupid
do de cepit possidē nō pūt. Sicut et hoīes pūapez nō tūc
sine mīstī s; demonē siles ei que vana eē uonerant religionē mīe
pplis tamq; vera suadebat. hoc mō eoz cūhī societate velit mīs i

allig
det
ven
Dforti
sim
ipe
tate
hīc
et u
em
mū
cū
libu
cū
quibz
Im
N
m
on
rū
tū
ti
ap
rū
cū
dū
a
rū
er
de
n
p
li
cū
q
d
li
f
a
cū
m
u
u
C

alligantes quo fili subditor possiderent. Cuius aut infirmo et indocto ena
det fil fallaces et pncipes ciuitates et demones. Cuius iudicio et pte dei
ven omi regu atq regnoz ordinata sunt tempora. Sequit. C. xxxiii.

Deus igitur ille felicitatis auctor et dator quia solus est verus deus
ipā dat regna terna bonis et malis. Neqz hoc temē et q fortitū q deus ē non
fortuna. si p rez ordme ac tpm occulto nobis. non
illmo libran tū ordm tpm nō subdito semit. qz en
ipe tamq dūc dēgit moderatozqz disponit. felici
tatem vero nō dat nisi bonis. hanc em pnt et nō
hē et hē sermentes. pnt et nō hē. et hē regnates
Cū plena in ea vita est. ubi nemo finet illis
et iō regna terna. et bonis ab illo datur et malis. ne
eius cultores adhuc in pfectum pnt. hē ab eo
munera q magnū aliquid accipiant. Et hoc ē sacm notis testi ubi ocul
tū eat nomū. qd illis pmissa et dona terna sūt intelligētibz et tūc spū
libz qm nōdū in iustitiatione p dīcātibz et q illis tpm rebz signifi
cāt et iustas et mquas. de dōmō cet vā felicitas. De regno m dōmō qd ab

Deus solus et ve
rus auctor ē felici
tas et dator et nō fo
rtuna. et de sacm vetis
et nom testō occulto
qm i egipto de pan
is suos multi phai
int et mde
liba
m

ut cognoscantur eā illa terna bona
solis m dōmō qm meliora cogitare nō
pnt in pntis vno de ē posita pte nō i m
toz falloz quos colendos romani ante crediderūt pphū suū. xxxiii.

vno et vō deo instituti
atqz semitū ē donec in
vera religione manserūt

in egipto de panis libant
Nec lucina mulieres ille innocenter qz eaz ptus ut mris modis
multiplicaretur. et gens illa in credibīlī cret ab egiptoz psequētū iustas

omīs necare volentū ipē suam sine dea imma sure
rūt sine anima in cūm fuerūt. Cūme educa et po
tua eā potūqz supserūt sine tot dīs puerilibz educa
ti sūt sine dīs cōmūlibz cōmūti. Cūme cultu pa
api q mīgibz mīrti. Cūme innocēcie nepōtū mīre
trīscūtibz dūmī patūt et sequentes eoz i mīcos flu
ctibus mīse redeūtibz ob ruit nec cōscāuerūt aliqua
dea māmā qū de celo mana supserūt. Nec qū sīcātibz mīr et māmā sine

aquā p causa petra profudit nymphas. nymphasqz colue
runt sine mīsamē. hīc mīrtis et bellone. Bella gesserūt
et sine victoriā quidē. vicerūt. Non em tū deam sed
dei sui mīmō habuerūt. Cūme legea segetes sine bobo
na boues mella sine mellona sine pomona poma et
pīne oī pro quibz tamē falloz deoz turbe romani
supplicandū putarūt. Ab vno vō deo mīto felicitas ac
ceperūt. et si nō mīen peccassent impia curiositate tū
quā magis artibz seducti ad alienos deos et ad ydola
de fluendo et postremo xpm occidendo in eoz regno et
si nō spīaōsiore tū feliciore mansissent. et tūc q p oēs
fē tūas gentesqz dispersi sūt illi vno veni dei pīde
cia ē ut q deoz floz usqz quaqz simlābra arelucēpla
eūtiuntur et sacraa phibentur de codicibz eoz. pbet quē ad
modū hoc sūt tanto ante pphetatū. Ne forte aū legatur in
mīs anobis putaretur esse confictū. Jam q sequit. i nolūm
ine sequenti videndū ē et hīc dandū hīc plurimū modū

Dea māmā per
ceperūt
Cū mīsto lūga per
causa petra fudit aq
sine nymphā sine hīp
ba et q sine mīrtis ac
bellona bebri ama
lech dūmīrūt et sine
segeta bulona melle
na pomana et de abz
alijs mīene
cessaria
habn
etc

Cū mīdi magis ar
tibz seducti i ludibz
a demomoz ydola co
luerūt et vni dūmī
xpm occidēz pro
qua dispōsiōe pūsi
sūt ut i eoz libris i
nentur

Explicit liber qm tūc Augusti de ciuitate dei Inapm
romani Imperij omī hīc liba quīnti
q regnoz nec fortitū ē nec stellaz m
posicione glīstē. De geoz silis dīlīqz nali
audme n. De argumento q errōta figlī mīgidū

ad eos
redatū
dos p
erunt

Aulus regnoz nec fortitū ē nec stellaz m
posicione glīstē. De geoz silis dīlīqz nali
audme n. De argumento q errōta figlī mīgidū

mate matius assumpsit inq̄one gr̄ioz in De elan et iacob gemis n̄l̄an
ut se mox et actionū qualitate disparibz in Quibus mox committitur
mathematica vana sc̄am profitem v De geminis disparis seruis vi De e
lectione dei que uxor ducit quo ne i agro aliq̄ plantat aut seritur vii
De hys qui nō astroz positionē s; cōgregationē causaz ex dei voluntate pe
dentem fati noīe appellant viii De pūcia dei ethibz hoīz voluntate cōt
excezione diffinitionez ix An uolūtate hoīz aliqua dūctur necessitas
x De vniuersali providencia dei qua legibus om̄ia cōtūet xi Quibus mo
ribz antiqui romani meminerit ut dēne verus q̄m̄s nō cū colerent eoz
augēt impūz xii De amore laudis qui cū sit viciū ob hoc vtiū putatur qz
p ipm̄ vicia maiora cōhibentur xiii De refecando amore laudis hūane qui
mītoz gl̄a om̄is in deo fit xiiii De mīcede tpali quā dēne reddidit bonis
mōibz romānoz xv De mīcede scōz ciuiz ciuitatis etne quibz utilia
sūt romānoz exempla vtiū xvi Quo fructu romani bella gesserunt et
quātū hys quos i rem cōtulerunt xvii Quā alieni auaritia eē debe
ant xiiii si aliqd fecerint p dilectōe p̄e etne cū tanti romani gesserunt
pro hūmana gl̄a et ciuitate terrena xviii Quo m̄ se differant cupiditaz
gl̄e et cupiditaz iam turpit fūre vtiū hūane gl̄e qui corpus voluptati
xix Romanoz regnū adeo vō ē dispositū quo ē om̄is p̄t̄is et an p̄m̄dē re
gūt vniūsa xx Tempa erituz qz belloz ex dei pendere iudicio xxi De bello
in quo Hadagarius rex gothoz demoni cultor vno die cū ingentibz
copijs suis victus ē xxi De sit xmoz impatoz et quā vā felicitas
xxi De p̄spicitibz quas cōstantino impatori xano dēne cōtulit xxii De fi
de et pietate thodisii augusti Incipit liber quintus Aurelii Augustini de ci
uitate dei Causa rōm̄ impem̄ om̄qz regnoz nō fortūta eē nec stellaz in

VOM. constat om̄i rez optā positione consistē
danz plenitudinē esse felicitatē que nō
est dei sed domi dei Et iō nullū deū colendū eē ab ho
mībz nisi qui p̄t̄ eos facē felices Vnde si illa dei eēt
sola colenda mēto dīcēt̄ iam cōsequēt̄ videm̄ quā
cū deus qui p̄t̄ et illa bona dare que Quā verus dēne
h̄re p̄t̄ eē nō boni ac p̄ hoc eē p̄feli vniū solus et dū
ces romani impem̄ tam magnū abis xpc̄ auit imp
tamqz dūcturū eē volūt̄ Cū n̄ m̄ romani nō for

voluerit

hoc deoz falsoz illa quā colēbūt multitudo nō fecit et tūā fortūta ficta et
n̄l̄a iam dixim̄ - et ubi vñi sūt oportūm̄ eē dīcē fataha nō sūdera
Causa ḡ magnitudinis impem̄ romani n̄ fortūta est ut opm̄at̄
nec fatalis sedm̄ eoz sūm̄z sine op̄ione qm̄ ei dīcūt eē ul falsi
fortūta que n̄ nullas cas h̄nt ul nō ex aliquo rōnabi dī
li ordme venientes et ei fataha q̄ p̄ter dei et hoīz volūtātē an̄dam ordi
nis necessitate cōtingūt p̄sūs dīmā providencia regna cōstitūtur
humana Q̄ si p̄t̄er quisquā fūto tribuit quia ip̄am dei volūtātē n̄l
p̄t̄ez fati noīe appellat sūm̄z teneat lignaz corrigat Cur em̄ nō h̄ p̄
dīcat qd̄ postea dīcturū ē cū ab illo quisqz quēscit quid dūit fati Na;
id hoīes qm̄ andm̄t vltatū loquendi cōsuetudine nō intelligūt nisi vni
positionis sūdez qualis ē qm̄ quis nascitur sine cōcipitur qz aliqui alienāt
adei volūtate aliqui ex illa eē hoc pendere cōfirmat Sed illi qui sine
dei volūtate de cēnece opm̄at̄ sūdeā quid agam̄ ul quid bonoz hēa
m̄ maloz ne pariam̄ ab auribus om̄i repellendi sūt nō solū eoz qui
viam religionēz tenet s; qm̄ deoz qualūcūqz licet floz nolūt esse
cultores Hec em̄ op̄io quid agit aliud n̄ ut nullus om̄o colatur aut
rōgetur dēne cōi quos mō nobis disputatio nō ē instituta sed cōi hōz
qui pro defensione eoz quos deos putant xane religionē adūantur
Illi vero qui positionem stellarū quodāmodo decernentū qualis quis
qz sit quid ei p̄onemāt bon quid ve malū accidat ex dei volūtate hys

pendunt et easdem stellas putant hanc potatem
traditam sibi a summa illius potate ut nolentes ista dis-
cernant magnam celo faciunt mirram in am velut da-
ssimo lenati ac splendidissima curia opmatur sce-
lera facienda de omniqualia ista aliqua terna civitas de-
de amisset generi humano de ciente fiat eutenda qle
demde iudicant de homi factis deo relinqt quibz re-
lectis necessitas adhibetur cu dno ille sit et sydez et
homu aut si no dicat stellas accepta quide potate asumo
ista de ciere et mitalibus necessitatibus ingrendis illis oio missa coplere
Ita ne de ipso deo leniendu e qd indignissimu vltu est de stellaz voluta
te sentire Et si dicat stelle significare pota ista q facit ut q locutio q
dam sit illa posicio p dicens futura no agens no em medioqut doctor
homu sunt ista sima no quidem ita solent loqui mathematici ut ubi gra di-
cant mare ita positis homicidam significat si homicidam fa-
at Veritatem ut concedam no eos ut dent loqui et aphis
acipe oportet fmonis regular ad ea p miamda q m fidez
posicione repne se putant quid sit q mch vnyj dice potie
rit Cur i vna geminoz in aacombz in enetis m p fessio mba
antibus honoribus cetisqz rebus ad humanam vita p tinentibus
atqz in ipa morte sit pleriqz tanta dmsitas ut siores eis sint qutu ad hoc
attinet mlti eina qua ipi m se gemini pro eriguo tpe m tuallo i nasce
do se part In coceptu aut p vni co cubitu vno eia mometo semiat De ge-
diat ypo craten no humoz sili dmsilqz valitudine c. n.
QUERO bilissimu medicu reliquisse septu quosdam frs cu sil egr
tare cepissent et eoz morbo eodem tpe m gresset eode lmare
gemnos suspicatu quos possidom stocis mltu astrologie deditur
eodemqz coceptos solebat asserere Ita qz medicus p tme credebat ad similia
temperie valitudinis. h phis astrologus ad vni co stitutioneqz sydez que
fiat quo tpe cocepti natiqz sunt In hac camlto e acceptabilior et de p rto
credibilior coiectura medicinalis qui pntes ut eant corpe affecti cu co-
cubent ara p mordia coceptoz affici potuerunt ut consequat De coiectura
ex matris corpe pntibus marenitis parvis valitudis nascunt medicinali
Demde i vna domo eisdem alimentis mlti ubi aerem et loci et phica m
posicione et vni aquaz plinu nate ad corpe ul bu ul maleac rez p mor
apiendu medicina testat eisdem et ex aacombz asnefacti dms et
tam filia corpa gerent ut et ad egrotandu vno tpe eisp cns de p p
sili moneant Constitucm vo celi ac sydez q sunt qui cocepti te
sine nati sunt velle ebe ad istam egrotandi paritatem cu tam mlti dmsili
mi gms mlti dmsilimoz affectum et enentoz eodem tpe m vni r gnois
Eia eodem celo subditi potuerunt coapi et nati nescio tm sit m solentie
Nos aut nouim geminos no solu acti et pegnationes hie dmsas. vez
eaa dispares egitudines ppeti de qua re facillima qutu m videtur conem
reddet v p ptes aduhs alimentis et ex aacombz que no de corpis tem-
pacione s de animi voluntate veniunt dmsiles eis acide potuisse vali-
tudines. Porro aut possidom ul quilibz fatali sydez assertor mzz si
p h muerit qd dicat si nolit m pator mentiba m eis quas nesciunt rebz
m lude Quod em conant effice de m tuallo eriguo tpe qd m se ge-
mini du nascunt habuerunt p celi p ticulari ubi poie De horoscopo ge-
hoze notatio que horoscopi vocant aut no tm valet mis nationes
quta mueniunt m geminoz voluntatibus actibus mon cometu de tota
bus casibus qz dmsitas aut plus et valet qua e geminoz figuli et fal-
ul humilitas generis eadem ul nobilitas tms maxima dms sitate
litate no mlti m horu qua quisqz nascatur ponit ac phoc si plo
tam celest alt post altz nascatur ut eadem p horoscopi m

Destellis astro sy-
deribus q mch faci-
unt et mlti natiuitate
ingrunt ut noluit
mechanatiti s
dens verus

omnigp

iat

de arbitrio suo
oio missa coplere
de stellaz voluta
q locutio q
medicant doctor
ubi gra di-
mare mch
opatur nec ge-
mum de cy-
coms simi

de p p

te

maneat cuncta paria. q̄o q̄ i nullis pnt gemis in uenit. Si aut sequētis tarditas horoscopi mutat penter dñs q̄o q̄s gemm hñe nō possunt

Frustra igitur assertur. De argumēto qd ex rota figuli ingidūe ma-
nobile illud. Schematicus assupseit in questōe gemmōz. y-
cōmentū de figuli rota qd rñdissē ferūt ingidū hñe q̄one turbatū
Vnde et figulus appellatus ē. Dñs em rotā figuli in q̄ita potuit
intorsisset/corrente illa bis mō deatramento tamq̄ vno emā loco
sūma celestare pcessit. Deinde inuenta sūt signa q̄ fixat desistente mo-
tu nō p̄no inuallo i rote illius extēritate distācia sūt inq̄it in
tanta rapacitate celi etiā si alē post alter tanta celestare nascatur. q̄i
ta rotā bis ipē pcessit in celo spacio plurimū ē. Hinc sūt inq̄it q̄i
q̄ dissilia phibent i motu casibusq̄ gemmōz hoc. De constellaco-
figmentū fragilissē ē quā uasa q̄ illa rōne fingūt. Nam si tam multū in celo interest q̄ constellacionibz
comphendi nō p̄ ut alii gemmōz hereditas obueiat
alteri altā nō obueiat cur audens cetis qui gemm nō
sūt cū inspererūt eoz constellaciones talia pūciare
q̄ ad illud secretū ptinet q̄ nemo p̄ cōprehendē et
momentis annotare nascentiū. Si aut p̄tē talia dicūt in alioz ge-
mitur. q̄ hoc ad productoria spacia tpoz ptinet momenta vñ illa par-
amz inq̄itaz q̄ ut se gemi pnt hñe nascentes reba mūns tribuntur
dequalibz mathematica nō solent osuli q̄ne em osulat q̄i sedeat q̄i
deambulet q̄i ul quid p̄andeat. Nunquid ista dicim? q̄i in moribz op-
bus casibusq̄ gemmōz plima plurimūq̄ dñsa monstramus. De Esan

Dati sūt duo gemi antiq̄. Et iacob geminis multū ut se morz et ac-
patrū memoria ut demigūbz loqr. cōm q̄itate dispulbz
sic alē post alter ut posterior planta porū tenet. Tanta i eoz in-
mita fuerūt moribzq̄ dissia tanta mactibz dispulitaz tanta in pentur
amore dissilitudo ut etiā inuicos eoz ut se facit ipā distācia. Nūquid
h dī q̄ vno ambulante alius sedebat. et alio dormiente alius vigila-
bat. alio loquēte alius tacebat q̄ ptinet ad illas minucias q̄ nō pnt
ophedi ab eis qui cōstitutionē syderz qua quisq̄ nascatur scbūt. Vnde
mathematica consulant vñ dñit in cēmaria sūtutē. Alms nō ser-
minit vñs aprē alms amrē diligebatur vñs honore. De minucias
qui magn? apnt eoz habebatur amittit. alter ad optus
est. Quid de uxorbz quid de filiis qd de rebz q̄itadi
usitas. Si go hec ad illas ptinet minucias tpm q̄i
ter se hñt gemi et cōstellacionibz nō ascribūt. Quā
alioz cōstellacionibz inspectis ista dicūt. Si aut ideo
dicūt. q̄ nō ad inuicē i ophensibilia s̄ ad tpuspi-
cia ptinet q̄ obsuar notariq̄ pnt. Quid hñc agit rota illa figu-
li nisi ut hoies litem corbētes i gvrū mittāt. ne mathematicoz
vāni loq̄a cōmūcant. Ambus modis cōmūcant mathematica vñā

Quid idē ipi quoz moribz qd eoz. sciaaz profitez. C. v.
tpe gemmōz lemorq̄ appebat ambōz medianalit mspi-
acens ypoates gemmōz suspicatz ē. Nōne laty istos redar-
guerūt qui voluit syderibus dare qd de corpōz fili t̄pacione ve-
mebat. Cur em sibi eodem q̄ tpe nō alt p̄or nō alt postior egrotabat
sicut nati fuerūt. Quia utiq̄ simul nati ambo nō potuerūt. a si mch
momenti attulit ut dñis t̄pibz egrotarent qd dñis t̄pibz nati sūt q̄e
tpe i nascendo dñis ad aliaz rez dñitates valē cōtendūt. Cur potue-
rūt dñis t̄pibz p̄gnari dñis t̄pibz dñce uxores dñis t̄pibz filios
parare. et multa alia p̄tē. q̄ dñis t̄pibz nati sūt. et nō potuerūt
eadem cā dñis etiā t̄pibz egrotare. Si em dispar nascendi mora
mutant horoscopus et dispilitate mutit cetis rebz. Cur illud in e

spacy

alteri

minucias

dimis

dū nascuntur aut illa infemāz cōmutata ē Cū igr nō usq; quaq; absurde
 dici pōt ad solas corporū differēcias afflatur quosdam valē sūdere sicut
 insolaribus aereis et decessibus videmus etiā ipse am tpa variari et
 lunaribus incrementis atq; decrementis augeri et minui qdaz genā rez
 sicut edmos et conchas et mirabiles estis oceanū nō aut
 et animi uoluntates posicione sūderū subdi mīc istū tū
 ē mōs actus inde religare cōnāt admonet et qramus
 unde ne i ipse quidem corpib; eis possit rō ista cōstare
 Quid em tam ad corpus seruo et tū sub eadem posicoe
 sūderz dūsi seruo genū cōcipi potuerūt Vnde quid nisi
 pienans dici aut credi pōt q sūderz posicione q ad horaz
 cōceptiois eadez ambobus fuit facē nō potuisse ut auz
 quo habet eadez cōstellacionē sūderz dūsi aīe nō hūet et posicione sūderz
 que fuit ad horaz nascenaz facē potuisse ut ab eo tam multū vgnali st
 De electōne diei q uxor ducatur quo nisi magroahq; planta tate distaret
Illud qm ferat q meligendū diebus noua qdaz tur dīseritur vñ
 sine actibus facti molūtur nō est videt ille ita natus ut hūet
 ad mirabilem filii sed ita potius ut contemptibiles gignet Et iō vir docto
 elegit horam qua nascetur uxor fecit qo factū qd nō hēbat et eripius
 fato cepit ēē fatale qd i eius natiuitate nō fuit Ostultraā singularē
 eligitur dies ut ducat uxor Credo ppa qz pōt m die nō bonū n eligut
 in curri et infelicit duci Vbi ē qz nascenti iam de aenerūt dī p
 hō q ei iam cōstitūtū ē diei electōe mutare Et q ipse meligendo die qst
 tuerit nō potit ab alia ptate mutari De m dēsi soli hoīes nō aut omū
 que sub celo sūt cōstellacionib; subiacent Cur alios
 eligut dies acomodatōz ponēdis mib; ul' arborib; ul' segetib; alios dies pecorib; ul' domandis nel
 emittendis manib; quib; aquar; ul' bonū fatent; amē
 ta et cetēa hūoi Et aut ppa valent ad has res
 dies electi qz tremis omib; corpib; sine aūtib; sūderz
 sedm dūsi tates tpaū mōmētōz sūderz posico dūat
 Considerent q i numerapila sub vno tpe pūcto ul' mīc
 aut nel oriantur ul' moriunt et tam dūsi erit; hēnt ut istis obsuati
 ones animis pūcio ridēdis ēē pūdent Cūis em ē tam excois ut
 audeat dicē omē arbores omē herbas omē bestias serpentes aues pisces
 vñdas momenta nascendi singillatū hūe dūsi exolent tū hoīes ad
 tēptandū pūam mathematicoz asserre ad eos cōstellaciones mītoz t
 aīalū quoz ortus p hanc exploracōm domū sue diligenter obsuati
 eosq; mathematicos pferūt cetis qm cōstellacionib; mīspectis dūat nō
 ēē hoīem natū sed pecus Audent ēē dicē quale pecus utrū aptū unicio
 an lectū an aratro an custodie domus Nam et ad camina fata
 tēptantur et cū magnis ad mirandū clamorib; ista vident Sic dēsi
 pūnt hoīes ut existimet cū hō nascitur cetēoz rez
 ortus ita mhibet ut cū illo sub eadem celi plagā
 mīscā nascatur Nam si hanc amiserūt pcedit ra
 cioinacio q gradatū aereis modis eos amīscas
 ad camelos elephantesq; pducit Nec illud uolūt ad
 utere q electo ad seminandū agrū die tam mīscā gūa
 nūtiā sil veniūt sūm gūmānt et exorta segete sūm her
 besūt pubescūt fūnescūt et tū mīscas cetis coeasat
 ut ita dixerim cōgūnales alias rubigo mīmit alias aues
 depopulantur alias hoīes enellunt Qūo istis alias cōstellaciones fuisse
 dictū sūt quas tam dūsi erit; hūe cōspiciūt an eis pēntebit hūe
 reb; dies elige eas ad celestem negabūt pūne de artū et solos sūderz
 subdent hoīes quib; solis mīscā dēsi dedit libas uoluntates tōp omib; cōs

De edmos et conchas
 et de posico
 omb; sūderz uxor
 by dūcendū ca
 lya facēdis
 qd supstia
 osim

Cur mathematici desol
 homib; cōstellaciones
 pūcta mīscasiones
 momenta sūderz
 passionē eligūt
 et obsuati

diat

Quid dicat mathe
 matica de repalibus
 ambus pūctib; aī
 bus arborib; herbis
 pecorib; aptis sam
 cio mīscas et hūe
 sub qua plagā celi
 nascam

amēl

vallē

deat no i meito creditur ai astrologi mirabili multa va
rident occulto instructu fieri spm no bonon quoz cura
est has falsas et veras opiniones de astralibz fatis i
serie hmanis mentibz atqz firmare no horoscopi notati
et inspecti aliqua arte que nulla est Dehinc qui no as
troz positionem sed conueriones et dei voluntate pende

Quid dicat astrolo
gi fle de opinibz as
tralibz horoscopi astrae
de occulto instructu
spm quia hori
que concipi
tur uelut vni
cat

Quod vero non astroz refati noie appellant
constitucioem sicuti e ai quibz coapit
ul nascatur ul mchoatur sed omi conuerione; senemqz causaz qua fir
ome qd fit fati noie appellant No multu ai eis de ubi coitrois laborandi
atqz etandū est Quinidem ipm causaz ordmē et quadam conuerione dei
suum tribuit voluntati et ptiati qui optime et veracissime creditur et cuncta
scie anteqz fiant et nichil in ordinatur relinquit a quo sut omi ptiates qz
ms ab illo no hnt omi voluntatē ipm itaqz p apne dei suum voluntate an
ptas insupabil p cuncta porrigitur eos appellare fati
sic pbatur. Amici seneca sunt hy isus. Dices simi
me p alitqz poli dūtor. Quociqz placuit ulla pace
di meza ē. Allu impiis fac libile comitabor gemenz
malusqz paciar face qd hnt bono ducit nolentem
fati nolentē trahunt. Mempe eidentissime hūlio
isu ei fati appellant q sup dicit suum priis volunta
tem an paratu; se obedire. dicit ut nolens ducatur
ne nolens trahatur. Quis ducit uolentē fati no
lentem trahit. Illi quoqz isqz homeni hinc hinc suffragant quos Greco m
latini utit. Tales sut homi mentes qualis p ipē Iupiter auriferas in auctiferas
strant hinc tras. Nec in hac qone antem hz poetici sima. Ez qz scyros
dicit vi fati asserentes istos ex homero isus solere usurpare no de
illius poete s; de istoz phoz opinione titatur ai p istos. Quid dicat q
isus quos disputacōi adhibent quā de fato hnt quid sen
aant eē apitissime declarat. Quō iōne appellant que
suum dei putant a quo conuerione dicit pēte fatorum
De pūcia dei et libera homis voluntate cō ciceronis diffin
Cycro ita redargue conatur ut no ex istimet

Hoc aliquid se adisus eos uale msi affert dūmācōm quā sic cōma
tur auferre ut neget eē sciam futurorū emqz omibz vni bus nullā
eē omō cōtendat ul mhorē ul mdeo nullā qz rez p dictionē Ita et dei p
sciam negat et omēz pphetiam luce clariore conat eūtere vāis argu
mētationibus et opponendo sibi qdāi oracula q facile pnt refelli que tū
nec ipā cōmicit In hys aut mathematicorū cōiecturis refutandis emē
regnat cō. qz vōtales sut ut se ipe destruant et refellant. Multo hnt aut
tollerabiliore qui nel sūda fati cōstituit q iste qui tollit psciam futurorū
Nam et confitei eē deū et negare psciam futurorū aptissima
māma ē qd et ipē videret etiā illud tēptant qd septu ē
dixit insipiens m corde suo nō ē deus. Ez nō ardua pscia
Vidit enī q eē molestū et mūdiciū Ideoqz totū fecit
disputante de hac re ad isū scyros in libris de deoz na
et pro lualio balbo an scyroz pter defendendas dedit
maluit sciam ferre q p totū qui nullā dūmāz nā eē
contendit In libris vō de dūmācōne ex seipō aptissime oppugnat psciam fu
turorū. Hoc aut totū face videtur ne fati eē cōsentiat et pdat liberaz
voluntate. putat enī cōcessa scia futurorū ita eē cōsequē
fati ut negat omō nō possit Ez quo quomō se bebant
toruolissime cōtentiones et disputacōes phoz Nos et cō
fitemur suū et verū deū ita volūtaez hūmāz ptiates ac
psciam eius confitemur nec tūmem ne iō nō volūtaez fa

Quid dicat amicus
seneca de ptiates volū
tate et de ordinato or
dine rez vel dei qd
et ipē fati noiat eē
de libus homi qz

cycero mlati
nū trans
hnt

Quid dicat q
ced de phis scyroz
de fato dūmācōe
et oraculis et de
methama

rias. 12.

De pscia dei de ar
ta disputante q
scyros p lualio
balbo ferete
sciam ne
fati ad
lit

Desimo vero
deo volūta
te ptiates
pscia
em

annei

velle

ciam? qd voluntate facim? quia id nos facturos ille psciam? pscia
falli no pot Quid cyccero timuit ut oppugnet psciam et stori ut no
oia natiuitate fieri dicent qm oia fato fieri ostendunt Quid e g? qd
exco? timuit mpscia futuror? ut ea labefactare disputaco? de testabili
interitur videlicet qz si pscia fut oia futia hoc ordine venient quo ve
tura ee pscia sunt et si hoc ordine veniet ctus e ordo Quid dicit
rez pscienti deo et si ctus e ordo rez ctus e ordo carz cyccero con
Non em fieri aliquid p? qd no aliq efficiens ea pcessit scyccoy de
Et aut ctus e ordo carz quo fit omne qd fit fato inquit ordmcul
fuit omnia q tunc Qd si ita e nichil in nra pte nullu? carz rez
qz e arbitriu uoluntatis Quod si concedim? inquit dnu
mana vita subitatur frustra leges dant frustra ob murgaciones linder
vitiu paciones exhortaciones adhibentur Neq? ulla msta bonis pnia q
malis supplicia constituta sunt hec g? ne consequatur indigna et absurda
et pnciosa rebus hmanis no uult psciam ee futuror? atq? nbas angui
tias coartat am religiofi ut vnu eligat ednobus a ee aliqd i nra vo
luntate aut ee psciam futuror? qm utruq? arbitratu? ee no posse sed
si alterz pfirmitur alterz tolli Si elegerim? psciam futuror? tolli
voluntatis arbitriu Si elegerim? voluntatis arbitriu tolli pscia futoz
ipe itaq? ut vir magn? et doctus et vite hmane plurimu? ac pitillie
cosulens ex hys duob? elegit libz voluntatis arbitriu qd ut pfirmitur
negant psciam futuror? atq? ita dñ uult face libz De pscia futuror
facit saclegos Religiosus aut am? utruq? eligat utz deliba voluntate
qz cofitetur et fide pietatis utruq? cofirmat Quid iqt et libeo arbitrio
nam si e pscia futuror? sequetur illa oia q conera sunt put religiosus
donec eo pueriatur ut nichil misit in nra voluntate per am? sentit et
si e aliquid i nra voluntate eisdem recuris gradib? eop de fato q nich
neuntur ut no sit pscia futuror? Nam p illa omia sic re sit sed qd de
curritur Si e voluntatis arbitriu Non omia fato sunt omnia
si no oia fato sunt no e omi ctus ordo carz Si ctus carz
ordo no e n rez ctus e ordo pscienti deo q fieri no put n pceditibus
et efficientib? caus Si rez ordo pscienti deo ctus no e no oia sic pe
mit ut ea ventura psciam? porro si omia no sit venient ut ab illo
ventura pscia sunt no e inquit in deo pscia omi futuror? nos aduuy
istos sac leges a nro atq? impios et den Dicim? oia scie auq? veniat
fiant et uoluntate nos face quidq? a nobis nisi uolentibus fieri sentim?
et nouim? Omia vo fato fieri no dicim? vno nulla fieri fato dicim?
qui fato nome nisi solet alloqutib? poi id est in constitucioe fidei
cu quisq? coceptus aut natus est qm res ipa manit assentur nichil
uale monstram? Ordme aut carz u uoluntatis dei plurimu? p? neq? ne
gam? neq? fato vocabulo mcapam? n forte ut fati afundo dan itelli
gam? r. aloguendo no em abinere possum? esse septu Quid dicit ang?
in hys sas semel locuti e deus duo s. andm qm po quid fati noie sit
testas e dei et tibi dñe mra qui reddes vmanq? sm intelligendu fati
opa ems Quid em dan e semel locuti e itelli i mo afundo qd deus
bilis et hoc e i guntabili ex locutus sicut nouit i con fatu et quid
mutabili oia que futura sunt et q ipe facturus e hac dicit qccero
itaq? rre possum? afundo fati appellare n h nome iam de pscien
i alia re soletet intelligi quo corda homi uolunt? inclinat
Non e aut consequens ut si deo ctus e omi ordo carz ideo nich sit
i nre uoluntatis arbitrio et ipe quippe nre uoluntates in causaz or
dme sit qm ctus e deo emsq? pscia cotinetur Quid et hmane volun
tates hmanor? oper? cause sunt atq? ita q omis rez carz psciam? pfecto
in ems caus eia nre uoluntates ignorare no potuit qz mry oper?
caus ee psciam? Nam et illud qd idem cyccero q cedit nichil fieri si causa

effice
nat q
men
fite
repi
da ve
ab illi
adit
ange
apell
aliq
enta
los d
noy
nolun
spne
torq
In em
muu
uato
lunt
iace
qbe
ean
Cant
fuit
q ma
zand
igt
i ma
me
ordn
qd a
telli
plur
pfor
neg
me
Q
pfa
atq
si m
cem
mp
me
C
dare
lun
lit
pt
ffo
nta
no
qua

efficiens nō pcedat satis ē ad eū in hac qōne redarguendū qd em eū ad in
 nat qd dicit dicit nichil fieri sine cā. si nō omēs cām eē fatalem. qz ē cā for
 tūta ē nāle ē voluntaria. sufficit. qz omē qd fit nō mli cā pcedente fieri co
 fitetur. Nos em eas cās que dicuntur fortūte. Vnde eē fortuna nōmē ac
 cepit nō eē dīcīm⁹ malas s; latentes easq; cōmū⁹ uel
 dei vel nō quorūlib; spīritū voluntati. iparq; nāle negq;
 ab illius voluntate senūgim⁹. Quē ē auctor omēs
 qd dīcīm⁹ nātē. Jam vō cāse voluntarie a dei sūt aut
 angeloz a homī a quorūcūq; nāhū sūt voluntates
 appellande sūnt rōm⁹ expm⁹ motus illi quibus
 aliqua faciūt sēdm nām suam cā quid ul appetūt ul
 emant. angloz aut voluntates sen bonoz quos ange
 los draloz eē demones appellam⁹. Sic et homī et bo
 noz s; et maloz. Ac phoc intelligit nō eē cās efficientes omī q sūt mli
 voluntarias illius nātē. s; q spūs vite ē. Nam et aer iste sen ventus dē
 spūs s; qm corp⁹ nō ē spūs vite. Spūs g⁹ vite qui vniūcat oīa crea
 torq; ē oīs corp⁹ et omēs creati spūs ipē ē deus. Spūs utiq; nātū
 In ems voluntate sūma ptas ē q creator spīritū bonas voluntates ad
 inuat malas indicat omēs ordīat et quibusdā tribuit. Sic em omī et qbusdā tribuit
 naturaz creator ē ita omī ptatū dator nō voluntati. Vnde quippe vō ptates quibusdā
 luntates ob illo nō sūt qm cōm nām sūt q ab illo ē. Corpa igr magis sub nō sūt
 iacent voluntatib; qdū mī. i. omī cōmū mortālū et magis bonū
 q bestiaz. Quedam vō angloz sed oīa marie dei voluntati subdita sūt. Cu
 eā voluntates omīs subiciūt qm nō hnt ptatem nisi quā ille cōcedit.
 Causa itaq; rez q facit nec fit deus ē. Alie vō cāse et faciūt et sūt sicut
 sūt creati et spūs marie rōnales. Corpales aut cāse
 q magis sūt q faciūt nō sūt ut cāse efficientes animie
 unde qm hoc pūt q eripit faciūt spīritū voluntates. Vnde
 igr ordo cāz qui psciat etus ē dō id effiat ut nich sit
 i nā voluntate cāz in ipō cāz ordīe magnū hēnt locū
 nre voluntates. Contendat g⁹ cyro cū eis qui hūc cāz
 ordīe dīcūt eē fatale ut poant ipm fati nōmē appellānt
 qd abhorrem⁹ papue p vocablū qd nō i re vā cōsuevit m
 telligi. Quod vō negat ordīe cāz omī eē cāssimū et dei pīe notiss
 plus eē q scōra de testam⁹. Aut em deū eē negat q quidē i ducta altā
 psona mībris de deoz nā facit molitū ē. Aut si eē cōfiteret deū quez
 negat psciat futurorū etia sic nich dīcat aliud q q illo dīcūt mīpīes
 mēde suo nō ē. Quē em nō ē psciat omī futurorū non est. nāq; de
 Qua p et voluntates nre tū valent qūtz deus eis valeat voluntatē
 psciat et vō quid q valent etissime valent et qd factūe sūt. qz voluntas
 atz facturas ille psciat cū psciat falli nō pē. Quā p
 si nich fati nōmē alie rei adhibendū placet magis dī
 cēm fati eē mīrūmōy potencioy voluntates qui cū hē
 mptate. Quā illo cāz ordīe quē nō vītato sed suo i
 nōre scōra fati appellānt arbitriū nre voluntatē auferri
 ut illa ne. An voluntatib; homī aliq dīcēt necessitas. tūc. x.
Unde cessitas formidanda ē quā formidando scōra laborauerūt
 cās rez ita dīstīguē ut quādam subtraherent nātā quāda sub
 derent atq; mīhys quas eē sub nātate voluerūt posuerūt eē nre vo
 luntates ne videlz nō eēnt libe si sub subdīcūt nātate. Si em nece
 ssitas nā illa dicenda ē q nō ē i nā ptate. s; eā si volūm⁹ effiat q
 p sicut ē necessitas mortis manifestus ē voluntates nre qbus recte ul
 pferam mītur sub tali necessitate nō eē mīta em facim⁹ q si nollem⁹ nō
 nāq; facim⁹ quo pūto ptūz ipm velle. Nam si uolum⁹ ē si nolūm⁹
 nō ē. Non em nolēm⁹ si nolēm⁹. Si aut illa dīstīntur eē nātā sed
 quā dīcīm⁹ nātē eē ut ita sit aliquid ul ita fiat. Nescio cur em tūc em

ne nobis libertate auferat voluntatis neque enim et vitam dei et placem dei sub
iactare possumus. Si dicamus naturam dei esse spiritum unum et cuncta placere sic ut patet
eius munus cum deus non fallit non posse. Sic enim hoc non potest ut potius
si possit minus esset utique potius. Recte quippe omnipotens deus qui in mari et fumi
non potest deus omnipotens faciendo quod vult non patiendo quod non vult. Quia
ei si accidit nequaquam esset omnipotens. Unde propter quod quidam non potest
quod omnipotens est. Sic et cum dicimus naturam esse ut cum volumus libere
velimus arbitrio et verum paulo dubio dicimus et non id ipsum
libere arbitrium naturam subicimus quod ad idem libertatem sunt
igitur nostre voluntates et ipse facit quod vult faciendo quod
non facit si nollemus. quidquid autem aliorum hominum voluntate
nolens quisque patitur. et sic voluntas valet et si non illius tamen hominis voluntas
sed patet deus nam si voluntas tunc esset nec posset quod vellet potentiore volunta
te impediretur. nec sit tamen voluntas nisi voluntas esset ut altius si enim
esset qui vellet et si non posset implere quod vult. Unde quidquid
per suam voluntatem patitur. Homo non debet tribuere humanis vel
angelicis vel animalibus creatis spiritus voluntatibus sed eius potius
qui dat potestatem voluntatibus. Non ergo propter quod nichil est nostra volunta
te quia deus placuit quod futurum esset in nostra voluntate. Non
enim qui hoc placuit nichil placuit. Porro si ille qui placuit quod
futurum esset in nostra voluntate non utique nichil sed aliquid pla
cuit. profecto et illo proficiente est aliquid in nostra voluntate quo
ita nullo modo cogimus aut retenta placuisse dei tollere volunta
tis arbitrium a retento voluntatis arbitrio deus quod neque est negare placuisse
futurorum. Sed utique amplectimur utique fideliter et veraciter confitemur. Illud ut
bene credamus hoc ut bene vivamus. A tale autem vivitur si deus non bene creditur.
Unde absit a nobis eius negare placuisse ut libere velimus quo adiuuante
suum libere velimus. proinde non frustra sunt leges oburgationes exhorta
tiones laudes et vituperationes. quia et ipsae futurae esse prescunt et valet
plurimum quantum eas valitudo quae placuit et praesentia valent ad ea impetran
da quae se petentibus concessurum esse placuit et vult per
ma bonis factis et patris supplicia constituta sunt. Neque
enim id placet homini quia deus illi placiturum esse placuit immo
igitur non dubitatur ipsum petere dum placet quia ille qui
placuisse falli non potest non fati non fortunam non aliud aliud
sed ipsum placiturum esse placuit qui si vult utique non placet
Sed si placere nolit etiam hoc ille prescivit. De

Deus itaque insubili, prudentia dei cum legibus cum cunctis concessurum
suum et verum cum verbo suo timentur. XI. esse presci
et spiritus sancto. quae tria sunt deus unus omnipotens creator et
factor omnis aere atque omnis corporis cum sit pater
pacione felices qui cumque sunt veritate non vanitate feli
ces qui fecit hominem rationale animal ex anima et corpore qui
eum peccatorem non impii esse permisit nec sine nostra deli
quit qui bonis et malis cunctis cum lapidibus vitam
seminalem etiam cum arboribus vitam sensuales etiam cum
pecoribus vitam intellectualem cum solis angelis dedit
a quo omnis modus omnis species omnis ordo a quo est mensura
numeri pondus. A quo est quid quid nati est antiqui generis
est cuiuslibet estimationis est. A quo sunt semina formarum forme
seminum motus seminum atque formarum qui dedit et carni originem pulchri
tudinem valitudinem propagationis fecunditatem membrorum dispositionem salutem
concordie qui et aere rationabili dedit memoriam sensum appetitum rationalem antequam
in super mentem intelligentiam voluntatemque non solum celi et terram non solum
angelorum et hominum sed nec exigui et contemptibilis aiantis viscera et quae
penultima non habet flosculum nec arboris folium sine suarum partium convenientia

Et deus omne
facit quod vult qui
libere arbitrium
naturam non
subie
cit
Cum beatus libera
voluntate adeo vult
quidquid patitur cum
nostra voluntate
hoc non attribuitur
fortitudo fatis ut
angelis sed vo
luntate

et qu
nom
mori
Put a
q m
ing
supi
ne q
m t
id tr
ig
ria
falso
Tim
vale
et m
pres
vd
ner
Imp
pell
dun
dem
regi
regi
Exp
anc
e ad
go l
atq
ma
dun
illo
ant
bell
fieb
bell
fag
feti
ita
diti
eaa
por
de
em
ser
reti
nu
ref
ten
bu
ce

et quadā veluti pace reliquū nullo ē credendus regna hominū eorūq; dñā
tiones et sinitutes asue. pñdenae legibus alienas esse voluisse. Quibus
moribus antiqui romani meruerunt ut deus verus quus nō eū colent

Promittit vide. m. quos romanos mo eorū augeret iupm. r. r.
et quā obtinē deus verus ad agendum iupm. ad
imare dignatus ē. Inam pñte sūt etiā regna trena. Quod ut
ut absolucius dūserē possem. adh. pñtē et supiōrē librū cōspicim.
q; in hac re pñas nulla sit eorū deorū quos etiā rebus. Quillo arden
mugatoris colendos putarūt et pñtis volumis pñt. dñ. ē iupm. uel
supiōres quas lucisq; pñm. de fūti qñe tollenda. regni uel aliqd
ne quisq; eū iam pñm. eēt nō illoz deorū cultu roma. aliqd pñm. ē sine
m. iupm. pñm. atq; sūm. nescio cū fūto pñm. sūmo vō deo quē
id tribueret quā dei sūm. potentissime volūtati. Vētes pñm. gens
igī pñm. romani qñm. eorū docet et cōmēdit hīsto. hebreorū
ria pñm. ut alie gentes ex cepia vna pñm. hebreorū deorū la colu
fallos colent et nō deo victimas s; demonis vñolaret. it
Timē laudis amidi pecunē libāles erant. glām ingente dñm. aas bouestas
valebant. Idm. ardentissime dñm. pñm. vñe voluerūt. pro hac
et mon dubitauerūt cetis cupiditates hūm. vñm. ingenti cupiditate
pñm. pñm. pñm. sūm. quō sūre videbatur. inglori. dñm.
vō atq; iupm. glām. pñm. omī studio libera dñm. eē cōm. pñm.
nerūt. Idm. ē q; regale dñm. nō ferentes aūm. De appetitu libtatis
iupm. bñm. q; iupm. sibi fecerūt qm. cōsules ap. et gla fastus iup
pellati sūt a cōsulendo. nō reges a. dñm. aregundo atq; ba cupidine regib.
dñm. Cū et reges utiq; aregendo dicti melius m. acōsiliba rom. et
deantur ut regni aregibne. Reges aut ut dñm. ē a. de tarquimo
regendo s; fastus regis nō disciplina pñtata est. expul.
regentis ul' benignolentia cōsuletis s; supbia dñm. lo
Expulso itaq; rege tarquimo et cōsiliba m. sicut ē qd' idem
auctor i romanos laudibus posuit q; cūctas m. credibile memoratu
ē ad epta libtate qñm. bñm. arem. tanta cupido glie m. cesset. Ita
q; laudis amditas et cupido glie m. illa m. m. laudabilia s;
atq; glōsa sēdm. homī exstimationē laudat idem salustius tñm. sūm.
magnos et pñaros viros. Marci cathone et gñm. cesare dñm. q;
dñm. illa res publica nō hñt quēq; virtute magnū. q; sūa mēna
illos dñm. ingenti vñte dñm. m. laudibus. Salustius laudat
aut cesaris posuit q; sibi magnū imperm. exatū. pñaros viros. Marci
bellū nomī exoptabat ubi vñm. emitesce posset. Ita. cathone gñm. cesare
fiebat i rotis viroz vñte magnorū ut exatnet m. ite de porfenna et
bellū m. gentes et flagello agitatet bellona. eneide delibru
sāgneos ut eēt ubi vñm. eorū emitescet. hoc illa. p. te et dñm. coe
fecto laudis amditas et glie cupido faciebat amore. roma
itaq; pñm. libtatis post etiā dñm. et capi. m.
ditate laudis et glie m. magna fecerūt. reddidit eis utiq; rei testā;
etiā poeta m. sūm. illoz. Inde quippe aut. Nec nō tar. tarquim. erectū;
porfenna videbat. acipe ingentiq; vñm. obsidome pñm. bat. A. cñm. obsidione
de m. pñm. vñm. Tūc itaq; magnū illie sūt aut fortit.
emou. a. liberos vñm. q; cū eēt ad epta libtas tanta cupido glie m. cel.
serat ut parū eēt solr libtas n. et dñm. quēctur dñm. pro magna hñe
retur q; nēhnt loquēte ioue idem poeta dñm. Cū m. aspa iunio q; m. aze
nūc tñm. q; metu celūq; fatigat. Consilia i m. dñm. dicat poeta vir
referet metūq; fonebit. Romanos. rēz dñm. gē. gñm. de assarico phi
temq; togatū. qñm. placatū venet lūstrū libeti. ai m. cēms argis
bus etas. Cū domū assarici phiciā clausq; m. togatis dñm. dñm.
cenae. Exericio pñm. ac victis dñm. aze. et de dñm.
rom.

Quidem vgilins ioues inducens tamq̃ futura p̃dicentē sp̃e iaz facta
recollebat cernebatq; p̃nā Verū p̃tē cōmēdare illa velim ut p̃ndere
duācōm post libertatem sic hūille romanos ut in eoz magnis laudibz pone
tur hūc ē et illud eūdem poete q̃ cū artibz aliis genū eis ip̃s p̃p̃ie
romanoz artes regnandi atq; impandi et subigendi ac debellandi p̃loz
ante ponet ant. Et tūdet alij sp̃mācia mollis p̃era. cedo equidē vīoz
ducet de marmoe vltus. Orabit cū melius celq; meatus de scribit
radio et surgenga lideā dicent. Tūc tēp̃m imperio p̃loz romane memē
to hec tibi erūt artes p̃atq; imponē moie. p̃arte subiectis et debella
re sup̃bos. hāc artes illi tanto periculis ercebant quāto min⁹ se volupta
tibus dabant et enaruacon animi et corpis in cōcupiscendis et augendis
diuiciis et pillas moribus corrupendis cupiendo miseris ambus largien
do scemias turpibus Vnde qm tales iam mox labesup abant atq; hūda
bant qm sebebant ista salustius canebatq; vgilins nō illis artibus ad ho
norē et glām sed dolis atq; fallacijs ambiebat Vnde idē dicit sed
p̃mo magis ambitio q̃ auaricia aīe bonū exercebant q̃ tū viciū p̃p̃ie
virtute eāt Nam glām honorē imperiū bonis et ignavis eque sibi ex
optant Et illē nūquit vā vā nūtitur hūc q̃ bonie
artes de sūt dolis atq; fallacijs cōteudit. hec sūt ille
bonie artes p̃ virtutē sū nō p̃ fallacem ambicionem
ad honorē et glām et impū puenit q̃ tū bonis et ig
nis eque sibi exoptat sed ille idē ē bon⁹ vā vā nūti
tur Vū ṽtus ē quā nūti tamq̃ ad possōnis fidem id
eāt ad glām honorē impūz hoc mīstū hūille romāoz
et deoz apūt illos edes indicant quas cōiunctissias
cōstituerūt ṽtus et bonoz prodys hentes q̃ dantur
adeo Vnde intelligi p̃t quē hūc volebant eē ṽtus
et quo eam referebant qm boni erant ad honorē sūz
Nam mali nec hēbant eam quāvis honorē hīe cupent
quem malis artibus conabāt adipisci. dolis atq; falla
cijs Melius laudatus ē catho de illo quippe ait quom⁹
petebat glām eo magis illo seq̃batur qm quidē glā
eāt illi cupiditate flagrabant iudicant bonū bū
de hoibz opmanant et illa melior ē ṽtus q̃ hūano
testio g̃tenta nō ē n̄ cōscie sue Vnde dicit apli⁹
Nam et glā nūa hec ē testio cōscie n̄e Et alio
loco opus aut sūū probet ṽnusquisq; et tūc alenēp̃o tū glām hē
bit et nō i alio Glām g̃ et honorē et imperiū que sibi exoptabāt
et que bonis puenire nitebant boni nō d; sequi ṽtus s; ip̃a ṽtute
Neq; enī ē vā ṽtus nisi q̃ ad eū fine tendit Vbi ē bonū hois quo me
lius nō ē Vnde et honores quos petunt catho petē nō debuit Et
eos cūctas ob ems ṽtutes nō petenti dare s; qm illa mēoria duo
romāi eēt ṽtute magni celar et catho longe ṽtus cathonis ver
tuti videtur p̃mior fuisse q̃ cesaris p̃romē q̃ hū
eēt illo tpe cūctas et antea qualis fuisse videant
ip̃a sūa cathonis Nolite nūquid existimare maro
res ṽros armis rem publicā ex parua magnā fuisse
Et ita eēt multo pulcherrimaz eam nos habem⁹ qm
p̃e socioz atq; amīum p̃tea armoz et equoz ma
ior copia nobis q̃ illis ē Et tūere alia q̃ illos ma
gnos fecerūt q̃ nobis nulla sūt domi i dūstra. foris
mīstū imperiū amū in cōsulendo libet neq; delūto
neq; libidine obnoxius t̃phus nos hēmo luxiaz atq;
auaricia publice egestante. p̃uati opulenciaz laudam⁹ diuicias
sequimur mercaz p̃t bonos et malos dūctem nullū oīa ṽtutis p̃ma

Et bonis et igna
vis sibi glām hono
rem et imperiū ex
optat bon⁹ vā
mari et p̃ ṽtuti
tes ignavis
fallacijs do
lis et ṽ
snois

Catho laudatus ē q̃
nō petebat abalie
me glām s; ṽtute
q̃ melior ē ṽtutis
q̃ hūano testio oīe
ta ē n̄ cōscie sue
cū dicat opus glā
mā h̄ ē testio cō
sciente nos

tre
Catho longe ṽtus
cathonis vertuti
videtur p̃mior
fuisse q̃ cesaris et
de sūa cathonis
de republica et
de vicijs et de
delictis

vitam
di
ṽtutis

1210
venit
ad q̃m

ad
ep̃olā

monentium et successione mortuorum. Quid aliud amarent quam gloriam quam vole-
bant etiam post mortem tamquam vivere in ore laudantium. Demercedem talem quam deum
Omnibus ergo non est datus daturus vita reddidit bonis moribus
etiam; cum sancti angelis suis mensura eum Romanorum. xv.
celesti ad eam societate pietatis vel pducit. que non ex habet finitatem
religionis quam latram greci vocant. si vii vo deo sine quibus hanc eternam
gloriam excellentissimum imperium concedit non reddere mercedem bonis actibus eorum
i. pietatis quibus ad tantam gloriam pervenire intuebantur. De talibus enim qui
per hoc bonum aliquid facere videntur ut glorificentur ab hominibus. Cum aliqui boni
etiam domini aut. Amen dico vobis preceperunt mercedem suam. Sic fecerunt ultimum
et isti privatis res suas. pro re communis hoc est re publica ut ab hominibus
pro eius curio contempserunt. avaricie resistenter. Consilium glorificentur rece-
perunt prius consilio libero neque delicto secundum suas leges neque perire mercedem suam
libidini obnoxii. Sed omnia actibus tamquam via via vultu ad quod non fecerunt
honores. imperium gloriam. Honorati sunt omnibus fere gentibus. Si merces sanctorum est
imperium sui leges imposuerunt multis gentibus. hodieque huius et summa sempiterna
historia gloriati sunt pene in omnibus gentibus. Non est quod desummi felicitatis ubi
et vel dei iusticia. querebant preceperunt mercedem suam. De mercede nullum
sanctorum annis civitatis eterne quibus talia sunt Romanorum exempla. res.

Merces autem sanctorum longe alia est. etiam hic obprobrium plura vitia. xv.
a sustinentur promittente dei quod mundi homines dilectoibus odii
Ibi est et plena felicitas non dea si domini dei inde fidei pigritie accepimus
quodam pugnantes et pulchritudini suspiramus. Ibi non erit sol super bonos
et malos. sed sol iusticie solus. protegit bonos. Ibi non erit magis. Merces eorum
na industria dicitur publici curam. private res angustias. Merces est summa fe-
licitas sempiterna ubi
Ibi thesaurus omnis est. ubi non solum ut talis merces
talibus hominibus reddatur Romanum imperium ad humanam gloriam di-
latatum est. Verum etiam ut cives eterne illius civitatis quidam hic
pugnantes diligenter et sobrie illa intuerentur exempla. et inde
amant quanta dilectio debeat eterne patrie pro vita eterne. si tamen asinus
cibus eterna dilecta est pro hominum gloriam. quanta enim pertinet ad hanc vitam mor-
talium que paucis diebus ducitur et finit. quid mirum est sub anno impio vivat
homo mortuus. Si illi qui impia et iniqua non cogitant. aut
vel aliquid nocuerunt Romanis gentibus quibus subigantur. imposuerunt leges
suas. Nisi quia id factum est ingenti strage bellos. Quod si concordie fieri melius digne fieret
ore successu. Si nulla esset gloria triumphantium neque enim et Romanum non vinebat
sub legibus suis quas ceteris imponebant hoc si fieri sine Marte et bellona
ut nec victoria locum haberet nemine vincere ubi nemo
pugnaret. Nonne Romanis et ceteris gentibus una esset
eademque odia. postea si mor fieret quod postea gravissime
atque humanissime factum esset omnis ad Romanum imperium per-
nentes societates acciperent civitatis vel pietatis et ro-
mani quies esset. Ac si esset omni quod erat ante paucorum
tamen quod plebs illa quod suos agros non haberet de publico viveret
Cum pastus eius per bonos administratores rei publice gratias a concordibus
prestaretur quod victis extorqueretur. Quo fructu Romanum bella gesserunt et quanta

Nam quid mirum sit ad incolomitate bonosque huius quos inter contulerunt. xv.
more ipsas esse hominum dignitates et alii vicerunt alii victi sunt.
omni non video preter illam glorie humane manifestum
fuit in quo preceperunt mercedem suam qui eius ingenti
avidine arserunt et ingentia bella gesserunt. Nihil
enim illorum agere tibi non solum tamen quod eis hoc discere
quod nihil non hoc. Nihil enim senatorum sunt in aliis ter-
ris qui Romanam facie quod de norunt. Tolle iactantiam et
alii religiosiores

omni

qua

omnes homines quid sunt nisi homines. Quod si pulchritudo solum admittet, honorationes
eunt quique meliores nec sic pro magno habere debent honorum. Quod nullus
est pondus summi. Sed utamur eam melius rebus beneficio domini nostri condidimus quoniam
contempserunt. Quod protulerunt. quas cupiditates subegerunt. De asylo romuleo et
pro humana gloria qui eam tamquam necedem talium virtutem acci-
pere meruerunt. Et valet etiam nobis hoc ad opprobrium
supbia. Ut cum illa cunctas iniquas nobis regnare permisit
et tunc ab hac distet quoniam distat celi a terra. atque palati leticia
eterna ab amborum laudibus solida gloria. asocietate mor-
talium societas angelorum. alimur solis et hinc lumen emittit qui fecit solem
et lunam. Nichil sibi magnum fecisse videmus tante prece cunctas. si per illa adipiscere
da fecerunt boni operis aliquid vel mala aliqua sustinuerunt. cum illi probac
terrena iam ad optata tanta prece sunt precepti. quod remissio
peccatorum que cunctas ad eternam colligit prece. aliquid
cum per umbram quadam sile sunt asyllum illud romuleum
quo multitudinem illa cunctas contenditur quoniam libet
eorum congregant impunitas. Quoniam aliam astantiam esse
debeant ipsam si aliquid fecerunt. pro dilectione prece eter-
ne cum tanta romani gesserunt. per humana gloria et cunctas eter-
ne. **Q**uid ego magnum est pro illa eterna celestique prece
cuncta solum habere. quod habet iocunda blandimenta contempnit. si pro
hac ipsa atque eterna filios brutus potuit et occidere. Quod illa facere ne-
minem cogit. Sed et de difficultate est filios interire. Quod per ista futu-
rendum est ea que filios congregat. atque suanda vel domare per imp-
ibunt. vel si existit temptatio que id profunde atque iusticia fieri compellat. amittit
et felices enim vel nos vel filios nostrorum non dimittit. et tunc facit aut nobis vi-
uentibus amittende a nobis mortuis a quibus nescimus vel et a quibus volumus
possidende. Sed deus felices facit. qui est mentium vera opulencia. Bruto
autem quia filios occidit infelicitatis perhibet testimonium. et poeta laudator ait
enim natosque per nova bella mouentes ad penam pulchra prohibita vocant
infelix ut cumque fecerit ea facta mores. Sed visu sequenti consolatus est infel-
lices. Vincat amor prece laudumque in mensa cupido. Nec sunt duo illa libtas
et cupiditas laudum humane que ad facta compulit miranda romanos. Et si
prohibita mortuorum et pro cupiditate laudum que amor talibus expecta-
tur occidi filios aperte potuerunt. Quid magnum est si per vera libtate que nos
ab iniquitate et morte et dyali diuina liberor facit nec cupiditate humanam
laudum. Sed cunctas liberandorum hominum non attingit rege si ad omnibus et demo-
ni principe non filii occiduntur. sed et pampes inter filios operantur. Sed alius
et romani princeps cognoscere torquatus filium non quod cum prius si et per
prius. tunc quod cum prius sum. et cum quod imperaret per imperator ab hoste. per
uocatus inuenit ardore pugnareat. et vicissim occidit. ne plus mali esset
in exemplo imperii contemnit. quia boni in gloria hostis occisi.
ut quid se iactet qui pro in mortali prece legibus
omnia quod multo minus quia filii diligunt bona eterna contemp-
nit. Sed si furio cannullus etiam ingrata prius. aliam
ceruicibus acrimorum hostium venientium in grui depulerat
dignatusque ad emulsi fuerat. agullis iterum libant quia
non habebat potestatem ubi possit vinctus gloriari. Cur extollat
velit grande aliquid fecerat. qui forte in ecclia ab in-
imicis carnalibus gravissimam ex honoracionis passus
mirumque non se ad emul hostes hereticos transtulit. a alio
cum illas ipse heresim condidit. sed eum potius quoniam va-
lunt ab hereticorum perniciosa pernicie defendit cum
alia non sit ubi minatur in hominum gloria sed ubi vita acquirit eterna. Si mu-
tine ut cum porcennia rege pax fiet qui gravissimo bello romanos permebat.

quia
den
tos
an
vlla
regi
mam
cena
tue
doy
mam
rit
bat
mat
rue
in
quid
accep
no p
seca
sagu
tam
felice
dant
carit
nulli
sibi
tis
sequi
mb
vice
ne p
dele
hos
eos
ten
men
qz
gran
lumi
fide
fide
im
exte
egre
ve d
nisi
num
ul l
ret
dict
host
tatu
null
etia

quia possemus ipm occide nō potuit et p eo alteri deceptus occidit i ar
dentes aram an ems odos dextera extendit dicens m
tos & tales quales illi videt in ems erian cōmrasse
an ille fortitudinē et cōmracōm talū p horrest dēline
vlla dubitacōe se ab illo bello facta pace cōpesant. Qm
regno celoz impunitura ē mīta sua si pro illo nō vna
mamū neq; h sibi ultro faciens. s; psequēte aliquo pa
ciens totū flāmis corpus impendit. Si curans arma
tis equo cōmratū in abruptū hīstē tēre se p apitem dedit
deoz suoz orachis sermens qui miferat ut illuc idq; ro
mam hēnt optimū miteretur nec aliud intelligē potue
rūt quā viris armis q; se ex tollē vnde videli oportet
bat ut deoz missis in illū intentū vir p apitaretur ar
matū. Quid se magnū pro etna priā fecisse dictū
rū ē qui aliquē fidei sue passus mīnū nō se ultro
in talem mortem mittens s; ab illo missus obierit. Cū
quideri ad nō suo eodem q; rege patre sue cāns orachū
accepit. Nolite timē eos qui corpus occidūt anī aut
nō pnt occide. Si se occidendo certis vīs quodāmo cō
secantes deū denouerūt ut illis cadentib; et mī deoz
sagūe suo plicantib; romana libaret cētatis nullomō supbient s; mīra
tamq; dignū aliqd. pūllū priē fecerūt ptiapacione vbi eterna ē et vera
felicitas usq; ad sui sagūe effusione nō solū suos frēs pro quib; hūde
batur verū et ipos mīnūcos aq; hūdebat. hīc as pceptū ē diligētes
cūctatē fide et fidei cūctate cūctatē. Si marcus pul
illus dedicans eodem iōis iunoms mīnūne falsū
sibi ab mīndis morte filij mīnūta ut illo mīnū p tūba
tus abscedet atq; ita dedicacōis glām collegū eius cō
sequētur ita cōtemplat eū ut proici ead m sepultū
mber sic mēme corde orbitatis dolore glie cupiditas
viceat. Quid magnū se pro ewangelij s; predicacōe qua cūes sup
ne priē de dūlly libant et colligūe erroub; fecisse dictū ē. Cū dū
de sepultura priē sui sollicito ait. sequē me sine mortuoz sepehē mor
tuos suos. Si marcus regulus. Quidelissimos hostes mīnūdo ne fallēt ad
eos ab ipā roma reūsus ē. Quid si hūc romane cū
tenē volentibus respondisse fertur. pōstē q; dū hūc se
merat dignitatez illū honesti amī hūc nō poss; cū
q; cartaginēses quī cōi eoz in romano senatu egrāt
gramissimis supplicis necauerūt. Quid cruciatus nō
fuit pro fide illius priē otepēndi ad cūb; tūdmēz
fides ipā pducit. Aut quid retribuetur dūo. p omib; que retribuit. Si pro
fide q; illi debetur talū fuit homo passus qualia p fide
i mīas debet. passus ē reglū. Quid se aut andebit
ex tollē de voluntaria paup; tate vāms ut hūc vite p
cūnacōe expeditior ambulet viā q; pducit ad priāz ubi
vē dūmāe dens ipē ē. cū andiat ul' legat. Lucā valerū qui
mīno defunctus ē cōsolatu usq; adeo fuisse paupem ut in
mīnūis applo collatis ems sepultura curaret. Audiat
ul' legat quīcūq; quīcūq; quīcūq; quīcūq; quīcūq; quīcūq;
zet et eūcūq; mīnūb; colet ab aratro eē ad ductū ut
dictator fiet maior utq; honore quī cōsul victisq;
hostib; ingentē glām cōsecutū eē i eadem paup
tate mansisse. a quid se magnū fecisse p dicabit qui
nullo pmo mīdi hūc fuerit abetne illū priē loca
etate seductus. cū fabiū didicēt tantū mīnūb;

De mīno qui por
semia rege occide
voluit ut par fier
vūm et casu alū
pro eo occidit. p
quo mīnū ex
mī p m
sit

Curans armatus
qui in abruptū
hīstē tēre se dedit
mīnūcū deoz p
libtate roma cū
are mīnū nō se ex
tollat. p m sag
mī effusione. p
vā felicitate
acquirē

De cōsecantibus
deū de marco
pūllū qui eoz
iōis mīnū
dedica
ut

De marco reglō
crudelissimo de
afris et cartagi
nensib; et q
passus
fuit

De marco reglō
crudelissimo de
afris et cartagi
nensib; et q
passus
fuit

De marco reglō
crudelissimo de
afris et cartagi
nensib; et q
passus
fuit

puri regis episcoporum. pmissa etiam quanta parte regni a romana civitate non
 potuisse diuelli. Ibiq; insua paupertate priuatus manere maluisse. Nam illud
 quod re publicaz. i. rem publicam prius rem communem cum huerit opulentissi-
 maz atq; ditissimaz. sic ipi in suis domibus pauperes erant ut quidam eorum
 qui iam bis consul fuisset ex illo senatu hominum pauperum pellitur notitiae
 censoria quod decem pondo argenti in uasis habere copertus est. ita idem ipi
 pauperes erant quorum triumphis publicis ditabatur eorum. Nonne omnes xia-
 ni qui excellentiore proposito diuitias suas omnes faciunt secundum quod scriptum est
 in actibus apostolorum ut distibuat unicuique sicut cuique opus. De paupertate pauperum
 est et nemo dicat aliquid. prius si sunt illis omnia coram itelli-
 gunt se nullas ob hoc venturas oportere iactantia id facien-
 do. pro optinenda societate angelorum. Cum pene tale aliquid
 illi fecerunt pro consuanda gloria romanorum. Hec et alia
 lingua hominum reputantur. miris eorum qui sic innotescunt
 quia tanta fama predicarent. Nisi romanum imperium lo-
 ge lateque perrectum magnificas successibus augetur
 prominde per illud imperium. tam latum tamque diuturnum viro-
 rumque tantorum virtutibus perclarum atque gloriosum et illorum intentionem merces quibus
 est reddita et nobis proposita. necessarie communione exemplum ut si vir-
 tutes quare iste virtutis filius sunt quare isti pro civitatis terrene gloria te-
 merunt gloriosissimam pro dei civitate non temerum pudore pugnamus
 si temerum supbia non extollamus qui sicut dicit apostolus indignum est
 passionem habere temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis
 ad humanam gloriam vero putamusque temporis salutem digna vitam esse
 timetur illo. Unde et illi qui christum occiderunt tene-
 rant testimonio nouo quod in uetere velatum fuit ut non
 pro terrene et temporalibus beneficiis que diuina promit-
 tia pro morte bonis malisque concedit si pro eterna vitamini
 nebulis appetimus et ipsius superne civitatis societate co-
 lacur deus unus et verus. rectissime istorum glorie donati
 sunt. Et hi qui qualibuscumque virtutibus terrenam gloriam quesierunt et ac-
 fuerunt vincent eos qui magnis vicis datore vere glorie et civitatis
 eterne occiderunt atque respuerunt. Quo inter se differant cupiditas
 glorie et cupiditas iam turpitur fine virtutes humane glorie que corporis voluptati
 sane inter cupiditatem humane glorie et cupiditatem diuinam. **Interest**
 animus. Nam si pro diuina sit ut qui humana gloria immuni
 delatatur et diuinam ardent affectet. Tamen qui vera licet humanam lau-
 dum gloriam concupiscit. dant operam bene indicantibus displicet. Et puer
 cum multa in moribus bona de quibus multi bene indicant. quare et multum
 non habent per ea bona morum mittitur ad gloriam et imperium vel diuinitatem de qua
 ait salustius. Et illa via via mittitur. Quisquis autem sine cupiditate
 glorie qua videtur homo bene indicantibus displicet. diuinam atque impare desiderat
 et per apertissima scelestam querit plenitudoque obtinere quod diligit. Quid dicat
 proinde qui gloriam concupiscit aut vera via mittitur aut
 tunc dolis atque fallaciis contendit volens bonum videre
 quod non est et ideo virtutes habent magis virtus est contempnere glo-
 riam quia contemptus eius in conspectu dei est iudicio
 aut non apertur humano. Quid quod cum fecit ad oculos hominum
 quo glorie contemptor. appetit ad maiorem laudem hoc est ad maiorem
 rerum gloriam facere si credatur non est. Unde se suspicantem sensibus alie-
 re quod suspicantem ostendat. Et qui contemptum iudicia laudumque contempnit
 et suspicantem temeritate. Quorum tu si vere bonum est contempnit salutem. In
 tanta infamia eius est qui de spiritu dei virtutes habet ut et ipse diligat immen-
 tes et ita diligat ut suos olores vel de tractores velit correctores habere co-
 sortes non in terrena patria sed superna in laudatoribus aut sine quibus par

impen
 eos w
 stat a
 quidq
 con
 sine
 am
 rit m
 tate
 tantu
 litus
 dian
 huan
 re vo
 et ty
 atq
 tur
 gisse
 nare
 quam
 man
 impe
 rita
 itet
 est v
 esse
 aut
 utili
 qua
 bent
 si de
 mha
 cred
 adpt
 aet
 am
 glor
 spes
 a de
 S
 sine
 tabi
 ta
 eme
 mbe
 et s
 ad a
 null
 um
 no
 gte
 aca

impendat q' en laudant nō tū parimpendit qd' aint nō
eos vlt fallē laudantes ne deapiat diligenter Ideo m
stat ardent ut potius ille laudetur a quo a quo bz hō
quidq' m eo mte laudatur Qm aut glē cōceptor dūā
cioms ē auidus bestias supat sine crudelitatis vicijs
sine luxurie Tales qm qm dēz romā fuerit Non em
aura estimacioms admissa dñacioms cupiditate carue
rūt mltos tales fuisse prodit hystoria Ez hūm' vicijsūm
tater et q' arcē quādas neq'esar p'm' obtinuit cin tuit
tanta luxuries ut nichil ab eo putaretur virile metuedū
litus ut nichil molle hūe crederetur si nesciretur etiā talibus malis tū
dñandi ptās nō datur nisi hūm' dei p'uidencia qū res
hūanas iudicat talibus dñjs dignas sz aperte de hac
re vox dñia ē loquēte dei sapiā p me reges regnant
et tyram p me tenent tyram sed ne tyram nō possim
atqz improbi reges sed vetē noie fortis dicti existimē
tur Vnde ait virgilus ps in patijs eic dextera m tē
gisse tyram Apollinē alio loco de deo dñi ē Qm reg
nare facit hoies ypoctam p pūitatem pli Qmāobre
quāis ut potui satis exposneri qua cā deus vnus ver' et iustus vo
manos sedm quādam formā tēne ciuitatis bonis adiument ad tanti
imperiū glām cōsequēdam pot tū et alia cā eē latenciaor p dñsa nte
ritā gms hūam deo magis nota q' nobis dū illud cō
itet ut omē veracit pios neminē sine veā pietate id
est ven dei vero cultu verā hūe posse vūtem nō eaz veā
esse qū glorie seruit hūane eos tū qm cines nō sunt
ciuitatis etne que m sacris hūis mris dr ciuitas dei
utiliores eē tēne ciuitati qū hēnt virtutē ul ipām
quā sine ipā Illi aut qm veā pietate p diti bñ vūit si
hēnt scāz regendi plos cōsocioz nichil ē faciūz rebus hūanis quā
si deo mserante hēnt ptatez Tales aut hoies vūtes suas qūtasqz
in hac vita pūt hūe nō tribuit nisi grā dei q' eas nolentibz petentibz
crederitibz dederit suisqz intelligit qūtu sibi desit
ad pfectōnez mstiae qualis ē i illoz scōz angeloz so
cietate an se mnt aptare Qūtilibet aut laudetur
atqz p dicitur vūis que sine veā pietate seruit homi
glorie nūqūqz scōz erigms mūis cōpanda ē quoz
spes posita ē m grā et mīa vei dei Romanoz regnū
a deo vero eē dispositū et aug p'uidencia regantur

Solent phi qm sine bonis hūa vūisā . xx.
m mīpā vūte cōstituit admige
renduz pudore quibusdaz phis qm vūtes
quidēz probant sz eas voluptatis corpales
sine mētiunt et illā pserpām putant appetendā istaz p ipām
tabulam quādam vūis p mge ubi voluptas m sella regali qū delica
ta quēdam regna cōsistat eaz vūtes simile subiciant obfūatēz
emē mntū ut faciunt q' illa mpanit q' prudencie
mbeat ut vigilant mqrat quō voluptas regnet
et salua sit mstiae mbeat ut pīet bñficia q' pī
ad cōpandas amicitias corpibz comodis nūtas
nulli faciat m mīrāne offensū legibz voluptas
vūis secura nō possit fortitudin mbeat ut si dolor corpi acciderit qui
nō cōpellat i mortē tenet dñaz suā . i . voluptatē fortiter i animi co
gita cōe ut p pīstiaz deliciaz recordaciōē m tige pūis doloris
aculeos Temperancie mbeat ut tū capiat alimētoz et si quā delānt de

Qm vō bonus est
salutē dei nō cō
tēpuit nec vū
tes quas de em
hē spū et qui
tūis ē bestias
luxurie vi
cia supat

Qmāobre
tanta crūde
delinmā scde
ratissim nero
ms crudelitate
et ems trā
m de qd' sp
sit vūis
lms

Qmāobre
nos ypoctas et
malos regnaē
p mntat et eē
Rom q' m dñi
ciuitatē ē apur
eum

Qmāobre
mte voluptatem
corpalez q' regāz
m sella sedentem
et famul suis vū
tibz papien pro
libita pīndēcie m
tiae tūancie et fo
ntudinē ut qz sui
phiat o
pus

Qmāobre
agrā dei q' dñat ad
pfectōm dei mstiae
ul ad scōz angeloz
societate

tenet

ita
fig
d
q
d

per in moderatōe nōrū aliqd valitudinē turbet et voluptas quā ē
in corpore sanitate eppia maxima pemit grāuit offendatur Ita v
tutes cū tota sine glē dignitate tamq̄ imperiose audam et inboneste
muliercule sineut voluptati Nichil hac pictura dicit ee igitur nomino
sine et deformi et q̄ min⁹ ferre bonoz possit aspect⁹
Et vñ dicit s̄ nō existimo satis debita de corp⁹ ee pic
turam Et ee talis figurat ubi vtutes huāne glē fer
munt h̄z enī ista glā delicata mli nō sit in flatu
ē et multū manitatis h̄z Vnde nō ei digne ferunt soli
ditas qdam firmitas quā vtutū Vt mch pūdeat pro
uidencia nec distribuat iusticia mch tollit fortitudo
mch q̄ntia moderetur nisi vnde placeat hominib⁹ et
ventose glē fīnatur nec illi se ab ista feditate defenderūt Qm cū
aliena spernūt iudicia velut glē oceptores sibi sapiētes vidētur et
sibi placent Nam eoz vtus si cū ulla ē aliomō quodā huāne subdi
tur laudi Neq̄ enī ipē qm sibi placet hō nō ē Qm aut vā pietate
mdeū que diligit credit et sperat plns intendit in ea i quib⁹ sibi displi
cet quā in ea siqua in illa sunt que nō tam ipi quā vtutū placent ne
q̄ id vñt vnde iā p̄t place n̄ em̄ qm̄ cū metunt displiēt Delm
sanatis gr̄is agens de illis seruandis p̄ces fundens Tempora erit
cū ita sint nō tribuam⁹ dandi regnū q̄ bellorū erit
atq̄ imperij p̄tēz nisi deo vō qm dat pōde iudicio
felicitatez regnū celoz solis p̄s regnū vō terrenū et p̄ r̄
is et imp̄s sic ei placet cū mch in iuste plag
q̄ me em̄ aliqd durm⁹ qd ap̄t nob ee noluit tū mltū ē
ad nos et valde supat vñt m̄as homi oculta discute et ali
quido ex aīe mēta diuidicare regnoz Ille igitur vñ
verus deus qm nec iudicio nec adiutorio desit genus
huānū qm et q̄itū voluit romans regnū dedit qm de
dit asirys ul ee persiy a quib⁹ solos duos deos col vñ
bonū alterz malis cōtinet lre istoz ut taceā de p̄lo he
breo de quo iam dixi de quo satis iam visū ē qm p̄te v
vñ denz nō coluit et qm regnauit Qm ḡ persiy dē
segetes sine cultu deesegēcie qm alia dona terraz sine
cultu tot deoz quoz ist reb⁹ singulis singuloy vel eā
reb⁹ singulis plures p̄posuerūt Ipse ee regnū dedit sine
cultu eoz p quoz cultū se iusti regnasse crediderūt Sic
ee hominib⁹ qm marco ipe ḡyo cesarij qm angusto
ipe et nezom qm vespasiano ul p̄i ul filio suauissimis
impatorib⁹ ipe et domitiano crudelissimo et ne p̄smg
los ne nate sit qm cōstantino xpiano ipe apostate iulij
no an⁹ egregiaz in dolem decepit amore diuādi sac
legu et de testanda ciuitatib⁹ an⁹ vams deditus oia
lis eāt qm fretus securitate victorie naues quib⁹ vic
tus nāne portabat incendit deinde ferme instans
i modicis ausib⁹ et mox mto temeritatis oisus in lo
as hostilib⁹ egemū reliquit excitū vt alit n̄de nō pos
set enadi nisi cō illud auspiciū dei tūm de quo sup
ore libro durm⁹ Rom imperij terminū mouentur Cessantes n̄cedit ne
enī tūm⁹ deus nate qm nō cessat rom hoc plane
dene vñs et verus regit et gubnat ut plag Et si
ocultis caus nūquid in iustis De bello in quo Sadagar
ecā ipa ipa belloz sua rex gothorū de moni
sic in emē arbitrio ē cultor vno die ai i gen
nisto q̄ iudicio i m̄a ut tibi copys suis victis est

Q̄ epy cur phi
comūz dicit v
del q̄ vtutes
ille desinuit
muliercule vo
luptati in
hones

Q̄ vñ et i effabi
oia sūt acc̄būdi
vō deo qm̄ re
gic discit oz
dmar ad m̄ vo
lū tate et h̄m
sua m̄az

Q̄ vñs verus
deus rōmē asy
rie et p̄sie et ma
linob⁹ cōtūlit in
arco garo cesari
angusto nezom
vespasiano do
mitiano crudeli
simo cōstantino
xianissimo et alib⁹
ex p̄missione qd
ipi placuit oia
ipi vñ bonū a
lū malū deu
colere

Demorte iulij
apostate q̄ na
tū fentes et de
cens paup̄e ex
atu relicta hos
tibi tū oia per
de regat ut
epla . 111 .
ret

Quo in ista i ca
matia ip̄s rubine

Vide m̄az q̄ar
calo scrip̄ti

ut ad
zelli
in cre
qnoq̄
et duob⁹ cōsū
frio t
tes m
dm̄tū
bratē
roma
bello
loy p̄
hoc n
marit
et ter
ha te
peract
tur v
page
datis
quo
nulle
m̄stic
q̄ ru
igna
aliqd
m̄stic
colen
tantr
quile
a net
m̄m
temu
O
om̄
sile e
mam
m̄ob
ē ut
vñe
erat
Nam
rom
man
sagū
ant
uacti
ridia
celig
ma
gm̄
p̄te
nō

ut ad tunc ul' cōsolari gen⁹ hūmā ut alia cūcū alia tardius fūant
 Bellū piratū apompey bellū pūmū tū ascpione De bello piratū
 in credibili scelestitate tū breuitate cōfecta sūt Bellū depompey bello
 quoq; fugitūoz gladiatoz qmē multū rōmā duab; fugitūoz gladi
 cōsulib; victis italia horribili cōtrita atq; vastata atoz de pyrēti
 tū anno post multa cōsūpta cōsumatū est. pyrēti bus maris pelig
 tes maris et peligni gentes nō extere s; ytalice post me de cartagine
 dūtiā et denotissimā sub romano ingo sūntūte; i h bello ytalico et
 bratē cupit erige ceptauerūt iaz multū nationib; rōmē senatorib;
 romano impio subingatis deletaq; cartagine Inquo de perdi
 bello ytalico romāis sepissime victis vbi et duo consū tis
 les penerūt et alij nobilissimū senatores nō dūcū tū tpe tractū est
 hoc malū, naq; qūtu; ei annū finē dedit. Sed bellū pūmū scdm cū
 maris detinentis et calāitate republice p annos xvij. rōmā vires
 ex tenuant et pene cōsūptū. Duob; pūis ferme lxx romānoz in
 ha ceciderūt Bellū pūmū pūmū p xvij. annos De bello pūmū
 peractū ē Bellū mēdatiū xl. ac ne quāq; arbite pmo et sedo per
 tur rudmēta romānoz fuisse fortiora ad bella cūa xvij. et xxij. qū
 pagenda supioib; tūib; multū in oī virtute lau nos dūcūte ubi
 datis Bellū seūntiū aīne tractū ē tēme. l. m lxx. milia homī
 quo bello ita romāi victi sūt ut subingū eam ceciderūt et de
 mitterentur. q; quia nō diligebant glām p iusticiā sed bello mēdatiū. l.
 iusticiā p glām diligē videbātur pacem frām fed' annos perdu
 q; ruperūt. Hoc ideo cōmēoro qm multū pūis re; ante
 ignari quidam eā dissilatores sūt scē si tūib; iāis
 aliqd bellū paulo dūcūte trahi vident illico in nūm religionē. pter
 iustime mīlūit exclamētes q; si qū nō eet et veterā ritu iūmū
 colentur iam romāi illa vūte que adūmante marte et bellona
 tanta celestiter bella cōfecta id quoq; celerime fūret. Recolant igitur
 qm legēnt qm dūtiā bella quā varijs euentis quā luctuosis clādib;
 a veterib; sūt gesta romāis sicut solet orbis tūaz velut pcellosis
 unū pelagi varia talū maloz cepestare iactari. et q; nolūt aliqū fū
 teantur Nec infamū adūis deū lūguis se mteramant idē apūnt pū
 tamē nūa. Que sit rānoz impatoz et q; vela pūos
 memoria recentissimo tpe deus mīabilis felicitatē xvij.
 et mīcordit fecit nō cū grūz acōne oīeōrant si qūtu; i pūis ē
 omī si fūet pū homī obliuionē sepelire cōnātū qd amobis si tacebit
 fili eam; migrati Cū radagayssus rex gothoz agūme ingenti et m
 mam iam in vrbis vicinā constitutus romāis cū
 mīab; i mīneret vno die tanta celestitate demictus bella tanto tpe dū
 ē ut ne vno quidem nō dicā exticto sed nō vln exato cūerūt cū ex vā
 rōnoz multo amplius q; centū milia pstueretur et de mīa radagayssa
 erātū atq; ipē mor captus pena debita necatū rex gothoz vna die
 Nam si ille tā nūpūe cū tantis et tā mīpūis copis romāis captus
 Romā fūss; ingressus cū pepcū; quib; honore led pūmū et sūis ex
 martiz detuliss; in qua psona dū timeret cū non citis plusq;
 sagnē fūss; cū pudiciā uellet m tactū Quas centūm
 aut isti pro dūis sūis voces hēnt qūta insultacōne lūm;
 iactarent q; ideo ille vīss; iō tanta potūss; quia cōt
 adiam; factiq; placabat atq; mītabat deos q; romānos fūcē vāna
 religio nō sūebatū. Nam pūmūate iam illo hūz loq; ubi mītu sūme
 maiestatis opūss; ē cū em; fūma ubiq; crebescet nobis apūit cūtu
 gūe dicebatū. hoc credē spargē iactare paganos q; ille dūis annas
 ptegentib; et opitūlūtib; quib; vīolare cōtūdie fēbatur vīa oīo
 nō poss; ab eis qui talia dūis romāis sacra nō faciūt ut fūcē aquoq;

pūa mīa tūa mīa
 mīa mīa

per in moderatōe nōrū aliqd valitudinē turbet et voluptas quā et
in corpore sanitate epy curā maximā ponit gravit' offendatur Ita v
tutes cū tota sue glē dignitate tamq' impetiose audam et inhoneſte
muliercule ſineut voluptati Nichil hac pictura dicit eē ignominio
ſine et deformi - et q' min' ferre bonoz poſſit affect' *Q' epy curā phi*
Et vñ dicit ſz nō exultimo ſatiz debita de corz eē pic *coſumz dicit vñ*
turam Si eē taliz figurat ubi vtutes huāne glē ſer *delz q' vtutes*
munt hz enī iſta glā delicata mli nō ſit in flatiz *ille deſmunt*
ē et vltiz manitatis hz Vnde nō ei digne ſeruit ſoli *muliercule vo*
ditay qdam firmitay quā vtutū Vñ mch pūdeat pro *luptati in*
indencia nec diſtribuat iſticia mch tollit fortitudo *hones*
mch ſpancia moderetur niſi vnde placeat hominibz et *te*
ventole glē ſmatur nec illi ſe abuſa ſeditate defendent *Q' m cū*
aliena ſpernat iudicia velut glē oſceptores ſibi ſapiētes videtur et
ſibi placent Nam eoz vtus ſi tū ulla ē alio mō quodā huāne ſubdi
tur laudi Neq' enī ipē qm ſibi placet hō nō ē Q' m aut vā pietate
m dēū quē diligit credit et ſperat plus intendit in ea i quibz ſibi diſpli
cet quā in ea ſigna in illa ſunt que nō tam ipi quā vtutū placent ne
q' id vñt vnde iā p' place n' ems mē cū metunt diſphcē *De hys*
ſanatis grīs agens de illis ſermandis p'ces ſumens *Tempora eritaz*

*Quo ad ita ſcālo ſequenti ſitā
matia ipz rubricā*

QUe atq' imperij p'ratez niſi deo vō. qm dat
felicitatez regnū celoz ſoliz p'ns. regnū vō terre m' et p' xpi
is et imp'is ſic ei placet cū mch in iſte plaz
q' mē em aliquid dūm' qd ap'ū nob eē noluit. tū vltū ē
ad nos et valde ſupat viter mās homi' oculta diſcutē et ali
quido ex aīe mēta diiudicare regnoz. Ille igitur vñ
verus deus qm nec iudicio nec adiutorio deſcit genus
huānū. qm et qūtū voluit romāis regnū dedit. qm de
dit aſirys ul' ec' perſis aquibz ſoloz duos deos colū vñ
boni altez mahz cōmēt lre iſtoz ut taceā de p'lo he
breo. de quo iam dū de quo ſatiz iam vñt ē qm p'retē v
vñ denz nō coluit et qm regnauit Q' m g' perſis de
ſegetes ſine cultu deſegete qm aha dona terraz ſme
cultu tot deoz quoz iſti rebz ſingulis ſinguloy vel eadē
rebz ſingulis plures p'poſuerūt Ipſe ec' regnū dedit ſme
cultu eoz p' quoz cultuz ſe vñt regnaſſe crediderūt Q' m
ec' hominibz qm marco ipe g'yo ceſari. qm anguſto
ipe et neroni. qm veſpaſiano ul' p'ri ul' ſilio ſuaviſſimis
impatoibz ipe et domitiano crudeliſſimo. et ne p'ſing
loz ut nūte ſit. qm cōſtantino xp'iano ipe apoſtate iulian
no an' egregiaz in dolem deſcepit amore dūandi ſac
legu et de teſtanda curioſitay. an' vñs deditay orac
lis eāt. qm ſectuz ſecuritate victorie. naues quibz vic
tus nāis portabat incendit. deinde ferme inſtanz
i modicay auſibz - et mox mīto temeritatis omſus in lo
ne hoſtilibus egemū reliquit exātū vt alit' vñ nō poſ
ſet enadi niſi cōū illud auſpiciū dei tūm de quo ſup
ore libro dūm' Rom imperij terminū mouentur Ceſſit
enī tūm' deus nūte qui nō ceſſerat rom hoc plane
deus vñs et verus regit et gubnat ut plaz Et ſi
ocultiz cauſ nūquid in iſtis De bello in quo ſadagar

q' belloz ex dei
pondē iudicio
Q' vñ et i eſtābli.
oia ſit aīe mēda
vō deo q' oia re
gic diſcutit or
diat ad ſu vñ
lūtatē et ſm
ſuā māz
Q' vñs verus
deus romā aſi
rie et p'ſie et ma
linobz cōtulit m
arco g'yo ceſari
anguſto neroni
veſpaſiano do
mitiano andeli
ſimo cōſtantino
vaniſſimo et aliz
ap' mſſione qd
ap' plaguit. cū
ip' vñ bonū a
lū malū deū
colere
ut
Demorte iulian
apoſtate q' na
ues nūcedit vic
tū ſentes et de
emus paupē ex
atu relicta hoſ
tibz tū oia vñ
de regat ut
epla . xxi.
ret

*Vñs mās ſcālo
ipz ſcālo*

Sic ecā tpa ipa belloz ſua rex gothoz de moui
ſic in emē arbitrio ē cultor vñs die cū i gen
niſto q' iudicio i mīa ut ſibz copys ſus victis eſt

ut ad dicitur ut consolari genus humanum ut alia cunctis alia tardius fiant
Bellum privatim apompey bellum punicum tantum ascriptione
incredibili scelerate tempore brevitate confecta sunt Bellum
quoque fugitivorum gladiatorum quibus multis romae duabus
et duobus consulibus victis italia horribili contrita atque vastata
tercio tunc anno post multa consuetudine consummatum est. pycen
tes maris et pelagum gentes non extere sed italice post
dumtaxat et denotissima sub romano imperio sunt tunc in
brevitate cupit erigere ceptauerunt itaque multis nationibus
romano imperio subjugatis deleatque cartagine in quo
bello italico romani sepissime victis ubi et duo consuli
lores perierunt et alij nobilissimi senatores non dumtaxat tunc tunc tractum est
hoc malum, namque quantum ei annis finem dedit sed bellum punicum secundum cum
maris detinentis et calamitate republice per annos xviii romas vires
extenuavit et pene consumpsit. Duobus plius ferme lxx romanorum in
haec ceciderunt Bellum punicum primum per xviii annos
peractum est Bellum medietatem xl ac ne quisque arbitre
tur rudimenta romanorum fuisse fortiora ad bella citra
pagenda superioribus temporibus multum in omni virtute lau
datis Bellum seminitum ante tractum est tertium. l. m
quo bello ita romani victi sunt ut subjugum eam
nutrentur. quia non diligebant gloriam per iustitiam sed
iustitiam per gloriam diligere videbatur pacem fratri fed
que ruperunt. Hec ideo commemoro quoniam multi praeterea rex
ignari quidam etiam dissolutiores sine scire si temporibus ramis
aliquid bellum paulo diutius trahi vident illico in nostram religionem, pter
iustitiam insiluit exclamantes quod si ipsa non esset et vetera ritu iustitia
coletur iam romana illa virtute que adiuvaute Marte et bellona
tanta celeriter bella confect id quoque celeriter fineret. Recolant igitur
qui legimus quoniam diutius bella quoniam variis eventibus quoniam luctuosius cladibus
a veteribus sunt gesta romani sicut solet orbis terrarum velut percellis
unum pelagus varia fulmina malorum tempestate iactant et quod noluit aliqui fu
teantur Nec insanus adulescentem lugens se miterimant de capiant pu
tamur. Nec sit romanorum imperatorum et quod vera pitor

De bello piratiz
depompey bello
fugitivorum gladi
atoz de pyceti
bus maris pelig
nis de cartagine
bello italico et
romi senatoribus
de perdi
tis
De bello punico
primo et secundo per
xviii. et xviii. an
nos durante ubi
lxx milia homin
um ceciderunt et de
bello medietate l.
annos perdu
rante
felicitas xviii.

ita malis tunc infra
ca. primo

Quod memoria recentissimo tempore deus mirabiliter
et misericorditer fecit non cum graui actione commemorant sed quantum in ipse est
omni si fieri potest hominum oblivione sepelire conatur quod a nobis si tacebit
fili enim migrati Cum radagaisius rex Gothorum agmine ingenti et m
mam iam in viciis vicinia constitutus romam accessit
inibus inmineret vno die tanta celeritate de mictus
e ut ne vno quidem non dicta extincto sed ut videretur
romorum multo amplius quam centum milium persisteret et
erant atque ipse mor captus pena debita necaretur
Nam si ille tam nupius cum tantis et tam impius copis
romam fuisse ingressus cum pepisset quibus honore loci
martis de tulissit in qua persona domini timeret cum non
sagnum fuisse ante pudicicia uellet intacta Quas
ant ista pro deo suis voces haurit quanta insultatione
iactarent quod ideo ille vicissim tanta potuisset quia cot
ridians sacrificis placabat atque imitabat deos quod romanos facere ritua
religio non sinebatur Nam propinquitate iam illo huius loci ubi intus summe
maiestatis opus est cum eius fama ubique crebesceret nobis apud carci
gmie dicebatur hoc credere spargere iactare paganos quod ille deus annos
ptegentibus et opitulantibus quibus immolare cotidie fiebat vna oratio
non possit ab eis qui talia deus romani sacra non facient ut fieri a quoque

et tunc fidei mag
bella tanto tunc di
rauerunt cum ex va
dei mra radagaisii
rex Gothorum vna die
aromans captus
punit et suis ex
citius plusquam
centum
linus
face ritua
vna oratio

mittent. Et nō agūt miser grās tante mē dei qui cū statuisse i rump-
tione barbarica grauiore dignos mores homiū castigatē indignatōem suā
tanta mansuetudine tepauit ut illi p̄ mo faceret mirabili vincti ne adi-
firmos aīos euerterendos glā daretur demonibz qui enī supplicare con-
stabat. Deinde ab hīs barbaris roma capetur qui cōi consuetudine
gestoz aut belloz ad loca scā confugientes rāne religionis reuerentia tuerentur ip̄s; demonibz
atq; impioz sacrificioz ritibus de quibz ille p̄sup-
serat sic adūsarentur noīe rāno ut longe atq; bellū cū eis q̄ cū hominibz gerē videntur ita vēr
dñs gubernatorq; rezz et romanor cū mīa flagel-
lant. et tam incredibili victis supplicatoribz demo-
ni ne salutē rezz p̄cā nācā ē sacrificia illa mon-
strant ut ab hīs qui nō p̄uicant cōtendūt s; p̄u-
dent attendūt nec p̄ p̄ntes necessitates vera religio
deseratur et magis etne vite fidelissima expectacōe videatur. De prof-
peritatibus quas constantino impatore xpiano deus contulit. xxij.
Decq; cū nos xpianos quosdam impatores
rō felices dicim⁹ quia ul ducunt impa-
nerūt ul impatores filios morte placida relin-
quunt. vel hostes rei publice domuerūt vel inimicos
canez adūsus se insurgentes et cane et opprime po-
tuerūt hec et alia vite hūy erupnose ul inuicē ul
solacia quidam etiā cultores demonū accipe merne-
rūt qui nō p̄tinet ad regnū dei quop̄tinent isthet
h ipm mīa fūi ē ne ab illa ista qui mēi credentē ve-
lut bona suūa desiderarent. Et felices eos dicim⁹
si iuste impant si int̄ linguas sublimiter honorant et obsequia mēis
hūmili saluancū nō extollūt sed se hoīes eē me muerūt si suā p̄tate
dei cultū marie dilatandū maiestati eius simula faciūt. Si deū
timent diligūt colūt si plus amat illud regnū ubi nō timent hīe
confortes. Si tardius vindicant facile ignoscūt. Si eandē vindicam
pro nātate regende tuendq; rei publice nō pro saginadiō iūmiciāz
odis erercent. Si eandē vema; nō ad impunitatē
iniquitatis s; spe correctōis indulgent. si qd aspe co-
guntur plerūq; decemē mē leuitate et bñficioz lar-
gitate conpessant. Si luxuria ē eis tanto castigacioz
quāto poss; ēe liberior. Si malūt cupiditatibus paui
qui quibzlibet gentibz impare. Et si hec oīa faciūt nō
p̄ ardore in amī glē sed p̄ caritatē felicitatis etne. Si p̄sūm p̄tate
humilitatis et miserationis sacrificiū et orōis deo suo vero ymolare nō
negligūt. Tales xpianos impatores dicim⁹ eē felices interū spe postea
re ipa futuros. Cū id qd expectam⁹ adueperit. Nam bonis deus ne
hoīes qui enī credunt p̄ etiam vitam colendū. has sublimitates et
regna trena existimarent posse neminē cōsequi nisi demonibz supplicet
q̄ hī spūs in talibus multū valeret. Constantini impatore De impetio
nō supplicante demonibz sed ipm vni colente tantis tēis constantini
impleuit munibz quāta optare nullus auderet. Cū etiam angustis et
cōdere ciuitates romano impio socia velut ipm rōmē si felicitate
haz sed sine aliquo demoni templo simulachroq; cōcessit. diu ems
impant vniūz orbem romanū vñ angustis tenuit et
defendit mānistrandis et gerendis bellis victoriosissim⁹ fuit in tū
mē oppmendis p oīa p̄speratus ē. Grandem⁹ egtudine et senectute
defunctus ē filios impantes reliquit. Sed rursus ne impator quisq;
iō rānis eē ut felicitatē constantini meretur cū; p̄ etiaz vitis q̄sq;

Qz unferi ydola
tre grās deo nō
nō agebant q̄ ipē
ex sua mīa rōm a
barbaris natiōibz
defendebat q̄ nullo
peperissent si vic
roria habu
issent

De prof-
peritatibus quas
constantino impatore
xpiano deus contulit.

Qz vā religio xū
nozz iō quosdā im-
patores felices nō
asserit q̄ dñ p̄spē
vinit cū et culto-
res demonū id idē
alū meruerūt et
p̄c vinit tūcos
diligūt co-
lunt

De impatoribz xū
m⁹ quibz sede
beant hīe ad
dñi ad se et
ad p̄m.

De impetio
constantini
angustis et
felicitate
ems

ēē d
tyrū
mag
ille
quod
are
est
et fi
A
cū
fem
pili
goc
di a
ator
ē d
m m
sacē
stir
cer
atte
pab
fma
aug
rifi
gr
erto
odof
soli
enā
clam
bus
com
dra
nel
stir
tibu
mū
im
leat
xū
rit
pen
la
qu
ta
m
gib
val
brin
ent
m d
mū

et deat xianis Iohannam multo citius q̄ Iulianū abstulit. Gracianū ferro
tyrannico p̄misit ^{interit} longe quidē m̄tus quaz. Cū p̄ vitā etiam
magnū pompeyū colente velut Romanos deos Naz. quilibz deat eē xp̄ia
ille v̄ndictā acathone nō potuit quē am̄ly belli. nūc nō ut felicitā
quodam nō hēdē relinqueret. Iste autē q̄m̄s p̄e. tē sēlū acq̄rat deus
aie solacia tūha nō requirunt. Theodosius v̄ndicta. Iohannam ciāne q̄
est quē regni participem fecerat cū puulū h̄ret. Iulianū apostatū abs
et frēm am̄dior fide societatis quā nūm̄e ptātis. tulit Gracianū oandi
et De fide et pietate theodosij augusti. p̄misit Ite depomp
ille nō solū vīno semavit q̄ debe. xrv. cyo magno catho
bat fidem/verū eē post eū mortē pulsū ab. ne theodosio et
eū interfectore mario valentinianū eū parvulū. valentinia

Quē ille nō solū vīno semavit q̄ debe. xrv. bat fidem/verū eē post eū mortē pulsū ab
eū interfectore mario valentinianū eū parvulū
frēm m̄sū partem Imperij tamq̄ xianis excepit p̄
pullū pat̄io custodit affat/quē destituit om̄bus opibus nullo ne
gocio possz auferre si lacus reguandi cupiditate magis q̄ benefaciē
di caritate flagaret. Vnde eū poens suata eius Imp. Impator theodo
atorū dignitate susceptū Ipe h̄m̄itate et gr̄i cōsolati. sine ad iohēm
ē. Demde cū maximū tubilem faceret ille successus hic. serm̄ dei m̄
m̄ angustis curarū suaz nō ē lapsus ad curiositates. sit m̄hemo ut
saclegas atqz illicitas. Et ad iohēm m̄gypti h̄mo cō. pro eo dñi
stituit quē dei sūm̄ p̄phetandi spū p̄ditū h̄ma crebres. consule
cente dederat nūc atqz abeo m̄icū victorie cūssimū. ter
acceptit mor tyrām maximū extinctor valentinianū puez Imperij sui
p̄tibus. Vñ f̄gatus fuit cōm̄cordissimā veneratione restituit eoz.
sine p̄sidiis sine quo alio pacto ul cūm̄ prime extincto. alū gr̄am
eugenū qui i illius Imperij locū nō l̄ime fuit surrogatus. accepto
ritus p̄betico r̄uso fide etus op̄ssit. Cū an̄ robustissimū exatū m̄
gr̄ ozando qm̄ ferendo pugnant. Milites nobis qui aderāt retulerunt
extorta sibi eē dem̄m̄ba quecuqz iaculabatur cū acce. Theodosius Impator
odosy p̄tibus m̄adulanos hehemēs ventus nec et nō. obtinuit victoriā
solū quecuqz m̄ eos iaculabatur cōtatissime rapet vez. cū gr̄am euge
eā ipoz tela m̄ eoz corpa retorq̄ret. Vnde et poeta. nū et alioz n̄i
claudianus q̄m̄s xp̄i noie alienus m̄ eius tū laudi. nor p̄aba iohis
bus dixit. Om̄m̄ dilecte deo cū militat ether et. h̄m̄te q̄ m̄laculo
cōm̄rati veniūt ad classica venti. Victor autē sic credi. se factū ē ut res
deat et p̄dirat ioms symlachia que adūsus eū fuerat. tū claudianū
nescio quibz utibz velut cōsecrata et i alipibz con. et de iom̄
stituta deposuit eozqz fulm̄ia q̄ aurea fuissent iocm̄. simlach
tibus q̄ illa leticia p̄mittebat. cursoribz et se ab eis ful. ro
m̄iam velle dicentibz hylant benignēqz donant su. Quia benignus
p̄m̄corz suor filioz quos nō ip̄m̄s missus s̄ belli abstu. fuit i ip̄o theodosio
leat m̄petus et nōdū xianos ad eccliam cōfugietes. adiunctoz qz nō p̄
xianos hac occasione fieri voluit et xiana caritate dile. seq̄bat victor sicut
xit. Nec p̄uant rebus sed auit honoribus. In nem. i bellis am̄ly fec
nem post victoriā p̄uitas inimicas vale p̄misit. Fel. cyma. Alaricus s̄lla
la am̄ha nō sicut cyma et m̄arm̄s i s̄lla et alij tales. et alij et q̄ntū sub
qui nec fuita fuisse voluerūt s̄ magis doluit ex. uenit ecclie laborā
ta q̄ anq̄ nocē voluit t̄m̄ata. Iur̄ hec oīa ex ip̄o iūcio. cō valentē h̄etici
m̄perij sui nō quēuit iustissimū et m̄icordissimū le. fanentem ar
gibus adūsus m̄pios laborant ecclie subueniē quā. riam
valens h̄etici fanens am̄m̄s vehemēt affluerāt. Cū ecclie se m̄
brū eē magis q̄ i cū regnare gaudebat. Symlachia genai ubi qz
entendi p̄cepit satis i telligenz ne t̄ena m̄m̄a m̄ demomoz sed
m̄ dei veni eē posita potestate. m̄d aut fuit eius religiosa h̄m̄itate
m̄abili? qm̄ m̄ thesalonicensū gr̄amissimū scelus cū iā epis m̄te

Cū p̄ vitā etiam
quilibz deat eē xp̄ia
nūc nō ut felicitā
tē sēlū acq̄rat deus
Iohannam ciāne q̄
Iulianū apostatū abs
tulit Gracianū oandi
p̄misit Ite depomp
cyo magno catho
ne theodosio et
valentinia

no
Impator theodo
sine ad iohēm
serm̄ dei m̄
sit m̄hemo ut
pro eo dñi
consule
ter

Impator theodo
sine ad iohēm
serm̄ dei m̄
sit m̄hemo ut
pro eo dñi
consule
ter

se factū ē ut res
tū claudianū
et de iom̄
simlach
ro

Quia benignus
fuit i ip̄o theodosio
adiunctoz qz nō p̄
seq̄bat victor sicut
i bellis am̄ly fec
cyma. Alaricus s̄lla
et alij et q̄ntū sub
uenit ecclie laborā
cō valentē h̄etici
fanentem ar
riam

Cū ecclie se m̄
brū eē magis q̄ i cū
regnare gaudebat
Symlachia genai ubi qz
entendi p̄cepit satis
i telligenz ne t̄ena
m̄m̄a m̄ demomoz sed
m̄ dei veni eē posita
potestate. m̄d aut
fuit eius religiosa
h̄m̄itate

Om̄m̄ dilecte dei
cui fudit ab astris
curus armatū h̄c
m̄s tibi militat et h̄

dentibus p[ro]miserat indulgentiā tumultu quorundam qui cohebant v[er]dicā
cōpulsus et eccl[esi]a cohercitur disciplina sic egit p[ri]m[us] ut imperatoriā celsi
tudine p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o omnis magis flet v[er]dicā quā p[ro]p[ri]o timet
prata hec ille fecit et si qua filia cū cōmēdare longū est
bona opa tunc cristo t[em]p[or]ali vapore an[im]e libet a[li]m[en]tis et sub
limitatib[us] hūane quor[um] op[er]um m[er]itis ē etia felicitas cū d[omi]n[us]
tor deus solus veraat[ur] p[er] se. Ceterū v[er]o vite h[uius] ul[tra] fastidia
ul[tra] subsidia sicut ip[su]m m[un]dū lucem a[nt]eas[us] et aquas
fructus ip[su]m q[ue] h[uius] h[uius] arā[m] corp[or]is m[en]te vita bonis malis
q[ue] largitur. In quib[us] ē et q[ue] libet imp[er]ij magnitudo quam
p[er] ip[su]m gub[er]natione dispensat. Proinde iam illis etiā v[er]dicā ē v[er]dicā
qui manifestissimis documentis quib[us] o[mn]i d[icit] q[uo]d ad ista t[em]p[or]alia que soli
stulti h[uius] cōcupiscit m[en]te deor[um] fallos[us] m[en]tis p[ro]p[ri]o cōsueti atq[ue] cō
m[en]ti conant[ur] asserere nō p[er] vite p[ri]m[us] v[er]dicā s[ed] p[er] eā q[ue] post mortē fu
tura ē colendos deos. Nam istis qui p[er] amicitias m[un]di h[uius] nolunt p[er]ana
colē et nō p[er]mitti p[ro]p[ri]o lib[er]is sensib[us] quo cōq[ui]runt h[uius] quāq[ue] lib[er]is
satis arbitrio ē ē r[ati]o. Quor[um] tres p[ri]ores cū d[omi]n[us] ē
et i[m]ultor[um] m[en]tis ē cōp[er]issent andm[en] quosdā nescio quā
adus[us] eos r[ati]o[n]e s[er]vendo p[ro]p[ri]o. Deinde ad me perla
tū ē q[uo]d iam s[er]p[er]unt s[ed] t[em]p[or]e querat que sine p[ro]p[ri]o possint
edere. Quos admones nō optent q[uo]d eis non expedit fa
cile ē enī an[im]e v[er]dicā q[ue] tace nolunt. Aut q[uo]d
ē loquacis v[er]dicā q[ue] nō iō p[er]t q[uo]d vitas q[ue] si nolunt s[ed]
tace ē plus p[er]t clamare quā vitas s[ed] cōsident o[mn]ia d[omi]n[us]
genter et si forte sine studio p[ro]p[ri]o indicantes talia ē
persperrunt que p[ro]p[ri]o exagitat[ur] q[ue] cōnelli possent g[er]ulitute impudē
tissima et q[ue] satyrica ul[tra] m[en]tis lenitate cohibeant l[ib]as m[en]tis et p[ro]p[ri]o
ap[er]udentib[us] emēdan[us] q[ue] laudat ab imprudentib[us] eligit. Nam si nō
adlibitatem i[st]a vera dicendi s[ed] ad licentia maledicendi t[em]p[or]e expectat. Ab
sit ut eis euemat q[uo]d ait t[em]p[or]e de quodā qui peccandi licentia felix ap
pellabatur. Omnes cū peccare licebat v[er]dicā q[ue] q[ue] ē qui maledicendi
licentia felicem se putat multo est felicior si hoc illi
o[mn]i nō liceat cū possit de posita m[en]tis uactantia ē
isto t[em]p[or]e tamq[uam] studio cōsiliendi quiddā voluit cōn[tra] d[icit]
et q[ue]nt[ur] possit ab eis cōsiliat amica disputacōe honest
te graunter libere quod oportet audire. **Explicit liber 2[us]**

De his qui dicunt deos a se nō habere. In ap[er]it h[uius] lib[er]i s[er]ti de am[er] de
p[ri]m[us] p[ri]m[us] vite col[er] s[ed] p[er] eterna. Quid varronē de d[omi]n[us]
genam sensisse credendū sit quor[um] talia et genera et sic d[omi]n[us] ut
renenat[ur] cū eis ager si de illis q[uo]d reticet. Que sit partit[ur] varronis
libroz suoz quos de antiquitatib[us] rez hūanaz d[omi]n[us] q[ue] cōp[er]uit. Q[ue]
ex disputacōe varronis ap[er]it cultores deor[um] antiquoz rez hūane q[ue] d[omi]n[us] m[en]
Detribus g[er]ib[us] theologie s[er]m[en] varronē. i. vno fabuloso s[er]do naturali
teraoq[ue] amli. **De theologia m[en]ta. i. fabulosa et de amli cōn[tra] varronem**
vi de fabulose et amli theologie s[er]m[en] atq[ue] concordia vii De m[en]t[ur]acōib[us] p[ro]p[ri]o
rōm[us] quas doctores pagāni p[ro]p[ri]o s[er]m[en] cōn[tra] o[mn]i d[icit] p[ro]p[ri]o. De offi[er]is h[uius] loz
deor[um] ix De lib[er]tate seneca q[ue] v[er]dicā cūle[er] theologiaz i[st]a p[ro]p[ri]o q[ue]
varro fabulosam x. Quid de m[en]tis seneca s[er]m[en]it. xi. De gentiliū deor[um]
v[er]dicā de tecta neq[ue]at dubitā etia eos vita nem[us] posse p[ro]p[ri]o qui nō
ip[su]m admet t[em]p[or]alem. **In ap[er]it lib[er]i s[er]ti Aurelii augusti de am**

Vnde sup[er]iorib[us] h[uius] de h[uius] q[ue] d[icit] deos a se nō
bris satis in p[ri]m[us] p[ri]m[us] vite col[er] s[ed] p[er] eterna. i.
adus[us] eos videor disputasse qui multos deos et fallos quos
ē m[en]tis h[uius] ul[tra] m[un]doz sp[irit]us et p[ro]p[ri]o demona
ul[tra] ē creaturas nō creatorē vitas rana cōm[en]t p[er] vite h[uius]

De theodoli in
paratoris pub
lici p[ri]m[us] p[er]
cōm[en]to in
thessalo
m[en]ti

Confutacō b[er]t[ur] ang[us]
cōn[tra] dolosos qui
dicunt se d[omi]n[us]
non s[er]uire p[ro]
utilitate p[ri]m[us]
s[ed] que po
st morte
futura
est

mortu
vni v
ul p[ro]
posse
In p[ro]
p[ro]p[ri]o
Ar v
ma v
pendi
m[en] p[ro]
m[en]t[ur]
religi
m[en]t[ur]
bus
tas v
atq[ue] i
ammi

De ist
ligio
exor
m[en]t[ur]
m[en]t[ur]
r[ati]
m[en]t[ur]
g[er]ul
et sa
si nō
do tr
q[uo]d u
corp[or]is
cōp[er]it
cōn[tra]
dia
rez
v[er]o p[ro]
cūle
pete
pete
m[en]
nos
date
ille
dem
nos
t[em]p[or]is
speci
si qu
sing
tute
et q[ue]
m[en]
nes

mortalis rez qz tenaz utilitate eo ritu ac seruitute qua grece latra dr et
vni vō deo debeat venerandos et colendos putat Et nūne quidē stulticie
ul' pūicie ut istos quqz nec ullos alios qūtiūqz nūmeri libroz satis esse
posse quis nesciat qū ea putat glā vānitatis nullis cede mībz vitatis
Inpūcie utiqz eius cui viciū tam hūane dūqz nāz et cōi omēz curantur ^{inimice}
industrialz nō malo media si egroti insānabilis morbus inuictus est
Dr vō qm ea q legūt ul' sine ulla ul' nō magna ac m
ma reteris erroris abstinacōe intellectā et sūdeata per
pendūt. facilius nos istos nūo tūmatorz quqz volumi
mī plusqz qōms ipmz nūtiat postulatābāt satis fecisse q
nūms cōteruisse iudicabūt Totūqz iūdia quā rime
religionē de hūis vite claudibz tenaz qz pūricione ac
mūtacōe rez impenti facē conant non solū dissilūm
bus. s; cōi suā cōsūāz eē fūuentibz doctis quoz impie
tas velana possedit omīo eē manē recte cogitacōis
atqz rōms pleniqz lenissime temētatis et pūciolissime
ammositatis dubitare nō potuerūt Quid varione de dīs genan sen

Quid angustius
disputant in quibz
libris precedentibus
cōi flos deos et
eorz cultores ut
veniat ad ser
uitute dei v
q grece
latra dr

Dum ergo qm de inceps ut fuisse credendū sit quoz talia et quā
pūmissus cōdo expedit et laqua detat ut renouans ai eis
ecā hū. refellendi sūt qm nō agēt si de illis omīo reticet. 11.
p istā vitā si p illā que post mortē futura ē dūgenan quoz rāna re
ligio de stant colendos eē confedūt plag auidico oraculo sa psalmi sūmē
exordū disputacōis mee. Hūis anū ē dūis spes ipmz et nō resperit
mūantates et insānas flās mēdaces Verūtamē mōibz vānitatibz mla
mīsqz mēdiacibus longe tollerabilis phī audiendi sūt quibz displicie
rūt mīste opioner erroresqz pūloz qm pūi cōstituerūt simulacra nūmba
multaqz delūis quoz deos in mortales vocant flā atqz mīdi Quid de vō deo
gūa sine fuerūt sine facta crediderūt et credita eoz aīan de flīs phīs
et sagorū qz ritibus nūscierūt Cū hūis g' homībus qm i et de flīs dīs
si nō libē p dīcādo saltē ut aīqz in disputacōibz iūstam et quid appē mīssūdo
do talia se improbare testati sūt nō usqz adeo in cōueniēt tendū sit
qō ista rītatur Vtrū nō vni dūi qm fecit omēz spūalem ab illis
corpalemqz creaturā p vitā que post mortē futura ē coli oporteat
sed multos deos quos ab illo vno factos et sublimiter collatos quida
eorūde phoz cetis excellētiōres nobiliōresqz sēserūt Ceterz qm ferat
dia atqz cōtendi deos illos quoz in qūto libro quosdam cōmēōiam quibz
rez erigūz singlis singla dīstbūit offīa vitā etnā anqz pūtare Au
vō pūissimū illi et acutissimū vni qm se pro magno bñficio cōscripta do
ausse glānt ut scietur quare anqz deoz supplicandū eēt quid a quoqz eēt
petendū ne absurditate turpissimā qualis iocularit in mīmo fieri solet
petetur a libero aqua Inpūis vniū auctores erūt aīpūā homī dīs in
mortalibus supplicandū ut cū aīpūis petierit vniū eīqz rīderūt
nos aquā hēm h' alibero pete possit recte dicē si vniū nō hētis saltē
date mīdi vitā etnā Quid hac absurditate monstruosius Nonne
ille cathmanter solent em eē ad rīsus faciles si nō affectent fallē ut
demonēs supplicā rīderūt O hō putas ne mptate rīsis quā falli dū
nos hēz vitā quoz audis nō hēz ul' viter impuden demoniaci possent
tissime igit stulticiā ē vitā etnā atalibz dīs petē ul' dicē qm eis sup
sperare qui vite hūi eripnosissime atqz breuissime et plicat p vitā etē
si qua ad eā pūnent amīculandā atqz fulcandā ita na qm pūdar rez
singlas pūculas tuas asserūt Vt si qd subalterū in potestate
tutela de pūate ē petat ab alto tam sit i cōueniēt nō habe
et absurdū ut iūmice scurrilitati videat eē simili ne
mī qd cū sit abscentibus vniū digne rident in theatro Cū vō a
nescientibus stultis dignū mīdentur i mūdo cū g' deo ul' de p qd

supplicatur quā ad illos deos attinet ^{quos} instituerūt civitates ador-
tis sollempniter inuentū mōneq; mandatū ē Quid alibet vbi grā Quid
alymphis. quid avlcano ac sic acetis quos pti cōmeorant in q̄to libro
pti preteremidoz putam. porro si acere vinū alibet *Si acere vinū a*
panez. avlcano aqua alymphis igne pete error est *libet panē avlca*
Q̄to maioris dehameti ēē intelligi d; si anq; istoz *no aquā alymphis*
p vita supplicet etna Q̄nā obrem si cū de regno ter- *igne pete error ē*
reno quērem? quoy nā illud deoy ul deas homib; cre- *multo maioris de*
dendū ēē posse cōferre disculsiy omib; longe alienū *hameto ē ipos*
vitae monstratū ē aqnoq; istoz multoz numinū atz *crede dare po*
falsoz saltem regna frena existimare cōstitū nōne msa *se vitā*
missime impietatis ē si etna vita que frena omib; regnis
sine ulla dubitacōe ul compacōe pferenda ē ab istoz quoq; dari aq;
posse credat? Neq; em pta. dy tales ul frena regni dare nō posse vñ
sūt quia illi magni et celsi sūt h quidem parvū et abiectū q nō digna
centur in tanta sublimitate curare Sz q̄cūlibet cōsideracōe fragili-
tatis huāne caducos apices frena regni mto qm̄q; cōtempnat illi
dy tales apparuerūt ut indignissim videntur quib; danda atq; serua-
da debent ul ista cōmitti Ac phoc sic impiora p̄rimo duobus libris
p tractata docuerūt nullus deus ex illa turba ul q̄ *Si nullus falsoz*
p̄ter plebe deoy vdonens ē regni mortalia mortali *deoy mortalia reg*
bus dare q̄to min⁹ p̄t i mortales erimortalibus fa- *na mortalia dare*
cere huc accedit q; si iam cū illis agim⁹ qm nō p̄r *potit i mortales m*
istaz sz p vitam futura ē existimant colendos deos *tomū ex morta*
iam nec p illa saltem q deoy talū p̄tati tamq; dy *libus non po*
participa nō ratione veritatis sed vanitatis opione *test fa*
tribnūtū oīo colendi sūt Erant credūt hy qm cultū *tere*
eoy vite hmo mortaliy utilitatib; nātū ēē cōtendūt Cū quoz iam *Con quoz iam*
q̄q; pcedentib; volumib; satis q̄tū potū disputam Q̄ne cū ita *Que cū ita*
sūt si eoy qm colent deam vñētū etas ipā floret insignis Cū *Con*
teptores aut emē ul mtra annos cōcubent vñētū ul mē tamq;
semli corpe frigescent si malis cultoz suor speciosius et festin⁹ for-
tuna barbata vestiret aquib; aut sp̄net glabros aut male barbatoz
videm⁹ etiā sic rectissime dicem⁹ hūcūq; istaz de *Si videtur q deūne*
as singulas posse ēē suis officiis quodamō hūitatz *tus cultos suos mbet*
ac phoc nec vñētū oportē peti vitā etnā q *uñenes pmanē et for*
nō daret barbā n̄ afortūā barbata boi aliqd postū *tuna barbata malasē*
vitā ēē spandū cū mltis p̄tū nulla ēē illi eandē *colenū vñētū et*
salte etatez qua barba m̄duntur ipā p̄taret Nunc *sp̄netes se glabros*
vō cū eaz cultus n̄lta ipā q putat eis subdita sit *ant male barbatoz si*
nātū et quia mlti colentes vñētū deam m̄ne *ceret aliqd aliud*
i illa etate vñētū et mlti nō am colentes gau- *male facere*
dent robore vñētū Itemq; mlti fortune barbate *ac di pos*
supplices ad nullā ul deformē barbā pueniē potue- *set*
rūt et siq̄le cū probatū impetranda vñētū a barbatoz eius cōcepto *a barbatoz eius cōcepto*
bus vñētū ita ne desipit cor hūmū ut quoz deoy cultū p ista p̄ *p esse phibentur*
paka et ato p̄teritūa m̄mā quib; singulis singuli *De l larco var*
m̄ne ludibrosūq; cognoscat p vitā etnā credat ēē fructuosū hūc *rone et de eoy*
dare illos posse nec hy dicē ausi sūt qm eis ut abm *smā et deli*
sipientib; p̄lis collētent ista opa paka qm m̄mā *bry mach*
multoz putant ne qm̄q; eoy sedet oasus m̄mā *adema*
dimisi tribuerūt Q̄m̄s m̄mā uarrone curiosus *as*
ista q̄sūt Q̄m̄s vñētū doct⁹ q̄ cōsiderant attē *doctna tū atq; sen*
ans qm̄s distinxit acutis Q̄m̄s diligens ple-
nūq; cōsēpit Q̄m̄s tam et simin⁹ ē suavis eloquiū

tolerent

tenere ita refertur ē ut i omni erudicōe quā uos scīrem illi aut libalem
 vocant studiū rezz tū iste doceat quā studiosus uos ex cetero delectat
 demq. et ipse hūc tale testimoniū phibet ut milibz achademias q dicit
 eam q nubi usat disputacōm se hūisse cū marco varrone homīe auquidomī
 facile acutissimo et sine ulla dubitacōe doctissimo Non aut eloquentissio
 ul facidissimo quō reuera m hac facultate mltū impar ē. s. omī m qd
 facile acutissimo et eis libz a. achademias ubi cūta dubitanda esse cō
 tendit. addidit sine ulla dubitacōe doctissio pfecto de hac re sic erat
 ctus ut auferret dubitacōm quā solz i omibz adhibe tamq de hoc vno
 eē pēchademicoz dubitacōe disputacōe disputatur se achademias hū
 ille oblitus In pmo aut libro cū emdem uarronis hē
 teraria opa p dicitur Nos inquit i nra vbe pegnaty
 errantesq tamq hospites tū lib q i domū duxerūt Vt
 possim aliqū qm et ubi eē agnosce tū etate prie
 tu de sepacione tpm tu sacroz iura tu sacerdotū tu dom
 estia tu publicam disciplinā tu sedm regionū locoz
 tu omī dnuaz hūanaz qz rezz noīa gūa officia cūe
 apmisti Iste igit tū m signis excellentissime pīae et
 q de illo eā terentianū elegantissimo vīculo breuit aut vir doctissimū
 vnde aīqz varro qm tū m lta legit ut aliquid ei scē vacasse mrem tū
 mltā scpsit q mltā vir quēq lege posse credam Iste m q vir tant m
 gemo tantisqz doctia si rezz ul dnuaz de quibz scribit oppuguator eēt atz
 de structor easqz nō ad religionē s. ad supsticōm dicet pīne Nescio utru
 tū mltā meis ridenda cōtēpnanda detestanda consēbet cū vō deoz eos
 dem ita coluerit colendosqz censuerit ut m eo ipō ope hūaz suaz dicat se
 timē ne pereant nō m mltū hostili s. cūm negligēcia
 de qua illos velut ruma liberare se dicit et i meōna bono
 rū p emsinoz libz recondi atqz sernai utiliore aīa q
 metellus de incendio sacri vestalia et eneas de troiano
 exadio penates liberasse p dicitur et tū ea legenda scīz
 pro dicit q sapientibz et insipientibz mēto abicienda et
 vestati religionis i mltissima indicet Quid ex istis re
 debem n hōiez acīmū atqz pīssimū nō tū scō spū libez
 oppssuz fuisse sue ciuitatē consuetudine ac legibz et tū aīa
 quibus mouebatur subspē cōmendande religionis tacere noluisse Que
 sit pīcio libroz suoz quos de antiquitatibz rezz hūanaz dnuazqz

Cicero admirari var
 rone laudando cū
 milibz eius omē
 disciplinā cōtine
 tes et de lande
 quā fecit te
 reuāmus
 eīdē

Qz metellus
 sacra vestalia
 de incendio li
 beāsse dr et
 eneas de troi
 ano bello li
 beāsse p
 dicit

Quadraginta et vni libz scpsit antiquitā composuit m
 hūanis xxy. dūis xxy. tūit istaz scptus mea
 partiaone fouem ut hūanaz libz senos
 quatuor daret pībz Intendit em qui agunt ubi agunt
 qū agunt quid agant In sex itaqz pīs de homibz scpsit
 In sedis sex de locis sex tīos de tībz sex qītos eosdem
 q postremos de rebus absolutis Qū aut sem viginti
 et quatuor sunt sed vni singulare qui cōter pīs de omibz
 loquēt m capite posuit In dūis et eīdem rebus eīdē ab
 illo dūisiois forma sernata ē qūa attinet ad ea q dīz exhibenda sunt
 exhibentur em ab homibz m locis et tībz sacra hūc quatuor que dūi
 libz cōplexus ē rezz Nam tres pōres de homibz scpsit sequētes
 de locis tēciōs de tībz quatuor de sacris Eā hūc qui exhibent n exhibeat quid
 exhibeat subtilissima distinctōe cōmendans eīz quia oportebat dīce
 et maxie id expectabatur quibz exhibent de ipis quoqz dīz tres cōsē
 sit extremos ut quinquies tēz quideā fieret Eīz aut omē ut dīz
 sed eam qz et istoz exordīū vni singulare qui pīs de omibz loquēt
 apposit quo absoluto cōsequentes ex illa quāq pīta dīstibucione tres

Varro aut
 quātātē de rebz
 hūanis atqz di
 uinis libz

quoz tēta
 rebus hūanis
 dūis xxy. cō
 secant

pcedentes que ad homines ptinent ita subduntur ut p
 mus sit de pontificibus. Sedus de angustibus. Tercia
 de quidam vris sacrorum. Sedus de angustibus. Tercia
 tes ita ut in vno eorum de satellis alto de sacris edi
 bus dicitur. Tercio de locis religiosi. Tercio porro qui
 istos secutur et ad tpa ptinet. i. ad dies festos ut vnu
 eorum facit de ferno alter deludis arcibus de sce
 mas tercium qutorum tunc ad sacra ptinentiam vni de
 dit cōsecrationes alii sacra pnatia vltimo publica
 hanc vō pompā obsequiorum mtribus qui restant dū
 ipi secutur extremi quibz iste vniuersus cultus nu
 pensus ē. In primo dū cōmisco mēti mtho cūctorum
 Nomissuno dū pcpm atq; selecti. In hac tota serie
 pulcherrime ac subtilissime distribucōis vitā etiā
 frustra quei et spari impudentissime ul' optari ex hys
 q demceps dicenda sunt cuius bonū qui corde obstinato sibi nō sūt
 inimicus facillime apparet ul' bonū em s' ista instituta ul' demonū
 Non quales vocant illi demones bonos sed ut loquar apertius i mūdōz
 spūm et sine cōtrouersia malignoz q noras opides quibz aīa hūana
 magis magis q; vaneſcat et i cōmutabili etne q;
 veitūti captari atq; inherere nō possit immundicia
 mabili et occulte niserūt cogitationibz impiorū et a
 pte aliqui niserūt sensibz et qua pūt fallaci attes
 tatione cōfirmat. Iste ipē varro pterea sepius de rebz
 hūanis de dñis aut postea sepius testatur q; pūe co
 stiterunt ciuitates deinde ab eis hec instituta sūt. Vē
 aut religio nō aīena aliqua ciuitate instituta ē sed
 plāne celestē ipā instituit ciuitatē eā vō inspirat
 et docet verus deus dator vite etne vōz cultorū suis
 Qz ex disputacōe varronis apud cultores deoz anti
 quos cōfiteus iō se pūe de rebz quiores res hūane
 hūanis sepius postea de dñis q; di. quaz dñie. m.
 unne iste ab hominibus institute sūt. hec rō est q; aut pōr est
 inquit pictor quā tabula picta. pōr faber quā edificā. Ita pōres
 sūt ciuitates quā ea que acuitatibus instituta sūt. Dicit aut pūe
 se sepius fuisse de dñis postea de hominibus. Si de omī nā deoz scribet
 q; hic de aliqua scribit et nō de omī. Aut vō eā aliqua h nō oī deoz
 natura nō pōr deat eē qm homī. quid q; i illis tribus nominis libris de
 os etoz et mctoz et selectos diligētē explicans nullā deoz naturā pē
 mittere videtur. Quid gē ē q; aut si deoi nā deoz et homī scribēm? pūe
 dñia absoluisse q; hūana attigisse? Aut em de omī natura deoz
 scribit aut de aliqua aut oīo de nulla. Si de omī
 pponēda ē utiq; rebz hūanis. Si de aliqua aut nō
 eā ipā res pcedat hūanas. An indigna ē pferri
 eā vniūse nature homī pē aliqua deoz. Qz si i
 nultū ē ut aliqua pē dñia pponat vniūse rebz
 hūanis saltē digna ul' ē romāna. Pēz quippe hu
 manaz libroz nō qūti ad orbem tiaz s; qūti ad
 solam romā ptinet sepius. Qnos tū rez dñiaz
 libroz seduxit scēbendi ordine mto ptulisse sic pic
 toze tabule piete. sic fabriū edificāo. Apertissime
 cōfiteus q; eā iste res dñie sic pictura sic sta
 tura ab hominibus institute sūt. Testat ut de nulla deoz natura sepius in
 telligit. Neq; hoc aperte noluisse s; itelligētibz reliquisse. Vbi dī nō
 oīs usitate quidē intelligi aliq; s; pē intelligi et nulla quā que nulla est

De libris varronis qui
 ad bores ptinet videlz
 de pontificibus angust
 bus de vris sacrorum
 delibris ad loca ptine
 tes de satellis sacris
 edibz de locis religiosi
 delibris ad tpa ptine
 tes ad dies festos ad
 feras ad ludos circenses
 ad scemcor et de
 alijs ad dies
 vltis pti
 netes

quam durum et
 De falsa optōne q;
 hent bores de demo
 nibz quos ipi bo
 nos noiant q; reuē
 sūt maligni spūs
 et i mūdi et de ce
 lesti ciuitate de a
 lia septima var
 ronis de dñis
 et homi
 nibz

Varronis igitur cōfiteus iō se pūe de rebz quiores res hūane
 hūanis sepius postea de dñis q; di. quaz dñie. m.
 unne iste ab hominibus institute sūt. hec rō est q; aut pōr est
 inquit pictor quā tabula picta. pōr faber quā edificā. Ita pōres
 sūt ciuitates quā ea que acuitatibus instituta sūt. Dicit aut pūe
 se sepius fuisse de dñis postea de hominibus. Si de omī nā deoz scribet
 q; hic de aliqua scribit et nō de omī. Aut vō eā aliqua h nō oī deoz
 natura nō pōr deat eē qm homī. quid q; i illis tribus nominis libris de
 os etoz et mctoz et selectos diligētē explicans nullā deoz naturā pē
 mittere videtur. Quid gē ē q; aut si deoi nā deoz et homī scribēm? pūe
 dñia absoluisse q; hūana attigisse? Aut em de omī natura deoz
 scribit aut de aliqua aut oīo de nulla. Si de omī
 pponēda ē utiq; rebz hūanis. Si de aliqua aut nō
 eā ipā res pcedat hūanas. An indigna ē pferri
 eā vniūse nature homī pē aliqua deoz. Qz si i
 nultū ē ut aliqua pē dñia pponat vniūse rebz
 hūanis saltē digna ul' ē romāna. Pēz quippe hu
 manaz libroz nō qūti ad orbem tiaz s; qūti ad
 solam romā ptinet sepius. Qnos tū rez dñiaz
 libroz seduxit scēbendi ordine mto ptulisse sic pic
 toze tabule piete. sic fabriū edificāo. Apertissime
 cōfiteus q; eā iste res dñie sic pictura sic sta
 tura ab hominibus institute sūt. Testat ut de nulla deoz natura sepius in
 telligit. Neq; hoc aperte noluisse s; itelligētibz reliquisse. Vbi dī nō
 oīs usitate quidē intelligi aliq; s; pē intelligi et nulla quā que nulla est

Qz varro rez hūanaz
 libroz ad orbē tiaz n
 sepius s; qūti ad solā
 romā q; ciuitates pūe
 cōstruit qm ibi statu
 ta statuāt et quid in
 telligendi ē studentibz
 de naturā deoz reliquit
 et expressum
 preter
 misit

nec aliqua nec ois ē Nam ut iste dicit si omne eet nā deoz de qua
scribet scribendi ordine rebz hūanis pponēda eet ut aut et ipō ta
cente veritas clamat pponēda eet certe rebz romanis . et si non
ois sed saltem aliqua eet Recte aut postpōit . g^o nulla ē nō itaqz
rebus dūis anteferre voluit res hūanas . s; rebz venis voluit i
anteferre res falsas . hys emi que sēp sic de rebz hūanis secutus ē
hystoria rez gestaz . Que aut de hys quas dūias vocat quidū
opidos rez vanazz . Ex ē minuz qd voluit subtili significacōe mōs
tare nō solū scēbens de hys postēis quā de illis . Et varro rebz
eē racōm reddens cur id fecerit qd si tacuissz alit^{er} veris ante ferre
hoc fām emē ab alijs fortasse defendet . In eis vero noluit res falsas
ipā racōe quā reddidit nec alijs quid quā reliquit . Item de nā homi
pro arbitrio suspicare et satie pbiunt hoies se ppo
fuisse institutis homi nō nā homi nāe deoz . Ita se
libroz rez dūiaz nō de veritate que ptinet ad na
turaz sed de falsitate q ptinet ad errorez sēp hille cōfessus
ē qd aperans alibi posuit sic in qto libro cōmēdant ex nāe foryū
la se sēptūz fuisse si nonā ipē cōdet ciuitatē quā iam vō vetem
inueniat nō se potuisse nisi emē cōsuetudinez sequi . De tribus
generibus theologie scdm varronē . i . vno fabuloso alto nāitao

Dicit illud quale ē q tria quā theologie dic qz cumh . v
eē iust^{er} rōmē q de dīs explicat^{ur} . Eoz qz vniū m
thycon appellatū aliter phisicon . tū amle latine si vsus dūm
et genus qd . pūū posuit fabulare appellarem^{us} s; fabulo
si dicam^{us} . a fabuliz emi mūthicon dūū ē . Qm
mūthos grece fabula dī . Qu aut ut nāle dica
iaz et consuetudo locucōis admittit . Tercū emi
ipē latine nūciantē qd amle appellatur . Deinde
aut mūthicon appellant quo maxie vtiū poete
phisicon quo phī amle quo pli . pūū i quid
qd dūū m eo sunt multa cōū dignitatē et naturaz i mortaliū ficta
In hoc emi ē ut dūū alius qd femore sit alius ex guttis saginē na
tue . In hoc ut dūū figurati sunt ut adulterariū ut sermone homi . De
māz m hoc vīa dūū accēbuntur que nō mō i hoies . s; eē que i cōtēp
tissimū hoion eadē pūt . Hinc certe ubi potuit ubi autē ē ubi m
punitū putant . Quanta mēdaciūssimū fabuliz nāe deoz fiet i
iurā sine caligine ullius ambiguitatē expōit loquebat^{ur} emi nō
de nāli theologia nō de cumh s; de fabulosa quā libe ase putant eē
culpandaz . Videam^{us} quid de alia dicat . scdm gen^{us} est inquit qd
demonstrant de quo multos libroz phī reliquerūt . In quibz ē dūū qui
sūt ubi qd genus quale ē quo tpe qū sēmp nō fuerūt dūū exigu
sūt ut credit heraclitus an ex mūz ut pitagoras . an ex alto
mīs ut ait epicurus sic alia q faciliū mtra
pietres m scola q extra m foro ferre pūt aures
Nichil m hoc genere culpant qd phisicon vocat
et ad phōs ptinet . Tū q eoz mēse cōtrouērsias
cōmēdant p quos facta ē dissidenā mltitudo
sectaz remōit tū hoc genus a foro . i . applie
scolis vō et pietibus . claudit . Illud aut pūū
mēdaciūssimū atqz turpissimū acuitatibz nōz
monit . Ore hūrosas aures pplares atqz i hys eē romanas qd de
dūū m mortaliū phī disputat ferre nō pūt qd vō poete amūt
et hystonē qū agūt cōū dignitatē ac naturā i mortaliū ficta s;
Qua nō mō i homies s; eē m cōtēptissimū hoies eadē nō pūt non
solū ferūt s; eē libent^{er} audūt neqz id tū . s; dūū quoqz ipis hec place

Et varro rebz
veris ante ferre
noluit res falsas
Item de nā homi
et deoz et de
ciuitate
rōmā

Varro de tribz
genibz theologie
id est mūthico phi
sicon . i . amle ex
posicio istoz
fabuloz

De falsa deoz fm
opinionē heracliti
pitagore et epy
auri phoz de
poetis hū
omibz
et fabu
lis

et p'her eos placandos ee decernit. Dixit aliquis hec dno gra m'it'com
et p'her con. a. fabulosu; atq; naturale de d'ic'is abli' auli. de quib' m'c agie
Vnde illa et ipa d'ic'is i' amq; ipm aule videam' quali' explicet. Video
quid' cur debeat d'ic'is fabulosu. q' falsu quia turpe quia indignu est
Naturale aut a auli uelle d'ic'is. Quid e aliud qua eia ipm aule
fateri ee mendosus. Eri eni illud nale e. quid h; rephensiois ut exdu
datur. Eri aut hoc qd' aule d'ic'is nale no est quid h; m'it' ut admittat
hec nepe illa ca e quare p'ue sp'it de rebus h'umane postea de d'ic'is
qui m'it'is rebus no natura deoz sed homi instituta secutus e. Intue
amur sane et aulem theologia. Terciu genus e inquit qd' i' vrbib' q'
mes maxie sacerdot' nosse atq; n'it'are deit. Inquit e quod deos pub'
sacra ac la c'ia cole ac face queq; par sit. Adhuc q' d'ic'is. *ma varronis*
sequit' attendam'. P'ma inquit theologia maxie aco *quibus rebus in*
modata e ad theatru. Secda ad m'it'u. Tercia ad vrbem *gule theolog*
quis no videat qui palma de deo utiq; scde qua supra *re aco mo*
dixit esse phoz. Hanc eni p'tine testatur ad m'it'u. *datehi*
isti m'it' ee excellencis op'matur m'rebus. duas v' illas
theologias. p'ma et sciaz theatru sz atq; vrbis distinxit ac m'it' vide
am' eni no cotinuo qd' est vrbis p'tine posse ad m'it'u q'me vrbem ee
videam' i' m'it'o. fieri eni p't ut m'it'o scdm flas op'iones ei colat'
ut ea credantur quoz i' m'it'o ul' ex m'it'u na sit m'it'p' theatru v' ubi
e n' m'it'o. Q'me theatru instituit nisi auitas p' qd' i'stituit nisi
p' ludos scenicos. Vbi sunt ludi scenici nisi m'rebus d'ic'is. de quib' h;
libri tanta solertia co'scribuntur. De theologia m'it'ica. i. fabulosa et

O *marce* **magne** *varro cu sis ho omi de auli con varrone. v.*
acutissim' et sine ulla dubitacoe dotissim'. Sz
cu homo no deus nec spu dei ad m'it'enda et auitanda d'ic'ia
m'it'itate lib'itacoeq; subiectus cerms quidem q' sunt res d'ic'ie
ab h'umane uigis atq; mendacis dirimende sed v'ao
sissimas p'loz op'iones et co'suetudies m'it'icacoeib'us
publicis p'ris offend' quas adeoz na aberrare nel
tulu' quales i' h'm' m'it'o elem'etis h'umani animi suspi
catur infirmitas et sentis ipe cu eas usq; quaq; co
sideras et omis m'it' l'itura circ'isonat. Quid hic a
git h'umani q'me excellentissimu ingeniu qd' tibi h'umana
his m'it'plex ingens q' doctrina m'it'is angustis suffragat'
tur nales deos cole cupis aules cogere. Inuenisti alios
fabulosos inq'os lib'it'is qd' sentis euomas. Vnde et istos aules nelis
nobis ne p'fundas d'ic'is quippe fabulosos aco'modacoe ee ad theatru nales
ad m'it'uz aules ad vrbem cu m'it'us op'it d'ic'iu vrbis v' et theatru
opa sint homi nec ali' derideantur m'it'icis qua qui adorant m'it'icis
Nec alijs ludos exhibeatis q' quibus victis ymolatis. Quid lib'it' sub
tilis q' ista d'ic'is d'ic'is. Alios ee deos nales alios ab hominib' i'stiti
tos. Sz ed de m'it'icis aliud h're h'as poetaz aliud la c'dotu. Vtrazq; tu ita
ee m'it'icis amicis co'sortio falsitatis ut grate sint v'req; de m'it'icis
qb' doctrina i' m'it'ica e v'it'it'is. Sz equestrata igit' paululu' theologia quaz
nalein vocat de qua postea differendu e. placet ne tandem v'it'it' eterna
peti a sparai ad d'ic'is poetias theatricas ludicis scenicas. Absit v'it'it' v' d'
autat deus v'it'it' tam immanem sac'logamq; de m'it'icis
caz quid ab eis d'ic'is quib' hec placent et quos h' placit
cu eoz illis c'ma frequetent' v'it'it' eterna p'oscenda e. Ne
mo ut arbitri usq; ad tam p'cipu' furiosissime m'it'icet'
tis m'it'icis. Nec fabulosa igit' nec auli theologia semp'r
nam quisqua adipiscat v'it'it' illa eni de d'ic'is turpia fin
gendo seminat h' fanendo m'it'it' illa mendacia spargit

notis

*ma varronis
quibus rebus in
gule theolog
re aco mo
datehi*

*De thea tris lu
die scenicas et
de eoz origine
et de eoz v'it'it'
rome de l'is p'oe
tatu ul' sacdo
tiz gratia*

*demom
bus*

*De nali theologia
et q' v'it'it' eterna
p'oscenda no est
ad d'ic'is poetias
ludicaz the
atricas
scen
as*

simplot

h colligit illa res diuinas falsis omnibus infectat hec vō cūmū ludos
indigne rebus amplectitur illa de diis neplanda figurata hominū car
nibus psonat hec deoz ipoz festiuitatibz coſecrat facioza et flagitia
nomū illa cantat hec amat illa prodit aut fugit hec aut a'antes
tat' veris a' oblectat' et flis Ambe turpes ambeqz dāpnabiles ēz illa
que theatrica ē publicā turpitudine proſitetur illa que verba est
illius turpitudine ornat' hincine vita etna spabitur vnde ista
breuis tpaty qz polluit' An vō vitā polluit cōſortiu neplarioz homi
si se inſerat affectōmbz et aſſenſiōmbz nris et vitā
nō polluit ſocietas demonū qm colit' cūmū ſine ēz
verūqz male hec cū dicim' videri fortasse impiam
mīs hāz rez ignaro pot' ea ſola de diis talibz manes
tati indigna dūm et ridicula deſtabilia celebrai
q poetar' cantant' cūmū et ludis ſcenas atticū
Et acra vō illa q nō hyſtriones ſ; ſac'dotes agunt abomi cē de decore
purgata et aliena t' si ita eēt nūqz theatricas turpitudines meoz
honore quicqz celebrandas eē cenſeret Nunqz eas ipi dū p'apent ſibi
met exhibei ēz idē nichil pudet ad obsequi deoz talia gerē in thea
tris qz ſilia geruntur in templis dūqz cōmēdatis auctor cū cūlem
theologiam a fabuloſa et nali tēctā quādā ſim gñis diſtinguē conaret'
magis eā erutraqz tpatā i' tēlgi voluit At cū ea q ſcribūt poete in
mīs eē q ut ppli ſequi debeat' Ne aut phī plus q ut ea vlgūz ſari
tari expediat que ſic abhorrent inquit ut tam erutroqz gene ad am
les rōnes aſſūpta ſint vō pauca quare que erūt corā aīz poetis vna
cū cūmū ſcēbim' Equibz maior ſocietas debet eē
nobis cū plus q cū poetis ſon gē nulla cū poetis Et
cū alio loco dicit de generationibz deoz magis ad
poetas quā ad philiſophos fuiſſe p'p'os inſinatos Dic n
dixit quid ſi' deat tibi quid ſiat philiſophos dixit utili
tatis cū ſc'p'ſiſſe poetas dilectatoz ac phoc ea q apoetis
cōſcripta ppli ſequi nō deūt cūmū ſūt deoz que tū et de
lectant et p'p'os et deoz et delectatoz em cū ſicut dicit ſc'biūt poete nō
utilitatis ea tū ſc'biūt que dū expectant ppli exhibeat

Reuocatur ^{ad theol} amily theologie ſilindie atqz qcordia
logiam amily theologia fabuloſa theatricaſce vñ
nica indignitatis et turpitudinis plena et hec tota que mīto cil
panda et reſpuenda mīdatū pa hūz eſt q colenda 7 obſeruanda cenſet'
Non ſane pa incongrua ſic offende inſtitū et ea que ab vniūſo corpe
aliena impoſtūne illi cōnexa atqz ſuſpenſa ſit ēz oīo cōſona et tam
q emſcey corpe mebrū cōneientiffime copulata Quid em aliud oſte
dūt illa ſimilachra forme etates ſeruis habitus deoz Nūquid barbati
ionē in berbē mīamū poete hēnt pontifices nō hēnt Nūquid p'apo
mūm nō eā ſac'dotes enormia putenda fecerūt An alit' ſtat adorari
dus in locis ſacris quā p'cedit ridendū in
theatris Nūquid ſaturn' ſenex apollo ephēbus
ita p'ſone ſūt hyſtrionū ut nō ſint ſtatue delibro
rūz Cur forecūlus qui foribz p'eſt et limentū
qui hūmū dū ſūt et maſculi atqz inter hos t'ardū
ſc'ia ē q cūdmē ſeruat Nōne iſta i' rez dūmūz
libz repūitū qz granes poete ſine carnibz i' dig
na duxerūt Nūquid dyana theatrica portat ar
ma et vibana ſimpli virgo ē Nūquid ſcēma
apollo cythariſta eſt et ab hac arte delphicus vacat
tiora ſūt in compa cōe turpioz quid de ipō ioue ſenſerūt qui em
nutricem in capitolio poſuerūt nōne aſſertati ſūt enēmō dō ad omē

qz mali si
falsis

De fabuloſa theo
logia vita dūp
nabili turpū
diculoſa et
de teſta
bili

De amily theologia
generatione deoz
poetis philiſo
phie ſcēma
fabulis et
theatrica

De diis ioue barbato
i' berbē mīamū pom
pero p'apo mīmoz ſa
turno ſenex apollo
ueo ephēbo ſoclo ly
mentūno t'ardū
drana et
delphi

ſimpliat

no

tales deos non fabulosa garritate sed historica diligenter
 homines fuisse mortales quod conspexit Epulones etiam deos
 pasitos iouis ad eius mensam qui constituerunt quid
 aliud quam illius scilicet esse voluerunt Nam pasitos io-
 nis ad convivium eius adhibitos scimus dixisse utique
 risus quiescere videtur Varro dixit Non tamen videtur
 deos sed cum commendaret hoc dixit divitum non humanorum
 rex libere enim scripsisse testantur Nec ubi ludos scenicos
 exponebat sed ubi capitolina iura pandebat Denique a talibus
 vincitur et facitur sicut forma humana deos fecerunt ita delicta
 eos humanis voluptatibus credidisse Non enim et maligni spiritus suo
 negotio defuerunt ut has notitias optiones humanarum mentium ludifica-
 one firmarent Unde et illud est quod herculis editima oculos atque fer-
 atus lussit tasseret secum utraque manu alternante iura Felatio debet
 constitutus hercule malum se ipsum sub ea condicione ut si tale et edi-
 que vicisset destitudio templi sibi cena pararet amica tuo eius
 quod conducet Et autem victoria herculis fiet hoc idem laurentina
 de pecunia sua voluptati herculis exhiberet Denique mere
 tamen alio ipso tamquam abhercule victus esset debita cenam
 et nobilissimam inietricem laurentinam de herculi dedit At illa cum
 dormisset in templo vidit insopite herculem sibi esse conmixtum sibi quod
 dixisse quod inde discerneret cum primum invenit ebria fiet apud illam esset
 inuentura puerum quia sibi credere debet abhercule psoletum At sic
 abeunt tamen primum invenit dicitur Taruana occurrisset eaque di-
 lectum secum ducens habuisset illa heredes defunctus est quod amplissimam
 ad optatum pecuniam ne diuine mittere videtur in grata quod acceptissimam
 putant esse munus populi romani cum esse ipsa scribit heredes Atque illa non
 compante in vetitum est testamentum quodque meritis eam fecerit et honores
 meruisse divitum Hec si poetæ fingunt si minus agerent ad fabu-
 losam theologiam dicunt perculdubio potius et a cunctis theologie
 dignitate sepanda iudicarent Cum vero hec dedecora non poetarum sed
 populi non minorum sed sacrorum non theatrorum sed templorum non fabulose
 sed cunctis theologie et tanto auctore produnt non frustra hystoriones
 ludicris artibus fingunt deorum que tantum est turpitudinis sed plane f-
 rustia sacerdotes velut sacris ritibus conatur fingere deorum quod nulla est
 honestas sacra sunt iunonis et hec in enim delecta insula sumo re-
 lebrabantur ubi imptum data est ioui Sacra sunt ceteris ubi aplu-
 tone rupta persepina queritur Sacra sunt veneis De laurentina
 ubi amatus eius adon apertis dentibus exinctus in que est dea floz
 remis formosissimum plangitur Sacra sunt matris ut dicunt de sa-
 deorum ubi actis pulcher adolescens ab ea dilectus are ceteris sa-
 et mulieris zelo absasus est hominum absasorum quos are mure
 gallos vocant infelicitate deploratur Hec cum de deorum ter-
 formosa sunt omnia scenica feditate quid est quod fa- ra et
 bulosa de diis signum poetarum ad theatra videlicet p- alio
 mencia velut secerne videntur a cunctis theologia quod potius ad urbe
 noluit quod ab honestis et dignis indigna et turpia Itaque poetas
 est unde gratia deant hystorionibus qui oculis hominum pepercerunt Nec
 omnia spectacula invidemur que sacra edunt parietibus oculis
 Quid de sacris eorum hominum sentiendum est que tenebris opunt cum
 tam sunt detestabilia que preferunt nullo Et certe quid in oculis
 to agant per absasos et molles ipsi viderunt eosdem tamen homines in
 felicitate ac turpi enervatos atque corruptos occultare nunc po-
 tuerunt persuadent tunc possunt se aliquid sanctum agere per tales homines quod
 inter sua sancta numerat atque videri negare non possunt nescimus quid

agant sed scdm p. quales agant. Non minus aut quid agant
miseria quo nūq. ul. meliora metra cu. absistis aut moll
intrant et tu etiā ipā turpes et infames agūt neq. em
ad honestis agi debuerit q. sūt g. illa sacra quibz agē
dis tales elegit scitas. De interpretacionibus naturalium

Quales sunt rationes quas doctores pagani pro
lica mīse ad dñs sūy conāt. unde. vii.
mīse obscenitas. Atēn hūc ista physiologica q. s
dam sicut apūt. i. naturalium rōmū mīpēta cōs

Quā vō nos i. hac disputacōe physiologia quērim⁹ et nō theologia
i. rationem nō nature sed dei. Quāvis enī qui verus deus ē nō opi
mone sed nā deus sit nō omīs natura deus ē q. et homīs et pecorū
et arboris et lapidis utiq. nā ē quoz nichil ē deus. Et aut mīpre
tacionis hūc q. agūt de sacris mīs deū. caput ē dte. q. mat. deū
tā ē quid ultra quēam. quid cetera p. sūntam. quid emēdā suffragu
tur eis q. dicit omīs istos. deos hōrēs fuisse. Sic enī sūt trigenē
sic eis mat. ē tū. Inuēa aut theologia opus dei ē tū nō mater
Verūtamē quoquomō sacra ems mīptent et referant ad rez naturā
viroz mīhebra pati nō ē scdm nāz sed cōū nāz. Hic morbus hoc ēnē
hoc de deas hī i. illa professione q. mīraosis hōmī morbus. nūc hī m
tōmīta q. fessione. Deinde si ista sacra q. i. cēntis turpitudinibz cōmūcā
tū ē fēdiora hūc ex cūantur atq. purgantur q. hēnt mīpēta cōs
suas quibz ostendunt rez singulificacōe nāz. Cur nō etiā poetica sūl. ex
cūantur atq. purgantur. Multa enī et ipī ad emēdēz modū mīptati
sunt usq. adeo ut qd. ab eis mīmamissimū et mīfandissimū dī saturmū
suos filios deuorasse ita nōnulli mīpētentur q. longinq. tps q. latū
noīe significatur quidā g. gunt ipā cōsumat. Vel sicut idem op. matū
vūro q. p. tūeat saturmū ad scia que mīta de qua omīs itēz recedūt
Itemq. alī alomō et sūl. i. cetera. Et tū theologia fabulosa. Quid significat
dī et cū omībuz hūc cōmō mīpēta cōmūcā sūis rephēn p. nomē sacū
dī abiat mīpbat. nec solū anāh q. p. hōz ē. Vēz etiā scdm varionē
abiat cūmī de qua agim⁹ que ad vrbē p. p. sūl. assent. et de vērā et
p. tūē eo q. de dñs mīdignā cōfūrit mēto repudiam fabulosa
da dīcuntur eo mīmūz cōfūrit ut qm. acutissimū hōrēs ar theolo
q. doctissimū a quibz ista cōfūrit sūnt ambae mīpbandas. gu
i. telligebat et illa sūz fabulosam et istā amīlē. Illaz vō andebant mīpro
bare hūc nō andebant. Illam culpandam p. sūnt hūc ems sūlēm cō
pandam exposuerūt nō ut hūc p. illa tenenda sūt eligētur. Et ut cum
illa respuenda mīelligētur atq. ita. Et ut cū illa atq. ita sūnt p. cūlo
eoz qm. amīlē theologiaz rephēndē mētrebant. Vēz q. cōtēptā ēā quā
naturalē vocant apūt mēhozes amīy i. nēre. locū hūc et amīy et fa
bulosa amībe fabulose sūt amībeq. amīles amīy i. nēre et fabulose q.
vāntates et obscenitates amībz p. dūnt mīpēxīt. amīy amīles qm.
scenicos ludos p. tūentes ad fabulosū mī deoz amīlū festīnitatibz et
i. vrbū dñs rebz adūrent. Qūo igit. vīte etne dūnt p. tās amīy
deoz istoz cōmūt quoy sūa sūmīlāz et sacra cōmūcāt dñs fabulose p.
ap. tūē p. p. bāt ēssē sūlīmōs formāz etatibz sēu hūc. cōmīy. gēnera
cōmībuz. vītibz mīq. bā omībuz a hōrēs fuisse mīelligūt. et p. vīnīscā
q. vīta ul. morte sacra eis et solep. ma cōstituta hūc errore mīfūmāt
būz firmātibzq. demōmbz aut certe ex quālibz oca. De falsis dñs et
sione i. mīdissimū spūs fallendū hūmāy mētibz mīre eoz festīnitatibz
ipā mī p. sūl. De offīcīy singulorū deoz solep. mīs de demō
mīmū offīcīy vīrīlī mīmītatīq. cōfūsa mībuz de de
p. qd. eis dīcūt p. vīnīscāq. p. p. mīmē sup. abus. re
p. hūc optē. Vīde nō quēdēz oīa sūz mīlta iam. dūcā po
tūo

Quid
p. qd. eis dīcūt p. vīnīscāq. p. p. mīmē sup.
p. hūc optē. Vīde nō quēdēz oīa sūz mīlta iam

Descena de the
atris. phisologia
et q. i. nēa the
ologia opus
dei tū ē nō
mī et q. vī
nō p. cū
ē mīhe
bra

Quid significat
p. nomē sacū
scdm varionē
et de vērā et
fabulosa
theolo
gu

De falsis dñs et
eoz festīnitatibz
solep. mīs de demō
mībuz de de
abus. re
dūcā po
tūo

dicitur? Nonne scurrilitati iunice qui dicitur consonat dignitati si duas quis
 q' nutrices adhiberet i' fanti quaz una nichil nisi escam alta nichil nisi po-
 tu daret. sicut isti adh' duas adhibent deas educta et potina nepe desipe-
 et aliquid i' vno hile i' sua domo age videtur. Libez aliberamto appella-
 tu nolit qd' mares i' coenando per eius bnficiu' emissis semibz libent'
 hoc idem infens age liberam q'ia etia' venerit putant. q' et ipam p
 libent' semina emittit et obheclibero eandem virilem corpis parte in
 templo pom' femineaz libe. Ad hoc addit mlieres atq' butas libero et
 vniu' p' libidine coitanda sic bachanalia summa celebrantur infama +
 Vbi varro ipe cofitetur abachantibz talia fieri no' potuisse nisi mente
 comota hec tu postea senatu' displicuerit senori et ea nullit aufer-
 ri. Et alie hic tandem forsitan senserint quid i' mudi sp'us du' p' duo
 beatur i' homi' metibz possint. Et ete no' fieret in theatris ludum quip-
 pe ibi no' fuerit quamz adeos hie qui etia' ludis talibz delectent' sile
 sit furoris quale aut illud e. Q' cu' religiosu' asup De deo libero dea
 stitioso ea distinctoe discernat ut asupsticioso dicat libera vixit vno
 timet deos, areligioso aut tu' veret ut pentes non bacho bachanaliba
 ut hostes timeri atqz omis ita plures bonos dicat ut dicat varro
 ut facinus sit eos nocentibz p' cere qua' ledet queqz de dea feta et
 innocentes. Tunc mlieri fete post partu' tres deos de deo filia
 custodes comeorat adhibet ne siluan' deus p' nocte no et a
 ingrediatur et neret eozqz custodu' significandoz cu' hys
 tres hoies noctu' circuire limina domi. Et p'mo hinc seque ferre pos-
 tea pilo etio' deuerit scopis ut hys datis cultus signis deus siluan'
 phibeat intrare. Q' neqz arbores cedunt ac putantur sine ferro neqz
 far cofigatur sine pilo neqz fruges coacernatur sine scopis. Ab hys
 aut tribz rebz tres micipatos deos ut cydonu' a securis mitione
 primum ap'lo deuerit a scopis quibz d'us custodibz varro mlieri
 con' vnu' dei siluan' fete gseruarent. Ita co' u' dei no fete post
 centes semina no' valeret custodia bonoz nisi plures p' tu' tres de
 eent adu'so vnu' eiqz aspero horrendo. in cultu ut pote custodes
 siluri signis cultus tamq' co'ius repugnarent. Ita ne ameorat
 ne ista e' i' nocencia deoz ista co'cordia. Deatne st ad hile
 mminu' salubria urbu' magis ludenda q' ludibria +
 theatroz Cum mas et femina coniungantur adhibet deus
 ingatu' sit h' ferenduz. si domi est ducenda que un Noia deoz cu'
 bit adhibetur et deus domiducens ut in domo sit ad viro feta con-
 hibetur deus domicus. Ut maneat cu' viro additur uigantur cu'
 dea m'agat' Quid ultra queritur p'catur h'mane vxor domi
 v'candie pagat ceti co'cupia carnis et saginis p'aua ducit
 to secreto pudoris quid impletur cubicu' turba mminu' qui et per
 amphi m'ce discedunt et ad hoc impletur no' ut eoz p'ua cogita
 tu m'ior sit cura pudicie sed ut femine serm m'firme nomtate p'ande
 illis coopantibz sine vlla difficultate v'ginitas auferatur. Ad est eni
 dea v'ginitas et deus p' subignis et dea m' p'ma et dea p'tunda +
 venis et priapus Quid e' hoc si cio laborantem De d'us m'p'az
 illo ope v'ru' adys adunari oportebat Non sufficit ingatino domi
 aliquis v'ru' a' aliq' vna N'quid venis sola paz eet ducio matuna
 que ad hoc ee' d' m'cipatu' q' sine eius v' femina v' subigo domiao
 go ee' no' desinat Si est ulla fons i' homibz que dea v'ginitas
 no' e' i' mminubz Nonne cu' coniugati credunt tot p'ma p'anda
 deos utiqz seris ee' p'utes et hinc opi i' stantes ita venie et
 pndore afficiuntur ut et ille m'm' moneat et illa priu
 plus reluctetur Et certe si adest v'ginitas dea ut po
 v'gini zona soluat si ad e' deus subignis ut viro subigatur si adest

dympaals

dea pma ut subacta ne se moneat cōp'matur dea partūda ibi qd facit
 Erubescat catforas agat aliqd et maritus Valde inhonestū ē ut qd vo
 catur illa impleat quisq' nisi ille Sed forte iō coleatur q' dea dr ee nō
 deus Nam si masculus crederetur et partūdu vocaretur magis conū
 cū pro mōre pudicitia postet maritus auriliū quā feta qū siluam
 Et quid hic dicam cū ibi sit et p'p'us nimis masculus sup'at' m
 manissimū et turpissimū fustimz sedē nona nupta mbebat' more
 honestissimo et religiosissimo matronaz Eunt adhuc ad theologia
 amilē a theologia fabulosa vrbes theatris templū absceus sacra pō
 tificū acurūbus poetaz velut res honestas aturpibus veracē a
 fallacibus graner alembus serias ludicris appetendas arespiciendis
 quā pnt q' conētur subtilitate discernē intelligim' quid agūt qu' illā
 theatr et fabulosam theologia ab ista amili pende De deo partūda sil
 nonerūt et ei de curūbus tamq' de sp'itū reultare nano papo de the
 et iō ista exposita quā dāpnare nō audent illā ems v dogia amili fabu
 magnē liberris argunt et rēphendūt ut qm agnos losa theatris tem
 auit quid velint et hāc ipam faciē am illa ymago ē plis serias curū
 de testent quā tū dū ipi tamq' in eodem speculo se itue bus poetaz de sp'itū
 tes ita diligūt ut qm qualesq' sint in utraqz melius vi bus i mūdīs et sa
 deantur Vnde et cultores suos tabilibus imperis con cerdotibus
 pulerūt ut i mūdiciā theologie fabulose sibi dītarent i smz sollepmitati
 bus ponent i reb' dūis hēnt atqz ita et seipos i mūdiliōe spūs mā
 festine ee docuerūt et hūo vibane theologie velut electe et probate
 illam theatricam abiectaz atqz repbatā m ebriū ptēqz fecerūt ut cū sit
 vniūsa curpū et fallax atqz mīse continēat cōmenticiōs deoy vna p' am
 sit mīris sacerdotū altā mēgūmibus poetaz V trū hēnt Quid dicat
 et alias p'tes alia qō ē nūc p' dūmōne varronis et vrba varro de orat
 nam et theatricam theologia ad vna amilē ptinē latis deor hūo de
 ut opmior ostendi Vnde quia sūt ambe silēs turpitudinis ma et alus
 bus absurditatis indignitatis fūitatis Absit apū relig et de mūd
 olis ut sine ab hac sine ab illa vita speretur etna Demqz triplici
 et ipē varro cōmēorare et enumerare deos cepit a p'cepae theob
 hoīs quoz mīs exorsus ē aiano eamqz seriem p'duxit gra
 usqz ad decrepiti hoīs mortē et deos ad ipm hoīem ptinētes clausit ad minervā
 venar deatqz m finitibus semū cantat Demqz cepit alios deos oīdē
 q' ptinēt nō ad ipm hoīem sed ad ea q' sūt hoīs scuti ē victus atqz i
 vestitus et quēcūqz alia q' hūc vite sūt nūc Oūstendens i oībz quid
 sit amilqz mūdū et p' quid amqz deat supplicia Inqua vniūsa diligētiā
 mīllos de monstrant uel noīant deos a quibz vita etna pōscenda sit p'
 quā vna p'p'e nos vām sum' Qmz g' usqz adeo tardus sit et nō m
 telligat istū hoīem amilē theologia tam diligēt exponendo et ap'ie
 do eamqz illi fabulose indigne atqz p'brese silēni demonstrando atqz i
 ipam fabulosam ptē ee hūo satis emident docendo nō nisi nālī quā dicit
 adphos ptinē i ammis homī moliri locū ut ei subtilitate fabulosaz
 reprehendat amilē vō rēphendē quidē nō audeat sed De aneo sene
 p'tendo rēphensibiles oīdat atqz utraqz iudicio recte itel ai varrone et
 ligentū repbatā sola nālī remaneat eligendū de quasuo vna theob et
 loco maduato de rei diligētis dissendū ē Deliber de sūis phoz
 tate a enere qm vehemētiū amilē theologia rēphendit et fallis
 sane que hūc q' varro fabulosū x. c. dīs

Libertas sane que hūc q' varro fabulosū x. c. dīs
 de sint ne istā vrbā theologia theatrice silimar
 apte sicut illam rēphendē andē aneo seneca quē nō nullis mūd
 cis mīnemū aploz nōz clarissē tpibz Non quidē extoto verū
 ex aliq' p'te nō defuit affuit enī scribenti vmenti defuit Nam in eolib
 quē conē supstices condidit mltō copiosius atqz vehemētiū rēphendit

[illegible]

Poctus archimimus? se Quid de uideis senca senserit: xi-
ner iā de corpore cotidie in capitolio nimirū hēbat
q̄ dy libant expectarent quē illic hoīes deseruēt omīe illic ar-
tifiū genū operantū dñs ī mortalibus desidet Et paulo post
hy tamē inquit etiā si supnatū usū trō turpē nec infimē deo punitū
sedent quedā ī capitolio que se aione amari putāt ne inuomū q̄dez
si credē velis poetis maciūissime respai tēntur. hanc libtate varro
nō hnt tū poetiā theologū rēphēdē ausus ē tū
lem nō ausus ē quē ul quā iste cōcedit Ez si m-
attendim? detiora sūt templa ubi hec agūtū q̄ the-
atra ubi finguntur Vnde mibns sacris cūlis theolo-
has pter potū elegit seneca sapiētē ut eas ī animi reli-
gione nō hēat s; in actib; fingat. At enī que oīa si-
piens seruabit tamq̄ legib; iusta nō tūq̄ dñs grati
Et paulo post Quid qd inuoma inquit deoz nūgm? et

De deo qui ostendit a
put egiptos dñi nu
nibus iene simon
lietore vuctore nū
ma et de deo libel
li qui archi
minis
dñi

ne pie quidē fratres ac sorores bellonā marti collocam? vlcamo uenerē nep
 nno fallaciā. quosdā tū celibes relinquit? qī condico defecit p̄fati auz
 quedā vidne sūt ut populoma ul' fulgria et diuina. Non mior pē quibz
 tione de fuisse omēs istā ignobilez deoz turbā quā longeno longo sup
 sticio gessit. Sic inquit aduamū? ut meminerim? cultū emē magis
 ad morē qī ad rē ptinē. Nec leges qī ille p̄ mos i anili theologia id
 instituerit qd dñs grati est ul' ad rē ptinet. S; iste quē phi qī liberrū
 fecerūt. tū qī illūstris p̄li romani senator cū cole De varrone et varia
 bat qd ip̄hēdebat agebat qd arguebat qd culpabat ad theologia senecam
 zabat. quia videlicet magnū aliqd enī phiā doceat ne t nibus mriom bel
 supsticiosus eet i mudo. S; p̄ leges cūm moresq; lo loua i morte vlcā
 mīm nō quidē fingente agēt scemā in theatra sed no venē neptiō sa
 mutaretur in templo. Eo d̄pnabili? qīo illa qī mēdaat laciā populoma fil
 agebat sic agēt ut enī p̄liū veritatē agē existimaret goza diuā romma
 scemā aut ludendo potius delectat qī fallēdo deaperet et de alijs
 Qm gentiliū deoz vauitate delecta neqat dubitū? etiā dñs
 eos vitā nem posse p̄stare que nec ipam aduamant temporalem. . xij.

Hic inter alias amhs theolo supsticiones reprehendit et sacmēta
 iudeoz et maxime sabbata mutibiter eos facē affirmās. q̄p
 illos singulos septē m̄pōitos dies septimā fē p̄tē etatis sue per
 dant vacando et mltā m̄tpe vigēcia nō agendo ledant. vīnos tūme iū
 tūc iudeis m̄mūcissimos i neutra p̄tē cōmēorāe anst. Delegibz omī
 ē Ne ul' landaret cōū sue patrie vetem cōsue? ul' rep̄e phiā theolo
 bendet cōū suā forsitan p̄pām voluntatē. De illis hinc senatoribus
 iudeis. cū loquētū aut cū interū usq; eo sceleratissime supsticiom
 gentis cōsue? cōnaluit ut p omē iū t̄as receptā hinc bus et
 ti victoribus. leges de derūt mirabat. hec dices et quid di alijs di
 mūti agētū ignorans subieat plime simam qua signifi nst
 caret quid de illoz sacmētoz rōne sentiret. At em; illi tū cū ritus su
 nonerūt maior p̄s p̄li facit qd cur faciat ignorat. S; de sacmētis iudeoz
 ul' cur ul' q̄tis instituta sint m̄cte dñm. ac post modū ap̄lo dei anī
 etne m̄sterm̄z reuelatū ē tpe quo oportuit eadem m̄cte sublata sint et
 alias durm? marie cū aduersus mandeoz agēm? et in hoc ope loco o
 portumore discendū ē. Nunc p̄ tres theologias quas greca dicūt m̄ti
 cē phisicē politicē. latine autē dīa pūt fabulosa nālis. De seneca fab
 cūlis qd neq; de fabulosa quā et ip̄i deoz m̄toz falsoz qz baty iudeoz
 cultores libime rep̄benderūt. neq; de cūli cū illa p̄cē sacris ritibz
 cōminatur eūsq; et ista silima uel etiā deterior i nemē logibz eoz
 speranda ē etiā vita si an satis nō sūt. que in hoc volumē de; et rā
 deū sūt. ad m̄gat etiā illa que i supioribus libus et marie mē
 m̄q̄to infelicitatis datore deoplurima disputata sūt. Nam an m̄si v̄m
 felicitati p̄ eternā vitam cōsecrati hoīes eēt si dea felicitas eet. ma
 vō nō dea h̄mū? cū deo m̄si datore felicitatis cōsecrati Tres theologias
 sum? quia etiā vitā ubi dei vā ē et plena felicitas p̄a m̄tācen phisicē
 cūitate diligim? Non autē eē datore; felicitatis quēqua politicē latine
 isto; deoz qm tanta turpitudie cōmūtū. et u i ta colā fabulosa nālis
 tur m̄lto turpi? nascūtū atq; ob hoc se sp̄s i m̄dissio; amhs et de vi
 cōfiteantur. puto ex hys que dicta sūt neminē dubitāe ta etiā et
 oportē porro qm nō dat felicitatē vitā quō dare possit felicitā
 etiā. Eū quippe vitā etiā dicam? ubi ē sup̄ fine feli te p̄e
 citas. Nam si anima impens v̄nit etnis quibz et ip̄ nū
 sp̄s cruciabitur m̄mūdi mo; ē illa potē etiā quā vita. Nulla q̄p
 pe minor et peior ē mo; qī ubi nō morit? mo; S; q̄a ē natā p
 id qī i mortalis creatū ē sine qualicūq; vitā ee nō pōt. et nūq; mo; ē
 ē emē alienatio a vitā dei m̄etitate supplicy. Vitā igit eternā sine

illo sine felice solus ille dat qui dat vera felicitate. Quia qui illi de
 colit theologia ista quilibet dare non posse cometi sunt non solum pro ista temporalia
 atque terrena quod superius quique libris ostendimus sed multo magis pro vita
 eterna quod post mortem futura est quod isto uno est illis cooperantibus eorum
 fandi non sunt sed quicunque hanc consuetudinem uis minus in alio radices
 habet si cum de ista civili theologia respicienda atque vitanda parum videor
 disputasse in aliud volumine quod hinc optulante deo commigendum est animus
 Explicit liber VII. scilicet Augustinus episcopus ecclesie catholice contra paganos incipit intendat
 An autem in theologia civili deitate non esse non solum scilicet in istis libris VII.
 An autem in se lectus dicitur cum in ueniri posse credendum sit. Qui
 sunt dii selecti et qui ab officiis inferiorum deorum habentur excepti. Quia
 nulla sit ratio que de selectione quorundam deorum possit ostendi cum multis
 inferioribus excellenciorum administratio deputetur. Utelms actum
 cum deo inferioribus qui nullis infirmetur obprobis quam cum selectis quorum
 tante turpitudines celebrentur. De paganorum searatore doctrina phi
 licalis rationibus. De opinione varronis qua arbitrata est deum autem
 esse mundi qui cum iustis suis habeat animas multas quare diuina non sit. An
 rationabile fuit unum et tamen in duo nomina separari. Ob quam cum cultu
 res unum disponentem ymaginem ipse fixerit quam tamen in quadriformem vi
 dei voluit. De iouis potestate atque eiusdem cum iano compactione. An
 ianum et iouem una discretio sit. De cognominibus iouis qui non ad multos
 deos sed ad unum eundemque referuntur. Quia iupiter eam pecuniam
 incipatur. Quia deum exponitur quid saturnus quid vegetus quid
 utque unus iupiter esse doceatur. De mercurio et martis officiis. De
 stellis quibusdam quas pagani deorum suorum nominibus incipant. De
 apolline et drana ceterisque selectis diis quos propter mundi esse uoluerunt
 Quia eam ipse varro opinionem suam de deo promittunt ambiguit
 Que credibilior sit qua error paganismus moleneit. De
 de interpretationibus quibus colendi saturnus et coanus. De sacris
 cereris eleusine. De turpitudine sacrorum quod libro celebratur. De
 de neptuno et salacia ac venularum. De dea quam varro dea esse co
 firmat eo quod ille animus mundi quem opus deum eam hanc corporis sui
 in finem partem premet etiam unum diuinitatem impariat. De telluris
 cognominibus eorumque significationibus quod esse si erat multorum reum indices
 non debuerunt multorum deorum firmare opiniones. Quia interpretationes
 de ablatione artis grecorum sapientia doctrina repetit. De turpitudine
 sacrorum matris magne. De figmentis physiologorum qui nec ve
 ram diuinitatem colunt nec eo cultu quo colenda est vera diuinitas. Quia
 doctrina varronis dicit theologia in nulla sibi parte concordat
 Quia quod physiologi ad mundum pertinet retinet ad unum verum deum
 referre debuerunt. Quia pietate discernatur a creaturis crea
 tor ne pro uno tot dii colantur quod sunt opera unius auctoris. Quia
 pro beneficiis dei excepta generali largitate tectatores veritatis. V
 tantur. Quia sacrum redemptoris christi nullis retro temporibus defuit
 semper diuisis significacionibus predicatum. Quia pro sola humana religione ma
 nifestum potuerit fallacia spirituum malignorum de hominum errore gaudeant
 Delibum minime pompili quos senatus ne sacrorum esse quales ius ha
 bebat in potestatem. De ydromacia quam nimia visus quibusdam demonum
 ymaginibus ludibundat. Incipit liber septimus. An autem in theolo
 gica deitate esse non solum in selectis diis cum
 ueteres opiniones vitati pietatis minime quas tene
 brosis animis alacris et tenacis diuitibus humani gene
 ris error infixit enelle atque extirpare conantur et illi
 gratiae qui hoc ut verus deus per pro meo modulo eme

Iligen

autem in theologia
 ueteres opiniones
 vitati pietatis
 minime quas tene
 brosis animis
 alacris et tenacis
 diuitibus humani
 generis error
 infixit enelle
 atque extirpare
 conantur et illi
 gratiae qui hoc
 ut verus deus
 per pro meo
 modulo eme

admiratio coopantē ingenta. celeriora atq; meliora
 quibus ad hanc rem superiores libri lūsi. supq; suffici-
 unt praeient et equanimiter ferre debebūt. et p. ali-
 os nō putare supflui qd iam sibi sentant nō nātūz.
 multū magna res agitur cū vera et vē scā dūitatis
 quāvis ab ea nobis eā hūc quā mīc gerim⁹ frū-
 gilitati nātā subsidia pbeantur. Nō tū p mortal-
 itate et transitorij vapore s; p vitā bēamq; nō
 n̄ etia ē querenda et colenda pducatur. Hanc
 dūitatem velut sic dixerit deitate. Nec et h̄ vbo
 uti iam mōs nō piget et de greco exp̄ssus trans-
 ferit qd illi theoteci appellant. hanc s; dūitatem; sine deitate nō ēē
 in ea theologia quā cūilem vocant. que amaro Varro ē sedentā vo-
 lūntas explicata ē. 1. nō puenit ad etne vite felicitatē talū deoz
 cultu quales acuitatib; qualib; colendi instituta sūt. Non puenit ad
 cū nodū p̄suasit sextus liber quē priē absolūm⁹ cū
 istū forsitan legerit. quid de hac qone expedienda ultio-
 res dēdet nō hēbit. fieri enī p̄t ut saltem deoz selectos
 atq; p apuos quos varro volūntē cōplere ē ultio-
 quib; parū dūm⁹ quisq; colendos p vitam bēam q
 nō mī etia ē opinetur. Quia ip̄e nō dico q face
 cūq; aut teratillan⁹ for tūse q verius si dū eliguntur
 ut bulbi utiq; ceti reprobi indicat. Nonli dico. vi-
 deo ēē cēlās seligi aliquos ad aliquid mams atq; p̄s
 tanans. Sic i mīlia cū tyronas electi fuerit. ex hys
 quoq; eligunt. ad opus aliqd mams armoz. Et cū eli-
 guntur metalia qm̄ hāt ppositi nō utiq; ceti rep̄bāt cū om̄s fideles bōi
 electi mīto mīcipentur. Eliguntur medicis lapides angulares nō re-
 p̄bāt ceti qm̄ structure p̄tib; alijs deputant. Eliguntur vne ad vel-
 cendū nec reprobant alie quas reliquas ad libendū. Non opus est
 mīta p currē cū rex i apto sit quibrem nō ex hoc q dū ex mītis selec-
 ti sūt. vel is qui sēp̄it vel eoz cultores v̄l dū ip̄i vitupandi sūt. Sed
 amādutendū poans qui nam isti sūt et ad quā rē selecti videantur.
Hos certe deoz selectos. Quī sūt dū selecti et an ab officijs mī-
 varro v̄m⁹ libi cōterione. oz deoz habent excepti. 1.
 cōmendat iam Jōnē Saturni Gemm⁹ ozer-
 curm⁹ apollinē arantē volcanū. neptūm solē orai
 libez patre. tullurē cererē Junonē lunā. dyana;
 minemā venerē velsā In quib; quib; ferme viginti
 duodeci mares. octo sūt femē. Hec notā utri p
 maiores i mūdo amīstracōes selecta dicūt. An q
 p̄lis magis i notuerūt maior qz ē eis cultus exhibi-
 tus. Et p ea quā opa maiora ab hys amīstrantur
 i mūdo nō eoz i neire debim⁹ ut illā q plebeiaz
 minimū mīltitudinē mīmtis opusculis deputatā i
 Nam ip̄e p̄mū Jam⁹ cū puerperū cōcipitur. Vnde
 illa cūcta opā summi exordū mīmtatū mīmtis dīstributa noībus a-
 ditū aperit recipiendo semm. Ibi ē et satūns p ipm̄ semen Ibi liber
 qui marem effuso semine liberat Ibi libera quā et libera venerem
 ēē volūt que hōc ipm̄ bñficiū cōferat femē ut ēē ipā emissā semine
 libetur. Om̄s hū ex illis sūt qui selecti appellāt. Et ubi ē et dea me-
 na q mēstris. Anoubus p̄st quāvis fika tū ignobilis et hanc Jōnis
 p̄mū mēstris mēstrosos i libro selectoz deoz ip̄i p̄mōm idem i
 auctor assignat que in dū selectis etia regna ē. Et hic tamq; su-
 no lucana atq; eadem mena p̄mū sua eidem amore p̄fidet Ibi sūt

Qz vō deo de the-
 oteci et quid dicat
 marcus varro i rri-
 volumib; de theo-
 logia cūh et quid
 dicat tullius de di-
 is seclatib; bulbis
 tyronas et de elec-
 tione fidelis
 de vni et
 alijs

Non puenit ad
 eterna vite
 felicitatē
 hūc deoz
 cultu

Non ēē dūitatem
 in ea theologia
 quā marcus
 varro cūle vo-
 cat dispu-
 tione libi
 q̄ti

Notā mīmtū selec-
 toz et imūtoz f̄m
 varione. qui sūt
 Jam⁹ p̄p̄t satūns
 Gem⁹ mām⁹ apol-
 lo mares volcan⁹
 neptūm sol orais
 lib tull⁹ ceres
 Juno luna dyana
 minemā venerē
 velsā

Ibi liber
 et libera venerem
 et ipā emissā semine
 et dea me-
 Jōnis
 et hic tamq; su-
 et hūc tamq; su-

et duo nescio qui obscurissimum ^{utrum} intuitum et sentium
quorum aliter vitam aliter sensus puerpicio largiuntur Et utrumque
multo plus prestant cum sint ignobilissimum quam illi tot preces
et selecti Nam perfecto sine vita et sensu quid est illud to-
tum quod mihi nescio quid generatur nisi nescio quid abiectissimum
limbo ac pulueri comparandum **Q**uod nulla sit ratio que de selecto

De officio deorum se-
lectorum preceptorum de-
tra liba menta
lucana intuitum
sentino et
eorum offi-
cium

Que igitur cum tot ratione quorundam deorum possit
selectorum deorum ostendi cum multis infidelibus excellencior ad nunc
ad hec opera minima compulsi ubi intuitum
et sentino quos fama obscurae recedit mihi in misericordie mi-
seratione sepentur Confert enim selectus ianua aditum et qui ianua semini
Confert selectus saturnus semen ipsum Confert selectus liber eiusdem
seminis emissionem viris Confert hec liba idemque crepusculum seu veniens est
femine Confert selecta iuno et hoc non sola sed cum mensa filia iouis flu-
oris menstruos ad eam quod conceptum est maxime et confert vitium
obscurus et ignobilis vitam confert sentino obscurus et ignobilis
sensum que duo tanto illis rebus prestantiora sunt quanto et ipsa intel-
lectu ac ratione vitantur Enit enim que rationatur et intelligunt per
fecto potiora sunt hijs quibusque intellectui atque ratione ut pecora vivunt
et sentiant Ita et illa que vita sensu quam sunt predestinata hijs quam vivunt
nec sentiant merito preferunt Inter selectos itaque deos intuitum ianua
cator et sentino sensificator magis huius debuerunt quam ianua semina
amissor et saturnus seminis dator ut sator liber et liba seminum con-
motores vel emissores quam semina cogitare indignum est nisi ad vitam sensum
quam pervenerit Que nimis selecta non dant ad hunc se-
lectis sed aquibusdam incognitis et pastorum dignitate ne-
glectis **Q**uod si videtur omni maiorum prestantem huius ianua
Et ideo illi et quod apertum conceptum non in merito attri-
buitur omni semini saturni Et ideo seiacum quoque
homo non posse ab eis operari se iugum seminum emittent
deorum liberum et libam et ideo huius et preces que ad substantiam
eundem hominem pertinet omni purgationem et parientem in no-
nem Et ideo et non de esse purgationibus feminis et partibus hominum
quantum quid rideant de vitino et sentino utrum et ipsos velint huius omni
que vivunt et sentiant prestantem quod si concedit attendat quam ex sublimi
locatur sunt Nam semina nasci in terra et ex terra est vniuersa autem atque sentine
etiam deos fructuosos operantur Etiam dicunt vitium atque sentino hec so-
la attributa que in carne vivunt et sensibus animantur Cur non
dedit ille qui facit omnia vniuersa atque sentine et carni vitam prebet et sensum
vniuersali ope hoc munus et prestantibus tribuens Et quid
opus est vitium atque sentino quam si ab illo qui vitam ac
sensibus vniuersali prestat huius quam familia ista carna-
lia velut extrema et vniuersa commissa sunt ita ne sint illi
selecti distincti familia ut non inveniunt quibus et
ipsi ista committunt **Q**uod cum tota sua nobilitate quam visi-
sunt eligendi operi facere cum ignobilibus cogentur in
no selecta et regina iouis quam soror et coniux huius et
iterduca est pueri facit cum deabus ignobilissimis ab
eona et adeona Ibi posuerunt et metes domum quam faci-
at pueris bona mentem Etiam in selectos ista non ponit quam quidam manus
prestant homini prestant ponit autem iuno quam iterduca est et domiduca quam quid
quam prestat iter cape et domum ducit si mens non est bona Cum numeris dei
selectores isti in selecta minima minime posuerunt quam perfecto et stimer
ne fuerit prestantia cum pista minuta opera puerorum in regna tribuerunt
Quis enim dubitet multo esse melius huius bona mentem quam meorum

Confutatio boni
augustinus cum predesti-
nata officia
et coram
ne

Cum non solo vero
deo creditur quod so-
lus omnia prestat quam ipsi di-
uisi in quibus tra-
dit deabus quam dicitur
abeona adeona et
iterduca domiduca
ca mens in
nervia et
alii

quoniam
pessimi
pauca
ba
et
habere
et
cep
is
fami
bus
mel
no
p
ipe
ign
no
sali
rom
dne
eos
fai
et
du
cu
sa
fir
no
si
per
nem
es
arti
ced
fit
am
um
C
cu
de
ran
deo
ipa
fid
opi
mu

quicunque ingente. Nemo enim malus est qui bona habet mente. Quidam vero
 pessimi membra sunt mirabili tanto perore quito minus putant quod male cogi-
 tant obliuisci et tamen minime est inter electos deos. Vultus autem deorum
 ba vultu operunt quid de virtute dicant quid de felicitate. De virtute et
 de quibus magis huiusmodi plima iam diximus. Quas cum deas
 haberent nullus eis inter electos deos dare voluerit v-
 de deum marti et orco vim effectum morum alteri re-
 ceptori. Cum igitur in his minutis opibus quoniam minutati di-
 is plibus distributa sunt etiam ipsos electos videamus
 tamquam seruati cum plebe pater opari et inuenimus aequi-
 busdam deis qui nequaquam eligendi putati sunt multa maiora atque
 meliora administrari quam ab illis qui selecti vocantur. Festat arbitrii
 non per instantiores in modo administratione sed quia puenit eis ut magis
 plius inuoluerent electos eos et papuos inuoluerent. Vnde dicitur et
 ipse parvo quod deus prius quibusdam et deabus miribus sicut hominibus
 ignobilitas accessisset. Si ergo felicitas id fortasse inter electos deos esse
 non debuit quod ad ista nobis nobilitate non merito sed fortitudo puenit
 saltem ut illos vel potius per illas fortuna ponatur quia dicitur deus non
 rationabili dispositione sed ut temere acciderit sua cuique bona conferre. Hec
 deus selectis tenet apicem debuit in quibus maxime quid posset audire quod
 eos videmus non papua virtute non rationabili felicitate sed temerario
 sicut eorum cultores de illa sententia fortune potius electos. Nam
 et videretur salustius eam ipsos deos fortassis agendum cum
 dicitur. Si perfectio fortuna in omni re datur ei res. Quid dicitur
 ciuitas ex libidine magis quam ex vero celebrat ob-
 scuraturque non enim putat in nemine eam cur celebrata
 sit reuera et obscurata sit virtus quiaque ambax abis-
 tis consecrata sunt munia ut copanda sunt merita a-
 si hec nobilitas meruit quod plures appetunt pluresque
 veniem appetunt quam virtutes. Cur celebrata est deum
 nemine et obscurata est dea pecunia cum humano in genere plu-
 res alliciat auaricia quam pericula et in eis ipsis qui sunt
 artificiosi ratio inueniunt hominem qui non habeat ante sua pecuniam mer-
 cede venale plurisque pendatur sed per quod aliquid sit quod id quod per aliud
 fit. Si ergo insipientis iudicio multitudinis facta est deorum ista selectio
 cur dea pecunia myneme placita non est cum per pecuniam sint artifices multi
 iam paucorum sapientiam ista distinctio. Melius actum cum deus inferio-
 no placita est reuera virtus cum ubi qui nullus in famem ob-
 cam longe preerat ratio. Sublime quod cum selectis quorum tam-
 tem certe ut dixi ipsi fortuna quete turpitudinem celebraret. My-
 licat putat qui ei plurimum tribuit in omni re datur et res
 ciuitas ex libidine magis quam ex vero celebrat obscuraturque si tamen et in
 deos valuit ut temerario iudicio suorum vellet celebraret obscu-
 raretque quos vellet papui loci haberent inter electos que in ipsos quoque
 deos tam papue est potius an ut illic esse non posset nihil aliud esse
 ipsa fortuna nisi adulam putanda est habuisse fortunam. Sibi ergo adulata
 est que alios nobiles faciens nobilitati non est. De paganoz secretiore
 Gratularetur autem deus istis selectis deorum phisicis quibus v-
 et eos dicit fortunatos si non eos magis ad miras quam ad
 honores electos videt. Nam illa infirma turba
 ipsa ignobilitas tenet ne obrueretur obprobria
 videmus quidem cum eos videmus figmentis humanarum
 opinionum partitis inter se opibus distributos tamquam
 munusculanos nectigalium conductores vel tamquam

De virtute et
 felicitate in
 quito huiusmodi
 opibus huiusmodi
 multa
 sunt
 deum

Quid dicitur
 de munibus de
 felicitate fortuna
 et alijs quid dicitur
 salustius de deabus
 venie et virtute
 myneme
 et pecunia
 et alijs

Quid dicitur de nobili-
 tate deorum in ignobili-
 tate de saturno satima
 iuno ianeda et alijs
 monstruosis turpibus

opifices in mico argentano Vbi vni vascu ut pfm exeat pmltos
artifices transit cu ab vno pfecto perfici posset Et cu alcer non
utilitatu e opancu multitudm consulenduz nisi ut singulas artis ptes
cito ac facile discent singuli ne omis i arte vna tarde ac difficile co
gentur ee pfecti Veru cu vir quisq; reperitur deoz no selectorz q aliq
cume famia traxit infamem Vir aut selectorz quispiam qm no iset
notu cotumelicie insignis accepit illi adistoz hmlia opa descendunt
isti i illoz sublimia crumia no venerit delano quidez no in facile
quidq; viturrit qd ad probu ptineat et fortasse talis fuit ut inno
centius vixit et a facinoribz flagitijsq; remotus saturm su
gientz benignus excepit cu hospite parituz e regnu ut et em
fates singulas condet Iste iancula Iste saturnus Et isti i cultu
deoz qis de deoz appetitores cu vita mui turpe i uenerit eu
inimulachra monstruosa de formitate turparit Nunc en bisonce
muc ee quadrifrontem tamq; gemini facientes an forte noluerit
ut qui plyami dy selecti erubescenda petrandu amiserant fronte
quanto ipe innocencior eet tanto frontosior apparet De opione
varroms qua arbitratus e dm aiam ee mudi qm tu mptibz sine

SED ipoz mptaciones beat aias mltas quaz dms nait
phiscas andiam quibz turpitu Interpretaciones. vi.
dm e mseram erroris velut alioris phiscas de dy sdm
doctne specie colorare conatur pmi eay varrone et de eno
mptaciones sit varro comendat ut dicat an foro et vasis et
tignos simulachra deoz et insignia ornatuz q; fuit alie
ille Que cu oculis aiaditissent hy qm audissent doctne mstra pos
sent aiam mudi ac ptes ems a deoz veros aio vide quoz qm simla
chra spe hois fecerit h videri scituz q animu mortaliu qm e cor
pe huano similis e m mortaliu animu tamq; si vasa ponent cu no
tandoz deoz et i liben edem enozoz sistetur quosignatur vinnz
p id qd cotinet id qd cotinet Ita p simulachru qd forma hret hmanu
significari aiaz ronale q eo velut vase na ista soleat cotineri au
nature den volut ee ul deoz hec sut mstra doctne que iste vir
doctissim penetraet vnde i luce istu pferret Et o ho acutissie
ra i istis doctne mstris illaz prudenciaz perdidisti qua tibi sobrie
visu e q hy qui pmi phis simulachra constituerit et meti demp
serit ambus sine et errore addiderit castusq; deoz sine simla
chris vetes obfuisse romanos Idem tibi fuerit auctoroz ut h
coi postiores romanos dice andres Nam et si illi
antiquissim simulachra coluissent fortassis totu istu
sensu de simulachris no constitutenduz interemissent
Vex timoriz silenciu pmeret et inhumisemoi pma
osiz vasisq; figmentis mstra ista doctne loquacis
et elacna pdicaz Aia tu tua tam doctu et ingem
osa mte mltu dolemus p hec mstra doctne ad den sumu v a quo
fra no ai quo fra est nec cui porcio h cui condicio e nec qui
e omi aia sed qui fecit omes aiam quo solo illustrante aia fit
bta si ems gre no fit migrata nullo mo potit mte mte Veru ista
mstra doctne quaha sut quaq; pendenda que secituz oident
fateatur mtegruz vir iste doctissim aiam mudi ac ptes ems ee
veros deos Vnde intelligit tota ems theologia eam ipam q na
turalem cu plymni tbit usq; ad aie rationalis naz se extend
potuisse De nali em pangissima plogtur i h isto inquo videbim
utru p mte ptaoes phisiorcas ad hanc nalem possit deferre
cunles qua de dy selectis vltima scpsit Et si potuerit tota nalis
ele Et quid opus eat ab ea cunles tanta cura distinctois abingere

Et aut recto discrimine sepata ē qū nec ista vā ē que illis nālis
placet puenit em usq; ad annū nō usq; aduezz deū qui fecit et aūz
Quāto ē abiectior et falsior ista cūlis q; maxie circa corporū oc
cupata ē natura sic ipē mēp̄tacoēs ex quib; qdā natura cōmēdare
me o; tanta ex ipis exquiste et enychiare diligencia demōstrabit

Dicit ergo idem var. An rōnabile fuit iam et tūmū i duo
ro ad huc de nāli theologia p̄logia nōia separari. vii.
Deū se arbitrari eē aīam mīdi quē greca vo Denāli theolo
cant cosmon et huc ipm mīdū eē deū sed se gra scdm var
hoies sapiētē cū sit ex corpe et aīo dīci sapientem ronem et
Ita mīdū deū dīci ab aīo cū sit ex aīo et corpe huc celimon q
videt quoq; nōmō vni cōfiteri deū s; ut plures etiā aīa; mīdi
introducāt admīte mīdū dīdū mīdū pter celū dīcūt
et terraz et celū bīpharū mēthēza et aēza tām vero magnam
et hūmū equib; hūmū eē ethēza scdm aēza tām ex aqua mīdū tām
quas omē pter q̄tuor aīaz eē plenaz m ethere et aēze i mortaliū
in aqua et terra mortaliū. Aīumo aut arcūtu celū usq; ad archū
hūc ethēzaz aīaz eē aīa ac stellaz eoz celestēs deoz nō mō itelligi
eē sed videri Inter hūc vō grū et mīdū hūc ventoz cūcūmā a
eriaz eē aīaz s; eas aīo nō odīs videri et pōcū heroz et lares
et gēmoz hec est videlz et breuit i ista p̄logicoe p̄pōita theolo
nālis q; nō hūc tū sed vltis plūs placuit de qua tūc diligencia
differendū ē cū de cūli q̄tūz ad deoz selectoz attinet opitūante
deo vō qd restat implendū Ob qua cū cultozes iam bīfrontē
ymagīez ipis fūxerāt q̄tū eē quadriformē videri voluit. vii.

Iam igitur a quo sumit exordium quod quā sit hūdetur mīdū
est brevis hec plana ē atq; aperta rōsio. Cur g; ad
Deū dīcūt rex mīcia p̄tūe fūez vō ad alter De celo bīfronte et
quē tūmū vocāt Nam p̄ mīcia et fūez duob; heria aēza tām aī
istis dyz duos mēses p̄hibent dēdicatōz p̄tilloz dēce hūo igne stellis
quib; usq; ad decembē caput est marciū Januāriū hūmū mīdū ven
lano febrūariū tō Ideo tūmū eoz mēse febr tū laib; gēmoz
uārio celebrari dīcūt Cū sit s̄cā p̄purgatōrū qd lano mīdū tūmō
vocant febrū vū mēsi nōmē accepit Non quid g; exordio fūmbū
ad mīdūz qui iānuz ē mīcia rex p̄tūet et fūez mēsiūz februa
nō p̄tūet ut alt illis deus p̄ficetūz Nōmē omīa rō et alis
quē mībz mīdū fūci dīcūt mībz eē mīdū tūmū fa scdm pa
tentur Cū ē ista namitas p̄ ope illi dāe p̄tūe gūmoz
dmīdū mīdū dīro facie duplāz Nōne istū bī hūmū
frontē mīto elegācia mīp̄tarentur si eūdez et tūmū dīcūt atq; mī
qis vūa facie fūmbūz alterā darent qū qū opat vtrūq; d; itendē
In omī em motu agmīcōmē sue qū nō respicit mīcūz nō p̄spicit
fūcē Vnde nāe ē amēōria respiciēte p̄spiciēte cōrēctūz mīcūcō
Nam cū ex cādēit qd cepit qūo fūmat nō i nemet Cū si vitam
bīam i hē mīdū mīchoare p̄tūet ex mīdūz p̄ficet iō iāno i mīdū
solā mīcūz tūneret p̄tūe p̄fecto ei p̄ponēt tūmū enq; ad dyz select
nō alienaret q̄quā eē nūc in istis duob; dyz cū m De lano bīfront
ia rex tūmū fūez q; tractant tūmō dūi debuit p̄o te cū grea p̄
honor. i. lanoz em leticia ē cū res queq; p̄ficet e. ol latū vīnon
licitudmē aut plena sūt cepta appetit intendit ex appellent et isto
pectat exoptat nēdere mīchoata ū tūmū exultat De rōz cōfūcūcō
iam bīfrontiōmē p̄tūe atq; emītez cū lano cū hec mī ad
tis simlādū mīp̄tatio pro compacōe. ix. aīaz p̄
feratur duaz em fūcīez ante et retro hūc dīcūt uēat
q; hūatū nō cū os apīm mīdū sūc videri vnde et

Sed iam bīfrontiōmē p̄tūe atq; emītez cū lano
tis simlādū mīp̄tatio pro compacōe. ix.
feratur duaz em fūcīez ante et retro hūc dīcūt
q; hūatū nō cū os apīm mīdū sūc videri vnde et

Donec pōuat ad fūcē
qū qū aliq; mīp̄tatio
p̄ad

palatū greta yramon appellat et nō nulli inquit poete latine celū voca-
uerūt palatū a quo hratu oris et foris esse additū addentes vsus
et introitus ad fances. ecce quo pductus ē mūdus p palati nri vo-
cablin ul' grecū ul' poeticū. Quid aut' hec aduāz quid ad vitam
etnāz p solas saluāz colatur hic deus quibz pti gloriandis pti spen-
endis sub celo pti palati utraqz pndit ianna. Quid ē porro abs-
dus et qm i ipō mūdo nō inuenit dnas iannas exadisa sitas per
quas ul' admittat ad se aliquid intro ul' emittat ase foras et de mō
ore et gutture quoz silitudinē mūdus nō hē uelle mūdi simlāchū cō-
ponē iano p solū palatū an' silitudinē iannas nō hē. Inceptio iam fal-
Cū yd eū faciūt quadrifrontē et iannū gēimū appellat sa quā mūdū appel-
ad qtuor mūdi ptes. h' mptantur q' aliqd expectet lant qui potius
mūdus foras si aut p omis facies iannas. Deinde si iannū facies bz deschi-
mus ē mūdus et mūdus quatuor pti bz cōstat falsū ē debere quā duabz
sila chū iannū bifrontis. Aut si ptea vni ē facia noie et quid de septe
orientis et occidentis totus solet mūdus itelligi. ratione et
Nūquid cū duaz ptes aliaz nominam' septetrimas. autro
et austru sic illū quadrifrontē dicūt gēimū iannū. ita quisp' gēimū
dictur' ē mūdū. Non hnt orō unde quatuor iannas q' mtrātibz et ex-
emittibz patent mptentur ad mūdi silitudinē. Sicut de bifronti
quid dicent saltē m ore hois i uenerūt ab i' septim' forte sub
ueniat et porrigat pte. Cū p hratu oris et gutturis ec dextera et
sinistra fances patet. et tū hanc vinitatē p tot iannas nulla effugit
anā h' que audit veritatem dicētes. Ego sum ianna. Au iann et iomy

Iouen aut' ec mpt' dr' que velint itelligi expo^{recta} ^{discreto} sit
mūt/dens ē inquit hūc pates carz quid aliquid sit i v.
mūdo hoc qm magnū sit nobilissim' vgil' vsus ille testatur. Felix
qui potuit rex cognoscere cās. Sed cur ei pponitur. Quid de nepotio
hoc nobis vir ille acutissim' qz doctissim' rūdeat qm et sua picez ianna
penes iannū inquit sūt pma penes ionē sūma. Ilex celi sedm vgilū
to ergo rex omī iupit' habet. pma em' vinct' alūm' de iano que pmi
qua licet pma pcedūt tpe sūma supant dignitate. regem esse
Sed recte hic hoc dicētur si froy pma discernētur et dicūt
sūma sicut iucū fū ē phiasci sūmū puenient iucū
facti incepto discendi sūmū pcepto doctine ac sic i omibz pma sūt
iucia sūmū q' sūt fines. Et iam hoc nego cū m' iannū tūmūqz dis-
cussū ē cāe autē q' dant iom efficiencia sūt nō effecta neqz ullomō
fieri pot ut ul' tpe pueniant a factis mōis sūmū factorz. Deniqz em' por-
ē res que facit quā illa q' fit quā p si ad iannū pmet iucia factorz
nō iō porz sūt efficiencia causāqz quas iom tribuit sic em' nichil
fit ita mch mchoat ut fiat qd nō facies cā p cesserit hūc lane deū
penes que sūt omis cāe factaz omī naturaz naturalūqz rex si
pne pti appellat et tūmū cōtūmēlis tāqz celestis cōmācōibus
colūt de teiore saclegio lese obstringit q' si p'vixit ullū putarent
deū. Vnde sagus eet eis alū aliquez ioms noie mūcipare dignū
turpibus et flagitiosis honoibus supposito vano figmēto qd' potius
blasphemaret sicut sacno dr' suppositis lapis que pro Desacno que di-
filio denouaret quā istū deū dicē et tonantē et ad cū lapidez deno-
ulterantē et totū mūdū regentē et p tot supra dis-
fluentes et naturaz omī naturalūqz rex causāqz hū-
mas hēntē et suas oas bonas nō hēntē. Deniqz que mūdū ec di-
ro que iam locū m' deoz hūc iom tōnant si iannus
ē mūdus. Deus em' verus anām mūdi ac ptes ems
iste diffinit. Ac p hoc quidqz hoc nō ē non ē utiqz sedm istos verus
deus. Num igr ita dictū sūt ionē anāz mūdi ut iannus sit corpus ems

id est iste visibilis mundus. Hoc si dicat non est quemadmodum unum deum di-
cat quoniam mundi corpus non est densum vel secundum ipsos sed anima mundi ac presens eius
Vnde aptissime idem dicit deum se arbitrari animam esse mundi. et hinc ipsum
modum esse deum. Sed sic homines sapientes cum sit ex non et
corpe tamen ex anima dicit sapientem ita mundum deum dicit ab
animam cum sit ex anima et corpe solus itaque mundi corpus non
est densum. sed aut sola anima eius inter similes corpus et ani-
mum. Ita tamen ut non sit a corpe sed ab anima densum. Et ergo
Iamvis est mundus et densum est iamvis. Nihil quid ionem ut densum
esse possit aliquid parte iam esse dictum fuit. magis enim ionem unum solent tri-
buere unde est ionem omnia plena. Ergo et ionem ut densum sit. et maxime ut
rex deorum non alium putant existimare quam mundum ut dicitur ceteris secundum istos sunt
partibus regnet. In hanc sententiam et quosdam versus valet foramen exponit idem
varro in eo libro quem seorsum ab istis de cultu deorum scripsit quoniam usus huius sunt
Iupiter omnipotens regum regumque deumque. Progenitor genitrixque deum densum
et omnia. Exponitur autem eodem libro ita ut eius mare existimaret quod
semenem mittit femina que accipit ionemque esse mundum. et cum omnia semina ex
se emittit et in se recipit qua causa inquit scripsit foramen. Iupiter progenitor
genitrixque. Nec minus cum cum unum et omnia idem esse mundus unum enim et ideo unum
omnia sunt. De cognominibus ionem que non ad multos deos sed ad unum eundemque
cum eo et iamvis est mundum sit unumque sit mundum referuntur. et

De animam corpe
secundum paganos
quid dicat vale-
mus foramen
et alii deione
Iamvis

Quoniam quare duo deum sunt iamvis et Iupiter quare seorsum habent templum se-
orsum aras divisa sacra diversa simulachra si propter
quod alia mens est primordiorum alia carum et illa iam illa ionem
nomen accepit. Nihil quid si unum homo mundis rebus duas ha-
beat potestates aut duas artes quod singularem divisa mens est
ideo duo indices a duo dicantur artifices. Sic ergo et unum
densum cum ipse habeat potestatem primordiorum ipse carum. Non propter
illud duos deos esse nate est putari quod primordia carum quere-
dne sunt quod si hoc instum putat etiam ipsum ionem tot deos esse dicant. Quot
quod ei cognominibus pro multis potestates dederunt quoniam res omnes ex quibus illa cogno-
mina sunt adhibita multe atque diverse sunt ex quibus pauca commemoro. et

Quare sunt
duo duo Iamvis
et Iupiter cum
mens mundus sit
et Iupiter unum
densum sit ut
dicit

Dixerunt opiclinum impulsorem statorem centipede supermalez tigillum
alium rummum et alia quod persequi longum est. Hoc autem
suerunt unum deo pro causis potestatesque diversas. Non tamen pro
tot res esse tot deos esse coegerunt. Quia omnia vincit anem
ne vincatur quod opem indigentibus ferret quod habet impul-
lendi statuendi stabiliendi resupinandi potestatem quod tamen
tigillus mundum continet ac sustinet quod aleret omnia quod prima
a manibus aleret animalia. In hunc ut adiutorem quodam magis
sunt quodam exigna et tamen unum utraque facere prohibetur. Puto
inter se per iniquiora esse causas atque primordia pro quas res unum
mundum duos deos esse voluerunt ionem atque iamvis. Quia continet mundum et
manum dare animalibus nec tamen pro hac opera duo tam longe nit se vi et dig-
tate diversa duo deum esse compulsi sunt. Si unum Iupiter pro illud tigillum pro hoc
rummum appellatus est. Nolo dicere quod animalibus manum prebe suggeritibus magis
inimone potuit dicere quod ionem prebe. cum esset et duna rumma que in hoc opus
admirum illi famulatu ne prebet. Cogito enim posse ridere et ipsum nimone
nichil aliud esse quam ionem secundum illos valent foramen versus ubi dicit
tamen est Iupiter omnipotens regum regumque deumque progenitor genitrixque
deum. Quare ergo datus est et rummum cum diligentius for-
tasse querentibus esse prope inematur et illa rumma. Si enim
maiestate deorum regem videbat indignum ut in una spica alit
ad curam geniculit alit ad folliculit pertinet. Iusto est indignum

Quare sunt
duo duo Iamvis
et Iupiter cum
mens mundus sit
et Iupiter unum
densum sit ut
dicit
Item de nominibus
ionem que nota
ne victorem in
victum opiclinum
impulsorem statorem
centipede super-
malez tigillum al-
ium rummum
nimone
Ver valerius foramen
deione et de rudi-
culo quod in uno spica
una cura pertinet
ad geminam alia
ad folliculit et que
dicit Iupiter rum-
mum rummum quod si
ita essent possent
dicere a pecunia
pecunius

rua rem infima .i. ut manus alant aialia duoz deoz ptate amari qz
 sit vno upit rer ipe victor et hoc agat ut no saltē cū coginge sua sed
 cū ignobili nescio qua rumina nisi qz ipe e ead ipa rumina rumina for
 tasse p iugentib marib rumina pferms dice quippe noluisse illos iom
 femini nome mponē n et i illis vsibus pgenitor genitrixqz dicitur
 et ut ems alia cognora legem q ead pectina vocaret qui dea inter
 illos immisculatioz i nemino et inqto libro comedorum dicitur cū ma
 res et femie hēant pectinā cur nō pectina et pectum appellatue
 sit sic rumina et rummū ipi viderint

Quam vō elegant rōnem huius quid ve gemi vāz vno upit eē
 nomis reddiderūt et pectinā inquit vō doceat .xiiij.
 catur qz ems sūt oīa. Omniaqz rōnem diuinū. Quare iupiter
 nois ymo nō ille cui sūt oīa viliissime et cōtinuēliosi. nō dicitur diuine
 sime pectinā nūcipatur. Ad oīa epī q celo et tū con sed pectinā et de
 tinentur. Quid ē pectinā mōmbus oīo rebi q abhor vō deo et vā theo
 bus noie pectinē possidentur. Et mūz hoc amari iom logia et de vā
 nome mposuerūt. Ut quisqz amat pectināz nō quilibz sapia et pū
 deū sed ipm regem omi sibi amare videat. Longe ante ptate
 aliud eet si diuine vocaretur aliud naqz sūt diuine aliud
 pectinā. Nam dicimur diuites sapientes iustos bonos quibz pectinā ul
 nulla ul parua ē. Magis em sūt vtiūbz diuites p quas eis ead spīs
 corp aluz rex vtiūbz satis ē qd ad est pampes vō amare sp m hater
 et egētes qz libet em magnas pectinās hēre pūt sed meaz quātūbz hū
 bundancia nō egē nō pūt. Et diu ipm rex recte diam diuite nō tū
 pectinā sed omnipotencia. dicūt itaqz et diuites pectinosi sed interius e
 gem et cupidi. Item dicūt pampes pectinā carentes sed interius diuites.
 si sapientes. Quare gē ista theologia dicit eē sapiēti ubi rer deoz ems
 rei nome accepit quā nemo sapiēns cōcipit. Qūto em facilius
 si aliquid hac doctina qd ad vitā ptinet etiaz salubrit discēt. Deū vō
 rector nō ab eis pectinā sed sapia vocaret. Cū amor purgat aordibus
 amariē. hoc est ab amore pectinē. De mercurio et marci officio .xiiij.

Sed quid de hoc ioue plura ad quē fortasse ceti. Quare dicitur
 referendi sūt ut manus remaneat deoz sapia vocat et
 opio plurimoz. Cū h ipē sit omis sine qū ptes nō pectinā et de
 ems ul pates existimantur sine ai me anē quā putant exponē vsm so
 pectinā diffusa exptibz molis huius i quas insibilis mudi rum et de ioue
 iste cō surgit et multiplici ad mstracōe natē q plurim et quē mudi esse
 deoz noia accepit. Quid ē em et satius mū inquit dicūt et de m
 de pncipibz deus penes quē sacioni dominatur ē. Nō terptacōe
 ne expositio vsm illoz valery solim sic se hz ionem eē latin
 mudi et cū omia semina ex se emittē et mē recipe ipē ē igr penes quē
 sacioni omi dūatus ē. Quid ē gemus deus inquit qm ppositur ē
 ac vni hz omi rez gignendaz quē alū hanc vni hē credunt quaz
 mudi cū deū ē iupiter progentor genitrixqz. Et cū alio loco gemū
 dicit eē vniū cū amā rōnalem et iō eē singulos singloz talē ante
 mudi amū deū eē ad hoc idem utiqz renocat ut tamq vliū gemū ipe
 mudi amū eē credatur. hoc ē igr quē appellat ionem. nā si omis gemus
 deus et omis vniū amū deus qd et ipō abhorre absūditay ipi cōpellit
 restat ut cū singl et excellent dicāt deū gemū quē dicūt mudi amū et
 per hoc ionem. De stellis quibz quā pagam deoz suoz noibz nūcipant .xv.

Mercurius vō et martem quō referent ad
 aliqz ptes mudi et opa dei quēst
 melementis nō inuenerūt et iō coy salteropi
 bus homi pposuerūt sermōnandi et bellegeradi adm
 mstros. Quoz mcurius si sermōis eē deoz ptatem
 De ioue gemo quē
 dicūt eē mudi amū
 mercurio Marte
 et coy anite
 et effec
 tu

Deus
 sequitur ut sit of vlam

genti ipse quoque regi deorum dicitur. Sed cum eius arbitrium nupit loquitur aut loquendi ab illo accipit facultatem. Quod utique absurdum est. Si autem illi humani sermonis potestas tributa prohibetur. non est credibile ad lactantes manus non solum pueros sed etiam pecora unde ruminant cognominatus est. Ionem de cetero voluisse et curam sui sermonis qua pecoribus antecellunt ad se pertine voluisse. At pro hoc idem ipse est iouis atque mercurii. Quod si finis ipse dicitur esse mercurius sicut ea que de illo interpretantur ostendunt. nam iouis mercurius qui medicus curas dicitur appellatus quod finis curat ut homines medius. Ideo hermes grece quod finis vel interpretatio que ad finem utique pertinet. huius membra dicitur deo et mercurio per se esse quia inter vendentes et ementes finis fit medicus palat. eius incipite et pedibus significat volucres ferri per aera finem mercurii dictum qui per finem omnia cogitata emittantur. Si ergo mercurius ipse finis est. et ipse confitebatur deus non est. Sed cum sibi deos facit eos qui de mone sunt in mundi supplicanda spiritus possidentur ab eis qui non deum sed demones sunt. Item quod nec marci qui elementum vel per mundi in eum potuerunt ut ager opera qualiacumque nature deum belli esse dixerunt. Quod opus est homini et optabile non est. Si ergo pacem perpetuam felicitatem daret mars quid ager non haberet. Si autem ipsum bellum est mars sicut finis mercurii utique quod manifestum est quod non sit deus tam non sit et bellum quod vel falso nocetur deus. Nisi forte ille stelle sunt huius deum quas eorum appellat nomibus. De apolline et diva

Nam stellam quandam vocant mercurium quam cetisq; selectis deis quod vocant ionem. Et tunc eis iudus est iouis. Ibi est quod vocant saturnum. Ibi et tunc ei per eam dant non puas solum omni videtur seim. Ibi est et illa et omni clarissima que ab eis appellatur venus. et eandem venerem esse etiam lingua voluit. Quamvis de illo fulgentissimo syde apud eos tamquam de malo aureo immo venus quod contendit. Luciferum enim quidam venus quidam dicit esse iunonis. Sed ubi solet venus vniat. Nam multo plures eam stellam venerunt tribuit ita ut iuxta eorum quisque repiatur quoniam aliud opietur. Quis autem non rideat cum regem omni ionem dicat quod stella eius astella venus tanta vniat claritate tanto enim esse debuit ceteris illa fulgentior quanto est ipse potentior. Fidentem ideo sic mideri quod illa putatur obscurior superior est atque atris longe remotior. Si ergo superiores loci maior dignitas meruit. quare saturnus ibi est ioue superior. An vinitas fabule que regem ionem facit non potuit usque ad sydera pervenire. Et quod non valuit saturnus in regno suo neque in capitolio saltim obtinere et promissus in celo. Quare autem ianus non accepit aliquam stellam. si propterea quia mundus est et omnes in illo sunt. Et iouis mundus est et habet tunc an iste cum sua composuit ut potuit. et pro una stella quam non habet inter sydera tot facies accepit mercurii. Deinde si per solas stellas mercurius et martem per mundi putat ut eos deos habere possint. quod utique sermo et bellum non sunt per mundi sed actus hominum. Cur arietem et chaurum et canem et capriornem cetisque huiusmodi que celestia signa numerant et stellis non singulis sed singula pluribus constant superiusque istis in summo celo prohibent collocata ubi constantior motus inerrabilem meatum syderibus prebet nullas aras nulla sacra nulla templa fecerunt. Nec deos non dico inter hos selectos sine inter illos quod quod plebeios habuerunt. Quod etiam ipse varro opinionem suam de deis pronuntians ambignas sequitur capitulum. cum

Interpretatio mercurii
Iouis qui hermes
dicitur et de morte
quid valeret si
felicitas daret
pacem per
petuam

Quare stelle non
bus quorundam falsorum
numinum appellantur
ut est saturnus nupit
mars venus etc. Et
quare stella nupit
astella quod venus vel
lucifer dicitur
superat

Quare saturnus
appellatur plane
ta quoniam non potuit
optinere capitolium
et cum ianus stella
non habet que mundus
esse dicitur cum nupit
mundum simul
dicitur stel
la

Apolline

quāmo dīnātorē et medicū velint tū ut i aliqua
pre mundi statuerent ipm etiā solem eē dixerūt dīnāqz ge:
monā eme sili lunā et maz pīdem Vnde et vir
gine voluit q ma mch pariat et iō ambog sagittas
hīe q ipā duo sydera de celo radior tīā usqz p tendit
Volcanū voluit ignē mīdi neptūm aquas mīdi cēte
prēm hoc ē orcaz tīenā et mīfīmā ptem mīdi Libez
et cērem pōmīt sēmibz ul illuz mīschis ul illā fei
mīs ul illuz hīgnōi illā vō ariditat sēmīnū Et hoc
utiqz totū refertur ad mīdū v ad iōnē qui ptea dīc
tus ē progenitor gemitūqz pōmīa sēmīna ex se emīt
tēt et mīse recāpet Qūqz mīdū etiā mīrēz magnaz
candem cērem volūt quā mīchil aliud dīcūt eē quāz
terram eamqz phībent et iūnōnē et iō ei sedāz cas
rez tōmīt cūz tū iōm sit dēū progenitor gemitūqz
dēū qz sedm eoz totū ipē mīdus ē iōmē lūenā etiā qz eāz
hīnāz artibz pōmīerūt nec iūnēerūt ul etiā hīnā eē dīxerūt
Vestamqz ipām ptea deaz maximā putauerūt q ipā sit terra pīnū
ignēz mīdi lemōrem qui pīnū ad vsūz homī facīlēs nō violencīōz
qualīz volcānū ē ei deputandū eē crediderūt Ac p hoc omīs istoz
selectoz deoz hīc eē mīdū volūt m quibusdā ptes ems m quibusdā
vīnībz Vīnībz sicut iōnē ptes ems ut gēmū ut
mīrem magnaz ut solem ut lunā ul pōmīs apollī
nē et drānō et aliqū vīnū dū rez plūres alī vīnāz
deoz plūres faciūt nā vīnū dēū rez plūres sūt ipē
mīpīt Et mīdus em totus mīpīt et solū celū mīpīt
et sola stella mīpīt hētur et dī idemqz vīnō sedāz cāz
dūā et vīnō aer et vīnō tīa et vīnōz vīnēt vīnō
stella Cūlī mīnīa sūm ether et mīnīa eadē lunā
quā eē mī etheris mīfīmō lūmīte existimant Vīnā vō rem deoz plū
rez ita faciūt et iānē ē mīdus et mīpīt sīc et vīnō ē tīa et mat
magna et cēroz Et sīc hī q exemplī grā cōmēorāz ita cetā nō exp
licānt sī pōmīs mīphēant sicut mīpētā erubūde opīōnīs mīpūlent
ita hīc atqz illuc hīc atqz illuc mīfīlūt et relīlūt Vt ipē var
ro de omībuz dubitare quā aliquid affirmare maluit Qūe credī

Nam dīcē cetēz cū absolūssī libz īu alio
de dīcē mīctis dīcē mīgressus ant Cū mīhī
bello dubias de dīcē opīōnēz pōmīo rēphēndī
nō dēo Qm em putabāt mīdicāz oportē et p
sīc cū audīet facīet ipē Ego cīcīus p dīcā pō
sīc ut pīnō libz q dīcī mīdubīatōm rēnōcē qī
hīq sārībam omīa ut ad alīquā dīrīgā sūmā Itā
nō solū istī de dīcē mīctis sed eē illū dēctis fecit
mīctū In tīo pōmīs istō de dīcē selectis postea q p loqūz ē qz erubū
theologia pīlōcūmīdū putant Ingressum hīnā cūlīz theologie va
mīctes et mīfīas mīdīces ubi em nō solū nō dīcebat vītas rez
sī eē mīnōz pīnēbat aūctas De dīcē mīqūt pīlī rōmīam publicā
qz edes dēdīcāuerūt eozqz plūribz sīgīs ornātō vīnī
uerūt ī hoc mī hoc sārībz ut crenopīanēz colepīo
mī sēbīt quid putem nō quid cōtēndā pōmāz hōīz
ē est em hī opīōnīz dēī sārīz cō pīhēnsāz ul fīrmīssī
credītāz sī opīōnātāz et dūbīcāndāz sīmōnē tēpī
dīcē pollicetūz dīctūz eā q abhōmībuz mīstīcūta sī
neqz em sīc eē mīdū celū et tīam celū syderībuz

uel stellam ubi ea pone
ret candz uel sumu ethz

verū ī nō

Cur arretī cano
tūro scorpionī
et hīz locū datū
mī celo dēntēpre
tācōe apollīnīs
mīdīa dōmē de
sole lunā dēvīcā
nō neptūō dīp
te hībō cēre iōnē
tīa et de mī
pīacōe mī
tīz mag
ne
Dēntīma vesti
mīcāno iōnē ge
mō sole lunā
apollīnē dēu
nā iūmōnē
iūmō tīa
cēre
re
vō rem deoz plū
et vīnō ē tīa et mat
nō dīcē vīnō
de dīcē cīcī et mī
cīcīz delībēlīz o
pīnōmībz de
dīcē selectis
et de nālī
thel
Qm dīcē pīnō
plūmēz colepīo
q addm pīnēntēz
q ad hōīz dēmolet
re de iōnē et qz
pīnī adalān
dō cōz dī
dīcē
ut

secund

fulgidū
femibus

fertilem atq; huius cetera sicut hanc totā molam atq; nāz ī quadā mīnib. h. ac
 potentia regi ad nūstā cetera annu stabilitate credebāt ita potuit affirmare
 de iano q̄ mīdū ip̄e cēt ant de saturno mīnē q̄ et iom̄ p̄r cēt et
 iom̄ regnanti subditur factus cēt et cetera talia Demystificationibus q̄
 credibilior redditur rō b̄m̄ colendi sat̄m̄ rācō
De quibus cū phibentur hoīes fuisse et v̄m̄ concināt. xix.
 auq; eoz abhys qui eos adulando deos eē voluerūt Et eoz m
 gemo moribus actibus casibus sac̄ et solēpma cōstituta atq;
 hec paulatī parās homī demōnū siles et ludicrāz rez amūdas mīrepe
 de longe lateq; vulgata om̄antib; ei mendacis poetarū et ad ea fallā
 cibis sp̄itib; seducētib; facili em̄ fieri potuit ut mīuēms nup̄ms
 ul abūpio p̄r mīterficia metuenz et amūdas regni p̄rēm pellēt rez
 nō q̄ id qd̄ iste mīptat. Ideo sat̄m̄ p̄rēz aione filio sup̄atū qd̄ mī
 ē cū q̄ p̄tinet ad iōnē q̄ semen qd̄ p̄tinet ad sat̄m̄. Semen h. ita siem
 cēt mīq; sat̄m̄ p̄r fuisse nec p̄r iom̄ cēt. Deper Desat̄m̄ p̄r ufi
 em̄ semen cū p̄cedit nec v̄m̄ generatū ex semine sed ho suo iōne ex
 cū conant sūm̄issimās fabulas sine homī rez gestas celo de regno
 velut nāib; mīptatōib; honorare. etiā hoīes acutis mīptatōne
 sum̄ tantaz pacatū angustiaz ut eoz quoq; v̄m̄tate nom̄ p̄dictoz
 dolere cogamur. Sat̄m̄ inquit dixerūt quāta ex eo es saturni et
 sent solitū denotare q̄ ea semina vnde nascunt redderet de filice
 et qd̄ ille iōne gleba obiecta ē denotanda significat mīq; manibus
 hūmāns obrim̄ ceptas serendo fringes anteq; utilitas arandi cēt m
 uenta. Sat̄m̄ gō dia debuit ip̄a t̄ra nō semina. Ip̄a em̄ quodā mō
 denotat que genuit. Cū ex ea nata semina m̄ ea rursus recipiendi
 redierūt et q̄ p̄ iōne accepisse d̄r glebam. quid hoc ad id valet qd̄
 manib; homī sepien gleba coopertū ē. Nūquid iō nō est ut cetera
 denotatū qd̄ gleba coopertū ē. Ita em̄ h. d̄qū ē q̄ qm̄ glebam̄ oppoluit
 semen abstulit sicut saturno phibent oblata gleba ablatū iōnez
 ac nō potius gleba semen aperiendo fecerit. Illud diligētius deno
 rari. Deinde isto mō semen ē mīpit nō semina cū qd̄ paulo ante
 dicebatur. q̄ quid faciunt hoīes qui cū rez stultas mīptant nō m
 nemūt quid sapiēt dīcat. Falcem h. inquit p̄ agriculturā certe
 illo regnante nō dū eat agricultura et p̄ora em̄ t̄ra phibent sic
 idem ip̄e fabellas mīptatur. q̄ p̄m̄ hoīes ex hys vīuebant semib;
 q̄ t̄ra sponte gignebat an falcem septro p̄dito accepit. Vt qui p̄m̄
 sp̄ib; rex fūcit oculos filio regnante fiet opame. De regnante sat̄
 laboriosus. dem̄ iō dīcat aquibusdam pueror̄ ei so no nondū agtū
 litor̄ ymolari sicut apem̄ affricam̄ et aquibusdā ra fuit sed homīes
 etiā maiores sicut agall̄ q̄ om̄i semī optimū edebant q̄ sponte
 ē gēms hūmāni de hac crudelissima v̄m̄tate qd̄ tellus gigne
 opus ē plura dīcē. hoc potius aditām̄ atq; te bat de p̄m̄
 ueam̄. hac mīptatōes nō referri ad dēū v̄m̄ v̄m̄a et affrica
 m̄ corpea m̄cōm̄itabileq; naturā a quo vita mēte ms et
 mī beata p̄scenda ē. Ez eaz cē fines m̄ reb; cōp̄alib; d̄ dei
 p̄is t̄palib; m̄utabilib; atq; mortalib; q̄ celū m̄gt p̄rēz sat̄m̄
 castrasse m̄fabulū d̄r h. significat penes saturnū nō penes celū se
 men cē dūm̄ ac p̄tā q̄ntū m̄telligi datur. q̄ nichil m̄celo de semī
 bus nascitur. Ez ete sat̄m̄ h. celi est filius iom̄ ē filius. Celi ei
 cē iōnē ī m̄uābilē et diligēt affirmant. Ita ista q̄ aveitate non
 veniūt plerūq; et m̄llo m̄plēte se ip̄a subūtūt. Chronon appella
 tū dīcat. q̄ grego vocablo significat ip̄e sp̄acū sine quo semen ī
 quid nō p̄r cē sed m̄l et alia de saturno m̄lta dīcūt. et ad semē
 oīa referūt. Sed saltem sat̄m̄ semib; cū tanta ista p̄tate suffi
 cēt quid adh̄ dū alij requirūt mariē liber et libera. i. ceres de quib;

fecund

zursus qd' ad semen attinet tanta dicit qd' de sacra non dicitur De chironon sacra

Incereus aut' sacris p' Desacris cereus elensine xx libeo liba cere elen
dicantur illa elensima q' apud athenienses nobi suma proserpina or
lissima fuerit de quibz iste michi nuptat u' q' att' co et desacris
net ad frumentu qd' cereus in uenit et ad proserpina et solepma
qua rapiente orco p'didit et hanc ipaz dicit signifi
cuz fecunditate semini q' cu' defuiss; quoda tpe ordemq; stelitute tui
meret exortu ee opione q' filia cereus i ipam fecunditate q' a proser
pendo proserpina dicta eet orans abstulerat et apud infera detinue
rat que res cu' fuisset luctu publico celebrata q' rursus eadem redit
fecunditas proserpina reddita ex orta ee leticia et ex hoc solepma con
stituta Dicit deinde multa i mltis ems tradi q' u' ad frugum mne
cione non pertineant Deturpitudine sacroz que libero celebrantur

Alli no libensacra que h'q'dis semibz ac pl' no solum liquoribz xx
fructum quoz quodam p'matu unu tenz Veru eia sem
bz analu p'tecerit ad quata turpitudine p'uenit piget q
dem dicit p' f'monis longitudine q' p' istoz sup'ba hebetudine
no piget In cetis que p'termitte qm multa sut cogoz i ytaha con opus
petis queda dicit sacra liberi celebrata cu tanta hecra turpitu
dine ut in ems honore p'ndenda virilia coeunt no saltem aliqui
tuz vecundiore secrete sed in p'p'atulo exultante nequicia Nam h
turpe mebru p'libei dies festos cu honore magno p'lostelly impo
siti p'us rure in copetis et usq; in vibem postea uectabit Inopido
aut lamino iunq; libo totis m'is tribuebat Cur De p'lostelly id e
diebz omis ubis flagitiosissimis utent' donec illud pl opetis
mebru p'foru trasuectum eet atq; i loco suo quies libeo saturno
cet Cui mebro inhonesto m'rez familiar honestissim de opido lamino
pala corona nate eat imponere Sic videlz lib deus p' de sacra de
lucandus fuit p'uentiba semini sic ab agris fustina de coris de
cio repellenda ut matrona face cogetur in publica p'ndendis
q' nec metru si matrone spectarent p'mitti debuit in mem
theatro p' hoc saturno soly creditus no e suffice semibz b'is
ut occasiones multiplicandoz deoz i iunda na repret et ab uno no
deo nuto i iudicie destituta ac p'ultos falsos auditate maioris
i iudicie p'rostituta ista sacra elegia sacra noaret seseq; spurcorz de
momu turbiz comolendam pollucendaq; p'beret De nep'timo et sala

Intaq; heat salacia neptim' urores quaz aa et nemha xx
inferore aqua maris ee dixerit Vt quid illi De salacia inferoe
ad m'eta e et nemha u' ut sine ulla cu natione i q' maris q' urore
sacroz sola libidine anime p'stitute multiplicaret unu neptim ee dicit
tacio de momoz sed proferatur ut p'radio p'daza et de nemha qe
et theologie q' nos ab ista reprehensione reddita ue due ee dicitur
coupescat Venilia inquit unda e q' ad lectus venit et mltitudo
Salacia q' in salu redit Cur g' deo fuit due cu sit i de mo
pna vnda q' venit et redit Nempe ipa e exultans m
i mltis minima libido vesana Quams em aqua no g'mmet q' it
et redit h'm' tu occasione q' vinitatis duobz demonis i iudicis q
plius comadatur aia q' it et no redit Queso te varro ul nos q
tam doctoz homi talia septa legistis et aliquid magni nos didici
se iactant m'ptam' hoc uolo dice sm illaz etia in comutabilez
q' na; qm selus e deus h' saltē scdm aiam mudi et p'ter cu p'te aie i
mudi q' maris p'meat den nobis fecisse neptim ut cuq; collezabi
honz eroriz est Ita ne vnda ad litus veniens et in salu rediens
due sut p'ter mudi a' due p'ter aie mudi Quis vrm ita de si piat
ut hec sapiat Cur g' nobis duas deas fecerut nisi q' p'usu est

quos deos esse uos
existimat

asapientibus maioribus nris / nō ut di plures uos regent sed ut ea q̄ ist
uauitatis et falsitatibus gaudent plura uos demonia
possident Cur aut illa salacia phantasmata iſeiorē
maris pte qua viro eāt subdita p̄didit nāq̄ illi nō ē
refluentem fluctū eē phibetis insup̄fiae posuistis . In
qua venia pelice accepit nata suū maritū desup̄nis
excluse Detra qua viro deā eē cōfirmat eo q̄ ille am
mū nō qd opnat deū eē hac corpore sui infima pte per

Deinde una est meet eiq̄ vni dīmāz inpariat vni .
fra qua plenā quidē videm⁹ aīalib⁹
suis veritatem ipām magnū corpus i elemētis
indiq̄ infima pte Cur eā nolūt deā an q̄ fecunda ē Cur gō nō magis
hoīes di sūt qm eā fecūdiore faciūt excolendo . s; cū arant nō cū adorāt
s; p̄s aīe nōdi inq̄mūt q̄ pillā p̄meat deā facit q̄ nō emendat sic in
hoīb⁹ aīa q̄ utrū sit nulla sit qō et cū hoīes di nō hēnt et qd est
gramē dolendū hys qm di nō sūt et quib⁹ ipi me
hoīes colend⁹ et adorand⁹ mirabili et miserabili
eure sub dūtur Et cte idem varro modē ded⁹ se
lect⁹ libro tres eē affirmat aīe gradus inōi vniūsa
q̄ nā vni q̄ omīs ptes corp⁹ q̄ vniūsa trāsīt et non
hē sensū . s; cū ad videndū validūmē . Hanc vni in
nro corp⁹ p̄manē dicit in ossa vngues capillos sic
in mōdo arbores sine consensu alunt et arēnt et mō quodā suo vniūsa
cū gradu aīe inq̄no sensu ē hanc vni puenire modos aīes na
res os tactū Tercū gradu eē aīe sūmū qd vocatur anim⁹ i quo
intelligentia p̄mēt h; pter hoīes os cū mortales . Hanc pte aīe
mūdi dicit deū in nobis aut gemū vocat eē aut i mōdo lapides ac
trām quā videm⁹ quo nō p̄manat sensus et ossa et vngues / oculis
vō solem lunā stellasq̄ sentim⁹ . quib⁹ ipē sentit sensus eē ems eth
era . porro anim⁹ ems vq̄ p̄manat in aīra ea q̄ facē deos et p̄a q̄
mūdi p̄manat deū tellurē . Qz aut inde p̄manat i mare atq̄ oc
ceanū deū eē neptūm . Fecit gō dī hanc quā theologia nālem putat
quo velut reſcendi cū ab hys ambagibus atq̄ anfractibus fatigat⁹
egressus ē . Fecit inq̄a redeat ad quiles . h; eū adhuc teneo tantis
perago de hac nōdū dico s; ita et lapides nris sūt ossibus et vnguib⁹
siles / siles eos intelligēciā nō hē sicut sensu carent . Aut si idēto hē
dicit ossa et vngues nō intelligēciā . quia i hoīe sūt qm hē i telligē
ciā tam stultū esse qm hos i mōdo deos dicit . Cū stultus qm i nob
ossa et vngues hoīes dicit . s; h; cū phis fortassis agenda sūt . Nūc
aut istū adhuc polliciti . v; cūle nolo . fieri eū p̄t ut h; i illā nāly
theologie ueluti libtate caput erigē paululū noluisse videatur cū ad
huc libentī v̄sans . et se i illo v̄sari cogitans cū eē mde resperit Et
h; p̄tea dixerit ne maiores ems sine aīe ciuitates tellurē atq̄ neptū
mū manē coluisse credant . Qz h; dico p̄s animū indam
inqua p̄taz p̄meat sic vna ē cūa Cur nō vna ē fecit
deū quā dicit eē tellurē qd si ita fecit ubi eēt oras
f; iouis atq̄ neptūm quē dicit p̄ez vocant ubi ems
cōm̄ p̄serpina q̄ sēdm aīa in emsē libris posita opioz
nō ē fecidit sed p̄s m̄fēid; phibet . Qz si dicūt tam
mū mūda pte cū p̄meat t̄re p̄ez sup̄iore dicit p̄ez facē
deū . cū vō m̄fēidē p̄serpinaz deū tellurē illa qd eēt
ita em̄ totū qd ipā eāt i duas istas ptes p̄ez deozq̄ di
mū ē ut ipā t̄ra que sit aut ubi sit inēre nō poss; . n
quis dicat sil istoz deoz oras atq̄ p̄serpina vna deū eē tellurē . et nō
eē iam tres s; aut vna a; duos . et tres tū dicit tres hēnt tres colūt

De errore varro
me cūa aīa; et
ptes nōdi et cūa
falsos deos et q̄s
veros eē putant
et cūa deas ven
hā et salacia
et eaz in
ter p̄ta
coe

Varro de duos selec
tis de tribus aīe
sen animū gradib⁹
de sensu gemo
sed sūm
erro
re

Varro relictū the
ologia nāli et cū
aīa mūdi neptū
tellurē et qd dicit
vni deāt nō hēnt
deo orco dīto
p̄serpina
et tūli
bus

mūdam

oris suis delubris suis sacris simulacris sacerdotibus suis et phoc eadē
fallacibus pſtituta aīaz cōſuprantibus demonibus suis ad huc rīdeant
quā pte tē pūet et pē mīdam animi ut dēu faciat tellumonē Non
inquit ſed una eadēq; tē hē geminā vni et masculinā q; ſeminā p dū
cat et femininā q; recipiat atq; nutriet in dē qm feminē dictā eē
tellurē amaschi tellumone Cur gō pontifices ut ipē iudicat additis
quoq; alijs duobus quatuor dīs faciūt rem dīmāz telluri tellumom
alton rison de tellurē et tellumone iam dēm eſt Quid ſtiltū varro
alton qre qd' extia mquid alūtur oīa que nata ſt ſentiat de muribus
rison quare quia rursus mquid cūctū eadē rēndūmē tellurē tellumone
De telluris cognominibus eozq; ſignificatiombus que altoze risonē rone
eē ſi erāt mltaz rez indices nō debuerūt mltorū deoz iunone et eoz

Debuit ^{go vna tē} ^{firmare opionez. exxij.} ^{ptate}
terra p istā quater geminā vni quatuor hēe cogno
minā nō qtuor facē deos ſic tot cognominibus vniūz iupiter et
tot cognominibus una vno mquid oībus vīs mltiplex eē dī
ad vni dēū ul' vna deā ptinens nō mltā cognominū deoz et mltā
tudine faciens Quid pfecto ſic alū eē ipas viliſſimas feminas eaz q;
libidine queſierūt te det pemptetq; turbaz ſic aīam vilem factā et i
iudic ſpītibz pſtitutā deos ſibi mltiplicat quibz cōtamināda pſternēt
Eūc plurimū lūit ſic alū et pigrit Nām et ipē varro q; de ipatur
bi vctū datur vna deā mlt eē tellurē eandē mquit dicit mīez ma
guā qd' tympanū beat ſignificari eē vībēm tē qd' tū Interpretatio de
rez in capite opida q; ſedens fingat cū eā cū omā tellurē ſine mīs
moneantur ipam nō monei q; gallos hinc deē ut magne ſedū o
ſemiret fecerūt ſignificari qm ſeminē indigeat tū ſe pmonē va
qui oportet in ea quippe oīa repuri q; ſe apur eā rac ronis et
tant p caput mquit qm tū colit ut ſedant ſemp em de allego
eē qd' agat Cymbaloz ſomites ferramentoz mctandoz na de
ac manū et ems rei crepitus in colendo agro q; m
ſit ſignificatū iō aere q; eam antiqui colebant aere anteq; ferrūz
eet in neutū Leone mquit adūgit ſolutū ac manſuetū ut cū dūit
nullū genus eē tē tam remotū ac vehement' ferrū qd' nō ſubigi col
q; cōnemat Deinde adūgit et dicit tellurē mīez et noībus pluribz
et cognominibus qd' noīarent deos exſtimatoz eē cōplures Tellurē
mquit putant eē opem q; ope fiat melior mīez q; plūna pariat mag
nā q; abū pariat p ſerpina q; ex ea proſerpat fruges Veſtā q; neſtā
herbz ſit aliaz mquid nō abſurde ad hanc rēndat Si gō vna
deā ē que quidē cōſulta veritate nec ipa cōtenuit itur i mltas
cū minus ſint iſta mltā noīa Non tam deē mltē q; noīa ſ; cōtenuit ma
ioz aīctas de pūit et eūde; varronē poſt hanc ſmāz trepidat cōpel
lit Adūgit em et dicit cū quibz opinio maior de hys deabz q; plu
res eas putant eē nō pugnat Quid nō pugnat cū valde aliud
ſit vna deā noīa hē mltā aliud eē deis ſed pot' mquid fieri ut eadē
res et vna ſit et in ea qdā res ſint plures Conce Conſtitutio bī ang
de ut in vno hoīe eē res plures mquid iō et hoīz cōū varronē de
plures ſic i vna deā eē res plures mquid iō et deis p falſa opioe m
lures Verū ſicut volūt diuidant conflent mltiplicet mīez et
replicent mltiplicet Hec ſūt tellurē et mīs magne rez
p clara muſtina vū oīa referūt ad mortali ſemā et ercendū agri
cultū ſen ne ad hec relātū et hūc ſūe hē tūa tympanū turres t
galli iacto mſana mēbroz Crepitus cymbaloz cōſictō leonū vitā cū
q; pollicetur et nā ſen ne p tēa galli abſaſi hūc magne deē ſmunt
ut ſignificet qui ſeminē i digeant tūz ſequi oportet quāſi nō eoz ipa po
ans ſmunt ſeminē faciat indigē Vtrū em ſequendo hanc deam cū m

digrant semē acquirūt. an po ans sequēdo hanc dam cū hēant semē ad
 mutū hoc mēpretū ē an detestari Nec attendit quātū maligni demo
 nes pualnerunt qui nec aliqua magna hys sacris polliceri auli sūt et tā
 crudelia erige potuerūt Si dea ēa nō eēt manū ei hoies opando nō m
 ferrent ut semina cōsequēt per illā nō sibi sermendo ut semina pdeūt
 p illā si dea nō eēt ita fecūda fiet manū alieus ut nō coget hoies
 sterilem fieri manū sūis Jam q̄ illi sacris honesta matrona pūda
 vilia coronabat spectante multitudine ubi rubens et sudans si ē ulla fi
 ons in honibz adstabat fo: sitim et maritus et q̄ in celebracōe impia
 si priapi scapū nona nupta sedē mbebatū longe cōtēptibilia atq̄ le
 mora sunt p ista turpitudine crudelissima ul crudelitate turpissā Ibi
 demomias ritibus sic utq̄ serus illudatur ut ney tūo Defestis sacris in
 muliere p matur Ibi fastinacō timetur agrozz hinc mtestis
 mibroz amputatio nō timetur Ibi sic de honestat none libi priapi et de
 nupte vīgindia ut nō solū fecūditas sed nec vīginitas q̄ alijs eq̄ turpi
 dinatur hic ita amputatur vilitas ut nec comitat bus
 in feminam nec vir relinquitur Quaz mēpretatio de absasione ac

Et actus ille nō ē cōmēdatis grecoz sapienā doctia repit
 tus nec ems ab isto mēptatio requisita ē manū dilec rrv
 aoms mēoriaz gallus abscondit Sed docti greca atq̄ sapiētes
 nequaq̄ rōm tam scām pclarāq̄ tacerūt propt vēnale
 quippe facie ēre q̄ etis ē ipobus pulcor porphyrus plūs nobilys ac
 tui flores signare phibuit et iō absasū q̄ flos de cadit an fructū nō
 ergo ipm hoiem ul q̄ hoies q̄ ē vocatus actus sed vilia De sapia grecoz
 ems floz cōpanerūt Ipa quippe illo virete deaderūt et phoz et i
 summo vō nō deaderūt neq̄ decta sed plane disceita terpretatio
 sunt Nec illo flore amissa quisp̄ postea fructus h̄ pē
 ems sterilitas cōsecuta ē Quid ḡ ipē reliquus et qd phorphyr
 quid remansit absaso quid eo significat di quo refert pli nobil de
 que mēptatio inde profertur An h̄ frustra molendo acti et de
 nichilq̄ inueniendo psuadent illud potius eē credendūq̄ varrone
 de hoie castrato fama iactant h̄s q̄ mandatū ē Merito hinc ad
 usatus ē varro ut neq̄ h̄ dicē voluit Non enī hoies dētissimū latuit

Itemq̄ de mollibus eide mri ma De turpitudine sacroz mris mag
 que cōū omēz viroz mlierq̄ viciā cōsecrat ne rrv
 qm usq̄ in bestmū diem madidū capillis facie de albata fluentibz
 membris mcessu femineo per plateas vicofq̄ cartagina ecaplis
 unde turpit virent erigebant nichil varro dicē voluit nec vulg
 me legisse cōmemi defecit mēptatio erubuit rō cōtiant orō Vicit
 mris magne omē deos filios nō minus magtudo sed ems hinc
 monstruositas comparatur Ille msimilacis habebat De magna mre de
 colam cōpatat deformitatē ista msaais deformē r̄ oz de de core iomy
 crudelitatem Ille membra mlapidibz addita h̄ ihoibz et garmedis et tur
 p dita hoc de decus tot ioms ipm ut tanta stupra pitudine satum
 nō viciat Ille mēfemeas corruptelas vno gūme mercuri vene
 de celi mfirmant Isat tot mōstia p fessis et pū w et hoiz
 blas et mgnant trā et celo feat m mriā sacmz h
 fortasse possem hinc m isto gūe turpissime crudelitatis sine cōferret
 sine pferre qui pēm castrasse phibetur r̄ msaai sacris hoies alieis
 manū potius occidi quā h̄s absadi potuerūt Denouant ille filios
 ut poete ferūt et phisici mēptant q̄ nolūt ut aut hystoria prodit
 necant sed q̄ ei pem suos filios sacrificarūt nō recipe romani Ac vō
 ista magna deoz mat ead romans tēplis castratos i tulit atq̄ istā
 semidā moiezq̄ suant credita vires adnuare romanoz ersecandū vilia
 viroz Quid sūt adh malū mcuri fūta venis lasciva stupra actur

hinc mōstro net iā mōst
 atas comparatur

pitudines ceterorum que preferrentur delibris in cotidie cantarentur et saltarentur
 in theatris. si hec quid sit ad tuum malum cum magnitudo magne matris tunc
 competebat preceptum quod illa dicitur apocryphis esse conficta quod poe-
 te id eadem fuxerunt quod ea sint digne grata et accepta ut
 canerentur vel scriberentur sit audacia vel petulantia poetu-
 rum ut vero digne rebus et honoribus ad eum imperatibus
 ex torquentibus numeribus adderentur quid est nisi cimen de-
 orum immo vero confessio demoniorum et deceptio miserorum
 Verum illud quod absalorum confectio matris dei coli meruit
 non poete fuxerunt sed horre magis quam canere maluerunt hinc ne digne
 selectis quod confectio est ut post mortem vivat beate quibus consecratus
 ante mortem honeste non potest vivere tamen sedis superstitionibus subditis in mundis de-
 monibus obligatus. Et si omnia in quid referunt ad mundum videat ne poe-
 ta ad mundum quid ante non potest referri ad mundum quod esse demonstrat in mundo
 nos autem autem quoniam qui in religione confisus non tamquam deum suum adoret
 mundum sed tamquam opus dei per deum laudet mundum et mundum surdibus
 expiatis mundus pneumat ad deum qui condidit mundum Istos vero deos selec-
 tos videmus clarius innotuisse quam ceteros Non tamen ut illorum illustraret
 mita sed ne occultarent obprobria. Unde magis eos homines fuisse credi-
 bile est. sicut non solum poetice hinc vix esse hystorice tradiderunt Nam quod
 virgilio ait primus ab ethero venit saturnus olimpo. *De dy scilicet*
 anima iouis fugiens et regina exul ademptis. *Et hoc hinc*
 quod ad hanc rem pertinet confectio tota de hoc ho-
 mero euhemeros pandit texas hystoria qua cum
 milatini utit eloqui. Unde quia plima posuerunt qui
 con hinc erroris aut nos vel greco sermone vel latine
 scripserunt ideo in placuit in morali. *Spas phisiologiae*
 cum confideo quibus docti et acuti homines ad res humanas
 conatur vertere res divinas michi video nisi ad tralia trenaque
 opa nam quod corpea. vel eadem si inuisibilem tamen inutabilem
 notari quod nullo modo est verus deus. hinc autem si saltem religiositati cognoscere
 significationibus agatur est quidem dolendum non hinc verum deum amari
 arri atque predicari. tamen aliquid modo ferendum tamen feda et turpia non fieri nec
 mibi. At tamen enim pro deo vero quo sola anima se inhabitante sit felix ne
 phas sit colere aut corpus a animam. quanto magis ne phantasma est ista sic co-
 lere ut nec salute nec deus humanum corpus aut anima consentis obtine-
 atur. Quamobrem si templo sacerdote sacrificio quod vero deo debetur cola-
 tur aliquid elementum mundi vel creatum aliquis spiritus esset non in mundo et
 malus. Non ideo malum est quod illa mala sunt quibus colitur sed quod illa ta-
 lia sunt quibus colitur ille colendus sit cum talis cultus. *De solus verus deus*
 sermone quod debet. Si autem stoliditate vel monstruosita-
 te simulacrorum sacrificii homicidiorum coronacione viribus
 pudentorum mercede stuprorum sectione membrorum abscisio-
 ne genitalium consecracione mollium festis impiorum obscen-
 norum quod ludorum vni verum deum. et omnis anime corpus quod
 creatorem se colere quisque contendat non ideo peccant quoniam
 est colendus quem colit sed quia colendum non ut colendus. *ipso colit quod*
 est colitur qui non et rebus talibus et turpibus et sceleribus et
 non deum verum. anime corpus quod factorum est creatura quoniam non
 viciosa colit siue illa sit anime siue corpus siue anima sit et corpus bis per-
 cat in deum quod et per ipsum colit quod non est ipse. et talibus rebus colit qualibus
 nec ipse colendus est nec non ipse. si hinc qui nam modo. et quia turpitur ne phane
 quod coluerunt in promptu est. quid autem vel quos coluerunt et obscenitatem nisi eorum
 testaretur hystoria ea ipsaque feda et turpia confitentur numeribus terribilibus exi-

gentibus reddita Vnde remotis constat ambagibus neptiarum demonum atque
inmundissimos spiritus ac omni civili theologia et inuisendis stolidis ymaginibus
et per eas possidendis esse stultis cordibus imitatos De figmentis physiolo-
gorum quod nec vana diuinitate colunt nec eo cultu quod colenda est va diuinitas xxvii.

Quid igitur valet quod vir doctissimus et acutissimus Varro velut subtili disputa-
tione deos in celum et terram reducere ac referre conatur non potest fluit demanibus resiliunt labuntur et de-
cunt Dictum est enim de feminis hoc est deabus quoniam inquit
ut primo libro dixi de locis duo sunt principia deorum adiuta de celo et terra aquo dicitur perit dicuntur celestes per
terrestres ut in superioribus inuenimus fecimus a celo cum dicitur
de iano quem alij celum alij dixerunt esse mundum sicut de feminis
scribendi fuerunt inuenimus atellare Genio quoniam molestia tale
ac tunc patiat ingenium ducit enim quidam ror verisimili celum esse quod faciat
terraque patiat Et ideo illi masculina vi tribuit hinc femineam et non attredit
enim potius esse qui hec facit quod utrumque fecit Hinc et samochia cum nobilitate
multa in superioribus libro sic interpretatur eaque se que non sunt nota sunt scribendo
expositurum eisque missurum quod religiosissime pollicetur Dicit enim se ibi multum
indigne collegisse insimulachis aliud signare celum aliud terram aliud ex-
empla rerum quas plato appellat ydeas celum ionem terram lunonem ydeas my-
niam vel intelligi Celum aquo aliquid fiat terram quia
fiat ex se semper quod fiat Quia in re omisso dicitur quod plato
illas ydeas tantam vim habere dicit ut secundum eas non celum
aliquid fecerit sed esse celum finem sit hoc dico istum in hoc
libro selectorum deorum totam illam terram deorum quibus quod cuncta com-
plexus est perdidisse Celo enim tribuit masculos deos fe-
minas terre superius quas posuit myniam quoniam super ipse
hunc anteposuerat Deinde masculus deus neptunus in mari
est quod ad terram potius quam ad celum pertinet Dispater et
postremo qui grece pluton dicitur et ipse masculus finem
bonorum terrenorum deus esse prohibet superiorem terram tenet in inferiore hinc per primam com-
ingem Quod ergo deos ad celum deas ad terram referre conatur Quid so-
lidum quid constans quod sobrium quid diffinitum habet disputa-
tione tellus inuenit deas masculis magna apud equam mollium et abscessorum seleg-
sectantur atque iactant cum insana perstreperit turpitudine Quid ergo quod dicitur cu-
pus deorum ianus caput deorum tellus nec ibi facit vnum caput erigere ut
hanc sanam furorem Cur hanc frustra referre nititur ad mundum quod et si possint/possit
pro deo vero mundum vero nemo potius colit et tamen eos non
hanc posse vitas aperta committit Et ferunt hanc potius ad homines
mortuos et ad demones pessimos et nulla quo remanebit
De doctrina varronis dicit theologia in illa si preter recordat
omnia quod ab eis existit deorum theologia velut physicis rationibus referuntur
tur ad mundum quam sine nullo scrupulo sacre lege
opione deo potius vero qui fecit mundum omnia
ante et omne corpus conditor tribuat ad uitam hoc monos deum colimus
non celum et terram quibus duabus partibus mundus hic constat nec animam vel animam
primam quoniamque diffusam sed deum qui fecit celum et terram et omnia quod in eis
sunt qui fecit omnia animam sine quocumque modo videntem et sensum ac rationem ex-
partem sine causa sentientem sine esse intelligente et ut iam in apia illa vni-
et veri dei opera percurrere per que isti sibi dumque honeste conantur sacra tur-
pissima et scelestissima interpretantur deorum multos falsos quod fecerunt ideo ideo
Quod omnia quod physiologi ad mundum partes quod ipsius retinent ad vnum
verum deum referre debuerunt ideo

Quid dicit vnum
de principis deorum
vnum celi et terre
femine et deabus
de iano tellure
et de samochia
cum musterys
et rerum ex-
emplis

Quod plato multum in-
telligi ydeas myniam
et rerum exempla celi
ionem terram lunonem
et de vi ydearum dedis
selectis
platonem profer-
pentem et
ianotel-
lure
et si possint/possit
De sacre lege opione
platonis de oratione
falsorum deorum et quod
ea quod deus attribuit
ad homines mortu-
os et ad de-
mones
pertinet

Illud deū colimus qui naturas a se creatis et subsistentibus et mouendi in
causis finesque constituit. Quare et huius nomen atque disponit qui vni semini
vni condidit qui rationalem animam quod dicitur animus quibus voluit videntibus
indidit. qui huiusmodi facultatem proutque donavit. Qui enim
spirantibus futura dicendi quibus placuit spiritibus impartit et per quos plu
cet ipse futura predicat. et per quos placet malis naturam
pellit qui bellos quod ipse cum sic emendandum et castigandum est
gens humani ex ordine per gressibus fimbriis modatur. in mundi
huius ignis vehementissimum et violentissimum pro immense nature iramonto
et creant et regit qui vniuersam aquarum creator et gubernator est. in
solem fecit corporalius clarissimum luminis etque vi congrua et motu dedit
qui ipse et inferis donator. sua potentia non subtrahit qui semina et ali
menta mortalium hinc arida sine liquida natura copotentibus attributa sus
tinet. Quare etiam fundat atque fecundat. Quare fructus eius animalibus
hominibus largitur qui causas non solum principales sed et sequentes nominat atque
ordinat. Qui hinc statuit modum huius qui vias celestes atque terrestres lo
corum mutationibus prebet. Qui huiusmodi ingenisque creant et sanctas arum
variarum ad adinuatam vitam naturamque concessit. Qui coniunctione maris
ac femine admittit. per pagande prole instituit. Qui ho
minum corporibusque foris et humibus ad habent ad facillimos
usus munus tremi indulsit ignis. Ita sunt et que diis se
lectis presertim quas phisicis interpretationes vir acutissimus
atque doctissimus varro sine quod aliunde accepit sine quod ipse co
iecit distribuit laborant. hec autem facit atque agit vniuersus
Sed sicut deus ubique idem totus nullus inclusus locus
nullus vnicuique allegatus in nullas partes sectilis ex nulla parte
mutabilis implens celum et terram prout potencia non indi
gente natura. Sic itaque administrat omnia que creant ut et ipsa propter exerce
et agere motus sinat. Quamvis enim nichil esse possint sine ipso non tamen sunt
ad ipse. Agit autem multa et per angelos sed non nisi ex se ipso. Beneficiat ange
los. Ita quamvis per aliquam causam hominibus mittat angelos non tamen exan
gelis homines sed ex se ipso sic angelos beneficiat. Ab hoc vno et vobis deo vita
Quare pietate discernat a creaturis creator ne propter

Habemus enim ab illo propter huiusmodi vno totum deum colat quod est opera vniuersi
mori beneficia que ex hac de qua non minus auctore. xxx
la diuina administratione nature bonis malisque largitur. A lignum et
bonorum primum magne dilectionis indicium. Quare enim quod
sumus. quod vniuersus. quod celum terramque conspiciamus. quod huiusmodi
tem atque rationem qua cum ipso qui hec omnia condidit in
ramus nequaquam valeamus actionem sufficere gratiarum. tamen quod nos
congratos obuiosque patris et acceptione sue lucis an
sos aut tenebras. in iniquitatis dilectione creator. non
omnis deseruit. nunciatque nobis ubi sumus quod est eius vniuersus
filius quo pronobis assumpta carne nato atque passio
quanti deus animam hominem pendet noscimus. atque illo sac
ficio singulis appetitis omnibus mundum. eiusque spiritum in cordibus in patris
metu. requies et contemplationis eius ineffabilem dulcedinem venire
mus que corda quod lingue ad agendas ei gratias satis esse contendunt.

Habemus propter beneficia dei excepta generali largitate rectoris
mysterium vite eterne iam inde ab exordio veritatis patitur. xxxi
dio quibus huiusmodi per quedam signa et sacramenta
congrua quibus oportuit per angelos predicatum est. de
inde plus hebreis in vna quadam rem publicam que h
sacram agere congregatio est. Vbi per quosdam scientes id
quod ex aduentu christi usque nunc et deinceps agit per vniuersum

per quosdam nesci
entes

Assercio ver
dei et mira
bilis ope
rationis
eius

Quod solus verus
deus animas facit
quod tradit par
ro diis selectis
et phisicis in
dispositio corporis et
ipse solus deus
ubi quod to
tus sit

Quod solus verus
deus angelos bea
tificat mittat
homines facit et
beneficiat. et quod
quod sumus et quod
quod est per
eum

in dilectione diffusa
atque diff
finita

De vobis filio dei qui
carne assumptus
passus fuit de an
gelis et populo hebre
orum de eorum tribu
natu
et ritu
huius

et venit
quibus
nullus

Quod
tanta
net qu
ta simi
cermin

Per
nel
monib
tes de
manu
genus
soli
cet
fama
litat
du
re
re
q
ant
sent
rent
offen
ditat
absolu
conati
dita

Quod
soli
bris
co du
roni
hret
min
em
ad pe
he ad
m lac
est
biret
quod die
impro
pomp
salter
tate
Vnde
ner de

eē venturū. Et parā etiā postea eadem gente p gentes p testiōm sctū quibz etna salus in xpō futura p̄dicata ē. Quia sicut in receptiōne x nullis retro t̄pibus defuerit semp qz sit diuisi significacōibz p̄dicatur.

Omnes enim non solum prophetie que in uerbis sunt nec tamen preterita
cepta uiteque mores que pietatem conformant atque illis
his continentur vox et sacra sacerdotum tabernaculum sine templum al
taria sacrificia ceremonie dies festi et quiddam aliud ad eam seruitutem per
tinet que deo debetur et grece per litteras dicitur ea significata et primitia
ta sunt que pro eterna uitae fidelium in Christo et impleta actum et impleti
cerum et implenda confidunt. Quod sola xiana religio manifestat
et implet in mundo. Ita potest fallacia spirituum malignorum

Per hanc ergo religionē suā tūc potuit fallacia spiritū malignorū
et veram potuit aperiri de homī errore gaudenti. xxxij.
deos gentiū eē ī mūdissios demones subductazz octōmbus. qīazz
Inel creaturazz spē mūdianazz deos se putai cupientes et qī diuino ho
mōibus eisdem scelestis ac turpibus rebz supba iniquitate letari

tes atq; ad deū verū cōsionē hūanę animę inuidentę qñ quorū in
manissimō et nupissimō dnātū hō libatur cū credit in eū qñ pōnt ad
erurgendū tante humilitatis ex^{ta} quāta illi supbia ceciderūt hic sūt non
solū illi de quib; multa iam dixim; et alij atq; alij siles De latina vei dei
cetaz genitū atq; triaz Sz eadē h; de quib; nō agi^{ti} qui suos serm
tamq̃ msenatū deoz selecti sed plūne selecti notabi tores ab eron
litate cūm dignitate vtutū Quoz sacra varro bus et dnātū fi
dū qñ ad nāles rōnes referre conatur querens honesta^{te} lloz deoz et
re res turpes quō hys quadret et cōsonet nō pōt in ei demomb;
re qñ nō sūt ipē illoz sacroz causę quas putat ulpo libat
aus nlt putari Nam si nō solū ipē vez eadē quehbet alie hmo gñes es
sent qñis meli ad deū vez vtaz; etiā que mreligionē querendū ē ptiē
rent tū qualicūq; de rez nā reddita rāione aliquatū mrigarent
offensiones qñ nō intellecta mīacry aliqua velut turpitude aut absir
ditas fecerat Sic ut in quib; dñ theatroz fabul; ul delubroz silitudine
absoluit sed theatroz potius silitudine delubra dapnauit Tamē ut aiq; t
conatus ē ut sensū horribilib; reb; offensū velut nālmz eaz rō red
dita deliniret De lib; mūmepompily quoy senatur ne sacroz causę

Pompilius doctissimus prodidit de numme pompilij libris redditus armis sacrorum casus nullo modo potuisse tolleri nec dignas habitas que non solum lecte innotescunt religiones sed saltem scripte recondunt in tenebris. Jam enim dicam quod intentio huius operis libro me suolo liber variis de numma pompilio de cultu deorum repetis aratro ab bubulco mense sepulcrum numme mortuo terentij mense ianuarii quod cum lecti essent in senatu in consilio suum ut pompilio renorum sacrorum constitutoe conscriptas nec populo nec senatu nec saltem prius sacerdotibus innotescere potuisse. Ipse namque numma pompilium curiositate illicita adea de nummi pervenisse secreta que ipse quidem sciret ut habet. Unde legendum commonetur. Et tu cum rex esset qui numme quicquid metueret nec docere aliquem nec delendo vel quoquo consumendo perdere auderet Ita

q̄ scire nemine voluit ne hoīes uepharia docēt molare aut timent ne
demonēs iratos hēt obruit ubi tūtū putant/sepulchro suo p̄mquare
aratriū posse nō credens. Penatus autē cū religiones formidaret dap
nare maior et iō nimis assentiē cogētur allos tū libros tam p̄m q̄d
ē indicant ut nec obrui rursus uibēt ne hūana curiositas multo ve
hemētius rem iam p̄ditā queret sed flammis aboleri uephanda monumē
ta. Vt quia iam nūc ē exultantibant sacra illa facē. Tollerabilis erraret
caus eoz ignoratis quā cognitū ciuitas turbaretur. De ydromancia p̄
quā nūma uisūq; quibusdā demonū ymaginibus ludificabatur. xxxv.

Dum et ipse nūma ad quē nullus dei p̄p̄a nullus scīs angelus
mittēbatur ydromancia facē compulsiuē est. Vt magna uidet
ymāges deoz nō potius ludificationes demonū aq̄bus didicet q̄
insaciis cōstitūe atq; snare debet. Quod genū dnuāciōis dē p̄
ro aplis dicit allatū quo et ipm nūmā et p̄ea pythagorā plm̄ usum
fuisse cōmemorat. Vbi adhibita sanguine etiā inferos phibet ex iulianū
ut neq̄omancia grece dicit vocari q̄ sine nigromancia hoc genus dnuā
sine neq̄omancia dicat. Adipm̄ est ubi uidetur mortuū aōis uero asph
dnuāre quibz h̄ artibz fiant ipi uiderint. Nolo em̄ dicē esse dicit ydromā
has artes etiā an̄ mī saluatoris aduentū i ipis ciuita aam qua nūc
tibz genū legibz solē phibet et pena senexillima fuit pytago
vndicari. Nolo inq̄m hoc dicē fortassis em̄ talia tūc ray et de m
litebāt hys tū artibz didicit sacra illa pompilius q̄ gremian
sacroz facta p̄didit cas obruit ita timent et ipē q̄ d
didicit. Quaz eoz proditor libros senatus incendit. Quid in go uano
sacroz illoz alias uescio quas cas uelut phisicas m̄ptat quales si
illi libi hūissent ^{non uiderent} aut et istos varronis ad cesarē potifi cem
sc̄ptos atq; editos patres cōsc̄pti silē incendissent. Q̄ go aqua eges
serit. i. exportauit nūma pompilius. Vnde ydromancia facit ydeo nū
pham egregiā cōngem dicit hūisse quēad̄ i sup̄ dicto libro varronis
expōntur. Ita em̄ solent res geste asphione medaciōz. Quare nūma
infabulasti. In illa igit ydromancia curiosissimū illerex pompilius nym
uōnis et sacra didicit que i libris suis pontifices hēnt pham egregiam
et eoz cas quas p̄ter se nemine scīe noluit. Itaq; eas cōngem dē hūis
se orsiū sc̄ptas eā quodūmō mon fecit qū ita subthen se de demonibz
das bonū noticie sepehendasq; curauit. Aut ḡ demo et mīa culis que
mī illis tam sordide et noxie cupiditates erant cōsp̄ de na fieri
te ut ex hys tota illa theologia ciuili. Etia apud tales p̄
hoīes execrabilis appareret qui tam multa in ipis sacris erubescenda sus
cepant aut illi omēs meli alind q̄ hoīes mortuū p̄debant quos tam
p̄olūa t̄pis uetustate fē omēs ppli genū deoz in mortales esse credi
derant. Cū et talibz sacris. i. illi demonēs oblectarent. q̄ se colendos
p̄ ipis mortuis quos deos putari fēerāt quibusdā fallaciū miraculor
attestacōibz supponebant. Sed occulta dei ueri p̄uidentia fēuē ut
et pompilio amico suo illis cōaluti artibz quibz ydromancia fieri po
tuit cūcta illa confiteri p̄mittentur. Et tū ut monturus intendet ei
pocus q̄ obruet admonē nō p̄mittent qm̄ ne innotescerit. n̄ aratio
quo sūt eruta obsistē potuerūt nec stilo varronis quo ea q̄ de hac
re gesta sūt i mīam memoriaz p̄uenerūt nō em̄ p̄nt qd nō sumitur
efficit. Eximūtur autē alto dei sumi iustoz iudicio p̄ meitis eoz quos ab
eis nō affligi tū nō etiā subici ac decipi iustū est. Quam uō p̄uicio
le nō aculū vē dnuāciōis aliene ille hē iudicate sūt hūc itelligi p̄
q̄ eas maluit senatus incende quas pompilius occultant q̄ timere qd
timuit qui h̄ audere nō potuit. Qm̄ ḡ vitam nec mō hē lēt p̄am
talibz sacris q̄rit etiā. Qm̄ aut cū malignis demonibz nō uult hē
societatez nō sup̄stitionē qua colūt noriā p̄timeat. Sed uerā religionē

qua p dunt et vñcū agnoscat. Explicit liber septim⁹ Incipit tituli
libri octavi beati augustini Episcopi de civitate dei. Sequitur tex
Questione nālis theologie cū phis excellencijs scē dis
cienda. De duob⁹ phoz geneib⁹. i. yralico
et iomco eoz qz auctorib⁹. De socratica disaphma. De p
apuo int disciplos socraticos platone qui omēz pham tripha pñone
distinxit. De theologia cū platonicis potissimū disceptandū sit qz
opion omī phoz postponenda sūt dogmata. De platonicorū sensu
in ei pte phie q phisica noīat. Vñ. Quanto excellenciores cetis i lor
ca. i. rōnali phia platonica sūt habendi. Vñ. De etiā i morali phia
platonica obtineant pñapitū. Vñ. De ei philosophia que ad verita
tem fidei xpiane pñis accessit. Vñ. De sit int phitas artes religio
si excellencia xpianū. Vñ. De plato eā intelligētiā potuerit acquirē
ei xīne scēcie pñiquant. Vñ. De eē platonica licet de vno pō deo
bñ senserit multū tū dñs sacra faciēda cēsuerit. Vñ. De finā platois
qua diffinūt deos nō eē nisi bonos amicos qz vñtutū. De opioe
eoz qui rōnales mās tñi genez eē dixerūt. Idem m dñs celestib⁹
in demonib⁹ aeris et in hoib⁹ tremorū. De neqz p aera corpi
neqz p supiora hitacula demones hoib⁹ antecellūt. Vñ. Quid demo
nib⁹ demonū apulei⁹ plomēz senserūt. An dignū sit eoz spūs ab
hoīe coli aquoz vñe eē oporteat liberari. Vñ. Quid sit religio
in qua docet q hoīes ut cōmendant dñs bonis demonib⁹ uti de
beant aduocatis. Vñ. De impietate artis magice que patrociniū m
titur spītū malignoz. Vñ. An credendū sit q dñs boni libentis
demonib⁹ quā homib⁹ miscat. Vñ. An demonib⁹ mīcis et int
precib⁹ dñs utant. Vñ. An eis aut ignoret a velut. Vñ. De a
biaciendo cultu demonū cōi apulei⁹. Vñ. Quid hermetici me
gistris de ydolatria senserūt et vñ scire potuerūt supsticiones egip
as auferendas. Vñ. Quid hermes parentū suoz sit cōfessus er
rorem doluerit destrinendū. Vñ. De hys que scās angelis et bonis
homib⁹ possūt eē cōmū. Vñ. De oīs religio paganorū cū hoīs
mōrtuoz sūt impletari. Vñ. De modis honoris que xpianū martirib⁹
Incipit liber viii. bti aug⁹ ep⁹ de civitate dei. De impendunt. Vñ.
qone nālis theologie cū phis excellencijs scē discienda. i.

Vñ. Intencione nobis opus ē aīo multo quam
eat insupiorū solucōnū qōmū et explica
tione libroz de theologia quippe q nālem vocant
nō cū quib⁹libet homib⁹ mon em fabulosa ē vel
cūlis hoc ē nī urbana nī theatra quaz alia lacticat
deoz cūmā alia indicat deoz. Vñ. De hīdram cūmōsiora
ac p hoc malignoz potius demonū q deoz. Vñ. Cū phis
ē habenda collatio quoz ipm nōmē si latine nī
ptemur amore sapiē pñitet. poro si sapiā dens
ē p quē facta sūt oīa sic dñmā auctas veltas qz monstrant. Vñ.
phis ē amator dei. Vñ. Quia res ipa qn⁹ hoc h. Vñ. Supsticiones
nōmē nō ē monib⁹ qui in hoc noīe glant neqz. Vñ. sunt abiciende
qūmo vñ sapiē sūt aatores qūqz appellant phis et vñ religiones
pfecto exoib⁹ quoz sūmā hīs nōsse potūm⁹. Vñ. colende de phia
gendi sūt cū quib⁹ nō indigne quēstō ista tractet et q vñ phis
Neqz em hoc ope omē omī phoz vñtutū opiones. Vñ. est aator et
refutare suscepi. Vñ. eoz tñ que ad theologia pñet. Vñ. cultar rei
quo vñ greco significat intelligim⁹ de dñitate. Vñ. dei
vñm sūmōm nec eas omī sed eoz tñ qui cū et eē dñitate
et hūmā curare consueuat nō tñ sufficē i cōmūtabilis dei cultū ad
vitam adipiscendū et post mortē bñm. Vñ. sed multoz ab illo sane

uno cōditoy atq; institutos ob eā cām colendos putāt hūc unū ē vā
 romē opionē veritatis p̄miquitate transcendūt. siquidē ille totā theo
 logiam nālem usq; ad mūdū istū visibīlē ul' aīam emē extendē potuit.
 isti vō sup̄ omēz aīe naturāz confitent' deū q' nō solū
 mūdū visibīlēm qm sepe celū et tē noīe unīcipatū
 sed et omēz oīo aīaz fecit et qm rōnalem et itell
 ectualem cūq; gūis aīa hūana ē p̄ticipacōe sū lu
 mīnis ī cōmutabilis et ī corpore beatū facit. hōz
 phos platonicos appellatos a platone doctore vocabū
 lo dīnato null' quibz ul' te nūc audīūt ignorat. De
 hoc igrī platone que nāia pūti qm existimo breuit'
 attingam pūc illoz cōmēdāns qui enī ī eodē gūelrūz tpe p̄cō
 De duobus phoz gūibz. i. vītalico et iōmco eoz q; auctoz. i. sērit

De opione vā
 romē de theo
 logia nāli de
 mūdō visibīli
 ul' aīa et de
 thē' mte
 lectu
 ali

Quoniam enī attinet ad hūc grecū que lingua m̄ cetis ge
 hūc ex ea pte vītalie. que quōdā magna grecia unīcipata
 ē. Alterz iōmco ī eis tūz vbi et m̄c grecia noīata ē vīta
 lici gēnis auctoz hūc pitagorā sūmū aquo ec
 ferūt ipm phīe nomē exortū. Nam cū antea sapiē
 tes appellarent qm mō quodā alio p̄tē vīdebantur
 iste ītrogatus quid p̄fiter' phīe se rīdit. i. studiōsū
 ul' amatōrē sapiē. qm sapientē p̄fiter' arrogantissimū
 vīdebatur. Iōmco vō gēnis p̄nceps fuit thales millesī
 vīus illoz septē qm sūt appellati sapiētes. q; illi sex
 mte gūe distinguēbant ex qbusdā p̄ceptis ad bū vīem
 dū acōmodatis. Iste aut thales ut successores ēē. p̄paga
 ret rez nāz scrutatūz suaz q; disputatōes lris mūdīs
 emittit marieq; ad mirabilē extitit astrologie mīs
 cōphensīz de fectūz solis et lune et p̄dicē potuit. Aquā tū putant
 rez ēē p̄cipū et hūc omīa elemēta mūdī ipm q; mūdū et que
 teo gignūt existe. Nichil aut hūc opī qd mūdō cōsiderato tūm q;
 mirabile aspiciūz ex dīmā mente p̄posuit. Hūc successit anaxi
 mander emē quiditōr mutauitq; de rez nā opioez nō emē ex vīa
 re sic thales ex hūore sed ex sūz p̄pū p̄cipūz quasq; rez nāsi pu
 tauit. Que rez p̄cipū singlāz credidit ēē īfīnita
 et nūmābiles mīdos gignūt et qūq; ī eis gignūt eoz
 q; mūdōs dissolū mō itez gignūt existant quāta
 quisq; etate sua manē potuit. nec ipē aliquid dīmē
 menti ī hīs rez opibz tribuēs. Iste anaxiēns dīscī
 pulū et successorē reliquit. Cū os rez cas aeri de
 dit īfīnito nec deoz negant. a tacant. Non tū ab ip
 sis aerē factū sed ipos ex aerē ortos credidit. Anaxi
 ogoras vō emē auditor hāz rez omī quas vīdēt
 effectōrē. dīmū aīū sensūt et dīxit ex īfīnita materia
 q cōstāt sīlibz m̄ se partīch rez omī quibz sūe
 et p̄pū singlā fient sed aīo facietē dīmō Dyogenes
 Dyogenes quoq; anaxiēns alē auditor dīxit aerē
 aerem quidē dīxit rez ēē mātīz de qua
 oīa fient sed enī ēē cōmpotē dīmē rōmō
 sūe qua mch ex eo fieri poss; anaxagore successit auditor emē archē
 lans ēē ipē de p̄tīculis m̄ se sīlibz quibz singlā queq; fient Ita
 putant cōstare oīa ut mē ēē ecīā mētez dīcēt q; corpa etīa a il
 las p̄tīculas cōmūgēdo et dissipādo agēt omīa. Propter hūmōz
 dīscīplīnē fuisse phībēt magī platōis propter quem breuitē
 cūcta ista recōhū De socratica dīscīplīna c. m.

f laudabilis
 mte

De gēnēz
 phoz vī
 vītalici
 alio
 māt
 Thales millesī
 sū p̄nceps
 iōmco gūis a
 qua ēē p̄cipū
 mte rez p̄
 apūm
 Anaximander
 et p̄pū p̄cipū
 quibz rez
 nāsi pu
 tauit
 Anaximander
 rez cas aeri ī
 īfīnito dedit
 deoz tacant aīa
 vīdēt rez
 emē effectōr
 dīmū aīū
 sensūt

Socrates ergo p[ri]mo vniu[er]sam p[hi]am ad corrigendos compo-
nendosq[ue] mores flexisse m[en]tat[ur] cu[m] an[te] illu[m] om[n]is
magis p[hi]sica[m] r[ati]o[n]em naturalib[us] reb[us] p[er]s[er]utandis
opam maximam impenderet. Non in ante videri posse
ad huiusmodi colligi utru[m] s[oc]rates ut hec faceret tedio rez
obscuraz et incertaz ad aliquid apertu[m] et certu[m] repi-
eudu[m] am[er]e intenderit q[uo]d esse beate vite utru[m] p[er] qua[m]
vita[m] om[n]i p[ro]p[ter] m[un]dum laborasse videt[ur] in d[ist]in-
tu[m] au[tem] v[er]o sunt de illo quida[m] benignolentius suspicant[ur] nolebat i[n] m[un]dos
tremis cupiditatib[us] a[n]i[m]as se extendere i[n] d[ist]in[ct]a et conari quicquid ab eis
cui[us] rez videbat[ur] iniqui quae p[ri]mas atq[ue] sumas no[n] i[n] vni[us] ac
summi dei uoluntate esse credebat. Unde no[n] eas putabat i[n] munda et
p[er]ua mente posse co[m]prehendi et i[n]o purgande bonis morib[us] vite
c[on]suebat instandu[m] ut de p[er]uicacia libidinis exorizatis a[n]i[m]is n[on] ali-
vigore metua se extolleret natura[m]q[ue] incorporei et i[n]commutabilis lu-
mina ubi cause om[n]i factaz n[on] stabili[ter] uiuunt intelligēcie p[er]uita-
te conspicit[ur] co[n]stat eni[m] tu[m] imperitoz stulticia[m] scire se aliqd op[er]a
cu[m] etia[m] i[n] ip[s]is moralibus q[ue]sitiob[us] quo totu[m] a[n]i[m]u[m] intendisse vide-
batur ul[ter] co[n]fessa ignorancia sua ul[ter] disilata scia[m] lepore mirabili
discerendi et acutissia[m] v[er]itatem agitate atq[ue] v[er]itate. Unde et
co[n]t[ra]ditio i[n]m[en]sa calumpniosa co[n]uicte d[ap]natus morte
multatus e[st] q[ui] cu[m] postea illa ip[s]a que publice d[ap]natus
rat adhemensiu[m] ciuitas publice h[ab]uit i[n]duos accusatores
eius usq[ue] adeo p[ro]p[ter] indignaco[n]e co[n]uicte ut p[ri]mo eoz op[er]e
sue i[n]m[en]situdine i[n]teriret exilio aut uoluntario atq[ue]
petuo alt[er] pena[m] silem enaderet. Tam p[er]clara igit[ur] vite
morisq[ue] fama socratis reliq[ua] p[er]limos sue p[hi]e sectatores
quoz etatum studiu[m] fuit i[n] q[ue]sitiob[us] moralib[us] disceptaco[n]e v[er]it[ate] v[er]bi a-
git[ur] de summo bono sine quo ho[m]o b[eat]e fieri no[n] p[ot]est q[uo]d i[n]socratis dispu-
tationib[us] d[um] ora[m] moner[et] asserit[ur] destruit[ur] q[ui] no[n] euident[ur] apparuit
q[uo]d cu[m]q[ue] placuit i[n]de sup[er]erit et ubi cu[m]q[ue] v[er]it[ate] e[st] co[n]stituerit sine
boni fuisse aut appellat[ur] quo quicq[ue] cu[m] p[er]uenit b[eat]e e[st] sic aut[em] d[ist]in-
guisse socratis. De isto fide l[ib]eras h[ab]uerit ut q[uo]d v[er]it[ate] credibile
e[st] vni[us] magni potuisse face[re] sectatores quida[m] summi boni e[ss]e dix-
erit voluptate sicut aristippus quida[m] v[er]it[ate] sic antescenes. Quid[am]
ali[us] atq[ue] ali[us] aliud atq[ue] aliud op[er]ati sunt q[ui]s co[m]m[un]is longu[m] est
De p[ri]mo inter discipulos socratis platone q[ui] om[n]i p[hi]am t[er]phi-

Sed inter discipulos socratis partico[n]e dist[ri]ngit[ur]. Capitu[m] m[un]di
claruit quomodo cetos obscuraret plato. q[ui] cu[m] it summi boni
e[ss]et atheniensis honesto apud suos loco natus voluntate an-
et ingenio mirabili longe suos co[n]discipulos antecet[er]it
paz tu putans p[er]ficiende p[hi]e suffice[re] se ip[s]u[m] a socrate
tica disciplina qua[m] longe lateq[ue] potuit p[er]gnatus e[ss]e
qua[m]q[ue] asu[m] cu[m] alioq[ui] nobilitate scie[n]te p[er]cipiende fama rapiebat. Ita
q[ui] i[n] egipto didicit q[ui]cu[m]q[ue] magna illic habebantur atq[ue] docebant[ur]
et i[n]de i[n] eas v[er]it[ate] p[er]ter veniens ubi pitagorior[um] fama celebrat[ur]
quida[m] utilitate p[hi]e tunc florebat auditis enun[ci]ationib[us] i[n] ei docto-
rib[us] facillime co[m]prehendit. Et q[ui] i[n]gru[m] socrate[m] singularit[er] dilige-
bat eni[m] loquēte[m] faciens se i[n] om[n]ib[us] suis s[er]m[on]ib[us] e[ss]e illa que ul[ter]
ab aliis didicerat ul[ter] ip[s]e quanta potuerat intelligēcia videt[ur] cu[m] lepore
illius et moralibus disputationib[us] t[er]pauit. Itaq[ue] cu[m] studiu[m] sapiēcie
i[n] actione et co[n]te[m]platione i[n]saretur. Unde vna p[er] e[ss]e actiua alia
co[n]te[m]platiua dici p[ot]est. Quaz actiua ad agenda[m] vita[m] i. ad mores
i[n]stituendos p[er]tinet. Contem[pl]atiua aut[em] ad co[n]spiciendas nature cas

Socrates in
magis archi-
lai sine ma-
gister plato
me et io
meo ge-
nere
Socrates
d[ap]natus mo-
te mulatue-
est p[er]athmētes
qui eni[m] p[er]
luxuri-
ut
vbi a-
dispu-
apparuit
sine
d[ist]in-
v[er]it[ate]
Gid[am]
longu[m] est
Capitu[m] m[un]di
ut summi boni
voluntate an-
ascenes
v[er]it[ate]

et sincerissimam veritatem. Socrates in actina excellisse memoratur. Pithagoras vero magis contemplatione quibus potuit intelligentie viribus inesse. prout Plato utriusque ingenio philosophiam profecisse laudatur. quoniam in tres partes distribuit unam moralem que maxime in actione versatur. Quod Socrates in actina qua verum discriminatur a falso, que habet utique actionem et contemplationem sit natura maxime cum contemplatio prospectum sibi veniat dicat veritatis. Ideo habet tripartitio non est divina illi distinctio celluisse videtur quod intelligitur omne studium sapientie in actione et contemplatione consistere. Quid autem in his vel de his singulis partibus Plato fecit ut sit et senserit ubi fine omni actionum, ubi causas omni naturae philosophiam ubi lumen omni rationum esse cognovit vel crediderit. differendo... fecit explicare et longum esse arbitror et temere ad firmandum non arbitror. cum enim magis in Socrate quae facit in suis voluminibus disputante notissimum more dissimulante scire vel opinionis finem suare affectat. quod et illi ipse mos placuit factum est ut etiam ipse Plato de rebus magnis sine non facile perspicere possint. Ex his tamen quae apud eum leguntur sine quod dicitur sine quae ab alijs dea narravit atque conscripsit quae sibi placita videntur. quodam comendat et operi hunc inserit ut angustius vel ubi suffragatur religioni vel quas fides nostra suscipit ac defendit vel ubi et videtur esse gravis. Quatuor ad ista de uno deo et pluribus pertinet quoniam per vitam quae post mortem futura est veraciter beatum. fortassis enim qui Platone certis philosophis gentium longe recteque Platoni acutius atque veracius intellexisse ac secuti. Quod Plato philosophus tunc esse fama celebrior laudantur aliquid tale de deo sentiri ut in illo inveniatur et cum subsistendo et rationem intelligere de et ordo vivendi quorum tamen unum ad naturale alterum ad rationales tamen ad morale partes intelligi pertinet. Si enim ita homo creatus est ut perfectus in eo perfectus habet unum verum optimum deum sine quo nulla natura subsistit nulla doctrina instruit nullus expedit usus inveniatur ipse quatur si nobis certa sunt omnia ipse diligat ubi nobis recta sunt omnia. Quod de theologia cum Plato philosophus potissimum disceptandum sit quorum opinionum omnium philosophorum post Plato huiusmodi dei imitatore ponenda sunt dogmata. V. **S**ed et cognitorum amatorum dixit esse sapientem cum peritiamque sit huiusmodi quid opus est erant ceteros nulli nobis quam isti philosophi accesserunt. Cedat eis igitur non solum theologia illa fabulosa deorum cum oblectans animos impiorum. Nec solum et illa amulsi ubi impuri demones prestibus gaudij deditos populos deorum nomine seducetes humanos errores tamquam suos divinos honores hinc vulnerunt ad spectandos suorum cum ludos cultores suos tamquam ad summi cultu studijs immittunt. De feditate et dissimulata excitantes et sibi delectabiliores ludos de ipsorum philosophorum theatrorum spectantibus exhibentes ubi si qua velint honesta gerantur scenarum obscenitate et turpitudine sibi theatrorum obscenitate turpitudine et quicquid turpia gerunt in theatris copata sibi ex philosophorum turpitudine laudantur. sed et ea quae narrare ex his sacris quae ad celum et terram verumque mortali semina et actionibus in scriptaturae est quod non ipsa illis ritibus significatur quam ipse in si in mente conatur et rationem velitis conate non sequitur et si ipsa essent tamen ante rationem ea quae infra illam naturae ordine constituta sunt per deum suo colenda non essent. Nec sibi preferre debuit tamquam deos eas res quibus ipsam pertulit verum deum ea quae in pompa pompilij reuera ad sacra eius more pertinet et secum sepeliendo curavit abscondit. Alenao episcopo magni alexandri ad murem et in antite egypto leone patre romulo beretile escola pio semela fundantur.

libi a magno autistite sacrorum egyptiorum quodam leone patetru ubi no
 pycus et fami? et cucas et romulus ul' ec' h' eules et escolapys et
 lib' femela natus et tyndaride fies. et si quos alios ex mortuibus pro
 duc' heut' si ipi' ecia' maioru' gentiu' dy quos cycero intusculanus ta
 citis nominibus videtur attinge' Jupit' Juno saturnus volcanus vesta et
 alij pluri quos varro conatur ad mudi ptes sine elementa transfe
 re hoies fuisse produntur. timens eni' et ille q' reuelata misteria pe
 tens amonet alexandru' ut cu' ea mri' co'scripta i' humanis flamma
 imbebat co'armat' Non solu' go ista que due theologie fabulosa co
 tinet et quilib' platonis phis cedat qui rex deu' et rex auctore et
 ventans illustratoz et b'itudinis largitore ee duxit. Et ab' quoz
 phi' qui corpalia uae p'cipia corpi edictis mentibus opmati sut Ce
 dant hys tantis tantis cogitoribus vire' Vt thales in humore nat
 mienes i' aere stoia in igne epicurus i' aethone hoc e' minutissimis
 corpusculis qui nec diuidi nec sentiri qunt Et quicunq' alij quoz

huc su' emiacoe in morari no e' uae. Cuius vita caruata De olympiade leon
 plao su sine ymencia si tu corpi cam p'cipiu' q' rex esse sacerdotis egypti de
 quicta co'dixerit Nam quida' eoz arebo no vnius rex vnius ioue Junone saturo

fieri posse crediderit sic epprouet Quidam armenie wolcano vesta et de
 quida' a ymencia si tu a corpe corpea Nam stoia opomibo phoz q' st
 igne i' corpus vni' ex hys qtuor elementis quib' tales anaximenes
 visibilib' mudi h' costat et vincte sequentib' et stoia et epi

ipius mudi fabricatore atq' omi' q' in eo sut euz oio am
 igne deu' ee putauerunt h' et ceti siles eoz id solu' cogitare potuerit

q' cu' eis corda eoz obstricta carnis sensibus fabulata sut Insequipe
 h' bant qd' no videbat sed tu' cogitabat. Id aut in conspectu talis co et apud se magnaba

gitacoe ia no e' corpus sed similitudo corpis Illud aut unde videtur quod foris uiderit et q
 in aio hec similitudo corpis Et unde videtur atq' utru' pulchra an de qn no uidebat

formis sit indicatur pfecto e' melius q' ipa que indicat. Nec mor
 hoies et ronalis aie natura e' que utiq' corpi no e' Et ia illa corpi

similitudo cu' i' aio cogitatis aspiciatur atq' indicat ul' ipa corpus Non
 e' go n' tra nec aqua ul' aer ul' ignis quib' qtuor corpib' que dicu'

quatuor elementa mudi corporeu' videm' ee compactu' Porro si
 n' anim' corpus no e' quo dens creator animi corpus est sedant

g' ist ut dan e' platonis cedant et illi quos quide' puduit dice
 dnu' corpus ee veritame' eiusde' nature cu' ille e' De quatuor

aios m'os ee putauerunt ita no eoz inquit tanta elementis de
 mutabili aie qua dei nature tribue neptis est Sed aio ay et pla

dicu't corpe mutat aie na' na ple ipam in commutabi tone et q're
 h' e' poterunt isti dice' corpe aliquo vluerat caro na dens non

q' p'scipam i' uulnerabilis est prorsus q' mutat no pt est cor
 nulla re pt ac phoc q' corpe mutat pt aliqua re pr pus

et ideo i' commutabile recte dici no pt De platonicoz sensu in ea

Viderunt s' isti phi' quos ce pte phi' a phisica notantur
 teris no in muto fama atq' gla platos vide vj

unus nullu' corpus ee deu' et io quida' corpa transcendentu
 quentes deu' viderut quida' mutabile e' no ee sumu' deu' et io aia

omez inuicibilesq' omis sp'us transcendentu quentes sumu' deu' De
 unde viderut omes sp'em in re quacuq' mutabili qua e' quidquid

illud e' quoquo' et quilib'cuq' na e' no ee posse n' ab illo qui v' e'
 quia i' commutabili e' ac phoc sine vniu'si mudi corpi figuraz q' li

tatis ordinaruq' motu et elementa disposita a celo usq' ad tram
 et quicunq' corpa in eis sut sine omes vita ul' que nutrit et con

tinet qualis e' in arborib' ul' que et h' h' et sentit qualis e' in peco
 rib' nel q' et h' et intelligit sicut e' in homibus ul' que nutritorio

mutabili
 tas

huc su
 plao su
 quicta co

mutabili
 tas

huc su
 plao su
 quicta co

subsidio nō indiget sed tū continet sentit intelligit q̄ly Dequalitati
ē in anglis nō ab illo ēē nō posse qui simplicit' ē Quia nō bus elemen
aliud illi ē ēē aliud vniē q̄ possit ēē nō vniēus Nec tarib; nege
aliud ē illi vniē aliud itelligē q̄ possit vniē nō in tati sentit
telligēs nec aliud illi ē intelligē aliud bēū ēē quā tellai ange
possit intelligē nō bēū sed qd ē illi vniē intelligere loz ul' de
bēū ēē hoc est illi ēē p̄pt' hanc i' gmutabilitatē et hū beatum
phiatatē intellerūt enī et omīa ista fegisse et ipmā tūdie
nullo f' potuisse Considerauerūt enī quidq' ē nē corp' ēē ul' vitā
meliusq; aliq' vitā ēē quā corpus spemq; corpis ēē sensibile itelli
gibilem vitē - p̄mide intelligibilem spēm sensibili p̄tulerūt ēē
sibilia dicim' que visu tactuq; corpis senti queūt Intelligibilia
q̄ conspēū mentis intelligi nulla est enī pulchritudo corpis sine
mstatu corpis sicut ē figura sine m motu sic ē cantilena de qua
nō quim' indicet q' p̄fecto nō posset n̄ melior nullo ēēt t̄ de spēs
sine timore moli' sine strepitu vocis sine spacio ul' loci nēl' t̄p'is
sed ibi quoq; n̄ mutabilis ēēt nō alius aliq' mel' de spēs sensibili
indicet mel' ingemiosior quā tardior melius peritior q̄ mperi
rior mel' exatior q̄ m̄m' exatatus - et idem t̄pē vniē tū pro
ficiat mel' utiq; postea q̄ p̄us q̄ aut recipit mai' De sensibili
a m̄m' sine dubitatione mutabile ē Vnde ingemiosi by itelligibi
et docti a m̄m' exatati hoīes facile collegērūt nō lib; et q̄ me
ēē m eis reb; p̄mā spēm ubi mutabilis ēē cōmūa hor peritior
tur Cū igit' m eoz conspēū et corpus et anim' m̄m' q̄ mperi
m̄m' q̄ speciosa ēēt enī aut omī spēs carē possent oīo or et hū
nulla ēēt viderūt ēē aliqmd ubi p̄mā ēēt et i' gmuta libus
bilis et iō nec compabilis atq; ibi ēēt rez p̄cipū rectissime q̄
diderūt q' frū nō ēēt et ex quo frū cūta ēēt ita q' notū ē ēē
manifestant eis t̄pē cū ab eis m̄sibilia ems p̄ ea que frū sunt
intellecta cōspēū hūt sēpitua quoq; vtius ems et dūm̄tas a quo
ēē visibilia et t̄palia cūta creata hūt hec de illa pte quā phi
siciam a naturalem m̄cipant dēā hūt Quanto excellēcio

Quos aut' attinet ad doctrinā ubi res cetis mlogia a rōna
usatur p̄ alia que ab eis libi p̄mā platoia hūt ka
logica a rōnalis vocatur Absit ut hys compābendi m
di viderūt qui posuerūt iudiciū v̄itatis m
sensib; corpis eoz q̄ m̄fidis et fallacibus reglis
omīa q̄ discunt merienda ēē censuerūt ut epicurei
et quicūq; alij tales ut ēē ipi stoici qui cū vehemēt
amauerūt sollicitā disputandi quā dyaleticā noīant
a corpis sensib; eam ducendā putat' hūc assēne
zantes amū cōape notiones quas appellant amōeas p̄nta
eoz rez scilz quas diffinendo explicant hūc p̄pa
gari atq; connecti totā discendi docendiq; rōnē Vbi ego multū
mirari soleo cū pulchros nō dicūt ēē m̄s sapientes quib; sensib;
corpis istā pulchritudinē viderūt quālibet oculis carūe for
mam sapie decus q̄ cōspexerūt Hūc nō quos m̄to cetis ante
p̄m̄m' discernerūt ea que mēte cōspiciuntur ab hys que sensib;
attinguntur nec sensib; adimētes q̄ p̄nt ul' eis dantes ul' q̄
p̄nt lumen aut mēcū ēē dixerūt ad discenda oīa em̄dē ipm' dēū
a quo frū hūt omīa Q̄ etiā m morali p̄mā platoia obtineant

Reliqua est p̄ moralis quā greco vocablo p̄cipatū ē vni
quo referētes oīa que agim' et q' nō p̄ aliud Q̄ phi dicūt
sed p̄ se ipm' appetentes idq; adipiscentes nichil q' lūmē ēē mēcū
ad discendū oīa
q̄ optia est
distin
cia

hūc go a
p̄m̄m' hūc
fuerit tōtū

boni sumus ultra regiam? Ideo quippe et finis est datus quia per hunc cetera
nolumus. Ipse autem non nisi per ipsum hoc bonum beneficium bonum alii a corpore
alii ab animo alii ab utroque bonum esse dixerunt Videbant quippe ipsum
bonum constare ex animo et corpore et ideo ab alterutro istorum duorum
a utroque bene sibi esse posse credebant finali quodam bono quo
bonum essent quo cuncta que agebant referrent atque id quod referendum
esset non ultra querebant Unde illi qui dicuntur addidisse etiam genus
bonorum quod appellatur extrinsecus secuti est honor gloria pecunia
et siquid huiusmodi non sic addiderunt ut finale esset. et per se ipsum appetere
dum sed per aliud bonum quod esset hoc genus bonum bonum malum antequam
malis Ita bonum bonis qui vel animo vel corpore vel ab utroque expectaret
nisi aliud quod ab bono expectandum esse putaverunt De bonis quibus
etiam quid appetuerunt a corpore parte bonis de bonis et quae
qui vel ab animo parte meliore Unde autem ab utro bonis sit secundum
quod atque bono non nisi ab bono Nec iste dicitur qui opinionem suam
tres sunt ideo tres sed multas dissensiones philosophorum
etiam quod fecerunt Quia et de bono corporis et de philosophorum
bono animi et de bono utriusque divisi divisa opinati sunt
sunt Cedant igitur hi omnes illis philosophis qui non dixerunt
bonum esse bonis fruente corpore vel fruente animo sed fruente deo Non
sic corpore vel seipso animo a se amico amicus sed sicut luce oculus
et aliquid ab his ad illas similitudines affertur est quod quale sit si deus
ipse ad hunc alio loco quatuor per nos fieri potest apparebit De eo philosophi

Sive go a
pte qualis
sive a toto

Dicitur platonem determinasse finem bonum esse secundum virtutem. et
tute virtute et ei soli enim posse qui noticia dei beat et mu-
tationem nec esse aliam obicem bonum ideoque non dubi-
tat hoc esse philosophum amare deum autem non sit incorpale
Unde utique colligit tunc fore bonum studiosum sapientem
et philosophum tunc deo firmi ceperit quoniam enim non otioso bonis
sit qui eo fruatur quod amat multi enim audiendo ea quae amanda non sunt
inseparabiles sunt et inferiores cum fruatur Nemo tamen bonus est qui eo quod autem
non fruatur Nam et ipsi qui res non amandas amant non se bonos pu-
tant amando sed fruendo Quisquis ergo fruatur quoniam eo quod amat
verumque et summum bonum amat deum quoniam eundem bonum si miserum ne-
gat Ipse autem virtutem ad summum plato dicit deum Unde vult esse philosophum
amatorem dei Ut qui philosophum ad bonum vitam tendit fruens deo sit
bonus qui deum amat Quicunque igitur philosophum de deo summo et vero ista
senserunt ut rex creatur sit effector et lumen cognoscendarum et bonum
agendarum quod ab illo nobis sit et principium naturae et vitae doctrine et
felicitatis vite sine platonica accommodatione inarbitratur sine quodli-
bet aliud secte suae nomine imponat sine tamen ioma quibus qui in
eis papam fuerunt ista senserunt sic idem plato De divinis quibus
et qui cum bonum intellexerunt sine esse ytalici per pitagora
gorum et pitagoras et siquidem forte alii eiusdem sine ut sunt pitago-
idemque fuerunt sine aliarum quoque gentium qui sapienter rae et ut sunt so-
vel philosophi huiusmodi sunt atlantica lybes egypti judaei perse ma atlantica
caldei sarte galli hispani aliique reputantur qui hoc in lybes egypti ju-
derunt hoc docuerunt eos omnes ceteris anteposuerunt di perse caldei
quod nobis per quoniam fatemur Quia enim homo sarte galli hispani
xammas huiusmodi ecclesiasticas eruditus platonum fore et plato
te nomine nomine ignoret nec utique duo genera philosophorum esse
titerunt in greca lingua iomorum et ytalicorum sciat Non tamen ita sordus
est in rebus humanis ut nesciat philosophum vel studium sapientiae vel ipsum sapientem
profiteri Caveat eorum tamen qui sunt elementa huiusmodi mundi philosophantur

De divinis quibus
philosophorum ytalicorum
ut sunt pitagora
rae et ut sunt so-
ma atlantica
lybes egypti ju-
di perse caldei
sarte galli hispani
et plato
ma

Non solum deum a quo ipse factus est mundus. Ammonet enim precepto applico fideliter
quod audit quod deum esse. Caveat ne quis vos decipiat per philosophiam et maneat se
ductus secundum elementa mundi. Deinde ne omnes tales esse arbitretur. Unde ab
eodem applico dicit de quibusdam quia quod notum est dei manifestum est in illis
deus enim manifestavit illis inuisibilia enim eius ac constitucio mundi per ea quae
facta sunt intellecta conspiciuntur. Septima quoque virtus eius et divinitas et
ubi atheniensibus loquens cum re magna de deo dixisset et quae apertius
posset intelligi quod illo vnum monem et sum. Et adiecit et ait. Quia
et nunc quidam dixerunt. Nomen sane est ipse in quibus erant caelestia ibi est
deum est quod per ea quae facta sunt deus illis manifestavit in
tellectu conspicienda inuisibilia sua. Ibi enim deum est non
illos ipsum deum recte coluisse quod et aliis rebus quibus non op
ortebat divinos honores illi in tantum debita detulerunt qui
cognoscentes deum non sicut deum glorificaverunt aut gra
tias egerunt sed enarraverunt in cogitationibus suis et ob
scurati sunt insipientes cor eorum dicentes enim se esse sapien
tes stulti facti sunt et imitaverunt gloriam incommutabilem
dei in similitudinem ymaginis corruptibilis hominis et volu
crum et quadrupedum et serpentium et Romanos et gre
cos et aegyptios qui de sapientie nomine gloriam suam fecit intelligi. Sed de
hoc cum istis postmodum disputabim. In quo autem nobis consentiant de vno
deo huius universitatis auctore qui non solum super omnia corpora est in corpo
reus verum etiam super omnes animas incorruptibilis principium unum. In hoc eos
ceteris anteponimus. *Quid sit philosophicae artes religiosae excellentia*

Nec si has eorum christianis ignorans libris quae non christianis
didicit indisplicacoe uti queat ut velut naturales latine ul
physica grece appellet eam per in qua de nature inquisitione
tractatur et rationalem sine logica in qua quid sit quo nam modo virtus capi
possit et morale et ethicam in qua de moribus agitur bonorum quod fin
bus appetendis malorum vitandis id nescit ab uno vero deo atque optio
nibus nobis esse quia facta ab eius ymagine sumus et doct
na quia cum nosque novimus et gratiam qua illi colendos
sumus. haec itaque cum est cur istos ceteris antepongamus quod
cum alii philosophi ingenia sua studiumque contriverint inque
disce reze causis et quidam esset modus discendi atque vni
di. Isti deo cognito reperit ubi esset et caelestis constitut
universitatis et lux percipiente vitatis et fons bibende
felicitatis. Hinc ergo isti platonici qui cumque alii quare
libet gentium philosophi de deo ista sentiant nobis consentiant. Sed
id cum platonici magis agere placuit hanc eam quam eorum sunt hinc nota
ores. Nam et greci quorum lingua ingentibus primis eas magna predica
tione celebravit et latinum permoti eorum vel excellentia vel gloria ipsa li
benarius didicerunt atque in nostrum eloquium transferendo nobiliores clario
res quod fecerunt. *Unde plato eam intelligentiam potuit acquirere quia*

Miratur locati cum audiret vel legere platonem de deo ista sent
ire que multum congrue vitati nostre religionis agnoscat. Unde non
nulli putaverunt eum qui perrexit in egyptum ieremiam audisse prophetiam
vel scripturas propheticas in eadem peregrinatione legisse quod
quidem opinio in quibusdam libris meae posuisset diligere
ter supputata tempore rationem quod a romana historia continetur
platonem indicat atque quo prophetavit ieremias. Certe me
amorem postea natum fuisse qui cum hunc et vnum videret
ab anno mortis eius usque ad id tempus quo ptolomeus rex
egypti scripturas propheticas gentis hebreorum de mundi poposcit

primus

lun m m
bona n r

et p
q
uer
uon
fin
ut
te
tu
m
tr
et
co
ff
qd
re
fib
V
aq
m
sp
vi
n
d
a
er
H
ta
bi
de
n
ad
sm
m
a
sp
ne
m
gr
an
C
se
m
m
se
pl
su
fil
em
ob
re
pl
m
ti

et p lxx vios hebreos qui etiā grecā lignā uenerūt mptanday habenday
 qz amant am repmē ferme lx. Quia p m illa p egnatione sua plato
 nec sēma vidē potuit tanto ante defunctū nec easdem sēptinas legē que
 uōdū fuerat ingretam lignā translate qua ille pollebat Nisi qz forte
 fuit acūm studij sicut egypciā ita et istay per interpretem didicit no
 ut scribendo transferret qd ptolomeus p ingenti bnficio qm regia pta
 te etiā timen poterat marmisse phibetur Ez ut colloquendo qm dō
 tinerent qmū cape posset addiscet h ut existimet illa suade videt
 iudicia qz liber geneleos sic mapit In principio fecit deus celū et tē
 tra aut erat inuisibilis et in composita et tenebre erant sup abyssum
 et spūs dei ferebatur sup aqua In thimio aut plato quē librū de mudi
 cōstitucōe cōscripsit dēū dicit illo ope tūm pmo ignēqz mxisse. Ma
 ifestū ē aut qz igni tribuat celū locū hūc qz hec sūm De thimio libro
 qdam illius silitudinē qua dēū ē In principio fecit deus platōm quē
 celū et tēz Deinde illa dno media de quibz mpositis de cōstitucōe
 sibi met h extrema copulant aqua dicit et aerem mudi cōscp
 Vnde putatur sic intellexisse de aere qd lēptū ē Sup sit et qz en ad
 aquas spūs dei fēbatur parū quippe attendens quo hoc mone
 more soleat illa sēptina appellare spm dei qm et aer ut liber
 spūs de qtuor opmatus elemēta loco illo cōmēorata gene
 videt p. Dem qz plato dicit amatore dei cē phm scōp
 nich sic illis sacris hīs flagrat et mrie illud quodet me plurimū ad
 duat ut pene assentiat platōnē illoz libroz exptam nō fuisse Ez
 cū ad san moysen ita uba dei p angelū pferant ut quenti qd sit nom
 eius qm en perge papebat ad pplm hebreū exegypto liberandū
 fūdeatur ego sum qm sum et dices filijs isrl qm ē misit me ad uos
 tamqz mems compatione qm vē ē qz in cōmutabilis ē ea que muta
 bilia sūt nō sūt uehemēter h plato tenuit et diligentissimē cōmē
 dant et nescio utrū h nspiaz repiat in libris eoz qm ante plato
 nē fuerūt Nisi ubi dēū ē ego sūz qhūz Et dices eis Qm ē misit me
 ad uos Ez rudecūqz ista ille didicit sūe pcedentibz cū veteri libis
 sine poanis quō dicit aplūs quia qd notū ē dei ma De vō dō qd dī
 ifestū ē illis Dens em illis manifestant iuisibilia mōsi egōū q
 cōstitucōe mudi per ea que facta sūt itellecta cō sū et qz moyses
 spiciantur Exempna quoqz vtrū ems et dūmūz Nūc libant pplm di
 nō inuito me platōm cōs phos elegisse cū quibz agū qz exegypto ad que
 m ista gōne quā mō suscepimz agit de nāl theolo deus loqbat
 gia utrū p felicitate que post mortē futura ē vndē Qm ē misit
 aplibz sacra face oporteat satis ut existimo apōsm me ad uos
 Ez etiā platōm licet de vno vero deo bñ sēserint nūc qd plato
 quippe hos potissimū elegi tū dū sacra facieda cōmēnt nemo
 qm de vno deo qm fecit celū et tēz qmto meli9 uet
 sēserint tanto cetis glōsiores et illustriores hēnt In tū alijs plati
 iudicio posteroz ut cū arles platōis discipulis vir excellentis inge
 nū et eloquio platōm quidem impar sed multos facile supans cū
 sectā paripateticā cōdidisset quā de ambulanis disputare cōlueneat
 plimozqz disciplos pēlaxa fama excellens vno adhuc pceptore m
 suā hēsim cōgregasset post mortē vō platōis enippus soroz ems
 filius et crenocrates dilectus ems discipulus i scolā De arle disciplo pla
 ems qz a cādēma vocabatur eudem suatessisset atqz tōmē secta pri
 obh et ipi mēoz suatessores acadēmi appellarent patia et de hēsi
 receniores cū plū nobilissim quibz plato sectandz quā instituit eni
 placuit noluerit se dia paripateticos aut a chad ipne soroz pla
 mēos sed platōm cōs Ex quibz sūt valde nobilita tōm fih et zeno
 ti greci platin9 iamblicus porphir9 In vtrāqz acadēmiā .

aut lingua .i. greca aut latina apuleius afer extitit platonicus nobilis
sed huius omnis et ceteri eiusmodi - et ipse plato dominus plurimus esse sacratum putat
De sententia platoni qua diffinitur non esse nisi bonos amicosque virtuti adherere

Quamquam ergo a nobis et in alijs multis rebus magna est dissen-
sio et inde nunc quod est primum ab eis quero quibus diis istum cultum ex-
hibendum arbitrentur utrum bonis an malis an et bonis et malis de hoc huius
sententiam platoni dicentes omnes deos bonos esse nec esse omnino ullum deorum ma-
lum Consequens est igitur ut bonis hec exhibenda intelligantur tunc enim dii
exhibentur qui nec dii erunt si boni non erunt hoc si ita est nam de his
quid aliud debet credere illa profecto vacuat opinio qua nonnulli putant deos malos sacris placandos esse ne ledant
bonos aut ut adiuvet innocendos mali enim nulli sunt
dii bonis porro debetur ut dicunt honor sacrorum est de-
fendens Quod si illi sunt qui ludos scemicos amant eos
que diis rebus ad magni et sine honoribus flagitant ex-
hiberi Quorum vis non eos indicat nullos sed iste aff-
ectus minus indicat malos quid enim delinxisse scemias
plato senserat notum est Cum poetarum ipsorum que tam indigna
deorum maiestate atque bonitate carmina composuerint cen-
set emendare pellendos Cum sunt igitur isti dii qui de scem-
ias ludis cum ipso platone contendunt Ille quippe non pa-
titur deos falsis quibus infamari Isti eisdem criminibus
suios honores celebrare iubent Demque vero cum eisdem
ludos instaurari precipiant poscentes turpia esse maligna
gesserit cito latino auferentes filii et mittentes mor-
bum retrahentes cum missa completeret Iste autem illos nec tam malos
timendos putat sed sine fine rebus instantissime retinens omnis poe-
tarum sacrilegias ingas quibus illi in iudicia societate oblectantur apud boni
instituto remotione non dubitat Tunc autem platone quod iam in hoc libro
meorum inter semideos labeo ponit Cum labeo minima mala vic-
timis et victimis atque huius supplicacombus placari se existimat bona vero
ludis sed talibus qui ad leticia et pimentibus rebus Quid est ergo quod semi-
deus plato non semideus sed dii et si bonis illa oblectamini quod indicat
turpia tam constantem audet auferre qui sine diis refellunt sinas la-
beonis Nam se iuliano non lascivos tamen atque ludibundos sed et senos
tribilesque monstravit Exponit ergo nobis ista platoni qui omnes deos
auctoris sui sententiam bonos et honestos et virtutibus sapientiam locos esse
arbitrantur Aliosque de illis deorum senti nephas hinc Exponimus inquit
De opinione eorum qui rationales animas tamen generis esse dixerunt .i. in diis

Attente igitur audite celestibus in demonibus actus et in hominibus terrens. cum
animas omni inquit animarum in quibus est animarum rationalis tri-
partita divisio est In deos homines demonesque
excellentissimum locum tenet homines infimum demones
medius nam deorum sedes in celo est hominum in terra in aere
demonum Sicut eis diuisa dignitas est locorum ita est
naturarum promitte dii sunt hominibus deomibusque potiores
homines vero infra deos et demones constituti sunt Ut ele-
mentorum ordine sunt dii multorum Demones igitur medii
quicquid dii quibus inferis habitant post ponendi ita
hominibus superius quibus preferendi sunt hinc enim cum diis commune in mortalita-
te corporum non autem cum hominibus passiones Quia propter non est minus inquit
si est ludorum obsecrationibus et poetarum figmentis delectentur Quia quidem
humane capunt affectibus aguntur dum longe absint et moris omnia alieni
sunt Ex quo colligit platone poetica de testando et prohibendo figmenta

quod eorum abun-
dantia est quod mor-
bum

nō deos qm om̃a bonū et celsi p̃uasse ludoz scem̃oz voluptate s̃ demōes
 Nec si ita sūt quibz ap̃ut alios quoqz rep̃unt apuleius tū platonicus
 madanrensis de hac re sola vñ scripsit libru cur̃ ee
 titulu voluit de deo socratis ubi dixerit et exponit ex
 quo genē nūm̃ū socratis hēbat adiunctus et aīa
 cia quada cōclatū a quo phibetur sc̃itue amonēu
 ut desister ab agendo qū id qd agē volebat nō p̃spere
 fuit enētuz dicit em̃ ap̃tissime copiosissime asserit
 nō illū deū fuisse sed demōē diligentia disputati
 one p tractans istā platoni de deoz sublimitate et homi hūilitate
 et demōi medietate sūāz Nec g̃ si ita sūt quo nā mō ansus est
 plato et si nō dno quos ab omi hūana cōgitatione semonit Certe hys
 demōibz poetas vībe pellendo auferre theatras voluptates n̄ qz
 h̄ fco amonuit am̃ hūanū qm̃s adhuc m̃hys moribz mēbz
 positū p̃splendoe honestatis in p̃ura demōi nīlla cōtempnē eoz
 qz in mūdiciāz deestari Nam si plato hoc honestissime arguit et
 phibuit profecto demones turpissime poposcerūt atqz misserūt Aut g̃
 fallit apuleius et nō ex isto genē nūm̃ū hūit am̃cū socrates aut
 q̃ia nū se sentit plato mō demones honorando mō eoz delicias de
 cuitate bñ morata remouendi aut nō ē socrati
 am̃cicia demōis gratulanda de qua usqz adeo et ip̃e
 apuleius erunt de deo socratis p̃notaret libru
 quē f. sūā disputatōm qua deos demōibz tā dili
 genter copiose qz discunt nō appellare de deo sed de de
 mone socratis debuit Valuit aut h̄ ip̃a disputa
 one q̃ in titlō libz ponē Ita em̃ p̃ sūā doctnā que
 hūanys rebus illurit om̃s ul̄ penē om̃s demōi nomē exhorrent ut
 quisqz ante disputatōm apuley qua demōi dignitas cōmēdati
 titlu lib de demone socratis legēt nequaq̃ illū hoīez sanū fuisse sen
 tiret Quid aut ip̃e apuleius qd in demōibz laudaret īuenit p̃r
 subtilitātē eoz et hitatōis altiorē locū Nam de moibz eoz cū de
 demōibz gūalr loq̃t̃ur nō solū m̃chil bonū dixit sed eq̃a plurimū
 mali Deniqz lecto illo libro prohis nēo miratur eoz et scem̃atur
 pitūdm̃ i rebz dūis h̄re voluisse et cū deos se putat velint deoz ar
 mibz oblectari potuisse et quiddā i eoz sacry obscena solepmitate sen
 turpi crudelitate ul̄ ridetur ul̄ horretur eoz affectibz cōuenire iē
 Nec p̃ropt̃ acria c̃ipi nēqz p̃ impiora h̄ra tūla demōes

Quamobrem absit ut ita considerans hominibus in collum xv
 am̃s videret religiosis et vō dō subditis az
 bitres demones se ip̃o eē meliores qd hēant
 corpora meliora Alioquin multas sibi et bestias p̃
 laturus ē q̃ nos et acmoma sensum et motu fac
 limo atqz celerrimo et valencia virū et anolif
 sima firmitate eoz vinctū Qm̃s homi vi
 dendo equat̃ aq̃lis et vltimibz qm̃s adorandis cū
 bus qm̃s velocitate leporibz cernis ambz omibz
 qm̃s multū valendo leombz et elephantis qm̃s
 dū vincto serpentibz qm̃s de poita tūra senec
 tūte de ponē atqz ī iuuentutē rediē phibentur
 Ez sic h̄ys omibz ratiocinando intelligendo melio
 res sūm̃ ita eē deōibz bñ atqz honeste vincto meliores eē debem̃
 Ob hoc eē et p̃m̃dēcia dūia eis q̃bz nos cōstat eē p̃ciore data s̃
 quedā p̃ciore eoz mūnē ut illud quo eis p̃ponim̃ eē isto nob̃
 cōmēdaret multo maiore cura excolendū eē q̃ corpus Ip̃m̃qz excelle
 aaz corpales quā deōes h̄re noscēm̃ p̃bontate vite q̃ illis anpōim̃

Quid dicat apu
 leius madanrens
 in libro an̄ ee
 titulu voluit
 de deo socrati

De platone et q̃ ap
 leius socratis am̃
 an̄ acria q̃a p̃ciore
 m̃chil bonū

ante p̃

de deo

De hominibus in collum xv
 res demōibz licet illi
 hēant corpa meliora
 q̃ m̃s eēt sic dūia a
 am̃a sensum et di
 ūis m̃chil bonū
 tent m̃chil bonū
 ambz leporibz cer
 me ambz et
 serpen
 tibz

q̄ tepnē discēdū hīturū et nos ī mortalitatē corporū nō quā sup̄liciorū eter-
nitatē torqueat sed quā puritatē p̄cedat animorū. Jam vō de loci altitudine
q̄ deōnes in aere nos aut habitam⁹ ī tā. Ita p̄monei ut hīc nob̄ esse
p̄ponendos existim⁹. dīo nōdīdū ē hoc em̄ pacto nobis et oīa volatilia
p̄ponim⁹. At em̄ volatilia cū volando fatigant⁹ ul̄ reficiēdū alimētis
corpus hēnt terrā repetūt. ul̄ ad requiē ul̄ ad pastū deōnes ī q̄nt nō
fiunt. Nūc qd̄ gō placet eis ut volatilia nobis deōnes aut ec̄ volan-
tia ante cellat. Qd̄ si dicūt dementissimū ē opimū. Nichil ē q̄ debita-
tione sup̄iorū elemētū dignos ec̄ demones existimem⁹ quib⁹ nos
religionis affectu subdē debem⁹. Sic etem̄ fieri potuit ut aerie no-
lucres fēstrib⁹ nobis nō solū nō p̄ferat⁹. Vex ec̄

subnō
huc

ut deōnes q̄mā magis aeris sunt fēstrib⁹ nobis nō
iō meliores sunt. q̄ ē aer q̄ trā sup̄ior. 3; iō ex hīs
p̄ferendi sunt. qm̄ spei p̄ior homī neq̄q̄ illoz. 4; iō
ē. Nam et illa rō platōnis q̄ elemēta quatuor p̄porciōē
cōterit atq̄ ordīnat ita duob⁹ extremis igni mobiliſſimo
et trā ī mobili media duo aere et aquā mēserens ut
quāto ē aer aquis et aere ignis tanto et aque sup̄io-
res sunt trīs. 5; atq̄ nos amonet aīaliū mēta nō ele-
mētōz p̄ gradib⁹ estimare. et ip̄e quippe apuleius ē. De rōne p̄lōnis
cet⁹ fēstrib⁹ aīalib⁹ hōiez dicit qm̄ tamē longe p̄ponit
aīalib⁹ aquatilib⁹ cū ip̄as aquas trīs p̄ponat plato
ī telligā. nō eīdem ordīnem tenēdū cū agit de mētris
aīarū q̄ videtur ec̄ odor ī gradib⁹ corporū. Sed fieri
posse ut infemis corp⁹ aīa melior ī hīet deteriorq̄ sup̄ma

despatio

Quāto rōne aīarū demonū apuleius platōnis senset
mouib⁹ ergo demonū cū idē platōnis loq̄ret
dicit eos eīdem quib⁹ hōiez animi p̄turbatōib⁹ agitat⁹. nri
tari ī mīre obsequijs domiq̄ placatē gaudē honorib⁹ dūſis
sacrorū ritib⁹ oblectari. et ī eis si qd̄ neglectū fuit cōmonei mē-
cetā. ec̄ dicit ad eos p̄tinē dīmācōez anguz aruspiciū vati atq̄ sōpm
oz ab hīs q̄ ec̄ iuzacūla magoz. Breuit aut̄ diffinies aut deōnes
ec̄ genē aīalia dīo passima mēte rōnalia corpe aēria tpe etna. hōz
vō quq̄ trā pōra illis ec̄ que nobis. q̄ntū p̄piz. q̄ntū eos cū dīs hīe
cōmūe. 3; vō deo trā sup̄iorū que nobiscū hēnt duo
ec̄ cū dīs hīe aīalia quippe ec̄ dicit et deoz q̄sna cū
q̄ elemēto distribuens. 4; fēstrib⁹ aīalib⁹ hōiez posū
it cū cetis que ī trā vīvūt et sentiūt ī aquatilib⁹ pi-
scēs et alia natūlia ī aēris demones ec̄ ethēris deos
ac per hoc q̄ demones genē sūt aīalia nō solū eis cū hōi-
bus vex ec̄ cū dīs p̄corib⁹sq̄ quē ē q̄ mēte rōnalia cū dīs solū.
q̄ aīo passima cū hōib⁹ solū. q̄ corpe aēria ip̄i sūt solū. p̄mō de q̄
genē sūt aīalia nō ē magnū. q̄ hī sūt et p̄cora q̄ mēte rōnalia nō
sūt sup̄ nos quia sum⁹ et nos q̄ tpe etna quid bonū ē si nō beata
Melior ē em̄ tpālī felicitas q̄ mīsera etnitas. q̄ aīo passima quō sup̄
nos ē q̄ et nos hī sum⁹. nec ita ec̄ nī mīseri ec̄m⁹. Qd̄ corpe aēria
quāti estāndū ē cū oī corpoi p̄ferat aīa qualiscūq̄ natē. Et iō re-
ligionis cult⁹ debet ex aīo nequaq̄ debeat ei rei q̄ mīrior ē aīo.
porro si mīter illa q̄ demonū ec̄ dicit. animē dēt vītutē sapiēciā.
felicitatē. et hēc eos dicit hīe cū dīs etna atq̄ omīa p̄fecto aliqd̄
dicit ex optādū mīgim q̄ pendendū. Nec sic eos tū p̄ hēc tamq̄ dēi
colē debem⁹ sed potius ip̄m aquo hēc illos accepit noscē. Qūto
mīn⁹ nūc honore dīmō aēria digna sūt aīalia adh̄ rōnalia ut mī-
sera ec̄ possint. Adh̄ passima ut mīsera sūt adh̄ etna ut mīsera fūntē

De rōne p̄lōnis
De dīmō ad qd̄
p̄mō dīmācōez
anguz aruspici
vati atq̄ sōpm
q̄ sōpm
mīz. 2; iō
Apulei platōni
cū diffinīo de
libro que ī
titulū hīet
de dīmō
aīarū

ad dīs et hōib⁹
q̄ tpe etna

de hys artibus dicitur
ab aliis aliis

refertur

Porro ad usus magicas artes Demipietate artis magice q
de quibus quasdam nimis infelices et proinde niter spiritum malignorum
nimis impios et gloriā habet nōne ipam publicam licet teste rix
abato citabo Cur em tam gramit ista plectit seymitate legu si opa
sūt muni colendorū. An forte istas leges xam instituerūt quibz artes
magice puniuntur sedm que alii sensu mli q h maleficia gni hmano
pnciosa ēē nō dubm est aut poeta clarissim⁹ Testor cura deos et te
gmana tūqz dulce caput magicas in vitā attinget artes Illud et
q d aho loco m di traduce mēsses. eo qd hac pestifera scelerataqz doct
na fructus alieni in alias tras tūcūst phibent Nōme m dno dcaz
tabulis idē romanorū antiqussimis legibz cetero cōmeorat esse cō
sēptū et ei quis hoc fecit suppliciu cōstitutū postremo Cicerone duo
apulems ipē mīqd apud rānos iudices de magicis deam tabu
artibz accusatus nō ē quas utiqz sibi obiectas h dmi
nas et pias ēē nōnerat et dūmaz ptatū opibz con
gruas nō solū eas ofiteri debuit sed et p fiteri leges
culpāz potius quibz h phibentur ad dāpnanda putare
tur q hri mīzanda et veniēda oportet Ita em ul hūmā hūa p sua
det iudicia ul si illi sedm iniquas leges sapient enqz talia p dīcāte
atqz laudante morte multarent digna aīe illz demonz dona re
pendent p quoz dūms opibz p dīcāte hūmā vitā sibi admi nō
timet sicut mīres nri cū eis q cūcē obicetū rāna religio qua nō
nerat se fici saluos et glōssimōs m etū nō en negando tpales pe
nas euade delegerūt h potius cōfiteōdo p dīcādo et pbac omā for
tit fidehtqz tollerando et cū pūa seantate moriendo leges qbz phibē
tur erubescē cōpulerūt mutari qz fecerūt h m aut phī platoni
copiosissima et disertissima extitit orō qua cūcē arcū magicaz aīe a
liem ēē defendit Deqz aut nō vlt innocentē videri mli ei negando
q nō pnt ab innocente cōmitti At oīa mīacūla magoz q quoz recte
sentit ēē dāpnandos doctmz fuit et opibz demonū quoz videntur cur
cessat honorandos eos uācos asserens p fendis addēs pabz mīe quoz
debem⁹ opa demitare si addeū verū ptes mās uolum⁹ puenire De
inde qro quales ptes homi dūz bonis p deōnes alligari putant magi
cas an licitas si magics uolūt tales si licitas nōbūt ptales Si aut
pator penitens ptes fundit marie si aliqd magicū admisit Ita neta
dem illis mīcedentibz accipit veniā quibz impellentibz aut famet
bus se cecidisse plāgit m culpā An et ipi demones ut possint penitēti
bus indulgentiaz mēn porēs agūt q eos de cepe Si sedm errorem
runt p mīaz hoc nemo vīqz de demonibz dicit q apuley deōnes ptes
si ita eet nequaqz sibi auderent dūms honores ex homi ad deos bonos
petē qm pntendo desiderarent ad grām venie pue p ferret tūc pmo
mīre Ibi em ē attestanda supbia hic hūilitas mīseradi ipi p mīaz agē
An credendū sit q dū boni libent⁹ q hoibz mīscēantur debeat qlo .xx.
vīgens cū et artissima regit demones iēs seduz
medios nīr deos et homēs agē ut ab erūt

Homibz afferant desiderata et adqz referant impetrata q nam
tandē ista cū ē et qūta nīctas quia nullus mīquit deus mīscetur
homi p dīa igr scītas dei q nō mīscet hōi supplicati et mīscet arro
ganti Non mīscetur homi penitenti Non mīscetur homi cōfugiet
ad dūmtatē et mīscet deom fūgentē dūmtatē Non mīscet homi pe
tenti indulgentiā et mīscet deom suadenti neqāā Non mīscetur
homi per phicos libros poetā de bñ instituta ciuitate pellenti et mī
scetur deom apūcipibz et pontificibz ciuitatis pseruicos ludos poe
tarū ludibria regenti Non mīscet homi deoz cūmā fūgē phibenti q
mīscet deom se falsis deoz cūmbz oblectati Non mīscet homi magoz

seculi iustis legibus puniti et miscetur demoni magicas artes docenti et
implenti Non miscetur homini iustitiam demoni fugienti et miscetur
demoni deceptum hominem au cupanti Et nimis temere hominem absurditatis et
indignitatis est magna natusque deos ethereos humana
curantes quid festos homines agerent utique latecet
si deones aeri misceretur quoniam ether longe a terra est alte
que suspensus aer vero etheri etque congruunt Omnia
bile sapientiarum quid aliud de deis isti sentiant quorumque
optimos voluit si eos et humana curare ne cultu vide
ant indigni et per elementorum distantiam humana nesci
re ut credant demones necessarii et ob hoc esse putent
celendi per quos dum possunt quid in rebus humanis agant ad
discere et ubi oportet hominibus subuenire Hoc si ita est deus
istis bonis magis notus est demon per corpus vicinum quam homo per animi bonum
Omnino dolenda natus in poena irridendi vel detestanda vinitas ne
sit vana diuitas Si enim animo ab obstaculo corporis libero animi mirum videri
dum putat non ad hoc indigent deomibus miscis Si autem animorum iudicia et
corpora qualia sunt locutionis motus per corpus sunt etheri dum senti
unt et inter colligunt quod esse deones misceretur putat et medicas demonum
decepi porro si deorum diuitas ad demonibus non potest falli eadem diuitate quod a
gimus non potest ignorari An demonibus miscis et interpretibus dum utantur

Confutatio boni agiti
coni apuleii et
emissio qui dicit
quod deus non miscetur
bono animo hominis
sed deone me
micio et
emissio
mimo
bui

Questionem autem istam dicentem utrum fallax se ab eis animi ignorat et velit
dum deones misceretur de omibus deorum poetarum pluri
tomi duplicem signetam et sibi ea placere celauerunt an utrumque o
cultauerunt deorumque esse maluerunt totumque rebus ignorat an utrumque
iudicauerunt et religiosam erga deos platoni prudentiam et deos i
mmodicam libidine suam An sciamus quidem platoni quia voluit deos per impii
licentiam poetarum falsis omnibus infamari ignorat deus esse noluerunt suam
pro nequitia qua ludos scemcor amant quibus illa deorum de decora cele
brantur prodere non erubescunt vel timuerunt Horum quatuor que inter
gundo posui quidlibet eligant in quolibet eorum quantum mali de deis bonis
opinetur attendant Si enim primi elegerint confessuri sunt non licuisse
deis bonis habitare cum bono platone qui eorum in miras prohibeat et habitus
se cum demonibus malis qui eorum in miras erul tabat Cum dum boni hominem
bonorum longe a se positi non in periculosos demones noscunt quos vicinos
nosse non possent Si autem secundum elegerint et utrumque occultatur de deomibus
dixerint ut hi omnes nesciant platonis religiosissimam legem et deorum
sacilegi delectationem quod in rebus humanis per intermisceretur deones dum nos
se utitur putat quoniam illa nesciunt quod in honore bonorum deorum religione bonorum
homini contra libidine malorum demonum decumit Si vero tertium elegerint et
non solum sciamus platoni deorum in miras prohibere sed et demonum nequitiam
deorum in miris erulante per eosdem demones miscis deus in notuisse re
spondent hoc miscere est an misceretur et dum utrumque sic auduit sic utrum
que cognoscit ut non solum malignos deorum dignitati et platoni religi
oni contra cupientes atque facientes a suo accessu non arceant verum et
pillos malos perimque platoni bono longinquo bona transmittat Sic
enim eorum elementorum qui catenata series colligunt ut illis Augustinus quatuor
aquas emittit coniungi possit hinc aqua defenditur non putat ponit ad quod apu
leius et emis
ter iam quod reliquum est si quantum elegerint penitus est ceteris
enim fecit si poetarum de deis in mortalibus omnia signetam
et theatrorum indigna ludibria suamque in his omnibus arde
tissimam cupiditatem et suavisimam voluntatem deus demones misceretur
et quod plato publica gravitate de optima re publica si omnia censuit re
mouenda tacuerunt Ut iam dum boni per demones misceretur nosse cogant mala

demones

Augustinus quatuor
ponit ad quod apu
leius et emis
mimo rudi
non pos
sunt

Quia igitur nichil istorum quatuor eligere aultu deonum contra apuleium iri-
 dum est ne in quolibet eorum dedis tam male sentias. Testatur ut
 nullo credendum sit quod apuleius persuadet mittere et quicunque alii se
 eiusdem sentie plures ita esse medios deones inter deos et homines tamquam inter
 micos et micos qui hic ferunt petitiones nostras inde referant deorum
 supplicia. Sed esse spiritus nocendi cupidissimos amullos. Ita penitus alienos
 supbia tumidos invidencia lindos fallacia calidos.
 Cum in hoc quidem aere habitant quod de celi supremi sub
 limitate directi multo in regressibilibus transgressionibus
 in hoc sibi congruo velut carcere per damnati sunt. Nec
 tamen quia super terras et aquas aeris locum est et ipse
 et mites superiores hominibus qui eos non terreo corpore
 electo in auxilium deo voto pia mente facillime superant.
 Sed multis plane participatione vero religionis indigni
 namque captis subditisque dominantibus quorum marie plures quibusvis
 mirabilibus et fallacibus signis sine factorum sine predic

toz deos se ee pñuaserunt. Ambusdā vō mīa deoz aliū attentius et
diligentiū ī tñentibz nō potuerūt pñuade qd dī sūt. Itaq; inter deos
et hoies int' mīas ac bñificoz mīptatores se ee sūxerūt. Ez tū nō
istū saltē honore hoies eis deferendūz putarūt qm illos n' deos ee
ardebant quia malos videbant deos aut omīs bonos volebant īrān
debant tū oīō indignos dicē honore dñio/mariē ne offenderet pplos
aquibz eis cernebant inuetāta supsticōe p tot sian 7 tēpla seruire
Quid hermes termegistus deydolatria senserit et unde scire potue

Divisa de illis est suppositiones egyptias auferenday. xxiii.
hermes egyptius q̄ timegisti; vocat̄ senhit et sc̄psit. Apu-
lenus em̄ deos quidez illos negat. Sz cū dicit ita hermes egypti-
mter hoies. et deos quadā medietate v̄lari ut homibz ap- p̄cūis q̄ et
ip̄os deos necessarij videant. cultū eoz asupioz deoz reli- timegisti;
gione nō sepat. Ille aut̄ egyptius alios deos dicit eē asūmo a mari
deo factos. alios abhominibz. h̄ qm̄ audit sicut amē positū mū
ē/putat. dicit. de simulachris. quia op̄a sūt manū homī. At ille visibi-
lia et cōcretabilia simulacra vehit corpa deoz eē assent. In esse aut̄
hys quosdam spūs īmitatos qui valeant aliquid sine adnocendū sine
ad desiderā nō nulla complenda eoz aquibz eis dñū honorēs et cul-
tus obsequia deferuntur. Hos gō spūs invisibiles partē quadā visi-
bilibus rebz corpali ve matie copulare ut sūt quasi anāta corpa
illis sp̄itibz dicata et subdita simulachra hoc eē dicit deos facēse mū
q̄ magnā et admirabile deos faciendi. accepisse hoies ptatē/huī e
gypti ūba sic in mūm lūguā int̄ptata sūt ponajet. Timegisti; ad
qm̄ de cogitatione inquit et cōsortio homī deoz. Hob̄ adepū dedis
indicat̄ sūmo ptatē hois. oasclepi vniqz cognōste de de moni-
bus
inquit et p̄r ul̄ qd̄ est sūmū deus ut effector ē deoz
celestiū. ita hō fictor ē deoz qm̄ mteplis sūt hūana. p̄mitate cō-
tenti. et paulo post Ita hūanitas inquit semp̄ in eōi nature et origis
sue ī illa dñitatis imitacōe p̄senerat. ut sicut p̄r ac dñs ut sūm filios
eēnt deos fecit etnos. Ita hūanitas deos suos ex sūm vltz silitudinet
figūaret. Sic cū asclepius ad quē mariē loquebat̄ ei rūdisset. i
statuas dicit timegiste. Tūm ille statuas inquit oasclepi vides q̄m̄
tu ip̄e diffidas statuas. nātas sensu et spū plenas tantaqz scientes
et talia statuas futūoz p̄stas easqz sorte nate sopnys mltisqz alijs
rebz p̄dicātes imbecillitates hoibz facientes easqz amantes. tristias
leticiasqz p̄meitis. An ignoras oasclepi q̄ egyptus ymago sit celi aut

x fatētes

quod ē peno trāslacio aut ^{descriptio} de cēso omī q̄ gubnant atq; exēnt in
 celo. Atq; si dicendū ē verus ira nra mūdi totū ē tēplū et tū
 quī p̄sae cūcta prudentē decessit nōs ignorare fas nō ē futurū
 t̄p̄s ē cū appēat egyptiā ^{metu} p̄ia mēte dūitātē sedula religi
 one sūasse. Deinde multū hermes ubi hūc locū crequē. videtur in quo
 h̄ t̄p̄s p̄dicē quo rāna religio qūto ē veāior atq; sacior tanto
 vehemēcius et liberris cūcta fallacia signēta subūtit ut grāve
 iūsum saluatoris libet hōrē; ab eis d̄ys quos facit. Quid hermes
 hō. et ei deo subdat a quo fr̄s ē hō. Hermes cū dicit de vā rā
 ista p̄dicat velut amīcū eūdem ludificacōib; deo na religioe deo
 mī loq̄tur. Nec rānū nomē emendat exp̄mit s̄ tū m̄bur et de ob
 q̄ ea tollent atq; delecent quoz obfūacōe celestis sūacōe egr
 silitudo custodiētur in egypto ita h̄ futūa deplorā p̄cōz et
 luctuosa quodāmo p̄dicacōe testat. Er̄t em̄ de hys de vō
 de quib; dicit aplūs q̄ cognoscentes deū nō sicut deū deo
 gl̄ificauerūt aut grās egerūt sed enūmerūt incogitacōib; sūz
 et obscuratū ē m̄spiciens cor eoz dicentes em̄ se ēē sapientes stulti
 facti sūt et imitauerūt glām incorruptibilis dei m̄silitudine
 ymaginē corruptibilis hōis et cetā que cōmēdāe longū ē. Iū
 lta quippe talia dicit de vno vō deo subitacōe m̄di qualia vitas
 h̄t et nescio quō illa obscuracōe cordis ad ista dilibitū ut d̄ys q̄
 cōfiteatur ab hōib; fieri semp̄ velit hōis subdit et h̄ futūo t̄p̄e p̄li
 gat auferri. Quasi quidq; sit infelicius hominē suā signēta
 dūant. Cum sit felicius ut tamq̄ deos colendo quos fecit. n̄ ip̄e sit
 hō quī ut p̄ eis cultū d̄y possint ēē quos fecit hō. Cūq; etenim sit
 ut hō in honore positus pecora nō intelligēs comp̄et q̄ ut op̄i dei
 ad em̄ ymaginē facto. i. ip̄i homī opus hōis p̄ferat. quā p̄ m̄to
 hō deficiat ab illo qui em̄ fecit cū sibi p̄ficiat ip̄e qd̄ fecit h̄ vana de
 ceptoria p̄uiciosa saclega. Hermes egyptiā quia t̄p̄s quo aufer
 rent venturū sciebat dolebat. s̄ tū impudent̄ dōle. Cū s̄ spūs
 bat quā impudent̄ sciebat. Non em̄ h̄ et reuelant nō reuelant h̄mē
 zat s̄ spūs. s̄ c̄ p̄phetis s̄c̄s qui h̄c p̄dicat. Cū t̄ egypto qd̄ dicit
 exultacōe dicebant. s̄ faciet hō deos et eae ip̄i nō sicut p̄phetis m̄r
 sūt d̄y Et alio loco Er̄t i illo die dicit d̄ys Er̄t v̄sane symeon
 m̄abo nōiā similitud̄z atq; et nō iā eū eoz m̄o. anne eliza
 ria. p̄p̄e vō egypto qd̄ ad hanc rem attinet ita s̄c̄y beth et
 v̄sayas. p̄phetat Et mouebūt manufacta egypti a petro
 facie em̄ et cor eoz m̄uac̄t in eis et cetā h̄mōi. Et quo genē et
 illi erant qui venturū qd̄ sciebat venisse gaudebat. qualis symeon. q̄
 anna q̄ mor natū ih̄m qualis elizabeth. q̄ eāā conceptū m̄spū agno
 uit qualis petrus reuelante p̄re dicēte. Tu es xp̄c filius dei v̄m
 tūc aut egypto illi spūs indicauerat futūa t̄p̄a p̄dicōis sue q̄
 ēē p̄tū in carne d̄no tremētēs. Quid venisti an xp̄c p̄de nos. Cū
 quia subitū illis fuit qd̄ futurū quidē s̄ tardius op̄mabūt. Cūc q̄
 p̄dicacōe suā hanc ip̄am dicebant quia fiebat ut cogniti spernerēt
 et hoc eāt an t̄p̄e indicā quo et̄na d̄p̄nacōe p̄mēdi sūt cū om̄ib;
 et homīb; qui eoz societate det̄nētur. sicut religio loq̄tur que nec
 fallit n̄ fallit. Non sicut iste cū d̄i v̄eto doct̄ne h̄mē atq; inde pro
 flatū. et falsis vā p̄uiscens dolet q̄ peccatū religione quā postea
 cōfiteat̄ errore post m̄lta em̄ ad hoc ip̄m redit ut De d̄ys quos fecerūt
 itū dicat de d̄ys quos hōies fecerūt ita loquēs sed hōies de rōne hōis
 iā de talib; s̄c̄ s̄c̄is deā talia. Iterz inquit ad hōi de errore et ad m̄e
 em̄ rōnem q̄ redam. Ex quo dūno dono hō aīal di aone anteq̄ et
 etū ē rōnale. m̄m̄ em̄ m̄randa et sim̄randa sūt de demo
 q̄ de hōie deā sūt om̄ em̄ m̄rabilū v̄cāt admirator. m̄bur

q̄ hō dñia; potuit inuenire naturā eam q̄ efficit. Quō hermes pa
QUOMODUM ergo pro am nri multū erra-
bant cū deoz rōne i arduo festus errorū colueit
h et nō ammadutentes ad cultū religioz ^{deservendū} xpm.
q̄ dñia; i nenerūt artē qua efficit deos cū i mente adixerunt
virtutē de mōi nā cōuenientē eamq̄ miscētes qm̄ aīas facē non
poterant euotātes aīas demonū ul' angeloz eas iudicēvūt vma
gmbz scīs dñia; i nenerūt p quas vñdola et benefa ciendū et maleri
res hñz potuissent. Nescio utrū sic cōfictetur ip̄i demones aduati
quō iste cōfessus ē qm̄ inquit pro am nri multū errabat cū deoz
rōm i credulū et nō ammadutētē ad cultū religioz q̄ dñia; i ne
nerūt artē qua efficit deos. Nūquid nā salterz medio criter eoz
dixit errasse ut hanc artē i nenerūt faciendū deos aut cōceptū
fuit. dicē errabant n addēt et dicēt multū errabant. Iste gō multū
error et i credulitas nō adutentū ad cultū religioz q̄ dñia; i ne
nerūt artē qua efficit deos et tū q̄ multū error et i credulitas et a
cultū ac religioe dñia adūso animi i nenerūt. Vt hō arte facēt de
os hoc dolet vir sapiens tamq̄ religioe dñia; venturo cō tpe aut
ferri. Vide si nō et i dñia; maiorz suoz errorē p̄el. **Q**uātiq̄
tū p̄ dē et iudabolica penā demonū futura dolere cō
pellitur. Si em̄ pro am eoz multū errando cū deoz
rōne i credulitate et aīasione animi a cultū ac religio
one dñia i nenerūt artē qua efficit deos. Quid mū
rū si hec ars detestanda seu quidq̄ fecit aīa religioe
dñia cū vitas emēdat errorē fides redarguit i credu
litate cōsilio corrigit aīasione. Si em̄ tacitis causis dix
isset pro amos suos i nenerūt artē qua facēt deos. mū fuit utiq̄
si quid pū rectūq̄ sapient attendē et vidē nequaq̄ illoz ad hanc ar
tem puenturos fuisse qua hō deos facit si a veritate nō ab errabāt.
Si ea que deo digna sūt crederent. Si ammadutēt ad cultū reli
gionēq̄ dñia; et tū si cas artē hūz nos dicē mū multū errorē
hōm et i credulitate et animi errantis atz i fidelis ad dñia religioe
aīasione ut aīq̄ ferenda eēt i mūdencia resistenq̄ vitati. Cū vō dē
ip̄e qm̄ p̄tātes hūz artē sup oīa cetā mirat i mōie qua ille deos
facē cōfessū ē et dolet venturū eē tpus quo h oīa deoz signēta
ab hōmibz i nstituta eā legibz iubeant auferri. Cōfictetur tū atz
ex pmit cas quare ad ista p̄tū sit dicens. p amos suos multo errore
et i credulitate et am̄ non adutendū ad cultū religioe q̄ dñia
i nenerūt hanc artē qua facēt deos. Nos quid oz dicē ul' p̄caus qd
agē i q̄ntas possumz grās dñō deo mō quibz cōtine cas qua i nsti
tuta sūt abstulit. Nam q̄ i nstituit multūdo errorū hermes egypciū
abstulit via veritatis qd i nstituit a cultū religioe. **Q**uātiq̄
dñie aīasio abstulit ad vñz vñz dñi scūq̄ dñisio. **N**ec
i sola egyp̄to q̄ i sola i isto plangit deom sp̄ne sed os fecerūt qm̄
i om̄i t̄ra q̄ cantat dñō cantatū nom̄ hant vñsagē tū postmodū a
et vñ p̄phetice hē p̄m̄iaarūt. **V**bi sc̄ptū ē. Cantate
dñō cantatū nom̄ cantate dñō oīs t̄z. **T**otulū qm̄
pe psalmi hūz ē. **Q**uā domū edificabat post cap
tū tate edificat em̄ domū dñō dei tūp̄as q̄ est scā eala
i oī t̄ra post cū captū tate qua illz hōies de qm̄bz credentibz idēz
iamq̄ lapidibz vñne domū edificat captos demonia possidebant
Nec em̄ q̄ deos hō faciebat vñ nō ab eis possidebat ip̄e qm̄ fecerūt
q̄ meoz societate colendo traducebat societate dico nō vñdolorz sto
lidoz sed i sūtoz demonoz. Nam quid sūt vñdola n qd eadē sc̄ptū
dicat. oculos hēnt et nō vidēt. Et quidq̄ tūle demania sūt a fabro effi
ciuntur.

quatis tū ulta sensuq; carrentib; dicendū fuit. s; i mudi spūs eisdem simi
 lachris arte illa nepharia colligati cultoz suoz aq; mīnā societate
 redigendi miserabil; captivauerat. Vnde dicit aplūs. Quid q; n e
 vdolūz. s; q; ymolant gentes demonis ymolant et nō deo. Nolo uos
 socios fieri demonioz. post hanc ergo captivitātē qua hoīes amaliq;
 demonib; tenebāt. dei dom; edificabatur in oī tū. Quid vā religio et
 Vnde titim p; ille accepit ubi dē Cantate dno cam
 ticiū nomī cantate dno oīs tū. Cantate dno et bñ
 dicate nomē eius mīate die ex die salutare eius.
 Amiciate i gentib; glām eius in oībus pphs mī
 labiliū eius. Qm magnus dñs et laudabilis nimis
 tribilis ē sup oīs deos. Qma omīs dñ genan deo
 ma dñs aut celoz fecit. Qm g; dñt ventur; fuis. De edificacōe dom;
 se tps quo affertur cultus ydoloꝝ et in eis q; colunt dom; dei et cantica
 dñacio demonioꝝ malo spū instigatur. sēp uolebat psalmi Cantate dno
 istā captivitātē manē qua transacta p; canit edifi
 caci domū in oī tū p mīciabat illa hermes dolendo omēs dñ gen
 p mīciabat hec ppheta gaudendo q; spūs victor ē qui an dñm
 h per scōs pphetas canebat. Etia; hermes ipē ea q; uolebat et dolebat
 auferri non apudentib; et fidelib; et religiosib; sed aberrantib; et m
 credulib; et a cultu dñie religionis auis; ēē mīstuta mīn; moīs coar
 tus ē cōfiteri qui qm; eor; appellet deos. tū enī dicit atalib; hoībus
 scōs quales ēē utiq; nō debem; velit nolit quidit colendos nō ēē ab
 eis qui tales nō sūt quales fuerūt a quib; facti sūt hoc ē apudenti
 bus fidelib; religiosib; sūm; ēē demonstans ipos hoīes qui eos fecerūt
 sibi et impōitae ut eos hērent deos qui nō erant dñ. Vez etia; ē quippe il
 lud ppheticū si faciet hō deos et ecce ipi nō sūt dñ deos ergo tales talit
 deos arte fictos atalib; cū appellasset hermes. i. ydoly demones per
 arte nescio quā cupiditatē suaz vniculie illigatos cū appellat fuc
 tos ab homib; deos nō tū eis dedit q; plato mīc; apuleius. Vñ iaz
 satis dixim; et q; sit i gnemēus absurdūq; mōstūm; ut ipi ēent
 mī pretes et mīcessores mī deos quos fecit deus. hūc affert et
 nota inde mīmeā referentes. Nimis enī stultū ē credere deos quos fece
 rūt hoīes plus uale aput eos quos fecit deus q; na. Quid dicat ha
 lent ipi hoīes quos idem fecit deus. Demon quippe si
 mulachro arte impia colligatus ab hoīe fūis ē deus
 Ez tali hoī nō oī homī. qualis ē g; iste deus quē nō
 fecit hō n errans et mīcredulū et auis; a dō deo p
 no si demones qui colunt mītepl; p arte nescio q;
 ymaginib; mīditi hēvisibilib; simulachris ab eis hoīb;
 qui hac arte fecerūt deos cū aberrarent auis; q; essent
 a cultu et religione dñā nō sūt mī mīat nec mīter
 ptes mīter hoīes et deos et p suos pessimos ac turpissi
 mos moēs. et q; hoīes qm; errantes et mīcreduli et a
 uis; a cultu ac religione dñā tū eis sine dubio meho
 res sūt quos deos ipi ante fecerūt. Festat ut q; pū tūq; demones
 possint ul; q; bñficia pstando magis nocētes. q; magis decipietes uel
 aperte malefaciendo nec tū quod; hoīz mī qm; p mīstutur alia et se cre
 ta dei prouidēcia. Non aut; tamq; mīdū mīter hoīes et deos p amī
 cior; dñz mīstū aput hoīes valent. Iam enī dyaboli quos scōs angelos
 uos vocam; vñales q; creaturas scē celestis hitacois sine ptat; amī
 ti esse omīs non possunt a quib; tam longe absint aī affectōne
 quam longe absint virtutib; vicia et ab omīate malicia iēē
 De hūc quā sanctis angelis et bonis hominibus possint esse com
 muna.

Quid vā religio et
 fides mīstas supst
 rationes abstulit et
 ptates maloz spū
 tū et deoz. Ad
 et nichilū re
 de gū

De edificacōe dom;
 dom; dei et cantica
 psalmi Cantate dno
 canticiū nomī iēē
 omēs dñ gen

an dñm
 q; uolebat et dolebat
 mīstuta mīn; moīs
 apudenti
 demonstans ipos
 hoīes qui eos fecerūt
 dñ. Vez etia; ē
 quippe il
 hō deos et ecce
 ipi nō sūt dñ
 deos ergo tales
 talit
 deos arte fictos
 atalib; cū
 appellasset hermes
 i. ydoly demones
 per
 arte nescio
 quā cupiditatē
 suaz vniculie
 illigatos cū
 appellat fuc
 tos ab homib;
 deos nō tū
 eis dedit q;
 plato mīc;
 apuleius. Vñ
 iaz
 satis dixim;
 et q; sit i
 gnemēus
 absurdūq;
 mōstūm;
 ut ipi ēent
 mī pretes
 et mīcessores
 mī deos
 quos fecit
 deus. hūc
 affert et
 nota inde
 mīmeā
 referentes.
 Nimis enī
 stultū ē
 credere
 deos
 quos fece
 rūt hoīes
 plus uale
 aput eos
 quos fecit
 deus q;
 na. Quid
 dicat ha
 lent ipi
 hoīes
 quos idem
 fecit deus.
 Demon
 quippe si
 mulachro
 arte impia
 colligatus
 ab hoīe
 fūis ē
 deus
 Ez tali
 hoī nō
 oī homī.
 qualis
 ē g;
 iste
 deus
 quē nō
 fecit
 hō
 n errans
 et mī
 credulū
 et auis;
 a dō
 deo p
 no si
 demones
 qui
 colunt
 mītepl;
 p arte
 nescio
 q;
 ymaginib;
 mīditi
 hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis
 hoīb;
 qui
 hac
 arte
 fecerūt
 deos
 cū
 aberrarent
 auis;
 q;
 essent
 a cultu
 et religione
 dñā
 nō sūt
 mī
 mīat
 nec
 mīter
 ptes
 mīter
 hoīes
 et deos
 et p
 suos
 pessimos
 ac
 turpissi
 mos
 moēs.
 et q;
 hoīes
 qm;
 errantes
 et mī
 creduli
 et a
 uis;
 a cultu
 ac religione
 dñā
 tū
 eis
 sine
 dubio
 meho
 res
 sūt
 quos
 deos
 ipi
 ante
 fecerūt.
 Festat
 ut
 q;
 pū
 tūq;
 demones
 possint
 ul;
 q;
 bñficia
 pstando
 magis
 nocētes.
 q;
 magis
 decipietes
 uel
 aperte
 malefaciendo
 nec
 tū
 quod;
 hoīz
 mī
 qm;
 p mīstutur
 alia
 et se
 cre
 ta
 dei
 prouidēcia.
 Non
 aut;
 tamq;
 mīdū
 mīter
 hoīes
 et deos
 p amī
 cior;
 dñz
 mīstū
 aput
 hoīes
 valent.
 Iam
 enī
 dyaboli
 quos
 scōs
 angelos
 uos
 vocam;
 vñales
 q;
 creaturas
 scē
 celestis
 hitacois
 sine
 ptat;
 amī
 ti
 esse
 omīs
 non
 possunt
 a quib;
 tam
 longe
 absint
 aī
 affectōne
 quam
 longe
 absint
 virtutib;
 vicia
 et
 ab omīate
 malicia
 iēē
 De hūc
 quā
 sanctis
 angelis
 et bonis
 hominibus
 possint
 esse
 com
 muna.

Quid dicat ha
 lent ipi hoīes
 quos idem fecit
 deus. Demon
 quippe si
 mulachro arte
 impia colligatus
 ab hoīe fūis ē
 deus
 Ez tali hoī nō
 oī homī. qualis
 ē g; iste deus
 quē nō fecit
 hō n errans
 et mīcredulū
 et auis; a dō
 deo p no si
 demones qui
 colunt mītepl;
 p arte nescio
 q; ymaginib;
 mīditi hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis hoīb;
 qui hac arte
 fecerūt deos
 cū aberrarent
 auis; q; essent
 a cultu et
 religione dñā
 nō sūt mī
 mīat nec mīter
 ptes mīter
 hoīes et deos
 et p suos
 pessimos ac
 turpissimi
 mos moēs.
 et q; hoīes
 qm; errantes
 et mīcreduli
 et a uis;
 a cultu ac
 religione dñā
 tū eis sine
 dubio meho
 res sūt quos
 deos ipi ante
 fecerūt. Festat
 ut q; pū tūq;
 demones possint
 ul; q; bñficia
 pstando magis
 nocētes. q;
 magis decipietes
 uel aperte
 malefaciendo
 nec tū quod;
 hoīz mī qm;
 p mīstutur
 alia et se cre
 ta dei prouidēcia.
 Non aut; tamq;
 mīdū mīter
 hoīes et deos
 p amī cior;
 dñz mīstū
 aput hoīes
 valent. Iam
 enī dyaboli
 quos scōs
 angelos uos
 vocam; vñales
 q; creaturas
 scē celestis
 hitacois sine
 ptat; amī
 ti esse omīs
 non possunt
 a quib;
 tam longe
 absint aī
 affectōne
 quam longe
 absint
 virtutib;
 vicia et
 ab omīate
 malicia iēē
 De hūc quā
 sanctis angelis
 et bonis
 hominibus
 possint esse
 com
 muna.

Quid dicat ha
 lent ipi hoīes
 quos idem fecit
 deus. Demon
 quippe si
 mulachro arte
 impia colligatus
 ab hoīe fūis ē
 deus
 Ez tali hoī nō
 oī homī. qualis
 ē g; iste deus
 quē nō fecit
 hō n errans
 et mīcredulū
 et auis; a dō
 deo p no si
 demones qui
 colunt mītepl;
 p arte nescio
 q; ymaginib;
 mīditi hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis hoīb;
 qui hac arte
 fecerūt deos
 cū aberrarent
 auis; q; essent
 a cultu et
 religione dñā
 nō sūt mī
 mīat nec mīter
 ptes mīter
 hoīes et deos
 et p suos
 pessimos ac
 turpissimi
 mos moēs.
 et q; hoīes
 qm; errantes
 et mīcreduli
 et a uis;
 a cultu ac
 religione dñā
 tū eis sine
 dubio meho
 res sūt quos
 deos ipi ante
 fecerūt. Festat
 ut q; pū tūq;
 demones possint
 ul; q; bñficia
 pstando magis
 nocētes. q;
 magis decipietes
 uel aperte
 malefaciendo
 nec tū quod;
 hoīz mī qm;
 p mīstutur
 alia et se cre
 ta dei prouidēcia.
 Non aut; tamq;
 mīdū mīter
 hoīes et deos
 p amī cior;
 dñz mīstū
 aput hoīes
 valent. Iam
 enī dyaboli
 quos scōs
 angelos uos
 vocam; vñales
 q; creaturas
 scē celestis
 hitacois sine
 ptat; amī
 ti esse omīs
 non possunt
 a quib;
 tam longe
 absint aī
 affectōne
 quam longe
 absint
 virtutib;
 vicia et
 ab omīate
 malicia iēē
 De hūc quā
 sanctis angelis
 et bonis
 hominibus
 possint esse
 com
 muna.

Quid dicat ha
 lent ipi hoīes
 quos idem fecit
 deus. Demon
 quippe si
 mulachro arte
 impia colligatus
 ab hoīe fūis ē
 deus
 Ez tali hoī nō
 oī homī. qualis
 ē g; iste deus
 quē nō fecit
 hō n errans
 et mīcredulū
 et auis; a dō
 deo p no si
 demones qui
 colunt mītepl;
 p arte nescio
 q; ymaginib;
 mīditi hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis hoīb;
 qui hac arte
 fecerūt deos
 cū aberrarent
 auis; q; essent
 a cultu et
 religione dñā
 nō sūt mī
 mīat nec mīter
 ptes mīter
 hoīes et deos
 et p suos
 pessimos ac
 turpissimi
 mos moēs.
 et q; hoīes
 qm; errantes
 et mīcreduli
 et a uis;
 a cultu ac
 religione dñā
 tū eis sine
 dubio meho
 res sūt quos
 deos ipi ante
 fecerūt. Festat
 ut q; pū tūq;
 demones possint
 ul; q; bñficia
 pstando magis
 nocētes. q;
 magis decipietes
 uel aperte
 malefaciendo
 nec tū quod;
 hoīz mī qm;
 p mīstutur
 alia et se cre
 ta dei prouidēcia.
 Non aut; tamq;
 mīdū mīter
 hoīes et deos
 p amī cior;
 dñz mīstū
 aput hoīes
 valent. Iam
 enī dyaboli
 quos scōs
 angelos uos
 vocam; vñales
 q; creaturas
 scē celestis
 hitacois sine
 ptat; amī
 ti esse omīs
 non possunt
 a quib;
 tam longe
 absint aī
 affectōne
 quam longe
 absint
 virtutib;
 vicia et
 ab omīate
 malicia iēē
 De hūc quā
 sanctis angelis
 et bonis
 hominibus
 possint esse
 com
 muna.

Quid dicat ha
 lent ipi hoīes
 quos idem fecit
 deus. Demon
 quippe si
 mulachro arte
 impia colligatus
 ab hoīe fūis ē
 deus
 Ez tali hoī nō
 oī homī. qualis
 ē g; iste deus
 quē nō fecit
 hō n errans
 et mīcredulū
 et auis; a dō
 deo p no si
 demones qui
 colunt mītepl;
 p arte nescio
 q; ymaginib;
 mīditi hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis hoīb;
 qui hac arte
 fecerūt deos
 cū aberrarent
 auis; q; essent
 a cultu et
 religione dñā
 nō sūt mī
 mīat nec mīter
 ptes mīter
 hoīes et deos
 et p suos
 pessimos ac
 turpissimi
 mos moēs.
 et q; hoīes
 qm; errantes
 et mīcreduli
 et a uis;
 a cultu ac
 religione dñā
 tū eis sine
 dubio meho
 res sūt quos
 deos ipi ante
 fecerūt. Festat
 ut q; pū tūq;
 demones possint
 ul; q; bñficia
 pstando magis
 nocētes. q;
 magis decipietes
 uel aperte
 malefaciendo
 nec tū quod;
 hoīz mī qm;
 p mīstutur
 alia et se cre
 ta dei prouidēcia.
 Non aut; tamq;
 mīdū mīter
 hoīes et deos
 p amī cior;
 dñz mīstū
 aput hoīes
 valent. Iam
 enī dyaboli
 quos scōs
 angelos uos
 vocam; vñales
 q; creaturas
 scē celestis
 hitacois sine
 ptat; amī
 ti esse omīs
 non possunt
 a quib;
 tam longe
 absint aī
 affectōne
 quam longe
 absint
 virtutib;
 vicia et
 ab omīate
 malicia iēē
 De hūc quā
 sanctis angelis
 et bonis
 hominibus
 possint esse
 com
 muna.

Quid dicat ha
 lent ipi hoīes
 quos idem fecit
 deus. Demon
 quippe si
 mulachro arte
 impia colligatus
 ab hoīe fūis ē
 deus
 Ez tali hoī nō
 oī homī. qualis
 ē g; iste deus
 quē nō fecit
 hō n errans
 et mīcredulū
 et auis; a dō
 deo p no si
 demones qui
 colunt mītepl;
 p arte nescio
 q; ymaginib;
 mīditi hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis hoīb;
 qui hac arte
 fecerūt deos
 cū aberrarent
 auis; q; essent
 a cultu et
 religione dñā
 nō sūt mī
 mīat nec mīter
 ptes mīter
 hoīes et deos
 et p suos
 pessimos ac
 turpissimi
 mos moēs.
 et q; hoīes
 qm; errantes
 et mīcreduli
 et a uis;
 a cultu ac
 religione dñā
 tū eis sine
 dubio meho
 res sūt quos
 deos ipi ante
 fecerūt. Festat
 ut q; pū tūq;
 demones possint
 ul; q; bñficia
 pstando magis
 nocētes. q;
 magis decipietes
 uel aperte
 malefaciendo
 nec tū quod;
 hoīz mī qm;
 p mīstutur
 alia et se cre
 ta dei prouidēcia.
 Non aut; tamq;
 mīdū mīter
 hoīes et deos
 p amī cior;
 dñz mīstū
 aput hoīes
 valent. Iam
 enī dyaboli
 quos scōs
 angelos uos
 vocam; vñales
 q; creaturas
 scē celestis
 hitacois sine
 ptat; amī
 ti esse omīs
 non possunt
 a quib;
 tam longe
 absint aī
 affectōne
 quam longe
 absint
 virtutib;
 vicia et
 ab omīate
 malicia iēē
 De hūc quā
 sanctis angelis
 et bonis
 hominibus
 possint esse
 com
 muna.

Quid dicat ha
 lent ipi hoīes
 quos idem fecit
 deus. Demon
 quippe si
 mulachro arte
 impia colligatus
 ab hoīe fūis ē
 deus
 Ez tali hoī nō
 oī homī. qualis
 ē g; iste deus
 quē nō fecit
 hō n errans
 et mīcredulū
 et auis; a dō
 deo p no si
 demones qui
 colunt mītepl;
 p arte nescio
 q; ymaginib;
 mīditi hēvisibilib;
 simulachris
 ab eis hoīb;
 qui hac arte
 fecerūt deos
 cū aberrarent
 auis; q; essent
 a cultu et
 religione dñā
 nō sūt mī
 mīat nec mīter
 ptes mīter
 hoīes et deos
 et p suos
 pessimos ac
 turpissimi
 mos moēs.
 et q; hoīes
 qm; errantes
 et mīcreduli
 et a uis;
 a cultu ac
 religione dñā
 tū eis sine
 dubio meho
 res sūt quos
 deos ipi ante
 fecerūt. Festat
 ut q; pū tūq;
 demones possint
 ul; q; bñficia
 pstando magis
 nocētes. q;
 magis decipietes
 uel aperte
 malefaciendo
 nec tū quod;
 hoīz mī qm;
 p mīstutur
 alia et se cre
 ta dei prouidēcia.
 Non aut; tamq;
 mīdū mīter
 hoīes et deos
 p amī cior;
 dñz mīstū
 aput hoīes
 valent. Iam
 enī dyaboli
 quos scōs
 angelos uos
 vocam; vñales
 q; creaturas
 scē celestis
 hitacois sine
 ptat; amī
 ti esse omīs
 non possunt
 a quib;
 tam longe
 absint aī
 affectōne
 quam longe
 absint
 virtutib;
 vicia et
 ab omīate
 malicia iēē
 De hūc quā
 sanctis angelis
 et bonis
 hominibus
 possint esse
 com
 muna.

et hōm q; s; d; f; d;

sine sedes sine dñ
 nates sine pmpat;
 sine ptatō

Nullomo igitur per demoni qui medietate ambigendum est ad
 benignitatem seu beneficium deorum nisi potius angelorum bonorum sed per
 bone voluntate filium dicitur quia cum illis sumus et cum illis vivimus
 et cum illis deum colimus et si eos carnalibus oculis videre non possimus Inquit
 aut dissimilitudine voluntatis et fragilitate infirmitatis Quodolorum cul
 miser sumus miti ab eis longe sumus vite merito non cor
 pio loco Non enim quia mita condicio carnis latamur sibi
 in iudicia cordis eterna sapimus non eis ingimur Cum volumus
 nunc ut quales ipsi sunt sumus fide illis inter propinquamus
 si ab illo nos fieri debemus a quo et ipsi facti sunt etiam ipsi fa
 uentibus credimus Etane aditendum est quod iste egyptius
 cum doleret tempus esse venturum quo illa deferrentur exeg
 pro quod fatetur amulsi errantibus et incredulis et a cultu
 diuine religionis ausis esse instituta aut interdicta tunc transi
 stissima sedes delubrorum atque templorum sepulchrorum est mortuorum plenissima
 Quasi vero si illa non deferrentur non essent homines mortui aut alibi esset
 mortui ponendi quod in terra et utique quanto plus voluerit tempus et dies ta
 to maior esset numerus sepulchrorum pro maiore et minus mortuorum Quod hic vi
 detur doli quod in eorum numerum templorum eorum delubrisque succedunt Vt vi
 delicet quod hoc legitur non nobis auso atque puto putet Quod hermes egypti
 apaganus cultor fuisse deos inter ipsos aut colimus potius debuit pon
 tius in sepulchris Tanta enim homines impii cecitate imo
 tes quodammodo offendunt res quod oculos suos ferentes nolunt
 unde Vt non attendant in omnibus huius paganorum aut non
 in eis aut vix in eis deos qui non homines fuerint mor
 tuique diuini honores delati sunt Omittit quod varro dicit
 omnes ab eis mortuos existare manes deos et probat per
 ea sacra que omnibus fere mortuis exhibent Vbi et hi
 deos comorat fimbres tamquam si sit maximus diuitatis in
 dictum quod non solum ludis in muneribus celebrant hermes
 ipse de quo nunc agit in eodem ipso libro ubi quod futura promittendo de plo
 rans ait Tunc etiam ista scissima sedes delubrorum atque templorum sepulchrorum
 est mortuorum plenissima deos egypti homines mortuos esse testatur Cum ei
 dixisset proanos suos multum errantes etiam deorum rationes incredulos et non
 aduertentes ad cultum religionemque diuinam inuenisse artem qua efficerent
 deos cum in mente inquit aduenerunt veritate de mundi natura quemque eis
 quod miscentes qui animas facere non poterant enocates animas de Quod dicit hermes
 moni nisi angelorum eas viderent ymaginibus suis diuisis de manibus deorum
 misteris per quas ydola et beneficia et male vires huius mundi deum similes aut
 potuissent Deinde legitur tamquam si ex templis probatur manibus de esola
 et dicitur Amos enim tunc esolapii medicine per inuenit pro medico eius
 tor cum templum consecratum est in monte libie etiam lectus co templo in monte
 codrillos in quo eius iacet mundum homo corpus re libie et alie
 liquis enim nisi potius totus si est homo tota in sensu vite tunc coo
 melior remeant in celum Omnia esse in eis hominibus ad diuini
 numerata prestans infirmis numerum suo que solet medicare arte per bere esse
 dixit mortui colimus pro eo in eo loco ubi habebat sepulchrum falsus ac fallax
 quod remeant in celum adiuuans Deinde aliud hermes inquit cum ha
 bitum in nomine est nomen ipsum cognominis propria consistens omnis mortu
 les vndeque venientes adiuuat atque conservat tunc enim hermes inuenit
 in aurius quod dicitur animi sui fuisse in hermapoli hoc est ipsum nomen et
 ciuitate esse prohibetur Etne duos deos dicit homines fuisse esolapium et
 in aurius Quod de esolapio et greci et latini hoc idem sentiant in ler
 aurum aut multi non putant fuisse mortales que tunc iste animi sui fuisse
 restatur Aut alius enim est ille alius iste quibus eodem nomine inuenitur
 aut n

mdiderup

nō multū pugno alius ille sit alius iste Verū et iste sic escolapnus
 ex horū dēns. Sedm testimoniū tanti apud suos viximus Hermes de
 termegisti nepotē suū ad huc addit et dicit. Sed vō oī
 us q̄ multa bona p̄stare p̄p̄ia quātis obesse s̄ant nātū
 demde ut oīdet ex hoc genē ēē deos quos illa arte osse
 hoīes faciūt Vnde dat intelligi deōnes se opmari et ho
 mū mortuorū aīe extitisse quos p̄artē quā iuenerunt
 hoīes multū errantes in creduli et irreligiosi aut mīditos
 quibz qm tales deos faciebāt aīas facē nō utiqz poterāt tū de vīde t
 duriss qd cōmēdāmi quātis obec s̄ant nātū. Secutū adūat t̄em
 etem dñs atqz mīdamz facile ē nascut pote qm sūt abas homibz
 erutūqz nādiat erāā et corpe ut p̄ aīa sit demon. p De termegisti
 corpe simlachez Vnde cōtingit qd abegyp̄tīs hoc scā
 aīa mīqut mīcapari coliqz p̄ singulac tūntates corz
 aīas quoz sūt cōsēdōne mīentes ita ut cor legibz mīcolant et cor
 nomibz mīcapētur. Vbi ē illa velut quēla luctuosa et tū egypti s̄a
 sūma sedes deūdorū atqz templorū sepulchrorū futūa cēt mortuorū qz
 plenissū. Nempe sp̄s fallax cū mīstūctū hōmōes ista dicitur per
 cū ipm coactū ē cōfiteri iā tūc illā tū sepulchrorū et mortuorū qz
 pro dñs colebant fuisse plenissū. Sed dolor demonū p̄u loq̄bat
 qui suās futūas penas apud scōz mīn mēonās mīuere mēbant
 In mīstis em talibz locis corquētur et confitent et de possessi bonū
 corporibus ei amittunt. Demodo honoz quē xpīam mīn mīpēdūt

Nec cū nos eīdem mīribz tēplā sacerdotia sacra et sacra
 cia cōstitūm qm ipi nō s̄ deus corz nobis ē deus hono
 ram sine mēonās corz tamqz scōz homū dei qui usqz ad mor
 tem corporū suoz p̄ veritate certant ut i notescēt vā religio falsis
 factisqz cōmētis qd ēē si qui antea sēciebat tūmedo repmēbant
 Cū aut audmūt aliqui fideliū stantē sacerdotē ad
 altare et sup̄lāū corpus mīris addei honozē q̄ltū
 qz cōstructū dīcē mīp̄cibz offero tibi sacrificiū petio
 ul panis ul cypane atqz apud corz mēonās offeratur
 deo qui cor et hoīes et mīres fecit et sc̄s sūy angel
 celestis honore sociant Vt ei celebratē et deo vō
 de illoz victorijs grās agam et nos admittat cōm talū coronazz
 atqz palmazz eoz in uocato m aurilūz ex illoz mēone renoua
 aone ad hortem quecūqz igr adhibentur religiosorū obsequia i mar
 tiri locis ornamenta sūt mēonaz nō sacra ul sacrificia mortuorū
 tamqz deoz q̄atqz ēē epulaz suaz eo deferūt q quidē x̄m mēhoi
 bus nō fit et mīplensqz tūz nulla talis ē cōsuetudo. tū qui atqz p
 faciūt qualqz tū apposuent orat et quferūt ut
 nescantur vel ex eis eāā indigentibz largiant
 sacrificia ubi eis volūt p̄p̄ia mīn mīnōe dñi t
 mīn nō autē ēē ista sacrificia mīn nōmūt. In no
 ut vū qd eāā illic offertur sacrificiū x̄mōz nos
 itaqz mīres mīres nec dñis honozibz nō hōmōes ē
 mībz colm s̄i aut colūt illi deos suos nō sacrificia ill
 offerunt nō corz p̄bz mēoz sacra cōtūm. Nam
 de vīde uroze oīy egypti dea et de pentibz corz
 qui omīs reges fuisse scribūtur quibz pentibz sūy
 illa cū sacrificaret mīuere ordē segetem atqz mīde
 sp̄as mīto regi et eius cōsiliario mīurio de
 monstrant Vnde eīdem et cerem volūt que et
 q̄nta mala nō apoc̄is s̄ mīstis corz hīs mēorie
 mandata sūt sicut leone sacerdotē p̄ dente adūpū
 olimpiadē

scd atz q̄p̄m ho
 rum utriqz nāz

oīy vīde et
 de alij

Et catholica sc̄s
 honozat nō ob
 scōz honore
 sed ob dei
 reuerē
 cā

Et xpīam nō colūt
 mīres ul scōz p̄
 aliqd cōmē
 ut faciūt
 pagani
 suos de
 os

De oīy mīre cor
 vīde et mēatū
 te segete ordē
 mīcurio cēre
 de leone sacerdo
 te scribente ado
 lympiadē mīre
 magnal
 lēxat
 du

de mrem scbit allerand' legant qui volut ul' pnt. et recolant q lege
rnt. et vident quibz homibz mortuis et deqmbz eoz factis tamq
dys sacra sunt instituta Absit ut eos qm deos heant scis miribz
nris quos tu deos no hem? ulla expte andeant compare Sic em
no constitum? sac'dotes nec offerim? sacra nris qm i co
grm in debitū illicitū est atqz vni deo tūmō debitu ut nec tūmō
sine nec ludis eos turpissimē oblectem? ubi ul' flagicia ista celebrat
deoz suoz si cū homines eent talia cōmiserūt ul' conficta delectamē
ta demonū ul' noxioz. Si hoies nō fuerūt ex isto gne demonū so
crates nō hret deū Sed fortasse homi ab illa arte faciendi deos a
lieno et innocenti illi imputauerūt talē deū qui De socrate pho
eadē arte excellē voluerūt Quid g' plura nō esse de deo ab eo co
spns istos colendos p vitā btām q post mortē futā lendo de demo
est Nullus ul' mediocrit' prudens ambigit Sz for mbny de dys
tasse dicturi sūt deos quidem ēē hoies bonos demones bonos et alys
aut alios malos alios bonos Et eos p quos ad vitā scdm pa
pietm beatā pueniam? colendos ēē censebūt quos gano
bonos opmātur qnāle sit iam i uoluntie sequeti vi
dendū est *Explicit liber octavus incipit tyeli lib ix s. aug. de ci di*

Adque *articulū disputacō pūilla puenit et qz discutiō*
diz sit de rēidua qōne i An int' demones quibz dy
supiores sūt sic aliqua pe bonoz quoz pēdio ad vām beatit
tudine possit huāna aīa puenire n? Que demonibz apuleius as
cribat quibz cū rōne nō subtrahat nichil vītutis assignet in Dep
turbacionibz q aīa accidit que sit participacōz storcorz qz sūa m
Qz passiones que ramos aīos afficiunt nō i viciū trahūt sz vītutē
exceant v Lambz passiones demones cōfidente apuleius exagitat
quoz ope hoies apud deos assent adiunari vi Qz platōmci signē
tis poetaz infamatos deos asserant de cōtrariōz studiorz etiamē
cū hee ptes demonū nō deoz sūt vi De dys scelestibz et demonibz
uex hoibus qz tēms apulei platōmci diffinē vñ An amicitia ce
lestiū deoz p mēssionez demonū possit homi pūderi ix Qz fm
plōmz sūaz nūm? mēsi sūt hoies incorpe mortali quā demones
metm x De opione platōmcoz qua putat aīas homi deōney ēē
post corpa xi De tūz gūz quibz scdm platōmcos deōm hominē
nā distinguit xñ Qnō demones si nec cū dys bā ut cū homibz st
miseri int' vtrāqz pte scī utiqz qmūone sint medū xñ An hoies
cū sint mortales possit vā btitudine ēē felices xñ De mediatore
dei et homi hoie xpo ihū xv An rōnabil' platōmci diffinēnt
deos celestes declinantes tēna cōtagia homibz nō miseri quibz ad
amiciciā deoz deōney suffragentur xvi Ad cōsequēdū vitā btām
q mptiāpacōe ē sūm boni nō tali mōdō mediatore homi qly ē
demoni? tali quālis ē vi xpc xvi Qz fallacia demonū dū sua nū
cessione vā spondet adden? h ad vitā ut hoies aīa vītutis aī
tat xvi Qz appellacō demonū iā nō apud cultores eoz assumat i
significacōz aliam? boi xv De qualitate scie q deōney supbos facit
xx Adque modū dīs uolūt demonibz in notescē xxi Quid nūci
sit int' scām scōz angloz et scām demonū xñ Quidē deoz fū
so ascribi dīs genū q tū et angly scs et homibz mistis ex dūmāp
scpturaz aīctez cōmure cxxi Incipit liber ix bñ aug. de ci di

T bonos *et puenit et qmā discutiō cadū sit de reli*
malos deos ēē quidam opmati sūt quidam dūa qōne
vō de dys meliora sentientes tū eis honoris lau c v
disqz tribuerūt ut nullū deoz malū credē andent Sz

illi qui deos quosdam bonos quosdam malos esse dixerunt demones quoque
 appellaverunt nomine deorum quia et deos sed rursus nomine demonum ita ut
 ipsum nomen quod voluit esse regem ac principem ceterorum ab hominibus fiteantur de
 monem nuncupatum. Hi autem qui omnes deos non habent bonos esse asserunt et lon- transi
 ge persistentiores eis hominibus qui prohibent boni merito monentur demonum
 factis que negare non possunt eaque que nullus adhuc quos omnes bonos
 voluit bonos committi posse existimantes. Quia autem deos et demones
 adhibere coguntur. Et quidam eis merito displicet moribus vel affectibus pra-
 mis quibus mensura manifestant occulti spiritus id credant esse demonum non
 deorum. Quia eosdem demones inter homines et deos ita. Quia homines 10
 mediorum constitutos putant tamquam nullus deus hominum mis- ut regem ceterorum
 ceatur ut hinc proficiant desiderata inde referant impe- demonum appel-
 trata atque hanc platonem principum philosophorum ac nobilissimum sen- lamus de summa
 tiam quibus velut cum excellenciis placuit ista exami- platonem
 nare quoniam. Vtrum cultus plurimorum deorum proficiat ad consequendam corruptio
 vitam beatam que post mortem futura est libro superiore quoniam. ru
 quo pacto demones qui talibus gaudent qualibus boni et prudentes
 homines amantur et dampnant. id est sacrilega flagitiosa facinorosa non de qua
 libet hominem sed de impiis diis figmenta poetarum et magicarum arcanis scelerum
 tam puniendos quam violentiam possint quamque impiorum et amantiores diis
 bonis conciliare homines bonos et hoc nulla ratione posse. Disputatio libri
 compertum est. Proinde hic liber sit in illis sine prorsum de differentia
 disputacionem continere debet esse divina quam voluit esse non demonum utrum
 deorum inter se quos omnes bonos dicunt ut divina eorum et de boni et ma-
 monum quorum illos ab hominibus longe lateque se ingerunt istos li esse pos-
 inter deos et homines collocant. Quia de divina ipsorum demonum sunt
 quod ad putem pertinet quoniam. An inter demones quibus dii superiores sunt

Apius plerisque enim usitavit aliqua pars bonorum quorum presidio ad verum
 tum est dicit alios bonos beatitudinem possunt humana anima per neminem. id
 est alios malos demones quos sine sit esse platonem suum quorumlibet
 summa nequaquam enim negligenda discussio nequaquam velut demones bonos
 sequendos sibi esse arbitretur per quos tamquam mediorum diis quos omnes bonos
 credit dum conciliare affectat et studet ut quod cum eis possit esse post mortem
 irritatus malignorum spirituum deceptus fallacia longe aberret a vero
 deo cum quo et de quo sola anima humana id est rationalis et intellectualis beata est
 Que demonibus apuleius ascribat quibus cum ratione non subtrahit nihil

Quia ergo est divina demonum bonorum et malorum quod virtutibus assignat. id
 quidem platonem apuleius de his universaliter differens et
 tam multa loquens de aether eorum corporalibus de virtutibus tacuit. Quorum

quibus essent predicti si essent boni. Tacuit ergo beatitudinem. Quia cum solo vero
 tam indicium vero miserie tace non possunt. deus anima ratio
 mente qua rationales esse prohibent non saltem impunita. naturalis et in-
 mentisque virtute passionibus cum irrationabilibus nequaquam esse. tellectui
 de sed ipsam quoque sicut stultorum mentium mors est pro- li pot-
 cello si quodammodo perturbacionibus agitur. Verba namque cebei
 enim de hac re ista sunt. Ex hoc ferme demonum modo ta
 inquit poete solent hanc qualem a veritate/osorum et amatores quo- et
 randa hominum deos fingere hoc prosperare et euenire. Illos cum aduersari et affli- et
 gere. Igitur et miseri et indignari et letari et angere omneque humani animi et
 facies pati sibi motu cordis et salo mentis per omnes cogitationum estus et
 fluctuare que omnes turbule repestates quod paulo adeorum celestium tamque et
 litate exultant. Num est in his libris ulla dubitacio quod. Quia dicit apu-
 non animas aliquas inferiores partes si ipsas demonum me- leus platonem
 tes quibus rationalia sunt animalia velut procellosa salus de demonibus et
 dixit passionum repestata turbare ut ne hominibus quod de decoctis et
 deorum per poeta
 s

sapientibus compandi sunt qui homini perturbationibus animorum a quibus humana non est immunitas infirmitas et tunc eas huius vite quod dicitur patiuntur mente perturbata resistunt non eis cedentes ad aliquid apprehendendum nisi peritiam quod exorbitet ab itinere sapientie et lege iusticie sed stultis mortaliibus et in iustis non corporibus sed moribus siles ut non dicam de ceteris eo quod vetustiores et debita pena insatiabiles ipsius quoque mentis ut iuste appellantur salo fluctuant nec in veritate atque virtute qua turbulentis et pravis affectibus repugnant ex ulla animi parte consistunt. De perturbationibus que

Que sunt sine phor de huius animi motibus animi accidunt que sit paupertas que greca pathe mri aut quidam tior storcor qz hma .m. sicut cyreo p turbaciones quidam affectones ul affectus Quidam ro sic iste de greco expressime passionem vocant. has 8° p turbaciones sine affectones sine passionem quidam phi dicunt insapietie cadere sed moderatas romqz subiectas ut eis leges quodammodo quibus ad iustitiam redigantur modum dñacio mentis imponat. hec qui sentit platonicam sine aristotilica. ai arley disciplus platoni sunt qui perfectas paupertate tica co didit. Aliis aut sicut storay cade ulla animi hmoi passionem insapietie non placet. Hos aut .i. storcor cyreo in libris de finibus bonorum et malorum ubi magis quam rebus ad iustitiam platonicos seu paupertate ticos ita re co munit quinquide storay noluit bona appellare sed comoda corporis extra eo quod nullum bonum volunt esse bonis propter virtutem tamquam autem bonum vivendi quod non nisi in animo est. Huius aut ista simpli et ex co loquendi consuetudine appellat bona sed in copatione virtutis quia zeta. Quid dicat an huius discipli vinitur parva et exigua ex quo fit ut ab utrisque quodam paripatetici philosophi stoici bet vocetur seu bona seu comoda pari tu existimacoe et alii phi depassioibus pensentur nec in hac quone storay delectent nisi in iustitia et animi. Videtur 8° in eo in hoc ubi quid utz accidant sapientia passionem animi an ab eis sit proinde alienis de u et affectibus. Eps potius quod de rebus facit contrivisiam Nam et ipos nichil hinc aliud quam platonicos et pipateticos sentit ex animi. ultimo quia ad unum rex attinet non ad vocabulorum suorum. Ut enim. omitti quibus id eundem ne longi faciam aliquid unum quod sic em dicitur. dicitur In libris quibus est titulus est noctui actitaz scilicet agellius vir elegantissimum eloqui et iuste ac sine facinde senariogasse aliqui cum quo dam pho nobili storico 3° phus sicut lacus et ubera quod ego brevit attingam narrat agellius. Cir illi namque horribile celo et mari periculosissime iactaret ut timore expalluit id amadus; e ab eis qui adstant quibus in mortis vicinia amolisse attentis utz nec nephis animo turbaretur de inde tepestare iustitia mor ut secun Quid dicat a tars pbuit colloquendi ul et garriendi loci. Quidam gellius phus ex huius quos natus illa portabat dices huiusmodi asyati in libris quibus titulus e noctui aus phi co pellat illudens quod extimulz atz palliulz actitaz et quo ai ipe mansisset in crepidus in eo quod impendebat exira rudit asyatico at illi aristippi soayia rusu; retulit qui cum iure sibi sibi illudenti eade uba ab homine sibi audisset. Rudit illi pro anima ne prius; aristi quissim nebulonis meito non fuisse sollicitu. De aut ppi soayia paristippi anima tunc debuisset. hat illo dante responsioe ppi soayia depulso postea quesunt agellius apho non exagitantidi Quid dicat a endi studio gemitu autensu protulit statim de sarcinula sua storay gellius phus epicteti libz in quo ea scripta sunt que congrueret Quid dicat agellio exhibeo storay epictetia de dectaz zeno nomina i eo libro selegisse dicit agellius h storay pli ms et aristippi storay ausse quod anima que appellantur finitissim ut i parte e utz as de finitissim et et qui mapiat animo curvum ex tribilibz et formidabilibz affectombz et passionibus animi.

rebus nate e esse sapientis animi monent Ita ut paulisper uel pauescant me-
tu ul' tristitia contrahatur taq' hinc passionibus puenientibus metus et roris mentis
officiu Nec io tu i mete fieri opione mali nec appb. n ista eisq' consentia
h' em' ee noluit mptate idaq' ut ee consent mteram' sapientis et stulti
q' stulti anim' eadem passionibus cedit atq' accomodat ad sensu metus
sapientis a' q' m' eas uacitate patiat retinet tu de hys que appetere
ul' fuge ronabili d: vera et stabilez incussa mete sinaz h' ut potin no
quidez comodum agellio s: cte breui et ut puto plam' exposm q' ille
se in epicteti libro legisse comecit eu ex de artibz stoicor' dixisse atq' se
fuisse que si ita sut aut nichil a' pene nichil distat m' stoicor' alioz q' p'p'z
opione de passionibus et p'urbationibus aior' utq' em' mete ron'q' sapi-
entis ab eaz dnacoe defendit et io fortasse dicit eaz i sapiente tndere no
stora q' nequaq' em' sapiaz qua utq' sapientis e ullo errore ob mibi
lame a' labe subitit. Accidit aut aio sapientis salua sentate sapie
p'ter illa q' comoda ul' incomoda appellant q'us ea noluit dice bona
ul' mala Nam pfecto si nichil pendet eaz res ille plus q' amissurum
se nanfragio sentiebat sicuti e vita ista salusq' corpis no illud ita p-
iculu phoretet ut pallor' eaz testimo p'd' ueritatu et illa potat
p'motione pati et fira tene mete sinaz m' tu illam De opionibus stoicor'
salutiq' corpis quoz amissione minabat tepestatis et parapateticor'
munantur no ee bona q' illis quibz mellent faceret passionibus que pos-
bonos sic facit iusticia. Et aut am' ea nec bona sut eade i sapie
appellanda ee s: comoda uboz etiam no rez exami et quid dicit
deputandu e Quid em' m' e utz ap'ius bona no virgilus
cent an comoda. Du tu ne hys pnet no m' stoicaz de enea
q' parapatetica pauescant et palleat ea no equali ap-
pellando s: equali estimando. Ambos tu libonoz istoz seu comodoz
piculz ad flagitiaz ul' facin' uigant ut alit ea retine no possint mal'
le se dicat hec amitte quibz na corpis salua et incolunus hetur qua
illa comitte quibz iusticia violat Ita meus ubi fira e ista sinam illaz
p'urbationes etia si accedut i fciobz ai p'ibz m' se con' rone p'uale per-
mittit Quidmo eis ipa dnatur eisq' n'cosentendo s: potius resiste
do regni ututis excetale de sebit etia virgilus eneam ubi ait. Ulen
m mota manet lacine voluit manes. Et passiones q' xinos aior' no

Non est m' nate copiose ac di in uicini tumbit s: utute ex'cent
ligent onde quid de istis passionibus doceat septia d'mia v.
qua xana erudicio cotineet. Deo quippe illa ipaz mete subiat re-
gendaz et unadum metiq' passiones ita moderadaz ut m'vsi iusticie
quitant. Deniq' mdisiplina nra no tam quit utz. Quid d'mia septia
p'mz ai' nascat sed quare nascat nec utru si tristi
cia si unde sit tristis nec utru timent s: quid timent
Insa em' peitanti ut corrigat co' tristai p' afflicto
ut libet timent p'icitati ne pereat Nescio utru quis
q' sana osideracoe reprehendat nam et miam stoicor'
est sole culpare. Et quato honestus ille stoicus m'ia
pturbaretur hois liberandi qua timore nanfragio
ge melius et h'mam' et proz sensibus accomodamus. Certe m' cesari
laude locutz e Vbi ait nulla de vntutibz tuis nec ad mirabilior nec
gracior mia e. Quid e igit' mia si aliene miserie quedam i mro corde
compassio qui utq' si possim' conueme copellimur. Serme aut motus
iste rom qu' ita p'betur nra ut iusticia cofuetur. Sme cu indigeti
t'bm' sine cu ignoscit pemiteti hanc cyro loquitor egregine no dubi
tunt appellare utute qua stoicus m' uicia m'are non pndet. Qm
tu ut docuit liber epicteti nobilissim' stoici ex de artibz zenonis et cu
sippi qui h'm' secte p'maz habnerut h'moi passiones i am' sapientis ad

ali. frigidus

substantia

Quid d'mia septia
de passionibus animi
q' rom subititur
et qd dicit cyro
de mia qua utute
ee dicit qua sty
ti viciu ee
dure

mittit que vicijs omnibz libez ee voluit Vnde sic cose
quens ut hec ipa no putet vicia Qu sapienti sic accidit
ut con vntate metis roneqz nichil possint et vna sit eade
qz sma paripateticor ul etia platonicoz et ipoz stoico
ru Et ut ait Tullius ubi cotronsa iam dm torquet bo
mies glos cotecione cupidiores q vitatis Et ad huc
mito queri pt utz ad vite pntis ptineat infirmitate
et inqmbzqz bonis offiis hincem oi ppeti affectus Na
vd angli et si ma pumat quos accipunt etna dei lege
pnuendos Et miseri sine miserie copassione subueniunt
et puditatibz eis quos diligunt sine timore opituletur Et
tu istuz noia passioni consuetudine locutionis huane
et i eos usurpent pp qua da opez similitudine no pp affec
tionu infirmitate hanc ipse dem sedm septuag rasat
nec tu illa passione turbatur Hoc em ubi vmdite u
surpant effectus no illis turbulentis affectus Quibz
passionibz demones cofitente apuleio ex agitentur
quoz ope homies apud deos asserit adnuari vi

Quid dicat lib
epicteti nobilissi
stoya ex dectis
zenonis et crisi
ppi de passionibz
quum cu vna sit
sma ppateti oia
plomcoz et sto
coz et qd
dicat
gih

Desoante pho
de deo ab eo co
lendo deombz
de dno bonis
7 malis f
pagan
or

Quamvis de scis angelis qone dilata videamus quead dicant
ulla platonici medior demones int deos et hoies constitutos istis
passionu estibz fluctuare Si em mete ab hys libera eisqz dnuate
motus hmoi pateat no eos dicet apuleius sili motu cordis et salo me
tis per omis cogitacoiu estus fluctuare Ipa igr mens eoz i ps ai
supior qua ronale sunt inqua virtus et sapia si ulla eis eet passioi
biu turbulentis inferior ai pui regendis modandisqz dnuat ipa
mqz mens eoz sicut iste platoicus ofitetur lilo pambacoiu fluc
tuat Subiecta e g mens demonu passionibz libidi
nu formidinu iraz atz hincem oi ceteris Que igr
pe in eis libera e coposqz sapie quaplacit dno et ad
bonoz mox similitudine hoibz cosulans ai eoz mens
passionu vicijs subingata et oppssa quidqz rone nali
ht ad fallendu et decipiendu tanto acius itadat quito
ea magis det nocendi cupiditas Et platonici fig
mentis planetaz poetaz in famatoz deos asserunt
vco amoz studior et amie cu heo vter demoni

Quid dicat pla
tonici de deombz
constituis medys
me deoz et hoies
et q apuleio de pas
sionibz ai et utz
demonis eis
subiace
ant

possidet

Quod si quisqz dicat no ex omibz demones ee quos
poete quorndi homi ofozes et aatores deos no
paul a veritate cofingunt hos em dicit apuleius lilo
metis poms cogitacoiu estus fluctuare Quid ist
itelligit potim qu cu h dicet h no quozda homi i
maloz sz omi demonu medietate pp aera corpa mte
deoz et hoies describat hoc em ait singe poetaz
q aristoz demonu mdo deos facit et eis deoz noia
noluerit homibz et hys amicos et inimicosqz distribuere fiste carmine
i pmta licetia Cu deos ab hys demonu monba et celesti loco et bri
tudis opulencia remotos ee phibent hec e g ficto poetaz deos di
ce qui di no sut eozqz sub deoz noibz mte dectur pp hoies quos pstu
dio pan Diligunt ul oderunt Non paul ant a veritate dicit hac esse fic
tionez qui deoz appellati vocabulis qui di no sut tales tu desebunt
deones quales st Demqz hinc ee dicit homienat illa
myina q medys cetibz gmm cohibendo achilla mt
nemt Et g myina illa fuerit poetacu vlt ee figme
tu eo q myina dea putat eamqz me deos quos omis hon
os btolsqz credit in alta etherea sede collocat paul agushoe

Quo utz de vite
pntis ptineat infir
mitate et i qbusqz
bois offiis hinc
peti affectus ul
possessiones
p angelis
ul adeo
imponit et qb
mponit
de myina q ach
illi mtineat ut
vlt homies ee
vene mte
et ex amo
inbus

imponit

mortalium. Quod autem aliquis demon fuerit grecis finiens trojanus quod cotin
rins sicut alius ad usus grecos trojanorum opitulator quem venis seu martis
nomen idem poeta commemorat quos deos iste talia non agentes inlicitatibus
celestibus ponit. et hi demones per eos quos habent contra eos quos oderant in
terse dectineant. hunc pauli a veritate poetarum durissimum confessus est. de his
quippe ista dixerunt quos homines sibi motu cordis et salo mentis per omnes
cogitationum estus fluctuare testat ut possent amores et odia non pro
misto sed sic plures sibi eorum in venatoribus et amigis suorum studia pau
per alios ad neisus alios exerce id enim videtur plures curasse platonicos
ne cum hi apocryphis canent non ademonibus in edis sed ab ipsis deis quorum
nomen poete fingendo ponit fieri credentur.

Quid ipse diffinitio illa demonum patet. *monibus aeris hominibusque tunc*
ne munda est ubi est omnis *me apulei platoma diffinitio*
definiendo complexus est quod aut demones esse genere
analia aio passim in mente rationabilia corpe aeris tpe. *Quid apuleius*
etna In quibus quique commemoratis michi dixit. *platonius demones*
mones autem homines saltem hominibus id viderentur hunc commune
quod non est in malis. nam ipsos homines cum alii lacuna de se be
do complectetur suo loco de illis dices tamquam de infimis
atque etiam cum prius dixisset de celestibus deis et comedat
tis duabus partibus ex summo et infimo ultio etiam loco deme
nis de monibus loqueretur. Igitur homines magis ratione plandentes
ordine pollentes in mortalibus aere moribusque membris leuibz et auribus
mentibus brutis et obnoxia corporibus dissilibus moribus siliis erroribus
permutati audacia peritiam spe casso labore fortuna caduca sigillati
mortales cuncti cum vniuerso genere peritiam vicissitina sufficiens proles muta
biles voluit tpe tarda sapia. cito morte querula vitas in colunt
Cum huius tam multa diceret quod ad plures homines pertinet. Numquid est illud ta
ant quod nouerit esse paucorum ubi ait tarda sapia. quod si pertermisisset
nullomodo recte genus humani despectus huius tam intentam diligentiam
Cum vero deorum excellentiam commemoraret ipsam beatitudinem
quo uoluit homines per sapiam peruenire in eis affirmant
excellere. Proinde si aliquos demones bonos velit in
telligi aliquid est in ipsis despectus ponet. Unde uelut
deus aliquid beatitudinis parte vel cum hominibus qualicunque sapi
entiam putaret hunc quidem. Nunc vero nullum bonum eorum
commemorant quo boni discernentur a malis quanta et eorum
malicie libenter exprimentes pepercit non tam ne ipsos quam ne cultores
eorum apud quos loquebat offendere. significavit tamen prudentibus quid
de illis sentire debent quinquid de deos quos omnes bonos bonos quod credi no
lunt ab eorum passionibus atque ut ait ipse turbulenti omnino sepant. Sola
illos corporum eternitate coniungens aio aut non deus sed hominibus siles demones
aptissime insculcans. et huius non sapientia bono animi et homines putat esse peria
per sed per turbationem passionum quod stultis malisque datur a sapientibus vero
et bonis ita regitur ut maluit eam non habere quam vincere. Nam si non
corpus sed animorum eternitate cum deus habere demones vellet intelligi non utique
homines ab hominibus rei consortio separaret. Quia et hominibus eternis esse homines
aio. perculdubio sicut platonius sentit. Ideo cum hoc genus animatum
describet in mortalibus aere moribusque membris dixit esse homines
An amata celestium deorum peritiam demones possit hominibus perinde.
Atemperat huius si propter communem cum deis eternitatem non habent homines quia
quia corpe sunt mortales propter quod demones. *Quid homines*
habent quod corpe sunt in mortales. Quales igitur media *commune habe*
tores sunt inter homines et deos per quos ad deorum aeternitatem homines *ant cum deis*
ambiant. Quod huius cum hominibus habent determinat quod emanant membris *belius in deum*
immixta *bus si apu*
leni

idē anī hoc aut hēnt cū dñs melius qđ ē māante determī a corpore
Cū em̄ māns a mal ex anā cōstet et corpe qđ duō anā ē utiq; corpe +
melior - et si viciosa et infūma melior certe corpe et sanissimo qm̄
nā ei9 excellencior nec labe vicioz postponit corpi sicut aurū
etiā sordidū argento seu plūbo lz purissimo cori9
estimat. Isti mediatores deoz et homī p quos inter
positos dñs hūana nūtiat cū dñs hēnt corpus e
tūm viciōsū aut cū bonūbz anī qđ religio qua volūt
dñs hoīes p deōnes nūti m corpe sit nō māo cōstitū
ta. Que nā tandē istos mediatores falsos atz falla
ces qđ capite deorsū nequicia ul pena suspendit ut i
feriore auliz pte + corpus supioribz supiore vō - i
anā cū inferioribz hēnt et cū dñs celestibz m parte
sermēte cōmūti cū bonūbz aut cū dñs m parte dñante sūt miseri
Corpus quippe sermē ē sicut et salustiz aut anī impio corpis finio
magis utim̄. Admīrē aut ille alterz nob cū dñs alterz cū belmz coe
ē. Cū de hoībz loqbat quibz sic belmz mortale corpus ē. Isti aut
quos nūti nos et deos me diatores nob pro diderūt phī put quidez
dicē deo et corpe alterz nob cū dñs alterz nob cū hoībz coe est +
exed sicut dñi tūq m pūsu legatū atz sū corpus cū dñs bñs
dñi anī cū hoībz miseri pte inferiore exaltati supiore directi +
Vnde et si quisq p hoc eos hēre putauit etūtatē cū dñs qz nulla mor
te sic anālz cūstīnz aī eoz solūtiur a corpe nec sic existimandū
ē eoz corpus tūq honoratoz etūm vehicū sed etūm viciū dñpatoz
Qz plōns sūmz mīns miseri sūt hoīes m corpe mortali qđ deōnes metū. +
certe mē memorie viciū tūbz platonē cetiz
excellenciz intellexisse laudatur. Is cū de hūa
mā aī ager p mīnt mīcorz mortalia illiz viciū faciebat

Plotinus
Ita hoc ipm̄ qđ mortales sūt hoīes corpe admīrē
dei pū p tūe arbitratū ē ne semp hūm vīte misē
na tenēnt. hac mā indigna indicata ē i qtuā
demonū que i aī pūmū miseria nō mortale sicut
hoīes s; etūm corpus accipit. Essent quippe felicio
res hoībz si mortale aīz eis hēnt corpus et cū dñs
anī bñs eēnt aut pāez hoībz si cū aīo misero +
corpus saltē mortale cū eis hēre memissent. Si tū acqreirent aliquid
pietatis ut aberūpms ul i morte reqescēnt. Nūc vō nō solū felicio
res hoībz nō sūt aīo misero s; et miseriorez sūt ppetuo corpis vīn
culo quos nō aliqua pietatis et sapie disciplina p ficiētes mīlligēs
uoluit ex deōmz fieri deos cū aptissime dūnt demones eternos it
De opione platonicorū qua putat anās bonū deōnes eē post corpi. xi.

Dicit
quidē anās bonū deōnes eē ex bonūbz fieri lares si mēti
boni sūt lemmes si mali sen larnas. Ma
gines aut deos dici si mēti ē bonoz eos sen
maloz eē mētoz mīna opione qūta vāgmē apiz
aut sectandiz p dūm moribz quī nō videat si nel
paululū attendat quūquidez quālibz neq; hoīes hūe
runt ul larnas se fieri dū opmāt ul dū mīlles deos
tūto peyorez sūt qūto sūt nocendi cupidiores. Et cū
quibzda sactīz tūq dñs honoribz post mortē se m
mīari opmāt ut noceat larnas quippe dicit eē nocios
demones ex hoībz fīos. S; hūc alia qđ ē. Inde aut appelle phibet appel
lat grece beatos endemones qđ boni sūt an hoc ē boni demones aīos

Ango dr. 22 m
firma aīa meli
or sit sanissimo
corpe. et anī
sordidū argēto
ul plūbo licet
purissimo car
nis estima
tur

Quid plotinus qui
platonē intellexit
se excellentissimē lau
datur senat de
dñs hoībz
et de mō
bus

Quid dicit plotinus
anās bonū deōnes eē
ex hoībz fieri lares
si mēti boni sūt lemm
es si mali sen larn
as mīanes autē
deos dici si mēti
est utz boni
ul mali

quod
lo ho
cōclm
diffi
quo
dispe
et m
fūmā
ptibz
ceddy
adit
lūmē
petm
mqm
loti
duca
adit
mq
a lo
mfi
qm
Int
hēti
adb
sic
alhe
uer
broy
sensu
a m
eē d
mū
igr
mfi
nō
sic
med
ē m
sua
ne
E
med
qu
doy
bis
qđ
qm
qm
put
atq

coria sic omnibus q^u g^uz sunt aⁿima et m^ete r^onalⁱa Nam et ip^e cū de
d^eus et hominib^{us} loquē^t h^etis inq^uid b^ena aⁿima et nō solent isti de
o^{mn}i r^onales mente phibē. T^uosūt residua q^u sūt p^ossima et t^upe
et^{er}na quoz h^ent v^um cū infimis cūsumis altez ut p^oportionalⁱ
r^oe lib^{er}ata medietat^e neq^{ue} sustollatur infima neq^{ue} m^u infima de
p^omat. Ip^a ē aut illa demomⁱ misera et^{er}na n^ul et^{er}na miseria. Un
em aut aⁿo p^ossimo ē misera duris^s si^uz cultorib^{us} erubisset. Porro
quia p^{ro}videncia sūmⁱ dei sicut et ipⁱ fatent nō fortuita temeritate
regitur mūdu^s. Numq^{ue} eēt istoz et^{er}na miseria nisi eēt magna ma
licia. Si igr^o b^eti r^oe dⁱcūt endemones. Non sūt endemones quoz
m^e hoīes et deos isti i medio locauerūt. Quis g^o ē locus bonoz
demomⁱ qui sup^{er} hoīes iⁿfra deos istis p^obeant admittim^{us}. Q^u deones ha
ill^{is} nūstent^{ur}. Si em b^eti et^{er}naq^{ue} sūt p^ofecto et b^eti sūt beut et^{er}na mi
et^{er}na aut beatitudo medioz eoz eē nō sūmet q^u m^ultū di seria et q^u m^u
is compat m^ultūq^{ue} ab hominib^{us} sepat. Vnde frustra ista due regit^{ur} et^{er}
conabūtur o^{mn}de quō demones boni si et i mortales na p^ouēcia
sūt et b^eti r^oe medⁱ cōstituant m^e deos i mortales nō fortuita te
ac b^eti et hoīes mortales ac miseros. Cū em utriq^{ue} meritate et q^u
h^eant cū d^eus et b^eti tudine sⁱ et i mortalitate nichilⁱ boni et^{er}na
ant hor^u cū hominib^{us} misens et mortalib^{us} quō nō potius b^eti domi
remoti sūt ab hoīb^{us} d^eusq^{ue} cōnecti q^u m^ultūq^{ue} medⁱ cō^u ne alⁱq^uo
stituti. Tunc em medⁱ eēt si h^erent et ipⁱ duo q^u dⁱa sua cū b^eti alⁱq^uo
troz sⁱ cū singlis utriq^{ue}q^{ue} coria. Q^uia hō medⁱ q^u dⁱa ē sⁱ m^ultū pe
coria et angelos. Vt quia p^ocoria ē aⁿal ir^onal^e atq^{ue} mortale. Ange
lis aut aⁿal r^onal^e et i mortale medⁱ hō ē iⁿferior angelis sup^{er}ior
cū p^ocorib^{us} h^uis cū p^ocorib^{us} mortalitate r^one cū angelis aⁿal r^onal^e
mortale. Ita g^o cū q^u m^ultū medⁱ m^ultū b^eti i mortales. Q^u hō medⁱ
miserosq^{ue} mortales hoc m^ultū d^emⁱ p^o ant mort^u ē m^ultū angelos
le sit beati aut i mortale sit miserⁱ. An hoīes cū p^ocoria n^ul aⁿima
sūt mortales possint vera beatitudine ēē felices. xij. et dⁱsc^opaone q^u
et b^eti sⁱ mortalis hō ē possit magna dami b^eti hoī^u
et mali

Qu^o dⁱcūt sūt m^e hoīes q^uo. Quidaz em condicōm
sua hūmilis m^ultūq^{ue} negauerūtq^{ue} hoīes capace ēē posse b^eti
tudinis q^u dⁱm mortali v^unt. Quidā v^o extulerūt se et anⁱ sūt dⁱcē
sapie compotes b^eti ēē posse mortales. Q^u si ita ē cū nō ipⁱ potius
medⁱ cōstituit m^e mortales miseros et am^urtales b^eti b^eti tudine ha
bentes cū i mortalib^{us} b^eti mortalitate cū mortalib^{us} misens p^ofec
to em si b^eti sūt m^ultū nemi. Nam quid misens m^ultū dⁱcū. Et
iō mortalib^{us} misens q^uto p^ont ad cōsequēdū b^eti tudine cōsulit ut
ē i mortales valeant ēē post mortē et ang^u i mortalib^{us} b^eti q^u cō
quēd De mediatore dei et homi hoīe xpo ihu. xv. n^ul

Sicut m^ultū credibilis et p^obabilis disputat omⁿes homines q^u
dⁱm mortales sūt et misens sūt n^ul ē. Q^uerendū ē medⁱ sⁱ
qui nō solū hō v^uz ēē d^eus sūt. Vt hoīes ex mortalib^{us} misens ad b^eti
i mortalitate h^uis medⁱ b^eti mortalitas m^ultū nemi d^eo p^oducit quēz
neq^{ue} nō fieri mortale oportebat neq^{ue} p^omanē mort^u Q^u hō d^eus ē me
lem. Mortalis quippe sⁱ sūt ē nō infirmata ubi dⁱm dⁱm sⁱ media
tate sⁱ carnis infirmitate suspecta nō aut p^omasit tor m^e hoīes mor
i ip^a carne mortali quā resuscitauit am^urtus q^u tales et dⁱm i mor
ip^e ē fructus mediatoris emⁱ. Vt nec ipⁱ p^o quoz lib^{er} talem ad m^u mor
zandos mediator eff^uis est i p^opetua n^ul carnis mor talitatem
te remaneret. Proinde mediatore m^e nos et dⁱm i per du
mortalitate h^uis oportuit transente et beatitudines cat
p^omanētez p^o q^u dⁱ transit congruet morturi ad id q^u p^omanet t^ul^ufer
ret ex mortuis. Romi igr^o angeli m^e miseros mortales et b^eti i mortales

immortales // pnt aut mori esse angeli mali q immortales

mediu ee no pnt Quia ipi quoq; et bti et mortales snt cu illis. niseri
cu istis tunc qm e mediator boni q ad usus eoz i mortalitate i nise
riam et mortali ee ad tpus voluit et btus metuitate persiste potuit. At
sic eoz et mortales supbos et miseros uorios ne i mortalitate i actam
cia seducunt ad miseria et sue i mortalitatis humilitate et sue bti
dine benignitate destruxit m i dnu quoz corda p sua fidez mundanis ab
illoz inidilia dnaco liberavit. Homo itaq; mortali De bonis angelis
et miser longe se metus abi mortali et bti quid e et eoz mistis et
ligat mediu p qd i mortalitate et btiudm copulet q miseria sepru
Et possi delectae m demonu i mortalitate miser e est timenda no
q possi offendere m xpi mortalitate ia no e ubi go cu mors presens
uenda e miseria sempina hec mors timenda no e que et de demo
no ee potuit seprina et btiudo aunda e seprina. Adh nibus
se quippe mtpont mediu i mortali et miser ut ad
i mortalitate bti transire no sinat. Cui psistit q m pedit. i ipa
miseria. Adh se aut mtposuit mortali et bti ut mortalitate tnsac
acta et ex mortue faceret i mortales qd m se resurgendo monstrant
et ex miseris bti vni m q tpe decessit. Alius go e medius malus
q sepat amicos. alius bonus qm reconciliat inimicos et io mlti snt me
di sepatores quia multitudo q bti e vno dei ptiapaco fit bti. Cui
ptiapiationis puacione miseria multitudo maloz angloz que se oppoit
pocue admpedimeta qua mtpont ad btiudm admcom et ipa ml
titudine obstrexit quodamio ne possit ad illud vni btiudm pueni ad
qd ut pducemur no mltis sed vno mediatore opus eat et hec ipa
q ptiapaco sum bti hoc e ubo dei no facto p quod facta snt oia
Nec ob hoc media e q ubi et marie quippe i mortali et marie bti
ubi longe e a mortali miser sed mediator p qd ho/eo ipa utiq;
oindens ad illud no solu bti vni. etia btiudm boni no oportet q alio queri
mediatores p quos arbitrem nobis puacionis gradus ee mhedos.
Quia bti et btiificatus deus suis pnticeps btiudm nre compe
diu pbit ptiapande dmitatis sue. Neq; cui nos i mortalitate et mise
ria liberans ad angelos i mortales btiq; ita pducit ut eoz ptiapaco
ee nos i mortales et bti sum. Et ad illa tuitate ano et angeli pti
apaco bti pti deo q mfora serui ut mediator eet mfra angelos ee
nobis i foris dei sup angelos manit. Idem m mferiorib; via vite i supi
orib; vita. Non em; vez e q idem platonicus ait platone dnasse. N
ullus deus misetur homi et h ptiapiu eoz sublimitatis ait ee specime
q nulla attractioe homi cotamman. An ronabili platoni diffinitio
int deos celestes deducit. Etena contagia homib; no misera quib; ada
demonos contaminari. // mcaaz deoz demonos suffugiet. xv.
Ergo fatetur et io a quib; eos cotammanatur iudic no pnt bti
numidiaz pnt snt et demonos cotrectioe homi et boies cultu
demoni. Aut si et cotrectai miser miscriq; homib; Nec
tu cotammanari. demonos pnt dnt pfecto meliores snt
q illi si miscent cotammanaretur. Nam hoc deoz dr esse
papiu ut eoz sublimet sepatos huana cotrectio cotam
are no pnt. Den qdem sumu omi creatore que nos i
vez den; diam; sic aplatone pdrari assenat q ipa sit
solus qm no possit penuria finoms hiam quam; etoe
ul modice comprehend. Vix aut sapientib; viris cu se vigore ai qutu
liant et corpe remouerit intellcu hui; dei id quoq; mtdi velut
i altissimis tenebris rapidissimo choruscante lumine candidu intm
care. Si go sum oia ve sum deo intelligibili et ineffabi
li quadā pua et si mterdu et si tamq; rapidissimo chorusc
cante lumine candidu intmcanis ad e tu sapientiaime
De mediatore
duo mo ibi xpo
qui iterni ange
los ee voluit et
i foris dei se an
gelos misit

illustrat

1 hominibus
videtur et

x
contaminantibus

ribus autem se quantum habent a corpore remouent. Nec ab eis contaminari potest.
Quid est quod isti dicunt propter constitutionem longe in sublimi loco ut contrectatione
contaminentur humana. Quasi vero aliud corpus illa ethera quae videtur suffi-
ciat quorum luce terra quantum sufficit illustratur. Porro si non contaminantur
sydera cum videntur quos deos omnes visibiles dicit. nec demones hominum conta-
minant aspectu quantum de primo videntur an forte vocibus humanis
contaminarentur qui aere non contaminantur odoribus et ideo demones medi-
os habent per quos eis voces hominum nuntiarentur a quibus longe absint ut
incontaminatissimi persentiant. Quid iam de ceteris sensibus dicam. Non
enim olfaciendo contaminari vel deum possunt si addeunt vel cum adhuc demones
putant vniuersorum corporum vaporibus humanorum si tantis sacrificiorum cadaveribus
non contaminantur odoribus. In gustandi autem sensu puritate reficiende
mortalitatis urgentur ut fame acti cibos ab hominibus quantus tactus
vel in puritate est. Nam licet ab eo potissimum sensu contrectatio dicta vi-
deatur hactenus tamen si vellet miscerentur videntur et videntur audirent
et audirent. Tangendi autem quae uarietas. nam neque homines ad concupiscere
auderent cum deorum vel demonum bonorum conspectu vel colloquio fruerentur
et si tamen curiositas prederet ut vellet quo nam pacto
quispiam posset in mentem tangere deum vel demone qui non cap-
tu non potest passerem. Videndo igitur invisibiles quod sepheando et lo-
quendo et audiendo deum corporale misceri hominibus possent
Hoc autem modo demones si miscerentur ut dixi et non conta-
minantur deum aut contaminarentur si miscerentur in conta-
minabiles dicit demones et contaminabiles deos. Si autem contaminantur
et demones quid conferunt hominibus ad vitam post mortem vitam quos
contaminati mandare non possunt ut eos mundos deus in contaminatis possunt
adtingere nisi quos et illos medius constituti sunt. Aut si hoc eis benefici-
um non conferunt quid prodest hominibus demonum amica mediatio. An ut
post mortem non ad deos homines per demones transeant sed si uisat utriusque
contaminati ac per hoc neutri bene nisi forte quis dicat more sphogiaz
vel hominum reus mundare demones amicos suos ut tanto ipsi sordidiores
fiant quanto sunt homines eis vel tergentibus mundiores. Quod si ita est conta-
minantibus deum miscerentur demonibus qui ne contaminarent hominum puri-
tatem contrectationemque vitarent. An forte deum ab hominibus co-
taminatos mundare demones nec ab eis contaminari etiam
non possunt et homines quantumvis talia sentiant nisi quia fallacissimum
demonibus deciperunt quidquid si videri et videri contaminat vi-
dentur ab hominibus deum quos visibiles dicit clarissima mundi
lumina et cetera sydera tucioribus sunt demones ab ista
hominum contaminatione qui non possunt videri nisi velint. Aut si
non videri sed videri contaminat negent ab istis clarissimis
quos deos opinatur videri homines cum radios suos terras
usque pertendat. Cum tamen eorum radii per quosque in munda dis-
fusi non contaminantur et deum contaminarentur si hominibus
mischerentur et si esset necesse in subueniendo contactus.
Nam radii solis et lune terra contingit ut ista contami-
nat luce. Mirum autem plurimum tam doctos homines qui
cuncta corporalia et sensibilia incorporea et intelligibili-
bus postponenda iudicauerunt. Cum agitur de beata vita
corporalium contrectationum facere mentionem. Vnde illud plotinum ubi ait
fugiendum est igitur ad carissimam patriam et ibi per et ibi omnia. Vnde igitur
inquit clauis patriam a fuga nisi scilicet deo fieri. Ergo deo
quanto filiorum tanto sit quisque purior nulla est ab illa alia
longinquitate qui eius difficultas. In corporali vero illi eterno
et incommutabili tanto est alia hominis difficultas quanto reus
ibi per et
ibi omnia

De vero deo omni
creatore et quod
dicat philosophus et
plotinus de eo de
demonibus a
hominibus

De deo quid co-
ferat hominibus
et de demo-
nes media-
tione ut
dixit ethi-
cus

mundi habundantia
De contaminatione vel me-
diatione de qua
philosophus dicit si
dixit deus mis-
ceretur demonibus
vel hominibus

Quia plotinus ubi
ait fugiendum est igitur
ad carissimam patriam
ibi per et
ibi omnia

palui mutabiliūq; cupidior. Ad consequendam vitam beatam q̄ in p̄cipacōe
est summi boni nō tali indige mediatore bonū qualis ē demon s; tali q̄lis

Hanc sanctur qm̄ i mortali p̄nitenti q̄ summo ēa ē vniū xp̄i. xvij.
q̄ m̄mo sūt mortalia et i m̄da cōuenire nō pnt. Opus
ē quidez mediator nō tali qm̄ corpus quidez heat i mortale appm
qm̄ sumis am̄ aut morbidū silem infimū quo morbo bonis m̄
uideat potens ne sanem? q̄ ad inuet ut sanemur. Et tali qm̄ nobis
infimū ex corpis mortalitate qualitate coaptatus i mortali sp̄
iusticia p̄ quā nō locoz distancā s; silitudis excellencia m̄asit m̄
sumis m̄dandis libeandisq; nobis dūm p̄beat ad inuorm̄ qm̄ p̄fecto
m̄ cōtaminabilis dēz absit ut cōtaminacōm timet ex hoīe quo m̄duz
ē aut ex homib; m̄ quos m̄hoīe cōsatus ē. Non em̄ parua sūt hec
m̄tē dno q̄ salubrit̄ sua m̄carnacōe monstrant ne carne posse cō
taminari verā dūitate. Nec iō putandos demones nobis ēē meliores
qz nō heat carne. Sic ē sic enī sc̄a s̄ptura p̄dicat mediator dei et hoī
hoī xp̄i ih̄s dēz et dūitate qua p̄r ē s̄p̄ equalis et h̄m̄itate q̄
nobis facis ē filis nō h̄ locus ē ut cōpetent p̄m̄ facultate dicam.

Fallacia demoni dū suam cōsione viam spondet adden h̄ aduita
ant illi fallaces qz mediatorez dēz ut hoīz a via vitatū m̄tat
qm̄ cū sp̄ in iudicia m̄sa et maligni m̄tis effectib; xvij.
clarent p̄ corpali tū locoz m̄tūalla aēroz corpōz lenitate
ap̄onectu aēroz nos auocare atq; antere mo
lūtur nō viā p̄bent adden s; ne via teneat impedire
quāquidē et ipa via corpali q̄ falsissā ē et plenissima
erroris qua nō it̄ agit iusticia qm̄ nō p̄ corpalem al
titudinē s; p̄ sp̄ialem hoc ē m̄corpalem silitudinē ad
dēz debem; ascende. In ipa tū viā corpali qm̄ demo
m̄ am̄ p̄ elementoz gradus ordnat m̄t̄ ethenoz de
oz et tēnos hoīes aēroz demones medys cōstitu
tis hoc deoz opm̄atur h̄rē p̄cipm̄ ut p̄ h̄ m̄tūallū locoz cōtrectōne
nō cōtaminetur huana. Ita demones cōtaminari potens ab homib;
qm̄ hoīes m̄daz ad demones credūt. Et deoz ipōz cōtaminari potens
se i loca altitudinis m̄m̄retur. Quis miselū ut ista via m̄duz
se existimet i hoīes cōtaminates dēz cōtaminari dū cōtaminables
p̄dicant et nō potens eligat viā i cōtaminates magni dēz e
h̄rēptur et m̄cōtaminabili deo ad inuendā s̄oac̄atē i cōtaminatoz
angeloz hoīes a cōtaminatione m̄udent. Qz appellatione de
moni iam nec ap̄it cultoz eoz assumatur insignificacōm alēur.

Sed ne dēz et nos citare videam; qm̄ nō nulli sōm. xix.
istorz ut ita dixerit dēz m̄q̄bz et labeo ē eoz
phibent ab aliis angeloz dici quos ipi demones m̄cupant
Iam m̄ de bonis angelis aliquid video differēdū. Qz x̄am ange
quos isti ēē nō negāt sed eos bonos dēz vocare. loz bonos ēē et
quā angelos malit. Nos aut sicut s̄ptura loq̄t maloz legūt et
scdm̄ qd̄ xp̄iam sum; angelos quidez p̄r bonos p̄ m̄q̄ demones
tū malos. Nūq̄ vō bonos demones legim; Et ubi bonos ēē
qz illaz h̄rēz hoc nomē poitū repitū sine dēz sine demonia dicāt
nō m̄si maligni significant sp̄s. Et hanc loquēdi cōsuetudinē i tū t
p̄p̄lū usq; quāq; secuti sūt ut eoz et qm̄ pagani appellauit et deoz
multos ac demones colendos ēē cōtendūt nullus vō sit tam h̄rē
et doctus qm̄ audeat i laude ul' suo suo dicē demone h̄rē. Et quilibz
hoc dicē noluit nō se alit̄ accipi q̄ maledicē noluisse dubitare nō pos
sit. Que igit̄ nos cū cōpellit ut post offensionē m̄m̄ tū m̄taz
eā pene sūt om̄i q̄ hoc ūbū nō m̄si i mala p̄tē audire cōsue
uerūt qd̄ dixim; cogam; exponē cū possum; angeloz adhibito

eandem offensionē q̄ noīe demonū fieri potat emitaē De qualitate suē
Quamq̄ et ip̄a origo huius noīe si dīmos itueq̄ demonē sup̄bi
 am̄ librorū aliquid affert cognicoē dignissim̄ facit. xx.
 Demonē em̄ dicit qm̄ vocablū grecū ē a scia notati aplūs
 aut spū scō locutū aut scia inflat caritas vō edificat q̄ recte aliē
 nō intellit n̄ sciam tūc p̄desse cū caritas m̄ est sine caritate inflat ut
 hac mte inflare i. insup̄biam i. amissimē q̄ ventosita
 tis extollē. Et go m̄ demonibz scia sine caritate et iō dicit aplūs sic
 tam inflati h̄ est tam sup̄bi sūt ut honores dīmos sic m̄ demonibz
 et religionis seruitutē quā; vō deo debet sūt sibi sa qui grece ē
 thagerit exhibet et q̄ntū put ap̄t quos put adhuc agūt i. i. i. i.

Cont. Ad quē modū dñs voluit demonibz m̄
 sup̄biam porro demonū qua pro notescē. xx. i.
 m̄tis possidebat genus hūmānū dei hūilitatē q̄ m̄pō apparuit
 quātā v̄tutē beat hominē nesciūt i. m̄diciā elacōis inflat te demō
 siles sup̄bia nō scia Ip̄i aut demonē et ita h̄ sūt ut ei dñs i. fir
 mitate carnis induto dixerit Quid nobis et Quid dñs p̄misit
 tibi ih̄i nazarene venisti p̄dere nos. clarū ē i. h̄is scie demonē de
 nobis q̄ meis et tanta scia eāt et caritas nō eāt pe eo q̄ntū voluit
 nā spū quippe formidabit ab illo nō nullo m̄sticiā di. qm̄ dixerit. qm̄
 ligebat tū vō eis m̄ notuit q̄ntū voluit tū aut nō nobis et tibi ih̄i
 luit q̄ntū oportuit. Et m̄ notuit nō sicut angelis nazarene ve
 qm̄ em̄s sūt id qd̄ ubi dei ē p̄cipata et m̄tate p̄fir m̄st p̄de
 mitur. Et sicut eis t̄rendis m̄ notescendū sūt ex q̄ nos
 t̄rānta quodāmo p̄tate sūt lib̄tū p̄destinati p̄m̄ regnū et gl̄iz
 sep̄ verace et v̄cit s̄p̄tū. Innotuit go demonibz nō p̄ id qd̄ em̄ta
 et̄na et hūmānū i. cōmutabile qd̄ illūat p̄p̄r tū videndo p̄fidem
 que i. illo ē corda m̄dant. h̄ p̄ quēdā t̄p̄alia sūt v̄tutis effecta et
 occultissime signa p̄ncipie que angelis sensibz et malignoz sp̄itū
 potius quā m̄firmitate homī possent ēē conspicua. Demq̄ q̄ capm̄
 hūm̄ sub p̄menda iudicant et aliqui alius latuit dubitant de illo de
 monū p̄ncipe cuiq̄ t̄ptant an xpc eēt explorans q̄ntū se t̄ptat ipe
 p̄misit ut horēm que gēbat ad n̄re iutacōis t̄p̄aret ex emplū
 post illā vō t̄ptacōm cū angelis sic s̄p̄tū ē m̄strarent ei boni n̄tq̄ et
 scia ac p̄ hoc sp̄ibz i. m̄diz m̄tredi et t̄rendi magis magisq̄ m̄
 notescēbat demonibz q̄ntū eēt ut ei m̄bent quāvis i. illo cōtēp
 tibilis videtur carnis m̄firmitas resistē nullus auderet Quid
 igit̄ angelis n̄t sit ut sciam scōz angloz et sciam cōmū

Huic hominē om̄s corporali t̄p̄alibz rezz scia qua i. flā. xx. i.
 t̄r demonē vilis est. Non q̄ eaz ignari sūt h̄ q̄ illis dei q̄
 scificat et̄ntas caritas caritas ē p̄ car. p̄ncipe de
 tū m̄ corporali v̄zz eā i. cōmutabili et m̄stabilit̄ mon. nesciūt
 pulchritudine caris scō amore m̄rdesant oīa q̄ m̄fra om̄tū dei q̄
 sūt et q̄ ē illud nō sūt seq̄ ip̄os m̄t illa cōtēp̄nt ut t̄ptant n̄de
 ex toto q̄ boni sūt eo bono ex quo boni sūt p̄firmit̄ s̄p̄tū et q̄ an
 et iō certant ei iā t̄p̄alia et m̄tabilia ista non em̄t gēu m̄stia
 quia eoz p̄ncipales cās m̄bō dei cōspiciant. p̄ quod bant
 scis ē m̄diz. Qm̄bz cās q̄dam p̄bant quēdā rep̄b̄nt cūcta
 ordmantur. Demonē aut nō et̄nas t̄p̄oz cās et quodāmo car
 dinales et̄ dei sapiā cōtēplant. Et quozdā signoz nobis occultoz
 manore exp̄encia multo plūa quā hominē futura prospiciūt dispōnes
 q̄ suas aliqui p̄m̄t. Demq̄ sepe isti nūq̄ illi gio fallūt. Aliud
 est em̄ t̄p̄alibz t̄p̄alia et i. m̄tabilibz m̄tabilia cōtēptare eisq̄ t̄p̄alē
 et m̄tabilem modū sūt volūtat̄ et facultat̄ m̄sere qd̄ demonibz
 cta rōe p̄missū ē aliud aut m̄tēs atq̄ i. cōmutabilibz dei legibz

q̄ in eis sapia vniū mutacōes tpm p̄fide dīqz voluntate q̄ tam
 et illa qua potētissia ē omī sp̄s eme p̄cipacōe cognoscē quod
 sas angelis recta discretoe donatū ē itaqz nō solū etū vix ed
 dī sūt bonū aut q̄o bī sūt dūc illi ē a quo creati sūt illi quippe
 mēdēabili p̄cipacōe et cōtēplacōe p̄fruitur Nōmē dēoz falsū
 asēbū dūc genitū q̄ tū et angelis sas et homibz iustis ex dīuiaz sēp
 si platōmā mahit dēos tūz autē cōmune est c̄ xxiii.
Nos q̄ demones dicē tūz ad mēuare quos asūmo dēo con
 ditor dēos sēbit eoz auctor et m̄gr plato dicat q̄ uolūt nō
 em nī eis dēuoz contrōsia laborandū ē En em sic i mortales ut tū
 asūmo dēo fros et si nō p̄sepos s; a quo fū sūt adherendo btōs ēē
 oīe dicit hō dicit qd dicit q̄m̄bz eoz nōie appel
 lant hanc aut platōmāz cōsūmāz sūe omī sūe mē
 loz i eoz hīs mēuaz p̄t Nam et dēpō nōie qd
 hūmōi i mortale btānqz creaturā dēos appellant sū
 dō mēuoz et ipoz pene nulla dissensio ē q̄ et i m̄is
 sacris hīs legit dēus dēoz dūc locutū ē Et alibi
 confitē dēo dēoz et alibi Fex magne sup omē dēos
 Illud aut ubi sēptū ē Terribilis est sup sup omē dēos
 Cur dēū sit dē mēpē oīdī sēq̄tur em Cū omē
 dū genitū demōia dūc aut celoz fecit sup omē ego
 dūit s; genitū a quos gentes p̄o dūc hēnt q̄ sūt dē
 moma Ideo tūbily sub quo tūore dūo dicebant Illud vō ubi dē dēus
 dēoz nō p̄t intelligi dēus demōmoz Et rex magnū s; omē dēos Ab
 sit ut dicat Fex magnū sup oīa demōia Cū hōies quoz m̄p̄lo
 dei eadem sēptū dēos appellat Ego inquit dūc dūc etū
 et filij excelsi omē p̄t itaqz intelligi hōz dēoz dēo qm̄
 dūc ē dēus dēoz et sup hōz dēos i rex magnū sup omē
 dēos Verūtamē tū anobis qm̄tū s; hōies dēi s; dūc q̄
 m̄p̄lo dei quē p̄angelos ul p̄hōies alloq̄tur dēus Cū
 to magis i mortales eo p̄oie digni sūt qm̄ ea fruit
 btitudīe ad quā dēū colendo tūpāt hōies puenire
 Quid mēdēbim̄ ubi nō frustra m̄sēptūz sas ex p̄sūm
 hōies m̄cipatos dēos quā illos i mortales et btōs quibz
 nōbēq̄nales futūroz et rē sū rectōe p̄mittit Nec salz
 p̄ illoz excellēciā aliq̄nē eoz nōis cōstitūē dēoz
 infidelis audet infirmitas qd m̄hōie facile ē emtare Et euidētīe
 dīa debuerūt hōies dū m̄p̄lo dēi ut et ac fidentes cū dēi sū q̄
 dūc ē dēus dēoz Quid et si appellent dū i mortales illi et bī q̄
 m̄celis sūt nō tū dēi sūt dū dēoz a dū bonū m̄p̄lo dei cōstitūtōz q̄b;
 ē dēū Ego dūc dūc etū et filij excelsi omē hūc ē q̄ aut aplūs et si
 sp̄s qm̄ dicitur dū sūe m̄celo sūe m̄tā hūc sūt dū mlti et dū mlti
 nobis tū vñ dēus p̄ ex quo oīa et nos m̄p̄o et vñ dūc illi rē
 p̄ quē oīa et nos p̄ ipm̄ Non m̄ltū ḡ dēnoie disceptandū ē cū res
 ipa ita daret ut ascrupulo dubitacōis aliena sit Illud vō q̄ nos
 ex eoz i mortaliū btōz m̄dō m̄llos ēē angelos dīcū q̄ dēi volūta
 tem homibz amāciarent Illud aut nō placet q̄ hō
 m̄sternū nō pillos quos dēos appellant a i mortales
 et btōs s; p̄ demones fici credūt quos i mortales tū u
 ē btōs audēt dicē Aut ē ita i mortales et btōs
 ut tū demones bonos nō dēos sublimē collocatōz et
 et abhūana cōtrectacōe sēmotōz quānqz nōis contrōsia videatur
 tū ita detestabile ē nōmē demōm̄ ut h̄ modis oībz asās anglie
 nos remonē dēbam̄ Nūc ḡ ita libet iste claudat ut sām̄ i mo
 tales et btōs quodlibz nocent qm̄ tū fū sūt et creati medios non ēē

Quid sciunt de
 mones de pibz
 eius rez dispo
 sitionibz si ḡ
 et expūne
 nē

Quid dicit pla
 to et platōmā
 de i mortaliū
 te beata et dē
 dūc

vēm̄si aut ē p̄ dēus

Quid dēus dēoz ē
 dēus magnū sup
 omē dēos et dū
 genitū demōia
 et q̄ dēus filios
 emē nōiat dēos
 Ego inquit dūc
 estis iē a mēho
 us odicōis quā
 dū genitū
 ul dēones

Quid dēus dēoz ē
 Quid et si appellent dū i mortales illi et bī q̄
 m̄celis sūt nō tū dēi sūt dū dēoz a dū bonū m̄p̄lo dei cōstitūtōz q̄b;
 ē dēū Ego dūc dūc etū et filij excelsi omē hūc ē q̄ aut aplūs et si
 sp̄s qm̄ dicitur dū sūe m̄celo sūe m̄tā hūc sūt dū mlti et dū mlti
 nobis tū vñ dēus p̄ ex quo oīa et nos m̄p̄o et vñ dūc illi rē
 p̄ quē oīa et nos p̄ ipm̄ Non m̄ltū ḡ dēnoie disceptandū ē cū res
 ipa ita daret ut ascrupulo dubitacōis aliena sit Illud vō q̄ nos
 ex eoz i mortaliū btōz m̄dō m̄llos ēē angelos dīcū q̄ dēi volūta
 tem homibz amāciarent Illud aut nō placet q̄ hō
 m̄sternū nō pillos quos dēos appellant a i mortales
 et btōs s; p̄ demones fici credūt quos i mortales tū u
 ē btōs audēt dicē Aut ē ita i mortales et btōs
 ut tū demones bonos nō dēos sublimē collocatōz et
 et abhūana cōtrectacōe sēmotōz quānqz nōis contrōsia videatur
 tū ita detestabile ē nōmē demōm̄ ut h̄ modis oībz asās anglie
 nos remonē dēbam̄ Nūc ḡ ita libet iste claudat ut sām̄ i mo
 tales et btōs quodlibz nocent qm̄ tū fū sūt et creati medios non ēē

ad i mortalitate bñtudineq; pducendy mortalib; miseris a quibus
magis dñi sepantur. Qm aut medu sit cō mē hēudo i mortalita
te cu sup iudib; miserā in infernoib; Cui nūto malitie iū miser
bñtudine quā nō hēnt mūdere nobis pnt potius q; p bere Vnde
nichil hēnt amia demonū qd nobis dignū offerant. Et angeli nūti
sunt eos nos tamq; admittorē colē dedēam; quoe po aut nolū nolū
tūq; ut deceptorē emtāē debem; Quos aut bonos tate dei et q de
et iō nō solū i mortales vni ēē brōs deoz noīe sāt; morē; tūq;
et sacrificiis p vitā bñam post mortē adipiscendā cō flor deceptorē
londos putat qualescūq; illi sūt nos eos uelle prale debem; cu
religionis obsequiū n vni deū colū a quo creati et aug. tare
pnaparōe bñ sūt admittit ipō in sequenti libro diligentiū differem;

Quam bñtudine sine *Epistola libri x. Inquit totū libri decimi*
angelis sine hominib; p vni deū tribū ēē platonicos
diffinisse sed utriū hū quoe ob hoc ipm colendos putat vni tū deo
an ēē sibi sacrificari velint ēē quēdā i De supia illūcōe quid pla
timis platonicis senserit q De vō dei cultū a quo platoni quāme
creatorē vniūitatis intellerant demarrit colendo angelos senbe
nos sen malos honoe dñio in Et vni vō deo sacrificiū debetur in
De sacrificiis q deus nō requirit s; ad significandū eoz offerri voluit
q requirit v De vō pfectoq; sacrificio vi Et scōz angeloz ea sit
in nos dilecto ut nos nō suos s; vni vō dei velint esse cultoz
Demarrit q deus ad corroborandā fidem ppoz et p angeloz misit
rū pmissis suis adhibe dignatus ēē De illicitis acubus eoz
monū cultū in quib; porphyr; platonicis qdā pbando qdā q nūp
bando nūatur v De theurgā q falsam purgatiōē aīe dñm i nō
nacione pmittit v De eplā porphyr; ad archontē egyptiū qua
petit de dñitate demonū se docet xi De mūchis q pscōz angeloz
mūsteriū deus vōz opatur x De iuisibili deo quise visibile sepe p
titit nō s qd ē s; q potuit ferre cernentes x De vno deo colē
do nō solū p etna s; solū p tpalia bñficia q vniūsa i ipmē pro
mūderie ptate cōsistit x De mūstio scōz angeloz q promēn
ae discernunt xv An depmērenda bñ vitā hūz angelis sit ac
dendū qm se celi exigit honoe dñio an vō illis qm nōse s; vni
deo scō pcpuit religione sūmū xvi De archa testamēti mūstio
q; signoz q ad cōmendandū legie ac pmissiōis auctū negant
sūt Cōn eoz qm demarrit quib; dei pphie cōditur negant
eclat lib; ēē credendū xvii Que rō sit visibile sacrificiū q vni
vō et iuisibili offerri docet vera religio xviii De sūmo vōz sacrificio
q ipē dei et homī mediator effectus ē i De mō ptatis demonib;
date ad glorificandos scōz qm ptulerat iā passiōe qm aēnos
ipmē nō plāmēdo ipos s; in deo pmanēdo vident xv Vnde sit
lās adūsus demones pñat vnde cordis vā purgatiō xvi De pu
cipis in quib; platoni purgatiōē aīe ēē pñatū x De vno
vōz pñapio qd solā nām hūmāz purgat et renouat xviii Omē
scōz et sub legē tpe et sub pōzib; sūis mūstio et fide ipi mūstio
cator fuisse x De mūstia porphyr; ut cōfessionē veri dei
et cultū demonū fluctuantis x De impietate porphyr; q
ecclā apūley transcendit erroz x De pñationib; por
phyr; obsecrat nō potuit vāz sapiāz q ē xpc agnosce xviii
De incarnatiōe dñi mūstio ipi qua cōfitea plōmēoz erubet
at impietate x De pñata platonicis dogmatis porphyr; re
futauit et dissenciendo corripit x Cōn argumētis platoni
coz quo qdā hūmā deo asseruit ēē cōeterna x De vniūali
vā nō hēbēnde qua porphyr; male quēdō nō reppit et

quā sola grā xāna miserant xxxij. Incipit liber decimus sū a de d
Veram beatitudinē sine angelis sine hominibz p vni dñi tribu etiā
platonicoz distinxisse sed nūq̄ hū quoz ob hoc ipm colendū putant

INIVM tū deo qm ee sibi sacrificari velint ee
sua ē qm rōe quosq̄m quēndū t
ut pūt btōe ee omē hoīes velle. Qu aut fuit nū
unde fiant dū mortalim quā ēē infirmitas mltē i
magneq; contionis concitate sūt in quibz phī sua
studia et oia cōtriverūt quas i medm adduce atq;
discute et longū ē et nō vltimz. Eū em recolat qm
hoc legit quid m libro tēgerimz octavo in eligendis

phīs cū quibz hec debita vita q post mortē futura ē qō tractare
tur utriq; ad eū vni deo vō qm ee effector ē deoz qm plurimz dñe
religione sacrarq; sermendo puenire possimz nō ee h eadē repeti
expectat pfectū cū possit religendo si forte oblitus ē animam
lari mēoria Elegimz em platonicos phōz nūto nobilissimos
ppter q; sepe populiēt h i mortale ac rōnale nū
intellectuale hominū animā i picipato hūe illi
dei aquo et ipē mūdus frūs est btām ee nō posse
Ita illud qd omē hominē appetit h vitā btām

secutu
rum

quēq; affectu negant. Qu nō illi vni optimo
q ē incommutabilis deus puitate casti amoris ad
hesent. Eū q; ipi quoq; sine cedentes vanitati et
viciis pphoz sine ut aut aplūs. Evanescentes i cogitationibz
suis multos deos colendos ita putaverūt ut putari noluerūt ut
quidā eoz ee demonibz dños honores sacroz et sacrificioz dese
rendos ee cēserūt. Quibz iam nō parua ex pte rādūm. Nūc
videndū ac discerendū ē quāz donat deus. In m
ortales ac bñ mcelestibz sedibz dñacionibz pua
patibz pstatibz gstituti quos isti deos et ex q bñs
quosdā nū bonos demones vel nobiscū angelos
noiant qd credendi sūt velle a nobis religionē
pietate q; seruari. Hoc ē ut aperimus dicat utri
ee sibi an tū deo suo qm ee nū ē placeat eis ut
sacra faciamz et sacrificemz ul aliqua nūa sen t
nos ipos religionē ritibz consecrimz. Hoc ē em dñi
tan velut expssius dicendū ē deitati debita culta ppter quē vno
nūo significandū qm in suis rōnē nō occurrūt latinū greco
ū nūc ē mīsmo quid velint dicē Latīa quippe nū ubiq; sūz
septimū pōitū ē mēptati sūt sūntū ē; ea sūntū q debetur ho
mībus scdm quā pōit aplūs sermos dñe suis subditos ee de
bere. Alio nūc grece mōpam solet Latīa nō scdm cōsuetudiez
quā locuti sūt qm nobis dñi eloquia cōdidērūt a sēp a tā hēq̄t
et pene sēp ea dicat sūntū que pūct ad colendū deū pōmde
si tū nūo cultus dicat nō solī deo debetū videtur. Dicimz em co
lere hoīes quos honoi ul recordacōe ul pūcia fre
quētamz nec solū ea quibz nos religiosa hūilitate
subicimz h qdā ee q subiecta sūt nobis phibentur
colū. Nam ex hoc nūo et agricolē et colū et mcole vo
cantur et ipos deos nō ob aliud appellant celicolas
mū q; celi colant nō utiq; venerando h mbitando
tamq; celi quosdā colonos nō hē appellatū colom
qm condicōm deit gentali solo p agriculturā s
dominio possessorū ē; sicut att quidā latinū eloquiū
magis auctor Vīb; antiqua sūt tū tēnē colom abicolendo

Quid i libro
vni dñi hūe
eligendis phīs
ē de vni dñi
et pūctos
sua ē ē

Et plōmē ai ca
tholice sūnt
religione vō deo
et de aia rōnali
et in quo dissen
siant ab eadē
videt; refil
sū dñe

Quia latīan gre
ce ē cultus de
dñi q; et q
hoc nūc cultus
ad dñi sū exten
dū ad dñi vū
de nōie la
tīa vū
mūc

colom

ad immortalitatem beatitudinemque producendis mortalibus miseris a quibus
utraq; dea sepantur. Quia autem mediū sunt cōmūz hēndo i mortalitā
pē ai supioribz misera cū miserioibz. Cū mīto malitūe sūt mīser
bitudine qua nō hēnt mīdēre nobis put potius q̄ p̄bere. Vnde
nichil hēnt amīci demonū qd nobis dignū offerant. *angelū mīser*
Cur eos nos tamq̄ adiutores colē debeam⁹ quoe po. *ante nobis nolū*
tūc ut deceptores emīat debemus. *nos aut bonos* tūc dei et q̄ de
et iō nō solū i mortales vni et bīz deoz nōc sūt. *mōnēz tūc*
et sactiōe p̄ vitā beatā post mortē adipiscendā co. *flos deceptorū*
londos putat qualescūq; illi sūt nos eos uelle p̄ale. *debemus cū*
religionis obsequiū nō vni deū coli a quo creati et cūz. *tūc*
p̄ciparōe bī sūt adiuvanti ipō mīserenti libro diligenti cūz differem⁹
beatitudinē sūe *Explicit liber de* *Incipit tituli libri de*
Uam angelis sūe hominibz p̄ vni deū tribui et platoni eos
dissimile sed utriū bī anoz ob hoc ipm colendos putat vni tūc
an et sibi sacrificia velint et q̄rendū i. De iūpna illūatōe quid pla
tinus platoni sēserit q̄ De vō dei cultu a quo platoni quāvis
creatorē vniūitatis intellerant demaruit colendo angelos sēbe
nos sēu malos honore dūio mī. *De vni vō deo sacrificiū debeat mī*
De sacrificiis q̄ deus nō requirit s̄ ad significacōm eoz offerri voluit
q̄ requirit. *De vō p̄fectoz sacrificiū vī* *De scōz angeloz ea sūt*
m nos dilecto ut nos nō suos s̄ vni vō dei velint esse cultoz. *De vō*
Demitaculis q̄ deus ad corroborandā fidem p̄ior et p̄ angeloz mīste
rū p̄missis sūis adhibē dignatus ēvū. *De illūatōe artibz eoz de*
monū cultū in quibz porphyr⁹ platoni qdā p̄bando qdā q̄ mīp
bando usatur. *De theurgia q̄ sūsam purgacōm aīe dūm i nō*
tatione p̄mittit. *De eplā porphyr⁹ ad anebontē egyptiū qua*
perit tēdmilitate demonū se docet. *De mīchir q̄ p̄scōz angeloz*
mīsteriū deus vōz opatur. *De i mīchir deo quise vībile sepe p̄*
titit nō s̄ qd ē s̄ q̄ potuit ferre cernentes. *De vno deo colē*
do nō solū p̄ etna s̄ solū p̄ tpaha bīficia q̄ vniūsa i ipmē pro
vidēcie ptate cōsistit. *De mīchir scōz angeloz q̄ promēn*
cie dīserunt. *De vni p̄mērenda bīa vitā bīz angelis sūt ac*
dendū qui se celi erigūt honore dūio an vō illis qui p̄ole s̄ vni
deo scō p̄cipit religione sūm. *De archa testamēti mīraculū*
q̄ signoz q̄ ad cōmendandā legie ac p̄missiōe auctē dūmīz sūa
sūt. *Cōn eos qui demitaculis quibz dei p̄p̄is cōditus negant*
ealios libe et ardendū. *De vō sūt vībīlū sacrificiū q̄ vni*
vō et i mīchir offerri docet. *De vō religio vniūsa sūmo vōz sacrificiū*
q̄ ipē dei et homī mediator effectus ē. *De mō ptatis demonibz*
date ad glorificandos scōs qui p̄tulerūt iā passiōē qui acuos
ipmē nō plandū ipos s̄ mīchir p̄manēdo. *De vō vī*
lās adūsus demonē p̄as vnde cordis vā purgacō. *De p̄*
cipit in quibz platoni purgacōne aīe cōp̄tētur. *De vno*
vōz p̄cipio qd solā nām hūmāz purgat et renouat. *De vno*
vōz et sub legē ipē et sub p̄oribz sūis mīchir et fide xpi mīstī
catos sūnt. *De mīchir porphyr⁹ mī cōfessionē vni deo*
et cultū demonū fluctuantis. *De mīchir porphyr⁹ q̄*
eā apulē transiēdit errorē. *De mīchir p̄uasiōibz por*
phyr⁹ obteratū nō potuit vāz sūp̄as q̄ ē xpc agnosce. *De vni*
De mīchir dū mīchir ipi qua cōfitea p̄dūcoz erubet
at mīchir. *De mīchir platoni dogmatis porphyr⁹ re*
futant et dūfēciēdo corrūt. *De mīchir argumētū platoni*
coz quo q̄z hūmā deo assēnt et cōtēna. *De vniūsal*
vā hē libeandē qui porphyr⁹ male quēdō nō rēp̄it et

assecutu
rum

quā sola grā xāna miserant xxxij. Incipit liber decimus sūa de i d
Verūm bñtudinē sine angelis sine hominibz p vni dñi tribu etiā
platonicoz dūmisse sed nūc hū quoz ob hoc ipm colendū putant

INIM Vñia ē qui rā quosquē querenda i
ut pnt bñs ēē omē hoīes velle. Cū aut fuit nē
vnde fiant dū mortalū quā ēē infirmitas mltē i
magnēq; contrōvrsie concitate sūt in quibz phī sua
fūdia et oīa cōtineant quā ēē i mediū adduce atq;
discute et longū ē et nō vñmz. Cū em recolit qm
hoc legit quid mlibz egerimz octavo in eligendis

phīs cū quibz hec debita vñta q post mortē futuri ē qō tractare
tur utant ad cū vñ deo vō qui ēē effector ē deoz qm plimz dñe
religione sacrisq; seruendo puenit possim? nō ēē hī eide repeti
expectat pñti cū possit religendo hī forte oblitus ē animarū
lari mēoria. Elegimz em platonicos phoz nūto nobilissimos
pñtia qz sepe posuerūt hī i mortale ac rōnale nē
intellectuale hominū aīam i pñcipato hūc illū
dei aquo et ipē mūdus frūis est bñm ēē nō posse
Ita illud qd omē hominē appetit i vñta bñam

assuetu
rum

quēq; assuetū negant. Cū nō illi vñ optimo
q ē incommutabilis deus pñtate casti amoris ad
hesent. Ez qz ipi quoq; sine cedentes vñtati et
vñq; pñloz sine ut ait aplūs. Eūmescenter i cogitacōibz
sine mltor deoz colendor ita putauerūt ul putari noluerūt ut
quidē eoz ēē demonibz dñmōz honores sacroz et sacrificioz dese
rendos ēē cēserūt. Quibz iam nō parua ex pte rñdūm. Nūc
videndū ac dūlserendū ē quibz donat deus. In m
ortales ac bñ mēlētibz iedibz dñatōibz pñā
patibz pñtibz qñtati quoz isti deoz et ex q bñs
quosda nē bonos demones vel nobiscū angelos
noīant quō credendi sūt velle a nobis religione
pietateq; serual. Hoc ē ut aperiemz dicaz utriū
ēē sibi an tū deo suo qm ēē nē ē placeat eis ut
sacra faciam? et sacrificem? ul aliqua nē sen t
nos ipos religionē ritibz consecram? **W** ē em dñm
tati velut expñmz dicendū ē deitati debito cultu pñter quē vñs
ūbo significandū qm in satis rēonē nō dñmrit latini greco
ū nē ē mñmō quid velint dicē Latrā quippe mñ ubi cūq; sūit
sēptimz pñti ē mē pñtati sūt sūntutē. Ez ea sūntutē q debetur ho
mībz sedm quā pñpit aplūs sēnos dñe sine subditos ēē de
bere. Alio nō ēē grece mñcipam solet Latrā nō sedm cōsuetudiez
quā locuti sūt qm nobis dñmī eloquia cōdidērūt a sēp a tñ hēqz
et pene sēp ei dicat sūntutē quē pñmet ad colendū deū. Promde
hī mñmō cultus dicat nō sōl deo debet videtur. Dicimz em co
lere hoīes quoz honoz ul recordacōe ul pñcia sūt
quētam? nec solū ea quibz nos religiosa hūilitate
subicim? hī qdā ēē q subiecta sūt nobis phibentur
colū sūam ex hoc ūbo et agcole et colū et mcole vo
cantur et ipos deos nō ob aliud appellant celi colas
mñ qz celi colant nō utiq; venerādō hī mñitandō
tamq; celi quozdā colonos nō hī appellānt colom
qm cōdidicōm deūt gēntali solo p agriculturā sū
dominio possessor. Ez sicut ait quidā latinū eloquiū
magnis auctor Vībz antiqua sūt tñm tēnē colom Abicolendo

in dñi libo
vñ dictū ē de
eligendis pñs
de deo et de
colom

qz pñmō cū ca
sēntutē sēntutē
vñmō vñ deo
et de mñ mñali
et mñmō dñm
amē abeide
videt de fñl
sū dñe

qz latrā gre
ce ē mñmō
dñm latrā et q
hōi nō ē cultus
ad aliud ei sēnt
de deo vñ
de nō ē la
trā vñ
mñmō

colom

pietas

enī colonos vocant nō ab ag'cultura hñt et ciuitates amaronibus
ciuitatibz velut p'loz erantibus condite colōne micupantur. Ac p
hoc cultū quidem nō debet nisi deo pp'a quada rōne ubi hñt omno
verissimū est. Sz qma et aliaz rez dr' cultus. Ideo latine vñg ubo
significari cultus deo debetur nō p't. Nam et ipa religio q'ms distinc
tus nō quēlibz sed dei cultū significare videat. Vnde isto noie mē
p'cati sūt mī ei q' grece cresia dr' tū qz latin loquēdi cōsuetudie
nō impentoz. Vñ et doctissioz et cognationibz huāms atz affi
nitatibz et quibzqz necessitudinibz dr' exhibenda religio nō eo uo
cabulo vitat' abig'mū ai' de cultu dimitatis vñtur qō ut fident
dicē valeam' religione ēē nisi cultū dei. Qm videt. Qz religio
hoc ubū asignificanda obseruancia p'p'rietas huāne ē cultus deo
insolenter asserri. Pietas quozqz p'p'e dei cultus i'telligi et pietas
solet quē grece ensebiam vocant. Idē tū et erga pen q' grece en
tes officiose hñt dr' more aut vulgi hoc nomē ēē i'opib' sebiū dr'
mīe frequētat. Qz iō arbitror enemisse qz hoc fieri p'a sibi dr' ēē
pue mandat deus ea que sibi ul' p'sactiois place testat. dicitur
exqua loquendi cōsuetudine fñt est ut deus ipē dicatur. tñ
p'ms que sane grece nullo sin' sinome vsu ensebiam vocant. Quāms
ensebiam p'mū illoz ēē vulgus vsurpet. Vnde in quibusdā septuag
locis ut distinctio cñor apparet nō ensebiam qd' ex bono cultu sed
theosebiam qd' ex dei cultu cōpositū resonat dicē maluerūt. Vñ
bet aut hoz nos vño ubo enūciare nō possum' que itaqz latine gre
ce micupatur et latine m'p'tatur seruitus. Sed ea qua colim' deus
ul' que cresia grece latine aut religio dr'. Sz ea q' nobis ē erga deū
ul' quā illi ensebiam nos nō nō in vno ubo exp'mē sz dei cultū posui
mus appellare. Hanc ei tū deo debet' dicim' qm vñus ē deus facit
qz suos cultores deos. Quicūqz igit' sūt m'celestibz hitacōibz i'mor
tales et bñ si nos non amat nec bñs ēē nos uolūt colendi utiqz
nō sūt. Sz aut amat et bñs nos ēē volūt p'fecto m'de volūt. Vnde
et ipi sūt an aliunde ipi bñ aliunde nos. De sup'ua illinacōe quid plo
Sed nō ē nobis illius ai' hñs excel tūms platonez senserit n
olencionibz phie in hac qōne conflictus. Viderūt enī
singulis cultus moie copiosis mandauerūt hñc illos vñde
et nos fieri bñs obiecto quodā hñc m'telligibili q' deus ē illis et
aliud ē quā illi agno illustrat' ut clare aut atqz. Quid sit m'ia
enē p'cipacōe p'fecti bñqz subsistant. Cōp'emul
tūqz plotin' asserit sensus platonez explanans ne
illaz quidē quā credūt esse vniuersitatis aiām ali
unde bñam ēē quā nrām idqz ēē lumen qd' ipa nō
est sed a quo creata et quo m'telligibili illinante
m'telligibili licet. Dat et similitudine ad illā m'p'o
porei de hñs celestibus cōspiciēs amplisqz corpibus
tamq' ille sit sol et ipē sit luna. Luna quippe solis
obiectū illināt putat. Dicit g' ille magnus platonez
aiām rōnalem hñc potius m'tellectualis dicenda sit. Quid dicat plo
exponendo de
aiā de vō hñc
mūdo et de
beata vi
ta
vita bñam et lumen m'telligencie vitatis quā vñde p'betur et
nobis cōsonas ewangelio ubi legit' fuit hō missus ad eo cui nomē
erat iohannes hic venit i'testōm ut testōm perhibet de lumine ut
omē credūt p'en. Non erat ille lux sed ut testōm phibet de lumine
erat lumen rez qd' illināt omēz hoiez veniente n'hñc mūdū in qua

dra
cat
ma
hñ
De
vñ
C
hñ
reut
mo
deoz
F
cor
ma
ad
pla
vñ
ti
ne
sti
tpi
hñ
tis
ab
et
ipē
tes
hñ
can
ph
mā
fñ
et
mū
ma
den
dili
con
ag
vñ
fñ
hñ
gen
hñ
tit
fñ
p'a
fñ
ut
den
mū
hñ
ho

drā satis oīdīe aīam rōnale; et intellectuāle qualis
cūt in iohanne sibi hūmē ēē nō posse sed altius veili
mīs pīapacōe luce hoc et ipē iohēs fateri ubi eip
hibens testīm dīat nos omīs de plenitudīe enīscēpti
De vō dī cūlū aīa pīatōnī quāq; oratōre

Quēcūq; alī ista senserūt cognoscentes deū sic deū inno
glificānt et grās agent nō enāscērent in cogitacōib; nō
sūnt nec pīlōz errorib; pīm auctores sicut pī resistē nō aude
rent profecto cōfītentur et illis ī mortālīb; ac bīis et nobīs
mortālīb; ac miseris ut ī mortālēs ac bīi ēē possim; vīm deū
deoz deoz colendū qui et nō est et illoz *Q*uī vō deo sacri

Huic nos fīritutē que latīa grēce dīr sūnt cū debeat
in quib; sacra sūnt ī nobīs ipīs debem; hūm; mī
em tēplū sīl opīs et singulī tēpla sūnt; Quā et omī cō
cordiam et singlōs mībitare dīgnatū nō mōīb; q; mīsingulis
maior Quā nec mole distendit nec pīapacōe mīnuitur; Cū
ad illū sūntū ē ems est altāe cor nīm ems vīngemtp cū sacdote
placām; ei cruentay victimay cedim; qū nīq; ad sagīe pro emy
vītate etām; eū suāuissīmo adolemmē mēcēso qū m ems cōspē
tu pro scōq; amore flagram; et dona ems ī nobīs nosq; ipōa vo
uem; et reddim; et bīfīcīoz ems solēpītatib; festis et dieb; nī
statutīs dicām; sacram; q; mēōrā ne nolūmē latīa deo dēm;
tpm mīgrata sub repat obliuio et sacrificām; hostiā cū tēpla sūnt;
hūmītatīs et laudīs mīa cordis īgm fērmē cūta cū altāa sūnt
tis ad hūc vīdendū sīc vīdē potit eīq; coherendū corda mīa cū
ab omī pīatōz et cupiditatū malay labe mīdām; dīsa offeram;
et ems noīe cōsecram; Ipē em fons nīe bīatūdy; sacrificia
ipē omīs appetīcīōnīs ē fīnīs hūmē elīgentes nīl pōtīs religē
tes amīseram; emī negligentes hūmē g; religentes vīdē et re
ligīo deā phībetur Adēū dīlectōe tendīm; ut pūemēdo quīes
cam; iō bīi q; illa sūnt pīfī Bōmī emī nīm decīm; sūnt mīter
phōs magna cōtēncīo est mīllū ē alīud q; illi coherē cū vīm
nā intellectuāly īncorpōo sī dīa pōt amplexu vērī mīpletur
fērmīdatū q; vītutib; Hoc bōmī dīlīgē mītoto corde mītota aīa
et mītota vītute pīcipīm; Ad hoc bōmī debem; et aīmb; dīlīgī
mīr dūa et quos dīlīgīm; dūcē q; cōmīplēt dūo illa pīcepta
in quib; tota lex pēndet et pphete dīlīgēs dīm; De deo dīlīgēdo
deū tūū mītoto corde tuo et mītota aīa tua et dīlīgēs pīīmū tūū tāq; ipm Vt hō se dīlīgē nōh
dīlīgēs pīīmū tūū tāq; ipm Vt hō se dīlīgē nōh
cōstītatū ē est ei fīnīs quo referret omīa que
agēt ut bīis ess; Non emī qm se dīlīgīt alīud ī
vīt cē q; bīis hūc aut fīnīs ē ad hēre deo Jam īgī
sīcīentī dīlīgē seīpm cū mandat de pīo dīlīgēdo
sīc se ipm quīd alīud mandat mī nī ei qūtū pī cōmēdet dīlī
gendū; deū hūc ē deī cultus hī vā religīo hūc recta pīetas hūc
tū deo debīta sērvītūb; qūq; īgī ī mortālīb; pīay quātālīb; vīt
tute pīdīta sī nos dīlīgīt sīcut seīpm ei mīlt cē subdītōs ut bīi
sūnt cū et ipā subdīta bīa est q; īgī nō cōht deū nō vīt se cōhī mīsa ē q; pīat
pro deo Ille emī pōtīs dīmē sūnt suffīgatū; et dīlectīōnīs vītīb; deo Sī aut cōht
fīuet quā sēptū est sacrificān; dīs eradīcabītū; n dūo solī Na dīd
ut alīamīc tācēā que pīnēt ad religīōnīs obsequīū quo cōhtū
deus sacrificiū ēte mīllīs hōmī ē qm audeat dīcē debere ī deo
mīltā demq; de cultu dīmō nīmpatū sūnt que hōnōīb; ei dēfēntū
hūmīs sūnt hūmīlīte mīma sūnt adulatōy pīfīfīa ita tūq; q; dēfēnt
hōnōy hūmīs qmī dū dī

Quid dicit
evangelium
voluntate
miserere
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

non
non
non
non

homini ut beneatur qui dicitur colendi et venerandi. Si autem multum eis
additur adorandi. Quis vero sacrificandum censuit nisi ei quod deum aut
sciunt aut putant a finit. Quia porro antiquis sit sacrificandum
dei cultus. Duo illi fratres cham et abel satis indicat quorum maio
ris deus reprobavit sacrificium unius asperit. De sacrificiis quod deus
non requirit sed ad significandum eorum offerri voluit quod requirit. *v.*

QUIS autem ita desipiat ut existimet aliquibus visibus dei esse ne
cessaria quod sacrificiis offeruntur quod cum multis. *Quia solus deus*
locus divina scriptura testatur ne longum faciamus. *verus sit anima*
breve illud de psalmo commemorare sufficit. Dixi domino *dux et colen*
deus meus estis qui bonorum meorum non egres. Non solu *dos per dominum*
igitur pecore vel qualibet alia re corruptibili atque terrena *fratres cham et*
sed ne ipsa quidem iustitia hominis deus ereget credendum *abel et eorum*
est. Totumque quod recte colit deus hominem per desse non debet. *sacrificia*
quod enim fons se quisque dixerit consoluisse si bibent aut lucra *vident*
Nec quod ab antiquis patribus alia sacrificia facta sunt victimis peccatorum quod
nunc populus legit non facit. aliud intelligendum est in rebus illis eas
res fuisse significatas que agunt in nobis adhibent membra deo et
ad eundem finem. prius consulamus sacrificium ergo visibile in invisibilis sac
rificii sacramentum. i. sacrificii signum est. Unde ille penitens apertus propheta
tam vel ipse propheta quod deus per se hunc spiritum. Si noluisse
inquit sacrificium dedissem utique holocaustis non delectaberis. Sacri
cium deo spiritus contribulatus cor contritum et humiliatum. *De sacrificio v.*
deus non spernit. Intueamur quidem si deum dixit nol *visibile in visibili*
le sacrificium ibi deum ostendit nolle sacrificium. Non vult ergo *sacrificii sacramentum*
sacrificium tradati peccatorum et vult sacrificium contriti *sacrificii signum est*
cordis. Illo igitur quod cum nolle dixit hoc significatur quod *et quod deus non querit*
nolle subiecit. Sic itaque illa deum nolle dixit quod *sacrificium pro se*
astutis ea nolle credit velut sine gratia voluptatis. *sed propter*
Nam si ea sacrificia quod vult quorum hoc vult est cor con *nostrum*
tratum et humiliatum dolore penitendi nollit eis sacrificiis significatur que
velut sibi delectabilia desiderare putatus est non utique deus offeren
dis in lege veteri precepit et ideo mutanda erat oportuna etiam
tempore ne ipsi deo delectabilia vel certe in nobis acceptabilia a non potius
que hunc significata sunt credentibus hinc et alio loco psalmi altius
Si esuriero inquit non dicam tibi meum est enim orbis terre et plenitudo
eius. Nunquid manducabo carnes thaurorum a lignis hircorum patu
bo. tamquam dicet utique si in essent necessaria non ate petem quod hec imptate
deinde subiungens quid illa significant. Iuniora in *sacrificium delect*
quit deo sacrificium laudis et reddere alacris vota tuast *tabile deo spiritus*
in voca me in die tribulationis et erimas te et glificabis *contribulatus co*
me. Ite apertus alius prophetam. In quo inquit apprehendam *tratum et humilia*
dum assumam deum meum excelsus. Si apprehendam illum ibi *tum et ei reddere*
locustis in vitulis amicum. Si acceptamur deus imm *ma vota*
liber hircorum pinguium. Si dedero primo genti mee impietatis fructum
ventris mei pro peccato meo mee si annuatum est tibi homo bonum aut quid
deus ex qua ate nisi face indicium et diligere meam et patu esse ire cu
dom deo tuo et in hunc prophetam ubi utrumque distinctum est satisque declaratum
illa sacrificia pro se ipsa non requirere deum quibus significantur. hec sacrificia
quod requirit deus in epistola que scribitur ad hebreos. Benefacere inquit et
communicare esse nolite oblivisci talibus enim sacrificiis placetur deus ac
per hoc ubi scriptum est. Misericordia volo qui sacrificium nichil aliud quam
sacrificium sacrificio placatum est. intelligi qui illud quod ab hominibus appella
tur sacrificium signum est vel sacrificii peccatorum aut nostra vera sacrificia est. *Qui*
dum est quod paulo ante commemoravi talibus enim sacrificiis placetur deo. *Luce*

cuq;
dmit
hys

Pqua
res
tes
tus
sacri
ipm
corp
eben

armit
tane
corp
vrm
ara
mag
coq
refo

fiam
hmi
voh
fuit
mte
no f
de b
hoc c

zatu
pro
sem
med
hort
plac
form
et bi

p gr
oz fa
dei
dem
met
van
fregi

Cang
mo
acc
me
em
nos

Aang
mo
acc
me
em
nos

Aang
mo
acc
me
em
nos

Aang
mo
acc
me
em
nos

Aang
mo
acc
me
em
nos

atq; igitur in misterio tabernaculi in templo multis modis de sacrificiis leguntur
dimitte esse precepta ad dilectionem dei et. prius significantia referuntur in
his enim duobus preceptis ut scriptum est tota lex pendet et. pbe De vero

Promitte vero sacrificium est omne opus perfectum sacrificium
quod agit ut sancta societate inheremus deo relatu scilicet
ad illud finem bonum quo vivat bene esse possimus. Unde et ipsa anima
qua homini substituitur si non pro deo sit non est sacrificium. In dilectione dei et
res divina est ita ut hoc quoque vocabulo id latine ve
tes appellaverunt. Unde ipse homo dei nomine consecra
tus et de notus in quantum mundo moritur ut deo vivat
sacrificium est. Nam et hoc ad maiorem pertinet quam quisque ipse
ipsum facit. propterea scriptum est. Misere anime tue placens deo
corpus est nostrum cum tranquillitate castigamus. sub hoc quod ad
debemus pro deum facimus ut non exhibeamus membra nostra
anima iniquitatis peccato sed anima iusticie deo sacrificium est ad quod exhor
tans apostolus ait. Obsecro itaque vos fratres per misericordiam dei ut exhibeatis
corpora vestra opus hostia viva sanctam deo placentem rationabile obsequium
vostre. Quod corpus quo inferiore tanquam famulo vel tanquam ministro utitur
anima cum eius bonum et rectum usus ad deum refertur sacrificium est quanto
magis anima ipsa cause refertur ad deum ut igitur amoris eius accensa foras
concupiscentie secularis amittat atque tanquam incommutabili forme subdita
reformetur hinc ei placens quod ex eius pulchritudine accepit fit sac
rificium quod idem apostolus consequenter ad iungens. Et nolite inquit conformari
hinc seculari sed reformamini et nolite mentis vestre ad probandum nos que sit
voluntas dei quod bonum et beneplacitum et perfectum est. Cum igitur vera sacrificia opera
sint nostre sine in nos ipsos sine in proximos que referuntur ad deum. Opera
nostre vero non ob aliud sunt nisi ut misericordia liberemur ac per hoc ut. bene sumus quod
non sit in bono illo de quo dicitur. Alii autem ad heretice opera nostre sunt
deus bonum est perfectum efficit ut tota ipsa recepta civitas acceptabile sac
hoc est congregatio socialisque sanctorum universale sacrificium offe
ratur deo per sacerdotem magnum qui se obtulit in passionem
pro nobis ut tanti capitis corpus esset secundum formam
semper hanc enim obtulit in hac oblatione est quod secundum hanc
mediator est in hac sacerdos in hac sacrificium. Cum itaque nos
hortatur ecclesie apostolus. Ut exhibeamus corpora nostra hostia viva sanctam deo
placentem rationabile obsequium nostrum et non conformemur hinc seculari sed re
formemur in novitate mentis vestre ad probandum quod sit voluntas dei quod bonum
et beneplacitum et perfectum quod totum sacrificium nostrum ipsi sumus. Dico enim inquit
per gratiam dei que data est michi omnibus qui sunt in nobis non plus scire quam
os scire sed scire ad tranquillitatem. Dicitur unicuique deus propter titulum est mensura si
dei. Et sic in uno corpore multa membra habemus omnia autem membra non eos
dem actus habent. Ita multa unum corpus sumus in christo. Singuli autem alii alii
membra habentes dona diversa secundum gratiam que data est nobis. Hoc est sacrificium
variorum multa unum corpus in christo quod est sancto altaris fidelibus voto
frequenter ecclesia ubi ei demonstratur quod mea oblatione quod offert ipsi offertur.

Merito illi celestibus sedibus constituti in
mortales et beati qui creatoris sunt
principales cogitant. cum eternitate firmi
cum veritate certi. cum munere sancti sunt. qui nos
mortales et miseros ut in mortales beati sumus in se
recordit. diligere voluit non sibi sacrificare sed etiam
in eis et ipsi nobiscum sacrificium se esse non erunt. Cum igitur
enim sumus una civitas dei cum deus in psalmo Glo
riosa dei sunt de te civitas dei Cum per in nobis per

Et si enim ab hoc fit
ut offeratur huius
sancti dei.

Quia multa anima unum
corpus in christo. In
munus qui et eode
pane et calice
in sancta ecclesia
principales
in quod sunt
in sacrificium

agnatur per mille opitulas De illa quippe supna civitate ubi dei
voluntas intelligibilis atq; incommutabilis lex e de illa supna quodammodo
curia geritur Namq; ibi curans de nobis ad nos ministrata per angelos
scilicet illa scriptura descendit Vbi legitur sacrificium dno eradicabitur
dno soli hunc scripturam hunc legi preceptis talibus tanta sunt attestata mi
racula ut satis appareat cum nos sacrificare velint in mortales ac beati
qui h nobis nolunt esse qd sibi De miraculis q; deus ad corroboran
dam firmam proz etiam per angelos misit pmissis suis adhibere dicitur

Damnis vetera si commemorare longius quam natus e. vni
satis e revolvit videbor q; miracula facta sunt attestancia
pmissis dei quibus an a noz milia p dicit abrahę q; in semine a
omne gēte bndictōm fuerat hiturē Qmz em nō mueretur eidem
abrahę filii pepisse cōngem sterilem eo tpe senectutis quo puzē n
fecunda iā posset atq; i emidē abrahę sacrificio flāmā De glōsa ante
celitus factā mē dūmly victias curavisse Eidemq; ab
zabę p dān ab angelis celeste incendm sodomoz quoz pmissis abrahę
anglos hoibus siles hospicio suscepit et p eoz de prole et semine ems
ventura dei pmissa tenuerat Ipōq; i minete um i cen deo de anglis
dio mirande sodomis p eozdem angelos liberatōz loth sodomia loth
filij frs ems Cuius vxo i via retro respiciens atq; uore sua
misale repente cōfusa Magna amonuit sacmēto ne et alij
mīne in via libacōis sue preteita desiderare debē Illa vō que et i
qūta sūt que iam pmorsen ppo dei demgo sūntutis ernedo megi
pto mirabilē gesta sūt Vbi magi pharaonis hoc ē regis egypti
qm pphū illū dñacōe depmēbat ad hoc facē qdā mīra pmissi sūt
ut mirabilis vincerē Illi em faciebant veneficijs De moise x pla
et incantationibz magias quibz sūt mali ge angli gū egypti magis
hoc ē demones dediti Moyses aut tanto potētiā pharaonis mari
quā iustus nomē dei qui fecit celū et terram smen rubro de tran
bus angelis eoz facile supant De magis mīra plaga ita hebreoz
deficientibz magis dece plage p moysen magnā i pūta egi
mīsteloz dispōne completā sūt Qmbz ad dei pphz pūte tub
dimittendū pharaonis et egyptioz dñza corda cesse pūte
rūt mor q; pemitunt et cū abscedentes hebreos cōsequi conaretur me
illis dūmli maris pscāi transētibz Vnde hūc atq; hūc isele rede
mte coopti et oppressi sūt Quid de illis miraculis dicā que cū m
deserto idem pphz ductaretur stipēda dūmīate crebruerūt aquas
q; bibi nō poterāt nullo mēas sicut deus pcepit ligno amantū die
caruisse sicientē q; sacrasse Manna esurientibz venisse de celo et
cū eet colligentibz constituta mēsurā quāq; duplū quibz colle
gerat ex ortis vīmbo putruisse an die vō sabbti duplū collectū
q; sabbto colligē nō licebat nulla putredine mo De mīclis i des
latū desiderantibz carne vesca que tāto ppho ūlla to deliquo quod
sufficē posse videbat volatilibz castra cōpleta et ai aquas dulcora
piditatis ardore fastidio sacraty extinctū Obmor ut de mīna qd
hostes tūlitūq; phibentes atq; phantes orante mor sabbto colligē
se māmbo ems mfigura crucis extēty nullo hebre nō licebat de
loz cadente pstratos sediciosos in ppho dei ac sese uolantibz p
ab ordmata dūmīate societate dūmīentē ad exem canubz
plū visibile inuisibily pene vīnos ēra delūscētes sub daty
mīsoy vga paissa petrā tante mīltitudin habūdācia fluentia fūdi
sse Serpentū morsus mortiferoz penā mīstissimā ptoz in ligno ex
altato atq; pspēcto eneo f pēnte sanatos ut et ppho sub nemretur
afflicto et mors morte destructa velut crucifixe mortis silitudine
signaretur Qnē sane serpentē p frī mēoriam refnati cū postea

misericordie

plus
deo fūm
erga d
H
pictat
arte c
noie g
cant q
redit
appella
autē l
putat
et sub
q; pūy
dispnt
gat u
sūis a
actōne
landat
m tell
cū sili
capm
secra
fci a
mēni
tur m
fuaat
vā sūt
ne fier
Demq;
posse d
pūga
ad m
angel
geloz
tamt
ēē pbi
tatez
tē hie
q; the
put t
nom
hac r
mēalē
tōs sili
dua ad
tulata
solnt
cōfiae
hne se
quas
doy t
m illi

plus erinus tamq̃ ydolu colē cepiss̃. Ezechias rex religiosa p̃tate
 deo fuitens cū magna pietatis lande contrivit. De illius artibus
 erga demoni cultu in quibz porphyrus platoni q̃dā p̃bando q̃dā
Hec et alia pulchra hincemōi q̃ oīa cōmēorare q̃ in p̃bando ṽlatur
 nimis longū ē fiebant ad cōmēdandū ṽm̃ deū ṽl cultu
 tū et mltōz falsōz q̃z phibendū fiebant aut simplia fide atz
 pietatis fiducia nō mēat acōibz atz carmibz ne phante curiositatē
 arte compositis quā ul' magicā ul' detestabiliore
 uoīe goethian vel honorabiliore theurgiam vo
 cūnt qui q̃ conant ista discere et illicitis artibz
 deditoy alioy dāpnabiles quos et maleficos vulgus
 appellat hos em̃ ad goethian p̃p̃ne dicūt alios
 autē laudabiles volūt videri quibz theurgiam de
 putat cū sint atqz ritibz fallacibz demoni obstru
 ti sub nomibz angeloz. Nam et porphyrus quādā
 q̃ purgatione aīe per theurgiam cunctant tū et pudibūda quodāmo
 disputacōe p̃mittit reusioz uēo adden hanc artē prestare anqz ne
 gat ut videas eñ m̃t viciū saclege curiositatē et phne p̃fessionē
 sūm̃s alternatibz fluctuare. Nūc em̃ hanc artē quā fallacē et ī ipa
 acōne p̃iculosa et legibz phibita cōmēdā monet. Nūc autē em̃
 laudatoribz cedens utilem dicit eē mūdandē p̃ti aīe nō quidē
 intellectuali quā rez intelligibilis papitur veritas nullas habē
 cū similitudines corpōz s̃z sp̃itālī quā corpālī rez
 capuntur ymagines. Tunc em̃ dicit p̃quasda con
 secrationes theurgias quas teletas vocant vdonē
 fieri atz aptā suscepōz sp̃itū et angeloz et ad
 mēdendoy deoy. Ex quibz tū theurgias theletis fate
 tur intellectuali aīe nichil purgacōis accēdē q̃ ea
 faciat ydonē admēdendū deū sūm̃ et p̃spiciēdā ea que
 vā sūt ex quo intelligi p̃t quālibz deoy ul' qualē visio
 nē fieri dicit theurgias cōsecratioibz in qua nō ea vident q̃ vā sūt
 demqz aīam rōnalem sūm̃ q̃ magis amat dicē itellectuale ī sua
 posse dicit enadē. Et si q̃ em̃ sp̃itale ē nulla theurgica fuit arte
 purgatū. porro autē ad theurgo sp̃itālē purgan hacten' ne hoc
 ad īmortalitatē et īmortalitēqz pueniat quāqz ita dūcnat ad demonibz
 angeloy aīa loca eē demoni etherea ul' empirea dūcens an
 geloy et amoneat utendū aliam demonis amicia quo subue
 tūnt ul' paululū aīa possit elenari quibz post mortē aliā vō mā
 eē phibeat ad angeloz sup̃na consortia cōmēdā tū demoni socie
 tatez exp̃ssa quodāmo cōfessione testatur ubi dicit aīa post mor
 tē luendo penas cultū demoni aquibz cūueibat horrescē. Ip̃am
 qz theurgiam quā velut cōciliatēem angeloz deoyqz cōmēdit a
 put tales agē p̃tate negare nō potuit quē ul' ip̃e m̃ mēdant purga
 tiōm aīe vel artibz seruāt in iudoz. Quēlam de
 hac re caldei ṽl s̃c̃i exp̃lo mēus cōquiritur inquit vir
 in caldea bonis purgandē aīe mag' ī molimie frust
 tos sibi eē successus. Cū vir ad eadem potens actus ī m̃
 dia ad mēatay sacry p̃abz potencias alligasset ne pos
 tulata concederēt. Ergo otligant ille inquit et iste nō
 soluit quo iudicio dicit apparē theurgiam eē tam boni
 cōficiendi quā mali et aput deoy et aput hoīes discip
 line sc̃iay deoyqz ad illay p̃turbacōes passionēqz deducā
 quias cōiter demonibz et homibz appulemz attribuit
 deoy tū ab eis etheree sedis altitudine sepans et platoni asserēs
 in illa discrezione sūam De theurgia q̃ falsa purgacōm aīe demoni
 i uocandē p̃mittit

denūciat mēdēto
 de aqua que depet
 fluxit despendibz
 venedis spente
 eneo quē rex
 ezechias ot
 ut et de
 alis

De porphyrus
 et de testabili
 magian goethe
 van theologia
 et theurgiam
 de demonibz
 et ange
 lis

susceptioni

subiectis
 subiectis

ptates

Quid quidā
 vir chaldeus
 sensat de the
 urgiā et pur
 gacōibz aīaz
 de dyo apulei
 o sūm̃ plom̃
 porphyrus et
 de demoni
 bus

Quic alius platonius que doctore ferunt porphirius per
nescio qua theurgica disciplina et ipse deos obstrictos pul
sionibus et perturbationibus dicit. Quia sacris precibus admirari
creari potuerunt ne prestant aie purgationem et ita preter ab eo qui
imperabat malum ut ab alio qui poscebat bonum per eandem arte theurgi
cam solum illo timore non possent et addendum beneficium liberari. Quia
non videat hec omnia fallacia demonum esse commenta in eorum inferentibus
sermone et gratia veri liberatoris alienis. Nam si hec apud deos age
rent bonos plus ibi utique valet beneficium purgator aie qua mali
uolue impeditor. Aut si deus iustus homo pro quo agebat purgationem
videbat indignus. Non utique ab mundo territi nec sic ipse dicit per
metum valentioris minus impediti sed iudicio libere hoc negare de
buerunt. Alium est autem quod benignus ille chaldeus qui theurgias
sacris animas purgare cupiebat non inuenit aliquem superiore deum qui
plus sciret atque ad beneficiendum cogere et terrores deos vel ab eis terrentem
compesceret ut liberi beneficium. Si tu theurgus bono sacra non desine
runt quibus ipse deos quos innotabat aie purgatores per nos ab illa
timoris peste purget. Quid enim amiserit est cur de
potentior adhiberi possit a quo terrentur nec possit a quo
purgentur. An inuenit deus qui ex audiat mundum
et timore deus terreat et beneficiant nec inuenit
deus qui ex audiat benivolus et timore deus amittat
ut beneficium. O theurgia preciosa o aie predicanda pur
gatio ubi plus impat in munda in mendacia quam impetrat
pura beneficentia. Immo vero malignorum spirituum caneda
et de testanda fallacia et salutaris audienda doctrina.
Quia enim qui has sordidas purgationes sacilegis ritibus operantur quasdam
mirabiles pulchras sic iste comendat vel angelorum ymagines vel deorum
tamquam purgato spiritui videntur si tu vel tale aliquid vident. Illud est quod
apud dicit. Quia sathanas transfiguratur se velut angelum lucis
tunc enim sunt illa fantasmatum qui miseris animas multorum falsorum quod
deorum fallaciis sacris cupiens irretire et anero veri dei cultu quo
solo mundantur et sanantur antequam sic de protheo deum est formam sentit
in omne hostilitate insequens fallacia subueniens utrobique nocens. De
epla porphirii ad anebontem egyptium qua petit de diuinitate domini

Melius sapient porphirius cum ad anebontem se dedit. xi.
scripsit egyptium in consuleat et que
renti et prodit artes sacilegas et eunt et ibi quidem
omnes demones reprobos quos dicit obimpudentias
trahere humum vapore et ideo non inethere sed in aere esse
sublimia atque in ipso lumine globis. Veritatem non quidem
omnes fallacias et malicias et meptias quibus multo mo
uetur omnibus demonibus dante quosdam namque benignos
demones modo appellat aliorum. Cum omnes generaliter impu
dentes esse fateatur. Alius autem quod non solum deum allician
tur victimis sed et compellantur atque cogantur facere quod
homines volunt et si corpe et in corporalitate deum ademonibus distinguunt
quod deos esse existimandum sit solem et lunam et inuisibilia cetera ita
que corpa esse non dubitat et si deum sunt quod alii beneficia alii malefi
cia esse dicunt et in corporalibus quod cum sunt corpe conuigant. Quia
et veluti dubitante utrum in diuinitatibus et quendam mra facientibus
aie sunt passionibus. An aliqui spiritus extrinsecus veniant per quos hec
valeant et per quos venire extrinsecus conuenit eo quod lapidibus et herbis
adhibitis et alligent quosdam et apertis clausa hostia vel aliquid ex
mori mirabili operentur. Unde dicit aliorum operari esse quoddam genus an

" purgationem

" mundum

Confutatio bti
aug. cui the
urgica et aie
purgationem ubi
plus impat
in munda in
mendacia
quam impetrat
pura benefi
centia

De sathana qui
se transfiguratur in
angelum lucis fa
talitatibus pro
theo porphiro
anebonte egypt
cio et de de
ta corde
mo

crand
mones
na ee
vo ista
no m
gand
lignoz
vigila
mat
os alle
ncta
qua q
detesta
tem in
q dmo
tere
fom n
horbo
quatur
ad m
antist
hanti
cadam
quid si
quicq
tutay
natur
puei
at ec
ritu
de osir
perita
se ead
face n
na hor
bus et
effru
ad faci
amira
lm re
genu
fallaci
sed pl
ctis q
obsem
ptates
demon
sibi lu
et m
guant
fimen
hora d
deditu
offend
discr

exaudire sit apud nā fallax omni forme multumodū similis deos et de
 mones et aīas de factorz et hoc eē qd' efficiat hec oīa q' vident' bo
 na eē ul' pna Ceterz etā ea q' v' bona sūt nichil opitulari vno
 vō ista nec nosse sed et male conualia et mīsimulare atz impedire
 nō mīq' vītutis seduloz sectatores et plenū eē temeritatis et fastus
 gaudē mīdōibz/adulaciōibz capi ceta q' de hoc gen'e fallaciū ma
 lignoz spīitū qm extrinsecus i aīam veniūt hūānos sensus sopitos
 vigilantes ve deludūt nō tamq' sibi pīuasa cōfōr De fallaciis ma
 mat s; tā tenuit' suspicatur aut dubitat ut hec ali lignoz spīitū
 os asserat opmari difficile quippe fuit tanto phō ai quali' hoīes de
 nctā dyabolicā societate uel nosse ul' fident' arguē lūdūt de porph
 quā qualibz amīcula rana n' cūctat eē et liberime vno de fallis
 detestatur nisi forte iste et ipm ad quē scribit anebon dū
 tem tamq' talū sacroz p'clarissimū antistite et alios talū opoz tū
 q' dīnoz et ad deos colendos pīnetu amīnatores v' cūdatūr offen
 dere Sequit' tū et ea velut mīq'endo cōmēorat que sobrie cōfīdēta
 tū nō pūt i malignis et fallacijs pīutibz Cūcit em' cur tamq' me
 horibz mīocatis q' pīonibz mīpēctur ne i mīstī p'cepta hoīs cre
 quātūr Cur attretatū re venena nō exaudiant mīpēctūte (cū ipi
 ad mīctos quosq' cōcubitus quosq' dūcē nō mōretur cū aīantibz hoīs
 antistites oportē dēnuāent abstīnē ne vaporibz pīofecto corpore pol
 hūantur ipi vō alijs vaporibz illicentur et mīdōibz hostiaz Cūq' a
 cadam' contactu phibeatur mīpēctor plerūq' illi cadamibz celebrēt
 quid sit quod nō demon ul' alīcū aīe defuncti s; ipi soli et lūne aut
 quāq' celestū hō vīcio aīubet obnormis mīendit mīnas eosq'
 tūctas fūlse ut eis extorqueat vītutē Nam et cū se collidē cōmū
 natur et ceta sīlia homī mīpossibilia Vt illi dū tamq' mīpīetissimū
 pūci flīs et mīdūlis cōmūcōibz tūcti q' mīperatur efficiant dī
 at et sīpisse cēmonē quēdā talū sacroz uel pīone saclegioz p'
 ritū ea que apud egyptios sūt celebrata rumoribz ul' delūde uel
 de osiride mīto emīs mīaraz vū hīe cogendi deos ut faciunt mī
 perata qū ille qm cāmībuz cogit ea pīode ul' aīectē cōnānt' ubi cōmūat
 se eā osiridis mēbra dīspīatūz tūbūt dīctis De cēmonē sacde
 facē mīssa neglexerūt Ite ut hūmī vana et mīsa groz pīto yfide
 na hoīem dūz mīnari nec quībūlibz s; ipi celestī osiride et amīa
 buz et sīdēra luce fulgentibuz ad faciendā n' sīme aīone porphūy
 effū s; mīolentē ptate cogentē atq' hūe tūozūbz q' hoīs dūz mī
 ad faciendā q' volūt pīducentē mīto porphūm t nautur et de
 amīratūr Jam vō sub ipē mīratur et causas rez tā mōmī figur
 lūm requīrentis dat mītellegi illos hec agē spūes quoz tū
 gemīs supīus sub alioz opīone dēscīpūt nō ut ipē posūt nā s; vīao
 fallaces qm simulant deos et aīas defūctorz Demones aut ipi simlāt non ut aut ipē
 sed plane sūt et q' ei vider' herbis et lūpidibz et aīantibz et sōmīs
 ctīs quībūdā ac vocibz et figuraciōibz atq' figurēt' quībūdā et
 obsematis mīcelis cōfūsiōne mōmībz sīdēra fabricari mītra abhōmībz
 ptates ydoneas varijs effectibz exequēdis Totū hoc ad eosdē ipos
 demones pīnet ludīficatores aīaz sibi met subditaz et volūntatū
 sibi ludibria de bonū erroribz exhibentes Aut g' reuera dubitans
 et mīq'ens ista porphūy ea tū cōmēorat quibz cōīcant et redar
 guantur nec ad eas ptates que nobis adbtam vītām capescēdaz
 fūnent s; ad dēceptores demones pīnē mōstrent' Aut ut me
 lora de phō suspīcēm' eo mō volūt hoīs egyptiū talū erroribz
 deditū et alīqua magna se scīe opīnatē nō supībia q' aīctē doctoīs
 offendē nec aperte adūsanis altitacōe turbare s; quāsi querētis et i
 dīscē cupīentīs hūmīlitate ad ea cogitanda cōnectē et quāz sūt con

tempnada: ul' eē demitanda monstrare. Demqz ppe ad eplē finē petit se ab
eo doceri que sit ad bñitudinē viā egyptia sapientia. De eplā quā por
Ceterz illos quibz quācio cū dñs ad hoc eet ut obui phurms sc̄p̄it au
nemendū fugitiuū ul' p̄dm̄ compandū a' p̄ impciap tute egyptio
ul' m̄caturaz ul' quid hmoi m̄etē dñas inq̄metarent p dñta cē deom
frustra videt dicit coluisse sapiām illa eē ipā m̄mū figmentis fal
na cū quibz cōsazent: et si decetis rebz vā p̄dic sū m̄mū
zent tū quia de bñitudinē m̄ch̄ cantū nec satis p̄doneū m̄bz
monerent nec deos illos nec benignos demones sed a' illū qm̄ dī
fallar ut hñam̄ oīō cōmētū vēr qz tanta et talia gerūt hñs az
tibo ut vñm̄sū modū hñanc facultatis excedant quid restat n̄ ut ea
q̄ m̄asice tamq̄ dñm̄tuz p̄dici ul' fieri vident nec tū ad m̄m̄s de cultū
referantur an̄ simp̄at quoz m̄herē fauentibz quoz platonicz et p
m̄lta testantibz solū bñficiū bonū ē malignoz demonū ludibria et se
ductoria n̄p̄edimenta q̄ vera pietate cauenda sūt p̄dēt itelligūtur

Possunt aut q̄m̄qz miracula sine Demiraculis q̄ p̄fcoz angloz
p̄ angelos sine quocūqz ministerij deus verus opat
nō ita duntaxat sūt ut dei vñm̄sū in quo solo bñta vñta est. rñ
cultū religionēqz cōmendent et iam vñ ab eis ul' p̄ eos q̄ nos sc̄dm̄
vitate pietateqz diligūt fieri ipō deo i illos opante credendū ē ne
qz em̄ audiendi sūt qm̄ deū m̄visibilem visibilia m̄ coū illos qm̄ dicūt
racula opm̄ negant cū ipē eadē sc̄dm̄ ipos fecit nū m̄visibilem deū
dū quē eē visibilem negare nō pūt Quid igitur visibilia nō facē
m̄abile sit in hoc m̄udo p̄fecto m̄m̄s ē q̄ totū hñc m̄m̄ m̄acula cūpē
dñs a celū et t̄ram et oīa que m̄eis sūt eē dñs fecit sc̄dm̄ ipos
Sicut aut ipē qm̄ fecit ita modū quo fecit ocul fecit m̄m̄
tus ē et m̄cōphensibilis homi Quāmo itaqz m̄a dū visi
cula visibilū nāz videndi aliduitate vñuerit tū bile
cū easapient m̄tuenur m̄m̄sitatissimz r̄rissimzqz maiora sūt Nāz
et om̄ m̄aculo qd̄ sit p̄hoiez m̄ams m̄aculū ē hō Quā p̄ deus q
fecit visibilia celū et t̄rā nō de dignatur facē visibilia m̄acula m̄
celo ul' t̄rā quibz d̄sēvisibile colendū excitat aīam ad hñc visibilibz
deditam Vbi vñ et qm̄ qm̄ faciat i cōm̄tabile consiliū penes ipm̄
ē m̄m̄s dispōne iam t̄pa facta sūt quēcūqz futura sūt Nam t̄paha
monens t̄palit nō mouet nec alit nōm̄t faciēda q̄ facta nec aliter
m̄nocātes ex audit q̄ m̄nocatuzos videt Nam et cū exauduit angli
emo ipē m̄ eis ex audit tamq̄ m̄ vero nec m̄am̄facto tēplo suo sicut
m̄homibz sc̄as sūis enūqz t̄palit sūt m̄ssa etia eī lege et cōspecta

Nec mouē dñs qz cū sit m̄m̄ Demiraculi deo qm̄ se visibile p̄sti
sibilis semp visibilis p̄a tent nō sc̄dm̄ q̄ ē s̄ s̄ q̄ poterit tēre
bus apparuisse m̄cōratuz Sicut em̄ som̄s quo an cūentes rñ
ditur sm̄a m̄silencio m̄telligēcie cōstitūte nō ē h̄ q̄ ipā ita et sp̄s
qua visus ē deus i nā m̄visibili cōstitūtus nō eū qd̄ ipē Veritame
ipē m̄cāte sp̄e corpali videbatur si illa sm̄a ipā m̄ De de veri m̄acul
sono vocis auditur nec illi ignorabat m̄visibiles lis et homie qui
deū m̄spē corpali q̄ ipē nō erat se vidē Nam et loq m̄ams m̄aculū
batur cū loquēte moyse et ei tū dicebat Si m̄ueni et q̄ deus mouet
gram ante te oñde m̄chi temetipm̄ sc̄ient ut vide t̄paha nō mouet
ante Cū igr̄ oportet dei legem m̄ electis angeloz nec alit nōm̄
tribuit dari nō vñ homi p̄m̄as ve sapiētibz s̄ vñm̄s faciēda q̄
genti et p̄plo m̄genti corā eodē p̄plo magna facta sūt i facta
monte ubi lex p̄vñm̄ dabatur cōspiciente m̄ltitudine
metuēda ac tremēda que fiebant nō em̄ p̄lus isrl̄ moyse credidit q̄
admodū suo liguzgo lacedemoni q̄ moue seu app̄ellm̄e leges quas
cōdidit accepisset Cū em̄ lex dabatur p̄plo qua colū vñm̄s iudetur deus

in cōspectu ipm̃s p̃p̃rie q̃ntū sufficē dñm̃a p̃videncia indicabat mi-
rabilibz eoz signis et motibz apparebat ad eandē legem dandā creatori
seruire / creaturaz. *De vno deo colendo* nō solū p̃t̃ eterna s; p̃ t̃palia

Sicut autē beneficia quā uniuersa in ipm̃s p̃videncie p̃tate
hōis vñ ita hūm̃a generis qd̃ ad dei p̃o cōsistunt rñq;
p̃ulū p̃tinet recta erudicio p̃ quosdā arti-
culos t̃p̃m tamq̃ etatū p̃ficiat accessibz. Vt atq̃a
libz ad et̃na cupiendā am̃sibilibz ad ṽsibilia t̃
surgēt ita sanē ut et illo t̃p̃e quo ṽsibilia p̃
mittēbantur dñm̃is p̃ma vñ nū colendū cōi-
mendat̃ur deus. Nē mens hūm̃a uel p̃ ip̃is
t̃iens vite t̃sitione bñf̃m̃is t̃m̃q̃ n̄ vō aīe creatori
ac dñō subdēt̃ur. Om̃a quippe que p̃stare bonibz
ul̃ angli ul̃ hōiez p̃t̃ in vñ eē dīpotētis p̃tate
quisq̃m̃ diffidet n̄sant̃ de p̃videncia dē p̃locm̃
platonica disputat. eaq̃. asūmo deo quō ē intelli-
bilis atq̃ ineffabilis pulchitudo usq̃ ad hēc t̃ena et vñ p̃t̃m̃c̃ flosci-
loz atq̃ folioz pulchitudo comprobāt que oīa quā abiectā et velo-
cissime perēcia de centissimoz formaz nūm̃coz hō nō posse cōi-
firmat nisi inde formēt̃ur ubi forma intelligibilis et i cōmutabilis
s̃il̃ bēns oīa p̃secat. hoc dñs illic. ibi cōdit ubi ait. Considerate
libz agri nō laborat neq̃ nēt. Dico autē nobis q̃ nec alōn itati
glā sua sic amictus ē sic vñ ex h̃is. Qz si sem̃ agri qd̃ hodie est
et aras m̃chūabim̃i mittit̃ deus sic vestit quito magis vos modice
fida. Optime igit̃ aīa hūm̃a adhuc t̃iens dēsidēns infirma ea
ip̃a q̃ t̃pali ex optat bona infirma atq̃ t̃ena vite hūc t̃sitione ne-
cessaria et p̃illius vite sempiternis beneficiis cōceptuanda nō t̃n̄ n̄
ab vno deo expectat cōsuetat. Vt ab illm̃s cultu eadē i istoz dēsidēio
nō recedit ad quē cōceptu eoz etabēz p̃ueniat aūsiōne. *De multo*

itaq̃ dñm̃e p̃videncie plū scōz angloz q̃ p̃videncie dē serui-
t̃is ap̃loz legit̃ lex medietis angloz de cūeretur de vñ
vei dē cultu in quibz et p̃sona ip̃m̃s dē nō quidē p̃ dēst̃b̃z
sua s̃bam que semp cōm̃p̃tibilis od̃is ṽsibilibz p̃manet. S; et̃is
indiciis p̃ subiectaz creatori creaturā ṽsibilibz apparet et sillabati
p̃ t̃ransitorias t̃p̃oꝝ m̃ozulaz hūm̃e lingue vocibz loq̃retur qm̃
i sua natura nō corpali s; sp̃italit̃ nō sensibilibz sed intelligibili-
nō t̃pali sed ut ita dicā et̃nalit̃ n̄ incipit loq̃m̃ nec desinit quod
aput̃ illū sincerius auduit nō corpis aūre sed mēt̃is m̃str̃is ei
et m̃ct̃is qm̃ eius vitate i cōmutabili p̃f̃m̃it̃ur i mortali b̃f̃i
Et qd̃ faciendū mōis i effabilibz auduit et usq̃ in ista ṽsibilia
ac sensibilia p̃ducendū incūctant atq̃ indifficilt̃ efficiūt. Nec hēc
aut̃ lex dist̃bucōe t̃p̃m̃ data ē que p̃us h̃et ut dān ē p̃missa ter-
rena quibz t̃nsignificaret̃ur et̃na que ṽsibilibz sacramētis cele-
brarent m̃lti intelligēt̃ p̃m̃c̃. Vñ t̃n̄ dē cultus aptissima illc
et vocū et rez om̃i cōtestacōe p̃apit̃. Non vñ dēst̃ba sed eius
qm̃ fecit celū et t̃ram et om̃ez aīaz et om̃ez sp̃m̃ qm̃ nō ē qd̃ ip̃e i
ille em̃ fecit s; facta sūt atq̃ ut sūt et b̃sib̃eant ei idigēt aq̃ f̃m̃ sūt
An de p̃m̃erenda b̃t̃a vita h̃is angelis sit credendū qm̃ t̃e col̃ ei
ignit̃ honōē dñm̃o an vō ill̃ q̃ nō sē s; vñ dē sca p̃ap̃m̃t religioē s̃m̃c̃. xvi.

Omnibus igit̃ anglis de b̃t̃a et s̃p̃ina vita credendū ē cōi-
sem̃is ut̃n̄ eis qui se religionis ritibz col̃ volūt
sibi sacra et sacrificia flagitates am̃ortalibz exhibeñ am̃ eis
qm̃ om̃ez cultū vñ deo creatori om̃i debet̃ dicit̃ ei q̃ reddendū
vā pietate p̃ap̃m̃t. Cui et ip̃i cōtēplacōe b̃t̃i sūt et nō fut̃ur̃ ē

pmittit illa namq; nullo dei tante pulchritudinis visio ē et tanto amorē
dignissima ut sine hac quibuslibet alijs bonis p̄ditū atq; hūmānter;
nō dubitet plotin⁹ infelicissimū dicē Cū go ad hūc vniū quidē
angli qdaz vō ad seipsos latia colendosq; signis mirabilib; excitet
nō ita ut illi coli istos phibeat Isti aut illi p
hibe nō audeant qbus pota sit arcedū rēdeant
platonici rēdeant qnq; plonici phi rēdeant the
migi nō pota p surgi hoc cū sit ille omis artes
vocabulo digniores postremo rēdeant hoies si ul
lus natē sue sensus q rōnales creati sūt ex aliqua
pte vniūt in eis rēdeant m̄p̄eis ne sacrificandū
sit dyē ul angelis qui sibi sacrificari iubent An illi
vni cū iubent hū qui sibi et istis phibent Si nō
isti nec illi ulla m̄acula facerēt qz tū p̄p̄ent ali quidē ut sibi
sacrificaretur Alij vō ut id vetarent s; vni tū iuberet deo qz
debet pietas ip̄i discernē quid horz defastu supbie quid de vā re
ligione descendet plus ec dīca si tū hū mirabilib; fās hūmanas
anās p̄monerent qui sacrificia sibi expetūt Illi aut qm̄ phibent
et vni tū deo sacrificari iubent nequaq; ista visibilia m̄acula face
dignaretur p̄fecto nō sensu corpis s; rōe mētis p̄ponenda eet eoz
auctas Cū vō deus id egēt ad cōmendādā elo
quia veltatis sue ut p̄ istos i mortales m̄cios
nō sūt fastidi s; maiestātē illius p̄dicātes facer
maiora tiora clarioza m̄acula ne m̄firmit p̄p̄
illi qui sacrificia sibi expetūt falsam religionem
facili p̄suaderent eo q sensib; eoz quedā stupē
di monstraret quē tandē ita desipē libeat ut nō
vā eligat q̄ sectetur ubi et ampliora i nemt que
muretur Illa quippe m̄acula deoz gentiliū q cōme
dat hystoriā nō ea dico q m̄tializ tempoz occultis
ip̄ius m̄di causis verūtāmē sub dīmā p̄videncia
cōstitutis et ordinatis m̄struosa cōtingūt quales
i n̄sitati sūt partus anāliū et celo r̄aq; rex insolita facies sine
tū t̄rens sine et nocens que p̄curat atq; m̄tigat demonis r̄i
tib; falla cūia eoz astucia phibent qz ea dico q vi aut ptate
eoz fieri saty emident appet ut ē q effigies deoz penā cū quoz de
troua eneas fugiens ad uerit de loco i locū m̄grisse referūtur
q cotem tarqin⁹ nonacula secūt q epydamus s̄pens esola
pio namq; ant rōmā cōmes ad hēst qz nāim qua simpladriū
matris frigie vehebat tantis homi bonis qz conatib; i mobilem
reddita vna muliercula zona alligatā ad sine pu
diaae testiom mōit et traxit qd vgo vestalis de
cū corupcoe q vtebatur aqua impleto cybro
de t̄beri neq; p̄fluente abstulit cōtrouersiam t̄et
go atq; hūmōi nequaq; illis q impleo dei frā legim⁹ v
tute ac magnitudine confēda sūt Qūto m̄n⁹ ea
q illoz quoz p̄plo r̄tales deoz coluerūt legib; m̄di
cata sūt phibendi atq; plectanda magica s; et the
urgica quoz plerq; specieten⁹ mortaliū sensus
ymaginaria et ludificacōe de apuit Qnale ē hūia
deponē donec sup̄oitaz ut ait Lucan⁹ p̄p̄or dispu
met i herbas Quedā nō et si nō nullis p̄ioz fās
videant ope coequa sūm ip̄e quo discimtur in cōpabili h m̄r
ondit excellē Illis cū m̄lū tātōm m̄ sacrificis colendi qūto ma
gis h expetūt dyē vō vni cōmedat deus qui se i illis talib; in
nullis

vniūt

in vallis

plotin⁹ dicit qd
cūret visione m̄
et amorē q ille
felicitissim⁹ ē nec
curandū ē quid
dicit pla plato
m̄a vel cōm

gi potius

purgi

Qz auctas illoz
p̄fēda ē alijs q
ex rōne mētis di
cūt vō dō solē fac
ficiū fieri debere
de m̄struosis pa
bijs anāliū effigie
eoz pena tū
quoz de troua e
neas fugi

enē ad

uerit

Qz tarqin⁹ cōtē
nonacula secūt
q esolapio epy
damio ser p̄p̄e
ad hēst q mulier
cula m̄signifia
pudicitie simila
driū matris fri
gie sub traxit
et de v̄gine

de vesta

ly

dig
de m
nō
ond
an
plic
rece
cha
ang
deoz
alter
per
deoz
sed
gen
ut
resta

P que
qui
cū
volū
sept
gna
est
aon
bat
cū
pon
tion
loco
buc
sup
plo
ma
tis
cead
si po
arch
repa
nozi
tea
qz
test
Im
dray
dū
hebe
cū
hm
tal
dan
m̄f

digē et scripturaz suaz testificacōe et eorūde postea sacrificiū remocōe
 demonstrat. Si ergo angeli sibi expetūt sacrificiū pponendi sūt eis qui
 nō sibi sed deo creatori omni an seruiūt. Hinc em̄
 onduūt q̄ sincero amore diligant nos. Cū placē
 cū nō sibi sed eis nos subde nolūt an? et ipi cōte
 placōe bñ sūt et adēu nos pueniē a quo ipi non
 recesserūt. Si aut angeli qui nō vni sed plurimū sa
 cificia fieri volūt nō sibi sed eis dñs volūt quorūdam
 angelū sūt. Etia sic eis pponendi sūt illi qui vni dñi
 deoz angeli sūt cū cū sacrificiū sic iubent ut alicui
 alteri retent cū eoz ullius hinc necet an vni isti sacrificiū iubent
 Porro si quod magis indicat eoz supba fallacia nec boni n̄ bonoz
 deoz angeli sūt. Si demones mali qui nō vni solū ac suūm deū
 sed seipos sacrificijs coli nolūt qd̄ mar? quā vni dñi cōi eoz eli
 gendū ē p̄sidm̄ an seruiūt angeli boni qui nō sibi sed illi iubent
 ut sacrificio sūam? an? nos ipi sacrificiū eē debem? De archa
 testamenti miraculq; signoz q̄ ad cōmendanda legi ac pmissiōis

PROMITTIT *lex dei que in edictis ante; dñm facta sūt. xvij.*
 data angloz in qua vni dñs deoz religione sa
 croz missus ē coli. alij vō quilibet phibiti in archa eāt posita
 que archa testiomij nūcupata ē. quo noīe satis significat non deū
 qui p illa oīa colebatur cūcludi solē ul̄ cōtineī loq̄ cū rūsā
 em̄ et qdam hūmāne sensib; darent signa ex illis arche loco sed
 volūtatis em̄ hinc testio phibet q̄ et ipa lex eāt in tabulis con
 scripta lapideis et in archa ut dixi posita q̄ tpe pe
 gnacōis iheremo cū tabnaclo qd̄ fili appellatū
 est tabnaclo testiomij cū debita sacerdotū venera
 cione portabat signū q̄ eāt q̄ p die nubes appe
 bat que sicut ignis nocte fulgebat. Que nubes
 cū monētur castra movebantur et ubi staet castra
 ponebatur. Reddita sūt illi legi magni miraculi tes
 tiōma pter ista q̄ dixi et p̄ voces q̄ ex illis arche
 loco edebantur. Nam cū terram pmissiōis i trāni
 bus eadem archa transiret iordanē fluminis exptē
 supiore subsistens ex infiore de currens et ipi et
 p̄lo sicut p̄buit locū tūsendi. demde ciuitatis q̄ p
 ma hostily occurrūt moē gentiū deos plurimos colen
 ty sep̄ces eadem archa circūacta mura repente
 ceciderūt nulla manu oppugnati nullo. arrete p̄cis
 si post hec et cū iam mtra pmissiōis eēt et eadē
 archa p̄ eoz pirā fūisset ab hostib; capta. hñ qui
 cepant in tēplo eam dei sui que p̄ctis colebat h̄p̄ostē
 noīfice collocaret ab enter q̄ clauserūt aptoq; pos
 tea die simulachrū an supplicabant in uenerūt collapsū deformit
 q̄ cōfactū. Dem ipi prodigijs acti deformi? p̄nti archam dñi
 testiomij p̄lo vñ ceperant reddiderūt spā aut reddidit qualis fuit
 Imposuerat eam planstro eaq; mīecas aquib; vitulos iugetes
 traxerūt sub mīxerūt et eas quo vellent ne sūerūt. Etia hinc mū
 dñi explorare cupientes. At ille sine duce hoīe atq; rectore ad
 hebreos viā p̄nuatit gradientes. nec renocate mugitib; esurien
 cū filioz. A lagm̄ sacramētū sine cultorib; reportarūt. Hec atq;
 h̄mōi deo parua sūt s; magna tēndis salubater erudiēdisq; mor
 talib; Siq; em̄ plū p̄cipueq; platōm̄ cū rectore cetis sapuisse lan
 dantur. sic paulo ante cōmēoram q̄ dñm p̄mētia. Hec quoq; rez
 infima atq; tēna ad mīstrāe docuerūt mīolaz testio pulchritudinē q̄

Quod angeli boni
 non sibi sed deo soli
 sacrificium offerri
 volunt et homines
 boni et demoni
 bus seu
 angelis
 mali

De archa testio
 ni de lege mta
 lūly lapideis cō
 scripta tabnaclo
 colūmna ignis
 i nocte et de
 nube m
 die

Quod hebrei transi
 erūt cū archa p
 iordanē et sep̄ces
 circūendo iericho
 mura corruerūt
 de archa capta
 p̄ p̄ctū corā qua
 dagon cecidit q̄
 remiserūt ino
 no planis
 tro

no solu incorpibz aialm veru m herbis ecqz feno gignit. Quid
emendans hec attestantur dmitati q adhora pdiracois enis fuit
n ea religio comedatur cu ombus celestibz trestribz mferms sa
crificari vetat vni deo tm iubens qm solue diligens
et dilans btos facit eoz qz sacrificioz tpa mperata
pfiniens eaqz p meliore sacerdotem i meli9 mutada
p dicens no ista se appetere sz p h alia potiora sig
ficare testat no ut ipe hys honoribz sublimetur
sed ut nos ad eu colendu eiaz adherendu igni amo
ris ems accensi q nobis no illi bonu e exitemur
Con eos qui demaculiz quibz dei pphie eruditus est

2 plu plato
ma omiaz p
mduca pce
tey melleze
rue de mader
da et de mnu
buy et de
hystorye

HUDICI ^{negat euliy liby ee credendu rvm}
adacit septa quicqz h dicit si de hys rebo negat oio ullis hie
ee credendu pt etia dice ut deos ullos curare mortalia no em
ahit se colendos ee psuaserut n mirabili opoz effectibz quoz et
hystoria gen cu testis e quaz dnt qm eos teptantur mirabiles po
tius qua utiles onde potuerit Vnde hoc ope mro cu9 huc iam
decimu libru hem9 in manibz no eoz suscepim9 refellendos qm
nl ullaz ee vni dmi9 negant nl huana no curare contendunt
qz eoz qm mro deo coditoe sce et glouissime ciuitatis deos suos
pferunt nescientes cu ipm ee mdu hmy visibily et mutabilis in
uisibilem et in comutabile coditoe et vite bte no
de hys q condit sed desepo venissimu largitore Em9
em ppha vacissim9 ait Michi aut adherere deo bonu
e Desine naqz boni m phos qat ad qd adipiscendu
officia oia refenda sut Nec dixit iste Michi aut
dmi9 humdare bonu e aut insigniri purpura et se
eptro ul dyademate extelle a q no mli et phoz dice
no erubuerit Michi uoluptas corporis boni e a q
melius velut meliores dice mli sut Michi vtus animi mei boni
e sed m mquit ad herere deo bonu e Hoc em docuerat cu vni tmo
sacficanduz sti quoz angli ems madoz ec coteستاcoe mouerunt
Vnde et ipm sacrificiu ems frus fiat ano igni intelligibili corre
ptus ardebat et meus ineffabilem incorporeuz coplexu sco de
ficio febatu porro aut si mltor deoz cultores qualescuqz deos
suos ee arbitrentur ab eis fru ee macula nl auulu rez hystorie
nl libz magiaz siue qd honestu putat theurgis credut Quid
cause e cur illis lris uolunt crede ista facta ee quibz tanto maior
debetur fides quto sup omis e magnus cu vni soli sacficandu ee paput
ne ito sit visibilis sacrificiu quod vni vo inuisibili deo offerri docet va

ge cu
ahqmy ista fla ee mada nec fuisse facta sed me
De glosa ciuita
te dei et q ppha
dixit Michi au
tem ad herere d
bonu e au
soli sacri
ficand

Quam putant hec visibilia sacrificia dnt alijs co religioz
grue illi vo tamq inuisibili inuisibilia et maiora mai
ora meliorqz meliora quaha sut pure metis et bone voluta
tis officia profecto nesciut h ista signa ee illoz sic uba sonacia
signa sut rez Quo tra sicut orantes atz landantes ad eu diri
gim9 significantes voces an rez ipas m corde quas significam9
offerim9 Ita sacficantes no alti visibile sacrificiu offerendu ee noue
rim9 q illi an9 m cordibz nris inuisibile sacrificiu nos ipi ee debe9
Tuc nobis funet nobisqz cogaudent atz ad hoc ipm nos p sine i
vribz adiuuat angeli quqz vtutes superiores et ipa bonitate ac pi
etate potentiores en aut illis h adhibe uolucim9 no libent acci
pmit et cu ad hoies ita putatur ut ad eoz pucia senat apstie
vetant sut exempla m lris sac putauerunt quidam deferendu an
gelis honore nl adorando nl sacficando qui debet deo et eoz sut

amomcoe phibiti iussiqz hoc ei desse cu ius fas e nouerit In
tati sut angelos scos et sa homines dei nam paulus et barnabas
in lycraoma sco quoda miraculo sanitatis putati sut dn eisqz lycraom
victimae voverunt quos ale hml pietate remouetes eis inque cre
derent amicauerunt den nec ob aliud fallaces illi supbe sibi h ex
igit nro deo deri sunt Non em tenera ut ait porphyrus et
no nulli putant cadaveris mioribus s3 dnne ho **Et** paulus et ba
nabas in lycraoma
dn esse putabat
q ipi negabant
deporphio et qn
ihus xpi info
ma form vo
lunt celat
tiam pa
trij

Quia verus ille mediator dicitur effectus est et r
mquitu forma fm accipiens media
tor effectus est dei et homi ho xpc ihus cu informa dei sacri
cu cu pre sumat cu quo et vno deus est Tamen informa sezm sa
ficius maluit ee qua sume ne ul hac ocone quisq existimat cu
libet sacrificandu ee creature pl et sacerdos e ipe offerens et oblatio
cu rei sacm cotidianu ee voluit ecclie sacrificiu q cu ipis capi
tis sit seipm p ipm didicit offerre Vno ver sacrificij multiplicia vi
riaqz signa erant sacrificia psta scoz cu hoc vno p multa figuraret
tamq vbi multis res vna dicitur ut sine fastidio mltaz come
daretur hinc sumo vobz sacrificio cuncta sacrificia falsa cesserunt
De mo ptatis de monibz date ad glificandos scos qm ptulerant in
passione qm acrios sps no placando ipos sed iudeo pmanedo in
aut pmutisqz ipibz ee ptas p **certum** xxi.

Moderatis nulla demonibz ut homibz quos possident
exatatis imiticiaqz adusue dei civitate tyrannas exerce
ant sibiqz sacrificia no solu ab offentibz sumat et anolentibz expe
tant. verz ee minto psequendo violent extorqunt no solu p ma
osa no est sed ee ntily mmentur ecclie ut mrm
nuqz mpleatur quos civitate dei tanto clariores
et honoratiores times h3 qnto forans adusuy imp
ietatis pctm et usqz ad sanguem etant. hos mltro
elegancius si ecclia loquendi cosuetudo patere
tur nros heros vocarem? hoc em nome amomq
dr tractu qd grece mmo heru appellatur et io nes
cio que filius ems scdm grecoz fabulas heros fuit
mucipatus h videt veluti misticu significante fa
bula q aer unom deputetur ubi noluit cu demo
nibus heros hitare quo noie appellat alicm me
ati aias defuictoz es3 a conio mres m heros t
muciparentur si ut dixi usus ecclie sumomz admit
tet non quo eis eet cu demonibz in aere societay
es3 q eosdem demones i aereay vincer ptates et
m eis ipam quidq putatur significat unone q
no usqz quaqz i conuement apocry m ducit i mima
vntibo et celu petentibz vntu fortibz i mda es3 m m m et sicut ibi
m feliat creditqz vgilms ut cu apnt cu illa dicat vincor abene
a ipm eneā amoneat elemne q consilio religioso et dicat Innom
tunc vota libens dnāmqz potente supplicibz supā doie Ex qua
opione porphyrus q me no exsua sma s3 ex alioz **Quid** dicat v
dicat bonu deu ul genu no venire mhorz i malum galm de enca

Et ihus xpus
e sacerdos offerens
oblato sacrificij
cotidianu et
cessent oia
aha fac
ficia

Et m mres be
ros dei possent
non mmo he
ros si usus ec
clesiasticoz ser
monis admit
tet qm vni
tus aeray
ptates

Quid dicat v
galm de enca

fiunt ante placatus tamq[ue] fortiora sunt apud eos
minima mala q[uam] bona quoniam mala impediunt ad
maiora bonorum in eis placata deinde loci malisq[ue] no
lentibus bona p[ro]desse non p[oss]unt. Nocet aut[em] mala p[ro]ut
non sibi valentibus resistere bonis non est ista via vera
ut scilicet religionis via non sit inuoluntate hoc est aeris
ptates propter virtutibus inuidentes in inuicem viciant
non omnino si diu usitate possit heredes in supplicibus
domus s[ed] virtutibus dominis heredes superat. Commodus quippe scripto affri
canus est cognoscitur q[uod] virtute affrica viceit q[uod] si hostes domus pla
casset ut parcerent. Unde sit scias aduersus demones ptas unde cor

helenam inuoluntate
q[uod] porphyrus dicit
mala minima for
tiora esse quia
bona et quia
scripto affri
ca viceit

Quia tam conuiciaq[ue] pietati exortizando eiciunt non placando
omnesq[ue] reptaciones aduersitatis emendat. **Q**uia homines fide
orando non ipsam sed deum suum aduersus ipsam non em
aliquem viciat q[uod] subingat in societate patris in emendat
nomine viciat qui hominem assumpsit egitq[ue] sine patre
ut in ipso sacerdote ac sacrificio fiet remissio patris
et per mediatorem dei et hominum hominem christum ipsum per
facta purgatione patris reconciliamus deo non enim
in patre homines separant adeo. Quorum in hac vita
non sit nostra virtute s[ed] diuina misericordia purgatio per indulgentiam illius
non per nostram potentiam. Quia et ipsa quatuordecim virtus q[uod] dicitur nostra
illius est nobis bonitate concessa multum aut nobis in hac carne conueni
in usq[ue] ad emendationem sub vena viciem. Apparet ergo nobis per me
diatorem p[ro]stita est gratia ut polluti carnis patris carnis patris similitudine
muti darentur. Nec de gratia quia in nos ostendit misericordiam suam et in hac vita
per fidem regimur et post hanc vitam et per ipsam spem in commutabilis
veritatis ad perfectionem perducem. De principibus in quibus platonem pur

les sua pietate em
endat accepi ptate
et q[uod] in per patre ho
mines separant
adeo qui per
magis recta
hancur

Dicit etiam porphyrus de purgatione anime esse p[ro]fitent[ur]. **Q**uia
oratio finis finis nos non purgari hinc theletis
atq[ue] solus ut hinc ostenditur multorum deorum theletis homines posse
purgari. Eius enim thelete purgant quos inter
celestes deos precipuos habent. deinde eo dicit ora
culo exp[re]ssius principia posse purgare. Ne forte cum dicitur non purgari hinc the
et non purgare theletis solus et hinc aliam aliam
dei de turba vale ad purgandum thelete credentur
Quia aut[em] dicitur esse principia tamq[ue] platonem
min[us]. Dicit enim deus patrem et deus filium que gra
ce appellat paternum intellectum vel paternam mentem
a nichil aut non aperte aliquid dicit. Quamuis que alium dicit hor
medum non intelligo enim enim tria sic platonem ubi de tribus principibus
subus disputat. anime nam etiam iste uellet intelligi non utiq[ue] dicit
horum medum. et patre et filii medum postponit q[uod]pe
platonem anime nam paterno intellectum. Iste aut[em] cum
dicit medum non postponit sed inep[re]hendit et inuicem
h[ic] dicit ut potuit sine ut noluit q[uod] nos sancti spiritum
nec patre cum nec filii cum separatisq[ue] spiritum dicam[us]
liberis enim ubi loquitur phi. Nec in rebus ad in
telligendum difficillime offensionem religiosorum au
rium p[ro]mouit. Nos aut[em] ad eam regulam loqui fas
est ne uerborum licentia et de rebus q[ue] hinc significantur in propria signat
opione. Nos itaq[ue] ita non dicam[us] duo vel tria principia cum deo loq
mur sicut nec duos deos vel tres nobis h[ab]itu[m] est dicere. quamvis de uno
quoq[ue] loquentes vel de patre vel de filio vel de spiritu sancto et singuli queq[ue] de

si hinc solus q[uod]d
purgant

Q[uod] porphyrus dicit
dicitur esse r[ati]onem
non purgari hinc the
dety atq[ue] solus qui
patre et deus filium
de spiritu sancto michi
dicit et
De spiritu aut[em] sancto
que alium dicit hor
tius de tribus substanti
as et q[uod] aliud locut
phi et quid cadu
ha loquantur
de trinitate
et de sabo
llo

et fatemur Nec dicam^{us} tū q^{ui} hētia fabelliam cūdez ēē p^{ri}mū qm est
et filius et emidem spm scm qm ē et p^{er} et filius s^{ed} p^{ri}mū ēē filij p^{at}ris
et filij p^{at}ris et filij spm scm n^{on} p^{re}z ēē nec filij Verū itaq^{ue} d^{icit}
ē nō purgari homines nisi p^{ri}ncipio quāvis plura ap^{er}it eorū sūt d^{icit} p^{er} filij et p^{er}

Sed subditus porphyrius in iudis p^{re}stib^{us} de^{us} renouat^{ur} et
quib^{us} enib^{us} secebat et eas lib^{er}e redarguē formidabat^{ur} mⁱⁿ
noluit intelligē d^{omi}nū xpm ēē p^{ri}ncipūz au^{tem} De porphrio qm
in carnacōe purgam^{us} eū quippe in ip^{sa} carne con^{tra} ex sup^{er}bia noluit
tēp^{or}it q^{ui} p^{ro}ph^{et}iam m^{er}e purgacōis assūp^{er}it. Mag^{is} intelligē d^{omi}nū mⁱⁿ
mⁱⁿz salis sac^{ri}m ea sup^{er}bia nō intelligens quā sua ihm xpm ēē p^{ri}ncipū
illa hūilitate derexit verus benign^{us} q^{ui} mediator au^{tem} incarnacōe
i ea se ostendens mortalitate mortalib^{us} quā malig^{is} purgatus qui
in fallaces q^{ui} mediatores nō hēdo se sup^{er}is extule solūe potuit
mit nūleis q^{ui} homib^{us} adu^{er}sū deceptōm velut mouen
in mortales mortalib^{us} p^{ro}misit. Rom^{us} itaq^{ue} ve^{ro} do pec
mⁱⁿz q^{ui} mediator ostendit p^{at}ri ēē malū nō carm^{is} s^{ed} cata
ul nām q^{ui} cū aīa hoīs et suscipi sine p^{at}re potuit et hū et morte
deponi et i melius resurrectōe mutari Nec ip^{am} mortē q^{ui} n^{on}
eet pena p^{at}ri quā tū p^{ro} nob^{is} sine p^{at}re ip^{se} p^{ro}soluit peccando esse vi
tandam. q^{ui} po^{te}stas si facultas datur p^{ro}missa p^{re}ferenda Ideo emⁱⁿ
solūe potuit moriendo p^{at}ri quā et mⁱⁿist^{er}is ē et nō p^{ro} p^{at}re. hūc
ille platonius nō cognouit ēē p^{ri}ncipū nā cognosceret purgato
mⁱⁿz Neq^{ue} emⁱⁿ caro p^{ri}ncipū ē ut hūana aīa sed ubū p^{ro} q^{ui} facta
sūt oīa Non g^o caro p^{ro}sepam mⁱⁿdat sed p^{ro} ubū aquo suscepta est
Cū ubū cap^{er}et fū ē et hūituit mⁱⁿ nob^{is} Nam de carne sua mⁱⁿduca
da mⁱⁿistice loquēs cū h^{ic} qm nō mⁱⁿtellexit offensi q^{ui} ubū caro
recederent dicētes. Durus ē hūc s^{ed}mo qm^{is} eū p^{er} fū ē p^{ro} q^{ui} facta
audire. Fūdit manētib^{us} cetis spūs ē qm vniūcat sūt oīa et q^{ui} ē
caro aut nō p^{ro}dest quidq^{ue}. P^{ri}ncipū g^o suscepta aīa p^{ri}ncipū qm^{is}
et carne et aīa credentū mⁱⁿdat et carne Ideo que et de manu
rentib^{us} mⁱⁿdeis qm^{is} eēt Fūdit se ēē p^{ri}ncipū q^{ui} utiq^{ue} cūcione fū
carnales in firmū p^{at}ris obnox^{us} et ignorantie tenebas karit^{as}
obnoluti nequa^q p^{ro}pe possem^{us} n^{on} ab eo mⁱⁿduaretur mⁱⁿdat
atq^{ue} sanarent^{ur} p^{ro} hoc q^{ui} eram^{us} et nō eram^{us} Eram^{us} emⁱⁿ hoīs s^{ed} mⁱⁿst^{er} nō
eram^{us} In illis aut incarnacōe natura hūana eēt sed mⁱⁿst^{er} nō pec
catur^{us} eēt. hoc ē mediatio qua man^{us} laps^{us} iacentib^{us} porrecta ē
h^{ic} ē semē disposit^{us} p^{ro} ang^{el}os in quoz edictis et lex dabatur qua et
vū^{us} dens col^{er} iubebatur et h^{ic} mediator ventur^{us} p^{ro}mittēbatur
Qm^{is} scōs et sublegis t^{em}p^{or}e et subp^{ro}ib^{us} sedis i sac^{ro} et fide i mⁱⁿst^{er}is

Huius sac^{ri} fide ēē mⁱⁿst^{er} antiqui mⁱⁿdan p^{ro}phetas fuisse. xv
vniūtes potuerūt Non solū aīa lex p^{ro}lo hebreo dare
tur neq^{ue} eis p^{ro}dicator dens ul^{ter} ang^{el}is defuerūt sed ip^{se} q^{ui}
legis t^{em}p^{or}ib^{us} quāvis mⁱⁿfiguris t^{em}p^{or}is sp^{irit}ualib^{us} h^{ic}em^{us} q^{ui} solus dens ē
dentur p^{ro}missa carnalia p^{ro} q^{ui} vetus testamētū Nā col^{er} d^{icit} qm aīa
et ap^{er}he tūc erat p^{ro} quos sicut p^{ro} ang^{el}os eadē pro lex daretur hebre
missio p^{ro}dicata ē Et ex illorū mⁱⁿdo eāt au^{tem} tam is p^{ro} ang^{el}os et
magnaz dūnaz sūnaz de boni hūam sine paulo aīa p^{ro} figuris mⁱⁿno
cōmeorū mⁱⁿst^{er}is aut adherē deo bonū ē In quo tūc ventu
duorū testorū q^{ui} dicit^{ur} vetus et nouū satis ē decla ra q^{ui} p^{ro}
rata distⁱⁿctio p^{ro} carnales emⁱⁿ t^{em}p^{or}ales p^{ro}missio mⁱⁿst^{er}
nes tū emⁱⁿ mⁱⁿpus hūmdare p^{ro}spicet dicit p^{ro}pter suos pene fuisse
cōmotos et effusos et lapsū p^{ro} modū gressus suos tamq^{ue} frustra
deo ip^{se} sēmiss^{us} cū ea felicitate quā de illo expectabat cōtēptores
emⁱⁿ flore p^{ro}spicet seq^{ue} in rei hūm^{us} mⁱⁿquisicōe laborasse volente

Cum ita eēt apprehēdē donec miraret ⁱⁿsciamūz dei et intelligeret ī no
mīlīma eoz qui felices videbātur errantī tūc ego intellēit meo
qd' extulerūt sicut dicit fuisse delectos et de fecisse ac perisse p' nūqū
tates suas. totūq; illud culmē ipalī felicitatis ita eis fū tamq;
sopnū emigilantīz qui se repente inuenit sūz q' sopnū fallacibz
gāndis de stituti. Et qm' m hac t'ra n' ciuitate terrena magni s'
videbantur. Dñe inquit in ciuitate tua ymagine illoz ad nichilūz
rediges. Quid hinc tū ntile fuit etiā ipā t'ra. Quid dicit
nō nisi ab vno vō deo quere mēz p'tate sūt omīa. Quid m'p's
satis ondit ubi ait Velut pecus fūz sū apud te. Quid bonū
ego sp' tēū velut pecus dicit utiq; nō intelligens ai isrl' dñe q'
quippe ate desiderare debm q' m' cū impijs nō pūt esse mali floret
coīa. Quidby eoz cū habundare cerneē putam me m hac
in cassū tibi seruisse qm' et illi h' hēnt quē tibi sermē
nolūssent. tam ego sep' tēū. q' et m' talū rezz desiderio deos alios
nō quesiū ac p' hoc sequitur Temisti manū dexte mee ī voluntate
tua deduxisti me et cū glā assūpsisti Tamq; ad sinistra cuncta illa
ptineant q' hūndae apud impioz cū vidisset. pene collapsus ē
Quid em' m' ē inquit m'celo et ate quid volū sup' t'ram fep'z
hendit seipm' m'iste q' h' sibi displicant q' cū tam magnū h'ēt ī
celo q' post intellēit tē transitoriaz fragiles. et quodā mō luteam
felicitatē alio deo q' h'uit m'ia. Defecit inquit cor meū et caro
mea. dñe cordis mei Defici utiq; bono abmiseribz ad sup'na vñ
m' alio p'so dñ' desiderat et defecit aīa mea m'ia dñi Item ī aīa
defecit m' salutae tū aīa mea. Tame cū dētroq; dixissz. i. de
corde et carne de ficiente nō subiecit deus cordis. Quid dicit
et carnis mee. sed deus cordis mei. Per cor quippe dñm m'p's de
caro m' datur. Vnde dicit dñe. Mūdare q' m'ius sūt fecit ī salutae
et q' foris sūt m' dā erūt p'tē dēinde suā dicit ipm' et qd' deo ad
dēū nō aliquid ab eo. s; ipm' dēns inquit cordis mei h'ere bonū ē
et p's mea m'ia. Quid m' m'ia q' ab homībz eligūt de corde
ipe illi placuit eligendū. q' eate inquit qm' longe et de se
se faciūt ate pibunt p'didisti omēz qm' fornicatū
abiste. hoc ē qm' nullo post deoz ēē p'stibulū Vnde sequi illud. p't
quod et cetā de eodem psalmo dicenda visa sūt. Vbi aut ad h'ere
deo bonū est nō longe ire nō p' plurima formam. Ad h'ere aut deo
tūc p'f'm eīt cū totū quod librandū ē fuit libatū. Nūc vō h'it il
lud qd' sequit' ponē m' deo spem meā. Quid em' q' videtur nō est
spes qd' em' videt illudq' spatur aut aplius. Si aut qd' nō videm'
speram' p' paciam expectam'. In hac aut spe p'nt constituta. aga
m' qd' sequitur et sūm' nō s; p' modū nri angli dei. i. m'ia em'z
amittantes em' voluntatem et glām. gūm'q; laudantes Vnde
cū dixissz ponē m' deo spem meā. Vt amittam inquit omēz lau
des tuas m'portis filie syon. hec est gl'iosissā ciuitas dei. hec vñ
dēū nomit et colit. hanc angeli s'cī annūciauerūt q' nos ad em' lo
citatē m'ntanerūt em'q; suos m' illa ēē voluerūt quibz nō
plac' ut eos colam'. m'os tamq; deos. s; cū eis et illoz ī nūm'
tēū nec eis sacrificem'. s; cū ipis sacrifici sūm' deo. Nullo itaq;
dubitante qm' hec depōita maligna obstinacōe cōsiderat omēz
ī mortales b'cī qm' nobis nō imdent neq; em'z. si Quid dicit dñ'
īnderet eēt b'cī s; p'ciā nos diligūt ut et nos cū m' de gl'ia ciuitate
ipis b'cī sūm' plus nobis facient plus adiuvant dei p'ns et filii
qū vñ dēū cū illis colim' p'rem et filii et spūs et spūs sancti
quā si eos ipos p' sacrificia colerem'. De i'cōstāci p'or quid angeli
ph'nt m' cōfessionē dei dei et cū dñi dēmonū fluctuat' solu colam. xxvi.
du amē
ciuitatē

D qui de
qui m
Nūm
dñ est
tūc an
m'oca
broz v
Q en
bū sūt
p'p'm
De mō
būz lo
illi col
oport
cient s
adūfū
vōcē f
gelis q
ad hūc
dñm
pe illi
tacent
cupien
tūeue
te fūg
agnibz
pro m
sed p'f
allam
hū et
fumar
O
lūm
honor
sup'oz
lūcē
quoz
potm
plōm
de m
vici
dñm
alacoz
gūao
p'ortē
eoz q
sup
cūq;
anc
lur
pig

Descio quō qūtuqz michi videtur amicus suis theurgis erubescere
bat porphyrus. nā ista ut cūqz sapiebat qz cō mltorū deorū
cultū nō deū verū libe defendebat. et anglos quippe aliorū cēdit
qui deorsum descendentes hominibz theurgias dūna p mūtiēnt. Alios at
qui intus ea q pūi sūt et altitudinē eius p funditatēqz declarant
Nūm igit hō anglos quorū mūsteriū ē declarare volūtate pūi arde
dū est Velle nos subdi n cūc cūqz nob amīciant volūtatez Vnde op
time amonet et ipē platōmāis mutandos eos potius qz Quid dicat por
innocandos Non utiqz debem⁹ metue ne i mortales et phyr⁹ de theur
btos vni deo subditos nō eis sacrificanda offendam⁹ gis et deducis
Qz enī n vni deo vō debent scūt an et ipi ad hēndo offiis angloz
btī sūt p cūldubio neqz p illā significanter figurā nō et de arrogāci
p pām rem q sacris significatur sibi exhiberi voluit de moniz
De moni ē hec arrogancia supboz atqz miseroz aq supbo
bus longe dūsa ē pietas subditoz deo. nē aliūqz quā m
illi coherendo btōz ad qd bonū papiendū ē nob inccā benignitate
oportz ut fūneant neqz sibi arigent quo eis subiciamur sed en amī
cient sub quo eis in pace soaem⁹ Quid adhuc trepidat ophē quid
adūsi⁹ ptates et veris vti tibi et veri dei mūmibz mūmder hē libera
votē Jam distinxisti anglos qui pūi amīciant volūtate ab eis au
gelis qui ad theurgicos hoīes nescio qua deducti arte descendunt Quid
adhuc eos honorat ut dicat pūtiare dūna q tādē In crepato bti
dūna p mūtiēnt q nō volūtate pūi nūtiēnt Nēmp ang⁹ cōi por
pe illi sūt quos sacris pābz i mūdis allegant ne p phyr⁹ pūm q
tarent aīe purgacōm Nec abono ut dicat purgacōm dicit anglos ho
cupient ab illis vniēdis absolui et sue ptati reddip mibz theurgis
tuerit adhuc dubitat hec maligna ēē demonia nel mūtiare dūna
te fugis fortasse nescie dū nō vī theurgos offendē demones deoz
a quibz curiositate deceptus ista p mūtiā et i sana esse et alior
pro magno didicisti audire istā mūda nūpotentiam multos
sed pestilentiā et nō dūcā dūnā sed qd tūfateris au cūoz
cūllam potius mūdoz isto aere trāscendo lenare mee
lū et mī deoz urōz ēē sydeoz collocare nō ipā qz sydeā hīs obpbyz i
famare De impietate porphyr⁹ q ecā apuley trāscendit errore
hūmāis et tollerabilis cōsectaneis mī. xxvii.

Quanto plōmāis apuley⁹ errant qui tū demones a
lūna et mīfra ordinator agitari morbis pūsiōm mētisqz turbul
honoras qdem eos sī uolens nolens confessus est. deoz tū celi
supiores ad etherea spacia pūtiētes sine visibiles quoqz cōspiratōz
lucē tenebat solem et lūmā et cetā ibidem lūmā sine visibiles
quos putabat ab omīlabe istaz pūtiacōm qūta Qz apuley⁹ pla
potuit dū putacōe se armit tū aut sī didicisti nō a to mīay hūmāis
plōne sī achaldens mīgris ut m etheas ul empirre errant loqz odo
as mīdi sublimitates et firmamēta celestia extollē de de mōmbz
vicia hūmāna ut possent dū mī theurgis pūtiare q porphyr⁹ q
dūnā quibz dūns tēfū p mītellectuales viciū facis nō aplōne sed
aliozē ut tibi videlz tamqz phō theurgice artis pur achaldens hec
gaciones nequaqz nāie videant sī alijs eas tū m et mltas pur
portez ut hanc velut nīcedē addas mīgris tūis q gaciones sup
eoz qui phazi nō pūt ad ista seducay q tibi tamqz r sticioēs
supioz capaa ēē m utiā cōfiteri ut videlz qui didicē
cūqz aphie vtiute remoti sūt q ardua mūmē atqz paucorū cōte i
auctore theurgos hoīes a quibz nō quidē m aīa mītellectuali ve
lut m aīa spīitālī purgentur mīquiat et qui istoz quoz phazi
piget mcompabile maior ē mltitudo plures ad secretos iūlicatōz

magis tuos q̄ ad scholas platonicas veniē cogant. h̄ em̄ tibi i mundis
 sunt demones dos ethēos se eē fugientes quoz p̄dicator et angelus
 fons ē p̄miserūt. q̄ maiā sp̄itāl̄ theurgica arte purgat. ad p̄m q̄d
 nō redit. h̄ sup̄ aereas plagas m̄ deos ethēos habitabit. nō audit ista
 homi multitudine p̄ quos ademoni dñatū libandos rpe advenit. In illo
 em̄ hēnt m̄az purgacōz et metū & sp̄s & corp̄s sui. *Q̄ rpe advenit*
 p̄ea quippe totū hoīz sine patō ille suscepit ut totū *qm̄ corpus mēte*
 quo constat hō ap̄tōz peste sanaret quē tu quozq̄ nā *et sp̄m purgat*
 nā cognovisses eiq̄ te potius q̄ ul tūc v̄tutē q̄ h̄mā *de quo et loq̄t*
 fragilis in firma ē ul p̄miciolissimē curiositati s̄māduz *& q̄l̄ megloga*
 tutus cōmisisse. Non em̄ te deceperet quē nūc Et tu *ubi ultra ē mē*
 ip̄e scribis oracula s̄m i mortalesq̄ cōfessa sūt. De quo *et cetera*
 poeta nobilissimū poetice quidē quia malit̄ ad v̄mbra *et ibi*
 ta p̄sona veracit tū si adip̄m referas dixit. *sed dūce signa manet*
 sterilibz vestigia nra. Irrita/petua soluet fortitudinē t̄as. En quippe *sterilibz*
 dixit q̄ eē multū p̄ficienq̄z in v̄tute iusticie p̄t p̄ h̄m̄ v̄te i fir *sterilibz*
 mitatez. et si nō scelera scelerū tū manere vestigia que nō nisi ab illo *sterilibz*
 saluatore sanātur. de quo iste v̄sus exp̄ssus ē. Nam utiq̄ nō hoc ase *sterilibz*
 ip̄o dixisse v̄gilis megloge ip̄m̄ q̄nto fine v̄sus indicat ubi. ait *sterilibz*
 Vltia cūmē nēnt iam carmine etas. Vnde h̄ a carneā sibilla dūcē *sterilibz*
 in cūmetant appet. Theurgi v̄o illi ul potius demones deoz sp̄s *sterilibz*
 figurasq̄ fugientes inquant potius quā purgat h̄mā sp̄m falsi *sterilibz*
 tate similitudinē et deceptorā vanazz ludificacōe for *sterilibz*
 maz. Q̄nō em̄ purgent hoīs sp̄m qm̄ vi mūdū *sterilibz*
 hēnt p̄m̄. Alioq̄ nullo carminibz mūdū hoīs h̄ga *sterilibz*
 rentur ip̄m̄q̄ mane b̄nificiū q̄d p̄statū videbantur *sterilibz*
 aut metū premeret a sili m̄mēcia de negaret s̄s *sterilibz*
 fiat q̄ purgacōe theurgica neq̄ intellectuāle aiam *sterilibz*
 hoc ē mēte nram dicit posse purgari. et ip̄m sp̄itālē *sterilibz*
 v̄nre aīe p̄te mēte m̄felozē quā tali arte purgari pos *sterilibz*
 se asseris in mortale tū etnāq̄ nō posse ac arte fieri *sterilibz*
 fiteri. xpc̄ aut v̄tū p̄mittit etnā. Vnde ad eū m̄dū nob̄ quidē stoma *sterilibz*
 chantibz mirantibz tū stupentibz q̄ cōcurrit. Q̄nd̄ p̄est. quā p̄m *sterilibz*
 negare nō potuisti curare hoīes. theurgica disciplina et quā plima *sterilibz*
 fuisse p̄tē m̄spicetq̄ s̄māz atq̄ eē et̄issimū errorē agendo et *sterilibz*
 supplicando ad p̄ncipes angelos q̄ p̄currē. Et v̄n̄s q̄ ne op̄s *sterilibz*
 p̄didisse videas ista dicēdo p̄m̄ hoīs ad theurgos ut p̄ eos. *sterilibz*
 aīa sp̄itāl̄ purgetur illoz q̄ nō s̄dm̄ intellectuāle quā v̄m̄t *sterilibz*
 Q̄mbz persuasiōibz porph̄m̄ obcecāt nō potuit vera sapiāz *sterilibz*
 h̄ hoīs in errore et̄issimū neq̄ q̄ xpc̄ ignoscet. *sterilibz*
Mais q̄ tū malū tepidet cū v̄tū et sapie te. p̄fite. xpc̄. *sterilibz*
 aīa nātore q̄ si v̄e ac fidelit̄ amasses ip̄m̄ *sterilibz*
 dei v̄tutē et dei sapiāz cognovisses n̄ ab em̄sa *sterilibz*
 liberrima humilitate timore in flatibz vane scire *sterilibz*
 silmisses. Confitey tū et sp̄itālē aīam sine theurgi *sterilibz*
 tis artibz. et sine theletis quibz frustra discēdis *sterilibz*
 elaborasti posse cōtinēcie v̄tute purgari. Aliq̄n̄ eē *sterilibz*
 dias q̄ thelete post mortē elenat aīaz ut nec iaz *sterilibz*
 eidem ip̄i quā sp̄itālē vocat aliquid post h̄m̄ *sterilibz*
 v̄te sinez p̄desse videatur. et tū hec m̄lti modis *sterilibz*
 et repetis ad nichil aliud quā existimo n̄ ut talū *sterilibz*
 q̄ rez q̄ peritus appareas et placeas illi atq̄ arcū curios ul ad *sterilibz*
 eas facias ip̄e curiosos. sed bene q̄ metuendā dias hanc arte ul *sterilibz*
 legū p̄ciū ul ip̄m̄ accōm̄p̄ atq̄ n̄mā. h̄ salte abste miseri an *sterilibz*
 diane et m̄de ne illic ab sorbentur abscedat aut eo p̄mitis non *sterilibz*

n̄ceda
 q̄m̄ d
 q̄ pat
 en p
 m̄dē
 carpe
 dūm
 sua m
 qm̄ n
 diat
 stultū
 nom
 nos f
 Nos
 gentib
 as xp
 encā
 hoc q̄
 tesq̄
 supbe
 v̄tū

P v̄tū
 v̄mb
 saluā
 m̄re p
 et fia
 quā
 quidē
 dias
 lucē
 hoīs
 ubi p
 v̄tū
 m̄tel
 et g
 ses d
 aīa
 faci
 tūm
 p̄tē
 potū
 potū
 m̄t
 homi
 cat
 utab
 nāl̄
 m̄az
 buē
 q̄
 cat

accedunt Ignorantia de et p ea multa vicia p nullas theletas pur
gai dicat sed p solu patu noyn i paternā mente sine intellectu
q patne ē consensu volitatis. Huc aut xpm ee nō ardy cōtēpnū
cū p corpus em extēma acceptū et ppr cruce obpbunz extēsa
videlz sapiam spretis atz abiectis infimū ydoneū de supioribz
carpe. At ille implet qd pphete scī de illo veracit p dixerunt. per
dum sapiam sapientū et prudentia prudentū rephabo Non eiz
sua m eis p dit et rephat quā ipē donant sed quāz sibi arrogunt
qm nō hēnt ipmē. Unde cōmēzato isto ppheticō testio sequit et
diat aplis vbi sapiens vbi scriba vbi conquistor hui9 scī nōne
stultā fecit dene sapiam hui9 mōdi Nam qm m dei sapiā nō cog
nomit mūdus psapiam deū placuit deo pstulticiā p dicitōm sal
nos facē credentes. Quāquidē mōdi signa petut et grea sapiūz
Nos aut inquit p dicitōm xpm crucifirū mōdi quidē scandalūz
gentibz aut stulticiā ipis vō vocatis mōdi et gre. Et porphyrus
as xpm dei v tute et dei sapiam qm stultū dei sapi
enciā est hoibz et m firmū dei foras ē hoibz phis spremit sumā
hoc q stultū et infirmū tamq sua v tute sapiēter fē sapiāz x de qua
tesq cōtēpnit. Et hec ē grā que sanat infirmos nō dī per dā sapiāz
supbe iactantes falsam bēndicē suā sed hūilit potius sapiētiā tē et
vērā miserā cōfiteutes. De incarnatōe dñi mī ihū x ap9 sapiēs
ac

PREDICAS patre quā cōfitei platonicorū erubesc
et emē filiū quē vocas patm at impietis 1711
intellcū sen mētē. et hoz medū quē putam te dicē spm
scī et more nro appellas tres deos. Vbi et subz mdisaphnatis
vtimū videtis tū qualicūq. et q p quēdā tēpus ymaginacūz
vmbra quā intendū sit. Et m carnacōm cōmutabilis filij dei quā
saluamur ut ad illa que credim9 ul et qualicūq pte intelligim9 ve
mre possim9 nō vltis agnosce Itaqz videtis ut cūq et si delongm9
et si acie caligante patriā mqua manēdūz sed vā. Et porphyrus
qua emūdū est nō tenentis. Confiteas tū grām qm sine vā cognitōe
quidē addm p v tute intelligēcie puenire pāue appellat tres deos
diat ee cōcessūz. Non em diat placuit ul pma nō p rōm et filiū emē
lucēt. Et cū diat ee cōcessū pculdubio dei grā nō quē vocat patm
hois sufficiēcia cōfiteas. V tēis et hoc nō apci mōdi intellcū ul mētē
ubi plōmē smāz sequens nec ipē dubitat m hac et hoz medū quē
vita hoiez mōdo ad pfectōm sapiē puenire fē catholici putant
intellectū tū vmentibz omē qd de est p mēcia ad en dicē velle
et grā post hanc vitā posse complē. O si cognom9 spm scī
scē dei grām p ihm xpm dñm nrm ipm emē m carnacōm q hois
aūz corpus q suscepit sumū ee exemplū grē vidē potuisset. Et qd
ficia scio me frustra loqm mortuo sed qntū ad te attinet. Et n
timū aut adeos qui te magni pendūt et te neli9 qualicūq sa amore
piciē ul curiositate arant quāz nō debm9 dīte diligūt quos
potius mōia cōpellatōe alloquor fortasse nō frustra grā dei nō
potuit grācie cōmēdār quā ut ipē v m cū dei filiū mē i con
mutabilē manēs m dneretur hoiez et spm dilectōm sue daret
hoibz homie medio quo ad illuz abhoibz veniretur q tā lōge
cat i mortalis amortalibz i cōmutabilis acōm. Et porphyrus di
utabilibz instuz ab mppz beatuz amfēas et q at hoiez mōdo
nālī m didit nobis ut bti mortalesq ee cupiam9 m hac vita pfer
manēs bti sapiens q mortales ut nobis t rōnem sapiē p
buet qd amāz ppetuā dōcūt cōtēpnē qd timent nemre s post
Et hinc vitati ut possētis acquiescē hūilitate qd hanc vitā
eat que cūā nre difficilime p snadē p t. Unde dei grā cō
plere

enim incredibile dicitur per vos qui talia sapitis quibus ad hoc credere
dum nos ipsos amone deatis. Quid inquam nobis incredibile dicitur cum
deus assumpsisse humanam animam et corpus. Vos ite tamen tribuitis
animum intellectuali quam anima utique humana est ut eam coelestem patre
illi menti quod dei filium confitemini fieri posse dicatis. Quid ergo incre-
dibile est si aliqua una intellectualis anima modo quodam ineffabili et sin-
gulari pro multorum salute suscepta est corpus animum vero coherere ut
homo totus et plenus sit nam ipsa teste cognoscimus. **Aug.** con-
sequenter por-
phirius qui mis-
termini in car-
nacionis et
vrginis partu
supbiam
nullo sen-
tite vo-
lunt
mutabilis natus est. An vero quod ipsum corpus morte depositum
et in melius resurrectioe mutatum unum in corruptibilemque
mortale in superna subierit hoc fortasse credere recusatis metuentes por-
phirium in his ipsis litteris ex quibus multa posui quos de regressu anime sep-
sit tam crebro pape omne corpus esse fugiendum ut anima possit beata per-
manere cum deo. Et ipse potius ista corrigendo sentiens fuit perserti-
tus cum de anima mundi huius visibilis et tamen ingentis corporee molis cum illo
tamen incredibilia sapiat. Platone quippe auctore animam esse mundum
animam beatissimam quod vultus esse sempiternam. Quod ergo nunc unquam solueret acor-
pe nunc unquam carebit beatitudine si ut beata sit anima corpus est omne fugi-
endum. Solem quoque istum et cetera sidera non solus in his vris corpora esse
fatemur quod nobiscum homines omnes et cetera que non auctantur
et dicere vix esse alioque ut putatis perit. Hec esse animam
beatissima prohibetis et cum huius corporibus sempiterna. Quid
ergo est quod cum nobis fides christiana suadet tunc obliuiscimini
et ignorare vos fugitis quod disputat et docere soleat.
Quid enim est cur per opinionem nostras quas vos ipsi op-
pugnatis christianam esse nolitis nisi quod christus humilis venit et vos
supbi estis. Quia haec corpora in resurrectioe futura
sunt per aliquanto scrupulosius in christiana scriptura
doctissimos disputari futura tamen sempiterna minime dubitamus et alia
futura quale sua resurrectioe christus de monstravit ex. Et qualiam
quod sunt cum in corpore prorsus et in mortalia nichilque anime coelepla-
cionem qua in deum fugit impedirena periculis. Vos quoque etiam dicatis esse
in celestibus in mortalia corpora in mortali beatorum quid est quod ut beati sumus
omne corpus fugiendum esse opinamini ut fide christiana qui
rationabili fuge videamus. Nisi quod illud est quod ita christus
est humilis vos supbi. An forte regi pudent et hoc via-
m non nisi supborum epudent videlicet doctos homines et
discipulis platoni fieri discipulos christi qui piscatore
suo spiritu docuit sapere ac dicere. Iuphrio erat ubi
et ubi erat apud deum et deus erat ubi. Hoc ipsum
apio erat apud deum omnia per ipsum facta sunt et sine ipso
factum est nichil. Quod factum est in ipso vita erat et vi-
ta erat lux hominum et lux in tenebris. lucens et tene-
bre eam non comprehendunt. Quod in manu sancti ewa-
gelii cum nomine est secundum iohannem quidam platonius sic
a seculo sene simpliciiano qui postea mediolanensi ecclesie presedit episcopus
solebamur audire antea litteris conscribendum et per omnes ecclesias illos
eminentissimos proponendum esse dicebat. Et ideo in his supbis deus

mutabilis

Aug. con-
sequenter por-
phirius qui mis-
termini in car-
nacionis et
vrginis partu
supbiam
nullo sen-
tite vo-
lunt

Quod di. porphir-
de regressu anime
plato et quod ali-
phi in diu dicit
esse animam et sole
et huius et alia
fidei beatissima esse
anima spiritus
na

Et catholica hu-
miles dicit cor-
pa scorum resur-
gere et esse sempi-
terna. et quod pudent
platonius sup-
borum ad hunc se humi-
li ut christus discipuli
fiant qui docuit
piscatore dicere
iuphrio
erat

ille n-
egrot-
nari-
m-

renol-
smaz-
plac-
noma-

sa illi-
recta-
alum-

us q-
Q2 n-

qm o-
anis-

nt di-
huan-

me d-

nosce-

grom-

corpo-

fact-

emod-

re co-

festu-

mar-

mort-

tur d-

missa-

gund-

in m-

rene-

cede-

sua f-

bilu-

h ag-

En e-

cane-

si de-

felice-

cia-

sit d-

foe b-

de v-

diru-

F b-

voz-

dent-

are-

sap-

ille magis q. ubi caro fuit et habitabit in nobis ut parum miseris q. egrotant n. se in ipa ead. egitudine extollant. et demediana qua la nari poterant erubescant no em h. facit ut erigant. s. ut cadendo gra mms affligantur. Quanta platonia dogmaty refutauit por

Spost platone aliquid emedae plurimz idiffenacw corrent. xxx. existimat indignum nulla et no parua emat. Q. quida pla dand. Nam platone animi homi post morte tomey ewm per renolui usqz ad corpa bestiaz scpsisse ctissimu e. hac iohem supncipio smaz porphirij doctor tenuit et plotin9 porphio ai eat ut abeo sim placuit nre In homi sane tua q. dimiserat sed mala phicamo didicit nena corpa redie hmanas aias arbitrari e. puduit hris aureis con sa. illud crede no mat fortasse filiu i moli renoluta scbn eolys nel vectaret. Et no puduit h. crede n. renoluta m. ipu depmgi cere etiam filio fortitan nubet. Q. uito creditur honesti dicebat us q. sc. et veraces angeli docuerunt. q. ppe dei spu acti locuti sunt. Q. ipe que ventur saluatore pmissi nua p dixerunt q. missi apli. qm orbem trax ewm replerunt. Q. uito mqn honestus credit aias semel ad corpa ppia qua reuti toaens ad diula Veritamen nt dixi ex magna pte i hac opione porphirij ut salter m soloy boies hmanaz aias p capitari posse sentiet beluinos aut carces eutere m me dubitaret. dicat ee ad hoc deu aiam mdo dedisse ut matie cog noscens mala ad prem recurret. Nec alu i talu polluta cota grone tenet. Vbi et aliquid m conemert sapit magis em data e corpoiba ut bona fateret no em mala dytet si no. In eo tu alioz phosopione et no m re parua diathuamas aias emedant q. mndata ab omibz malis aiam et cu pa m nona corpa r tre constituta mqp ia mala mudi hmo passura ee co die et bestiaz se festus e. qua suma profecto abstulit qd ee plomai de errore porphij marie phibetur ut mortuos ex vnu. ita vnuor ex et plomij q. mior et plomij q. mior eat m hac pte tur dixisse vgilus m capos elylos purgatus aias qua plato missas quo noie tamq. p fabulam videtur significai ma. gaudia btez ad flumiu letheu euocai hoc e ad obliuione ptitoz. s. m meoz supily ut conera remsat rursus et incipiat m corporelle reuerti. Vento displicuit hoc porphio qm reuera. Q. vgilus i ca crede stultu e ex illa q. btaissima ee no potuit nisi de pte elys aias pur sua facit etintate ctissima de hdaie aias corrupti gauday platonce bilu corpoz labem et mde ad ista remeare tamq. dixit et de flumio h. agat suma purgacio ut iniquitatio requatur letheo quod poi Si em q. pfecte mndant h. effiat ut omi obliuif phuro dis cane m ploz. Maloz aut obliuio facit corpoz de phicuit fidem n. rursus nuphetur malis pfecto eit m felicitatis ca suma felicitas et stulticie ca pfecto sapientiae et i mndicie ca suma mndi cia. ne vitute bta eit ubi aia quaduicqz eit ubi opz ut fallatur bta vt sit Non em bta em nisi secura ut aut secura sit flo putant se sp foe btram qui alu eit et misera. Cui g. gaudendi ca salutar eit quo de vitute gaudet. V. idit h. porphirij purgata q. aiam ob hoc reuti dixit. ad prem ne alu iam maloz polluta cogitacoe teneatur. Coni

Falso igr aquibusda e platoni argumetoz plomcoz quo aiam ay creditur q. natus e. hnam deo asserut esse coetna. xxxi. by ille ab eisdem abendi et abeode reitendi qd ee si vez ectquid hoc scie p desz. Nisi forte mde se nob. m dent pferre platonia q. id nos m hac vita ia nes crent q. ipi m alia meliore vita purgatissimi et sapientissimi fuerat nescituri et flm credendo bti

Q. porphirij purgatam aiaz reuerti dixit ad patrem et de aie ititu die

cur ipa p hui9

plomcoz

hinc. Quod si absurdissimum et stultissimum est dicere porphyrium profecto est
preferenda sententia huius qui auctoritatem atheniensem spiritus beatitudinis et misericordiam
suspicienti sunt. Quod si ita est. Etenim platonem in nichilo a platone dissen-
tit. eam vidit quod ille non vidit. Nec post talem actum refugit in gratiam
consequi. sed hominem posuit vitare. Cur ergo non potius dominum credi-
mus de huius rebus quas humanum ingenium persequi non possumus. quam
quoque ipsum non deo coeternum. sed creaturam dicat esse quod non est. Ut enim hoc
platonem nollent credere. Hanc namque cum videmus sibi videbatur aufer-
re. Quia si quod semper antea fuisse. semper enim deinceps esse non possit. quia
et de nido. et de huius quos in nido deo ad eo factor scilicet plato aptissime
dicat eos esse cepisse. et hunc inquam finem tunc non eos huiusmodi sed per condito-
rem potentissimam voluntatem metum maius phibent. Verum id quod in-
telligat inueniunt non esse hoc videlicet tempus sed substantiam inquam. Dicunt
inquit qui per et eternitate semper fuisse. in pulchre spiritus subiecti vestigia
quod tunc vestigia a calcante finem non dubitaret nec alter. Quod sentiat
alio prius esse quam alter ab alio finem esse. Sic inquit. *platonem de*
et inquit atque in illo dum creati et spiritus fuerunt spiritus existente quod *in nido*
fecit et tunc facti sunt. Numquid ergo si quia semper fuit esse nascitur. *semper enim*
enim semper fuisse dicenda est. porro si aliquid in illa quod ex- *ante et post*
et non non fuit esse cepit ex tempore quod antea non fuisse. Deinde *in nido et ante*
beatitudo quoque enim post experimentum malorum firmiter et *in argumentum*
sine fine mansura sic iste confitetur. paulo dubio cepit exponi. *quod*
tunc spiritus est tunc autem non fuit. Illa igitur omnis argumentatio dissoluta est
qua putat nichil esse posse sine fine tempore nisi quod inquam tempore inuenta
est. enim autem beatitudo quod tunc inquam tempore huius finem tempore non habebit. Quia
per dominum auctorem humanam cedat in finem finem eiusque bonis. et in mortalibus de
vera religione credamus qui sibi honorem non expetunt quem deo suo quod
et non est debet scilicet. Nec iubent ut sacrificium faciamus. *Quod catholici*
non ei tunc autem et nos tunc illis ut sepe dixi et sepe di- *sacrificium esse debet*
cendum est sacrificium esse debemus per eum sacerdotem offendit qui *deus sacerdoti qui*
in honorem quem suscepit secundum quem et sacerdos esse voluit *pro nobis usque*
et usque ad mortem sacrificium pro nobis dignatus est fieri. *ad mortem sac-*
Nec est religio quod vlem continet via autem liberandam quod *fieri dig-*
nulla in hac liberari potest. Hec enim quodammodo regali via *nat est*
que una ducit ad regnum non spali fastigio imitandum *fieri*
sed eternitatis firmitate secum. Tunc autem dicit porphyrium. *in primo*
finem de regressu autem libro. nodum receptum in mania quadam sectam quod vlem
per hanc autem via liberande vel apostolica verissima aliqua vel ab indo- *mo*
bus ac disciplina aut inductioe caldeo- *rum* a alia qualibet via nodum
quod in sua notitia eandem via historiali cognitione platoni paulo dubio
confiteatur esse aliquam. sed nodum in sua venisse notitia. Ita ei non sufficie-
bat quod de mania liberanda studiosissime didicerat sibi et potius aliis nos
se actene videbatur. Quia tenebat enim adhuc sibi de esse aliquam positi-
tissimam auctorem quam de tanta sequi oportebat. Cum autem dicit et phia-
rissimam aliquam nodum in sua notitia peruenisse sectam quod vlem continet
maniam autem liberande satis quod tunc arbitror ostendit. vel enim phiam in qua
ipse platonem est non esse verissimam. vel autem non continet talem via et quod per
esse verissimam. quia non continet hanc via. Nam quia alia est velis in li-
berande in ipso in nido autem liberantur ac per hoc sine illa nulla via libera-
tur. Cum autem addit et dicit vel ab inductioe caldeo- *rum* Quod dicit por-
vel ab indo- *rum* vel a alia qualibet via manifestissima *phia de regressu autem*
voce testatur. neque illis quod ab indo- *rum* illis quod a caldeo *de phia indo- rum cal-*
is de dicerat hanc vlem via autem liberande continet *rum* et de verissima phia
et utique se a caldeo oracula divina suscepisse quorum al- *rum* in quod nodum platoni
sidua comemoratum fecit tace non potuit quia vlem *est* v3 autem
vlem

cur non si potest ut ipse
et ipse

6 non h3

phatius

intelligi aut libandē vlem viā nō dū receptā ul' ex aliqua vīssimā phā
 ul' ex eaz genen doctm q' magne velut m dms rebā hēbant. qz plur
 apud eoz curiositas valuit q' angeloz cognoscendor et colendor nō
 dūz m suā noticiā hystorali cognoscē platā. Que nā ista ē vls via
 que nō sūz cūq' genēl ppiā sed vls gentibz q' cōs. eet dmitus i
 pta ē. Quā ete iste homo nō mediocri ingēmo pditus ēē nō dū
 bitat. pndencia quippe dmi sine ista vli via liberandē aie genis hu
 manū relinque potuisse nō credit neq' em nō esse
 Ez hoc tū bonū tantūq' admittit nō dū receptū
 nō dū m suā noticiā ēē p'olatu nec miz tūc em p
 plur' cat m rebz hūaniz (qū ista liberandē aie vly
 via q' nō est alia quā religio vana obpugnā p
 mittebatur abydoz demonūq' cultoribz regibz
 qz tēp' p' asserendū et cōsecrandū mīm mīm h
 est festū vitatē p quoz oīdētū oīa corpalia mala
 p'fide pietatis et cōmēdacōe vitatē ēē tolleranda
 Videbat g' ista p'phrūz et p'bmōi p' searcor ato istā viā p'ituz
 et p'ea nō ēē ipām libandē aie vlem putabat nō intelligens hoc qd
 cū monebat. et q' i ems electōe p'eti metuebat ad ems cōfirmatōz
 robustiorēq' cōmēdacōm potius p'ine l' et igr' aie libandē vly
 via. v. vniūz gentibz dmiā miseracōe cōcessa. an p'fecto noticiā
 ad quocūq' iam venit. et ad quocūq' ventura ē. nec debuit n' debe
 bit eis dīc' quāc' mō. et quāc' p' mntentū cōsilū nō ē hūano inge
 mo penetrabile qd' sentit etiā iste cū dixit nō dū receptū hoc domū dei
 et nō dū m suā noticiā ēē platū. Neq' em p'ea vez nō ēē indicant qz
 nō dū fidem suā p'ceptū hūit. et m noticiā nō dū p'ueniat. hec ē m
 q' liberandoz credentū vly via de qua fidelis abrahā dūmga accepit
 oracm Infernū tuo bndicent' oīs gentes qui sūt. Et porphyrus se
 qdem gente chaldeus. Ez ut tūlia. p'missa p'apet et
 ex illo. p'pagatūz semen dispositū p' anglos i manu
 mediatoris in quo eet ista libandē aie vniūzaly via
 h' ē omibz gentibz data. Iussus ē discedē a terrā
 sua et de cognatōe sua et de domo patris sui. Tūc ipē
 p'mittit a chaldeoz supsticōe liberatū vniūz vez dēz
 seqdo coluit cū p'romittenti fidelē credidit. hec ē
 vly via de qua mscā. p'phēa dāū ē. Dens miserat
 mī et bndicat nos m lūat vlem suū sup nos. v. tōz
 nōscam' mīra viam tuā i omibz gentibz salutāc' tūū. Vnde tū post
 ex abrahāe semine carne suscepta. de se ipō. aut ipē saluator. Ego sū via
 vitas et vita. hec ē vly via de qua tāto an p'phetatū ē. sūt i nōm
 sūm diebz monē dom' dmi p'paratūz micacimie monan' et extolle
 tur s'r colles et veniet adēz vniūz gentes et ingredient' n'acōes
 mīte et dicet. Venite ascendam' m monte dmi i
 m domū dei iacob et amīciabit nobis viā suā et i
 gredient' m eaz. Ex syon. n. p'diet lux et vbi dmi
 de vliū. Via g' ista nō ē vniūz gentis s'z vniūzaly
 genen. et lex vbiq' dmi nō i syon vliū remāsit
 sed m de p'cessit ut se p'vniūz diffundet. Vnde ipē mediator p'phā de
 post resurrectōz suā discipulis trepidantibz ait. Opō
 tebat imple' que s'pta sūt m lege et p'phetis. i
 psalms de mēapem' illis sensu. ut intelligēt
 s'pturaz et dixit eis. Quia oportebat xpū pati et resurgē amor
 tūe. etiā die. et p'dicari m nōmne eius p'maz et remissionem p'ccōz
 per omīs gentes incipientes a iher'lm. hec vly aie liberandē via quā
 s'cī angli s'cīq' p'phete p'us mpanas homibz n' potuerut dei g'g'repi

Et religio vana
 ē vly via libandē
 aie hoc ē vniūz
 gentibz dmiā mi
 seracōe q' vlla et
 quare hoc mō
 ul' sed fiat
 solus dī
 est

Et porphyrus se
 sit fidelis abrahā
 chalden gente p
 dūm oracm acce
 pisse de via vly aie
 libandē qui libatū
 a supsticōibz chal
 deoz vniūz vez
 dēū colu

Et de ipō saluatōe
 p' p'phāz dāū ē i p'e
 dens miserat tē vi
 g' nōscam' i omibz
 gentibz tē s'cōm
 ipā ēē i nō
 mīlis
 tē

entibus. et marie mhebraea gente cuius erat ipa quodammodo sacra rex publi-
ca in ptacoe et p nuacoe ciuitatis dei ex omibz gentibz congregande
et tabnacle et teplo i sacerdotio et sacrificijs significauerunt et eloquijs
quibusda manifestis plebsqz multas p dixerunt. pns aut in carne ipse
mediator et bti eme apli iam testi noni gram reuelanter apertis
indicat. Que aliquanto oculans supioribz sunt significata tpbz
petatu genis hnam distbucoe. sicut ea dno sapienti placuit or-
dinae mirabili opoz dnozz quoz supms pauca ia posui cōtesta-
tibz signis. Non em apparuerunt tūmo visiones an-
gelice et celestui mīstroz sola uba sonnerunt. Vēzē
honūbz dei vbo simplici pietatis agentibz spūs m
mūdi de homi corpibz ac sensibz pulsi sunt. vicia cor-
poris. languores sanati. fēa fera aīa ha piaz. et aquaz
volatilia cel. ligna. elemēta. sēda dūa mīsa fecerūt
inferna cesserūt. mortui remixerūt. Exceptis ipmēsal
natoribz. pīs singularibzqz mīaculis. marie natitatis
et resurrectōis. in vno quoz matne vgnitatis tati-
sacm. In alto aut etiā eoz qm in fine resurrexerūt. sē-
de mōstrant exēplm. hec ē via totū hoīem mūdāt et i mortali-
tati mortales ex omibz quibz vstat p tībz pparat. Vt em nō alia purgacō
ei pti qneret. quā vocat intellectuāle porphyr. aha ei quā vocat
spitalem. Alia q ipi corpi ptea totū veatissimū potentissimūqz mū-
dator atz saluator pter hac viā. q parti cū h futura p nūqantur
parti cū facta mīdant. mūq generi hūano defuit. Nemo libatur
ē nemo libat. neō libabit. Qz aut porphyrus vlez
viā aīe libande nō dū mīnā noticiā hystorali cogni-
tione dicit ēē prolata. Quid hac hystoria ul' illūstrē
in uerū pti q vniūsi orbem tanto apice aīcie. nēl
fidelibz. magna ita narrant. p tita ut futura. et p di-
cantur. quoz mīta videm. mīpleta. ex quibz ei que
restat sine dubio sperem. mīplenda. Non em p tpor
phyrus ul' quicūqz platonici et mībac viā q tēnaz. vlez
et ad vitā istā mortālē p tūecā dūmācōm p dīcatōm qz
cōtēpnē qd merito in alijs vaticinationibz et quorūlibz
mōz ul' aīcū dūmācōibz faciūt. Negant em h uel
magnoz homi ul' magis eē p tēndā. et recte. Nam
ul' mīfioz fūit p sēndōne carz. sic arte medicina
qbusda antecedentibz signis plima euentura valitudo
mī p tēnd. ul' i mūdi demones disposita facta p nū-
ciant. quoz mī et i mētibz atz iniquitatibz in quoz
gruēna fēa dūcēdis quodamō sibi vendicant. et materiam mī-
mam fragilitatis hūane. Non tūha sēc hoīes i ista
vli aīaz libandaz viā gradientes. tamqz magica. p
phetae curarūt. Quāto et ista eos nō fugerūt et i
ab eis sepe p dca sūt ad eoz fidem faciendaz q mor-
talibz sensibz nō poterant mītimari. nec ad experimē-
tūz celerit facilitate p dūci. sed alia. erant vē magna
atz dūa que qūtū videbatur cogta dei volūtate
futura mīciabant. Christus quippe in carne venturus.
et q in illa tam clare p fecta fuit. atz mēms nō mīpleta
pma homi. et addēi cōsilio volūtati. remissio p tōz
grā mīfūcie. fides pioz. et p vniūsi orbem in veram dūmātē mītitudo
credēdū. culture similitudoz. demomīqz subūsiō. et tēptacōibz. exā-
tacio. p ficiēciā purgacō et liberacio. oboi malo. mīdiciā dīes. resurrec-
tio mortuoz. societas. mīpioz. etna dāpnacio. regnūqz etnū. glōsissime

2. 10. 1910

civitatis dei. conspici eius in mortalitate p[er]fuerunt in hunc vite s[an]c[t]ur[um]
 p[er] d[omi]n[u]m atq[ue] p[er] missa s[un]t. Quoz tam multa impleta co[n]s[un]t in s[an]c[t]ur[um] im-
 p[er]at[ur] ut recta pietate futura e[ss]et cetera co[n]fide[n]s h[ic] p[er]fecta co[n]spici[n]t[ur]
 vite r[ati]tudine usq[ue] ad de[um] videndu[m] ei[us]q[ue] met[er]m[us] co[n]be-
 rendu[m] in s[an]c[t]ur[um] s[an]c[t]ur[um] q[ui]a p[re]dicatur atq[ue] assent[ur] v[er]i-
 tate. quicunq[ue] non credunt et ob hoc nec intelligunt ob-
 pugnare p[er]it sed expugnare no[n] p[er]it. Quia p[er] id[em]
 istis libris et si minime qua[m] no[n] multo de nobis expec-
 tabat intencio. Tu quorunda[m] studio q[ui]t[ur] v[er]us deus et d[omi]n[u]s adma-
 re dignatus e[st] satisfecim[us] refulendo co[n]tractio[n]es impior[um] q[ui] condi-
 tor[um] s[an]c[t]e civitatis de qua disputat[ur] institum[us] deos s[un]t p[er]fecti. Quoz
 x. libror[um] q[ui]q[ue] sup[er]iores adu[er]sus eos co[n]scripti s[un]t q[ui] p[er] bonas vite h[un]d[us]
 colendos putat. Quoz aut postiores adu[er]sus eos q[ui] cultu[m] deoz p[er]viti-
 q[ui] post morte[m] futura e[st] senand[um] estimant. Democ[ri]te itaq[ue] velut impio
 pollitici sum[us] de duaz civitatib[us] quas in hoc s[an]c[t]o p[er]plexas dixim[us] nunc e[ss]e q[ui]
 p[er] n[ost]ras exortu et p[er] cessu et debitis h[un]d[us] p[er] d[omi]n[u]m arbitrio q[ui]t[ur] ad
 inuabor expediam.
 Pator appellatur et in regis amicus
 Nigulus n[ost]r[us] p[er]m[iss]o resplendunt bonis
 Inafer ut mane radus ex[er]cit[us] ab axe
 hic romano p[er]p[et]a clemente beato
 Antistes sedis sagatur Rothomagensis
 Antistes s[an]c[t]is mellom[us] mordme p[er]m[iss]o
 Excoluit plebes doct[ri]na Rothomagensis
 Post h[un]c deuotus et clemens audiamus
 Optimus regime[re] a[n]i[m]a q[ui] pleb[em] herules
 Successit p[er]sul fulgens virtute senex
 Alon[us] insignis co[m]miss[us] ac s[an]c[t]o dulcis
 Eusebius dulcis et iordme pontificali
 Constant[us] emicuit v[er]it[us] florib[us] alme
 Marcellinus h[un]c successit munere xpi
 Pastor p[er]cipuus mox bonitate decorus
 p[er]m[iss]o n[ost]ro p[er]p[et]a dign[us] q[ui] custos
 Ex[er]c[itu]s co[m]miss[us] sibi rexit pontificatum
 Victorius victor maior fortis et ultor
 Gal[us] rege[n]s d[omi]n[u]m plebesq[ue] reformans
 Eloquens plenius sacris successit en[im] d[omi]n[u]s
 Fortis et innocens p[er]p[et]a p[er]p[et]a atq[ue] modestus
 Pre fuit eccl[esi]e siluester s[an]c[t]is honeste
 n[ost]r[us] iuste rexit p[er]p[et]a et ap[er]t[us] canit
 Presul malson[us] d[omi]n[u]m dogmate ful[us]
 Statit n[ost]ro venabilis vndiq[ue] pastor
 Indit[ur] antister p[er]p[et]a cultor q[ui] p[er]p[et]a
 Excepit sed[em] gerit[ur] pontificalem
 Co[m]miss[us] coluit ar[chi]episcopus atq[ue] decorat
 florib[us] egregius v[er]it[us]q[ue] crescere fecit
 Ful[us] gildardus pastor sac[er]d[otal]is benign[us]
 Dap[er]is et co[n]stans vbi q[ui]lume flagrant
 flammis insignis v[er]it[us] flore refulsit
 Co[m]miss[us]q[ue] sibi d[omi]n[u]m lege replevit
 Oatubuit martir p[er]textat[ur] fidegudus
 Regine montu[m] p[er] xpi no[m]i[n]e ihu
 Eccl[esi]a[m] milit[em] rexit m[un]dumq[ue] annis
 Subiectos docuit iuste q[ui] v[er]it[us] fecit
 Nobilis hildulphus p[er]fatu[m] pontificatu

Multa q[ui] p[er]missa
 s[un]t in s[an]c[t]ur[um] im-
 p[er]ata co[n]spici[n]t[ur]
 ut recta pietate
 te futura e[ss]et
 cetera con-
 fidat
 Dedit et excoluit d[omi]n[u]m dogmate vbi
 Ha[er]e romani p[er]claro nobili[us] ortu
 Alon[us] emicuit sac[er]d[otal]is q[ui] lumen vbi
 Andrenus h[un]c successit pontificali
 Ordme splende[n]s v[er]it[us]q[ue] ar[chi]episcopus
 In cl[er]icis antister p[er]p[et]a h[un]c clarus
 Eccl[esi]a[m] rexit qua[m] s[an]c[t]e nobilitant
 Insignis griffo successit mordme s[an]c[t]o
 Actib[us] egregius m[un]d[us] pastor m[un]d[us]
 Iustus et insignis amulad[us] iordie fluxit
 Copat[ur] eccl[esi]a[m] m[un]d[us]q[ue] refulsit opimus
 p[er]fatu[m] imp[er]o d[omi]n[u]m venerabilis hugo
 Et tribuit s[an]c[t]e subiectis dogmata vite
 Ex[er]c[itu]s robertus digne p[er]p[et]a adept[us]
 Viribus emicuit s[an]c[t]is m[un]d[us]q[ue] vixit
 Grimo deuotus pastor p[er]m[iss]o m[un]d[us] licti
 Excepit eccl[esi]a[m] d[omi]n[u]m m[un]d[us] regendam
 Culm[us] pastoris m[un]d[us] r[ati]tud[us] m[un]d[us]
 Actu magnificus co[n]structor pontificatu
 Remigius p[er]sul regali stirpe arat[ur]
 Vixit de uoce p[er]lo d[omi]n[u]m dogmate vite
 P[er]sul menardus bonitatis odore refulsit
 Subiectos docuit m[un]d[us]q[ue] s[an]c[t]e p[er]m[iss]o
 p[er]sul successit an gillebertus an om[n]i
 Co[n]stans et leme p[er]li pastorq[ue] fidelis
 Remuandus h[un]c successit iordie felix
 Hic aluit m[un]d[us]q[ue] co[n]pescuit atq[ue] rebelles
 Gombaldus m[un]d[us]q[ue] tenuit iordina vite
 p[er]p[et]a p[er]lo venabilis ut pote pastor
 Insignis paulus pastoris culm[us] dign[us]
 Verbo doct[ri]ne fulsit p[er]bitate q[ui] vite
 Wanele vir p[er]p[et]a d[omi]n[u]m dogmate polles
 Etne docuit co[m]miss[us] m[un]d[us] salutis
 Indole p[er]cipuus bo[n]itate v[er]it[us]q[ue] adolad[us]
 Inza sacerdos tenuit p[er]li pastor heul[us]
 felix atq[ue] p[er]p[et]a p[er]clara stirpe refulsit
 Cotulit eccl[esi]a[m] q[ui] p[er]lima p[er]dia t[er]re
 Nobilis antister d[omi]n[u]m iure iohannes
 Ordme pontifical[is] v[er]it[us]q[ue] lapide fulsit
 Winto co[m]miss[us] co[n]scendens pontificatu

40

45

50

55

60

65

70

70

- 75 Claruit nuplō vir pūdes dogmate scō
 Enactit franco pleb bonū amilator
 Emilanaei scī willonē fonte sacūit
 Edm pōtīfīas gothardus i ordie supsit
 Valis i pūlo pūdes q; cōsiliator
- 80 post hūc hugo fuit legī dñi violator
 Clara stripe satis sed xpi hūc cassus
 Insignis pūl claris natalib' ortus
 Robertus felix deuoto sine quēit
 Galgenus inuenis sedē suscepit honore
- 85 Na chah cleus si nullo nobilis actu
 pūl marillius doctne luce refertus
 Vlonbo grimmus pūl sit 7 actib' alim
 Peringil antister i eadē sede iohāner
 Legit aplice studuit dnametū tenē
- 90 Post hūc vir nobilis atz benignus
 Catholici plebē tractant rothomagensē
 Catholico more Gannfridus fūles hūc
 Edlie inlta bona cōtulit mītur et ex
 hūc suatit amiole bremor hugo pte
- 95 clausus amiole studys fatatū gēti tū
 pūl retoldus fūq; scis pietate
 Refulges gūis et nobilis nobilitate
 hūc seqtur dignus valde hūc colie
 Rothomagi sumus fūis de pūle pūl
- 100 Robertus pūl nū cognore pullus
 Solus hūc vū subendi pūl vū
 Deatū vūli libi vūdeam
- D**E CAPTE OPIS QUE DUAZ A
 mitatu i celestis ac
 terrene mīcia et fūes mīci
 pūit de mōstrari
- De cognoscendo deo ad amū notia
 neō bonū pūem mī pūmediato
 rem dei et bonū xpm ibm
- De aūte amonice scptūre dñio
 spū condite
- De cōdicatione mūdi q nec i pūlis
 sit nū nemo dei ordmāta cōsilio
 q postē uoluit qd mī noluit
- Cam nō ēē cogitandū dē mīfūm tūp
 spūis an mīdū q nec dē i fūm
 locoz mīdū et tpm vūi esse
- pūapm nū aliud alio pūem
 De equalitate pūoz diez qz anq
 sol fiet vesperaz et mane trādit
 habuisse
- Que qualisue intelligenda sit dei
 requies qz post opa sex diez rēq
 emt mīpērio
- De angloz cōdicatione quid scdm dñm
 testōia senaendū sit
- De simplia et i cōmūtabili tūitate
 dei pūis et filij 7 spūis scī vūi dei
 an nō ē aliud qhtay aliud sba
- An emō bātudmī quā scī angeli abī
 mo sui semp habuerūt et illos spūis
 qm mīuitate nō steterūt pūaper fūit
 se credendū sit
- De compacoē bātudmī mīstoz nū dñm
 tenencū pūmīomī dñm pūmī et
 pūmoz mīpado hōmī an pūm
- An ita mīmī felicitatī omī angeli
 sūt creati ut neq; lapsuros se posset
 nosse qm elapsi sūt et post mīmīam
 labencū pūenerancie sūe pūscām ac
 ceperūt qm steterūt
- Quo gūe locatōis dñi sit de dyabulo
 et mīuitate nō stēt qz ventus nō
 est mī eo
- Quid senaendū sit de eo qd scptūz ē
 ab mīc dyabolus pectat
- De gradibz et differēcijs creatūaz
 q alit pendit vūis vūilitatī alter
 ordo rōmī
- Vicū malicie nō nāzē sed cōū nāz
 an ad pectandū nō cōditor causa
 est sed volūtas
- De pulchritudine vūmītatī q per or
 dmacōm dei et sit lucēior ex gūior
 opacoē lucēior
- Quid senaendū videatū dñmī de
 mīter lucem et tenebrā
- De eo q post dīscōm lūaz atz tene
 braz dñi est et vidit dēne luce
 quia bona est
- De etna et mīcōmūtabili dei scīa ac
 volūitate quā semper illi vūmīsa
 q fecit sic placuerūt facienda quē
 admodū facta
- De hūc quibz mī vūmītatē rēz abo
 nō creatore bene conditaz quādā
 dūplicit et putā vūlā malaz ēē
 naturam
- De errore mīquo origīe doctūa mī
 culpatur
- De tūitate dñmī q pōia opāua sign
 ficatōis hūc spūit mīdīa
- De tūitā tūcū phīe dīscīplīne
- De vūmagīe sūmīe tūitātī quē scdm
 quēdā modū mī nā ēē nū dñi bātūcū
 hōmīe mīuēntur
- De cēcia et scīa et nūlq; amore
- An et ipm amorē quo et ēē et scīe dī
 līgī dīlīgē debemī quo magis dñmīe
 tūitātī vūmagīū pūmīqūam
- De scōz angloz scīa quā tūitātī pū
 emī deitāte nouerūt quā opēz
 fās pūis mī opante arte q i ipīs opī
 bus artīfīas mīuēntur
- De senaz mūneri pfectōe q pūcū

suaz quantitate completur xxx
De die septimo in quo plenitudo
et requies comendantur xxx

De opinione eorum qui angelorum cre-
atione antea non voluit esse
quā mundi xxx

De duobus angelorum societatibus
divisus atque disparibus quod non in con-
grue intelligitur lucis et tenebrarum
nominibus interpretatur xxx

De eo quod quidam putat in codice
firmam aquarum discretam non
nunc angelos significatos et quod
quidam aquas existimant
non creatur xxx

Dilatans exul. vniuersum. Et paulo post meodem per. Sic audi. sic vidi
in. nra. dñi vniuersum in am. di. nra. deus sum. ea metum. Item malo flu-
mis impetibus letificat civitatem dei. sicut altissimus. Deus in
medio eius non commovebitur. Hys atque huiusmodi testimoniis quod omnia in eo
sunt. nra. longum est didicimus esse quādam civitatem dei cuius cuncte esse con-
cipimus illo amore quod nobis illius conditor inspirant. Hinc condi-
tor scilicet civitatis cuncte tene civitatis deos suos preferentes ignorā-
tes. eni esse deum deorum non deorum florum. hoc est impiorum et superbiorum qui eius
incommutabili omnibus cōi. p. nati luce. et ob hoc ad quādam egenā p. tate
reducti suas quodammodo p. natas potencias cōsecrant honoribus quod dños
adceptis subditis. quoniam sed deorum proorum atque scorum qui potius se ipsos
vni subde quā multos sibi potius quod deum colere quā p. deo delectant. coli-
si huiusmodi scilicet civitatis munus deorum superioribus libris quā potius deo
et rege nro ad invicem rēdmus. Nunc vobis quid amice et expectetur
agnoscens meorum non in memor. debiti de duarum civitatum tene sicut et ce-
lestis quas in hoc interim solo p. pleras quodammodo diximus. nra. per
mixtas ex ortu et ex arboribus et debitis fimbriis quā valū. De exortu et arboribus
eo disputare eius ipse dñi et regis nri ubique opib.
lacoe fixus aggrediar. p. nra. dicā quēadmodum ex
ordia duarum istarum civitatum in angelorum divinitate p. cesserunt
De cognoscendo deo ad cuius noticiā nemo hominū p. ne
nit nisi per mediatōres dei et hominū xpī. ihū. Sequitur Caplin. 11.

De congruendo deo ad cuius noticiā nemo hominū p. ne
nit nisi per mediatōres dei et hominū xpī. ihū. Sequitur Caplin. 11.

Magnū est et ad modū rarū vniuersam creaturam corporeā cōsid-
rata cōparatū quod inmutabilem intentione mentis excedē
atque ad incommutabilem substantiam dei pervenire et illic discere eripere quod
cunctas nra. quod non est quod ipse non fecit in ipse. Eni enim deus cum homine non per
aliquā creaturā loquitur corpalem corporalibus in strepē. auribus ut in
sonante et audiente aera spacia inhererentur neque per
eiusmodi spūales corporum similitudinibus figurat sic in sōpī. oia fecit et quod
ul quo alio tali modo. Nam et sic velut corpus auribus lo-
quitur. quod velut per corpus loquitur et velut interpretato cor-
porali locorum in metallo multū enim similia sunt in sa talia corporibus
sed loquitur ipsa veritate sicut sit rediens ad audiendum me
te non corpe. Ad illud enim hominis ita loquitur quod in homine cū quibus
hō cōstat ē melius et quo ipse solus deus ē melior. Cū enim hō rectissime
intelligat. ul si hoc non potest scilicet credatur fāis ad imaginē dei profecto
cū p. te est. p. nra. superior deo quia superat inferiores suas quas eā
cū p. coribus cōnes hē. et quod ipsa mens cui rō et intelligentia nālī
ter est. viciū quibusdam tenebris et veteribus in malida ē non solis ad inbe-
rendū fruendo verē et ad p. nra. incommutabile lumen dñi de die

Incipit liber undecimus de civitate dei de
ca pte opis quā duarum civitatum. i. celestis
ac terrene iura et fines interpretatur dñi ostendit

Civitate

am. ea spū-
lura testis est que non for-
tuitis motibus aiorum sicut pla-
ne summe dispoitōis. p. nra.
cie sicut omne omne genant
bras oia sibi grā ingem-
oz hūanorum dñia excellēs

ante subiecit. Ibi quippe scriptū. Glōsa
dca. sūt de te civitas dei. Et alio p. s.
legim. Magnū dñs nū et laudabilis
inimis in civitate dei nri in monte scto ei.
Et paulo post meodem p. s. Sic audi. sic vidi
mā. dñi vniuersum in am. di. nra. deus sum. ea metum. Item malo flu-
mis impetibus letificat civitatem dei. sicut altissimus. Deus in
medio eius non commovebitur. Hys atque huiusmodi testimoniis quod omnia in eo
sunt. nra. longum est didicimus esse quādam civitatem dei cuius cuncte esse con-
cipimus illo amore quod nobis illius conditor inspirant. Hinc condi-
tor scilicet civitatis cuncte tene civitatis deos suos preferentes ignorā-
tes. eni esse deum deorum non deorum florum. hoc est impiorum et superbiorum qui eius
incommutabili omnibus cōi. p. nati luce. et ob hoc ad quādam egenā p. tate
reducti suas quodammodo p. natas potencias cōsecrant honoribus quod dños
adceptis subditis. quoniam sed deorum proorum atque scorum qui potius se ipsos
vni subde quā multos sibi potius quod deum colere quā p. deo delectant. coli-
si huiusmodi scilicet civitatis munus deorum superioribus libris quā potius deo
et rege nro ad invicem rēdmus. Nunc vobis quid amice et expectetur
agnoscens meorum non in memor. debiti de duarum civitatum tene sicut et ce-
lestis quas in hoc interim solo p. pleras quodammodo diximus. nra. per
mixtas ex ortu et ex arboribus et debitis fimbriis quā valū. De exortu et arboribus
eo disputare eius ipse dñi et regis nri ubique opib.
lacoe fixus aggrediar. p. nra. dicā quēadmodum ex
ordia duarum istarum civitatum in angelorum divinitate p. cesserunt
De cognoscendo deo ad cuius noticiā nemo hominū p. ne
nit nisi per mediatōres dei et hominū xpī. ihū. Sequitur Caplin. 11.

in et perplexita-
te duarum p. nra.
civitatum sicut tene-
et celestis

Quod deus
oia fecit et quod
mō cū hōie
loquitur ad eum
vniuersum
fāis ē

quibus
creatur quibus
rectissime
dei profecto

indie renouata atq; serenata fiat tante felicitatis capax fide pmi fiat
imbueda atq; purganda Inqua ut fidenca ambularet ad vitate ipi
vitas dei filius homie assumpto no deo cohipito eandem costant atq; fundi
ut fidem ut ad diu iter eet homi phoez den hic e em dei mediator
et homi ho xpus ihns p hoc em mediator p qd ho pl
et via qz si int eu quicendit et illud quo tendit via
media est spes e pueniendi Si aut desit a ignoretur
quid prodest nosse quo emudu sit Sola e aut adusur
errores multissimam ut idem ipe sit deus et homo quo itur deus qui
it ho Hoc pue pphetis denide p serpiu postea p aplos qutu satis esse
indicant Locutus e scriptura codidit q canonica notatur eminentissie
auctis cu fidem hem de hys rebz quas ignorare no expedit nec per
nos ipos nosse vdeni sum Nam si ea sare pnt testibz q remota no sut
asensibuz nris sine mitionobz sine et extioribz Vnde et pua mncipant
q ea ita diuina pnsibz hie p oauis q psto sut odis pfecto eu
q remota sut asensibuz nris que nro testiosare no possum de hys
alioz testes iquiam eis q credunt aquoz sensibuz remota ee nel
fuisse no credunt Esiait q de nris q no vidunt eis credunt qui vi
derit atq; ita decetis q ad sui quoz sensu corpis ptinet ita debm
q aio et mente sentiant q et ipe rectissime de sensu Vnde a sima
vocabulu accepit h est de invisibilibz q amro mteiore
remota sut hys nos oportz credere quibz nullo i corpore
humie dispoita didicerut nel manencia contuentur

Et homo xpc
ihns e mediat
or dei et homi
et via

visibilium omi
marino mdure
invisibilium a deus
qui oia sua
arant sa
piencia

De aucte canonice scripture dmo spitu condite ca. m

Visibilium omi marino mdure e invisibilium omi
am deo ee credunt Et aut deus mundu fecit nulli potius
credunt qua ipi deo Vbi eu audimus Nupit vmpnos melius
q mscripturis scis nbi dixit ppheta em In pnapio fecit deus celuz
et tra Nunquid na ibi fuit iste ppheta qui fecit deus celu et tram No
z ibi fuit sapia dei p qua fca sut omia q manas et testas transfert
Amicos dei et pphetas constituit eisq oia sua sine strepitu intus enar
rat Locutus eis quoqz angli dei qui sep vident faciem prie volunta
tem qz ems quibz oportz amiaant Ex hys vnus erat iste ppha qui dixit
et scpsit In pnapio fecit deus celu et tram Qui tam ydoneus testis p
que deo credendum sit ut eodem spu dei quo hec sibi reuelata cognouit
et ipam fidem futura tanto ante pderent

Sed quid placuit deo etno tunc facere q sit u nouo dei ordinata con
antea no fecisset Quibz dicit filio q postea voluit qm noluit
si mundu etnu sine ullo micio et io nec ob hoc factu pideri no m
con emoy illor noluit minus auersi sut a veritate et letali morbo nupietatis
qui dicunt mdu mlanit Exceptis em pphetis vocabz mdu ipe ordinatissia
sp fuisse a con sua mutabilitate et mobilitate et visibilium omi pulcherrima
coy qui fortu specie quodammodo tractus et fca se ee et no nisi a deo miffa
tu tam dicunt biliter atz invisibiliter magno et ineffabili atz invisibiliter
eu euem pulchro fieri se potuisse pclamat Qui aut adeo quidem fa
le tentur fca no cu eu noluit ipse hie sed sue aracione mcau
ut quodammodo vix intelligibile sp sit fca dicunt quide aliquid Vnde sibi den
videntur velut afortuna temitate defende ne subito illi remisse credit
m miete q m q ante venisset face mundu et accidisse illi volutatez
cu i nullo sit oio mutabilis Et no video quo eis possit m cetis rebz
ro ista subsiste marie m ana qua si deo roetna ee ostenderunt Vnde illi
accident noua misera q m q ante petim nullo potuerunt explere Si
em alienasse sp ems misera et beatitudme dixerunt nate e dicat eia
sp alienasse natura Vnde illa eoz sequitur absurditas ut ee cu bea di

etia etiam

et hec m
aute m
estim
etiam
nulle a
admis
id de
bitur
tigit
fho fil
Et m
m b
nabit
fne f
misera
tate co
nec tr
Lun n
nec de
O
ne qm
ipm a
potu
cat n
abile
fortu
facto
du ar
seian
et om
indig
eos q
more
I
da
cap m
nbi
dictu
isto
m hec
ped fi
temfi
De m
coiq
e loco
mito
hnan
fortu
du e
illen
poni
mfi

et hec utiq; nō sit bēa h futuā hā et turpitudinē pūdet En
autē nō pūdet nec se turpem ac miseriam fore sed bēam sp
estimat semp flā opmone sit bēa quo dīa stulone nichil p
En autē semper quidem pēla retro infinita cū bēitudinē alte
nasse anē miseriaz putant. Et nūc iam deceto cū sint liberata
admiserā nō ēē reditura nichilomīd committitur nūq; eam fuisse vē bēam
sed demerps ēē mope nona quadaz nec fallaci bēitudinē ac p hoc fate
būtur accidē illi aliquid nom. et h magnū atq; p dazū q nūq; retro pe
tūtatē accidisset Cū? nomtatis eam si dēū negabūt metuo hūisse cā
sūho sil enī negabūt bēitudinis emē auctore q ne phande impietatis est
En aut decet ēē ipm nouo consilio cogitasse ut de ceto sit aīa mot
m bēa quo enī alienū ab ea que illis quoq; displicet mutabilitate mōs
trabūt Porro si extpe creatam sed nullo ultio tpe pēatur tamq; nū hē mōm
finē fatentur et ideo semel experta miseriaz si ab eis fuit libata nūq;
miseria postea futuā nō utiq; dubitabūt h fieri manete i cōmutabili
tate consilij dei Et cū g credunt et mūdū ex tpe tēi potuisse Qodem
nec tū iō dēū mēo faciēdo etū cōsilij voluntateq; mutasse do et de
Tam nō esse cogitandū demerps tpm spacijs ante mūdū qm mūdū tpe
nec demerps locor mūdū et tpm vni ēē pūcipū nec aliud alio p

Onde videndū est isti qui dēū condicō; mūdū ēē nemri
consentiant et tū quērit demū tpe quid rīdem quid ipi
rīdeant de mūdū loco Ita enī quītur cur potius et nō anteā frūis
sit quēadmodū quēi pōt cur h potius et nō alibi Nam si infinita spacia
tpe ante mūdū cogitat in quib; eis nō videtur dens ab ope cessare
potuisse sil cogitent ex mūdū infinita spacia locor In quibus si quisq; di
cat nō potuisse vacūē cōpotente nō ēē consequens ēē ut in mūne
rabiles mūdū cū ep cūrio sopmare cogantur ei tū dīa q eos ille
fortuitis motib; athomoz gūgm assent et resolu. isti aut ope deit
factos dictū sūt si enī p interminabilem mēensitate locor extra mū
dū atq; quūq; patenti; vacūē volūntē nec eosdem mūdū q ēē de isto
sentiant ulla cū posse dissolu. Cū hys enī agm? qui et dēū incorpen;
et omī nātūraz que nō sūt q tpe / creatō; nobiscū sentiant alios nimis
indignū est ad istam disputacōm religione ad mittē marie q apuc
eos qui mltis dūe sacroz obsequiū deferendū putant De qualitate p
mōz dīoz quia anteq; sol fiet vespam et mane traduntur habuisse. c. vi.

In phas cetos nobilitate atq; ante vicerit nō ob aliud n qz longo quidē
interuallo verū tamen aliquis pūq;ores sūt vitati. An forte sūam
dei quā nec gcludit nē dēimāt nē distendū loco sed
eam sicut de deo sentire dignū est fatent incorpei pūia
ubiq; totam atantis locor ex mūdū spacijs absente esse
dictū sūt et vno tū. a mēcompacōe illius mūdū ant
isto igno loco in quo mūdū est occupatam nō opmor eoz
nū hec ram loquū p gressuroz Cū igr vni mūdū mēenti quidē mole cor
pea fūntū tū et loco suo de tūmātū et op ante deo fūm ēē dīcūt lq rīdēt
demerps ēē mūdū locor Cur ab eis m ope deus cessant. hoc rīdeant
De mēfinitis an mūdū tpebus Cur m eis ab ope deus cessant Et sic nō ē
cōsequēs ut fortuitū potius quā rōne dīa dens nō alio h isto in quo
ē loco mūdū cōstituit tū pū mēfinitis ubiq; patetibus nullo excellētiore
mūto possit h eligi qmā eandē dīa q rōne quā id fūm ē nulla posset
hūana cōphēdē/ita nō ē consequēs ut deo aliquid existēciā accidisse
fortuitū q illo potius quā antēiore tpe condidit nū
dū cū equalr antēiora tpa pūfinitū retro spaciū pte
uissent nec fūisset aliqua dīa vū tpe tpe eligēdo
pōnētur Qz si dīcūt mames ēē homī cogitacōes quib;
infinita ymaginatur loca cū locis nullus sit p mūdū

con illor erit
res qui dīcūt
anām sp fūit
se deo coe
tūaz
tamq; nū hē mōm
libata mūq;
i cōmutabili
Qodem
do et de
mūdū tpe
nec aliud alio p
v.
mūdū ēē
quid rīdem
quid ipi
et nō anteā
frūis
Nam si
infinita
spacia
tpe ante
mūdū
cogitat
in quib;
eis nō
videtur
dens
ab ope
cessare
potuisse
sil
cogitent
ex
mūdū
infinita
spacia
locor
In quibus
si quisq;
di
cat
nō
potuisse
vacūē
cōpotente
nō ēē
consequens
ēē
ut
in
mūne
rabiles
mūdū
cū
ep
cūrio
sopmare
cogantur
ei
tū
dīa
q
eos
ille
fortuitis
motib;
athomoz
gūgm
assent
et
resolu.
isti
aut
ope
deit
factos
dictū
sūt
si
enī
p
interminabilem
mēensitate
locor
extra
mū
dū
atq;
quūq;
patenti;
vacūē
volūntē
nec
eosdem
mūdū
q
ēē
de
isto
sentiant
ulla
cū
posse
dissolu.
Cū
hys
enī
agm?
qui
et
dēū
incorpen;
et
omī
nātūraz
que
nō
sūt
q
tpe
/
creatō;
nobiscū
sentiant
alios
nimis
indignū
est
ad
istam
disputacōm
religione
ad
mittē
marie
q
apuc
eos
qui
mltis
dūe
sacroz
obsequiū
deferendū
putant
De
qualitate
p
mōz
dīoz
quia
anteq;
sol
fiet
vespam
et
mane
traduntur
habuisse.
c. vi.
An
forte
sūam
interuallo
verū
tamen
aliquis
pūq;
ores
sūt
vitati.
Quid
epiani
sentiant
et
aly
dēū
do
atē
de
Cū
docte
de
tpe
d'ang?
denobili
tate
aracoe
mūta
coe
eme
de
de
tūte
et
hois
formaco
ne

videtur eis isto modo in ante homines cogitare p[ro]p[ri]a t[em]p[or]e n[on] d[omi]ni d[omi]ni cu[m] nullu[m]
t[em]p[or]e sit ante m[un]du[m] Si eni[m] recte disceruntur et[er]nitas et t[em]p[or]e sine aliq[ua]
mobili et mobilitate n[on] e[st] et[er]nitate aut nulla mutacio e[st] que n[on] vide
at q[uod] t[em]p[or]e n[on] fuissent i[n] creatura fiet q[uod] aliq[ua] aliq[ua] mutacio mutaret Cu[m]
motio[n]is et mutacio[n]is cu[m] aliud atq[ue] aliud q[uod] simul e[st] n[on] p[oss]it cedit
atq[ue] suadent m[em]bris cu[m] p[ro]ductio[n]is moray m[ut]ualis t[em]p[or]e sequitur i[n]
Cu[m] igit[ur] deus in an[im]a et[er]nitate nulla e[st] o[mn]i[m]o muta[ti]o creator sit t[em]p[or]e i[n] ordi
nator quoniam spacia m[un]du[m] creasse n[on] video n[on] dicatur an m[un]du[m] i[n] ali
qua fuisse creatura cu[m] motib[us] t[em]p[or]e current. portio si h[ab]ere facere mari
me veraces ita dicat In p[ri]ncipio fecisse celu[m] et t[er]ra[m] ut nichil antea
fecisse intelligat quia si p[ri]ncipio m[un]du[m] fecisse dicatur aliquid fecis
set an[im]a cetera cuncta q[uod] fecit p[ro]culdubio n[on] est m[un]du[s] fuis[se] in t[em]p[or]e si cu[m] t[em]p[or]e
Cu[m] eni[m] sit in t[em]p[or]e et post aliq[ua] sit et ante aliq[ua] t[em]p[or]e post id q[uod] p[re]terit
e[st] an[im]a q[uod] fuit est Nullu[m] aut p[oss]it e[st] p[re]terit q[uod] nulla e[st] creatura
cu[m] mutabilib[us] motib[us] agitur Cu[m] t[em]p[or]e aut fuis[se] est
m[un]du[s] si in e[st] co[n]dicio[n]e i[n] quib[us] et vesp[er]e no[n]at
donec o[mn]ia q[uod] in h[ab]ere dieb[us] deus fecit sexto p[re]fatus de
septimoq[ue] i[n] magno misterio dei vacacio co[m]mendet
die[rum] an[im]a mo[n]i sunt aut p[ro]difficile nob[is] a[ut] e[st] impossibile
cogitare qu[anto] magis dicere Videmus quippe istos dies
notos n[on] h[ab]ere vesp[er]i n[on] desol[is] o[mn]i[u]m nec mane m[un]di de solis ortu
Que qualis ne intelligenda sit dei q[uod] post opa sex die[rum] i[n]venit i[n] q[uo]t[us]

Non aut p[ro]p[ri]e tres dies sine sole p[er] acti sunt qui die q[uo]t[us] fuit vii
cl[aus]us refertur Ex p[ri]mum quide[m] lux ubi dei fuit atq[ue] inter
ip[s]am et tenebras deus sepasse narratur et eand[em] lucem vocasse die[m]
tenebras aut nocte[m] Si qualis illa sit lux et quo alenante motu q[uod]
len q[uod] vesp[er]i et mane fecit remotu[m] est a sensib[us] n[ost]ris nec ita ut
est intelligi a nob[is] p[oss]it Cu[m] t[ame]n sine ulla hesitacio[n]e credendu[m] e[st] aut
en[im] aliqua lux corporea est sine insup[er]iorib[us] m[un]di p[ar]tib[us] longe a con
spectib[us] n[ost]ris Vnde sol postmodu[m] accensus e[st] aut lucis no[n]ie signifi
cata e[st] s[an]c[t]a civitas m[un]di angelis et sp[irit]ib[us] b[ea]tis de qua dicit ap[osto]lus
Que sursum e[st] i[n] ier[us]al[em] n[ost]ra et[er]na m[un]di. Aut quippe malio loco
O[mn]is vos eni[m] filij lucis estis et filij dei n[on] sum[us] noctis neq[ue] tene
brar[um] Si t[ame]n et vesp[er]i diei h[ab]et et mane aliquaten[us] o[mn]i[n]ter
intelligere valeamus q[uod] creatur in comparacio[n]e creatoris quod amo v[er]
pasit Ite lucet et mane sit t[ame]n et ip[s]a refert ad lande[m] dilecto[rum]
q[uod] creatoris n[on] i[n] nocte v[er]gitur ubi n[on] creator crea
ture dilecto[rum] relinquit Deniq[ue] scriptura cu[m] illos dies
mutaret ex ordine et n[on] q[uod] m[un]du[m] noctis vocabulu[m]
Non eni[m] aut alicubi fuit est n[on] sed fuit e[st] vesp[er]e et ma
ne dies vii Ita dies sedus et ceteri Cognicio quippe
creature in se p[er]a decoloracio e[st] ut ita dicat q[uod] t[ame]n in
dei sapia cognoscat ut marte qua fuit e[st] i[n] vesp[er]a qua n[on] cognoscit
cu[m] dici p[oss]it que t[ame]n ut dixi cu[m] ad landandu[m] et amandu[m] refert crea
to[rum] recurrit in mane et hoc facit in cognicio[n]e sui ip[s]ius dies vii
e[st] Cu[m] in cognicio[n]e firmameti q[uod] ut aquas inferiores et superiores
celu[m] appellatu[m] e[st] sit dies sedus Cu[m] in cognicio[n]e t[er]re a maris o[mn]i[u]m
p[er]neciaq[ue] radicib[us] co[n]tinuata sit t[er]re dies t[er]tius Cu[m] in cognicio[n]e
h[ab]itatu[m] maris et m[un]di o[mn]i[u]m fidei[m] dies q[ui]ntus Cu[m] in cognicio[n]e
o[mn]i[u]m exaquis aialu[m] natatu[m] atq[ue] volatu[m] dies q[ui]ntus Cu[m] in cogni
tione o[mn]i[u]m aialu[m] t[er]re atq[ue] ip[s]ius ho[m]i[n]is dies sextus De anglo[rum]
condicio[n]e quid sedu[m] d[omi]ni testimonia sentien[du]m sit vii Quod de die septio
ro[m]i die septio requirit deus ab o[mn]ib[us] opib[us] q[uod] emisse intelligit
suis significavit eni[m] Nequa[m]q[ue] e[st] accipien[du]m dur sit videli
puerit tamq[uam] deus laboravit opando qui dixit permotio[n]e

dicat p[ro]p[ri]e

et[er]nitas e[st] mutabilis motu
fuit m[un]du[m] t[em]p[or]e q[uod] h[ab]et et p[er]
et do[m]i[n]e p[ro]p[ri]e
septem die[rum]

tantum

Quoniam ro[m]i die septio requirit deus ab o[mn]ib[us] opib[us] q[uod] emisse intelligit
suis significavit eni[m] Nequa[m]q[ue] e[st] accipien[du]m dur sit videli
puerit tamq[uam] deus laboravit opando qui dixit permotio[n]e

et facti sunt verbo intelligibili et semper in non sonabili et equali. Requies
 dei requies significat eorum qui requiescunt in deo sicut leticia domus leticia
 am significat eorum qui letantur in domo. Etiam si non eorum domus ipsa sed alia
 res aliqua letos faciat quanto magis si eadem domus pulchritudine sua
 faciat letos habitantes ut non solum eloquendi modo leti dicat quo signi-
 camus per id quod continet id quod continetur sic theatra plaudunt prout in-
 gunt cum illis homines plaudant in his bonis mugiant. Et illo quo
 significatur per efficiente id quod efficitur sic leti epistola dei significat
 eorum leticia quos legentes efficit letos. Convenientissime itaque cum
 requiemus prophetica auctoritas narrat significat requies eorum qui in illo
 requiescunt et quos ipse facit requiescere hoc est hominibus quibus loquitur
 et per quos utique conscripta est promittente prophetia quod est post bona opera quod
 in eis et quod per opera operatur deus si ad illi per in ista perfidem quo
 dammodo accedunt nullo habent requiemus semper. Hoc enim et sabbatum
 uacat ex precepto legis in veteri dei ipso figuratum est unde suo loco
 diligentius arbitror differendum. De simplici et incommutabili tri-
 tate dei patris et filii et spiritus sancti unum dei quod non est aliud quod aliud
 tate dei patris et filii et spiritus sancti unum dei quod non est aliud quod aliud

Nunc qui de sancti civitatis exortu dicitur iustitiam et sabbatum. De civitate
 patris quod ad sanctos angelos attinet dicendum putamus que De civitate
 huius civitatis et magna pars est et eo beatorum De civitate
 quod nunquam pergitur quo huius divina testimonia suppetant De civitate
 quod tunc satis videbitur deo largiente explicare auctoribus De civitate
 Vbi deinde constitutione sacre littere locutus non emendat De civitate
 ter dicitur utrum vel quo ordine creati sunt angeli. Et si per De civitate
 temissi non sunt nisi celi nomine ubi dicitur In principio fecit De civitate
 deus celum et terram ut potius huius huius de qua loquor significati De civitate
 sunt. Non autem esse permissos huius estimo quod scriptum est requiemus de De civitate
 um die septimo ab omnibus operibus suis quod fecit cum huius ipse ita sit ex De civitate
 ortus. In principio creavit deus celum et terram nichil aliud fecisse videat De civitate
 Cum ergo a celo et a terra cepit atque ipsa terra quia primitus fecit sic scriptura De civitate
 eloquitur inmutabilis et incompressa non duos luce facta utique tenebre De civitate
 fuerunt sic ab eis. In super quadam tunc et aqua indistincta confusione ubi De civitate
 erat lux non est tenebre sunt nunc eadem omnia in mundo disposita sunt De civitate
 quod per sex dies consummata narratur quod angeli per mittentur tamquam non De civitate
 essent inopia dei aquibus in die septimo requiemus. Opus autem dei esse angelos De civitate
 significat et si non permissum non tamen emendat expressum est. Et alibi huius sancti De civitate
 scriptura clarissima voce testatur. Nam et in primo libro in cantico viros De civitate
 eius per domum est. Benedicite omnia opera domini domino in creati De civitate
 aione quod corde operum et angelis notati sunt et in ipso De civitate
 canit. Laudate dominum de celis laus eius in excel. Laudate De civitate
 eius omnes angeli eius laus eius omnes vii. et laudate eius De civitate
 celi celorum et aqua quod sunt celos sunt laudant nomine domini De civitate
 Quia ipse dixit et facti sunt ipse mandavit et creata sunt. Etiam huius aptissime De civitate
 adeo fratres angelorum dicitur domini est cum eis in cetera celestia comeditis De civitate
 inferunt ad omnia ipse dixit et facti sunt. Quis porro audebit operari De civitate
 post omnia ista quod sex diebus emissa sunt angelos fratres. Et si quis ita De civitate
 desipit redarguit ista vanitate illa scriptura pariter auctoritatem dei De civitate
 Cum facta sunt sidera laudaverunt me voce magna omnes angeli De civitate
 mei. Jam ergo exant angeli qui facti sunt facta sunt aut quod die. Nunc De civitate
 ergo die tunc fratres dicemus. Absit impudens et cum quod illo die facta De civitate
 sunt quo ab aqua utique terra discreta est et distinctas in genus species De civitate
 duo ista elementa supererit et perdurat terra quidam ei radiatus in De civitate
 habebat. Nunc nam scdo. hoc quidem tunc enim firmamentum factum est inter a De civitate
 quas superiores et inferiores celos appellatum est in quo firmamento De civitate
 facti sunt sidera quod die. Nunc ergo si ad istos dies pertinet opera dei De civitate

Septima
cognitione

angeli ipsi sunt lux illa q^{ue} dei nomen accepit. Quia unitas ut comenda-
retur non est datus dies primus sed dies unus n^{on} alius est dies secundus aut
tertius a ceteris. Sed idem ipse unus adimplendus senarius numerus vel
septenarius repetitus est per septenarium scilicet operum q^{ue} fecit. Quid sit datus
datus et septima q^{ue}ritur dei. Cuius enim datus datus fiat. dies unus non
lux et facta est lux si recte in hac luce creatio intelligitur. primus non alius
angelorum perfectio facta sunt principes lucis etne q^{ui} est ipsa ratio sed secun-
mutabilis sapientia dei per que facta sunt omnia q^{ui} dicimus unum datus
gemitu dei filium ut ea luce illuminati qua creati fuerunt lux et vocare
sunt dies principatus in commutabilis lucis et dei q^{ui} est ubi dei per q^{ui} et
ipsi et omnia facta sunt lumen quippe verum q^{ui} illuminat omnes homines
venientes in hunc mundum veniente h^{uius} illuminat et omnes angelum mu-
dum ut sit lux non in seipso sed in deo a quo si auditur angelus sit in mu-
dus sic sunt omnes qui vocantur mundi spiritus. nec est lux in mundo sed in seipso
tenebre p^{ro}pterea principatus lucis etne nulli enim nulla natura est h^{uius} amissio
boni et mali nomen accepit. An enim beatitudinis qua sancti angeli ab omni
Est itaque bonum solum sicut non solum habuerunt et illos spiritus qui in vo-
plex ob hoc solum in con- tate non steterunt principes sicut accidit
mutabile q^{ui} est christus. Quod hoc bono creata sunt omnia bona sunt. r
non simplicia et ob hoc mutabilia creata sunt in qua. i. facta non gemitu
Quod enim de simplici bono gemitu est pater simplex est et hoc est q^{ui} illud
de quo gemitu est que v^{er}o pater et filius dicimus rationem. Quia spiritus sanctus
q^{ui} h^{uius} in spiritu sancto unus est deus. Quia spiritus pater et filius alius est pater a
spiritus sanctus pater quadam vocacione huius nominis in sacris literis lumen a filio non
nuncupatur. Alius est autem q^{ui} pater et filius q^{ui} n^{on} pater est nec alius et de op-
filii. sed alius dixi non alius. q^{ui} et h^{uius} pater simplex pater moue si
q^{ui} bonum est in commutabile et coeternum et h^{uius} unitas unus est bellu
est n^{on} ratio non simplex quia unitas. Neque enim per hoc nazista
Bon bona simpliciter dicimus quia pater in eis solus aut solus filius aut solus
spiritus sanctus. Aut v^{er}o sola est ista nominis unitas sine substantia personarum. sicut
sabeliani heretici putant. Sed ratio simplex dicitur quia q^{ui} h^{uius} hoc est excepto
q^{ui} relative quique persona ad alteram dicitur. Nam utique pater h^{uius} filium nec
tamen ipse est filius. In quo ergo ad seipsum dicitur non ad alterum h^{uius} est q^{ui} h^{uius} sicut ad
seipsum dicitur v^{er}um h^{uius} v^{er}um utique vita et eadem vita ipse est. p^{ro}pterea hoc ita
q^{ui} natura dicitur simplex cum non sit aliquid h^{uius} q^{ui} ul^{ter} possit amittere vel a
liud q^{ui} h^{uius} sicut vas liquoris aut corpus colore aut aer luce sine
femore a natura sapientiam. Nichil enim horum est id q^{ui} h^{uius} natura neque vas liquoris
est neque corpus color neque aer lux sine femore neque natura sapientia est h^{uius}
est q^{ui} est pater pater rebus quas habent et maius habito ul^{ter} qualitates
v^{er}um atque mutari ut et vas vacuetur humore quo plenum est et corpus
decoloratur et aer tenebrescat sine frigescat et natura desipiat. Sed
et si sit corpus in corruptibile q^{ui} p^{ro}mittitur h^{uius} q^{ui} de ipse in cor-
ruptio in amissibile qualitate. h^{uius} manete substantia corpali non hoc est
q^{ui} ipsa in corruptio. Nam illa est p^{ro} singulas partes corporis. Quid sit in
tota est nec alibi maior alibi minor nec enim nulla pars intelligend^{um} q^{ui} a
in corruptior q^{ui} alia. Corpus v^{er}o ipsum magis est in toto h^{uius} est sicut
q^{ui} impte et cum alia pars est in eo amplior alia minor non trime et
ea que amplior est in corruptior quia ea que minor. A
liud est itaque quod non ubique sit totum est alia in corruptio q^{ui} ubique est
tota est quia omnis pars in corruptibilis corpus est ceteris in equalis est
qualis in corrupta est. Neque enim ubi gratia quia digitus minor
est quam tota manus ideo in corruptibilior manus q^{ui} digitus. Ita cum sint in-
equales manus et digitus in equalis est tamen in corruptibilis manus et digi-
ti. Ac per hoc quoniam in corpore in corruptibili in separabilis est in corruptibi-
litas sit aliud est tamen substantia quia corpus dicitur alia qualitas eius quia i

scis mione

corruptibile nūcipatur Et iō cē sic hō nō ē qd hē. Aīa quoq; ipā eīa.
 si semp sit sapiens sic eī cū libabit metū ptiapacōe cū i cōmutabil
 sapiē sapiens eī q nō est qd ipā Neq; em si aer nūfusa luce mīq;
 deseratur ideo nō aliud ē ipē aliud lūx qua illūat Neq; hoc ita dī
 erim qī aer sit aīa qd putamūt quidā qm nō potuerūt
 m corpe sūt cogitare nām q; hē luc ad illa ē i mag
 dispilitate de spūalitate quādā silitudinē ut nō m co
 uement dicat sit illūari aīa m corpea luce corpea
 simplici sapiā dī sicut illūatur aer corpus luce cor
 porēa et sic aer tenebrescat iste luce deseratur nā mel
 lūc aliud q dīcūt locor quoz q corpalū tenebre q aer
 carens luce ita tenebrescat aīam sapiē luce pūatā Sedm hoc em
 dīcūt illa simplici q pūapali vep dīma sūt q nō aliud ē m eis
 qualitas aliud subā nec alior ptiapacōe nī dīma sapiā ut bīa sūt
 Ceterz dīcūt ē mīpūatū sās spū sapiē mīplex eo q mīta mīse hēat
 q; que hē h et ē et ea oīa vīa est Neq; em mīte si vīa sapiā ē mīq;
 sūt mīfūti quidē eīq; sūt thezauri rez mīelligibīlū m quib; sūt
 omīs mīfībīles atq; i cōmutabīles rōnes rez eīa vībīlū et mīta
 bīlū que pīpām fīa sūt qm dīcūt nesciēs nō aliquid fecit q nec de
 quolibet hōie artifice recte dīa pō. Porro si sapiēs fecit oīa ea mīq; fe
 cit que nōnāt Expro occurrit aīo qdā mīz. s; tū rez q iste mūdus vō
 notū esse nō pōt mī eī deo aīi notū eēt eē nōn pōt De opacōe
 bātūdīne mītoz nec dī tenenm pūmīomī dīcūt pūmī et pūmōz m

Que cū aliquod tpe pūmī eāt erant spū illi te
 nebre quos angeloz dīcūt. sed sūt ut fīa sūt lūx
 facti sūt nō tū tū ita creati ut quoquo modo
 ita eēt et quoquo modo vīerēt. s; eīa illūatū ut sapiē
 ut bīe q vīerēt. ab hac illūacōe aīi. quidā angelī nō obtinuerūt
 excellēcia sapientīz bīe vīte q pūldubio nō mī etīa ē etītatīz
 sue certā atq; scīa. s; rōnalem vīta licet mīpūentē sīc hēnt ut ea
 nō possint amītē. nec si nelmt qmū aut mīteq; pēatīet illūz s; a
 pīēne fūssent ptiapoz dīfūmē que pō. In emē tū ptiapacōe equales
 fūssē istoz illūz qm pteā vē pleneq; bīa sūt qm nequaq; de hīe bātūdi
 mī etītatē fūllūm quō dīcūt sūm q quīquidē si equales m ea fūssēt
 ia isti m emē etītatē māsīssent pīter bīa quā pī et Neq; em
 sicut vīta q dīcūt sūt ita etīa vīta dīa vīat potit si fūe hīta
 sit qīquidē vīta tū vīrēdo etīa vō fūe nō hēndo nōiata ē. Quā etīa
 pūmī nō quidā otīmo bīa sūt dīcūt em eīa penālīz igit etē
 mīe tamē si vē pfecteq; bīa vīta nō mī etīa ē nōn eīt talīz istoz
 qīq; dīstīta et pteā nō etīa sūe id sārēnt sūe nescīentes pū
 tauerūt quā sārēntes tūmōz nescīetes error bīoz sītīq; nō sīe bāt
 et aut hoc ita nescīebant ut fūllī mīcertīz ne cōfīderēt sed utū
 sempmī an quāz fūe hīta et bōmī sūm m nēntīa pte fīrma assen
 sione fēbantur ipā detānta mīfēlītatē cūctīa eīa
 bīe vīte plēmīdīne q mīscīz angelīz eē credmī nō
 hēbat Neq; em bīe vīte vocabīlū ita cōtrībūmī adīf
 dā sīgīfīcōīz angustīaz ut solū dēū dīcāmī beatī qm
 tū vē ita bīus est ut mīor bātūdo eē nō possit In emē
 compacōe q angī bīa sūt sūa quādā sūma bātūdmē que eē m angelīz
 pō quid aut qīq; ē Au ita mī fēlītatīz omīs angī sūt creatī ut
 pōs tū q neq; lapsīros sepōssent nōsse qm elapsī sūt et pōst

Dec attinet ad rīnam labentīz p sēneracīe sue pīcām atq; pīc
 rōnalem nī mītellectūalēz creaturām bīoz mī qm sītēant rī
 apandoz putamī. Cū em pīmoz illos hōīes m padīso negare an

deat b'tos ^{q' q'nd p'tu ad d'lectat' p'm' b'ni} ee an p'tm q'm' sua b'atudo q' d'm'na uel utru' et'na eet
 m'ctos/et'ant et'na m'li peccassent. cu' hodie no' impudent' b'tos voce
 mus quos videmus iste ac pie cu' spe future i' mortaltat' hac vitu'
 duce sine sine em'e vastante co'sam facile impetrates p'tis h'm' in
 firmitatis d'maz m'az. Q'm' h'et de sue p'senerancie p'm'o et' sunt
 de ip'a cu' p'senerancia sua rep'nt' m'cti. Q'm' em' homi' se mag'io'e
 p'fectuq' iusticie p'seneraturz usq' m'f'm'e sciat n' aliqua reuelacoe
 ab illo fiat certus q'm' de hac re m'cto latentiq' iudicio no' em'e m'cti
 ut sed neq'm'e fallit. Q'ntu' itaq' p'tin et ad d'lectacoe p'ntis boi
 beacior eat p'm' h'o m'padyso qua' quibz m'f'm'e m'bac m'firmitate
 mortali. Q'uantu' aut' spe future beacior quilibz m'qm' Equales erant
 b'ulibet cruciatibz corp'is cu' no' op'm'p'e s' et'na m'ant' felicitat' om'z
 et'acoe et' est sine sine h'ituz ^{om'ne} o'ia molestia eazentez angeli boni
 soaetate angeloz m'p'tu'p'acoe s'm'm' dei qua' eat ille et mali ai
 h'o sin' casus m'ctuz i' magna felicitate p'adyso. Q'no p'm'o ex
 arca q'm'is iam no' difficult' d'curat utroq' co'm'cto anst
 eff'ci b'itidm'e qua' recto p'posito it'lectualis natura des' 3
 deat hoc e' ut et m'bono m'comutabili q'd' d'ens e' sine ulla molestia
 p'sinatur et m'ea se m'et'm' ee m'ansu' nec ulla dubitacione cu'c
 tetur nec ullo errore fallatur. Hanc h're angelos lucis pia fide cre
 dim' hanc nec ang' cadent' h'u'sse angelos p'ctores q'm' sua p'auitate
 illa luce p'nti s'nt consequeti ro'e colligim'. H'abuisse cu' aliqua et si
 no' p'scia b'itidm'e si vita egerit an p'tin p'fecto at'dendi sunt
 Q'no gene locucione d'cu' sit de dyabulo q' m'p'itate no' stetit q'm'a
Hut si d'm'm' videtur q'u' f'u' s'nt angeli a' ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹

apiam tam gradulo quoda principio drabol^{habeat} hanc nam mali qui tanta vani-
tate desipunt ut cu vbi iste cuncti in aucte nobiscu hant no attendant
no dixisse deū avitate aliena fuit si i veritate no stetit ubi avitate lip
su intelligi voluit Inqua utiq; si stetit ems pnceps fars pns cu sci
angelis pmaneret Quid senaendū de eo qd scriptū est de dya^q i verita
indian q; quessissimū q; i veritate no stetit ruy

Subicitur te no stetit atq; aut q; no ē veritas in eo si i illa ste-
tisset locutio aut dictū est minus usitata Sic em videtur
sonare in veritate no stetit q; veritas no ē in eo tamq; ea sit cū ut
i veritate no stetit q; in eo veritas no sit cū potius ea sit cū ut i ave-
ritate no sit q; i veritate no stetit Ita locutio ē et in psalmo Ego
clamavi qm exaudisti me deus cū dicendū fuisse videatur exaudis-
ti me deus qm clamavi q; cū dixisset ego clamavi tamq; ab eo quē
retur Vnde se clamasse monstraret ab effectu exaudiciois dei clamoris
ondit affcū tamq; dicit hinc ondo clamasse me qm exaudisti me
De gradibus et de differencijs creaturarū q; ali; pendit usus utilitatis

Illud ē qd ait de dyalo Iohes ab initio dyalo alio ordo rōnis xv
patat no intelligētes si nāle ē nullo mō ēē per Quid sit dan
catū q; qm videtur phetia testimōis sine qd ysaias de dyalo i qv
aut subfigurata psona pncipis babilome dyali notus quō horada est
cecidit lucifer qm mane oriebat sine q; ezechiel in delicias pa ab in
radisi dei fusti oī lapide pāosior natur es Vbi intelligit
aliqui fuisse sine pāto Nam expsūm ei paulo dr Ambulasti in diebus
tuis sine vicio Q si alie cōvenientia intelligi nequnt oportz et et
illud qd dan ē i veritate no stetit sic accipiam q; i veritate fuit
si no pmaneret Et illud q; ab initio drabolus patat no ab initio ex quo
creatus ē putare reputandus ē si ab initio pti q; ab ipm supbia ce-
pit ēē pti Nec illud qd scriptū ē in libro Job cū de dyalo fmo est
hoc ē mncū figmentū dñi qd fecit ad illudēdū angelis tuis Cū cōsonāe
videt et pā ubi legit Draco hic quē furisti ad illudēdū ei sic in-
telligendū ē ut existimem talē ab initio creatū qm angelis illu-
det sed in hac pena post pti ordinatū Incaū go ei figmentū ē
dñi Non em ē vlla nā etiā in extremis mīmus q; bestiolis q; non
ille cōstatuit aquo ē omīs modus omīs spes omīs ordo sine quibz
nichil rez in ueniri ul cogitari pō qūto magis angelica creatura
q; oīa cetera q; deus creavit nāe dignitate pcedit Viciū malicie
no naturā esse sed cōū nām cū ad pāandū no conditor cū ē sed

Illis em quoquomō sūt et no sūt q; deus ē aquo fca voluntas xvi
vnt pponant vntēcia no vmentibz sic ea q; vntēcia
nendi ul ēē appetendi hys q; isto mō caret Et in hys
q; vnt pponitur senaencia no senaentibz sic arbori
bus et aīalia et in hys que iēuāt pponit intelligen-
cia no intelligentibz sicut hoīes pecoribz et in hys
q; intelligit pponitur i mortalia mortalibz sic angeli
herous si ita pponitur natē ordme est aut alius atq; alius pūo
cūsq; usu estimacois modus quo fit ut queda sensu carentia qm
daz senaentibz pponam in tū ut si pti ēēt pūis de nā rez aufer-
re velim sine quē in ea locū hēant ignorātes sine ec sciam nū ei
comodis pponētes Qm em no domū hie pāne hie q; mures mī
mos q; pulices malit q; quid nāz cū ipoz et homi estimacione
quoz etiā natā tante ē dignitatis pleniq; carnis compet equis quā
lūis gēma q; famli Ita libtate indicādi plurimū distat rō cōside-
rantis a natē indigentis seu volūtate cupientis cū ista q; p se ipm
in rez gradibz pensat Necessitas aut quid p quid expedit cogitat
et ista quid rez luti mētis appetat voluptas vō quid iocūdu corpis

Adde sunt
omnes crea-
ture facte
ec mīme
bestio
le

sensibus blandias expectat. Et tū valz ī naturis rōnabilibz quoddam
veluti pondus volūtatis et amoris ut cū ordine natē angeli hominibz
tū lege iusticie boni boīes malis angelis pferant. De pulchritudine
vniuersitatis q per ordinatōem dei etiā et contrariis sit oppositōe lucētor

Propter nāz igitur nō p maliciā dvali dān ite itelli rvy.
gimz hoc ē mīcū signum dūi qz. Ordine natē
sine dubio ubi eēt viciū malicie nā nō viciatā. angeli boībz
cū nāz ē ut nō possit n nocē nāe. Non itaqz esset
viciū recedē adeo mī nāe au? id viciū ē potius cō
petēt eē cū deo quā p eē volūtatis male grūde tē
tiōmū ē nāe bonē. qz dens sicut nāz bonaz optim
creator ē ita malaz volūtatiū mīssimū ordinatōr ut cū ille utit
natis bonis ipse bñ utat et volūtatis malis. Itaqz fecit ut dvali
mīsticiōe illi bonis volūtate sua malis in mīfeliōbz ordinatus
illudētur ab angelis ems. i. ut p sūt tēptatōes ems qz ob eē
desideat. Et qm dens tū cū condēt future maligtatis ems nō ēit
utiqz ignarus et pūdebat q bona de malo ems eēt ipse fctus p aut
duco hic quē furisti ad illudendū ut meo ipō q euz furit licet p
sua bonitate bonū iam p sua p sām pparasse intelligat. quō illo
utētur et malo. Quid sentieundū videat dūm sit deus int luce et

De qz emz dens ullū nō dico angeloz s; ul homi tenebras rvy.
arearet quē malū futurū p sisset n piter nōset quibz eoz
bonoz usibz comodaret. atz ita ordinē scloz tamq pulcherri
mūz carmē eē exquibz dān anthiteas honestaret. Anthitea em
q appellat in ornamentis elocutōis sūt decētissia q luce. Quid deus
ut appelletur oppositō. et ul qd ex p sūm dī cōn pōitā anthitea ser
nō ē apud nos hmo vocabuli gsuetudo cū tū emsē or namē mēarece
namētis locutōis. et sūmo latinū utat. ymo lingue omī angeloz
gencū. hūz anthiteas eē paulus aplūs i sēda ad cho hominū
rmthios epla illū locū sūgnit explicat ubi dicit per arma iusticie
adextis et sinistris. per glām et ignobilitatē. p mīfannā et bonā fa
ma ut seductores et veraces. ut q ignoramur et cognoscam. q mo
rientes et eēte vīvū. ut coheretū et nō mortificati ut tristes sp
aut gaudetes. sic egem mltos aut ditates. tamq mch beates et oīa
possidentes. Sicut go cōūna cōūrys opposita smomz pulchritudiez
reddūt ita qdām nō uboz s; rez eloquecia cōtrariis oppositōe scli pul
chritudo pponit. Aptissie hoc pōitū est in libro eadē isto mō. Cōū malū
bonū. et cōū morte vitā sic cōū pū pāōr. et sic mīuere m oīa opa
smomz obscuras eē ad hoc sit utilis q plures sūmāz vel ordinē deus
tas paut et m luce noticie. p dnat dū aliis eū sic aliis mām arant
intelligit sic ita tū ut qd nō obsūro loco intelligi ut at cōū malis
testacōne rez manifestaz. ul aliis locis mīme dubysal bonū
seut sine tū mltā tractant ad id quoq pueniat q sensit ille q s p s
sine id lateat. sed occasione tractande obscuritatis alia quēdā vā di
caut nō m videt ab opibz dei absurda sūmā si cū lux pma illa facta
ē angeli creati intelligit ut scōs angelos et m mīdos fuisse discretū
ubi dān ē et dūm sit deus m luce et tenebras noctē. Solus quippe ille
ista discerne potuit. q potuit eē pūz q cadent p sare casuros et pna
toz lūe veltatis m tenebrosa supbia remāsurōz. Nam mē utūz nō
biv notissimū diem et noctē. i. mter hac lucē. et has tenebras mīlga
tissima sensibus nrīs illūmāz celi ut dūm dēnt mparant. sūm m
quit hūana mfirmamīto celi ut luceat sup tām. et dūm dāt mē diez
et noctē. Et paulo post. fecit mquit deus duo. magna lūmāz lūmāz
manis m pncipio diei lūmāz mīnū m pncipio noctis. et stellaz q posuit

et tenebras vō.

illa dens infirmamēto celi lucē sup trā et p eē diei et nocti. Quā dēne te
et dūde mē lucē et tenebras. Inter illā vō lucē q scā soae. it dno lūa
tas angeloz ē illustracōe vitatiz intelligibilz fulgens et ei. ria firma
cōntraz tenebras a maloz angloz ansoz aluce misticie the. mīet
paz mētey ipē dūde potuit cū ē futurz nō natē sed vo. alia
lūtatiz malū oculatū aut mētū ē nō potuit. De eo q post dīstacōm lū

Quēqz illud nō ē ptemidū silencio tiz ac tenebrar dāū ē. Et
q dūte dens fiat lux et frā vidit dens lucē q bona est
ē lux. Continuo submētū ē et vidit lucē qmā bona ē non rix
postea q sepant mē lucē et tenebras. Et vocant lucē diē et tenebras
noctēz ne sū cū lucē et talibz tenebrz testōm placitū sū p lūbūisse vi
dētur. Nam ubi tenebre mēlpabiles sūt mē quas et lucē istā hūo oclz
cōspiciā lūmāria celi dūdūt nō ante sed post mēfē. Et vidit dens q
bonū posint mēntē ea infirmamēto celi lucē sup trā et p eē diei et
nocti et sepaze mē lucē et tenebras. et vidit dens q bonū ē et post
modū mēfē. Et sepant dens mē lucē et tenebras. et vocant lucē diē
diē et tenebras noctē. Non hoc loco additū ē et vidit dens q bonū ē ne
nūqz appellat bonū cū ēet hōz altez malū vicio p pō nō nā. et iō sola
lūz ibi placuit conditōi tenebre aut angelice. et si sūant ordmāde nō
tū fuerant. appmēde. De cēna et i cōmutabili dei scā et voluntate qmā

Quod illud intelligendū m eo q p oīa dī. i admodū facta rix
dit dens qmā bonū est. n opis appbatio scdm artem facti que.
sapia dei ē. dens aut usqz adeo nō cū fū ē tū didicit bonū ut nūqz
eoz sūt si ei fūssz mēcognitū. Dū go videt q bonū ē. q n videt q
q fiet nō utiqz fiet docet bonū ēē nō dīcat. Et placet. De errore plo
quidem plus ausus dicē elatū ēē sū deū gaudio mēdūm. mō qm den
nūitate frā ubi. et ipē nō usqz adeo desipiebat ut putaret. sū nōitate
dūm sū opīs nōitate fūm beatōre. sū sic oīde voluit. opīs fūm ēē
arctia sūo placuisse iam fūm qd placiat mēte faciendo. beatōre
nō q ullo mō dei scā varietur ut aliud m ei fiat q frā nō
sūt aliud q iam sūt aliud q fuerit. Non em more urō ille ul qd futurz
est prospicit ul qd pū ē aspiciat. ul qd pūti ē respiciat. sū alio mō
quodā anīaz cogitacōm cōsuetudinē longe altez dūso. Ille quippe
nō ex hoc illud cogitacōe nūitata. sū oīo m cōmutabilit videt ita ut
ille quippe q tpālē fūit et futura nō dū sūt et pūcia iā sūt et pūti
nō sūt. Ipē vō hec oīa stabili ac sempina scā cōphendat. nō alit oclz
nec alit mēte. nō em ex aīo cōstat. et corpe. fūit alit. alit autē alit
postea quā sūant nū ita ems q scā tūm tpm pūtiy videt et pūti
ul futuri varietate nūtat apūt que nō est i mutatio nō mōnenti
obnūbratio nec em ems mēncio de cogitacōe m cogitacōz tūm
sit mēcū mēcorpeo cōtūtu sūm alit cūcta q nōuit. qm tpa ita
nōuit nullaz sūm tpalibz mōcōmbz que admodū tpālū mōnet illū
sūm tpalibz mōtibz. Ibi go vidit bonū ēē qd fecit. dens vidit bonū
ubi bonū ēē qd vidit ut facit. nec q fūm vidit scā esse qd fecit
eniam duplicant. ul ex aliqua pte auxit tamquā ubi bonū
mōz appbatio scā fūit pū quā facit qd videt ēē vidit
tam pūte nō oparet nō tam pūte scā cū mēhil exēy et fū
opibz addētur. Quā p si tūm nobis mēsumandū ēēt cēt
quis fecit lucē sūfficit dicē fecit dens lucē. En aut nō solū quis se
cēt. Vēz ēē p quid fecit satis ēēt mētimat. Et dicit dens. fiat lux
et frā ē lux ut nō tūm deū sed et pūbū lucē ēē nōssēm. Quā vō fūisse
tūa quodā maxie sciēda de creatura nobis oportuit mētimat quis
eam fecit p quid fecit. quare fecit. dicit dens inquit fiat lux et frā
ē lux. et vidit dens lucē q bona ē. En q quētibz quis fecit de ē
quētibz

utiqz placitū q utiqz
sūe pūte ē vō aut mōnē
fiat lux et pūte dī lux
stānt sequit et vidit
dens lucē q bō ē et pō
modū mēfē

—

—

recedendo et diuisis p gressibus p diuinitate pectoru accl usq ad trās
diuisa corpa q̄ vnica memisse et hūc eē mūdū eamq̄ cūm mūdū fū
isse faciendi nō ut condeūtur bona sed ut mala cohibeantur hūc
origenes nre culpatur in libris em quos appellat pa
narchon .i. de p̄ncipis hoc sensit h̄ sc̄psit Vbi plus qd
dia possit nūbz hominē mēclasticas lris tam doctū
tam exatatu nō attendisse p̄mū quā hoc eēt q̄mūz sp̄
ture hūm̄ tante auctis intencione que p oia opa dei
sub ingene et vidit deus quā bonū ē completis q̄z omibz m̄ferey
et vidit deus oia q̄ fecit et erant valde bona nulla aliq̄ cūm faci
endi mūdū intelligi uoluit n ut bona fierent abono deo m̄ si nemo
peccasset tūc naturā bonis eēt mūdū ornatū et plenus q̄z p̄ctū
est nō iō cūcta sūt n̄pleta p̄ctis cū bonoz longe magis m̄is m̄
celestibz sue nature ordmē seruet mala volūtas quā nāc ordmē
suare uoluit ideo m̄si dei leges oia bñ ordmantis effugit q̄m̄ sic
pictura cū colore nigro loco suo poito ita vniuersitas rez siquis
possit intueri et cū p̄ctōbz pulchra ē quāvis p seipos cōsideratos
sua deformitas turpet tēn̄ vidē debuit origenes et quicūq̄ ista
sapit Si hec op̄o vā eēt mūdū ideo fū ut aīc p̄m̄itū p̄ctōz
sūbz tamq̄ ergastula quibz penaltē m̄cluderēt corpa acceperūt sup
iora et leuora q̄ m̄m̄ m̄ferora nō et gramora que amplius peccā
uerūt demones q̄m̄ dēterius m̄chil est t̄ena corpa
quibz m̄feris et gram̄ m̄chil ē potius quā hoīes q̄
bonos h̄re debuisse m̄c vō ut intelligem̄ aīaz m̄ita
nō qualitatz corpoz eē pensanda aīerē p̄ssim̄ de
mon t̄ō aut et m̄c licet malis longe m̄m̄is m̄cio
as q̄ malicie et ēte aī p̄ctū tū lūteūcorpiū accepit
stulcus dia potq̄m̄ ista sole ut i vno mūdū vñ eēt nō decon pul
chritudinis uel ecclā salutare rez corpalū cōsuluisse artificē dñi sed
h̄ potius enemisse quā vna aīa sic peccauit ut tali corpe m̄eretur
m̄cludi Ac p hoc si cōtingisset ut nō vna s̄ due v̄mo non due sed
decem ul centū silr equatq̄z peccasset centū soles h̄et h̄c mūdū
Qz ut nō fiet nō opificaz p̄m̄sione mirabili ad rez corpalū salu
te decorēq̄ cōsultū est si cōtingit potius tū vñ aīc p̄gressione
peccantis ut sola corpus tale m̄eretur nō plane aīaz rez quibz uel
aut quid loquatur s̄ eoz ip̄oz qui talia sapit m̄ltū longe a v̄itate
et m̄ito ē cohercenda p̄gressio h̄ec go tria que sup̄is cōm̄ ē
dani cū i vnaquaq̄ creatura requirunt quā eam fecit p quid fe
cit quare fecit ut r̄ndatur deus p ubū quā bona ē utriū altitu
dine iusticia nobis ip̄a t̄mtas m̄timetur hoc ē p̄ et filius et sp̄s
sc̄s An aliquid occurrat qd hoc loco sc̄pturaz accipiendū esse p
libert m̄lti s̄m̄om̄ est q̄o nec oia vno volūte ut explicem̄ n̄gēdū ē
De trinitate diuina q̄ p̄ oia opa sua significatois sue sp̄asit iudicia

Credimus et tenem̄ et fideh̄ p̄dicam̄ q̄ p̄ c. xxij.
quā fū sūt oia v̄ngem̄tū filiū vñ vñ coet
mus coetm̄ s̄m̄e bonis equali bonū et q̄ sp̄
sc̄s sil p̄is et filij sit sp̄s et ip̄e cōsubalis et coetm̄
ambobus atq̄ hoc totū et t̄mtas sit p̄ p̄p̄tate p̄m̄a
m̄z et vñ deus p̄ m̄sepabiles oipotentiaz ita tamen
ut eē cū de singlis quātur vñ quicq̄ eoz et deus et omps eē r̄ndē
atur cū vō de om̄ibus sil nō tres dñi ul tres ompotentes s̄ vñ de
om̄s Tanta ibi ē m̄tribo m̄sepabilis v̄mtas q̄ solet p̄dicari Vtz
aut bon p̄is et bon filij sp̄s sc̄s quā cois ambobus ē recte bo
mtas dia possit ambobz tēneāriā nō andeo p̄apitare s̄m̄az rez

Con errores o
rigenis quos
sensit in libris
suis parua
chon

intentioni

Quia crea
tura fecit p̄p̄
quare fecit
fides de
pubū

pater genuit
ubū et sp̄s
sc̄s sil p̄is
et filij est
sp̄s co
etm̄

trinitate secundum
om̄p̄ p̄p̄tate

tamen amboz cu dice stitate facilius ausus fuero no amboz quasi qli
tate s; ipam qz sbam et tam intitate psona ad hoc em me p ba
bili dicit q cu sit pr sps et filius sps et pr scis et fili scis
ppe tu ipe vocat sps scis tam q stitay subalio ambo s; si nich
est aliud bonitas dicitur qua stitay pfecto et illa diligencia romy
e no presumpcio iudicia ut in opibz dei secyto quoda loquedi mo
quo ira excreatur intencio eidem nobis infumata intelligatur
trinitas vniqua creatura quis fecit p quid fecit *Licet pr sit scs*
p quid fecit pr quippe intelligi ut qui dixit ut fiat *filius sit scs*
Et aut illo dicere scis e pculdubio p ubi scis est *ppe tamen*
In eo vo q di Vidit deus q bonu est satis significat *di sps*
deu nulla naitate nulla se em qz utilitatis indigen
cia sed sola bonitate fecisse qd scis e a qz bonu est *scis*
q scis est di ut res q scis est cognere bonitati p qua tra est in
dicetur Que bonitas si sps recte intelligit vnica nob tntay
misy opibz intimatur Inde e amittay scs que mltas anglis sur
su est et origo et informacio et beatitudo Nam si queat m hie deus cu
codidit Si vn sit sapiens a deo illuatur Si qn sit felix deo fru
itur subsistens modificatur coteplatis illuatur inheres *amittay scs*
iocundatur e indet et amat Inetuitate dei viget inre *q scis anglis*
uitate dei lucet in bonitate dei gaudet *Detripatatato* *scis e et*

Quantum in telligi datur hinc aus doctie disa
triptitay ee voluerunt ymo triptitam ee em ar
ptitay ad ute potuerunt neqz em ipi instituerunt ut ita eet s; ita ee
pocius inuenerunt Cuius vna pz appellat phisica alia locta tria
ethica quaz noia latia ia mltor lris frequetata sut ut nalis ro
nalis moralis qz vocaret quaz ee in vni li breuit p struxim no
q sit cosequez ut isti m hys tribz aliqd sedm dm de tntate cogi
tauerunt quam plato p m vlti distinctioz distibucioz repisse et
q medasse dicat Cui neqz nax om auctor nisi deus visus e neqz i
telligencie dator neqz quo bene bteqz vinitur in spirator s; ete cu
dena rex et de rone mdagande vestitay et de bono fine que aucta
q agim referre debem dmsi dmsa sentit In hys tu tribz mag
na et generalibz qombz omis eoz usat intencio Ita cu i yma qua
q eaz q quisqz lectetur mltiplex discrepancia sit opioni ee tu ali
qua nature cam sine forma vite sumā nemo auctatur Tri quaz
snt que i vno quoqz hoie artifice spectat ut aliqd efficiat na doct
na vsus natura ingemo doctia scia vsus fructu dicandus e Nec
ignoro q ppe fructus fructus vsus utentis sit atz li *amittay intelli*
git esse videatur q ea re firm dicat q nos no ad a *git mpha tript*
hnd referenda per seipam delcat vti vo ea re quaz *tita que est*
p aliud querim vnde tepalibz magis vtendu est *phisica lo*
qua fruendu ut firm meamur etmy no sic p usi q *ca et e*
firm uoluit mmo uti ant deo qm no mmo p dei *thia*
s; deu p mmo colut Venit eo loquendi mo que plus obtinuit
cōsuetudo et fructibz utim et vsibz firmi Nam et fructus *mot*
ppe dicuntur agroz quibz utiqz omis tpalit vrim Doc itaqz usuz
dixerim m hys tribz que m hoie spectanda comomni q sit natura
doctia usuz Ex hys p obtinenda btam vita tptita ut dnt aphiz
inuenta disaphia naturalis p nam ronalis p doctia moralis p
usuz Si go na nra eet anobis pfecto et nra nobis Trinitas intelligit
gemulsem sapiam doctia a aliunde discendo ppe de i q hys hoie i quo
curarem et nra ad anobis pfectus et ad nos rela e na doctia et usuz
tus ad bte vincendu sufficit nec bono alio q fructe *Itē gemi scia*
et fructu

ad adire

illo m
va sapia
time la
Et
sime t
ut sit e
ee ac m
nos fal
ay sut
gendo i
stundo
sensibil
cogitac
desider
nacion
e Null
si falle
sim si
Cui i
no fall
sicut e
emide
ubus a
quaz
recte
si me
sit qu
venit
q neu
ee sim
ut no
et cu
miseri
pleni
atos p
i mort
miseri
exult
ee m
mon
morte
ee at
sibi ha
senia
talitae
put
mmel
obhoc
quid e
aone
alind
ee co

ullo indiget. Nunc uero uisum est ut et de his auctoribus percul dubio ut
 va sapiamus ipse debemus hunc doctorem ipsum esse ut bene si suavitatis i
 tunc largitor. De ymagine summe tinitatis que secundum quendam modum
 nos quidem in nobis in natura esse videmus beneficii bonis inuenit. **E**
 tam et si non equales ymo ualde longeque distantem neque co
 etiam et quod breuius totum de non emiserit se cum deus est. tunc quod
 deo melius sit in rebus ab eo factis. prius ymagine dei hoc est illud
 summe tinitatis agnoscimus ad hoc quoque reformatione perficiendum
 ut sit et similitudine proxima. Nam et sumus et nos esse nominamus et
 esse ac nosse diligimus. In his autem tribus que dixi nulla. **A**d cognitionem tui
 nos fallitas uersilibus turbat. Non enim est illa que **t**u facit quod i
 tus sunt sensu illo corpore tangimus uelut colores tam **n**atura est disciplina
 gendo sonos audiendo odores olfaciendo saporibus gu **n**aturae per naturam
 stando dura et mollia contrahendo sentimus quorum **r**ationalis per doct
 sensibilibus esse ymagines eis similes. nec iam corporeas **n**aturae moralis
 cogitatione uisum meoria tenemus et prius in istis **p**er uisum
 desideria conatamur. si hinc ulla fantasia uel fantasmatum ymagi
 natione ludicatoria non indiget esse mendacis nosse et amare certum
 est. Nulla huius ueris academice arguta **f**ormidentur dicendum quod
 si falleris si enim fallor sum. Nam qui non est utique nec falli potest ac per
 sum si fallor. quoniam si sum quod esse me fallor quoniam certum est me esse si fallor.
 Quia igitur eum qui falleret. et si falleret percul dubio in eo quod me esse
 non fallor. Consequens autem est ut et in eo quod me non nosse quod non fallor.
 sicut enim non me ita non esse huius ipsum nosse me. Et quod duo cum uno
 emittit quod amore quidam tertium nupere estimacoris eis quas non vi
 ubique adtingo. nam enim fallor amare me cum mihi quod amo non fallor.
 quare et si illa non essent falsa me amare uerum esset. Nam quod pacto
 recte reprehenderet si recte prohiberet ab amore fallor. **A**d cognitionem tui
 si me illa amare falsum esset cum uobis. et illa uia atque de **t**u quod sumus et
 sunt quae dubitaret quod eorum cum amatur et ipse amor **n**os esse nominamus
 uerum est et certum est. tam potius uero est qui esse se nollit **e**t esse ac nosse
 quod nemo est qui non se bene esse uelit. Quod enim per breu **d**iligimus. **I**te
 esse si melius sit. Ita non iniqua dicitur naturae ipsum esse iocundum est **d**eli et cum
 ut non ob aliud et his qui miseri sunt nolunt interire **a**cademice
 et cum se miserorum esse sentiant non se ipsos de rebus sed **c**os
 miseriam suam potius auferri uelint. Illi enim sibi miseriam apparet et
 pleni sunt et non solum sapientibus qui stulti uerum et ab his qui se be
 atos putant miseri iudicantur quia pauperes et mendicantes sunt. **S**i quis
 in mortalitate daret quod nec ipsa miseria moreretur propter se quod si iuste
 miseria semper esse nollent et nunquam essent futuri sed oio perirent. perfecto
 exultarent leticia et sic semper eligunt esse quod omnino non **t**uam totam
 esse huius rei testis est notissimus illorum sensus. Vnde enim **p**aginam non
 non metunt et maluit in illa erumpere uisum quam eam **t**abilem
 morte finire. non quod satis apparet quantum refugiat nam non **n**on dili
 esse atque id cum se nouerint esse mortuos per magno beneficio **g**et
 sibi hanc miserie penam desiderant ut quanto per ductus meade in
 sena. Vident tardius quod morantur percul dubio quod esse indicat in mor
 talitate saltem tales qui non habent huius medietatis quantum gratulacione susce
 pit. Quid mirum est inordinabilia quibus data non est ista cogitare ab
 immensis draconibus utique ad exiguos in similibus nonne se esse uelle atque
 ob hoc interitum fugere omnibus quibus per motibus indicat quod arbusta
 quod omnes frutices quibus nullus est sensus ad uitandum manifestam mo
 rione pueriam nonne ut in arboribus tantum acacum germinem emittant
 aliud terre indicat affigit quod alimentum trahunt atque suum quoddammodo
 esse conseruet ipsa postremo corpora quibus non solum sensus nec ulla

al
 tu
 lila
 nat
 sul

saltē femālis ē vita ita tū nel exiluit insupua ul' i yma descendit
 et libant i medys ut eēcia suā ubi scdm nām put ee custodiant
 Jam nō nosse qūtū ametur qqz falli nolit hūana nā ul' hūc itel
 ligi pē q lamētū qmzqz sanamēte manit q letat i amencia q
 me magna atz mirabilis mortaliū pē hoies anantibz nulla ē hūc
 eoz quibz dā ad istā hūc cōtūenda multo q nobis sit acior sen
 sus oclor. Sz hūc illi m corpea cōtingē nequint qua mens ma
 quodāmo radiatur. et de hys omibz recte iudicāe possim. Verū
 tam insensibz irōnabilū anantū ē scā nullomō ac certe scie
 qdā similitudo. cetā aut rex corpaliū nō qz sentit sz qz sentit
 sensibilia mēcipata sūt. quoz m arbustis hūc ē sensibz q alit
 et gignit. Venitū et hūc et oīa corpalia latentes
 i natura cū hēnt sz formas variās quibz mudi hūc
 visibilis structura formosa ē scēciēdy sensibz pbet
 ut pro eo q nosse nō pūt q mnotestē uelle videat
 Sz nos ea sensu corpis ita capim? ut de hys nō
 sensu corpis iudicem? hēm? em alū mtenorū hois sensū isto
 longe pstantiore quo msta ul' m msta sentim? msta p mtelegi
 bilem spēm msta p eius pūatōm. Ad hūc sensū officin nō ac
 es pupille nō forame amicaule nō spirame varū nō gustus
 faucū nō nullus corpis tactus. accedit ibi me et ee et hūc nosse
 ctus sūt. et hūc amo atz amare me sūt ctus sūt. De eēcia et scā et
 de duobz illis eēcia sz et noticia nūsqz amorē rrm.
Sed qūtū ament i nob et quead? ec mēcty rebz q msta
 sūt eoz repant et si differens queda tū similitudo qūtū
 suscepti hūc opis rō visa ē postulare sūt dixim? De amore aut
 quo amatur. utz et ipē apior ametur nō dā ē amatur aut
 et hūc pbanz quo i homibz qui rectius amat ipē magis ama
 tur Neqz em vir bonus mto dicit q scit qd bonū ē sz qui diligit
 cū hūc go et i nobis ipis. nā et ipm amorē nos amare sentim? q
 amam? quidqz bonū amam? Est em et amor quo a
 matur qd amandū nō ē et istū amorē odit nise qui
 illū amat quo id amatur qd amandū ē. pūt enim
 ambo ee i vno hoie et hūc bonū ē bonū ut illo pficiē
 te quo bene vivim? ut de ficiat quo male vivim?
 donec ad pfectū sanetur et i bonū cōmutet quē q
 vivim? Sz em pecora eēm? carnale vitā et scdm
 sensū eius amarem? idqz eet sufficiens bonū mū et
 scdm hūc cū eet nob bene nich aliud quērem? Itē si arbores eēm
 quidē scēciētes motu amare potuissim? vū tū q id appetē vide
 rem? quo veraci? eēm? vberisqz fructuose Sz eēm lapides aut
 fluctus aut ventus aut flāma aut quid emmōi sine ullo quidē
 sensu atz vita nō tū nobis deet q quidā nroz loz atz ordis
 appetitus Nam velut aōres corpōz mōmēta sūt ponderz sine deoz
 suz gravitate sine sursū lemitate māt Itā em corpus pondē sic
 aīm? amore fertur quocūqz fertur. Qu m igr hoies sūm? ad m
 creatorū ymaginē creati sūm? vā ē etimtas etna et vā cutay estqz
 etna et vā et cara neqz cōfusa neqz sepata In hys quidē rebz que
 msta nos sūt qui et ipa nec aliquo mō eēt nec aliqua specie cō
 tinentur nec aliquē ordinē ul' appetent ul' ab illo
 facta eēt qui sūme sapiēs ē qui sūme bon? ē tāq
 p oīa qui fecit mirabili stabilitate curētis q qdaz a
 alibz magis alibi min? impressa vestigia colligim?
 i nobis aut ipis eius ymaginē cōtūctes tamqz minor
 ille ewangelicū filius ad nosuzipos reus surgimus

De vō amore
 dā rōe sensu
 intellectu ve
 getaice ee et
 hūc

De recto amorē
 qz bonū vir ē
 qui scit qd bonū
 est et hūc diligit
 de amore nro
 nabilū et ve
 getabili

De deus qui
 sūme sapiens
 est sūme bon?
 qui fecit oīa
 sūme dili
 gendū
 et

tenent

et ad illū eam⁹ a quo peccando recesserim⁹ Ibi oē nrm nō hēbit mortē
ubi nōsse nrm nō hēbit errorē ubi amare nrm nō hēbit offensionē
Nūc aut tria ista nra qm̄ a tenem⁹ nec alijs ea credam⁹ testib⁹
sed nosipī pūcia sentiam⁹ atq; interiore vācillimō tuam⁹ aspectu tū
quā dūi futura et quo si bene quo aut si male pūentura sint qui
p nosipos nōsse nō possum⁹ alios hinc testes ul qm̄ ul hēm⁹ de
quorū videt fide cur nulla debeat ēē dubitacō nō est iste s; postior
et diligēcia differendū locū In hoc aut libro de civitate dei qm̄
pēgnatur nrm vīte mortalitate s; i mortalitē sep m celis ē. i. de
anglīs scīs deo cōhētib⁹ qui nec fuerūt vni⁹ nec futuri sūt de se
tores int quos et illos qui etnā lucē desēntes tenebre tūte sūt deū
pmita dimississe iam diximus illo adunatē qd cepim⁹ Qz anglī sūt nō
exphēem⁹ An et ipm̄ amorē quo ē et scē diligim⁹ pūba sonācia dū
diligē debem⁹ quo magis dūte tūtatē vni⁹ pūba dūte s; p ipm̄
quippe anglī sūt nō pūba sonācia dū vni⁹ pūba dūte s; p ipm̄
discit s; p ipm̄ pūcia i mutabilis dūtatē hoc bils vītatē de
ē ubi ems vni⁹ et ipm̄ ubi et pūem et eoz spm̄ celo effluētis
sū eam⁹ ēē inseparabile tūtatē iugulāq; m ea psonis et elemētis
ēē vni sūam et tam om̄s nō tēs deos ēē s; vni dū ita nōcūt ut
eis magis ista quā nos ipī cogniti sūm⁹ Ipam⁹ creaturā meli⁹ ibi
hoc ē insapiā dei tam⁹ marte quā facta sūt quā m ea ipā sūt ac
et phoc et seipos ibi meli⁹ quā m seipis veritātē et m seipis sūt
em⁹ et aliud sūt quā ille qui fecit Ibi g; tam⁹ m dūria cognitōe m se
ipīs autē tam⁹ m vespina sic iā. s. dūm⁹ mltū enī differt utrū i
ea rōe cognoscatur aliq; scdm quā sū ē An m se ipō sic aliq; sūt
titudo lineaz seu vītarū figurāz aliq; cognoscatur cū mlticā cōspiciatur
aliq; cū m puluē scribit et aliq; mlticā i veritate i cōmutabili aliq; i aū
misti sic dū ceta sic firmamēti m aquas supiores qd celū vocatū ē
sic dūm aquaz cōgenes tēq; i vndacio et herbaz mlticā atq;
lignoz sic solis ac lune stellaz qz cōdicio sic aquis aīalū volūtarū
s; atq; piscū beluarū qz natūarū atq; repentiū et ipm̄s hoīs q cūctis
mtra reb⁹ excollet Omia hec aliq; dei cognoscūt ibi anglīs i hēnt cū
rōnes qz sūas i scdm quā facta sūt m cōmutabili p m mētes aliq;
m seipis illa clariore hac obscuriore cognitōe uelut artz qz atq; qz
rū q tū opa cū ad ipm̄s creatoris laudes venacionēq; referūt tūq;
mane lutescit monib⁹ oclis cōtēplanat De scōz anglōz scia q
tūtatē m ipa eis dūtatē nōcūt qm̄ opoz eis pūa m opante arte

Hec aut p senarij nūi quā i ipis opib⁹ artificis mlticū rōm.
pfectōez eadem die series repetito sex dieb⁹ pfecta nar
rantur nō quia deo sūt nāia mōia tpm̄ qī qui nōn potuēt
creare oīa simul que deinceps congruis motib⁹ p age De sex dieb⁹
rent tpa. s; qz p senarij nūi ē opoz significata per mltiō et p
fectō mīs quippe senarij p m cōpletur sū p trib⁹ fectōe mī
i. sexta sū pte et tria et dimidia que sūt vni et duo
et tria q m sūmā ducta sex sūt ptes aut i cōsolidacōe mīoz ille itel
ligende sūt que quote sūt dīa pī sicut tria qīta et deinceps a
hūo mīo de nōiāto Neq; enī exempli grā qz i nōnēnāio mīo qīta
p aliqua ems ē iō dīa pī quota ems sit vni aut pī nā nōuat
ems ē et tā pī nā tria ems ē cōmēte vō iste dūe ptes ems nōua
s atq; tria i vni et tria longe sūt atota sūmā ems q ē nōnez
Itemq; m denario quatuorū est aliqua pā ems s; quota sit dīa
nō pī vni aut pī Nam decima pā ems ē hē et quīaz q sūt duo
hē et dimidia q sūt quīq; s; hec tres ptes ems decima et quīta
et dimidia i vni et duo et quīq; simul ducte nō complent decē
sūt enī octo duo decim⁹ vō ptes nūi m sūmū ducte tūssent enī

vff
vff

f

habet duodecimā qd ē vnu hē sextā q sūt duo . hē et q̄tā q sūt tria hē
scilicet q sūt quatuor hē dmudā q sūt sex vnu et duo et tria et quatuor
et sex nō duodecim sed amplius . i . sed et
sūt hoc breuit cōmēdandū putam ad cōmendandū
senariū nū pfectū qui p̄m̄ ut dixi p̄tibz suis i sū
mam redūctus ē ip̄e p̄ficiat in quo p̄ficiat dēns opa
Vnde iō vnu cōtēp̄nenda nō ē que i mltis scāz locis septuagintā quāz
magna estimanda sic licet diligēt mētētibz Nec frustra i lau
dibz dei dān ē oīa m mēsurā et i mō et pondere disposuisti De de
nariū m mēn p̄fectione qui paratū suāz q̄titate complet . xxx .

De mō noue
mārio dena
rio et duo
dena
rio

Septimo autē die . i . eodem die septies rēcēnsēntes qui m̄s ec
ip̄e alia rōne p̄fectus ē dei requies cōmēdat in qua p̄m̄ stifi
cacio sonat ita noluit istū diē m illis suis opibz stificare nēl idē
sed regne sua que nō hē vespam neqz em̄ ulla creatura ē ut etiā
ip̄a alit m̄sc cognitū faciat aliā velut dūmūā aliā velut vespā
nāz noticiā De septenariū poro nū p̄fectōe dīa quidē plimā t
pūt . s . lib iam iste plurius est Et vōr ne occasione compata scā
ciolā m̄z leuit magis q̄ utilit iactare velle videm̄ habenda est
itaqz iō moderaciōis atqz grāuitatis ne forte cū de mō mlti loq
mur mēsurā et pondus negligē iudicem̄ Hoc itaqz saty sit amo
nē q totus m̄p p̄m̄s m̄s tenariū ē totus par quatuorū ex q
buz duobz septenariū cōstat Ideo p̄m̄s sepe pōt sicuti ē septies
radit iustus et resurget . i . quocienscūqz cecidit
nō p̄it q nō de m̄p̄tatiōibz sed de tribulaciōibz
intelligi voluit ad hūilitatē p̄ducētibz Et septies
indie landabo te qd alibi alio mō dān ē Semper
lang em̄ m ore meo et mltā h̄mōi m dñis auctibz
reputur in quibz septenariū m̄s ut dixi p̄o cūm̄qz vniūitate pō
solet p̄ hoc eodem septenariū mō significat sp̄c scāz de quo dñs ait
docebit vos om̄ez vitatē Ibi requies dei quā requiescat m deo Intoto
quippe . i . m̄plena p̄fctōe requies m̄pte aut labor Ideo laboram̄ q
dñi ex p̄te scām̄ s . cū venit q p̄fctū ē qd ex p̄te euacuabit . h̄c
ē q̄ etiā septuagintā istas cū labore rimam̄ s . cū vō angli ad quoz
societatē et cōgregaciōm in hac p̄gnacōe laboriosissima suspi
ram̄ sic hēnt p̄manendi et m̄tatez ita cognoscendi felicitatē
et r̄quiescēdi felicitatē sine difficultate quippe nos ad m̄uant qui
sp̄italibz motibz securis et libis nō laborant De die

De mō septenariū
em̄ p̄fectōe
et m̄stēio
et m̄p̄e
tate

Nequis autē septio in quo plenitudo et requies
cōtendat et dicat nō cōmēdat . xxx .
scōs anglos ēē significatos in eo qd septū ē fiat
lux et fr̄a ē lux s . q̄z qualibet lucē tūc p̄m̄az fr̄az esse
corpeā aut op̄metur a doceat . anglos aut p̄m̄s esse
fr̄os nō tū an firmamētū qd inter aquas et aquas fr̄m̄ appellatū
ē celū s . an̄ illū de quo dān In p̄ncipio fecit dēns celū et t̄ram
Atqz illud qd dān ē In p̄ncipio nō ita dān ē tamq̄ p̄m̄ h̄ fr̄m̄
sit cū an̄ fecit anglos . s . q̄ oīa m̄sapia fecit qd est ūbū em̄ et
ip̄m̄ septuā p̄ncipūz nomīam̄ sic ip̄e m̄ ew̄m̄ m̄dēis q̄rentibz
quis ēet f̄idit ēē se p̄ncipū nō egr̄io r̄fēra cōtēncōm̄ marie
q̄ hoc dēcat pluriūm qd ē m̄simo exordio st̄i lib̄i genealoḡ t̄m̄
tas cōmēdatū Cū em̄ ita dē In p̄ncipio fecit dēns celū et t̄ram
ut p̄ fecisse intelligat m̄f̄ilio sicut testat̄ p̄s ubi legit̄ Qm̄ ma
gnificata sūt opa tua dñe oīa m̄sapia fecisti Cōueniēssimē paulo
post cōmēdatur et sp̄c scāz cū em̄ dān esset qualē t̄ram p̄m̄tūz
fecit ul̄ quā molē mariam̄ ne future cōstructionis m̄di celi et t̄
tr̄e nomen m̄aripm̄t subiciendo . t̄ra aut̄ erat m̄m̄sibilis et i cōpo

De mō s̄a angli
ad quoz et̄m̄
tate suspiram̄
noy ad m̄m̄as
sue labo
re

ita et
plecti
uolent
legem
necesse
no qu
actate
iactate
ait er
cōtepl
p̄m̄sili
qui m

Pap̄m̄
carcer
refrui
bitet il
m̄fide
dū ten
m̄quit
tenēbz
res ee
Qna
da ē u
bre si
nebrad
timet
cū p̄
vna de
humam̄
dar gr̄
finto a
ista te
nemē
bidmē
istū n
tem n
egnot
atqz q
bona l
testiōm̄
tenēbz
et iā l
c̄ iūtil
si volū
areglā
h̄ar sa
si em̄
cūldū
ap̄lne
neqz t
putat
dm̄ec

sita et tenebre erat sup facie abyssi mor ut timentis comemoracio co
pletur spūs inquit dei fēbatur sup aquas promident
uolet quisqz accipiat q ita profundū est ut ad extatū
legentū afidei regula nō ab errantes plures possit ge
nerare smās dei tū angelos scōs in sublimibz sedibz
nō quide deo coeternos sed tam de sua sempiterna et vā fel
acitate securos et certos ēē nemo ambigit ad quoz
societate pūne pūilos suos dñs docens nō solū illud
ait erūt equales anglis dei vix ipi quoqz angeli q
cōtemplatōe hūant oñdit Videte ne cōtēpnatis vñū er
pūillis istis dico aut vob quia angeli eoz semp videt facie patris mei
qm in celis est De opinione eoz qm angloz creatōm anteriore volui

Quo dñs
oia insapiā fe
cit qd est ubi
et quō dicatur
spūs dei fēbat
et cetera ubi
tūta ac i
telligi
tur

Pecasse autē quōdā anglos et m
hūmū vñā dñmēlos qm eis uelut capter est
usqz ad futurā iudicij ultimā dāpnatōm aphus petr
aptissime oñdit dicens q dñs anglis nō peccat peccantibz sed
carceribz caliginis inferni trūdēns tradidit i iudicio pūendos
refrai Inter hos gº et illos dñi et ope ul pūna dñmisse qmē du
bitet illos q hūc mīto appellari qm cōi dicat quāquidē nos ad hūc
infide vmentes et eoz equalitate spāntes utiqz nō
dñ tenētes iam lux dñi ab oplo sum? Frustris enī alñ
inquit tenebre nūc aut lux in dño Istos vº desertōz
tenebras aptissime nūcipal pfecto aditūt qm peio
res ēē homibz infidelibz hūc intelligit sine credut
Quia p et si alia lux i isto hūmū libū loco intelligē
da ē ubi legim? ubi dicit dñs fiat lux et alie tene
bre significare sūt in eo q scriptū ē Dñmisse dñs mī lucē et te
nebras nos tū hās dñas angelicas societates vñā fruente deo alia
timētē typo vñā qm dicit adorare vñ omē angli emē alia
cui pūcip p dicit Nec oia tibi dabo si prostutur adorans me
vñā dei scō amore flagrante aliaz ppe celsitudinis iūdo amore
humante et qm sicut scriptū dñs supbis resistit hūilibz aut
dat grām illā in celis celoz hūante istā inde directā i hoc m
fimo aereo celo tumultuātē illā lūosa pietate trāquillā istā
istā tenebrosā cupiditatibz turbulētā illā mītu dei demit sub
nemente mīte ul cissentē istā suo fastu sub dendi et nocendi li
bidine estuātē illā ut qm vlt gfulat dei bonitate nūstrā
ita ne qm vlt noceat dei ptate firmatā illā hūc illudē
tem ut nolens pūit plectu coibz sine hac illi mūdēte oip
egnos collit suos Nos gº hās dñas societates mter se dispacer
atqz grās vñā et nā bona et voluntate itam alia vº natura
bona sed voluntate pūiaz aliaz manifestioribz dñiaz septuāz
testimoniis declaratas Qz et in hoc libro qm nom ē genes lucis
tenebrāz q vocabulū significatas existimam? Qz angeli n al
et iā si aliud hoc loco sensit forte qm scriptū nō
ē iūitit obscuritas hūmū p tractata sine qz et
si voluntate mītis libū hūmū mdagat nequim? a reglā tū fidei que palas emīdet anctis sacras
hras satis fidelibz nota est nō ab horum? et
si em corpalia comēozata sūt opa dei bent pro
culdubio nō nullā similitudinē spūtahū sº qd dñ
aphus omēs em vob fili lucis estis et fili dei nō sum? nocte
neqz tenebrāz vñ aut h sensit ēē ille qm scriptū pfectore dñ
putatōis ordmē ura puenit intencio Vt hō dei tam eximie
dñmēqz sapie ymo pēi spūs dei i comēozandis opibz dei q

De anglis quō q
dam pūanerūt
qm ppetuo pū
entur et quidā
steterūt qm
sp glabū
tur

Qz angeli n al
non pūit nocē
nobis qm vlt
lent et angeli
bon nobis
gfulat quā
dñs vlt

secundo
 Quid
 p'mum
 esse
 De rena
 g'chusi
 nem
 dam
 De t'p
 quai
 cut
 An ut
 semp
 atiza
 tur et
 q' dia n
 uo m
 adeo
 Q' de
 tate
 r'one
 tate
 scloz
 Con co
 sunt
 De seci
 De my
 hime
 itez
 ad eal
 q' red
 De con
 q' m
 Q' p'sa
 didit
 q'itū
 man
 gra
 De na
 ate a
 Amilli
 ang
 Omne
 vimi
 form
 De pla
 tane
 cond
 coye
 In p'm
 omni
 m q'
 noz
 sup
 Q'

seculorum semp nasa et resolu opm
 Quid ruiduz sit hinc qui naut r
 pman conditione hominis tardaz
 esse censantur
 De resolutione scilicet quibus certo fine
 conclusis vniuersa semp mende ordi
 nem eandem qz spem reditura q
 dam phi creditent
 De tpali condicoe generis hman
 quaz dens nō nouo cōsilio cōsti
 tuit nec mutabili voluntate vni
 An ut dens semp etiā dū hūm
 semp intelligat credendū sit ar
 atura qz nūqz de hūm au dūare
 tur et quō dicat sp creatū quod
 q dū nō pōt coeternū
 nō intelligendū sit pmissa homi
 adeo vita etna a tpa etna
 Qz de m cōmutabili cōsilio a volū
 tate fides sana defendat cōi ra
 cōanaciones eoz qui opa extm
 tate repetita p eozdē semp volūt
 scilicet redire circunt
 Cōi eoz qui dicūt ea que m hūm
 sunt nō dei posse scia ophendi
 De seculis seculorum
 De impietate eoz qui asserūt nā
 hūm vēqz bñtudinē pnciper
 itez atqz itez p circuntū tpm
 ad eandem miserā laborem
 qz redituras
 De condicoe vniuers p m hominē at
 qz m eo generis hman
 Qz pfacit hoīez que p m denū cō
 didit peccaturū simul qz p m dēit
 qitū pīoz p m exēre genere
 m angelicū cōsorcū sua esset
 gracia translaturū
 De natura anime humane cre
 ate ad ymaginem dei
 Annullū nō nūm creaturē possit dici
 angelū creatorez
 Omne naturam et omēm spem
 vniuers creaturē nō nisi opere di
 formari
 De plato mcoz opinione qua pu
 tauent angelos quidem adeo
 conditos sed ipōs eē humanoz
 corpoz conditores
 In pmo hominē exortam fuisse
 omēz plenitudinēz gny hūm
 m quia p m dēit dens q p ho
 noranda eet p m q d i p m dū
 sup hūo xxvii Inapit hūo: xii
 q ang epī de ciuitate dei De

vna bonoz malozqz angeloz nō

Intequa de mst
 tucone
 hoīs dūcā u dūaz a
 mutati qitūz ad rōna
 le mortalū gen? at
 tmet appebit exortus
 hūit supiori libro ap

paruisse iam videtur m angelis p
 us m de ipis angelis video eē di
 cenda quibus demonstraret qitūz a
 nobis pōt quā nō i cōnemenz ne
 qz m congrua dicat hoīb? ange
 lisqz societas ut nō quatuor due
 scilicet angeloz totidēqz homi qz due
 potius ciuitates ac societas mto
 dicantur eē vna ab omīz alia ama
 lis nō solū angelis vēr et iam hoīb?
 constitute Nullaz eēciāz deo esse
 cōiūaz quia ab eo qui hūm et semp
 hoc ē mtoū p dēit dūfū qd nō est. n.

Angeloz De exordio
 et ma dūaz ciuitati
 loz mē se cōiūos appen angeloz etly
 hū nō uatūis pncipis m m de an
 qz dūfūz cū dens omīz b gelis et
 stanciaz bonus auctor hoīb?
 et cō ditor utroqz creatū h volūta
 tūz et cupiditatib? exstisse dubitā
 fas nō ē dū ali? ostant m cōi omībz
 bono q ipē illis dens est atqz m ei?
 et m tate vītate cūitate p sūit ali?
 sua p tate potius delatīuāt bonūz
 sūi sibi ipi eēnt asupiore cōi omī
 possit hūo bono ad p m mala deflūx
 rūt et hēntes elatōm fastū p ex
 cellētissima et m tate vītatis ast
 uiam p tissima vītate studia par
 tū p m dūm dūa cūitate supbi falli
 res m m dū facti sūt Beatitudis igr
 illoz cā ē ad hēre deo Quo circa
 istoz misere cā ex g rō est intelli
 genda qd ē nō qd hēre deo Quam
 obrem si cōi q mē quāe illi bñ sūt
 rē rīdēt qz deo ad hērent et cū qz
 cur isti sūt miseri recte rīdēt quia
 nō ad hērent Non ē creaturē rōna
 lis et intellectual' bonū quo bñ sit nū
 dens Itaqz quāmy nō omīs bñ pos
 sit eē creaturā neqz h m m dū adipiscit
 ant cupiūt vēlignā sara et si quid
 emsmōi ē eā tū que pōt nō ex se ipā
 pōt qz ex nichilo creata ē h ex illo aq
 creata sūt Hoc em adeptō bñ q amī
 so misera ē Ille vō qui nō ab alio sed

serpo bono bñs ē iō miser nō p̄t eē q̄ nō p̄t amittē. Dicimus
 itaq; in mutabile bonū nō eē si vñi vñz bñm deū
 ei vñ que fecit bona quidē eē qd ab illo veniū mutabi-
 lia q̄ nō de illo s; de nichilo fca sūt. Quāq; sūma
 nō sūt quib; ē dens manus bonū magna sūt tñ eam
 mutabilia bonū q̄ ad hēre possint ut bñ sūt i mutabili
 bono qd usq; a deo bonū eoz ē ut sine illa miseria eē
 nāt sit. nec iō cetēa in hac creaturē vñsitate meliora sūt qz mi-
 sera eē nō pūt. neq; em cetēa mēbra corpis nū idēo
 oculis eē meliora. quia cetēa eē nō pūt. sic aut melior ē natura se-
 tiens. et cū dolet quā lapis qm dolere nullo p̄t ita
 rōnaly nā pstantior eē misēa quā illa que rōmē nel
 sensus ē expere. et iō i cū cadit misēa. Cū ista
 sit hinc nāe q̄ m taptā nāe extellēcia creata ē ut h;
 sit ipā mutabilis mēbendo tñ in cōmutabili bono. sū
 mo deo bñtndmē cōsequat̄ ut expleat i digēcia suā
 nisi utiq; bñ sit ei qz expleat nō sufficit nisi deus
 pfecto nō illi ad hēre vñū ē. Omne vñū nāe nocet ac p hoc cōi-
 nāz ē ab illa igr que ad hēt deo nō nā differt ista s; vñū quōtā
 valde magna mltiq; landabilis oñdit ipā nā. Cū em rē vñū
 patit vñū pculdib; nā landat. Nam rē vñū vñū p̄tatio ē
 qd de honestatē nā landabilis. Cū go tñ vñū oclor dicit rē
 tas id oñdit q̄ ad nāz oclor p̄tmet visus. Et cū vñū aurū dī
 lūditas ad eaz nāz p̄tmet demonstrat auditu ita em vñū crea-
 tūre angelice dī qd nō ad hēt deo. hinc aptissime declarat̄ que
 nāe ut deo ad hēat quemē. Cūa porro magna sit laus ad hēre dō
 ut ei mnat in de sapit illo gaudeat tantoq; bono sine morte sine
 errore sine molestia p̄tmetur. Cūa digne cogitatē possit a eloqui
 Cūa p̄t vñū malor angloz quo nō ad hērent deo qm omne vi-
 anz nāe nocet satis manifestatur deū tñ bonā creasse nāz cū nor-
 miz sit nō eē cū deo Deūmīe dei nō p nām sed p hūaz volutatez
 dicta sūt q̄ cū ipis nocet bone utiq; nāe noz qz vñū sūo
Hec ne quisq; cū de anglis apostaticis loquit̄ nocet non est. m
 existimet eos aliā velut ex alio p̄ncipio hēre potuisse nāz ut eoz
 nāe deū auctore. Cū errorēs impietate tanto quisq; carebit expedi-
 ans et facilius quito p̄p̄tatiā intelligē potuit qd. Cū dñe sūma
 p anglm deus duxit qm moysen mittebat ad filios isrl. Cūa sūma
 Ego sū qm sū. Cūa em deus sūma cēcia sit h; ē sūme
 sit. et iō inmutabilis sit reb; qz ex nichilo creant eē
 dedit s; nō sūme eē sic ē ipē et alijs dedit eē amph;
 alijs mñ; atq; nāz cēciaz gradib; ordinauit. Sic
 em deo qd sapit vocat sapiā sic ab eo qd ē eē vocat
 cēcia nono quidā noīe quo vñ veterē nō sūt latm sūmōis auctoēs
 s; iā mñs t̄pib; vñtato ne deēt eē mē hūe qd greca appellant nū
 an hoc em nū ē nūo exp̄ssū ē et dī cēcia ac per hoc ei nāe que
 sūma ē qua faciente sūt quēcūq; sūt gñā nā nō ē n que nō est ei
 quippe qd ē. nō ē eē gñāz est. et p̄p̄tatiā deo a sūme cēcie et auctoi
 omī qualmīq; cēciaz cēcia nulla gñā ē. Dicunt aut m̄p̄tūz
 inima dei qm nō nā s; vñs adūant em m̄p̄tūz nō po-
 nocē s; sibi inima em sūt resistendi volutate nō po-
 testate ledendi deus nā inmutabilis ē. et oī mōis i cor-
 ruptibilis. Idēo vñū quo resistit deo qm ei appellā-
 tur inima nō ē deo s; ipis malū. neq; hoc ob aliud n qz
 corruptit in eis bonū nāz. Natura igr nō ē gñā deo
 s; vñū qz malū ē bono. Cū aut neget deū sūme bo-
 2. qnd

Cū causa bñ
 audis ē ad hēre
 deo cōpū causa
 miseria est
 nō ad hē
 rē

dicendū ē
 natura se-
 que melior ē
 ai dolet quā
 lapis quidolē
 nō p̄t et hū
 q vñū nāe
 nocet

Cū dñe sūma
 cēcia h; ē sūme
 sit creature su-
 me eē nō dedit
 sed amph;
 alijs mñ;
 abū

De vñā sine
 cēcia dei et q
 inima tū de re
 sistendi volun-
 tate nō po-
 testate le-
 dendi

Vñū
 at Vi
 nāe v
 norū
 restio
 qd eis
 virtut
 oī dī
 vñū
 cōmū
 s; dī
 n mā
 pū i
 māt
 sūt bo
 ē h; al
 tū p a
 lūmā
 borati
 nūe l
 dīcer
O
 est ei
 suatē
 illis i
 equat
 melio
 defici
 quali
 De au
 litari
 qz cō
 mñ;
 ne ai
 mñ;
 ipas
 si p̄t
 hoc n
 hoīb;
 se nō
 hūmū
 pū e
 reddē
 cōm
 hūp
 quā
 genti
 quā
 mō
 m vñ
 land

Viciū g^o q^{uod} dicitur ē deo tamq^{uam} malū bono. porro aut^{em} bonū ē. et nā quā via
at Vnde et hinc bono utiq^{ue} q^{uod} dicitur ē sed deo tantūmō tamq^{uam} bono malū
nāc vō quā viuat nō tū malū sed etiā noxiū Nulla quippe mala deo
noxia sed mutabilibus corruptibilibusq^{ue} naturis tam bonis ipsoz quoq^{ue}
testimonio vicioz. Si enī bone nō ēent eis vicia nocē nō possent Nā
q^{uod} eis nocendo faciūt nō adimūt integritatē pulchritudinē salutem
virtutē p^{er} quod bono naturē p^{er} vicū detrahī sine minū cōsuetudine q^{uod} si
oīo desit nihil bonū adimendo nō nocet et per hoc nec vicū ē. nā esse
vicū et nō nocē nō p^{ot} Vnde colligit^{ur} quāvis nō possit vicū nocē m
cōmutabili bono nō tam posse nocē nisi bono. q^{uod} nō mēst nisi ubi noc
t^{em} p^{er} hōmō dīa p^{ot} vicū esse nē in sūmo posse bono nec
nō malū bono. Exola g^o bona alicubi ēē p^{ot} soli mala. q^{uod} malū bono
p^{ot} nūq^{uam} q^{uod} natē etiā ille que ex male voluntatis inācio
māte sūt inq^{ui}tū viciate sūt male sūt inq^{ui}tū aut natū et q^{uod} vicū nō
sūt bone sūt et cū mpenis sūt nā viciosa. excepto eo q^{uod} nā ē est ubi noc
et hī ubi bonū q^{uod} mpenis nō est hoc enī est mīstū. et omē mīstū et omē mīstū
tū. p^{er} cū dubio bonū Non enī quisq^{ue} de mīstū nālibus s^{ed} vō bonū
limitat^{ur} penas hnt. nam et q^{uod} vicū q^{uod} sūetudine minū p^{er}gressu ro
boratū velut nāl^{iter} inoleuit voluntate sūp^{er} sit exordū De viciis quippe
nūc loq^{ui} enī natē cū mēst mēst cū par intelligibilis hūis quā
discernitur mīstū ab mīstū De nā viciā a vita cūrenā que

Queterū vicia pecorū mīstū genere atq^{ue} ordie ab viciis de
et arborū omīq^{ue} rez mutabi cōe non dūrepat. mī
lū atq^{ue} mortalū ul^{ter} intellectu ul^{ter} sensu ul^{ter} vicio oīo cūrenā
quib^{us} eoz dissolubilib^{us} nā corripit dāpnabilia putat^{ur} ridichū
est cū iste creature enī modū mīstū creatoris acceperit ut cederendo ac
sūcedendo pagat mīstū pulchritudinē tūm mīstū suo De viciis pe
istis mīstū p^{er}ib^{us} q^{uod} g^onetē neq^{ue} enī celestib^{us} fuerit tūenā corz rez
equāda aut iō viciis de esse ista debuerūt q^{uod} sūt illa mutabilis
meliora Cū g^o mīstū loas nē ē thia competebat aliy aliy atq^{ue} mor
deficientib^{us} ornūt et sūcūbūt mīstū maiorib^{us} ac mī talū
qualitate sepācū sepāta viciis Fex ē ordo transeūcū cū ordie
De cū apta nos nō delectat qui p^{er} tū enī pro q^{uod} dīcone nre morta
litate mīstū viciis cū p^{er} tūale q^{uod} nos offendūt satis apte decent
q^{uod} cōueniūt sentire non possim^{us} Vnde nobis in quib^{us} eam cōteplari
mīstū ydonci sūm^{us} rectissime credenda p^{er}apitur p^{er} mīstū cōditōis
ne aū artificis op^{us} i aliy rep^{er}ende nām tūe hūane temēitatis andei
mīstū quāq^{ue} et vicia rez tūenāz nō voluntaria neq^{ue} penalia naturas
ipās quāz omīo nulla ē cū nō sit auctor et conditor deus est
si p^{er}udent attendam^{us} eadē rōe cōmēdat q^{uod} et mīstū Cū mīstū sūm^{us}
hoc nobis p^{er} vicū tolli displicet q^{uod} mīstū placet mīstū q^{uod} donei viciis cō
hōib^{us} et ipē nature p^{er} tūq^{ue} displicent cū eis sūt nō templari ordi
ie nō eam q^{uod} sūdeantib^{us} s^{ed} utilitatez sūa sūt illa aīalia q^{uod} mīstū p^{er}udentia
hūmāna egyptioz supbia vapulānt cōd istū mīstū q^{uod} dīcone nō
p^{ot} et solem vitupare quīquidē p^{er} tūntes ul^{ter} debitā nō vitupare
reddentes p^{er} tū aīdicib^{us} mīstū ad solem Non itaq^{ue} p^{ot}
ex comodo ul^{ter} mīstū mīstū sed p^{er} seipām cōsūdeata natura dat arti
ficia sūo glām Sic ē et nā ignis et nī sūe ulla dūbitacōe laudabil
quāvis dāpnatis mīstū futura penalis Quid enī igne flāmāte vi
gente lucente pulch^{er}is Quid cūlefacēte cūrate cōquante utiline
quāvis eo nēte mīstū mīstū molestus Idem igr^{is} ipē alit appositus per
mīstū qui cōueniūt adhibitus comodissim^{us} mīstū Nam enī
mīstū mīstū comodo ubi exp^{er}icare qui sufficit nec audiendi sūt qui
laudant mīstū igne lucem ardente aut vituperat videl^{icet} nō ex vi nāc sed ex
ardor

suo comodo et in comodo Vide enim voluit ardere noluit
sed ad purum non attendit eam ipsam luce quod et illis ipse
placet oculis infirmis per incontinentiam nocet et in illo az
dore qui eis displicet non nulla anima per continentiam
libriter vivit

et omni falso vi
tupari possit
in ignis pul
chre luceat
dixit ardeat

et quidam secundum pat
suam

Nature ^{ita omnes qui sunt et ideo habent motum dicitur sit creator v}
per naturae ordines debent quantum acceperunt sibi esse custodiri et
quia sibi semper esse non acceperunt pro usu motuque rerum quibus creator
lege subduntur in melius de se vel mutantur in eadem promissa
tendentes exitum quem res gubernande universalitatis includit ita ut ne
tanta corruptio quanta usque ad interitum natura mutabilis mortales
quod perducit sic faciat non esse quod erat ut non inde fiat consequens quod non
esse debebat Que tamen ista sunt deus qui summe est atque ob hoc ab illo fratre
omnis essentia que non summe est quod illa equaliter esse debet quod de nichilo esset
neque nullo modo esse possit si ab illo factum non esset nec illorum vicioz offen
sione vituperandus et omni naturarum consideratio laudandus est sequitur
Que consistit sit beatitudinis angelorum et quod qui sit miserie angelorum malorum

6 neque illa

Promissa ^{ita beatitudinis angelorum malorum et verissima reperiuntur}
quod ei ad habent qui summe est Cum ideo tamen miserie malorum
quod tamen ea merito occurrunt quod ab illo qui summe est autem quod seipsum con
siliis sunt qui non summe sunt et hoc viciis quod aliud quam superbia iniquitas
Invenit omnes per superbia Noluerunt ergo ad illum custodire
fortitudinem et quod magis essent si ei qui summe est ad habent
se illi preterendo id quod minus est preterulerunt Sic per deficiunt
et prima in opera primis viciis eius nam quod ita creata est
ut nec summe esset et tamen ad beatitudinem habendam ei qui summe
est firmi per se a quo anima non quidem nulla si tamen minus esset at
quod ob hoc miseria sunt homines porro voluntatis causa efficiens
si quod nihil in venitur Quid est enim quod facit volun
tatem mala cum ipsa faciat opus malum apte huius mala voluntas efficiens
male voluntatis nichil est qui si res aliqua est a habet a non habet aliquid volun
tatem si habet a bona perfectio habet a mala Quid ita de seipso ut dicat
bona voluntas faciat malum Est enim si ita est bona volun
tas causa per qua absurdum nihil putari potest et dicat Si
autem res ista quod putat facit voluntatem mala et ita atque ut
sit aliquis inquirendi modus cum per voluntatis male
inquire Non est prima enim voluntas quod se at voluntas
mala si illa prima est quod nulla fecit Nam per cessit a quod
fuit illa per est quod altera fecit Si videtur quod cum nulla res fecit et ideo
semper sunt quod utique in aliquid natura sunt Si enim in nullo sunt ideo non sunt
Si autem in aliqua viciabat ea et corrumpebat eamque illi notitia ac per
hoc bono peribat et ideo in mala natura voluntas mala esse non potest
in bono mutabili tamen cum viciis hoc possit nocere Si enim non nocuit
non utique viciis sunt ac per hoc nec mala voluntas fuisse dicenda est
Porro si nocuit bonum et ferendo vel minuendo utique nocuit Non ergo
esse potuit separata voluntas mala in ea re in qua bonum nature precessit
quod mala voluntas nocendo possit admittere Si ergo non est separata quod
ea fecit quod prestat ut dicat quod ea res fecit mala voluntate in qua
nulla voluntas sunt Hoc utrum superius require an equaliter an inferior
si superior utique melior quod ergo nullum est non potest voluntatis Hoc
idem perfectio et equaliter Duo quippe quodam sunt per voluntatis bone
non facit aliter in alio voluntate Relinquit ut inferior res an nulla
voluntas fecit angelice nature quod prima perant voluntate malam si et

fortitudinem
suam et qui

ansendo

malum

um res
na et
sua in
e volu
volunt
la no
conho
si rem
duo equ
qua vi
ta stabi
volunt
illa cor
ocurr
cur no
affecto
malign
estom
hanc ig
que in
pedime
bo tpe
senet q
fice Vi
amboz
oculta
at sar
m9 q
tor den
ptati a
corpe q
ptacom
mala q
que na
ee m9
Nam
mur de
quide
fiet pt
tem ma
D
Defice
volunt
ut dix
bray et
p oclor
p ex m
san no
meo p
mo ne
ochi an
nbi ce
sed fol

iam res ipa qm qz inferior e usqz ad infima tram qm
na et eena e pculdubio bona e hns modu et spez
sua in gene atz ordme Qno g bona res efficiens
e volutatis male quo m qz bonu e ca malit Cu em se
volutaz relecto supiore ad inferiora couitit efficiat ma
la no qz malu e quo se couitit Sz qz pusa e ipa
couitio Id eto no res inferior volutate mala fecit
sz rem in feiore pume atz mordinatate ipa q fca e appetunt An
duo equali affectu ai et corpe videant vno corpe pulchritudo
qua visa vno eoz ad illiate finendu moneat alt in volutate pidi
ta stabili p senet quid putam e e cae ut i illo fiat i illo no fiat
volutaz mala q illa rem fecit igna fca e Neqz em pulchritudo
illa corpe na eam fecit in ambobus ququide ambobz no dispit
occurrit affectibo An tazo intuentur i ca e Cur no et illi xumig an vo
cur no utusqz ambobz em et ano et corpe equali
affector fuisse p dixi An dicendu altz oculta eoz
maligni spe suggestione teptatu q no eidem sugg
estiom et qualicqz suasion ppa volutate cosenseit
Hanc igr cosensione hac mala qua mala suadente
que in ea res fecit queram Nam ut hoc quoqz in
pedmetu ab ista qone tollatur si eade teptatoe am
bo teptentur et vno ei accedat atz cosenciat alt idem q fcaat per
senet quid aliud appz n unu noluisse altz voluisse acastitate de
fice Vnde n ppa volutate ubi eade fcaat corpe et an affecto i
ambobz oche piter visa e eade pulchritudo ambobus pte mstituta
oculta teptatio ppa igr i vno eoz volutate mala rem que fece
at sare volentibz si bene intueatur nich occurrit Si em dixer
m q ipse eam fecit qd eat ipse an volutate n na bona can auc
tor denz qui e i mutabile bonu Cu g dicit eu qui cosensit te
ptati atz suadenti cui no cosensit alio ad illiate vtendu pulchro
corpe q videndu ambobus pte affuit Cu aut illa visione act
ptacom siley ambo ano et corpe fuerit ipm sibi fecisse volutate
mala qui utiqz bonu an volutate malaz fuit q cur eaz fecit utz
que na e an qz ex nichilo facta i nem et volutate mala no exeo
ee mape qd natia e sed ex eo q demichilo facta na e
Nam si natura ca e volutatis male quid aliud cogi
mur dice n abono fieri malu et bonu ee cam mali Si
quide an atura bona fit volutaz mala Quid utqz
fieri pt ut na bona qme mutabilis anq beat voluta
tem mala faciat aliqd mali k e ipam volutate malam

Qz meli boi no
cere potit pt
vian et bona
volutaz q
dm stat
malino
facit
Qnd faciat
affectu dnfaz
volutatu in
duobus vna
rem in
tuen
bur
adhibet volutate
querat
Qz nature
no est
casse male
volutatus q
bonny et ve
rus denz
fecit

Nemo enim qrat Causa efficiente male volutate
efficiete cam male volutatis no esse querenda vi
no em e efficiens sed deficiens q n illa affecto e si defecto
Defice naqz ab eo qd sume e ad id qd mmo e hoc e mape hre i
volutate mala Causaz porro defectom istaz cu efficietes no st
ut dixi sz deficietes ul inuenire tale e ac si quisqz vult vide tene
bray et audire silenciu qd tu utruqz nobis notu est neq illud nisi
p oculos neq hoc nisi p aures no sane mipe sz i spei puacte Nemo
g ex me scie qrat qd me nescire scio n forte ut nescie discat qd i
scia no posse sciendu e Ea quippe que no mipe sed
mei puacione sciat Si dici aut intelligi pt quoda
mo nesciuntur ut sciendo nesciat Cu em acies eia
ochi currit p spes corpales usqz videt tenebray n
ubi cepit no videnda eia no ad aliquem aliu sensuz
sed solaz aures p tinet sentie silenciu qd tu nullomo

no esse nesci
defecto fca mala vo
lutate sic videte
nebray odiz no e
ispe sz i spei pu
act et sic est
de silen
no

scitatur

nō audiendo sentit sic spēs intelligibilis mens quidē mī intelligendo cō
 spiciat. s; ubi deficiūt nesciendo cōdiciat. Delicta enī quī intelligit h; scō
 nām de illā expte posse deficere que ex nichilo facta sūt. q; tū et quito ma
 gis sūt et bona faciūt cās hēnt efficiētes. Inquiti aut deficiūt et ex
 hoc mala faciūt varias causas hēnt deficientes. De amore per ueso
 scō in quo sit mala volū quo volūtas ab i cōmutabili bono ad
 3 **I**tem id in eo fieri qd si nollet nō fiet et iō mutabile bonū deficiat
 nō necessarios s; volūtarios deficiūt i ista pena cōsequitur. De am
 fiat enī nō ad mala sed ad malū. nō ad malas naturas s; iō male
 q; cōi ordmē naturarū ab eo qd sume est ad id qd mī est. Neq; enī
 amā mī est auaritia s; hōis pūse amātis aurū iusticia delicta q; in
 corporali. aut debuit nō appon. Nec luxū viciū ē pulchroz suauitq;
 corporū amāns corporeas volūtates neglecta tpancia qua rebus spūali
 pulchritudo et incorruptibilis suauitudo cōaptantur. Nec iactantia vi
 cū ē laudis hūane s; aīe pūse amantis laudis abhorbo. Mala volūtas
 spūeto testōmō cōsāe nec supbia viciū ē dantur ptatē. nō audit nolēt
 et ipm cō ptatē s; aīe pūse amātis ptatē suā poten. erūa nātūre vū
 ciorū iusticia cōcepta. Nec per hoc qui pūse amat cū. volūtarū defici
 libet nāe bonū et si adipsat ipē sit in bono malū. ista pena cōse
 et miser in meliore pūatur. In istis angli quē hēnt cre. quē neq; auri
 atore nāe eūdem habeat bone volūtatē auctore p spm. viciū auaricia h
 em male volū san ioy castitate diffusa semp. bonū pūse amā
Quātiū efficiēte nāhe ul fuisse existimat. ix. tis aurū et sic
 si dīa pū cēntralis nulla sit cū ab ipā quippe iapit. de alij
 spm mutabilū malū nec tū volūtatē facit nisi defectō qua deficiunt
 deus aut defectoris et cū utiq; deficiat si dixerimū nullā cō efficiēte
 cām cō volūtatē bone. Cauendū ē ne volūtarū bona bonoz angloz
 nō frā sed deo cōetna creditur. Cū enī ipi frā sūt quō illi frā nō cō di
 cetur. pōro q; frā ē utiq; cū ipis facta ē. an sine illa fuerūt pūse sed
 sitū ipis nō dubiū q; ab illa facta sit aq; et ipi. s; mulq; ut frā sūt ei
 a quo frā sūt aore cū q; frā sūt ad hēserūt. Ex quo sūt isti. De anglis bonis
 ab illoz societate discreti q; illi in eadē volūtatē bona et. et malij et de
 manserūt isti ab ea deficiendo mutati sūt mala. s; volū. eoz volūtatē
 tate hoc ipō q; abono defecerūt aq; nō defecisset si utiq; bona et mala
 voluissent. Si aut boni angli fuerūt pūse sine bona vol. eoz auaricie
 utate eamq; mīse ipi deo nō opante fecerūt. Ergo melio. casu et
 rez a seipis q; ab illo facti sūt Absit. Et enī erant sine statu
 bona volūtatē i malū. Aut si pūta nō malū q; nō mala volūtar eis
 in erat. neq; enī ab ea q; nō dū cepant hēe defecerat. Certū nō dū
 tales nō dū tam boni q; esse cū volūtatē bona ceperūt. a si nō po
 tuerūt seipos facē meliores q; cor ille fecerat q; nemo se melius facit.
 quidq; profecto et bonā volūtatē qua meliores eēnt mī op ante mī
 admittō creatoris hēe nō possent. Et tū id agit eoz volūtar bona et
 nō ad seipos qui mīnū erant. si ad illū qui sume ē cōiterent. ei q; adhe
 rentes magis eēt eis q; pūapacione sapient. breq; vinceret. quid ali
 ud ostendit nō volūtatē quālibet bonā in ope fuisse i solo deficiō ma
 lū nō ille qui bonā nam ex nichilo in cūpate fecerat ex seipō fatet
 implendo meliore pūse faciens exatando audiorē. Nam et hoc dīctū
 ciendū ē si boni angli ipi mīse fecerūt volūtatē bonā utriū ali q; eam
 an. nulla utiq; nec fecerūt si aliqua utriū bona an mala. Si mala
 quo cō potuit mala volūtar bone volūtatē efficiū. Si bona iam
 g; hēbant. Et istā quī fecerat mī ille qui cor cū bona. Item disputatio
 volūtatē. cū amore casto quo illi adhērent creant. ang; de angelis
 siml eis et condens nāz et largiens gram. Vnde sū. bonis et malis
 bona volūtatē hoc ē de amore mīq; sēz anglos fuisse. bonoz bona vo

6 lūsta

h. am. pūse.
amāns

volūtatē fecerūt si a

creden
 mala p
 bonū
 ceper
 lit ar
 bñtū
 sic i lib
 laude
 posse
 homi
 adhe
 rent
 ym q
 bonū
 regit
 deo re
 ee dū
 supit
 i orbe
 vā dū
 quat
 derit
 an gen
 ai illi
 tona
 plmar
 po q
 flagit
 tiaz
 pgen
 repur
 illij
 ex bon
 falsita
F
 tem q
 tur va
 totas
 naur
 sa cre
 mabo
 Ingre
 pūcip
 sint ei
 ipm al
 cōstit
 lerand
 laz vo
 tūgm
 egip
 rentu
 tēme
 nob e

ut dicitur greca egyptie multo tempore concordat hystoria. et ideo grece potius
fides habenda est. quia veritate non excedit annorum quod litteris nostris quod veritas fuerit
continetur. Porro si huius epistola alexandri quoniam innotuit ultra ab huius
ret in spacijs tempore appropinquabit fidei rex quanto minus acci-
dendum est illis litteris quas plenarie fabulosis velut anti-
quitatibus proferre voluerunt contra auctores notissimorum
dumorum quod librorum qui totum orbem sibi creditur esse per dicitur
et cum totus orbis sicut ab ea predictus est credidit que
vix se narrasse preterita ex his quod futura premonstrant cum
tanta veritate implentur ostendit. De his qui hunc
quidem mundum non seipsum putant sed ante in mirabiles a emendes multum cum co-

Huiusmodi vero qui mundum donec scilicet ipse nasci et volui opmatur. et vi-
stus existimant spiritum sine non enim solum sed in mirabiles opma-
tur sine solum quidem esse sed etiam scilicet in mirabiliter omni
et ostendit nam est fateant hominum genus prius sine hominibus signatibus
existit. Neque enim sic allummonibus nitendisque fieri quod illi putant
toto prius orbis contingere et ideo paucos homines ex quibus multitudo postea
reparet ipse remaneat ostendit. Ita et huius putant putant quod aliquis hominum p-
emite mundo reliquitur in mundo. Sic ipse mundum ex
matia sua renasci existimat ita in illo ex elementis eius
genus humanum ac demum apertibus per gemine pullulare
mortalium sicut aliorum animalium. Unde videndum sit de
aut rudem huius qui prima ordinem ho-

Quod autem denudata minus tardam esse manifestum est. et vi-
origine quod insaret eis qui nolunt credere non enim semper fuisse sed esse ce-
pisse. Sicut et iam plato aptissime constituit quoniam a nonnullis
con quod loquitur sensisse credat. huius etiam de prima hominis condicione videtur app-
eorum qui sibi monentur cur homo per in mirabilia atque infinita retro tempore
creato non sit tamquam sero creatus sit ut minus quoniam multa sunt annorum et
quo cepisse in sacris litteris invenit. Et enim breuitas eorum offendit tempore
et tam pauci eis videntur animi ex quo institutus homo in nostris auctoribus le-
gitur consideret michi esse diurnum in quo est aliquid extremum. et omnia scilicet
spacia diffinita si etiam infinita compent non exigua estimanda esse
sed nulla. Ac per hoc si quicquid vel ser verum etiam quinquaginta milia vel
sercenta aut seragies aut sercenties milies dicuntur annorum a itide
per totidem totiens multiplicaretur. huius summa ubi iam nullum minus nomen
hominis ex quo deus homines fecit sibi quoniam possit cur ante non fuit. De quod
pe ab hominis creatione cessaco reversus etiam sine mi-
cio tanta est ut si ei conferatur quilibet magna et in-
effabilis infinitas tempore quod tamen sine conditio est spacijs tra-
tur. nec saltem tanta videtur deat quanta si hominum bre-
uitatem gutta unius maris etiam quantum oceanus curat
fuit comparatio quoniam istorum duorum quidem per exiguum est
alterum in comparabili magnum sed utriusque finitum. Illud vero
tempore spacijs quod ab aliquo initio et aliquid termino cohercet magnitudinem
quicquam tendat comparatum ad id quod nunc non habet nescio utrum primum
an potius per nullo deputandum est. Hic enim si a fine vel breuissima singu-
illati mometa detrahant de crescente numero licet tamen ingenti ut
vocabulum non inueniat retrosum redeundo tamquam si hominis dies ab illo in quo
nunc vivit usque ad illum in quo natus est detrahatur quicquam ad initium illa
detractio producat. Sicut de detrahant retrosum in spacio quod a nullo
cepit exordio non dico singillatim minuta mometa vel horarum a diebus
a mensibus a annorum et quicquid tam magna spacia quanta illa summa
comprehendit annorum quam diu aqua libet computatorem non putat
tamen mometorum minutati detractoe committit et detrahatur. hec tanta

De regno assiri-
orum persarum
macedonum et
egyptiorum et
victoria
alexandri
du

De falsa opione
phoz et mundi
et etiam de opi-
mone pla-
tonis

Disputatio b. aug.
con phos dispu-
tates con breui-
tatez institucio-
mundi et eius
nummorum an
norum

spacia
quoniam minus
multo quoniam
et potius
hec in
firmit
an tempore
eodem
anquam
tempore

Hec sicut
sine ci-
mundo
adme
uquo l-
no pri-
sine ce-
fidit
sissime
ultra
nomi-
Cur no-
asulhe
mitte
in lib-
quod est
loque-
autem
quod ille
lupus
este de-
nos si
monu-
eoz
sine ne-
catum
pdest
set m-
a rati-
catoy
niz re-
to phi-
ta e d-
nulla
reper-
credu-
amoz
aone
huabi-
cone
opin-
fla

spacia nō semel atq; iterz ul' sepms s; sp Quid sit quid agat Item de m
qu mīq; admittit qd' oīo nulluz est puenit Quia p' q' nō mero an
nō qum post quq; nūlia et qd' ex currit amoz possent
et postea post amoz sententia nūlia eade curritate reque si mīn
hec mōlitas bonū exorendo et occupando et impetita pūet m
firmatas potuerit et qui fuerit an nō ipis recedentib; hoībo cre
ati tūbo ista monē questioz. Ipse demq; pūus hō et post tridie uel
eode die postea quā fūis ē potuit in quzē cur nō an sit fūis et qu
oīq; an fūis ēet nō virez tūc aliar mīc ul' ē postea ista demitio rez
tpahū cōtinua repiret De resolutione scōz quib; ēto sine cōclusio

Hanc aut sephī vniūsa semp in eundē ordmē eundēq; spem re
mūdib; nō alit pū dicitur quidā phī crediderūt c. xii
taneant posse ul' debē dissoluē n ut arcantū spm inducēt quib;
eade sp fuisse renouata atq; repetita mīrez natura atq; dem tēps fore
sine cessacōe assenerent volumina remenā et pteritū scōz sine
mūdo pmanete isti arcantū fient sine ētē mīuallū. Oriens et oc
adens mūdus eade sp qī noua quā fūis et ventura sūt exhibent
a quo ludib; pūis i mortale nām eadā cū sapiāz pcepit liberare
nō pūit eundē sine cessacione ad flām bñtudinē et ad dīez mīseria;
sine cessacione redente Quid em bñtudo ē de an' mīq; et mīte cōm
fiditur dū anā ventura mīsera a mīpūis i ueritate nescit aut illū
sūmē mībñtudinē pūnesat. Et si ad mīseria mīq; Item disputacō
ul' redit ex hīs ad bñtudinē pūit. Sit g' aliquid b. ang' cōm em
nouū mīte qd' fūis nō hē tūp. Cur nō g' et mūdus res pūoz de
Cur nō et hō fūis i mūdū ut illi nescio qui falsi arcantū mūdū arcantū
afūis sapiētib; fallacib; compa mūdū sanā et bñtudinē
mīte recti mīuē mīte. Nam qdā p illud qd' legē nō etia
mīlib; salomōis q' vocat ecclastes quid ē quid fūis ipm
qd' ēit et quid ē qd' fūis ē ipm qd' fūis et nō ē omē recē sub sole quid
loq' et dīat eadē vniū est iam sine mīseria que fuerit an nō p hō arc
antū mīte redentes et i eadē cūcta renouantes dū mīte nō hē
qd' ille a d' hīs reb; dīat de q' sup' loq'at. hō ē de generacōib; a
hīs gūtib; aliis remētib; de solis mīuētib; de fūis lūpib; aut
ēit de omī rez quib; q' omītur a' occidit. Fūit em hōis an
nos sūt et nobiscū erūt et post nos ita queq; mīuē ul' arbusta
monstra quoq; ipā q' mīuē nāscūt quā mī se dūisā sūt et qdā
eoz semel fūis nāscūt. Tamē scdm id qd' gūalr mīuē et mīte
sūt utq; fūit et erūt. ut reces et nouū ē ut monstra sub solē nā
catur quā hēc vba quidā sic mīte tam q' mīte Quid sūt mīte
pdestacōe dei iam fūis fūis oīa sapiens ille nō hē hōda ūba ecclis
set mīte et iō mīte reces fūis sub sole Absit at ter Quid ē quid
a rē fide ut hīs salomōis ūb; illoz arcantū sigfī sūt ipm qd' ēit
cator ēē credam q' illi putāt sic eadē tēps sine tūp. Et quid est
ūz rez volumina repeti ut ūb; gūa. Et quid est qd' fūis
to phīs mīte achēmēse et i ea sola q' achādēma dīe
ta ē disciplos docant ita p i mīuē retro scdā mīte quidē phīs it
uallū s; tū idē plato et eadē amīte et eadē sola et idē discipli
repeti p i mīuē. demde scdā repetēdi sūt absit mīte ut nō ista
credam. Semel em xpē mortu' ē p pētis nris resurgens aut nāz
amortu' nō mort' et mort' illū nō dūabatur Et nos pā resurrec
cionē semp cū dno eam. cū mō dīam qd' sac amonet pā. Tu dūc
suab; nos et cūto dīes nos agnācōe hac i etnū. Etatū aut exstis
cōnēre quā sequit. In arcantū impū ambulat nō quā p arcantū qd'
opmātū eoz vita est recursua sed q' mō talis ē error eoz via. i.
flā doctūa iē

Tu ut deus sp eam dñs fuisse intelligi credendū sit ar
 atura quoq; nūq; de fuisse an dñaret et quō dicat qd
 aut miz ē si m dia non pōt coetm rmy
Quid hys arantibz exnites nec qditi n' exi
 tū i nemūt qz gēno hūmū atq; mī ista mor
 talitat nec quo mīao ceptū sit scūt n' quo fine clm
 datur quāquidē altitudinē dei penetrare non pūt qz cū
 ipē sic etimū et sine mīao ab aliquo tū mīao ex ortū ē tpa et hoīz
 quē nūq; an fecit fecit i tpe nō tam nouo et repentino sed i mū
 tabili etnoq; cōsilio Qm hac valeat altitudinē i uestigabile m
 uestigatē et mscrutabile pscrutū qz deus hoīem tpālē anteq; nemo
 vniq; homī fuit nō mutabili volūtate m tpe condidit et gēno hūa
 mū ex vno multiplicauit Qūquidē pē cū pmissū atq; diuissū Tu dñe
 suabir nos et custodies nos agnācoe hac metim ac deinde rep
 cūssiss; eos in quoz stulta et impia doctina nulla libeacois et bēitudi
 aīe suatur etimū g tūuo subiacens In arantū mquit impij ambulit
 tamq; a dicētur Quid g tu credis sentis i telligis i Quid dicat
 Nūquid iam existimandū ē sub dico deo placuisse hoīz pō In arantū
 facz quē nūq; an pmissūa retrp etimūte feciss; cū i impij iē et m
 mch nom altitē pē i quo mutabile aliquid nō ē cōtūno fia Tū dñe
 rūdit ad ipm dñm loquens Qd m altitudinē tuā multipli serna hū
 casti filioz bonū dñat mquit hoīes qd pūcat et qd eū nos g
 placet opmēt et disputet Qd m altitudinē tuā qz nullū pōt nosse hoīez
 multiplicasti filioz bonū Valde quippe altū ē et semp fuisse et hoīez
 mīq; ante fecit facit nō fuisse nec cōsiliū volūtatez qz mutasse nō
 quidē sic dñm intelligēdū sit pmissū bonū adeo an tpa etimū
E dñi aliqui dñm nō fuisse dicē nō audē ita hoīez xv
 mīq; an fuisse et ex quodā tpe pmissū hoīez creatū fuisse dubitatē
 nō deo qz cū cogito an rē dñs semp fuit cū creatura nō fuit sp
 affirmare aliqd p tūmēto qz et mēpm m tūeo et sēptū ē recolō m
 homī pōt scā cōsiliū dei a quē pōt cogitare qd velit dñs Quid dñm sp fū
 cogitacoēs em mortaliū tūmē et mēte ad iūeōes mē et hō ex deo crea
 corruptibile em corpus aggruat aūz et de pūit tēna tūz m tpe et qd
 habitaco sēnsū multa cogitante Er hūz igr q m hac t mulla mortaliū
 zena hūitacoē multa cogito iō utiq; multa qz vni qd ex pōt scā ul cogi
 illū ul pōt illa qd forte nō cogito vni ē i uenit nō possū tāē quid ve
 Si dñs sp fuisse creaturā an dñs ēēt qm sp ē dñs hē deus
 nec dñs vniq; nō fuit si mīc illū p alia atq; alia tēpoz
 spacia ne aliqua creaturā coetm ēē dicam qz fides rōuēt sanā cō
 depnat Camendū ē ne sit absurdū et aluce veritate alienū mortālē
 quidē p vices tpm semp fuisse creaturā de credentē alia suacredentē In
 mortales rō nō ēē cepisse nisi qd ad mīa scā ventū ē qū et angeli creati
 sūt si eoz rēta lux illa pmissū facta significat a illud potius celū de quo
 dñm ē In pncipio fecit deus celū et tām cū tū nō fuerit anq; fierent
 ne i mortales si sp fuisse dicūt deo coetm ēē credunt Si aut dñs
 nō m tpe creator anglor si an oīa tpa fū fū utriq; semp potuerūt
 qz n dñs fuit Quidē et si an oīa tpa fū fū utriq; semp potuerūt
 ēē qm fū fū fū fū rūdendū forte videtur quō nō semp cū id qd est
 oī tpe nō i conuenit sp ēē dicat usq; adeo a ista oī Qd quō angli
 tpe fū fū fū fū a celo ceptū fū et illi mēuāt ante sedm qd dñs sp ēē
 celū At si tpus nō a celo vix et an celū fuit nō quidē poterūt an tpa
 mhor et m dieba et mēliba et ānis nā i iste dñm q tū fū fū et
 lioner tpālū spacioz que nūitate ac pñe dicūt tpa m quō ab h aliq
 maifesto quodā ortu sydez ceperūt Vnde et deus cū falsa respō
 hec instituerēt et dixit Et sūt m tpa et m dies i ānos den est
 mīt

7 fuit

sed ma
 ē non
 tps u
 ant q
 repon
 fuerit
 rūde
 tpe fū
 ita ēē
 Nam li
 Qm
 tps
 tps
 hmo
 tū ē
 eāt tpe
 nullū
 atq; ali
 iste hō
 At vō
 aut an
 nō ē c
 dicant
 tpa tpa
 tūz
 creatū
 bilis
 tpe fū
 qm m
 esse q
 m tpa
 eoz m
 fūit
 qd iam
 p p si
 Verū
 quippe
 sed m
 sp cre
 atū
 ne fū
 o fū
 vō q
 fectū
 ēē cō
 ut qu
 tpa
 gunt
 p gū
 fape
 tūz
 cupia
 Q

sed aliquo mutabili motu cum aliq' p'us aliud postius p'terit eo qd' simul
 ee non possit Si q' an' celū ē angelicis morib' tale aliquid fuit. et iō
 t'pus iam atq' angeli ex quo fū int' t'pali monebant' et iū sic oī t'pe fue
 runt quāquidē q' illi fca fuit t'pa. Quidē aut' dicit' nō semp fuit. Si h'c
 responderē d' m. Quidē q' non coetm creatori h' semp ille semp illi
 fuerit. Quidē ec' creatori dicendi fuit h' sp' fuisse intelligit'. Ad hoc quid
 rēdebit'. An dicendū ē et eos sp' fuisse qm' oīm t'pe fuerit. qm' aut'
 t'pe fū fuit. a' cū quib' fca fuit t'pa. et cū creator. Neq' em' et ipa t'pa ar
 ata ē negam' quāvis oī t'pe t'pus fuisse nōo ambigat. Quidē intelli
 Nam si nō oī t'pe fuit t'pus ēat qd' t'pus qm' nullū ēat t'pe. gendū h' t'pa
 Quidē hoc stultissim' dicit. possim' em' recte dicē ēat. ēē creata cū
 t'pus qm' nō ēat roma ēat t'pus qm' nō ēat ulm' ēat. tū t'pus
 t'pus qm' nō ēat abraham ēat t'pe qm' nō ēat hō. et siquid' sp' h'
 h'moi. postremo si nō cū m'cio t'p' h' post aliqd' t'pus fuit. ut
 t'us ē mūdus. Dicē ēat t'pus qm' nō ēat mūdus. At vō ēat t'pus qm' nō
 ēat t'pus cum m'conement' dicim'. ac siquid' dicat. ēat homo qm'
 nullū ēat hō. aut ēat iste mūdus qm' nō ēat iste mūdus. Si em' de alio
 at alio intelligatur p't' dicit aliquo mō h' ēat aliquid hō qm' nō ēat.
 iste hō. Sic q' ēat aliud t'pus qm' nō ēat hoc t'pe. Recte possim' dicē
 At vō ēat t'pus qm' nullū ēat t'pus. quā ul' m'p'ientissim' dicit. Si
 aut' cū dicit' creatori t'pus tū iō semp fuisse dicat. q' oī t'pe t'ps fuit ita
 nō ē cōsequē. ut si sp' fuerit. angeli. iō nō fuit creator ut p' hoc fuisse
 dicant. q' oī t'pe fuit. et p'tea oī t'pe fuerit. q' nullo mō sine h'is
 ipa t'pa esse potuerit. Vbi em' nulla creatura ēt cūo mutabilib' mo
 t'ba t'pa pagatur t'pa oīo ēē nō pūt. ac per hoc et si semp fuit iō creator p't' nec si sp' fuit
 creatori coetm fuit. Ille em' semp fuit et'itate i' m'ita. Quidē de angelis
 bilis. isti aut' facti fuit. Si iō semp fuisse dicat. q' oīm
 t'pe fuit sine quib' t'pa nullo mō ēē potuerit. T'pus aut'
 qm' mutabilitate transcurrit et'itate i' mutabili nō p't'
 esse coetm. ac p' hoc et si mortalitas angelor' nō transiit
 m'p'a. n' p't'ita ē q' iam nō sit n' futūa q' nondū sit. tū
 eoz motus quib' t'pa pagatur ex futuro m'p'itū tū
 seut' et iō creatori m'ano motu dicēd' nō ē ul' fuisse
 qd' iam ul' h' hō ē ul' futur' ēē qd' nondū sit coetm ēē nō pūt. Na
 pp' si deus semp deus fuit sp' h'm' creatori h'is d'm'atū sermēte
 Verūcū nō de ipō gemitū. sed ab ipō de nichilo fca; n' ei coetm ēat
 quippe an' illi quāvis nullo t'pe sine illa nō eam spacio transcurte
 sed manere p'tentate p'cedens. Si h' si rēdeo eis qui requirūt quō
 sp' creator sp' d'us fuit. si creatura sermēte nō sp' fuit. aut q' mō ar
 actū ē. et nō pot' creatori coetm ēē sp' fuit verēor. Fūho b'ti ang'
 ne facili' indices affirmare qd' nescio quā docē qd'ia
 o. Redeo igit' ad id qd' creator n' fca nōs uoluit illa
 vō q' ul' sapiētiarib' m'bac vita scie p'mittit ul' oīo p'
 fectis malis vitis scienda fūunt ultra vires m'ae
 ēē confiteor. Si iō putam sine affirmacōe tractāda
 ut qui hoc legit videant aquib' qōnē p'dis dēunt
 t'pare. nec p' oīa se ydoneos arbitrent' potūeq' intelli
 gant ob t'pandū p'p'ietū salubrit' ubi aut' dico aut
 p' grām dei q' dātū ē m' oīib' qui fuit i' nob' nō plus
 sape quā oportet sape. Si sape ad sobrietatē. si aut' v'm' ang' deus pa
 tit' ē m'ēsurā fidei. Si em' p'm'ib' m'is al' i' f'mis fiat ar'cēdo plus
 cupiat. Si aut' vires sine capacitate credat dēicant anq' crescat

Quidē p'terent an' cōi eoz qui dicūt ea q' m'finita sūt ut dei
 q' gen' instituer' hūmānū m'e fū posse scia cōphend. rvi.
 teor ignorare. nō tam dubito nichil oīmō creaturē creatori esse

qđ dī pñs et postmō mtebo pñs nō existentibz sūt In illo autē nō al
tera pcedente altera subsapiens mutamē aut abstulit volūtate s; vna
eademq; sempiterna et i mutabili volūtate res quas cōdidit et ut pñs
nō eēt egit. quādm nō fuerit et ut postmō eēt qñ eē ceperunt
Hinc eis qui talia vidē possūt mirabiliter fortassis ostēdē quā non
eis indignē s; eis grātūta bonitate cōdidit cū sine illis cōtēnta
te mīao carente i nō mīore bñtūdine p mansit De seculis scēlorū xvij

Illud aliud qđ dicit nec dei scia que infinita sūt posse cōphēdi
restat eis ut dicē andeant atz hinc se voragini pñm de
Impietatis i mergant q omēs mōs dēy nō nōmē. Et sūt tales qui
eorū quippe infinitos esse cōtēntū ē qñ mīnorūq; mīo
finē faciendū putant idē ipē nō dico vno addito
augeri s; quālibet sit magnū et quālibet ingentem
multitudinē cōtēntēs i ipā rōne atq; scia mīorū nō solū
duplicatū neq; eē multiplicatū p. Itē vō sūt quīq; mīos
pētātibz tñatur ut nullus eorū par eē cūcūq; alit
possit g et disparē mīse atq; dñi sūt et singuli dñi
q sūt sūt Itē nē mīos p infinitatē nesciat dēus
omēs et mīq; ad quādā sumā mīorū scia dei puenit cōtēntos ignorans
Lmā hoc eē demētissimū dicit Nec andebūt isti cōtēntē mīos et eos
dicē ad dei sciam nō pñmē apud quos plato dēū magna auctē cōmē
dat mūdū subacantē mīs et apud nō dñm dñm legit Omnia i men
sura et mīo et pōndē disposuit. De quo dicit et ppheta Qm pferit i
mīo scdm et saluator mēvū Capilli mīqut capitis vñ omēs mīat s
Abst itaq; ut dubitem q ei sit notus oīs mīs Non ē tñ i cōphēnsibilis
ei aut sapiē nō ē mīs Et aut intelligēcie sic mīp camē nō est mīs
Qna p si quidq; scia cōphēdi scēntis cōphēnsioe finē. Profecto et
oīs infinitas quodāmo ineffabili mō q scie ipm mēcōphēnsibilis
nō ē deo finita ē Qnare si infinitas mīorū scia dei
qua cōphēditur eē nō pñt infinita Quid tandē nos sū
mīs hominū qui emē scie līmites figē pñmū di
centes q mīi eūdem cōtēntibz tpm eādē tpa repe
tantur nō pñt dēus q facit ul pñcie ut faciat nē scie
cū fecit Cūscāpiā simplē mīplex et vñformit mī
formis tam mēcōphēnsibili cōphēnsione oīa cōphēn
sibilia cōphēdit ut qñq; noua et dissimilia osequē
tia pcedentibz si sp facē vellet mōrdinata et mīpromisa hē nō possit
Nec capm dēt ex pñio tpe sed cōtēnta pñcia cōtēntet De impietate eorū
qui asserūt aīas sūme vereq; mīltitudinē pñtēpē itēz atz itēz p cōtēntē

Quod utriū ita faciat tpm ad eādē mīserias laboresq; redituras
et cōtēntata sibi cōnexione cōplētatur scia scēlorū xix q applet
Alia tñ atq; alia ordmata dissilitudinē p cōtēnta sēis dñm
tarat q ex mīseria libantur i sua bñt i mortalitate sine fine manēt
bñz aut ita dicant scia scēlorū ut intelligat scia mīscāpiā dei i cōtēnta
stabilitate manēcia istoz que cū tpe tñsent tamq; efficiēcia scēlorū
diffinē nō andeo fortassis em possit dici scdm que sūt scia ut mīch
aliud phibeat scdm scdm q scia scēlorū sic mīch aliud dī
celū celū q celū celoz Nam celū dēus vocant firmā
mētū sup q sūt aque et tñ pñt scdm laudat nōmē dñm
Qm dī istoz dñoz sit an pñter hec dño aliquid aliud dī
scia scēlorū possit intelligi pñmūssima qō. Chēq; hoc qñc
agimō mīpedit si mīdiscilla mīcū differatur sine aliquid
mīca diffinē valeam sine nos faciat cōtēntoz dīhge
rior ipā tractatio nec mīcēnta obicūitate rez asfirmare temē aliqd
andeam Nunc em cōtēnta opionē dūputam quā illi cōtēnta asserunt

Ytriū idē sit
qd dicit scdm
celū et scia se
celoz et ce
lū celū et
celū
loz

Et atq; quicquid q sup celū
sunt

quibus sp. eadem p. m. n. alla t. p. m. n. e. e. repeti existimant. Zuehbet
aut illaz de s. d. s. d. v. a. h. ad h. t. m. n. m. d. p. m. n. e. q. m. q. m. s. m. e.
s. d. a. z. s. d. o. z. s. i. n. t. n. o. e. a. d. e. r. e. p. e. t. i. t. a. s. z. a. l. e. n. z. e. x. a. l. e. o. h. n. e. r. i. o. n. e. o. r. d. i. n. a. t. i. s.
s. i. m. a. p. a. u. r. e. n. c. i. a. l. i. b. a. t. o. z. b. i. t. u. d. i. n. e. s. i. n. e. n. l. l. o. r. e. c. u. r. s. u. m. i. n. s. e. i. a. z. e. t. i. s. s. i. m. a.
p. m. a. n. e. n. t. e. s. i. n. e. s. d. a. s. d. o. z. e. t. n. a. s. i. n. t. t. p. a. h. u. t. a. m. q. d. n. a. n. c. i. a. s. u. b. d. i. t. o. z.
c. i. r. c. u. m. s. i. l. l. i. e. a. d. e. r. e. n. o. l. u. e. t. e. s. l. o. c. u. n. o. h. e. n. t. q. u. o. s. m. a. r. i. e. r. e. f. e. l. l. i. t. e. t.
n. a. v. i. t. a. s. e. c. u. l. o. z. s. a. n. c. t. o. z. De condicione v. m. n. e. p. m. i. b. o. m. i. n. a. a. t. q. i. c. o.

QUOZ tantisq. calamitatibus vita. si tu vita ista dicen
da est q. potius mors e. ita graui. ut mors q. ab hac liberat
mortis h. m. z. amore t. m. e. a. t. u. r. p. o. s. t. t. a. m. m. a. g. n. a. m. i. a. l. a. t. a. m. q.
m. l. t. a. e. t. h. o. r. r. e. n. d. a. s. i. t. a. l. i. q. u. a. p. v. e. r. a. z. r. e. l. i. g. i. o. n. e. a. t. q. s. a. p. i. a. m. e. x. p. i. a. t. a.
a. t. q. s. i. m. i. t. a. i. t. a. p. u. e. n. i. e. a. d. c. o. s. p. e. c. t. u. d. e. i. a. t. q. i. t. a. s. i. e. i. b. r. u. i. o. t. e. m. p. l. a.
c. i. o. n. e. m. i. c. o. r. p. e. e. l. u. c. i. a. s. p. p. t. i. a. p. a. c. e. z. i. m. u. t. a. b. i. l. i. t. i. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. i. e. e. m. e. a. n.
a. d. i. p. i. s. c. e. n. d. e. a. m. o. r. e. f. l. a. g. r. a. m. u. t. e. n. q. u. a. z. n. a. t. e. s. i. t. d. e. s. e. i. e. t. e. o. s. q. u. i.
d. e. e. r. u. n. t. a. b. i. l. l. a. e. t. n. i. t. a. t. e. v. e. i. t. a. t. e. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. d. e. l. e. t. o. s. t. h. a. r. d. i. a. z. e. e. m. o. r.
t. a. l. i. t. a. t. i. s. t. u. r. p. i. s. t. u. l. t. i. c. i. e. e. t. m. i. s. e. r. i. a. s. e. x. e. c. r. a. n. l. i. b. i. m. p. l. i. c. i. t. a. t. i. o. n. e. p. v. a. n.
i. d. e. n. s. a. m. i. t. a. t. o. d. i. o. v. i. t. a. s. h. e. n. i. z. u. b. i. p. i. m. u. d. a. s. n. e. q. u. i. r. e. l. i. g. i. o. n. e. z.
c. i. a. s. b. i. t. u. d. o. q. r. a. t. u. r. e. t. h. o. c. i. t. e. d. e. z. a. t. q. i. t. a. d. e. m. s. i. n. e. n. l. l. o. a. t. z. s. a. p. i. a. m.
s. i. n. e. p. o. z. e. t. p. o. s. t. i. o. z. e. t. i. y. m. e. n. a. l. i. s. e. t. d. i. m. e. n. s. i. o. n. i. b. o. s. d. o. z. p. u. e. n. i. t. a. d. e. o.
s. i. m. e. t. f. u. t. u. z. e. t. h. o. c. a. p. p. r. e. a. u. t. p. o. s. s. i. n. t. d. e. o. e. t. n. i. t. i. b. o. z. d. i. s. t. i. n. s. p. e. c. t. u. d. e. i. a. z.
t. i. s. e. m. i. t. i. b. o. z. s. p. e. t. r. e. d. e. m. i. t. i. b. o. z. p. i. r. a. s. f. a. l. s. a. s. b. i. t. u. d. i. e. s. e. t. n. o. p. a. m. i. t. a. t. o.
v. e. r. a. s. m. i. s. e. r. i. a. s. a. l. t. i. n. a. t. i. q. u. i. d. e. z. s. z. r. e. n. o. l. u. e. n. t. o. e. m. e. c. e. s. s. a. b. i. l. i. s. e. m. t. p. m. u. t. q.
p. r. i. n. a. n. o. t. a. e. e. o. p. a. s. u. a. q. u. i. n. e. q. z. a. f. u. c. i. e. d. o. q. u. i. e. s. c. e. n. e. q. z. s. i. d. a. v. e.
e. n. d. o. p. t. e. i. q. u. e. i. n. s. i. m. i. t. a. s. i. t. i. n. d. a. g. n. e. Q. u. i. s. h. o. c. a. u. d. i. a. t. l. i. t.
q. u. i. s. c. r. e. d. i. t. q. u. i. s. f. e. z. a. t. Q. u. e. s. i. v. a. e. e. n. t. n. o. s. o. l. u. t. a. g. e. n. t. p. r. u. d. e. n. c. i. a. z. v. e. z.
e. t. u. t. q. u. o. v. a. l. e. a. d. i. c. a. q. n. o. l. o. s. a. c. i. n. s. u. e. s. a. r. e. t. u. r. N. a. m. s. i. h. e. c. i. l. l. i. c. i. n.
m. e. d. i. a. n. o. h. e. n. t. e. t. i. o. b. e. i. e. x. a. m. u. t. u. r. h. p. e. r. e. o. z. s. a. m. g. r. a. n. a. s. a. m. p. l. i. m. i. a.
m. i. s. e. r. i. a. s. i. a. n. t. i. b. i. n. e. c. e. s. s. a. r. i. o. s. a. t. u. r. i. s. i. m. u. h. i. c. s. a. l. t. e. n. e. s. c. i. a. m. u. t. h. v. e. l. o. c. i.
o. r. s. i. t. e. x. p. e. c. t. a. t. i. o. q. u. a. i. l. l. e. a. d. e. p. t. i. o. s. i. m. i. b. o. n. i. q. u. i. h. i. c. e. t. n. a. v. i. t. a. c. o. s. e. q. u. e. d. a.
e. x. p. e. c. t. a. t. u. r. I. b. i. a. u. t. b. e. a. s. z. n. o. e. t. n. a. q. u. i. s. a. m. i. t. t. e. n. d. a. c. o. g. n. o. s. c. i. t. e. n. a. u. t. e. z.
n. e. m. i. n. e. d. i. c. i. t. p. o. s. s. e. a. d. a. l. i. a. z. b. i. t. u. d. i. n. e. p. u. e. n. i. r. e. i. n. h. o. s. c. i. r. c. u. m. s. i. l. l. i. b. i.
b. i. t. u. d. o. e. t. m. i. s. e. r. i. a. v. i. c. i. s. s. i. m. a. l. t. i. n. a. t. m. i. b. i. m. u. e. r. i. d. i. a. o. e. c. o. g. n. o. u. i. t. Q. u. o. g. o.
f. a. t. e. n. t. q. u. a. n. t. o. p. l. u. s. q. u. i. s. q. z. a. m. a. n. i. t. d. e. i. t. a. n. t. o. e. n. f. a. c. i. l. i. a. d. c. o. i. e. o. s. q. d. i. a. n.
b. i. t. u. d. i. n. e. p. v. e. n. i. t. u. z. q. z. e. a. d. o. c. e. n. t. q. u. i. b. o. a. m. o. r. i. p. e. t. o. r. p. e. s. n. e. m. i. n. e. p. o. s. s. e.
c. a. t. N. a. m. q. u. i. s. n. o. r. e. m. i. s. s. i. m. a. s. e. t. t. e. p. i. d. i. m. a. s. a. m. a. t. e. n. q. u. i. e. z. p. u. e. n. i. r. e. a. d. i. l.
s. e. c. o. g. i. t. a. t. n. a. t. i. o. d. e. s. e. r. t. u. z. e. t. c. o. i. e. e. n. i. s. v. e. i. t. a. t. e. s. a. p. i. a. m. q. z. l. a. z. b. i. t. u. d. i. n. e.
s. e. n. s. u. z. E. t. h. o. c. c. u. a. d. e. i. y. p. l. e. n. a. p. s. i. n. a. c. a. p. a. c. i. t. a. t. e. n. o. t. i. c. i. a. z. m. i. p. h. o. s.
b. i. t. u. d. i. s. p. f. e. c. t. o. e. p. u. e. n. i. t. q. u. i. b. o. i. e. z. a. n. n. u. n. t. i. q. s. q. z. p. o. s. s. i. t. a. m. i. t. t. u. r.
i. x. f. i. d. e. l. i. t. e. r. c. u. i. s. e. f. u. t. u. z. n. o. m. i. t. m. i. n. u. c. i. t. e. z. a. b. s. i. t. u. t. v. e. z. t. u. y.
s. i. n. t. q. u. e. n. o. b. i. s. m. i. n. a. t. u. r. v. a. n. m. i. s. e. r. i. a. z. m. i. s. e. r. i. a. z. s. e. d. i. n. t. p. o. s. i. a. o. i. b. y.
f. a. l. s. e. b. i. t. u. d. i. n. e. s. e. p. e. a. c. s. i. n. e. s. i. n. e. r. u. p. e. n. d. a. z. Q. u. i. d. e. n. i. l. l. a. b. i. t. u. d. i. n. e.
f. a. l. s. i. n. e. a. t. z. f. a. l. l. a. c. i. o. u. b. i. n. o. s. f. u. t. u. z. o. r. m. i. s. e. r. i. o. r. a. n. t. m. i. t. a. n. t. a. v. e. i. t. a. t. i. s. h. i. c.
n. e. s. c. i. a. m. u. t. a. n. t. m. i. s. i. m. a. f. e. l. i. c. i. t. a. t. i. s. a. r. t. e. t. i. m. e. a. m. u. t. e. n. i. e. n. t. u. z. a. c. a. l. a.
m. i. t. a. t. e. i. g. n. o. r. a. t. u. r. i. s. i. m. u. p. i. o. r. e. h. e. c. m. i. s. e. r. i. a. u. b. i. v. e. n. i. t. u. z. a. b. i. t. u.
d. i. n. e. n. o. m. i. n. u. t. e. n. i. a. n. t. u. o. s. i. l. l. i. c. c. l. a. d. e. s. m. i. n. u. m. e. n. s. n. o. l. a. t. e. b. i. t. b. e. i. q. u. i. s.
t. p. a. t. r. a. n. s. i. t. a. n. i. a. m. i. s. e. r. i. a. Q. u. i. b. o. t. r. a. n. s. a. c. t. i. s. a. d. b. i. t. u. d. i. n. e. s. u. b. l. e. n. a. t. q. u. a.
b. e. a. q. u. i. b. o. t. r. a. n. s. a. c. t. i. s. i. m. i. s. e. r. i. a. z. r. e. n. o. l. u. a. s. a. t. z. i. t. a. s. p. e. s. m. i. s. e. l. i. c. i. t. a. t. i. s.
e. s. t. s. e. i. u. r. e. t. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. m. i. s. e. l. i. c. i. t. a. t. e. V. i. d. e. f. i. t. u. t. q. z. h. m. a. l. a. p. u. n. c. t. a. p. a. t. i. m. u. t. i. b. i. m. e.
t. u. m. u. i. m. m. e. c. i. a. v. e. n. i. t. s. p. m. i. s. e. r. i. a. q. u. a. b. e. i. a. l. i. e. e. p. o. s. s. i. m. u. t. e. n. i. t. u. r. v. i. a.
e. z. q. u. i. h. e. c. f. l. a. s. i. n. t. c. l. a. m. a. t. e. p. i. e. t. a. t. e. c. o. m. m. e. n. t. e. v. i. t. a. t. e. s. e. c. u. r. i. t. a. t. e. e. t. f. e. l. i.
a. b. i. l. l. o. e. n. i. n. o. b. i. s. v. a. c. a. t. p. m. i. t. t. i. t. v. a. f. e. l. i. c. i. t. a. t. i. s. a. n. i. e. t. s. p. a. t. i. t. a. t. i. s. e. t. n. o. c. o. m.
r. e. t. i. n. e. d. a. e. t. n. u. l. l. a. m. i. s. e. l. i. c. i. t. a. t. e. r. u. p. e. n. d. a. e. t. a. s. e. q. u. i. t. a. z. v. i. t. a. t. u. r. t. p. m. u. t. q. d. i.
i. t. a. z. s. e. q. u. e. t. u. r. q. z. n. o. b. i. s. e. r. e. o. d. u. c. e. a. c. s. a. l. u. a. t. o. e. a. v. a. n. o. p. l. u. v. e. l. u. i. t. c. o. i. i.
m. e. p. t. o. m. i. p. i. o. z. a. n. t. u. i. t. e. r. f. i. d. e. i. m. e. r. e. q. z. a. u. t. a. m. u. t. e. n. i. t. u. r. q. u. o. z. o. p. t. i. o. n. e.
e. s. t. p. o. r. p. h. i.
r. i. m. u.

deus et cunctis et sine cessante altitudine in omni
mundo platonis suorum opinionem sectari noluit in e ipso rei vanitate primo
tunc sine ulla ipsa christiana reuerentia et quod in libro x. comendat dicit maluit
magis propter cognoscenda mala tradita mundo ut ab eis liberata atque pur
gata cum ad primum redierit nichil ultra tale patiatur quanto magis
nosistam in iusticia fidei christiane felicitate deest ac vitae debemus
Huius autem cunctis enunciatio atque frustratio nulla utilitas nos compellit
non putat non habere iniqui temporis exipio esse cepit gemis humanamque puer
cio quos cunctis in diuinitate mireba non quod non et antea cunctis in diuinitate
tempus fuit et postea sit futurum Si enim liberatur anima non
reditur ad miseriam sic iniqui antea liberata est sit illi
aliquid quod antea iniqui fuit et hoc quidem valde magis
que iniqui deum etiam felicitas Si autem in uia in mor
tali sit tanta futura nonitas nullo repetito nullo
repetenda cunctis cur in rebus mortalibus fieri non possit
contendit Si dicit non fieri in anima beatitudinis nonita
te qui ad ea cunctis iniqua spiritus fuit ipsa esse liberatio non
na sit cum demissa liberatur iniqui iniqui fuit et ipsa in
ferre nonitas in ea facta est quod iniqui fuit Hec autem nonitas si non rez
quod diuina prudentia gubernantur ordine venit si casu potius euenit
ubi sunt illi determinati diuinitas cunctis iniquis nulla nona fuit sed
repetitur eadem que fuerit Si autem et hec nonitas ab ordinacione
diuine providencie non excluditur sine data sit anima sine lapsa sit prout
fieri nona quod neque antea facta sunt ut cum a rez ordine aliena sunt
et si per anima facit per imprudenciam sibi nona quod non est in promissa diuine
prudentie ut hanc quoque in rez ordine includit et ab hac ea non
imprudens liberet Quia tamen temeritate humane vanitatis audemus
negare diuinitatem facit posse res non sibi si mundo
nonas quas neque antea fecit ut iniqui inuit ipsius
Si autem dicit liberatur quidem quare ad miseriam non
inuit si cum hoc sit in rebus in diuinitate fieri qui ipse
atque alie liberare sunt et liberantur et liberantur Hoc esse co
cedit si ita est nona fieri quibus sit in nona miseria et
nona liberatio Nam si antiquis eas esse dicit et retro
sunt sempiternas ex quibus cotidie nona fiat de quorum
corpibus si sapientes vident ita libentur ut iniqui ad
miseriam renouantur consequenter deum sunt infinitas quia
cunctis iniqui fuit iniqui sunt si anima infinitas videtur sufficere retro si
valeret nec ex illo sempiternis horis quorum esset anima ab ista sempiterna
liberate liberande iniqui ad ea deinceps redire ut in illo explicabit
quod in rebus quas ut deo note esse possent finitas noluit ut iniquis
sit iniqui anima Quia per quam arcum illi iam explosi sunt quibus ad
deus miseriam natio putabat anima reditura Quid restat conuenientia
pretati qua crede non esse impossibile deo et ei quem iniqui
fecit nona facit et ineffabili voluntate mutua
bilem non habere potuit aut ut anima liberanda ut libera
taz nec ultra ad miseriam rediret iniqui possit spiritus angust
qui vident qui de rez infinitate colubenda tam subtili
disputant nos vero rationem iniqui ex utroque late timemus Si enim per quod
causa est ut neget creati potuisse quod iniqui antea creati essent liberata
iniqui iniqui antea sunt non factus est semel sed fieri iniqui deum Si autem
et ut certo sit liberata aliquem iniqui anima qui ad miseriam iniqui redeunt
neque iste iniqui ultra augeat etiam ipse sine dubio quicquid est iniqui utique
iniqui sunt Quod perfectio crescit et ad fine quantitatis timos puenit sine
aliquo non possit iniquo Quod iniqui eo modo antea iniqui sunt Hoc est

Ad hunc augustinus co
futat opinionem
disputat cum ex
cunctis tempus et
iniqui tempus in
miseriam aie
et vani
tempus
iniqui

Quia temeritate
humane vanitatis
audemus negare
diuinitatem facit pos
se res non sibi sed
mundo nonas quas
neque antea fecit
nec iniqui
liberant per
fas

infirmam

Homines de quibus cor

Si liberatur anima

ut eet creatus e ho ante que nullus fuit Qz presacit hoies quez

Hac igit qone difficilima pp etnita pmi de co didit pnatuz
tem nona creatis sine nouita hmlz pndit qutu proz
te aliqua voluntatis qutu potum exphm ex eme gene i ange
phcata non e arduu vide multuz fuisse me hui q foran sua eet gra tui
lms qd fcu est ut ex bonne quez pmi co didit mltiplaturus .xxi
cazet gen hnam qua si ad nichoas aplmbo Nam ai animates
alias solitazas et quodamio solmagas a que solitudine magis ap
petant sicut aquile nulu leones lupi et quecuqz ita sut alias co
greges constituit que cōgregate atz mgregab maluit vme ut sut
colibi sturpi ceru damile et cetia hmoi utz tū gen Qz ho arato
nō ex singulis ppagauit sed plura sil mlti exstē hoies fuit oū que
vō am nam quodamio mediā mē angelos bestiazqz co nullus et i
didit ut si creatori suo tamq vō dno subdito pceptū ter angelos
eme pia obediā custodiret m cōforan transiret ange et bestias
loz sine morte media brāz i mortalitate absqz ullo fio medio
psequituz Si aut dnm deu suū libera voluntate supbe atz
m obediēt usuy offendet morti addictus bestialit vmet libidinis
ferms et hoqz post mortē suphicio destinatus vnu ac singlm crea
uit nō utiqz solū sine hūana societate de serēdu sz nē comē vbe
menat ei omendaretur ipius societatis vmtay vinctuz et cor
die si nō tū mē se nature similitudie vōz eā cognicio affectu
hoies nocteret qū neipam quidē fcaz copulanda vō sic ipm ac
are illi placuit sed ex ipō ut omio ex hoie vno diffuder gen hūmū

De natura aie hūme create adrmagme
nime peccaturū et morti iā obnoxuz mortuoz dei .xxii
ppagaturus eosqz p gressuzos peccandi tui mani Qz deus nō
tate mortales ut tuus atz capax mē rōnalez vo horabat pecc
lūtatē ex pter bestie sm gms vment quaz ex aquis et tuz et morti
tū pullulante ex ordm qua hoies quoz genus ex ma iā obnoxū q
est ad omendādaz cordiaz ppagatur Neqz em mlti nūqz tū anglime
leones aut mē se dracones quaha hoies bella genē tūa pace
sed pndebat eā grā sua pphm proz m adopcione vo locand
candū remissis qz petis mstificatiū mspū scō lais ange cat
lis metua pace sociadu nomissima mmtica morte destructa an plo
nomissima mmtica morte destructa an plo eet hmo rei osidua co
p futura q ex vno hoie deus comēdanduz hoibz q ei grata sit eā
m plibus mmtis genis mstituss hūmū An illis ul nime creature

Fecit s deus hoies adrmagme suā possint dici angeli creatores
tūle quippe illā aiaz creatis q prōnez et melligē .xxiii
aiaz oibz eet pstantior aiaz cēstribz et natatilibz et vola
tilibz q nūte hmoi nō hēnt et cū vix pēvū formass ex puluē
eiz aiaz quales dixi sine quā fecerat sufflādo m didiss sine pecun
sufflādo feciss eiz flatus que sufflādo fecit nāquid ē aliud
sufflāre q flātū face aiaz homitē voluiss Etia cōmge illi ad m
torū generandū ex eme latē osse aucto fecit ut ds Qz deus hoies
Neqz em carnea osuetudine cogitāda sut ut vide so fecit adrmagi
lem opificer ex matia quacūqz tēna corpālibz mē nē suā et alitū
bus qd actis m dūstria potuerunt subncates .xxiiii dme et gūge
dei potētia ē q eē mhibilia mhibilit opat ex latē i adm
fabulosa potēs q vā eē arbitrantur qm virtutē ac i torū silosibi
sapiam dei qua nomt et pē eē sine semibz ipā eā face quibz aiaz
semina ex hys mstitatis et cottidians metuit opibus i fla
ca vō q pmtis mstituta sut qm nō nouem m fidelit mt
cogitant q nō h que cogitant de hūanis cōceptibz atz partibz

si creptis narrētur in credibilia videntur quāvis et ea ipā plenq; magis
nate corpaliū cūis q̄ opib; dūmē mētē assignēt. Et cū hys nulli
nobis ē mib; libis negotiū qm dūmāz mētē facē ul' curare ista non
credūt. Illi aut qm platoni suo credūt nō ab illo sūmo deo qm fabri
catū ē mūdū. s; ab aliis mōtib; quos quide; ipē creant pmissi sine
missi ems aīa facta cēctā mortaliū in quib; bō pāpū dūq; ipis
cognatū tenēt locū supsticōe carent quā querant. Unde mste vide
ant sacra et sacrificia facē q̄ conditorib; sine facile carebūt cē hūq;
opōm; errore. Neq; em; fas ē ullius natē quālibet mīme mortaliū
q̄ creatorē nō deū credē et dicē et anteq̄ possit intelligi. angli qdē;
quos illi deos de angli; libentē appellāt. et si adhibēt. Unde dicit plato
et mīsi ul' pmissi opacōne suā rebo q̄ gignūt i mōdo de mōdo deo q̄
tū nō eos dicim; creatores aīalū quā nec agricolarū fructū fabricatū est
gn; atq; arborū. Omnes naturāz et omē; spēm vūmīse mūdū et dūmāz

Quāvis creaturæ non nisi ope dei formari arum
alia sit spes que adhibetur. tū boēs figuli
et fab atq; id gen; opifices qui cē pignit formāsi
miles corpib; aīalū. alia vō que nūcūscay efficiēter cūis hē
deserēt et occulte natē vūmē atq; intelligēt. que nō solū nāles cor
porē spes vōz eā ipā aīancū; aīas dūz nō sūt facit. sup deā illa
spēs artificib; quib; q̄ tūat. Nec aut altera nō mī vī artificia crea
tori et cōditiōi deo qm mūdū ipm et anglos sine ullo mōdo et sine ul
lū angelis fecit. Na em; dūmā vī et ut ita dicā defectū q̄ fieri nē
at sed facē accepit spēm cū mūdū fiet rotunditas celi et rotunditas sol
eade; mūdū et effectū q̄ fieri nēscit s; facē accepit spēm rotunditay o
celi et rotunditay pomū. et ceterē figure nāles quā videntur mīrebo q̄m
q; nascētib; nō ex tūscay adhiben sed intima creatoris
potēcia q̄ dicit celi et tūz ego implebo. et cū sapiā ē
q̄ attingit aīne usq; ad finē fortiter et disponit omniā
niter. Proinde facti pmutur angli cū mōi mīsteriū pre
beant creatori. ceterā faciet nescio. nē tribuē illis audeo q̄
forte nō pūt. nē debes derogare qd pūt. Creationē tū con
ditiōneq; omī nālm; quā sūt oīo nature eis quāz facietib;
illi deo tribuo cū se et ipi debē q̄ sūt cū grāz aīone nō
uenūt. Non solū igr agricolarū nō dicim; fructū quorūz crea
tores cū legam; neq; qm plantat ē aliqd n; q̄ rigat s; qm iārmētūz
dat deus sed ne ipam quide; terrā q̄mē mī omī videt que semib;
erūpēcia pmonet et sūa radicib; atinet cū tūde; legam; de mī illi
dat corpus quō voluit et vīcūq; semini pmut corpus ita nec faci;
sū pūc; pēu creatorē appellāe debem; s; pēcūis illū
qm cūda; famlō suo dicit. pūmē q̄ te formāe i utero
nom te et q̄mē aīa sic nē sic affecta pgnatay talē
ahq; voluit mūdare qualitātib; fetū; sic de vgr vū
atō fecit iacob ut pecora colore vāā gignētur nāz
tū illa; q̄ gignūt iāz ipā nō fecit. Quēlib; igr corp
aley ul' seminales cāe gignēndūz rebo adhibeant sine
opacōib; angloz a homī aut quorūz aīalūz sūemūz
vī fēūzq; mīctiōib; quēlibet et desidā motū ul' aīe
mīrē valeant aliqd hūmētōz a colorū aspgē teneū
mollib; q; deceptib; ipā oīo vāz q̄ sic ul' sic mī suo genere
afficiantur nō facit nisi sūm; deus cū occultā sapiā cūcta pēctūz
mōtamābili pscā facit cē quidq; aliqūmō ē et qūtiūq; ē q̄ si facē
te illo nō tale ul' tale eet sed prout ē nō posset. Cūa p si sili spēcie
q̄ formāscay corpaliū opificay rebo imponit urbē romāz et urbē aller
andriāz nō fabros et architectos sed reges quorūz volūtate aliho mīpio

quos ipse
cūm
ex hīs factis cūctūz mīe
corpali; p opimūz ho
mīe; figurā

De hūmo deo
dendo qm an
gelos creant
spēs corpōna
tūales aīancū
aīas mūdū et
tūditatē pomū
oculi et
alioz

Et nō ille ē deus
qm plantat ill
qm rigat s; qm
mūcūm dat vī
nec faci; sūq;
parū creatorē
appellāe debem;
s; illi qm dicit
pūmē quā
te formā
cū

Nunc quoniam liber iste dandus est in hoc primo homine qui primus fuit
est notum quidem secundum evidentiam iam tamen secundum dei preceptum etiam
fuisse in genere humano existimemus societates tamque civitates duas ex
illo enim factum erant homines alicuius angelus malis in se ipso et digno quod fuit
alio alii bonis in primo sociandi quoniam occulto dei iudicio et luce vultu fuit
sed cum iusto. Cum enim scriptum sit Vultu vultu dei misericordia de duabus civitatibus
et virtute nec in iusta enim gratia ut crudelis potest esse iustitia. Et quod sit vultu
et virtute nec in iusta enim gratia ut crudelis potest esse iustitia.

Delapsu per quem est contracta mortalitas. **De** ea morte que ante semper ut tamque victorie accide potest et ea
an corpus obnoxiu est. In vultu mors que per peccatum primo homini in
omni homine pertransit et scilicet pena peccati sit in. Cur abbas qui per gratiam re
gratias sunt absoluti apertione auferatur mors. i. pena peccati in. Et sic
inquit male videtur lege que bona est ita in bonum utitur morte que mala
est. Vultu malis mortis malo quo ante et corpus societate separat. vi. De
morte qua non regenerati per christi confessionem suscipiunt vii. Et ista
primo mortis perveritate susceptio scilicet sit mortis absolutio viii. Tempus
mortis quo vite sensus auferatur in morientibus an in mortuis et dicendum
est ix. De vita mortaliu que mors potius qua vita dicenda est x. An
quisque simul et vivens esse possit et mortuus xi. Quia morte primo homini
datus si mandatum eius transgredient fuerit comminaturus xii. Pre
narratio primo qua primas sensit penam xiii. Qualis homo fuit ante
et in qua morte deciderit sine voluntatis arbitrio xiiii. Adam peccatum
primo ipse relinqueret deum qui relinqueret deo et primam
fuisse morte adeo recessisse xv. De his qui ante separationem a corpore non putant
esse penalem tamen plato indicat suum deum moribus permittente quod minus sunt cor
poris erigendi xvi. Contra eos qui asserunt eterna corpora in corruptibilibus fieri
eterna non posse xvii. De eternis corporibus que per firmam in celestibus esse
non posse quod ostendit est vultu pondere vocem ad eum xviii. Contra eos qui dog
mata qui primo homines in non peccassent in mortales futuros fuisse non
arbitrari xix. Et tunc coram quo tunc requiescat in peccato in meliore repanda
sit qualitates que sunt primo homini ante peccatum xx. De peccato in quo
primo homines fuerat quod recte possit significare eius spiritale aliquid
intelligi salua vitate narrationis historie de corporali loco xxi. De cor
poribus scilicet post resurrectionem que sic spiritualia erunt ut non in spiritu caro
videtur xxii. Unde intelligendum sit de corpore animali et de corpore spirituali
ut qui moriuntur in adam qui vultu vivificant in christo xxiii. Qualiter
accipienda sit illa insufflatio in qua primo homo fuit et in anima
vivente illa qua deus fecit dicente accipite spiritum sanctum xxiiii.

De ea morte que ante semper ut tamque victorie accide potest et ea an corpus obno
xiu est. In vultu mors que per peccatum primo homini in
omni homine pertransit et scilicet pena peccati sit in. Cur abbas qui per gratiam re
gratias sunt absoluti apertione auferatur mors. i. pena peccati in. Et sic
inquit male videtur lege que bona est ita in bonum utitur morte que mala
est. Vultu malis mortis malo quo ante et corpus societate separat. vi. De
morte qua non regenerati per christi confessionem suscipiunt vii. Et ista
primo mortis perveritate susceptio scilicet sit mortis absolutio viii. Tempus
mortis quo vite sensus auferatur in morientibus an in mortuis et dicendum
est ix. De vita mortaliu que mors potius qua vita dicenda est x. An
quisque simul et vivens esse possit et mortuus xi. Quia morte primo homini
datus si mandatum eius transgredient fuerit comminaturus xii. Pre
narratio primo qua primas sensit penam xiii. Qualis homo fuit ante
et in qua morte deciderit sine voluntatis arbitrio xiiii. Adam peccatum
primo ipse relinqueret deum qui relinqueret deo et primam
fuisse morte adeo recessisse xv. De his qui ante separationem a corpore non putant
esse penalem tamen plato indicat suum deum moribus permittente quod minus sunt cor
poris erigendi xvi. Contra eos qui asserunt eterna corpora in corruptibilibus fieri
eterna non posse xvii. De eternis corporibus que per firmam in celestibus esse
non posse quod ostendit est vultu pondere vocem ad eum xviii. Contra eos qui dog
mata qui primo homines in non peccassent in mortales futuros fuisse non
arbitrari xix. Et tunc coram quo tunc requiescat in peccato in meliore repanda
sit qualitates que sunt primo homini ante peccatum xx. De peccato in quo
primo homines fuerat quod recte possit significare eius spiritale aliquid
intelligi salua vitate narrationis historie de corporali loco xxi. De cor
poribus scilicet post resurrectionem que sic spiritualia erunt ut non in spiritu caro
videtur xxii. Unde intelligendum sit de corpore animali et de corpore spirituali
ut qui moriuntur in adam qui vultu vivificant in christo xxiii. Qualiter
accipienda sit illa insufflatio in qua primo homo fuit et in anima
vivente illa qua deus fecit dicente accipite spiritum sanctum xxiiii.

Sed de ipso genere mortis vi tunc accide potest et ea an corpus obno
xiu est. In vultu mors que per peccatum primo homini in
omni homine pertransit et scilicet pena peccati sit in. Cur abbas qui per gratiam re
gratias sunt absoluti apertione auferatur mors. i. pena peccati in. Et sic
inquit male videtur lege que bona est ita in bonum utitur morte que mala
est. Vultu malis mortis malo quo ante et corpus societate separat. vi. De
morte qua non regenerati per christi confessionem suscipiunt vii. Et ista
primo mortis perveritate susceptio scilicet sit mortis absolutio viii. Tempus
mortis quo vite sensus auferatur in morientibus an in mortuis et dicendum
est ix. De vita mortaliu que mors potius qua vita dicenda est x. An
quisque simul et vivens esse possit et mortuus xi. Quia morte primo homini
datus si mandatum eius transgredient fuerit comminaturus xii. Pre
narratio primo qua primas sensit penam xiii. Qualis homo fuit ante
et in qua morte deciderit sine voluntatis arbitrio xiiii. Adam peccatum
primo ipse relinqueret deum qui relinqueret deo et primam
fuisse morte adeo recessisse xv. De his qui ante separationem a corpore non putant
esse penalem tamen plato indicat suum deum moribus permittente quod minus sunt cor
poris erigendi xvi. Contra eos qui asserunt eterna corpora in corruptibilibus fieri
eterna non posse xvii. De eternis corporibus que per firmam in celestibus esse
non posse quod ostendit est vultu pondere vocem ad eum xviii. Contra eos qui dog
mata qui primo homines in non peccassent in mortales futuros fuisse non
arbitrari xix. Et tunc coram quo tunc requiescat in peccato in meliore repanda
sit qualitates que sunt primo homini ante peccatum xx. De peccato in quo
primo homines fuerat quod recte possit significare eius spiritale aliquid
intelligi salua vitate narrationis historie de corporali loco xxi. De cor
poribus scilicet post resurrectionem que sic spiritualia erunt ut non in spiritu caro
videtur xxii. Unde intelligendum sit de corpore animali et de corpore spirituali
ut qui moriuntur in adam qui vultu vivificant in christo xxiii. Qualiter
accipienda sit illa insufflatio in qua primo homo fuit et in anima
vivente illa qua deus fecit dicente accipite spiritum sanctum xxiiii.

aliquatenus vinit. A lora igitur ane fit tu eam desit deus sic corpus
 cu id desit aia. go nescis rei. i. tota hois moia e cu aia adeo de
 seta desit corpus. Ita em nec ex deo vinit ipa ne cor. De lapsu pmi
 pus eripa. Nam et totius hois morte illi sequit qua hominis de
 sedam morte dmozz eloquiozz appellat auctas hanc sal. morte cor
 nator significavit ubi ait Cu timete qui hnt pte et
 corpus et aiaz p de m rehemia. Quod cu no antia aie
 fiat q cu aia sit corpi copulata ut nulla direpcione sepeatur
 nio videt p quod corpus ea morte dicat occidi qua no aia dese
 ritur sed aiatu sentiens sentiensq cruciatur. Nam in pena illa
 ultia ac sempna de qua suo loco diligencia differenduz nre moia
 aie dr q no vinit ex deo. Mors aut corpus quodammodo cu vinit ex
 aia. Non em alit p ipa corpora q post resurrectio futura st sentie
 tormeta. Au q vita qualiscunq aliqd bonu e dolor aut malu. ideo
 n vme corpus e dicendu in quo aia no vmedu cu e q dolendi vinit
 itaq aia ex deo cu vinit bu no em p bu vme u deo opante in se
 qd bonu e. Vinit aut corpus ex aia cu aia vinit in corpe seu vinit
 ipa seu vo vinit ex deo. Improz naq incorpibz vita no aiaz sed
 corporz vita e qua put et eis aie mortue hnt deo de. De vera vi
 scite quaculaciqz pua vita ex qua ee i mortales sut no ta et mala
 desistente coferre. Voz in dampnatoe nonnulla qms corpus
 ho sentire no desinat cu q sensus ipse n volupte sua. 7 aie
 ms nec quiete salubris sed dolore penalis e no i meito moia est
 potius appellata qua vita. Ideo aut scda q post illa pma fit cohe
 rencuz direpcio natuaz sine dei et aie sine aie et corpus. De pa
 igit corpus morte dia p q bonu bona sit malis mala. scda vo hi
 dubio sic nullox bonoz e ita ulli bona. Vtrū moia q per ptem
 aut dissimulanda nascit qo ut pmozz bonu in omis per
Nonea moia qua sepanitur transyt eia sas pena pti
 aia et corpus bonu sit bona. q si ita e quod potit sit m
 obtine q eia ipa sit pena pti. Hanc em pmi hoies i peccatisset
 per pelli utiqz no fuissent. No pto igit bona ee possit bonu que
 acide no possit i malis q rursus si no possit malis acide no debet
 bonu bona ee sed mala. Cur em cet ulla pena in quibz no eent ulla
 punienda. Quia pp fite du e pmos qd hoies fuisse ita institutos
 ut si no peccassent nullu mortis expuerent. gemis. sed eozdem pmos
 ptores ita fuisse morte mulctatos ut et quidq eoz stirpe eet ex
 ortu eadez pena tenetur obnorm. Cur de hys qui per gram rge
 em aliud est ex eis qua neacito st absoluti apito no
No qd ipis fuerat nascetur anferatur moia a pena pti
 pro magnitudine quippe illius culpe nam dapnatio m am
 tant in penz ut qd penalit precessit in patitibz homibz pti eia
 nali sequetur i nascetibz cetis neq em ita ho ex hoie sic ho expulue
 pulvis namqz hoiez faciedo maties fuit ho aut hoiez agnedo pnce
 promde qd eia no e caro qms extra trauctaro. Qd e aut parens ho
 h e proles ho. In pmo igit homie ptem in peme transituz vinituz
 gemis huani fuit qu illa conguiz copula dnuaz hiaz tuc dapnaco
 ms excepit et qd ho fuis e no cu crearet si cu peccaret et puniret
 h genuit qutu quide attinet ad pti origine et mortu. De institutioe
 no em ad infantilez hebetudine et infirmitate a et cor et codicoe
 pus qua videmus i panno ul pto ul pena ille reductus pmi ho
 est q deus voluit tamq pmoia catulor/quoqz pence mis
 imbestiales vita morteq deiecerat sic em scriptu est. Homo cu i ho
 noie eet no intellexit compatur e peccatibz no intelligetibz et filiz
 fuis e illis u q nifantes infirmiores. eia certum in vlu motuqz me

breoz et ensu appetendi atq; vitandi q̄ sunt tenerum fetus aīalū tūq;
 se tanto attollat excellencia sup̄ cetera aīalia me hūana quāto mag;
 impetū hūi velut sagitta cū arcu extendit̄ retrorūz redacta distulit
 Non q̄ ad ista infantilia redimēta p̄ iūctōe iusta p̄lupus et impulsus
 est p̄mū hōmo sed hactenū meo nā hūana viciata atq; mutata est
 ut repugnāter patētur i mēbris inobediāz mēcōcipiscēdi
 et obstringētur nātate monendi atq; ita id q̄ viciō pena
 q̄ frū ē ob normis p̄tō mortiq; generaret aq̄no p̄ti vū
 cūlo si p̄mediatoris grām solūntur infantes. hanc solū
 mortē p̄ti p̄t que aīam se iūgit acorpe mēdāz vō illā
 sine fine penale libatū ap̄tī obligōne nō trāsēnt. Si quē vō mouet
 cur ul' ipām paciantur. si et ipā p̄tī pena ē quoz p̄ grām reatus
 aboletur. Jam ista q̄ i alio mō ope qd' sūp̄mū de bap̄mo p̄muloz
 tractata ē ac soluta ū dān ē. Adh' relinq' aīe expimētū lepacois
 acorpe quāq; ablato iam tūis uerū. qm̄ si regeneracois sacm̄
 p̄mū sequetur i mortalitatis corpis ipā fides enūciaret q̄ tūc est
 fides qm̄ expectatur inspe qd' i re nōdū videtur. fides aut rebore
 atq; etiam i maioribz dūcarat etatibz et mortis fuit sepando ti
 mor qd' i ias martibz martie emicant. Cū p̄fecto etatū ēēt ulli
 victoriā ullā glā. quia nec ipm̄ oīo posset ēē etatū si post laniatū
 regeneracois iam sū nō possent mortē p̄ti corpale. Cū p̄mū ut
 baptizandis qm̄ nō ad x̄ grām p̄tū p̄cans curret ne acorpe solūnt
 tur atq; itaq; iūctū p̄mū p̄baretur fides (et cōfesti sū op̄is q̄
 rendo et sūmēdo mercedē. nūc vō et mirabiliorē grām saluatoris m
 usū iusticie p̄tī pena cōsū ē. Tūc em̄ dān ē hōi moneri si pec
 cante. nūc dē martia morē ne peccet. Tūc dān ē iū mādātū hūi
 gressi fuerit mortē moriēti. nūc dē si mortē reuāntis mādātū
 hūi gressiēti. qd' tūc timendū fuit ut nō peccaretur. nūc suscipiēd
 ē ne peccetur. Sic p̄ iūctū deī mādātū et ipā pena
 viciōz trāsūt i aīa viciōz et sit iūctū mēdātū et p̄p
 phicū p̄tū. Tūc em̄ morē ē acquisita peccando i
 nūc impletur iusticia monendo. Vēz hoc mādātū mādātū
 quibz altitū ap̄eūctōe p̄mū ut aut deserat fides aut
 iusticiā mortē. Iusti em̄ malit p̄tī credendo qd' sunt
 p̄mū nūq; nō credendo p̄tī nō em̄ peccassent illi nō
 moriētur peccabūt aut ista ū moriētur. Mortui sunt
 illi quia peccānt nō peccānt ista qz moriētur. fūm ē p̄ illōz culpā
 ut veniētur i penā nō qz morē bonū aliqd' fūm ē qd' antea ma
 lū fuit. Et tūc dān fides p̄tū grām ut morē q̄ vite cōstat
 ēē cōtrariū iusticiā fiet per quod trāsiret ad vitā. Et sunt nū
 qui male nūctur lege q̄ bona est ita iusti bene nūctur morte q̄ mala
 aut velle oīdē qm̄ p̄tū grām nō subneī est. v.
Apostolus ente ad nocēdū valer etā ipām legē quā phibet
 p̄tū nō dubitānt dice v̄tutē ēē p̄tū aculeus inquit nū
 tū p̄tū ē. v̄tutē aut p̄tū lex ē. v̄tutē oīo. Augēt em̄ phibitō
 desiderū op̄is illiatū qm̄ iusticia nō sic diligit ut p̄tū cupidi
 tū em̄ de iusticiā v̄tutē ut aut diligitur et dilectet v̄tutē iusticiā
 nō m̄ dūmā subuenit grām. Et ne p̄tū lex putaretur malū qm̄ v
 tū est dicta p̄tū. id ipē alio loco aduānt hūmānū. Et p̄tū nō
 Itaq; inquit lex quidē scā et mādātū scā et iustū bonū
 Et q̄ bonū ē inquit nō fūm ē morē. Absit. Et p̄tū ut
 appeat p̄tū p̄ bonū i op̄atū ē mortē ut fiat sup̄ modū
 peccans ad p̄tū p̄ mādātū sup̄ modū dicit qz ēē p̄na
 nūcō additū cū p̄tū nūcō libidine et lex ipā cōtēpūt. Cū
 hoc cōmēdandū putānt q̄ f. sicut lex nō ē malū qm̄ augēt pec
 cāntū acupiscētiā ita nec morē bonū est qm̄ augēt pacietū glā

fūm fūm

cū nī illa pro mīqtate deserit et effiat p̄naricatoris. ul' ista pro veita
te suscipitur et effiat nīres. ac p̄ hoc quidem lex bona. q̄. phibicio ē
peti. mors. aut mala quia stipendū est peti. q̄. q̄eād. ¶ Lex bona
iusticia male utitur nō tū malis s̄ etia bonis ita iusti
cia bñ nō tū bonis s̄ et malis. Hinc fit et mali male
lege utuntur. q̄m̄ sit lex boni et boni bene moriuntur
quāvis mors sit malis. De gualit̄ mortis malo quo

Quā. p̄t qd attinet animi et corpis seactur separatur peti vi.
ad corpus mortē. i. sepacōm aīe a corpe cū eī patiūt qui
monētes appellantur nulla bona ē hī em̄ asper sensus et cōi nī;
vī. ipā qua utiqz diuelli qd fiat i inuentute cōiētū atqz dicitū
quādm̄ n̄ozatur donec oīs adiuat sensus qui exipō i erat aīe carnis
q̄ cōplecti. ¶ Et totā molestiā nō mīqz vñ ictus corpis ul' aīe raptus
nutritur nec eam sentit p̄ueniente celestitate punitit. Quidqz tū illud
ē i momentibz qd graue admittit sensus pie fidelit̄qz tolleando. an
get mētuz. pacē nō auferit vocablu pene. Ita aīz exhoris pmi
petuata p̄pagine. pauldubio sit mors pena nascentis tū. p pietate
iusticia qua pensatur sit glā nascentis. Et cū sit mors peti retribucō
aliqui impetret ut nichil retribatur. peto. De morte quā nō regene

Dam. q̄m̄qz eā nō pcepto reg n̄acōr. iati p x̄ cōfessione suscipi
dimittenda p̄cta q̄itū si abluerentur sacro fonte baptisimatis.
Qui em̄ dixit Nisi quis renatus fuit ex aqua et spū. ¶ Qui p cōfessio
scō nō intrabit in regnū celū. Alia smā istos erap̄t. ne x̄ moritur
feat ubi nō mīqz gualit̄ dixit. Qui me cōfessus fuit. sine regnācō
corā hoībz cōfitebor eū corā p̄e meo qm̄ i celis ē. Et
alio loco. Qui p̄didit aīam suā p̄ me i ueniet eam.
Hinc ē qd sc̄ptū ē. P̄ciōsa inquit in cōsp̄cū dñi mo
r̄ scōr em̄. Quid em̄ p̄ciōsa quā mors p qua
fit ut delicta oīa dimittant. mīta cumulatius dimitt
tant. Neqz em̄ tanti s̄ mīta qui cū mortē d̄ferre nō possent bapti
zati s̄ de letisqz omibz p̄ctis ex hac vita migrarūt. Cū sit h̄
qui mortē cū d̄ferre possent iō nō distulerunt. quia maluerūt x̄
cōfessio finē vitā q̄ eū negando ad em̄s baptisimū puenire. ¶ Et
utiqz si fecissent et hoc eis in illo lauacro dimittetur q̄ timore
mortis negauerūt xp̄m̄. In quo lauacro et illis faciū. tū i mane
dimissū est qui occiderūt xp̄m̄. Et q̄ sine h̄mūd. mīta grā spūs illi
qui ubi mult spūat tū xp̄m̄ amare pnt ut eū in tanto vitā d̄f̄
m̄e sub tanta spe uenire negatē nō possent. h̄lors igr̄ p̄ciōsa quibz
mitanta grā ē p̄missa et p̄rogata mors xp̄i ut adquirendū suā
cūctatē n̄ pendē in eos usqz redactū ē mōstrum qd ad penā
petantur antea fuit cōstitutū ut inde iusticie fructus uberior na
c̄tor. ¶ Mors go nō iō bonū videri debet quia mīta
utilitate nō mīsa s̄ dñi opitulationē cōiūsa ē ut q̄
tūc mētūda. p̄posita ē ne p̄ctū cōmittetur mīc susci
pienda. p̄ponatur cōmissūqz deleatur. magneqz victor
debita iusticie palma redditur. Si em̄ diligētia cō
siderem̄ eā aīz quis fidelis et laudabilis mori. mors canet. Jōm̄
al' p̄deo quippe aliquid em̄s suscipit ne attingat. et scdā mīsup q̄ mīqz
finiat. accedit. Suscipit em̄ aīe a corpe sepcio ut deo ab aīa se
pato eā ipā separetur a corpe. ac sic totius hoīs p̄ma morte cō
pleta scdā erapiat sempiterna. Quo circa mors quidē ut dñi
cū eā morientes patiuntur aīqz i eis ut moriantur. sit nēm̄ bo
na ē. s̄ laudabilis coleatur. p̄ tenēdo ul' adp̄scendo bono. Cū v̄m̄
ei sūt qui iam mortui incipiantur. nō absurde dicet malis mala
et bonis bona. In utque sūt em̄ aīe p̄ioz a corpe sepcio. In p̄ioz

aut penas huius donec istarum ad eternam vitam illarum vero ad eternam mortem que
sola de corpora remittuntur. **Q**uoniam si per me mortis suscipio pro veri

Sed id tempus quo anime a corpore separatione sit mortis absolutio

te autem in bono sit autem in malo utrum post mortem potius a vi
in morte dicendum est. Si enim post mortem iam non ipsi mori licet pro
que transacta atque preterita est sed post ea vita prius anime sen
bona sen mala est. **V**erum autem tunc eis mala erat hoc est quod sit amara
patiebantur cum morerentur quoniam gravis et molestus esset reque tunc
sensus quo malo bene videtur bonum. Peracta autem mors est sit anime quod
quodammodo vel mala vel bona est quoniam iam non est. Porro si adhuc amorte
diligenter attendimus illa mors esse appetit tunc gravis sed h
ac molestum in morientibus durum sensum. Quia dum enim sentit bar
unt ad hoc utique vivunt si adhuc vivunt ante mortem quam in morte potius
esse dicendum sit quod illa cum vivunt auferit omnem corporis sensum qui cap
pugnante molestus est ac phobus quoniam dicimus eos morientes quoniam non dum
mortui sunt sed in morte morte tam extrema et mortifera afflictio
nactatur explicitae difficile est eam si recte isti appellant morientes quia
cum mors quoniam iam impendit advenit non morientes sed mortui incipi
tur. Nullus est ergo moriens non vivens quoniam cum incipit est extremitate vite
in quanta sunt quodque animam agere dicimus. profecto quoniam non dum anima caruit ad
huc vivit. Idem igitur ipse simul et moriens est et vivens sed mortui autem des
vita quod in est anima corpori non dum autem in morte quod non dum abcessit a corpore
Si si cum abcesserit nec tunc in morte sed post mortem potius est quod sit
in morte quoniam dixit. nam neque nullus moriens est si moriens et vivens
sunt esse nullus potest. Quia dum quippe anima a corpore est non possumus negare
vivere. si moriens potius dicendum est in anima iam corpore agere ut mo
riatur. Nec simul potest esse quisque vivens et moriens natio quoniam ut vivens
Tempus morte quo vite sensus auferatur in morientibus autem in mortuis

Ex quo enim quisque in isto corpore mortuus esse dicendum est. **I**n

da est ut veniat in morte. Nemo quippe est qui non alius post animam
mors sit. quoniam autem animam sunt et tunc quod hodie et hodie quod heri et paulo
post quoniam moritur paulo antequam mori quoniam quidam tempus vivitur de spa
cio vivendi demitur et collidit sit minus minus quod retinet ut omnis
nichil sit aliud tempus vite huius quod cursum ad mortem in quo nemo
vel paululum stare vel aliam tardius ire permittit. **S**i igitur omnes
pari motu nec diverso impelluntur accessu. Neque enim cum vita brevis
fuit celerius die durat quoniam ille cum longior sit equaliter. **S**i homo vi
et equalia momenta reperiuntur ambobus aliter habent pro
prius aliter remotus quo non impari velocitate ambo cur
rebat aliud autem est amplius. **S**i pergit aliud tardius
ambulare. **Q**ui ergo usque ad mortem perducitiora spacia
tempus sit non lenius pergit si plus itineis consistit. Porro si ex illo
quisque incipit mori hoc est esse in morte ex quo in illo agi cepit. ipsa
mors in vite detractio quod cum detrahendo finita sunt post mortem iam
est non in morte profecto ex quo esse incipit in corpore in morte est. **I**ndem
aliud diebus horis momentisque singulis agitur donec ea consumpta mors
quod agebatur impleat et incipiat in tempus esse post mortem quod cum vita
detrahetur erat in morte. **N**umquam igitur in vita homo est ex quo est in corpore isto
moriente potius quoniam vivente. **S**icut in vita et in morte simul est si vita sit
in qua vivit donec tota detrahatur in morte quod iam moritur cum
vita detrahatur. **S**i enim non est vita quid est quod detrahatur donec eis
fiat perfecta consummatio. **D**e vita mortali quoniam mors potius
quam vita dicenda est. **C**apitulum. **X.**

Decedens
adhuc in
vita

tum

lorutone

Ad dclm
vba del
sic em
ordina
pore. i
amari
conem
ita ipm
dptou
quino
meria p
rem ed
pore e i

Cum
vultis autem
fieri eredi-
tarii filii
dei et alimen-
ta dei habere
non estis
debentes
sed debetis
habere deo
gratias agere
in omni
tempore
propter
dominum
Iesum Christum
filium suum
unigenitum
per quem
habemus
hereditatem
gloriamque
in eo
semper
et in omni
tempore
in nomine
domini
patris
omnis
honori
et gloriae
in seculum
seculi amen.

Da po
lacio qu
tenuit
gen er
reapam
penins
stareba
familia
habet
nati in
tenuit

Duo quod
illo et
et dicitur
et dicitur
vnde
dicitur
lo n n
vnde
morte
nam
adro-

Adel mant ab eo vob quod e mont si querag pti t l vñ r

vba. de hoc rñden asfolet mortu⁹ ē v. hñ gēmiata
 Sic enī dīatur mortu⁹. quomō fatuus. arduus +
 arduus cōspīuus. et īqua sība que nō sūt pñtē
 pñs. sed qm nōiā sūt sīne tpe. declīnat illud qd
 dīnetur qd declīnari nō pñt pñapio nōmē pñmē
 cōuenīent. itaq; sēm ē ut quē ad id qd īgnīficat
 ita ipm ubī loquēdo nō possit declīnari. agī tū pñt ī
 dēptōis nñ grē ut saltē edām mortē declīnare poss
 grāmōi et omī maloz grāmīā q nō sūt sepāto mī
 metū pena potius nēq; cōplexū. Ibi cōmō nō erī
 tem sed semp ī mortē mōtū. et tūc sīc mōtū. N
 penā ē ī mortē q ubī erī mōtū ipa sīne mortē. Iū q
 pñmē ē ī mortē q ubī erī mōtū ipa sīne mortē. Iū q

Non de dech.
nacione huius
ubi morior
me nunc mo
riturus

Quam ergo requiritur quia morte deus punire possit et mortuam
hoība sint cōmūm. i. ab eo mād itū trāsgrediente. xi.
acceptū ut obīam custodient. utz. aīe et corpis. an totius
hoīs. an illā q̄ sedā dī. Rīdendū est omīs p̄mā em̄. Quā mortē
stat erduabz ex omībz tota. Sicut em̄ p̄mā tra et
multis tūc vīnīa sēli ex multis cōstāt. Sicut vīnīa
aīe altā corpis ut sit p̄mā totius hoīs. movz. q̄m
aīa sine deo. et sine corpe ad p̄nā penaz hnt. Sed vī
ubi aīa sine deo cū corpe hnt penaz etnas. Quā ergo
dicit dñs p̄mo illi hoīm quē in paradīso cōstituāt. dēa
bo vīto. quacūqz die edentis ex illo morte moriemī.
nō tū p̄mē mortis p̄tē. p̄tē p̄tē ubi aīa p̄nātur deo nec tū poste
riore ubi corpe p̄nātur aīa nec solū ipām totā p̄mā ubi aīa et
adeo et a corpe sepata p̄nātur. Sed quidqz mortis ē vīqz adnōm
fīnā quē sedā dī qua nulla est posterior cōmūnatio illa cōpleri et
Quā mortē p̄mā hoībū deus si mandātū em̄ trāsgredunt.
dñs cōmūm. i. ab eo mād itū trāsgrediente. xi.

no pe agendo
aditorio re
ma illi e em
et corpus sed
et hoies an mo:
nq em homi
ulq sil et viues
sit et mortuus
grediens. xi.
an totius
Qua morte
dus commutur
hnt pms pl
retibz si man
datur obedi
transgre
duntur
tur

[illegible]

estate missum

4. Nic und m Gebur

Deus enim creauit homines ratione p^{ri}mox quia p^{ri}mox
ratione uerax auctor non utique uiciorum sed sponte de omni
prauiatur integre diuinitate quam. Omne enim finis in illo
uno qui omnis finis ille unus qui prauium lapsus est in peccatum que de
illo est facta qui peccatum nondum erat nobis signum uti creata
et distributa forma in qua singuli uiuentur. Quia uero est in
eius ex qua figurarem. Quia .f. p^{ri}mox peccatum creata et
in uiculis mortis obstruita in lege diuinitate non alterius co
dictis homo ex homine nascitur ac per hoc liberum arbitrium ma
lo non tenet huius caluitatis exorta est que humani generis
origine deprauata uelut radice corrupta usque ad sedem
mortis erigitur que non habet finem solum exceptis qui per dei
nam liberantur nascentur conuersione per dicitur. Quia uero homo sit factus
adeo et in qua sorte deciderit tunc uoluntatis arbitrio. C. xiii

in pte de p̄m̄tis d̄m̄a
tuq̄. R

1

Quamobrem

Quamobrem et si in eo quod deum morte moriamur quoniam non deum
 et mortibus eam solum intelligamus quod sit cum anima deseritur sua vita quod
 illi deus est non deseritur est ut desereret sed ut desereretur de fuit
 Ad malum quippe eius per est voluntate creatoris eius De ortu liberi a:
 sine ut etiam facit que nulla erat sicut reficiat quod bitum iudice ei
 lapsa pierat etiam si hanc intelligamus deum demeruisse gane pme mor
 morte in eo quod ait Quia die edentis ex illo morte mo ty a usq; ad
 riem tamquam dicit Quia die deserueritis me per obedi ediz morte
 enciam deserat vos per iusticiam perfectam in ea morte et pueri pp
 certe die de nunciate fuit que perculdubio fuerat scriptum in obe
 Nam in eo quod inobedientes motus in carne ante in obe diam
 dietis exortus per quem pudenda tulerunt sensa est mors it
 una iniqua deserunt animam deus En significata est ubi enim quoniam timo
 re dementi sese abscondenti homini dixit adam ubi es Non utique ig
 norando ammones ut attendat ubi est iniqua deus non est Cum vero
 corpus anima ipsa deserunt etate corruptum et senectute confectum venit
 in expimentum mors aliam de qua deus petiit adhuc pumens homi
 dicat Tra es et in terram ibis Ut ex his duabus mors illa prima
 que totius quod scilicet in ultio sequitur non pergit liberatur Neque corpus
 quod de terra est rediet in terram non sua morte quod illi accidit cum de terram
 sua vita tota Unde constat inter ramos vane catholica tenetur si
 deum et ipsam ipsam nobis corpus mortem non legem naturam quod nullam mor
 tem homini deus fecit sed iusto infligam esse peccatis quoniam peccatum vindictam
 dixit homini in quo tunc omne erant tra es et in terram ibis Quia adam
 peccans per ipsum ipse reliquit deum quod ipse relinquatur ad deo et prima finit

Sed phi con quoz calipnias semorte adeo recessisse. xv
 defendunt amitate dei hoc e ems catlyz sapienter e
 videntur vnde qd dicunt ane a corpe sepa com int penap
 ee ems deputada quia videlz ems pftam btitudme tuc illi tiei
 existimat auz oi prsus corpe eruta ad deu simplex et sola et quadi
 mda redierit nesi nichil quo ista refelletur opio
 m hie eoz inenre operosius in disputandū esset
 quo demōstraretur nō corpus grame ee ane sed cor
 ruptibile corpus onerosus Vnde illud e qd descpau
 scis nris in supiore libro comēdanm Corpus em
 corruptibile aggrinat anam addendo utiqz corrup
 tibile quah tūqz corpe sed quale fūi e expcto cōsepte
 vmdicta anam phibuit aggrinat qd et si nō addidisset nichil aliud
 debem intellge sed cū aptissime plato deos asūmo deo fīos hie
 in mortalia corpa p dices eis qz ipm deu aquo facti sūt indicat p
 magno butuo pollicente q mortm cū sūre corpiū pmanebūt nec
 ab eis ulla morte soluetur Quid e qd isti ader cogitadaz vana tde
 fingūt se nesciē qd sūnt a et sibi repugnātes ad usū seipoz ma
 lūt dice dū vob nō dīmat dīdice Nempe plome hec ūba sūt sū
 ea creero mlatio nre quibz inducat sūmū deū deor
 qz fecit alloquēre et dicēte V os qm deoz fīati ori
 estis attendite quoz opoz ego parēs effectoz qz sū
 hec sūt i dissolubilia mea i vita volūate qz q omē
 colligatū solm p et hanc quāp bonū e vōe mētū
 dissolue velle et qm ori estis i mortales vos qdez
 ee et indissolubiles nō potestis mīqz tū dissoluem
 neqz vos ulla morte fīta permētē cōsiliū meū
 q mīqz vmdm ad ppetuātē māt quā illaz quibz
 estis colligatū Eū deor plo dīat et corpa et aneqz colligatōe mor
 tales et tū i mortales dei aquo fī sūt volūate atqz cōsilio Si aut

ad Bonū vobis em
por? voluntat

quens & mōrudo

^b has completed

inflecta

Χεντενβαλτωδ

ane pena e inqualicunq; corpe colligat quid e qd cor aliquotiens dens
 tamq; sollicitos ne forte moriatur. i. dissoluatur a corpe. de sua facit i
 mortalitate securos no p cor nā q sit compacta no simplex si p i in suaz
 assima volutate qua potens e facere ut nec orta citidant nec con
 uera soluatur. Az in corruptibili pseruent. et hoc quide utz plato
 vez de sy denbo dicat. al. qd est Neq; em in cotinuo cedendū
 est globos istos lūmīnī sine orbiculor luce corpea sup tūz seu die
 seu nocte fulgeter sine quibusdā ppris aīz vūc eis q intellectu
 alib; et bīs qd eē deipō vūmīso vūdo tamq; vno aīali marīo quo
 cūcta cerā cōnētur aīalia instānt affirmat. Az hec ut
 dūz aīa qd e quā mīe dūcīendū nō suscipim; hoc tū
 cōū istoz amēzandū putam quise platonicoz vocū ul
 eē glāntur cū? supbia nobiscū erubescit eē xam nei
 cōmīe illiz cū vlgō vocablū vīlē facit pilleatorz tā
 to magis inflat; quāto magis exiguaz pūatatez
 et qreter quid in doctna xana rphendat exagitat etnī
 tatez corpoz tāq; hec sūt mīe se gūa. Et bītudmē qām? et eā sēper
 velim; eē in corpe velut erūpnōso vūculo colligatā cū corz auctor
 et mgt plato domī deo sūmo dūz ab illo factis dicat eē cōcessū ne
 alqū moriatur. i. corpiū quib; cor cōneruit dissoluatur. De phīs q cōtendū etnā istā tēstā
 aīe sepacōm a corpe nō putat eē cū plato inducat sūmū deūz corpa sempīna esse nō
 ipām vūmīaz mōib; pūmīte q mīq; sit corpiū ex posse
Quātoq; istis mīe mēbrū i medio positū et sēpīnū eē nō dū
 bitet Cū go dens ille sūmū fecit illiz alterz quē putat deū. i. istūz
 vūmīū cetīz dūz qui mīfra cū sūt tūā rōnālī velut itellēciālī tūm pēndem; qd esse exstā
 magna mole corpiū cū mīfusa ipmīq; corpiū tamq; mēbra locis sūz mī mīl aīante aīa p
 poita at; digesta qtuor cōstitūt elemēta. Quoz mētūrā ne vūmīq; sit affmī rōnālī mī
 dens corz tam magnū monat. Cū mīsolubīlē ac sempīnū velut i mīpētualī mīpēt mag
 Quid eā e ut in corpe mīnoy aīantiz tāq; medūi Quid dicat
 mēbrū etnā sit fīa et alioz aīancū tēstā corpiū plato de dono
 dens nō ille velut etnā eē nō possint. Az tē mīqūitēz dei sūm et de
 mīqūit reddenda e vūde aīalū tēstā sūptā sūnt i mortalitate
 corpa Ex quo sit mīqūit ut ea sit nūe dissolū et enoi deoz elās et
 et eo mō tē stabīlī sempīneq; vūde fūerāt sūptā restēdo vūdo utz
 siquīz hoc eē deigne sūlī affirmet et dicat reddenda q vūmī
 eē vūmīa igit corpa queq; mīde sūptā sūt ut celestia
 fūent aīalia sū emī mortalib; dūz velut deo sūmo loquēte p mīsit
 plato tamq; vīolēcia dīspūacōis hūmī mīfident nō ibi pēta nō sit
 qz dens nō vīlē cū volūtātē ut aut plato nullā vīa vūmīat Quid
 go phibet ut hoc et iam tēstā corpiū deoz possit effīcē qūquidē
 ut nec ea que sūt soluatur. i. ea que sūt sūptā reddantur at; mī
 corpiū ut aīe cōstitūtē nec vūmīq; ea de erāt et cū eis i mortalitā
 te ac sēpīna bītudmē pīnātūz posse deū facē cōfiter plato Cū
 go nō possit ut nō tēstā monatur. an dens nō e potē pīnāt; i
 mī credūt sūmīq; platoia volūt Nūmīz quīpe cōn
 sūmī dei et pīatēz dei potūit phī nec potūit nōsse pro
 phete cū poan; cōrīo dei pphāz ad emīcāndū emī
 quā dignatū e volūtātē spūe emī docūt phīs i
 aut i ea cognoscēdi cōrēctūā hūmā deceptū vīz
 nō nūq; adeo deapī debnerūt nō solū ignōcīa vīz
 eē permīcīa ut et sibi aptīssimē rēstāzēt magnū
 dīspūacōm mībz assēntes aīe ut bīa eē possit non
 tēstā tū sed omī corpiū eē frīgēndū et deoz rūmīz dīcētēz hīe
 bītūāz aīas et tū etnī corpiū illigatā celestēz quidē igitēz lōz
 sit
 non pos
 sit
 dīspūacō bī
 ang; q opīoz
 plōmī de plōmī
 corz de elās et
 quid de facē
 possit vel
 non pos
 sit
 dīcētēz hīe
 quidē igitēz lōz

aut p. m. anam que mundu istu voluit oibz oio corporeis elementis qbus
h tota moles atri in celi atri surgat inclusaz hanc em anaz plato ab
i tmo tre medio q geometri cetro vocat p omis pter ems usq ad celi
suma ab extrema diffundi et extendi p immensy multisq opinat ut sit
mundus anal martini bñssimū sepim an p fiam felicitate sapie
tenet et corpus p p m nō relinquet cur q corpus et metim ex illa r
ymet et cum quāms nō simplex s tot corpibz tūtiqz compactū he
betat atz tardare nō possz Cū igit suspicibz suis ista p mittat cur
nolit arde dñia volutate atz potētia i mortalia corpa fieri posse tie
na i quibz anē nulla ab eis morte separte nullis eoz dñeribz aggruante
sempine ac felicit vmat qd deos suos posse asserūt in corpibz igneis
ionēqz ipm eoz regē i omibz corpis elais Nam si
anē ut bñ sit corpus ē omē fugiendū fugiant de
eoz de globis syderz fugiat impiē de celo et tra aut
si nō pūt miseri iudicētur s nentz ista volūt qm
neqz a corpibz separez audent dāe dñe suis ne eos
mortales cole videantur nec bñtudinē pñacōm ne
infelices eos ēē fateant Non g ad bñtudinē cōseq
dam oia fugienda sūt corpa sed corruptibilia mole
ta grana moribūda nō quaha fecit pñis homibz
bonitaz dei sed quaha ēē pena pcti copulit

SED nūc est inquit ut trena corpa **asserūt trena corrupti**
nāle pondus ul mēta teneat ul **bilis fieri etna nō posse**
cogit ad trā et iō mcelo ēē nō pūt pñm quidē illi bñerū m
mēta ea erat nemorosa atz fructuosa que paradisi no
men obtinuit sed qm et hoc rñdendū ē ul p xpi
corpa cū quo ascendit mcelū ul p scōz quaha
in resurrectione futura s i tneatur paulo attentius
pondera pñ trena s i em ars hūana effiat ut et
metallū que in aqua posita cōtinne subūgrūt qbz
mōis vasa fabricata et nō possunt qūto credibily
et efficacia occultis aliqz mōdy opacōis dei qui omē
potentissia volūtatē plato dicit nec oia mōiore ut
colligata posse dissolu cū mltz mirabilis in corpibz
q qñqz corpa quibz cūqz corpibz copulent pñ mo
libz prestare trena ut nullo i vno pondē depmā
tur ipisqz animis pñssime bñs ut quāms trena
tū in corruptibilia iā corpa ubi nolit ponat et q
nolit agant sūti motuqz facillimos an vñ si hoc an
geh faciant et quelibet mēta prestia rapiat m
libz aut eoz nō posse aut onēā sentire credendū
est Cur g scōz pñs atz bñs dñmō mūne spūs
sine ulla difficultate posse ferre quo noluerit et sū
tere ubi noluerit sua corpa nō credam nūc cū trena corpa sic
onera ingestando sentire cōsuemū quāto maior qñtatē et tñt
fit maior et grāntas ita ut plura pondo qm pauciora plus pñat
mēbra cū sūti et tñt lemozia portat nā cū mñtate robusta s
q in languore cū macra sūt et cū aliqz gestantibz opozōis ē salu
et validū q ex ilis et moribūdy ipe tū ad sūti cor
pus mōndū atz portandū agilior ē cū mōna
validitūne plus hē molis q cū peste ul fame mūm
robōis tū valz i hūdis equāitēz corpibz q m
ad hoc corruptibilibz atz mortalibz nō quātatis
pondus sed opacōis modus Et quz nō explicat
qñtū distet mē pñtez qua dicim sñtatez et i mo

Qz pñe nō po
tunt opñende cō
silu dei emicān
dū i qñtū ems
spē docant Et qd
dicat pñ plōma
et geometria de
hūis et dñerū
corpea

Cū eos qui mē
asserūt trena corrupti
bilis fieri etna nō posse
cogit ad trā et iō mcelo ēē nō pūt pñm quidē illi bñerū m
mēta ea erat nemorosa atz fructuosa que paradisi no
men obtinuit sed qm et hoc rñdendū ē ul p xpi
corpa cū quo ascendit mcelū ul p scōz quaha
in resurrectione futura s i tneatur paulo attentius
pondera pñ trena s i em ars hūana effiat ut et
metallū que in aqua posita cōtinne subūgrūt qbz
mōis vasa fabricata et nō possunt qūto credibily
et efficacia occultis aliqz mōdy opacōis dei qui omē
potentissia volūtatē plato dicit nec oia mōiore ut
colligata posse dissolu cū mltz mirabilis in corpibz
q qñqz corpa quibz cūqz corpibz copulent pñ mo
libz prestare trena ut nullo i vno pondē depmā
tur ipisqz animis pñssime bñs ut quāms trena
tū in corruptibilia iā corpa ubi nolit ponat et q
nolit agant sūti motuqz facillimos an vñ si hoc an
geh faciant et quelibet mēta prestia rapiat m
libz aut eoz nō posse aut onēā sentire credendū
est Cur g scōz pñs atz bñs dñmō mūne spūs
sine ulla difficultate posse ferre quo noluerit et sū
tere ubi noluerit sua corpa nō credam nūc cū trena corpa sic
onera ingestando sentire cōsuemū quāto maior qñtatē et tñt
fit maior et grāntas ita ut plura pondo qm pauciora plus pñat
mēbra cū sūti et tñt lemozia portat nā cū mñtate robusta s
q in languore cū macra sūt et cū aliqz gestantibz opozōis ē salu
et validū q ex ilis et moribūdy ipe tū ad sūti cor
pus mōndū atz portandū agilior ē cū mōna
validitūne plus hē molis q cū peste ul fame mūm
robōis tū valz i hūdis equāitēz corpibz q m
ad hoc corruptibilibz atz mortalibz nō quātatis
pondus sed opacōis modus Et quz nō explicat
qñtū distet mē pñtez qua dicim sñtatez et i mo

Qz corpa in pad
so fñ an pctū cor
ruptibilia gñna no
erāt ut corpa xpi
cū quo ascendit i
corpa scōz q i sur
gūt tū ex metallo
vāia hāt que
natūe pñ
sunt

Qz spūs bñs
dñmō mūne sine
difficultate fieri
possit quo volit
et nā mñtate
robusta grāmoz
mēbra lem for
ret quān
maara

6us incorpca corpis

constituit qñ

talitate futura. Non itaque unam fidem redarguunt plures de ponderibus
 corporum. Nolo enim credere cur non credant tremum esse corpus in celo: cuncta
 vniuersa libret in nichilo. Fortassis enim ipso de medio mundi loco eo quod in
 eo coeunt quaeque grauiora et argumetatio verisimilior habeat. Illud dico
 si de maioribus quibus in aethera terra cetera homines faciendum commisit sic
 dicit plato potuerunt animone inuendi qualitate lucendi relinquere
 quod color emicnecit ut ne deo summo concedere dubitamus. cum ille voluntati
 pateretur concessit ne moriatur que orta sunt. et tam diuisa tam diuisa. et
 corpora sibi met cōnera nulla possint dissoluere se nisi ut de carne
 hominis an deat in mortalitate: corruptio an auferat. Cū autem distet me
 nam relinquat agnencia fugere membra quod detineat. Cū autem distet me
 at detrahat ponderis tarditate. Sed deinde resurrectorum in mortalitate huius
 mortuorum et de corporibus eorum in mortalibus diligenter. ram et quod dicit
 si deus voluit in fine huius operis differendum est. plō de deo moribus
 De tenemus corporibus que philosophi firmanit in celestibus esse quibus verus deus
 non posse. quia quod tremum est nali pondere vocet ad terram. de die hoc quod

Dum de corporibus primorum hominum quo instituti sunt
 explicemur quoniam non moris ista que bona prohibet xvij
 bonis ut tunc paucis intelligentibus sine credentibus sed cunctis
 nata est quia fit a corpore separatio animae de qua deserta corpus manens
 quod emendat inuehit et emendat moritur eis potius si a deo non per me
 ritum sequetur. Licet enim mortuorum ac priorum animae defunctorum quod in requie vi
 uat dubitare fas non sit usque adeo tamen eis melius esse cum suis corporibus
 huius valentibus videretur ut et illi qui omnimodo esse sine corpore beatissimi existi
 mat huius corporis sua summa repugnante consistant. Neque enim quisquam aude
 bit illorum. Sapiētes homines sine mortuorum sine iam mortuorum. aut
 carētes corporibus aut corpora relicturos deus in mortalibus an ponere quibus
 deus sumus apud plures hominum in genus indissolubilem. f. vitam. et etiam
 cum suis corporibus consorcium pollicetur. Optime autem cum hominibus agi arbi
 trabatur idcirco plō si tamen hanc vitam pie instet per egerint ut animae
 corporibus separati in ipso deorum qui sua corpora nunquam des
 runt recipiatur sumus. f. in maiores ut cōnera reuolunt. De vigili
 rursus et incipiant in corpora nelle reuerti. Quod vigili
 explicitum dogmate dixisse laudatur. Ita quippe animae
 mortaliū. ut in suis corporibus semper esse posse existimat
 sed mortis necessitate dissolui nec sine corporibus durare p
 petuo si aliter in defunctis viuos ex mortuis et ex
 viuis mortuos fieri putat ut acetis hominibus si viderent differe sapiētes
 quod post mortem feruntur ad sidera ut aliquando diuina in astro sibi co
 gruo quisque requiescat utique rursus inde inferre potius oblitus et in
 piditate hendi corporis victus redeat ad labores eripnasque mortaliū
 illi vobis qui tulta dixerunt vitam ad corpora sine mītis debita sine hominibus
 sine bestiarum de priore de uoluntate. ibi autem itaque aut durissima odior
 consistunt et bonas atque sapiētes animas quibus non talia corpora di tributa
 sunt cum quibus spātis in mortalibus videntur ut neque in corporibus permanere
 neque sine his possint metua puritate permanere. De quo plō in co
 dogmate iam in libro superioribus diximus. xano tpe erubui. De opione por
 isse porphirum. et non solum ab animae huius remouisse cor. plura maledi
 pora bestiarum. vixit et sapiētiū animas ita voluisse de r. qui tpe xano
 corpore ueribus liberari. ut corpus omnis fugietes bti. sunt de purga
 apud priorem sine sine teneatur. Itaque ne arpo vincti. aō et reditu
 videtur vitam scire pollicente perpetuam et ipse purgatus. aō et alijs h
 animas sine ullo reditu ad miseriam potius sed ita in. dei adusa
 eterna felicitate consistunt et ut in ipso aduersaret resur. tibus
 tectum in corruptibilium negans non solum sine tremis sed. aō

De corporibus primorum
 hominum morte et
 vita et quid di
 cat plato de summo
 deo et de hominibus
 et de quibus
 vigili

reusad

viabz

In hac itaque
 diuissima quod dicitur

hinc illis omnia corpora ei asserunt in scriptum esse virtutis nec tamen ista qua
hincque opione precepit saltem ne dies corporis religionis obsequio subdantur
quod ita inquit quod est in me nulli corpori societate non credidit illis esse meliores
Quia propter hoc autem isti sicut eos ausuros non esse arbitror dies bas
sumus et tamen metum corporis constitutus humanas in ponere animas aut eis
videtur absurdum quod fides ista predicat et primos homines ita fuisse con
ditos ut si non perissent nulla morte animas corporibus soluerent sed pro meri
tis obediencie in mortalitate donati cum eis vivunt in eternum et talia scilicet
resurrectione futurorum ei ipsa quibus hinc laboraverunt ut
nec eorum in aliquid corruptionis vel difficultatis vel
hinc aliquid doloris et infelicitatis possit accidere
eorum dogmata quod primos homines si non perissent in

scilicet de condicione cor
poris primorum hominum
de morte et vita
de resurrectione

Primo de morte qua sepe hinc ac corporibus suis quia
caro eorum requiescat in spe qualibet hinc illo iam sensu contumelias
acceptisse videant non enim sicut platonem visum est corpea oblivione desi
derant sed potius quod meminerunt quid sibi ab eo sit promissum qui meminerunt falli
qui eis etiam de capillis suis integritate securitate dedit resurrectionem
porum in quibus multa dura pressa sunt nichil in eis ultimum sensum desiderant
liter et patienter expectant in enim carne sua non odierunt quia ea ne
metus in se metum resistentem spiritui vite cohercebat quanto magis et ea
diligunt et ipsum spirituales futurae Sicut enim spiritus carnis servientis non in
congrue carnalis ita caro spiritui serviens recte appellatur spiritualis non quia in
spiritui cohercetur sic non nulli putant ex eo quod scriptum est servatur corpus animale
surgit corpus spirituale sed quod spiritus summa et mirabili obsequio facilitate sub
ditur usque adimplenda mortalitatis in dissolubili securitate voluntate
omni molestia seminis omni corruptibilitate et tarditate de
tracta Non solum enim non est tale quale nunc est iniquum
optima valetudine sed nec tale quidem quale fuit primis hominibus
an potius qui in mortem non essent in perissent alimenter
ut homines uterentur non dum spirituales sed adhuc animalia et cor
pora frena gestantes Quia licet semper non veterescerent
aut nutrire perducerent ad mortem qui statim eis deliquit
vite quod in medio paradiso cum arbore vitis sit erat mirabili dei gratia prestatum
tamen et alios sumebat ab eis per vineam arborem que fuerat in medio non quod ipsa
erat mala sed propter commendandum pure et simpliciter obediencie bonum quod magna
virtus est rationalis creature sub oratione domino Nam ubi nullum alium tangere
batur si prohibita tangere sola inobedientia peribatur agebat ergo alios que
sumebat ne animalia corpora molestie aliquid esuriendo ac sitiendo sen
tuerunt Deliquit autem vite propter gustabat ne mors eis undecumque subiret
per vel senectute confecti de cursu temporis spaciis intiret tamquam cetera
essent alimentum illud sacramentum ut sic fuisse accipiat lignum vite in paradiso
corporali sicut in spirituali hoc intelligibile paradiso sapientia dei de qua scriptum
est lignum vite est amplectentibus eum

scilicet et erro
nem opinio
plonius
Quid dicitur
spiritus carnalis
et caro spiri
tus et de co
di vne
nunc

Quod nonnulli eorum ipsum paradysum
suis ubi primum perites gratiam quod fuit primorum hominum an potius
humanam sicut scriptum est veritate fuisse narravit ad intelligibilia referunt
arboresque illas et ligna fructifera in virtutes vite morumque continent tamquam
visibilia et corruptibilia illa non sunt sed intelligibilia significando
ceterum eo modo dicitur sit vel scripta quod propter non potuit esse paradysus
corporalis quod potest esse spiritualis intelligi tamquam id non fuerit due
mulieres Agar et Sara et ex eis duo filii abrahæ unde
ancilla alius debita quod duo testamentum in eis figurata dicitur
apostolus ad romanos de petra moysi pariente aqua non defluerit

De abis probo
plastro et de
paradiso et de
intelligibili
sapientia
dei

q̄ p̄t illic denigimata significacōe ēē xp̄e intelligi mō aplō dicēte petru
 aut est ip̄us Nemo itaq; phibet intelligē padem vitā b̄toz q̄tuor
 flumina quatuor v̄tutes p̄viden or fortitudinē q̄anā atz m̄stia; et lig
 na em̄ om̄e disciplinā et lignoz fructus m̄oz p̄ioz et ligni vite
 ip̄am bonoz om̄ mat̄ez sapiām et ligni sc̄e boni et mali trāsḡez
 si mandati exp̄m̄ctur Penāz em̄ p̄dōnos b̄n utiq; qm̄ m̄ste cōst̄i
 t̄nt dēns sed nō s̄no bono exp̄m̄ctur hō . p̄nt dēc ēē m̄ cālia intelligi
 ut ea meli' autipiam' tamq; p̄phetica indicia p̄cedentia . Alii it̄m
 futuror padisiz s̄ ip̄z eccliam sic de illa legit' i cānto padis et q̄tuor
 cāntoz Quatuor aut padis flumina q̄tuor evāgelia flumina em̄
 ligna fructifera sc̄oz fructus aut op̄a eoz ligni vite et lignoz eoz
 san sc̄oz utiq; xp̄m lignū sc̄e boni et mali p̄m̄i volū om̄ de agur
 tatis arbitriū nec s̄c̄pō hō d̄m̄a volūate cōteptū n̄ p̄r et d̄m̄a
 m̄ose ut p̄t atz ita discat quid niterit utz m̄bāt cōi oibz bono i
 m̄ p̄o d̄lectetur De quippe amāz donat' sibi ut m̄de timoribz m̄e
 rōibz cāntet in psalmo . si tu mala sua s̄ntat ad m̄eipm̄ aia mea
 turbata ē correctus qz iam dicat' fortitudinē meā adre custodiat
 De et si qua alia cōmōdine dia p̄nt de intelligendo sp̄italit' padis
 s̄o nemie phibente dicatur . dū tū illud h̄storie vitas fidelissimāz
 gestiz narracōe cōmēdare credatur De padiso in quo p̄m̄ hoies

Corpoza ergo m̄toz q̄ i resur faciat qd̄ ne possit significacōe
 rectoe futura sunt em̄ sp̄itale aliqd̄ intelligi salua
 neq; ullo ligno indigebant quo vitate narracōis h̄storie de cor
 sat ut nullo morbo ul senectute in nescita moriaē p̄ali loo xxi
 neq; ullis aliis corp̄alibz alimētis quibz esuriedi ac siendi qualiscū
 qz molestia debilitet quā c̄to et oī mō i m̄olabili m̄m̄e i mortalitatis
 m̄duet ut n̄ voluit possibilitate nō nescitate vescit' qz angeli qz
 visibiles et invisibiles ap̄ntes nō qz indigebat s̄ qz volebant et po
 terat ut homibz cognosceret sui m̄stio quādā h̄m̄itate fecerit Neq;
 em̄ m̄stiasmate angloz edisse credendū ē quā eoz hoies hospicio sus
 ceperit q̄m̄ utz angeli s̄nt ignorantibz cū fili nob' Cū sit qz
 indigena aelia vident' Vnde et qd̄ ait angls i libro angeli cū ho
 thobie vidēat me m̄aducāte s̄nt usu v̄ro videbat' m̄m̄bz mā
 i necessitate reficiendi corp̄is sic v̄o facit' m̄e m̄i ducab
 s̄m̄e p̄ntabatur s̄ forte de angelis aliud credibilis ant
 de p̄nt' p̄t c̄te fides v̄ana de ip̄o salnatore nō dubitat qz c̄ post i re
 surrectōm iam quidē sp̄itali carne ed tū vā abū ac potū cū d̄m̄p̄
 sup̄it Non em̄ potestas sed egestas edendi ac bibendi talibus corp̄ibz
 afficitur Vnde et sp̄italia erūt nō qz corpa c̄c desistat s̄ qz sp̄u vi
 m̄ficante subsistent De corp̄ibz sc̄oz post resurrectōm quē sp̄italia

Dam sic ista q̄ hēnt aīaz v̄m̄etē erūt ut nō i sp̄u c̄zo v̄tat' xxi
 nō dū sp̄u v̄m̄ficante aīaha dicātur corpea n̄ tū aīe
 t̄nt s̄ corpa ita illa sp̄italia vocātur corpa Absit tū ut sp̄us
 ita credam' futura sed corpa carnis h̄itura subim̄ sed nullā tur
 ditatē corrupcōz qz carnalez sp̄u v̄m̄ficante passura Tūc iā nō t̄e
 m̄s sed celestis hō est nō qz corpa qd̄ de t̄ra factū ē ip̄m̄ nō at ut ē
 celo m̄colendo nō amissa natura s̄ mutata q̄litate m̄em̄at p̄m̄
 aut hō de t̄ra t̄ren' i aīaz v̄m̄etē f̄m̄s ē nō m̄sp̄m̄ v̄m̄ficante qd̄
 ei post obedie m̄ritū fuabat Ideo corpa em̄ qd̄ abo ac potū egebat
 ne fame afficeretur ac siti et nō i mortalitate illa ab
 soluta atz indissolubili sed ligno vite am̄ortiz necessi
 tate phibeat atz i m̄uentutis flore tenebat nō sp̄ita
 le sed aīale f̄m̄se nō dubm̄ est neq; nāq; tū mortuū
 n̄ m̄da p̄dicetis am̄inatisq; s̄m̄a delinquendo corrūisset
 et alimētis q̄dem ēē ex padisū nō negat' a ligno tū

completus

vite. prohibito tardato eēt tpi vetustatiq; finem dūtaxat
 vita q̄ m corpe hū aīah donec spūale obedie merito fiet. possi m
 padysē n̄ peccass; hū ppetua vitā. Quia p̄ eē si mortē ista maīsa
 ruz qua fit aīe a corpe sepaao intelligam; suul significatū m eo qd̄
 dicit. Quia die eduxit ex eo mortē moriemī. nō rō d; absurdū vi
 dei qz nō ea p̄volut; qd̄ eē corpe hū soluta qua abū mīdāū mo
 tiffenq; sup̄erant. Ea quippe die mutata idē tūo vicatūq; nā atq;
 aliquo vite sepaao iustissima mortis m aīe iā corpahs nātūa frā ē
 cū qua nō nātūate nātūa iūm; p̄ qd̄ apls nō ait. Corpū quidem
 mortuū ē p̄ petū hū corpe quidē mortuū ē p̄ petū spūe aī
 vitā p̄ iusticia; dem sub pūit. Si aut spūe ems qm̄ iustitiam
 xpū amortuū hūat i nob vīvificabit et mortalia corpa mīa p
 hūante spūe ems i nobis. Tūc ḡ eēt corpe mīspū vīvificante qd̄
 mīe i aīa vīviente qd̄ tū mortuū dicit apls qz iāz
 monēdi nātūate cōstrictū ē. Tūc aut eāt i aīaz vīv
 qm̄ nō m spū vīvificatē ut tū mortuū dīa nō rēte
 possit. quia n̄ ppetuē p̄tī nātūate monēdi hūe non
 possit. Cū rō dēns et dicendo ad adam ubi es mortē
 significat aīe que frā ē deiecte deo et dīcedo. Tūc es
 et mīaz ibi mortē significat que frā ē corpe q̄ illi
 fit aīa discedente p̄tēa demorte sēdā mīa ardendū est
 dixisse. qz oīulcāz eē voluit p̄ dispensacōm testamēti
 nom ubi sēdā mors ap̄tūe dēclatur. Vt p̄nū ista moy
 p̄ma q̄ cōis ē oībz p̄dētur ex illo venisse p̄tō q̄ i vno cō
 mīe frā ē oībz mors vō sēdā nō n̄tq; cōis ē oībz p̄
 cor qm̄ sēdā p̄p̄tū vocatū sūt lā. quos aī p̄sunt et p̄destīant
 aut apls cōformēs fīcī vīmagīes fīlī dei ut sūt ip̄e p̄m̄gēntes
 i mīlīz fīlībz quos sēdā mortē p̄mēdiatōrē dei gūa lib̄ant. In corpe
 ḡ aīah p̄mū hōrēz frā n̄cūt apls loq̄tur volens cū asp̄tū quod
 m̄ resurrexerit futurū ē aīale dīscernē sēlū i quod i corrupcōe sūget
 mīglā. Remīatur m̄ infirmitate sūget i vīte. Sūc corpe aīah
 sūget corpus spūale. Demde ut hoc p̄baret h̄ ē m̄quit corpe aīale
 ē m̄ spūale ut qd̄ eēt aīale corpe oīdēt. Sic m̄quit et sēptū ē. fīlī
 ē p̄m̄g hō i aīam vīvētē. Isto igit mō voluit oīdēt qd̄ sūt corpe aīale
 qm̄ sēptū nō dūxīt de hōrē p̄mo qm̄ ē appellatō ē adam quī illi
 aīa flatu dei ē creatā. et frā ē hō m̄corpe aīah. sed frā ē i aīam
 vīvētē. In eo ḡ qd̄ sēptū ē. p̄m̄ ḡ hō i aīaz vīvētē voluit apls
 itelligi corpe hōis aīale spūale aut quē ad mō i tēlligēdū eēt
 oīdēt addēdo nomīnē adam i spū vīvificante. p̄cul dubio sūgnat
 xpū qz iā ex mortuū ita resurrexit ut mō dem̄ceps oīnē nō p̄
 sūt. Demq; sēptū et dicit. S; nō p̄mū qd̄ spūale ē h̄ qd̄ aīale postea
 spūale. Vbi mīlto ap̄tūe dēclant. sed aīale corpe m̄. Quid sit
 aīale m̄ eo qd̄ sēptū ē frā eē p̄mū hōrēz i aīaz vīvētē
 tem spūale aut m̄ eo qz aut nomīnē i spū vīvificante
 p̄nū ē em̄ aīale corpus quale hūit p̄r adam qm̄ n̄
 mortuū ē n̄ peccass; quale mīe hēn; et nos hactenū ems mutata
 vicatūq; nā qm̄ i illa postea q̄ p̄tūit eēt vū h̄et tanta mōrē
 nātūatē. Tale p̄ nobis eē x̄s dīgnatū ē nō quidē nātūate sed p̄tū
 postea vō spūale quale iā p̄ressit m̄ xpō tūm; i capite nro sēantē
 ē aī i mēbz ems vīcā resurrexerit mortuoz. Ad m̄git dem̄ce
 apls duoz istoz homī eūdem assīāz dīam dīcēs. p̄mū hō dēclat
 remū. Sēdū hō de celo celestis. Quid sit talis celestis. Et quo m̄dūm
 vīmagīe tēm m̄. Quid sit talis celestis. Et quo m̄dūm vīmagīe tēm m̄
 dīam vīmagīe ems qm̄ m̄ch; ē. hoc apls ita posuit. fīlī ē p̄m̄g
 ut nūc quidē i nobis sēdā sacm̄ regeneracōis fiat sēdā i aīaz vīvētē

1 Lire

alibi dicitur Quod in xpo baptizati estis et xpi induistis et quod sit ge
 re aut ipa p[er]fectur cu et in nobis qd e aiale nascendo ueracis et an
 spitalis fuit fuit reingendo Vt em ems itidem ubi ueracis al corp
 spe labu fuit fuit In dnm aut ymaginē p[er]fecte et ems ueracis et al
 mas et mortis qui nobis intulit g[ra]tiam sed in dnm v[er]o in h[oc]
 magnē celestis h[oc]is g[ra]tiam indulgentie v[er]oq[ue] p[er]fecte qd nob p[er]stat g[ra]tiam
 r[ati]o no p[er] p[er] mediatore dei et h[oc] in xpi ubi que celestis h[oc]is
 n[on] it intelligi q[ue] de celo venit ut t[em]p[or]e mortalitatis cope ueracis
 q[ue] celestis i mortalitate n[on] n[on]t et celestis v[er]o u[er]o appellat et alior q[ue]
 fuit p[er] g[ra]m media ems ut cu illis sit v[er]o xpe voluit caput et corp[us]
 hoc in eadem epla euidencia ita ponit p[er] h[oc]is mortis et p[er] h[oc]is it
 unrecto mortuor[um] E[st] em mada[re] om[ne] mortu[us] ita et m[er]ito em
 v[er]ificabitur Iam utiq[ue] in corp[or]e spitali qd cu in p[er]m v[er]ificante
 no q[ue] om[ne] qui mada[re] ems moantur media erit xpi ex illis em
 m[er]ito plures s[ed]a metum morte plectent[ur] et ad id d[icitu]r e[st] om[ne] atq[ue]
 ems q[ue] sicut nemo corp[or]e n[on] m[er]ito ab adu[er]s[us] morit[ur] ita nemo spita
 li n[on] in xpo v[er]ificat[ur] p[er] d[icitu]r n[on] q[ue] putand[um] n[on] m[er]ito m[er]ito
 tale corp[us] h[oc]is quale h[oc]is p[er]m[is] au[tem] p[er]m[is] n[on] illud qd d[icitu]r
 tu e[st] quale h[oc]is e[st] alior t[em]p[or]e s[ed]a hoc intelligend[um] qd fuit e[st] m[er]ito
 que p[er]m[is] n[on] em est m[er]ito d[icitu]r e[st] cu au[tem] p[er]m[is] p[er]m[is] spitalis corp[us] h[oc]is
 erit p[er]m[is] m[er]ito m[er]ito m[er]ito et em hoc p[er]m[is] p[er]m[is] p[er]m[is] p[er]m[is]
 h[oc]is v[er]o d[icitu]r q[ue] au[tem] e[st] corp[us] m[er]ito e[st] spitalis h[oc]is et
 fuit e[st] p[er]m[is] h[oc]is adu[er]s[us] i[st]a v[er]m[is] h[oc]is p[er]m[is] p[er]m[is] p[er]m[is] p[er]m[is]
 cu sit uti h[oc]is p[er]m[is] codicis De q[ue] h[oc]is ap[er]t[us] ad corp[us] m[er]ito
 m[er]ito m[er]ito hoc testiom[on] leg[is] m[er]ito m[er]ito Vnde illud p[er]m[is] f[er]m[is]
 te q[ue] b[er]m[is] i[st]a v[er]m[is] e[st] m[er]ito q[ue] leg[is] m[er]ito m[er]ito Vnde m[er]ito h[oc]is p[er]m[is]
 vite et fuit e[st] h[oc]is i[st]a m[er]ito n[on] t[em]p[or]e h[oc]is p[er]m[is] d[icitu]r sed
 cu q[ue] id e[st] sp[iritu] s[an]c[t]o v[er]m[is] m[er]ito m[er]ito em cor[por]e q[ue] h[oc]is p[er]m[is]
 cu q[ue] re[st]it[ur] v[er]m[is] am[er]m[is] m[er]ito m[er]ito d[icitu]r d[icitu]r h[oc]is h[oc]is h[oc]is
 sp[iritu] s[an]c[t]o Vnde tale aliq[ue] f[er]m[is] cu m[er]ito quale t[em]p[or]e fuit e[st] q[ue] et h[oc]
 f[er]m[is] em[er]m[is] d[icitu]r et fuit m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito q[ue] de h[oc]is d[icitu]r
 ee h[oc]is intelligem[us] q[ue] m[er]ito q[ue] v[er]m[is] i[st]a h[oc]is de i[st]a quo m[er]ito m[er]ito
 mortis deputand[um] s[un]t h[oc]is cor[por]e p[er]m[is] v[er]m[is] corp[us] m[er]ito q[ue]d
 n[on] ita fuit q[ue] e[st] codicis h[oc]is i[st]a h[oc]is n[on] t[em]p[or]e q[ue] ita e[st] h[oc]is
 et f[er]m[is] m[er]ito de h[oc]is p[er]m[is] f[er]m[is] q[ue]d[am] p[er]m[is] m[er]ito m[er]ito
 p[er]m[is] d[icitu]r et fuit h[oc]is delin[er]e q[ue] m[er]ito d[icitu]r h[oc]is
 f[er]m[is] aut d[icitu]r de f[er]m[is] et m[er]ito om[ne] f[er]m[is] f[er]m[is] ne er
 hoc h[oc]is intelligend[um] videtur h[oc]is f[er]m[is] Vbi em h[oc]
 d[icitu]r e[st] p[er]m[is] et f[er]m[is] de h[oc]is p[er]m[is] de f[er]m[is] h[oc]is g[ra]tiam
 codicis h[oc]is v[er]m[is] m[er]ito ligu[ra] sp[iritu] s[an]c[t]o ip[er]m[is] De hoc q[ue] d[icitu]r
 m[er]ito e[st] q[ue] a f[er]m[is] f[er]m[is] fuit q[ue] d[icitu]r v[er]m[is] i[st]a em[er]m[is]
 h[oc]is q[ue] g[ra]tiam de eplassen ad r[ati]o m[er]ito m[er]ito est magis
 p[er]m[is] d[icitu]r fuit q[ue] ambiguitas v[er]m[is] e[st] de v[er]m[is] d[icitu]r
 qui f[er]m[is] v[er]m[is] m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito
 magis obtinuit m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito
 f[er]m[is] m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito m[er]ito
 h[oc]is h[oc]is em p[er]m[is] h[oc]is h[oc]is h[oc]is h[oc]is h[oc]is h[oc]is
 h[oc]is s[er]m[is] ligu[ra] p[er]m[is] de f[er]m[is] m[er]ito corp[us] f[er]m[is] ee docet ap[er]t[us]
 cu m[er]ito accepit et fuit e[st] h[oc]is m[er]ito v[er]m[is] a f[er]m[is] m[er]ito
 p[er]m[is] fuit e[st] m[er]ito v[er]m[is] Iam m[er]ito h[oc]is m[er]ito m[er]ito
 appellat[ur] h[oc]is q[ue] h[oc]is n[on] e[st] corp[us] solu[m] ul[tra] h[oc]is h[oc]is ee ex m[er]ito
 et corp[us] hoc quid[em] v[er]m[is] e[st] n[on] totu[m] h[oc]is s[ed] p[er] m[er]ito h[oc]is m[er]ito
 totu[m] h[oc]is corp[us] s[ed] m[er]ito h[oc]is p[er]m[is] e[st] h[oc]is I[st]a utruq[ue] com[er]m[is] fuit
 h[oc]is h[oc]is n[on] e[st] q[ue] t[em]p[or]e et singla n[on] amittit ee cu de singlis loq[ue]t[ur]
 Q[ue] em d[icitu]r p[er]m[is] cotidiam quada[re] lege f[er]m[is] h[oc]is ille

p[er]p[er]atione p[er]u[er]m[is] et mortis

De hoc q[ue] d[icitu]r
 i[st]a em[er]m[is]
 m[er]ito m[er]ito
 et m[er]ito m[er]ito
 v[er]m[is] m[er]ito

et loq[ue]t[ur]

hoc quid est aliud nisi diligenter phantasia suspicōe conten-
 de et scripturas scias negligenter attende. Quid enim magis
 erat non ut longius sed in eodem ipso hō paulo superius se
 pducit tūc animam vivetis quā animam trahit ad hanc
 creatā sūt. Deinde aliquatim inpositis in eodem tū ipso hō
 qd magis erat adūtere qd scriptū ē et oīa que hēnt spm
 vite et oīes qui erat sup. arda mortis ē et in hūmāct oīa q vmebat
 mīta pisse diluio. Sic gō et magis vivente et spm vite et i pcoribz
 vivētibz sūt scripta cōmūit loq. et cō hō que loco ubi legit oīa q
 hēnt spm vite nō gētur pūcūma sed pūcū dūit. Cur nō dicimz quid
 opus ēat animā vivētē dūc tū nō vivētē. Nō pōt ēat quid opus ēat addē
 vite tū dūc spm sed intellēctū spm vite et animā vivētē scripta nō
 more dūcisse tū animā. i. animā corpū velle intellēctū quibz m ēet p animā
 pspiciant. Et iste corpū scūtur in hōis aut cōdiciōne obliuiscimz q
 adūc loqu scripta cōfneit cū hō pūcū more locuti sūt quo i hō
 unāct hōis eā rōnali aīa accipit. qd nō sūt magis carūmagis
 ē: tū pducētibz sed deo flante creatā volūt intellēctū sic tū sūt
 ut in corpū animā quod sit animā vivente sic illa animā vivēt de qbz
 dūit pducit tū animā vivētē et que itā dūit hāc
 būsse mīc spm vite nō ē gō nō dūit pūcūma sed
 pūcū nō utiqz spm sūt sed eoz oīes tū ē vivētē
 non ē. Et etem dā flatur magis dū ore dū illē itel
 ligat quē hāc credidimz cōsequē ēat ut emīdē facē
 aut ēē sbe pteqz illis sapie que dūc Ego ex ore altu
 sum produci nō quidē dūc sapiaz more dā efflatā
 nūc sed ēa emī ore produisse. Sicut aut nō possumz nō de mīa nā quā
 hōis sumz sed de isto aēre que spirando dūamz ac reducimz flatur
 sūt cū sūflamz. itā oīpō dūc nō de sūa nā utiqz subiacētē cre
 atura. Et de mōdo potuit flatur facē que corpū hōis mīcendi
 mīpūcū ul m sūflasse dūmētūm dūc ē in corporeus i corpū
 rōnz i i unīcūm. i. unīcūm. qz nō creatz creatū. i. creatū. si ut
 aī istū qui de scriptis loq volūt. et scripturaz locutōes ut adūct non
 solū hoc dūc ex ore dei qd ē equalis emīdēqz uatē audiat nēl
 legēt qd dūc dicere scriptū ē q tepidus ēset neqz calidus neqz frigi
 dus i apīa te enomē ex ore meo. Nulla itaqz cū ē aut aptūmē loqū
 resistamz aplo ubi a spūali corpū corpū animāle discernē. i. ab illo
 in quo sūtū sumz hoc in quo nūc sumz aut. Sicut corpū animāle sūt
 gūt corpū spūale. Et ē corpū animāle et ē spūale sic scriptū ē factus
 est pūm hō adz animā vivētē nō sūmz adam i spm unīcūmē sed
 nō pūm qd spūale ē sed qd animāle postea qd spūale
 pūm hō de tūa tērmis sedne de celo celestis qualis
 tērmis tales et tērm et qualis celestis tales et ce
 lestes et quo mōdū. i. mōdū. vīmaginē emī tērm i dūamz
 et vīmaginē emī qui de celo ē. De quibz oīibz aphiaz
 ubi supus locuti sūmz. Corpū igit animāle in quo pūm
 hōis adam sūt ē. dūc aphiaz sic erat sūt nō ut mori oīo nō pot
 sit sūt nō mēretur nisi hō peccat. Nam illud qd spū unīcūmē
 spūale ē et i mortale mori oīo nō potit sūt animā creatā ē i mortā
 que hāc pūo mortūa phibētur carens quada vita sūt hoc ē spū
 dei quā cōtempnā sapient et bte vivē potit tū i
 pūa quada hūmāna vita sūt nō desunt vivē quā t
 i mortā hū ē creatā sūt eā de sērtōes angli hāc adū
 mōdū quidē mortū ut peccando qz fontē deseruerūt
 qui dūc ē que peccando sapient bteqz poterūt vivē
 tū hō mori poterūt ut oī mō nō desissent vivē atqz tērmē qui

Quid sit dūc
 pūcūma vel
 pūcū nō spū
 rāio vel
 pūcūal
 spū

anima

Quid sit dūc
 animā vivētē et
 spū vite tū
 hū vite et i
 pcoribz m
 nūc

et

verūm ut sūt istū qui

Quid ē qd dūc
 in hō. i. apīa
 Ego ex ore al
 tūm pro
 dūc
 et

Qualit animāle
 corpū pūm hō
 mō ade fac
 tū fac
 ut

i mortales creati sunt atq; ita in scdm mortē p' ultimum p'pitiabunt
 iudiciū ne illic vita careant quāquidē et sensu cu dolorib; futuris tū
 nō carebūt q; hoies addē grām p'tuētes cūcō scōz angloz et bē
 vita manetib; ita sp'italib; corpōib; inducitur ut neq; peccent
 amplius neq; moriantur ea tū i mortalitate vestiti que sicut
 angeloz nec p'pō possit auferri nā quidē manētē carnis sed
 nulla oīo carnali corruptibilitate et tūditate manētē sequit
 aut qō nāō p tractanda et dno deo vitatiz adinuante soluenda si
 libido mēbroz i obediētiā expectato in obediē m illis p'mis hoib;
 cū illos dīmā grā deseruisset exorta ē vñ i suā iuditate oculos
 aperuerūt i cū iohā ad iūerūt et qz impudēs
 mot' voluntatis arbitrio resistebat pudenda ter
 erūt quō p'pagat' arati fuerat si sine p'uancacōe
 mansissent Sed qmā et liber iste claudē e ne
 tanta ista quiesco est s'mōm angustiaz coartada
 in eū qui sequitur cō modioze dispositōe differtur
 Exphat liber xij. de cūte dei iūcipit t'pali lib xij. d. c
 Per mobediam p'mi hois i scdm mortis p'petu
 tate iūcturoz fuisse n multos dei grā liberaret
 i De vita carnali que nō ex corpore tū sed et ex
 tū intelligenda sit viciis i peccati causa ex qua nō excede p
 dūle et corrupcōm ex p'pō tracta nō p'atū i qmō sit scdm boi
 nem quidē scdm deū vñem qz de corpore mēq; nā tollerabili
 or quidē p'lo mēoz q' m'andēoz sit opio sed et iū repbat qm vici
 oz cū nāe carnis ascribūt v Dequalitate voluntatis hūane sub
 an; iudicio affectoz aī a p'iane habet a recte vi. Amore et dilec
 tiōe indifferēt et i bono et i malo apud s'ciāz hūā i nē mri iū
 De trib; p'turbacōib; quas i aīo sapiēt; stōia eē voluerūt excludi
 dolore sine f'iticiā q' viciū aī sentire nō debeat vñ De p'turbacōib;
 aī quaz affectus rector hē vita mltōz ix. An p'moz hoies i pad
 so iustitioz nullis p'turbacōib; p'ue q' delinqueret affectos fuisse ac
 dēdū sit x Delap' i p'mi hois i quo bñ adita nā v' pot' i aīo
 iustitioe repari xi Dequalitate p'mi hois p'atā admissi xij qz i p
 nancacōe ade ad op' malū voluntas p'cessit mala xij De supbia aī
 gressioz que ipā fuit transgressione deterior xij De iusticia retri
 buciōis q' p'mi hoies p'ua mobedia receperūt xv De libidine ma
 lo an; nomē cū mltis viciis cōgruat apē tū motib; obsecnis corpis
 ascribūt xvi De iuditate p'moz homi quā post p'ctū turpē p'cedā
 qz viderūt xvij De pudore cōcubitz nō solū vlgū sed et cōiugaliz xviij
 qz p'ter re atq; libidine mouētur tam viciōse ut eas ueressē
 sit firmis sapiē colibea q' nulla aī p'ctū nāe sanitate nō fuerūt
 xix De viciōsima turpitudine cōmcoz xx De bñdictōe multiplicade
 fecunditatis hūane aī p'ctū q' p'uancacō nō adimēt i libidiz morib;
 accessit xxi De copula cōiugali adeo p'uancacōe iustituta atq; bñdicta
 xxii An eē i padiso generadū fuisse si nemo peccasset xxiii Vñ cōi
 estū libidiz pugnatura fuisse traditio castitatis xxiiii qz mltos
 hoies et mltos mobediē i padiso p'manētes ita genitalib; mēbris
 fuisse vsuri ad generacōz p'ly sicut cetis ad arbitriū voluntatis
 xxv De vera beatitudine quā t'pali vita nō obimēt xxvi qz felia
 taz i padiso inuencū sine erubescendo appetitū generandi offi
 an; credenda sit implere potuisse xxvii De p'ctōib; et angli; et ho
 bus quoz p'uancacō nō p'turbat p'omdūcā dei xxviii Dequalitate
 dūaz ciuitatū terrene atq; celestis xxix Incipit liber xij. de a
 mitate dei i Per mobediam p'mi hois i scdm mortis
 p'petuitate iūcturoz fuisse nisi multos dei grā liberaret Caplm. i

essent filios p'pagat'
 si ut cāi fuerat

Quiesco si libido
 mēbroz i obe
 diētiā expecto
 obediē p'mis ho
 ib; aī illo dīmā
 grā deseruisset
 exorta ē vñ i
 suā iuditate o
 culos apere
 rūt

rme co
 nātate
 omē m
 qz iū
 iūcturoz
 p'ha lig
 quā dīm
 septuag
 i p'mi
 quant'
 nē qz i
 et iū
 hoies op
 mate u
 mli ex v
 aut qm
 quid ē
 mouit
 Vchit
 p'corū
 noue u
 natura
 ē ex p
 ho q' a
 q'actō
 iū ho q'
 nam m
 rie m
 dūm p
 loquet
 et apte
 p'moz
 longū
 ne vñ
 possim
 ad sal
 rones
 nes ei
 cōme
 qm re
 p'itiz
 gōnez
 q' māt
 tū iū

Itemus

Sum in supioribz libz ad hūmū genus
nō solū nāe similitudine sociandū vni eē quadaq; cogita
tione ueritū dīe i vntatē cōcordēz pacē vniculo
colligandū et hōiē vno dēi voluisse institūe hōiēz uēz
hoc genus fuisse in singulis quibzq; mortuūz nō dno p
mi quoz creatur ē vni ex nullo alē ex illo id iobediū
meruissent aq; admissū ē tam grande pccū ut m dete

rue eo nā mutaretur hūana eāā in pestere obligacōe pccū et mortis
nātate tū iūmīsa mortis aut regnū in hōiēz usq; adeo dnatū ē et
cūq; mī dām quoz morte au? pūll? ē tūmē pena debita pccūter a
get ū indequodam m dēi grā liberaret ac per hoc fūm ē ut cū tot
tūteq; gentes pccūz oibem dūmīe tributūz mouba q; vūctēz mīh
pūa ligūz armozū vestūq; sūt vāietate dī tūte nō tū amplius
qua dno quēdā genū hūane societatē existēt quāz cūtatēz dūmē p
scptūz nūmē nūto appellare possem? Vna quippe ē hōmī s carnē altā
s spū vūe mīn cūq; gūz pace volentū De vīta carnali q nō ercor

Primus ergo videndū ē quid sit scdm pū gū h ē eāā intelligē
cūne vūe quid scdm spū vūe nūq; dā sit vūz q
enū hoc qd dixim? pma fronte inspicat ul nō re De duabz aūta
colene ul nūm? adūctēz quēadmo? scptūz scē lo tūz et quid sit
quāz pot pūtare pūoz qdē epyāreos scdm carnē vi scdm carnēz
uē qz sūmū bonū hōiēz nīcōpīe volūptate posuerūt vūe et sē
et nūm alū st? qūoq; nō corpīe bonū sūmū bonū ē cū dū spū
hōiē opmātū sūt et eoz omē vlgūz qm nō alīquo dōz vūa
mate ul cōmō philosophātūz sed pūctūz ad libidīnēz
mī ex volūptatibz quāz corpīe sensibz capūt gūndē nesciūt stōycoz
aut qm sūmū bonū hōiēz m aīo pūmīt scdm spū vūe qz et hōiē aī
quid ē mī spūz s? hīc loqz scptūz i dūmā scdm carnē vūe utiq;
mōūtrātūz carnēq; appellat nō solū corpūz tēm a mōrtalīz aūmīz
Vclūtī cū dīat nō oīs caro eādē caro eādē qdēz hōiēz aīa aut caro
pccōz aīa volūptatī aīa pūmī s? aīa mīlīz mōūz sūmūz aīa hūm
nōūz utūz mī quoz vāioz locūcōūz mōdōz sepe eāā ipm hōiēz i
nātūz hōiēz carnē mīcupat mō locūcōūz apte totū significat quāle
ē ex opibz nō iūstīfīcābīt oīs caro quid em volūtī intelligī mī oīs
hō q aperīe paulo pōt aut i lege nēo iūstīfīcābīt et ad Galathaz
scīetēz aut quā nō iūstīfīcābītūz omīz caro et ubī caro tūm est
i hō q nō recte accīpīentēz quīdā putāntī ut pō hūm
nam nāz dē fūmīe sūc em atoto pū accīpīe vbi mā
uē mādīlēne vba i emāno dīcūt dūctēz Tūlerūt
dūmī mēū et nescīo ubī posuerūt eū cū dē sola pccūne
loquet quē sepultū dē mōūmīcto putābat ablatū mī
et apte totūz carnē nōiata i tēllīgīt hō hīc ea quē sūp
cōmēōzāmīz Cū igr mīlīz mōūz quoz pccūtatī et collēgē
longū ē dūmā scptūz mīcupet carnē quid sit scdm carnē
nē vūe q pccūto malū ē cū ipā carmīz nā nō sit malū ut i dāgūē
possum? mīpīcāmīz dīlīgētēz illū locū eplē paulī aplī qmī scptī
ad Galathaz ubī aut Manifesta sūt aut opa carmīz q sūt formīca
tīōēz i mūdīcīe luxūmā vclōgūz sūmīz vūctīcāz mīmīcīcīe dīctīō
nēz emulacīōēz mōūtatēz dīfūssīōēz hēfēz mūdīcīe ebriētātēz
cōmēssacōēz et lūz sīlīa q pccūto vūoz hīc pccūti quā qmī tāhā a
gūt regnū dēi nō possīdēbūt Iste totūz eplē aplīcīe locūz quīcū ad rē
pūctēz sūctīe cōvīdēbītūz cōndēatūz pccū hāc dīfūlūē De mādīlīe eplē
qōnēz quid sit scdm carnē vūe In opibz nāq; carmīz paulī q sūt ad Gal
q mādīfīcāta ē dīxīt eūz cōmēōzātā dāpūamīz nō illa lathaz ubī aut mī
tū i nēam? q ad volūptatē pccūct carmīz sūt sūt fōū mādīfīcāta sūt opa
carmīz ē

mactones inuidiae. luxurie. ebrietates. comessationes. Vix et illa q̄b
 illa ai vicia de monstrant voluptate carnis aliena. Quis enī seru
 tute q̄ vdiis exhibetur veneficia. inuidias. contenciones. arositates
 dissensiones hēsey inuidias nō poq̄ intelligat ai vicia eē quā carie
 qū qmde fieri p̄t ut p̄ vdiatū ul' hēsey aliamq̄ errore voluptatibz
 corpis temper. et ai; et tūc hō q̄mē carnis libidines cōtine atq; co
 hibere videatur sedm carnē vniē hac aplica mīte cōmūct. et m eo
 q̄ abstinēt voluptatibz carnis dāpnabilia opa carnis agē de mons
 tratur. Quis inuidias nō m aīo hēat. qū qmē ita loq̄t ut m
 imico suo. ul' quē putat inuicē dicit mala carnē. ac nō poq̄ malū
 aīū hēat adūsū me. Postremo sic carnalitates. ut ita dicitur hīq̄
 andiss nō dubitatur carni tribuē. Ita nō dubitat arositates ad
 aīū p̄tine. Cur gō hēc oīa et hīs silia. doctor genai mīde et vītate
 opa carnis appellat n. q̄ eolocutionis mō quo totū significat. apte ipm
 hōiem vlt nōie carnis itelligi. Et si quisq; dicit carnē cām eē m
 malis opeibz quozcūq; viciōz. eo q̄ aīa carnis affecta sic vniē. p
 fecto nō vniūam hōis nām diligenter adiūt. Nam corpa quidez
 corruptibile aggnat aīam. Vnde etiā idem aplūs agens debet cor
 ruptibili corpe de quo paulo ai dicit. Et si exterior hō m corruptū
 samq̄ inquit. q̄ si tēna mā domq̄ hitacōis dissoluat edificacōz hēm
 ex deo domū nō magnificam etiā i celis. Etenī in hoc m
 gemiscim? hitachū nrū qd de celo ē sup m dūm cupi
 entez. si tū m dūti nō mudi m ueniam? Etenī q̄ sum? m
 hac hitacōe ingemiscim? gramati in quo volum? spoliari sed supue
 tia ut absorbeatū mortale a vita. et aggnamur gō corruptibili
 corpe et ipmē aggnacōis cām nō naturāz sūamq; corpe. s; emē cor
 ruptōz s; q̄tey nolūm? corpe spoliari. s; emē i mortalitate vesti et
 tūc em ēit. Et q̄ corruptibile nō ēit nō aggnabit. Aggnat gō nūc
 aīam corpa corruptibile. et depūit tēna mbitacō sensūz mltā
 cogitantes verūtam qm mala aīe ex corpe putat accidisse i errore s; t
 p̄t aīam ex aīa n ex carne. p̄disse et corruptōz ex p̄tō dicitāz nō p̄tū
 Quis enī vgius platonicū videtur. luculentus v. em.
 sibi explicare smāz dices. Igneus est illis ingor
 et celestis origo. De mibz qūti nō nōia corpa tardant. Ter
 rem hebetant. artus moribundāz mēbra. Omēzq; Quid sic dēū
 illas notissimā q̄ti or ai p̄turbacōes. cupiditate tūo sedm aplū hāc
 rem. letitia. tristitia. q̄ originez omī p̄tōz atz hitacōe i gemi
 viciōz volens itelligi ex corpe accidē submīgat et amō gramati m
 dicat. Hinc metuit cupitq; dolent gaudētq; ut quo nolūm
 amēy suspiciūt clausē tenebuz. et carcē ceto. Tūc spoliari sed
 alit se hē fides. nām Nam corruptio corpe q̄ aggnat i supue
 aīam nō p̄tū p̄mī ēcā sed pena. uet cāo corruptibil. tū
 aīam p̄tāttem sed aīa p̄tātē fecit eē corruptibile mī
 carnē ex qua corruptōe carnis hōet existant qdā mī
 tanita viciōz. et ipa desideria viciōsa nō tū oīa vte
 cūq; vicia tribuenda sūt carni ne ab hīs omibz pur
 gem? dyabolū qm nō hē carnē. Et si em dyabolus form
 cator ul' ebrius ul' siquid hūmō ē malū qd ad carnis
 p̄mīet voluptates nō p̄t dīa ai sit et talū p̄tōz sūa
 lor et mīstigator oculūz. Est tū maxie supbz atq; m mīdus q̄ illū
 viciōitay sic optinuit. ut p̄ hūc cēt m carceribz caliginos hūm
 aeris et nō simplis de finatū. I. Dec aut vicia q̄ tenet m dyabolū
 apatū carni tribuit aplūs. p̄ certū ē dyabolūz nō hē dīa em i mī
 cūas cōtenciones. emulaciones. arositates. inuidias opa eē carnis
 quoz omī maloz caput atq; origo supbia ē q̄ sime dubio iūgnat i dyabolū

Quis
 hor. et
 carne q
 que sic
 do car
 sedm h
 ne volu
 meda
 est. p
 A
 et de ho
 dīa h
 sedm v
 ego su
 den. p
 mītor
 sed q̄
 chū ē
 modū
 sic vū
 finitū
 hitate
 fūgo m
 ul' ai
 h n de
 que v
 tes dū
 sedm
 mīez
 mīthū
 tenac
 ty. Q
 q̄ aca
 quippe
 sat m
 de sūt
 p̄mī
 loqm
 copan
 talibz
 bis q̄
 nā na
 hō ar
 q̄. i. f
 legu
 septi
 megy
 p̄p̄ti
 telligi
 potuit
 hōiez
 m hūc

Quis autem illo est inimicior? Quis aduersus eos tenacior? Quis
 hor. et magis eumque atque mundum inuenitur et hoc omnia cum beat sine
 carne quod sunt ista opera carnis n. q. opa sunt sunt hoies
 que sunt dixi nomine carnis appellatur. Non enim bene
 do carne qua non habet dyabolus sed inuenitur secundum seipsum hoc est
 secundum hoies finis est filius dyabolus. quod ille secundum seipsum vi
 uere uoluit qui in ueritate non stetit ut non de deo sed de se
 mendacium loqueretur. qui non solum mendax uerum et iam mendacii pri
 est. primum mentis quippe est et a quo patitur ab illo cepit esse mendacium

Quod ergo uult homo? Quid est secundum hoies uerum et quod non secundum
 secundum hoies non secundum deum filius est dyabolus. quod deum uerum. in
 angelo secundum angelum. sed secundum deum uiuendum sunt ut staret in
 ueritate et ueritate de illis non desino mendacium loqueretur. Nam
 et de hoie alio loco idem apertius ait. Si autem ueritas dei in meo me
 dicio humiliter in me dixit mendacium ueritate dei. Cum ergo uult homo
 secundum ueritatem non uiuit secundum seipsum sed secundum deum. Quod est qui dixit
 Ego sum ueritas. Cum ergo uult secundum seipsum hoc est secundum hoies non secundum
 deum perfectum secundum mendacium uiuit. non quod homo ipse mendacium est. cum sit eius
 auctor et creator deus qui non est utique auctor creatorque mendacii
 sed quod homo ita facit est ut non secundum seipsum sed secundum eum a quo fa
 ctus est uiuet. et illi potius quod sua facit uoluntate non ita uiuet quod ad
 modum finis est ut uiuet hoc est mendacium. bene quippe uult esse non
 sic uiuendum possit esse quod est ista uoluntate mendacii. Unde non
 frustra dicit per omne patitur esse mendacium. Non enim sit patitur in ea uo
 luntate qua volumus ut bene sit nobis uel nolumus ut male sit nobis
 Ergo mendacium est quod cum fiat ut bene sit nobis hoc male potius est nobis
 uel cum fiat ut melius sit nobis. Tunc potius penitus est nobis. Unde
 si non de deo potest bene esse homini quod delinquendo deserit non de se ipso secundum
 que uiuendo delinquit. (Et itaque diximus) hic ex tunc dyabolus cum ta
 tes diuinas in se atque gratias quod alii secundum carnem alii
 secundum spiritum uiuent. potest et isto modo dici quod alii secundum
 membra alii secundum deum uiuat. Aptissime quippe ad
 rinthios dixit. Cum etenim inter nos sit et emulatio et
 tentatio. nonne carnales estis et secundum hoies ambulatis?
 Et ergo est ambulare secundum hoies hoc est esse carnales
 quod a carne. et a parte hoies intelligi homo eorum ipse
 quippe dixit superius angelus quod postea carnales ita loquitur. Quia non
 sat inquit homini quod sunt hoies nisi ipse hoies qui in ipso est. et que
 dei sunt neque scit nisi spiritus dei. Nos autem inquit non spiritum hominis autem
 primum sed spiritum qui ex deo est ut sciamus quod a deo donata sunt nobis que et
 loquimur non sapientie humane doctis uerbis sed docti spiritu spiritualibus spiritualia
 copantes. analis autem non patitur quod sunt spiritus dei. Stultitia est enim illi
 talibus igitur. analibus paulo post dicit. Et ego finis non potui loqui uos
 bis quod spiritualibus et illud et hoc eodem loquendi modo. et a parte totum et ab
 anima namque et a carne que sunt partes hoies potest totum significari quod est
 homo atque ita non est aliud animal homo animalis carnalis sed idem ipse est ut
 quod est secundum hoies uiuens homo sic non aliud quam hoies significatur in ubi
 legitur ex opibus legis non iustificatur ois caro sine quod. De dyabolus cum ta
 scriptum est septuaginta quique ante de ceciderunt in iacob
 megyptum et ibi cum per omnes carnes ois homo et ibi
 per septuaginta quique animas septuaginta quique hoies in
 telligitur. Et quod dicitur est non insapie humane doctis uerbis
 potuit dici non insapie carnalis. sicut quod dicitur est secundum
 hoies ambulatis potuit dici secundum carnem magis autem bene apparuit
 in his quod subiunxit. Cum enim quis dicat Ego quidem sum pauli. Alius autem

Et dyabolus
 uiaa carnis non
 habet sed inasor
 et instigator
 est ad ea

Et dyabolus
 est spiritus peccator
 et primum me
 dux et quod
 sit men
 dacium

De dyabolus cum ta
 libus et quid sit
 in eo uel ambu
 lare secundum car
 nez et sed
 spiritum

ego appollo. none hoies estis. qd dicebat aiales estis et carnales et
ty expressius dixit hoies estis qd e scdm hoies vinitis no scdm deu
scdm que si vinitis diu essetis. **De corpore aiaz na nobilior quide**
Don igr opus e impie platonicor qd manicheor fit opio. hz ipi
viciuqz nre ad de rpbat qm vicioz aie nre carny ascbnt
atoru m mria carny acutiae nam q i gile atz origine sua v
bona e. **De sermo aiatore bono vme scdm creatura bona no est**
bonu quise scdm carne scdm aiam sine scdm totu hoiez qm ex aia
costat et carne. Vn et noie soly aie et noie soly carny significat
pot eligat vme. Nam qm velut sumu bonu laudat aie nre 7 tam
qua malu nam carny acutiat. pfecto et aiam carnali
appetit et carne carnali fugit qm id vanitate sen
tit huana no vinit dnu. Non quide ploma sicut
manichei desipunt ut tamq mali nam trena corpa de
testent. cu omia elenita quibz iste mundus visibilis e
tractabilis q copactus e qualitatesq eoz deo artificat
buat. Veritane extremis moribndisq mebris sic affi
a aiaz opmatur ut hinc eis sic morbi cupiditatu et timor et leti
cie sine tristicie quibo gtuor ul ptybacoibz ut cyero appellat nel
passionibz ut plerqz ubi eubo tecto expmit omie huanor mor
mofitay dmetur. **De si ita e quide qd eneas apit egilin cu an**
disset apre mit inferos aiaz rursus ad corpa hac opioz mra tur
exclamans. O pr an ne aliquas ad celi hnt reputanduz e sublimet
aiaz itezqz ad tarda vnti corpa que licy miseris tam dura cupido
Nunquid nam h tam dura cupido ex tms artubz moribndisq me
bris adhuc m est aiaz illi pdicantissime puritati. No
ne ab hmoi corpeis ut dicit pestibz omibz eis assent
ee purgatas cu rursus mapiunt i corpa uelle reueri
Vnde colligit et si ita se hnt qd est oio vanissimu viciu
sim alternat mcessabil emmian atqz redencu aiaz m
dacio et mquinnatio no potuisse vera at dia omie culpa
biles atqz vicioz motus aiaz eis extremis corpalibz moleste figde
scdm ipos illa ut locutur mobilis aut dura cupido usq adeo no e ex
corpe ut aboi corpea peste purgata et ex omie corpy aiaz constitu
tam ipa ee copellat mcorpe. Vnde et ia illi fatetibz no ex carne
tu affiat aia ut cupiat memar letet. vex et iam ex se ipa hys
pr moribz agitat. **De qualitate voluntatis huane subang. m dico af**

Interest aut qualis sit voluntas affectos aut prane hnt a recte. V
hois qd si pusa e p nros hebit hos motus. **De aut recta**
e no solu mculpabiles veru eoz laudabiles erit voluntas quippe
e monibz ymo omie mchil aliud q voluntates sut. Nam quid e au
piditas et leticia i voluntas m eoz consensuone q volum. Et quid
e metus atqz tristicia i voluntas m dissensuone ab hys que volum. **De**
e cu sentim appetendo ea que volum. cupiditas est cu aut co
sentim fruendo hys que volum. leticia vocatur. Itaqz cu dissentim
ab eo qd acide volum. talis voluntas metus e nolenti. **Quale sit w**
bus cu aut dissentim ab eo q acide talis voluntas i
tristicia e et oio p varietate rez q appetit atz fringitur
sicut allicatur vel offenditur voluntas hois ita ul hos
ul illos affectus mutatur et vtitur. **Qua pp homo qui scdm hoiez**
vinit oportet ut sit amator boni vñ sit consequens et malu o
dent et qm neo natura sed quisqz malus e vicio malus e pfectu
odm debet malis qm scdm deu vinit ut nec pp viciu odent hoiez n
amet viciu pp hoiez. **Amata em vicio totuz qd amare mchil aut**
q debeat odisse remanebit. **Amore et dilecto m diffent et m bono et**

De opinione
platonicoz
manicheor
et vgilij
circa
aiaz
lutas hois et
de affectibz
aie

Da
hinc
facus
bere qu
m apli
ille rui
sed utz
mo te
me u
me cu
me vi
lud du
ubij
cimeo
cantat
i malo
simul e
m eos
hzi co
quaz
dice an
Nam e
eristim
i bono e
miquit
e dilec
aut i m
e frut
lutas
he qd
ens q
mala si
de sept
ppo el
cupice
obtinu
dicatu
telligi
et ddi
cu vlti
timore
alci sa
sua sic
ro qua
dolent
nstita
De ton
lor e h

O

Damianus propositum est amare deum in malo apud sacras litteras inveniri videtur. Et non secundum homines sed secundum deum amare. primum hic et iam superius paulo dubio per hunc amorem de voluntate bona que visitatus est per tuas sacras litteras appellatur. Sed amor qui secundum eam est. Quia secundum tuas et amor et dilectio. Nam et amorem bonum apostolus dicit esse de bono que regendo populo precipit eligendum. Et ipse dominus per tuum apostolum interrogans cum dixisset. Diligis me plus huiusmodi. Ille respondit. Domine tu scias quia amorem. Et iterum dominus qui scit non utrumque adaret sed utrumque diligeret eum petrus. At ille respondit utrumque. Domine tu scias quia amo te. Tercia vero interrogatio. et ipse ihesus non ait diligis me si amas me ut sciat? aut emenda. Constitutus est petrus quia dixit ei. Domine amas me cum dominus non tunc sed semel dixit amas me bis aut dixit diligis me. Unde intelligimus quod etiam cum dicebat dominus diligis me nichil aliud dicebat quam amas me. Petrus autem non mutavit huiusmodi verbum. ubi etiam et tunc dominus inquit tu cum scias tu scias quia amo te. hoc propter comedendum putamus. quod nonnulli arbitrantur aliud esse dilectionem sine caritate aliud amorem. Dixit enim dilectionem accipiendum esse in bono ad id in malo. Et sic autem ne ipse auctoritatem secularium litterarum locutus esse certis simum est. Sed videmus per hunc utrumque vel quia ratione ista discernant amorem tuum esse in bono rebus et erga ipsum deum magis pendere. Et quidam faciunt. huiusmodi eorum sacra locum sacra sed scriptura religionis me. dixit autem ceteris omnibus litteris aut possumus non aliud dicere amorem aliud dilectionem et caritatem insinuandum fuit. Quia quidam faciunt. Nam et amorem in bono dicit iam ordinem sed neque erubescit amorem quidem et in bono et in malo dilectionem aut non in bono esse dicenda illud attendat quod in psalmo scriptum est. Qui diligit iniquitatem odit suam. Et illud apostolus iohannis digne diligit mundum non est dilectio primum in illo. Et in uno loco dilectio et in bono et in malo. Amorem autem in malo quia in bono iam ordinem ne quisque flagitet legat quod scriptum est. Erunt enim homines seipos amantes amatores pecunie. Fecit itaque voluntas est bonus amor et voluntas prava malus amor. Amor ergo in bono huiusmodi quod amatur cupiditas est. Id autem bonum eo quod fruens leticia frugis quod ei adusatur timor est idque si acciderit sentiens tristitia est. unde mala sunt ista si malus amor est bona si bonus. Quod dicitur. Quatuor amor de scripturis probemus. Concupiscit apostolus dissolui et esse aut timor concupiscit. ipse et concupiscit anima mea desiderare iudicia tua et concupiscit sapientia perducit ad regnum. hoc tu loquendi se inspicere ac obtinuit consuetudo ut si cupiditas vel concupiscencia capitur dominum bonorum cupit et vel dicatur. Nec addat tamen rei sit non in malo possit in bono et qualiter et et dedit leticia in corde meo et adimplebit me leticia. et evaapiat cum vultu tuo. Timor in bono est apud apostolum ubi ait. Cum timore et tremore manum ipsorum salute operamini et noli gubius. aliam sapientiam sed tamen et timeo autem ne sic sperens enam sedurit astutia sua sic et utrumque metus corrumpunt a castitate quam in ipso est. De tristitia vero qua cyreno magis egitudine appellat. dolore autem vigiliis ubi aut dolent gaudentes sed id malum tristitia dicitur quod egitudine vel doloris visitatione in corpore dicitur saepulchrum quod est utrumque inveniri possit in bono. De tribus perturbationibus quas in animo sapientis stant esse voluerunt exclusis dolore sine tristitia qua virtus animi sentire non debet. Quia a cupia.

Quas enim grece appellant enpatias latine autem tristitia apud cyrenos et cyrenos et vigiliis et quod appellat enpatias astutias et ane passionem.

dm̄ pro metu cautione pro egritudine quā ambiguitatis grā tristitiam
malum dicit negauerit ee posse aliquid i aīo sapientis Volūtas quippe
inquit appetit bonū qd facit sapiens gaudm̄ de bono adeptō ē qd ubiq;
adipiscitur sapiens. canco. demitat malū qd d; sapiens de vitare Tr
istitia porro qd de malo ē qd iam accidit nullū aut malū exultat posse
accide sapiens nichil in eis. nō p illa ee posse dixerit. Enī g^o illi locut;
ut velle gaudē tunc negent nisi sapiētes stultū aut nō nisi cape letai
metue cōtristat et illas tres ee cōstantias. has aut qtuor p turba
cōnes s; ex cōrone scdm̄ aut plūmos passiones grece ante ille tres
nō dūi appellantur eupatidie. iste aut ^{quatuor} pache. Nec locutio nō
scripturay scis cōgnat enī querere qūtu potm̄ diligēt illud inueni qd
ait. ppheta Non ē gaudē impijs dicit dñs tūm̄ impij. De smā stoycor
letai possint potius quā gaudē de malis qz gaudm̄ ppe
bonoz ē et ppe piox Item illud mēuam^o Quēcuq;
vltis ut faciant hoies hoc vos facite illis ita dñi vi
detur tamq̄ nemo possit aliqd male ul turpit velle s;
cipe. Demq; p cōsuetudine locutiois nō nulli i ppretes addiderūt bo
na et ita m̄ptati sūt quicūq; vltis et faciat vobis hoies bona. Ca
uendū enī putauerūt ne quisq; in bonesta vlt sibi fieri abhoribuz
ut deturpioribz taceam cte luxuriola cōmūa in quibz si et ipse illis
faciat hoc pceptū existimet impletur. Si in greco ewangelio vi
latini tūlatū ē nō legit bona. qz quēcuq; vltis ut faciant vobis
hoies h; vos facite illis credo ppha qd in eo qd vltis
iam voluit intelligi bona. nō enī ait cupitis nō tū
semp hys ppetatibz locutio nra firmanda ē. h; m̄dū
hys utendū ē et cū legim^o eos quoz aucti resul
tate fas nō ē ubi sūt intelligenda ubi rectus sensus
alm̄ existim nō pot in uere sic ista sūt que exempli grā
pti expheta pachi exeuam^o ē cōmēorāim^o. Quis enī
noscat impios exaltat letitia et tū nō ē gaudē impijs dicit dñs Vi
nisi qz gaudē aliud qū ppe signateq; hoc vbu pmit. Item quis nega
rit nō recte papi homibz ut quēcuq; ab alijs sibi fieri cupit. hoc eis
et ipi faciat ut seminat turpitudinē illicite voluptatis oblectentur
et tū saluberrimū verissimū pceptū ē. Quēcuq; vltis ut faciat vobis
hoies eadē et vos facite illis. Et h; vnde qz in hoc loco mō quoda ppe
volūtas pōita ē qd i malo accipi nō p locutione vō vltitacōne que fit q
tat maria cōsue. smome nō utiq; dicit. Noli velle
metra omē mēdū nō ē et et volūtas mala a cū p rāu
tate illud distigunt quā p dicanerū angli dicētes. p. n
m̄tra hoibz bone volūtatiz Nam ex habūdinaa additū
ē bona si ee nō p m̄h bona qz magnū mēdūtatiz laudibz dūss; apls
qz nō gaudet sup iniquitate. nō qz ita malignitas gaudet et apud
auctores scclariū hūz talis m̄torz vborz dīna repitur. Aut enī exco
ozator amplissim^o cupio pū cōscripti me ee clemētē qz id vbu i bo
no posuit. quis tam pūle doctus existat qui nō enī cupio. si nolo po
tūe dicit debuisse cōtendat. Porro apt terenon flagitioris ado
lescentis insana flagras cupidine nichil volomquit n philomenā
qz volūtatē fuisse libidine rūsio que ibi sēu eme. sāmmonis m̄du
at iatū m̄duat. Aut namq; dñs sūo qūto lacus ē te id dare opz
quo istū amorē ex aīo amoneas tūo qz id loqui quo magis libido
frustra attendatur tua. Gaudm̄ vō eos et i malo posuisse ille ipse
vulgatū. i. vltis ē vltis ubi has quatuor p turbacōes sūma bēnta
te coplexus ē. Tūc metuit cupimūq; dolent gaudentq;. Dicit ec
idem auctor. Mala mētis gaudia promde canet gaudent et boni et

De smā stoycor
quatuor p tur
bacionibz sū
tribz passi
onibz
Qz in greco e
uam^o ē scriptū
Quēcuq; vltis
et faciat vob
hoies facite
hoc il
lie
Diferencia
volūtatiz
bone et
male

malū sed
lūm̄ ē
ne m̄
pū m̄
funt
cōgnat
m̄h cor
illa et
h; qz
pāam
pēnted
nobis
dei nū
pūnt
pūa c
lenacō
noie b
ante d
se hū
ee doli
ee nō
iam rū
dūbis
Ap
qz et q
pena et
gemm
qz sm
pēntē
metuat
toz ut
tūe h
nosipō
mopib
sicuti
dolent
n andn
qm sp
tendens
vix for
meos e
deant
te hē
monen
mit et
nūm
que m
te qm
eplis p
et illoz
athlet
glōfuz

malu atq; ut eade alijs ubi emicant cupit timent letent et boni et
malu sed illi bene isti mali sic hoib; seu rita seu pusa vo
luntas e ipa quoz tristitia pqua stoya nichil i no sapie
tis in neia posse putauerit repitur mbono et maxie a
put nroa Nam Landat aplis chorinthios q cotristati
funt sedm den Ez fortasse quis dixit illy fuisse aplm
cogratulatu q cotristati fuit pemtedo Naly tristi
mli eoz qui piamit ee no pt Ita eni diat video q epla
illa et si ad horum vos cotristant nre vo gaudeo no q otstati estis
s q otstati ad pmar otstati em estis sedm den ut i nullo detinetu
paciam ex nobis que em sedm den e tristitia pmar m salute stabilez
pemtedo opatur Ecce em id ipm sedm den cotristati quia p eat m
nobis industria ac per hoc put stoya promiss pabo videte adh vi
dei utile ee tistica ut peccasse pemteat i aro aut la
pientis io ee no posse q nec ptiu i en cadit au
pma cotristet nec vlluz aliud malu q ppendo et
seuacdo sit tristis Nam et alabiadem ferit hme d
noie hoia meona no fallit cu sibi btiis videtur lo
arate disputate et ei quia miser eet q stultu ee demonstrante flem
se Huit g stulticia fuit ca ee hmo utily optande q tristiae q ho
ee dolet qd ee no debet Et cora aut no stultu s sapiente amut tte
ee no posse Voz hys pluz q ad ista qone de ai pturbacoib; atuz
iam rudim i uono hmo opie le oudentes eos no am de reb; q
deubis cupidiores ee cotengome q vitatie Depturbacoib; ai qz
nos aut nix septuag scas sana affectus rtor h vita
Aput q doctna cines ste ciuitate In hmo vite mstorz c u
pegnacoe sedm den vmetes metunt dolent cupit q gaudet
q et q rane e amor eoz istay omis affectoes eoz rae hnt metunt
pena et cupit vita etna dolet nre q ipi in semetipis ad huc
gemiscit ad opacone expectate redeptione corpis In gaudeo nre
q fmo fiet qui septus e Absorpta e mors i victoria Item metunt
peccae cupit p seuerac dolent i pias gaudent i opib; boie ut em
metuat peane audnit qui habundant m qz refrigiet qz m
toz ut cupit p seuerare audnit qd septu e m p euerant usq m
fine h salus est Vt doleat m pias audnit si dntu ptiu no hem
nosipos seduam et vitas i nobis no e Vt gaudeat De alabiade se
mopib; homo audnit hylare dntore diligit deus Item acate stoyae
uanti se infirmitas eoz fortitudo hnt cupit teptai de expoicoe vfo
Dolent mteptacoib; gaudet illy ut em metuat teptai v gih h
i audnit Si quis pccupatus fuit maliquo delicto vox metu
qui spiales estis mstrum hmoi mspu mactudis m utie
tendens teipm ne et cu teptent aut cupiat teptai audnit queda
vix forte ciuitatis dei dicente pba me dne et teptame nre renes
meos et cormen Vt doleant mteptacoib; videt petru flente et gan
deant mteptacoib; audnit iacobu dicente Ome gauduit e vltima
te hre mei cu mteptacoib; vmas mactudis no solu aut p se ipos hys
mouent affectib; Voz et p eos quos libat cupit et ne panit metu
mit et dolet si pmit et gaudent si libant Illu quippe optimu et for
tissimu vix qui m hys infirmitatib; glatin et cu potissimu comcedem
quo m calia xpi exgentib; muenim doctore genan m fide et vita
te qui et pluz omib; suis complis laborant et pluzib; De comenda
eplis ppo dei no eos cu qui puter ab illo videbat vix aone pauli
et illos qui futuri pvidebant mstruxit illu m q vnu qui fortis a
athleta xpi docti ab illo vincti de illo ananiz cu illo nis fuit ci
gloriz i illo in theatro hmo m di cu spectacu factus e mntatis di
et de a
lys

Drina vboz cu
pe et velle et
quali cyro ei
cupit tenia
vngilms
et itor
n
Item de passio
bus ai sedm
phas
theolo
gor
mstorz c u
v gih h
metu
utie
audnit queda
vix renes
et gan
vltima
De comenda
aone pauli
qui fortis a
nis fuit ci
mntatis di
et de a
lys

et anglis et hominibus. lūme magno agone certante et palinā supne
vocationis in antiora sectante oculo fidei libentissime spectante gaudē
cū gaudētibus flere cū flentibus foris hēntē pugnas intus timores cū
piditate dissolui et eē cū xpo. de hēdēntes vide romanos ut aliquē
fructū heat. et i illis sicut et metis gentibus emulante chorithos
et ipā emulacione metuetes. nē seducatur eoz metes a castitate q
in xpo ē. magnā tūctiā et cōtinuū dolore cordis de israhelitis hēntē
q ignorates dei iusticiā et suā nolentes cōstinē iusticie dei nō eēt
subiecti nec solū dolore vēr et luctū suū de iugante Item demo
quidaz qui ante peccauerūt. et nō egerūt pūā sup i
nūdiā et fornicaciōibz suis. Hy motus hū affectus
de amore boni et scā castitate vementes si vicia vocanda
sūt suam? ut ea que vicia sūt vīctes vocent? anīm
cū rēam rōnez sequatur iste affectus. qū ubi oportet adhibere. q
eas tūc morbos seu viciolas passiones audiat dicē. Qm obrem eē
dus ipē infirma serm agē vitā dignatū ē hūanā. sed nulli oīo
hēns pētū adhibuit eas ubi adhibendaz eē indicant. neqz em in
quo vū eāt hōis corpū et verq hōis aīm? falsus eāt hūan? affe
tus. Cū gō i ems emm? ista referunt q sup duriciā cordis mēoz
cū ita cōstitutus sit q dixit gaudē p vos ut creda. Dmū et affectū
tū et lazari suscitatu? et lacrimas fuderat q cōcupiscit hūanior
cū disciplis suis māducae pascha q appropinquate passi
one tristis fuit aīa ems nō falso utiqz referūt. Vēn
ille hōis motus certe dispensaciōis grā ita cū voluit
suscepit aīo hūano sūis ē hōis pōmde qd fatendū est
eē cū rectas. et scdm deū habem? has affectos hū?
vite sūt nō illi? quā futurā speram? et sepe illis eē
i viti redm? Itaqz alii qm nō culpabili cupiditate sed laudabili
castitate monem? et deū volum? flem? hēm? gō has et hūane cō
diciōis infirmitate Non aut ita dūs ihūs cū? et infirmitas fuit
exptate sed dū vite hū? i infirmitate gerim? si eas oīo nullas hēm?
tūc potius nō recte vnum? Vitupabat em et detestabat? aplūs q
dmi etiā eē dixit sine affectos Culpanit et illos sacra psalm? de q
bus ait. Justini qui siml cōtristaret? et nō fuit. nā oīo nō doleret
dū sim? in hoc loco misere pfecto dū quidā eē apnt scī hū? lūtea
tores sensit et dixit nō sine magna mercede cōtingit immitatis
i aīo stuporū in corpe quōta illa que pathia grece dī. quasi
latine posset impassibilitat dīctur. In ita itelligēda ē i aīo quip
pe nō in corpe accipitur. Vt sine hūis affectoibz vīat? que cū rōe
accidit mentēqz pūbat bona plane et maxie optanda ē sed nec
ipā hū? ē vite Non em qualūcūqz homī vox ē sed
maxie pioz multūqz iusto az scōz. Si dixerim? q
pētū nō hēm? nosipos seducim? et vitas i nob nō
est. Tūc itaqz apathia ista eīt qū pētū in hōmē
nullū eīt. Nūc vō satis bū vīat? sine cūme sine
pctō aut qm se vīe existimat nō id agit ut pētū nō
hēat s; ut venā nō accipiat. Porro si apathia illa di
cenda ē cū aīm cōtinge oīo nō pōt nullus affectus qm hūc stupo
rem nō omibz viciis indicet eē peiorē pōt nō absurde dīa pfrām
brūdnē sine simlō timorū. et sine ulla tristitia futurā. Non ibi
aut futurū amorē gaudmāz qm dixit nbi? oīo nō a vitate seclū
suis. 3. i aut apathia illa est. ut nō metus ullus extet nō augit
dolor aīfanda ē in hac vita si rē hoc ē scdm deū vīe volum?
In illo brāqz sempna pūttit? plane spanda ē. Timor nāqz ē illē
de quo dīat aplūs iohēs. Timor nō ē in castitate. s; pfrā castitē foras

Item demo
tibus seu
affectibus

Dmū et affectū
hūisse hūanior
tū dispensaciō
me grā nō ex
hūane cōdia
oīo i fūmte
et de la
zaro

Et pē⁴ et pa
ulus detestaba
tur et culpabat
viciolos affec
tus et mor?
hōm

mitat tu
ē ems
tma sed
ē timor
em acc
tū p m
aho mō
Non eū
qd amiti
si dīa p
volūtan
dne m
pctū a
petuor
manet
mī Ne
tollem
Ita for
q id p
quā rec
illos ut
hōbit
nullū
mitatis
quales
soctat
cōtemp
sectan
nibz q
bus et
elati sū
dolores
mitate
gūm?
pōm?
aliquid
mies d
catū q
nō i m
loco. i
dolō
enā b
litudo
qd cam
mptu
tate v
qd am
manet
pibat
hoc et
loco d
em m
timore
fuit ta
videt
suo

mittit timore qz timor pena hē. qui aut timet nō ē p fuis mēitate Nō
ē ems gnis timor ille quo timebat aplūs p mltis ne chorinthi serpe
tma seduāt astucia I dicit em timore nō hē mlti caritatis sed illi gnis
ē timor qui nō ē mēitate de quo et ipē aplūs ait Non
em accepistis spm fuitus iter timore Timor ille cas
tus p manes mēdm scli est et mēituro sedō Nam quo
dho nō pē intelligi pmanē mēdm scli et mēituro sedō
Non est tior ex tēns amalo malo qd accidē pē sed tenens mbono
qd amitte nō pē Vbi em homi adepti amor i mutabilis ē pfecto
si dia pē mali cūedi tior securus ē timore quo pfecto nō ē ea
voluntar significata ē qua nos nūc ait nolle peccare et nō sollicitu
dine mēititatis ne forte peccem? s; tranquillitate canē caritatis
petm aut si nulli oio gnis tior ēē potit i illa cūssima sēnitate
petuoz felicūq; gaudiū sic ē dēu Timor dñi castus mēdm scli p
manet quēadā dēu ē p acēna paupz nō pibit in q
mū Neq; em etna est ipa pacia que nūc nō ē n ubi
tollezanda sūt mala sed etm cū quo p paciam pueit
Ita fortasse timor castus mēdm scli dicitur ē pmanē
qz id pmanebit quo tior ipē pducit Qne cū ita sūt
quā recta via ducēda ē qua pnemendū sit adbtām omīs cōfectio
istos ut itā rēty hē pūla pūlos Etā vō eademq; etna amorem
hebit et gaudiū nō solū rēu vōz et iā etū timore aut ac dolore
nullū Vnde appet quicūq; sples ēē debeat m hac pēgnacoe amor ci
uitatis dei vmetes sedm spm nō s carne hoc ē sedm dēu nō s hōz
quales i illa que tendūt i mortaltate futuri sūt Cūtas porro i
societas impiorz nō sedm dēu s; s hōz vmetū et i ipō cultu fūle
cōtempnūq; vō dūitatis doctnas homi demōm vō
sectancū hys affectib; pms tamq; morbis et pūbacō
mbo quatit et si quis anes hē qui moderat talib; mori
bus et eos q; temperare videant sic impietate supbie
elati sūt ut h; ipō sic i eis maiores tiorz quo miores
dolores et si nō nulli tanto minore quito rarioz m
nitate hoc mēpīs ad amauerūt ut nulli pūfūz ex
gant et exatēt ullo affectet atq; mēdm affectu hūanitate tota
pocūe amittūt quā verā assequat tranquillitate Non em qz durūz
aliquid iō rēu aut qz stupidū ē iō sām qz utriū p m hō nō p m hō
mies duoz quippe i mgnū hēbant iter affectus m corpe aīali an pec
catū quales m corpe spīali nō hēbim omī purgacoe fūitoy pāo
nō i mto quēt qz em hēbat quō erat bti i illo mēuabili bītudis
loco i paradiso Qmā tādē absoluti dñi bti pē qm timore affiat p
doloe Quid aut timē a dolē poterat illi hōes mtautoz tūta afflu
encia bōz ubi nō more metuebat nō ulla corpe mala va
litudō ut ab eat quidā bona voluntas adipiscēt ut m erat
qd cam ē amū ve hōis felicit vuentis offendet Amor eat
mpturbatū mēdm atz mēse cōmgnūz fide et sincerā socie
tate vmetū et ex hoc amore grande gaudiū nō desistete
qd amabat adfrueudū eat denotio tranquilla peti qua
manēte nullū oio aliūde malū qd cōtristat nō mēbat An forte cu
prebat phibitū lignū ad vāscendū cōtūgē s; mori metuebat ac p
hoc et cupiditas et metus iā tūc illoy hōz et i illo pūrabat
loco abūt ut hoc existimem fuisse ubi nullū eat oio pām Neq;
em nullū petm ē ea que lex dei phibet cōcipiscē atz ab hys abstinē
timore pene nō amore mēitiae Absit m q; ut ante petm omē iā ubi
fuit tale petm ut de ligno ad mēitēt qd de muliere dñs ait Si q;
viderit muliere ad cōcipiscendū eam iām mēbat est eam i corde
suo Qm igr felices erant et nullis agitabant pūbacōib; aīoz nullis

De greco ubo
quod dicit
pathia

Quid est timor
dñi castus
permanet
mēdm
scli

Quid ames cum
tatis dei b m
mē mpegna
cione et de

emitate
mptoz

Quid utitur
phoplasti mē
i aīali corpeaf

fecit an pām
p dūctūz
hūit

corpora ledantur in comodis. Tunc felix usata societas est. Quia absolute
humana si nullo mali quod est in posteris transiret nullo quod est
eorum sturpe iniquitate committeret quod dappnacoe recipet atque ista possit
permanere felicitate donec pillas benedictionis qua datus est. Quid futurum
Crescite et multiplicamini predestinatorum scorum mens completur. si per hypostas
alia maior daretur que beatissimus angelus data est ubi iam est non potest
ita secuturum peccatorum neminemque mortuorum et talis est vita scorum sunt
post nullum laborum dolorum et mortis expimentum qualis est post hoc omnia
in corruptione corporum reddita resurrectione mortuorum. An primos homines
in paradiso constitutos nullis perturbacionibus prius quam delinqueret affectos fuisse
Sed quia deus cuncta prescivit et ideo quicquid eveniret sit. C. r.
mit atque disposuit civitate sciam eam debemus asserere non secundum il
lud quod in nostris cognoscitur nisi religionem pervenire non potuit. quia indei dispo
sicio non fuit neque enim homo patre suo dominum potuit perturbare. Quia deus
re consilium quod deum quod statuerat mutare compulerat cum deus per
faciendo utrumque perveniret. et homo quod bonum ipse creavit quia
malus esset futurus. et quod bonum esset sic de illo est ipse facturus.
Deus enim et si dicitur futura mutare. Unde tropica locutione misquitur
scis et iam penitus legitur deum mix id quod dicitur quod homo separaret et natura
huiusmodi ordo gestabat non mix id quod se omnia deus futurum esse prescivit
fecit itaque deus sicut scriptum est homines rectum. ac per hoc voluntatis bone
non recte est bona non bene voluntate. Bona igitur voluntas. Delibet arbitri
tas opus est dei. Cum ea quippe ab illo facta est homo. A lala. tria voluntate
vo voluntas ope dei prima quod omnia opera mala precessit in homine bona et mala
defectus potius sunt quidam ab ope dei ad sua opera quia opera nullum. et ideo
mala opera que secundum se non secundum deum et eorum operum tamquam fructum ma
lorum voluntas ipsa est velut arbor mala. aut ipse homo iniquum male volunta
tis. Porro mala voluntas quoniam non sit secundum naturam sed contra naturam quia vi
cium est tunc eius nature est contra est vicium. Quia in natura non potest esse sed in ea quod
creavit ex nichilo. non quia genuit creator de semetipso sic genuit ubi
per quod facta sunt omnia. et quia si de terra pulvis deus fuit homines eadem terra omnia
quia terrena materies omnia de nichilo est etiamque de nichilo frum dedit cor
pora cum facta est homo. Usque adeo autem mala videntur ab omni ut quoniam sunt
esse ad demonstrandum quod possit et ipse homo uti iusticia prudentissima creatori
bona tunc sine malis esse non possint. sic deus deus ipse verus et summus
sic omnes super istum caliginosum aerem celestis invisibilis visibilisque creatura. I lala
la vo sine bonis esse non possunt quoniam nature in quibus sunt iniquum nature sunt utique
bone sunt. Detrahunt porro malum non aliqua natura quod accesserat vel vlla ei
parte sublata. sed eaque viciata ac depravata fuerat sana. De superbia primi
ta atque corrupta. Arbitrium igitur voluntatis tunc est vel liber. angeli et de eius
natura cum viciis potiusque non sentit. Tale datum est adeo quod am. lapsi et depu
isti pro vicio in quo dari potuit reddi non potest. Unde verum. nus penitenti
tas. dicit. Si vos filius liberavit tunc vel liberatis id. et colu
ipsum autem. Si vos filius saluus fecit tunc vel salvi eritis. bro
Inde quippe liberator. unde salvator. Vincit itaque homo secundum deum in paradiso
et corporali et spiritali. Neque enim erat paradysus corporalis pro corpore et
bona et pro metis non erat spiritalis. Ac vo erat spiritalis quo per interiores
et non erat corporalis quo per exteriores sensus homo fruetur. Erat plane utri
usque pro utroque. postea vo quia superbus ille angelus ac per hoc mundus
per eandem superbiam adeo ad semetipsum conversus. et quodam quod transgressio facta
tu grande subditus quod esse subditus eligens despiciendi paradiso cecidit
dean lapsu sociorumque eius qui ex angelis dei angeli eius effecti sunt mi
bris undecimo et duodecimo hominum operis satis quoniam potum disputam ma
le sua ad insuetudinem in homine sensum serpe affectans cum utique stanti quo ipse de

aderat
homine
ta et in
fructibus
quod per angelos
subiecto
est factus
ut gradus
non enim
erant
fructus
sed blan
est illi vi
trinitate
male ut
non est sed
verum est
in nullo
deus quod
sed non
vult homi
militand
hinc qui
et admi
tunc ut
ta et no
dictum
Quid
capti
Si
hi
tis tam
in paradys
net ut
huius est no
in illo tam
obedia
hinc quod
est ut ei
a quo ei
genuit
ad obsequi
invidiam
tanto n
In
precess
ut est h
in pulve
debet
no sit n
no immu
Spont

[illegible]

qui dicunt carnis aie sunt in carne et ex carne. Quid enim caro per seipam
sine anima vel dolet vel concupiscit. Et quod caro concupiscit dicitur vel dolet aut pe
homo est sicut dixerunt a aliquid anime quod carnis afficit passionis aspectu
ut faciat dolorem vel letum ut voluptatem sed dolor carnis tunc offensio
est anime ex carne. et quidam ab eius passione dissensio sicut anima dolor qui est
iusticia incipit dissensio est ab his rebus que nobis nolentibus accidunt
Et tristitia plenius preedit metus qui et ipse in anima est non in carne do
lore aut carnis non preedit ullus qui metus carnis qui ante dolore car
nis sentiat. Voluntatem vero preedit appetitus quidam qui. Et libido per
sentit in carne qui cupiditas eius sicut fames et sitis se extendit ad
his et ea que in genitalibus habitantur libido notat. multas et varias
cum sit generale vocabulum omnis cupiditatis. Nam et ipsam a se res et
nam nihil aliud est quam nascendi libidine. veteris diffinitio contra
merit quibus non minus dum homo vindicta nullus est sensus
et rebus in animis nascatur et male se habentem stilum collidat et calidum si
angustat naturam. Verum et ista habet rationabilior quidam tamen nascendi libi
do est et nescio qua ut ita dixerim quod umbra retinens ut quod ma
la facit mala patiatur. Est igitur libido nascendi que valet. Est libido
hendi pecuniarum que amaritia est libido quodcumque vincendi que per mercedem
est libido gloriandi que iactantia incipit. Sunt multe varietates libidinis
quarum nonnullae habent et iam vocabula propria quodammodo non habent. Quia
facile dixit quid vocetur libido dicendum quod tamen plurimum valet in animalibus
animis et iam cum haec bella testantur. Demistia retinens quod per mercedem
igitur sunt multae libidines pro sua mobilitate recipiunt. et
Cum igitur tamen libido dicitur neque cumque rei libido sit addit non
fere assolet animo occurrere nisi illa qua obsecant. Et libido aliqui
partes corporis excitant. Idcirco autem sibi non solum totum important motum
corpus nec solum extrinsecus. Vix et iam intrinsecus animi deservit in hanc
vendicat totumque ammonet hominem animi sibi affert cum ter et in corpore
carnis appetito commoto atque commoto ut ea voluntas friget cum
sequatur qua maior in corpore voluptatibus nulla est cupia fiat
ita ut momento ipso tempore quo ademerit pervenit extremum in animo
perire omnes acies et qui vigilia cogitationis obstruat. mo
Cum amicus sapientis scorumque gaudiorum congeniale agens vitam sic
apertius monuit sciens suam rem possidere in iusticia et bono non in mor
bo desiderii. sic et Agentes qui ignorant deum non mallet si posset sine
hac libidine filios procreare ut et iam in hoc serendo prohi officio
sic eius meti ea que ad hoc opus creata sunt que ad cetera sensus opibus
distributa membra fueret initio voluntatis acta non est libidine in ei
tata. Et neque ipsi amatores huius voluptatis sine ad concubitus con
gales sine ad immundicias flagitiorum cum voluerit commouet sed aliqui
ille importunus est motus poscete nullo aliqui aut deservit in hanc
et cum in animo concupia feruent friget in corpore atque ita minus in modum
non solum generandi voluntati vix et lascivendi libidinem libido non sunt
Et cum tota plenius meti cohibenti aduerset non minus et ad usus se ipsos
dum dicit commotus animo in commouendo corpore seipam non sequitur. De libidine
malo cum nomine cum multis viis agnoscitur. tamen moribus obsequi corpus

Qum igitur tamen libido dicitur neque cumque rei libido sit addit non
fere assolet animo occurrere nisi illa qua obsecant. Et libido aliqui
partes corporis excitant. Idcirco autem sibi non solum totum important motum
corpus nec solum extrinsecus. Vix et iam intrinsecus animi deservit in hanc
vendicat totumque ammonet hominem animi sibi affert cum ter et in corpore
carnis appetito commoto atque commoto ut ea voluntas friget cum
sequatur qua maior in corpore voluptatibus nulla est cupia fiat
ita ut momento ipso tempore quo ademerit pervenit extremum in animo
perire omnes acies et qui vigilia cogitationis obstruat. mo
Cum amicus sapientis scorumque gaudiorum congeniale agens vitam sic
apertius monuit sciens suam rem possidere in iusticia et bono non in mor
bo desiderii. sic et Agentes qui ignorant deum non mallet si posset sine
hac libidine filios procreare ut et iam in hoc serendo prohi officio
sic eius meti ea que ad hoc opus creata sunt que ad cetera sensus opibus
distributa membra fueret initio voluntatis acta non est libidine in ei
tata. Et neque ipsi amatores huius voluptatis sine ad concubitus con
gales sine ad immundicias flagitiorum cum voluerit commouet sed aliqui
ille importunus est motus poscete nullo aliqui aut deservit in hanc
et cum in animo concupia feruent friget in corpore atque ita minus in modum
non solum generandi voluntati vix et lascivendi libidinem libido non sunt
Et cum tota plenius meti cohibenti aduerset non minus et ad usus se ipsos
dum dicit commotus animo in commouendo corpore seipam non sequitur. De libidine
malo cum nomine cum multis viis agnoscitur. tamen moribus obsequi corpus

Merito huius libidinis maxime pudent merito et
ipsa membra que scio quodammodo ut ita dixerim me non omnino
ad arbitrium meum mouet aut non mouet pudentia dicitur quod
an petui homines non fuerint. Nam sicut scriptum est mundi erat et non confundebatur
tunc non quod eis sua iudicia et incognita sed tempore iudicia. nodum autem
non dum libido membra illa per arbitrium commouebat nodum ad hominem mo
bediam redarguendae. In sua mobilitate caro quodammodo testem plu
bebat. Neque enim ceteri creati erant ut imperiti vulgus opinaretur quid
et ille
quod bonum
ad hoc
metus
Quid
motus
hic att
tamen
et apti
et colu
per sit
sed ad
creder
nam na
nomen
motus
quod
nulla
nonem
tent qu
colum
rit fol
nam qu
est eo
da opie
Et an
dicit m
illa su
dam be
tegun
philoso
libus t

et ille vidit aialia quibus noia imponit et de illa legit Vidit mulier
 qd boni ligni mela et qd placet oculis ad videndu patebat qd odi
 ad hoc no erat apti hoc e no attenti ut cognoscent quid emq idu
 meto gra paret. qm mebra eoz volutari repugnare nesciebant
 Quia gra remota ut pena recepta in obedia plectetur extitit in
 motu corporis qdam impudens noutas vñ eet mdece mnditas Il
 lic attentos reddit qd cohuos h e q postea q manda
 tu dei apti transgressione violant. Optu e de illis
 et apti fut ocll amboz et agnoverunt q mndi erant
 et cohuenerunt folia fia et fecerunt sibi capestria. A
 pti fut inquit ocll no ad videndu na antea videbant
 sed ad disciendū m bonū qd amiserat et malū qd
 crederant Vnde et ipū lignū eo q mde fecet dmoſce
 nam ne ad veſcendū cōn ventū tangetur erea re
 nomē accepit ut appellaret lignū ſciendi boni et mali. Expetta eū
 morbi moleſtia emendatior fit eē iocūditas ſanctatis. Cognoverunt
 q quia mndi erant mdati ſ. ea grā qua fiebat ut mnditas corporis
 nulla eos lege pti mēti eoz repugnate coſunderet. Hoc itaq; cog
 nonerunt q felici ignoraret ſ. deo credentes et obediētes nō comit
 tent q eos coget experiri mndelitas et m obedia quid nocet. pnde
 coſuſi m obedia carnis ſue tamq; teſtem penem obediē ſue coſue
 runt folia fia et fecerunt sibi capeſtria. i. ſuamictoria genitaliū
 nam quidam mēptes poſuerunt pōno aut capeſtria latini qdē ubi
 e ſ. eo dā q mneues qui ſuamictoria mndi exercebant i campo pnde
 da opiebant Vnde qui ita ſuamicti ſt ad capeſtratos vlgus appellat
 Qd aut aduſus eam natā culpā m obediē volūtate libido m obe
 diēt monebat viciūdia pudente tegebat ex hoc omē gentes qui ab
 illa ſtipe parata ſūt uſq; adeo tenet i ſitu pudenda valē ut qui
 dam barbari illa corporis pti nec i balneis mndas hēnt. Qd cū eaz
 tegumētis lanēt. p optat quoq; m die ſolitudines cū quidā mndi
 philoſophantur vnde gignoloſiſte noiant adhibent tū gentia
 libus regimā quib; p cetra mēbroz carent De mnditate pmoz homi

Opus vñ qd libidine q post pti turpe pndēdūq; vident. xvij.
 talis pagit nō ſolū m quib; ſtipe ubi latebre ad
 ſtibi fugienda huana mndia requit. vñ eē
 mſu ſtoroz quā trena ciuitas licitam turpitudi
 nem fecit qm id agit q ems ciuitas nulla lex dicat
 mtat tam publicā eē p miſſa atq; impūta libido cō ſpec
 tur et viciūdia nāli hēnt. p miſſū lupmaria ipā ſecretū
 faciliūq; potuit mndicia nō hēre vmda. p libidinis q
 impudencia remone latibula illo ſeditatis. Sed hac eē
 ipi turpes turpitudinē vocant cū licet ſint amatores oſtentato
 res eē nō audent Qd cō cubitus cōingulū qm ſm mōmalū
 p ſcripta tabulaz paradoz ſit cū liberoz nōne et ipē quāq; ſit licitū
 et honeſtus remotū ab arbitrio cubile cōqat. Nōne omē ſuūlos atq;
 ipos et iam panympbos et quosq; mgtedi qualibet neceſſitudo p
 miſſerit an mntit foras quā ul blandia cōmū cōmgi mapiat. Et
 quū ſic ait eē qdam romani maris auctor eloqui. oia recte ſcā
 m luce ſe collocari volūt idem ſe appetit ſari. Hoc recte ſm ſic appe
 tit ſari ut tū embeſcat videri Qm em nescit ut ſibi parent
 quid m ſe omges agunt. quāquidē ut id agat tanta celebritate
 ducit mores. et tū cū agit vñ ſily naſcāt nec ipi ſily ſi qm mde uiz
 nati ſūt ceteri ſei pmitit. Sic em hoc recte ſm et ſm noticiā luce
 appetit aīoz ut tū refugiat odorū Vñ hoc n q ſic gene q deceat
 crūa ut eē qd pndeat cōmūter expena De pndore i cubitus nō ſolū

Qd pmi pare
 tes cia no erat
 areati ut vlg
 opmabat cū a
 dam oib; q vi
 dit nouū m
 p me
 ret

Qd ſit lignū
 ventū et qd
 ſit dā cam
 peſtre et de
 pndēdis
 mem
 bris

oſtentato
 mōmalū
 ſm

Hic est qd' et illi phi q' vestant vulgari sed et conigali c. xviii.
ppius accesserit ut atq' libidine viciosa; an pter ee q'felli sunt
eo q' turpit atq' inordinate mouent ab ea et q' De pudore et
sapiā petra vetat. ac phoc op' hie moderatrice me viciā gmuo
tem atq' rōnez quā pte ai tria velut in arche quidaz sophistaz pa
adistaz regendaz phibent collocata ut illa impante nymphon
istaz fuentibz possit i hore iusticia exoi ai pte suat et alio
Ne igr pter quas in hore sapiente ac temperante inu
fuerit esse viciosa; ut ea ab hys rebz ad quas ministe mouetur
mes cōpescendo et colibendo refrenet ac renocet atq' ad ea punit
tat q' sapiē lege cōcessa sūt ut ad extendā iusti Qz rō dz ee a
cohercionē sicut libidine ad pagande phis officiaz moderatrix et
Hec in quā pter impadiso ante ptiū viciosa nō ēat refrenatrix ne
Non em q' rōmū voluntatē ad aliqd' mouebat libidinis at
nāe est eas rōmū tamq' frenas regentibz abstine nā aliozvi
q' nūc ita mouet et ab eis qui tpiunt et iniste et pie cōz
vinit alias facili; alias difficilior tū phibendo et repugnādo modi
ficant nō ē utiq' sanitas ex nā sed languor ex culpa Qz aut re
opa aliaz qz affectōm quibzqz dictis atqz factis nō sic abscondit
viciā ut opa libidinis q' sūt genitalibz mēbris quid cū ē nū
q' in cetis mēbra corpis nō ipse affectōs s; cū eis cōsensit volūtas
mouet q' in vsu eoz oīo dñat Nam em quis libū emittit iratus
ul' et quēq' pcutit nō poss; hoc facē i lingua et manu iubente quo
dāmo volūtatē mouent Qne mēbra ē cū ita nulla ē mouet
eadem volūtatē At vō gentiles corpis ptes ita libidi suo iuri
quodāmo mācapant ut moueri nō valeant si ipā defuerit et nō ipō
ul' pūro ul' citata surrexit hoc est qd' pudet hoc ē qd' intuen cū
odoo se erubescendo de vitat magisqz fert hō spectantū multitudie
quā i mste nascit homin quā ul' vni aspectū et quā mste misceat vxi
Qz ptes ne atq' libidinis tam viciose mouet ut eas nāe sit fir

Hec illi canni phi nū sapiē que nulla an ptiū nāe sanitate nō
hoc ē cūci nō vident pferentes cō hūa fuerunt xix
nam viciā quid aliud q' canniā hoc ē in mūdaz impudente
q' mīaz et s; quā mstū ē q' sit in yrore palā nō pudeat id agē
nec i vitro aut platea q'libet cōigale cōcubitu de vitāe viciat tū
pudor nāhe opinione hū error Nam et si phibent hoc aliquā glā
būndū fecisse dyogenem ita putantē sectā suā nobi Qz hec ministe
hore futura si in hōmū mēozaz insignior ems impudē nāci sit viciā
cia figetur postea tū a cynicis fieri cessatū ē plusqz m mīoz tū ē pi
lunt pudor ut erubescerit hōes homibz q' error ut dōz q' mste
hōes cambz siles ē affectaret Vnde et illū ul' illos misceat vxi
qui hoc fecisse referūt potius arbitrio cōcubitu motis in pub' qd' ē
dedisse oculis hōmū nescientū quid sub pallo gereretur quā cōi cū
hūano pīcente q'spectu poa; se illū p agi volūtatē q' cos
enī phi nō erubescerāt videri se velle cōcubare ubi libido ipā erubescet
surgē Et nūc videm; adhuc ee phos sanctos q' dy enī sūt qui nō
solūz amant pallo vez et iā danā ferūt Nemo tū eoz audet her
face Qz si aliqui erūt ut nō dicā actibz lapidantū ete cōspuean
saluus obrucient pudet igr hū libidinis hūana sine ulla dubi
tacoē nāz et merito pudē m eis quippe inobediā q' De dyogene et
genitalia corpis mēbra solū suis motibz subdidit q' gmae phis
et ptiēz volūtatiz eripuit satis oīdie quid sit ho q' nūc erubescit
mīs illū pīe retributūz in obediē qd' m ei pte ma in publico ut
xiē oportuit apparē quā gnat ipā nā q' illo pīo quōdam
et magno in detei est mutata pāo acm; nexu mox ca
minos
q'ce
re

18

multis erunt in id est omnes in uno eunt in commune per uiam petri ut
dei vindictam iusticia dei gratia in singulis expiet. De uanissima turpi
Absit itaque ut credamus illos cum per impudenciam amicos. xx
ad uero constitutos phant libidine de quo erubescendo ei
dem membra tulerunt impleturos fuisse quod in sua benedictioe deus
dixit Crescite et multiplicamini et replete terram. post petrum quippe or
ta est hec libido. post petrum cum natura non impudens amissa pietate cum
corpore exori pte finiebat sensit attendit erubuit operuit. Illa uero be
nedictio impia ut conuerti crescant et multiplicentur et impleant
terram quibus et in delinquentibus maleat. tunc autem delinquent data est ut
cognoscerent peccatum filiorum et gloriā coniugii non ad pena pertingere
petri. Sed nunc homines perfecti illi quod impudens fuit felicitatis ignari
in phre quod expti sunt. in libidine de qua videmus et ipsam honestate
erubescere impia non potuisse gigni filio operari. Alii septuaginta di
minas ubi legitur post petrum produmisse inuidiam et pudenda esse et erecta
prius. non accipientes sed infideles iridentes. Alii uero quoniam ea accipi
ant et honorent illud tunc quod deus est crescite et multiplicamini non secundum
carnale fecunditatem uolunt intelligi. quod et secundum autem. **Q**uod libido post
petrum orta est et
de illis qui di
mina septuaginta
minutis
velata est non tunc potuisse nasci sic neque non potuit non in
pudens fuit sed foris sic et factum est. nam postea quoniam inde missi
sunt ad gignendos felices coierunt eosque genuerunt. De benedictione multi
plicande fecunditatis cum petrum qui per uanitatem non admittet et tur
Dos autem nulla modo dubitamus libidinis morbo accessit. xxi
secundum benedictionem dei crescere et multiplicari et implere terram
donum esse impia quas deus cum petrum homines ab initio constitui
it creando masculinam et feminam quod sexus utique evidens in carne est tunc
quippe opus dei et benedictio ipsa subiecta est. Nam cum **Q**uod sit intelli
septuaginta dixit masculinam et feminam fecit eos continuo **Q**uod sit intelli
subdidit et benedixit eis deus dicens Crescite et multi
plicamini et replete terram et dominamini. **Q**ue omnia quippe
non iniqui eient possunt et iam ad intellectum spiritalem re
ferri masculinam tunc et feminam non sic sile aliquid est in
homine uno intelligi potest quod uidelicet in eo quod illud est re
git aliud quod regit. Sed sic evidentissime appet duntaxat
sexus corporum masculinam et feminam ita creator et pater generando creare
rent et multiplicarent et impleteret. **M**agne absurditatis est relucta
ri neque enim de spiritu qui impat et carne quod obtemperat ut de animo ra
tionali cupiditate quod regit aut de uirtute quod replatima quod excellit et
de actua quod subditur aut de intellectu metis et sensu corpus. Sed
apte de uinculo coniugii quo nunc sibi utque sexus obstringit duntaxat
interrogat. Vtrum licet quacumque cum diuinitate uoce quoniam per diuinitatem
cordis uisitat moyses danti primum libellum repudiij. Respondit atque ait
Non legistis quia qui fecit ab initio masculinam et feminam fecit eos et
dixit per hoc dimittet homo patrem et matrem et adhaerebit uxori sue et erunt
duo in carne una. Ita iam non sunt duo si una caro. **D**e libello re
pudiij quod mo
ses dabit et in
libellum repudiij
et apostolus per hoc primum quod deo instituyente precessisset exephum

Quod libido post
petrum orta est et
de illis qui di
mina septuaginta
minutis
velata est non tunc potuisse nasci sic neque non potuit non in
pudens fuit sed foris sic et factum est. nam postea quoniam inde missi
sunt ad gignendos felices coierunt eosque genuerunt. De benedictione multi
plicande fecunditatis cum petrum qui per uanitatem non admittet et tur
Quod sit intelli
gendu masculin
et feminam creant
eos et benedixit
eis crescite et
multiplicamini
in

singlos quosq; admonet ut vni uxores suas diligunt De copula singuli

Quiscunque autem dicit non ideo primitus instituta atq; bñdicta r
fuisse cōturos nō generaturos nō peccassent r
quid dicit nō p mōsitatē scōz nāmz hōis fuisse pētū si cū
nō peccando soli remaneret qz sic putat nisi peccasset generare nō
possent pfrō ut nō soli dno nisi hōies put ee s; mlti necessarii
fuit pētū qd si credē absurdū ē illud potius ē credendū qz scōz mlti
quātus op lende illi sufficit bñficiē cūtan tātus existet et si nō
peccass; quātus nūc p dei grām de mltitudine colligit pētōz quibz
filij sdi hūi generat et generat Et iō ille impie digne felicitate
te pady si pētū nō fuisse et ille impie digne felicitate pady si
pētū nō fuisse et diligendūz pro lem generent et pudenda libidine nō hērent
id fieri posset nūc nō ē qd demonstrat ex nō iō tū
incredibile d; videri et iam illud vni sine ista libi
dine volūtati potuisse fuisse cū tot mēbra nō ser
uitut An vō man et pedes monem cū volum ab
hys q mēbra agenda sūt sine ullo reuēsi cū tanta
felicitate quāta et i nob et i alijs videm; maxie m
artificibz quoz opm corpaliū nō extendaz infirmiorē
tardiorēq; nām agihor accessit industria et nō credim; adops
gnācōis filioz libido nō fuisse que pēto m obedie retributa
ē obediēt hōibz ad volūtatis mutū sibi et cetā potuisse illa mēbra
fuisse Nōne cyero m libe de republica cū impatorz drīa dispu
taret et hūi rei similitudinē ex nā hōis assumet ut filijs dicit m
pat corpis mēbra p obediēti felicitatē mīosās q ptes ut suos
asupiorē impio cohercet et et utiqz ordie nālī animo impat cor
pori facilius quā sibi Veritatem h libido de qua nō
dicim; eo magis erubescenda existit q nō mea nō
sibi efficacit impat ut oīo nō libeat ut oīdo corpi
ut pudenda mēbra volūtaz potius quā libido cōm
neat qd si ita eet pudenda nō eēt Nūc vō pudet
anū resisti sibi a corpe qd ei nā mīore subiectū ē
In alijs quippe affectibz cū sibi resistit iō nūc pudet qui cū ase
ipō vincitur ipē vicit et mōrdinate atq; viciose qz ex hys ptiōis
que vō subici dēt tū aptibz suis ac p hoc ut dāi ē aseipō vi
citur Nam cū ordinate se animū vincit ut rōnabiles motus ei
mētī i oīqz subdant si tū et illa subdita ē deo laudis atq; vtiū
est hūius tū pudet cū sibi animū ex viciōs suis ptiōis nō obtēpat
q cū ei corpe qd alterz ab illo ē atq; mīra illi est et an sine illo
nā nō vinit nolenti mōrdinē nō cedit s; cū alia mēbra retinēt
volūtatis impio sine quibz illa qm cōū volūtate
libidine cōatant id qd appetit imple nō pnt pu
diacia custodit nō amissa sed nō pmissa dilectōe
pētū Nūc remissū hac repugnāciāz hanc volūtate
et libidine rixatū ēte ad volūtatis sufficiētiā libi
dine mīdigenciā p cūldubio nō culpabilis mōrdinē
penali mōrdinē plectaret impadyso impie nō hērent sed volūtati
mēbra ut cetā fūret ita gentile autem vā i hoc op creatur
scīaret ut mīc tām man et q mō de hac re nobis volentib; di
ligenciā disputatē vēcūdia resistit et cōpellit veniā bonoē p fūto
apudiciāz amibz poscē cū id fiet nulla cū eet sed i oīa q de hūi
mēbris sensu cogitatis attingent sine ullo timore obscenitatis
lib fmo ferret nec ipā ūba eēt que vocaret obscena qz quidq;
inde dicetur tam honestū q de alijs cū loquimur corpis ptiōis quibz

credendū ē q
mīc scōz tant
existet et si ne
mo peccass; qu
tus mīc coll
gitur p dei
grām de
mltitudine
pēto
rū

quid dicit
cyero m lib
bus de re
publica
et cetē
ra

Lector nō ablo
reat legē sa
cras literas
de hac mā
tractā
tes

ad hoc
sue tū
et relig
nō de f
hec sim
cū rep
quia nō
phendm
liba tū
Sei
tū
em ea
sue man
pemis
torquē
mīc
dullaz
dūcē
fūbz
fūmē
mē qu
ligendi
cū ve
nō p h
g et ip
pōdit
et illud
nomm
volūt d
qmit
qui tot
mī ad
mī m
tām
um pe
mī ut
pudore
cūta
ē quos
illo mī
reutiss
prochi
ant nō
admitt
atētib
pūgnā
doloru
pēdo
batm
quo se
licet n
omb
ē ut n
pūgn

ad has las impudicus accedit culpa refugiat nō nāz scā de notet
sue turpitudinis nō ūba nrē ueritatis mōba m̄ facillime pudicus
et religiosus lector aut auditor ignoscat donec infidelitate refellat
nō de factu reu i capta sed de sensu capta argumētate legit n.
hec sine offensione qui nō exhorret aplm horrenda sciaz flagi
cia reprehendatē q̄ m̄ mutauerit nālem usū qui ē cōn nāz p̄cipue
quia nos nō dampnabile obscenitate m̄c sic ille cōmēoramus atq̄ re
phendim⁹ sed m̄ explicādis q̄ntū possim⁹ hūane gnāciōis affectib⁹
ūba tū sicut ille obscena vitam⁹. Tu et m̄ padysō generādū fuisset

Semina. *igitur p̄lege vir suscipet se si nemo petierit xxiii.*
nima genitalib⁹ mēbris q̄ id opus eet et q̄
tū opus eet volūtate motus nō libidine cōtutis Neq̄
enī ea sola mēbra monem⁹ ad nutū q̄ compactis articula sūt ossib⁹
sūt man⁹ et pedes et digitos. Vex et illi q̄ mollib⁹ remissa sūt
vermis cū volūm⁹ monem⁹ agitando et porrigendo. p̄ducim⁹
torquēdo flectim⁹. et cōstringendo duram⁹ sic ea sūt q̄ m̄ ore et
m̄ facie q̄ntū p̄. volūtas mouet pulmones dem⁹ ipi omī n̄ mē
dullaz mollissim⁹ viscer⁹ et ob hoc antro pectoris cōmūti ad spm̄
ducedū ac remittēdū vocēq̄ emittēdū seu modificandā sic folles
fabroz ul⁹ organoz flātis respiratis loquētis clamatis catantis
sunt volūtatē. Omīto q̄ qualib⁹ quib⁹dā nālī m̄ditū ē ut reg
mē quo corpus omē uestit⁹ sic m̄ quocūq̄ loco ei⁹ senserit am
bigendū ibi tū moueat n̄ seant semat. nec solū m̄identes mus
cus vex et hēntes hastas cutis tremore discutiāt. Num q̄ q̄ id
nō p̄t hō iō creator quib⁹ voluit quantib⁹ donare nō potuit. Sic
g⁹ et ipē hō potuit obediām eē i rēroz hō mēbroz q̄ sua iobediā
p̄didit Neq̄ enī deo difficile fuit sic illū condē ut m̄ ei⁹ carne
eē illud nō m̄ em̄ volūtate mouet. Nam et homī quorūdā nāz
nomīn⁹ mltū cetis dispares. et ipā m̄tate m̄abiles nō nulla ut
voluit de corpe fingentū q̄ alij nullo p̄t et audita vir credunt
emut etem qui et aures moueat ul⁹ singlas ul⁹ ambar sil⁹. Sunt
qui totū cōsariē capite m̄coapto q̄ntū capilli circūpāt depo
nūt ad fronte renocātq̄ cū uolūt. Sūt qui eoz qui denotane
rūt m̄credibiliter plūma et varia paululū p̄ cordis cō tractatur
tamq̄ de saculo qd̄ placuit m̄tegrūm proferūt. et qdā voces. mi
um pector⁹ q̄ et alioz quozlibet homī sic mutatur atq̄ expū
unt ut n̄ videant⁹ discim omīo nō possunt. Non nulli ab mōsū
pudore ita mōslos pro arbitrio somitus edunt. ut ex illa et pte
cantatē videant⁹. Ipē sūm⁹ exptus iudae hōiez cū vellet Notū
ē quosdā flere cū uolūt ubertī lacrimas fundē. Jam. *Quidam p̄*
illo m̄lto ē m̄credibilis qd̄ plēnq̄ frēs mēoria re. *quidam p̄*
centissim⁹ expti sūt. p̄bī sūt quidā restituti noīe i. *bitero*
prochna calamens ecche. Cū ei placebat rogabat⁹
aut ut hoc faceret ab eis qui rem mirabile corā sūre cupiebant
admittatis q̄ lamētantis quolibet hōis voces ita se ansebat
asensib⁹ et uicebat silim⁹ mortuo ut nō solū bellūter atq̄
pugnātes m̄ime sentiet⁹. alū eē igne vrē amote sine ullo
doloris sensū n̄ postmodū ex uolūt. Non aut obm̄tendo s̄ nō sen
ciendo mouē corpo compbat⁹ qd̄ tamq̄ m̄derūto nulla m̄ uere
batur ambeht⁹ homī tū voces si clamo loquēt⁹ tamq̄ delogm̄
quo se audisse postea referebat. Cū itaq̄ corp⁹ eē m̄c quib⁹dā
licet m̄ carne corruptibili ac eripnosa vita ita i plēnq̄ mōa
omba et affectib⁹ ex nsitatu nāe modū m̄abili smat. Cūcū
ē ut nō credim⁹ an̄ m̄obediē p̄ctū corruptioz q̄ applicat ad p
pagandā plēn sine ulla libidine sine volūtati hūane. hūana

Quamq̃ si diligencia attendamꝫ nisi bñs nō tutus erit
vinit ut vlt et nullus bñs nisi iustus sed eadē
ip̃e iustus nō vinit ut vlt n̄ eo puenit ubi mori falli ostē
di oīo nō possit ei q̃ sit et̃a ita semp futurꝫ Hoc em̄ nā expetit u
plene atq̃ p̃tra bñā eī nisi adepta quod expetit Nunc vō quis homi
pt ut vlt vñē qm̄ ipm̄ vñē nō ē mptate em̄ vñē vlt mori cogi
tur Quō g̃ vinit ut vlt qm̄ nō vinit quā diu vlt Et si mori
voluit quo mori voluit quō p̃t ut vlt vñē qm̄ nō vlt vñē Et
si iō mori velit nō quo noht vñē sed ut post mortē mori vñat
nō dū g̃ ut vlt vñt sed cū addid qd̄ vlt moriendo puenit Vñq̃
eo vñt ut vlt qm̄ sibi extorsit sibiq̃ impant nō velle qd̄ nō pōt
atq̃ hoc velle qd̄ p̃t sic aut Terēcius qm̄ nō p̃t id fieri qd̄ vis iī id ve
lis qd̄ possis nec iō bñs ē quia parent miser ē Beata quippe vi
ta si nō amatur nō hētur Porro si amatur et hētur cetis omnibus
rebo excellenciā nōre est amet qm̄ p̃ hac amandū est quiddā aliud
amat Porro si tū amat qm̄tā amat digna ē nō em̄ bñs ē aq̃
ip̃a bñā vita nō amat ut digna ē fieri nō p̃t ut em̄ qm̄ sic amat
nō etnā velit tūc igit̃ bñā eī qm̄ etnā eī Et infontes homines
et mīto in obediē impadiso pmanētes ita genitalibꝫ mēbris suis

Quebat itaq; hō impadyō sic volebat quā dñi volūtatis rrr
hoc volebat qd' deus uiscerāt Vnebat finens deo ex quo bon⁹
eat bon⁹/vnebat sine ulla egestate sic semp vniē hētis iptātē
Cibus aderat ne esurirēt. potus ne sitiret. lignū vite ne illū senec
ta dissoluēt nichil corrupcoris in corpe ul' ex corpe ulla molestias
ullis ems sensib⁹ ingerebat nullus intuscaris morbus nullus ic
tus matuebat extuscaris. siima carne sanitas in aīa tota tranqui
litas Sic impadyō nullus estus aut frigus ita mens habitatoe
nulla ex cupiditate ul' timore accidebat bone volūtatis offensio +
Nichil oīo triste nich' eat' manē letū/gaudū Verū quippe ppetua
batur ex deo in quē flagrabat caritas de corde puro cōscia bona et
fide nō ficta. atz mē se cōingū fide et honesto amore societay core
mētis corpiq; vigilia. et mādata sine laborz custodia Non lassitu
do fatigabat oīosuz nō sopnus premebat muniti
In tanta facilitate rezz et felicitate bonū absit ut
suspiciem⁹ nō potuisse prolem seu sine libidis morbo
sed eo volūtatis mūtu mouentur mēbra illa quq;
ceti et sine ardore illecebroso stimlo qū tranquillita
te aī et corpiis nulla corrupcoe integritatis infundēan
gremio matris uxorū neq; em qz expigēcia pbari nō pōt iō credēdū
nō ē qū illar corpiis pter nō agēt turbid⁹ calor⁹ spontanea po
testas sic op⁹ cet adhibet. ita tūc potuisse vteō quingis salua inte
gtate feminei genitalis virile semē i mūtu sic nūc pōt eadē integ
tate salua ex vteō vginis flurns menstrui cruoris amitti tūc
quippe via posset illud mūtu quā pōt hoc eia ut em ad parēdū nō
doloris gemitus s; matnitatis i pulsus feminea viscera relaxaret
sic ad fetandū et coapiedū nō libidinis appetitus sed volūtatis usuz
nā; vtrūq; cōingēt. Dereba em loquimur nūc pudendū et iō ai
vix mīq; eaz pnderet quales ēē potuissent quicquid ut possum⁹ tū
natē ē ut nra disputacio fineret ai q nos reuocat vāidia p eloq;

ca q̄ nō
qui exp
dyso an
quillo m
sensib
colectu
tem pri
cipoten
lūtatū
atrazq
cipia p
nō cor t
ta ē sed
atq̄ qui
te hic s
tū in nu
nō crea
eris et ei
nazer. f
modū

P solū be
p̄ meri
tato m
bū nten
raus. b.
quidē si
hō mal
sibi pla
gā vol
de de a
ab hys
carne
vine m
no dei
tudine
hūmā
tate t
seniē
dus. It
peate
nez an
tūzet
ptūre
li corz
deso v
Fe
glar
testu
dicit d

cia q̄ nō p̄z suppetit aduniet Nam cū id qd̄ dico nē ip̄i apti sunt
qm̄ ex p̄ri potuerūt qm̄ p̄cipiente p̄tō exilii dep̄i
dyso an̄ mēnerūt quā sibi mope serende p̄paginis trā
quillo arbitrio quēnerēt qnō mē cū ista cōmēorantur
sensib̄ occurrūt hūmāz n̄ exp̄ientia lib̄idīs turbide nō
cōiectura placide volūtatis t̄m̄c ē qd̄ impedit lax
tem pudor et si nō deficiat rō cogitante Verūtamē
oipotentia deo sūmo ac sūmo bono creatori om̄i nāz vo
lūtati an̄ bonaz adunton ac remuneratōi . . .
ntrazq; ordinator nō defuit utiq; cōsiliū quo cū nūc cūm m̄sua
sapiā p̄destinātū ēē ex dāpnato gr̄e hūmāz sūe cūntatiz implezet
nō eor̄ tūm m̄tis quōdē vniūsa massa tamq̄ i viciata radice dāpnā
ta ē sed gr̄a discernēs et liberatiz nō solū dē seip̄is vez ē dē nō lib
atis quid eis largiat̄ oñdens Non enī debita sed gratuita bonita
te tūc se quisq; agnoscit ēē eritū male tū ab eor̄z hom̄i cōsorcio
fit in mūmis cū qm̄b̄ illi m̄sta eet pena qm̄s Cur ḡ
nō crearet deus quos peccaturos ēē p̄tūnt quōdē in
eis et creas et quid eor̄z culpa merer̄ et quid sua gr̄a co
nazer posset oñde n̄ sub illo creatore ac dispositore p̄sua
m ordinator delinquentiz certū p̄tūret ordmē vez

Proinde p̄tōres et angeli quā tp̄alīz vita nō obtinet
et hōīs m̄chil agūt quo impediāt magna opa
dñi ex quib̄ta iōm̄s volūtates eius qm̄ qm̄ pro
m̄dent atq; oipotent̄ sua vniūsq; distibuit nō
solū bonis vez ēē male bene utiq; nomit ac p̄ hoc
p̄ m̄entū p̄m̄e male volūtatis ita dāpnato atq; obdu
rato anglo malo ut iam bonā volūtate vltiā nō h̄et
bū intēz deus cur nō p̄mittet ut ab illo p̄m̄o hō q
raiz hoc ē bone volūtatis creatur fiat tēptaret qm̄
quidē sic eat institutus ut si de adiutorio dei fiet bonus
hō malū anglū vincer̄ si aut̄ creatorē atq; adiutorē supbe
sibi placendo deserēt vincer̄ m̄tus bonū bonis m̄admita dūntur
gr̄a volūtate rēi malū vō m̄desendo dñi volūtate p̄sua qz et ip̄m̄ si
dē de adiutorio dei nō quidē ēē posset sine adiutorio dei n̄ tū rō
ab h̄ys dñie gr̄e b̄nificijs sibi recedē nō hēbat m̄ptate Nam si t̄ h̄ac
carne v̄m̄e sine adiutorio alimētōz m̄ptate non ē nō aut̄ in ea
v̄m̄e m̄ptate ē qd̄ faciūt qm̄ seip̄os necant ita b̄n v̄m̄e sine adiuto
rio dei ēē in p̄tate ēat aut̄ m̄ptate male v̄m̄e s̄ b̄n
tudine nō p̄m̄sua et pena m̄sua sc̄antur Cū igit̄ b̄m̄o futuri t̄i
hūm̄ deus nō ēēt ignarus cur enī nō linet v̄m̄di angeli malig
tate tēptat̄ nulls quidē qz vincer̄ m̄tus m̄chilonū p̄sua qz ab er
sem̄e ad m̄to sua gr̄a idē ip̄e d̄yā fiat sc̄oz gl̄a viatore vincer̄
dñs Ita f̄m̄ ē ut nē dñi aliquid futuroz latet nē p̄sua qz quēq;
peccatē cōpeller̄ et quid m̄t est m̄t p̄p̄m̄ cur qz p̄sua qz et sua tūcia
nez angelice et hūm̄e rōnali creature cōsequēti exp̄ientia demon
traret Quis enī audiat dicē ut neq; anglis neq; hō cadet i dei
ptate nō fuisse sed hoc eor̄z p̄tati maluit auferre atq; ita et q̄ntū ma
li eor̄z supbia et q̄ntū boni sua gr̄a valēt oñde

Fecit itaq; cūntatēz dñas amorēz dños impleze potuisse
vō amor dei usq; ad cōtemptū sūm Deiq; illa m̄sua h̄ m̄deo g
gl̄a Illi enī q̄nt̄ ab homib̄ gl̄a m̄b̄m̄c aut̄ m̄sua dē
testis maria ē gl̄a Illa m̄gl̄a sua exaltat caput sūm h̄
dicit dō suo Gl̄a mea exaltat caput meū Illūm p̄hapi

Homines p̄ p̄
ptū an̄ exilii
p̄m̄nerūt q̄
mope m̄sua
p̄paginis co
nem̄e
nt
relictoz
cūm m̄sua
implezet
dāpnā
lib
cōsorcio
Cur ḡ
deus quos pec
caturos esse
p̄sua
De v̄b̄titudie
r̄r̄v̄
magna opa
p̄sua dei
casus et pec
catūz anglis
et hōib̄ bonita
te cadendi
ul peccandi
non m̄
portat
r̄
dūntur
et ip̄m̄ si
Nam si t̄ h̄ac
non ē nō aut̄ in ea
sine adiuto
s̄ b̄n
futuri t̄i
malig
qz ab er
vicer̄
quēq;
et sua tūcia
demon
neq; hō cadet i dei
et q̄ntū ma
felicitas m̄pa
credda sit
impleze potuisse
Duo amorēz
amor sūi et co
tēptus sūi dñas
fecit cūntatēz
s̄ t̄resh̄ez
et celeste

bne eme ul' in eis quas subingat nacoibz dnandi libido dnatur mbe
finit iuntes in caritate et ppositi cōsulendo et subditi opando Illi in
fina potētibz diligit vntatez sua .h. dicit deo suo .Diligante dñe vnt
mea fdeoz in illa sapiētes ems scdm hoies vntētes a corpis a ai
fm bona .a utiqz falsi sūt .aut qm potuerūt cognoscē dñi nō ut dñi
glorificauerūt ul' grās egerūt sed enamuerūt in cogitationibz suis
et obscuratū ē mspiciens cor eoz dicētes em se eē sapiētes .a .duante
supbia mīna sapia .se se extollentes stulti fci sūt .et i imitauerūt
glām in corruptibilibz dei mīlitudinē .v. magis corruptibilibz homīs
et volucrū et quadripedū et serpenū .Ad hmoi em i mīlādha ado
zanda ul' duces ppoz ul' sectatores fuerūt et coluerūt atz seruierūt
creature potius q' creatori qm ē bndictio mīla In hac aut nulla ē
hoīs sapia mī pietas qua recte colitur vntē deus id expectans
p mī mīlitudine scōz nō solū homī vntē et angloz ut sit dñi oīoibz

Deduoibus *Explicit lib. xiiij. Incipit lib. xv. lib. amon*
ordinibz gnacois huane mīlitudinis sines abi
cio pcurrenty .i. De filijs carnis et filijs pmissiōis .v. De
sterilitate sate qua dei grā feciderūt .v. De fene cūctatē auctōe
frāda cūq' impietati rōne vntē ditor gmaī cede rūdelit .v. De
languoribz quos expena pcti et anas cūctatē dei mīlitudinis vntē pcti
pauit et aqūis deo medente sanant .v. De cā et pcuracia sterilitas carn
quē asacnoē cōcepto nec dei fmo renocant .v. Que tō sūt ut carni
mī pncipia gnīs hūam cōderet cūctatē .v. De longa vita bonū .v. De
mī diluuiū et de amplioz hūamoz corpōz formam .v. De dñia q' mī hē
breoz et mōs codices vident amoz mī dissonare .ix. De annis mī
mīlale cūq' etas xij . annis videtur diluuiū excedē .x. De opione eoz
qm pmoz tpm hoies tam longeuos qua i scbitur fuisse nō credūt .xi.
An mīlitudinē amoz hebreoz magis q' hē mīpzetū sit sequēda au
toritā .xij. De paritēte amoz qm isēm qmā mī spaciis et mīpzo
ribz scīs cūctatē .xij. An credibile sit p mī scī vntē usqz adeaz
etate q' filios gnāles se referūt a cōcubitu otamisse .xij. De mīre cō
mīgior q' dissimile a subsequētibz matronis habuerūt cōmībia .xv. De
duobz carnis gēntore pcuratē dnoz pūbz atz pncipibz .xvi. Quid sig
ficatū sit i abel et seth . et fmo q' appat ad xpm ad corp' eme .i. eadē
ptine .xvii. De significacōe q' i enoch translacōe monstrat .xviii. De eo q' carni
succēssio i octo abraham gnācois claudat et mīpzetū et ab eodem pūe
adam noe decimus .mīuenitur .xix. Qua rōe cōmēzato enoch q' fuit
filius cayn totius gnācois ems usqz ad diluuiū sit cōmīnata nar
ratio .xx. Cōmēzato aut enos qm fuit filius seth ad addicōis hūane
pncipū sit reditū .xxi. De laplu filioz dei aliemgenaz mulierz amore
captos .xxij. Vnde et omīs exceptis octo hoībz diluuiū pūe mīe
rūt .xxij. An credendū sit angelos hē spūalē amore specōsaz mulierz
captos eadē mīssē cōmīga q' quibz gēntes sūt creati .xxij. An
mītellegendū sit q' eos qm diluuiū p dendi erāt dūerit erāt dies eoz
centū vīgntiannoz .xxv. De mī dei q' i mīutabiles tūmīlātē mīlla i
flāmācōe pcurbat .xxvi. De archa qm noe mīssus ē face i oībz xpm
ecliam q' significet .xxv. De archa atz diluuiū nō illis dñi cōdū q' sola hū
tozām recpūt sūc allegorica significacōe ul' illis qm solas figuraz defen
dūt repudiata hystorica veritate .xxvii. De duobz ordinibz gnācois

Estimate *pa huane i dñis sines abiatio pcur*
vita ibi pmoz bonū eozq' pctō atz supplicio mīl mīl
senserūt mīlta dūerūt mīlta lictēis mandauerūt Noē
scdm scpturaz scās .v. q' i eis legimur .v. q' ex eis mī
telligē potimur eoz gēntes qūcti de hīs rebus i supioibz

liber. Cumque amicus aut si ista quanta multipliciter atque multimodis pu-
runt deputaciones quod pluribus intercedere sint volumibus quod hoc opus tempus
quod deponat. Quod non ita largi huiusmodi ut iusto quod putat requirere orationem pri-
uatores ad interrogandum nos oporteat in morari. Arbitror tamen satis nos
iam velle magis et difficilioris quibus demeritis vel iudi vel ne vel
ipsum quibus huiusmodi quod in duobus quibus distibuitur vni eorum qui secundum hores
alter eorum qui secundum deum vniuit quas et mutice appellant civitates
duas. hoc est duas locetates hominum quare vna est quod predestinata est met-
mi regnare cum deo. Altera metum supplicium ubi cum deo. Et iste fi-
nis est eorum de quo post loquendum est. Nunc autem qui de eorum eorum sine
in angelis quorum minus ignorat anobis. me inducenda prius huiusmodi satis
dum est iam in videtur eorum aggradiendum excursum ex quo illi duo
grare ceperunt donec hores generare cessabunt. Hoc enim vniuersum tempus
me secundum in quo cadit morietes succeduntque nascetur. Itaque duas ci-
uitates de quibus disputamus excursum est. **De civitate carnis et filii primus**

Datus est itaque per carnem ex illis duobus quibus huiusmodi omnis est quod
in penitus prius ad huiusmodi civitate. Posterior abel
ad civitatem dei. Sicut enim in vno hore quod dicit apostolus exprimi-
t quod non prius quod spirituale est sed quod animale. posterior quod spirituale. Unde vniuersum
quod qui ex daptata pagine exortur primo sic. necesse est ex adam ma-
lus atque carnalis quod si in christo renascendo proficiat post est bonus et
spiritualis. Sic in vniuerso genere humano cum prius dicit iste ceperunt na-
tando atque moriendo percurrere civitates. per naturam carnis huiusmodi soli. pos-
terior autem isto pegnis in seculo et prius ad civitatem dei gratia predestinat
gratia clavis gratia pegnis deorsum gratia carnis sursum. Nam quibus ad prius
attinet ex eadem massa erit quod originaliter est tota daptata. si tamquam
figulus deus hanc enim similitudinem non impudent sed prudentem introdu-
cit apostolus. Ex eadem massa fecit aliud vas in honorem aliud in contumeliam
prius autem finis est vas in contumeliam. post vas aliud in honorem. quod et in
ipso vno sic iam dicit hominem prius est reprobum. vni iure est in apertum. et
ubi non est iure ut remaneamus. posterior vas probum quo proficiat vni
et quo perveniet maneamus. Prius non quidem in obo huiusmodi malus at
quod est malus. Sed quibus carnis quibus mutatur in melius huiusmodi fecit
notari quod apprehendit celerem et posteriora ceperunt vocabulum prius
scriptum est itaque de carne quod condidit civitatem abel. aut tamquam pegnis
non condidit. Supra est enim secundum civitates quibus huiusmodi parat carnis iugum
donec regnum carnis adveniat tempus cum congregata est omnis in fine corporum
resurrectes qui carnis primus dabit regnum ubi cum non prius re. et se-
culorum sine ullo tempore sine regnabit. **De sterilitate dicit quia dei gratia se**

Umbra sane quedam civitatis carnis et ymago per candidam in
phetice significande potius quod putande sunt istis
quo eorum in tempore demonstrum oportebat. et dei est et ipsa civitas. Ita
merito significantis ymagine non expressa in figura est vitatus. De hac y-
magine sumente et de illa quia significat liberam civitatem sic apostolus ad
galatas loquitur. Dicit in inquit sub lege volentes esse legem non indistat
scriptum est enim quod abraham duos filios habuit vnum de ancilla et vnum
de libera. Et ille quidem qui de ancilla secundum carnem natus est qui ante
de libera per remissionem. Que sunt in allegoria. Hoc enim sunt duo tes-
tamenta. Vni quidem a monte syon in iherosolymis generas quod est ager. Sy-
na enim mons est in arabia que commissa est huiusmodi quod nunc est in iherosolymis sunt
enim cum filius sine. Que autem iherosolymis est nunc libera est quod est in iherosolymis
scriptum est enim letare steriles quod non parit erumpere et exclamare que non
parturit quia multi filii de sette magis quod carnis quod huiusmodi. Nunc autem huiusmodi
secundum vsu primus filii sunt. Et sic tunc qui secundum carnem natus
sunt proficiat enim quod secundum spiritum. Ita et nunc. Et quid dicit scriptura et

et ancilla et filius eius Non enim heres est filius ancille cum filio libere
 Nos autem fratres non sumus ancille filii sed libere quia libertate christi nos habemus
 Idcirco forma intelligendi de apostolica antea descendens locum nobis apparet
 quemadmodum scripturarum duorum testimoniorum veteris et novi accipere debemus
 prout enim quedam interius civitatis et ymago celestis civitatis effecta
 est non se significando sed altare et ideo fructus non enim per se ipsum sed per aliam
 significandam est instituta et precedente alia significatio et ipsa perfigurata
 est Namque agar ancilla dare eiusque filius ymago quidam homo y
 magine fuit Et qui transire erat ymbre hinc veniente Ideo dixit
 liberam fac quia significat liberam civitatem cum sursum alio significande
 est illa ymbra fuit ancilla et filius eius non enim heres
 est filius ancille cum filio meo ysaac Quia autem apostolus cum filio libere In
 novum gentem interius civitate duas formas ymaginis suam prout de mosti
 ante altare celesti civitati significande sua prout hinc fuit. Prout autem
 comes terre civitatis prout viata nostra celestis vobis civitatis comes
 prout apertum non liberam gratia Unde ille vocant vasa ire ista vasa et
 misericordie significati sunt et hoc modo nobis filius abraham quia ymago de
 ancilla quia dicebat agar secundum carnem naturam est ysmabel aliter est autem de
 Sara libera secundum promissionem naturam ysaac Utque quidem de semine abra
 he sed illi genuit demonstrans consuetudo nam illi promissio signifi
 cans gratiam ubi homo usus ostendit hic dominus beneficium commendat
 Sara quippe sterilis erat et despectus propter salutem de ancilla sua con
 cupiscens hinc quod de ipsa non se posse carerebat dedit enim fetandam vno
 de quo parere noluerat nec potuerat Exegit itaque et sic biddam de
 marito utens iure suo in vtero alieno Naturam ergo ysmabel sic nascitur
 heres per mixtionem sexus utriusque nutrita lege naturae Ideo dicitur secundum
 carnem non quia ista beneficia dei non sunt aut non illa operatur deus an
 episcopus sapientia attingit sic scriptum est. Absque usque infirmitate fortit et dis
 ponit omnia suavit. Et ubi significandum fuit dei donum quia in debitu homi
 nis gratis gratia largiretur sic oportuit dari filium quemadmodum naturae
 non debebatur ex caribus Negat enim nam iam filios tali communi
 maris et fecit qualis esse poterat abraham et sara in illa iam etate et mulier
 accedente sterilitate que nec tunc parere poterat quia non etas fecundati
 si etati fecunditas fuit Quia ergo naturae sic affecte fructus postitatus
 non dabit significat quia nam gratia homini prout viata ac per hoc in re
 dampnata melius vero felicitati in posterum merebat Recte igitur significat y
 saac per remissionem naturae filios gratia comes civitatis libere socios
 prout etne ubi sit ne pmo. atque prout quodammodo voluntatis si
 cor eodemque inimitabili bono gaudens atque exultans vni cor facies
 et perfecte concordia obediencia caritatis De terrene civitatis vel civitate
 prout civitas quia sempiterna non est neque cor vel pace in
Gratia enim cum extremo supplicio dampnata fuit iam civitas
 ait Idcirco bonum sum cum societate letat qualis est de talibus
 leticia rebus prout Et qui non est tale bonum ut nullus angustias faciat
 amatoribus in se ideo cum ista aduersus se ipsum et plerumque litigando
 bellando atque pugnando et aut mortiferas aut ete mortales victo
 rias requirendo Nam ex quacumque in parte aduersus alteram in parte belli
 do surrexit quia est victrix gentium cum sit captiva victor et siquidem
 cum vicerit superbus extollitur et mortifera Si non adiciones cogitar
 casque omnes magisque accide prout aduersus angustia quia quia prout inuit
 sedis rebus inflatur tunc mortalis est ista victoria Neque enim semper do
 manum potest permanere eis quos potuit subiacere vincendo Non ac
 recte dicitur ex bona non esse quia concupiscit hec civitas quia est et ipsa in suo
 humano genere melior Concupiscit enim terrenam quidamque rebus infinis pi
 tem ad eam namque desiderat pervenire bellando quo si vicerit et quia ista

non sunt pariter et quia non habent propter inintermittentes et pro his rebus
quas si hoc non poterat in felicitate et inter hanc pacem reg-
nare laboriosa bella habet adipsas quod putat gloria victoria. Quia ante
vinctum qui cum in hostem pugnavit quia dubitat gratulabodas vic-
toriae et et proinde apudabilem pacem habet bona sunt et si neglectis
melioribus que ad supernam pertinet civitatem ubi est victoria eterna et
summa pace secunda bona ista sic concupiscunt ut vel sola esse credantur
vel his quod meliora credunt amplius diligant unde est misericordia consequitur
et quod merat angustat. De primo tunc civitatis auctore fructu animi

Primus itaque sunt tunc civitatis conditor fructu animi. Nam
sum fructum omne civitatis et tunc in hac terra pregnantem occidit. In-
mirandum non est quod quanto post in ea civitate condenda que fuerit
hinc tunc civitatis de qua loquimur caput futura et tam vultus gen-
tibus regnatura hinc exemplo primo et ut greci appellant artheon
pro quodam sui generis ymago rudit. Nam et illic sic ipse facit quodam
Lucanus poeta comendavit illos fructus primo maduerunt sagine
muri et sic enim condita est roma quod omni remanere a se romulo roma
testatur historia nisi quod isti tunc civitatis ambo quos erant abo-
glam de romae republice institutione querebat et ambo cum tantis
quanta si unum esset hoc non poterat. Quia enim volebat dominando glori-
am utique dominaretur si enim peras uno consorte immittitur ut ge-
tatur dominum hinc vult ablatum est locum et sceleris crevit impensum
in necessitate minus esset et melius. Hinc fructus caym et abel non habuit
in se solum sed tunc cupiditate nec alii in die quod dominus esset scilicet
angustior quod alteri occidit si ambo dominarentur. Abel quippe non amabat dno-
tione in ea civitate quod condebat a se sed invidia illa dno quia min-
dent bonis mali nulla alia causa nisi quod illi boni sunt illi mali. Nullo enim mo-
do fit minor accedente seu permanente consorte possessio bonitatis quam tanto la-
tus quanto accedens individua sociorum possidet civitas. Non habet demum
istam possessionem quod enim noluit hinc amicitia et tanto enim reperit amplio-
rem quanto amplius ibi potuit amare. Illud igitur quod in remanere
romuli ex ortu est quicquid aduersus seipsum tunc civitas dividit occidit.
Et autem in caym et abel in duas ipsas civitates dei
et hominum immittas monstravit pugnat in se mali et
mali. Itaque pugnat in se boni et mali. Boni et boni
si perfecti sunt in se pugnae non putant perfectiores aut non
dum perfecti ita putant ut bonis quilibet ex parte pugnet quod
alteri quia eam contra seipsum. Et mirum quippe hominum car-
concupiscit aduersus spiritum et spiritus aduersus carnem. Concu-
piscencia ergo spiritualis contra alteri per pugnae carnales
vel concupiscencia carnalis contra aliam spiritalem sic in se
pugnat boni et mali vel et ipse concupiscencia carnales in se duos bo-
nos nodum utique perfectorum sic in se pugnat mali et mali donec eorum
civitas adultina victoria sanitas producat. De languoribus quos ex
pena peccati est civis civitatis dei nihil in te pregnantem paucit et aq-

Depugna ma-
lor et maleo-
rum bonorum et bo-
norum et bonorum
et in perfectum
cum et non

dum p-
fecto
in

Linguor quippe iste in illa obedientia dei hinc deo medente sanatur. Vi-
nilibus tunc dissimulamus primum in obedientia suprahanc et ideo
non natura sed vitium est pro quod de perfectioribus bonis et ex fidei pegna
tione vinctibus iunctem onera vestra portate et sic adimplebitis lege
christi. Itaque alibi dicit corripite inquietos consolamini pusillanimes in capite
infirmos patientes estote ad omnes. Videte ne quis mali pro malo a-
lium reddat. Itaque alio loco dicit concupiscitis hinc homo in aliquo delicto
vos qui spirituales estis instruite hinc in spiritu mansuetudinis intendes tempus
ne et tu tempteris. Et alibi sol non occidit super iracundias vestras et in evan-

Et parantur inter se tunc corripere et inter te et ipsum solui Ideo de petio i
quibus multorum timor offensio aplius dicit parantes coram oibus argue
et ceti timore habent propt hoc et de uenia mutce danda multa parant
et magna cura p tenenda pace sine qua nemo potit videre deu
bi ille tyr e qui iubetur suis decem milia talentorum reddere debita que
illi fuerat relaxata qui debitum denariorum centum consuo suo no relaxa
uit Quia similitudine posita dicitur ibi adiecit atqz ait Sic et uobis
faciet p v celestis si no dimiseritis unusquisqz fratri suo de cordibus
vris Idcirco mo curatur quies ciuitatis dei ubi hac tra pugnantes et pace
supra pte suspicantes Spus aut suis opat misericorditer ut aleat a
liquid medicina que adhibet curisecus Alio qm et si deus ipe utens
creatura subdita aliqua spe humana sensus alloquatur humanos sine
istos corripere sine illos quos istos similes hem? insopmy nec mior
gra metes regat atqz agat. nich pdest homi ois p dicatione veritatis
facit h deus analis me ne vasa disciens dispensat quia ipe nouit
multa omnia Ipso quippe adiuuante mirabilibus et latentibus modis cu per
catis qd hitat i mebris vris que potius iam pena pti e sic aplius p
cepit Non regnet petm i vris mortali corpe ad obediendu desiderans ei
et et mebra vris velut iqtatis arma exhibeam? conuicti admetu no
sibi ad mala deo regnante consensiente et deo regente i tranquillius
mte habit postea ciuitate pfecta atqz i mortalitate pcepta ho sine
ullo pto metua pace regnabit De iama et pmania sceleris cum

Sed hoc ipm sicut potum? ex que afuamoro accepto ut exi sine
possum? cu locus eet ad cam eo more quo reuocant vi
ai pms hoibz p creatura subiectu venit eoz socine forma co
grua loqbatnr quid ei profuit Nomen conceptu scilicet i uerbo
fite ee post ubi dicitur amonitionis impleuit Nam cu sacrificia discim
set amboz i illis respiciens hmo dispiciens qd no dubitandu est
posuisse cognosca signo attestante visibili et hoc io fecisset deus q ma
la erant opa hmo? hris vo ems bona Contristatus e cam valde et
condidit facies ems Sic em septu e Et dixit dms ad cam Quare es
tis facies es et quare condidit facies tua Nomen si recte offeras
te aut no dimidas parasti Quiesce adde em gusio ems et tu dname
as illis In hac amonitione ul motu que deus ptulit ad cam illud
quide qd dnm est Nomen si recte offeras recte aut no dimidas parasti
quia no elucet cur ul vni sit dnm multos sensus repit ei
obscuritas cu dnmaz septuaz quisqz tractator sedm fidel recte of
reglam id conat exponere Recte quippe offertur sacrificiu forme
cu offertur deo vo cu vni tm significandu e Non aut recte
diuidit du no discunt recte uel loca ul ipa ul res ipe que offerunt
ul qui offert ul an offertur Vel mqbz ad uescendu distibuit qd ob
latu e ut diuisiones hic discreationes intelligam? sine cu offertur
u no oz a q no ibi sed alibi oz sine cu id offertur qd offerri mqp pmt
debet sine cu electora sibi emsde quis tenet homo qua sint ea que
offert deo hinc ems rei q oblata e fit pnceps pphamus aut quilibet
que fas no efici In quo aut horz deo displicuit cam facile no pot
inueniri qz quo iohes aplius cu de hms fribz loquetur no sicut cam
inquit ex malo ligno eat et occidit frum suu et ems rei gra occidit
qz opa illis maligna sunt hris ems multa dat itelligi ppta denz
no resperille i vni? ems qz ipe hoc male diuidebat dms deo aliqd
hmi sibi aut seipm qd omis faciunt qui no der sz hna sectantes volun
tates i no reo sed p nro corde vmetes offerunt tu deo num? quo pu
tant eu redim ut eoz no opituletur sanadiis pamine cupiditati
bus sed ex plendi et hoc e tene ciuitatis ppim? dnu ul deo colu qd
admirantibus regu i victoris et pace trena no ciuitate consulendi sz

diuini cupiditate. Homo quippe ad hoc utrumque mundo ut finis
 deo mali autem con ut fruatur mundo ut voluit deo qui tu enim ul
 et ut res humanas curare iam auduit. Erit enim multo deteriore q
 nec h quid' auduit. Cogito itaq; carn q sup eme pernam facti
 emz nec sup sim respicit deus utiq; frim homi mutatus multu
 no datur debuit emulau' ex; contristatus e et coadit facies
 ems. Ex; petu maxie arguit deus. ficiat; de alia lantate
 et h firs h quippe arguendo interrogant dicens. Quare coadit
 me es et quare coadit facies tua. Quia em si mundus
 deus no debet h argueret. Nam homibz quibz absconditu est
 cor alieu posset esse ambigui et p'mu m'ertu. Vnde illa
 tristitia malignitate sua iniqua se deo displicuisse didicit.
 in t're debuit bonitate q placuit ai m'actian ems asperit. Sed
 vnde deus reddens cur ems oblatom accipe nolit ut sibi ipse
 potius merito qm et si iusto displicet cu eet iudice no recte di
 cendo hoc e no recte vmedo et indignus ems apparetur oblatio
 q eet iustior q sim iustus. g'at; obulset o'dit s'lon m ai dunt
 tens tunc mandaro. (co m'ito et bono. Quare inquit adte em con
 uio ems et tu dnaberis illis. Niquid firs. Abnt ems igr h peti
 dunt em petasti. Tunc deinde addidit. Quare adte em quio m'
 et tu dnaberis illis. Por id quid ita itelligi ad ipm homi ee q'ilio
 nez peti ut nulli alu quauis sciat t'buu debet q petat. Sed e em
 solutus p'ue mediana et vme peticio no cogit ut alu ait. V
 te em quio no sub videt e'it sed sit p'pientie videt no p'di
 catur no. Tunc em dnabit quia p'to si id ubi no descendit p
 p'pient sed p'pientia subiectit alio p'i et illi f'iet dnanti si p'pato
 amuz adhibuit auctenti. Ex ut petu intelligatur quare emcia
 ipa emiahs o'equa dicit dicit aplus. Caro accipiat aduhs ipm i
 qua carnis finitio et m'itua. i meozatur qua utiq; carn st'mu
 labat et attendebat m'ie emm bu sub audir' e'it. i adte em co
 uio ems e'it et tu dnaberis illis. Tu em cometa sint pe ipi car
 nalis qua petu appellat aplus ubi dicit no ego opor aliud sed
 q'it'at i me petu q p'te ai et phi dicit ee v'ig'at no que me
 tem dicit trahit sed em me' tem impare eiq; ad illat; opibz
 vme colub. Tu g' cometa sint ad aliqd p'p'iam agendum si q'et
 rat et opetur dicenti aplo. Nec exhibeat; mebra v'ia t'ma m
 quitate p'to domete domita et metia g'it' ut sub dita ro do
 minetur. Hoc p'p'it deus hinc qui facit mundie m'it'atibz
 aut em et que t'edebat m'it'at' cu a'ebat auferri. Quare q
 idem m'it'at' a'edle colub no regit petu m'it'at' mortali corpe
 ad obediem; deudens ems nec exhibeat mebra mebra tua m
 q'it'at' amia p'to adte em co'itio ems du no ad m'it'at' relar
 an de sed quiescendo frenat. Et tu dnaberis illis ut ai formiscat
 ne p'p'it' op'at sub p'tate m'it'at' regent; et bu volentis a'uel
 rat ee m'it'at'is no moueri. Dm e tale aliq; in eodem d'mo libro
 et de m'it'at' qm post petu deo m'it'at' at; indicat; dapnacoe
 f'mas acceperit i'f'pente d'm et m'it'at' ipis illa et m'it'at' m' em
 d'it'et ei. Multiplicans multiplicabo tristitia; tuas et gemitu
 tuu et i'f'f'icaz partes filios. Den addidit et ad v'iz tuu quio tua
 et ipe tu dnabit. Quod dm e ad carn de p'to ul de v'ia g'a car
 nis co'it'at'is hoc isto loco de peccat' re t'era. Vbi itelligedū
 e v'iz ad regenda v'ioz e no carne regeti silem ee oportet. p
 qd dicit aplus. Qui diligit v'ioz suat ipm diligit. Nemo em
 v'ioz carne sua odio h'nt. Quia d'm h'nt em h'nt m'it'at' no sic ali
 ena dapnanda. Ex illud da p'ceptu carn sic p'p'ator accepit

Hli qñtu
 genti m
 homi m
 aut m
 Nam pl
 puenet
 ptuile g
 ex ho
 quadam
 ita em
 tity bell
 qñ genti
 ababe n
 m m d

Olli po
nu
nobis m
et hoc n
longe m
era vult
illor rep
lecti hie
cognitio
igi tpi b
loy mdu
coment
olla mor
si lictor
stroz de
potuisse
omi mlt
ibant si
fuerunt q
hō qnto
et hoc
poeta nō
septimā
nenta p
Amoz
tulibo d
ie hystoz
qnto m
eē ad h
taz d m
nob loc
qd hic i
one m

Omnis
neer fi
reptur

pli q̄ntitate tūc potuit utiq; fieri ut et ostendit et nomē p̄mo
genti in constitute imponet civitati Tam longa quippe vita illorū
homīnū fuit ut illis mēorati ē quorū et am̄tati nō fuit ut q̄ vir
erūt nūmū an̄ diluuiū ad septingentos quinquaginta tres pueniret
Nam plures nongentos annos ēē trāierūt q̄ nō nemo ad mille
pueriret Cuius itaq; dubitauit p̄vniū hōis etate tū multiplicari
potuisse genū hūmānū ut eē vnde constituit nō vna si ples civitates
Et ex hoc cōtra faciū p̄t q̄ ex vno abrahā nō multo amplius
quadringentis annis nūditas hebreē gentis tanta p̄creata ē ut ex
ita em̄ssā pli ex egipto sexcenta hōmī mīlia fuisse referant unū
tūc bellice ut omittamū gentē ydumeorū nō p̄tinēt ad pliū mīl
q̄ genuit fī em̄ elam nepos abrahā et alios natos ex semine ip̄s
abrahā nō p̄ sarām cōiugem p̄creatorē De longa vita hōmī q̄
fuit an̄ diluuiū et de ampliorū hūanorū corporū forma cap. ix

Quamobrem nullus prudens rex existimator dubitā
uit carū nō solū aliquā vez ēē magnat
potuisse condē civitate q̄ m̄tam longū t̄p̄ p̄tenebat vita
mortaliū n̄ forte infidelū quispā eripā nūstitate amoz
nobis ingrat q̄nē quia tūc vixisse hōies septū ē i auctib; n̄is
et hoc neget ēē credendū Ita quippe nō credit ēē multitudis corporū
longe ampliores tūc fuisse q̄ nūc sunt Vnde et nobilissimū eorū po
eta vgilū de ingenti lapide que i agroz hūmū fixū vir fortis
illoz t̄porū et rapuit q̄ cūcūc i m̄torit i m̄sit Vir illū m̄put
lecti bis sex centies subiret Quāta mīc hōmī p̄dūte corpa tell
significās maiora tūc corpa p̄dūte solere tellurē Cūto magis
igī t̄pib; recentiorib; m̄di an̄ illud nobile diffamatiq; m̄credū
loz m̄data p̄ vetustate fūit p̄vniū fūmū variōz casū sepulchra
cōmēt n̄ apparenit ul vnde m̄credib; magnitudinē Cū hūmū
ossa mortuorū Vidi ip̄e nō solū sed aliq̄ m̄cū iūte gigan
si hētoze molare hōies dentes tam ingentē tūc iūte
stroz denū moduloz minutati cōcedēt centū nobis videt face
potuisse Si illū giganz aliorū fuisse credider; Nam p̄ter q̄ erat
omī multo q̄ n̄a maiora tūc corpa giganter longe cetis ante
ibant sic alijs deinde n̄isq; t̄pib; rari quidē s; m̄q; ferme de
fuerūt qm̄ modū aliorū plurimū excedēt plurimū sedē dactilū
hō q̄to magis p̄tent sū ex cursu m̄ora corpa n̄a; ferre testat
Et ēē homēz cōmēorat sepe carmīe fuisse cōquestū nō hec vult
poeta signā de dēns s; m̄hystorica fide tamq̄ m̄arlorū n̄alū
septuag; sumes vez ut dū antiquorū magnitudines corporū m̄
uenta pleniq; ossa quō dūta fūt et m̄to postiorib; schē p̄dūt
Amoz aut m̄stas am̄q; hōies qm̄ t̄pib; illis fūt nullis m̄c
talib; documētis reme m̄expmētū p̄ Nec tū iō fides sacre hū
ic hystorie derogata ē qm̄ tanto impudenti narrata nō credim
q̄to m̄plexi eorū p̄mūata cōspiciam; Dicit tū ēē idē plim
ēē ad hūc gentes ubi dūcetor annos vūtur Si q̄ hūanaz vi
tarū dūmūte quas ex p̄ti nō sum; hodie hūc credūt i cogita
nob loca cur nō hūisse credūt et t̄pā An vō credibile ē aliorū ēē
q̄ hūc nō ē et m̄credibile ē aliqū fuisse quod m̄c nō ē De dūa
que m̄ter hebreos et n̄os codices videntur amoz m̄i dūcentū r

Quocirā amoz nō nulla videt ēē distantia q̄ ignoro
qua rōe sit fūit nō tū tantū ē ut illos hōies tam longe
nos fuisse dissonant Nam ip̄e hō p̄m; adam ante q̄ g
neret filiū qm̄ ē appellatū seth dūcentos quingenta annos vixisse
reperitur in codicib; n̄is m̄hebreis aut centū vī phibet sed

eē autatē multiplicatū genus hūmānū De opione eorū qui p̄mox tpm
Deq̄ em̄ vllōs audiendi sūt q̄ hoīes tam longeuos quā inscribit
 putāt alie annos illis fuisse non credunt Caplū .xx.
 tpm̄ cōputatō .i. tante breuitatis Vt vnus annos n̄ decem
 illos hūisse credat Quā p̄ inquit cū audiret quisq̄ ul̄ legereit non ge
 tos annos quēq̄ vixisse debet intelligē nonaginta decē quippe illi āni
 vnus ānus ē m̄. et decē nri centū illi fuerūt . Ac p̄ hoc ut putat
 viginti tpm̄ annos sint adam qū genuit seth .xx. agebat et ser mē
 ses qū ex illo natus est enoch quos appellat scriptura ducentos ul̄ quāq̄
 annos quō sicut isti suspiciant quoz exponim̄ opmone vni āni
 qualē nūc hēm̄ m̄decem p̄ter illi dimittebat et eūdem p̄ter annos
 vocabat Quāz p̄m̄ h̄t vna quadratū senariū eo q̄ ser dieb̄ de
 p̄fecit opa sua ut m̄septio requiescet De qua re m̄ libro decio sic
 potm̄ disputam̄ Seres aut̄ sem̄ qui m̄s quadratū senariū facit
 xxxvi. dies sūt qui multiplicati decies ad ccc. lx. i. ad duodecim
 mēses lunares pueniūt p̄ ill. p̄t quāq̄ dies em̄ reliquos q̄b̄ so
 larū āni m̄pletur diei quadrante p̄ quē quat ductū eo ānio
 quo bisextū vocant vni dies additur Addebat̄ aveteib̄ postea
 dies ut occurreret ut m̄s annos quos romani m̄talūes vocant
 promde eē enoch quē genuit seth decē et nouē agebat annos qū
 natus ē ex illo filius carnā q̄ annos dicit scriptura cxc. et de
 ceps p̄ om̄s generationes m̄q̄b̄ bonū āni cōmēorant̄ m̄ diluui
 um nullus fere i m̄s codicib̄ inuenit̄ qui cū eēt .c. annos ul̄
 m̄sa ul̄ eē centū viginti aut nō multo amplius genuit filiū s̄ qui
 m̄ma etate genuit .c. lx. et qd̄ excurrit fuisse referūt quia ne
 mo inquit decim annos hō p̄t gignē filios qui m̄s .c. appellatur
 āni ab illis bonib̄ .s̄ i āni .xxv. est nā pubes et proli iam ydo
 nea procreande quos .c. lx. annos illa tpa m̄cupabat Vt aut̄ aliter
 āni .i. nūc fuisse computatū nō sit m̄credibile addicūt q̄ aut̄ ple
 rosq̄ septores hystorie repit̄ egyptios hūisse āni q̄tuor mēsi arch
 ades sex mensū pluris scd̄ cū cōmēorasset latū fuisse m̄lris quē
 dam vixisse cly. annos alios .x. amplius alios ducentos annos
 hūisse vitā alios ccc. quosdā ad .cc. alios ad .dc. nō multos
 ad octingentos eē puenisse hec oī m̄scia tpm̄ accidisse arbitratur
 ē . An quippe inquit estate dētm̄bat āni et alterz yeme . Alij qui
 driptis tpm̄ sicut archades quib̄ āni q̄tuor mēsi sup̄ duram̄
 cit eē alq̄m̄ egyptios quoz p̄ nos annos q̄tuor mēsi sup̄ duram̄
 lūne sine limitasse annos Itaq̄ apūt eos inquit et singla milia
 annos vixisse produnt̄ Itaq̄ velut p̄bilib̄ argumētis quidā
 nō destrinētes fidem sacre h̄m̄ hystorie et astruē m̄tentes ne sit
 m̄credibile q̄ tam multos annos vixisse referūt antiqui p̄suasent
 sibi nec se suasisse impudent̄ exultant tam erigū spaciū tpm̄
 tūc āni vocatū ut illi .x. sint vni m̄. et .x. nri .c. illoz hoc at
 eē falsissimū doctm̄eto eidentissio oīdit̄ Quāq̄ facia nō m̄dū
 tacendū videt̄ que credibilior possit eē suspicio . Poterāmo eē hūc
 asserione ex hebreis codicib̄ redarguē atq̄ cōmūcē ū adam non
 ducentos .xxx. s̄ .c. .xxx. annos fuisse repit̄ qū tertū genuit filiū
 qui si nō .xxv. nri sūt p̄tū dubio p̄m̄ qū genuit .xx. ul̄ nō multo ā
 plius annos sint Quis pot̄ hac etate gignē vitata ista nō
 bisq̄ notissima lege nate s̄ hūc omittam̄ qui fortasse eā qū ar
 atū ē potuit Non em̄ eū tam parū q̄ m̄fanter nri sūt sūū fi
 ille credibile ē Seth filius em̄ nō .xx. v. sed .c. v. sint qū ge
 nuit enoch . Ac p̄ hoc scdm̄ istos nō dū hebat .xx. annos etatis Ind
 dicat̄ de carnā em̄ filius qui cū apūt nos .c. lx. legetur fuisse
 qū genuit malalehel Quis quāt hō septēms si tūc .lxx. m̄ai
 pant̄ qui septē fuerūt . Tu m̄dum̄m̄eracione annos hebreoz ma

Sed cum hec dico continuo quis quod huius interpretum sit sequenda auctoritas
 refertur illud mideoz esse mediam de quo supius satis actum est.
 Nam huius interpretes laudabiliter celebratos viros constat non po-
 tuisse metiri. Vbi si queramus quid sit credibile mideoz gen-
 tem tam longe lateque diffusam in hoc conscribendum mediam. *lex m*
 vno consilio conspirare potuisse et dum aliis invident auctores *pretib*
 sibi abstulisse veritatem. An huius homines qui et ipsi mideri erat. *duat*
 vno in loco positos qui rex egyptus ptolomeus eos in his
 opus asineat ipsam veritatem gentibus alienigenis invidisse et con-
 cato istud fecisse consilio quis non videat quid prodigiis facinus
 quod credatur. Et absit ut prudens quispiam vel mideoz cuiuslibet posita
 sit atque malicie tamen potuisse credat in codicibus tam multis et tam
 longe lateque dispersis vel huius illos memorabiles viros huius de mideoz
 gentibus veritate vni communicasse consilium. Credibile quod quies dicit
 cum pmi de bibliotheca ptolomei de sebi ista ceperunt. tunc aliquid
 tale potuisse fieri in codice vno sed pmutis in de scripto. unde iaz
 lacrimis emanaret. Vbi potuit quidem accidere et scriptoris error. huius
 hoc nulla quone de vita matrisale non absurda est suspicari et in illo
 alio ubi supantibus. *xxm*. annis summa conuertitur. In his autem in quibus
 non gtimatur pmi medositaris similitudo ut ante gentium filium qui
 ordum ut sent alibi supant. Cami alibi desunt post gentium
 aut ubi dezerant supant ubi superant desunt ut summa conueniat
 et hoc in pma sed a tercia quita sexta septima generacione in uerit
 videtur huius quadam si dicat per error ipse constantia nec casu redolet
 sed in dinstria. Itaque illa diuinitas mideoz alit se beniam in codicibus gre-
 cis. et latins alit in hebreis ubi non est ista de. c. annis pemi additis
 et postea de tertiis. p tot gnaciones gtimia pilitas nec malicie mideoz
 nec diligencie vel prudencie huius interpretum sed scriptoris tbnat. c. vi
 qui de bibliotheca supdicti regis codice de scribendis pmi accepit. Na
 et hic ubi mui non facit intentum ad aliquid quod facile possit intelligi
 vel quod appareat utiliter dicta et negligenter distribuit et negligentia em-
 dantur. Quis enim sibi existimet esse discendum quod mihi bonum tribu-
 isit singillatim huius potuerunt quod pdesse aliquid non putat. et quoties
 quisque hominum est cum funditas utilitatis huius appareat huius non in p tot co-
 textus gnaciones tot centum annis alibi assunt et post alibi desunt et p
 natum qui comemorandus fuerat filium desunt ubi defuerunt ut summa co-
 cordet. nimirum cum vellet p suade qui huius fecit id mideoz similes annos
 vixisse quod eos breuissimos mearpabant et hoc de maturitate pub-
 tatis qua ydonea filii gignunt conaretur. unde atque id in illis centum
 annis. x. mideoz msumandos putaret in credulis ne homines tam diu
 vixisse reape fidem uellent addidit. c. ubi gignendis filijs habilem
 non in uerit etate cosdeque post gentios filios ut cognuerit summa detinuit
 Sic quippe uoluit credibiles facere ydoneas generande proli con-
 nemetias etatum ut tamen mideoz non fundaret vniuersas etates vniuersas
 singulorum. Quia autem id in sexta gnacione non fecit hoc ipsum est quia
 gis monet id illi fecisse cum res qua dicimus postulamus quod non fecit
 ubi non postulavit. Inuenit namque in eadem gnacione apud hebreos vir-
 use iareth anque genuisset enoch. c. lxx. qui secundum illas rationes bre-
 uius annos fuit annis xxv. et aliquid minus qua mideoz duo que ia
 etas apta est ad gignendum et id addit. c. annos breues ut mideoz xxv.
 fuerit nate non fuit nec post natum enoch eos detrahens quos non ad-
 didit an natum. Sic fuit ut nulla esset inter codices utrosque vni-
 tas. Et insuper monet cur in vii. gnacione anque de matrisalez nascet
 lameth. cum apud hebreos legantur. c. lxxv. annis. xx. minus in uenit
 inter codices uris ubi potius addit. c. solent et post gentium lameth

comphend
 c. lxx. m
 nichil ad
 p qua
 de xx. m
 eos sic
 integrit
 pns soli
 veritatem
 fiet
 datur si
 ut ai di
 gestaz
 p mpre
 et vno l
 salem se
 qui idem

Dum
 vita phi
 septu e
 tentem
 ille min
 quippe si
 sic em
 no sedi
 ant min
 rment
 fecto. et
 et vii. d
 ut era
 illud tu
 C. m
 hic cur
 ut alibi
 mico e q
 mico q
 annis
 id quaz
 noe sed
 cepit e
 moram
 si vici
 magnos
 quito p
 c. lxx.
 vico. c.
 amphus
 q mico
 longem
 no possi
 pretati
 pto sic
 vident

cōphendi restituunt ad sumā qui in codicibus usq; nō discrepat Si ei
c. lxx. annos p̄ pūbtatis matūritatē x. et vii. volebat intelligi sunt
nichil addē ita nichil detrahē iam debebat etati ydonee quācūq; filiorū
p̄ quā i alijs .c. illos annos ubi eam nō iuenebat addebat h. autē
de .xx. annis merito de putarem⁹ tam mēdelitatis amde potuisse nisi
eos sic p̄ns de traxerat restituē. postea curaret ut sume cōueiret
integritatē. Si forte astutus existimandū ē ut illa qua .c. anni
p̄ns solent adici et postea detrahi occultaret nō quidem de .c. annis
verūtamē de quantuloq; mō p̄ns de tracto post reddito tale aliqd
fiet qz quolibet istud accipiat sine credit ita ēē fām sine nō ac
datur sine postremū ita sine nō ita sit itē fiet nullū dubitaueram
ut cū diuisū aliqd i utrisq; codicibus inuenit quicquid ad fidē rez
gestaz utriq; nō p̄ ēē vni ei lingue potius credit vnde ē in aliā
p̄ntpretēs fca translatio Nam i qbusdā et codicibus grecis tribz
et vno latino et vno et syro mēse cōsentientibus iuentus ē matu
salem sex ānis ante diluuiū fuisse de fūctus. *De parilitate annoz*
qui isdem quibz mē spacijs et mporibz seclis cōcurrerūt .xiii.

Dum ut illi .x. vno sit mē sed tante plurimū annos quāte
mē habemus quos utiq; arant cōficiat solis i illoz homi
vita plurimū cōputatos. Sexcentesimo nempe anno vite noe
septū ē fām ēē diluuiū. Cur igit aqua diluui fca ē sup tām sex
centesimo anno vite noe septia et vicesima die scdi mēsis si āno
ille mīm⁹ quales .x. faciūt vni nrm xxxvi hebāt dies Tantillū
quippe si antiquo more hoc nomē accepit a nō hē mēses aut mē
sic ems ē tridm ut hebāt m mēses. Quid igit hic dā ē de a
no scdi mēsis vii. et xx. requerūt archa sup montes ararach. āq
aut mīmēbat usq; ad xi. mēsem in xi. mēse p̄ma die mēsis appa
ruerūt cācūmā mōm. Si igit tales mēses fuerūt erat talis pro
fecto et āni erant quales mē hēm⁹ mēses quippe ibi tēnam .xx.
et vii. dies hē nō poterāt aut si ps .xx. tēdm tūc appellat dies
ut oīa pporatione mīmānt. q̄ nec toto quadriduo nō fām est
illud tam grande diluuiū qd mēorat fām xl. diebus et noctibus.
Quis hanc absūditatē et vinitatē fecit. Proinde amoneat
hic error qui cōiectura flā ita vlt astine i p̄ntiaz māz fidem
ut alibi destruat. Proius tantū ē tūc dies fuit quātus et i
mē ē quē .xxiii. hore dūno cūlo noctūq; detinuit. Tantis
mēsis quātus et mē ē quē luna cepta et finita cōcludit. Tantis
annis quātus et mē ē quē .xv. mēses lunares addit p̄ curiū sola
rē quāq; diebus et quadrante cōsumat quā annū sexcentesimo vite
noe scdus erat mēsis emsq; mēsis vicesim⁹ et septim⁹ dies qui
cepit ēē diluuiū in quo dies xl. cōtinuate ingentis plūne me
morant. Cum dies nō bmas ac paulo amplius horas habebant
si vicesimas et quaternas die noctūq; tractat ac phoc tam
magnos annos vixerūt illi antiq; usq; amplius quā nongentos
quāto postea vixit abrahā .c. lxx. et post eū filius ems ysaac
c. lxx. et filius ems iacob .pe. cl. et m̄pōita aliquā etate mo
yses .c. xx. et quāto ēē mē vixit hoies lxx. ul lxxx. ul nō mltō
amplius de quibz dā ē et amplius eis labor. Illa vō mōz varietas
q̄ nlt codices hebreos inueniunt et nros neq; de hac antiquoz
longemitate dissentit et si quid hē ita diuisū ut vix ēē utriq;
nō possit rez gestaz fides ab ea lingua repetenda ē ex qua m̄
pretatū ē qd habem⁹. Que facultas cū volentibus ubiq; geuau
p̄sto sit nō tū necat q̄ lxx. m̄p̄ter nplim⁹ que diuisa dūc
videntur ex hebreis codicibus emēdare ausus ē neo Nec emē illa

diuitas putata mendositas ut ego ullo putandum existimo. Sed ubi non
 ē insepatus error aliqd eos dūno spū ubi sensus consentaneus ē veritati
 et p̄dicans veritates nō m̄ptamē mūie sed p̄phetam cū libertate alie
 digē uoluisse credentū ē. Unde m̄to nō solū hebreis vñ et ip̄is cū ad
 libet festiōna descriptis uti aplica inuenitur auctas. Et hūc meo
 portui ore loco si deus aduincit p̄misi diligenti locutur hūc qd
 instat expediri. Non em̄ ambigendū ē ab hominē q̄ ex p̄mo hoīe nat
 ē p̄mus quātandū vinebat potuisse cōstitū ciuitates sane tēnā
 nō illam q̄ dī ciuitas dei de qua sc̄berem. Laborē tanti hmo op̄is imā
 An credibile sit p̄mi scli viros usq; ad annū ciuitatē quā sup̄sumus

QUod ego aliqd ita nece filios gēasse referēt ac cōcubitu cōti
 tendū est hoīem filios generatur nō habere mūse. et
 p̄positū cōtinencie. Et amplius. nō sēdm̄ hebreos nō m̄to m̄
 i. lxx annos ac cōcubendo ope vacasse vacasse. a si nō vaca
 ret nich p̄olū gignē potuisse. Hoc qd̄ duob; morē soluit. Aut em̄ tātō
 senor fuit p̄porione pūbtas qūto totius em̄ minor annositas aut
 qd̄ magis videt ēē credibile nō hoc p̄mogemū filij cōmēorati sūt. sed
 quos successiōis ordo. postebat ut pueniret ad noe. Aquo rursum ad a
 braham videm̄ ēē puentū ac demde usq; ad itū antiquū hōis qūti
 oportebat signari et generatōib; cōmēoratis cursū glōsissime ciuita
 tis in hoc mūdo pēgnantis et sup̄nā priam regentis. Quā em̄ negari
 nō p̄t por om̄ib; carni exgnitōe maris et feriē natus. Neq; em̄ illo nato
 dixisset adam qd̄ dixisset legit acq̄sim hoīem p̄tēnū n̄ illis duobus
 ip̄e fūisset hō nascendo additū p̄m. Tūc secutū abel quē maior fī
 occidit p̄ figuratōm quādam pēgnantis ciuitatis dei q̄ ab impis et quo
 dāmo tūgēis. i. tēnā originē diligētib; et tēne ciuitatis tēna
 felicitate gaudētib; p̄secutōes iniquas passura fuit p̄mto oñdit
 Et quot annos eāt adam cū eos genuit nō apparet. Exinde digunt
 gēnaciones alie de cayn. alie de illo quē genuit adā et enis successiōes
 quē fī occidit et appellauit nomē illū sēth dices ut scriptū ē. Cū
 tūc em̄ in deus semen aliud. p̄ abel quē occidit cayn has duas de
 quib; aut distinctis ordinib; insinuet ciuitates. vñ celestē m̄tis p̄
 egnatē. alterā tēne tamq̄ sola sint gaudis inherentes. n̄ i. h̄. m̄te
 nullū de p̄gēne carni dimūcio sit cōmūto adam usq; ad octam ge
 neratōm quot annos fuisse exp̄ssus ē qui genuit qui cōmūat post
 cū. Noluit em̄ spūs dei m̄tēne ciuitatis gēnacionib; t̄pa notāe an
 diluuiū s; i. celestis maluit tamq̄ eēt mēna digores. Porro aut
 sēth qū natus ē nō qd̄z facit s̄ am̄ p̄is ei. s; i. a gēnēat alios.
 Et utrū solos cayn et abel affirmare quis audeat. Non em̄ q̄ soli
 notati sūt p̄ ordines gēnacionū quas cōmēorare oportebat. iō cōse.
 quene videri debet solos fuisse tūc gēnatos ex adam. Cū em̄ silencio co
 operis om̄i noīb; cetoz legat̄ em̄ genuisse filios et filias quota
 fuit ista proles em̄. quis p̄summat asserē si culpa temeritatis em̄tat
 potuit quippe adam diuitus admonitus dicē postea qui sēth natus
 est. Cūscitauit in deus semen aliud. p̄ abel qui implet illū stitū
 tamq̄ ip̄e p̄or post em̄ ip̄is ordine nascetur. Demde qd̄ scriptū ē. Vixit
 aut sēth. v. et. cc. annos. n̄ sēdm̄ hebreos. v. et. c. annos et ge
 nuit enoch. quis posset n̄ m̄cōsideratū assenēdē hūc ei p̄mogem
 tū fuisse ut admirantes merito regam̄ quō p̄tot ānos i. mūis fuit
 a cōmūto sine vllō p̄posito gēnacionē. n̄ nō gēnēit ym̄gati quā
 dē ēē de ip̄o legit̄ et genuit filios et filias et fuerūt om̄s dies. xij.
 et dccc. ann̄ et mortuū ē. Atq; ita demceps quoz ām cōmēorant
 n̄ filios filiasq; genuisse reticent. ac pl̄ nō appet oīo utz qui notat
 gēntū ip̄e fuit p̄mogemto. Immo vō quō credibile nō ē p̄r̄ illos
 etate tam longā aut impubes fuisse. a. quib; caruisse n̄ fetib; n̄ illos

eorum filios primos eius natos fuisse credibile est. Quia cum sacre scriptor historie
ad certum vitium noceant tunc tunc diuini finis est per successionem generationum
notis temporibus intendit peruenire eas utique commemorant non quia primus fuit
pentibus fuerit ad que nuptiarum ordinem venerunt. Exemplum quia quod
fiat apertum aliqd inponam. Unde nullus ambigat fieri potuisse quod
dico. Euanthi matheus generationem dicitur carnis peruenit pentibus vo
lens a medare memorie ordinem apud abraham atque adam punitus
ut perueniret intendens. Abraham inquit genuit ysaac. Cur non dicit
ysaiael quem punitus genuit. Ysaac autem inquit genuit iacob. Cur non
dicit etiam qui eius primogenitus fuit. Quia si per illos adam puenire
non posset deum sequitur iacob autem iudam et fratres eius. Numquid iudas
primogenitus fuit. Iudas inquit genuit pharez et zara. Nec istorum quorum
aliqui sunt primogeniti in deo. sed ante illos iam tres genuerunt. Eos
itaque tenuit in ordine generationum per quos ad damonem atque inde quo in
tendat perueniret. Ex quo intelligi potest veteres quoque homines ante dilu
mum non primogenitos sed eos fuisse commemoratos per quos succedendum
ordo generationum ante patriarcham ducit. ne forte putaretur illorum ob
scura et non notia nos quod fugeret. Deinceps coniugiorum quod dissimile a

Quamquam genus humanum per subsequenter matronis inuenit per
primam copulam viri sui ex pulchre et in a con nubia. rrr.
omnis eius ex viri late manu feraz quod coniunctio opus habet
ut signando multiplicaret nec esset illi homines si qui ex illis
duobus nati fuissent viri sorores suas coniuges acceperunt. Quod per
facto quito antiquis compellente necessitate tanto postea finis est dampna
bilis religione. plibente. Habita est enim ratio rectissima. Quod romi
civitatis ut homines quibus est utilis atque utilia concordia di
alaz necessitudinem vinctis nectaret nec unus in uno
multas haberent ut singule spargent in singulis ac sic ad
socialis vitam diligencia colligenda plime plimoz ob
tineret. primum quippe et socer duarum sunt necessitudinum notia. Ut quod alium
quisque habet primum alium socerum inordinis se civitas porrigit. Vtrique
autem unus adam esse cogebatur et filius et filia sua. qui fratres sorores
quod coniugio iungebant. Sic et ena vxor eius utique sexum filiorum sunt
et socrus et maritus. Que si digne fuerint fuissent maritus alia et socrus alia
copiosi se socialis dilectio colligaret. Ipa denique iam soror quod et vxor
fuerat duarum tenebat. vna necessitudines quibus per singulas distribuitur
ut alia esset soror alia vxor homini inordinis socialis per quantitatem auget.
Sed hoc vni fiet tunc non erat quia si fratres et sorores ex illis duobus pri
mis nulli homines erat. fieri quod debuit quia potuit ut existente copia
vnde ducuntur vxores quod non erat iam sorores. Et non solum illud quod fiet
nulla necessitas esset. vni esse si fiet nephas esset. Nam et si nepotes per
moz homini. qui iam consobinas poterant accipere coniuges sororum
matrimonia iungerentur non iam digne sed tres in homine vno necessitudi
nes fierent que per caritatem inordinis per quantitatem nectenda disseminari per
singulos singule debuerint. Esset enim vni homo filius sine fratre sine sorore
quod coniugibus et per et socer et amicus. Ita et vxor eiusdem eiusdem quibus
filie et maritus et amita et socrus. Idem ut se et filii eorum non solum es
sent fratres atque coniuges vni esse consobinum quod et fratres filii. Omnes autem
iste necessitudines quod vni homini tres homines connectebat. nonne conec
tent si esset in singulis singule. et vni homo haberet alteram sororem alteram in
rem alteram consobinam. aliam primum aliam amicum alteram socerum alteram
maritum alteram amitam alteram socram atque ita se non in paucitate coar
tatu sed laqueis atque inordinis per quantitatem crebris vinctum sociale dif
fundet quod humano genere crescente et multiplicato. esse in imperio duorum
multorum falsorum quod cultores sic obscuri cernimus ut esse si primum legibus

pmittant finia congrua melior tñ confuēdo ipam malit ex horre licētia
 Et cū sorores accipe ī mīrōm pūm hūmā gēns tūpibz oīd hāuēt sic
 anīatur qī mīq hāc potuit ad hūmā emī sēnū ul' allicēndū ul' offen
 dendū uos ualeat plūzīmū. q cū mīhac cū ī modēatōe cōcupiscēcie co
 hercat cū designat atz corripī mīto ēē nepharū mīdīcat. Cū emī
 mīquū est amīdītatē transiēdi lūmītem agroz qūto ē mīquū libi
 dūe amībēdi subītere lūmītez mozz. Sēptī aut sūm? ī omībuz cō
 sobīnīz. ēē mīa tūpibz p grādū pūmītatē sīno grādū pūmīū qū
 raro pūmītez sīebat q sīcī plegēlycebat. q id nec dūmā phībūt et
 nōdū phībūcat lex hūmāna. Vēritatū sūū et līcītū p vīcīnītatē hōi
 rebatū illīcītū. et q sīebat cū cōsobīnīa pēne cū sorore sīcī vīdebat
 q et ipī mīter sē p tam pūmīquā cōsagītate; sīcī vocant et pēne
 gē mīam sūt. sūt aut antiquī pūbīz religīose aīre nē ipā pūmītatē
 sē paulatī pūgīmū ordīnībū dūmīez longīo abīret et pūmīqū ēē
 de sīstet cā nōdūz longē posītū rīnīe mīrōm vīcīnīo collīgāt
 et quodāmo rēnotāe fugīentē. Vīde iam plēno hōmībū orbe rīaz
 nō quīdez sorozēz ex pīe ul' mīe ul' ex amībūz sīno pēntībū nātāz
 s; tū amābat de sūo gēnē dūcē vīrozēz. Vēz quī dūbītet hōnestīz
 hōc tpe cā cōsobīnīaz phībītā ēē cōmīgrā nō solū sēdīm cā q dīspū
 tāmū p mīltīplīcāndūz affīnītatēz nē hēat dūaz nēcēssītūdīnez vīa
 plēna aīz dūe possūt eas hē et mīū pūmītatēz. aīgē. S; ēē q nē
 tīo quō mō mīest hūmāne vīcīdīe quīddāz nāle atz laudābīle nē
 cū d; cā pūmītatēz rēuēndūz hōnōrē ab ea cōtīnēat qūmē gūātīz
 cēm cū libīdīnez de qua erubescē vīdēm? et ipām pūdīcīaz cōmīgūle
 Copulacīo igrī mīaz et fēīe qūmī attīnet ad gēnīs mortālīz q
 dām sēmīnārū ē amītatēz. S; tīena amītatēz gūātōe tū? celestīz aut
 ēē regūātōe opus hē ut nōrīaz gūātōez enādāt. Vīrū aut alīqd
 sūt. nēl sī sūt quāle sūt corpale atz vīsībīle regūātōis sīgnū an
 dīlūmīz sīcūt abrahā cūqīno postea ē impatū sīcūt hīstōrīa tacet
 Sacrafīcīe tū deo ēē illoz antīqūssīos hōīez nō tacet. Quod et
 ī dūobz pūmīz sībīz clāmīt et uocē post dīlūmī cū de archā fūisset
 egressūz hostīaz deo legīt vīmolūse. De qua rē mīpcedentībū libīz
 tām dūmī nō ob alīud demōnez arrogātēz sībī dīlūmītatē deosq; sē
 credī cupīentēz sībī expetē sacfīcīū. et gūndē hōmī hōnōrībū n q
 vīz sacfīcīū vīdē deo debēī sūt. De dūobūz ex vīno gēntozēz

Quī ergo esset adam vīcīnīz dūoz pūbīz atz pūmīpībū
 tūmīq; gūmī pī. et amīz sēnīz ad tīenā et amīz rīnī.
 sēnīz ad celestē pūmīet amītatē. cā sīo abel atz ī eūz mīfēc
 tōne cōmēdātō. mīābīlī sacfīcīto sūt sūt dūo pīez sīnguloz
 gēnez cāyn et sēth. ī quoz sīlīz quoz cōmēdārī oportebat dūaz
 istāz amītatū mīgēnē mortālīū emīdēnīz mīdīcīa clārē rēpēnīt. Cūm
 quīppe gēnūt enoch. mīamīz nōīe cōdīdīt amītatē tīenīz. s; nō pē
 gūantēz ī hōc mīdo. s; ī eūz tūpālī pace ac felīcītate quīescētē. Cūm
 aut mīpīetāt pōssīo. Vīdē dūmī est qū nātūz est sīne a
 pīe sīne amīe eūz acqūm hēīem p dēū Enoch emī mīter
 pīetāt. dēdīcātō. hīc emī tīena amītatēz dēdīcāt. Vībī
 credīt quō h hē cū quē mītendīt et appetīt sīne. pōrroz
 ille sēth rēsūrēctō mīpīetātūz et enoch sīlīz emī mīter
 pīetātīz hōmīo nō sīcūt adam. Et ipām emī nōmē hō mī
 pīetātūz sēd qūmē ēē phībētūz ī illā līngūa. ī hebrēa māsclō et fēmīe
 Nam hīc de illo sēptūz ē. A lāschū et fēmīām fēcīt illoz et bīdūrīt
 illoz et cognōmīnāt nōmē eoz adam. Vīdē nō amībīgīt sīo appella
 tū fūisse fēīaz cūm pīo nōīe. ut tam adam qd' mīpīetāt hō nōmē ēē
 amībōz. Enoch aut hīc mīpīetātūz hō ut hōc nō pōssē fēīām mīcīpīāz pū
 līngūe illūz assēnēt tūmīq; sīlīz rēsūrēctōis ubī nō mībēt nēq;

Demiter
 pretat
 one no
 nūm i
 um

uocet dūcē
 nō ī cōmī
 appellatūz
 fēīa ex pīa
 nōmīa tē
 mēb. et ī
 sēlla. Et pē
 et nōmē f
 sēlla aut
 et fēīa
 vī. qūe sī
 vīroz sūt
 elegātēz
 rōnēz q m
 mīlīz rēpī
 mī h nōm
 amītatēz
 cūm mīdī
 q mībōc sē
 dīfīz cōm
 Quid sīg

Et
 dī
 vī
 gūmīaz
 tēpīetātūz
 rīpī et vī
 amītatēz
 cūpē emī
 nō ē sīpē
 amīz p p
 dūmīe līcī
 cīfīcīū sēpt
 spānūt ī
 mīen alīud
 hīq; oport
 amītatēz
 sōcīetātē
 mī mīdīm
 spānūt mī
 aīet nōm
 mītelīgīt
 dūmī sālū
 tēpīetātūz
 onīdīt q
 legīt qū
 amītatēz
 cūlī lābē
 De sīgnī
 cāyn sū
 nī et ab
 rātō cū
 amītatēz
 dīcōmī

uxores ducunt Non enim generatio cum illuc perduxit regnatio. *Quare et h'*
 non in casu nominum arbitror quod in eis generationibus quod pagantur ex illo quod est
 appellatur Seth cum genuisse filios filiasque dicitur nulla ibi gentia novum
 fieri expressa In his autem quod pagantur ex cayn in ipso fine quousque pertendit
 nominum tria gentia nominantur Sic enim legitur. I. Iherusalem genuit la-
 mech et superstit sibi lamech uxores duas nomine vni ada et nomine sede
 sella Et peperit ada iobel hic erat pater hitanani in tabernaculo pecuniarum
 et nomine frater eius iobel qui fuit qui condidit psalterium et cytharam
 Sella autem peperit et ipsa iobel et erat malleator et erant ei cramentum
 et ferrum Soror autem iobel noemah Ducusque porrecte sunt generationes ex ca-
 yn que sunt omnes ab adam septem usque ad lamech qui duas maritus
 uxores fuit Et vni est generatio in filijs eius in quibus commemoratur et tria ubi
 eleganter significatum est tria civitate usque in fine et in alio hitanani qua
 rationes quod maritus et femina quousque perveniunt Unde et ipse quod propter eum
 mulierem reperit cum diluvium nominibus propriis exprimitur uxores illius hominis qui novum
 nomen habet nominissimum per dicitur autem cayn quod interpretatur possessio terrae conditor
 civitatis et filius eius in cayn nomine condita est enoch quod interpretatur dedi-
 catio indicat utram civitatem et in eam et finem habere terram ubi nichil amplius
 quod in hoc solo cayn per Ierusalem quod interpretatur resurrectio tu sit generatio
 oritur commemoratur per quod de filio eius saan bechystona dicitur itudine
 Quid significatum sit mabel et Seth et enoch quod appareat ad christum

Et Seth inquit natus est filius et vocatus et corpus eius etiam patet
 nomine enoch hic sperant in vocare nomine dei. *xxv*
 dei Nempe clamat attestatio veritatis Ipse igitur vult homo filius
 resurrectio in spe vult quia dum per naturam hec civitas dei quod
 significatur ex fide resurrectio. Et duobus namque illis hominibus abel qui
 interpretatur luctus et eius frater quod interpretatur resurrectio mors. *xxvi* abel et
 christi et vita eius ex mortis figuratur Ex qua fide gignitur Seth christum
 civitas dei hec hoc est homo qui sperant in vocare nomine dei *xxvii* figura
 Spe enim salvi facti sumus ait apostolus. Spes autem quod videtur
 non est spes. Quod enim videt quis quid sperat? Si autem quod non videtur spe-
 ramus per patientiam et expectamus Nam quis natum est existimet ab altitu-
 dine in cunctis Numquid enim abel non sperant in vocare nomine dei cuius sa-
 ncti scriptura tam acceptum deo fuisse commemorat Numquid ipse Seth non
 sperant in vocare nomen domini dei de quo dicitur est suscitavit enim in deus se-
 men aliud per abel Cur ergo hinc apparet quod prior omni intelligit esse quicquid
 in quo oportebat in eo quod de prior generationi in meliorem partem hoc est superne
 civitatis superat per commemoratur est exortum per figuram hominem et hominem
 societate que non secundum hominem in heret felicitatem terrae Nec dicitur est hic spi-
 ritus in domini dei aut hic invocavit nomen domini dei Quid sibi hoc vult
 sperant in vocare non quod prophetia est exortum per ipsum qui secundum edmonem gratia in vo-
 cat nomen domini dei Hoc est quod per prophetam dicitur apostolus de hoc per lo-
 quuntur ad dei gratiam pertinet Et est omnis quicquid in vocavit nomen
 domini salvis est Hoc ipsum enim quod dicitur et nominavit nomen eius enoch per in-
 terpretatur homo. Ac deinde additur hic sperant in vocare nomen domini dei latius
 ostendit quod non nisi ipso spem ponere deat homo beatus enim omnis sicut alibi
 legitur qui spem ponit in homine Ac per hoc nec nisi ut sit cum aliis
 civitatis quod non secundum filium cayn deditur hoc tempore et mortalis hominis se-
 culi labente transcurso sed illa in mortalitate beatitudinis eterne
 De significatio quod in enoch translatione monstratur. *xxviii* De eo quod
 cayn et successio in octavo abraham generationes clauduntur et in poste-
 ris et ab eodem patre adam noe dicitur inveniuntur. Quia ratione commemo-
 rato enoch qui fuit filius cayn tota generatio eius usque ad diluvium sit co-
 tuminata narratio Commemorato autem enoch qui fuit filius Seth ad co-
 ditionem humane principum sit redditum Sequitur capitulum. *xxix*

DAm et ista appago cuius est pater Seth mea generatio habet nomen dedica-
 tioms quia septimus ab illo natus est enoch quod interpretatur dedicatio
 sed ipse est translatus quo placent deo et in signum nunc in ordine ge-
 nerationum quo sublatum consecratum est septimo scilicet adam ab ipso enim pre-
 istarum generationum quod dicitur appagme caym et a seth sortus est quo
 die finis est homo et consummavit deus omnia sed huius enoch translatio
 dedicatio est prefigurata dilatio Que quidem facta est in ipso capite nunc
 qui sic resurrexit ut non moriatur ultimus si et ipse translatus fessat ac
 altera dedicatio vniuersi domini cuius ipse ipse est fundamētum quod differtur
 in fine qui est omni resurrectione non mortuorum amplius Hinc autem do-
 minus dei dicitur sine templum dei sine civitas dei id ipsum est nec abhor-
 ret alatum eloquium consuetudine Nam et vigilans impropositus civitate
 domini appellat asarati Romanos volens intelligi qui de asarato per-
 tioranos origines ducit et domini enee eosdem ipso quod eo ducere
 tioram cum italiam venisset ab eis condita est Roma Inuitus namque est
 poeta ille sacre literas in quibus dicitur domini iacob tam ingens plus be-
 breoz dicitur ad hunc intendebat scriptor huius historie in eo summadis
 generationibus ex adam per filium eius Seth ut pullus perveniret ad noe sub
 quo factum est diluvium a quo rursus otteretur ordo nascentium quo pueri
 et ad abraham a quo mathews evanta incipit generationes quibus ad
 ipsum pervenit etiam regnum civitatis dei quid intendebat in generationibus
 ex caym et quo eos per ducere volebat Fides usque ad diluvium quo totum
 genus illud tene civitatis absorptum est et repatum ex filijs noe Ne-
 que enim de se potuit hanc terna civitatis societatem hominum secundum homines ymen-
 tum usque ad hunc solum finem de quo dominus ait filij huius soli generat et ge-
 neratur Civitate vero dei pregnante in hoc solo regeneratio producat ad
 alterum secundum annum filij nec generat nec generatur Hic igitur generat et
 generare civitati utriusque commune est quoniam de civitate habeat et hanc multa
 milia civium qui ab opere generandi se abstinuerunt sed habet et illa crimina-
 tioms quadam errantibus ad eam usque pervenit et qui de viantes aside
 diuinas heres condiderunt secundum homines quippe vniuersi non secundum deum et
 iudeorum gymnosopheste qui iudei prohibentur philosophari nichilati
 dubio iudice omnes eius sunt et agnoscendo se cohibent Non est
 enim hic bonum nisi cum sit secundum fidem suum bonum qui deus est Item nemo
 fecisse aut diluvium reputatur quinquages et ipse enoch septimus ab adam qui
 translatus fertur esse non mortuus genuit filios et filias usque trans-
 ferretur magis fuit machusalez per quem generationum ordo memorandaz
 transcurrit Cur autem tanta paucitas successorum commemoratur in ge-
 nerationibus ex caym si eas usque addiluvium produci oportebat nec erat diutius
 etas pervenire ad civitatem quod est amplius annos vocaret affectuibus
 Nam si non intendebat auctor libri huius aliquem ad quem natio perveniret
 serie generationum sicut in illis que veniunt de seth intendebat per-
 venire ad noe a quo rursus ordo natus sequeretur quid opus erat preter
 mitti per moyses filios ut perveniret ad lameth in cuius filijs sunt
 illa cineris octa generatione scilicet ex adam septima et caym qui est qui
 aliunde deinceps connectendum Unde pervenitur vel ad israhelitarum populum
 in quo celesti civitati et iam terna primum figura prophetica prebuit vel
 ad christum secundum carnem qui est super omnia deus benedictus in secula super omnia
 fabricator atque regnator cum tota per gemas caym sit indiluvio deleta
 Unde videri potest in eodem ordine generationum per moyses filios fuisse come-
 moratos Cur igitur tam pauci sunt non enim ad diluvium tot esse non potuerunt
 non uacantibus usque ad centenauiam civitatem prius ab officio generandi
 si non erat tunc propter longevitatem illorum esse civitas Ut enim per que-
 ringenta annorum fuerit cum filios generare ceperit octies tricem qui
 octo sunt generationes in adam et cum eis quos genuit lameth ducentis

quadraginta sunt anni Numi itaqz toto tpe usqz ad diluuiū nō gene-
 rauerit. Quia tande cū qui h' s'p'it genācoeōs cōmēorare uoluit q'seāt
 Nam ab adam usqz addiluiū cōputant an scdm codices ^{Numerus}
 moēs duo milia ducenti sexaginta duo ^{annoz ab} scdm hebreos at
 mille sexcenti quinquaginta sex ^{adam usqz} Vt g' istū mī mōrē ar
 dam eē veniorē de mille sexcentis quinquaginta sex ^{ad diluuiū} annis
 ducenti xl. detrahebantur. unqz credibile ē p mille quadraginta ^{in iē}
 gentos et quot excurrat annos qui restant usqz ad diluuiū ^{it}
 p'gemine cūm generacioibz vocari potuisse. Si qui ex hoc moxet memit
 an quaret quō credendū sit antiquis illis hoies p tam multos annos
 agnoscendis filijs cessare potuisse duobz mōis istū solutū eē qd'neqz Aut
 deserta pūb'tate p'p'coe tam longe vite a de filijs qui cōmēorant
 m'generacioibz q nō fuerit p'mogeniti sed hy p quos ad eū que itau
 debat quitoz liba potat p'ueniri. sic enoch m'gnatōibz seth. p'inde m
 genatōibz cūm si nō occurrat quid debet m'tendi ad quē p'missis
 p'mogenitis p eos qui cōmēorati sūt p'ueniri oportebat s'era pūb'tas
 intelligenda restabat ut aliqui post c' annos pūbes habilesqz ad
 agnoscendū frī finit ut ordo g'nacōm p p'mogenitos usqz ad diluuiū
 ad m'iz annoz tante qūatitatis occurrēt. Quāuis fieri possit ut p a
 liq' secretiore cūm que melaret usqz ad lamech et ei filios g'nā
 cōm p'ueniente cōtextu cōmēdaretur hec ciuitas quā diam eē
 tēnas ac dem cessaret s'ptor lib cōmēorare cetisqz ad diluuiū esse
 potuerit. pot et illa eē cū. cū nō ordo generaciois p p'mogenitos
 dūcitur ut nūc nō sit illis hoibz tam s'eram crede pūb'tatē q s'
 eadez ciuitas. quā cūm i noie enoch filijū condidit longe lateqz
 regnare potuit. et reges h'c nō sūt plures. s' sūnt etatibz singulos quoz
 g'missent sibi successores quicūqz regnassent. Noz regū p'mis eē
 potuit ipē cūm. Sedus filij eius enoch. In cūm noie ubi regna
 retur cōdita ē ciuitas. Tercius g'nd quē genuit enoch. Q'ituz
 mema quē genuit g'nd. Q'ituz mathusalel quē genuit mema
 quartus lamech quē genuit mathusalel qui est septim' ab adam p' tam
 Non aut eāt cōsequens ut p'mogeniti m' regno regnantibz succederent
 pūbz scdm quoz reguandi m'ito p'v'itū tēne vālem ciuitatē ul' s'ors
 aliq' rep'et ul' ille potissimū succedet p' h'editarijs quodā m're reguandi
 que p'etis filijs dilexisset potuit aut vniēte lamech atqz regnate fieri
 diluuiū ut ipm cū alijs omibz hoibz c'ceptis qui m'arch fuerit quē
 p'det m' nemet. Neqz enī mirandū ē si vāia qūitate m'ostitūe annoz
 m'pōita p' tam longā etatē ab adam usqz ad diluuiū nō e' p'ales
 m'ios g'nacōnes h'abuerit atqz p'uenire. sed p' cūm septē p'eth ante
 decē septim' est enī ut iā d'it ab adam filius lameth sic m' cetis sū
 p'mis s' plures cōmēorati sūt. qz m'certū eāt quis ei fuisset mortuo suc
 cessurus si reguandi tps m't ipm et diluuiū remansisse. Si quāqz
 se h'at sine p' p'mogenitos sine p' reges de cūm g'nacōm ordo de
 curres illud in nullo pacto p'teremidū silencio videtur q cū lam
 ech septim' ab adam fuisse m'uentus tot eius admātū sūt filij dūc
 videnarim' m'is m'pletur quo significat p'ctū addūtur enī tres
 filij et vna filia. V'ores aut aliud p'nt significare nō hoc qd' m'ic cō
 mendādū videt. Nūc enī de g'nacōibz loquimur ille vō vñ sūnt ge
 nite t'atū est. Cū g' lex denario m'io p'dicat. Vnde ē m'ona
 bih' ille decalogus p'f'ō m'is videnarij qui tūsgredit denariū
 tūsgressione legi ac p' hoc p'ctū significat. Vnde ē q m'abnado tes
 timoniū qd' eāt i itine p'li dei velut tēplū ambulatoz videri
 vela aliana fieri p'cepta sūt. In aliao qd' m' recordatio ē p'ctoꝝ p't
 edos ad sinistra futūas q cōfiteutes m' aliao p'ostemini tamq' d'ice
 tes qd' m'psalmo s'ptū Et p'ctū meū an me ē sp. p'ogemere ego

ex adam p carn sceleratū vñ denario mō fuit quo pctū significatur
et ipē mō frā claudic. a quo serū incū fū ē pcti p quē omīa
mōmī cōmīs est aut ut et voluptas carnis que resistet et seque-
tur Nam et ipā filia lamedī noema voluptas mīptat. per seth autē
ab adam usq; ad noe denari⁹ mīsmatur legitim⁹ mīs cū noe tres
adiciūt filij vñde et vno lapsa duo bñdicūt aprē ut remoto re-
pbo et repbatē filijs ad nū additis ē duo denari⁹ mīs nitimet
qui et in priarchaz et in aploz mō mīsignis est p septenariū pter
altam p altam multiplicatā Nam terquatū ul quat term lapsū
faciūt tñs ita se bñdicō video. osidandū 7 cōmēdandū ista vñq;
p gemēs que distinctis gñacōibz duas mīsmat ciuitates vñq;
tūgenaz altam regnatōz⁹ postea sic cōmīta fuit atq; cōfusa ut
vñmī; gēms hūmī exceptis octo hoībz diluio pūe mēmerit
Pmo aut itūendū ē quēadmodū cū ex carn gñacōnes emārent
cōmēdato aut cetōs postero ems illo. i. cū nomē conditū ē ciui-
tas. i. enoch cōtexti sūt ceti usq; ad illū finē de quo locuto sū dō
nec illud gēms atq; vñmīa p pgo diluio dēletur Cū vō filius seth
vñ cōmēdato fūisset enoch nōdū nīq; ad diluuiū additis cetis ac
ticulis qdē imponit et dī. Dic liber nātūtatē homī qua die fecit
dens adam ad ymaginē dei fecit illū masculū et frām fecit illū et
hūndixit illos et cognouit nomē eoz adam qua die fecit illos Qd
m videtur ad hoc nīpōitū ut hic rursus incipet ab ipō adam dimi-
tio tpm qua voluit facē quibz sēpūt in ciuitate tēna tamq; des-
cam sic cōmēdaret ut nō oputaret s; quare hinc reditur ad istā
recapitulacōē postea quī cōmēdato est filius seth. hō qui spauit
innocē nomē dñi dei. n qz sic oportebat istas duas pponē ciui-
tates vñā p hoīdaz usq; hoīdām Nam et lamedī duabz vivibz
suis se ppetrasse hoīdām cōfiteat alteraz pēū qui spauit i nocare
nomē dñi dei hoc ē quippe i hū mōdo pēgnatū ciuitatis dei totū
atq; sūmū i hac mortalitatē negant qd p vñū hoīēz quē simeoc
ali resurrectō gēmit cōmēdandū fuit Homo quippe ille vñ tōtū
supne ciuitatis est vñtis nōdū qdē cōpleta sed pmissa ista pphē-
cia p hīgnatōē cōplenda. filius gē carn hoc ē filius possōmī i
cū n tēne beat nomē i ciuitate tēna qz i ems noīe cōditū ē
De hīs ē em dēq; cantat mīpsalms Inuocabūt noīa eoz mīfz
ipōz p qd sequit eos qd m alio psalms sēptū ē. Dñē i ciuitate
tua ymaginē eoz ad nichilū rediges filius aut seth. hoc ē filius
resurrectōis speret i uocē nomē dñi dei Eam quippe soactatē
homī p hīgnat q dicit ego aut ācut olyua fructifera i domo dei
spau i mīa dei Vanas aut glā famosi i tēa noīs nō requirēt Eū
est em vir cū ē nom dñi spes ems et nō resperit i vñtates et
mīfmas falsas. Positis itaq; duabz ciuitatibz vñā i rebz sēdī
altā mīpe dei tamq; et cōi que apēta ē i adam iūna mortali-
tis egressis ut pcurrat et excurrat ad dīcretos pīōs ac debitos
fines incipit diuumeratio tpm in qua et alie gñacōes adiciūt frā
recaplatōē ex adam ex cū origine dāpnata veluti massa vñā mīte
dāpnatōi tradita fecit dens mīcōtūmēhā alia vasa ire. alia i bono
rem. vasa mīe illis reddens qd debetur mīpēna istis donas qd nō de-
betur m grā ut eripā cōpactōē vasōz ire supna ciuitas discat que
pēgnatur mīfz nō sīdē libtate arbitrii sū sed spet m nocē nomē
dñi dei quī volūtas mīnatā que facta ē bona adeo bono sed mu-
tabilis ab i mutabili qz ex nichilo et abono pē deducere ut faciat ma-
hū q sit libed arbitrio. et amalo faciat bonū q non sit sine diuino
aditorio De lapsu filioz dei ahemgenaz mulioz amore captoz
Vñde et omīs exceptis octo hoībz diluio pūe mēmerit rñ.

Dicitur in libro de
mundo Non
p[ro]p[ri]e s[er]m[on]e
tant[um] m[er]ito
in b[er]o s[ed] p[er]
p[er] q[uo]d boni
s[un]t boni r[ati]
lupus e[st] f[er]
ac sic filij d[omi]
cien[ti] i[n] m[un]
n[ost]ro s[un]t
s[ed] ip[s]e cur
no semp[er]
nullo p[er]t[ur]
boni ama[n]
to C[on]d[ic]
D[icitur] t[ame]
hil m[er]it[um] e[st]
cto p[ro]p[ri]e
ametur ho[m]
no p[er] Nam
du[m] est ut
ficio b[er]o
coz am[or]
igr[ati]tate
neglexerit
tas n[ost]ra q[ue]
nom[en] repe
Dicitur in
mundo p[er]
m[er]ito n[ost]
gel[ati]o[n]e
ang[eli] s[un]t
do eis offi
na d[omi]ni
S[ed] utri
dicitur An
Ambiguu[m]
videt[ur] v[er]
arbitra
ent[ur] de q[ue]
nos et f[er]
m[er]ito e[st]
d[omi]ni q[ue]
m[er]ito tal[is]
L[ib]ro d[icitur] d[ic]
l[ib]ro d[icitur]
d[icitur] pati
ang[eli]
nec d[icitur]

Hoc unquam libere voluntatis arbitrio quicquid humano. pergrederetur atque
 crescente scilicet est pueris et iniquitate periclitari. Tractatus de
 quidam utique consilio civitatis quod malum ex seculo. Ingressu fili
 minime causam rursus inveniunt non quidem illo modo qui ab. or dei ad fi
 mias. Non enim amicus eam tunc fallacia seducte ille fecit. lias ho
 perfraserunt petri viris sed ab amico qui pravis moribus. min
 rant nitena civitate. i. merenaz societate amate sunt. arihs dei a
 mbus scilicet pugnantes in hoc solo altius civitatis per pulchritudine cor
 pus quod boni dei quidem domi est. Si propter id largitur et malis ne ma
 gnum bonum videri. bono. Deserto itaque bono. magno et bonorum pro
 lapsus est finis ad bonum minimum non bonum. propter sed bonum malumque omne
 ac sic filii dei filiarum boni amore sunt capti atque ut eis coniugio fin
 erent. i. mores societatis tangere de fluxerunt deserta pietate qua
 miscui societate suabant. Sic enim corpus pulchritudo ad deum quidem fin
 is spale carnale infirmum bonum male amat. postposito deo et no mi
 no semper bono quicquid iusticia deserta et amara amat. ab amaris i
 nullo peto amari sed bonum ita se habet ois creatura. Cum enim bona sit et
 bonum amari potest et male bonum. sed ordine custodito. male ordine perturba
 to. Quod in laudem quadam cerei brevit. Visio dei. Veritas si ange
 dec tunc sunt bona sunt quod tu deus bona ista creasti. Nec. epi ab eo con
 hil nunc est mens non quod petamus amare. Ordine negle. poiti me
 to pro te quod conditur abste. Creator autem si veracit. rei
 ametur hoc est si ipse non aliud pillo quod non est ipse ametur male amari
 non potest. Nam et ipse amor ordinate amandus est quod bonum amat quod ama
 dus est ut in nobis virtus quia vivitur bene. Vnde in videtur quod dif
 ficio brevis et vera virtutis ordo est amoris propter quod in seo tantum canti
 corum tantum sponsa christi civitas dei. Ordinate in me civitate. In qua
 igitur civitatis hoc est dilectorum et amoris ordine perturbato deum filii dei
 neglexerunt et filiarum bonum dilexerunt. Quibus duobus nominibus satis am
 tas utraque discuntur. Neque enim et illi non erat filii bonum prout si aliud
 nomen reperat brevis pergram. An credendum est angelos sibi spirituales amos
 in eadem septima sponsarum mulierum captorum eandem misse com.
Dam. In eadem septima sponsarum mulierum captorum eandem misse com.
 isse filiarum bonum filii dei idem dicti sunt et angeli dei. Vnde illos
 multi putant non homines esse sed angelos. Quia quoniam nos tunc
 memorata in libro huius operis libro reliquias insoluta. Vtrum possint an
 geli cum spiritibus sunt corporales. contra cum fecit. Quod tu est enim. Quia facit
 angelos suos spiritus. i. qui non spiritus sunt facit esse angelos lucis in inge
 do eis officium ministrandi. Quia enim grece dicitur angelos quod nomen lati
 na dedicatione angelorum prohibetur latina lingua minus interpretat
 utrum eorum corpora consequenter adirent dicere mistros suos igne ar
 dentem. An quod civitate tamquam igne spirituali ferre debeant ministri eme
 Ambiguum est tamen appuisse hominibus angelos in talibus corporibus quod non solum
 videtur verum esse tangi possint eadem verissima scriptura testatur. Et qui
 orbis una fama est multique se expertos vel ab eis qui experti. Res mi
 erant de quorum fide dubitantibus esse audisse confirmat filia. ra
 nos et famulos pueros quos vulgo in cubos vocant improbos extitisse
 mulieribus et earum appetisse ac pegisse concubitu. et quosdam demonesque
 duos galli incipiant assidue habere in iudicia et teptae et effice pl
 ures talesque assenerat ut huius negare impudencie videat. Non huius aliquid
 laudeo diffinire. utrum aliquid spiritus elementum acrio corporari. Nam hoc e
 lementum est cum agitur flabello sensum corporis tactu sentit possunt
 habere pati libidines ut quod put sentientibus fecit si misceant. De tamen
 angelos scos nullo modo illo tpe sic labi potuisse nullo crediderim
 nec debemus dixisse apostolum petrum sic enim deus angelis potentibus non pe

ex adam p carn sceleratū vñ denario mōdū fuit quo pctū significatur
et ipē mōs fēia claudir aquo serū mīcū fān ē pcti p quod omīs
mōmū Cōmūis est aut ut et voluptas carnis que resistet et seque
tur Nam et ipā filia lameth noema voluptas mīptat per se hant
ab adam usqz ad noe denariū mīsumatur legitimū mōs au noe tres
adiant filij vñde et vno lapsa duo bñdicūt apit ut remoto re
pbo et rephatū filijs ad nūm additis et duo denariū mōs nūmēt
qm et in priarchaz et in aploz mōdū mīsignū est p septenariū pter
altam p altam multiplicatā Nam ter quatin ul quat term lapsū
faciūt tūqz ita se hēntibz video osidandū et cōmēorandū ista vñqz
p genes que distinctis gñacombz duas mīsumat ciuitates vñqz
tūgenaz altam regnatoz postea sic cōmīta fuit atz cōmīta ut
vñmūz genus hūmānū exceptis octo hoībz diluuiū pūe mērent
Pmo aut ītūendū ē quēadmodū cū ex cayn gñacōnes emārent
cōmēorato aut cetos postero ems illo ī cū nomē condita ē am
tas et enoch cōtēti sūt ceti usqz ad illū finē de quo locuto sū do
nec illud genus atz vñmū pūgo diluuiū dēletur Cū vō filius seth
vñqz cōmēorato fūisset enoch nōdū nūqz ad diluuiū additis cetis et
ticulus qdē mīponit et dī Dic liber nātūtatē homī qua die fecit
dens adam ad ymaginē dei fecit illū masculū et frām fecit illū et
bñdixit illos et cognomit nomē eoz adam quia die fecit illos Qd
m videtur ad hoc mīpōitū ut hic vñmū mīcet ab ipō adam dūm
cio tpm qua voluit facē qm hī sēp sūt mīciuitate tēna tamqz de
eam sic cōmēoraret ut nō opūtare et qz quare hūc reditur ad istū
recapitulacōez postea qm cōmēoratus est filius seth hō qm spant
mīuocāre nomē dñi dei n qz sic oportebat istas duas pponē amīta
tes vñā p hoīadaz usqz hoīadām Nam et lameth duabz vñvībuz
suis se ppetrasse hoīadū cōfiteat alteraz pēū qm spant ī uocāre
nomē dñi dei Hoc ē quippe ī hī mūdo pēgnatū amītatē dei totū
atqz sūmū ī hac mortalitatē negamz qd p vñū hoīēz quē saneor
ali resurrectō gēmit cōmēdandū fuit homo quippe illo vñqz totū
supne amītatē est vñmū nōdū qdē cōpleta sed pmissa ista pphē
tica pfiguracōe cōplenda filius gē cayn hoc ē filius possionis et
cū n tēne heat nomē ī ciuitate tēna qz ī ems nōre cōditūe
De hīs ē enī de qbz cantat mīpsalmo Innocūbit nōiā eoz mītz
ipōz p qd sequit eos qd m alio psalmo sēptū ē Dñe ī ciuitate
tua ymaginē eoz ad mīchilū rediges filius aut seth hoc ē fili
resurrectōis speret ī uocāre nomen dñi dei Eam quippe soactatē
homī pfigurāt q dicit ego aut sicut olīua fructifera ī domo dei
spant ī mīa dei Vanas aut glā fūmōsi ī tēna nōis nō requirēt Eū
est enī vir cūqz ē nom dñi spes ems et nō resperit ī vñmūtes et
mīlamas falsas Positis itaqz duabz amītatibz vñā ī re bñmū sdi
altā mīspe dei tamqz et cōi que aperta ē ī adam iūua mortalita
tis agressis ut pcurrat et excurrat ad discretos ppiōs ac debitos
fines incipit dīnumeracō tpm mīqua et alie gñacōes adiciūt fā
recapitulacōe ex adam ex cū origine dāpnata veluti massa vñā mīte
dāpnacōi tradita fecit dens mīcōmmēhā alia vasa ire alia ī bono
rem vasa mīe illis reddens qd debetur mīpēna istis donas qd nō de
betur mī grā ut ex ipā et cōpacōe vāloz nre supna ciuitas discat que
pēgnatur mītz nō fide libtate arbitrii sū sed spet mī uocāre nomē
dñi dei qm volūtas mīnata que facta ē bona adeo bono sed mīu
tabilis ab īmītabili qz ex mīchilo et abono pē dēclmare ut faciat mī
hī q sit libeō arbitrio et amalo faciat bonū q non sit sine dīuino
adūtorio De lapsu filioz dei alienigenaz mulioz amore captis
Vñde et omīs exceptis octo homībz diluuiū pūe mēmemut xxij

Hoc
munes cau
matio Non
pfiuferit
tant nre
mbus fz p
pud ad bo
gm bonu
lapius e fi
ac sic fili
erant i m
nificati
fi tpale cau
no tempit
nullo pto
boni amari
to Quod
Deo huius
hil urui e
cto pro te
ametur ho
no pfi Nan
duz est ut
ficio brems
roz canu
igr caritat
neglerent
tas utraq
nomie repe
Dan
uile
multi put
meozita n
geli ai spi
ngloy fide
do eis offi
na dedima
zz utri
centu An
Ambigunt
videt vix
orbuma
eent de qui
nos et fan
niliendo e
duhoy ga
nres tale
Laudeo diffi
lementu
calhar pati
angelos
nec delibe

Hoc libeo voluntatis arbitrio quicquid humano. pergrede et atque
 crescente fca ē punitio et iniquitate percapata. Tractatus de
 qdam utriusque confusio civitatis quod malum ex seculis in gressu fili
 mince causam rursus invenit nō quidem illo modo quā ab or dei ad fi
 mas. Non enim amicus eam tunc fallacia seducte ille fecit. lias ho
 p h aferit petri viris sed ab amico q pramis moribus sue minū
 rant mīrena civitate. i. mīrenaz societate amate sūt aīhs dei a
 mbus sū pēguntibus in hoc sōlo altius civitatis p pulchritudine cor
 pis qd bonū dei quidem domū est. s. pteu id largitur et malis ne ma
 gū bonū videret bonis. Deserto itaq; bono magno et bonoz pō
 lapsus ē fūis ad bonū mīnū nō bonū. p m sōd bonū malū qz ome
 ac sic filij dei filiaz bonū amore sūt capti atq; ut eis cōmūgibz sū
 erent i morez societatis tūgene de fluxerūt deserta pietate quā
 mīscī societate snabant. Sic em corpis pulchritudo adeo quidem fū
 sī tpale carnale mīfirmū bonū male amat. postposito deo etno mē
 no sempino bono quē ad mīsticia destit et aniz amat ab ananis i
 nullo pctō aniz sī homī ita se hē oīs creatura. Cū em bona sit et
 bonū amat p et malebū. sed ordine custodito. male ordine pturba
 to. Quod in laudem quadāz cerei brevit vībz dū. Veritas sī ang
 det tua sūt bona sūt q tu deus bona ista creasti. Nūc epi ab eo con
 hil mīn ē meis n qd petam. amāter. Ordine negle pōti mce
 to pro te qd conditur abste. Creator aut si veracit rei
 ametur hoc ē si ipē nō aliud p illo qd nō ē ipē ametur male amat
 nō p. Nam et ipē amor ordinate amandus est qd bī amat qd ama
 dū est ut i nobis vīus quā vīntur bene. Vnde in videtur qd dif
 ficio brevis et vā vīntus ordo ē amor. p qd mīscō tantico tant
 cor tantit sponsa xpi civitas dei. Ordinate i me civitate. Am
 igr civitatis hoc est dilectio et amoris ordine pturbato deū filij dei
 neglexerūt et filiaz homī dilexerūt. Ambz duobz nomibz satis am
 tas utaq; dīscuntur. Neq; em et illi nō erat filij bonū pūaz. s. aliud
 nomē ceperat hē per grām. An credendū ē angelos sbe spītaliz amor
 meadem spīalī sponsaz mīscī captoz eandē mīscī cōm
Dam dicti sūt dilecti ex quibus gēg mīscī sūt orati. vīn
 ille filiaz bonū filij dei idem dicti sūt et angeli dei. Vnde illos
 multi putant nō hōies ēē sed angelos. Quā qōnez nos tūsemnt
 mēorata mīscī hū opīs libro reliquus mīsolūta. Vtrū possint an
 geli q spūs sūt corpulē cōire cū fēis. S. pteu ē em. Qm facit
 anglos suos spūs. i. qm nā spūs sūt facit esse anglos lucas i nge
 do eis officiū mīscīandi. Qm em grece dī angelos qd nomē lati
 na declinatione angeliz phibetur latina lingua mīscīus mīscīat
 s. i utriū eoz corpa cōsequēt adīrent dīcēdo mīscīos suos igne ar
 dentē. An q civitate tantq; igne spītalī feruē debeant mīscī emē
 Ambīgnū est tū appīssē hōibz anglos mīscībz corpibz qd nō solū
 videt vīz ēē tangi possint eadem verissima septima testat. Et quī
 arbūma fama ē mīscīq; se expectos ul ab eis qm expecti. Fēs mī
 ēent de quoz fide dubitant. ēē audisse cōfirmat filiaz. ra
 nos et fūmos pmes quoz vīgo mīscībz vocant mīscībz extīssē
 mīscībz et eaz appetisse ac pegisse cōmūitū. et quosdam demones qz
 dūscībz galli mīscīpant assidue hāc i mīscīdīā et tēptāē et effice pl
 ures talesq; assenerat ut h negatē mīscīdīā vīdeat. Non h aliq
 andeo dīscīre. utz aliq spē elemēto acrio corporari. Nam hoc ē
 lementū ēē cū agitur flabello sensu corpis tactu sentīē possint
 hāc pati libidīnez ut quō put sentīētibz fēis s mīscīant. De tū
 angelos sōs nullo mō illo tpe sic labi potuisse nullo crediderim
 nec debne dīscīre aplm petri sic em deus anglos petantibz nō pe

perat sed carceribus caligens inferni retrudens tradidit iudicio
p[re]mendo[rum] refuam sed p[er]cussus de illis q[ui] p[ri]mū apostat[er] adeo cū dyabolo
suo p[ri]ncipe reciderūt q[ui] p[ri]mū hoīes p[er] iudiciū sp[irit]uā frāde d[omi]n[us]
Angelos aut[em] fuisse et dei hoīes m[an]ipulator eā s[er]ptura scā loquētiā
testis ē Nam et de iobē s[er]ptū est Ecce mitto angelū meū an[te] facies
meas q[ui] p[ar]abit viā tuā Et malachiel p[ro]pheta p[er] q[uod] d[icitur] 2 p[er] m[an]ipulū
grā d[omi]n[us] ē angel[us] Vex hoc monet q[uod] d[icitur] q[uod] ex illis q[ui] dicti sūt an
geli dei et ex m[an]ipulib[us] quas amauerūt nō p[er] lōmēs g[ra]tis m[an]ipul[us] s[ed]
g[ra]ntes legim[us] esse natos q[ui] v[er]o corpa hominū modū m[an]ipul[us] longe exce
dētia q[uod] et sup[er] cōmēdā nō et m[an]ipul[us] t[ri]bu[us] nata sūt Nōmē p[ri]ncip[is]
annos cū rome v[er]bis q[uod] agothis f[aci]t est app[er]m[an]et exad[em] rome
fuit f[aci]t cū suo p[re] et sua m[an]ipul[us] q[uod] corpe quodāmod[us] g[ra]ntes longe
cētis p[er]m[an]et Aquā m[an]ipul[us] m[an]ipul[us] f[aci]t n[on]q[uam]q[uam] p[er] d[omi]n[us] Et h[ic]
marie adm[an]itō q[uod] ambo p[er]m[an]et e[st] nec salter[em] longē hoīes
erat quales longissimos vidē s[er]uēim[us] Potuerūt g[ra]ntes g[ra]ntes n[on]
et et p[ri]mū filij dei qui et angeli dei dicti sūt filiab[us] Nota q[uod] d[icitur]
hominū hoc est s[er]mō hoīes v[er]m[an]it m[an]ipul[us] filij s[ed] d[icitur] de filijs dei ut
filij cayn Nam et canoica s[er]ptura sic loq[ui]t[ur] in quol[ibet] angelis dei
hoc legim[us] Cūq[ue] u[er]ba ista sūt Et f[aci]t ē postq[uam] ceperunt et filiab[us]
hoīes m[an]ipul[us] f[aci]t f[aci]t et filie nate sūt illis videntes filij hominū
dei filij hominū q[uod] bone sūt sup[er]s[er]u[er]it sibi v[er]bes exomib[us] quas elegē
rant Et dixit d[omi]n[us] d[omi]n[us] Non p[er]manebit sp[irit]us meus i[n] hominib[us] h[ic]
metim[us] p[er] q[uod] c[ir]ca sūt sūt aut[em] d[omi]n[us] eor[um] centū viginti annū Gygant
tes aut[em] erāt s[er]mō m[an]ipul[us] illis Et post illud cū i[n]traret filij dei
ad filias hominū et gnābat sibi Illi erāt gygantes asido hoīes nōtati
hec libri u[er]ba d[omi]n[us]a satis m[an]ipul[us] illis u[er]ba dieb[us] fuisse gygantes s[er]
mō q[ui] filij dei acceperūt v[er]bes filias hominū cū eas amarent bo
nas et pulchras Consueo quippe s[er]ptura h[ic] ē et speciosos corpe
bonos vocare Et postq[uam] hoc f[aci]t ē nati sūt gygantes Sic cū d[icitur]
gygantes aut[em] erāt s[er]mō i[n] dieb[us] illis Et post illud cū i[n]traret filij
dei ad filias hominū Ergo et an[te] illis dieb[us] et post illud Quod aut[em]
aut[em] et gnābant sibi ibi satis o[st]endit q[uod] p[ri]us an[te]q[uam] sic aderunt filij dei
deo gnābat nō sibi a nō d[omi]n[us]te libidine coeundi s[ed] f[aci]t offitio p[er]
pagandi nō familiā s[ed] s[ed] cūes cūitatis dei quib[us] amārent t[er]ra
q[uod] angeli dei ut ponent in deo sp[irit]u s[er]mō filij illis q[ui] nati ē de seth
filij resurrectoris et spanit i[n] nōtāe nōm[en] d[omi]n[us] Inqua spe eent cū s[er]mō
post[er]is cohe[re]re et nō bonos et subdeo p[re] f[aci]t filioz Non aut[em]
illoz ita fuisse angelos dei ut hoīes nō eent sicut quidā p[er]ntat sed
hoīes p[er]culdubio fuisse s[er]ptura ipā sine vlla ambiguitate declarat Cū
enī p[er]m[an]et ē q[uod] videntes angeli dei filias hominū q[uod] bone sūt sup[er]
rūt sibi v[er]bes exomib[us] quas elegēnt V[er]o adu[er]sus ē Et dixit d[omi]n[us]
d[omi]n[us] Non p[er]manebit sp[irit]us meus i[n] hoīib[us] h[ic] metim[us] p[er] q[uod] c[ir]ca sūt Exp[er]
dei quippe f[aci]t f[aci]t angeli dei et filij dei Et d[omi]n[us] ad m[an]ipul[us] d[icitur]
hoīes nōtāe nāe nō g[ra]t d[icitur] et cad[em] d[icitur] sp[irit]us et d[omi]n[us] de
s[er]mō et h[ic] q[ui]dē m[an]ipul[us] et anglos dei d[icitur] istos et filios dei q[uod] q[ui]
nō omēs codices h[ab]ent Aquila aut[em] quē m[an]ipul[us] m[an]ipul[us] c[ir]ca q[uod] po
nit nō anglos dei s[ed] filios deoz m[an]ipul[us] ē V[er]o aut[em] v[er]o ē Nam
et filij dei erāt subq[uo] p[re]s[er]u[er] pat[er] et f[aci]t eor[um] et filij deoz q[ui]
d[omi]n[us] genti erāt cū quib[us] et ip[se] d[omi]n[us] erat m[an]ipul[us] illud p[er] salm[us] Ego d[omi]n[us]
d[omi]n[us] estis et filij ext[er]ni omēs V[er]o enī credūtur et h[ic] m[an]ipul[us] p[re]ter ac
cepisse p[ro]phetiā sp[irit]u ut si quid em[an]et m[an]ipul[us] mutarent atq[ue] alit[er] q[uod] erat
q[uod] m[an]ipul[us] d[icitur] n[on]q[uam]q[uam] h[ic] d[icitur] d[omi]n[us] eē dubitātur q[ui]m[od]o
i[n]hebreo hoc eē p[er]b[er]at ambiguit[em] ut et filij dei et filij deoz possēt
m[an]ipul[us] Omitam[us] igit[ur] eor[um] s[er]ptura fabulā q[uod] apo[st]ol[us]e m[an]ipul[us]
eo q[uod] eor[um] occulta origo nō clartat p[ri]b[us] aquib[us] u[er]o ad nos an[te]q[uam]

reuer[entia] s[er]p[er]
aut[em] apo[st]ol[us]
m[an]ipul[us] an[te]q[uam]
d[omi]n[us] negat
sed nō f[aci]t
hebrei p[er]
et m[an]ipul[us]
nō m[an]ipul[us]
V[er]o illa q[ui]
fabulā q[ui]
et d[icitur]
sub nōtā
cū m[an]ipul[us]
hebrei atq[ue]
et eos f[aci]t
m[an]ipul[us] de
Nec m[an]ipul[us]
omēs gygant
c[ir]ca
solū pulch[us]
magis p[er]
b[er]at q[ui]
atq[ue] hoīes
tes illi nōtā
legit d[icitur]
m[an]ipul[us]
Quod
p[ri]mū
m[an]ipul[us]
m[an]ipul[us] v[er]
cent[us] h[ic]
centū vig
m[an]ipul[us]
nō m[an]ipul[us]
p[er]o v[er]
gen[us] m[an]ipul[us]
m[an]ipul[us] eor[um]
s[er]ptura c[ir]
m[an]ipul[us] d[icitur]
quib[us] cogi
f[aci]t d[icitur]
leat hoīes
et rep[er]it
f[aci]t eos
Il[ic]it[us]
et i[n] m[an]ipul[us]
et an[te]q[uam]
v[er]b[us] s[er]mō
m[an]ipul[us] g[ra]t
et nō f[aci]t

veracem scripturam certissima et nonissima successione pervenit Iubus
aut apocryphis. et si invenit aliqua veritas tunc per multa falsa nulla e canonica
auctoritas. Quod si quidem nonnulla divina illi enoch septimum ab
adam negare non possumus tunc hinc in epla canonica videtur aplice dicitur
sed non fructu non sunt in eo canonice scripturam qui fuerat in caplo
hebrei populi succedentem diligentia sacerdotum hinc ab antiquitate suspecta
ita videtur indicare se ne utrumque eum q ille scripsisset peterat in meum
non talibus preferentibus qui ea per se successione repnerent ita fuisse
Vnde illa que sup eius nomine pferunt et dicitur ista de gigantibus
fabularum q non habuerit homines pres ite apud dicitur indicat non ipso
eum credenda sicut multa sub nomine et aliorum prophetarum et recentiorum
sub nomine apostolorum ab hereticis pferuntur q omnia nomine apocryphorum ab auctoritate
canonica diligenter examinata remota sunt Igitur secundum septuaginta canonicas
hebreas atque varias multas gigantes ante diluvium fuisse non dubium est
et eos fuisse cunctas gentes societatis hominum. Deinde autem filios qui secundum
carnem de seth ppgati sunt in hac societate de ista iusticia dechnasse
Nec mirandum est qd et de ipse gigantes nasci potuerunt. Neque enim
omnes gigantes si magis utique multi tunc fuerunt q post diluvium temporibus
certis. Quos propter creare placuit creator ut et hinc ostenditur non
solum pulchritudines verum et magnitudines et fortitudines corporum ne
magis pcedat et sapiens qui spahis atque in mortalibus longe meliori
bus atque firmioribus et bonorum pps non bonorum malorum q coribus bnfici
catur bonis. Quia rem alius propheta commendans ait Ibi fuerunt gigan
tes illi novati qui ab initio fuerunt scortatosi factes pluri. Non hoc e
legit dominus nec via sue dedit illis si itenerunt qd non habuerunt sapias p
ierunt per inconsiderantia. Quod intelligendum sit qd cor qui diluvio

Quod autem dicitur pcedi erant dicitur erant dies eorum et xx. ann.
erant dies eorum. Et xx. ann. non sic accipiendum qd xx. ann.
pcedat sit post hoc homines. Et xx. annos vivendi non tantum
gredi ai et post diluvium et quingentos excessisse videamus. Et
intelligendum e hoc deum dixisse in terra sine quingentorum annorum et noe
quingentorum vocat nomine totius maris propter plerumque significans. Sex
centesimo anno quippe vite noe scilicet mense fuit diluvium ac si
centum viginti annis pda sit futura vite hominum pitorum quibus transac
tus diluvio delentur. Nec frustra creditur sic fuit et diluvium ita
non inmentis i terra qui non erat digni tali morte defungi quia in
proos vindicatus est. non quo quidam homines qui mortuare tale
genus mortis faciat q aliqd eis posset esse post mortem. Verum
nullus eorum diluvio mortuus e quos de semine seth ppgatos scilicet
septima comecit. Sic autem dicitur diluvium et narrat. Videmus
inquit dominus deus q multiplicati sunt malicie hominum sic etiam et unus
quisque cogitat in corde suo diligenter si maligna omnes dies et cogi
tant dominus qd fecit homines sic etiam et recognovit et dixit dominus de
leis homines que fecit a facie sue abhorrere usque ad petras. Quid si ma
et repentibus usque ad volatilia celi qd iratus fuit qui
fuit eorum. De ira denique incommutabilem tranquillitatem nulla in flammam

Itaque non per turbatio ai eius e si indicium quo modo one perturbat rer
Nec pena pto. Cogitatio vero eius et recognitio mutatur rer
e inimitabilis ratio. Neque enim sicut homines ita deum autem fuit in pen
tet autem e de omnibus omnino rebus tam firma sententia q certa pta. Et si non
utatur scriptura talibus ubi non se quodammodo famiharum insinuat
in genera hominum quibus vult et consilium ut et pteat supbientes et
cogitet negligentes et exeat quentes et alacres et intelligentes. Et non fa
cet si non pns melioraret et quodammodo descendet adiacentes. Et ante

[illegible][illegible]

gestas illic introductas ubi est ut alia omittit si mensuras animi cogit
bat archa tanta fieri magnitudine in munda bina et nuda septena m
munda anima quid cogebat cum equales munda possent utique suam duc
re deus qui per gemas separanda finanda percipit eo modo illa quo in
stituerat restituere non valebat. Cum vero non esse gesta si solas res
significandas figurat esse contendunt pmi opinantur tam magnam
fieri non potuisse diluvium ut altissimos montes quidem cubitis aqua
crescendo transiret per olympi vertice montis super que phibent miter
non posse crescere quod tam sublimis iam cum sit ut non ibi sit aer
crassior ubi venti nebule umbræque gignunt nec attendunt omni
elementorum crassissimam tamen ibi esse potuisse. An forte negant esse
itaque vertice montis Cur igitur usque ad illa celi spatia tunc exaltat
huisse et aquam exaltat non huisse contendunt cum isti meliores et
pensiores elementorum aquam tunc phibeant superiores atque leviore
et tunc itaque romæ afferat quare sua gravior et inferior locum
et tunc tranquillior immascat pulvina tot annorum et aqua levior
et superior per nulla non sit hoc facit saltem ad hunc usque exiguam. Dicunt
enim non potuisse capere autem illis quantitates animarum quanta ultra m
utroque semina bina de in munda septena de munda qui non vident
non oportere tunc cubita longitudinis et latitudinis quinquaginta
et non cogitare aliud tunc esse in superioribus. Item aliud tunc in superi
oribus superiorum ac per lux reducta cubita illa fieri nonagenta per
Cinquaginta. Si autem cogitemus quod origenes non inolegit
aliquam moris et homines dei eruditi sic scriptum est in sapientia
scripturam qui geometricam dilexerunt geometri. Quid orige
ni cubita significare potuisse ubi unum quantum sex nec sensu de
re videri assenserunt. Cum non videri autem illi potuit magnitudo. Nam illud disputant tunc
magnitudine archam non potuisse comprehendere inextensibile
calumniant si sciunt in mensuris verber fuisse constructur
ut abstergeant. Cuius quibus archa illa est fabricata
a parte lapidis lapidi adhaere potest sola calce et mictur ut mictur pter
munda cum agat et lignum huius per fasciades et prius clauos et
glutem bituminis non potest adherere ut capuerit archa non curat sed
reus lineis longe lateque porrecta quia nullus in mare mittat roma
tunc homini si lenet vinda cum venit non homini pondere magnam
ponderosa naturam gubernat ne mictur ut ubique nam
magna. Et tunc scrupulosissime quod solet de munda
culmine bestiole non solum quales sunt nature et stelli
omnes res esse quales locuste et carabæ mictur denique
et pulchres. Res non amphione munda in archa illa tunc
vult quia qui est diffinitur tunc huiusmodi denique per a
amendat sunt quos hic mouet sic accipiendum est quod
dicitur est que reputat super tunc ut necesse non sunt cornu in archa que
per magnam vnde non solum mensa sunt pisces. Res et in pnam
fuit nullæ aliter. Denique cum de mactur et feni erant pterito itel
ligitur ad repandam gmo dicit ac per illa mactur fuerat ibi esse
quod sunt sine in cubitu de quibus rebus ut res mactur oiba natur
vel si fuerit si est in munda esse consueverunt tunc nullo modo diffinitur
esse potuisse aut mictur sacrum quod agitur et tunc tunc tunc
et vitare facti aut non possunt impleti si ut omnia ibi et illo modo esset
quod in munda natura phibente non putat non aut ubi omnia illa huius
ut illos homini si dicitur. Non enim ea res capta mictur tunc sed
venemencia et in munda pnttebat. Ad hoc enim nali quod dicitur est in munda
adde non solum hominem archi sed dei munda ita sane ut non illic fuisse ar

archa noe
qua dicit
esse geo
met
ricam
Et in apulo
hishma de m
mactur mictur
tunc quia
munda in arch
fieri
ut

denuda sunt que serui erant p̄scriptū enī atz diffinitū ē masculis et ferā
erant Alia sūt quippe que de quibz rebz sine cōcubitu ita nascūt ut po
tea cōcubant et generet sicut mulier. Alia vō m̄bz m̄ sit maris et ferē
sicut apes. Ea porro que sic hēnt serū ut nō hēant fetū sicut muli et
mule. m̄z si fuerit ibi ac nō potuit p̄terire eoz ibi fuisse sufficet equū
videlz atz asinūz genus. et si qua alia sūt que i om̄z. *Quē fi*
cione dñi quē genus aliud gignūt. Et si h̄ adm̄s. *erunt genera*
tenūz p̄tinebant ibi erat h̄ enī et hoc genū masculin et *estaz aīalmi*
femina. *que m*
Dolet etiā monē nōnullos quā estaz que illic hē
poterat. aīalmi que nō nisi carne vesti putant. *atqz*
ter m̄z ibi fuerit sine trāsgressione mandati que alioz
alendoz nēcitat illic coegisset m̄cludi. An vō qd potuit ē credendūz
p̄ter carnes aīalmi eē potuerūt que om̄bz cōueniēt. Nonimū enī
quā multa aīalmi quibz ead̄ abz ē q̄ fructibz pomisqz vescunt. et maxie
fico atz castaneis. *et bene*
m̄d ergo m̄z si vir ille sapiens et iustus et cū
dñitūz amonitus quid anqz cōgneret sine caribz apta anqz generi
aīalmi parauit et recondidit. Quid ē aut q̄ vesti nō cogēt siner
a qd nō suauē a salubre facē possit. denū qm̄ eē ut sine cibo vīuent
dñia facilitate donaret n̄ ut pascēt. eē h̄ implende figure tantūz
iustitias cōueniēt. Non ḡ ad p̄figurādā eccl̄iaz p̄ueniē tam multipli
cia rez signa gestaz n̄ sūt cōtenciosus nē p̄mittit. *Enī ad p̄dca*
opm̄ari. Jam enī gentes ita eccl̄iaz replenerūt m̄dūz
et i m̄di donec etū nēmar ad finē ita em̄ mutare. *q̄ denū p̄udit*
quādā cōpagine cōtinent. ut ex hoc vno manifestissimo. *et dep̄me q̄*
de cetis que obscuris aliquo dñi sūt et difficilz agn. *eccl̄a sine abo*
esca quēnt dubitatē phas nō sit. Q̄ cū ita sint si nec. *et benevi*
manit ista eē d̄scripta putatē quisqz ul dūm̄z audebit. *nere per*
nec nichil significare cū gesta sint nec sola dñi signa. *set*
cia nō frā nec aliena eē ab eccl̄ia significanda. p̄babilē dñi p̄t sed magi
credendū ē et sapientē eē mēdiale lrisqz mādāta et gesta eē et signif
icatē aliq̄ et ipm̄ aliq̄ ad p̄figurādā eccl̄iam p̄tine. Jam usqz adhūc ar
tidm̄ p̄ductūz lib̄ iste claudendūz est ut ambaz ciuitatū ciuitatū tene
sc̄a scdm̄ hoīez vīuentis et celestis scdm̄ dñi post diluuiū et deinceps
in rebz consequētibz requiratur. *Explicit lib̄ xv. Incipit t̄t̄li h̄ xv.*

An post diluuiū ante usqz ad abrahā alique familie scdm̄ dñi
vīuentūz repunt. *Incipit lib̄ xvi.* Quid m̄fhis nōc p̄phetice sūt
p̄figurati. *De generationibz tūz filioz noe.* *De dñitate*
lignaz p̄ncipioz babilonis. *De descensione dñi ad cōfundendāz*
lignaz edificancūz turrim. *De dñitate itell̄gēda sit locutio quādā*
angelis loquit. *De om̄e bestiaz genus eē remotissime atqz m̄si*
le ex eo m̄o acceperūt qm̄ in archa diluuii i vīdacōe fructus ē vī.
An ex p̄pagine adam ul filioz noe qdam̄ quā homī mōstruola pro
dierūt vī. An m̄feriorē p̄terz t̄re q̄ n̄re h̄itacōi ḡria ē antipeditas h̄ere
credendūz. *De generacōe gemi m̄cūz p̄gēme t̄d̄m̄z ad abra*
ham ciuitatūz dei ordo digat. *De ea p̄mitti ligna i vīu homī*
sūt. que postea hebrei ab heber m̄cupata ē et m̄cūz familia tenu
sit cū dñitaz eē frā lignaz. *De articulo t̄p̄is m̄abrahā aquo*
scē religionis nōm̄is ordo contextitur. *De rō fecisse videt*
ut m̄t̄rānsigracōe thare quā caldeo de serens in mesopotāmiā
transiit nulla sit fili em̄e nathar facta sit m̄cūz. *De am̄y thare*
qui m̄cūz vite t̄p̄is implem̄t. *De t̄p̄e p̄missionis abrahe scdm̄ p̄*
ceptū dei exiit de curru. *De ordine et qualitate p̄missionū dei q̄*
ad abrahā facta sūt. *De tribz excellencionibz genai regim̄ quoz*
assyrooz iam abrahā subhm̄z em̄inebat. *De m̄to eloquio dei ad*
abrahā quo ei et semī em̄e chanaan t̄a p̄mittit. *De s̄are pudica*

n. cap. p. dñi
rem. vir. De
er. De t̄a. p̄
pelle. m̄r
te. eripit. et
brabam. que
t̄at. q̄. cre
ficacōe. h̄ic
que. credet. d
uoluit. eē. cō
destell. s̄a
de. s̄a. cō
sūt. t̄a. m̄
t̄acō. nōm̄
cōtē. t̄e. ḡ
De. t̄a. vī
m̄m̄. f̄t̄a. t̄a
cō. s̄p̄. et. d
vī. De. s̄a
est. m̄. t̄a. r̄
h̄. p̄. b̄. t̄a. e
vī. m̄. d̄. t̄a. t̄
vī. r̄. e. t̄a. h̄
quid. m̄. d̄. t̄a. t̄
aliter. quā. p̄
m̄. s̄. et. u
nam. ad. a. t̄
q̄. n̄. vī. m̄. s̄
ul. cō. ḡ. n̄. vī
re. t̄a. m̄. ḡ. r̄
ḡ. r̄. et. De
quoz. i. a. cō. b̄
p̄. m̄. vī. s̄
Incipit. lib̄
An. post. dilu

filios suos
m̄t̄ens. et
f̄m̄. est. eē
vī. m̄. r̄. vī
sed. in. filio
leda. s̄. d̄. a
f̄m̄. ex. d̄. a
cū. t̄a. ad. m̄
d̄. s̄. d̄. m̄
et. h̄. t̄. et. m̄

megypto p dnu custodita qua abraham no uxorem suā eē duxit sed so
 rem rix De seessione loth et abrahe qua illis salua ciuitate complacuit
 rix De scia pmissione dei qua fia chanaan abrahe et semi eius in ppetuū
 pollice rix De supatū abrahā hostibz sodomoz qū loth de captiuita
 te eripuit et amelichisedech sacerdotē bndictū ē rix De iube dñi ad a
 brāham quo ei pmittitur scdm multitudinē stellaz multiplicanda pos
 teritas q credens iustificatus ē ad huc in ppetuo cōstitutus rix De sig
 ficacōe sacrificij qd abrahā offerre pceptus ē cū poposcisset ut de hui
 que credet docetur rix De agnitione facie qua eadem sara abrahe
 uoluit eē cōiubinam rix De testificacōe ad abrahā qua eadem sem
 de sterili sara filiū spondit p rix cū genitrix statuit et pmissi fi
 des sacmto cōiugij obsignatur rix De masco qui si octavo die nō
 fuit cūcisus pcutit aīa eius qz testamētū dei dissipauit rix De cōmū
 tacōe nomī abrahe et sarae qui cū ab vno sterilitate ob utriusqz antea
 senectutē generare nō possent munus fecunditatis ad epti sunt rix
 De tribo viri et angelis in quibz ad gētiū mābre appuissē abrahe dñs
 manifestatur rix De loth a sodomis liberato atqz eisdem celesti igne
 cōsumptis et de abrahā malech cui occupiscencia custituti sara nocte nō potuit
 rix De isaac scdm pmissione nato cui nomē ex rix utriusqz pcutit
 est inditū rix De obediā et fide abrahe qua p oblacionē vinolandi fi
 lii pbatū ē rix De rebecca nepte nathor qua isaac accepit uxorez
 rix Quid intelligendū sit in eo q abrahā post mortē sara accepit
 uxorez cethurū rix De gemis adhuc i vtrū rebecca matris iudicis
 quid indicauit dñi rix De oracō et bndictōe qua isaac non
 aliter quā p ipius mto eisdem ac dilectōe accepit rix De lms que
 mesam et iacob iustice pfigurāt rix De missione iacob i mesopotā
 nam ad accipiendā uxorez et de visione qua iatūē sopnauit et de
 qtuor ipius femis cū vna petisset uxorez rix Que rō fecit ut eē
 isrl cognosceret rix Quid cū septuaginta quqz aīabz egypti in
 retur ingressus cū plenis ex hys qui cōmorerentur tpe postēiore
 gēti rix De bndictōe qm i iudea filiū suū pmissit rix De filijs ioseph
 quos iacob pphetica manu suaz transmutacōe bndixit rix De tem
 poribz moysi et iehesimane ac iudici atqz erude regū quoz quidem
 saul pms est sed dauid pcpus et saamēto habetur et merito
 Incipit liber de certis de cōmīs et cū Angl epī de ciuitate di xli
 An post diluuiū a noe usqz ad abrahā aliqne familie scdm deu

Ost diluuiū procurrentis stē vniuersū repiāt c i
 vestigia ciuitatis vtz cōtinuata sint an it cur
 rentibz impietatis in tūpta tpoibz ita ut nullus homi
 rei vni de cultor existeret ad hūc dū scpturis loquētibz
 in uenire difficile ppter qz in canonicis libris post
 noe qui cū cōiuge ac tribz filijs totidemqz uiribz
 suis meruit p archam vastacōe diluuii liberari nō m
 nemus usqz ad abrahā cuiqz pietates euidenti di
 mino eloqō p dicitū nisi q noe duos
 filios suos sem et iaphet pphetica bndictōe cōmēdit
 intuens et pndens qd longe fuerat post futurū Vū
 frū est eē illud ut filiū suū mēdm hoc ē pmogetū
 iuniorē vltiorēqz maiorē qui putauit i prem nō i ipo
 sed in filio eius suo nepote maledixit hys ubi i lū
 ledcis chanaā puer famulus eīt frībz suis Chanaā porro nato
 fuit ex chām qui prius dormientis nec tereit inditater Vnde et qle
 autē admittit bndictōm duoz mari et mūm filioz dices bndicā
 dñs deus sem et eīt chanaā puer illi Dilatet deus iaphet
 et hiter in domibz sem sic ipa eiusdem noe et vnee plantacō et ex

De cultor
 nō in neis noe
 usqz ad abrahā
 ppter sem
 et ja
 phet

eius fructu mebratio et dormientis iudicio et q̄ ibi cetera facta at
 scripta sunt. prophetie sunt grunda sensibus et velata tegmibus. Quid m
 nūc vix effra iam i postea. filius noe ppheticus fuit phigra
Sed cōsecuto que operta fuerūt latro apta sunt. Lmz. nūz. n.
 em diligenti h et intelligent aditens nō agnoscit in xpo sem
 quippe decus semie i carne natus ē xpc i tptat nōiatus. Quid aut
 nōiatus xpo an nōi nomē ubiq; iam flagrat ita ut meretrico catice
 et ipa pcedente ppheta vnguento competat effuso man. Dombus. i.
 catys hitat genai latitudo nam iaphet latitudo
 mpretat Cham porro mptat callidus medius noe
 filius tamq; se abutroq; discernet et m utriq; rema
 nens. nec mpmias israhelitarū ne mplemndine ge
 tūz. qm d significat nō hēticorū genū calidū nō spū
 sapie s; mpmacie quo solent hēticorū fervere pmoz
 dia et pace p turbat scōz. s; h m vfu cōdit p hēticū
 m illud apli Oportet et hēsey ee ut pbiā manifesti fi
 ant i nobis. Vnde et scptū ē filius eruditus sapiens
 et imprudente aut mstro vtetur. l lulta quippe ad fidē
 chabohca pmenaa dū hēticorū callida mgetudine er
 agitant ut adūsus eos de fendi possint. et cōsiderant diligenti
 intelligitur clarius et instancā p dicitur et ab adūsario nod qōis
 discendi et eristat occasio. Quāvis nō solū qui sūt aptissime spati vix
 ois qui vāno vocabulo glintur et p dicit vniut nō absinde put videri
 medio noe filio figurati passionē quippe xpi q̄ illi homis nuditate sig
 nificata est et amiaant p fitendo et male agendo
 et honozant De talib; g dān ē fructib; eoz ag
 nescetis eos. Ideo cham infilio suo maledicis ē tam
 q̄ infructu suo. i. mope suo. Conuenient et xpc filius
 ems dānaam mterptatur motus eoz qd aliud qd ē
 q̄ opus eoz. Sem vō et iaphet tamq; circūcisio et pūctū vel sic alio
 eos appellat aplūs. indei et grea sed vocati et mificati regnata qdāmo
 nuditate pūis qua significabat passio redēptoris sumēter vestimentū
 posuerūt sup duo dorsa sua et intrauerūt ansi. et opuerūt nuditates
 pūis sui. nec viderūt qd reuerendo tereunt. Quidā em mō i passio
 ne xpi et q. p nobis frui ē honozam et nūdeorū facinus adūsari. Vel
 timentū significat sacmētū dorsa mēonaz pūtoz et passione i eo
 s; iam tpe quo hitabat iaphet i domib; Sem et mahis s; i medio eoz
 transactam celebrat actia nō ad huc p spectat futura. s; malus s; m
 filio suo. hoc m ope suo. puer. i. fūo est s; m bonoz. cū adēratatione
 pacie ul ad pfectū sapiē scia vtūt i malis bonis. Sūnt em teste
 aplo qui xpm amiaant nō caste sed sine occasione inquit sū vitate
 xpc amiaatur. Ipe quippe plantant vineā de qua dicit. pphā Vineā
 dū sabaoth domū isrl est et bibit de vno ems sine ille calix hic m
 intelligat. De quo dicit. potestis bibē calicē de quo ego bibiturus
 suz et p si hie p tmissat ame calix iste. quo suā sine dubio signi
 cat passionē sine qz vimū fructū ē Vineā hēc pōq
 illa significatū ē qd eripā vineā hoc ē de genē israhel
 taz capne. p nobis et sagne ut pati possit assupit
 et mebratur ē. i. passus et mdatū ē. Ibi nāq; m
 datū ē. i. appuit eius mfirmat. de qua dicit apls
 Et si crucifixus ē ex mfirmatate Vnde idem dicit
 Infirmitū dei foras ē homib; et stultū dei foras
 est homib; Qz vō cū dān ē et mdatū ē addit scptura i domo sui
 elegit ondit q̄ alie carum gente et domesticis saginis sui utiq; mder

De mebratioe
 noe maledic
 tione cham
 qu gen hē
 ticorū sig
 nificat et
 bū dicit
 one se
 m et
 iaph
 et

Quid sit ma
 ledictio cham
 m filio suo
 chama
 an

Quid mificat
 significatur per
 Sem et iaphet
 qui nuditatem
 pūis vestimēto
 ansi tege
 bant

fuit cruce m
 amiaant Non
 bent tam qm
 lū da qm
 erens hoc m
 aut mgressi
 m dāgān
 fidei certū
 cōsuetū nō
 frēda an
 quā pōū m
 nōe qz vno
 abrahā de
 moratōe fili
 de fuisse cre
 fiet et eet hē
 pmdentia
 cū dei spū
 que hū pū
 quāq; h dī
 Non sine on
 p illa que a
 vōmē fūa p
 cessāa et f
 qz ut aptat
 autur acm
 hystōia dīa

Gen
 dicit
 utū
 te sūt em
 filij nōiati s;
 qvuo qm
 cham hoc ē
 potes duo
 datur tamq;
 gignit s; f
 ems babilo
 erit assir
 mē medū
 gignit ne
 erunt comp
 natos gen
 hira locuti
 miam sint
 mēozate s;
 ē defia illa
 roth grisse
 ruit cūtra
 p nobilitat
 bel filius
 nomē erill
 vnde assir
 qui sūt noe

fuit crucē mortēq; passurus hanc passionē fons misono tū vocis rephi
amiciant Non em qd amiciant itelligit probi aut in interiore hore ha
bent tam grande misterium atq; honorant in tuis m corde infirmū et stu
lū da quia fons et sapiencia ē homib; huius rei signū ē qd cham
erens hoc mīamit fons Dem vō et iaphet ut hoc velaret i honori
rent ingressi sūt. hoc ē mterio id egemē Nec spture secreta dñe
indagam; ut possum; aliis alio magis mmo ve cognuerit veniū
fidelit certū tenet nō ex sine aliqua pfiguracōe futurorū gesta atq;
cōsuetū neq; nisi ad ipm et eius eccliam que cūctas dei est ee re
ferenda cūq; abmicio gñe hūani nō defuit predictio figura et pas
quā p oīa videm; implem; Benedictus igr dñob; filijs ho x pnoe m
noe atq; vno i medio eorū maledictō de mceps usq; ad ditatū et pe
abrahā de mstorū aliq; qm pte deu colerent cōme de rshy cha
moracōe silen cū ē p amos amplius q; mille nec eos mdei ex
de fuisse credidit; s; si omīs cōmēdaretur mīne lgn pmm
fiet et eet hec hystoria magis diligencia q; pphetia tur
pndencia illa utiq; exequit hāz sacraz sptor: itaz ul poany p
cū dei spūs quib; nō solūz narrētur pnta verū et p mīa et futura
que tū p tūet ad cūctas dei q; et de homib; qm nō sūt cūcti eme
quidā h dī ad hoc dī ut ex compacōe cōtūia ul pfiat ul emneat
Non sine omīa q; gesta narrātur aliqd et significare putanda sūt s;
p illa que aliq; significat et ea que nichil significant atterant Solo em
vōmē tra pōscūdit h; ut hoc fieri possit et cetā azatū mēbra sūt ne
cessaria et soli nem mcytharū atq; hmoi vasis musias aptant ad cūctū
s; ut aptari possint i sūt et cetā m cōpagib; organorū que nō p cū
cūctur acanētib; sed ea q; pōssa resonat hys cōnectur Itā mplexica
hystoria dicit et alia q; nichil significant et quodamō rediguntur De

GENERACIONES ergo filij generacionib; tūm filiorū noe cū
dicendūz videt atterendū ē hūc opī quo cūctas Generacio filio
utūq; etne s et celestis p tpa p cūctis oīdīr Cap p noe dñi
te sūt em cōmēdato mmo filio qui vptatū ē iaphet an cham et ia
filij noiati sūt nepotes a septem de duob; filijs eius hys phet hie
ex vno q;tiōr ex alio sūt itaq; omīs quideq; filij autē
cham hoc ē medij filij noe q;tiōr et nepotes quq; ex vno ems filio p ne
potes duo et nepote vno sit eorū sūma videt; Cūmb; emmāto re
ditur tamq; ad caput et dī chus aut gemit nemroth hic cepit ee
gigas s; etiam hic eat gigas veator cū dñi et fūm ē mīan regm
eius babilon oreg archad et calenne m tra sennaa; De tra illa
erūt assur et edificauit mīneū et roboth cūctatē et chalath et dēc;
mī medm mīne et chalath h cūctas magna Istō pōro chus pater
gigantis nemroth pmo noiatur m filijs cham Cūq; quq; filij iam sū
erant computati et nepotes duo s; isti gemitē a post nepotes suos
natos genuit aut qd est credibūl scōisū de illo p ems emmēaā spt
tura locuta ē quīq; et regm ei cōmēdatū est cū De ortu cū
mīan sūt illa nobilissimā babilon cūctas et qm cō tati babilon
mēdōate sūt sine cūctas sine regionē Quod vō dñi mīne et de
ē dētra illa i dētra sennaa; q; p tnebat ad regm nem tra sennaa;
roth exisse assur et edificasse mīneū et alias quq; cōtē et assur et
xmt cūctas longe postea fūm hoc oīane p tūrit nemro
p nobilitatē regm assyriorū q; mīabilē dilatauit mīs th
beli filius cōditōr mīne cūctas magne cūctas
nomē ex illō noīe dēnatū ē ut animo mīne vocaret Assur mīte
vnde assur nō sūt m filijs cham medij filij noe sed m filijs sōm reph
qui sūt noe maximū filius Vnde apparet de p gēme sem exortos fuisse

qui postea regnum gentis illius optinerent et inde prederent atque alias
 conderent civitates quare prima est annio appellata et minime hinc re
 ditur ad alii filius cham qui vocabatur in effraim et comediantur quia
 genuit non tamquam singuli homines sed nationes septem et de sexta venit deser
 to filio gene comediantur erisse qui appellatur philistin unde sunt octo in
 de iterum ad chanaan reditur in quo filio maledicis est cham
 et quos genuit undecim nominantur Deinde usque ad quos fi
 nes pervenerunt commemoratis in quibusdam civitatibus de
 ac per hoc filios nepotibusque computatis de progenie cham
 triginta unus genti referuntur De diversitate linguarum principum babil
 onis et m.

Bestit quippe gradatim quicquid statim pervenit animo etiam narratio
 Si vnde magis comediant filii sem ut quiddam ob civitatis quod ex
 positio illustrandus est quod et multum ad rem pertinet quia regnum hinc em le
 gatur et sem natus est et ipse per omni filiorum eber filius iaphet maiori
 ordo ubi est et sem natus est eber et iam ipse sem natus est eber qui
 sem per est omni filiorum sem ergo patriarcha intelligi voluit omni qui de
 stirpe eius exorti sunt quos commemoratur est sine sunt filii sine nepo
 tes et demum ex ortu Non sane isti heber genuit sem et ab illo
 quibus progenies serie repetitur sem quippe multos filios genuit ar
 phaxat arphaxat genuit chanaan chanaan genuit sale sale genuit
 heber Non itaque frustra ipse primus nominatur est in progenie de sem ve
 niente et platur et filius cum sit quibus nepos non quod per unde heber or
 quod traditur ex illo hebreos esse cognoscitur tamquam hebreos si sint ab heb
 cu alia possit esse opinio ut ex abraham tamquam hebrei de
 esse videntur Si nimirum hoc verum est quod ex heber hebrei
 appellati ac deinde tria una lingua habuerunt quia linguarum
 solus israel plures potuit obtinere in quo dicuntur et in sa
 pegnata est et in omnibus sacramentis obumbrata Igitur filii sem per
 nominantur Deinde ex uno nati sunt quatuor nepotes eius Itaque alii filiorum
 sem genuit quos nepotem atque ex illo utique nepos natus est atque inde
 nepos qui est heber Genuit autem heber duos filios quorum unum appellavit
 phaler quod interpretatur dividens sem septuaginta subingens rationemque huius no
 minis reddens quod in diebus magis eius dimissa est terra hoc autem quid sit postea
 apparet Aliis vero qui natus est ab heber genuit tres filios ac per hoc sunt
 omnes primogeniti de sem xxvii Insimul igitur omnes primo genti detri
 bus filios noe et quidem de iaphet xxi de cham xxvii de sem sunt
 lxxii Deinde sequitur dicens septuaginta filii sem et tribubus suis sunt
 linguarum in regionibus suis et gentibus suis Itemque de omnibus Hec inquit
 tribus filiorum noe secundum generationes eorum Ab his dispersis sunt in insule gentium
 sunt etiam post diluvium Unde colligitur lxxii vel potius quod postea demon
 strabit lxxii duas gentes tunc fuisse hominum Nam et prius cum fuissent con
 mediant filii iaphet ita conclusum est Et hinc segregate sunt septuaginta
 insule gentium descendunt a filiis noe in terra sua unusquisque
 quod secundum linguam suam in tribubus suis et gentibus suis
 Jam vero in filiis cham quodam loco aperius gentes con
 mediantes sunt sunt superius ostendi Mesrahim genuit eos qui
 dicuntur ludim et eodem modo ceteri usque ad septem gentes et e
 miantes omnibus postea concludens De filii cham inquit in
 tribubus suis secundum linguas in regionibus suis et gentibus suis pro
 ge multorum filii non sunt commemorati quia gentibus alii nascendo accesserunt
 ipsi autem gentes facere nequeunt Nam quia alia cum cum filii iaphet octo
 enumerantur ex duobus eorum tunc filii nati commemorantur et cum filii cham
 m non nominantur ex tribus tunc qui nati sunt adduntur et cum filii sem nomi
 tur duorum tunc postea alteritur Nimirum ceteri sine filiis remanserunt

Et greges
 orti sunt de sem
 et origine
 philistin

lome et m.

phat ul
 ab abra
 haz

Septuaginta
 due genera
 ones genti
 u descend
 unt a fil
 is noe

Abraham
 quod sunt nascitur
Quina
 lingua
 dicitur nascitur
 et cum monent
 nem ibi et
 cum illis luti
 civitate et
 unum nomen in
 deus vnde qu
 Et dicit dicit
 venit et dicit
 quod vocem pri
 tuit edificavit
 quod ibi co fudi
 tie ista cum
 structionem et
 in epentur co
 do fuisse illis
 Vbi cum de ill
 fuisse babilone
 tamquam in met
 usque in babil
 et usque in babil
 omni turrim
 intelligitur
 titudo ramaz
 Quid aut
 bet in celis
 cendit unum
 cet deo quia
 tur huius
 iste venato
 si sunt et non
 on quippe et
 ploremus an
 iob ubi sept
 telligendo u
 cativ hoc n
 oppressor et
 pia signata
 cedat effect
 in lingua ib
 lunt intellig
 et cum quilibet
 potuit aggre
 hant deo pl
 sibilibus fi

Quod
 edifica
 etas secund
 quod sp est ubique

Abiit hō rēde ad gentes p̄ quas cōmēdāz digni eēt nō utiq; fecerit
 q̄ sicut nāscēbātur alijs gentib; addēbat De descensione dñi ad offēu
 ergo m̄m̄r linguas iste gentes dēdaz linguā edificatā tūm
Quā fuisse referitur redit tū narrato: ad illud tps qm̄ vna a-
 lingua om̄i fuit et inde iam exponit quid acciderit ut linguaz
 diūsitaz nāscētur Et ait inquit om̄i labiū vni et vox vni oībz et fuit
 ē cū monent ip̄i ab oriente in reuerent campū m̄tā emmar et hita
 uerūt ibi Et dicit hō p̄rio Vēnte faciamus latēs in lapide et bitūmē
 eat illis luti et dixerūt venite et edificemus nobis ciuitatē **De vna ling**
 ciuitatē et turē cū caput eit usq; ad celi et faciamus na et labiū
 vniū nomē aūq; disp̄gam̄ i facie oībz tē et descendit dñs eit om̄ib;
 dens vidē ciuitatē et turē quā edificauerūt filij hominū **boib;**
 Et dicit dñs Ecce gemis vni et labiū vni om̄i i hoc nichoauerūt facē
 venite et descendentes cōfundam̄ ibi linguaz eoz ut nō audiat vniq;
 q̄ vocem p̄m̄i Et disperxit eos dñs inde i facē oībz tē et cessane
 rūt edificantes ciuitatē et turē p̄ hoc appellatū ē nomē illud cōfusio
 q̄ ibi cōfudit dñs labia oībz tē et inde disp̄it dñs dens i facē oībz
 tē Ista ciuitas que appellata ē cōfusio ip̄i ē babilon cū mirabile con-
 structōm ēē genitū cōmēdat hystoria Babilon quippe **De cōfusione**
 m̄ptatur cōfusio Vnde colligitur gigantē illū nemir **linguaz et**
 di fuisse illis conditorē qd̄ sup̄ius breuit fuit m̄tinuatur **edificatō**
 Vbi cū de illo scripta loquētur ait m̄icū regnū em̄s **ne babi**
 fuisse babilonē i que ciuitatē cetaz geret p̄cipatū ubi ē **lon**
 tamq; i metropoli hitachū regnū qm̄ p̄tā nō fuit usq; i tū modū
 usq; sup̄ba cūgitabat impietaz naz nimia disponebat altitudo qd̄ cū
 ē usq; m̄celū sine vniū turis em̄s quā p̄cipā molebant int̄ alias sine
 om̄i turriū que p̄ nūi singulaz ita significatē sūt ut dī milies et
 intelliguntur milia milia ut vana et locusta Sic em̄ appellata ē m̄l-
 titudo ramaz et locustaz in plagis quib; egypti p̄culi sūt p̄mosen
 Quid aut factura eat hūana et vana p̄cipao cum libet et q̄ntū
 bet m̄celū ad vniū den altitudinū mole se extollet qm̄ mōter tūm
 cendit vniūsoz qm̄ spaciū nebulosū aeris hūm̄ euadet m̄d deniq; nō
 cet deo q̄ntatūq; ul spaliū ul corpis elatio tūta veraz m̄celū vū mo-
 litur hūm̄itaz sursum leuāz cor ad dñm nō cū dñm sicut dñs ē gigas
 iste venator cōi dñm qd̄ nō intelligēt nōm̄ illi ambiguo greco fal-
 si sūt et nō m̄ptabunt cōi dñm sed m̄ dñm cūandū **Quid sit dñi**
 on quippe et m̄ et cōi sūt hoc em̄ ubi ē m̄p̄almoēt **nemroth ro**
 plorem̄ m̄ dñm qm̄ fecit nos Et hoc ubi ē et i h̄b **bustaz vena**
 ubi ubi scriptū ē Infurorē eripuit cōi dñm Sic ḡm **tor ante**
 telligendi iste venator cōi dñm Quid aut hūc signifi-
 catū hoc noīē qd̄ ē venator n̄ alihū tūgenaz deceptor
 oppressor et timor Erigebat ḡ ai sine p̄p̄ie turē cōi dñm quā ē m̄
 pia signata sup̄bia Nento aut malis p̄nitur affāis ec̄ cū nō sūt
 cedat effectus Gemis vō ip̄m̄ pene quale sūt qm̄ dñs impantē
 m̄ lingua ibi ē dāpnata sup̄bia ut nō intelligēt m̄bens hominū qm̄ nō
 lunt intelligē ut obediet deo m̄benti Sic illa cōspiratō dissoluta
 ē ai quisq; ab eo quē intelligebat abscedet nec se m̄i ei ai quo loqui
 potat aggregaret et plinguar dñse sūt gentes disperse q̄ p̄terit
 sicut deo p̄licuit quib; modis oīulaz nobis i cōphē **Quid sit dñi**
 sibilibus fecit Quales intelligendi sit locutio quā **descendit dñs**
 cū scriptū ē et descendit angelis loq̄tur m̄ **vidē ciuitatē**
Quā descendit dñs vidē ciuitatē et turē quā **et turē**
 edificauerūt filij hominū hoc ē nō filij dei s̄ illa s̄ **it̄ ic**
 actaz s̄ dñi hoīes vniū qm̄ tēnā diam̄ ciuitatē Non loq; monet dñs
 q̄ sp̄ ē ubiq; totus s̄ descendē dī ai aliquid facit i tē qd̄ p̄ v̄itatu nāc

curus inabili fieri putat et quodammodo ostendit Nec videndo discit ad quod
 qui nunquam potest aliquid ignorare sed ad tempus videt et cognoscere de quod videt et
 cognoscit facit Non ergo videbat illa civitas quod denuo videt fecit qui sibi quod
 displicet ostendit quamvis possit intelligi deus ad illam civitatem descendisse
 quia descendit angeli eius in quibus habitabat et quod admittit et dixit denuo
 deus Crete gentes vni et libani vni omni id est ac deinde addit Venite et
 descendentes confundam quod intelligi angelis denuo nisi quia per angelos descen
 debat qui in angelis descendentes erant Et bene non ait Venite et descen
 dentes confundite sed confundam ibi linguarum eorum ostendens ita se opus
 promissos suos ut sint eorum ipsi copatores dei sicut apostolus dicit Dei ei
 sumus coparii An omne bestiarum genus etiam remotissime atque insu
 le ex eo unum acceperunt qui in archa diluvii in mundatione servatus est vixit

Potest et illud quod dicitur homo de angelis intelligi quod denuo e
 faciamus hominem quia non dicit faciamus sed quia sequitur
 ad imaginem nostram nec fas est credere ad imaginem angelorum et dei recte
 illis intelligi plantarum similitudinem Quia tamen similitudo quod vixit
 est deus etiam cum dixisset faciamus et fecit inquit deus
 homines ad imaginem dei Non dicit fecerunt deum ad imaginem
 neminem deorum potuit et hoc eadem intelligi similitudinem tamquam per
 dicit ad filium et spiritum sanctum Venite et descendentes confundam
 ibi linguarum eorum si aliquid esset quod angelos prohiberet intelligi quod
 bene potius veniens convenit addendum moribus sanctis hoc est cogitationibus puris
 quibus ab eis consuevit et commutabilis veritas tamquam lex eterna in illa eorum ci
 via suprema Neque enim sibi ipsi sunt vitas sed creaturas perituras veritatis
 Ad illam monentur tamquam ad fontem vite et quod non habent ex se ipsis capi
 ant ex ipsa et eorum stabilitas est iste motus quo veniunt qui non redeunt et
 Nec sic loquitur angelis deus quod nos imitemur vobis vel deo vel angelis
 vel ipsi angeli nobis sine per illos deus nobis sed ineffabili suo modo nobis
 aut indicatur modo modo Dei quippe sublimior autem sumus sancti locutio ipsius
 sumus sancti est inimitabilis ratio que non habet sonum strepentem atque transmutabilem sed
 unum sempiternum manentem et eternum operantem hoc loquitur angelis dei sanctis
 nobis aut longe aliter positum Quia autem et nos aliquid equalis locutionis
 utitur auribus capimus angelis perquam Non itaque in assidue
 reddenda est ratio in hoc opere de locutionibus dei Aut enim veritas in commu
 tabilibus per seipsum loquitur in ineffabili rationali creature moribus per muta
 biles creaturas loquitur sine spiritualibus ymaginibus modo spiritum sine corporalibus vo
 cabulis corporis sensum Illud sine quod denuo est et merito non deficiat
 erillit omnia que conati sunt facere non denuo est confirmatio
 sed tamquam interrogando sicut solet adcommunitibus dici que ad
 modum aut quidam Non ardua expedient totaque exvibese
 quentur Sic ergo accipiendum est tamquam dicit Nonne omnia
 deficiet erillit que conati fuerint facere Quia si ita dicat non
 exprimit communitatem Verum per tardum saltem addimus pericu
 lam et ne ut dicemus nonne qui vocem promittentis non possumus scribere
 erillit igitur tribus filius hominum nonne lex nostra vel potius ut ratio declarata
 est lex due gentes totidemque lingue perituras esse ceperunt qui crescendo et
 insulas implerunt Auctus est autem mors gentium multo amplius quam
 linguarum Nam et in affrica barbaras gentes in una lingua plenas nom
 inis et homines quidem multiplicato genere humano ad insulas inhabitandas na
 vigio transire potuissent quibus ambiguit An ex pagine adam vel filiorum

Sed que ratio est de omni genere bestiarum ne quodammodo hominum monstruosa
 que sub cura hominum non sunt neque sicut canes et felis
 nascitur ex terra sed sola generatione maris et feris
 propagantur sic lupi atque huiusmodi cetera quod post diluvium
 minis quo ea que in archa non erant cuncta deleta et insulas
 linguarum et quod de
 libus

co petuerit
 namque put
 quodammodo
 nisse bestias
 bene genera
 quoniam in su
 ferri et vo
 fia nam vi
 phagaduz
 si in insulis
 ex filijs noe
 et credendi
 in phibet
 dnu plantar
 nam et dert
 ter se coem
 nare tunc a
 vros acubi
 qm no ext
 nec pobler
 vocmit q
 dam sine e
 utma plat
 lut curiofo
 at ipse latra
 q dicit no
 nile qnabbe
 moti sine
 phoplasto
 na ob tunc
 de monstru
 nba reddi p
 a quid ope
 pulchritudi
 terat qz q
 omdr qui
 i manibz et
 qz in abli
 nisse creat
 fat ille qui
 e ho qd hui
 qnabbe ge
 ista p hoc
 ppagantur
 qms ad m
 sic utqz ser
 in certis si
 quedi com
 micipant
 natu e s
 duo pecto
 dm vult i
 omi come
 ee chissim
 qm qz ge

eē potuerit si repata nō sūt n̄ ex hīs quoz gūa m̄ utroq; seru archa f
 namē . pūt quidez credi ad insulas natado transisse si primas sūt ante
 qdā tam longe porte ac cōtinētib; erit ut ad eas nulla videat natare po
 tuisse bestiaz. Et si hōies eas captas seai adduxerūt et comō ubi hita
 bunt genera eaz instituerūt venando studio sei potuisse m̄ credibile nō ē
 qm̄ missi dei sine pmissu eē ope angeloz negandū nō sit potuisse tñs
 ferri. Et vō atq; exhorta sūt sedm̄ originē p̄mā qm̄ dicit deus pducit
 tra aiam vna; multo clarus appet non tam repandoz malus cū q̄
 pfiguradaz vastaz genan p ecclie sacm̄ in archa fuisse oīa genera
 si m̄ m̄lū quo transire nō pūt mltā aīa tra pducit. Quēit et utz
 ex filijs noe ul' potius ex illo vno hōie . vñ eē isti exstent p̄paganda
 eē credendū sit quedā monstrōsa homi genera q̄ genan narrant hystoria
 sic placent quidaz vñ hīe oculū m̄tente media quib; *Demonstrat*
 dam plantaz usue eē post crura quibulaz utiq; serus eē *homib; vi*
 nām et dexteraz mām vñle sinistra mulhebrē vñbūq; in *ortiba*
 ter se coemudo et gignē et parē alijs oīa nō eē eoq; p *beat*
 nates tñs alitū vñe alios statua eē arbitales quos p̄ *et*
 viros acubitu giza vocant alibi quinquēny cōape felis et octunū;
 amū nō erede Item ferūt eē gentes ubi ingla crura impedib; bent
 nec publice flectunt et sūt m̄alib; celestatiw. Quosdam aq; adu
 vocant q̄ p̄stū m̄tā iacētes resupm̄ vmbra se pedū ptegiunt q̄
 dam sme cernice oculos hēntes i humerū et ceta homi genera q̄ i ma
 atma platea thacthagmā picta sūt multo exlibet. De prompta ve
 lut curiosione hystorie quid dicit de arnocephalib; quoz camma capita
 atz ip̄e latratu; magis bestiaz quā hōies cōfiter. Et oīa genā homi
 q̄ dicit nō nātē ē credē. Vēz quisq; uspiā nascit. Lō a al' rōnale mor
 tale quālibet nris m̄sitata sensib; gerat corpus foīz seu color ē sine
 motū sme somnī sme quālibet pte quālib; qualitate nā; ex illo vno
 p̄choplasto originē ducē nullū fidelū dubitant. Appet tū quid i plib;
 nā obtruncit et quid sit ip̄a ruitate m̄abile. Quālib; aut rō reddit
 de monstruof homi p̄tib; talis demonstrat quibulaz gen *Non ē credēdū*
 tba reddi p̄t. Deus em̄ creator ē om̄i qm̄ ubi et qm̄ crea *p̄ deo creator*
 a quid oporteat ul' oportuit ip̄e nōm̄t sciens vñsitatis *om̄i i f̄erant*
 pulchritudine quaz p̄m̄ ul' silitudine ul' dñsitate con *qd̄ noluit f̄*
 terat. Et quid totū m̄spicē nō p̄t tamq̄ deformitate p̄tis *fecit*
 oūdit qm̄ an cōgrnat ul' quo referat ignorat plurib; q̄ qm̄ digitis
 i manib; et pedib; nasci hōies nouim̄ et hec lemo; ē q̄ nulla distācia
 Et tū absit ut quis ita cōsūpiat ut estiet m̄ m̄o hmanoz digitoz ei
 ralle creatorē qm̄ nesciens cur hoc fecit ita et si maior dñsitas orat
 sat ille qm̄ egent aīa opa m̄te nēo ip̄hendit. Apud hypponem dicitū
 ē hō q̄ hūmatū hūe plantaz et i eis bños tñs digitos filis a mām̄
 Et hūq; gens talis eēt illi curiofi atz m̄abili addēat hystorie Nam igit
 istū p̄ hoc negabim̄ ex illo vno qm̄ p̄m̄s creatū ē esse *De androgenis*
 p̄pagatū. An drogem quoz eē hermofroditoz m̄cipant *hermofroditoz*
 qm̄s admodū rari sūt difficile ē tū ut ip̄ib; desint i q̄ba *et alio mo*
 sic utq; serus apparet ut ex quo potius dēant acipe nōm̄ *stano*
 m̄ certū si a m̄liore tū hoc ē amaschio ut appellazet lo *h̄*
 quēdi consue p̄ualit Nam nemo vñq; androgenis a hermofroditoz
 m̄cipant. Ante annos aliquot nra ēta mēona i oriente duplex hō
 natus ē sup̄iorib; mēbus infenorib; simplex Nam duo erat capitā
 duo pectora quoz mām̄ vent aut vno et pedes duo sic vñ hōi et tū
 dū vñt ut multoz adēndem videndū fūma cōtrahat. Quis ante
 om̄s cōmēdare possit hūanos fetus longe diffiler hūe ex quib; eoz natoz
 eē cūsumū ē. Quāt q̄ hoc ex illo vno negat nō pūt originē ducē ita
 q̄amq; gentes m̄dūitib; corpū abūsitato nāe cursu quē plurē et

De bestijs ay
meis gycop
tutis spingit
et alijs

sis que am
 podas di
 cut
 gratia p^{re}sentis
 est. ut dicat
 ta nunguze
 is instruetur
 fentes et totu
 nitur pegna
 Quo hebreu ly
 m dmsa fuit
 ab illis lxvi
 et deose
 meit

2nō pneumat
a & eth usq;
ad noc. et
asem us
q; ada
brah
am

Quia
dilecti
dilectio me
dilectate
acceptit ho
mili ei q
medum c
ingulare p
ad nepos i
finitu r

ad ista gñaco mī ordmē ptinētēq; ptendit ad abrahā. et quot annos post
modū vixit intmans. eūz filioz filiaq; genuisse ut intelligam. Vnde potue
rit ppli accresce ne mpanaz qui cōmēorant homib; cōmpati pueint oeli
temo Vnde spacia tñz atq; regnoz repleti de gene sem pp asyroz reg
mī Vnde mms ille orientaliū demitor usq; quaq; p̄loz m genti p̄pitate
regnant. et latissimū regnū qd dñtio tpe ducetur sine postem. pagant
q; nos ne dñans q; opus ē i morem. nō q; vñsq; i ista gñacio
mī serie vixit sed queto mmo vite ne genuit filii hoc ordmē mēorādo
mī pōmū ut et mīz annoz atrācto diluuiū usq; ad abrahā colli
gūm ut pp illa m quib; nos coet nēitas i morai breuit alia curiq; tā
gam. Sed igit anno post diluuiū sem genuit arphaxat. arphaxat
aut cū eet. C. xxxv. annoz genuit camam. C. m. cū eet. Iste est mī an
C. xxx. genuit sala. porro ēē ipē sala totidem annoz noz adihūo
eāt qū genuit heber. C. vō et xxxij. agebat annos heb. usq; ad abra
cū genuit phaleth m cū dieb; dñsa est tñ ipē anteq; ham. ar. lx
phaleth vixit. C. xxx. et genuit ragan. Et aragm. C. xx. et ali
x. dños et genuit serach. Et serach. C. xxx. et genuit i
nathor. et nathor. lxix. et genuit thare. Thara aut lxx. et genuit
abrahā quē postea deus mutato vocabulo vocauit abrahā. fuit itaq;
am adihūo usq; ad abrahā. ar. lxx. et dñs scdm vlgatam edicāne
h ē m̄pretū lxx. In hebreis aut codicib; longe pauciores annos phi
bent i nemū de q; racōm aut nullā aut difficilīa reddūt. Cū q; que
am i illis lxx. duab; gentib; cūitate dei nō possum affirmāre illo
tpe quo eāt eis labm vñ. i. loquela vna. Tūc iam gēne hmanū
alienatū fuisse aculū vei dei ita ut m̄solū istis gñacoib; pietas vñ
remanet. que descendit de semie sem p̄arfat et tendit ad abrahā
q; ab illa supbia edificande turris usq; m̄celū quā m̄p̄ia significat elatio
appit cūitay hoc ē societay m̄p̄ioz. Vt ita m̄ nō sūt. In hebreis co
m̄latu eit an pōnō utraq; p̄mansit p̄ia s; m̄dnob; filij diabo m̄or
noe qui bñdicti sūt eoz q; postea. Impia vō m eo qm nū amoz m̄s
ledcū ē gignat venator cōm dñm nō ē dñdicatio faciliā m nemī q;
p̄tisse eūz qd credibilis est. p̄fecto et m̄filij illoz dñoz. m vlgata
iam tūc anteq; babilonia cepisset m̄stitū fūerūt contemptay edicā
dei et m̄filij cultores dei vñq; cū homī gēne tūc defu
ne
nē credendū ē. Siquidē et qū dñm ē omīs dedmanerūt sū m̄utiles. fū
m̄ nō ē qm faciat bonū nō est usq; ad vñ. In utroq; psalmo ubi hec
nā m̄ et h̄ legit. Nōne cognoscet omīs qm opant iniquitate q; et
plebe m̄cā i abo pame. Erat g; ēē tūc p̄lū fēi. Vnde illud qd dñm
ē nō est qm faciat bonū nō est usq; ad vñ. defilij bonū dñm ē nō de
filij de. Nam p̄missū ē deus de celo. p̄perit n̄ p̄ alio. Cū ut vñ
det si ē intelligēs a requirere dei. Ac dem illa sub. ita q; cū a fi
hoz bonū. i. ad cūitate ptinētē q; vñt scdm hōz nō scdm deū
rephor ēē de mō. tūc. Cū ei p̄mittis lingua m̄vū bonū fuit q; postea
obiem si hebreā ab heb m̄cipata ē et m̄ano fālia remā

Quam aut ling sit cūz dñitay esset iacta linguaz. C. xi
vñ vñ cū eet omī nō iō filij pestilencie defuerūt. Nam et m̄
dilūm vñ eāt lingua. et tū p̄ omīs p̄t vñ. noe m̄sti domū deleu
dilūm mēmerūt. Itā qū mēto elacōis m̄pretatis gentes linguaz
dñitate p̄mitta atq; dñse fū. Et cūitay m̄p̄ioz cōfusiōis nōmen
accepit hoc ē appellata ē babilon nō defuit domū hebr. cūitay cōfusi
ubi ei q; antea fuit omī lingua remanet. Vnde sic h̄p̄ omīs nōmē
mēozam cū cepissent enūm filij sem qui singuli gētes accepit ba
singulas. p̄cearūt p̄m̄p̄ ē cōmēdatay heber cū sit bylon
ad nepos ipūs hoc ē ab illo qūitay m̄p̄em̄ exortay. Cūma g; i eū
fāmlia remanet h̄ lingua dñitay p̄ahat linguaz. cetis gentib; q;

tam grandes iam fauibus breuit ut in linguas proprias diuidi possent. Et
enim potuit per comediam qui est etate posterior quoad prius comed
ita sunt et tunc filius noe. parati filii iaphet qui est nimis eorum. Den
filii cham qui erat medius postremo filius primus et maris. Illazat
vocabula gentium prius remanent ita ut hodieque appareat unde finit
denata sicut ex assur assiri et erheber hebrei partem quia vetustate
mutata sunt ita ut vir homines doctissimi antiquissimas historias perscruta
tes nec omni si alijs existis origines gentium potuit repere. Nam qui
ex filio cham qui vocabatur messan egypti phibentur exorti ulla hic
re sonat ergo vocabuli sicut nec ethiopum qui dicuntur ad eum filium cham
pertine qui tunc appellatur est et si eum conueniantur plura mutata quia
manencia nora apparent. De artido tempore in adaham aquo iste religion

Nunc iam videamus percursum amitationis ordo coteritur. In
dei et ab illo artido tempore qui finis est in pre abraham
unde mapie est notitia eius eundemque et ubi clauora leguntur.
musi dicitur quod nunc mapo videmus nuplen. Sic et scriptum. De abraham
ia scilicet indicite didicimus in regione chaldeorum natus est. nato in chaldei
abraham qui fuit ad regem assyriorum pertinebat apud chaldeos est exorta et
aut iam et tunc suppositiones nupie puaiebant quodammodo mutas de
per cetar gentes. Vnde igitur thare domus erat de qua natus est
abraham. In qua vnde dei cultus et quicquid credibile magna iam soli
est hebrei lingua remansit quibus et ipse sicut iam manifestior dei po
pulus in egypto ita in mesopotamia fuisse dicitur alieque ibi nate et
nominante referatur cetis egypte illius heber in linguas paulatim
alias et in natos alias de fluentibus. Proinde sic paucorum diluuium
vna domus noe remanescat ad repandus gentes humani. Sic in diluuium
multarum suppositionum primis in mundum vna remanescat domus thare in qua
custodia est plantatio amitationis dei. Denique sic ille emittit sup ge
nerationibus usque ad noe filium cum a nois et exposita diluuium cum prius
quod deus inaper de archa subuocanda loqui ad noe dicitur. Hec aut gene
rationes noe ita et hic emittit generationibus ab illo qui est appellatus et
sem filio noe usque ad abraham. Denique insignis artido filii ponitur
ut dicitur. Hec sunt generationes thare. Thare genuit abram et nathor
et aran genuit loth et mortuus est aran coram thare patre suo in terra
in qua natus est in regione chaldeorum et superuixit abram. Degenera
et nathor sibi uxorem nomine mulieris abram. Sara et nathor. Sara degen
mulieris nathor melcha filia aran. Iste aran melche fuit in vider
et per reser que reser creditur ipse esse esse sara uxor abrahe
(1) ne ro fecisse videtur ut in transmigratione thare qua chalde
os deserens in mesopotamia transiit nulla sit filii eius nathor fuit sit
nathor tamquam enim non dicitur secum. Nam ita narratur. Et super
thare abram filium suum et loth filium aran filium filii sui et saram uxor
sua uxorem abram filii sui et dicitur illos de regione chaldeorum re
migrare in chanaan et venit in chanaan et habitauit ibi. Nusquam ibi nomen
nathor et nathor eius melcha. Sed inuenimus postea in filiis
sui mittit abram ad accipiendum uxorem filio suo isaac ipse scriptum
et accepit puerum camelorum de camelis domus sui et de ovis bonis domus
sui secum et erigens praefectus est in mesopotamia in ciuitate nathor
Iste et alius sacre historiae testimonio ostenditur. Quod scilicet nath
etiam nathor fratrem abrahe erisse de regione chaldeorum or esse fratrem abra
sedesque ostendisse in mesopotamia ubi cum patre suo habitauit he qui habitauit
ut abram. Cur ergo scriptura eum non commemorat qui ex in mesopo
tamia

gente chaldaea cum suis profectus thare et habitant in mesopotamia ubi
 non solum abraham filius eius rex et sicut natus et loth nepos eius co-
 meorant quod eos duxit secum. Cum putamus non forte quod prima pietate et
 finis destinant et super fidem ad heretum chaldeorum et postea inde sine
 penitendo sine peccatorum passus quo suspectus habetur et ipse migravit
 in libro enim eorum qui misit iudith cum quibus holocaustis hostia
 israhelitarum quod non illa gens esset utrumque bellum finis sic
 fudit achior dux ammonitarum. Audiat dux in ubi de ore pueri
 sui et refert tibi veritatem de populo qui habitant in motu hic et non ei
 ibi medicum de ore sui tui. Hec enim per gemas est populi chaldeorum ubi
 antea habitaverunt sequi dux primi suorum qui fuerunt intra chaldeorum glori-
 sed de manerunt de via penitus suorum et adducunt deum. Illo que nar-
 celi que cognoverunt et proiecerunt eos a facie deorum suorum. **ant achior**
 et fugerunt mesopotamiam et habitaverunt ibi dies multos. **dux amom**
 rit quod illis deus eorum ut errent de habitaculo suo et vret **tari de**
 in cum chanaan et habitaverunt illic et cetera quod narrat ach- **abrah**
 ior ammonites. Unde manifestum est domum thare persecutione **am et i**
 passam fuisse achaldens. per veritatem qua vult et vernis **nathor**
 ab eis colebatur deus. De amos thare qui in chana vite

Oefuncto aut thare in mesopotamia ubi eius tempore implentur xiiij
 virile prohibetur ducere et quinquaginta annos. Iux-
 macunt indicium fere ab abraham promissionem dei quod ita scriptum
 est et fuerunt dies thare in channa quinquaginta et ducem am et mor-
 tuus est in channa. Non sic autem accipienda est quod omnes dies ibi egere si
 quod omnes dies vite sue qui fuerunt am ducem quinquaginta ibi complent alioquin
 nascitur quot annos vixit thare qui non legitur quoto anno. **Narratio pro**
 vite sue in channa venit et ab surdum est existimare in ista se- **missioni fac**
 rie generationi ubi diligenter comedatur quot annos quisque **roz ad ead**
 vixit homo solus nisi annorum vite non comedatur esse meone **abrah**
 enim quorundam quot eade scriptura comedat tacet am **am**
 non sunt in hoc ordine in quo tempore dimittit decessione gignere et ge-
 mitorum successione ceteris. Ite autem ordo qui ducit ab adam usque ad
 noe et inde usque ad abraham sine modo annorum vite sue nemine ostendit

Unde vero comedata de tempore promissionis abrahæ qua secundum p-
 morte thare prius abraham. **ceptum dei exivit de chana**
 deinde legitur et dixit dux ad abraham. **En detra et cognat**
 none tua et de domo prius tui et non quod habet in fine huius
 et in re gestarum tempore sepe estimandum est et est quippe si ita est in solubili
 quod post hoc enim illa de qua ad abraham facta sunt scriptura sic legitur et erat
 abraham quoadmodum locutus est illi dux et abiit cum eo loth abraham
 aut erat quinquaginta et septuaginta annorum cum erat ex channa. **Quo post h-**
 rex et si post mortem prius sui erat de channa. Cum enim **Donce d'mo**
 erat lxx annorum sic super intimatum est genuit abrahā cum **annos abrah**
 mo additur lxxv. annos quos agebat abraham qui egres- **qui erat de**
 sus est detra sunt am. C. xlv. Tot igitur annos erat thare qui **chann**
 erat abraham de illa mesopotamie civitate agebat enim
 anni etatis sue septuagesimum quintum ac per hoc prius eius qui in septua-
 gesimo anno suo genuit agebat ut dicitur Centesimum quadragessimum
 et quintum. Non ergo inde post mortem prius. i. post ducentos quinquaginta annos
 quibus prius eius vixit egredere est. Sed annos de illo loco profectus eius
 qui ipse septuagesimus quintus erat. paucis prius eius qui in septua-
 gesimo suo anno genuit Centesimum quadragessimum quintum fuisse col-
 ligitur ac per hoc intelligendum est more in scriptura redisse ad tempus quod in
 narratio illa transierat sic superius cum filios filiorum noe comederat dixit
 illos fuisse in lignis et in gentibus suis et tunc postea quod hoc est in ordine

ipm sequer. Et eat inquit ois. fia labm vni et vor
ma cumbus. Quo go sedm suar gētes et sedm suar ling
uas erant. si vna eat omibz n qz ad illud qd vni transie
at recapitulando est reila narratio. Sic go et hoc dñi ē
et fuerit dies charre i charra. Dēdr septima redēdo ad
id qd iō p̄misseit ut p̄ns de charra id qd mēuati fuit cōplētū. Et
dixit dñs ad abrahā. Eū de fia tua iē post que dei ūba hūmilitatū
et erat abrahā. quēad̄m locutū ē ei dñs et abut cū eo loth. Abra
hā aut eat quqz et septuaginta annorū cū erat de charra. Tūc ita
qz fūit ē. qū p̄ ems centesimū quadragessimū et quitiū annū agebat
erat tūc cū fuit hmo h̄r. qūtiū. Soluta ē aut qōis. (2o soluit
ta et alit ut h̄r quqz am abrahā qū egressus ē de charra de eritū abrahā
ex illo coputaret ex quo de igne chaldeorū libatū nō ex quo h̄r de char
nata ē tūqz tūc p̄m̄ h̄m̄s habendū sit. Et b̄tis ste ra et lo
ph̄m̄s in actibz aplorū cū ista narrat. Dñs inquit gē th
apparuit abrahā p̄r mō cū eet i mesopotamia p̄ns qz h̄taret in
charra et ait ad illū. Eū de fia tua et de cognatōe tua et de domo
p̄ns tui et veni in t̄m̄m quā tibi monstrabo. Sedm hec ūba stephānū
nō post mortē p̄ns ems locutū ē dñs. dñs abrahā quū n̄qz in
charra mortuus ē ubi tū illo et ip̄e filius h̄tavit. Et p̄ns qz h̄tā
ret in eadē ciuitate iam tū cū eet in mesopotamia iam qz ererat a
chaldeis qd n̄qz adingit stephānū. Tūc abrahā egressus ē de fia
chaldeorū et h̄tavit in charra nō qz sit fūit postea qz locutū ē illi dñs
Neqz em post illa dei ūba egressus ē de fia chaldeorū cū dicat ei loth
tūc dñs cū eet i mesopotamia. Et totū illud t̄p̄s p̄m̄ qd ait tūc
ex quo egressus ē a chaldeis et h̄tavit in charra. Item qd sequit et
inde postqz mortuū ē p̄ns collocatū illū in t̄m̄m hac quā nōs h̄tā
tis et p̄ns n̄r nō ait postqz mortuū ē p̄ns. Intelligendū ē igit
locutū dñi fuisse ad abrahā in mesopotamia p̄ns h̄taret in charra
sed cū in charra p̄m̄isse cū p̄ns et retento ap̄it se. solutio cesu
p̄cepto dei et inde p̄fectū ex ip̄o septuagesimo et quī p̄m̄ qz ex
to p̄ns tui aut centesimo quadragesimo et quito anno ph̄m̄ ibi p̄m̄
collocatōm vō ems in t̄m̄m chanaan nō p̄fecto de char obitatio
ra post mortē p̄ns ems fūit ee. dicit qz iā mortuū n̄qz h̄r
eat p̄ns qū emt fūit em̄ ibi iā h̄r reiecit ee
p̄nsor. Quā tūc iam i mesopotamia constituto h̄r ē iā
egressus de fia chaldeorū dicit dñs. Eū de fia tua et de cognatōe
tua et de domo p̄ns tui nō ut corpus inde ems eruerat qd iā
fecerat sed ut iam eneller am̄ dei. Non em̄ ererat vū nō sp̄e
redēdi et desiderio tenebat que sp̄s et desiderū nō mbente ac
minante erillo obediēte fuit amputada. Non sine mēd̄o ph̄lter
ctimatur cū postea secutus eet nathor p̄m̄ tūc abrahā p̄
ceptū dñi implese ut cū sara cōge m̄a et loth filio fūit in erret
De ordine et qualitate promissionis dei que ad abrahā facta ē. vñ
I. Considerande sunt. promissiones dei facte ad abrahā in h̄is
cū ap̄iora dñi h̄r ē dei vñ orac̄i ap̄ere ceperūt. Nō de p̄m̄sio
de p̄lor p̄lor que p̄phetica p̄m̄ciant an̄ctas h̄r m̄b̄s dñabz
p̄m̄a ita legit. Et dixit dñs ad abrahā. Eū de fia tua et de fia
tua et de cognatōe tua et de domo p̄ns tui in t̄m̄m p̄
tibi monstrabo et facia te ingentē magnā et bene
dica te et magnificabo nom̄ tui et eis b̄ndic̄s et
b̄ndic̄a b̄ndicentibz te et male dicētes te maledic̄a et b̄ndicent
in te om̄s tribz t̄re. Aditendū ē igit dñs repromissus abrahā
vna sc̄ qz tūc chanaan possessus fuit semen ems qd signat ubi
dñs ē. Vnde in t̄m̄m quā tibi monstrabo et facia te ingentē magnā

Alia vō longe p̄stanciorē nō de carnali sed spūali semine p̄ quod p̄ ē
nō vno gentis israhelice sed omni genti que fidei eius vestigia co
secutur qd p̄mitti cepit hys ubi et bndict̄ mte om̄s tribz terre
hanc p̄missione fr̄m arbitrat̄ Eusebius septuagēto q̄nto aīo eti
tis abrahe tamq̄ mor ut fr̄a ē de charra erent abrahā qm̄ septuē
cōdici nō p̄t ubi legit̄ Abrahā cū h̄r et v. annoz cū erit h̄r
ra cū p̄t suo de m̄strabat̄ abrahā Neq; em̄ m̄de exire poss̄ si p̄t
ibi h̄tasset Nūq; iā ḡ cōdiciat̄ stephano dicēd̄ Nōta q̄m̄ nō
gl̄e app̄nt abrahe p̄t m̄o cū cēt m̄ mesopotamia p̄t b̄t stephā
q̄ h̄tasset m̄charra sed intelligēdu ē qd eodē anno fr̄a supra p̄t
sint cū et dei p̄missio aīq; m̄charra h̄tasset abrahā tā intelli
et m̄charra h̄tatio em̄ et m̄de p̄fecto nō solum qd ante gendi
b̄m̄ m̄comat̄ ab anno h̄m̄ p̄missione coputat et os sint
tendit post quadringētos et v. annos erit cū de egypto quier
data ē v. et cū qd id cōmēorat apl̄us paulus De tribz ex cellenari

Per idem t̄pus em̄m̄nata regna erant b̄a genti regn̄ qd
genti in quibz t̄genaz cūtar̄ i. assyrioz iā abrahā
ē societas hom̄i sedm̄ h̄or̄ v̄m̄enā sub sublimis em̄m̄bat
duāta angeloz d̄ctoꝝ m̄figm̄ extellebat regna videlz tria v̄m̄
fr̄m̄oz i. archadū egyptoz assyrioz Et assyrioz m̄lto erat pot̄
atq; sublim̄ Nūm̄ rex m̄m̄s belli fili⁹ ex̄cepta m̄dia v̄m̄ise aīre p̄
p̄luz subm̄gamerat̄ Alham̄ m̄t̄ dīcā nō illā p̄tē q̄ h̄m̄ maior̄
āīre v̄m̄a p̄m̄cia ē sed eam q̄ v̄m̄isa āīra m̄ncipatur Quā quidam
m̄lta d̄naz plenq; aut m̄t̄ia tota orbis p̄tē posuerūt ut licet
om̄s āīra em̄opa et āīfrica qd nō equali d̄m̄sione fecerūt Namq;
ista que āīra m̄ncipatur am̄endie p̄oriētē atq; m̄septet̄rionem
p̄uenit Europa vō āīseptet̄rione usq; ad occidentē atq; usq; ad
meridie; Vnde videt̄ur orbē d̄m̄idm̄ due tenere De vno filio
Europa et āīfrica alii vō d̄m̄idm̄ sola āīra sed belli et de d̄m̄
iō ille due p̄ter Europa et āīfrica f̄acte sūt p̄t h̄one orbis vō
am̄q; ab oceano m̄greditur quidq; aquaz t̄am āīra āīfrica
m̄t̄ h̄nt et hoc mare magnū nobis f̄iat Quāp̄ et em̄o
si m̄dnas p̄ter orbem d̄m̄idm̄ orientis et occidentis pa
āīra cū i vna m̄lta vō Europa et āīfrica Quāmobrem̄ t̄m̄ te
gn̄oz q̄ t̄c p̄cellebat sydim̄oz nō eāt sub āīris qd m̄em̄pa
sūt egyptoz aut q̄m̄ cis subiacet aquibz tota āīra t̄nebat̄
solis m̄dis ut p̄hibet̄ur ex̄ceptis In āīra igr̄ p̄nalit̄ d̄m̄as m̄
p̄t cūtar̄ h̄m̄ caput erat illa babilon cū Eugene cūtar̄
t̄m̄ nom̄e appellatū est i. cōfusio Ibi v̄m̄ nūm̄s regnabat post
m̄ortē p̄r̄ h̄m̄ belli qm̄ p̄m̄ illie regnabat h̄v quinos filius vō
em̄s m̄m̄s qm̄ de f̄icto p̄r̄ succēssit m̄regm̄ quiquaginta d̄noz
regnabit annos et h̄bat m̄regno x̄m̄ qm̄ n̄p̄t ē abrahā qui
erat annos cūtar̄ m̄llesim̄ qm̄ conditū romā veluti alterā i. occide
te babilonā Deiterato eloquē dei ad abrahāz quō ei et sem̄ em̄

Agressus est abrahā de charra i. chanaan t̄m̄ p̄mitti v̄m̄
lxxv. anno etatis sue Centesimo aut̄ v̄m̄ p̄m̄
p̄r̄s h̄m̄ cū loth filio fr̄is et sara cōm̄ger De p̄missione
sua p̄r̄xit m̄t̄ram chanaan et p̄uenit usq; ad dei abrahe fr̄m̄
fr̄bem ubi rursus accepit d̄m̄z oracm̄ de quo ita sc̄p̄ m̄tem̄
ti est Et app̄nt d̄m̄s abrahe ut dixit illi Sem̄ tuo naan
dabo t̄m̄ h̄m̄ Nichil de illo sem̄e p̄missus ē igno i. cōm̄
p̄r̄ fr̄is ē om̄i genti sed de illo solo de quo p̄r̄ est v̄m̄ israhelice i.
gentis ab hoc sem̄e fr̄a illa possessa ē De m̄de edificat̄ ibi altaz
et m̄uocato deo abrahā p̄fectus ē m̄de et h̄tavit m̄b̄mo atq;
m̄de ire m̄egyptū famis necessitate compulsi⁹ ē ubi v̄m̄e suam

intelligant metum. Et autem secundum hoc loco sic accipiat quemadmodum fideliter
teneamus unum futurum scilicet abneque prius ordinem nichil eorum mouebit quod et si
expulsi sunt iherosolimita de iherosolymis manet tamen in malis ciuitatibus etiam chanaan et
vniuersa terra illa cum ipsius inhabitat eam ipse semine est abrahe De supradictis
abraham hostibus sodomorum qui loth de captiuitate eripuit et amehelchise
Hoc primo promissum accepto ingunt abraham de hys sacerdotibus budanis et xxi
hanc et quanta malicia eiusdem terre loco a mix quia mabre que est
mebrou. Deinde ab hostibus qui sodomis irruerant cum quibus reges ad
iherosolymam gerent et iherosolymam eam loth captus est libere cum
abraham adductis secum. Tunc gentes decem et octo vniuersis suis et victoriis
fecit regibus sodomorum et hys spoliis auferre voluit cum rex cum vice
erat obtulisset et plane tunc budanis et amehelchise dech
qui erat sacerdos dei excelsi de quo in quo mepla quia misari
bitur ad hebreos quia plures apostoli pauli esse dicunt quidam
vero negant multa et magna conscripta sunt ibi quippe primum
apparet sacrificium quod nunc aramus offert deo toto orbe terrarum
impleturque quod longe post hoc factum apparet de ad ipsum
qui fuerat venturus in carne Tunc es sacerdos metum secundum ordinem melchisedech
sedech non secundum ordinem aaron qui ordo fuit auferendo illustrentibus reb
que vult nobis proutebantur De libo domini ad abraham quod ei promittit secundum
quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit
hanc et quanta malicia eiusdem terre loco a mix quia mabre que est
mebrou. Deinde ab hostibus qui sodomis irruerant cum quibus reges ad
iherosolymam gerent et iherosolymam eam loth captus est libere cum
abraham adductis secum. Tunc gentes decem et octo vniuersis suis et victoriis
fecit regibus sodomorum et hys spoliis auferre voluit cum rex cum vice
erat obtulisset et plane tunc budanis et amehelchise dech
qui erat sacerdos dei excelsi de quo in quo mepla quia misari
bitur ad hebreos quia plures apostoli pauli esse dicunt quidam
vero negant multa et magna conscripta sunt ibi quippe primum
apparet sacrificium quod nunc aramus offert deo toto orbe terrarum
impleturque quod longe post hoc factum apparet de ad ipsum
qui fuerat venturus in carne Tunc es sacerdos metum secundum ordinem melchisedech
sedech non secundum ordinem aaron qui ordo fuit auferendo illustrentibus reb
que vult nobis proutebantur De libo domini ad abraham quod ei promittit secundum
quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit

Quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit
hanc et quanta malicia eiusdem terre loco a mix quia mabre que est
mebrou. Deinde ab hostibus qui sodomis irruerant cum quibus reges ad
iherosolymam gerent et iherosolymam eam loth captus est libere cum
abraham adductis secum. Tunc gentes decem et octo vniuersis suis et victoriis
fecit regibus sodomorum et hys spoliis auferre voluit cum rex cum vice
erat obtulisset et plane tunc budanis et amehelchise dech
qui erat sacerdos dei excelsi de quo in quo mepla quia misari
bitur ad hebreos quia plures apostoli pauli esse dicunt quidam
vero negant multa et magna conscripta sunt ibi quippe primum
apparet sacrificium quod nunc aramus offert deo toto orbe terrarum
impleturque quod longe post hoc factum apparet de ad ipsum
qui fuerat venturus in carne Tunc es sacerdos metum secundum ordinem melchisedech
sedech non secundum ordinem aaron qui ordo fuit auferendo illustrentibus reb
que vult nobis proutebantur De libo domini ad abraham quod ei promittit secundum
quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit
hanc et quanta malicia eiusdem terre loco a mix quia mabre que est
mebrou. Deinde ab hostibus qui sodomis irruerant cum quibus reges ad
iherosolymam gerent et iherosolymam eam loth captus est libere cum
abraham adductis secum. Tunc gentes decem et octo vniuersis suis et victoriis
fecit regibus sodomorum et hys spoliis auferre voluit cum rex cum vice
erat obtulisset et plane tunc budanis et amehelchise dech
qui erat sacerdos dei excelsi de quo in quo mepla quia misari
bitur ad hebreos quia plures apostoli pauli esse dicunt quidam
vero negant multa et magna conscripta sunt ibi quippe primum
apparet sacrificium quod nunc aramus offert deo toto orbe terrarum
impleturque quod longe post hoc factum apparet de ad ipsum
qui fuerat venturus in carne Tunc es sacerdos metum secundum ordinem melchisedech
sedech non secundum ordinem aaron qui ordo fuit auferendo illustrentibus reb
que vult nobis proutebantur De libo domini ad abraham quod ei promittit secundum
quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit

In eodem vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit
hanc et quanta malicia eiusdem terre loco a mix quia mabre que est
mebrou. Deinde ab hostibus qui sodomis irruerant cum quibus reges ad
iherosolymam gerent et iherosolymam eam loth captus est libere cum
abraham adductis secum. Tunc gentes decem et octo vniuersis suis et victoriis
fecit regibus sodomorum et hys spoliis auferre voluit cum rex cum vice
erat obtulisset et plane tunc budanis et amehelchise dech
qui erat sacerdos dei excelsi de quo in quo mepla quia misari
bitur ad hebreos quia plures apostoli pauli esse dicunt quidam
vero negant multa et magna conscripta sunt ibi quippe primum
apparet sacrificium quod nunc aramus offert deo toto orbe terrarum
impleturque quod longe post hoc factum apparet de ad ipsum
qui fuerat venturus in carne Tunc es sacerdos metum secundum ordinem melchisedech
sedech non secundum ordinem aaron qui ordo fuit auferendo illustrentibus reb
que vult nobis proutebantur De libo domini ad abraham quod ei promittit secundum
quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit
hanc et quanta malicia eiusdem terre loco a mix quia mabre que est
mebrou. Deinde ab hostibus qui sodomis irruerant cum quibus reges ad
iherosolymam gerent et iherosolymam eam loth captus est libere cum
abraham adductis secum. Tunc gentes decem et octo vniuersis suis et victoriis
fecit regibus sodomorum et hys spoliis auferre voluit cum rex cum vice
erat obtulisset et plane tunc budanis et amehelchise dech
qui erat sacerdos dei excelsi de quo in quo mepla quia misari
bitur ad hebreos quia plures apostoli pauli esse dicunt quidam
vero negant multa et magna conscripta sunt ibi quippe primum
apparet sacrificium quod nunc aramus offert deo toto orbe terrarum
impleturque quod longe post hoc factum apparet de ad ipsum
qui fuerat venturus in carne Tunc es sacerdos metum secundum ordinem melchisedech
sedech non secundum ordinem aaron qui ordo fuit auferendo illustrentibus reb
que vult nobis proutebantur De libo domini ad abraham quod ei promittit secundum
quam in vult domini ad abraham deus iherosolymam et ad hunc impuam ostendit xxi
ille de prete solatus quendam eleazar vniuersum suum futurum sibi dicit

vō gnācoe pntent se hnt nō dū em̄ impleta sūt pā amorreorū usq; ad
 huc Cū aut uī sol erat ad occasū flāma frā ē et erat fornax fumabūda et
 lampades ignis q̄ ptransierūt pmedia dūsa illa Indre illa dū posuit di
 cens Semī tuo dabo terrā hāc a flumīe egypti usq; ad flumē magnū eufrā
 tem teneor et eneeor et celmonēos et cedreor et fereor et riphām
 et amorreor et amāneor et eneeor et gergeseor et gebuseor et heror
 mīsu frā dūntus atq; dca mī de quibz singlis e mēdante dūse longū
 ē et mēdationē hūis opīs excedit q̄ ḡ sātis ē nōsse debem⁹ postea q̄
 dān ē abrahā aedidisse deo et deputatū ē illi ad iusticiā nō enī i fide
 de fecisse ut dicit dñator Dñe scdm quid scias q̄ heror Quo dñs amē
abrahā et q̄
dicit et
 ems ero Terrē quippe illius pmissa erat hēditur Nonnā
 aut Vnde scias q̄ adhuc nō credit s; aut scdm quid sciam
 ut ci rei quā credideat aliqua similitudo adhibet quā enī
 modo agnosceretur Sic em̄ nō ē virgine Marie diffi
 denā q̄ aut Cū fiat istud qm̄ vix nō cognosco
 em̄ futū ē certa erat modū quo fiet mērebat et her De aīalibz ar
mīs unūca
cap ariete tur
ture et colū
ba et de di
mione
cor
 cū q̄ sūset audire Demq; et her similitudo data ē de aīa
 libz unūca et capra et ariete et duobz volucribz tur
ture et colūba ut scdm h̄ futūz sciet qd̄ futūz ee iam
 nō ambiget Dñe ḡ p unūcā significatū sit plebs po
 sita sub iugo legis p caprā eadez plebs pcatr futūz p
 ariete eadem plebs regnaturā q̄ aīa h̄ pteā tūma dicit
 q̄ cū sint insignes arctici tpm̄ ab adam usq; ad noe inde usq; ad abrahā
 ham et inde usq; ad dān qm̄ repbato sūnt p mō i regno gentis isrl
 te dñi ē volūntate fundato In hoc ordine tūo qm̄ tenditur ex abrahā
 usq; ad dān tamq̄ tēcā etatē gerens ille p mō adoleuit sūc aliquid
 aliud cōnēmentū iste significet nullo tū mō dubitauerit spūales i ea p
 figurator additāmēto turtur et colūbe Et iō dān ē Aues aut nō
 dūnt qm̄ carnales mē se dūndūt spūales aut nullo sūc anegociosus
 dūnt qm̄ se remoueat sicut turtur sūc mē illas degāt h̄ colū
 ba Vtrūq; tū aūis ē sūm et m nōna significat et i ipō isrlitico p mō
 cū tū illa danda erat futūz m dūndūz filios p mō et hēdes reg
 metna felicitate mālūz Aues aut dēscēdetes sūp corpa q̄ dūnta erat
 nō boni aliqd s; sps indicat aēis hūis p mō quēdā sūc de carnalibz di
 mione quēntes Cū aut illis cōsedet abrahā sūc et mē illas carna
 lū dūntiones usq; m finē p seneraturōz fideles Et circa solis occasū q̄ pa
 nor irunt m abrahā et timor tenebrosus magn⁹ sūc circa hūis sūc hēz
 magnā p mō futūz fideliū De qua dñs dicit mē De magnā
 turbatio magna quibz nō sūnt ab mō q̄ vo dān ē ad abrahā De magnā
 abrahā Sciēdo scies q̄ p mō ē tēcā tū mē nō pte bulacoe q̄v
tūcā ē mō
tūcā sūc
sūc
 rea et m fūntitē redigent eos et affligent quadringentis
 ānis de p mō isrl q̄ fiat m egypto futūz aptissime p mō
 tū ē nō q̄ m eadez fūntitē sub egyptis affligentibz qua
 dringētoz ānos ille p mō sūnt pacturus s; m ipis quadringētoz ān
 is p mō est hoc futūz Qūcad̄ em̄ sēptū ē de thare p mō abrahā
 et fuerūt dies thare m charra qūq; et dūcti ān nō q̄ omīs ibi acti
 sūt s; quia ibi cōpleti sūt ita et h̄ p mō m p mō ē Et m fūntitē re
 digent eos et affligent eos quadringētoz ānis qm̄ iste mīs i eadez
 afflictōe cōpletus est nō q̄ ibi v mō pactus sit Quadringētoz ān
 is dicit ān p mō plenitudinē q̄ mē aliquōto āplius sūnt tūc ex h̄
 tpe cōputetur quo tū p mō abrahā de q̄ ista p mō Computant
 em̄ sicut sūp m sūm dūm ab anno lxxv abrahā qm̄ adēn frā est
 p mō p mō usq; adēn isrl ex egypto xl et xxx ānis quoz āplā
 ita mēnt Hoc aut mquit testamentū cōfirmatū adēn Quid ē q̄ ap
betatū sūnt q̄
 que post quadringētoz et xxx ānos frā ē lex nō m

firmat ad euacuanda. pmissione Jan go isti quadringenti
et rxx quadringenti ptae mcapu qz no sut mlti am
plius Qnto magis ai aliqd iam existo mto pteriss
ent qm illa i visu de mstrata et dea sut abrahe ul qm
ysaac natus e centenario pri suo a pma pmissione
post viginti quqz annos cu iam exister quadringetis
rxx qdrigeti et quqz remaneret quos dms quadringetis uoluit noare
et ceta que sequitur i ubi pmitantur dei nullis dubitant ad isli
hcu plm ptine Qz vñ aduigt ai sol aut uñ cat ad oasñ flama fra
e et exte formax humabuda et lampades ignis q ptransierit p media di
uisa illa sigt ia m fine scli pigne indicandos ee carnales Sic em
affictio caritatis dei qualis antea mgt fuit que sub
antix futura spatur significat tenebrosos timore abrahe
ita solis occasus i ppropiate ia fine scli sic ad solis oca
su i ad ipm iam fine significat isto igne dies iudici di
uini carnales pigne saluados et in igne dapnados
Dem testamtu fuit ad abraham mtra chanaan ppe manifestat ex no
miaeoe r. gentiu afluente egypti usq ad flumen magnu eufraten
hoc e mlo sed apuo qd diuidit int egyptu et palestina ubi e caritas
rimocounta De agar ancilla sare qua eadez sara abrahe uoluit ee
hunc tpa cōsecut filioz abrahe vna de agar cōcubina xxv
ancilla altius de sara libera de quibz m libro superiore raz durm
Qz aut attinet ad rem gestaz nullo e uimenduz de cōcubina emē
abrahe vsus e ea quippe ad generanda plez nō ad explenda libidinez
nec insultas sed obediens cōmgi q sue stilitatis credidit ee solaciu
si fecidu malle usqz quā natura nō potrat uolūtate facit suū et co
mte quo dicit aplus Qz et vir nō heat ptatez corpis sui s mlt
ntetur mulier ad priendu ex alia q nō potat ex seipsa Nulla e cupido
ab uore ai phs accipit ab utroqz nō culpe lurns s nature fructus
exquiritur Demqz ai ancilla granda dñe stelli supbiecti Qno ex tñe
et h sara suspicione muliebri vno potat mputaret etiam
ibi de mstrant abraham nō se amatore bñi si libez fuisse
gentioz et magis sare cōmgi pudicia custodisse nō
uolūtatez sua s uolūtate illi impleuisse accessisse non
hesisse serasse et nō amasse ait em exte ancilla tua in
manibz tuis vte ea quō tibi placuit Quz vlt vte
tem femis cōmge tpali nulla mpanit De testificacoe
ad abraham qua eidem sem de stelli sara filiu spondit premqz eu
gentiu statuit et pro misso fides sacmēto circūcisionis ob signatur
Post hec natus e ysmabel ex agar in quo putat pos ex xvi
sit impletu qd et pmissu fuerit ai sibi vnaclm suū ad
optare noluisse deo dicente Non est heres tuus h s qm ex
iet de te ille est hēs tuus Doc g pmissu ne i analle filio putaret
impletu iam ai eet annoz nonaginta et nonē apuit ei dñs
et dixit illi Ego sū dñs place mōspai meo et esto sū quēla Et
pona testamtu meū mē hie et mē te et implebo te valde Et pro
credit abrahā m facie suā et locutū ē illi dñs dices Extē testamē
tuū meū tecū et eis p mltitudis gentiu et nō appellabit nōmē
tūū ad huc abram sed est nōmē tūū abraham qz prem mltaz gē
auz posui te et ageaz te valde et ponā te i gentes Qno dñs m
et reger exte eribit et statuā testamtu meū mter
me et mter te et mē semē tūū post te mgeneracoez
coz mtestamtu meū et sū tibi dñs et semē tuo dabo tūū in qua coles omēz tūū chanaam i possessio
nez etnā et ero illi dñs Et dixit dñs ad abraham t p mltaz
gēu

semen abrahe
p egnū cat mē
tam et aff.

ligeturq
drigeti
amē

Detribulacoe
futura ppheta
que subm
n p d
et

Tu i test
adent omē
m testamtu
mādm m
e de semē
teribit m
ad abrahā
sara est non
m illi et
haz sup fira
hūm mscet
abraha adde
braha ita
ysaac Et ita
illi De xim
gentes mltaz
priet tibi sa
ta pmissa fa
mssione q
stili pmissu
fuit dñs op
testante na
neacōm se
de sara pmiss
et empti
em aliud co
aliud q r
resurrexit
quid e test
mli petis
lantis nō
mō suo
sara amē
admiranti
sem tuo p
m mposse
plenduz
at etim a
est acon
hoc dicit
mlta q m
hē fine a
oportet
tano die
hec nulla
testamtu
nō sēm si
tamtu de
ta quippe
mē vti
mēti m
qua die e
calistat
em asclō
dicit apl

Tu autem testamini mei fratribus tui et semini tui in generationes suas. Cui
 dicitur omne iuramentum masculinum et circumcidemini carne pueri vri et est iuramentum
 in testamini et in me et vos. Et puer octo dierum circumcidetur vri omne
 masculinum in pueris vris vniuersis et emptiis ab eo filio alieno qui
 est de semine tuo si non circumcidetur carne pueri octavo die in
 teribit anima illa de genere eius quia testamini mei dissipant. Et dicit deus
 ad abraham. Saray uxor tua non appellabitur nomen eius ultra Saray sed
 Sara est nomen eius. Benedicam autem illi et dabo tibi ex ea filium et benedi
 cam illi et est inuacior et reges gentium ex eo erunt et proadit abra
 ham super faciem suam et risit et dicit in nomine suo dices. Si in centum annis
 huius nascetur filius et si Sara annorum nonaginta pariet. Dicit autem
 abraham addens. Ismael hic vniuersum meum tuum. Dicit quid dicit ad a
 braham. Ita est Sara mater tua pariet tibi filium et uocabitur nomen eius
 ysaac. Et statui testamini mei ad illi in testamini et in semine eius post
 illi. Deysmael autem erat in diebus illis et erat benedixit ei et amplius illi in
 gentes magni testamini. Ante meum statui ad ysaac quem. *Vnde etiam
 dicitur huius et
 non nomen Sara
 mutatum sit in
 Sara et de
 octo ysa
 ac*
 pariet tibi Sara in tempore hoc ad annum seque te. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 Et promissa sunt de vacante gentium in ysaac. i. in filio p
 missionis quo signat gratia non natura. quod de senectute
 sterili promittit filius quoniam enim et natus. peractis erat
 sed deus operatur ubi tu evidens opus dei est inuacior et
 cessante natura ibi evidens intelligitur et quod huius non per ge
 neracionem sed per regeneracionem futurum est idem inuacior
 de Sara promissus est filius. et quod omnis non solum filius verum et filius vniuersos
 et emptios circumcidi iubet ad omnes istam gratiam per te testat. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 Quid enim aliud arguasio significat quod natura exorta uetustate renouata et quod
 aliud quod christi octauus dies quoniam hebdomada completa hoc est post sabbatum
 resurrexit. Parentum imitatur et nomina omnia resonant nouitate. Et
 quid est testamini vetus nisi occultatio nomen et quid est aliud quod de nouum
 nisi veteris reuelacio. Filius abrahe exultacio est gratia. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 lantis non irrisio diffidentis. Verba quoque eius illa in
 anno suo. Si in centum annos huius nascetur filius et si
 Sara annorum nonaginta pariet non sunt dubitantes sed
 admirantes. Si quod videri mouet quod dicitur et dabo tibi et
 semini tuo post te. Et magna incola est omnis terra chana
 an in possessione eternam quo accipiatur impletum sine ad hunc expectet et in
 plenitudo cum possessio quicunque eterna eterna habet genti esse non possit. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 at etiam amicus in partem quod greci appellant eum non quod a seculo dominum
 est actum. A cum quippe grece scilicet inuacior sed non sunt nisi latinum
 hoc dicitur secularis ne longe malum mittent sensum. Secularia quippe
 multa que in hoc seculo sic aguntur et breui etiam tempore aemulati. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 huius sine a usque in huius seculi sine tedit. Item per mouet quod intelligi
 oportet quod hic dicitur et masculinus qui non circumcidetur carne pueri octavo die
 tanto die interibit anima illa de genere eius quia testamini mei dissipant. Cui
 hec nulla culpa sit promissum enim dicitur. Nam putatur ut ipse dissipant
 testamini dei sed maiores qui enim circumcidere non curant nisi quod et promissum
 non secundum suam vite appetitatem sed secundum genus humanum originem. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 tantum dei dissipant in quo omnes pertranseunt. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 ta quippe appellantur testamini dei ex teptis illis duobus mag
 nis. Veteri et nouo quod huius antiqui legendo cognosce Testa
 mentum autem promissum quod huius est ad huius promissum. *De etiam
 dicitur huius
 significet et quod
 ysaac dicitur
 risu*
 quod die edictis morte mouetur. Vnde scriptum est in libro quod
 ecclesiasticus appellat. Omnis caro sicut vestis vetatur. Testamentum
 enim a seculo morte mouetur. Cui enim lex postea emendatur data sit et
 dicat apertius. Vbi autem non est lex nec promissio quo pacto quod legitur

fecerit heredes deceptis senectutis. Detribus viris et angelis quibus
Item deus apparuit abrahe ad ad que: cu mabre apparuisse abrahe
 querat mabre in tribus viris quos dubita dno manifestat. xxx
 dno no e angelos fuisse qm qdaz existimat vnu in eis fuisse dnm
 xpm asserentes cu ee au in dnm etu carnis fuisse vni. No tractatu de
 biles est qda dnm ptatis et iusibilis in corpali i mu. tribus qui appa
 ruerunt abrahe
 et de duobus qui
 loth et quo
 mo deus
 appare
 at
 rabilis qz nature sine ulla sic i mutacoe ee mortalibus
 aspectibus appare no p id qd e sed p aliqd qd sibi subditu
 est Quid aut illi subditu no est Veritatu i pte co
 firmat horz fmi aliquo fuisse xpm qm cu tres vidiss
 ad dnm singlaur e locutu Sic em septu e Et ecce viri
 stabat sup eu et videns pcurrit in obma illis ab
 hostio thabnaculi in et adoravit it rai et dixit Dne si inueni grai
 ante te ic Cur no et illud aditit duos ex eis venisse ut sodomite
 delect cu adhuc abrahaz loqueretur dnm appellas et mcedens ne
 sil iustu cu impio in sodomis pder ut illos aut duos sic suscepit
 loth ut ee ipse i colloq cu illis ino singlaur dnm appeller Nam cu
 eis plurali dixiss ecce dnm de dmate in domu puen mei ic q ibi di
 cit postea cu ibi legit Et tenuerunt angli manu eius et manu re
 oris eius et manu duaz filiaz eius in eo q patret dno ipi et fmi
 e mox ut eduxerunt illu foras dixerunt salua fac maz tua ne resper
 eis retro et ne stetis in tota regione i mote salui te fac neq cu co
 phendatur. Dixit aut loth ad illos Oro dne qz ine. Qz angeli loth
 int puer fims miaz ante te et q secut Dem post hec eduxerunt de so
 uba singlaur illi rudit et dno cu duobus angelis eet domus p apien
 dices i iuratus sum facie tua ic Vnde mltro e credibile tes ne retro
 q et abrahaz mabus et loth in duobus viris dnm ang spice
 noscebant Cu p singularet mui loqbant et iaz cu eos ret
 hoies ee arbitrarer Neqz emz alia ob cam sic eos susceperunt ut tng
 mortalibus et huana relectoe indigentibus mstraret Qz aut pfecto
 aliqd quo ita excelleret hz tamq hoies ut i eis ee dnm sic ee solet
 nphetis. hz q hospitalitate illis ex libebat dubitae no possint at
 idem et ipi eos aliqui plurali et i eis dnm alu singlaur appellabat
 Angelos aut fuisse septima testat no solu mhor genes h u hec gesta
 narrat Vex ee in epla ad hebreos ubi cu hospitalitaz laudaret p
 hanc et quida nescietes hospicio receperunt angelos Per illos igit
 tres viros cu rursus filius vltat de qua pmitteatur abrahe dnm
 nu datu e ee tale rursus ut dicer abrahaz eic i magna gente et
 mltaz et bndicet in eo omis triba terre Et hec duo illa breuissie
 plenissie qz pmissa sut gene vlt sedm carne i omis gētes sedm fidei
 De loth asodomis libato atz eisdem celeste igne consumptis et de bma
 lech aua concupiscencia castitati dare nocere no potuit. xxx
Post hanc pmissione libato de sodomis loth veniete igneo
 ymbre de celo tota illa regio imple cum. Qz aare sodomia
 tiz in ciner uia e Vbi supra i masculos i tiz cu aliis ciuitati
 tam osuetudinez analuerat qm leges solet alioz ba fuit exusta ig
 factorz pber licentia Vex et hec eoz suppliciu speci ne celesti et h
 me futu iudici dnm fuit Nam quo pmet qd pro respice phibitus
 libiti sut qui libezant ab angelis retro spice u qz na sit loth et
 e aro redendu ad vetem vitam q p gni regenerati de vaxi
 erunt si vltimu ena de iudiciu cogitamus demq eius
 uro: loth ubi resperit remansit et i salem consilioibz fidelibz qu
 oia pstitit co dnm etu quo sapunt aliq vni illud cunctat exem
 pluz In de vursus abrahaz fecit ingenuis apud regē ciuitatis
 illi abymalech qd in egypto de conige fecerat ei qz intacta illi red

Quare dicit in
genit apud rege
mab maledi saraz
loroz norant
hant me
gypto

gyptu

de rila care
 electioe anulle
 p qd significat
 duo testu et
 decepta
 ene ab
 ahe

Omnis
in mesopotam
abrahaz po
et sic ut in
omni celi et
quid hoc pr
Quid mte

Quia pater
ad hunc pater
multiplica
sit pater
tore aplo
cehanna e
ni existin
cubme su
ar abruhe
post de ce
vno suo
Addicien
dian in
dedit an
huaz. ded
vmo ad
sed no pr
naley. qz
br filii et
vluat voc

de celo et dixit Abrahā ille aut dixit. Ecce ego et dixit Ille miras ma-
nu tuā sup puez neqz facias illi quidqz. Nūc et emī sam qz timos deu
tū et nō peperisti filio tuo dilecto p me. Nūc sam dāu ē mīc sam
feci neqz emī hoc nōdū sciebat de. Dem aīete illo ymolato. pīuac h
ho suo vocat ut legit. abrahā. nōmē loqz illū dūc vidit ut dicat
hodie i morte dūc appuit sic dāu ē mīc sam. p eo qz ē mīc sam feci
ita hic dūc vidit p eo qd ē dūc appuit hoc est videri se fecit. Et vo-
cant angē dūc abrahā sedo de celo dices. Permenipm miram dic
dūc p qd fecisti vbi hoc. et nō peperisti filio tuo dilecto p me bndi-
cens bndicite et multiplicas multiplicabo semē tūi tamqz stellaz
celi et tamqz arenā maris qz ē mīc labm maris. Et hēditate possidebit
semē tūi ciuitates adūsarioz et bndicet semī tuo omīs tē qz ob-
audisti vocē meā. Hoc mō ē illa de uocacōe genai semē abrahā p
blocantū. quō significatū ē xpūs et mīcōe dei firma pmissio. Expe-
em pmissat si mīqz mīcōe dūc. Quid ē aut dei vī vī. Quid hēditatē
qz mīcōe nō pmissa cōfirmatio et mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
cio. post hēc sara mortua ē centesimo viceimo et mīcōe dūc. mīcōe dūc.
mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
āms ei pcedebat etate sic ipē qz sibi ex illa pmissio.
ē filius aut. Et mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
nonagita annoz pariet. Tūc emī agnū abrahā i quo
re. Tūc gō sēdm narracōm stephā mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
ibi ē postor post mortē sē pīc sū qz colligit. an bīemur hūc dūc.
De rebecca nepte nachor quam ysaac accepit uxorem c. xxxij.

Oende Rebeccā neptē nachor pīc sū cū annoz xl. ēet ysaac
dūc mīcōe centesimo sē et xl. anno vite pīc sū
triemo post mortē mīcōe sūe. Vt aut illā dūcēt qz ab ei pīc
i mesopotannā sūus nūssus ē quid aliud de mōstratū ē cū eide sūo dūc
abrahāz pone manū tuā sub femōe meo. et adūzabo te p dūm dūc celi
et sic ut nō sūmas filio meo ysaac uxorez. filiabo. chananeo. nō dūc
mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
quid hēc pīa sū p mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
Quid intelligendū sit mīcōe qz abrahāz post mortē sūe accepit uxorez.

Quid aut ibi vlt qz abrahā post mortē sūe accepit uxorez. cethauram. xxx
cethauram dūc uxorez. Vbi abūt ut i cōtinētiā sū. mīcōe dūc.
pīcē pīcē i illa etate et mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
ad hūc pīcē dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
multiplicatio filioz ex ysaac p stellaz celi et arenā tē
fide. pbatissima tenetur. Et pīcē dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
tore aplō sūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
cethaurā et filii emī significēt carnalēs qz ad tētm nō
mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
cū existimat pīcē. Ambo quippe et uxorez abrahā et cō.
cūbne sūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
ar abrahā ita sēptū ē. Tūc gō uxorez abrahā agar. egypciā. ancillā sūc.
post decez annos quā hitāneat abrahā mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
vīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
Addiciēc aut abrahā sūpīt uxore cū nomē cūc cethaurā. Cūc abrahā
dūc uxorez abrahā. Porro cōcūbne sūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
dedit aut abrahā dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
sūc. dedit abrahā dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
vīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
sed nō pīcē ad regnū. pīcē nōc hēc. nōc mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
pīcē qz pīcē ysaac nullus ē hēc. et nō qm filii carnis.
hī filii tē. pīcē dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.
ysaac vocabit tibi semē. Neqz emī vīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.

Quid hēditatē
deo et de more
sare et empore
agni pro se
pultura
eme

Sepelunt vīcōe
qz cepit
mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc. mīcōe dūc.

Quid ysaac dūc
uxorez Rebeccā
cūc aut abrahā
post mortē
sare cethauram
mīcōe dūc.
cūc

Quid significet qz
abrahāz hēditatē de
dūc ysaac. hī filii
cūc dūc.
nōc

quoque consideramus vniuersa esse diuisa fieri enim potest ut hanc aliquid
 inuita et monba quispian quo supat aliu Idqz sit longe p
 tabili qd e illud unde ab alio sepat ac phoc sano veay
 iudicio cu pntia ouigio pferat melior e tu ho fidel co
 ingatus qd omnes infidels Et infidelis ho no solu mu
 landandi vez et marie detestandus e Constitutus am
 bos bonos. et sic pfecto melior e iugatus fidelissim et obedientissim
 deo qd omnes mioris fidei miorisqz obedie En vo pnta sine cetia omne
 tez conigato pferri quis ambieat De hys que i esau et iacob mlti
 igit ysaac filii esau et iacob pnt oes ceptificant xxvii
Quo aut pntatus maioris transmittit i mioris capto et pla
 cito mit illos eo qd lentidm que abn mior pauerat maior m
 moderatus coarpmnt eoqz pnto pntogreita sua firi rde m pnta vendi
 dit Vbi disamo m uescendo no abi gne sed amditate i modesta que
 qd culpandm Genesit ysaac emz qd oclis pntecta mioris anferit vlt
 bndice filii maioris et p illo ne ciens bndicit mioris pnt maioris qui
 ait pilosus sepatina mamba supponete eduns sibi pelliculis coapta
 tus velut aliena pnta portante Iste dolus iacob ne pntatet fraudule
 tus et no i eo magne rei mltitum qret supme pntus eut Et erat
 esau ho saes venai agrestis iacob aut ho simplex bi
 tans domi Hic m qdar m pntati sut sine dolo sine
 aut sine dolo sine simplicit sine potius sine fictioe dica
 tur qd grece aplastor quis e i ista pntiendi bndictio
 dolus hois sine dolo Qm e dolus simplicit q fictio
 mientis msh pfundm mltitumz veritatis ipa aut bene
 dictio qualis e Ete mquit odor filii mei tamq odor a
 gri plem que bndicit dñs Et det tibi dñs de rore celi et de ubertate
 terre et mltitudine frumeti et vni et serment tibi gentes et ado
 rent pntes et fice dñs frs tu et adorabit te filii prii tu In
 maledixit te maledictus eit et qui bndixit te bndictus eit Bene
 dictio igit iacob pntatio x est i omibz gentibz Hic fit h agit lex
 et pnt ysaac e p oia mdeoz xpiis ab illi bndict gente ul nesciete
 ipa nescit odoe nomis xpi Sicut ager mndus implet emz est
 bndictio de rore celi hoc est de uboz pluma dñoz et de ubertate tre
 hoc e congregatio plox emz e mltitudo frumeti et vni
 m Hec est mltitudo q colligit frumeti et vni i sa
 carmeto corpis et saginis emz Et frumetur sibi gen
 tes ipm adorant pntes ipi dñs frs sui qd plus eis
 dñs In dei ipm adorant filii prii emz hie e filii abra
 ha sedm fidem qd et ipi filius e abrahe sedm carnem
 ipm qui maledixit maledictus et qui bndixit bndictus
 est xpius mqm m ead exore mdeoz qm errant
 sed tame leges pphetasqz cantatm bndictur i veritate dñ et alius be
 nedicti putat qui ab eis eruntibz expectatur Ete bndictom pntia
 repente maior expanesat ysaac et aliu se pro alio bndixisse cognoscat
 hntatur et quis na ille sit pntat nec tu se deceptu ee coquitur
 vmo cofestm reuelatio sibi mntis m corde magno sacmto demtat
 indignacom confirmat bndictoi Qm qd mquit venatus e m
 venacione et mntit m et mnducam eroibus anteq tu venies et
 bndixi eu ut sit bndictus Qm no hic maledict potius expecta
 ret mnti si hec no supna mspiraco s fieno moe gerent Res gestas
 sed ppheticas gestas mnta sed celitus phores s dmitus si errant
 singulis cantis fecida mntem mnta sit implenda volumia si hinc
 opi modus moderate i ponendus i alia festinare compellit De mitione
 iacob i mesopotamiaz ad accipiendaz miorz et de visione qua m

De secundo ora
 cula et quomo
 vult homo
 alia p
 teza
 f

no iacob pnt
 gentia etiam p
 lentido eme
 ut et ei bi
 dictoz sub
 ripue
 ut

Qm h sign
 fiet q ysaac
 bndixit iacob
 ignoranter
 et tamda
 tifica
 nat

itaque sompnamit et de quatuor ipſius femine cu vna petisset viore
Mittitur iacob apertibns in mesopotamiam ut ibi du x x m
aut vires prius mittens her uba in Non 2 iacob in
aut vires a filiabo chanaan eo. Surgens fuge in mesopotamiam
lopocamiaz mdomu patuel prius inris tue et sume tibi mittit apen
inde vires de filiabo laban frs inris tue. Deus aut tibi p mte
mens bndicat te et ingrat te et multiplicet te et eis m ducen
cogregades gentem et det tibi bndictio; abrahā prius tu da
tibi et semī tuo post te ut heres fies tū incolatus tū quā dedit de
abrahā. Hic autē intelligimus segregatū semē iacob ab alio semē
ysaac qd fū ē p eam. Quā enī dñi est ysaac vocabō tibi semē pri
nēs utiq; ad civitatē dei. sepatū ē inde aliud semē abrahā qd ēat in
ancille filio et qd futurū ēat in filiis cethure. Et ad huc eat ambigū
de duobz gemis filijs ysaac an ad utrūq; an ad vnu illoz bndictō
ptinet. Et ad vnu quis nā eet illoz qd mte dclatū ē cū ppheticē
apre bndict iacob et dī ei. Et eis m cogregades gentem; et det
tibi bndictōm abrahā prius tū perges itaq; in mesopotamia iacob
m sopno accepit oraculū de quo sic scptū ē Et erit iacob apertus in
iacois et pfectus i charra et deuenit in locū et dor De oracō u
munt ibi occiderat em sol et suphe ex lapidibz loci et cob qd rece
posuit ad caput mū et dormuit i loco illo et sopnamit pit m sopis
Et erat scala stabilita sī fraz anq caput pangebāt ad ubi vidi sca
celū et angeli dei ascendeāt et descendeāt p illā et dñs lam et an
mābebat sup eaz Et dicit Ego sū deus abrahā prius tū ge loz
et deus ysaac Nō tūc tūc i qua tu dormis sup eam
tibi dabo illā et semī tuo et erit semē tūc sīc arena tūc et dilatabit
sup mare et in africa et i aqlonē et i orientē et bndicetur mte r
omīs tribz tūc et in semē tuo Et erit ego sū tecū custodies te i oī
via quacūq; ibis et reducatē m tūc hanc qz nō te dclinqū donec fa
ciā oīa que tūc locutū sū Et surrexit iacob de sopno et dicit qz
dñs ē i loco hoc ego aut nesciebat Et timuit et dicit Quā tribilis
locus hic nō ē hic nō dñs dei. Hoc ad ppheticū ptinet nec more vdo
latre lapidē pfudit oleo iacob velut faciens illū deū neq; adora
uit eū; lapidē nō ei sacrificauit Et quā i nomē a crismate ē. ab
vinctōe pfecto figuratū ē hic aliquid qd ad magnū ptinet sacramtū
Scala vō utū intelligit ipē saluator nobis i meorū reuocare i cū
ubi cū duriss; de nathanaele cūc rē isrlita in quo dolus. Allegatō scale
nō ē qz isrl viderit istā visionē ipē est em iacob eodē et lapidis qua
loco ait Amen amē dico vobis videbitis celū apertū et iacob oleo
angelos dei ascendentes et descēdētes sī filii hoīs praxit per fi
ergo iacob i mesopotamiam ut inde acciper vires. Vnde dit
aut illi autēit qtuor hē feminas de quibz duodeci filios et vna filiā
parant cū eaz nullā cupiscit illate indicat dñia scptura ad vna
quippe accipiendā veneat sed cū illa altā pro altā supposita fuisset ne
ipā dimisit quā nesciens illius fuit i nocte ne ludibrio videtur ha
buisse eo tpe quā multiplicāte posteritatis tā plures vires ler nulla p
hibebat. Accipit et illā cū vni iam futuri cōmgi fidē fecerat. Que
cū eet sterilis ancillā suā de qua filios ipā susceper marito dedit. Quā
et maior soror eius qmā pepisset mutata quā multiplicatē plem ai
prebat effectū Nullaz iacob legit petisse pter vna nec vna plimur
n gignete plis officio cōmiali iure snato ut neq; h faceret nisi vi
ores eius id fci flagitassent q corpus viri sui habebant. Quā iacob m
ex quatuor mulieribus. Que rō fecit ut etiam gemit xii filios
israhel cognominaretur. Sequitur caplū xxxi et vnu
filia

Oculi
aut
illo p
cū ille
nisme
ret signi
aone ab
fio ludo
scōz lēg
eūq; illo
m eis qm
femore l
phēre p
bus egypt
Ingress
duo tū
gentē cō
iacob dū
m eis e
fuit qm
phēre p
vire que
vire acci
sed eos p
pacto cor
ingressi
manasse
q mulo
huos ano
mtritus
dies ul v
ē ut mtr
tunt iose
eme et v
necitaz
fraz dū
filiū man
ipē ē ne
lati sūt
unapm
tur. pl
pdiēt
tandi sū
en mēg
mtritus
aut dū
tōm tpu
Istū
iabe se
semē i
sic mfer
eromus

Quoniam ingressus est in egyptum ad filium suum ioseph qui venditus ab
 multitudine fratribus eo productus fuit atque ibi sublimatus iacob
 autem israhel sicut paulo ante dixi vocabatur quod nomen magis proprium est
 illo procreatus obtinuit hoc autem nomen illi ab angelo nupositum est qui
 cum illo fuisset in itinere de mesopotamia redeunte luctatus typum vero eundem
 tissime gerens Nam quod ei preualuit iacob utique volenti ut mysticum signifi-
 ret significat passionem christi cum ut nunc sunt preualuerunt inde et tunc bende-
 ciones ab eodem angelo quod superuenit nupetrunt ac sic homo novus im-
 pectus benedictio fuit interpretatur autem israhel videns deum quod est in fine premonitionis
 scorum Tetigit porro illi idem angelus veluti preualent latitudine femoris
 eiusque isto modo claudum reddit fuit itaque unus atque idem iacob et benedictus
 in eis qui in christum crediderunt atque infidelibus laudus Nam
 femoris latitudo genis est multitudo Plures quippe sunt in ea stirpe de quibus
 prophetice predictum est et claudicauerunt a semine suo Quo cum lxxv annis
 ingressus itaque referuntur ingressus filii cum ipso iacob et genti xl
 iacob lxxv hominibus annuente ipso et filijs suis in quo modo
 duo tamen comedunt una filia neptis altera vero dicitur Quo iacob cla-
 gens considerata non indicat quod tantus numerus fuit in progenie aduersus fratres fuit
 iacob die vel anno quo ingressus est Comedant fuit quippe pangelii et in
 m eis et nepotes ioseph qui nullo modo iam tunc esse potuerunt egypti tunc ai-
 runt qui tunc c. xxx. annorum erat iacob filius vero eius ioseph lxxv homi-
 bus
 seph xxxix quem accepisse xxx. anno suo vel amplius constat
 viro quod potuit per nonne annos habere pronepotes de filiis quos crearet
 viro accepit Cuius igitur nec filios habent effrem et manasse filii ioseph
 sed eos priores infraque iuvenes iacob egyptum ingressus inuenit Quo
 pacto eorum non solum filii sed etiam nepotes in illis lxxv. inueniuntur qui tunc egyptum
 ingressi sunt cum iacob Nam comedant ibi machur filius ioseph galad nepos
 manasse nepos ioseph ibi est et quem genuit effrem alter filius ioseph
 quod nullo esse potuerunt cum iacob egyptum venit et filios ioseph nepotes
 suos annos istorum maiores quam nonne annorum priores inueniunt in numeris
 introitus iacob in egyptum qui in lxxv. hominibus scriptura comedant non unus
 dies vel unus annus sed totum est illud tempus quodam vixit ioseph per quem factum
 est ut intrarent Nam de ipso ioseph eadem scriptura sic loquitur Et habi-
 tavit ioseph in egypto ipse et fratres eius et omnis cohobitatio prius
 eius et vixit annos c. x. et vidit ioseph filios effrem usque usque ge-
 neratos ipse est ille pronepos eius ab effrem tamen Generatos quippe
 etiam dicit filium nepotem et pronepotem Deinde sequitur et filii machur
 filii manasse qui nati sunt super femora ioseph et hille De filiis ioseph
 ipse est nepos manasse nepos ioseph sed pluraliter appel-
 lati sunt nec scriptura consuevit quod una quod filii iacob filias
 inueniant sicut in latine lingue consuetudine hebrei dicitur
 tur. pl. filii et si non sunt uno apostolus Cum ergo ipse ioseph
 predicet felicitatem quod videri potuit pronepotes nullo modo pu-
 tandi sunt iam fuisse xxxix. annorum iam ioseph qui ad
 eum in egyptum prius eius advenit Illud autem quod fallit minus ista diligenter
 intrinsecus Nec autem nota filiorum israhel qui intraverunt in egyptum cum prius suo hoc
 autem datum est quod simul erat iam omnes qui egyptum ingressus est ipse si ut dixi
 totum tempus habetur eius ingressus quo vixit ioseph per quem videtur ingressus
 fuisse populum xamum in quo dei De benedictione qua in iudam filium
 iabe semine requiritur remotis coarctat filius occurrunt ysaac in
 semine i ysaac remotis esau qui est et edom occurrunt iacob qui est in israhel
 sic in semine ipse israhel remotis cetis occurrunt iuday quod de tribu iuda
 exortus est christus Ac per hoc cum in egypto morantur israhel suos filios benedict

utaliam
 nepos
 ioseph

De filiis ioseph
 effrem et ma-
 nasses et eis
 nepotibus
 machur
 et a
 lxx

quodam modis prophetice bñdixit audiamus Iuda te inquit laudabit fr̃s tu
 manus tue sup dorsum i iuocor tuor adorabit te filij p̃is Benedictio
inde de can
 tu Catulus leonis quis suabitur cū Non deficiet p̃ice sem̃e ex
ortus ē
 p̃s erunda et dux defensionis ei donec i uerit q̃ repoli
 ta sūt ei et ip̃e est expectatio gentiū alligatus ad uice
 pulsi sū et aliam pulsi asine sue Lauabit i vino s̃u ip̃e
 laz sua et in sagne uue amictū sūm. Filij ocl̃ em̃s a vino et dēter
 candidiores lacte Exposui hoc adiūm m̃m dēu f̃misti disputas et
 satis ē arbitror q̃tū vitas p̃phetice h̃m̃ elucet Vbi et mora xpi
 p̃dicta ē ubi dominacionis et nō ñgitas sed p̃tas noie leonis quam
 p̃tates i ew̃ ip̃e p̃dicat dices p̃tates h̃eō ponedi añs mei et p̃tate
 h̃eō itez sūmēdi eā Nemo eā tollit ame s̃ ego eā ponā ame et itez
 sumo eā Sic leo firmat sic qd̃ dicit ñmpleuit Adēu namq̃ p̃ti
 net p̃tates qd̃ de resurrectōe adiūctū est Cū s̃ suscitauit eū h̃e
 ē q̃ nullo homi ñ se ip̃e qui ē de corpe nō dicit Soluite tēplū hoc
 et in triduo rēdificabo hoc sp̃m autē gemis mortis h̃ sublimitas
 arnas i vino ubi intelligit q̃ aut ascendisti q̃ nō addidit recubens
 dormisti ewangelista expōit dicens Et in dñato capite et tradidit
 sp̃m Aut ēte sepultura ei⁹ agnoscat in qua recubuit dormiens et idē
 illū nullus homi h̃c p̃phet̃ aliquos ul̃ sicut ip̃e alios suscitauit sed t̃
 sicut a sompno ip̃e surrexit stola p̃mpurea em̃s quili all et expo
sicio benedic
tione inde
facte
 uat i vino i. m̃data p̃tis in sagne suo em̃s sagne sa
 cramentū baptizati sūnt Vnde et ad m̃g̃it Et in sagne
 uue amictū sūm q̃ est eccl̃a Vno filij ocl̃ em̃s mebat
 poculo em̃s de quo canit psalm⁹ Et calix t̃m̃s mebat
 q̃ p̃clarus ē Et dentes em̃s candidiores lacte q̃ potant ap̃e aplū pu
 mul uba s̃ nutriticia nōdū r̃dona solido cibo Ip̃e ē in quo reposita e
 unt p̃missa inde quo donec uenirent m̃q̃ p̃ncipes h̃e ē reges isrl̃ ab
 illa stirpe defuerūt et ip̃e expectatio gentiū qd̃ clarus uideō q̃ sit exp̃
 De filijs ioseph quos iacob p̃phetice manu suaz t̃m̃m̃tate bñdixit
 aut duo ysaac filij eam et iacob figura p̃buerūt xli
Sicut duobus p̃loz in m̃dis et r̃anis quid ex canis p̃pagine
 p̃tin; nec m̃dei uenerūt de sem̃e eam s̃ ydumei ñ r̃ane gēter
 de iacob h̃ potius m̃dei Adh̃ em̃ tū figura ualuit qd̃ dāū est minor f
 met m̃ioz ita f̃m̃ ē eē in duobus filijs ioseph Nam minor gessit typū
 m̃deoz r̃anoz aut m̃ior Cū aut bñdixit iacob manu dextera p̃ney
 sup m̃iore quē hēbat ad sinistra nō sup maiore quē hēbat ad dextram
 gr̃ane uisus ē p̃ri eoz Et ad m̃onuit p̃tēz uelut corrigēs em̃s euoz
 et quisiū eoz eēt maior op̃dens At ille mutae m̃m̃ noluit sed dixit
 Socio fili scio et h̃ est in p̃los et exaltabit h̃ f̃ em̃s Quo sit intelli
gendū minor ser
met m̃ioz et q̃
iacob cancella
nit manu d̃i
do bñdictōz
filij i
seph
 minor maior illo est et sem̃e em̃s est i m̃ltitudine gē
 tū Quid em̃dencā q̃ h̃ys duobus p̃missionib⁹ t̃m̃e
 a p̃lm̃ isrl̃itaz orbeq̃ t̃m̃z i sem̃e abrahe illuz s̃d̃z
 carne istū scdm̃ fidem De f̃icto iacob de f̃icto eccl̃a
 ioseph p̃ reliquos C. r̃m̃y annos donec exiret dētra
 i modū m̃credibilem illa gens aruit eē tantis attrit
 ta p̃secucionibus ut quodā tpe nati m̃l̃di necarentur
 cū m̃iātes egyp̃cios m̃ma p̃li illuz m̃cremēta t̃terent Tūc moyses
 subtractus f̃icto cruciadorib⁹ p̃uuloz ad domū regū ingencia p
 eū d̃o p̃parante puenit nutritusq̃ et adoptatus a filia pharaonis q̃
 nomē in egyp̃to om̃i regū fuit in tū puenit viz ut ip̃e illā gentem
 m̃iābilē m̃ltiplicatā et durissimā et g̃m̃issio qd̃ ibi ferebat m̃go sū
 tutis eximibet vno p̃eū dene qui hoc p̃miserat abrahe p̃us quippe ex illo
 fugiens q̃ cū isrl̃itam defendet egyp̃tū occiderat et eritue fugiat p̃
 stea dñatus missus in p̃tate sp̃us dei sup̃ant resistētē pharaonis m̃gor

Tunc p̃m̃
 dñatus p̃p̃
 iañtis em̃
 nobis m̃o
 plagis t̃m̃
 d̃m̃m̃ r̃m̃
 m̃are m̃a f̃
 dēnde s̃b̃
 ē q̃i d̃m̃a
 h̃m̃s r̃el̃e
 t̃m̃b̃t em̃
 egyp̃to et m̃
 p̃m̃a s̃l̃a
 om̃a d̃e h̃
 itus m̃p̃
 ṽm̃olatus
 ē i ew̃o d̃ig
 q̃ et legi
 ne ac m̃d̃

Ochū
 it eū
 bella p̃p̃er
 p̃ m̃m̃ h̃e
 illas eū p̃
 re ā m̃tū
 reddi ab̃al
 terrā ehan
 m̃q̃ q̃ r̃ad
 h̃ ew̃m̃ f̃
 ē q̃ nō m̃
 em̃ et ñon
 p̃lm̃ m̃tū
 se h̃eb̃m̃t
 et ad̃ula b̃
 nam̃t s̃m̃
 m̃p̃e p̃r̃e
 marie xp̃
 d̃m̃o m̃ñ
 ab̃ip̃o ab̃
 generatio
 daret ab̃a
 nerare p̃
 statuto eā
 fuit h̃m̃e
 hebrei d̃
 t̃a ē q̃ f̃
 p̃ma g̃m̃
 d̃m̃ i f̃
 m̃ia eadē
 t̃m̃a p̃ ṽ
 ñg̃m̃ et
 ubi d̃i
 est lacu
 b̃i d̃m̃

Tunc penz egypcijs illate sunt decē mēdābiles plagae cū
dimittere pplū deus tollent aqua in sāgne versa fane et
sanctes crōmā mōis pecōz vlcera grando locuste te
nebre mōis p mōrgemtoz. Ad extremū vilitas quoe
plagis tot tantisq; pfracti tandem alū dimiserūt egypci
de man rubro dū psecutur extincti sūt illis quippe abentibz dūmīn
mare vrā fecit hoc aut msequētes mīse regre diens vnda submīsit
Deinde sub anno quadiagesimo duce moyse dei pplūs mdeserto qctus
ē qū thabnadm testimoniū mīcipatū ē ū dēns sathane futura pūcia
tibus colebat cūsa iuxta lex data fuisse i monte mltū subiliter attes
tabat em emdētissima māmibz signis verbisq; dūmīn qd fātū ē de e
gypto et mdeserto pplūs ec cepit quinquagesimo die post celebratū pūda
pōnis silacōz cūqz adeo xpi tēpus est pūcia mīn en pūctimā; pulli
omē de hoc mūdo trāstūz ad prēz. pascha quippe hebreā lingua trāst
itūz mīptat ut ec cū reuelaret testamētū nomī pēstra qd pūda mīn
vmolatus ē xpūs quinquagesimo die veniet de celo ipus sūz qm dōis
ē i exō digitis dei ut recordatōi nāz i pmi pfigurati mōdā reuocāē
qz et legio ille tabule digito dei septe referūt. De tēpibz mōis et bēsimā
ne ac mīdici atz em regū quoz quidem saul pūmus est sed dāuid p

Temporalibus prophetarum. Quot tempore sit impleta promissio dei de terra chanaan quā in possessione israel carnaliter accepit. De tripertitis significationibus prophetarum quā nunc ad terram nunc ad celestem nunc ad utramque referuntur. De figurata commutatione israelitici regni et sacerdotum et de his quā annua in samuelis persona genus ecclesie prophetant. De his quā ad heli sacerdotem homo dei prophetice locutus ē signis sacerdotum quod secundum aaron institutum fuerit auferendum. De iudicio sacerdotum et regno quā cum meritis dicantur statuta non permanere ut alia intelligantur. De disruptione regni israelitici quā figuratur perpetua dimissio israelitis spiritualis ab israeli carnali. De promissionibus addam in filio eius quā nullatenus in salomone si plenissime inueniuntur in christo quā filius imperatoris lxxviii. fit propheta de christo huius quā in regnorum libris nathan prophetante promittitur. Quā diuisa acta sunt in regno trene ubi ab his quā promiserat deus ut intelligeret promissiones vitas ad alios regis et regni gloriam pertinet. De ista populi dei quē suscepit in carne in christo est qui solus eruentis animas suā ab inferis hinc pertinet. Ad quā personā pertinet intelligenda sit flagitia promissorum de quibus imperator dicit ubi sit miseraciones antiquas tunc dicitur. An promissis pacis veritas illis temporibus possit ascribi quā sub salone fluxerunt. De studio damid in dispositione psalmoz. In oia quā in psalmis de christo et ecclesia prophetant ad contextum huius operis coaptanda sunt. De his quā in xlii. ps. ad christum et ecclesia pertinet quā a parte dicuntur aut tropice. De his quā ad sacerdotem christi imperatoris contra monacho et de his quā in ps. xxi. ad passionem ipsius spectant. De ps. facio et xl. et xli. et lxxv. in quibus mors et resurrectio domini prophetantur. De ps. lxxv. in quo iudeorum pernam infidelitatis declaratur. De regno ac merito damid et de filio ipsius salone quā prophetia quā ad christum pertinet inuenitur ut in eis libris qui scripti ipsius copulantur ut in eis quos ipse esse non dubium est. De regibus post salone sine iudea sine israel. De reboam qui pietate ydolatrie subditus sibi populum prophetant in quo tunc non desistunt deus et prophetas inspirare et multos sub ydolatrie tunc custodire. De nario utique regni hebreorum statui donec ambo populi in captivitate diuiso tempore ducerent reuocato postea iuda in regno suo quod nouum sine in romanorum transiit pertinet. De prophetis qui ut apud iudeos postremi fuerunt ut quos circa tempus natiuitatis christi ecclesia possit hystorice

PROMISSIONES

facte sunt abraham cum prophetarum. c. i. senum et gentes israelitam secundum carnem. et omnes gentes debet secundum fidem deo pollicente didicimus quē admodum compleantur et perordinet tempus percurrentes dei ciuitas indicant. Quā in superioribus libris usque ad regnum damid finis ē finis nunc ab eo regno quātum suscepto ope videtur sufficere cetera quā sequuntur attigimus. Hoc itaque tempus ex quo sanctus samuel prophetas cepit et deinceps donec populus israel captiuus in babiloniam duceretur atque inde secundum sancti ieremias prophetas post lxx. annos reuersus israelitis dei domus instauraretur totum tempus ē prophetarum. Quāuis enim et ipsum noe prius in antediebus vniuersa diluuiū terrā deleta sit et alios super et infra usque ad hoc tempus quo reges iudei populo esse ceperunt per quedam per eos futura quocumque significata sine predicta quā pertinent ad ciuitatem dei regnumque celorum non in initio possumus appellare prophetas presertim quā nonnullos eorum id expressius legimus inuicem sicut abraham et sicut moysen. Tamen prophetarum dies per se maximeque hi dicti sunt ex quo cepit prophetas samuel quā et saule prius et eo reprobato ipsum damid deo percipiente vixit in regem de cuius ceteri stirpe succederent quousque illos succedere sic oportet. Quē igitur prophetis sunt predicta de christo tunc monendo de ceteris et nascendo succedentibus suis meritis ciuitas dei pista curreret tempus si oia velim

Tempus quo
samuel et alii
prophete
propheta
nem
ne

uicem i. mmi
et ceteris di
enarantur
aut nino p
hoc p. mmi
mmt mmi
q. hoc ipa q
celoz q. mmi
lmo opa m
re op m de
sit impleta

precedente
I. de diuis
l. mmi mmi
re i. genti m
noli sed de sp
helice i. on
q. p. mmi ce
ture et de m
p. mmi ee m
cine abraha
d. ac poside
m. cepat i
que i. illi de
Voz et q. p
p. que citta
fuerit Neq
m. mmi est
m. mmi dmi
p. mmi da
m. mmi ne
pleti ē aut
hmo q. mmi
pe illos sub
m. mmi se
cine abrahe
frena dei p
pentate att
m. mmi usq
legibz obed
bus pems
f. mmi erat
m. mmi re
De tripertiti

Quo
phet
pe. phete
cine mmo
da: mmi et
a. frena m
etna m. mmi
m. mmi q. mmi
m. mmi mmi
m. mmi mmi

memoriae in membris pergitur p'mu qz ipa scriptura q p ordine reges eoz q facta
et euenta dirigit videtur tamq hystoica diligencia rebo gestis occupata
enarrantur sed adiuuante dei spu cōsiderata tractet ul magis allicente ul
aut nimo p'micandis futuris qm p'tis enūciandis in ueriet intentat
hec p'sentando indagasse ac disciendo mōstrare q sit opus atq phru et q
multis indigū volumibz quis ignorat q li ul medio citē cogitat Deinde
qz hec ipa q ad ppheta nō ambigit p'tine itaqz iur nūta de xpo regnoqz
celoz q cūctis dei ē ut ad hoc ap'rendū maior sit disputacō n'cia quat
h'm op'is modo flagitat p'mde ita si potuerō stilo moderabor meo n'cia
re op'i m dei voluntate pagendo nec ea q satis sūt p'termittere. nō tpe
sit impleta p'omissio dei de t'ra chanaan quā in possessione; et uil car
In p'cedente libro dixim' abinacio abrahā p'missione nalis accepit. n.
dei duas res fuisse p'missas vni s'z q t'ra chanaan possessioz foret
semini eius qd s'git ubi d'cū est Vade m'tas qm tibi d'mōstrauero et faci
te i gentē magnā. Alia; vō longe p'stanciares nō d'cū De omibz rebz
nali sed de spūali semine p quod p'r est nō v'm' gentis s'm
belice s'z omi gentiū q fide eius vestigia cōsecratur sen p'missioni
qd p'mitti cepit hys v'bis. Et b'ndicent' mte omis t'bus ba p'miss abra
terre Et deinceps alia; multis ad modū testimonijs hec duo he adeo d'cū
p'missa ē monstrabim'. Erat igit' iam i t'ra p'missionis iacob et m
semē abrahā a p'p'is isrl scdm carnē atq nō solū tene orsi ē
do ac possidendo ciuitates adisarioz. v'z etia reges habendo regnāe
iam cepat impletis de ipō p'p'io p'missionibz dei magna iā ex p'te nō solū
que i illis tribz p'ibz abrahā ysaac et iacob. et q'cūqz alie t'p'bz eoz
V'z et q p'p'iu moysen p quē p'p'is idem de seminitate egypti libat' et
p quē cūcta p't'ra rēdata sūt t'p'bz eius cū p'p'iu phemū ducēt f're
fuerāt Neqz aut' p'missio ducē ihm nūc p quē p'p'is ille p'missioz
inductus est t'mm expugnatisqz gentibz ea duodeci; tribubz qbz deus
miserat d'mit et mortu' ē neqz post illū tanto tpe iudiciū impleta h'at
p'missio dei de t'ra chanaan aquodā; futurū s'z expectabat implendū Im
enfraten. nec tū ad huc ppheta bat futurū s'z expectabat implendū Im
pletū ē aut' p d'mid et eius filii salomonē cui regnū
tanto q'ntuz p'missio; fuit spacio dilatatu ē V'mior q
pe illos subdiderūt t'bitanoloqz fecerūt Erat g' m'tia p
missionis scdm carnē hoc ē m'tia chanaan sub hys regibz
semē abrahā fuit constitutu; ut nichil d'mde sup eēt quo
t'ena dei p'missio cōpleretur nisi ut in eam t'ra q'm ad p'
peritātē attinet t'pales et p'spectatē sucessionū i cōcūsu
statu usqz ad mortali' s'li h'm' t'm gens p'manet hebrei si d'm dei su
legibz obediet qz qm deus nonat hoc nō ēē futuri v'sus ē eius. et t'p'ali
bus pens ad excedendos m ea p'micos fideles suos et monēdos qui postea
futuri erāt in omibz gentibz qz eos admonei oportebat in quibz altam p
missionē reuelato nouo testamēto p'missionem xpi fuit impleturū
De triptitis significacōibz pphetaz q m'te ad t'ena m'te ad celeste m'te
Sicut oracula illa d'mia ad adutraz referuntur. m
Quocirā abrahā ysaac et iacob et q'cūqz alia signa ul d'ca p'io
phetica m'sacris litteris p'cedentibz f'ca sūt ita et cete ab isto regū
tpe pphete p'm p'met ad gentē carnis abrahā p'ti vō ad illud semen
eius magno b'ndicent' omis gentes coheredes xpi p'testū nomū ad posside
da; vitā et p'm regnūqz celoz. p'ti g' ad ancillā que i s'mitate generat
i t'ena isrlm q fuit cū filiis. p'ti vō ad libam cūq'atē dei a v'zā isrlm
et nā in celis cui filii homines scdm d'm vinētes p'gnant' m'tas qz sūt
m eis qdaz q adutraz p'mē i telligit' ad ancillā; p'p' ad libam figurate
Triptita itaqz h' i telligit' eloquia pphetaz qz quidē aliq sūt ad t'enam
isrlm spectancia aliqua ad celeste; nonnulla utraqz Exemplis m'deo p'badū

De omibz rebz
sen p'missioni
ba p'miss abra
he adeo d'cū
iacob et m
orhi ē

Q'no p'missio
dei de t'ra chana
an impleta ē
sub d'mid
et salo
mo
ne

exaltatū ē cor meū in deo meo. Dilatatū ē sicut inimicos meos os meū le-
 tatū ē in salutari tuo. Quia nō ē sicut dñs et nō ē iustus sicut de-
 us. Non ē sicut pater te. Nolite gloriari et nolite loqui excelsa neque perdat
 maligloquū de ore vō qui dñs scāz deus et dñs pāzans adiuven-
 tiones suas. Arcū potentiam fecit infirmū et infirmū pāzans sicut v-
 pleni pāmbz mōrati sūt et esurientes transierunt et pāzans p vā exten-
 peperit septem et multa infirmis infirmata ē dñs mortificat. De cantico ex-
 et vniūcat et reducat ad inferos et reducat dñs pauperem ultacois in-
 fiat et ditat humiliter et sublimat. Suscitāt atqz pauperem matris la-
 et de stercore erigit inopem ut collocet eū cū principibus. Nunc
 p pī glō hereditatem dñs eis dñs. Notū nouenti et bñdixit. Nunc
 amos iusti qm i vīte potens ē vī dñs infirmū faciet adūsarūz
 sūi sicut. Non gloriatur prudens inprudencia sua et potens inpotencia
 sua et nō gloriatur dñs in diuicijs suis. sicut in hoc gloriatur qm gloriatur in
 telligē et scire dñm et facere iudiciū et iusticiā in medio terre. Dñs as-
 cendit in celos et tenuit. ipse iudicabit extrema terre qz iustus ē et dat
 vītes regibz mīs. exaltant coram xpi sū. Ita ne nō ubi hoc vī-
 putabūt eē mulierale de nato sibi filio gūtilantis. Tū ne mens hūm-
 aluce vītatē aīsa ē ut nō sentiant supgrēdi modū fēi hūm-
 q fūdit. Porro qm rebo ipis q iam ceperūt eē in hac tēna pegna
 aione compleri cōnemēt mouet. nōne intendit et aspiciat et agnoscat
 phanc mulierē cū et nomē. i. anna grā eius mptatūz ipam religi-
 onē xpianāz ipam ciuitatē dei cū. rex est et conditor xpus. ipam
 postremo dei grām. pphetice sic locutū aqua supbia alienant ut cadāt
 qui hūiles implent ut surgat qd marie vpmis iste p. Nō de hoc q
 sonant nō quicq forte dictūz est nichil istuz. pphetas. Anna dixit q
 se mulierē. sicut dñm tūo p film que pcatā impetrant exul. Steily pepit
 tanti p dicitur laudasse. Quid sibi vlt q ait. Arcūz. septem et
 potentiam fecit infirmū. Infirmitas actūz sūt vīte plem. cetū in
 pāmbz mōrati sūt et esurientes transierunt tūz quia ste. eodē
 nly peperit septē et multa infirmis i firmata ē. Nūquid septē ipa peperat
 qmūz Steily fūat vīcū hēbat cū ista dicebat. sed nec postea septē
 peperit sine sex quibz septimz eet ipse samuel. et tres nūces et duas i
 fēias. sicut deinde in illo pō cū adhuc nemo regnaret q i extremo i
 posuit dñe vīte regibz mīs. et exaltant coram xpi sū. Vnde dice-
 bat sicut pphetabat. Dicat ergo ecclia xpi ciuitas regis magni grā
 plena prole fecunda dicat q tanto ante de se pphetatū p os hūm-
 mīs agnoscat. Confirmatū ē cor meū in dño et exaltatū ē cor meū
 meū in deo meo. Vere confirmatū ē vī exaltatū qz nō in se sicut i dño
 deo suo. Dilatatū ē sicut inimicos meos os meū qm in angustijs p-
 lura hūm- de nō est alligatus ut in pcomibz alligatus. Letatū sū in sa-
 letatus sū in p- in salutari tuo xpc est iste ihūz que sū. lūtai tuo. iste
 meon sicut in eō legi. Gener amplexes parui ag. ē xpc ibi que
 noscens magnū. Nunc dimittis inquit dñe sūm tūi i. serex symeon
 pace. Quia viderūt ocli mei salutāe tūi. Dicat itaqz. cognouit dñs
 ecclia. Letatus sū in salutari tuo qm nō ē sicut dñs. hūc di-
 et nō ē iustus sicut deus nō tūqz sicut et iustificans. mit
 iustus et iustificans nō ē sicut pater te q nemo sit ius-
 abste. Deniqz sequitur. Nolite gloriari et nolite loqui excelsa neque creari ma-
 ligniloquū de ore vō qui dñs scāz dñs ipō nos scit et si nemo
 scit qm qui putat seipm alij eē cū nichil seipm lednat. Nec dicitur
 adūsarūz ciuitatē dei ad babilomā pmetibz. de tua vīte psumen-
 tibz in se nō in dño gloriabz. ex quibz sūt et carnales vīte tēne
 vīlū aīes tūgene. qui ut dicit aplūs ignorantes dei iusticiā. qua
 dat hōi deus qm solus ē iustus atqz iustificans. et suā volentes cōstitue

1. velut ase sibi patam nō ab illo nuptiam mistic dei nō sūt subiecti
utiqz qz supbi deūo putantes nō de dei posse place se deo qm ē deus
finaz atz iō arbitri cōsāz ibi videns cogitacōes homi qm vane sūt
si homi sūt et ab illo nō et pparant inquit ad muenacōes suas Quā
muenacōes putam? nisi ut supbi cadant hūiles surgat Haec quip
pe ad muenacōes exequit dicens Arcus potentia mfirmatū est
et infirmū pūcti sūt virtute Infirmitas est arcus. 1. mtenacō eoz
qm tam potentes sibi videntur ut sine dei dono atz adiutorio hūana
sufficiēcia dūia possint implere mandata et ptingūt vir
tute quoz mīa vox ē. Misere mei dñe qm infirmus sūz Quid sit arcus
plem pūcti inquit mōrati sūt et esurientes transierūt potentia su
tiam. 2. m sūt intelligendi plem pūcti nisi idem ipi qm peratūz
potentes. 1. isrlite quibz credita sūt eloquia dei. si m eo po plem pū
pulo ancille filij mōrati sūt quo ubi mīis qm dē lūmo bñ mūbz
hū ex pīlūz ē qz ex mīoribz mōres facti sūt qz et m ipis pūcti. 1. di it
mīs eloquīs que isrlite solū tūc exomibz acceperūt trena sapit
Gentes aut quibz lex illa nō est data postea qm pnomū testamētū
ad eloquia illa venerūt multū esuriendo tiam transierūt qz m eis nō
trena s; celestia fuerūt Et hū velut queret cā am tūc sit qz sterilis
inquit pepit septem et multa m filijs mfirmata ē. Hic totū qd. aphe
tabat elurrit agnoscētibz nū septenariūz quo ē vniūse ecclie signifi
cata pfito p qd et iohānes apłus ad septē sēpfit ecclias eo mō se
cūdens ad vniū plenitudinē scribe Et m pūbz salōis hoc an pfi
guras. Sapia edificauit sibi domū et suffulit calupnias septem
Sterilis em mōmibz gentibz dei ciuitas anteqz iste fetus que
crimino oriretur Crimino em q multa m filijs erat mfirmatū mīn
trena qm quicūqz filij libe merūt vtiūz eius erant mō ibi qm hū
est et spē nō ē amissa virtute mfirmata ē dñs mortificat et vniūficat
1. mortificat illā q multa erat m filijs et vniūficat hanc sterilez que
pepit septē qm mōdū possit intelligi eosdem m Quid sit do
mificat quos mortificauit id em velut repetit addē mūbz mor
deducat ad mferos et reducat. 2. mō em dicit apłus t tificat et
Cui mortui estis cū xpō q sursū sūt quēte ubi xpō est vniūfi
m dextera dei sedens. 3. alubriter utiqz mortificat a cat
dñō quibz ad mgit q sursū sūt sapite nō que sūt tiam ut ipi sūt illi
qm esurientes transierūt tiam Mortui emēstis inquit tūc quō sa
lubrit mortificat dñs. Deinde seqtur Et vita nra abscondita ē cū
xpō i deo tūc quō eosdem ipos vniūficat dñs s; mōqz eosdēz deducit
ad mferos et reduxit hoc utiqz sine cōtrōuersia fidelū i illo poqz
videmū nūpletū capite s; mō cū quo vitā nraz m deo apłus dicit
absconditam Nam quipō filio nō peperat s; p nobis omibz tradidit
en isto utiqz mortificauit eū et qzūscatamē amōrtūz. enēz vniū
vniūficauit Et qz m pphēcia vox ems agnoscat nō delinquēs nām
meā m mfero enēz deducit ad mferos et reduxit hac ems paupitate
cūcti sum? Dñs em paupem facit et ditat Nam quid hoc ē ut sciam? qd
seqtur audiam? hūiliat et exaltat utiqz supbor hūiliat hūiles exaltat. 2.
em alibi legit dñs supbis resistit hūilibz aut dat grām hoc totūz hū
fimo ems mptat grā ems iam vō qd ad mgit. 3. ulat utiqz paupem
de illo mēlo q de illo intelligo qm p nos paup facis ē Quid sit dñs
cū dñs est ut ems paupitate facit paulo ante dñm dñs pau
ē ditaremur Ipū em dēia cūscatamē tam cito ut caro pem fa
ems nō videt corrupcōm Nec illud ab illo alienū qd dñm at et
ē et dēstacōe erigit m opem. 4. nōqz quippe. 1. qm paup dita
cūctus vō vnde erectus ē rectitū intelligūtū psecū t
tores iudei in quoz mō cū se duriss apłus etiam psecutū que nū fierūt

inquit. nā
cū dēstacōe
rectus ē mō
quibz aut
deducit
vniū potēt
dñm est dñm
tūc ē arcus
cū venit
mīa cū illo
iō em tūc
nō sūt cū at
dñm vō
qd sūm? cū
pūm illud
hūc ad dñm
ne valeat
mfirmū sū
mēat ipm
qz nō ē vō
ad dñm m
scōz effici
na sua poti
glorū qm
i medio tū
cū hoc ad dñm
apłus qd n
qz atz ip
recte vniū
refectur p
ta poitū
iudiciū et
iudiciū et
g' additū
mīstia m
meditā
finēz vite
nāqz fac
cūdi poss
quippe vni
mōrtē h
tūc. 1. cū
nāqz qz nō
sine boni
virt mō
cōe blaspl
qz nō mō
corpus i
Dñs rē
amptat
tem nraz
Deinde p
beat qm
cū futura
extrema

inquit lucra hec p xpm dampna ee dixi nec solu de timentis veru et ter-
cora De terra g' suscitatus e illo sup omes dimites paup et de stercore e
rectus e sup omes opulencior ut ille mops ut sedeat cu potentibus ppli
quibus ait Credebatis sup xij. sedes. et sedem glo hereditate dans eis
De dixerunt eni potentes illi tunc dimissim' oia et secuti sum' te Hoc
voti potentissime venerat. s; vñ hoc eis n ab illo de quo hoc stimo i
dan est dans voti venienti alioq ex illis eent potetibus quoz infirma
tus e araze. Dans inquit voti venienti Non eni duo quisq quidq
ritu' venet n qui ab illo acceper qd' venet. Deq' et bñdixit annos
misti cu illo ut sa sine fine vmat. Cu dan e et am tui nō deficiet
Ibi eni stant am hic aut transeunt vno perent. Anteq' veniat eni
nō sūt cū aut uenerant uenerūt qz cū suo fine veniūt. Nox aut dno
i dans voti venienti et bñdixit annos. misti vñ e qd' facim' alter
qd' sum' qz hoc alter deo largitore nō sūtur n cū ipō admittore
pūm; illud effiat qz nō m' vante. potens est vir. Dns i firmi fa-
ciat adūsarij eme illi. s; et qui homi venienti mndet et resistit
ne valeat impleu qd' vult. pōt ex ambigno greco intelligi et ad-
ūsarij sum Cui eni dñs posside nos cepit. pfecto adūsarijs qui m'
fuerat ipmō fit et vincetur a nobis si non viribus uris Quid sit de-
qz nō i v' tute potes e vir Dñs ergo infirmu faciet m' infirmu
adūsarij sum. dñs. scis ut imitat' alios quos dñs scis. faciet ad-
scōz effiat scōz Ac per hoc nō gletur prudens i prude-
tia sua potēcia et nō gletur dñes in dñicis suis. s; iboc
gletur qui gletur intellige et scie dñm et face iudiciū et iusticiam
i medio t're Non parua ex pre intelligit et scit dñm qui intelligit
et hoc adnō sibi dan ut intelligat et sciat dñm Quid eni hēs ait
aplius qd' nō accepisti Si aut et accepisti quid glari q' nō accep-
i. q' ate ipō sit tibi vnde glari. facit aut iudiciū et iusticiā qui
recte vinit qui obtepat p'cipienti deo et finis p'cepti adest ad quod
refertur p'ceptū caritatis de corde puro et cōsciā bona et fide nō fic-
ta ponit ista caritas sicut iohānes aplūs testat' ex deo ē. face igr
iudiciū et iusticiā ex deo ē qz quid ē i me' t're. neqz eni deit face
iudiciū et iusticiā qui h'itunt in extremis t're Quid hoc dixit Cur
g' additū ē i me' t're qd' si nō addētur. et tñ' dicet face iudiciū et
iusticiā magis hoc p'ceptū ad utrosqz hoies p'tinet et Quid sit dan
meditaneos et maritimos qz ne quisqz putaret p' dñs dat sa-
fines vite qui in hoc agit corpe sup ee t'pus iudiciū ius-
ticiāqz faciendi q' cū eet in carne nō fecit et sic dñm
ticiāqz faciendi q' cū eet in carne nō fecit et sic dñm
enadi posse iudiciū in medio t're in videtur dan cui
quippe vinit in corpe in hac quisqz vitā suā t'm qsqz caruit quaz
monēte hoies rapit t'ra cōs resurgenti utiqz redditur. pro inde me
t're. i. cū nā mē isto t'reno claudicat corpe t'acēdū ē iudiciū atqz ius-
ticia q' nobis prohit in posterz qū recipit quisqz scdm ea q' p corpa gessit
sine boni sine mali. per corpus quippe ibi dicit aplūs p t'pus quo
vixit in corpe Neqz eni si quis malig-na mēte atqz impia cogita-
tōe blasphemet neqz id ullis mēbris corpis opetur iō nō ait reus
qz nō motu corpis gessit Cui h' p illud t'pus gessit quo gessit et
corpus istomō congruēter intelligi pōt et illud qd' i psalmo legit'
Deus rex n'r ante scla opatus ē salute i medio terre Et dñs dñs
accipiat deus n'r qui est in scla qz p ipō f'ra sūt scla Opat' salu-
tem nrāz i me' t're cū vbi caro f'ra ē. et t'reno h'itunt in corpe
Deinde postea q' pphetatū ē in hys v'bis anime Quidmō glari de
beat qui glatur nō in se utiqz s; in dñō p retributiō q' i die iudi-
ci futura ē. Dñs ascendit inquit i celos et t'ruit ipe iudicabit
extrema t're qz iustus ē prorsus orbem tenuit cōfōnis fidelim;

Ascendit enī in celū dñs xps et in venturū vnos et i. Quid sit dñs
 mortuos iudicandos. Nam quis ascendit sicut dicit ascendit i ce
 aplūs n̄ qm et descendit in inferiores p̄ter t̄e qm descē los et iudi
 dit ip̄e ē et qm ascendit sup om̄s celos ut ad impletō cabit et
 per nubes g^o suas tōmūt quas stō spū cū ascendit t tona
 implem̄t De quibz ancille iſrlm h̄ ē m̄grate v̄nee cō bit
 minatus ē apud v̄sāyā p̄phetā ne pluāt sup eā v̄mbre Sic autē dñs
 ē ip̄e iudicabit t̄e extrema Non enī alias p̄ter nō iudicabit qm om̄s hōies p̄culdubio iudicabit
 hōies p̄culdubio iudicabit s; meli^o intelligit̄ extrema t̄e extrema hōies qm nō iudicabūt q̄ i meli^o n̄ iudicabūt medio tpe cōmutat̄
 hōies qm nō iudicabūt q̄ i meli^o n̄ iudicabūt medio tpe cōmutat̄ s; in quibz extrema m̄uētus sūt qm iudicabit p̄ qd dñs est
 s; in quibz extrema m̄uētus sūt qm iudicabit p̄ qd dñs est Am p̄
 senerant usq; infini^o hic saluē ēit Am g^o p̄senerant faciūt iudi
 cūz et iusticiā i mē t̄e nō dāpnabūt cū iudicabūt extima t̄e et
 dat m̄q; v̄tutē regibz iſrlm ut nō eos iudicādo cōdēpnet Dat v̄tutē
 qua carnez sicut reges regat et i illos post modū qm p̄ eos fudit + sanguēz v̄mūt et exaltabit cor m̄ x̄ sui
 sanguēz v̄mūt et exaltabit cor m̄ x̄ sui Quō xps exaltabit cor
 m̄ xpi sui De quo enī sup dñs est Ascendit in celos et i tellurē ē
 dñs xps ip̄e h̄c dī Exaltabit cor m̄ xpi sui Am ergo exp̄s x̄
 an cor m̄ exaltabit v̄mūtus q; fidelis sui h̄c ista ip̄a Quid sit xps
 m̄p̄ia h̄mō xpm aī Exaltatū ē cor mē i deo mō exaltabit
 Om̄s quippe v̄ictos em̄s tr̄imate recte possum^o ep̄o cor m̄ x̄
 dīcē qd tū totū ē cū h̄o capite corpus v̄nō ē xps sui
 anima p̄phetant samuel m̄r stī v̄n m̄lūq; laudat In quo quidē tunc
 figurata ē mutatio veteris sacerdotis et nūc impleta ē qm infirmata ē q̄ multa eat i filiis ut nom̄ h̄rēt i xpo sacerdotis stēlly que pepit septe
 De h̄is q̄ ad hely sacerdotē homo dei p̄pheticē locutus ē figuratē sacer dotis
S hoc evidenciā dñi qd sedm̄ aaron institutū fuit auferendū ad ipm hely sacerdotis missus loquit̄ hō dei cū qd dñm - c. v.
 ad ipm hely sacerdotis missus loquit̄ hō dei cū qd dñm - c. v. nomē tacet s; intelligit̄ officio m̄stōq; suo h̄ue dubitacōe
 nomē tacet s; intelligit̄ officio m̄stōq; suo h̄ue dubitacōe p̄pheta
 p̄pheta Sic enī sc̄ptū ē Et venit hō dei ad hely et dixit hec dīat Dñs Reuelatus sūz ad domū priis tui cū v̄ent m̄t̄a egypti sc̄m
 Dñs Reuelatus sūz ad domū priis tui cū v̄ent m̄t̄a egypti sc̄m in domo pharaonis Et eligi domū priis tui ex om̄bz sc̄ptis isrl
 in domo pharaonis Et eligi domū priis tui ex om̄bz sc̄ptis isrl m̄hi sacerdotis fūgi ut ascendent ad altāe mē et m̄ cenderūt
 m̄hi sacerdotis fūgi ut ascendent ad altāe mē et m̄ cenderūt m̄censū et portarēt ephod et dēdi domū priis tui oīa que sūt i g
 m̄censū et portarēt ephod et dēdi domū priis tui oīa que sūt i g me filioz isrl i escam Et ut quid resperisti t̄censūz
 me filioz isrl i escam Et ut quid resperisti t̄censūz mē i prudenti oclō et glificasti filios tuos sup me
 mē i prudenti oclō et glificasti filios tuos sup me būdicē p̄m̄cias noīs sac̄ficij m̄ isrl m̄ cōspectu meo
 būdicē p̄m̄cias noīs sac̄ficij m̄ isrl m̄ cōspectu meo p̄ hoc hec dīat dñs deus isrl - Dixi domū tua et domū
 p̄ hoc hec dīat dñs deus isrl - Dixi domū tua et domū priis tui t̄sibūt corāz me usq; m̄t̄m Et nūc dīat dñs
 priis tui t̄sibūt corāz me usq; m̄t̄m Et nūc dīat dñs m̄nō Nequaquē glificātey me glificabo et qui sp̄nt me
 m̄nō Nequaquē glificātey me glificabo et qui sp̄nt me sp̄nerit Ete dīes veniūt et ext̄m̄abo semē et semē domū priis tui
 sp̄nerit Ete dīes veniūt et ext̄m̄abo semē et semē domū priis tui et nō erit tibi semor in domo tua om̄bz diebz et vix ext̄m̄abo tibi
 et nō erit tibi semor in domo tua om̄bz diebz et vix ext̄m̄abo tibi ab altāi meo ut deficiāt oclī em̄ et defluat aīa em̄ et oīa qm +
 ab altāi meo ut deficiāt oclī em̄ et defluat aīa em̄ et oīa qm + supant domū tue de cadat in gladio virōz Et hoc tibi signū q̄ v̄erit
 supant domū tue de cadat in gladio virōz Et hoc tibi signū q̄ v̄erit sup dños filios tuos hos ophim et fīnēs v̄na die m̄d̄iet ambo
 sup dños filios tuos hos ophim et fīnēs v̄na die m̄d̄iet ambo et suscitabo m̄ sacerdotē fīdēlem q̄ oīa q̄ i corde meo et que i aīa faciāt
 et suscitabo m̄ sacerdotē fīdēlem q̄ oīa q̄ i corde meo et que i aīa faciāt et edificabo domū fīdēlez et transibit corāz xpo om̄bz diebz Et erit
 et edificabo domū fīdēlez et transibit corāz xpo om̄bz diebz Et erit qm supant in domo tua veniet adorare i obulo argenti dīcēs fac
 qm supant in domo tua veniet adorare i obulo argenti dīcēs fac ta me i v̄nā p̄tez sacerdotis manducāre panē Non ē ut dicat ista p̄ph
 ta me i v̄nā p̄tez sacerdotis manducāre panē Non ē ut dicat ista p̄ph cia ubi sacerdotis veteris tanta m̄ifestacōe p̄m̄ciata mutacō ē i sa
 cia ubi sacerdotis veteris tanta m̄ifestacōe p̄m̄ciata mutacō ē i sa m̄iele fuisse cōpleta Quāq; enī nō v̄t de alia tribu samuel quā
 m̄iele fuisse cōpleta Quāq; enī nō v̄t de alia tribu samuel quā q̄ cōstituta fuit ad dñō ut fīnēt altāi tui nō eat de filiis aaron cū
 q̄ cōstituta fuit ad dñō ut fīnēt altāi tui nō eat de filiis aaron cū p̄gemes fūat deputata v̄nde fīnēt sacerdotēs Ac p̄
 p̄gemes fūat deputata v̄nde fīnēt sacerdotēs Ac p̄ hoc h̄ic quoq; r̄ gesta eadem mutacō que p̄ xpm
 hoc h̄ic quoq; r̄ gesta eadem mutacō que p̄ xpm ihm futura fuit obr̄m̄brata ē et ad v̄tq; testm̄ p̄p̄
 ihm futura fuit obr̄m̄brata ē et ad v̄tq; testm̄ p̄p̄

Mutatio sacri
 dotis p̄ xpm ihm
 figura est
 obr̄m̄brata
 tūc

figurate nō p̄
 t̄m̄ qd v̄b
 dōtē arguē
 m̄p̄s anq; t̄
 n̄c effia p̄
 at t̄e cō
 illūz facēd
 h̄at legē dñi
 dñs isrl dñs
 t̄m̄ dñs dñs
 s̄m̄t sp̄ntur
 dīcē s; de illo
 sequenti sup
 n̄ cōt̄ m̄t̄a
 om̄bz sc̄ptis
 p̄p̄a fūit
 ego st̄p̄e ist
 em̄ sacerdotis
 h̄ic res cū
 t̄m̄ m̄q; d
 domū priis tui
 dūbz et vix
 oclī em̄ et d
 iaz veniūt
 n̄q; ext̄m̄ g
 pollere sibi a
 t̄m̄t̄ oclī e
 domū hely c
 domū h̄ic d
 dños filios t
 s; signū fū
 Noīs quip
 s; ip̄m̄ sac
 ihm iam p̄
 dñs samue
 m̄t̄ nō sac
 qm oīa quā
 edificabo ei d
 coram xpo m
 de domo aar
 t̄m̄ Qz an
 de illo sacer
 corā illo t̄
 usq; m̄t̄e
 de meo et q
 ditor m̄p̄ s;
 p̄s m̄bra
 quē dei ad
 bra alaz t
 m̄ effabili
 dia Qm
 veniet ad
 dñm usq;
 gēne ē u
 eat ē oīa

figurate nō p̄tinebat ad nom̄ p̄phetia f̄t et ip̄s nō ubi id s̄t f̄t siḡ
 ficans qd' v̄bo ad heli sacerdotē; d̄m̄ ē. p̄pheta Nam fuerūt postea sac̄
 dotes ex genē aaron sicut sadoch et abiechar regnate dauid et aliq̄
 inceps anq̄ tps veniet quo ista q̄ de sacerdotio mutando tanto an p̄dca
 sūt effica p̄ xpm̄ oportebat Quis aut̄ m̄c̄ fidei odo hec m̄tues nō vidē
 at te eē completa quinquē nullū thabnactū nullū tēplū et iō nec
 nullus sacerdos remanuit m̄d̄is quibz ut de semīe aaron ordinaret̄ m̄d̄i
 fiat lege dati Qd' et h̄ cōmēdātū ē illo dicēte p̄pheta hec dīc̄ dñs
 dñs isrl̄ dom⁹ tua et dom⁹ pri⁹ tui transibūt corā me usq̄ i et̄m̄
 Et m̄c̄ dīc̄ dñs Nequaquā s̄ glificantes me m̄c̄ glificabo et qui me
 sp̄me sp̄netur Qd' em̄ nōrūt domū pri⁹ em̄ nōn cū de pri⁹ pri⁹
 dīc̄ s̄ de illo aaron qui p̄m̄ sacerdos ē institut⁹ de cano p̄genie cet̄
 sequentur sup̄iora demonstras ubi ait Penelatus sū ad domū pri⁹ tui
 cū eēnt m̄d̄ia egypti sū m̄domū pharaō et elegi domū pri⁹ tui ex
 om̄ibz scriptis isrl̄ in sacerdotio fungi Qm̄s patrū sūt h̄m̄ i illa e
 gypcia sūtate Unde cū libati eēnt elais ē ad sacerdotiū n̄ aaron De h̄m̄
 ergo sturpe isto loco dīc̄ futurū fuisse ut nō eēnt vlt̄ p̄pheta contra
 m̄s sacerdotē q̄ iam videm⁹ impletū Vigilet fides p̄st̄ m̄d̄os hodie
 sūt res cūctur tenet et vidē volentū oclis m̄genit̄ impletū ē q̄
 t̄te inquit dies veniet et extimābo semē tui et semē nec h̄nt tēplū
 dom⁹ pri⁹ tui et nō erit tibi semor m̄domo tua om̄ibz plū thabna
 diebus et vix extimābo tibi ab altari meo ut deficiant aulz n̄ sa
 ocl̄ em̄ et deficiat aīa em̄ t̄te dies qm̄ remanent ē dote s̄
 iaz venient nullus sacerdos ē scdm̄ ordmē aaron Et qm̄ or dñe
 aiq̄ extis genē ē h̄ cū videt sacrificiū ranor totū orbe aaro
 pollece sibi aut̄ honorē illū magnū eē subtractū de s̄
 tūctur ocl̄ em̄ et deficiat aīa em̄ thabe meroris p̄p̄ aut̄ ad h̄m̄
 domū heli cū hec dicebant qd' sequit̄ p̄tinet ad ois qm̄ sup̄ant
 dom⁹ tue decident gladio viror et hoc tibi signū qd' veniet sup̄
 duos filios tuos hos offm̄ et phinees die vna morietur ambo h̄
 ge signū f̄m̄ ē mutandi sacerdoti de domo ei⁹ quo signo significatū ē
 Nois quippe filiorū em̄ significavit mortē nō homī Nois offm̄ et
 s̄ ip̄s sacerdos de filiis aaron Quod aut̄ sequit̄ ad phinees mortē
 illū iam p̄tinet sacerdotē tui figura gessit h̄m̄ sūre sacerdoti de
 dendo samuel p̄p̄ta que fecit de xpo ih̄u nom̄ testa filius aaro
 m̄tū nō sacerdotē dīc̄ Et suscitabo m̄ sacerdotē fidele singm̄
 qui oīa que i corde meo et que i aīa mea faciūt et f̄m̄
 edificabo ei domū fideles Ip̄s est et̄na et sup̄na n̄m̄ et transibit inquit
 coram xpo meo om̄ibz diebz Transibit dīc̄ com̄sabit s̄c̄ sup̄m̄ dīc̄
 de domo aaron Dm̄ dom⁹ tua et dom⁹ pri⁹ tui transibūt coram me me
 tui Qd' aut̄ aut corā xpo meo transibit de ip̄a domo utiq̄ i intelligendū n̄
 de illo sacerdote qm̄ ē xpc̄ ip̄e mediator atq̄ saluator Dom⁹ ego em̄
 corā illo transibit intelligit de morte ad vitā oībz diebz quibz agit
 usq̄ m̄finē s̄c̄i h̄m̄ ista mortalitas Qd' aut̄ aut dñs qm̄ oīa q̄ in cor
 de meo et q̄ i aīa mea faciūt nō arbitrem̄ h̄t aīaz dñs cū sit con
 ditor aīe ita hoc de deo tropite nō dī s̄c̄ man⁹ et pedes et alia cor
 pus m̄bra et ne scdm̄ hoc credat h̄o in carne h̄m̄ effigie s̄c̄s adma
 quē dei addit et ale quas utiq̄ nō h̄ h̄o et dī subm̄ De xpo ih̄u v̄
 bra alaz tuaz p̄teges me ut intelligat hoīes de illa sacerdote non
 ineffabili nā nō p̄p̄s s̄ translatis rez vocabulis ista testi p̄pheta
 dīc̄ Quod v̄d adūgit et ait qui sup̄ant m̄domo tua tropice m̄
 veniet adorare nō p̄p̄ de domo dī h̄m̄ heli s̄ illū aaron intelligē
 de qua usq̄ ad aduentū ih̄u xpi hoīes remanserūt de quo est
 genē et m̄c̄ usq̄ nō defuit Nam de illa domo h̄m̄ heli iam sup̄d̄m̄
 eat et oīs qui sup̄ant dom⁹ tue decident in gladio viror Quō ḡ h̄ v̄

dia potuit Et ait qui supant in domo tua veniet adorare ei Nullus vero qd
 ultro gladio nemo inde superat nisi qz illos intelligi voluit qui pntet
 ad stupē s; illius tota sacerdotū scdm ordinē aaron ēgo si de illis ē p
 tinatis reliquis de quib; alia pphetia dicit reliquie salve ficut Vnde et
 aplūs sic gō inquit et mba tpe reliquie pelcōm grē facte sūt quib; de
 talib; reliquis bñ intelligi ēē de quo dān ē Qm supant in domo tua
 pfecto credidit in xpm sicut tpi b; aploz a ipa gente plim crediderūt
 neq; nūc desūt qui licet rarissime tū credant et impletur meo qd hūste
 hō dei cōtinuo secuto adūrit Veniet adorare ei obulo argenti Qm adorare
 nūllū sūmo sacerdoti qui et dēus ē Neq; enī i illo sacerdotio Quid sit dān
 scdm ordinē aaron Vmē remebat hōies ad tēplū ul veniet adorare
 altariē dei ut sacerdotē adoraret Quid ē aut qd ait obū ei obulo
 lo argenti i breuitate vbi fidei de quo cōmēorat aplūs argen
 dān Verbū cōsumas et breuius faciet dū sup tūz Ar
 gentū; aut pro eloquio pōm psalmū testis ē ubi canit Eloquia dñi ē
 loquia casta argentū igne crāmātū Quid gō dicit iste qui venit
 adorare sacerdoti dei et sacerdoti deo facta me in parte sacerdotū tū manducā
 panē Nolo in patrū meorū collocari honore qui nullus ē iacta me i pte
 sacerdotū tū Sacerdotū quippe h ipām plebem dicit au? plebis ille sac
 dos ē mediator dei et hō xpc iūis Cū plebi dicit aplūs petrus plebs
 scā regale sacerdotū Quidāms nōnulli sacrificiū tū sūt int pntati non
 sacerdotū tū qd iudiciorū emendē sūt pplm vām Vnde dicit aplūs paulus
 Vnus panis vñ corpus multi sumus Qd gō addidit manducāre panem
 et ipm sacrificiū genū elegunt expsit De quo dicit sacerdos ipē panis
 quē ego dedero caro mea est psalmi vita ipm ē sacrificiū nō xpus est sac
 scdm ordinē aaron s; scdm ordinē melchisedech qui legit dō et sacrificiū
 intelligat Breue itaq; ista cōfessio et salubrit hūilū uō scdm ordinē
 qua dī facta me in pte sacerdotū tū manducāre panem aaron s; sū
 ipē ē obulus argenti qz breue et eloquū dñi ē hūiliter ordinē mel
 in corde credentis Quidā enī dixerūt supine dedule cibos ichise
 aaron de victis vetis testi ubi ait Dedi domui prē tu dēh
 oīa q sūt ignis filiorū isrl i elēz tūc quippe sacrificia fuerūt iudeorū iō
 hic dixerūt manducāre panē qd est i nouo testamento sacrificiū vniūz
 De manducato sacerdotio et regno q cū etia dicant statuta nō pmanēt
 Quid hēc tānta altitudine pū ut alia intelligant vi
 ciata sint qūta mē manifestacōe clarescūt aio frustra tū
 moni quispā pē ac dicē quō cōfidm? veniē oīa q i libris illis
 ventura pda sūt S; hoc ipm qd ibi dicitur dān ē domū tua et do
 mus prē tū transibūt corā me metim effā hū nō potuit quī
 videm? illud sacerdotū fuisse mutacū et qd illi domū pmissū ē nec
 sperāe alii cōplendūz qz illud qd repbato iunitatq; succedit hoc poa
 p dicit etim hoc qui dicit nōdū intelligit a nō recōlit et ipm scdm
 ordinē aaron sacerdotū tamq; vmbra; futuri sacerdotū etim cōstitutū ac
 phor qm etinitas ei pmissa ē nō ibi vmbre ac figure s; ei q p ipam
 ad vmbra; figurat qz pmissū ē S; ne putet ipa vmbra ēē manifestā
 iō ē mutatio emē debuit pphetū Regni qz isto mō etiā Quidā dāuid
 sanhus ipm qui certe repbatus at; erectus ē futuri re
 gni eit vmbra metinitate manifestā Oleū quippe illud q
 vinctus ē et ab eo crīmate xpc ē dñs iustice accipie
 dū et magnū sacm intelligendū ē qd in eo tū venie
 ratur ē ipō dāuid ut paulo coede panitaneit quī i tene
 broso occultatur autū qz ēē siml vigente iuitant necessitate natē
 exigua ptdam vestis emē retrorsū latent abscondit ut heret vnde
 monstraret quō ei peperit cū possit occidē at; ita suspicōe de aīo emē
 qua scū dāuid putans inimicū suū vehementē psequat anferret Ne

inqz vens oes
 sic tractant e
 abstant pmi
 and mae mae
 ne free hoc u
 dm e h hunc
 to venacio et
 n audati mei
 tui usqz met
 dno huius i
 sup pmi i
 ne accipiedu
 regnauit et
 petauit ee n
 regu et met
 it tibi et re
 naturo nec p
 suadentes r
 mae sine du
 gurabat m
 Non aut q
 loqur qui e
 vngento en
 i ipso eem el
 m lutina hui
 est quid ligi
 quere melli
 De disruptoe
Burfi i nbo d
 eodem pccat
 ut rentet c
 mli ubi du
 suant abno
 Et dixit ad
 et dabit pxi
 neqz pccat
 pmanet In
 regni ab vi
 tanto sa sy
 pmo tpe re
 stirpe ems
 dande unde
 ho xpus al
 tedibulo leg
 fuit anobi
 nutria dr h
 gurate gax
 mo promi
 bit illud p
 cane vud
 meliori te
 bono sup t
 donec pon

itaque reus esset tanti sacramenti in saulo violati. quia ul' in dūmētū ems
 sic tractantur extimuit. Ita em' septu' ē et percussit cor dauid sup' ei. qz
 abstulit pānu' claudis ems. Viris aut' qui cū illo erat et ut saule i ma
 nus suas traditi interimeret suadebant. Non in inquit cōtingat aduō
 sic facit hoc ubi dūo meo ipso dūi misere manu' mea sup' ei. qz xpus
 dūi ē h' hūc g' vmbre futuri nō p' ipam si p' illud qd' p'figurabat tū
 to venatio exhibebatur. Vnde et illud qd' ait saul samuel qm' nō suasti
 mandatu' meū qd' mandauit tibi dūo quēdā' nūc p'uenit dūo regni
 tui usqz metū sup' isrl' et nūc regnū' tui nō stabit tibi et quēt sibi
 dūo hōies sedm' cor sūi et mandauit ei dūo. ēē p'ncipes. De p'phetia quā
 sup' p'lin sūi. qz nō custodisti q' mandauit tibi dūo nō. fecit samuel sūi
 sic accipiedū est. ac si p'm' saulem dūo metū p'parauit. li pro eo qd' nūc
 regnauit. et hoc postea noluit sūi p'paranti neqz em' en' gressus ē mā
 p'paranti ēē nesciebat si p'parauit regnū' in quo figura. data dei et
 regnū' ēē metū. Ideo addidit et nūc regnū' tui nō stab. qd' dauid
 it tibi. Et erit g' et stabit. qz nō metū ipē sūi reg. eleg
 natura' nec p'gemes ems ut salte p'posteror' aliu' alit' it
 succedentes vider' implei qd' dūi est metū. Et quēt inquit dūo sibi hō
 mēz sine dauid sine ipm' mediator' significans testamēti nom' qm' p'fi
 gurabat' in crismate. Ecce quō vinctus est ipē dauid et p'gemes ems.
 Non aut' q' nesciat ubi sit ita sibi hōies dūo quēt si p' hōies more homi
 loq'itur qm' et sic loquendo nos quēt nō sibi em' deo p'ri vez ipi quāqz
 vngento ems qui venit quēre qd' p'parat usqz adeo iam exm' notū ut
 i ipō cēm' elā. an' dūi tūm mūdi. Quē g' sibi dixit sūi hēbit. Vū
 in latina lingua hoc ubi accipit p'p'icōm et acquirat d' sūi aptūz
 est quid significet quāqz et sine additamento p'p'icōis. Verba samuelis
 quēre intelligat acquirere ex quo lucra vocat' et quē tūis. ad saul exp'ient
 De dirupcōe regni isrlitici qua p'figuratur p'petua. te dūo ut nō
 sit rex sup' isrl'.

Rursus dūo isrlis spūitū ab isrl' carnal' m'p' sit rex sup' isrl'.

patant saul p' mobediam et rursus samuel isrl'.

i ubo dūi. Expernit te dūo ut nō sis rex sup' isrl' Et rursus pro
 eodem p'petato cū id cōfiteretur saul et venia p'aret. rogaretqz samuele
 ut reuēter cū illo ad placandū deū. Non reuētar inquit tecū quia sp'ie
 nisti ubi dūi et sp'ient te dūo ne sis rex sup' isrl' Et cōtūit samuel facie
 suā et abiecit et tenuit saul p'mmūlā drploidis ems et dirupit eam
 Et dixit ad eū samuel. Dirupit dūo regnū' ab isrl' de manu tua hodie
 et dabit p'rio tuo bono sup' te et dūdetur isrl' i dūo et nō rūtetur
 neqz p'ntebit eū qm' nō est sic homo ut p'nteat eū ipē nūat' qūo
 p'mmet. Iste cū d' expernit te dūo ne sis rex sup' isrl' et dirupit dūo
 regnū' ab isrl' de manu tua hodie qd' agnita annos regnauit sup' isrl'.
 tanto s'q' spacio t'p'is qūto et ipē dauid Et auduit hoc. mō est q' saul
 p'mo t'p'e regni sui ut intelligam' iō dūi. qz nullus de. ad. annos sp'ietur
 stirpe ems fuit regnatura' et respiciam' ad stirpem. aduō regnauit
 dauid vnde exortus ē sedm' carnē mediator dei et homi. sicut dauid
 hō xpus ihūs. Non aut' h' septima qd' impleu'qz latius. elaus
 codicibus legit' Dirupit dūo regnū' isrl' de manu tua sed
 sicut anobis positū est inuentūz ingre'at' dirupit dūo regnū' ab isrl' ma
 nutua ut hoc intelligat' de manu tua qd' ē ab isrl' p'pli. ergo isrl' p'sonā si
 gurate gererebat hō iste qui p'p'ius regnū' fuit amissurus xpo ihū dūo
 mō p'nomi testm' nō carnalit' si spūalit' regnatura' De quo cū d' Et da
 bit illud p'rio tuo ad carnis cogitacōm id refert. Ex isrl' em' xps sedm'
 carnē vnde et saul. Quod vō additū ē bono sup' te p' quidē intelligi
 meliori te Nam et quidam sicut sūt m'p'tati sed melius sic accipit
 bono sup' te ut quia ille bonus ē. iō sit sup' te Inx illud almd. p'phetia
 donec ponā omēs inimicos tuos sub pedibz tuis in quibz ē et isrl' cū suo

psecutori regni abstulit. xpe qm fuerit illic et isrl in quo dolus non est
quoddam qd frumentum illaz paleaz Nam utaqz inde erat apli in tot mter
quoz poi stephanus inde tot ecclie quas aplis paulus comederat i co
nitione sua significat es deu De qua re no dubito intelligedi ee qd le
ge Et dundetur isrl in duo i isrl. scz in mter xpo et isrl. Quid est qd d
adherentem xpo i isrl ad ancilla et isrl ad libez pntet. *dunder isrl*
Nam ista duo genia pmi siml erat velut abraham ad huc duo sz i m
adhet ancille. donec steily p xpi gram clamaret Ete an cu xpo et
allam et filius eius De pmissiombus ad dauid in filio eius adhere

Propter pmissiombus ad dauid in filio eius adhere
ho ems roboam. Et ad isrl in duo fuisse dmsu atqz plenerasse
hentibz singulis pibz reges suos donec illa gens tota achaldens eet
ingenti vastaco subula atz translata. sz hoc quid ad simile cu sitale a
hquid commundm eet ipi dauid fuit poans commundm ang erat filius
salomon postremo nuc m se gens hebreia dmsa no e sz mdrut i ems
dem erroris societate dupla per tras. Dmsio vo illa qua deus sub p
sona saulis illo regni et pli figura geretis. eidez regno plogz miniat
e p hoc qd admittit etia atz imutabilis significata e p hoc qd admittit
e et no couitet neqz penitbit qui no est sicut ho ut peniteat cu ipem
nat et no pmanet Non aut deus que peitet sicut hoiez ubi em legit
q peniteat cu mutacio rez significat i mutabili pnaa manete dmsa V
bi ergo no penitere dr no mutae intelligit p rorsus i solubile videm
p hoc ubi. platy dmsus fuisse simas de ista dmsione plo isrl et oio
petua Quidamqz em ad xpm transierut ul transierut ul cu deus dr pen
transibit inde no erant no scdm psciaz no scdm gntat p mutaco rez
hnam vna eandeqz naz p rorsus qm ex isrlis qui er. sz in mutabili
mmta usqz infinez vite huius ee pstitit sz in dmsione pnaa manete
q hic pnuata e petuo pmanebit Nichil em predest. dmsa et no pe
testu vetus demonte syua mmtate gntas mli qz tel. mte no mu
nomi phibet testamto nouo Alioqz quadm legit moy. tare m
ses velame sup corda eoz portu e. Cuz aut quisqz inde telli
transierut ad xpm ansetur velame Transierut quippe mtenao ipam
utatur de vetere ad nouu ut ia no quisqz mtenat. atqz carnalez sed
spualis felicitate; p qd ipe magnus. pheta samuel an qua vnisset re
ges saul qu exclamant ad dnm. p isrl et exauduit eu Et cu offerret
holocaustu siml accedentibz alienigenis ad pugna con plm dei co
mit dms sup eos et cofusi sut et ceciderut ul offenderut cora isrlat
q supati sut assupsit lapidez vni statuit qz illi m masphat noua
et veteri et uocant noui ems abnezer quod e latine lapis admto
is et dixit Vsqz h admittit nos dms Masphat m. A luerat vero
ptatur mtenao lapis ille admtois medietas est. testamtu m
saluatoris p que traseudu e amasphat nete ad nouaz. uenit carnali
ab mtenaoe qua expectabat acarnali regno bnd. mspuale fe
falsa carnalis ad mtem qua p nouu testamtu tu ex. lictate ul
pectat in regno celoz bndo venissia spualis qua qui. mutaco
nichil melius huculqz admittit deus Qm filia m. sigt
ps lxxviii. sic phetia de xpo lms que i regno xlibez

Iam nuc video ee monstranduz q ipi dauid nathan phetate pnuat
qui sauli successit i regnu ang mutaco finalis illa m ex
tacio figurata e p qui dmsus cuncta dicta cuncta cōscripta sut deus.
quidez pnuent qd ad rem de qua agim pntet cu regi dauid mlti
pheta prouenissent cogitant deo face domi tēplu sz ex cellentis
huc diffamatu qd a rege salone filio ems postea fabricatu e Hoc
eo cogitante fām est ubi dñi ad nathan phetaz qd pferret ad reges

Vbi ai dixiss; deus q nō ab ipō dauid sibi edificaretur domus neq p tū
 tpus semandasse auq in ppo suo ut sibi faceret domū cedmā Et intē m
 que hec dices semo meo dauid. Hec dicit dñs om̃ps. Accepi te de om̃i
 om̃iut eēs in dñe sup pph̃m isrl et eā tēu i om̃ib; m De lapide adu
 quib; ingrediebaris ego extimāu om̃s inimicos tuos torq in m̃asphat
 afacie tua et feci te. nōitū sedm nomē magnorū q et q phibuit dē
 fut sup tēu; Et ponā locū ppo meo isrl et plantabū ne dauid edif
 lud et mbitabit scōrū et nō solitū eū ultra et nō ap ficiat et tē
 ponit filius m̃q̃tatis hūiliare eū h̃c abm̃cio adieci qu pluz sed
 bus cōstitū iudicē sup pph̃m isrl et requie tibi dabo ab salō
 om̃ibus m̃m̃is tuis et m̃icabit tibi domū quī domū edificabit ipi
 Et erit ai repleti fuerint dies tui et dormieris cū p̃rib; tuis et susci
 tabo semen tuū. Post te qui eū de ventre tuo et parabo regnū ei
 h̃ edificabit in domū nōi meo et dirigat thronū illū usq; metū
 et ei illi m̃p̃rē; et ille eū in m̃filū et cū veni m̃q̃tās eius redi
 gnat illū i virgā; virorū et m̃tactib; filiorū homī ñm̃; aut meā nō
 amoueo ab eo sicut amom quib; amom afacie mea et fidelis eū
 dom⁹ eius et regnū eius usq; metū corā me et thronus eius eū
 erectus usq; metū. Adant tū grandē p̃missionē; qui putat i salō
 ficiabit in domū quī salō templū illud nobile stru erat q putat
 xit et nō attendit fidelis eū dom⁹ eius et regnū eius grandē p̃mi
 usq; metū corā me. Attendat ergo et aspiciat salōm̃ sione p̃pleta
 domū plenā m̃m̃icib; alienigenis. colentib; deos flor esse m̃saloe
 et ipm̃ ab eis regē aliqui sapientē i eandē; ṽdolatriā; ai m̃p̃o
 seductū at; de rectū et nō audiat existēre dñū ul h̃ac p̃pleta
 missionē m̃edice; vel talē; solutiōm domū; eius futi sit
 ram nō potuisse p̃scire Non h̃m̃c aut debem⁹ abige nec si nō i xpo
 dñō m̃o qui f̃cis ē ex semine dauid sedm carnē iā; videm⁹ istā con
 plei ne ṽnie at; m̃ aut h̃c alū aliquē regnū; sic carnaliter iudā
 Nam et ipi usq; adeo filii quē loco isto regi dauid p̃missū legūt
 intelligūt nō fuisse salomōnē ut eo qui p̃missus ē tanta iā m̃am
 festacōe declarato ad h̃c mirabili creatate alū sperare sed dicat fac
 ta ē quidē nō nulla ymago rei future et m̃salōne m̃eo q; templū edi
 ficauit et pacē h̃m̃t sedm nomē sūi. Salomōn quippe pacificus ē
 latine et m̃ exordio regni sui mirabilē laudabilis fuit si eadē; sua p
 sona p̃ ṽmbra futuri p̃m̃iciabat Vnde qd̃m̃ de illo ita scripta sunt
 q; de seipō dca sunt dñs scriptura sc̃a eē reb; gestis pro Quō nō salo
 phetis quodāmo m̃eo figurā de clinat futūz Nam p̃ mou xpo qui
 ter libros dñie h̃ystorie ubi regnasse narrat p̃sal̃m̃ dicit pacificus
 lrr⁹ Deus iudicū tūm̃ tytulo nomis eius i scriptis ē de salōne cō
 In quo tam m̃lta dicūt que oīo ei cōuenire nō possunt uenire dca
 dñō aut xpo aptissima p̃spicuitate cōueniunt ut eundē possint
 ter appeat qd̃ i illo figurā qualicūq; ad ṽmbra sit m̃ it
 ipō isto a ipā veritas p̃ntata Notū ē eū quib; tūm̃ regnū dca
 suz fuit salomō; et cū m̃eo p̃s⁹ legit ut alia taceā dñabit amai
 usq; ad mare et afluē usq; ad orbē; tūz. Qu m̃p̃o m̃cepit m̃p
 len afluē quippe dñandi sup̃sit exordū ubi baptizatus a iohāne eo
 dem m̃ōstrante cepit agnoscā discipulis qui eū nō solū m̃grū vez
 eē dñm̃ ñm̃ appellauerūt Nec ob aliud ṽniente ad h̃c p̃e suo da
 m̃d regnāe salōn cepit q; nulli regū illorū cōtigit ñ ut h̃m̃c si
 tis quoq; eluceat nō eē ipm̃ q; p̃phetia ista p̃signat q; Quid p̃sign
 ad em̃ p̃ez loquitur dices Et eū ai repleti fuerint ret q; salōn
 dies tui et dormieris cū p̃ibo tuis et suscitabo seme regnauit
 tūm̃ post te q; eū de ventre tuo et parabo regnū illi p̃e m̃
 nēte

ex

Quo 8° p id qd sequit hic edificabit in domū Iste salōn pphetatus
et nō pot^o p id qd pcedit cū repleti fuerint dies tui et dormiens cū
pūba tuis suscitabo semetū post te filius pacificus itell^o ex pmissis
qui nō ante sicut iste s. post mortē dāuid pūciato ē suscitandus
qualibet enī longo mēposito tpe ihūs xpūs veniet pūl dubio post
mortē regis dāuid cū sic eēt pmissus enī veniē oportebat qm edi
ficat domū dō nō deligim^o et lapidib^o s. de homib^o quales illū edi
ficare gūdem^o tūc enī domū dicit aplūs hoc ē fidelib^o x^o templū
enī dei scū ē qd estis vos p hoc psalmo lxxxviii. A hūc dñi ang^o
ē totūlus intell^o ipi cēham isrlite cōmēorant pmissiones de fte
regi dāuid et istis qui i libro regoz st posita qdaz ibi filia dicitur
sicut ē mām dāuid suo meo mēq^o i etnū pūbo semē tūū Et itx tūc
locutus eis in aspectu filijs tuis et dixisti posui aditūm sup potetē
et exaltā elān de pūlo meo Iuueni dāuid fūm meū et i oleo scō
meo vixi enī. Manus enī mei auxiliabit ei et brachiū meū con
fortabit enī Nichil pficiet inimicū meo et filius mēq^o nō appo
net potē ei Et cōadā afacie ipūs i inimicos eius et eos q odēnt
fugabo Et vitas mea et mīa mei cū ipō et i noīe meo exaltabit cōm
eius Et ponā i māi manū eius et i mīlūba dextera eius Ipē iuocabit
me p me^o estū deus meus et susceptō salūtis mee Quo xpō con
Et ego pmozemū ponaz illū excelsū apud reges tūc nemat illud pē
Iuētū suabo illi mīaz meā et testū meū fidele ipi sicut mām
ponā i mēclū sēi semē eius et thronū eius sic dicit celi dāuid suo
Que oīa de dñō intelligūt sub noīe dāuid p forāz pūl meo et m
qui de semē dāuid idem mediator assūpsit ex vīne cō ulta sub
tūmo etiā dī de pētū filioz eius tale aliqd qua i regnoz sequē
libro positū ē et q de salōne pclūmū aut ipi Ibi namq^o cū
i regnoz libro et si venit inquit mēq^o eius redargū illū i vga
viroz et i mēclib^o filioz homī mīaz aut meā nō amoneā abeo talib^o
significans plagas correpcōis Vnde illud ē Ne tetigis xpos meos q
quid ē aliud quā neleseitis In psalmo nō cū agēt tamq^o de dāuid ut
qdā emīnōi cē ibi dicit si delinquerit inquit filij eius legē meā et i
iudicijs meis nō ābulauerūt si iustificacōes meas pphauerūt et
mādata mea nō custodierūt Visitabo in vga mēq^o eoz et i flagell^o
delicta eoz Mām aut meā nō elongabo ab eo nō dixit ab eis cū lo
qret de filiis eius uō de ipō sed dixit abeo qd bñ intellā tūdom valet
Non enī xpī ipūs qui ē caput ecclie possent i nemā id Quo qdā m
la pētū q opus eēt hūmāis correpcōib^o snata mīa dñi i psonā dāuid i
colleccōi s. i mēnis corpe ac mēbris q pphus eius s. dō telligenda st
i libro regnoz mēq^o eius dī i psalmo aut filioz eius et filioz eius
ut intelligam^o de ipi dīa quodāmo qd dēnis corpe dī et qdaz m
p qd eē ipē de celo cū corpus q sūt fideles eius saulus psonā
requiet Saule inquit saule quid me psequis Deinde m xpi
cōsequētib^o psalmū Neq^o nocebo inquit in veritate mea neq^o pphābotoz
tūmūz meū et q pcedūt de labijs meis nō repūbo s. i mēl mām
mīcō meo si dāuid mēciat s. olet enī sic loqui scptura Quāt nō mē
ciat ad mēgit et dicit s. mēnū eius mētmū mmet et sedes eius sic sol
i cōspectu meo et sicut lūmā pfecta mētmū et testis i mēlo fidelis
post h^o tūte pmissiones valdissimā firmamta ne putāretur i sa
lōmone cōplēta tamq^o id sparet nec i ueniet Tū vō inquit repu
listi et adnichilū deduxisti dñe hoc quippe fūū ē de regno salōne m
postis eius usq^o adēnsione ipūs terre et vīm q regni eius dēz sedis
fuit et marie ipūs tēpli labe qd fūat asalōne cōstructū s. i neob
hoc putāctur dēns cōtū suā nāz pmissa fecisse cōtūmo subiecit dī
tūlisti xpū tūū Non 8° ē ille salōn sed nec ipē dāuid si dilatatū est

pe diu qz em
 can no diu a
 corpmus et vi
 tu' vi' venis ep
 ut qui et solm
 infidene intella
 me dei ventu o
 fin sit detegere
 citius aut p'p
 emtin p'p'at
 tenas ems pos
 scilicetm'z vuz
 locandisti omi
 p'p'at'z ei me
 Almysh, dice
 mella vrm m
 dispensat'z f'p'e
 ty et m vero ip
 e rex gestaz s
 utitur et ipa d
 tua v' sic ab
 dices hic no be
 teru' m'z tua
 fine qui finis
 e' creditura m
 flent p' que e
 sol nichil hic
 me ems Non
 vno s'me bon
 Vane unqz co
 na p' p'ctm p
 qd p'it d'me
 vnuu p'terit
 m'z et ult
 liberandos no
 d'nau m' se
 nalis creatur
 e' ho qui vnu
 Quid e' iste
 p'p'it'z Qz
 d'na'z Qz
 fuit s' m'm
 quondaz sol
 p'p'it'z illa d
 meaz et p'te
 l'mo q'ta se
 m'ast' i vent
 st'mm m'f'm
 tin d'ne q' e
 da fuit illoz
 d'and an po
 te m'cto qu
 an'z noie h
 no d'ic'it'z i
 tate tua n

xpc dñi tñz em̃ rpe em̃ dicent om̃s reges iustico illo crismate cōse
 crati nō solū arege dauid et demiceps s; ab illo et saule qui p̃p̃lo eidez
 rerp̃mus est vinctus ip̃e dauid eñ xp̃m dñi appellat erat. *Quibus vero*
 tñ r̃p̃s verus xpc añ ille figura p̃phetica vinctoe gesta *cat xpc em̃*
 bat qui et s̃dm op̃ione hom̃i qui eñ putabat idam̃d nel *figura dauid*
 insalōne intelligendū diffēbat̃ in longū s̃dm dispocone *salōn et ali*
 aut dei ventur̃s suo tpe pabat. Intēa dñi ille differt quid *vincti crismate*
 fūit sit de regno t̃rre ñlm ubi spabat utiq; regnatus se *reges gebant*
 cutus fuit p̃salim graphis ad ñrit atz aut fuerat testm̃ *dicti xpi*
 serm̃tin p̃phasti in t̃ra s̃tate em̃s. Destruxit om̃s ma *dm̃*
 tenas em̃s posuisti monicoes em̃s formidme Durupnerūt eñ om̃s
 trāsemitēs viay fūis ē obpbrū vicinis suis exaltasti t̃raz iūitōz ei9
 iocundasti om̃s iūitōz em̃s. Antisti adiutorū gladij ei9 et nō ex o
 pitulatus ei in bello. Dissoluisti enim ab em̃idacōe sedē ei9 in t̃ra collisisti
 . A iūmisti dies sedis em̃s p̃fidisti eñ cōfusione. hec oīa venerūt sup
 ancillā ñlm in qua regnauerūt nō nulli q̃ filij libe regū illud tenetēs in
 dispensacōe tēperatā regnū aut celestis ṽlm em̃ erat filij in vā t̃ide heū
 tes et in vero xpo sperantes. Quō aut ista venerūt sup illud regnū m̃der
 ē rez gestaz si legat hystoria. post hoc aut ad dep̃candū dñi p̃phā con
 utitur et ip̃a dep̃cacio p̃phetacio ē. Vsq; dñe autis infine subandi faciē
 tuā ṽl sic alibi d̃r. Quousq; autis faciē tuā ame. Nam iō quidaz co
 dices hic nō hēnt autis sed antēus. quāq; possit intelligi autis. me
 teris m̃az tuā qm̃ p̃misisti dauid. Q̃ aut dixit infine qd ē ñ usq; i
 fine qm̃ finis intelligendū ē. Vltimū tpe qm̃ in xpo ihu ecia illa gens
 ē creditura. anteq; infine illa fieri oportebat que sup̃ius erupnōsa de
 flectit p̃ que et hic seq̃tur. Exardescet sic ignis ira tua memeto q̃ ē mea
 s̃bā nichil hic melis q̃ ip̃e ih̃us intelli s̃bā p̃ph̃ l̃m̃ ex quo nā est car
 nis em̃s. Non em̃ vane inquit cōstituit om̃s filios hom̃i ñ em̃ cēt i
 vno filius hom̃is. s̃bā isrl̃ p̃ que filij hoīs liberaretur multi filij hom̃is i
 Vane utiq; cōstituit ēent om̃s filij hom̃i. Nūc vō om̃s quides hūma
 nā p̃ p̃ctm̃ p̃m̃ hoīs i ṽmitatē de ṽtute collapsa est p̃. *Dep̃cacio dauid*
 qd̃ dixit alius. p̃s hō ṽmitati filis fūis ē dies ei9 velut *p̃phetacio est*
 ṽmbra p̃teritū. Q̃ nō vane dñs cōstituit om̃s filios ho *ṽsq; dñe au*
 m̃ q̃ et multos am̃itate liberat p̃mediatore ih̃m i q̃s *ty infine*
 liberandos nō ēē p̃sant ad utilitate; libandoz et cōp̃ac̃ *f̃ faciē*
 dñaz ñt se acōtinuō cūitatu nō utiq; vane m̃toris t̃ *tua*
 nalis creature pulcherrā atz iustitia ordmacōe cōstituit. *De m̃ seq̃t̃*
 ē hō qui ṽmet et nō videbit morte; eruet. ñaz suā de manu inferi i *ius*
 Q̃m̃ ē iste nisi subā illa isrl̃ ex seie dauid xp̃is ih̃c de quo dicit ap *Q̃m̃ ē hō*
 postūls. Q̃ surgens am̃ortus iam nō moratur et mors illi ul̃ non *qui ṽmet i*
 duabit. Sic em̃ ṽmet et nō videbit morte ut ñ mortu9 *ñ s̃bā isrl̃ ex se*
 fuit. s̃ m̃m̃ suaz eruet de manu inferi. Quo m̃m̃z p̃p̃ *im̃e dauid r̃s*
 quorūdz soluenda inferni ṽm̃cula discenderat. Erut aut *im̃e qui sur*
 pt̃ate illa de qua in ew̃. dicit pt̃ate; h̃os ponēdi aūm̃t *gens am̃or*
 meaz et pt̃ate; h̃os itēz resūm̃endi ei9. Q̃ cetā p̃salim̃ i *tū nō mo*
 l̃m̃ q̃ ita s̃b̃ent. Vbi sūt miserationes antiq; tue dñe quas *atural*
 iurasti i veritate tua. Memeto dñe obpbrū suor̃z mozz qd̃ *tra*
 iurasti i veritate tua. Memeto dñe obpbrū suor̃z mozz qd̃ *tra*
 q̃m̃ iurasti i veritate tua. Memeto dñe obpbrū suor̃z mozz qd̃ *tra*
 tu dñe q̃ exp̃b̃anerūt cōm̃itacōz xpi tui ut exp̃sona *tra*
 dā sūt illoz isrl̃itar̃z qm̃ desiderabant reddi sibi p̃missionē q̃ f̃r̃a ē. id *tra*
 dauid qm̃ p̃cā9 ad xp̃ianoz. qm̃ nō s̃dm carnes sed s̃dm sp̃m̃ sūt isrl̃i *tra*
 te meito quei p̃t̃ dicta sūt quippe ista ul̃ s̃pta tpe quo sūt etiam de *tra*
 nū9 noīe tythm̃ iste p̃s accepit et idem tpe regnū dauid fuit ac p̃ hoc *tra*
 nō dicētur ubi sūt miserationes tue antiq; dñe quas iurasti dauid i ver *tra*
 tate tua ñ cozz p̃sonā m̃se p̃phetia transfiguraret qm̃ longe t̃utur erat *tra*

omnibus ē cū postea q̄ dñi ē. Non apponet filius iniquitatis hūilare eū;
cōtinuo subiectū ē. Quia ab initio adiebo quibz constitui iudices super
p̄p̄m meū isrl. Iudices nāq; p̄us q̄ reges ibi ee cepissent sup illi p̄p̄m suū
erat constituti ex quo t̄az promissionis acceperit et utiq; hūilabit eū;
filii iniquitatis. hoc ē hostis alienigena p̄mittalla t̄pm quibz leguit
pacer alienasse cū bellis. et inueniunt illic pacis t̄pa p̄p̄ia quā salom
huit qui xl regnauit ante. Nam sub eo iudice qui appellatur ē anōd oc
triginta ann p̄ci fuerit. Abit q̄ ut salomonia t̄pi in hac p̄missione p̄
dicta ē credunt. insonat itaq; cū libet regis alteri. Non em̄ quisq; nāq;
eorz mitantū q̄nta ille pace regnauit nec vniq; oīo gens illa ita regni
tenit ut sollicita nō fuit ne hostibz subderet q; mitantū. Quid singuli
mutabilitate rez hūmanaz illi alii p̄lo decessa ē tanta cet q; dāuid em̄
secutū; ut hic mte hostiles nō formidat i cū suis. Locut totos multos
q̄ iste q; p̄t̄t t̄i pacite hitacōis et̄n ē et̄n q; debet ad laudem
i mte ubi liba ubi cit veracit p̄p̄is isrl hoc em̄ nome et i mte
m̄p̄tatur videns deū cūq; p̄m̄ desiderio pia p̄mp̄ fide t̄nt
hui viti i hac erupnola p̄gnatione ducenda est. Quid it
diuisa acta sunt in regno t̄rre nō ab hīs q; p̄m̄scat deus ut in tel
ligeatur promissionis veritas ad altis regis et regni glām p̄m̄. p̄. xij. r

Procurante igitur p̄ t̄pa ciuitate dei p̄mo in vmbra futura it
rena s̄z ubi regnauit dāuid. Grat dāuid i cū
as eruditus qui armonia musica nō vlgari volūtate sed fidei
religione dilexit ea q; deo suo q; verus ē deus iusticiā rei magne signi
ficacōe finit dñiōz em̄ sonoz rōnabilis modatusq; cōcentus cōcordi
p̄uētate cōpacta bñ ordinate ciuitatis m̄m̄uat vnitatē. Demq; oīs fē
pheta em̄ in psalmis ē quos centū quingenta lib̄ cōtinet quē psal
pocant in quibz nōnulli eoz volūt ee solos factos adāuid q; eū noīe in
scripti sūt. Item qui putant nō ab eo fros n̄ qui p̄notat ipius dāuid ab
alīs fros p̄one ipius fuisse coaptatos. Que opio voce euāḡ saluato
r̄ ipius refutat ubi ait. q; ip̄e dāuid i spū xp̄m dixit ee dñm suū quī
p̄s c̄ ix sic incipit. Dixit dñs dñō meo sede adextis meis donec ponā
inimicos tuos scabellū pedū tuoz. Et et̄e idem p̄s nō h̄t m̄t̄dō ipius
dāuid s̄ ip̄e dāuid sicut plim̄. A hūc aut̄ credibilis vi. Quid m̄t̄dō
dent̄ existimare q̄ om̄s illos c̄ l. p̄s eū op̄i f̄bunt eū q; du sit quē c̄ l.
aliquos p̄notasse etiā noīa alioz aliq; qd̄ ad rem p̄m̄z p̄s cōp̄sint cū
figuratibz. Cetos aut̄ nulli hōis nome in titulo h̄re v. vāq; tituli in
huisse sicut ei varietatis hūq; dispositōis q̄m̄ latebrosaz eis ponan
nō t̄i i meq; dñs m̄spirauit. Nec mouē debet ad hoc nō ar tur
dendū qd̄ nōnulloz noīa p̄p̄ia q; longe post dāuid t̄pa fuerit quibz dā
psalmis in eo lib̄o leguntur m̄scripta et̄ que ibi dicūt n̄ ab eis vidēt. neq;
em̄ nō potuit p̄phetia spūs p̄phetanti regi dāuid s̄ ee futurz p̄phetiaz noīa
reuelare ut aliq; qd̄ eoz p̄one dūerit. p̄phetice cat̄net h̄c r̄r ioh̄as
exorturus et regnurus post. Amos aplūs q; t̄rctor cūdi p̄p̄e qui etiā
facta eius futura p̄dixit cū suo n̄re reuelat q; ee. De hīs q; in x̄m̄p̄

Nunc iam ante expectat p̄s ad xp̄m et ealīaz p̄m̄cia a p̄p̄e dicūt
video ut h̄ loco hūq; lib̄a ap̄erū quid imp̄ a tropice. c̄ xv.
saluus dāuid de dñō nrō ih̄u xp̄o n̄l em̄s c̄ch̄a p̄p̄iant. Ego aut̄ ut
hoc nō faciā sic videt ip̄a expectacō postulat q̄m̄ iā i vno fecerū copia
q; mopia magis impediōr. Om̄a em̄ ponē vitandi. pluritatē cā. phibē
or. Vco; aut̄ v̄ cū aliq; elegero mltis qui ea nouerit videt; magis nec
stara p̄terisse. Deinde q; restitūm̄ q; p̄f̄et de cōtentione to. Quid p̄p̄m̄ od
aus p̄salu d; h̄e suffragiū a certe nichil sic q; a refraḡ et̄ qd̄ n̄ v̄cā de dñō
si nō oīa suffragant̄ ne more canticoz ad rem q; volum̄. t̄m̄ et c̄ch̄a
tamq; v̄sidos de capte videm̄ velut de grandi carmine qū Anḡ h̄ expo
de re illa s̄ de alia longe q; diuisa reputat̄ ee scriptū. Hoc i mit̄ h̄ an
ter ex p̄m̄ it

mit ut quocumque psalmo possit oīdi exponēdū ē totū q̄ q̄nti ep̄s sit et alior
et m̄a volūta i q̄ba si fecim⁹ satis indicat. Legat ḡ ille qui voluit et pon
it i nēme q̄ et q̄nta rex dauid idemq̄ ppheta d̄ xpo et eccl̄ia ppheticamē d̄
rege s̄a et ciuitate q̄nā cōdidit. Enūciat enī de quacūq̄ re p̄p̄e s̄c atq̄ ma
ifeste ppheticē locutōes p̄p̄e ē ut eis ēē t̄p̄p̄e m̄stac̄ que marie p̄p̄e
tandiores i gēnt̄ doctorib⁹ laboriosū disputandū exponēdūq̄ negrūm q̄m
xp̄m et eccl̄ia ip̄a p̄ma facie mor ut dicit oīdūt et n̄ ex oīo r̄t̄nūt ex
ponēdū q̄ m̄ eis m̄m⁹ i cōlligūt quāle illud ē i eodē p̄salmoz lib̄o cōnecta
nūt cor meū ubi bonū dico ego opa mea regi. Iniqua mea cōlām i cō
velocit̄ s̄cēntis. Speciosus forma p̄salm⁹ bonū diffusa ē gr̄a m̄ labiis tuis
p̄p̄ta b̄ndixit te d̄s metui. Attinge gladio tuo sup̄ femur tuū potentissimē
specie tua et pulchritudine tua nitende p̄spe procede et regna. p̄p̄ rei
a m̄a et iusti et d̄d te m̄m⁹. Der tua sagitte tue acutē potentissimē
p̄p̄i sub te cadēt in corda et inimicor regis. Sceds tua d̄s m̄sclm s̄c̄i vir
ga directoris v̄ga regni tui. Dilexisti iusticiā et odisti iniquitatē. p̄p̄ta vir
it te d̄s. d̄s tunc oleo exultacōis p̄p̄ta p̄p̄ib⁹ tuis. A iurra et gutta et
cūtra a vestimentis tuis adomib⁹ ebullientis exquib⁹ delc̄ar erūt te f̄h̄re
gūm in honore tuo. — m̄s nō h̄c xp̄m quē p̄dicam⁹ et iquē
credim⁹ quāle sit tardus agnoscit cū audiat d̄m aut iedē
et m̄d̄ i s̄clor et v̄ctū. adeo utiq̄ s̄c̄i v̄git d̄s nō v̄itū
h̄c̄i sp̄iali atq̄ intelligibili crismate. — m̄s enī tardus
et in hac religione nō tam iudus adunus em̄. fama lo
q̄ lateq̄ diffusa ut xp̄m acrismate hoc ē abvinctōe appella
tū ē nō nōmē. Agnito autē rege xp̄o iā cetera q̄ h̄c t̄p̄i
ce d̄i s̄it quō sit speciosus forma p̄salm⁹ bonū quādaq̄ toto magis amū
di atq̄ curia q̄nto m̄m⁹ corporea pulchritudine. q̄m⁹ gladius em̄
q̄ sagitte iē utō nō p̄p̄e s̄c̄i t̄p̄p̄e poita iā subditur a q̄ regnat p̄p̄
veritate et m̄m̄e et iusticiāq̄ m̄m̄at ex oīo. d̄m̄ aspiciat em̄ i
eccl̄iam tūto v̄no suo sp̄iali cōmūio et d̄m̄o amōe cōmūit̄. Regna d̄
i h̄m̄s q̄s̄c̄atur. Atq̄ regna adext̄s tuis i vestitu d̄ amato circūm
ta varietate. Audi filia et vide et m̄clma aurē tuā et obliuiscē p̄p̄m tui
et domū p̄is tui cōp̄mūt rex sp̄em tuā quī ip̄e ē d̄s. d̄
tunc et aduabūt enī filij tui i m̄m̄ab⁹ tui v̄lū d̄p̄ca
būt d̄m̄tes plebis. Om̄s gl̄a em̄ filie regis m̄m̄sc̄as i
fimbrijs aureis cōmūcta varietate. Afferūt regi v̄gnet
p̄p̄t em̄. p̄rie em̄ afferūt tibi. Afferūt enī leticia et ex
ultacōe adducēt i tēplū regis pro p̄p̄ib⁹ tuis nati s̄it tibi
filij cōstitues eos p̄p̄apes sup̄ om̄es t̄m̄m̄. m̄cōres erūt
nois tui d̄m̄ m̄ om̄i gl̄acōe p̄p̄ta p̄p̄i cōfitebūt tibi iēter
m̄ et m̄sclm s̄c̄i. Non op̄m̄or quēquā ita desipe ut h̄ aliq̄ mulierculā
p̄dicū credat atq̄ d̄ s̄c̄i cōm̄ge; videt illud cū d̄m̄ ē exedēs tua d̄m̄
m̄sclm s̄c̄i v̄ga regni tui. Dilexisti iusticiā et odisti iniquitatē. p̄p̄ta vir
rit te d̄s. d̄s tunc oleo exultacōis p̄p̄ta p̄p̄ib⁹ tuis xp̄m utiq̄ p̄
x̄m̄s. H̄c s̄it enī p̄p̄apes em̄ et quoz i om̄ib⁹ gentib⁹ v̄nitute at
cōcordia s̄it ista regna s̄c̄i m̄alio p̄p̄e d̄ illo d̄. Cūctas regis magni
Tūp̄ est non sp̄ialit̄ qd̄ noīe latius m̄p̄tati speculatio est. Speculatio
em̄ futūz s̄c̄i magnū bonū quī illuc dirigūt em̄ i tencio ip̄a ē n̄h̄
codēmō sp̄itali. Vnde m̄lta iam d̄m̄ em̄ i m̄m̄ca ē ciuitas draboli. Lib
ion q̄ cōf̄m̄io m̄p̄tati. Exqua tū babilone regna ista
i m̄m̄ib⁹ gentib⁹ regeneracōe liberat et ap̄p̄m̄o regē ad
op̄m̄ regē. i. ad d̄m̄ tūm̄ ad xp̄m p̄p̄ qd̄ ei d̄. Obluiscē po
p̄lūz tui et domū p̄is tui. Em̄ ciuitatis nup̄ie p̄p̄as
s̄it et iustite sola ciuitas nō fide m̄m̄ca. ēc̄ ip̄i magni reg
h̄m̄s em̄q̄ regnē ab ip̄is em̄ veniēs et ab eis xp̄o ac
cisus magis alioz s̄c̄is ē quoz nō videt i carne. Vnde

In p̄p̄e dauid
ut autē cor
m̄m̄ ubi lo
m̄ m̄lta d̄
v̄d̄ xpo
op̄m̄
m̄

Non est op̄m̄
q̄ dauid v̄bi d̄
audi filia iē lo
quē d̄m̄licet
cōm̄ge illud

dauid ē s̄c̄i
tua d̄
m̄

Quid sit ci
uitas magni
ou speculatio
m̄m̄ celestis
visio d̄m̄
videt
d̄m̄

per cuiusdam psalmi prophetam dicit ipse rex noster Ernes me de contradictionibus
 ipsi constituit me in caput gentium plus quam non cognovimus hunc in ipse
 quod iste gentium que non cognovit ipse per suam corporali inque tunc ipsum sibi
 amicitiam credidit ut nullo de illo diceret mandatum auris obaudire in quod
 fides exaudita est Iste inquam plus addidit veris et carne et fide in illis
 civitas est dei que ipsum quoque secundum carnem peperit ipsum qui in solis illis
 tabernaculis fuit Iude quippe erat uirgo maria in qua carne ipse ut homo esset
 assumpsit De qua civitate per alios ait. A later sicut dicit homo et homo fuit
 est in ea et ipse fundavit eam altissimam. Quis est altissimus nisi deus et per
 hoc ipse deus antequam in illa civitate per manum fieret homo ipse in prius et
 prophetis fundavit eam. Cum igitur hunc regnum civitatem dei tanto antequam deum sit
 prophetas quod iam videmus implem per prophetas tunc nam sit tibi filii con
 stantes eos principes sicut omnes tunc et illis quippe eius per omnes tunc sit
 positi et prius cum in constituit et ipsi constitutores ad eam per confessionem
 laudis eterne in seculum seculi perculdubio quodque hic propriis locutionibus subob
 scure deum est quod intelligatur. De his rebus manifestissimis concurrens est
 in illo per uero sacerdos ipse que admodum hunc rex apostolicus predicat. Dicit dominus
 domino meo sede ad dexteris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum
 tuorum. Quod ipse ad dexteris prius credit non videtur eius esse inimicos pon
 sub pedibus eius non dicitur appetit me id agere appetit in fine et hunc cre
 dit post videtur veris quod sequitur. Virga virtutis tue erigetur dominus ex se
 dominus in medio inimicorum tuorum. Ita clarum est ut et non solum infideliter et in se
 licet si esse impudent neget. Et ipsi quippe fatentur inimici ex se non nullam
 fuisse legem ipsi quod nunc evanescunt nos vocamus et eis regit virtutis eius agna
 timo dominus non cum in medio inimicorum suorum et ipsi inter quos dominatur dentibus
 suis frangendo et tabescendo et nichil adhibere ei valendo testatur. Deum quod
 paulo post dicit. Inimici domini et non penitebit eis quibus ubi in mutabile
 futurum esse signum quod ad iungit tunc es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech.
 ex eo quod iam nunc est sacerdos et sacrificium secundum ordinem aaron. De per dicit
 et ubi offertur sub sacerdote christus quod pertulit melchisedech qui
 benedixit abraham quia ambigere prout de quo ista dicuntur
 Adhuc itaque manifesta referunt que paulo obscuri in eodem per
 posita sunt qui recte intelligunt quod in multis prophetis similibus se
 amodo. Sic et in illo ubi humilitate passionis sue per prophetam
 christus elegit dicit. Foderunt manus meas et pedes meas
 dimmeraverunt omnia ossa mea. Ipsi vero consideraverunt et insperaverunt me. Unde
 utique ubi meritis significavit corpus extensum manibus pedibusque con
 fixis et clavorum transfixione confossum. eorum non se spectaculum consideranti
 bus et conspicientibus permissis. Addens et dimiserunt sibi vestimenta mea
 et super vestem meam miserunt sortem. Que prophetia que adimpleta sit cum
 gehena narrat historia. Tunc per factum et alia recte intelligunt quod ibidem a
 parte dei sunt congruit que tanta manifestatio claruerunt. Perfertur quia
 et illa que non transacta credimus si per suam obtinemus sic in eodem per legitur
 tanto ante per dei ita nunc exhibita iam toto orbe civitatem. Ibi enim pau
 lo post dicit. Commemorabunt ad dominum et dicitur. Vniuersae fines terre Et adorabunt
 in conspectu eius vniuersae prius gentium. quoniam dominus est regnum et ipse dominabitur
 gentibus. De resurrectione quoque eius nequaquam psalmorum oracula tacerent
 Nam quid est aliud quam per faciem personam eius canit. Ego dormivi et
 sompniavi cepi et exsurrexi quoniam dominus suscepit me. An forte quisque ita
 desipit ut credat vel ut aliquid magnum nobis indicat non vultisse. Pro
 tam quod dormivit et exsurrexit nisi sompnus iste mors esset et emulatio
 resurrectionis quia de ipso oportuit sic prophetam. Nam et si vel psalmos de
 aliis qui intelligit manifestum id ostendit ubi ex persona eiusdem medi
 atoris in eo solito tamquam perita narrat quod futura prophetabat quoniam qui ven
 tura erant iam in predestinatione et per secula dei velut facta erant quod ita erant

xvi

xvii

Inimici inquit mei dixerunt mala in qui moner et pibit nome eius Et
si ingrediebat ut videt vana locuti e cor em egrediebat foras et loqbat
simil i vnu aduersus me cogitabat mala in vbi iniqui disposuerunt ad
usum me nūquid qui dormit adiciet ut resurgat hic et ita posita sūt
vba hec ut nichil aliud dūisse intelligat q si dicit Nūquid
qui moritur adiciet ut resurgat remissat Supra: a
quippe demonstrant mores ipse cogitasse et disposuisse
nūquid eos ei et hoc actū esse pen qui ingrediebat ut
videt et egrediebat ut prodet Cui aut h nō occurrat ex
disciplo eius fuit traditor iudas qui g factus erat p
mo hebāt i oisum erat eni ostēdē illos vana malicia frustra ois
suros resurrectur sic adiciet hūc usq velut si dicit Quid agitur
ram Qz nūm scelus est mēse sēpme est Nūquid qui dormit non
adiciet ut resurgat Etē hō pax me mquid spām qui edebat panes
meos āphamit sup me calcamen hoc ē cōculcavit me
Tu aut inquit dñe miser mei et resuscita me et reddā
illis Qm hoc iā neget qui mēse post passionē resur
rectos i de sedibz suis bellica strage et exadio funditus era
dictos videt Oculis em ab eis resurrexit et reddidit
eis mēse tparā disciplinā excepto q nō correctis fuerat
q vnos et mortuos indicabit Nam dñs ipē ihūs istū ipm
traditorē suū p panem perrectur ostēdē aplis hūc ē usq psalmi lmo
comemoravit et mēse dixit i plebz Qm edebat panes meos mēse āpha
mit sup me calcamen Qz aut mquē spām nō cōgruit capiti s; corpi
n nesciebat eni ipē saluator de quo ante iā dicit Vnus ex vobis dñs
ē s; solet mēse mēbroz suoz tūssere psonā ut sibi tūne q cēt illoz qz
caput et corpus vñ ē rps Vnde illud ē mēse Cūrum et dedisti m
manducare Quid expens at q vñ eximius mēse fecisti mēse
cisti Qz itaqz dicit sperasse q tūc spāat de mēda discipli eius qū est
cōmatus aplis Iudei aut ipm quē sperant mortuū esse nō sperāt dñs
quē lex et pphete amittant mēse ee nō putat sed nescio quē sūm q
sibi alienū admortuū passionē cōfugit Ideo mēabili
vanitate at; cecitate vba que posuim nō mortē et re
surrectōm s; omi ē cōmūlacōm significasse cōtendūt
Qz clamat eis et p s; Confuamē p hā iocūdatū ē
cor meū et exultant ligna mea mēse et caro mea
requiescet mēse Qm nō delinquez mēse mēse i mēse
no p dabis sūm tūū vidē corruptōm Qm mēse spe
dicet requiescente carne suā et nō delicta mēse suā m mēse si atq ad
eū redente remissē ne corripet sic cademē corrupti solent n qui
die tūo resurrexit qd utiqz dicit nō pnt de pphā et rege dāvid clamat
et rlym Exurgat dñs dñs nū deo saluos faciendi et dñi dei exity
mortis Quid apans dicit dñs em saluos faciendi dñs ē ihūs q
nūptat saluator sūe salutis Nam rō nōis hūc hūc reddita ē qū
pūsq ex vīne nascet dñm ē paret filii et vocabis nome eius ihū
ipē em saluū faciet pphā suū apētis eoz In quoz pctor remissionē
quī sāguis eius effusus ē nō utiqz oportuit eū; de hac vita exity alioz
hūc q mortis Ideo cū dñm ē dñs nū dñs saluos faciendi cōtinuo
subiectū ē et dñm exity mortis ut ostēdatur moriendo saluos ēē factu
ros Qz mirando dñm ē et dñm dei tamq dicit Talis ē ista vita mor
talitū ut nec ipē dñs alit ab illa exiret nisi p mortē
Qz ut mēda tam manifeste hūc ppheticē testimoniū et
iam rebo ad effūm tū claz etiqz p ductis cō nō ardit
pfecto mēse illud implet qd m eo psalmo qui hūc seq
tur Saluū me fac septū est Cui em et illic ex psona

In ps dñs
qui intelligat
agit et p
tūne et
p sona
ri

Qm dñs
iudeos post dñi
passō et resur
rectos ex sedibz
suis ēē ex
pūll
os

Qm dñs p
confuamē me de
resurrectōne
dñi et de p
sione p
am gat
dñm

Qm dñs p
saluū me fac de
qui tēnēt aque
de passionē
ēscā et p
tu

que ad em
pūat dñm
hūc post tale
ia eoz cōm ip
odi eoz ne v
s; optandi
vident quoz
aput qui n
i bñs tūllat
phēcia regi
qui hāc legi
tēnēt nū
mō et de fi
ul i eis lib

Regni
pietati
eos sit de q
sūt pēta p
filius qui
hic bone
pietati
sapiā et m
q laudat
recepti sūt
tūc tūnt
eloquiū m
mē ēē ipm
antiquis
sio ē aptis
tes Circū
mperat n
te sūam
cogitacōm
vita illuz
illo et ab
glitū pr
m q ven
En em ē
nam hūc
sūam re
turpūlia
bñs illuz
illoz mē
A mēre
extolle n
am illuz
te sūam
et pēnd
tores nō
quos sal
ēscā p
q oportet
pior dñi
tūm q i

r' que ad eius passionem p' hunc p'phetice dicunt' cōmēorati ē qd in evā
 patuit dederūt mēsa mea fel et mēsa mea potū in dederūt acetū et w
 lue post tale cōmūz epulasq' sibi hmoi exhibitas mor intulit fiat mē
 in eoz corā ipse i mēscplam et m' rebbutōm et m'scandaliū Obstruentin
 ocli eoz ne videant et dōmū eoz sp' m' curia tē q' nō optando sūt dēa
 s; optandi spūs p'phetando p'dcā Quid ergo mirz si hēc manifesta non
 vident quoz ocli sūt obscurati ne videant quid mirz si celestia nō sūt
 apmūt qui ut aduēna sūt p'rom d' sū eo semp curm est h'ys em
 u' b'is trāslatis a corpe vicia significant' aīoz ista de psalms hoc ē de
 p'phetia regis dāvid satis dicta sūt ut aliq' modus sit Ignoscāt aut
 qui h'c legūt et cūcta illa nōnēnt et de h'is q' fortasse firmiora mē p'
 tenuisse ul' intelligūt ul' existimāt nō q'at De regno ac merito dā
 vid et de filio ipius salōne eaq' p'phetia q' ad xpū p'tinēs m'uenit
 ul' i eis libris q' s'p'tis ipius copulat' ul' m'is quoz ip' eē nō dubm ē
 aut dāvid m'zēna r'hm filius celestis r'hm dī r'z
Regnavit nūno m'ltū testio p' dicto q' et delicta eius tanta
 pietate supata sūt psalubrimā penitēdi hūilitatē ut p'orsus inter
 eos sit de quib' ipē ait Et q'oz remisse sūt iniquitates et quoz tecta
 sūt p'cta post hūc regnavit idē p'lo vniūso salōn ei' figura de dā
 filius qm ut sup' d'qū ē p'z suo cepit vincte regnare m' d' salōne
 h'c bonis m'q' malos eritis hūc quippe idē res q' sa
 pienciā aīoz fatigāt magis hūc obtinēt q' p'nt ipi
 sapiā eē nūc et deinceps mēorabilis et tūc longe late
 q' landata p'phetasse etiā ipē repit' m'is libris qm f'z
 recepti sūt in aīctis canoicū p'vūbia eccl'astes et cū
 tici cānticoz Alij vō duo quoz m' sapie alē vō eccl'asticus dī ppter
 eloquiū inullam silitudinē ut salōns dicāt obtinuit cōsuetudo nō
 aut eē ipius nō dubitat doctoz eos tū m' aīctis marie o'rdētalis
 antiq'us recepit ecclā quoz m' vno qui appellatus sapiā salōns p'f
 sic x' aptissime p'bat' impy quippe m'fectozes eius cōmēorat dīcē
 tes Curānemam' m'istuz qui m'isiam ē nob et q'm' ē opib' m'is et
 m'perat nobis p'cta legiz et m'fanat m' nos p'cta disciplinē m're p'mit
 tit scām dēi se h're et filiū dēi senoiat' factus ē nobis m'raductoz
 cogitacōm' m'az grām' eē nobis eē ad vitandū qui dūlilis ē alijs
 vita illius et i vinitate vie eius Tāq' m'gates estimati sum' ab
 illo et abstinet se a vīs m'is q' ab i m'idijs p'fert uomissā m'istorz
 glātur p'rem dūi se h're Videam' q' si s'mones illi vō sūt et tēpte
 m' q' ventura sūt illi et scām' q' erit uomissā illius lib sapie
 Si em ē iustus filius dēi suscipiet illū et libabit eū de salōns apte
 manu s'moz Contumelia et tormēto i'rogem' illū ut loquit' depul
 scām' reuēciā illi et p'bem' paciēciā ipius A lorte
 turpissā cōdēpnem' illū eū em ei r'spectus exf'moni
 bus illi Nec cogitauerūt et errauerūt exccant' emz
 illos malicia ipoz In eccl'astico aut fides genai futura p'dict' isto mō
 A liserē m' d'nator deus om' et i m'ite timorē tūi sup omis gentes
 extolle manu tuā sup gentes alienas et videant potēciā tuā Sic co
 ram illis stificatus es m' nob ita corā nob m'agificis m' illis agnoscat
 te scdm qd et nos agnom' te q' nō ē dē p'ter te dūc t' dānc optādi
 et p'candi sp'e p'phetia p' ihm xpū videm' impletaz q' adūsus o'dic
 tores nō tanta firmitate p'ferunt' m' canone m'itoz m' trāb' nō illis
 quos salōns eē constāt et m'dei canoicos hēnt ut oūdat' ad xpū et
 ecclām p'tinē q' m'is emsmoi repit' opōsa disputacō nācā ē q' nos nlt
 q' oportet si m'ic adhibet' offendit Tū qd' m'pūbus legit' vīros m'
 p'oz dixisse Abscondam' m'ia vīz m'ltū i m'ite absorbeam' nō eū
 tūm' i firmis vīnētz et auferam' ei' m'conaz tēta passionē ei'

p̄iosam apprehendamus Non ita obscurū ē ut de xp̄o et passione eius cōtra
 sine laboriosa expositione nō possit intelligi tale quippe aliqd et duo i
 ip̄e ih̄us p̄ euangelicā p̄bulam oīdit durasse malos In prouibz legi
 colonos dicit ē enī h̄es venite oīdāms enī et nūc cū
 h̄editas Item qz illud in eodē libro qd iam aū p̄stam
 m̄ cū agēms de steli q̄ pepit septēz Non nisi de xp̄o
 et eccl̄ia mox ut sūt p̄miciatū cōsuevit ītelligi ab
 eis qm xp̄m sapiām dei eē nouerūt Sapiā edificauit
 sibi domū et infulsit colūpnas septē ymolauit suas
 victimas miscuit in aratē vinū suū et panis mēsa suā trāsit suos suos
 cōnocēs cū excellenti p̄dicatōe ad aratē dicens Qm̄ ē insipiens
 dūtat ad me Et in opibz sensu durat Venite manducate de panibz meis
 et bibite vinū qd miscui vobis dicit c̄te agnoscam⁹ dei sapiām h̄ ē ubi
 p̄ri cōetū in vtro ygmali domū sibi edificasse corp⁹ hūmānū hūc tūqz
 capiti mēbra eccl̄iaz submīxisse m̄m victimas ymolasse mēsa i vno
 et panibz p̄parasse Vbi appet etiā sacerdotū scdm ordinē melchisedech in
 sapientes et mores sensu vocasse qz sicut dicit apl̄us Infirma h̄m̄
 mūdi elegit ut cōfundēt fortia quibz tū infirmis qd sequit dicit de
 iniquitate insipieciū ut vinatis et quīte prudēciā ut beatis vitā p̄tiapē
 aut fieri mēse illio ip̄m ē i cipe h̄re vitā Nam et i alio Quid sit mā
 libro qm vocat eccl̄iastes ubi ait nō bonū bonū nisi quod
 māducabit et bibit Quid credibily dicē intelligi qm̄
 ad p̄tiapacōm mēse h̄m̄ p̄tiū qz sacerdos ip̄e mediator tes
 timētī nom exhibet scdm ordinē melchisedech de corpe
 et sanguine suo Id em̄ sacrificiū succēssit oībz illis sacrifici
 is vetis testamēti q̄ ymolabant m̄lba futuri p̄ qd etiam
 nate illā in ps̄ xxxix Expectamus expectam dnm̄ em̄de me
 diatōis p̄phēcā loquētis agnoscam⁹ sacrificiū et oblatiōm
 nolūsti corp⁹ aut p̄fēcisti in qz pro illis oībz sacrificiis ei ob
 latōibus corpus eius offertur et p̄tiapacōm m̄stiat Nam istā eccl̄iastē i
 m̄hae suā māducandi et bibendi quā sepe repetit plūm̄qz cōmendat nō
 sape carnales epl̄as voluptatis satis illud cōtēt ubi ait . i . lēlū ē ire
 in domū luctus q̄ ire in domū p̄tiis ē paulo post Cor inquit sapiēciū
 in domo luctus et cor insipieciū in domo epulaz c̄z illud magis cōme
 morandū existimo de hoc libro qz p̄tinet ad ciuitates duas vna dyabolū
 alia x̄ et eū rexer dnm̄ et xp̄m Vē tibi tūa inquit ciuitas rex timis adles
 cens et p̄tiapēs tū mane comedūt Beata tū tūa ciuitas rex timis fili⁹
 ingemmoz et p̄tiapēs tū nūpe comedūt i fortitudine et nō infusio
 ne Adolescenter dicit dnm̄ p̄ stulticiā et supbiā et in p̄ expectat
 temeritatē et peculaciā cetiqz vicia q̄ hūc etati asso
 lent hūmāde xp̄m aut filius ingemmoz scōz s̄ p̄ri
 archaz p̄tiapēs ad libitū ciuitate erqmbz ē i carne
 p̄genitus p̄tiapēs illi⁹ ciuitatis mane māducātes i
 ante horaz cognaz qz nō expectat oportuniā q̄ vā ē
 in futuro sedō felicitatē festināt mēbrari sc̄li cele
 ritate cupientes p̄tiapēs aut ciuitatis xp̄i tpus vā
 fallias b̄titudinē patient expectat dicit aut inforti
 tudine et nō i cōfusione qz nō cor fallit spes de qua dicit apl̄us
 pes aut nō cōfidit dicit et ps̄ etem qm te expectant nō cōfundē
 tur Jam vō ciuitatū ciuitatū sp̄alis vō sc̄az ē voluptas mēcan
 in cōmgiō illi⁹ regis et regnie ciuitatis qz ē xp̄s et eccl̄ia c̄z hec
 voluptas allegorizis tegim̄bz i voluta est ut desidetur ardenqz
 m̄detur qz iocū dnm̄ et appeat sponsus an dī in eodē cāico Eqtas
 dilexit te et sponsa q̄ ibi audit ciuitas in delicias tuis Tacita m̄lta
 transmissum ciuitas h̄m̄ op̄is tūmādi De regibz post salōnez sine i m̄da
 sine i isrl̄ xx

In p[ro]u[er]bijs legi
de passione xpi
in ewio h[ab]et
heres xpi
te auda
m[un]d[us]
cu[m]

In p^{re} expectat^{ur}
expectam et a
libi de corp^{or}e et
sag^{na}e xpi tunc
tat^{ur} q^{uod} refectio
fuit cum ul^{tra}
et de corp^{or}e
p^{ri}nc^{ip}ali
po^{te}st

Actum
ta die
phera
pter equo
in regim de
pit ieroboa
tur ihs. qm
sa et bema
ens iussit
iulian m
beniamin
de quibz di
nda vocaba
labant. pp
lem qm iac
deam. m
no mra sic
ritamen
da templi
boam rer
saloms Et
lo psequi
pheta se
phi fuisse
naqz m s
iussio Ver
deo qne v
munt ne
scdm dmi
mendat f
tamqz reg
no suo e
nephandi
no solu il
res pph a
qz phete
cite etia
sustodem
est ee illi
baal Tre
ptio no
induz ad
Nam et
nupietu
plectet
reges al
sicut ub
tatibo et
et mte
scit don
illa cha
bus ius
synox
postia
lissimo

Quoniam post salomonem reges hebreorum viri inveniuntur per aliquod enigma
 ta dictorum suorum rebus ne gestantur quod ad christum et ecclesiam pertineant.
 prophetarum sive in iuda sive in israel. Sic enim appellati sunt illi populi
 propter ex quo per salomonem offensam tempore filii eius roboam qui prius successit
 in regnum deo vindicatus dimissus est. promissa tribu decem quas acce-
 pit ieroboam finis salomonis rex eius in samaria constituta prope vocabatur
 tur israel. quoniam hoc nomen populi illius nomen erat duabus vel tribus iuda
 sa et beniamin qui per david ne periret regnum stirpis
 eius fuisse eradicationem remanserat subiacentes civitati ie-
 rusalem unde nomen fuit. quia ipsa erat tribu una david et
 beniamin vel tribu per alta ad idem. x. tribum regni
 de quibus dixi pertinet erat. Si scilicet due tribus ut domus
 iuda vocabantur et hoc nomen discerniebant ab israel qui appel-
 labantur prope decem tribus habentes unum regem. Nam tribus
 levi quam sacerdotalis fuit dei non regni functione participata erat
 decima manabat. Ioseph quippe unus de duodecim filiis israel
 non una sicut ceteri singulas sed duas tribus fecit effere et manasse ve-
 ritamen et tribus levi ad regnum israelitam pertinebat magis ubi erat
 dei templum cum funderet. Dunsio igitur populo primo regnavit in iherusalem. To-
 boam rex iuda filius salomonis et in samaria ieroboam rex israel finis
 salomonis. Et cum voluisset roboam tanquam tyrannus dunsio illius perit bel-
 lo plebem prohibetur est populus pugnare cum fratribus suis dicente deo per
 prophetas se hoc fecisse. Unde apparet nullum in ea re. vel regis israel vel
 populi fuisse petum si voluntate dei vindicatis impleta cognita per
 magis in se petra cognovit. Non enim religionis sed regis facta fuerat di-
 visione. Vex rex israel roboam morte perita non credens
 deo quod veraces promissio sibi regno datoque perbat ti-
 muit ne veniendo ad templum dei quod erat in iherusalem
 secundum divinas leges sacrificandi tamquam unius illi genti ve-
 mendum fuit sed necetur ab eo populus et stirpe david
 tamquam regio semini reddetur et constituit idolatriam in reg-
 no suo et populum dei secum simulachrorum cultum obstrictum
 neplanda impietate de cepit. nec tamen omnia cessant deo
 non solum illi regem vex et successores eius et impietatis imitatio
 res populum qui ipsum arguit per prophetas. Nam extiterunt et illi magni insignes
 qui prophetarum qui et mirabilia multa fecerunt. Helias et elizeus discipuli
 eius. Etiam ibi dicente helia. Dne populus tuos occiderunt altaria tua
 suffoderunt et ego relictus sum solus. et quoniam animam meam respondit
 est et illic septem milia virorum qui non curaverunt genua ante
 baal. Itemque in regno iuda pertinet ad iherusalem et regnum succedentium
 tribus non de fuerunt. prophetarum sicut deo placebat eos mitte vel ad promissa
 induit quod opus erat vel ad corripienda petra perpendendaque iusticia.
 Nam et illic et longe minus qui in israel tam extiterunt reges qui sunt
 impietatis dei quam offendunt et moderatis flagellis cum populo il-
 lecter. proinde sane regum imitatio ibi non parva laudant. In israel autem
 reges alios magis alios minus omnes tamen reprobus legimus. Vtque igitur per
 sicut videbat divina providentia vel sinebat varie et erigebat prosperi-
 tatibus et adversitatibus permebat et sic affligebat non solum exteri vex
 et interie civibus bellis ut etiam existentibus tunc magna dei vel in pace
 scilicet donec eius indignatione cresceret universa gens
 illa chaldeis debellantibus non solum subiret in sedi-
 bus suis sed et maxima in parte transferret metras as-
 syriorum. prout illa per que vocabatur israel in tribus. x.
 postea vel et iudas eiusa iherusalem et templo illo nobis
 iustissimo in quibus tunc per annos lxx captivum egit oam

De iuda et be-
 niamin qui re-
 manserunt ro-
 boam et de r-
 tribus quas
 accepit iero-
 boam rex
 israel

De tribu levi qui
 funderet in templo
 duo et effray
 et manasse fi-
 lius ioseph
 divisione
 tribuum
 it

De captivitate
 x. tribuum ab as-
 syris qui in sama-
 ria habitabat et
 israel et effray
 dicebant
 tur

post quos inde dimissa templū qd' eūsum fuit nūstantur et qm' pli
 m' ems in alienigenarū degeret. tunc nō hūit tū deinceps duar' re
 gū ptes et duos dñs in singulis ptrib' reges ēz; i' nūm pūceps
 eat vñs atz ad idem tēplū qd' ibi cāt. omis vñdiz vñdiz; cēt
 et vñdiz; posset p' cta tpa veniebat ēz; nō tūc eis hostes ex alijs
 gentib' expugnatoresq' tēfuerūt Nam ec' romanorū iaz fūta
 rios coy xpc inuenit Toto aut illo tpe ex quo redierūt de babilo
 nia post malachū aggen' et zachariā qui tūc pphetauerūt et
 esdrā nō hūerūt pphetas usq; ad saluatoris aduentū nisi alii
 zachariā prem iohāis et elizabeth ems vñre xpi natiuitate
 iam p'ia et eo iam nato symeonez iā senē et annā vñdiz iā
 qz grandenā et ipm iohēm nonissimū qui inuenit iā inuenē x'
 nō quidē futurū p'dixit sed tū nō in cognitiū ppheticā
 cognitiōe mōstrauit p' qd' ipē dñs aut lex et pphete
 usq; ad iohēm sed istoz quq; pphetarū exēp' m'
 nobis nota ē ubi et ipa vgo m' dñi an iohēm p
 betasse inuenit ēz hanc istoz pphetā mēdi repbiū
 accipit Accipit aut qm' ex eis i' m'abiles e'vā' ac
 diderūt Tūc em ē v' isrl' dñs i' dñs dñsionei
 q' p' samuele pphetā saul regi ē i' nūtabilis p' nūcia
 ta Malachiaz vō aggen' zachariā et esdrā et mēdi
 reprobi in aūte; canonicū receptos nonissimū hēbant Sic ec' est
 sc'ptura coy sicut alioz qui i' magni m' n' pphaz p' p' nūcia
 que aūte; canonicū obtinēt De quoz p'dictis que ad xpm e'vā
 qz ems p' nūcia nō nulla in m' hac ope vñdiz ēē ponenda qd' cōmo
 dū fiet ad iūate dñs sequenti libro ne hūc tūm p' hūc vñdiz
Explicit liber de annis septem In apuit t'vāli libri de annis octam
Oebus q' usq; ad tpa saluatoris decem et septē uolūmib' dispu
 tata sūt i' De tēne ciuitatis regib' atz t'vāli quib' apuit
 ab exitu abrahe scōz tpa sup' nūta dñemunt q' Qui regnātib'
 apuit assyrios atz sicemoe abrahe cētenariō ysaac de p' nūcia sit
 natus v' ipi ysaac sexagenario esau et iacob gemi de rebecca sūt
 editi mēdi t'vāli iacob et filij ems ioseph m' De api rege argimoz que
 egypto scāpm nōiati dñs honore coluerūt v' Quo regnate apuit
 argimoz quo ne apuit assyrios iacob mēgypto sit mortu' v' Quo
 regū tpe ioseph mēgypto dñs iunctus est v' Quo regū etate mo
 yses natus sit et quoz deoz idem t'vāli sit orta r' h' g' v' m' dñ
 athemēsū sit ciuitas cōdita et qui cām nōis e'vā vñdiz p' h' b' m' t
 ix Quid varro tradat de nūciatōe onospagi et de diluio den
 calionis x' Quid tpe moyses p' h' m' dei e'gypto eduxit et h' m' ma
 ne qui eadē sūcessit quoz regū etate sit mortu' xi De sacris fil
 soz deoz q' reges grecie illis t'vāli instituerūt que ab exitu isrl' de
 egyptu usq; ad obitū ihū nūc dñmunt xij Quid fabulaz fig
 menta ex orta sūt eo tpe quo hebrei indices p' esse ceperūt xij De
 d' h' ologis p' t'vāli De d' t'vāli regū argimoz quo tpe apuit lamē
 ses p' nūcia saturni filius regū p' nūcia p' m' accepit xv De dromede
 post t'vāli ex cādū mēdey relato cū s' loci traditi sūt i' volūtes ec'
 cōsi xvi De m' credibilibus bonū cōmūtacōib' quid varro t'vā
 diderūt xvij Quid credendū sit de t'vāli formacōib' q' arte d' v' m' z
 hoib' vident ac mēde xvij Quid eo tpe eneas i' ytalīā venit quo nab
 don mēde p' h' debet mēde xix De sūcessione ordmē regū apuit
 isrl' itas post indices xx De regib' latū quoz p' nūcia eneas et duo
 decim' anētū dy t'vā sūt xxi Quid eo tpe roma sit cōdita quo reg
 nū assyriorū m' t'vā quo ezechias regnauit mēde xxiij De sy
 billa exorta q' m' alias sybillas agnoscat de xpo emēde m' t'vā cēnūse

De reg
 isrl' dñs
 dñs hōne
 tūm pū
 isrl' xrv
 tūe roma
 quoz orad
 qū roma
 xpi p' nūcia
 cōha sūt p
 cōgnēa
 te mēdi i' x
 tico dñs
 ppheticū sp
 cōha qz dñ
 malachiaz
 omi origi
 e'vā h' m' t
 m' s' c' n' t'vā
 mēde m' t'vā
 annorū p
 cōcordia
 vñdiz tēst
 inotescit
 g'ue omib'
 m' m' t'vā
 tū m' l' x
 templi p
 cōmūtacōib'
 ppheticū
 caro fū
 r' h' m' a
 ciuitatis
 r' t'vā glā
 m' e'vā
 cūlo m' t'vā
 p' d' c' aū
 nes fides
 impletis
 q' m' ipo
 l' m' De hū
 t'vā m' t'vā
 De hūc
 quā mō
 ambaz
 lūmū h' b
 sūz amb
 braham

1. **De regnate romulo septē sapiēter clament quo tpe decē tibi q**
 isit dicebant i captiuitate a chaldeis ducte sūt idemq; romalis mortu
 dimō honoe datus ē **xxm** **De plū emicuerūt regnate apud romanos**
 tanqmo pisco apud hebreos **xxv** **De edictis cū nliu capta est templūq; sub**
 usū **xxv** **De eo tpe quo impletis lxx. annis iudeoz ē resoluta captiui**
 tae romani quoq; adiūti sūt regio liberati **xxvi** **De tpiis pphetaz**
 quoz orada hētur in libris quq; tūc deuocōe genai mltā cecinerūt
 qū romani regnū cepit assiriū q; defecit **xxvii** **De hne qm ad eū**
 xpi pānet qd osee et amos pphetarū **xxviii** **De ab usua de xpo et**
 ecclia sūt p dca **xxix** **De micheas et jonay et Joel nono testamto**
 cōgruēcia pphetarū **xxx** **De in abdra et naum et abacuk de salu**
 te mīdi i xpo pūciata repūit **xxxi** **De pphēcia q i orone abacuk et cū**
 tico cōtinetur **xxxii** **De xpo et vocatōe genai q jennas et pphomas**
 pphēcio spū sūt pfiti **xxxiii** **De pphēcia damelis et ezechielis q i xpm**
 eccliaq; cōcordat **xxxiiii** **De tūz pphetaz vaticinio .i. aggeri zacharie et**
 malachie **xxxv** **De esdra et machabeoz libris****xxxvi** **De pphēcia mīte**
 omī origine gentilis phie i ueniam antiquior **xxxvii** **De qd sūt sēpta**
 ecclia canon p mītiā nō recepit vetustate nec pēctūz eoz falsa ver
 mīscēt **xxxviii** **De hebraicis hīs q mīq; mīue linguē****xxxix** **De egyptoz**
 mendacissima vāitate q antiquitatē scie sue centū mīlia ascribit
 amoz **xl** **De pphēciā opōne dissensioibz et canonicaz apud eccliaz**
 cōcordia sēptūaz **xli** **De dispensatōe pūdicie dei sēptūre saar**
 vetis testi ex hebreo i grecū eloquūz translati sūt ut vniūz gētibz
 inotescēt **xlii** **De quiete lxx. mīptatū que saluo honoe hebrez lu**
 gue omībz sit mīptibz pferenda **xliii** **Quid i telligendū sit de**
 mīmitatē exadio anq de mīciatio in hebreo **xli** **De xz spacio tēdi**
 tur in lxx. aut tūdm breuitate cōcludit **xliii** **De post mīstauracōz**
 templi pphetas mīdi hēz destituerūt ut ex mīde usq; ad mītatē xpi
 cōtinuū adūsitatibz sūt afflictī ut plūret altius tēpli edificacōm
 pphēciāz uocabz fuisse pūllaz **xlv** **De ortu saluatoris nri sēdm qd ubi**
 caro fūit est et dispersioe iudeoz p omīz gentes sūt fūit pphēti
xlii **An an tpa xpi aliqui fuerūt ex isrlitici genis qm ad celestis**
 ciuitatis cōsōranz pūnerēt **xliiii** **De pphēciāz aggeri qua dūrit mīq; mī**
 rturā glām domus dei q pūm fuisse nō in re edificacōe templi sed
 in ecclia xpi ē cōpletaz **xlv** **De mīta multiplicacōe ecclie qz in hoc se**
 culo mīti repbi mīscēt elcā **xlii** **De pphēciāz emāu q p pūstiones**
 pphēciāz clāor et patēciōr fūit **l** **De ecclia pphēciōz dissensio**
 nes fides catholica roboratur **li** **An credendū sit q qdā putat**
 impletis decem psecutōibz q fuerūt nullaz supesse pter vīdēciāz
 q in ipō an xpi tpe sit futura **lii** **De tpe nomīne psecutōis oculo**
lii **De stultissimo mēdacio paganoz quo xpianā religionē nō ulē**
 trecentoz lxx. amoz māsūraz ē fūerūt **liii** **In apit xviii liber**
De hne q usq; ad tpa saluatoris decem et septēz uolumībz disputata
De hne q usq; ad tpa saluatoris decem et septēz uolumībz disputata

ccūtatū

dūaz quaz dei vīdēciāz hūmō ē sūt **li**
 tūet ecclia pēgna exortu et pārsu et debitis fūm
 sēptūz cē. pūmī. cū pūz iūmicos ciuitatis dei q cōdi
 tūz ems xpo deos suos pūmī. et lūore sibi pūotillio
 attrōat mīdēt xānis qūmī. me ad mīdēt ems grā
 refellūsem qd vōlūmībz .x. pōribz fēa De hac nōmēa
 quā mō cōmēciāz tūptita pūmī. vīdēciāz sēptūbz qūmī. libris

quā mō cōmēciāz tūptita pūmī. vīdēciāz sēptūbz qūmī. libris
 ambaz ē digestus exortus Deū pārsus ab hōie pūmī. usq; ad di
 lūmī. libro vno qm ē hūmī. opū. xv. atz mīde usq; ad abrahā mīr
 sūz ambē sūt mīptibz ita et in mīris lūis cūmī. **De apūre a**
 brāham usq; ad regūz tūpū isrlitaz vbi sēxtū decimū vōlūmē

absoluit et inde usque ad tempus in carne saluatoris aduentum quousque xvij.
 liber tendit sola videtur meo stilo cucurrisse dei ciuitas cum hoc solo
 non sola cucurrit sed ambe utique in genere humano sic ab
 initio filii sui per cursum terra viderent Verum hoc id fecit
 ut prius atque apertius dei promissiones esse ceperunt usque
 ad eius ex virgine uteretur in quo nunc fuerant quod prius
 promittebatur implenda sine interpellatione acrio altius
 ciuitatis ista que dei est patiens distans apparet quod
 mis usque ad reuelationem testi nomen non in lumine sed in umbra
 cucurrit Nunc ergo quod in misericordia video esse faciendum ut ex abrahe
 tempore quo etiam illa cucurrit quantum satis videtur attingi ut si inter
 se possint concordare legentium comparari Cum regnantibus apud
 assyrios atque sicemones abrahe centenario ysaac de promissione sit na
 tus vel ipsi ysaac sexagenario eliam et iacob germinis debeat sit editi
Societatis igitur usque quousque mortalium diffusa per terras et di
 nature quadam ratione de metata utilitatem et cupiditatem suas
 quibusque sectantibus dum id quod appetit aut veniat non omnibus sufficit
 quod non est id ipsum aduersus se ipsam plerumque diuidit et per partem quod prius
 let opprimat Victoria enim victa succubus dominacionis et libertatis quod
 lem atque pace prevalens ac salute ita ut magne fuerit admiracionem
 quod perire quam fuisse maluerit Nam moribus se gentibus Deprecabilibus
 quodammodo uox nature personat ut subingatur victoribus regibus assyri
 mallerent quibus contigit vincti quod bellica omipharia vas orum romanorum
 tace delecti tunc facti est ut sine dei providencia in tantum per quorum vincti
 testate est ut quisque bello a subingeret a subingeret quidam i oriente
 cent regno predicti quod regnantibus subditi et in plima alind in
 regna terrarum in qua terrene cupiditatis est diuisa socie orade
 tas quod ciuitate in diuisis vbi vocabulo nuncupamus Duo te
 regna cum longe ceteris prouenisse clarioza assyriorum primis deum ro
 manorum ut tempore ita locis in se ordinata distincta Nam quo illud
 prius hoc postius eodem illud in oriente hoc in occidente resurrexit
 Denique in illis sine huius inuicem confestim sunt Regna ceterosque re
 ges velut appendices istorum dixerim Nunc ergo iam secundus rex erat
 assyriorum qui prius suo bello successerat regni illius primo anno qui in tra
 chaldeorum natus est abrahaz erat et tempore illo regnum syriacorum admo
 parum a quo ille videretur doctissimus Marcus varro scribens de
 gente populi romani velut antiquo tempore exorsus est Abhinc enim syri
 acorum regibus ad themales prouenit a quo ad latinos in Quo regnum sy
 ad romanos et cum conditum roma in compactione reg amorum prouenit
 in assyriorum per erigunt ista memorant quod prius athenienses adthenas deinde
 in grecia plinii claruisse fatemur Et iam salustius romani ad latinos deinde
 hystoria cum plius tamen fama quod in se ipsis Nam loquens ad romanos quibus
 de illis atheniensium magnas res gestas sicut ego existimo scribit marci
 satis ample magnificeque fuisse rex aliquando maiores tamen varro et sa
 quod fama feruntur et quod prouenit ibi scriptorum magna in luti
 gemma per orbem atheniensium facta primis celebris us
 tur in eorum qui fecerunt virtutes tanta habetur quantum eorum ubi extollere
 potuerit per clara in gemma Accidit hinc hinc ciuitati non prius et
 ex his et plius gloria quod ibi potissimum talia studia vignerunt Nam quantum
 attinet ad imperium nullum maius prius temporibus quod assyriorum fuit nec
 tam longe lateque diffusum Quippe in nimis rex belis filius vinctus
 asram que totius orbis ad in partem terra de ad magnitudinem vinctus
 diuisa repitur usque ad lybie fines subegisse tradit Quod prius
 in diuisis in partibus orientis non dominabatur Quos tamen eo defuncto demura

me m... en
 sine reges e
 et efficit
 natus e
 res et p gr
 senem de
 quitate rai
 rare reges
 ai pegna n
 p quae co
 hinc opi op
 et ipa foma
 natus e ab
 i syriacos
 rit Cu vo
 na gente
 regem hab
 post mrem
 in ceteris
 potuit m
 libro dixi
 regni Qu
 vocat sy
 usque adeo
 velut di
 ei punitus
 missione
 de sara
 me et all
 ageratio
 beata uxo
 ly etatis
 regnantib
 bat et ap
 septimus
 e ubi pm
 sepulchru
 refert Re
 te assyrio
 dene locu
 dno illa
 semie bu
 filio em
 post isrl
 nne ma
 adhuc q
 arguor
Hic
 pl
 co
 credo ho
 loca mul
 constitua
 annos q

mis uxor eius ē aggressa bellando Ita finē ē ut quicūq; illis tēppli
 sine reges erant assyriorū regno dicōmāq; parerent et quidā mpa
 ret efficiēt Abraham igit̃ in eo regno apud chaldeos Nūm tēpibz
 natus ē Ez qui res grece hystorie multo sūt nobis q̃ assyrie notō
 res et p grece ad latinos ac demde ad rōnos qui et ipi latini sūt tpm
 senem deduxerūt qm gentē ppi rōm tōngis ei9 auti Nūmus filius
 quitate nati sūt ob hoc debem9 ubi op̃ ē assyriorū mēo belu an9 uxor
 zare reges ut appeat quēadā babiloma q̃ pma roma erat semira
 ai pēgia in hoc mūdo tēi ciuitate paruit res ante mus totā assy
 p̃ quas compacōm ciuitatis utiq; tēne s. et celest naz subing a
 hinc op̃ oportet misere magis ex grece et latine ubi ut usq; ad
 et ipa roma q̃ scda babiloma ē debem9 assume Cū gē iudā et
 natus ē abraham scd9 reges erat apud assyrios mūms lebiā
 a. Syamos europē pmi aut illic belus s. chalens fue it
 ruit Cū vō egresso abraham de babiloma pro misit deus ex illo mag
 na gentē futurā et in eius semine omi gentiū bndictō; Assyri q̃tū
 regem habebant Syam q̃tū apud illos em regnabat filius mū
 post mrem Semiramides que ab illo mfecta plibet ausa filiu m
 incestuē cōcubitu hanc putat uōmū cōdidisse babilone qm qdē
 potuit mstruac Cū aut ul quomō cōdita fuit mserto decimo
 libro dirimo filiu porro Nūm et Semiramidis qui mī successit in
 regnū Quidā et ipm mūm quidā uō deīnato ap̃re vocabulo mma
 vocat Syamos aut regnū tūc tenebat relixion Cūa regnate
 usq; adeo ibi micia et leta tpa fuerūt ut en defuncti De egiptu abra
 velut dñi colēt sacrificando et ludos celebrando quos be de babiloma
 ei punitis mstitutos ferūt hys tēpibz et vīaac ex p̃ro pmissione adēi
 missione dei natus est centenatio p̃i filius abrahe facta et de uoi
 de Sara cōmge et annis iam spem plis amiserat T bus regnū asy
 mic et assyris q̃tus eat rex armis Ipi vō vīaac ser rior et
 agenatio nati sūt gemm et esau et iacob quos ei re Syam
 beata uxor pepit ano eoz abrahā ad huc vīete C. or
 lx. etatis annos egente Cū expletis centū lxxv. defunctus est
 regnantibz apud assyrios reise illo antiquiore qui et balecy voca
 bat et apud Syamos Thuriarcho quē quidē thurimachū scbūt
 septim9 regibz Regnū aut argmoz sūm cū abrahe nepotibz octū
 ē ubi pmi regnauit machus Cūne qd p̃tēndū nō fuit et apud
 sepulchrū septi sū regis thuriaci sacrificare Syamos solere mro
 refert Regnantibz porro octauis regibz armamit De oru vīaac
 te assyriorū leucypo Syamos et pmo argmoz macho esau iacob reg
 deus locutus ē ad vīaac atz ipi quoq; ead q̃ p̃i ei9 m argmoz de
 duo illa p̃misit semī s. ems t̃raz chanaan et i ems morte abrahe
 semine bndcō; cūctaz gēciū hec ipa p̃missa sūt etiaz ex pmissione
 filio ems nepotū abrahe qui ē appellatus pmo iacob dei ad vīaac
 post isrl. cū iam belētur rēnon9 assyrie et p̃to p̃tēia
 nūms machi filius scd9s regnaret argm9 leucypo chana
 adhuc apud Syamos permanente De api rege an
 argmoz quē egipti scāpm notatū dūno honore coluerūt sū
 tēpibz greca sub phoroneo argolico rege legū et indioz
 quibusdā clarior frā ē mstituit p̃hegonē tū s. hūm9 i
 phoronei mūm cū eet mortu9 ad ems sepulchrū t̃plm ē
 constructū in quo colētur ut deus et ei bones vīolaretur
 credo honoe tanto deo dignū putarūt qz regm sū pte p̃i quippe
 loca ambobus de stribuerat i quibz eo vīete regerūt isti sacella
 cōstituāt ad colēndos deos et docuerat obsuā tpa p̃mēs atq;
 annos q̃ eoz quē metuerūt atz mmeraret hīc in ei nona mī

rantes rudes ad huc hoies morte obita den eē fūi sine opi De mudo rege
 nati sūt sine noluerūt Nam egra filia machi fuisse phibet arguoz et post
 q̄ postea yf appellata ut magna dei culta ē megypto q̄m a en regibz et fi
 alij scbat em ex ethiopia megyptū venisse regnā et qd late ha sua eba ul
 msteqz nupant eis qz mltā cōmoda et lras nstituit hunc nei postea den
 honorē illi habitū esse diuini postea q̄ ibi mortua ē et vlti rege
 tū honorez ut capifali cūne reus fiet si quis cū hoiez si argoli
 ille dicit Regnantibz assyrioz decio rege baleo et dicit
 mozz nono in nelsapto q̄ cē cephsus aquibz dā tradit si cū duoz
 nouū vūis hō fuit ac nō poas altū p alteo putauerūt fuisse hoiez
 qui i sine posuerūt septiz alterz nomie Cuz rex arguoz tūne apis
 eet mortuus ē ysaac ammoz c. lxxx. et reliqz gemmōs suos ammoz c.
 et. xx. quoz mior iacob ptmies ad ciuitate dei de qua scbmz miorē
 quippe repbato hebat xij. filios quoz illi q̄ vocabat ioseph mcatolbz
 m egyptiz transeūtibz frēs ems ad huc ysaac auo eoz vmetē vendi
 derunt Et tēit aut pū pharaonez ioseph qū ex hūilitate quā ptulit sub
 limatus est cū xxx. eet ammoz qui sopma regis dūne mpretatus
 pūciatit septē vltatis annos futuror quoz habūdāia ppolente
 cōsequētes alij septē stiles fuerat cōsuptur et ob hoc cū rex pferat
 egypto de carcē libatū quo cū cōmēat integritas castitatis quā for
 tit suans mali amanti dūe et male credulo dno De morte ysaac
 mentitūre veste eē dēicta de manibz attrahentis au de iacob et spali
 fugiens nō cōsensit ad stuprū Et dō aut aūo septem de filio ay ioseph
 ammoz stiliū iacob m egyptū cū sine vmbz venit qui apud phara
 ad filiū agens ammoz c. et xxx. fiant mēroganti regi que rege egypti
 ipē rudit cū ioseph agēt xxx. et nouē ad xxx. sēqz subliato est et lo
 agebat qū arege honoratus additis septē vltatis impia expūit
 et duobz famis De api rege arguoz que egypti et iacob m
 tpiūne scāpū neiaū dūno honore coluerūt iū egypti
Ius rex arguoz apis nambz transuectis i egyptū
 ptiz cū ibi mortuū fuisse factus ē serapis omz marz egyptoz
 deus Nomis aut hūz cur nō apis et post mortē s. serapis appella
 tus sit faciliū racōm vāro reddidit Quia em archi mqua
 mortuū ponit qd omis iā sarcophagū vocat sarap de grece et ibi
 en venerat sepulcrū ceperūt pulq̄ tēpliz ems essz extructū velut
 soros et apz sarapis pūp. dēinde vna lra ut si assolet cōmūta
 ta sarapis dais ē Et constitutū ē eē de illo ut si quis en hoiez dūf
 set fuisse capitalez pendet penā Et qū fē i omibz tēpliz Apis rex argi
 ubi colebant vlt et serapis cū i pūse admonē eē simla noz postea
 chrū qd digito m pūso admonē videtur ut silenciū fiet dictū ē ser
 hoc significat idem vāro existimat ut hoies eos fuisse tū pū ut dicit
 cetur ille aut bos quē mirabili vāritate decepta egypt vāro et dē
 tus i honore ems de hāis affluentibz allebat qū enz yfide
 sine sarcophago vūm venerabant apis nō serapis vo
 cabat Quo boue mortuo qū quēbat et reprobatur vitulq̄ coloz
 emsdez hoc ē albis quibz dā machi silr i signitū mūz quēdā et dūmz
 sibi pcuratū eē credebant Non em magnū eāt demonibz adeos de
 capiendos fantasiz taliz thauri quā soli cernēt ostentatē vāre cōapi
 ent atz pgnat vūm libido matris attrahet qd m ems De hōe api m
 fem iā corpali apperet si aut iacob de vgis vāritas ne o egypto dūfca
 nes et capre vāre nascēt effecit Quod em hoies co to ludificacōe
 lonbz et capribz vāre h demones figuris fictis faciliē demonū et fa
 put mālībz cōapiēbz exhibē Apis g rex nō egypta tasia et eoz
 oz s. arguoz mortuū est m egypto hūc filius argus pūa
 successit m regnū ex auz noie et argi et ex hoc argum ap te

pellat iū dūp
 re require ap
 manēre baleo
 filius suos et m
 tūz subiecti
 ems tēnece vō
 aut argo sine
 lūte alūde ser
 cepit tēplo et
 te m illū deli
 homozio eo
 assyrioz xij a
 qū adhuc ma
 ammoz c. x.
 manit megy
 seph notū fuit
 mly mde libat
 one credebant
 In assyria vō e
 nebamit Cū g
 et arconne x
 natus ē m egypt
 egyptia libat
 auxilū sic ex
 bz fuisse aquibz
 deluto forma
 libetur nec t
 ad hanc mag
 ut cū celū pe
 tudie poa
 alia ex illis i
 pem regem
 cepit et quo
 relati sūt m
 supstione g
 bāe filius eo
 regis pūope
 istenceos m
 ubi i nēnt
 nepos atlan
 psonant m
 mibz tradi
 merūt sine
 adea tū tpa
 rio pferant
 nati sūt cōf
 mandauerūt
 dūe dūcedā
 Iud vāre
Quic
 trico
 pchmiz de
 Q em de
 stone rebz q

pellati sūt supioribus aut regibus nōdū nī locis nī genis hēbat hōc nomē
 et regnate apud arginos et arginos erat apud asirios vō adhuc
 manēte bales mortuū ē iacob ī egypto annorū ē lxx. cū montanus
 filius ioseph et nepos ex ioseph bndictū ē ipm qd apptissime pphētiā di
 cētis subdicitur inde nō de nact pnceps eruda et dū extemora
 emē tōnc remant qd reposita sūt ei ipē ē expectatio genū Regnate
 aut argo sūe cepit rē frugibus grāa et hīc ēgeter magnitudo de
 latis aliunde semibz. Argus quoq; post obitū dñs hīc
 cepit tēplo et sacrificijs honoratus qui honor eo regū
 te an illis delatus ē bonū puato et submāto audam
 hominū eo qd pūis adanitz bonos mīxist pgnatibz
 asiriorū rī annorū et rī. Arginorū plenitudo et ar
 gis adhuc manente argo mortuū ē ioseph ī egypto
 annorū. C. x. post an mortē pūis dā mīxibz crecent
 mansit ī egypto. Cxlv. annos tranquille pūis donec morēt quibz
 seph notū sūt Inde quia mīdebat marmīs emē eratq; suspectus quo
 usq; inde libatē pīcturōbz mī quas tū dñitū fecūdata mīplicita
 one crecebat et laboribz pīnebat mītollebilis sūitū
 In asiria vō et ī grāa pīdes tpus regna eadem pma
 nebat. Cū gō regnaret asirius qūis deamo. S. asirius
 et arginorū. rī. orthopolis et trianis qūis arginorū
 natus ē ī egypto mortuū ē p que pūis dā dēseruitute
 egyptia hīlatus ē ī qua eūz addēderandū sū creatoris
 auxiliū sic cētā oportebat Regnātibz mēoratis regi
 bz fuisse aquibz dā ardit pīmethens que pītea fērit
 dēluto formasse hōēs qd optimū sapiē doctor fuisse per
 hibetur nec tū ostendit qui emē tpus fuerint sapiētes
 adlans magis fuisse astrologus dī. Vnde occasione; fabula ī nemē
 ut cū celū portā cōfiget qūis mōs emē noīe nūcipet cū alti
 tudie poa; celū portā i opīonē vlgī venisse videat mīta quoq;
 alia ex illis ī grāa tpus cōfingī fabulosa ceperit sī usq; ad cēto
 pem regem athemēliū quo regnate eadē ciuitas et tale nomē ac
 cepit et quo regnate dñs p mōsen eduxit ex egypto pūis sūis
 relati sūt ī mēoz mō aliquot mortuū cēta et vana cōsuetudine ac
 supstione grecorū mīquibz. Cīasi regis cōmū mēla thōmice et for
 bas filius eoz qm post pīem rex arginorū septimū fuit et septimū
 regis pīope filius lūis et rex nonū stenelū sine
 istenelcos sine stenelō; varie quippe mīdūis ancto
 ubi ī nemē tōne tpus eadē mēamū fuisse pībetur
 nepos atlantis rex ex mīa filia qd vlgūcorū et hīc
 psonant mīta; aut arcū pitus dārit quā ex ho
 mībz tradidit quo mēto eūz post mortē dñi cē vō
 luerūt sine cē crediderūt postior fuisse hēculer dī
 adea tū tpa pīuens arginorū qūis nō mīli eū mīa
 rō pīerant tpe quas fūllī existimo Sed quolibet tpe
 nati sūt cōstat mī hīstoricos grāice qui hēc antiqua hīc
 mandauerūt amboz hōēs fuisse et qd mortuū ad utā vītā cōmo
 dūe dūcēdā bñficia mīta cōtulerūt honores ab eis mēuisse dūmōz
 Cū vō vāto tradat dē mīcupacōne orōspagi dē dūmō dē mīcupacōne
 vō longe hīs antiquorū Nān tpus origi ad locū q
 trācoms dī vīgmalī apmisse fērit etat. Vnde et

MICULA trācoma mīcupata ē mīta; sine opēz mīuentū et tanto
 pīmūis dēa cōdita qūto mīnī origo eūz ī notū
 Cū enī de capite iomē cūnt poētis et fabulīs nōlū
 stōne rēbz qd gestis applicandū quāp egypti qū fuit

De morte iacob
 me apud bnd
 aci ē mē hīc
 emē et dñs
 qm sup
 dñs
 it

De morte iose
 ph ī egypto
 et pīo dī re
 luto et post
 mīlū afflūto
 dēoz mēci
 pīomoder
 et atlān
 te

De mōnes hīl
 eduxit dē egypt
 to p mātē mī
 bonz dē regibz
 regiorū sibi
 lūcēdibz
 pīdītoz
 lūpīstia
 cubo
 gīoz

De mīcupacōne
 aile orō mīnē
 ue qd fērit dē dē
 dē dūmō qd
 tpe egypti
 vāto fērit
 dñs

an⁹ p^{ri}mo est diluui⁹ magnū f^uit ē nō illud magnū ī quo nulli hoīes e
 nase^{re}nt n^{on} q^{ui} martha potuer^unt q^{ui} gen^{ti}ū nec greca nec latina nōmⁱⁿe
 hystoria sed tū manus q^{ui} postea t^{em}p^{or}e d^{iv}inationis fuit ut s^{cri}ptores hysto
 rie nō cōsequ^unt^{ur} Nam varro m^ult^o exor^{at}ur ē lib^{er}z an⁹ m^{er}itōne sup^{er}ius
 f^uit et nihil sibi ex quo pueniat ad res romanas p^{ro}mit^{it} antiq^{ui}z q^{ui}
 ogigy diluuiū hoc ē og^{ra}ti f^uit t^{em}p^{or}ib^{us} Nam aut q^{ui} chironia s^{cri}pser^unt p^{ri}
 us enseb^{us} post ieronim⁹ q^{ui} utiq^{ue} p^{re}cedentes aliquos hystoricos ī
 hac opione fuit s^ui post annos amplius q^{ui} trecentos Jam s^{ed} ar
 g^umoz phoroneo rege regnate ogigy diluuiū fuisse comediant^{ur} s^{ed}
 q^{ui}olibet t^{em}p^{or}e fuit iam tū minerva tūm^{us} dea colebat^{ur} regnate athene
 lib^{er}z C^{er}eops Sub quo rege etiā iam ipam ul^{ter} m^ultat^{ur} ferunt
 ul^{ter} codita^{ur} c^{on}mutate^{ur} Nam ut athene vocaret^{ur} q^{ui} d^{ic}te no
 men amnena ē q^{ui} grece athena d^{ic}it hanc cām varro
 m^ultat^{ur} Cū appuiss^{et} illuc repente olue arbor et alio loco
 aque erupiscunt regem p^{ro}digia ista mouer^unt et m^u
 sit ad apolline delphicū s^{an}ctum q^{ui}nd m^ultelligend^{um}
 ess^{et} q^{ui}nd ve faciend^{um} Ille r^{es}pondit q^{ui} olea minervaz sig
 ficaret vnda neptimū et q^{ui} eet m^ultimū p^{ri}ate ex an⁹
 potius nōmⁱⁿe duoz deoz quoz illa signa e^{ss}ent cūm^{us}
 vocaret^{ur} Iste c^{er}eops oraculo accepto ques omⁿⁱs viri
 usq^{ue} seruis mos em^u tūc m^ultidem loq^{ue} eat ut eā f^{er}e publice cōsulta
 uomb^{us} m^ult e^{ss}ent ad f^{er}u^um suffragiū cōducunt Consultā i^u m^ultitudine
 mares p^{ri}neptimo f^{er}e p^{ri}minerva tūle sinas et q^{ui} vna plus īuenta
 f^{er}iaz minerva vicit Tam neptim⁹ vatus m^ultis fluctib^{us} ex^{er}stnas
 f^{er}as athenesim⁹ p^{ri}lat^{us} ē q^{ui} sparge lacus cū libet aquas difficile
 demomb^{us} nō ē an⁹ ut m^ultidia placiet^{ur} triph^{us} sup^{er} h^{is} d^{ic}it d^{ic}
 auctor ab athenesib^{us} affect^{us} ē mulieres ut nullas
 ter^u f^{er}er^unt ut nullus nascē^u mat^{er}ni nōmⁱⁿe accipet
 ut neq^{ue} eas athenas vocaret Ita illa cūm^{us} m^ult
 m^ult^{us} liberaliū d^{ic}it^{ur} et tot cūm^{us} q^{ui} p^{ri}or^{um} q^{ui} n^{on}
 h^uit greca claris atq^{ue} nobili^{us} ludificanti^{us} demomb^{us}
 de h^{is} deoz suoz m^ultis et f^{er}e et de victoriā deoz per
 f^{er}ias f^{er}e athenas nōmⁱⁿe accepit et victo leso ipam v^{ic}
 trias victoriā p^{ri}miū compulsa^{ur} plus aquas neptim⁹
 q^{ui} minervae arma formidans Nam m^ult m^ultis q^{ui} h^uic p^{ri}miū
 te sūt et minerva q^{ui} vicerat victa ē nec affuit suffragat^{ur}
 b^{us} s^uis ut suffragioz demiceps p^{ri}diū p^{ri}ate et alienat^{ur} filijs anōib^{us}
 m^ult^{us} athenas s^ult^{us} vocari liceret et em^u d^{ic}e m^ulti vocabulū q^{ui}
 viri dei victicez f^{er}erant f^{er}endo suffragiū C^u et q^{ui}ta h^uic d^{ic}a p^{ri}
 sūt n^{on} f^uit ad alia p^{ri}aret et tū marcus varro nō vlt^{us} fabulos^{us} adū
 s^uis deoz f^{er}e h^uic f^{er}ignat^{ur} ne de m^ultitatis eoz dignitate ī dignū a
 liquid^{us} senat^{ur} et iō nec ariopago ubi cū athemesib^{us} paulus apl^{us}
 disputant ex quo loco ariopagati appellati sūt curiales v^{ic}b^{us} em^u
 vlt^{us} inde accepisse nōmⁱⁿe q^{ui} m^ultis q^{ui} grece ares d^{ic}it cū
 homicidij cūm^{us} reus f^uit indicanti^{us} v^{ic} d^{ic}is m^ult eo p^{ri}go
 ser s^uis absolut^{us} ē q^{ui} ubi p^{ri}is m^ult s^uis f^uissent p^{ri}om
 absolutio d^{ic}pnacōi solebat s^{ed} cū ista q^{ui} m^ult amplius
 est celebrata opione alia quādā de obscuraz notia h^uic
 teraz causam nōis h^uic cōnat^{ur} astruere ne ariopi
 gon athemeses de nōie m^ultis et p^{ri}gi q^{ui} m^ultis p^{ri}gi
 nōi^{us}se credant ī m^ultū videl^{icet} nōmⁱⁿe aq^{ui}bo litigia ul^{ter} m^ult
 cia existimat aliena nō m^ult hoc q^{ui} de m^ultē d^{ic}it fals^{us} ē asseneras
 q^{ui} illud q^{ui} de t^{em}p^{or}e de ab^{us} sumone s^{ed} et minerva et venē q^{ui} p^{ri}mal^{us} aureo
 adipiscendo ap^{er}it indicem p^{ri}ader^{et} depulit^{ur} excellencia certasse n^{on}
 tur et ad placandos ludis deoz q^{ui} delectant^{ur} sen ven^{us} sen fals^{us} ist^{us} cūm^{us}

Quid tenant
 enseb^{us} et s^{ed}m⁹
 de diluui⁹ f^uit
 t^{em}p^{or}e egypti et q^{ui}
 mo athene cō
 d^{ic}te sūt e^{ss}e
 demom⁹
 p^{ri}ca
 te

Vnde etia⁹ sit q^{ui}
 f^{er}enne public⁹
 cōsultacōib^{us} ī
 teresse nō d^{ic}nt
 et ut nullus
 nascē^u ma
 termi nō
 men ac
 ap^{er}at

De ludificacōne
 demom⁹ et q^{ui}mar
 cus varro d^{ic}it ari
 pagū ubi paul^{us}
 disputant de
 amarte s^{ed} b^{us}
 absol^uti
 to

s^uis m^ult^{us} h^uic
 ne deoz na
 hystoriam
 ne h^uic s^uis
 ai deoz o
 and^{ic}et s^{ed}
 m^ult^{us} ita et
 eaz suffrag
 potuit et a
 p^{ri}bi ut v^{ic}
 fore c^{on}tra
 dem c^{on}tra
 homⁱⁿes eo
 f^uit ē hoc
 puenit C^u
 hystoriam
Edu
 ande
 m^ult^{us} p^{ri}o ī m^u
 q^{ui} p^{ri}miū
 regnū cele
 h^uic q^{ui} et
 p^{ri}ne q^{ui} p^{ri}
 et v^{ic} et
 s^uis f^{er}it
 tūm^{us} ē an
 g^uis ob
 f^{er}ias al
 h^uic m^ult
 rebell^{us} g
 ter m^ult
 rache ap^{er}
 v^{ic} ab ex^{er}
 rep^{er}ition
 m^ult^{us} d^{ic}
 ad p^{ri}miū
 luptorū p^{ri}
 ut ab eis
 s^uis p^{ri}
 redient
 m^ult^{us} d^{ic}
 sp^{er}io h^uic
 ut plac^{us}
 reg^{er}ones
 m^ult^{us} s^{ed}
 m^ult^{us} r
 ne ubi p^{ri}
 n^{on} h^uic v^{ic}
 ap^{er}it alio
 m^ult^{us} p^{ri}
 g^uis et
 h^uic d^{ic}it
 theatra ce
 ut e^{ss}et v^{ic}

luna inter theatricos planus cantant atz saltant. hec varro no credit
 ne deoz nature seu monibz credat in cōgrua et tamē nō fabulosa sed
 hystoricam racōm de athenaz vocabulo reddēs tantā neptuni et miner
 ue litē suis lris inserit de quo noie potius illas civitas vocaret et
 ai deoz ostentacōe cōtendent inter eos iudicāe nec apollo cōsultat
 andret s; ad deoz iurgis simendū sic mēoratur trū deaz ad paride
 upit ita et iste ad homies muret si vinct mūnena suffragis et ipē
 eaz suffragitū vinctur q i adūlaris suis mās obtinē athenas
 potuit et amicas suas fēlīs athenas lre no potuit hys. Quid varro
 tpi bz ut varro scēbit regnate athe mēlīs erandz suatē. dēte deoz pro
 fore cretōpis ut aut mē cūsebur et iōmno ad huc eo. marte lre deaz
 dem cretōpe pmanente diluuiū sint qd appellatū ē denca. lunone mīner
 homie eo q ipē regnabat mēaz tūaz pti bz ubi maxime. na venē et de
 fān ē hoc autē diluuiū nequāq ad egyptū atz adeny viama diluuiū tpe
 puenit. Quo tpe moyses pphm dei ex egypto eduxit ad denca hōis
 hismiane qui eidem successit quoz regn etate sit mortu. fact 17
 to

Editur ego moyses ex egypto pphm dei nominis tpe
 serapis atheniensū regnū cū apud assyrios regnaret asch
 atades apis apud sūmā maratus apud arginos tropsis. Edut
 aut pphm i monte sinā dūctus accepta tradidit legem qd vetis dī testū i
 qz pmissiones tēnē hē et pphm xpm futurū fūit testū nomū quo i
 regnū celoz pmitterē. Nam em ordmē suū oportebat sic i vno qz
 hōie qui et mōm pphat id qd q aut aphie ut nō sit. De lege vetis tes
 pue qd ipitile ē sed qd aūle pphat ipitile qui sic dīc. tūmā quā aut
 et vox est pphm hō dētra tēnē. Sed qd hō de celo cele. pit moyses i mo
 stis. Fēit aut pphm moyses p annos xl. m de fto et mor. te sinā et de
 tūmē ē annos c. et xx. cū xpm et nys pphatū pph. fto et mor
 gūas obfinationū cū iulū mthabnado et iacdoao et sa. te moy
 eficiat alijs qz mistic plūmū qz mādāt. A loy ē successit. si
 alūnane et mēta pmissionē mtrōductū pphm collocant et aūte dūm
 debellat gentibz aqbz eadē loca tēnē. Cū ai pphm regisset post nys.
 tez moysi xpm amig. et ppe de fctur est regnate apud. Amos. xxi co
 rache apud arginos. dūm apud atheniēz qto erichomo. per hec tpa
 i ab exiliū isrl ex egyptū usq ad montē sūmāne p quē pphm idē tūmā
 rēpmissionē accepit idē factū ē i statū dūo fālis. aregibz grece q
 mēdiaz diluuiū et ab colibacōis homi vteqz tūc erupiose mō ad altā mō
 ad planā mīgramā solēpm celebratē rēuocant nax et. Qz ibenane f
 luptorū p fācū via ascensū atz descensū sic mēptant. uelne iustitū
 ut ab eis signūcan dūat hōies qui p aqne i vndacōm. moysi de mō
 sūma petmēt monaū et rūmū eadē rēndente ad vna. te eo et dēpi
 redierūt. Hys tpi bz dromisū qui ē lib p dōis ē et post. lla dēmta
 mortēz dēns hābitūz vire fērit oūdūle i actia tūa lo. rōe pūm
 spīcio suo tūc apollim delphico mstituti sūt ludi mūstia. n et ois
 ut placaret mā ems quā putabat afflīctū ēē stellitūte grece fhy
 regionēz qz nō defendēt tēplū ems qd rex donans cū easse tūy bello
 mīasūl; mēndit hōy aut ludoe ut mstitueret orado sūt ems amōnti
 mactica vō rex erichomo a ludoy pmos mstituit nec ei tūi s; et mūer
 ue ubi pphm victoribz oleū penebat qd eis fructus iuentitēz mūer
 nā sic vūm libez pphm tradit p eos annos a rege ranto cretensū auo
 apud alios aliud nomē mūenimō. Raptā plūber europā ut m grēti rāda
 matūz serpedū et annos quoe magis eratē mliere filioz roms ēē mūl
 gātūz est. Cū calm deoz cultorēz illud qd de rege creton
 sū dūmō hystōie veritati hōc aut qd de ioue poetē cantat
 theatra coarepū pph celebrant vāntatē deputat fabulaz
 ut eet vnde ludi fierent placandis mūmōbz et filis eoz
 De dromisio qu
 liba dōis ē appo
 lūne delphico
 mūmā et de
 mstitūcōe
 ludoy fā
 bul regē
 bz et
 herai
 le

omnibus hys tpiis hercules in Syria clarius habet. Et nimirum alius non ille
de quo sup locuti sumus. Scarcade quippe hystoria plures fuisse dicitur. Et h
ben pres et hercules. Hinc sane hercule cum ingenua duodecim facta
munerit utque authenticum non comedat quod ei res ad alterum hercule
ptim; metha morte assepsu incensu pducit suis hris cu ei virtute qua multa
subegerat morbu in quo languēbat sustine non possi illo tpe ul rex
ul potius tyrannus bistris. Cum dyo suos hospites ymolabat que filius
phibent fuisse neptimi ex matre libera filia paphi. Veru non credit hic
stuprum petrasse heptim; ne dy amiserit si potius et theatris ista tbnat
ut sit unde placent. Erichon regis attineam cum nomis hris am
ihusane mortu repit. wlcampus et minerva penter fuisse dicitur. Et
qui minerva vigne voluit i amboz ateneis wlcampus comotu fuisse
ayut seme meta. Atq; inde homi nato ob ea cum tale m. Denepitimo
diti nome greca cum lingua eri cōtenua. Echon fra est. Erichonius m
ex quib; duob; cōpositu vocablin ē erichonius. Vex qfa uerna wlcampus
tendur ē refellit et alius dyo repellit ista doctores qui et alius fil
hanc opione fabulosam hinc a textam ferunt qz i teplo. hic min
wlcampus et minerva qd ambo vni habāt athenis expositus in bu
uentus ē puer dracone i uoluitur qui eu significat magnū futurū et ppr
cōmne tepm cu cent penter ems ignoti wlcampus et. Minerva dan ee
filii. Nomis tū origine fabula poano illud q ista designat hystoria. Et
quid ad nos hoc i veracib; libris heres i struat religiosior illud i falla
cib; ludis demones delectet in puros quos tū illi religiosi tamq deos
colut. Et cu de illis hic negat aboi eoy eme purgare nō pnt qm lu
dos eis poscentib; exhibent ubi turpi agūt q velut sapient negant
ex hys falsis acturpib; dy placantur ubi et si fabula canteat eme min
mū falsū delectat tū falso eme onen est. Quam fabulaz figmen
ta ex orta sint eo tpe quo hebrei indices pre esse ceperunt. C. vii

Ultim post morte ihumane plius dei indices hnt quib; tpiis al
ritates cōsolacionis pp miserationē dei. Duo tpiis fabule fite fut
de triptolomeo qz iubente certe anguib; portatus. Alitib; indigentib;
fryz frumēta volando cōtulit. deminothauris qz bestia post morte iohne
fuit inclusa laborato quo cu intrassent heres in exera plius dei indices
bili errore inde exire nō poterat. de pocentauris qz hnt de fabulaz
quoz homi qz fuit nā cōmcta. de cerbero qz sit triceps triptolomeo summo
inferoz canis. de fixo et helle ems sorde qz feci arie centhauro labo
te volauerūt. de gorgone qz fuit trinita spētib; et uchiho ypocecha
pactes cōtēbat in lapides. de bellerophonte qz equo uris cerbero gor
pēmy volante sit vectus. qui equus pegafus dais ē gone belleroph
De amphione qz cythare suavitare lapides mulcerit ante dedalo
et attaxit. de fabio de dalo. et ycaro filio qz sibi coapta et yca
tis pēmy volauerūt. De edippo qz monstrū quoddā q spmga ro
dicebat hūma facie quadrupes insoluta q abilla ppon solebat velut i
solubili qone suo pāpicio pēure compulerit. De anteo que necant
hercules qz filius tix fuit pp qd cadens mēaz foras soleat assurgere
et signa forte alia pēmissi hec fabule ballū usqz ad tyranū ubi sedm h
bruz marcus varro de pli romani gente finit et oc. De edippo herai
cassione hystolaz qz res veāat gestas otinet. Ita st. le anteo gam
ingemis homi fite ut nō sint obpbris nūmū affare mede equo pe
pono aut quicūq; huxerūt a lone ad stuprū nuptiū. guso lone cu
puleherum; puerz grammēdem qd neplis rex catulus dana clade
fecit. et rom fabulā tbnit. vel danes pymbrem aureū et apoll
appetisse cōbitū ubi intelligi pudicia nūliēz amro ne ei
fuisse corrupta que illis tpiis ul facta sūt aut facta ab alijs. Et filio

facta de ioue
ista pacant
cū ioue col
buenit. Nūm
in theatris
pent apollini
cū hercule fin
ne pene om
liba pr bella
barte appellat
et victis iōn
uer ubi fuit
mudor dem
tura de quoz
ut senatus ut
postea qua si
eoz stellis de
tpe mēualli
crebant. Et t
verus eoz fe
et hys meriti
uent colen
tū debet de
suoz de deco
lmo Vex ist
expleti nesci
soleat cūti
suo. et eme
rient et ho
eoz tepoz
theam grea
De omni
P. ca
ni ē re
mūz ante
spne id age
perta ē qz u
stare. plati
evidentior d
mū asynoz
res cū pmi
latio vider
se. de quo et
neut et v
altis Compe
mouy. Aut
mēta et pi
mūmū h
lone quida
emr. certe
quoz silr e
lligatoz
iam iste de
homib; de

notissimo q et magnitudine sui et scriptorū excellentibz lingv
insigne diffamatur atq; vulgari ē gestūq; regūce iam lati
no phant filio ex quo latinorū regni dia cepit laurentiūque
stant greci victores delectā tyrannū relinquentes et ad pūare
meates dūsis et horrendis cladibz dilacerati atq; cōtristati
et tū eadē ex eis dūorū suorū nū anxierūt Nam et dyonide
fecerūt dūi quē pena dūitū nrogata phibent ad suos nō reuer
tisse eosq; socios et nolūares fuisse comīsoz nō fabuloso poeticoq; men
tūo si hystorici attestacōe cōfirmat quibz nec dūi ut putant factū hūanā
renocare nām ul ipē potuit ul cte aione suo rege tamq; celi cola nouitū
impant Qm eaz tempū eiū esse arnt in iusula dromedia nō longe a
monte gargano qui est in apulia et hoc templū cōsullat atq; nicolē hūa
tes tam mirabili obsequio ut aqua rostra implant et aspergant et eo si gā
venent ul grecorū stirpe progeniti nō solu quetare ee vix et insup adu
lare si aut ahemgenas viderit sub nolaē ad capita tamq; grandibz ictibz
ut ee perimat vlnerie Nam dūis et grandibz rostris latit ad hoc plia p
hibent armato hec vix ut affirmat comēdrat aha nō
mūo incredibilia demagna illa fumosissima arte q; socoz
quoq; vhris mutant in bestias et de archadibz qui forte du
eti transmutabunt quoddāz stranguū atq; illi cōitebant
in lupo et tū filij ferū pallus regionis destā vmebant
Si aut carne nō vescerē hūana vmsus post nouē annos
renatato stanguo reformabūt mhorē Deq; hūis et notatū expressit quā
dam dememtiū gūstasse de sacrificio qd archades ymolato deo pūcio suo
litro face solerent et in lupū fuisse mutati et anno dūo mfigura pū
restanti pugillatū serie exeamisse et olympia cōmisse etūm Nec idē p
aliud arbitratū hystoriciū marchadia tale nomen afflictū panilitano
et ionheamo p hanc i lupo mutatoz homi qd eam mli m dūia fieri nō
putant lupo em grece hicoz dē vnde lita nomē appet i flexū Romanorū
eqā luptoz et erilloz mustioz voluti semie dicit exortos Quid dicit vix
Quid credendū sit de transformacōibz q; arte deo
De ista tūta ludifica nū hoibz vident aatē
Daone demonū nos quid dicam? quibz le xpi
gent fortassis expectent et quid dicam? nō de medio ba
balomē ee fugiendū qd pceptū pphetiā ita spūali intelligit
ut de hūa scli cūitate q; pfecto angloz et homi societas mproz est fidi
passibz q; pdilectōm opat mden vniū pficiendū fugiam? Qūto quippe
in hoc yma ptatez demonū maiore videntū tanto tenacius mediatorū est
inherendū p que dūm ad hūa cōscendū? Si enī dūerim? ei nō ee
credenda non desūt ee nūc qui enūmōi qdāz etūmā audisse ul ee exptor
se ee asserūt Nam et nos cū cōm? mvtalia audiebam? talia de quadāz
regione illaz panū ubi stabulanas mulieres mbutas hūis malis artibz
in caseo diē solē dicebant quibz vellet ul possent viatoribz vnde et mūe
ta illico vterent et nūa q; portaret postq; p hūcta opū itoz ad se redi
rent nec tū eis mētē fieri bestiales s; rōnalez hūanāq; sei
nan sicut apuleio i libris quoz azim aurei tyulo i scpsit
sibiūpi accidisse ut accepto veneno hūano aīo pūmiete a
zūmū fiet aut iudicant aut fūrit hec ul falsū sūt ul tūm
m vltima sūt mto nō credantur fūmūmūc tū orden
dū opotetēz dūi posse oīa face q; voluit hūe i iudicando
hūe pūmūdo nec demones aliq; opai sedm nature sue potēciā
q; et ipa angelica creatura est hū pūo sit maligna nō qd
ille pūmūerit aīo iudicia oculta sūt mltā m mltā mltā Nec sane demo
nes nūc arant s; aliquid tale faciūt de qualibz factis ista vtrū qd sed specu
ten? q; a vero deo sūt creata committit vti vident ee qd nō sūt Non itaq; so

De pūco pūe de
sacrum que ste
cūm appellabat
de vltimū vir
gibz et de
tūva de

De dyonide et dūi
mutate et socie
one templo m
monte garga
no m dūi
ha
De arte archadi
bus memita
licia et lu
peras

De ludificacōe
demonū stabula
re mltibz m
butis maleficiis
q; hūis vtrū i
bestias et de
apuleio

hūa mī sed n
mebra et hū
cogitūdo sū
nō sit corpore
corporeū hū
pūca posse p
nūto gramme
ai ante illū
at ahemē
z possēt mī
pūa pūmū
oneūz compa
mūne pūsta
illud pūstū
mūne q; tū n
se dicebat et
mī alia mī
tribat Quid
videbant? In
se venietēz a
temca que
cur i domo
si me fecisse
glanti qd al
putarem? n
nobis nō ex
dūit mēdā
dūbz m lūp
tūm vltū
si tū fūm
per suarēstio
factis sed si
regis azim
tūgie dūfū
pūlla ee cer
nerit pūer
hūe locū ul
suppōte sū
rostris asse
ahemgenā
mterest pū
nec ut fūll
mōrtūz q;
rdotibz q;
Co tempoz
Got
noz
aput
lapidē fū
āms emīde
dramoz
cū mīabili
qū mōrtūz
m ee regē

hinc autem sed nec corpus quidem ulla ratione credi debet demonum arte vel potestate in
 membra et humumeta bestialia veraciter posse converti si fantastici homines quod eadem
 cogitando sine sopnando per res in mirabilia genera variatur et cum corpore
 non sit corpus tunc siles nuda scelerate formae caput sopitus aut oppressus
 corporeis hominis sensibus ad aliorum sensum nescio quo ineffabili modo figuram cor
 porum posse produci ita ut corpora ipsi hominibus aliis iaceant videntur quidem si
 multo gravius atque vehementius quam sopno sunt sensibus oblectatis fantasti
 cum ante illud veluti corporum malorum aialis effigie appere. **Quid facere possit**
 at ahem tunc quod est sibi homo esse videatur sic alius sibi vide **demonem deo per**
 si posset in sopnis et portare onera. **Quare onera si vult cor** **mittere et non**
 pora portantur a demonibus ut illud dicitur a demonibus partem **possunt in sopnis**
 onerum corpora per numerorum falsa cernitibus. Nam quidam non **fantasie et**
 mine perstantium per suo contigisse indicabatur ut venenum **in vigi**
 illud per se in domo sua sumeret ut iaceret in lecto suo quod dicitur **hinc**
 mens quod tunc nullo modo poterat excitari. Post aliquot autem dies cum vellet evigila
 re dicebat et quod sopnia narrasse que passus est et caballum se seque finem amonari
 ut alia momenta baculasse militibus que dicitur rethica qui ad restitue depor
 tabat. **Quid ita ut narrante finem fuisse copertum est que tunc ei sua sopnia**
 videbantur. Inducunt et alius se domum sue nocte antequam requiesceret vidis
 se venientes ad septimum quendam sibi notissimum sibi exposuisse nonnulla pla
 tomica que antea rogatus exponere noluerat et cum abiret pro quaerenti fuisset
 cur in domo eius fecerit quod in domo sua petenti negaverat. Non fecit inquit
 si me fecisse sopnari ac ac pro hoc alii per magnam fantastiam exhibitum est vi
 gilanti quod alter vidit in sopnis. **De eo quod quidam**
 putarent indignum sed eis relucensibus pervenerunt quos **dictus pestimam**
 nobis non existimarent fuisse mentitor. Promde quod homines **per suo contigisse**
 dicunt meditati quod hinc adus vel potius a demonibus archa **duxit qui aut se**
 dibus in hippos sole converti et quod carnibus arte sonorum **caballum esse fa**
 tantur veluti secundum istum modum in videtur fieri potius que dicitur **ctus et de**
 si tunc finem est dyomedee aut volucres quidem genus earum **hinc**
 per suaditionem paginis duras prohibentur non mutatis hominibus **it**
 factus sed subtractis credo fuisse suppositas sic cerna pestigema **et**
 regis agamenonem filia. Neque enim demonibus indicio dei promissis hinc per
 tigue difficiles esse potuerunt. Sed quod illa virgo postea una repta suppositum
 pilla esse cerna facile cognoscitur est. Locum vero dyomedis quod nescio subito comp
 nerunt per dentibus eos ultoribus anglis malis in eas que pillis occulte ex a
 hinc locis ubi est hinc genus annu ad ea loca producte ac repetere. **Quid sit sacri**
 supposita sunt credunt esse consili quod aut dyomedis templo aqua **dux de demonibus**
 rostris afferunt ut aspergunt et quod blandunt grecigenis atque **archadibus car**
 ahemigenas persequuntur mandum non est fieri demonum instructum quod **mibus coroe**
 inter est persuadere deum factum esse dyomedem ad decipiendos homines **de dyomedis**
 nec ut falsos deos cum vel deum numquam multos colant et hominibus **ambus**
 mortuis que nec cum vivunt vel vixerint templis altariibus sacrificia sa **et**
 edotibus que omnia cum ita sunt nisi vni deo vni et vero debentur infermant
 Eo tempore cum enee mytilam venit quo nabodon mider perhibebat **xvi**

Eo tempore post captam troiam atque deletam eneam mider
 cum viginti navibus quibus portabat reliquias troia
 nox in italia venit regnante ibi latino et apud athenenses nescio
 apud siculos polifide apud asynor anthane apud hebreos aut mider
 lapideum fuit. **Latino aut latino regnante enee tibus**
 ante emiserunt insuperdictis locis manentibus regibus ubi quod in
 dyonoz iam pelens erat et hebreos mider sapson. **Quin**
 cum mirabili fortis esset putatur est hercules si enee qui
 qui mortuus est non cooperuit deum sibi fecerunt latinum. **Quia**
 in eo regem sum per nunc sament sine ut aliquid appellat sanctus

post troiam capto
 mortuo rege latino
 enee regnante a
 put hebreos lapi
 don mider fuit p
 hinc sapson codi
 us rex pnyctora
 suoz sponte
 morti se de
 dit

roma cunctas velut alta babilon et velut pons filia babilonis
 per quam deo placuit orbem de bellis tunc et in una societate
 republice legumque productum longe lateque pacare erant enim iam
 populi valde et fortes et armis gentes exaritate quo facile
 crederet et quas opus esset ingentibus peditibus et vastatione
 virique non parvo atque horrendo labore superari Nam qui regnum
 assuetorum totam penam asiam subiungunt licet bellando sit
 factum non tamen multum asperum et difficiliter bellum fieri potuit
 quia rudes adhuc ad resistendum gentes erant nec tamen
 multe vel magnae. Quinque post illud maximum atque vniuersi
 le diluvium cum in archa noe octo soli homines evasissent cum
 non multo amplius quam mille transierant qui deus asiam totam
 excepta india subiungunt Roma vero tot gentes orientis
 et occidentis quas impio romano subditus cernimus non
 ea celestitate ac facilitate predominat quam paulatim crescendo
 robustas eas et bellicosas quaque visum dilatabat in nece
 Tempe igitur quo roma condita est populus israel habebat intra pro
 missionis annos septingentos xxviii. Ex quibus xxviii pertinet
 ad humanam. Deinde ad tempus iudicum trecenti xxix. Ex quo
 autem reges esse ceperunt anni erant trecenti lxx. Et rex tunc erat iuda cum no
 men erat achaz vel sicut alii computant qui ei successit ezechias queque
 constat optimi et piissimi regem romuli regnasse temporibus. In ea vero hebrei po
 puli parte que appellabatur israel regere cepisse osee de tempore nonnulli scribunt
 mentem vaticinatum ferunt scribunt autem varro producit
 plures fuisse non unam. De eadem critica sibilis quidam de christo
 manifesta conscribit quod et nos prius in latina lingua viderimus
 male latine et non ita ut legimus per nescio animum interpreti
 tis in prima sicut post cognovimus. Nam vir clarissimus flac
 tianus qui et proconsul fuit homo facillime facundie multumque do
 ctissime cum de christo colloqueretur greci nobis codice protulit
 carmina esse dicens sibilis eritree ubi ostendit quod ille in
 capitulis visum ordine hanc ita se habere ut hec in eo verba
 legentur. Ihesus christus theonoz socher quod est latine ihesus christus dei filius
 salvator. Huius autem visus quorum prius huius sensum que diximus reddunt sic
 eos qui latine et instructis verbis est interpretatus hec continet. De ubi
 greci sibilis et in ubi exponit. Ihesus christus theos vocat socher quod est
 latine ihesus christus dei filius salvator. Iudici signum tellus sudore ma
 descet. Ecce rex adveniet pericula futurum. Alicet in carne prius ut
 indicet orbem. Vnde deus cernent in aedibus atque fidelis. Ceterum cum
 scias cum iam tunc in ipso. Sic autem cum carne aderit quas indicat ipse
 cum iacet in cultus densum in rebus orbis. Fecit simulachra viri cuncta
 quoque gazam. Erunt itaque ignis pontisque polusque. In quibus tot portus
 effringet ancem. Et cor sedem cuncta lux libera carni. Tradetur fontes
 eterna flamma cremabit. Oculis actus retegens tunc quisque loquitur. De
 creta atque deus reseabit pectora lura. Tunc erit et luctus stridit de
 tibus omnes. Erupitque solus in bar et chorus intus astris. Voluet celum in
 nans splendor abibit. Deiciet colles valles ex tollit abismo. Non erit in
 rebus hominum sublimis vel altum. Jam equatur capis motus et cuncta ponti.
 Omnia cessabit tellus contracta peribit. Sic prius fontes terrent flumina
 que ignis. Et cuncta cum sonitu tristem dimittit ab alto. Orbe gemens si
 quis misere variorum labores. Chartarumque chaos monstrabit tra deli
 stens. Et coram domino reges sistentur ad unum. Fecit ecce ignisque
 et sulphuris apertis. In his latine visum de greco ut cumque translatus si
 bi non potuit ille sensus occurrere qui sic cum huius que sunt in eorum capitibus
 connectit ut ubi v. huius in greco posita est quod non potuerunt latina verba in

Aquo roma in
 iam huius que ve
 lut alta babil
 lon dicitur et quod
 dyms post m
 lle annos post
 diluvium asiam
 totam sub
 ingra
 me

Quam fuit po
 pulus dei in
 ra promissionis
 terra condita
 et quod achaz vel
 ezechias reg
 namus tpe ro
 muli re
 gis

De sibilis e
 utra et eius
 vaticinio sibi
 illa erit et quod
 christo vaticinata
 est et quod varro
 plures dicit
 esse sibilis

De sibilis e
 utra et eius
 vaticinio sibi
 illa erit et quod
 christo vaticinata
 est et quod varro
 plures dicit
 esse sibilis

De sibilis e
 utra et eius
 vaticinio sibi
 illa erit et quod
 christo vaticinata
 est et quod varro
 plures dicit
 esse sibilis

De sibilis e
 utra et eius
 vaticinio sibi
 illa erit et quod
 christo vaticinata
 est et quod varro
 plures dicit
 esse sibilis

De sibilis e
 utra et eius
 vaticinio sibi
 illa erit et quod
 christo vaticinata
 est et quod varro
 plures dicit
 esse sibilis

nemini que ab eadem huius incipit ut sine conciret huius aut. Quia uictoria
fuit uisus tres quibus et octidit decem et non decem. Dem. p. q. d. ubi
q. si huius q. fuit incipit omni uisum coniectet horum. De uictoria sibi
q. septe fuit no legam. Et pro eis y. huius tamq. p. eis. le. amice depu
locis ipa sit poita recordem expmim. in q. q. v. b. huius. huius et re
xpis dei filius saluator. si tu grece h. di. no latine et huius. huius
xxv. qui m. quadam t. huius. solidu reddit. Tra. em. ter. xpi
ducta fuit none et ipa. none si ter dicant ut exlatu. i. alu. figu. c. huius
ad xxv. p. uenit. huius. aut. grecoz. q. q. u. b. huius. xpis. theos. d. other
q. d. e. quidem latine huius. xpis. dei filius saluator. si p. mas. huius. m. g. p. e. t.
ix. c. i. p. u. i. s. i. n. q. u. o. n. o. i. e. m. i. s. t. i. c. e. m. t. e. l. l. i. x. p. o. e. q. n. i. h. u. i. s. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. i. s.
abyssu velut in aqua. p. funditate uisus hoc est sine p. t. o. e. e. p. o. t. i. n. t. h. o. c.
aut. sybilla sine eritrea sine ut quida. magis. amica. ita. meli. h. t. i. n. t. o. t. o.
carum. suo. q. u. i. s. e. r. i. g. n. a. i. s. t. a. p. t. i. c. l. a. e. q. d. a. d. d. e. o. z. f. u. l. s. o. z. s. i. n. e. f. a. c. t. o. z. c. u. l. t. u. p.
hineat. Q. u. i. m. o. i. t. a. e. t. c. o. i. e. o. z. e. t. c. r. a. t. u. l. t. o. z. e. o. z. l. a. t. u. r. u. t. m. e. o. z. m. i. o.
d. p. u. t. a. d. a. v. i. d. e. a. t. q. p. t. i. n. z. a. d. a. m. t. a. t. e. d. e. i. i. n. s. e. r. u. t. e. c. i. a. l. a. c. t. a. n. a. i. e. p. i. s. u. o.
q. d. a. m. d. e. x. p. o. u. i. c. t. i. c. i. a. s. i. b. i. l. l. e. q. u. i. s. n. o. e. x. p. m. a. t. a. u. t. q. i. p. e. s. i. n. g. u. l. a. t. i. z.
p. o. s. i. n. t. e. g. o. a. r. b. i. t. r. a. t. u. s. i. n. z. c. u. r. t. a. e. e. p. o. n. e. d. a. t. a. m. q. u. i. s. i. t. p. l. u. r. i. q. u. i. l. l. e. p. l. u. r. i.
c. o. m. e. o. z. a. u. t. e. t. b. r. e. m. a. i. n. m. a. n. q. u. i. s. i. d. e. h. u. i. p. o. s. t. e. a. v. e. Q. u. o. t. p. e. s. i. n. t.
m. i. e. t. d. a. b. u. t. a. u. t. d. e. o. a. l. a. p. a. s. m. a. n. i. b. y. m. e. c. e. s. t. u. e. t. i. m. p. u. r. a. t. o. s. i. b. i. l. l. a. t. h. a. l. o. e.
o. r. e. e. s. p. u. e. n. t. v. e. n. e. n. a. t. o. z. s. p. u. t. u. s. D. a. b. i. t. v. o. a. d. u. b. e. a. s. u. m. p. t. u. l. l. e. m. s. o. r. p. l. e.
s. a. n. d. o. r. s. u. z. e. t. c. o. l. a. p. h. o. s. a. c. c. i. p. i. e. n. s. t. a. c. e. b. i. t. n. e. q. u. i. s. a. g. n. o. n. a. e. t. x. t. b. u. i. d. u.
s. c. a. t. q. u. o. u. b. i. v. l. v. u. v. e. n. i. t. u. t. i. n. f. e. r. u. s. l. o. q. u. e. e. t. c. o. r. o. n. a. s. p. i. t. e. c. a. p. t. e. a. c. h. a. l.
n. e. i. c. o. r. o. n. e. t. A. d. a. b. u. a. u. t. f. e. l. e. t. a. d. s. i. n. z. a. c. t. u. d. e. d. e. r. u. t. m. d. e. i. s. e. t. r. o. m. i. l. i.
h. o. s. p. i. t. a. l. i. t. a. t. i. s. h. a. c. m. o. s. t. r. a. b. u. t. m. e. s. e. z. I. p. a. e. i. n. m. i. s. p. i. e. n. s. h. u. i. d. e. i. f. i. c. a. t. u. s. u. t.
d. e. n. z. n. o. m. t. e. l. l. e. x. i. s. t. i. h. u. d. e. n. t. e. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. i. m. e. t. i. b. y. s. i. s. p. i. n. u. s. c. o. r. o. d. i. c. a. t. u. r. u. r. o.
n. a. s. t. i. e. t. h. o. r. r. i. d. u. s. f. e. l. m. i. s. a. u. s. t. i. t. e. m. p. l. y. v. o. v. e. l. u. s. a. n. d. e. t. e. t. m. e. d. i. o. i. m. u. n. a.
d. i. o. d. i. e. n. o. x. e. n. t. t. e. n. e. b. i. o. s. a. m. i. n. s. m. e. t. i. b. y. h. o. r. r. e. t. m. o. r. t. e. m. o. r. e. t. u. r. i. t.
t. b. u. s. d. i. e. b. y. s. o. m. p. n. o. s. u. s. c. e. p. t. o. e. t. t. u. c. a. b. m. i. s. e. r. u. s. r. e. g. r. e. s. s. u. s. a. d. l. u. c. e. v. e. n. i. e. t. p. m. y.
r. e. s. u. r. r. e. c. t. i. o. s. p. i. n. a. p. i. o. r. e. n. o. c. a. t. u. s. o. s. t. e. n. s. o. I. t. a. l. a. c. t. a. n. a. n. s. c. a. r. p. t. i. n. u. p. m. i. t. u. a. l. l. a.
d. i. s. p. u. t. a. c. i. o. s. h. u. e. s. i. t. e. i. p. o. s. t. e. r. v. i. d. e. b. a. n. t. q. u. e. p. l. a. n. e. m. t. e. n. d. e. r. a. t. a. d. h. u. i. n. e. t. e. s. t. i. o.
n. i. a. s. i. b. i. l. l. i. n. a. q. u. o. s. m. e. h. i. l. m. i. s. p. o. n. e. t. e. s. s. i. m. v. n. a. s. e. n. a. c. o. n. e. r. a. p. o. n. e. t. e. s. s. o. l. i. s.
c. a. p. i. n. i. b. y. s. i. t. u. s. e. p. t. o. z. e. s. d. e. m. i. c. e. p. s. e. a. s. u. a. e. n. o. n. e. g. l. i. g. a. t. d. i. s. t. i. n. g. u. e. d. a. c. u. r. a.
m. i. n. i. N. o. n. m. i. l. l. i. s. a. m. e. r. i. d. i. t. e. a. s. i. b. i. l. l. a. z. n. o. r. o. m. i. l. i. s. b. e. l. i. t. r. o. i. a. n. t. i. p. e. s. u. i. s. s. e.
s. e. p. s. e. n. t. e. o. d. e. m. r. o. m. i. l. o. r. e. g. n. a. n. t. e. t. h. a. l. o. z. m. u. l. e. s. u. s. s. u. i. s. s. e. p. l. i. b. e. t. u. r. v. n. o. e. s. a.
p. r. e. n. t. i. b. y. q. u. i. p. o. s. t. t. h. e. o. l. o. g. o. z. p. o. e. t. a. s. i. n. q. u. i. b. y. o. r. p. h. e. n. s. m. a. x. i. e. o. m. n. i. u. o. b. i. l. i. t. a. t. i. o. n. e.
e. s. o. p. h. y. a. p. p. e. l. l. a. t. i. s. u. t. q. d. e. s. t. l. a. t. u. n. s. a. p. i. e. n. t. e. z. P. e. r. i. d. e. m. t. p. u. s. x. t. b. u. i. q. i. d. u. m.
s. i. o. n. e. p. l. i. v. o. c. a. t. i. s. u. t. u. r. l. t. e. b. e. l. l. a. t. e. a. c. h. a. l. d. e. i. s. e. t. m. e. a. s. t. i. n. s. c. a. p. t. i. n. e. d. u. c. t. e.
s. u. t. r. e. m. a. n. e. n. t. i. b. y. i. n. m. e. d. i. t. i. a. d. u. a. b. y. i. l. l. y. t. b. u. b. u. r. q. u. o. i. e. m. i. d. e. v. o. c. a. b. u. r. t. e. d. e. m.
q. z. r. e. g. n. i. h. e. b. a. n. t. i. n. i. l. m. M. o. r. t. u. i. r. o. m. i. l. i. t. u. e. t. i. p. e. a. n. q. i. p. u. i. s. s. e. t. m. i. d. e. o. z. q. d.
e. t. u. l. g. o. n. o. t. i. s. s. i. m. u. e. r. e. c. u. l. e. z. r. o. m. a. n. q. d. u. s. q. a. d. e. o. f. i. e. l. i. a. d. e. s. i. o. n. e. u. t. p. o. s. t. e. a. i. n.
a. d. u. l. a. n. d. o. n. o. e. r. r. a. n. d. o. s. u. i. t. e. t. i. p. i. b. y. c. e. s. a. z. u. t. C. y. c. e. r. o. m. a. g. n. u. s. r. o. m. i. l. i. l. a. u. d. i. b. u. s.
t. b. u. i. q. d. n. o. r. u. d. i. b. y. e. t. m. i. d. a. t. i. s. t. i. p. i. b. y. q. u. i. f. a. c. i. l. e. h. o. i. e. s. f. a. l. l. e. b. a. n. t. s. i. i. a. e. x. p. o. l. i. t. i. s.
e. t. e. n. d. i. t. i. s. m. e. r. i. t. h. o. s. h. o. n. o. z. e. s. q. u. i. s. n. o. d. u. e. s. s. i. b. u. e. r. a. t. a. c. p. u. l. l. u. l. a. n. a. t. p. l. o. z.
s. i. b. i. l. i. s. e. t. a. c. u. t. a. l. o. q. u. i. t. a. t. e. s. i. e. s. i. p. o. s. t. i. o. r. a. t. p. a. d. e. o. z. h. o. i. e. s. m. o. r. t. u. o. z. n. o. i. n. s. t. i. t. u.
e. n. t. t. a. m. q. i. a. b. a. n. t. i. q. u. a. i. n. s. t. i. t. u. t. o. z. c. o. l. e. r. e. u. t. d. e. o. z. e. t. h. u. e. n. o. d. e. s. t. i. t. u. e. r. a. t. q. u. i. e. c.
s. i. m. l. a. c. h. r. i. s. t. i. q. v. e. t. e. z. n. o. h. e. b. a. t. a. n. x. i. e. n. t. v. i. n. e. a. t. z. m. i. s. e. r. i. e. s. u. p. s. t. i. c. i. o. n. e. s. i. l. l. e. c. e.
b. r. a. z. i. d. e. f. i. c. i. e. n. t. i. b. y. u. t. f. a. b. u. l. o. s. a. e. t. c. i. m. a. d. e. o. z. q. u. i. a. v. i. b. i. o. z. e. s. e. l. d. n. o. f. i. n. g. e. b. a. t.
p. l. u. d. o. z. t. u. m. e. o. z. d. e. f. l. o. z. n. o. m. i. o. b. s. e. q. u. i. t. u. t. u. r. p. i. t. a. g. e. n. t. e. s. F. e. g. n. a. n. t. e. d. e. m. i. d. e.
m. u. n. a. p. o. s. t. r. o. m. i. l. i. u. q. u. i. a. i. l. l. a. a. m. t. a. t. e. p. u. t. a. m. i. t. d. e. o. z. p. f. i. c. e. Q. u. o. t. p. e. s. i. n. t. i. b. i. l.
t. o. f. l. o. z. m. i. o. s. t. i. t. a. t. e. m. u. n. i. e. n. d. a. i. c. a. n. d. e. z. t. u. r. b. a. z. r. e. f. e. r. r. i. m. o. z. l. i. e. d. i. c. a. t. e. t. a. p. u. t.
t. i. n. s. n. o. m. i. e. n. t. t. a. q. u. i. t. a. p. u. t. a. t. i. s. h. e. c. e. l. u. m. i. l. l. i. e. m. u. n. i. m. i. t. e. o. h. e. b. r. e. o. z. m. a. n. a. s. s. e. s.
s. t. i. p. a. s. s. e. u. t. l. o. c. u. i. b. i. r. e. p. i. r. e. n. o. p. o. s. s. e. t. Q. u. i. r. e. g. n. a. n. t. e. r. o. m. i. n. r. e. g. n. a. n. t. q. u. i. p. l. a. n. z.
l. o. s. e. p. t. e. m. s. a. p. i. e. n. t. e. z. c. l. a. r. n. e. n. t. q. u. o. t. p. e. c. r. e. p. t. u. s. t. b. u. i. q. u. i. l. l. d. i. o. c. a. d. i. t. e. t. e. d. e. c. h. i.
c. e. b. a. t. i. c. a. p. t. i. n. a. t. e. a. c. h. a. l. d. e. i. s. d. u. c. t. e. s. u. t. i. t. u. z. r. o. m. i. l. i. m. o. r. t. u. i. s. d. i. m. i. o. a. s. s. b. q. p. l. i. s. i. d. e. o. z.
h. e. n. o. z. e. d. i. c. e. t. e. c. a. p. t. u. s. e. t. n. i. l. o. d. e. s. t. r. u. c. t. a.
e. t.

Regna
p. p. h. e. t.
v. o. a. p. u. t. b. e.
n. i. s. m. i. b. i. l. i. t. a. t. i. o. n. e.
i. n. a. c. p. u. n. t. e. z. e. n. i.
p. d. i. c. a. n. t. m. a. i. n.
l. e. a. d. u. s. e. s. e. p. t. e.
r. e. n. t. c. h. a. l. e. t. i. q. u. i.
p. r. e. s. e. b. i. n. s. q. u. i.
t. a. m. i. t. s. u. t. d. a. l. i.
n. s. c. h. o. m. e. l. i. n. a.
h. u. s. e. p. t. e. a. p. p. e. l. l. a.
q. u. i. a. g. e. n. t. v. i. t. e.
n. o. m. i. l. l. a. p. r. e. c. e. p. t. a.
m. e. t. o. z. q. u. i. a. d. h. i.
l. e. g. e. z. a. t. h. e. m. i. e. s. i.
m. o. z. d. o. g. m. a. t. i.
e. t. a. n. a. x. i. m. e. n. e.
q. u. o. c. e. p. e. n. t. a. p.
a. l. l. y. n. s. i. m. p. a. b. i.
m. i. m. i. l. i. a. e. t. c. i. e.
t. i. f. u. n. d. a. m. t. a. t. i. o.
p. r. e. g. r. e. d. i. o. d. i. f. i. c. i. d.
p. e. r. i. d. e. m. t. p. u. s.
d. i. c. h. q. s. a. n. e. m.
p. s. u. b. d. a. n. o. s. t. e.
e. t. a. p. d. i. c. e. a. t. r.
r. e. g. n. a. n. t. e. r. o. m.
i. p. i. a. r. e. g. n. i. s. u. o. z.
a. p. p. h. e. n. s. h. u. i. t. p.
m. i. d. e. o. z. e. t. a. p. u. t.
p. o. s. i. t. u. z. e. s. s. e. p.
e. e. f. a. c. i. e. n. d. u. s. s. t.
h. u. i. l. i. r. e. c. o. r. a. m.
e. v. b. u. d. m. i. q. d.
r. e. g. n. i. m. i. d. a. l. i. m.
l. e. o. b. o. a. m. r. e. g. e.
h. i. g. a. m. o. z. s. u. e. l.
u. i. q. u. i. n. o. a. p. p. h.
t. i. o. z. q. u. o. z. p. o. s. i.
s. e. p. p. h. e. t. a. s. s. e. p. l. e.
m. e. o. z. a. t. t. p. a. p.
p. o. r. a. t. q. u. o. z. e. x.
i. d. y. s. u. t. q. u. o. z. e.
i. d. u. i. g. a. t. s. o. n. a. s.
n. a. z. e. t. s. o. u. c. h. a. n.
t. p. a. m. r. o. m. a. s.
t. e. n. d. u. n. t. a. n. t.
r. e. g. e. m. r. o. m. i. l. i.
s. u. c. c. e. s. s. o. z. e. n. i.
e. t. u. s. q. z. r. e. g. n. a.
p. i. t. e. e. r. u. p. t. e.
m. a. i. n. u. t. s. e. l. e.
a. b. r. a. h. a. m. a. n. z.
d. i. c. t. o. s. o. m. n. i. g.

Regnate rome et apud hebreos incho regni manasse a quo impio
rege. ppheta ysaias phibet oculis sancta fuisse sibilla ferit Regnate
vō apud hebreos Tarqmo pinto qui successerat antomario ductu cap
tūne mba hōmā pphie mdeoz eusa i vbi et tēplo illo asilone constructo
inartantes cū eoz pphie demigntatibz et impietatibz suis h eis ventura
pduxerant marre iennay qui ee mī dūmunt amoz sed tpe pictacis mudi
len? alius esepit sapienibz fuisse phibet et quqz cetoz qui ut apte mune
rent chaleti que sup cōmēorānū et hūc pictaco addit eo tpe fuisse se
bit cūebmz quo captivm de pphie mba hōmā tenebat cūebmz sēit tpe
hūant sūt salomathemēsis chilon lacediome penandr quo pphie dei m
us chormebmz cleobulur lidmz bias pu eneus omis babiloma capti
bo septē appellati sapientes post portar theologoz clauerūt m tenebat septē
quia genē vite qu odi laudabili ptabat hoibz cetis qmorsapi etey apui g
nōmilla pcepta sinaz breuitate cōpleri sūt Nichil aut mōi eoz clauerūt
mētoz q ad lras attinet postis reliqunt q solo quidaz picta gozay
leges achemēsisbz dedisse phibet Chales vō phisicus fuit et et ali
suoz dogmatū libroz reliquit tō captivitate mance tpe et amarimāde
et anaximenes et xenophanes multa clauerūt Tūc et pictagoraz ex
quo ceperūt appellari phi per idem tpus cyrus rex psaz ee chaldeis et
assyris impabat qui relaxata aliquāta captivitate mdeoz quinquaginta ho
mī milia ex eis ad restitūndū tēplū regredi fecit Aquiba cū pma cep
ta fundamēta et altare cōstructū est In cūsanibz aut hostibz nequaquā
pgredi edificādo valuerūt dilatātūqz opus ē usqz additū De tūo rye pla
per idem tpus ee illa sūt gesta q cōscripta sūt m libro ju et mētoz dūno
dich q sane m canone septuaginta mda nō recepisse dicuntur sub quibz mdeoz
Sub dūno gō rye psaz impletur lxx amz quoz iennay pph soluta captiv
eta pduxerūt redditū est mdeis soluta captivitate libtue tūz qua eis pre
regnante romanoz septio rege Tarqmo Cno expulso et dūat iennas
ipi aregū suoz dūacōe liberi ee ceperūt Vsqz ad hoc tpus de iudith de
pphetis hūit pphie isrl Cū tū mlti fuerūt paucor et apt tarqmo
mdeoz et apud nos canonica septuā retinet de quibz me aliq romay
positūz esse pmissi m hoc libro cū claudere supiore qd iā vido pulso
ee faciendūz tpa igr eoz ut possimz aditēre et mteroz apm ite m autētoz
hūit rēcoram? In capite libi oree pphete qui pmo et xy pōit ita septu
ē vbi dū qd fūit ē oree m diebz oree et ioathan et achaz et ezechie
irgū mda Amoz quoz m diebz regis oree ppheta sē sēbit addidit ee
leoboam rex isrl qui p eozdem dies fuit Necnō ysaias Cno tpe pphete
ly amoz sūe sup dicti pphete sūe qd magis phibet alie pphetauit et re
ay qui nō ppheta eodem noie vocabat eozdem reges qua ges de quibz pphie
tūoz quoz possūt oree m capite libi sū pōit quoz diebz na fūit ezechie
se ppheta sē plogat Micheay ee eo eatez sūe ppheticz mōy ysaiay mch
mēozat tpa post dies oree Nam tūy qui sequit reges eas iōnāz iohel
pōiat quoz ex oree noiant ioathan et achaz et ezechiaz Reges oziay so
ly sūt quoz eodē tpe sūit pph etasse ex eoz lris muenit iōathan achaz
ad mgt iōnāz eodem oia rege regnate et iohel cū iā reg et ezechie
naret ioathan qui successit oree Cū istoz pphetaz dūoz
tpa m cronay nō i eoz libz potūm? i nēme qui de sūis diebz tūcent
tendunt aut hū diez arege latmōz pteace sūe supiore mēntio usqz qd
regem rōmā iam romāni ul ee usqz ad regē pmozdia Cū tpe regni
successorū eius mune pompli Ezechiaz quippe rex mda assyroz defecit
eo usqz regnante Ac pēi tpa ista velut fontes ppheticē rōm cepit ut p
piter erupnerūt qū regimz defecit assyroz cepit qz ro mūhōy quodi
māni ut sū que ad modū regni assyroz pmo tpe a tūit fecit abrahe m
abraham cū pmissionē apissime fierēt i ems semelbū sēme bndictōy
dictōis omī genai ita i occidentalis babilomz exordio genai quple
centū
ii

xxii

xxiii

xxiiii

qua fuerat xpc impante venturus i quo impleuit illa. pmissa oradi. phetaz
 loqueant. no solu. Veru et scribentibz intante rei future testimoniu scribunt. Cu
 em. phete mqi fere detulissent ppo isrl. ex quo ibi reges ee ceperunt i vsu
 pmo eoz fuerat no genan. N. aut ea scriptura manifestat. phetica crede
 batur q gentibz qn. p. p. d. esset tuc oportebat in ope qm condebat ad hec
 cmitas que gentibz inparat. Dehis qui ad ewanm xpi p. tunc qd oree
 Oree igit. pheta quato. phendi. quidez loqr et amoz phetauerat
 tanto opulente penetratur sz aliquid in sumendum e et hic ex ma
 pmissione ponendum. Et at in quid nullo quo dau e eis no plius me
 uos vocabunt. et ipi filij dei vni hoc testom. phetica deuocacoe gen
 anz qui pns no pntebat ad dnm ee pli intell exent. Et qz ipe ee plius genan
 spuali est in filijs abrahe. Ac per hoc recte di. isrl. p. t. loqr et dicit et co
 gregabunt filij mda et filij isrl in idipm et ponet ibimet pncipatu vni et
 ascendent atia. hoc si ad hac vehm. expone eloqm. phetica abtudet. sapo.
 Fecolat tu lapis ille angulaz et duo pietes vni ex mdis al. ex gentibz
 ille noie filioz mda iste noie filioz isrl. eadem vni pncipatu suo in idipm
 nuntietes et ascendentes agnoscat atia. Istoz aut carnales isrlitaz q me
 uoluit crede in xpm postea credituros. i. filios eoz. Nam utiqz isti ad sui
 locu monendo transibunt idem pheta testat. dicens. In diebz mltis
 sedebunt filij isrl sine rege sine pncipe sine sacficio sine altari sine sacerdotio
 sine manifestacoe. Quis no videat nuc sic ee mdeoz. Sz quid ad migit
 audiam. Et postea inquit reuertent filij isrl et mquet dnm. con mdeoz. i. p. t.
 deu sui et dauid regem suu et stipehet i dno et i bonis. aa oree. Qui
 ipse i nomis diebz. Nidul e ista. phetica manifestat. cu da. diebz mltis se
 mid rex significatur intelli. xpc. q. tunc e sicut dicit apls. debuit filij isrl
 exsennie dauid sedm carne pncipant. iste pheta ee tunc die. sine rege i
 resurrexom futura sicut ea. phetica altitudme pncipari. qd impleti
 oportebat ubi aut. anabit nos post bidm i die tno re. mte esse
 surgem. Sedm hoc em nobis dicit apls. Si resurrexistis. videri
 cu xpo q sursum sit queite. Amoz quoqz de reba talibz sic. it
 phetat para inquit te ut mueres. denz tui isrl. q. ege. De r. r. dnm sa
 ego firmans tonitruum et creans spm et annuans i hoibz. nabit nos post
 xpm suu. Et in alio loco. In illa die inquit resuscitabo thab. tdm in die tno
 nachm. dauid qd cecidit et reedificabo que ceciderunt. em. resurgem. Et
 et de structa ems suscitabo. et reedificabo ea sicut dies seli. mltis resuscita
 ita ut exeat nre residui homi. et omis gentes in quibus. bo thab. thab. thab.
 mnotat. e nome meu sup eos dicit dnm. faciente hec. vsu. dauid
 pheta no e i. h. x. phetaz qui dicit. mnotat. qz smones eoz fut bre. dauid
 ues in eoz copacoe qui mnotat. io vocant. quia pheta voluit addiderit. Ex
 quibz e hic vsuaz q p eadez. phetaz tpa submgo sup dno. dno. h. vsuaz. xxi
 g. mte illa que arguit iniqua et msta pcepit et pten ppo mala futura
 p dunt ee de xpo et ecclia. hoc e de rege. et ea quaz condidit cmitate
 mto pheta qui ceti. phetauit ita ut a quibusda ewan. O vsuaz po
 qua. pheta potius dicitur. Sz p rones. ope. cmmadi. one a quibusda
 vni de mltis. hoc loco ponit. Ex psona quippe dei pns lo. de ewan. qua
 ques. Ecce inquit intelligit puer mens et exaltabit et glifi. pheta qui no
 cabit. vaker. N. admodu stipehet sup te mlti ita gla p. est i mto mtoz
 nabit. ab hoibz spes tua et gloria. ab homibz. Ita mnotat. phetaz
 gentes mltis sup eu. et cotinebunt reges os suu qui quibz no est. it
 mnotat. de illo videbunt et qui no audierunt intelligunt. dnm que credit
 auditu mro et brachm dnm cu reuelatu e. Amnotat. coraz illo ut in
 fuis ut radix mtra sicuti. Non e spes illi neqz gla. Et mnotat. eu et no
 hebat. spem neqz decore. sz spes ems sine honore deficiens. p omibz hoibz
 ho in plaga positus et sciens ferre infirmitatez. qui ania e facies ems
 mnotat. e nec magni estimatus. Sic pta nra portat. et p nobis d.

et nos existim
 nu est p mgn
 amore eme nos
 sua erant et
 afflictus et
 e et ut agm
 it os sui
 em ems qm
 pli mci ducti
 morte sua qu
 ai de plaga
 vlt auferre
 iusti bene su
 plures et for
 miquos estm
 est hoc de xpi
 que no parit
 filij dexte ma
 ali tui et ca
 tior et palor
 ptem extend
 tes dextas m
 q ex planati
 bni vidm
 sabaoth nomi
 ista sint saci
 sut apta ut
 phia xpi m
 tur sit i non
 vices moci
 plebes et ibi
 ad more dnm
 et ibim mte
 bit plebes m
 ste phia et l
 mima os ne
 sus ems ab
 tis pariet et
 pulcet gregi
 mnotat. n
 sua quada
 morte et it
 vante belm
 fundi mfm
 ubi copellat
 cmt Verit
 credentes sp
 no pmitit
 omes et ph
 ma sopmab
 mfnos et
 abda et n
 O
 For
 m ar
 positi

quā michi pphetaſſe ex ems hīs cōſtat q̄ errore negligēt deſtbenā laborer
alienor exiſtū cōtigiſſe. Duos vō alios cōmēdator in cōdicibz nōmēdōz q̄
habuim⁹ nō potuim⁹ i nēre tū qz i canone cōtinet nē
ip̄i opēz p̄tēat anob. Abduz q̄tū ad ſēptuā ems att
net om̄i b̄eniffimo pphetaz aduſus vōmēā loq̄tur gente
ſz eſau ex duobz gēnibz filijs iſaac nepotibz abrahe ma
ioris illi⁹ repbat. Porro ſi vōmēā mō locuti⁹ quo m̄
telligi aparte totū accipiam⁹ poitaz eē p gētibz de xpo
agnosce poſſim⁹ q̄ ait m̄ ceta ſumonte⁹ aut ſyon erit
ſaluz et cū ſan. Et paulo poſt m̄ fine ip̄m pphetaz et aſcēdēt m̄
m̄quit reſaluati ex monte ſyon ut defendat mōtē eſau et cū dūo regnū
Apparet quippe id eē cōpletū tū reſaluati ex mōtē ſyon i ex mōtē ardentē
m̄xp̄m q̄ papue cognoscat. apli aſcēdēt et deſcēdēt mōtē eſau
Quo deſcēdēt i p em̄gelij p̄dicatōm ſaluos faciendos cor qui credide
rūt ut em̄erent de p̄tē tenebrarū et t̄nſſerēt i regnū dei q̄ cōſēpt
exp̄ſit addendo et cū dūo regnū. Mons em̄ ſyon m̄dā ſiḡt ſi ſiḡa p̄dā
eſt ſaluz et ſan qd̄ e xpc iſms. Mons vō eſau vōmēā e
p̄ q̄ne ſiḡficata e eſaia gēnū quā deſcēdēt hē exp̄ſit
reſaluati ex monte ſyon ut eē dūo regnū. hō obſcūz aut
anq̄ fiet ſz ſm̄ qm̄ nō fidelis agnoſcat. Nam vō apli
ymō p illū dēus eximābo m̄quit ſculptura et cōſtatū
penaz ſepultura tua qz veloces eēt ſup mōtes pedes em̄
gehāter et am̄ciates pace. Celebra m̄dā dies feſtos tuos re
de votū tuū qz iam nō adiciēt ultra ut t̄nſſerēt i v̄tū
ſtatē cōſumatū e ablatū e. Aſcēdit qui inſufflat i facie
tuā eripiens te ex t̄bulacōe. Qm̄ aſcēdēt ab m̄fery et
inſufflant i facie m̄dē hoc e i m̄dēz diſc̄p̄lōz ſp̄m̄ ſan
recolat qui mem̄t em̄m̄. Ad nōm̄ em̄ teſtam̄ti p̄tinent
quoz dies feſti ita ſp̄ualit̄ i nonant ut i uetūſtate t̄nſſerēt
nō poſſint. Porro p em̄m̄ eximāta ſculptura et cōſtatū i v̄dola deoz
fulſoz et obliuionē tamq̄ ſepulture t̄nſſerēt i v̄dēz et hāc e i hāc
re ppheta cōpletū eē cognoscam⁹. Abacū de quo alio q̄
de xpi aduētū qui ſutū eāt i t̄lliḡi dicit. Redit dūo ad
mē et dixit ad mē. Ecce viſū ap̄m̄ i buxo ut aſſēq̄m̄
qui legit ea qz ad hūc viſio ad t̄p̄ et onet m̄ fine et nō
i vacuū. Et tardauit ſuſtine em̄ qz venies veniet et nō
morabit. In orōne aut ſua cū am̄t̄ co cū m̄ſi xpo dūo di
cit dūo andm̄ andiaonē tuā et t̄m̄m̄ dūo cōſideram̄ op̄
tua et exp̄m̄. Qm̄ em̄ hoc e m̄ſi p̄m̄ gēnū nōne ac t̄p̄entine ſalu
tē hōm̄ ineffabilis admiracō i medio duoz teſtam̄toz i medio duoz
latronū a i medio moſi et helve cū illo i mōtē ſm̄oanāz. dūo p̄p̄
inquāt am̄ noſc̄s i aduētū t̄p̄is v̄ndēz nec exp̄m̄endū e. In eo aut
turbata ſūt aīa m̄ea i v̄a m̄tē m̄cōz eis. Qm̄ e n̄ q̄ m̄dēz m̄ſe t̄n
iſḡuram̄ quoz gēnibz ſūt qui cū magna ira turbati crucifigēt i
xpm̄. Ille m̄tē m̄cōz dicit. pater ignoſce illis qm̄a nēſcūt qd̄ faciūt
dēus ex theman veniet et ſans de mōtē v̄mbroſo et
cōdenſo. Qd̄ hūc dēū e de theman veniet alij iſp̄ta
n̄ ſūt ab aūſtro et aſtro p qd̄ ſignat m̄edies a feruor
caritatis et ſplendor v̄lcat̄. i lōtē vō v̄mbroſū atq̄
cōdenſū q̄m̄e m̄ltas mōis poſſit i t̄lliḡi libent̄. arte
perim̄ ſēptuaz altitudinē dūm̄az quibz pphetaz e xpm̄
Aulca ibi quippe v̄mbroſa atq̄ cōdenſa ſūt q̄ m̄etēz quēnt̄ ex̄t̄ant i
de aut veniet cū ibi cū qui i t̄lliḡit i uet̄. Operuit celos v̄tūz em̄
et laudis em̄ plena eſt t̄n. Qm̄a e n̄ q̄ i p̄ſalmo d̄. Et altit̄ ſuper
celos dēus et ſup om̄es t̄n glām̄ tuā. Splendor em̄ ut lūm̄e eſt

De ppheta
ſz pphetaz
qui ſūt Abduz
nam et alia
tū quoz ip̄
quo pphetaz
nō m̄ne

Abduz aduſus
vōmēā gēnū
ſz eſau ap̄tē
accipit loq̄tur
qd̄ de xpo p̄t
i t̄lliḡi mōtē
ſyon erit ſa
luz

Nam eximā
bo m̄tē ſculptū
hāc e qd̄ per
em̄m̄ p̄letū
eſt t̄n

Abacū de aduē
tū xpi Veniet
veniet et nō t̄n
dabit et m̄cā
co hūc de xpo
dūo andi
m̄

Dēus ex theman
veniet et ſans
de mōtē v̄m
broſo et cōden
ſo iſ m̄l
ta

Deus ex theman
veniet et ſans
de mōtē v̄m
broſo et cōden
ſo iſ m̄l
ta

quod e m̄tē
ben̄ am̄t̄ exp̄
aet em̄ m̄tē
q̄ veniet hūc
et cū cōmēta
tū e ad ar̄
eſt et ſcit p̄p̄
e v̄m̄ faciem
erit coller et
m̄cā iſḡre
cede et m̄tē
nēſc̄t et t̄n
m̄abibz t̄n
ſm̄bo m̄tē
hoc i dēū
Qm̄a m̄cā
tū poſtū
qui credūt i
dicit dūo hō
m̄m̄bz ſan
cū te Ap̄m̄
te cōdā v̄rā
i ut lūgēnd
ambulando i
dēſtne. Qm̄
quid ei vidēt
ſicō Altitud
v̄tēz dēdūt
ſio e quā nō
lūm̄a ſtēt i
ſub rēge ſuo
iſba ſua m̄
iſtā t̄n iſ
nācōe m̄oal
dēacōz gēn
iſt̄ m̄ſantē
nuq̄m̄ m̄o
ad collū Et b
pedes et cōp̄
m̄tē t̄n ſi
de quibz ei d
m̄abibz. Cū
v̄tē m̄oſ
deoz veniet
m̄adūcibz
et i m̄ſiſt i
ſūt alid q̄
zēnt i em̄
v̄tē labioz
ſubt̄z m̄tē
et ip̄a ſua d
cēnebat. T̄
oq̄ ſe m̄bri
p̄tēz q̄ ſi
ḡuacōis m̄

quid ē mī fama eius credentes illuābīlī Corma ī mība orī sūt qd ē nīrop
 heū aīas ēposūt cūtatē; fīmā fortitudīs sūe nec expēdū ē Autetā
 aīas ems ibit ūbū et prodiet mīcampū post pedes ems Quid ē nī qm
 qd veniet hūc pīuāatū ē et postea qd hūc reūsiū ē amīatū ē et detit
 et tū cometa est Quid nī stetit ad subueniendū et tū cōmo Quid est spē
 tū ē ad ardeūdū; Resperit et thabū erūt gentes hoc ē mīerū dor ems ut lux
 est et fecit pīlōs penitētes Contriti sūt montes violētia hoc ē et corūa
 ē vīm facientibz mīadīs elatōz cōtrita ē supbia Desūx i mīambz ems
 erūt coller etīales hoc est hūmīati sūt ad tpus ut exīgēt mī nīphēū
 metū Ingressz etīos ems plāberibz vīdī hoc ē nō sīne mīer aīas
 cede etītatīs laborē cūtatīs asperi Tabnada etīopū expī it
 nēlāt et thabnada ēre mīdian hoc ē gentes repentinō pērtē mīa
 mīabīlīz tūoz et qd nō sūt ī mīre rōnō erūt īpplō xpīnō Nūm qd ī
 flūbz nātus es dūc an mīflūbz furor tūis vl ī mīa īpētū tūm
 hoc iō dān ē qd nō venit mīc ut mīdīet mīdū s; ut saluet mīdū pīpī
 Quid aīcendens sup equos tūos et equitatio est salus hoc ē ewāte
 tū portabit te qm regitū atē et ewā tū salus ē eis Quid ē quā
 qm credūt mīe Intētūz mīendens vā tū supscēptā assēdes sup
 dīat dūs hoc ē cōmīabīs mīdīa tū et regibz ēre flū equos tūos nī
 mīmbz sūdetur tū hoc ē ī flūentibz sūmōbz pīdīa ewāte tū pō
 cū te Apīent ad cōfītendūz hōmī corda quibz dān ē sūndī tabūt te qm
 te corda vīa et nō vīstīmetā Quid ē vīdēt te et dōlebī regit a
 nī ut lūgendz sūt bī Quid ē dīspērgens aquas ī cēssū mī te
 ambulādo nī mī eis qd te usqz quāqz amīant hī atqz hī dīspērgīz flūcta
 doctīe Quid ē dedit abīssūz vocē sūā an pīfūdītūz cordīz hīam
 quid ei vīdētur expīlīt altītudo sūntatīs sūe tūm qd vīlīs supīorīs ē expō
 sīaō Altītudo emī est abīssūz Quid aut aut sūntatīs sūe subandīendū est
 vīce; dedit hoc ē qd dūmī quid ei vīdētur expīlīt sūntatīs quīppe ī
 sīo ē quā nō tēmt nō oportūnt s; cōfītendo eructant Elenatū est sol et
 lūmā stetit ī ordīne sūo hoc ē ascendit xpī ī celū et ordīnata ē ecclīa
 sub regē sūo Iulūcē uacīlata tūa ibūt hoc ē nō mōrtūltū s; ī mīfēstū
 ūba tūa mīttent Iūsplēndōrē chorūscatōīs tūoz armōz subandīendū ē
 uacīla tūa ibūt Dīcat emī sūis qd dīco nobīz ī tēnebīz dīate ī lūcē ī cōm
 nātōe mīorābīs tūam ī cōmīadō hūmīabīs hōrēs et īfīfūcē Quid ē elatū
 dīcāes gentes quā eos qm se exaltāt vīdīcādo collīdēt ī tū ē sol et lūmā
 īstī mīfātē pīlī tū ut saluos facīas xpōs tūos mīfīstī ī capī stetit ī ordīne
 nūqz mōrtē; Nichīl ortū expēdūz Exatūstī vīcīla usqz sūo nī xpīas
 ad collū Et bōua hīc pūt mītelīgī vīcīla sapīe ut mīcīant cēdit ī celū
 pedes et cōpedes ems et collū mītoz qm ems pīadīstī īstīpē et ordīnata
 mīetīs tūe subandīendū vīcīla Exatūstī emī bōua pīadīt mala est ecclīa
 de quibz ei dī Dirupīstī vīcīla mea et hoc mīstīpēcīetīs ī regē
 mīabīlī Capīta potētīaz mōnebūt mīea s; admīra te ad apē o
 rīent mōrtūz sūos sīcīe edens paup mīabīlīs potētēs emī quīdā mī
 deoz veniebant addmī facta ems et ūba mīatī et ēmīetēs panē doctīe
 mīadūcabāt absconīe pī mētū mīdeoz sīcīe nōz pīdīt ewā Quidā mīdeoz
 et ī mīfīstī ī mīare equos tūos turbāntes aquas mīlīaz qd mīlī mīatī sūa ē pī
 sūt alīud qd pīlī mīlī Nōn emī alī cōntērent alī fīrōs pīseq mētū alīos ab
 zent nī ems turbāretur Obsēnam et expānt vent mēus a sconīe veniebāt
 vocē labīoz orōmīs mīdeoz et mītrōmī tremor mōssā mea et adēu ut abeo
 sūbtūz mīc turbatā ē hābītācō mea Intēndīt mea qd dīcebat mīstīnēre
 et ipā sūa orōne ē pīrtīs quā pīphēticē fīmīdebat et ī quā fīrtīa tū
 cēnebāt Turbatūz emī pīlīs mīlīs vīdīt ī mīnētēs ecclīe tūlācōēs cōtūm
 oqz sē mēbrū ems agnōnt atqz ut Fēqūesam ī dīe tūlācōīs tūm qd adeos
 pīnēs qd ī spē gūndēntes ī tūlācōē pīcīentes Vt ascēdā mīq mīpīlī pē
 gūacōīs mīe Fēcedens utiqz apīlō mīlīgno capīalīs cogītācōīs sūe nōn

p[er]manente in hac t[er]ra neq[ue] sup[er]na p[er]nam req[ue]rente Q[ui]a si quis inquit n[on] differet
 fructu et n[on] erit natiuitas i[n] vniuerso. I[n] lenaet[ur] opus olype et capi n[on]
 faciet escam Defecerunt ab esca omnes et n[on] sup[er] sunt in p[ro]p[ri]is bonis Vidit
 gentes que xpm erat omnia ubi t[er]ra copiar[um] sp[irit]ualiu[m] p[er]di Quid e[st] meret[ur]
 t[er]ra q[ue] p[er] t[er]renam fecunditate more p[ro]phetico figurant et q[ui] opus olue et ai
 maz dei tales p[ro]p[ri]a passa e[st] illa gens q[ue] ignorans dei m[er]it[um] p[er] n[on] facit es
 tiaz sua noluit c[on]stituere iste c[on]tinuo Ego aut inquit i[n] d[omi]no cam n[on] gens o[mn]i
 exultabo et gaudebo m[er]ito salutis meo dom[us] deus meus v[er]o sup[er] xpm ubi t[er]ra
 tus mea statuit pedes meos i[n] columinac[i]o[n]e sup[er] excelsa imponent sp[irit]ualiu[m] p[er]det
 mea et vmeat i[n] canticis eius Illo s[ed] canticis de quo s[er]ua q[ui] p[er] t[er]rena
 dicunt i[n] p[er]s[on]a Statuit sup[er] petru[m] pedes meos et direxit gressus i[n] t[er]ra
 meus et i[n]misit i[n] os meum canticu[m] nouu[m] v[er]um dei n[ost]ro Ipe g[er] vmeat i[n]
 canticis d[omi]ni q[ui] placet i[n] eius laude n[on] sua ut qui gloriatur i[n] d[omi]no gletur. I[n] le
 h[uius] aut i[n] vident[ur] q[ui] d[icit] codices h[ic] gaudebo i[n] deo ihu meo qui qui vole
 ter id latine pen[ite]re n[on]e ip[su]m n[on] posuerunt q[uo]d e[st] nobis amari et dulci no[n]i[n]e
 De xpo et vocacione g[er]man[um] qui semas et symphomas p[ro]phetico sp[irit]u s[un]t p[er]fati
Itemas p[ro]pheta de manibus e[st] sicut vsarias n[on] demonib[us] sicut ce
 tena de quor[um] s[er]ptis n[on] nulla i[n] posu[n]t p[ro]phetant aut regna
 te ioh[ann]es i[n] v[er]bu[m] et ap[er]it romanor[um] in comar[um] iam xpm semas p[ro]phetant
 quate captivitate m[er]itoz tetendit aut p[ro]pheta u[er]o ad regnate ioh[ann]es i[n]
 q[ui]tu[m] m[er]itoz captivitate sic i[n] eius l[ib]ro n[on]i[n]emmas symphomas i[n] v[er]bu[m] et ap[er]it ro
 mas aut v[er]o de m[er]itoz ad i[n]g[er]it ei Nam et ipe i[n] dieb[us] ioh[ann]es i[n] man[us] auco
 sic p[ro]pheta se sediat s[ed] quousq[ue] n[on] dicit p[ro]phetant g[er] semas
 ac n[on] solum andromaras rex etia[m] tarquini p[er]sa t[er]p[er]a que
 i[n]u[er]it h[ic]ent q[ui]tu[m] regem ipe em q[ui] illa captivitate facta symphomas e[st]
 e[st] regre cepit p[ro]phetant aut iemmas de xpo sp[irit]us inquit m[er]itoz
 o[mn]i n[ost]ro xps d[omi]n[us] captus e[st] i[n] p[ar]is m[er]ito sic breuit ost
 endens et d[omi]n[us] m[er]ito xpm et passus e[st] p[ro] nobis Ite loco al
 o hic deus me[us] inquit et n[on] estimabit al[ia] ad eum qui i[n] uenit
 omnes v[er]a p[er]dendie et dedit e[um] iacob p[ro]p[ri]o suo et isrl[ael] electo suo ut
 post hec m[er]ito visus e[st] et cu[m] hominib[us] i[n]satis e[st] hoc test[im]oniu[m] quide[m] n[on] semas
 s[ed] s[ed]be eius att[er]buit q[ui] vocabat baruch s[ed] semas celebrans h[ic]itur h[ic]itur
 idem p[ro]pheta de ip[s]a t[er]ra iquit dies veniunt aut d[omi]n[us] et suscitabo d[omi]n[us] g[er]me
 iustit[ie] et regib[us] rex et sapiens erit et faciet iudiciu[m] et iusticia[m] i[n] t[er]ra i[n]
 dieb[us] illis saluabit m[er]ito et isrl[ael] habitabit c[on]fident[er] et hoc e[st] n[on]i[n]e q[uo]d voca
 but e[um] d[omi]n[us] m[er]ito n[ost]ro De vocacione e[st] g[er]man[um] q[ui] e[st] futuri et eam n[on]i[n]e i[n]
 p[er]lat[er]a t[er]minu[m] sic locuti e[st] d[omi]n[us] deus me[us] et refugiu[m] me[us] i[n] die maloz
 meoz ad te gentes veniunt abextremo t[er]re et dicent Vere semas t[er]renu[m]
 mendacia coluerunt p[re]s[ent]i m[er]ito simlacha et n[on] e[st] i[n] illis utilitas du[m] p[ro]pheta i[n]
 q[ui] v[er]o n[on] erat cu[m] o[mn]i[n]u[m] m[er]ito aquib[us] cu[m] et o[mn]i[n]u[m] oportebat q[ui] ad q[ui]tu[m] me
 sic idem p[ro]pheta signat Grane cor[um] p[er] o[mn]ia et h[ic] e[st] q[ui] agnoscat sem captiuat
 cu[m] h[ic] e[st] et illud q[uo]d i[n] libro xvi posu[n]t de test[im]o n[on]o cu[m] e[st] q[ui] multa de x
 mediator xps ipe quippe semas aut t[er]ra dies veniunt dicit d[omi]n[us] de vocacione
 et c[on]sumabo sup[er] domu[m] iacob test[im]oniu[m] n[on]i[n]e i[n] q[ui] ibi legunt[ur] xpo g[er]man[um]
 phonie aut p[ro]phete qui cu[m] iemna p[ro]phetabat h[ic] p[er]da de xpo m[er]ito p[er]da
 na expecta me dicit d[omi]n[us] i[n] die resurrexeris mee i[n] futuri Quid iudiciu[m]
 n[on]i[n]e ut c[on]g[er]e gentes et colligat regna Et iter horribilis inquit d[omi]n[us]
 sup[er] eos et extimabit om[ne]s deos t[er]re et adorabit eu[m] vir de loco suo om[ne]s m[er]ito
 sule gentiu[m] et paulo post Time inquit transiit i[n] p[ro]p[ri]os lingua et p[er]gei
 es eius ut i[n] nocent om[ne]s n[on]i[n]e d[omi]n[us] et s[er]ua ei sub i[n]g[er]o vno Asimbis
 fluminu[m] ethiope afferent hostias i[n] i[n] illa die c[on]fident[er] ex omib[us] ad m[er]ito
 nomib[us] tuis quas impie egisti co[n]tra me et quia tunc afferas abste p[er]antut[er]
 i[n] m[er]ito tue et iam n[on] adicies ut magificens sup[er] motes san[cti] me[us] Et sub
 reliqua[m] i[n]te p[ro]p[ri]u[m] mansuetu[m] et humilem et p[er]bunt[ur] amo[n]ie d[omi]n[us] qui reliqui
 fuerunt de isrl[ael] Ite s[un]t relique de quib[us] alibi p[ro]phetat q[uo]d p[ro]p[ri]u[m] e[st] c[on]m[er]corat

et sunt in his fi
 llius gentis et
 unitate pater. et
 prophetarum manent
 atque passurum et
 scire. et alius
 ecclesia sic locu
 bibus celi ut
 puenit et m
 gum et omne fi
 trahit et re
 ind xpm sig
 e ho et fmo d
 pns et suscit
 dmd et tpe p
 ero eis i dmi
 dno locutus su
 ans et no eiu
 gua neq; poll
 actis inquit
 sine mabus p
 illis deus. et s
 omni coexist
 ptunt pater ag
 et ecclesia ac
 Adhuc vni
 et aridam et
 gentibus her
 coplenda in o
 rinatus e xp
 et aridus tr
 ter videm
 nomismo em
 oportuit eu d
 de filia syon e
 mistus et fili
 pulli arme fi
 bus usq; ad fi
 ne mucto bi
 bona coince
 ipm xpm in
 inquit mlagi
 Quid plui
 tu videtur i
 dmo et stel
 lacus i ps
 phetas eccle
 dei Non e m
 li usq; ad oca
 loco sig fienb
 m nomen m
 cu xpi sed m
 usq; ad occas
 tuz quib; de
 manibus v

Eni sunt inis filior isrl sicut arena maris reliquie salue fient
Illius gentis reliquie crediderunt in ipa pondo babilonie cap
tinitate pns. pphetantur daniel et ezechiel Et alii sc duo ex
pphetis maioribus quoz daniel et tpe quo ventur fuit xpi
at passurus mnd diffinit amoz qd longu e coputatio mo
strare. et alijs facticatu e au nos de pte vo eme et
ecclia sic locutus e Videba inquit i visu noctis et ecce animi
bibus celi ut filius hois veniens eat et usq ad vetustu dier
pneit et m copon eme platur e Et ipi datur e pncipatus et honor q re
gum et omis pph tbus. et lingue ipi sument. pns eme pta ppetua q non
transibit et regnu eme no corripetur Ezechiel quoq moe ppheticu p da
uid xpm significans q daniel carne scie assupsit p qua forma fm quafra
e ho ee suu dei de i dei filius. Sic en pphetat et pnuat ex psona dei
pns Et suscitabo inquit sup petora mea pastore vnu qm pascet ea fm nu
daniel et tpe pascet ea et tpe est hns m pastore Ego aut dus
ero eis i diu. et finis mens daniel pnceps m medio eoz Ego
dus locutus suz Et alio loco Et rex inquit vnu est omibz imp
ans et no eir ultra due gentes nec diuident aplius i duo i
gua neq polluet uli mvdolis sine et abhominabz sine et i
actis iniquitatibz sine et saluos eos facia de vniuers sedibus
sine mqbz pntenerit Et mndabo eos et erut m plus ego ero
illis deus. et finis mens daniel rex sup eos. et pastor vnu est
om corffestant mcorer tres. pphete qm pphetauerunt m fine ca
ptinitatis agere zacharias maladnas quoz aggens xpm
et eccliaz ac apns breuitate pphetat. hec dicit dus exatim
Adhuc vnu modicu e. et ego comonebo celu et terram et mare
et aridam. et monebo omes gentes. et veniet desiderato actus
gentibz. Hec ppheta pnt copleta iam exint po ipeat m fine
coplenda monit em celu angeloz et sdrz. testimo qm m
caruatu e xpc. Monit tiam m genti mndado. de ipo vgis partu monit mare
et aridam. et m insulibz et m orbe toto xpc amnatiu. Ita monit omes ge
tes vident ad fidem iam q scqitur et veniet desideratu actus gentibz. De
nomissimo ems expectatur aduentu. Et em eet de ididatu expectantibz pns
oportuit en dilau ee ardentibz. zacharias de xpo et ecclia trulta m que val
de filia sron e mbila filia ubi eate rex tunc veniet tibi
iustus et saluator. ipe pauper et ascendens sup aznu et si
pullu azme filiu. et pns ems amari usq ad mare et afliu
bus usq ad fines tce. Hec qm tan it ut dus ihc xpc m ita
ne uncto hmo gnis utetur m omne legit. Vbi et hec p
heca comorat expte qnta illo loco suffice visu e. alio loco ad
ipm xpm m ipu. ppheta eloques de remissione ptoz p ems. sagne tu q
mquit m sagne testamti tu emulisti vinctos tuos de lacu i quo no e aqua
Quid phne lacu velt m tellu pnt dnu ienti ei san rcam fide. I. l. l. l.
tu videtur no eo significu mchur a huane miserie. pmditate. saram quo
dmo et steilem ubi no sut fluenta iusticie. s. mgtatis luti. De hoc quippe
lacu i ps de Et eduxit me de lacu miserie et de luto finu. O maladnas
pphetas eccliaz p qua xpm cum ppagatu m dno aptissime dicit ex psona
dei Non e m volutus i vobis et m m nō suscipia de m m vā abortu em lo
he usq ad octasuz nome magnu meū m gentibz et i oi
loco significabit. et offertur nom meo oblatio mnda qz mag
m nomen meū m gentibz dicit dus. Hec facticu placdo
cu xpi scdm ordmz melchisedech cu i oi loco alioz ortu
usq ad octasuz deo iam videntz offert. Zachariū aut m dno
ruz quibz deū e nō e m volutus i vobis. ut a cupia m m de
mamba vns cessasse negne nō possit. and ad huc expectant alii xpm cu

xxx

xxx

De quippe xpi
In captivitate babilonie daniel tpe
quo ventur fuit
xpi at passurus
mnd diffinit
amoz qd longu
e coputatio mo
strare. et alijs
facticatu e au
nos de pte vo
eme et ecclia
sic locutus e
Videba inquit
i visu noctis
et ecce animi
bibus celi ut
filius hois
veniens eat et
usq ad vetustu
dier pneit et
m copon eme
platur e Et ipi
datur e pncipatus
et honor q re
gum et omis
pph tbus. et
lingue ipi
sument. pns
eme pta ppetua
q non transibit
et regnu eme
no corripetur
Ezechiel quoq
moe ppheticu
p dauid xpm
significans q
daniel carne
scie assupsit
p qua forma
fm quafra e
ho ee suu dei
de i dei filius.
Sic en pphetat
et pnuat ex
psona dei pns
Et suscitabo
inquit sup
petora mea
pastore vnu
qm pascet ea
fm nu daniel
et tpe pascet
ea et tpe est
hns m pastore
Ego aut dus
ero eis i diu.
et finis mens
daniel pnceps
m medio eoz
Ego dus locutus
suz Et alio loco
Et rex inquit
vnu est omibz
impans et no
eir ultra due
gentes nec
diuident aplius
i duo i gua
neq polluet
uli mvdolis
sine et abhominabz
sine et i actis
iniquitatibz
sine et saluos
eos facia de
vniuers sedibus
sine mqbz
pntenerit Et
mndabo eos
et erut m plus
ego ero illis
deus. et finis
mens daniel
rex sup eos.
et pastor vnu
est om corffestant
mcorer tres.
pphete qm
pphetauerunt
m fine captivitate
agere zacharias
maladnas quoz
aggens xpm
et eccliaz ac
apns breuitate
pphetat. hec
dicit dus exatim
Adhuc vnu
modicu e. et
ego comonebo
celu et terram
et mare et
aridam. et
monebo omes
gentes. et
veniet desiderato
actus gentibz.
Hec ppheta
pnt copleta
iam exint po
ipeat m fine
coplenda monit
em celu angeloz
et sdrz. testimo
qm m caruatu
e xpc. Monit
tiam m genti
mndado. de ipo
vgis partu monit
mare et aridam.
et m insulibz
et m orbe toto
xpc amnatiu.
Ita monit omes
ges vident ad
fidem iam q
scqitur et veniet
desideratu actus
gentibz. De
nomissimo ems
expectatur
aduentu. Et em
eet de ididatu
expectantibz
pns oportuit
en dilau ee
ardentibz. zacharias
de xpo et ecclia
trulta m que
valde filia sron
e mbila filia
ubi eate rex
tunc veniet tibi
iustus et saluator.
ipe pauper et
ascendens sup
aznu et si pullu
azme filiu. et
pns ems amari
usq ad mare et
afliu bus usq
ad fines tce.
Hec qm tan it
ut dus ihc xpc
m ita ne uncto
hmo gnis utetur
m omne legit.
Vbi et hec p
heca comorat
expte qnta illo
loco suffice visu
e. alio loco ad
ipm xpm m ipu.
ppheta eloques
de remissione
ptoz p ems.
sagne tu q mquit
m sagne testamti
tu emulisti
vinctos tuos
de lacu i quo
no e aqua Quid
phne lacu velt
m tellu pnt
dnu ienti ei
san rcam fide.
I. l. l. l. tu videtur
no eo significu
mchur a huane
miserie. pmditate.
saram quo dmo
et steilem ubi
no sut fluenta
iusticie. s. mgtatis
luti. De hoc quippe
lacu i ps de Et
eduxit me de
lacu miserie et
de luto finu.
O maladnas
pphetas eccliaz
p qua xpm cum
ppagatu m dno
aptissime dicit
ex psona dei
Non e m volutus
i vobis et m m
nō suscipia de
m m vā abortu
em lo he usq
ad octasuz nome
magnu meū m
gentibz et i oi
loco significabit.
et offertur nom
meo oblatio mnda
qz mag m nomen
meū m gentibz
dicit dus. Hec
facticu placdo
cu xpi scdm
ordmz melchisedech
cu i oi loco
alioz ortu usq
ad octasuz deo
iam videntz
offert. Zachariū
aut m dno
ruz quibz deū
e nō e m volutus
i vobis. ut a
cupia m m de
mamba vns
cessasse negne
nō possit. and
ad huc expectant
alii xpm cu

hoc qd' prophetam legunt et impletum vident nuplet' no potuit
ii p'p'm dicit paululu post de p'o ex p'sona dei Testamtu
menz eat cu eo v're et p'p' et dedi ei timore ut timeret
me. et a facie nomis teneatur. Lex intat' eat i ore ip'm
in pace dirigens ambulabit metu et m'los co'itet abm
quitate. Quia labia sacerdotis custodiet sciam et legem ex q
rent ex ore eius qm ang'us omnipotens d'm e. Nec miranduz e
qz ang'ls d'm e omnipotens deus e xpc ihus. Erunt emz serm's p' forma
f'm in quo vent' adboies sic et ang'ls p' ev'm qd' m'ant h'ib' Nam si
g'reca ista m'ptemur ev'm bona m'ao e. et ang'ls m'ans e. De ip'o p'p'e
itez dicit Ecce m'it' m'gh'm me'u et p'spiciet via m' facie mea et sub
to veniet m'eph'm suu d'ns que vos queritis et ang'ls testamti que r's
vltis. Ecce veniet dies dicit d'ns omps et quis sustinebit diem i'tro
tus eius. Hoc lero et p'mu et scdm x' p'm'ant aduentu p'mu s'a de quo
ait veniet i t'eph'u suu i carne sua de qua dixit m'v'm. Quo xpc ihus
Soluite t'eph'u hoc et t'aduo resuscitabo illud. Scdm v'v'bi dicitur ang'ls
ait Ecce venit dicit d'ns omps et quis sustinebit diem m' t'ati ubi dicit la
tristis ems aut quis resistit m' aspectu eius. Quante bia sacerdotis
dixit d'ns que vos queritis et ang'ls testamti que vos vltis. i ceti
Significant utiqz ead' m'deos scdm s'pturaz quas legunt xpm quere et
velle sed m'lti eoz que querunt et voluerunt venisse no agnoverunt exce
tati m' cordib' sine p'cedentib' m'ent' suis. Quia h'ic noiat testm
ul' sup' vbi ait Testm me'u eat cu eo. ul' b' ubi emz dixit ang'lu testm
nom' pauldubio testm debem' accipe vbi semp'na no vent' ubi t'p'alia
sunt p'missa q' p' magno h'entes phetam m'f'm et deo v'o tal'm rex mei
cede de f'mentes qui vident m'p'ios h'm'dare turbant p' qd' idem p'p'ha ut
nom' testamti b'it'udine et'iaz q' no dabit' n' bonis distingueret avet'is
p'ena felicitate q' p'lezqz datur malis. In gramat' m'qz. Quo p'p'ha m
sup' me vbi v'ra dicit d'ns et dixit. In quo de t'arum' alachias m'el
dete. Dixit. V'mis e ois qui sunt deo. Et quid plus. lig end'z sit u
qz custodim' obf'naco'es ems et qz ambulam' sup'li loquitur de tel
cantes an facie d'm ompis Et m'ic nos b'ificam' alienos t'mito qd' uaqz
et r'edificam' om's qui faciunt magna et adulati s'ut deo et nom'i est
salu' f'ci s'ut qui timebat d'm v'm'q'q' ad p'p'm suu ut patz
Et amaduit d'ns et auduit et s'p'sit libz m'cone m' co'sp'cu et
suo eis qui time't d'm et reuer'ter nome' ems. In isto libz sig'ficatu
est testm nom'i demqz qd' sequit' audiam' Et ait m' dicit d'ns omps
i die qua ego facio m'acquist'com et el'g'm eoz sicut el'git ho filiu suu
f'mente sibi Et comit'm et videbitis m' m'ltis et m'f'f'mente deo et no
f'mente qz eate dies veniet ardens sicut ch'bauna. i con. Malachias p'o
cremabit eoz et erunt om's alienigene et om's facientes pheta aperte loq
iniquitate m'p'p'ula et m'cendit illos dies quia adu'iet tur de die m'di
dicit d'ns omps et no delinquet eoz radix neqz s'ame q' ibi eate di
tu Et onetur vobis timentib' nome' me'u sol m'ltit'ae et es veniet
s'antas m'p'my ems Et eribit' et exultabit' sic vituli ard' s'ic
et ex m'clis resoluti et co'calcabit' m'quos et e'it c'ns sub d'ib'
pedib' v'ris m'die in quo ego facio hec dicit d'ns omps. Hic e qui d'
dies m'dic' de quo suo loco si deus voluit loquim' v'berim' De esdra
xxxiii
Post hoc tres p'phetas aggen' malachiam et machabeoz lib'is
zachariam p' idem t'p'us lib'aco's p'li ex babilonica t'p'at'
m'itute s'p'sit et esdras qui magis rex gestaz s'p'toz e habitus
qui p'p'ha s'c'it' e et lib' qui appellat' b'ester cu' res. Esdras magis rex
gesta m'landez dei no longe ab h'ys t'p'ib' m'ic' m'it'
forte esdras m' eo xpm p'phetasse intelligenduz e qd'
cu' m'it' quosdaz m'uene' orta q'one quid amplius v'
no et q'one t'uz
iunemuz

let m'it' q' reger
v'm' s'c'm t'p' con
em' xpm et regn
v'ges sed p'p'ay
t'm' s'c'is q' ap'ell
bi quoy no m'e
v'el' m'et'z atz m
da lege certat ut
phetaz m'oz qu
m'lt' m'ag'z post
pit q' anno p'et
excellere atz agn
reput' f'm'f'e Nam
tunc m'arie clari
actua de p'p'ay
m'lt' post et p'lo
iat' m'ic m'et
v'ebatur septe
p'f'm'anda m'
den et anoxog'z
f'et'ur Nec illi
m'les post' ceti
i eis h'is q' toto
logi poete orph
p'phet' hebreis
p'p'oz theologu
m'ic s'p'ta i ancl
hoc quat' ad g'
m'arie f'eb'neat
reh'gion m'ic n
ant'q'mor Vez
rie. gentib' s'c'
doct'na q' eoz sa
s'c'is m'orfen erit
ibi nat'z et afi
bealit' educati
t'p'e m'it'ed' pot
esse potunt m'e
colendaz putat
qui p'm' regna
s'c'm v'o si longe
eat utiqz noe p'
em' Siquid' p'
p'p'ha m'oz t'p'
et m'om'ica e
ut ap'ut m'doy
t'p'ay p' q'm v'
Nam et p'f'm
qd' nolit' credi
qm deo placue
m'az debet vi
f'entur qu'q'et
comet de quib'
q' ibi no expli
s'p'serit et ali

let in rebo q reges vno diris al' vnu et a' mlieres q plura regibz impa
rent Idm tu tan veritate sup omia demonstrant ee victem Consulto aut
cui' ipm ee cognoscim' veritate abh tpe aput mdeor i'stituto teplo no
reges sed pnapes sunt usq ad aristobolu quoz supputao tpm no isep
tius sas q appellat' canoice i' alijs i' uerit' in quibz sit machabeoz li
bz quoz no mdeu s' catha p'omomaz hi pp quozdam m'm passionez
vehemetes atz m'adiles qm anq tpe veniss' m'acne m'qz ad morte pro
dei lege certat ut et mala gramilia atz horribilia ptulerit sempe s'p
phetaz m'oz quoz ia septa ad noticia fe omi genai puenient et
multo magis post eos fuerit phi genai qm lex eia noie vocaret q'ce
pit asanno putagora qm eo tpe quo mdeor e soluta captitas cepit
excellere atz agnoscit Multo magis s' ceti phi post pphetaz soluta captita
reput' fuisse Nam ipe seantes athenens' magis em qm te mdeor phi ge
tunc m'arie d'aruerit tenes mea tpe que m'ozal' uol' t' t' h'z ceperit ag
actina di pnapati post ems d'ra m'adulas i' neme Naz noia putagoraz
multo post ee plo natus e qm longe cetior discipulos e da atz plo
iatz m'ice met Qmby si addam' eia supiores qm nodu et ali
vocabatur septe sa sapietes ac den' phisicos qm talen' successeut m
p'atueanda na rez studiu ems imitati amarmandu s' et amarme
den et anoxogoraz aliosqz nonnullos anteq' p'ctagoraz se phis p'm' p
fuerit Nec illi pphas m'oz vnuisqz t'pis antiquitate pcedunt quinquem
tales postqz ceti sunt regnate romulo emmense fecit qm defontibz uil
i' eis l'is q toto orbe m'amar'et pphetie flume erupit Ali igit illi theo
logi poete orphens h'mis m'uleur et siquis alius aput grecos fuit h'is
pphetis hebreis quoz septa m'ante hem' am' repunt p'oz Sed nec
ipe ver' theologu m'm moysen qm vnu ver' deu veritat' p'dicant an'
m'ic septa i' auctis canoe p'ma st tpe puenient ac per Licet quida the
hoc quatu ad grecos attinet m'qualingue h'e h'm' s'clit ologi poete t'
maxie ferbuerit m'clul heut unde sapiam sua iactet qd ci phens h'm'
rehgion m're ubi uia sapiu e si no supior salt' videatur m'aleo pphas
antiquior Ver' qd fatetur e no qdem i' grecis sed i' barba p'cellerit mo
ris gentibz sicut m'egypto ia fuit an moysen nouilla ses tu ems e
doctrina q eoz sapia dicit' alioqui no septu eet i' libris tate p'cel
sas moysen erudit' fuisse oi sapia egyptoz Tnc utiqz qm sit etab
ibi natus et asihia pharaonis adoptatus atz nutrit' eia h' zaba
berah' educatus e Sed nec sapia egyptoz sapiam pphetaz m'oz
tpe antecede potuit Quidem et abraham p'ia fuit Quid aut sapie
esse potuit m'egypto anteq' eis v'is qua mortua tamq' deaz magna
colenda; putant' l'is audentur v'is p'oz machi filia fuisse produ
qm p'm' regnae cepit argins qm abrahe iam nepotes reput' exoti
Idm vo si longe antiquora repeta et ante illud grande diluui'z m' no
cat utiqz noe patriarcha que pphetu quoz no i' m'ite dir Q' noe p'iar
em' Si quid' ipa archa qua fecit et magna cu l'is enasit cha an diluui
p'hetia m'oz tpm fuit Quid enoch v'is ab adam noie p'hetasse di et
et m'anoica epla apli m'de p'dicasse p'dicat quoz septa enoch v'is
ut aput mdeor et aput nos i' m'ite no eent m'mia fecit an abada
tigit' pp qm videbantur henda ee suspecta ne p'ferit falsa ee p'futur
Nam et p'feratur qdaz q ipoz ee dicant ab eis qm p' suo sensu p'fili
qd noluit credunt qz ea castitas canois no recipit no q eoz homi
qm deo placuerit repbetur auctas s' q ista ee ro credant ipoz Nec
m'az debet videri q suspecta h'ent que substantie antiquitatis noie p
ferunt quidem i' ipa hystoria regu mda et regu isrl q res gestar
cotinet de quibz eidem septure canoice credim' comcorant plurima
q ibi no explicat et m'lib'z alijs alijs m'ueiri dicat quoz p'phete
sepserit et alitubi eoz quoz p'phetaz noia no tacent nec tu incant

xxviii

xxv

capescendaz cur dissenierit et amigros discipuli n. qz aut hoies hmanis sensibus
 et hmanis romibz ista quesierit. Vbi qmz ee potuit et studiu gladii quo qui
 qz alio sapientior et acutior videt cupit nec sine quodamo additoy aliene sed
 sue dogmatis et opinionis i uento. Tu ut nonnullor ul' ex plimoz ^{et pbi studiu}
 eoz fuisse coedam quos alio doctoribz ul' discendi socijs amor ^{phie i uenerit}
 veritatis abripit ut p ea etaret qui veritate putaret sine illa ^{tam glie et ad}
 eet sine no cet. Quid agit et a quo ul' qua ut ad beatitudinem per ^{excenda igema}
 nemat hmanaz se porrigit mchatar si dnuia no dnat antas dnuia a sua e
 Demqz antedex nri in quibz no frustra sacraz lraz no figitur. ^{apt' vitaz}
 et timatur canon absit ut mte aqpiu roe disseniat. Vnde no i btm
 merito cu illa eis deu ul' peos locutuz no pma mstohs atz gyna it
 ins litigiosis disputacoibz gamuli sed magis atz vrbibus cu doctis atz m
 doctis tot tantqz ppli crediderit nri sane pauci ee debuerit ne multitudie
 videret qd religione eaz ee oportet. Nec tu ita pma ut eoz no sit mada
 confessio. Neqz cu i multitudie phoz qui laborat et hano momieto suoz
 docinatur i reliquit facile quis i uenit ut quos aucta que senscant duene
 iant qd ondere hoc ope longu eet. Qmz aut iecte au' libet autor sit est
 i hac demoitola ciuitate appbato ut ceti mpyaret qm dnuia et adula sense
 iut. Nomic apud athenas et epycuri clauerunt asseretes. ^{De amones}
 res hmanas ad deoz curaz no ptine. Et stori qui contra ^{nt i eo dissenia}
 senaetes eas nri atqz mura dno admittontibz atqz tutoribz ^{ut tu iecte phoz}
 disputabat. Vnde miror cur anaragoras reus fuis sit qz ^{quia aliud epycu}
 iolez ee dixit lapidez ardente negans utiqz deu cu i eade ^{ri et aliud scdm}
 ciuitate gla clameit. flomet epycurus vixitqz i carnis ^{intelligi}
 no solum iole ul' vlluz iudez deu ee no credes s; nec sone ul' ^{at}
 vlluz deoz oro i mdo litare cotendens ad que pces homi ^{implicatoseqz per}
 nemat. Nomic ibi aristippus i voluntate corpis sumu bonu ponet ibi i
 antisthenes vntate ai poans hoies fieri bnu assenerans. duo phi nobiles
 et ambo socratici intam dnuis atz mte coure fimbz vite sumaz locum
 tes quoz eaz fugiendaz iste administrandaz ille sapieti dicebat ee re pub
 licam et ad sua quisqz lecta sectandaz. diuaplor congregabat. Nemp piaz m
 conspiciat et notissima portitu i gynasie mportitiaz mloay publicay ac
 pnatis caterinatum pro sua quisqz opione etabunt. Alij asserentes vniu'a
 h i mirabiles mdoz. Ipm aut vnu aliqz ortu ee aliqz vnu man ^{De vniu'e opio}
 no hnt aliqz mteituz aliqz semp futur aliqz mte dnuia a ^{bu dnuioz phoz}
 h fortuito et casibz agi aliqz in mortales ee anaz aliqz mo ^{de mdo aliqz vnu}
 rtales; et qui i mortales aliqz renolm mbestias aliqz neqz p ^{dicebat et ali}
 am vo mortales aliqz mor mteituz post corpz aliqz vnu ea m ^{m m m m}
 postea ul' paululu ul' dnuis no tu semper. Alij mcorpe costi ^{ler}
 tuetes fmez boni aliqz i aio aliqz m vtroz aliqz extrinsecus postea et bona ad
 am et corpz ad corpuz addentes aliqz sensibz corpis semp aliqz nuqz puti
 tes ee credendu. Das et aliaz pene i mirabiles disseniones phoz que
 vnuqz pplis qui senatur q ptas ul' dignitas publica mpie ciuitatis dnu
 dicandas et aliaz pbandas ac recipiendas aliaz mpyandaz repudiandas
 qz curant ac no passim sine ullo iudico cofuseqz hnt i gremio suo tot
 confusias homi dissidenanz no de agris ul' domibz ul' quacunqz pecunia
 re s; de his rebz qbz a mte vntur a bte vbi et si aliqua vera dicebat
 eade hntia dicent et fla. p. sus ut no frustra talis am ^{De errore phoz}
 tar mstici vocablm babilome accepit. Babilon quippe t ^{arca m; et om}
 mteituz confusio qd nos iam dixisse memum; nec mte est ^{tatem et de am}
 dyaboli regis ems qui coure mte rixent. eruibz quos mci ^{tate babi}
 to mte vneqz mpyetatis pit possidet. Ac vo gens illa ille ^{lon}
 pplis illa ciuitas illa res publica illi i hite quibz credita snt eloqa dei
 nullomodo pseudo pplis cu vely pplis parilitate hntae cofiderit sed con
 cordes mter se atz i malo dissenieter sacraz lraz verates ab eis agnosce

gruet videt ibi altitudo prophetica esse credenda. Spiritus enim qui prophetia
 erat qui illi dixerunt idem ipse erat et in lxx. vixit qui illi interpretati sunt qui pro
 fecto auctore divina et aliud dicit potuit tamquam propheta ille utriusque dixerit quod
 utrumque idem spiritus dicit et hoc ipsum auctor ut si non eadem verba idem tamen sensus in
 telligenti bus dilucet et aliquid premitte et aliquid addere ut et De lxx interpre
 hinc ostendat non in in fuisse in illo ope similitudine quod ubi di abis et quod spe
 rebat interpretis si divina potestatem quod mente replebat et re dicit in divinis et
 gebat interpretis. Nonnulli autem codices grecos interpretacionis lxx varie eundem ul
 ex hebreis codicibus emendandis putant ut tamen an sit deus in eis ubi
 hebrei non habent et lxx possunt si tamen addiderunt quod in variis et
 hebreis in eadem apud lxx non erant ea quod signis quibusdam stellis at sen
 modum factis ad capita eorum usus notant quod signa astronomorum sunt
 vocant illa vero quod non habent hebrei a lxx. filii ad capita vestimenti vestibus
 sic scribitur vixit signaverunt et in illis codicibus hanc notam habentes utique quaque di
 fusi sunt latini quod non premissa vel addita si auctor dea sit sine alio sensu faciat
 et id ipsum non ab heretico sine alio emendat sensu explicare monstrat ut utique
 codicibus inspectis nequeat reperire. Si ergo ne oportet michi aliud intuemini
 in scripturis illis in quibus phoet dicit dei spiritus quidam est in hebreis codicibus
 et non est apud interpretes lxx. noluit eas per istos si per illos phoet. Intuemini est quod
 ta dei spiritus dicit. Quidam non est apud lxx. in hebreis autem codi spiritus sanctus pho
 abo non est phoet ea maluit quod phoet idem spiritus dicit sic ostendit. miter dicit aliud
 vixit fuisse prophetam. Iste enim non alia persona alia per semetipsum alia
 phoet aliquid prophetarum vel auctor eadem per hunc ac phoet dicit ut semetipsum
 voluit. Quidam potest apud utriusque invenit per utrosque dicit voluit. ite
 vixit atque idem spiritus. Si ita ut illi preceperunt prophetando isti sequuntur prophetice
 illo interpretando quod sic in illis va et concordantia dicitur. Vixit patet spiritus
 fuit sic et mister non se tamen illis concordando et tamen tamquam ore vixit aucta ut
 ptando idem spiritus vixit appropinquat aut aliquid. Quid sciam quod ionas propheta
 innumeris vixit tradit et nunc eundem in xl. diebus. Quid enim non videt
 non potuisse utriusque tunc dixisse ad prophetam quod mysticus fuit tunc comitatus
 innumeris exitus civitate. Cum si tunc die fuit futurus mister non utique et
 die. Si autem xl. non utique tunc. Si ergo ante quid horum ionas dicit lxx
 puto potius quod legitur in hebreis xl. diebus et nunc eundem. Quid itelligi
 lxx. quippe longe postquam interpretati aliud dicit potuerunt quod ubi ionas propheta
 tamen adree per tunc et in vni eundem quod sensus quod subalter dicit innumeris
 significat concordat admonetque lectorem utraque auctore non vni eundem an
 preta ab historia sese attolle ad ea requirenda per quod significat xl. diebus in v
 historia ipsa conscripta est. Gesta sunt quippe illa innumeris eundem tunc repe
 tate si aliquid eadem significaverunt quod modum illius civitatis ex tunc
 cedat sic gesta est quod ipse propheta in ventre ceti tradit fuit et tamen aliud signi
 cant. In profundo inferni tradit futurum qui dicitur est omni prophetarum. Quia ipse
 phoet civitate recte accipit eadem gentem prophetice figurata eundem sc
 per phoet ut qualis fuit iam non est hoc ipsum per ipsum. Si est in eadem gentem
 and ille nunc figurat gebat sine per xl. dies sine per eundem idem ipse est ipse
 per xl. scilicet qui tot dies pergit cum discipulis suis post resurrectionem et ascendit
 in celum per eundem quod die tunc resurrexit tamquam lecto per civitatem in
 re michi aliud quod historia rerum gestarum habere prophetarum deso tunc intelligat
 pro eadem tamen lxx. interpretis idem quod propheta ad per tunc tunc xl. dies
 daz altitudinem prophetie et quodammodo dicit in xl. diebus ipsum fuit dies quos
 quere in quo et tradit potius in eundem illud in ascensione pergit deus post
 hoc in eius resurrectione reperit per quod utroque modum signifi resurrectionem cum
 eadem convenientissime potuit quorum vni per ionas prophetam alio discipulis eundem
 et per lxx. interpretis prophetia tamen vni atque idem ipse dicitur longi quod tamen
 tudine figio ut non hec per multa demonstrat magis ab hebraea resurre
 ica veritate putat lxx. interpretis discrepat et tamen in tella in per

xli

nemine eē cordes Vnde et ego p meo modulo vestigia sequor aplor
 q et ipi exutisq: a. ex hebreis et lxx testimoniis prophetica posuerunt re
 spondendo vtriusq: vna atz dñia ē. si iam q restant ut possim erequari
 Q post instantiam templi prophetas iudei hie destiterunt ut exinde
 usq: ad nūcitatez xpi cōtinua adiutatio hnt afflicti ut pbat et alia
 quā gens iudea. templi edificatioz prophetas vocata fuisse
 cepit nō hie. pbat. paulo dubio frā ē. Et sū pmissa: q
 tēpe quo sepabat instantiato tēplo post captivitatem q fuit i ba
 biloma futurū ē melior. Et quippe intelligebat pphs ille carna
 ly qd pmissum ē p aggen. ppham dicere. Magna erit glā domi ista
 nomissime pūq: pme. Quod de nouo testō dñi ē paulo supius demō
 strant. ubi ait apte xpm. pmittens et monebo inquit. De instantiācoe
 omis gentes et veniet desiderata cunctis gentibus. Quoloco templi postredi
 lxx mēptes alius sensus magis corpi q capiti hoc ē ma. tūz acapitate
 gis ecclie q xpo pueniente. prophetica aucte dixerunt. Venie. babylonis mūn
 ut quā electa sūt dñi de cunctis gentibus. a. horis de quibz te intelligedi
 ipē ihs in ew. Multa inquit vocati pnia vō elā. Talibus ē de nouo testō
 em elās genai domi edificat. dei p testm nomī lapidi. et de xpo ut
 bnt vms longe glōsior q tēplū illud fuit qd aregesaloe agge. mē
 cōstructū ē post captivitatem instantiatūz p hoc g. n. pphē. Magna
 tas ex illo tpe hnt illa gens et mltas cladibz afflictū est. et glā
 abasilem genis regibus ipisq: romani ne hanc agge. pphē. it
 in illa instantiācoe templi opm. aet impleti. Non multo post em aduenire
 alexandrie subingata est qū et si nullae facta vastatio qm nō sūt ei ausi
 resistere et iō placatū facillime subditi receperunt. Non erat tū glā tanta
 domi illi. qūta fuit in suoz regū libā ptate. Postuay sane alexander
 ymolauit in dei templo nō ad eme cultū vā pietate cōsulit sed mīp
 ramitate tū dñs cū falsis colendū putans. Denice ptolome. laci fili
 qd sup memoram post alexandri morte captiuos iude mē. Detrahit pphē
 gēptō trāstulit qūce eme suatēssor ptolome. philadelphus nē apud iudeos
 bēmolētissime mē dñis sit per quez frā ē qd paulo ante alexander in po
 natiū ut lxx mēptē septuagē hēn. Dñi cōtēti sūt bel. lome laci filius
 his que i machabeoz explicat. libus post hec capti are. sub ingū
 te alexandrie ptolomeo qui ē appellatus epyphanes in. tur
 de ab antiocho rege dñie mltis et grauissimis malis ad ydola colēdi
 compulsi tēplūz qz ipm repletū sac. legi. supsticiōibz genai qd tū dñe
 eoz strenuissimū iudas qui ē machabeus dñs ē antiochi ducibz pulsi
 ab oī illa ydolatrie cōtaminatiōe mūdunt. nō aut multo post alchimus qd
 panibicōm cū agēne sacerdotali eet alien. qd nephas erat pontifex factus
 est. In quibz eis tū pax nō fuit qm aliq et pīpe gesserunt pmi apud eos
 aristobolus assumpto dyademate et rex et pontifex fuit ē. Antea quippe
 ex quo debabilone captiuitate reuē sūt tēplūz qz instantiatū ē nō reges
 sed ducē ul pūcepes habuerunt qm et qui rex ē possit dñi pūceps a
 pū capiti mīpandi et dñs eo qd sit dñs exatus. Et nō cōtinuo qūqz
 pūcepes ul dūces sūt et reges dñi pū qd iste aristo. Demahy illatio
 bolus fuit qū suatēssit alexander et ipē rex et pontifex iudey pūis fuit
 qui ardehē in suay regnasse traditur post hūc mōz. arigeribz sū quid
 ems alexandria regina iudeoz fuit ex cū tpe dñiceps fecit eis epi pba
 mala sūt secuta grauiora fili quippe hūc alexandrie ney antiochus
 aristobolus et hircanus mē se de mīpio dimicātē vi. rex dñie tpe ma
 rez ad ihsu isrlitaz gentē pno cāe romanay hircan. habeo et al. h
 naqz ab eis cōi frēz poposat auxilū. Tūc iam roma. chūm et aris
 subingant grecia: affricam subingant. laci et al. et al. et
 orbis tpi bz mīparant tūqz seipā nō vident ferre suatē dñe
 quodamō magnitudine frēgerat puenat qū ad sedicōes dro

domestici gra
 ut ei munda ei
 refo mda ei
 implat. s. mī
 tate ut nō vo
 tūctū et ab
 tēz vocant
 et tēplūz expo
 mēntē quo
 ita pphē
 neqz dñs de fē
 tūo genai
 quē pūm
 et ut veniet
 ut ipē et expo
 rent en genit
 at ad faciendū
 ordm cū ven
 fēgnat g. hē
 republie stū
 pūis sedm pē
 dñs oculū
 vtero et pū
 nobilay dñe
 qūm adē p
 mē ē q cū su
 quē en oīdē
 gere vastat
 gente dñabū
 ias suay testi
 cōfideatē et
 rñe mē de
 rena mīay
 de qz p dñi
 bucom et sen
 suz eoz semp
 coplentur m
 illay pphē
 fēntur ul al
 quēd ille su
 p hoc testm
 ey hēdo at
 dilatat nū
 sū ē ubi scē
 mēns de mor
 qū obliuiscim
 mōstrant g
 qū sū dñat
 eoz cōdit a
 ut de vici
 mē valeat
 legē tū mī
 tū nō ubi
 testy mōmē
 nō exisil. p

domesticas grane atq; inde ad bella socialia morq; quibz tunc se communicat
ut ei mutatio eat rei publice status pompeius g^o p^oli rom p^oclarissim^o p^ori
ceps mda cu eratu in gressu ciuitate caput templu reserat no deuocoe
supplicat s^z mir victoris et adfra scoz quo nisi huius sacdotu no licebat in
tare ut no venator s^z ut pphanator accessit Confirmatoq; hircani pon
tificatu et subingate genti imposito custodie antipatio quos tunc p^oura
tores vocabant Ex illo mda ee tributarij ronez ee ceperunt Postea casus
ee repluz expoliamt^z deinde post paucos annos ee heodem alienigena hie
memerit quo regnate natus e xps Jam em veneat plenitudo t^opis sig^o
ficata pphetico spu p os p^ouide iacob ubi ait Non deficiet pnceps eruda
neq; dur defemoaba ems donec veniat cu repositus e et ipse erit expec
tatio genai Non g^o desunt mdroz p^oncipz ex mdris nq; ad istu heodez
que p^omu acciperit alienigena regem Tempus g^o ia De affricano
eat ut veniet ille cu repositus eat qd nono p^omissu et esto pompeio anti
ut ipse ee expectatio genai fici aut no poss^z ut expecta patre cassio he
rent en gentes venturuz sic en cuim^o expectat ut veni de alienigena
at ad facienduz iudiciu mclatate poteat ipso i eum ge quo regnate
arcent cu venit ad faciendu iudiciu i humilitate paciee i natus est
Regnate g^o heode publice in mdra apud romos aut i mutato xps
reipublice statu impante cesae angusto et p eu orbe pacato natus est
quis sedm pcedet^z pphetiaz mberbleem mdr ho manifestus ex hoie vgre
deus occultus ex deo pre Sic em ppheta p^odirat Ete vgy coapiet in
vtero et pariet filiu et vocabut nome eius emmanuel qd e m^optatuz
nobiscum deus Qm ut i se comediret deu macta mltia fecit ex qbuz deu
qutu ad eu p^odicandu satis ee visiu e scriptura ewa^o d^onet Quoz p
mu e q cu suo resuscitato amotius corpe ascendit i celu iudei autez
que eu occiderut et in eu crede noluerut qm oportebat eu mou et resur
gere vastati i felias azoms funditq; a^omo regno ubi iam eis alien
gene duabunt eradican disp^o p^otraz quide; ubiq; no desunt per septu
ias suas testio nob sut pphetiaz nos no fuisse de xpo quas pluri eoz
cosiderantes et au passione; et maxie post eius resurrectoni credide
runt in eu de quibz p^odan e Si fuit m^ois filioz isrl^o hca Regnate heode
rena maris relique salue fierent Ceteri v^o exlicati sut apud mdeos
de qbz p^odan e fiat m^osa eoz cora ipse i laqueu m^ore celare angusto
bucum et scandalu Obscuratur ocli eoz ne videant et do; apud romos est
suz eoz semp in curia p^ouide tu septuaz nris no credi xpus natus
coplentur in eis sue quas ceteri legunt n^o forte quis dixit sedm mltas
illaz pphetiaz xpianaz fuisse de xpo que sibille noie pro ppheta
feruntur ul ahoz siqua sut q no p^omet ad plm mdroz Nobis ar
quide; ille sufficit q de nro; amicos codicibz p^oferit quoy agnoscam^o
p hoc testamtu qd nobis m^onti phibent eozde; codices h^ont eozde; codi
ces hendo atz suando p oms gentes et ipos disp^osor quaq; vsuz xpi eia
dilatat na ppheta i psalms quos legit ee de hac re p^omi Iuda azoms oc
ssa e ubi septu; e deus me^o m^oia eius p^omet te deus ali sut et extm
meus demonstrant in i^omas meis ne occideris eos ne inati qm xpm
qui obliuiscant legem tuaz dispge illos in v^oitate tua de occiderit et no
m^ostrant g^o deus ecclie i^omas iudeis gram m^oie sue de ppheta
qui sic dicit aplus Delam illoz salus e gentibz et id non sibile
eos occidit i no in eis p^odidit qui sut mda quaq; azom^o hie i
ut de victi et oppressi ne obliu legem dei ad hoc de quo agim^o testiom
mcl valeat i^odo p^oaz fuit ut dicit ne occideris eos neq; obliuiscantur
legem tuam nisi addet et dispge illos qm si cu isto testio septuaz m^osa tu^o
tia no ubiq; eant pfecto ecclia q ubiq; e pphetiaz q de xpo p^omise st
testes in omibz gentibz hie no possent i na p^o qm quis alienigena i
no existit p gentes nec ab illo p^oli in canone sacraz l^oraz pceptis legē

xliij

xliij

aliqd. prophetisse de xpo. si i. nra. notia. venit aut venit aduulsi anob. comco
 tiri pot. no. quo. necessario. sit. et. h. d. e. s. i. q. no. m. c. g. n. e. ar. d. i. s. s. e. et. m.
 alys. gentib. hoies. quib. h. m. i. s. t. r. i. m. r. e. n. e. l. a. t. i. e. q. h. o. c. e. a. d. d. e. l. i. c. i. t. i. m. d. e. o. r.
 p. d. i. c. e. i. m. p. u. l. s. i. s. u. t. s. i. n. e. p. a. r. t. i. c. i. p. e. s. e. i. n. s. d. e. z. g. r. e. f. u. e. r. u. t. s. i. n. e. e. x. s. a. l. u. s. e. g. e. n. t. i. b.
 p. t. e. s. s. e. d. p. m. a. l. o. s. a. n. g. l. o. s. d. o. c. t. i. s. u. t. q. u. o. s. e. t. p. u. t. e. z. x. p. m. q. u. i. e. q. d. d. e. s. t. r. u. c. t. o. v.
 i. n. d. e. i. n. o. a. g. n. o. s. c. e. b. a. n. t. s. c. i. m. s. u. s. s. e. c. o. n. f. e. s. s. o. r. n. e. c. i. p. o. s. m. d. e. o. r. m. i. s. s. e. n. s. u. s.
 e. x. i. s. t. i. m. o. a. n. d. a. r. c. o. t. e. n. d. e. n. e. m. i. n. e. p. t. i. n. u. s. s. e. a. d. d. e. i. p. e. i. s. i. l. i. c. i. t. a. r. c. o. n. s. t. r. u. c. t. i. o.
 e. x. q. u. o. p. p. a. g. o. i. s. r. i. l. c. e. p. i. t. r. e. p. b. a. t. o. e. i. a. s. i. r. e. m. a. i. o. r. e. p. p. h. i. s. e. m. i. r. e. e. s. t. q. l. i.
 n. e. r. a. q. u. i. p. p. r. e. d. e. i. p. h. i. s. d. i. c. e. t. u. r. n. u. l. l. u. s. a. l. i. u. s. f. u. i. t. h. o. i. e. s. a. n. t. e. z. n. o.
 q. u. o. d. a. z. n. o. s. t. r. e. n. a. s. e. d. c. e. l. e. s. t. i. s. a. c. t. a. t. e. a. d. v. i. r. o. s. i. s. i. l. i. c. i. t. a. r. s. u. p. r. e. a. n. e. s. p. r. i. e.
 p. t. i. n. e. t. e. z. e. i. a. i. n. a. l. i. s. g. e. n. t. i. b. s. f. u. i. s. s. e. n. e. g. a. t. e. n. o. p. u. t. q. u. i. s. i. n. e. g. a. n. t. f. a. c. i. l. i. t. u. e.
 c. o. m. m. i. t. a. t. u. r. d. e. s. c. o. e. t. m. a. b. i. l. i. v. i. r. o. j. o. b. q. u. i. n. e. c. i. n. d. e. g. e. n. a. n. i. a. d. e. s. c. o. v. i. s. u. e. b. q.
 p. s. e. l. i. t. u. s. a. d. u. e. n. i. a. p. p. l. i. i. s. i. l. f. u. i. t. e. z. e. r. g. e. n. t. e. v. d. u. m. e. a. g. e. n. t. i. u. s. i. n. d. i. g. e. n. a. n. e. t.
 d. i. c. e. n. s. i. b. i. o. r. t. u. r. i. b. i. m. o. r. t. u. i. e. q. u. i. d. u. m. i. o. s. i. t. l. a. u. d. a. r. e. l. o. q. u. o. p. r. e. h. e. n. t. a. a. d. u. e. n. i.
 u. t. q. d. a. d. i. u. s. t. i. c. i. a. p. i. e. t. a. t. e. a. t. t. i. n. e. t. n. u. l. l. u. s. e. i. h. o. s. u. o. r. t. p. m. c. o. e. p. p. l. i. i. s. i. l. f. e. r. g. e. n. t.
 q. t. u. r. Q. u. e. t. p. a. e. m. s. q. m. s. n. o. i. u. e. n. i. a. m. i. n. c. r. o. m. a. z. c. o. l. l. i. g. i. v. d. u. m. e. a. g. e. n. t. i. u. s.
 m. i. t. u. e. x. l. i. e. m. s. q. u. e. s. i. n. m. e. i. t. o. i. s. i. l. i. t. e. m. a. i. n. t. e. z. e. m. o. i. c. a. z. t. e. d. i. c. i. t. u. r. i. n. s. a. m. i. n. o.
 c. e. p. e. n. i. t. T. e. r. c. i. a. g. e. n. a. c. o. e. p. o. s. t. i. o. r. e. f. u. i. s. s. e. q. i. s. i. l. d. i. m. i. t. u. r. a. n. t. p. d. e. i. o. g. n. o. s. c. e. r. e.
 u. s. i. z. n. o. d. u. b. i. t. o. u. t. e. x. h. o. c. v. i. r. o. s. a. r. e. m. i. e. e. t. p. a. l. i. a. s. g. e. n. t. e. s. p. a. l. i. a. u. s. g. e.
 t. u. i. s. s. e. e. e. q. u. i. s. e. d. m. d. e. i. v. i. r. e. n. t. e. i. q. z. p. l. a. c. i. e. n. t. p. t. i. n. e. t. e. z. a. d. s. p. i. n. a. l. e. t. e. z.
 u. l. m. q. d. n. e. m. i. c. o. c. e. s. s. u. f. u. i. s. s. e. c. r. e. d. e. n. d. u. z. e. i. n. t. a. n. d. i. c. i. t. u. s. r. e. n. e. l. a. t. i. e. v. i. n. o. m. e. d. i.
 a. t. o. r. d. e. i. e. t. h. o. m. i. n. i. h. o. x. p. e. i. b. i. n. e. q. u. i. v. e. n. t. u. r. i. n. e. a. m. e. s. i. c. a. n. t. i. q. u. i. s. s. a. s. p. m. i. c. i. a.
 b. a. t. q. u. e. a. d. m. n. o. b. i. s. v. e. n. i. s. s. e. n. i. c. i. a. r. e. e. n. t. v. i. n. a. e. a. d. i. q. z. p. p. m. f. i. d. e. z. o. m. i. s. i. n. d. e. i. a. n.
 t. a. t. e. z. i. n. d. o. m. a. d. e. i. i. n. d. e. i. t. e. p. h. i. z. p. d. e. s. t. i. n. a. t. o. r. p. d. u. c. i. t. a. d. d. e. i. e. z. q. u. e. a. i. q. z. a. l. i. o. r.
 p. p. h. e. a. r. e. d. e. d. e. i. p. e. r. x. p. m. i. b. i. n. g. r. a. p. f. e. n. i. t. p. u. t. p. u. t. a. n. a. r. a. m. s. e. e. c. o. f. i. c. i. t. e. s. d. e. o.
 i. n. d. e. i. e. f. a. m. i. l. i. a. d. c. o. m. m. u. n. c. e. n. d. o. z. q. u. o. s. l. i. b. e. t. a. l. i. e. n. o. s. s. i. d. e. h. a. c. r. e. c. o. t. e. n. d. e. r. u. n. t. i.
 m. o. s. q. z. f. u. a. c. i. e. n. d. o. z. s. i. r. e. c. t. e. s. a. p. u. e. r. u. n. t. q. u. a. u. t. d. i. u. i. a. d. e. x. p. o. p. d. i. c. t. a. e. i. a. p. f. e. r. u. n. t.
 q. u. e. i. n. i. n. d. e. o. r. s. e. p. t. a. s. u. t. c. o. d. i. c. i. b. z. q. b. z. a. u. l. s. i. r. d. e. s. e. d. i. b. z. p. p. r. i. s. e. t. p. h. o. c. t. e. s.
 t. i. o. m. t. o. t. o. o. r. b. e. d. i. s. p. a. r. s. i. z. x. p. i. n. s. q. z. q. u. a. q. z. a. r. e. n. t. e. i. t. i. a. h. e. c. d. o. m. u. s. d. e. i. m. a.
 i. o. r. e. e. g. l. e. q. u. a. f. i. a. t. i. l. l. a. p. r. i. m. a. l. i. g. n. i. s. e. t. l. a. p. i. d. i. b. z. c. e. t. i. s. q. z. p. a. c. i. o. s. i. z. r. e. b. u. s.
 r. e. b. u. s. m. e. t. a. l. l. i. s. q. z. c. o. n. s. t. r. u. c. t. a. p. r. o. p. h. e. c. i. a. z. a. g. g. e. i. q. u. a. d. i. x. i. t. m. a. i. o. r. e. f. u.
 i. t. a. q. z. a. g. g. e. i. p. p. h. e. h. i. z. a. z. g. l. a. m. d. o. m. i. d. e. i. q. i. p. m. i. f. u. i. s. s. e. n. o. i. r. e.
D o. m. i. a. i. n. t. e. m. p. l. i. i. l. l. i. z. e. d. i. f. i. c. a. c. o. e. t. e. m. p. l. i. s. i. m. e. t. h. a. x. p. i. e. e. o. p. l. e. t. a. z.
 i. n. s. t. a. u. r. a. c. o. e. c. o. p. l. e. t. a. e. e. x. q. u. o. e. n. i. e. i. n. s. t. a. u. r. a. t. i. u. m. i. n. q. o. o. n. d. i. t. i. l. l. i. z. a. t.
 h. u. i. s. s. e. t. a. t. a. z. g. l. a. m. q. u. i. t. a. z. h. u. i. t. t. p. e. s. a. l. o. m. o. v. i. n. o. p. e. c. c. o. o. n. d. i. t. p. m. i. c. e. l. l. i. a. c. o.
 p. p. h. e. a. r. e. f. u. i. s. s. e. d. o. m. i. l. l. i. z. d. i. m. i. n. u. i. t. a. z. d. e. i. u. i. p. m. o. g. e. n. t. i. s. c. l. a. d. i. b. z. t. a. n. t. i. z. u. s. q. z.
 a. d. u. l. t. i. m. u. e. x. a. d. i. u. q. d. f. r. u. i. e. a. r. o. m. i. s. s. i. c. e. i. a. q. s. u. p. s. u. t. c. o. m. e. d. i. a. t. a. r. e. s. t. a. t. e. h. e. c.
 a. n. t. d. o. m. i. a. d. u. o. m. i. p. t. i. n. e. s. t. e. s. t. a. m. i. n. i. t. a. n. t. o. i. n. t. i. q. z. m. a. i. o. r. i. z. e. g. l. e. q. u. i. t. o. m. e.
 h. o. i. e. s. s. i. b. i. l. a. p. i. d. e. z. s. u. m. m. i. t. i. q. u. i. b. z. a. r. d. e. t. i. b. z. r. e. n. o. u. a. t. i. s. q. z. c. o. s. t. i. m. i. s. i. o. p. m. i. s. t. a. n.
 r. o. n. e. z. t. e. p. l. i. i. l. l. i. z. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. a. e. q. z. i. p. a. r. e. n. o. u. a. c. i. o. i. l. l. i. z. e. d. i. f. i. c. i. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. t. e. l. o. q. u. o.
 p. p. h. e. t. i. c. o. a. l. t. e. z. t. e. s. t. i. n. q. d. a. p. p. e. l. l. a. r. n. o. m. i. Q. z. g. d. e. n. s. d. i. r. i. t. Q. z. a. g. g. e. i. p. p. h. e.
 p. m. e. d. i. a. t. a. p. p. h. e. c. i. a. z. e. t. d. a. b. o. p. a. c. e. i. n. l. o. c. o. i. s. t. o. p. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. t. e. a. i. a. i. n. t. e. p. l. i. r. e.
 l. o. c. u. i. l. l. e. q. u. i. e. o. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. n. d. u. s. e. n. t. q. z. i. l. l. o. l. o. c. o. i. s. t. a. s. t. a. u. r. a. c. o. e. n. o. n.
 i. n. a. t. o. s. i. g. n. a. t. a. e. e. c. c. h. a. q. u. e. f. u. e. a. t. e. d. i. f. i. c. a. n. d. a. p. x. p. m. i. n. d. e. i. a. l. d. f. u. i. t. c. o. p. l. e. t. a. s. c. o.
 a. c. c. i. p. i. a. t. q. d. d. a. n. i. e. d. a. b. o. p. a. c. e. i. n. l. o. c. o. i. s. t. o. l. o. c. o. i. s. t. e. q. u. i. o. i. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. t. e. m. i. c. i. n. o. u. o. c. e. l. l. o.
 i. n. f. i. c. a. c. o. e. v. i. d. e. n. t. q. u. o. d. a. m. o. d. o. e. a. z. r. e. z. q. u. a. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. n. t. s. u. s. q. d. e. m. a. i. o. r. i. z. g.
 t. u. n. e. z. p. s. o. n. a. s. D. i. c. i. t. d. a. n. i. e. a. b. a. p. l. o. p. e. t. r. a. e. a. t. x. p. m. e. q. u. i. l. o. r. e. i. m. p. l. e. t. a.
 p. e. t. r. a. i. l. l. a. d. e. q. u. a. d. a. n. i. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. b. a. t. x. p. m. i. l. i. n. o. r. e. i. t. a. q. z. g. l. a. d. o. e. s. t. Q. z. m. a. i. o. r. e. s. t.
 m. i. l. l. i. z. n. o. m. i. n. t. e. s. t. a. m. i. n. i. q. u. i. d. o. m. i. p. o. n. i. s. v. e. t. i. s. t. e. s. t. i. e. t. t. u. c. a. p. g. l. a. d. o. m. i. n. o. n.
 p. a. r. e. b. i. t. m. a. i. o. r. a. i. d. e. d. i. c. a. t. T. u. c. e. n. i. v. e. n. i. e. t. d. e. s. i. d. e. r. a. t. i. o. a. i. c. t. i. z. t. e. s. t. i. q. d. d. o. m. i. n. o. n.
 g. e. n. t. i. b. z. s. i. c. l. e. g. i. t. i. n. h. e. b. r. e. o. N. a. m. p. o. r. e. m. s. a. d. u. e. n. t. i. u. s. n. o. n. v. e. t. i. s. u. b. i. d. i.
 d. i. z. e. a. t. d. e. s. i. d. e. r. a. t. i. u. s. o. m. i. b. z. g. e. n. t. i. b. z. n. o. e. n. i. q. u. e. d. e. b. e. b. a. n. t. v. e. n. i. e. t. d. e. s. i. d.
 s. a. e. b. a. t. i. n. q. u. e. n. o. d. i. u. a. r. e. d. i. d. e. r. a. t. T. u. c. e. t. s. e. d. m. l. x. x. m. t. p. r. e. z. a. t. i. u. s. a. i. c.
 t. e. z. q. z. e. t. i. p. e. p. p. h. e. t. i. c. i. s. s. e. n. s. u. s. e. V. e. n. i. e. n. t. q. u. e. e. l. e. c. t. a. s. u. n. t. t. i. z. g. e. n. t. i.
 d. u. o. d. e. c. u. c. t. i. s. g. e. n. t. i. b. z. T. u. c. e. n. i. v. e. r. e. n. o. v. e. n. i. e. t. i. i. e. l. e. c. t. a. b. u. s.

de quibus dicit a
 chitetur qui d
 iut ut deo m
 q. m. l. l. a. z. i. n. m. a. z.
 t. a. m. q. i. n. a. r. e.
 a. p. p. e. b. i. t. q. u. i. q.
 l. y. u. b. i. p. l. m. i. l. i. t.
 v. l. i. d. o. l. o. r. t. o.
 g. a. n. d. e. n. s. q. u. i. l.
 m. i. s. a. g. e. n. a. e. m.
 r. e. t. h. i. b. z. m. e. d. i. a.
 m. e. e. t. i. n. b. o. m. i.
 c. e. m. p. u. r. a. g. n. i. a.
 A. m. i. c. i. a. m. e. t.
 e. x. q. u. o. p. m. i. p.
 a. n. t. e. e. t. l. o. q. u. i.
 m. i. c. e. l. o. z. E. l. i.
 e. t. h. o. n. o. r. a. t. o. r.
 e. t. f. a. c. i. e. t. h. a. b.
 d. i. s. p. o. n. i. t. u. r. e. t.
 e. n. s. o. p. t. e. b. i. t.
 p. a. s. s. i. o. n. e. o. n. d.
 t. a. t. e. d. e. b. e. a. m. i.
 f. i. l. i. u. s. e. p. a. t. r. o. z.
 a. s. c. e. n. d. i. t. i. n. c. e.
 q. u. i. c. r. e. d. i. d. e. r. u. t.
 q. u. i. o. m. i. g. e. n. t.
 t. e. z. f. i. n. e. z. a. z. a.
 e. t. i. b. i. d. u. i.
 i. n. r. e. c. t. o. m. i. s. t. a.
 p. r. e. t. i. s. t. e. p. t. i. a.
 p. a. t. i. e. t. r. e. s. u. r. z.
 e. t. r. e. m. i. s. s. i. o. n. e.
 u. b. i. m. i. s. s. u. s. e.
 q. z. a. u. t. N. o. n. e.
 v. i. r. t. u. t. e. s. p. i. u.
 e. t. s. a. m. a. r. i. a. n.
 m. a. r. i. a. p. l. i. m. i.
 q. u. o. s. i. p. e. h. a. c.
 e. i. a. N. o. l. i. t. e. l.
 f. r. i. g. i. d. i. t. i. n. a.
 e. n. z. e. t. a. n. p.
 a. n. t. V. e. r. e. e.
 v. a. n. o. s. a. n. a.
 e. v. a. n. i. c. o. r. e.
 i. p. s. u. s. s. a. m. i.
 r. e. d. e. m. p. t. o. e.
 h. e. o. f. u. r. o. r. e. f.
 b. u. t. s. u. b. d. e. i.
 p. l. e. q. u. i. q. u. o.
 l. u. s. t. e. p. l. a. d.
 m. i. h. e. t. i. c. o. s.
 p. o. s. s. e. t. i. n. d. i.
 i. n. d. u. e. h. u.
 m. o. r. b. i. d. u. z. a.

de quibus dicit apostolus: Sic elegit nos in ipso ante mundi constitutionem. Ipse quippe ar-
 chitectus qui dicit: Multi vocati pauci vero electi. non debemus qui vocati sic vene-
 runt ut de cunctis precibus et de electis demonstraturus et edificandi domum
 quoniam nullas ruinas deinceps formidabimus. Nunc autem qui et hic replent ecclesiam quod
 tamquam in area ventilatio sepius non laqueat tanta gloria domus huius quoniam tunc
 appetit qui quisque ibi est super est. In hoc ergo idolo maligno multos diebus ma-
 lis ubi plerumque putat futuram computat ecclesia celestium et timor stimu-
 lus dolorum tormētis laborum molestis temptationum periculis erudit sola spes
 gaudens quod sanum gaudet multi reperiunt bonum et hinc utque tamquam
 in sagena evangelicam colligit. Et in hoc modo tamquam in mari utque in doli-
 rethibus in discretis narrat donec perveniat ad lectum ubi mali se gregem abo-
 nis et in bonis tamquam in templo suo sit deus. In oibus promissa vero implenda sunt
 cum in agnoscatur eius impleti qui loquatur in ipso et dicebat: videmus quod dicit
 Annunciam et locutus in multiplicati sunt super unum. Hoc fit in hoc sit per os Iob per
 ex quo primum per per carissimum in Iobis. Deinde per os prophetarum annunciat et tunc
 annuntiat et locutus est dicens: Agite primum appropinquabit enim rex per os dei per
 in celis. Elegit discipulos quos et apostolus nominavit huiusmodi natos terrarum agi-
 et honorator illorum ut quidam magnum esset et faceret ipse in eis esset te
 et faceret habuit in eis unum quo malo utens bene et sine passionis impleat
 dispensatur et ecclesie sue tollendorum malorum prebet exemplum seminato quoniam per
 eius optebat prout corporales. Iste enim passus est mortem et resurrexit
 passione ostendens quid sustineat pro veritate resurrexerat quid sperare metum
 tate debeamus excepta altitudine sancti qua sanguis sine atque ipse videtur
 huius est patris. Consilium est in ista re. Dicit tunc discipulis sine atque ipse videtur
 ascendit in celum et post dies multos permissus. Ipse sanctus enim vementis in eis
 qui crediderat tunc signum erat maius et maxime ut unumquisque eorum
 eius omni gentium loqueretur ita significans unitatem catholicam ecclesie per omnes gen-
 tes futuram ac sic omnibus locutur. Deinde secundum illam prophetiam: Exsultate per dies
 et ubi dominus exultavit et secundum ipsam dominus christi per dies ubi post re-
 surrectionem stupentibus cum discipulis suis aperuit seminum ut ita dicitur quod ipse natus per
 geret in septuaginta et dicit eis qui sic scriptum est et sic oportebat re-
 pati et resurgere a mortuis tunc die et per dies in nomine eius primum venit oportebat
 et remissionem patris per omnes gentes incipientibus arripi. Et christum per et
 ubi rursus eis de adventu eius nominis regnatura iudicat. Resurge
 quod autem Non est verum scire tempus quod per posuit in ista parte sed accipietis re-
 virtute spiritus sancti supereminet in vos et ecclesie in testis in unum et in tota undam
 et samaria usque in fines terre primum enim autem distendit ecclesia et cum in unda atque sa-
 maria plenum crediderunt et in aliis gentes seminati sunt eis amicum et civem
 quos ipse sicut humana et aptavit ubi et accendebat spiritum sanctum dicit enim
 eis Nolite timere eos qui corpus occidunt animam autem non possunt occidere. Qui timet
 frigidi timore non essent igne caritatis ardebant. Deinde non solum populus qui
 eum et cum passionem non audierunt et post resurrectionem vide-
 runt. Vix est et post obitum eorum in horreum et persecutiones et
 varios cruciatos ac timore martirum predicatum est toto orbe. Unde timore et quod
 eum correstante signis et ostensis et variis virtutibus et
 spiritus sancti munibus ut populi gentium credentes in eum qui pro eorum
 redemptione crucifixus est vano amore venerat sanguinem in quo drabo
 huius furore fuderunt ipsi reges quorum legibus vastabat ecclesia et non salu-
 bus subdunt quod deum crudelit auferre conati sunt et filios deorum in operant
 persequi quorum cum cultores dei veni fuerant cum percutit idem autem drabo
 huius templum demonum deserit et in nomine liberantis mediatoris currit gemens huius
 in heticos monit qui sub vocabulo vano doctus resistit xine quasi
 posset in dicit sine ulla compunctio huius in civitate dei sic amant confusionem
 in dicit huius philosophos in se dicit et adula senectus. Qui ergo in ecclesia christi
 morbidus aliquid primum sapient si correpti ut sanum rectum sapient

resistunt omniunt suaz pestifera et mortifera dogmata emendare nolunt sed
 defensae p'sistunt bene sunt et foras arites hereticum mercenibus i' iunias et
 sic quippe vray illis catholicas mebus xpi malo suo p'sistunt du' deus utit' et
 malis bene et diligentibus eu' oia coopant i' bonu' i' iunias ei postq' dyabolus
 omis ecclie quolibet errore cecant' ul' malicia deprimet' hac vidit t'pla floz
 opunt p'tatez corpali affligendi excent ems sapiaz ut aut' deoz c'esen su
 i' iunias diligant' excent ems benivolentia aut et benivolaas atant hereticos
 suadibili doctina cu' eis agatur sine tribu disciplina ac per sub vocablo
 hoc dra' p'iceps impie civitatis adusus p'egnantem i' hoc m'p' iuno
 civitate dei vasa p'a comonedo m'ch' a voce p'nutit' cu' paul dubio et re
 bo p'spice' cosolacio ut no' frangat' adusus et rebz ad usis exatagio ut
 no' corrupat' p'pice' p' d'miaz p'ndruar' parat' at' t'p'it' utiqz ab'at'it'
 ut in p's' et illaz voce no' aliunde cognoscant' exortaz sedm' m'ltitudme
 doloz meoz i' corde meo cosolacioe tue iocundament' aiaz meaz h'm'e
 e' et illud apli spe gaudentes m'bulacioe patientes Nam et id qd' ant
 idem doctor Quidamqz voluit in xpo pie vnie p'secutoz patiut' m'ltis pu
 tauduz e' de ee posse t'p'ibz qz et cu' ab eis qui foras h'it no' semetibz videt'
 ee tranquillitas et reuera e' plim' cosolacioe affert maxie vbi apli Quidamqz
 i' firmis no' cu' desit ymo m'lti s'it m'ltis qui corda pie vnie volui in xpo pie vi
 cu' suis p'dictis moribz cruciant p' quos blasphemant' i' iunias nere p'secutiones
 et catholici nomine qd' p'ito carnis est eis qui voluit pievi patiut' quo itel
 ne in xpo tanto magis dolent q' p'malos m'ltos p'olitus sic ut agenda
 m'ltis qua' p'ioz m'ltos desiderant diligat' Ipi quoqz heretici ut
 cu' cogitant' h'ic nome' et sacm'eta x'ianaz ut i'p'tiaz et p'sessione magnudo
 loze facit m'cordibz p'ioz qz et m'lti volentes ee x'iani p' eoz d'fensionez
 heretice cogitunt' et m'lti maledicti ee m'ltis m'uement' niaz blasphemandi x'iani
 nome' qz et ipi quodammodo x'ian appellant' h'ic at' h'm'oz p'm' moribz et erio
 ubiqz omis p'secutoz patiut' qui voluit in xpo pie vnie ee ullo infestante neqz
 ueritate corpore illoz patiut' quippe hanc p'secutoz no' m'corpibz s' i' cordi
 bus Vnde illa vox e' sedm' m'ltitudme doloz meoz in corde meo no' e'
 aut m'corpe meo Sed rursus qui cogitant' i' mutabilia d'mia p'missa et
 qd' ait aplis Nomen d'ns qui s'it ems quos em' p'scunt et p'destinant co
 formes ymagis filij sui ex eis p're nullus pot' sc'd'se q' i' Verba apli de p
 illo p's' Consolacioe tue letificauerunt anim' meaz Doloze scia Nomen d'ns
 aut' t'p'e qui s'it m'cordibz p'ioz quos p'scunt mores vanoz qui s'it ems qd'
 maloz sine falsoz p'dest dolentibz qui de caritate deiceu' em' p'scunt et
 dit qz eoz p're noluit nec impedie alioz salutes Demqz p'destina
 magne cosolacioes s'it ee de correctombz eoz q' p'ioz ut
 aiaz tanta iocunditate p'fundit' quat' doloibz de sua p'digone crucia
 uerit Sic m'ltos sc'do d'mio p'secutoz m'ltis diebz malis no' solu' a
 t'p'e corpali p'nae xpi et aploz ems sed ab ipse abel que p'mi m'lti mi
 p'ius fiat' occidit et demerepe usqz m'ltis sc'di s'it m'ltis p'secutoz m'lti
 et cosolacioz dei p'egnando p' currit ecclia p'romde ne illud quide' teme
 p'nto ee dicenduz sine credendu' q' no' m'ltis v'm' e' ul' videtur no' apli
 eccliam passura p'secutoes m'qz ad t'p'us aut xpi q' q'iam De p'secuto du
 passa e' i' decima a v'ndrama cadetqz nomissima s'it aban' iunius ab abel
 t'p'o p'ma quippe oputant auerone q' fra' e' sedm' a iquie s'it ems de
 domitiano a troiano t'raaz Q'itaz ab anthonio adene adu' usqz ad h'
 ro quitaz Sextus amarimino ad decimo septima octaua neqz sc'di est
 avaleuano ab antichano nona decima ad v'ndeciano q' d'm' iun
 mariano plagaz em' egypcioz qui x' s'it aut' exire ra
 m'lti m'cipet p'p'ius dei putat ad h'ic m'tell'm ee reuendaz ut no
 missima x' p'secutio s'it v'ndat' v'ndecime plage que egypci du' hosti
 lit sequent' hebreos in mari rubro p'plo dei p'elut' tranlente pie
 rit Sed ego p' illas res gestas p'secutiones p'phetice significatas ee no

xlx

videt

arbitror qu
 singulis com
 aliqui ad v
 p'secutoe q
 exstimat
 q' ipi et
 ascendit n
 si ioh's
 chus et
 h'ic ubi
 h'ic ubi
 quaha fac
 quaciqz
 videtur
 nonet deo
 argu' f
 ee post a
 hano que
 v'ley h'as
 t'ans imp
 omittaz q
 t'issim m
 h'ic m'lt
 r'isset ut
 m'lti meo
 ne magni
 diam Q
 fructific
 ne pati a
 no copu
 m'ltitud
 a'p'ud
 d'ibant a
 cio s'it c
 her itaqz
 q'it' o
 nomissaz
 i' medio
 s'it t'no ab
 nomissaz
 ene em
 s'it h'ic
 aquo m
 em silue
 putabaz
 m'lti p
 t'p'e m'lt
 noy qui
 cu' hoc s
 alij qua
 d'm usqz
 quicqz co
 t'uraz q
 p'secut
 ille qui

arbitror quoniam ab eis qui hoc putant exquisitè et ingemosa illa singula hinc
 singulis computata videantur non prophetico spiritu sed coniectura mentis humano que
 aliquando ad verum pervenit alibi fallit. Quid enim qui hoc sentiant dictum de
 persecutione quia ipse dominus crucifixe est in quo cum multi positi sunt. Si autem hoc
 existimat computandum tamen ille mandavit sunt que ad corpus pertinet non
 quod ipsum caput est appetitum et oculum quid agent de illa qui postea quod christus
 ascendit in celum idolum fuit et ubi beatus Stephanus lapidatus est ubi iacobus
 fuit iohannis gladio trucidatus aplos petrus ut occideret in *De persecutionibus*
 clusis et pangitum libatus ubi fugati atque dispersi in hunc *ecclesie quae passae*
 fides ubi simul qui postea paulus fuit et vastabat ea *est christus beatus*
 hanc ubi ipse quoque iam fides quia persequatur evangelizans *stephanus iacobus*
 qualia faciebat est passus per ludam sine palam gentes *petrus et*
 quacumque christum ferventissimum predicabat Cur ergo eis auctoritate *paulus*
 videtur ordinatum cum ante necem ipsa me atrocissimas persecutiones
 rationes de quibus minus longum est tractare dicere ecclesia crescendo pervenit. Quia
 a regibus fuit persecutiones in multis existimat esse debere res sunt heredes qui
 est post ascensum domini gravissimas fecit. Deinde quid vident etiam de
 hanc que non moratur in decem An ipse non est ecclesia persecutus qui iustos hinc
 tales hanc decem et dicere videtur. Sub quo valentinianus maior qui post cum
 tunc imperator fuit fides christi confessor existit multumque periturus est. Et
 omittat que apud antiochiam facere cepit ubi vniuersum fidelissimum et constan-
 tissimum invenit qui multis ut torquerent aplos per totam diebus per totam
 tunc inter virgulas cruciatumque percellentibus libertatem atque libertatem miratur her-
 misset ut in ceteris de feris cubescere tunc postremo *Quid fecit herodes*
 nostra memoria valens super dicit valentinianum fuit arriani non *ecclesie iohannis*
 ne magna persecutione per orientis partem catholicam vastaret *apo. iohannis et va-*
 diam. Quale est autem non considerare ecclesiam per totum mundum *leontianum fuit*
 fructificantes atque crescente posse in aliquibus gentibus periculis *arriani*
 ne pati a regibus et qui in aliis non patitur nisi forte non est periculum *arriani*
 tio computanda. qui rex gothorum in ipsa gothia persecutus est. Quia autem crudelitate
 mirabilis tunc ibi non esset catholicus quorum plurimum martirio coronati sunt sicut
 aquilinus frater qui tunc illuc peruenit fuerat et se ita vidisse narrant rector
 dabunt audiamus. Quid modo in ipso nomine ita in iustos feruet periculum
 cio si tunc quicquid ut fugientes in nonnulli usque ad romana oppida perveniret
 hec itaque hinc cogitandi in non videri esse diffinendum nostra persecutionem quod
 ex ceteris quod ecclesiam si vniuersum affirmare atque futuram a regibus propter illas
 nonnullas de qua nullus ambigit christum non moratur eternitatis. Itaque hoc
 in medio relinquitur neutrum propter quod hinc astruere sine destructores
 si tunc ab affirmandi quolibet horum audacia presumptio renovaret. Illas sane
 nonnullas persecutionem quod ab antichristi futura est pericula sua ipse extinguere debet
 Que enim scriptum est ut interficiat eum ipse omnis homo et euacuabit illam de pace
 sue tunc quia solet quod istud est importune oratio. Si cum si nosse perdesset
 a quo melius quia ab ipso deo magis interrogantibus discipulis dicitur. Non
 enim siluerit in apertum cum si aperte quesierit dicitur. Dicitur in hoc tempore re-
 putabit regnum istius. ac ille non est inquit virum nosse tempus que per se sunt
 in sua potestate. Non utique illi de hora vel die vel anno si de *De persecutione*
 tempore interrogauerat qui istud accipere vult frustra igitur *regis gothorum*
 nos qui remanet hinc sedo computare ac diffinire conatur *et in ipso et*
 cum hoc scire non esse virum ex ore veritatis audiamus quod tunc *de ipso quod*
 alii quadringentes vel quingentes alii et mille ab ascensione *fuit*
 domini usque ad eius ultimum adventum compleri posse dicunt. Quod admodum quod
 quisque eorum astruat opinionem suam longum est demonstrare et non uolumus. Correc-
 tioris quippe utitur humanis quod ab eis certum aliquid de scripture conuicere ante
 profertur. Omni vero de hac re calculum digitorum resoluit et quiescere iubet
 ille qui dicit. Non est virum scire tempus quod per se sunt in sua potestate. hoc quod

etiam si ma e miz nō ē nō ea represos fuisse deoz mltor fallor qz cultor
quom? fngent demoni vñs quos tamq deos colut diffinitū ēē qnto
tpe māmā eēt religio xpiana Cuz em vident uer tot tantisq psecutio
nibz eam potuisse cōsumi sed hys poa mra mremeta supsille ex
cogitauerūt nescio quoz cōsps grecoz tamq cōsuleti andaz dñs o
iactō effulor ubi xpm qdem ab hñs tamq saclega cñie faciūt i no
centez petz aut maleficio fecisse subingit ut colorēt x nomē p trece
toz et lxx annos deinde cōpleto meorato mto amoz sine mora finie
finē Ohomū corda doctoꝝ o ingema hñta digna credē ista de xpo que
credē nō vltis m xpm q ei9 disciplinē petrus ab eo magicar artē nō
didicet s3 ipō innocēte tñ ems maleficiū fuit nomē De falsā opione
qz illi9 q sū cōh maluerūt magis artibz sine magnis illor et coratu
laboribz et picis suis postremo ēē effusione saginis su ractō qm ulamū
Si petrus maleficiū fecit ut xpm sic diligeret mundus aduetū dñi p
quid erat innocens xpus ut em sic diligeret petrus h tpe intendū di
spondent 8 ipi sibi et si pnt intelligat illa supua qm tūguē m illud
fām ēē ut p etna vitā ab illo accipiendā et usq ad Non est vñ
tpalez moztēz pro illo paciendā xpm diligeret petrus de uolē tpa
inde isti dñ qm sūt q pnt ista pducē nō pnt autē ista it
suscubentes vñ maleficio et vñ steli magico qm puen ut dicūt
ānculus catus et dilaniatus et ritu neplario sepultus ē ut sectam
sibi adisactā tām phre tpe cōnalescēt tantaz qz psecutio hñredū
crudelitēz nō resistēda s3 paciēdo supare et ad suor silachroz tē
ploz sacroz oracloz eūsiōnez pueniē pmittere ans Demaliciā q
postremo est dñs nō m utiqz s3 ipoz qm uel illectus dicit petrus
tanto stelere ul impulsus ē ista pstatē Non em alian h per trecentos
demoni s3 deo dicūt illi vsus hoc petrus arte magica lxx annos et
diffinisse tales dñ hñt hec atz hñoi mltā colligēti demē desūte
nondū annis ipe trāssit que dñatio ficta pmit et de inquo sūt me
cepta vāntas credidit Cuz vō ex quo xpi nois cultus titi ut liquet
p ems m carne pñciāz et p aplos institutus ē m aliquot et dñi
annos mū trecenti et lxx cōpleti sūt quid aliud qm dñi
ista falsitas refellatur Vt em xpi natiuitate hñ9 rei nō ponam9
mian qz infans et puer disciplos nō hēbat tñ qm hñe cepit pculdu
bio tūc innotuit p ems corpalez pñciāz doctna et re xpus puer di
ligre xana i postea q mthimo iordane mltio lohāny aplōz nō hēbat
ē baptizatus p hoc em de illo pphēa illa pcessit dicē sed qm hñe ce
dnabit amari usq ad mare et a flumē usq ad tños oz pit tñc mmo
bis ēte s3 qm pñs qua passus ēet et resurrexit amoz aut doctna
is nō dñ fides omibz fuit diffita Iuresurrectōe quippe et religio
diffinita ē Nam sicut aplus paulus achemēsibz loqitur dices iam
iam mñc mñciat homibz omē ubiqz agē pñaz eo q statuit diē iudiciē
orbem i eqtate m vno suo diffinit omibz fide resuscitans illi amoz
tūc Melius i hac qōne solueda inde mian summo pñcti qz tūc di
tus ē ēē spūs sñs sicut em dñi post resurrectōm xpi oportebat i ea
ciuitate ex qua debuit mape lex sedā hoc ē restū nomū pñia em i
fuit ex monte syua p moysen qd testm dē vetus de hac aut que p
xpm danda eāt p dñi ē Ex syon lex prodiet et ubi dñi ex iherlm Vnde
et ipe p omē gentes dixit p dñi oportē i noie suo pñia lex ex mō
pñiaz s3 tñ mapiētibz a b iherlm sibi g ex oris est te s3 na pñoy
hñ9 nois cultus ut i xpm iherlm qm crucifixus fuit sen qd vetus
et resurrexit credet s3 hec fides tam i signibz mñcis testm dē dñi
mcaluit ut aliquot homi mltā i xpi nomē mabili ex syon lex pro
alacritate cōsa venditis suis rebz ut egenis dist diet et vbi dñi
bueretur pposito stō et ardentissā caritate ad pauprate de iherlm qd ē
nomi

voluntaria
morte pñct
hoc si nulli
protu mndi
tūz nois xpi
pensuz ul
renduz ē q
mō consui
sibz pñia
a l post sy
em p dñi
orū est sic
sā sicut an
tibz petri
buz qua ipi
clauduz ut
petet ponet
hōm credid
arint ecclia
mñsis ē sp
lxx am re
porro sequē
m aut fign
ptes forsi t
assima et c
ty impator
mmlacha
nō videt
qm mlti eo
notuēat
dñi s3 i q
mbz nō car
ie ems adu
etna ipe ē
nsqz disere
sit dñaz m
mū mortu
voluit ul vi
ficado fure
nō facit bu
ti tpalibz
dñis amoz
cui nulli
Adie itiaz
Trecenti
Quod
sunt boni
sectis sumi
vetis acha
qd xam sen
cui vta
v De eno
quasoretu

voluntaria pueniet atq; interfectores et sanguines sicientes indeos seu usq; ad
mortē pvenit certe nō amata potencia s; potencie pacia pararet
hoc si nullis magis artibus fuit ē aut credi dubitat eadem veritate dūa
p totū mūdū id fieri potuisse quā hoc fuit ē. Et aut ut vultis sic adail
tūz nois xpi accenditū tanta homū mltudo que illū in cruce nō fuit
pensūz ul' rēat fuit iā maleficiū illud fecerat petrus ex ipso anno q
rendūz ē qū trecenti lxx cōpleti sūt. Alortūz ē g' xpus duob; gemi
nis consilio vni' l' aplis resurrexit tūa die sicut apli sū cō sen
sibus pbauerūt. Demde post xl dies ascendit mcelū post x dies
i. l. post iūa resurrectionē misit spm sūm. Tūc tria milia homū aplis
en p dicitib; crediderūt. Tūc itaq; ueris illi' cultu ex Deo et cultu
orsus est sicut nos credim' et veritas hē efficacia sps nois xpiam de
fci sicut aut fuit vanitas impia ul' putant magis ar dū crucifixione
tibus petri paulo post cō signo mirabili facto. Quā ad u et de tpe quom
bus qua ipius petri quidam medicus abutō miris ita tūc est rē et
claudus ut ab alijs portaret et ad portā tēpli ubi stipes qd fideles ar
petet ponetur. In noie ihu xpi salus exiluit quq; milia dicitur
homū crediderūt. Ac demde alys atq; alijs accensib; credentib; it
aruit ecclia. Ac paul' igr cō dies ex quo amio ipe sūp sit mian s; qū
missus ē sps sūm i. p vduz mavar. Numeratis pmdē cōsilio trecenti
lxx am repuit impleti p eadem vduz cōsilio honoz et entiam i
porro sequenti aīo cōsile alio theodoro qū iam sūm illud oracū demo
mū aut signetū homū nulla cō debuit religio rana quidē p alias tūaz
ptes fori tan fū sit nō fuit nate p quire mter qd iam m ciuitate no
cūma et eminentissia charthagine affrice gaudena et jomus comi
tis impatoris honoz xms' l' aplis falsos deoz tēpla euerūt et si
mulachra fixerūt. Ex quo nūq; adh' ipus p fignia ferme annos quie
nō videat quāz arueat cultus nomis xpi p fecti postea Deligne qdā
quā mlti eoz xam facti sūt qui tamq; vā illa dūmācōe re opatus ē ppetu
notabāt. Mos g' qui sūm vocant qz xam nō impetiz ar quo cetū fuit di
dim' s; i quē credidit petrus petri de xpo edificati sūmo lotura et reli
mb; nō carūmb; venenati nec decepti maleficiis si bñfia gro xpi
re ems admti. Ille pet mgt xpc mdoctina q ad vitā dūat
etūa ipe ē mgt nī. Et aliquā iam xcludam' hūc libz hūc De honoz et
usq; differētēs et quāz satis vū ē dē mōstrātes quie nā entiam et
sit dūaz amitatū celestis atq; abūmācō usq; mīuē p mīta odio gaudēcō
rūz mortal' exantus. Quaz illa que tēna ē fecit sibi qō et jomus quāz
voluit ul' vndecimq; ul' cō ex homib; falsos deoz quib; fac tēpla dūaz
ficcō sūmēt. Illa ante q celestis pēgnat mīa falsos deos tēnam
nō facit sūmēdo vō deo ipi sit aīq; vez sacrificiū qū it Ambe it
tū tpalib; ul' bonis pī vūit vel malis pī affligūt. Dūsa fide dūsa spe
dūsa amore donec ultio iudicio separt et papiet vnaquaq; sūi finēz
cū mīlly ē sūm de quib; ambob; sūmb; dē mīceps dūserendū est aēq;
Adie itaq; mīthomē spūs sū usq; ad tepus hūc sēptine fluxerūt ann i
Trecenti Nonaginta et sex. Exphat libz xvij. Incipit totū i x s; ang

QUOD mōnēz quā dē sūmb; bonoz et maloz phica disputatio ven
tilant dūcentas octogintā octo sectis esse vario p spexerit
Quo remotis omib; dūmācō que nō secte s; qōm sūt ad tēptitūz
sūm bonū dūmācōm vario p venat quaz cū vna sit eligenda De trib;
sectis sūmū bonū querentib; quā eligenda vario dūmācō sequens
vetis achademe athiochi auctois sūmū m De sūmo bono et sūmo malo
qd xam sentiant cōi phos qui sūmū bonū mīe sibi dūbat cō m De so
cū vitā q cū maxie expetenda sit mīlly offensib; sepe sūmū
v De errore hūanoz iudicioz cū vītūz latet vi De dūmācōe lūmāz
quasocetay homū dūmācō et dē mīseria belloz ecclia que mīta dūat vi

Quia amicitie bonorum secunda esse non possit dum apiculis prout vite trepidam
necesse sit vii De amicitia scorum anglorum qui homini in hoc mundo non potest esse nisi
festa per fallaciam demonum in quos inciderunt qui multos sibi deos colendos
putaverunt ix Quia fructus scis de supata huius vite temptacione paratne
sit x De beatitudine pacis etne in qua scis finis est vera perfectio xi Quia
et bellanum semina omnesque hominum inquietudines ad pacis fines cupiat per
venire sine cuius appetitu nulla natura sit xii De pace universalis que inter quos
libet per turbaciones primam non potest lege nature dum substituto iudice addid
quisque pervenit ordinacione quod metuit voluntate xiii De ordine arlege civita
tis sine celestis sine terrene per quos societati humane et diuino insit quia
et consulendo sunt xiiii De libertate naturali et desinitute cuius prima est perfectio
quod homo male voluntatis et si non est maxime alius huius finis est appetit libidi
nis xv De equo iure diuini xvi Unde celestis societatis tunc tenet am
tatez pacem habet et unde discordia xvii Quia diuisa sit academie no
ue ambiguntur acostumia fidei christianorum xiii De huius et moribus populi christianum
xix Quia aures scorum in hoc tempore sepe huius sunt xx An secundum diffinitiones sti
pionis qui in dialogo gregorius sunt inque sunt romana res publica xxi
An verus sit deus sanctorum cum soli debeat sacrificium xxii De ne porphyrus
dicit oraculis deorum responsa de christo xxiii Quia diffinitione costet populi et rei
publice municipium recte sibi non solum romanos sed et regna alia videri
xxiv Quia sunt ibi vere virtutes ubi non est vera religio xxv De pace populi alie
nati adeo quia utitur ad pietatem populi dei dum in hoc populo est iudex xxvi
De pace finemque deo cuius perfecta tranquillitas in hac temporalis vita non potest
apprehendi xxvii Inque finem venturum sit exitus impiorum xxviii Quia inque
qua de finibus bonorum et malorum philosophia disputatio ventilat ducetur octo

ROMAN

guta octo sectas esse varro perit i
amicitias utriusque terrene scilicet et celestis debi
tis finibus deinceps in video disputandum prout exponenda
sunt quantum opus huius summi rationis patet arguitur mortalium
bus sibi ipsi beatitudinem facere in huius vite felicitate mo
li sunt ut ab eorum rebus vanis spes in qua quid differat
quia deus nobis dedit et res ipsa hec est vera beatitudo quod
dabit non tamen ante diem sed adhibita et ratione quales per
infideles possumus adhibere clarescat Quia remotus i

omnibus differentiis quod non secte sed quoniam sunt ad triptitam summum bonum diffini
tibus enim bonorum omnium varro perveniat quare tunc una sit eligenda et
et malorum multa et multiplicat inter se philosophi disputant Quia quoniam
maria intentione voluntate inuenire conati sunt quid efficiat bonorum
bonum Illud enim est finis boni nostri per quod appetenda sunt cetera Ipse autem
per seipsum finem boni nunc ergo dicam non quo consumatur ut non sit sed quo per
ficiatur ut plenum sit et finem mali non quo esse desinat sed quousque noscendo
perducatur finem itaque isti sunt summum bonum et summum malum de quibus inuenien
dis atque in hac vita summo bono adipiscendo vitando aut summo malo multum
sicut dixi laboraverunt qui studium sapientie in huius seculi vanitate perfessi sunt ut
tunc eorum quoniam diuinitas errantes modis nate lince in tunc ab initio veritatis de
nare permittit ut non alii in animo alii in corpore alii in utroque finem bonorum pone
rent et malorum ex qua triptita velut generalis distributio sectarum placet
varro in libro de philosophia tunc multarum dogmatum varietate diligenter et subtiliter
scrutatus adiungit ut ad ducentas octoginta et octo sectas non quia erant sed
quod esse possent adhibeat ut quasdam diuinas facillime perveniri et ut brevis
condam inde oportet incipiam quod ipse adiungit et posuit in libro memorato libri

Quatuor esse quedam in precedenti spectat ad eam sequens viz i
industria vel arte vivendi quod virtus dicitur et pauldubio dicitur vel ut nunc
appetit aut voluntate quod delectabiliter movet corpus sensus a quiete

qua sit ut in
voluptatis quod
et alia vel in
in iudicio ut in
quatuor iudicio
in virtutibus quod
tute a utraque
acione singula
certis inueni
ingit epistola
virtutis assu
filiis perit
nec abis per
vo perfectum
illaz iudicio
luptate que
voluptati quod
pitudo huius
luptas in
p hic volupt
quoniam ut
te quippe huius
ac sic ad di
adhibita vi
sectarum perfect
Quia et in
qui non solum
bonum appetit
dra ex acad
sectarum per quod
quod hominem de
tanti hic de
videbatur
et alie xxi
putat huius
retioz philosophia
duplicatione
put atz sect
ne vacare
cent tunc ad
finit a er
negotio al
mies iste se
brevis ac
futuratio ce
institutos
denia dicit
denus na
silio repit
dubitatione
nec tunc om

REI
in
quod

qua sit ut nullar molestia quisque corporis patiat. aut utraq. quia in uno uoce
 uoluptatis epporibus appellat. aut vniuersali pma nature in quibus. et hec sunt
 et alia. vel in corpore ut mebroz integritas et salus atq. incolomitas eius.
 ul' i ano ut sunt ea que ul' pua ul' magna in homin repunt in genibus hec igitur
 quatuor. i. voluptas. quies. utriusq. pma nature. Ita sunt i nobis. ut
 ul' virtus quia postea doctna misert p hoc appetenda sit. aut ita p vir-
 tute. a' utraq. p seipam. ac p hoc sunt hinc xij. recte per hanc em in
 ciones single triplicant. qd' ai i vno demonstramus difficile no' est id in
 cetis. inuenire Cuius g' voluptas corporis. ai virtuti a' subdit a' pferat. aut
 igitur epantata vniatur diuisitate sectar. Subdit aut virtuti quia i vni
 virtutis assumuntur. pmet quippe ad virtutis officiu et inue pate et p patat
 filios. p creare quoz neutz fieri pot sine corpis voluptate Nam sine illa
 nec obus poty qz sunt ut vniatur ut cohabit ut generacio pperet Cuius
 vo pferatur virtuti ipa appetit p seipam Virtus aut assumenda credit p
 illaz. i. ut nichil virtus agat nisi ad consequenda ul' ad consuanda corpis vo-
 luptate que vita deformis est Quid em Quippe ubi virtus sunt dne
 voluptati qm' nullo' hec dicenda sit virtus sed in ee ista horribilis tur-
 pitude hinc quosdaz phos pronoz et defensoz suos Virtuti porro vo-
 luptas igitur quia nent eaz p altera s' p seipos ambe appetitur Quia
 p sic voluptas ul' subdita ul' plata ul' meta virtuti t're sectay facit ita
 quies ita utriusq. ita pma nature aliaz t'iaz i uenitur effice. prouaceti
 te quippe humanaz opioni. virtuti aliqui subdit. alii pferunt. alii ingunt
 ac sic ad duodenarium sectarum mun' puenit. s' ite quoqz m'is duplicantur
 adhibita vna dra socialis videlicet iste qui quisq. sectat. aliqua istaz xij.
 sectar. pfecto aut p se t'm id agit aut ee sociu t'm di hec velle qd' sibi i
 Quid est xij. sunt eoz qui p se t'm vnaquaq. teneat putat et alie xij. eoz
 qui no' solit p se sic ul' sic philosophanduz ee decernit. s' et p alios quoz
 bonu appetunt ut inu' hec aut recte xxij. itez geminatur addita i
 dra erachademuz nomen et sunt xliij. Illaz quippe xxij. vnaquaq. i
 sectar. pt quiqz sic tene ac defende ut etiam quicad' defendunt itoz
 qd' homine bonu quo btus ee in ai t'm virtute iheret. pot alius ut me-
 tam. sic defendunt achademuz nom qd' eis et si no' metu tu. verisile i
 videbatur Viginti quatuor g' sunt p eoz qui eas velut ctay p veritatez
 et alie xxij. p eoz qui easdem qm' metay p veritatem sequeas
 putat. Rursus qz vnaquaq. istaz xliij. sectar. pot quiqz sequi hitu
 cetoz phoz Itemqz pt alius hitu exantoz cymcoz Ex hac em dra
 duplicantur et xviij. sunt Demde qz eaz singlas quas ita tueri hoiz
 put atq. sectari ut aut ociosam diligat vici hant hy qui t'm studio det
 ne vacare voluerit atq. valuerit aut negotiosam hy qui cu philosopha-
 rent t'm administraco' reipublice regendisq. rebuz huams occupatissi-
 sunt a' erutroqz gen'e ipacem sic hy qui ptiz erudito ocio ptiz necessao
 negotio aliena vite sue ipa t'buert. p has dras pt ead' triplici
 mis iste sectar. et adducetas lxxxvij. p tunc hec de varronis libro
 breuif ac dilucide posui finas eis meis explicas ubi Quid aut re-
 futacio cetis vna eligat qua vlt ee achademicoz vetem quos apione
 institutor usqz ad polemonez qui ab illo qituz ems scolar. tenuit q' ach-
 demna dicta e' huisse etia dogmata vlt vici et ob hoc distinguit ab ach-
 demis nomen quibz meta sunt sunt omia qd' philosophie genus ab arch-
 silio cepit succilore polemomy eamqz sectaz. i. veterz achademicoz sic
 dubitaco' ita omiz errore carere arbitret longu e' p omia demonstrare
 nec t'm omi exparte res omittenda e' De tribus sectis sumu hoiz boni que

Remouet ego pns omis differentibz qua eligenda varro distiat
 ferenciaz q' uni sequens vetis achadomae antiochi
 multiplicand' sectar. quas io remoneda putat auctoz suam em
 qz no' meis e' suis boni neqz em estimat ulla phie ee secta dicendz

quod eo distat acerbis quod dicitur beatitudines bonorum et malorum quodque nulla
est boni cum philosophandi nisi ut bene sit. Quod autem bonum facit ipse est finis
boni. Nullus ergo est tam philosophandi nisi finis boni. Quamobrem quod nulli
boni fine sectatur nullas philosophie sectas dicenda est. Cum ergo quidam de sociali vita utitur
sit tenenda sapientia ut summum bonum quod sit homo bene ita velit et curet amica
sui quemadmodum summi. cum summi tamen quod beatitudinis cum faciat quiddam facit non
de ipso summo bono quod est sed de assumendo vel non assumendo solemus ad hunc partem
patem boni non per seipsum sed per amicitiam solum ut enim bono ita gaudeat sic
gaudet suo. Item cum quidam de academici nomine quibus meta sunt omnia
Vita ita sunt res bene de multis philosophandi est autem sicut aliis philosophis pla-
cent etiam eas habere debemus. Non quidem quid in boni fine sectandus sit sed de
ipso boni veritate quid sectandus videtur. Vtrum sit nec dubitandum hoc est
ut id plane eloquar utrum ita sectandus sit ut qui sectatur dicat esse verum
aut qui sectatur dicat verum sibi videri et si forte sit falsum tamen utique sectetur vni-
atque idem bonum. In illa etiam quod adhibetur ex habitu et consuetudine amicorum
non quidem quia nam sit finis boni sed utrum in illo habitu et consuetudine sit vimen-
dum et qui verum sectatur bonum quodlibet ei verum videatur esse atque sectandum. De
magis fuerint qui tamen diversa sequuntur bona finalia. Alii virtutem alii voluptatem
eandem tamen habitum et consuetudinem tenebant ex quo omnia appellabatur. Ita illud
quiddam est unde philosophi omnia dicunt acerbis ad eligendum ac tenendum bonum quo
bene fient idque nil valeat. Nam si aliquid ad hoc interesset perfectio idem habitus
eundem fine sequi cogit et diversos habitus eundem fine non sineret. Invenitur quod
illis vitae quibus vno scilicet non sequitur sed in contemplatione vel inquisitione veritatis
otioso alio in gerendis rebus humanis negotioso. Ita ex utroque genere temperato
Cum quidam horum sit potius eligendum non finis boni habet contrarietatem sed quid horum
tamen difficultate affert ad consequendum vel retinendum finem boni id in sua ratione
visatur. Finis enim boni cum ad eum quisque pervenit potius bonum facit. Invenio
autem habitum vel in negotio publico vel qui utriusque vicibus agitur non continuo
quisque bene est. Multa quippe in quolibet horum tamen putant vni et in appetendo
boni fine quo sit homo bene curare. Alia est ergo quod de finibus bonorum et malorum que
vniuersamque philosophiam secta facit. Et alie sunt rationes de sociali vita de actione
academicorum de vestitu et victu amicorum de tribus vite quibus otioso
attoso ex utroque modificato quare nulla est in qua de bonorum et malorum fi-
nibus disputat. promittit quod marcus varro has quatuor adhibens dicitur
ex vita sociali ex academica nomine ex gymnica existo vite quae typi-
to ad sectas ducuntur lxxviii. pervenit. Et si que alie putant sibi addita re-
motis eis omnibus qui de sectando summo bono ullam miscent rationem. Et ideo
secte nec sunt nec vocande sunt ad illas xii. in quibus quid sit bonum horum
quo asserunt sit bene ut eis una vera ceteras falsas ostendat esse relictas.
Nam remoto illo triplicato genere vite due partes huius numeri detrahentur et
secte xvi. remanent. Remota vero duae ex civicis addita addendum redi-
gitur et xlvi. sunt. Afferantur et quod ex academicis nomine ad habitum
est rursus dividua pars remanet. lxxviii. De sociali quoque vita quod aces-
serat sibi afferat xii. sunt relique quas ista duae ut xxi. fuerint duplica-
nent. De his ergo xii. nichil dici potest cum secte non sunt bene. Nichil quippe
aliud in eis quidem quod finis bonorum et malorum invenitur aut bonorum finibus
perfecto contrario sunt malorum hoc autem ut utantur xii. secte illa quatuor
triplicatur voluptas quae utitur et prima natura quod primogenita varro vo-
cat. hec quippe quatuor dum singillatim virtuti alii subducitur ut non per seipsum
sed per officium virtutis appetenda videantur alii present ut non per seipsum sed
per hec adipiscenda vel conservanda natura virtutis putetur. Alii inveniuntur ut
per seipsum et virtutis et ista appetenda credantur quadraginta numeri tripliciter reddi
et ad xii. sectas pervenire. Ex illis autem quatuor rebus varro tres tollit
voluptatem scilicet et quietem et utriusque non quod eas inquit sed quod prima gemella
nature et voluptatem in se habent et quietem. Quid ergo opus est ex his

duabus tria q
metem cu am
contingant d
me eligenda
tribus ut au
nam varro
tres secte ita
ut utraq
trm sit veru
mphu no at
putat. Item
duos melius
la sit bo ut
si solus ho e
soli sit bo al
et poae qua
concede sit
q sit bo tm
colte ut bo
sine sunt p
dicamo si an
soli corpus
quo sit bti
illa pma n
mient velu
eade virtus
ti eant ec
pi omnib
mmpq ut q
nora si nra
Om aut b
bene nra e
quibet m
dicenda sit
alys aum
et alys sm
ut nullu
tus qui n
ulla virtu
drenz at
sine hys a
ne aut au
talia sit u
istoe ee p
lanc vita
ligat fiau
et liben et
by qui em
na co mig
volunt an
bonoz an
et hanc i
ne est qui
quos vero
actios. et

duabus tria qdam facit duo scz dñ singillatim appetit Voluptas aut quies
 in eam cu ambe sil quicquid pme nature et ipar et pter ipar alia multa
 contineant De tribus go sectis ei placet diligenter ee tractandū q nā sit po
 ans eligenda nō em altera plus q pma vera rō ee pmittit sine mlyse
 tribus sit sine alibi alibi qd post videbim? Inten: de hys tribus quo v
 nam varro eligat qntū breuit apteqz possim? dixerim? Iste nempe
 tres secte ita sūt: ai ul pma nature p vtute ul vtus p pma nature,
 ul utraqz a et vtus et pma nature p seipsa sūt expetenda Quid g? istoz
 tm sit veraz sectanduz utomō pma de conatur pmi qz sūmū bonū
 mpha nō arbor nō pecora nō dei s; hois qnt quid sit ipē hō qrenduz
 putat Venit quippe in ems nā duo ee qdaz corpus et aīaz et hōz qd
 duoz melius ee aīam longeaz ptabili? oīo nō dubitat Sz utz aīa so
 la sit hō ut ita sit ei corpus tam p equis eqti Eques em nō hō et eq
 s; solus hō ē ideo tū equis dī qd aliquomō se hē ad equū An corpus
 solū sit hō aliquomō se hēns ad aīam sicut pota ad poscom nō em calx
 et pota quā cōtinet calx simil dī pota sed calx solus ideo tū q petico
 cōtineat sit accommodatus aīo nec aīa sola nec solū corpus s; simil utz
 qz sit hō em p sit vna sine aīa sine corpus Ille aut totus ex utroqz
 cōstet ut hō sit sicut duos equos aīo et bigas vocam? quoz sine dext
 sine sinist p ē bigas vni vō cor quoquomō se beat ad alē bigas nō
 dicim? s; amboz sil Hoz aut tmz hō elegit tū hoīz nec aīam solū nec
 solū corpus s; aīam sil et corpus ee arbitrat pmi sūmū bonū hoīz
 quo sit btis eritūqz rei bonis cōstare dicit et aīe s; et corpus Ac phoc
 illi pma nature p seipsa existimant expetenda ipm qz vtutez quā doctū
 mīent velut ante vīendi q i aīe bonis ē excellentissimū bonū Quā p
 eadez vtus a ars agende vite cū accepit pma nature q sine illa erant s;
 tū erat ee qū eis doctū ad hūc de erat oīa p se ipam appetit sil qz ee se
 ipā omibz sil et se ipā utit eo sine ut omibz delectet atz pfirmat magis
 mīez ne queqz mīe maiora atz mīora sūt tū omibz gaudere et qdaz mī
 nora si nāctas postulat ppr maiora ul adpīcenda ul tenenda cōtempner
 Onū aut bonoz ul aīam ul corpus nichil sibi vtus oīo pponit Nec em
 bene utit et seipsa et cetis q hoīz faciūt btū bonū Vbi vō ipā nō est
 quālibet multa sūt bona nō bono ems sūt aīa sūt ac p hoc nō nō eiā bonū
 dicēda sūt cū mali utēti nalia ee nō pnt Nec g? vita hoīz q vtute et
 alys aīam et corpus sine quibz virtus ee nō pōt firmē btū ee dī Si vō
 et alys sine qbz virtus ee pot ul illis ul plibz beator Si aut p: sū oībz
 ut nullū oīo bonū desit ul aīam ul corpus btissima Non em hō vita q v
 tus qm nō oīa vita s; sapiens vita virtus ē et tū qualiscūqz vita sine
 ulla virtute pot ee virtus vō sine ulla vita nō pōt ee hoc et de mōna
 dixerat atz rōne et siquid aliud est m hoīe Chant em hō et aī doctū
 sine hys aut nō pōt ee ulla doctū ac phoc nec vtus q utiqz dicit Nec
 ne aut curte pulchz ee corpe vrbz m gentibz pnales et cetā hū
 taha sūt ut et vtus ee posset et ipā sine virtute bona sūt Tame et sed
 istos ee ipā ppr seipsam diligit vtus utit qz illis et firmē hē vtute dicit
 hūc vitam btam esse et sociale phibent esse q amīcoz bona ppr se ipā dī
 ligat sicut sua eisqz p se ipos hoc velit qd sibi sine m domo sūt hē conū
 et liberi et qūqz domestici sine i loco ubi domo ē ems sicut ē vrbz ut st
 hy qui emes vocātur sine m orbe toto ut st gentes quay ei societay hūa
 na cōmigit sine i ipō mdo qui creuetur noīe cel et terre sicut ee dicit qz
 voluit amīcoz ee homī sapienti quoz familiaris anglos dicim? Ade
 bonoz aut et e cōmrio maloz sūbz negant nullo mō ee deputanduz
 et hūc mēse et nouos achademīcos affirmat ee distanciaz nec eoz
 mī est quidā sine cūico sine alio quohbz hitū et victu m hys sūbz
 quoz veros putat quīqz philozophet Ex tribz porro illis vite gūbz oīo
 actiolo et qd ex utroqz dpositū ē hō tū sine place assenerat hō sensisse atz

con quos ipse
id saltem munda
cubente cedam
ut quom in be
pietate ad opt
nullu habe on
tota vigilan
dis nullus er
testat Ipi en
no cosentiri
facit tpantia
am m m e
ut aia subda
stare meo se
Tanto quippe
cocept et t
at nudin g
iam saluo e
m iam vo il
testis e huius
minor qua fi
cui capient
atq erba v
se hie sine be
mirabili vni
dehulter dolo
ridat m en q
statuta en u
mirabili si b
dmis homi e
ut ante vi
est ut no vid
grenda face
ce fatemur
en hoc fecisti
cessit nempe
et delectat
cunt q m
fessi sit hie
tolle ab omib
gramasine
tu btm tu
et tanto sue
grenda est
g bta e m
licet tibi al
tineas nec
miseri tale
dem si semp
e nulla mi
te btm a
et sapientie
nate pma
nali fugat
vne velit

con quos spūs concupiscit. Quia in hac vita quāvis velim⁹ quā facere nō valēm⁹
 id salte⁹ maduorū dei faciam⁹. ne eazm concupiscēti ad usū spm spū hūc
 audente cedam⁹ et ad ppetuandū pētū mū confessione p traham⁹. Absit gō
 ut qdā in hoc bello mtestimo sum⁹. ia nos bēdīdīe ad quā vincedo volū⁹
 puenire ad eptor eē credam⁹. Et siquī est usq; adeo sapiens ut cōi libidmoy
 nullū hēat enno conflictū. Quid illa virtus q̄ pūdenca dī. Nōme
 tota vigilantia sua bona dīscit amaly ut in illis appetendū istūq; vitā
 dī nullus error obrepit. ac phoc et ipā nos i malis nō mala in nobis eē
 testat. Ipā em docet malū eē ad ppetuandū cōsentire bonūq; eē ad ppetuandū
 nō cōsentiri libidmī. Illud tū malū em nos nō cōsentire docet pūdenca
 facit tpanca nec pūdenca nō tpanca tollit hūc vīte. Quid iusticia
 an⁹ mū⁹ ē sua rīq; tribuē. Vnde fit i ipō hoīe quidā iustus ordo natē
 ut aīa subdatū deo et aīe caro. ac phoc deo et aīa i caro. Nōme dūno
 strae in eo se adhuc ope laborat ppetū quā mū⁹ opie iam tūe req̄scē
 Tanto quippe mū⁹ aīa subdit deo quāto mū⁹ dūno in ipis suis cogitacōib⁹
 cōcipit. et tanto mū⁹ aīe subdit caro quāto magis adūm spm concupis
 cit. Quidm gō nobis mēst hec infirmitas hec pestis hī languor quo nos
 iam saluor et si nondū saluor quo iam bēdī illi finalī bēdīdīe dūe audē
 m⁹. Iam vō illa vīte em⁹ ē nōmē fortitudo i quātūq; sapia emendatissima
 testis ē hūmānōz maloz q̄ compellit pācā tollere. Quid mala stōia pū
 mior qua fronte mala nō esse contendat quib⁹ fatent. si tanta fuerit ut
 eis sapiens nō nō possit nō nō debeat sustine cogi cū morte libimet mferre
 atq; ex hac vita emigrare. Tantū aut supbie stūpor ē in hīs homīb⁹ hūc
 se hūc finē boni et asēpō fieri bēdī ppetū ut sapiens eoz hī est quāle
 mirabili vīte dēscribit eē si extēcet obsurdescat obmutescat mēbris
 debilitet dolorib⁹ cruciet et siquid aliud talū maloz dīa q̄ cogitū p m
 cadit in eū quo sibi morte cogit mferre. Hūc in hīs malis vītam cō
 stituta en nō pūdeat bēdī vocare. Quid bēdī que finiat mortis q̄
 mīrū si bēdī ē maneat in ea. Quid ista nō sūt mala q̄ vīq; fortitū
 dūm boni eandē fortitudinē nō solū sibi cede vix gō. Delmque cōpellit
 ut eandē vīte et dīat bēdī et pūdeant eē fugiendū. Quis usq; adeo cer
 est ut nō vīdeat q̄ si bēdī eēt fugiendū nō eēt si apta in fūmītatē vīte fū
 giendū fatent. Quid igr cū ē cur nō eā mīserā fracta supbie cerni
 te fateant. Vix obsecro cāto ille. pācā an ppetū mīpācā se ppetū. Nō
 em hoc fecit i victoriā. cēsais mīpācā tulit. Vbi est fortitudo. Nēpe
 cessit. nēpe fūcūbūt nēq; usq; adeo supāta est ut vīte bēdī. Delmque
 et dēseret ac fugit. An nō eāt iam bēdī. A lūca gō eāt. Quid igr mala nō
 erant q̄ vīte mīserā fugiendūq; faciebāt. Quid p eē ipī qm mala vīte co
 fessī sūt sicut ppetū sicut vetes acadēmici quoz sectū varro defendit
 tollerabily quēdam locūt. si eoz q̄ mū⁹ ē error q̄ in hīs malis et si tam
 gramā sūt ut morte fugiendū sūt ab ipō libimet illata qm hūc patit in
 tū bēdī tū eē cōtendūt. Hūc sūt inquit tormenta atq; cruciatie corpis
 et tanto sūt peiora quāto potuerūt eē maiora quib⁹ ut cāto ex hac vīte tū
 giendū est. Quid vīte obsecro hūc inquit q̄ tantis aggruat malis. Certe
 gō bēdī ē in eīdem malis p que dīat esse fugiendū. an nō bēdī dīat q̄
 licet tibi ab hīs malis morte dīcedē. Quid si gō aliquo mīs mīdico dūno
 tenent nec pūntēz mori nec vīq; sine illis esse sūnt. Nēpe tūc salte
 mīserā talē dīcet vīte. Non igr ppetū mīserā nō ē q̄ cāto relinquet quāq;
 dem si sempīna sit eē abste ipō mīserā mīdicat. Non itaq; ppetū qm bēdī
 ē mīlla mīserā debet vīdeū aut qd ē absurdū q̄ bēdī mīserā ē. Ideo
 eē bēdī appellat. Magna ē vīte in eis malis que cogit hoīes scdm ipō
 eē sapiēte libimet auferre qd homo ē cū dīcūt et vix dīcūt hūc esse i
 natē pma quodāmo et marīaz vocēnt homo cōtinet sibi et ppetū mortē
 nāly fugiat ita sibi amīcū ut eē se al. et i hac cōmūctōe corpis atq; aīe
 vīte velit vehemēt atq; appetat. Magna vīte ē i eis malis quib⁹ isto natūre

vnat sensus quo mors omni omni mibi conatibus vitat et ita vnat
 utq; vitabit optet appetat et si non potest aliunde contingere ab hore ipso subinet
 miserat. Magna vis est in eis malis q; fortitudine facit hore ad hunc
 ad hunc dicenda est fortitudo que ita hys malis vnat ut hore que sicut
 virtus regendi tuendum suscepit non modo non posset per paciam custodie q;
 ipa misus cogit occide debet quidem morte et sapiens ferre pacem
 si que accidit aliunde sed in istis aut si eam sibi inferre compellit perfectio fa-
 tendum est eis non solum mala sed et intollerabilia et mala et q; h; eni ppetare
 compellit vitam igitur q; istorum tam magnorum tamq; gravium malorum antepi-
 tur oneribus a subiacet casibus nullo modo bene dicitur si hore qui hoc dicit
 sicut victi malis in gravescuntibus cum sibi ingruit morte credunt i felicitate
 ita victi certis rebus cum quibus beatam vitam dignaretur arde veritate et
 non sibi putaret mista mortalitate sine sum ee boni gaudendum ubi virtutes
 ipse quibus hic certe melius melius atq; utilius in hore reperi quito maiora sunt
 admittenda cum vni pculorum laborum dolorum tam fideliori testimonia miserarum
 Si enim ve virtutes sunt q; in eis quibus va mest pietas et non put non se pro-
 fitentur h; posse ut nullas miserarum paciam hore in quibus sunt. Neq; enim me-
 da ceo sunt ve virtutes ut h; pfiteantur si ut vita humana q; tot et tantis huius
 scilicet malis ee cogit miseria spe futura scilicet sit beata sic et salua. Quoniam enim beata
 e q; non dicitur salua e. Unde et apostolus panthe non de hominibus imprudentibus
 impacientibus impudentibus et iniquis sed de bonis qui secundum veram pietatem vivunt
 et ideo virtutes quas habent vera habent aut. Spe enim salui facti sumus spes
 aut que videtur non est spes. Quoniam videtur quia quid sperat. Si aut
 quod non videmus spem per paciam expectamus. Sicut ergo spe salui ita spe
 beati sumus et sicut saluti ita beatitudine non iam tenemus pntes sed expec-
 tamus futura et h; per paciam q; in malis sumus q; patientes tollerare debemus
 donec ad illa veniamus bona ubi oia erunt quibus ineffabili delectemur. Nichi-
 lus aut quod iam tollerare debeamus. Talis salus q; in futuro est scilicet ipa est
 etiam finalis beatitudo. Quia beatitudinem ee ista plura qui non videntes voluit
 arde h; sibi conant fidelissimas subire quito supiore tanto maiore virtute
 Desociali vita q; tu maxie expectanda sit multis ostensioibus sepe subitatur
 ante socialis vitam voluit ee sapiens nos multo amplius ap-
 ptam. Nam in ista dei civitas de qua huius opus erit iam
 unde incessum libere vsum in manibus vel inchoatur exortu vel pro-
 greditur exortu vel apprehendit debitor fines si non eet socialis vita scilicet
 Et nihil mortalitatis erupna q; et quatis humdet malis societatis huius
 na quis emiare valeat quis estimare sufficiat. Audiant apud comites suos
 horem cum sensu atq; consensu omni hominum dicit duri vixorem qua ibi misera
 vidi. Nati filii alia causa quid itidem illa q; in amore mea comeditur idem
 cerentia punit suspiciones inimicie bellum par rursus. Nomen res huius
 nas ubiq; implenerunt Nomen et in istis in honestis moribus plerumq; com-
 gunt Nomen huius usq; quaq; plene sunt res humane in inimicie suspiciones
 inimicie bellum mala certa septim. pace vero in certis bonis qui corda
 eorum cum quibus ann tenet volumus ignoramus. Et si nosse hodie possemus quaha
 aras futura eent utiq; nescirem. Qui porro inter se amatores solent ee
 vel dent qua qui una ee confinet domo. Et cum quis inde seorsum e atq;
 tanta sepe mala eorum occultis insidias existunt tanto amaro quito par
 dulcor sunt q; va putata e cum astutissime fingit per quod omni pectora sic
 sic attingit ut cogit ingemunt qd aut tulum. Nulle sunt occultatores in
 fidie quaq; hoc q; latent in silicio officii aut in aliquo naturam nomen
 Nam ann q; palam e aduersum facile amendo vitae possis. Hoc vero oculi
 tuz in testin ac domesticum malum non solum existit verum et opprimunt anteq; p-
 spice atq; explorat potius per quod ead duna vox illa et inimi hore dome-
 stici emz cum magno dolore cordis audire q; et siquis tam fortis sit ut
 equo anio persecat vel tam vigilans ut pmdo consilio caueat q; aduersus qui

molit ania
 tur si ipse bon
 bonos finem
 comie pflug
 maior est tu
 no solum meli
 enetis sit a

Quid
 misera
 indicant cer
 aliena cum p
 quic nra sit
 penar no q
 ignominia
 glis plang
 torquent a
 riaz ut et t
 in em sedm
 iustine torm
 nocet; an
 aens omd
 aret occidu
 andebit
 loctus qu
 rentes i can
 et dese fla
 et si no mo
 et ipi qui a
 pientes et
 fatente pb
 aente dani
 at hoc supi
 huius socie
 et si no ma
 misentes p
 Cuto di
 dit nse et
 Deducta

Post
 adober
 est pichis
 Nam si du
 cogunt qu
 illi cu sunt
 p sola dmi
 ita ut liber
 mprosa a
 societatis
 Et h; q; m
 mam san
 mta msc
 quos semp
 ionis gnis

molit' aucta simulata eorum tū hominū p̄fidoꝝ malo cū eorū eē pessimos expi-
tur si ipse bonus ē gūmū' exāciētur. Necesse ē sine sp̄ mali fuerit et se
bonos fūrent sine iustā maliciā ex bonitate mutati sint. Si gō dominus
cōmūe p̄fignū m̄hys malis hūmā gūis tuta nō ē q̄ cūctis q̄ q̄ito i
maior est tanto forz ems hūis et cūilibz et cūialibz plen⁹ et si quiescat
nō solū turbulente vez sepi⁹ et cūente seditiones ac bella cūilia a quoꝝ
enētis sūt alii libe cūitates apiculis m̄q̄ De errore hūanoꝝ iudicioꝝ

Quid talibet pace manentibz de eē nō pūt quāha putamus eē quaz
misera q̄ dolenda quāquidē hū iudiciū qui cōficias eorū de quibus
iudiciū cēne nequū. Vnde sepe cogit' tormentis innocentiū testm ad
aliena cūm p̄metēz q̄re vitatē. Quid m̄de m̄ha cū quibz torq̄ret' et cū
quē itz sit nocens cruciatus i nocens iunt. p̄ m̄cto scēle certissimas
penas nō q̄ illud cōmississe detegit. s; quā nō cōmississe nescit. ac p̄ hoc
ignominia iudiciū plen⁹ ē calitas innocentis et qd ē intolletabili' ma-
gisq; plangendūz rigandūz si fieri poss; fontibz lacimarū cū p̄ ea m̄der
torqueat acutatus ne occidat nesciens innocentē sit pignoratice misē
riaz ut et tortū et innocentē occidat quē i nocentes occideret torserat
Si em̄ scdm̄ istoz sapiām deleget ex hac vita fugē quā dūctus illa i
sustine tormentū qd nō dimisit dimississe se dicit quo dāpnato et q̄oso. utz
nocētēz an innocentē m̄der occideret ad hūc nescit quē ne innocentē nes-
ciens occideret torhit ac p̄ hoc p̄ innocentē et ut sciret torhit et dū nel-
aret occidit In hys tenebris vite socialis sedebit m̄der ille sapiens am̄o
m̄debet excedit plane cōstringit em̄ em̄ et ad hoc effici p̄trahit hūmā
societas quā desere phas dūct hoc em̄ nephas eē nō dūct q̄ testēz i no-
centes i cūis torquētur alienis q̄ hū qui arguit vi doloris pleniq; supat
et de se fla cōfessi eē p̄mū' innocētēz cūia torti fuerit innocentēz. Qd
et si nō morte p̄mū' i m̄p̄is ul' eripis tormentis pleniq; morit'. Qd
et ipi qui arguit hūane societati fortasse ne cūia m̄p̄ita iunt. p̄desse cū
p̄ientes et m̄cientibz testibz reoq; ip̄o cū tormentis dūante i manit nec
fatente pbare qd obiciunt nō valentes quāvis veā obiceant am̄dice nes-
ciens dampnat. hec tot et tanta mala nō de p̄ntat eē p̄ra. Non em̄ fa-
at hoc sapiens m̄der nocendi uolūate s; nātate nesciendi et tū q̄ cogit
hūmā societas nātate eē iudicandi hoc ē gō quā dūctus misera cte hois
et si nō malicia sapietis. An vō nātate nesciendi at; iudicandi torq̄ret
m̄sentes p̄mū' m̄sentes et p̄az ē illi q̄ nō ē reus si nō sit m̄p̄ et hūis
Qūto a hēdēd' et hois dign⁹ agnoscat i ista nātate miseraz eamq; o-
dit m̄se et si p̄ie sapit clamat addm̄ de nātatibz meis erue me domine
De dūsitatē linguaz quā societas hominū dūmat et de misera belloꝝ et que
Post cūctatēz ul' vrbē seq̄ orbis tēz in quo tū gradu m̄sta dū vi-
ponit societas hūane incipientes adomo at; nū ad vrbem dū
adorbem p̄grediendo veniētēz qui utiq; hūa aquaz cōgēnes q̄ito maior
est p̄ctis plenior. In quo p̄mū' linguaz dūsitaz hominē alienat ab hominē
Nam si duo sibi met invicem fiat obui⁹ neq; p̄tēz i hūis eē aliqua nātate
cogit' quoz nent' linguā nōm̄ alit' facili' sibi m̄ta a hūa eē gūis quā
illi cū sūt hoies ambo sociant'. Qū em̄ que senant m̄t se cūctare nō pūt
p̄ solā dūsitatē lingūe m̄ch p̄cedit ad cōsociados hoies tanta silitudo nāe
ita ut libenā hō sit cū cūe suo q̄ cū hōie alieno. At em̄ op̄i data ē ut
impioia cūctis nō solū m̄gū vez et linguā ma dūctis gentibz p̄ pacē
societatis imponet. p̄ quā nō de eēt ymo et hūndaret eē m̄ptū copia. Vez
s; h; q̄ m̄tas et quā grandibz bellis q̄ita struge hominē q̄ita effusione hū-
manū sanguinis compatu ē. Qūbz transactis nō ē tū eorū maloz si
m̄ta misera. Quāvis em̄ nō desunt neq; desunt hostes ex tūmācie cū-
quos semp bella gesta sūt et gerūt tū cūa ip̄a m̄p̄em latitudo pepit p̄-
ionis gūis bella socialia s; et cūilia quibz m̄terabili' quatit' hūmā gēnis

sine tū belligrātū ut alī cōquiescat sine tū tūmet ne rursus erigat
 Quorū malorū multae et multiplices duras et duras uacitatis si ut dignū
 ē eloqui uelū quāq̄ nequaq̄ sicut rex postulat possim quē est. plūe dī
 putacōis modū. Et sapiens inquit iusta bella gesturus ē q̄ si se hoīes
 memit nullo magis dolebit iustorū nātūtez sibi extitisse belloz q̄ n
 iusta eēt ei gēda nō eēt ac p̄ hoc sapienti nulla bella essent Inqui
 tas enī p̄tis adusa iusta bella mgerit gēda sapienti. Que iniquitas
 p̄tiq̄ hoīs ē dolenda q̄ homī ē et si nulla ex ei bellandi nātūte nascēt
 h itaq̄ mala taz magna tā horrenda tā sena quisq̄m cū dolore cōside
 rat miserā fateat. Quisq̄m aut ul patit sine animi dolore ul cogitāt
 nullo uiaq̄ miserū iō se putat bñm q̄ et hūmā p̄didit sensū. Quā
 aia bonorū secura ē non possit dū apudis p̄tiq̄ uite trepidam nate
Sant nō cōtingat quedā ignorancia silis demencie sit. Vñ
 q̄ tū in hūmā uite misera cōdicōe sepe cōtingit ut credatur ul
 amicus ēē qui inimicus ē ul inimicus qui amicus ē. Quid nos
 consolatur in hac hūmā societate erroribus erupnisq̄ plenissima ubi fi
 des nō ficta et mutua dilectō verorū et aīcorū bonorū. Quorū quito plu
 res et in locis plibz hēm? tanto longi⁹ lacrimisq̄ metum⁹ ne quid eis
 cōtingat mali detantur malorū aggeribus hūmā scli. Non enī tū solati
 sumus ne fame ne bellis ne morbis ne captiuitatibz affligant ne in
 eadem sinitute talia patiunt quāha nec cogitare sufficiat. Vñ et ubi
 timor ē nullo amari⁹ ne in p̄fidiaz maharū neq̄q̄ mutent. Et qū ista
 cōtingit tanto utiq̄ plura quāto illi sūt plures et in mām noticiam
 p̄ferunt q̄b⁹ cor nīm flagris urat quīs p̄t nisi qm tanta sentit ad
 uerte. Mortuos quippe audire malle⁹ q̄m⁹ et h sine dolore nō possi
 m⁹ audire. Quorū enī nos vita p̄p amicitie solacia delectabat Vñ
 fieri pot ut eorū mors nullaz nobis mgerat mestitudinē. Quā qui p
 libet plibeat si p̄t amica colloquia ut dicat amicale ul m̄tadat affm
 hūmanaz omī nātūdinū vnicula mentis i m̄ti stupore dissipat. A sic
 eis utendū censeat ut nulla ex eis amī dulcedo p̄fundat. Quā si hie inul
 lomō p̄t. ēē h quo pacto futurū est ut ems nobis amara mors nō sit
 an⁹ dulcis ē vita. Hinc enī ē q̄ luct⁹ quoddā nō in hūmā cordis quāsi
 volum⁹ a vlais cū sanādo adhibent officiose solacōes. Non enī p̄tea
 nō ē qd sanet qm quito ē amī⁹ melior tanto meo cūis felici⁹q̄ la
 natur. Cū igr ēē de curissimorū mortibz marie quorū sūt hūmā societa
 ti officia nātū mīc man⁹ mīc aspen⁹ affligat. Vita mortuū mortuos
 nō eorū quos diligim⁹ q̄ ul aside uel ab omī moribz lapsos hoc ē in ipā
 aia mortuos audire seu videre malle⁹. Quā mgerit matia plena ē
 tra p̄ qd scriptū ē Numquid nōtemptatio est vita hoīs si fūz. Et p̄
 qd ipē dūe ait Ve mūdo ascondas. Et iter. Quā hūmānt inquit in
 quitas refrigescet caritas multorū. Ex quo fit ut boni amici mortui
 gratulenti et tū mors eorū cōstet ipā nos cōns cōsolet qm carne
 rnt mah⁹ quibz in hac vita ēē boni hoīes ul cōtem⁹ ul de priuat⁹ uel
 in utraq̄ p̄clitant. De amicitia scōz angelorū q̄ hoī in hoc mūdo pōt
 esse manifesta p̄ fallaciā demonū in quos in adit qui multos sibi deos co
In societate vero scōz angelorū qm plū illi qui nobis leuorū putauerūt
 Leutes ab orbētiāz ut sic quodāmo p̄lectent et celū nullo quidē me
 tim⁹ ne tales aīa ul morte nos sua ul deprinacōe cōtristat. Et q̄
 nobis nō ai quā hoīes familiaritate miscuit q̄ ēē ipm ad erupnis hūm
 p̄tinet uite et alī sathanas sicut legim⁹ transfigurāt se uelut ange
 los lucis ad tēptandos eorū quos ita uel cūditi p̄t opus ē ul de apī mī
 tū ē magna dei mīa nātū est ne quisq̄ cū bonos angelos mīc se hūe
 putat. Hūc malos demones fictos amicos eorūq̄ tanto nocentiores quito
 astuciores ac fallaciores patiat inimicos. Et cū magna ista dei mīa ne

role ē ne q
 fides mīc
 i mīc
 quā igno
 phos in mī
 nos in cō
 iupham ē
 dū i mūd
 eīdem ipis
 qui colant

S mīc
 ne ill
 uenacore q
 mīc cōtoz
 p sapiam
 vlla vna
 quā nullu
 fūis qm
 quātilat
 bñtudinē
 ē mortale
 ems recte
 bñ vñ
 et quidp
 ubi nobis

O mī
 nō dī p̄
 mīc bñ
 iēe portā
 p hoc sine
 lem Nam
 visio p̄
 freptat
 sūmū bñ
 ne Nūc
 rione fin
 itate nō
 p aīe i
 pīorū qu
 pfecto f
 etna ul
 telligi
 grāuē
 possit m
 mī qm
 nobis f
 belland

O n
 e

cois e ne quisq; cu bonos anglos aicos se hie putat. hinc malis demoner
fictos in eos colq; tanto nocentiores qnto astuciores ac fallaciores paciat
i mntes. Et cu magna ista dei mra dei ncia est n magne hiane mie
qua ignorancia tanta pmitur ut facile utoz silacoe fallat. Et illos qd
phos in mpta cunitate qui deo sibi aicos ee dixerunt i demoner malis
nos incidisse etissimu e quibz ipa tota cunitas subdit etiam cu eis hinc
suppliciu. Ex eoz quippe sacris ul' pona saclegis quibz eoz colendoe et eru
dis i mundissimis n eoz cma celebrant quibz eoz placendoy putant
eisdem ipis auctoribz et ex auctoribz talu tantoz q de decore sacre abas
qui colantur apertu est. Quid fructus sacre desupata hmo vite tep

Sed neq; sci et fideles vnius veri dei sum qz tacoe patit sit. x.
Cultor ab eoz fallaci et ulisformi reptacoe securi sut. In hoc loco
infirmitatis et diebz malignis et ista sollicitudo no e in utilis
ut illa securitas ubi pax plenissima at; etissima est desiderio fer
uentiore quatit. Ibi em erit nature munera h est q nature nre abem
nanz catoze donat no solu bona ver et sempna. no solu i ana q amut
p sapiam ver et mcorpe qd resurrectoe rionabit ubi vntes no con
illa vicia ul' mala qcuq; etantez s; hentes victorie pmi etia paces
qua nullus adularis mmetet. Ipa e em btitudo finalis. ipa pfectio
fins qui consumet no ht fine. Nec aut dicitur quide bti qn pace hem
quatuoraciq; h bti pot m vita bona. Et hec btitudo illi qua finale dicitur
btitudm compata porsus misera repit. Hanc g pace qualis hic p
ee mortales hoies. m rebo mortalibz q hem sic recte vnum boie
eius recte utit vntes. qn vo eaz no habem et malis q homo patitur
bu vnt vntes. Et tuc est va virtus. qn et omia bona quibz bu utit
et quidq; i bono usu bonoz et maloz facit. et scipm ad euz fine refert
ubi nobis talis et tanta pax est qua melior et maior ee no possit. De

Quod si possim dicere btitudme pacis etne magna sacra sum e. i.
finc nroz bonoz ee pace sint etia dnm vera pfecto. x.
vntes pfecti qz ipi cunitati dei e ista operosissima disputaco in
tuo di po. Lauda nrm dnm lauda dei tui non. Qm cofor. seaz por
maz bu. fi. ti. mte. Qm po. fi. tu. pa. Qm em cofirmate fuerit
see portaz ems ia i illaz nullus intrabit nec ab illa ullus erit. ac
p hoc fines ems. Debemz intellige pace qua volumz demonstrare fina
lem Nam et ipis cunitatis mstia nomen. i. nrm qd et an dnm
visio pacis mptatur. Et qn pacis nome ee i hys rebo mortalibz
freqtat ubi utiq; no e vita etia ptea fines cunitatis hmo ubi erit
sumu bonu etia etia vita malumz comodee qua pice de quo fine apls
ant. Nunc vo liberato apeto sui aut facti deo hctis fructu vrm iustici
acione fine vo vita etia. Et rursum qz vita etia ab eis qui familia
ritate no hent cu spant p accipi etia maloz vita ul' sedm ee plor
p ane i mortalitatez vel sedm ee idem mra p penaz mntiales m
piorz qui utiq; metm cruciat no petuerit nisi et vixerit metm
pfecto fins cunitatis hmo in quo sumu hebit bonu ul' pax in vita
etia ul' vita etia in pace dicendi e ut facili ab homibz possit m
telligi. Tm e em pacis bonu ut ee i rebo etne at; mortilibz meli
gracius soleat audiri meli desiderabilis concupisca meli postremo
possit melius mueri. De quo si aliquito dnm loqm voluerimz no cu
m qntz arbitroz onerosi legentibz et p fine cunitatis hmo de qua
nobis fmo est et p ipam dulcedme pacis q omibz cara est. Qz etia
bellantem iencia omqz boni mgetudmes ad pacis fine cupiant puci

Quod em vntes quisq; vntes em appetitu nulla nata sit. x.
res hmanas naturaq; omes ut cuq; mntet agnoscat sicut
nemo e qui gaudet nolit. ita nemo e qui pace hie nolit. Qnd
et ipi qui bella nolit meli aliud q vince voluit. Ad gloriā ergo

pacē bellando cupiūt puerire Nam quid ē aliud victoria nisi subiecto
repugnanti Quod cū sint pax et pax g^o intencōe gerūt et bella
Ab hīs ē qm vītute bellicaz student exercere impando atq; pugnando
Vnde pacē qstat belli ēē optabile finē Omnis em hō ēē belligerando
pacē requirit Nemo aut bellū pacificando Nam et illi qui pacē in
qua sint p^o turbac volūt nō pacē p^oderūt s; eam pro arbitrio suo cupiūt
omnitiā Non g^o ut sit pax volūt s; ut ea sit quā volūt Demq; et si
p^o sedicōm se ab alijs separemūt cū eis ipse cōspiratū ul' cōmratū sint
nō qualescūq; spem pacis teneant nō efficiūt qd' intendūt promde la
tēs ipi ut vehemēti et tūc in festi sint paci cetōz pacēz nolūt hē
sociōz/ Et si vñ sit tam p^o pollens vmba et cōsane ita canens ut
nulli socio se cōmūtāt solueq; mīdianq; et p^o ualens quib; potuit ex
pressis et extinctis predas agat tū eis certe quos occidē nō pot et
quos vlt latē q' facit qualescūq; vmbra pacis tenet In domo ante
sua cū uxore et cū filijs et si quos alios illis hē studet pfecto ēē pa
catus eis quippe adnutū obtpantib; sine dubio delectat Nam si nō
fiat indignatur corripit vndicat et domo sue pacē si ita natē sit et
semēdo componit quā sentit ēē nō posse in audaz pūapio q' ipē mīdmo
sua ē cetū meadez domestica societate subiecta sint Idēq; si offeret
finitus plurimūq; amicitias ul' gentis ita ut sic ei fineret quēadmo
sibi domū suē finire volebat nō se iam latrone latebūz condet s; regē
cōspiciū sublimaret cū eadez i illo cupiditas et malicia pmaneret pa
cem itaq; cū suis quos hē cupiūt quos ad arbitriū suū volūt vñ
Nam et cū quib; bellū gerūt suos facit si possint volūt eisq; subiectis le
gis sue pacēz mponē Et faciam' aliquē quālē canit poetita et fabu
losa narracō quā fortasse p ipām in sociabile feritate sem hōiez q'
hōiez dicē maluerūt Quāvis g^o hūm' regnū dire spelūce sunt soli
tudo tamq; malicia singlāz ut ex hac ei nomē inuentū sit grece
xaoockakoc dī qd' ille vocabat Nam cōm' ei blandū feret referret
q' fmonē nullis filijs ul' alludet pūlis ul' grandisculis imparet nul
lo amia colloquū fruet nec mīlcam pūz quo ul' hūc tū pax feli
ciōz sint qz tale mōstrū nō gerūt nich' cūq; daret s; aquo poss; quidq;
velit et qūti posset cū vellet auferret Tūc in ipā sua spelūca
solitaria cūq; ut de se bī sprecenti cede tepebat hūm' nichil aliud q'
pacēz volebat in qua nemo illi molestus eet nec ems quietē mō ulli
terror nē turbaret Cū corpe demq; suo pacē hē cupiebat et qūti;
hebat tū illi bñ erat quicūq; mēbz obtempantib; impabat et ut
suā i mortalitate ad usq; se exindigēcia rebellantez ac sedicōm fa
mis addissociandaz atq; excludendaz de corpe aiaz datantez qūta p
sit festinacōe paciet rapiebat necabat uorabat et quāvis mīnimo ac
feris pax tū sue vite ac salutis in manu ac ferocit' cōsulebat
ac phoe si pacem q' in sua spelūca atq; in se pō hē sathagebat et cū
alijs hē vellet nec i alijs nec mōstr' nec semib; vocaret aut si ei
corpis forma et exactor omi igrū vomitū ab eo dērebat hōm' so
cietatē forte nō nocendi cupiditate s; vniendi nātate semebat Vñ
iste nō fuit ul' qd' magis credendū nō talis fuit qualis poetica vi
uitate dērebat Nisi em mīus accusaretur caciō pax herculez landi
zetur Tales g^o hō in se semib; meliō ut dūi credit nō fuisse sicut
multa figmenta poetaz Ipē em semissime se vnde ille parte hūit
feri nā et semiferus deus ē germs pūz p quādā pacēz custodit
cōendo gignendo pariendo fetus fouendo atq; nutriendo Cū sint
plēzq; in sociabiles et solūage nō s; ut oues cerni colube strim
apes s; ut leones volpes agle noctue Que em tigris nō filijs
suis mitis mīrmurat et pacate feritate blandit Qm' mīlmo
qūtiūbet solitarijs rapinis nō cōmoleat nō cōmū copulat

indū congru
tate domesti
natur sua l
cūba obane
oz face veli
ul' amand
Odit nāq; e
sua pūlo O
m' quāleciq;
debat ēē ex
ille videt nā
ta pūlis C
aliqua rez
eēt cō ueli
pis et ordō
illa sub' w
iō molestā
git et iō ē
pago mebz
adhuc qu
sū ē remitt
et ponderis
ordmō nō
tur medic
ad huc pū
ingit ac p
nāi cursum
et nro i cō
Anemac el
de aliq; leg
sitans ad m
cūc' eide
finit Et
cūta distu
tes quāq; u
ūtiū et
Pacē nāq;
corpis et
ordmata
pax dom
ordmata
dmatisia
ordis ord
mde mīse
quidē ord
q; mīseri
mīti bñ
rebus m
ordmō n
nō dolent
aut si pax
ex quo a
nec dolo

mdu congruat omia cofonnet pullos alit et qd cu sua matre familias socie
 tate domestica; quia pace pot cofuat. Cuius magis homo fert quodammodo
 nature sua legibus admeudum societate pacem cu hoibo qutu mpo est +
 omibz obtinenda cu et mali pro suor pace belligeret omibz si possent su
 os face velint ut vincti et cuncta desinant quo pacto mfi m eis pace
 ul amando ul timendo consensiant. Sic em supbia puse imitatur deu
 Odit naqz cu socie equalitatez sub illo sz imponit vlt socie dmacoem
 sua. pillo Odit g mista pace dei et amat inqua pacez sua no amare
 tu quatecuqz pace nullo pot Nullius quippe vici con nar e ut nature
 debeat ee extrema vestigia Itaqz pace iniquoz i pacis copacta iustoz
 ille videt nec pace ee dicenda qm nouit pponere recta pami et ordina
 ta pusi. Quod aut pusi e hoc ee neceffe e ut aliq ex aliq et ay.
 aliqua rez p te placatu sit in quibz e ul ex quibz constat. Alioquin u
 eet oio uelut si quis q capite deorsu pendat pusi est utiqz sitis cor
 pis et ordo mebroz q id qd desup est natura postulat sub e et qd i
 illa sub e vlt ee desup fcu est Corrubabit carnis pace ista pusi et
 io molesta est Verumtamen na corpi suo pacata est et pro eis satha
 git et io e qui doleat Que sy molestus ems exclusa ducescent qdm co
 pago mebroz manet no e sine quadam p an pace qd remanet et ideo est
 adhuc qui pendat et qd tirmi corpiu interu mtr et vmdo quo suspe
 su e remittit in sue pacis ordme tendit et locu quo relescat quodammodo ro
 ce ponderat posat iamqz ex anime ac sine ullo sensu apace tu nali sin
 ordme no recedit ul cu tenet eaz ul cu fertur ad ea. Si em adhibea
 tur medicamta atz curaco q forma caduis dissolui dilabiqz no sinat
 adhuc par qdaz ptes ptibo mgit totiqz mole applicat terno et cone
 menti ac p hoc pacato loco. Si aut nulla adhibeat qza cadenti sed
 nali cursu relinquat tam diu qd tumultuat dissidantibz exalcoibz
 et nro i conuemetibz o sensu Idem em e qd inpondoe sentit donec mdi
 o nemat elementis et meoz pace paulat pculatiqz discedat Nulla cu m
 de aliq legibz sum illis creatoris ordinatorisqz subelut aquo par vnu
 sitans admistrat qz et si de cadane maioris aiantis aialia munita nali
 cant eade lege creatoris queqz corporisda insalutis pace suis aialibus
 sunt Et si mortuoz carnes ab alijs aialibz deuorent eadaz leges p
 cuncta diffusas ad salute gnis curqz mortaliu cogna cogme pacifica
 tes quaqz usuz trahant et rebz quibzcuqz ingunt et mres qualibet co
 utant et dimittent in uenit De pace vniuersali que inter qualibet p
 itaqz corpus e ordinata turbaco pnam no pt lege nae du subli
Pate irrationaly ordinata reges appetitionu par qd metuit uoluntate ay
 corpus et aie ordinata vita et salus aiantis par homi ordinata concordia
 ordinata mride sub etna lege obediencia par homi ordinata concordia
 par domi ordinata mpani atz obediendi concordia ciuiz par celestis ciuitatis or
 dinata mpani atz obediendi concordia ciuiz par omi rez tranquillitas
 ordis ordo e parui disparuqz rez sua angz loca tbenas dispositio pro
 inde miseri qz m qutu miseri sut utqz m pace no sut Tranquillitate
 quide ordme carent ubi pturbaco nulla est Verumtamen qz mieto mste
 qz miseri sut ea quoz ipa miseria sua pt ordme ee no put Non quide co
 micti bti sz ab eis tu ordme lege se micti qui cu sine pturbaco sut
 rebz in quibz sut quatecuqz cogruencia coaptant ac p hoc e m eis
 ordme no nulla par vez io miseri sut quia et si maliqua se ciuitate
 no dolent no tmi ibi sut n secun ee ac doloee no debent Misericordie
 aut si par eis cu ipa lege no e qua nalia ordo admistrat Cu aut dolet
 ex quo apte dolent pacis ptbaco facta e In illo vo ad huc par e iqua
 nec dolor mtr ne copago ipa dissoluit e dicit g e quedi vita sin e doloee

Dolor aut sine aliqua vita esse non potest. sic est pax. quidam sine ullo bello. bellum
 vero esse sine aliqua pace non potest. Non secundum id quod bellum est si secundum id quod ab eis
 vel in eis geritur. quod aliquae nationes sunt quod nullo essent. si non qualescunque pace sus-
 stinent. Quare est nam iniqua nullum malum est. vel est iniqua nullum potest esse
 malum. proinde ne ipsius deus nam iniquum; nam est mala est; per ipsam ea mali-
 facit. Itaque in veritate non stetit sed uestis iudicium non enasit. quod iordanus in
 tranquillitate non mansit. nec ideo tunc aptate ordinatoris effugit bonum dei quod
 illi est in nam. Nec enim subtrahit iusticie dei quia ordinar in pena. Nec ibi
 deus bonum insequitur quod erunt si malum quod ille dimittit. Neque enim totum auferit
 quod nam dedit sed aliquid adiungit aliquid relinquit ut sit qui doleat quod adiungit
 et ipse dolor testimonium est boni adepti et boni relictis. Nisi enim bonum relictum
 esset bonum amissum dolere non posset. Nam qui peccat peior est si letatur in
 dampno equitatis qui vero cruciat si michi inde acquirit bonum dolet dampnum
 salutis. Et qui equitatis et salus utriusque bonum est bonumque amissione dolendum
 est poenae quod letandum nisi tunc non sit compensatio melioris. Melior est autem
 animi equitas quam corporis sanitas. Perfecto convenientius in iustis dolet in sup-
 plicio. quia letatus est in delicto. sicut ergo letitia deserti bonum in peccato testis
 est voluntatis male ita dolor amissi boni in supplicio testis est nature bone.
 Cum enim dolet amissa nature sue pacem ex aliquibus reliquiis pacis dolet
 id quibus sit ut sibi amica nam sit hoc aut in extremo supplicio recte sit
 ut iniqui et iniqui namque bonorum dampna in cruciatibus defleat senectus
 eorum oblatores iustissimum quem decesserunt benignissimum largitorem. Deus
 ergo iuxta omnem sapientissimum conditor et iustissimum ordinator qui terrenorum or-
 dinatorum maximum instituit mortale genus humanum dedit hominibus quidam
 bona huius vite congrua. pacem temperat. pro modulo mortalium vite in ipsa salu-
 te in colonnitate ac societate sui generis. et quicquid huius pacis vel tunc vel re-
 cipiendo natura sunt. sic ea que apte et convenienter adiacet sensibus luxurior
 ante spirabiles atque potabiles et quicquid ad alendum tegendum curandum omnia
 denique corpus congruit eo pacto equissimo ut qui mortaliter talibus bonis pa-
 ti mortalium automodatus recte usus sunt accipiat ampliora atque meliora
 ipsam scilicet in mortalitatis pace etiam convenienter gloriam et honorem in vita
 eterna ad fruendum deo et patri in deo qui autem perierit nulla accipiat. hec
 amittat. De ordine et lege custoditis sine celestibus sine terrene per quam socie-
 tati humane et diuino consulitur quod et consulendo scribitur capitulo xiiii.

Omnis ergo usus rerum temporalium refertur ad fructum pacis terrene in
 terrena ciuitate. Celesti autem ciuitate refertur ad fructum
 pacis eterne. Quare si irrationabilia esse mancia nichil appetunt
 propter amenitatem temperatam pacem corporis et regem appetitionum. Nichil
 ergo propter quietem carnis et copiam voluntatum. nec pax corporis. prodest anime pax
 animi. Desit pax corporis impeditur et rationalis anime pax quod regnet appetitionum
 consequi non potest. Vtriusque autem simul et pati. prodest quia inter se habent animam et corpus
 et ordinate vite ac salutis. Erunt enim pacem corporis amare se ostendit animam
 cum fugiunt dolores et pacem anime cum per explenday indigentiam appetitionum
 voluntatem. secutur. Ita mortem fugiendo satis indicat quantum diligat pacem quia
 sibi conuiuantur anima et corpus. Quod quod homini rationali anima in est totum hoc quod
 habet communem cum bestiis subdit pacem anime rationalis ut mente aliquid contemplet ut scilicet
 hoc aliquid agat ut sit ei ordinate cognitionis quod consensio. Quia pacem rationalis
 anime duximus ad hoc enim velle debet; nec dolo molestus nec de desiderio perturbatur
 nec morte dissolui ut aliquid utile cognoscat. et secundum eam cognoscat vitam
 moresque componat. Quod ne ipso studio cognitionis per humane mentis infirmi-
 tatem in pestem alienam eripis incurrat opus habet magisterio domino cum certis
 obtemperet admittitque ut libere obtemperet. Et qui quantum est in isto mortali corpore
 pergit ad domino perfide ambulat non perperam ac per hoc omnes pacem vel corporis
 vel anime vel sibi corpus et anime refert ad illam pacem quod homini mortali est cum in
 mortali deo ut ei sic ordinata misere sub eterna lege obediunt. Iam vero quod domino

13

capitulum pax
 in mente homi-
 nis est quod dicitur
 in beati iohannis
 tunc homines et
 pacem quod
 ordo est primi
 et secundum
 nam ordine
 et maxime do-
 cet utique par-
 titur in
 obediunt in
 et in domo
 nantes et
 cupiditate
 diuina de
 homo male
Hoc
 dicitur
 homini si be-
 homini con-
 quid exigit
 sita peccat
 iustis peti-
 aut vocabi-
 sunt ordi-
 ipse sine
 diuinitate
 tur vel em-
 mente per
 captiuitate
 aduersus vici-
 et nomine d-
 Omnis qui
 non tamen libe-
 utique felici-
 tatem ut
 quo aliquid
 diuinitate
 peti. Ver-
 bet per
 mituti co-
 et ex no-
 sua sunt
 finiendo
 humana
Omnis
 ande in
 ordo ita
 militat
 presen-

p̄cipua p̄cepta hoc ē dilectō dei et dilectō p̄ximū. dicit m̄gr̄ dēns in quibz tñ
 in uenit homo q̄ diligit dēn seipm̄ et p̄ximū atq̄ ille in se diligendo nō
 errat qm̄ diligit dēn cōsequēs est ut etiā p̄rio addiligendū dēn cōsulat que
 iubet sicut seipm̄ diligit sic uirō sic filijs sic domesticis sic certis quibz po
 tuit hoibz et ad hoc sibi ap̄rio si forte indiget cōsiliū velit ac p̄hoc erit
 pacatus quēqz in ip̄o ē om̄i homi pace homi. i. ordinata cōcordia cōsili
 ordo ē p̄mū ut nulli noceat dēn ut cōp̄lit cū potuit p̄mita q̄ m̄est
 ei s̄uoz cura ad eos quippe h̄t oportunitatē facilioreqz aditū cōsiliendi nel
 nae ordine ul̄ ip̄m̄ s̄oac̄tatis h̄m̄ane. Unde ap̄lys dicit. M̄r aut̄ s̄uū
 et maxie domesticis nō p̄uideret fides denegat et ē infidelis detior. h̄m̄c
 cō itaqz par domestica cōdit. i. ordinata impūdi obediendiqz cōcordia cō
 hitancū. Impūit em̄ qm̄ cōsiliat sic uir uiri parentes filijs dñi s̄uū
 Obediūt aut̄ quibz cōsiliat sicut milites maritis filij parentibz s̄uū dñi
 cō; in dēno nisi uiuentis ex fide et adhuc ab illa celesti ciuitate p̄g
 nantes cō qm̄ impant s̄uū eis quibz uidet̄ impare Neqz em̄ dñandi
 cupiditate impant s̄ officio cōsiliendi n̄ p̄cipiendi supbia s̄ p̄uide
 di m̄a De libertate naturali et de s̄uitate cū p̄ma cū p̄ctm̄ est quia
 homo male uolūtatē etiā si nō ē manapm̄ alij hoibz s̄uū cōp̄ libidinis et
 nalis ordo p̄s̄bit ita dē hoibz cōdidit. Naz dñet m̄qz p̄s̄cū
Hoc maris et uolatilū celi et om̄i repenatū q̄ reput̄ s̄ s̄uū. Nacio
 nales s̄uū aduimagine s̄uū uoluit nisi irōnabilibz dñat. Non hoibz
 homi s̄ hoibz p̄ctm̄ inde p̄mū nisi pastores p̄ctm̄ magis q̄ reges
 homi cōstituti sūt ut cō s̄c̄ infirmaret dēns qd̄ postulat ordo creaturaz
 quid erigat mentū p̄ctm̄. Conditō quippe s̄uitatē m̄re intelligi impo
 sita p̄ctm̄. p̄uide postq̄ s̄p̄turaz legim̄ s̄uū anq̄ hoc uocabulo nō
 nistur p̄ctm̄ filij uindicat nomen ita istud culpa meruit nō nā. Origo
 aut̄ uocabili s̄uū iulama lingua n̄ credit̄ ducta q̄ h̄r qm̄ m̄re belli po
 sint oradi a uictoribz cōsiliabam̄ s̄uū fiebat asuando appellat. Et etiā
 ip̄m̄ sine p̄cti m̄ito nō ē Nam et cū vastū gerit bellū pro p̄ctō cōtrauō
 dūm̄atur. Et om̄s uictoria cū cō malis p̄uenit dñm̄ iudicio uictor h̄m̄ha
 tur ul̄ em̄dams p̄cti ul̄ p̄m̄ens. Testis ē homo dei daniel cū in capti
 uitate p̄ctm̄ sua et p̄cti p̄pli s̄uū cōfiter̄ deo et hanc cō cū illi
 captiuitatē p̄o doloē testat̄. p̄ma q̄ s̄uitatē cū p̄ctm̄ ē ut h̄o homi cōdi
 cōis uicdo subdet̄. Quod non sit nisi deo indicante ap̄ut quē nō ē m̄q̄taz
 et nōit dñisat penas m̄tis dist̄bue delinquentū sic aut̄ sup̄n̄ dñs dicit
 Om̄s qui facit p̄ctm̄ s̄uū ē p̄cti ac p̄hoc m̄lū quidē religiosi dñs m̄q̄
 nō tñ libens s̄uū. A quo em̄ quis de m̄ctur ē h̄m̄c et s̄uū adictur ē. et
 utiqz felicius s̄uū homi q̄ libidm̄ cū s̄missio dñm̄atu vastet cōda mor
 talit̄ ut alā om̄itū libido quā dñandi homibz aut̄ illo pacis ordine
 quo alijs ali subiecti s̄c̄ s̄c̄ p̄dest h̄m̄litar s̄m̄entibz ita nocet supbia
 dñantibz. Nullus aut̄ nā in qua p̄ns dēns hoibz cōdidit s̄uū ē hoibz a
 p̄cti. Verz et penalis s̄uitatē ea lege ordinat̄ q̄ nales ordine cōsiliat in
 bet p̄ctm̄ari uetat qz si cōn̄ eam̄ legem nō eet̄ s̄uū m̄ch eet̄ penali s̄c̄
 m̄tuti cohercendū. Ideoqz ap̄lys s̄uū cō monet subditos cō dñm̄ s̄uū
 et ex aīo eis cū bona uolūtatē s̄uū ut s̄c̄ si nō p̄nt̄ ad m̄s liberi fieri
 s̄uū s̄uitatē ip̄i quodamō liberat̄ faciunt nō timōe subdolo. s̄ fidei dilc̄e
 s̄m̄endū donec transeat oīs iniquitas et enaciet̄ oīs p̄cipatū et p̄t̄as
 h̄m̄ana et sit dēns om̄a in om̄ibz. De equo m̄re dominandi. c. xvi.
Quoniam circa cō s̄uū s̄uū s̄uū m̄s p̄c̄y m̄r sic aduim̄at dñm̄
 ordo ita p̄s̄bit ut nōit̄ p̄ctm̄familias appellat. Qm̄ aut̄ uer
 uulgarū ut cō m̄q̄ dñantes hoc cō gaudiat appellat. Qm̄ aut̄ uer
 p̄c̄y s̄uū s̄uū om̄ibz in s̄uū s̄uū tamq̄ filijs ad colendū et p̄m̄edū

deū cōsulūt. Desiderantes atq; optantes vñe ad celestē domū ubi nō sit
officiū nupandi mortalibz qz nūq; nō ēit officiū cōsulendi iam ī illa
mortalitate felicitas. quā donec veniat. magis deūt p̄er q; dñat quā
sui tollerare q; sūit. Si quis aut in domo p̄i obediām domesticā paci ad
usatur. corripit. seu vbo. seu verberē seu quol; alio gr̄e p̄ne m̄sto atq;
liato. quātū societas hūana cōcedit pro eis qui corripit. utilitate ut
pax vñe dissoluerat coarctet. Sic aut nō ē beneficēcie adiuuando
efficit ut bonū qd̄ malū ē amittat ita nō ē ī nocentē p̄endo sinere ut
in malū gram̄ inadat. p̄tiet ḡ adiuuocetis officiū nō solū nemī malū
inferre. Vñe et colubē ap̄to ul̄ p̄mū p̄tū ut aut ip̄e qm̄ plectitur
corrigatur ex p̄mento aut alij t̄reant exemplo. Quia ḡ hominē lo
mus inuē sine p̄tūla det ēē ciuitatis om̄e aut inuē ad aliquem
sui ḡis finē et om̄s p̄s ad vñū cū p̄s ē integritatē referatur si
tis apparet ēē cōsequēs. ut ad pacē ciuitatē pax domestica referatur
ut ordinata nupandi obediendi qz cōcordia colubitanā referat
ad ordinatā nupandi obediendi qz cōcordia ciuitatē. Ita fit ut ex lege
ciuitatis p̄cepta sūnt p̄m̄talia oporteat quibz domū suā sic regat
ut sit pax accomodata ciuitatis. **Vñe celestis societas cū t̄ena ciuitate.**
S domū bonū qm̄ nō vñitate pace h̄nt et vñ discordia. xvij.
Ex fide pacē t̄ena ex hūm̄. t̄paly vite rebz cōmodisē s̄ctat
domū aut homī ex fide vñitū expectat ea que ī futurū et̄na
promissa sibi t̄ena qz rebz ac t̄paly tamq; p̄gna utit. Non quibz
capiat. et autat quo tendit m̄dū si quibz sustentet. ad fūch̄ tollerāda
m̄mēq; angustia ouera corpis corruptibilis qd̄ aggr̄nat aīam. Idē
vñ vite hūc mortali n̄tiaz utriq; bonibz. et utriq; domū cōis
ē vñe. Et sūnt utendi cūq; sūnt. p̄p̄s m̄ltiq; dūsiū ita ē t̄er
rena ciuitas q̄ nō vñit ex fide t̄enāz pacē appetit in ea qz de fide m̄
pandi obediendi qz cōcordia ciuitatē ut sit eis de rebz ad mortales vñit
p̄m̄taly hūmanāz qd̄am cōpositio volūtati. Ciuitas aut celestis vel
p̄ans p̄s enī. q̄ in hac mortalitate p̄gnat. et vñit. ex fide ē ista
pacē necesse ē utit. donec ip̄a cū talis pax n̄tia ē mortalitatis t̄rnsit
ac p̄ hoc dñ ap̄ut t̄ena ciuitatē ul̄ ut captiua vitā sue p̄gnacōis a
git iā p̄missione redēp̄cōis et dono sp̄itali tamq; p̄gnore accepto le
gibz t̄enā ciuitatis quibz h̄c ad m̄strant. que sustentat de mortali vi
ta accomodata obtēpare nō dubitat ut quī cōis ē ip̄a mortalitas s̄
net in rebz ad ea p̄m̄taly m̄t ciuitatē utriq; cōcordia. Vñe qz
t̄ena ciuitas h̄nt quosdā suos sapiētes quos dñia m̄pbat disciplina
qm̄ ul̄ suspicari ul̄ decepti ad m̄bōs crederent m̄ltos deos cōalandoz
ē rebz hūmanis ad quoz dñia quodūnō officia dñia subdita p̄m̄ret
ad alū corp̄ ad alū aīam qm̄ ē ī ip̄o corp̄ ad alū caput ad alū c̄m
ē et c̄tā singlā ad singlōz sibi in aīo ad alū m̄gēniū ad alia doct̄ia
ad alū m̄ ad alū d̄cupiscēciā m̄q; ip̄is rebz vite aduac̄tibz ad alū
p̄eas ad alū t̄ritiū ad alū vñū ad alū gl̄iū ad alū si hūy ad alū m̄m̄os
ad alū nauigacōm ad alū bellā atq; victoriā ad alū cōm̄gū ad alū pax
tū ac fecunditatē et ad alia c̄tā. Celestis aut ciuitas vñū dñi solū colendū
noscet ea qz tantūmō s̄uendū s̄uente illa q̄ gr̄e lat̄ia d̄r. et nō ī deo debē
tur fidei pietate cēscet f̄m̄ ē ut religionē legy cū t̄ena ciuitatē nō
possi h̄re cōm̄es. p̄oq; h̄y ab ea dissentiē h̄ret n̄te atq; honerē ēē dñia
s̄uēntibz eoz qz m̄as et odia et p̄secuciōm̄ impetū sustine ī cū aīo
adūsanū alij terrore sine m̄ltitudinis et s̄mp dñio aduitorio. p̄p̄ul
saret. H̄c ḡ celestis ciuitas dñi p̄gnat. int̄a c̄m̄bz gentibz cūes eno
cat atq; monūbz linguis colligit societate nō ciuitas quidq; ī moribz
legis institutisq; dñiū ē quibz pax t̄ena ul̄ cōquiritur vel tenet m̄dū eoz
rescendens vel destrūens. vño etiā s̄uans ac sequēs. Quodlibz dñis n̄cō
m̄bz ad vñū tū ad eundēz finē t̄ene pacis m̄tendit si religionē qua vñis

simi et veni
sua p̄gnacō
naz volūtati
atq; appetit e
ronali d̄itū
et cōcordia
nō ēit vñit
p̄tū aggr̄
h̄tū ī d̄ia
illa pace ad
m̄ū qm̄ vit

Quod
m̄ta
testat h̄ne
corp̄ corin
t̄isimaz s̄a
aīū vñit q
dit ēē s̄p̄t
fides ip̄a cō
quidū p̄g
si p̄qz r̄p̄
testes quibz
reprehēsi

Dicit
m̄ū qm̄
d̄itū d̄m̄
t̄is cōp̄l
t atq; m̄t
actiōs et
eoz vita d
at vñitū
ut m̄dē
nō requir
m̄tūo vñ
m̄ndat
oīa vñū
ut h̄i s̄t
disp̄m̄
t̄p̄nē
atq; m̄t
dit aīa
si vñm̄
qm̄ p̄ē d
h̄bēt qd̄
nō p̄t. et
Quāob̄
cessitū
vacandū
desēda

Quod
p̄
les man

sumus et verus deus colendus docet non impedit. Vnde ergo celestis civitas in hac
sua pugnacia pace terrena et de rebus ad mortales hominum naturam pertinentibus huius
naturae voluntati compositionem quantum salua pietate ac religione concedit tunc
atque appetit eamque terrena pace refert ad celestes pacem quae vere ita pax est ut
rationalis duxit creaturam sola par habenda atque dicenda est. Ordinatissima scilicet
et concordissima societas fruendi deo et iunctorum in deo. Quo cum ventum fuit
non est vita mortalis sed plane citius vitalis. Nec corpus male quod dum corru-
pitur aggruat magis sed spiritale sine ulla indigentia ex omni parte subditum vo-
luntati. Hanc pacem dum pugnatur infide habet atque ex hac fide iuste vivit cum ad
illam pacem adipiscendum refert quidam bonarum actionum gratiam erga deum et pro-
prium qui vita civitatis utique socialis est. Quamvis dicitur sit ad ademerit no-

Quod autem attinet ad illas divinum naturae ambiguitates a constantia fidei
qua de academias nomine varro adhibuit quibus plane xpm
metra sunt omnia omnia civitas dei tale dubitacionem tamquam demerit de
testat bene de rebus quas mente ac ratione comprehendit. Etiam si parum per
corpus corruptibile quod aggruat magis qui sic dicit apostolus ex parte sancti in
eternitatem sciam creditur sensibus in rebus amissis evidenter quibus per corpus
animus utitur qui miserabili fallit qui nunquam putat eis credendum esse. Unde
dicit esse scripturas sanctas et veteribus et nominibus quas canonicas appellamus. Unde
fides ipsa concepta est ex qua iustus vivit per quam sine dubitatione ambulamus
quodam pugnatum ad deum. Quia salua atque certa de quibusdam rebus neque sen-
su neque ratione percipimus neque nobis per scripturas canonicas clarescit nec per
testes quibus non credimus absurdum est in magis noticiis pervenire sine iusta
reprehensione dubitamus. De habitu et moribus populi christiani c. xix.

Nichil sane ad istas pertinet civitatem quod habitum vel more vel more vi-
vendi si non est contra divina precepta istam fidem quam pervenit ad de-
um quisque sectetur. Unde ipse quoque philosophos qui christianum sunt non habitum vel
consuetudinem virtutis quem nichil impedit religionem sed falsa dogmata in-
tuitu compellit. Unde illa quam varro adhibuit ex civitate divinum si nichil turpi-
tatis atque intemperantiae agat non non curat. Ex tribus vero illis virtutibus quibus oculo
actuoso et eruditio copio quibus non falsa fide quisque possit in quolibet
eorum vitam ducere et ad sempiternam patriam pervenire. Intus est tamen quid amore tene-
at veritatis quid officio civitatis impendat. Nec sic esse quisque debet oculo
ut in eodem oculo utilitatem non cogitet primum. Nec sic actuosus ut contemplantur
non requirant dei. In oculo non in eis vacacione delectantur sed aut inquisitio aut
in nectio virtutis ut in ea quisque proficiat et quod invenit teneat et alteri non
munerat. In actione vero non amandus honor in hac vita sine potestate qui
omnia vana sub sole si ipsum opus quod pervenit honorem vel potestatem recte atque
utiliter sit et ut valeat ad eam salutem subditorum quae secundum deum. Unde iam sapimus
disputamus per quod aut apostolus. Qui episcopum desiderat bonum opus deinde
exponere voluit quod sit episcopus quod nomen est opus non bonorum. Circa est enim
atque inde ductum vocabulum quod ille qui proficiat eis quibus proficit supereminet
dit curam eorum sed gerens episcopus quippe interio est. Ergo episcopum
si velimus latius superintendere possumus dicere ut intelligat non se esse episcopum
qui per se dilexit non per se. Itaque assiduo cognoscendo virtutis nemo per
habet quod ad laudabile pertinet oculi locus vero superior sine quo regi plus
non potest et si ita teneatur atque administrat ut docet tamen indecent appetitur
Quia obrem oculi sancti quicquid civitatis negotium iustum suscipit ne-
cessitas civitatis quam faciam si nullus imponit precipiente atque intue-
vacandum est veritati. Si autem imponit suscipienda est per civitatis delectatio
defenda est ne substat illa inamittat et opprimat ista necessitas. Quia

Quia obrem similes bonos sanctorum in huius vite tempore spe beati sunt. xx
m civitatis dei cum sit eterna pax atque perfecta non
per quam mortales transierunt nascendo atque moriendo sed in qua in morta-
les manent nichil ad illi omni patientes quia est qui illam vitam vel beatissimam

neget ul' i' ems compacoe ista que hic agit quatuorlibet animi et corpis
et tenax rez bonis plena sit no' miseriam indicet. Quia quicq' sic
h' ut ems usq' referat ad illu' sine q' diligit ardentissime ac fidelis
sine speat no' absurde dici et m'c b'ne p' spe illa poa' q' re ista rez
y' ista sine spe illa b'nd' fla et magna miseria e' Non em' veris animi
bonis nititur qm' no' est vera sapia q' intentione sua m' hys q' prudenter
discunt gerit fortit' cohibet t'p'it' m'iteq' dist'unt no' i' illuz dirigit si
nez ubi est deus omnia m' omibz et m'itate certa et pace perfecta i'
An scdm diffinicoes Capionis q' m'dialogo cyceronis vniq' fuit v'

Quapropter ^{m'c est locus ut qui mana respublica. c. 221.}
^{poteo breuit ac dilucide expediam qd' m'cedo h'm'9}
opis libris me demonstratu' ee' p'misi sm' diffinicoes quibz aut
Cyzerone utiq' sapio m' libris de republica m'q' reipublicaz fuisse rom'
h'remit' em' reipublicaz diffinit ee' re' p'li q' diffico si va' e' m'q' fuit roma
res publica qz m'q' fuit rez p'li qua diffinicoem voluit ee' reipublice po
pulus em' diffinit ceti' multitudis m'is co'sensu et utilitatis co'mis
ne sociatu'. Qz aut' dicat m'is co'sensu disputando explicat p' hoc oste
dens gen' sine iusticia no' posse re' publica. Vbi g' iusticia va' no' e' nec
m' p' ee'. Quod em' m'is fit p'fecto m'ite fit quod aut' fit i' m'ite u' m'is
fici pot' Non em' m'ra dicenda snt' ul' putada iniqua homi' v'stituta cu'
illud et ip'm' ee' dicat quod dem'itiae fonte manant' falsiqz ee' qd' aq'
busda' no' r're sententia dia solet id ee' m'is qd' ei qui plus pot' utile est
Quo circa ubi ne' e' vera iusticia m'is co'sensus sociaty cetis homi'
no' p' ee'. Et io' nec plus m' illaz sapient' et cyzeronis diffinicoem i'
et si no' plus nec rez p'li s' qualiscunq' multitudinis est p'li no' digna
no' e' ac p' hoc si rez pub' rez p'li est et plus no' e' qui co'sensu no'
e' sociaty i' m'is. Non est aut' m'is ubi nulla iusticia e' p'culdubio colligi
ubi iusticia no' e' no' ee' reipublicaz. Iusticia porro ea v'tus e' q' sua
anqz distribuit. Que igit' iusticia e' hois q' ip'm' hoiez deo v'o tollit
et i' m'is dem'ibz subdit. Hoc ne est sua anqz distribue an' q' fudu'
aufert ems aq'io emptus e' et tradit ei qui nichil h't m' ei m'is m'
m'is e' et qui seipm' aufert d'anti deo aq'io f'is e' et malignus fuit
sp'itibz m'is e' disputat' ete' ac'ime atz fortissime m'endem ipis de
republica libris adu'sus i' iusticia pro iusticia et qui cu' p'us agetur
p' m'isticie p'tibz co'i iusticiaz et dicet' m'is p' m'isticia rez publica stae
angustaz no' posse hoc veluti validissimu' positu' e'at i' m'is ee' ut lo
m'is hoibz d'antibz f'mant. Quia tu iusticia n' seq'tur m'p'iosa ci
mtas an' e' magna rez publica no' ea posse p'v'm'is m'pare. Responsu'
est apte m'isticie. Ideo m'istia est q' talibz homibz sit utiq' m'ituz et p'v'ti
litate eoz fieri cu' recte fit i' cu' m'p'obis aufert i' m'iaz licetia et i'
domiti de'ime se h'uerit subditu'qz e' ut ista re' firmaret veluti ana' sup'
tu' nobile ex'p'lu atz d'ant' e'. Cur g' de' homi' anim' m'pat corpi v'o l'bi
dm' cetisqz v'ios ai' p'tibz plane hoc ex'p'lo satis edoctu' est quibz
daz ee' utiles f'mtute et d'o q'dez ut f'mat' utile ee' omibz. Cyzeronis aut'
deo anim' recte m'pat corpi m'qz ip'o au'o ro' d'o d'o subdita re' m'pat
libidine v'iosqz cetis. Quia p' ubi homo deo no' fuit quid m' eo putandu'
e' ee' m'isticie. Quinquidez no' de' f'mens nullo p' m'ite anim' corpi aut h'i
mana ro' v'ioze cetis m'pare. Et si m'hoie tali no' e' ulla iusticia p'cul
dubio nec m' homi' ceti' qui ex' homibz talibz co'stat no' e' hoc g' m'is
ille co'sensus qui homi' multitudinez p'li facit an' rez d'r ee' publica
rez na' de utilitate quid d'ca an' etia' co'ione sociaty cetis homi' h'e'
se se h't ista diffinico p'liis m'ipat. Quamvis em' si diligenter attedat'
nec utilitaz sit vlla v'menau' qui v'mit m'p'ie sic v'mit ois qui no' se
mit deo f'mtqz dem'ibz tato magis m'p'is tato magis sibi cu' sint
i' m'ndissim' sp'us tamq' d'is sacrificie voluit. Tame' qd' dem'is co'sensu

dirim' satis
res publica ee'
die-iz d'is bon'
ens repetend'
ad huc locu'
sine malis et
p'ndentissime e'
lege rei d'r
nec malis d'is

Sed
romani
quere quis a
cerim' ipe
ens gentes
remanserit
dm' sp'us
toto orbe diff'
romoz ione
putam qui
me cur ee'
doctissim' p'
quos deoz p'

Nam
m'icaz
m'latina m'
more sua a
m'is ista snt'
penas lene
suz p'egat'
mortu' d'it'
aofu' ferro
stante metr'
bile sine co
sint v'ius a
ill' m'is m'
appellim' d'
ipe co'sensu
bm' h'ic e'
ei morte p'
habet testio
m' q' ad
item ad ei
spondit m'
et ista snt'
et m'p'ie
et ip'i m'm'
Tali oraclo
et en' et ip'
exaditabie
radicat' n'
de quo par
ens male
ludineu'

dirim? satis eē arbitror. Unde appat phat diffiniciō nō eē pphā an? res publica eē dicat? in quo iustitia nō est. Si enī dicit nō spiritib? immis- tis. Is dñs bonus atq? sās iustia re publica fuisse rēnos iniquid eadē coa- ens repetenda sūt q̄am satis ymo ultra q̄ satis ē dixim? Quis emz ad hūc locū p̄supior? hūm? opis libror? sup̄uenit qm dubitatē ad hūc p̄- sūe malis et impiis demomb? fuisse romanos n̄ ul' mūm stolidus ul' im- pudentissimē cōtenciosus. Et ut tacē qualēs sint quos sacrificijs colebat in lege vei dei sc̄ptū est. Sacrificiis dñs eradicabit nisi dñs tū. Nec bono igr nec malo dñs sacrificiū veluit qm hec cū tanta cōminaciōe p̄cepit. An vero

Sed rēdei pōt quis istis deus an xp̄m fūit an soli dāt sacrificari deus est aut vñ dignis phat? an debent obtemperare. xxij. romani ut nullū deoz p̄ter ipm colerent sacrificijs ceatatis ē ad hūc querē quis ad hūc iste deus sit. Iste ē deus an? p̄phete p̄dixerūt ista q̄ cerim? ip̄e ē deus a quo rūs? accepit abrahā. In sc̄e tūo b̄dicentur ems gentes. Ad m̄pō fieri q̄ sc̄dm carnē de illo sc̄e exort? ē. i. ipi qui remanserūt hūm? noīe i m̄ci noluit veluitq? ne agnoscat ip̄e ē de? an? dñm? spūs p̄ os locuto ē quoz p̄dca atq? cōpleta p̄ctur? quā vidim? toto orbe diffusam mlibus supiorib? posui. Ip̄e ē deus quē varo doctissim? rēnoz ionē putat quāvis nescim? quid loquat? Ad cū iō cōmērandū putam qm vir tante sc̄e nec nullū deū potuit estimare nec vilem hūc eū eē credidit quē summi eē putant deū. postremo ip̄e ē deus q̄ doctissim? phoz q̄m xp̄ianoz acrim? i m̄ciis eadē per eoz oraculi quos deoz putat deū magnū porphyr? cōfiteretur. Que porphyrus

N mlibus quos eglogion phias appellat. dicat oracū deoz re- inq̄bz creant? atq? cōsc̄pit rez phiam p̄ sponsa de xpo xxm. tūcāz nel ut dñia rusa ut ip̄a ūba eius quēad? ex lingua greci- mlatina m̄p̄tata sūt ponā. Interrogat quē deū placando reuocari possit mōre suā arpiāmissio hoc ait v̄sib? apollo. Deinde ūba velut apoli- ms ista sūt. forte magis potis maq̄a m̄p̄sib? hīs sc̄bē aut ad inflam- penas lenes paera ut aius volatē quā pollute reuocet impie vroz se- lūz pergat. quō vlt mamba fallacijs p̄sencans et lamētari fallacijs i mortuū deū cantans quē iudicib? rectū senentib? p̄ditū pessima i spe- ciosis ferro m̄cta mors m̄ficiat. Deinde post hos v̄sūz apollinis qui nō stante metro lacine m̄p̄tati sūt subiūit atq? ait. In hīs q̄dē m̄remedia- bile smē eoz manifestant dicens. Cū m̄da suscipiūt deū. Sic emī expo- sūt v̄sūz apollinis ubi audiab? rēā senentib? xp̄m dicit v̄sūz tam q̄ illis iuste iudicib? merito sit ille p̄ntus. Videt quid de xpo vates m̄dix- apollinis dicit atq? iste credidit aut fortasse vatem qd nō dicit dūisse iste ip̄e cōfuxit quā sibi cōstat ul' ip̄a oracū m̄se faciat cōneire postea vid- bim? hūc tū m̄deoz tamq̄ dei susceprores recte dicit iudicasse de xpo qd enī morte pessima exauiciandū eē cōsueuerūt. Deus itaq? m̄deoz an p̄- libet testiom audiendus sūt dicens. Sacrificiis dñs eradicabit nisi dñs tū. Et ad manifestiora veniam? et audiam? q̄ magnū deū dicit eē m̄deoz. Item ad ea q̄ m̄rogant apollinē quid meli? ūbz sine ratio an lex. Ip̄e spondit inq̄m v̄sib? h̄ dicens ac deinde subiūit apollinis v̄sūz p̄q̄mb? et isti sūt ut q̄tū satis ē m̄de decerpā. In deū vō inquit regēz gēnatorē et m̄regē an oīa quē tēmit celū et terra atq? mare et infernoz abdita et ip̄a m̄mā p̄horrescūt quoz lex ē p̄ quid valde sc̄a honorant hebrei. Tali oracū deū apollinis porphyrus tam magnū dicit deū hebreoz et enī et ip̄a m̄mā p̄horrescūt. Cū gō deus iste dicit sacrificiis dñs e- eradicabit. M̄vz q̄ ip̄e porphyrus nō p̄horruit et sacrificijs dñs e- radica? nō formidauit. Dicit eē bona pline iste de xpo q̄ oblat? illis de quo paulo an locuti sum? cōtūmēhe sue aut aut quāsi m̄sōpme dñ- ems maledixerunt xpo et emglantes enī bonū eē cognouerūt digneq? laudauerunt. Demqz tamq̄ m̄abile aliqd atq? m̄ardibile. platinus p̄ter

opione inquit pfecto quibusdam; videtur esse quod dictum sumus xpm cum de pi-
 issimi pmanerent et i mortales fuit et cu bona pducere eis mem-
 nerunt xpianos vo pollutos inquit et cotamatos et errore implica-
 tos ee dicit et multis talibus aduersus eos blasphemias vtut. Deinde subi-
 cit velut oracula deoz blasphemantiu xpianos. Et post hoc de xpo aut
 inquit interrogantibus si e deus aut leuatur quicquid i mortaliu an-
 post corpus incedit nosa asapia aut absque semp errant. Viri pie-
 tate prestantissimi e illa anahanc colut aliena ase veritate. Deim post
 uba huius q oraculi sua ipe cotextens primum go viru inquit en dicit
 et eius anam sicut alioz piorz post obitu i mortalitate dignata et hac
 xpianos ignorantes cole. Interrogantibus aut inquit Cur go dapnatus est
 oraculo fudit dei Corpus quidem debilitatibus tormentis semp opposituz
 e an piorz celesti sedi infidet. Illa vo an alijs anabus fatalit dedit q
 bus no alimunt deoz dona obtine neqz hie i omis i mortalit agnitione
 implicat. Ipe vo p et in celo sicut pns concessit itaqz huc qd no blas-
 phemabis miseraberis aut homi demencia creio meis facile pceptis
 qz pichm. Quis itaqz stultus e ut no intelligat ab hoie calido coqz
 xams immassimo hec omnia fuisse coficta aut cofilio sili ab impijs
 demonibus ista fuisse rusa. Vt sz qui laudant xpm ptea credant vagat
 vitupare xpianos atqz ita si possint includant vias salutis etue in
 qua fit quisqz xpianus sue quippe noscendi astucie milleformi sentent
 no ee qrimz si credit eis laudantibus xpm du tu credat et vitupanti-
 bus xpianos ut en qui utruqz crediderint tale xpi faciant laudatore
 ne velit ee xpianus ac sic quams ab illo laudat ab istoz tu demo-
 ni dnatu en no libet xps pferri quia ita laudant xpm ut quisque
 men tales crediderit qualis ab eis pducit xpianus verus no fit sz no
 amano hereticus qui huius hoies non ee deni nomit xpm. Et io p en sal-
 mus ee no possit nec istoz medatiloquoz demonu laqueos vitale ul
 solue. Nos aut neqz appolline vitupante xpm neqz hereticez possimo
 appbare laudantes. Ille quippe tam q inquit xpm vlt credi que audiacibz
 recta sententia dicit ee oasusista hoien possimu sz hoies tu. Vna et
 tu et illi et huius intencio ut noluit hoies ee xanos qz nisi xpm erit
 ab eoz erit pteate no potuerit. Iste vo phis ul potius qm talibus ad uis
 xpianos q oraculis credunt pns faciat si possint ut mte de xpo beate
 atqz appello co cordent a ambo codepnet. Qz si face potuissent nichilo
 nos et vitupatores et laudatores xpi fallaces demones vitarem cu vo
 eoz deus et dea mte de xpo ille vitupando ista laudando dissenciant
 pfecto eis blasphemantibus xanos no credunt hoies si recte ipi sentiant
 hanc xpm laudans ul porphuz ul heretice cu dicat cu ipm dedy
 se fatalit xams ut multiplicaret erroe causas tu emides sicut putat
 pandit erroris. Quas inqz scribis ems exponi pns que si fatalit
 dedit xpe xpianis erroris implicatomi vtz uolens an uolens dedit
 si uolens quo iustus si uolens quo btus. Sz iam cas ipis audiam
 erroris snt inquit spe titemi mmi loco quoda maloz demonu pteate
 subiecti ab hys sapietes hebreoz quoz vnus iste ee ihus fuit sicut an-
 disti dnm possimus q supms dea snt ab hys go hebrei demonibus possi-
 mus et monibus spibus vetabat religiosos et ipis vacare phibebat. Ve-
 nerat aut magis celestes deos amplius aut venerat den prem. Vc i
 aut inqz et de p apmt et insupioribus omdm queadmodu amaduteze
 ad deu monent et illi cole ubiqz impant. Vtz in docti et impie nae
 quibz ve fuit no concessit adys dona obtine neqz hie i omis i mortu-
 ly noatione no audietes et deoy dnmios viros. Deoy quide omie re-
 casanerut phibitoz aut demones et hos no odisse sz tenent. Den aut
 silantes cole cu sola pque deus adorant ne agut. Nam deus quide ut
 pote omz pr nullus indiget sz nobis e bene cu en p iusticiis et castitate

aliasqz vntes
 inquit com de
 ne ad ipm opa
 monibus dicit
 ta sine impar
 voluit demoni
 pia q de deo
 ede q legat
 intellige ubi
 mispant n
 hebreis colu
 que coheret
 quoe btissim
 et amano sa
 suo suo et u
 q putaret de
 ul minores n
 no hebreoz
 tes. Qm o
 monis phib
 mox addidit
 ee quispi a
 grey facili
 phis phibet
 obscuri et
 e defra
 lege eo qz
 scia ul rari
 ponit quibz
 voluisse sacri
 den ab illo
 timent imp
 dnt eradicat
 ut res ems
 mene et tu
 timi sacrifici
 m oblato
 mm cessat
 pmi sacrifici
 laturus per
 satis vili
 n no e ista
 vnus et su
 eunde eme
 qz ordme
 phis qz m
 sic diligen
 na pfecto
 Qz si no
 phia e qz
 aut
 velu
 tynali
 pfecto ut v
 Qne nqz

aliasque ventres adoramus ipsam vitam precem ad ipsum faciētes punitiōem et
 inquisitiōem de ipso. Inquisitiō enim purgat inquit inquisitiō dēficat affecto
 nō ad ipsum opando. Bene quidem pēdicant deū prem et quibus sit colēdo
 monito dicit quibus pēptis. ppheticis libri pleni sūt hebreorū qm scōz vi
 ta sine impatit sine laudatū. s. in rām tū erat a tū culpatū qm
 volūt demones quos opmatū deus qm anq. difficile sit recole quē tū
 pia q. de decora erga deoz obsequia mtheatū agēbant et tēplū et at
 tēdē q. legat dīcant audiat mēalys nō deo vō quid offerat. et hūc
 intelligē ubi edificat et ubi rima sit mox. Qm aut hūc dicit ul
 nispnāt nō drabolice spūs tam vām aptūq. mendacū qd demones
 hebreis coh. phibitoz teneant poao q. oēdunt xpīam. s. deus ille
 quē cohēnt sapiētes hebreorū eē celestis. i. cō ang. et vītutib. dei
 quos bēssimoz tamq. anes nō hac mra pēgnatōe mortali vneam
 et amam. sacrificiū vetat mtonas m lege sua quā dedit hebreo ppo
 suo sine et valde minacit dicens. Sacrificiū dū eradīcat et ne q.
 q. putaret demones pessimis tēm q. spūib. quos vte dicit mīmos
 ul mīnores ne sacrificet eē pēptū quia et ipi mīspnāt dīcti sūt dī
 nō hebreorū s. gentiū qd eūdent m pē. lxx. mīpētes pōnēnt dīcen
 tes. Qm omīs dr gentiū demonia. Nequē g. putaret istis qd de
 monia phibitū celestib. aut ul omib. ul aliqbo sacrificiū eē pmissū
 mox addidit nō dno soli. v. mī dno tū ne forte qd aut dno sū dno solē
 eē quispā an sacrificandū eē putat qd nō ita eē intelligendū i. scptū
 grecis facillime repit. Deus g. hebreorū an tam magmī tūctū et iste
 phis phibet testiom legem dedit hebreo ppo suo smone cōscptā non
 obscurū et incognitū s. omib. iā gentib. diffinātū in qua lege scptū
 ē. Sacrificiū dū eradīcat mī dno tū. Qm opus ē m hac eū
 lege ei. q. ppheticis de hac re mltā regre vīno nō pquē. Non em ob
 scura ul rara sūt. s. aperta et crebra colligē. et m hac disputatōe mea
 ponē quib. luce darms apparēt nulli eio mī tū sibi deū verū et sūmū
 volūsse sacrificiū. Ecce hoc vīno brenit vīno grandit. mīnat s. vāt
 dēū ab illo deo quē tam excellentē eoz doctissimū pēdicat audiat
 tūeat mīpōat. ne i obediētes eradīcatō dīcāt. Sacrificiū inquit
 dū eradīcat mī dno tū nō quo rei egrat aliam s. q. nob expedit
 ut res eū sūm. hūc em tūc mīfacit hūc hebreorū dū dno deus
 mēne et tū qm bonoz mox nō egrat. hūc aut pclarissimū atz op
 timū sacrificiū nō pī sūm. hūc ē cūctas eio cūcti rei mītem celebra
 mī oblatōib. mīz q. fidelib. notē sūt sūt i. libris pcedentib. disputa
 mī cessaturas em victimas quas i vmbra futuri offerebat mīdei et
 pmi sacrificiū gentes asolis ortū usq. ad oasū. s. iā fieri cōmī. ob
 laturas per ppheticas hebreorū oracula m crepneze dīmā. Ex quib. qūctū
 satis vīdū est nō ulla pūlm. et hūc iā operi aspersim. Qm p
 nō ē ista mīstia ut scdm mī grām cūctati obediēti deū mpet
 vīnū et sūm. ne anq. sacrificet nō tū sibi. et p hoc i omib. homib. ad
 eandē cūctatē pūctatib. atz obediētib. deo aīm. eē corpi atz rō vi
 q. ordie legitū fidit mpet. Vt quēadmodū mīstus vīnū itatēti
 phis q. mītoz vīnat ex fide que opat p dilectōm qua hō diligit dū
 sic diligenda ē deus et p xpm sicut semetipm. Vbi g. nō ē ista mīstia
 aa. pfecto nō ē cetns homī mīr cōscū et utilitate cōmōe socato
 Q. si nō ē utiq. phis nō ē si vā est s. pī diffināto. tū nō nec respu
 plicā ē q. res pī nō ē ubi ipē phis nō est. Si diffināto cōstet pī
 aut phis nō isto s. alio diffināt. mō et respu. mīcapacōm nō
S velut si dicat phis ē cetns mltitudis solū rōmō s. eē regnalia
 rōnaly. rez quae diligit q. cōdi cōmūne socato vendūne xpm
 pfecto ut videat qualy quīq. phis sic illa sūt mītuenda que diligit.
 Qne cūq. tū diligit si cetns est mltitudis nō pēoz s. rōnaly. aratū.

et eorum quod diligit eorum cordi ratione sociatus est non absurde plus. multiplicat
 Tanto utique melior quanto in melioribus. Tantoque deterior quanto in deteriore
 bus. et eorum. Sed in ista diffinitione inani ratione plus. plus est et res eo
 sunt dubitatio res publica. Quid autem primo tempore sunt quod ne sequenti
 bus plus iste dilexit et quibus moribus ad orientissimas seditiones atque
 in ad sociata atque civilia bella pervenire ipsamque cordia; que salus est
 quodammodo plus ruperit atque corripit testatur historia de qua in precedentiibus
 libris multa posuimus. Nec ideo tamen vel ipsi non esse plus vel eius rem duri
 non esse rem publicam quoad manet qualiscunque rationalis multitudinis ceteris
 res quas diligit eorum cordi ratione sociatus. Quod autem de isto populo et de ista
 republica dicit hoc de athemensi vel quorumque grecorum hoc de egyptiorum
 hoc de illa parte babilonis assyriorum qui in rebus publicis suis imperia
 vel sua vel magna tenuerunt et de alia quacunque aliarum gentium intelligit
 dixisse atque sensisse. Generaliter quippe civitas impiorum cum non impat deus
 obediens sibi ut sacrificium non offerat nisi tamen sibi. Et per hoc nulla et animo
 corpori ratioque vias recte ac fideliter imparet caret iusticie veritate et

Quamlibet g' videat animo cor. Quod non possint ibi esse vere
 por et ratio vias virtutes ubi non est vera religio

Laudabili impare si deo animo ut ratio ipsa non sunt sic sibi esse. xv.
 Simendum ipse deus precipit nullomodo carpi viasque recte impat. Nam
 qualis corpus atque viasque potest esse minus divina vel dei natura nec eius in
 pro submissa si viasque demones corripitibus. p'stituta. p'mde
 virtutes quas homo sibi videt per quas impat corpus et vias ad quodlibet
 adipiscendum vel tenendum addens retulit eam ipsa via sunt potius qua
 virtutes. Nam licet a quibusdam tunc vel atque honeste putetur esse virtutes tamen
 referunt ad seipsas nec per aliud expetuntur. et tunc inflant ac superbe sunt
 et ideo non virtutes sed vias indicanda sunt. Sicut enim non est acutius sed
 super carnes quod carnes facit vinctum sic non est ab homine sed super hominem quod hominem
 facit bonum vinctum nec solum hominem sed et quilibet potestatem virtutes celestem.
 De pace populi alieni adeo quia utitur ad pietatem plus dei dum in hoc per

Quocirca ut vita carnis anima est ita begravitas est mundo. xvi.
 begravitas vita vita hominis deus est de quo dicitur laus begravitas
 begravitas. Tunc plus animo est deus deus ipse. Ovis igitur plus ab
 isto alienatus est deo diligit tamen ipse et quodam pace sua non improbanda
 quaquidem non habet in fine quod non ea bene utitur. an fine. Hanc autem ut intermi
 beat in hac vita et in morte est qui quoniam dum p'mixte sunt ambe civitates vinctum
 et nos pace babilonis. Ex qua ita perfide plus dei liberat ut apert hanc
 interius p'egnet per quod et apostolus monuit etiam ut oraret pro regibus
 eius atque sublimibus addens et dicens. Vt quietam et tranquillam vitam
 agamus cum omni pietate et civitate. Et propheta ieremias cum populo dei perita
 p'miseret captivitatem et dimittere imparet ut obediens irent in babiloniam
 in deo suo et ista pacifica fidentes monuit et ipse ut oraret populo di
 cens. Qui in eius pace est pax mea utique inter tempore que bonis
 malisque communis est. De pace servientium deo animo perfecta tranquillitas

Per autem magnum in hac temporali vita non potest apprehendi. xxi.
 et hoc est cum deo perfidem et metum est cum illo per spem. S;
 si sine illa cor sine magnum talis est pax ut solacium miserie sit
 potius quam beatitudinis gaudium. Ipse quoque nostra iusticia quibus vel sit per verum
 bonum sine adque refertur tamen tanta est in hac vita ut potius remissi
 one peccatorum constet quam perfectione virtutum. Testis est crucis tocius civita
 tis dei quod p'egnat in ferris. per oia quippe mebra sua clamat ad
 deum. Dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus
 nostris. Nec pro eis est efficax hec oratio quorum fides sine operibus mortua est
 sed pro eis quorum fides per dilectionem operatur. Quia enim deo quidem sub
 dita in hac tamen conditione mortali et corpori corruptibili quod aggruat

nam non perfect
 fecti quicquid
 requirunt aliud
 boni victis sub
 ne aut volat
 na pax non e
 victa sunt non
 in bonis quod
 Nihil non e
 dicit deo. dum
 magnum si m
 tur in libris
 hic aut in map
 ter vias et r
 ipse deo petat
 actio p'solnati
 cum habenda
 na via non h
 nobis non opus
 hominum animo
 vinctum regni
 est etiamque
 summi boni

Quibus a
 vere dic
 fine do
 est quod sum
 vite ita
 bonorum sum
 in summi mal
 bello normi
 aduicere at
 ubi voluntas
 tota talis m
 vis dolor n
 aut dolor v
 mnt tollit
 aut quod ut
 et malorum ill
 ad illos boni
 ti volumine di

Quocirca
 non pot
 in libro ead
 mima dispi
 in testam
 dum saluator
 resurrectio
 kaliphi ioh
 rione drabo
 quo discern
 tunc r'ner
 quos ad p'se

aniam non perfecte vias impat ratio ideo uictoria est iustis talis oratio Nam perfectio quia impetitur nequaquam sine conflictu vias impetatur et utique si reperit aliquid in hoc loco infirmitatis et bene cogitanti sine hostibus talibus victis subditisque dominanti Unde si non facili opacere certe labili lonicone aut volatilia cogitacoe peccetur et ideo quadam vias impatur plenaria par non est quia et illa que resistit pido de bellant phio et illa que victa sunt nodum secundo triumphat oao et adhuc sollicito pimit impio In hinc quod tempta coibo de quibus omnibus et diuina eloquie breuitate dantur Nihilquid non temptatio est vita humana superat quia ita vult se piumat ut dicere deo dimitte nobis debita nostra nate non habeat si homo elatus Nec vero magis si inflatus actumidus cum p miltia resistit qui gratiam largitur humilibus per quod scriptum est Deus superbis resistit humilibus autem dat gratiam hic autem in magnisque iusticia est ut obedienti deo homini animi corpori rationi ter vias et repugnanti impet ul' indulgendo ul' repugnando atque ut ab ipso deo petat et mitor gratia et venia delictorum ac de acceptis bonis gratias actio p'olnatur In illa vero pace finali quo referenda ad omnia adipiscende cum habenda est ista iusticia qui sanata in mortalitate atque in corruptae na vicia non habet nec vmanque nini ul' ab alio ul' a se ipso quippiat repugnabit non opus est ut ratio vias quod nulla erit impet sed impabit deus homini animi corpori tantisque obediendi ibi est suauitas et facilitas quia vniendi regnandi que felicitas et h' illic in omnibus atque in singulis etiam erit etiamque et etiam erit et ideo par beatitudinis homo ul' beatitudo pacis homo summi boni est In quoniam finem venturus sit exilis impiorum xxviii.

Quia autem qui non pertinet ad istam ciuitatem dei est eorum miseria sempiterna que mors est secunda dicitur quia nec anima ibi viuere dicenda est que a vita dei alienata est nec corpus quod est sine doloribus subiacet. Ac per hoc ideo dicitur ista secunda mors est quod finiri morte non potest et qui sicut miseria beatitudinis et morte vite ita bellum paci videtur esse gratum multo gratius. Etiam parum bonorum finibus predicata est atque laudata quod ul' quale bellum eorum in finibus malorum possit intelligi. Vnde qui hoc quod attendat quid in bello normum p'mosque sit et indebit melius aliud quod reus esse ut se aduicere atque conflictum. Quod ergo bellum grauius et amari per quod ubi voluntas sit aduicere et passio voluntati ut nullus eorum vicia tales minime finiant et ubi sit conflictus cum ipa na corpori vicia doloris ut neutrum alteri cedat. Hic enim qui contingit iste conflictus aut dolor vincat aut sensus mors adiungit aut na vincat et dolore lauitas tollit. Ibi autem dolor p'manet ut affligat et na p'manet ut sentiat quod utique ideo non deficit ne pena deficiat ad hoc autem finem bonorum et malorum illos expetendos istos emendos qui per iudicium transibunt ad illos boni ad istos mali de hoc iudicio quoniam deus donauit miseratione volumine disputabo. *Explicit liber xix Incipit titulus libri xx.*

Quia omni tempore deus iudicat in hoc tunc libro de nominibus et iudicio apud disputandum. De varietate rerum humanarum cum non potest dici de esse iudicium dei quoniam nequeat inuestigare. In libro ecclesiasten Salomon de his que in hac vita et bonis et malis sunt communia disputaret in. Quod ad discernendum de nominibus iudicio dei non minima testamenti ac deinde veteris testamenti probatur sit in. Quibus sententias domini saluatoris diuini iudicium facturum sibi declaratur. Vnde sit prima resurrectio que secunda ednabo resurrectio et de mille annis vi. In mapo kaliphi iohannis scriptum sit et quid renabit sentiat vii. De collacoe et solatione dyabolus viii. Quid sit regnum scorum cum ipso p'mille annos et h' quo discernatur a regno etno ix. Quid respondendum sit eis qui putant finire ad sola corpora non esse ad animas pertinere x. De gog et magog quos ad p'sequendam ecclesiam dei solutos esse sine sibi dyabolus m'itabit xi.

An adultum supplicium ptineat impiorum q̄ descendisse ignis de celo et eos
dem comedisse memoratur. An t̄p̄s p̄secutiōis antixpi mille ann̄ sibi
annumeranduz. De dāpnatiōe dyaboli cū sine et p̄ recapitulatiōem de re
surrectiōe corpea om̄i mortuorū et de iudicio ultie retributiōis. Quid
sint mortui quos ad iudiciū exhibuit mare ul' quos mortuos et inferi
reddiderūt. De celo nouo et t̄ra noua. De ecclie gloriificatiōe sine
fine post finem. Quid aplūs petrus de nōmīno dei iudicio p̄dicant
Quid aplūs paulus thessalonicensibz sc̄p̄sent d̄ manifestatiōe antixpi
cū t̄p̄s dies dñi subsequitur. Quid aplūs m̄p̄ma adeosdem
epla de resurrectiōe mortuorū docuerit. Quid v̄nāz p̄ph̄a de mor
tuorū resurrectiōe et de retributiōe iudiciū sit locutus. Qualis futura
sit egressiō sc̄oz ad videndas penas malorū. Quid p̄phetiū dñi
de p̄secutiōe antixpi et de iudicio dei regnū sc̄oz. In psalms dāuidi
cū que de fine sedis huius et de nōmīno dei dei iudicio p̄mar. De
p̄phetia malachie qua dei iudiciū ultimū declaratur quorūda; d̄ p̄
p̄uificatorias penas faciēda mendacione. De sacrificiis q̄ s̄i offe
rūt deo sic placatur quomō iudiciū p̄stius et am̄s plurimū pla
cuerit. De separatiōe bonorū et malorū p̄ qua nōmīno iudiciū d̄sc̄
tio declaratur. De lege moysi sp̄ituali intelligenda ne dāpnabilia
murmura carnalis sensus m̄curat. De aduentu helve an iudiciū
an p̄dicatiōes septuaginta secreta referant iudiciū cōuertē ad xpm̄. Quid
in libris veteris testi cū deus legitur iudicaturus nō euidenter
xpi p̄sona monstretur s̄ ex quibzdam testimoniis ubi dñs deus loquit̄
non dubie appareat q̄ ipse sit xpm̄. Quid quāuis om̄i t̄p̄e deus

EDIC dei q̄ ipse dona em̄s iudicio p̄p̄e disputandū ē. i
nerit locuturi eūq̄ asserturi adūsus impios et incredulos
tūq̄ in edificiū fundamēto p̄us ponē testimonia dñi de
mus. Quibus qui volūt credē hūmāne ratiōis falsis
atq̄ fallacibz cōueniē cōnātur ad h̄ ut aut aliud signi
ficatē cōtendant qd̄ adhibetur testimoniū de h̄is sacris ant̄
om̄io dñit̄s ē dñi negent. Nam nullū existimo ē mortuū qui cū
ea si aut dēa sūt intellerent et asūmo ac vō deo p̄nas sc̄as dēa ē ar
dident nō eis exdat atq̄ cōsentiat. Quid h̄is ē ore futeat sine aliquo
vicio fateri erubescat aut metuat vel et perniciosa silina m̄samē id
qd̄ alim̄ ē nōmē aut credit cōtenciōsissime defendē mohat. Quid 8° in
cōfessione ac p̄fessione tenet ois ecclia dei veni xpm̄ de celo ē venturū
ad viuos et mortuos iudicandos hūc dñm iudiciū ultimū d̄c̄ d̄c̄am̄
i nōmīno t̄p̄s. Nam p̄ quot dies h̄ iudiciū tēdat incertū ē. S̄i sc̄p̄
tuaz more sc̄az die p̄m̄ solere p̄ t̄p̄e nemo illas h̄as q̄libet negli
genter legent nescit. Idē autē cū diem iudiciū dei d̄c̄am̄ ad iudiciū ultī
ul' nōmīno q̄ et nūc iudicat et ab h̄māne generis m̄cio iudicant di
mittens de p̄d̄vso et aliquo m̄re separans p̄m̄os hoīes p̄m̄i magni
p̄petratores. Immo ē q̄ angelis p̄c̄antibz nō peperit quorū p̄nc̄p̄s
hoīes asc̄p̄o subūsus m̄m̄endo subitit. paul̄ dubio iudicant. Nec sine
illius alto m̄stoz iudicio et in hoc agro celo et m̄t̄y et demonū et
bonū miserima c̄vita erroribz erupm̄sq̄ pleniss̄a. Ex et si nemo pec
casset nō sine bono rectoz iudicio v̄m̄saz ratiōalē creaturā p̄seneren
tissime sibi suo dñō cōhēntes m̄t̄na b̄titudme retinet. Iudicat et nō
soli v̄m̄saz de gene demonū atq̄ bonū ut m̄seri sūt p̄ p̄m̄oz me
ritū p̄c̄oz s̄i ē de singlorū opibz p̄m̄que gerit arbitrio voluntatis.
Nam et demones ne t̄p̄z quantū p̄c̄ant. Nec utiq̄ i m̄ste ul' p̄c̄at
eis ul' p̄sua quq̄ in p̄bitate torquetur. Et hoīes pleniq̄ aperte sc̄p̄
oculte hūc p̄sūz f̄as dñit̄s penas sine in hac vita sine post morte
q̄m̄s ullus homi agit tēte nō dñō adimnet am̄r̄ho. Nullus dñm

aut homi agit
cū aut aplūs
santabula in
humanaz cū

Don

celo veni
dies iudiciū
Cur i m̄st̄y
rī vera et ple
atque appebit
et bona nō m̄
m̄q̄m̄ nō ap
iudicio dei bō
p̄m̄s p̄d̄t̄
ille que m̄ta
soli m̄ltis
a falsis obr
m̄p̄m̄t̄y
re habebat
potuerit dñi
et m̄tura m̄
in sup̄ m̄t̄y
nebre ignot
Que si h̄re
sic sac̄ p̄s e
rent Non n̄
m̄ talia p̄t̄
m̄gnū ut q̄
deapent p̄
p̄st̄m̄ et h̄a
affigent. Ve
malo sūt bō
malis veni
vie illo. Q
aput que sūt
firmat̄y m̄l
pendē sen bō
quēre q̄ bon
dei iudiciū v
cipat nō sol
et q̄m̄q̄ m̄s
Vbi hoc qu
ac pene om̄
m̄bac re p̄
salōm d̄b̄

Dem

hūz s
titi et cū
et cū ex hac
et enūscet
ei rez v̄m̄
sapie sup̄
p̄te ip̄m̄

aut bonū agit magis iustitiam eodemque iustissimo iudicio pmittat. Sicut
enī ait apłus Non est iniquitas apud deū. Etia sicut ipse alibi dicit in
sanctabilia sūt iudicia eius et inuestigabiles vie eius. *De varietate rerū*
humanarū cū non pot. dici de esse iudiciū dei quāvis nesciat iustigare

Non igit in hoc libro de illis pms nec de istis medijs dei iudicij n-
sed de ipso nouissimo quicūq; ipse cōuerit disputabo quā xp̄us de
celo venturus ē vniū iudicatorū et mortuorū. Iste quippe dies
dies iudicij ipse iam vocat eo q̄ nullus ibi est impie aut quezele locū
cur iustus ille sit felix et ille iustus infelix. Omī nāq; tūc nō nisi bono
rū vera et plenissima felicitas et omī nō nisi malorū digna et sūma iufeli-
citas appebit. Nunc aut et mala equo anō ferre dicim? q̄ pa aut et boni
et bona nō magis pendē q̄ adipiscūt et mali ac p hoc et mltis rebz
in quibz nō appet dñia iusticia salutis ē dñia doctina. Nescim? enī q̄
iudicio dei bonū ille sit pmp. malus ille sit dñes. Iste gaudet quē
p sine pditis moribz cruciari debuisse meritis arbitriū cōstitet
ille quē vita landabilis gaudē debuisse p suadet. Exeat de iudicio nō
soli multus. Vex et dāpnatus innocens aut iniquitate iudicij pressus
a falsis obrutus testimonijs. Econtrio celestis adulatus ēms nō soli
inimicus. Vex et vndicatus insultat. Impius optie valeat. pms languo-
re thabescat. Latrocinentur suauissimū inuenit et qui nec vbo quēq; ledē
potuerūt dñia mēbroz atrocitate affligant. infantes v filijs rebz hūis
et matura morte rapiatur. et qui videtur nec nasci debuisse dñitū
in sup. inuit. plenus timore sublimet. honoribz et hoiez sine quēla te-
nebre ignobilitatis abscondant. et cetera hūmōi quē quē colligit q̄ emat
Q. ne si hēnt in ipā velit absurditate cōstancia ut i hac vita i q̄ hō
sit fac p̄ eloq̄. Vanitati filijs suis ē. et dies eius velut vmbra p̄to
rent. Non n̄ mali adipiscunt transitoria bona ista atz trena n̄ mlti bo-
m talia patēt mala posset hoc referri ad iudiciū iusti dei. ul. ec be-
ingmū ut qui nō erāt assecuturi bona etia q̄ faciūt btōz tpalibz nel
deapent pro malicia sua ul. pro dei mīa cōsolaret bonis. et qui nō erat
passuri etia tormenta tpalibz ul. p sine quibz q̄q; et quātulicūq; p̄tis
affligent. Vel p implendis vtutes excent. malis. Nūc vō q̄ nō soli in
mulo sūt boni et in bono mali qd videri i iustū. Vex et plerūq; mala
malis veniūt magis misantibilia sūnt iudicia dei et inuestigabiles
vie illis. Quāvis gēsciam? quo iudicio dei ista faciat ul. siq; iuat
aput quē sūma vtus ē et sūma sapiā sūmaq; iusticia nulla nulla i
firmitas nulla tēmitas nulla iniquitas. Salubrit tū discim? nō magni
pendē sen bona sen mala quē videm? ec bonis malisq; corā et illa bona
quēre q̄ bonorū atz illa mala maxie fugē q̄ p̄ sūt malorū. Cū vō ad illd
da iudiciū venerim? an? tpus iā p̄p̄ dies iudicij. et alū dies dñi mī
cupat nō soli q̄cūq; tūc iudicabitur. Vex et q̄cūq; abipio iudicij
et q̄cūq; usq; ad illud tpus ad hūc iudicanda sūt appebit ec iusticia
vbi hoc quoq; manifestabit q̄ iusto dei iudicio fiat ut nūc tā mlti
ac pene omīa iusta iudicia dei sensus mētesq; mortaliū lateant cū tū
in hac re proz fidē nō lateat iustū ec qd latet. Quid in libro ecclesiastes
salon debz q̄ in hac vita et bonis et malis sūnt corā disputant. c. m.

Dempe *salon sapientissim? rex isrl? qui regnauit i isrlu libz qui*
vocat ecclesiastes et amdeis quoq; hētur i sacraz canone
līaz sic exorsus ē Vanitas vanitatu dicit ecclesiastes vanitas vani-
tatu et oīa vanitas q̄ hūmāna hōi et oī labore suo quo laborat sub sole
et cū ex hac sūa cōnectet cetera cōmēorans eripnas erroresq; vite hūis
et enanescētes in tea tpm lapsus ubi meli solidū mli stabile retinet in
ea rez vanitate sub sole. Illuc et deplorat quodāmo q̄ cū sit hūmāna
sapie sup mīpiciā sic hūmāna pacie sup tenebris sapiētisq; oclī sūt i ca-
pite ip̄is et stultus i tenebris ambulet vniū tū incursus incurrat.

omnibus utique in hac vita quod sub sole agit significans videlicet ea mala quod malis
et bonis videmus esse tota. Dicit et illud quod boni patiuntur mala tamquam mali
sunt et mali tamquam boni sunt adipiscuntur bona ita loquens. Est inquit
vanitas quod facta est super terram quod sunt iusti super quos venit quod factum impiorum et
sunt impij super quos venit sicut factum iustorum dixi quoniam hec quoque vanitas in
hac vanitate cum quicquid satis visum est intinere totum istum librum. Vir sapien-
tissimus deputavit non utique ob aliud nisi ut eam vitam desideremus que vo-
nitatem non habet sub hoc sole sed veritatem sub illo quoniam fecit hunc solem in hac
ergo vanitate nunquam nisi iusto dei rectoque iudicio filius eidei vanitati
factus vanesceret homo. In diebus tamen vanitatis sue interest plurimum ut re-
sistat cum obtemperet veritati et ut sit ex parte veritatis in principio. Non
propter vitam huius vel bona acquirenda vel mala vitanda vanescendo transemi-
ra sed propter futurum iudicium pro quod erunt et bonis bona et malis mala sine
sine mensura. Denique iste sapiens huius librum sic conclusit ut dicit. Deum
time et mandata eius custodi quod hoc est omnis homo quod omne hoc opus deus
adducet in iudicium in omni despecto sine boni sine mali. Quid brevius sa-
lubrius dici potuit. Deum inquit time et mandata eius custodi quod hoc est
omnis homo. Quicquid enim est hoc est custodire utique mandatorum dei quoniam qui
hoc non est nichil est. Non enim ad veritatem ymaginem reformatur remanens in
similitudine vanitatis quod omne hoc opus. Quod ab homine fit in hac vita sine
boni sine mali dei adducet in iudicium in omni despecto. In omni est qui
contemptibilis hic videtur quoniam deus et ipse videt nec enim despicit nec cum
iudicat preterit. Quod ad differendum de nominibus iudicis dei non pro-
misi

Huius itaque ultimi iudicii dei testi ac deinde veteris testamenti placet
testimoniis de septuaginta sacris que ponit institui prius eligere
da sunt de libris testi non postea de veteris. Quoniam enim vetera
pora sunt tempore nona tamen anponenda sunt dignitate quoniam illa vetera pro-
ma sunt nonorum. Nona ergo ponent prius quod ut firmius probemus assime-
tur et vetera. In veteribus habentur lex et prophetie Innonis enim et apostolice
habeantur. Aut autem apostolice legem enim cognicio perit tunc autem sine legem
tota dei manifestata est. Testificata legem et prophetie iusticia ante
dei perfidei ihesu christi et omnes qui credunt in eum. Hec autem iusticia dei ad
nomen pertinet testamenti et testimonium habet veteribus libris hoc est a lege et ap-
ostolis prius ergo ipsa causa ponenda est et postea testes introducendi. Huius
et ipse christus ihesus ordine servandum esse demonstramus scriba inquit eru-
ditus in regno dei filius est viro profetiarum preferenti de thesauris suis no-
ua et vetera. Non dixit vetera et nova. Quod utique dixit nisi malissimis
mentis ordine servare quoniam temporum. Quibus sententias domini saluatoris

Ergo ipse saluator cum obiret domini iudicium futurum in fine se-
culi garet civitates in quibus virtutes magnas fecerunt declaratur. Vi-
rat neque crediderunt et eis alienigenas anponet. Veritatem
inquit dico vobis tunc et sydon remissus est in die iudicii quoniam
vobis et paulo post alteri civitati amen inquit dico vobis quod tunc do-
mos remissus erit in die iudicii quod tibi. Hic evidentissime predicat
die iudicii se venturum. Et alio loco viri minime inquit surgent et in iudi-
cio cum generatione ista et condempnabit eam quod primas egerunt in predi-
catione. Iona et ecce plus quod Iona hic regnum austeri surgent in iudicio cum
generatione ista et condempnabit eam quia venit a finibus terre audire sapientiam
salomonis et ecce plus quod salomon hic. Duas res hoc loco dicimus et veterum
et iudicium et cum mortuorum resurrectione venturum. De minimis enim et regi-
na austeri quoniam ista dicebat de mortuis sine dubio loquebatur quos tamen
in die iudicii resurrectionis esse perduxit. Nec ideo dixit condempnabit quod ipsi
iudicabit sed quod ex ipso compertum est merito dampnabitur. Finitur alio
loco cum de hominibus bonorum et malorum nunc per partitionem postea separationem quoniam
quod in die iudicii futuri est loquetur. Adhibuit similitudinem de tritico sciato

et super semina
boni semini est
fili regni. In
diabolus. I. l.
colligitur. In
homo angelus
aut inquit
aut tunc in
diendi audia
clarus ipse
pulsus suis
nate in sede
des in iudic
ihesu. Unde e
homo in quo
res aut in
mo vniuersa
tenam quo
tunc alia p
ter in sit
reperitur al
dmatu apli
sedat no b
stat cum di
ut hoc mo
bus isrl. t. b
plm no et
culdubio n
hic em c
ma regni

Mul-
aduentu
pharisei
quod et de ill
die iudic
in ea que
da sunt
plicat pl
tur. Quod
vix esch
iam illud
lozz legi
filius ho
dem mar
eos abm
dem adex
erit. Ver
cione m
in bibi
cucere e
te admi
aut te v
qui te vi

et sup seminat zizanie eaqz sms exponens discipulis Qm seminat mag
boni semen est filius hominis Ager aut e mundus Homi vō semen hy st
filii regni zizania aut filii neqz sūt Inimici aut qui seminat ea est
dyabolus. I lasia aut consumatio ē scli messoris vō angeli sūt Dicit go
colligat zizania et igni comburāt sic erit in consumatione scli Mittet filius
hoīs angelos suos ut colligat de regno suo oīa scandala et eos qui fa
ciūt iniquitatē et mittet eos ī cūmū ignis ibi erit fletus et stridor den
tū Tunc iusti fulgebūt sicut sol in regno patris eorū Qm hē aurey au
diendi audiat Hoc iudiciū quidē ul diem iudicii nō noriūt si eū mltō
claris ipis rebus expōsit Vel in seculi fine futurū ēē pōnit Item dicit
pater sms amen inquit Dico vobis q vos qui secuti estis me in regne
vātē cū sedet filius hominis in sede maiestatis sue sedebitis et vos sup se
des xii iudicātes xii tribus isrl h dicitur cū sms discipulis iudicaturū
ibm vnde et alibi iudicis dicit Si ego in beelzebub citio demonia si
hi vū in quo eiant iō ipi iudices vū erūt Nec qui sup xii sedes sēsu
ros aut xii solos hoīs cū ipi iudicaturū putat debemus denariū quippe
mō vniūsa qdā significata ē iudicandū multitudo p dicit pter mī sep
tenariū quo significat plerūqz vniūsitatē Qne dicit pter i tria ul qua
tuor alia paltera multiplicatē xii faciūt Nam et quatuor ter ul tria q
ter xii sūt et si qua alia hmo dno denariū mī q ad hoc valeat rō
reperitur Alioquin qui in locū iude traditoris aphm mathū legim⁹ or
dinatū aphm paulus qui plus omibz illis laborauit ubi admindicandū
sedat nō hēbit Qm pfecto cū alie scē ad mī iudiciū septimē demo
strat cū dicit Nescitis qz angelos iudicabim⁹ de ipis quoqz iudicandis
ut hoc mō dno denariū filis cū ē Non em q dem ē iudicātes xii tri
bus isrl tēbū lem q tridecima ē ab eis iudicanda nō erit a solū illi
aphm nō ē ceteris gentes iudicabūt Q aut aut in regeneratione pro
culdubio mortuorū resurrectōm noīe noluit regenerationis itelligi
Sic em caro nra regenerabit p incorruptōm Quādmōdū ē aīa n
nra regenerata pfidē Qne sit pma resurrectio que sēda ednabū
Multa ita dicit videntur ut diligēt cōsiderata repant am
bigna ul magis ad aliud puenia Come sū addē saluatoris
aduentū quo p totū hoc tpe mētia sua vāt hoc ē ī mēbris sine
pccatū atz paulatī qm tota corp⁹ ē em sine ad eridm tēne ul
qz et de illo cū loquitur plerūqz sic loquit tamq de fine scli atz illo
die iudicii nouissimo et magno loquat Itā ut dmoīa nō possit oīo
n ea que apud tres evāgēl Mathēu oracū et Lucā de hac re sili
dē sūt mī sē oīa ofērantur Quedā quippe alē obīcurus alē ex
plicat planius ut ea q ad vna rem puenia dicit appat vū dicit
tur Quid facē utraqz curam inquadā eplā resēpsi ad bte mēorie
vix esichm salomte vrbis epm em eplē titulus ē de fine scli pro
iam illud hic dicit qd mēuim⁹ sēdm mathēu de sepacōe bonorū ma
loz legit per iudiciū pūissimū atz nouissimū Cū aut venit inquit
filius hominis ī maiestate sua et omīs angeli cū eo tūc sedebūt sup se
dem maiestatis sue et cōgregabūt ante eū omīs gentes et sepabit
eos ab invicem sic pastor segregat oves ab edis Et statuet oues qui
dem ad dexters edis aut a sinistris Tūc dicit vobis qui ad dexters er
erūt Venite bndicti patris mei possidete patū vobis regnū a constitū
tione mudi Esurim em et dedistis mī manducare Sitim et dedist
mī bibē hospes erā et collegistis me Indignus et operumistis me in
carcere erā et remittis ad me Tūc rīdebūt ei iusti dicentes Dne qū
te vidim⁹ esurientes et pamin⁹ facientes et dedim⁹ tibi potū Qū
aut te vidim⁹ hospitē et collegim⁹ te aut iudm cōpūim⁹ te aut
qū te vidim⁹ infirmū aīa mēte et venim⁹ ad te Et rīdēs rē dicit

illis Amen dico vobis quādm vni fecistis de hys fratribz meis minime in
fecistis Tūc dicit inquit et hys qui a sinistris erūt. Discedite ame
maledicti in ignē etnū qui patitur est dñs et angelis eius. Dem filii
et hys emāt q illa nō fecerunt q dextros fecisse mōramt. Et hys
interrogantibz qui en viderūt mhorz indigentia cōstitutū. et qd qui
minime suis frāt nō ē sibi frāt nō fuisse rīdebit. Sermonē qz cōclu
dens Et alit inquit hys in suphā etnū mīti aut i vitā etnā. Jo
hāney vō ewangēlā nārat enz in resurrectōe mortuoz futurā p
dixisse iudiciū. Cū enī dixissz neqz enī p iudicat quēqz s iudiciū cō
dedit filio ut omīs honorificet filiu sic honorificat prem. Qm
nō honorificat filiu nō honorificat prem qui misit illū protin⁹ ad
didit. Amen amen dico vobis qz qui ubi meū audit et credit ei q
me misit hē vitā etnā et i iudiciū nō venit s i transit a morte in
vitā. Ege h dicit fideles suos i iudiciū nō venire. Quō ergo p iudi
ciū sepabunt amaly et ad ems dextz stabūt n qz h loco iudiciū
p dāpnacōe posuit. Intale quippe iudiciū nō venient qui audiūt ubi
ems et credūt ei qui misit illū. Deinde ad mīgit et dicit. Amē ame
dico vobis qz venit hora et nūc ē qm mortui audiūt vocē filii dei
et qui audierūt viment. Sicut enī p hē vitā in semetipō sic dedit
et filio hē vitā i semetipō. Nondū desēda resurrectōe a corpore lo
quit q in fine futūa ē s de pma q nūc ē aīaz. Hanc quippe ut disti
guet venit hora et nūc ē. Non aut ista corpore s aīaz ē. Hent
enī et aīe mortē suā i impietate atz pū sedm quā mortē mortui s
de quibz idem dñs ait. Amē mortuos sepeliet mortuos suos ut s i
aīa mortui i corpore mortuos sepeliet. p istos gō impietate et i iqui
tate i aīa mortuos venit iquit hora et nūc est qm mortui audiet
vocē filii dei et qui audierūt viment. Qm audierūt dixit qui obedierūt
qui crediderūt et usqz in fine p seuerant. Nec fiat hic ullā dīaz
bonoz et maloz. Omīs enī bonū ē audire vocē ems q vīe ad vitā
pietatis ex impietatis morte transendo ut de qua morte ait aplūs
paulus. Ergo omīs mortui sūt et pro omīs mortui ē xpē ut qui vīuit
iā sibi nō vīat s i ei qui p ipis mortui ē et resurrexit. Omīs itaqz i
mortui sūt i pīatē nemie p sū excepto sine originalibz sine etiā
volūtate additis nō ignorando nō sciendo nec faciendo qd mīti ē i pro
omīs mortuos mortui vīuit mortui ē vū. i. nullū hēns oīo pēt
ut qui p remissōz pētōz vīuit iā nō sibi vīat s i ei qui pro omībuz
mortui ē p pīa mīa et resurrexit p iustificacōm mīam et ardester
in enī qui iustificat impiū ex impietate iustificati tamqz ex morte vi
iificati ad pīa resurrectōm q nūc ē aīaz p tūe possim⁹. Ad hanc
enī pīa nō pīnet n qui bti erūt in etnū. Ad sedam vō de qua mor
locut⁹ ē et bti p tūe docebit et mīseros. Ista ē mīa illa iudiciū p
qd mīpē scptū ē. I hām et iudiciū cantabo tibi dñe. De quo iudicio
cōsequēt admīrit atz ait. Et pīatē dedit ei iudiciū facē qz filius hoīs
ē. Hic oīdit q in ea carne veniet iudicaturus i qua veniet iudicā
dñs. Ad hē enī ait qm filius hoīs ē. Ac deinde subiūgens vnde agim⁹.
Nolite mīqd mirari hoc qz venit hora in qua omīs qui i monimen
tis sūt audient vocē ems et pcedūt qui bona fecerūt i resurrectōz
vite qui vō mala egerūt i resurrectōz iudiciū. Hoc ē illud iudiciū quod
paulo ante sic mīc. p dāpnacōe posuit dicens. Qm ubi meū au
dit et credit ei qui misit me hē vitā etnā et i iudiciū nō veniet
s i transit a morte in vitā i p tūedo ad pīa resurrectōm q nūc iustit
a morte i vitā. In dāpnacōe nō veniet q significat appellacōe iudi
ciū sicut i hoc loco ubi ait. Qm male egerūt in resurrectōm iudiciū i
dāpnacōe. Resurgat gō mīpīa q nō vlt mīscda resurrectōe dāpnat. Vē
nit hora et nūc est qm mortui audient vocē filii dei et q audierūt

veniet i iudicio
corporis futuri
Veniet enim
iudicio de
quodammodo
vita q qui
tu pnt. iud
nō omīs vī
surrectōz
neqz iudiciū
egerūt qui
surrectōe n
erant enī
fidei q mīc
atqz i mortu
nō dñe vī
sedam. alu
pōz ē q pū
q nō hē mō
De
com
ecū
ratne volū
abysū et cū
tignū qui
mī et mī
cēt iam g
Et vīdī sed
p restōm
ems nō
cū xpo mī
am. hec
rectōe pte
regnabūt
futurā mī
tamqz op
acōe s i
illius pte
s i nō q
dīez vīuit
scptū s i
gentibz s i
illo sabbo
alū s i cū
vacatur
ant sed m
nātibz c
llant gr
cupare e
pīa h
p mīro
dya vol
capitū
iudiciū

videntur. in dāpnatōz nō venient q̄ scdā mors dī. Inquā mortē post scdāz q̄
 corpoz futura resurrectōe ē p̄cipitabit qm̄ i p̄ma q̄aiaz ē nō r̄surgit
 Veniet enī hora ubi nō ait et m̄c ē q̄ i fine est scdā hoc ē i ultio et maxio
 iudicio dei qm̄ om̄s qm̄ i monumētis s̄t audiet vocē eius q̄ p̄cedet. Nondū
 quēadmodū i p̄ma et qm̄ audierunt vmet. Non enī om̄s vmet ea s̄z
 vita q̄ qm̄ b̄ta ē sola vita dicenda ē. Nam utiqz nō sine qualicūqz vi
 ta p̄t audire et demonumētis resurgente carne p̄cedē. Quāē aut
 nō om̄s vmet in eo qd̄ sequit̄ docet. Quia bona inquit fecerūt i re
 surrectōe; vite h̄v sūt qm̄ vmet. Quia vō mala egerūt i resurrectō
 ne; iudiciū h̄v sūt qm̄ nō vmet qz scdā morte morient̄. A la quippe
 egerūt qm̄ male vixerūt. male aut vixerūt quia i p̄ma q̄ m̄c ē aiaz re
 surrectōe nō remiserūt aut in eo qd̄ remiserūt nō i fine usqz m̄aserūt
 oritur enī due sūt generaciones de quibz iā sup̄ locutus sūt vna scdm̄
 fides q̄ m̄c sit p̄baptismū alia scdm̄ carnē q̄ fiet i em̄s in corruptōe
 atz i mortalitate p̄iudiciū magm̄ atz nom̄inum. ita sūt et resurrectō
 nes. dne vna p̄ma et m̄c ē. et aiaz ē q̄ vmet nō p̄mittit i mortem
 scdā. alia scdā q̄ nō m̄c s̄z i seculi fine futura ē. nec aiaz s̄z cor
 porz ē q̄ p̄ultimū iudiciū alios mittet in scdā morte alios in ea vita
 q̄ nō h̄t mortē. De duabus resurrectōibz et remille ānis. quid in ap̄
 calypsi ioh̄is scriptū sit et qd̄ de eis renabit̄ sentiat vñ
De h̄is dicit ap̄calypsi ioh̄is scriptū sit et qd̄ de eis renabit̄ sentiat vñ
 Cabus resurrectōibz idē ioh̄es ewanḡlīz m̄h̄o qm̄ dī ap̄calypsi
 eo mō locut̄ ē ut eaz p̄ma aquibz dā m̄is nō intellēa i sup̄
 eaz i quāsdā ridiculas fablas vterent̄. ut quippe m̄libro m̄eo
 ratns ioh̄es ap̄lus Et vidi anglm̄ descendentez de celo. hēntē clauēz
 abyssi et cathenā i manu sua. et tenuit draconēz illū sp̄ente an
 tiqm̄ qm̄ cognōiat̄ ē dya⁹ et sathanas. et allēgavit illū mille au
 nis et misit illū in abyssūz et clausit et signavit sup̄ eū ut nō sedū
 cet iam gentes donec finiant̄ mille ām post h̄c oīz eūz solū breuē tpe
 Et vidi sedes et sedentes sup̄ eas. et iudiciū datū ē eis. Et aīe oīsoz
 p̄ testim̄. et p̄ ubū dei. et si qm̄ nō adorauerūt bestia nec ymaginē
 em̄s nec acceperūt m̄scp̄cōm m̄fronte a⁹ i manu sua. et regnauerūt
 cū xp̄o iū mille ānis. relique eoz nō vixerūt. donec finiant̄ mille
 ām. Nec resurrectō p̄ma est b̄tis et sc̄is ē qm̄ h̄t i hac p̄ma resur
 rectōe p̄tē m̄stis scdā mors nō h̄t p̄tēnti s̄z erūt sac̄dotes dei et xp̄i et
 regnabūt cū eo mille ānis. Quia p̄ hoc h̄m̄o libi ubi p̄ma resurrectō
 futura m̄spiciat̄ sūt corporales m̄t ceta marie m̄d̄ ānoz mille p̄moti s̄t
 tamq̄ oportet m̄stis utis eo mō velut tūta tpe fieri sabbatissimū vacā
 cione s̄z sc̄a p̄ labores aīnoz sex nullū ex quo creatus ē h̄o et magni
 illius p̄cti m̄to m̄h̄m̄o mortalitatis erupnas. De padisi felicitate dimis
 sis ē ut qm̄ scriptū ē vnus dies ap̄ut dñm̄ sicut mille ām et mille ām sic
 dies vnus. Et per annoz nullibz tamq̄ sex diebz impletis sequat̄ velut
 septimū sabbatū in ām̄ mille postremis ad h̄c s̄z sabbatū celebrandū resur
 gentibz sc̄is que op̄o cet ut cuiqz tollerabile. si aliquē delicia sp̄iales in
 illo sabb̄o affutire sc̄is p̄ dñm̄ p̄cia credent̄. Nam ec̄ nos op̄m̄ati sum⁹
 alū s̄z cū eos qm̄ tūc resurrexerūt dicat̄ i moderatissā acatnalibz epul
 vacaturōz i q̄bo abo sit tanta ac potius ut nō solū nullā modestiā tene
 ant. sed modūz q̄ ip̄is m̄credulitatis credat̄ nullomō ista p̄t h̄ac
 nabit̄ credi. h̄v aut qm̄ sp̄iales sūt istoz ista credentes ch̄hastes appē
 llant greco vocabulo qd̄ ubi cubo exp̄m̄ct̄ nos possim⁹ m̄lhanōem
 cupare eoz aut longū est refellere ad singula s̄z potius quēadmodū s̄
 ptura h̄ accipiendi sit iā debem⁹ oīdē ait em̄ dñs illūz ip̄us. Nemo
 p̄t intrare in domū fortis et vasa em̄s eripe nisi p̄us allegavit fortē
 dya⁹ volens volens intelligi fortē qz ip̄e gemit h̄m̄m̄ potuit tenere
 captivū vāso vō em̄s que fuit erepturūz fides suos futuror quoz ille
 m̄d̄m̄is p̄ctis atz impietatibz possidebat. Ut g^o allegaret̄ h̄ fortis. p̄

tra vidit iste ap[osto]lus i[n] apokalipsi ang[eli]m descend[en]t[em] de celo h[ab]ent[em] clau[em]
abyssi et catherin[am] i[n] manu sua Et tenuit inquit dracon[em] illu[m] s[er]pente[m] anti
qui qui cognoscitur e[ss]e dya[bolus] et sathanas et allegant cu[m] mille annis s[ed]
eius p[ro]p[ter] ab eis seducendis ac possidendis qui fuerat liberadi cohi
buit atq[ue] frenauit. Ille aut[em] am[en] duob[us] modis p[er]iti su[n]t q[ui]ntu[m] mili
ocurrunt intelligi. aut q[uod] i[n] ultis annis mille ista res agitur. i[n] sexto
anno[rum] milario tamq[uam] sexto die cui[us]q[ue] m[en]s spacia posteriora voluit. Et
cuiusq[ue] dem[um] sabba q[uod] no[n] h[ab]et vespam neq[ue] sc[ilicet] que no[n] h[ab]et fine[m] l[un]a
milariu[m] tamq[uam] die nomina p[ro]p[ter] que remanebit usq[ue] ad t[er]m[inu]m seculi
mille annos appellauit eo loquendi mo[do] quo p[er] significat atoto aut
e[ss]e mille annos p[ro]p[ter] omib[us] hui[us] s[eculi] posuit ut p[er] se no[n] notaret
ip[s]a t[em]p[or]is plenitudo. O dissennarius cu[m] m[en]s denarij unu[m] quadratu[m]
solidu[m] reddit decem quippe decies ducta fuit centu[m] Vt aut[em] multitudi
ne surgat et solida fiat rursus centu[m] decies multiplicat[ur] et mille et
porro si centu[m] ip[s]a p[ro]p[ter] vniuersitate aliqui ponit[ur] quale illud e[st] q[uod] d[omi]n[us]
oia sua dimittenti et cu[m] sequenti p[ro]misit dices Accipiet in hoc seculo
centuplu[m] Quod exponit quodammodo ap[osto]lus ait Quasi nichil habentes
et oia possidentes q[uod] et cu[m] iam d[omi]n[u]m eat fidelis hominis totus mundus
dimittat e[st] q[ui]nto magis mille p[ro]p[ter] vniuersitate ponit[ur] ubi e[st] sollicitas
ip[s]ius denarie quadrature Vnde et illud melius intelli q[uod] i[n] p[ri]mo le
git Oremus fuit in seculu[m] testam[en]ti sui ubi q[uod] mandauit i[n] mille ge
neracione[rum] i[n] om[n]ib[us] Et misit illi[m] inquit i[n] abyssu[m] Vtiq[ue] dya[bolus] misit
i[n] abyssu[m] quo no[m]i[n]e significata e[st] multitudo i[n]num[er]abilis impioru[m] quoru[m] i[n]
malignitate ad usq[ue] eccl[esi]am dei m[ul]ti p[ro]funda su[n]t corda Non q[uod] dya[bolus]
ibi ante no[n] erat s[ed] i[n] illuc missus q[uod] exclusus a credentib[us] plus ce
pit impior[um] posside[re] plus na[m]q[ue] possidetur ad dya[bolu]m qui no[n] solu[m] alienat[ur]
est adeo V[er]o et gratie odit sumentes deo Et clausit inquit et sig
nauit s[ed] cu[m] ut no[n] seducet iam gentes donec iam finiant[ur] mille a
ni Clausit s[ed] cu[m] d[omi]n[u]m ut dicit ei ne possit exire i[n] uetitu[m] transgredi
Signauit aut[em] q[uod] addit significasse in uidet q[uod] occultu[m] e[ss]e voluit
qui p[ro]tineat ad p[ar]te[m] dya[boli] et q[uod] no[n] p[ro]tineat hoc quippe m[ul]to isto p[ro]fuer
latet q[uod] et qui uidetur stare utz sit casurus et qui uidet iace[re] utz
sit surrecturus m[ul]tiq[ue] ab eis aut gentib[us] seducendis hui[us] m[un]di vni
culo et claustro dyaboli p[ro]hibetur atq[ue] cohibetur quas p[ro]tinetes ad x[ristu]m
seducebat antea ul' tenebat H[uius] eni[m] d[omi]n[us] elegit ante m[un]di con
stitutione[m] cruce[m] de p[ro]p[ter]tate tenebrar[um] et trasserit i[n] regnu[m] filij clari
tatis sue sicut ap[osto]lus ait Nam seduce illu[m] gentes et m[un]d[u]m et seculu[m] tri
bu[m] eterna[m] pena[m] si no[n] p[re]destinatus metua[m] vita[m] que[m] fidelis ignorat
Nec moneat q[uod] sepe dya[bolus] seducat et illos qui regenerati e[ss]e in x[risto]
ma[gn]e ingredunt[ur] dei Nomit d[omi]n[us] qui su[n]t eius ex hys eterna[m] dapna
com[m]u[n]i uenime[n] ille seducat Sic eni[m] nomit d[omi]n[us] ut d[omi]n[us] que[m] nichil la
tet et futuror[um] no[n] ut ho[m]o qui h[ab]et ad p[re]s[ens] uidet s[ed] cu[m] uidet cui[us]
cor no[n] uidet qualis aut[em] postea sit futurus nec seip[su]m uidet Ad hoc
q[uod] ligatur e[st] dya[bolus] et i[n]clusus i[n] abyssu[m] ut ia[m] no[n] seducat gentes ex
quib[us] constat eccl[esi]a quos antea seductos tenebat anteq[uam] e[ss]et eccl[esi]a
Nec eni[m] d[omi]n[u]m e[st] ut no[n] seducat aliquem s[ed] ut no[n] seducat aliquem s[ed] ut
no[n] seducat inquit i[n] gentes in quib[us] eccl[esi]a p[ro]p[ter]culdubio voluit itel
ligi donec finiant[ur] inquit mille ani a q[uod] reman[et] deserto die q[uod] stat
ex mille annis aut om[n]is an[no] in quib[us] dem[um] hoc sc[ilicet] pagendu[m] est
Nec sic accipiendu[m] e[st] q[uod] aut ut no[n] seducat gentes donec finiant[ur]
mille ani q[uod] postea seducturus sit eas d[omi]n[u]s t[ame]n gentes ex quib[us] p[re]
destinata e[st] eccl[esi]a a quib[us] seducendus illo e[st] vinculo claustroq[ue] p[ro]
hibitus s[ed] a illa locu[m]pe d[omi]n[u]m e[st] que[m] m[ul]tiplicat aliquo[rum] i[n] uetitu[m]
qualis e[st] m[un]d[us] Sic oculi n[ost]ri addu[m] de[um] m[un]d[u]m donec miserat[ur] m[un]d[u]m
neq[ue] eni[m] cu[m] miserat[ur] fuit no[n] erit oculi suor[um] ei[us] addu[m] de[um] suu[m] ant

ete iste e[st] ordo
am[en] Q[uod] no[n] m
d[omi]n[us] conseru
ut sic se h[ab]et
mille ani m[un]
leam ut no[n]
Post m[un]
ut possit
eccl[esi]a an[no] m[un]
tu[m] h[ab]et et ill
et et et et o
paulo post die
habet i[n] bell
tendunt me
cunitate et d
seducebat eo
p[er]sede ap[osto]l
m[un] p[ro]m[iss]io
p[ro]p[ter] t[em]p[or]e qu
no[n] uenire
tus Non ut
uentu[m] x[risti] n
tur ut eius
apella no[n] se
Nam p[ro]fuer
solu[m] m[un] po
e[st] no[n] p[ro]m[iss]io
h[ab]et i[n] p[ro]p[ter]
si p[ro]m[iss]io
quales deus
Quod ne
Nam tribu
me Et tale
impetu m[un]
na potenta
m[un] p[ro]p[ter]
ei nec oio
d[omi]n[u]m arde
Et m[un] eis q
cendo m[un]
oportet al
hos h[ab]et
neit cu[m] m
sane qui t
ad illos p[ro]
p[ro]p[ter] d[omi]
p[ro]p[ter] d[omi]
talitate
cane[re]t p[ro]
no[n] solu[m] s[ed]
ahar dila
m[un] h[ab]et
q[uod] vni
et abyssu

ete iste e ordo uboz et clausit et signavit si eni donec firmant nullo
 am. Quid no int possint ut no seducet ia gentes ita se hnt ut ab hmo:
 dms conerione sit libez et scorsu intelligenduz uelut si post adder
 ut sic se hnt tota sma et clausit et signavit sup eni donec firmant
 nullo am ut no seducet iam gentes. i. io clausit donec firmant mil
 leam ut no seducet iam gentes. De allegacoe et solucoe dyaboli vni.
Post hec inquit oportet eni solui breui tpe. Eni h e dya hgan et
 ut possit absit. Nunquid eni ab illo ecclia seducet pdestinata et
 ecclia an mudi constitucio de qua dan e. Nomen dms qui it ems et
 tu h e et illo tpe quo soluedo e dya? sic ex quo e instituta. hic fuit
 et e et e o tpe usque utiq que succedunt nascendo morientibz. Na
 paulo post dicit q solutus dya seductas gentes toto orbe terraz ad
 trahet in bellu aduersus ea quoz hostiu mis e in arena maris et as
 cenderunt inquit si trelatitudine et current castm scoz et delectu
 ciuitate et descendit igit de celo adeo et comedit eoz et dya qui
 seducebat eoz misus e in sanguin ignis et sulphuris ubi et bestiaz
 pseudo prophete cruciabunt misca scoz. Et hoc iam ad iudiciu non nisi
 mu pmet qd me ptea comemorandu putam ne quis existimet co ipso
 puo tpe quo soluet dya in hac tra eccliaz no futura. Illo h ea vel
 no veniet cu sint solutus ul absu mte cu sint modis omibz pscu
 tus. Non itaq p totu hoc tpus quolibet iste complectit ap mo sa ad
 uentu xpi usq in seli fine qui e sedus ems adnectur ita dya allega
 tur ut ems hec ipa sit allegacoe p hoc mtriali qd nullo amoz mo
 appella no seduce eccliam ququid illi nec solutus utiq seductur e
 Nam pfecto ei si allegari e no posse seduce sine no pmeti quid e
 solui nisi posse seduce sine pmeti qd absit ut fiat. Et allegacoe dyaboli
 e no pmeti exere tota reptacoe qua pot vi ul dolo ad seducendu
 hoies in ptem sua cogendo violent fraudulentq fallendo. Quid
 si pmetit i tam longo tpe et tanta infirmitate multoz plimoz tuly
 quales dms id ppeti no vlt et fideles derict et ne arderet impediret
 Quid ne facit allegatus e. Tunc aut soluet qu et breue tpus erit
 Nam triba anns et sex mēsis legir totis suis suoz q viribz sentu
 ris. Et tales erit cu quibz eis belligerandu e ut immi tanto ems
 impetu mrdusq no possint. Eni aut mqi soluet mmo appet ei malig
 na potencia mmo scē ciuitatis fidelissima pacia pbaret. I. lūms de
 mqi ppiet q magno ems malo tam bene sint vsus ompe vsus qui
 eni nec oio abstulit atceptacoe scoz qms ab eoz mtrionbz hoibz ubi i
 dmi credit credit foras missus ut eis formiscat in pugnacoe pficeret
 Et in eis qui sint expte ipis allegant ne qm possit effundere et ex
 cendo malicia similes infirmos ex quibz eccliaz multiplicat et implei
 oportet alios credituros alios ia credentes aside pietatis hostitiet
 hos franget soluet infine ut q forte aduersum dei ciuitas supa
 neit cu ingenti gla sm ardeptoris adiutoris liberatois aspiciat. In eoz
 sane qui tūc futuri sūt scoz atz fidelis copiacoe quid sum? ququidē
 ad illos pbandos tanto soluet immicus cu quo nos ligatos tantis
 pichis dimicā qms et hoc tps mtriallo quosdā milites xpi tam
 prudentes et fortes fuisse atz ee no dubiu est ut ee si tūc i ista mo:
 talitate vniēt q ille soluet omis insidias ems atz impetus et
 caneret prudentissime et pacetissime sustineret. Nec aut allegacio
 no solu tra e ex quo cepit ecclia pter mdea trax i nacoe alias atz
 alias dilataz si ee mēc sit et fiet ad tūc seli quo soluedo e qua et i
 mēc hoies ab infidelitate iq eoz ipē possidebat ontatur ad fide et un
 q vniūqz iste fortis tūc allegatur q ab illo tūq yas ems eripit
 et abyssus ubi inclusus e no i eis coisupta e qn sit mortui qui tūc

erat qui eē cepit melius. Et successerunt eis alii nascendo atque succedē
donec finiat hoc scilicet qui odent xānos in quoz cotidie velut i abriso
ceteris et profundis cordibus icludatur. Vt autē eē illis ultime tribus a
nis et mēsis sex qui solutus totus vultu sentitur ē aliquis i qua
nō fiat sic a cessante ad fidem nōnulla qd ē quō em stabit qd dōn
ē quis intrat in domū fortis ut vasa eius eripiat ubi pū allega
nt forte si ē soluto eripiat. De hoc cogere videt ista sūma ut creda
mō illo iō ex quo tpe uicēz accessit eē pōlo xpiano si cū eis qui iā
xpianū reperi fuerint dīam pugnatur ex quibz et si aliqui victi secuti
eūz fuerint nō eos ad pdestinatū filiorz dei numerz pōtē neqz em sū
stra idem iohēs aplūs qm et hāc apocalypsi sēpūt in epla sua de
quibusdā dicit ex nobis exierūt s; nō erat erudibz. Nam si fuissent
ex nob pmanissent utiqz nobiscū si quid sit de fidei parulis. Numm
quippe incredibile ē nullos iā natos et nodū baptizatos pōcipu xpianoz
filios illo tpe infantes nullos et ipis nati iam diebz aut si erūt nō
eos apertibz sine ad laudē regeneracōis mō quocūqz p dūc. Et si
fiet quo pacto soluto tam dyabolo vasa ista eripietur. In cōm domū
nemo intrat ut vasa eius eripiat nisi pū allegant eūz. Immo vō
id pōtē ē credendū ut nec qm cadant de ecclia nec qm accedant
ecclie illo tpe de futuris. Et pfecto tam fortes erūt et pūter pro
baptizandis pūibz sine et h; qm tūc pūntur creditū sunt ut illuz
fortes vinceret eē nō ligati in omibz qualibz an mīqz ul artibz in
sidiatēz ul vrgente viribz et vigilant intelligūt et tollerant frāt
ac sic illi nō ligati eripiant. Nec iō falsa est ewāgīa illa sūma. Quis
intrat in domū fortis nisi pū allegant forte. Quis em sine eius verita
te ordo iste finatur ē ut pū allegatur fortis creptiqz vas eius
longe lateqz in omibz gentibz ex firmis et infirmis ita multiplicat
ecclia ut eripā rez dūntur p dūc et impleat robustissima fide et
soluto vasa posset auferre. Sicut em fatendū ē mltorū refrigerē ca
ritatē tū hūdat mīqz et i vitatēz marisqz psecutōibz atqz fallā
cis dyaboli iam soluti eozqm in hī vite sēpū nō sūt mltos eē cessuros
ita cogitandū ē nō soluz quoz bonos fideles illā tps i nemet sed nō
nullos eē qm fortis ad hūc erūt adiuuante dei grā per cōsideracōem
scripturaz in quibz et alia et sūm ipē pūciatur ē quē vniē iam sen
ant ad credendū qd nō credebant futuris eē firmior et ad vincen
dū nō ligandū dīam fortiores qd si ita est ppterā pcessisse dicēda ē
eius alligacō ut et ligati et soluti expoliatio sequer qm de hac re
dā ē. Quis intrant in domū fortis ut vasa eius eripiat nisi p
ū allegant fortem. Quid sit regnū scōz aīz xps per mille ānos
Inter cāms alligatur ē dīa? sū regnat cū ipō eē ipis mille āms
Eidem sine dubio et eodem mō intelligendū ē. Vt autē iā tpe pūcie eius
aduetus excepto illo regno de quo infame dicitur ē Venite bñdicti pāz
mei possidete patū vobz regnū nisi alio aliquo mō longe p dūc mīpū
iam nūc regnare cū illo sū eius quibz aut ēre ego vobiscū sū usqz
mēssinnacōem scli pfecto vō eē nūc dicet ecclia Regnū eius regnū v
celoz. Nam utiqz isto tpe in regno dei erudit scba ille qm p fāt de the
zauris noua et vetū de quo sūp locuti sūm. Et de ecclia collecturi sū
zyzania mēssores illi q pūsit cū tritico sūm. Cresce usqz ad mē
sem qd exponeas aut odesis ē sūm scli odesores aut angeli sū
sū g colligūt zyzania et igni cōbūnt sic erit mēssinnacōe scli
A tūct filios hoīs anglos suos et colligent de regno eius oīa scam
dala. Nūquid de regno illo ubi nulla sunt scandala. De isto g regno
eius qd est hic ecclia colligūt. Item dicit Quis soluit vīm dēni
datū istis mīmis mīm vocabit in regno celoz. Quis aut fecit et

hic docuit m
nō facit mād
facit et sic de
dico em vob
coy qm solū
Quis dicit
vos nō solū
regno celo
et ille sū qm
Alto mō m
hoc ubi vtrū
ecclia ē qual
qm xpi reg
quā tū reg
tūc ardent
tūc tū ipō q
sūt quīte nō
stremo regn
eius. Quis
regno eius
regno g m
pugnatio
cōsinnatū r
ē liber iste
scla solū b
ul agatur
tū est illū
et ipi pōsit
datū nullū
i tra ligatū
Vnde aplūs
delm qm m
ihū et pū
mille āms
pūoz aīe m
nec ad alia
p dūc ad e
ad recōlta
sepātū ē
Quis em
mille ām d
tū qm mē
sūm. Nam
in vīm et
vīm et
qz ipē p dū
apre totū
Quis vō sūp
ceperit m
debem a
rendū nō
atur et p
eius sūm
et infidelit
sū fallaci v

sic docuit magnus vocabitur in regno celorum. Vnde dicit in regno celorum et qui
 non facit mandata quae docet hoc est enim solus non finire non facit Et illud qui
 facit et sic docet. Et istum minime illum magnum et continuo secutus adingit
 Dico enim vobis quod nisi humilitatis iusticia vestra super sebar et phariseorum et super
 eos qui solunt quod docent De sebis enim et phariseis dicit alio loco
 Qui dicit et non facit Nisi ergo humilitatis super hos iusticia vestra ut
 vos non solutiis sed faciatis potius quod docetis non intrabitis in regnum
 regno celorum. Alio modo igitur intelligendum est regnum celorum ubi ambo sunt
 et ille scilicet qui soluit quod docet et ille qui facit scilicet ille minimus iste magnus
 Alio modo autem regnum celorum dicitur quod non intrat nisi ille qui facit ac per
 hoc ubi utriusque generis est ecclesia est qualis nunc est Vbi autem illud solum erit
 ecclesia est qualis tunc erit qui melius in ea non erit Ergo et nunc ecclesia re
 gum christi regnumque celorum Regnat itaque ita cum illo nunc scilicet eius aliter quod
 quia tunc regnabit Nec tamen cum illo regnat maxima quibus merita cum tamen
 tunc crescant Regnat enim cum illo qui facit quod apostolus ait Et resurrexi
 tis cum christo que sursum sunt sapite ubi christus est in dextera dei sedens qui insu
 sit quante non super terram Dequalibus item dicit quod eorum consilio sit in celis po
 strimo regnat cum illo qui eodem modo sunt in regno eius ut sunt et ipsi regni
 eius Cum ut alia taceamus quibus ibi sunt donec colligantur in fine scilicet de
 regno eius omnia scandala tamen illuc sua quibus non que ihesu christi De hoc
 regno ergo militie igitur adhuc cum hoste colligitur et alii repugnant re
 pugnantibus vicis alii cedentibus impatiuntur donec veniat ad illud pa
 trassimum regnum ubi sine hoste regnabit et de hac prima resurrectione quae
 est liber iste sic loquitur Cum enim dixisset alligari diabolum mille annis et po
 stea solum brevis tempore Dum recapitulando quod istis mille annis agat ecclesia
 ul' agatur in ea Et vidi inquit sedes et sedentes super eas et iudicium da
 tum est illis non est putandum est de iudicio iudicis sed sedes positus et
 et ipsi positi intelligendi sunt per quos ecclesia nunc gubernatur Iudicium autem
 datum nullum melius accipiendum videtur quam id quod datum est Cum ne ligamentis
 in terra ligati erunt et in celo Et qui solutiis merita soluti erunt et in celo
 Vnde apostolus Quid enim in inquit de his qui foris sunt iudicantur Nonne
 de his qui intus sunt vos iudicatis Et autem inquit per octulos per testimonium
 ihesu et per verbum dei Subaudatur quod postea dicitur et Regnabunt cum ihesu
 mille annis autem scilicet martirum non dum sibi corporibus suis redditis Neque enim
 priorum autem mortuorum separantur ab ecclesia que etiam nunc est regnum christi Alioquin
 nec ad altare dei fieret eorum mensa in communicacione corporis christi nec aliquid
 posset ad eius imperium currit baptismum ne sine illo finiat vita nec
 ad reconciliacionem forte per penitentiam mala vel sciam quibus ab eodem corpore
 separatus est Cur enim sunt ista iniqua fideles et defuncti inebriati sunt eius
 Quibus cum suis corporibus non dum iam tamen eorum autem regnat cum illo dum isti
 mille annis decurrunt Vnde in hoc eodem libro et alibi legitur Et tamen mor
 tui qui in domino moriuntur Annus dicitur id est spiritus ut requiescant alaboribus
 suis Nam opera illorum secutur illos Regnat itaque cum christo nunc penitentia ecclesiarum
 in vivis et mortuis propter eam enim sicut dicit apostolus mortui sunt christi ut qui
 vivorum et mortuorum dicitur Et ideo tantummodo martirum animas comedunt
 quod ipse per penitentiam regnat mortui qui usque ad mortem per veritatem certaverunt
 apte totum esse certum mortuos intelligimus per tunc ad ecclesiam quod regnum est
 Quod vero sequitur et si qui non adoraverunt bestiam nec ymaginem eius nec ac
 ceperunt inscriptum in fronte aut in manu sua simul de vivis et mortuis
 debemus accipere Cum sit porro ista bestia quam sic diligenter requi
 rendum non tam abhorret a fide recta ut ipsa impia civitas intelligi
 atur et populus infidelium contrarius populo fidei et civitati dei ymaginatio
 eius simulatio eius in videtur in eis videtur hominibus qui velut fide perit
 et infideliter vivunt Fingunt enim se esse quod non sunt vocantur quod veraciter effigie
 sed fallaci ymagine christi Ad eandem namque bestiam non solum apte minui

de latebris erumpet odiorum. Hec enim est nominissima persecutio nominissimo in
 minime iudicio qua scilicet ecclesia toto terrarum orbe patitur vniuersa scilicet ciuitas et
 ab vniuersa dyaboli ciuitate quacumque est intrinsece super terram. Gentes quippe
 te quas appellat Gog et magog non sic sunt accipiendo tamquam sint aliqui
 in aliqua parte terrarum barbari constituti sine quos quidam suspiciunt gentes et
 massas gentes per hunc horum nomina primas sine aliquos alienigenas et armeno
 mix se metos. Toto namque orbe terrarum significati sunt isti esse cum dicitur e nati
 ones que sunt in quatuor angulis terre easque subiecit esse Gog et magog. Quorum
 interpretatio nomi esse compertum. Gog tectum magog detectum tamquam do
 minus et ipse qui precedit de domo Genter igitur sunt in quibus dyabolus velut in ab
 villo superius intelligebatur. Includit et ipse de illis quodammodo sese effrensus
 et procedens ut ille sit tectum ipse detectus. Etiam utique referamus ad ge
 tes non vni horum ad illas alteras ad dyabolum et tectum ipse sunt quod in eis mi
 includit et quodammodo detegit. nuncius antiquus et detectus ipse erit qui
 qui in apertum odium decepto eruptione sunt. Quod vobis aut et ascendunt super
 te latitudinem et current castra sanctorum et dilecta ciuitatem non vti que ad
 vni loci venisse et venturi esse significati sunt quod vno loco aliquo futu
 ra sunt castra sanctorum et dilecta ciuitas cum hec non sit nisi in ecclesia toto ter
 ra orbe diffusa. Ac per hoc ubique tunc erit que in omnibus gentibus erit quod
 significati est nomine latitudinis terre ibi erit castra sanctorum ibi erit dilecta deo
 ciuitas eius ibi ab omnibus in unum sine quod et ipsi in omnibus cum illa genti
 bus erit persecutio illis in unitate congregantur. hoc est in angustis tibi
 lacis astutibus ingreditur condidit nec militiam suam deseret que voca
 bulo est appellata castra sanctorum. An ad ultimum supplicium pertineat impiorum

Quod vobis aut et descendit quod descendisse igitur de celo et eisdem com
 igitur de celo et comedit eos non erit disse meoratur. vii.
 unum putandum est id esse supplicium quod erit cum dicitur discendit ame ma
 ledicti in ignem eternum. Tunc quippe in ignem mittet ipsi non ignem de celo veiet
 in ipso hunc autem bene intelligi igitur de celo de ipsa firmitate sanctorum qua non cel
 sum sunt semetibus ut eorum faciat voluntatem firmitatem cum ce. cum firmi
 tate illa cruciabitur ardentissimo qui non poterunt attrahere propter anti
 christi sanctorum. et ipse erit igitur qui comedit eos. et hoc id adeo quod dei nuncius
 supabiles sunt scilicet in cruciantur in unum si autem enim in bono positi est zelus
 domus tunc comedit me. Ita et contra zelus occupant plebem mendicantem
 et tunc igitur ignis comedit et tunc utique excepto scilicet illis nisi igne. nunc
 aut si eadem plagas qua puniendi sunt ecclesie persecutores veniente iam christo
 quos vinctos inuenit et suppetas qui metum et antichristum ipsum erant in app
 ellant descendente de celo eosque comedente. neque hoc ultimum suppli
 cum erit impiorum sed illud quod facta corporum resurrectione passuri sunt in

Hec persecutio nominissima que futura est. An tempus persecutionis antichristi mille
 ab antichristo sic ut diximus quod annis annumerandum sit. vii.
 milibus hunc superius et apud danielis prophetam positum est tribus annis et sex
 mensibus erit quod tempus quoniam erigunt utque ad mille annos pertineat quibus
 dyabolus ligatus dicit et sanctorum regnare cum christo. An eisdem annis hoc primum sp
 cum super addatur atque extra sit multo ambigitur quod si dixerimus ad eisdem annos
 hoc pertine non tanto tempore sed pluriori cum christo regnum sanctorum replet extendi
 quod dyabolus alligatus. perfecto enim scilicet cum suo rege et imperia persecutione papue
 regnabit mala tanta vinctos qui iam dyabolus non erit alligatus ut corpus
 sequi omnibus viribus possit. Quod ergo ista scriptura eisdem mille annis utque
 quod determinat dyabolus scilicet alligatum regnumque sanctorum cum tunc annorum et sex men
 sum in nullo. prout determinat alligatio dyaboli quod regnum sanctorum in his mille an
 nis. Etiam dixerimus parum persecutionis huius hoc spatium non computandum
 in mille annis sed eis impletum potius adiacendum ut ipse possit intelligi quod tunc
 dixerit sacerdos dei et regnabit cum eo mille annis. Adiecit et cum fuerit
 fuerit mille annis soluet sathanas de custodia sua. Isto enim modo et regnum;

scor et vinctu dyaboli filii cessatura esse significat ut deinde persecutio illa
tempore nec ad scor regni nec ad custodiam sathane quorum utriusque in mille an-
nis est parte. Et super additum et extrema computandum esse credat. Cogemur ergo
fateri scors in illa persecutio regnatorum non esse cum christo sed quia audiat dicere tunc
cum illo regnatura sua membra quia et maxime atque fortissime coheruerunt et quod
tempore quod erat acrior impetus belli tanto maior gloria non cedendi tanto deu-
tior corona martiris. Aut si per tribulationes quas passuri sunt non dicendistis
regenerationis consequens erit ut et superioribus diebus in eisdem mille annis quia
quod tribulat scor eo ipso tempore tribulationis sue cum christo non regnasse dicantur ac per
hoc et illi quorum animas auctor libri huius vidisse se scribit carissorum per testimonium ihesu
et per verbum dei non regnabat cum christo quia patiebantur persecutionem et ipsi regnum
non erat quorum christus excellencia possidebat. Absurdissimum quidem est et otiosum
saudum. Et certe ante victores gloriosissimorum nostrorum omnibus doloribus ac laboribus
superatis atque finitis postea quod mortalia membra posuerunt cum christo utique reg-
nauerunt et regnant donec finiantur mille anni. et postea receptis et corporibus
in immortalibus regnet promeritis meritis illis annis atque dimidio ante carissorum
per me nostrum. et quod antea de corporibus exierunt et quod ipsa nominissima persecutio est
exiture regnabunt cum illo donec finiantur mortale secundum et ad illud regnum ubi
mors non est transeat. Quia ita cum christo regnatum scor plures anni erunt
qui videlicet dyabolus atque custodie qui illi cum suo rege dei filio iam dyabolus non li-
gatus et per tres annos ac semisse regnabit remanet igitur ut cum audi-
mus sacerdotes dei et christus regnabit cum eo mille annis. et cum finiti fuerint mille
anni soluet sathanay de custodia sua aut non regnum sui huius scor. intelli-
gamus annos mille finire. Et vinctu dyabolus atque custodie ut annos mille. i.
annos omnes suos quosque per habeat diuisis ac propriis pluribus singulis
amphore scor regno breuiore dyabolus vinctu aut certe qui tamen annos et sex
mensium breuissimum spacium est computari voluisse creditur sine quod minus sa-
thane vinctu sine quod amplius videtur regnum huius scor. Et sicut de quadringenti
gentis annis in xvi. huius operis volumine disputam qui plus aliquid erat. et tamen
quadringenti sunt incipit et talis sepe repetit in his sacris scriptis ad nescit
Post hac autem commemoratione de damnatione dyabolus cum suis et precipi-
tissime persecutionis breuiatione de resurrectione corporum omnium
complectitur totum quod ultimum iam nescit mortuorum et deinde ultimum tribuimus
cio dyabolus et cum suo principe amitas inimica passura est. Dicit enim dyabolus. xiii.
qui seducebat eos missus est in stagnum ignis et sulphuris quo et bestia
et pseudo prophete et cruciabuntur die et nocte misera scilicet. Bestia bene
intelligi ipsam impiam amitate super iam diximus pseudo prophete vero eius a
antichristo est aut imago illa. i. figuratum de quo ibi locuti sumus. Post hoc
ipsum nominissimum iudicium quod est in fine resurrectione mortuorum que corporum
recapitulando narrans quod sunt sibi reuelatum et vidi inquit thronum
magnum et candidum et sedentem super eum et ab eius facie fugit celum et terra
qui non tunc facti sunt. i. antequam esset de vivis et mortuis iudicium. Et cum se vi-
disse dixit in throno sedentes aciem facie fugit celum et terra. Et postea
pacto quippe iudicio tunc esse desinit hoc celum et hec terra qui incipiet esse
celum novum et terra noua. Mutationem namque rerum non otio metum transibit huius
mundus. Vnde et apostolus ait. preterit enim figura huius mundi volo vos sine
solicitudine esse. figura ergo preterit non natura. Cum ergo se iohannes vidisse dixi-
set sedentem super thronum cuius a facie quod postea futurum est fugit celum et ter-
ra et vidit inquit mortuos magnos et pusillos. et apti sunt libri et alius
liber aptus qui est vite vniuersumque et iudicati sunt mortui et ipsi scripturis
librorum secundum facta sua. Libros dixit esse aptos et librum. Et librum amissum
non tacent qui est inquit vite vniuersumque. Ergo liber quorum per locum posuit
intelligendi sunt sancti et veteres et noui ut in illis ostendatur que deus fieri
sua mandata misisset in illo autem qui est vite vniuersumque quid horum quod
quod non fecisset sine fecisset. Quia librum si carnaliter cogitet quis eius magnitudinem

aut longit
vniuersi vire
et vna sua
et omni si si
inquit liber
ut inquit op
nuntiu m
sunt et om
mea quippe
mortui sunt
dicens quod p
i eo erant
paulo dubio
hoc ergo est
ordine tem
nunc quod un
re qui in m
bunt mor
fieri sua hoc

Sed
rant
aut corpora
thos et n
hoc loco n
in corpore
etiam ipso
vni ab sco
he mortuo
Vnde apl
iusticia v
et corporu
quos eade
hoc ergo n
scilicet que
reddiderunt
sunt afflicti
renocari l
vni quod de
infirmis
absente a
loas quide
nec eor n
ceps bon
eaa recep
cati sunt
mors et
dyabolus qui
tate hoc
seduceba
runt ad n
qui non su
Non den
eorum quib
ut sciat

aut longitudine valeat estimare. Aut quito tpe legi potit lib i q septest
 vniuse vite vniuse. Aut tatis angloz unis ad cat quatur homi erit
 et vita sua quisq ab angelo sibi ad habito audiet reatari. Non g vni lib
 cat omi s; singuli singloz. Septima vo ista vni volens intelli et alius
 inquit liber aptus e. Quedam igr vis vis e intelligenda dnu qua fiet
 ut anq opa sua ul bona ul mala cuncta i meoria reuocent et mentis
 nitutu mira celestiate cernat ut accuset ul exaltet scia cscia; atz ita
 siml et omis et singuli indicet. Que nimir vis dnu lib nom accepit
 mea quippe quodam legi quidq ei faciente recoht ut aut ondat qm
 mortui sut iudicandi pusilli cu magis recaplando dicit tamq adid re
 diens qd ptercat poans ve distulerat et exhibuit mortuoy mare qm
 i eo erat et mors et infern reddiderunt mortuoy quoy hebant msc h
 p caldubio pus fcu e q eent mortui iudicati et cu illud pus dan e
 hoc g e qd dui recaplando eu ad id redisse qd intmiserat nuc aut ad
 ordme tendit atz ut explicetur tpe ordo comodi e de iudicatis mor
 tuis qd iam dicit suo reput loco cu em dicit et exhibuit mortuoy ma
 re qm i eo erat et mors et infern reddiderunt mortuoy quoy msc habe
 bunt mor addidit quoy pauloante poineat et iudicati sut singli sedm
 fcu sua hoc e em quod sup dicit et iudicati sut mortui sedm facta u
Sed qm sut mortui quoy ex. Qm sut mortui quoy ad iudiciu exhib
 bunt mare qm i eo qm mare ul quoy mors et infern reddi
 rant. Neq em qm i mari morit no sut i inferno derunt. xv
 aut corpa eoz suant i mari aut q e abimndis mare hebat bonos mo
 rtuos et infern malos. Qm hoc putant s; pfecto onerent quidez
 hoc loco mare psto selo poitu accipit. Cu g et quoy hic i neiet xpc
 i corpe constituto sil significat cu eis qm resurrecti st iudicandos
 etia ipos mortuos appellabat bonos quibz dr. I ortu em est et vita
 vni abscondita e cu xpo i deo et malos de qbo dr. S me mortuoy sepe
 he mortuoy suos. put mortui et p hoc dia q mortalia gerit corpa
 Vnde aphs corpa quidez mqi mortui e p petu sps aut vita e p
 iusticia Vtruzq mhoie vmet atz i hoc corpe constituto ce de monstrat
 et corpu mortui et spm vita. Nec cu dicit corpu mortale s; mortui
 qms eade paulo post et mortalia corpa sicut vocant iusticiu appellat
 hoc g mortuoy exhibuit mare qm i eo erant. i exhibuit bonos hoc
 schm quicq i eo erant quia nodu obieat et mors et infern inquit
 reddiderunt mortuoy quoy msc hebant. i mare exhibuit quia sic iuenti
 sut affuerit. i mors vo et infern reddiderunt qui vite de qua ia exierat
 reuocari. Nec frustra fortasse nosatis sut ut dit mors a infern sed
 vtruzq dem e mors p bonos qm cu morte ppeti potuerit no et inferni
 inferni aut p malos qm ee penar apud inferos pendit. Si em non
 absinde credi videtur antiquos ee scos qm venturi i temerit fidem
 loci quidez atormentis impioz remotissimis. S; apud inferos fuisse do
 nec eoz inde sanguis xpi et ad ea loca descensu eruet. pfecto dem
 cepe boni fideles effuso illo pio iam redepti p sine inferos nesciut dnt
 etia receptis corpiu bona recipiut que meretur. Cu aut dicit et iudi
 cati sut singli sedm fcu sua breuit subieat quead sunt iudicati et
 mors et infern inquit missi sut i stagm ignis. Que nomib; signatis
 dra qm mortis e auctor i firmaz q; penaz vniuseq sil demonu socie
 tate. hoc em e q sup emdencat p otipando iam dicit et drabolusq
 seducebat eoz iussus e i stagm ignis et sulphuris. Quid vo absen
 tius ad mizerat dicens quo et bestia et pseudo phete. hic apans et
 qm no sut iuenti inquit i libro vite septi missi sut i stagm ignis
 Non den liber iste comediat ne obliuione fallat si pdestinatioe signat
 eoz quibz etia dabit vita. Neq em nescit eoz deus et i hoc libro legi
 ut sciat s; poans ipa ems pntia de illis q falli no pt liber e vite i quo

sunt septuaginta ante pre cognitum Decelo nouo et de terra noua i aplm. xij.

Fuit autem iudicio quo punitur malis restat ut et
de bonis dicat Jam enim explicauit ut explicet quod latuit a
dno deum et ibi in supposito etiam sequitur et explicet quod etiam
ibi connectitur Iusti autem in vitam eternam Et videtur in quo celum nouum et terram
nam primi celum et terra recesserunt et mare iam non est Iste fiet ordine
quod superius precipiendo iam dixit vidisse se super thronum sedente cum asiae
fugit celum et terra iudicatur quippe hinc qui septuaginta non sunt in hunc vitam et in
neque etiam missi qui ignis cum mori et in qua mundi ut res propter futurum sit
horum scire arbitror uenisse in forte cum spiritus domini ostendit tunc figurat
hinc mundi iudiciorum ignis cum flagratione prebit sic finem mundi aqum
in vindicta diluuii Illa itaque ut dixi cum flagratione iudicia elementorum cor
ruptibilium qualitates qui corporibus nostris corruptibilibus conueniunt ar
dendo penitus interibunt atque ipsa substantia eas qualitates habet quod corporibus in
mortalibus inuicibili mutatione conueniat ut scilicet mundus in melius inuoluitur apte
accommodetur hominibus et carne in melius inuoluitur Quam autem et mare
iam non est utz maris illo ardore sicut amidiu videtur in melius non
facile duri Celum quippe nouum et terram nouam futura legimus De mari
autem nouo aliquid me usque legisse non recolo in quo in hoc quod si tamquam
mare vitrum sile cristallo reperit Si tunc de isto fine scilicet non loquitur
nec ipse dixisse videtur mare si tamquam mare quies et tunc sic amant aphe
ticolocutio prius ubi translata misce ac sic quodammodo velat quod dicitur po
tuit de illo mari dicitur et mare iam non est de quo super dixerat Et exhibu
it mortuos mare qui in eo erant Jam enim tunc non erit in hoc seculo vita mor
taliu turbulento et percelloso quod maris nomine figurant De ecclesie glori

Et ciuitatibus inquit magnam uiam nouam uidi des catione sine fine
magna uiam nouam uidi des catione sine fine
Amptam ornatum maris suo et audiri uoce magna de celo dicitur Ecce
tabernaculum dei cum hominibus et habitabit cum eis et erunt ipsi populus eius et ipse deus
erit cum eis et absterget ab oculis eorum omnes lacrimas et mors iam non erit ne
que luctus neque clamor sed nec ullus dolor quod perit abierunt et dicit quod sedet
in throno Ecce noua facio omnia De celo descendit ista ciuitas dicitur quoniam celestis
est gratia qua deus ea fecit pro quod ei dicit et presens Ego sum deus faciens
te et de celo quidem ab initio sui descendit ex quo plenus scilicet tempore gratia dei
desuper ueniente planiorum regenerationis in ipso scilicet misse de celo subinde
cuius eius accersit Si puerum dei quod est nominatum penitus filium ihm
ipsum tanta eius et terra noua de dei munere datur apparet ut nulla re
maneat uetustatis vestigia quicquid et corpora ad in corruptionem atque in mor
talitatem transibunt Nam hoc de isto tempore accipe quo regnat in rege suo
nulle anime impudentie minime videtur Cum optissime dicat Absterget
deus omnes lacrimas ab oculis sanctorum et mors iam non erit neque luctus ne
que clamor sed nec dolor ullus Quod minus uero sit tam absurdum et abstina
tissima contra rationem uelamine qui audiat affirmare nihil mortalitatis e
ripimus non dico populum sanctum sed unumquemque sanctorum qui habet ut dicitur ut ductu
rui sit ut dicitur uita nullas habentes lacrimas ut dolores cum potius quicquid
quisque est sanctior et desiderium sancti plenius tanto sit eius morando fletus
uberior An non est uox eius superne uoluntatis facte sunt in lacrimis meis panes
die ac nocte et lanabo per singulas noctes lectum meum lacrimis meis stratum
meum rigabo et gemitus meus non est absconditus ante deum dolor meus
renouatus est Aut uero non eius filii sunt qui in gemitibus gemitu in quo
uoluit spoliari sed superuenit ut absorbeat mortale a uita Nonne ipse scilicet
qui punitur beater spiritus in semetipso in gemitibus ad operationem expectant
tes redemptionem corporis sui An ipse apostolus paulus non erat superius re
suscitatus an non in illo magis hic erat qui pro uoluntate habebat carum

libus suis
mors non est
acilens tam
ubi est Nunc
sua clama
non est Et in
tem regent
cetera cum la
et uideatur
ut Absterge
neque clamo
talitate quod
debeant in

Dicit in
renouat sua
propter dormi
tes quod celum
qui tunc est
terra eodem in
mortalium
nulle anime
quidam tunc
si omnia in
petu transi
opa exire
in acerbis
dentes soli
et tunc in
nichil habet
Vbi est co
sine hinc
qui tunc est
intelligit
a pene to
vires non
in mundum
fuit sic
eodem ubi
propter de
erantem
dicens ho
tat dicitur
ut forsit
hinc nouum
et eos ho
futuros co
que admodum
ubi est uo
atque in cor
talitatem

Min

libus suis tristitia illi erat magna et cōtinuus erat dolor cordis eius. Quid
mors nō est i ista ciuitate nō quī dicit Vbi ē mors cōtinuo tua Vbi ē mors
aculeus tunc Aculeus aut mors ē pētū. Quod tūc utiq; nō est quī dicit
ubi ē. Nūc vō nō quilibet infim' cū illius ciuitatis ēz idem iohes i eplā
sua clamat Si dixerim' qz pētū nō hēm' nō pōt' seducim' et veritas i nob
nō ē Et mlt' quidēz h' cū nob ē apokalips' obicūta mltā dicit ut mē
tem regentis exerceant Et paucā m eo sūt ex quoz manifestatōe indagēt
cētā cū labore maxie qz nō eadē mltie moie repetit ut alia atz alia di
cē videatur cū alit atz alit hec dicē ipa uestiget Vēz m hys ubis ubi
ait Absterget omēz lacrimaz ab oclis eoz et mors iam nō erit neq; luctus
neq; clamor s; nec dolor ullus Tanta luce dēa sūt de iō futuro et m mor
talitate atz et m tate scōz Tūc em iohi atz ubi iohi ista nō erit ut ulla
debem' mltis lacrimis quere ul legē manifestā si hec putauim' obscura rē

Nunc iam videam' quid Quid aplūs petrus de nouissimo dei iudi
cē aplūs petrus de hoc iudicio scīat Vēm' nō pōt' dicit. xix.
ent inquit m nouissimo diez illusione illudentes scdm pias coapit
rentas suas ciuites et dicentes Vbi et pmissi pūcie ipms Et quo em
pēs dormierūt sic oīa pēnerat ab micio creaturē Latet em illos h' uole
tes qz celi erat olim et tra de aqua et p aquā cōstituta dei iūbo p que
qm tūc erat mūdus aqua m datus de perit Qm aut mē tūc celi et
tra eodē iūbo repositi sūt igit' rēnuandi m diez iudicij et p dicationis homi
nūpior' Hoc vni vō nō lateat vos hūi qz vms dies apud dnm sic
mille ann et mille ann naut vms dies Non tardat dms pmissū suū
quidāz tarditate existimat s; patient' fert p nos nolens alique perire
s; omēz i pūiaz cōiūta Vēmet aut dies dñi ut sūt m quo celi magno m
petu trāscurret Elementa aut ardentia rēsoluet et tra et q m ipā sūt
opa exurent Iūz g' omibz pēmittibz quales oportet ēē nos i ias cōn
ūlacōibz expectantes et pperantes ad pūiaz diei dñi p quā celi ar
dentes soluent et elementa igit' ardore decoquēt Nouos vō celos
et tiam nouā scdm pmissa ipms expectam' m quibz iusticia i hītat N
ichil h' dixit de resurrectōe mortuoz s; iōne de p dicatione iudi hūi iustis
Vbi ē cōmōrāns fām an diluuiū videt amonuisse quodamō qūis m
fine hūi sēi mūdū istū putat ēē ardam' Nam i illo tpe perire dixit
qm tūc erat mūdus nec solū orbe tē vērē ēē celos quos utiq; istos aerēos
intelligim' quoz loci ac spaciū tūc aqua crescendo supāuēt g' totus
a' pene totus aer iste ventosus qz celi ul pōt' celos vocat s; istos utiq;
vms non illos supmos nō sol et lūa et iudā cōstituta sūt cōiūta tūat
m hūidam qualitate atz hoc mo cū tra pērat an' tē utiq; pōt'
fūcies fuerat deleta diluuiū Qm aut mē tūc sūt inquit celi et terra
eodē iūbo repositi sūt igit' rēnuandi m diez iudicij et p dicationis homi
nūpior' Deinde qm celi et q tra qm mūdus pro eo mōdo qm diluuiū pērit
ex eadē aqua repositus est ipe igit' nouissio rēnuat m diez iudicij et p
dicationis homi nūpior' Nam et homi p magnā quandāz ciuitatōz nō dubi
tat dicē p dictionē futurā cū tū eoz qm mē tūc pēns sit mātura Qne
iat fortitā aliq's Si post fām iudicij iste mūdus ardebit anteq' p illo ēē
hī nom et tra noua reponat Eo ipō tpe cōflagratōis ei' ubi erūt sa
cū eos hēntes corpa i aliq' corpali loco ēē necesse sit possim' rēdere
futuros eos ēē m supioribz ptiōz quo ita nō ascendet flama illi' i cēdy
quēadmodū nec vnda diluuii Talia quippe illi' mēnt corpa ut illic sit
ubi ēē volūt s; nec igne cōflagratōis illi' p tmesant m mortales
atq; m corruptibiles facti Quāt vroz m corruptibilis corpa atz mor
talia m cāmō ardenti vūē illesā potuerūt Quid aplūs paulus i eplā

Multas ewangelicas aplicas qz sūā lōm cōsilio scīat de manifest
de dñō isto iudicio nom' tacōe autup' an' tpe dies dñi
simo video m ēē pteremūdas ne hoc volumē i m mām subleq' xix

longitudinem p[ro]nuat nullom[od]o e[st] p[re]m[od]us apl[us] paulus qui se bene ad
T[er]ralom[en]tes vocat inquit vos h[ab]etis p[er] adu[er]su[m] d[omi]ni i[esu] xpi et n[ost]re co
gregacio[n]is i[n] ip[s]i ut no[n] cito moueam[us] mente neq[ue] t[em]p[or]e neq[ue] p[er] sp[iritu]m
neq[ue] p[ro]p[ri]u[m] neq[ue] neq[ue] p[er] epl[am] tamq[ua]m p[ro]p[ri]a missa; q[ui] n[on] i[n]stet dies d[omi]ni
Neq[ue] vos seducat yllom[od]o qui m[od]o p[er]uenit refugia p[ro]p[ri]a et relata
sunt h[oc] p[er]t[in]e[n]t filii m[od]o i[n]stet qui adu[er]satur et sup[er] extollit sup[er] om[n]e q[uo]d d[omi]n[us]
d[omi]n[us] a p[ro]p[ri]a ita ut m[od]o i[n]stet de sedeat ostentans se tamq[ua]m sit d[omi]n[us]
Non retinetur i[n] m[od]o q[uo]d ad h[oc] cu[m] e[ss]et ap[er]t[us] vos dicebant nob[is]
m[od]o q[uo]d detineat satis reneletur m[od]o t[em]p[or]e Jam eni[m] m[od]o i[n]stet m[od]o i[n]stet
opatur t[em]p[or]e q[uo]d tenet teneat donec i[n] medio fiat Et t[em]p[or]e reneletur inquit
q[ui]e d[omi]n[us] i[esu]s xpi m[od]o i[n]stet sp[iritu]s d[omi]n[us] et euacuabit illu[m]ine p[ro]p[ri]a
en[im] cu[m] e[ss]et p[ro]p[ri]a sedm[od]o opac[us] i[n]stet i[n]stet et h[ab]et et h[ab]et et h[ab]et
d[omi]n[us] et m[od]o seducat m[od]o i[n]stet e[st] q[ui] p[er]uenit p[ro]p[ri]a q[uo]d dilect[us] v[er]itatis
no[n] recepit ut salu[m] fieret et i[n]stet illi d[omi]n[us] opac[us] erroris ut ac
d[omi]n[us] mendacio et i[n]stet om[n]e qui no[n] crediderit v[er]itatis s[ed] e[ss]et
m[od]o i[n]stet Nulli dubiu[m] e[st] cu[m] de ant[er]p[ro]p[ri]a i[n]stet d[omi]n[us] i[n]stet i[n]stet
appellat d[omi]n[us] d[omi]n[us] no[n] e[ss]et v[er]itatis m[od]o ille p[er]uenit q[ui]e refugia vocat
aduo d[omi]n[us] q[uo]d si d[omi]n[us] m[od]o i[n]stet m[od]o i[n]stet d[omi]n[us] p[er]uenit q[ui]e magis d[omi]n[us] s[ed] i[n]stet
t[em]p[or]e d[omi]n[us] sit s[ed] i[n]stet m[od]o i[n]stet e[st] v[er]itatis i[n]stet i[n]stet i[n]stet
co[n]structu[m] e[st] an v[er]o m[od]o i[n]stet Nam eni[m] t[em]p[or]e aliam ydoli a d[omi]n[us] t[em]p[or]e
p[ro]p[ri]a d[omi]n[us] d[omi]n[us] v[er]itatis no[n] m[od]o i[n]stet p[ro]p[ri]a s[ed] v[er]itatis quod
corp[us] e[ss]et a d[omi]n[us] p[ro]p[ri]a homi[ni] m[od]o i[n]stet h[oc] cu[m] ip[s]o suo p[ro]p[ri]a
loco i[n]stet ant[er]p[ro]p[ri]a voluit rectitudo p[ro]p[ri]a e[ss]et latine d[omi]n[us] h[oc] i[n]stet
e[ss]et Non i[n]stet d[omi]n[us] s[ed] i[n]stet d[omi]n[us] s[ed] i[n]stet tamq[ua]m ip[s]e sit t[em]p[or]e q[uo]d e[ss]et
h[oc] d[omi]n[us] s[ed] i[n]stet m[od]o i[n]stet a v[er]itatis amicus v[er]itatis h[oc] i[n]stet aliu[m] isto loca
om[n]e gene[re] d[omi]n[us] solet Q[uo]d aut[em] aut q[uo]d detineat satis i[n]stet q[uo]d sit i[n]stet
q[uo]d cu[m] sit dilacio[n]is e[ss]et ut renelet m[od]o t[em]p[or]e s[ed] i[n]stet q[ui]e s[ed] illos d[omi]n[us]
ap[er]te hoc d[omi]n[us] voluit Et i[n]stet nos q[ui] nescim[us] q[uo]d illi s[ed] i[n]stet p[ro]p[ri]a cu[m]
labore adid q[uo]d sensit apl[us] Cupim[us] nec valent[ur] p[ro]p[ri]a et illa q[uo]d addi
dit h[oc] s[ed] i[n]stet facit obscurio[n]e Nam q[uo]d e[ss]et i[n]stet m[od]o i[n]stet m[od]o i[n]stet
tis opatur t[em]p[or]e q[ui] m[od]o tenet teneat donec i[n] medio fiat et reneletur
inquit Ego p[ro]p[ri]a q[uo]d dixerit me fateor ignora[n]t[ur] s[ed] i[n]stet cu[m] h[oc]
quar[um] t[em]p[or]e n[on] audire n[on] leg[em] potui no[n] taceo Q[uo]d aut[em] putat hoc d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]a d[omi]n[us] fuisse r[ati]o[n]e et p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a apl[us] no[n] id ap[er]te s[ed] i[n]stet voluisse ne
calupnia s[ed] i[n]stet quod r[ati]o[n]e i[n]stet male optant t[em]p[or]e sepe[n]t
et i[n]stet et ut hoc q[uo]d d[omi]n[us] tam eni[m] m[od]o i[n]stet m[od]o i[n]stet opatur neone
noluit i[n]stet cu[m] i[n]stet facta velut ant[er]p[ro]p[ri]a videbant[ur] v[er]itatis i[n]stet no[n] illi
ip[s]i resurrexer[unt] et fuit[ur] ant[er]p[ro]p[ri]a suspicant[ur] Alij v[er]o nec i[n]stet
ocul[us] putant sed sub tractu potius ut putaret[ur] ocul[us] et v[er]itatis
un[um] ocul[us] i[n]stet i[n]stet et i[n]stet i[n]stet h[oc] cu[m] credetur extinctus
donec suo t[em]p[or]e reneletur ut restituat i[n]stet i[n]stet s[ed] i[n]stet i[n]stet e[ss]et
opman[us] tanta p[ro]p[ri]a Illud t[em]p[or]e q[uo]d aut[em] apl[us] t[em]p[or]e q[ui] m[od]o tenet teneat
donec e[ss]et i[n]stet fiat non absurde d[omi]n[us] r[ati]o[n]e i[n]stet credit dictu[m] tamq[ua]m
d[omi]n[us] sit Tam[en] q[ui] m[od]o p[ro]p[ri]a i[n]stet donec demedio fiat a demedio tol
latur et t[em]p[or]e reneletur inquit q[ui]e s[ed] i[n]stet ant[er]p[ro]p[ri]a nullus ambigit
Alij v[er]o et q[uo]d aut[em] q[uo]d detineat satis et m[od]o i[n]stet opari m[od]o i[n]stet non
putant d[omi]n[us] i[n]stet de malis et fictis q[ui] s[ed] i[n]stet m[od]o i[n]stet donec p[ro]p[ri]a ad t[em]p[or]e
numez q[ui] ant[er]p[ro]p[ri]a magni p[ro]p[ri]a faciat et hoc e[ss]et m[od]o i[n]stet m[od]o i[n]stet q[uo]d
videtur ocul[us] h[oc] i[n]stet aut[em] apl[us] fideles ut m[od]o i[n]stet quatenet tenaciter
p[ro]p[ri]a Dicendo t[em]p[or]e q[ui] m[od]o tenet teneat donec demedio fiat hoc e[ss]et
donec creat demedio e[ss]et m[od]o i[n]stet m[od]o i[n]stet q[uo]d m[od]o ocul[us] e[ss]et Adip[er]i
en[im] m[od]o i[n]stet p[ro]p[ri]a arbitrat[ur] q[uo]d aut[em] i[n]stet sua i[n]stet e[ss]et p[ro]p[ri]a no[n]
m[od]o i[n]stet hora e[ss]et et sic audistis q[uo]d ant[er]p[ro]p[ri]a sit ventur[us] m[od]o ant[er]p[ro]p[ri]a m[od]o
facti s[ed] i[n]stet v[er]itatis cognoscim[us] q[uo]d nomina sit hora Enob[is] exenit s[ed] no[n] e[ss]et
i[n]stet exenit Q[uo]d si fuisse exenit p[ro]p[ri]a i[n]stet utiq[ue] nob[is] i[n]stet s[ed] i[n]stet

an[te] fine m[od]o
de medio d[omi]n[us]
ad ip[s]i i[n]stet
s[ed] i[n]stet alius
e[ss]et Non v[er]itatis
seducendo
cu[m] d[omi]n[us] p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a i[n]stet
q[ui]e i[n]stet
virtute m[od]o
p[ro]p[ri]a d[omi]n[us]
falsata d[omi]n[us]
fieri v[er]itatis
fieri v[er]itatis
tam Non e[ss]et
g[ra]t[ia] p[ro]p[ri]a
fieri et i[n]stet
ne cu[m] d[omi]n[us]
meda[n]t[ur] t[em]p[or]e
m[od]o et p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a ut i[n]stet
illu[m]ine opac[us]
fieri p[ro]p[ri]a
fieri ut m[od]o
fieri p[ro]p[ri]a
fieri q[uo]d ab
i[n]stet i[n]stet
i[n]stet i[n]stet

Sed
i[n]stet
Nam si cre
i[n]stet p[ro]p[ri]a
nentes q[ui]
q[ui] i[n]stet d[omi]n[us]
i[n]stet q[ui] m[od]o
e[ss]et cu[m] ill
yba apl[us]
et m[od]o i[n]stet
h[oc] v[er]itatis
nebat i[n]stet
q[uo]d cu[m] re
fate m[od]o
p[ro]p[ri]a m[od]o
en[im] aut et
d[omi]n[us] s[ed] i[n]stet
fate m[od]o
h[oc] i[n]stet
p[ro]p[ri]a m[od]o
ubi d[omi]n[us]
h[oc] i[n]stet
i[n]stet p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a e[ss]et
cu[m] i[n]stet

an tunc in hac hora inquit quia rebus nonnullis dicit eruent multi homines
de medio ecclesie quos multos dicit antipos. Ita omnia tunc in exibit qui no
ad xpm si ad illud nonnullum antipm pertinebit et tunc reuelabit tunc alio
g' sic alius aut sic apli obscura uerba coniectat qd' tunc cu dixisse no dubit
est Non ueniet ad uiuos q mortuos indicandos xpc nisi prius ueniat ad
seducendos i ana mortuos aduersari? ems antipe q'ms ad oculu tu m di
cu dei ptineat q ab illo seducet p'icia quippe ems cu sic dnm e sedm o
pacoz sathane mo'i ut tute signis et pdignis m'edacj et i oi seducet in
qtatis h'is qui p'mit tunc cu soluetur sathanas p'illu antipm i oi sua
uirtute inuabit quide sed mendacet opabit qui solent ambigi utz
apta dicta sunt signa et pdigna mendacj qui mortales sentit p'iam
tasmata deceptum e ut qd no facit face videt an qz illa ipa etia
si erat vera pdigna ad m'edacj p'thent credituros no ea potuisse n' d'm'to
fieri ut tute dual nescietes marie qui tantaz tamq' n'q' h'uit accepit p'tu
tem Non em q' de celo ignis cecidit et tinitaz similitaz cu tantis gre
gibus peccoz sa job uno impetu absorpsit et turbo irruens et domu dei
frens et filios ems occidit et fantasmata fuerit q' tunc fuerit opa sath
ne em d'ns dedit hanc p'tate p' quid horz g' d'ca sunt pdigna et signa
m'edacj tunc p'one app'bit q' quodlibet horz d'ca sit seducet eis sig
ne et pdignis q' seducit m'ebuitur p'eo q' dilectoz uelutis inquit no recte
p'mit ut salu fient Nec dubitant apls addere i dice Ideo mittet d'ns
illis opacoz error ut credant m'edacio d'ns em mittet q' d'ns dual
face p'mittit ista m'ito m'diao q'm' faciat ille in quo malignoq' con
silio ut m'dicet inquit omes qui no crediderunt ueritati si co'sentiant in
qtati p'omide m'dicati seducet illis m'dicis dei occulte m'itis m'ite ocul
tis q'bz ab m'icio p'eti r'onis creature inq' m'dicac cessant Seducti aut
m'dicabunt nonnulli manifestoz m'dicis p' xpm ihm iustissime m'dicatu
in iustissime m'dicatu *Idem aplus in p'ma adeostez epla de resurre*

Sed hic aplus tacuit de r'one mortuoz r'one mortuoz d'ant. *xx.*
Ad eosdem aut scilicet in epla p'ma Nolumus inquit uos igno
rare fr's de dormientibz ut no co'tristemur sic et ceti qui spem no bent
Nam si credim' q' ihc mortu' est et resurrexit ita et d'ns eos qui dor
muerit p' ihm adducet cu illo hoc em uobis diam' m'ibo d'ni q' nos vi
uentes qui reliq' sum' m'aduetu d'ni no p'uemmo eos qui an dormuerit
qui ip'e d'ns i m'itu i uoce archan'geli et m'itaba dei descendet de celo et mo
itui qui m'ipo resurgent p'm d'ni nos uiuetes qui reliq' sum' s'il rapi
emur cu illis in nubibus obma xpo m'aera et sic semp cu d'no erim' Nec
yba apli a resurrexerit mortuoz futuraz qu' ueniet d'ns utiqz ad uiuos
et mortuos m'dicacis p'clarissime o'ndit q'z qui solet utz illi quos
hic uiuetes uiueturuz e xpc quoz p'sona m'se atz illos qui tunc seai vi
uebat transfigurabat aplus inq' o'io mortui sut an ip'o t'p'e p'ucto
quo cu resurrexerit rapiunt in nubibz i obma xpo i aera ad i mortali
tate n'ra celeritate transibit Neqz em dicendum e f'ei no posse ut d'iz
p' aere m'ublime portant in illo spacio et morant et remanent *Ad*
em aut et ita semp cu d'no erim' no sic accipiedu e tamq' nos i aere
durit semp cu d'no ee m'asuros qz nec ip'e utiqz ibi manebit quo uiuent
transire e Venerit q'pe ibi i obma no manet q'z ita cu d'no erim' sp
hentes corpi semp'na ubiqz cu illo fuerim' Adhuc em sensu quo et
utimur etia quos hic uiuos uiuentur e d'ns in ip'o p'amo spacio et
p'asuros mortez et accepturos i mortalitate ip'e aplus no uidet v'ge
ubi dicit in ip'o omes uiuificabit cu alio loco de ip'a loquer' r'ine dicit
tu qd' seias no uiuificatur n' morat *Quo igit quos uiuetes hic ip'a*
in ueniet p' i mortalitate i illo uiuificabit n' et no morat cu uideam'
p' hoc ee d'ca Tu qd' seias no uiuificabit n' morat aut si recte no di
cunt seari n' ea corpa homi q' moriendo quoquomodo r'itit m'ituz sicut

se se hē ē illa nēra gressore p̄rē. grūis hūmā dūctus. p̄lata sūa Trā
es et mēra ibis fatendū ē istos quos nōdū de corpibz egressos cū ueriet
xp̄m inueniet Et i istis v̄bis apli et illi de genesi nō tenei Qm̄ sursum
in nubibus rapti nō utiqz seiant quia nec eūt mēram nec redēt inueni
laz p̄fue capiuntur mortē sūc paulū mēre moriāt Et aliud mē
sue occurrit qd̄ idē dicit aplis cū de r̄ne corporis ad eoz loquēt Om̄s
resurgem? Vel sic alij codices hēnt om̄s dormiem? Cū ḡ nec resurre
ctio fieri nisi mors p̄cessat possit nec dormiēz possim? nullo loco i tel
ligē i mortē Quid om̄s n̄ dormiēnt ul̄ resurgēt si tūm mlti quos m
corpe inueniunt ē xp̄s nec dormiēnt nec resurgēt q̄ q̄dā qm̄ repie
tur xp̄o ueniente vniēter eiqz i obmā rapiēnt credēdū mēre dē rapti
demortuā corpibz arturos et ad eadez mor i mortuā redituros ul
lar in n̄bis apli patiēnt angustias sine ubi dīc om̄s resurgem? aut oē
dormiem? qz nec illi p̄ mortuā tē vniēficabūt nisi quālibz paulū tū
m̄ moriāt ac p̄ hoc areshn rectoe nō erūt illiē qm̄ dormiōne p̄
cedūt q̄m̄ breuissima nō tū nulla Cū aut uobis mēdibile videatur
iā mltitudinē corporis i aere quodamō seiazi atz ibi p̄tūm i mortuā
atqz i corpāht i m̄m̄ cū credim? qz idē xp̄s apls aptissime dīc Inic
tu oculi futūz r̄ne i mēbra sūc sine victura tānqz facilitate tū
tāqz i estimabili uelocitate reditūz antiquissioz cadamez puluere Nec
ab illa sūa qua homi dāū ē t̄ra es et mēra ibis mortuoz illos scōs
arbitrēnt i m̄m̄ si eoz moriēnt i t̄ra nō recidēt corpa Et sicut
m̄ xp̄o rapti moriēt ita et resurgēt dū ferūt mēra Inicū quippe ib
et m̄b̄ ibis amissa uita qd̄ erat anteqz sūm̄s uita i hoc eis examinat
qz erat m̄qz ees m̄atus Terre quippe m̄sufflāt dēus m̄ficiē flatū uite
cū fūis ē hō m̄atū uita Cūqz dīcēt Trā es m̄ata qd̄ nō erat t̄ra
eis exanimus sic erat h̄ sūt et m̄qz putrescat oīa corpa mortuoz qd̄
erūt et illa si moriēnt ubi cūqz moriānt cū uita curebūt quā cōtinuo
receptura sūt Ene ḡ ibit mēra qz ex vniū homibz t̄ra erūt quēad
m̄ anēz qd̄ ē uetustate qd̄ sit uetus id m̄testā qz ex luto sit testa Et
aha sūa sic loqz Quid aut sit futūz qd̄ m̄c p̄ m̄e r̄nācile uia ut
cūqz cōmān? tūc erit p̄cū ut uosse possim? Resurrectoz quippe mor
tuoz futūz et i carne qū xp̄s uentūz vniū indicaturos et mortuos
oportz si x̄m ē uolūm? ut credim? Et nō iō de hoc re m̄ams ē fides
n̄ra si quē ad modū futūz sit p̄fecte cōphendē nō ualem? Vex iā sic
p̄m̄sim? de hoc iudicio dē nōm̄simō ē p̄phetia uetoz libri quid p̄m̄
tānēnt qūtu satis ēē videbūt debem? oīdē q̄ sic arbitroz nō tūm̄
mora necesse erit tractari et exponi sūstis q̄ p̄m̄sim? lector curauit
admirari Quid ysaias p̄pheta de morte r̄ne et de retribucōe iudicij

Propheta ysaias resurgēt qui erat m̄sepulch̄ sit locutus. xxxi
ris et letabūt om̄s qui sūt mēra Vos em̄ qui abste
ē sanitas illi ē t̄ra vō m̄pioz cadet Totū illud sup̄ ad r̄ne
ptūz b̄toz Quid aut ait t̄ra vō m̄pioz cadet b̄n̄ intelligi dāū cor
pora vō m̄pioz r̄nā dāpnacōis ercipient Iam porro si de bonoz
r̄ne qd̄ dāū ē diligenti et distinctis uelūm? m̄tuen ad p̄m̄ā re
frendū ē qd̄ dāū ē resurgēt mortuū Ad scdm̄ vō qd̄ seqz Et resur
gēt q̄ erat m̄sepulch̄ Iam si et illos m̄qūm? scōs quos h̄c vniū
m̄iētur ē d̄ns eis cōgrue deputabit qd̄ adm̄it et letabūt om̄s
qm̄ sūt mēra Vos em̄ qui abste ē sanitas illi ē Sanitate loco isto
i mortuā tē rectissime accipim? Cū nāqz ē plenissima sanitas q̄ nō
reficit alimētis tūqz cōtidianis m̄dicamētis Itē de iudicij die sp̄
pus dāū bonis dēn̄ r̄em̄ malos idē p̄pheta sic loqz Hec dicit d̄ns
Eite ego de d̄mo meoz ut flumē patis et ut torres i vndas gl̄i
genam filij eoz sup̄ humeros portabit et sup̄ gēma cōsolabit
admodū si quē m̄r cōsolet ita ego vos cōsolabor et m̄rlm̄ cōsolabim̄

et videbit
man? dū
met et ut
m̄flāma
mla uolue
nor patie
rignūm
eor de d̄mo
felicitate
corpibz p̄
dicit hoc
ley angel
m̄ra m̄tel
qz mortu
fides em̄
insapient
quid n̄ dē
videbūt
atatis h̄
m̄qz et gr
bit cor v
essa m̄qū
qd̄ nō dū
Nam et d
m̄fine sep
erūt m̄cō
ent i ea
i r̄m̄ et
Qne qd̄
em̄ tropic
sobria cū
n̄ m̄em̄
putat it
dūm̄ In
herba ex
m̄oracōe
ē hoc m̄
quēcia e
terp̄r n̄
efficacit
curne e
In igne
ut em̄
quidē
em̄ ad
i cōnēme
gladio m̄
les de qu
quales e
m̄homib
adnō ut
atpi m̄
illū h̄m̄
pacē m̄
p̄ acie g

et videbitis et gaudet cor vrm et ossa vrm sic herba exorient Et cognoscat
manu dñi colentibz eū et cōmūabit cōmūacibz ēte em dñs ut ignis ve
met et ut tēpestas curruis ems reddē i indignatōe vndictā et vastatōem
in flāma ignis In igne em dñi indicabit oīs tēa et in gladio ems oīs caro
multi vulnerati erūt adnō In promissione bonoz flūmē pacis pfecto hūmā
tior pacis illius debem⁹ accipe quia maior eē nō possit. Hac utiq; infine
rigabim⁹ de qua mpcedenti libro hūmānt locuti sum⁹. Hoc flūmē sic in
eor⁹ declinare dicit quibz tāta bñtudinē pollicetur ut intelligam⁹ i illi⁹
felicitatis regione qui in celis ē hoc flūmē oīa faciat. Et qz et tēnis i
corpibz par incorruptōis atq; i mortalitatis inde influet ideo declinare se
dixit hoc flūmē ut desuper quodamō eē inferiora pfundat et bonos eq
ley angelis reddat. Ihu quoq; nō illi q sunt cū filiis suis s; liberā matrem
nrā intelligam⁹ scdm aplm etnā in celis Ibi post labores eripnazz curaz
qz mortali cōsolabim⁹ tamq; pūli ems i hūmēis gēmbzq; portati i
Iudeis em nos et nonos blandissim⁹ admittor⁹ in solita nob illa bñtudo
inscipiet ibi videbim⁹ et gaudet cor nrm Nec ex pssit quid videbim⁹. Et
quid n dñi ut impleatur i nobis pmissus ewm. Et i mdo corde qz ipi dñi
videbūt et oīa illa que nūc nō videm⁹ credentes aut p modulo capa
citatis hūane longe min⁹ q sunt atq; incomparabilē cogitam⁹ Et videbitis
mā et gaudet cor nrm hic creditis ibi videbitis. Et qui dicit et gande
bit cor vrm ne putarem⁹ illa bona nrm ad nrm tñō spm ptinee Et
ossa inquit nra ut herba exorient n resurrexerūt corpore stimrit velut
qd nō dixerat reddens neq; em cū viderem⁹ fiet. s; cū fuerit scā videbim⁹
Nam et de celo novo et tēra nova iam sup dicit dñi ea q scā pmittit
infine sepe ac multiformit dicit Et inquit celū novū et tēa nova et nō
erūt mēores pōz nec ascendet in cor ipoz s; leticiā et exultatōem iuei
ent i ea. Ecce ego facia nrm exultatōem et plō meo leticiā et exultatōem
i nrm et letabor in plō meo et ultra nō audiet in illa vox fletus ic
Que qdē ad illos carnales mille annos referre conatur Locutionis
em tropice. pphētico more miscuit ut admittellā spūalē mtenctō
sobria cū quodam nrm ac salubri labore pueniat. Pigritia vō carnal
ul mēndite atq; mēratate tarditas mentis cōtenta hē supficia mch
putat itea. Rqrendū hec de pphēticis vbi q an istū locū scptū sūt scā
dixit In hoc aut loco vñ ad illa digressi sum⁹ cū duris et ossa vrm ut
herba exorientur ut resurrexerūt carnis quidē s; tam bonoz se nūc cōme
moratōe mōstrat et adūrat et cognoscat manu dñi colentibz eū. Quid
ē hoc nisi manu distinguēt cultores suos a cōtēptoribz suis. De quibz se
quētia cōtexēs et cōmūabit inquit cōmūacibz Inuent aut alius in
terpres incredulus Nec tūc cōmūabit s; q nūc dicit. Inuacit tūc
efficacit implebit. Ecce em dñs inquit ut ignis veniet et ut tēpestas
curruis ems reddē in indignatōem vndictā et vastatōem i flāma ignis
In igne ei dñi indicabit oīs tēa et in gladio ems oīs caro. Multi vulne
rati erūt adnō sine igne sine tēpestate sine gladio penā iudicij significat
quidē ipm dñm q ignē dicit eē ventur⁹ eis. pfecto quibz penalis er
ems aduētus Curruis vō ems nā phicalit dā sūt angelica mīstera nō
i cōnēment accipim⁹. Qz aut omēz tēa et omēz carne i eis igne et
gladio iudicij nō eē ibi spūales intelligam⁹ et scōs s; tēnos atq; carna
les de quilibz dñi ē. Qm tēna sapit et sape scdm carnē mōz ē q
quales oīs caro appellant adnō ubi dicit Non pmanebit spūs me⁹
in homibz istis qm caro sūt. Qz vō hic pōitū ē. Multi vulnerati erūt
adnō isto vulnē fiet mors scda pōt quidē et igne et gladio et vlnē
accipi in bono. Nam et ignē dñs velle scdit nūttē i mūdū et in se sūt
illū lingue dñis velut igne qm venit spūs scs ēt nō veni m q idē dñs
pacē nūttē mīrā s; gladiū et fūmōē dei dicit scptura gladiū bis acutū
p acie geminā testoz duoz et mēntico canticoz caritate se dicit scā

ecclia vulnerata velut amoris impetu sagittata. Et hoc cū legimus ul' audimus
ultorē dñm eē venturū quēad' hec intelligendi sunt clare est. Dem breuit'
comēdatis eis qui p' h' iudiciū nūmet sub figura ciborū in lege vetē ve
titorū aqba se nō abstinent p'tores nūpiorūq; significans recipiēt ab
micio grām nōm testi ap' me saluatoris aduentū usq; ad ultimum iudi
cū de quo mīc agimus p'duces fūmensq; fūmonē Narrat nāq; dñm di
cē se veniē ut cōgreget omēs gentes easq; venturas et visuras glām
eius Omēs em' sic dūt aplūs peccantē et eget glā dei Et relictos
sediat sup' eos signa q' utiq; nūmētē credunt in eū et emissurū ex ill'
saluator et gentes dñsar et in longinqs insulas qz nō audierūt nōmē
eius neq; viderūt glām eius et amīcatorū glām ei' i' gentib' Et adduc
turos frēs istorū quib' loqbat' i' infide sub deo p'ie frēs israhel electorū
Adducturos aut' erōib' gentib' mūno dñō i' iūmētis et velutūlis Que
mūmēta et velutūla bñ intelligit' admittorā eē dñm p'au'q; gūis mūstria
dei ul' angelica ul' hūana in ciuitatē scām vñm q' mīc mīas fidelib' est
mīsa p'tar' Vbi em' dñm aduīat' ibi credit et ubi credit ibi nō
mī Compant aut' dñs illos tamq' p'silitudmē filijs israhel offerentib' ei
suas hostias cū p'salms mōmo ems qd' ubiq; iam facit ecclia et p'mittit
ab ip'so se accepturū sibi sacerdotē et leuitas qd' nichilom' fieri nūc videm' nō
em' ex genē carnis et sanguis sic erat p'mū scdm ordmē aaron s; sic opo
tebat mīstamēto nouo ubi scdm ordmē melchisedech sūm' sacerdos ē xps
p'au'q; mīsto q' mēn grā dñm cōtulerit sacerdotē et leuitas elegi nūc vi
dem' Qm nō isto nōmē qd' sepe asserit' indignū ē ea q' nō ē bono ma
lisq; cōmūis stitute p'sandi sūt. S; cū de ista q' mīc mīpartit' ecclia p'pi
cia nobisq; notissima dei miseratōe dixiss; p'mittit et fines ad quos pul
tūm iudiciū frā bonorū malorūq; discrece veniet dices p'pheta uel de
dñō dicens ip'e ppheta Qnō em' celū nōm et t'ra noua manebit corā me
dicit dñs sic stabit semē urū et nōmē vñm et erit mēis ex mēse et sabb;
ex sabbto Veniet omēs caro in cōspectu meo adomē i' vñm dicit dñs et
egredient' et videbūt mēbra homī q' p'uaricati sūt mīme Verms eoz nō
mōiet et ignis eoz nō extinguet' et erūt visū oī carū Ad h' iste ppheta
timānt libz ad qd' tūmābit scdm Qm dā sane mīptati sūt mēbra homī
s; cadancē vñorū p' cadancē significantes emētes corporū penā q'mo ca
dancē nisi caro exānā nō soleat mīcipar' Illa vñ mātū erūt corpa alioqū
nulla poterūt sentire tormēta nisi forte qz mortuorū erūt corpa i' eoz q'
i' scdm mortē cadent iō nō absurde ē cadancē dici pūt Vnde ē et illd
qd' ab eodē ppheta dñm ē posm Terra nō mīpiorū cadet qm aut' nō vi
deat acedendo eē appellata cadancē Vñorū aut' pro eo posuisse illos mī
p'ter qd' ē homī mīfestū ē neq; em' qmīq; dictū ē p'uaricatē ferā
in illo supplicio nō futuris s; expōsē p'ter de quo ferā frā ē utq; serus
accipit Vñorū qd' ad rē marie p'tinet cū et i' bonis d' Veniet omēs caro q'
ex oī genē homī p'plūs ille cōstabit Non em' omēs hoīes ibi erūt qm i'
p'emē plures erūt Et ut dicē tepam cū mībonis caro et i' malis mē
bra ul' cadancē nōiant' p'fecto post resurrexōm carnis cū fides hū
vñ vocabulū omīno vocat' illud qd' boni et mali mīs tūmbo dīmēt
futurū eē iudiciū declaratur Qnāto futura sit egressio scōrū ad vñe

Quō egrediet' boni ad videndū penas dñs penas malorū. rxi.
malorū Nūm' corpis motu btas illas relictū sūt sedes
et ad loca penalia p'ectū ut malorū tormēta cōspiciat p'cia co
porali Abūt sed egredientur p'sam Hoc em' ūbo significatū ē eos
qui cruciabit' ēē futuros p' qd' et dñs ea loca tenebras extiorer w
cat quib' h'it' ē ille mīgressus de quo d' suo bono i' t'ra mīgandū
dñm tū ne illuc malū putēt' mīgredi ut sciāt' s; ad illas potius
velut egredi scām quā eoz cōgnitū sūt boni qz id qd' ē cōgnitū
ri sūt Qm em' erūt mīpems quid agat' mītus mīgandio dñm nesciet

qui vñ em'
ideo dñm ē
em' b. ppheta
in eoz mō
cit omia
s; de quo
iam dñm ē
tamq' lū
hūo vñm
in p'emē
alys at; al
vñm ad
qd' ē cred
iudicio nā
mīplere sū
Qm pph

Dñm
nā
tes q'mo
xps agnō
runt mīq
mī cōmū
bām de h'
omib' hū
q'mo reg
obtinēnt
de bectia
emo ferā
dib' sūm
to q' asse
eo loq'm
tebat be
regm ded
mel quē
mīp ille
t'ra q' pū
cā et cō
get alme
bit et ūb
dabit i' m
et pūapa
p'tas et m
eius regi
mīp hūm
mēa i' m
gna expe
vñ cōmū
mēle fac
mīssimū
dñm regi
nō sūmū
mīdū a
dīlūcēst
hū dēa lū

qui vult emere in illo gaudio quid agat foris in illis tenebris exterioribus scient
ideo dicitur egressus est quod eos et qui foris ab eis erant utique non latebant et
enim propheta nodum facti nosse potuerunt per hoc quod erat deus quatuordecimque erat
in eorum mortalium metibus quod in mortales facti iam facti tunc velaret cum deus
erit omnia in omnibus et stabit ergo in illa beatitudine sanctorum semper et nomen semper
sed de quo iohannes ait et semper eius in ipso manet nomen vult de quo phrysi
iam dicitur e nomen eternum dabo eis erit eis mens ermes et sabbatum ex tabernaculo
tamquam luna ex luna et requies ex requie Quorum utrumque ipsi erant cum ex
hinc vultibus veteribus et temporalibus in illa luna nova ac sempiterna transibit
In penitus autem malorum et inextinguibilis ignis et vniuersum Vnde ab
aliis atque aliis aliter atque aliter est expositum Alii quippe utrumque ad corpus alii
utrumque ad animam retulerunt alii prope ad corpus igne tropice ad animam vniuersum
quod est credibilis videtur et in hac de hac doctrina non est temporis disputatio De
iudicio namque ultio quo fiet dirimptio bonorum et malorum hoc volumen
implere suscepimus De ipso vult penitus et penitus alias diligenter differendum est
Vnde prophetavit daniel de plebibus antixpi et de iudicio dei regnumque sanctorum

Daniel de hoc ultio iudicio sic prophetat antixpi quoque xxiiij
narrationem suam Cum enim visione prophetica quatuor bestias significan
tes quatuor regna vidisset ipsum quod quatuor a quodam rege superatum qui est anti
xps agnoscat et post hoc etiam regnum filii hominis qui intelligit xps ho
minis inquit spiritus meus ego daniel in habitudine mea et visus capitis
mei conturbabat me Et accessi inquit ad vnum de stantibus et vultibus que
bam de hinc omnibus et dixit in veritate Domine quid audierit ab illo quod de
omnibus hinc quesivit tamquam eo sibi exponere sic loquitur et ecce magnae bestie
quatuor regna surgent infra quod auferunt et accipient regnum sancti altissimum et
obtinebunt illud usque in finem et usque in finem sanctorum Et quoniam magis diligeret
de bestia quarta quod erat differens omnibus bestia tribulatio amplius dentes
eius ferax et vngues eius erant maducas et communes et reliqua pe
dibus suis calcabant et de columba eius dicitur quod erat incipere eius et de al
to quod ascendit et exiit de pombis suis cornu illud in quo erat oculi et
os loquens magna et visus eius maior ceteris Videbam et cornu illud fa
ciebat bellum cum sanctis et preualebat ad ipsos donec venit vetustus dierum et
regnum dedit sanctis altissimum et tempus preuenit ad regnum obtinuerunt sancti hoc da
niel quesivisse se dixit Deinde quid audierit continuo subiungens et dixit
magis ille a quo quesierat respondit et dixit Bestia quarta quarta regnum erit in
terra quod preualebit omnibus regnis et manducabit omnes terrarum et calcabit
eam et ceciderit Et decem cornu eius decem reges surget et post eos sur
get alius qui superabit omnes omnes qui ante eum fuerunt et tres reges humili
abit et verba aduersus altissimum loquitur Et inspicabit mutas tempora et legem et
dabit in manu eius usque ad tempus et tempora et dimidium tempus Et iudicium sedet
et principatum remanebunt ad eternum et pendunt usque in finem et regnum et
potestas et magnitudo regni qui sub eo celo sunt data est sanctis altissimum et regnum
eius regnum sempiternum et omnes principatus ipsi sument et obaudiet hinc usque
magis finis hominis Ego daniel multa cogitationes me conturbabat et forma
mea in mutata est super me et verbum in corde meo confirmavi Quatuor illa re
gna exposuerunt quidam Assiriorum per sarum macedonum et Romanorum Quia
vult conuenienter id fecerunt quod nosse desiderat legat per brian Iohannem librum in da
niel factis erudite diligenterque conscriptum Antixpi tunc aduersus ecclesiam se
missum regnum hinc erigunt spacio temporis sustinendum donec de ultio iu
dicio regnum suum accipiat sempiternum qui usque dormit hic legat dubitatio
non simitur Tempus quippe et tempora et dimidium tempus annum vnum est et duos et di
midium ac per hoc per tres annos et semisse et iam modo dierum posterius posito
diluensat Alii septuaginta et mensuram modo declaratur Videntur enim tempora indistincte
hic de lingua latina sed per duale minus dea sunt que lati non habent Sic autem greci

ita hac dicunt hie et hebrei que go dca sunt tpa tamq dicunt duo tpa Ve
ren me sane fateor ne in decem regibz quos tamq decem hoies videt mne
tunc antypc forte fallam atz ita ille mopnatus adueniat no existen
tibz tot regibz morbe rono Quid si em mto isto denario vniuersit re
gum significata e p quos ille ventur e sic millenarius centenarius septe
nario significat plerqz vniuersit et alijs atz alijs mne quos mne come
morare no e nre. Aho loco idem daniel Et erit m q tps tbulacois qua
lis no fuit ex quo nata e gens si tiaz et usq ad tps illud Et m tpe illo
saluabit plis tms omis qui mnetur fuit septu i libro Et mli dormi
entiu mte agge et surgent hy m vita etia et hy m obpbm et co
fusione etia et intelligetes fulgebunt sic clartas firmamti et erunt mli
sic stella m scla Et ad huc huc illi emant e loci ille silm de rne dnu
taxat mortuoz corpora Nam qui illic dicti sunt ee i monumti ipi hic
dormientes mte agge ul sic alij mptati sunt mte pulue et sic ibi pce
dnt dan e ita hic emergent sicut ibi qui bona fecerunt i rne vite qui
aut mala egerunt i rne iudicij Ita et isto loco hy i vita etia et hy
mopbm et i ofusione etia Non aut diuisz putetur qd q ibi pntu
sit omis qui sunt i monumti hic aut no ait pheta omis s mli domnean
mte agge ponit em alij septu pombz mltor ppta et abrahe dan e
pnt mltaz gentiu posu te Cui tui aho loco Inseme mptuo bndice
t omis getes de tali aut rne hunc qd ipi phete danieli paulopost de
Et tu veni et requiesce ad huc em dies i complectm cōsumacois et re
quiesces et resurges m sorte tua m fine dier Depsalms dantiaz que

Multa de iudicio nomissimo dicunt sed de huc hui scli et nomissio
eor plura transeunt et stricti dei iudicio phetent. xxiij.
hoc tu q de fine hui mdi aptissime dan e ibi nequaq silencio p
tribo pncipio tra tu fundasti dne et opa manu tuaz sunt celi Ipi pibit
tu aut pmanes et omis sicut vestimentu veterascet Et sic optomiz m
tabis eoz et mutabit tu aut idem ipse ea et am tu no deficiet Quid
e q porphr pntatez landat hebreoz qui magnus et verns et ipse i
mumbz tabily ab eis colitur dens xpianoz ob hoc arguit marie
stulticie erorachis doz suoz q istu mdu dicit pituz Ete mltis pre
tatis hebreoz de deo cōfiteute tanto pho ee ipa muma phoretant i
opa manu tuaz sunt celi ipi pibit Numq qu celi pibit mndus au
idem ps celi supior ps e et tuoz no pibit Si h scli tom displacet
au ut scli iste phus velut gramozis auctis orado m xpianoz au
delitate culpat cur no scli sapiam sapiam tamq stulticiaz culpat
hebreoz mquoz libus pssimis mneit. Perro si i illa sapia q porph
mo tam mltaz placet ut ea deoz quoz suoz vocabz p dicit legat
celos ee pituzos Cur usq adeo vana e ista fallacia ut m fide xpianoz
ul mteferta ul p cetis hec detestent q m ea pituzo credit mndus q
utiq i pemite celi no put pgre Et m lris quide sacris que ppe nre
sunt no hebreis nobisq cōmies i emm et apliaz libaz legat pre
tent figura hui mdi Legat mndus transit Legat celu et tra transi
bit Ez pnto qd pteyt transit Transibit alij mquos dca sunt q p
bit In epla quoz apli petri u aqua mndatus q tuc erat pulse dca e
mndus latus claz e et q ps mndi atoto significat et quis pulse dca sit
et qui celi repositi igni resuandi iudie iudicij et pdicoms homi m
pior Et i eo qd paulopost ait Venet dies dmi ut fur mquo celi magno
impetu transcurrēt elemēta aut ardentia resoluēt et tra et q mpa st
opa exmēt Ac dem subiecit hys omibz pemtibz quales oz uos ee put
illi celi i telhgi pituz quoz dixit expoitor igni resuados et elemēta aca
pi arfura q m hac una mndi ptesubstuit pcellosa et turbulenta inq
eostē celos dixit ee repoitor salme illis supioibz et m fua integritate i
manetibz mquoz firmamto sunt sydera cōstituta Nam et illud qd septu est

stellas decem
gis audit m
ca sit loca
q mte sit
aurit et
celos videt
tuaz hie
sednt Non
hebreoz de
mudo pitu
bunt cu so
ps ampt
ps vna pi
sensu ul m
lumi qui
rendit re
isti psalm
dan dene
adebit et
descende p
sup factia
ventur ad
et mntos
vot mndi
q h om
vot qucad
De igne v
sent hec n
sti et mli
pnt i m
celi scli
si tui sub
huc videt
illo mndi
no hie m
i telhgi A
loz ai qu
mra utiq
et ad no
adnotabit
ipo m aca
et h pndi
momo ad
msterm t
gntu su
vita dispe
i factio
fiam dnt
q sit utiq
mli hui
disponit
h facit
nomissio n
te patu v
re q ibi p

stellarum de celo esse naturas propter quod per multo probabilius et aliter intelligi ma-
 gis ostendit manifestos esse illos celos si tam stelle inde casure sint cum vel accipi-
 ta sit locutio quod est credibilis vel in uno isto celo futurum sit utique mirabilis
 quod nunc sit. Unde et illa stella vigilans facit duces multa cum luce cum
 currit et idea se condidit silva. hoc autem quod de psalmo commemorant nullum
 celorum videtur relinquere quod pertinet esse non dixerit. Unde enim dicitur opera manuum
 tuarum sint celi ipsi bibunt qui nullum eorum ab opere dei tamen nullum eorum apud deum
 fecerunt. Non enim dignabitur de petra apostoli locutione que vehemens odorem
 hebreorum defendit pietate deorum suorum orationibus approbata ut scilicet ne totius
 mundi primus esse credatur sic atoto per accipiat in eo quod dicitur et ipsi pi-
 bunt cum soli celi infum pitui sunt. Quicquid in apostolica illa epistola atoto
 per accipit quod diluvio posse dicitur et mundus quoniam sola eius cum suis celis
 per una pietate. Sed quod huius ut dicitur non dignabitur ne vel apostoli petri approbet
 sensum vel tamen concedant conflagrationem nominis quibus dicitur valuisse di-
 luvium qui nullis aquis nullis flammis totum genus humane pure posse con-
 tendit restat ut dicatur quod propter de eorum hebreorum sapientiam laudarent quod
 istum psalmum non legerat. In per et illud de iudicio dei nominis intelligitur
 dicitur deus manifeste veniet deus noster et non silebit ignis in conspectu eius
 ardebit et in tantu eius tempestas valida aduocavit celum sursum et terram
 descendit populum suum congregavit illic multos eius qui disponit testium eius
 super sacrificia. Hec nos de domino ihesu christo intelligimus que de celo ipsam esse
 venturam ad vivos et mortuos iudicandos. Manifestus enim veniet inter multos
 et multos iudicaturus inter. Ipse magis manifestus veniet et non silebit in
 voce iudicis evidens approbit qui prius tamen venisset occultus in iudice sicut
 qui sic omnis ad immolandum ductus est et sic agnus coram tendente fuit sine
 voce quicquid de illo prius legimus prophetam et in eum videmus impletum
 De igne vero et tempestate cum in sacra prophetia tale aliquid tractemus quod est
 sententia hec intelligenda in dicitur. Quod vero dicitur aduocavit celum sursum qui
 sit et isti recte celum appellant nuntius hoc est quod aut apostolus. Sed cum illi tra-
 pient in imbibere obvia christo in aera. Nam secundum litteram superficie quod aduocavit
 celum sursum qui possit esse in sursum. Quod autem aduocavit et terram discit populum suum
 si tamen sub audiat aduocabit et aduocabit et terram nec sub audiat sursum
 hunc videtur littere sensum secundum rectam fidem ut celum intelligatur in eis qui cum
 illo iudicaturi sunt et terra in eis qui iudicandi sunt et aduocabit celum sursum
 non hic intelligimus rapiet in aera si iudicaturas eriget sedes potest et illud
 intelligi. Aduocabit celum sursum aduocabit angelos in superis et excelsis
 locis cum quibus descendat ad faciendum iudicium. Aduocabit et terram et homines
 inter utique vel iudicandos. Sed autem utique sub audientem est cum dicitur et terram
 et aduocabit et sursum ut iste sit sensus. Aduocabit celum sursum et terram
 aduocabit sursum nichil melius intelligi existimo quam omnes qui rapiunt in obvia
 christo in aera et celum dicitur per animas terram per corpora discit porro populum suum quid
 est in iudicium separare bonos a malis tamquam oves a edulis. Deinde consilio se-
 monis ad angelos factum est Congregate illi multos eius propter enim pangelicum
 misterium tanta res pagenda est. Sed autem querimus quos multos ei congreg-
 gaturi sunt angeli qui disponit testium eius super sacrificia. Hec est ovis multorum
 vita disponit testium dei super sacrificia. Tunc enim opera nostra sunt super sacrificia
 et sacrificia proponenda in sinum dei dicentis. Etiam magis volo quam sac-
 ficiam aut si super sacrificia in sacrificia intelligitur dicitur quo iustitiam fieri dicitur
 quod sit utique in terra perfectio ipsa opera nostra sunt sacrificia quibus placet deo si est
 in hoc bonum opus deo me discessisse remittit. Jam reor in quibus opibus
 disponit isti testium dei quod propter promissionem quod nono eius testis continetur
 huius faciunt. Unde congregatus tibi istis suis et ad sinistram dexteram constitutis
 nominis utique iudicio dicitur et christus. Venite benedicti patres mei posside-
 te patrum vobis regnum a constitutione iudici. Etenim enim et dedistis in manducare
 ut qui ibi presentant de opibus bonis et eorum promissis scriptis pulchra sinas iudicantis

Propheta malachias De prophetia malachie qua dei iudicium
sine malachiam q et anglo ultimo declaratur quoniam dicitur p purifica
datis e qui et esdras sacerdos toras penas faciendi iudiciorum xxv
an? alia in canone scripta recepta sunt ab aliquibus creditur Nam de illo hac
et hebreorum epistola dicit Iohannis Iudicium nonnullum prophetat dices ecce ve
nit dicit dominus omnipotens et quis stinebit die introitus eius a quo ferre
potit ut aspiciat eum q ipse ingreditur q ignis co flatorum et q herba la
nanciu et sedebit co flans et emundans sicut argentu et sicut aurum et emun
dabit filios leui et fundet eos sicut aurum et argentu et erunt duo offerentes
hostias i iusticia et placebit domino sacrificium inde et nolum sicut i diebus
prius et sic ante portibus et accedat ad uos i iudicio et ero testis velox
sup malificos et sup adueros et i eos qui iurant i nomine meo mendaciter
et qui fraudat mercedem mercenariorum et opprimunt per potentiam viduas et
percutiunt pupillos et putant iudicium aduenire et qui non timeant me dicit
dominus omnipotens qui ego dominus deus deus vester et non mutor ex his q dicta sunt
Videtur emendationem appere i illo iudicio quodam quoniam purgationes
penas futuras ubi enim dicit Quis sustinebit die introitus eius aut
quis ferre potit ut aspiciat eum q ipse ingreditur q ignis co flatorum
q herba lananciu et sedebit co flans et emundans sicut argentu et sicut
aurum et emundabit filios leui et fundet eos sicut aurum et argentu Quid aliud
intelligendum e dicit tale aliquid et ysaias Lavet dominus sordes filiorum
et filiarum syon et sanguine emundabit de medio eorum spiritu iudicis et spiritu combustionis
mei Nisi forte sic eos dicendum e emundari a sordibus et eliquam quodam
modo cum ab eis p penale iudicium separantur ut illorum segregatio atq dampnatio pur
gatio sit iustorum q sine talium decretis purificatione victuri sunt Et cum dicit
et emundabit filios leui et fundet eos sicut aurum et argentu et erunt duo
offerentes hostias i iusticia et placebit domino sacrificium inde et nolum Vtq
videtur eorum ipso qui emundabitur deinceps i sacrificiis iusticie domino esse pla
cituros ac p hoc ipso a sua iusticia mundabitur in qua domino displicebat hos
tie porro impleta perfectaque iusticia cum mundati fuerint ipsi erunt Quid et
accepti deo tales offerunt quia se ipso Vix ista q de purgationis penis
ut diligentius tractetur in tempore aliud distenda e filios autem leui et iuda
et nolum ipsam dei ecclesiam debemus accipere non ex hebreis tunc s ex alijs et ge
tibus congregati Nec talem qualis nunc e Vbi dixerimus q pccatum non ha
bemus nos ipso seducimus et vitas i nobis non e Et qualis tunc erat velu
ti aera p nentilacionem ita p iudicium purgata nonnullum Eis quoque igne
mundatis quibus talis mundatio necessaria e ita ut nullus oio sit qui offerat
sacrificium pccatis suis Omnis enim qui sic offertur perfecto impetris sit p quibus
dimittendis offerunt ut cum obtulerunt acceptique deo sunt tunc dimittantur

Volens autem dominus os Desacrificis que isti offerunt deo sic placitura
tende amittit iudicibus prius tamen plurimus placere
tem sua tunc i iusticia consuetudine non futura dicit filios Imitat xxv
leui oblaturos hostias i iusticia Non ergo impeto ac p hoc non p pccato Vn
intelligi potest in eo q secutus admittit atq aut et placebit domino sacrificium in
de et nolum sic diebus prius et ante portibus frustra sibi iudeos sedm lege
vetis testi sacrificiorum suorum pccata tpa polliceri Non enim tunc i iusticia
si i pccatis hostias offerebant quia pccatis pccatue ac pccatis offerebant usq a
deo ut sacerdos ipse quem dominus nunc crede cetis fuisse iustiore sedm dei ma
datu solet prius pro suis offerre pccatis deum pro populi Quia p exponit
nos oio quo sit accipiendum qd donum e sic diebus prius et sic ante p
portibus fortassis enim tempore illud comedat quo prius homines impudens fue
runt Tunc enim pueri atq integri ab omni sordis ac labe pccati se ipso deo
mundissimas hostias offerebant Ceterum ex quo commissis purgationis causa
inde dimissi sunt atq humana meritis nostra dampnata e excepto uno mediatore
et post lavacrum regenerationis quibusq ad huc p multis nemo mundus

asorde sic lo
nider et cas
tus em ex fi
no dicit qd
coequidaz q
ca ac p hoc
dendu est p
pandu e n q
ritate viret
diebus pccatis
et tra noua
magnata et
longitudinis
aut iusticia
abo separa
ciposita e
quos comed
cotendit ip
salon ut la
quos impadu
filii et io n
et sic ante
ut aliud hor
es pccatis
phera pcc
corba i ma
qualis soli
et igne m
etur oio p
te ac sine ul
portibus q
magis iudic
portibus host
inquit adve
Quibus d
no iudicior
gra mea ex
testibus enq
adnetu cel
fmonis ph
cit et aplu
qua iudica
q dominus f
mona v
Illud
in die d
git dominus
et impm
ardens sic
facit m
impotes
fmonis n
et saluati
cims sub

asorde sic septu e Nec infans cui e vno diei vita se tra nuncit. Quasi
 ruderet et eis mto dia posse offerre hostias i iusticia qui offerunt i fide ius-
 tus em ex fide vnit qm seipm seducat si dunt se ptem no hre et idem
 no dicit qz ex fide vnit. Nūquid dictum e quispia hoc fidei tps illi fince
 coequadaz qm igne iudicij nom sum mndabit qm offerat hostias i iusti-
 cia ac p hoc qui post tale mndacm nullu ptem mtoz hntoz eo cre-
 dendu est pfecto illud tps qm adinet ad no hre ptem nulli tpeco
 pandu e. si qm pmi hoies mpadiso au pmanacm innocetissima feli-
 citate virent. Recte itaqz intelligi hoc significu ee ai dan e. Sicut i
 diebo psums et sicut amo pomb. Nam et p vltima pte qz celu nom
 et tra noua pmissa e m cetia q ibi descz bntudme p allegriae et e
 mgnata creat quibz expocm cognia reddē nos. phibuit vitande
 longitudis cura scdm dies mquid ligni vite erit dies ppli mei. Quis
 aut sciat huc attingit et ignorat ubi dms plantauit lignu vite aau
 abo separe illis hoibz qm cor sua depadio eriat mgnat eide ligno ar-
 cūposita e ignea tūbilis custodia. Quasi quoz qz illos dies ligni vite
 quoz comozant vltas. pheta istoz qui mnt agunt ecclie xpi dies ee
 cotendit pmiqz xpm ligni vite. phetice dan qz xps e supia dei de qua
 salm ait Lignu vite e oibz ampletentibz eum nec annos egisse ali-
 quoz mpadiso illor pmos hoies. vñ tam cito crocti st ut ibi gigneret
 filiu et io no posse illud tps intelligi meo qd dan e. sic diebo psums
 et sic amo pomb. Istam ptem qonē ne cogit qd pluri e cūta dūcē
 ut aliqd horz vitis manifestata cofirmet. Ideo quippe alterz sensu ne di-
 os psums et annos pmoz carnaliū sacraoz nob p magno nume per
 pheta pmissa fuisse credamo. hostie namqz ille vltis legis i qbz pe-
 coibz i maculate ac sine ullo psums mto videbat offu et significat hoies
 qualis sola mnetur e xpus sine ullo pto. pñmde qz post iudiciū ai mnet
 e i igne mndati qui emmōi mndacoe sūt digni i oibz sūz nulli mnet
 etur oio ptem atz ita seipos offerit i iusticia ut tales hostie oio i macula-
 te ac sine ullo mto sūt futuro erit pfecto sicut psums diebo et ac amo
 pomb. qm i vmbra hui rei future mndissime offebant hostie. Nec erit
 naqz mndicia tūc i mortali carne ac mte scōz qz signabat i illaz co-
 poibz hostiaz. Dem p eos q no mndacoe si dapnacoe sūt digni Et accedam
 mquit ad vros i iudiciū et ero testis veloz sup malis cor et sic adulteroz i
 Lamba dapnabili emmōi cūba addidit. Quia ego dms dms vñ et i melius
 no mntoz. Tamqz dicit Cū vos imitauit et mdermē culpa vñ et i melius
 grā mea ego no mntoz. Teste vñ se dicit futur qz i iudiciū suo no mndat
 testibz cūqz velocēqz repente ventur e. citqz iudiciū ipō moptu emā
 adnetu celestium qd tardissimū videbat sine qz ipas cōmnet sine ulla
 fmome phitate cōscia. In cogitacōibz em sic septu e mpy mrogacō
 cit et aplis Cogitacōibz mquit actuantibz ul eā exantibz mdie
 qua iudicabit dms oculta homi scdm emmōi meū per ihm xpm etia sic
 ge dms futur testis intelligendur e veloz ai sine mora reuocatur e i me-
 moria vñ cōmcat pumatqz cōsciam De repacoe bonoz et maloz p qua

Illud caa qd aliud agens i vñm. hē nomissimū ptinet ubi ait. Erit m-
 cristo. pheta posui ad iudiciū nomissimū pñet ubi ait. Erit m-
 in die dms oīps mdie qua ego facio macqficom et eligā eos sic ele-
 git dms filiu suū qui sūt ei et cōntar et videbitis quid sit i iustit
 et mpy et mnt fimentē dei et en qui no sūt ei. Quia ecce dies venit
 ardens sic thibaz et cobuzet eos et erit omis alienigene et vñm q
 facit miquitate mstipula et succedet eos dies veniens dicit dms om
 impotes et no relinqtur in eis radix neqz ramus. Et onet vobis q
 timetis nomē meū sol msticie et sanitas mpmē ems et egrediem
 et salietis sic vituli de vñchis relaxati et cōculcabitis mquos et erit
 cūz sub pedibz vñs dicit dms xps. hoc dūtanca pmoz atz penaz

istos dicens ab iustis q̄ sub isto sole huius vite humanitate nō erunt q̄ si
illo sole iusticie illius vite manifestatio daretur tunc pfecto erit iudiciū quale
nūq̄ fuit De lege moysi si spūalit̄ intelligenda ne mōpnabiha murmurā
Quod nō subūgit idem ppheta carnalis sensus in carnis xpm
Memēte legis moysi serm̄ mei quā mādāmi ei i ore ad
omēs isrl̄ pcepta et iudicia Oportune cōmēorat post declaratiō futurā
(tam magnū int̄ obsecratōes leges cōtēptoresq̄ dūcimenē Siml̄ et ut dis
cant legem spūalit̄ intelligēs et mēuat in ea xpm p que iudicē faciē
da ē int̄ bonos et malos ipa dūcrao Non em̄ frustra idem dñs ait
iudis Si credidit̄ moysi credidit̄ et in de me n̄ ille sēp̄it Carnalit̄
quippe accipiendo legē et em̄ pmissa tēna rex celestiu figurat eē nesci
entes In illa murmuratōe cōueniūt ut dicē mōdit Vānys ē qm̄ sine
deo et qm̄ āplius qz custodim⁹ mādāta em̄ et qm̄ ābulam⁹ suppli
ces nū facie dñi oīptis et mē btey nos dicim⁹ alienos et edificatū
omēs qm̄ faciūt iniquitatē Quib⁹ cor vlt̄ quodamō ppheta cōpulsus
est nōissimū pūctare iudiciū ubi mali nec saltē falsi sūt bti s̄ ap
tissime apponit miseriam et boni nulla t̄pali saltē miseria laborēt sed
clara ac sempina bēradine pfinat̄ Dixit quippe istoz talia qdā ūba
et sup̄e dicentū Omēs qm̄ facit malū bonus ē in cōsp̄u dñi et ta
les ei placet Ad hoc mō cō dñi murmurā pueniūt legem moysi
carnalit̄ accipiendo Vnde et ille mps̄ lxxi pene cōmōtos dicit finis
pedes suos et effusus gressus utiq̄ in lapsus qz zelant̄ in pectorib⁹ pacē
petoz mīues Ita ut mē cetā dicit Qnō sciūt dñs Et si ē scia mercel
lo ēc dicit iniquid vno iustificam cor meū et lam̄ i innocētib⁹ ma
nus meas Vt aut̄ soluet̄ hac difficultatē qōnē q̄ sit cū vident̄ boni eē
miseri et felices mali hoc mō labor ē an̄ me donec introam̄ i sciam̄
et intelligā i nōissimā Iudicio quippe nōissimū nō sic erit s̄ i mapta i quoz
misera et apta felicitate mītoz longe quā nūc est appebit De ad

Quam ad mōmisset ut mēmēntu helye an̄ iudiciū an⁹ p̄diciā
sensit legem moysi qm̄ oīes septuagz secrete reuera iudiciū cō
p̄dicabat eoz mīto ad hnc t̄pē nō ē spūalit̄ sic n̄tēnt ad xpm xxi
oportuneat acceptū cōtinuo subiecit Ecce ego mittā vobis helyam thes
biten an⁹ veniat dies dñi magn⁹ et illustis qm̄ cōtēt cor p̄is ad
filii et cor hoīs ad p̄mū Ne forte veniā p̄ticiā t̄raz p̄m̄tū p hūc
helyam magnū mirabilēq̄ ppheta exposita fili lege ultio t̄pē an̄ iudiciū
mōdos m̄ xpm v̄z i m̄ xpm m̄n eē creditūoz celebratū ē i fmonib⁹
cordib⁹q̄ fidelū Ip̄e quippe an̄ adnētū iudiciū saluatoris nō i mēito spa
tur eē ventur⁹ qz et nūc v̄mē nō i mēito credit̄ Curru nūq̄ igneo
raptus ē de reb⁹ hūanis qd̄ eidentissime scā septima testatur Cū ve
nent̄ ḡ exponendō legem spūalit̄ quā nūc iudiciū carnalit̄ sapit̄ Comi
tet cor p̄is ad filiū i cor patz ad filios Et i gularē quippe p̄mō pl̄ i
terp̄tes lxx posuerūt Et ē sensus ut et filii sic intelligat legem i iudiciū
quēad̄ p̄is eam̄ intellerūt i pphete i qbz erit et ip̄e moyses Sic em̄
cor patz cōtēt ad filios tū intelligētiā patz p̄ducet ad intelligētiā
filioz et cor filioz ad p̄is eoz dñi m̄ id qd̄ senserūt illi tēnient et isti
Vbi lxx dixerūt Et cor hoīs ad p̄mū suū Sūt em̄ int̄ se p̄mū v̄lde
p̄is et filii quāq̄ in ūbis lxx m̄p̄tūz qm̄ ppheticē m̄p̄tati sūt p̄ seu
suo alius idēq̄ rector i uenit ut intelligat helyas cor dei p̄is cō
iūrnus ad filiū nō utiq̄ agendo ut p̄ diligat filiū s̄ docendo q̄ p̄ di
ligat filiū ut et iudiciū quē p̄is oderant diligant eundem qm̄ n̄ x̄m
Iudis em̄ nūc an̄suz cor h̄t dñs p̄pō n̄s qz h̄ putat̄ t̄is ḡ tūc cor
eius cōtētur ad filiū cū ip̄i cōiūso corde didicerūt dilectōm p̄is i
filiū Qd̄ nō sequit̄ et cor hoīs ad p̄mū suū quid meli⁹ intelligat̄
q̄ cor hoīs ad p̄mū suū Cū em̄ sit in forma dei dñs n̄ formā suā ac
cipiens eē dignatus ē et p̄mū n̄ hoc ḡ faciet helyas ne forte in quā

venit et po
les usq̄ mē
et v̄m̄ e

Mul
dico dei q̄
veterib⁹ h̄
ē iudiciū
m̄ ē p̄p̄
xpm dñs
relinquē
tūq̄ dñs
ut et qm̄
tūq̄ possit
dēnt̄ q̄d̄
ego sū p̄mū
celi Vocat̄
am̄t h̄ dñs
l̄d̄oz Et lo
dit ad me
eraz et m̄
dñs dñs
m̄sit me
titi t̄pē
ductus ē
et assidue
t̄ dñs q̄
ita s̄p̄t̄
hancem̄
m̄fira man
qma dñs
m̄deat m̄
v̄m̄ Non
le ocl̄ dei
fuerūt
cat̄ gl̄ific
p̄s legē
ut qm̄ sp̄l
m̄allm̄ eē
serat dñs
eīs capies
allegatō
fere omēs
h̄tatorē
plangēt
m̄m̄t̄
funde sup̄
utiq̄ dei
dñs fac
eo q̄ m̄s
quippe m̄
eius passi
enq̄ eē
et ip̄i pen

venia et paria tua penitus Terra sunt enim qui eterna sapientie sic indei eterna
les usque me ex quo vicio con deum munera illa venerunt quia mali ei placent
et vniuus est qui semit deo. Quia in libris veteris testi cu de deus legitur

Multa alia scriptura indicatur non emendat xpi persona mostret sed
in testimonia exquibundam testimoniis ubi dicit deus loquitur
dicitur deus in non dubie appareat quod ipse sit xpus. xxxc
Dicit deus quod si omnia colligam nimis longum est. Scitis ergo sit quod et nomen et
veteribus libris sacris hoc promissum est. p. b. a. u. m. v. z. veteribus per xpm futurum
est indicium. i. indicium xpm de celo esse venturum non tamquam nobis emendat xps
in est. apparet tamen ibi dicit deus deus se esse venturum non co seque intelligit
xpm. Dicit enim deus et pater est et filius et spiritus sanctus neque hoc tamen in testatu
relinquit. nos oportet primo itaque demonstrandum est quicquidmodum ihesus xps
tamquam deus deus loquatur in prophetis libris et tamen ihesus xps emendat appet
ut et qui non sic appet et tamen ad illud ultimum indicium deus deus dicit esse ven
turum possit ihesus intelligi. Est locus apud ysaiam prophetam quod si quod dicit em
dent. audit deus enim per prophetam. Audi me inquit iacob et israhel quia ego vxo
Ego sum pater et in sempiternum et manus mea fundavit terram et dextera mea firmavit
celum. Vocabo eos et stabunt filii et congregabunt omnes et audient. Quis enim
citant si diligens te feci voluntatem tuam super babilonem ut auferam semine da
vid. Et locutus sum et ego vocavi et adduxi eum et prospera feci via eius. Acci
dit ad me et audite hunc non apud capio locutus sum in abcondito quia fiebat ibi
eraz et tunc deus deus misit me et spiritus eius. Nempe ipse est qui loquitur sic
deus deus in tamen intelligitur ihesus xpus nisi addidisset et tunc deus deus
misit me et spiritus eius. hoc enim dixit secundum formam sui de re futura utens per
titi. ipse vero quicquid. apud emendat prophetam legitur sicut omnes ad molandum
ductus est. Non enim ait ducet sed pro eo quod futurum erat pater ipse ubi posuit
et assidue propheta sic loquitur. Est et alius locus apud zachariam quod si emendat
t. audit quod omnipotens misit omnipotens. Quis quia mihi deus pater deum filium. Na
ita scriptum est. hec dicit deus opus. post gloriam misit super me gentes que spo
liarent nos quod qui tetigit vos quasi tangat pupillam oculi eius. tunc ego
interea manus meas super omnes et erunt spolia huius qui fuerat eis et cognosce
quia deus omnipotens misit me tunc dicit omnipotens aduersus omnipotens esse misit. Quis li
audiat intelligit in xpm loquens sed omnia quod prebat domus israhel. Ait namque in
vniuus. Non sum missus in ad omnes quod prebat domus israhel quia li copant pupi
le oculi dei per excellentissimum dilectionis affectum. Ex quo genere omni esse ipsi apli
fuerunt. Quia post gloriam rursus utique sue quod antequam fieret ait exvnt. Nondum
erat glorificatus esse si gentes missus est in aplos suos. ac sic impletum est quod in
ps. legitur. Erues me de contradiuionibus populi constitues me in capite gentium
ut qui spoliarent israhel quibus uoluit. Fecerat qui si gentibus subditi non
vniuus eodem modo spoliaret sed ipsa spolia fieret israhel. hec enim aplos. p. m.
seriat dicitur facia vos piscatores hominum et vni eorum ex hoc est inquit. heres
eis capies. spolia ergo fient si in bonum tamquam erepta vasa illi forti si fortis
allegato. Itaque penitus prophetam deus loquens. Et ait inquit in die illa quera au
ferre omnes gentes quod veniunt con iherusalem. Et effundam super domum dauid et super
habitatores iherusalem spiritum gratie et misericordie et aspiciet ad me pro eo quod insultauerunt et
plangent super eo planctu qui super carissimum. Nunc misit dei est iustitiam omnia
munera. Itaque ciuitatis iherusalem que veniunt se ea. ut ea sibi subiciat aut et
fundam super domum dauid et super habitatores eius. spiritum gratie et misericordie. hoc
utique dei est et ex persona dei dicit per prophetam. et tamen hunc deum hic tamen magna in tamen
dunia faciente se se xps audit aduigendo atque dicendo. Et aspiciet ad me. p.
eo quod insultauerunt. plangent si enim planctu qui super vniuus penitebit
quippe in die illa iudex esse eos qui acceptum sunt spiritum gratie et misericordie quod in
eius passione in sustinuerunt xpo tamen ad eum aspexerunt in sua maiestate veniente
enimque esse cognouerunt que pater huius misit penitus illud. Quia
et ipsi penitus eorum tante illi impietatis iudices resurgentes videbunt

enim si puniendi iam non ad huc corrigendi Non itaque hoc loco ipse intelligendi
sunt ubi dicitur et effundat super domum dauid et super domum iherusalem spiritum gratie et misericordie et
aspirant ad me pro eo qui insultauerunt Quia cum de illorum stirpe venirentur qui per
helias illo tempore sunt crediti Sed sic dicitur in dicitur Vnde occidistis christum quia
ipse hoc penitus cor fecerunt Sic et isti dolebant se fecisse quodammodo quod fecerunt
tunc illi ex quorum stirpe descendunt Quia quod accepto spiritu gratie et misericordie iam
fideles non dampnabunt cum iniquis penitentibus suis dolebunt tamen tamquam ipsi fecerunt quod
ab illis factum est Non igitur dolebunt reatu cuius si pietatis affectu Sane ubi
dixerunt hunc interpretem et aspirant ad me pro eo qui insultauerunt sic me prestatum
est ex hebreo Et aspirant ad me quem confortauerunt Quia quidem verbo euidencia
ipse appetit crucifigens Quia illa insultatio quam hunc penitus maluerunt eius vultum
se non defuit passionem Nam et detento et allegato et ad iudicatum et ob
brius ignominiose vestis induto et spinis coronato et calamo in capite
per casso et irridens facie gemitu adorato et cruce sua portanti et in ligno
iam pendenti utique insultauerunt Proinde interpretatur non sequentes viam sed
utramque ingerentes tamen insultauerunt et confortauerunt legem plenam veritatem digne
passionis agnoscimus Cum ergo prophetas huius ad nominissimum iudicium facit
dum deus legat esse venturum et si eius alia distinctio non ponat tamen per ipsum
iudicium ipse dicitur intelligi quia et si per iudicabit per aduentum filii hominis iudicabit
Nam ipse per hunc punctum manifestacionem non iudicat quia si omne non iudicium de
dit filio qui manifestabit homo iudicaturus sic homo est iudicaturus Quia
enim aliter de quo idem deus loquitur per ysaiaz sub nomine iacob et israhel de cuius seie
corpus accepit Quia ita scriptum est iacob puer meus suscipiam illum israhel dilectus
meus assumpsit eum anima mea dedi spiritum meum in illum iudicium gentibus proferre
non clamabit neque cessabit neque audiet foris vox eius Calamum quassatum
non contret et lignum fumatis non extinguet sed in veritate perfert iudicium Re
fulgebit et non confortetur donec ponet iudicium et in nomine eius gen
tes sperabunt In hebreo non legitur iacob et israhel Quia quod ibi legitur sumus me
numus hunc interpretem volentes amonere quod id accipiendum sit quia per formam
sumus dauid est in qua se altissimum humilimum prebuit ipse huius nomen ad eum
significandum posuerunt De cuius genere eadem sumus forma suscepta est datus
est in eum spiritus qui in colubis spiritus evanescit teste monstratum est iudicium gentibus pro
tulit quia promissum futurum quod gentibus erat occultum Mansuetudine vero clama
uit nec tamen impudenter veritate cessavit Quia non est audita foris vox eius
nec audit quicquid ab eis qui foris ab eius corpore prelati sunt non illi obedire
ipsosque suos per secutores iudeos qui calamo quassato perditam integritate lino
firmati amisso lumine copati sunt non contrahunt non extinguit quia peperit eis
qui non dum venerat eos iudicare sed ab eis iudicari In veritate sane protulit
iudicium predicans eis qui puniendi essent si in sua malignitate persistere Re
fulsit in monte facies eius in orbe fama eius nec contractus sine contritus
est quia neque in se neque in ecclesia sua ut esset de sisteret persecutoribus cessit Et ideo non
est factum nec fiet quod inimici eius dixerunt vel dicunt qui morietur et bibet nomen
donec ponat iudicium Etenim manifestum quod absconditum querebamus Hoc non
est nominissimum iudicium quod ponit in terra cum venit ipse de celo de quo iam videmus
impletum quod hic ultimum positum est Et in nomine eius gentes sperabunt per hoc certe
quod negari non potest et illud credat quod impudentes negant Quia enim speret
quod est huius qui noluit ad huc credere in christum iam nobiscum vident et qui negant
non putant dentibus suis frangent et thabescunt Quia magis speret gentes in
nomine spiritus qui tenabat ligabat credebat illudebat crucifigebatur
qui et ipsi discipuli spem perdidit quam in illo huius iam ceperant Quia tunc vi
lacro spiritus in cruce misericordie sperant gentes longe lateque diffuse et ne metus
mori moriantur ipsam in qua ille mortuus est cruce signat Nullus igitur negat vel
dubitatur per ipsum christum tale quale istis sacris huius promissum futurum esse ultimum
iudicium nisi qui eisdem huius nescio qua in credibili avaritate seu cecitate non
credit quod iam veritatem suam orbi de monstramentum traxit In illo itaque iudicio vel

ita illud indu
antipm pfer
mndi coflagm
est ched quib
qua me valet
meorata su
libri ut admi
phico alms
refellat h
videtur et sa
vo sedm den
iam vestig
dei cipotena
cere quod m

De
An po
corporu dolor
sideracio doc
sunt quoz r
no oia mae
ant demonu
tenaa arat
abeo qd eat
nax y De
in corpore
penaz tpa q
pena omib
qui putat
ms corpale
gre dei em
nomitaz
De hys qui
nomissimo
diz xpm de
corpe xpi
remat etia
y De hys
et ob hoc vi
De hys qui
noms mndi
maloz pet
reis y sto
zati sut et
licos renat
aput quos
sacoz ren
et quibus
tant sibi n

ita illud iudicium has res dicitur esse venturas. Nihilum testem fidem in dicitur
 antipm psecutore xpm iudicatur mortuorum rursus bonorum malorum discrepantiam
 in di co flagrantem eiusdem racionem. Que omnia quidem ventura esse credendum
 est. Quod quibus modis et quo ordine veniant magis tunc docebit res experientia
 qua mihi valet consequi ad pfm hominum intelligentiam. Existimo tamen eo quod ante co
 memorata sunt ordine esse ventura duo nobis ad hoc opus pmetur reliqui sunt
 libri ut adiuvante dno pmissa compleamus. Quorum enim unus de malorum sup
 plicio alius de felicitate iustorum in quibus maxime sicut dens duramur argumetum
 resellent humana q con p dicitur ac pmissa divina sapient sibi miseri ridere
 vident et salubri fidei iurimeta velut falsa et ridenda contempnit. Quia
 vero secundum deum sapient oia que in credibilia vident hominibus tamen qntitas scis qz
 iam veritas istius modis asserta e continet maximu argumtu tenet veraciter
 dei omnipotentia. Que certum habet nullo modo in eis potuisse mentiri et posse fa
 cere quod impossibile est infideli. *Explicit liber Vicesimus Incipit tituli*

De ordine disputacionis qua pmo discedendum e de ppetuo supplicio dapna
 supplicio dapnatorum cu dyabolo qua de eterna felicitate sanctorum
 An possint corpora in iustione ignis esse ppetua. An consequens sit ut
 corporum dolore sequatur carnis interitus. De naturalibus exemplis quorum con
 sideracio doceat posse ut cruciatur posse vimentia corpora permanere. Quia
 sunt quorum ratio queat agnoscere et tamen eade vera esse non sit ambiguum. Quia
 non oia miracula naturalia sunt sed pleraque humano ingenio modificata pleraque
 autem demonum arte composita. Quia in rebus miris summa credendi ratio sit oimpo
 tentia creatorum. Non esse contra naturam cum aliqua re cum natura non notuit aliquid
 ab eo quod erat notum incipit esse diuersum. De iheremia et eternarum qualitate pe
 narum. De igne iheremie si corporalis est possit malignos spiritus et demones
 in corporeos tactu suo adurere. An hoc iusticia habeat ut non sint extensiora
 penarum tempora quam fuerint peccatorum. De magnitudine punitionis pme q eterna
 pena omnibus debeat qui ex gratia fuerint saluatorum. Con opinionem eorum
 qui putant emolus supplicia post mortem cum purgacione adhibere. De pe
 nis corporalibus istius vite quibus subiecta e humana condicio. Quia omne opus
 gratie dei cruciatum nos de profunditate veteris mali ad futurum scilicet pmetur
 nouitate. Quia quibus gratie legibus omnia generaciones habeant etates. De
 his qui putant nullorum hominum penarum metum mactare. De his qui
 nominis iudicio pmet cessiones scorum nemine hominum putant esse dapna
 dum. De his qui in punitate omni peccatorum pmittit esse leticia pnapacorum
 corporis christi. De his qui non omnibus sed eis tantum qui apud catholicos sunt
 renati etiam si postea in multa etiam errores puerunt indulgentiam pollicetur
 et de his qui eos qui permanet in catholica fide etiam si pessime vixerint
 et ob hoc vix meruerint tamen p fidei fundamentum saluandos esse diffinunt. De
 his qui putant ea etiam que in elemosinarum opa committunt ad dapna
 nomis iudicium non vocari. Con opinionem eorum qui dicunt nec dyabolus hominum
 malorum ppetua futura supplicia. Con eorum sensum qui in iudicio dei omnibus
 reus ppeccatorum peccatorum putant esse parcendum. An qui in hereticos bapti
 zati sunt et deteriores postea male intendo sunt. Vel hi qui apud catho
 licos renati ad hereses aut schismata transierunt. Vel hi qui q catholice
 apud quos renati sunt non recedentes emolus vnic pstituerunt possit pmetur
 sacrorum remissio etno separi supplicio. Quid sit in fundamento huius christi
 et quibus spondeat paulus peginis ultimarum. Con eorum pmetur q pu
 tant sibi non obstruere peccata in quibus cum elemosinas facerent pstituerunt.

Ubi per istum christum de ordine disputacionis qua pmo di
 scimus utrum iudicium serendum e de ppetuo supplicio dapna
 vniuersorum atque mortuorum ad totum cum dyabolo q de eterna felicitate sanctorum
 debitorum fines ambe puenient ciuitates quarum vna e dei altu
 dyaboli ciuitas in supplicio sit futurum dyaboli et omni ad eum p
 tinentem in hoc libro nobis quantum ope divina valebimus diligenter

disputandum ē Ideo autē hūc tenē ordmē malui ut postea desideram de
felicitate scōz quī utriq; cū corpōib; eēt et incredibiles videt eē metus
durare cruciatib; q̄ sine dolore ullo metua bñtudine pmanē ac p hoc cū
illā penā nō debere eē incredibilem demonstrāne ad uniat me plūxam
ut multo facili⁹ omī carens molestia ī mortalitatē corpis in stis futura
credatur Nec dūis ordo iste abhorret eloq; ubi alii quidē bonoz bñ
tudo p̄s pōit ut ē illud Qm bona fecerūt ī r̄nēz vite qm aut mala
egerūt ī r̄nēz iudici; Sz alii et postea ut ē mittet fili⁹ hoīs anglos
suos et colliget de regno eius oīa scandala et mittent ī cāminū ignis ar
dētēz illic erit fletus et stridor den cū Tūc iusti fulgebūt sic sol in regno
p̄is sui Et illuc sic ibūt isti in suphā et iūm iusti aut ī vitā etnā Et in
phētis qd cōmēdare longū ē nūc ille nūc iste ordo si quis inspiciat īue
nitur Sed ego istū quaelegerim dixi. **An possint corpora in vscione ig**

Quidā igit vū cōmūcāt ī arduli posse ma esse ppetua. n.
hūana corpū aīatā atz vīetia nō solū morte dissolu s; me
tū q̄ ignū durare tormētis Nōlūt em̄ hoc ad om̄p̄as nos referre
potentiā s; aliquo exemplo p̄suadei sibi flagitat Sz si rūdebim⁹ esse
aīalia p̄fco corruptibilia qz mortalia que tū in medys ignib; vīant
nō nulli eē genis vīnū ī aquarū calidaz statūigne rep̄ri quaz fēz
uore nemo impune cōtrectat Illis autē nō solū sine ulla sin lesionēbi
eē s; cū eē nō posse aut nōlūt crīdē si oīdē nō valēm⁹ aut si uoluerim⁹ sine
odis demonstrāe res ip̄is sine p̄testes rōmōs edocē nō satis eē hoc ex
emplū rei de qua qd est eādē infidelitate cōtendūt qz hec aīalia nec sēp
vīnūt et ī illis fēmorib; sine dolorib; vīnūt sine quippe natē cōueniētib; ve
getant illis nō cruciatur elemētis q̄ nō incredibili⁹ sit vegetai q̄ cruciatur
talib; reb; Vīrabile ē em̄ dolere ī ignib; et tū vīnē s; īmābili⁹ vīnē in
ignib; nec dōle Sz autē h; creditur cur nō et illud An cōsequēs sit ut

Sed nullū est inquit corpus quod dolere possit corporez dolore sequat
Nec possit mori et hoc vū san⁹ Nam de corpōib; quāz etus e. m.
ē demoni utz mēis doleant q̄ se affligi magnis cruciatib; cōtēnt
Sz si rūdetur etemū corpus solidū s; atz cōspiciū nullū eē atq; ut vno po
tius noīe id explicet nullaz eē carne q̄ dolere possit morq; nō possit Quid
aliud dī nisi q̄ sensu corpis hoīs et exp̄ientia tollegunt Nullā aīq; car
nez ī mortalez scūt et hec ē eoz tota ratio ut q̄ exp̄erti nō sūt nequaquā
eē posse arbitretur Nam em̄ rōmōs ē dolore face mortis argutūz cū vite
pocūe sit iudiciū Et si em̄ quī utz sēp possit vīnē etū tū est vīnē oē
qd dolet doloremq; omēz ī īrīnūte eē nō posse Necessē ē ḡ ut vīnāt dolēs
nō ē nūc ut occidit dolor qz nec corpū ista mortalia et utiq; mortura
omīs dolor occidit et ut dolor aliquis possit occidē illa cū est qm sic ē aī
comiera hūc corpū ut hūmīs dolorib; cedat atz discedat qm et ip̄a compū
go mēbroz atz vitālū sic infirma ē ut eam vīnque magnū ul sumū dolo
rez facit nō valeat sustinē Tūc autē tali corpū aīa et eo connectet mō ut
illud vīdū sicut nulla t̄p̄is longitudine soluit ita nullo dolore rīpatur
proinde cū si caro nūc talis nulla ē que sensuz dolorū p̄p̄eti possit mo
rtēq; nō possit cū tū tūc talis caro qualis nūc nō ē sicut talis eat qualis
et nūc mors nō est Non em̄ nulla sed sempina mors eat qm nec vīnē
aīa potest deū nō hēndo nec dolorib; corpis carē mouendo Pūma mors
aīam nolentēz pellit de corpe Sz mors aīam nolentēz tenet in cor
pore ab utraq; morte cōmūter id hētur ut quod nō vlt aīa de suo cor
pore patiatur Attendunt autē isti cōdictores nullā eē nūc carne q̄ do
lorem pati possit mortemq; nō possit et nō attendūt eē tū aliqd tale q̄
corpe manē sit Ip̄e quippe am̄m⁹ em̄ pūcia corpus vīnūt et regitur et
dolore pati p̄ et mori nō p̄ Ette ī neutra res ē que tū sensuz dolorū hēt
mortalis ē hoc igit eēt tūc ī corpib; dīpnatoz qd nūc eē scām⁹ in
amūis omī Sz autē cōsīdē diligenti⁹ dolor qui dī corpis magis ad aīaz

p̄m̄ nūc ē cū
doler ubi ledi
cū ab aīa
p̄m̄ nūc ab aīa
cōmūter ut
tristis ē ip̄a
dūis ille
nūc dolet nec
ad mortē ut
p̄m̄ nec mori
possit mori
mortalis ē
br̄s eē aīa
quāt ē aīa
ḡm̄m̄m̄m̄m̄
ip̄os ab omī
pūit in cor
frustratū q
quo pūenē
h̄t tū quādā
corpa qz de
pūit mortē
qd dolore fē
inferre nō
mori cognē
em̄p̄is quo

Quoniam
nec nūc
te nūc mī
dona testē
dolere p̄ p
dorem⁹ et
et ī igne aī
leant Sz ab
tam mīas
nō mīem⁹
mortū ne
aput Carth
paz qm̄
quāt aīa
mīn possē
qd eat mīn
vīe et cō
obutaz p̄
De ip̄o igni
hūm̄s et
atq; ex p̄m̄
dīstīntū ē
dīdī et qm̄
albū ē h̄c
dēs coqua
ligna dūis
dībz facit
mīz ī illis

ptur autē ē em dolere nō corpore. ēē qm ei dolendi cū existit ac corpore cū i eo loco
 dolet ubi ledit corpus. Sicut g^o dicim⁹ corpa sensientia et corpa vimentia
 cū ab aīa sit corpore sensus et vita ita corpa dicim⁹ q^o dolentia cū dolor cor
 poris ab aīa ēē nō possit dolet itaqz aīa cū corpore in eo loco ems si aliquid
 contingit ut doleat dolet et sola q^o m^o sit in corpore cū aliqua cū et insensibili
 tristic ē ipa corpore in eo loco dolet et non corpore constituta Nam utiqz dolebat
 dices ille ap^o inferos qm dicebat anac^o in hac flama corpus aut necer
 aīe dolet nec exanimatū sine aīa dolet Cū g^o adolere argutū recte sumitur
 ad mortē ut iō mors possit accidere quia potuit accidere et dolor magis ad m^o
 ptinet mori ad q^o magis ptinet et dolere Cū v^o illa q^o magis dolere pt non
 possit mori q^o monietū affert cū illa corpa qm futura ut i doloribus iō ēē
 mortuū credim⁹ Dixerunt qdaz platonici extremes corpibz moribundisqz me
 bris ēē aīe et metuerē q^o tūpe et dōle atz gaudere Vnde vgilus Hinc in
 quit ē aīa ex moribundis tūem corpore mēbris Aletuit appuitqz dolentqz
 gaudentqz Cū cōmūm⁹ eos induocamo hū^o op^o libro hūc aīas s^o
 ipos ab omī ēē corpore labe purgatas dīa cupiditate qua rursus i aīa
 pūit in corpa velle reuēti Vbi aut pot ēē cupiditas p^ocedo et dolor pt
 frustrati quippe cupiditas siue pueniēdo quo tendebat siue amittēdo
 quo pueniēti v^o i dolore Cū p^o hūc aīa que nō sola nō marie dolet
 hūc tū quādam p^o sūo mō i mortalitate si iā nō iō mori potuerit illa
 corpa qz dolebant postremo si corpa faciūt ut aīe doleat cū eis dolore
 pūit mortē v^o inferre nō pūit nō q^o cōsequēs nō est ut mortē faciāt
 qd^o dolore faciūt Cū g^o m^o credibile ē ita igne illis corpibz dolore posse
 inferre nō mortē sicut ipa corpa dolore aīas faciūt quas tū nō iō
 mori cogit Non ē g^o nām; future mortis argutū dolor Denalibus ex
 emphs quoz cōsideracōe doceat posse mē aīa pua vimentia corpa per

Quappter sicut scpsent qm nās aīam aīa manere. m^o.
 sūm^o magarūt salamadra i ignibz vuit et qdaz
 nocissimū sic hē mortis qm tanta dūmēntate tps ac vetusta
 te aīqz mē ac demceps flammis estuant atz integri pseruat satis v^o
 donec testes sūt nō omī qd^o ardet absimū et aīa indicat nō omī qd^o
 dolere pt. posse ēē mori Cū ad hūc anob rez posuit exempla qz
 doceam⁹ esse nō m^o credibile ut homī corpa sempiterno supplicio pūitōz
 et i igne aīaz nō amittāt et sine detimento ardeant et sine mēitu dō
 leant Habebit em tūc istā carne sūa qualitate ab illo mēditam q^o
 tam miras et varias tot rebz mēdit quaz videm⁹ ut eas qz mēst
 nō mēst Cū mēz em nō dens creator omī dedit carne pūmōis i
 mortū ne putrescet Quid cū auditū mēdibile videtur eneit ut
 apūt Carthagine nobis cocta apponetur hec aīa de cū pectore pul
 parz qūitū vūit ē deceptū suari mēstū qd^o post diez tū spaciū
 qūitū aīa caro quecūqz coctū putrescet prolutū atz oblatū nichil
 nēm offendit olfactū Item q^o repōitū post diez aplūis q^o triginta
 qd^o eat mēstū ē Idemqz post aīaz mēst q^o aliquitū corpulencie sūo
 rīe et cōtractionis sūt Cū mēz palee dedit ul tam rīgida vūit ut
 obrutaz pūmēs sūet ul tam fēridam ut poma i matie i maturēt
 De ipō igne mēza quis explicet quo queqz adusta mēstū cū ipō sū
 lucidus et pene omī ambit et lambit colore pulcherrimū de colorat
 atz ex prima fulgida carbone teterimū reddit Neqz id q^o regularit
 dūmēntū ē Nam eōrio lapides igne cūdente p cocti et ipi sūt cū
 didi et qūm illis magis rubeat illi albicent cōgruit tū hūc quod
 albi ē hūc mēstū tenebis Cū itaqz ignis i lignis ardat ut lapi
 des coquat cōtrōs hūc nō i grys rebz effectus ē si em lapides et
 ligna dūsa sūt cōtrō tū nō sūt hūc albi et mēstū quoz i lapi
 dibz facit vūm aliter i lignis clarus illor clarificans hūc obrutans
 cū i illis deficit nō mēstū vūit Cū mēstū carbonibz Nōmē mēstū

res ē et tanta infirmitas ut actu lenissimo frangantur et pressu fa-
cilio cōtequantur et tanta firmitas ut nullo humore corrumpant nulli
etate vincat usq; adeo ut eos insisterē soleant qui limites figunt
advincendū litigatore. Quisq; post quālibet tpa extitit firmi
q; lapides limitem nō cōtendunt. Quisq; eos intra humida m fossor
ubi ligna putrescant tamdiu dūcunt a corruptibili posse nō rez ille corrup-
tor ignis efficit futuam et mādū calas. Excepto eo de quo iā satis dū-
cū q; igne cādicat quo alia terra reddut et occultis ab igne igne
cōcipit enq; iam gleba tagentib; frigida tam latent suat ut nullo mo-
sensu prius appeat sed ppetuū expuncto et dū nō appet sciat i cō-
sopitus p qd cum calce vnaq; loqut velut ipe ignis later aia sit in-
visibilis visibilis q; corpis iam p q; nūc est q; tū extinguit tūc
accendit. Ut emi occulto igne cāreat aqua infundit ne p fundit et
cū aū sit frigida inde fenclat. Vn fementia cūta frigescit. Velut
expirante gō illa gleba discedes ignis q; latebat appet ac dem tamq;
morte sic frigida ē ut adiecta vnda nō sit arsurā et quā calcem
vocam? vnaq; vocem? extinctaz. Quid ē q; hūc mādū addi posse
videat et cū additur. Nam si nō adhibeat aqua s; oleū qd magis fo-
mes est ignis nulla ei p fisione ul infusione feruiscit. Doc mādū
si de aliquo indico lapide legimus hūc audire? et i uim expuncti ve-
nire nō possit pfecto aut mādū putarem? a cte grandis mādū
Qnāz p rez aū nros oculos cotidiana documeta vīant nō genē-
min? mirabili sed ipā assiduitate vīscat ita ut expū mādū que remo-
ta ē p orbis anob; desiam? nō nulla mirari q; ad nos potuerit mādū
da p duci. Ad amatez lapide multi apud nos hēnt et maxie amifi-
ces insignitiores q; gemaz qui lapidē nec ferro nec igni ut alia vi-
ulla phibet p hūcū sagūz vnaq; Ez qui cū hēnt atz nōcūnt
mūnt ita mirant ut hūc pūm potera eius ostendit. Quid aut
nō oīdit fortasse nec credūt aut si credūt mēpeta mādū et con-
tigit expū ad hūc quidē mirant insolita s; assiduitate expiendi paulatim
extrahit admiracione mātanti. Magnete lapide nomīn? mirabile fert
ē raptore. Qd tū pūm vidi vehemēt in horru. Quippe teneba alapi-
de ferreū anulū raptū atz suspensū. Dem cū tamq; ferro qd raptū
vūm dedisset. i. anulū. alii amotus ē eūdeq; suspensū atz ut illi pūm
pūm sic alii anulū pūm anulū cohebat. Accessit eode mō rā aatē
et qūis. Jamq; sibi pmutua caritū nēre nō aplicatoz mātāns
s; extrūcū ad hūcū q; cathena pependat anuloz. Quid ista vi-
lapidis nō stupēt q; illi nō sūm mēat. Voz et p tot suspēda trāsit
et inuicibilib; ea vīdis subligabat. Ez mīto ē mirabilis q; a se e-
coepo meo seuerio mīlentimo de isto lapide cognom. Scipm nāq; vi-
disse narrazit quēdā bachmāz quodā comes affrice cū apūt
cū cōmāzet epus endez pūleat lapide et tempēt sub argento fer-
rūq; sup argentū posuit. Dem sic subter monebat manu quā lapide
tenebat ita ferrū desup monebat atz argento medio nichilq; paciēte
cōtatissimo cursu ac rearsu infra lapidē ab hōie sup ferrū rapieba-
tur alapide. Qui qd ipe cōsperū dū qd ab illo andūm cū tamq; ipe vi-
deri credidi. Quid ē de isto magnete legē dīcā. Qū mī cū pūm
adamas nō rapit ferrū et si iam rapiebat ut expūmānt mor re-
mittet India mittet hos lapides. Ez et si eos nos cognitos iā de ali-
m? ad mīrari quito magis illi aquib; remūt si eos facillimē hēnt ut
nos calce quē mīro mō aqua feruiscētē qua solet ignis extingui et
oleo nō feruiscētē q; solū ignis accēdi q; i pūm nob; est nō miramur iē
Veritatem hōies mīfide. Qūta sūt quoz rōne queat agnos-
cūma ul pūta ul futura mādūla pūcam? que illis lignūz. v.

expenda nō valent? cūde rōm amobis enī flagitat rex. Quā qm̄ non
possum? reddē extēdūt enī vites mētis hūane existimat falsa eē q̄ dīcūt
ipī de tot inābilibz rebz quas nō vidē possum? nō videm? deūt reddere
racōm. Qz si fieri abhorē nō posse pndent fatendū ē eis nō iō aliquid
nō fuisse ul' futurū eē. qz rō nō p̄t nūde reddi. quāq̄dē sūt ista de quibz
sibi nō p̄t. Non itaqz p̄go p̄ plurima q̄ mandata sūt hīs nō gesta atqz
trāsacta s; i locis quibzqz manētia. Qz nō si quisq̄ nre uoluit et potuit
utqz vā sūt explorabit s; pauca cōmēoro. Agrigentini sicilie salem
p̄hibent cū sūt admotus. Igm̄ velut i aqua fluescē cū vō ipī aque ve
lut i igne crepitare. Igm̄ garumatas quēda fonte tā frigidū diebz
ut nō bibat tam frigidū noctibz ut nō tangat. Cū vō erant ignes
cur unius nūde. Cū vō extinguit fontes cur vinitis ignes. Istos v
sūs vidē rome in carneā aplici et impictura hūmō fontis. Incipio ali
ū fontē i quo facies ut in cetis extinguit agensē s; nō ut mētis aae
dūt extinguit. Abesco archadie lapides p̄tea sic vocat q̄ actusū semeliā
nō possit extingui ligna autēdū ficiē egyptae nō ut ligna cetā i a
quā natare s; mergi. et quid ē mirabilis cū i ymo aliquādm sūt mē
ad aque sup̄ficiē rursus emerge qm̄ madefactū debuit hūmōis pondē p̄e
gramat. poma mēta sodomoz gignit quidē et ad maturitatis facie puei
re. s; mori p̄sū ne tēptata in fūmū ac fumillā corio uatistente rames
cet. paritem lapidē p̄sū tēuētis manū si vehemēti p̄mat adu
rē p̄ q̄ ab igne nomē accepit. In eadem perfide gignit et lapidē selemite
cū mītiore candore cū luna crecē atqz defice. In capadocia et ventu equ
as cōpe eosdemqz fetis nō amplius triēmo vīte. Tykon indie i sulaz
cū p̄ferri cetis cetis q̄ oīs arbor q̄ i ea gignit mīq̄ mdat tegumie
folioz. Dehne atqz aliz i inābilibz inābilibz que hystoriā nō factorz
et trāsactorz s; manēti locoz tenz in aut aliud agenti ea p̄sequi mīus
longū ē. Reddant racōm si p̄t infideles isti qui nolūt dīmīlīs cretē qd
aliud q̄ nō putantes ear eē dīmīas eo q̄ res heant i credibiles sicuti s;
ē i quo nūc agim? Non enī admittit inquit ulla rō ut caro ardeat n;
absumat. dolet n; moriat. Fūcōnatores vidē magni q̄ de oībz rebz
quas eē inābiles cōstat possint reddē rōm. Reddat ḡ de hīs q̄ pauca
possum? q̄ p̄culdubio si eē nesciret et ea futura eē dicem? mltō mīus
credent q̄ q̄ mīc dicentibz nobis nolūt credē ali eē venturū. Qm̄ ei
eoz nobis credet si quead? dicem? futura homī vīa corpa q̄ sēp arfusa
atqz dolitura nec tū ali mōntura sūt. Ita dicem? in futuro sēdo futurū
sālē quē facit ignis velut in qua fluescē cūdeqz facit aqua velut i igne
crepitare. a futurū fontē cū aqua i refrigēd noctis sic ardeat ut
nō possit tangi. Inestibz vō diei sic alget ut nō possit tangi. a futurū
lapidē ul' enī qm̄ suo calore manū cōstigentis adurēt. vel enī qm̄ vū
quqz accensus extingui oīo nō possit et cetā q̄ p̄missis aliis mīime
us cōmēorandi intemū duxi. Hec ḡ i illo sēdo qd futurū ē si dicem?
futura nobisqz in credulū. Fūdent si vlt ut ea credam? de singlis red
dite rōm. Nos nō posse cōfitem? eo q̄ istis et similibz dei mīus ope
ribz i fūmā mortalū mīocnatio vīcētur firam cū apud nos eē
racōm nō sūt rōe cōpotētē facē. Vnde animō hūmāne i fūmū rōm nō
possit reddē et i mītis quidē rebz mētū nob eē quid vult. Illud tū eē cōstimmū
mētū eoz illi eē impossib? quēqz voluit ei que nos credē p̄dicēti que neq;
impotētē neq; mētētē possum? credē. Igm̄ tū fidei rep̄entōres. ex actorēqz
rōm quid ad ista vīdent de quibz rō reddi abhorē nō p̄t. et tū sūt q̄ ipī
rōm nūc que vident eē cōtina. Qz ne si futura eē dicem? sibi amobis sic
eoz q̄ futura eē dicem? ab infidelibz rō poscēt ac p̄ hoc cū mīalibz epī
buz dei deficiat rō cordis et fūmōis hūmāne sicut ista. nō iō nō sūt nō
iō et illa nō erūt qm̄ rō dēntisqz abhorē nō p̄t reddi. Qz nō oīa mīada
nōa sūt s; p̄leaqz hūmāno ingēnio nō difcata p̄leaqz mīa amōmā nō eē
compōsa. m.

Hic forte rideat prius nec ista sunt nisi ista credimus? Alia de his dicta sunt
et scripta sunt et adiciat rationes atque dicentes. Si talia credenda sunt
credite et nos quod mensdem huius est relatu fuisse vel esse quoddam veneris pha
ni atque ibi candelabrum et meo lucina subdmo sic ardente et ea nullate
pestas nullus ymber extinguet. Unde sic ille lapis ita sic ista huius
sae bestiae. et lucina inextinguibilis notata est. Sed propterea dicere poterunt
ut ridendi nobis angustias ingerat quod si dixerim? non esse credendum scripta
illa miraculorum in firmabim? Si autem credendum esse concesserim? firmabim?
minima paganorum. Sed nos sicut unum in libro huius operis dixi non habemus ne
cesse omnia credere que hystoria continet gentium cum et ipsi inter se hystoria
sicut ait varro quod data opera et quod per industria multa discurrant. Sed et
si volumus credimus? quod non aduimus libris quibus non dubitamus? oportet nos cre
dere. De his autem miraculorum locis nobis ad ea que futura persuadere in credi
lis volumus? sane illa sufficient quod nos quoque possumus expiri et eorum tes
tes ydoneos non difficile est inuenire. De isto autem vano veneris et luc
na inextinguibilis non solum in nullas coartamus angustias. Verum et lati
tudinis nobis campus aperit addimus enim ad ista lucina inextinguibiles
et humanas et magicas et phantasias demoniarum artem et ipsorum pseip
demonum multa miracula. Quae si negare volumus eadem ipsi cum credimus?
sacras huius aduimus veritati autem quod in lucina illa mechanici aliquid
delapide albo ars humana molita est aut arte magica facta est quod hoc
illo miraretur in templo aut demoni quicquid sub nomine venis tanta se effi
cacia putant ut hoc ibi prodigium et apparet hominibus et diuinitas prima
nec illam aut demones ad inhabitandum per creaturas quas non ipsi
sed deus condidit delectabilibus pro suauitate diuinitatis non ut animalia cibis
sed ut spiritus signis que cumque delectatione committunt per vana genera lapidum
herbarum lignorum animalium carminum ritum. Ut autem illam ab hominibus
propter eorum altitissimam calliditatem seducant vel inspirando eorum cordibus vi
runt occultum vel et fallacibus amantibus appendo eorum quod periculosos disapplo
sinos faciunt plurimorum quod doctores. Neque enim potuit nisi primi ipsi doce
tibus disci quid quisque eorum appetat quid exhorreat quo mittet nomine quod
cognatur. Unde magice artes eorum quod artifices erant. et larice ante
possident corda mortalium quia potissimum per se gloriatur cum se transfigu
rat in angelos lucas. Sunt ergo eorum facta plura quod quanto magis mirabilia
confitemur tanto canamus vitare debemus. Sed adhuc vultis nunc agimus? nob
esse ipsa perficiunt. Si enim hoc in mundi deonem putat quito potentiores sunt in
angelis quito potentior huius omnibus deus qui tantorum miraculorum effectu
res et ipsos angelos fecit. Quamobrem si tot et tanta miracula quod me
chanicata appellant dei creatura ventibus humanis artibus sunt ut ea que
nesciunt opinantur credimus? Unde factum est quod in quodam templo lapidibus ma
gicibus in solo et camera appositione magnitudinis positus simulachrum
ferreum aerie illius medio inter utrumque lapidem ignorantibus quid super
esset ac deorsum quod minime potest penderet. Quale aliquid est in illa luc
na venis de lapide albo ab artifice fieri potuisse iam diximus si magorum
opera quos vana scriptura veneficos et in cantatores vocat inter deones et
colle poterunt ut committunt homini sensibus sibi nobilis poeta videtur de
quadam fera qualem arte polletet dices. Hoc se canibus permittit soluere
mentes. Quas vult astutus duras in mentem animas. Siste aqua flu
mine et vixit sidera retro. Nocturnos facit manes migrare videbis
sub pedibus terram et discende montibus ornos. Quia magis deus
potest et facit quod in fidelibus sunt incredibilia sed illi facilia putant quod
ipse lapis aliam vi rerum et hominum ingenua quod ea mirantur modis an
gustisque nostris omnibus rebus potentiores amentibus addidit vniuersa mirabi
lia mirabili vniuersa virtute et operandi inuendi sciendi que sapia vtens
omnibus tam mirabilis quod creantur. Sed in rebus miris summa credendi ratio sit

Quam
fieri munda
quibus pler
in cuius qu
et deos al
sine sponte
dantur. ut
ponimus? al
sunt ea qu
eorum sic se
gentium
et hoc esse
fortiter an
huius conu
vbi vna
hoc et de
tes exting
hoc et de
aliquo ut
in solita e
cat? hoc e
dens auct
quid imp
esse voluta
quid vult
hodie quod
notissima
propter eos
qui non sunt
reus rephe
nit? quod ne
dubitatio
in sit de
nescio qu
tunc non
fragente
illat de ign
emendat
offendit
De carbo
theris t
quidam cu
longum fin
nisi facere
sodomorum
ydoneos
non inuen
longe ag
tunc huius
dubitatio
decreuerit
legi ut o
terrarum
quod transgr

Quiaque facere non possit deus ut et res omnipotens creatorum. C. vii.
 gant corpora mortuorum et igne eterno ardeantur corpora dampnatorum qui
 fecit mundum in celo in aere in aquis in mirabilibus machinis plenum cum sit omnibus
 quibus plenus. Et perculdubio manus et excellencia et ipse mundus machinatus
 isti cum quibus vel cum quocumque agimus qui et deum esse credunt a quo finis est mundi
 et deos ab illo fieri per quos ab illo administrantur hic mundus et defetrices
 sine spontaneorum sui cultu et ritu quolibet impetratorum sine magicorum mi-
 danas vel non negant vel insuper et predicant precibus qui eis res vni mirabile
 ponunt aliaz que nec anima sunt rationalia nec ulla res predicta spiritus sicut
 sunt ea quorum pauca comedimus. Rudez assolent vix est illa nate na-
 eorum sic se habent. Iste sunt efficacie nate. Totaque itaque res est cur agri-
 gentum saltem flamma fluere faciat aqua arpitae quod hoc est nate eius
 et hoc esse potius cum nate videtur quod non ignis sed aque dedit salis solue-
 torz autem ignis non aque. Et ista inquit salis lumen nate sit vis ut
 hys coquina pariat. Nec igitur res redditur et de illo fonte garumantico
 ubi vna vena frigida diebus noctibus feruet vi nateque molesta tanguntur
 hoc et de illo alio qui cum sit coherctantibus frigidus et facit sicut alii son-
 tes extinguunt aeternas diffusit atque mirabili idem ipse accendit extinctam
 hoc et de lapide albeo qui cum igne nullum habeat prius accepto tu sic ardet
 aliquo ut non possit extinguere. Nec de ceteris quod piget retinere quibus licet vi-
 insolita cum nate inesse videatur. alia tu de illis non creditur res non ut di-
 catur hoc eorum esse nate. Brevis sane ista est res futuri sufficiens ratio. Et qui
 deus auctor sit nate omni cur nolit fortiores nos reddere ratione. quod ali-
 quid impossibile nolit ardeat eisque reddere rationis poscentibus rudem. hic
 esse voluntate dei optis. Cum certe non ob aliud vocat omnipotens nisi quod
 quid vult potest qui potuit creare tam multa quam non videntur aut accedens
 hodie quod dicuntur testibus. perfecto impossibilia putarentur non solum que ig-
 notissima apud nos vix etiam que notissima posui. Illa enim quod apud nos
 preter eos quorum delirus librorum legimus non habent testes et ab eis conscripti sunt
 qui non sunt diuinitus docti atque humanis falli forte potuerunt. Et quod sine
 rei reprehensione non credere. Nam ego nec uolo temere credi cuncta que po-
 sunt quod nec amepo ita credunt. tamquam nulla de illis sit in mea cogitatione
 dubitatio exceptis hys que vel ipse in expertis et animis finale est exp-
 iri sunt de calce quod feruet in aqua moleo frigida est de magnete lapide quod
 uescio qua sorbitione insensibili stipula non moueat et ferrum rapiat de
 carne non putrescente panem cum non putremus et platonia depalea sic
 frigente ut fluescere uine non sinat sic calante ut matrescere poma cope-
 llat de igne fulgido quod sum sui fulgore lapides coquendo candificet et cum
 emdes sui fulgore urendo plima obfuscet. Tale est et quod ingre macule
 offendunt ex oleo splendido sili ingre luce de candido expmunt argeto
 decubombis et quod accedente igne sic vtantur in gremio ut ex lignis pul-
 cheris tetr fragiles deducant imputribiles deputabilibus sunt. hoc ipse
 quodam cum multis quodam cum omnibus nomen et alia plima que hinc libro misere
 longum sunt. De hys autem que posui non expecta sed lecta preter defuncte illo
 ubi facies et extinguunt ardentes et accendunt extincte et de pomis tie
 sodomice formiscas qui maturi in tuscis fumis nec testes aliquos
 vdoneos aqua utz vera eunt audire potum repire. Et illi quidem forte
 non in neminem qui in epyro vidisse se dicunt. Et qui in gallia siles possent non
 longe agracionopoli ciuitate de fructibus aut sodomitarum arborum non
 tam hinc fide digne indicat. vix esse tam multa se locutur tam expertos ut hic
 dubitare non possim. Ceterum nec sic habeo ut neque affirmanda neque neganda
 decernerem si res est ipsa posui qui apud eorum cum quocumque agimus. hystorice
 legi ut eundem qualia multa multaque illorum nulla reddita ratione in finem hic
 triacorum scripta hinc credat qui nobis ardeat qui id quod eorum experientia sensu
 quod transgreditur omnipotentem deum dici esse facturum nec reddita ratione dignum

Nam que melior et validior rō de rebus talibus redditur qz cū omnia ea facere
phibetur et factum de q pūciat ibi legit ubi alia multa pūciat q
fecisse mōstrat. Ipe quippe faciet qz se facturū eē p dicit q impossibilia eē
putant qui pūciat et fecit ut abmcredulis gentibus credibilia putarentur.
Sed que de hūane sep innotuit aliqd ab eo qd eat notū i capit
arsuris nec vniq mortuū corpore dicim⁹ qui hūc dūm⁹ vni
nozz corporū nām nouim⁹ longe alit instituta. Vnde nec illa rō hūc
reddi pōt q de illis naturis mirabilibus reddebat ut dici possit mō ista
nā hūc ē rei hūc ista nā ē qm sām hūane carnis istaz nō eē nāz
hūm⁹ quidez q mōdeam⁹ de hīs sacris hūc pām sō hūanaz carnez
alit instituta fuisse an pētū a ut posset nūq pēti mortē. Alit aut
ant post pētū qualis mēcipia hūc mortalitatis innotuit ut pētū
vitaz tenē nō possit. Sic g⁹ alit q nobis nota ē instituetur i resur
rectōe mortuoz. Et qui istis nō credūt hīs ubi legit qualis mō pād
sō mōit hō qm qz fuit anecessitate mortis alienis quibz utiqz si
credent nō cū illis de pena dāpnatozz que futura ē opus agem⁹
delis agem⁹ delis eoz quo doctissim apud illos fuit aliqd pferē
dūz ē quo appetat posse fieri ut alit se hēat queqz res q pūc mōre
innotueat sic detmīacōe nature. Est i marci varronis libris quoz i
scptio ē de gente pū romam eūder vbi quibz ibi legit et hūc penā
In celo mōit mirabile extitit portētū nō stella venēis nobilissima q
plantus vespignē homeros hesperon appellat pulcherrimaz dicens
Castor scbit tū portētū extitisse ut mutaret colozē magnitudinēz
figurā cursū q fām ita nōz antea neqz postea sit b fām ogygo rege
dicebat ad rastor sursenoy et dion neapolitēs mathematica nobiles
hoc ēte varro tātis auctor portētū nō appellat nisi eē cōū nām
videtur. Omnia quippe portēta cōū nām dicim⁹ eē si nō sūt. Quid n
cōū nām qd dei sit volūtate cū volūtaz tantū utiqz cōditōis conditū
rei an⁹ qz nā sit portētū g⁹ sit nō cōū nām si cōū quā ē nota nā
Quis aut portētozz mōit mltitudinē que hystoriā gentiū cōtinetur
Et mō i hoc vno attendim⁹ qd ad rem de qua agim⁹ pūm⁹. Quid
itā dispositū ē ab actore nāz celi et tēre quēadō cūctis ordinatissim⁹
sūder qd tū ratis legibz fixis qz firmatū. Et cū qm ille uoluit q sūmo
regit impio ac pētū q ddidit stella pētis magnitudinē ac splendōe
notissima colozē magnitudinē figurā et qd ē mirabilis sū cursus
ordinē legēqz mutauit probauit pfectio tūc si ulli rāz fuit canones
astrogozz quos velut inenarrabili cōputacōe de pētis ac futuraz al
troz motibz scptoy hēnt. Quos canones sequēdi nisi sūt dice hoc qd de
luafey cōtigit nec antea nec postea cōtigit. Nos aut mōdū libris legim⁹
eē solem ipm stētisse donec cepit pū victoriā cūaret et retrōsū redisse
ut regi ezechie quidecūc ann ad vniēdū additi hoc eē p dīgio pūmioris dei
significaretur adiūcto. Et ista quoqz mōdā q mōit sibi cōcessi stōz qm
credūt credūt ista facta magis artibz tūm. Vnde illud ē qd supm⁹ con
mōram dixisse vgilū. Exstē aquā flumē et vterē sūderā retrō. Nam
et flumē stētisse supm⁹ infermissetqz fluxisse cū pūm⁹ dei ductōe sup
mōrato hūane viam corperet et helia pphā transēnte ac postea dū
aplo emē helizeo id eē factū mō sacris hīs legim⁹ et retrōsū fuisse i
magm⁹ sūderā regnante ezechia mō cōmōramm⁹. Quid vō deluafey
varro scptit. Non est illic dāū aliam hōm⁹ potētū id fuisse cōcessū. Non
g⁹ denotā nāz taligine cū faciant mōdeles qm nō possit m aliqua rō
dūctis fieri aliud q i emē nā pūm⁹ sūā expienciaz cognouerūt qm
et ipā q i rez nā omibz nota sūt nō mō mō sūt eēntqz stupēda
cōsideratibz cūctis si soleret hōies mirari mōi nō rari. Quis enī cō
sulta rōne nō videat m hōm⁹ i mirabilis mōsitate et tanta natē silitudinē

valde mirabilis
cernere
discernere
mirum
videri
phim adm
a fregit
tissimo for
sydenz
bent g
ai aliqd ad
nō se mōd
tere at
tis facie
mōm⁹ el
attēstāt
fuligine
matutit
nā emē
tam longū
mōd quid
ulm⁹ silu
et cōmōr
bent amō
et portē
p dīcat
spitū
ribz mō
mōrāt
Qno mō
astri fām
dīga mō
ē deus qd
te nulla p
cūsse mē
omīa ad h

Quid
necm
et dūz
sua mēb
tibi debile
ignē m
Non alit
q dūoz od
ignē nō
terrat ist
Variqz an
pis pūm
qm fūm
gine pom
ego non
mōm
pūm
bitant/ig

valde mirabili sic hinc singulas facies ut in inter se similes eunt non discordes
cernerent eorum spes ab aliis certis et rursus in inter se dissimiles eunt non
discernerent singuli ab hominibus certis Quos ergo similes confitemur eosdem dissimiles
nunciamus Et mirabilior est consideratio dissimilitudinis quam similitudinis in istis
videtur exposcere natura eorum Et tunc quod sunt rara ipsa sunt mira Multo enim am-
plius admiramus quam duos ita similes repimus ut in eis discernendis a semper
a frequenter erramus Et quod dixi scriptum a varrone Licet eorum historicus idem doc-
tissimus fortasse vel scire non credunt aut quod non dum mansit alius eundem
suscipiens cursus si reditus est ad solitum cursum minus isto mouet exemplo ha-
bent ergo aliud quod et nunc possit ostendi eisque puto debere sufficere quo commoneatur
cum aliqd aduenit in aliqua institutione naturae cuiusque sibi notissima fecerit
non se inde debere praescribere quod eam non possit in longe aliud quam ei cognita est ver-
tere atque mutare Terra sedemque non sunt utique ut nunc est sed iacebat sibi ce-
lestis facie eademque vel est uberiori fecunditate pollebat Nam dei patris
indivisi eloquii comparata est si postea quod tanta de celo est sic illorum quoque
attestatur historia et nunc ab eis qui veniunt ad loca illa conspiciat prodigiosa
fuligine horror est et poma eius interiore famillam mediam simplici
matutatis includent esse non erat talis et talis est esse a conditore naturae
natura eius mirabilis fedissima diuersitate mirabili mutacione composita est et quod post
tam longum accidit tempus tam longo tempore perseverat Et ergo non sunt impossibile
magis quod voluit qualem instituit mutare naturam Unde illorum quoque mirabiliorum
multa siluescit quod monstrum ostensa portentosa prodigia incipimus Et cele-
stis comedore si velim huius operis quae est summa Oportet sane dicta plu-
bent amonstrando quod aliqd significando de monstraret et ostenta ab ostendendo
et portentosa aperiendo idem praesentando et prodigia quod porro dicat si futura
praedicat Et videntur eorum correctores quod ex eis sine fallacia sine instructu
spiritum quibus cura est tali pena dignior animae hominum nomine curiositatis re-
tribus implicare Etiam vera praedicant sine ulla dicens alii in aliqd veritatem
incurrunt nobis tunc ista quae veluit contra naturam sunt et contra naturam fieri dicunt
Quo modo hominum locutus est et apostolus dicendo contra naturam in olea miscui ole-
astrum fuit esse principem pignificationis oleae et monstrum ostenta portentosa pro-
digia incipimus hoc monstrum debet habere unde vel praesentando hoc praedicare quod futurum
est deus quod de corporibus se praesentant esse factum nulla impediens difficultate
te nulla praesentante lege naturae Quod autem praesentant satis in hoc superiore do-
cuisse me existimo de corpore scriptum satis et nomen et verbum Non quod
omnia ad hoc pertinet sed quae sufficere huius operi indicant De rebus et e-

Quod igitur de semperno supplicio damnatorum praesentat per suam qualitate
pheta dicit dicit fieri omnia fieri vult et non modo penam ir-
rigan et ignis eorum non extinguet ad hoc enim vehementer commendandum
est duos illius membra quod homines scandalizant plures hominibus ponit quos ut
sua membra dextera quae diligit ea quae praecipit amputat Homini est inquit
tibi debilem in vitam quod duas manus habent ut in rebus in
igne in extinguit ubi vult eorum non morit et ignis non extinguet
Non aliter autem et de oculo Domini est tibi inquit lumen intueri in regnum dei
quod duos oculos habent in rebus ignis ubi vult eorum non morit et
ignis non extinguet Non autem pignit vno loco eadem verba tibi dicit quod non
terreat ista repetitio et illius pene comminatio tam uehementis ore domino
Vtrique autem horum ignis scilicet atque vinum qui noluit ad animam penam non ad cor-
pus pertinet Deum est vni dolore animi fieri atque instructuose penitenter eos
qui fuerint a regno dei separati et ideo ignis per isto dolore urente non in con-
grue potuisse contendit Unde illud apostoli Et quia scandalizatur et
ego non videri eundem esse vinum putat intelligendum esse Nam scriptum est
inquit sicut tinea vestimentum et vinum lignum sic meror corrumpit cor-
pus Quia vero penam et animam et corpus in illo supplicio futurum esse non du-
bitant ignis vni corpus animam autem reddi quodammodo agere meritis affirmat

Quod et si credibilis dicitur quod utique absurdum est ibi dolorem a corpore a animi de
futuro ego tamen facilius esse ut ad corpus dicitur utriusque pertineat quam nunc et de
tamen nullis dominis scripturis ubi animi dolorem qui consequens est intelligitur
esse si non dicitur ut in corpore sic dolente animi quodque strili prima cruciat. Legitur
quippe et in veteribus scripturis vindicta carnis impij ignis et vnius potuit
breuius dici vindicta impij. Cum ergo datur est carnis impij si quod utriusque et
ignis et vnius pena est carnis. Aut si vindicta carnis propter dicitur uoluitque
hinc in hoc vindicabitur quod secundum carnem vixit propter hoc enim venit in mortem secundum
quam significat apostolus dicens. Si enim secundum carnem vixeritis mortem. Eli
git quisque quod placet aut ignem tribuere corpori aut vniuersum sibi propter illud tropi
ce. a utriusque propter corpori. Jam enim satis superius disputatum posset anima esse in
ignis vniuersum in visione sine consumptione in dolore sine morte puniendi et
omnipotentissimi creatoris cum hoc possibile esse qui negat aquo sit quidam in natu
ris omnibus minus ignorat. Ipse est enim deus qui omnia in hoc modo magna et
parua maiora que commoventur et incompabile plura quam non commoventur
fecit. eademque ipso mundo vno atque omni mundo maiore melius. Eligat ergo vni
uersum quisque quod placet vni et vni ad corpus propter an ad animam translatum
a corpore ad incorporeum vocabulo existimet pertineat. Quid autem horum verum
sit res ipsa expediens indicabit qui est scia tanta scientia ut eis cognoscere
datur illarum penarum natura non sit experientia sed ea que tunc est plena atque p
fecta. Ad hoc quoque sciendum sapientia sola sufficiat. Nunc enim experire sciamus do
nec veniat quod perfectum est. Dum tamen nullo illa corpora talia futura esse credamus
ut nullis obique afficiantur doloribus. An ignis rehenne si corporalis est

Hic occurrit quere si non est ignis posset malignos et demones in cor
poralis nomine sic est amplexus tactu suo ad mure. c. x.
Dolor et corporalis tactu nomine ut eo possint corpora cruciari quod in eo
est est pena spirituum malignorum. Idem quippe ignis erit supplicium sibi hominibus
attributus et demonum dicente christo. Discedite a me maledicti in ignem et
in qui patitur est dicitur et angelis eius. Nisi quod sunt quidam sua esse demonibus
corpora sicut doctis hominibus visum est. existo aere crasso et humido cum impulsu
suo vento flante sentire. Quod genus elementi si in ignem propter possit
non vixit feruifactus in balneis. Vt enim vixit per vixit facit quod patitur
et aut quisque nulla hinc corpora demones assenerat non est de hac re aut
laborandum opus inquisitione a contentiosa disputacione et tamen Curiaque
non dicamus quibus animis tamen veris moris eam spiritus incorporeos posse per
corporalis ignis affligi. Si spiritus hominum esse ipsi propter incorporei et tunc po
tuerunt includi corporibus membris et tunc potuerunt corporum suorum vniuersum
insolubili alligari. adhibuit ergo si eis nulla sunt corpora spiritus demonum vniuersum
spiritus demonum licet incorporei corporeis ignibus cruciandi. non ut ignes ipsi
quibus adhibuit eorum iniqua insperetur et anima sunt que constant spiritum
et corpore. Si ut dixi minus et ineffabilis moris adhibendo accipientes quod
et iste alius moris quo corporibus adhibent spiritus et anima sunt enim moris
est nec comprehendendi ab homine propter et hoc ipse homo est dicendum quidem sic arsurus sine
villo suo corpore spiritus sic ardebat apertus inferos ille dominus qui dicebat an
rior in hac flamma in quoniam videret eum tales fuisse illa flamma quod
odit quos lenant et vidit lazarium. Qualis ligura cum humore exiguu
desiderant in fimo. Qualis digitus lazari de quo id sibi fieri postulavit
ubi tamen erant sine corporibus anime. Sic ergo in corpore et illa flamma que ex ar
sit et illa guttula que poposcit qualia esse sunt visa dormientium sine merita
si cernuntur res incorporeales habentes tamen similitudinem corporum. Nam et ipse homo cum
spiritum non corpore sic mentalibus visis ita si tamen tunc silex suo corpore videt ut di
cere oio non possit. Aut vero rehenne illa quod est stagnum ignis et sulph
uris datur est corporeis ignis est et cruciabit corpora damnatorum aut et
bonum et demonum solida hominum aerei demonum aut tamen hominum corpora cum spi
ritibus demones aut spiritus sine corporibus habentes sumendo penam non imparcedo

riti corporali
mistic hanc
Sic
aut et
quod pnat
nax in legi
exim mort
tate conue
te tali id
odo deure
ueitate vid
me ofdm
fent i corpa
ntio dolore
e ee debe q
nas fime
lactant de
plenaz sic n
lita pems
hys flectit
ms braus
an finenda
guz ul quod
tis magni
mip mora q
en insepri
te mortali h
es simpliao
tis ut in ca
seda morte d
sma melli fu
nec attendi
mala fecer
posse ampr
nde qui md
mesma rea
fecit dapna
pauatam
Sed
pauatam
commisi sit
deo et fatis
hinc e vni
illo est radie
h ma et m
mofhet qui
trug demod
i mlo apper
rent mlfact
fue ut sic o
dicantur m
vnde agant
emofis suppl

ritā corpaliū ignibz vms quippe utriqz ignis est sicut velut durit. An hec rō
iusticie beat ut nō sint extensiora penarū tpa qm fuerit pctorū. cap. xi
Sic aut quidem corz cō quos defendim⁹ cūitate dei i iustū putant
ut pio pētis quilibet magnis hec tpe ppetratōis pena quisqz dāpne
tur etna qm ullius id vniqz iusticia legis attendat ut tanta mora tpe
quisqz pūatur quā mora tpe vnde pūretur admissit. Octo genā pe
narū in legibz ee scbit. tullius dāpnū vmda. verbera talione. ignominia
exiliū mortē sūritū. Quid horz ē qd mbrene tpe pmissqz pti celesti
tate coarctetur ut tanta vmdicet mōula quā dephendit ppetratū si for
te tali id em agit ut hic patiat quisqz qd fecit. Vnde illud ē legis oculi p
odo deute. p dente fieri em; pt ut tam breui tpe quisqz amittat oculū se
uitate vmdicte quā tūlt tpe alii mptitate pti porro aut si aliene se
mie osclm mtrū racois sit verbē vmdicte nōne qm illud pucto tpe
fecit i corpabili horaz spacio vberet et suauitas voluptatis erigne di
uino dolore pūatur. Quid de vmdicte. Nūquid tamdm quisqz iudicandus
ē ee debē quādm fecit. Vnde meruit alligari cū iustissime amonaz pe
nas sūis in compedibz pendat qui ubi aut actū celestissime trācūte ul
laccēssit dūm ul placuit iam vō dāpnū ignominia exiliū sūritū tū
plenqz sic mfligunt ut nulla venia relaxentur. nōne. plm⁹ vite mōi
silia pems vident etne. Ideo quippe etna ee nō pūit qz nec tpa vita que
hys flectit porrigitur metū et tū pcta q vmdicet longissimū tpe pe
nis breuissimo tpe ppetrat. nec quisqz exstat qui censuerit tū ato nocē
cū finienda ee tormenta q ato fūi est. ul horādū ul adulterū ul sacile
gūi ul quodlibet aliud scelus. nō tpe longitudine si iqtatis et impieta
tis magnitudie mēandū. Qm nō p aliquo grandi tūie morte multatur
mūqz mora quā occidit q pūphāū breuis est ems legis estimat et nō q
cū mscupmū auferit ems desolacitate vmenā. Est aut de ista cūita
te mortali hoies supplicio pme mortis h est de illa cūitate i mortali ho
es supplicio scdē mortis auferre. Quid em nō efficiunt leges hū cūita
tis ut in ea quisqz renocet oculis sic nec illis ut i vitā renocet etnaz
scdā morte dāpnatus. Quid g vū ē mquū id qd aut xpc in magna mē
sura mēi fuerit in ea remeet vobis si tpeale ptiū supplicio pmet etno
nec attendit nō apt. quale tpe spaciū. s; p viciissitudine mali. ut qui
mala fecerunt mala patiunt. vnde dām fuisse mēsurā qm h mēa reppie
possit ampr de qua dñs cū h dicit loqbat. i. de iudic et cōdēpnacōibz. pro
inde qui iudicat et cōdēpnat i iuste si iudicat et cōdēpnatur iuste i eadē
mēsurā recipit qm nō h qd dedit. Iudicio em fecit iudicio patiat qm
fecit dāpnacōe q mquū ē patiat dāpnacōe q iustū est. De magnitudine
pūaracōis pme ob quā etna pena omibz debeat qm ex meritis graa
Sed pena etna id dicit et i iusta sensibz videri hūanis. saluatoris. xij.
qz in hac infirmitate moribz sensuū de est ille sensus altissie
pūaracōis sapie quo sentiri possit quāqz nephas i illa pma pūaracōe
comissū sit. Quid em magis hō fnebat deo tanto maiore impietate deliqd
deo. et fūis ē malo dignis etno q h mēse perimit bonū qd ee poss; etim;
hūc ē vmda gms hūam massa dāpnata. qm qui h pmi admissit cū ea q i
illo est radicata sua stirpe pūitus ē ut nullus abli iusto debitoqz supplicio
i mū et indebita grā liberetur ut disparatur gen⁹ hūam ut quibusdā de
mōstret quid valeat misericors grā mētis. quid iusta vmdicta. Neqz em n
trūqz demōstretur i omibz qui si omes remaneant nupem iuste dāpnacōis
i nullo apperet mēcoris grā redmētis. Nūsus si omis atenebris transfer
rent mēce i nullo apperet vitas ulcioms. Inqua pteā mltō plures q i illis
sūt ut sic ondatur quid omibz debeat. Quid si omibz reddetur iusticia m
dicantis iuste nemo rephendet. Quid nō tam iusti erinde libeant est
vnde agant mariē grā grātuto mune libantis. Cōi opione corz qui putant
emōsis supplicia post mortē causa pūaracōis adhiben. caplin. xij.

Platoni quidē q̄m̄ impunita nulla velint ēē pctā tū om̄s penas
emēdaciōi adhiberi putat ul' hūmāns i fluctus legibz ul' dūm̄s sine i hac
vita sine post mortē sine a' pūcat' hic anqz a' ita plectit' ut hic nō corrigitur
hic ē vniuersa illa sūa ubi cū duriss' detrimis corpibz moribzqz mē
bris q' aīe hic metuit caputqz dolent gaudētqz nec auras suscipit' clau
se tenebris et carce ceco secutus adūrit atz ait Quid et sup̄mo cū lūm̄e i
vita relinqd' i cū die nouissimo relinqd' eas ista vita nō tū mquid om̄e ma
lū misent nec fundit' om̄s corpee excedūt pestes penitusqz nūc ē mltā i
dū cōcreta modis ul' moie moleste i lūm̄e hinc exēnt' penas veteraqz ma
lorz supplicia expēdūt alie pūdūt' manes suspēse adnētos alia sub
gurgite vasto mfectū elūit' scilicet a' exūrit' igni. Quid h' opūat' nullas pe
nas n' purgatorias uolūt ēē post mortē ut qm̄ tūc sup̄iora sūt elemēta aqz
aer ignis ex aliquo istorz mūdet' purgatorias penas q' trena cōtūgine cō
tractū ē. Aer quippe accipit' in eo q' ut suspēse adnētos aqua meo q' sub
gurgite vasto ignis aut suo nūc expūsus ē cū durit' a' exūrit' igni. Nos vō
ēē in hac quidē mortali vita ēē quādā penas purgatorias cōfitem' nō quibz
affligit' quoz vita ul' nō ita sit melior ul' pocius inde sit peior. Et ill' sūt
purgatorie qui eis nō coherēt corrigit' Certe om̄s pene sine tēporare
sine sempit'ne sūt vniuersaqz dūm̄a pūdentia tractandū ē mferiē ul' p'ctis sine
p'ctis sine mquibz adhuc vint ille qui plectit' ul' p' exēndis declarandisqz
virtutibz p' hoies et anglos seu bonos seu malos Nam et si quisqz mali
aliqd' alt' mpybitate ul' errore pacat' peccat' quidē hō qui ul' ignorantia ul'
mīsticia anqz mali aliqd' facit' s' nō peccat' deus qui isto q̄m̄ occulto m
diao fieri sinet. Et t'pūas penas alij in hac vita tū alij post mortē alij nō
et tūc veritatem an' iudiciū illud senensimū nouissimūqz pacūt' Non
aut om̄s veniūt mēpūnas penas q' post illud iudiciū sunt future qui p'
mortē sustinet' t'pales Nam quibusdā qd' isto nō remittit' remittit' i futuro
scdō i ne futuri sēli etno supplicia pūant' iam sup̄ durūm̄. Parissimū sūt aut
qui nullas in hac vita s' tū postea penas lūit' fūssat' aliquos qui usqz ad
decrepitam senectutē ne lenissimā quidē febricula sensent' quētiqz dūrent
vitam et ipi nouim' et audim' De penis t'pales istius vite quibz subiecta

Quamqz vita ipā mortaliū tota pena sit est hūmana cōdicio xij.
q' tota tēptatio ē sic sacre lre p'senat' ubi scptū ē Nū
quid nō tēptatio ē vita hūmana sup̄ t'az Non em̄ parua pena ē ipā
insipientia ul' mīpīa q' usqz adeo fugienda merito iudicat' ut p' penas dolo
abn' plenas pueri cogunt' queqz artificia ul' hūis discē ipiqz discē ad quod
penis adūgit' cā penale ē eis ut nō mīqz ipas penas p' quāc' cōpellit' dū
cē maluit ferre q' discē Quid aut nō exhorreat et mon' eligat si ei p'
nat' aut mors p'pēda aut rursus infamia que quidē q' nō abrisu sed
aslectu orditur hanc hūc quid maloz nigressa sit nesciens p'phetat' quodā
mō Solū qm̄ natus ē ferūt' risisse Zoroastren nec ei bonū aliqd' mōstruo
sus risus ille portendit' Nam magicaz arāū fūisse phibet' muentor que
quidē illi nec ad pūnas vite vanā felicitatē cōi suos iūmicos p'desse potue
rūt. Anno quippe rege assuoz cū eet ipā battanorū bello supatus est p'
risus qd' scptū ē Quāne mgnū sup̄ filios adā adie erit' de ventre mris
eoz usqz iudiciū sepulture in mrez om̄ usqz adeo mplex nūc ē ut ipi p'
mili planat' regeneraciōis ab originalis pcti quo solo tenebat' vinctulo
iā soluti mala mltā patientes nō nulli etiā mcursum spūm̄ mahgnorū a
liqū paciant' Que quidē passio absit ut eis obsit si hanc vitā in illa e
tate ēē ipā passione ingranescente et animi de corpe excludente timent

Ceruntamen i grūm̄. Quid opus gix dei eruent' nos de
ingrō qd' p'funditate vetis mali ad futuri sēli pūat'
pōitū ē sup̄ filios adam adie erit' de ventre mris nouit' xv.
eoz usqz iudiciū sepulture in mrez om̄ ēē h' malū mabile repit' ut
sobriū sūm' atz i celligim' hanc vitā de pctō illo mūis neplario qd' m'p

adole ppetra
nō pūne m
hoc pign' si
die m diem
q' spū dei q'
nos mīa fr
fūm' o' am
pit anobis
i meli' cōm
apacione m
natū boni
mali deuen
sublie veni
ubi tēptatio
adūsus spū
bellū mīqz i
ca ē p'fūss
Et cū hoc m
cō fligitur
bellū cū spe
m' quidem
litate firm
ēd si qd'
fūctois mē

Ceniz
hois e
puelaa m
viciose de
videtur N
mediatore
tenebuz n
mortē purg
cione post
ventū fūit
ē bella cōi
siqdes victo
Et aut vni
verat atz
mbens affi
vinctū pcti
alio viciis
bia et quē
da sūt cū de
atore dei et
nō p'cepit
ab ipā i em
m factioibz
tate opmā
legis atep
effi tūc ad
vehemēti
tores Q
vex et mī
ant penas

adviso pretratu e fruz nobis ee penales totiqz qd nobiscu agit ptestm nomu
 no ptnet nisi ad nom schi hereditate nona ut hic pigno accepto illud an e
 hoc pign? suo tpe cosequam? Nunc aut ambulem? inspe et pficientes de
 die in diem spu fca carnis mortificem? Nunc em dñs qui fuit eius i quoc
 qt spu dei agunt? hy filii dei sut sz gra no na Vincis em na dei filius. ppe
 nos ma frus e filius hois ut nos na filii hois filii dei per illius gratiaz
 fiam? Oramens quippe ille i mutabilis nam mam in qua nos susceper susce
 pit anobis et tenar dñitatis sue nre i firmitatis pnceps frus e ut nos
 i meli? commutati q ptores mortales qz sum? ei i mortalitatis et nisi p
 opacione amittam? et q i na ma boni fecit impleti sumo bono in eius
 natie bonitate suem? Sicut em p vni hoies peccante i hoc tam grame
 mali deuenim? ita p vni hoies emdeqz deu iustificare ad illud boni tam
 sublie venem? Nec quisq se dz ab isto ad illu transisse cofidere nisi cu ibi fuit
 ubi reptacio nulla est nisi pace tement qua belli hmo in quo caro concupiscit
 adusius spu et spu adusius carne multis et varijs ctimibz quet hoc aut
 bellu mqp nullu eet si na huana plibez arbitriu i rectitudine in qua fitu
 ra e pstitit? Nunc vo q pace felix cu deo hie uoluit seci pugnare i felix
 Et cu hoc malu sit miserabile meli? e cu qz pora vite hmo Melius quippe
 co fligitur cu viays qz sine ulla oflictione dominet? Melius est in qua
 bellu cu spe etne pacis qz sine ulla libaconis cogitaco captiuitas Cui
 mo quidem ee hoc bello care et qd capefrenda ordmatissiaz pace ubi stabi
 litate firmissima potioribz inferiora subdant? igne dñi amoris accendim?
 Sed si qd absit illius tñti boni spes nulla eet malle debim? in hmo co
 flictiois molestia remane qz viays in nos dñatam no eis resistendo pmittere

Ventura tanta e dei ma i vasa mie Dub quibz gr legibz omis gr
 q pmit in glam ut ee pma neracionu hentur etates. c. xvi
 hois etas i infancia q sine illo remsu subiacer curm et scda que
 puelia mncipatur ubi nodu rario suscepit hanc pugna et fe sub omibz
 viasibz delcacoibz iacet qz licet iam fari valeat et io i fanciā transisse
 videatur Nondū mei e pcepti cupax infirmitas mentis Si sacrameta
 mediatoris accepit et si hanc me eis amo vitam sumat translata s aptate
 tenebrar in regnu xpi no solū pems no paret etms Sz nulla quide po
 morte purgatoria tormeta paciat Sufficit em sola spualis regenera
 cione post morte obsit q carnalis regeneracio cu morte co trant? Cu aut
 ventu fuit ad etate q pceptu ia capit et subdi pt legis impio suscipieduz
 e bella con vicia et gerendū acriter ne ad dāpnabilia pcta pducat Et
 siqdez victoiaz cosuetudine roborata no sut Facilius vncituz et cedunt
 Si aut vncit atz impare cosueuerit laboriosa difficultate supant Neqz sit
 veracit atz sinceriter n ve delcacoie iusticie h est aut in fide x Nam si lex
 mbens assit et spu uiuans desit pipam plibicom desiderio crescente atqz
 vncit pcta et reatus pñatitacois accedit No mqp sine aptissima vicia
 alijs vias vncituz occulte que putantur ee vtutes in quibz regnat sup
 bia et queda sibi placendi altitudo ruinosa Tūc itaqz victa vicia deputa
 da sut cu dei amore vncit que nisi deus ipe no donat nec alit nisi pmedi
 atore dei et homi hoiem xpm ihm qui frus e pnceps mortalitatis nre ut
 no pnceps facit dñitatis sue paucissim ante sunt tante felicitatis ut
 ab ipa i emite adolescencia nulla dāpnabilia pcta committat ul mflagiois ul
 m facinoribz ul m nepharie auqz impietatis erroē sz magna spu largi
 tate oppnat quidd eis possi carnali delcacoie dñari plurim vo pcepto
 legis accepto cu pñs victi sunt pñalenti bz vias et pñatitacoies ems
 effi tūc ad grām ofligunt ad iudate qua fiant et amantur peitendo et
 vehemēans pugnando pñs deo subdita atz ita curm pposita mēte vic
 tores Quisqz em capit enade penas sempitnas non solū baptizetur
 vez et iustificet in xpo ac sic ve trāseat ad vā ad xpm Purgatorias
 aut penas nullas futuras opmet n cu illud vltimū tremendūqz iudiciū

Nequaquam tamen negandum est esse ipsam etiam ignem per diuersitate meitorum quoniam malorum
aliis leniore aliis futurum esse gravitatem sine ipsis vis atque ardor per penam
digna atque valetur sine ipse equaliter ardeat sed non equali molestia sentitur

Nunc iam cum misericordibus meis Dehis qui putant nullos hominum
agendum esse video et pacifice penam metum esse mansuetas xvij.
disputandum qui vel omnibus illis hominibus quos iustissimo iudex dignos
rebellis supplicio indicabit Vel quibusdam eorum volunt credere penam semper
tunc futuram sed post tamen tempore metus permissus per totam quantitate longioris sine
breuioris eos inde estimant laborandos Quia in re misericordior perfectio
fuit origines qui et ipsam atque angelos eius post graviores permissis et diu
tutiora supplicia ex illis cruciatibus erigendos et sociandos angelis credi
dit Et illis et per hoc et per alia nonnulla et maxime per alienationes sine causa
ratione beatitudinis et miserationis et statutis scilicet mortalium ab istis ad illas
atque ab illis ad istas ita ac reditus incommutabiles non in merito reprobantur et
quod et hoc quod misericors videbatur amiserit faciendo istas veras miserationes quibus pe
nas luerent et falsas beatitudines in quibus verum ac securum hoc est sine timore
etiam semper bonum gaudium non habent Longe autem aliter istorum mens humana
errat affectum qui hominum illo iudicio dignatorum miserationes temporales omnium vero quod
vel cunctis vel turdis liberant eternam felicitatem putat Quia si per ista
bona et veritas misericors est tanta est melior et venior quanto misericordior fuit Exte
rior ergo hac permissio fons humani misericordie usque ad dignatos angelos saltem post non
nulla atque plura quodlibet scilicet liberandos Cur usque ad universam naturam humanam
humanam et tamen ad angelicam ventum fuit mori ardeat Non quidem tamen ultimum se
misericordiam porrigere et ad liberationem ipsius quoque dixit peruenire Verum si aliquis
audiat inter nempe istos et tamen inueniunt tanto certare deformitatem
con se dea dei ubi tanto profuso quanto sibi videtur sentire clementiam De

Sunt etiam quales in locutionibus istis qui nonnulli iudicio per inter
ipse si exptus qui cum de cessione scorum nemine putat esse damp
nerari videantur scripturas sanctas moribus inprobandi sunt nandum xvij.
et agendo cum sua multo maiore quam isti unam deo tribunt erga humani
genus Dicunt enim de malis et infidelibus hominibus dimittere quod verum per dant
esse quod digni sunt et cum ad iudicium ventum fuit multum esse superaturos donant
enim eos inquit misericors deus patris et intercessionibus scorum suorum Et enim
orabat pro illis qui eos paciebant inimicos quanto magis qui videbant humiles
simplicesque perstratos Neque enim credendum est auiunt tunc amissuros scos viscera
misericordie cum fuerint plenissime ac perfectissime stitatis ut qui tunc orabat pro
inimicis suis qui et ipse sine peccato non erant tunc non orant per supplicia sua
qui nullum ceperunt habere peccatum Aut vero deus tunc eos non exaudiet tot et ta
les filios suos qui in tanta eorum stitute nullum inueniet orationis impedimentum
Testimonium vero per saltem et illi quidem qui permittit infideles atque impios homines saltem
longo tempore cruciat et postea de malis omnibus erunt et magis isti per se dicunt
esse ubi legit Numquid obliuiscer misericors deus aut continebit in ira sua mis
eraciones Iam est enim inquit ut omnis indigni beatitudine sempiterna ipse iudicante
permittit supplicia sempiterna Sed si vel longum vel prolixum illi esse permittit per
fecto ut possit hic fieri continebit in ira sua misericordias suas quod enim per se non dicit
ac factum Non enim aut inquit diu continebit in ira sua misericordias suas sed
quod prolixum non continebit ostendit Sic ergo isti volunt iudicium dei comminationem
non esse medace quoniam sit nemine dampnaturus quem admodum eius comminatio
ones quia dixit eius se esse minime committat medace non possumus dicere
et tamen tamen non est inquit quod sine ulla coditione perdit Non enim aut minime
continebit si non egerint penam neque continebit si hoc non addito permittit
futuram censationem illis committat Quia comminationem per se veraciter putant
quod hoc perdit deus quod vero digni erant pati quoniam non esset et ipse facturum
Nam et si penitentibus peperit inquit utique illos penam non ignorabat actu
ros et tamen absolute ac diffinitive eorum comminationem futuram esse perdit hoc ergo est

inquit viti
timuit in m
et si tunc p
to magis
but et si q
dum ut i
posseut eu
dum tam
redire tunc d
se abscondit
dixit apli
significaret q
usque ad libe
Humanam q
per generalen
mondo poll
putaretur o

Item nec
Luitetis
emo quo h
hic est pa
ego sum p
vener meti
quod per d
faciam si sol
si re ipsa m
Vnus per m
tibi volat
runt baptis
quod conse
ad erant

Sunt
dixit a
venerunt h
fundamti d
ponit per
tunc h aut
manifestabit
quod opus qu
redem accip
sic tamen q
mento quod
hoc fundam
mit ligam f
liberati quo

Quoniam
per per
guit tunc ill
facit miaz
si me ipse
tunc est ut a
ab illa dapn

inquit veritate securitatis qz id erat digni sz rone misericordie no ait qd no co-
 tumit in ma sua ut ab ea pena supplicio parceret qd fuerat otuacibz ommittitur
 Si g' tunc peperat aut qm fuit simi ppheti fuerat pcedo o' tristaturus qm
 to magis tunc miserabili supplicio p'cet qm ut peat omis sci eius ora-
 bunt Si h' q' ipi sine cordibz suspicantur io putat putat septuag' tuasse
 dnuas ut mlti se corrigunt ul' plura ul' etiazz timore penaz et sic qui
 possent orare pro eis qm no se correrent ne cu opm'at qm mo id eloquia
 dnu' tacuisse Nam q' p'tinet inquit qd scriptu e' Qui magna multitudine dul-
 cedis tunc dnt qui abscondisti metuentibz te n' ut intelligam' p' timore fuis-
 se absconditi mte dnt tam magna securitaz dulcedine Addnt ec' p'terea
 dixisse aplm Conclut em' deus omis in infidelitate ut omi miserat quo
 significaret qd ab illo nemo dampnabit Nec isti tu qui h' sentiant hac opione sua
 usqz ad libacoem ul' nulli dampnacem dyab' atz angeloz eius extendunt
 Humana quippe tra solos hoies mouet m' et cum marie agunt suam
 p' generalem genus huani q' dei misericordie in punitate fallam sine p'ditio
 morbo pollicentes ac phoe supabnt eos in p'dicanda dei ma qm hanc i
 punitatez ac p'ncipi demoni et eius satellitibz pollicet De hys qui i p'm
 sunt alij ab etno supplicio libacoem tatez omi p'ctoza punitat e' am
Item nec ipis saltem omibz bonibz pro hereticis p' p'ncipacem corpis xpi
 limitet' sz tunc xpi baptisinate ablutis qui p'ncipes sunt corpis xpi
 ems quo libet uixerint iniquitaz h'et ul' impietate sunt p' qd ut ihu' r
 hic est panis qui de celo descendit ut si quis eripit manducant no moriat
 ego sum panis viuis qui de celo descendi si quis manducant ex hoc pane
 viuet in etnu' Ab etno g' morte inquit nate e' etnu' et ad vitaz etnu' qm
 qz p'dna Item fuit qui h' nec omibz hereticis baptisinate xpi et ems corpus
 sacm sz solis catholicis qm male vmetibz pollicent' qz no solo sacmto
 sz re ipa manducant corpus xpi in ipso ems corpe o'stituti de quo dicit apls
 Viuis panis viui corpis mlti sum' Ut ec' si postea in aliq' h'etm ul' ec' i gen-
 tiliu' ydelatram lapsi fuerit tunc qz in corpe xpi i' m'et'ia catholici suple-
 runt baptisimu' xpi et manducauerunt corpus xpi no moriat' metnu' sz vitu'
 quqz consequatur etia atz illa o's impietate qu' minor sunt no eis valeat
 ad eternitatez sz adducuntatez magnitudinezqz penaz De hys qui no omibz
Sunt aut qui p' id qd scriptu e' qui p'seuerant' eis tunc qui apud catho-
 licos usqz infine h'et saluus est no i' m'et'ia s'it renati ec' si pos-
 dia catholici p'seuerantibz qm in ea male + tra i' m'et'ia omia errores
 vmetibz h' punitat p' igne videt' saluandis merito qz porripent' i' d'ulgetia
 fundamti De quo ait aplus fundamti em' aliud nemo pot pollicent' r
 ponit p'ter id qd p'cti e' qd est xpc ihu' Et quia aut edificat sup fundam-
 tu h' anzz argenti lapides p'ciosos ligna fenu stipula vmetibz opus
 manifestabit Dies em' dnt declarabit qui i' igne reuelabit et vmetibz
 qz opus quale sit ignis p'bat Si tunc opus p'masat q' sup edificauit me-
 cedem accipiet Si tunc aut opus arseut dapni paretur ipe aut saluus
 sic tu q' p'igne Debet g' amilibet vite catholici xam xpi h'et i' fundi-
 mento qd fundamti nulla h'et h'et a corpis ems vmetate p'sali Et io p'
 hoc fundamti ec' si male vite sunt catholici xam vclut qui sup edifica-
 nt ligna fenu stipula putat eu saluu fieri p' igne i' post penaz ignis illi
 liberat quo igne i' vltimo iudicio punitur mali De hys q' cor q' p'manet in
Comperit ros illius etintate supplicij qui erit et ob hoc vni m'et'ent
 p' p'tis sine dignas face elemosinas negliti p' fidei fundamti salua-
 gnt Iux illud apli iacobi iudiciu' aut sine ma illi qui non i' d'ulgetia
 facit m'az Qui g' fecit inquit qm mores i' m'et'ia no i' m'et'ia
 sz m'et'ia suas eleas neplarie ac nequit virent iudiciu' illi tu ma fi-
 tuz e' ut a' ulla dampnacoe plectat' aut post aliq' tps sine p'az sine pluz
 ab illa dampnacoe libetur Ideo iudice vmoz atz mortuoz uoluisse existimant

aliud cōmēorare se ēē dictūz sine dextis quibz ē vitā daturū etnā sine si
nistis quos etno supplicio dāpnaturū n̄ eleās sine factis sine nō factis ad
hoc ptine aut. et in orōne dñici cōmūdiā orōne. Dāmitte nob de mīa sicut
et nos di. de. vris. Quisqz em̄ illi qui i en pāunt dāmitte ignoscendo
ptm̄ pauldubio eleōsinā facit quā rem dñs ipē sic cōmēdant ut dñt. Si
em̄ dāmitte ptā homibz. pmitter vobis. et p̄ v̄ ptā v̄rā. Si aut non
dāmitte homibz nec p̄ v̄rā qui mēdis ē dāmitte vobis. Ergo ad hoc ge
nus eleōsināz ptinet qd̄ ait ap̄ls iacob. Iudiciū futurū sine mīa ei qui nō
facit mīas. Nec dixit dñs n̄qunt magna. n̄ p̄nia s̄ dāmitte vob p̄ v̄rā ptā
v̄rā. si et vos dāmitte homibz. ac p̄ hoc putat ēē eis qui p̄dite v̄rēme d̄
nec dāmitte diem vite h̄m̄ extremū p̄ h̄m̄ orōnez qualicūqz et q̄ntacū
qz fuerint oīa cōtūdie ptā dāmitte sicut ipa cōtūdie frequētiatur orō. Sic
hoc tūc custodiē meminēre ut qū ab eis veniā petūt qui eos p̄cto qualicū
qz leserunt ex corde dāmitte. Cū ad hoc oīa deo donante r̄ndē lib̄ste dāmitte
Ad p̄mū quē oportz atz cognosci. De hys qui putāt ea cūmā que inter
tur ecclia ferre nequeat. h̄m̄ eleāz op̄ cōmittit addāpnatōis in
disputatōis dñi. et post m̄as et dñm̄as penas. dñi nō v̄rā. x̄rj.
purgatōis n̄ indulgēciā pollicentē. Neqz em̄ tot s̄ et sacris v̄rēbus ac
nomis h̄is eruditi mūdāre et regnū celoz b̄titudinē post qualicūqz et i
q̄ntacūqz supplicia qualibzqz et quātibzqz anḡlis mūdāre. et p̄cū
viderūt dñas vacuū n̄ infirmū nō posse sināz quā si dñs p̄ mīa dāmitte in
iudicio p̄latūz atz dictūz. Discedite amē maledicti i ignē etnū qui p̄cto
ē dñi et anḡlis em̄. Sic quippe oñdit etnā ignē dñi et anḡlos ei
arsuros qd̄ sc̄ptū ē in apocalipsi. dñi qui seducebat eos missus ē i stāg
mī ignis et sulphuris quo et bestia et p̄sēda. p̄phete et cruciabūt die et
nocte iudā sc̄loz. Quod ibi dñi ē etnū. h̄c dñi iudā sc̄loz. Quibz
ūbis mēch̄ sc̄ptura dñi significare cōsuevit n̄ q̄ finē nō h̄t t̄pis. Quam
obrem p̄sus nec alia cā nec m̄ior n̄ m̄ifestior m̄uē p̄t cur v̄rā
sima pietate teneat fixū et i mobile nullū regressū admittit vitāqz sc̄loz
dñi et anḡlos em̄ h̄m̄ior n̄ qz sc̄ptura que neminē fallit dñi eis dñi nō
p̄p̄asse. et sic ab illo ēē m̄tē p̄dāpnatōis. ut carceribz caliginis i f̄m̄
retrūsi tradēt. f̄uandi atz iudā iudā p̄m̄endi qū eos etnū ignis acci
piet ubi cruciabūt iudā sc̄loz. Et si ita ē quō ab h̄m̄ etnūate pene n̄
v̄m̄si n̄ quidā h̄m̄es post quātibz t̄pis subtrahēt ac nō statim em̄abit
fides qua creditur semp̄m̄i demoni futurū ēē supplicium. Si em̄ quibz
dñi discedite amē maledicti i ignē etnū qui p̄cto ē dñi et anḡlis em̄ n̄
v̄m̄si n̄ aliqd̄ eoz nō sp̄ ibi erūt. Quid igr̄ em̄ ē cur dñi et anḡli ei
sp̄ ibi futuri esse credantur. An forte dei s̄mā q̄ i malos et anḡlos et h̄m̄es
p̄feret in angelos v̄rā est in h̄m̄es falsa. Ita planē est si n̄ qd̄ dñs dixit
si qd̄ suspicatur h̄m̄es plus valebit. Quod si qz nō p̄t nō argumētū ad
ūsus dei si dñi p̄cū dñi t̄pis ē dñi p̄re p̄cepto qui semp̄m̄i cupit ei
rere supplicio. Dem̄ quale est etnū supplicium pro igni dñm̄m̄ t̄pis non
existimāz et vitā etnā credē sine fine cū x̄p̄e in eodem ip̄o loco in v̄rā ei
dem qz s̄mā dixit v̄rāqz cōplēns sit. Ibi ut i supplicium etnū sustinēt in
vitā etnā. Si utrūqz etnū p̄fecto aut utrūqz cū sine dñm̄m̄ aut utrūqz
sine fine p̄ctū debet intelligi p̄r p̄r em̄ relata sūt. h̄m̄c supplicium etnū
inde in vitā etnā sine fine est supplicium etnū sine h̄bit. Vultū abs̄m̄dū ē. V̄r
quia vitā etnā sc̄loz sine fine est supplicium quoqz etnū quibz est sine. pauldubio
nō h̄bit. Cū op̄m̄onē eoz qui dñt nec dñbō nec h̄m̄i maloz p̄p̄tū f̄i
Hoc aut et adūsus eos valet qui sitas agentes tūa supplicia. x̄rj.
v̄rā s̄mā qz ei qd̄ dixit h̄m̄es ēē passivos p̄t digni sūt nō qz passivi
sūt. donant eoz m̄qunt p̄bō sc̄loz suoz et tūc tanto magis or̄m̄m̄. p̄m̄
ne sine q̄nto sūt utqz sanctiores eoz qz efficiatōr ē orō et exaudiciōe dei
dignior i nullū h̄m̄cū orō p̄ctū. Cur ḡ eadem p̄fectissima stitute i cūcta m̄

petunt valentibus misericordissimis et misericordissimis pateribus et pateribus non orabunt quibus
 patet est ignis eternus ut deus suam suam mittet et reflectet in melius. eosque ab
 illo igne faciat alienos. An sit forsitan quisque qui et hoc fuit et pater affi-
 rmas et scilicet angelos suum cum sanctis hominibus qui tunc equales erunt angelis dei pro
 dampnandis et angelis et hominibus orantibus aut magis non pater quod veritate pati-
 merent. Quod nemo sine fidei dicit: nemo dicitur. et alioquin nulla causa
 est cur non etiam in pater et angelis eius oret. ecclesia quia magis deus pater
 suus insit orare hoc igitur cum qua sit ut in ecclesia non oret. pater angelis quod
 suos et nomen in ecclesia. eadem ipsa causa est qua fiet ut in illo tunc iudicio etiam pater
 hominibus etiam igne cruciandis quibus pater sit iustitiae non oret. Nunc enim pater
 pro eis orat quos in genere humano habet inimicos quod tempus est pater fructuose. Nam
 quod magis pro eis orat non ut det illis deus. sicut dicit apostolus. pater et respici-
 unt de deo laqueis aquo captivi tenentur secundum ipsius voluntatem. Demque de
 aliquibus ita etiam est ut qui sunt illi et nosset quod adhuc in hac vita sunt. nec
 igne ire cum deo tam propter non oraret quod nec pater. et quod de nulla causa orat
 pater omnibus dicitur hominibus inimicis suis in hoc corpore constitutis nec tamen pater
 ex auditur. pro his enim solus exauditur qui et si ad usum ecclesie ita sunt pater
 nati ut pater exauditur ecclesia et filii efficiunt ecclesie. et qui aut usque ad mortem
 habent cor impenitens vel ex inimicis continentur in filios magis iam pater. et pater
 defunctorum spiritibus orat ecclesia. Quid ita non quia iam in parte deo computantur
 qui cum essent in corpore non erant relati ad christum. eadem causa est cur non oret tunc pater
 hominibus etiam igne cruciandis que causa est ut neque in ecclesia neque tunc oratur pater angelis
 malis. Ne itidem causa est ut quibus pro hominibus tamen iam nec in ecclesia oratur pro
 infidelibus impulsis defunctis. Nam pro defunctis quibusdam vel ut dicitur pater
 ecclesie vel quorundam propter exaudiri orationes licet qui in christo renati non adeo
 ita male vixerunt in corpore ut tali magis habeant indignum nec eadem sic bene ut in
 nemant tali magis non egere. Tales etiam constituti in iudicio diem per penas tempore
 quas eorum spiritus patiuntur purgatos receptis corporibus etiam ignis supplicium
 non tradendos. et si ita est quid dicendum est de his qui in illa vita inveniuntur
 in die iudicii. et quos huiusmodi dies ille vincit inveniunt cum quodammodo uno momē-
 to moriantur et resurgant. et non sit spaciū ut pater aut oratio sanctorum possit iudi-
 ci. aut eorum aut iudicium tempore pena purgari. Numquid nam dicendum sit etiam
 ignem magis absolventi tradi posse tempore iudicii quibus vitam tales egisse creduntur ut
 si aut iudicium mortui essent tempore supplicii ac sanctorum orationibus iudicaretur. Ipsius etiam
 vel quorundam propter exaudiri oratio. sed pro his quorum in christo re-generatorum nec
 usque adeo vita in corpore male gesta est ut tali magis iudicetur dignum esse usque adeo
 bene ut tale magis repantur naturam non habere. Sicut enim facta in rem mortuorum non
 decernit quibus penas quas patiuntur spiritus mortuorum imputatur magis ut in ignem
 non mittantur etiam. Neque enim de quibusdam videtur dicendum quod non eis remittat nec
 in solo seculo neque in futuro non essent quibus et si non in isto tamen remittat in futuro
 etiam cum deum fuit iudice vivorum atque mortuorum. Venite benedicti possidete patri-
 vobis ac constituto mundi et alius eorum. Discedite amine maledicti in ignem eter-
 num qui patet est deus et angelis eius et ierint isti in supplicium etiam in istis aut in
 vitam eternam. Nunc pater et dicitur angelis eorum etiam in supplicium non fuit quod
 deo itur in supplicium dicit etiam et pater. pater etiam in supplicium facit ut de
 ipsa quoque vita vel dispetur vel dubitet etiam. Nemo itaque sic intelligat pater
 in canet. Numquid obliuiscet miserem deus a continebit in ira sua misericordias
 omnes suas ut opmet de omnibus bonis verum. De malis falsam aut debemus
 hominibus et malis angelis verum. De malis aut hominibus falsam dei esse suam. Hoc
 enim quod ut pater. ad vasa vnde patet et ad filios promissionis quorum est verum etiam
 ipse propheta. Cum cum dixisset. Numquid obliuiscet miserem deus aut continebit
 in ira sua misericordias suas. Continuo subiecit. Et dixit in te cepit hoc est in iusta
 cio dextere excelsi. Et posuit perfectum quod dixit. Numquid continebit in ira sua
 misericordias. Ira enim dei est et vita mortalis ubi homo vanitati filis factus est
 dies eius velut umbra premitur in qua tamen ira non obliuiscet miserem deus. facit

endo solem suū oriri sup bonos et malos et pleneudo sup iustos et iniustos
et sic nō cōtinet in ira sua miserationes suas marie qz qd in eo q ex pñit
h pñ dicēdo Nunc cepi hoc ē imitatio qui in hac ipa erupnosa vita que
ira dei ē vasa mē muret i melius qmz ad huc i hmo corruptōis misera
maneat in eis qz nec i ipā ira sua otinet miserationes suas Cū g' isto
mō complat dñm illi cūta veritas Non ē ea nāc et illic intelligi ubi
nō pñmetes ad cūtatē dei semp nō supplicio pñmet' qz quibz placet
istaz suāz usqz ad illa impioz cōmētū pñtendē salte sic intelligatur ut
manente in eis ira dei q metuo ē pñnata supplicio nō otineat deus in hac
ira sua miserationes suas et faciat eis nō tanta qūta digni sūt penaz acri-
tate cruciat nō ut eis penas ul' mōq' subeant Vel aliqui fūmant s; ut eis
maiores qmz mēta sūt eoz leioresqz paciant' qz et em ira dei manebit
et in ipā ira sua miserationes suas non otinebit Quid quidē nō iō cōfir-
mo qui nō resisto Ceterū eos qui putat imitari poa' qz viciat dñm disce-
dite ame maledi in ignē etim Et ibit ista insuppliciu etim et cruciabunt
mēta scloz et vñm eoz nō morē et ignis eoz nō extinguet et ceterū
hmo nō tam ego q ipā scptura dñia planissime atqz plenissime redarguit
atqz refellit Nimite quippe in hac vita egerit pñam et ideo fructuosam
velut in hoc agro seūnter in quo deus vñt cū lacrimis seūnt qd postea cum
leticia metetur Et tū quis negabit q dñs pñit in eis fuisse completū nisi
pñz Adicit que admodū pñtōres deus nō solū mēns vñt et mēscitū eni
fat Cūtatū eni pñtōres dñobz mōz aut sicut sedomite ut p pñis suis ipi
hoies pñant aut sicut mīnūte ut ipā bonū pñā penitendo destruant
factū ē qz pñit deus eni ē mēns que mala est et bona edificata
ē q nō est Et tūta eni mēns atqz domibz eni ē cūtas in dias mōti-
bus ac sic quāms aplia sūt cōtristatū qz nō ē fñm q illi hoies tūmēt
illo pñtante futurū factū ē tū q sūt deo pñtante pñā Qm nonat
qui pñit quō i melius eet implendū Vt aut nōtū ista in pñm mēns
qz quo pñit qd i qñtū ē Qnam magna mēntudo dulcedis tūe dñe qui
abscondisti timentibz te Legant qd sequit' pñtū aut spantibz mte Quid
ē eni abscondisti timentibz pñtū spantibz nisi qz illa qui timore pena suā
mēntia volūt cōstare q m lege est Non ē mēntia dei Dulcis qz nescit
eā nō eni gustant eni Insc nāqz sperat nō in ipō et ideo eis abscon-
ditur mēntudo dulcedis dei qui timet quidē s; illo timore s; mli qui nō ē
in cūtatē qz pñtū cūtatē foras mēnt timores Ideo spantibz mēnt pñtū
dulcedmē suā in spantibz eis cūtatē suā ut timore casto nō que cūtatē
foras mēnt s; p mēntē mēnt s; cū glānt mēnt glānt Inscia quippe dñi
xpē ē qui factus ē nobis sicut dicit aplis supā adeo et mēntia et mēntia
et redēptio ut quēdmodū scptū ē Qm glānt mēnt glānt Hanc dei mē-
ntiam quā donat grā sine mēntis nescit illi qui suā mēntia volūt cōstare
et iō mēntia dei q xpē ē nō sūt subiecti Inqum mēntia ē mēnt mēntudo dulce
dñis dei pp q dñi m pñs Gustate et videte qui Dulcis ē dñs Et hanc quidē
in hac pñtatione gustantes nō ad hanc tūc sūmēt' vñm' eam poant
ac sūm' ut ea postea saturent cū videbim' eni sicut ē implebit' qd scptū ē
Et tūabor cū manifestabit' glāntia Itā pñtū xpē mēnt mēnt mēntudo dul-
cedmē sue spantibz in eni pñtū qit si eam quā illi putant dulcedmē
suā deus abscondit timentibz eni q nō ē mēnt dñm nātū ut hoc nesci-
entes et dñm timentes recte vñt ac sic possint ēē qui orent p nō recte
vimentibz quō eā pñtū spantibz mēnt quāquidē sic sūmēt' pñtū dulce
dñm nō dñm nātū ē eos qui nō spant mēnt Illa g' eni dulcedo qñtū q
pñtū spantibz in eni nō quā pñtū putant cōtempnētibz et blasphemantibz
bus eni sūmēt' itaqz hō post hoc corpus mēnt qd in hoc corpe sibi cō-
parare neglexit Illud quoqz aplian Conclūit eni deus eni i mēntia
ut omi mēntū nō g' iō dñm ē q nōmū dñm nātū s; supmē appet-
vñ sit dñm Nam cū deinde postea credituris aplis loquētur ad gentes

ad quas utiq
deo me aut
int i mē mē
dñm atqz
enī mē de
riles et mē
su enī mē
tendi cōmū
Qm mēnt
nō mē spā
om et eoz
mēntū g
Qm
ist sed ne
mēntū Ver
pñtū fac
qñtū eis ap
mēntia hū
qui talia ag
los post quā
sēntū mēnt
pñtū qui ill
ē pñtū qui d
su pñtū mē
mēntū Qm
hūc mēntū
cōntū nec o
hūc qñtū mē
dñm nātū c
apliū vñt
te m mēnt
altū sūmē
libi sūmē
at pñtū idē
tū gñm q
ex pñtū sūmē
mēntia cū
qui vel mēnt
libi Libi
mēntia libi
hūc mēntū
mēntū hūc
mēntū sūmē
hūc mēntū
cū pñtū mēnt
qui nō dñm
pñtū et
tūc agnē r
nō debent
hūc pñtū
mēnt et p
sūmē mēnt
mēnt mēnt
atqz eoz ag

ad quas utique credentes cōfitebatur eplās. Erāt enī uos magis aliqui nō credistis deo mīc aut mīaz cōsecuti estis illorū incredulitate sic et hī mīc nō crediderūt i mīa mīa ut et ipā mīaz cōsequat. Denū subiecit vñ istī sibi errando blā dūtur atq; aut Conclūsit enī dens omīs infidelitate ut omī mīscatur. Quos omīs nisi de qbz loq̄batur tamq̄ dicens et vos et illos dēx enī et gentiles et iudeos quos p̄scit et p̄destinavit cōformes vñ illi agnīs sibi sui omīs infidelitate cōclūsit aut de amāritudine de infidelitate sue penitendi cōclūsi et ad dulcedinē mīe dei credendi cōclūsi clamauerūt illud i p̄. Quā multa multitudo dulcedis tue dñe quā abscondisti timentibz te p̄te cisti aut spantibz nō mīse s; mīte omī itaq; mīscatur vñ illorū mīe. Quid est omī et eoz s; quos ex gentibz et eoz quos ex iudeis p̄destinavit vocavit iustificavit glificavit non omī homī s; istoz omī nemīez dāpnaturus ē.

Sed iam rideamus et illis qui nō cōn eoz sensus qui in iudicio dei omī soli dñe et angelis ems sūt nec bñe vñ p̄ sctoz p̄ter putat ē p̄ten istī sed ne ipīs quidem omībz homībz libācōm abetno igne pro dñi vñ mīitūt. Vñ eis tñ qm xpi baptisinate abluti et corpis ems et sanguis eo p̄ticipes facti sūt quolibet virent in qua aīq; hēn vel impietate fuerit sed ḡdicat eis aplūs dicens. Manifesta aut sūt opa carnis q̄ sūt formidatio in iudicio lūmīa vñ doloꝝ sūtne et hys siliā q̄ p̄dicto vobis sūt p̄dū qm qui talia agūt regnū dei nō possidebūt. Et p̄fecto aplica flā ē sūa sūt los post quālibet tpa libenti regnū dei possidebūt et si in regnū dei p̄ sessione mīq̄ erit etno supplicio tenebūt qm nō ē medius ubi nō sūt i sup phao qm illo nō sūt cōstituti i regno. Quāobrē qd̄ aut dñs ihūs hic ē panis qui de celo descendit ut si quis eripō manducant nō moriat et ē s; panis vñus qui de celo descendit si quis manducant ex hoc pane vñet ietnū. Quid sit accipiendū mīto quātū ē ab istis quidē q̄bz mīc ride. hūc intellēm auferūt illi quibz denū ridendū ē. hūc sūt aut q̄bz libā cōm nec omībz hēntibz sacm̄ baptisinate et corpis xpi si solis carbo hās q̄mz male vñendo pollicent qz nō solo inquit sacm̄ s; re ipā mīa ducant corpus xpi in ipō s; ems corpe cōstituti. De quo corpe aut a aplūs Vñus panis vñ corpus mīlīsimū. Quid ḡ ē i ems corpis vñitate a m̄ xānoꝝ cōpage mēbroꝝ aut corpis sacm̄ fideles cōcūntes de altari sūmē cōsueuerūt ipē vñ dicendū ē manducac corpis xpi et bibē sanguē xpi ac p̄ hoc hēnt et saluati ab hīm vñitate corpis sēp at p̄nt idem p̄cipe sacm̄ s; nō sibi utile. vñmo vñ et nōrū quo iudicē tur gram qm ul tardius libent. Non sūt enī mēo vñmīlo p̄as qd̄ illo expūit sacm̄. Et rursus etiā istī qui recte intelligūt nō dicendū ē manducac corpis xpi qm in corpe nō ē xpūs. Non recte p̄mittit eis qm vel in hēsim vel cē mēgentilim sup̄sticōm ex illis corpis vñitate labūt. Libācōm quāq; ab etn igne sup̄phā p̄mī qz dēnt attendē q̄ sit intollerabile atq; asana doctrina mīms denū ut mīlī hac pene omīs qui hēses impias cōdidēnt exītes de catholica ecclia et fū sūt hēsiarces mēiores hēnt cās qui hū qm mīq̄ fuerūt catholici cū m̄ eoz laqueos mādissent si illos hēsiarchas hēnt libāre asup̄phā sēp̄m qm in catholica ecclia baptizati sūt et sacm̄ corpis xpi corpe p̄mitte acceperūt cū peior utiq; sit desertor fidei ex desertore oppugnator et effū q̄ ille qui nō deseruit qd̄ mīq̄ tenuit. Deinde et hys occurrūt aplūs eadem ubi p̄ferens et emūat illis carnis opibz eadem vñitate p̄dicēs qm qui talia agūt regnū dei possidebūt. Vnde illi m̄p̄dūt et dāpnabili bāmo ribz debent ēē securi qui usq; infīnē quidē velut mēcōne ecclie catholice p̄senerāt mīnētes qd̄ dñm ē. Quid p̄senerant usq; infīnē hūc sal mīe erit et p̄ vite iniquitatez ipām vite iusticiā qd̄ eis xp̄s ē deseruit sine formicando sine alīs i iudiciis flagicioꝝ quas nec aplūs expū mē voluit iustio corpe p̄petuando sine turpitudine lūmīe diffundendo sine aliq̄ eoz agendo de quibz aut. Quid qui talia agūt regnū dei nō possi

debuit ac p hoc quicūq; agūt talia n̄ in sempiterno supplicio nō erūt qz i dei reg
eē nō poterūt In hys em̄ p seuerando usq; hmo uite finē nō utiq; dicēda
sūt in xpo p seueratē usq; infīnē qz in xpo p seueratē ē i em̄s fide p seuerare
q̄ fides ut ei diffinit idem aplūs p dilectōm opat Dilectō aut̄ sicut idē
alibi dicit malū nō opat nec isti g^o dicendi sūt manducatē corpus
xpi qui nō ē i mēbris computatū sūt xpi ut em̄ alia taceā nō pūt
sūt esse et mēbra xpi et mēbra mētrici. Deniq; ipē dicit Qui mandu
cat carnes meā et bibit sanguis meū in me manet et ego in eo Quid
quid sit nō sacrametotens si renā corpus xpi manducat et ei sanguinem
bibit hoc ē em̄ in xpo manē ut i illo maneat et xpus Sic em̄ hoc dicit
tūm q̄ dicit qui nō i me manz et in quo nō maneo nō se dicit a existi
met manducatē corpus meū a bibit sanguis meū Non itaq; manet i xpo
qui nō sūt mēbra em̄ Non sūt aut̄ mēbra xpi qui se faciunt mēbra mē
trici m̄s malū illud penitēdo eē destiterunt a ad b̄ bonū i rōalitate rōgerūt
An qui inter bēncos baptizati sūt et deteriores postea male viuendo facti
sūt vel h̄ qui apud catholicos renati ad hēses aut̄ schismata trāsierūt Vēl h̄
qui a catholicis apud quos renati sūt nō recedentes Amōse vñe p̄stiterūt
possint paulo sacm̄torū i remissione etno supplicio Caplm̄ Vicesimū Junium
Sed hēnt inquit xam catholici xpm i fundamēto aam̄ vñe nō recesse
rūt cā et si hunc fundamēto sup edificauerūt q̄libet pessimā vitā
velut ligna fenu stipulaz Recte itaq; fides p quā xpus ē fundamētū
q̄m̄s cū dīpno qm̄ illa q̄ sup edificata sūt illa erunt tū potit eos quq;
ab illius ignis p̄tutate saluare Rūdat g^o eis breuiter aplūs iacob
Siquis dicit se fidem h̄re opa aut̄ nō h̄at m̄q; potit fides saluare eū
et quis ē inquit de quo dicit aplūs paulus Ipē aut̄ saluus est sic tū q̄
pignet Simul iste sit inquit hūc tū nō eē cūsumū ē ne duoz aplōz
fmas mittam in rixam Si vñs dicit eē si mala opa quis h̄nt sal
uabit eū p igne fidem Alius aut̄ si opa nō h̄at m̄q; potit fides salu
re eū Inueniem^o g^o quis possit saluā p igne si p̄us inueniem^o q̄ sit h̄re
i fundamēto xpm Quod ut de ip̄i similitudine quitoque aditūm m̄s
modificatio p̄ponit fundamēto Quisq; itaq; sic h̄t in corde xpm ut eē tē
na et tpalia nec ea que h̄ata sūt atq; gressa p̄ponat fundamētū h̄t xpm
Et aut̄ p̄ponat et si videtur h̄re fidem xpi nō ē tūm in eo fundamētū v̄
cū talia p̄ponit quito magis si salutaria p̄cepta orepnes comit it illi
cita nō p̄posuisse xpm sed postposuisse cōmūcetū que post h̄nt in p̄m
tem sine cōcedentes dū cōi em̄ impata sine cōcessa suā p̄ligatā Te
legit explorare libidmē Si quis itaq; xpianus diligit mētrices ei q; ad h̄
rens vñi corpus efficitur iam i fundamēto nō h̄t xpm Si quis aut̄
diligit vroz suam si scdm̄ xpm quis a dubitat i fundamēto eē xpm
Si vō scdm̄ hoc scdm̄ si carnalit̄ si in morbo cōcupiscētiā sic et gentes
q̄ ignorāt deū etiā scdm̄ veniā cōcedit aplūs Vñs p aplū xpc pot g^o
et iste h̄re i fundamēto xpm Si em̄ m̄s a talis affectōis voluptatis
q̄ p̄ponat q̄m̄s sup edificet ligna fenu stipulā xpc ē fundamētū p hoc salu
et pignet Delicias quippe h̄mōi amatoresq; tēnos p̄ oingulē quide
copulaz nō dīpnabiles tribulationis ignis erunt ad que igne p̄net et
orbiteret et q̄cūq; calamitates q̄ afficerentur h̄t ac per hoc ei qm̄ editi
cunt eū edificatio ista dīpnosa quia nō h̄bit qd̄ sup edificamūt et eoz annis
sione cruciabit quibz fruendo utiq; letabat sed p̄hūc igne saluus eū m̄to
fundamētū qz et si utriū ad h̄re mallet an xpm ap̄seuerare p̄ponetur illud xpo
nō p̄ponetur Vide apli v̄bis h̄et edificamūt sup fundamētū aurū et ar
gentū lapides p̄ciosos Quis sine vroz ē inquit cogitat q̄ sūt dei quō pla
ceat deo Vide alii edificamūt ligna fenu stipulā Quis aut̄ in vroz v̄
tus ē inq; cogitat q̄ sūt vñdi quō placeat vroz Vñs em̄ opus man
festabit dies em̄ dñi declarabit Dies utiq; t̄bulacōis qui in igne inquit
reuelabitur Eandem t̄bulacōm ignem vocat sicut alibi legit Vasa figul

pbat formam et hominem isto temptatio tribulatio Et videri quod opus quale
 sit ignis probabit Si enim opus permansit permanet enim quod quisque cogitat quod
 sunt dei quod placeat deo Quod edificavit nicedem accipiet .i. vni cogitavit
 hoc summet Si enim aut opus arserit dampnum patietur qui quod dilexit non habet
 ipse aut saluus est quod enim nulla tribulatio ab illius fundamenti stabilitate semo
 net sic tamen qui per ignem Quod enim sine alliciente amore non habet sine vrente
 dolore non potest esse quietus in videri in videri est ignis qui nulli eorum dampnet
 Si vni dicit alteri dampnificet ambo perbet Si autem ignis illi isto loco vo
 lunim accipe de quo dicit dicit sinistris Dilectite anime maledicti ignis eterni
 ut in eis et isti credant et qui edificavit super fundamentum ligna feni stipula
 eosque ex illo igne post tempus perit malis meritis in partem libet boni meriti fundamentum
 Quid arbitramini dexteros quibus dicit Venite hunc pro me possidete patrum vob
 regnum si eos qui edificaverunt super fundamentum aurum et argentum lapides precior
 Si in illi igne de quo dicitur Si tamen qui per ignem si hoc modo est intelligendum
 utriusque mittendi sunt et dexteri et sinistri ipse quippe ignis utriusque probandi sunt
 de quo dicitur Dies enim declarabit qui in igne revelabit et vni cuiusque op
 quale sit ignis probabit Si ergo utriusque probabit ignis ut si quis opus perman
 sent non fuerit igne consumptus quod super edificavit nicedem accipiet Si enim aut
 opus arserit dampnum patietur profecto non est ipse eternus ille ignis In illi enim
 soli sinistri nominata et petra dampnatio mittit Ipse autem dexteros probat sed
 hanc eorum sic probat ut edificavit quod in christum fundamentum ab eis invenit et co
 structum non exurat atque consumat alios autem aliter .i. quod super edificaverunt ardent
 dampnumque inde patiuntur Salvi sunt autem qui christum in fundamento stabili positi
 precellent cunctis possident tementem Si autem salvi fient profecto et addiderunt
 stabunt et tamen ceteris audient Venite hunc pro me possidete patrum vob regnum non
 ad sinistram ubi illi erunt id audient Dilectite anime maledicti ignis eterni Ne
 mo quippe ab illo igne salvabitur quod in suppellem eterni ibi habet ubi vni
 eorum non morietur et ignis non exstinguetur quo cruciabitur die ac nocte scilicet
 idolorum post istius sane morte corporis donec ad illum veniat qui post resurrectionem
 corporum futurum est dampnatio et remuneratio ultimum dies si hoc tempus me
 nullo ipse defunctorum cuiusmodi igne dicitur petri que non sentiant illi qui non
 habuerunt tales mores et amores huius corporis vita ut eorum lignum et fe
 ni et stipula consumat alii vero sentiant qui cuiusmodi secum edificia portaverunt
 sine ibi tamen sine et hic et ibi sine id hic ut non ibi secundaria quibus dampna
 ratione veniant ceterum igne transitorie tribulationis inveniunt non redar
 gno quod forsitan verum est per quippe videtur tribulationem perire et ipsa mors et
 carnis quod deprimi perit petraque concepta est ut scilicet cumque edificavit tempus quod
 cum sequi ab unoque sentiant persecutores quoque quibus viros coronati sunt
 et quas patiuntur quibus christum probant utriusque edificia velut ignis et calidum
 consumit cum ipse edificatoribus si christum in eis non invenit fundamentum alia
 sine ipse invenit quod hanc tamen dampno salvi erunt ipse Alia vero non consumit
 quod talia reperit quod maneat metum Et etiam in me scilicet tribulatio tempus autem
 qualis nunquam antea fuit Quia multa erunt tunc edificia sine aurea sine fenest
 sup optimi fundamentum quod est christus illius ut ignis ille probet utriusque et de
 aliis dampnum de aliis gaudium inferat neutros tamen potest in quibus libi uniet
 per stabile fundamentum Quia cumque autem non dico uxores cumque et coniunctione car
 nis ad carnales vite voluptates Si ipsa que ab eis sunt delicta quibus aliena
 sunt non pietatis humano more carnalis diligendo christum qui ponit non est
 hic in fundamento et id non pignus saluus est Si saluus non est quod est cum
 salvatore non potest quod de hac apostolicum loquens ait Qui amat patrem
 et matrem plus quam me non est me dignus Et qui amat filium aut filiam super
 me non est me dignus Verum qui has necessitudines sic amat carnalis ut
 tamen eis christus deo non ponat malitiam ipse carere quod christus si adhuc sunt autem
 temptatio adductio per ignem saluus est quod eorum amissione tamen nunc est
 inat dolor quietus habet amor potest qui patrem matrem filios filiasque christum

dilexit ut ad eius regni obtinendū eiqz cobendū illis cōsulat Vel hoc in
eis diligit qd mēbrū sūt xpī Absit ut ista dilectō repiat in lignis feno et
stipula cōsumēda sed potius edificatio aureo argenteo gemeo deputabitur
Quō aut pē eos plus amāe qd xpī quos sanat utqz ppter xpī Quid sit
Restat ne illos tū arsurōs qm pro spondeat talis qd pignus utitur;
pētis sine facē dignas eleās negligūt p illud qd ait aplūs Ia xxvi
cobus iudiciū aut sine mīa illi qm nō facit mīaz Lm gō facit mīqut
qms nō corripit pditos mores s; nephariē ac nequit mē ipas suas eleās
virent cū mīa illi futuz ē iudiciū ut aut nō dāpnentur omīs aut post ali
qd tpus adāpnacōe nonissima libētur Nec ob aliud estimāt xpī nisi de
solo delecto atz neglectu eleāz discrepēs mē dextros et sinistros ēē fac
tuz quoz alios in regnū alios in supplicū mittat et mī Vt aut cōtri
diana sibi opmētur q facē omīs nō cessat qualiacūqz et q̄taciūqz sit p
eleās dimitti posse pētā Orōnem quā docuit ipē dñs et suffragatūz
sibi ad habē cōnā et testem sicut em nullus est mīqut dñs quo tamus
hec orō nō dicat ita nullū ē cōtidiā qualecūqz pētū qd p illū nō
dimittat cū dicim; dimitte nob debita mīa Quid sequit facē cūrem; Si
aut et nos dimittim; debitoib; mīs Non em ait dñs mīqut Si dmi
scitis pētā homib; dimittet vobis pē vī cōtidiāna pua pētā s; dimit
tet vobis mīqut pētā vīa qualiacūqz gō nō q̄taciūqz sint ēē si cōtidiē ppetē
tur nec ab eis vita discedat i meliō cōmutata p eleām venie nō negatē re
remitti sibi posse psumit Sed q ista dignas pētis eleās cōmonēt ēē fa
ciendas qm si dicent qualescūqz eleās p pētis et cōtidiānis et magis et
quātaciūqz scelerz cōsuetudinē mīaz posse impetrāe dñm ut ea cōtidiāna
remissio sequer Vident rem sedicē absurdū atz ridiculū sic em cogit
fatei si ei posse ut opulentiū hō decē mīmūlis dñm mēleās nūpē
s; hoīadīa et adulteriā et nephiā queqz facta redmēt Quid si absurdū
mī et mīamissimū ē dicē pēto si q̄tatur qd digne sint p pētis eleāsine De
quib; ēē xpī pcurator ille dicebat facite gō fructus dignos pñe paul
dubio nō mīuētur eas facē qm vitā suā usqz ad mortē cōtidiānoz cū
pētracōe cōfodmēt pmo qz mīssendis rebo alienis longe plura diripi
mit ex quib; perignā paupib; largiendo xpī se ad hoc pascē existimant
ut licetia malefactorz ab illo se emisse ul cōtidiē potius emē credentes
secū dāpnabilia tanta gmitat qm si p vno scēle omīa sua distribueret
indigentib; mēbris nō desisteret a talib; factis agendo caritatez que nō a
git ppetā aliquid eis pdesse nō possat Qm gō dignas pñs pētis eleās
facit pñs eas facē incipiat a seipō Indignū ē em ut mīse nō faciat qm
facit in pñm cūz audiat dicentē dñm Dilige pñm tūi tamq te
ipm Itemqz audiat misere aīe tūe placens deo hanc gō eleām i ut d
placuit nō faciens aīe sue quō dignas p pētis sine eleās facē dicēd;
et Ad hoc em et idem illud scptū ē Qm sibi malignū ē an bonū erit
Orōnes quippe adimāt eleāsine Et utqz mīnendū ē qd legim; filij poe
tasti ne adicias iterz et de pētis de pētā ut dimittantur tibi p hoc gō
eleāsine faciēde sūt ut de pētis pētis de pētā ex audiam nō ut in eis
pseuerātes herencia male faciendi nos p eleāsinas compare credamus
Ideo aut dñs et dextre eleāsinas ab eis factas et sinistris nō factas se
imputatūz ēē pditū Vt hinc oñdet qm valent eleāsine ad pora de
lenda nō ad ppetua mīpne gmitēda pētā Tales aut eleās nō dicēdi
sūt facē qm vitā nolunt a cōsuetudine scelerz i meliōs gmitare qz et
in hoc qd ait qm vī ex mīmis meis nō fecistis in nō fecistis oñdit eos
nō facē ēē qm se facē existimāt Si em xāno esuriēti panē tamq xāno
darent pfecto sibi panē iusticie qd ipē xpī ē Non negaret qm deus nō
cū detur s; quo aīo detur attendit Qm gō xpī diligit mīxāno hoc
aīo ei porrigit eleāsina quo accedit ad xpī nō quo vlt recedē mīpnt;

arpo Tante
epus Nam
Nisi quis
Nisi hūm
celoz Cū
mīli cur
nō ipē sū
eōro qm
nō aut dū
pōmptit
infirmit
qd ibi se
res mīn
te relinq
ens offere
in cōsuet
et dñca m
nobis deb
tūm deb
em nob uol
frūitate v
et eis qui
itqz ppet
crata vī
potencia
ut p illam
nos sic ē
nūst eis
gisti et d
homib; et
nā qd orō
pētā vī
Vbi gō ill
ait dñm
pētā vī
vī mīd al
Veritātē
dñs ē dñm
abus mī
remittit
petūre m
in eis qu
ihz pētā
apliū ait
i mēre ē
q postea
centū den
ait idem
illi mīst
na quib;
sūt ab eo
debitū In
his eōm
hōz morib
fict ac p

arpo Tanto enim magis quisque desit xpm quanto magis diligit qd nupbat
 xpus Nam quid aliq. pdest q baptizatur si no iustificatur Nomen qui dicit
 Nisi quis renatus fuit ex aqua et spu no intrabit in regnu dei ipe dicit
 Nisi hndumit iusticia vna plusq scilicet et phariseor no intrabit in regnu
 celoz Cur illud timendo multi curant baptizari et hoc no timendo nunc
 multi curant iustificari Sicut go no fit suo dicit future qui cu hoc dicit
 no ipe fuitati s pto eius i fensu e aliq. reus est iohanne ignis iust
 eorio qui porrigit clam vno no vno porrigit qui no meo diligit xpm
 no aut diligit xpm qui iustificat recusat in xpo et quomodum si quis
 portupatus fuit hoc delicto ut fit suo dicit future i no eius ptem volu
 anferre comietur in iuste parz e illi ad hoc remedi elais face u eia
 qd ibi sequit remedi recordacionis adingit ibi em sequitur Si go offer
 res munu tuu ad altare et ibi recordatur tuis qz si tuis h aliq. adus
 te relinqz ibi munu tuu ad altare et vade pns recordari fit tuo et tuc veni
 ens offeres munu tuu ita parz elais quaculibet face p quocunq sceler et
 in consuetudine sceler pmanie Oro vo cotidiana qua docuit ipe ihus vi
 et omia nupatur de let quide cotidiana pta cu cotidie dr dimitte
 nobis debita nra adq ad id seqe no solu dr s e fit sicut et nos dimit
 timus debitoibo nris Si qz fuit pta io dr no ut io fuit qz dr per hac
 em nob uoluit saluatoz unde quaculibet iusto mltis vite caligine atz in
 firmitate viuamus no nob de ee pta p quibz dimitte debemus orare
 et eis qui in nos pstant ignosce ut et nobis dimittat et ignoscat Non
 itaqz ppter dñs ait Si dimitte pta homibz dimittet vobis et pr vi pe
 ctata vna ut de hac orone confisi sine secum cotidiana sceler faciemus vel
 potencia qz no timem homi leges ul astucia qz ipse hoies fullim
 ut p illam dissem no imputat nos ee sine pta ee si acumbz eem i mu
 nes sic ee legis vetis sacerdotz hoc xpm deus de factis ad monuit qui
 misit eos pmi p sine dem p pli offerre pta Nam et ipa uba tanta ma
 gistr et dñi nri vigilat mtenenda fuit Non em ait Si dimitte pta
 homibz et pr vi dimittet vobis quaculibz pta s aut pri vna Cotidia
 naz qd orones docebat et iustificat utiqz discipulis loq bar Quid e go
 pta vna nisi pta sine quibz nec vos citis qui iustificati et stificati estis
 Si go illi qui p hac orone occasionem petrandoz cotidie sceler quie di
 cit dñm significasse ee magna pta qui non dicit dimittet vobis parua sed
 pta vna ibi vos considerantes quaculibz loqbat et audientes dñm pta
 vna mlti aliud debemus existimare q parua qui talis iam no erat magna
 Veritatem nec ipa magna et aqua omio mutatis imelio moribz receden
 duz e dimittitur ordinibz si fuit qd ibi dr dicit et nos dimittimus debito
 ubus nris Si emz munu pta sine quibz no e ee vita iustoz alie no
 remittitur qto magis multis et magnis tmbz inoluti ee si ea ppetue
 petrare iam desinat nulla indulgentia cōsecutur si ad remittendu alijs q
 meis quisqz petant i exorabiles fuerit cu dicat dñs Si aut no dimitte
 itis pta homibz neqz pr vi dimittet vobis ad hoc em valet q iacobus
 aplis ait iudiciu futurz sine mra illi qui no fecit mra Venire quippe debz
 i mēte ee semis ille cu debito dñs eius relaxat decem milia talentoz
 q postea misit ut reddet qz ipe no misertus e cōsem sui qui ei debebat
 centu denarios Iubus go qui filij fuit pmissionis et vasa mēe Valet qd
 ait idem aplis cōsequenter ad nūgens sup exaltet aut mra iudicio qui et
 illi mlti qui tanta iustitie vixerit ut alios quoq recipiant iustitiam et
 na quibz amici fū fū de mamonā iniquitatis ut tales eēt mra hāti
 fū ab eo qui iustificat iupm iupm mcedem iedim grām nō sedm
 debitu In eoz quippe mō e aplis qui dicit vnam cōsecutus sui ut fide
 lis eem illi aut qui recipiunt iustitiam etia futendū e q nō sint
 hys moribz p dñi ut eis liberandis sū iustitia itoz sua possit vita sū
 fieri ac p hoc mltis amplius meis sup exaltet mra iudicio Nec tū io

putandus ē quisq; sceleratissim⁹ neq; vita ul' bona ul' tollerabiliore nu-
tutus recipi utabnaclā etia qm obsecutus ē sās de māmona inqrat
1. de pecūia ul' diuitias q male fuerāt acquisite aut ec si bñ nō tñ verū
s; quas inqritus putat ec diuitias qm nescit q sint vē diuitie quib; illi
hūidant qm et alios recipiūt metna tabnaclā Est itaq; quidā vite +
modus nec tñ male ut hīs qm in ea vniūt meli' profic ad capestendū
regni celoz largitas eleat quib; ec mīstoz sustentat in opia et sint
amici qui utabnaclā etia suscipiunt nec tñ bñ ut ad tñtū bñtudinē
adipiscendā eis ipi sufficiat n eoz mītis quos amicos fecerūt mīaz ep
sequantur. Mirari aut soleo ec apud virgilū repm istam dñi sinam ubi
aut facite vobis amicos demāmona iniquitatis ut et ipi recipiant vos
utabnaclā etia. Cui ē et illa silima qui recipit. ppheta i noie. pphete m
cedem. pphete accipiet Nam cū helysios capos poeta ille descēbet ubi
puerū hitare māas brōz nō solū ibi posuit eos qm pphete mītis ad illas
sedes pueire potuerūt. S; adiecit atz ut Qz sū mēores alios fecē
merendo 1. qm p mēuerūt alios eosq; sū mēores. p merendo fecerūt
pīsus tamq; eis diceret q frēptatur ore ipiāno cū se cuq; scōz hūilis
quisq; cōmendat et dicit. Memori mei esto atz id ut ec possit. p mēdo ef-
ficat S; quis iste sit mod⁹ et que sint ipi pētā q sit nupediūt pueitōz
ad regni dei ut tñ scōz amīcoz mītis nupetrem mōdulgētiāz diffialūm
ē mēuēre pīculosissimū diffinire Ego certe usq; ad hoc tpus cū mēde sūcha
gem ad eoz mēdagnē pueire nō potui Et fortissio ppheta latent ne studi-
um proficiendi ad oīa pētā canendi pigrescat Qm si scirent que ul' quā
ha sint delicta. p quib; ec pmanētib; neg. pfectū vite meliore assūptis i
fressio sit mērenda et spānda mīstoz em secura se obuoluet. et hūana se
tencia nec euolui talibus mīphcāntis ullius vītutis expedione aua-
ret s; tñ querēt alioz mīstoz libeāt quos arcos de māmona inqritatis ele-
mosinaz largitate fecit. Nunc vō dū venialy iniquitatis ec si p seneret i
ignorat mod⁹ pfecto et studm i meliora. pficiendi orando. et mīstando vīgi-
lācio adhibetur et faciendi de māmona inqritatis stōs arcos aīa nō spe-
runtur Vex ista libeāt que sit sine suis quib; oīomb; sine mīcedētib;
sās id agit ut mīguē quisq; nō mittat etiam nō ut cū sint mīlus post +
quītiāq; tpus mēde eruat. Nam et illi qui putant sic mīelligendū esse
qd scptū est Afferte etiam bonā vībēm fructūz alia tricenū alia sexagenū
alia centenū ut sū pīstoz dūlitate mētoz. alii tricenos hoīes libeāt
alii sexagenos alii centenos Hoc mēdie mīdici futurū ec suspīcāt solent nō
post mīdici Qm opmone qdam cū videret homīes nupmūtate sibi pū
sūlūne pollicentes. eo qd omīs isto mō ad libāciōez posse vīdeant elegū
tūlūne rīdūle phibetur Bene potius ec vīmendū ut mī eos quisq; rep-
iat qui pro alijs mīcessū sū libeādiz ne tñm pāna sint ut cito ad pū
sūi uel tricenū ul' sexagenū ul' centenū vno quoz eoz pūementi mīstā re-
mīneant qm emī depenīs illoz mīcessiōne nō possunt ut i eis iueniat qm
q sibi spem fructus alieni temeritate vanissima pollicet Nec me rīdūse
illū sufficēt qui sacraz hīaz quas cōmīes hēm mīctem nō spernūt sed
eas male mīelligendo nō qd ille loquit s; hī potius putat futurū ec qd ipi
volūt. hac itaq; rīsiōne reddita libz sic pīmissis termināmis. De apmē

DEDITIONE angeloz et homī. De Explicit libe. xxi. 1. A. epi
etia dei et iōmutabli Incipit tñtū libe. xxi. De ci-
volūtate n. De pīmissione etne bñtūdis scōz et p pētāz supphoz
impioz in cōi sapienter mīdi qui putat etia homī corpa ad celeste
hītadū nō posse trāfere cūm De resurrectōe carnis quā quidā mīdo
credente nō credūt v. Qz roma cōditore sūi romlū diligendo dñi fecerūt
ecclia aut xpm dñi credendo dīlerūt vi Qz ut mīdus in xpm credet
vītutis sūi dñi nō pīuasiōis hūane vii De mīachis que ut mīdus in
xpm credet facta sūt et fieri mīdo credente nō desīnūt viii Qz vīuīsa i

mīachis que p
dēnt v. Qz
venis colatū
Cōi platon
in celo ec m
mō resurrec
tione si pū
hīdūne co
modū omī m
cōfirmāciō
mānīsa sūnt
que ē ipi
cōiura sū de
pūlchritudinē
mōrtuoz nā
sē xix De nō
rūz ac mīle
aqmūdūm
bonis mīle
bñs et hūc
quozdā q
guāntūm
fugīendūz
se ut mīq
phūm inqū
ad veram re
pōmēt sū
hōmīs quo

de uestitū e
folys subū
i mōrtales
hī dñs oīpō
fidem hūc q
emī qui mī
telligit rebū
Et sū cōtēp
quā sūm et
dēns ipi illi
telligit nā
sena ecē seau
bñm vītūm
hūc pīst
qm mala ec
et alūmo de
cūdo ea sibi
ec nām mī
seras dei tñ

macla que p mres in xpi noie sunt fidei testimoniz ferant qd xpm mres credi
 dent ix Quid dignius honorent mres qui id multa mira obtinent ut des
 venis colatur qd demones qui ob hoc qdam faciunt ut ipi dñ ee credat x
 Con platonicos qui denalibz elenitorz ponderibz argumetoz tremu corpa
 in celo ee no posse xi Con calumpnas infidelu quibz vnos de credita cu
 mo resurrectione carnis irident xlii An abortum no ptineat ad resurre
 ctionez si ptinent ad mra mortuoz xlii An infantes mei sunt resurrectioni
 hitudine corpi qua hituri erant etatis accessu xlii An ad dñia corpi
 modu omi mortuoz resurrectura sint corpa xlv Qualis intelligenda sit
 confirmacio scōz ad ymaginē filij dei xvi An i suo sexu resuscitanda atqz
 mansura sint corpa feminarum xlv De vno pfecto .i. xpo et corpe eius ecclia
 que ē ipius plenitudo xlvii Qd omia corpi vicia que in hac vita hūano
 coūra sūt decon in resurrectione nō sūt futura ubi manere nāli sba i vna
 pulchritudine equalitas concurret et qūntas xlviii Qd in resurrectione
 mortuoz nā corpa quibzlibet moīs dissipatoz nā corpa aīqz renouādi
 sit xix De nomtate corpi spūali in qua scōz caro mutabitur xx De mīe
 rus ac malis quibz hūani genus merito pūe puacacōis obuium est et
 aquibzdam nemo n p xpi grām liberetur xxi De hīs q pter illa mala q
 bonis malis coū sūt ad mītoz laborem spūali ptinent xxii De bonis qu
 bus et hanc vitaz dāpnacōibz noxam creator impletur xxiii De puacacōe
 quozdam qui resurrectioni carnis q sicut p dñ ē totus mōus credit impū
 gnant xxiiii Qd porphyrus diffiniao quo bñs anims putat corpus omē
 fugiendū ipius platonis sūmā destruat qui dicit sūmū deū dñs pmissi
 se ut mīq corpoibz exueret xxv De coūis diffinacōibz plōis atqz po
 phum in quibz sic uterqz alteri cedit ut a veritate neut deuiet xxvi Quid
 ad veram resurrectionis fidem nō plato nō labeo nō ē vno conferre sibi
 poterint si opōne reoz i vna sūmā cōuenissent xxvii De qualitate vi
 sionis quo in futuro sēlo sū deū videbitur xxviii De eternitate dī sabbaqz ppetuo

INCIPIT in pñe libro Incipit libe xxii .s. a epi de c.
 supior pmissi dei Dedicatione angloz i homi et
 mō iste hūmō cōans opīs vltimū disputatoz de unitatis dei
 etia bñtūdine ptinebit Qm nō p etatis p multa sēla lon
 gitudines cū quicūqz sūmā et unitatis nomen accepit Qz
 quēadō sēptū ē in eū Regni eius nō ē finis nec ita
 ut alijs moriendo decedentibus alijs succedentibus oriendū
 spēs mei ppetuitatis appat sicut in arbore que p bennū sū

de uestitur et eadez videtur vnitatis pmanē Dū labentibus et cadentibus
 folijs subinde aliaqz nascūt facie obseuāt opacitatis Qz omīs in ea cūes
 i mortales erūt adipiscētibz et homībz qd mīq sū angli p dīdēt faciet
 h deus oīpotētissimū eius cōditor pmissit enī nec mentiri pt Et quibus
 fidem hūc quoqz faciet multa sua et nō pmissa et pmissa iam fecit Ipse est
 enī qui in pñe condidit unū plēnū bonis omībus insibilibus atqz in
 telligit rebus in quo mēi melius instānt q spūs quibz intelligenciā dedit
 Et sūe cōtēplacōis habiles capacesqz sū pñt atqz vna societate demunt
 quā sūm et sūpnaz dīam cūctatez in qua res que sustentent bñqz sūnt
 deus ipē illis et tamqz vita victusqz coīs Qui libez arbitriū eidez in
 telligētiā natē tēbūt tale ut si veller desere dñ bñtūdine sū sū cōtūno in
 sēra eēt sēcūta Qm cū pñeret anglos quosdam peluōm qua ipi sibi ad
 bñm vitam sufficē vellent tanta boni de sēctozes futuroz nō eis adēmit
 hanc pñtem potētans et melius eē iudicāns eē de malis bene facere
 qm mala eē nō sūere Qne omīo nulla eēt nāqz imitabilis qmē bona
 et asūmo deo atqz i cōmūtābili bono qui bona omīa condidit instituta pec
 cando ea sibi ipē fecisset Qno eē pñto suo teste cōmūtatur bonū conditū
 eē nām Nisi enī magnū et ipāli non equali conditor bonū eēt pñto de
 sērao dei tamqz lūmīs sū malū eē nō possz Nam sicut creatas oculi manū est

et idem ipm indicat ad lumen ee videndum. Sedm creatu ad p hoc ee ipso mao
suo ondit excellencia cetis mebris mebra capat lumen no em alia ca
cet unum ems care lme ita na que deo finebat optima se iusticia
deret ee ipso mao. Quo ideo misera e qz no fructur do. Sedm casu an
geloz voluntariu iustissima pena sempine infelicitatis obstruxit atz meo
sumo bono pmanetibus cetis ut de sua sine fine pmanetione et iusticia
qz ipms pmanet pmanetione dedit qui fecit hoiem ipm ee ram cu eodez
libero arbitrio Terrenu quide aial sed celo dignu si suo coheret auctol
Misera sili si enim deseret secutura qualis nunc hmoi conuerter. Quez
sili cu pmanetione legis dei p dei deretione potatur ee paret nec illi
ademit libei arbitriu paretz simul pmanet quid boni de malo ems ee
ipe facturus qui de mortali p greme mto iusteqz dipnati tui ppli
gra sua colligit ut inde suppleat et iustam et pte que lapsa e angeloz
ac sic illa dilecta ac supina ciuitas no fructetur mox nio emu qui
ee fortassis et ubiote letetur. Multa em sunt amalia con voluntate
dei sed tanta e ille sapiet tanteqz virtutis ut meo exitus sine fines
quos bonos et malos ipse pmanet tendant oia que voluntati ems vi
dent ad vlti ac p hoc cu deus munit de voluntate ut qbz leuis eat
vbi gra reddatur munit illi potius qz ipse munit ut en quodammodo munit
tuz in hys que pmanet munit sicut munit sol oculis iusticiis
et asper quodammodo erunt et ex delectabili molestus efficitur cu ipse ap
sepm maneat idem qui fuit de ee voluntas dei qua facit i cordibus
bedicam madata a de qua dicit apls. Deus e em qui opat i nobis
et velle iusticia dei no solum qua ipse iustus e de sed illa ee qua i hoie qui
ab illo iustificat facit. Sic et lex ems vocat que potius e homi sed
ab ipso data hoibo. Nam utiqz hoies erunt quibz aut ibi In lege ma scriptu
e cu alio loco legamus. lex dei in corde ipms. Sedm hac voluntate qua dms
opatur in hoibo ee velle de qd no ipse vlt sed suos id volentes facit sicut
de cognovisse qd ut cognoscer fecit aqz ignorabat. Neqz em dicente aplo
mne aut cognoscer deus vmo cogniti adeo fas e ut credam qz eos tuc
cognovit deus p cognitis aut costatcom mudi. Et tuc cognovisse dms
e qd tuc ut cognoscer efficit. De hys locutionibz mox iam misionibus
libris memi disputati. Sedm g hanc voluntate qua deu nullo diam
qd alios efficit velle quibz futura nescit mlti vlt nec facit. De etna

Multa em volunt fieri sancti ems ab illo dei et i mutabili voluntate
inspirata ita voluntate nec sunt sic orant qui pro quibus n.
dam pre sancteqz et qz orant no facit cu ipse in eis hanc orandi vo
luntate ito spu suo fecit ac p hoc qui sedm dmi voluntate orant ita ut qui
quis sit saluus possim illo mo locutionis dicit vlt deus et no facit ut
ipm diam velle qui ut vult uti facit. Nam illa vo voluntate sua que
cu ems pmanetia sempina e pfecto mcelo et mtra omnia quecuqz voluit
no solum pmanet ul pmanet sed etia futura iam fecit. Veni autem veniat tps
quo voluit ut fiet qz an tpa vniua pmanet atz disponit. diam fiet qui
deus voluit. Si aut no solum quos quod futur e vlt ee atz futur sit
ignoramus diam fiet si deus voluit. Non quia deus noua voluntatem
qua no hnt tuc hebit sz quia id qd exstintate et i ems i mutabili p
iatur est voluntate tuc est. De pmissionibz etue bntudis stoz et ppetuis in

Quia ut ceti tam mlti pteiz sicut mne i ipso in phara mptioz
benedict omis gentes ita qd eid semu ems pmanet implebitur
ubi ait p pham. Resurgent qui erut i mionetis ad qd ait erit celum
nomi et terra noua et no erut meiores porz nec ascendet in cor ipoz
sz leticia et exultacom muenet in ei. Ecce ego facia vltm exultacom
et pplm meum i leticiam et exultabo in nlm et letabor in pplo meo et
ultra no audiet in illa uox fletus et p aliu pham qd pmanet dicit

idem phare
in libro et mlti
ingent bo m
co pender pp
schu et usqz m
ha que ad hoc
dem hys scpt
bant ee ventu
que phorela
Sed pmanet
voluntate
in hoc credent
corporu rone
e Nam cu her
no corpora m
m m m m m
cognationes q
et in celo hnt
fietis corporu
forane argu
in corpora hnt
hoc mebra e
deo qui fecit
aimo di ac p
An terna p
nere ut semu
celu iustape
ista meliore
qz id fiet vol
ab illo no et
ano celati
dibus qm
h sumo illud
rone costat
quodammodo at
et corpora cop

Sed hoc
corpus
pmanet
dicent de
solidi qui n
mcredibile
stnem s m
mz idem d
mcredibilu
id qd reliqu
sicut iam ve
mndus quq
mns in eis
dit si cosider
omno qm
no armatos
bus fidei ad
mltos pfecto

eidem prophete in ipso illo saluabitur plus tunc omnes qui inuentus sunt scriptus
in libro et in libro domine in meo pulue sine ut quidam interpretati sunt aggre ex
urgent in vitam eternam et hy in obprobrium et confusionem eternam et in alio lo
co pendet prophetam accipientem regnum sti altissimi et obtinebunt illud usque in
seculum et usque in seculum seculorum et paulo post Regnum inquit regnum sempiternum et a
lia que ad hoc pertinentia libro vicesimo posui sine que non posui et tu tunc
idem huius scripta sunt Venient et hec sicut ista venient qui in creduli non puta
bant esse ventura Idem quippe deus utraque promissit utraque ventura esse per dicit
que phariseorum et paganorum esse teste porphyrio nobilissimo philosopho paganorum

Sed videlicet homines docti atque sancti sapientes mundi qui putant eterna
sapientes contra vim carnis et hominum corpora ad celestilitatem non posse
transire que contra gentem hominum sicut tanto ante per dicitur transferre eum in
in hoc credendum sperandum constitit ut acute sibi argumeta videntur aduersus
corporum rationem et dicere quod in libro de republica libro a cycerone in mediocritate
est Nam cum herculem et romulum ex hominibus deos esse factos assenserunt quod
non corpora inquit sunt in celum elata Neque enim natura patetur ut id quod est etiam
in terra maneat Hec est magna ratio sapientium quorum dominus nonne
cogitationes qui vane sunt Quia enim anime tantum essent sine ullo corpore spiritus
et in celo habitantes eterna anima nesceremus nobisque futurum esse dicemus ut
eterna corporibus animandis quodammodo vinculo inuicibilis ueritatem Nomen multo
foras argumetarentur id credere recusantes et dicemus nam non pati ut res
in corpore ligamento corporeo vincatur et tunc plena est terra vegetantibus animis
Hec membra eterna miro sibi modo conuexa et implicata Cur ergo eodem uolente
deo qui fecit hoc animal non potest eterna corpus in celeste corpus attolli si
animus ut ac per hoc et celesti corpori pristabilior eterno corpori potuit illigari
An eterna pericula tam exigua potuit aliquid celesti corpore melius apert se te
nere ut sensum haberet et vitam et eam seruaret atque uincere dedignabitur
celum suscipere aut susceptum non possit sustinere cum de re sentiat et uiuat
ista nichilominus quod est corpus omne celeste Quia ideo inquit non fit quod uodum est ipse
quod id fieri uoluit qui hoc quod uidendo iam uoluit multo inuicibilis quod illud quod
ab istis non creditur fecit Cur enim non uehementer ad miramur in corpore
animas celesti corpore potiores eternis illigari corporibus quod corpora licet eterna se
dibus quibus celestibus tunc corporibus sublimantur nisi quod hoc fieri consueuerunt et
hunc sumus illud uod uodum sumus nec aliquando adhuc uidemus Nam profecto seculum
ratione consultum inuicibilior res esse dominum operis reperi in corporalibus corporibus
quodammodo attraxit quod licet dominum quia illa celestia ita eterna tunc corpora et
et corpora copulantur De resurrectione carnis quam quidam mundo credere non audire

Sed hoc incredibile fuit aliquando eam iam credidit mundus sublatum eternum
corpus christi in celum rationem carnis et ascensionem in supernas sedes
paucissimis remanentibus atque stupentibus uel doctis uel indoctis iam ar
diderunt docti et indocti Quia rem incredibilem crediderunt videntur quod sunt
stolidi qui non credunt Quia autem res incredibile est et iam hoc utique
incredibile est sic creditur esse quod incredibile est Nec ergo domino incredibile
rationem si nostri corporis metum et rem tam in credibilem mundum esse credimur
tunc idem deus animus uel unum hominem fieri ambo futura esse per dicit unum duorum
incredibilem iam factum uidemus ut quod est incredibile credet mundus cur
id quod reliquum est disputatur ut etiam hoc uerum quod incredibile credidit mundus
sicut iam uenit quod si incredibile fuit ut rem tam incredibilem credet
mundus quicquidem hoc utique incredibile quorum uidemus unum alterum credi
mus in eisdem litteris per dicitur sit per quas credidit mundus quo mundus credi
dit si consideretur incredibile inuenit Incredulos habilibus disciplinis et
omni quatuor ad istorum doctrinas attinet in pollicitorum non pitores grammatica
non armatos dyalectica non rethorica inflatos piscatores christus tamen retho
ricus fidei ad mare huius seculi paucissimos misit atque ita erant genere tam
multos pisces et tanto inuicibiliores quanto rariore etiam ipsos philosophos cepit

duobus illis incredibilibus si placet vmo si placeat d3 addam? hoc tñm Jamg^o
 tria sūt incredibilia que tñm facte sūt incredibile ē enī xpū resurrexisse
 in carne et in celū ascendisse cū carne Incredibile ē mūdū rem tam ī credi
 bile credidisse Incredibile ē hoīes ignobiles infimos paucissimos impi
 tos rem tam incredibile tam efficacit mūdū et ī illo cō doctis psuadere
 potuisse Horū tñm incredibilū pñm volūt isti cū quibz agūm credē
 Sed cogit et cernit qd nō inveniūt Vnde sit fām si nō credūt tñm
 Resurrectio xpi et in celū cū carne in qua resurrexit ascensio toti un
 mūdū pducit et creditur Si credibilis nō ē vñ toto tñm orbe uz credi
 ta ē q3 i mlti nobiles sublimes docti eam se vidisse dixerūt et qd viderūt
 diffamare curarūt eis mūdū credisse nō mūz est d3 istoz adhuc credē
 nolle pducit ē Si aut ut vix ē paucis obscuris mūz ī doctis eā se vi
 disse dicētibz et scribētibz credidit mūdū cur pauci obstinatissimi qui
 remaserūt ipi mūdū iam credenti adhuc usqz nō credūt Qm ptea mō
 eriguo ignobilū infimoz mupitōz homi credidit q3 ī tam cōceptabilibz
 testibz mltis mirabilibz dūctis se ipā psuasit Eloquia nempe psuaden
 tūz q dicebat mira fuerūt facta nō vba Qm enī xpū in carne resur
 rexisse et cū illa in celū ascendisse nō viderūt id vidisse narratibz non
 loquētibz tñm sed mīfca facientibz signa credebāt Hoīes quippe quoz vñ
 ul ut mlti duaz lignoz fuisse nouerūt repente lingue omī genitūz
 loquētes mirabilē audiebant Claudū ab uberibz matris adeoz ubi m
 xpū noīe post quadraginta annos incolumem cōstituisse suadua de corpibz
 eoz ablati sanandis p fuisse languētibz ī ma qua fuerūt transitūz pōtpe
 in ordine ī mirabiles morbis variis laborātos ut ambulāti sup eos Ambra
 transiret cōtinuo salūtē solere recipe Et alia mltā stupenda mxi noīe p
 eos facta sūt signo postremo cō mortuos resurrexisse crebāt Que si ule
 gūt gesta cō credūt Ete tot incredibilia tribz illis incredibilibus addi
 m? Et ut credat vñm incredibile qd de curius resurrexerit atz in celū asce
 sione dicit mltōz incredibilū et nodū ad credendū horrenda duricia m
 credulos flectim? Si vñ p aplis xpi ut eis credatur resurrexerit atz as
 censione pducitūz xpi cō ista miracula facta ēē nō agūt hoc nobis vñm
 grande miracū sufficit q cū tñm orbe sine vllis mīaculis credidit Sequit^r
Recolam? cō hoc loco illud Qz roma cōditorez sūt Romū diligēdo
 qd de romū ore dñi fecit eadū aut xpū dñi credendo dūerit
 data dūitate tulius ad miratur Verba eius ut scēpta sūt dñi A lūgi vi
 est inquit ī romū ad mirandū qd ceteri qui dū ex homibz facti ēē dicūtur mi
 mus eruditis homi scēlas fuerūt ut fingendo peluū cēt racio cū mup
 iti facile ad credendū impellēt Romū aut etatem mūz hūc sexcentis an
 nis iam ī veteratū hūc atqz doctis omī que illo antiquo eruditū homi
 vita errorē sublato fuisse cūm Et paulopost de eodem romū ita loqz qd
 hūc pñm sensū Erquo intelligi pot inquit p mltos annos mī homiez si
 use qui romū ut iam doctis homibz ac tñm ipis eruditis ad fingendū
 vir quidqz cēt loci Antiquas enī recipit fabulas fictas et nōmīqz mōdite
 h etas aut iam ex cūta pscitū elidens omē qd fieri nō pōt Responit vñ
 e mūd doctissimoz homi idēqz eloquētiss omī I lūm Tūlio Cicerō pte
 rea dīc dūitatez romū mirabilē creditam qz eruditi uī tñm fuerūt que fal
 sitatē nō recipient fabulaz Qm aut romū dñi mī romā credidit atz
 id parua et incipiens Tum dū de posteris fūit fūit nāe qd auteperunt
 amatoribz ut cū ista supstiaone mīacte quodā mō mīs ebibita cresce
 ret ciuitas atqz ad tam magnū pueret imperiū ut ex eius fastigio
 velut ex altitēre quodā loco alias quodam gentes quibz dūaretur fac
 sua epōne p funder ut nō quidem credent s3 tñm dicent dñi romū ne ciui
 tatem cū fūebant de conditōe eius offenderent alit eam notādo q romā
 q id nō amōe quidē hūm erroris s3 cū amōis errore crediderūt xps aut
 quāqz sit celestis et sempitē cōditor ciuitatis nō tñm enī qui ab illo cōditū ē

dñi credidit e
 et de dicitur
 ut cōstrui pos
 credidit ista
 de amato un
 sed qd vñm e
 cō xpū pphē
 apibz ad hūc
 qz condidit r
 pphētiā s3 qd
 quippe tñm m
 tñm qd vider
 andit dñi Cē
 ruit ambobz
 mltz a hēritū
 Aut vñ aliqu
 mō pōt m
 negatē mltis
 romanorū si i
 mīe romāno
 cōfiterēdo t
 lenes offensio
 ceris formidat
 tñm magnēz a
 pugnam s3
 tñm credidit
 nō Non est e
 mltis Cicerō
 acmūte op
 nel intelligi q
 quē quis e
 ti oblāt elat
 videtur apena
 sit Itā q mlti
 uatā est vñ
 silē ē quodā
 et cōadit H
 Constitut g^o e
 ciuitas sicut
 phēns est o
 oritūz s3 hoīz
 uatūz q ape
 cūm Hag
 gē q cū ipā
 mltis tñm r
 video ubi dñ
 si ī vñm sūm
 one nō possit
 eligent fides
 fām ē Salu
 acqz possit
 mīs fecit qu
Sed vñ
 te
 mētiōem

dñi credidit et; id potius est credendum qz credit Roma conditorē suū cōstruc-
 ta et dedicata tamq̄ deū coluit m̄tēplo. Hec aut̄ vltm̄ conditorē suū dñi x^m
 ut cōstrui possit et dedicata possit infidei fundamēto. Illa illū amando eē dñi
 credidit ista istū dñi eē credendo aānt. Sicut g^o p̄cessit vñ amaret illa et
 de amato iam libent̄ eā falsū bonū ardet ut rē fide nō temē qd̄ falsū
 sed qd̄ verū eāt amaret. Exceptis enī tot et tantis m̄achis que p̄nascent dñi
 eē xp̄m̄ p̄phete quoq; dñi fide dignissimē p̄cesserunt. Qne in illo nō sicut
 ap̄ba ad huc creduntur implende si iam dēmonstrant̄ implete. De hīs aut̄
 qz condidit romā maiq; regnante auditur legitur ut q̄ fuit ē nō q̄ an fuit
 p̄phetatū; qd̄ sit receptus iudeos creditū tenet hē nō fuit dicent Nullus
 quippe rex m̄abilis signis id ei vē p̄nēsse monstrat. Lupa quippe illa in
 trax qd̄ videtur q̄ magnū exitūse portentū quale aut̄ q̄ntū ē addēmōstr-
 andū dñi. Certe enī et si nō mētū fuit lupa illa sed bestia cū cōmū fite-
 runt ambobus fī cū ems nō hētū dēne. Qm̄ aut̄ p̄hibitus ē aut̄ vñ
 nūq; a herculem a alios tales hoīes deos dicē et mori maluit q̄ nō dicē.
 Aut vñ aliqua gentiū colet ut deos suos nisi romani nomis metus coget
 meo p̄nto nūmet q̄ mltā quilibet semina crudelitatis occidi q̄ xp̄m̄ dēn;
 negare maluerit. Promde metus quilibet levis indignatōis que ab annis
 romānoz si nō fuit posse putabatur existerē compellebat aliquas civitates sub
 iure romāno positas tamq̄ dñi colē romū. A xp̄o aut̄ dñi nō solū colendū
 eē cōfiteudo tantū potest fīe m̄m̄ multitudinē metus tenore nō potuit nō
 levis offensioes aīoz sed m̄m̄ variaz penarū et ip̄m̄ mortis que plus
 cetis formidatū neq; tū civitas xp̄i q̄m̄ ad huc p̄gnaret m̄m̄ et hūc
 et magnorū agmīa p̄loz adūsus impiorū p̄secutores suos pro tp̄ali salute
 pugnant. si potius ut obtinet etiam nō repugnant ligabunt m̄cludēbā-
 tur cedebant torquebant urebant lamabant cruciabant et multiplicabā-
 tur. Non est eis p̄salute pugnare nisi salutē p̄salutore cōtēpne. Q̄o
 m̄libro cyerone t̄io nisi fillos de republica disputare nullū bellū suscipi
 acuitate optima nisi q̄ p̄ fide aut̄ p̄salute. Quid aut̄ dicatur p̄salute
 uel intelligi quā salutem velint alio loco dēmonstrare. Et hys p̄m̄s in
 quit quas etiā stultissimū sentiant egestate exilio vnicū vbenbā sepe p̄na
 ti oblata elabunt mortis celebritate. Civitatibz aut̄ morē ip̄a pena ē que
 videtur a pena singulos vndicā. Debet enī cōstituta sic eē civitas ut etiā
 sit Ita q̄ nullus intentus est republica nullis ut hoīs in quo morē nō mō
 nūcia est vñ eē optanda p̄ sepe Civitas aut̄ cū tollitur deletur extinguit̄
 alē ē quodāmo ut magna pars cōferam? ac si om̄s hic m̄ndus m̄teat
 et cōadat. Hoc g^o dicit cyero qz m̄ndū nō m̄teat cū platonis sentit
 Constituit g^o enī pro ea salute bellū suscipi acuitate qua fit ut maneat hec
 civitas sicut dicit etia. Q̄nāmo mōnentibz et nascentibz singlis sicut
 p̄hēms est opacitas oleo ul̄ lami atz lmoī cetūz arborū singulorū lapsu r-
 orūq; filiorū. Mors quippe ut dicit nō bonū singlorū si vniūsa pena est ci-
 vitatis q̄ a pena plerūq; singulos vndicā. Vnde m̄to q̄ntur utz recte fe-
 cerunt Saguntini q̄ vniūsam civitatē suā m̄te maluerūt quā fide fūm
 gē q̄ cū ip̄a romana republica tenebant. In quo suo facto laudabant ablo
 m̄bo t̄ene republice civibus. Sed quō hūc disputatōi possent obediri nō
 video ubi dē nullū suscipiendū eē bellū nisi aut̄ p̄ fide aut̄ p̄salute nec dē
 si i vniū sumū p̄dū ita ista duo cōcurrunt ut tenei. Alterz sine alio amissi-
 one nō possit quid sit potius eligendū profecto enī Saguntini si salutem
 eligunt fides eis fuerat deserenda si fides tenenda amittenda utq; salus sic
 fūm ē. Salus aut̄ civitatis dei talis ē ut cū fide ac p̄ fidem tenei ul̄ potius
 acqui possit. Qne cogitatio firmissimā ac patientissimā cordis tot ac tātoz
 m̄res fecit quales ne vniū qd̄ hūc ul̄ hūc potuit q̄ ē dē creditus romulus
 valde iudicū ē de romuli dñi. Qz ut m̄ndus m̄ xp̄m̄ credet vñtis.

Sed te falsa cū de xp̄o loqui facit dñi nō persuasione humane in-
 mencionez Verūtamen cū sexcentis ferme annis an cyerone romū fuit

atq; illa etas iam fuisse doctus dicat. cuncta ut qd fieri non potest omne respiceret.
Quo magis post sexcentos annos ipso tpe ciceronis marique postea sub an-
gusto atq; tibero eruditionibus utiq; tpiis resurrectionem carnis xpi atq; nichil asce-
sione tamq; id qd fieri non potest mens humana ferre non posset eludens ab animi co-
dibusq; respiceret ut omni fieri potuisse atq; fieri esse divinitas ipso virtutis ul' ver-
tas divinitas et cōtestancia miraculorum signa monstraret ut cōtentis et co-
tradictis tam multis tamq; magnis psecutionibus pcedens nūq; deinde ad
nomi scilicet in certis secutura resurrectio atq; i moralius carnis infideliter
credetur et p'dignetur in tēpide et p orbe terre pullulatura secundum qui
mūn sanguine scribitur. Legebant em p'coma pcedencia pphetarum cōcurrere
ostenta virtutis et p'suadebantur veritas nova consuetudini ul' cōtraria rōm do-
nec eis sit qui p'sequeretur furore sequeretur fidei. Demachio q' ut mūdus
Quamq; nūc illa miracula q' p'dictis nūq; credet fieri sūt et
facta esse non sūt possem quidem dicere nūc fieri mūdus credente non de-
fuisse p'us qui credet mūdus ad hoc ut credet mūdus. Illius C. viii.
Quisq; adhuc prodigia ut credet nūc magis est ipse prodigium qui mū-
do credente non credit. Vix hoc id dicit ut nec tūc illa miracula facta fuisse
credant. Vnde gō tanta fide xpc usq; quaq; tantat nichil cū carne subla-
tus. Vnde tpiis eruditus et omne quod fieri non potest respicientibus sine ulla
māchis mūnū mirabilis incredibilia credidit mūdus an forte credibilia fuisse
et id credita esse dictum sūt. Cur ipi gō non credunt. Vixit ē ipi mū cōple-
rio aut incredibilia ea que non videbat alia incredibilia q' tū fiebant et vi-
debantur fecerunt fidem aut certe res ita credibiles ut nullis quibus p'suaderet
māchis indigeret istoz mūnū credant mūdelitatem hoc ad repellendos
namissimos dixim. Nam facta esse ista mūdā q' attestarent illi vni gūm
di salubriq; mūdō quo xpus nichil cū carne magna resurrectit ascendit
negare non possum. In eodem quippe veracissimi libri cūcta cōscripta sūt et
q' facta sūt. Nec ut fidem faciant innotuant hec p'fidem quā fecerunt mū-
clarius innotescunt. Legunt in p'lis ut credant nec in p'lis tū si credita le-
gent. Nam esse nūc fuit mūdā in ems noie sine p'sacramēta ems sine p-
orōnes ul' mēdinas foz ems. Et non eadem claritate illustrant ut tanta
quā illa glā diffunditur. Canon quippe sacraz hūz quē diffinitū ē oport-
tebat illa facit ubiq; reatate et mēdrie cūctorū m' hēre p'loz. Nec aut
ubiq; fuit ubi scilicet fira tota ipā civitate ul' quocūq; cōmunitatē loco
Nam plerūq; etia ubi paucissimi sūt ignorantibus certis maxie si magna
sit civitas et qū alibi aliq; nazunt non tanta et cōmēdat auctas ut sine
difficultate ul' diffinitione dubitacōe credant. Qūm xpus fidelibus afideli-
bo indicent. Mirachū qd a Medolano fuit ē cū illis esset cū illūmatis est
certis ad mītoz noticiam potuit p'uenire q' et gūndis ē civitas et ibi
eat tūc impator et mīmento p'lo teste res gesta ē cōcurrente ad corpa
mūnū. Geriast et prothas. Qm cū latēnt et pemitus nescirent. Epō Am-
brolio p'sompni revelata repta sūt ubi certis ille depulsiis verba tene-
bris diem vidit. Apud charthaginē aut que venit p'ter ad modū p'ncipal-
simos salute que facta ē innocencia exadvocato. Vicinō p'fecture ubi nos i-
ter fuim et oculis aspexim. mīe Veniente em de trāsmaximis me et sic meo
alypio nōdū quidem clīcoz sed iam deo fūmentū ut eat cū tota domo sua
religiosissimus ipē suscepit et apud eū tūc habitabam. Curabat a mēdicas fī-
tulas quas f' mīcosas atq; p' plenas hūit nīpostiore atq; vna corpi p'te iā
sequebat eū et actis sūe cetera mēdicamētis agebant. passus iūte fuit
infectione illa et dūmēnos et aceros dolores. Et vixit mī mītoz sūmīs
fefellerat mēdicos atq; ita latuerat ut eū nō tangerent quē ferre ap'ire de-
buerant. Demq; sanatis omnibus que ap'ta curabant iste remaserat solus
cū frustra impendebat labor. Quas moras ille suspectus hūis mītoz
formidans ne iterū secaretur. Quod ei p'direat aliis mēdicis domūstas
ems quē nō admiserant illi ut saltem videret cū p'mū sectus ē quō id faceret

transq; illi d
ad illūmatis
meritoz hūis
q' p'ncipaliter
cūm ferre
mēdicas fūm
mīp'to idem
securo domel
te velut iam
fuerit ut fess
passus immo
sit et ad se an
illa iam nūc
gūm mītoz
q' nēnt ille l
officio p'ncipal
sp'ciens mītoz
salvus ēē nō
officina opū
gūm qd remu
acut ut eod
omī alit mīto
Et cū abisse
ut tamq; fū
vni epōs tū
com Carthag
iam epōs cū
mītoz opoz
mō i nēnt
bibbz latū
mītoz em cū
nō dubitacō
volūntē vni
mītoz fūgentib
mītoz impellent
mōti at quo
emī mēdica
eraret ali nō
nō poteram l
dis si hūis m
do Churrier
adessent illis
fūm de hūis
illa p'ncipaliter
aut quoz ei
mānis sectu
cū mīp'tat
utatur oculis
mānis cūctū
deo que fūsa
cogitetur po
de p'mānis
cūnt nullis
ubi p'ncipal
ad fūmā m

manusq; illū domū abiectū virq; recipit eripit atq; ait iterū me sectum estis
 Ad illūque volūtas eē putem ubi nūquā sū unde illū medicū impitū
 metūq; bonū bonū ubi pmissiōibusq; lenire pterierit alij dies plūm mē
 q; pfectibāt omē qd̄ fiebat. Medici tū mīna pellicarade insitebat nō se illū
 sūm ferro sed medicamentis eē clausuroy Adhibuerūt eē et alij grandemū u
 medicū satisq; in illa arte laudatū. Ad huc enī vnebat amonius qui loco
 inspecto idem qd̄ illi ex eoz diligentia pīa q; pmissit. Cū ille factus mēte
 searū domestico suo medico qui futuraz p̄diceret alia sectione facta hylaita
 te velut iam salūis illūit. Quid plura Tot dies postea manit cōsūpti tū
 fuerit ut fessū atq; cōfusi facerent enī mī ferro nullo mō posse sanari. Exerant ex
 palluit immo timore turbatus atq; ubi se collegit tanq; potuit abire illo mē
 sit et ad se amplius nō accede impant. Nec aliud occurrat fatigato lacrimis et
 illa iam nūitate constructo nō ut ad libet allerandūm quēdā qm̄ tūc erunt
 gatus mīablis hēbatur ut ipē faceret qd̄ ab illis fieri nolebat intus. Et postea
 q̄ nēnt ille laborēq; illoz in cicatrificatiōe artifer vidit bonū virū finctus
 officio p̄fūit bonū ut illis poans qm̄ in eo tū laborauerat q̄ntū ipē in
 ipiāens mīabatur sine curacōis sine fineret. Adiacens q̄ reuerā in sectione eē
 salūis eē nō possit. Et valde abhorre aīns morba ut homibz quoz actiā
 osissima opum mīdūtraz diligentia mīatus in cicatrificatiōe eius videt q̄ ex
 gūm qd̄ remanet palma tanta laboris auferret reddita ut animo emē et pl
 acant ut eodem allerandūo assistenti ipi sūm illū ferro qui iam cōsensu
 omī alit mīanabili putabāt apertent. Ne res delata ē cōsequēte diez
 Et cū abissent illi ex more nūmo dū tantus ē in domo illa exortus dolus
 ut tanq; finiens planctus vir cōpmetur anobis. Visitabat enī cotidie mī
 virū epus tūc Valens b̄re memore Saturninus et p̄b̄ glōris ac dra
 com Carthagineus eadē Inq̄mba eū et exq̄ba solus ē nūc mīreba hūans
 iam epus cū honore anore debito notandus aurelius. Cū quo recordate
 mīabilia opoz da debac re sepe locuti sūm enīq; valde memisse qd̄ cōmemora
 mō in nemo. Cū enī enī sicut solebant veipe mītarēt rogant eoz mīse
 bilibus lacrimis ut mane dignaretur eē p̄ces suo finem poans qd̄ dolen. T
 antus enī enī metus exoribz mīuaserat p̄ces ut se intra medicoz manū
 nō dubitaret eē mōltūz. Consolati sūt enī illi et hortati ut mō fideret enīq;
 volūtatē vīlter ferret. Inde ad orōnez ingressi sūm ubi nobis ex more ge
 nna figentibz atq; mīcūentibz fīe ille se ita p̄ceat tanq; fūisset aliquo gra
 mē impellente prostratus et cepit orare. Quibus modis quo affectu q̄
 moti at quo flūmo lacrimaz quibz gemitibz atq; singultibz succūgentibus
 emā mēbra eius et opene mēdūentibz spū quibz illis explicet ubi utri
 eraret alij nec in hac eoz anteret mītenacōne nesciebam. Ego tū p̄sus orae
 nō poteram hoc tūc breuit mōrde meo dixi. Dne quas tūoz p̄ces exau
 dis si has nō exaudis. Nich enī in videbat addi iam posse nisi expiraret ora
 do. Surrexim et accepta ab epō b̄dictōe discessim. Rogante illo ut mane
 adesset illis ut equo aīo eē hortantibz illūit dies qui metuebat ademit
 sūm dei sicut se ad futuroy eē p̄miserat ingressi sūt medici parant omīa q̄ loū
 illa polcebat tremēda ferramēta p̄ferunt attomtis suspensiq; omibz. Et
 aut quoz eū maior aūctas defunctū amī emē cōsolūdo erigentibus ad
 manū sectioni mēbra in lectulo cōponit. Soluit nodi ligamētōz mīdatū lo
 cus inspicit medicus et secandū illū sūm armatus atq; intentus iquit. Et
 utatur oculis digitisq; cōtrectat temptat demq; mōis omībz mīnēnt firmis
 manū cicatricem iam illa leticia et lano atq; grāz actio mīseicordi et opti
 deo que fusa ē ore omī lacrimantibz gūndis nō ē cōmittenda mīis ubi
 cogitetur poans qd̄ dicat. In eadem Carthagine īnocencia religiosissū fēi
 de p̄māns ipius ciuitatis in manilla amāz hēbat rem sicut media di
 cunt nullis medicamentis sanable. Aut gō p̄fādi solet et acorpe separi mēbz
 ubi nascit aut ut aliqui dīmons hō vīuat tū inde morte quālibet tardine
 ad futura sēdū ypoaritis ut fertur. Sinam omīs ē amittenda curatio. Doc

illa aperto medico et sue domui familiarissimo accipat et ad solū dei se ora
do cōterat admonet in sompnio appropinquata pascha ut in pre femina obsuanti
ad baptisterium quicūq; illi baptizata punitio occurrisset eundē locū signo xpi r
signaret et confestim sanitas cōsecuta mirabili ē. Medicus sane qui ei dixerat
ut nichil curatio adhibet si paulo diutius vellet vniē cū in sperasset eam pos
tea et sanissima compisset quā pno hre illud mahi tali inspectōe cognoue
rat quesivit ab ea uehement' quid adhibuisset capiens quicū intelligi datu
nosse indicamē quo ypochrasis diffinico vincetur Cūq; ab ea quid fieri esset
audisset recte velut cōtēptū et multū ita ut illa metueret ne aliqd con
timeliosū illū pferret in xpm religiosa inhamitate ruidisse fertur putabā
magis aliqd magis se in fuisse dictū atq; illa iam exhorrescente mox addi
dit Quid grande fecit xpus sanare carum qui quadriduanū mortuū in
cūntit Hoc ego cū audissem et reuerentia stromachare ī illa ciuitate atq;
in illa psona nō utiq; obscure fā tam ingens mīlā hie latere Hinc ē
admonēdam et pene oburgandam putam Cū in ruidisset nō semde tu
cuisse quesim ab eis quas forte tunc matronas amicissimas secū hēbat
utq; hec antea scissent ruderūt se omīo neisse Eū inq; quō nō tacer
ut nec iste audiret que tibi tanta familiaritate ingitur Et quia breuiter
ab ea quesimā fā ut illi audientib; mīlūq; mirandū et glōrificandū dei
totū ex ordine quēadmodū gestū fuerit indicet Quid uisū mīlā que pūtes

MEDICUS quēdam podagru in eadem urbe in xpi noīe fuit fidei testimū
qui cū de disset nomē ad baptisimū foruit qd xpm martire credide
et pōte qd baptizaretur in sompnio apuēis nigra carnis quos ruit c. ix.
intelligebat demonas ēē baptizari eodē anno phibitus fuisset eiq; nō obtem
peras ēē cōsulcātib; pedes eius indolores acrimū quales mīq; exptus ēē magis
qz eos vnicus Linachio regeneācois ut nouit ablu nō distulit In baptisimū
te ipō nō solū dolore quo ulcra solū cūcābatu Vex ēē podagru curuisse
nec amplius postea qd mīrisset pedes doluisse quia nouit Nos tū nomī et
pūcissimū frēs ad quos id potuit puenire ex mīmo quidā curibitūm nō
solū apurali Vex ēē abūfermū pondē gemitū cū baptizaret saluus effū
est et liberat; utraq; molestia tanq; mali nichil hūisset in corpe de fonte rē
generacōis ascendit Quis hoc carubi nouit et pter rursūm aliq; qui
si ubiq; audire potuerūt Nos aut cū hoc compūsem inuente stō epō anre
ho ēē ut veniret carthagine fecim; atq; ubi pūa audierim; De quo fidei
dubitare non possem Quāto dignius honorentur mīres qui ideo mīlā

Utribuitur mīra obtemperat ut deus verus colatur qm demonas q
hesperius ap' ob hoc quēdam faciūt ut ipi dū esse credantur c. x.
nos est hē mīratoris fūlenū fundū qui zuberū appellat Vbi cū afflictō
uālm; et suoz suoz domūq; suaz spūm malignoz vni noram ppeti
comperisset rogauit mōs me absente pēros ut aliquis eoz illo pgeret
cū oīomb; cedent perrexit vni obauit ibi iactā corpis xpi orans
quūq; potuit ut cessaret illa ueracō Deo protinus mīerante cessante Ac
cepit aut ab amico suo crimi scām de ulimis allatū ubi sepulcra xps die
fāa resurrexit amq; suspendit in cubiculo suo reuēcie cū eam hē uole
bat forte audidit ego et collega tūc meū epūs Simitensis ecclie mīr
mī in pūo cēm et veniem; rogauit et venim; Cūq; nobis omīa retulit
let ecclā hoc petuit ut infodēt; alibi atq; ibi oīomū locū fieri ubi ēē
posset xam ad celebranda que dei sūt cōgregatū nō restim; fōm ē Erat
ibi inueniē palitū ruiticūm Hoc audito petuit apertib; suis ut
illū ad eū locū sū non cūctāter afferrent Quo cū fuisset allatus ora
uit atq; inde cōtinuo pedib; saluus abscessit Vitoriana dē villa ab y
pone rege mīmus tūm mīlū abest Ibi est mēoria mīm; i mediolāne
sūt Geruā et prothas; portatus ēē qdā adolēscens Cū cū diuidio
tpe estatus equū abluet in flumīe gurgite demonē incurrit Ibi cū latet
morti pūm; ul' sūm; mortuo ad vesperuos illuc ympos et orōnes

ai anallio in
atq; ympos
habili fēmitū
fuit alligatus
cōtēbātū
mīams
bātū atq; m
fūfū remū
qd mīrellū fū
aly vobū
fama mōte
quēdū ēē d
us est mīq;
potuit oculū
sibi post sepe
mīr
ygnēz scō rī
mas suas m
scēte quē n
nox ymponē
bat cū fulam
mēra est a
cūcū ēē adolē
tūtes pēq;
petūfēt A
vidit mīhōz
coco cattofo
fū sit tricen
eū quō post
antū m ve
pūtiū hōm
quās cibit
ram remebā
epū portauit
mōm; pūm;
pūis et vie
tallo fūm; rē
pūo pēdēt
nāt et fūm;
que fēcāne u
nō mīnent
bo calculo l
it epūs salū
no est sic u
rūpū cū de
pūri tūm; rā
nāls eno u
fūne fūdelem
tūm mīlū et
eoz; ase tū
mēorūq; fū
mētr; bonā
florū et fūm;
tūm; florū
domitū ēē

cū anallio suo et quibusdam stimonialibus ex more dñi possessionis intravit
 atq; vinctos cantare cepit. Quia uoce ille q̄ percussus excussus est Et cū
 terribili tremitu altac̄ apprehensur monē nō audens sine nō valens tamq̄ eo
 fuit alligatus aut affinis tenebat. et cū grandi emulatu parti sibi rogare
 cōfitebatur ubi adolescenter et q̄ et q̄ inuaserit. postremo se ex tūz de
 mīans. Membra em̄ singula notabat que se amputaturu erit. mina
 bat. atq; inter hec ubi discessit ab homine. Et ocl̄s em̄ in maxillaz
 fūsus. tēni venula ab inferiorē q̄ radice pendeat. totiq; em̄ mediu
 qd̄ ingellū suat albicaneat. Quo mō qm̄ ad erat cōcurrant aut eadē
 alij vocib; em̄ acuti. et se om̄ in oronē pro illo strameat. Quāvis cū
 sana mente stac̄ gauderet rursus tū p̄ oclū em̄ cōtristat. medicū
 querēdū eē dicebat. Ibi mātus sororis em̄ qui eū illuc detulerat. pote
 us est inquit dēne stoz orōib; qui fugiunt demonē hūmē reddē. Tūc
 potuit oclū lapsū atq; pendente loco suo renocitū ligavit oratio ut
 sibi post septē dies putant eē solūdū. Quod cū fecisset sūmū mūe
 ut Canan fuit illic et alij duo de quib; dice longū ē. Ippomenem quidaz
 vignei scio cū se oleo pūxisset cū pro illa orans pbr̄ instillavit lac
 mas suas mor̄ ad mem̄ fuisse sanatas. Et cū ep̄m semel pro adole
 scente que nō vidit orasse illūq; illico demone caruisse erat quidam se
 nex yppomenis florentinus hō religiosus et paup̄ sartorū se arte pasce
 bat casulam p̄dēat. et vnde sibi em̄ nō hēbat ad viginti mīas quoz
 mēoria est apud nos celebratima et clara voce ut videretur orant andi
 erit eū adolescenter qui forte aperuit iuriores eūq; discedente exagi
 tantes p̄sequētur q̄ amib; quinquagenos folles vnde vestimetū em̄
 petuisset. At ille tuatus ambulans eratū grandem piscem palpitante
 vidit in hore eūq; illis fanetib; atq; adimantib; apprehendit. et andaz
 ceco cattole nomine bñ xāno ad coquam conditūraz indignus quid ge
 sti sit tricens folliis vendidit lamā compare inde disponēs ut uxor
 em̄ quo posset ei quo indueret efficeret. Et totus cōsuetus piscem amili
 autem in ventriculo em̄ inuenit. Morq; misericordie flexus et religione
 p̄ntus bonū eū reddidit dicens. Ecce quō te xx. mīas vestierūt. Adā
 quas cibilitamas ep̄o afferente p̄iecto mīas glōsissimū stephānū meō
 rum veniebat magno multitudine cōarsu et oclū ibi ceca mlt̄ ut ad
 ep̄m portante dūcet orant. Flores quos ferebat dedit recepit ocl̄s ad
 mont. p̄mū vidit. Et impentib; qui ad erant p̄bat exultans. vū car
 p̄is et vie dūcē nlt̄ nō requirētis mēoria mīas que posita ē i cas
 tallo sinuensi qd̄ yppomenis colonie vicinū est em̄ loci Lucillus ep̄us
 p̄lo p̄cedenti et sequenti portabat fistula cui? molestia iam dñi labora
 uat. et familiarissimū sin̄ medici qui eū secū op̄ebatur manū illius
 pie serane uectacōe repente sanata ē. Nam demit̄ eam in suo corpe
 nō inuenit. Encharis est pbr̄ et hispania calame hīcans veteri mor
 lo calculo laborabat p̄ mēoria sup̄da mīas qui possidens illo adnex
 it ep̄us saluus fuit est. Idem ip̄e postea morbo alio p̄nalescente mortu
 us est sic iacebat ut ei iam pollices ligaret op̄itilacōe mēoria ma
 r̄is cū de mēoria em̄ reportata eēt. et sup̄acentis corp̄is missa p̄m
 pbr̄ tūmca suscitatus ē. fuit ibi vñ in ordine suo p̄maris nōie mar
 tialis eno iam gravis et mlt̄ areligione abhorrens xp̄iana hēbat
 sane fidelem filiaz et generē eodem anno baptizati. Quia cū eū egrotā
 tem mlt̄ et magis lacrimis rogarent ut xp̄ianus fieret. prius abhoruit
 eosq; a se turbida indignacōe sub mont. Vñ est genero em̄ ut uet̄ ad
 mēoria; sū stephānū. et illic pro eo quā posset oraret ut deus illi daret
 mētra bona qua credē nō differret in xp̄m fecit hoc ingenti gemitu et
 fletu et sincer̄ ardente pietatis affectu. Deinde abscedens aliq̄ de al
 tan florū qd̄ occurrat tulit eiq; cū iam nor̄ eēt ad caput posuit. Tūc
 dormitus ē. et ecce ante dūclm̄ clamat ut ad ep̄m curratur qui metuz

forte tunc erat apud yppone Cuius ergo cum audisset absentem venire plures postula-
unt Venirent credens se dixit ad mirantibus atque gaudentibus omnibus baptiza-
tus est et quidam mirum more habebat ipse accipe spiritum meum Cuius verba beatissimi
Stephani qui lapidatus est auditis ultima fuisse nesciret que hinc quoque
ultima fuerint Nam non multo post et ipse defunctus est et amati sunt illi per
eundem mirum esse podagrum duo annos pugnans unus et annis octiduo
pugnans ante periculis quod adhibet qui doleat audiret Et cum hoc se-
cit dolor optimo coquiescit Tandem nomine est fundi ubi ecclesia et in ea
memoria miris Stephanum est puerum quendam parvulum cum matre luctu et
bitantes bonos qui vehemens traherent rota obtinuerunt et coefferunt palpi-
tantur exprime Tunc me arreptum ad eandem memoriam posuit Et non solum
remittit Verum et illesus apparuit Et tunc quidam in manu posuit que
caspahama dicitur cum egrediente laboraret ac desperaretur ad eandem memoriam
tunc eius allata est que antequam renouaret illa defuncta est hanc tunc tunc
operuerunt cadaver eius pentes et recepta spiritu salua facta est Apud yppone
basilio quidam servus ad memoriam eiusdem miris orabat pro egrotante et per-
iclitante filia eoque secum vestem eius attulit et ecce pueri de domo cu-
currerunt qui ei mortua mitterent et cum orante illo ab amicis suis ex-
aperunt prohibuerunt eos illi dicens ne per publicum plangere Qui cum domum
reduisset iam suorum emulicibus personantem et nesciem filie quam sebat super eam
proiecisset rursus reddita est vite Rursus ibidem apud nos veni cunctas
collectas filius egrediente extractus est Cuius corpus iacet exanime at-
que aligrentibus et plangentibus creque parentum amicorum eius quidam me-
alioz consolantem verba iugessit ut eiusdem miris oleo corpus peringeretur
factum est et remittit Itemque apud nos viri tribunas euleniis super memoriam
mirum que in suburbano eius est egrediente examinatum posuit in fundum si-
lum suum Et post orationem quam multis cum lacrimis ibi fudit unctum lenavit
Quid faciam Virget huiusmodi opis implenda promissio ut non habeam omnia
comemorare que scio Et pauldubio plerique mirum cum habere legent dolebunt me
permississe tam multa que utique mecum sunt Quod nos iam nunc ut ignoscant
rogo et cogitent qui pro huiusmodi laboribus sit facere quod me habere non suscepit laboris
necessitas cogit Si enim membra sanctitatis ut alia tunc ea cum velim scri-
bere per hanc membra gloriosissima facta sunt in colonia calamensis et multa plura
conficiendi sunt libri nec tamen omnia colligi poterunt sed cum de quibus libelli datus
qui recitarentur in plura Id namque fieri nolumus cum viderimus antiquas filias divinarum
signa virtutum etiam miris tribus frequenter et ea non debere multorum notitie deprimere
Nondum est autem huiusmodi ex quo apud yppone regem cepit esse ista memoria et mul-
tis quod nobis etiam huiusmodi est non datus libellis debuit quod mirabiliter facta sunt illi ipsi
qui dati sunt ad septuaginta ferme anni pervenerunt qui ista conscripsi Calame
non ubi et ipsa memoria prius esse cepit et crebris dant incomparabili multitudine
sepant Vixit et utique miris incana est multa preclara per eundem mirum facta
cognovimus cuius ibi memoria longe prius apud nos ab episcopo enocao constitu-
ta est et libelloz dandorum ibi consuetudo non est nisi potius non fuit Nam for-
tasse nunc esse iam cepit Cum enim imperator illis eam peritoma clarissima fecit
quod ibi mirabiliter et magno atque divino magno medicorum adituro cuncta de-
cerant languore sanata est Tunc tunc sumus volenti super deo loca episcopo ut libel-
lus daret qui recitaret in populo et obedientissime patitur In quo posuit etiam
quod hic retice non possumus quia ad ea quod hoc opus urgent festinate compellat
Agnodam inde dicit sibi fuisse persuasum ut amuluz capillaco vincto in se-
ret quo sub omni veste adunda corporis cingeretur Qui amulus huiusmodi sub
gemma lapideam mirebo inveniit bonis habere alligata quod remedia adhi miris
luna veniebat et perfecta acirrhagie cum in cofano flumine begunde i-
sua possessione misisset surgens ut iter perageret ante pedes suos illuz iace-
tem amulum vidit et capillatam zonam quam fuerat alligatur in iacta teptant
Qui cum omnia suis nodis firmis huiusmodi sunt erat compulset abstractum arripuit

atque exultasse in
future salutis
vinctum solus
domini nostri ihu
tunc clausis in
venit illa re-
gine habitare
in eam ipse quo
eum qui hostis
ista dicit an-
didit et id per
macta eodem
quod fecit et
memoria crebra
et cepit et lib-
rum alius plu-
erit nunc re-
cognovit in
domini et tam
hoc non videri

Decem
dote suo
te prius cor ob-
pena sunt domini
qua sedulima
toto pene vag-
lorum paulus
nerat aut aut
memoria glori-
pistam reddere
et novum qui
tenit iudica
plius prius et
neret repente
ecce per somp-
doleantibus cum
expectandis et
et strabat in
dei clamantem
me curat ut
ostio qui non
gras deo age-
tur ad ostium
diorum deo gra-
plum et rursus
ipsumque di-
dum panem per
quidam dei el-
dit et diliget
ut hystorian
libelli maris
in gradibus ex-
ci coram legem
tem sine deo

atq; exiluisse anulum suspicata ē. Cum et ibi cū integritas fuisse inuentus
 future salutis quodāmodo pignus de tanto mūdo se accepisse p̄sūpserat atq; illud
 vinctum solues sibi cū eodem anulo. precat in flumen. Non credunt hoc qz etiā
 dñm nr̄m ihm xp̄m p̄ integra virginalia matris emitti et ad discipulos hos
 tias clausis ingressus fuisse nō credunt. Et hoc certe querant. et si verū ī ne
 uerint illa credat. Clarissima femina ē nobilit̄ nata nobilit̄ impta. Circha
 gine habitat ampla ciuitas ampla p̄sona rem q̄renter late nō sunt. I. lūc
 in ete ip̄e quo impūte illa sanata ē in filiū p̄manētis v̄ginis credidit in
 eū qui hostie clausis ad discipulos ingressus ē credidit. Postremo p̄ qd̄ oīa
 ista dicūt anob̄ in eū qui ascendit nichil cū carne in qua surrexit cre
 didit. et id̄ p̄ cū tanta fuit qz pro ista fidem animi posuit. fuit ḡ eē mīc mīlta
 mīacla eodem dō faciente p̄ quos vlt̄ ut quē admodū vlt̄ q̄ et illa que le
 gum̄ fecit. Ered ista nec similit̄ immorescūt neq; ut nō exadunt nō q̄ glorie
 mēone crebra lectōne tūndūt. Nam et ubi diligēcia ē q̄ mīc ap̄ut nos
 eē cepit. et libelli eoz qui b̄nficia p̄cipit recitent in p̄lo semel hoc audm̄t
 qui assūt pluresq; nō assūt ut nec illi qui assuerūt post aliq̄ dies qd̄ audi
 erūt mēte retineant ut quī quisq; reputat illoz qui ei quē nō assuisse
 cognouit indicet q̄ audm̄t. Vm̄ est ap̄ut nos fām nō mātis q̄ illa que
 dix̄ et tam clarū atq; illustre mīaclū ut nullū arbitrer eē v̄ponēsū qui
 hoc nō viderit n̄ didicē. nullū qui obliuiscā illa rē potuit. Complacemur

DECIM res tres femine de cesarea capā ubi argumetoz tēnū corpū
 docis suoz ruiū nō ignobiles maledō matris recen̄ mēlo eē nō posse. ri
 te prius eoz obitu destitute que in iuraz sibi ab eis frām acbissime tulit tali
 penū sunt dñm̄s coeget ut horribilē quaterūt om̄s tremore mēbroz in
 qua fedissima specie oculos suoz om̄i nō fēntes quaq; usq; angz ire mīlū est
 toto pene vagabant orbe romāno. Ex hinc uenerūt eorū adnos. Duo s̄ ac
 soror paulus et palladia mīlis alijs locis mīserā diffamāre iam cognita. Vē
 nerūt aut̄ ante pasca ferre ferre dies quideam ad eccliam cotidie et mea
 mēoria glōssimū stephānū orantes ut iam sibi placaretur deus et salutes
 p̄stamū reddet et illic et quacūq; ibant comitebant mīse ciuitatis aspectus
 et nōnulli qui eos alibi viderant tam tremore eoz nonerat alijs ut angz p̄
 terant indicabant. Venit et pasca atq; ip̄o die dñico mane cū iam frequēs
 pplius p̄ns eēt et loci s̄ti cāntellos ubi martirū eāt idem inuenis orans te
 neret repente prostratus est et dormienti siliū. iacant nō cū tremore sic
 etiā p̄ sompni solebat. Et impentibz qui aderant atq; p̄uētibz alijs atq; alijs
 dolentibz cū eū quidā nēllent erigē nōnulli prohibuerūt et potius exigi
 expectandū eē dixerūt. Et eae surrexit et non tremebat qm̄ sanatus eāt
 et stabat incolore mītuens intuentes. Qm̄ ḡ se tenuit a laudibz
 dei clamantū gratulancūq; uocabz eāha usq; quaq; cōpleta est. Inde ad
 me currit ubi sedebat iam p̄cessurus uenit. atq; quisq; post alterz om̄s p̄
 estio: q̄ nom̄ qd̄ alijs por̄ dixat mīciantes meq; gaudente et ap̄ut me
 grās dec̄ agente in gredit̄ et ip̄e cū plibz mēclatur ad grāma mei exigi
 tur ad osclm̄ mēn̄ p̄cedm̄ ad pplū plena eāt ecclia p̄sonabat uocabz qui
 eoz deo grās deo laudes nem̄e tacente. hinc atq; inde salutā clamācū
 pplū et rursus eadem fementiore nocte clamācū. Facto tandem silencio
 ip̄e eoz om̄ia sūt lecta solempnia ubi aut̄ ventū ē ad me finome locū
 dñi p̄nta p̄ tpe et pro illz iocunditate leticie magis em̄ eos in ope dñi
 quāda de eloquēcia nō audire s̄ cōsiderare p̄misi. Nobiscū homo p̄m
 dit et diligenter nobis om̄em suē ac matie fātne calamitatis iudici
 ut hystoriam. Esequenti itaq; die post smonez redditū narracōis eius
 libellū in arstimo p̄lo recitandū p̄misi. qd̄ cū et dñice pasce die t̄no fiet
 in gradibz exedre in qua de supiore loquebar loco feci stāle. amboz fr̄s
 cū eoz legētur libellis mītebatur pplū v̄m̄isus sexus v̄m̄isq; v̄m̄isū
 tem sine deformi motu altam mēbris om̄ibz cōtremētē. Et qui ip̄m nō

viderant quid in eo dñe mē fūit eēt in eius sorore cenebat videbat qd
in illo gratulandū quid pro illa eēt orandū fūit hec tractato eoz libello deo
spci ppi eos ab nre pcepi et de tota ipā cā aliquāto diligentiā cepimū dispu
tare Cum eitem disputante nocēs alie de mēorie mris nōne gratulati
eūs auduit cōsiliū fuit eo qm me audiebant ceperūt qz cōcurrere illa emz
ubi de gradibz descendit mqbz steterat ad scū mrem orare preceat. Tūc
mox ut cancellos adit collapsa filiū velut in sompnū sana surrexit dñi go
requirē qm fūit fūit Vnde ille strepitus letus cōstitit ingressi sūt cū
illa in basilicā ubi erant adducētes eam sanā de mris loco Dñi nō tam
tus ab introqz sern admīcōis clamor exortus ē ut uox cōtinuata cū la ē
mris nō videt posse fūiri pducta ē ad eū locū ubi paulo ante steterat tremēs
exultabat eam silēm fūi cū doluerat remāsisse dūsilēm Et nōdū filias pces
suas pro illa iam tū pma volūtate tam cito exauditas eē cnebat Exulta
bant in dei laude nocte sine ūbis tanto somitu qūtiū anteqz nre vix fere po
ssent Quid eīt mēoribz exultantiū nisi fides xpi pro qua stephā sag
mē effusus est Cū nisi hūc fidei attestant ista mīacla in qua p dicitur
xpus resurrexisse in carne et in celū ascendisse cū carne qz et ipē martires
hūc fidei mris i hūc fidei testes fuerūt hūc fidei testimoniū plibētes
mūduz munificissimū et ardentissimū ptulerūt enīqz nō repugnando s; mo
riēdo mcerūt pro ista fide mortui sūt qm hoc ad nō impetrare pnt p
cū nō nomē oīcū sūt pro hac fide pcessit eoz mra pacia ut hūc mīacla
tanta ista potentia sequēt Nam si carnis metū resurrexerit ul nō pue
rit mīpō vel nō ventura ē sicut pūciat arpo ul sicut pūciata ē aplye
tis aquibz pūciatus ē xpus cur et mortui tanta pnt qm p ea fide qua
hec resurrexerit p dicit oīcū sūt Dñe em deus ipē p seipm mro mō quo
res ipales opat et mris sine pūos mīstros ista faciat et eadez ipā que per
mīstros faciat sine qdam faciat eē p mīm sps sic p hoīes ad hūc mīpō
cōstitutos sine omīa ista p angelos quibz mīstibilis incorpale i mutabili
impat opetur ut que p mīres fieri dicūt eis orantibz tū et impetrantibz
nōn eē opmāto fiant sine alia fiant istis alia illis modis qz nullo mō cō
phendi amortalibus pnt ei tū attestant h fidei in qua carnis metū rē p
dicat Hic forte te dictū sūt eē deos suos aliqua mra fecisse Bene s; iā
māpuit ex hominibus mortuis sicut herulem sicut romūm sicut alios multos
quos m deoz nū receptos opmāt Ez nobis mīres nō sūt dñi qm vniū
emūdeqz deū et mīm scām et mīm Nec tū mīacla que p mēorias mroz
mīm sūt nullo mō sūt companda mīacla que facta p templa plibentur
illoz Verū si qua silia vident sicut amōsi magi pharaoma sic eoz dñi
mēt sūt mīribz nris fecerūt aut illa demones eo fūti impure super
bie quo eoz dñi eē voluerūt faciat aut ista mīres ul potius deus aut
coopantibz aut coorantibz eis ut fides illa pficiat qua eoz nō deos eē
mros s; vniū deū hūc nobiscū credamō Demqz illi talibz dñs sūis et i
templa edificauerūt aras et sacerdotes instituerūt et sacrificia fecerūt
Nos aut mīribz mris nō templa sicut dñs sed mēorias sicut hominibus
mortuis quoz apud deū vniū spūs subiacamō nec ibi erigim⁹ altaria i
quibz sacrificim⁹ mīribz s; vniū deo et mīm et nro sacrificiū vniolam Ad
qd sacrificiū sicut hoīes deī qm mūduz in eius cōfessione mcerūt suo loco
et ordine notant nō nī aīacōte qm sacrificat mīocāt Deo quippe nō ipīs
sacrificat qmīs i mēoria sacrificet eoz qm deī sacerdos est nō illoz Ipīm vō
sacrificiū corpne ē ipi qd nō offertur ipīs quia hoc sūt et ipi Quibz igit
potius credendū est mīacla facientibz eis ne qm se ipos nolūt hūc deoz
ab eis qbz ea faciūt an eis qm ut in deū credat qd et xps est faciūt quid
quid mīabile faciūt eis ne qm sacra sua omīa eē voluerūt An eis qm
nec laudes i suas nolūt eē sacrificia sua s; totū q vīat laudant ad eius
glām pficē in quo laudant Indūo quippe laudant ane eoz Credam⁹ g⁹ eis
ut vici dicentibz et mra facientibz Dicedo em vā passi sūt et possunt facē

miris meis
rēmo mīstros
ali vel in h
Qonit
vne sū
dedicent m
aqua eē cop
āsa est pma
pot eē trem
singla elemē
dicat mīstros
corpi cū at
tem donam
corpiho hon
re Aīalū q
subaqua pū
nō saltem d
tūm Cnara
gatur cōtin
toz ul potius
dicē qd unū
bū et formā
aprat quali
tem aīstros
tes atqz tal
dicant Hic
celū ut sup
eē et plato
mīto magis
agat subitū
tūte quid ag
pont effici
fienoz de p
valebit Jam
mris nome
mī magna
Vosalem
aqua de reb
aque pondi
mde mīam
Ei deus m
potenior ē
angelus ul
videt mīst
fieno corp
vniūcūm
dñi ponat
et mī aqua
mī aquas
pondere at
mī sub aēre
sūma celū
celū et aqua
ē elemētoz

mira mens veris ē pūcipū q xpūs resurrexit amonitus et tūbitalitate
 rēne mēna carne pūmū oūdit quā nobis iustitiam ul' in pūcipio nom se
 ali vel in hūis sine promissit *Con calipūmū mīdehū qmbo xpianorū de*
Quoniam quod magni di credita cūmū rēne cūmū mīdehū. *At*
 domi recōnatores isti quoz cogitationes nomt dūe qm
 vane sūt de pōndēbo elemētōz argumētant qm salit mīgē platone
 dēdicerūt mīdi duo corpa marīa atqz postrema duoba medys aere sū et
 aqua eē copulata atz cōmūcta ac p hoc mīqunt qm cū ad hūc sūstū
 ūsa est pūma. Et aqua sū frām. tōm aer sū aquā qm sū aera celū Non
 pot eē tēmū corpus mēlo. O mēns em pūm ut ordmē sūnteneant
 singla elemēta libant. Ette quahbo argumētis cōpōtēre dei hūana q
 dicit mīfirmū quā possidet vāntas. Quid g' faciūt m aere tēmū tot
 corpa cū atia sūt aer tēmū. mī forte qm p plūmū et pēmaū lenitū
 tem donant amū tēmū corpbō ut portēt m aere mōtalibō factis
 corpbō hōmū nō potēt dare virtutē quā ecā nīsmo celo valeant hūa
 re. Aialia quoqz ipā tēmū que volare nō pūt mīqmbō et hōes sūt hūat
 sub aqua pūctes qm sūt aquaz aialia ita sub tēmū vīmē debuerūt. Cū g'
 nō saltem. dēdē. et quīs. Et de elemēto tēmū tēmū aial corpit hūc vi
 tūm. Quidē cū pūneat ad tēmū mīdē qd sūp tēmū est elemēto vīmē sū cō
 gutur cōtūmū suffocāt. et ut vīmāt vīmāt mīdē. An errat h' ordo elemē
 toz ul' potius nō m nātūa rēz sū m istoz argumētacōibō deficiat. O mīto
 dēdē qd iam mīdēdē libro dicit qm mīta grāmā tēmū sūt corpa sū plūm
 bū. et formā tū ab artifice accipiūt quā nātūe valeat sūp aqua. Et ut ac
 cipiāt qualitatē corpus hūmū quā fecit m celū et eē possit mēlo cōpō
 tēre. artifice dīdīcāt. Jam vō cōn illud qd iam dicit sūpū eē istū cōsiderā
 tes atqz tractātes elemētōz ordmē quo cōfidūt nō mīcūmūt omīo quod
 dicunt. Sic est em hūc sūstūz ūsūz tū pūma aqua sēda tēmū aer qm
 celū ut sūp omīa sūt mē nā. Nam et arīstotēles qmū corpus em dicit
 eē et plato mīllm. Et qmū eē tē sūpū eē cetis. Cū nō mīllū est
 mīlto magis sūpat oīa sūstūeno gō quid facit corpe m hac mole quid
 agit sub tēmū omībō m hōc pōndē. quid agit lenitō omībō. In hac tūdi
 tūte quid agit celestior omībō. Ita ne plūmū tū excellentis nē mōtū nō
 potēt effici ut corpus tēmū lenetū m celū et cū valeat mīc nā corpbō
 tēmū de pūmē aīas de orsū alqū et aīe lenare sūstūz tēmū corpa non
 valebūt. Jam si adeoz mīaclā veniūt q facta adys sūz oppōmūt mībō
 mīs nōmē et ipā pro nobis facit et nobis repient omīo proficē. Nā
 mī magna mīaclā deoz suoz pfecto magnū illud ē qd vāto cōmēdāt
 Vescalem vīgīe cū pīdītāt fūllā suspīcīone de sūpīo arībrū implese
 aqua de tyberī et ad suos mīdices nūllā ems pre sūllante portasse. Qm
 aque pōndū sūp arībrū tenuit. Qm tot cauerūz patentibō mīdū
 mīde mītām eadē pūmīt. Nīsmū sūt alqūz dēns aut alqūz demon
 Et dēns mīquid maior ē deo qm fecit hūc mūdū. Et demon mīquid
 potētiōr ē angelo qm deo sūt aquo fūis ē mīdū. Et gō dēns mīor ul'
 angelis ul' demon potūt pōndū hūmōi elemētū sū sūpēdē ut aquaz
 vīdēt mīntata fūille nā ita ne dēns omīs qm oīa ipā creant elemēta
 tēmū corpi grāmē pōndū amīfere nō potāt ut mēdēm elemēto hūet
 vūmīcatūz corpus mīquo volūt vūmīcatūz spūs. Demde cū aera mē
 dū pōnat mī ignē dē sūp et aquā sub. Quid ē q em mī aquā et aq
 et mī aquā et tēmū sepe iueim. Quid em volūt eē aquosās mībō
 mī aquas et marā aer medys repitū. Quidē quōso elemētōz
 pōndēre atz ordmē effici ut torrentes violentissimū atz vūdōsissimū
 mī sub aere m mībōz pēdēnt. Cū demqz aer est medys mīter
 sūma celī et mīda tīaz quāqz vīz orbīs extendit. si locus ems mī
 celū et aquas sū aquaz mīpū et tēmū ē cōstitūtū. postremo si ita
 ē elemētōz ordo dispositū ut sēdm platōnē duoba medys. v. aere et

aqua duo extrema ignis et terra inquant celum obtineat ille finis loci
hanc autem vult fundamēti in di. et in celo esse non potest. terra autem est ipse ignis
in terra. Sed hanc quippe materiam ita ista duo elementa in locis propriis vno ac
summo terra et ignis esse debuerunt ut quoadmodum non habet in summo esse posse quod vno
est ita nec in vno posset esse quod summi est. Sicut ergo nullus putat aliquid esse
ul' futurum esse sine partem in celo ita nullam partem vnde debuit ignis
in terra. Nunc vero non solum metus verum et sub terris ita est ut cum eructent
vires montium preter quod in visibilibus hominibus et esse ignem in terra et cum nasci vi
demus extra quicquid et deliquis et de lapidibus nasci que sunt corpora sine
dubitacione terna. Sed ille inquit ille ignis est tranquillius purus in terra
semper iste aut turbidus fumeus corruptibilis atque corruptor: nec tamen
corruptor montes in quibus ingiter estuat canemalque. Nam dicitur esto sic illi
iste dissilis ut tremis hitacibus congruat. Cur ergo non sit ut credamus
nam corporum terrenorum aliqui in corruptibilem factam celo inueniuntur
futuram sicut in ignis corruptibilis huius continentur. Nichil igitur ad
fuerunt exponendum atque ordine elementorum. Vnde opti deo quomodo
faciat corpora nostra talia ut et in celo possint habitare prescribant. An aborti
Sed scrupulosissime quere et fidem quam non pertineant ad resurrectionem
credimus resurrectionem carne ita quod rationes si pertinet ad mixtum mo
do assolent vnde utraque fetus abortiuum resurgunt. Et quoniam dicitur xpi
dixit aut Amen dico vobis capillus capitis vestri non peribit vtriusque statum
et robur equalia futura sunt omnibus in diuisione corporum quicquid tamen
enim equalitas corporum est. Vnde habet quod hic non habuerit in mole corporis
illi abortiuum. Quia si resurgent quod nec nati sunt sed effusi. Tandem quoniam
de pulchris videntur. Vnde illis mensura corporis quam in eis defuisse videmus ac
cedit in hac etate moriuntur. Neque enim dictum sumus eos non resurrectionem
qui non solum generationis capaces sunt. Deinde interrogant quod modum ipsi et
qualitas futura sit. Si enim tam magni et tam longi erunt omnes qui fuerint
quicquidque si fuerint magni atque longissimi non solum de pulchris sed de plurimis
quoniam vni illis accessum sit quod hic defuit si hoc quisque recipiet quod hic ha
buit. Si autem quod ait apostolus o cunctos nos omnes in mensuram etatis ple
nitudinis christi et illud alterum quos predestinavit conformes ymaginis filii
sui. Sic intelligendum est ut statum modum christi corporis omni qui in regno
erunt erunt humanorum corporum sit futurum. Multis erunt in quantum de magnitudine
et longitudine corporis detrahendum. Et ubi iam est capillus capitis vestri
non peribit si de ipsa corporis quicquid tamen multum peribit. Quia et de ipso ca
pillis possit in quantum utraque redeat quicquid conditum decidit. Quia si redierit
quis non exhorreat illam deformitatem. Nam hoc et de vnguibz videtur
natio secuturum ut redeat tam multum quod corporis curatura desecant. Et ubi
decus quod esse manus quod in ista esse corruptione potuit in illa in mortali
tate esse debet. Si autem non redibit ergo peribit. Quia non inquit capillus ca
pitis vestri non peribit. Demaque quod ul' pignus filii disputat. Nam si equi
les omnes erunt non utique alii magni alii pingues erunt. Accedit ergo alius
aliquid alius minuetur ac per hoc non quod est recipiendum sed alibi addendum
est quod non sunt et alibi pendendum quod sunt. De ipsis et corruptionibus
et de lapidibus corporum mortuorum cum aliud videtur in pulchrum in aurum
aliud exalet sunt quos bestie sunt quos ignis absint naufragio vel
quod tunc aqua ita quidam peant ut eorum carnes in humore putredo dis
soluat non mediocriter pinonetur atque omnia ista recolligi in carnem et re
dintegrari posse non credunt. Consecrantur et quasque feditates et vicia sine
accedant sine nascantur in et monstruosos partus cum horrore atque irrisi
one comedunt et requirunt quam cumque deformitatis resurrectionis sit
futura. Si ergo nihil tale redire in corpus hominis dixerimus rationem magis
de locis videret cum quibus diuini nostri resurrectionis predicamur se constituti
ros esse presumunt. Sed nec hec omnia quod difficilia illa proponunt in animam

reditura sit
pellente in
metis et e
redet homi
pauitatu
sicut plati
dem pdisa
seras et al
sed corpus
Ad pe
he
pe
utero ibi su
quoniam no
eruntur d
alique huius
ceci matu
pa q hueru
admodum d
matru
dixerunt h
dictum sum
Sed quod es
mo receptu
dum est. no
fuit. Defuit
fuit de est
statum lon
illo copu
bra oia fuit
tes ac si qu
quodam n
cessu tps
est qui bre
corpis det
omni ita ut
magni fue
Quia dicit
exmulo q
Sed
ai r
qua no hui
possi fieri co
roa corpa
huius putu
huius i muer
atque illud
p aliud m
omni pfecto
inrectone
uenire for
ad qua xpi
erit ee ee
timata m

reditura sit caro qua corpus altius uescens humana viscera fame co-
pellente nutrit. In carne quippe comissa est eme qui talibus nutrit. ad
metus et ea que macios ostendat de cuncta suppleat. Vtrum ergo illi
redeat homini cuius caro prius fuit an illi potius cuius postea facta est ad
punctatur ut fidem trinus illudant ac sic ane humane aut altitantes
sicut plato veras in felicitates falsasque beatitudines aut post multas ita
dem pmissa corpora renouat. Aliqui tamen cum sicut porphyrus fuisse in
serias et ad eas magis reducere fateantur. Non tamen corpus habendo in mortale
sed corpus omne fugiendo. An infantes in ea sint resurrecturi huiusmodi

Ad hec ergo quod ab eorum corpore quia huiusmodi erant etatis accessit. c. ruy.
pte. hira me degente in vident. opposita mea dei meas visibus
openi ferente rudent. Ab ortuos fetus qui cum iam virissent in
utero ibi sunt mortui resurrecturi ut affirmare ita negare non audeo
quoniam non videntur quod ad eos non pertineat resurrectio mortuorum. Aut si non
eruntur de nullo mortuorum. Aut enim non omnes mortui resurgent et erunt
aliqui humane anime sine corpore metum. Que corpora humana quoniam in vi-
cera matris gestant aut si omnes anime humane recipient resurrectionem suam cor-
pora que huerunt ubique videntur aut moneta relinquant. Non immo que
admodum dicta ad hunc non pertineat mortuorum quoscunque mortuos et in utero
matris. Et utrilibet de his quoscunque sentiat quod de iam natis infantibus
dicimus. si et de illis intelligendum est si resurgent. Quid ergo de infantibus
dictum sum. si quod non in ea resurrecturi sunt corpore eriguntate qua mortui
sed quod eis tandem accessit erat tpe. si sunt illo dei ope immo atque celerem
mo recepturi. In sum quippe domini ubi ait Capillus capitis viri non pibit
dum est non de finitum esse quod sunt. Non aut negatum est affuturum esse quod
sunt. Desunt infanti mortuo perfecta quantitas sui corpore. Perfecto quippe in
fanti de est utique perfectio magnitudinis corpore. Que cum accessit iam
statim longior esse non possit. Hunc perfectio modum sic habet omnes ut cum
illo copiantur atque nascuntur. sed habent rationem non in mole sicut ipsa iam me-
bra cum sunt latent infante cum et natis nonnulla adhuc desunt sicut de-
tes ac si quid eiusmodi. In qua ratione videntur quod nonnullum est videri quod latet sed ac-
cessu tempore est ut potius apparebit. In hac ergo in sum iam brevis aut longus
est qui brevis longus ne futurus est. Sed in hanc rationem. Perfecto in ratione
corpore de cuncta corpore non timeo. Quia et si equalitas futura est
omni ita ut omnes usque ad gigantes magnitudines perveniant ne illi qui
magis fuerint immo habent aliquid nutritum quod eis cum sumus christi paret
Cum dixit nec capilli capitis esse putat creator utique qui creatur cuncta
ex nihilo quod de esse posset. Unde addet quod addendum minus artifex nosset.

Sed utique christus si mea mensura inquam. An additum corpore modum omni
ortuos est resurrectur ne fas est dicere mortuorum resurrecturi sunt corpora
cum rursus omni tempore venit accessit corpore eius eam magnitudinem. ruy.
qua non habuit quam mei discipulis inquam illis aut notis apparet ut longissimis
posset fieri equalis. Et aut diximus additum corpore modum. et quoniam maiora
corpora redigenda pibit de multorum corpore plurimum cum ipse nec capil-
lus putaret esse pmissum. Restat ergo ut sua recipiat quoscunque mensuram quod vel
habet in vivente. et si senex est mortuus vel fuit huiusmodi. si est aut de finitum
atque illud quod comedunt apostoli de mensura etatis plenitudinis christi. aut
per aliud intelligamus. dum esse. ut illi capiti in ipsis ramis accedunt
omni perfecte membrorum etatis eius mensura compleatur. aut si hoc de re-
surrectione corpore dum est sic accipiam. dum ut nec infra ne ultra in-
venire formam resurgat corpora mortuorum sed mea etate et robore usque
ad quam christus hic pervenisse cognovimus. Circa. ruy. quippe annos diffusi
erunt et et scilicet huiusmodi doctissimi homines inveniuntur. Que cum sunt spacio. pro
finitum inde iam hominem in de cuncta magis gravioris ac senilis etatis et

io nō ē dān i mēsurā corpis ul' i mēsurā stature s; i mēsurā etatis ple
nitudo xpi illud ē qd' aut p'destinos cōformes ymaginis filij dei pot
et scdm mētores hōiem intelligi. Unde nobis alio loco dicit Nolite confu
mari hinc sēd sed reformamini in novitate mētis v're Vbi gō reformamini ne
cōformemini hinc sēd ibi cōformamini dei filio. pot et sic accipi ut quēadmodum
nobis ille mortalitate ita nos illi efficiamini i mortalitate cōformes. Qd
quidē et ad ipam resurrectionem corporū p'tinet. Si autē ē m' h'us v'bia qua
forma resurrectionis sint corpora simi? amoniti sūt illa mēsurā ita et ista
cōformatio nō q'ntitatis intelligenda est s; etatis. Resurgent itaq; omēs i
tūm magnū corpe q' ul' erant ul' futuri erant etate inueniri q'm' mēbil
ē ē s; ēt infantilis ul' senilis corporis forma ubi nec iuualis nec ipm'p
corpis ulla remanebit infirmitas. Vnde et si quis in eo corpis mō in quo
defunctus ē resurrectur vniūquēq; cōtendit nō ē cū illo laboriosa con
tradictōe pugnandū. Nōnulli p' hoc qd' dān ē donec occurrat omēs i v'z
p'fctm i mēsurā etatis plenitudis xpi et cōformes ymaginis filij dei nec
in seū femineo resurrectionis fēiās credūt sed i v'ali omēs am' qm' dēu
soli v'zū fecit ex limo fēiām ex v'ro. S; in mēh' s'ape vident qm' utriū
q; sēu resurrectionis ēē nō dubitant. Non enī libido ibi ēt q' cōfusions ē cū
Nam p'usq' peccassent iudēs erant et nō cōfundebant v'ir et femina. Com
pib'us g' illis vicia detrahent nā s'ubit. Non ē aut v'zū sēu femine
nō s; nā q' tūc quidē et a cōcubitu et apartu i iunius ēt. Erūt tū mēba
femine nō accommodata nūm v'zū s; decori nouo quo nō alliaut aspiciēt
cōcupiscencia q' nulla ēt sed dei laudetur sapiā atq; dēmetia. Qm' et quod
nō ēt fecit et libabit a corruptione qd' fecit. Vt enī i exordio g'us hūā
ni de late v'zū dormiens costā detracta femina fiet xpi et eccliam tali
facto iam tūc p'phetā oportebat. Vopor quippe illi v'zū mors ēt xpi
cū ex ammis in cruce i cruce pendentis latus lancea p'foratū ē atq; in
de sanguis et aqua p'fluxit que sacm'ta ēē nouim' quib' edificat' ecclia
Namq; ēē ubi septuaginta nā ē it nō legit' formam aut finit sed edifica
uit eam i m'hem. Vnde et ap'us edificatōm corporis xpi qd' ē ecclia. Cre
aturā ē g' dei fēiā sicut v'zū s; ut de v'ro fiet v'zū cōmēditū. Vt aut
illo mō fiet xpus ut dān ē et ecclia figurata est. Qm' g' utriūq; sēu
instituit utriūq; restituet. Demq; ipē ih'us interrogatus a iudicibus q' ne
gabāt resurrectionem cū septē fratr' ēt v'zū quā singli habuūt. Dū q
q; eoz vellent defuncti sēu sicut lex p'cepit exatūre. Erātis inquit i
nescientes septuaginta neq; v'ritatem dei. Et cū loq'is ēēt ut dicit de qua
enī mē interrogatus v'zū ēt ēē ipā nō m'li nō h' dicit sed dicit i resurrectione
tione enī neq; nubent neq; uxores ducunt sed sūt sicut angeli dei i celo.
Equales itaq; angelis i mortalitate ac felicitate nō carne sicut nec i
v'ne qua nō indignent angeli qm' nō mori potuerūt. Nuptias g' dū
futuras negant esse i resurrectione nō f'atē et ibi negant ubi talis q' v're
batur ut eaz negato sēu m'lieb' celestion f'acilitate dissoluet. Si enī ibi p'
noscet nō futurū ymo ēē futurū ēē firmanit. Dicēdo nō nubent qd' ad fēu
p'tinet neq; uxores ducet qd' ad v'zū p'tinet. Erūt g' que ul' nubere hic sō
lent ul' qm' dūcēt uxores sed ibi h' nō facient. prōinde qd' aut ap'us occu
suros nos in v'zū p'fctū totū q'm' cōstancia lectōis cōsidēare debem' q'
ita se h'et. Qm' descendit inquit ipē qm' ascendit sup omēs celos ut ad
impletēt omia. Et ipē dedit quosdā quidē ap'los quosdā autē p'phetas q'
dān nō euāgelistas quosdā autē pastores et doctores ad cōsummatōm
scōz in opus m'item i edificatōe corporis xpi donec occurrat omēs in
v'ritate fidei et agnecōm filij dei i v'zū p'fctū i mēsurā etatis plenitu
dine xpi ut ultra nō sim' p'm' h' iactati et circūlati oī vento doctine
i illusione homī i astucia et machinatione erroris. Veritate autē f'acien
tes in caritate augeam' i illo p' oīa qm' ē caput xpus. Ex quo totū corp'
g'nerū et cōpactū p' omēs tactū subm'istracōis scdm opacōm i mēsurā v'zū

anag' p'is m
p'fctis caput
ti cōm corp
et mēba ēt
corpus m'li
itōz mōp'is
agm' donec
p'fctū i mēsu
corpe m'elli
xpi ēt quo
scdm opacōm
ita totū cō
de qua dān ē
loco cōmēdit
corpus ems
surrectōis for
nouato v'ro
eo qd' dān ē

Quod lecto it
mul intelligi
acrescunt ēē
vas fiet qd'
esse ut illa
ipā rursus
in totū vas
transi v'zū
tū cūq; res
p'is tenent
ins qd' aut d
mō capilloz
h' capitis v'
q' p'itūz qd'
ut hinc q' oī
f'aciat m'egit
p' aliq' cū
f'ubē s; sola
extubāt n'
tūc atq; sepi
nec m'itacō
nō potit qu
ēē raris atq;
ab illa futu
facit ut et
m'itacōne
ibi talis sū
ctudo ē p'
p'fctū cōg'm
quia m'itū
ubi et que
nōmē inde
detrabatur
in regno p'
culis discip

anq; pns in crementu corporis, facti in edificacōm sui caritati Ecce q̄ ē vir p
pns caput et corpus qd̄ constat omib; mēbris qm̄ suo tpe cōplebūt. Cotidie
tū eodem corpi. addit dū edificat ecclia cū dī Vos aut̄ estis corpus xpi
et mēbra. Et alibi p corpe mquid̄ ems qd̄ ē ecclia. Itemq; vms pms et vni
corpus mli sum. De cū corpus edificacōe et hic dū ē ad cōsummacōm
stōz mopus mstent in edificacōm corporis xpi. ac deinde subiectū vū mī
agim. donec occurrat om̄s i vntate fidei. et agnecōm filij dei i vūz
p fūm i mēsuraz etatis plenitudis xpi. Et cetā donec eadem mēsurā i quo
corpe intelligendi eet oūdet̄ dicens. Augram i illo p om̄a qm̄ ē cap
ipile. Et quo totū corpi. querū et cōpactū per om̄es tactū sub mūstacōis
scdm̄ opacōm in mēsurā vūm. anq; pns. Dicit 8. ē mēsurā vūm. anq; pns
ita totū corpi qd̄ omib; sine pab; cōstat est unq; mēsurā plenitudis
de qua dū ē i mēsurā etatis plenitudis xpi. Quā plenitudinē ē illo
loco cōmēorant ubi ait de xpo. Et ipm̄ dedit caput sup om̄a ecclie q̄ est
corpus ems plenitudo ems qm̄ om̄a mōm̄ba implet. Vūz si hoc adre
surrectois formā in qua ēit vūm. qusq; referendū eet quid nos impediret
notato vūo intelligē et feram ut vūo. p homie positū accipem. sicut in
eo qd̄ dū ē vūz vū qui timet dnm̄ utiq; ibi sūt et ferē qm̄ timet dnm̄

Quid iam rīdeam de capillis atq; Quale intelligēda sit cōformia
vnguib; De mel quippe i tel cō stōz ad vnguib; filij dei. vū.
lecto ita nichil pitimū ē de corpe ut deforme nich sit in corpe si
nūc intelligit ea que de formē factū fuerant enormitate; nūc ipā
acessimā ē. Non loas inq; mō mēbroz forma turpetur. velut si de limo
vas fiet qd̄ rursus in eadem limū redactū totū detoto itū fiet nō ē ne
cesse ut illa ps limū q̄ in ansa fuit ad ansam rediret. aut q̄ fundū fecerāt
ipā rursus facit fundū dū tū totū reitetur in totū. i. totū ille limū
in totū vas nulla sui p diti pte remanet. Quā p si capilli tpciens
tōsi vnguib; de lecti ad sua loca deformit̄ redirent nō redirent nec
tū anq; resurgenti pibunt qz in eadem annē ut quēq; ibi locū cor
pis tenent suata pāz cōgruēcia matie unitabilitate vūent. Quā
mō qd̄ ait dūs Capillus capitis vū nō pibit nō de longitudine sed de
mō capilloz dū mltā apans possit intelligi. Vnde alibi dicit Capil
li capitis vū mltā sūt. Neq; hoc idē dūm qz aliquid existimē corpi cū
qz pitur qd̄ nālī i erat sed qd̄ deforme natū fuit. Non utiq; ob aliud ū
ut hinc qz cōdētur qm̄ sit penalis cōditio ista mortalit̄ sic ē reditūz ut
suata integritate sbe deformitas peat. Si em̄ statuā p̄t artifer hō qm̄
p aliq̄ cām deforme fecerāt cōflare et pulcherrimā reddē ut mch nūc
subē si sola de formitas peat. ac si quid i illa figura priore indecent
extabat. nec parilitate pāz cōgruēbat nō detoto vnde fecerāt ampu
tāz at; separe. s; itaq; cōspere vūm. at; mltē ut nec feditate faciat
nec minuat quātitate. Quid de oipotentē artifice sciendū ē. Et qz
nō potit quasq; deformitates hūmōz corpoz nō mō vūitatis vū
et raras at; monstruosas que hinc mltē vūte cōgruit abhorrent aut
ab illa futura felicitate stōz sic auferre aut perde ut quasq; enz
facit ut et si nālī tū indecora excrementa sbe corpālī nulla ems di
minuione tollatur. ac p hoc nō ē mactis pignib; mētuēdū ne ē
ibi tales sūt quales si possent necl̄ ēē voluissent. Om̄s em̄ corpi pul
ctudo ē pāz cōgruēcia cū quādā colous suauitate. Vbi aut̄ non est
pāz cōgruēcia aut iō quid offendit. qz pāz ē aut iō. qz pāz aut iō
quia mīmū proinde nulla ēit deformitas quā facit cōgruēcia pāz
ubi et que pāz sūt corrigent. et qd̄ mīmū ē qd̄ decet vū qzator
nōm̄ inde supplebit. Et qz plus ē qd̄ decet matie suata i tegtate
detrahetur. Colous pōz suauitatis quā ēit ubi mlti fulgebūt sicut sol
in regno pīs pīs sui. Que clauas in xpi corpe cū resurrexit abo
culis disciploz pōz ab scōdita fuisse qd̄ defuisse credenda ē. Non em̄

ea ferret humanus atq; infirmus aspectus qui ille asinus ita debet attendi ut
 possit agnoscere quo primum et ut cōtrectatib; ostendat suorum whinez acan
 trices ut et cibū potiq; sumet nō alimētorū indigētia s; ea qua et
 hoc poterat prate Cui aut aliquid nō videtur qm sit aquib; alia q p
 iter assue vident sicut illam claritatem diuinā affuisse nō nisi aqib;
 alia videbantur aorahā gredere qd nri mē ptes latine dice nō valē
 tes in libro genesios certatē mēptati sūt hanc enī passi sūt sodomite
 qū quēbant hostiū nisi viri nec poterat mēuere Que si certitas fuis
 set qua sit ut nich possit videri nō hostiū qua ingredirentur s; duces
 itineis aquib; mē abducere mērent Nescio aut quō sic afficiant amōe
 mīm btōz ut velim; in illo regno in eoz corpib; videri whinez acan
 trices que p xpi noie pfulerūt Et fortasse videbim; Non enī deformitur
 meis sed dignitas est Et qdam qm in corpe nō corpis sed virtutis
 pulchritudo fulgebit Nec ideo tū si aliqua mēbris amputata et abla
 ta sūt mēbra sine ipis mēbris erūt in rēne mortuoz quib; dān est
 Capillus capitis viri nō pibit s; si dicebit in illo uono scō ut indiaa
 glōsoz whinez i illa in mortali carne cernatur ibi mēbra ut pcedūt
 pūssa ul' secta sūt ibi citatrices s; eisdem tū mēbris redditū nō per
 ditis appebūt Quāms itaq; oīa q acciderūt corpi vicia tūc nō erūt
 nō sūt tū deputanda ul' appellanda vicia vtutis indiaa Augusio sexu
Absit aut ut ad resuscitanda corpa vi resuscitanda atq; mēbra sit
 teq; reddenda nō possit oipotēcia corpora feminaz xvij
 creatōis oīa renouare que uel bestie ul' ignis assipit ul' qd i puluez
 cinerem ve collapsū ul' in humores solutū ul' mantras ē ex alatiū ab
 sit ut sumis vllus secretū q; nāe ita recipiat aliq; subiectū sensib; no
 stris ut omī creatōis aut cognicōm lateat aut effugiat pratem Deū
 certe volens sicut potat diffinire cyced tantis auctor ipoz Mens
 quedā mquid ē soluta et libera secreta aboi cōcreione mortali omīa
 sciens et mōes ipaq; pōita motu sempino Hoc aut repit in doctim;
 magnoz phoz Vt igit; scdm ipōs loquar quō aliquid ul' latet oīa sen
 cientem ul' irrenouabili fugit oīa mōetes Vnde iam ē illa qd soluen
 da ē qd difficilior videt cetis Vbi quitur ai caro mortuū bonis ē alia
 sit vmetis caro em potius eoz in rēne reddatur s; enī quispia cō
 factus fame atq; cōpulsus vescitur cadameib; homī qd malū aliquo
 ciens audisse et petus testat hystoria et mōz tpm infelicia expi
 menta docient Nūm quisq; vidua rōne cōtendat totū digestū fuisse
 pmos meatus nich enī inde mems carnez unitatū atq; qūsum cū ipū
 macies q sūt et nō ē satis indicat que illis escie detimenta suppleta
 sūt Jam itaq; aliqua paulo an pūsi que ad istū qd nodū solnendū
 valē debebūt Quidquid em carum; exhibuit fames utiq; i annis
 ē exalati Vnde durim; oīptētem dū posse renouare qd fugit Reddi
 go caro illa homī mquo ēē caro hūana pūtiū cepit ab illo quippe al
 tero tamq; mutuo suppta deputanda ē que sicut es alieū ei reddenda
 ē Vnde suppta ē sua nō illi quē fames exmanneat ab eo qui pē et
 exalati renouare reddetur qm et si omīa pisset in odis nec ulla em
 maties i vllis nāe latebris remāssit Vnde uellet ei reparet omīs
 s; pūmāz vītatis qua dān ē Capillus capitis viri nō pibit absur
 dū est ut putem; cū capillus hoīs pure nō possit tantas carnes
 fame depastas et cōsuptas pure potuisse Quib; omīa pro nro
 modulo cōsideratis atq; tractatis hūana cōficiat ut in rēne carnis
 metm; eas mēbras hēbat corpoz magnitudo quas hēbat pficiende
 sine pfecte anq; indiaa corpi rō inuentutis In mēbroz quoq; oīū
 modulis cōgrino decore suato Qd decus ut fuerit si aliquid demp
 tūz sūt alieū granditati in parte aliqua cōstitutū qd p totū spargi
 tur ut neq; id peat et cōgruēcia partū ubiq; teneat nō ē absurdū

ut aliquid me
 coram custodia
 si contēdit
 nō pignat
 tarditas oī
 sinuētis et
 re care reli

Remittit
 mitalis
 get in coram
 in ul' iūmcor
 magis dis
 tent oīptēcia
 subdita caro
 pene deform
 quib; aut ap
 spitalis sic m
 legem in mē
 talis ai cad
 male resurg
 gra qm nōd
 lo pfectur e
 tacendū et
 decore dom
 his largit i
 dū expecti i
 omīto vītā
 me sūt ut a
 ad huc simi
 quīlibet p
 bonitatis de

Nam
 genē
 si vīta dice
 dicat horre
 quīs filios
 labore dolor
 iaz et ex
 india discor
 fians sūt
 semina nec
 mēstū et
 ē dicē si
 me arcūm
 et quidq; t
 redit Vex
 venencia
 ignoancia
 na vīne c
 ita ut si d
 flagicia c
 puenat c
 gnente

ut aliquid inde et statim corporis addi posse credamus cum omnibus partibus ut de
coram custodiamus id distribuitur quod si enorme in una esset utique non deesset aut
si contederet in ea quicquid statuta corporis resurrectur esse magna defunctus est
non pugnat resistendum est cum abest omnis deformitas omnis infirmitas omnis
tarditas omnis corruptio Et si quid aliud illud non deesset regnum in quo
surrectoris et promissionis filii dei equales erunt angelis si non corpe non eta
te certe felicitate De viro perfecto .i. xpo et corpe eius ecclesia que est ipsius

Remaneat quod de corpore unus vel post morte plenitudo .i. vii.
de cadaveribus patet et simul cum eo quod in sepulchris remaneat
insepulchris corporis novitatem ex aliis corporis vetustate unitatem resur
get in corruptione atque in immortalitate uestitus. Et si vel casu aliquo gra
uius in unum in maiestate totum penitus atque in pulchrum atque in aurum vel
magis dispersum quantum fieri potest unum esse sinat omnino nullo modo subtili po
teat oportere creatoris. Et capillus meo capitis non pibit. Et spiritum
subditi caro spiritualis. Et tunc spiritus non caro. Cum rehemus capimur in nre
pene deformitate. Non enim secundum carnem. sed utique secundum spiritum carnales erant
quibus ait apostolus. Non potui vobis loqui quasi spiritualibus sed quasi carnalibus. Et hoc
spiritualis sic in hac vita de ut cum corpe adhuc carnalis sit et videat aliam
legem in membris suis repugnantem legi mentis sue. Et tunc autem et corpe spi
ritualis cum eadem caro sic resurrexit ut fiat quod scriptum est. Remaneat corpus
animale resurget corpus spirituale. Quae sit autem et quae magna spiritualis corporis
gratia quam noster venit mereretur vobis ne temerarium sit omne quod de il
lo profertur eloquium. Veritatem quod spiritus noster gaudium per dei laudem non est
tacendum et de mentis ardentis. Et tamen medullis danti est. Duce dilecti
decore domus tue. de domus eius que in hac eripuosissima vita bonis ma
lis largit. Ipse adiuvante committimus ut possimus. Quia sit illud quod non
dum expecti utique digne eloqui non valemus. Omitto enim qui fecit hominem nri
omitto vitam illorum duorum congruam in paderi fecunditate felice. Quia tamen be
nis fuit ut adnascens sensus nec ipsa pervenit in hac quam nominamus in qua
adhuc sumus cum reprobis. Vno qui totam reprobam quamdam in eis sumus
quicquidlibet proficiamus. Perit non desimus. Quae sunt in dicitur circa genus humanum
bonitatis dei quae potest explicare. Quia omnia corporis vicia quae in hac vita
Nam quod ad primam originem pertinet humano genera sunt decora in ratione non sunt
nec omnes mortali per futura ubi manente naturali substantia in una pul
sente fuisse dignatur. In ipsa tamen equalitate concordaret. Quia tamen aliquid in
si vita dicenda est tot et tantis malis plena testatur. Quia enim aliud in
dicat horrenda quidam profunditas ignorantiae ex qua omnis error existit quod
omnes filios adam tenebrosos quodam sum suscipit ut homo ab illo liberum sine
labore dolore timore non possit. Quia amor ipse tot rerum variaz atque
variaz et ex hoc mordaces cure perturbatores maiores formidines infusa gra
ndia discordie lites bella infidie maculae fallacia adulatione
fraus furtum rapina superbia ambitio invidencia homicidia crudelitas
semita nequitia luxuria perulancia impudencia fornicatores adulteria
incestus et contra naturam utique sexus tot stupra atque in mundicie quae turpe est
et dicitur. Sacerlegia haereses blasphemie parricidia opprobria violentiae latrocinia
me circumfessiones perjuraciones. Falsa testimonia violenter latrocinia
et quicquid talium malorum in mentes non venit. Et tunc de vita hominum ista non re
cedit. Vnde haec hominum sunt malorum ab illa tamen erroris et perniciis amoris radice
venenata. Cum qua omnis filius adam nascitur. Nam quis ignorat cum quanta
ignorancia veritatis quam iam in infantibus manifestum est et cum quanta inmundi
cia vane cupiditatis quae in pueris incipit appere homo veniat in hac vitam
ita ut si dimittatur vane ut velit et facere quicquid velit in hac facinorosa et
flagitiosa quae comediam et quae comedare non potui vel cuncta vel multa
perveniat. Et divina gubernatione non omni modo deserente dignatus et deo non
inveniente mira sua misericordiae suas in ipsis sensibus genus humanum sepe pro

habicio et erudicio cōū utas cū quibz nascimur tenebras vigilint et cōū
hos impetus opponit plene tū et ipse labor et dolor Quid em̄ sibi voluit
ultimode formidines que colubendis pūiloz vanitatibz adhibent Quid
pedagogi quid magrī quid fœule quid lora quid virge quid disciplina
illa qua scriptura stā dicit dilecti filij lateā cōtundenda ne crescat i d
mitus domanz iam duris aut vir posse aut fortasse nec possit Quid
agit hinc penis om̄ibus nisi ut debelletur impietas et prava cupiditas
infringatur cū quibz male i h' schū venimur Quid ē em̄ qd cū labore
memim' sine labore obhiscim' cū labore discim' cū labore strenui sine
labore merites sim' nōne hinc appet inquit velut pendē suo pēdime et
prona sit viciosa nā et qūta ope ut si libetnr indigeat desidia segmaa
pigrizia negligēcia vicia sunt utiqz quibz labor fingetur cū labor ipse
etia qm ē utilis pena sit s; p puellos penas quibz disci nō pōt q maio
res nolūt qui vir aliquid utilit' uolūt quot et quātas penas agit genus t
hūmānū que nō ad maliciā neqziamqz inqnozz s; ad cōdicōm pēnet mīlī
amqz qmēm Quid ullo simone degerit quis ulla cogitatione cōpre
hendit qūtas ē metus qūta calamitas ab orbitatibz atz hūtu adīpm̄ et
dāpnationibz et mēdiciis adreceptibz homī et asuspicionibz falsis ab
om̄ibus violentis facinoribz et sceleibz aliens qūquidē ab eis et de
p̄dacio et captivitas et vmda et carceres et exilia et cruciatus et am
putatio mēbroz et p̄uatio sensuū et op̄stio corpis adobscenā libidi
nem op̄metis explendum et alia mltā horrenda sepe cōtingūt Quid
ab ī nimis casibz q formidetur corpi formidantur estabz et frigo
ribz tēpestatibz ymbribz allumonibz chozuscacōe tōm̄ino grūm
die fulminē moribz hyatibz trax op̄stionibz ruinaz ab offensione
et panore ul' ē malicia m̄m̄toz atot venenis fructu aquaz amraz
bestiaz afezaz ul' tūo molestus ul' ē mortiferus morsibz arabie q
cōtingit ex rabido cane ul' ē blanda et aica suo dno bestia nōm̄q
vehemenans et amari q leones draconesqz metuat faciat qz hoiez
quē forte attamant cōtagione bestifera ita rabiosus ut apenti
bz om̄ge filijs penis om̄i bestia formidetur Que mala patiūt
nauigantes que trena itera gradientes Quid ambulat ubiqz nō
i op̄m̄tis subiacens casibz Deforo quidaz rediens domū sumis pēd
bus suis cecidit pedem fregit et ex illo vphie finit hanc vitā Quid
videtur sedenti secur' desella magna sedebat cecidit hely sacerdos et
mortuus est Agricole ymonō om̄s hom̄es quot et quātos a celo
et fra ul' ap̄uiciois anabz casus metunt agroz fructibz solent tū
de frumentis tandem collectis et reconditis ēē sat Quid quibusdaz
qd nōm̄ p̄nentiū optimū frum̄toz flum̄is m̄p̄m̄is fugientibz
hoibz de horreis reat atz abstulit Cōū m̄liformes demoni m̄cursus
quis innocēcia sua fidit Quidē ne quis ē fideret pūilos baptizatos
quibz certe m̄h ē īnocēcia aliqū sic verat ut m̄eis maxie deo finete
ista mōstretur hūm̄ vite flendi calamitas et altius de fideanda felicitate
Iam vō de ipō corpe tot existit morboz mala ut nec libris medicoz
cincta cōprehensa sint Inqnozz plibz ac pene om̄ibus ēē ipā adim
menta et medicamēta sūt ut hom̄es apenaz exco penali exuantur
anxio Nonne ad hoc p̄duxit sicientes hoies ardor i m̄amis ut v̄ma
quoqz hūanaz ul' ē suaz bibent Nonne ad hoc fames ut acatibz hom̄i
se abstine nō possent ut m̄ictos hoies mortuos sed p hoc ase occisos r
nec quolibet alienos rez etia filios matres m̄credibili crudelitate
quā rubida esurientes faciebat assument Ipē postremo sop̄m̄is qm apē q
etis nomē accepit quis ubis explicet sepe sop̄nozz visis q sit m̄get
et q magis licet falsaz rez etoribz quas ita exhibet et quodamō
ex p̄mit ut a veris eis discernē neqam̄ aiam m̄isē sensusqz p̄tubet
quas falsitate visoz ēē vigilantes in quibusdaz morbis et venenis m̄isē

abilis ag
hūm̄ demon
duce nō p
falsitudo
libet m̄i
m̄p̄m̄is
ap̄m̄is
magna sol
religio qu
Et ad hoc
tante for
ti hūm̄ seli
m̄q̄m̄ ab h
et ipi cōū
s; vā phā
phie cōū
genus ad
fateat m̄
illo quo et

Prop
et quā
a m̄l̄m̄
citatus a
sp̄m̄ ad m̄
am q̄m̄m̄
subdam' v
fimo v̄m̄
hūm̄ aut qd
renocet n
sol occidat
beat m̄h
m̄m̄ m̄g
ne temer
ne regnet
bra m̄i ex
ne v̄m̄m̄
tacio rem
licet etia
m̄is sp̄m̄
quo aut ap
Qm et
sciam' r
m̄i subm̄
deo dimitt
eīm̄ nec
m̄i sicut
tam' ex q
qd tot tū

D. m̄
datur
m̄is m̄p̄
tradi p̄m̄
am̄ et r

rabiles agitantur quibus multummodi varietate fallacie homines. et sanos maligni demones non minus decipiat talibus visis. et si eos per hoc ad sua inducere non potuerint sensus tamen eorum solo appetitu qualitercumque persuadendis. et fallacibus illudat ab hominibus tam misere quasi quibusdam inferis. inter non libeat nisi gratia saluatoris christi dei ac domini nostri. hoc enim nomen est ipse ihesus. interpretatur quippe saluator. marie ne post hanc miserior ac sempiterna succipiat vita non sed mors. Nam multa quibus sunt peccata et scelerum curatorem magna solacia tamen non semper et ipsa beneficia tribuunt. petentibus ne per hoc religio gratatur quod per alia magis vitas quam mala non erunt. omnino ulla querenda est. Et ad hoc meliores quosque in his malis adiuuat gratia ut quanto fidei more tanto fortiore corde colunt. ad quam rem et per plenam potestatem dicitur deus. tamen homines scilicet quod de quibusdam paucis aut talibus veram dederunt non hominibus inquit ab his aut datam est domini manus. aut potenter illi dari usque adeo et ipsi cum quos agunt. quocumque compulsi sunt in habenda non quatenus sed via plenam dominus gratia confiteri. Porro si paucis dimittere. datum est vere plenam cum misericordia. homo vite vincit auxilium facit. et hic appetit hominum gemis ad lucendas miseriarum penas esse dampnatum. Sicut ante hoc ut fatentur nullum dominum. marie est domini. hic a nullo deo dari credendum est. si ab illo quo et ipsi qui multos deos colunt nullum dicunt esse maiorem. De his que

Propter hec autem mala hominum vite bonis propter illa mala que bonis malis quibusque coram habent in eis multi coram sunt admittunt labores. et quasdam proprios labores suos quibus ad usus vite spiritus pertinet. et a militum. et in talibus plurimum temptacionibus periculisque versantur. Aliqui enim concitatus aliqui remissius non tamen desunt. cetero concupiscere ad usus spiritus et spiritus ad usus carnis ut non ea quod volumus faciamus. omnes mala concupiscere. amicum sumendo. si ea nobis quantum dimittere aduti possumus. non ei consensum subdant. vigilis otiosis circubantes ne opus vel simul fallat ne decipiat. sumo usus. ne se tenebre alienas erroris offendant ne quod bonum est malum. aut quod malum est bonum esse credant. ne ab his que agenda sibi metus renocet. ne in ea que agenda non sunt cupidus precipitet. ne super inaciditatem sol occidat ne in iusticie puocent ad retribuendum malum. per malo non absque beat in honesta vel in modicata tristitia ne in pacandorum beneficiorum ingerat mens in grata torpore ne maledicis rumoribus bona conscientia fatigetur ne temeraria suspicio nostra decipiat ne aliena de nobis falsa nos frangant ne regnet petri in nostro mortali corpore ad obediendum desideris eius ne membra nostra ex libent iniquitatis arma petant ne odium sequatur concupiscencia. ne vindicandi cupiditas vincat. ne in eo quod male delictum vel visio vel cogitacio remoret. ne improbi aut indecens libenter audiat. ne fiat quod non licet. etiam si libet ne in hoc bello laborum periculorumque plenitudo vel de miribus nostris speretur facienda victoria vel viribus nostris facta tribuat. et eius gratia de quo aut apostolus. Gratias autem deo qui dat nobis victorias per dominum nostrum ihesum christum. Et in et alio loco. multum inquit omnibus superuicemus. per qui dilexit nos. Etiam tamen quantumlibet virtute plandi victis repugnemus vel etiam vicia superemus. subuicemus. quod sumus in hoc corpore nobis de esse non posse. Unde dicamus. deo dimitte nobis debita nostra. In illo autem regno ubi spiritus cum corporibus in mortalibus enim nec plura nobis erunt ulla nec debita. Et ne minus et minus erunt si nostra sicut res creata est permanet. ac per hoc et in vite conflictus in quo periculi tam de quo nos victoria nominata cupimus libere ad vite hominum mala pertinet quod tot tantorumque testimonio malorum. plenus est dampnatum. De miseris ac

Nam misericordiam gemis hominum inquit. laus. atque prime penitentis obsequium datur iusticia punientis qualibus et quibus est et a quibusdam nemo nisi per christum multis implet bonis. eisdem bonitatis. cunctasque creant ad misericordiam libenter tradis primum benedictum illam qui perit. ait petri dicens. Crescite et multiplicamini et replete terram. Nec post petrum voluit inhibere misericordiam istius dampnata

donata fecunditas nec illa vni mirabilem semini ymo et mirabiliorē qua effia-
untur et scia inditina corpibz hūanis et quodamō intertū pēti viciū poti-
it auferre quo nobis impacta ē eia nātūtas mortis. Et utrūqz simul i-
currit isto qđ flumē atqz torrente gnis hūani mahi qđ aperte trahit et bo-
mū qđ a creatūte tribuitur. In oīgmali malo duo sūt pēti atz suppliciu. In
oīgmali bono alia duo p pagatio et cōfirmatio. Et qđtū ad pntem pē-
net intencōm nrām de malis quoz vni de mī venit audacia a pēti al-
terz demeritio dei et suppliciu vni satis duritia. Nunc debemus dei que ipi
queqz viciūte dāpnateqz nātē vtulit sine mīqz mīc cōfert dicē mīstū neqz
enī dāpnādū aut totū abstulit qđ dederat alioqz nec eēt oīo aut eē remo-
ta sua pntēte eē dya^l penahē subdidit cū nullo ipm dya^l asuo alienaret mī-
pūz ququidē ut ipm qđ dya^l nā substat ille facit qui sūme ē et facit
esse quidqz aliquo mō est. Duoz gō illoz qđ duritia bonū ut eē mī nāz pēti vi-
ciatam supplicioqz dāpnatā. De bonitate eius quedā veluti fonte manaret
pagatiōm mīpūz mīdi opibz bndictōe largitus ē. a quibz opibz die sep-
timo requieuit. Cōfirmatio vō mīllo eius ē ope quousqz mīc opat. Effi-
cacem quippe potētiā suāz si rebo subtrahat nec p gredi potēuit et sūp
demeritio motibz pagē tpa nec pīsus mēi eo qđ creatūte sūt aliquate
nō pmanebūt. Sic gō creatūte hōiem dens ut ei addet fertilitatē quādā
quā hōies alioz pagaret gēneratūz eis et ipām pagandi impossibili-
tē nō necessitatez. Quibz cū nolūt hōibz alitū qđ dēns et stāley
fuit nō tū gēni hūano abstatit semel datā pūm duobz cōmūibz bndic-
tōm gūalem hoc ē pagatio gūis pēti ablata nō fuit nō tū ē ipā talis
ē qualis fūssz si nō pētiassz. Siquis enī homo mīhonore positus postea
quā de aliquid compātus est pētiōibz sūt gēnerat. Non i eo tū pētiōis
extincta ē quedā velut scintilla rōis mīqua fūis ē ad vmāgnē dei. H-
nec aut pagatiō si cōformatō nō adhibetur nec ipā mīsin gūis formas
modos pētiōet. Si enī nō cōcubissent hōies et mīchōm^l vellet implere
tūas hōmibz qui creatūte vni sine gūmione carnis et femē sic possz omīs
Concubentes nō hīllo creatūte gūantes eē nō pūt. Sicut gō aplūs aut
demistitūione spālī qua hō ad pietatē mīsticiāqz format neqz q plm
tat ē aliquid neqz qui rigat. Sī qui mīcremētū dat dēns Ita et hic dia-
pē nec qui cōcubūt nec qui semiat ē aliquid. Sī qui format dēns. Nec mī-
qui cōceptū portat et partū mītrīt ē aliquid. Sī qui mīcremētū dat dēns
Ipē nāqz opacōe qua mīc nāqz opat facit ut mīa suos explicet semina
et a quibz dā latentibz atqz mīvisibilibz mīvolūaris formas visibiles. In
qđ aspiciant^l decoris enolant ipē mīcorpam corpam qz nām illā pōsitā
istam subiectam mīrisimōis copulans et cōnectens alantē facit qđ opa
eius tamqz magnū et mirabile ē ut nō solū i hōie qđ ē aīal rōnale et ex
hoc cūctis tūmīs gūantibz excellēciā atqz pstantiā. Sī mīqualibet mīmī
tūssima mīscūla bī cōsīdēantes stuporē mētē mīgerat laudēqz pariat
qz creator. Ipē itaqz aīe hūane mētē dedit ubi rō et mītellegēciā mīfate
sopita ē quodamō qđ nulla sit excitanda. Sī atz excēda etatis accessu qua
fit scē capax atz doctne et habili pceptōe veritatis et amoris boni. Et
capacitate hauriat sīgnām vītibz qz pōita quibz prudēt fortit^l tūmī
et mīste adūsus errorē et cetā mīgenerata viciā dīmittet eaqz vīlī
rei exsīdēis mī bonū illū sūmū atz mīmutabil vīcat. Et si nō fac-
at ipā talū bonoz capacitas i nā rōnali dūctus mīstīta qđtū sit bonū
qđ mirabile opus oīpīs quīs oīpētent^l effat aut cogitat pētiōem enī arto
bene vīendi et ad mīmortalem pueniendi felicitatē qđ vīrtutes vocantur
et sola dei grā qđ mī xpo ē filio pmissiōis regnūqz donat. Nōne hūano
mīgēmo tot tūntēqz artes sūt iūente et exatate partī nātē partī
volūtarie ut tam excellēns vis mētē atz rōis mīlīs rebo quas sup
flnas ymo et pītilosas pīctīasqz appetit qđtū bonū hēat i nā vīde ista
potūt nī mīneire nī dicē nī dēre tēstet^l vestimētōz et edificatōz ad opa

qđ mirabilia qđ
nam gēnerat p
tūas vīrtū
mīdentibz
cūctis dē
hōies tot g
mortali tūe
p volūptate
dēns et sūade
mī locū vīb
dūssēz car
cūctilene n
et ordines
cōgnōē se
cūctā cōg
bus dēfend
tūmīe sūstī
cūctū nō
nūc condit
et sūmā p
cūctī atz
mī mīmīs
Iam vō mī
reparat m
appet Nōne
figura et st
se mīdicet
ita creatū
sape. Por
et sēbēndū
da Nōne
et dētractis
sibi parlat
habita rō
cū qđ nō l
quibz mīte
opa mīlīs
sūt atqz
nōmōz et
dīlīgēciā
mīrtūoz
hūanis sa
cūctandū
mōma gr
pōis cōstā
Qm si n
dēns ita
ipmīs mīe
corpe ut
fūctēs bar
fūctēs qua
brūz et m
acōmōdat
et mīllīs
libatī sū

q̄ mīabilia q̄ stipenda mīdustria hūana pueniūt quo maḡcultura quo ī
 namgac̄e p̄ficiūt que mīfabricac̄e quozq̄ vīsoz ul' eē statuaaz et p̄c
 turaaz vāitate ex cogitant et implemūt q̄ mībeat̄is mīabilia spectantibz
 audientibz mīcredibilia faciēda et exhibēda mōhta sūt incupiedis oc
 cidēdis demādis mīrānabibz mīantibz que et q̄ita repetit ad usū ip̄s
 hoīes tot genera venenoz tot armoz tot machinamentoz et p̄salute
 mortali tūēda atq̄ repanda quot medicamēta atq̄ adimēta cōprehendit
 p̄ voluptate fictū quot adimēta et gule irritamēta reperit ad iudici
 das et suadēdas cogitacōnes quā mīltitudinē vītatēq̄ signoz ubi p̄cipi
 um locū ūba et hīe tenet ad delcēdas aīos quos eloquac̄is ornatū quā
 dūioz carminū copiam ad mīlcedas aures quot organa musica q̄s
 cantilene modos ex cogitant q̄ita p̄cū dīmēsiōm atq̄ mīoz meatūq̄
 et ordines sīdēz q̄ita sagacitate cōprehendit q̄ mīltā rez mīdanaz
 cognicōe se implemūt quis possit eloqui O dāne si velim' nō aciatim ī
 cūcta congēre sī ī singlis mīmorā ī ip̄s postremo cōcrebo et fulstati
 bus defendēdis q̄ magna clameant ingēna p̄loz atq̄ hēticōz quis es
 timare sufficiat loqui' em' nūc de nā mētē hūane quā ita vita mortali
 ornatur nō de fide atq̄ itine vītatis quā illa ī mortali acq̄at hūc tūte
 mīe conditor cū sit utiq̄ dūis venis et īmū ip̄o cūcta q̄ fecit admīstrare
 et sumā p̄tatem sūmūq̄ hēnte mīltiaz mīq̄ p̄fecto mīltas mīltas de
 cidūz atq̄ ex hīs p̄ter eos solos qui labōabūt mētias eēt penās itura
 mī mīnis grande p̄tū mī hōie p̄mo de quo ceti exēti sūt p̄cessisset
 iam vō ī ip̄o corpe q̄m nobis sit cū belus mortalitātē omīe mīltasq̄ eaz
 reputat mīfirmū q̄ita dē bonitas q̄ita p̄vidēcia tūti creatōis ī
 appet Nōne ita sūc ī eo loca sensū et ceti mēbra dispoita spēs q̄ ip̄a ac
 figura et statūa totū corpe ita modifīcata ut admīstratū aīe rōnalis
 se indicet sūc Nōn em' ut aīalia rōnis ex p̄a p̄ona eē videm' ita
 ita creatū hō sī erecta mēlū corpe forma ānquet eū qui sūc sūc
 sūpe. Pono mīra nobilitas q̄ līgne ac mīmbz atq̄ bnta ad loquēdūz ī
 et sēbēdū apta atq̄ auemēns et ad opa arcū plimaz officioz cōmple
 da Nōne sūc oīdit qualī aīe ut sūret tale sit corpe admīstrū quāquā
 et detractis mīltatibz opūda ita omī p̄cū ānquet mīola sit et pulchra
 sibi p̄anlitate mīdeat ut nescias utz mēo cōdēdo maior sit utilitatis
 habita rō q̄ decoris Certe em' mīchil creatū videm' ī corpe utilitatis
 cū qd' nō hēat decoris locū plus aut nobis id appet sī mī mīltiaz
 quibz mīterse cūcta cōcrea sūc et cōceptata nōsem' quos forsitan dāt
 opa mīltas q̄ foris emīet hūana poss' vestigare solēcia Qne nō tacta
 sūc atq̄ aīris remota cōspectibz ānti est tanta p̄plexitas venaz atq̄
 neruoz et vīscēz sēcreta vitaliū mīneire nullus potest qz et sī medicōz
 diligēcia nō mīlla crudelis quos anatomicos appellat lamant corpa
 mortuoz sine eē mētē mīn' sēcūtis p̄strutūmīq̄ mōuenā atq̄ mīcūmbz
 hūanis satis mīltas ab dūta cūcta rīmata est ut quid et quō quibz loar
 curandū eēt addiscet Numēos tū de quibz loquor quibz cōceptacō q̄ ac
 mōma grece dī tamq̄ curdaz organū extīscas atq̄ mīltas totū cor
 pois cōstat Quid dicā nemo valuit mīneire qd' nemo ausus ē quere
 Qm sī notī eē potuissent ī mīteioribz quozq̄ vīscēibz q̄ nullū ostētat
 decus ita delcēret pulchritudo rōnis ut omīformē appenti q̄ odis placet
 ip̄is mētē q̄ odis utitur p̄ferret arbitrio Qūc vō qdā ita pōita ī
 corpe ut tūo decorē hēant nō vīdēz sicut hē pectus vīle mamillas sicut
 facies barbā quā nō eē mīmūeto ī vīle ornāmētū mīdicat p̄ure facies
 frīaz quas utiq̄ mīfirmū oīs mīmūti tūcūc āneiret Qūc mīllū mē
 brū et mīltas quidē cōspīcūc vū ambigit nemo q̄ ita sit aliam opī
 automodātū ut nō eē sit decoris Qūc aīe nō mīlla quoz solū decus et
 et nullus ē vsus puto facile mītellegi mīcōdīacōne corpe dīgtatē nesci
 litati fūisse p̄latam Transītura ē quippe nescias tūpū q̄ ventūz quī solū

mince pulchritudine sine illa libidine p[er]suam. Quod maxie ad laude
referendu[m] e[st] conditoris cui d[icitu]r in p[er]s[on]a Confessione et de core p[er]diti su[n]t
cetera pulchritudo et utilitas creatur[um] qua[m] homi[ni] licet in istos labores in
seriasq[ue] p[re]cto atq[ue] d[ap]nato spectanda atq[ue] sumeda d[omi]na largitate conce
ssa est quo s[im]one possit timian m[er]eli et t[er]re et maxie ultimoda et varia
pulchritudine i[n] ip[s]is h[ab]eat tanta copia tanq[ua]m mirabili spe in sole ac luna
et sydeib[us] inopacatib[us] nemor[um] in colonib[us] et odorib[us] flo[rum] in d[omi]nitate
ac in multitudine volucru[m] garrulaz et p[er]icaz et in multiformi specie tot tan
toz q[ua]m a[n]i[m]anz quaz ille plus h[ab]eat amatois q[ua]m mohe. m[un]di plus
enim formiculaz et apiculaz opa stupem[us] q[ua]m in m[er]eli corpora balenaz
In ip[s]is quoq[ue] maxie tam grandi spectado cu[m] sese d[omi]ni colu[m]bus idunt
velut vestib[us] et alii vide atq[ue] hec ultimodis aliqui purpurei alii ceu
leu e[st] qui p[er]no delectabili spectat. Ecu[m] q[ui]q[ue] turbatur et sit inde mai
or suauitas q[ua]m sic de mulcet intuent[em] ut iactet et quaciat nauigat[em]
Quid ciboz usq[ue] quaz copia con[tra] fame. Quid sapoz d[omi]nitas con
fustidui nae diffusa d[omi]nitas no[n] coquo[rum] arte ac labo[rum] q[ui]ta. Quid in
tam multis reb[us] t[er]re ac ita p[er]inde salutis amilia. Quia grata inas
tudo diet alienant[em] et noctis amraz. Quia blanda temp[er]es i[n] fructib[us]
et pecorib[us] in d[omi]nitate co[n]ficiendoz maties o[mn]ia co[m]meo[rum] que possit
Hec aut[em] solacia q[ua] amie velut inq[ui]da[m] su[n]t agge[re] coartata si vellez velut
colligata in volucru[m] solue atq[ue] discute q[ui]ta in mora eet in singlis q[ui]b[us]
plima g[ra]titudine. Et hec o[mn]ia in seroz su[n]t d[ap]natoz q[ui] solacia no[n] p[ri]ma
broz. Que g[ra]t[us] su[n]t si tot ac talia et tanta su[n]t ista. Quid dabit eis
quos p[re]destinavit ad vitam qui hoc dedit ecia[m] eis quos p[re]destinavit ad
morte[m]. Que bona i[n] illa b[eat]a vita facit eos s[im]ile p[er] quib[us] in hac mi
sera vita vngent[em] suu[m] filiu[m] voluit usq[ue] ad morte[m] mala tanta p[er]ferre
Vnde ap[osto]lus de ip[s]is i[n] illud regnu[m] p[re]destinatis loquens. Quia p[ro]p[ter] mag[is]
filio no[n] p[er]perat s[ed] p[ro] nobis o[mn]ib[us] tradidit eu[m]. Quia no[n] et cu[m] illo
o[mn]ia nobis donavit. Cu[m] hec p[er]missio complebit[ur] quid exim[us] quales exim[us]
q[ua] bona i[n] illo regno accepturi su[m]us. Quia d[omi]n[u]s x[p]o moriente p[ro] nobis
tale iam pignus accipim[us] quales e[st] sp[irit]us ho[m]i[n]u[m] nullu[m] o[mn]i h[ab]it[us] viciu[m]
nec sub quo iaceat nec cu[m] cedat nec con[tra] q[uo]d salte[m] laudabili dimitte[re] p[er]
cucissima virtute p[er]fais Rex ibi o[mn]i q[ui]ta q[ui] spaciola q[ui] eta[m] scia[m] sine
errore aliquo ul[tra] labore ubi de sapia de ip[s]o suo fonte potabit cu[m] summa
felicitate sine ulla difficultate quale e[st] corpus q[uo]d o[mn]i sp[irit]u subditi
et eo sufficient[er] vniuersu[m] nullis alimontis indigebit Non eni[m] a male
s[ed] sp[irit]uale e[st] beatus quide[m] carnis s[ed] sine ulla carnali corruptione subim

De viciis de animi bonis quib[us] post De bonis quib[us] ecia[m] hac vitaz
hanc vitaz b[eat]issim[us] p[er]su d[ap]natoib[us] noxiaz creator mi
setur no[n] a nobis dissecant p[er] nobiles qui de carnis i[n]ne pletur
contendunt. Hanc q[ui]ta p[er] negant si credentes m[un]di negantes pan
cissimos reliquerunt et ad x[p]m qui hoc q[uo]d istis videtur absurdu[m] in sua i
v[er]ne mo[n]strant fidei corde comisi su[n]t docti et indocti sapientes m[un]di et
insipientes. Hoc eni[m] credidit m[un]dus q[uo]d p[re]dixit deus qui ecia[m] hoc p[re]dix
it q[uo]d hac rem m[un]dus suu[m] crediturus. Neq[ue] eni[m] porph[et]a maleficus e[st]
cu[m] laude creden[ti] tanto an[te] p[re]m[ia] dare co[n]pulsus e[st] Ille eni[m] e[st] deus
que[m] sic i[n] dixi aliquotiens nec co[m]mone me piget co[n]fite[n]ti porph[et]a
atq[ue] id oradis deoz suoz p[re]bare cupienti ip[s]a in p[re]sentia p[ro]fiterant que
sic laudant ut eni[m] deu[m] p[re]m[ia] et regem vocat. Absit eni[m] ut sic intel
ligenda su[n]t q[ua] p[re]dixit quo voluit hy qui hoc cu[m] m[un]do no[n] crediderunt q[uo]d
m[un]du[m] creditur e[st] p[re]dixit Cur eni[m] no[n] potius ita sicut crediturus tan
to an[te] p[re]dictus e[st] m[un]dus no[n] sicut paucissimi garrunt qui hoc cu[m] m[un]do
q[uo]d crediturus p[re]dixit e[st] crede[n]t[em] noluerunt. Si eni[m] p[ro]p[ter]ea dicunt aliud e[st]
credenda ne si dixerunt vana e[ss]e co[n]scripta mirum faciat illi deo qui t[an]t[um]
magnu[m] p[re]libent testom[oniu]m tantaz p[re]m[ia] ei ul[tra] e[ss]e garrimoz facit in

miraz a alie
ip[s]e in d[omi]n[u]m
et vni[us] m[un]di
atq[ue] in d[omi]n[u]m
bilia i[n] m[un]do
ego d[omi]n[u]m
itaq[ue] a d[omi]n[u]m
dant sicut
et laudant
mali e[ss]e v[er]i
mali de
satis d[omi]n[u]m
de p[re]m[ia] b[eat]i
i[n] m[un]do
op[er]e h[ab]it[us]

De viciis
duz Ne
bile d[omi]n[u]m
e[st] a o[mn]i
m[un]do m[un]do
rabo em[un]do
sunt sua co
includos
t[er]re a
suo co[n]sili
possibile
em[un]do pl
q[uo]d impossi
Quia ecia[m]
Non cu[m] d[omi]n[u]m
leniora q[ua]
illa quib[us]
no[n] itaq[ue] d[omi]n[u]m
q[uo]d e[st] m[un]do
no[n] potest
q[uo]d id q[uo]d
i[n] m[un]do
e[st] se factu[m]
credidit
Quia d[omi]n[u]m
claudu[m]
in corrup
letabund[em]
cupidit[em]
poti velle
corpa in q[ua]
mag[is] ei p[er]
septem
icare por
metu[m] e[ss]e
longu[m] t[em]p[us]
t[em]p[us] m[un]do
Ac p[ro] hoc
purgat[em]

miras; si aliter dicitur esse intelligenda non sicut mundus ea credidit que creditur
ipse laudavit ipse promissit ipse compleret. Et tunc enim non potest facere ut resurgat caro
et vivat eternum. An propter credendum non est id enim esse factum quia malum est
atque indignum deo. Sed de omnipotentia eius qua tot et tanta fecit in credi-
bilis iam multa diximus. Si voluit invenire quod omnipotens non potest habere proprium
ego dicta metiri non potest. Credamus ergo quod potest non credendo quod non potest. Non
itaque credentes quod metiri possit credant esse factum esse promissum. Et si cre-
dant sicut id credidit mundus que creditur esse prodit que creditur
esse laudavit que creditur esse promissum que credidisse iam vidit. Hec autem
malum esse vult demonstrant. Non est illis ulla corruptio quod est corpus et
malum. De ordine elementorum iam disputamus de aliis hominum coniecturis
facis diximus quia sit futura in corpore in corruptibilis facilitas motu
de puris bone validitatis transire que utique nullo modo illi comparanda est
in mortalitati in libro credentis latis ut opinor videmus. Legant in propria
opis hinc qui vel non legent vel noluerint recolle quodlegerunt. Quod

Sed porphyrus ait inquit ut beatus porphyrus diffinias quo beatus a
sit anima corpus esse omne fugere hinc putant corpus omne fugi
duz. Nichil ergo potest quod in corruptum endur ipse platonis anima de-
bile diximus futurum corpus si anima beatus non iternat qui dicit innum deus
est si omne corpus fugiat. Si iam eternum promissum ut inquit corpus pal ex nece
in libro memorato quicquid oportuit disputam. Verum si vult inde tunc comen-
rabo emendet libros suos istos omni inquit plato et dicit eorum deos ut be-
sint sua corpora fugitivos. et esse mortuos quos in celestibus corporibus dicit
inclusos. Quibus tamen deus aquo facti sunt quo possent esse secuti in mor-
talitate. et in eisde corporibus eternam promissionem non eorum natura id habere sed
suo consilio prevalente promittit ubi etiam erit illud quod dicitur. Quia est in-
possibile id resurrectionem animas non esse credendum. Apertissime quippe in-
eundem platonem ubi deus ait factis promittit deus non factus in mortalitate
quod impossibile est se facturum esse promittit. Sic enim en locuti narrat plato
Quia estis orti inquit in mortales esse et indissolubiles non potestis. et
Non tamen dissolvi neque vos ultra mortis fata perirent nec erit va-
lentiora quod consilium meum quod manus est vinctum ad perpetuam vitam quam
illa quibus estis colligati. Si non solum absurdi non sunt qui hec audiunt
non utique dubitat. Deus factis ab illo deo qui eos fecit secundum platonem
quod est impossibile fuisse promissum. Quia enim dicit vos quidem in mortales esse
non potestis sed in ea voluntate mortales non citis. Quid aliud dicit
quod id quod fieri non potest me faciente tamen citis. Ille igitur carne in corruptibilis
in mortalem spiritalem resuscitant qui inquit platonem id quo impossibile
est se facturum esse promittit. Quid ad hunc quod promittit deus quod deus promittit
credidit mundus qui est ipse promissus est crediturus esse impossibile clamat
Quiaque nos deus qui secundum platonem facit impossibilia id facturum esse
clamamus. Non ergo ut beatus ait anima corpus est omne fugivendum si corpus
in corruptibile recipiendum et in quo convenienter in corruptibili corpore
letabitur quod in corruptibili genuerit. Sic enim non in eis est illa di-
cupiditatis quod possunt explanare virginis ubi ait Furus et incipiat cor-
pora velle reit. Sic inquit cupiditate intendi ad corpora non habent tamen
corpora in qua reit cupit secum habent et sic habent ut nunquam non habent
nunquam ei prius vel ad erigunt quolibet tempore ulla morte deponat. Vigi-
septem singula quedam dixerunt plato atque porphyrus. Que si in se co-
icare potuissent facti essent fortasse iam plato dixit nisi corporibus animas
metiri esse non posse. Ideo enim dixit esse sapientiam animas post quolibet et
longum tempus tamen ad corpora redituras. Porphyrius autem dixit animas purga-
tissimas tamen redire ad preteritum ad hec mala mundi nunquam esse redituras
Ac per hoc quod verum vidit plato si dedisset porphyrus esse istos atque sapientium
purgatissimas animas ad humana corpora redituras. Rursus quod verum vidit

porphyrus dedisset platoni inquit redituas ad miserias corruptibilis corporis
 animas scias ut non singuli sed singula sed ambo et singuli utriusque dicunt puto
 quod viderunt esse iam consequens ut et rediret animae ad corpora et tunc recipiant
 corpora in quibus bene atque in mortaliter vivunt. quoniam secundum platone esse sunt animae ad
 humana corpora redibunt secundum porphyrium ad mala mundi huius sunt animae non
 redibunt dicunt itaque cum platone porphyrius redibunt ad corpora dicunt plu-
 to cum porphyrio non redibunt ad mala et ad ea corpora redire consentiant
 in quibus nulla mala patiuntur. Hec itaque non erunt nisi illa quae permittit deus
 beatis animas metum cum sua eterna carne facturum. Hoc enim quantum ex ultimo
 iam facile nobis concedunt ambo ut qui fatentur ad in mortalia corpora re-
 dituras animas esse scorum ad sua illas redire permittent in quibus mala huius
 seculi pertulerunt in quibus domini ut huius malis carerent pie fideliterque coluerunt.

xxv

Nonnulli viri per quendam perla De coniunctis diffinitionibus plonis ut
 rursus loquendi gratia quod porphyrius in quibus sic uterque alter
 mus et per non nulla quae videtur sentitcedet ut a veritate nunc demaret
 aantes platone dicunt enim aliquid sile nobis et demortuorum rursus sentisse
 quod quidem sic tangit in libris de republica Tulius ut cum lugisse poenus quod
 quod id vix esse affirmet dicit voluisse inducat enim homines reuiviscere et narra-
 re quodam quod platoneas disputacionibus congruebat Labeo et duos dicit uno
 die fuisse defunctos et occurrere invicem in quadam compita. Deinde ad
 corpora sua fuisse missos remeare et constituisse inter se amicos esse mutuos
 atque ita esse facti donec postea morerentur. Et isti auctores talem rursus
 corporis factam fuisse narrarunt quales fuerunt eorum quos resurrexerunt non
 minus et hinc quidem redditos vite sed non eo modo ut non morerentur. Item
 mirabilis autem quidam mortuus varro ponit in libris quos conscripsit de
 gente populi romani Cuius putam verba ipsa ponenda Genethliaci quidam
 scripsit inquit esse in renascendis hominibus quae appellantur palugenesiam
 greci quae aspersum confici in animis mundi quadringentis quadringenta ut
 idem corpus et eadem anima quae fuerunt coniuncta in hoc aliquando eadem rursus
 redeant in coniunctione. Iste varro sine illi genethliaci nescio qui non enim
 novum eorum prodidit quorum comedunt suam. Alqui dixerunt quod licet fal-
 sum sit cum enim semel ad eadem corpora quae gesserunt animae redeunt inquit ea sunt
 postea relicturae. Tamen multa illis impossibilitatis quia cum nos isti gar-
 runt arguta conuelli et destruit. Cum enim hoc sentiant sine sensum non
 eis visum est fieri non posse ut dilapsa cadaveri in auras impulsum iacerem
 in humores in corpora viderentur bestiarum vel ipsorum quoque hominum ad id rursus
 redeant quod fuerunt. Quia per plato et porphyrius poenus quicunque illos diligit
 et ad huc vivit si nobis consentiant et esse scias animas ad corpora redituas sic
 aut plato nec tamen ad mala ulla redituas sic aut porphyrius ut ex eis fiat
 consequens quod fideles predicant una tunc corpora recepturas in quibus sine ulla
 malo metum felicitatem vivat assumat esse hoc de varrone et ad eadem corpora
 redeant in quibus antea fuerunt et apud eos tota quod de carnis metum re-
 surrectione saluetur. Jam quid acturi sunt in corporibus in mortalibus atque in
 libris si non ad huc eorum carne carnalit sed spiritualiter iam vivente quantum dicitur
 dignatur administrare. Videmus et illa quidem actio vel potius quies atque omni
 quale futurum si velim dicit nescio. Non enim unquam hoc pensum corporis vidi
 et aut mente et intelligentia vidisse me dicam quantum est aut quid est nostra
 intelligentia ad illas excellentissimas ibi est enim pars dei quae sicut ait apostolus
 super omnes intellectus quicquid nostrum sunt fortasse esse scorum angelorum non
 enim et dei. Si ergo si in dei pace victuri sunt quae super omnes intellectum. Cum
 nostrum quidem super non est dubium. Si autem super ut nec ipsis excepisse videat
 qui ait. Omnes intellectum secundum hoc dandum debeamus accipere quod pace dei quae ipse
 deus paratus sic nunc deus non est nos sic possumus nosse nec ulli angeli
 super itaque omnes intellectum non dubium quod propter suum. Et quod et nos per me
 nostrum patris eius percipiens facti sumus in nobis atque inter nos et cum ipso pace

quidam enim
 aut omne
 eum quod
 quod tunc
 dicitur aut
 prae tunc
 eos angelos
 de qua iam
 li nri qui su
 relinquitur
 Videte ne
 nichil sp
 ita et nos
 ante dicit Vi
 pmiat
 Cum apparet
 aut dei mai
 nos huius
 quid acturi
 quod credo
 una sunt
 huius stellar
 dicit quod si
 cum voluit
 enim propheta
 nera quod dedi
 te mundum
 tunc quod
 claudant ve
 quies apli
 pfm e quod
 tendit quid
 apud hec
 quod pmiat
 am quod erat
 nem Nmi
 ge in hac
 quod pmiat
 ubi ipse non
 nobile ag
 ea que vid
 dendum non
 uez uba
 i obnam
 pbr seroni
 de amru
 Admito quod
 omni mmi
 et ibi ocl
 spuale cor
 sententia
 illos claud
 am illos
 sp videbit
 tunc pot

quā nūm sūmū ē obtinebim⁹ isto mō p̄suo mō sūnt eā s̄a angelī hoīer
 aut mīc longe mīsa quālibet p̄fectū mētis excellant Considerandū
 ē em̄ quāvis vīr dicebat Expte scim⁹ et expte p̄phetam⁹ donec veniat
 qd̄ sūm ē Et videm⁹ mīc p̄spectū in em̄gmate tūc aut facie ad facie
 dic aut iam vident angelī qui eē nri angelī dei sūnt qz erudite de
 p̄tate tenebrarū et accepto sp̄s p̄gnore trāslati ad regnū xpī ad
 eos anglōs iaz repim⁹ p̄tine cū quib⁹ nobis eēt scā atz dulcissimā
 de qua iam tot libros sc̄psim⁹ dei cūctas ipā cōmūis Sic sūnt g⁹ ange
 li nri qm sūnt angelī dei quēad⁹ xpī dei xp̄us ē nri dei sūnt qz dēi non
 relinq̄unt nri sūnt qz suos cūctos nos hīc cepeant Dixit aut dñs ih̄s
 Videte ne cōtēpnatis vni dēpnallie istis dico em̄ vobis qz angelī eorū
 mīcelis sp̄ vident facie p̄ris mei qui mīcelis ē Sicut gō illi vident
 ita et nos visuri sūm⁹ sed nōdū ita videm⁹ p̄ qd̄ aut aplūs qd̄ paulo
 ante dixi Videm⁹ mīc p̄spectū in em̄gmate tūc aut facie ad faciem
 p̄m̄tū itaqz fidei nobis visio ista sūatur de qua et iohēs aplūs loq̄s
 Cūz appueit inquit silēs ei exim⁹ qm̄ videbim⁹ eū sicut ē facie
 aut dei manifestatio eius intelligenda ē nō aliqd̄ tale mēbroz quale
 nos hēim⁹ in corpe atz isto noīe mīcipam⁹ Quia p̄ tū erime quītur
 quid actum sūnt ita i illo corpe sp̄ali nō dico qd̄ iam video sed dico
 qd̄ credo sed illud qd̄ m̄ps⁹ lego Credi dī p̄ qd̄ locut⁹ sū Dico itaqz qz vi
 suri sūnt dēi in ipō corpe s̄ utz p̄ ipm̄ sicut p̄ corpus nūc videm⁹ solē
 lūmā stellas mare ac t̄ram et que sūnt in ei nō p̄ama qō ē Dūz ē em̄
 dicē qz s̄i talia corpa tūc hēbunt ut nō possint oculos claudē atz ap̄ire
 cū volūt Dūm⁹ aut qz ibi dēi quīqz oculos claudēt nō videbit Si
 em̄ p̄pheta helizens p̄uez sūm vēr abīens corpe vidit accipientē mī
 nera qz dedit ei māmā sūm⁹ quē p̄pheta mēoratus alep̄e deformitā
 te mūdant qd̄ sūm⁹ neqz cū dñs sūo nō videntē lateat se fecisse p̄
 tūat quito magis in illo corpe sp̄ali videbūt ita cū nō solū si oculos
 claudant vēr ec vū sūnt corpe abītes Tūc em̄ eēt illud de quo lo
 quens aplūs Expte inquit scim⁹ et expte p̄phetam⁹ Cū aut venit qd̄
 p̄fctū ē qd̄ expte ē enacnabit Deinde ut quō possi aliqua silitudine os
 tendet quītur ab illa distet hec vita nō qualicūqz homī Vēr ec qm̄ p̄
 ap̄ia hec stitate sibi p̄diti Cū eē inquit p̄m̄lūs qz p̄m̄lūs sapieba
 qz p̄m̄lūs loquebar qz p̄m̄lūs cogitabaz Cūz aut sūm sū vīr em̄am
 aut qz erāt p̄m̄lū Videm⁹ mīc p̄spectū in em̄gmate tūc facie ad fa
 ciem Nūc scio expte tūc aut cognoscā sicut et cognitus sūm Si
 g⁹ in hac vita ubi homī mīabilim⁹ p̄pheta ita compāda ē illi vite
 qz p̄m̄lū ad iuuenem vidit tū helizens accipientes mīnera sūm sūm
 ubi ipē nō eēt ita ne cū vidit qd̄ p̄fctū ē nec iam corpus corruptū
 tibile aggrābit mām s̄ m̄corruptibile mēh impediet Illi ita ad ea
 ei que videnda s̄ oculos corpeis quib⁹ helizens abīens ad sūm sūm vī
 dendū nō indiguit indigebūt Nam s̄dm̄ m̄p̄tes lxx ista sūnt ad
 ierz ūba p̄phete Nōne cor meū ut tecū qz cōmūis ē m̄ dēnari
 i obuiam tibi et accepisti pecūia; Sicut aut ex hebreo m̄p̄tatur ē
 p̄bī Jeronim⁹ Nōne cor meū inquit m̄p̄tū eēt qz cōmūis ē hō
 de curru suo mōcans sūz tū Corde suo gō seduxit hoc videt p̄pheta
 Adm̄to quidēz mīabilē mīllo dubitante dñat⁹ ēz quito amplius tūc
 om̄s mīnīe isto hūndabūt cū dēns eēt om̄a in om̄ibus hēbunt tū
 ec ibi oculi corpeis officiū sūm et in loco suo erūt uterqz illis sp̄s p̄
 sp̄uale corpus Neqz em̄ et ille p̄pheta qz nō eis indiguit ut videt ab
 sentē nō eis vīsus ē ad videnda p̄ncipia Cū tū sp̄i vīde possi ec si
 illos claudēt sic vidit absētia ubi cū eis ipē nō eēt Abūt gō ut n
 cam⁹ illos scōs in illa vita dēi claudēs oculos nō visuros quē sp̄i
 sp̄ videbūt et p̄ oculos corpeis cū eos aptos hēbunt Inde qd̄ ē si ei
 tamē poterūt in corpi sp̄ali eo mō ubiqz ec ipi oculi sp̄uales quītur

put ista quales nō hēm? proculdubio p eos dēns videri nō potit longe
itaq; alciis erit potentia si p eos videbit in corpea illa nā que, non
omnet loco sed ubiq; tota est Non enī qz dūm dēi et mēlo eē et i
tū spē quippe aut p pphetam celū et terram ego implebo. aliaz ptem dic
tū sum? enī mēlo hē et mēta aliaz. Et totus mēlo est totus in
tā nō alciis tēpibz sed utriq; simul qd nlla corpalis nā pot. Vis
itaq; pollicior oculoz cū illoz ut acine vident qd quidem plibent
videt serpentes ul' aquile. Quātuliber enī acinoma cernendi
eadem quoq; anāha mē alind pnt videre qd corpa. s; vident et incor
palia. Et fortasse ista vītus magna cernendi data fuit ad horā eē iūto
mortali corpe oclis. s; vī iob qū ait addēi In ob auditu auris an
diebā te pūe mē aut oclis mēns videt te. pteā de sperī manet ipm
et disclabm et existimam me tūm et quēm quā mēhil hoc plibeat
oclu cordis intelligi. De quibz oclis aut aplis illūatos oclōs hē
cordis mē spīs aut videri dēi cū videbit vāno ambigit nō qm fide
liter accipit qd ait dēns ille mē. Bt mēdo corde qm ipi dēi videri
bunt. Et utz et corpalibz oclis ibi videatur hoc in ista qōne vīam?
Illud enī qd scptū ē Et videbit oīs caro salutē dēi. S; mē illuz nōd
difficultatis sic intelligi p ac si dēi fuit et videbit omīs homo xpū
dēi. Quā utiq; incorpe vītus ē et incorpe videbit qm vītus et mor
tuos indicabit. Quā aut ipē sit salutē dēi mēta sūt et alia testōma
scpturaz s; emendans illius sēns symeonē nba declānt. Qui cū
fante xpū accepisset i manne suas Nunc inquit dmittis sēmi tūm
dne. sedm ubi tū mpace. Quā vident ocl mei salutē tūi. Illud et
qd ait. S; mēoratus iob. Sicut mēemplaribz que ex hebreo sūt mē
ntur. Et in carne mea videbo dēi Resurrectōm quidez carne sine dubio
pphetant nō tū dixit p carnē meā. Quod quidem si duriss; posset dē
ipē intelligi qm p carnez in carne videbit. Nūc vō p et sic accipi. In car
ne mea videbo dēi ac si duriss; In carne mea ero et videbo dēi. Et illud
qd ait aplis facie ad facie nō cogit ut dēi phant facie corpalē
ubi sūt ocl corpalēs nos vītus esse credam? que mspū sine mēmish
one videbim? mē enī eēt et mētōus hōis facies nō dicit idē aplis.
Nos aut reuelata facie glām dēi spēdantes in eandem ymaginē transfo
ram? de glā in glām tamq; ad dēi spū. Nec alit intelligim? et qd i p
cant. Accedite ad mē et illūamini et facies vīe nō erubescunt. Fide
quippe acceditur addēi quā cordis costat eē nō corpa. Sed quia spūale
corpus nescim? quōs hēbit accessus de re quippe mēpta loqu? ubi ad
aliqua que alit intelligi nequeat dūmāz scpturaz nō occurrat et sūmme
mētus nāc est ut contingat i nobis qd legit mēbro sapiē Cogitacō
mortaliū timide et mēte pūdenāe nūc rōnatio quippe illa phōz que
disputant ita mētē aspēi intelligibilia videri et sensu corpa sensibilia
et corpalia ut nec intelligibilia p corpus nec corpalia p seipā mēs va
leat mētē si poss; et nobis eē cūstima. profecto et hū eē p oclōs corpa
eē spūales nullo mō posse videri dēi. Et istam rōnatiōem et vā rō et
pphetica mēdet anētus. Quis enī ita sit anētus avd ut dicē audeat
dēi corpalia ista nescire. Nūq; g? corpus hē p cū oclōs ea possit a
disce. Deinde qd de ppheta helzeo paulo ante dixim? Nōne satis mēdicat eē
spū nō p corpus corpalia posse cerni qū cū fuit ille mēnera accepit nū
qz corpalit gestū ē. Quod tū ppheta nō p corpus sed p spū vidit. Quē
g? oclat videri corpa spū qm si tanta est potentia spūalis ut corpe vi
deatur et spūs. Spūs enī ē dēns. Deinde vītā quidē suā qua mē vīte
incorpe et hec tēna mēbra vegetat facit qz vīentia mēiore sensu nō
quīq; p corpeos oclōs nōmē alioz vō vītus cū sūt mēnsibiles p corpa
videt. Nam vī vīentia discernim? anō vīentibz corpa nisi corpa vītaz
qz sil viderim? quas nisi p corpus videre nō possum? Vītaz autē sine cor

pro corpore
bile ē sic nos
ubiq; pnt
q cōspiciem
Non sicut n
mēgnate
corpalis spā
tes mortuq;
nere. Et vī
p corpa tem
corpo mō
mēbm? al
excellēcia
scpturaz te
melligendū
atur spū al
ipō videri
videat et p
pūmēte
implebit et
dic dūet v
cogitacōes

Oant
bne c
gatur ubi
nescio. Am
domo tua
bilis corpa
cit ipā nec
dei Omēs
hū mī nō
cēns rebo
nācas laud
corpa sūt
mētus et
nō eēt et
ipūs qd n
tis nec er
negabit d
m dūgnū
nec alē ip
dedit eap
alind qd
ero vī fac
lūc et vī
et illud vī
mē eēt de
fūgacōe
bne acut
et gradus
q tū fūti
bonū vīdē
mūdent
quāms n

p[er] corp[or]e oclis nō videm[ur]. Quāobrem sic sic fieri p[ot] valdeq[ue] credi-
 bile ē sic nos ēē v[is]uos mūdāna tūc corp[or]a ocl[is] nom[en] et t[em]p[or]e nōne ut dēi
 ubiq[ue] p[re]ter et v[er]m[us]a ēē corp[or]alia gubnantez p[er] corp[or]a que gestabim[us] et
 q[ue] cōspiciem[us] quāq[ue] n[ost]r[is] ocl[is] duxim[us] clarissima p[er]spiciunt[ur] videam[us].
 Non sicut m[un]d[us] n[ost]r[us] dei p[er] ei[us] f[aci]a sūt intellecta cōspiciunt[ur] p[er]specim[us]
 m[em]gnate ex p[ar]te ubi plus in nobis nalet fides qua credim[us] quā v[er]z
 corp[or]ali sp[irit]us quā p[er] ocl[os] cōm[un] corp[or]ales. s[ed] sicut hoīes n[ost]r[os] quos v[er]m[us]
 tes motusq[ue] vital[es] excentos v[er]m[us] mor ut aspiciunt[ur] nō credim[us] v[er]m[us]
 n[ost]r[us] videm[us] cū eor[um] v[er]m[us] sine corp[or]ib[us] vide neq[ue]m[us] quā tū i[st]a
 p[er] corp[or]a remota omni ambiguitate cōspiciam[us]. Ita quecūq[ue] sp[irit]ualia illa h[ab]m[us]
 corp[or]u[m] n[ost]r[um] cōfiterem[us] in corp[or]e dēi omnia regentez et cū p[er] corp[or]a cō-
 tuebim[us] aut go pillos ocl[os] sic videbit[ur] dens ut aliq[ui] h[ab]m[us] m[un]d[us]
 excellencia m[un]d[us] sile quo et m[un]d[us] n[ost]r[us] nā cūat qd illis exemplis sine
 s[er]p[en]tiaz testionis d[omi]n[us] n[ost]r[us] d[omi]n[us] ē n[ost]r[us] ostende a qd est
 intelligendū facilius ita d[omi]n[us] nobis ēē notus atq[ue] cōspiciunt[ur] ut vide
 atur sp[irit]u a singulis in singulis nobis videatur ab alio m[un]d[us] videat[ur] m[un]d[us]
 ip[s]o videat[ur] In celo nōno et m[un]d[us] n[ost]r[us] atq[ue] i[st]a omnia q[ue] tunc sūt creatura
 videat[ur] et p[er] corp[or]a i[st]a ocl[is] corp[or]e quociq[ue] fuerint sp[irit]uales corp[or]is ocl[is] acie
 p[er]ueniente direct[us] patebūt ēē cogitacōes n[ost]r[as] m[un]d[us] in nobis. Tunc enī
 implebit[ur] et qd apl[us] dixisset Nolite ante t[em]p[us] iudicare quidq[ue] mor addi
 dic donec veniat d[omi]n[us] et illuminet abscondita tenebrar[um] et manifestabit
 cogitacōes cordis et tunc l[um]i[n]a ēē v[er]m[us] a deo De qualitate visionis

Q[ui]a illa felicitas ubi nullū ēē malū quā m[un]d[us] fido sancti
 nullū latebit bonū vacabit[ur] dei landi dēi videbit[ur] De et[er]na fe-
 lici[te] qm ēē oia in omib[us] Nam qm aliud a l[um]i[n]a dei sabbat[us] p[er]mo
 gatur ubi neq[ue] ulla desidia cessabit[ur] neq[ue] ulla indigena laborabit[ur]
 n[ost]r[us] Amoneor ēē s[an]c[t]o cantico ubi lego nel audio Beati qm habitant in
 domo tua d[omi]n[us] m[un]d[us] d[omi]n[us] landabit te Omnia m[un]d[us] et v[er]m[us] in cor[ru]pti-
 bilis corp[or]is q[ue] m[un]d[us] videm[us] p[er] v[er]m[us] necessitatis v[er]m[us] d[omi]n[us] qm tūc nō
 ēē ip[s]a necessitas sed plena et[er]na s[an]c[t]a semp[er]na felicitas p[er]ficiunt[ur] landib[us]
 dei Omnes quippe illi de quib[us] u[er]m[us] locutus qm m[un]d[us] latent armone corp[or]i
 h[ab]m[us] nū nō latebit m[un]d[us] et ext[er]n[us] p[er] corp[or]is cuncta dispositi et tūc
 cetis rebo q[ue] ibi magne atq[ue] m[un]d[us] videbūt[ur] rōnales m[un]d[us] m[un]d[us]
 t[er]m[us] laudez rōnalis pulchritudinis d[omi]n[us] s[an]c[t]a d[omi]n[us] In motus illi c[on]f[us]i
 corp[or]i sūt futuri t[em]p[or]e d[omi]n[us] nō audeo qd ex cogitare nō v[er]m[us] tū et
 motus et s[an]c[t]us sic ip[s]a sp[irit]us decens ēē quicūq[ue] ēē ubi qd nō decebit
 nō ēē ēē V[er]m[us] ibi nolet sp[irit]us ibi p[ro]t[er]m[us] ēē corp[or]is Nec ualet aliq[ui]d
 sp[irit]us qd nec sp[irit]u possit dece nec corp[or]is V[er]m[us] ibi gl[ori]a ēē ubi landam
 tis nec errore quisq[ue] nec adulacione landabit V[er]m[us] honor qm nulli
 negabit[ur] digno nulli defetur indigno ēē nec ad eam ambiget nulli
 indigno ubi nulli p[er]mittet ēē m[un]d[us] digno V[er]m[us] par ibi m[un]d[us] aduersi
 nec ale ip[s]o nec ab aliquo qu[is] p[er]mittet p[er]mittit v[er]m[us] ēē ip[s]e qm v[er]m[us]
 dedit ei[us] corp[or]is quo melius et m[un]d[us] m[un]d[us] p[er]mittit ēē p[er]mittit m[un]d[us] ēē
 aliud qd p[er] p[er]mittit d[omi]n[us] s[an]c[t]o illor[um] d[omi]n[us] et ip[s]i ēē in plebs m[un]d[us] ego
 ero v[er]m[us] s[an]c[t]a Ego ero q[ue]q[ue] ab hominib[us] honeste d[omi]n[us] et v[er]m[us] et la-
 lus ei victus et copia q[ue] gl[ori]a q[ue] honor q[ue] par et omnia bona ēē ēē
 et illud recte intelligit qd aut apl[us] V[er]m[us] sit d[omi]n[us] oia m[un]d[us] sp[irit]u fi-
 nis ēē desiderior[um] n[ost]r[um] qm sine fine videbit[ur] sine fastidio amabit[ur] sine
 fatigacōe landabit[ur] s[an]c[t]o m[un]d[us] hic aff[er]t[ur] hic actus p[er]fecto ēē omni
 bus s[an]c[t]is ip[s]a v[er]m[us] et[er]na cois Ceterz qm futuri sūt p[ro]m[er]itis p[er]mittit
 et gradus honor[um] atq[ue] gl[ori]a q[ue] est v[er]m[us] cogitacōe q[ue]to magis d[omi]n[us]
 q[ue] tū futuri sūt nō est ambigū atq[ue] id ēē b[er]a c[on]f[us]a illa magis m[un]d[us]
 bonū videbit qd nulli sup[er]ior illis m[un]d[us] m[un]d[us] ēē m[un]d[us] non
 m[un]d[us] archang[eli] ang[eli] ceti tamq[ue] nolit ēē v[er]m[us] qd nō a[cc]epit
 quā s[an]c[t]a p[er]mittit cōcordie v[er]m[us] ei qm a[cc]epit ob[er]m[us] qm nec

xxv

in corpore vult oculis esse quod est digitus cum mebris utriusque continetur totius car-
nis pacata copago. Sic itaque habet domini alius alio modo ut hoc quo-
que domini habet ne velit amplius nec ideo libere arbitrium non habet quia
pacta eos delectant non poterit. Magis quippe est libere ad delectationem pec-
candi usque ad delectationem non peccandi inordinabilis libertate. Nam primum
libere arbitrium quod homini datur est quod primum creatus est rectus potuit non
peccare sed potuit et peccare. Hoc autem nominissimum eo potentia est quo pe-
ccare non potuit. Verum hoc quoque dei munus non sua possibilitate nec aliud
est cui esse domini aliud participem dei. Deus nam peccare non potest per se
vero dei ab illo accepit ut peccare non possit. Servandi autem gradus erat
domini munus ut primum daret libere arbitrium quo non peccare posset hoc
nominissimum quo peccare non posset atque illud ad compandam recipiendumque
meritis hoc ad primum pertinet. Sed quia peccavit ista nam cum peccare potuit
largiore gratia liberatur ut ad eum perducatur libertate in qua peccare non possit
sicut enim prima in mortalitate sunt qua peccando adam perdidit posse non
mori nominissima est non posse mori. Ita primum libere arbitrium posse non
peccare nominissimum non posse peccare. Sic est inanimabilis voluntas
pietatis et equitatis quo modo est felicitatis. Nam utique peccando nec
pietatem nec felicitatem tenuimus voluntatem vero felicitatis nec perditam
felicitatem perdidimus. Certe deus ipse inquit qui peccare non potest ideo libere
arbitrium habere negandum est. Erit ergo illius civitatis et una in omnibus
et inseparabilis in singulis voluntas libera ab omni malo libera et impleta
omni bona. Sineque in deficient et inordinabilis culpa et inordinabilis pena. Nec
ideo tamen sine liberacione obliata ut liberator suo non sit ingratum. Quia
ergo attinet ad scientiam rationalem memor preitorum et malorum suorum quibus
ad experientiam sensus prorsus in meo. Nam et pitissimus medicus sic
arte sciunt omnes se morbos corporis nomine sicut autem corpore sentiantur
plurimos nescit quos ipse non passus est. Ut ergo scire malorum due sunt
una qua potentie mentis non latent alia qua experientie sensibus in-
herent. Aliter quippe sciuntur vicia omnia per sapientie doctrinam aut per experi-
entiam pessimam vitam. Ita et obliationes malorum due sunt aliter ea nam
que obliantur eruditus et doctus scriptis et passus. Ille si primum ne-
gligit iste si miseria carat. Secundum hanc obliationem quam posteriori lo-
co posui non erunt memores isti peritorum malorum. Carebunt enim omnibus ita
ut penitus deleantur de sensibus eorum. Ea tamen potentia scire que magna
in eis est non solum sua perita sed et dampnatorum eos semper in miseria non
latebit. Alioquin si se fuisse miseros nesciunt sunt quos sicut ait psalmista
Ahas domini metum cantabit. Quia cantico regiam gratie christi cum
sagittis liberi sumus. Nichil est perfectio illi iocundum civitati ibi perficitur.
Vacate et videte qui ego sum deus. Quod est ibi verum maximum sabbat-
um non habens vespam quod comedant deus in primis opibus mundi. Vbi
legit. Et requiemit deus die septimo ab omnibus operibus suis que fecit. Et
benedixit deus diem septimum et sanctificavit eum quia in eo requiemit deus
ab omnibus operibus suis que machinavit deus facere. Dies enim septimus etiam
non ipse enim qui eme fuerim benedictione et sanctificatione pleni atque perfecti
Ibi vacantes videbimus qui ipse est deus quod nobis nos ipsi esse volumus
qui ab illo credimus audientes a seductore civitas sicut deus et recte deus
avodde quo faciente deus enim eme participatione non delectatione. Unde
enim sine illo fecimus nisi quod in ira eme de fecimus. A quo refecti et gratia ma-
iore perfecti vacabimus metum videntes quia ipse est deus quo pleni erimus
qui ipse est omnia monibus. Nam et qui opera nostra qui ipse. Iohannes in-
telligit esse qui nostra tunc nobis ad hoc sabbatum ad percipiendum nuptia-
tur quia si nobis ea tribuerimus semina erunt cum de sabbato dicat. Omne
opus semine non faciens per quod et pezechielem prophetam dicit. Et sabbata
mea dedi eis in signum inter me et inter eos ut scirent quia ego deus qui

in ipso est de
typis compo-
nens appebi
ab adam in
typis sed in
mathem
tun. Quia
abraham in
mam. Terc
quaz. Ser
est. Non e
septimo. re
sepo. deo f
est disputa
dicitur. die
nam non so
et videbim
quod est in
grati. cum in
nante dno
me satis

FINITV
Expositio
Bohemorum
xpi. et eccle-
dum in dno
et in dno
xlm. Boh-
dictis per
MEMOR

ER macta

quo stit
ficus la
sine mte
qz rebz
munt ser
cor ut
lectat p
labore
qz smas
et in m
mo meo

ifico eos Hoc pfecte tunc sciemus quoniam pfecte vacabimus et pfecte videbimus
 quia ipse est deus Ipse etiam numerus etatis veluti dicitur si secundum eos articulos
 temporis computetur qui septuaginta videntur expressi Iste sabbatissimus enim
 ante appetit quoniam septuaginta nunciat ut prima etas tamquam dies primus sit
 ab adam usque ad diluvium Sed a inde usque ad abrahā non equalitate
 temporis sed multo generationum Denique quippe hunc reputatur Hinc iam sicut
 Mathaeus evangelista determinat tres etates usque ad christi subsecutū adue
 tum Quae singule deus et quatuor generationibus explicantur ab
 abrahā usque ad dauid unā altera inde usque ad transmigrationem in babilō
 nam Tercia inde usque ad christi carnalem natiuitatem sunt itaque omnes
 quinquaginta Sexta uero agit in illo generationum multo merenda pro id quod dicitur
 est Non est vnum scire tempus quod per posuit in sua potestate Post hunc tamquam iudic
 septimo requiescet deus cum eundem septimum diem quod nos cum in
 seipso deo facit requiescere De istis porro etatibus singulis multo longum
 est disputare hoc tamen septima est sabbatum nostrum cum finis non est vesper
 dominicus dies velut octauus etiam qui christi resurrectione sagatus est et
 nam non solum spiritus verus et corpus requiem perfigurans Ibi vacabimus
 et videbimus videbimus et amabimus amabimus et laudabimus Et tunc
 quod est in fine sine fine Nam quis alius nisi est finis nisi puenire ad re
 gnum cum nullus est finis Videor michi debitor ingentis hominis operis ad in
 uentum domino reddidisse quibus nisi quibus nimis est michi ignoscant Quibus
 autem satis est non michi sed deo mecum gratias gratulantes agunt deo gratias

Explicit liber Sancti Augustini
 Episcopi de ciuitate dei deo gratias

FINITIV et completus BATHLE sacro sancte generali synodo ecclesiam catholicam
 representante ibidem sollempniter celebrante pro exstirpatione erroris Gregorij et
 Bohemorum ad gremium sancte matris ecclesie reducendo Anno incarnationis domini millesimo
 christi .ii. cccc. xxviii. die xxviii. mensis octobris pontificatus sanctissimi in christo patris
 domini nostri christi Eugenio pape quarti Anno eius quarto Regnante serenissimo domino nostro domino
 christophoro domino sancte clementia Imperatoris semper augusti Anno Vngarie
 xlviii. Bohemie xiiii. Romanorum vero xxviii. Ac imperij christi De quo deus sit bene
 dictus per infinita secula seculorum Amen per me michaelē Chorer. nationis albane
 MEMOR ESTOTE EIV. ET ORATE PRO EIV. ANNI. T. TVE. LXXXI

Eraucis petrae laureati vite solitarie liber primus incipit ad philippum Episcopum
 licentem Episcopum
 Multos homines non quibus opusculorum meorum tanta dignatio
 tantusque sit amor quantum tibi fidentissime non videtur esse sed est
 dixerim Nam neque desinero et nunc amorem tuum pectoris fic
 tui fucatus ne aliquid suspicor neque fictionem si qui est tui
 domini regi potuisse arbitror Ut enim in mortalis est vita sic
 fictio et mendacium non durat simulata illico patet et in
 quo studio copta cesaries uento turbat eriguo et opere licet in pilis
 finis leui sudore diluit et argenti quoque mendacium vero cedit coramque
 suis intente dyaphani operum omne retegat abeunt umbre naturae
 quod rebus color manet et late diuina magnus est liber Nemo sub aegre diu
 nitur scriptis oportet et fronte quam celabat aperiat Huius argumetis idu
 cor ut credam quod nate cupio Quia autem faciles ad credendum quod de
 lectat posse tibi res meas pater optime placere que ut pancia placeant
 laboro quoniam ut vides sepe res nonas tracto durasque et rigidas pegnas
 quod smas et ab omni moderantia vulgi sensibus atque animis abhorretes
 et indoctus quod non placeo nichil est quod quoniam habeo quod optam bona de me
 mo meo spem et in vobis doctis quod non probor est fateor quod talem non quod miser

Nam quis ego / aut quid ē / unde in tantā p̄sertim uarietate iudiciorū me
blandiar aut arrogem / qd nec marco . T . p̄clara illa celestiq; facundia con
tigit scire / Cui liber de optimo genē dicendi deus bone . quale q̄q; exalto
suptus opus / qd idem inephis indignante attingit / A larco bruto / ad quē
et am̄ p̄abns scriptus erat . eruditio vno licet . et amico iebentis . non
p̄batur ut grammora p̄teream . q̄ ab illustribus quidem longe . tamē i pa
ribus oratoribus tantus ille vir patit animo utroq; et calio / qui eloque
cie p̄cipi libertate nimia insultant / et q̄ ceteri mortaliū mirant venerant
q̄ condemnāt . Quid recuset iſtū sibi cimen sibi commune cū tulio . Quid
q̄ michi quid apud te nullus talis ē metus . Ut sane . p̄ber ego . sen placet
tibi / nō menti mei est . sed uel ingemor silicido forte aliqua / ul qd pot
ardeo . et p̄p̄us vō ē / facit hoc singularis quidā . et crimine amor tunc
nō p̄mis hostis recti iudicij quis . cū valde amas rite iudicatur . si ce
nere rectū et discernē posset amor . cūq; cū furisset antiquitas / de
nō cecus sic i mutus . s; p̄suasor optimus . ondit alius qd nō uidet . sepe
ē qd nō ē . Magna p̄is indulgentia . nil sibi nō p̄mittit / parat sibi
defectibus / sepe etiā delectat . A tūq; ē siquidē in hoc q̄ras gaudeo . Ne
q̄ hūc errorem eride tibi . nūq; posse uelim glorioz in tibi delectabilez
dampnosū nulli . Et in fortasse nō erras . qd opto quidē potius quāz
spero / quid in magis magis q̄ gaudeas . ac gentiler / et ip̄e . michi tali sim
carior . p̄batorq; iudicio . Indubius nōne inquis . ocy mei distributor
fuerim . nisi rōnem habeam illam . quem p̄mū sibi atq; ingemū mira
torem . Profecto aut magis testis cato ille senior nō nimis ocy q̄
negocij rōnem clavis ac magnus ingemus habendū ēē in p̄mordio su
az sc̄p̄it originū / Quid dā cū multis placuisse uideam doctis uiris
tū p̄cipue cicero nū amplectitur magnificūq; sibi semp ac p̄clariū uisū
ēē . mea qua placū defendit orōne testat / Ad in quoz si ul p̄ingemū me
dictate / ul p̄nō mediocri glorie cupiditate . si tū hanc nō dū freno animi
ac rōe p̄domin . p̄uendū est . quid p̄mū p̄stare nitat / nō ut sicut ego ane
gois . sic ab ocy meo . paul absit iuxta / et siquid forte mansurū sc̄p̄se
his potissimū inscribam . quoz gēie quādā uelut p̄cipacoe claresce te
nebrisq; resiste ualeam / quā in tempore fusca p̄funditas . a nōmz oſup
trix illustrū obliuiosa postentus itentat / Quid uisanti nō sepe eq̄d
tū nōm occurrat / et usq; adeo fulgidū in se . atq; ita deme meritū ut sen
p̄clara . seu in clara oſpectat . p̄tū sū gēi quādā nō possit i iuria . Ac
redit . q̄ ex more iſtitutoq; meo . veteri . nūc i rure tuo potius ut frugū
ceterū sit ego tibi decās ocy debere iudex . p̄mūq; uigilariū Itaq; i
quotannis p̄lis nūmūue p̄ ingemū ubertate ul stilitate anima p̄solue
aliqd ē animi / Quid uelut vñ e colonis tuis . his saltē fructib; . q̄s
agellus meus fert agnosce intelligat bonā fidem / Et si . p̄be normi +
nil silencio tui / his quib; obrectantū lignas euadē cura ē / Quid
ip̄e meū reputans . sepe animi fateor . sepe calamū freno . sepe multa
panes moneo . neu me . p̄bant obscuro . nene ultro nō sibi cū . sed qd
p̄grane ē mox quoz nōz cyragraphū cū nos . p̄uallē forte etiā
ad abūtes ac posteros p̄uenturū / Quid enim sermo fuit / talis vita
cēsebit / qui rex sublatū iudicij . sola uboz superit argumenta . Quid
multa p̄suasisset forsitan / ut et s; et michi et fame nre p̄ccent / nō quā
ut aut iam neq; res integra / neq; silencio libez ē latere / Jam uosam
legimur / iudicamur / iāq; bonū uoces euadendi / celandiq; ingemūz i
nulla spes / et sen . p̄dentib; in publicū seu domū sedentib; . appendū ē Cui p̄m
Quid vero nūc p̄m ex me spes q̄ p̄am ore i m corde sp̄bm et
ip̄e qm nī sub belis est locū . hortatur . solitarie sc̄h ocyosq; vite
p̄comū / Quid cū sepe olim solus . tūz p̄cipue in p̄ meū breui
quidem nec in diez xv . spacio . degustasti . A lectū inq; q̄m cū ego aſi
dne terti cēn . tu tū huc nō in mei cū te uenisse . neq; nisi p̄ me manere

sepe tam rebo
sit meoq; dū
qd tūto me
mulgo tū
nec fillip
pe inter in
hys aut loq
mū care tū
q̄ uidisse m
fiducias uat
lantes p̄cep
abo effusi i
meamē se
amū / ob
mbus . et
mīma p̄
etiam uenū
Hū sū sol
ressos ad i
bū uēit B
uide ripes
dūq; s; qd i
dūeq; face
enti . al est
ponē . de
tūm apid
i qmā se
m dūem
suadē ali
q̄ audis
neq; magn
alys nigen
p̄suasoe so
gūlis er
rem etiam
i uocant
uobis . et
tū opus a
temi rebo
lectant . s;
gratūā ē
gratūū v
spedo / tot
QREC
et a
am
blat
tūē dū
utroq; cō
nq; turbū
forte nō
preli q̄
veri sem
et ut ag
ret / t e

sepe tam rebus ipse qui sermone professus ostendisti. qui mecum tunc est mos quia
 sit mercedis imparibus vis amoris. Quia obrem persuade tibi proficiale fuerit
 quod tanto me noster exptus. Idem si placere vulgo velim frustra nitari ut
 vulgo tui ista si multis quoque qui sibi literarum vident. fortasse etiam
 nec fallunt. Sed copia literarum non semper modestum prout inuitat et se
 pe inter linguarum et animi iter doctrinarum et vitam certatio magna est. De
 his autem loquor qui literis impediti et onerati perit quod ornati rem plerum
 quam scire turpissimis moribus miscuerunt. tanta autem uanitate. ut scolas mi
 quod vidisse multo melius fuit quam ibi hoc vnum didicerunt. superbi et huius
 fiducia uarios esse cunctis hominibus qui quietum libentem aristoteli ventu
 lantes per capita cuneatum vulgo mirante preterent. quique vias atque porti
 cibus effusi inuenerunt turres equosque et quadrigas. qui plateas et mema
 mecum. femineque inuidentes ornatum. quo nihil est fugacius. nihil in
 animis obstupescunt. neque solum in vniuersis. sed et in maioribus herent. vni
 mibus. et secum collocuturi subsistunt attoniti. cunctis statuaz. queque no
 missima per infame est. turbis et strepitu delectant. Huius sunt qui quatuor
 etiam uenalemque subpellectilem totam virbe arriperunt. stultitiam hauriunt.
 Huius sunt solitudinis inimici. sed et per domum hostes. quos primo mane dig
 ressus ad insulam huius vespere tandem reuehit. si sunt quibus impuer
 bunt. vultu bella res est gentes videri cum hominibus consari. Alchus equidem
 videri rupes ac nemora. usque cum ursibus ac tigribus. Neque enim vile tamen se
 ducit. sed quod intus dico. quodque ut non tam late notum experientia fecit. ali
 dueque facit. periculosum quoque et variis et infidum lanceps et feror. et au
 entum. al est homo. si quod variis dei munus est humanitate induere. fortiterque de
 ponit. deique si de hoc vir esse didicerit. **¶** Si hos ipsos nitroges cur
 tam cupide cum aliis semper sint. si velle loqui uolent. nil aliud repondebit.
 si quia secum esse non putat. de quo suo loco plura forte daturus sum. hoc vnum
 in ducim. Alte radicatas errores. non facile uerbis extirpari. et neque qui
 suaderi aliud. quibus persuaderi nunquam possit. neque enim perdere uerba lenes esse silen
 tium audis. Itaque desinat opinio. veris obstrepe. nam neque me tibi loqui
 neque magni facit. quia ista super cunctis lectum sunt. quod utique non sibi. sed longe
 aliis nigris scripta sunt. Et huius quidem illi tibi vero per amabilem ut dixi
 persuasione sollicito non est opus. cum persuadeat omni possit nemo. Cumque uimpe
 ymiliis erroribus sine uenore medullis ac per cordis in heseant. Et tui ut
 rem etiam loquendo non etiam tibi. sed etiam facit. amatores vite huius ipse
 innotant. ac paucorum. dum id explicit dicitur inducias. petens ab aliis ma
 ioribus. et antiquioribus. curis meis. que me obsecrant atque consonant. ocep
 tui opus aggrediar. Tu cum tunc par ut fedus mea quod. et maris in
 terminis rebus abstractus. in animi accommodas. Non semper exquisitissima de
 lectant. sed in edum ut dimitto aboz. sic sapientibus studioz uassitudo et
 gratissima est. Adeo igitur audies. quid in detoto hoc solitarie vite genere
 gitanti videri solent. pauca quidem exilis. sed in quibus paruo velut in
 spedo. totum animi mei totum frontem. serene tranquilleque metis aspicias.
¶ REDO ego quosum animi. per diem uel finis est in per seipsum. tam
 et archanas curas suas. aut per aliquid uita similitudine sibi. et
 am. nulloque acquiesce. Et si enim voluptas tenacissima visco illata. et
 blandis ac dulcibus plena sit laqueis. fortis tui etiam tam aliis de
 tunc dicitur non potest. Atque sine diu sine nos ipsos. et honesta studia. quibus
 utique consequuntur. sine conformem nobis. quam animi. et atque hominibus. ubi
 neque turbibus. quod longissime recedendum est. Ad sic esse ut dico. illi ipsi etiam
 forte non negent. qui gaudent. per uoluntatem ac murmurant. in ita obui de
 pressi. quod alio opinio non sit. qui in ducit ad se ipsos redeant. sed quod ex celsam
 veri semitam uel reptando quirit. Quod utinam non tam multis accidit.
 et ut agri multarumque rerum vnum. sic saltem excolendi aut mortalibus. cum fo
 ret. Ut enim pinguis ager sentibus. sic humanus animus abundat erroribus.

quibus nisi diligenter emulsi erunt in utroque magis studio ac labore purgabitur
utrumque sibi in ipso flore fructus extinguit. Sed non tantum in studio de his
de his quod alii ut libet quod facile consuevit non eruditorum animos atque ora co-
fidam. Quod si omnes negent. tamen saltem non negabis. neque qui negare
potest argueret. Sic enim est. ut et tu in istis meis tuis suam ag-
noscas. et ego summa metra in libris eloquii attigisse videar. Auditorum
animi moniti quo nolui. Idque ulla negatio. tunc suadenti magis est labor
qui insuaz suam trahere nititur. animi reluctantes. Coniunctum difficile hoc ordo
in illis aures ventura. qui quod audit secum offerens. non exempli ymaginem
non auctoris pondus non rationis aculeum ut ardet. nihil deique in sui ipsius testimonio

Sed quid scis quosdam viros. Quent et tacitus dicit. ita est. et
multa hic scripsisse. Notatum vero magis ille basilis libere pium desoli-
tate vite laudibus inscripsit. de quo propter titulum nil teneo. et quod illi in
quibusdam vetustissimis codicibus. sic interdu petri damiani opusculum iter-
sectum vidi ut dubium me fecit. an basilis est an petri. In hoc autem tractatu
magna ex parte solus experientiae ducatum habet. nec alium ducem querens. nec
oblatum ad iudicium. libere quidem gressum. quod fortassis in cunctis. sequor
animum meum quod aliena ne sitigia. plura quod audies ab his qui vel plura sunt ex-
periti vel ab expertis accepimus. Amic meum audies quod occurrat ex tempore. Neque enim
magno studio incubum. neque id necesse ratus sum huiusmodi de futura neque
meum. de re urbana scilicet quod ad superficiem saltem eius attinet. sepe in hac
terra agitata multumode familiaritatem notissima. Non ex cunctis librorum quod neque
magnope stili copiam. sciens me illi alloqui cum vel in peris placeo. et
sine neque atque coram. et sermone domestico contentus. partim e medio vite
huiusmodi partim. ex altis recentis memoria. que leges eliciunt. Quorum te autem alios
testem noco. non dissimulans me multa quibus valde me volente cogis ut te
diligam. illud esse non ultimum. quod amore solitudinis. et hunc omnino libertatis stu-
dio vicinam. tibi me et. prope insignia romana qua vocat curia fugis. si non
mediocriter forte hodie. forti verus gradum. si quid solitudo semper tibi ange-
lica tangit. tamulus ille tartareus placuisse. Capitulum quartum

Ad id autem sum in facillime felicitate solitudinis ostensum. si sibi sit frequens
de dolores anfractusque monstrando. paucis actus homini. quos vel hec
vita pacificos atque tranquillos. vel illa turbidos atque sollicitos. et anelam-
tes habet. vni enim est huius omnia fundamentum. Hanc vitam leto otio illa tristitia
negotio in cubere. quod si qui forte quilibet. casus aliquis. aut ne fortiterque vis
conducit. quibus id prout. et velut inter portetum mandatum sit. tamen si accidit mu-
tare suam non pudebit. et iocunda otiosaque frequentia solitudinem meste ac so-
litate prefferte non metua. Neque enim solitudinis solus nomen. sed que in solitudine
bona sunt laudo. Nec me tamen uacui recessus et silentium delectat. quod qui illis
habitant otium et libertas. Neque adeo inhumanum sum ut horum oderim. quos edicto
celesti dilige iubetur. ut me ipsum. si petra homini. et in primis mea. atque in primis ha-
bitantes. animas et solitudines mestas odi. De quibus omnibus in fallor
significum agitur. si non quicquid ad hanc aut ad illam partem dici posse videbitur
seorsum explicare. sed utrumque misceam. me hoc me illud attigens. ut vixit
huc illuc flectat animus. et alio velut oculos flexu. ad leuam dexteramque re-
spiciens facile indicet. quid me res dissuasiis me se potius intersit. Con-
sultum autem amara premissi. quo dulciora subnectere. et suauis gustus extremum
ubique desinendum est. ipsum autem admoneret. Sed quid opus est multis. agam
ipsum rem. et quod prout. pro solui. Quos homines quibus moribus quos ti-
bi describam. aut tue mentis oculos pone. et in illis. vides in cunctis existima. Ca. v.

Sed occupatus infelix habitator urbium nocte media. sonorus sine
curis. vel diuina verbo interrupto. sepe et lucis metu. sepe nocturne
infis exterritus. Vox infelici scano corpore applicat. animus medicus in
illis est totus. seu ille in ab ipso facit seu socium seu pupillam fallere seu vicem
conferre pudicia armata expugnare blandicie seu litigio in isto in ista velim

satirens

fando prede
pe. me arde
ante lacrima

Sed breui
exprece
horis pallece
tunc laudib

nocat. michi
mi. ut festi
scor laudes
et pro ment
memoria ex
meorq pte
statu illa
tus equan
fui. tota n
honeste an
amemisse

Dh. sal
amun

dit ille me
dm alitibo
qz silencia
tentu suple
falsa pmiss
aut profu
amun ofia
abis refec
no potine
huent rapt
hostiu qui
qz iactis
letus ore.

pm gurg
mi hie u
die absen
mlaudib
lmgaz qz
ne flama
h metis a
detentz si
illustre
hntz squ
matur. h
miz qd m
finaz ora

UEN
amun

acces ob
stant. ve
lat attri
mi sece

cohors tremunt. Instructa acie dat. tandem lituo signum pugne. Coque duas
 anle duabus concurrunt. Ingens fragor exoritur. Conuehant tra mariaz
 conqfice epule. et una pristinam calcata consilio. Adhuc rutilo i amon
 gnaeqz vndenne uno in cypho gnosce. et merore vesemus. Faleniz qz misce
 tur. Surrentinaz colles et calabri. Nec satis e n bachus. Ausonio nel
 hibleo melle ul' eoe ere. Sico medicatus haridus. baccis qz migrantibz o
 dozatus. naz arte mutant. parte aha par. dmsi gms pompa cospicant
 fere horribiles. pices in cogniti. uolucres mandite. plueret p'oso ob
 lite. et oblite uetis prie. quedaz noce testantes. onguem nom iunqz
 solū de phaside retinetes. **T**umant ipia edentibz. stipenda feraila
 ome cocoz. pusa ludibm. que signa ualde heet. esurientis enat qua
 fed' q'roqz sunt coaglatā lenocino. solo spectaculo satm. abi cedat. Ita m
 ta indebit i mceqz. et mra nra extens. maima r'istibz. nigra candidaz
 acia dulabo. hirsuta penatis. m'iseta ferocibz. et q' onduamū chaos
 illud antiquū renouatur atqz in angustias sit coactum. nō solū corpe
 i mo. s. i mra p'aside. frigida pugnabit calidis. hūmū sitis osol
 ha cū duris hūc ponde habentia pondne. Sub hac tanta collume di
 asaz. s. et aduiaz. rez sub tot apceis atz atris lūetibz qz plmentis
 suspectu nō i mēto venemū sedulus p'gustator explorat. **L**um et ad
 usus ceras i sidias aliud remediū genū iuentū est. Inter vna dapes
 qz lūda serpentū. corina. p'minet aureis m'iseta solert' arbustis. et
 q' uoluptaria. exerce cō mōte m'iseta mra res ipa mōre ex'ubāt
 Ille ante dmes sedet. obducta fronte. gmbz oclis sup'aho umbrōso
 rugosa uare. genis qz pallentibz. egre m'iseta labia d'scunt. d'sglutinas
 m' caput attollens. fulgoribz qz et odoribz. attōitus. si sit nescit resp
 tina tumens. epla. et matutini negocij cōsusus euentu. futurū qz um
 fallacis nitentis q' se uetat. aut quid agat. sudat. olet. ructat. oscitat
 singla m'iseta. vniūsa fastidientis. **Cap. ix**

ISTE vō ul' paucis ul' vno ul' ullo famlo p'tenti. hestno sobrius. nēge
 tus qz iemmo. modesto sublare. mūdum mēlaz. ulli re magis q' sua
 p'icia exornat. p'timiliū requie. p'strepitū silenciū hē. p'ulitidme se
 ipit. ipē q' comes. ipē sibi fabulator. ac iūna ē. nec metuit solus eē
 dū secū ē. pro. m'iseta m'iseta p'aries. exagisti cemēto. pro solo ebriūco
 querens ē. s. ul' fagz p'ura ul' abies. Celūz s'p'tae nō aurū. tū amat ca
 laute. nō purpurā. fidicen gratus. q' assident cōsgentiqz d'ssim' cant'
 ē. b'ndio et grūz. aqno. villicz si res postat. p'icerna coans. et una est
 q'ad is appōit. h'ic equanimitate. et modesta p'asus. fiat. Cū d'm
 pegnis silis. aut h'ronbo aduectū. oem potū lignū atz p'icentū collibz
 ex p'ssum d'icaz. sea f'rons ē. is qz aius nitentis. sic m'dm t'qz hoies gratus
 Sic coibz m'ēptis qz letus. dapibz. nō tū ut marones. ille se m'iseta regū
 opes equat. nō s. t'ranuendit. Nullū p'entū i m'idet. Nullū odit. Sorte p'ten
 tis sua. et fortune i m'iseta m'iseta. m'ch metuit. m'ch cupit. Etat nō
 spangi venena f'ictibz. Etat vire homū paucā sufficē. et sumas veras qz
 d'icaz. m' optare. sūmū imperiū. m' timere. Letus agit atqz tranquillū
 eū. placidis noctes. oasos dies. et secura cōmūa. s. lib. sedet m'iseta
 Nullas struit aut emet m'iseta. Etat se amari. et nō sui. Etat mōte
 suā ulli ualez. ulli d'anosam vitā. Neqz m'iseta m'iseta. q' d'iseta q' b'ū
 ymat. Nec ubi aut q'do monat. magnū extat. s. qualis i id vniū sūmo stu
 dio nitentis. ut b'ū actū vire fabulā. pulcro h'ic q'cludat. **Capituli. r**
LAbatur sensim dies. et fugit hore. ac iam p'udio finis est. Turbant
 illi famiharis exatū. hostes qz collatālos et rumā mēlaz. et homi
 nasaz qz collisio. Et ebrioz iocis tecta m'ugunt. et q'zmonis f'amefce
 tūz. hē em nō ul' m'iseta h'ic malū m'iseta d'itū. iūm'iseta est. Itaqz h'ic f'ames
 h'ic n'iseta. tempies m'iseta. Aule quidē m'iseta odor. i amon' color. iter m
 certū. solū oē f'iseta m'iseta. effusis late. olidū cruentūqz. Idem q' vno lib'icū

et fumo m'iseta
 et oclis albi
 coqnam si ca
 q' p'urandū
 fieri. fereqz p'
 mens. ita m'
 do et fallac
A color
 ac tum
 h'icent. Vnde
 cū cōsica p'
 quillus et sob
 bi cōsica. om
 lūdit. h'ic m'
 luxuriam son
 lūdes dei. et
 ram. et n'iseta
I III celi u
 m'iseta machi
 lūllis tempo
 larentes doli
 ad m'iseta. ut
 optant. d'iseta
 illud f'iseta
 d'iseta. cū s'
 te. cōsica. oē
 sūc em f'iseta
 q' p'iseta. m'
 m'iseta. p'
 semp aduentū
 m'iseta. explat
 h'ic cōsica. m'
 silis i bonest
O NTR
 capient
 m'iseta. v'
 oadentis. v'
 f'iseta. plus
 tante. cū et
 nos. Nec ita
 t'iseta. cū
 ne mens. f'iseta
 dei. p'uram h'
 sustentadū
 p'iseta. et lū
O GIT
 teire
 f'iseta. f'
 art. f'iseta. m'
 p'uraz. cōsica
 STE ul' a
 diem illū
 noctis. p'
 m'iseta. v'iseta

et fumo umbilū et spūmīs horridū et aspie tepidū et adipe tabidū
et osibus albitans et sanguine rutilū / de mō ut ubi utar ambrosi non
coquā / s; carnisicā dīcō / et licet ut maiorib; placet. apamido pūdm
q; parandū dictū sit. q; bellatores ad plū paret / nō parari tū aliquid s;
fieri. fereq; plū ibi gestū pntes eē. non plandū / ita dūx sūcti ac tre
mens. ita mēs pūsi omēs mutates q; abemūt. / lēuā. pacie sūt pblī
do et fallaci hōte / uoluptas / cubila pro sepulchris / cōsuetudī pro inferno m

Ethnic mō dūsa omīa. Angeloz aula cōmūns. q; homī. apāz odo:
colorq; optim. ider mō a tēstis q; modestie / oremā pacifica hūm
ac timulens nescia. gule domitire. expers iudiciā / ubi gaudia i
hūtent / unde voluptas feda. v; sit regna sobrietatis. cubile castum et que
tū. cōsuetū paradisi. Surgit ille q; ul' ebrius ul' indignus. Ite tūm
quillus et sobrius. Ille de morbo dubius ac paucis. Ite fragilitatis si
bi cōsuetū. omī q; quib; hūmū corpus subiacet. securus. Ille ul' mīat ul'
ludit. hic utiq; dedmans deo grās agit. Tota dehinc illi dies. iter
luxuriam sompniq; et curas auarū et dūm negotia dilabī. Dūc mter
laudes dei. et liberaia studia. et nouaz i nēuatiōe rerū. ac uetēz memo
riam. et nāim quietem. et honesta solacia / nichil aut modici pī / rī. c.

als frugalitatis

Alla celi medū sol tenet. qū ille ethiat. angit. accelear omīa fallacia
rūz machinamta cōgemiat. nequid ei pīegmāe illa luce debeat. ne ue
nullus corpor. mali cōsiliū fecundat. aiām optatis s; mīretur. effectū ut
latentes doli. an crepusculū eripiant. Est em hoc fere malis cōnatib;
ad mīctum. ut pāpites ega sūt. inqna mens i patiens ē more. et qūp
optant / differri uel monito tpus. egre fert. Neq; soli auaricie ouent
illud satyricū / dūm. qm fieri uult. et cito uult fieri. Itē lī cōe cupiditas i
dūmūq; cū sororib; suis. malibidine. Que patre qceptūq; tartareo edi
te. cōfusiōe et pāpian. et horrore. et natura. pīe origines dediscūt. he
sūt em fūre quas nō i mīto. adherentis ac noctis. filias poete dixerunt.
q; ignorancie tenebras. penitēcie q; mīaz. secū ferat. et he quidem infern
mī oras phibent. nec uō i cūctatū i cole. occupatoz q; pedisq; stimulis
semp adentib; cecū atz transisūz. mīz eragitant / ut q; pessimū i stiant p
mī expleat. nequid forte. cūctando resipiscēcie sūeq; mētis obrestat. Nul
li equidem mīao fīemū placet / et ut honestas gūtas atq; maturitas. sic cō
siliū i honestis. m cōsulta. semp amica celestas.

ONTA aut hūc mī. ul' pprope. s; fugientis tpus. cursum mīdens. et
cupiens ille eē. i sūe fluxū tempoz. ac sūe metū mortis degitur. ite
rūz vīus i pces. nō vīm. tū lucas. s; totius eū clarū nescim. et mīq;
occidentis vite glām. eamq; nō sūo mēto. sed sacre xpi mortis posat i pūmī.
sciens plus eē q; qd homīz debeat. mī tūalīz illa mors pētū nō hēntis
tante eīz efficacie. ut de nā mortalib; ptoq; iam mortuis. face possit eter
nos. Nec ita mīto post labentē. celodie. seq; sūm collabentē hūm cōgūmē.
tetramq; caligiem illabentē rās pūdens. sūm hūz posat amīlū. Et sū i
ne mens sūoz. tūmū pīa pōndēbo celo. exulet. cūlacūm pātūz. seu si
dei puram lucē. seu mentis aduste refrigeriū. absterfione sordide. elise
sustentacūm. litigiose pacem flagitat. maturioq; lūmū carmī. nescitūz
pces et laudes. de in exhansto pietatis fonte continuat.

OQITV R ille itez abute iam laborare estuare. anhelare. Cūm q; mōz
tere cōansare obmō. sudare. laborare estuare. anhelare. Cūm q; mōz
se se fraudū formas utent. omēs laqueos. ingemq; nodos. exphai
ant. sero tūndē fēlis rediens. et mīlū de artificio suo questus. bone fūme
purez cōsuetū. mīh oīo. amī forte aliq; plūmū sceleris atz odydūm refert. v;
diem illūz. mī de decore transisū. et lucas ante tūmū adūsus secutūz
noctis pīcila. dolosq; et mīdūas ac rabie. leonmō more rugientis ad
ūlām. vigilem sobrietate atz ordīs. et fīdei dipen. Adūsus sompna polū

nonēq; et noctūa fantasmata ex cubare sibi solitam. demētia sū creatōis
implorat. atq; ī manu eius gmedato spū. et angliā sū ad hūmānū
custodia in uocatis. sese in hūmānū domū recipit. Vt mēti ī mēti q̄stus. sic in
male cupidie. mēti uero decore. landie referens. mētiq; q̄adie ī mēti mē
tati aī. Ad hūmānū totis ille dieb; vīnos spohat. Hic p̄ de hūmānū orat. Ille
matru ac vīrginū pudiciāq; attentat. Hic vīrginēz mētem officiōsissie
venerat. demq; ille martires facit. Hic celebrat. Ille scōs p̄scq; hūmānū honorat.

ECCĒ redit nor. Ille redit ad araplām. pompa īgens. Ante retro. C. xvi.
q; longū agmen. Vm hūmānū sū. putes. p̄cedūt funalia et tūbie
nequid desit exequiis. et somptuosissimū cadaver. p̄fūz. caris. odo
bus rursus in p̄lūmāria sepelir. ad hūc tepidū adhū spūis. hūc grauem
cenā indigesto supaddens pūdio. uenture lucis. uanāem parat. et altū pūdio
p̄cludit iter. **I**ste ul' se cenasse p̄suadet sibi. ul' ita cenat ut platōmā
illud nō repbet. Nullo mō in placet inquit bis ī die saturz fieri. Caputū xv.

POST hūc mēti dūfili hūmānū corpis et aī cubitū uadit. Ille plēnū aīz
plēnū epul. plēnū mēro. plēnū mētu. plēnū ī mēdia. delectus. repulso
supbia elatus. mērore ghractus. ira tumidus ī par sibi īpos. animū
obsessus satellitib; obsuatis emulis. pulsatus clamorib;. solitatus hūis
impellato mīas. suspensus fama. zūmorib; tatus. stupefactus anguris
elusus mēdaciis. festus gūmonis. et ne noctū quidē libo ī mēis. par
mēta. demonib; odiosus p̄tea vīam. gūis amib;. ul' formidatus. ul' uirū
suis. suspectus omib;. fido. ulli. dū mēis purpureo uoluit grabato. omis
q; libidinz spēs exptis. et ad frūctū p̄nib;. solitatus mēfha corpulcō. ad
abūtes nāgo aīo. tūmūlo. mē tandem mētus sompū oclis admittit. S;
vigilat mēis āria. quā tūmū ignis ī extigūbilis et īmortalis. ghracūmū
redit. Tūmū dūmā negotia. deceptor clientēs. op̄illos pampes. p̄lōs. fūm
b; agriculas. stipendat vīrgines. cūscptos pupillos. spohatus vīdūas.
Afflictos necatos q; īnoxios. Cūm hūis omib;. ultres scelerū furias vī
det. sepe itaq; dormiens exclamat sepe cōgītatur. et sepe metu sūto sōmūz.

ISTE aut plēnū honesto gaudio. plēnū scū spe. plēnū C. xviii. abrupitur
amore pio. nō curat ut mēis. s; ut petrus xpi. plēnū conscie integ
tate securitate hōmī. dei metu. noctūm aī. et in utilū uacūis carazū
solus tacitus trāquillus. Angelo simlīm. deo carū. formidabilis nemū
tūctis amabilis cubitū sōno nō īpudiciāz vdonēi īgressus. dulce
et mpturbatū. exapit quietē. et hūmū ghracūmū videt. plēnūq; sūlia vīgi
lantē opib;. sūc sompūa dormientis. et hac ē vīte. parte felicior mē
lores aspiciat vīdōnes. Neq; solū leuore aīo. s; sāmōre ēē corpe mēbrez
q; mētiū p̄mpciore utitur. Constat enī aī vīrtutes p̄apueq; modestūm
sāmōtati mētiū ghracūmū corpe. et frequēter qm plus corpi sūmū plus esse mētiū.

EN pater sūmū occupat. et vīno oclis hōis. vīnū diem ante oclis tūos. C. xix.
posū. omis hōmī dīez q; omī vīa rō ē. mē q; cotidie illū labor tanto
amarior. tanto q; hūmū quies est dulciōr. q̄ūto ualidior. fit tractu t̄pis
hūmū aīo. q̄ūtoq; p̄ t̄pales motus. acceditur adetūtatē statim. et uīc
do efficitur. illi quidem sūe sūe. labor. hūmū requies. Capitulum vicesimū.

NIT forte felicior est illoz ghracūmū. qm aliens negotiis occupant. ali
m mētiū arbitō regūt. et quid agere illos opteat ī aliena fronte con
disūt. Omīa illis aliena sūt. Aliemū hūmū. aliemū tectū. Aliemū sōmū
aliemū aī. et qd ē marimū. aliena mēis. aliena sūis. Non sūo mēdaciō
flect et ridet. s; abiectis p̄p̄s. alienos īdūmū affectus. Demq; aliemū tūc
tant. aliemū cogitant. alieno vīnū. De hūc poetā nobilissimū loq̄batur. n
ait. penetrant aīas q; hūmū regū. hos alt' mordaci. atq; libera. notabit. ī
satyra illa qua curialem vītam arguit. et eūm qm bona sūmā p̄ntet. aliem
quadra. Equidem mēter hos. et p̄petus dūoz. ac regū carcerib; ad dictos
Quid mēter sit. nescio n q illi ferreis. isti aureis cōpedib; vīncti sūt. spe
ciōsior cathena. par seruitus. maior culpa. īpōnte eteūm sūa faciūt. ad

obfuaris

Vide hic

expec

qd alij vi caput
omni extremos a
malaz arat ut
rando p̄tānemū
ēmēn dūmū
no aliena est
arborē cūo fū
et fructu emō
p̄fūmū sit
no omittet lūm
rēpōmū sē
p̄i penas solas
sibi alijs īpūat
sibi libetēs erip
ut hōib; plac
hūa morte sūa
cūm p̄p̄at
p̄iecti qm tū al
pe iam vīdūm
vīdūm ī hūmū
hūc vīa fū
bīdēs q̄s hōz
equidem mē
sōno nōz ne
sūis optant n
solati ēē mē
quid tristis
et quoz plēnū
p̄cūm. u
iam tandem sē
miser occupat

NON q; ī
sūnos qu
adducere
mūata felicit
feliciō. quid
plūmō. Quā
hūbreale. et
hoc posse datū
q; solitudinē
mūdo sūm
omib; ghracūmū
lectisq; sūscap
mēconcho cēl
lectis. s; ēē ī
eā pulchritū
mēmo. longe
hūmū hūmū
cūis quidem
cupaciones ī
quoz q̄s te vī
Ostende mē
qm mēta sūb
būo est q̄s
vīrtūib; loq

qd' alij vi. cogit. Ego uo istos ut suam meam breuibz absolua. occupatoz
omn' extremos. ac ue infirmos. misoz voco. quibz nec breuissio salte pmo
malaz arau' uti licet. Vixere alieno ipso suo piculo mortui. et alij labo
rando perueniut sibi felices. si sine culpa et sine pmo laborassent. Nunc
cimen dntaxat est. pmo. Que eme uenit fallax. licet et fugitiua delecta
no aliena est. at qui duri dicim' codicioris agricola. qui cu labore serit
arbozem em' fructu. miq' sit visum. Quis em' aut aplis plantat yma
et fructu ems no edit. qui cu sortem suam cosolari pt. eo q' alti salte selo
phuturus sit. Itaqz no mo dubitans qd' agit ad se no ptine. si sciens eaa
no omittet. Introgantiqz an serit qd' e apud ceteros. dnt sit i mortaliu
responsurus. sen rectus in mortali deo. Quid miserosos qui seruit in
ipi penas solas. alij uo. penales uoluptates legant. Qu qd' iutili agunt
sibi. alij iputaze non pnt. Non etati sue. an sepenio laborando pceptam
sibi libetatez eripuit. Non possitati an seruauit parat. Non deo q' offendit.
ut hoibus placeat. Demqz no his ipis. quibz placendo nocuerit. quibz p
tua morte sua. breu' peruenit. h' e metum q' monedi al forte monedi licet
cum peperit. ceteri minui demetesqz. adu'sus qz. sideribz i luce rmo i teneb'
pfecti. qui cu alte alios extulerit. ipi cotinuo iacere. ab eadem illis qd' se
pe iam vidim' forsitan opprimendi. Interea cu multa alij q'sierint. multa cu
pidu' i iurmetu yflauerint. tantoz semp comodis caruere facioz
Nunc una feram industrie gl'am yscuti pnapu auariciaz. duoz qz h
bidies ysilioz suoz panisse succellibus. Quidus amplius dicam. Non
equidem immo mordax morz m. q' ceteris. videri soles. nptiaz. cu emz
sono nboz neutra tibihi sit. sub est uisus utqz mortiferu. Illi hostibz
sine optant ut mala cosuetudine delectentur. Nostri aut ut occupati atz
solati ee miq' desinat. Quo si p'midi' no uba. sed ipam rem in p'icias
quid tristis dca possit. Vix inuic'o. Dehis occupatis loquor quos videm'
et quoz plena e vita uulgus. Alij em' nulli ul tam rari sut. ut misq' p
perant. i sane uentus q'itur. facta fantasmata loqui piget. Itaqz ut
iam tandem seml expedia. parz abet q' meo ete iudicio. Dis occupatis
miser. occupatis qz sub alio bis miser qd' et miseria suam h't. et ipoinferre

NON q' ignorem fuisse. et fortassis ee occupatis. Cunctu caret. C. 11.
simos quosda silqz scissimos viros. qm seipos et sen xpo demas aias.
adduceret. Qd' ubi accidit in gens fateor. mortuibile bonu e. ac ge
minata felicitas. duplia de qua multa durim' obiecta miserie. Quid emz
felicitas. quid aut hore dignum. aut silius deo est. q' suare et adimare q'
plimos. Quid qm pt et no facit. pclaru michi quidem h'uitatis offm
subreasse. et ob eam rem hois. nomen ac naz amisse videbit. Itaqz ubi
hoc posse datu sit. desiderum p'mz utilitati pnt. sponte subicaz. de seita
qz solitudine. vnde in soli obseq'bar. sponte. vltro repetam. vnde naly
mudo sim. Cicero me iudiciu seqs. C. 11. lagis e em' inquit fm naz. p
omibz gentibz si fieri possit. ysuandis aut imandis marcos labores. mo
lestiasqz suscipe imitantes. breuilem illi q' homi fama. bnficioz memor
in concilio celestiu collocant. q' unere in solitudine. no in sin illis. mo
lestis. i h' ee i maris voluptatibz. abundantes. omibz copie. ut excellas
eaa pulchritudine. et viba quo circa optimo quisqz. splendidissimo qz
ingemo longe illam vitam. hunc antepont. Hec Cicero. Cui sic se rebz
h'uitibz. hand coactus assencior. Et dehis omibz iudiciu meū habet. p'm
cassia quidem instancys vniu'sale ueruz dogma. no q're. i. vultu sut qm oc
cupaciones i coe utiles. et solitudine qualibet. stiores. pfitent. C. 11. Sed
quot q'so te vidim'. qui pfitentur. i plenem. Eunt fortasse alij. st plim
ostende in vnu et silio. Non misior doctos quosda et facidos viros. et
qm multa subtilit' adu'sus hec disputent. Ceteruz no demigemo. si de mon
bus est q'sao. Ambue ciuitates. declinat nuplis. multa de viciis. multa de
virtutibz loquit. Vix tempore in potm. q'mm' vnu satvra. dentis moris

hinc loco valde si fallor arguente mponere. Si cogitare ad que smo in e
 stilo pota aliqd qd uerendie subnabediz credidi. I lula qdem mges loquit
 utit Andim Et sepe alijs pnt. Credo sed no statim sumus est medicus qui
 consilio egrum nmat. qum edem sepe morbo quo multos liberauerat interit
 Verba studio elaborata. atqz arte composita. p multoz salute no respuo
 et quicqz sit opifex. utile opus amplector. Veru h nobis. no rethorice
 scola. sz mte e. nec iame lingue ghani. sz solidam quiete metis m tendim
 Neqz michi exidit. enecam cu dixisset omia impedimenta dimitte. et m
 ca bone menti. g festum addidisse. nemo ad illam puenit occupato. Quia
 ego no p stare quidem solitudinem. sz consuare et plim adinuare cotendo.
 Nam nec illud emdem antous. oblitus sum. Non mltu inquit ad tam
 quilitate locus cotert. ut sit ita. Sine dubio cu cotert aliqd. qd n sic
 cet. cur id dixisset alibi. Nam cu corpi sz e morbo salubre locu eligere
 debem. i de alibi. conspectu quoqz et vicinam for. pcul fugiam. Nam ut
 loca granua i mfirmis. valitudine tentant ita bone qz menti. nec du
 ad hoc pfecte. et conalescenti sit aliqua parz salubria. Vide g h mozz me
 tis qz salubritas ac dismen. si michi eet in loco. Est in locus aliquid pace se
 necce dixerim. est mltu sed no totu. fateor illud quidem ut s videtur. no
 est. Nam sic aut animu e. qm s gmedat omia id em vero suo more recte
 dicit. Vu aut aio hui uen. Equitas qz mdui alnde. pauldubio itaqz p de
 locus dix. de no repetam ee. in illo aliquid mltu esse. totu minime. sz in eo
 tu qm opantatem locus tribuit no rationem. Magna em i dma qdaz
 res est. ai cuqz illa scitas. et quo altu domi sit. qd sol. dei. sz qui sepius
 ille largiri soleat. in solitudine constitutus. Quod utaqz p breuitate
 tps ul rde ul grio collacione monstratu e. et mor exemplis illustribz
 astruet. Si forte datu sit. ut aliquis uen capax. no ad linguam
 sed ad cor hoz anpiam. quos credulu mltus stupet. penitus aurez
 cordis admoncat. puto sine cotencione fatebz. qd cofiam mda i gume
 cofitente audient. felicitate no ubis sonantibz sz rebz tactis. et uen
 tate i ama. no extins. planisibz. aut fallacissima homi opione g stare. sz
 mltu quidem illic. audiet. mltu hys gria que m pulpitis cu plo mza
 batur. et intelliget qmd mt cutim ac p cordia mterit. Et m mru h ai
 na est. ut i ma rem uehemet mteutu. mltas neghgit. Amc e ut elo
 quencie studiosi. sepe sint ad actu tardiores. et qui res magnas agant
 sint ctiores eloquio. Sic et modestie ctiores. uoluptate fugiut. et qui
 bus uoluptas i pio est. modestiam aspuant. Sic et quos augende
 rei familiaris studiu tenet sepe rem. p. atqz amicitias cotinuit. et illi
 habbz vitium ducit. At qui liberalitati animi applicuit quqz rei. p ara
 bent. sepe videtis rei domesticce neghgetes. Non pr ventu idem ex equo
 place hys. quoz namgatio gnos fines spectat. Que id arto dixerim.
 ne mrens. si in eo quoqz qd mnt agm. id enas. et si solitata viti strepi
 tuz amat. mltiloquio delectatur. cotemplacio aut omis amica silencio
 e. queque se fimbz suis tenet. et mce usa illa. silentiu odit h strepitu. sz
 Quena uero tuoz via e. Hoc est pater qd hodie mo colloq vestigam.
 Et g m Echus ipis quoz menao nobis oborta est. quoci. **Q**uoci. **Q**uoci.
 ens putas pastore officio pisse. quociens ouem et dnu nagam
 alligat mlaqz mduisse. et dnu. p fugam sequit. corruisse. Quociens
 credis. aut medicus bene ualente dnu egros ctunt egitudine gtruisse.
 aut bnficiu dnu mortuoz sepeht cam mortis cogitacio reppisset.
 Nemo no fallatur qd moza sint aoz contagia qd corpm mltu. i lora
 sut gms ledut. altu descendit. spuit qz la fecus. O mltis inquit p
 dee. mitoruz. mltis subuenisse. laudabile. Qms negat. sz ordina
 te caritatis i ium scim. Certe aut m no e pue fiducie pollicei. ope
 dectantibz. g silu dubys. lumen ceas. leticiam mests. secantate me
 mentibz. spem deiectis. salute egros. requie fessis. refrigeriu afflicis

monitare iter
 pntatis. I lag
 pue repmisho
 qui legem rib
 quat. et ita
 rursus notari
OPTARE
 Et pfecto
 tendim. perat
 ad huc magno
 tens est pnt
 ai omibz alim
 si non pee fac
EThi qd i
 lupi m
 cem de se
 emz. et u uui
 pediat sequi
 ipe se fecerit
 tem allatim y
 fabulator deit
 mnti iur. Equi
 prie e libertate
 dula. oio tra
 e. et hois vnu
 dnticula. soli
 pmoletta. Iup
 pediti carcer
 qrit nil adu
 bz que migne
 sut h i hui die
 sz mltis maru
 ad fule mami
 hns uti. quae
 fen. si mille
 da erit. Neqz
 Qu mltos
 h. p. ab m
 sepe dnt. qm
 oderit. sz ne
 ipi molestor
 luptati mctu
 sem locis. em
 dicet. et ellen
 rui fimbz
OPTARE
 taret. n
 qusqz m
 gillz nsi magi
 bertans feciss
 quia id no fa
 poma raptu
 et mephabile
 qd ee nelme

ul' nā ul' fortuna ul' error. aliquis i' pōit si' inuenis. nō potuit / quibz scā se
ner cogitet / et qd' erant viator. solet / an' nesciam. quāz licet soluti ūe
cōsulat / vñ' cōs' nāz totam. hāud facile possit / uchi. Cū aut' i' m'g'at
su' vie h'mo. qū dū scāllā n'r' cōsiliū ulla erat. celeste aliqd' lūmen affulit
ut securi ul' piculi mōz. et facile remeabile iter arripere. hē nū semp
deo grās agat. At cū sm'terior fore fuit. plē negotiū / postq' tū ap're
oculos cepit. et q' dūbm iter hē intelligē. oī studio incubat adoleſcēcie
denum et errores. ul' inſenectute corrige / memēat qz. terentian' sēns
i' adelphis / qm' mutande sub extremū vite otulit ydone' / sū et deletabit
et. p'deat difficile negotiū i' p'mo. s; et m'p'me utile. et neq'q' impossibile
Neqz nō scā putet qd' salubre cognoſcit. Allit h'm' sine non spūendi au
tores. Sapientissim' p'ncipz p'ncipz phoz. Augustus. Cesar. ait dat
celent' fieri q'q' fiat satis bene. plato ait. B'nz. cū et inſenectute co
tigit ut sapiam nās qz op'iones assequi possit / In omi qm'de ordiende
mirande qz vite cōsilio / illud m'p'mis an' oculos hūdm / ut nō g'cipiscena
i' am. s; nā dūce f'reti Viam tenem'. nō que speciosissima videbit'. s; que
aptissima nob' ait. Vbi marie rectū ac seneciū in ip'ms extatōre ac cōs'o
rem erigo / ne oclor' aut aurū voluptate deceptis obaret. Quod quib'
dam accidisse scio. qm' dū mirant' alios i' m'ores / m'at' alicū tentates
ridendi m'az plō p'uenit / hoc vñ' scriptū a phīs. cōsiliū ē in scdm qd' ul'
solitaria ul' urbana vita sine aliena q'libet ne morboqz sine cōparans
nouit quibz quid suū sit. Quod si m'grediētibz ē utile / qūto p'gressis uti
li'. quibz sup' ehgendi laborē / et turpandē et uetis indicatqz sine labor est
PV T me sane / cui mch' qd' quidem nouem / cōe ē p'lo / et cū **Ca. xvi**
Aliculā tū obueit / qūz nō i' flet aūm. s; deletet / et solitudis amari
faciat / i' illas sū loquaci doctore. s; et sine tena corp'e. atz ut sine
lequaci lūore didici / q' non amica / nō omux. nō uadimonū. nō uſa. nō de
positū nō lūcessū nō rostrū. nō balneū. nō taberna nō scena. nō portic' in
vibe deūmēt. Apnt me m'q' / cū ut neqz fatear / nō tam p'p'o studio. alicū
ne moiti. ut ita sentirez / q' natiē ip'ms. p'suasionē / cōsultū ē / vita. p'ail
dubio singlans ac solitaria. nō mō tranquillior. s; alior ē atz seārior. Et ut
extiare alios inbeo suas res. et ut ip'e res meas nom'nalē solitudiez atz
otūz de quibz multa hodie tecū. uelut quādam scolas ad id q' mēns n'r'is
pirat amplector. ac teneo / turbas atz solitudiez. cen repagla uetresqz p'me
tio / S; ita ut si qua me necessitas i' urbem cogat. solitudiēm m'p'lo atz
i' medio tempestatis portū in g'flare didicē artificis nō omibz noto. sēns
bns i' pitandi ut qd' sentant nō sentant. Qd' cū p'mepiū exp'ientie ac
ditū in cōsuetudiez deducit. nullo post tpe acutissimū cū dū doctissimūqz
vñ'. cōsiliū ē cognom. mēneqz mādām. eo quidē; attenti'. quo gaudē
bam factū mēi uetustatis. i. remissioni auctoritate fultū. Nempe Quinti
lian' in eo libro. ubi oratōre a cicerone armatū. bullis ac fallens curiosiss
me p'poluit. et hoc loquens. Est inquit licubiatio quociens ad eū integrū
ac reſecti uēim'. optimū secreti gemm'. S; silentiū et secessus. et vnde
lib' aūis ut sūt marie optanda. Itū nō semp put cōange. loqz nō statim
si quid obſtrepēt abiciendi codices erūt. et deplorand'. Dies. uerz i' comodu
repugnandū. et huc faciendū uſus ut oīa que impediēt. mēat mētiō
quā si tota mēte i' opus ip'm dīrēns / mch' eoz que oclis ul' auribz. i' an
sant ad aūm p'uerēt. An uēo frēq' et fortuna hoc cogitatio p'at ut ob
mos nō mēdam'. et ita ne de e'rem'. nō g'sequemur idem si et volum'.
Non ē indulgendū causis deſidie. pigritie. Nam si nō n' reſecti. nō n' hūi
res. nō n' omibz curis uacantes / studendū estāuerim'. semp eū p' qd' nob'
ignoscām'. q' i' turba. itinere / g'mm' / et faciat s' cogitatio ip'a searti
hec Quintilian'. Qne libent' m'ſem. quia seārior locus erat. Nam
ſenē de hac ip'o m'ulgatior eplā ē. Idēqz mch' appōm p't' huc solū. Cū em'
multa tractuſet qualit' adu'us m'ulgi strepitū durandus ē aūis studioſitate

huiusmodi inuenerit. et si quis usque super e. quous hoc utitur gubernatulo tutus in alto
 namget puerum solitudinis portum amet. **Quartus** ac superius exemplum
 e locum. que super hominem sunt. et ut aut in mente solus dei habitus. Unde quod
 ipse nomen indicat. tamquam ab exemplari. Aliquo ethio sine ut plato vocat
 ab ordine. quas in eadem dei mente ut cetarum rex sic utitur possunt. tres
 alias huiusmodi virtutis species ortas noluit. In his aut aduine passionem non
 inno eodem effusio est. quos incertis. si ipse passionis nomen audiri nesci
 rum prius atque sacilegi. Deistis sane nil dicturus fueram. michi enim ad
 id quod me agitur. Nisi quod cum de pollicitis purgatorijque utitur loqui al
 quid tempus admonuisset. Plotum quadriduam catenam multa arte ostendit. Nihil sol
Unde ne quito uerborum ambitu utatur. **Quere** ac discere non libuit. Equum
 cum occupatis meram redire voluerim. Tempus est ut hys iam di. 29
 gressibus modus sit. Ad me igitur et ad solitudinem reitor. Cum ego
 veram inuicem quod dulcedinem ut profundum huiusmodi ut fidemque in hoc
 tecum fime videret. Nunc dere stillicidia. profumum ingenium fuit puer. Lame
 cum fundo equit. quod vir puer cogitatio. Celestis et prius. angelica vita
 e de qua terrenus. nesciam tunc hominem loqui multo splendore nota
 capitis. fama quod rei optio. et ut uideam. odore magis quam sapore delat
 tate. Hand aliquid si natus in silis pastor. et in silis educatus. sit
 flumino. herbie fime. sedare siluestribus. huiusmodi. ab his fime solitudo. dimo
 loquere sub antro. casu aliquo ad amplissimam campam. atque opulentissimam
 urbis muros accessit. et dimi inuestibulo sessus sedet. oculos quod amde cir
 cu flectit. igitur urbem ipsum mirat. custodi domos. et coherens portis. ang
 portu videt. Exinde reus in silis sociis narrat. quid mea urbe con
 sperit. quid matris. quid in via. et quid in curia. quid in foro. quid in offi
 cio. quid in artibus. quid in balneis. puerum. quid in publicis. puerum. quid in
 gatur. Aut si quod puerum forte religiosissimum templi lumen attingit. id est quod
 amictum. seu natorum inue penetrabilis abditu suatur. citas librorum formas
 singula sacerdotum officia. omnes sacerdotum ceremonias nosse putet. Re enim nesci
 quid ego ab huiusmodi pastore differo. Nisi quod is urbem sensu adit. aut
 templum. Ego sepe solitudinem. is extitit substitit. Ego miror. ille morabit
 Ego puerum. Quid tu ego est. nom. quous solitudo uite statuit. mior sit
 Aucta. colley. et nemora eque omnibus patent. Nemo accet in trinites. Nemo
 pellit ingressos. desti ulla est genitor. ulla custos. quod quid locorum solus
 introitus. quid copiar. imbiti uelut amies. quid huiusmodi uenit. filie. quod
 in sol. puer montes. si quousque uero amos me nesci insequit. talis in silis
 qualis erat in urbis. Ille an oia deponendi. Ille in quod. ille domi. in mior
 cat. supplet. quod poscendi. adno. ut cor in me atque et mudu. et ipse rectum
 inue inuicem. in nonaret. Tunc demum uite solitudo abditu penetrat.
 huiusmodi Quid alieno ghetur. huiusmodi solitudo utique non solitaria. mior e. et scilicet
 qua suspiro. quous externis simillima uideatur. eque homini turbas educ
 tu. si non eque passionibus expedita. **Videtur** quous illa dulcedo ineffabilis
 scatur. aiaz. qua de puerorum comedione discimus. et uentum gaudium ex
 pectare puerum. sine quibus suppletis hostis. sine quibus. sepe quid victus
 si uicendus adit. et in acie nunc est standi est. non sine spe. et a victorie in
 huiusmodi non sol. si sufficiens angelico comitatu. Et quibus indutis arma
 turam dei loncamque iusticie ut uero utat. apli munitis. scuto fidei. gladio
 spe. et salutis galea. aduersus principes et potates. aduersus mundi rectores
 tenebris. huiusmodi. itez atque itez. nullo quidem spectante mortali. si celis
 laz maris. puerum. et eximio omni amore. xpus ihu spectatio puerum
 pugnandi. e. Quous illa suspiro. quous de profundis ad excelsa tenden
 tuz fatigato. non gramilla. Quous inuicem lacrimarum. de purissimo cordis
 fonte cadentium. Quous militum ipse. Vigilie ex aubie quod psalmoz in tur
 bus nesci. et in pugnatis. non aduersus creatum babilonie cetera canentium.
 nullusque et castra inuicem. loco et inuitum nec pabuli deit. nesci.

fidunt hostilibus nisi dñs tentari se posse. nō obmīcoq; se grē subiectos ut se
20 assūm hostis in cursu p̄p̄ obsequi misaphonū illi sit. ut qui saluti uā
ampho nō obest/sepe p̄it ad gham. Et tēdo q; fiat cancor. mīlīa foras
victoria clauor tūmphyas xpi pugilū i mte huius agone etiamcū. Qd
illud solaciū. qūta iocūditas gande p̄mbo. sperare meliora. pro breui
solitudine homi pietuam sepiam angloz et dñm mīlī aspectu; nobi to
tūe sacre gūpiē. et deīdeno; omīz est tūe. pro paucis lacrimis inter
mābīlēm rīsum. pro t̄p̄alib; remissis etia cōmū. pro uoluntaria pau
ptate in etīābīlēs uerūitās q; dīcīas. p̄ incolatū. siluaz mē. amittat
etīere. pro tūmoio tūgūrio stellatīa xpi palatia. p̄ agrestī silencio. cant
angelico. et celestis dulcedīnez armoie. que q̄ omē melos exēssit illā
dei uocem tot tūfactis laborib; suos etia; i requiē enocantē. p̄pro q;
huius omīz sponsozē ueracissimū ac locupletissimū hīe. Cogitāe q̄tūdie
Quid est qd reliquū. quid ē qd secutus sum. Quid ē qd paratū. Quale
qd expecto. Quid ē qd senī. qūtu; ē qd metuz. Estāte quā breui t̄p̄e
iactura. mōi. nō iactura sed lūto. et i mīābīlī tēdīo; tūga fēhī
tate; negotientur etia; et dūmīssie homīz. fastidie mībūq; pīcūis uē
est mīfēu; ille uīuēcū; emī; mēuēt pīālmīa ad sup̄m; p̄m; p̄p̄a
tes. iam hīe cepit eē felices. Et quidē; mīrē tūis felicitatē mīuēt
uā gūoz erigēte ut n̄ hī deīnt illud mīpīat. postremo et cogitatus
alīssimōs. et collatoroz p̄p̄e. et uīōnes bīfīcas hīe. et i q̄ p̄uicem
xpiū familiā; cōp̄lētē. Quid emī; p̄p̄ ē. qui ubiq; sēp̄ est. quē ē
aut hīe. nisi de quo sēp̄tū; ē. Et i ascēdēdo mīcēlū tu illic es. et sīdēscē
dēd ad mīfēu; ades. Et i mīpīo; pēmae mēas dīluculo. et habitameo
mīextremis mās. Cū uī facile sūt oclōs uob atq; antez mīllectūq; la
rgū. mīto ē p̄fecto facīe nos uidere et audire et mīllegē. Vīdet
ille i q̄ nos audīt q; p̄p̄e et q̄ legamī. Ip̄e ē emī qm tūcto mōyī aut
Quid clamas ad mē. p̄ueniēt uota n̄a. et affīns anticipat. Cogita
tione; mīe mīllegīt. dēlongīnq̄. h̄ est mīto mīq̄ hīe p̄p̄e n̄as
exānēt anteq̄ sonet. i mīfēu; mīe aspīat. mīq̄ uemant. etīus n̄oz
spēdāt. mīq̄ n̄a i m̄. Sed ita nos aspīat. ut indignos licet i uemat.
mīfēu; tū. n̄ forte qd p̄culabāt anobīe gūmīa p̄mīa mīam repēlī
m̄. Habēntes ḡ tēstēm p̄mī indīcēm. tēstē illo i mīgīāno nō egēm
de quo alibi sēp̄s. quē p̄hōz quidā q̄rēdū nob eē dīrēt. Ep̄mīus
quidē; quib; hīet opīōmīz mīfēu; mīgūoz tū iudīo mīgū
vīr. Amīco scēbēns sic fac mīqūt oīa spēctet. Ep̄mīus. mīlto Cīcero
ī eplīs quas ad Q̄mītū Cīcero nē frēm suū sc̄bīt. post ad hortacōes.
mīgīfīcas ad utūcē ḡcludēns. Id mīqūt facīe facies. n̄ me cū i q̄
vī mīgīe q̄ vīuīssie placē nōlūstī tēcū sēp̄er eē putabīs. et eīb;
hīe reb; quas dīces et facies mīfēu;. I uultū. I and dūbīe cor. uī
nēz. p̄mīam. i fūtuā eē gūmīo. qm mēmorīz sū iolām etīatē a
deo utūtis ad studīū. Secūto hōe sēneca. s; nō ausus tū sibi tribuere
lūcālī suū mōnet ut alīcū; clauoz vīr p̄mīaz sibi fīgūt. Aut emī;
p̄dest sūe dūbīo custodem sibi mīpōsūssē et hīe quē respīcas q̄ mē
cogitacōmīz tūis. mīdīcēs. Nec mīto post. Et facīe mīqūt. quēq;
facies tamq̄ spēctet alīqūis. Et post paucā. alīqūoz tē mīqūt aut uīre
custodi. Aut cū ille sit. aut sapīo aut hīlīus. aut cū mīuētū p̄mī
quoz; hōe; vīa sūp̄mīet. et ut mīllegās hāne eē ep̄mīū eē
doctrīnāz. Seneca idē; alibi. alīqūis mīqūt vīr hōmī nobī elīgēdo
et. ac sēp̄ aī oclōs hīdūe ut hī tamq̄ illo spēcīante vīuām. et oīa
tamq̄ illo vīdēte facīam. Hōe mī hīcī. Ep̄mīus p̄cepīt custodem i
nobī. et p̄dūgēgū dēdī. dēndē quib; mīpōis. quib; hōe cōsīlūz
ad mīat. ad iecīt. Et elīge itaq; cathōnē; aut. Et hīc tibi vīdēt mīmī
rīgīdī. elīge remīssīōnē; aī vīrīz. elīge eī. cū; tibi placūt i vīrī
et oīo et ipe aīmī mī se fēcēns mīlto. vīdēt ut alīq̄ emīatē utrobīq;

liberz nobis quid eligere velim? nō aliq̄ eligim? cū nō nob̄ nō genus
nō potentia nō opes sicutus et gūfacio. et testis aī fr̄s i motura aīz
nō placuerunt. Et hoc quidē dēymaginario teste vite phici cōsiliū mē
suos nō iutile nobis nō nūm? hē m̄hys lteril obtineat loci ut qd
dixim? appeat tū teste xam̄ homez nō ege. Cū nō epycurus aut Cicero
Non Cato nō Scipio nō leh? ymaginacoe tū cerō. sed anglz bonū mte
custos comes qz datus hōi quo spectant. siquis ē pudor. andere non
debet. qd coram hōie nō anderet. et qd sūmū ac tūbile dixim xp̄us
ipe locis omibz. atz tūba ē pūis nō actū. s; et cogitatum omiz
nemis testis. quos et sūie afforet testis epycurus. nō videret. C. si qz
hic aīz libet et cogitare. Quid tam ipudētī rabie sūt nūq̄ tanta
qz scelerū hēcēcia. qm nō dicam xp̄m. s; amīcorz xp̄i aliq̄ coraz cūis
nō raptanti p̄cipitanti qz libidm̄ sēna substringeret. Atqz xp̄m ip̄i
i abditis et aīe penetrabilis semp aīstet. et quid ill' gerat i t̄rospice
et apta oīa videre. nemo usq̄ xp̄ian? ē qm dubitet. nec aboi dede
core tūpi testis metu saltem et veneracione desistat. Quid hīp̄
tūgī ē in qz qz putem corde credim? oclis nō videm? eoqz relabim? i
quo ueteres Cicero qm xp̄m certe nō nouit. arguebat ubi qit. Nichi
aīo vidē poterat. ad oclōs oīa referebant. Quid u et nobis acci
dit. et qz hū optam? idem nobis audiend? ē Cicero. nō qd ali p̄
pue ex nris desint. Cūm angustm̄ ex hoc maxie libramm̄ie religioz
m̄ terminē videt. s; m̄uat m̄re m̄a p̄gim̄ ut ita dixim hōiem an
dire p̄stam? cū vū idemqz locus sit. u et unū? opit. et medicam̄ta
p̄posuit. aut em̄ h̄lagm̄ aut ē m̄grem reuocare mēte a sēnsibz. et cogi
tacione agnētudine abducē. In hoc g' sūmīs et nos m̄ba euntam? ut
sibz domitis et mēta q̄suetudine aliquid aīo m̄dem? Apian? iam
tandem atz pūgem? oclōs illos i tūecoz quibz i uisibilia cūm? xp̄m
ad eē vidēbm? et si de araco catone i p̄tū ē. qz pudm̄t gemetoz illo
teste mori. qūto magis pudebit xpo spectante male vīe. male mori
aut oīo faciorosus. ac tūpe aliquid tanto sub teste gūntte. C. Sane
nūc hic testis infallibilis atz p̄petuus ut ad p̄pitiū sūmo redeat et sibi
qz pūe sit. usq̄ tū eē pūior. usq̄ qz sūmū hāi? nos audire et nobis
cū colloqui. qm̄ m̄solitudme dīgnat. Nūmūm. Nam et nullus m̄
terst̄epit. et qd ab m̄tēcoe m̄etē distrahbat. nō ē. Sic hūan? aīm? aff
uēscit celestibz. s; q̄tqz colloquio fiduciā salutare q̄cipit. et ex hōspī
te atqz ad nena sit domesticus dei. A lūgo em̄ ex amore q̄tinuoz et
fidelī clu m̄ter dēi et hōiem famulantiā tanta ē. Quāobrem ut la
bonosoz hōies et mortuoz semp reba ip̄licatos ac t̄iens occupacombz
tota itēccē demerios. iam m̄e occupacionū i mortuū et m̄ferm la
bonis h̄re pūmāas crediderim. sic sūmūmū uerū putē solitarios dēi
amīcos pūis assuetos curis. iam h̄c etne vite p̄senture delicias. nec
incredibile dixim posse aliq̄ ex hoc unō cū seclāis cūi uestigim̄ ullū
extet. ad eū gradūz m̄a sublenāte q̄s gē put ad hūc t̄is m̄clusio. qz
nentes m̄celis angeloz choros audiat. et m̄deat m̄ertellū mētis
quod ad se rediens. nō possit ex p̄mere. Capitulum sextum

Sed quid horz omī scire qd ne dēi. nō loqm̄ possum p̄cto. i felix. et
p̄cti m̄er pond? ac m̄cla cūstrens. qm̄ ul' amore h̄raz amīcūz
otio. et h̄is loci amō. ul' fortasse odio quodam ex dūsilicidme
mōz orto p̄lm̄ fugio. Et fortasse q̄s cū m̄te mee m̄tloquū testem
vito. Hys g' p̄missis q̄q̄ bone ihū. ad h̄c s̄ez arati abste ut ite
requiescam? ad hoc nati. et sūie hoc iutile atqz m̄felicat nati sūm?
Quanti tandem p̄r estēs illa corā vīe ut velis. nē quo uelēs ita
ie n̄ uelēs. uerē m̄ter pūpūreos floz coros. Atmō. caducati m̄ter
frondū acernoz acq̄mēte Apacacione hyemē imbz estātē fallere
neutrā sentire. n̄ qua uelēs. In utraqz tūi eē. et ubiqz sūis eē tecūz

paul amal paul ab exemplis scelerum. Non impelli nō collidi nō affici nō urgeri /
 Nondū esurire malis ī gurgiti trahidm. tunc cupias ad loquū cogi / Non
 importū salutarū attritūq; ac detinē ī gurgiti. et urbanitate in cōdita et
 insula. totos dies mequileo pendē obstruere pēmites. quis te ut monf
 trū aliqd intueat. admirās. quis pedem figat omissi. quis fletus tū
 heret. et aut nescio quid rursū i autem comitis i suscit. aut de te obui
 uz interroget. quis inturbe ul' moleste urget. ul' aliqto molesti loco ce
 dat. quis manu porrigat. quis ad caput illam referat. quis multa i an
 gustis loqui paret. quis tacet. oculo signū det. et stricto tēseat libello
 Demū nō intermedia senesce iuteq; salutarum greges pme temp et pmi
 artari spm i mestis q; naponib; afflatū hreme h; media iudare / Non hui
 nitatem inter hoies dediscere affectūq; fustidys. odisse res odisse ho
 ies. odisse negoa. odisse quos diligas. odisse te ipm. Non obliuisti tuar
 rez. ut multis ingrates naces. Sine pūdia tandem aplice sine ad
 romanos q est. q nō uim s iunt. et nō s mont. sine em vimmis
 dno vimmis. et sine morim dno morim. ita tibi et vūe et moa. ut nō
 alijs q dno vimmis et morians. Etate interm uelut inspeclā. res aras
 q; homi; subpedib; intuentē vidē oia teq; in pms. cū vmmitate tūse
 nec sentitē tacite subrepente p' molestā pati q' pūam suspirare. qd
 omib; p' modū occupatis accidit. s; ea mto an p' pice et pūae illi m
 tegri corpus equū amz. Nolle mte vmbra hanc nō vitam diuisiōm
 non domū. nam eē nō pūam nō cubidm s; palestrā. Non amare que
 fugiūt. optare que pmanet. Nec ipā dū asit ferre pacifice. Temp te
 memisse mortalem. s; an sit i mortalitas. repūssa. Vltē retro meo
 nam. p que omia scia p omia tras. anō nagari. nāa passim. et colloqui
 cū omib; qui fuerūt glori viri. Atq; ita pūtes maloz omz opifices ob
 lūsa nō uūq; et temp. et sup se elenatū amz inferre reb; etheris i
 meditari. quid illic agitur. et meditatione desiderm inflamare. teq; vi
 cissim cohortari. et ardentem q; uboz faculas calidis admonē p'cordijs
 qm qd m expti nō intelligūt. nō ulam solitare vite fructus ē. Inter
 h ut notiora nō sileat. et lectoī dare opm. et s'pāre. et alim laborem
 alio solacio lenitē. legē qd s'p'sent pme. s'ebere qd legant ultimū. et bñ
 fici hāz amonib; accepti. quia i illoz nō possum. inposteror saltē grati
 ac memorē amz hre. In eos q; qua possum. nō ingratū. s; notā illoz
 ul' ignota mlgare. ul' absolēta renouare. ul' semo obrita erigere. et
 ad p nepotū plos veneranda tūsmite. illos subpectore. illos ut dlee ali
 quid more gestare. Deiq; moīs omib; amando. memorando. celebrā
 do. si nō paret. ete debitam mitis referre grām. Inuentores arcum
 quazdmi post mortē dimitatis honore dlee. audimū. grate quidē potā
 q' pie. Nulla ē em pietas hoīs q dō offendit. s; erga meōz. Delināno
 genē bñ mitorū. m cōsulta gratitudo mortalū. hūmāno hōib; nō g'tenta.
 usq; ad sac'legas. p'cessit i optas. hūc apollinē cythara. hūc emidem
 ipm. atz esculapm medicū. Saturnū libezq; et Cererē agriculturā. mil
 tūm fabrica. deos fecit. hic Egypt. osirum. Athene doctū urbs. i lūerne
 coluere. q ille lūe h olei usuz artēq; lamficy repulse fē. longū est singlā
 p'sequi q; aput neres. hūc temoi vātati nlls est modus. Quis palāz
 dānare nō ausus. Ille poetaz maxim. atz cunctissim. ut qm nero pa
 ratū forte simpliū verebat. latent utq; nec nimis elegant. uridere
 nō metuit. quādem anīs eoz i nētas qm istā ex coluere p. artes. quoz
 noia mlgā. mendax. et omz fons errorū. i celi. celi dno indignante
 locanezat. aput inferos pot. Nouatū msiy ipm medicie reptoī. oīpo
 tentis dei fulmīe. detitūz ad singlū mday tūit. Verz h qō mte eos ma
 neat. Aput nos em nlla de dīs ē qō. Nec i miaz nq; satis possū vroz
 mētis omib; tam p'fōz. i solis supstiaomb; tam deliros. et q; veloci
 simos cursorez eūtes indmshz. et an oclōz metā positā nō uidentes. ut

per q

quorū pūctatē mīor. nūcū cecitatē / Eane si dūz rex pūne antoi
bū honor aliquis debet / qđ debet magnū in hūmā modestū qđ nō mīor
quid / nō / hūz acūq; nobilū reprobū / debeat / qm nō nōmerē sulcis / nō
tē in lateri / nō fidū tūmū amib; / nō oleū aut vinū guttur / qm et
amib; et guttur inos sonos suas qđ dehaas. / s; felicia qđ mīstrūta
ad cibū et dīatū cultūq; et medelam ai peperere / Cūuero id debiti ubi
qđo potissimū pfoluat / aut quis ē qm dubitet. hoc ipm hūz negocū
quo nō mīrū nō alēmū qsecrē / nomen / quo mīto pēm / qđ ere nō mar
more viroz illustriū ymagines eradam. / Nūq; oīo mēh. mīq; libeas
qđ mīsolitudine posse tractari. Exptis hoc saltez loquor. / Senecio quos aīo
stimlos / quas alas ingenio / qđ illa opī vacū tps. automodat. / Qne
omā pter illam. ubi qram nescio. / Vacantē u' sen vacationē mame hūz
at; acū fontē ēē. si mī forte nō credis. Aristotile crede qm pmo metha
sue libro cū egyptū constitutas Mathematicas artes. ut / rōne affere
qđ ibi gens sacerdotū dīmissa ē uacare. / Qd uer plato wē tūcūeat. de ei
dem loq; i thīneo. qđ sacerdotis pōti sepatim accēto pōlo manet ne cō
tūgione aliqua. pphana / custitas polluat. / de quoz vici ut vū e sacdo
tib; uris aut Cheremon storcus vir Elogistissim; narrat. qđ omib; mīdi
negociis amēq; post pōtis semp mtemplo sunt. et rex nāe cas qđ
ac rōnes sīdez cōtemplati sūt. / Nūq; mulierib; se cōmīscuerunt. mīq; ag
natos nec pūmquos nec liberos quidem vident. ex eo tpe quo cepissent
dīno cultū desinere. / Carib; et vīno se semp abstinent. / Addit ad hec
qđ biduana ac tridua media hūores. corpis ex otio at; i mobilitate
nascentes acūme qđ pme. et castigare sūt soliti. / Multa quoq; de ci
bo. de potu. de acubitu. / Amb; morib; dīnam ingenū ubtatem / facile

DEC sum nesci ut hoc loco mī moleste. / Cardidēmi cōtūgūle xxx
doctūit ab hīs. quib; solitudo / et hīs iūmca videtur / et virtutib; /
Dicūt em mīmīs. / Cūz solitudinem magis quib; dāz qđ hūm dispē
satorib; at; ut ita dūm tenoz altōib; qđoz / sine quoz ope qđmā / p
fecto rāz nūq; ingenua surgere. / Ita ū hoc dūt quā ego pueni loq
nar / et nō hīs qm donū ferula pedagōgūq; dīmiserunt. / Instāt tū
acū / et exūditis. et vūz dītrahi ingenū hūc illuc. pspēctū ago. et celo
bīore qđmāt / qđ qđ nō grande aliquid molitur rapidi more. / Compēdis
māguo qđ saluti pparēs frenandū colligendūq; docto nemo negmūt / hūm
sme patm. / Qūtilhamū hū / qm libro oratorūz mīstrūtiomū ū fallo: nō
Cūz secretū et libeas arbitris locū et qđ altissimū silenciū / scētib; marie
cōuēre / deq; hoc nēz dubitāz dūz. / pculdubio ac mīpte meā sentēs
mor adiecit. vū dīssētiōē videt. / Et nō tū mīquit pūm audīendi. qm ac
dūt aptissima in hoc nemora saluas qđ. qđ illa celi libtas loq; amem
tas sublimē amz et bīozes spm parent. / Michi ēte rocidus hīc magis qđ
studiorū hortator videt. ēē secretus. / Namq; illa ipā qđ dēlētāt necesse ē
amocent ab ītentione opīs dēstāt. / Neq; em hī bona fide i mīta simul
mīende amē totū pot. et qđm; respert. dēstāt mīpēu qđ pōitū erat
Satis nūq; dūat. et tū ut pēnt. ita ē pūasimū sīas mīstīt ac re
petit. / Qnāe mīquit sīuaz amēitis i pē labētia flūa. et mīspirātes
ramis arborū amē / uolūcūq; cant. / et ipā late cōspīcīendi libtas ad
sētrahūt. ut mī remittē pōa. uoluptas ista videat. cogitacōz qđ mīdē
ēte g' ut adūz me nō spūendūz testis i mīdīcū nēnt. qm uelut auto
atati. pīe parū sīus Demosthēis hand mīlgarū equidē uoce vūz. / s;
abīq; emlo gūne facūdie pūcipis factū. pferet opīoi sūe pōsentācīm
Et demosthēis quidēz mīquit mēh. qm se mīlocū exquo nīllā andm
uor et exquo mīh. pīa pōs; recondēbat. ne aliud agē mēntē cogēret
och. habēs ostēdēdōsē sīuaz sēctator mīratorq;. dīcat aliquis qm sīuaz
et colles. et secretus amos nō tū. iūtilēs studys opmēt. s; dūpnosos. /
mīd hī dīcā. / Neq; aut locutūmū. / Qūtilhamū aut recte fecisse demosthē

q̄ in eo q̄ta eē potuit / si grammati reꝝ deditus ūborz neglerit / ornatu loci
illius. q̄ntemoratione notū nobis eē uoluit. Vbi ingemz extens nō aut
hunc thalamū loco abditū cictū mūis cōmūtū seris / marmoreā opaci
celatū q̄ testudine aut tale aliquid s̄ q̄nd petam⁹ inquit hanc sedem
dant secessūz uicina sc̄pta ūdini erratū palamitū lapsus pendulis uen
bue p̄ hauriētes baulas repit. interā porticūz frōdea tecta fecerit. Ecce q̄
porticū et q̄m sedem vir suis et eloꝝ appetebat. Vires palmitēs frōdes
harūdiēs. et m̄ h̄ studiosis semp. amabile secretū q̄ utiqz nō optaret si p̄
muros ac tectū ullis b̄i secessibz ingemz. crederet. Posset nē ap̄t alios s̄
qm̄ q̄reze et plūz testimo rem firmare m̄neret. ne aut fidei m̄m⁹ ha
buisset tantis testibz. aut aze ampli⁹ suscepisse diceret. q̄ optet. **H**acte
n⁹ ea lege diffin. q̄nd sentire ut ullam īgenz legem. m̄posuisse me senat⁹
qui h̄ legent. siquis adeo abundans otio est. ut otium nūm legat. Em
gula sibi exannet. demitate reꝝ. nō tam in ul alia q̄ experientie credi
tur. **S**im n̄ qui solitudinē virtutibz inimicā uolūt. astipulatore indene
nt cetos aueniz. Seneca h̄e / qm̄ eplam suaz q̄ loco om̄a nobis ma
la solitudinē p̄suade. et rursus alio loco. mala ibi cōsilia agitur.
cupiditates m̄pbas ordiā. audaciam acū. libidinē irritat. inuidiam
m̄stigat. ac. **Q**ue si m̄desinite aut vniuersale dicat. handdubie uel
seuē resistendū ul solitudis p̄oanū deserendū eāt. s̄z nō ita ē. Et ei
nō ū desistat. et qui passionibz uicāt. dca eē luce clarius ī ipis senē
ūbis appet. Lugentem inquit timentēqz custodire solem⁹ ne solitudinē
male utat. Audis aliq̄ solitudinē phibet. s̄z adūte cām luctū s̄z et
timores acrimas aī passionēs. **Q**uod ipm̄ latius extendens. Nemo ē
inquit ex m̄pudentibz qui relinquit sibi debeat. Id utiqz neꝝ eē. quis non
videt. **Q**ui em̄ ipos sui ē. mor ut s̄ relinq̄r optet ut ruat. Italibz q̄de
ēgo nō īmīcam in solitudinē. s̄ nec amīcū m̄be m̄dico. eo tū amīcōre
q̄ illa ut cūmū m̄stros. sic et scriptatores h̄. et iudices. h̄ ī p̄nitatē
et latebram spe. reiat legū metū. et tenebrāz honestatis. Ceterz altā h̄
bitatē m̄pudentiāqz peccandi. altā fautores scelestū. atqz īstrumenta su
pedicat. Vtrūqz pestiferū. Verz ea nature p̄stitit. nō solitudis culpa ē. **S**
ut p̄sus ita eē. nec aliud Seneca uoluisse p̄mdeas. Eadem eplā illam p̄z
solitudinē m̄stis ac pauidis. et m̄pudentibz m̄dcam. Lualio suo nō mō
p̄mittit sed suadet et p̄cipit. Sic ē inquit nō m̄ito simam. fuge multitudi
nem fuge p̄nitatē. fuge eē vni. Non hēo cū quo te cōicāt. uelim. et
inde q̄ m̄dicū hēo. audeo te tibi credē. **D**urū m̄si fallor ac p̄cū dog
ma fuge inquit multitudinē libentē id. q̄ndē fuge p̄nitatē. p̄cior non
moleste fuge eē vni. Nil ē quo me ulius trudas. ad extremā solitudinē
coarctasti. **Q**uid umi restat m̄si ut me ipm̄ fugiā. s̄ et tū cū vni fuge
ro. Non hēo cū quo te cōicāt. uelim. m̄mū. **E**go nō hēo cū quo te. et fortis
se p̄les. sed p̄fecto vni hēo. O si m̄c tale aliquid amīco cōsila. Et clama
bit undiqz solitudinis ac ututis adūsar. meqz sareū ī m̄būm dicent.
Atqui Seneca tanto vir. carissimū om̄z amīco p̄cipit vni et fuge. At p̄
fecto cōsumato q̄ viro loquit. hoc siquis dixit. cū bona nēma negabo. p̄
nentiū poa. q̄ p̄fctōz ex m̄o fuisse lualm̄ īuatiū. testis. Seneca ip̄e fu
tebit. q̄. et si f̄q̄pter laudet qui aman qm̄ mos ē. s̄ p̄fctū tū nōs. nec
tociens hortaretur. nec aliqui rephenderet. At studios saltē ututiqz dedito
dicat aliquis hoc fatebor. s̄z eo plane reuīamur quo uolebā. Neqz em̄
ego aliq̄ h̄az et ututū studiose loquor. reliquis salubre cōsiliū nil
hūm hēo. n̄ ut an oīa m̄cā mutet. tūm de loci op̄tūitate m̄debim⁹. Ceterz
his ipis quibz solitudinē oportūm dicit. m̄qz suasi ut studio solitudinis
amiciāe m̄ra cōtēpneret. Turbas. nō amīcos fugiendos. dico. **Q**uod fallit
Id uero marie detegit. repentina natiū mutatioqz fortune. que sicut
optūda nō ē. expiendi cupidine. sic si accidit terpienēte. et disfaciendis
erroribz m̄lāz confert. Deinde si ut reliqz reꝝ sic amīcūz alt alq̄ dīao.

fuit nō monebor / nec tam amicos fugē solitariū monebo q̄ optaret ut ad
 se ut ad se viderēdū hīllatū potius quā carnatim ueriant nō otio tedu
 s; solamē et auxiliū latū. Sic oau modestū et suauē nō insolens. Sic
 solitudo tūquillā nō feror. Sic demq; solitudo nō imitās Inqū uenit
 uenit hūmānū et q̄ ab urib; exulat siluas i colere / s; q; mros i phē
 ac leones insolitudine anglicū hoīem i nemise. Ita plame sentio atq;
 hūc medū mē extrema cille teneo. Alē nō n me turbas gaudet hūc
 mīa magis quā redarguere debet. Alē aut fuge mē et viuis. Hūc nō
 cio quid dicā. Cūq; fateor Seneca et auctoritate prius tua mē mē
 fortitū mī alē obsister nō temeror. et si maiore dūco. credo nō idigū
 Marcus Ciccō Amicitie legem tūmē. Non hōz tū quib; amicitia
 post hūcē uocidū rēz ē s; aspos et et i manes hūanaz q; socia
 tem atq; gressū fugientes quoz uix unū exemplū toto orbe repit
 pati nō posse aut n a quant aliq nō dū amicitia. Nam em obit
 sed apud q̄ enomāt viri sic acbitas. Cūpta q; hūc ocone tūmē
 archite dictū refert. Cū ei simā ē Nemioz nō mō i tūo. q̄ talibet rēz
 affluencia s; ne mēlo quidē pūci fidem et pectū mūdiz notia se
 hūc ee posse hūc cū quo illa pūcipet. sic natura mē ois solitariū
 amare. Idem famosiorē alio q̄ loco. Si omia uobis inquit q̄ ad mētū
 clūq; pūcipet q̄ vglā dūia ut aut suppediatet. Itū optio quib; i gemo
 negocis oib; omis. totū se m cogtioe et tūa collocaret. Deinde ut
 rōmte locutū scies apte ait. Non est ita Nam et solitudine fugiet
 Ete q̄ pūcis nōis q̄ amq; de solitudine loqū dūpnaisse videbat et fere
 iat n ulūm. p cessisset. A tūo tam Ciccō exponēdū nobis q̄ oratoris
 testiom; licet mphie libus scptū cū suspectū ab hoc iudicio repellē
 dū eet. S; ut hūat de extrema. et m hūana tū solitudine illū loqū q̄
 qui fugit. pfecto vni eā nō fugit. atq; ita nō mām. s; dūisim pot
 dūpnae simām. nec fuga solitudinis i turbā nō velle. s; id solū ne amore
 solitudis hūanitas fugiat. Vide quid addidit cū em dūisset et solitudis
 fugēt nō dū. et socios. s; et sociū aut studiū q̄ rēz. tū docē veller. tū
 audire tū discē. Cū g tūmē bonis ornata solitudis pūcipe careat.
 i tollerabilis ee feror. nō hūanēq; posis quicū videatur. quid mītib;
 et hūanitate pūcis videri debet. Cū si amicitie ignarus collocato. mō
 tū solaciū auferre credie. quid nens amicitie cultorib; fidelis amici cō
 nūcio allatura sit inqno seie vident exquo vēr audiant. Cū quo ut
 Ciccō id ait sic oia loqū audiant ut secū. dequo illa suspicio subquo
 illa fūmā p quo illū labor illū nō fūmā. sine quo illa sit dulcis.
 quies. a quo demū et adūse pūdia et pūciois fortune. pūciunt ornāme
 tū. Dūc ego si a solitudine sedūdendū. arbitrer dūro sū. Nec u m
 nō amici pūcia mē pūci solitudo mēbrē. s; ornā. Ad pūciū si alitro
 cūcendū sit solitudie pū pūci malueri q̄ amico. Sic itaq; solitudie
 amplector ut amicitiaz nō repellā neq; fugiā et vni. nisi forū is
 pē sit cū mores et i urib; fugiendos mē tranquillitas nō negligē
 dū fūdeat. Tota rēz g ad hoc redit. ut sic ceta omia. tū pūci solū
 dūcū cū amicitiaz pūci. illū bon sū socio uocidūm pūciōne hūanū ab
 eodem Seneca dūcū ardēne solitudinēz nō magnū et dulce bonū ee nō dubi
 tans. Ab ea aut nō secelestos mō s; meritos et ignos. q̄ rēz. F em tū
 bēn solitudo odiosa ē qua Capreas mīlā i mētū pūci i mādānt
 m fūmā. s; semāe ac libidinis offīciā. In tūmē fēz et fēz. Seneca dūc
 q̄ mī uatē solitudo rēdū ē. Cū nō pūci dē Neapolitano i lūte
 pē campāme Cūmāz latez semit. otiofamoso i tūli. et mīa mīlūbe
 hūc septū nō tūz hūmāz q̄ sepulcra. et q̄ mīlūz ee credim. ubiq; q̄ mī
 os. S; hūc aut alios oamit quē uris. nobilis notū fēat et pūtit
 ne i fēre cōtāneis mīz uentūz i mīaz exemplūz molestūz cogem
 Jam intelligis ad q̄ q̄m q̄ de solitudine dicta sū dicenda sū. referam.

q̄ singla dūma

in q̄
mūda

vulū

Verū quia nō omnibus est datū. ul' stitute ul' lris excellere. p'darozq; otio po
stitate amore ac noticiam p'mera. ut nec p'ns glā nec seq'tis em finna
solicitet pro qua mlti vitā volūtatiē p'fident. et ob idipm clari sūt h'it.
q'ta facias ut iam tandem ad p'pōitū reūtar. hoc q'militatq; uite t'p'is/au'
cū semel effluxerit/recolligendi rep'mdiq; spes nulla relinq't t'm esse.
Qd'q; illi mediorit' erudito uetū ē cogitandi saltē legendozq; placidi
forti cūris. et ruz n'chis/exphatū amz h're deo. et rōm subdituz cetera
libez/Corpus quozq; g'm iugo eductū/indq; soli s'mens. et si qū p' solōz
rebellat/mor imperata factū/creptū mille laboribz/mille p'iculis/mille
ludibrijs/posse ire p'libito/sedere/cosistere/loqui p'itescere/meditari nō mter
pellantibz negotiohis atz solatiz/q'mbz m'ser eē nō sufficit/n' admissie

QUOD dē p'tito gaudm di Cammū aliens quoq; m'serū abutant'
tam qd' uelut a'go uenit Et quidē illud v'gilij notissimū/ Cap' viij.
Forſan et h' olim memisse uiuabit Nec illud ignotū p'mat euasise
Tot vires Argolicas mediosq; fugim' tenuisse p'hostes. Ap'nt emidē poe
tinn dno h' d'nsa uboz sono. h' eodem spectacula v'nd' idēq; loquit' ene
as. Audis ut p'le mter labores futuri t'p'is v'sus illis exactis p'iti uir'
et ubi dixerat iuuabit memisse iuuat inquit euasise/ Sic ē em dulce
nō inq' ē amara recordari. De m'cet q' amz tūmūla p'icula q'libet m
p'tem habet em et p'spitas p'ida sua/nec p'iciora c'te/nec leuora et p'
fecto fallacia q' ad n'essitas. Cū m'ctū Nequid libe tibi regna noce
rent. Ap'nt ipm v'gilij auxi' filio p'f' ait. Quia g' delectatio q'nta
s'antia solitudis m'ctūdi q'libet e' m'se. et a'go p'ail sua mala m'ctūtiē
Quam delectat ille m'ctūsiū pestifera set m'bino n' adlenā mo'is ait
deuotissim' tenuisse/ eoq; magis quo m'p'tem altz delibatio p'moz fuit
h'c em hor natura ut n' mai' p'sentia q' d'f'ine fuisse recolit' ubi dē p'
t'ito plus gaudm sit. Qd' ita esse unq; clarius q' post ācipites egritu
dines/ post horrenda naufragia/ post hostilem carcere formidatā q' bella
p'pendit' itaq; sanitati redditos portūq; conuētes i' exm'pato m'ctū elap
sos aut victores crebro audias p'idorz hystoriarz suoz. cū gaudio re
narrantes. Cū uero suauit' i' amz redeunt. ul' sp'rete m'ctū blanditū
ul' g'tempti honores ul' bene sp'arse d'cie. ul' d'specte uoluptates neglec
teq; m'ne. ul' alto a'io calcata calamitas. Vel q'quid o'io fallere potuit
nec fefellit. Et tūm potissimū h' delectant cū p'sus euasie ut ulla iaz p'idi.

ET minima et que vident' attingam/parz Cuius sit Cap' ix.
ne tibi m'ct' q'adamo illo tedio caruisse quo m' hitator m'bui n'q'
aret/ q' soli nō hōi tū homo. h' sibi etia; egra m'ens p'uit/secūpā
discordans. Occurrent tibi p'issim' implacata m'bui stultoz greges/q'mbz
nichil sit m' ore f'eq'at' q' uba illa gramaticoz piget. tedet. ac. penitet
et illud Terentij Nec quid agam scio. Credo singlū p'apneq; no'missimū. Na
siquid agerent scirent p'festim q'rele omis q' quiescerent. Cui' em rei tedet
oro te n' ignorancie stulticiaeq; p'pie. Quē ubū ē omis stulticia laborat
fastidio sū. Non placet eis vita. nec i' m'ento. Nichil em h'c stabiliti q'
sily. m'ch firmū. m'ch ad extremū placat. quū ut ibidem ait idem n' sa
pienti sua nō placent. Nesciūt quid agant se q' id nescire nō uelant ne
q' dissimulant. Consequens est ut ad quid amant nesciant. Quomō g'
amet qd' cū n'liū sit igrant. pleiq; ita v'mūt. q' ad m'ch aliud q' ad s'men
dū gule. ac uentri seie natos putent. p'issim' m' f'usta m'acipia tam p'pibz
d'nsa addicta. Quod ita se h're nequa dubitatio sit. q'm mter eos se let. si
qua nature p'entis indulgencia hōi m'ctū daret nō sōm. neq; o'cubito
nō tibi neq; potius indigā. Et cū absq; his adesset. et quies. et soboles
et sobria m'gis q' societas. an optabilior ea vita cēt. an h' n'ra. que necē
sitantibz tam m'ctū obiecta semp atz subiecta est. Et quociens casu aliquo
his d'sceptationibz m'ctū et m'ctū tacitus m'ctūde n'ro aliq' ex his
andm. q'm nō hanc m'ctūm. illi b'itūdm p'ferendāz m'ctūde diffiniet

zaw
spectand

Quam illud insana existantes dicere soliti sunt Nam quid si somni si occubitus
 si abui potius subtrahere actum sumus aut quia vita futura est inter muerbo
 et officio spoliata ut penitus p[er] se ferant et impudentissime fateantur ad nil se
 aliud velle q[uam] ad ea que co[m]muni bruta a[n]i[m]a[n]tibus sunt nobiscu[m] Quasi uero no[n] p[er]di
 tur illud tempus quo breuissima hanc vitam cu[m] ai[re] sono et uoluptate pu
 tumur i[n] melioribus curis et uel i[n] g[e]teplacione dei uel i[n] g[e]gregacio[n]e rex uel
 i[n] m[e]t[er]acio[n]e uirtutis possit expendi Quod q[ui] s[un]t stomachis o[mn]i fere sumous
 co[n]siliu[m] spe sublatu[m] d[omi]ni memoriaq[ue] m[en]te testor h[ic] me sepi[us] ex ore sem[per] audisse
 q[uod] m[en]tem seu uroz sem[per] g[e]ntas atq[ue] maturitas e[st] ut a uoluptate diuelli im
 serui ducant morte[m] an[te] oculos hentes mor e putri rinosq[ue] membroru[m] ha
 bitado[m] m[en]tes amissu[m] adeo uoluptatis nomen ab adolefcentia d[omi]n[u]m usq[ue]
 m[en]tem dulce e[st] ut si uoluptas desit uoluptatis effectus spernat nec nisi feda
 et cenoso t[em]p[or]e uelut quo cupit puenisse p[ri]mum i[n] felices et eronequi
 atores qui t[em]p[or]is odierunt uiam amant iam t[em]p[or]is p[ro]p[ri]os Quoz si que
 ad fatendu[m] talia tardior apparet ita tu dubitantes ita disputante audias
 ut intelligi deat pudore eu[m] magis a falso retrahi q[uam] a iudicio uer[um] sequi
 De his i[n] libro uere religionis Aug[ustinus] Ambrosius inquit uilis e[st] corpus salu[m]
 malit nesci q[uod] faciat et malit s[un]t g[e]ntalib[us] q[uod] uillam tales q[uod] motione
 pati iunemur et qui malit dormire qua[m] no[n] dormire cu[m] o[mn]i illo uoluptatis
 fimo sit no[n] esurire ac sitire et no[n] desiderare co[n]cubitu[m] et no[n] e[ss]e fatigato
 corpe Nec pot[est] longe Am sitire inquit et esurire uoluit i[n] libidinem
 ardescere et defatigari ut libent[er] edant i[n] bibant et cubant et dormiat no[n]
 dicit amat uisum et dolore Nemo e[st] em[en] tam adu[er]sus salutem ut doloris
 et miserie nomen amet h[ic] amant inquit indigenciaz q[uod] e[st] i[n] t[em]p[or]e sumor[um] do
 lor[um] Constat autem eff[er]re i[n] canthe[re] sic amore[m] canthe[re] ap[er]ire eff[er]re
 tinea Itaq[ue] ocludens tibi p[er]ficiet q[uod] inquit m[en]tis q[uod] amant ut ex i[n]
 sit plorato et stridor denat Vides ut ex ai[re] eff[er]re elicit q[uod] amant i[n] di
 genciaz uisum q[uod] e[st] uultu em[en] p[er]tea d[omi]ni m[en]te i[n]m[en] d[omi]n[u]m f[er]re
 est aut uulgi ip[s]ius q[uod] fessione uocissima Itaq[ue] q[uod] aut i[n] uenit qui h[ic] ma
 luit dicere possimus i[n] uenit iam paucos qui aliud uelint q[uod] i[n] si o[mn]i p[er]u
 lo alt[er] attollere m[en]tur uulgi fumo ac puluere ex cecuti nequit ne
 ue ad meliora uocantibus autem p[er]tent strepitu[m] ac p[er]lucum citroz fra
 gor impedit Ita p[er] magna mortaliu[m] sen uolens sen coacta beluaz mo
 rib[us] p[er]uina m[en]tem et corpi obseq[ue] ai[re] negligens s[un]t uirtutis illecebra
 sine ulla notitia sumet sp[iritu]m trahit i[n] gloriu[m] atq[ue] miru[m] q[uod] em[en] e[st]
 natura melior i[n]tendit p[er]uigat ac uellit et admonet s[un]t obstant
 tu[m] impedimenta que d[omi]ni h[ic] uirtute[m] odiu[m] h[ic] t[em]p[or]e uirtute[m] h[ic] illa i[n]te
 tido ai[re] qua[m] nil p[er]u patit mortaliu[m] homo du[m] uirtute[m] Quid igitur
 miru[m] e[st] si horu[m] actus et q[uod] fluctuant si q[uod] inceptum no[n] delectat
 no[n] e[st] em[en] q[uod] uolebant cu[m] nil penitus certi uelint Certu[m] et t[em]p[or]e uirtute[m] uelle
 sapiencie e[st] signu[m] uirtute[m] i[n] g[e]ntia s[un]t i[n]telle[ct]u[m] argum[en]tu[m] e[st] Non
 desina tibi ueniam i[n] cultu Ignoranti q[uod] portu[m] petat ulla s[un]t uen
 tus e[st] Itaq[ue] s[un]t e[st] redent et utriq[ue] cu[m] teo Vidi alii ut setap
 tuz loco moneat ut g[e]gatiu[m] p[er]dant ut repente dissenciat cu[m] uirtute[m]
 hac ire cupiat alio illa q[uod] mo[n] em[en] inter m[en]tes ouerat cu[m] s[un]t q[uod]
 q[uod] disideat usq[ue] adeo liber em[en] i[n] morari ut q[uod] paulo an[te] uident uo[n] ag
 noscas et q[uod] uirtute[m] nosse uidere post paululu[m] p[er]otari oportet cuius sit
 Ita uirtute[m] leti uirtute[m] t[em]p[or]e s[un]t uirtute[m] h[ic] elati uirtute[m] i[n]telle[ct]u[m] g[e]ntes
 et i[n] mobiles uirtute[m] p[er]u h[ic] lentate uolubiles ut iam iam p[er]u collusio
 et t[em]p[or]e uirtute[m] collectio possit atq[ue] et uirtute[m] i[n] uirtute[m] que i[n] s[un]t fla
 et attribuit p[er]u et p[er]u h[ic] s[un]t Quoz i[n]stabilitas eod[em]
 notior quo libior et monitores alpnat[or] et aucte se coteget et exemplo
 nocet Et si em[en] eoz natura s[un]t m[en]te h[ic] i[n] magna tu p[er] maloz ex
 emulacione quadam i[n]tendit libidie nata e[st] Nam q[uod] uirtute[m] i[n]telle[ct]u[m]
 s[un]t ducit errore g[e]ntis s[un]t Transcende delectauit i[n] q[uod] p[er]u i[n] quos se

q̄bani. post t̄p̄a relinq̄re. Dedit hoc p̄ceptū fateor eloq̄cie studiosis i
Cicilianis. ut imitator quisq̄ ostende qm̄ sequi m̄alit. ea s̄z rōne q̄
forsitan q̄ transire int̄itur. et si nō transierit. eq̄bit. enī nō inquit nō
pōt equāe an̄ resigno sibi utiq̄ insistenti putat. necesse ē e' semp sit
pessior qui sequitur. ad h̄ qd̄ pleriq̄ facili' ē inquit plus facere quāz idē
Cicili' quoq̄ eas affert dicti huius. que ut illic cogniti pulcherrime.
ita hic relatu sup̄uacue sint. Ceterz qd̄ n̄lī m̄ oratorna. hoc ē bñ p̄mate
q̄ loq̄di. arte p̄cipitur. ad autem male turpit' q̄ uiuendi. dampnabiliter
est translatū. et qd̄ ille insit i plenū. Contendū. equū. m̄m. Iam
de sequacibz duces sūm. Vement qui nō s̄z sequitur i super. Ut una eadē
q̄ res n̄arie sit. p̄p̄ta eadē imitatio edicta ostentio iū utiq̄z tibi. Cū
hanc p̄m̄m. Verū alio sine p̄p̄to. Tu uboz claritate imitanda dīc.
nō actū tenebras imitā. s̄z hoc imū studiū et feruor ille conat'
nē i pedit. atz utinā tam cito boni imitatores. si qui sūt duces suos
equet. q̄ cito mali m̄it' suos. Quod ad nos attinet. datū de orōnis
virtute consiliū pessimo arte. additāto. mox m̄m̄ applicantes re
licta nobis ap̄ba mag' cū fenore. ad postea error. exempla t̄simi
m̄. Et miram' auctū m̄m̄e cūmū. cū om̄s aditū detrahāt nemo
pōt m̄m̄. si qd̄ iam ad am̄cie sūm̄z desit. tot i vni vndiq̄ coen̄tibz
m̄ḡm̄z tantoz studio m̄ḡm̄z. Et q̄m̄ actū m̄teq̄ p̄m̄losior
imitatio sit. Vbi maxia s̄z res agit. tamen eaz i m̄m̄m̄z fūor iste i
satur. Vnde em̄ h̄ hitūz atz m̄ c̄ssim̄z i dies m̄m̄a s̄l. ac ridenda nai
etas. et m̄c p̄des otegens. m̄c p̄denda m̄das ueste. m̄c t̄m̄ t̄gen
tes m̄c m̄bitū. arctates m̄m̄e. m̄c mamillas oterens ac sub ignia
fluens sona. Vnde illa m̄m̄ci mod̄lūm̄z nō sine ḡm̄ d̄m̄m̄e rez. publicaz
ut platon' m̄det. i postm̄m̄ nū ista ul' st̄l. ul' q̄tidia eē s̄m̄m̄. tam ac
bū imitatio. Nūm̄m̄ h̄as odiosas. et i am̄as m̄ḡm̄z m̄m̄z q̄ p̄p̄e
et importuna. nec sūz iūq̄ ostentia. s̄z i uerit imitatio. i ueritas q̄ alu
it am̄itaz. Quom̄ em̄ h̄i pōt ut uiuendi tenor. idem m̄m̄e h̄is. qm̄
nō se itūti. nō suo iudicio. nō am̄m̄z q̄siliis regendor. sed em̄lācōm̄. s̄z ali
ene dem̄eae stultoz q̄ fūoribz uolūndoz tradit. dem̄q̄ qui naturam
p̄m̄m̄ exm̄t. patrioz mores abicant. nū h̄ p̄ḡm̄ atz ad ueritū uenerunt.
Tociens m̄m̄e. oportet quociens aliquid occurrerit qd̄ m̄m̄e. Nullus
itaq̄ imitandi. q̄ ulla imitandi modus. Cūta illis athena placet. s̄z oia
d̄m̄p̄cet. qd̄libet eē maluit q̄ q̄ sit. Idq̄ vni herde nō i m̄m̄o. si non
ai lenitate. s̄z gram̄ aliqua suaz rez em̄lācōe i t̄m̄ḡt. Vn' ap̄t s̄enec̄z
imitator. Valustū an̄m̄m̄z ridet. Et m̄ crede m̄m̄ om̄s ar̄m̄m̄ sūm̄ p̄.
m̄o. nō ar̄m̄m̄ m̄ltor h̄t. nō vboz m̄. s̄z rez s̄m̄m̄s. Quō h̄m̄ quōs
m̄one quo m̄o. dem̄q̄ q̄ se eē uelit nemo detm̄at. et ob eam̄ t̄m̄ quī
q̄ d̄m̄m̄ sū ē. Vestiḡs sem̄ delirācū m̄ḡressa m̄m̄m̄ doct̄he m̄m̄m̄
m̄ḡm̄o sp̄m̄. ad sup̄m̄m̄ stulticie t̄m̄m̄en enasit. p̄m̄os secundis. ac s̄c̄i
dos t̄m̄s. atz ita de m̄m̄s facile m̄m̄m̄m̄. Sic p̄m̄m̄ tradit. et m̄
m̄m̄m̄ auctus fūor quito ad nom̄m̄m̄os p̄m̄m̄m̄ sit m̄m̄m̄. nō d̄m̄
ale ē. q̄m̄. et illud forsā ē neq̄ iam ad extrema p̄m̄m̄ eē. et i nobis
ē cōpletū. qd̄ ante tot s̄c̄lā d̄m̄ erat. om̄e i p̄p̄iti m̄m̄ stetit. ut s̄m̄m̄
nō ulla ultioi sit. p̄ḡressus. Et forte licentius m̄m̄m̄e videri. h̄m̄ loco
q̄ sat ē. Et h̄m̄ notū sit molestiaz m̄m̄z p̄m̄a et m̄m̄a. et h̄m̄m̄ ḡm̄
atq̄ m̄p̄m̄z ytalie am̄lācōe. p̄m̄m̄m̄ m̄m̄e olūm̄ p̄m̄m̄i em̄plaria p̄te
b̄m̄e. quā ben m̄m̄ m̄m̄o p̄ḡm̄m̄z ritū imitacōe corruptaz. et d̄m̄
taz. as̄ ḡm̄m̄ ut quondam i p̄m̄m̄ sit m̄m̄ ar̄m̄m̄ em̄m̄m̄. fortasse m̄
m̄bitur tantū m̄e dolore tam lem̄ba absorbisse ḡm̄m̄m̄. Nam quis t̄m̄
tam ferat. hoc n̄scio. vñ oriens rez m̄m̄z indignū. et tampe s̄m̄m̄m̄.
Vnde turpior admiratio. et cultus indignior nascit. et t̄m̄m̄. Et nō sic
maiores n̄m̄. quoz d̄m̄ ut post m̄m̄m̄. uā illis placē p̄m̄m̄ et placē
bant. nō Alen. vallem nō d̄m̄m̄z fluentia lustrabat. ad q̄m̄endas h̄as i

nō x m̄
m̄m̄m̄

famas quibus in hac decus obscenā barbarē degnare opelleret. et ipse di-
 latandi studio quod glie pugnabant signis erectis et armatis exatib;
 nō deformitatem patris hūis. si suphos et clara cognia relaturi. Nec
 tū usq; adeo sine delictabant ut cuncta passim aliena otēneret. Amabat
 quicquid usq; vera laude dignū erat. eque apud hostes atq; amicos. eque
 apud alienigenas ac vicinos. Sicubi utis ai. sicubi morz splendor. sicu-
 bi belli. sicubi pacis artes. sicubi lingue ul ingem supplex ornator a.
 opulencior doctrina. cupid hūa midomū cōuehebat. ulla omz spolia opi-
 mona cōtēntes. Nec ues füllebat estimatio. ulla enī pfecto dūctie etio-
 res. q̄ que nō possident. Sicubi aut turpe aliquid uel castigare ul spue-
 re studm erat. Nostri nō glōsa positas magnū se aliquid assecuta cre-
 dit. siquis adolescens. et qd magis stomacho. Si quis sener ul ignoti ad-
 uene turpe sagi. ul stipendiarū milites. rididam togam supsit. Aut eo p-
 fectus ē. unde pūbeten abiciā uerte domū redat. seu insigni aliquo
 ludibrio deformato. et tale aliquid passus liber. quale. dāuid insus fūis
 ultis ē tam gūit. et quale mīc. et si remigat insam. anue uirtutis. et
 mīcatur. et stupeat in nepote. Que quidam omnia nō alit q̄ si ad me
 dedecoris aut glorie sūma ptineat. iam p̄dem nescio cur mētur mīcior.
 et p̄tq̄ obnare pūm cepi. mīrū i modū fateor. aio suspensius. expecto
 q̄sua uāitatu modus. aut ubi res desinat. hic sum et malle etate.
 qualibet natus ē. et si enī ulli eno. q̄relari cā defuerit. et si t̄p̄s tali
 um in uentor. ul coopator nō homis ut aut aristotiles. si malis iam du-
 dum h̄ portenta de cōrent. nōdū tū ea q̄ sumator. pessimū. t̄p̄s exāde-
 rant. Certe pūm illi qd omis andūm. maiores mī uirtutem et glām mer-
 cabant. que reposita ē illis i memoria homiū. septima. Nos qd omis uidi-
 m. obprobriū i mortale. et mētas ineptas uindiam. qd sepe nā mēm
 et udo et hīs q̄tus sum. neq̄q̄. tū i cūbuit nobis. ita dei. et mīta nos ul
 cio psequit. sic se letis opus. sic se domit. orbis ulūat. Ille de mītis
 fūis. Ite de supbis dūis. supplicat sumit. **E**xclamare quo p̄gitis. ali-
 nūsi quo uos ultia rapit mīama. cohibete gradū. sub. itate. et uidete
 quo ruitis. defūstis pūz. uestigia. ut ambulatis mas hōm. et quos
 armis mīstis. eoz errorib; victi. estis. **R**epetite mores pūz. alienos si
 mte. nō ut honesto tū. si ut letis uīnatis. et alū discatis uūm nelle
 dequo nō quomāq; libidm. si rōi insite iudiciū tribuatis. h̄ dicerem etq̄
 quid m rem pūtem indignatio dolo. q̄ dictaret. nō obtorpisse. nos actū
 q̄ de reba mīa credere. Menpe qm aliq; it rectū oūdere solebam. ut qd
 eritio. pūm ē. cca cca. duaba pabruta rapim. alieno. cūuolūmū.
 exemplo qm uelim. uelū. mīam ut ceptū exequar. totū hoc mali. seu i
 mīū. pūz. seu potius omi genai cōe ignoratio fūis. facit. Mescunt m
 cōsulti hōies qm agant. Ideo qd agūt. mor ut cepit ugit. i uāseam.
 Non agenda enī agunt. si qm agunt q̄rit. et idēssimū. fructetis dif-
 ficultatū. causas. ac negocia. aucupat. hūc ille discipulus. hūc tūis. hūc
 medio calle discordie. et ante exitum dānata pūapia. et expleti mchil.
Eluciat qm diem fallant. et q̄ parū sol ad occasū. p̄peret. m gemo. cūm
 lūnat. Et q̄ cōis illa uox. talū pellam. hanc diem. Agam. aliquid ut m
 tem diē. hūc tūleat. At qm fienanda diē. eat. nō urgenda. Et longa
 mīū illis diē. mīū q̄. nō longior. postremo longa ad fastidm. uita. et
 nec tū hūm. estate. estate hūm. si mane uespera. sero aut amori
 exposit. uos. utraq; cū uenit. otēptū. Impletur i eis. ad hūm. qd s̄p
 tū. est. Sicut cūm cōsiderat. umbra. et sicut mēnarū. p̄stolat. fūis.
 opis. sūm. et ego hū mēses. uatios. et noctes. laboriosas. enumeram.
 mchil si dormiero. dicam. qm o surgam. et rursus. expectabo. uesperam.
 et replebor. dolorib; usq; ad tenebras. Quod in ope. afflictus. q̄. Job di-
 cebat. hūc nālitudine. p̄spera. dūtes. mī dūe. q̄ruit. replent. q̄. dolorib;

accersire

propheta

expectando. et cum rex natura perpetuo litigantes segnes horas in crepantur
pugna moniti precipitant. cum ut dixi freno non calcantibus res egeat. si mo
fremi ulla arte rapidissimi tempus excipet. Isti autem puto morte quam pro
bus tenet aliter tamen iam adesse. istaque quam pro omnibus optant. abesse. iam vel
lent. tanto usque tunc tempus impellit. Quam exiguam vitam multis fuisse
tissimam est. qui futurorum aurum. et patria semper exosi. vivendi tedio manum
mortem accessere sunt coacti. **Q**uid autem si tam multa ad id unum dege
rimus. forsitan incogites. Nempe ab his malis. et ab his tenore tedio pro
nat solitarie vite iocunditas. letis propterea utitur. futura equanimiter exp
ectat. Non pendet in crastinum. Nichil in posterum diem refert. quod ho
die fieri possit aut debeat. nec in mentis. quid enim stultum. quod futurum desi
dero. aut spe quod alienum est. et mille casibus subiacet. prius quod unum tunc
est etiam negligere. Nunc pendere desinet. qui in crastinum pendebat. ullis
eius dies preter ultimam crastino. carebit. ullis propter penam. non aliam
dici crastinum fuit. Quae res vite nostrae malum. quo iuxta nullum manus in
tulit vivendi spe. nunquam vivere. et more carnis. otiose se lepore in
sequitur. semper in amoris. aureis moribus captare. nunquam apprehendere quod
intendas. Siquidem dies crastinus non advenit iam crastinus esse de
sient. Ecce iam vel crastinus aliter. appetit vel idem ille. clam progressus
et si enim dies aliter est neque tunc est crastinum. Illud sequitur. Ille se iuxta se
tunc ante est. et vicinitate nos fallit. et cum ad eum nunciamus. in penam
elabit. sic iterum atque iterum efugiamus. in re ereptus. et semper ante nos
fugiens. nunquam consequens ad sequendum incitat. Ita interitum nichil sit
eorum quae hodie fieri possent. Solitario cum quid age velit iam pro
miserum est. cum non modo de partibus sed de tota etate semel est constitutum. non
dies autem non longior. sepe vero brevior est quam vellet. dum honestas in re
bus occupata desit. et cum suscepti finis opus. lux finit. Non tamen
et dies nocte. et nocti diem addere. et si res exegerit utrumque miscere
alioquin utrumque partitus. officia et id omnibus. moris agens ne datur tempus
cum neque stimulos addere nult. neque firmi per in utiliter effluat. In hoc
omne consilium omne studium ponit. hic se totum in viribus exercitat. Denique
hec illi curam omni summa est. omnes molestias. omnes tedii sensus domos
hodiecum dies hodie vivit. crastinum si dabit. cras metuit. Illi in
tea spe sua rem agere non omittit. sciens illi multos fallere solita et
multa metui. hinc potius fidem habet quod enim ille pollicetur. hic perit. et
tanta est creatura mortalium ut spe. quod rem ipsum cupidinis appetant. No
uit preterea quos hitus quos finis qui mores inveniunt qui senectutem decant
his autem cooptat. ulla imitatio est si quid etas ipsa suavit. Quippe non
assuet quos imitari velit quibus ne duobus insinuat. Ad naturam respicit
hanc ut ducem ut penam sequi. aliqua non inusile est ut ait Cicero cum extemp
tes etates bene descripte sunt. ex tremum actum tanquam ab incerti potu esse ne gle
ctum. Et non homines non dicam ut paulus si hominem in corpore verum. et in soli
tudine constitutum. agresti victu et studio contentum finis. cum et si multa desunt
ad felicem vitam. hoc non erigunt solitudinis munus. adeo quod sui generis ho
minum. et sine tedio. in illis agoribus. totus ille. animis letis. ac tranq
uille quod unum dies agit. cum isti interum. delicati inquam in muna. et epu
las. inter rosas et argentea. inter cantum et spectacula. bado madidi. sono
maridi. rex fessi. undique tedio simul. et voluptatibus diffuentes. die unum
anno indicet longior. et in paucis horas possit sine innumere fastidio.
ATEN. Hec. quae. prope cum in penuria est igitur. quod tradit. **C**um. x.
partim in sa. vel audita. comenium. partim ex misis. auditusque. comicio.
crastino vel prope. et de aliorum. quod ut potior. arripere. coribus
ut exptis. andas. Quod in profero. h. et libitatis. studium. notusque. h. et
ac solitudinis. amor. partant. Quibus iam tandem. finis. si unum. addidit. solere
procurat. prodes. rectores. quod inbum. vel penam. finis. sue. ditionis. in gressu. et edicto

demerere maleficio ut abstant / qui mox adolescente me p[er] v[er]itatem fixa
 eat an sit adhuc nescio / nam et in nunc absumit et ubiq[ue] r[ati]o cuncta
 paulatim i[n]det[er]et[ur] cedunt / omnes boni mores breues em[er]unt / mali aut[em] i[n] mo-
 tales / videbam[us] passim sub p[re]dib[us] nome[n] manifesta et i[n]hib[itis] c[on]suetu-
 dinib[us] et lib[er]i fugam[us] quiaq[ue] si ad antiqua respiciamus aliquo n[ost]ro
 q[uo]d ea consuetudo est / Quia optime ad modum p[ro]fus fertur clarissim[us] ille
 d[omi]n[us] i[n] exercitu n[ost]ra m[un]icio q[uo]d sup[er]ior[um] duc[um] secordia licentia q[uo]d militi
 corrupti acrimo corripit impio / q[ui] ex castris coquo[rum] et lenone[rum]
 et institutis magna acies cetiq[ue] id genus fons libidinis cu[m] duob[us]
 scortis milib[us] que h[uius]modi et fugere soliti exercit[us] sequeb[antur] eode[m] illo
 die quo p[ri]mi castra contigerat una p[ro]mis de m[un]itione sub monit[ur]o
 res milit[um] p[er]clare illi et q[uo]d iam despecte victorie c[on]tulisse credit[ur] /
 cuncti su[n]t alij clari duces sed clarissim[us] novissime i[n]fessent Nobis ut ad
 rem veniam[us] qui no[n] urbes no[n] regna no[n] exercit[us] si n[ost]ri pectoris statu re-
 gend[um] corrigend[um]q[ue] suscepim[us] p[ro]p[ter] q[uo]dam videat[ur] obvenisse p[ro]m[issi]a i[n]
 v[er]e ubi ad c[on]p[re]mendos motus rebellant[ur] ai[us] r[ati]o ip[s]i accedunt tunc
 p[ri]mi intell[ig]it[ur] quia grime bellu[m] d[omi]n[us] q[uo]d p[ro]m[issi]a esse ip[s]i reg[is] / Quid
 h[ic] agend[um] / Nempe si me reges q[uo]d p[ro]fides duces solitor[um] d[omi]n[us] illu[m]
 ill[is] forte negoti[um] n[ost]ro quide[m] fateat[ur] illis em[er]it magnos p[ro]p[ter] aut exercit[us]
 nobis i[n]m[en]s[us] ante cura p[ro]missa e[st] p[ro]p[ter] aut neget[ur] / Quid em[er]it p[ro]p[ter] p[ro]p[ter]
 q[uo]d p[ro]p[ter] q[uo]d solus p[ro]p[ter] cu[m] quib[us]da[m] p[ro]p[ter] mali solaciu[m] i[n]de[n]t solent p[ro]
 p[ro]p[ter] cu[m] multis itaq[ue] nobis quoq[ue] pellenda flagitia i[n]m[en]s[us] et i[n]m[en]s[us] fugam[us]
 de libidinis / q[uo]d p[ro]m[issi]a licentia / castiganda molles / erigend[um] ad me
 hora ante et q[uo]d elegit[ur] aut flactus sceleru[m] i[n] b[on]o p[ro]p[ter] eradenda cu[m]
 p[ro]p[ter] g[ra]t[ia] h[ic] s[un]t elementa et tenere i[n]m[en]s[us] m[en]tes aspione formand[um] s[un]t
 d[omi]n[us] illi regat[ur] urbe p[ro]p[ter] alij m[en]tes exercit[us] et nob[is] v[er]ba ai[us] n[ost]ri e[st] m[en]tes
 citis curaz bellis c[on]hib[itis] et certis q[uo]d tunc / An p[ro]p[ter] illaz i[n]q[ui]
 etior[um] esse re[sp]o[n]d[er]e p[ro]p[ter] q[uo]d h[uius]modi status ai[us] est / An credim[us] leviore nobis h[ic]
 hostes eo q[uo]d apud Numantia sapient[ur] / Ille m[en]tes urbe i[n]m[en]s[us] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter]
 bat / Nos ad i[n]s[us] i[n]m[en]s[us] carne ac de m[en]tes et tunc / Quales h[ic] tibi
 vident[ur] hostes q[uo]d co[n]cordes q[uo]d solati q[uo]d feroces / Venit ille d[omi]n[us] ut dic-
 ti e[st] ad exercit[us] corrupti p[ro]p[ter] fugatis q[uo]d duob[us] i[n]m[en]s[us] / Quid nos
 N[un]quid no[n] satis i[n]m[en]s[us] corrupti q[uo]d urbem n[ost]ra et exemplis
 igname refert[ur] / no[n] aliene t[un]c si et ur[be] / Quot cadentes i[n]m[en]s[us] q[uo]d
 p[ro]p[ter] i[n]m[en]s[us] / Quotiens ip[s]i cadim[us] / Quot cadendi p[ro]p[ter] sub
 iacem[us] / Omnia c[on]pleta r[ati]o[n]ib[us] Nostri molles i[n]m[en]s[us] al[ia] d[omi]n[us] af-
 fectus / hostes i[n]m[en]s[us] et i[n] domi[n]i i[n]m[en]s[us] p[ro]p[ter] d[omi]n[us] / Nullus s[on]o
 locus aut i[n]m[en]s[us] / Si salut[em] si victor[um] optam[us] / utam[us] exemplo me-
 tonosi ducis / q[ui] et nos rex m[en]tes ducis i[n]m[en]s[us] et p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] per
 erigit c[on]dicionem / Quid loquor / q[uo]d quide[m] et p[ro]p[ter] nobis m[en]tes et p[ro]p[ter]
 um / Illi em[er]it aliena t[un]c vicia nobis p[ro]p[ter] e[st] et m[en]tes corripit / Ille mor-
 talis aliq[ue] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] statim tibi no[n] r[ati]o[n]ales gl[ori]am p[ro]p[ter] bat / Nos i[n]
 mortalit[er] ante salutem et etna[m] vita[m] / Quobrem si m[en]tes i[n]m[en]s[us] et
 si aliene n[ost]ra p[ro]p[ter] si m[en]tes diligencia q[uo]d h[ic] p[ro]p[ter] off[er]unt p[ro]
 pellam[us] / Et quomodo i[n]m[en]s[us] hoc fiet / tu ne m[en]tes i[n]m[en]s[us] pelles / q[uo]d ne
 leges n[on] potuer[is] / nec reges / tu ne noma artib[us] res i[n]m[en]s[us] ut ab
 soluis / despectu ad hoc temp[us] / iter aggreder[is] / l[un]a d[omi]n[us] factu[m] s[on]o
 lam[en]ta p[ro]p[ter] i[n]m[en]s[us] plebi / nobilitat i[n]m[en]s[us] / frandem curie noli
 p[ro]p[ter] foro / discordiam i[n]m[en]s[us] / anaziam fere omib[us] extorq[ue]
 Velle posse si no[n] spo[nd]et / et facili[us] fateor omne sulphur exstinguere viscerib[us]
 omne tenu[er]e et cunctis p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] q[uo]d mala si h[ic] sceleru[m] ardore
 has moru[m] sordes / ex i[n]m[en]s[us] sentina / i[n]m[en]s[us] p[ro]p[ter] sedes e[st] i[n]m[en]s[us]
 quas i[n]m[en]s[us] / felix licet i[n]m[en]s[us] coalescat / et unde felicia sit ab ee[st] / Quid
 g[ra]t[ia] ad me i[n]m[en]s[us] / si i[n]m[en]s[us] recurro ut p[ro]p[ter] quas fugare no[n] pos-
 sum[us] / fugam[us] / Inqua[m] rem uniu[er]sa solit[ud]ine uite portu ac p[ro]p[ter] i[n]m[en]s[us]

debilitat

De quo tam multa diffini ut iam ueretur ne fastidio tibi sum / ne ne ipis +
urbibus solitudo tibi loquacior inderatur. **Francisci petrarche laureati vite**
ENCIO tamen ad huc aliqd solitudo lib pmi? expl? Incipit **Secundus**
deesse. et indeo nunc et quid exptes. Fem inapte natura ualida ex
emplis armari. Longa est hystoria qui plm aut ppte quo sese
altius attollerent pmi pedem insolitudine posuerunt. Nam
de sacis. et uulgacior et longior qui uerbes spontaneo dapa
tes exho sacra sui pntia solitudine illustrant. de quibus si exacto loqm
velim no possum no i cultare nouissima. etenim hac mpte quid i cogniti
est tibi. Illud ne expectantur ut tuncbam tibi quas notant patrum mta
Quem libu titulu supisse nro. a marco varrone arbitror. qui et ipse
de uitis pmi scilicet sed alio qd modo no tam inflamandis de uocade
ais. qd noticie rez studens. **Non** dicaz qm spelunca sexaginta annos
latuit dorothens. **Ut** p amon iunge dimissa. que seci gtmcia uir
ginali dm uireat solus reliqui uite tepus indesto nitre montis ha
bitans. nouisse felice deo aiam reddidit. qua comitantibus. et gauden
tibus angelis. ad celum emitem tredecim. inde dieu spacio semotus aucto
rims uidit. **Non** refertam qualem eodem i monte uitam duxit. aut
pauco ille qui cautis i responsionibus a nouillis septuaginta ipi quaz non
tm comparatur anthonio. s. pferatur. aut discipulo eius minus eruditio a
mom. qd du studiu. ac noticia huius sacra claru faceret ppa qd pum
mepm petet fugit alit no ualens captiui se enens ne solitudine
pnalet. autem pferat sic saltu pontificis futurus. mihis. cu nec ea
quide arte pficeret uianis urgentibus si pstatet lingua se. pp. qua ea
sibi mportunitas fieret abscurum. **Non** loquar felices solitudines
utrimq. Nachary in quibus mirabiliu patratorez opm. alt ad nonage
simu. alt ad centesimu uite annu uenit. **Non** attingam qualis moy
ses quide. ethiops de latrone factus est pbr solitudo xpi seruus. **C**
ualiter. asseuus e senatore gloso mari. et xpi amator. et sui met co
temptor enasit. ad qd e illa uox celestis. fuge hoies et saluaberis. et
illa. Arsem fuge. tace et quiesce. **Qua**nt paulus simplex et cog
nomen. Nactus ex moribus. du omctu fugiens uirois adultere soliti
dinez petissi. miranti familiaritate. xpi qd gram uenit ut spm pntia
pem pnalet qd ase pelli no posse. Anthonius fiteret. ille de obfesso
pectore purissima. quid. et efficacissima pre de pelleret. **Non** expo
nam. quas tptaciones corpis atz ai solitari senes uicerunt. pacho
nu. ac. **Stephanus**. **Non** inquam quo philo. paphum. tres dei a
micos ex urbibus ad desertu pduxit qd ad tuore. et deo. pmaquore loci.
Qua uirtus ad miracione mochoz turbas. i solitudine trahit helpidi.
Qua quantitate scripion bis se hoim seruum fecit ut duos suos peti
fmao liberaret. **Non** narrabo pietate draconem effici. pnone con
stantiam. **Sudores** adoly. **Miser** cordis i nocenti sententatem.
Enagry industria ac labores. **Non** scriptabor qua insolitudine +
oralis i nntis dm gregez pmit. Quo inspectu simulata cu iunge la
tuit. et leena. p tptidis. dectante furore ben psequis enasit. **Non** os
tendam qua iohes. Egiptus. hntate clauent. quitaq. pscencia futuro
ru. a quo tam longe posito. Theodosius. Impator. anceps ai responsa de
posceret. et cosilio solitari paupis amatus pia. s. maria. et incredibilia
bella coficeret. a quo alt quaz licet inferor. dur. Roman. gram ethio
pumi in curia infinitaq. insolitudine atz aliquot infinitis aggressibus.
erectus cu plm de trectaret. et i eo statu. no ptemitios. s. pns ipse i
vnu dei. p cosilio aduq. ad spem ete mctone erectus. pntia. etia pigne
die. qd qd. et victor hostilis. pdae ager. et suoz res. pceptas. ab hoste
reneberet. et impatoris sui. gram. mereret. iunt. iam securus. pugnant
stravit hostem. spolia retulit. gram. e adeptus. Cu uno tam sancto tiaz

ventum p̄sio. si quid de p̄sio et ex p̄sio credit. d̄ cape quid hic idem de
 solitudine sensit. ne quid em̄ me p̄posito fumentē i mutasse quisq̄ credit
 ip̄a em̄ uba subsēpsi. ab his relata qui ex ore loq̄tis acceperant. Multū
 inquit. p̄dest secretior hitacio et solitaria q̄sacio. itemq̄. ad effugienda
 picula inquit. ul' lapsū et q̄rendū dei gr̄m atq̄ ip̄is d̄mitatis em̄den.
 tiorē noticiā capiendā plimū p̄dest secretior q̄sacio. et herem̄ i tiorē
 hitacio. Vtq̄ qd' n̄bo docebat fecte. p̄basse em̄ scias. Ip̄e Jeronim̄ horz
 que m̄sem n̄boz s̄ptor h̄nc ioh̄em inquit. m̄dm̄. m̄thebaidis p̄b̄
 m̄heremo q̄ adiacet civitati lygo. i rupe quadā montis ardui q̄ manētē
 ascensu ad eū difficilē. aditus monastii em̄ obstructus m̄clusus. ita
 ut aquadragesimo etatis anno usq̄ ad nonagesimū. q̄ tūc gerebat cū
 eū m̄dm̄ monastem̄ em̄ ulla intravit. adn̄ventibz ū p̄fenestraz
 se m̄ndū p̄bebat. **N**on desebam hitaculū helve monachi. p̄e cūis
 m̄abili. ut desertū horrendū solitudo nastissima. et ulla ep̄da s̄mombz
 ut spelūca strupea. ut asper ad illā et angustā trames qui q̄ ul' suspens
 pedes lederet. ul' itentos ad eū oculos frustraret. ut illic corpe trem
 filus. sed aīo ostans senex. ex centū ac decē aīs quos hēbat etatis
 totos septuaginta transegerat. Cogitabis aut p̄cipū. q̄ntis. et hic so
 litarē m̄te magr̄ esse potuerit. qui tū meo studio tāq̄ gr̄mū t̄p̄is
 exegit. cū m̄ horēs. ambitionē. et avaricie studm̄. ne dicā popmas.
 urbū ac tabnas. et lupanaria reliq̄se. ul' tridno grande simplici op̄i
 nēt. **N**on i medm̄ traham. entichamū illū circa olympū bidm̄
 re degentē. et celesti gr̄a. et t̄rem p̄ncipis annucia insigniē. **N**on
 theonēz m̄te ac modestū horēz et m̄ramēti exptē. et m̄ndacq̄ isan
 et t̄gnta amozz ingi silencio m̄sūma om̄z fere h̄rūz eruditione m̄
 rabiles. **N**on thebaidis i colā. apollinē qui q̄dignū aīs i itina
 solitudine abditus. nec sic latuit m̄adorz fulgore tandē. p̄ditus. **N**ō
 beniamin senē v̄dopiciū morbo clarū. et cū m̄tem egrotantes sibi
 adductos eximie curaret. de sua enormi egrotudine nō cūmte soli
 tem q̄ alios atq̄ orantes. ut pro aīa om̄rēt sua nō. p̄corpe. addito.
 n̄bo illo memorabili corpe em̄ hoc agebat. et dū sūm̄ oēt m̄dū.
 nūch. p̄sūt. **N**on ep̄iphaniū q̄ famosū p̄ herem̄colam solitudē
 iscopū. **E**ipro dedit. **N**on sen aīatē i opem. ac p̄nosum se m̄culū q̄
 pietas fidei q̄ zelus esp̄h̄cis i urbis medias eduxit. impatori impio
 responsurū. p̄mordac atq̄ acriter. **B**en ysaac monachū. illū i p̄cta
 tem d̄m̄i ḡm̄acione iudici retidētes. **B**en macedonū ingi filu
 estis. hitatōrē m̄rū m̄funte simplicitatis atq̄ cōstancie. adfrenandū p̄
 quēz s̄ m̄ti p̄ncipis i p̄ctū montis eūnce descendente. **N**on acce
 plena s̄raginta annis i cella reconditū semp̄ tractū illi m̄sū. **N**ō
 ceupatū. aut didimū ambos. cecos illustres. et m̄dencū ac p̄oz
 om̄e m̄m̄ i plentes. alterz nō m̄sū et h̄ris. clarū. **N**on demq̄ i
 m̄abiles alios quoz ul' nōiā nō capuit libū. **P**ostremo ut sūmū
 ē quia p̄m̄lgata erat om̄sisse me nomen. **N**on m̄sūm̄ eloqui ut
 adhuc m̄hospitū ac pene solis herem̄i notūz fere orientaliū atq̄
 orientū monachoz p̄nceps anthom̄s. penetrant ut crebescēte fa
 ma nōis. et ad gr̄az sanitatū. turbis egroz ofluentibz. tedio affect
 et metues. ne tanta illa celebratō. aut sibi i aīs. gl̄e aut aliam
 erroris. et false cūp̄iam. dese op̄ioma m̄a ēē possi. d̄m̄i p̄ncipis pa
 n̄bo p̄m̄aticō adimptis. ad ripam flūis. sedet. fugam cogitans. **V**er
 ad em̄ decelo fr̄a ē. **Q**uena nō nec illa fortis. h̄ge solitudinē. m̄ber
 cole. locus hic tedū. Ille gaudij locus. et quietis alexandriam. pete. m̄
 priam. tūa. redi. et nō potius illa nōr. fuit. **Q**uēce cupis. am̄b̄
 nade m̄ic. ad m̄tūz. destm̄. cū m̄or. obrep̄is. oblatō d̄m̄is. m̄rū dūce
 p̄fectus ē. **V**t. m̄desto manens. et sēmp̄. m̄ acie armatus. om̄s demonū
 m̄at. m̄sultus. ut p̄bia m̄ūdi q̄ sapiā. tūm̄dū nomen. p̄b̄m̄m̄. et alligato

seuulo ualidissis atq; clarissis romba coñutata atq; calcata ē Vt enim Romā
impatores et mudi fame ems illecti famulando ad illū Ep̄lis q̄ p̄m
nenati et q̄ responso dignati eēnt uehementissime sūt gaudiū Vt tot
iam spitalibus bellis victor tot īmibilū hostiū exatibz triumphatū ut
ad nouagesimū mte annū p̄uēssit et illa usq̄a appente homiū seram se
hū hēmicola cogitaret multo uetustiores atq; remotiores solitudis meo
lam alci paulum thebenū q̄re admoctus reuelacione nocturna pa
runt q̄sunt inuent horribis itineze p̄mū monstris ī uetis Vt cō
gressis tandem et post longū silenciū collocatis ad ripam fontis argin
et uetis umbrā palme secretissima inspekta missus e celo pams in
ms duobz xpi fortissimis uetans multo uenno exhaustus abunde suf
fecerit Demq; ut paucis post diebz mestus ai mltis qz cū fletibz ho
pes paulū sepeluit ineffodigda humo leonū uigibz ī fucto pietatis
offo adiutus Ad sumā quali mdestis latitas et ī tantū omis glorie
fugitans ut sepulcrū quoq; suū uellet absconditū nequa ul' gehdūz
amere mudiū fauoris aura contingēt adeo nobilitatus et gloriosus
effectus ē ut xpus homiculū suū Egyptiace solitudis latebz abdiq̄t
ut ip̄s achanaſy heredis atq; hystoria sui ubis utat aho pene orbe
celati Africa hispanie galle ytahe illirico ip̄i eadē que urbū caput
est Rome ne merordio p̄misat de monstrant Non exequar ut insoli
tudine quoq; fugit hylarion anthoniū ututū nobilē ems fama mzi
p̄mū morbi mēstri obsuacione mte zms ac moitis putiq; cōat erem
plo ī ab adolescentia msemū p̄seneras brumē p̄ et estatis itēmpiez an
gusto tuguiolo post aut cella nichil angustiore neq; tam domū quā sepul
crū sp̄z hūte submōnt Vt ī dūm aduū noīn turbis coeūibz et solitudie
vna mltaz urbū inq̄meta negoyz fugam meditaret ne cogta decem
et eo ampl' homiū uulsa iter ems impediret Quo dolore atq; media pe
ne oſup̄tis cēt p̄lo patiente s; dolente et p̄septe tandem abie uyp̄m̄dis
sumas solitudines et ad anthoni locū qm paulo ante tanto uacuis habi
tare remissat p̄ueniens atq; ibi discipulis ems ī uetis auditū flebile p̄m
dictū audissimē cūcta p̄ quirens ortulū ems et lectulū inde ad celū felix
ille oſcenderat ī uisio Atq; meo dulci quadam tantū mri memoria p̄u
buit ip̄m recenti uelut Anthoni acubitu calente atq; deosculis qz qz nō
tam lētoe q̄ opione frecto adidemū ahemū stratiū sūis lacrimis rigans
Vt inde alias atq; solitudies petens q̄ ex optatū s; ī uideus quere sep
eum sua fama p̄curreret interdū eadē ad barbaras naciones clam de
crenent p̄fiala ī nec intellectus ne cognitūs respiraret ut eadē fama
nois eum p̄septe p̄mo quid ī zuchianū nauigant Inde ī Dalmaciā
postremo dūt ī capū m̄sula sūis moribz longē dissimile cūo tū rna
rmpes duro m̄ p̄oico cōeūit ubi locū uactus tribile ualde ut sp̄
toris p̄coms qz sūi reionū ubū ponā ac semotū substitit Et ne cūc
tis emū ne furtz dilaberet obsuantiū q̄ uno ī loco dū illū nō posse
oſistē p̄uē p̄suasim eāt ibidem laborū mte finē hūit q̄ m̄tis m̄ta
tus fūat ad celos secutus anthoniū Cūus g' breui admodū et suc
cūta comemoracione p̄ritis ut sic dicam atq; sepositis et reliquis file
cio obritis quotquot sūt id genus quibz sola herem' celū sūt m̄eū
que copiosa et amena et uaria et penitēbilis atq; ignea lectio ē et que
p̄iose matie fili hūis ac magis certa ingemz natura parit atq; ī
arte delectet aliquot exempla m̄m tūta p̄ seariores septuagz re
Tant ap̄m̄s ordiar Adam Cessus sparsa recolligam Caplin sedm
Epublicis ille p̄ores gūis hūmā q̄ dū solus sūt nemo diuicior
mox ut comitatus nemo m̄sior solus stetit comitatus ruit so
lus bre cūis p̄re comitatus infelias exili p̄gū Solus ī rapue
et gaudio comitatus ī laboribz et doloribz m̄tis Demq; solus ī
mortalis fūat ī gētoſaā m̄ortalis efficit Jam tūc clari et ī ſigne

plagium. quid de societate femineā sperare positus deberet.

SED ne in limine herent. **M**agnus ille militaz qz genon p^r abra
ham in palatys mēqz delicias urbanas s; incabnatul i qz gnallib;
collucōz dū meruit. et pmissa illa magnifica. que ingit in nobis
extremis utinaz qz nō pessimo hominū implent. Idem nō in aula cortina
obsita et in illis instrata cōpantib; sed in solo herbido et agresti. ut qz ge
nescos tertius hē i cōalle ut iosephus ad ilicem mābre sedebat qū dig
nus ē hitus dei angelos hē cōmias. Ne ne quid forte aliud quā qd
iūba sonat suspicem. nō equidē subde auratis laqamib; tectorū sed sub
querens nubia glandifere rurale gūmūz celebratū est. **E**t ille cōte
stissim⁹ atz oī dīno fanore dignissim⁹ vir fuit tante obediencie ut dū
dei iussis obsequit^r vngemto filio nō pceret. Vt reliqua laudū ems
silem. de quib; dicendi tempus forte aliud altqz locus. optimor di
bit. ex quib; omib; minime inuū sit. si tales virūz artius est amplexa
dūmūz. Illud magnūqz suo meito ancilla ems. Egypcia fugiens ab an
gelo renocata. et itūz in extrema posita atz despans. rursus ab angelo
recreata est. Et ut ad ppositū spectet. alterz nūz fontē aque alterz sub
mā arborē utriqz certe insolitudine gestū est. ut ne id inuū sit i fū
tem sūū que fuge comitē gestabat insolitudine finatū celestis qz bñfici
memōz. et ipm post solitariū enasisse.

QUID hoc p^r sanctus ysaac. qū sibi dēta longinqua fecunda mō
aduecta ē. quid putas agebat. Erat forsā in foro. poribat cās ex
cebat iudicia. emebat aliquid. aut vendebat. dabat mutū ul posse
bat ul datū exagebat. acceptūqz soluebat. Nichil horz oīo. Quid g^o dēa
bulabat inqū eo t^rp^r pūā que ducit ad putē. an nomen ē inuentis
et indētis. Vere aut vniens et indens. hoc ē merim vniens et videns
omīa. Non sol et oīdūz. et apuleius dixerit. s; creator solis et siderz
rez qz omīz. oīpus deus est apūt que putens. sine ut psalmista loq^r
fons vite ē quo nō dormiendo. nec pūā gradiendo. s; pūāz deambu
lando pueitū. Et sequit^r hitabit em mēa hāstrali. et egressus fuerit ad
meditanda in agro i chata iam die. Vbi similit^r nichil est. qd mīstio nata
re putē. habitabat em mēa hāstrali tū hūli et dēnera et clara. et ethe
rei solis mēante pferenda. et egressus erat inde reus. si cū corpis sū
domū egressus inq^r ex seipm et mīse mortalis egressū nō ad mīse o
tū s; ad meditandū. Nam que oīo alia hoīs mēa ē aut quid aliud agēs
ab aliib; brutis differt. p^rclare Cicō docto viro inquit vniere ē cogitā
In hanc rem nō urbet aliqua nō cheatū s; agrūz locū p^rsus ydenem; in
sup. et in clinate diei cōmodissimū t^rp^ris elegerat. Nullus em locus illa
ps etatis aptior meditanti q^r et agrestis solitudo et inuēni femore p
tūo relictis qz ut ita dixerit argo mendians bonis placationis vite tū
quillitas iam ugentis ad vespam.

QUID hūz etiam nātis magnū qz nepos abhe pūarcharū marim⁹
iacob qū scalam illā celotennis erectā ascendentes qz et descēdēs
angelos et tūmū scale dūz indit. ubi fuisse illū opūant q^r mag
na i urbe q^r p^rara domo q^r locuplete cubido. Erat ille nō mō. p^rail ab vbi
būz s; etia p^rail domo ut em ipm ioseph iūba nō mūtē. p^rpt odū p^rinct
aliū apūt nullū quidē succēdē uoluit sed sub dīno iacebat caput sūū
pidib; subditis supponēs. **E**t eidez gemā gūge et nātūz turba sine
qz et ancillis oīgenū qz gregū positione aucto mīpūm remeanti oīu
sue affuit angeloz. Sed ubi nam q^ro. Aliquid i urbib; quiescenti. Non ve
rūz cepto itūere abemū. Quo nondū p^racto. eidez luctator ille noc
turn⁹ unde nouū sibi nomen iuditū clarū mansit in postis nō in mībis
ampliatatū neqz ut turbas homīz. s; dū remāfūz solū i hāstrūz torrens
Ubi erat ille familiarissim⁹ deo vir moyses qū legez. Caparunt c. vi.
colloqūm qz dei. qū salutem ppli memorabilez qz victoriam absens

O singla rephce plena exemploz sut omia **V**bi eat helyas
qñ darioribz portentis emicant. qñ pphie intra urbes fame paim
tibz illū mīsu tri mīsolitudme latitante comū pūnere solati **E**
quando esūmo carmeli montis. pñ^o humi tēnez sūcitatē tūas ac po
pulos affigentes mīspato ībre lennit ī torrente **C**yson ppo fūiente
mactant **Q**uam obtam irate Regine nimis ac furoi cedens cū
deserti latebrā petiissī sub mībra mīmpi glosipitū exatant anglus et
ut manducaret ad monuit nō magnū p̄reū abū s; tamte īcūtis. ut m
fortitudme illius quādraginta dīez iter ac totidez noctū ienūado
p̄ficēt **Q**uo pacto inde ut mīspelica manēs dūto usitatū alioq
reges ī mīgere mittit ac pphias **V**t mīcāimū^o montis sedens mpe
rat mōpiabili fidūcia ut ignis ecolō descendat sup quinquagenarios re
gios et paret statim **V**t scisso anime tactu palli iordanē sūto pe
te p̄transit solitariū sūū mīnūz uenerantibz elementis **V**bi mīq
erat helyas. dū h; ageret p̄fecto mīsolitudme. inde tandē ad celi flāmā
te ueloclo raptus est **V**bi eat helyasens qñ genūz rapti dūas ofeci
tus est spū **Q**uī ferrū cōū naturā et osuetudiem suam natās flenti
testitunt amico **Q**ūdo tribz regibz totidez q; regis eratibz ne p̄rent sūi
repleto sme ullis mībribz torrente subuenit. p̄ora qd; ad iordanis ripam
tām mīdeserto ydumee gūgit **E**llud. q̄sīse sup uacūū n̄ erat dūz pallio
magri dūmisie aquas p̄ artem iordanis aluēū solus retransit qui transi
erat comitatus **V**bi erat deniq; tot pphie. qñ tam certis ī tam p̄lagis
mīsiombz illustrati sūnt **D**e quibz singlatim mīcē agere longū est
Neq; soli pphie s; filij etiam p̄phetaz quos monachos ut ieronim^o ait
ī neteri legim^o testamento. edificabant sibi casulas. p̄pe flūenti iorda
nis. et turbis et mībribz de relictis polenta et herbis agrestibz mīctitabant
P̄sē quid; ieremias silencio sup̄mendo nō uidetur. qñ ubi eadē hūit
hūit testionūz mīifestū p̄buit ubi ait Bonū est cū silencio p̄stolari
salutē dñi Bonū est vīro cū portatū ingū dñi ab adolescēcia sua
Et qñ hec n̄ mīsolitudme nō fieri posse diffinēns cūh; dixiss; adiecit sedē
bit solitariū. et tacebit. qmā lenauit se sup se **E**n audio felice p̄aiaz
exp̄tantis. audio librate q̄libz meliorē dñia mīgi tollerāaz. audio elena
aīnez aūm. audio quietēz sessiōne. et nō semel. s; mīp̄lapiō positū et
sine silēgiū **E**nta tū audio intra mīa solitudme gūit **Q**uēz mīta p̄
ficiatā. celestiq; similitūa **Q**uīta melior sup mītas. vīta laborū uacūū
bonoz q; tūtoz capar. n̄ exp̄tatur salus suāne ingūm dñi portatū. tū
cetū et sedetū. et sedēdo gūgit **V**ita salutariūz homībz formidabil
et mīsa demombo. qd; n̄ ita cēt bandūnaq; id mīte genūe mīgressos tam
mīlis. et tam uariis reptacōn; genūbz. mīfestaret vīta mīformatūz aīe

1. phetabzal
et hororum

ad arthon latus Quod apud hic magis undiq; motib; et multa re
it; collisione memorabil intra urbem ipam et extrema raptio mo
lunne aucti ambitus septa occlusit: Illuc ut audio et ne angustior h
broz mellifluos flores spsit quoz hodie p omis tractus ecclie gust
suavissim; et fragrantissim; e odor. **U**t no no actum; mo; s; uboz
unū quidi ex omib; testimoniz unū hūm; pferi In epla quadā ad Sa
binū pgam iquit fregit; te i meis scriptis et cū sum solus alloqui
Demde suū faciens scipionis albu de quo post dicam. Nūq; em m
quit nūm; solus sum. q; cū solus eē mdeor. nec unū; otiosus. q; cū
otiosus. Certe p arbitrio accesso quos nolo atz adnigo in quos ma
gis diligo et quos magis aptiores arbitror. Nemo mēpellat neō
mēpolat. Tunc q; te magis teneo. et de scripturis cōfeto et plūrio
rem siml; s; monez cōdini. Sola erat maria et loqbat; cū angelo
sola erat. qū supneuit. i cam spūs sanctus. et uirtus altissimi ob
nubant em sola eat et opata ē mūdi salutē. et cōcepit redempto
rem uniusoz. Solus eat petrus et totū p orbem cōsecrandaz gen
tus cognovit iustia. Solus eat adam. et nō ē pūantatus. quia
mens eius adherebat deo. post q; nō uher ei adncta ē nō potuit i
herere mandatis celestib; **U**bi ut me ambrosij dicto pūp i mīsc
am illud nō siluēz qd omib; notū mlti dīstūmūl. Nullū uirtus
adeo pestiferus mīam hanc sectantib; ut muliebre q̄soraū. Feminens
enī decor. eo formidolosior fimestiorq; quo blandior et silleū mores
quib; omīo mch; i stabilius. mch; studio quicquid mīfestus. Quisq;
requie querat. Feminaz cane. ppetia officiam licum ac laborz. raro sub
eodem tecto hitant quies. et mulier. Satyrica albu est. **C**emp hē hter
alēnaq; uirgia lēt. Inquo impta tacet mīmū dārmētur in illo. **U**
si forte tranquillior ē q̄ cubine acubitus. cū et fides mīor i fūma
et litigū par. **U**atū ē et illud clari oratoris dictū. **Q**ui nō lit
gat. celebra ē. **Q**uidio melius q; nō litigare. Aut quid pūm; xpm
oro te. quid mīq; solitudie pferm nocturna. ac silencio et quiete. et
lectuli librate felici. **N**il q; felici. celibatu. Nil nō celebratū aptū
q; solitudo. **Q**uis quis q; litem fugis. et feminaz fuge uir alēni fū
alēa effugies. **F**emīe. et si q; rariū est mīssimū mores. sūm; ipā pūta
ut q; ita dixerim. umbra nocens est. **E**m; siquid fidei mereor. mīlus
ac uba. cūis qm solitaria pacē q̄rit. nō alit; mīandi sūt. nō dico q;
coluber. s; q; basilisa. q̄ptus. ac sūbula. nam nec alit; oclis q; basiliscus
mīficiat. et ante cōtactū i ficiat. **D**e quib; aut potius q; denobis dicit
estimes. qd mīlonginqua mīa. uē ne magis ac ppe aut adaro. **C**arpit eū
mīres paulatim uirtq; videndo femia. **N**ec nemoz patit; mēmissē
nec herbe. **U**amē q; mīssū solo corpis atz ai uires curpant. uirtutq;
tangere potant mīssos quos ea pestis extenuat et accendit ac
nemoz herbe q; memoria eadem pestis eripiat. **S**i ut de equis ac bo
bus dixit sic de homib; duris. quos alios q; nos mīcellerisse uidetur.
i quib; papua nemoz e herbarn; oblectatio ē. **P**ro mī muliebre
illecebris cū omib; quib; sūm; uas stē et honorifice custodire pūtiū
ē cū nobis marie fugiendas mīandas q; denūcio. qd qm neglerent
norit se nō alia ob causam. e padysō solitudinis pellendū quā epam
dno uoluptatis pūm; homū pulis sūm;. **N**oc mīstus ad ambrosiū
reitor. **Q**ui illam ad Sabini eplam occludens liquet inquit. et his
quia soli cū unū. tunc nos offēam; deo. tūc mēntē ei mīam. qm;
tūc amictū frandis erim; **Q**uādo dāe pmo itez pēnte ad me
moriam remō. Solus inquit eat adam. qū mīpadysō est cōstitutus
s; nō erat solus qū depadysō electus est. Solus eat dñs ihūs qū
mūdū redemit. nō em; legatus neq; mīctus. s; ipē dñs solus saluū
fecit pplm sūm. et si mīq; solus ē mīquo pī est semp. **A**d postremū

in hēd
q̄ptū

cū consilio claustrum eplam. unde et nos inquit soli sumus ut dñs no
 bñtū sit. **Q**uod cōsiliū ne soli submo datū sit ut ad nos traham⁹
Habim⁹ solitudine mte statim. **C**ūq; faciamus obsecro. **XI**
 ab infācia quodāmo gāpisse. A lartim⁹ et cū pīnū petatē p q;
 nec cessante milicie occupatione licuit apprehēdisse noum⁹. tanto
 ardore animi. ut i mta pūata ceptum morem. nec pūl factus o
 mitteret. **A**utor est senectus qui res eius quib⁹ mēfuit. integ; seriet
 scēpit. **Q**uo tpe quē solitūz accipim⁹. ante eplam curam maiore *episcopale*
 se fuisse iūctis. **A** lūm qm⁹ enī nichil illi uro mī sumū semp atz
 pfectū fuisse credendū sit. tū pontificali fasce curuatus. nescio quid
 mīe dñi eēt expedior. alio atz pfect⁹ re colebat tps ill⁹. memor
 quo libere solus eāt. ne quis forte mmetur eūdi. antea libere fre
 q; tisse solitudines. quas et dñi pūis offīq; dñi licuit frequenter
 Ne enī cūcta nescigem qd longū atz difficile est. In ipā pūis urbe
 Mediolano ubi qd qstāt pūm erulit⁹. que dñis i locis abeo fūi
 data int. monasteriū extruxit. aliqñ tps exegisse ferē. **V**icō i
 quodam ambrosiane domū ac membra urbis. hūaculo. loco mīe et
 solitario ac reposto. ad que iam pūl amb⁹ tanto let⁹ hospite clai
 solus erire osuenerat. sit q; dñm poss; amidi. innotam. Bone vñ q;
 le homi; par. que suspiria. qm smones. **Q**uequid pūapes nūant
 q; quid omiles deliberant. q; quid pūores edicūt. quequid statuit le
 gēta. q; quid fabulant pūi. q; quid pūilosophi disputāt. q; quid rethores
 declamant. q; quid sophiste canillāt. **S**acro illi tranquillo q; colloquio
 admotū meras ungas dūisse non uereat. **C**ū mēisse quid; eāt
 oratio poeta dñm sibi plotus. et varus et virgilius occurrerūt i
 pulcra nēpe societate. doctissimoz homi; imcōq; familiarū amicorū
 itaq; ait. **Q**ui cōplexus et gaudia qūta fuerūt. credo edepul. et
 mīca ibi p q; facitissime inter tales mros. ac defestissime dñi uō dubi
 tem. **S**i dulciores. amplexus. et scā gaudū fuisse crediderim. **M**edi
 olam inter amb⁹. **M**aximū. **L**ocus dñdū ubi cōgredi et colloqui so
 litos fama ē. **C**ūbo ego cōgressib⁹ atz colloquiis fidatū eēt inter
 fuisse malum. q; regim omi; cōsiliis q; q; uno ul' amara ul' fe
 ritate ebrū cū purpuratis sine agitant. **F**elix g' et q; q' mī. **A**usta
 mī. **H**orrida nō mī. **F**orte gloriosa q; **T**hebardis solitudo que taler
 duos acolas uno tempore mēmisti.

NON dum nos. **M**ediolano egredi magn⁹ alter eiusdē urbis ha
 bitator fuit. **A**ug⁹ que dens amb⁹ malis errorib⁹ infectū q;
 egrotū filiū. docto medico pūis pat' dedit. ut is cū nudis salu
 brib⁹ ablutis curat⁹q; deo redderet. **I**lle g' cū ignarus omi; q; eiga
 sedam dñā pietas ageret. **M**ediolanū nemens ubi tūc sacer flore
 bat amb⁹. mīta tandem mītare de amiss; ciuitate relicta. solitudie;
 ruris appetit. ut qui cū mītis i famerāt. solus relapsē. **C**asati no
 cat ipē. et id manet hactenus ruri nomē. **C**ū enī ipō die quo pū
 hoc scō desiderio erarit i ciuitate positus int illas fluctuatis. m p
 cellas p quas cōsiliū namqū regente deo. ad eam mīenat. et ad
 portū salutis applicat. quid egret qualr ne se gessit eodem ipō nar
 mīte cognomī. **C**erte nō pcessit mīpublīq; neq; pūi atq; clāico
 aduocant. quid acturus est. exposuit. **S**i dūmō socio fidissimo con
 surgens eo q; ut ipē ait. solitudo ubi aduegotū flendi pūior sug
 geret. et se cedens remotus. q; ut poss; ei onerosa eē. et talis a
 mī pūcia. qd mī loci qualitas ac tps pūntat. **S**ecū orti angu
 lū p solitudine hūit. **V**bi amarissime secū loquens. iter singultus
 et lacrimas. inter nūllū capilli paulūm q; fronte. et gētis digitis i
 amplexū gemi et q; q; magn⁹ ac sanctus dolor clat. tandem semel
 de se statuit unde mīpetū erularet. **D**emq; p omi; mīta solitudie et q; q;

locus atq; inter cetera. piscum montis otio delatatus. et illic hēmitico
lūm traxisse moras creditur. et ad locū illū hēmitas liber suo qd; pre
scriptus est noie. **C**eterū de hac re. quia nō narat infinita mīc hoīs illū
scripta reuoluere unco eius qd; occurrut breui utiq; s; apto testimo qte
tus ero. **I**s g; cūm solū expens. Difficile ē inquit mīrba uidere
ipm. solitudo qdam nāia ē menti mīr. quadam solitudine mīenciois
uidetur deus turba strepitū hē. visio ista secretū desiderat. **A**udis
ut caute uidendo deo necessaria nō quālibet. s; solitudine; dicit iten
cioms intelligi uolens. Dum suas mītus turbas tumultus q; suos lu
mana mens habeat. ac uendis ad tū lumen purgandis q; oclis. soli
tudine corporam mī. pdesse. **I**am n. p. mī. trib; explicatis non
mediolano tantum. et alia de gredi stilum sinag. **xiii.**

Sileo mīc pcone mte hūm. **B**asilii. **C**hileo magnū mīrū gre
gorii. **N**azanzem. **C**pclarū hūm. vīrī disciplin nō silebo. **J**e
rommū vībe romana dimissa. Romam q; opib; qtemptis eter
ne patrie spe. ac desiderio illectus. et ut ipē fater. ob reherme mētū
ī illam pmo nāstam solitudinē horridū; monachis hītūchū pstan
tem. quā de uirginitate ad Eustochiū; scribens. **S**alustiano ūbo n
suis solis ab ardonib; crustam dicit sese abdidit. **V**bi aliquot āms
adūsus mīdonate carnis insultus et qspirātis aīe qsensū labori
osa mīlīcia ex actis. qmīs mītor. nō ex acie. Romā q; iam securus
ad triumphū redit. sed in bethleemīcas latebras festinabundus

Atūnt ibidem paula sancta et pia et illustris. **C**ausugit. **xiii.**
Int mīlta breuit. dīcā nē romana mīlier sūmīq; sū tps feminee
speciū ututis. et ut ad psepe dūcā; mōi poss; ubi et qualiter
orta est; oblita ē. **C**mō ec pclarā; mīlā et felice exitū. **I**ero. ipē tam
fulgido pūrit. **E**pīgūmīate ut post eū mī modestus sit tacere. **Q**uid
enī; dignū sūm dīcturus mī transitū. īq; angustū opusculū mei parte
clausurus nī ille tanto vīr mīgenio hēsit. ut amore ac dolore dictā;
tīb; modū mīlī nōlūis mpleat. **Q**uāuis nō defuisse scīaz qd; **J**eromm
ipē nec ignorat nec dissimulat. qm utriusq; otū lūndo dente mō
mordenit nec morsū septis mandare tūmēnt. **I**ta mīr nīlā utus taz
nīl alta nīl ab dīta est. ut ī iudie iaculis nō tangatur. s; solidam nēita
tem mīlgaris aura nō qcutit. **Q**uāne qēquid defina alio. mīsum sit so
litudinē; sapientis idem ipē **J**eromm; cōū **J**ouinamū scribens qmēndat
hūc ūbis. **C**apiens mīq; solus ēē pōt. hē enī scīā omīs qm sūt. et qm
fuerūt bonī. et aīz libez quorūq; mīl. pferit et tūssert. et qd; corpe nō
cogitatione cōplectitur. et si homī; mīopia fuerat loquit. cū deo mīq; mīn.

Quoniam nī mīc nītar. **C**onfundor mīlitudinē et acie. **S**olus. **xv.**
Occurrēcū ī dīssū uocor. s; paulē nomē admonit. ut ante omīa
eīdez. et genti et serm solitarie glorie ptem dāez. **P**onica g; ex mīlī
exēpam. **M**ec uerobor ne romanaz mī laudib; mīatūz mīn. **i.**
Dīcā; quib; par ēē nō spero. **P**retreoz **E**ustochiū; paulē filiā pcone
ieroiō mī signē. et **M**arcellā et **A**sellam et **F**abiolam. et **B**lesillam. **A**h
as q; clari noīe ūgmes. aut mīduas. **Q**uid aut dete dīcā; femīaz
optima et gloriōsa orolama. **N**on ego tantus cōcūes ac vīcīas qē
etūs pūā xpī fides aīm pīctas utus q; qmīgunt stilo segregem. **I**nta
paulam sedebis. **T**u quid; romam filiā cōsulis. romam pretoris mī
genus opus et patmī decus ututib; supgressa mīdūitatis statū. tanto
pudīcie studio tantūq; mīe opib; hōmīstati. ut ūgītatis laudem ī
pe transcendētes obliat sūgīne. obliat pīgnorū obliat potencie solus
q; mēmōr xpī. ut q; illū mīdueres. et nīa solī natalis affectū. erūtū ī
natalū respectū. et amorē tūoz et corpe tū curam. ex oīa demq; xpī
oīlīo amīa tūā mī hōc mīdo ut ī mītam etnā custodīres eam. mīrā
solitudinē scōs ptes mīdestps solitudinib; qmīstī. eos q; ec. ad eūlū

ne
dīctōis
et p. p. p.

pietatis delabore tuo sancti illis obsequium defacultatibus primum alimonia;
 p'bmisti honoratim scōz renouatim errantem p'gnorū mater tuorū i xpo
 nutrit atq' o'sultat cu ingentes cū opes i mensu qz priomus i egenan
 alimna felicitima liberalitate dispgeres et q' quidam in exhaustis fons
 bonū nulla largitioni exundatione deficiēs inq' aliud meli' itenta septe
 et egredi amicos i deficiente rerū facultate in detesta ciuitate cu pe
 gresses iam senigenuam tuorū remendoz no carnale s' diuū et spua
 le desideriu cepit Itaqz Romā rediens natū murrū neptē ut uois
 heredem sic ai p'positqz tū ac ne longū facia tuos omīs tua p'uestigia
 distractis priomus in m'q' xpi et amores uite solitarie durasti. Cui
 por e memimisse qd' aurū qd' ue argentū quas scētas uestes qūtas
 pecuniaz sumas tua illa qz neptis egregia et sedula tuaz marū
 obsuatur ecclie ac religiosis egentibz toto orbe diffudent quot p xpi
 sumas suoz milia tuorū librate donauerit quas possessiones nō modo
 Rome s' i aquitania eē et gallie hispanie qz uendiderit p'ao i unāq' u
 so et hys tū agris Quos mara capama sialiam atq' africanū
 possidebat tū late se fortuna inhebris extenderat nō ad aliud q'
 adu'sum paupū et uge pietatis erant rematis. Quia p'terea eta
 te h' ageret cū vicinū s' etatis anno tū accēta moris et ex
 sedoqz remittas ipm ut ita dicam purpureū uite florē et p'darū
 omgū et tantis ditas ac delicias neglexeris. Quaz scās iten
 ciones ad uitae celitus ul' hūc p' q' illa uideri. Melania ita illud i
 ugens p'ciū etantio possombz redactū thesaurū qz iū omē o
 ptimo tpe disp'it deditqz paupibz ut si paululū distulit ad alacra
 manus illico Romā ythāqz uatantis uenturū omē fuit qd' illa ia
 tūc i meliores usus magis opū ponderibz expedita gūterat quā si se
 ipm suas qz res p'ceptis lupi fūcibz xpo libens sub multiplici seruo
 re larguerit. Tu autē felix annis omibz tandem que iter ad celum
 pandunt nō femēa lenitate tūfactis et q' iam tpe tū cursu ac la
 bonū agone planibz q' sumato ul' mēis agendū speet ante duos
 mēses ex quo ierosolimā redieras relicto ibi monastio sine rerū tū
 semitū et beatū uite laudabil' exitū i uenisti Cūqz tibi honores
 xpi exhibuit ut p' femēaz mīa tot uiroz ac femēaz milibz pep
 asse et decretū sen p'missū supplicū distulisse uidetur. Siquidē mor ut
 priā et rebz hūmans excessas vibem Roma irrupto illa barbarica et
 horrenda natiua ascēta ē. O'gens et pio mlier insignis exilio
 et nescio quidē an tū uita an morte felicior. Multo ēte clarior iacet
 solitatio in puluere q' si Rome carere hys meritis in ambo titulis i
 sculpto sepulcro marmoreo iaculles hūcto qz ibi gloriosius edes xpi
 tūc mamba fundata consp'at paupibz fūctura q' Rome palatū au
 tū aut barbaricas flammis arsurū aut iūmo ruiturū s' diu fateor
 me tūc iūctis ad mīatio in hoc sermone detinuit et iam satis multa
 de femis deqz tūmāma rebz ad viros et ad priam redeat stiliū cap' vi.

QUOD ergo Gregorius hic in Romane sedis magis antister
 none magnificas ac fixqtes domos in solitaria templa gūte
 Antiquas qz possessiones sibi p'priens xpo dedit Itā s' q' tū hū
 it i maria plenissima qz omī uibe solitudinē fecit ut u' anos atqz
 qz suos creber obsequio p'li cōcursus omaneat illic ipē suo dno solo
 obsequetur et si fame illi splendor eductū latebris magno curam impela
 go sup'maqz tandem dignitas arce locauerit. Quem sūm ascensū cū
 sepe alibi tūm sup' exedrelez iebens multa o'memoracōe cōqut. Et qm
 dem inquit i monastio pōitū ualebam et ab otiosis linguaz restringē
 et i intrucone orōnis pene o'anne mōtē tenere At p' q' cordis hūmē
 um saracē pontificali sup'osm colligē se ad sempm assidue nō p't āma
 qm ad multa sp'git. Alia ibi de mēps cōiūc pūter qz tūc statū iūm loq'

est nullo pla in phemio dialogi que libri in cepturum secretum locum
amicum meum se petisse testatur. ubi ul' modicum arez secularium tepesta
te quiesceret. Illic ergo dilectissimo filio et familiarissimo amico rides
Infelix inquit amicus meus occupationis sue pulsatus uulue memit qd
aliqui in monastio sunt quom' ei laboria cuncta subterezant qm' rebus
omnibz que uolunt emebat. q' ulla nisi celestia cogitare consueuerat. q'
etia retenta corpe. ipa iam carnis claustra contemplatione tnsibat
q' morte q' que pene cunctis pena e. uidet ut ingressus inter et labo
ris sui p'mum amabat. Quibz comemoratis ad ora istos se gntens
de me inquit ex orone tue pastoralis. secularium homin' negocia pa
titur. et post tam pulchram quietis sue spei tixm actus pulue fedatur.
Que sequitur atterere longu e. et minime uctm finis e. ut et se re
cordatione inter p'te torquent acinus. et in compacter quiete uiuetu
misiu fateatur. quoz plimos m hac de qua loquimur secretoze pla
uisse diffinit. Nec min' et illa supnatu sequi. que in eo libro scipit
ubi iob afflictu afflictus. exposuit p'ea q' et utq' p'mulgatus e liber
et h' i uenitq' uestibulo scpta sunt. **U**ltimo aha p' flebiliora ubi ob
he ipm sui ascensu et incessant se ait flere. et aicos orat ut si en
diligut seci fleant. ac p'se den rogent. ut intelligas suu illa itelle
rulle p'iculu qui q' gemis mortis. cristianis solitarie uiuere desisse.
amicor' auxilium in eo statu tam supplicat imploraret. **I**n epla aut
ad narsete patritiu de hoc ipo loqs. tanto se meiore p'cium dicit
ut inx loqui sufficiat. **E**t quiba appet et pontificatus p'molestia
illi sarciam sicut est omibz p'fecto qui illesam i maculatam q' custo
dunt. et solitarie. dulcem fuisse memoriam. n collatione disparu mu
tati statim amantudines acerbass. xvii

Ed ubi dux occidentalium monachor' Benedictus remanet at
quis en xpi fidelu no nomen. **Q**uis scin inuicemle consiliu no au
dunt. **Q**ui q'mis ap'ma etate uicinu hospes uoluptatu hostie
arduanu celi man eet ingressus ut opendiosus tu ac tucius pgeret
Roma Nursia q' dimisit quaz i altera educatus ortus er. altera. ut
q' amores usu ac natura contraxerat. **V**icit tu carnales affectus me
cura. petuit q' felix puer. no in solitudine si defuit. et illud i mune
sed de notu specus qd' qui uiderit uidisse quodam padri lumen credt
Vbi quate vixent facis silco cu et cura nobilium scptoz fides late
q' loquar fama uulgant. et iacta illic ingentia p'dantissime religio
nis fundamta testant. **I**d me in sufficient. et solitudines mias honel
tulle comemoratione tam mcole et p'oitu meu p'ns tali teste firmas
se. **L**ongu e emiare qui demceps m et quales h'm' uestigia secu
ti. et ul claritate ductis. et exempli simlis ul melmatione nature i
ul dms oracul ad moiti religioni nenabili fundatores. narias
solitudines petiere. **I**udicio me. etiam sut sacra cenobia. et m'spe
lea siluestria. deuotissime dom' xpi. Cisterci. Mariella. Cartusia.
Vallis mubiosa. Gamelduluz i miabiles q' ahe. **Q**uamz religioni
um. et si celesti deuotionis augmento postmodu longe lateq' diffusi
sunt. et plana opleneunt. si tu ut magnioz fluminu fontes sic hanc
queus origines ex asp'mis mentibz emanasse copies. **C**larus qui
dem eromibz. et famosu Benedicti nomen cu' hystoria. vireq' mo
du quisq' nosse cupit. no scriptu abdita uideo. **G**regoriai dialoga
cui sup mentio e hita sedm libru p'legat. qui erilline actibz est
totus. et u rez clauas stilo etia illustratur. xviii

In oculis sene rerum ductus. ntra libu terij metas excessit
indebit illa solitudinis itale cōgesta miracula. **Q**uaret
ei florenti' qui i monastio solus agens. dunt adeo cu en ingre
oro. et mlti simplicitas familiarissim fecerat. aliq' solitarie inter sola

tunc postulasti. p^{ri}m^o eidem ^{visus} insus assistit / quo deinde fentate de posita. con
 pastore aliquo. p^{ri}ncipium ad custodiam pecudum usus e deq^{ue} emidem
 ulione q^{ue} quordam fratru lino: occiderat in p^{ri}ncipio nati deo citius i
 ad celum nent ut illis mor horrendo supplicio affectis. ob. t^{ri}p^uerent. seq^{ue}
 p^{ri}ncipio fonte vocans. i tam celerit exauditi gemenes. omi reliqua in
 ta sui luntis et doloe no sunt. Ro q^{ue} que legiones aut qui reges ad
 hanc potentia laborando puenit ad qua solitaria h^uilitas quiescendo
Quarende inde. Martino ille. Marsia motis acrola. Cui derupe soli
 da fluens p^{ri}ncipio aque tenuis stilla. Dunt rupis stillantis olim inde
 serto. p^{ri}ncipio renouant: Quia cu spente tristico sub an^{no} ipe ne
 t^{ri}scerens tribilior latebat. uno eodemq^{ue} specu otumie sine offen
 sa toto t^{ri}mo usatus illo dimuz mna p^{ri}ncipio paul pulso ipe mctor so
 lus subitit. **Q**uarende ale sine nomine. sed an^{no} nome mcelo e. Arge
 rari montis hitator qui cu defuncti facie plie fransit. mcredibile
 ac stupendu n quia credenti mch impossibile est. exag^{ue} eadamer. et mox
 futuz pulueres pulue suscitauit. **Q**uarende solitarius. Menas tante
 vir i nocencie tanteq^{ue} fiducie. ut no soli barbaros tunc m^uia uerani
 tes reuerencia sui nois fama q^{ue} opesceret. si maxios atq^{ue} i manes uelox
 esilua p^{ri}ncipio sancti viri aluauibz insultantes ferula qua de more gesti
 bat. quasi domesticos catulos castigaret trepidantes q^{ue} depellet. **ix**
Operosum futeo: c^uta oplecti. nec ea in m^uie qua e. neq^{ue} emi s^uptu
 rus hystoria ad calami nem: sed undiq^{ue} deceptis illustra nec ca
 quid: cu: si que suati cepti opis calle. p^{ri}ncipio posse. An n ul horz
 aliq^{ue} m^upria. ma ul benedictu Nursie uq^{ue} ad id glie neutru ul frama
 cum seu uoluerit audientia. seu seraphici raptu mentis ardore stipe
 dum q^{ue} illud insignie sacroz xpi stigmatu. et m^ulu ai m^uebri testa
 cia tu q^{ue} tam breui depauptatis yungio gente sobolis m^ucremetu
 hituru credim^{us} si mansit. assit. **Q**uarende aut alit dimitate q^{ue} s^ultu
 et reuelacione celitus accepta. pro salute m^ultroz inter uite homz bella
 p^{ri}ncipio n^o tam sibi q^{ue} m^ultibz suis sine ex^ubiat elegit: ipe tu ma
 gn^{us} amator solitudis heremiq^{ue} sectator fuit. Triplex nepe si uite ople
 tor solitudo est. loci sc. de qua marie in m^uie sine susceptus e. t^{ri}p^uis i
 qualis e nocturnu qu e i rostris solitudo silenciu q^{ue} e. Anni qualis e eoz
 qui m^up^{ri}ndissime q^{ue}templacionis abstracti luce media. et frequi foro
 quid illic gerat. nescit qui quociens. et ubiq^{ue} noliuerit soli sine. **A**
 Has quidez siml omis solitudines spes ulli q^{ue} framaico magis frequitatur solitudinu
 indeo lustrabat heremo. Intenphie sepe semiratus pnoctabat. Sepe p
 diem m^ulturbas ap^utin^{us} rerum sensu rapiebat. et pulso huc illuc cor
 pulso collusione homz celestibz mens affixa erat. **Q**uarende illa seauitatis
 m^uq^{ue}libet homi frequia q^{ue} sibi feruentissim^{us} xpi amor. et caro n^uri i
 modu spm subiecta p^{ri}ncipio bat. Vnde arbitror effecti ut s. et sine stitioq^{ue}
 i p^{ri}ncipio acceptaret. ratus facile futuz omibz q^{ue} possibile sibi eet. quia
 emi aia illa sese deiciendo sublimis i illimis. ac defecata ab omi colli
 mone t^{ri}stia n^ulls am^ultibz axpo sepan poterat. q^{ue} m^use ex^upiebatu
 id ul m^ultu facilius i aliis p^{ri}ncipio bat. sic illu i iudicio ceteroz. p^{ri}ncipio sil
 lebat h^uilitas. **Q**uod ut sic opmer opio illa me cogit. qui de se vir
 lais h^uit p^{ri}ncipio se m^ultum ex omibz. q^{ue} quidam et^{ri}bo p^{ri}ncipio q^{ue}
 de se ille sentiret respondisse legit. **E**t q^{ue}ne h ita sint. Sepe tu andi
 m religione sua q^{ue} p^{ri}ncipio s^untiores. suos si patris sata p^{ri}ncipio teret. **S**ancta
 solitariam vitam. ex m^uis p^{ri}ncipio suspirantes. Ipe ee ut dixi q^{ue}ni
 solitudinē semp amaret. testis est m^uta ems lris edita. testis uite
 regla qua sibi p^{ri}ncipio et postens i monte dictant. mox p^{ri}ncipio n^u i
 i solitudinē reformant. Testis dimuz sua peculiaris habitatio. Nam
 ut benedicti sic h^uit q^{ue} locus ondit. mo ex m^ultis quo no alius fore
 uspiam remotior. alio: na loco nome Vtriq^{ue} sibi solitudo calcit iussit

acutissimū et ad alta dispositos sollicitant aīos itaq; dum latitant mūdī
q; gloriā spūit toto illo orbe notissimos atq; clarissimos fecit. xx.

Nec eos sine quos nobilitant herem? nec silent ē Blasius martir.
q; speluncis abditum et visitatū aīens et ab ambo pastū ferit. Nec
leonardus et liffardus frēs ambo monachi ambo solitarii. Nec ven
dinus heremita clarissimū. Nec comes eius pteremundus egredius.
Quin athens regio genē ortus ut phibent et genus et priam et o
pes et literas grecas quib; abūde pollebat gallicane possunt pauptā
h studio solitudinis vniuersa cōtepuens ubi et mūdīs emicant et mē
creta blandiens cerue lacte nutritus alumna sui uenatorū cumbo
incolabile pstitit ita ut mūdulo reitactus Galliarū rex ad speluncā
viri sentib; obsitū penetraret nō sū mltō militū labore ferro aditū
pandentū Venerandū demq; nīfāem effigie et mīx senē acubatis
spectadō pnotus altitatis sub motis omib; ad eum solū qd cū pīnle her
acessit et talem virū reppit ut magnis ei munerib; oblatīs magnificēq;
otemptis inq; usq; alios uerū iussis tandē et cenobii cōsilio extri
eret illis in locis usq; nūc celebre et deinceps ad eum visitandū sepe
sub mūso fusti regio ueniret. Quē sibi honore nō originis splendor
ac pārtas sed solitarie mte decor ac scātis pepere. xxxi.

Quid Remigii loquar. Quin ad illam fame claritatem que ī ma
turo em pontificale pondi imposita quod amplius q; septuaginta
annos sūma virtute et industria gessisse traditur qua francorū
et regem et gentem ad xpī fidem pūns uite comitit et celitus ut amē
missō arimate regem vixit unde ī iungendorū illic regum nata solap
mte in sūm mīm durat Ad h mō et hanc altitudinē mī oro n abipis
hūilib; mte solitarie rudimentis ascenderat. Quid Marcellinum
jerosolimorū Epū virū clarū atq; mūabilem q; et pscapomā ī dignitas
et searte mte desiderū insolitudines egere Vbi mltos annos desertis
in locis degens nō in psecutorū calūpnias declinavit s; uen philoso
phi sūmū mīm impleuit. Quid Guillelmū demq; virū forte et
uetuste pscapic qm etatis florem ipm cū tēne milicie dedicass; mdeser
to senesce maluit et mori ultis mte fructib; celesti milicie assecutus.
Quid alii eiusdem et poiti et status et noīs Guillelmū sedari
pūm fusti post aut monastica hūilitate aspiciū qm derelicto ptoq;
opulento opido solitudinē pauptatē et silentiū exoptant. Vltimis
em pessulam dū cū eēt Grandis silue monachus factus ē Inq; illo
cenobio tamq; portu reat anchorā mte tempestatib; ereptus Vir
magnificus mīdo ut uere de illo scbit qdiz h magnificior ī sūli fuga

Quid Bernardū em et recetiora et notiora sūt omia. Quin
et forma corporis clarus et genē ī ipō adolestencie flore fructus
aīe sue cogitans solitudines adit sed nō solus. Quin qmde quāque
germanos ī eiusdē poiti viam traxit. Vbi illa relatu digna narrat
filium et cū Gerardus mī fusti sed acuate studio mltica et fīns cō
silis abhorrens meliorib; capis et illuderet et obstarēt. Ille celesti te
lo oatus pdirit fore ut post nō longū tps pdurū illud ī dīnis mo
ntis mpmū latus hostilis hasta pfringeret. Ad moto mīsup ad locū
digito ubi mltis mīstaret hic hic inqmens ferrens nec cū dolore sal
tem corporis subtrahit salus aīe. Quod ut natiuitas ē accidit et itel
lectu malis exāto mltam aspūis ī monachalem mansuetudinem
flecti ē ut mor ultio qd antea uridebat appeteret et fratrū altitatu
mimo cū frēs omīs insolitudinē pgentes cerneret forte tunc pūilib;
intentus ludis ei q; pmogetus mltas mē blanditas dicit ad
te sumarde frater id em erat puero nomen. tota terre que omī fūeat
puetura possessio ē Ille sup etatem hūmne inquit equa dūmisio Vos
celū omīs hēbitis ego trām qd Pūmū breui rebo ipis impleuit et ipē

nomissim? fratru iter gradient et tellure dimissa. per solitudinem celum
petens Ita nulli omz penitus tris hesit Quoz pfectum pia mater hi
iudubie princeps videri debet: que ab infamia sic natos instituit. ut meti
tenuissimo qrentos et solitarie religiosoz vite qz vebamus voluptatibus
apiores virilis etas eraper. hys morbo hys domesticis institutis cre
uit. Amilla mat. ples nece nobilis. ac sancta familia. et fegude vitis ge
nerosi palmitas. etia si alibi qua inter allobroges gimnassent. Hanc tu
omz ferendi. pumptiqz omz ad pne celestis ascensum Vnus tu omz dux
Bernardus qui nascendi ordine. terci? in renascendi. pposito pm? fuit. et i
postremu. et amosum patrem et sorore viscum post se trahens hui? Ego
facidie abstinentie qz laudibz omis qm omibz note sunt Illud Egredi
um ac pclam dictu. et hys que me mag? heo valde osentamen no silebo
Holebat em dice: omz se quas sciret hys. quaru nescio an alius sua etate
copiosior: fient insilms. et in agris didicisse. no homz disciplinis. si medi
tando et orando. nec se illos uqz magros huise pt querere. et fugos
Quod ideo libent refero. quia siquid et michi nosse datur eet idem de
me nece dicere uellem. et u fallor posset *mmmm mm u- xxii*

Vte ut arbitror hunc locu occuparent. Arnulphus Eritoni. Metensis
heremicola nobilis atz eiusdem urbis epis. Nec min? Sicheus qui pu
lmu claritate sagius et senatoru ordinis qspicius multu post religione
ac solitudine clauoz spelice horride pseueratissim? i cola fuit mitorio
lugdunensi. Ad quo vrbis epatim. et hic dnmz. no sine ambitu neqz hna
no suffragio. sed cogentibz mentis. et angelica gloriose admodu reue
lacione ascendit. Vtqz fratem scarnz solitudin? tram scias yfdez in
simbz et roman? et domitian? pmi solitari? hmitte. post abbates ce
lebrum clarnere. Atqz ut dissimmas solitudines tiisalpinus vi
sacius sciam pmi cogitatus milicia illa post reiecta notio: xpi miles
aput Nicheum bithunie solitariam miaz no stitate tui. si mlaulis da
ram egit. Et iam satis exteras solitudines etiam aditalias rede
unduz est. *Capitulum viii.*

Quis no ems qz magnum uocant Karoli patrum Karolomani nont
qui cu pismo frz regni princeps. et Regio fil. et regis curis ce
dens Romam adut otandi pposito. Atqz ibi manastico hitu assup
to. Exiluestru latibulu. Horactis monte pcat. Vbi cu uotina requie bi
enim: eregiss. tandem quia crebro. et minus hononitico pegnoz sue pa
trie cursu locus. is ut qui Roma petentibz secus iter longe qz notu
atqz aspectus e mnd? indies solitarius uotoqz suo onemene. mius ead
ad secreteore atz semotiozem Benedicti domu Casinense cenobiu con
ingruunt. Ibiqz qd optabat. et qrebat tie interim. ac nepote p cadu
ca sede laborantibz. et quietas latebras i tiqlluz mte finem habuit. xxi
Equit hunc alius etate postior mto mit prior. Romualdus hincena
tuz vrbis nobilissim? nicola. et illustri ducum stupe. pgentus i
hic ab adolefcentia qms opum et etatis et genis insolentia tum
dus. ac deminctus illecebris no tu assurgens mit illius tpe uolupta
tes et inuemia studia sancta semp solitudin? suspurabat Itaqz du ve
nanti sepe tacite nemoz recessus. occurrerent celesti mor desiderio.
paulus hercebat. atqz ad sensus aiebat. O quam delectabilis qui trans
lus. et qz deo fure uolentibz oportum? locus. quito melis hic amia
dei qz in mibz hitarent Ita generosi mdolis adolefcentis ad captandas
feras. pfectus insilua captanduz xpo negotiu aiaz iam florenti.
uicduz matua pietate cogitabat. neqz n dm mesticar cogitatus esse
potuit. ut qz spms scis aleret assidue i angere. In po igr etatis flore
ghiam uoluptates opes prem priam mnduz demqz et se ipm talem fi
giens. ut se alium iueret. totu ad heremittice solitari? mte studiu
se comitit. et pume illi quidem e seculo eremiti handpaul aprie meibur

ad clausum cenobium saltus fuit. Inde aut exacto ferme tempore fratrum
magis offensus abcessit. et ad manum quendam solitariam degentem in regione
Venetorum sanctum utique simplicemque hominem. qui per famam novebat devotissimum
raptum humilitate preterit. eumque preceptorem ac magnum fidelem potius quam
discipulum patientissime protulit. cuiusque non solum verba. sed verba tam equa
humis ac submissis excepit ut eum ipsum unicum in stuporem cogeret. qui
deinde secum magis et honestis. ex causis. persalutem que se. petri in solis
venetorum ducis. et ducatum. et scilicet huius comitibus. relinquere transgressus.
in gallias brevique post tempore in romualdo spiritualium virtutum incrementa
conspiciens discipulum tandem sine disciplina fieri non erubuit. et cum pan-
lo ante precepit obedire. Inde aut multo cum dolore gentium illam inter
quas. aliquoties tempus exegerat usque adeo. ut de eis. et eade cogitarent
quatenus qui vivente tenere non poterant mortui saltem corpus thesaurum
instar ingentis ad presidium sue prece retinerent simulata demerita elapsa
et sic in iustitia non minus in istis rebus. ex causis qui abierat. si aliquando
etiam in istis ut videlicet preterit finem. et regnum in memento anime prolo-
tepestinus eriperet ipsum quidem. qui in monasterio sancti Zenonis. et
invenit susceptus in monachum fuerat religioso ingo colla sub ducere me-
ditante ut iniciatum illi erat. et ad scilicet redire sperante repperit. Cuius
nil ubi ac precepto ageretur. non preterit cum subiret. sed monachum cum spua-
li precepto anctis considerans salubribus vinctis pestiferum coarctant appetitum
pre Zenonis imparente ut eum prius etiam severitate liberaret succellitque
felicitas. Nam seque malis ad montem adeo redit. et castigationem
non ut filii sed ut pater amplexus multa compunctio. propositum in mutavit at-
que ita in virum alterum. usus est. ut mori et lacrimis preterit dilueret. et beatifica
visione recreatus amatum simul pondus corporis et optatos mundi laqueos
notina morte deseret. Longum est deinceps laboriosum viri miliciam sub
finis illius christi de notisque discursus. non vultus modo. ut transalpinos sed
et transmarinos ubi amplecti qui tam crebra ac difficiles fuerunt. ut ab
illo qui vitam eius deservit meruerunt excusari. quia se ad hunc virum
ne quicquam latitare cupientem. ubiqueque tunc esset in numerabilis deo finire
cupientem. turba conflueret. non humilium modo. sed illustrium ut quotiens
locum viri sine montis ipso quesita familia impleti. rectore illis inposito
nec hinc omnis expro deservit et quietis in sanctis in locum alterum migrare
stulit. nam pastor. nomen domino suo gregem nomen impascentis quatuordecim
Longum preterit notatum exequi quot qui claros ipso servos sibi discipulos
ambiundo quesierit. in quibus et duces et comites. et filii comitum fuerunt
quoniam. et ipse Romanus Imperator otho. licet is differens atque perantians
notum in sancti manibus viri factum implere preterit morte nequenter. Longum
denique quibus nilotus hinc sunt que heremos. discipulis sanctis implevit. que
deserta frequentavit que templa construxit in quibus preclarissimum nomen
huius heremi romualdiensis aretini in finibus eius ille. et loci et ordinis
institutor. ac princeps fuit. tanta devotione singula faciens tantis rebus
tantisque tibi laudis abstinentia. ipse gula sue illudens tantis suspiriis
tantisque cum lacrimis eoque impetu atque ardore animi quos ullus non
luc equavit. ea demum solitudine tunc ingratumque aurum. et usque ad ultimum
inde fessum. ut more cesareo. si intentione alia. nil actum credens dum quod
super esset agendum. huius sacris edificis ad exitum mix productis semper incipi-
ens ac festinans. nova iaceret fundamenta. prius quam totum orbem unum
heremum omnes homines monachos facere decrevisset. atque inter quas plebi-
cionum molestias. non demonum in sed hominum. et preterit suorum qui patienter
tulit. ac fortiter. quanta illi in adiis alactas atque leticia magni solide
mentis indicium. et instat quolibet fons una perpetua serenitate nota-
bilis quod in primis sociati lehoque tribuit. quibus hinc sanctis de quo loquimur
infortate par fuit. pietate aut ac religione superior. Quanta in hinc

oris hilaritati. mēta eēt auctas. et nescio quid dīniz ī illius multū
 venerabile pīe ac tremendū. quo et boni illūz colerent et timerent. ī
 imaginē licet ac potentes. et tamq̃ coram deo positi cōtremiscerent. us
 q̃ adeo ut īmpator roman⁹ otho minor eū familiarit̃ ac reuerent̃ ī
 miseret. īq̃ illius lectulo p noctem conq̃uescēt. Et īmpator alt̃ henric⁹
 cū vir sanctus ad eum. et illius. et discipulorū suorū precib⁹ expugnāt
 iuxta uenit. sibi letus ac uenerabilis assurgens. pio īspīro ī her
 uba. pīperet. Quidā cet̃ aīa mea ī corpore tuo. ī īmpialū comitū
 viro dei circūfuso aces atq̃ hūiliter actūis pelliāe quā ille tūc
 īdutus. eāt illōs. p caris sanctisq̃ reliq̃s īpaciū relatura nō sine
 ipm̃s grām merore denota. īdūq̃ certatū īportunitate deciperet
 opmatissima sanctitate barbaricos etiā spūz mollicite ad hec. 7 Rey
 uenit. cūscie mādho neq̃ īmpatoris nec em̃q̃ mortalū. qūcū romualdi
 solius aspectū se metueret. fateret. neq̃ illo pūte sibi em̃o lignam aut
 īngemū constare. Postremo q̃ pīllū sen vmente sen defunctū dūctus
 sūt gesta mādula que pūis dei potencia ac vtiū genī mltis 7 clariis
 īnotant argumentis. illis duob⁹ nūc pīma. q̃ 7 Gregorij an⁹ dam fr̃is ī
 tollerabilem capitis dolore solo sūamit auelitū. et alterius nō dolore
 sed īsaniam. īno pepulit osculo qm̃ curatus se mox quidē uelacū viri
 labia otigisset uehementioris aūre spm̃ sensisse illius errore. p demiter
 asserebat. quo afflatus subito salute pītinam recepit. Id sūc quid ali
 fuisse crediderim. qm̃ spm̃ illū q̃ u mult spīrat. quo p facto vir deo ac
 ceptissim⁹ plenius eāt. Longū m̃q̃ hec relatu 7 mīnime nēcia. cū ab il
 lo ipō qm̃ p dūm. em̃s historico. gtemporaneo. et gūe suo stitate
 ac scā mro ī signū. et ipō quoq̃ solitatio de quo sine medio post hūc
 dicam de hys editis liber extet. Sūma igit̃ rem op̃hendat. Siquidē
 ecentū viginti aīis quos hūc mte viginti p̃m mīdo acti sūt. tūc
 ī monastio an⁹ regimē coactus accepit uolensq̃ deposuit reliq̃s om̃b⁹
 septē et nonaginta heremitici mti duxit semp vigilantissim⁹. m̃q̃ cet
 sūc ubiq̃ fructificans. Et ut de illo scibitur sterilitatis īpaciens. ac
 pteā om̃b⁹ locis ac t̃pib⁹. toto corpore totaq̃ aīa ad mādū aliud q̃ ad
 hūc solitatis aīaz. Ad extremū uero morbo mētus ac sēmo ad uelā
 notā pte ul pūem ul ūbrē regione. et ad monastium que de castro dia
 tur qd ipē construxerat. et ū ante viginti annos montū se p dūerat
 cen ad hospiciū festis mator ad uespam pperant. Atq̃ ibi tandem post
 longissimos labores et actos felicit̃ requieuit. et qd nescio an de alio q̃
 de paulo pmo heremita legerim solitariam vitam solitatio sine gchūit. 7
 timā em̃ et diei illius. et vite sue horam senacis adeē fr̃ib⁹ qui ad eū
 egredi mīssis. et mane primo reuerti. pīa illos fraude demit̃ps ut qui
 solitatio ipō fūerat solitatus ad ipm̃ 7 mercedem sui seruici expōscen
 dam uer. sese et beatū spm̃. languidū q̃ corpusculūz recollectit. atq̃
 ita ī comitatus hoib⁹ comitatus angelis. hūc abijt ad etnā vitam.

P Tūc hūc occurrit. Ille qui dānam cognomen h̃. qm̃s et de
 hoc ipō et de vita reb⁹ q̃ pū h̃ agētū discordia mltā sit. q̃ cū
 alij solitudinis otio ad ecclīastica negotia curas cōū. alij eripā tūa
 tū arta strepitu q̃ negotiorū ad otiosi silēciū pacē trahūt. Vtrūq̃
 vite hūc gūmendatio. seu tanto illū officio dignū fecit. seu ipā digna
 mīsa ē. que tanto fastigio pferretur. Alij rem pūnscent. nam cū ex actis
 uerz q̃rens usq̃ ad cenobī. ubi is floruit. mīssis qui ī op̃ta om̃ia re
 portarent religiosorū loca illius aīfione didia fuisse em̃. pmo quidē
 solitariū. inde alius euctū. demū ultro ad solitudinē rediit. Quid si
 ita ē et iudiciū em̃s extremū patet. 7 ī vni exemplū solitudis gemmū
 decus. cōit. que tales viros solo gmodat. eosdēq̃ sic recipit. Ita ū esse
 ut credam. Eplē quedam em̃s hortant. quas m̃c martē h̃s auditis
 ad memoriam remoco dūsis ille quidē t̃pib⁹ et alio atq̃ alio vite statū e

dite. quare i alijs ut in videt occupata anni otij requies suspirat i alijs.
otij facti negotij inquietudine recordat. hinc in mie etior meora
e cetels q' que ex. ppositi sunt omisiss utiqz mqi. Petrus hic qutu er
nomissimis ems scptis elio Romani Cardine no sine laude possederat
vix hand dignitate clauor q' lingua. Quid tamen et hic osily cepit ia
audies. Si quide statii illi pompas q' sedi cu tribulibz sine iniquens
spe vtrahie medio ad sinistru apennu latue quietissimā solitudinē deq
multa conspexit. et que uetus ad huc fontis anellame nomē suat p
ituris hononibz pferenda duxit. nō min⁹ gloriosē postmodū latuit q'
inotuerat pmi Rome Nec dedecor illi fuit alia uicinis rutilū decus
squalenti cicho per mutasse.

Quod clarissimū facit raritas ipā q' temptū ubi en petri alteri
Romani pontificis q' celestini dixerūt recetior q' tentus et clari
or obscurasset. In pontificatu mariō uelut mortifero fuste depo
sito in antiquā solitudinē tam cupide repedunt ut hostili q'pede libe
ratur arderet. Quod factū solitariū scqz pri⁹ militati animi quē
q' uolet attribat. licet eni i eadem repugnaretate in gemoz non
dūsa tū s; adūsa sentire. Ego mpmus et sibi utile arbitror et mudo
vtriqz eni p i expienciā rez hūmanaz quas uita dūmaz q'empla
cione neglexit. longūqz solitudis amore piculosa eē anceps. et tur
bida potest altitudo. Nam quid xpo msum sit mādū qd p en deus
ōndit. die qui post remuaciōm pmi illuxit i dicio e. qd pfecto nō fiet
si qd gestū eē dūitas nō pbaret. Ego prius altissimū cur'dam et
liberū. et ingū nescientie uere qz celestis. ai factū reor. atz ita senao
nō potuisse id abhominē fieri n qres hūanas msto pao estimass; qm qz i
tumidū fortune caput pedibz subiecit. Ambrosi patrocino loqz. eget
ereo psertim libro quo aduere hūilitatis obfuerat. lacrima ugniez
demetriades cohortat. Non ut dilectores inquit hinc sēli putant pmi
cordis aut legms. e ai fēnas opes spnere honores oadnos fastidire
ut ibi glām q'rere n laudat pctor indehēns aū sine. et qui iniqua
gent benedicit. Vnde si uere intelligat q'tempt' iste rez pūm adque
tendat. et quaha q'cupiscat. nich hūmodi mentibz rectis. nich i nei
ctur erectus: que lacrimis desideris desideris vniūsa transcendit
neqz ad illā creaturaz. q'ms potentē atz inābilem. sed adipm omz vi
sibilū. et iuisibilū ambūit creatorē. eni appropinquare claresce ē. que ti
mere gaudere est. en hūre regnare est. Chm pcomio laudis quis
usqz q'so. sen quis nqz dignior celestino Reliquerūt alij nāmāly hūis
ac reia. Alij possēssūculas. alij teloneū. Aliqum eē regni ul' regnoz
spē seguit qz xpm dūm. facti sūt apli facti sunt scī et amia dei. Papi
tūm n quo nich ē alius rem tam exoptatā tāqz inābilez ut ab admi
ratione ac stupore deū ferant. quis ulla etate psertim. ex quo tanto
mpcio eē cepit. tam inābili ex cello aū otemptit. quā celestinus iste
p'stūm. et nomē i locū i amicum bonis moribz egestatem appetens at
qz dūm celū suspiciat t're i memor. Quem in statu quolibet equo deo
placitū. quis nō uidet qui mūm ems opa. sed alio digna stilo trāfariāz
disticta p legent. que gessit aut aū quā ascendēt aut postq' descendit
aut dū sedit. Quid mīa aut si virtus opm nō defuit. Cū et animi
tenor viū i qua hūne uite mutatio nulla fuit. Si quide in supmo rez
culmine. et intra angustissimū. ac papale thalamū angustaz sibi here
miticā qz cāmenlā meditatus i alto hūilis. inter turbas solitarius
mē dicias pamp ruit. Adde qz i statim ab unio tētāuit fugiācū disci
pulo quodam suo Roberto sallentino tūc inuene. sed i opina. et subita po
puli multitudine cōmentus cū euadendi spes ulla eēt indisciplin uis
q'sunt an se ad excelsa tractū et coactū sequi uellet. Ille aut qui ama
gistro didiciss; mūdū spūe xpm. n. et quibz ad xpm itur vtrūqz pacem

silentium et solitudinem amare queso aut ut et labor et periculo meo per me
 qz potius cello moris et tunc omni successu qz dicitur ac solite glorie p
 tunc neque et factum est substitit enim pte roma abente cmo no multo
 post anam e carce gemitu ad sideras scandente sedeo et sperasse deo igna
 tus rez et miraculo stupens utz interrogans An se etia tunc legim an
 quid aliud agere uideret Tunc ille ut in solitudine pstatet ad memm
 it et sic celi petens inter ubi dispunt Discipulus aut ille qz silu mem
 or usqz ad tpa nra pueniens et dieu plenis ante hos paucos annos
 post magnum abut magna quidem apnt nos stitate opione et mirabi
 limum fama opm relictam **S**ed ad celestium redeo cmo ascensus qz mei
 tus qz con amz sunt cet descensus letus et spontaneus declarant An
 dum narrantes qui uident tanto illi fugisse cu gaudio ea qz signa le
 titie spitalis oculis ac fronte gestantem dum a conspectu coah iam tade
 sibi redditus ac liber abscedet quasi no huez blando onera sed collu
 dunt secunbo subduissit ut qz cmo i mltis Nescio quid angelicu re
 lueret Nec i meito noiat em quid repeteret nec quid dimitteret ig
 norabat Certe alaboribus adrequies ab insana disceptatione ad diuina
 colloquia remeabat inquebat urbem ibat mo et u successoris hactenus
 obitaret pedibz ibat i monte lispidu fateor ac pumptu i unde sibi p
 planu iter eet ad supos cu quo ut iuxissem Quod id circo p apue
 de hoc uno iter tot solitarios optauerim qma unqz rei optate appm
 ne notum eat Neqz em magnu disingim mitallo modicu ul cu
 ncti dum illi ul nobis a releuandu sunt ut iter hoc mte pte agerem
 qd ille cu piba nris egit Et qz breui spacio tpe p omem italie tractu
 usqz ad alpes quot ab eodem instituti ordms quentus saci iamqz ut
 andio alpes ipas deuotio pagata transcendit **D**umit religiosa
 succellio durabit qz et quos in solitudine genuit vinit nati cu impala
 tio gemit quosqz ul ad ecclie curdmem ul ad alios gradus extulit
 iam pdem omis obierit tanto stabiliora sunt sacre solitudinis funda
 menta qz seculi irrideant hz qz qui uident quibz pfulgoris amri i pur
 pure squalidus opum spior et paupertas sca lordebat Nos horem mte
 mremur interqz rarissimos mrem dapnuz nocemo no uidet em
 mlio lucu ingens exempluz clarissimu pstatere poterat altioris mte
 ofragosa teptantibz Ceterz pns forma gsecratiqz vni nome et qm
 datoribus suis fauent et arguit insultantes **G**rae aut deo tpm mi
 guamines fci sum ut hos duos petros emulis caritatos et puilla
 munitatem huiusmodi sile exemplo nri tpe futura spem caplu i x
Sed ecce qd no putabam rursum uocor in gallias Dumqz inter
 solitarios claros viros transeo tunc qdam petri septemre no
 debere uelut argo uocante enim andre in mdeor cogorqz b
 listere Is est petrus heremita qui olim mritono ambianensi solita
 riam vitam duxit qualem sane no latuit Dum em indignari et mal
 a iam xpus in capet hereditate apiam tam diu suis et nris ab hosti
 bus coactat non ulli Regum xpianoz pmignes sopnos i plimis pur
 pna qz captancu no romano pontifici vibano gram licet ornatoqz mo
 oaripato tamen qz petro mopi ocioso solitatio et humilioris grabatu
 lo quiescenti quid fieri uellet apnt pmo quide inspirans ut transma
 rine pegnaco se festino attingeret pnti miseriam spectaculo pio pmp
 tior negocio futuro Deinde du quo nullus fuit pueniss et simone
 qui tunc patriarcha ierosolimitan erat ceteroz qz fidelu nufando sumo
 ac sacroru tristi ludibrio locor gressus ac gemens et orones vigiliis
 qz noctinas agens tandem sup mdu ecclie paumentu sopno incubuisset
 qlopito itez xpus apnt in bens ut ad vndeam sin nois pastores ac
 pncipes catholicos excitaret Tantam no legatione tamqz sup vires suas
 qz deuote suscepit qz impigre qz fidelit exercito sit xpo qz pns conatibus

aspirante q̄ uotum succellit. no ē hūi t̄p̄e exponere. p̄sertim cū et
 stilo tollerabili et f̄mone uulgari dūctū nō p̄m̄e uolūto ea res in
 p̄p̄is etiā nota sit. et si de hoc quoq; s̄bentur naīe affectos aīos in
 deam. sed sequor indubie quib; potius credendū censeo. et quos rez
 nō hōm̄; stidio agi rez. Atq; nē qualis erit talis euentus. et nē
 felix xpi ultio sic p̄petua fūssit. neq; p̄c̄is hōm̄; et tanto victorie sue
 cessu ad antiquas infias reditū eet. eo fedius que iterū amissis q̄
 nīm eāt q̄ non recuperasse. de formā nobis hostib; q̄ formosius et no
 bis spei mōrie illis q̄ maioris ad usq; nos ul' custodie in postremū
 ul' crudelitatis occasio ē. Nunc nō quid deflammant quid q̄rāt p̄p̄e
 caluariatū busti surum. elinecti monte. uallēq; iudici. et reliqua di
 lēa singlant xpo loca. ubi homo factus ē et in lucem eductus. ubi naq;
 uagat. ubi infans reptant. ubi puer lūat. ubi vir docuit. ubi iunū
 am. nobis spm̄ exalant. ubi ex amine iacuit surrexit q̄. Vnde ad in
 feros descendit. Vnde ḡscendit ad sup̄os. Vbi ḡ postremo uiuos ac mor
 tuos irrefragabili sinā iudicabit. t̄m̄ maiorib; uis p̄missam nobis
 creptam. nobis debitam. si uiri essem. spei nr̄e sedem. aram patre
 etne uic̄e Egiptiacis canis tenet. hōi quid gr̄uitur. et q̄relas relictū
 est misero. quando et nr̄i Reges nīl nisi delicias amat p̄p̄i u' ul' seruū fle
 nt. ul' insaniunt libet. et om̄s q̄ sua sūt q̄rūt. que xpi aut nullus. cmo
 peculiare patrimoniu. nobis spectantib; otiose q̄ sedentib; lacatur. Imo
 loquor. Aut quid om̄s occupatissimos otiosos uoce. Imo u' firmiter inie
 dunt. i' amadum cenonolunt. ac libidib; exēunt. et utunt. p̄figas
 retinere. dūm. animos paupm̄ muneram. atq; abdimis. dūm sup̄uacat
 et meptas f̄res i' nom̄ina babilone ḡstrum. ut exētere scindat
 ruitura sup̄bia hūillimā xpi sedem. nō ē quātuat aut uidet. Deniq;
 dūm f̄rib; h̄ris m̄sidiatur i' p̄p̄e hostib; incustodiū i' t̄m̄e latius obti
 lūm. aditum q̄ p̄būm. i' thalamū regis nr̄i. Crimen i' gen̄s i' uirum
 f̄rōntū p̄udo. etēnis. quib; xpi uerillū impudent. affigim. ut tū mag
 fice xpi in uic̄as ul'iscuntur. quas p̄e uirtū. quide poss; ul'iscit. et for
 tassis ul'iscit. secrete iusticia. et alto tū itēra. p̄p̄iacene fidem nos
 tram. Mos aut ul' corpem. ul' ardem. arōz estib; Ete uic̄e ut i' arple
 ta cupidine. et flāmate odio. dep̄sine seu barbarice telluris angus
 tis altercat. Reges et p̄ncipes terre i' esto quēiant i' vnu. q̄ inde publi
 cit bonū. spes inq; herodes et pilatus. u' adūsus dūm et adūsus xpm̄
 em̄s p̄t̄ illis m̄sa quēient. Quēscant forte sopno q̄ i' uoluptatib; in
 aibent. sup̄bia lucra captabūt. et subiectos quos armati spoliāt. toga
 ti spoliabūt dūm que uic̄itas belli ē licentia pacis erit. Cōngem ac so
 bolem om̄s diligēt. deni nlls ac p̄mū. par corpū aia erit et i' cano
 ficas aīaz. Ammū gēmas p̄ciosūq; sup̄p̄lectilam aggregabūt. i' tū
 tum ornamenti despiciant. Amabūt. p̄pos agellos. p̄ h̄ys p̄gnare et dūgli
 dian. et p̄re nō memient. nemo erit. qm̄ t̄e s̄tē vniuersali dispandio mo
 neat. Cur queso nlls. qm̄a iustitū est q̄ dixi. h̄ec singlōz vident. ēē illa
 aut xpi i' t̄a i' t̄a i' t̄a ac liberatōis nr̄i ḡham sp̄netes nr̄i q̄m̄m̄. i'
 Nec redit i' mentē. h̄ys olz morib; celo recidisse luciferū. quib; uos i'
 celi hodie sp̄m̄ ascendere. Si ad ardens ubis es tūdiōr. utiq; re
 b̄no credis. que mentia ut dī nō solent circūspice ergo. et p̄currere pro
 micias. et quere quid agat ap̄ut nos. Gallus et Britannus litigant
 q̄q; iam lustra uoluntur. exquo nō xpi s̄. i' uia sed. uia. et bello
 na inter. illos reges regnat. etiq; iam ferrūz utiq; lentescat. nichil
 ferri ammū moluitur. neq; i' ymber sanguis. tantos uic̄as lenit ardo
 res. Itaq; tam et si q̄ in op̄m̄abile ap̄ut nos. apud anoz ac. p̄anos i' m̄
 diti erit. h̄ic nō longe nr̄i Regis. marini nllto impar hostis i' vni
 la traxerit nec fortuna. amplius tanti regni pondus ferre potuerit. nlls
 tū i' rez h̄is p̄m̄ogenito capti regis. aīa retēante. Vnde ut m̄dos nē

Gallica et
 angli
 a

marie bellu tonat. nunc erit integro regi coeunt erat. et ipso commendendus
 sanguis iudice consecrat. **C**hispinus ille maior heret. i. dubitat a pig
 namur. sunt nunc suos fines. phipudo: augusto i. scaplo manifestate ipi nep
 hant blasphemam. **N**ic no qui litou nri maris i. colit nil pter aux
 uenetoze ac sanguis immensum sitit et cogitat auaricie impio illoz
 sacelles hozz hostis. ab illis aure vinctus ab hys ferro vinctus. **I**lle
 aut extremu regu sonoris ac reflus oceanu fluctibz obsundunt ut de
 tum longinquo suspiria nri no audiat. et moxidente ultio sepulto. qd
 agit onens no auct. **C**esar hac n. ripto drademate in Germaniam
 abut prius latebris i. regio boemie. et noie occidit impem auo erare
 ma membra plectit caput spuens. q. reuipatun p diti spakun. i. i. i.
 finire no audet ulloqz fugiens psequit spense sacras amplexus. et pul
 chre faciem. horre ytalia. tanqz sub celo aliquid sit pulchrum. Arguit
 eni fatior illa calens et temeraria fides mea. qua summa ee pflure no
 metuit. **E**rculat se et ecclie misse se misit ne amplius q. vni diem
 Rome ageret. **O**mnimodum diem. opudendu fedus o supbi en infirmi
 du. en religio et pietas. Romanis pontifer ita Romam ita sua de
 seruit ut cum nolit ab alio firmita. et de hoc cu Romano impatore pa
 asat. **Q**uid hic loquar. nescio. et si sare tace osum e. **V**ni e qd me
 tucito res loquat. qm qui hitatore ubi eripit. aratore si possit i. dicit
 et qd q. mste uelit mdeat. **G**ermania nil aliud stidet q. stipendia
 nos latrones i. rei. p. ericium armare. et eius milibz al. milibz
 i. mns rias ingem ferremi nubem pluit. **D**igni no micio: uolenti
 bus audire. **I**talia suis ipa se nubis co fiat. et si q. respirat amri a
 mor xpi amore potentior nos occupat. et p omes rias ac mania dis
 trahit. **G**recia nil sine erroribz. nil nris ania supbis. Omne pstim
 et pasia nri oteput. **I**am derigibz. alijs ac riaz dms deqz i
 pontificibz nris loqui supuacans labor. mlgata sut omia. **E**t hic
 quide europe status. **P**iget hinc longans. pficisa si attingenda. i.
 milnera. que q. p. cul. acapite. et mitalibz mebris sita. nri et longi
 segtie putnerent. **A**ugustinus omnibus ex affrica in confessionibz suis
 homer libru sibi difficile dicit. q. exins virgili facilem q. suis. hoc
 e latins hris septis e. **A**tem nre affricam metui. i. amli alues
 ad aelanti am octiani uolueri. meditatione pambula puto nllm
 ibi repies qui litteras nris noie aut diliget nri pegm. forte nel
 meicator nil captiuus sint. **I**eronimus ad euanduz sebene post sal
 lias at britanias punitias nri orbis affricam. et pfidem et ouen
 tem. et mdrum. oniemqz barbariem vnu xpm adorare confirmat vna
 fide reglam ueritatis. **I**d qua uenit hodie sit ne dia quide expedit
Sed ut recensius testimoniz. nri dedecous attingam. **N**one Grego
 rius quodam loco gratulatur et exultat q. sua etate asia tota i. ann ar
 deret. **N**unc ben ut alena. **T**amans usqz ad dexteram nri xpm p coi
 litous. amplissios flens ambiendo puemes. et quicqd illos longe
 distantes mudi timos nriqz mans. equor mutiacet sine ciaru sine ho
 num extuacis. q. mns adhuc forte aliquis. ibi sit. qui xpi nomen
 in ore hat. qui nri uera xpi fidem hat in corde. nri exordem genere
 qui pegmacione merce. ul. carere tenent. nlla ut arbitro: est ibi
Sed ut notissie ueritati qntus mie ee testis a credat. **S**erte i. hac
 xpi religionis suis spubi. a cordasse omis. ecclias no solu in hispa
 mia. et britania ut mcpam. abulcunis nec no gullis. **I**talia
 ardunia. cypro. creta. et dalmacys ostitutas. si in capadocia. et i. msa
 et macedonia. et msa simul helladia. **I**nsup et msa affrica. p. m
 philia. licia. **I**sauria. et momi. **E**gypto. et libu. et ponto. totoqz oriete
 preter paucos arri sectatores. **A**d iomani angan. **M**issa fidelis. **A**
 chanah testat. **E**pla no fama seqtis. i. comparat referentis. et ut ipse

Fer castelle

Dns medio
lento

aut expimento suam omni cognoscentis et hanc pignus hominū notitia
hēntis. **C**um forte pluribus testibz res eger. Ambrosius scd uocatore
omni gentiū libro et post eū Aug' ipse in ps' q'nto et nonagesimo xpiā
ne fidei latiores quas Romam impem fines ponit nec puenire potuisse
magis p'lo ferro regnatis quo regnatis aliguo puenit fides xpi. Id
sit uero impio loq' eos cōstat nō de isto qd iam nō impm s; ymago
qdam et impm umbra ē. utinā nrīs quoq; t'pibz noz eēt. pfecto nō
tota insaniret africa. nō persis nō Syria nō Egyptus non asyate
re omīs. nō demq; qd ē graminis maria p' Europe Romano em pū
pio illi antiquo ut p'clari testant antores meli omi desint nisi mo
dici orientis. Nobis hēu ppe oīa desint n' modici occidentis. Nam
bus cū p'se singulis tūm simul omibz nībac ipā quimoma qūta nīst
antortas ac fides. nēmēz tam i fidelem tāq; hebetem puto eē qm
no senat. Aliquid tamen h' omīs dūt i plus aliquid paucissis
ūbis amplectit Aug' libro nē religionis hand pcul apūcipio p omē
inquit cārū ptes quas hōies nichit sacra xpiāna tradimur. Dic
tūm breue sed flebile nobis et quo facile damni totū tūmū meti
are. **C**ūq; quid testōmīs singloz mto: cōthastice religant hysto
rie. Quot ibi annos mille catholicōz noīa p'sulū aspēctōne
ultimo. ul' oriente ul' austro ad: oborandū uulgandū sacra xpi i
dogma cōmūtū occurrent n' hodie nō dicam ullis spūs sed ne xpi
annē quidē nr mītat et ut lemora p'terāim sileat; alias quibz i
dem pūcipū par exitus. Ipā nēuēabilis urbe Ilicea ubi apliā fida
fundamentū ab illis nēu opificibus tot tam sacris sepibz tanta rōe
calce y pactū atq; fallatū ē siml. et tota Bithynia cū illas p's
ē ab hostibz fidei possident. Ita regimur ea nrīs pūcipibz rei p'ciū
ē sic aliena y cupiscim' ut nrā p'damur. **E**x m' alijs quidē facile
mēpū silentio aut obliuione consoler. Tibi quid dicam p'dita ac
deserta urū. Hoc milans assidue recens i p'ochis et m' fronte gesta
hoc tegi dissimlans nullaten' pot. Alqūto q; facilius damni sar
cia; ferim' q' pudor. Ceterz s; salūis spes hoc studiū glorie sicca
leantur sacra mēibzsq; languentibz nīm caput i p'pne mīc ab
Egyptiaco cane discipitur et insultant pedes nūpū sanctuario vni ē
eodem ipm p' nīm dedecus ul' suas iniūas patiente ul' ut dictum
ē forsan catulans ruidicāte. **E**t est m' tot tam publicis malis
quisq; qui nētezz Romanōz gl'ie detrahēre talibz mendacijs sūi
os inquinare audeat. Quos p'orsus indignos quibz tanto celi fa
uore tam ullis oīo meritis sit cōsulū. Quere gratuita dei dona
Dic emi qū et estu. calore dolor et feroze ai rapior et andax
dolor et indignatio loquar i hūidms i loquacē est et opima i fecū
da matie q'elaz mādū. Dic p' libet equidem p cōtari. **H**i hodie
Iulius cēsar ab inferis remearet nīm illū potentiam q; suā referet
et Rome hoc ē priā sua uiuens ut hand dubie facit xpi nomē ag
nosceret dūcans ne passim credim' q' Egyptus latro et pelusiaca i
opidū allerandriū fortiss' tam mollis turba. **E**uēpi i cūitas ē
gypti ut ait ille nō dicam Ierosolimā et iudeam i Syria. **E**x ipām ē
gyptū atq; allerandriam possideret dūm memiss; olim se nō tyrāno m
pio sed legiptiō qdam Regi regnū siml. et cōngem et intam abstulit
se t'ras illas ut Cleopatre dono daret suo p'culo domuisse. Non q'io
q' id iuste agent sed animi vni et acmōiā illā mīor ac nrām
t'pibz nrīs dico q' facile em; fidelis effectus xpo sūi restituet aq'io
se spm accepiisse et etnā glām acceptam ardet. qui illud adulterū p'
cūm donante yubine. **C**ūsi cēsar augustus. **H**i utq; capio asy
comē. **H**i magis pompēis ut nulle alias taceam eiusdem xpiāne
fidei sacris iūtiari i cōsecrati et in eadem urbe uiuiscerent. pati pos

547.

sent. aut pmo in hispania q̄ multis ante sc̄is fluctu aut uois in ma
 iestate cōposuit. aut sc̄i in affrica quā tributaria alē fecit alē cūte. in
 ita sub artho. et p orientē. ubi tot colla regū iudis iuerunt. xpi in
 nomen eē otemptū. Si em̄ p̄tēna p̄rā. uere fidei luce carentes tā
 ta sunt nisi quid nō ausuros xpo duce felicit̄ crediderim. petra No
 strā aut ducēs elatissimi homī. in dhalamo leombz fortiores in campo
 cernis timidiores om̄ milia milieubz an̄. de honestant ad nocturna
 bella p̄mptissimi i belles ad reliqua. et nil aliud aios. q̄ ad luxurie stu
 diū utatis q̄ odū. quos imitari nequunt. quosq̄ ul̄ uereri ul̄ mirari
 salcem taciti debuerunt insectant̄ ac spūit. nich̄ aut in soliti a. uo so
 liti nō assueti est si utatis exempla utatis hostibz sūt molesta. aut
 si. namq̄ fiantores. ut i mltis. in hoc quoq̄. secū sentit. Ille quidem
 ut sc̄ptū teneo. ozecham exurbibz ac ierosolima benedicens. Romā
 et antiochiam maledixit. Et qui inuit impietati suaz cogitando
 causas querē. In ozechā equidem et Romā nich̄ ē quo moueat. Sed
 em̄ nom̄ ē si. Necham urbem. Nechus 7 i p̄mis homo dilexit. p̄mū
 om̄s impietatis hitachin digniq̄ cōmadati. et incesti in corpis
 hospiciū. ibi em̄ sceleratus. et infamis p̄do sepultus ē. lupoꝝ coꝝnoꝝ
 q̄ m̄scubz dignos. et uacet ille cōmifer i m̄cio gentis sue sūmo cul
 tu ac reuerencia. p̄sue indigni. Cum tamen heu dolor xpi tūmulo ir
 renent ab hoste possessū nō sine graui p̄uulo et infami p̄sitatione t
 buti. raro furtim afidelibz adeatur. Fursū nō quid miri est si uerū
 sup̄stoms artifer sine artibz. m̄festū. alimā urbem. aspsam sacro saque
 martimz eminentissimā q̄ arcem religionis ac fidei odent papue
 metuens. inde potissimū uenenato dogmati suo posse n̄sili. exadum
 p̄uere. Simil̄ id recoleus. tot inde rinas et graues caus̄ diuisis
 iam t̄pibz persis medis. egyptis. et caldeis ac manq̄bi. m̄s. arabi
 bus. p̄uenisse iustum pene odū. sibi cōflamant metus et dolor in
 ror. maḡ si nō 7 Niliacaz solitudines odio hūit. inq̄bi audierat in
 comos. atq̄ macharios tot miada tot utates solo xpi noie pegisse.
 Nec dubito et illas odisse eū magis uoluptati et toanis obscene
 libidinis incenterem. Illud aūm tangit unde ul̄ amor ierosolime ul̄
 antiochie odū. Si inducor ut suspicor ciuitate u adulari. em̄
 xpi aduāriū plame. q̄ms forte de xpo. p̄p̄r. maiestatem et glām i
 nois em̄. palam obloqui nō audet tot ostimelias. tot flagella tam
 crudelem mortē p̄uulisse meminat. et gaudebat amasse illū q̄ locū edū
 si i xpi i iudicq̄ p̄cipem. et si amorē quē femio in corde peperat xpi mo
 is em̄. idem i f̄ extimisse debuerit. Si illam homo m̄sentatis et ip̄ms 7
 cecis regnator. cupidine 7 uidebat. Antiochia u odisse q̄ illic p̄mo ex
 nomen xpiantatis exortum eēt qd̄ aploꝝ actus iudicat. et petrus apl̄s
 xpi amicus et tūme dur et siḡr̄r. cohortis illi p̄ma pontifici cathedram
 conscendit. q̄ h̄arū alia q̄ntū i ea sunt et xpi. et xpi nomē op̄sit al
 tā xpi et nomē. et uicariū celebra neneracione sūtilent. Nullū. tūe lo
 cū odiosore illi q̄ bethleem fuisse cōiecto. Tācūse aut nomē illud h̄o
 em̄ licet indoctū. natūa tū ingem caliditate uicū. ne minus aptū
 odioꝝ causas exp̄m̄e uideret. Hactenus gratū michi et lectori
 nō ingratū puto diuiticū p̄buerim. t̄p̄s est ut unde discessim. reū
 tanur. Ego itaq̄ merestie stimulis impulsus. qd̄ solū potui cādeuti. et
 igitā h̄arū acie m̄delebilem hanc infame notam p̄lis ac p̄cipibz
 m̄is i uisum. qui tot i m̄libz m̄o d̄ipnois. et i p̄p̄s caus̄ i p̄liati h̄o
 uestam hanc et debitam p̄p̄namq̄ ciuitatē patrie negligit. p̄tē i q̄ ē
 terne m̄eq̄. n̄m nō h̄m̄ que i terris. Si que sursum est m̄celis m̄re
 n̄re. unde m̄ic exulam. cū v̄maginē hec importat. que si p̄cipū
 extinetur. nec pat̄ ē m̄i. et mentis. casū passā. et gramora odio dig
 na ē. quippe que deū sūi. qm̄ sub ueste hūili eū saluare descendit.

multis licet et magnis de nube carnis maculorum fulgoribus coruscante
insu sacrilego et o sensu nefario crucifixit. Ea quibus impietas sibi pesti
lens mundo utilis foret dum in crucem actum qui de loco altiore adorandum
gentibus de mirant. Non pro priam qualibet audienda est omnia quod qui
aut sunt multis ad celum laudibus offerant. Laudatur ex nostris Brutus lu
datur mutus. Laudat Curtius. Laudat Decius fabius. Cornelius qui sanguine
sui pro priam effuderunt. Landant et exteri filii. enim virtus non dissimilem
laudem meretur. Codrum ac temistocle. Athenae Landant
Lacedaemone Leonida. Epaminonda thebe. Carthago philenos fratres
aliquae urbes. cunctos alios. de quibus omnibus si quid sentiam queris.
Celestis amanda res. pro est quam non tumultus turbant. non secessio
nes plebis. non senatus insolentia. et superbia. non invidia simulatur
non bella. ciuilia. non externa perturbant. pro qua quisque sanguinem suum
dedit. bonis cunctis et primis certus est. Non quod ideo temporalem hanc ter
renamque priam deserendam ream. et extimem. pro qua si res erigat pug
nare etiam iubemur. Et ita demum si iusticia regitur. et legibus equis
iunxit. Qualem aliquo tempore fuisse rem. pro Romanorum Salustius
ac Livius. multique alii scribere. De quo in primis actis copioseque disputat
Cicero in his libris quos de re. pro scripsit. Quibus facile consentire
ut tunc et dum toti orbi in faceret. et violentissima videret. iusta
eet. quod his ipsis qui coquebant. expedire cogi. et vnum idque non in optum
et excellens. reus caput esse mundo licet. gustu asperum certe nunc
foret. nisi quod dicam hunc sine uehementi obstaret quod sit. et si inter
homines iusticiam suarent. cunctisque suis tribuendo et illis Romanis
artibus apoceta descriptis. paci more imponendo preendo subiectis. et
superbos debellando. quoniam ut placere aut. Cicero idem alibi in primis
populi. pro beneficiis teneret. non in minus bella aut. pro sociis aut de impio
gererent. exitus bellos eent aut inter aut nunc. Regum populoz na
tioni portus eet et refugium. senatus. nri aut magistrato impatores
quod. ex hac una re mariam laudem capere studeat. si pro munda si so
cios equitate. et fide defendissent. eetque uerissimum. quod illud patrocini
um orbi tunc uerum quod impium poterat notari. quoniam si magis. sic erga
homines summa iusticia. et innocentia Romanorum illius temporis acta quoniam
rim in iustos tamen in demum fuisse non ambigit. cum non leue aliquid
si se ipsos abstulerant. fugitinoz more suoz in furtu. dno facientes
quodque gravissimum furti genus cultu illi debitum esse hostibus exhiben
tes. que nunc in iusticia. multo e maior. quod si uicino fundus amicus
aut macipum rapetur. Quam locus ab Augustino in fine celestis R.
pro libris excussus. curioseque tractatus est. Quid uero si quis nascendo pri
am nactus in iusta mala morbo. quales fere uic omnes uides. in
pro tali sanguine fuisse laudabit. Nichil enim quippe qui malis uiris
in primis cunctis in primis publicis facinororum pro morte quoniam
in michi laude. dignum ac memoria quam multis ob hanc causam co
tigisse. quid legimus hunc in michi pro glam in me direxis. Ego in me pro
dignum. et bis mortui dicam. qui summi corpus atque animam. hunc hanc
in tam pro recepit et etiam. Con aut ne longius nager. pro celesti in
pro priam proetna. que beati nobis spondet habitaculum sine fine sine la
bore sine sine solitudine sine metu sine ulla demum molestia in qua
ul turpe ul in primis ul in iustu hitat. quid non ul andere ul aggredi
in istis eet si quid pietatis aut iusticie eet in nobis. Quam uero ut per
apria. sic ego longius ab incepto pegnatus sum. hosque michi in
vnum solitum semis occursum dedit ut orientale in in obprimi oc
cidentis principibus ac populis exhiberem. Quia in re tam efficax ut
dextera mea sit quod illius lingua fuit. Quod frustra me optare et
scio Veror magis ne importune nimium et audax h locum uidear

inter illos quibz libtas ai tementas et uentus furor et ad monaco
ois i mra est vt cuqz res accepta erit ego hie ubis et digessione hie
lenatus gram et molesto fasce qzelari ad susceptu narrationis iter

Quid u mte monbz i morer **C**acior ardo **Caplm. x. Iohes bap**
Ille inter natos mulier marim iohes scis ab utero p esumo
celi fastigio ueturo ad eam xpiis ut rer micat ut pconem
inder ut amozam dies et luciferi sol pmsit no se tuii credidit nisi
deserti antea tenera etate subysit

Ent idem maria post petu no mpphs longu coipia aut hitare m
palacis elegit si priam fugiens mhas terras uelut morbem al
tum delata pseuerant hie latuit infne et p domo hnt udam
a maderam et conuina illa rype qua mdisse te arbitror neqz em
paul hnt ab est et locus e sacro quod horrore uenerabilis ac msta
n de longinquo et no indignu u et sepe me fuisse et tres olim noctes
totide qz dies no sine uoluptate aliquam que i urbiu capi solet ere
gisse memini Illic dulcis ac felix xpi hospita no ornatu suao puel
laru sed obsequiu mntio angeloz imens ac moriens nra e **Q**at ml
de fecit Martha soror dicit aliquis et tamen sca e no mfiar id qd
sed ete mto sanctior Maria que id fecit iure igr ab illo sumo et i ful
libili rex extimatore de optime pris electoe laudata e ut si uerz est
qd doctorz homin bz astio sub duaz soroz i tegumeto pter hystore
ueitatem duplicis et mte msterm otueri ullus dubio relinquit
locus qn o templatna solcite actioseqz mte et xpi iudicio plati sit
et electoe presertim xpi fidelu pferenda

Quis ergo mterit si pctor tot cecissus ab hostibz tutus cupide
fugit mlatebras et mbecillitatis sue memor et tot exemplis ad
moutis no hnam tui si dms Cum em uahda oia tu al ti illd
merpugnabile qd ipe saluator fons omz salutaru exemploz quip
nec egrus solitudinis nec frequie metuens ut doctnam tu suam fac
tis astrueret in monte oraturus ascendit **C**holus orant **C**usoli
tudine iemmanit **C**usolitudine teptatem mat ad usam post i mul
titudine licet nolens ab adusans puidne **C**usolitudine bis pno
commo et pauculis pambz paucioribz pilsa mextimabilem ac fa
melicam turba paut cu saturitate mirabili tu ingenti mado frug
mentoz **C**usolitudine tamq locu osolationis et piae audita io
hams morte se cotulit **C**Demq i loco campestri turbas docuit n
Cuercello monte transfiguratus e u sup eum uor eterni pris ito
mit **C**u monte et pnoctant orans **C**et rmine i monte orant
ac montanis ascendit no otentis u parumper amissus asinus o
raciom ppe nomissime magis magis qz solitariu locu qreret fto do
ctus ut et nos artus m reba solitudie qzerem Idem et offeredu
regni pondus respuens solus i monte fugit **C**et uodu teptime i
mortis piclu m solitudine dechnant ut nos fortune blandicias
et minas m solitudine fugere et ex alto otepuere doceremur **C**ue
si uera omia si testioz euangelicas nota limit dubitam adhuc
xpiam hoies quid nobis de solitudine sentiendu sit de qua ita sen
sisse magrm et ducem et dnm mrm sam **C**mo ut dcm e paufor
ab ipo pmdio m solitudine uitam egit **C**mo tot amia idem mte
genis i pnuu elegerat et pmodu elegerat **C**mo postremo mater
mige deo granda cofestm i montana prerit m solitudine anteq
nasceretur sacri utra beatissimi pondus ferens cu pfectoi spm san
ducem fuisse fidelu nullus hesitauerit

His aut et siqua sut ex modi nam neqz tanta q dndz ul nctm
fuit ul tam pua licet papiro ingens et solitudinis laus i est
et ad imitandu stmls exempli qz pfecto em que qz h audiet si

eodem aspirat idem faciet. nec ad unum finem diuisa feretur. ma pfer
 tum cu neqz rector neqz opendiosior ulla sit. Et immen apphe pro
 posito atz opione distantes. hand abidm uideri debet. si ut studioz
 sic loqz quoqz distancia ul dissimilitudine separent. Diuisio aios +
 diuisi hitus docent distinte qz mansiones. plerūqz gria infelicit
 insistent. Amanda nobis et infamiliaritatem ad mittenda solitud
 e. idqz nō honestate tū s; securitatis causa. ut emi rursus lurs
 i silis sic in uribus prava modestia ē. Quisqz si rōi aut utit
 locus eē pot. h et exemplis et osilis malis ē unpiz h opmionib;
 falsis occupata omā. et cōsuetudinū datū regimz ac pceptis er
 rōi. q; quicquid delectat a debeat. nō qur. quid mire sit. qz quid
 agi soleat aut quid plimz uideat. quo fallacine testōmz nulluz ē
 Crede igr in Quisqz aut ututem sequis. a vicin fugis ut hanc
 teneas neue abillo tenearis. antepe tibi ipplis ē mora. Quid
 emi ibi mideas nō gtenaciones adultia frandes i miras. furta. rāp
 nas hoicadiq. hee te artes erapient. pmo urbis i lumine. hee rez
 ymagnes cūolabunt hec exempla chistrepent difficilimū est. q;
 et si alius fuis. quales cunctos i nemis talis fias

Neu tibi nūc forte spes melior blandiat. q; ul aliud audiat. insin
 ue ul lubrica cōstantiore uestigio mansur. sis innocencione em
 et aliorū vni exemplo discere quid speres. Dauid certe rex erat
 et sanctus a sapiens a. ppheta. a tamē strastatus et oturbar. eformidie
 mortis et timore ac tremore obrutus tenebrisqz otectus. quid aliud in
 dit nisi iniquitatē. et odictōm in ciuitate ut hmo utar ubis. et sup
 muros ems inqtatē et labore i medio ems. a i iusticiam et nō defi
 cientes de plateis ems usura et doli. p qd ipē tantoz rector ac
 debitor pborz pro salute ppiā elongant fugiens. et manlit i solitudine
 expectans dnm qui emi atepetate ai saluū fecit. Nempe manneit
 sibi i solitudine dmitte. oblatū regimz seqz nō frīb; tū hmo qui in
 ciuitate erant maiorib; nati. a; regi isrl qui erat i regia dmo +
 iudicio placū. enqz ipm regem sibi implacabilē ad usantē insolitudie
 ac speluncis bis i manz suas traditū ac dimissū tam manifestis in
 diqis i nocencie sue. ut ora claudis hastaqz regie. pail ostensis
 i mte licet amz beneficio victus flere cōpelleret. et reputabat nide
 secū ut bis insolitudie magis hostis. et qua nulla clarior victo
 na bis amz sui victor. In urbm uo victus libidine indignū manifesta
 te regis scelus turpe adultio degenerē frandē et homicidm pūdele
 cōmureat. Conferebat cū ysaac solitudie suam sortem urbiam +
 cegitans ut illi post die medm meditandi grā in agrm egresso et
 p man de ambulanti felix castiqz omguz. Sic sibi post meridianoz
 sopmū uoluptuose deambulanti in solarie regie domū aliena omgū
 fedandi uolūtate impiam ac supbam. et occasione peitenda ac miseri
 otigisse iure gē pūtilosam et infamstam urbem fugiens tutam. ac
 felicem insolitudie pperabat. Quid si de ipo dāu accipim. ut qui
 dāu uolūt eo magis. ad id de quo agitur argumētū ē. quo nō mō
 dauid sed omz maiorē ipm

Non sum causa equidem ut smome huius extrema. cū pūmē in
 gam de ipo abraham scptuz opman licet. q; eduzat eni dūe so
 las. et ait illi suscipe celū. meo naqz iudicio qui celū multū
 apere. quqz celestia cōtemplari. educenda ē foras eo q; i uribus ob
 iectu multaz et malaz rerū mortales obtundit. ac ppediatur obtinē
 Ita dico educendus foras. s; educenda adnō. Alioqz misq; tutus p
 iadis nris in media nos deserti seqtib; et man alta tramitib;
 Vnde ē qd nō ducem dūi s; gcupiscencias suas secuti quidā i solitu
 dine curruerūt. Nec ignotum hec ut loth iustis i sedomis i monte

suffice

peccant q̄q̄ em̄ quid fecerit ignorant ut ait Jeronim⁹. et q̄q̄ uolūtas
nō est mēte tu error in culpa ē. Hoc est q̄ in quo exultari vult i cete
ris iustus. et integer nō possit q̄ ita se uno ebriū p̄ssus ē ut nō ul' ig
norans p̄briū illud admittet. qd' cogitare sciens ac sobrius horruit.
Leno pede q̄ ascendit i montes. Velus forte mansur⁹ in segeti quā
in becillitati i fragilitate sine sedem sponte delegerat. Hanc clamoris
trior q̄ res est q̄ ut tot opem exemplorū flagitet i q̄at eos qm̄ celo
inhant nō sonoros urbium quentus. Et tacitis ac tranquillis solitudi
nes optare. ubi dens illis assidue sup̄ neccie ē mūdici hūmū sp̄idib⁹.

Tempus est ut hūc faciem nam destinatus op̄i modus. **Capitulum . xi .**
Accedit et me alie necant curē. Tu nō iam mūmī smone hoc ab
officiū maiore intencione distrahens. Et tempore michi neq̄ quo
mūmī aliquot exempla ex alio genē hominū attingam eorū qm̄ aliq̄ rari
oris fame matiaz ingemis moluit. Dilecti autē gignosophilas quos p̄
ultimas et umbrosas indie solitudines mūdes qd' ipm̄ nomē indicat ac
nagos phari solitos ferūt. Pretereo bragmanas de quib⁹ ambrosi⁹
noīe p̄notatis liber anonullis ostendit qm̄ transgagen in orientis ex
tremo saluberrimis auris et solitaria regione hūit que q̄ opione
assequor. Haud longe se motus ē ab illis locis. i tēstis paradisi ē
credit. et ipi p̄silnas nagi et mūdi. Quos dicem agnosophilas nec sē
tu nec morib⁹ differentes. nec re ulla nisi forsan loci aut noīe nisi bar
dasanes vir babilonius. et ob id saltem vicinitate plagariū fidem meū
tus gignosophilas apud idos mūdico dogmata dimissit quorū vni
appellat Bragmanas altum samaricos. Cui⁹ cōi rommani memi
nit Jeronim⁹ ut appeat gūis nomen ēē gignosophilas. Bragma
nas sp̄i. Quāvis nō me lateat erby⁹ que niphemo dūmāz sp̄
tūmāz Jeronim⁹ idem narrat longe aliam smām nasci posse. Et ne hic
scrupulus cepti iter i p̄diat p̄nelar. et id potius sequar qd' istam.
Est itaq̄ Bragmanorū gens ut aut et omēcia. et puritate mentis
eximia i otēptū dūmāz. et gūi mltarū venerandi silencio In quo
illis nō infabellis ambib⁹ clamor aut symphonia cū carmen abrupt
Et nō amto aumz nō vmpnoz sonus qd' vni lignē extant hūc omē
illis desiderūz oīs sp̄es nō nisi mīfutura scli vita est. Cibus ex herbis a
arborū bacis. uestis ex frondib⁹ siqua tū ē uestis. postremo tectū ex
ramis. lectus ex florib⁹. potus ex fontib⁹. Horū vni⁹ Calan⁹ ille fuit
cui⁹ ad alexandriūz. i lacedone fere eplā. cū instantem inde exitum
iocando p̄dixit cū incensa lignorū stūne more gentis aduolūtānam
mortē nret. Cui⁹ et grea et urī sēptores meminerūt. Vt apud nos
famosus infans mter suoz q̄ q̄ discipline senoz et morē patrū de
secto: ad uerbosam grece phiam. et deliciasā molliacē transfugisset.
Inque acter qdē omis. Et acus amictis muehit ille venerabilior
mūdus senex dūmāz coetane⁹ fūis. Et nec ex tūis morib⁹ nec dog
matib⁹ p̄gūis infectus. Cui⁹ quoq̄ eplām uelacō aīosam mag' an ne
bosam ad eundem regem i aliorū sēptis i nemo. Nam calani eplām q̄
dixi nequid dubitet ipē. Ambrosius eplis suis i mīfaut. Imo nō non
eplā. Et cū ipō rege colloqui extat longū quidē i aboi pte liberitū
in eo libro quē de Bragmanorū mta suo noīe mīfaut sup̄ retuli qm̄
licet nō plene in redoleat Ambrosiū stili. iter Ambrosiū cū librorū medur
ē ingenti quodam et venerabili. et uerusto uolūmne librorū ems qd' i
archino. Ambrosiane mediolanensis ecclie custodit. Quāvis sane i
haud fortantis suspiciomb⁹ auguror nō Ambrosiū. Et palladiū liber ē. Et
mesquis aut sit autor narrat certe qd' audita forsitū nō fuit i ro
cūduz. detulisse illi regem mūmā aurū argentū uestes p̄mēs oleū
Illū omia p̄ter ultimū q̄tēpisse. q̄ aurū et argentū dicet usq̄ adeo illi
ēē momenti. ut ne dū mī am; cape. Et nec ullū q̄lib⁹ cūmolutānū

amiculaz ad canendū dulcis possent inducere. Vestes nō ut supmacias
mō respiceret. S; ut impedimentū libertatis. ac vinctū ab horretet. panē
ignis quasdam q̄ reliq̄as urideret. S; ne ad vīnū regulū munerē q̄tē
tor existeret sup̄fisse oleū refert. et mox magna lignoz q̄gerie incensa
si fuisse flāmaq; clarissima erupente p̄breuit quid ut mō omib; oī
potenti deo grās egisse q̄ hoc illi sacrificij gen̄s cēt. Et de hoc quidez
solitario sene hacten. De quo rurū demq; om̄ ritu gentis illius q̄
in totū p̄mittam ignoro. Nuditas namq; illa nō placet q̄talibet ele
mentoz clemencia. neq; enī tū frigore. S; p̄dora modesti amicti
honestate q̄sult. Q̄ms ut s̄ptū ē genitalia valare soleant cetā undi
Non placet i curiositaz beluina sompni. abiq; uedū extimū curiose
uite fugim. i q̄m relabimur. placet ac in re ut i multis Cicero
māna tempore. Adhibenda ē mquid mūdicia nō odiosa neq; exquisi
ta mūns fin q̄ fugiat agrestem. et in hūmā negligēciaz. eadem
rō ē habenda nescito in quo sicut implemz reb; mediocritas optima ē
hic mō in uite modo placet. Sit sompnus brevis ab̄ levis potus
facilis humilis toga. mō aliqd inter hūmā ac thori mēsamq; horē et
peardis interit. Non q̄o tectorz dūtes casus at; aureis rīmas. nō
q̄o celato argento. et estuantiū epulis graues mēsas. uō i memor adeo
mei sum. S; in omib; modū q̄o. Non phibeo itēdū hūm discubere
aut sepi. ne famulare meū m̄phasse videar qm aut i eplis. Cena bre
uis inuat. et tpe rīum sompnus m̄herba. Totū uō subdūno tpe agere
nō tūm hūm qm urforz mūdicia. q̄ms ille se celū p̄tecto terram totū
p̄lecto h̄re gloriū. Verū h i gmoz opacione lenissimū dixis. Ille per
uersus mos mortis anticipande. ut q̄ uita eoz nō ab alio q̄ ab eis
sit estuacione corpis iūsu dei abire liceat cū uelint qd nō solū xpi
fides detestatur sed phorm quoq; clarissimū. Ut nō de mentie hoc sic
illud m̄p̄tione sup̄bie ē. q̄ se p̄tū nō h̄re q̄firmant seductores. se
et mēdace facientes spū s̄cū. qm p̄ os iohis apli i solēciam. hanc
retundit ad q̄fessiones et p̄mā nos iūtant. hoc sūt que me offendit
in hac secta. Et si nescis nō sum sene ipm qm alexandro i fronte mltā
cū libtate restitit. et michi si ad sit p̄sua hereli magnifice responsurum.
Ex dūso aut placet ille otēptus mūdi qm iusto maior esse nō pot
placet solitudo placet libertas. que ulli genai tanta ē. placet silēciū
placet otium. placet q̄mes. placet m̄tenti cogitacio placet integritas
at; securitas. mō tēmentis absit. placet aīoz equabilitas. m̄aq; sp
frens. et ullio rei timor et cupiditas. placet silēstis habitacio. fōn
tisq; vicinitas q̄ ut in eo libro s̄ptū est. quasi uber tē matris i cor
ruptū at; integrum in os sūi m̄lge assueat. Nonet q̄ me fateor
collocacio illa grāssima cū Gringmanaz om̄ tū p̄cipue dandam
de quo paulo ante dicebā. cū alexandro hita. In qua nō illi m̄. sed i
vniūso p̄e modū genū hūmā exp̄bantur scelerum i m̄adūm. acm i
uoiatū m̄explebilis amri sitis in hūmā fēntis. odū hūm cōtemp̄
q̄ dei. p̄cēlis dūmāni admiracio femineis q̄ m̄mū ornatus. timor
at; tremor mortis i cōsulcis appetitus glie. Ad hec lingue lapsus mlti
loquū. mane et loq̄i sepe noxum. phia oīs m̄ubie sensus m̄labys
vite sūmo āims. In cōsideratio actōm p̄itēne. p̄ia m̄fita rex m̄di
grācia p̄anaziam m̄ucta. affectū m̄testina discordia et exterior
m̄broz mltā rebellio. mltā mox p̄sitas. atq; m̄ alia cedis amor
ac belloz m̄dū domestici quoq; victus enormitas p̄reps. ebrietas
et gula sū hostis ac p̄mies alimū. ridicula aboz aq̄micio. et i
p̄m̄s esus carmū. vbi p̄mordacit nos uō bobus eq̄ms q̄ nō cernis
sed lupis ac leomb; p̄ter dicit at; ardētiore amio mortioz etaz
corpū sepulcra uimentia. In hoc quoq; te sermōnis dūiformi. Care mō
meo p̄ nō iūtas adduxit. qm licet ut audist nō om̄s brigmaticos i

mores pbem solitudinē tū ac solitariā intrā pbo. De qua scēbus p̄emūdoe
 non credi quos hac nra sui glānter p̄qz omibz glāi solitos accepissē
Transio tamen hinc. uelut eregione suspecta. ne dū insistent tū lon
 ginqz in rebus nens forte falsa p̄m̄stet. Qzms m̄t ead dū h̄ scri
 bo non desunt aliqui erms quibz illā natio urbem lustrare curiosior
 qm asserat apud idos eē horēm hys moribz incredibili innocētia ac
 doctia adq̄ insendiū p̄ ac reges idoz plusq̄ dici possit hūm̄l̄ atqz i
 supplicat̄ ac credunt. intercessionē ems apud deū. et responsa m̄dubz. ac
 vice osilia postcutes. et q̄ p omia ppe dūis venerentur honoribz. Cui
 ille grandem̄s iudex hūm̄l̄ recubans. nec ipis assurgens Regibz in
 motis labz pauca respondeat. Cui nocēs pro oraculis et cepte mag
 nū ois cuius sint solamen. et longissimā refrigeriū maxz Reges ip
 sos plubent qd cū hys que fecisse alexandri legim̄ satis anem̄t. cū
 ad eam quā is inhabitat siluā veniunt solitos equeis desilire p̄cipu
 ream clamidē. exuere dyademata i amulos et annillas. et sceptra de
 ponere. dimissis qz sacellitibz solos aut cū paucissis electis p̄ris ad
 eum nō sine stupore quodam ingredi. atqz ad pedes ems p̄cubisse nō
 semel colloq̄ que dignati eē etue glie hri. **Q**uā p̄m̄tū fabulosū sū
 p̄icari possē. ubi Bardasenes ille cū paulo sup̄ memim̄ zero qz post
 eni dicent qd ab hys n̄ quia dicit̄ brem̄ nō abhorret. eē ibi hoste i
 horēs ad quos cū rer uenit adorare illos solitos sit. pacēqz p̄m̄ae i illo
 euz pabo arbitrar̄ sitam. Qui si olim plūs fūit. Quid n̄tat vni
 eē hodie. Multa delus dicit potuit que p̄sequi longū ē. **E**t quā m
 nat inter singlāres solitudinis amicos solitarios eē ut ita dicta gē
 tes attingere. longe alio m̄di tractu. tūsaquilonē montes qz riphoe
 i exigente celi rōne. nō n̄ unā toto anno diem. atqz unā noctē ferūt
 et utramqz semestrem. hyboram gentem eē isdem ppe moribz fama
 ē n̄ q̄ de inditate m̄ch̄ credo p̄ iūm̄ celū. Eadem tū uolūtariē mo
 tis i suetudine pessima. si alio genē moriendi. sic eni i di inflamas
 eūt. sic h̄. n̄ ut ant nō tedim̄. sed sacietas uite. et desiderii mortis
 incessit. scitis ornatū. letim̄ uelut ad festū ac solepne p̄gentes se in
 prius fluctus maris ab altissima rīpe p̄cipitant h̄c p̄celebris uite
 finis. hoc sepulchri gen̄ eē vni al̄ gen̄ etim̄. Gentem sane i re
 liquis i nocentissimā. eē iustissimāqz mortalū et longiorū uite. bello
 rum exemptam ac nesciam uirgiorū otioqz semp̄ pacifico finiente. et
 m̄t lucos ac solitudines h̄tantes. Cuius gentis et pompom̄. **U**elut
 in Cosmogōphie libris. et m̄lti alij meminere. Addūt plim̄ secundus. et
 solim̄ curiosissimū talū scrutatores gentis. alius s̄ m̄tē. et hinc p
 silis mencione. Aripheos uocant quibz sedes nemora alimenta sint
 bacce. Eam gentē seram. et clemēter. dūt h̄tare aut ubi riphoeū m̄
 an; m̄ga deficiūt. Gentem sacram h̄. cū auctus tanta sit. ut m̄
 tot ferocissimas nationes nō ipi solū. s̄ quicūqz ad eos cōfugerint q̄
 ad templū aliqd̄ saluū i molatqz sint. Apud hos. Coma probū seruis
 n̄qz condetur. **N**unc ad occasum usqz. Transio p̄hos Galloz quoz
 inter sc̄ptores crebra m̄tio duadas dñe. solitos inspecibz. ac remo
 tis insalubz docē nobilissimos gentis sapiām atqz secundam i natu
 ras rem̄. et fidem̄ motus et deoz archana et m̄ mortalitatez animā
 et alēns uite statū. **T**ransio Anlem et Inbernā quaz altā scribē
 euz narietate famosissimas et ignota ē altā nō nouissima. Cui gē
 tem opim̄ rem̄ qz cūlū otēptem. insup̄ et agriculturē negligē
 tem pascua et siluas incolē cōptim̄ hēo. Cui pro deliqz otium. p̄sū
 mis opibz sit libtas. Felicem gentem dicem̄ n̄ alia si mō nera est
 infamia. et mox malignitate retraheret. **P**retēo fortunatis insu
 las q̄ extremo sub occidente ut nobis et uiciniores et uociores sicqz
 longissime. n̄ ab indis absūt. n̄ ab archa tū m̄ltorū. s̄ m̄p̄m̄s lacti

lyrico carmine nobilis. Cum et puertista fama ē et rectus: Et siquid et
patru memoria Iamensis armata classis penetravit. Et imper. Clemens
v. Illi prius principem dedit. q. indim. hyspanoz et galloz Regum mix
to sanguine generosus qdam viru. Qui memisti emi dnm eo die co
rona ac sceptro p urbem spectando incedere repente tanto celo mber
efflavit. atq. ita domi madidus redit ut omni eet manuisse illi
vere plumalis et aqse prius pncipatu. Cui quide in dmo ex orbem
suo quali successit no noui. Hic tu q multa ferit et scbit. pp. que
no plene fortunataz cogitum tiaz fortuna queiat. Ceteru gentem
illi p actis ferme mortalibz solitudine gaudē monba tu i clatam a
deo q. no ab similem belus ut nature magis iustitia q. electone sic
agentē no tam solitarie vnie q. insolitudinibz errare seu cu feris
seu cu gregibz sine dicas. Et ed iam satis curiositate hac longe
lateq. distinctos mudi angulus pncipatu sum. Quoz omni no qd
me qui lecta ul audita refero. sed apud auctores rem pncipales fides
eet. Et aut hys deauris ad clariora et nobis notiora p gredior. **Caplin.**

Quid g. phi. Quid poete. phos aut dico no istos quos q. An.
Cathedra pmi dicit ille in pmi rei nomen inposuisse mso
ē in cathedris em phantur i actionibz msumt. pncipit alia
pceptis q. suis pmi obstant. pmi legibz a se latia derogant et
figeros se p feli. pmi ordines deserunt. pmi ututis impio rebellant
no hos g. dico sed illos ueros qui semp pma mie nescio an penitus
illi sunt. qui qd phitent exhibent. Amore; studiuq. sapie. Ansu et
poetas intelligo. no hos quibz ytexere usq. sit satis et ut aut fluctus
neisus inopas rez mugis q. canoras. quibz usq. ad fastidm abuda
m. sed eos qui siquid Ciceroni credm fuerit semp ipis quoq. phis
rariores. poetas m. ueros quibz in genuz sit. ut fluctus idem aut
et mens dmoz. atq. os magna sonaturu. et quibz ex merito huius
honor nois debeat. **Thy** tales ul phi ul poete: quales nec vni digi
to monstrare. et si multos possum cogitacoē in fingē. si quos tu ul nri
hē etas. ul posteritas habitam ē: nōne et urbes fingent et solitu
dines sectabunt. De hys em; qui fuerit qstat. **Platone;** mēoga
Credo achademā suam multuz laudatis pferet achem. **Intoga** plo
tini mē phiē p fessores cū platone pncipem ut. **Macrobis** aut Pii
debit. Campani; s. otum de toto urbe suffice em. et si miserabilis fi
ms. tu electo glonosa est. **P**otare pithagoram. Dicit se no m so
litudines amenas sed natus ē. et horrendas. et sepe laboriosissimas
pugnaciones desertis regionibz nescigande uelatis. studio quesuisse
Quam doctrine eius ac nois successores pithagoreos noliptati. pcel
lis expositum frequam dedmantes insolitudinē. desertis q. locis habi
tare solitos. teste quoq. Jeronimo certū ē. **Q**uere ademocrato fa
tebitur se sibi oculos eruisse ut et uideret. uerū et uerū hostem plin no
uideret. **C**asitate pncipem et achlāt. Iunemes eos noia. ppla
hys in quibz habitauit montibz reliquisse. **I**pē pmetheus si ueritas
requiritur no negabit hunc fuisse locū fabile quia in Caucasu religatus
edacissimo uultu rodendo exponitur. q. magna cū intentione ai m
cubens totus indagm rerū archanarū. que hāddubie studiosū et
temat montis illi solitudinē usurpasset. **C**hepe locus i gemo str
ilos admonet. Ideo aptus et liber optandus ē. hys qui auz rebz al
tis applicere q. mppis i munē namitati forme depunt atq. discunt
et mille uias p fenestras i gressura mox i uenit. quibz rōmbz i u
tatos. multos phoz. no m frequas urbū reliquisse apud Jeronimū
ipm lego q. pmas inquietudinis ac laborz sedes. sed ortulos et sub
urbanos quos suspectos s. ul eom nimis culta mollicies ul tumultu
sariū urbūz uicinitas faciebat. **Q**uāobrem idem quoq. de doctēde

qz Aristotele atqz alijs ut opines multa me inducunt si quiti forte ul' dis
cipuloz manifestus et unum; ul' rex publicaz iustus aut natus ul' casu
aliquo solitarius utriqz votis obstat

Virgam tot uetibz recentiore vini nec ualde semoti abetate ma. q. rec
te nescio. sed apud quosdam ut andio suspecte fidei. ac pfecto no huius
ingem. petru illu. cu abuelardi cognomen est. qui ut in hystoria suaz
calamitati longa narratione idem ipse meminit inuidie credens solitu
dine trecentis abdita penetrant. et si no sine magno inuidia studiosoz
uentu quos e multis urbibz illi solitudo discipulos doctine celebres fama
conuocant. sine requie tu optata qua sibi iudicatis tenax limor odiiqz
nulerant. **H**inc ad antiqua reu. studiosoz qz gen' aliud redendum
quibz idipm quoqz quod intendim' roboratur

Quid loquar homeni poetaru prem. qu' supiorz orpha sz 7 lmi. 7
ausen. **M**ne hos poetas sine musico. sine p artu. cognatione q'
quib'dam placet et musicos credim' et poetas ad nos mix noia
unda puenit. hic u' no tantu grecas solitudines sed italicas sic desq'
sit. ut que ipse no uident sicut ait Cicero ceaus em traditur fuisse. nos
ut uiderem' efferent. utqz illius i gemi no poesi. sz picturam qdam vi
dam'. an putam' idem face potui se u eadem loca solitate an ceitate
ac memoriter obseruass. **Q**uid virgilu nim loquar. **Q**u fugies
urbem roma. u et ingem laude. et toto orbe reginis pncipis amica
florebat. ac solitariam libertate petens mores. quid i matina obui
huit que omibz eum talibz curis absoluet. Ille tu sic censebat ope soli
tudinis opus ee ut diu illud sui opus possz absolui. Latius ingem
is mors inuidit nocturna amplius. u pietas intusim et hanc amant
sim pncipis abstulit. **H**oracio flaccus no iam sibi regiam roma
placere palam pdicat sed uacui tibur. aut ibelle tarentu. quib' i uis
quid intelligi uult aliud q solitudinem et quiete. utriqz armis exptis to
me. **C**m' uis tedia. expli cōsursacōe nascencia sic diligente emineat
ut facile uideas affectu loqui eplaz ems ultra e ad floru septa q no
seul' interrogat de re ita ut expisio fiat ait em Rome ne poemata ceues
scribere posse. inter tot curas atqz labores. **D**emde aut eleganti tedioz
narratione mēposita yromce ycludens ait. **I** u' et uis tedi meditare
camoros. **N**eqz hys ytentis itez qit. **T**u me inter strepitus nocturnos
atqz diurnos. uis cinere. et yntacta sequi uestigia natum. **N**eedum sa
tis e si rursus mēroget. hic ego rex fluctibz i medys et tempestatibz
urbis. **V**erba hie motura somi ouectere digner. **N**e u itatis pōtatio
nibz yromasqz sius ytentu. credas clare de ppo mch loqui breuē qm
dem sed uinisales tibi dat regim. que e q sptoz choris omis amat
nem' et fugit urbes. **Q**uem secuty ego in epli quadam eundem qz re
stringens ad poetas dixi. **S**ilui placet missis urbs e iuncta poetis. **S**er
flaccus. et **B**ayam sin' tepore captus. et siluas suas atqz agelluz quqz uotis
hūtatim multis laudibz accumulans. amatiqz ruris aspectu inter gūi
et i nsa negotia suspirans urbanā. pfecto dāpnat ac despicit statione.
De hoc cu amico de hoc ita cu villico semoqz suo litat. ut cronibus
hys ulli sit dubiu quid sentiret. **I**n quodam u' sermone sin domestica oty
mēione facta. hec e inquit. in ta solitoz misera ambicione gūqz. **Q**uā
qiti faceret in eplis expisio. **N**ec em inquit. oia dīto arabum libumaz
muto. landat ergo solitudines. **O**tium pferit magnis opibz. atqz et oty
emē opa extant et solitudinis memoria loco seruat. **C**ampus orati
dicit. et tot possessoribz mutatis. ad huc fumosius dūi nomen tenet.
Cm quid hoc ingere mix q piam aduāntem in memia posse arbitri
quipe cu fere ullis hoibz tam ul' uctia ul' amica solitudo sit pter uim
omdūi. **N**asonem. **S**en qui forte illu sequit' ul' quos ille sequit'. **I**lle in
quidz magni vir i gemi uidetur. sed lasciu et lubrica. et pūsus inliciti ai

fuisse quod uentus femine delitarent usque adeo ut illis felicitatis sue
apicem summamque reponeret. Itaque amatoriam artem scribens in summo opo
inuitam in fallo: exiliu suu cum non in urbem Romam. cum matronarum puel
larumque profertilem querendum docet ab his qui ad illam summam. propter natura
lem similitudinem artium quod eodem calcare adiciunt. Sed loca et urbes. et festa
distingunt quibus inuenior nostra sit furor. Ut silem uotum illud in fame et
relatu etiam sedum exore licet despat anxi; propterea hominis. quod enim stilo quo
quod non puduit. ad omnia enim noticiam proferre. quo scilicet in actu uenerere reso
lutum felice diffinire. et in eo statu morte laudare ausus in quo maxime
turpis. et inutilis uita est. Hanc eundem sibi aduersus optat leti cum. et hoc
utique ut idem aut sibi sueque uite quemens. in se non infortunium genus mo
ritis et ipsa pauldubio penitus morte. Quia in his moribus. et hoc autem fuit
set. et clarus nomen habet apud graues viros et pontifici illud exilium
atque histeri solitudines uel non aduersus uel equanimiter tolerassent. Sed ad rigi
dioris ingenii exemplum transeo.

Seneca ex tunc cordilans Romanus iam cum ac senator et Rome clar
or quod salutis ratio latendique securitas postulabat in quadam tragedia
cum in non pura dulcedine solitudinem celsam recordat. et illam otiosi
erili ignominiam puri occupate glorie laud in mento ante poene lege locum
illu intelliges ex oratorum collatione. quid tu quoque proferendum censes. De
hoc preterea quid eadem uidetur. sicut osilum illud lualo datum in dicat cum super
memum in hanc orationem sumam tam precepta ut in etiam cum solitudo semper placuit
solitudinis osilum non placeret. Et quod viri huius erimus in redubum esse non
sinat. habet tamen is que dixi locus tragicus etiam stupore. quod ille cum deserti
in solitudine libertas integra. et in perturbatione tam plene studium in urbe ante
regia ne uita quidem ab inderemena hominum salua fuit. casu ipse sum in rim
nam graue tanto ante prouident licetque mandant.

UNUM hoc in genere Cicerone videtur non sit equo autem ferre solitudi
nem. Quod origisse arbitror non tam ideo quia rem priam quam quia rei
cum odisset legum ac iustitie instituta. quod ipse querelam suam tenor in
dicat. Attendit quod propter pham oratorum marum. quod per ipse dissimulat de
studiorum parte prope gloriis quibus usque profecto illam in inurbis et magno in
prolo inderat. Itaque coram Iulio Cesare. Deiotharus rege defensurum querat
quod intra domesticos potius parietes. et non coram prolo. Nam cum illam agat
est illud oratoribus singulare. et propter ut in magnitudine ingenii magnus in
bibus ac prolo frequenter delectatur solitudines excreantur in diuorum quod si
leuatur. aduersentur atque odeunt. Ut si mores alij suam quisque sic Ciceroni
urbem Romam non solum ut suam priam. eo sibi cariore quo in eam cōser
uanda. atque ornanda. tunc plus ac laboris impenderat. Sed ut pa
triam ingenio suo pariter exoptabant. In quo quidem teste Seneca ute
rer. qui solam Ciceronis vocem uere uiam dicit quod id errore summe pu
blii in his attribuitur. soli Ciceronis ingenium Romanum proli in pio par
affirmare non tamen in quolibet teste ueracior. euidencissima reze fides. ostē
deret fuisse ut prolo in in pio et glorie. Sic Ciceroni ingenium. et eloquie
monarchiam. Ceterum quid eadem licet in uito Ciceronis solitudo illa otile
ut notum est. fecit enim magni desummo oratore phum. Ex quo quidam stu
dys latinis accreuit. nemo studiosus est qui nesciat. Certe idem de se loquens
cum dixisset nam et are. pro forensibusque negotijs armis in pio in pio. phibi
ti otium prosequuntur. et ob eam cum urbe relictam rura pro agerem sepe soli
sum. querelam suam tali fine solatur. est. phia enim inquit breui tpe enisa
quod in his annis stante. Nam pro seipsum. Equidem nec fefellit. Nam quis proclara
otia in in pio et solitudines gloriosas explicet atque extimet dirpinate
Cumana. pompeiana. formiana. Tusculana. Ibi fundant leges. Ibi ual
lant achademiam. Ibi armant oratore. Ibi descriptis officia. Ibi deorum
formas ac naturas purit. Ibi diuinitates radicem errorum multiplicum con

nulit ubi bonorum ac malorum fines statuit ubi ad pliam magnificentissime et hortatus est. Quem librum ad vite imitationes et ad studium veri ducem sibi fuisse tantus fides me pugil angustinus i genere proficitur. Prosthemo ne de multis agens post unum amore captus ab aruisse videtur ibidem mortem sperare dolore corporis patientia vincere egitudine mestici quod autem ratione de pellen et turpare moribus et morborum causas et quod maxime pliam am tunc ut ubi eme utar illustrat utit ad bene beateque vivendum illis admachis egere. si sese esse otentam docuit cum suam mariorum hominum et quod alii aride iemineque garrunt id ille copiosissime florentissimeque dis fuit ut et utilitati delectatio et maiestati rerum nobis splendor ac dignitas non de essent. Accendit ergo in illis ingenium solitudo et quod mira bilis odiosa quid putas factura esset optata aut quantum putas optandi est que ut nolentibus tamen predest. Cuiusmodi libet tamen ipse sibi vite genus optaret certe quid plius sit optandum in eo libro quo omnis generis hominum officia explicat exequitur. aut enim multos tranquillitatem appetentes diuissis publicis negotiis ad otium profugisse et multis fuisse nobilissimos pliorum longeque principes nec non et quosdam homines seniores et graves ferre plimores ac principes non valentes quorum aliqui magis viris aut sua re similiari delectatos atque unum idemque propter hunc quod reges licet non usque artibus necan re egentes necan hominum subiecti libertate vincerent. Deinde collatione facta et si actuosam vitam rei profectuosiore dicat quod nos ipse eam non negamus otiosam tamen et faciliorem et tuciore et minus aliis gravem aut molestam ostenditur. Unde et cum cum omnibus quibus aliqua vita cum eam huius preceptis prout qui excellit ingenio et doctus. Cuiusmodi Cicero idem primo vite huius impatiens ut dixi eadem multis tandem tandem doloribus et in primis amantissime filie morte delectus optavit et sibi athenico suo scribens. Nunc inquit omnia respuo nec quicquam huius tolle rabilius quam solitudinem. Et iterum nunc inquit solitudo et recessus pro micia est valde urbem fugio multas ob causas. Item nec enim esse in turba possum et rursus michi hac solitudine iocundus magna inquit. Cuiusmodi omni colloquio cumque mane i silva me abstrusi densam et asperam non creos inde an nesciam. Quod ubi querens lego sic assentior ut amicum non ab alio dictum putem ita in sepe idem accidit deum ut iam Cicero naledi cum idem ipse mor dulci blandiens amico. Cum te aut nichil est in amica solitudine et adiecit mei in omni sermo est cum litis. Non colligo singula. Huius enim videtur ut amator ille urbis et fori et amata odent et libertatem solitudinem rebus omnibus ante ponat.

Quod i re inanimem cum Cicero de mosthenem fuisse augurum et nisi forte aliqua mutandi quod consilium rocessit quod legi idem sensisse illi semper quod hic non alii sentit nam et professio eadem amborum et e ille lenitudo quod Cicero idem ait qui delectaretur illo mulierculaz. Sensus ut sit atque i sibilantibus hic est ille de mosthenes. Et si constet enim oratorum illam vim qua miribus tam potent exierunt maxime insolitu dine didicisse. De quo Cuiusmodi idem inquit ille tantus amator se certi de mosthenes in litore in quo se maris cum sono fluctus illuderet me ditans consuebat contionum strepitus non expavescere. Nec te monere quod super dicitur e hunc ipsum de mosthenem loci taciturni atque in dique abditum elige solitum hic iudicium patientem ubi enim ingenium aciebat hic vocem exercebat utriusque tamen insolitudine faciebat. Discebant soli quod in plie uiderent meditabantur in silvis quod i urbibus otentarent exarsabant quod profectio quibus intentio una esset aut loquendo aut tacendo rem augere quod de Cicero non memini de mosthenem ostendit quod i noctibus athenis scriptum est primum quod silentii pepigisse Nobis quibus venale michi penitus michi ostentum esse debet sed omnia ad salutem integre legem trahis et etne spem i solitudine discendum est quod restat in solitudine exercendum i solitudine vivendum i so

litudine monēdū qđ cupio qđ; naldē. et si dñe pñ nos aspiciat spero eā
Utamen ab oratorib; dñisū semp sensile phoz credam. et dñisū
re aīus hoz laboz m falsa pfessio ē ēta noticiam sin reflectendū; ad se
aīus. et ēta otemptū manus glē usatur. **U**lam quale fuisse arbitrami
anagogiam. **U**nale ul ostentia illa abstinentia q; sua renouatē se
uerissimū phorū ut ait cūro ul zenonē stoycor pñm. ul laboriosissimū
ex omib; carneadem. **U**m ex actissimū illam studiose mentis ītenao
nē que ut legim; discibente sepe abi fecit īmemōi. **U**an putam; nē
p; nonagesimū uite aīus; tam fixam tamq; atimaz inter tūmū; a
tedia homin; puenturā fuisse. et nō potius mō lūcudine ū aīus appōito
nulla. auerteret. **U**ichi quid hand facile suaderetur. et si pter hūc
tūos mch; hāz. aut hoz an; q; aut crissipi domū aut dolū. **U**yogem
implatis urbū fuisse. cū et illū salutiāio homin; et hūc mūbra sūm
etiam fegis ostenderet. ū jeronim; pñm; q; illoz etati hūisse dyoge
nem dicet ī portaz uestibulis. et porticib; emittatū. **U**uod nō cū
libet creditur; ut credam sibi et sua cogit. antoitas et nara ac ul
tipler lectio. **U**ale em; aliquid pfecto non seberet. ū apit ydoneum le
gisset autozē. et de hys quidei satis est dñi. **U**pe aut solon cū
inter septem illos grece sapientes pclarissimū est nomē. et si pñm
legifer sue q; rei. p. dñr moderatorq; etate tū ultima ut thime et
indicat platons et alis se studys dedit. et inter solitarios de putā
dus ē. qū et priam liquit legib; ornata sine. et cupiditate discendi
ignotas trās adit pegrinatione delectatus. **U**gyptica **U**aplin xij.
Uisiam nō mirabit studiosis hominib; solitudines placuisse. que
qđ admāione nō uacat impatorib; ac belloz duab; placue
runt. **U**ranseo iulius cesarem. qui licet ad modū mūens e
procellis forensib; ī otū rhodū secedere de crems; atq; ibi lris opaz
dare. phibitus tū tūc m cursib; pñaturū. et pka hūc cūlū hūc
extroz emb; belloz mpleze nō potuit qđ optabat. **U**angustū cesare
penes q; potencie mortalis. et hūmam fastigi sūma ē. et si mterduz
hūtantez rure atq; insiluis spaciari solitam m uemū quia rarum tū t
ut auguroz pñati otū licentia publicā negoti moles dabat ut soli
tariis mferuisse nō ausim. sic solitarie uite miratorib; āimmerare nō
uerer. hūm; em; uite requiem semp optant. **U**uicquid cogitabat qđ
quid loqbat; motus desinebat. hoc solam pñtūm laboz h pñtoz me
res h uenturi tpe spes erat. **U**is hūc statū collatoz dñiaz honoz
ēē omis pñpū cen grane sibi aliquid ac mle sordibat. **U**emq; i sūa
omz que fortunatissimo hōi attingere pñt bonoz copia defessus m
solo uite hūm; noīe respiciabat. **U**m; rei et sēptores aliquid mēiere
et que ī manu meas uenit qđam ems ad senatur. epla est testis. **U**iciū
cū uoluptate igitur eo puenturū fuisse estimam; quo tam dulciter ī
oclos mentis intenderat. **U**lec nō senatū mō phūz caruit ut sibi iam
tandem vñe paciente re p. pñatam q; senectutē agere liceret. **U**
aliquid etiam pñs senatū et magistratib; domū ascitis rationam;
pñpū ti adidit ut **U**ranqlus ait. **U**me aut reputans. et se pñatur;
non sine pñalo fore ī rem p. plūm arbitrio temere qmūti ī retinē
da pñenerant ut eidem placet hystorico atq; ita pñe sūmū et publi
ce modestissima nota pothūit. **U**me ut opia licet. **U**enatū ac pñ
pab; id tribuit quoz qđ ostat. nemo pñcipū sine amantior. **U**me
ullis omīno pñab; motū. ullō publico pñatoq; metu. ipā em; rem;
natura turbabat ab altissio em; fortune thime cū mūdi dñs ac rec
tor mēderat. ad illud hūle submissūq; desiderūz pñptus forte co
gitanti qđ descendis videbatur. et ut dici solet. quedā cēbrūti
go ī qnulluo altitudmē tantam metietis mēsserat. itaq; dñlūar

et transpirans heribat nec nisi morte descendit. Quo etiam licet
ut dān ē inter solitarios atq; otio fruentes. ulla hinc magno occu-
pato q; pncipi locus ēē. quia tū boni huius qūta dulcedo e no alio i
clarus teste cognoscat. non sint ista tractantibus pternittendus Ce-
sar. Quia cū omnia dare posset. hoc sibi vni dāi optabat. Cum omnia
pesset solū hoc solo suo altius videbat.

A quod Augustus optaverat. Diodetianus implevit. Ille qui pū-
er mris impatoribus adorare se ut deū iusserat. Quiaq; cala. amē
tis ac vestibis miseris margaritis et hominibus gēnis incedens
hūmū cēstare. ex Romano atq; hūano pscam sen dūm fecisse inde
batur. qui captivus insignibus ante curiam actis. plataq; parthorū p
da paulo ante triumphat. postq; fixi mentis anle pncipisq; iūctae ac
sacelliciū acti. et servitutis publice pertesum est. mutante repente
amz. ut solus et paup et liber ēē gēpisceret. interq; fluctus imperialiū
curiam in portū mte hūmū q; gubnator. indus ex magno naufragio
enataret. Et miram celestium cum tūmē qd. pp. etiam vitam sanctis
ille vir fecit tantū iste pādr p brevisiās et mētās senectutis reliqui
as iam fecit. Quia qmetis extreme desiderio puate fortune redditis
nō ē mutare sedem mte Romā statuit neq; nona requie dimissi i
fimi. aut odor impū turbaret. Quia antiquis priam salomas dalimatē
reperit. Illic quoq; nō mta s; ppe muros prias al patō in villa. ppa
morens. quā idipm p cogitans forte cōtinē erat ut mltū tranquil-
litatis semio additū sic supmīs honorebus nil detractū p solitaria atq;
hūmū vitam sensit. Solus omz pnatū Eutropio atq; Eusebio testib;
relatus i mū; deorū. Eane qd post impm Diodetianus fecit id an
impū Anthonium pū fecerat. quē iulius capitolinus hystorici oī
pūatū mta in agris frēq; tūmē vuisse clariq; locis omz fuisse cō-
Ed mūm; ppa retrocedendū est. Omittit aut. Cū Memorat

S tios Curios Fabrios Verinos alios q; quorū magna pū mte
in agris acta est hanc Ego mta; iam inde abūtio. et an iūti
Romane rei p. prudentissimo atq; optimo Regū placuisse monstrabo.
Numa pompilius illius ordinis si attendis mū; secūdo si iusticia
pū. pūm. in spātū adūmptū accit. cū ad cūmū ac sacrorū cu-
ram longū totū mte dūm; ut ardentē et ferocia pūm Regū;
mūctū pūm mgenio regeret leniretq; ppe sepe solitariū et opa
cum locū; quē hū; oculis ipe cōspici. quindeci; aut nō mltū am-
plius pūm i mūlib; ab urbe distāte. fertur pete solitus. Est illic
arctūo sub colle caput i mūbrofius lapis inde pūm. fons ema-
nat. Circūmstantib; viciā densū nem. alūq; silentiū. Ibi gē le-
ges homz ac cērimomas deorū rer ea tēpestate doctissim. i nemre
sen alibi forū mūmētis antoutatē dare artem fecerat. ibi dūm fa-
ctus solus sedens. atq; inde post longū temp. sola ac meditabū
dus egredietis sptis leges efferebant quib; adl. iudis. et msolem
sed mor futurū dū mtor gentiū pūm tenere. qūm ut novis et
mde mtor aōs religionis laqueos quosdā feno metū obstringet
imitatis ut aut. Aūmōis cretēsiū Regis exemplū i callidissimo
omēto noctūm se deorū congressib; alloq; q; si m simlans cōsilio
fidem qūeret. Quia m fictō; mū cū sacro aīe reptis i morte dūp
namt libris. grecis latinisq; editis. per quos utūq; hūe doctō;
bus. ut petat i dicat. se pro tpe ad auxilium nēz. ul patrocino fi-
tatis. mūm. ēē. Cū nō iam fundamentis sine legū ase latariū ancto-
ritas staret. nō placet ut pūm supnatū i plicaret. exorib; li-
cet nescio an quia libros nēre religionis aduersos credet. quam i
fō causam pūndisse dicat. An m qd. p mōsim quēto colore hoc
nēre aut ne pūm liber metū mgenū nobilitatis excutēt mltū post

loculis mī sepulcrū Regis iuuentos lib. ea eruerendos pter Rom. in
Senatu gſciente de erunt. quā ul' naitate ul' i pietate pteō
Illud em' mīc i notuisse suffecit illaz optimaz rez solitudines
fontē cē: aqua Romanam quoq; legū fluxu pmodia

Addentio: atq; attio: iudicatore suo Romulus. et ipe tū i silus
fundameto. nō ū solitari' architector vdonens hretur. Cogita
tu ardim. Solitudo omī: aspūma Regne urbū i matū: i nome
et area pōnt 7 antorem. Achillem insolitudine dedisse legē
qd' cū mor et urbi: asie fabulem. et grece clari fecit. C'pē her
cules insolitudine samū illud gſilū mte cepit. cū libro pōre mē
tione feci. qū nō i bmo mltūq; hesitas ad postremū spā nolipta
tis via semitā ututis arripuit. quaz mdefesse. i. nō fatigati. qua
diens. nō ad hūane mō ghe uticem. sed ad opione: enent' ē qh
bet. i. qūtiūq; alte lateq; ramos porrigat vni fama. si radicem
queras ad solitudines erit aīo reaurrendū

Ovos aut illos longe ducā maris ū dimittim' affricanos. uere
duo fulmā belli ut. Maro ait. qd' aquibodam de alijs melle
ctū mīro: Quoz p'm' exquo virile toga supit ut ē apud
lūm. ullō die p'us ullaz publicaz p'nataq; rem egit q' mcapitūm
net ingressus q; eadem gſedēt et plerūq; temp' solus mſecretur
ibi tēzēret. hic mos pōmē: utam suabatur. Itā ille vir vī: mē
q; grecoz fabule ac supsticiomb: s; Romane iudicis celebratus
et ipe quoq; itutis admiracōe dūie stirpis opionē gſecuto p'ia
pia gerendū rez religione pōcebat religionē sedem optimam
deputabat solitudinē. Inde quicquid id eēt aggredi gſuetū plōq; m
mana fiducia. et p'sp'moz sibi ac suis captoz exitus pollicen ita
ut mīq; falleret. C'eterū ne tam mītoz et tam p'ares se p'atūm lōz
eodem duos suis q; q; t'pabz ut ututis sic solitudinis amatoz fin
se nota res est. Et post sūdoz bellicos. post victorias post tūmū
ul' licentū ul' formis ul' canetū solitos cōmigrare. ibiq; cū singlis
amicis solos coquiescē. opclariū spectaculū. qd'q; omīz Regi p'mpue
et scripta t' mſcendēt. cernere tales mīos seruatoz. Fez p' libera
toz omī de fensozes Itābe domitoz genū felat rebo gſtū
dimisso mīlitate et leticia plō mītoz relictis. Fome supatoribz
latenti sūoz de posito hūa tūmūali. ac p'ecipide restitūis i sig
mbo dignitatū solos otiosos. i. hūmū nescios curaz. p'colles et h
toza uagari. et sepe concūlas hūtoz q; lapillaz i ter legē. natos
candidulos ac mīgellos. Demq; qd' uerecūde admodū reuēntq; i
sēptū apud Ciceronē video mīcredibūit repuenſcē solitos cū ruz
ex urbe tamq; eunuchs euolassent. C'ed illam p'fecto solitudinē
cogitationes plūme seqbant. et mīllo otio semp grande aliqd gere
batur. Itaq; Cicero ipe ū suam lūget ibide affricam supioz sol
itudinē admiratur nocemq; illius ut ipe ait. magnificam i magno
ac sapiente viro dignā poit. catone coetaneo illius atq; emulo i
teste fretus. mīquam semm' otiosum. q' cū otiosus. nec mīm' solus
q' cū solus eēt. C'm' rei glūm Ambrosius mīzū dictū cōam suo
tentat eripere. Nec ubi nīq; Romam gen' amīllo bellis uacet ipis
m libris pūgnat. Ete em; Cicero officioz t'ao hūc affricano la
udem t'bmē Ambrosius m officis suis. ū cū i mltis tū i noie ac i
mīuero libroz Ciceronē sequitur ut apte obinet. eodem libro eadē
q; libi pte hoc ē mīpō p'ncipio libi t'ra: emī laudem. Scipioni
affricano ereptam ad p'phas dūi. Morsē i helvā atq; helſem
operosa mītur dīspūatione tūſſere quos fuisse mīl mte affricam
dūi et m otio nē. gōtiosos. et mīolitudine comitatos. Non obli: toz

Ambrosio. Nam et nora loqui illu scio. et si nescire multo ille poteram
q' cicerone plato ipa amice me franger. magna e em apud me. nec
i merito ems autentis cui ore loqui ipm san. Quo m' cur moram
fuisse inq' solu suspicari ausim qui no tm ipse scia qd ipm sapienter
doctiq' vni e. Et ai quo dens facie ad facie loq'batu q' amicus cu
amico quom otiosus qui taciturne et iennis sedens et clamabat addo
num et inq' mcelu audiebat. Altius q' m' auxilio fessas man' at
tollens in' tot pualidas man' hostiu vincebat qd sine eo armate
no poterant legiones. Quo m' solu pte beliam. cu quo dens inde
et angli loquebantur. aut quom otiosus qui plume imperat et uide
ri hospite famis m'itici metuenti indeficiente; fenne ydrum et
exhaustu olei nascl' ubi facit ingentiq' m'itu fidei defunctu illi filio
vnu reddit. Quo m' solu dictu duaplu ems helien qui panore h
puero m'itro iustitias alio auxiliares curru et equos atq' acies
tendit angelicus. Quo m' otiosum qui filii hospite sum pnti et ma
rito sene pollicans et de dit et reddit. Natum filis et pms m'm
extinctu; suscitatis ut puer. vna pphetice ul fidei ul pntentia argu
cet. Quid magu ante; dr. si unicus iustitiat qui solo otuctu iust
corpis mortuus mortuos redi. suscitasse noscitur. Quo p'ti huc er
tinet otiosum qui ipse sedens otio. conato omis absentiu et cogit
atq' osilia hostiu quasi pms nouat sine cuncta de m'itana. Quo et
mto m'itu regis. Sine toto c'mallatus exercitu legiones obducent
se lingue solius nupio inccatate captiuitateq' p ductus ubi em h
unt impioli oti sunt her et solitudinis potentis. Et sit sane per es
phetas antiaer rez glia quos ul etate ul merito pms g'rat. An
ideo minor affricam lips est qd cu aliquis eodem in gene landis an
cessit p'sectum cu ut in certus videt ul i pms m'ituentate not
cia ems cesset imitatio. quaz de rebo m'itana. landu famemq' p'clat
delibare atq' decere solitu no nego. p'fecto aut quis quis i p'ce rez
nemt dictu illud inde post tm m'iternallu ad h' p'phetaz nora redi
qd ipse m' no neget Ambrosius vnu e p'mi ac p'mi affricam

QUOD dictu sum quid tot uelut ubi amonet Volo solitudinem
non soli. otii no i ere ut i uale. si qd esolitudinem p'it m'itna. An
em otiosi p'fina i languidi et segnes et soli sit eos m'itos semp
miseros q' consensio. Quib' nec honesti actus exercituz nec nobiluz
studioru illustri q' noium possit ee comertu. Hec ge summa e admit
to otii no i neutro mobiliora si mansa negotia quoz fructus i fimo
e no labor et q'itus et dedecus si delectatio et iutuz i gla. Corpi non
aio fenas m'itico veto m' otio ingenuu quiescere u ut ass'gat et m'
missionone. i m'itpolacoe fecundiora habundancia fiat. solet emz ut arma
sic ingenu m'itmissio. p'ce Pursus et gene. vsas curas m'ititudiez
no tm reapiro si accessio quaz comitaz nullo. oio facioz. ull' ame
mor. fingi p'ce. et sine quo m'itna m'itna est equ. e ul m'itibz ul i iustuz
libros p'tei diuisi genis. et sil p' quos aut de quib' scpti sunt comi
tes grates et assiduos i p'mptu ul m'itpubli. m'it p'dire ul ad arma
redire cu m'itna. paratos q' semp ul tacere ul loqui. et ee domi et
comitari i nemora et p'egimari et co fabulari et iocari et hortari i
solari i monere i arguere et co sulere. et doce secreta rez m'itmita
g'itaz vite i gl'am mortis q' atemptu modestu m'it p'is fortitudo
m'it aduza iequabilitatem m'it actiombz atq' ostancia. Comites doctos le
tos ualios ac fecundos sine tedio. sine m'itpendio sine q'rela sine m'itumme
sine m'itidia sine dolo iutq' tot comoda nullo cibo m'itenu. nullo poti et
ueste m'it op'et angusta dom' pte otentos. cu ipi potius hospitibz sine
estimabiles ai diuiaz amplas domos fulgida uestes et iocunda comi
na ac suauissios ebor. i cibos parent. Admitto et m'itotudine m'it

dulce genus de quo multa p̄missum sine quibus truci ac debilitati intus
 et q̄ lumbis captam puto. Quociens q̄ sub noctem ut assolet fores nr̄as
 amica manus impulit. Ac in seu longum post t̄pus uenit hospes. Tunc
 optimi natio grati guma p̄mbrem quos in v̄hculos. exfundi grati
 cuncto experientia et eripio nature gremio videtur. Flatus elucisse
 Quociens ergo aliquid in accidit. hospes. s̄ post longum t̄pus grati
 omnia. s̄ natio op̄i ne me forte n̄l fr̄q̄tibus gummis uel impedimentū
 op̄i delectari credas. Tunc ego nō alii uenisse. s̄ meip̄m quodam gēa
 tum censeo. Non penitus duo sūt quorū vni ē am̄. Nouit amor e
 duobus vni fac̄. Alioq̄ impossibilem rem iuberet pythagoras ut i a
 mutua. m̄ s̄ v̄ fiat ex p̄bibus. Quod cū ita sit sequitur ut quisq̄
 v̄m̄ idem et duorū capax am̄corū locus sit. Nulla igit̄ solitudo tam
 p̄funda. ulla tam p̄ua dom̄. ullū tam obstusum lumen ut nō pateat
 Ibi p̄ si t̄p̄m tua si bona noueris michi de est qd̄ ḡtaz. **T**amico
 solitudines. et dulce otū p̄sit efficere. adest am̄ bon̄ et adeo h̄i
 instituti. et ate nō negligenter ex cultis militaz q̄ artū ac rez
 notitia instructus. h̄m̄ h̄manorū actū. m̄ dux ac rector totius
 q̄ n̄te nr̄e gubernaculū tenens ut iam. tali gubernatore nauigari
 a n̄llem dice posse qm̄ sūt. s̄ ut re. eunt m̄des. Et qm̄ tū uspi
 am̄ sup̄sit hant ignoti m̄c ead̄ sūt tibi. Cū quibus aliter nō potes aīo
 n̄sare qd̄ genus tibi nec maria nec montes eripient. Cū quibus poter
 et corpe. **A**bundas p̄bibus fortasse. q̄p̄ h̄ce rei m̄q̄ magna copia
 fuit m̄c mopia sūma est. Sed vni nomen honore cū hunc loco
 miserendū credidi eorū quos tibi ad solitariū m̄te solaciū sors dedit
 Pontius Samson is ē qd̄ ate secūdm̄ ornamētū h̄ eccl̄ia tua. de hoc
 em̄ ut quem ap̄ima etate familiarissime cognitarū m̄c quoq̄ certius
 in nosse uidear. fidenc̄ loquor. Hunc ego non temere. sed e renatū
 Samsonis cognomen obtigisse crediderim. q̄ q̄ntus hebreus ille corpe
 reis tantus iste sit animi uirbo h̄m̄am̄tate prudentia adh̄ et h̄m̄ano
 mediocri notitia eaq̄ morū s̄m̄tate que fatale siquid h̄ solitudo asp
 um̄ lenire qat. Illū ut facis tota mente complectē. illū m̄oty soli
 tary p̄tem uoca. n̄ em̄ fallor augurio seq̄tur nolens et cōfessus urba
 nazz rerū fugam urbū nō horrebat. **E**t ubi socratem m̄m
 in quo. fallor ne h̄nc in quo equidem. nam cū reliqui comites illi
 pe m̄ ē. Itaq̄ cū cetera enocandi sūt. h̄nc nobis inseparabilē amor
 prestat. Mosci hoīem m̄q̄ et stabili am̄icie fides. curū. et m̄saz
 multa familiaritas clarū facit. Cum quo ita gaudm̄ integz locū
 ditas adest ut cōsiliū nō absit. Ita m̄s ingem̄ ingor. q̄ ai ut que
 h̄us nō m̄q̄ m̄gi solet. mesticie nulla umbra intuenat. sed ea sem
 per lete frontis v̄m̄f. h̄mitas quā in doct̄e illo sene et mirari so
 lem̄. et laudare i hoc v̄. cōspiciam̄. **P**romde neq̄ m̄m̄s
 leo Gundone. qū nō. nichil ē purius nichiq̄ candidius. nich̄ igerio
 lacrimis nich̄ iudicio. s̄. sumis nich̄ iusticie suauit̄s. **Q**uā si nō septim̄
 ut cognomē eius sp̄s. iudet. s̄ q̄ntus accersit. nō intelligo quid hoc
 dulcans. comitatu. **Q**uamq̄ nec alii quidem desunt et uoto pares et
 studio m̄h̄ illos nobis m̄te status m̄paritas aut om̄o difficultas qd̄a
 et inenodabilis h̄manaz rez p̄leritas i uideret. **E**t h̄i satis i
 m̄h̄i sūt et illis aīo firm̄ nec ip̄a uetuit fortuna. **T**am ḡ tales v̄m̄
 adierūt. ut neq̄ ualido asp̄a neq̄ uigens occupatio. neq̄ cōm̄ḡra
 di incidens uacitas. ita nos distrahat. quā v̄m̄ n̄m̄ assidue tecū
 sit. **E**t quid singla enumeret. Nichil de erit om̄i uolūtas una nō
 desit. Assunt quidez minime granes sed agiles expedit q̄ d̄m̄tie. **A**
 ne aliter ut idem dicam̄. adest puritas nō m̄sta natura nō sordi
 da. s̄ honesta et leti. et si uerū fac̄i noliū. m̄lis i iudiciā. **C**ad

est librorum bona copia legendi dulcis ardor. intelligendi memorandi
 quod facultas data celsitas et studio aucta purgati. Quod sequitur similis
 sit. sic enim pudor: hortabat in sacris. putentis affari panis rebus credere
 et ipse quod adero et mea quam diligis mihi ab eat papirus non aliquid
 afferens in dies. Cuius estimacione tu in fateor ante alios inexplabili
 illo tuo legendi desiderio gemissos. nisi quod apud apud dixeram. et uero
 est ubi iudicio amor officeret. noceret recepto enim quotiens illa
 ne dicam aliis. si certe platonis. ac ciceronis codicibus pretulisti.
 tibi bibliotheca me limi ingresso quod sepe non ut epus. sed ut amicus
 facis. legendi quod audio. que mihi in te sitis extinguitur. ego diu illa
 opa celestium ingeniorum obtulisse. tu aut manu obiecta frontem au
 tene tu mihi deprecere. In quod nequid tui ratione careat incommensabile te
 potuit. ut ueteris preterita cognicio repetite lectoris iam egens. ut hinc
 uirorum amor. hinc nouitas et si enim in scriptis uetustatis auctoritas ma
 ior et illud. flammam uerum sit. quod meliora dies ut uirga poemata reddit. he
 tu et nouitas gratiam suam. Et forte uigat expuri quoniam uiuendo. prece
 rum. nil enim impigrit. nil experientie amantem. Quicquid autem esse est tui
 fateor hinc ardore. ipse coram sepe miratus sum sepe abiens. nulla mei
 uis agitur. qui assidue redemptem hinc me lametis aggreditur. Cur
 nescio quam papirus. quam tu hanc in sensu domui solam petere soleas
 abstulerim. fideo et minor ut prius affectiones. ut custodis fidem ut nil
 haec puritatem. Itaque aliqui abiens. et cum sene ludens meo papirus illi
 uacua dedi quod illa est quam quesisses. Quotacto se illius reuerenti
 itez gratanter quibus totaque demum res in iocos et in risum desit. si uideo
 ad ordines. Quod est quod tibi preterea. sine quo uita ne dicam felix. sed ne
 uita quidem est malorum rerum naturale odium. et bonorum amor. utitur cul
 tus bonae fame. plerumque cupiditas. honesti studium. otiosum supinam. Quod
 si uim est solitarie uite fundamentis ducere. uerum diuise me dicam. Quod
 est corpus laboribus obemdis idoneum. nodum fragile iam maturum. adest
 etas ad hunc uirens. sed iam adolescentiae malis exphata. que optima uita
 per nec ex parte actum. nec consilium in opes est. et ad magnas res audendas
 agrediendas quod sufficiens. Adest demum prius uel cunctis ac psum. hinc amo
 ris in populo. hinc reuerentiae arcem tenes. Illud tibi natura prestat. hoc dig
 nitas utriusque uirtus ac mentium. tam quocumque sortis. es prius quam licet
 epatus tuis ciuitas appellat nobilitet. ipsa tui preter uetustatem. et no
 men de ciuitate meli. he. non lumen non frequentiam non tumultum singula
 ad eam uitam de qua loquor aptissima. Cuius ego si uita oputo amio ar
 citer quinquaginta annis diu aduentu. Inuo Cesare Britanniam oppugnate
 in antientis scriptis inter antiquas iam tunc urbes memoriam in uero
 Aspectus loci talis ut non me leganter idem ipse doctus in quotiens
 illic ad te uiuendum quoniam dicere soleat. Tu ciuitas illa prius quod sed
 honesta quam abagarius per uirum saluatore obtulisse legitur. inextinguibili
 as hystoriae illius in meo tibi solitudinem facit si uelis potes. Non egres
 ad hanc rem pugnacione longinqua ad quam multi eorum confugerunt quos
 super memoriam. ea locorum odium est. ut in prius tua in quod tuorum gremio
 solitarius esse possis. hand sperandi quod optunitas. Domus hinc quod multi tua
 In aut tibi uidus tuis sordet aut quid Cusmana querere. **S**
 forte liberius petis. enolare licet in pinguem ramum. et super uia
 num fonte amenuissima. et quietissima statione consistere. Adest
 tibi tuis. Scigia per fontem ad amum murmur hinc scribo. Adest liberum
 gratissimum quod pinguem clausa uallis. Sic enim uocant incole. hic uocant
 uoluit natura. quando illam circaductis collibus abdidit. extra omne
 iter omnes oculum uidetur quod non ab incolis non punit. hinc tu quorum quod
 raz. et liber. et diu. et psum. et solitarius esse potes. Poteris ne tui loci
 spernere qui aduenis et reuerentiam micat et stuporem. Quis specis

inquit Veneta saxis penitus exesit monte suspendente. non manifestis sed
naturalibus causis tantam laxitatem exornato amz tam qdaz religionis
suspensione paret. Si hoc nesci ē nō qd religiosior usqz specus. **E**st si qd
sequitur est verū. Magnoz em inquit fluminū capita venant. ubi
maior veneratio flumina quidem maiora longe in spacio. et ogesti
aquarū multaz novim⁹ fontem illū. Rursus si etiam ē verū. An
bita inquit ex ariditate nasci aīa eruptio aras hē. Vbi oro dign⁹ are
finerunt. Quas ego iam pdem xpū testor. si qua noto factus af
fuit illic in ordo meo qm fontibz īmmer ac rupibz subiacet eri
gere. a p fice meditor. Non Nymphis. i. deo aquarū ut Veneta senae
bat. neqz ullis fontibz fluminibz. s. Marie. Cui⁹ partus in
effabilis. et fecunda virginitas omīs deoz aīas ac templa subvertit.
Adert ipā fortassis. ut qd dū iam et nūc fallor pie cupio. aliqui p
ficiam. inūceptū sequor. **P**otere ne igitur tūc locū sperare quē alie
ingene venerant. locū et libratū et quietū et otio aīe. et uti ac ne
in singlis in morer. ad simā omībz quibz studeas amantissimū locū ut
cetera sileam. toto olui. et tibi tam alto hitatore dignitaz. Hic q
veram⁹ tūc xpī confessor. eximie qm sedem tuā nūc solito duro
rem nescio quotus ante tenet. quere locū patis. hic demū substi
tit. psequz hūc dracone tābili scām tibi ac solitariam vitam hīs ē
dux i locis. Cui⁹ nomen inter famose solitudinis amicos. nō p̄tūm
s. dilati est. ut meretimo positū. tenacius haberet merire. Non tā
tūc unde illud anelli. qm memoratio quotidiana nō sunt. et pūc semp
vna sub oculis fidei tue testis. inquam p̄aolis sancti viri regis ex
equādum. omē tu studū. omīs opes ut dīa solet. uentre fraudato oē
demqz qd tibi usqz erat argentū. atz annū viri optime contulisti. q
ceteroz qm fortassis h. legent. hic equidē habitant. ille dū nūc pūc
aditūz aīe pontificalis īntū spectata virtus attolleret. Hic ne
lut interea hostili. sed a se p̄domita ac pacata. et cultū homīz acq̄si
ta. xpō aīa auspicijs signoqz merat. trophēum. erexit. titulo virgi
nis genitricis insigne. templū erigū sed deoz et ualidū. Hūc
ipē montē pūc fecit. et hūc montanā p̄durūqz silicem. p̄foravit ut
amē manibz. opus ferreus. atqz otij ingentis. Hic in fipa Cellam
hūc xpō dīes. atz orculo otento et flūe. postremo. p̄ail hūc mo
rens hūc referri atqz hūc sepeliri voluit. ut nō tā clāro stupen
doqz mirado. ut qd olim intransitu mans. rubi uientis. Moyses
virga potuerat. hoc si qua fides intransitu fluminū veram pallūz i
posset extrinchi. **H**acten⁹ Nam dereliquis rursus tūc laudibz mīta dīa
pūc. s. et mīta sepe dixim⁹. et hodierno colloquio dand⁹ est fima
Sue itaqz deo finire uolum⁹ que vna libtas ē atqz vna felicitas.
Sine artibz bonis ingemur excolere. qm. prim⁹ egregius labor
est sine aliquo metendo et scēbendo nūc memoriam postens re
linq̄re. atqz ita dīez fugam sistere. et hoc breuissimū nūc tūc ex
tendere. sine simul h. omīa p̄tare. p̄tū ē nobis. fugiam⁹. iam oro i
tandem. et id q̄ntulūqz qd sup̄ est in solitudine transigam⁹. omī stū
dio canētes. ne dūm opem ferre nūcfragis mīdem⁹. ipi rez hūmanaz
fluctibz obuiamur rez hūmanaz scopulis allidam⁹. demqz qd. p̄bam⁹
id agamus ne qm morbz ē publicis qdqz in alijs sepe reprehendim⁹
cōmittam⁹ ut iudicia smones qz nūc ab actionibz discerpent. **N**e
mo uero nos fallat. nemo nobis p̄suadeat in hoc amplis opes expe
ctandas. nō adiuuant. s. impediunt p̄uenitqz. nō subleuat. Ad hūc
mtam ascensū ē. Nemo mīltū ascensū. sup̄uacius sponte ponderibz
aut laqueis i p̄licatur. Nichil auro gūnis mīchqz tenac⁹. qd nō quo
ad necessitati subuenit. nec optandū. nec amandū quidē. nō enī aīa
nae obsequit. mīch ē qd ferentem magis i aruet ac deriat. et itam

cogat. neq; id mihi si eterna ortus. ad eandē pondē suo fertur. Non
 conuenit quā celestis origines. terrestriū canicularū sarcinis obrui
 fecit; inquam. p̄fert quidē splendore & lenitate sensib; illudentē. nō autē
 affert tenebras et spines. et tribulos. cuius tristū atq; pūgentiū. et quo
 purgatiue uidetur. eo abditis malis infectus ē. Nūq; sole uenit di
 lucis ultra. et nara mala secū uehuit. et i numeros labores causasq;
 discernit. Si in nō satis ē fides. quere ab hys quos felices nocant. i
 ad uiuant in nichil ostant. i uenis eoz vitam. Supplicia plena suis
 ut q; mirabaris exhorreas. aut gēpnas. et intelligas hunc inter. ad
 quā te hortor. nō magnas diuicias. nil p̄desse sepe. aut obeē quā
 plurimū. ut nedum nō tanto studio. acquirende sunt. Sz abiciende po
 tius. si ultro adeunt. donec ad eū quē natura et uirtus statuit modū
 more nantat. grāuē tēpestate laborantiū iactū. dampnoq; rerū salua
 puppe puentū eēt. **U**ltima res nūc amīz subit. ut te p̄ meq; tecū
 rogem. et obtestor. ut mihi pueni cōsiliū. uis datū sem. duob; eē uti
 le paciam. Is puer Albiades fuit. postea vir et forma notus. et in
 gemo altitantiq; fortune. clarissimū exemplū. hunc amīculū. pe
 ricles fuit. vir. et ipse raris animandus. mpmis eloquio potens
 et cui ad magnū impū fuerat lingua. p gladio. Ad hūc g. cū puer
 Albiades ermore nemens senem solito t̄stiorē offendit. motis q;
 nō solus. forte bladiis exceptus eēt. p ciuitatis ferturque causa
 tristitiae. sen quid in aditū. nom. et cū senex pueni in gemo delecta
 tus. reor. ueram rei causam nō celat. dixitq; se i mensā pecuniā
 expendisse in usus rei. p. Amīz mpense rōi qualis redderet. nō pos
 set apud se cogitando repire. tū pater sup̄ etate. Tu nō inquit cogi
 ta. potius nō reddas. Calidū nempe. cōsiliū. ul si asensū dāti eēt mag
 nūq; et euidens. plene p̄sagūz etatis. Quo fretus amīculus. con
 citato bello extūo. anilem difficultatē reddende rationis euasit. i
 Sz ad cōsiliū. reitor. In quo laudare soles. nō facti i mīstūz. Sz ac
 men ingemū & celestiatē. hoc ē illud pueni semle cōsiliū. qd i usus
 nrōs uertere moneo. Sz i alios timos. an dūm. dīte enī ueniant
 qui manū nobis ad magnas diuicias. quidmī qd in ē aliud quā ana
 ricia docere. pestilens. fame. stola. et opōsa. admodū difficilq; doctina
 multo uigilaz. ac laborū impendio discendo. et ul' effūi caritura ul' no
 citura successib; in hys. cogitaciōib; occupato. nō dicam. Cogita po
 tius. qualis nō cupias. Ea enī utilior. et certe. facilius ars ē. ad quā
 si ad hūc uentus. et in doctis ē. aīus. additis ingendus. est stimulis.
 Ostendam. ei p̄ter mala diuiciarū. de quib; et anobis. modo aliquid i
 multa cotidie dicit. aīus. eē artem hūc i mām. nra illā. alteraz i
 arbitrio fortune. Spernerem opes p̄t. quisq; consequi nō ita satūq; ē
 illud amīci. Quare inquit potius. afortuna i petis. ut det. quā ame
 no petam. Itaq; rem. difficilem. et euentū ambigū. puto p̄stat i tē
 tata. Inq; que. et si ēte. utilis foret. eēt. tamē. in tēpestina. et sera. fite
 enī. sudabim. hanc labim. torquebim. ne desint. uite breuis. ac fragi
 lis. glūta. que. ut dixi. iam p̄dem. amulāte. et usq; ad iudiciū. ac deli
 cias. assūt. Verū. esto. desit. aliqd. Quis enī. regim. cū. nō. aliquid. de
 sit. hic. magno. usu. asurgendū. dicet. aliqd. ut. omēs. p̄sus. indigen
 tiam. futurū. dū. si. miles. p̄ellam. que. nec. penitus. pelli. pot. et. ad temp.
 pulla. redit. acrior. Cicero. quidem. de. Germaniū. scribens. q; me. inquit.
 sic. sepe. antea. chohortans. ad. ambitionē. et. laborē. faciā. eandē. sed.
 quī. inueni. Obtemis. q̄sio. si. efficac. hūc. nero. quisq; est. hortator.
 nrō. apte. ne. satis. et. grānter. rīden. p̄t. placet. amice. qd. suggeris.
 si. nō. possibile. ē. Sz. quī. uīne. incipiem. oro. te. quos. salicet. nō. in. vi
 nere. sed. in. uīse. iam. decet. nam. hūc. semp. anxia. atq; in. crastinū. pro
 minens. nō. ē. uita. si. uite. meditatio. inq; forte. uenture. et. qd. cōstat. am

bigne Inter multa quidē hoc aplebeio poeta nō ignoblē dictū tenes Et
ede in nō ē sapientē dīce unā. Scia nimis mīta ē crastina nūne hodie
Tēst uero consiliū illud alabiadis late patens et admīta usabile Vl
tio stūlar. gula soliatat. suspendit ambicio succendit amor difficilima
exequēdo otepuēdoq; facillima. hec amz docam? ut anceps et pīculosa
ad nocendū mā. itaq; sepe dūm ulasā uolens i mīram acūbris ut vi
lis. gule sūntis. et solati apparatū turpissimū. exitus ut ventosa semp
ambicio supplicanda pīlo quo mīch ē dīrins īpībus supbusq; amor se
ntendū mīlīchis. quo mīch mīdīgnis vīri forti ridendū. māmī lūgen
dūq; et sepe mīmis letis q; mēstis euentib; tanta q; nāmītas rei est. horz
omīz vna ē reglā. Et quidē hīs implendis cogitā. acio ī pendit. mīq;
de erit mēstīcie mortalis et maloz cūse ut enadas hīc. ut letus. ac
liber sis otemptū ipē pīstabit. hoc poans cogitandū ē igrī. qualis dif
fīcultates has fugias quā qualē explices Vide inquam mīb; sūmā
pūenli dictū trahi pē. Et obmīssis alijs qd mīc vīnī agit. Auariciam
hoc artificio vīcam? nāciat nobis ad hoc otīū magnas opes ostentatē
et spānendo mortalia fēnādoq; cupidines. et nature modestā extīnādo
compendiariū iter ad uēris dīctas. qdīscam? re em uera cū omībz ad
vīrū mītentib; tūm ul mīrie pīto nro ī mīca cupiditas ē. nam nē
fīnem hē ullūz ut cūmulando sūpūacīa impedimentū queat hīc mīte
cū pīdīū pollicetur. quā nō homīstūm. s; expeditam atq; agīlem eē o
portet. nēmpē cū oīstet mīlis qm omīa posse mīdebanītur. nē hoc vīnīz
possent opīm potētiāq; magnitudinē obstīssē. Tibi mīl obstat mīsi
qd mīme suspīcior ipē tibi obītes potes eqūdem potes nī nō singlōz
nodos solūere quā sūmī omīs amputare malueris. Adūsus ydeam. al ydū
res ē nobis. nullus erit fīnis nī repūllulāntia. capīta in gēto pīadīm?
herculeo. Ergo solis esse nō tū possūm. Et iam cepi facīle plēneram
rū. si tantū mīchī solitariē mīe dūx et comes aīressent. Men nī mee
quētis adīntor sed ut qd ī mīo ē quomīlibet enūciā. ipē quēs mea nē
tū solitudīs solamen. Et ipē quodīmō solitudo mei eris tūc uere ple
neq; solitariū mīdebor dūm tēcū oīo. Pīcessi ego te temptamīq; nādū
sequere saltem. qm pīcedere debūst. En qī dūbīo torrente trāsmīssō
rīpa clamans adūsā ut mītrepīde trānsēas. edico. Nichīl omīo pīculi
ē. et nī pīmo pedes tēnū strīper omīa atq; suspēcta hīc amēna scāra
dēmīcio. Et dūbitas si cūtanis. ipē rētrānsēo. et nēstīgia rētro obser
uata sequor ut vīgīlīs aut ut s; māmī pībēssimū. ad hēc te locū pīdū
cam quib; cū affueris regīm thalamos pōntīfīcūq; aulās carceres ī
molestos laqueos dūcas. Qd si forte omīa que mīos tenet. abdūcā
nō dū possūm? Id em vīnī ē ex eoz genere que pīs ī caput hōīz ad
cere q; dīscere de saltē amīcam nobis solitudinē faciām? qd ullō ne
tante pīmittim? mīq; illā cū omībz fortunaz mīz sārāmīlis o mīgre
m? Qmībz cū fortit cūre posse cepim? cū dēmū plena lībtas ēit et se
cūm gaudū. Inīca ut res sūt mīsq; cīe qētī. vīctū sūm? Neq; em
ul quā diffīdam tam obīre agō uel tanto īborz usū qāp nī dūmīz
aut grīne suadeo cū altitudīnez mī tū uōmī. et sūe hūī? sūe arctio
us vīe clarīssimū. tībīq; notīssimū dūces sūt. Māmī et martīnī cū mīlī
fīdis. et cū qd pēgīnāones sīmones q; tū īdīcāt mīe xpi amīcos amīcī
sūmū tenotam. hīc mīte modū ut exsūpīonbz liquet implemī sīl et solī
tariū regēm amplexīs. et epī dīgnītatēz retīnēs ut mīte sūo. Gemīa
dī? ī monachū? epī illūz nocet. Mēmpē qm pīs mīte baptīsmū dīfī
cīlīs ē impless; ī adolēscētia mīq; ipā mīlīcia utraq; religīosī adūsā.
cōsīlīs sic uīnēs ut iam tūc sīcūt ī mīta ems sēptūz ē nō mīles s; mo
nachus putāretur. Et alī mēnas cū natalīs idēm qm martīno est
fīenā celestī mīlīcia nō ī urbe s; ī herēmo pīmittant. Et hūc quoq; de
mīdīstīa dīlat. Gregorīus nazāzen? ut seronīm? testat. vīno se epīm

in loco suo ordinans ruri vitam monachi erant. Cum inter quos illi semp
amor fuit. hinc elias. q. iam ante subrecente ex atheniensis auditorio
digressus Basilii cesariensem famosus copatorum et collegam. atq. ut fa
mam secutus angustat. etiam came germani sui e cathedra magisterij de
tractu. si ille flore rethorice florentissime docebat i recta manu ad so
litudinem et ad meliora studia insigni quadam amoris fiducia et auctorita

Audio autem et transuerso. quid aduersus hec sit. **C**te deduxerat **Capitulum xv.**
sum obstrepi solet. Nam pmo de septimis sacris nobis facere nitimur
indiam. Ve soli quia cum ceciderit non habet subleuare se. Et melius est
duos filios esse quam unum. hinc enim emolumentum societatis sue. Et que sunt id ge
nus plima. Quod oio non dicerent. siquid ego sentiam. et quid loquar
attenderet. Deinde aristotelici illud obiciunt. si autem non quod naturaliter
sociale aliter est homo. vel quod qui aliter non coeunt. aut bestia est aut deus. quasi
ego vel omnium indicam. vel societate omnium hominum medicum vel antequam sit elec
tio quid esse malum aut bestia an deus hoc est bestialiter homo an diuus vir
Ciceroniam preterea nobis illud innumerat. Vnde non auctoritate quod quibusdam
natum esse. si naturam perfectam hominum societate non semel diffinisse ostentus
ra huius argumentum attulit optimi quique licet omnibus copis suffulcitur et
omnis naturae ex parte tui et solitudinis fugitivum. et socium studij consistit
quibus satis ut arbitro. libro superiore rursus est. nam nec ego in hoc
in plene cum tullio conueniret solitudinis ac studij socium. pmo vel socios
et querendus dicitur et colendus. **E**t hec igitur. et que ad obuiandum nob
similia trahi solent teneo et de secula solitudine affirmare cum super me
minimus et Iulianum illum famosissimum heremitam. anthonium. et famo
sorem anthonium alexandriam. urbesque alias petisse non sui nestiti uer
id non motu proprio seculum qualibet excussa. si per gram naturam summoque fidei
discrimine gestu non sic enim sic scriptum est. **E**gebant illi sacratissimi vi
ri quid tempus vniuersum agerent. et qui opus esset firmi quiete. qui naturam so
litudinis proponere ciuitates. **I**am id. prope ridiculum. quod promissis actum
lunt quodque pium in seipsum obiectum scio. Quid enim fiet inquit si passim
omnibus persuadere potueris quod intendis aut quis tandem in tuis residet
Vide ergo ne contemnas publicam loquas. Quibus plane res ipsa respondeat
Et quidem omnes inde in grauem certam esse mutande sine ratione
solitudines defendas. quam solitudines non erant. eoque prius redemptum
vni ois tedium prius inqes popellus. i. prius plus abscessit. **E**t bene habet non
huiusmodi hominum mores neque tam patulas vulgus. aut tam faciles honest
tatis consilium antea pber. paucis utinam persuasum. nec non par est
omnibus. vnam vitam. et perfectam solitudinem suadere. nec ego loquor omnibus
sed tibi. **E**t in his paucis quibus hec vana conuenit. Nobis certe si non
vulgi nocet sed naturam mirum sequitur melius est aptus

Inquamus urbem non redemptum aio. ne posita ad aratram manum re
spiciamus retro. sed precepi potius ne usque ad migratum. deque omnibus
bonis male meritum pluri reuertimur. quod fecisse lentulus tradit. is
qui sub tentum. perfectioris honeste etiam exilium elegit. quem ut imitari
uellerimus. et si quietis amor. at saltem turbe odium persuasile debuerat
Quaque non desit exemplum. sed deuotum magis. Cironem feras monachi
qui solitudinem ingressus orant. ne usque inde discedet. multaque persueci
cia sibi prestat. ne irate preces essent. Et tunc punde solitudinem cause sunt
frangendi quod qui nos tenent vna. rumpendus quod pons. at ergo nequa
fuge vel reditus spes supersit. Dicam enim tibi quod palladio exemplorum talium
historicus dixisse sibi iohannes scribit egyptum heremitam illum cum super
mentio hita est. Epus enim inquit es futurum plurimumque tribulationum.
habitaturus es ac laborum. si igitur ista via fugere. noli relinquere solitu
dines nostras nullus enim te in desertis degentem locus epum faciet. **H**ec
palladio iohannes. ego autem tibi de epatu nichil. Jam enim es. quod ille canem

dū p̄monebat. neq; iam tibi possibile ē Ep̄m nō fuisse. ad quē statū an
 amos matūra te virtus euerit. At qd̄ hūc p̄ximū ē dicam. Ep̄tus
 enī tuus talis ē in quo et honorū sūmme ī libertate mediocrib; atq; in
 finis parsis. Quā si maioris ep̄i pondus times solitudines mīis ama
 et si laborū ī mortaliū nerib; vis absolui. hanc requiem quere. Vt enī
 amulcie labore rediens ait Roman; ille centurio hic optime manebi
 nne. qd̄ si fortuito prolatus ad omens tūc. nūq; tractū est. exposito
 dū nō sp̄natur. Surge veni. p̄pera. Inquam; urbem mercatoribus
 adnotatis. p̄ senetis feneratoribus publicanis tabellionibus. medias un
 guentariis laniatoribus. coctis pistoribus atq; sartoribus. alchimistis. fullon
 bus. fabris tertoribus. architectis. statuariis pictoribus. mīnis. salcha
 toribus. Cytharedis circulatoribus. lenonibus furibus. hospitibus. trāspto
 rib; maleficiis. adultis. parasitis ac scurris. edacibus odorem fori vi
 gili nare captantibus. quibus ea felicitas vna ē. illi inhiant. Nullus
 aut̄ indor ī montibus ī solitis ac placitis carnis sup̄fici. Sine illos
 nō sūt mī generis p̄mitte diuitibus nūm̄os suos numerare. et ī hoc
 arismetice p̄sidio uti. nos diuitias nras sine studio sine arte nume
 rabim; Nichil ē qd̄ illis ī indeam; nisi mīc etiā qd̄ absit p̄ner sum;
 quos ficta ad umbrata suspendant. Demū fuleas equis venalibus
 vetus ē cantela. Nemo sanis puellam deformē. q̄ bñ vestita esset
 ī cōingū optant. Nos si fuleas. ymo lamas hīs purpuratis fe
 licibus detrahim; clare videbim; eē miserrimos. suas sibi diuitias
 habant. suos mores suas voluptates. Nempe quas etnas uellent
 diuitie abibunt. et quas manu retrahunt voluptates fugient atq;
 caruisse cuperent mores stabunt. et comitabunt ī mītos. Cuncta her
 q̄ illos nūlgo mirabiles onduit momēto ip̄is euanescent. Sub nūpio
 fortune vinit. Si illa peccent mors nō parcat. Quā p̄ciosissima rez
 hēnt. si tū dicendi sūt hīc. quibus sūnt ip̄i mor. amulissimis habebūt
 et aq̄b; in quies hēbit diuitias migratus heres. et forsā hostis ī mīsu
 corpa vīnes. et upupe. tartarus aīas. Nomen obliuio semp̄na cōi
 q̄nis p̄am hīc fuerit ī memoria etna erit iustus. Non nos igit̄ ad
 emulacionē. p̄nocet falsa. p̄spitas. nera mīsa seq̄strent̄ anobis molles
 et enenati diuites. Illis thēme. Illis forniceis atria popine. Nobis
 silue montes prata fontes placeant. Illi carnis desideria et lucū inde
 cūq; nemens. Nos studia liberalia et honesta sectemur. et si quid me
 chanicū unscere iunat. sit agriculturā venatioq; Cū q̄nis ī eē cl
 mōs; aliquid ī nrō. p̄posito dissonū videat. vetusq; sit v̄bim; ī uenado
 mītam ubor; eē iacturā Venacionē tamē ī meditacōi et studiis op
 timā magnis quibdam ingemis mīsam sciop̄ solitudinē s̄a. et nemor;
 latebās silentiūq; retia ip̄a suauit. Quod tūc marie nez fiet dū
 p̄ter nūz hoc ē non venator s; spectator ī siluam eas abiturus exco
 modo. sine ullo venatici cōmeatu. ea forte ul̄ clerico p̄cipue inter
 siluas agentibus p̄missa licentia ē. nec hūc; gens interdicta venā
 cio rara quidem et modesta. et exīcio corpis inducta nō luxu queq;
 illi cognate. sūt. piscacio aucupūq; hee sūt rurs; artes. Demq; sp̄
 pendeant ac uoluant̄ nos ad petram p̄ssis uestigis mīstam; Illi sp̄
 hereant nos aliqui. p̄grediam; Illi semp̄ dubi consultet. Nos iam tūc
 dem salutare osilūz exequimur. Postremo illi mūdū fugientē amplexet
 tenatq; si p̄it. Nos dūm et q̄am; dūm ī uenā p̄. et in uocem; dū
 p̄e ē. q̄. et dū corpa nrā p̄ginant̄ ab urbibus p̄ḡnentur a corpibus
 ai p̄mittam; illos ad celūz cūz temp; aduenient. quod philosophi nō
 nō sperant et corporib; secuturi.

Quo īpetis calami tulit quā mīta dixim; de re p̄ua ut mil
 gus existimat. ut ego sciaō p̄maxiā. et michi equidem tam iocū
 da. ut ai in hoc corpeo carcere dū nictum ne fuisse meminer;

inrisse nō amplius in mdear q̄dm solus. et otiosus inxi. Quāq̄ o si
nisi inpare andeum p̄clarū illud singlans egregi duas dictū. nec in
portunc detur in solentie glāndi. par intantā inpitare licentia. ego
quoq̄ nō in inq̄ inno otiosus quā cū otiosus minus solus quā cū solus
s; semp otiosus in dūm solus fin. Et si nō sim dubius. qd̄ sepe iam dū
magno strepitu p̄li hys omibz oanturū. Et iūtas i t̄pida et in
meta ē nec nanos horret strepitus ut de s̄ptor generosi compedis. i.
equi Alato ait. Illi ardua cernit argutūq̄ caput. Eū quidē nō as
tor ad huc magis audax quā solitarius inq̄usito. sim ad quam h̄c ei
studio semp aspūe. Veror tū neq̄ in ul' illius latebre ul' mee cure
ul' tarditas q̄dam obitet ingemū ut sepe res q̄rent opidombz iplicer
hec g' nō diffinor. s; scrutator uestigatorq̄ t̄tanem. Nam et diffinire
sapientis ē. p̄m et ego nec sapiens nec p̄m. sapienti Et ut cicero
m̄s ubo utar magis sum opmator. Con autē paucos quiba loquor.
assuturos scio p̄ter inz supiores rebo omibz atq̄ inctores. Ego in
huc inctat tū aram teneo. Satis ē. Quid alij indicent. p̄se quibz
indēt dūm magnis fluctuantes q̄ sinas. ulla inctas ad uenū cogit
Certe cū uenent in emtabilis dies. et urgere anām hinc cepit i eluc
tabilis mortis hora. qū nō inportatibz aut cōpitis p̄li digito monstā
tū. cē. nō regem aut pontificē fuisse. nō pecunā. non gū nō delatā
affluisse. s; caste. s; p̄e. s; inoenter inrisse proficuit. tunc ut spero fū
tebitur. qui inē negat tranquillū hoc saltem fuisse cōsilij. Itaq̄ tū
tus ardor tantū matie amor est. ut cū inlta dixerim plura se offerat
s; studio cōsulendū ē. Putabam enī eplam sc̄bere libm̄ sc̄pisse. Ne
dimisurus nō fuerā quo. s; solitarie uite solitari liber eet. n̄ qma in
mentē redyt eam me solitudinē landasse. nō que vni cē. s; q̄ turbas
fugit. Et inl illa me cogitacio. p̄posito emont ut hominū sessumq̄ me
medio lectore p̄ticio releuaret. Vni igit induoba seā. Dulce antez
in fuit p̄ter more ueterū. quos i inlta sequi soles. hys qualibzlibz
literulis meis sepe sacri. et gl̄osum xpi nomē miserē qd̄ si fecissent
p̄sa illi inctz ingemoz duces. et eloquio hūano inde scintillari ce
lestiū inctassent. delectant fateor. sed inlta amplius delectarent. Al
mic inlctet eloq̄tie p̄ma frons. clara uboz luce. s; sinas. uenas orbi
lunibus cūdm antez delincent. neq̄ quietat aīz nec p̄duat ad
illam supmā stabilem q̄ dulcedmez ac pacem intellectus. ad quam
qd̄ in sensati. et supbi hoīes otepiūt n̄ p̄ ipām xpi hūilitatē non ē
aditus. Et sic tibi aut sic affecto aīo dictum. ut omīs in pulsari nē
to frondm; fragor. et omīs c̄ta nascenai somitus aquarū hoc inū
dicere inderentur. Bene siades recte consilio. Verum dicit Deo gr̄as

FRANCISCI petrarche laureati
uite solitarie liber secundus
Ex pl at feli a ter

M

AGNO et excellenti ingenio viri cū FIKHLANI lactantij ad
 se doctine pectus dedissent: quic uersus gentes institutio
 quid laboris poterat impendi con uini liber primas ma
 tepus omnibus et priuatis et publicis actionibus adi
 quirende ueritatis studium contulerunt. Tristimantes multo
 ee pclaris humanarum diuinarumq; rerum inuestigare ac sa
 re ratione: q; fruendis opibus aut cumulandis honori
 bus inherere. Quibus rebus quic singulos terreneq; sunt et ad solius cor
 poris ptingent cultu. nemo melior. nemo iustior efficitur. Sicut illi
 quidem ueritatis cognatione dignissimi: quia scire tantope cupuerunt
 atq; ita: ut eam rebus omnibus ante ponerent. Nam et abiecit quosda
 res familiares suas: et renūciasse omnibus uoluptatibus constat: ut solā
 iudicij uirtutes: iudi expediriq; sequerentur. Tanti apud eos uir
 tutis nomen et auctoritas ualuit ut ipsa esse summi boni pmiū pdi
 carēt. Sed neq; adepti sunt id quod uolebant: et opam simul atq; in
 diuturnam pderunt. quia ueritas id est archamū summi dei qui fecit oia
 ingenio atq; p pmiū sensibus non pē comprehendit: alioquin nichil inter deū
 hominēq; distaret. si consilia et dispositiones illius maiestatis eterne
 cogitatio assequeret humana. Quid quia fieri nō potuit: ut hōi p se ip
 sum ratio diuina notessceret: nō est passus hominē deus lumine supie
 regente diuinitus errare. ac sine ullo laboris effectu uagari p tenebris
 intricabilibus. Aperte oculos eius aliqui et notione ueritatis nimis
 suū fecit: ut et humanā sapiām nullā ee monstraret. et eranti ac
 uago mā cōsequende i mortalitatis ostenderet. Verū quic panti utinē
 hoc celesti beneficio ac munere qd obuoluta in obscuris uentis latet
 eaq; uel cōceptū doctis est: quia idoneis assertoribus egessit odio i
 doctis ob uisū sibi austeritatem: quā natura hominū p dūm impia
 pati nō pē: nam quia uirtutibus amaritudo pmixta est: uita uero
 uoluptate condita sunt illa offensi ac delinūti ferunt in pcepte: et bo
 norū specie falsi/mala p bonis amplectuntur. Cū autem uerū ee his
 erroribus credidi: ut et docti ad ueram sapiām dirigantur: et indocti
 ad ueram religionē. Que p fessio multo melior uirtior gloriosior
 reputanda ē: q illa oratoria qua diu uersati: nō ad uirtutē si plime
 ad argutam maliciām nunes erudiebant. Iulioq; nūc rectius
 de pceptis celestibus differimus: quibus ad cultū uere maiestatis mētes
 hominū instruere possumus. Nec tam de rebus humanis bene merenti
 qui sciam bene dicendi assert: q qui pte atq; innocenter docet uiuere.
 Idco apud grecos maiore in glia philosophi q oratores fuerūt. Illi
 ē recte uiuendi doctores sunt existimati qd est longe pstabilius. Quic
 benedict ad paucos pmet: bene aut uiuere ad omēs. Multū tū nob
 exercitatio illa fictariū lūm contulit: ut nūc maiore copia et facili
 tate dicendi cū ueritatis p ore hūc licet posset eloquētia defendi
 ut ē amilis sepe defensi: tamen claritate ac intore sūmōs illi
 stranda: et quodam modo differendū ē. ut potētius i animos i flu
 at et in sua instructa: et luce orōnis ordinata. De religione itaq;
 nobis rebus q; diuis instruit disputatio. Nam si quidam maximū o
 ratores p fessione sine quasi ueteram decursis opibus actionū suarū
 postremo se philosophie tradiderunt: eūq; sibi requiem laborū iustis
 sumā putauerunt. si animos suos in eaz rerū q uiuere nō poterant
 inquisitione torquerent: ut nō tam otū sibi q negotium quesisse inde
 antur. Et quidē multo molestius q in quo fuerant ante uersati. qto iust
 ego me ad illā piam. uerā diuinā sapiām. quasi ad portū aliquē tu
 tissimū conferam. in quo omnia ductu pna sunt: auditu suauia. faci
 lia intellectu. honesta susceptu. Et si quidā prudentes et arbitri equi
 tates institutiones cūilis iuris compositas ediderunt: quibus cūmz disti

caque mām.

Deum litteras continentes qz sopirent: qto melius nos et rectius dmi
nas institutiones litteras psequemur: in quibus nō de illis dicitur aut aquis
ascendis sicut de manu asideranda (sed de spe de vita de salute de i mo:
talitate de deo loquimur: ut supstiones mortificas: errores qz turpis
simos sopiamus. **C**onmisis ergo terrene humilce philosophie antonibus
nihil cūta afferentibus saggre diamū manū rectam: quos equidē si pu
tarem satis ydoneos ad bene vīdendū duces eē: et ipē sequerē: et a
hos ut sequerentur hortarer. **E**t cū inter se magna concertatione dis
sident: scilicet qz ipi plerūqz discordent: appet eoz iter nequaquā eē directū
Et quidem sibi quqz ut et libitū: ppius uas impresserūt: cōfessionēqz
magnam iniquitatis: nequitatem deliquerūt. **N**obis autē qm sacra
mentū religionis accepim⁹: itz sit uentis reuelata dūctus cōduc
torē sapiē dūcēqz uirtutis deum sequamur: numeros sine ullo disci
mine ul' seruis ul' etatis ad celeste pabulū conuocam⁹. Nullus emz
suauior animo abns est: q cognatio ueritatis: cū asserende atqz il
lustrande septe: uolūta destruam⁹: qm ea res infiniti pene sit opus
et i mensi: ut si quis hec dilatare atqz exequi plenissime uelit: tanta
illi rerū copia erubere: ut nec libi modū nec finē reperiāt oratio
Et nos idcirco breuiter omia colligem⁹: q ea que allatari suauis tā
clara sūt et lucida: ut magis uirū eē uideat: tam obscuram uideū ho
minibus ueritatem: et qm sapientes uulgo putant⁹: ul' q tūtimō
instituti nobis hoies erūt. hoc est aberrare quo sūt i plicati adra
ctore mai euocandi: quod si fuerim⁹ ut spero asserat: mittem⁹ eos
ad ipm doctine uberrimū ac plenissimū fontem: cū hanc atqz po
tu conceptū uisceribz sūt sedent: ardoremqz restinguat. **E**rit q illis qm
facilia prono manifestat: nō ne piget ad papiendā sapiām disciplinē
legendi ul' audiendi pacienā cōmodare. **M**ulti ē supstionibus
namē p tūaciter inherentes obdurant se cōm manifestam ueritatem
nō tam desus religionibz quas pferūt bene menti: quā dese malis. **E**t
cū hēnt iter rectū: deos seantū aphractis: plamē deserūt: ut p pre
cipiū labant⁹: lucē relinquit ut intenebris ceca ac debiles uaceat: hūc
consulendū ē ne cōm se piguet: uelutqz se tandem ab inueteratis erroribz
liberari. **Q**uod utiqz facient: si quare sūt nata aliqū pudent: hec ē
pauitatis ē cūia ignoratio: siquā si quis cōm ueritate discesserit
facit quo referenda: et quēadmodū sibi uita degenda sit: cū sūt sumā
breuiter circūscribo: ut neqz religio ulla sine sapiā suscipienda sit: nec
ulla sine religione pbanda sapiā. **R**escripto igitur illustrande ueritatis
officio: nō putam adeo necessarium ab illa quēstione pncipiū sumē q
uidetur pma eē natura: sit ne pudentia que rebus omibz consulat: an
fortitū ul' facta sūt omia uel gerantur. **U**nus sententię auctore de
moartus confirmatur epicurus. **E**t autē ptagoras qui deos indubū
uocant: et postea diagoas qui excludit: et alii nō nulli: qui nō putant
rūt deos eē: quid aliud effecerūt nisi ut ulla eē pudentia putaretur.
Quos tū cetū philosophi: ac max⁹ stoia acerrime retulerunt: docen
tes nec fieri mūdū sine dmiā rē potuisse: nec cōstare nisi sumā rē ne
regeretur. **E**t et or tūli⁹ qm achademice disciplinē defensor eēt: de
pudentia gubernatrice rerū ul' mltā et sepe disserunt: stoicorū argumēta
cōfirmans: et noua ipē afferens plūma. **Q**uod facit cū monibus
philosophie sue libris sūt max⁹ in hīs qui sūt de natura deoz. **N**ec dif
ficile sane fuit paucorū hominū pma sententiā redarguere mendacia
testimonio populorū atqz gentū: in hac mīa re nō dissidentū. Nemo est
emz tam ruidis: tam fēns mōdo qm nō oculos suos in celū tollens: tā
et si nesciat cū de pudentia regatur: hoc omē qd cernitur: nō aliq
tū eē intelligat: intelligat eripāz rerū magnitudine: motū dispositione
constantie utilitate pulchritudine: temperatione: nec posse fieri qu id quod

ut qd nō imp
a q de pudentia

*Vbi p[ro]fate vni[us]
dei m[un]di r[eg]i
an ne m[un]do*

mirabili ratione constat. consilio maiore aliquo sit consilium instructum. Et
nobis utique facilius est exequi. hanc partem quamlibet copiose. Et quia multum
inter philosophos agitata res est: et prudentiam tollentibus satis responsus
videtur ab hominibus argutis et eloquentia. et de solertia domine prudentie
per totum hoc opus quod suscepimus sparsim dicere nos necesse est. Omittamus
in primis hanc questionem quod cum ceteris sic coheret: ut nihil anobis
videatur dissonum posse: ut non simul de prudentia differatur. **S**ed igitur in
opis ex ordine questio illa consequens ac secunda. Vtrum potestate vnius dei
mundus regatur: an ne multo. Nemo est qui deus sapiat rationemque se
cum putet. quod non vnum esse intelligat. qui et condiderit omnia. et eadem qua
condidit iustitiam moderetur. **Q**uid est multis opus est ad mundi regimen
sustinendum nisi forte arbitrium. si plures sunt: numquam habere singulos neminem
atque vnum. quod quidem faciunt. huius qui esse multos noluit. quia necesse est
in beallos esse siquidem singuli sine auxilio reliquorum tante molis sub
nacula sustinere non possunt. Deus autem qui est eterna mens. erit utique per se
consummateque virtutis est. Quod si vnum est vnum sit necesse est. **P**otestas
enim vel virtus absoluta retinet suam propriam firmitatem. Id autem solidum ex
istimandum est. cum nihil de cedere id perfectum. cum nihil possit accedere. **Q**uod
dubitet potissimum esse regem. qui totius orbis beatum imperium: neque in me
rito cum illius sunt quod ubique sunt omnia. cum ad eum solum omnes mundi copie
congregantur. At si plures partiantur orbem vnum certe opus vnum. et
interim singuli habent cum intra prescriptam portionem se quisque contineat. Eodem
modo etiam dum simplices sunt vnum valebunt. aliis tantumdem in se habentibus
Virtutis autem perfecta natura in eo potest esse in quo totum est quod in eo in quo per
erigitur est de toto est. Deus vero si perfectus est ut esse debet: non potest esse nisi
vnum ut in eo sunt omnia. Deum igitur virtutes ac potestates infirmiores
sunt nature est: quia tunc singulis de eum. quibus in ceteris fuerit. ita quod per
plures tanto minores erunt. **Q**uid quod summa rerum potestas. ac divina
ius ne semel quidem dividi potest. **Q**uidquid est caput divisionem. et intentum
capitatur nature est. **E**ri autem intentus longe est. adeo. quia in corruptibili
lis et eternis est. consequens est ut dividi potestas divina non possit. **D**eus igitur
vnum est: si nihil est aliud potest quod tantumdem caput potestatis. Et huius tamen quod
multos esse arbitrantur. officia inter se dicunt esse partitos. De quibus omnibus
suo loco disputabimus. illud interim quod ad presentem locum pertinet teneo. **E**ri per
titi sunt inter se officia eodem revolvunt res: ut ex his quilibet sufficere
omnibus nequeat. perfectus igitur non erit. qui cessantibus ceteris non potest omnia
gubernare. Ita sit ut ad regendum mundum vnum perfecta virtute opus sit.
quod imbecillitate multorum. **Q**ui autem putat hanc tantam magnitudinem non
posse ab uno regi fallitur. neque quanta sit una atque potestas divine maiesta
tis intelligit. si eruditur singularem deum: qui facere mundum potuit eundem
regem non posse quem fecit. At si concipiat animo quanta sit divinum huius
opis immensitas. cum antea nihil esset. tamen virtute atque consilio dei ex nihilo
esse conflatum. quod opus non nisi ab uno in eam proficiat non potuit. vnum
intelligit multo facilius esse ab uno regi. quod est ab uno constitutum. **D**icit
fortasse aliquis: ne fabricari quidem tam immensum opus mundi nisi plu
ribus potuisse. **Q**ualibet multos qualibet magnos faciat. **Q**uicquid in
multis magnitudinis potestatis virtutis maiestatisque posuerit. id totum
vnum conficio: et vnum esse dico: ut tamen in eo sit istarum rerum: quibus nec
cogitari. nec dici potest. **Q**uia pure qui et sensu de facinus. et verbis qui
neque tantam intelligentie lucem patitur. huiusmodi: neque explanationem tam
tam rem. caput lingua mortalis. idipsum nos intelligere oportet ac dicere.
Video rursus quod e contrario dici possit. tales esse illos plures quales nos
nolumus vnum: At hoc fieri nullo pacto potest. qui singulorum potestas pro
gredi longius non valebit occurrentibus sibi potentibus ceterorum. **N**ecesse est
enim ut quisque suos limites aut transgredi nequeat. aut si transgressus

fuerit sin
cu posse
tamen o
omni em
cesse e
potent li
prie pri
rem. **Q**
cohortes
qz p[ro]p[ri]u
utitur o
nature u
sa soluer
est: qual
natura su
regere
ul' ad op
his omni
ne ipam
rui reru
cur aliq
qua m[un]
tibus di
sed late
as p[ro]f[er]
no igit d
e nonien
nulli ven
tas cog
erroris p
p[ro]p[ri]e qu
vnum de
ueitatem
nas finit
aut fil
mno et
e' m[un]do
Non ergo
aliemur
interean
ne huius
tant. q
delegat
sarys. m
que den
atqz mo
Itaqz hi
bussime
canu fa
quos ca
gularis
toma p
dum V
bus coi
bem' ne

fuerit sine alteri simbo pellat. Non vident qui deos multos esse credunt. si
 ea posse ut aliquid diuisum velint. Et quia re discrepantia inter eos et ce-
 tamen oratur. sicut homines bellantes inter se deos finit. cum ali-
 oram capi vellet. alii repugnarent. Vnus igitur arbitrio unum regi ne-
 cesse est. Nisi est singularum partium partium ad unam prudentiam referatur. non
 poterit summa ipsi constare. uno quoque nihil curante amplius. quod ad ea per-
 prius pertinet. sicut ne res quidem militum nisi unum habeat ducem atque recto-
 rem. Quod si in uno existeret tot fuerint impatores quot legiones. quot
 cohortes quot cunei. quot ale. primum nec instrui poterit acies. unoquo-
 que periculis recusante. nec regi facile aut tempori quod sitis propriis consiliis
 utatur. omnes quorum diuisitate plus nocent quam prosunt. Sic in hoc re-
 nature impio nisi unus fuerit ad quem totius summe ante referatur unum
 la soluentur et corrumpent. Dicere autem multorum arbitrio regi unum tale
 est: quale si quis affirmet unum corpe multis esse mentes: qui multa et
 varia sunt misteria membrorum. ut singulos corporis sensus singule mentes
 regere credantur. Item multi affectus quibus commoueri solemus. vel ad iram
 vel ad cupiditatem. vel ad letitiam. vel ad metum. vel ad misericordiam: ut in
 his omnibus totidem mentes putentur operari. Quod si quis. perfecto dicat
 ne ipsam quidem quam unum est hanc videatur. Quod si unum corpe tantum
 rui rerum gubernatione mens una possidet. et immensum semel intentum est
 cur aliquid existimet unum. non posse ab uno regi amplius posse. Quod
 quia intelligit isti assertores deorum ita eos preesse singulis rebus ac per-
 tibus dicunt. ut tamen unus sit rector erimus. Jam vero ceteri non dii erunt
 sed satellites. ac ministri. quos ille in mari ac potens omnia his offi-
 cio preceat. et ipsi eius impio ac imbecilli seruiant. Si unum pares non sunt
 non ipsi dii omnes sunt. Nec enim potest hoc quod sentit: et quod dicitur. Nam si deus
 est non in summe potestatis incorruptibilis esse debet: perfectus impassibilis
 nulli rei subiectus. Ergo dii non sunt quos parere unum mari deo neces-
 tas cogit. Et quia non frustra fallitur. qui hoc ita putant. causa huius
 erroris paulo apertius: nunc nuntietur. diuine potestatis testimonio comprobemus.
 prophete qui fuerint ad modum multi. unum deum predicant unum loquuntur: quippe qui
 unum dei spiritum plenum qui futura sentit pariter. et consona voce predirent. At est
 veritates expectes non putant huius esse credentium. Illas est non diuinas sed huma-
 nas fuisse voces audit. Videlicet de uno deo pronuntiant faciunt. aut insani
 aut fallaces. Atqui impleta est impletusque cotidie illorum uaticinia inde
 minus et unum suam congruens diuinum docet non fuisse furiosos. Quia
 est mentis emote. non modo futura preannuntiare. si etiam coherentia loqui possit.
 Qui ergo fallaces erant qui talia loquebantur. Quod ab his tam longe
 alienum. quod ratio fallendi cum ceteris. ab omni fraude coluberent. Idcirco est adeo
 mittebantur. ut et precones essent maiestatis eius. ac correctores praesentia
 re huius praeterita nolunt fingendi ac mendandi eorum est. qui opes appe-
 tunt. qui lucrum desiderant. que res paul ab illis sanctis miris sunt. Ita enim
 delegato officio functi sunt: ut delectatis omnibus ad tutelam vite. neces-
 sarius non modo in futurum. sed ne in die quidem laborarent contenti et spali ab-
 que deus subministrasset. non modo quiescenti: uillius habuerunt si etiam curant.
 atque mortem. Amara sunt est inuicem ac male inuentibus precepta iustitiae.
 Itaque in quorum praesentia et arguebantur et prohibebant exanimatos eos acer-
 bus ne tamen. Ergo quibus absint studium lucrum: absint etiam lucrum et
 causa fallendi. Quod quod aliqui eorum principes aut eam reges fuerint: in
 quos cadere non potest suspicio cupiditatis et fraudis. Et tamen proinde dei sui
 gularis. eadem quia ceteri diuinatione fecerunt. Sed omittamus sanctes-
 tima prophetarum ne minus idonea probatio videatur esse de quibus omnino non ar-
 ditur. Veniamus ad auctores et eos ipsos ad probationem ueri testis aitem. qui
 his contra nos uti solent poetas dico ac philosophos. Et his unum deum pro-
 bant. necesse est. Non quo illi habuerint cognitum ueritatem. Si quod ueritatis

fuerunt

Con eos qui
 dunt prophetas
 fallaces

probat te
 non pro
 tate et phas
 unum deum esse

ipsum tanta vis est: ut nemo possit esse tam cecus: qui videat ingerere
se oculis diuinam claritatem: poete igitur quibus deos carminibus ornauerunt: et
eorum res gestas amplificauerunt summis laudibus: sepius tamen confitentur spiritum
vel mente una contineri regique omnia. Orpheus qui est vetustissimus poetarum
et equalis iporum deorum: siquidem traditur inter argonautas cum audacibus
et hercule nauigare: deum neminem et magni primo gentium appellat quod ante
ipsum nihil sit gentium: sed ab ipso sunt cuncta generata. Eundem etiam Pan
ita nominat quod cum ad huc nihil esset: primum ex infinito apparuit: et exiit
terre cum origine atque natura: quia concipere animo non poterat creata
in mero natum esse duxit primo gentium pluresque boni cunctis prolixi aeris filios.
Aliud est quod diceret amplius non habebat. Nunc autem esse omnium deorum parem
tem: quorum cuncta celum condiderunt libensque prosperemur ut haberent habi-
tationem sedemque communem edificauerunt in mortalibus domum in corruptam Natura
entia igitur et ratione docente intellexit esse praestantissimam partem celi ac
terre conditricem. Celum autem tanquam deum primum constituere non audebat: quod
elementum indebat esse unum: quod ipsum egissent auctore. Hec cum ratio per-
duxit ad deum illi primogenitum cum assignat: et tribuit principatum. Homerus
nihil nobis dare potuit: quod pertineat ad ueritatem: qui humana potius quam
diuinam conspexit. Potuit hesiodus: qui deorum generatione libri immis ore
complectens est: sed tamen nihil dedit: non adeo conditore sumens et
ordinem: sed achao quod est rudis in ordinatamque materiam confusa congenies: cum
explinare ante debuerit chaos ipsum unde: quando quomodo esse aut constare
cepisset. Numquam sicut ante constare cepisset ab aliquo artifice disposita
ordinata effecta sunt omnia: sic ipsum materiam factam esse ab aliquo ne-
cesse est. Quis igitur hanc nisi deus fecit: cum praeteri subiacent omnia: et
regit hoc ille: dum horret incognita ueritate. Non enim musarum institue-
tu sicut inde uolebat in helicone canere illud effudit: sed meditatus nene-
rat ac paratus. Hesiodus primum maior: non longe fuit a ueritate: cum delirio
deum quem mentes: ac spiritum nominat. Hec uerba sunt principio celi ac terrae
camporumque liquentes: lucentesque globum lunae: titanaque astra. Epurus inter alia
lit totumque intus per arcus. Odens agit mole: et magno se corpore mis-
cet: ac ne quis forte ignoret: qui nunc esse ille spiritus: qui tunc haberet: de-
clarant alio loco: dicens deum namque ire per omnes: cunctasque tractusque ma-
ris celiisque profundis: hic pecudes: armenta: uros: genus omne ferarum: que
nunc libi tenuis nascentem arcescere intus. Quidam quoque in principio pre-
terea dan opus sine ulla nominis dissimulatione: adeo quae fabricatore mundi
quae rex opificem uocat: mundum furetur instructum: quod si uel orpheus: uel
hi inter quos natura docente senserunt in perpetuum defendissent: eandem quam
nos sequimur doctrinam comprehensa ueritate tenuissent. Et actenus de
poetis ad philosophos ueniamus: quorum ^{maximo} est auctoritas: ceterisque in-
dicant: quia non rebus commentariis: sed inuestigando ueritati studuisse credunt.
Tales milesius: qui unus exscripte sapientiam numero fuit: quique primum omnium
quesisse de causis naturalibus traditur aqua esse duxit ex qua nata sunt omnia
deum autem esse mentem que ex aqua cuncta formauerit: ita materias rerum
posuit in humore: principum causamque nascendi constituit in deo. Proclus
quodam ita diffinitur quid esse deus: animas per universas mundi partes omne
que naturam comens atque diffusus: ex quo omnia que nascuntur: anima
vitam capiunt. Anaxagoras deum esse dicit infinitam mentem: quae per ipsum
moneatur. Anaximenes multos quidem esse populares deos: unum tamen
naturalem: id est totius summe artificem. Cleanthes et anaximenes: e-
thera dicit esse summum deum: cum opion poeta noster assensit. Tum patet
omnes fecundis uerbis ether. Coniugis in gremio late descendit: et
omnes. Magnum alit magno puerum corpore fetus. Chrysippus natus
unum diuinam rationem praedita interdu diuinam: naturam deum: inuocat. Hec
genio naturalem diuinumque legem: hominum omnium sententiam: quibus sit incerta

eodem tamen spectat: ut providentiam unā eē consensant. Quia ē nā
 tura sine ether: sine ratio: sine mens: sine fatalis necessitas: sine di-
 vina lex: sine quid aliud dixeris: idem est qđ a nobis dicitur deus. Nec ob-
 stat appellacioni divinitas: cū ipā significacōe ad unū omnia revolvantur.
 Aristoteles quāvis secū ipē dūsideat: ac repugnantia sibi et dicat: et
 sentiat insimul: tamen unā mentē unido p̄esse testatur. Plato qui
 omnium sapientissim⁹ indicat: monarchiam plene apteq; defendit: nec
 etheri: aut rationem: aut naturam: sed ut est deū norat: ab eo mūdū
 hunc p̄fectū: atq; mirabilem eē fabricatū. Quē cetero secutus: atq;
 mutatus i plūmū frequent deū cōfiteatur: ac sup̄emū norat in ijs libris
 quos delegibus sc̄psit: ab eo qđ regimūdiū argumentatur. Cū disputat
 de natura deorū: hoc mō Nihil ē prestans deo: ab eo igit regū mūdū
 necesse ē. Nulli igit ē nature obediens aut subiectus deus: om̄es ergo
 regit ipē naturā. Quid aut sit deus in consolacione defuit. Nec vero dē
 ipē qui intelligitur a nobis: alio mō intelligi p̄t: nisi mes soluta quēdam
 et libera segregata ab omni cōcreacione mortali omnia sentiens: et movēs
 auctens quoq; qui extemum ul acēsum stricte sunt: quā sepe sumus
 deū merita laude p̄sequit: nā cū deimāna morte differet nō intelligi
 inquit auctoritatem atq; maiestatem nōdas tū: rectoris orbis terrarū
 celiq; et deorū omnium: deū a quo ista unum qđ singla adoramus et
 colimus suspensa sunt. Item in exhortacionib; hic cū p̄ma fundamēta
 molis pulcherrime iaceret: et hoc ordiret: quo nec manus quicq; nome:
 nec melius: ut omnia sub duabus lina vrent q̄m ipē p̄ totū se corpore
 intenderat: tamen mīstros regū sui deos genuit. Et qđ multa alia de deo
 mīstis similia locutus ē: qđ mīe differo: qđ alijs locis oportuniora sūt. Nā
 me satis ē demonstrare sūmo ingemo viros actigisse veritate: ac pe-
 ne tenuisse nisi eos retrosus infucata prius opinio cōfiteretur: in
 p̄misit: quā et deos eē alios opinabimur: et ea que in usū hōis deus
 fecit tanq̄ sensu p̄dita eēnt: p̄dus habenda et colenda credebimur. Hūc
 ad divīa testimonia transeamus: prius vni proferam qđ ē simile divi-
 no: et obviā necessitatem: et qđ is quē norabo ex hominib; indeo relat⁹
 est. Apud ciceronē: cōcta pontifex disputans cōtē stōicos de religio-
 nibus: et varietate opinionū qđ solent eē de deo ut more academicorū
 omnia faceret incerta: quinq; fuisse mecenios ait: et enumeratis p̄ordiis
 quatuor: quintū fuisse eū a quo sit argu⁹: citius obamq; canāz megypti
 p̄fuisse: atq; egypti leges ac hōis tradidisse. Hūc egypti nōgēnā
 appellat a quo apud eos prim⁹ anni sui mēsis: septembris nomē acce-
 pit: idem opidi condidit: quod etiā grece nūc vocatur mecenius: canāz
 et facinate colit eū religiose. Quē et tam et si homo fuit antiquissim⁹
 tamen et mīstratissim⁹ omni genere doctine adeo: ut ei militūz renū et
 artū scientia tamēgito cognomen imponeret. Hic sc̄psit libros 7 qui-
 dem mīstos ad cognitionem divīaz rerū p̄tinentes in quib; maiestates
 sūm ac singulas dei assent: idemq; nōib; appellat quib; nos deū et
 p̄m: ac ne quis nomen eius inquireret sine noīe eē dicit: eo qđ nōmē
 appietate nō eguit ab ipā se ueritate q̄m hōis sūt at deus unus
 si unus nomine non indiget: est eū obiq; nomē: deo igit nomē est quia
 solus est nec opus est p̄prio notabulo: nisi cū discrimen erigit multitudo
 ut unā quāq; p̄sonā sua nota: et appellacione designet: deo aut q̄m
 unus ē: p̄m nomē est deus. Cū p̄t de responsis cūm mīstisq; sacre tes-
 timonia qđ sūt mīto certiora p̄ferre. Nam fortasse hāc cōi quos agim⁹: nō
 poetis putent eē credendū tanq̄ nana fugientibus: nec philosophis qđ
 enare potuerūt: quia et ipi hōies fuerūt: et nāro quo nemo nūq; doctor
 ne apud grecos quidē nūq; mīstis renū divīaz quos ad eē cōfiteri p̄-
 tificem sc̄psit: cū de quīndam mīstis loqueret. Sibyllinos libros ait non
 fuisse unus sibille: si appellat tūc nōmē sibyllinos: qđ omes femine nater

Cicero

De deo

Sua mai
in de deo

re sibyllis

sibillesunt a nescitis incipite. ut ab vniuersis delphidis uocantur a consilio. Deorum
 enunciantis. et iobis enim deus non deorum et consilium non deorum sed deorum
 appellabant cetero symonis genere itaque sibillam dictam. quia chrobule ceterum
 sibillas decem numero fuisse: easque omnes enumerant subauctores quidem sin-
 gulas scriptitauerunt. Primum fuisse de phis cum mentione fecerit nicano:
 qui res gestas alexandri macedonis scripsit. Secunda libilla cum me-
 minerit euripides in ianne prologo. Terciam delphidam de qua crissip-
 pus loquitur in eo libro que de diuinatione composuit. Quartam amecamita-
 ha: quam nemus in libro pinna belli piso in animalibus nominat. Quintam
 etheriam. quam apollodorus erithreum affirmat suam fuisse ante: eamque graui-
 petentibus illius nationis: et pituram esse troianam: et homeri mediana scri-
 pturam. Sextam samiam. de qua scribit erathostenes in antiquis animalibus
 samoni repisse se scripturam. Septimam amanan: nomine amalthea. quae ab alus
 bocephile uel demophile nominetur. eamque nouerit liberos attulisse ad regem
 turquum prisci. ac pro his trecentos philippeos postulasse regemque asp-
 natum precii magnitudine deridisse mulieris in summa illa. in conspectu re-
 gis tres combussisse. ac per reliquas idem precium poposcisse. turquum uero
 magis in sanire mulieres putasse. que demum tribus aliis exiit. cum eodem
 precio pfereretur motu esse regem. ac residuos trecentos aureis emisse
 quorum postea numero sit aucto capitolio refecto. quod ex omnibus ciuitatibus
 et italiciis et grecis. et praecipue erithreis coacti allati sunt romam
 cumque sibille uocem fuerint. Octam hellestoria magis troiano: in co-
 marmesso circa opidum gergidum: quam scribit herachides ponticus solonis
 et curi fuisse tybis nonam plurigiam: que uariata sit in grece. Decimam
 tybiter. uocem albimam. quae tyburi colitur ut dea: multa iras animis ame-
 nis: cumque ingurgite simulacrum eius inuentum esse dicitur. tunc in manu libri
 harum omnium sibillarum carmina et ferunt et habentur. preter quas graece
 cum libris arumans oculis: nec eos ab illo nisi a quidam uirum inspi-
 ci fas hinc: et sunt singularem singuli libri: quae quia sibille uocem inscribuntur
 minus esse credunt suntque confusi: nec discerni. ac si cum assignari pot-
 uerit erithree. quae et uocem suam uerum carminum inserunt. et erithreum se uocat
 ubi prelocuta est cum esset orta babilone. et nos confuse sibillam di-
 cemus: scribi testimonium curi fuerit abutendum. Omnes igitur he sibille
 unum deum predicant. maxime tamen erithreum. quae celebratior inter ceteras ac
 nobilior habetur. Quicquid fenestella diligentissimus scriptor de xv. uiris
 dicens: restituito capitolio: retulisse ad senatum. C. curione consule. ut le-
 gna erithreas mitteret. qui carmina sibille conquisita ad romam deporta-
 rent: itaque missos esse. p. gabium. m. octacium. l. ualerium. qui de scriptis a-
 priatis uersus circa mille romam deportauerunt. Idem super ostendimus di-
 ctum narone. in his quoque uersibus quos romam legati attulerunt. deum
 deo haec sunt testimonia. Unus ceteris solus quae maximus non gentis. hinc
 esse solum summum deum. qui celum fecit luminibusque distinxit. sed deus so-
 lus unicus omnino summus creatur. celi solemque stellas lunam singi-
 lora terrarumque aquae fluctus ponti. Quomodo solus sit. ita edificia
 totius mundi et artifer rerum. uel quibus constat ut quae in eo sunt. soli celi op-
 tere. testatur ipse solus existens. colitur principem mundi qui solus in se
 et ceteris extitit. Item alia sibilla. quaeque est: cum perferre se ad homines uocem
 dei dicit. Sic ait solus enim deus sum. et non est alius. Creque uocem tes-
 timonia ceteris: nisi et haec sufficient. et illa. opportunis locis resuare
 et: cum defendimus causam ueritatis apud eos qui ab errantibus aueritate
 falsis religionibus seruiunt. quod genus probationis aduersus eos magis
 adhibere debemus. quod ut deos deorum super testimonium remittimus. Apol-
 lo quod propter ceteros diuini marieque fundit exultant colophone re-
 spondensque delphis. credo. emigrare aliquid dicitur: quere-
 andum quis esset. aut quid esset. deus respondit ingenti et uno uersibus

Silharu te
 ma de deo
 vno

Testimoia d'oy
 de deo vno

Y

omnis in doctus absque matre in concubitus nomen neque verbo captum
 igneus seculus hoc deus parva aut dei parva angelus nos Numquid per
 suspicari de rene esse dictum qui et matrem sunt et nomen. Quid quod
 curans ille ter maritum? curans super terra mentationes non modo. Autem per
 appollo. sed absque matre quoque appellavit deum: quod origo illi non sit amide
 nec est per abilio esse generatus qui ipse universum generavit. Quare ut opus
 nos et argumentis docui et testibus confirmavi quod per satis clarum est unum
 esse regem mundi unum patrem unum deum. Sed fortasse querat aliquis an ob
 idem illud quod apud Grecos querit hanc. Si deus unus est que esse
 beata solitudo querat tam nos quia mundi dominus. Deserti ac solitudo
 esse dicimus. Dabit et ministros quos vocamus milites. et est illud verum quod
 dixisse in exhortationibus senecti super relictis genuisse regem sui minister deus.
 Verum in neque deus sit neque deos senectari aut colit velint: quippe quod nihil
 preceat iustum ac voluntatem dei faciant. Nec tamen illi sunt qui vulgo co
 simantur: quorum et erigunt et certus est numerus. Quod si occultiores deos
 eos ipsos se colere putant quos summi dei ministros appellamus nihil est quod
 nobis faciant invidia qui unum deum dicimus milites negamus si eos mi
 nistro delectat non in. dicitur aut esse huius ut orphens: si numerabiliter
 esse arguimus eorum errores inmensum. qui tam paucos putant. Quia
 aut tamen quo nomine appellari debeant ne deum verum molestent aut no
 men exponit. dum plures tribuit. Quidam appellant suum qui eodem illo
 responso. ut totum principatum sic etiam alteris deus abstituit nomen. Ter
 tianus igitur uersus ostendit. Dei ministros non deos verum angelos appel
 lari oportet. Deinde quidem ille mentitur qui cum numero demonum ange
 lus se dei aggregavit. Denique in aliis responsis demonem se esse confessus
 est. Nam cum interrogaretur quomodo sibi supplicium uellet. ita respondit ut
 modo sapiens per omnia commercians in multis tractans audiens de
 mon. Item rursum cum prece in apollinem simulum rogatus exponere
 rec ab hoc uersu exorsus est. cooptatio mundi cuncta illustrans et sapi
 ens demon. Quid ergo super est nisi ut sua confessione uerberibus
 ueni dei ac pene subiaceret semper. Nam in alio loco responso ten
 dixit. Demones qui pergunt circa terram et circa mare indefessi do
 manentur sub statura dei. denique quod generibus in secundo libro differemus.
 Interim nobis sat est. quod dum honorare se uult. et in celo collocare confis
 sus est id quod res huius quomodo sunt appellandi qui deo semper assistunt. Res
 hanc ergo se huius abentibus. et abiectis religionibus primum parentem
 suum deum quod cognoscunt. Cum nec uirtus existimari potest. nec magnitudo
 percipi: nec principum comprehendere. cum ad illius mentis humane mensura
 et aumen et memoria pervenit. Quia si subiectis et cunctis in
 omnibus subsistit. heret de facit. nec aliud ulterius quo progredi pos
 sit. Verum quia fieri non potest. quum id quod sit aliquid esse cepit. consequen
 ter est. ut quum nihil ante illius fuit. ipse ante omnia. ex se ipso sit. per artem
 ideoque ab apolline esse ortus. a sibilla esse gentis in creatis notatur.
 Quid seneca homo acutus in exhortationibus uidet. Nos inquit aliunde
 pendem. Itaque ad aliquem respiciamus. cum quod est optimi in nobis debemus
 alius nos credidit alius instruit deus ipse fecit. Quia igitur tot ac tantis
 testibus comprobatur unum dei patrem ac providentiam mundum gubernari. Cui
 omni unum manifestatque tantum esse dicit in timore plato ut cum neque mente
 concipere neque uerbis enarrare quisque possit obumbrat et inestimabilem
 primum. Dubitet uero aliquis. an quidam difficile aut impossibile sit
 deo. qui tanta tamque infinita opera. providentia ex cogitant. uirtute con
 stant ratione prestat. Nunc autem spiritus sustentet patrem moderatur in
 ex cogitabilis in effabilis. et nulli aliquid satis notus quod sibi unde in de
 tanta maiestate semper cogitant. qui deos colunt interdum in deum solent
 tam cetera tam in cogitabiles. tam ex cordes tam non uidentur in alibus

unus deo sit
 aliquid diffin
 le a ipse

**Herculis
acta**

differentes. qui credant eos qui genti sunt. maris ac femine coitu aliquid maiestatis. diuinaque virtutis hinc potuisse. cum sybilla erichrea dicat non potest unum ex femoribus matricis quod deus formatus est. Quod est uerum sic est apparet herulem. appollinem. librum. mercunium. iouemque ipsum cum ceteris hominibus fuisse. qui sunt ex duobus sexibus nati. Quid est autem adeo tam remota quod id opus quod ipse ad propagandam sobolem mortalibus tribuit. et quod sine substantia corporali nullum potest esse. Tu ergo si sunt immortales etiam. quid opus est altero sexu. minus ut generet. ipse per se quid est opus cum successione non egent. qui semper sunt futuri. nam perfecti in hominibus ceteris quod animantibus diuersis sexibus et coitu. et generatio nullum habet aliam rationem. nisi ut omnia genera auerentur. qui sunt conditione mortalitatis obitura. mutua possint sua ^{successione} cessione seruari. Deo autem qui est sempiternus neque alter sexus. neque successio necessaria est. Dicit aliquis ut habeat vel ministros vel in quos ipse possit dominari. Quid igitur sexus opus est. tunc cum deus qui est omnipotens ut uocatum sine usu. et opera femine possit filios procreare. Nam si quibusdam minutis animalibus id prestat ut sibi esculis. natorum esumque herbis ore legant. cur erubescit aliquis ipsum deum nisi expunctione alterius sexus non posse generare. Illos igitur quos impia. et insipientes tamquam deos. et incipiunt et adorant. nemo est tam inconsideratus qui non intelligit fuisse mortales. Quomodo ergo inquit aliquis. Tu credidi sunt. minus. quia reges. maximi. ac potentissimi fuerunt ob merita. virtutis suarum. aut uirum. aut artium repletur. Cum tamen fuissent. his quibus impitauerat in memoriam sunt consecuti. Quid si quis dubitet res eorum gestas et facta consideret. quod uincit tam poete quam historici neterum. prodiderunt. hercules qui ob uirtutem clarissimus. et quasi adfructum inter deos habetur. nonne orbem terre quem peragrasset. et purgasset narratur. stuprum libidinibus. adulteris inquit. nec mirum cum esset adultero genitus. alimen et mares. et feminas contra omnes leges. infamia flagitio dedecore affecerit. ne illa quidem que magna et mirabilia gessit. talia iudicanda sunt ut utriusque diuisi tribuenda uideantur. Quid est tam magnificum si leonem. aprumque superauit. si anserem derexit sagittis. si regni stabulum egressus. si uirginem uocat. cuiuslibet de traxit. si equos feroces cum diuino interemit. Opera sunt ista fortis uiri hominis tamen. Illa est quam mater fragilia et mortalia fuerit. Nulla est enim quod aut ontor tantum. nisi quod non feror ac uiribus debilitari. fragilisque possit. ac animus vincere macandiam colibere fortissimum est. que ille nec fecit inquit nec potuit. hec qui faciat non modo ego cum sumus uiris comparo sed similibus deo iudico. Vellem adiectione delibidine luxuria cupiditate in solentia. ut uirtutem eius impleat quem deo similem iudicabat. Non est fortior putandus est quam leonem quam qui molentia. et in se ipso inclinat superat macandiam. aut qui rapacissimus uolucres decit. quam qui cupiditate audacissimas cohercet. aut qui amagone bellatricem. quam qui libidine uincit pudorem ac fame debellatricem. aut qui finem destabulo quam qui in a de corde suo egent. que magis sunt piniosa. quam domestica et pia mala sunt. quam illa que et uitare non poterant et cauere. Ex quo fit ut ille solus uir fortis debeat iudicari qui temperans. et moderatus est et iustus. Quod si cogitet aliquis que sunt dei opera. iam hec omnia que mirantur homines in optissimum ridicula iudicabit. Illa enim non diuina uirtutibus quas ignorant. sed infirmitate suarum uirum metumitur. Nam illud quidem nemo negante herulem non heurysteo tantum seruasse regi. quod aliquatenus honestum iudicari potest. sed etiam impudice mulieri omphale. que illi nestibus suis induta. sedere ad pedes suos inebat. pensa faciente. De testibus turpitudinis. si tanti orat noliptus. Quid tu inquit aliquis poetas ne credendum putas. quid imputem. Non enim ista lucidius narrant aut lucius quam dii et homines non peperit. si sibi potissimum qui deorum laudes canebant. Quibus

igitur credemus si fidem laudantibus non habemus. Quia hos mentiri putat, proferat alios quibus credamus auctores qui nos doceant. qui sunt isti dii. quomodo unde orti. que sit vis eorum. qui nuntiant: que potestas: quid in his admirabile: quid cultu dignum. quod denique certius: utrumque iustitiam nullus dabit. Credamus igitur istis. qui non ut reprehenderent. Nungunt ergo cum arguantis expugnantque tiorum: natus laomedonti. ob negatam sibi pro filie salute mercedem: unde quo tempore et fuerit apparet. Idem furore atque insania patitur uxorem suam cum liberis interemit. hunc homines deum putant. In philocteta heros sumus non putant: qui filium suppositum arfuro: qui artus eius ac nemus cremat ac diffundere vidit. qui ossa eius ac cineres in octaco monte sepellunt. pro quo munere sagittas eius accepit. Esculapio. et ipse non sine flagitio apollinis natus. quid fecit aliud omnis honoribus dignum: nisi quod sanavit hipolitum. Mortem sane habuit clariorem quam adeo meruit filium nati. hunc torquatus de illustribus minus differens. et ait incertis: parentibus natus. expositus: et anenatoribus in uentibus. canino lacte nutritus: chironi tradit. deditque medicinas. fuisse autem melleum. sed epidauri moratur. Tulum autem cynosuris aut sepulchrum. Quid apollo per eius: non ob amorem quo flagrabat turpissime gregem pavit alieum. et muros laomedonti extruxit. cum neptuno mercede conductus. que illi negare potuit impune. ab eoque primo rex perfidus. quicquid cum diis pepigisset didicit ab negare. Idem formosus puer. et diu amat uolant. et diu ludit occidit. Chomada maris. et per gratiam cedis cunctis ab atheniensibus liberatus. ne uideretur minus feris. et in manus adulterum: cum uenere commisit. Castor et spondus. diu alienis spondus rapuit esse gemmum. delierunt: nam linore mune conatatus idas: alterum gladio transfuerant: eodem poete alterius uinere ut alteri mox narrant. ut iam sunt non deorum tamen. sed omnium mortalium miseriam. quibus semper mortis non licet: hos tamen homines ambigunt simpliciter non ut poete solent mortuos esse testatur. Nam cum facit in uiris assidentes primo helenam cunctos grece principes recognoscere: solus autem se fratres suos requirere. Subiecit omnem sue hunc istum heri ait: atque illos retinebat terra sepulchros. Cur ac nebulis mercatus: quid ad famam sui reliquit nisi memoriam fraudum suarum: Celo scilicet dignus: quia palestras docuit. et lucum primus inuenit. Liberum prem necesse est in senatu deorum summe auctoritatis: princeps esse sententiae. quia propter ionem solus omnium tamen tantum: creta tunc duxit: indos debellavit. Sed inuictus ille impator indicis maris ob amorem aut libidinem turpissime uictus est: De latius est et cretam cum seminum comitatu. nactus est impudicam mulierem uulnere. ac fiducia uictorie iudice. uir esse uoluit ne minus mollis uideretur: atque illi patris proditorum: frater interceptorem ab alio relictam et repudiatam in coniugium sibi uindicant. et libera: fecit: et cum ea pariter ascendit in celum. Quid omnis horum pater iupiter qui in sole in precatione optimus maxime nuncupatur. Nomen apud sua puericia impius. ac pene pueritiam deprehendit: cum prem regno expulit ac fugavit: nec expectant mortem de arripit semine cupiditate regnandi: Et cum patrum solus puerum per arma cepisset: bello est atitans lacessitus. Quod humano generi principium fuit malorum: Cum uictis et pace impetum comparata. reliqua sua uitam in stupris adulterisque consipit. Omnes uirgines quas inuenit. id est tollerabile indicari solet. amphitrione ac tundra perterre non possunt: quorum domos de decore atque infamia. plebilimas reddidit. Illud uere summe impietatis ac sceleris quam regni periculis rapuit ad stuprum: parum enim uidebatur si merpugnandi feminarum pudicitia maculosus esset ac turpis non eam sciam suo iniuria faceret. hoc est uerum adulterum quod sit cum natura: hec qui facit indecens aut

Esculapio

Apollo

Mars

Castor pollux

Marius

Liber

triumphauit

iupr

maximus. certe optimus non est. quod nomen ac corruptoribus. ab adulte-
 ris. ab incestibus. ab est nisi forte nos eramus homines quia talia faci-
 entes. sceleratos vocamus ac perditos omnibusque penis dignissimos in-
 dicamus. Scitulus autem M. tulius qui G. ueni adultera abiecit. ei-
 dem enim iupiter quem colebat admisit. qui per clodio sororis incestu
 ac illi optimo maximo eadem fuit et soror et coniux. Quis est igitur
 tam exors. qui hunc in celo regnare putet qui ne in terra quidem de-
 buit. Non inuisibile quidem poeta triumphum cupidini scripsit: quo in libro
 non modo potentissimus deorum cupidines: sed etiam victores facit. Enime-
 ratius est amoribus singulorum quibus impotestate cupidinis ditioneque
 uenissent: instruit pompam in qua iupiter cum ceteris diis. ante an-
 tum triumphantis ducitur. catenatus. Eleganter ad quidem apocrita
 figuratur: sed tamen non multum distat a uero. Quia et uirtutis est corpus
 qui cupiditate ac libidinibus male natus. non cupidini ut ille fuit
 sed morte subiectus. Sed est semperne. Sed omittamus demoribus dicere rem
 consideremus ut intelligant homines in quibus miseri uertuntur erroribus
 regnare in celo ionem in iugis existimat ad doctis pariter et in doctis
 per suum est quod religio ipsa et precationes et ympni. et delubra. et similia
 ea demonstrant. Eundem tamen saturno et ihea gentium consuevit
 Quomodo per deus in deum. aut ut ait poeta hominum rerumque rector
 ante cuius ortum infinita hominum miseria fuerunt. eorum scilicet qui saturno
 regnante inierunt. et perores luce qui iupiter fuit perit. Video alii de
 um regem fuisse prius temporibus. alium consequentibus per ergo fieri
 ut alius sit postea futurus. Si enim prius regnum mutatum est. cur de-
 sperem etiam posterius posse mutari nisi forte saturnus generare
 potuit fortiores. iupiter non per semper utique mirabile est. potest ergo iupiter
 regnum amittere. sicut per enim amisit. ita plane. nam cum idem. neque vir-
 gibus neque mantibus unquam peperisset. abstinent se tamen una theti-
 de. quod responsus fuit matrem prius suo. futurum quisque ex illa nato-
 cet. Et prius prudentia meo non dei: cum nisi thetis futura dixisset. ipse
 nesciret. Si autem diuinum non sit. ne deus quidem sit: unde ipsa diuitas non
 minatur. ut ab hominibus humanitas. deinde consuetudo inbecillitatis qui timent ut
 quod maiorem. Quod qui facit scit. perfecto non esse se maritum qui quidem per
 aliquid manus existere. Idem per signum paludem sanctissime inuit. Una sup-
 sticio super his qui reddita diuis. Que ista supersticio est. aut a quo reddita
 est: Ergo aliqua potestas maria est qui perierantes deos. punit: Que ti-
 ta formido est paludis inferne. si sunt in mortales. quid metuent. quam in-
 suri non sunt nisi quos non necesse est. Quid igitur homines oculos suos in
 celum tollunt. quid per superos deierunt. cum ipsi superi ad inferos reuoluantur.
 ibique habeant quod uenerent et adoret. Illud nero quale est esse facta. quibus
 di omnes et ipse iupiter pareat. Si parcat tanta uis est: ut plus pos-
 sunt qui celestes uinisi quam ipse rector ac diis. Cur non ille potius reg-
 nare dicant. quare legibus et statutis parere omnes deos necessitas co-
 git. Nunc cum dubium est. qui is qui aliam rei obsequitur. maximus non sit
 nam sicut. non accipiat fata si faciat. Nunc ad illud quod omnes redde-
 in una itaque sola sunt continentior. cum earum deparet. non uirtute aliqua sed
 metu successoris. Que formido utique eius est. qui sit mortalis. et in be-
 allis et in hili. quippe qui potuit. et tunc. cum nasceretur. extingui sicut fuit
 eius ante gentis extinctus est. qui summe potuit. unquam maiorem concessis-
 set iupm: Ipse autem furto seruatus. furti quoque uirtutis. Tunc sine ZNN
 appellatus est: non ut isti putant a feruore celestis ignis. uel quod in te sit
 dator. et ammantibus inspirat animas: qui uirtus solus dei est. quam esse possit
 in spirare animas. qui ipse accepit aliunde. sed quod prius ex libris saturnalis
 uident. potuerunt igitur homines alium deum habere rectorem. si saturnus non fuisset
 ab uxore delusus. At est poeta ista finierunt. Erat quisque hoc putat. Illi

+ maior

enī de herbis loquebant. si ut eos ornarent: quorū memoriā laudibus ce-
lebrabant. deos eē dixerūt. Itaq; illa potius facta sunt: q̄ tanq̄ de dīs
nō illa q̄ tanq̄ de hominib; sūt locuti: quod clarū fuit exemplo qd̄ infere
mīs. Danaen molatur aureos mīmos largiter ī sinū emē infudit. hec
stipri merces fuit: ac poete qui q̄ de deo loquebant. ne aucte; credite
maiestatis infringere: fuxerūt ipm̄ ī aureo umbre delapsū: eadem
figurā qua umbres ferreos dicit. cū multitudines teloz sagittaz q̄ de
scribunt. rumpisse dicit. in aquila catamitū poetice color est. Si aut
plegionē rapuit. em̄ insignie aquila ē. aut nautis in qua ē impositus: tu
telam hūc in aquila figuratū. sicut thaurū cū rapuit. et transfuxit en
ropam. eodem mō ouentille in bouē tradit. Io. machi filiā q̄ ut mī umō
mō effugeret. ut erat iam seris obfita. iam bor tūmasse. dicit mare nē
egyptiāq; uenisse. atq; ibi recepta p̄ma ul' pristina spece. dea facta q̄
mūc ihs uocat. Quo igit argumētū pbant p̄t. nec europam intant
sedisse: nec io. bouē factam. quod certus dies hēc ī falsis: quo ihs
namq; celebrat. Que res docet nō tūmasse illaz sed nauigasse. Itā
q̄ sapere sibi uidentur. quia intelligūt uimū terrenūq; corpus in celo eē
nō posse totā gammedea fabulam. p̄ falso repudiant. nec sentant iter
ra id. eē factū. quia res ac libido ipā terrena sunt est: Non ergo
res ipas gestas fuxerūt poete quod si facerent eēt nauissimū. sed
rebus gestis addiderūt quēdam colorem. Non ē obrectantes illa dice
bant. si ornare dicebant cupientes. hūc hoīes decipiūt. mūre q̄ dū
hec omīa ficta eē apoeis arbitrant. colunt quod ignorant. Nesciūt ē
quid sit poetice licencie modus. quousq; p̄gredi fugendo liceat. atq;
officiū poete meo sit: ut ea que uera gesta sūt in alias spēs obliquas
figuracomb; cū decore aliquo cōcūsa traducat. Totū aut q̄ referat
fingere: id ē mēptū eē et mēdace; potius quā poetam. Si fuxerunt
ista q̄ fabulosa creduntur nūc etiā illa q̄ de dīs feminis deozq; cōm
bus dicta sunt. Cur igit sic figurantur sic colunt. nisi forte non tūm
poete: si pictores etiā fictoresq; ī magnū menant. Si ē h̄ ē iupiter
quia nobis dicit. dens ē. nō is ē. qm̄ ex laturno et ope natus est nō
oportuit. nisi solus simulachrum in cēplis omīa collocat. Quid sibi
uulherū effigies uolūt. Quid serus infirm; inq̄ si cecidit hic in
piter. cū uero ipi lapides hoīem fitebant. Mentitor eē poetas. aut
et his tamen credūt. imo uero nō eē mentitor re ipā pbant. Itā ē de
orū simulachra cōfingūt. ut arpa diuinitate serus. apēat uera eē q̄
dicunt poete. Nam qd̄ aliud argumentū hē ymago catamiti. et effigi
es aquile: atq; ante pedes. iom̄ tenet. ponitur in cēplis. et cū ipō pa
riter adorantur nisi ut nefandi scelens ac stipri memoria maneat ī
eternū. Non igit apoeis totū fictū ē. Aliquid fortasse traditū. et obli
qua figuracōne obscuratū. quo uentis in uolūtū regeatur: sic illd̄
de sortitione regnoz. Aut ē iom̄ celū obtigisse: neptimio mare īferi
na pluton. Cur nō terra potius infortem. etiam uenit. nisi q̄ mēta
gesta res ē. Ergo illud in uero ē: q̄ regnū orbis ita partiti sortitq;
sūt. ut orientis impm; iom̄ cederet: Pluto inq; cognomen hagesilao
fuit. p̄ occidentis obtingeret. eo q̄ plaga orientis ex qua lux mortu
libus datur supior: occidentis aut inferior eē uidetur. Sic menda
cio ueritate uelantur. ut uentis ipā p̄suasione publice nihil derogu
ret. De nepti in sorte manifestū ē. cū regnū tāle fuisse dicim;: quale
n. autoum fuit in finitū illud impm;: cū totius oris maritime po
testatem senatus dearenerat: ut predones p̄sequeretur: ac mare omne
plagiet. Si neptimo maritima omīa. atq; lūis in silis obuenerūt. Quō
id. pbant p̄t. minū ueteres historie docent. antiquis auctor chumēny
qui fuit exantate messena: res gestas iom̄: et ceteroz qui dū putat
collegit: historieq; conseruit. ex titulis et in scēpomb; sacris: que ī

de off
poete

quo
ad
fai
dū
poe
te

antiquissimis templis habebant maxieq; in fano iouis triplici ubi antea
 columnam positam esse ab ipso ioue titulus indicabat magna colūna sua gesta
 conspiciat monumentum postea est rex suus hanc hydonia et interpre-
 tatus ē enim et secutus cum hec uerba sunt Vbi iupiter neptuno impm
 dat manus ut insulas omnes et que loca essent secus mare omnes regeret
 Vera sunt ergo que loquitur poete sed obtentu aliquo speciei uelita pot
 et mos olympus figurat poetas dedisse ut ioue dicunt celi regni
 esse sortiti quod olympus ambigui nomen est et montis et celi molimpo
 aut et ionem habitasse docet eade hydonia que dicit Ea tempestate
 iupiter in monte olimpo maria pte uite colebat et eo minus ad eum ueni-
 bant sique res in controuersia erant item si quis quid nomen inueniat
 quod admittit humanum ualeat eo ueniebat atq; ioui ostendebant Multa
 in hunc modum poete transferunt ut non uideos mentiantur quos colunt
 si ut figuris ueluti colonibus uenustate ad leporem carminibus suis addant
 Quia aut non intelligunt quomodo aut quare quidq; figunt poetas ne-
 lut mendaces et sacrilegos insequuntur hoc errore decepti eam philosophi
 hi qui ea que de ioue ferunt nunc conuenire iudei uidebant duos ioues
 fecerunt unum naturalem et alterum fabulosum Viderunt ex parte quod erat uerum
 eius scilicet de quo poete loquuntur homines fuisse nullo autem nali ioue uulgare co-
 suetudine religionis inducti errauerunt quod iudei nomen hominis transile-
 runt Quia ut super diximus quia solus est non indiget uoce Ioues autem illi
 esse qui sit ex ore saturni uocis negari non potest Vna igitur phrasia est eorum
 qui nomen iouis summo deo tribunt Solent et quidem errores suos hac
 excusatione defendere qui conuincti de ioue deo cui id negare non possunt
 ipsum se colere affirmant ueni hoc sibi placere ut iupiter noverit Quo-
 quid absurdum iupiter enim sine contubernio coniugis filieq; coli non solet
 unde quid sit appetit nec fas est id nomen eo transferri ubi nec membra
 est ulla nec uisus Quid quod homo uocis propter non dominum in expuit si
 humanus ioue enim uocemq; aduocatum esse deos cicero interpretatur Et in
 iupiter qui uiuans per di quod nomen iudei nunc congruit quia uiuare
 hominis est opus aliquid conferentis mem qui sit alienus et erigam beneficia
 Nemo sic deum precat ut se amaret si ut seruet ut intra salutemq; tribuat
 quod uult plus ac manus est quam uiuare Et qui de pre loquuntur nullus
 per dicit filios uiuare qui eos generat aut educat Illud est lenius est quod ut
 uno uerbo magnitudo patrum beneficia exprimitur Quanto id magis in-
 conueniens est deo qui uerus est pater per quem sumus et cum tot sumus a quo
 fingimur amari illuminari qui nobis uitam impartitur salutem tribuit
 multum multipliciter subministrat Non intelligit beneficia diuina qui se uiuam
 tantummodo adeo putat Ergo non iupiter mos si etiam impius est qui no-
 mine hominis uirtute summe potestatem inuenit Quare si ioue et ex rebus
 gestis et ex moribus hominum fuisse utriusq; regnasse deprehendimus super est
 ut mortem quoque eius inuestigemus Eius in sacra historia descriptis
 omnibus que uita sua gessit adulterium ac cognationem impia dimisit
 quicquid tamen arcanum omnibusq; amicis ac cognatis impia dimisit
 reliquitq; hominibus leges mores frumenta parauit multaq; alia bona
 fecit in mortali gloria memoriaque affectus sempiterna monumenta suis re-
 liquit etate perennata in aeterna uita committunt et ad deos abire etiam
 carentis filii in amenerunt decerneruntq; eum et sepulchrum eius est in are-
 ta in oppido enosso et dicitur uerba hanc urbem creauisse in quo sepul-
 chrum eius est in septem antiquis hris grecis ΖΕΥΣ ΟΚΡΟΝΣ id est latine
 iupiter saturnus hoc certe non poete tradunt sed antiquorum rex septo-
 res qui adeo ueni sunt ut ea subtilissima uersibus confirmant qui sunt tales
 demones in amnes caduunt simulachra tabescent quorum aeterna iacta
 etiam sepulchra infeliter montana habebit Cicero enim de deorum uita
 cum tres ioues adheologis enumerari dicit aut tamen fuisse artensem

de morte
 iouis

I

Saturnus

Saturni filii cuius nulla insula sepulchri ostendit. Quomodo igitur pater alibi deus esse videtur: alibi mortuus: alibi huius templum: alibi sepulchrum. Quia autem ergo romani capitolium suum id est summum caput religionis: publicam nihil esse aliud quam manere monumentum. Veniamus nunc ad eius patrem: qui ante regnavit: et qui fortasse plus habebat mseri: quod exorta tantorum elementorum gentis esse dicatur. Videamus quid in eo fuerit deo dignum: impius ille ludus quod aureum seculi narratur habuisse: quod iusticia sub eo fuerit intra. Teneo aliquid in eo quod in eius filio non fuit. Quid est tam commens deo quam iustitiam regnum: ac pater seculi. Sed cum eadem ratione nati esse cogito: non possum putare deum suum: quod inde esse aliquid antiquum. De eodem quero: utrumque nihil sit omnino: qui fons et origo sit rerum: hic sit necesse est: qui celi ipsum condidit: terramque fundavit. Saturnus autem si ex his natus est ut putatur: quemadmodum post esse deus principalis: qui alio ortum suum debet: aut quis pater mundi prius quam Saturnus gigneret. Sed hoc poetarum est ut dicebam paulo ante figmentum: nec esse fieri potest ut elementa in sensibilibus: tantorumque immensa sepata: minui contemnerentur: ac filii perirent. Aut is qui natus esset non potissimum gentibus similes existeret: si eam formam gereret: quam pater suus non habebat. Quia nunc ergo quid veritatis in hac figura lateat. Alumen felix in eo libro qui octavus inscribitur sic argumentatur. Saturnus cum fugatus esset a filio in Italiam qui natus est: celi filius dictus: quod solamini eos quorum virtutem miremur: aut eos qui repente ad venerunt de celo cecidisse dicere. Terre autem quod ignotis partibus natos terre filios nominemus. Cuius hec quidem filia: non non tamen vera: quia constat eam tam cum regnaret aut esse habitum potuit sic argumentum. Saturnus cum potissimum rex esset ad regnandum pentem suorum memoriam: nomina eorum celo terramque indidisse: cum hec prius alius vocabulis appellarentur: quia ratione et moribus: et fluminibus nomina Saturnus imposita. Neque enim cum dicit poete de genere atlantis aut mathi fluminis: id potissimum dicit dicit homines ex rebus sensu carentibus potuisse generari: sed eos utque significare: qui nati sunt ex his hominibus: qui vel nati vel mortui nomina montibus assignantur. Nam id apud veteres maxime grecos fuit usitatum. Sic maria eorum turrisse nomen accipimus qui de siderant: ut autem egri ionium hellespontum et inlano aeneas vocabulum monti dedit in quo sepulchrum est: tiberinis vel tybris autem quo mensus est. Non ergo mirandum si nomina celo terreque attributa essent qui reges generare potentissimos: apparet ergo non ex celo esse natum quod fieri non potest: si ex eo homines cum nomina utique sunt: quod esse verum trismegistus: auctor est qui cum dicit ad modum paucos extitisse in quibus esset perfecta doctrina: in his unum saturnum: manum nominant cognatos suos. Hec ille quia ignoravit alio tradidit historiam: qui quomodo argumentum potuit ostendi. Nunc dicam quid in aquo sit hoc factum. Non est saturnus hoc: si iupiter fecit in sacra historia sic enim tradit. Deinde patrem deducit in montem qui vocatur celi stella: postquam eo ascendit contemplatus est late terras ibi quod in eo monte autem erat celo: priusquam quod mai autem iupiter sacrificavit in eo loco suspexit in celum quod nunc nos nominamus. Idque quod super mundum erat quod ether vocabatur: de sui autem nomine celo nomen indidit. Idque iupiter quod ether vocat precibus: priusquam celi nominant: terramque hostias quas ibi sacrificavit totum adolevit. Nec hic tamen sacrificasse iupiter invenitur. Cesar quoque mandato refert aglostem dicit ionem ionem: cum ex insula nalo adversus tyranas perficeretur et sacrificium faceret in litore: aquilam ei manspiciam ad volasse: quam in tor bono omne accepta titule sue subingunt. Quam vero historia etiam ante eos sedisse illi aquilam in capite atque ei regni potendisse testatur. Cum ergo sacrificasse iupiter potuit: nisi celo ante quem dicit euhemeros mortuam mortuam: et eam oppido aulacum sepultum. Cum revelamur mitema poetarum ac saturni parentes invenimus: ad invicem etiam facti rede

q̄ rōe sup̄ dī
Celo p̄i suo
gentalia ab
sidiſſe

am̄ iustis in regno fuit. p̄m̄ ex hoc ip̄o iam deus non ē q̄ fuit. Deniq̄ q̄
nequides iustis fuit non modo in filios quos necavit: uenit etiā in p̄m̄
am̄ dicit absidiſſe gentalia. quod forsitan uere occidit: s; hoīes resp̄
ectu elimentū qd̄ dicit celū totū fabulam explodit tam̄ ineptissime fictū
quā tamen storiā ut solent adorationes phisicū conant̄ traducē quoz
smām aceto de natura deoz differens posuit. Celestes inquit altissimā
ethereamq̄ naturā ignem qm̄ p̄ se om̄a gigneret uocare noluerit ei
pte corpis q̄ cōtione alteri egeret ad procreandū. Que ratio nūc
tam potuit cōuenire si mas diceretur. Idcirco ē uirginem putant uestam
quia ignis immolabile sit elementū: nihilq̄ nasci possit ex eo: quippe qui
om̄a qm̄ abripiente absumat. Ouidius infastus. Nec tu aliud uestam q̄
unā intellige flāmam. Namq̄ de flāma corpa nulla uidet. Iure igr̄ ngo
ē q̄ semina nulla rennūt: nec caput et comites uirginitatis amant. Sul
cimo quoq̄ id potuit ascribi qui quidem putatur ignis. et tamen eius p̄e
te nō abscedit. potuit et soli inq̄no est natura et cūa gignuntur: na:
sine se h̄e igneo calore: neq̄ nasci quicq̄ neq̄ augeri potē ut nulli ali e
lemento magis opus sit gentilibz quā calori. cūa foti concipiuntur: nas
cuntur substantiā om̄a. postremo etia: si ita sit ut uoluit. quid magis
absidiſſe ē celo putemus quā om̄o sine gentilibz nati: nam si p̄ se gignit
ut nō indigebat utiq̄ gentilibz. cūa saturum ip̄m procrearet. Si uero
huit et a filio absola sunt: ortus rerū et natura om̄s interisset. Quid q̄
ip̄i saturno nō diuinū modo sensus: s; hūmā quoq̄ adinuit. cūa affi
mant eū ē saturnū qui cursum et cōsuetudine spaciōz atq̄ t̄p̄oz
cōtinetur. eniq̄ grece id ip̄m nomen h̄tē KRONOC id est spaciū t̄p̄is
Saturum aut̄ est appellatus q̄ saturaretur annis. hec cicerois uerba
sūt exponentis smām storiōz. q̄ quāquā uana sit. cūa nūc intelligere
ap̄tissimū est. Si ē saturnus celi est filius quomodo potuit aut t̄p̄is ē
celo gigni. aut celū atq̄e absola. aut postea tempus impio spoliari a filio
ione. Aut quō impiter natus ex patre. aut quibz annis saturari possit eter
nitās. cūa nullus est finis. Si ergo uane sūt iste rationes philosophoz
quid est: n̄ ut uere factū ē credam. i. hoīes ab hoīe absidiſſe. Nisi
forte aliquis eximiat ad eū fuisse qui timuit coheredem: cūa siquid
dm̄itatis habuisset. nō prius gentalia debuerit amputare: s; p̄pria
ne impiter nasceretur. qui eū regni possessione p̄uauit. Idem sororem
suā rethēz al̄ rethēz quā latine opes dicitur. cūa h̄tē uxore: responsū
uictū ē dicitur mores liberos educare q̄ futurū q̄t ut a filio pelle
retur. Quā rem metuens sibi natos sibi filios nō utiq̄ deuora
bat ut ferunt fabule: s; necabat: q̄quā scriptū sit in hystoria sacra
saturnū et opes ceteros q̄ tūc hoīes hūmāz carnes solitos esitare
ueni p̄m̄ ioues legem hoībz moresq̄ condentes: edicto phibuisse
ne licet eo cibo uesti. Quod si uerū ē: q̄ pot̄ in eo fuisse iustā
ē: fictū sane putem̄ saturnū filios deuorasse: modo cū aliq̄ rōne
in: idcirco q̄ aut uulgus comedisse filios suos eū qui extulerit se
pultareq̄ mandauerit. Op̄s aut̄ cū ioues peperisset: subtrahit infā
tem: cūq̄m̄ triendū furti: misit in arca: Rursus impudenciam
rephendam n̄tē ē. Cur ē responsū ab aliquo potius accepit cū i
celo constitutus iustā nō uidebat. Cur eū conabantes cymbalis se
fellerit. Postremo cur extitit iux̄ aliqua maior quē illū iuiceret
potatē flammā sener auiene facile iustus ē. ac spoliato impio
fugit igr̄ expulsus: et italiam nauigio uenit. cūa eū dū fuit
om̄is infastoz libus refert. Cūa ratio sup̄ ē: tūcūa iure uenit
ad ānē: ante per erato saluter orbe deus: hūc erantes atq̄ mope
tūcūa accepit qm̄ rei argumenta sunt uinūz ueteres: in quibz
ē cū duplici fonte iunū: et in altā pte nam̄: sicut idem poeta +
subiecit. ac bona postestas puppiz forānt mere: hospitiz aduētūz

entia. com. 2.

em̄ dī
q̄ ē idē
XRONOC

testificata dei Omnes g^o non tantum poete si historiarum quoque ac rerum
antiquarum scriptores homines fuisse consensunt qui res eius mitalia ges-
tas memore prodiderunt greci diodorus et thallus. latini nepos et
cassius et naevius: nam quo agresti quodam more mitalia vivebant is
genus in docile. ac dispersis montibus altis. composuit legesque dedit:
latini quoque vocant. Maluit: his qui latini sunt innotuit. Censet ne
aliquis deus esse: qui pulvis est. qui fugit. qui latuit Nemo tam
stultus est: qui et fugit aut latet. et inest: mortem timeat necesse est romat
Orpheus qui typhae eius fuit recensor apte: saturnus interea et
apud homines regnasse commemorat. prius quidem imperavit terrestribus
saturnus unus ex antea saturno natus est ipse rex magnus latissimus
iupiter item ut mario: aureus hanc inter inter saturnus agebat
et alio loco aurea quae prohibent illo sub rege fuere: secula: sic placidi po-
pulos in pace regere: neque superius dixit in celo egisse vitam: neque
inferius superos in pace regere Vnde appetit illum regem fuisse terrenum
quod alibi aptius declarat. Aurea condet. secula qui rursus latius reg-
nata per arua Saturno quodam emine quidem: inebriemur: non prius
dicit regnasse saturnus: si unum prius lucto inquit prius: interis
iupiter summus celus habuit is id regni una cum fratribus sibi in-
stituit: Non magna dissensio. Quamvis mariorum auctorum de filio ac
patre dubitatio est. si tamen utriusque fieri potest Ut et prius animus emine-
re inter ceteros potentia qui cepit: et principatum habere non reg-
postea saturnus maiores sibi opes comparavit ac regni nomen ascen-
dit Nunc qui ab his quae retuli aliquantulum sacra historia dissentit: capi-
amus ea quae veris litteris continentur: ne poetarum ineptias machinandis
relictis sequi ac probare videamur. hec est verba sunt Ex saturno
uxorem duxit opem Titiam qui maior natus erat postulat ut ipse regna-
ret Vbi uestra mater eorum et sorores ceteras atque opes suadent saturno
ut de regno ne concedat fratri ibi titiam qui facie deterior erat quam saturnus
idcirco. et quod indebat uxorem atque sorores suas opem dare ut saturnus
regnaret: concessit ei ut his regnaret: itaque pactus est cum saturno
ut si quis liberorum natus esset ei natus esset: ne quem educaret id em-
rei causa fecit: ut ad suos natos regni rediret Tum saturno prius
filius qui prius natus est ei necemerit. Deinde postea nati sunt ge-
mini iupiter atque uno tum unone: saturno in conspectu dedere atque
ionem claus abscondit. datque ei ueste educandum: celantes saturnus
item neptunum claus saturno opes parit eumque claus abscondit. Aden-
dem modum tertio parit opes parit geminos plutonem et glaucum. phito
latine dictus est diospyter: alii orant vocant ibi filias glaucas saturno
ostendunt: ac filii plutonis celant atque abscondit. deinde glauci prius
emontur: hec uti scripta sunt ionis frater eius stips atque cognatio in
hunc modum: nobis et sacra scriptura tradidit est item paulo post hec in-
fert. deinde titiam postquam resavit saturno filios parit atque educatos
esse: claus se seducit secum filios suos qui titiam vocant. frater quoque sum saturni
iupiter atque opem comprehendit. eosque in uno arcu egit: et custodiam his
appone. hec historia quae vera sit. docet sibilla erichon. eadem fere di-
cens. nisi quod in parit: quod ad rem non pertinet discrepat: liberat: ergo
iupiter sum scelestus cum quod prius unum esse compedibus prohibetur. Id enim
titiam parit fecit quod ille cum pactum infundit: mares liberos sus-
tulisset. Reliqua historia sic continetur: ionem adultum cum audisset patrem
atque matrem cum tunc arcis septem atque munera comectos venisse cum
magna ardentem multitudinem. titiamque atque filios eius expugnasse pri-
vatos unumque exenisse: prius regni reddidisse: atque ita in cretam re-
measse. post hec deinde saturno sortem datam ut caneret ne filius ei
regno expelleret illum alienande sortis atque effugiendi periculi gratia insidia

de ortu
decorum

relig
vita
vita
papa
tuna

de
vita
vita
vita
vita

de expul-
sione satini

prima
10 hoies ap
pellandi des

origo
deor

2 dy ubi co
lebant

10 2

10 3

Sibilla 5
gracos edu
cit

et tullius

tum ioui: ut eum necaret ^{iupit} ionem cognitis insidus regum: sibi deus a
vindicta ac fugisse saturnum. Qui cum iactatus esset per omnes terras
persequentibus armatis quos ad eum comprehendendos vel necandos iupiter
miserat: iuxta montem locum in quo lateret invenit. Quibus ex rebus cum
constet illos hoies fuisse: non est obscurum quia ratione dum cepit notari. Si
enim nulli reges ante saturnum vel unum fuerint fuerint propter hominum ra
ritatem: qui agrestes inter sine ullo rectore vivebant: non est dubium quin
illis tribus hoies regem ipsum totumque gentem sumis laudibus ac nominibus
honoribus iactare cepit: ut etiam deos appellarent: sine obmirabilibus vir
tutibus hoc vere putabant. rudes adhuc et simplices sine ut fieri solet
madulationes prae potestate sine ob beneficia quibus erant ad hu
manitatem compositi. Deinde ipsi reges cum cum fuissent his quorum vitam
composuerant magni sui desiderii mortui deliquerunt. Itaque hoies
eorum simulacra fixerunt: ut haberent ex imaginum contemplatione
solacium, progressus longius: per amorem memoriam defunctorum colere ce
perunt: ut et gratiam referre benemeritis viderentur: et successores eorum
allicerent ad bene impandi cupiditatem. Quod etiam de natura de
orum docet dicens. Suscepit autem vitam hominum consuetudoque communis
ut beneficia excellentes viros in celum fama ac voluntate tollerent
hinc hercules: hinc castor: hinc pollux: hinc esculapius: hinc liber
et alio loco: atque alio et implensque civitatibus intelligi potest. Quae de vir
tutibus gratia aut quo libentius rei per causam praestant adiret: optime quis
que virorum fortium memoriam honore deorum in mortalium consuevit. hac
satis ratione romani caesares suos consecraverunt: et in auri reges suos sic
paulatim regiones esse ceperunt. dum illi primum qui eos venerant: eo ritu
suos liberos: ac nepotes deinde omnes posteros nubuerunt. Et hi tum
reges ob celebritatem nominis impunitis omnibus colebantur. Primitum vero
singuli populi gentis aut urbis suae conditores: seu vim fortitudinis
signes erant: seu femine castitate mirabiles: summa veneratione colue
runt: ut egypti isides: maris ubi macedones: cabirum: perem: uranum:
latinum faunum: sabum: schictum: romani quirinum: eodem utique modo athene
minervam: samos minorem: paphos venerem: milcum lemmos: libem:
naos: apollinem: delphos. Sic per populos atque regiones varia sacra sus
cepta sunt: dum hoies gratia esse: viros principes cupiunt: et quod alios
honores inter carentibus deferant invenire non possunt. Preterea pietas eorum
qui successerant plurimum contulit ad errorem: qui ut omnia stirpe nati
viderentur divinos honores parentibus detulerunt: de ferri quoque miserunt. An
potest aliquis dubitare quomodo religiones deorum sunt institutae: cum
apud maiores legas esse verba locis impantis. Nunc patenas libate
ion praestant: vocant. Antiqui gentes: cum non tantum in mortalitate verum
etiam ventorum tribuit potestatem. Possumus ventos atque haec me sacra
quot annis Urbe velis postea templis sibi ferre dicatis. Idem quoque de ioue
liber: et postea et mercurius: et apollo fecerunt: ac postea de his successores
eorum. Accesserunt etiam poete: et compositis ad voluptatem carminibus
in celum eos sustulerunt. Quod malum agere ortum est: quorum lenitas
instructa dicendi facilitate et copia in credibile est: quantis men
daciis nebulis exarant: itaque annuati eos: et suscepit primum sa
cra illorum et vnum gentibus tradiderunt: ob hanc namque sibylla sic
eos increpat. Greca igitur quod confidis in viris ut sint principes quid
antei dona manna defunctis offerre sacrificia simulacra: quis tibi
mente creem posuit: ut haec facias magni dei facie derelicta. Ubi
qui non tamen perfectus orator si etiam philosophus fuit: siquidem solus erant
tullius platoni imitator in eo libro quo se ipse de morte filie consolatus
est: non dubitavit dicere deos qui publice colerentur hoies fuisse. Quod
ipsius testimonium eo debet gravissimum indicium: quod et augurare habuit sacra:

I

docuit. et eosdem se colere uenerunt qz testat. Itaqz utriqz paucos uer-
 siculos duas res nobis dedit. Nam dudum ymaginē filie eodem modo
 consecratum ēē profiteretur quo illi auerenda sunt consecrati: et illos mo-
 tuos ēē docuit. et originē uane sup̄stitionis ostendit. Cui uero inquit et
 mares et feminas complures. ex hominibz iudeorū numero ēē uideam? et
 eoz in urbibz atqz agris angustissima delubra uenerunt: assensam eoz
 sapiē quoz ingens: et mūctis omēz mta legibz et institutis ex cultaz
 constitutāqz hēmus. Quod si ulluz inqz aial consecrandū fuit illud
 pfecto fuit. Si cadunt p gemēs aut aphitroms aut tūdant in celū tol-
 lenda fama fuit: hūc idem onos certe dicendus ē. Quod quidē fa-
 cia teqz omīz optimaz doctissimāqz approbantibz dñs immortalibz ipis
 meoz cetū locatū ad opimōē omīz mortalū consecrabo. fortasse di-
 cat aliquis premū luctū delirasse circōre. At quū omīs illa cō-
 et doctia et exemplis et ipō loquendi genē pfectū. nō egi si constāte
 animi ac iudicij fuit. et hec lūa ipā nulluz pferit iudiciū dolens. Ne
 qz em puto illuz tam uarie tam copiose. tam ornate scribē potuisse
 nisi luctū ems et ratio ipā. et consolatio amicorū et longitudo tps
 mitigasset. Quid quod idem dicit i libris de re. p. idem de gloria. Nā
 delegibz quo in ope platonei secutus leges uoluit ponē quibz putā-
 ret usui ēē iustam. et sapientē ciuitate de religione ista sūnt. di-
 uos et eos qui celestes semp habiti sunt colunt: et illos quos i celo
 menta locauerūt. herculem libaz. esculapūz. custorem pollucez qui
 rīmū. Item in tūsculamis. cū diceret totū pene celū hūano genere
 completū. Si uero inquit scitūz uetera. et ex illis ea qz scptores gre-
 ce prodiderūt. erue. coner ipi illi maiori genaz dñ qui hēntur.
 hūc anobis pfecti in celū repleūt. Quare qui demonstrant sepul-
 chra in grecia. reuincere qui esumariū qz trūdant sepulchra mys-
 tens. tūm demqz qz hoc late pateat intelliges. Testatur uidelicet
 attica consciencia. ex ipis mīstis intelligi posse. qz omīs illi hoīes
 fuerūt qui coluntur. et cū de hercule libero. esculapio. castore. polluce
 in ciuitatibz fateretur. de apolline ac iōne p̄ribz eoz: itez de nep-
 tuno. iulcano. marce. iunio. quos maiori genaz deos appellant. ti-
 mit apte confiteri. et id cō alē late hoc patet ut idem de iōne. et pater
 atqz antiquorū dñs intelligam. Quoz memoriam si eadem rōne
 ueteres consecrauerūt: quā se ymaginē nomēqz filia consecratum
 ēē dicit ignota merentibz pot credentibz nō p̄t. Quis em tūm de-
 mens qui consensu et placito innumerabilū stultorū ap̄re celū mo-
 tū arbitretur aut aliquē qd ipē nō hāt dare alteri possē. Apud roma-
 nos deus iulius. quia hoc scelerato hoī placuit antonio: deus quiri-
 mus. quia hoc pastoribz iuluz ē cū alter gemmū fr̄s extiterit alter pa-
 tre parāda. Quod si cōsūl nō fuisset antonius. gūmē celū pro
 suis inter p. meritis etiā defuncti hoīs honore caruisset. Et quidei
 cōsilio p̄sonis socer. et l. cesare. p̄p̄m qui nequibz sumis fieri
 et dolobelle conz: qui coluntur in foro id est tūmū. ems enertit. ac
 forū exprimit. Nam romuluz de sideno suis fuisse declarat eūm apd
 quē pplū amissū. regem dolens hec loquit. Oromile romule. dic qz
 lem te patrie custodem dñ genuerūt. Tu produxisti nos intra lu-
 minis horas. O pater. o genitor patrie: o lingūe dñs omnīū. obli-
 desideamz facile creditur est mho. p̄cul menacētia: qui sub ornatis ē
 apatibz: ut nūciaret plebi iudisse se regem hūano hūi angust
 ozei enqz mandasse ad pplū ut sibi delubrum fieret. se dem ēē et quē
 mīz uocari. Quo facto. et ipē pplū p̄suasit romuluz ad deos abisse
 et senatū suspitione credis regie liberauit. Poterant hūz qz retuli esse
 cōtentis. sed sup̄ne ad hūc multa suscepto opi necessaria. Nam qm
 ipō religionis capite destructo uniuersū sustulēz. libet timen p̄seq

*ad ratione d
non esse deos*

*Seneca cum
deos induit*

*Tullius cum
deos induit*

cetera. et redarguere plenas in veterum persuasiones ut tandem homines
suoque pudeat ac pudeat errones. Magni hoc opus et hominem dignum re-
ligionem animos nodis exsoluit progo ut ait Lucretius. qui quidem hoc ef-
ficere non poterat. qui nihil uenire assererat. Nostri est hoc officium quod
et uerum deum asserimus. et falsos refutamus. Illi ergo qui poetas fuisse
esse de deis fabulis opinantur. deas feminas et esse arduas et colunt.
Renoluntur impudentes ad id quod negauerunt contra illos ac parere.
Nec est fieri potest quum duo sexus generandi causa sunt instituti. Recep-
ta uero seminis diuinitate: non intelligitur consequens esse ut concipiat. quod
indem cadere non potest. Sed ut isti putant: nam et iouis esse filios. dicitur et
ceterorum deorum nascuntur. ergo et quotidie quidem dum nomen nec est in-
uenitur ab hominibus fecunditate. igitur deorum innumerabilium plura sunt omnia
nullo scilicet inueniente. Nam cum hominum uis incredibilis: inmensa sit in-
estimabilis. quos tam sic nascuntur. non necesse est: quid deorum tandem esse
putemus qui tot seculis nati sunt: mortalibusque manant. Cur ergo tam
parua coluntur: nisi forte arbitramur non generandi causa. sed tantummodo
cupiende voluptatis duos esse sexus deorum: et ea exerceat quod hominum
loos et facere. et pati pudet. Cum uero dicantur aliqui ex aliquibus nati
consequens est. ut semper nascuntur. Aliquidem aliqui sunt nati: uel si nati
desierint: scire nos conuenit cur aut qui desierint. Non ulepidum se-
necta in libris moralis philosophie. Quid ergo inquit quare apud poetas
fallacissimum. iupiter desierit filios tollere. Vtrum sexagenarius factus est
et illi lex papia fabulam imposuit. An impetunt uel imperant iustis
um librorum. An tandem illi uenit in mentes. ab alio expectes alteri quod
feceris: et timeat ne quis faciat quod ipse fecerit. At isti qui deos asse-
runt: uideant quomodo respondeant hunc argumentum quod inferimus. Si
duo sunt sexus deorum: sequitur concubitus si coeunt. et dominus habent ne-
cesse est. Nec est carente uirtute ac pudore: ut hoc promissum. aut in pro-
lo. faciant: sicut iusta facere uidemus animalia. Si domos habent consequens
est: ut et urbes habent: equidem auctore nasone qui ait. plebs habitat
diuisa locis: ac fronte potentes celicole. clarique suos posuere penates.
Si habent urbes et agros igitur habent: iam quis non uideat que sequuntur
arant illos et colere quod metus causa sit: ergo mortales sunt. Quod ar-
gumentum retrouersum idem ualeat. Si enim agros non habent. ne urbes
quidem. Si urbes non. ne domos quidem. Si domos caret. ergo et concu-
bitur. Si concubitus ab his abest: et sexus igitur feminis: indus ante
indem et feminas esse ergo dum non sunt. dissoluit hoc argumentum si quis potest
ita est res rem sequitur. ut hec ultima necesse sit consistere. Si ne illud quod
dem dissoluit aliquis. Et duobus scribo alter fortior est. alter infirmior.
Robustiores est masculis sunt femine imbecilliores: imbecillitas autem non cadit
in deum: ergo nec feminens sexus: hunc addit supponit argumentum est
ma: illa conclusio: ut dum non sunt: qui indus et femine sunt. Ob has rationes
storia alio uersus deos interpretantur. Et quia non prudentes quid sit uicere
conatur eos cum rerum naturalium ratione coniungere. Quos Cicero secu-
tus de deis ac religionibus eorum hanc sententiam tulit. Videtur igitur ut aphorice
rebus bene ac ualide in uentis tractata ratio est ad commentarios ac fictos deos
deos. Que res genuit falsas opiniones: erroresque turbulentos. et supersti-
tiones pene amles. Et forme est nobis deorum: et etates et uestitus ornati
que non sunt: genera preterea: cognationes omnes. omniaque tandem
ta. ad similitudinem imbecillitatis humane. Quid plinius quid uerum
dicit potest Romanis philosophis princeps. et amplissimo sacerdotio potius
commentarios ac fictos deos arguit: quorum cultus superstitiones pene amles
esse testatur falsis opinionibus erroribusque turbulentis implicatos esse homines
queratur. Nam totius libertatis denatura deorum omnis finidit religio
nes encit ac delet. Quid ergo a nobis expectatur amplius: uel eloquentia

supare possum) acceronez: nūme id quidem. Si fiducia illi defuit igno-
 ti ueritate. Quod ipse simpliciter in eodem ope confitetur ait e' facilius
 posse se dice quid nō sit. hoc ē falsa intelligere uera nescire. Clarū ē igitur
 hoies fuisse illos. qui di putant. et eoz memorari. post morte: eē conle-
 quam i deo et etate diuise sūt. et certe ymagines singloz. q' meo ha-
 bitu et etate similitudina eoz configurata sūt: in qua quenz mors dep-
 hendit. Considerem' si placet erimas infeliciū deoz. ista filii p'didit
 ceres filiam. expulsa. et p' orbem t're uictata latone: in insulam parua
 in qua pareret inuenit. Deū mater. et amant' feruorū adolescentem
 et emidei cui pellice dep'heusit. exsecutis mulibus semini reddidit: et
 ideo uic sacra ems agillis sacerdotib' celebrant. Luno pollice accen-
 me p' secuti ē: quia parere ipā nō potuit exire. insula samii scribitur:
 re pa' parthenia noiauz. quod ibi nino adoleuerit. ibiq; eē iom impse
 ut: itaq; nobilissimū. et antiquissimū tēplū ems est samū. et similitud-
 inu in habitu iuuentis figurati: et sacra ems ammensa impiauz
 ritu celebrantur. Si g' adoleuit. si fuit uirgo p' poster' mulier: hoies
 fuisse qui nō intelligit. peccidei se futeur. Quid loquar obscenitate:
 uenene omniū libidib'. p'stitute. nō deoz tū i et hoim. Hec ē erfa
 mose matris. Stupro genuit arimoz: ex merario hermaphroditiuz:
 qui ē natus androgynus. ex ioue cupidine: ex andie enar. ex bache i
 ericem. Ex adone quidem nullū potuit. quod eaz. tū puer ab ap'roie
 tus o'isus ē. Que p'ma ut in hystoria sacra continet. artem meret-
 riam instituit. auctozq; mulierib' in cypro fuit: uti uulgo corpe q's
 tū facerent. Quod id t'ro impuit ne sola et p't aliat muliēs impu-
 dia et mroz appetens uideretur. Eā ne hec aliquid minus am-
 plia numerantur adultā q' partu. Si ne ille quidē ligues illibati
 castitatem suare potuerit. Vnde ē putem'. erichonius eē natus. An
 ex tra ut poete mderi uoluit. de res ipā clamat. Nam cū uulcan' di-
 amia fecisset. eiq; impiter optione: dedisset premū qd' uellet postulatū
 irasset q' ut solebat p' mferas paludes se nihil negaturuz: tū faber i
 elundus inuene impiaas postulauit. hic impiter optam' mari. tanta
 religione cōstrictis abnuere nō potuit: inueniā tū mouit repugna-
 re p'ndiciaaq; defendere. Tū nulla colluctatione uulcanū mēta. p'fidit
 se ante semen. Vnde sit erichonius natus id q' illi nomen imposuit
 anno t'ho t'pi d'bo. ka. xo. onos. id est ex certamine atq; humo. Erigi
 uirgo em pueni: tū draconē condidit et obfignatur triba uirgibus
 cōopidis comendante: emdē ut opior mceluz: qd' nullo modo po-
 sit colorari. Alia cū pene amatorū sū p'didit: qui erat turbatus
 distractisq; equis. p'restantissimū medicū. esculapiū curando inueni
 aduocant eiq; sanatus secretis alma recondit. i'coib': et nuphe egene
 nemozq; relegat: solus ibi. et silus italū ignobilis ems erigeret
 uerfoq; ubi noie urbū ēēt: Quid sibi uult hec tar. diligens: tar
 sollicita curatio: Quid secrete sedes: quid relegatio: ul' tar. longe
 ul' ad mulieres: ul' m'olitudines: Quid deinde nōis cōmmitatio. p'
 ostentio quid equoz tam p'uar abominatio: Quid significant he-
 omia m' conuenciaz stupri et amoz: minime uigilēz. Erat plane
 cur tantū laborem p' tam fidei inuene suscipet: qui amanti nouere
 obsequi puegiat. Hec loco refellendi sūt eaz: hū qui deos ex hoib'
 eē factoz nō tantū fatent: s; ut eos laudent. eā gl'ant aut uirtutū
 grā n'herculem aut numerum ut cerere: ac libariū. aut artū re-
 pat' ut esculapiū. aut inuenerū: hoc ū q' m'p'ia sūt qz nō dignū
 p'p' q' hoies in xpiabili se scelere cōtaminent: hostes q' deo neo fi-
 aut. quo cōtēptū mortuoz sacra suscipiūt ex singulis rebo ostendū
 Virtutes eē dicit q' hoiez tollat mceluz: non illaz de qua philosophi
 dixerūt: que posita ē in bonis animis: s; hanc corpales q' d' fortitudo

9

Er umne
Acors2^a ex ve
ne gēitiErichonius
qua ē gēiti

q̄ qui in hercule p̄cipua sunt. i mortalitates meruisse credi. Quid t̄
stulte in ep̄is ē ut corpus vires dūmū. ul' etia; hūmū bonū m
dicet. cū sint et maiores p̄cidib; attributē. et mo morbo sepe fun
gantur: ul' ip̄a senectute immutantur et cōmunt Itaq; idem ille cū
deformari ul' ceruicē toros suos carneret. nec sanari se uoluit nec
senem fieri: nequando de ip̄o minor aut deformior mderetur: hūc
ḡ q̄dū unū se ip̄e combusserat ascendisse in celū: putauerūt. ea
q; ip̄a que stultissime sūt admirari simulachris. et i magnib; exp̄s
sa. et consecrata posuerūt: ut mpperuū namitatis illorū mommēta
p̄sisterent. qui obnece; bestiarū deos fieri credidissent. Si hec fortasse
grecoz culpa sit: qui res leuissimas p̄massimis semp habuerunt
¶ Quid nostri nū sapiētiorez: qui athletiarū quidem uirtutez cō
tēpūt. quia nihil obest: s; regnā q̄ia late solet nocere sic animā
tur ut fortes ac bellicosos duces indeoz cultu locuti arbitrentur
nec eē ullaz aliaz adimortalitatez nūq; q̄ exeratur duces: aliena
uastare. delere urbes. opida exardere. liberos populos. aut truci
re aut subire p̄uituti. uidelicet quo plēs hoīes affligerint. spolia
runt occiderint. eo se nobiliores et clariores putant. et manus gl̄e
specie capti. scelerib; q; suis nomē uitutis imponit Jam mallez ut a
feraz cēdib; deos sibi fingerent. q̄ in mortalitate tam acrietaz
p̄baient. Si quis unū hoīez ingulauit. p̄staminato ac nesci
rio hētur: nec ad terrenū hoc domitalū deoz admitti eos fas pu
tant Ille aut q̄tē infinita homīz mīha trucidant: cruore capos
mūdament: flūq; infecit nō modo intemphū. s; etiā in celū adit

Cōn africanū Apud enim sic loquitur africanus Si fas cēdēdo celestia se
andere anquā ē. Nilū soli celi mariā portū patet. Et quia mag
naz p̄ter. geneis extinxit hūmū. ac p̄didit. Omquantis tenebris
africane uersatus es. ul' potius opōetū. qui p̄ celū et sanguine p̄ patē
hoib; ascensū in celū putaueris. cū namtati etiā cūcto assensit
Est nero inquit africanus: naz et herculi eadez ita portū patuit. tā
q̄ ip̄e plane. cū id fieret uirtor fieret in celo. Equide; statuerē nō
posui. dolendū. ne potius an ridendū putem. cū uidēz gūmes et
doctos. et ut sibi uident sapiētes uiros intūz miserandis erōrūz
fluctib; uolutū. Si hec est uirtus q̄ i mortales nos facit mori
quide; mali: q̄ eritio eē q̄ plūm. Si aliter immortalitas parari nō
p̄t. nisi p̄ sanguine: quid fiet. si omīs in cōcordia consensuerit. quod
certe fieri p̄t: si p̄uicōlo. et impio furore. p̄iecto i nocentes eē ac mīti
uelint Num igit̄ nemo eit celo dignus: unū p̄bit uirtus. q; hoib;
i hoīes semire nō dabitur. Et isti qui enervationes urbūz populorūz
q; sumas gl̄iaz cōputant otūz publicū: nō ferunt. impiet. semient
et in uirūz in solentat illatis hūane societatis fedus irumpent ut
hīe hostem possint. quē sceleratūz deleant qui lacefferint. Nūc adie
liqua p̄gūm. Nomen deoz certū ac libeo traditio unūz fecit. possit
dūm̄ doce hīs unū atq; fruges ante p̄gūm. celi atq; saturni
fuisse mīsu homīz: sed ab his sane inuenta eē frugū. Num pot
plus aut unū uidē collegisse fruges: hūq; fractis panes docuisse
faceret. aut unūz dentib; lectas exp̄sisse unūq; fecisse: q̄ fruges
ip̄as amītes generasse. ac p̄tulisse deā. Reliquent sane hec deūz
hūmans in gēmis erūenda: tamen fieri nō p̄t. quū ip̄is sint omīa
qui et sapiūm tribunt hoī ut i nemret. et illa ip̄a que possent i uēi
re p̄mīs i nemre. Atos quoq; inuentorūz suis i mortalitatez pepulisse
dicūt. ut esculapio medicūz: unclama fabrica. Colūmū igit̄ et illos. q
fullomēz: sutrūū ne docuerūt. Cur aut figulne reptoūz honos nō
habetur. an quia isti dūntes ualā sumā contemnuunt. Sūt et alie
atōz quaz reptoūz hūane uite plūm p̄fuerunt. Cur nō et illis at

tributa sunt templi Sed mirum: immensa est q omes repperit ideoq
illi opifices supplicat Ergo ab his sordida immensa ascendit in celum est
nec cur quisq derelinquat euz qm terram cu ammittat celum cu ali
is et lunibus exorsus est ut euz neneret que celum docuit ordina Id
ille qui miliera in corpib sanare docuit unq pt ee pntuatoz quanyq
corpa ipa formant. sentiendi ac uiuendi ronez dedit: herbas deniq
ipso et cetera quibz medendi ars constat ex cogitant atq protulit ac
e dicit aliquis et hinc sumo quidama et illis qui partu pfuerunt
sua: neneracione ee tribuenda: Primum nec factu e nisi ut qui hos
colunt: eam dem colunt: neq fieri pt Quia: si honoz idz tribue
alioz ipz omno no colit: ano religio e illi ee unu: ac soluz dem de
dere Clamat sumus poeta eos omz qui uiuentis meti excoluer ptes
aput inferos ee ipm qz illuz reptoze mediane talis et artis adstygias
audas fulmine esse detrusuz ut intelligamus quatu ualeat pt omz: qui
ecia deos fulminibz extinguit. Et hoies uigemosi hanc seaz habebant
fortasse ratione: quia deus fulminan no pote apparer no ee factu uno
nec quia factu e: appet hoies fuisse no dem. Mendaciu e poetaz non
in facto si in noie Metuebant e malu: si colli publici pntatione: facere
tur qd erat uerum. Quod si hoc costat inter ipos ex hoibz deos factos:
cur go no credit poetis: si qm illoz fugas et miliera q mores q bella
et aduletria describit. Quibz de reba intelligi datur: no potuisse illo
pacto fieri deos: quia ne hoies quidez pbi fuerint: eaqz inuiti sui pte
runt: q moitem paruit sempiterna. Eiam me ad ppas romanoz religio
nes qui deoibz dicit Romuli matre lupa honozibz est affecta diuina: et
fieri si mal ipm fuisse anq figuraz gerit Et auctor e hinc ta
rentine fuisse simulacru: et quidez no corpis: si men ac moru
fuit e fustili uxor et p milia corpis uiciter: lupa m ter pasto
res: meretriz mcapata e: unde eia: lupam dicit Exemplu fz adhem
ensuz mea figuranda romam secuti sunt: apud quos meretriz qdaz nome
leena: cuz tyrannuz occidisset: quia nefas eaz simulacru constitui mere
triaz in templo: aialis effigies posuerunt: ano nomen geribat Itaqz ut illi
monumentu: erroie sic isti ex professione fecerunt: hinc nois eiaz dies fe
stus dictus e: et laurentialia constituta Nec hanc solam romam mere
trices colunt: si faula: quoqz qua herculis storta fuisse uerius scabit
Iam quanta ista i mortalitas putanda e q eiaz meretrices assequuntur:
Flora cu magnas opes exarte meretricia quesuisset: poplu scplit herede
cetera: qz pecunia reliquit. ano ex anno fenore suis natalis dies celebra
retur edicione ludoz quoz appellant floralia. Quod quia senatu flagi
ciosuz uidebatur: ab ipz noie argumentu sumi placuit: ut pudende rei
quodaz dignitas adderet: deaz fuxerit ee q floribz pfit: eamq oportere
placui: ut fringes cuz arboribz aut matibz bene pspereqz floresceret: Siq
colorez secutis infastis poeta no ignobilem nyphum fuisse narrant: q sit
chione nocitata: eamq zephuz mptu: qz dotis loco id accepisse munere
amarito ne hiet omz flou pntez honeste quidez ista dicunt: sz in honeste
impiterqz credunt: nec debent cuz neitas querit hinc mo nos nelimento
deape Celebrant go illi ludi cuz omni lasciuia conuenient memorie mere
triaz: nam pter rboz licentiaz quibz obscenitas omis effundit: erum
cur ecia uestibz poplo flagitante meretrices q tunc minuz fingunt officio
et in conspectu popli usq ad laetatez impudicez limum cuz pudenduz
morbz detinentur Cloaque simulacru in cloaca maria reptu stans
consequunt: et quia ano eet effigies ignorabat ex loco illi nomen impo
sunt Panoie pallorez tullus hostilis figurant et colunt. Quid de hoc
dicaz: nisi dignu fuisse: qui semp deos suos sicut optare solet pntes hiet
Ab hoc illud M. marcelli de consecratione honozis atq uitis honestate:
nominu differt: re congruit. eadem uanitate mentez: quoz inter deos

De
religio
romanoz
et pmo de
lupa

De religioe ro
manoz
et pmo de
lupa

Faula

flora

Cloana

palloz

honor

*Adunt T
laudate
gros p. qul
in cupidinis
paris r. d. y
cu. inuoluit et
ot qd e cole
vntatem*

*et
de calce
d. 17. m.*

senatus conlocant: quia pfecto u. habuit: eius modi cura nūq. suis re
pisset. Quidam aceris andaq. consilium suscepisse gerant: dicit: q. capi
dum et amoris simulachra in gymnasiis conlocasset. Adulatus ē in
delectat amico et nūq. hōies familiarer. Non enim illud magnum: aut
omino consilium dicendum fuit: si impudicorum hominū p. d. deplorata ne
quicia: qui liberos suos quos erudire ad honesta deberent: p. stituerunt
libidini inuentutis: a quibus flagitiorum deos: et in illis potissimum locis
nūq. inuoluit corpora corruptorum lūba patent: et nulla eoli etate uoluerunt
q. simplex et in p. d. p. uirent et in laqueos p. cadere q. emere: q.
ind. mirum si ab hac gente uniuersa flagitia manant: q. d. quia in
cia ipa religiosa sūt: eaq. nō mō nō uirent: uerū etiā colunt: et ideo
hac sūe tanq. grecos prudencia: mueret: adiecit: ututes emz opor
tere nō inia conlocari. Q. si recipis o. M. cullu. nō uides fore ut
mūpantur inia emz ututibz quia mala homis aderent et manibus
hominū potentiora sūt q. si uetas: cōsecrari respondebit tibi cader illa i
grecia se alios deos colere ut profuit: alios ne nocent: hec semp
ex causa ē eoz: qm mala sua pro dyz hnt ut romam rubigine ac
febre: Cui g. inia conlocanda nō sunt: in quo tibi assentior: ne in
tutes quidem. Men emz p. sapient aut senant: neq. inter parietes a
ediculis luto factas: si inia pectus conlocande sunt: et interius o
phendende: ne sint fuisse si extra hōies fuerint collocante: itaq. p. d. a:
illaz legem tuaz derideo quaz poms his uerbis. Ast illa p. que dicit
hōi assensus in celis mentes: uirtutes: pietates: fidem: eozq. lau
dū de lu. bra sunt. Ne quim her separari ab hōie nō pnt. Q. emz
colenda sunt: in hōie ipō sunt necesse ē. Si aut sint extra hō
mines q. d. opus ē ea colere quibz carcas. Virtus ē colenda ē
nō imago uirtutis: et colenda ē nō sacrificio aliquo aut elare
aut p. catione solepm: si uoluntate solo atq. p. p. o. Nam quid ē aliud
colere ututem: nisi emz comprehendē nō ac tenere. Q. uod unus quis
q. simul accepit nolle consequi: h. solus ututis ē cultus. Nam reli
gio ac ueneratio nulla alia nisi unus dei tenenda ē. Quid igit op.
est omz sapien. sup. uacans extrinsecus loca occupare: q. possint lūis
uibus cedere. Quid sacerdotes constituere nana: et insensibilia i
culturos: quid i. molare ututis: quid tantū sup. uis ul. fugendū ul.
colendis imagnibus impendere: firmitas et in cōruptis est templū:
lūanū: hoc pot. ornari: hoc uerū illis minibus impleat. Hic g.
falsis conlocaciones: sequit. qd necesse ē. Q. m. ē ututis sic colūt
q. m. uibus et imagnibz ututis colectant: ei ipa que uerū sūt te
nere nō pnt: itaq. nulla in quoq. uirtus ē inia ubiq. diuinitas
p. f. a: nulla fides: emz p. se quoq. rapiente nulla pietas nec consanguine
nec parente auaricia: et cupiditate inuenena: et infamia inuente i
Nulla par nulla concordia: publice bellis sementibz: p. uatū uere i
inuatū ulq. ad sanguis fugentibz: nulla pudicitia libidibz: effrenate
emz seru: omes corporis p. t. b. contaminantibz: nec tū desinit
ei colere q. fugit et odit. Colūt ē elare: ac sūmū dignis q. sen
sibz inuibus colere debuit. Q. m. emz omis ex illis p. cipalibz
ac sūmū bonū ignoracione descendit. Urbe agullis occupata absenti
in capitolio romam: cui ex mulierū capillis tormenta fecissent: edē
ueneram calne conlocarūt. Non igit intelligit quaz name sint re
ligiones ul. ex re ipō q. eas hns in optis emulantur. Alia cedemonia
cōtūse didicerat: deos sibi exuentis fingere: qm cū melle mos ob
siderent: et illi furtis deceptis possessionibz egressi: ad diripiendam
lacedemones auarissent: aspartū uulgaribz fusi: fugatiq. sunt. Cog
tis aut dolis hostiū lacedemonū sequebantur. His armate mulieres
obitu longius erant. Q. ne tū mos suos cerneret parue se ad pug

riti tamen pmanente. ut p uenit hominibz ymagines iacerent. ex
 arpo: ut omidms infastis docet: donec hec uenit trinitus. arua quot
 āms. tritia leucadio sacra p acta mod. Illuz stramineos magnaz i
 misse. quinter herculis exemplo corpa falsa iace. hec sacra nestales
 mrgines facit ut ait idem. Cui quoq; priscoru ligo simulacra mroz
 mittere roboreos serpea ponte solet. Nam demumtibz qui eide; sa
 turno i molabant p odni ioms quid dicaz nō i nemo taz barbaroz tu;
 i manes fuisse hoies: ut paricidm; sum; a. tetru; atq; exsecrabile lu
 mano. genei facinus sacrifici; uocarent: atq; teneras. atq; in
 nocentes aias: que mariē ē etas parentibz dulcor sine ullo re
 spectu. pretitū ex tingeret inamitatz qz omz bestiaz. que tū fetus
 suos amant. feritate superet. O demenciaz insanabilis quid illuz isti di
 facere amplius possent. si ēent uatissimi. q facit appiti. cu suos
 cultores paricidm; i quimāt: orbitantibz. martine hūmas sensibz spo
 liant. Quid pot ēē his hoibz scī. aut quid inpphamz locz faciant
 qm inter aras deoz siima scelera cōmittit: Descendunt festis milibz
 hystonaz p latram; refert. Cartaginenses saturno hūmas hostias
 solitos i molare. et atq; meti ēēnt ababathode rege sciloz. natuz sibi
 den; putasse. itaq; ut diligentius piaculū soluerent. ducentos no
 bilis filios i molasse. Tantū religio potuit suadere maloz q pepit se
 pe scelerosa atq; impia facta. Cui gō demētulm; hoies illo sacrificio cō
 spilebant. cui tantū ptez ciuitatis occiderant qm fortasse ne agatho
 cles quidem metor occiderat. Ab isto genere sacroz nō minoz i siime
 indicanda sūt publica illa sacra. quoz alia sūt mīra. in quibz hoies
 sine ipis milibz. litant. Amputo em; sexu nec uiros se nec femias fa
 ciunt. Alia utitis. quaz eundez bellonaz uocāt. in quibz ipi sacerdotes
 nō alieno si suo arpoze sacrificant. Hecis naq; hūmēis. et utraq;
 manu districtos gladios exercentes currūt efferunt. in sinuē. Optime
 igit quimāhamz insanatico. Istud inquit si deus cogit uatuz ē. etiaz
 ne hec sacra sūt. nō satius ē peccidm; nō minere. q deos tam impios
 pfinos tam sanguinarios colere. Et inde isti eirbres et hec tanta
 flagitia manauerunt. suo loco discedm; interz. uideam; et cetera q
 carent scelere ne studio in lectandi uideamur. eligē peiora. Istis egypti
 sacra sūt: quaten; ul film; parulm; uel pdiderit ul inuenient. Nam p
 sacerdotes em; de glabrato corpe pectora sua tūduēt. lamentant; sic
 ipi. atq; film; pdidit fecerat. Deinde piē. pduat q inuenit: et i le
 ticiat luctus ille mutatur. Ideo hūmēis nūq; satz. quēstus osiris
 egypti ē. pdit sempz uenit. Refertur gō in iacris milgo dei. q uere
 gesta est: q pfecto siquid sapius. declarat mortales: mulierz fuisse
 ac pene orbaz nisi uicaz repisset. Qd illuz ipm; poetaz minime fugit
 apud quē pompēis adulescens: morte pri; audita hec loquit. Enol
 nam bulco iam mimen gentibz ism; et tectd ligno spargaz p milgus
 osiris: h est osiris quem sempm; ul sempidez milgus appellat. Solent
 ē mortuis. cōsecratis noia in uirtutibz. credo nequē eos putet hoies
 fuisse. Nam romulus post mortem quimū factus est: et ledi nemi
 lis et arce marica: et mo postq; sepapitū lencothet matq; mati
 ta et melicētes. filius em; palemon atq; portunus. Sacra u cete
 ris elensme non sūt his dissimula: nam sicut ibi piē osiris. planctu
 matris inquit: ita h adincestū patrimatrimoniū. racta p seipmā
 Quāquā facibus. ex ethne uertice acensis quēlisse in calha ce
 res dicit: idēto sacra em; ardenaz. ^{in iacris} fēlūz iactatione celebrant.
 Sapit lapsa; papo hūmēis uictima ē osellus. em; sacrifici; racta
 infastis hec redditur. Cui dy omz ad festū mris. magne cōnemissē
 epulaz q sacra noctibz lūlibz. duceret qauisse hūm uestaz somnūq;
 cepisse idem pūpō somno em; ac pudicacie infidatuz: sed illaz intēpē
 ite

de papi
 sacrificus

I

tunc clamore aselli quo silentio nehebatur exarata; libidine; n' insidia
 toris eē deceptum. hac de cūa lapsacenos asello pāpo q' mīlione;
 mactare consueuisse sēpud romanos n' eundem nestalib' sacris mho
 nore; p'oritate cōsuetate pamb' coronari. Quid turpis quid flagi
 ciosius: quā si nestā beneficio aīum mīro est: at poeta fabular' finxit
 Numm' ge illud est uen' qd' referit hūq' qui phenomēna cōspēserunt
 cū de duab' canari stellis loquūtur quas grēci ONOR. uocant asellus
 fuisse: qui libens p'iem transuerēit eū; amne: transire nō possi: q'z
 alit' hoc p'mm' dedit: ut hūana nocte loqueretur. Itaq' inter eū p'pū
 q'z ortu eē certamen. de obsecu magnitudine: p'pū metū et uatū; i
 teremisse mītores: hoc nō mīto magis mēptū ē: si poetis licet qd'
 quid uelut. Non extitit tū de forme mysteriū. nec p'pū de mīdo
 quidq' appareat visu dignū finxerūt hec sane poetē: necesse est
 maiore turpitudine grā tegende facta sūt. Que sūt q'z quēdam' de
 ea p'fecto mīfesta est. Nam sicut hūc taur' mactat: quia sili' hē
 corona: et placat equo p'sis radno hypiona cinctus: ne detur celeri me
 tina tarda: deo: ita mīto quia magnitudo membra mīlis enorū ē
 nō potuit ei mīto aptior mītina repū: q' que ipm' cū mactat possi
 mutari. Quid lūduz qd' ē opidū rhodi: herculis sacra sūt. quoz ace
 teris longe dūsus ē ritus. Arguēdū nō enphēma ut grēci appellāt
 si maledictis. et exsecratione celebrantur: eaq' p'molatis hūc: si q' mīto
 solennes ritus n' imprudenti alicui exadent bonū ubi. cū rei
 hec rō redditur: si tū illa sēt mīto namissimū pot' hercules. eo cū
 delatū eēt famēq' paretur. amatoz quēdam' cōspēcit opantez abeo
 q' petere cepit: ut sibi mīto boni uenderet. Eū n' ille negant fieri
 posse: q' spes sua omīs colende terre duob' illis iuuentat' ruteretur.
 hercules solitu molencia usus. quia mīto acipe nō potuit utriq'z sū
 tulit. de ille mīto cū bonos suos mactare cōspēcit: mītoz sū
 maledictis ultis ē: qd' hōi eleganti et urbano gūstissimū fuit. Nam
 dum cōmitib' suis epulis appet: dūq' alienos bonos denozat illi sibi
 amarissime cōmittantem cū rīu et cadūm audiebat. Itaq' postq' he
 reuli dūmos honores ab ammiracione mītoz deferri placuit a cū
 bus. ara ei imposita est quā de facto p'pū boni mīto appellatur
 ad quā duo mīto bonos imolarentur. sicut illi quos abstulerat ara
 ton: eūq' ipm' sibi cōstituit sacerdotē: ac p'cepit ut mītoz maledictis
 semp mītoz celebrandis sacrificiis uteretur: qd' negaret se mītoz negatū eē
 epulatu: eē iocundus. Hec tam nō sacra sūt si sacrilegia mītoz d
 sanctū dicit: q' malis si fuit etiā seuerissime iudicatur. Ip'm aut
 trena iome sicut quid aliud q' quō sit: aut subtractis p'ri aut mī
 tritus ostendit. Capella ē amalthēe nūmpe. q' uerba sūm alit' mī
 fūter de qua germanicus cesar maratus cūmme sic ait: Illa putat'
 mītoz eē iome. si nocte iūpiter mītoz. Vbera cretee mītoz fidissā cū
 p'ere. Itaq' q' clauo gratūz testatur allūmūz hūmā capelle corio +
 uūz eē: p'ro sacro iome: cōit' p'pūas dūmantez mītoz auctor ē
 unde apocryphus egyptochus notatur. Ita quicquid ē gestū i' abicōdendo
 p'pūo. id ipm' p' mītoz gētur mītoz: si et mītoz eius mītoz
 idem continet. Qd' oūdi' expōit mītoz. Argūz tam dūduz re
 sonat tūitib' ide. Tutus ut mītoz nāgiat ore p'pū. Pars clipeos
 iudib' gūleis p'pū mītoz manet. hoc cūretis hūc. hōr coribantes
 opem hōr latuit p'pū manet mītoz facti. Eū deē cōmites rāu
 tūq' rāu monēt. Cymbala p'pū p'pū tympāna pullant. Tabla
 dū p'pū monēt. ut dedit ante mōdos. hūc totūz opionez quāli apoc
 rītoz factūz salūstis respūit. uolūq' ingemose i' tēp'etari. Cū auctor
 iome dūm' fuisse cūretis. et sic ait. quia p'pūes dūmū intelligē
 di fuerūt: uetustates ut cetera mītoz. cōponentes altiores iome

de h'culis
sacrificiis

celebrasse. Quamvis erant homines eruditi iam res ipsa declarat. Quia enim princeps est impiter. ut deorum et religionum: si ante illi nulli dum vulgo colebantur: quia non dum nati fuerant qui coluntur apparet. cunctis principes fuisse dum non intelligendi. per quos error omnis inductus est. et dei non memoria sublata. Ex ipsa itaque mysterii et ceremoniarum intelligere debuerunt homines se mortuis supplicare. Non igitur erigo ut poetarum fictionibus credat: qui hos mentiri putat. pontificum ipsorum scripta consideret: ut quicquid est verum. ad sacra pertinentem renouat: ipsa fortasse quae nos afferimus inueniet. ex quibus intelligat magna incepta commentaria esse omnia. quae pro sanctis habentur. Si quis autem precepta sapientiae deposuerit errores: profecto ridebit in epulis hominum: pene demenciam: illos qui in inhonesto saltu tripudiant. vel qui in diuini macti coronati. aut personati aut luto obliti errant. Quid desantis nequitiae iam pudet dici quod cum portant deos suos se gestare humeris suis arbitrantur. Nam si fuerint inuaculus inter principia pietatis exempla numeratur. qui cum propter eum cum littois principibus antile portant. cum hinc magistratus beneficio munens. cum uicinatione. Non ergo ille furus. si plane furus. fuit. qui pietatis hoc mysterio seputant ornare. Mento igitur hec cum hauris non impitis. ac ridibus sunt haerentis exclamat. Ostulas et hominum mentes. opectora ceca. qualibus in tenebris nite quibusque pides degitur. hoc enim quodcumque est. Quid hec ludibria non rideat: qui habeat aliquid sanctorum: cum rideat homines uelut mente captos. ea serio et facere. quae si quis faciat inuisum nimis lasciuus et ineptus esse uidetur. Quamvis namque apud Romanos auctor et constitutor fabius ille rex fuit. qui marie aios hominum. unde atque impitor nomen superstitionibus implicauit. Quod ut faceret aliqua auctoritate simulauit. cum dei egena nocturnos se habere congressus. aut speciem quendam per opaca in nemore erigano. unde uinus penni fonte manabat. hinc se remota arbutus in ferre insinuerat. ut mentiri posset uonutu deo congris ea sacra populo se tradere. quae acceptissima dum essent. Videlicet astutiam inuolans uoluit mutari. qui se in austrum uonis reconderebat. et ibi dum mortuus. leges tanquam sibi a uone traditas afferebat: ut homines ad parandum non modo ipso. sed etiam religione constringeret. Nec difficile sane fuit per suadere pastoribus. itaque pontifices flammas saluos augures creant. et deos per famulas descriptis. sic nom populi neoces aios mutauit. et ad studia pacis arebus belias abuocauit. Quia cum alios fulleret. se ipsum tamen non fefellit. Nam post aios plinius cornelio. et bebio eos in agro scilicet petilii. sub iamento/arce due lapidee sunt repte asossorbo: quare in altera corpora inuicem sunt. in altera uelut libu deure pontifico item greea totidem de disciplina sapientiae scripta. quibus religiones non eas modo quas ipse instituerat: si omnes preterea dissoluit. Quare ad senatum delata de cretus est. ut hi libri abolerentur. ita eos. Quia petilii propter urbanis in concione populi concurrebant. insipienter id quidem. Quid est per finit libros esse combustos: cum hoc ipsum quod sunt ideo combusti: quia religionibus derogabant: memorie sit traditus. Nemo ergo tunc in senatu non stultissimus. Potuerunt et et libri aboleri: et tamen res in memoriam non exire: ita dum noluit etiam postea apparere quanta pietate defenderint religiones. auctoritate religionis ipsarum testando munierunt. Quia ut pompilius apud Romanos institutor inceptorum religionum fuit. Sic ante pompilium finis militio: qui et laturno anno. nefaria sacra constituit. et prius patrem inter deos honorauit. et sororem suam sanctam famam. eundemque congem consecrauit: quare gabius basius famam nominatus tradit: quod mulieribus facti canere consueisset. ut finis uinis. Eundem namque scribit tunc pudicitie fuisse: ut nemo illarum quo adirent. propter sui inuicem mas uident. nec nomen eius audient. Idcirco illi mulieres iapto sacri

fiant: et bonarum deum nominant. et c. servus elodius in eo libro quē grece
 sēpse refert fūm hanc uxorē fuisse. Que quid cōi morei decusq;
 regni. clam immollaz ebiberat: et ebra facta erat. uirgine murens ante
 ad morte: usq; celum. postea nō au eū facti sū penteret. ac desiderii a
 ferre nō possi diuinū illi honorē detulisse. Id arce insarē emē obnolu
 tum mū aphorū poni. Reliquit g^r postea fauū quoq; nō parū et
 ious: quē tū prudentes quq; pspiciant. Nam lucul^r eoz stulticia: qui
 simulacra deos putant deidet his uisib^{us} Tericolas lammaz fauū q;
 pompilq; iusticie mune. tenet has hic omnia pōit: ut puen infam
 tes credant signa omnia aena. mū et cē hoies. sic uti omnia ficta
 uera putant. credunt signis cor. melle aenis. p gūla pictoz uera mū
 omnia ficta. poetā quidem stultos hoies infamib^{us} comparat. Et ego
 multo imprudentiores eē dico. Illi ē simulacra hoies putant eē. hi de
 os illos etas facit putare qd nō ē hos stulticia. illi utq; breui desi
 mit falli. horū nuntius et dunt sēp et crescit. **S**acra liben pri
 pūmz orphens induit nigraaz. pūmzq; celebrant i monte boete
 thebis ubi liber natus ē. priu. **S**ū au frequenter cantu exulare
 psonaret. Citheron appellatus ē. Ea sacra eaz mū orphica notant
 in quibz ipē postea dilaceratus. et captus ē: et fuit p eadem fere
 tpra quibz fauū. **S**z quis etate precessit dubitat p. **S**iquidē
 p eodem aīoz latūmz pūmzq; regnauit. Item prius eoz prius et
 laomedon quo regnante orphens au argonantis adiliensim: litus
 accessit. **P**rocedam^{us} igit^{ur} ultio. et queram^{us} quis omīo colendorū pūmz
 auctor extiterit. Didimus uisib^{us} expositiois pūdarice. ait melissā
 cretensim regem pūm dū sacrificasse: ac ritus uenos. sacra q;
 pompas introduisse: hū^{us} dnas fuisse filiaz amaleham. et melissim
 q^{ue} iouez puerū capto lacte atq; al^{ia} ac melle nutreuit. inde poetā
 illa fabula. originē supsit. apes anolasse atq; os puen melle comp
 lesse. Melissā uero apē pūm sacerdotē mū magne constitutus. Vnde
 adhuc eiusdem mū antistites melisse nūcipantur. historia nō sacra te
 statur ipm iouez. postq^{ue} rex potius ē mūmū mūmisse insolentia
 ut ipē sibi fūm in loca mūmū constitueret. Nam au terras arant: ut
 in quinq; regioz uenerat: reges pūapes ne ppolū hospicio sibi et
 amata copulabat. et au agnoq; digredereur imbebat sibi fūm az
 ari hospitis sū uoie. quasi ut posset amicie ac fedis memora cō
 suari. Sic constituta sūt. templa iou atabyrio. iou labriandio. **L**
 tabrius em: et labriandus hospites emē atq; adiutores in bello fūe
 runt. Item iou laprio. iou mōhom. iou castio. et q^{ue} sunt mēndem
 loaz mōm. Quod ille astutissime excogitauit: ut et sibi honorem
 diuinū: et ut hospitibz suis ppetuū nomen acquieret. au religione
 commictur. Gaudebant g^r illi. et hūc impro emē libenter obsequibant^{ur}
 et uois sū grā ritus annos et festa celebrabant. Simile qdā i
 sialia fecit eneis. au condite ubi acceste hospitis nomen mponit
 et cū postmodū letus ac libens acceste diligeret augetet ornatet hē
 mō religione cultus sū p orbem teie impiter seiauit. et exemplis ce
 tris adiutandū: dedit. **S**ūne igit^{ur} amelisseo. sicut didam tradidit co
 lendoz deoz ritus afflavit. sine ab ipō quoq; ioue ut cūhemerus de
 tpe tū constat: qū dū. coli cepit. **M**elluens quidem ante cessit e
 tate: quippe qui educant iouez pronepotez: et idarco fieri pōt: ut
 n^{on} ante. ul^{ter} ad hūc pūero ioue deos colere instituerit. a. alimū sūma
 arez: et amiaz tellurē. q^{ue} fuit mūmū commū prius q^{ue} sacrum: et ipē hoc exē
 plo atz instituto. honoz ad tantū supbiū puerent: ut postea sibi
 dūmōs honores anderet assumere. **N**ūc qū nūmū supbiū or
 gūez dephendū: sup est ut eā tpra colligam: per que fuerit illi q;
 memorū colitur. Theophilus in li^{bro} de tpoibz ad auctoliaz sēpto. ait:

in historia sua tallū dicit: q̄ belus quē babiloni. et assiri colūt: anti
quior troiano bello fuisse inueniatur annis. cccxxi. belus autē saturnus
qualem fuisse. et utriq; uno tpe adoleuisse: quod adeo uerū ē. ut ra
tione ip̄a colligi possit Nam et agamemnon. qm̄ gessit troianz belli
iouis ad nepos fuit: et anchises anaxq; pro nepotes et ulures eodem
gradu primus. p̄am. quidē longa serie. sed auctores quidā tradūt
dardani. et iasūz corinthi filios fuisse non iouis. Nec ē si ita fuisset
adusū impudens gammedes pro nepotem suū hūc potuisset. Itaq; p
entib; illoz quos supra nomina. si congruenter annos diuidas nume
rus consensat. Aberadio autē troiane urbis colligitur. an. 11. cccc.
lxx. ex hac tēporū ratione manifestū est ante anno nō aplū q̄ 11.
decc. natūz ēē saturni qm̄ sator om̄z deoz fuit Non ḡ ista gloriā
sacroz uetustate: quoz et origo et ratio et tempora deprehensa sūt
Restant adhuc aliqua. q̄ ad arguendū religiones falsas plurimū uale
ant. si iam finē libz facē deatē. ne modū excedat Si ē plenus st
crequeitū: ut omib; resutis q̄ neterati indentur obstat homō qm̄
bonoz ignorantia. uagant. incerti ad religionēz uerū possumus
nubū. p̄am. aut sapi. gradus est falsū intelligere: scidus nā cog
noscere. Ergo apud quē p̄ma ista institutio nra. p̄fecit. qm̄ falsa de
terminis. exatabitur ad uerū cognitiōez quā uilla ē hominū uicior
noluptas. et erit rāz celestis discipline sapi. dignis. qm̄ ad cognos
cenda cetera libens ac paratus accesserit. Firmam lactanāz aduer

Vāq; p̄mo libro religiones deoz suz gentes institutiōez
falsas esse monstrauimus quod hiber p̄mis explicat Iacupit
quoz uarios dissimilesq; cultūz secundus feliciter tē
per uniuersam terram. consensus hominū stulta persuasione
suscepit mortales fuerint. finetq; ita diuine necessitati
morte concesserint nū nequa dubita. deliquatur. hic se

audens liber fontes ip̄m patefaciet cor. cuiusq; om̄es explicabit: qm̄
bus de cepti hoies: et p̄mitus deos ēē crediderunt: et post modū i
neterati p̄suasione insusceptis p̄missime religionib; persenerauerunt
Questio em̄z cōiunctis manib; et hominū impia uanitate detecta. singu
laris dei asserere maiestatem. suscipiens utiq; et manus officiaz reuo
candi hoies ap̄iamz itinerib; et ingram ip̄os seaz reducendi ne se ut
quidā philosophifacit tantope despiciant ne se infirmos et sup
uacuos q̄ nichil q̄ frustra om̄o natos arbitrentur Que op̄m̄o ple
rosq; aduitia compellit: nāz dū existimant nulli deo nos ēē cure. a
post mortē nichil esse futuros. totū se libidmib; addicūt: et dū licere
sibi putant hauriendis uoluptatib; sicutenter maibunt: per quas
imprudentes inlaqueos incidunt. Ignorant ē q̄ sit hois ratio: quā
si tenere uellent impius deū suū agnoscerent utiq; uisitaq; seq
rentur: terrenis figmentis anīs suas nō substernerent mortiferis
libidmib; suauitates nō appeteret: deniq; se ip̄os magni ex timarent
atq; intelligerent plus esse in hoie q̄ uidetur. Cuius m̄z conditiōe
q; nō aliter posse retineri nisi cultū uerū parentis. sin de posita p̄am
taq; suscepit Equidem sicut oportet de sūma rez sepe numero cogitat
admirari soleo. maiestatem dei singularis. q̄ continet regitq; om̄ia
mentat: uenisse obliuionez: ut q̄ sola debeat colisola potissimūz neg
ligatur. hoies aut ip̄os ad tantū cecitatem ēē deductos. ut uero ac
mū deo mortuos p̄ferant: terre nos aut sepultos qz intra. ei qm̄
fundator ip̄ius terre fuit. Et tū hūc impietati hominū posset ue
ma concedi. si om̄o ab ignorantia diuinū nois ueniret hic eūz. Cū
uero ip̄os deoz cultores sepe uideam. deū suūz et cōfitem. et p̄dicāe
quaz sibi nemaz sp̄are possunt impietatis sue: qm̄ nō agnoscent cultūz
eius: quē. p̄sus ignorari ab hoie suū nō est Nam et cū uir et cū

optant: et cum grās agunt: non ioue: aut deos multos: sed deū noīant
 adeo uentis ipā cogente natura etiā ab unitas pectoribz erūpit: ^{et}
 uod quidā nō faciūt in spens rebus: nam tūm mariē deus et memo-
 ria hominū elabitur: cui beneficiis emē fūentes honorem date indul-
 gentie hoībus debent. At uero si qua necessitas grāms prellent: tūc
 deus recordatur. Si belli terror infremunt: simorborū pestifera in-
 incūbit: si alimenta frugibz longū siccitas denegant: si sena tepe-
 tas: si grando ingruit: ad deū confugitur: adeo petitur auxilium
 deus ut subueniat oratur. Si quis in mare uento semente iactatū
 hūc inuocat: si quis aliquē in afflictatur: hūc potius implorat. Si quis
 ad extremā mendicandi necessitate: deductus: metu precibz expos-
 cit: deus solus obtestatur: p ems diuinū atq; vnicū nomen hominū
 mīas querit. Nam qđ dei meminerit: nisi dū in malis sunt. Postq;
 metus desierit et picula recesserint: tūm uero alacres: ad deorū tem-
 pla concurrūt his libant: his sacrificant: hos coronant. Deū autē
 quē implā necessitate implorauerunt: ne uerbo quide: grās agunt. Adeo
 erremz pspitate luxuria: ex luxuria uero ut uita omīa: sic imple-
 tas aduersus: nascitur. Quamuis istud ex cūa fieri putemus: nisi eē
 aliqua puerili potētem: q uentitas sit semp inimica q hūmā er-
 roribz gaudeat: em uim ac ppetū sit opus effundere tenebris et
 hominū recte mentes ne luce: mdeant: ne demq; in celis aspiciant
 ac naturā: corpis sin seruent. Nam cum ceteri animantes pūmz
 corpibz in hūmā spectent quia rationē ac sapiām nō acceperūt nob
 autem statū rectū sublimē multū ab artifice deo datum sit: appar-
 istas religiones deorū nō eē rōm hūmā: quia curant celeste aul
 adueneranda terrena. Parens em: ut ille uim et solus cū inget et
 hoīes: a. aul intelligens: et rationis capax: em uero et hūmā sub-
 lenatur: ad contēplationē sin artificis erit. Ad optime ingemofus
 poeta signant. Pronaq; cōspectent aialia cetera etiam os hominū sub
 lime dedit celisq; uidere: uisit: et erectos ad sidera tollē uitas hūc
 utiq; ἀνδρῶν γὰρ ἡ γὰρ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
 ant: seq; hominū noīe abdicant: qui non sursum aspiciūt s; deorsū: nisi
 forte idipm q recti sumus sine cūa hoī attributū putant. Spectare
 nos celis deus uoluit utiq; nō frustra: nam et aues: et ex uitis pene
 omīa celis mdeant s; nobis ppe datū ē: celū rigidis ac stantibz in
 tūc ut religiones ibi querant: ut deus cū sedes illa ē qui oculis
 nō possim: aīo nō contēplamur. Quod pfecto nō facit: quies aut
 lapidem que sūt teia ueneratur. Est aut pūmūm cū ratio corpū
 recta qđ est temporale: ipm nō animū qui sit eternus hūmā fieri
 cū: figura et statū nichil aliud significant: nisi mentes hoīs eo
 spectare oportet quomultū et animū taz rectū eē debere q corpū
 ut cū dūm debet mutetur. Verū hoīs a noīs sin et rationis ob-
 lit: oculos suos ab alto derant soloq; defigunt: ac timēt opū di-
 gitoz suoz: quasi uero quidq; eē possit artifice suo manus. Que igr
 amētia est: aut ea fingere q ipi postmodū timeant: aut timere q
 furent. Non ipi inquit timeant: s; eos ad quoz imaginē ficta: et
 quoz noīb; consecrata sūt. Nempe ideo timeas: q eos mcelo eē
 arbitrium. Neq; em si dū sunt alit fieri pot. Curāg; oculos mcelū
 tollas: et ab uocatis eoz noīb;: in aptis sacrificiū celebras. Cū
 ad parietes: et ligna et lapides potissimū: q illo spectas. u eos eē
 credas. Quid sibi templū: quid are uoluit: quid demq; ipi simula-
 chra: que aut mortuoz aut absētiū monumenta sūt. Nam oīo
 fingendūz silitudinū: ratio id arco ab homib; inuenta ē: ut possi
 eoz memora retineri: q ul morte sub tracti: ul absētiā fuerant sepa-
 rati: deos igr in quoz numero reponemus: si i mortuoz quis tūm

stultus ut colat. Si in absentem colendi igitur non sunt. sinec vident
quod faciunt. nec audiunt quod precantur. Si autem dum abentes esse non possunt: qui
qui diuini sunt: iniquitatem pro mundi fuerit vident. et audiunt uniuersa.
Supplicia igitur sunt simulacra illis ubique presentibus: cum satis sit audire
cum nota precibus ad vocare. Atque si presens non nisi ad imagines suas
ad sunt: ita plane quem admodum unguis existimat mortuorum animas
cum tumulos. et corporum suorum reliquias oberrare. Si tamen postquam
dedit ille. presto esse cepit. iam simulacrum eius opus non est. Quia
eius si quis imagines horum per egre constituti contempletur sepius. et
crea solacium capiat. absentis enim idem sanis esse videatur. si eo reue-
lo. atque presente in contemplananda imagine perseueret. eaque potius quam
ipsius horum aspectu firmi uelit. Minime profecto: et tamen horum
imago necessaria: tunc uidetur cum paul abest. Supplicia futura cum
presto est. Deum autem cum unum. hac spem ubique diffusis. abesse
unumque potest: semper utique imago supplicia est: si uerentur ne omnes illorum
religio maneat sic. et uana. si nihil in ipsis uideatur. quod adoret. et
ideo simulacra constituit: quod quia mortuorum sunt imagines: filia sunt
mortuorum: omni est sensu carent. Deum autem meterum uiuentis unum
et sensibile debet esse simulacrum. Quod si assimilandum id nomen
accepit. quid potest uti simulacrum deo filia indicari. quod nec sentiant nec
mouentur. Itaque simulacrum dei non illud est. quod digitis horum
ex lapide aut ere: alia ne materia fabricatur: si ipse homo qui sentit
et mouetur. et multis magnasque actiones habet. Nec intelligunt horum
in optissimum: quod si sentire simulacra: et moueri possent: ultra adora-
tura horum fuissent. a quo sunt exposita: quod que essent. aut in altis et
horridis lapidibus. aut materia informis ac rudis. nisi fuissent ab homine
formata. homo igitur illorum qui parens putandus est per animam manens iusti
sunt: per quem figuram species pulchritudinem habere cepit: et ideo melior
qui fecit. quam illa que facta sunt: et tamen factorem nemo suspicit: aut ne-
scit. quod fecit timent tanquam plus possit esse in opere quam in opifice. recte
igitur Seneca in libris moralibus. Simulacra inquit deorum nenerantur
illis supplicat: gemi porro illis adorant illis precantur assidue diebus aut
adstant. illis stipes iacunt. uictimas cedunt: et cum hec tantopere suscipi
aut fabros. qui illa fecerunt contemnunt. Quid inter se tam contrarium
quod statuamur despice: statuam adorare: et eum ne in conuictum quidem
ad mittere qui tibi deos faciat. Quam ergo iniquum quod presentem habere possunt
cum ipse qui fecit illa non habet: si ne hec quidem dare habet. quod habet uidere
audire. loqui. moueri. Quisquam ne igitur tam ineptus est: ut putet aliquid
esse in simulacris dei: in quo ne horum quidem quiddam est propter inuenerunt. Si
hec nemo considerat infecti sunt enim per suasionem: ac mentes eorum perit
facile stulticie perhiberunt. Adorant ergo in sensibilia. qui sentiant irra-
tionabilia qui sapient. ex animis qui inuenerunt: cetera qui ornantur. cetero
inuat. igitur uelut aliqua sublimi specula constitutur: unde uniuersi
ex audiri possunt per suam illud pro clamare. O carue uicinas an et
celestium manes: celum potius inuenimus. ad eum spectaculum nos ma-
tiant ille artifex noster deus. ille nobis sublimem munus dedit: uos
interius carnamini. uos altas mentes: et ad parentem suum cum corpori-
bus suis erectas. ad inferiora deprimitis. tanquam uos penitent non qua-
drupedes esse natos. fas non est celeste animal. cum terrenis interius uergere
tibi coequari. Quid uos beneficiis celestibus orbatis. promque in homini
unum sponte per amicitiam: dum est unum uolutamini. cum deorsum que-
ritis quod in sublimi querere debemus: nam ista mortalium digitorum indi-
cia. et fragilia fragmenta: ex quolibet materie genere formata: quid aliud
sunt nisi terra ex qua nata sunt. Quid ergo inferioribus subiactis: quid capi-
tibus uestris teras super ponitis. Cum ergo uos terre submittitis: humiliores

Simulare
94 97 & 98

101.

q̄ faciat. ip̄i uos ultro ad inferos mergitis. ad mortēq; dāpnatis.
 ma nihil interā inferis ē et humili. nisi mors et inferi. Que si et
 fugē uelletis. subiectam pedib; uestris terā; atepueretis. corpis sta-
 tu saluo. quod id arco rectu; accepitis. quo oculos atq; mentes. atq; eo
 qui fecit conferre possetis. contēpnere autē; et calcare tūm. nihil ali-
 est quā simulachra. non adornē. quia deterā facta sunt. Item diuicijs
 nō concupiscere uoluptates. corpis sp̄nere. quia opus et corpus ip̄i
 tūm hospicio utimur. terā ē. Vini colite ut imitis. Monatur enī ne-
 cesse ē. qm se suāq; animā mortis aduiciant. S; quid pdest ad milgē
 et ad hoīes impitōs. hoc nō concionari. mdeamus. eā doctos. ac p̄nde-
 tes. mros. atq; religioni intelligant. uanitate. nichiloi. tū m his ip̄i
 q̄ dāpnat colendis. nescio quā p̄mitate p̄stare. intelligebat. cicero. falsi
 esse que hoīes adorarent. Nam enī multa durisset. que ad enersionē re-
 ligioni ualere. aut tū nō ē illi milgo. Disputanda. ne susceptis
 publice religiones. Disputatio talis extingnat. Quid ei facies. qui
 enī errare se sentiat. ultro ip̄e m lapides impingat. ut pplis omīs
 offendat. ip̄e sibi oculos eruat. ut omīs rea sint. qui nec de alijs bñ
 mereat. quos patitur errare. nec dese ip̄o qui alienis accedit errorib;
 nec utitur tandem sapie sue bono. ut factis impleat. quod mente p̄ce-
 pit. S; prudens et sciens laqueos pedem inserit. ut simul cū cetis
 quos liberare ut prudencior debuit. et ip̄e capiat. Quid potius si
 quid tibi cicero uirtutis est. exp̄e pplm facere sapientes. Digna
 res ē ubi omīs eloquentie tue tūres exēas. Non ē ferendum ē. ne
 te intā; bona cūa deficiat oratio. qm sepe etiā malos copiose ac
 fortit defendisti. S; nimirū socratis carcerē times. ab eoq; pa-
 tro amū; ueritatis suscipe nō mdes. ac morte; ut sapiens cōtēpnere
 debuisti. et erat ulto pulchris. ut ob benedicta potius q̄ ob maledicta
 morentis. Nec plus tibi laudis philippice afferre debuerunt. q̄ discis
 suis error genens. hūm et mentes hominū ad similitudē tūa disputacōe
 reuocare. S; concedimus. timiditā qui insapiente ēē nō debet. Quid
 ḡ ip̄e m eodem uersans errore. Vides te terrena et manufacta ueneri.
 ri. Vana ēē intelligis. et tū eadem facis. q̄ faciūt ip̄i. quos ip̄e stultis-
 simos confitens. Quid igitur. p̄fuit indusse te ueritatē; quā nec
 defensurus ēēs. nec secuturus. S; libenter errant qui errare se sen-
 unt. Quid magis. milgus. mdeatur. quod p̄p̄is manib; gaudet. am-
 mēq; p̄uenib; spectat omia. oblectatur. simulis. et specie simulachroz
 capitur. nec pondere secū māquamq; rem p̄t. ut intelligat. nihil colen-
 dum ēē. qd oculis mortalib; cernitur. quia mortale sit. necesse ē. nec
 mirandum ēē si dem non mdeat. enī ip̄i ne hoīem quidem mdeant. quē
 uidere se credūt. hoc enī qd oculis subiectū ē. nō homo. s; hoīs recepti
 culū; est. cū; qualitas et figura nō ex limamentis nascit. quo cō-
 tinetur. s; ex factis ac monib; p̄ndetur. Quid ḡ colit simulachra. cō-
 pora sūt hoīb; cūencia. quia se corporalib; dediderūt. nec uident plus a-
 liquid mente. quā corpe. enī sit animi officinā. ea subtilius cernere. q̄
 acies corporalis nō pot. intueri. Quos hoīes idem ille philosophus ac poe-
 ta. ḡmter. acutis. tūq; humiles. et abiectos. qui cōi nature sue rīco
 nez. ad ueneranda se terrena. p̄sternāt. At enī. Et faciunt. quos humiles
 formidine diuin; depressissēs q̄ p̄mūt. ad terā; Aliud quidē ille ut dicit
 sentiebat. nichil utiq; colendum esse. qui du hūmā non arrent. Demq;
 alio loco religiones. et cultus deoz. mame ēē officinā confiteatur. Nec p̄-
 tas ulla ē. uelata. sepe uident. necesse se ad lapides. atq; hoīes. credere
 ad aras. Et. p̄cumbere. hūm. p̄stratū. et p̄ndere. palmas. Ante dem. de-
 lubra. nec aras. sanguine. uisito. S; pergere. quadrupedū. nec uotis. uertere
 uota. Que pro facto si capsa sunt. non oportet. sublimet. et ex celsos. ai-
 mos. abuocari. atq; interā; p̄m. s; nichil aliud q̄ celestia cogitare. Impug-

nare sunt. 2° ad prudentia non habent falsas religiones. quia sentiebant esse falsas
et non est inducta vera. quia quales aut ubi esset ignorabant. Itaque sic ha-
buerunt tamquam nulla esset omnino. quia verum non poterant inuenire. Et eo-
dem modo inciderunt in errores multo maiores. quam illi qui falsas tenebant. Nam
isti singulorum cultores. quibus sunt inepti. quia celestia constitunt in rebus
corruptilibus atque terrenis: aliquid tamen sapientiae retinet: et hinc
nemini putat: quia summus hominis officium: est non ipsa tamen posito tenet.
Siquidem hominum atque mortuorum. vel solis. vel ceterae maximae in religio-
ne discrimen est: hi vero quanto fuerunt sapientiores: quod intellexerunt
falsas religionis errores: tanto sunt facti stultiiores: illos ne qui falsam
religionem suscipiunt. An eos qui nullas: sed ut dum uenia concedi potest in-
pitis. et qui se sapientes esse non fateantur. his uero non potest: qui sapiam
perfecti stultiorem potius exhibent. Non sunt equidem tam iniqui. ut eos
putet dominare potuisse: ut ueritatem per se ipsos inueniret: quod ego si
ex non posse confitear: sed hoc ab his exigo: quod ratione ipsa perstrare po-
tuerunt: facerent. et prudentiam. si et intelligerent. esse aliquam ueram. et
falsam impugnantem apte promitterent: cum quod uera esset ab hominibus teneri
et mouere eos fortasse illud: quod si qua uera esset religio exeret se ad
vindictam: nec pateretur esse aliud quicquam. Vide est in illo modo poterant. quae
aut aquo et quae admodum religio uera. opprimeretur quod est diuini sacramenti
et celestis archae. id non in doceat: aliquis scilicet in illo pacto potest. Summa
rei haec est in piti et in sapientes falsas religiones. pueris habent: quia ne-
que uerum sciunt: neque falsas intelligunt: prudentiores. si quia uerum sciunt. aut
in his quod falsas esse intelligunt persequuntur. ut aliquid tenere uideant. aut
omnino nihil ne inciderent in errores. cum id ipsum maximum sit erroris
inter peccata: subfigura hominis mutari. falsum uero intelligere est quidem
sapientia sed humana. Vnde hinc gradum. percedi ab homine non potest: itaque multi phi-
losophorum. ut docent religiones sustulerunt: uerum aut scire diuinae sapientiae
et homo aut per se ipsum peruenire ad hanc summam non potest nisi doceat. Adeo
philosophi quod summum sunt humane sapientiae assecuti sunt. ut intelligerent
quid non sint. illud assequi nequiverunt. ut dicunt quid sit. Nota cetero-
minus uox est. utina tam facile uera inuenire posses: quam falsa conuicere.
Quod quia uires humane conditionis excedit: eius officium facilius
nobis. attributum est. quibusque tradidit deus scientiam ueritatis. Cum ex-
plicande quatuor posteriores libri seruiunt inter falsas ut cepimus
detergimus. Quid igitur manifestatis putat hinc simulachrum. quod fuerit in hominibus
cuius potestate: ut ut aliud fierent. ut ut omnino non fuerent. Idcirco apud
oraculum prius ita loquatur. Olim trinitas erat: facilius inutile lignum
cum faber incertus scammus faceret ne populus. et caluit esse deum deus inde
ego furum amicum: maria formido. Quis non sit hoc tanto custode secum
fures enim tam stulti sunt: ut prius tentamine timent: cum aures ipse
quas terrore falsas aut iniquis abigi existimant simulachris fabre
factis insidant. indigent iniquum. Sed flacet ut satira carminis
scriptor derisit hominum uanitates. Verum qui faciunt seriam rem se
facere opinantur. Denique poeta maximus: homo incertis prudens nihil
non poetice sed amittere desipit. cum nullis emendatissimis libris. etiam
fieri hoc uideret. Et cultus furum: atque animi cum falce saligna. hellepon-
tiaca seruet tutela prius. Adorant ergo mortalia ut amortalibus facta
frangi et cremari prius putat: nam et recte ueritate labentibus sepe con-
muni solent: et consumpta incendio dilabuntur in cineres: et plerique in
sua illis magnitudo subueniunt. aut custodia diligenter sequeuntur: impedia-
tur. cedunt. Quid igitur in fama est. et tunc pro quibus. Aut rime. aut
ignes. aut furta timentur. que uanitas ab his aliqua specie tutelam
que fuerit semetipsum non putat. Quid persequitur ad eorum praesidia decurre-
re: quod ipsa cum molantur uita sunt: in aculentibus indicent. Vbi ergo

ueritas ē. ubi nulla mē ad hiben pōt religionē Vbi nihil qd molari possit
 apparet ubi sacrilegiū fieri nō pōt: Quicquid aut oclis manibq; subie
 ctus est: id uero quia fragile est ab omī rōne immortalitatis alienū et
 frustra igit hōies auro. ebore gēmis deos excolūt: et exornant: quā
 uero ex his rebus ullas possint capere voluptates: Quis usus ē prea
 osorum munera: nihil sentientib; An ille. qm mortuus pari em; ratiōe
 defunctorū corpa odorib; ac p̄ciosis uestib; milita et conuoluta humi
 condunt: quā deos honorant: qui neq; cū fieret sentiebant: neq; cū
 coluntur sciunt: nec ē sensus consecratione sup̄erūt Non placebat p̄sio
 q; aurea uasa templis inferantur. Sup̄naam putant ē inter religio
 nes. q; non sanctitatis s; auaricie sit instrumentū: Illa ē sacra ē deo
 quē recte colas inferre. p̄minere: composuit mē fūsq; aīo sanctos
 q; recessus mentis. et incomp̄ti generoso pectus honestū Egregie sa
 pienter q; sensit Verū illud ridiculū subdidit: hoc ē aurū interphas
 q; sunt neneri donare aurigine pupae quāq; ille obumbrat fortasse cō
 tempserunt Non indebat ē simulachra ip̄a: et effigies deoz: polideti
 et enphraonis. et fidie manu ex auro atq; ebore p̄fectas: nihil ē qm
 grandes pupas: nō uirgibus. quāq; lūisibus uenū dari pōt: s; ab arbi
 tris hōib; consecratis. Mento igit eāq; semī stulticiam semī deridet
 Non inquit bis pueri sumus ut uulgo dicit: s; semp: uerū hoc inter
 ē. q; maiora nos ludemus. Ergo his ludariis et ornatis: et grandib;
 pupis: et inguentis et odores inferūt his opimas. et pingues hosti
 as i molant: quib; ē quidē os: s; currens officio denant: his peplos et
 indumenta p̄ciosi: quib; usus uelut nullus ē. his aurū et argentū
 consecrant. que tam non hēt qui accipit. q; qui illa donauit. Nec in
 mento dromis. syche trāmis. post metona greca pontus deos ta
 les contempnit spoliante illis. Siquidem sacrilegia sua ioculatorū
 bus eāq; dictis. p̄sequerantur. nāq; cū iom olympio aureū amictū
 detrahit. laqueū inquit imponi dicens. estare ē grūne aurū hyeme
 frigidū. laqueū nō utraq; tempore aptū Idem aureū barbam detra
 hens. esculapio. in congruis et iniquis ēē ait: cū appollo pater ei⁹ in
 uerbis: ad huc ēē ac lenis. potem filius quā p̄m barbarū: uideū Itē
 patris. et eximias. et parua quedā sigilla. q; simulachrorū. p̄tentis
 manib; tenebant. detrahebat: et accipe se illa nō auferre dicebat.
 Per quā em; stultū ēē. et ingrātū nolle accipe. ab his ultro p̄tingent
 bus. aquib; bona sibi hōies p̄carentur. hoc ille fecit impie: quia rex
 et victor fuit. Quā eāq; secuti ē eū soliti felicitas Vixit ē usq; ad se
 nectutē. regnūq; p̄ manus filio tradidit. In eo igit quia hōies sacrilegia
 iudicant non poterant. oportuit deos ip̄os sui iudices ēē. Ne si hu
 milis quid tale cōmiserit hunc p̄sio sit flagella. ignes. caules arces. et
 quicquid excogita uatis atq; furentib; licet. s; cū p̄mūt de p̄ben
 sos. in sacrilegio ip̄i deoz suoz potate diffidunt. Cur em; nō ip̄is
 potissimū relinquunt ulascendi sui locū: si eos posse aliquid arbitrant
 Quā eāq; possūt illoz minime accidisse: ut p̄dones rex sacra comp
 hēsi tenerentur: et semit nō tam uia quā metū. nesi deoz minia:
 non iudicauerunt. ip̄os expectant pene incredibili s; uanitate: qui
 notarios sibi deos putēt ob aliena scelera: qui ip̄os. aquib; molari spo
 liatq; sūt p̄ se ip̄os nihil nocere potuerūt. At ē p̄ se ip̄i quoq; in sacrile
 gio iudicauerunt. potest id ul casu accidisse: qd aliqui non semper
 s; tū paulo post id qm accidit ostendunt Nunc meū qro. cū illi
 tot ac tanta sacrilegia indyomiso nō iudicauerūt: qui nō fuit: s; pa
 lam ludibrio deos habuit. Cur hūc tam potentes sacrilegiū: atemplis
 acceimonia ab imaginib; suis non arceant. Cur eāq; sacra rebus ab
 latis p̄spere nauigant. quod uero ip̄e testat ē ut solebat Videns ne in
 que comitib; suis naufragū timentib; q; p̄sa sacrilegis nauigatio ab

ipſis deus i mortalibus tribuat. Et hic fortasse platonē dēdicat deos
nihil eſſe. Quid G. uerēs. quē tullius accuſator em̃. eidem dyoniſio
et ſalaridā. et tyrānis omnibz comparat. Nonne omēz ſyaliuz compli
m̃. ſublatis deorū ſimulacris. ornamentis qz ſimorū. oſioſuz ē per
ſequi ſingula. Vnuqz libet cōmemorare. in quo accuſator omnibz eloquē
cie miribz. omñ. demqz conatu uocis. et corpis deplorant. decerere
uſ catinēſi uſ hēmenſi. quarūz altius tanti ſunt religio. ut adiret
templi em̃s ſecreta penetrālia mura. nefas eēt. altēis antiq̃tas tanta
ut om̃s hiſtorie loquantur. ip̃am deum ſingēs inhēne ſoli p̃mū re
piſſe ſiliamqz em̃s m̃gnez. ex eodem loco raptam. Demqz grachantis
temporibz turbata r. p. et ſedacombz. et oſtentis. auz reſptuz eſſz in
carnibz ſibillimis antiquiſſimā ceterem debere placant. legati ſūt
eniam miſi. Hec igit ceteres uſ religioſiſſima. quā uidere māyibz ne
adorandi quidē grā licebat. uſ antiquiſſima quē ſenatus pplis qz id
ſacrificiis domiqz placauerat. ex archam̃is ac neceſtis penetrabilibus
a. G. nare i miſis latronibz ſeruis impime ſublata ē. Idem uero ai
affirmaret ſe aſiaticis. ut tūqz p̃m̃cie ſuſciper oratū. In uſus eſt
nerbis. Eſe iā ne deos quidem inſus urbibus ad quos conſigere
heic. qz corz ſimulachra ſanctiſſima. G. uerēs. ex delubris religioſiſſis
ſuſtulit. quā n̄ro ſi ueros ex urbibz delubriſqz ſuſtulit. de celo
quoqz ſuſtulit. Vnde apparet iſtos deos nihil h̄c inſe amplius q
materia de qua ſunt fabricati. Nec i mento ad te M. tulli. hoc eſt
ad hōies ſeculi conſigērit. qm̃ t̄renno ſūt exp̃a deos illos nichil ui
lere. Eſſent em̃ ſtultiſſimi ſi ad eos. obdeſendendas in miras homin
conſigēſſent. qm̃ G. uerēs. nec p̃ſe ip̃is uari eē potuerūt. At ē uer
res ob hec ſcandora dampnatis ē. nō g̃ dū. uindictamēte. ſi cice
ronis in diſtina. quia uel deſenſores em̃s oppreſſit uſ gr̃e reſtitit.
Quid quod apit ip̃m uerēs. non ſunt ulla dampnatio ſz uacatio
ut quēadmodū dyoniſio deorū ſpolia geſtanti dū i mortales bonaz
dederunt nauigationez. ſic etia; uerēs bonaz quētez tribuiſſe uidetur
in qua ſacrilegiis ſuis amiquille ſim poſſet. Nam ſegmentibz poſtea
bellis ciuilibz. ſub obtentu dampnationis. ab oī p̃cilio. ac metu reo
tuo alioz gr̃anes caſus ac miſerabiles exitus audiebat. et qui ce
adiſſe ſolus vniuerſis ſtantibz uidebat. ut uerēs vniuerſis cadentibus
ſolus ſtetit. donec illuz. et opibz ſacrilegiis p̃c̃is et vita ſaciat. ac
ſenectute conſectuz p̃ſpicio t̄minuialis auferēt. eadem ſqz q̃ tullium
molare deorū manentia ultorem. Quid etiam felix meo ip̃o ſunt
q̃ ante ſuā mortem crudeliſſimuz exitus ſui accuſatoris auduit dū
indelicet. p̃ uidentibz. ut ſacrilegius ac p̃edo ille. religioſū ſuū n̄
ante moreret. q̃ ſolaciu denudatione cepuſet. Quid igit rectius eſt
om̃iſſis inſenſibilibus et uanis oculos eo tendere. ubi ſedes ubi habi
tatio ē dei. qui t̄m̃m ſtabili ſolēz firmate ſuſpēdit. qui celū diſtinx
it aſp̃is ſulgentibz. qui ſolūz rebus h̄m̃is clariffimū ac ſingu
lare lūmē in argutū ſue uice manēſtatē accendit. t̄p̃is autē
maria circūſidit. ſua ſemp̃no lapſū fluere p̃cepit. ſiſit et extē
di. campos ſubſidere ualles. fronde t̄gi fr̃gēs ſiluas. lapidoſos
ſingere montes. Que itaqz oīa nō iupiter fecit qui ante m̃os nul
le ſeptingentos natus ē. Et ille opifer rerū m̃di melioris origo
qui uocatur deus. em̃ p̃cipm̃. qm̃ nō p̃t cōphēdi ne quē de
bet quidem. Hanc eſt hōi ad penam p̃fectaqz p̃rudētiā. ſi deus eē
intelligit. em̃z intelligētiā m̃s et ſūma hec ē. ut ſuſcipiat et
honoriſcet om̃em p̃ntēz generis h̄m̃i. et rerū mirabilū fabri
catōrē. Vnde quidē hebreis obuiqz cordis elementa q̃ et facta ſūt
et carent ſenſu tanq̃ deos aduunt. qui ai dei op̃a mirarentur. id ē
celū auz uar̃s. lūbz. t̄m̃m auz campis et montibz. maria auz flūibz.

et stagnis et fontibus eam rex admiratione obstupescit. et ipsius ar-
tificis oblitus. quæ uidere non poterant. opa eius uenerari et colere
cepit: nec magis intelligere quæ uenerat: quanto maior: quanto mirabili-
or sit. q̄ illa fecit ex nihilo. q̄ tñ uideant diuinis legib; obsequencia
comodis atq; usibus hoīs ppetua necessitate famulari: tñ illi deo
ex utimant esse ingratū aduersus beneficia diuinā. qui deo et pri-
telligentissimo sua sibi opa p̄tulerūt. q̄ quid mirum si aut barbari
aut impii hoīes erant. aut etiam philosophi sciencie disciplinæ
in eade; sūt opione ut omnia celestia: q̄ mouentur: indecorz immen-
sanda eē censuerūt. Siquidem lucanus storiis apud ciceronē sic
loquitur: hanc igit̄ intellis cōstanciam: hanc tantā: intus unius
cursibus in omni cōtinate ouerēnciā t̄poris nō possis intelligē sine
mente. rōe. asilio. Que aut̄ insidendo eē indam. Non possum
ea ip̄a nō indecorz immen- Item paulo supius restat inquit
ut motus astrorū sit uoluntarius q̄ qui uideat: non docte solū
uerū: eā impie. faciat: si deos eē neget Nos uero et quidem cō-
stanter negamus: ac nos philosophi nō solū indoctos et impios
uerū: eā: eā cetos mētos deliros p̄bamus. qui ignorantia im-
pitorz uanitate uastis. Illi ē solem et lunā. nos etiam sidera deos
putatis. Tradite igit̄ nobis stellā misteria ut amē ac templa singu-
lis erigam̄ ut sciam̄ quo quāq; ritū. quo die colam̄: quibus
uobis: quibus p̄buis aduocem̄: nisi forte in illo discrimine tam in-
numera: tūc innumeros deos acernatis colere debemus Quid qd̄
argumentū illud. quo colligit̄ uimēta celestia deos eē in q̄m;
nalet Nam si deos idēto eē opmunt: quia cetos et rationabiles
cursus hēnt erant Ex hoc ē aparet deos nō eē: q̄ exhorbitare ill-
ap̄restitūis eōs nō licet Ceterū: si dñ eēnt huc atq; illuc possi-
sine ulla necessitate ferrentur sic animantes mēta: quoz quā libe-
re sūt uoluntates. huc atq; itāq; ut libuit. et quo quāq; mēst-
direit eo fertur Non ē igit̄ astrorū motus uoluntarius si necessai-
us: quia p̄stittūis legib; officis q̄ deseruiunt. Si aut̄ dispūteret
de cursibus siderū: quos ex ip̄a rē ac tēporis cōgruēcia nō nite
stigeat non eē fortuitos. existimant uoluntarios eē: tamq̄ nō possent
tam disposite tam ordinate moueri nisi sensus nullis eēt officia sin sac̄s
Oquā difficilis ē ignorantia uentis. et quā: faciliē sciētiā. Si
motus inquit astrorū fortuiti nō sunt: nihil aliud restat: nisi ut uo-
luntarij sint Immo nō ut nō eē fortuitos. manifestū ē: ita ut uolū-
tarios Quomodo igit̄ in conficiendis itineib; cōstanciam suā
suant Nimirū deus innumeri artifex. sic illa disposuit. sic machina-
tus ē: ut p̄spiciā celi diuinā et admirabile ratione decurrerent ad
efficiendū sibi tēporis succedentūz uarietates. Dñ archimedes siailis
concinnos eē similitudines mūdi. ac figurāz potuit machinari: inq̄
ita soles lunāq; composuit ut in equales motus et celestia siles cō-
uersioib; singulis quasi dieb; efficierent: Et nō mō accessus solis ac
recessus ul' incrementa. diminutionesq; lune: neq; eā stellāz ul'
mercurij ul' uagantūz dispares cursus orbis ille dñ uertit exhibēt
Deus q̄ illa uera nō potuit machinari. et effici. que potuit sollicita
hoīs mutacione simulare Vtrū ne igit̄ storiis. si astrorū figurāz mul-
lo ere p̄ctas efictasq; uidisset. suo illa consilio anoneu diceret: ac nō
potius artificis ingemo In est ergo siderū ratio ad pagendos me-
atus suos apta: si dei ē illa ratio qui et fecit et regit omnia: nō ip̄oz
siderū: que mouent. Nam si solem stare nolisset ppetuis utiq; di-
es eēt Item si motus astra nō hēnt. quē dubitat sempiternā nocte:
futurā fuisse. Si ut diei ac noctis uices eēnt: moueri ea uoluit
et tam uarie moueri. ut nō mō luas atq; tenebrāz uitate macti

ind

rudmes fierent: quibus et laboris et quietis alterna spacia constarent
 si etiam frigeret. et calons ut diuisorum temporum inter se p[er]tas ul' matu-
 ris frugibus conueniret. Quia solertius diuine p[ro]p[ri]etatis in generandis i-
 tenebris astros: quia philo[so]pho no[m]i[n]e indebant a[n]i[m]a e[ss]e sidera putauerunt
 tanq[ua]m pedibus et sponte no[n] diuina ratione p[re]cederent. Cur aut[em] illa ex co-
 gitatione deus: quia no[n] intelligit. scilicet ne solis lumine decedente
 in uniu[er]sa ceca nox terris atq[ue] ho[m]inibus tenebris in gremio sciret. no[n]
 et q[uod] inueniunt. ita et celum, terra simul: uarietate distinxit: et tene-
 bras ip[s]as multis minutisq[ue] luminibus temperauit. Quanto igit[ur] n[on] iso-
 prudentius: q[uam] illi qui sapientie studere se putant. qui sentit adeo h[uius]
 illa ut hororem tenebrarum depellerent instituta. It[em] aut[em] libris quo phe-
 nomena breuiter comprehendit. his tribus uerbis sumunt. Tot numero
 taliaq[ue] deus simulachra figura[m] impositum celo p[er] que a t[er]ris sparsa tenebris
 Clara primose misit dare l[um]i[n]a nocti. Quod si fieri no[n] pot[est]. ut stelle
 diu sint: ergo ne sol quidem in quo illa ora continet. Simili mo[do] si t[er]ra
 quam calcamus quam subigimus et colimus ad metum: deus no[n] e[st] nec
 campi quidem. nec montes diu erunt. Si hi no[n] sunt g[e]nerat[ur]e tellus quide[m]
 vniu[er]sa deus inden pot[est] Item si aqua que ferunt a[n]i[m]antibus ad usum biben-
 di aut l[um]andi deus non est: ne fontes quidem ex quibus aqua pro-
 fluit. Si fontes no[n] sunt ne flumina quidem qui defluunt colligunt. Si
 flumina q[uod] diu no[n] sunt. g[e]nerat[ur]e et mare q[uod] ex fluminibus constat deus h[uius] non
 pot[est]. Quod si neq[ue] celum neq[ue] t[er]ra neq[ue] mare que mundi partes se-
 diu e[ss]e put[ant]: ergo ne mundus totus deus e[st]: quidem idem ip[s]i stori-
 et a[n]i[m]antes et sapientes e[ss]e contendunt: et p[ro]pterea deum in quo t[er]ra in con-
 stantes fuerit ut nihil ab his dictum sit. quod no[n] ab eis fieri tunc
 suz. Sic e[st] argumetane fieri no[n] posse ut sensu careat q[uod] sensibilia ex
 se generat. Mundus aut[em] generat ho[m]ines. qui e[st] sensu p[ro]ditus: g[e]nerat[ur]e et ip[s]i
 e[ss]e sensibilem. Item sine sensu e[ss]e no[n] posse aut[em] p[er] se habeat sensum. It[em]
 quia homo sensibilis e[st]: etiam m[u]ndo aut[em] p[er] se homo e[st] inesse sensum. Pro-
 positiones quidem nere sunt: et sensibile e[ss]e q[uod] sensu p[ro]ditu[m] gignat. et
 h[uius] sensu aut[em] p[er] se sensu aucta sit: si assumptiones false: quibus argum[en]-
 ta concludunt: quia neq[ue] m[u]ndus generat ho[m]ines: neq[ue] homo m[u]ndi p[er]
 e[st]. Nam ho[m]ines ap[er]tissimo idem deus fecit. qui et m[u]ndus: et no[n] e[st] m[u]ndi
 p[er] se homo. sic corpus membrum. Potest e[ss]e m[u]ndus e[ss]e sine ho[m]ine: sic urbs
 et domus: atq[ue] ut domus minus ho[m]inis habitaculu[m] e[st]: ut urbs minus
 populi: sic et m[u]ndus domicilium totius generis h[uius]ani: et aliud e[st] q[uod]
 incolitur. aliud q[uod] in colit. Si illi diu student. id q[uod] falso susceperunt
 confirmare. et sensibilem e[ss]e m[u]ndum. et deum: argumentor[um] hor[um] conse-
 quentiam non uident. Nam si m[u]ndi p[er] se e[st] ho[m]o. et sensibilis e[st] m[u]ndus:
 quia homo sentit: ergo quia mortalis e[st] homo: mortalis sit et m[u]ndus:
 necesse e[st]: nec t[ame]n mortalis si et om[n]ibus moribus passionibusq[ue] subiect[us]
 Et e[ss]e m[u]ndus si deus e[st] m[u]ndus: et partes eius. utq[ue] i[m] mortales sunt
 ergo et homo deus est: quia p[er] se est. ut dicitur m[u]ndi. Si homo in-
 mensa et petides. et cetera g[e]nera bestiarum. et animi et p[er]uicaciam q[ui] - et
 illa eodem mo[do] sentiant. et m[u]ndi partes sunt. at hoc tollerabile e[st]: nam ethi-
 colunt egypti. Si res eo puenit: ut rane et ciliques et formice diu e[ss]e
 uidentur: quia et ip[s]e m[u]ndus sensus. et ex p[ar]te m[u]ndi sunt: ita semp[er] ar-
 gumenta. ex falso petita in p[ro]p[ri]os. et absurdos eritis h[ab]ent. Quid q[uod]
 idem ip[s]i aut[em]. deorum et homin[um] cana[m] m[u]ndu[m] e[ss]e constructu[m] q[uod] q[ui]em
 domus. ergo m[u]ndus nec deus e[st]: nec aut[em] si constructus e[st] animans
 e[st] no[n] constructus. si nascatur: et si e[st] edificatus sic utq[ue] tanq[ua]m domus tan-
 q[uam] natus. Est ergo aliquis artifex m[u]ndi deus: et scorsim[us] erat m[u]ndus
 qui factus e[st]. scorsim[us] ille qui fecit. Iam illud quia repugnans et absur-
 su[m] q[uod] aut[em] celestes ignes ceteraq[ue] m[u]ndi elementa deos e[ss]e affirmant
 item m[u]ndum. et ip[s]um deum dicite. Quid p[er] ex multo[rum] deoru[m] acerno

ita q[uod] p[ro]p[ri]etatis
 m[u]ndi esse aut[em]
 et sic

aut[em]

vniuersus deus conficitur. Si autem dicitur fides non deus sed dominus deorum est
 Si vero mundus deus est. ergo illa omnia que sunt in eo deus non sunt. si dei membra
 que utique solidi nomen accipe non possunt. Nec est recte quia dixerit. membra
 hominis unius multos homines esse. si tamen non est similis compactio animalis et mundi
 animal est quia sensu percipitur. et membra eius habent sensum. non accipe de
 nulla breuescunt. Cuius igitur rei similitudinem gerat mundus nimirum ipsi do
 cent. cuius factum esse non diffident. ut esset deus et hominibus qui corpus dominus
 ergo est constructus. ut dominus nec ipse deus est. nec elementa que sunt
 partes eius. quia neque dominus habet dominum sibi per se. neque illa de quibus
 dominus constat. Non tantum igitur veritate. si etiam rebus suis renunciant
 Sicut enim dominus inhabitandi munus. facta per se nihil sentit. diuina
 subiecta est. qui eam fecit aut incolit. ita mundus per se nihil sentiens. fac
 torum deo subiacet. qui eum inuisum sibi fecit. Duplex ergo ratio peccatur ab
 inipientibus. primum quod elementa dei opera deo preferunt. Deinde quod eleme
 torum suorum figuras humanam specie comprehendere colunt. Nam solis lineas si
 simulachra humani in modum formant. Item ignis et terra et maris. que illi
 mulierum vestes neptunum uocant. nec elementis ipsis in apto tanta ho
 minum imaginum cupiditas tenet. ut iam meliora ducantur illa que uis
 sunt auro scilicet et gemis. et eboris delectantur. hominum pulchritudo. ac in
 tor perstringit oculos. nec ullam religionem putant. ubicunque ista non
 fulserit. itaque sub obtentu deorum. auaritia et cupiditas colitur. creditur est
 deos amare. quicquid ipsi concupiscunt quicquid est per quod furtum. et homicidium
 et latrocinia quotidie semunt. per quod bella protinus orbem populos irbes
 que subvertunt. Consequens ergo deus manubrias. et rumpas suas. quos
 certe necesse est imbecilles esse. ac sine uirtutis expertes. si subiecti sunt
 cupiditatibus. Cuius est celestes eos putem. si desiderat aliquid eterium uel
 uel beatos. si aliqua re indigent. uel in corruptos si uoluptati habent
 ea in quibus appetendis cupiditas hominum non inuenit damnam. Ven
 iunt igitur ad deos. non tamen religiose gratia. que nulla potest esse uiribus male peris
 et corruptibilibus. que ut aurum. oculos lauriant. intoret seminati marmo
 ris aut eboris aspiciant. ut insignes lapillos. et colonas nectas. uel dis
 tincta gemis fulgentibus perula in sacabili contemplatione contrectent
 et quicquid fuerit ornata templi et pulchriora simulachra. tanto plus
 maiestatis habere credunt. Adde religionem eorum nihil est aliud quam cupiditas hu
 mana uiuatur. he sunt religiones que sibi amationibus suis traditas piana
 assidue tueri ac defendere perscrutant. Nec considerant quales sint. si
 ex hoc probatur. atque ueritas esse confidunt. quod eas ueteres tradiderunt. tan
 taque auctoritas ueritatis ut iniquis manum scelus esse dicat. Itaque creditur
 ei passim tanquam cognite ueritati. Denique apud acciones sic dicit coctus
 lualio. habes balbe quid coctus. quid pontifex sentiat. fac uir ego in
 telligam quid tu sentias. atque ex philosopho rationes religionis am
 pe debeat. Illationibus uis etiam nulla ratione reddita rationis est credere
 Si credis cur ergo rationes requiris. que potest efficere ne credas. Si
 rationes quis. et querendas putas. ergo non credis ideo cum quens. ut
 eas sequaris cum inuenieris. Docet te esse ratio. non esse ueras religiones
 deorum. quid facies. Maiores ne potius an rationem sequens. que quidem
 tibi non ab alio insinuat. si autem ipso inuenta et electa est. cum omnes religi
 ones repetitis criminibus. Si rationem inanis discedere te necesse est abi
 stitit. et auctore maiorem. que id solum rectum est quod ratio prescribit. Si
 autem pietas maiores sequi suadet fatere igitur et dulcos illos fuisse. qui ex
 cogitatis contra rationes religionibus seruerunt. et inceptum qui id colas
 quod falsum esse conuincens. Si tamen qui nobis tantopere maiorem nomen op
 ponitur uideamus. tamen qui fuerunt maiores illi. quorum auctore discedi ueras
 duat. Romulus urbem conditurus. pastores inter quos adolenebat
 commocuit. atque ut inueniens condende urbi parum idoneus uideret.

constituit asylium. Et passim confugerunt ex finitibus locis passim quaque
sine ullo condicione. ducunt. ita conflant ex his omnibus populum. legit
que in senatu eos qui etate ante ibant. et pres appellavit quorum consi-
lio gereret omnia. De quo senatu pperius eligendi scriptor. hec loquitur
bucina. coquebat prius aduocata quiritum. Ceterum illi imperato sepe
senatus erat Curia pperio. hic que inter alia senatu. pellitos hinc
rustica corda patres. Hi sunt patres quorum decreta eruditi. ac
prudentes mihi de notissime sarmant. idque nec itaque innotabile ois
posteritas indicet. quod ceterum pelliti senes statim esse noluerunt
Quos tu ut in primo libro dictum est pompilius illerit ut nec esse crede-
rent sacra que ipse tradebat. Est uero quod eorum auctoritas tanti habeatur a
posteris. quos nemo cum uiderent. neque sumis neque infimis affinita-
te dignos iudicant. Quare oportet in ea re maxime in qua inter re-
sistant sibi queque confidere. suoque iudicio ac pperio sensib. uti. ad i-
uestigandam. et ppendendam ueritatem. que ceteris alienis errorum
bus decipi tamquam ipse romae expertum. Debat omnibus deus pperio
atione sapiam ut et mandata inuestigare possent. et audita ppendere.
Nec quia nos illi temporibus antecesserunt. sapientia quoque antecessit
que hinc omnibus equaliter datur. campani ab ante cedentibus non potest in
libabilis est tamquam lux et claritas solis. quia ut sol oculorum. sic sapi-
men est cordis humani. Quare cum sapientia. ueritatem querere omnibus
sit inuicem. sapiam sibi admittit. qui sine ulla iudicio inuenta maiora
pbat. et ab aliis peritum more ducunt. Et hoc fuit quod maiorem noie
posuit. non posse. ut aut ipse plus sapient. quia minores nocentur
aut illi desipuerunt. quia nominantur. Quid ergo impedit. qui ab ipse
sumam. et hinc. et quod illi que falsa inuenerant. posteris tradiderunt.
sic nos qui uerum inuenimus. posteris meliora tradimus. Supra est ingen-
questio cum disputatio non ab ingenio. si ascientia uenit. que pluribus
explicanda est. ne quid omnia dubium relinquatur. Nam fortasse aliquis
ad illa confugiat. que amulit et non dubium traduntur. auctoribus eorum
quos docimus. Deos non esse maiestatem sua p sepe ostendisse. et p digne
et somnis. et aliis auguriis et oraculis. Et sine multa enumerare p-
digna miracula. Inprimis illud quod acutus natus sumus. augur cum
turquimur. pperio commoneret. ut nichil noui facere inciperet. nisi p-
ne esset in augurante. eique rex artus eius eleuans fidem. diceret ut con-
sulat ambo. renunciet sibi. utrum ne fieri posset id quod ipse ante co-
cepisset. affirmaret quod natus posset. Cape igitur inquit hanc cotem cum
que nouacula duxit. At ille mentitauer accepit ac secuit. Deinde
illud quod ceterum et pollux bello latino apud lacum mentene. cum sit
equorum sudores abluentes. cum edes eorum que innoti fontis erat sua spo-
te patinset. Idem bello macedonico equis albis insidentes. p. natiemo
romae nocte nemini se obtulisse dicunt. innotantes eo die regem
pperio innot. atque caput. Quod panis potest diebus hinc panis nemini
esse decerneret. Illud etiam. mirabile quod simulacrum fortune mabe-
bre. non semel locum esse tradidit. Item innotis monete qui captis
neui. innot ex militibus ad eam transferendas. missis. roborandis ac
ludens interrogaret. utrum ne romam innotare uellet. uelle respondit.
Clandia quoque pperio innot. miraculi. nam cum ex libris sibilu-
mis idga mater esset. actum esset innoto tribum flum. namque que uelaba-
tur helisset. nec ulla in commoneret. Clandia. ferunt que temp in-
pudica esset. habita obnumos corporis oilis. dam simulis geminis
orasse. si se castam iudicaret. cum. cumque sequebantur. ita in not-
que ab omni innotate. et omni innot. ab omni innot. esse como-
tum. Illud equo innot. que hinc semete estulapio. epidaurio. artus. ur-
bem romae. Dinturna pestilencia liberasse. pperio. quoque

munera puit quoz puitibi pena minuz huz du mndicisse creduntur
 appms claudine censor au aduersu responsu laati herculis transu
 lisset ad seruos publicos limmba orbatu e. et pontioz gene q. p
 didit: mna mms annu tempus extincta e item censor fulm cu ex
 mnomis latine templo marmoreis tegulas abutulu: quibz ede
 fortune equestre quoz rome fecerat tegeiet: et mente captus est
 et annis duobz filie mllarico militanti basimo mmm meroze con
 sumptu e. Prefectus e. arantoni tirullus cu apud choos enecio
 ciculapn lico amilibz cesaris mtefectus est tunc exempha ad m
 gatur pume qui subliet exthezans pserpne loatenua pecunia
 nantigum fecit ac mme deo litorabo illius e ne mndil pter
 emi pecunaz meolome repuerat Ceres quoqz melesia mltur sibi
 apat hoies ueneracionis adiecit: Nam au ab alexandrio capti
 catus eet: ac mltres ad eam spoliandas n ipulene oculos omniu
 repente obiectus fulgor ignis extinxit Repuit ead somnia q am
 deoz mdeant ostendere Tibeno namqz actus boi plebeio per
 queres obuersatus e. mpter dicit: et pcepisse ut consiliis
 et senatu mmanet ludis arcensibz puma psculcori sibi disp
 licuisse: q mnom quidaz uerberatu formi subfura medio curi
 ad suppliur: durerat adeoz ludos mltumari oportere Quod ai
 ille neglexisset eodem die filiu pdidit: ipse aut gmm morbo q
 correptus: et cum rursus eandem magnie cerneiet: quereute
 satis ne penaz pneglecto amio pependisset: actus delatus ad
 sales: et omni re mferam exposita recepit corpis firmitatem
 tunc redibz domu redisse illud quoqz somni no mmoia am
 mome fuit: quo cesar augustus dicit: e. seruatus Cu bello a
 mli brutano implicat gmm morbo abstine picho statisset:
 medico eius artono mme species obuerat e. monens: ne p
 corpis mbeassitatem castria se cesar contineret: mqi mae lee
 fieri platus e: et eodem die abito castri capti sunt Atulea pteci
 pte filia exempla pferat: si uoce ne si fieri mppoiatone rez
 mndaz duntax mnotia: aut oblatu e. pposita mdeat: aut ei
 mci loquutatis mcurat expona igit mtoz omni ratione: quo
 facili res difficiles et obscure intelligunt: et has omis simulati m
 mms ptehgias reuelabo: quibz uduci hoies auerant ma
 longue recesserut: et repetim longe alans ut signis ad lege
 dnt uen ex pte et ignans autem m firmu atqz intelligat qd
 tandem it caput et ai maloru: et huc accepto suoz ac tota
 genent huius picipiat erore: Cu eoz deus ad erroganduz pri
 dentissimus ad faciendum sollicitissim: anteq ordiretur: hoc opus
 mltu: qui pleni et consummati boni fons mpe erat: sic e. temp
 ut ab eo bonu tanqz ruina oriretur: longe qz pfluere qd dicit si
 mitem sui qm qui eet mntuiba priis da pditus: Quo aut id
 noluerit mgiro docere conabimur libro Deinde fecit alteru m
 quo mdeles dmic stupis no pmanet itaqz sumptu mndia mqi
 ueneno mfectus e. et ex bono ad malum transcedit: moqz a bi
 rno qd illi adeo libem: fuerat danti contumax no ad sibi acri
 me Vnde appi auctoz maloz fontez e. linaez iundit e. illam
 celoz suo: am deo pri pferendo: m: compentis e. et curus
 e: tunc qd ex bono pie malum effectum gressu dlanon appellat noy
 e. mndia deo uocant: q. cna ma ipse illat ad dem deserat: exor
 tus igit deus subitum mndiallu pum: et marmu: lms pferat
 qm i mndio: eoz simul et conuulatio nls est: et artificet et m
 ex cogitandis ordinandis pcedis qz rebus: qui is et pceden
 et ratione: et pte pfectus e. de quo tunc parant quod alio loco

et virtus eius et nomen et ratio enarrandi nobis erit. Nemo que-
rat ex quibus ista materies talis magna tam intricata dens opus fecit
omnia esse facta ex nichilo: nec audiendi sunt poete qui ante chaos in
prima fuisse a confusione: res atque elementorum: postea vero deinde di-
remisse omnes illas congeneres singulasque res ex confusione acervum se
paratas in ordinemque descriptis instruxisse unidum pariter et ornasse.
Quibus facile est respondere preter dei non intelligentibus que credat
nichil efficere posse nisi ex materia subiacente ac parata: in quo error
etiam philosophi fuerunt. Nam cicero de naturis deorum disputans ait
sic: Primum igitur non est probabile enim materiam esse unde omnia orta sunt
fuit esse divina providentia effectum: si hinc et hinc in et natura sua.
Vt igitur faber cum quid edificaturus est: non ipse facit materiam: sed
utitur ea que sit parata: factorque item cetera: sic ista providentia di-
vine materiam prestat esse oportuit: non quas ipse faceret: si qua hinc
parata: Quod si materia non est adeo facta: ne terra quidem et aer
et aqua et ignis adeo factus est. Quam multa sunt materia in his: et
verbis: primum quod ipse qui maluit disputationibus et libris fere omnibus
providentia fuerit assertor: et qui acerrimus argumentis impugna-
verit: eos qui providentiam non esse dixerunt: idem tunc qui proditor ali-
quis: aut transfuga providentiam conatus est tollere: in quo si collidit
nichil: nec cogitatione opus est: nec labore sua illi dicta veritatem
sunt. Nec enim potest ab ullo ceteris: quod a ceteris vehementer re-
futarit. Si concedamus hinc illi hoc more et instituto academicorum
ut liceat hominibus valde libere dicere ac sentire que velint: sinas ipsi
consideremus. Non est inquit materiam: res probabilem adeo factam: Quia
in his argumentis docet: Nichil est dixit quare hoc non sit pro-
babile: itaque in e contrario: si materiam probabile videtur: Nec tamen temere
videtur cogitamus plus esse aliquid indeo: quem preterito ad ideal-
litatem hinc redigis cum nichil aliud quam opus fieri concedis: Quo
igitur ab homine divina illa non differat: ut homo sic etiam dens opus
indiget aliena. Indiget autem si nichil moliri potest nisi ab alio illi ma-
teriam ministraretur: Quid si sic imperfecte utique virtutis est: et erit iam
potentior indicandus materie institutor: Quo ergo nomine appellabitur
qui potentia deum imitat. Si quidem manus est propria facere quam aliena
institueret. Si autem fieri non potest: ut sit potentius deo quicquam: que
necesse est perfecte esse virtutis preter rationem: idem igitur materie factor est
qui et res ex materia constans. Neque est deo non faciente aut
mixto esse aliquid aut potuit aut debuit est: probabile est inquit ma-
teriam: res hinc: et hinc in et naturam suam: quam non potuit hinc
nullo dante: quam naturam nullo generante: si hinc non ab aliquo
eius supplet: a quo aut sumere nisi adeo potuit. Si hinc naturam quam
quasi nascendo dicitur nata est: a quo autem nisi adeo potuit procreari. Na-
tura enim qua dicitur orta esse omnia si consilium non habet efficere nichil
potest: si autem generandi et faciendi potens est: habet ergo consilium
et propria deus sit necesse est: nec alio nomine appellari potest ea res: in qua
inest et providentia: et cogitandi: et sollicita preter quam faciendi. Melius
igitur seneca omnium stoicorum acutissimus: qui vidit nichil aliud esse natu-
ram quam deum: Ergo inquit deum non laudabimus: cum naturalis est vir-
tus: nec illam didicimus ex illo: immo laudabimus. Quamvis est malis
illi sit sibi illa: dedit: qui deus ipse natura est. Cum igitur ortum
res tribuit nature: ac detrahunt deo: in eodem luto hesitante veritatem
solus: a quo est fieri negat: ab eodem plano fieri mutato nomine consistere
ne sequitur inestimabilem comparationem. Vt faber inquit cum quid edificat-
urus est: non ipse facit materiam: si hinc ea que sit parata: factorque item cetera
sic ista providentia divine materiam esse prestat oportuit: non quas ipsa faceret

611.

si quam hinc paratur: uno uero non oportuit: est enim deus immensus po-
 testatis: si ex parato faciat: quod est hominis: sub fine ligno nihil edificabit
 quia lignum ipsum non facit non potest. Non posse autem imbecillitate: est humane
 deus non facit sibi ipse materiam: quia potest. Posse enim dei est: nam si
 non potest deus non est: homo facit ex eo quod est per imbecillitatem: deficiente ac
 modice potestas. Deus autem facit ex eo quod est: quia per eternitatem: fortis
 est per fortitudinem potestas in mente: que sine ac medio caret: sic in factis
 est. Quid ergo mirum si facturus mundum: deus prius materiam de qua face-
 ret preparavit: et preparavit ex eo quod non erat: quia necessarium est deum alium
 de aliquid mutari: cum in ipso: et ex ipso sint omnia: Nam si est aliquid
 ante illud factum: et quicquam non ab ipso factum est: potestatem dei et nomen
 amittit: ac est materia iniqua facta est: sicut deus qui ex materia fecit hunc
 mundum. Duo igitur constituntur eterna et quidem inter se contra quod fieri sine
 discordia: et pugnare non potest: colliduntur et necesse est ea quorum inter ac rursus
 diuisa est: sic utique eterna esse non poterunt si repugnant: quia superare al-
 terius necesse est: ergo fieri non potest: qui eternam naturam sit simplex: ut omnia inde
 velut ex fonte descendunt: itaque aut deus ex materia ortus est: aut materia
 ex deo. Quid horum sit verum facile est intelligi: ex his est: duobus alterum
 sensibile est: alterum caret sensu: potestas facienda: aliquid non potest esse: in
 meo quod sentit: quod sapit: quod cogitat: quod monetur: nec incipit
 aut fieri aut consumari: quicquam potest nisi fuerit ratione prius: et quemadmodum
 fiat autem est: et quemadmodum modum constituit postquam fuerit effectum. Denique ut fa-
 ciat aliquid: qui habet voluntatem ad faciendum: et manum ad id quod voluit
 implendum. Quid autem insensibile est iners: et tepidum semper iacet: nihil
 inde oriri potest: ubi nullus est motus voluntarius. Nam si omne autem
 ratione constat: certe nasci non potest ex eo: quod ratione perditum non est
 nec aliunde accipi potest: id quod ibi inde periturum non est: Nec tamen como-
 neat aliquid: quod anima quedam detrahit nasci videtur. Hec est non tera-
 ple dignum: si spiritus dei sine quo nihil geritur. Non ergo deus ex materia sensu
 perditum ex insensibili: sapienter ex bruto impenetrabile. De patibili ex parte cor-
 poris: de corporali inique potest oriri: si materia potius: ex deo est. Quidquid
 est est solido: et contractibili corpore accipit eternam in: dissolubile est quod di-
 soluitur interit: quod interit ortum necesse est: quod ortum est hunc so-
 tem unde oriretur: a factorem aliquid sentientes: primum: potiusque facien-
 di iam est perfectio nec ullus alius quam deus: qui cum sensu ratione: primum
 potestate virtute perditus est: et animata: et animata creare: et efficere potest: quia
 tenet quod sit: quidque faciendum: Materia uero semper fuisse non potest: quia mutata
 ones: non caperet si fuisset: quid est semper fuit: semper esse non desinit: et inde
 absint principia: ab esse hinc eam finem patet est. Quid enim est facilius est
 ut id quod habuit initium sine careat: quia ut habeat finem: quod initio ca-
 runt. Materia igitur si facta non est: nec fieri ex ea quicquam potest: si fieri ex ea
 non potest nec materia quidem est. Materia est enim ex quo fit aliud: omne
 autem ex quo fit: quia recipit opificis manus destruit: et aliud esse inci-
 pit. Ergo qui finem hinc materia: tunc cum factus: ex ea mundus: et initium
 quoque habuit: nam quod destruit edificatum est: quod soluit alligatum: quod
 finitur inceptum. Ergo ex commutatione ac fine materie colligitur huius
 principia: a quo alio fieri nisi adeo potuit. Solus igitur deus est: qui fac-
 tus non est: et idcirco destrui alia potest: ipse destrui non potest: permanere
 bit semper in eo quod fuit: quia non est aliunde generatus: nec ortus nec na-
 tinitas eius ex aliqua re alteri pendet: quia illius unitatem dissolvit. Ex ipso
 est ut in primo divini libro: et ideo talis est: quales esse se voluit impassibilis
 in immutabilis in corruptis beatus eternus. Jam non illa conclusio qua
 sententia: timentur nullius: multo absurdior. Quid si materia inquit a
 deo non est facta: ne quidem terra et aqua et aer et ignis adeo factus est.
 Quam callide periculis perteroluit. Sic est in ipso illud assumpsit: tamque

probatione non indigeret. cum ad nihil esset incertum: quod illud propter quod assump-
tum est. Si non est inquit adeo facta materia: nec mundus adeo factus est
et falso malit colligitur quod falsum est: quod ex nullo quod uerum: et cum debe-
ant incerta de certis probantur: hic probationes suppositis ex nullo adener-
tendum quod erat certum. Nam diuina prudentia affectus est mundus ut
tamen determinatio contingit: qui hoc predicat tamen de curribus
sibyllarum que idem nuntiunt. tamen de prophetis qui opus mundi et
opificum dei. uno spiritu et pari uoce testantur. Etiam inter philosophos pe-
ne uniuersos uenit idem pythagorei stoici: peripatetici que sunt pri-
cipales omnis discipline. Denique apud illos septem sapientibus asserunt
usque ad platonem professio et indubitatio huius est. donec mirum nihil po-
st seculis extitit delirus epicurus: qui audet negare id quod est em-
dentissimum studio sua inueniendi non ut non suo constanter discipli-
nam. Et quia nihil non potuit repere ut tamen dissentire acriter
indere. necesse noluit enartare. in quo illius circulatorum philosophi
omnes coarguerunt. Certum est igitur mundum prudentia instructum. quod nunc
prudentia conglobatur. Quare non oportuit putare idcirco mundum
non esse diuinam prudentiam factum: quia materia eius diuina prudentia facta
non sit: sed quia mundus diuina prudentia sit effectus eadem nunc facta
esse diuinitas. Credibilis est enim materia potius adeo facta: quia deus
potest omnia quod mundum: adeo non esse factum: quia sine mente ratione con-
silio nihil fieri potest. Verum hoc non circumspecte est culpa sed secte. Cum
enim suscepisset disputationes quia deorum naturam tolleretur: de qua phi-
losophi garrebant omnes diuinitatem ignorantia ueri putant esse tollendam
itaque deus putant tollere quia non erant. Cum autem prudentia que
est immo deo conuenit enartare. quia cum ueritate inhi incipit
deficientibus argumentis in hanc foveam necessario decedit. unde se
extricare non posset. hic ergo illius teneo herentes: teneo desinunt: quo
luculenti qui contra diserebat obmutant: hic est ergo cardo rerum. hic uer-
tuntur omnia. explicet se contra si potest ex hac uoragine. proferat argumē-
ta quibus doceat semper fuisse materiam. quam nulla prudentia effecerit. Os-
tendat quoque quicquid ponderosum et graue. aut esse potuerit sine auctore
aut mutari ualuit ac desierit esse quod semper fuit. Quare si docuerit
cum deum assentiam: ut alius illius laqueis teneatur. Eodem est quo nollet
renouetur: ut dicat et materiam. de qua mundus est: et mundum quod de ma-
teria est natura extitisse: cum ego ipsam naturam deum esse contendam. Nec est potest
facere mirabilia idem maxima ratione constantia. non qui habet mentes. pro-
videntia potest. Ita fiet ut deus fecerit omnia: nec quicquam possit esse
omnis: quod non originem adeo traxerit. Ad idem quocumque epicurus
est. ac non uult. adeo factum esse mundum: quare solet quibus manibus
quibus uerbis: quia molitione tamen hoc opus fecerit uideret fortasse.
si eo tempore potuisset esse quod deus fecit. Sed ne perspicere homo dei opera. uo-
luit enim inducere in hunc mundum nisi perfectis omnibus. Sed ne materia quod
deum poterat. Quod enim subsisteret. cum fabricaret desuper celum: cum
terram subitus fundaretur. cum fortasse humida uel nimis corporata in
globis coalescerent. uel igneis caloribus incocta et solidata dirigeret
aut quod uinceret sole nondum instituto: nec frugibus aut animalibus nativis
itaque necesse fuit horum postremo fieri. cum iam mundo ceterisque rebus
manus summa esset imposita. Denique sancte huius docent: horum fuisse ultimum
dei opus: et sic inducitur esse nihil mundum. quod modo mihi iam paratur et in-
structum. illud est cuncta facta sunt omnia. idem etiam poete fatentur. Om-
nibus perfectis iam mundo. et multis animalibus figuratis hec addidit
sanctus huius animaliumque cupiam. aliter de erat ad hunc. et quod diuina
incetera posset natus homo est. Adeo nefas existimandum est. ea quod
periri quod deus noluit esse celata. Verum ille non audiendi aut discendi

studio requiebat: si refellendi: quia confidebat neminem id posse dicere. Quasi vero ex hoc putandum sit: non esse hoc divinitus factum: quia quod facta sunt non potest prudens. An tu si educatus in domo subrefacta et ornata: nullamquam fabricam indisses. Domum illam putasses: non ab homine esse edificatam. quia quod fabricatur ignorares idem. perfecto in domo querebas. quod in domo demum requas. quibus numeris. quibus fecerit mens homo tanta opera esse molitus: maxime si tanta ingentia: in mensa cements. nassus. colinas. opus totum sublime: et excelsum videres. Nonne hec tibi humanum virum modum viderent excedere. Quia illa non tam mirum: quam ratione atque artificio fieri esse nescires. Quod si homo in quo nihil perfectum est: tamen plus efficit ratione. quam vires eius erigunt patiuntur: quid est. cur in credibile tibi esse videatur. cum mundus dicitur factus adeo: in quo quia perfectus est: nec sapientia potest hunc terminum. nec fortitudo mensuram: opera ipsius videntur oculis: quod aut illa fecerit ne mente quidem videri: quia ut hermes ait: nihil tale in mortali tempore perpetuo corruptibile in corrupto. propinquare non potest proprio accedere. et intelligentia subsequi. Et ideo terrenis. ad hunc autem iterum celestium prospectum non capit: quia corpe quasi custodia septum tenet. quo minus soluto ac libero sensu cernat omnia. Et cum igitur quia in mente faciat. qui res memorabiles quereat: hoc est modum conditionis sue transgredi. nec intelligere quoniam hoc liceat accedere. De magis cum aperit hoc veritatem dens: ea sola scire nos volumus: quam inter sunt homines scire ad vitam consequendum: que vero ad curiosum. et prophetam cupiditates pertinebant: retineat: ut arcana essent. Quid ergo queris que nec potes scire: nec si scias beator fias. Perfecta est in homine sapientia. si et deus esse minus: et ab ipso esse facta universa cognoscant. Nunc qui refutamus eos: qui de mundo et factore eius deo aliter sentiant. quam veritas habet: ad divina mundi fabricam reuertantur. de qua marchais religionis sancte hris tradit. Fecit igitur deus primus hominem celum: et in sublimis suspendit: quod esset sedes ipsius dei conditoris. Deinde terram firmam. ac subdidit celo. quam homo cum ceteris animalibus generibus misceret. cum voluit humore arcifluum et contineri: suum vero hinc aliter distinxit et clarissimus lunis. et implevit solis alio hinc orbeque fulgenti: et aliter troz mutavit: splendentibus signis adornavit tenebras autem quod est hinc armis constituit intra nihil est parte continet lunis. nisi accipiat e celo: in quo posuit lucem perire: et stipos vitam perpetuam: et contem in terra tenebras et inferos et mores. Tanto est hec ab illis superioribus: distant quantum mala bonis: et virtus virtutibus. Ipsius quoque terra bi nas partes quas inter se. divisasque constituit orientes. et occidentes: quod ex quibus orientes deo accensetur: quia ipse lunis totus et illustratus est: et quod oriiri nos faciat ad vitam sempiternam. Occidentis autem conturbat illi praeque menti ascribitur: quod lumen abscondit quod te nebras semper inducat: et quod homines faciat occidere ac interire partem. Nam sicut lux orientis est: in luce autem intere ratio nescitur. sic occidentis tenebre sunt in tenebris autem mors et interitus continetur. Deinde alias partes eadem ratione diuisus est: meridiem ac septentriones: que partes illae duabus societate coniunguntur: et est que est solis calore flagrantior: prima est. et coheret orienti. ac illa quod frigus ubi ac perpetuo gelu corperet: ex dea est autem extremus occasus. Nam sicut aere sunt luminis tenebre: ita frigus calorem ut igitur calor luminis est. primus: sic meridiem orienti: ut frigus tenebris ita plagam est septentrionis occasum. Cum ubi singulis partibus suis tempus attribuit: huius est orienti estate: meridiane plaga: occidentis autem autumnus est septentrionis. liberumque nihil quoque duabus partibus meridia na: et septentrionali intere: ac mortis continetur: quia vita in calore est

fin
89
et
613

aq. y. p. m. 7. q. s. e. l. s. t. d. l.

more in frigore: sicut aut calor ex igne ē: ita frigus ex aqua. sed in
hauri p. m. d. m. l. o. n. e. r. Dicem quoque fecit ac noctem: quia spacia
orbes t. p. m. p. e. t. u. o. s. atq. n. o. l. u. b. i. l. e. s. q. u. o. s. n. o. t. a. m. u. s. a. m. i. o. s. a. l. t. e. r. i. a. p. e. r.
m. o. r. e. s. s. u. c. c. e. s. s. i. o. n. e. c. o. n. f. i. c. i. a. n. t. : D. i. e. s. q. u. e. p. r. i. m. u. s. o. r. i. e. n. s. s. u. b. m. i. s. t. r. u. t.
d. e. i. s. i. t. n. e. c. e. s. s. e. ē: n. t. o. m. n. i. a. q. u. i. q. m. e. l. i. o. r. a. s. u. t. : n. o. r. a. u. t. q. u. a. o. m. n. i. a. s.
e. x. t. r. e. m. u. s. i. n. d. u. c. i. t. : e. r. i. t. q. u. e. d. e. i. e. e. e. m. u. l. i. u. s. d. i. x. i. m. u. s. q. u. e. d. u. o. e. a. d.
i. n. h. o. c. p. r. e. s. e. n. t. e. s. f. u. t. u. r. o. r. u. m. d. e. u. s. f. e. c. i. t. : u. t. e. r. h. i. s. e. t. u. e. r. e. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. :
e. t. f. a. l. s. a. r. u. m. s. u. p. e. r. s. t. i. t. u. t. i. o. n. i. m. a. g. o. q. u. e. d. a. m. o. n. d. e. r. e. t. N. a. m. s. i. c. u. t. s. o. l. q. u. i. :
o. r. i. t. i. n. d. i. e. m. h. i. c. e. t. s. i. t. u. n. i. u. s. : i. n. d. e. s. o. l. e. s. e. e. a. p. p. e. l. l. a. t. u. r. : c. i. c. e. r. o. u. i. l. t. i. n. d. i. e. i.
q. u. o. b. s. c. u. r. i. t. a. t. e. s. i. d. e. n. t. i. b. u. s. s. o. l. u. s. a. p. p. a. r. e. a. t. : t. a. m. e. n. q. u. o. d. n. e. r. u. m. a. c. p. e. f. f. e. c. t. e. p. l. e.
m. i. t. u. d. i. s. l. u. m. e. n. e. s. t. e. t. c. a. l. o. r. e. p. o. t. i. s. s. i. m. o. : e. t. s. u. l. g. o. r. e. c. l. a. r. i. s. s. i. m. o. i. l. l. u. s. t. r. a. t.
o. m. n. i. a. : i. t. a. i. n. d. e. o. h. i. c. e. t. u. n. i. u. s. s. i. t. : e. t. m. a. i. e. s. t. a. s. e. t. c. l. a. r. i. t. u. d. o. p. e. f. f. e. c. t. a. ē.
N. o. r. a. u. t. q. u. o. d. p. r. i. m. o. a. n. t. i. t. h. e. o. i. l. l. i. d. i. c. i. m. u. s. a. t. t. r. i. b. u. t. a. s. : e. m. e. i. p. s. u. s. n. i. l.
t. a. s. e. t. n. a. r. i. a. s. r. e. l. i. g. i. o. n. e. s. p. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. m. o. n. s. t. r. a. t. : Q. u. a. n. t. u. m. ē. s. t. e. l.
l. e. i. m. m. i. r. a. b. i. l. e. s. i. n. c. a. r. e. a. c. i. n. d. u. a. r. e. i. n. d. e. a. n. t. : t. a. m. e. n. n. o. s. u. t. p. l. e. n. a. : e. t.
s. o. l. i. d. a. l. i. n. i. a. : n. e. c. c. a. l. o. r. i. s. p. r. e. f. e. r. u. t. q. u. i. c. q. : n. e. c. t. e. n. e. b. r. i. s. i. n. l. i. t. u. d. i. n. e. s. u. a.
i. n. i. a. n. t. D. u. o. i. g. i. i. l. l. a. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. a. i. n. n. e. m. i. n. u. t. u. r. : q. u. o. d. p. m. e. s. a. m. a. c. s. r. i. a. m.
s. i. b. i. h. u. t. p. t. a. t. e. m. : c. a. l. o. r. e. t. h. u. m. o. r. q. u. e. i. m. m. i. r. a. b. i. l. i. t. e. r. d. e. u. s. a. d. s. u. s. t. e. n.
t. a. n. d. a. : e. t. g. i. g. n. a. n. d. a. o. m. n. i. a. e. x. c. o. g. i. t. a. n. t. N. a. m. c. u. i. v. i. r. t. u. s. d. e. i. s. i. t. i. n.
c. a. l. o. r. e. : e. t. i. g. n. i. : i. n. s. i. a. r. d. o. r. e. i. n. q. u. o. d. e. m. e. a. d. i. n. v. i. r. t. a. h. u. m. o. r. i. s. a. c. f. r. i. g. o. r. i. s.
m. a. t. i. a. t. e. p. a. s. s. e. t. : n. e. c. n. a. s. c. i. q. u. i. c. q. n. e. c. c. o. h. e. r. e. r. e. p. o. t. u. i. s. s. e. t. : q. u. i. n. i. s. t. a. t. i.
c. o. n. f. l. a. g. r. a. t. i. o. n. e. i. n. t. e. n. e. t. : q. u. i. c. q. u. i. d. e. e. e. t. e. p. a. s. s. i. : V. i. d. e. e. t. p. h. i. q. u. i. d. a. m.
e. t. p. o. e. t. e. d. i. s. c. o. r. d. i. : q. u. o. d. c. o. r. d. i. a. i. n. m. u. n. d. u. s. c. o. n. s. t. a. r. e. d. i. x. e. r. u. t. : s. i. r. a. t. i. o. n. e. p. e. n. i. t.
n. o. i. n. d. e. b. a. t. : h. e. r. a. d. i. t. u. s. e. x. i. g. n. i. n. a. t. a. o. m. n. i. a. e. e. d. i. x. i. t. T. a. l. e. s. e. x. a. q. u. a.
V. t. e. r. q. u. i. n. d. i. c. i. t. a. l. i. q. u. i. d. : s. i. e. r. r. a. n. t. t. a. m. e. n. q. u. o. d. a. l. t. e. r. u. t. r. u. s. s. i. s. o. l. u. s. s. i. n. s. i. : n. e.
q. u. o. d. a. q. u. a. s. n. a. s. c. i. e. x. i. g. n. i. p. o. t. u. i. s. s. e. t. : n. e. q. u. o. d. r. u. s. s. u. s. i. g. n. i. s. e. x. a. q. u. a. : s. i.
e. s. t. u. e. r. m. i. s. s. i. m. u. l. e. x. u. t. r. o. q. u. e. p. u. n. c. t. o. c. i. n. c. t. a. g. e. n. e. r. a. r. i. : i. g. n. i. s. q. u. i. d. a. m.
p. u. n. c. t. u. s. c. u. i. a. q. u. a. n. o. p. t. : q. u. i. a. s. u. t. u. t. r. a. q. u. e. i. n. u. n. c. t. a. : e. t. s. i. c. o. m. m. u. n. i. s.
n. e. n. e. n. t. : a. l. t. e. r. u. t. r. u. s. q. u. o. d. s. u. p. a. n. e. n. t. : c. o. n. f. i. c. i. e. a. l. t. r. u. s. n. e. c. e. s. s. e. e. s. t.
s. i. e. o. r. u. s. s. b. e. p. u. n. c. t. u. s. p. u. n. c. t. u. s. s. u. b. s. t. a. n. c. i. a. i. g. n. i. s. c. a. l. o. r. ē. a. q. u. e. h. u. m. o. r.
R. e. c. t. e. i. g. i. o. m. d. i. c. i. t. : Q. u. i. p. p. e. t. i. b. i. t. e. p. i. e. s. s. u. p. e. r. e. h. u. m. o. r. q. u. e. c. a. l. o. r. : C. o.
a. p. u. n. c. t. u. s. : e. t. a. b. h. i. s. o. r. a. m. i. n. u. t. u. r. c. i. n. c. t. a. d. u. o. b. i. s. C. i. q. u. i. s. i. t. i. g. n. i. s. a. q. u. o. d. p. u. g. n. a. r.
u. a. p. o. r. h. u. m. i. d. u. s. o. m. n. i. s. R. e. s. a. r. e. a. t. e. t. d. i. s. c. o. r. d. i. : c. o. n. c. o. r. d. i. a. f. e. t. i. b. u. s. a. c. t. a.
ē. A. l. t. e. r. u. s. e. r. u. s. q. u. i. m. a. s. c. u. l. i. n. i. : e. l. e. m. e. n. t. u. s. ē. A. l. t. e. r. u. s. q. u. i. f. e. m. i. n. i. n. u. s. :
A. l. t. e. r. u. s. a. c. t. i. u. s. : a. l. t. e. r. u. s. p. a. t. i. b. i. l. e. : I. d. e. o. q. u. o. d. a. n. t. e. r. i. b. u. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. ē. : u. t. s. a.
c. r. a. m. e. n. t. o. i. g. n. i. s. e. t. a. q. u. e. i. m. p. a. r. i. t. f. e. d. e. r. a. s. a. n. c. i. a. n. t. : q. u. o. d. f. e. t. u. s. a. n. i. m. u. m.
a. u. t. c. a. l. o. r. e. e. t. h. u. m. o. r. e. c. o. r. p. o. r. e. n. t. u. r. : a. t. q. u. o. d. a. n. i. m. e. n. t. u. r. a. d. i. n. t. a. : C. u. i. ē.
c. o. n. s. t. e. t. o. m. n. i. e. a. n. i. m. a. e. t. c. o. r. p. e. : M. a. t. i. a. c. o. r. p. o. r. i. s. i. n. h. u. m. o. r. e. e. s. t. : a. n. i. m.
i. n. c. a. l. o. r. e. q. u. o. d. e. x. a. m. i. n. i. f. e. t. u. s. d. a. t. u. r. s. a. r. e. : q. u. o. s. a. n. i. s. h. u. m. o. r. i. s. p. l. e. n. i. s.
i. n. s. i. o. p. i. f. e. r. c. a. l. o. r. f. o. u. e. n. t. : n. e. c. h. u. m. o. r. p. o. t. c. o. r. p. a. r. i. n. e. c. c. o. r. p. u. s. a. n. i. m.
e. r. u. l. i. b. : q. u. o. q. u. o. d. i. g. n. i. s. : e. t. a. q. u. a. i. n. t. e. r. d. i. c. i. a. s. o. l. e. b. a. t. a. d. h. u. c. ē. i. n. d. e. b. a. t. u. r.
n. e. p. h. a. s. : q. u. i. n. e. n. a. l. o. s. t. u. h. o. i. e. s. s. u. p. p. l. i. c. a. o. c. a. p. i. t. u. s. a. f. f. i. c. i. t. : I. n. t. e. r. d. i. c. t. o. :
i. g. i. u. s. i. n. s. i. c. a. l. u. s. r. e. x. q. u. i. b. u. s. i. n. t. a. h. o. m. i. n. u. m. c. o. n. s. t. a. t. : p. u. n. d. e. h. a. b. e. b. a. t. a. c. s. i. e. s.
e. t. : q. u. i. e. a. m. s. m. i. a. m. e. x. c. e. p. a. t. m. o. r. t. e. i. n. u. l. e. t. a. t. u. s. : A. d. e. o. i. s. t. a. e. l. e. m. e. n. t. a.
p. r. i. m. a. s. u. t. h. i. t. a. : u. t. n. e. c. o. r. t. u. s. h. o. i. s. s. i. n. e. h. i. s. : n. e. c. i. n. t. a. s. a. r. e. d. i. d. e. r. u. t. c. o.
s. t. a. r. e. : H. o. m. i. n. u. s. a. l. t. e. r. u. s. n. o. b. i. s. c. o. m. m. u. n. e. c. u. i. c. e. t. i. s. a. n. i. m. a. l. i. b. : e. s. t. : A. l. t. e. r. u. s. s. o. l. i.
h. o. i. d. a. t. i. N. o. s. ē. q. u. i. c. e. l. e. s. t. e. a. t. q. u. o. d. i. m. o. r. t. a. l. e. a. n. i. m. a. l. s. i. m. u. s. i. g. n. i. u. t. i. m. u. r.
q. u. i. n. o. b. i. s. i. a. r. g. u. m. e. n. t. u. s. : i. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. i. s. d. a. t. u. s. ē. q. u. i. i. g. n. i. s. ē. : a. n. i. m. a.
t. u. s. q. u. i. a. m. o. b. i. l. i. s. ē. : e. t. s. u. r. s. u. s. i. n. t. a. t. i. n. t. e. q. u. i. n. e. t. r. a. t. i. o. n. e. : C. e. t. a. n. e. c. o.
a. n. i. m. a. l. i. a. q. u. i. t. o. t. a. s. u. n. t. m. o. r. t. a. l. i. a. t. a. n. t. u. m. o. d. o. a. q. u. a. u. t. i. m. u. r. : q. u. o. d. ē. e. l. e.
m. e. n. t. u. s. c. o. r. p. a. l. e. a. t. q. u. o. d. t. e. r. r. e. n. u. s. : a. n. i. m. a. n. a. t. u. r. a. q. u. i. a. m. o. b. i. l. i. s. ē. : a. c. d. e. o. r.
s. u. s. n. e. r. g. e. n. s. f. i. g. u. r. a. m. m. o. r. t. a. s. o. n. d. i. t. : i. d. e. o. p. e. a. n. d. e. s. n. e. q. u. o. d. i. n. c. e. l. u. s. u. l. a.
p. u. n. c. t. u. s. n. e. q. u. o. d. r. e. l. i. g. i. o. n. e. s. s. e. n. a. m. i. t. : q. u. i. a. b. h. i. s. u. s. u. s. i. g. n. i. s. a. l. i. e. n. i. s. e. s. t.
V. i. d. e. a. u. t. u. l. q. u. o. d. d. e. u. s. h. e. c. d. u. o. p. r. i. n. c. i. p. a. l. i. a. i. g. n. i. e. t. a. q. u. a. u. l. a. c. c. e. n. d. i. t.
u. l. e. l. i. q. u. a. n. e. n. t. : s. o. l. u. s. p. o. t. s. a. r. e. q. u. i. f. e. c. i. t. C. o. n. s. u. m. a. t. o. i. g. i. m. u. n. d. o. a. n. i. m. a. l. i. a.

nary genis dissilibus forma: et magna. et minora ut fierent impa-
 nit. et facta sunt bina idem diuisi sexus singula: ex quoz fctib. et aer
 et terra: et maria completa sunt: Dedit q. deus omib. generati alime-
 ta detera ut usm ee hoī. possent: alia muniri ad abos. Alia vero ad
 uestimentu: q. aut magnarū sunt unū: ut mercolendi terra in
 narent: unde dicta sunt ^{inuenta} iuenta: ita reb. omib. mirabili discretoe
 compositis. regni sibi eternū parare constituit. et innumerabiles ai-
 mas pcreare: quib. i mortalitate daret Tan fecit sibi simulachru:
 sensibile atq. intelligens. i. adimagis sue formas: qua nihil p-
 ee pfectius hoies figurant ex humo terre Vnde homo nūcupat
 est. q. sit fictus ex humo. Demq. plato humanā formā theo idem
 ee ait Et sybilla. qui dicit effigies ē homo mea. orōnes rectam ha-
 bens. De hac hoīs fictione poete quoq. qm corrupte. tū nō alie
 tradiderūt Namq. hoies de luto aprometheo facti: ee dixerūt Ro-
 eos nō fefellit: s. nomen artificis: nullus ē hīs ueritas attige-
 rat. q. pphetarū uaticinio tradita in sacario dei q. tenebat et a
 de fabulis et obscura opione collecta. et deprauata. ut ueritas a
 uulgo. solet uarys sinomb. dissipata: nullo non addente aliquid
 ad qd. audiret carmib. suis complenderūt Et hoc quide. mepte:
 q. tam mirabile tanq. diuini officij opificij hoī dederūt Quid ē
 opus fuit hoīem de luto fingi: atq. possi eadem ratione generari
 qua ipse pmetheo ex iapetho natus est. Quā si fuit hō generare ho-
 mīe. potuit: facē nō potuit. De hīs aut illū nō fuisse pena ee i
 caucaso monte declinat. q. neq. ptem eius iapethū patruūq. h-
 tama: qm q. deos nūcupant. quia regni sublimitas. penes saturnū
 solū fuit: p quā diuinos honores atq. omib. suis postere consecutus ē
 A multis argumentis hoc figmentū poetar. co argui p- factū esse.
 Diluuiū ad ppendū. tollendūq. erorbe terre maliciā. Constat int-
 omis Idem ē et phi. et poete septores q. rerū antiquarū loquuntur
 meoq. mariē atq. pphetarū simone conserant. Et q. cataclismus
 ideo factus ē ut malicia q. pūmā multitudinē increuerat pduc-
 tur: quō fictor hoīs pmetheus fuit. cui filij dentatione. ideo
 ipi ob iniusticiā solū esse dicūt suatū. Quo minus gaudis et i-
 mia. p genes. et orbem terre tam celeriter potuit hoīb. implere. et
 uidelicet hoc quoq. sic cōpūit. ut illud supius ai. ignoraret. et
 quo tpe cataclismus sit factus. mēia. et quis obuiatū mēnent.
 generē hūano peremite saluari: et quō aut atq. quib. suatū sit. Que
 omnia pphēcie lrē docent Apparet ergo ee falsū. qd. de opific. De me-
 ther narrant Verrū. quia poetas dixerat. nō oīmo mentiri solere: sed
 figuris inoluerē. et obscurare que dicant: nō dico ee mentitos s.
 pūmū omī pmetheū. simulachru. hoīs formasse demoll. ac pūmū
 limo: et ab eaq. natū ee artem statuar. et simulachra fingendi. si
 quide. iōis temporib. fuit: quib. pūmū templa constitū. et nom. de
 omī cultus ee cepit. Sic ueritas ficatū mendacis ē: et illud
 qd. adeo factū. nūq. ferebatur. hoī qui opo. diuini imitatus ē cepit
 ascribi. Ceterū. fictio ueri ac uim hoīs elimo dei ē: quod hermes
 quoq. tradidit. Quā nō tū hoies adimagines dei factū esse dicit
 adeo: s. etiā illud explanare tēptant. Q. subtili rōne singula quo
 q. in corpe hoīs uicēia forūit: atq. eoz nihil sit: q. tantūde. ad
 usū necessitate: qūtu. ad pulchritudinē ualeat: id uero etiā stōia
 atq. depndencia. differunt facē conant. Et secutus ē tull. p libus q.
 dem loas: s. tamē matiar. tam copiosā: et ubere. strictū. contingit
 Quam ego mīc id arco ptereo. quia nūp. pūm. de ea re libru. ad
 demetrium. auditorem meū. scpsi. Illud hoc loco pterire nō posui:
 q. erāntes quidā phi. aut hoies ceteraq. aīalia sine ullo artifice

orta eē de terrā Vnde illud virgilianū ē Terra p̄genes duris capr
ertulit aruis. Et h̄y marie mea fieri sententia: qui eē p̄videnciā ne
gant Nam storiā ammannāz fabulā dūmē sollicitae tribuit. Aristo
teles autē labore se ac molesta liberavit: dicens semp fuisse mūdū ita
qz et hūmānū genus: et cetā q̄ in eo sunt. unū nō h̄re s̄ fuisse semp
ac semp fore: S; cū mēdāmus singula q̄ que aīalia. q̄ ante nō fuerūt
mape esse: et esse desinere: necesse est totū genus aliū esse cepisse. et
aliquū desitūm eē q̄ma cepit. Quia ē tribz temporibz cōtineri necesse
ē: p̄tito. p̄nti futuro. Pretenti ē origo. p̄ntis s̄bā: futuri dissolutio
q̄ omīa m̄singulis hōibz apparet Incipim⁹ ē cū nascimur. et sumim⁹
cū immim⁹. Et desimim⁹. cūz interimim⁹. Vnde etiaz tres parces esse
noluerūt: unā q̄ intāz hōibz ordiat⁹: alterāz q̄ conterat⁹: tertiāz
q̄ rīpat atqz finiat Incerto autē genere hōmū: q̄ma solūz p̄ntis appi
ret: ex eo tū et p̄teitūz idem origo colligit⁹: et futurūz. i. dissolutio
Nam qm̄ ē apparet aliū cepisse eē ē nulla res sine exordio p̄t: et
q̄ma cepit apparet q̄qz desitūm Nec emz pot id totū eē i mortale
q̄ ex mortalibz constat Nam sicut vniūsi p̄singuloz interimim⁹:
fieri pot ut aliquo casu omīa simul vel sceleritate terrarūz q̄ acci
dere vel p̄culatū solet ul' pestilencia ubiqz diffusa: q̄ singulas or
bes ac regiones plerūqz populatūz ul' incendio morbez misso
quale iam fuisse subpletozite dicit⁹ ul' diluvio aquarū: quale subden
tatione tradit⁹: cū p̄tē vniū hōiēz genus omīe desitūm ē. Quod
diluvim⁹ si casu accidit profecto potuit accidere: ut et ille m̄q̄m
sup̄fuit interiret. Si autē dūmē p̄videncie unū: qd negari nō pot
ad repandos hōiēz refuatiū ē: apparet inde p̄tite eē. ul' intāz
ul' interitūz generis hūmānū. Quod si pot occidere intotūz: q̄ma
p̄ p̄tes occidit: apparet aliquū esse ortūz: et fragilitatē ut mēim⁹
sic declarat et cūmū. Q̄ne si vera sūt: nō poterūt defende aristo
teles. quo m̄m⁹ hūerūt et mūdus iste ul' ip̄e p̄ncipiū. Q̄ si aris
toto et epicurūz extorquent et platonē et aristotelē. qm̄ semper
fore mūdūz putaverūt: licet sint eloquentes ingratiz tū. i. epicu
rūz eripiet: q̄ma sequit⁹ ut h̄at et finē. S; h̄ec in ultimo libro phi
lonis m̄c ad hōiēz origines recurrāmus. Annit certis cōsolationibz
celi et astroz motibz maturitatez quādam extitisse aīalūz serendo
rūz Itaqz terrā nonā semen gentile retinentez folliculos eē quosdā
interozz similitudine. p̄tulisse de quibz lucreti⁹ Crescebant uteri terrāz
radicibz apti: eosqz cū maturassent nūa cogente ruptoz aīalia te
nera p̄tulisse: de m̄ terrāz ip̄am humore quodam qui eet lacti simul
exuberasse. coqz alimentū dāntes eē nutritoz. Quō igit vīz frigori
ul' calore ferē aut intare potuerūt. aut omīo nasci. cūz sol exire
ret frigus astringētur Non erat inq̄mūt m̄p̄ia mūdū h̄iens ul'
estas s; p̄petua temperies. et uer equabile Cūz gō m̄hil hōmū fieri
etiā m̄c mēdāmus. Quia semel fieri necessarim⁹ sūt: ut aīalia
nascerent⁹. Postq̄ nō eē cepit. concessa h̄is facultate generandi
et etiā parere desit: et tempore condicio mutata ē. Quāz facile ē
redarguere mendaciā. Primūz q̄ m̄hil pot eē in hoc mūdū. qd nō sic p̄
manet ut cepit. Nec ē sol et luna et astra tūc nō erāt: aut cū eēnt
meatus nō h̄ebant: At nō dūmā moderatio. q̄ curius eozz tempat et gu
bernat. cūz ip̄is simul cepit. Deinde q̄ si ita sit ut dicūt eē p̄viden
ciāz necesse est: et in id ip̄m m̄cōmūt qd marie figunt Nondū ē
natis aīalibz aliqua utiqz p̄vidit ut nascerent⁹: ut orbz terge de
sertus. atqz in cultus oriet⁹. Ut aut de terra sine officio parentū nas
ci possent. necesse est magna ratione eē. p̄m̄sūz Deinde ut humor ille
contretus etia m̄uarias imagines corporūz fingeret Item ut esol
luculis quibz tegebant accepta. inuendi: sentiendiqz rōne tamq̄ exaluo

matru pfinderent mira inexplicabilis q̄ est p̄missio ē. Si putem⁹
 id quoq; casu accidisse Illa certe q̄ sequitur fortuita eē non p̄t ut
 terra continuo lacte manaret: ut aene tēp̄es eēt equalis. Que
 si constat id arce eē facta ubi māha recens edita ul' hūent elimen-
 tu; ul' nō hūent p̄culu; Necessē ē ut aliqua dīna nescio quā rā-
 one p̄ndent: Quid aut p̄t p̄ndere nisi deus. Videamus tamen
 ut id ipm qd' dicitur fieri potuerit ut hoies nascerentur et terra
 eā consideret aliqua q̄dm et quib; modis educet infans intelli-
 get: p̄fecto nō potuisse tērgenas illor puerorū sine ullo educato-
 re nutrire: sunt em; necesse complurib; mensib; iacere p̄fectos
 donec confirmatis nervis monere se lociq; iutare possent: quod
 nū intra mōs an spaciū fieri pōt Jam nūc utiq; ne mōs eo-
 dem mō et eodem loco quo effusus ē iace p̄fectos menses ualue-
 rit ac nō ex humore illo terre: qd' alimenti grācia nūstrabat: et sin-
 corpis purgamentis mūmū mūris obrutus corruptus q̄ moreret
 itaq; nullo mō fieri pōt qum ab aliquo fuerit educatus: nisi forte
 māha nō tenera natu sit: sed ex creta: quod ut dicunt nūq; illi
 nēnt mīmentes. Om̄s igr illi rācio impossibilis et nata ē: si ta-
 men rācio dīa p̄t: quā id agit ut nulla sit rācio. Quid em dicit
 om̄a suo sponte eē nata: nisi qd' dīne p̄ndencie tribuit. hic p̄fecto
 to rācionē nō asserit: ē euerit. Quid si nec fieri quisp̄ sine rācione
 neq; nasci pōt. Apparet eē dīnam p̄ndenciam: cui⁹ est p̄m; qd'
 dicit rācio. Deus igr rerū om̄ū machinator fecit hoies. Quod a
 ceto quāvis expertis celestib; literarū uidit tamen. Quid libro
 delegib; p̄mo hoc idem tradidit qd' p̄phete an⁹ uerba subiecti
 Aīal hoc p̄ndū sagax mltiplex acutus: memor plenū rācionē et
 consiliū quē uocamus hoies p̄clara quidē quadā adiciōne genera-
 tu; esse asūppmo deo solū. Est em; ex tot animarū generib; atq;
 naturis particeps rācionē: cui cetera sunt om̄a experia. Videri
 ne hoies qm̄ longe; auentatis notitia remotū: tamen qui yma-
 gines sapientie ferebatur: intellexisse nō nisi adeo hoies potuisse
 generari. Si dīnū opus ē testimonis ne mūmū hūmā suffi-
 ciant. Tribilla hoies dei opus eē testatur. Is solus ē deus condi-
 tor in superiis existens ip̄e nero firmant figurā forme hominū
 q̄ ip̄e nūscant naturā cūctorū generacionis nūc. eadem sancte
 hū cōtinent. Deus go nūc p̄is offīo finctus finctus ē: ip̄e cor-
 pus effinit: ip̄e aīam quā spiram⁹ infundit fudit illius est
 totū quicquid sumus. Quomō is effecit: si nos oporteret
 scire docuisset: sicut dōnt cetera que cogitationē nobis et p̄is
 tū crōis: et nūc lūmā attulerit. Cui go mare; p̄m; ad sum-
 mū lūmā suam fūisset: tūc eā femina; configuauit: ad ipsius
 hois effigiem: ut dūo inter se p̄mūi sexus propagare solboles
 possent et om̄es terrā mltitudines opplere. In ip̄is aut hois fidee
 illarū dūarū matiarū quas inter se dūmū esse dīnas ignis et
 aque adduxit p̄fect q̄ rācionē. factū em; corpe spirant aīa
 dentale fonte spūs sūi qui ē p̄m; ut ip̄is mūdi ex ḡris
 constantis elementis similitudines gereret. Constat em; ex aīa et cor-
 pore: quasi ex celo et terrā qū quidē aīa quā unūmū uelut ex celo
 oritur adeo corpus et cetera aīa dūmū dūmū cōformatur. Enpēdo
 cles quez nescias utiq; ne inter poetas an inter phos mīnēres
 quia de rerū natura uersib; sc̄psit: ut apud romanos lucretius
 et nūc quatuor elementa constituit ignē aērem aquā terrā
 fortasse trisnegūm sc̄psit: qm̄ nūc corpa ex his quatuor eleme-
 tis cōstituta esse dixit adeo hūc namq; mīse aliquid ignis aliquid
 aēre aliquid terrē aliquid aque. Et neq; ignem eē neq; aērem ne

q̄
 aut
 rā
 cō

q̄m

qz aqua: neqz terram. que quidem falsa nō sunt: na; terre ratio
in carne ē. humores in sanguine: aeris in spū ignis in calore in
tali. Si neqz sanguis a corpore secerim p̄t: sicut humor a terra neqz
calor vitalis a spū sic ignis ab aere. Addeo rerū omīz dno sola
repunt elementa. quoz omnis ratio ī nri corpore fictione conchi
sa est. Et rebus gō diuisis ac repugnantibz homo factus ē: sic ip̄e
inidus ex luce. ac tenebris. ex vita et morte: que duo inter se pu
guare in horē p̄cepit: ut si aīa suparet que oritur ex deo: sit īmor
talis et in perpetua luce nersetur. Si aut corpore incedit aīam dicti
omīz subirent. sit in tenebris sempiternus: et in morte cui nō ea me
est: ut in istas aīas extinguat omnino: sed ut puniat metum
eam penam sedam mortem nominam: que ē et ip̄a p̄petua. sicut
et ī mortalitas. p̄maz sic diffinimus. A lora ē aīam p̄mentis ad
etna supplicia dampnatio: hec multas pecudes nō attingit. quaz
aīe nō ex deo constantes. s; ex cōmuni aere morte soluantur. In
hac igrī societate. celi atqz terre quoz effigies exp̄sa ē in horē
superiorem p̄tem tenent. ea que sunt dei. anima scilicet dominum
corpus h̄t: in feriozem aut ea que sūt dyaboli. Corpus utiqz q
quā terrenū est: aīe d; eē subiectū. sicut terra celo. Et enī terra
quasi nascitur: quo tanq; domilio temporalis spūs hic celestis ut
utiqz officia sūt p̄ hoc quod ē ex celo et deo implet. Illud uero
qd ex terra. et dyabo sūat: Quod quidem nō fugit. horē nequam
saluū: qui ait. Si nri omīs uis ac p̄tas in aīo sita ē. Anim
impio corpus sūcio magis utimur. Recte si ita iurisset ut locutus
ē. Seruunt enī fedissime uoluptatibz suamqz ip̄e sinam uite p̄a
uitate dissoluit. Quod si aīa ignis ē. et oīdūmus nicelū debet eū
sicut ignis ne extinguatur. hoc ē ad ī mortalitatem que in deo al i celo
ē. Et sicut ardere ac uinere nō p̄t ignis: nisi aliqua pigri matia te
neatur. magna heat alimentū: sic aīe matia in abis. Et sola iusti
cia qua tenetur aduita. Post hec deus horēm qua exp̄su ratione
generatū posuit in paradiso. ī. mōto fecundissimo et amēnissimo. q
in p̄tibz orientis oī genere ligni arborūqz cōfuit. ut ex eis uarie
fructibz aleretur. Expetere qz omīz laborū deo p̄ri sūma deuotione
seruiret. Tūc dedit ei ciuita cetera mādāta. q si obleruasset. ī morta
lis maneret: si transcendisset. morte afficeretur. Id aut p̄ceptū fuit
ut ex arbore uia: que fuit ī medio paradisi. nō gustaret. magna po
fuerat intelligencia: boni ac mali. Tūc cūmator ille inuidens ope
ribus dei. omēs fallacias. et calliditates suas. ad decipiendū horē
intendit ut ei adimeret ī mortalitatem. Et p̄mo mulierez dolo il
lerit. ut ueritū abū sumeret: et per eam ip̄i quoqz horēz p̄sua
sit. ut transenderet dei legem. Percepta igrī facientia boni et ma
li. pudere eūz uindictis sue cepit. Absconditqz se a facie dei. qd antea
nō solebat. Tūc deus sententia mpeitatorēz data: erexit horēm
de paradiso: ne uictūz sibi labore conquiret. p̄māz paradisi igni
circumvallauit: ne homo posset accedere. donec sūmūz iudiciū fa
ciat interea: et istos suos cultores suos in eūdem locū renocet mor
te sublata: sicut sacre notez docent. et sibylla erythea eūz dicit
Deū honorantes uerū sempiternam uitāz hereditant. seculi tempus
ibi habitantē paradisiū similiter late incedet. horūz. Vēnūz hec
quī extrema sunt tota extrema op̄is hūi p̄te tinctabimur. Nunc
ea que p̄ma sūt explicemus. A lora utiqz secuta ē horēz. sedm dei ī
sinam. quod ecā sibylla in carmine suo. docet dicens. A horēz forma
tūz dei manibz p̄ anōs quem. et sedurit serpens. dolose ad sortem ī
scandere mortis. cogitationez qz susape boni ac mali. Ex facta est
uita hoīs temporalis. s; tū longa qz in mille anōs. p̄pagaret. Ad diuis

litteris p̄dicitur: et p̄mittitur sc̄am publicatū: cū narro nō ignoraret
 argumentari usū est: cū putarentur antiqui nulle annos m̄ti
 gisse. At enī apud egyptios: p̄o aīe menses h̄er: ut nō solus
 p̄. xij. signa arantur: faciat aīe s̄i lūmā. que orbem illū signifer
 r̄r. dicitur spacio lustrat quod argumentū p̄spicue falsū ē. Nemo
 ē tūc millesimū aīe transgressus est. Nunc vero ad centesimū p̄
 nemunt. quod sit sepius: nulle certe ac ducentis mensibz minuit
 Et auctores idonei tradunt adcentū m̄ti annos puenire solere
 s̄; q̄ma ignorabat n̄ro. cur aut q̄m ēēt m̄ti hoīs dūm m̄ti: ip̄e
 dūm m̄ti. cū sciret nulle. et quadringentis mensibz hoīs posse m̄
 nere. Deus aut postea cū uideret orbem tēre malicia. et sceleribz
 oppletū: statuit hūmāi genis diluuiū p̄dere s̄; tū ad multitudinē
 reparandā delegit m̄m qd̄ corūptis om̄ibz qd̄ singulare iusticie
 superat exemplū. s̄; cū sercentorū ēēt aīorū fabricant arcem
 sinit p̄parat ei dei dens. in qua ip̄e cū cōmge. ac tribz filiis totū
 deniqz m̄rūbū refuatus ē. cū aqua m̄m̄sōz montes altissimos op̄i
 ret. denū orbe s̄urato exsecratus m̄m̄sticiam p̄o s̄cāli dens et r̄m̄s. e
 longitudo uite cū ēēt ex cogitandoz maloz. paulatim p̄singulas
 p̄ gēiēs dūm m̄ti hoīs etates. atqz m̄centū et m̄gnti aīe m̄ti
 collocant q̄ transgredi nō liceret. Ille nō cū egressus ēēt ex arā sic
 scē h̄e docent tēram studiōse coluit: ac m̄m̄s. sua manu s̄cū. un
 de arguit q̄m auctore m̄m̄ liberū p̄tuit. Ille ē nō modo liber
 s̄; ēē saturū atqz m̄m̄z m̄tis agessit. antecessit etatibz. quā
 ex m̄m̄a cū p̄m̄ fructū cepisset. letis factis bibit usqz adebrie
 tatez uatit q̄ m̄m̄s. Quod cū m̄disset v̄m̄s efilis. cū nomē
 fuit cham: nō terit p̄is m̄dicatē: s̄; egressus ecā s̄r̄bz m̄dicat
 ut at illi s̄ūpto pallio m̄m̄nerit. auersibz m̄l̄bz p̄r̄bz q̄ tēre
 Que facta cū cognom̄s. p̄. abdicant atqz expulit filū at
 ille p̄hūgus in eius parte tēre cōsedit. q̄ nūc arabia nōiatur. at
 q̄ terra em̄s chama dicta dicta ē: et postea em̄s chananei. hec
 fuit p̄ma gens q̄ deū ignorauit. q̄m p̄ncipes dei: et conditor cū
 tum dei ap̄e nō accepit. maledictus adeo. Itaqz ignorauit dūm
 m̄tis m̄m̄bz sine reliqz. ab hac gente. p̄m̄ p̄p̄li m̄l̄ti
 dūm in crescente fluxerūt. p̄m̄s autē p̄is postea hebrei dicti:
 penes quos religio dei reledit: et ab h̄is postea multiplicatū ē
 mensur. numero: cū eos angustie locoz suoz cape nō possēt: tūc
 adolescentes n̄ m̄m̄s ap̄entibz. ul̄ sua sponte cū rerū penuria co
 geret p̄fugī: ad querendas sibi nouas sedes. h̄uc atqz illuc disp̄si
 om̄is insulas et orbem totū replerunt. et astupe sancte radiaz. a
 m̄l̄s nouos sibi mores atqz m̄l̄tūta. p̄. arbitrio condiderūt. Sed
 om̄i: p̄m̄ qui egyptū occupauerāt. celestia suscipe atqz adorare
 cepit. Et quia domatilis non tegebant p̄p̄. acut qualitātē: nec
 illis in ea regione m̄l̄bz subteritur celū curis. d̄ez. et defecti
 notauerūt. dūm ea sepe nenerantes. curiosius. atqz liberris m̄ti
 erentur: Postea dem̄de portentificas. m̄l̄m̄z. figuris quas colūt
 cōm̄en s̄r̄: quibzdam prodigiis inducti: quoz mor. auctores ap̄e
 m̄m̄s. Ceti aut q̄m p̄teram disp̄si fuerūt. admirantes elem̄ta m̄m̄i
 celū solē. tēram mare sine ulla m̄m̄bz ac tēplis nenerab. m̄e
 et his sacrificia in ap̄to celebrabāt. donec p̄cessu temporū. poten
 tissimis regibz. templa et simulachra fecerūt: eaqz m̄m̄m̄s et o
 donibz colere m̄l̄tuerūt. Et ab eīantes aucticia dei gentes ele
 cepit. Erant igit q̄m deoz cultus. ab exordio rerū fuisse ostendūt
 et p̄mo p̄orem ēē gentilitates. q̄ dei religione: q̄ putant postea
 m̄m̄m̄z: quia fontes atqz fontem originē uirtutis ignorant. Nūc
 ad p̄ncipm̄ m̄m̄i reuertamur. Cū ḡ. m̄m̄m̄s hominū cepisset.

se
 dū
 cū
 m̄

Cave uene
na melle
arai
lita
;

malescere: prudens deus ne fraudibus suis dyabolus. cui ab initio de
derat terre potestatem. ul' corrumpet ul' disperdet homines. quod in exordio fece
rat. misit angelos ad tutelam cultuque gentis humanam. quibus precepit ante
omnia ne terre contagione maculati. sustentare celestis amitterent
dignitates. Et aliter id eos facere prohibuit. quod sciebat esse facturos
ut uenias sperare non possent. Itaque illos cum hominibus commemorantes
donaator ille terre fallacissimam consuetudinem. ipsa paulatim ad uitia
pellerit. et mulierum congressibus inquinavit. Tum in celum ob peccata
quibus se immiserant non recepti. ceciderunt inter terram. Sic eos
dyabolus ex angelis dei suos fecit satellites ac ministros. Qui autem
sunt ex his peccati: quia neque angeli neque homines fuerunt. sed media
quandam naturam gerentes: non sunt ad inferos recepti: sicut in celum
parentes eorum: ita duo genera demonum facta sunt: unum celeste alterum
terrenum. In his sunt in mundi spiritus malorum qui geruntur auctores. quorum
idem dyabolus est princeps. Unde crisostomus illorum demoniarum uocat de
monas autem graecum dictos amant quasi diuinae a. peritos ac re
rum sacras. Hos est putant deos esse: sanant illi quidem futura multa sed
non omnia: quippe quibus penitus consilium dei scire non liceat: et ideo
solent responsa in ambiguis exitus tempore. Et poetarum et sanctorum esse
demonas et loquitur. hesiodus ita tradidit in quidem demonos sunt
ionis magis ob consilia boni terrestres custodes mortalium hominum.
Quod ideo dictum est: qui custodes eos humano generi deus miserat
et ipsi cum sint perditores hominum: custodes tamen se in deum nolunt: ut
ipsi colantur et deus non colatur: plures qui de his disserunt. Nam plato
etiam naturas eorum in imposito exprime conatur est: et societates esse
circa se assiduum demonum loquatur. qui puero sibi adhesisset. cum uultu
et arbitrio sua uita regeretur. Magorum quoque ars omnis ac potentia
hominum aspirationibus constat: a quibus in uocati in sensu hominum. plures
oberantibus fallunt: ut non in deum ea que sunt: et inde se putent illa
que non sunt. In ut dico spiritus contumaces. et perdit: per omnes terrarum uigila
tur. et solacium perditionis sue perditionis hominibus operantur: itaque omnia in
fidem fraudibus. erroribus complent: ad herent et singulis hominibus: et omnes
hostiati domos occupant: ac sibi gemorum nomen assument: sic est
latino sermone demonas interpretantur. hos in suis penetralibus que
secant. his quotidie profundunt: et scientes demonas uenerant
qui terrestres deos: et qui depulsores malorum qui ipsi faciunt. et irrogant
Qui qui spiritus sunt tenues. et incomprehensibiles insinuant se corpo
ribus hominum. et occulte in uisceribus operantur. naturamque intus morbos
curant: sompnios a nos terrent: mentes furoribus quancunt. ut homines
his malis cogant ad eorum auxilia decurrere. Quorum omnis fallacia
ratio. ex parte ueritatis obscura est. prodisse enim putant eos cum nocere
desunt qui nihil putant aliud nisi nocere. Dicat fortasse aliquis colen
dos. quod esse ne noceant. Nocent illi quidem si his a quibus timentur
quos manus dei potens et excelsa non protegit. Qui per prophetam sunt a
sacramento ueritatis iustos autem cultores dei metunt. cum uocem ad
iuriam de corporibus ercedunt. Quorum uerbis tanquam flagrant uerberant
non modo non demonas esse se confitentur: sed etiam nomina sua edunt illa que
in templis adorant: quod plerumque contra cultoribus suis faciunt. non ut
qui in obprobrium religionis si honorem sui: quia nec deo per quem admi
nistrantur. nec multis quorum nocere torquent mentem putant. Itaque maxime se
per ululantes. editis uerberant se. ardere. et uix uixque errire perclamant
Tantum habet dei cognitio ac iusticia potestatis. cum nocere putant: nisi his
quos bene in sua potestate. Denique affirmat eos hermes. qui cognouit
runt deum. tamen ab inuicibus demonum tantos esse: uerum etiam ne fato
quidem tenent. Nam inquit custodia pietatis. primum namque homines neque

demon malus neq; fatum ^{tenet} / dene em; liberat pui ex omi malo
naz mu et soluz mboib; e boni pietas Quid sit aut pietas ostendit
dit alio loco his uerbis ipa em; pietas cognatio e dei asclepius q;
auditor em; eandem suam latius explicant in illo sermone pfecto que
scpsit ad regem Vtq; no demonas ee affirmat inimicos et ueratores
bonu Quos ideo crismegistis angelos malignos dicitur NONN
pde appellat adeo no ignorant ex celestib; deprauatos reuenos ee
cepisse Eorum inuenta sut astologia et aruspiana et auguratio et
ipa q dicitur oracula neorumantia et aru magica et quicqd pterea
malorum exerceant hoies: ul palu ul oculite que omia p se falsa st
et sibilla erethica testatur quando quide error cuncta hec sunt qe
insipientes mu sasatantur quotidie Si idem ipi auctores pua sua
faciunt ut uera ee credant Ita homiu credulitate mentata dmitate
deludunt quod illud uerum apud non expedit Hi sunt qui fingere
imagines et simulachra docuerunt: qui ut homiu mentes aculati uen
dei auerterent effictos mortuoz regu multos et ornatos et ex q
sua pulchritudine statim consecram q fecerunt: et illoz sibi noia q
psonas aliquas induerunt Si eos magi et hi quos uere maleficos
malignos appellat an; ante suos execrabiles exerceant uen; sine noi
bus acut illis celestib; que m hris sanctis leguntur Hi poro i celi
ac uagi spūs: ut turbent omia: et errores huams pectorib; offundunt
serunt ac miscent falsa an uen; ipi em; celestes multos ee fure
runt unuq; omi regem uener: eo qd mli m celo sut ipis angeloz
et unu; dñs ac parens omi dñs: si ueritate mentis noib; i uo
luta; ex oculis astulerunt Nam dñs ut m pnapio docui neq; noie
an; solus sit eget: neq; angeli an; sint i mortales dicit se deos aut paa
mitur aut noluit quoz mu soluz q e officiu seruire uiribus dei
nec omio quicquā nisi msa facere Sic e mudi regi adeo dicimur
ut auctore prouinciam: an; apparitores nemo loqos ee m regenda
prouincia dicit: qm; illoz msteno res geratur Et hi tū pūe aliqd
pter msa rectoris p ipis ignorantiam que e codicatio huane Ille
aut pteses mudi et rector uniu; qui sat omia: an; dñs oculis mli
septu; est: solus h; reru omi; an; filio pater: nec e m angelis que
quā nisi parenti necessitas Itaq; mli; sibi honores tribu i bi uoluit
quoz honor m deo e Illi aut qui desinuerunt adei msterio quia sunt
mentis mmi et puaricatores dei nomen et cultu; sibi inuidiare
conant: i quo ullu; honores desideret: quz em; p dñs honor e: nec
ut deo noceat an nocen no p: s; ut homib; quos intant aculati
et notitia uere maiestatis auertere: ne i mortalitate possent adipisci
qua ipi sua nequitia pderunt Offundunt itaq; tenebras et ueritate
caligine obducunt ne dñs: ne prem sui noant: et ut illicant fa
cile mtephs seculut et sacrificans omib; presto adint edut q sepe p
dign: quib; obstupescit hoies fidem comodent simulachris dñitatis
ac mmiis: inde est q ab augere lapis nonacula matus e: q iuno
uerengis migrare se romaz uelle respondit: q fortuna muliebris
pauit; deniciant Qz claudie manu secuta e uenis Qz mliarilegi;
et iuno mdata et lo crentia pserpina: et ceres mlesia mndicant
Et hercules de appio et iupiter de atimo et minerva de cesare hinc
q serpens mber: romaz pestolencia liberant epidauru acerisus Nam
illuc demomarches mfigura sua sine ulla dissimulatione pductus est
Si quide legati ad eum rem mli; dñconem secuz uire magnitudis
astulerunt: ut oraculis aut ul marie fallit: quoru pstignas ppham
mentate intellige put Ideoq; ab illis tribu putant: et mpu et mto
ur et opes et euentos pspoz reru Demq; ipoz mutu sepe rei p pi
culis imminetib; liberata; que pcula et responsis de mmiament et

sacrificijs placati auerterent: sed oia ista fallacie sunt. nam cum dispositio-
 nes dei presenciant quippe qui ministris eius fuerint: inter ponit se in his
 rebus: ut quicunque adeo sunt vel sunt ipse potissimum facere aut fecisse inde
 autur. Et quocumque aliam populo vel urbi. secundum dei statuta bonum quid in-
 pendet illi se id facturum. vel per dignum vel compensum vel oraculis pollicens
 si sibi templa si honores si sacrificia tribuantur. Quibus datus cum illo
 accidit. quod necesse est summa sibi parum veneracione. hic templa
 denotentur. et nonne magnas consecrant. mactantur greges hostiarum
 et cum hec facta sunt nihilominus. tamen inter et salus eorum qui hec fecerunt in-
 molatur. Quocumque autem pericula impendit ob aliquam semper: et lenem
 causam persequitur. sicut in uno nostram. quod formosus puerum intentam
 romam adermas tenendas collocaverat. Et ob hanc causam romanum no-
 men apud canas pene deletum est. Quod si uno alterum gaudere uene-
 rebar. Cum inuentas romam hinc penas. Vel si dum tantummodo duces
 curant: ceteram multitudinem negligunt. Cur namque solus enasit. qui hoc
 fecit. Et paulus qui nihil meruit occisus est. Videlicet nihil tunc roma-
 nis accidit satis unius inquam. cum hantibal duos gentis populi roma-
 ni et astu et utique confect. Nam uno audere non poterat. aut char-
 thagines defendere: ubi arma eius et currus sunt. aut romani no-
 cere. quia per gentem troiano asingne ducti audierat. tunc omnes que
 necteret arcus. Itaque sicut illud periculum quod inuenit inter periculum. inderi no-
 luit id placati aduertisse. sine non per id agunt. ut per illorum contemptum
 accidisse videatur: ita sibi apud homines qui eos nesciunt auctores actimo-
 rem parum. hac uersuta et his artibus. notitia uenit dei et singularis
 apud omnes gentes inuenerunt. Quis est magis perdit sentit: et qui
 sunt. ut perdit idcirco eam humanas hostias. excogitauerunt. ipsi hostes
 gentis humani: ut qui multas deuorarent animas. Dicit aliquis. Cur ge-
 deus hoc fieri patitur. nec tam malis succurrit erroribus: ut mali cum
 bonis pugnent: ut mala sunt aduersa iustis: et habeat alios punit a
 hos quos honoret. Ultimus est tempus statuit. de uinis ac mortuis iudicare
 de quo iudicio mihi erit in ultimo libro disputatio. Dissertat igitur donec ne-
 mat tempus finis: quo effundat nam suam impietate ac uirtute celesti. sic
 naturam perdicta perit. terribili momitu horificans. Nunc autem patitur ho-
 mines errare: et aduersus quoque impios esse. ipse iustus et iustus et pa-
 ciens. nec est fieri potest. ut non is in quo perfecta sit uirtus. sit etiam perfecta
 patientia. Unde quidam putant. ne uasa: quidem deum omnia. quod affectibus
 qui sunt perturbaciones cum subiectis non sit. quia fragile est omne animal quod
 afficitur. et commouetur. que peruersio ueritatis ac religionis funditus tel-
 lit: sed seponatur inter nos hic locus de uia dei differendi. quod et ubi
 erit materia et ope proprio latius exequenda. Illos igitur nequissimos spiritus
 quicquid uenerunt fuerint ac secutus: neque celo neque luce potestur quod
 sunt dei: si in illa deciderit. que in distributione rerum attributa esse ipsi
 multorum principi disputamus. in tenebris scilicet et miseros et supplicium sem-
 pitemum. Deum religiones deorum triplici modo uiam esse. Uno quod summi
 lachrya ista quod coluntur effigies sunt hominum mortuorum esse aut peruersum
 et incongruentis: ut simulachrum hominis a simulachro dei colat. Colit enim
 quod est deterius. et inbecillius. Tum in expiabile facinus esse deferere in-
 uentes. ut defunctorum monumentis seruiat: qui nec inter nec luce: dicit
 cumque possunt quia ipsi carent. Nec esse quicquam aliud deum preter unum cum
 iudicio. ac perit omnis anima subiecta sit. Altero quod ipse magnas sacre
 quibus homines maxime seruiunt omni sensu carent qui terra sit: Quis
 autem non intelligat nefas esse rectum animal curari. ut adoret terram: quod
 arce pedibus inter subiecta est. ut calcanda nobis non adoranda sit. Cum
 sumus adeo exortati: ut qui ereo statum sublimem propter ceteris amantes
 accepimus non renouamur deorsum: nec hic celestem uilem periculis

Cane-
 tor

123.

ad rursus si oculos eo dirigamus quo illos naturae suae condicio duxerit
 quod aliud adoremus nichil colamus nisi solius artificis parentisque mi-
 nimus nomen. Insuper etiam hominem rigidi figurant: ut sciamus
 nos ad superna et celestia provocari. Tercio quod spiritus qui presunt ipse
 religionibus condempnati et ab recti adeo perituri volunt: qui non autem
 nihil proficere cultoribus sine putant: qui verum patris penes unum est: nec
 esse mortuorum: eos ille cebrum erroribus perdat qui hoc illis quotidianum
 sit opus tenebris hominibus obducere: ne queratur ab his necesse deus.
 Non igitur colendi sunt: quia sententiae dei subiaceant. Est etiam placulum mani-
 bus adducere se patris eorum: quibus si iustitiae sequantur: potentior esse
 possit: et eos ad imitationem domini nominis expellere ac fugare. Quod si
 apparet religiones: istis tot modis esse vanas quibus docui manifestum
 est eos: qui vel mortuis supplicare vel terrarum venerant: vel spiritibus im-
 puris animas suas mancipant: rationes hominum non tenere: eosque imple-
 tate ac scelere sui supplicia persequuntur qui rebelles ad veritatem pariter
 generis humani deum suscitatis inexplabilibus sacris omne molantur.
 Quamquam igitur sacramentum hominis tamen rationemque naturae suae intus ob-
 tinere ipse se ab initio suscitaret: et erecta mente oculos suos tendat in
 celum: non sub pedibus querat deum: nec anathema sine eruet quod ado-
 ret: quia quicquid homini subiaceret: in hominem sit necesse est: si querat in
 sublimi querat infimo: quia nihil potest esse minus nisi quod fuerit super
 hominem. Deus autem maior est homine supra quod non infimus est: nec minus potest
 si infima regione querendus est. Quare non est dubium quin religio
 nulla sit ubique simulacrum est. Nam si religio ex divina rebus est di-
 vini autem nichil est nisi celestibus rebus: erant ergo religione simulacra
 quia nihil potest esse celeste mere quod sit certum: quod quidem deus ipse appa-
 rere sapienti potest. Quicquid est simulacrum ad falsum sit necesse est: nec
 potest non veri nomen accipere quod veritate facto et imitatione mentis.
 Si autem omnis imitatio non res potissimum seria: si quasi ludus ac ie-
 nus est: non religio in simulacris si minus religionis est. Preferendum
 est igitur falsis omnibus veris: calcanda terrena ut celestia consequamur
 ita enim se res habet: ut quisque animas suas cum origo de celo est ad in-
 ferum et rursus perstruant: eo cadit: quo se ipse derideat. Ideoque op-
 eret rationis ac status sui memores: non nisi ad superna nisi se per-
 ac tendere. Quod qui fecerit hic plane sapiens habet iustus: hic deum
 qui celo dignus indicabit: quem summe patens non humilis nec adter-
 ram more quadrupedum abiectus: si stantem potius ac rectum sic enim
 fecit agnoscit. Facta est in fallor magna et difficilis suscipi opis
 portio: et manifeste celesti suggerente nobis dicendi facillitate
 innumeratos depulimus errores. Hinc vero maior nobis ac diffi-
 cilior cum pluribus proposita luctatio est: quorum summa doctus et eloqui-
 cia quasi moles aliqua mihi opponitur: nam ut illic multitudinem
 ac prope consensu omnium premebamur: ita hic autem te perstruunt omni ge-
 nere laudis meorum. Quis autem nesciat plus esse momentum in paucis
 verbis doctis quam in pluribus impetitis. Quod non est despiciendum: istud quod
 desina deo et veritate dicendo posse depelli: nec tam perituros fore
 arbitror: ut clarissimus solis: summo ac patentibus oculis videre se ve-
 gent. Modo illud nescis sit: quod ipsi solent perituri studio in vestigia
 de veritate se tenere. Effugiam pro fecerit aut quoniam veritate et
 aliqui in veritate esse credat et humanis ingenis in eam non potuisse facere.
 Ellem mihi qui veritas in ob firmam lactancij ad verum
 sane latere ad huc existimat: gentes institutionum liber se
 vel errore atque impii naugli na quibus explicat incipit ter-
 rus et in epistola supstitiombus finetis vel philosophis aut
 pravitatem in gemoribus turbantibus eam potius quam illi tribu-

et si nō qualis i m. tulio fuit. quia p̄cipua et admirabilis fuit. aliquā
tū. prius eloquentiae attingere facultates. ut quāvis ueritate insua. p̄p̄ia ual
leat: tū ingenui quoque uerba inuenerunt se aliquā: et discussis conue
tis q̄ tam publicis q̄ eorū qui sapientes uocant erroribus hūmāno generi
clarissimū lumen inferetur. Quod quidem ex duobus decernis fieri uelle
uel quod magis possent credere homines orate ueritati: qui eam: men
dacio credunt. capti orationis ornatu lenocinatioq̄ uerborū ul' cte ut ipi p̄p̄i
suis armis potissimum quod placet sibi et confidere se eunt. opprimerent
anobis q̄: qui deus hanc rei uoluit esse naturā: ut simplex et ueritas
ueritas esset luculentior quia satis ornata p̄e ē: ideoq̄ ornamentis
extrinsecus abditis fucata corrumpit: mendaciam: uel speare placet aliam
quia p̄e corrumpit: uisat ac defluit uel ornatu aliunde questito circūstitū
fuit ac polidū: Equo anno fero ingenuū mihi mediocre esse concessū:
Verū ego eloquentiae: si ueritatis fiducia suscepi hoc opus: manus for
tasse quā ut possit meis uerbis sustineri. Quod tū eam si ego dese
cerim: deo cuius hoc munus ē adiuuante ueritas ip̄a complebit et eam
q̄: scientia maximos quosq̄ oratores a cauidia mediocribus sepe me
tos: q̄ tanta est potentia ueritatis ut seipsum quā in rebus exiguis
sua claritate defendat. Cur hanc ego in maxima cū ab ingenuis
quidem illis ac disertis uiris: si tū falsū dicentibus oppressū: in p̄e
ac nō illa si minus orōne uerā quē de fūm fonte ad modū ex hoc ema
nat: hūc tū suo clara et illustris appareat. Nec si p̄i doctrina litterarū
mirabiles extiterint Ego illis eam sciam uerū cognitioneq̄ concesserim
quā nemo cogitando ul' disputando assequi p̄t. Neq̄ em̄ nūc typic
hendo eorū studium qui ueritates scire uoluerūt: quia naturā hōis
deus uerū adipiscendi cupientissimū fecit: sed id arguo id reuincit
honestas illorū et optimas uoluntates nō sit secutus effectus: quia ne
q̄ quid esset uerū: ipi sciebant: neq̄ quō aut ubi aut quā mente q̄
uerū: ita dū succurre hūmānis erroribus cupiūt: ipi se implacit
errores maximos induerūt. Ad hoc igit me opus redarguendi phi
losophiam suscepit manū ordo ip̄e deducit. Nam cū error omis aut
ex religione falsū oriatur. aut ex sapia in eo committendo ē utriq̄ lib
ueritate. Cū ē sit nobis diuis litterarū studium: cogitacōes philosophi
stultas ēē. id ip̄i se et argumētis docendum est: nequā bono sa
pientie noīe inductus: aut inanis eloquentie splendore deceptus in
manū malit q̄ diuis credere q̄ quidem tradita sunt breuiter ac uide
Nec ē decebat aliter: ut cū deus ad hominē loqueret argumentis assē
teret suas uoces tanq̄ fides ei nō haberetur si ut oportuit locut' esset
quia si reuincit omis maximū p̄e: cū ē nō argumentari si p̄uincire
uerū: ip̄e ut deus uerū aut uerū ac res singulas testimonia diuis
ueritas habeamus: profecto non trahim' q̄to certioribus argumētis
possum' uerū defendi: cū eam tūc si dese. ut uerū soleat in
dei. Quare nō ē q̄ philosophis tū bonorū hūmān' aut eorū loquentia
timor. ut: loqui ē bene potuerūt ut homines eruditi: uerū aut loq̄
in illo modo: quia ueritates nō didicerant ab eo: q̄ em̄ potens est
Nec sine magnū aliquid efficiem' q̄ illos ignorare redargue
mus: qui ip̄i seip̄is confitent' meo solo qui na credit' in quo
solo q̄d debuit conuincere attende nūq̄. Illos tū uerū esse fuisse
qui cū suam de sua ignorantia dixerūt. Nunc quorū dōb' p̄u
ribus religionis ueritas den' ostēda ē: nec nō ex eo totius er
roris caput: hūmāni libi munus ē p̄uam quoq̄ ostendere q̄ ueritas
et falsū sit ut om̄ error libito ueritatis patefacta clarescat. Or
diuam itaq̄ aeternam p̄uam noīe ut ip̄o cūte destructo. facilius
nobis aditus pateat ad eradicandū omne corpus: si tū corpus potest
uocari cū partes ac mēbra discordent: uel illa conuincere uerū se

in
sta epse

an
lab
v
15
16

Disputabit. et cum hic quoque peruenit surgit. et tunc. et alij deinceps. et opinabuntur. multo disparia. quia; nos opinati sumus. Ad
go erit ex omnibus certum. Fortasse nihil de omnia dicta sunt que
in rerum naturam cadunt. ut necesse sit aliquid bonum esse verum. At
necesse est quod verum dicent. potest fieri ut omnes ex parte aliqua er
rarent. ex parte attingerent veritatem. Multi ergo sumus si hoc dis
putatione queramus. potest enim supponere aliquis qui opinionem nos
tram derideat nosque pro insanis habet. qui velim id quod nescimus quale
sit opinari opari. Verum non opus est longe posita conquirere. nu
de nemo fortasse veniat qui nos redarguat. Age opinemur quid
nunc in foro geratur. quid in curia longum est id quoque dicimus
interposito. uno pariete. quid fiat nemo potest scire. nisi qui audierit
aut viderit. Nullus igitur audet id dicere. quia non statim verbis sed
re ipsa prout refutabitur. At qui hoc idem faciunt philosophi. qui dis
putant in medio quid agatur. si eo se in primis id facere arbitrantur
quia nullus existit qui errores eorum coarguat. Quod si exultaret de
se censurus aliquem qui eos delinere ac mentiri doceret. magis quic
quam de his rebus quas scire non possent disputarent. Nec tamen scilicet
or putanda est eorum impudentia. et audacia. quia non redarguntur
Redargunt. et densus cum sola veritate nota est recte igitur. Verum ac stulti
opinationes repudiarent. Opinari est se scire quod nescias. non est sa
pientis. si temerarii potius ac stulti. ergo si nec scire quicquam potest ut
loquatur docuit. neque opinari oportet ut verum tota philosophia
soluta est. Quid quod non tamen ab his duobus evectum. qui philoso
phie principes fuerunt. sed ab omnibus ut iam videatur. iam prout
sine animis esse confectum. Innumeras sectas philosophie dimissa est. et omnes
natura sentit in qua possumus veritatem. in omnibus certe non potest. desig
nemus quolibet. Nempe incertus omnibus sapientia non est. Transsummus
ad singulas eadem modo. quicquid nunc dabimus ceteris auferemus.
Vna quoque est secta omnes alias evectat. ut se huius confirmet nec
ulli alteri sapienter concedit. ne se desipere fateatur. Sic alias tollit. sic
ipsa quoque ab omnibus alias tollit. Nichilominus enim philosophi sunt. qui cum
multas acutissime. Quamvisque laudantur. nequeque dicuntur. apud in
cipitur ut falli. Credimus ne igitur unum huiusque doctrinam laudant. an
multas minus alterius ignorantia. culpantibus recte sit necesse
est. quod plurimum sentiant. quod unus. Nemo est potest de se recte iudicare
quod nobis poeta restat. Item comparatur esse hominum naturam. omni
aliena ut melius videant. et dividunt quod sua. Cum igitur omnia iuncta
sunt. aut omnibus credendum est. aut nemini. Si nemini sapienter ergo
non sunt. quia singuli sapientes esse se putant. si omnibus eque non sunt
sapientes. quia singuli ab omnibus negant esse sapientes. Perit igitur
vniuersum hoc modo. et tanquam spartiate illi poetarum sic se invicem. iniquat
ut nemo ex omnibus restet. Quod eo sit quia gladium habent sentit
non habent. Si ergo singule secte multas sectas iudicio multas con
muntur. omnes igitur nunc atque in amos repunt. ita se ipsam philosophiam
consumit et conficit. Quid autem intelligeret archelus academie condi
tor. reprehensiones omni inter se collegit. confessionesque ignorantie. cla
rum philosophorum armantque se aduersus omnes. ita constituit non
non philosophandi philosophiam. Et igitur auctore duo philosophie genera esse cepe
runt. unum illud nescis quod sciam sibi indicat. alter nomen repugnat
quod cum de talibus in his duobus generibus indeo discimus. et qui amle
bellus sapientiarum que distulsi non potest inquam preponemus. Si na
rem. scribi potest hoc eroni catenu interibit. si non potest nesciam
confidentur. si parces facient nichilominus pibit dux omni philosophia. quia
distrahit est nihil enim potest. sine intentu sibi esse omni. Si autem ut dicitur

videtur
dicta est

in
libro
de
lo
re

nulla in hoc pōt ēē interia et pōria sciencia obfragilitate condi-
 cione huāne ad heile manus ungit. si ne ipā quidei stabit: quia nō
 pot omniū mōlū sciri. Sūt emz mlti q̄ scire nos natura ipā: et usue
 frequens: et inte necessitas cogit: itaq; penidm ē: nisi scias q̄ adu-
 tum sūt ualia ut appetas: q̄ piculosi ut fugias et mcor. Preterea
 mlti sūt que nūc inueniunt: nam solis ac lime nari. auris et me-
 atus siderū. et rāo tporū depheū ē: et natura corporū amedias
 herbarūq; uires: et ab agricolis natura trāz: nec nō hūmūm fu-
 tūz. ac tempestatū: signa collecta sūt. Nulla demq; ars est que
 non sciencia constet. Debit ergo archesilas siquid sapet. distinguere
 que sciri possent. que ne nesciri: si si id fecit: ipē se in pplū redigissē:
 Nam nullus interdu plus sapit: quia tū q̄tū opus ē sapit. atq;
 si queat utrum sciat aliquid. dicit se scire. que sciat fatebit nescire
 que nesciat. Recte gō aliorū sustulit disciplinas: q̄ nō recte fundunt
 sua: Ignoratio emz remz omīz nō pōt ēē sapiā. an ē scire pōm ita
 cū philosophos expugnant. et docuēt mōlū eoz scire. ipse quoq;
 nomen phi p̄didit: quia doctrina emz est. mōlū scire. Nam qm
 alios reprehendit q̄ nesciant: debet ipē sciens ēē. cū aut mōlū sa-
 at que p̄sūt. que ne insolentia ē. ob id ipm q̄ phi constituit. p̄p-
 quod ceteros tollat. Possit ē sic respondere. Si mōlū nos scire con-
 nias: et ideo nō ēē sapientes. quia mōlū sciāms: gō ne tu quidei
 es sapiens. quia te quoq; confitens mōlū scire. Quid gō pro-
 mouit archesilas. nisi q̄ confectis omībz phi se quoq; eodem i-
 mūrone transiit. Nūq̄ ne igit sapiā ē. imp̄ uero inter ipos fuit
 si nemo uidit. Alii putauerūt sciri posse omīa sapientes utaq; nō fuit
 rūt. illi quia plus hōi dederūt hū quā mōlū. utriq; mūtiq; p̄ter
 modū defuit. Ubi gō sapiā ē: ut neq; te omīa scire putes qd
 est dei: neq; omīa nescire quod est pecidie. Est ē aliquid medm qd
 sit hōis. a sciencia cū ignoracione cōmūta et tempata. Sciencia
 i nobis ab animo ē. qm ontur celo ignoracio. a corpore qd ē terra:
 inde nobis. et cū deo et cū aialibz ē aliqua cōmūtas. Ita qm
 ex his duobz constam elementis: quoq; alterū luce p̄ditū ē. alte-
 ruz tenebz. pars nobis data ē sciencie. p̄ hūc q̄ p̄ntes transire
 sine p̄culo lucet. Nam si illi omīs malitiam p̄tem inclinauerunt
 aut dextro. aut sinistro neris ceciderūt: utriq; aut pars quomō
 erānent dicit. Adhuc emz cōi phisicos ex rebo obscuris argumē-
 tati sūt: nulla ēē sciām et exemplis paucis rerū incomphensibi-
 lū contenti: ampleri sūt ignoranciaz tanq̄ sciām totā sustulisset
 quia mpte sustulerunt phisica cōi erbz q̄ apta sūt. argumentū trabe-
 bant sciri posse contentiq; p̄prians retinebant sciām tanq̄ totā defendis-
 sent: quia expte defenderant. Itaq; neq; hū clari. neq; illi obscura mderūt
 s; utriq; dū solaz sciām confertis manibz ul retinent. ul eripūt ul m-
 derūt in medio constitutū fore q̄ illos ad sapiām transmittet. Ulerim
 archesilas ignorancie magister: cū Zenon obtrechret p̄ncipi stōicorū
 ut totā phiām enectet. auctore socrate suscepit hanc sciām. ut at-
 uaret mōlū posse: itaq; coarguit existimacionē phorū: qm putis-
 sent in genis suis eruditam esse atq; muentūz neitatem. mdelcet. qz
 mortales fuerat illa illa sapiā paucisq; aū t̄pibz instituta. ad sūmūz
 iam mcrementū pueniat: ut iam necessario consenesceret ac p̄ret
 Extitit repente academia tanq̄ senectus phiē q̄ illam confiteret: itaq;
 deflorentes. Recteq; uidit archesilas. arōgantes ul potius stultos esse
 qm putit sciām neitatis cōiectūz posse cōphendi: s; tū falsi di-
 centes redarguere nō pōt: nisi qm sciret ante qd uerū sit. Ad archē-
 si as neitatem nō cognita facere conatus mtrōduxit genus phiē. al-
 staton qd latine instabile ul mconstans possumus dicere. Ut ē mōlū

Ally oia nescie

sciendum sit: aliquid necesse ē. nō si nihil omnino scias id ipm scire nihil
posse tollitur Itaq; qui hec uelut sine loco p mittat nihil sciri tanq
pceptu pfitetur et cogitur Ergo aliquid sciri pot hinc sile ē quod
incolis pponi solet i aristoti genis exemplis somnasse. quēdā ne
somnia credēt: si ē crediderit tū sequit ut nō sit credendum si aut
nō crediderit tū sequitur ut credendum sit Item ita si nihil scire p
necesse ē id ipm scire q nū scatur si aut scatur nō posse nū sciri
falsū ē go qd dicit mch posse sciri Et induatur dogma sibi ipē
repugnans: seq; dissolvens. Et homo uersutus ceteris plus no
luit sciam eripe ut eam domi absconderet Nam illa sibi profecto
nō admitt qui aliquid affirmat Et cetis admitt si nihil agit appa
ret ē: ac fures sui prodit Quid facit sapiens ac uernus si
excepcione facta diceret cūq; rationes q; dū tūc rezz celestūz
sen naturalūz: quia sūt abdite uelari posse: quia nullus docetur
qū oportere: quia inueniri querendo non pūt Qua excepcione
interposita: et phisicos admonisset: ne quererēt. et que modū ex
cederent cogitationis huāne: et se ipm calumnie in iudice liberasset
et nobis certe dedisset aliquid quod sequeremur Nunc aut aī ab
alijs sequendis nos retrahent ut uelimus plus scire quā possumus
non minus quoq; aī ipō retrahit Quis ē uelit laborare ut qd
sciat aut eius modi suscipe doctrinā: ut eā qmēz snām pdat. quē
si doctrina ē scia constet necesse ē si nō ē: quis tam stultus ut dis
cendum id putet: in quo aut nū adiscat. aut eā desatur Quare
si neq; omia sciri pūt: quod phisica putauerūt: neq; nichil qd accide
ntia phā omis extincta ē Transcimus nūc ad altera phre pte
quāz ipi moralem uocant in qua totius phre racio continetur
Et quidem in illa phisica sola oblectatio est. i hac eā utilitas
Et qui indisponendo uite statu: formidūzq; morib; paulo maiore pe
ccatur maiorez diligentia nūc est adhiberi: ut sciamus quō nos
oporteat uiuere Illic pū nēma concedi quia sine aliquid dicit nihil
profuit sine de hant nichil nocet hic nō nullus disadio nullus
error locus ē Vm sentire omis oportet ipamq; phām uno q
ore pape: quia si quid fuerit erāt: ita omis enecat: nulla pu
ou pte ut pauli minus ita plus difficultatis ē: quod ipē usus
rezz et quotidiana experimenta pūt docere quid sit melius et ne
rius Uideam go uernus ne consensant aut quid nobis afferat
quo rectius ita eligatur Non nūc ē omia curare Vm eligi
mus ac potissimū: quod ē sumū ac pūapale: in quo totius sapiē
cūdo uersatur Epictetus sumū in uoluptate aīmi esse cēset Aris
tippus i uoluptate corporis Caliphon et diomachos cyrenaea ho
nestatez aī uoluptate uiuerūt Diodorus in pūatione dolens
sumū bonū posuit hieronymus in non dolendo Peripatetici aut in
bonis aī et corporis et fortune Crilli sumū bonū ē sciencia Zeno
mus aī natura congruenter uiuere quorūdam stoicorū uirtutez
sequi Aristoteles in honestate ac uirtute sumū bonū collocauit he
sunt fere omis sentencie in tanta diuinitate quē sequimur: an or
dum par est morib; aīctas si eligē possumus quod ē melius: nā
nō ē phā nobis nāia quia sapientes iam sumus qm de sapientia i
sententia iudicem Cūz uero discende sapiē caūa ueniamus: quid
possumus iudicare qm nōdū sipe cepim Maxie aī pto ad sit a
cademias qm nos paulo tetrabat ac uetet aīq credere nec tū
ipē afferat qd sequamur Quid go sup est nisi qd omis sit litigato
ib; furiosis ac pūuabz: ueniamus ad iudicē illū: sz ditores simp
licis et quete sapiē: quē nōdū tantū formare nos et inducere minas
possit: uernus eāz uirtūz ferre snām Hec nos docet qd sit hoīs uer

ac summus bonus. de quo prius quod dicere incipio: ille omnes sine refel-
lende sunt: ut appareat veritas illorum fuisse sapientes. cur de officio hominum
agat: oportet summum summum animae bonum: meo constitutum. quod commu-
ne: ceteris animalibus esse non possit. ut feris dentes: armentis cor-
nua volucribus penae propriae sunt: sic homini aliquid suum debet ascribi. sine
quo rationes sine conditione amittat. Nam quod inveniendi aut genera-
di causa datur: est omnibus: est quidem bonum naturale. summum tamen non est
nisi quod est unumquodque generis proprium. Sapienter ergo non fuit: quoniam summum bonum
credidit aut voluptatem: qui sine illa curaretur securitas sine gaudium
est coram omnibus. Aristippo ne respondendum: quidem duco: quae in cor-
poris sepe voluptates ruerit: nihilque aliud quam ventris et venereis si-
mentes: neminem dubium: est hominem non fuisse: sic enim iuravit: ut ni-
hil inter eius peccataque daretur: nisi munus quod loquebatur: quod si asinus aut
sim: aut cum facultas loquendi tribuatur: ut iuxta ducelli cibos eam potius
quam negligant. cur alios maiores volenter abigant: aut ne meti-
quidem assistant: si a foras sepe contriti: eo magis insectantur.
cur nec imbres. nec frigora pertimescant labores: suscipiant praesidium non
recusant: quid aliud respondebunt. nisi summum bonum esse corporis voluptatem
tamen eam se appetere ut afficiant. Inanimata sensibus. eosque esse tam
tamen ut assequendum: causa nec labore sibi ullum nec vulnere nec
morte: ipsam recusandum putent. Ab his ne igitur precepta inveniendi pete-
mus: qui hoc idem sentiant quod aie rationis expertes. Auiunt crenam
a iustitia: ipsam erant esse laudandam: quod sit effugias voluptatis. Verum in
quit obsecramus causa aut sine ille luctulentus. Nam ideo cum adulario
summa iurum contentione depugno: ut virtus mea parat mihi no-
limitate. cito expertus si necesse est: si metus abscissio. Ab his ergo sapie-
discimus: quos aperiendis. ac beluis non summa sed lingua discernitur.
Prima rationes dolorem summum bonum putare: non plane peripateticorum: aut
stoicorum sed erimorum philosophorum est. Quis est non intelligat abegro-
tis et in aliquo dolore positus esse hoc disputatur. Quid tam ridiculum
quam id habere pro summo bono. quod medicus possit ducere. Dolendum est ergo
ut finem bono. et quidem graviter ac sepe: ut sit postea non dolere
iocundum. Miseram est igitur qui nunquam doluit. quia bono caret: quem
nos felicissimum putabimus. quia malo caruit. Ab hac vanitate non
longe absint. qui omnia nihil dolere summum bonum dicit. Nam praeter
quod omne animal doloris est fugiens. Quis potest sibi hoc bonum prestare.
quod nobis ut enunciat. nihil aliud possumus quam optare. Summum autem
bonum non potest efficere quicquam beatus. nisi semper fuerit mens praesentis
hoc aut non virtutis bonum: non doctrina non labor. si natura ipsa
cunctis animalibus praestitit. Quoniam voluptates cum honestate iuxerunt
communionem: hanc effugere noluerunt: si ut fecerunt repugnantes.
bonum: qui quoniam voluptati deditus est. honestate careat necesse est. qui
honestati studet voluptate. Peripateticorum bonum minimum nihil
pler. exceptis animi bonis: quae ipsa quae sit magna contentio est
commune cum beluis praesentibus. Nam corporis bona. id est incolomitas in
dolencia naturalis. non minus sunt multis. quam homini necessaria: ac ne-
scio. an etiam magis: quia homo et medellus. et mustela sub
lenari potest: muta non possunt. Item quae appellantur fortune bona: nam
sicut homini opibus admittit tuenda: sic illis praeda: et pabulis opus est
ita inducendo bonum quod non sit in hominis praesentis totum hominem aliene po-
testati subingant. Audiamus etiam Zenonem: nam is nitendum vir-
tutem sompnare. Summum inquit est bonum: cum natura consenti-
nec minere. Beluarum igitur more nobis inveniendum. Nam quae ab esse
debent. ab homine multis omnibus deprehenduntur: voluptates appetunt me

timet. fallunt insidiantur. occidunt: et q̄ ad rem maxie attinet dem-
nescunt Quid ḡ me docet ut unaz scdm naturaz. q̄ ip̄i m̄dete-
runt. p̄na est. et quibusdam blandimentis leuorib. in m̄cia p̄cipitat. ul
si alia: m̄itor. aliam hois dicit eē naturaz: q̄ homo ad m̄tutes sit
genitus. nō n̄hil dicit: si tamen nō erit definitio sūm boni: quia
nullus est aīal quod nō scdm naturaz suam uiuat Qm scienciam
sūmū boni facit. aliquid hoī. p̄p̄m dedit: si scām. Alterius rei grā
hoīes appetūt nō p̄ ip̄am Sūm em̄ scire contentus ē: nō expetunt
aliquē fructus sciencie Artes ideo discuntur ut exerceantur: exer-
centur aut nē ad subsidia m̄te. ul ad uoluptates uel ad glām. non
ip̄i sūmū bonū: quod nō p̄ se expetit Quid ḡ interest utin; sa-
ciam sūmū bonū putemus: an illa ip̄a que scā ex se parit. i. me-
tus glām uoluptates. q̄ nō sūt hoī. p̄p̄a: et ideo ne sūma quide; bo-
na: nam uoluptatis. et m̄tus appetencia. nō hoī solū sed etiā
m̄tis m̄est Quid cupiditaz glie: nōne meq̄m̄s deprehendit an
m̄tores exult. m̄ti dolent Tantus amor ludicri: tante m̄to-
ria cure Nec i m̄ento sūmū poeta expiendū eē ait: et quis cur
q̄ dolor m̄to: que glia palme Q̄ si ea que parit scā cōmuni
sūt. cur alijs aīalib; nō ē ḡ sūmū bonū scā. preterea nō mediocre
hūm̄ definitio est utin; qd sciencia uida ponitur Incipient
ē beatores uidet. qui artem aliquā sciunt: mo uero qui et res
malas sciunt. ut tūm beatus sit. qui nenena didicē tēpare. q̄
qui mederi Q̄ uero ḡ ad quā rem scā referenda sit: si ad cūas
rez naturalū. que beatitudo eī in p̄posita. si scā unde uilus
oriatur ul quicquid de celo phisica delirāt Quid q̄ earū rez
nō ē scā. si op̄matio. que p̄mgenis uaria ē Restat ut scā bonoz ac
maloz sūmū bonū sit Cur ḡ scām maluit. q̄ ip̄am sapiām sūmū
bonū dicit cur sit utriusq; significatio et m̄s eadem Nemo tū usq;
ad huc sūmū bonū dicit eē sapiām. qd meli; dici potuit Nam scā
parū ē ad bonū suscipiendū. et malūq; fugiendū: nisi accedat et u-
tū Multa ē philosophorū cur debonū malūq; differerent. alter
tūmē q̄ loquebātur. natura cogente m̄rerūt. quia uirtute caruerūt
Virtus aut cur scā cōmunita sapiā ē Superest ut eos etiā
refellamus. qui uirtute; ip̄am sūmū bonū putauerūt: in qua opi-
nione etiā A. tullius fuit: in quo n̄lla m̄considerati fuerūt: nō
em̄ uirtus ip̄a est sūmū bonū: si effectrix et mater sūmū boni
quorū puenit ad illud sine uirtute nō p̄t Vtrūq; intellectu ē facile
Q̄ uero ē utrū ne ad p̄clarū illud bonū facile pueni: p̄nt
an cur difficultate an labore Expediat acumen sūmū: cōre; q̄
defendat Si facile ad illud ac sine labore puenire p̄t sūmū bo-
nū nō est Quid ē uos cruciem;: quid conficiam; em̄tendo
dieb; ac noctib; qm̄ quidem tam in p̄oti id quod querim; iacet
ut illud quilibet sine ulla contencione animi op̄hendat Si si co-
mune quoz ac mediocre quodlibet bonū nō nisi labore assequim;
qm̄ bonorū natura m̄dno posita ē maloz in p̄cipiti: sūmo ip̄i
labore sūmū bonū assequi necesse ē Q̄ si uerissimū ē. ḡ. alterā
uirtute opus ē. ut pueniam; ad eam uirtute; que dicit sūmū bo-
nū qd ē in congruentē et absurdū: ut uirtus p̄le ip̄i p̄ueni-
at ad se ip̄am: si nō p̄t ad illū bonū m̄si p̄labore; pueni: appa-
ret uirtutes esse p̄ quaz pueniatur: qm̄ m̄suscipiendis ac pue-
mendis. p̄ferendis q̄ laborib; m̄s officin; uirtutis est Ergo sū-
mū bonū nō p̄t eē: id qd necesse ē ad aliud pueni Si illi cur
ignorarent. quid efficeret uirtus: aut quo tenderet: honestus aut
n̄hil rep̄ent. substantent i ip̄is uirtutis noīe: qm̄ nullo p̄posi-
to emolumento appetendū esse dixerūt: ut bonū sibi constituerūt

ut bonis sibi constitueret quod bono indigeret. An toties ab his no-
longe recessit. qui virtutes cum honestate summi boni putant. quia
nulla virtus possit esse inhonesta: ac non siquid habuerit cupiditas
utrumque esse desinat. Sed vidit fieri posse: ut de virtute primo iudicio
male sentiantur. Et ideo existimationi hominum. servandam putant. quod
quid faciat a recto bonoque discedit: quia non est in magna potestate ut in-
ritus. primumque meritis honestet. Nam quid est honestas nisi honor
perpetuus ad aliquem solo populi rumore delatus. Quid ergo fiet si ex-
core ac pravitatem hominum mala existimatio subsequatur. Abiciamus
ne virtutes: quia flagitiosa et turpis ab iniuriis indicetur.
Quae quoniam invidia premi ac verari potest ut sit ipse ipse ac per-
petui boni nullo extrinsecus adimento indigere debet: quoniam
sine se utitur intus. et constet. Itaque nec ullus ei ab homine boni
sperandus est: nec ullus malum recusandus. Venero. Nunc adnere
sapientiae summi boni. Cum ista hoc modo determinanda est pri-
mum: ut solus homo sit: nec cadat in ullum aliud animal: deinde ut
solus animus: nec coacti possit cum corpore. Postremo ut non possit
cum sine scientia et virtute contingere: quae curatio illis o-
mnibus excludit ac soluit: eorum namque dixerunt nihil tale est. Dicit
mihi quid sit ut doceam. quod institui philosophos omnes. cecos atque insipi-
entes fuisse. qui quod esset homini summi boni constitutus: nec videre
nec intelligere nec suspicari aliqui potuerunt. Anaxagoras cum ab
eo querebatur cur rei causa naturae esset vidit. celi ac solis videndi
hanc nocem ad mirum omnes ac philosopho dignum indicit. Et
ego hunc puto non invidenter quid responderet: effudisse hoc
passi: ne taceret. Sed quidem sciam si sapiens fuisset: commentatum
meditatione huius debuit: quia siquidem rationes suo nesciat. ne ho-
sit quidem. Sed putamus non ex tunc dictum illud effusum: videamus
in tribus rebus quod et quanta perant. Primum quod omne hominis officium
in solis oculis posuit nihil ad mentes referent: si ad corpus
omnia. Quid si ceteris fuerit: officium ne hominis amittatur. quod si
en sine oculis aie non potest. Quid ceteris corporis partes unde ei
rebus suis quoque numeris. Quid quod plus est in animis quam modis
sunt: qui doctrina ac sapientia percipiuntur. Solus potest: oculis solus non
potest. Celi ac solis videndi causa naturae est. Quid te in hoc specta-
culum duxit. Aut quid celo rerumque naturae insio tua confert. Ni-
mirum ut hoc in mensum et admirabile opus laudes. Confiteri igitur re-
rum omnium esse constitutores deum. qui te in hunc mundum: qui testem lan-
datoresque tanti sui operis induxit. Aut quid celo rerumque naturae Ali-
qui esse credis videre celum atque solem. Cur ergo non agas gratias ei
qui hunc beneficii auctor est. Cur non ipse virtutes providentiarum po-
testate metris animo: animo opera metris miraris. Necessarium est
ut multo mirabilior sit qui mirabilia fecit. Si te quispiam vocasset
ad cenam meaque optime accepta es. mihi sine videre siquidem
feceres ipsum voluptates. quam voluptatis auctorem. Adeo plus ad cor-
pus referunt omnia: nihil prorsus ad mentes: nec vident amplius
quam quod sub oculos venit de quoniam remotis omnibus officiis corporis
sola mente ponenda est hominis ratio. Non igitur ideo nascimur ut ea
sunt facta videamus: sed ut ipsi factores rerum omnium contemplantur
in mente cernamus. Quare siquidem homines qui vere sapiunt inter-
roget: cur rei gratia naturae sit respondebit inirepidus ac paratus
colendi se dei gratia naturae: qui nos ideo generavit ut ei serviamus
servimus autem deo nihil aliud est: quam bonis operibus tueri et a servare
iustitiam. Sed ille ut homo dominatur rerum impentibus rem mari-
ma: redegit ad minimum duo sola diligendo quae sibi diceret in

Bo-
tus

fructu. Quid si natus est durus; ut mundum intueretur quāquam omnia
comprehendit: ac minime uteretur sono: tamen non impleret hominis
officium: quia quanto plurius est anima quam corpus: tanto plurius est deus
quam mundus: quia mundum deus et fecit et regit. Non ergo mundus
odiosus: quia utriusque corpus est: si deus animo contemplandus est: quia deus
ut est ipse in mortalis: sic animus esse voluit sempiternus. Dei autem contem-
platio est: venerari et colere commune: penitus quibus humanum. Quod
si apostoli absint: pietasque interius fuerit divina ignorando: et existi-
mundus est anaxagoras adea quam videnda natus esse se dicit: nec
celum vidisse nec solem. Expedita est igitur hominis ratio: si sapiat cum propria
est immortalitas: nam ipsa humanitas quid est nisi ipsa immortalitas. Quid est
immortalitas nisi pietas. Pietas autem nihil est aliud quam dei parentis agni-
tio. Quoniam igitur hominis bonum in sola religione est. Nam cetera eorum
que putantur esse hominis propria in ceteris quoque animalibus reperiuntur. Cum est
as nocet propriis inter se notis discernit atque dignoscit: conloquitur
dentur ridendi quoque ratio apparet in his aliqua: cum demissis ani-
bus: contractoque vultu: et oculis miserrime resolutis: aut homini allu-
dit: aut sine quicquam coniugibus ac fetibus propriis: nonne aliquid a
mori immundo et indulgentiae sile in partem. Nam illa que sibi pro-
spiciunt infuturum: et cibos reponunt: habent utique prudentiam: ideo
quoque signa in multis deprehenduntur. Nam qui vitula sibi appetunt
mala: canes periculum intant: latibula sibi parant: in pluribus exitis
discrepantia perfecta aliquid intelligunt: potest aliquis negare illis
esse rationem: cum homines ipsum sepe deludant. Nam quibus generandi me-
llis: officium est: cum assignatas incolunt sedes: castra munimur: do-
milia venerabili arte componunt: regi suo serunt: nestora habent
sit perfecta prudentia incertum igitur est: utrum: ne illa que homini tri-
buntur communia sint cum aliis inuentibus: religionis certe sunt
ex propria. Equidem sic arbitror universis animalibus: datam esse rationem
si mutis tantummodo ad vitam tutandam: homini etiam ad propagandam.
Et quia in homine ratio ipsa perfecta est sapientia notatur: que in hoc ex-
imium facit hominem: quod soli datur datur est intelligere divina. Quia
dere ceterorum vera est sententia. Et tot inquit generibus nullus est animal
preter hominem: quod habeat notitiam aliquam dei: ipsique in hominibus nulla gens
est: neque tam mansueta nec tam fera: quam etiam non si ignoret qua-
lem haberi deum debeat: tamen habendum sciat. Ex quo efficitur: ut is
agnoscat deum: qui inde ortus sit quam recordetur. Cum ergo philo-
phi voluit animos omni metu liberare: tollunt etiam religionem: et or-
bant hominem suo proprio: ac singulari bono: quod est a recta vivendo
atque ab omni humanitate disimulatur: quia deus ut cuncta universa
subiecit homini. Sic ipsum hominem sibi. Nam quid est cum ipse idem dispo-
nent: eo dirigendus esse mentes: quo multis erectus est. Si enim nobis
miculim spectandum est: ad nihil utique aliud quam ob religionem: si religio
tollicatur: nulla nobis ratio cum celo est. Ita autem eo spectandum est
aut interius percipiendum: utrumque percipere: si velimus quidem possumus
quorum status rectus est. Incelsum igitur spectandum est: quo natura cor-
poris provocat. Quid si constat esse faciendum est: ut religioni faci-
amus: aut ideo ut rationes rerum celestium cognoscamus. Si ra-
tiones rerum celestium cognoscere nullo modo possumus: quia nihil
eiusmodi potest cogitando inveniri: sicut super docui religionem: ergo
servandum est: quam qui non suscipit ipse se prostermit interitum
et vitam percidit: secutus humanitate se abdicat. Sapientiores igitur
impii: qui etiam si errant in religione diligenda: tamen nature sue
conditionis quam meminerunt. Constat igitur totius humani generis con-
sensu religionem suscipi oportere: si quo maiori erit explicandum est.

igitur colligi potest: quid efficiat aut fortitudo: nimirum ex commoto et pa-
hoc est ex corporis fortitudine: quod cum malignarum congressionem certamen
que uenerit: quid aliud eructoria quod intra petit. Sine enim cum horum
sine cum bestia dimicet. psalite certat. Ergo ut corpus uicendo
id assequitur: ut non mereat sic et animus ut permaneat. Et sicut cor-
pus ab hostibus suis metus morte multatur: ita superius animus interius
mouatur necesse est. Quid ergo intererit inter animi et corporis di-
micationem: nisi quod corpus temporalem uitam expetit animus sempiternam.
Si ergo uirtus per se ipsam beata non est: qui in preferendis ut dixi
malis tota uis eius est. si omnia que probamus concupiscunt negli-
git: si summus eius gradus ad mortem patet: qui quidem uitam que op-
tatur. aceteris sepe respicit. mortemque quam ceteri timent fortiter
suscipit. Ergo necesse est ut aliquid ex se magnum bonum pariat. quia
sustentata. et superius usque ad mortem. labores absque primo hunc non
possunt. Si nullus premium quod ea dignum sit recipit interea. qui quidem
cuncta que fragilia. et caduca sunt spernit: quid aliud restat nisi
ut celeste aliquid efficiat: quia terrenis iniuncta contempnit. et ad
altiora uitatur. quia humilia despiciat. Id uero nil potest esse aliud quam
immortalitas. Merito ergo philosophorum non obscurus enclides qui fuit
meganacorum conditor discipline: dissensiens a ceteris id esse summum
bonum dixit quod sile sit et idem semper intellexit profecto que sit
natura summi boni licet non explicauit quid sit. id est autem in mor-
talitas: nec aliud omnino quicquam quia sola nec in minimi nec augere
nec in mutari potest. Seneca quoque imprudens inquit: ut fateretur
nullus esse aliud uirtutis premium quam in mortalitate. laudare est uirtu-
tem in eo libro. quem de immortalitate morte conscripsit. Una inquit res
est uirtus que nobis in mortalitate donare possit: et pares dies
facere: si ut stoici quos secutus est: negant sine uirtute efficere pos-
se quenquam beatum: ergo uirtutis premium beatitudo uita est. Si uirtus ut
recte dicitur est beatitudinem uitam facit. non est igitur ut animus per se ipsam uir-
tutem expetenda: sed pro uitam beatam que uirtute necessario sequitur.
Quid argumentum docere eos potuit quod esset summum bonum: hec autem
uita prius: et corporalis beata esse non potest: quia malis subiecta est per
corpus Epicurus deum beatum et incorruptum uocat: quia sempiternus est.
Beatitudo enim perfecta esse debet ut nihil sit quod ei uerare: aut minui-
re: aut in mutare possit: nec aliter quicquam existimari beatum potest nisi
fuerit incorruptum: incorruptum autem nihil. nisi quod est in mortale. Sola
ergo in mortalitate beatitudo est: que corrumpi ac dissolui non potest. Quod si ca-
dit in hominem uirtus. quod negare nullus potest cadit. et beatitudo. non
potest enim fieri. ut sit miser qui uirtute est praeditus. Si cadit beatitudo
ergo et in mortalitate cadit in hominem que beatitudo est summum igitur bonum so-
la in mortalitate inuenitur: quia nec aliud animal nec corpus attingit
nec potest cum sine scientie uirtute. et sine dei cognitione ac iustitia. per-
uenire: cum appetitio. quia uera. que recta sit: ipsa mente hominem cupi-
ditas indicat: que licet sit temporalis. et labore plenissima expetit
tamen ab omnibus et optatur. Hanc est tam senex quam puer: tam reges
quam infirmi. tam demum sapientes quam stulti cupiunt. Tanti est ut a
naragore usque est contemplatio celi ac luas ipsius ut qualibet
miseras libeat sustinere. Cum igitur laboriosa hec et breuis uita. non
tamen hominum sed etiam ceterorum animalium consensu magnum bonum esse di-
catur: manifestum est eundem summum ac perfectum fieri bonum si et sine
careat et omni malo. Demum nemo nunquam extitit: qui hanc ipsam bre-
uem contempneret. aut subiret mortem. nisi spe uite longioris.
Nam illi qui psalite cum uoluntarie se neci obtulerunt sicut
thebis. mencechens. achemo. codrus. rome antiochus. amures duo

^{immortalitatis}
nūq̄ morte uite comedia p̄tulisset. nisi se i morte opione animi con
sequi putauissent. Quia tamen et si nescierūt i mortalitatis m̄ia r̄
tū eos fefellit. Si ē m̄tus diuicias et opes. ideo cōtempnit. quia
fragiles sūt: noliptates ideo quia breues. q̄ et m̄tus fragiles bre
uēq̄ iō cōtempnit. quia ut solidi: et p̄petui. q̄ sequatur. Ip̄a igr̄
cogitatio p̄ordinet gradientis et m̄uersa q̄ siderans p̄ducit nos
ad erum̄ illud et singulare. cū canā nascimur boni. Qd si
fecissent ph̄i si nō qd semel ap̄henderat tūc p̄tinaciter malu
issent. p̄fecto puenissent ad uerū: hoc ut oīdi modo: qd i nō sint
eorū. qm̄ celestes aīas una cū corpib. extinguunt: illi tamen qui
de i mortalitate aīe disputant intelligē debuerūt ideo. p̄positam
nobis ēē m̄tutes: ut p̄domitis lib̄omib. rerūq̄ tēre. tūc ap̄idi
tate supata. pure ac m̄trices aīe ad denz. i. ad origine suā reuer
tantur. Idcirco ē soli aīantū: ad aspectū celi erecti iūmo ut sūt
m̄tus boni n̄m iūmo esse credimus. Ideo religionē soli capim̄
ut ex hoc sciamus hūmū sp̄m nō ēē mortalem. q̄ denz qui ē i
mortalis. et de siderat et agnoscat. Igr̄ ex omib. philosophis. qui
aut sciam p̄sumo bono. aut m̄tutes sunt. amplexi. tenuerūt qm̄
dem ueritatis m̄tus. sed nō puenērūt ad sūmū. Nec ē duo sunt.
q̄ simul efficiūt illud quod querunt. Scienā id p̄stat. ut quo mō
et quo pueniendū sit. nonerim̄. ut ut pueniam. Alterū sine
altero nihil ualet. Scienā ē ut ut: ex n̄tute sūmū boni n̄sa
tur Beata igr̄ uita quā ph̄lo. q̄sierūt sp̄. et querūt sine iū
tu deoz. sine m̄ph̄a nulla ē: et iō nō potuit ab his rep̄ri: q̄
sūmū boni nō iūmo q̄sierūt. si iūmo. Sūmū aut quid est
nisi celū. et dens. unde aīm̄ oritur: iūmū quid nisi tēra: unde cor
pus est. Itaq̄ licet quidā ph̄i sūmū boni nō corpi. si nō dederūt
tamen qui ad illud hanc uitam retulerūt: que cū corpe terminat̄
ad corpa renoluti sūt. Cū ē omē hoc temp̄ qd transigit̄ m̄tē
Quare nō i m̄ento sūmū boni. nō comprehendunt: quia quicqd
ad corpus spectat. et mortalitatis est ex p̄re. imū sit necesse est
Non cadit q̄ m̄horē: b̄tudo illo mō quo ph̄i putauerūt. si ita
cadit: ut non tūc beatus sit cū uiuit in corpe. quod utiq̄ ut d̄s
soluatur corūm̄p̄i necesse ē: si tūc cū aīa societate corpis libe
rata in solo sp̄i uiuit. hoc mō b̄tū ēē m̄ hac m̄ta possumus si m̄
m̄ne b̄tū ēē m̄deamur: si fugientes illecebras noliptatis: soli
uitati sermentes in omib. m̄seris laborib. q̄ uiuim̄. q̄ sūt ere
cia. et cōdōboramenta iūitatis. Si deniq̄ asp̄am illū m̄tus. d̄ficia
lemq̄ teneamus. que nobis ad b̄titudinē patefacta est. Sūmū igr̄
bonū qd facit b̄tōs: nō p̄t ēē nisi mea religione: atq̄ doctrina cū
sp̄s i mortalitatis ad m̄cta est: Res erigere uidet̄ hoc loco: ut
qm̄ docuimus i mortalitate: ēē sūmū bonū: id ip̄m i mortales: ēē
aīas. comp̄obem. Quia d̄re ingēs inter ph̄os disceptatio ē: nec
quicq̄ tū explicare: aut p̄bare potuerūt: In qui uerū de aīa sentie
bunt. Expertos ē hūc d̄m̄e eruditiōis: nec argumenta uera quib.
uincerent attulerūt: nec testimoniā quib. p̄bare. Si oportuim̄
hanc q̄onē tractabim̄ in ultimo lib̄o. cū de m̄ta b̄tū nobis erit
differendū. Sup̄ est p̄ illa ph̄ne tēra. quā. DEIKHN uocat̄. in qua
tota d̄yaletica. et om̄s loquendi ratio cōtinet̄. Hanc d̄m̄a eruditiō
nō desiderat. quia nō m̄lingua. si in corde sapiā ē. Nec inter ē quali
utare s̄mone. res ē nō ūba querimur: et nos nō de grammatice
aut oratore: quoz scia ē quō loqui debeat: si de sapiente d̄ssem̄.
cū doctrina est quō uiuere oporteat. Quia neq̄ illa ratio necessa
ria ē: neq̄ hec locū. quia beatus facere nō p̄t: restat ut in sola
ethica tota ph̄ne m̄s cōtineatur: ad quā se ad iectis omib. socia

ostulisse dicitur. In qua etiam pte qui phos errare docuit. quia summi boni
cuius gra generati sunt non comprehendunt: apparet falsam et inanem
esse omnes phiam. quia nec instruit ad iusticie munera: nec officium:
homo ratione qz confirmat. Et ciant igitur errare se. qui putant phi
losophiam esse sapienciam. non trahuntur. auctoritate aut q: si veritatem
potius: et faneat. et accedant. Nullus hic temeritati locus e: metus
huius stulticie pena subeundi e: si aut p^o inanis: aut opinio falsa dece
pit: homo aut qualis cuius est: si sibi credit: hoc e si hoi credit. ut
non dicat: stultus: qui sumus non videat. errorem certe arrogans e
qui sibi audeat iudicare. quod humana condicio non recepit: Ille
ipse romane lingue summus auctor. qm fallatur. licet ex illa sum
pudere: qui cum in libris phorum. phiam nihil aliud dixisset. qz stu
dium sapie: ipam aut sapienciam rerz diuinarum ac humanarum scienciam
tunc tunc abiecit: cuius studium: qui intupat: hand sane intelligo qd
nam sit quod laudandum putet. Nam si oblectatio querit. animi. re
quies qz curarum que conferri aut eorum studium pot: qui semper aliquid
acquirit. qd spectet. et valeat ad bene beateqz uiuendum. Si non
ratio constantie nititur: qz duatur: aut hec e ars aut nulla omno
p qua eas assequamur. Nullas dicere marium rerz artem esse: aut
minimam sine arte nulla sit hominis e parum considerare loquen
tium: atqz in maris rebz errantium. Si autem e aliqua disciplina vir
tutis: ubi ea queretur: aut ab isto querendi genere discesseris. Et
idem tam et si opam dedent: quantulacumqz dicendi assequere facul
tatez p studium docendi: tamen eloquens nunq fuit. quippe qui fori
ne attingeret. quidem: si necesse est: ipsa me faciat cause bonitas elo
quentes: ad qua diserte copioseqz defendenda sciencia dimittas et
ipa veritas sufficiat. Vellem igitur Cicerone paulisp ab inferis surgere
ut mir eloquentissim^o abhominatio non diserto doceretur. Primum
quid nam sit quod laudandum putet: qui intupat id studium quod
necat phia: deinde neqz illar esse artem. qua virtus et iusticia dis
catur: nec aliam ullam sic putant. Postremo qui e virtutis disci
plina: ubi querenda sit: aut ab illo discedi genere discesseris. qd
ille non audiendi discendiqz gra querebat. A quo e possit audire
aut scire id nemo: si ut incanis facere solebat: interrogacione no
luit urgere ad confessioneqz pducere: tanq consideret: ruden p
orsus nihil posse. quo minus philosophia eet magistra virtutis. D
quidem utisculais disputacionibz apte pfectus e: ad eam ipi consa
gracione tanq se declamatorio dicendi genie iactaret. Omne ph
ilosophie dix inquit. o virtutis indagatrix. expultrix qz maiorum.
Quid non modo nos si omno: vita hominis sine te esse potuisset. Tu mine
trix legum: tu magistra morum et discipline fusti. Quasi non ali
quid p se ipa sentiret. At non potius ille laudandus eet qui eam
tribuit. Potuit eodem modo gras agere abo et potui: q sine his re
bus co stare vita non possit: in quibus ut sensus ita beneficii nihil
e. At quoniam ut illa corporis alimenta sunt: sic aie sapientia. Rectius itaqz
lucretius. cuius eam laudat. qui pue sapiam inuenit: Sed hoc inepte
qz ab homine ineptis. putant. Quasi non illar alicubi iacentem ho
ille que laudabat inuenit: tanq abi uas ad fontem ut poete aut
Et si reptoze sapientie deum laudant: ita e dicit. Nemo ut optimo
ent mortali corpe erectus: uas si ut ipa petit manifestas cognita rerz
dicendum est: deus ille fuit: deus iudice memini: tu non est sic la
udandus deus: q sapiam inuenit: si q hoies fecerit qui posset capere
sapiam. Alunt e laudem qui ptem laudat. extoto. Si ille ut hoies
laudant: qui tu opus ipm deberet. pdeo huius: q sape inuenit: uas
sic ait. Nonne decebit huc hoiem diuus numero dignari. ee hinc

apparet ut pythagoram noluisse laudare: qui se prius ut dicitur ^{phiam} ~~phiam~~ no-
 minant: aut uilem thalem: qui dererit natura prius tradit disp-
 utasse. Si dicitur hominem quent extollere rem ipsam depressit: non est
 magna si ab homine potuit minui. Verum potest ut poete dant nemi-
 ne ille idem perfectus orator: summus philosophus ne grecos reprehe-
 dam: quorum lenitate semper accusat: et tamen se ipsum sapiam. q-
 alias domi alias inuentus: deorum uocat: poetice figuratus laudat
 infacem: graueret eam quent extollit. Aliquos qui eam intiparet
 Quidam non inquit intipare uite parenter: et hoc paritadio se in qua
 re andeat: et tamen ipse magister esse. Nos igitur. si tulli paritade sum-
 et inuendi te iudice in cullen: qui phiam negam parenter ee uite
 autu qui aduersus deum tam impie ingratus es. Non hinc aut effigi
 em ueneris incapitolo sedentes: si illi qui mundum fecit homines q-
 generant: qui sapiam quoque ipsam inter cetera celestia sua benefi-
 cia largitus est. Magistram tu uirtutis: aut parenter uite uocas
 ad quam si quis accessit multo sit meritor: necesse est q- prius fuerit.
 Cum igitur uirtutis: q- ipsa si ita sit: adhuc phia non expedit. Cum uite
 aut ipsi doctores ante fuerit: senectute ac morte affecti: qui ostendit
 runt quod uim deceat Cum indagatice uirtutis. phia potest q-
 sepe testatur eam tamen multa fuerit philosophi: sapienter tu extollis
 se adhuc uenimus. Quid igitur te magistra uite illa docuit. in ut po-
 tentissimum: consules maledictis incellios: eum q- hostes patre nene-
 natus quibus facies. Si omittam illa que possunt excusari fortu-
 ne nomine. Si tradisti neque phie: et quidem sic ut nullus inq- dilige-
 ans: quippe qui omnis cognouit disciplinas: sic ipse gloriatur: ei
 q- ipse latius hinc illustraret: imitatoreq- te platoni ostendens
 Cedo igitur quid dicens: aut in qua secta uirtutis deprehendens mata-
 dema. si qua secutus es. quia phasti. At hec nihil docet: nisi ut scias
 te nihil scire. Tunc igitur te libri argunt: quia nihil apud discipulis ad-
 mitat. Hec tua uerba sunt. aut non modo ad sapiam cea uideantur in-
 dicant hebetes et obtusi. Si igitur phia uite magistra est: cur tibi
 ipsi cecus. et hebes et obtusus indebare: quod oportuit. illa docente
 et sentire et sapere: et inclaris luce uersari. At qua confessus fueris
 phie uirtutis docent. ad filium composita precepta: quibus mones phie
 quidem precepta noscenda uiuendum aut ee cum luter. Quid tam repug-
 nans dicitur. Si noscenda sunt precepta phie: ideo utiq- noscenda
 sunt ut recte sapienterq- uiuamus. Vel si cum luter uiuendum est: non est igitur
 phia sapia. Si quidem melius est cum luter: q- philosophice uiuere. Nam si
 sapi est que dicitur phia. stulte perfecto uiuit qui non secundum phiam uiuit
 Si autem non stulte uiuit qui cum luter uiuit. Sequitur ut stulte uiuat q-
 philosophice uiuit. Tuo itaque iudicio phia stulticie uirtutisq- damp-
 nata est. Idem in consolatione id est in ope non uocatur hanc de phia
 sinam tulisti. Si nescio qui nos teneat error: aut miserabilis ignora-
 cio uenit. Vbi est igitur phie magister: aut quid te doceat illa uita pa-
 rens: si uerum miserabiliter ignoras. Quid si hec erroris ignora-
 tiomsq- confessio: pene nullo tibi obmuto pectore expressa est. Cur
 non tibi fatemur aliquam uerum phiam: quia tu nihil docentes melius
 laudib: extulisti: magistrum uirtutis esse non posse. Eodem ductus
 errore seneca: quis enim uerum magister errante ciccone phia
 inquit nihil aliud est quam recta ratio uiuendi scia: uel ars recte et sapienter uiuere
 unde agende. Non errabim: si dixerimus phiam ee legem bene ui-
 uesteq- uiuendi: et qui dixerit illam regulam uite: sum illi reddi-
 dit. hinc plane non respicit ad commune phie nomen: q- cur sit i phi-
 us sectus disciplinas q- diffusa: nihilq- habeat certi: nihil demq- deq-
 uirtutis inueniente ac uoce consentaneum. Quid potest ee tam falsum: quam

regulas vite phiā nōiam in qua diuinitas pceptoz rectur iter impe
diat ut turbet Aut legem bene viuendi : quā capita longe dissonant
Aut sciām uite agende : in qua nihil aliud efficitur oīa sepe dicendo
q̄ ut nemo quicq̄ sciat Quēro ē utriū ne dē cademā phiām putet
esse an nō negaturus nō arbitror Quid si ē nihil ē illoz audit in
phiām : q̄ ut omīa reddat incerta : leges abrogat . artem nullā putat
rationē subūit . regulas depunat : sciām fundit . tollit . falsā igit
illa omīa : quia mrem semp incertā : et ad huc nihil explicantem
cadere nō pōt . Nulla itaqz ratio ul sciā : ul lex bene viuendi : nisi in
hac uita et nra . et celesti sapiē constanti ē : q̄ phiā faciat ignota
Nam illa terrena qm̄ falsā ē . fit uaria . et mltiplex . sibi qz oīa est Et
sic unus ē huius mudi cōstitutō et rector Deus : una ueritas . ita unā
esse ac simplices sapiām : necesse est : quia quicquid ē uerū ac bonū
id pfectū ēē nō pōt : nisi fuerit singulare Quid si phiā uitā possz in
stare : nulli alij nisi phiā eēt bonū : et qui eam nō didicissent eēt
omīs semp mali Cui uero i numerabiles existat : et semp extiterit
qui sint aut fuerit sine ulla doctrina boni Ex philosophis aut pmo
fuerit : qui aliquid uita fecit laude dignū : quis est tandem qui
uideat : eos hoīes uirtutis : quia ipi egent nō esse doctores Nam si
quis minores eorū diligenter inquirat : inueniet inuidios . cupi
dos libidinosos . arrogantes supbos : et sub obtentu sapiē suā mra
celantes : domū facientes . ea que in scolis arguissent Menior fortas
se accusandi grā : nōne id ipm̄ tullio et fatetur et querit Quotus
quisqz inquit phōrū inuenit : qui sit ita moratus : ita anō ac uita cō
stitutū ut ratio postulat : qui disciplinā uerā nō obtentacionē scie
si legem uite putet : qui obteperet ipē sibi : et decretis parcat suis
Videte hęc alios tanta leuitate . et iactacione : ut his fuerit nō didi
cisse melius : alios peanē cupidos . alios glie : multos libidinis seniores
ut eū eorū uita mra mirabiliter pugnet oratio Nepos qz conuolue
ad eūdem Ciceronē ita scribit Tantū ab est ut ego tūc putē ēē uite
phiām . beateqz uite pfectiorē : ut nullis magis existimem opus esse
ueros inueniri : qm̄a plenisqz : qui in ea disputanda uersant Video enī
magis pter eorū . qui in scola depudore et timore papiunt argu
tissime eosdem i omīz libidinis cupiditabz inuere ite seneca mer
ortacionibz Plenisqz inquit phōrū tales sūt discipuli inuoluti sūz
quos si audias manaricū . in libidine . in ambitione . porantes in
indiciū sūz . pfectos putet . ideo rediunt ad ipos maledicta i pub
licū missi Quos nō alit̄ mtra decet q̄ medicos : quoz tūc re
media hēt p̄fides uerena Quosdā uero uē pudor mior tēt : si
pato cā turpitudinē sine fingit : ut eāz honeste peccare uideant : fa
ciat inquit sapiens . idem seneca que nō . p̄babit . eāz ad maiora tran
sitū i nemet : nec relinquet mores bonos . si tū aptabit : ut quibz alia
utuntur in glia . aut uoluptate utantur agēde rei cāa Demde
paulo post Omīa q̄ luxuriosi faciūt q̄qz impia facit et sapiens
si nō eodē mō eodemqz ap̄posito de quū nihil interest quo aīno faciat
quod fecisse incosus est : quia facta cernuntur aīnō nō uidetur de
istippo crenacorum tūc / eūz laude nobili scito sūt cōsuetudo
Quod flagitūz grāms ille phiē doctor sic defendebat : ut dicēt
militūz uite . se . et cetos laudis amatoz interesse . q̄ ipē hēt lai
dem : alij aliunde haberentur Opredara et bona mutanda sapiēcia
hinc i libris in disciplināz daret ut discerent hē meretrices Ali
quid inter se ac p̄ditos interesse dicebat scz : q̄ illi bona sua pderent
ipē grāms luxuriet In quo tū sapiēcia meretriv fuit : q̄ sic phiā
habuit . plenone . ut ad se oīs uiuentis doctoris exemplo : et aīte cor
rupta . sine ullo pudore concuieret Quid ergo inter sint quo aīno

phiā
Bini

libris

philosophus ad meretricem famulissimum comaret. cur cur pphus et
vinales sui mdtit omiba pdris neqorem Nec satis sint ita unice. s;
doctre etia libidines tepit: ac mores suos delupari ad ietum
tradidit: disereus voluptates corpis ee sumu bonu: q doctna ex sec
bilis et pndenda: non in corde philosophi: s; inimi meretricis est nam
Nam quid ego de ficiis loquar: quiba in propatulo cont ca comu
giba mos fuit Quid mmi si a caniba quoz uti imitit et apcabi
lm nomenq trarerit Nullu igr in hac disciplina magisteru utitis
est. cur etia illi qm honestiora pcepit: aut no facit ipi que inadet
aut si facit q rano accidit: no disciplina eos ad rectu: s; natura pro
ducit. q sepm et indoctos impellit ad laudem Quid emz qz se p
petue delidie tradunt nulliq virtutes capiat: et omes sua uti
nihil aliud q meloquendo pagant: quid aliud q in extes debent pu
tari Quid emz si in aliquo actu fuerit quo um suam exerceat in
anis et fallia est Recteq tullius cuius viros: am v p gubernet
qm urbes aut nomas conditant: aut constitutas equitate tuerit
qm salutes libertatesqz civium ul bonis legib: ul salubrib: consili
is: ul iudiciis quibz cōseruent phie doctozba pfect Bonor e
facere oportet potius q in chlos in angulis facienda pape: que ne
ipi quidem facit qui loquuntur: et qui se anens actib: remoneit
appet eos exerceude lingue cana ul auocandi gra arte: ipam phie
repalle Quid aut docent tamz: nec facit ipi pceptis suis de
hinc pondus Quid emz obtemperat: q ipi pceptores doceant no
obtemperare Bonu e aut recta et honesta pcepta: s; mī et facit me
dant e: et est in congruente atqz mepit Non in pceptore sed in labris
hic veritatem Non q uoluntate exphā sed oblectatione petunt
quidem Cicero testatur est: pfecto inquit omis itoz disputatio qz
uberimoe fontes virtutis et scie q tneat: tū collata cu bonu actis
pfectisqz reba: necor ne no tū attulisse videatur neqzqz bonu:
quandaz delectatione: oia Clerici quide no debuit cu uerni dicere
s; quali tueri: ne quali pioditi hmitari reus aplis citaretur
Non e autus confidenter p mīare qd fuit uerni: illos no ideo
disputare ut doceant: s; ut se oblectent in otio: qm qm auctores
sunt reru: gerendaz: nec ipi quicqz geru: p loquibz sūt hndi
s; pfecto qm nihil ad mta boni afferbant: mī ipi deqzqz su
obtemperant: nec quq p tot scia inuentus e qm corz legibus
uineret Abiciendi e igr omis phia: quia no studendū sapiē qd
sine ac modo eret s; sapiendū e et quid mature Non e nobis
altera uita creditur: ut cu in hac sapiam quera: in illa sape pos
sumus In hac utiqz fieri necesse est cito inueni debet: in cito
suscipi possit: ne quid peat ermta emz fims meritis e Cicero
hortensius cu phiam disereus: arguunt arguta condusione q;
cu dicet philosophandū no ee: nichilom? philosophari mdebatu
qm philosophi est: quid in mta faciendū: ul no faciendū sit du
putare Nos ab hac calumnia imunes ac liberi sumus: qm phiam
tollimus: quia hūana cogitatio inuenio est: phiam defendimus
quia dūia traditio e: emqz ab omi suscipi oportere testamur Ille
cu phiam tolleret: nec melius aliquid afferret: sapiam tollere pu
tabatur: eoqz facilius de sma pulsus est: quia constat hoies non
adstulitiaz: s; ad sapiam nati Preterea aliud quoqz argumentū con
phiam ualet plurimu: quo idem e uisū hortensius: ex ee posse i
telligi phiam no ee sapiam: q pāpim: et origo emz appareat
Quando inquit pfi esse ceperit: riales ut opmoz pūis: recte
hec quidem etas Vbi go apud antiquiores latuit amor iste in uel
tigande ueritatis: idem lucretius ut Deniqz natura hec rez uia

q̄ repta est. Nup̄ et hāc p̄m̄z auz p̄m̄z ip̄e repta. Nunc ego
sū in patrias qm̄ possūz uertere uoces Et seneca Nonduz sunt i
quit nulle dū. ex quo uicia sapie mota sūt. Multas igit̄ scilicet
hūmāz gēms sine ratione uirū. quod m̄dens p̄fina. Postq̄ in
quit sape urbi auz pipere et palum̄ uenit: tanq̄ sapi. auz saporis
merab̄ fient inuenti. que si scdm̄ hoīs naturā est: auz hōie
ip̄so cepit necesse est: si uero nō ē: nec cape quidez ille poss̄ hūā
na natura. S; qm̄ recipit ap̄icipio igit̄ fuisse sapiam̄ necesse est
S; p̄hā quia nō ap̄icipio fuit: non est eadez uera sapiā. S;
indelic̄ gret̄. quia sacras uentatis hās nō attigerant. que ad
modū de p̄m̄atū eēt sapiā nescierūt: et ideo auz natate sapien
cia hūmāz intāz putarent p̄hām cōmentū sine. latentez atq̄
ignotāz sibi uentatez: differendo erucere noluerūt: quod studūz
p̄ignouinaaz nē sapiam̄ putarent. Dixi de p̄hā ipsā. q̄ breuiter
potui m̄c ad philosophos ueniam: nō n̄ auz hūdem certemūz. q̄
stare nō pūt: si ut eos fugientes atq̄ deiectos. m̄o campo m̄legm̄
Ep̄icuri disciplina. multo celebrior semp̄ fuit. quāz ceterorū: non
quia nē aliquid affert: si quia multos populare nomen uolup
tatis mutat. Nemo em̄ nō m̄ntia. p̄m̄s est: p̄terea: ut ad se
m̄litudinēz contrahat. appolita singulis. quibzq̄ moribz loqm̄r.
Desiderioz: uenit hūc discere. Anam̄ populū largitione liberat
agnam̄. phibet accedere ad r̄p̄ p̄gūz: exerceu m̄ndūz m̄lūm̄e
higēne. andet deos m̄bil curare i hūmāz et suis comodis serm̄e
m̄bet m̄bil auq̄ tribuere: fugienti. turbū solitudo laudat: qm̄ nūm
m̄m̄ paratū est. Disat aqua et polenta m̄cā polle tollent. Quā o
dit m̄p̄oz: hūc em̄merantur. celibatūz bona: hūc malos lib
ros. orbitas p̄dicatur. ad usūz m̄p̄oz p̄entes: nullūz m̄m̄cūz
eē nature. i p̄m̄enti ac delecto. dolorem esse om̄z maloz m̄m̄
dicit forte eadē: m̄tomentis beatū esse sapientes: qm̄ claritūz
ac potencie studet. hūc p̄cipitur reges colere: qm̄ molestiam
fr̄ie nō p̄t hūc regūz fugere. Ita homo astut̄ exuarius dūm̄s q̄
m̄m̄bo circūm̄ cogit. et dūz studet placere om̄z minore discor
dia sc̄m̄z ip̄e pugnāt: q̄ m̄terse m̄m̄si. Vnde aut̄ totūz disciplinā
eius descendat. quā origines h̄at explicandūz ē. Videbat ep̄icuri
lōm̄s adūsā sp̄ acutūz. paup̄tatez. labores exilia carozū amissio
nes. Malos cōit̄ angēz potēcia. honozū affia. m̄debat innocē
ciam m̄m̄s tutam. scelera m̄p̄m̄e cōmitti: m̄debat sine dilectū
m̄m̄z. sine ordine ac dūctūz amozū. sem̄e quoztez: sed alios
ad senectutez p̄uenire. alios i fautes rapi. alios iūz robustos m̄
terre. alios m̄p̄z adolescencie flore: i m̄m̄ris finem̄ba extingui
m̄bellis meliores potius et m̄m̄a et p̄m̄e. marie aut̄ cōmonebat
hoīs m̄p̄m̄s religiosos grām̄onibz. malis affia. hūc aut̄ q̄ aut̄ de
ce om̄is negligēt. aut̄ nō p̄re colerent. n̄l m̄m̄ora m̄comodi ene
m̄re. n̄l ulla. ip̄a eadē sepe templa fulmibz. confligunt. qd̄ in aza
quēnt̄ auz dicit de deo. Tūz fulm̄na mittat Et edet ip̄e. n̄c distinet
et m̄desertūz rēdēns. Edemat exēns. telūz: quod sepe nocentes p̄e
tent. erant q̄z indignos m̄q̄ merentes. Qd̄ si uel exigūz uen
tate aurāz colligere potuiss̄: m̄q̄ dicit illūz edet suāz disturbat
auz ideo disturbat. quia nō sunt sine Capitolinūz qd̄ ē iōine urbis ut
religiōm̄s caput sūm̄z nō semel: s; sepm̄s fulmine ictūz. aflata
uit. Hōies aut̄ m̄gemosi quid de hoc existimauerūt ex dicto accip
m̄s apparet. qm̄ aut̄ dūm̄s extitisse illūz flām̄az. nō q̄ terestre il
lud domūm̄z iōm̄s deleget. s; que sublim̄ magnificēciaz q̄ depol
ceret. Quā dere ē m̄hōris cōsularis sui. eadēz dicit q̄ hūc dūz
Nam pater altitonas stellam̄z iūuēz olympo. ip̄e suāz arces atq̄

melita templa petunt ul' remittit Et capitolinus metit sedib; ignes p
 tinaa g' stulticia nō mō in; maiestatemq; nec dei nō intellerent sed
 eadā impietates in eiōis auerent: qm templū celesti iudicio sepe
 damnatur: restituere cōi fas omne contendit Cui hec igr' cogita
 ret epigrurus: eaz rerū uelut iniquitate inductus: sic ē canāz
 rationeq; ignouanti indebat: existimant nullū esse pudentia: q
 aut sibi p'suasisset suscepit et defendendum: sic mēiores in extirpabi
 les se ipse meluit Et ē pudentia nulla ē: quō taz ordinate taz
 dispolite nūquā effectus ē Nulla inquit dispositio est Multa ē fac
 ta sūt alr' q' fieri debuerūt: et inuenit homo diuinus q' reprehenderet
 q' singula si nactus esset refellere facile ostenderet nec sapienter hui
 fuisse nec sanū Itē si nulla pudentia est: quō aūlm; corpi taz
 p'denter ordinata sūt: ut singula q'q; mēbra mirabili ratione di
 posita sua officia cōseruēt: nihil inquit in p'parandis aūlm; p'de
 re ratio molita ē Nam neq; ocli ad uidendum facti sūt: neq; quies
 ad audiendum: neq; lingua ad loquendum: neq; pedes ad ambulandum
 qm hec p'us nata sūt: quā esset loqui uidere audire ambulare etc
 q' nō hec ad uisū nata sūt: si uisus ex illis nō ē Et nulla p'de
 cia ē: cui mēbres cōducunt et fruges oriuntur: arbusta frondesq; Non
 inquit temp' animantia causa ista fuit: qui pudentie mē p'p'it
 sed omnia sua sponte fieri necesse est Vnde g' n' uicant: aut quō
 fuit omnia q' g'g'untur Non est inquit pudentia op' Sicut ē leu
 na p' mane uolucantia: quib; mēte se temere conglobatis uulsa
 gignitur atq; cōcreuit Cui igr' illa nō sentim' aut ceruic' qm
 nec colere aut n' mē: nec colere ullū: nec odorem saporem q'q;
 humoris ex p'ia sūt: et taz minuta ut securit'q; Dandi neq;unt
 Sic enī quia in p'ncipio fallū suscepit consequentia rez necessitat'
 addelamentā p'ducit Vbi ē sūt aut unde ita corpuscula Cui ne
 mo illa p'eter unū lenappū eruditae hereditate: stulticie reliquit
 ep'uro Q' si sūt corpuscula: et quidem solida ut dicunt: sub oculos
 certe nemine p'it: si eadem ē natura omniū: quō rez naturae efficiūt
 Clario inquit ordine ac positione conueniūt: sic hē que aut sūt
 p'ntes: uarie tū cōlocatē innumerabilia uerba cōficiūt At hē na
 tras foras hūt Ita inquit et hec p'mordia ipi: nā sūt uisū: sūt
 hānata sūt lena Securi g' ac dandi p'it si aliquid me illis
 qd' mouet Et aut lena sūt: et humoris indigent: coherere nō
 p'it: hān ut igr' ē oportet ut possint unū concutere Cui
 taz mēbra ē dicuntur: ut nulli form' a se dista uideat: qm
 amos aut angulos hēnt: quos quia extant: necesse ē posse dū
 li Deinde quo federe inter se qua mēte conueniūt: ut ex his aliq
 cōstituantur Et sensu carent: nec core tam dupliciter p'it: quia nō
 p'it quicq; rationale p'ficere nisi ratio Quam multis conueniūt hec
 nantia p't: si p'perat oratio: hic est ille: qui genus hūanū
 ingenio sup'ant et omīs Extirrit stellas ex ortis ut etherens
 sol Quos equidem uersus mū sine rati legē possum Non em de
 scarate aut p'it e aut sūt: dicebat: q' a sūt rez hēntur plu
 loiphom; si de hoīe quo sano ac ingente nullus eger in ep'ans
 delinunt Itaq; poeta manifestus leonis laudib; mure: nō ornant
 si obrunt et obtrunt At idem nos liberat metu mortis: de quib;
 ipsius expressa uerba sūt Quā uos sumus mors nō est Quid
 mors ē nos nō sumus Mors g' nihil ad nos Quā argute nos
 fefellit quasi uero transacta mors timeat: quia iam sensus excep
 tus ē: ac nō ipm mori: quo sensus eripitur Est ē tps aliquod quo
 et nos iam nō sumus: et mors tū nō dū ē: idq; ipm uidet ē m
 lerni: q' et mors ē in apit et nos esse delinunt Nec frustra dictū:

uulsa
 p' mane uolucantia

est mors infa nō ē ^{aditus} Auditus ad mortē ē miser hoc ē morbo tale
scire: ictus perpeti ferri: corpe exape: ardere igni: dentib; bestiar;
laniari: hec sunt que timentur: nō quia mortē afferūt: si quia
dolores magni: Quid potius effice: ne dolor malus sit Omnis in
quit malor; maximus est: quid gō possit nō timē: si id qd mortē
antecedit: aut efficit: malus est Quid q totū illud argumētū
falsū est: quia nō interit aīne Vere inquit: nāz qd corpe nas
citur: aīz corpe intereat necesse ē Jam supius dixi differre meli
hūc locū et opī ultimo resemare: ut hanc epīcuri p̄suasione sine
illa democriti sine diarchi fuit: et argumentis et diuisis testis
mīs redarguaz: Verū ille fortasse impunitates mōis sine spo
spondit: fuit ē turpissimē voluptatis assertor: cui caprende ca
usa nasci hoīez putant Quid ē: hāc affirmari audiat: nichil
et scelerib; abstineat Nam si putare sūt aīe: appetamus diuitias
ut omīs suauitates capē possimus: q si nobis defūt ab his qm
habent auferamus: claz: dolo nū eo magis si hūmanas res nullus
deus curat: quicūq; spes impunitatis aīserit: rapiamus: nece
mus Sapientis est ē malefacē si et utile sit et tutū: qm siq;
in celo deus est: nō nascit aīq;: eque stulti est beneficere: q;
sicut nū nō cōmouet: ita nec grā tangit Voluptatib; igit quō
quomodo possum; sciam;: breui ē t̄p̄e nulli cūm; omīo Ergo
nullū diei: nullū deniq; p̄nctū t̄p̄is fluere nobis sine volup
tate paciamur: nequa ipi quq; putari sum; idipm qd iurimur
pereit Hoc ille tamet si nō dixit ubo re tū ipi docet Nāz aīz
disputet omīa sapientes sūt cūm; facē: ad utilitate; suas: referit
omīa que audit: ita qm audit hec flagitia: nec boni quicūq; facien
dū putabit: qm benefacē ad utilitate; spectabit alia; nec asce
lere abstineundū: quia maleficio p̄da cōmūta ē Archip̄uata:
quisq; nō latronū ductor: si suos ad grauandū cohortet: quo
alio s̄mone nū p̄t: q ut eadem dicat que dicit epīcurus: deos nūl
larare: nō ita nō grā tangi: inferiorū penas nō ēe metuendas:
q nē post mortē occidant: nec illi omīo sūt inferi: voluptate;
esse maximū bonū: nullā ēe hūmanā societate;: sibi quēq; colu
lere: nemine; esse qui alterū diligat: nisi sua ē: morte; nō esse:
metuenda; forti nūo: nec ullū dolorē: qm ecā si torqueat: si nūc
nihil curare se dicat: est plane: aīz quicūq; putet hāc voces nūc ēe
sapientis: q p̄t latronib; aptissime cōmodari Alij aut grā hūc dīse
runt: sup esse aīas post mortē: et hī sūt maxie p̄thagorici ac sto
ci: quib; et si ignoscendū est: quia uerū sentiant: non possit tū
nō reprehende eos: qm nō scēta si cūm; in adent in ueritate; Itaq;
meo ipō qd recte sentiebat aliqd crāmūt Nam aīz timeant ar
gumentū illud quo colligit: necesse ut occidant aīe aīz corpib;
quia aīz corpib; nascuntur: dīcunt: nō nasci aīas: s; insinuat po
tius in corpa: Nisi uideantur fuisse ante corpa Par igit ac ppe filii
error ē partis utriusq; si hec imp̄ito falsa ē illa insinuat Nemo
enīz uidit qd ē uerissimū: et nasci aīas: et nō occidere: quia aīz d
fieret: aut que ratio ēēt homīez nescierūt Multi gō ex his qm ete
nas aīas ēe suspicabim; tanq; in celū migratū ēēt: sibi ipīs
manus intulerunt: ut claudius: ut chylippus: ut zeno ut empedocles
qm se inardentē et hūc specus intempesta nocte de reat Vt aīz re
pente nō apparuisset: abisse ad deos crederetur: et eromanus cito
qm fuit in omī sua uita socratice ueritatis imitator Nam democri
tus in alia fuit p̄suasione: si tū sponte sui leto caput obtusū obtu
lit ipē Quid nūl sceleratius fieri p̄t: Nam si homīda nefarius ē
qm hoīes extinctus ē: eadem scelerē obstrictus est qm se necat qd hoīes

momentum p̄m̄

scipm cōdēs

conuictor

neque in eo vero manus id facimus existimandum est. cum ultra soli deo
 subiacet. Nam sicut in hanc vitam non nostra sponte venimus: ita rursum
 ex hoc domicilio corporis: quod tenendum nobis assignatum est: eundem in
 su recedendum est: qui nos in hoc corpus induxit: tam diu habituros
 donec iubeat emitti. Et si vis aliqua inferat: equum mente pacandum
 est: cui extincta innocentis animi culpa esse non possit: habemus in
 dicem magni cuique semper undicta integra semper e hominade igitur illi
 omnes philosophi: et ipse romane sapientiae princeps cato qui antequam
 se occideret plegisse platoni librum dicit: qui est scriptus de eternitate
 animae: et ad summum nefas philosophi ante compulsi sunt. Et hic
 tamen aliqua moriendi causam videtur. Quod ambrosius habuisse odium servitutis. Quod
 ambrachnotes ille: qui cum eundem librum plegisset: precipites se dedit
 nullam aliam ob causam: nisi quod platoni credidit execrabili pro: suis ac
 fugienda doctrina si abigit homines a vita: quod si scisset plato ac docui
 isset: a quo et quomodo et quibus: et que obfacta et quo tempore in mortalitatem
 tribuatur: nec theobritum inpegisset in mortem voluturum: nec cato
 nem: si eos admittat: et iustitiam poenis erudisset. Nam mihi cato
 videtur animam quiescere moriendi: non tamen ut cesarem fugeret quod stoicos
 de artibus obtemperaret quos sectabatur. Summum nomen grandi aliquo fa
 ctore clarificaret. Cum quid mali potuerit accidere si iniret non in
 nemo. Quod et cesar ut ait clemens nihil aliud efficere volebat: et
 iam in ipso belli animis ardore: quod ut bene mereri de re publica videret
 duobus optimis ambrosio cicerone et catone servatis. Quod redeamus
 ad eos qui mortem pro bono laudant. Demetrius quidam quod iniret a
 nimum tibi ratio ostendit. Cur omnia sua natus. Nomen igitur tibi vero
 ille: et omnia omnia pater teherantini illud unum iniret. Primum
 discere quid sit vivere: et displicere vita: tunc istud utitur: si id
 natus te malis esse subiectum tu: quod quicquid mereris bonum: qui pa
 trem qui dominum: qui regem tui: nescis: qui quamvis clarissima
 lucem intuearis oculis: mente tamen caecus es: et in profundis ignorantiae
 tenebris iaces. Quod ignorantia efficit ut quosdam dicere non pu
 deret: id cato nos esse natos: ut scelera penitus luere. Quod
 quid delirius dici possit non indeo. Ubi est vel quod scelera potuimus
 admittere: qui omnia non sumus: nec forte credimus in peccato illi semper
 qui se in propria vita euphorbii fuisse mentito est. Hic credo quod erat
 ignobili genere natus: familiaris sibi ex hominibus carnibus ad optatum
 Summum: et singulare: praeagore memoriam: et omnia oblitione
 omnia natus: qui nesciamus: qui ante fuerimus. Quod fortasse vel errore a
 liquo vel gratia sit effectus: ut ille solus lethum gurgitem non atti
 gent: nec oblivione aqua gustarent. Videlicet tener natus
 sicut oculos amicum solent fabularum tanquam in famulis credulis
 fuisse. Quod si bene consisset de his: quibus haec locutus est: si homines
 eos existimasset: nunc sibi tam periculose moriendi licentiam ne
 dicisset. Quod de videnda hominis animi lenissimi natus. Quod ciceroni
 faciemus. Qui cum in principio consolationis suae dixit: invidiam
 scelera carum nati homines: iterum id ipsum postea: quasi oburgans
 eum qui vitam non esse penam malis putet. Recte ergo profectus est eorum
 ac miserabili veritatis ignorantia se tueri. At illi qui de morte
 bono disputant: quia nihil veri scit sic argumentantur. Quod nihil
 est post mortem: non est malum: mori: aufert et sensum mali. Quod
 autem super sit animae: eam bonum: quia in mortalitas sequitur. Quam
 summa cicerone delegit: sic explicant. Gratulemurque nobis: qui mori
 autem lemores: quod qui est immorta: aut certe non deteriores allatura est
 statui: nam sine corpore non ingente. Divina vita est: sensu carente in
 hilum perfectum est malum. Arguit ut sibi videtur: quasi nihil esse aliud possit

At quoniam utriusque hoc falsum est. Docent enim domine huius. non extinguunt animas
sed aut purissima premio afficiunt: aut pena pro scelere. septima. Nec est
falsum est aut enim qui sceleratus iuncta feliciter fuerit: effugere. quod me
retur: aut enim qui ob iustitiam amiserunt fuerit. sua mercede frui.
Quod adeo verum est: ut idem talis in consolatione: sit eadem se
des in colare iustos atque impios predicant. Nec omnibus inquit idem
illi sapientes arbitrati sunt. eundem cursum in celis patere. Nam et
iustos et sceleribus contumaces deprimunt in tenebras atque in ceno
iacere docuerunt: castos autem animas. puros. integros. incorruptis bonis
etiam studiis atque artibus expolitos. lem quodam et facili lapsu adducunt
ad naturam. cum similes perire. Que sententia superior illi argumento
repugnat. Illud est sic assumptum est. tamen necesse sit omnes homines naturam
in mortalitate donari. Quod igitur est ducimen utique ac sceleris utrius
cuius an catilina. Sed hac repugnantia res sententia non sentit nisi
qui tenet veritatem. Siquis igitur nos roget: utrum ne bonum sit mori
an malum ridebimus: qualitates enim ex parte ratione pendere. Nam
sic vita ipsa bonum est: si cum virtute vivatur: malum si cum scelere. Sic
et mors ex parte vite actibus ponderanda est ita sit: ut si vita inde
religione transacta sit: mors malum non sit: quia translatio est ad in
mortalitatem: si aliter malum sit necesse est: qui ut dicitur ad eterna
supplicia transmittit. Quid ergo dicemus nisi evadere illos qui aut mori
tem appetunt. tamen bonum: aut vitam fugiunt tamen malum. nisi quod sunt
iniquissimi. qui pericula mala non pensant bonis precibus. Nam cum
omnes vitam perquisitis. et variis traducant voluptates: mori cupi
unt. siquid forte his amaritudinis super venit: et sic bene tamen illis
vita fuerit bene: si aliquando fuerit male. Damnant igitur vitam omnes bo
ni plene: qui nihil aliud quam malis operantur. Hic nata est in epta
illa sententia. hanc esse mortem. quam nos vitam putamus: illam vitam quam
nos per mortem timeamus: ita primum bonum esse vitam secundum vitam mori
que ut maius sit auctus silentio attribuit. Cicero in consolatione. non
nata. inquit longe optamus: nec hoc scopulos incidere vite. primum
aut si natus sis. quam primum mori: tamen evincendo effugere intolerantiam
fortitudo. Credisse illius. namulimo dicto exinde apparet: quod adiecit de
suo aliquid ut ornaret. Quero igitur an esse optimus. putet non nata
an sit nullus. omnino qui sentiat. Nam ut bonum sit aliquid aut malum
sensus efficit: deinde cum omnes vitam nihil aliud esse: quam scopulos et
incendium putant: quasi ante ignem fuerint potestate: ut nasceremur
aut vitam nobis fortuna tribuat non deus. aut vivendi ratio quic
quam sile in cedio huius videat. Non dissimile platonis illud est: quod aie
bat se gratias agere nature: primum quod homo natus esset: potius quam
mutus animal: deinde quod mas potius quam femina: quod grecus quam barbarus
postremo quod adhemens: et quod tibi socratis. Dicit non potest quidem
mentibus creatur: quos pariat errores ignoratio veritatis. Ego
plane contendens: nam quicquam in rebus humanis dictum esse delirium.
nisi vero si aut barbarus. aut mulier. aut asinus. denique natus
esset: ac non illud ipsum quod natus fuisset. Sed indehabet pythagore. credidit
qui ut miraret homines animalia nata: dixit animas de corporibus in aliorum
animalium animas commutare: quod et vnum et impossibile est. Vnum quoniam
necesse non fuit. veteres animas in nova corpora inducere: cum idem arti
fer. qui primum aliqui fecerat. poterit semper novas facere. Impossi
bile quia recte rationis anima tam in mutare natura status. cum non
potest: quia ignis aut deorsum vitam. aut intransmissum flammis modo flammam
suam fundere. Existimant igitur homo sapiens potuisse fieri ut anima
que tunc erat in platone mali quod in vitam animal includeret. esset quod
humano sensu predita ut intelligeret ac doleret in congruenti se corpore

honorata. Quanto famus facit. si gratias agere se dicet: quod ingenuos
quod doctus natus est: quod multis opibus ut liberaliter erudiretur. Nam
quod atheniensis natus est: quid in eo beneficii fuit. An non pluri ex-
titerunt in aliis civitatibus excellenti ingenio. atque doctrina viri. qui me-
iores singuli. quam omnes athenienses fuerunt. Quanta hominum inhaerent
se credamus. qui et athenienses nati: et temporibus. Socratis indocti tamen ac
stulti fuerunt. Non enim pariter. aut locus in quo quisque est effusus
erit. conglutinat hominem sapientem. Quid ut attulit Socratis se ipse
natus gratulari. Nam Socrates ingenia discuntibus. potuit commodare
Non venit in mentem platonem. alibiadesque. et ceteros eiusdem Socra-
tis audientes. audientes fuisse. quorum alter hostis prius accensus fuit
alter crudelissimus omnis tyrannorum. Videamus nunc quid in Socrate
ipso. tam magnum fuerit: ut homo sapiens merito gratias ageret illi
tribus. esse natus. Non inficiatur fuisse illi paulo cordatior: quam ceteri
eos qui naturam rerum putaverunt ingenio posse apprehendi. in quo
illorum non ex corde. tamen fuisse arbitror: sed et impiorum quod in se creta ce-
lestis illi sapientiae. prudentiae: cunctos oculos voluerit intueri. Ro-
me et implensque urbem. tamquam esse quiddam sacrum. quod aspectu animae ne fas
habeatur. abstinere ipsi aspectu quibus. illa contemneret non licet. et si forte
vel errore vel cum corporis immo aspererit. primo pena. et deinde instaura-
tione sacrificii scelus expiat. Quid his faciat. qui in concessa san-
ctuarii noluit. Numquam multo sceleratior. qui archana mundi. et he-
re celeste templum. profanare impius disputacionibus. querit. quam qui
eodem ueste aut bone deae. aut ceteris. munificenter alunt. aut intransigent
penetrabilia quibus adire minus non liceat. tamen annis fabricata sunt
hi ut non tamen impietatis. crimen effugiant: sed quod est multo indignius elo-
quencie famam. et ingenii gloriam consequuntur. Quid si aliquid
investigare possent. Sicut tamen tam stulti in assensando. quam improbi
in querendo: cum neque invenire quicquam possint. nec defendere etiam si
inveniant quod sepius. Nam si verum. vel fortuito viderit: quod sepius
contingit: committit ut ab aliis id falso refellat. Non est descendit
aliquis ex celo: qui suam de singulorum opinionibus ferat. Quia per nemo
dubitaverit. eos qui ista conglutinant stultos ineptos inanos. esse a
liquando quod Socrates habuit cordis humani: qui cum intelligeret hoc non
posse inveniri. ab huiusmodi quibus sermone. Vereor quod ne meo solo
multa enim sunt eius non modo laude indigna: sed etiam reprehensione di-
gna. in quibus sunt eorum simillima. ex his unum eligam. quod ab omnibus
sit probatum. Celebre hoc. probatum Socrates habuit: quod super nos nihil
ad nos perhibeamus: ipsi iustitiam: et manum ad pericula opera nobis datam
committam. et pedes. Nichil ad nos celum ad omnia contemplationes sumus
erant: nihil denique lux ipsa pertineat. Certe iustitiam in terra de celo
est. Quod si hoc sensit non esse de rebus celestibus disputandum: ne illorum
dem rationes poterit comprehendere. quam sub pedibus habebat. Quid ergo
Nunc erant in nobis: veniale non est. Sed nimirum id sensit: quod lo-
cuto est religionem nimirum servandum: quod si apte diceret nemo pater-
retur. Quid est non sentiat hunc mundum tam mirabili ratione perfec-
tum: aliqua prudentia gubernari: quidem nihil est quod possit sine ul-
lo moderatore consistere. Sic domus ab habitatore deserta dilabitur:
manus sine gubernatore abire possunt. et corpus relictum ab anima de-
fluit. uedum putemus tantam istam molem aut constam sine artifi-
ce: aut stare tantum sine rectore potuisse. Quod si publicas illas
religiones voluit evincere non improbo: quum etiam laudo si ipse. quod est
malum inveniat. Verum idem per animam et animum deiecit. Ob hoc
sanctum: ut ait Zeno epicureus. ineptum perditum. et spatium si cavillari
voluit religionem dementem. Si hoc sermo fecit: ut nihil turpissimum

648
Soc
p
q

ad pto
didat
a pto

pde hiet: quis iam suspitiones egyptiorum audeat reprehendere: quas
socrates atque anaxagoras suam illud si nonne summe iustitiae
q ante mortem familiares suos rogant: ut esculabio galli que
uenerat. p se faceret. Timuit uidelicet ne apud thadamanthum re
ceptores reus no fieret asclepio Dementissimum hoies putarem si
morbo affectus pisset. cui uero sanus hoc fecit est ipse insanus. q
en putet esse sapientes. En eius tpi. natur ee. se homo sapiens
gratuletur al grametur: indeam. ti quid illuz locutes docuerit
Qui cu totaz phisicaz repudiasti: eo se cotulit: ut de uirtute ar
q officio quereat. Itaqz no dubito quin auditores suos iusticie pre
ceptis erudirent. Docente igr locute. non fugit platone: iusticie
mz mequitate: siquidem omes pari odicione nascunt. Ergo nihil m
ant pnat ac ppru habent: si ut pares ee possint. qd iusticie ra
tio desiderat omia m comune possident. Per hoc pot. quadm de
peana dia uidetur: qd ipm qua impossibile sit: et q m iustia po
tim uleas rebo ondere. Concedamus ti ut possit fieri. Omes e
sapientes erit. et penam contemnent. Quo g illuz cotas ista
p dicit. Natura inquit quoqz coia ee debet. sz ut ad eandem
mulieres. nli mri tanq ames confluat. et eis utqz obtineat. qm
mab. mcent. Aut si sapientes al patientes sit ut phi expectet
ut mab. tanq lupanar heant. Omiaz platons equitates: ubi
e igr uirtus constituta: ubi fides coniungit: que si tollas omis
iusticia subleat e. At idem dicit beatus emittes futuras fuisse si
aut phi regnaret: aut reges philosopharent. hinc u tarz iusto ta
equo mo regim: dices: qui ahs abstulisset sua: alia co domisset
alienu pstatiss: pndicam feminaru: qua nullus m q mmodo
ter: sed ne triumpus quidem fecit: Quaz u mculit ronez turpis
sim hui consili: sic inquit ciuitas co corda est: et amoris mltu
constricta mculis: sz omes omi fuerit et manu et ptes et ux
ores liberi. Q ista cofusio gms hnam e. Quo snari caritas
pot: ubi nihil certuz est qd ametur. Qms aut vir muliez: aut m
uher mru diliger: mli habitauerit semp una: mli de nota mes
et snata i mrem fides mdundia: fecerit caritatez. Que uirtus
i illa pyrsara uoluptate locuz no he. Item si omis omi liberi sit
quis amare filios tanq suos poterit. au suos ee aut ignoret aut
dubitet. Qms honon tanq patri deferat: au unde natus sit nes
ciat: exquo sit: ut no eaz alieni p pre heant: sz eaz ptes. palio
Qnd q uxor pt ee cois. filius non pt: que concipi. no nisi ex
mo necesse e: pte g illi uin cotas ipa reclamante natura: sup
ut concordie cana uxores nehe ee communes. At nulla ueheme
tor discordiaru e cana: q minus fore amulit. mabz appetiao
Ad plato si rone no potuit: exemplis potuit certe ad moueri: et
mator al mul. hnam: qd ob hoc uel accume pugnet: et homi
qm semp obez rem gramissima. mter se bella gesserit. Restat ut
conmuni ista mli aliud heant pter adultera et libidines. ppr qd
funditus erudias e uirtus ul marie necessaria. Itaqz non m
nemt accordia: quaz querebat: quia no uidebat unde oriat: m
iusticia m ei posita. nihil mometis he: nec mcorpe quidem: sz tota
i hois mente ulatur. Qui g mlt hoies ad equare no matri
monia no opes subtrahit debet: sz arogancia: supbiu: amore
ut illi potentes. et elati pares ee se eaz mendicissis sciant. De
tracta igr duntab. insolencia. et mgtate nihil mterent: utru ne
ali duntab. ali paupes sint. au aini pares fuerint. quod effice
nulla res alia preter religionez dei pot. Putant igr se i uenisse
iusticiaz: au eaz prorsus euertit: quia no remi fragiluz: sz meam

Debet et cōmunitas. Nam si iusticia virtutū omni mater ē. Cui ille
 singule tollunt ipā subicitur. Tulit aut placo ante omia fugalit
 ter: q̄ utiq; nulla ē: ubi p̄p̄m nihil hētur. Tulit abstinentia: siq
 dem nihil fuit qd̄ abstinētur aliem. Tulit temperantia: tulit casti
 tate: q̄ virtutes mutuoq; serm̄ marie fuit. Tulit verecundiam
 pudorem et molestiam: si honesta et legitima ē mapuit. q̄ so
 lent flagitiosa et turpia iudicari: sic virtutes: cui nulle omib
 adenit. Nam rerū proprietatē et viciorū et virtutū mater. Tu
 cōtinet: cōmunitas aut nihil aliud q̄ maiorū licentia. Nam
 viri qui milites mulieres hūc: nihil aliud dicit p̄t q̄ luxuriosi
 atq; nepotes item mulieres que multas hēntur non utiq; a
 dultere: quia certū matrimonii nullus est: si p̄stitute ac mētri
 ces sint. necesse est. Redigit q̄ hūmāz mēz ad similitudinē no
 dicit: mitorū si peccidū: ac beluaz. Nam volucres pene omes
 faciūt matrimonia et paria m̄gūt: et m̄dos suos tanq̄ gemales
 toros cōcordi mēte defendūt: et fetus suos quia int̄ certū
 mant: et si alienos obiectis abigit: ac homo sapiens cōi mōre
 hominū cōi q; natura stultiora sibi q̄ m̄taretur. elegit. Et qui
 videbat in cetis aulibus officia marū: ferāzq; nō esse dūsa/
 existimant oportere eaz: mulieres m̄tate et consiliis publicis
 interesse magistratū gerere et m̄p̄a suscipe: itaq; hīs anima et
 equos assignant: consequens est ut lana et telum viris et m̄fi
 am gestaciones: nec inde impossibilia ē: que dicitur ex eo q̄ ad huc
 morbe terre: neq; tam stulta neq; tam vana illa gens extiter
 q̄ hoc mō m̄tē. Cui igit m̄tata v̄m̄tate ipā p̄lor p̄ capē de
 prehendant: quid illos minores putabim? qui m̄q; sibi tam
 sapientes m̄den solent: q̄ cui pecūie contemptū gloriatur: fortis
 animus si expecto quid faciūt et quo ille contemptus euadat. Tu
 dicit sibi ap̄parentib; patrimoniū tanq̄ malū fugiūt: ac deserūt. Et
 ne intempestate naufragi faciūt in tranquillū se ultro p̄cipitant
 nō virtute si p̄uerso m̄tū fortis: sic illi qui tū timent ne ab
 hoste ingulentiur: ipi se ingulunt: ut mori morte de m̄tē. si s̄m
 inde possent glām liberalitatis acquirere sine honore sine q̄u per
 dūt: laudatur democritus q̄ agros suos reliquit: eos q; pulci
 publica fieri passus sit: probare: si donasset: nihil aut sapienter
 fit. qd̄ si ab omib; fiat inutile ē ac malū. Si hoc negligēcia tol
 lerabilis. Quid ille qui p̄mōmū iunios redactus effudit
 in mare. Ego dubito utrum ne sanus an demens fuerit. Abite:
 inquit in profundū: male cupiditates. Ego nos mergi: ne ipē me
 gat. anobis. Si tantū pecūie contemptus est: fac illū beneficiū
 fac hūmilitatem largire paupib; Post hoc qd̄ p̄dicatur es: multis
 fructuē: ne fame aut sit: aut indigētia moriant. Imitare i sumā
 saltem furore: q̄ indicam. Spargē populo diripiēda: potes et pe
 cūiam effugere: et tū bñ collocare: quia salū est quicqd̄ plibne
 p̄fuit. Denom̄ aut paria p̄ta quia p̄bat. Si omittam id quod
 ab omib; ē semp̄ v̄sū. Illud satis est ad coherēdū furiosū hoīs
 erōre: q̄ int̄ m̄a et morbos m̄sēntē m̄sēcordia: post adimē
 nobis affectū: quo ratio hūmāne m̄te pene omia cōtinet. Cū en
 natura hoīs inbecillior sit q̄ ceterorū: aialū: q̄ ul ad p̄ferēda:
 m̄z tempoz ul ad m̄ansiones aīna corpōib; arcēdas natura
 lib; m̄m̄mentis p̄vidēcia celestis armant. hoī aut quia nihil
 istoz datū est: acceperit p̄v̄sū omib; m̄sēracōm̄ affectū: qui
 plane notat hūmilitas qui nos m̄m̄ceri tueremur. Nam si homo
 ad cōspectū alteri hoīs effēretur: qd̄ facere m̄demo quātes quāz
 natura solūga est: nulla ēet hominū societas. nulla urbū cōdēda.

149
 cap
 m̄
 p̄m

149

corāda

ut cura ut ratio Sic ne ita quidem satis tuta: cum ceteris animalibus
 exposita esset in beallitas hominum: et ipsi inter se metipso beluini more
 sentirent non minus in aliis demencia. Quid enim dici potest de illo: qui
 migrat esse dixit mures: qui consequens erat: ut eam piceis alba: esse
 diceret. Hic est ille qui se ipso nato esse dixit: ut celum ac so-
 lem videret: qui interea nihil videbat sole lucente. Xenophanes
 dicentibus mathematicis orbem lune duo denigra partibus maiorem
 esse quam terram: stultissime credidit: et quod hunc leuitatem fuit con-
 sentaneum: dixit intra coelum lune sum esse aliam terram: et ibi
 aliud genus hominum silens inuis: quo nos in hac terra minimus ha-
 bent igitur illi lunatica homines alteram lunam: quam illis nocturnum lu-
 men exhibeat: sicut exhibet nobis et fortasse noster. Si orbis alte-
 ri in ferens terre luna sit: fuisse seneca inter stercos ait qui deli-
 beraret: utrum: ne soli quoque suos populos daret: nepte scilicet qui du-
 bitarent quid enim pderet si dedisset. Sed credo calor detestebat
 ne tanta multitudo periculo committeret: ne si estu nimio pulset
 ipsius culpa euersisse tantam calumitas diceretur. Quid illi qui
 esse arces vestigis nostris antipodas putant. Num aliquid loquuntur
 aut est quisque tam ineptus: qui credit esse homines quorum vestigia
 sunt supiora quam capita: aut ubi quod apud nos lucent inuerti per-
 dere fruges et arbores deorsum uersus crescere: plumas et uiles
 et grandines sursum uersus cadere interea: Et miratur aliquis ho-
 tos pensiles inter septem: nuda narrari: cum phis et agros et urbes
 et maria et montes pensiles faciant. Huius quoque erroris api-
 cenda nobis origo est. Nam semper eodem modo fallunt. Ut cum elu-
 fallit: aliquid in principio suspensum: uersilitudine induci: necesse
 est eos in ea quod sequitur curare. Sic in cadit in multa ridicula:
 quia necesse falsa esse: quod rebus falsa congruit. Cum autem prius ha-
 buerint fidem: qualia sunt ea: quod sequitur non arcuaspiciunt: sed defen-
 dunt omnimodo: cum debeant per illa utrum: ne uera sint: an falsa
 ex consequentibus indicare. Que igitur illos ratio perducit. Videbat
 siderum cursus in octauis: mentium solem atque lunam: meander par-
 tem semper occidere: et oriri semper ab eodem. Cum autem non perspicere-
 rent que machinatio cursus eorum reparet: nec quid ab octauis ad
 orientem remeant: celum autem ipsum in omnes fere partes putarent
 esse denegum: quod sic uideri propter inmensam latitudinem: necesse
 est extimare: rotundum esse mundum: sic pilam: et ex motu siderum
 opinati sunt celum uolum: sic astra soleque: cum occiderent uolubi-
 tate ipsam mundi ad ortum referri itaque et creos orbis fabricati
 sunt quasi ad figuram mundi eosque celum: portentuosius quibusdam
 simulacris: que astra esse dicunt. hac igitur celi rotunditate: il-
 lud sequebatur: ut terram in medio sumi: cuius esset in clusa. Quid si
 ita esset: eam ipsam terram globo silem: neque fieri posset: ut no-
 cesset rotundum: quod rotundo conclusum: tenetur. Si autem rotunda
 eam terram esset: necesse esset: ut in omnes celi partes eandem facies ge-
 rat: et montes erigat: campos tendat maria consternat. Quid
 si esset eam: sequebatur illud extremum: ut nulla sit pars terre quod
 non ab hominibus ceterisque animalibus incolat: sic pendulos istas antipo-
 das celi rotunditas ad inuenit. Si si queramus ab his qui hoc po-
 tenta defendunt: quid non cadunt omnia in inferiores illas: celi
 partes: hanc respondent rerum esse naturam: ut pondera in eodem in-
 ferant: et ad eodem conuera sunt omnia sicut radios in eodem in
 rota: que autem lemma sunt: ut nebula fumus ignis: ad eodem de fe-
 rantur: ut celum petant. Quid dicam de his nescio: qui cum semel
 aberrauerint: constantem insuliam persequantur: et uanis luna defen-

dunt. nisi q. eis interdum puto. aut ioc. cana philosophia. aut pru-
dentes et scios mendacia defendenda suscipe. q. ut ingenua sua in
malis reb. exerceant ul. ostendant. At ego multis argumentis pro-
bare posse nullo mo fieri posse. ut celus terra sit inferius: nisi et
liber iam concludendus eet: et ad huc aliqua restaret. q. magis
sint pnti. opi. necessaria. Et qui singulor. errores p. curie non
e. minus lib. opus satis sit pauca emisse. ex quib. possint qua-
lia sint cetera intelligi: mte. pauca nobis de phia i. commun. di-
cenda sunt: ut confirmata cana p. oremus. Summus ille noster
platonis imitator: existimant phiam no. ee. vulgare: q. eam
nisi docti hoies assequi possent. Est inquit phia paucis coteru-
indiciab. multitudine co. sulto ipa. fugiens. Non e. g. sapi. si ho. i.
data e. sine ullo discere data est: ut nemo sit p. r. s. qui eam
cape non possit. At illi virtutes huano generi datat. sic amplex-
ant. ut soli omib. publico bono firm. nolle videant. car. m. i. d. q. si
uelint deligare oculos aut effodere ceteras ne solem videant.
Nam quid e. aliud hoib. negare sapiam. quas mentib. eoz. uerz.
ac diuin. lumen auferre. Et si natura hois sapi. capax est
oportuit. et opifices et rusticos et milites et omis. demq. qui
huanam foeli. gerunt doceri. ut sapiant. populiq. ex omni
lingua et condicione. et sexu. et etate co. fieri. Maxime itaq.
argumentur. e. phiam neq. ad sa. sapiam. tendere: neq. ipam esse
sapiam: q. mysteri. ems. barba tantu. celebratur et pallio. De-
seruit hoc adeo stori. qm. et serm. et mulieribus philosophandi
ee. dixerunt. Epicurus quoq. qui rudes omib. lraz. ad phiam mu-
tat. Item plato qui ciuitatem de sapientib. uoluit. aponere. Con-
ta. quidez. sunt illi. facit. qd. uentus exiebat: si no. potuit ultra.
uerba proce. Primi quia multis artib. opus est: ut ad phiam
possit accedi. discende. iste co. munes. hie. p. usui loquendi. qm. i.
tanta reru. uarietate: nec disa. audiendo. put. oia. nec memoria
ntinen. Grammaticis quoq. no. parui. ope. ul. dandum. est. ut rectat.
loquendi. rones. saas. id. multos. anos. auferat. necesse e. Nec omi-
toria. quidez. ignoranda e.: ut ea. q. didicis. p. ferre. atq. eloqui
possis. Geometria. ac musica. et astrologia. necessaria e.: q. hec
artes. cu. phia. heit. aliqua. societate: q. multa. p. discere. neq. fieri
put.: quib. intra. pubes. annos. officia. mox. officis. domesticis. p.
futuri. discenda. sunt: neq. serui. quib. p. eos. annos. ul. marie. ser-
mendu. est. quib. put. discere: neq. pampes. aut. opifices. aut. rus-
tica. quib. in diem. metus. labore. querendus e. O. bea. causa. tullio
aut. abhorre. amultitudine. phiam. At e. rudes. epicurus. accipiet.
Q. no. g. illa. q. de. p. n. p. reru. dicit. intelligit. q. plena. et
in uoluta. mix. eia. polti. hoies. assequitur. Iureb. igr. obscuritate
implicitis. et in genioru. uarietate. co. fusis. et eloque. uicior.
exquisito. smone. fucatus: quis. impito. ac. rudi. locus. est. Demq.
millas. unq. mulies. philosophi. docuerunt. pter. m. ex. omi. memo-
ria. themesten. neq. seruos. pter. m. pithagora: quez. maluz.
sermentes. redemisse. ac. docuisse. traduntur. Enimeant. eia. pla-
tones. ac. diogen. qm. tu. serui. no. fuerunt: si. his. seruitus. enene-
rat: sunt. e. capti. platonis. quidem. redemisse. amicus. quidam
traditur. sex. teros. octo. Itaq. in. sectatus. est. cu. al. con. m. i. s.
huc. ipm. redeptores. seneca: q. platonis. parui. existimant. i.
furiosus. ut. m. uidetur: qm. ho. fuerat. uatus: q. no. multas. pecunias
pdidit: sa. aurum. appendere. debuit. tanq. p. mortuo. hectore. aut
tu. in. gerere. numeru. qutu. uenditor. no. poposat. Erbarbarus
uero. nulluz. pter. m. anatharum. sathar: qm. phiam. ne. somma

misset quidem: nisi et ligna et hirs ante didicisset. Quod ergo illi pos-
cente non faciendum est senserunt: si tamen neque ipsi facere potuerunt: neque
apud fieri posse uiderunt: sola hec efficit doctrina celestis que so-
la sapientia est. Illi scilicet persuadere quod potuerunt: qui nihil persuadent: eam
sibi. Aut quod cupiditates oppriment uas: tepabunt libidines co-
ercebunt: cum ipsi et cedant moribus: et fatentur plus ualere natura
Dei aut precepta quia et simplicia et uera sunt. quoniam ualeant in
animis hominum cotidiana experimenta demonstrant. Da mihi uirum qui
sit inuidiosus maledictus affrenatus paucissimis dei uerbis: tunc pluri
adum quas omnes reddam. Da cupidum auarum tenacem: iam tibi enim
liberalem dabo: et pecuniam suam prius plenamque manibus largientem.
Da timidum dolens ac mortis: iam cruce et igne et pericula et
tunc contemnet. Da libidinosum adulterum: ganeones iam sobrii
casti: et ornentem indebis. Da crudellem et sanguinis appetentem:
iam inuicta clementia furor ille mutabit. Da mihi insipientem pec-
catorem: continuo et equus et prudens et innocens est. Vno est laus
ac malicia omnis abolebit. Tanta dume sapiens est: ut in hominibus
pectus infusa mater delictorum stulticia: uno semel impetu expellat
ad quod efficiendum non mercede. non libus. non lucubrationibus opus
est. Quis ista fuit facile cito patenter non aures. et pectus sa-
piencia sicut nemo feriat. Nos aqua non nendum. nec solis mer-
cede prestum dei fons uberrimus atque plenissimus patet cunctis
et hoc celeste lumen vniuersis oritur quicunque oculos habent. Niquis
hoc aliter hec phos. aut magis patet aut patere si uelit potest: qui cum
etates suas in studio phie conterunt. neque alius quicquam neque
sepos si non paululum obstitit possunt facere meliores. Itaque sapiens illorum
ut plinius efficiat. non ex adit in ca si abscondit. Pauci uero dei
precepta sic totum hominem inuitat. et exposito uete nouum reddit. ut
non cognoscas eundem esse. Quid ergo nihil ne illi sile perperam
mo pulchrum et aduersum frequenter accedunt. Sed nihil pendens habet
illa precepta quia sunt humana et ante matore. id est diuina carent. Ne
mo igitur credit: quia tam se hominem putat esse qui audit quod est ille
qui precipit. Preter nihil apud eos certi est. nihil quod a se uenit
Sed cum omnia coniecturis agunt. multa etiam diuisa et uaria per-
ferantur stultissimi homines est percellis eorum uelle parere. quod utrumque
in sunt an falsa dubitat. et ideo nemo parat. quia nemo multum
ad incertum laborare. Virtutes esse stulti autem quod sola efficiant uitam
beatam. Nichil potest uenire. dicat: si quid si uerabatur. aut dolore affi-
ciatur. Potest ne quisque inter carumque bonis esse. Immo uero il-
latus corpori dolor materia uirtutis est: itaque ne in tormentis qui
dem miser est. Epicurus multo foras sapiens inquit semper
bonis est: et uelut nichil in phalandis timore hanc uoce. e-
mittet. Quare est et aliud curo. Quis enim non uideret: maxime
quod homo uoluptatis psona: sibi sibi fortis imposuit. et quidem
super modum. Non est fieri potest ut quisque cruciatus corporis per uoluptati
bus ducat: cum satis sit ad officium uitae in plenitudine perferre. ac
sustinere. Quid dicitis stulti. quid in episcopo beatus est sapiens
eas cum torquet. si per gloriam patientia non finit in tormentis
eum fortasse monetur. si per memoriam. aut non sentiet si occidit
an. aut si sentiet: nihil est consequetur. Quis ergo alius mun-
tate fructus est: quod beatitudo uitae. ut equo non moriatur. Bonum
in affectis uis. hore aut fortasse momenti: per quod non expediat
in tota uita miseris. et laboribus confici. Quid autem tempus mors
occupat. quod cum uenit uitam equo an in quo non ex subiectis iam in
nihil refert. ita fit ut iam nihil aliud ex uita capter: si gloria

Sed hec aut supradicta. et brevis ē. aut pravis hominū iudiciis nō sequer
 Nullus igitur ex utraque fructus ē. si uterque mortalis est et caduca ita
 q; qui hęc locuti sūt umbrarū quandū utriusq; indebant. ipsam utritem
 nō indebant De fieri ē fuerit interitū. nec multus suoz malū eri
 gebant. ut eam possent intueri. q; se se celi regionib; ostendebat
 hec cū ē aut preceptis eoz nullus obtemperet. qui ut adma
 erudit. si voluptates defendūt. aut si utritem asserūt. neq; p
 pto penas minuantur. si solus turpitudinis. neq; virtutis ullū p
 mū pollicentur. si solus honestatis et laudis. cū dicat nō p
 aliud. si p se ipz. expetendū ē virtutē Beatus est igitur sapiens
 intermentis. si cū torquetur. p fide pro iusticia p deo illa p
 dolens beatissimū faciet Est ē deus qui solus p honorare utritē
 emū merces i mortalis sola est. q; qui nō appetunt. nec religioe
 tenet. cū etna subiacet vita. profecto neq; virtutis nūc sūt
 cū p mū ignorant. neq; in celū spectant. qd ipi se facere putāt
 cū res nō inuestigabiles querūt. quia ratio in celū spectandi nil
 la est alia. nisi aut religioe suscipe. aut. animā suā i mortales
 ē credere Quisquis ē. aut deū colendū ē intelligit. aut i
 mortalitatis spes. posita sibi hēt. mens emē in celo est. et hęc
 id nō aspiciat oīs animi tū hūc aspiciat Qui aut religionem
 nō suscipit. teiē sūt. quia religio de celo ē. et qui animā putant
 cū corpe interire. eque in terrā spectant. quia ultra corpus qd
 ē teiā nihil amplius vident qd ē i mortale Nihil igitur pdest ita
 fictū ē hōies. ut recto corpe spectet in celū. nisi erecta mente
 deū cernat. et cogitā emē in spe uite ppetue tota versetur Qui
 p nihil ē aliud in vita. quo ratio quo conditio mā intat. nisi dei
 qui nos genuit agnatio. et religiosus ac p cūctus. unde cū p
 ab eianēnt. sapientes utiq; nō fuerūt Quinēnt illi quidem sapi
 entiam. si quia nō rite querebant. p lapsi sūt longius. et intus
 errores inaderūt ut eaz omēs sapiam nō teneret Non em; tū
 religioe asserere noluerunt. nēq; eā sustulerūt. dū specie felle
 virtutis inducti. conantur animos omī metu liberare. que religioe
 enersio nature nomen inuenit Illi ē cū aut ignorarent. a quo sit
 al' esset effectus inidus. aut p suade uellent nihil ē dūmā mente p
 factū. nām ē dixerūt rez omī matres. quasi dicēt omīa sua sp
 ente ē nata. quo uerbo plane imprudenciar suāz confitentur Na
 tura em; remota. prudencia et pte dūmā prois nihil ē Qd si
 deū naturā nocuit que p uersitas ē. nām potius q; deū notare
 ē. aut natura est ratio. ul' necessitas ul' conditio nascendi. nō est
 p se ipā sensibilis. si necesse ē mentes ē dūmā. q; in prudencia nal
 cendi pncipm rez omī pbeat. aut si natura est celū. ac tei et
 omē qd' natū ē nō est deus natura. si dei opus Non dissimili er
 rore credūt ē fortunā. quasi deū quādam rez humanas naris
 casib; illudentes. quia nesciūt. unde sibi bona et mala ueniāt
 Cū hac se compositos ad phandū putant. nec ullā tū rationē
 reddit a quo et quam ob cūctas. et tū cū fortuna se digladiant
 momēns omībz gloriāt. Jam qui cūq; consolati sūt aliquos ab
 intentū amissionē q; caroz fortune nomen acerimus actus
 omī psciderūt. Nec omīo ulla eoz dūpū de uirtute ē. in qua
 nō fortuna ueretur. it. nullus in sua consolatione pugnasse se sep
 cū fortunā loquit. eaz q; ase ē supat. cū fortiter inimicor
 i petus retinisset. Nec tū quidem ab ea fractū. cū domo pulsus
 priā caruit. tū aut cū amiserit carissimā filiaz metū se a fortuna
 fortiter confiter Cedo inquit et manū tollo Quid hoc hōie miser.
 qui sic iaceat insipienter inquit. si qui se profiter ē sapiēs Quid

g^o sibi multo ascriptio nouo: quid conceptus ille rerū . qm magnificas
rebus p^renditurus . quid dispar ceteris habitus . aut cur omni p^r
cepta sapie dat . si nemo ad huc qm sapiat inuentus est . et quisq^{ue}
nobis in iudiciū facit . qm phōs negam^{us} eē sapientes . aut ipi nec
sare se quicq^{ue} nec sapie fateant^{ur} . Nam si qū ita defecerint . ut nec attin
gere quidem quicquā possint : quod faciūt mireb^{ur} ceteris . tū n^{on}
admonent^{ur} ignorantie . et qī furibundi eriliūt . et exclamāt cecos
eē se et ex cordes . Anaxagoras . p^ruinciat arāfusa eē tenebris oīa
Empedocles . angustas eē sensum semitas . quētur tamq^{ue} illi ad co
gitandū . redi . et quadrigis opus eēt . De moartus quasi mputeo
quodam sic alto . ut fundus nullus sit ueritate . iacere diuisam
minimū . stulte ut cetera . Non est tanq^{ue} mputeo . diuisa ueritas ē
quo n^{on} descendē . ul^{terius} eadē illi hēbat : si tanq^{ue} insūm montis
ex celsis uertice . ul^{terius} poans mcelo qd ē uerissimū . quid emz ē . cur
eaz potius ī mū depressam diceret : q^{uam} insūm lenatā . nisi forte
mentes quoq^{ue} mpedib^{us} . aut aut ī mīs calabris constitutere ma
lebat : potius q^{uam} mpectore aut mcapite . Adeo remotissimū fuerūt
ab ipā ueritate . ut eos nestatis quidez sin corpis amoneret ne
ritatez illis insūmo eē querendaz . Ex hac desparatione . confessio il
la socratis nata est : quā se nihil sare dixit . nisi hoc mū q^{uod} nihil
sarat . hinc achademe disciplina manauit . si tū disciplina dīa p^r
mqua ignorantia et disat^{ur} et docet^{ur} . S^{ed} ne illi quidez qm scām sibi
assupserūt . id ipm qd se sare putabūt . constanter defendere potuerūt
qma qm ratio illis nō quadribat . pignoratūz rerū diuiaz tū
uay^{us} tū incerti fuerūt . sibiq^{ue} sepe cōtra dissescentes : ut quid sen
trent quid nellent . sane statuere atq^{ue} diuidicare nō posses . Quid
ig^{it} pugnes ad uersus eos hoīes . qm suo sibi gladio peūt . Quid
labores ut eos destruas : quos sua ipōs destrunt atq^{ue} afficit oīo
Aristoteles inquit Cicero ueteres phōs accusans : aut eos aut
stultissimos fuisse . qm existimassent phām sine ingemū esse
pfectā : si se uidere q^{uod} paucis annis . magna accessio facta eēt . bre
m tpe phām plane absolutā fore . Quid ig^{it} sint illud tpus quo
more . qū est . aut aqūb^{us} absoluta . Nam qd aut stultissimos fuisse q^{uod}
putassent ingemū sine pfectū esse sapiam : uerū est si ne ipē
quidem sane prudent^{es} : q^{uod} aut anetēib^{us} ceptū . aut anobis auctū
aut mor^{is} aposteriorib^{us} pfectū . m putant . Numq^{ue} ē p^{ossibile} muestigū
quod nō pma suū quent^{ur} . S^{ed} repetitū id qd omnisū . fortuna g^o
nihil p se est . nec sic hūdm est . tanq^{ue} sit maliquo sensu . Siquidez
fortuna ē accidētiū mū subito . et mopinatis enent^{ur} . Uerū
philosophi . ne aliqū nō errent mte stulti uolūt eē sapientes : q^{uod}
fortune sermū mutant . omq^{ue} nō deam sicut maligne . si dem eē dī
aut Emidez tamen interdū naturāz nocāt : qd multa inquit idem
Cicero efficiat mopinata nobis . p^{er} obscuritatez ignorantieq^{ue} canāz
Cui^{us} ig^{it} causas ignorant^{ur} p^{er} quas fiat aliquid . et ipm qm faciat ig
norēt . necesse est p^{er} idē m ope ualde serio mquo pcepta mte de
prompta . ex philosophia filio dabat . I lagna inquit esse fortune
mū mtrānq^{ue} pter quō nesciat . Naz et az . p^{er} spō flatu ems utimur
aderitis puehūm optatos . et az . refluent . affligimur . Primum
qm negat san posse quicq^{ue} . sic hoc dixit tanq^{ue} et ipē et omis sic sciat
demde qm eaz q^{ue} clara sūt dubia conatur efficere . hoc putant
eē clarū qd illi esse debuit ul^{terius} marie dubū . Naz sapienti omīno
fallū ē . Qm inquit nescit Ego uero nescio . Docuit me si pōt^{est} . que
sit illa m^{is} . qm flatūz isti et qm reflatus . Turpe ig^{it} hoīez ingem
osū ul^{terius} dicere : quod si negoz . p^{er}bare nō possit . Postremo q^{uod} is qm dī
at assensus esse retinendos q^{uod} stulti sit hoīs rebus incognitis temere

assentire. his plane vulgi et imperitorum opinionibus credidit quod for-
tunas putat esse quod tribuat hominibus bona et mala. Nam simulachrum
eius cum copia et gubernaculo fingit: tanquam hec et opes tribuat
et humanarum rerum regnum obtineat: cum opinio et vigilans assen-
sit: qui fortunam omnipotentem vocat. et historici: qui autem deus profer-
to fortuna in omni re dominatur. Quid igitur ceteris deus locus super est.
Cur non autem ipsa regnare deus si plus potest aut sola colitur: si omnia nisi
si tamen mala immittit aliquid causae proferant. Cur si deus sit hominibus im-
easque perditos cupiat: cum ab his religiose colatur. Cur equor sit ma-
lis iniquior aut bonis. Cur infidelium affligat. deiciat et timeret.
Quis illas gentes hominum ueritatem perpetuas constituerit. Cur dem-
que tamen mala: sortita sit peccata: ut res amictus exhibidme magis
quod ex nero celebret obscuratque: hec magis philosophos magis oportuit potius
quas tamen innocenter accusare fortunam: que etiam si sit aliqua
nihil tamen afferri ab his potest. Cur hominibus tamen munera sit quod putat. Itaque
ille omnes rationes: quibus iniquitate fortune liceat: et se suisque in-
iustitiae contra fortunam superbissime iactat: nihil sit aliud quam delirame-
ta leuitatis. Quare non mirum nobis quibus apertum ueritatem deus
qui sicut scimus nihil esse fortunam: ita scimus esse primum ac subdolum
spiritum: qui sit inimicus bonis: hostisque iusticie. qui contra faciat
quam deus cum mundi causam in secundo libro explicauimus. hic
in infidelium uiribus: si eos qui deos nesciunt errore impedit: stil-
licia obruit tenebris circumfundit: ne quis possit ad diuinum nos
perire notitiam in quo uno et sapia staretur et intra peccata. eos
autem qui deus scit doli et astu aggreditur ut cupiditate ac libi-
dine ueritatem aut peccata blandientibus deprauatos impellat ad mor-
tem si dolo nihil profecerit uolentia deicere conatur. Idcirco est in
primordis transgressionis non statim ad penas adeo detritus erat
hominum malicia sua exerceat aduirtute: quod nisi ageret nisi ueraciter
assidua rebores: non potest esse perfecta. Si quidem uirtus est proferenda
malorum fortis atque inextincta patientia. Ex quo fit ut uirtus nulli
sit si ad ueritatem desit: huiusmodi itaque perire peccata. cum in sententia
uirtuti repugnantem nomen ignoraret. fortune sibi uocabulum
mane fuerit. quod quod longe asper sit remotum declarat inueniunt
his uerbis. Nullus unum abest si sit prudentia si nos: te fur-
mus fortuna deus celorum locum. Si uirtutis igitur et error et ce-
citudo: et ut cetero aut ignorantia rerum atque causarum nature ac for-
tune nota induit: si ut aduersum sui nesciunt. sic nec uirtutes
quidem scit. cum scia ab aduersum nomine descendit. Sic conuen-
ta est cum sapia. ut ut ipsi dicant. eadem ipsa sapia est: ignorant necesse
est in quibus rebus sita sit. Nemo enim potest nescire armis instrui. si hostes
contra quos fuerat armatus ignorat: nec aduersum uincere: qui in di-
mendo hostes uerum si umbram petit prostermetur: qui alio metu-
tus inuenit: in talibus suis ictus: nec prudent ante nec cuncte
Docuit quidem in ea mediocritas tunc longe deum philosophos iter anei-
tate tenuisse. Sento tamen quod multa preterea quia non erat in propria con-
philosophos disputatio: si hinc necessario diuertendum fuit. ut ostenderem
tot ac tanta uigilia in rebus falsis esse composita: ne quis forte a falsis
religionibus exclusus ad eos se confere uellet tanquam certi aliquid re-
perturus. Quia igitur spes hominum: una salus in hac doctrina qua defendimus
posita est. Omnis sapientia hominum in hoc uno est ut deus cognoscat et
colat. hoc unum dogma hec sententia est: Quia igitur uoce possit testis
cor: proclamamus de munio hoc est illud quod philosophi omnes in tota uita sua
quesierunt. nec unquam tamen inuestigare comprehendere tenere noluerunt: quod
religione aut primas retinuerunt. aut tota penitus sustulerunt. fa-

cessant igitur illi omnes qui humanae mentis non instruitur sed turbant. Quid
enim docent aut quae instruit? qui seipsos non dum instruerent. Quem
sanare egroti: quae regere ceteri putant. hunc ergo nos omnes quibus est cura
sapientiae conferamus. An expectabimus? donec socrates aliquid sciat ut a
naragoras in tenebris lumen invenit: aut democritus veritatem de
puteo extrahat: aut empedocles dilatat animi sui sententias: aut ar
chylas et carneides videant sentiant percipiant vox eae de celo veri
tatem docens. et nobis sole ipso clari lumen ostendens. Quid no
bis inquit sumus. et sapientiam suscipe amictam? quia docti homines con
tritis inquerendo etatibus suis: nunquam repere poterunt. Quia multum si
piens ac beatus esse audiat dei voces. Suscipiat iustitiam sacramentum na
turalitatis suae nunt. humanae contemnat divina suscipiat: ut summi illud
boni ad quod natus est possit adipisci. Dissolutis religionibus man
sis. et omnibus quaeque meorum defensionem dicit vel solebant vel poterant
defuturis. Deinde cunctis philosophiae discipulis. ad veram nobis religionem
sapientiamque nemendum est. qui est ut docebo: utriusque communiter ut
eam vel argumentis vel exemplis vel idoneis testibus asseram. Et stulti
cuius quia nobis isti deorum cultores obiectare non desunt. ut nullas
penes nos sic totas penes ipsos esse doceamus. Et quia per librum
aut falsas arguerentur religiones. et hic aut falsam sapientiam tollerent
ubi veritas sit ostendenda. plam tamen quod religio. et quae sapientia vera
sit liber proximus indicabit. *firmam lactaniam cum gentes iustitiam*

Ogitanti mihi et laomiz liber terentius explicat. Incipit mi
an animo meo sepe reputanti potorem illius gentis humanam
statum. et mirum pariter. et indignum videri solet: quod minus
seculi stulticiae religiones novae suscipientis: deorum mu
tos esse credentes in timentibus subito ignorantibus sui venturum
est: ut ablata ex oculis veritate neque religio dei veri ne
que humanitatis ratio tenetur. hominibus non in celo summi boni quereantibus
sed in terra. Quam ob causam. perfecto seculorum veterum unitata felicitas
est. Ceperunt enim relictis parente. et constitutore omnium deo insensibilibus
digitum suorum signum venerari. Quae praesentia quid effecerint. aut
quid malorum attulerint res ipsa declarat. Nisi namque asinus bono
quod ideo beatus ac sempiternus est: quia videri tangi comprehendere non potest
aut aliter a virtutibus ei bono congruentibus. quae sunt eque in mortales
ad hoc corruptos. et fragiles deos lapsi. et stidentes his rebus. quibus
solum corpus hominis. alitur. delectatur. moritur: sibi perpetuum aut diu et
cum bonis corporibus quiescent. quia morte corpus omne subiectum est.
Insecuta est igitur huiusmodi religionis in iustitia et impietatis fuit.
fuerat necesse desierit. et enim vultus suos in celum tollere: si de
orsum mentes hominum de preesse tenemus religionibus. sic etiam bonis ad
herebant. Creatum est disadum genus humanum et finis. et nephas
opie: quia spiritus eternus atque incorruptus bonis. quae sola debent
ab homine concupisci. corpora et brevia maluerunt. maiorque hominibus. ad malum
fides fuit. qui praesentia recto. quia praesentia fuerat praesentia. Sic hu
manam mentis praesentia seculis in clarissima luce illustrata. caligo ac te
nebre comprehendunt. Et quod hinc praesentia agnoscens erat. Postquam
sublata sapientia est. tunc denique sibi homines sapientiam nomen ^{ven} audire
ceperunt. Tunc aut nemo sapiens vocabatur. cum omnis erat. utriusque nomen
illud aliqui publicum. quoniam ad paucos redactum. tunc in suam retinebat
posse enim fortasse praesentia illi. vel ingenio vel auctoritate. vel assidue quod
namentis liberare populum magis ac erodere. adeo in totam sapientiam
ociderat: ut ex ipsa hominis arrogancia. nullum eorum qui vocabantur. ap
pareat fuisse sapienter. Sed tamen praesentia haec philosophia quod dicitur esse in neminem
retinere. septem fuisse tradunt. qui primi omnium. quia de rebus naturalibus.

quere ac disputare sunt autem sapientes huius appellanturque meminerunt. Omnes
enim calamitosusque seculus: quo per orbem totum septem solus fuerunt
qui hominum notabilis crederentur. Nemo enim potest inire dicta homo nisi qui
sapiens est. Sed si ceteri omnes propter ipsos stulti fuerunt: nec illi quidem sa-
pientes: quia nemo esse sapiens vere iudicio stultorum potest. Adeo ab his
absint sapientes: ut ne postea quidem in crescente doctrina et multis magis
que ingenio indupem semper intetis: non potuerit papi veritas ac comp-
hendi. Nam post illorum septem sapientum gloria: incredibile est quanto
studio inquirere veritatis gratia omnes erant. Ac primum nomen ipsum
sapientie arogantius putarent seque non sapientes. si studiosos sapientie uoca-
uerunt. Quod factum et illos qui temere sapientiam sibi nomen asseruerunt
etiam stulticiaque damnavit. et se quoque ipsos ignorantiaque quidem non dis-
tebant. Nam ubique rerum nam ingenio eorum quasi manus opposuerat
ne rationes possent aliquas reddere testificari solebant. nihil se scire nil
cernere. Unde multo sapientiores inveniuntur qui se aliqua ex parte videntur
quod illi qui se sapienter crediderunt. Quare si neque illi fuerint sapientes qui
sunt appellati neque posteriores qui non dubitauerunt insipientiam ostendi.
quid super est nisi ut alibi querenda sit sapientia: quia non est ubi querebat
inuenta. Quid autem putemus fuisse causam cur tot ingenio totaque temporibus
summo studio ac labore querita non reperiret nisi quod cum plurimum extra fines
suos querescent. Cum qui paganos et explorantes omnibus in illam sa-
pientiamprehenderent et alibi esse illam necesse est. apparet ibi potius
simus esse querenda ubi stulticie titulus apparet: cum velamento deo
ne archamus sui diuini operis inpropatulo esset. thesaurum sapientie ac
veritatis abscondit. Vnde equidem soleo mirari quod cum pythagoras et po-
stea plato amore in indagande veritatis incensi: ad egiptios et magos
et ymas usque penetrassent. ut eorum gentium ritus et sacra cognoscerent
suspiciabantur enim sapientiam in religione uersam: ad indeos tantum non autem
serunt penes quos tunc solos erat. et quo facilius ire potuissent. Sed
aduersos esse arbitros diuina prudentia. ne scire possent veritates: quia non
dixit fuis erat aliengenis hominibus religiones dei iustitiamque notescere in
statuerat enim deus appropinquante ultimo tempore ducem magni celestis mi-
stere. qui eorum perfido ingratorumque populo ablata: ceteris nationibus reuelaret.
Quia de re in hoc libro aggrediar disputare: si prius ostendero sapientiam
cum religione sic coherere. ut diuelli utriusque non possit. Deorum autem
ut in primo libro docui non habuisse sapientiam non modo quia diuini autem ho-
mines: tamen fragilibusque subterunt: sed quia nihil ibi dissent quod proficiat
ad mores excolendos: utriusque forandam: nec habet inquisitiones aliqua veri-
tatis. sed tamen modo ritum colendi. qui non officio mentis sed ministerio corporis
constat. Et ideo non est illa vera religio indicanda: quia nullis iusticie
iustitiamque preceptis erudit. efficitque meliores. Ita primum quia religione
summa pietatem non habet non est uera sapientia. Nam si diuitas que gubernat
hunc mundum in credibili beneficentia genus hominum sustentat. et quali-
paterna diligentia fouet. multo perfecto gratias sibi referri et honores dari
nec constare hominum ratio pietatis propter celestibus beneficiis extant in
gratias. quod non est utriusque sapientis. Cum igitur ut dixi prima et religio de-
orum distincta est longeque discreta: siquidem alii sunt professores sapientie per quos
utriusque ad deos non adit. alii religionis antistites. per quos saepe non dis-
cit. apparet nec illam ueram esse sapientiam. nec hanc religionem idcirco. nec
prima potuit ueritatem comprehendere. nec religio deorum rationes sui
qua caret reddere. Vbi autem sapientia cum religione inseparabili uerum coheret
utriusque esse uerum necesse est. quia et incolendo saepe debemus scire quid
nobis et quomodo sit colendum. et insapiendo colere a re et actu quod sciri
imus implere. Vbi ergo sapientia cum religione coniungitur ibi scilicet ubi deus
colitur minus ubi uita. et actus omnis ad unum caput. et ad unam summam refertur.

Spi-
ent
et
ut
p
m

Demque idem sunt doctores sapiens qui et dei sacerdotes. Nec tamen moneat
 quinquaginta. quia et ipse factus est et fieri potest ut philosophos aliquos deorum
 insapiat sacerdotum. Sed cum sit non tamen coniungit philosophia cum religi-
 one: si et philosophia inter sacra cessabit et religio. quia philosophia tractabit illa
 est religio muta est: non tamen quia mutatorum est: si quia ritus eius in
 manu et indigitis est non in corde aut in lingua sic enim que vera est
 idcirco et insapiens religio. et in religione sapientia est. Ergo quia non potest se
 gregari. quia a sapientia nihil aliud est. nisi deus: uerum multis et per cultum
 honorare. Multorum autem deorum cultus esse secundum uerum. equum hoc argum-
 to colligi et comprehendere potest. Quoniam deus qui ab hominibus colitur: necesse est
 inter sollemniores ritus et precationes primum incipiamus. non tamen honore gratia
 uerum et rationis: et quod antiquos est bonum et quod iustum. salutem: iustum prout
 ut pater Itaque et Iupiter apertantibus prout uocat. et Saturnus et ian-
 et liber et ceteri deinceps. Sed lucanus indecorum consilio inderunt
 si ut nemo sit inimicus: quoniam autem pater optimus dominus: aut aliter atque nep-
 tunus. pater liber Saturnus pater mars ianus. quoniam pater. sic
 et hoc dicat ad unum. Sed si natura non patitur. ut autem unum bonum multi
 prout ex uno est per creatur. Ergo etiam deos multos colere contra naturam
 est contra pietatem. Vnus igitur colendus est: qui potest uere prout nominari.
 etiam dominus sit necesse est. quia sicut potest indulgere ita etiam coercere.
 Pater ideo appellandus est. quia nobis multi et magna largitur. Dominus ideo
 quia castigandi et puniendi habet in armis prout. Dominus uero eundem esse quod
 ut prout etiam multis multis ratio demonstrat. Quis est filius potest etiam
 care si bene in eos dominus prout. Nec in merito prout familias dicitur: licet
 tamen filios habeat. indehabet nomen prout complectitur et seruorum. quia fili-
 ha sequitur et nomen familie complectitur et filios. quia prout antecedit. Vnde
 de apparet eundem ipsum et prout esse seruorum et dominus filiorum. Demque et
 filius manumittit tanquam seruus. et seruus liberatus patrum nomen
 accipit tanquam filius. Si si prout parfamilias nominatur: ut appareat enim du-
 phi potest prout: quia indulgere debet. quia prout est: et coercere quod dominus
 ergo idem seruus est. quoniam et filius idem dominus quoniam et prout. sicut igitur uerum
 necessitate. non potest esse in unum prout. ita nec dominus in unum. Quid est facit
 seruus. si multi dominus diuisa immanem. Ergo contra rationem contra uerum et
 religionis multorum deorum. Quoniam nec prout multi prout esse. nec dominus
 deos autem et prout et dominus incipiamus necesse est. Tene igitur uerum non potest
 ubi homo idem multis prout dominus subiectus est: ubi autem et multi dis-
 sua hinc atque illud dimagat. nec habet ullam firmitatem prout: quid est et
 stabili domicilio religio caret. Cultus igitur deorum uerum esse non potest: eodem
 modo quo matrimonium dici non potest. ubi mulier una multos uiros habet: si
 hec autem metuit: aut adultera nominabitur. Aqua enim pudor. castitas fides
 abest necesse. Sic et religio deorum impudica est. et incerta est: quia fide
 caret. quia bonus ille instabilis et incertus caput atque origines non
 habet. Quibus rebus apparet: quia inter se coniuncta sunt sapientia et reli-
 gio: sapientia spectat ad filios quod erigit amore: religio ad seruorum. Nam
 sic illi prout diligere debent et honorare. sic hi dominus colere ac uerum
 Deus autem quoniam unus est. quoniam utriusque personarum sustinet. et prout et dominus et a-
 mare enim debemus. quia filii sumus. et timere quia seruus. Non potest igitur
 nec religio a sapientia separari. nec religio esse incerta. quia idem deus est
 quoniam et intelligi debet. quid est sapientia et honorari quod est religionis. Sed
 sapientia prout religio sequitur: quia prout est deus scire. consequens colere ita
 ut duobus hominibus aliter duobus nominibus. una mens est: quoniam diuisa esse inde
 autem altera enim positum est incensu aliter mensu. alterum mactum. si tamen
 filia sunt duobus. rursus ex uno fonte manantibus. fons autem sapientia et reli-
 gionis deus est. a quo hi duo rursus si ab eundem arcescit necesse est
 quod quoniam nesciunt. nec sapientes esse prout nec religiosi. Sic fit ut philosophi et

157.

qui deos colunt siles sunt aut filius abdicatis aut sine fugitivis quia
neque illi preem querunt neque huius domini et sicut abdicati hereditate preem
absequuntur et fugitivis in puritate ita neque philosophi in mortalitate accipiet
que est regni celestis hereditas a summi boni quod illi maxime quesierunt
neque cultores deorum penas semperne mortis effugient quod est adiutivum
autem domini aditus fugitivus sue maiestatis et nominis Denique si esse preem
eundemque dominum utrique pariter ignoraverunt tam cultores deorum quam ipsi
sapienter perversiores qui aut nihil omnino colendum putaverunt aut religiosem
falsas apparuerunt aut et si in preteritum summi dei intellexerunt ut pla-
to qui aut unum esse fabricatorem mundi deum et cum cunctis qui fatentur
homines per clara conditione assumo deo esse generatum tamen ei debitas cultum
tamquam summo patri non reddiderunt quod erat consequens ac necessarium
deorum autem neque patres neque dominos esse posse non tamen multitudo ut super ostendi-
di si et ratio declarat quia neque fictus eadem homines tradit neque deos
ipsos antecesse origines hominis inveniunt Et quidem fuisse in terra homines ante
quam milvanus et liber et appollo et ipse imperator nasceretur apparet Sed
neque saturno fictus homines neque celo patri eius assignari solet Quod si nullus
eorum qui coluntur fuisse apud apud atque instituisse homines tradit nullus
igitur ex his per homines incipere potest Ita ne deos quidem fas non est venerari
eos a quibus non sit homo generatus quod neque animalis generari potest Cumque
igitur ac solus coli debet qui totum qui saturnum qui celum ipsum terramque ante
cessit Is est necesse est homines figurarent qui ante homines celum terramque per
fecit Solus per notandus qui creavit Solus dominus incipit mundus qui
regit qui habet inter necesse neras ac perpetuas preteritum quem qui non adorant
et insipientes sumus est qui autem dominum sum aut si fiat aut nesciat et im-
pudens filius qui sum uerum preem vel odent vel ignoret Nunc qui docem
sapientiam et religionem non posse didici si super est ut de ipsa religione ac
capite differamus Et ratio tamen quare sit difficile de rebus celestibus disputari
si tamen audendum est ut illustrata mentes pateat multique ab errore atque in-
tentu liberentur qui eam subuoluntate stulticie latenter aspuunt ac respiciunt
inter Et per quod incipit de deo atque opibus suis dicere paucis mihi de prophetis
autem dicenda sunt quorum testimonio nunc uti necesse est quod in po-
libus libris ne facere tepam Ante omnia qui veritatem studet et perinde
minimode intendere prophetarum uerba animus debet intendere si et typa per
que quisque illorum fuerit diligentissime requirere ut sciat et quod futura per dixerit
et post quot annos predicta completa sunt Nec difficultas mihi collige
dis inest nulla Testata sunt et sub quo quisque rege dominum spiritus fuerit per
suis instructis multique scriptor librorum de rebus ediderunt unum facit
tes applica moysi qui troianum bellum nonagentos fere annos antecessit
Is autem cum per annos xl populum reuerset successores habuit regum principum
Et inde sub indiabus fuerunt per annos trecentos septuaginta tunc unitato
statu reges huius cepunt quibus imperium tenebant per annos quadringen-
tos quinquaginta usque ad sedechie regnum oppugnati a rege babilonio
captique iudei duntaxat septem annis per tulerunt donec septuagesimo post
anno Cyrus maior captiuos iudeos terribus ac sedibus suis redderet qui per
idem tempus imperas suscepit imperium quo romae tranquillitas superbus Quare
cum omnis temporum series et eruditas et egregias romanique historias
colligat etiam singulorum prophetarum typa colligi possunt quorum sane ultimum zach-
arias fuit que constat sub dario rege anno secundo regni eius octavo
mense ceuisse adeo antiquiores etiam grecis scriptoribus prophete reperiunt Quare cum
eo profero ut errores sumi sentiantur qui scripturas sanctas euageliis utuntur
tamquam nouis et recens factis ignorantibus ex quo fonte religionis sancte
origo manaret Et si quis collectis per spectisque typis fundamentum doctrine
salubriter receat et ueritatem penitus comprehendet et errores cognita ne-
ritate deponet Deus igitur machinator constitutorque rerum sic in secundo libro

dicimus. anteq̃ p̃claru; hoc opus mudi adouret: sciz et in corruptibi
lem et in comprehensibilem spm̃ genuit: que filiu; m̃ciparet. et q̃m̃
alios postea p̃ipm̃ i numerabiles creauisset: quos angelos dicimus
huc tu soluz p̃mogentuz dnm̃ nois appellacione dignat̃ e. patna
sq̃ uirtute ac maiestate pollentes. Esse aut̃ sumuz dei filiu; . qui sit po
testate maria p̃ditu; . no tñ congruentes i unuz uoces p̃phaz . s; ead̃
tris megisti p̃dica. et sibyllaz natiama demonstrat. hermes in eo libro
qui Asoteteleoc in scribit h̃is usus e uerbis. Dns et om̃z creator
que denz uocare consueuim̃. qm̃ seculuz feat denz inuisibilem et sensibi
lem. sensibilem aut̃ dico. non qm̃a sentiat ip̃e. dei e hoc no e utm̃ ip̃e
sentiat. s; qm̃a insensuz sumit. et in mentes q̃ igit huc feat p̃m̃z et
referatissim̃. amictoz bonoz sanctificam̃. et ualde amant. p̃inde ac
p̃m̃z fetuz. Sibilla erichrea in carm̃is sui p̃ncipio quod asumo deo
erecta est filiu; dei ducem. et m̃patoruz om̃z h̃is uerbis p̃dicat
om̃z educatorem conditorem. qui dulces spm̃ amictis feat apposit̃
p̃ncipem deornz om̃z. Et rursum in fine aluz dedit denz fidelib; mris
honore Et alia sibilla p̃ncipit huc oportere cognosci ipm̃ tñz nos
ce denz dei filiu; eriscentez. Videlicet et ip̃e est dei filius. qm̃ p salomo
nes sapientissimuz regem dnm̃o spm̃ plenuz locuto e ei que subiacemus.
Dens condidit me initio maruz suaruz in opa sua. ante seculuz funda
uit me in p̃ncipio. anteq̃ teiaz faceret. anteq̃ abyssos constitueret. pus
q̃ p cederent fontes aquaruz. ante om̃es colles genuit me Dns feat
regiones. et fines inhabitabilis sub celo. cu; parmet celū adiaz illi
et cu; sterneret suā sedem. cu; sup nentoz facit ualidas nubes. et cu;
confirmatos ponebat montes sub celo. qm̃ faciebat forma fundamēta
teie. cu; penes illuz disponens. Ego eram cu; ad grandebat cordie aut̃
iocundabar ante facie ei. cu; letaret orbe p̃fecto qd̃ ero aut̃ illuz tris
megistus AN MOYPTON TOVΘEOY et sibilla CNEOVION appellat. q̃ tanta
sapia et uirtute sit instructus adeo p̃re: ut consilio em̃s et manib; utere
tur in fabricatione mudi. fortasse aliquis querat hoc loco. qm̃ sit iste tan
potens tñz deo carnis. et q̃ nomen heat. cu; p̃ma natiuitas no mō ante
cessent mudi. ueruz ead̃ p̃ndencia disposuerit uirtute construerent p̃
rimuz scire nos cōnent nomen em̃s. ne angelis quide; notuz eē qm̃
morant̃ in celo. s; ip̃i soli ac deo p̃ri nec. ante id publicabit̃ ut e scis li
tens tradituz. qm̃a dispositio dei fuerat impleta. Deinde nec em̃iam
posse hois ore. sicut hermes docet hec dicens. causa aut̃ huius causē di
m̃i boni uoluntas. cu; nomen huius pot̃ humano ore dici. Et paulo post
ad filiu; e enim quēdā ofily archamuz ubuz sapie sañ de solo dno om̃z et
p̃cogitato deo que; dice sup hois est. s; qm̃ nomen em̃s quod ei ap̃i
ap̃io p̃sumis imposit̃: nullus aliuz p̃ter ipm̃ sciat. h̃et tñ et inter
angelos aliud uocabulu; et inter hoies aliud iesus quippe inter hoies
uocatur. na; xpc non p̃m̃z nomē est. s; m̃cipacio p̃tatis et regni.
sic e m̃dei reges suos appellabunt. s; exponenda e huius nois m̃ao
p̃i ignoranz errorē. qui em̃ i m̃itatu huius christi solent dicē ēat
iudeis ante p̃ceptu; . ut sacru; conficerent unguentuz. quo p̃m̃z
possent h̃i. qui uocabant̃ ad sacerdotu; ul̃ ad regnu; . Et sic m̃c re
mans in dumentuz p̃m̃puresisimuz est regie dignitatis assūpte
sic illis m̃ctio sacri unguenti nomen ac p̃tatis regis conferebat. Ve
ru; qm̃ grea ueteres xp̃ieci dicebant m̃gi: qd̃ m̃c AN ꝑECOAI sic m̃
dicat homeni uerusus ille TOVΘ DE EVON AOVΘ AN s; xp̃ieci ELAI COI
Ob hanc rationē nos cu; christi m̃cipamus. i m̃ctuz qui hebraice
messia d̃r. Unde in quibusdā greas sc̃pturis q̃ male de hebraice m̃ter
p̃tate sunt. Niquēndē sc̃ptm̃ m̃uentur. Aio t̃s d̃r q̃p̃e ag̃. s; tñ uirili
bet noie rex significat. non q̃ ille regnu; hoc t̃eremū fuerit adeptus
cuius capiendi nondū t̃p̃is aduenit. s; qd̃ celeste ac sempit̃m̃ de quo

Rius

Sibilla

Deluz et m̃i
bonis aut̃
sibi m̃
tuler
et

differemus i ultio libro Nunc uo de pma ei' naturate dicimus
 In pmo emz testificamur illuz hys ee natu pmi in spu postea in
 carne Qude apud ieremias ita dicit Prms q' te forarem in utero :
 noni te et itez apud ipm beatus qui est anteq' nasceret Qd nulli
 alij agit pter xpm : qui auz eet apia filius dei regeneratus est
 demo sedm carni Qd dur' naturas ei' magni intulit hūmā
 eiozem pectoribz carisfaditq' febris eam hys qui nre religiois
 sacmentu retinebat si nos id pline diluadeq' mostuabimz ut
 amatores sapi' facilius ac diligenti' instruant Qm audie dei
 filiu dia non debet tū nefas mente concipe ut existimet ex co
 umbro ac p misione fieri aliam dem parasse quod nō facit nisi
 aial compli mortiq' subiectu Deus aut au solus sit an pmissi
 se potuit Aut au eet tante ptatis ut quicqd neller efficeret utqz
 ad creanduz societate alteru non indigebat Nisi forte extrema
 binus dem sic orphens putant : et mares ee feminas : q' aliter
 generare nō quinent nisi hiet uz sexus utrausqz quasi aut scā
 ipē creent aut sine coitu nō potuerit parere Et hermes i ea
 dem fuit opinione auz dicit emz AVTHACOP et AVTOAIN TOP I Quid
 si ita eet ut apphetas p' dī sic ee mater diceretur Quid igit p
 creant Prmiz nec sari aquoq' pnt nec natari opa diuina Et tū
 sancte hē docent : in quibz tantu illuz dei filiu dei ee simonem
 Itemqz cetos angelos dei spūs ee Nam semo ē spūs au uoce
 aliquid significante platus Et tū qui spūs et simo diuisis pab'
 pferunt : siquidez spūs nūbz ore simo pcedit Magna inter hūc
 dei filiu cetosqz anglos differēcia est Illi ē ex deo talati spūs
 erierit : quia nō ad doctuz dei tradenduz : si ad nūstemz creabunt
 Ille nō au sit et ipē spūs : tū au uoce ac sono ex dei ore pcessit sic
 neibz ei soli ratione : quia uoce emz ad pplm fuerat uisus q
 q' ille magister futurus eet doctuz dei et celestis archam ad ho
 mines pferendi q' ipm pmo locutus ē : ut p em ad nos loqueretur
 et ille uocem dei ac uoluntatez nobis reuelaret Nemo igit simo
 ac ubi dei dicit : quia dems pcedentes de ore suo uocalem spū
 que nō utero s' mente concepat a extimabili ul' incogitū quidaz
 maiestatis sue uirtute ac potencia ineffigiez : que pio sensu et
 sapia ingrat comprehendit et alios itez spūs suos in angelos
 figurant Nostri spūs dissolubiles sūt quia mortales sumus :
 dei aut spūs et uiuit et manet et sentit quia ipē i mortalis
 est et sensus ac uite dator Nostre uoces licet aue misceantur
 atqz nanescant tū pleniqz remanent hīs cōprehense Qūto
 magis dei uoces credendū ē et manere metimz et sensu ac ui
 tute cōmutai q' de deo p' tamq' riuus defonte traduxerit Qū
 quis mirat' ex deo deus platione uoce ac spūs potuisse generari
 sacras uoces apphetaz cognouit desinet pfecto mirari Salomo
 nem p' em q' ems damid potentissimos reges fuisse et eos dei pro
 phetas : eamz hys fortasse sit notuz qui diuina hīs nō attri gerit
 quoz alter qui posternis regnauit i troiane urbis excidūz centūqz
 quadraginta antecessit al' excessit annis hūmz p' diuoz sūp ter
 vmpuoz in p's xxxi sic ait Verbo dei celi solidati sūt : et spūs oris
 ems omis uirtus eoz Item rursus in p's vltis Eructauit cor
 meum uerbū bonū dico ego opa mea regi Concessitqz uidelicet
 nulli alij opa dei nota ee nisi filio soli qui est uerbū dei et que
 regnare in ppetuū necesse est Item salomon ipm ubi dei ee demōs
 trāt auz manibz opa ista mudi fabricata sūt Ege inquit errore al
 tissimū pdm ante omēm creaturaz : ego in celis feci ut oriret lūmē
 in deficiens et nebula teri omēz terrā Ego in altis habitam i thronis

Quid
 ut
 spūs
 et
 simo
 821

mens incolupna mbris Jobes quoq; ita tradidit Inp[er]ia e[st] ubi
et verbis erat apud deum et deus e[st] verbis hoc fuit imp[er]ia apud
deum Omnia p[er] ip[su]m facta s[un]t et sine ip[s]o factu[m] est nihil Et melius
Aoton quia nos sine sermones Aoton et sermones significat et raades
quia ille e[st] uox et sapia dei hinc smones d[omi]ni ne pl[ur]i quide[m] igno
raverit Et quide[m] reno reru[m] nature dispositores atq; opifices vni
uersitatis Aoton p[re]dicat que et fatu[m] et ueritate[m] reru[m] et deum et
a[nt]i[m]i rom[an]e uincat et si consuetudine qua solent ioue[m] p[er] deo
accipere si nihil obstant u[er]ba cu[m] sua agnat ueritati Est e[st] sp[irit]us dei
que ille a[nt]i[m]i rom[an]e ueritate[m] Nam trisnegatus qui ueritate[m] pe
ne uinisam nescio qui inuestigant uirtute[m] maiestate[m]q; uerbi sepe
descriptis sic declaratur sup[er]ius illud exemplum quo faceret e[st] in effabi
lem quide[m] sanctu[m]q; smones can[on]i enu[n]ciat modum ho[m]i[n]is excedat
xi de naturitate p[er] breuiter ut potui me de secunda qui controu[er]sia
est mea maria latina differendur est ut ueritate[m] scire cupientib[us]
lumen intelligencie p[re]feramus Inp[er]ia igit[ur] ostendit ho[m]i[n]es oportet sic
apud ap[osto]lo p[re]cessisse dispositiones summi dei ut e[st] necesse ap[osto]lo p[er]m[an]ere
secu[n]d[u]m finem dei filiu[m] descendere in terram ut constitueret dea templum
doceat q[uod] iusticia[m] ueritatem no[n] i uirtute angeli aut p[ar]te celesti
si insignia ho[m]i[n]is et condicione mortali Et cu[m] magisterio functus fuis
si tradidit i manib[us] impio[rum] morte[m]q; suscepit ut ei quoq; p[er] uir
tute[m] donata resurgeret et hominu[m] que[m] iudicaret que[m] gerebat et
spem gerende al[m]i uicende mortis offerret et ad p[ri]ma i mortalitatis
admitteret hanc go dispositione[m] nequa[m] ignoret Docebitur p[re]dicta
e[st] omnia que in xpo uide[m] esse completa Nemo asseneracione[m] me si
dem comoder nisi ostendero p[ro]ph[et]as ante uultu[m] t[em]p[or]i seriem p[re]dicasse fo
re aliqui ut filius dei nasceretur sicut homo et mirabilia faceret et ter
ram dei p[ro] tota[m] terram seminare et postremo patibulo figetur et ter
cio die resurgeret que omnia cu[m] p[ro]ph[et]a coru[m] ip[s]o[rum] h[ab]uit qui deum
suum mortali corpe uidebat uoluerunt quid aliud obstat quo minus
sapiam ueritatem claru[m] sit in hac sola religione usari Nam ap[osto]la tota[m]
sacramenta origo n[ost]ra est Maiores n[ost]ri qui erat p[ri]ncipes hebre
oru[m] cu[m] sterilitate atq; inopia laborarent clauiserunt in egyptu[m]
rei frumentarie gra[m] ibiq; diuina[m] comorantes in tollerabili sinitas
ingo p[re]mebantur Tu misertus eor[um] deus eduxit eos ac liberant
de manu regis egyptio[rum] post annos m[ille] et xxx duce moysi p[er] que pos
tea lex illis adeo data est magna eductio[n]e ostendit uirtute[m] manes
tatis sue deus Traiecit e[um] p[ro]ph[et]a medio mari rubro p[re]cedente ange
lo et scandente aqua ut populus p[er]ficeret gradi posset que ueritas
ut ait poeta curuati in montis facie arcumstetit unda Qua re
audita tyrannus egyptio[rum] cu[m] magna suorum manu in secutis e[st] et
mare ad huc patens temere ingressus coemtu[m] aquis cu[m] om[n]i
eratu[m] deletus e[st] hebrei u[er]o ingressi in solitudine multa mirabilia uide[m]
Nam cu[m] siti paterent ictu uirge rupe p[er]cussa p[ro]fuerunt fons aq[ue] p[er]
p[ro]fuerunt reuerunt Quo rursus esuriente celestis alimentu[m] pluuia
descendit quoniam eam coturnices in castra eor[um] uentus induxit ut
no[n] mo[n] pane celesti si eam instructionib[us] epulis saturarentur Po
his t[ame]n diuinis b[en]eficiis honores deo no[n] reddiderunt si depulsa iam
fuit ite iam siti fameq[ue] deposita inlunaret p[ro]fuerunt ad p[ro]ph[et]as e
gyptio[rum] ritus animos transulerunt Cu[m] e[st] moyses dur coru[m] asce
deret in montes atq; ibidem xl dieb[us] moraretur aureu[m] caput
bono que uocant ap[osto]lo quod eos signo p[re]cederet figurant Quo
p[er]to ac scelere offensus deus imp[er]ia et ingrati p[ro]ph[et]a p[er] merito
p[er]mis gramib[us] affectat et legi quu[m] p[er]mo[re]m declarant subingunt p[er]
ostea nero cu[m] in deserto quida[m] p[er]te syrie amiserunt uer

nomen hebrei. et qui princeps erat eorum princeps erat mdei sunt appel-
lati. et terra quaz in edite. mdei. Et pmo quidei au. dno regni sub-
ecti fuerunt. s. pple. et legi eunles indices psidebant no tamen ma-
nuz constituti sicut romani consules. s. ppetua iurisdictione submra. Tuz
sublato iudici noie ppetis regalis inducta e. Qeruz iudicibz eorum
regnuz tenentibz prius religiones sepe susceperunt. atq. offensas ab
his deis totiens alienigenis subingubant. donec rursus pnia ppli
mitigatis liberaret eos. Item subregibz finitiorz bellis ob-
delicta uerati. postremo capti abductiq. babilone penas impietatis
sue grami seruitute pependunt. donec eunz ueniret in regnu. qui sta-
tim mdeos restituit edicto. Exinde terrachas habuerunt usq. ad he-
redem. qui fuit sub impio tyberio cesaris anno xv. i. duobz gemi-
nis consulibz ante die. x. kalendis aprilis mdei xpm cruci affir-
erunt. hic terti. tertius h. ordo marchanus scdm huz. continetur. s.
pns ostendam qui de eia intra uenient xps. ut fundamentum
dnie religionis ac ratio clarescat. Cui sepe mdei pceptis salutari-
repugnauerunt atq. aduina lege discesserunt ab eis. ad impios
cultus deoz tuz deus iustos et electos uiros spu sto i plebat. pphie
tas i medio plebe constituens. p quos ppa in gra. populi uerbis
inuiatibz increparet. et inuoluntate hortaretur ad pnia sceles agen-
dam. qua nisi egressent. atq. abiectis uicibus ad dem suu rediss-
ent fore ut testamentu suu mutaret. i hereditateq. uite i mortali-
adertent. a ueteret nationes. aluzq. sibi pplm fideliores ermahe-
ingens congregaret. Illi aut apphetis increpati. minime uerba eorum
respiciunt. s. q. sibi ppa exprobrarentur offensi. eos ipos exquisitis
cruciatibz necauerunt que omia dne lre signata conseruat. Dicit
enim ppha ieremias. Audi ad uos suos meos. pphas. ante lucem mir-
tebas. et no ob audiebas me. neq. intendebas auribz uris. au-
dicem uobis. Constituitur unusquisq. ama sua mala. et iniquissis
affectu. uris. et habitabit in terra ista. quaz dedi uobis. et pibz
uris. a seculo et usq. in seculu. Nolite ambulare post deos alienos ut
seruiatis eis. et ne uicetis me in opibz manum uraz ad disperdendos
nos. Eschias et ppha qui fuit eiusdem cyn tribz. aquo mdei sunt re-
stituti sic loquitur. deseruerunt ate. et abiecerunt legem tuam post i
corpus suu. et pphas tuos interfecerunt. qui obtestabantur eos. ut
reuerterentur ad te. Item helias in libro babilon tercio. Cum ludo e
militatis sui dno deo oipa. quia dereliquerunt te filii isrl. et alteri
tua demoluerunt. et pphas suos interfecerunt gladio. et remansi ego
solus. al. solitarius. et querunt mui meaz auferre ame. p has s. illor
impietatis abdicant eos in perpetuum. Itaq. desit pphas mitte ad eos
s. illuz filiu suu pmo genitu. illuz opifice. reru. et consiliatorem
suum labi misit e celo ut religiones scdm dei transferet. ad gentes. i
ad eos qui denz ignorabant. doceret q. iustitiam. qui pfidus populus i
abiecerat. Qd iam pndem demptauerat esse se facturum. sic mala
chias. ppha iudicat dicens. Non e michi uoluntas circa uos dicit dñs
et sacrificia no accipiam de manibz uris. qui asolis ortu usq. ad occi-
su clarificabit nomen meum apud gentes. Item daniel in ps. xvii. mo
Constitues me in caput gentium. populus que no cognoui seruet michi
isrlas quoq. sic loquit. Nemo colligere omis gentes et linguas. et
nemen. et indebunt claritate meaz. et dimittat sup eos signu. et
mittat sup his cōseruatos in gentes q. longe sunt. q. non audient glo-
riam meaz. et mīcābunt claritate meaz in gentes. Volens igit deus
metatores templi sui mitte in terraz. ut in gentibus mdenz. populus in
extremum mirum induceretur. ac penas profanorum suoz lueret. qui
dñm ac denz suu no receperunt. Qd dei. pphie ceauerat sic ee factur.

Isaías quidem quos idcirco ipse in dei secula confectus ardentissime uenire
runt ita dicit Audi celus et pape auribus terra quoniam dominus locutus est
filios genui et exaltavi ipse ante me spreuerunt Agnoscit bos possessorem
suum et asinus praeseptum domini sui: autem me non cognoscit: et po-
pulus me non intellexit Jeremias quoque silebat autem cognovit tempus
suum turtur et hirundo et vniuersae passeris custodierunt tempora introi-
tus sui: populus autem meus non cognovit iudicium domini Quod dicitur
sapientes sumus et lex domini nobiscum est: In capillis facta est metatu-
ra falsi scribe et confusi sunt sapientes trepidauerunt et capti sunt
quia uerbum domini reprobauerunt Ergo ut cepimus dicere cur statim esset
doctores iustitiae mittere ad homines renata autem deus in carne praecipit
et ipse homini silebat facti autem dux et comes et magister esset futurus Et hi
qui prius et clementes erant erga suos deus: ad eos ipsos eos misit quos
oderat: ne illis in perpetuum salutis maris clauderet: sed daret his liberam
facultatem sequendi deum ut et prius in te adipiscerent si leuati fuis-
sent quod plerumque eorum faciunt atque fecerunt: et uel aut culpa sua in penam
mortis incurrerent si regem suum repudiassent Apud illos igitur ex
eorum seculis regerentur eis misit: ne si fuisset alienigena: istas possent
excusationes de lege pretendere quod enim non suscepissent simul ut nulla
gens omnino esset in terra cum spes in mortalitate negaretur Descendens
itaque de caelo factus ille spiritus dei sanctam uirginem ante utero se infusa-
ret elegit At illa diuina spiritu hausto repleta concepit: et sine ullo
tractu miri repente uirginis utero intumuit Quod si animalis que
dam: uento et aura concipere solet omnibus notum est: cur quicquam in
uirgine dicamus Ad sane in credibile possumus uideri nisi hoc futurum
ante multa secula prophetae transissent Salomon in psalmo idcirco ita
dixit Infirmitas est utero uirginis: et accepit fetum et grauata est
et facta est in multa miseratione mater uirgo Item propheta isaias annis
haec uerba sunt propterea dabit uobis deus ipse signum Ecce uirgo con-
cipiet intumescit et pariet filium: et uocabitis nomen eius emmanuel Quid
hoc manifestum dicitur per legem ista in dei qui enim necauerunt Siquis
haec nos fingere arbitratum ab his potissimum sumat Satis firmiter
testimonium est ad probandum quod ab ipsis prohibetur nimias Emmanuel au-
tem inquit uocatus est: si illius qui latine deus saluatoris siue saluator
quia cunctis gentibus salutaris uenit Et per prophetas declarant hoc
nomen: quod deus ad homines in carne uenturo esset Emmanuel autem signifi-
cat nobiscum deus Saluet quia illo per uirginem nato: confiteri
homines oportebat deum seculi esse: in terra et in carne mortali uide-
re et dauid in psalmo lxxviii Queritis inquit de terra orta est: quia deus
in quo uentus est terrenum corpus accepit: ut terrenis nostra salutis a-
periret Item isaias ipse ipsi autem non crediderunt et exacerbarunt spiritum
sanctum et conuersus est eis ad inimicatum: et ipse expugnauit Et record-
datus est dicens sibi qui suscitauit de terra pastorem omnium Quis autem
futurus esset ille pastor declarant alio loco dicens Erigetur celi de-
super et nubes induant iustitiam: aperietur terra: et pullulet saluator
Ergo enim deus deus creauit eum Saluator uero est ut super diuinitas
ihesus Et et alio loco idem propheta predicant Ecce natus est nobis puer
et datus est nobis filius: ante uirginem super humeros eius: et uocatus
est nomen eius magni consilii nuntius Idcirco enim missus est adeo
prius ut uniuersis gentibus que sub caelo sunt singularis et ueni dei sancti
mysterium reuelaret ab ipsius perfido populo qui aduersus deum sepe
deliquit Daniel quoque scripsit uerba praedicantis et uidebat inquit in
uisu noctis: et ecce in nubibus celi ut filius hominis ueniens: et usque
ad uentum diem uenit: et qui assidebant obtulerunt eum: et datus

est ei regnū . et honor . et imperium . et omēs populi tribus lingue sument
ei . et pās eius eterna que iniquā transibit . et regnū eius quod
nō corrūper . Quō igitur inde . et confitentur et spant xpm : quia r
hūc idcirco rephānerit . quia ex hoīe ē natus . Nam cū ita sit adeo
constitutus : ut idem xpc bis ad ueniat interā : semel ut unū deū
gentibz inuictet . de inde rursus ut regnet . quō in sedm eius adue
tū credunt . qui in pmiū nō crediderūt . At qui pphā utrosqz adue
tus eius paucis uerbis cōphendit . Ecce inquit i nubibus celi . ut
filius hoīs ueniens nō dicit . ut filius dei : s; ut filius hoīs : ut os
tenderet q; carne in dū hret interā . ut suscepta hoīs figura . et cō
dicatione mortali doceret hoīs iustitiaz : et cum mandatis dei fūg
tus . neitate gentibus reuelasset . mularet eē morte . ut inferos q;
miceret ac resignaret . Atq; ita demū resurgens . ad prēm pficiscē
retur in uibe sublatu . et usq; ad antiquū diem p uenit . et oblatu ē
a . Antiquū diem appellat deū sumū . cū etas et origo nō pōt
cōphendi . quia solus a seculis fuit . et cit semp in secula . xpm autē
post passionē ac rēnes . ascensurū ad deū prēm . Dauid in ps cym .
contestatus ē his uerbis . Dicit dñs dñō meo sede adextē : meam
quoadūq; penā i inimicos tuos sub pedanem pedū tuorū . Qm . pphā
cū rex esset . querē appellare deū sūū posset : qui sederet adextē dñi
dei : nisi xpm filium dei . qui ē rex regū . et dñs dñorū . Quod isaias
apertius ostendit dicit : hec dicit dñs deus xpo dñō . cū tēpū der
tēz . ob audire autē eū gentes et fortitudinē regū dirupā . Apūz
ante illū portēs . et ciuitates nō claudēt . Ego ante te ibo et mō
tes de plano . et fores ereas cōterā . et seras ferēas confringā
et dabo tibi thesauros absconditos . et inuisibiles ut scias . quia ego
sū dñs deus qui uocō nomē tuū . deus isrl . Demq; ob uirtutes atq;
al ac fidem q; deo exhibuit . dēterā al interā . datū est ei regnū . et ho
nor . et imperium . et omēs ppli trib . et lingue seruiēt ei . et pās eius
eterna q; iniquā transibit . et regnū eius nō corrūper . Quod quidem
duob; modis intelligi . quia et nūc hē ppetuā pūitē : cū omēs ge
tes . et omēs lingue nomen eius uenerunt . maiestates confitentur
doctrinā sequuntur uirtutes . imitant . hēt imperium . hēt honores cū omēs
trib . lingue . tēre pceptis eius obtemperant . et idē postea cū rurs
sus ad uenerit in pūte ac claritate ut omēs aīz . iudicet . et iustos
restituāt ad uitā . Tūc nō totius tēre regimen obtinebit . tūc sub
lato de reb; hūanis oī malo . aureū seculū ut poete uocant . i . iustū
ac pacificū tpus onet . Si hec uberius in ultimo libro disseremus . cū
de secūdo ad uentū loquemur : nūc de pmo ut cepimus explicemus
Quoniam igitur deus ac parens omīz cūz religiones suāz transire nō
iussit . doctores iustitiae transiit e celo . ut nomē aītonū . nonam
legem in eo nūc pēz daret . nō sicut ante fecerat p hoīz : s; tū cūz
nata noluit tanq; hoīz . ut p omia sūmo pri filis existeret . ipe em
deus pater et origo . et pncipm rerū . qui parentib; caret . ANATOP
a trimegist atq; a iustap a trimegisto uerissime notat . q; ex nullo sit
pcreatus . idcirco eāz his filius nāta oportuit : ut ipē apator atq;
amē . In pma em; natiuitate i pūali amētor fuit . quia sine officio
matris a solo deo pri generatus ē iustitūda nō carnali . apator fuit
qui sine priis officio iūgmali utero . pcreatus est : ut medūz inter
deū hoīz q; sūm gerens naturam hūc fragilem in bealēz q; nām
quasi manū ad i mortalitatez posset educē : factus ē et dei filius per
spūz et hoīs p carne . a deus et hō . Dei uirtutis in eo ex opib; q; fecit
apparuit fragilitas hoīs ex passione quā pūit quāz cū suscepit
paulo post do cebo . Iūtem et deū sūmle . et hominēz ex utroq; genē per
mixtur . pphā natiuitatib; discim; . isaias deū testat fuisse his uerbis

frangata ē egyptus et negotatio ethyopiū et sabini viri alii atē trans-
gredientur et tū erūt serm et post te ambulabūt multi cōpedibus
et adorabūt te et te p̄dicabuntur: qui intē deus ē. et nō est aliū
deus p̄ter te Tu em̄ deus es et nos nesciebam⁹ deus isrl̄ salua-
tor Confundentur et tenebūt om̄s qui adūsant tibi et cadent in cō-
fusione Item p̄ph̄a jeremias sic ait hic deus nr̄ est et nō deputa-
bitur aliis absq; illo qui inuenit om̄es vias prudencie et dedit
eam iacob puero suo et isrl̄ dilecto sibi Post hec mēus mēus est
et inter hoīes n̄scitus est Item dāuid in ps̄ 135. Thronus tuus
deus in secula seculorū. Virga equitatis virga regni tui deus dilex-
isti iusticiam et odio hūisti iniquitates propterea iuravit te deus
deus tuus oleo unctionis al̄ exultationis quo verbo etiam nomen
ostendit Quāquidē ut sup̄ docui ab unctione appellatus est xp̄us
deinde hoīes fuisse eundem jeremias docet dicens Et hō est et quis
cognovit eū Item isaias emittet eis deus hoīem qui saluabit eos
Et moyses in mimenis ita loquitur Orietur stella ex iacob et ex-
irget homo ex isrl̄ p̄pt̄ea milesis apollo consultus ut ne deus
an hō fuerit hoc modo respondit mortalis erat scdm̄ carnes sapi-
ens mirificans opib; sed sub calidis iudiciis armis cōphensū
clams et acutis sudibus amarem explevit mortem Primo ner-
uū quidē dixit: si argentei consultores fessellit sacmentū ne-
ritatis p̄mitis nescientes Videtur em̄ negasse illū deū si autē fute-
tur scdm̄ carnes fuisse mortalem quod etiam nos p̄dicam⁹ conse-
quens est ut scdm̄ sp̄m deus fuerit qd̄ nos affirmam⁹ Quid ē hie
ut necesse carnis face menciones: cui satis fuisse dicit fuisse mor-
talem Et veritate pressus negare nō potuit quēadmodū si res h̄ret sic
illud qd̄ ait sapientem fuisse Quid ad hoc apollo respondet Et si
piens fuit al̄ est qd̄ doctrina eius sapi⁹ est nec ulla alia: et sapi-
tes qui sequuntur nec ulli alii Quid igitur milgo p̄stultis et nani-
et meptis h̄m̄m qui sectantur m̄m etiam ip̄sorum deorum confessio
ne sapientem Nam quod ait p̄ntifica illū op̄a fecisse quo mariē
dimittatis fidem meruit assentiri nobis iam iudetur: cui dicit eadē
cui quib; nos gloriamur: si colligit se tū et ad demonens frādes
redit Cui eū n̄m necessitate dixisset iam deorum ac sū p̄ditor
indebatur: nisi qd̄ ab eo ueritas expresserat mendacio fallente ce-
lasset Aut ē fecisse illū quidē op̄a miranda uerū nō om̄ia virtu-
te si magica Quid mirū si hoc apollo ueritate ignoranti-
p̄suasit: cui inde quoq; cultores inuidebant sūm dei hoc idē
putauerūt: cui ante oculos eorū cotidie fierent illa miracula n̄
tū tantarū uirtutū acceptione impelli potuerūt: ut deū ac-
derent quē inuidebant p̄pt̄ea dā quē p̄ter ceteros p̄ph̄as ul̄ mas
legit in ps̄ 135. sic eos dampnat redde illis retributiones eorū
qui nō intellexerūt op̄a dñi Ex h̄m̄s ip̄s domo xp̄i generatū
ita scdm̄ carnes et ip̄e dāuid et alii p̄ph̄e annūciauerūt apud isrl̄
iam ita sc̄ptū est Et erit in die illa radix iesse et qui exirget
p̄ncipem in nationes mēz gentes sp̄abunt: et erit requies em̄
in honore Et alio loco Erat uirga de radice iesse et flos de ra-
dice eius em̄ ascendet et requiescet sup̄ eū sp̄s dei sp̄s sa-
piencie et intellectus sp̄s consilii et fortitudinis sp̄s sciencie
et pietatis et requiescet sup̄ eū sp̄s timoris dei Iesse autē fuit
pater dāuid ex cuius radice ascenditū esse florem p̄locutus
est Eū sc̄ de quo s̄billa dicit ANDREI ANDOC MOPON Item in
silon libro 11. p̄ph̄a nat̄z nullus ē dāuid uolentes deo templū edi-
ficare Et fuit uerbu; dñi ad nath̄ dicens Vade et dic sermo meo
dāuid Hec dicit dñs deus omp̄s Non tu edificabis in domū ad m̄ha

mirata
ap̄lo

* portenta

ph̄la

bitandus: si autem impleti fuerint dies tui: et dormiens cum patribus tuis
suscitabo semen tuum post te: et parabo regnum eius. hic edificabit
in domum in nomine meo: et erigam thronum eius usque in seculum: et ego
ero ei in patrem: et ipse erit in filiis: et fides consequetur dominus eius
usque in seculum. Sed hec ut uideri non intelligerent illa sunt causa quia
salomon filius dauid templum deo edificavit: et ciuitates quas de
suo nomine ierosolima: incipiamus. Itaque ad ipsum quod propheta dei sunt re
tulit. Salomon autem ab ipso patre suo ipsum regimen: propheta uere
de eo loquebantur: qui cum nascitur postquam dauid cum patribus suis requi
emisset: preterea salomonis ipsum patrem non fuit: alius enim est reg
nante. Deinde quod nunquam filius dei dictus sit: si filius dauid: et domus
quod edificauit: non est fidem consecrata: sed ecclesia quod est uerus templum
dei: quod non in parietibus: est sed in corde ac fide hominum: qui arduunt
in eius: et uocantur fideles. Illud uero salomonis templum: quia
manu factum est manu cecidit. Denique per eius ipsum. Circa vii. de epi
bus filii sui prophetant hoc modo. Si dominus non edificauerit domum in
namque laborauerunt qui illam edificauerunt. Si dominus non custodierit
ciuitatem inuani laborant qui eam custodiunt. Quibus. exireb. ap
paret. prophetas omnes denunciasse de ipso fore aliquem: uel ex genere dauid
corpore natus constitueret eternum templum deo quod appellatur ecclesia
et multis gentes ad religionem dei uocaret conuocaret. hec est domus
fidelis: hoc in mortale templum: in quo si quis non sacrificauerit:
in mortalitatis premii non habet. eius templum et magnum et eternum qui
christus fabricator fuit. idem necesse est habet in eo sacerdos: semper
unus: nec potest nisi per eum: qui constituit templum: et ad adiutorem templi
et ad conspectum peruenit. Dauid ipsum. Circa vii. id ipsum docet dicens.
Ante luciferum genui te iurabit dominus et non penitebit eum: tu es sa
cerdos in eternum: secundum ordinem melchisedech. Item basilion libro p
et suscitabo in sacerdotem fideles: qui omnia que sunt in corde meo
faciat: et edificabo ei domum fidelem: et transibit in conspectu meo
omnibus diebus. Quis autem futurus esset: cum deus eternum sacerdotem
pollicebatur. Zacharias eam uocem posito apertissime docuit sic est dixit
et ostendit in dominus deus iesus sacerdos: magnum stantem: ante faciem
ei angeli domini: et angelus stabat ad dexteram: ipse ut adiuuaret al
tra diceret et est dixit dominus ad d. Impet tibi dominus inter qui elegit
uolum et eate traco erectus ab igne: et iesus indutus erat uestimen
ta sordida: et stabat ante faciem angelorum: et rudit et dicit ad arastan
tes ante faciem: ipse dicens. Auferite uestimenta sordida ab eo: et
induite eum tunica calami: et impone coram unum super caput eius
et angelus domini stabat et testificabatur ad iesum dicens hec dicit dominus
omnes. Si minus meis ambulaculis: et precepta mea seruaueris: tu
inducabis domum meam: et dabo tibi qui conuersantur in medio horum
circumstantium. Audi itaque istis sacerdos magne. Quis non igitur
ptos mentis: tui fuisse inde: arbitretur: qui cum hec et legissent et
audirent nefarias manus deo suo intulerunt. At quoniam ab eo tempore quod
Zacharias fuit usque ad annum xv. Impet tibi celi: quod istis finis est
prope quingenti anni numerant. Siquidem dauid et alexandri adole
uit etate qui fuerunt non multo postquam tanquam superbus exaltatus est
et illi rursus eodem modo falsi decepti qui sunt putantes hec de uero
esse dicta filio nate: qui subcessor fuit mori. aut desacerdote in
filio ioseph: in quo nihil congruit: coram quod propheta nascunt. Non enim
sordidati illi nunquam fuerunt: cum alter eorum potentissimus princeps fu
isset: alter sacerdos: aut prope fuit aliquid aduersi ut tanquam traco ex
ignem electus putarentur: aut aliquem in conspectu dei et angelorum ste
terunt: aut propheta de preteritis loquebatur potius quam de futuris: locutus est

igitur de unigenito filio dei. ut ostenderet eum primo in humilitate. et carne esse uen-
turum. hec est enim uestis sordida. ut pararet seplum deo. et sicutis igitur
ambularetur. et ab hominibus amantem perferret. et ad ultimum extingue-
retur. ratione est uulgus appellat. extractum foveo coram. semulatus exten-
dit. Quo autem et cum quibus mandatis adeo innotuit in eam declarari
ut spiritus dei per prophetam. docens futurum in eam uoluntatem. si enim prius si-
deliter. et constantius impleret. acciperet iudicium atque impium semper. et
cum minus meis ambulans inquit. et precepta mea seruans. tu in
dicabis dominus meus. Que fuerint me domini et precepta domini. nec am-
bigimus. nec obscurum est. Deus est cui uident malicia. et falsorum de-
orum cultus. qui orbem terre ita inuoluit. ut uam nomen eius ex
hominum memoria fuisset pene sublatum. Ut siquidem iudei quoque
quibus solus archam dei creditur fuerat. relicto deo minus ad colendi
figmenta ueteris demonum fraudibus. aberrassent. nec in crepta per
philosophos reuerenti ad deum uellent. filius sui principem angelorum legimus
ad homines ut eos conuinceret ab impietate et uanis cultibus ad cognoscen-
dum. et colendum deum uerum. ita ut eorum mentes astutia ad sa-
pienciam ab iniquitate ad iusticie opera traduceret. hec sunt me dei in
quibus enim ambulare precepit. hec precepta que seruandi mandauit. Ille
uero exhibuit deo fidem. docuit enim quod deus minus sit. eumque solus
coli oportere. nec minus ipse se deum dixit quia non seruassit fidem. si in-
tus ut deos tolleret. et minus assereret. induceret alios per minus. hec
erat non deus deo fuisse per communem. nec enim qui minus sit. si minus. minus ne-
gocium gerere. ac se ab eo que illustraturus uenerat separare. Prop-
terea quia tam fidelis extitit. quia sibi nihil prorsus assumpsit ut ma-
data mittentis impleret. et sacerdotis petam dignitates. et regis su-
um honorem. iudicis potestatem. et dei nomen accepit. Quia de secundum na-
turalitatem diximus. quia se hominibus in carne monstrauit. neminem adopi-
lla miranda. per que cum esset ea celestis iudicia utitur. magis iudei
putauerunt. Cum primus cepit adolescere cunctis est autem. iohannis. per illam in
iordane fluere. ut lauacrum spiritalem per aquam non sua. que usque non habebat si an-
nus. quoniam gerebat aboleret. ut quemadmodum iudeos suscepta carni-
fatione. sic etiam gentes baptismo. et purificati uotis purificatione saluaret.
Tunc uox de celo audita est. filius meus es tu. ego. hodie genui te. et
que uox aperte dandum predicta in nemo. et descendit super eum spiritus dei.
foras in specie colube candidae. Erande cepit multas uirtutes facere. non
prestigiis magicis. que nihil ueni ac solidi ostentant. sed in ac potestate
celesti. que iam prides. per his inuicantibus. timebant. Que opera tam
multa sunt. ut minus liber ad complenda omnia satis non sit. Eumeni-
bo igitur illa breuiter. atque generaliter. sine ulla personarum ac locorum
designacione. aut ad exponenda. passiois eius. etiam quod rationes pos-
sit peruenire. quo iam dudum festinat oratio. Virtutes eius fuerunt
quas appollo portentificas appellant. quod quicunque iter faciebat. egros
ac debiles. et omnium morborum genere laborantes minus uerbo. minus
quod momento reddebat incolumes. adeo ut membris omnibus capti. re-
ceptis repente uiribus roborati. ipsi lectulos suos reportarent. in quibus
fuerat paulo ante delati. claudis uero ac pedum uicio afflictis. non
modo gradiendi sed etiam curandi dabat facultates. Tunc quorum ceca lumen in
altissimis tenebris erant. eorum oculos in pristinum restituebat aspectum.
Mutum quoque linguas meloquum sermonemque soluebat. Item sor-
dorum pate factis auribus insinabat auditum pollutos. et aspos ma-
culis repurgabat. et hec omnia non manibus. aut aliqua medela. sed
uibo ac inuisione faciebat. Sicut etiam sibilla per dixerat cuncta uerbo
peragens omnesque egritudines curans. Nec usque minus. quod uibo faceret
mirabilia. cum ipse esset dei uirum celesti uirtute ac potestate sub mirum. Nec

factis sunt q' mres imbecillis reddet q' debilib' integritate: q' egriis
 et languentib' sanitates: nisi eam mortuos suscitaret: uelut esompio
 solutos ad uitam renouaret. Que mdeutes tunc mdei demomata pote
 aa fieri arguebant: cum omnia sic futura ut facta sunt: arbane illoz
 h're otinerent: legebant quippe eam tunc alioz ppliarum: tu uirib' u
 dicentis. Confortamini manus resolute et genua debilia consolamini
 qm' estis impulsillo: no: nolite timere nolite metueret: deus n'r m
 diqum retribuet: et ip'e ueniet et saluos faciet nos. Tunc apientur
 ocli cecorum: et aures sordum: audiet: tunc saluet claudus uelut cer
 uis: et plana erit lingua mutoz: quia rupta e in deserto aqua et ri
 uis: interia siccant: et sibiilla eadem ceant lns uisib': mortuoz
 aut resurrecto: cit et claudoz cursum: uelocissimus: et sordus an
 diet et cetera mdebut: loquentur no loquentes obhas ems uirtutes et
 opa d'ma cu magna illuz multitudo sequetur ul' debilib' ul' egrozm
 ul' eoz qm' curandos suos offerre cupiebant: ascendit in monte: queda
 desertum: ubi adoraret: ubi cum triduo moratus eet: ac fame populo
 laboraret: notauit discipulos suos querens: quos secum gestaret cibos
 . At illi quiq' panes et duos pisces mpera se h're dixerunt. Affert ei
 misit: ac multitudo p' quinquagenos distributa: discumbere. Quid
 cum discipuli faciant: frangebat ip'e panes minutati carneq' piscum con
 minuebat: et usq' in manib' ems iungebant: et cum apponetur illa po
 pulo discipulis inpasset: saturata sunt quinq' milia hominu: et insup duo
 decim cophini de residuis fragmentib' impleti. Quid aut dicit mit fieri
 potuit mirabili. At id futurum sibiilla ceantat ohi: qm' necius tales
 fuerunt in panib' simul quiq' et piscib' duob'. mroz milia in deserto:
 quiq' saturabit: et superancia cupiens frustra duodecim implebit coph
 hinos ad spem multoz. Quid igit quid hic potuerit ars magica mo
 hri: cum piaa nihil aliud q' ad aram scribendos oculos ualeat. Item se
 cessurus orandi gra sicut solebat i monte: precepit discipulis: ut cum
 cilium sumerent seq' pcederent: atq' illi urgente iam nesp'e pfecti
 orio nento laborare cepit: cum q' uim mediu fretu tenerent: tuz
 pedib' mare ingressus: consecutus e eos tamq' in solido gradiens
 no ut poete menciuntur: onones in pelago mcedentes: qm' demer
 sa corpus pte humero sup eunet mdas: et rursus cum obdo:
 missi in nam: et uentus usq' ad extremu: pichu semie cepisset: ex
 citatus esompio: silere nentuz: p'm' misit: et fluctus qui marie
 ferebant coquiesce: statiq' subueibo ems tranquillitas insecuta est.
 Menciunt fortasse l're s'te: docentes: tantu fuisse i eo p'tate: ut nupio
 suo cogeret uentos obsequi: mana semie/morbo ced'e/ inferos ob
 edire. Quid q' eadem sibiilla e' mib' suis ante docuerit: quazuma
 cum sup fecimus menciou'e sic ait: Ventos sedabit uerbo stetit q'
 mare: insani pedib' pacis fideq' calcans. Et rursus alia que:
 dicit fluctus de ambulabit: egritudine: hominu destinet: nunciat
 bit defunctos explodet dolores: multis ex uno fonte panis saturitas
 erit hoibus. His testimonijs quidam reuerti solent eo confugere: ut
 aiant no esse illa carmina sibiillia: s' auris ficta atq' coposita. Qd
 pfecto no putabit qm' accionez: nationes q' legunt alios q' ueteres: q'
 erythraz sibiillaz: ceteraq' comemorat: quaz ex libris ista exempla p'
 ferunt: qm' auctores ante obierunt: q' xpc scdm carnei nasceretur.
 Quid no dubite qu' illa carmina p'omib' t'pib' p delia mentis habi
 ta sunt: cu ea nemo intelliget. Demiciabant emz monstruosa queda
 miracula: quoz nec ratio: nec auctor nec t'pus designabat. Demq'
 erythraa fere ait ut dicetur insana et mendax. At emz dicunt sibi
 illam insanam mendacem: postq' uero facta fuerit: amicta tunc mei
 memoriaz facietis: et haud amphus me quisq' insanaz dicent dei:

Sibilla

pila

Sibilla

magni prophetarum lacerant: igitur multis seculis. Postea vero audientia
fuit quod natiuitas christi. et passio pate fecit arbana. sicut enim: uoces prophetarum
quod cum per annos mille quingentos: et eo amplius late fuissent apud uide
orum. nec tamen intellecte sunt. nisi postquam illas ipse et uerbo et opibus inter
pretatus est. Illud est. prophete annuntiauerunt. nec ulla modo potant quod illi lo
quuntur intelligi. nisi fuissent munera completa. Vemo uero ad ipsam
passionem: quod uelut obprobrium nobis obiectum solet. quod et homines et ab
hominibus insigni supplicio affectum. et exanatu colamus: ut doceremur ei
ipsam passionem ab eo cum magna. et diuina ratione susceptam: et mei
sola et uirtutes et sapientiam attingere. Neque est si beatissimus interitus fuisset
et per omnes interitus in summa felicitate regnasset: quicquid illius sapientis
aut deum credidisset. aut honore domino dignum indicasset. quod faciente
nere diuinitatis exptes. qui caducas opes. et fragiles potentias. et
aliam beneficii bona non tamen suscipiunt. uerum etiam consecrant. et
sacientes memorie mortuorum desunt: fortunas iam extinctas co
lentes. quia ne nimis quidem putemque sapientes colenda: sibi nunquam
putauerunt: nec est per aliquid interitus terrens esse uerabile celorum dig
num. si sola est uirtus. solaque iusticia. que potest uerum bonum. ac celest
te et perpetuum indicari. quia nec dat. anque nec auferit. Quia uirtute
ac iusticia. qui christus instructus uenit interitus. Vno uero qui ipse in
teritus et ipse iusticia est. descendit ut eum doceret homines quod formaret.
Quo magister ac dei legatione perfunctus ob eam ipsam uirtute
quas simul et docuit et fecit: ab omnibus. et memit et potuit deus ac
di. Ergo cum magnis prophetis ad eum. uel obuiauerat quas docebat. uel
obuiauerat que faciebat subinde conflueret. et precepta eius audiret
et adeo ipsum multum: deique filium crederet: tamen priores in deorum. ac
sacerdotes ira stimulat. quod ab eo tamen peccatores increpabant. et
mundia de prauis quod conflueret. ad eum multitudinem contemni
se ac deserui uidebant. Et quod cupit illorum scelens fuit stulticia et. eio
re creati. et in memores preceptorum celestium ac prophetarum: coniecit ad
suis enim impium quod consilium de eo tollendo cruciandoque cepit. Ad
prophetam multo ante de sepebant. Nam et dauid in psalmo: suorum
pudens in spiritu quicquid facimus aduersum eum: beatum esse ab ipso qui non
abiecit in consilio impiorum. Et salomon in libro sapientie. his uerbis usus est
Circumueniamus iustum qui in suam est nobis. et exprobat peccata legum
promittit sciam se dei hunc: et filium dei se uocat: factus est nobis in
traductione cogitationum uerum: gratus est nobis. etiam ad uidendum. qui
dissimilis est alijs interitus illius. et in uirtute fuit me illius. Tamen in
gates existimati sumus ab eo. et continet se animus ueris quod abi inun
dique: et prefert nomina iustorum. et gloriatur prius se hunc deum
Videmus quod si similes illius ueri sunt. et temptemus que enectura
sunt illi. Continemela et tormentis interitus genitus eum: ut sciamus re
uerentiam illius. et probemus pacem illius. morte turpissima con
deimnemus eum: hec cogitauerunt. et exauerunt. ex cecinit eum il
los stulticia illorum alii iporum. et nesciunt sacramenta dei. Nomen ita
de sepebat. nefarium illud consilium ab impijs interitus conuenit ut pla
ne interitus indeat. Ac quoniam a salomone. qui hec cecinit usque ad
tempus quo gesta res est. nulle ac decet anim fuerunt. Nihil nos affu
git. nichil addimus. habebant hec qui fecerunt legebant in quos
hec dicta sunt. Et tamen huiusmodi ueris. et scelere illorum habent. et
damnationes suas prophetarum uoce predictas: et cotidianis lectoribus
personat nec aliqui in cor suum quod per est et ipsa damnationis admit
tunt. In crepitu quo sepe a christo iudei. exprobrante illis peccata. et in
iusticiam et apud pene deserui conuati sunt ad eum necandum. eum
rei audacia dedit illis humilitas eius. Nam cum legimus cum quoniam uirtute

et claritate filius dei uenturus esset ex celo in unum al' ipm - ^{ante} - accernerent
 huiusmodi quatuor sordidum in forme. non credebatur filius dei esse: ignora-
 tes duos eius aduentus. appheris esse predictos. p'mum in humilitate car-
 nis: obscurum in fortitudine maiestatis manifestum. De p'mo dandum i
 psalmo lxxi. sic ait. Descendit sicut pluma in uellus. et orietur in die
 bus eius iusticia. et habundancia pacis. donec extollat luma. ^{Et} ^{erit}
 e' pluma si descendat in uellus. aduerti non potest: quia strepitus non
 potest. facit ita xpm in terra sine ulla al' cuiusq' suspiratione uenturum
 esse dixit. ut iusticia doceret. et pacem. Iudas quoque ita tradidit
 dno quis credit auditum nro. et brachium dñi al' dei tui reuelati e'
 Annunciamus coram ipso sicut puer. et sic radix interia sicuti flō
 e' signa eius neq' claritas. et inuimus illum. et non h'mit signa: neq'
 decorem: si signa eius sine honore. et deficiens p'ter cetos hoies. hō
 in plagis positus. et sciens se esse m'beallentem. quia aduersus e'. et non
 e' computatus. hic peccata nra portat. et p' nobis dolet: et nos puta-
 minus ipm esse in dolore. et in plagis. et ueracione: ipse aut' in luerat
 e' p' facinora nra. et in firmatu est p' p'ta nra. Doctna pacis nre
 sup illuz. amore eius nos sanati sumus. Omnes nos sic oues errantem
 et dens tradidit illuz pro p'tis nris. Et sibylla eodem mo locuta e'
 miserabilis ignominiosus in formis miserabilib' spem dabit. p'p'
 hanc humilitate denz sui non agnoscentes inuenit consilium detestan-
 duz ut p'uerent. euz. ita qui ut eos al' deos inueneret aduenerat
 euz. ne atq' in die sue. qua in cordib' suis gerebat intus inuolu-
 tam. alias causas p'ferebant. q' legem dei p'moyse tradidit. solue-
 ret q' sabbatis non uacaret opus in salutez hoium. q' circuncisionem
 nacie faceret. q' abstinentia fuisse carnis inquit. in quib' rebus in
 dee religionis sacramenta consistit. ob hanc itaq' causa cetera p'
 ppli que noduz arpo secesserat. asacerdotib' inuocabat: ut impm
 indicaret euz. q' legem dei solueret. atq' hec ille non suo iudicio: si
 eredi uoluntate. et secundu p'dicta faceret. ppliam. Aliter euz no
 nam legem datur. ut de uiciis h'c mo. lex de syon. p'ficeretur.
 et s'mo dñi ex urbe. et indicabit inter plinos. p'plos. et remicet
 et rediget ualidas nationes. Illa emz p'or lex q' p'moyse data est
 non i monte syon. si i monte choreb data est. Quid sibylla fore: ut as
 ho dei solueret ostendit. ac cu hec uniuersa consummata sunt que dñi
 in eum omis soluit. lex euz. ipse moyses. p' que sibi datur. leges: dñz
 p'tinaciter tinent. exacerbat adeo. et denz agnouerunt p'dixerat fore.
 ut. p'pha maxime mitteret. adeo. qui sit sup legem: qui uoluntatez
 dei ad hoies p'ferat in dextero nomio ita septu reliquit. Et dixit dñs
 ad me. ppliam excitabo ex de s'ib' eoz. sicut te: et dabo libz mei
 mos. eius. et loquetur ad eos ea que precepo ei: et quisquis non
 audierit ea. que loquet. p'pha ille in nomine meo. ego iudicabo i
 euz. Denunciant s'z dens. p' ipm legistm. q' filiu suu. i. uniuersa p'te
 q' legem inuenerat. et illam ueterem p' mortalem datam soluit.
 ut de mo p' euz qui esset eternus legem sanciret eternaz. Item de ar-
 cione soluenda. iudas ita p'phetant. hec dicit dñs nris iuda
 qui habitant in urbe. Renouate inter nos nomitatez. et ne seminare
 ritus in spm. Circadite nos dñs deo nro. et circadite prepuan
 cordis nri. ne erant na mea sic ignis. et non sit qui extinguat.
 Item moyses ipse in nomisim dieb' Circadit deus cor tuu ad
 dñm deum tuu amanduz. Item. iesus nane subcessor moysi. et dixit
 ad iesu. fac tibi altellaz petros. minus acutos. et sede. et circad
 ade secundo filios isrl. et secundaz arcionez futuraz esse dicit
 non carnis sicut fuit p': quia ead. nre ead. iudei utuntur: s'z cordis
 ac sps: qui tradidit xpm qui uerus fuit iudis. Non em. p'pha sic ait

Et dicit dñs ad moysi ad iesum ut ostenderet qd nō dese loqueretur. si
 derpō ad quē tūc deus loquebat. xpi em̄ figurā gerebat ille iesus
 qm̄ cū p̄m̄ aures noceret. moyses futura p̄sentiens misit em̄
 iesum vocari: ut qm̄ dñs muliere dilectus eet ad uersus. amalech q
 oppugnabat filios isrl. et ad israhel debellaret p̄nois figurā: et po
 pulū in terrā p̄missionis induceret et idcirco etiā moysi successit
 ut ostenderetur noua legē p̄ xpm̄ iesum data: ueteri legi succēssit
 sumā q̄ data p̄ moysen fuit Nam illa carnis circūcisio. caret utiq;
 ratione. quia si deus id uellet. sic ap̄uapio formasset hoīe: ut
 p̄putū non h̄erēt. h̄m̄ sēdē circūcisionis figurā erat signi
 ficans nudā dñi eē pectus. i. ap̄to. et simplici corde oportere nos
 uiuē: qm̄ p̄ illa corpore q̄ circūcidit. h̄et quandā similitudinē cordis
 et ē pudenda ob hanc etiā. deus uidari eam misit: ut hoc argu
 mento nos admoneret. ne inuolutū tē pectus h̄erem. i. nequidē
 pudendū facinus intra conscientie secretū uelamus. hec ē cordis
 circūcisio de qua p̄ph̄e loquunt. quā deus acarie mortali ad aīam
 transtulit. que sola mansura est. Solens em̄ uite ac salutis nr̄e. p̄
 etia sua pietate consilē. p̄m̄am nobis in illa circūcisione. p̄posuit
 ut si cor nūdauerm̄. i. si p̄tā nr̄a satis deo fecerim̄. uerūm̄ conse
 quamur. que continentib. et admissa sua celantib. denegat. ab eo
 qm̄ nō facies sic h̄m̄. i. intima et archana pectoris intuet. Eodem sp̄
 ectet etiā carnis similitudo interdictio: aqua aut̄ eos abstinere misit
 deus. id potissimū noluit intelligi. ut se ap̄tis atq; i. inuidias ab
 stineret. Est em̄ lutilentū hoc aīal. et i. inuidū: nec unq̄ in celū al
 piat si intēiā. toto et corpe et ore p̄iectū: ueneri semp et pabulo
 semit. nec ullū alim̄ aut̄ uiuit p̄stare usq; p̄t. sic cetē aīantes que
 ul̄ sedendi ueluticū p̄bent. aut̄ in cultib. agroz uiuāt. ul̄ planis
 tra collo trahunt. ul̄ onera tergo gestat ul̄ indumentū erunt. i.
 suis exhibent. ul̄ copia lactis erubescit. ul̄ custodiendi domibus
 inuigilant. Intellerit ḡ ne poram carne uterent. i. ne uitā por
 corū i. imitarent. qm̄ ad solā mortē uiuunt. ne uentri ac no
 luptatib. deservientes ad faciendā iusticiā inuites eēt ac morte
 afficerent. Item ne fadis libidinis in mergerent. sic suis q̄ al̄ que
 inuigilant. ceno: uel ne terrens simant simulachris. ac se luto in
 quinent. luto ē se obliuunt. qm̄ deos. i. luti. terrens q̄ uenerant
 sic inuisa p̄cepta uidante legis. ad exhibendā iusticiā spectat
 qm̄ p̄ ambagem data sūt: ut p̄ carnalū figurā. sp̄ituali nosceren
 tur. Cū igr̄ ea q̄ deus fieri uoluit q̄q; p̄ p̄ph̄as suos multis se
 culis ante p̄dixit. xpus impleat ob ea inatati: et diuinas lras
 uescientes docuit ut deus sum̄ comdemnarent. Quod aut̄ sa
 lutē futurū ac subinde dicit. oportere se pati atq; interitū pro
 salute multorū. secūsit tū aut̄ discipulis suis: nō ut imitaret qd
 necesse erat p̄ peti ac sustinē. si ut ostendēt qd ita fieri oporteret i
 om̄i p̄secutione. ne sua quis culpa maculā inderet: ac denūciaret
 fore. ut ab imo eorū p̄deret. Itaq; uidas p̄mo illectus tradidit i
 em̄ iudeis: At illi comprehensū. ac p̄uocato legato. qm̄ tūc legat
 suū regēbat oblatū. crua affigi postulauerunt. Obiaentes ei
 nihil aliud nisi qd se dicūt filii dei eē regem indeorū. Itē quia i
 dixerat. Si soluentis hoc templū. quod edificatū ē. aīms. xlv. i.
 ego illud in triduo sine manib. resuscitabo. significans futurā i
 breui passionē suā: et se a iudeis interfectū. tertiū die resurrec
 turū. ipm̄ em̄ erat uerū dei templū. has em̄ uoces tanq̄ in fan
 stas et impias insectabant. Quā pilatus audiss. et ille in defen
 sione sui nihil dicit. p̄uocauit in eo nihil dāpnatione dignū iudei
 At illi in iustissim̄ accusatores aut̄ p̄plo quē inatauerat. proclamare

crepue: et crucer eius molentis uocib: flagitare. Tu uentus et il
larum clamorib: et herodis retrahere mitigatione mentis ne reg
no pelleret iustus. est ne tu ipse iudex puerit. i. iudicabit eum iudei
ut ipi de illo sedm leges iudicarent. darent igitur eum flagellis ne
beratur: et puer q' cruci affigerent illi darent iudicatur: e colone pu
mori nescit: ac spum coronatur: quam rorem saluauerunt: et de
derunt ei abis: felle: et melle: erant ei acta potione: Post ha co
spuerunt in facie eius et palmas et cetera. Cuius ipi carmifices de nesci
mentis eius contenderent: sortiti sunt interie deignata et pallio: q
cui hec omnia fierent: nullas uoces ex ore suo: tanq si mutus eet
emissit. Tunc suspenderunt eum inter duos narios mediu qui obla
trocinia dammati erant: atq: affixerunt. Quid g' hic intanto fan
nore de ploret aut quib: uerbis tui nefas: conquerat. Non enim ga
minantur: crucer describam: quas M. tullius multis eloquentie
sue uentus ac miris uelut effusus totius ingenij fontibus psecutus
e facinus indignum: ee p damans: ante: romanis: cont: omes leges
marces: esse sublatu. Quid q'uis innocens fuerit: et illo supp
licio indignus: mortalis tui et ab hoie scelerato qui iusticia: ignora
ret affectus e. Quid delinno crucis indiguitate dicemus: magna de
aculeonib: dei: suspensus atq: suffusus. Quis tam facinus: et tam
ta reru: uberiq: copia instructus: existeret: que oratio: tanta afflu
entia uberitate decurrens: ut illa: crucer: merito deplorat: quas
mundus ipse et tota mundi elementa luerunt. hec autem sic futura fu
isse et pphetar uocib: et sibyllis carmib: denunciatu. Et apud illi
as: ita scriptu: inuenit. Non sin: contumax neq: contumax. Dicitur
meus posui ad flagella: et maxillas meas ad palmas: facies autem
meas: no auerti a fidelitate sputorum. Vili dicitur in psalmo: et cum
congregata sunt sup me flagella et ignominie. Dissoluti sunt ne
q: compuncti sunt temptauerunt me: et deriserunt me: et striderunt sup
me dentibus suis. Sibylla quoq: eadem futura monstrauit. Adm
quas manus: et infidelis: deniq: nemet dabit ante: deo alapas
manib: impius et oculis scelerates sputa uenenosa dabit et ad fla
gella puerit: tunc tergam. Item silencio eius q' usq ad morte pma
citer tenuit. Iudas iterum: sic locutus e. Et sic agnus coram condenti
bus sine uoce sic no apuit os suu. Et sibylla sup dicta. Et colaphizatus
iacebit nequus agnoscat. quis sermo aut unde uenit ut p dictis lo
quatur coronas: ferat spum: De cibo uero et potu que anteq eu fige
rent ei obtrulerunt dand in psalmo leui. sic ait. Et dederunt mescam
manni fel. et melle mea potu melle dederunt acetu. Item hec facinus
eas: sibylla conuocata est. Incho fel. et melle acetu: dedere. in ma
intatis. hanc indicabit mensis: Et alia sibylla iudei: tui: his uar
pat uerbis. Et tu stolidi tui: deniq: no agnomisti inludentes: mor
talib: cogitationib: at et spum coronasti ad coronas horrenduq: fel
temperasti. fore aut ut iudei manus referrent deo suo: enq: inter
ficeret testimoniu pphetaru hec antecesserunt apud esdai: ita scriptu
est. Et dixit esdai ad populu: hoc pasca saluator nri est: et refugiu
nrm. Cogitate et ascendat in cor uestru: qui hem: eu humilare
in signo: et post hec spabimus in eu: ne deserat hic locus metrum:
ipius dicit dms deus iustitiz: et no crediderunt ei: nec audierunt
admiraciones eius: entis de uisio ingentib: Inde al unde apparet in
deos nullas: alia: spe: hie: nisi se abluant a sanguine: ac spumert
men: ipi: que: nec inuenit. Iudas quoq: facinus eoz designat et
dicit. In humilitate iudicauit eum sublatu e natiuitate eius: puer
enatiabit. Quid auferet acetu mta eius a facinoribus ppli mei ad
ductus e ad mortem. Et dabo malos psepultura eius: ut dmites pro

morte eius quia facinus non fecit: neque inuentus est dolor morte eius
propterea ipse heriditabit multos: et fortiter diuidet spolia: propterea quod traditus
est ad mortem: et interficiendus deputatus est: et ipse peccata multorum
portauit: et propter facinora illorum traditus est. Dauid quoque in psalmo xxi
in. Captabit in manu iusti et sanguinem innocentem: condemnabit et
factus est in dominus in refugium. Item Ieremias dominus significat mihi et cog
noscat: tunc audi meditationes eorum Ego scio agnus sine malicia ab
ductus suus ad inuictum: mane cogitauerunt cogitationes dicentes Ve
nite nutramus lignum in pane eius: et eradamus a terra mentis eius: et nomen
eius non erit in memoria amplius: lignum autem crucis significat: et pa
ne corpus eius: quia ipse est abusus ac potus omnis: qui ardet in carne
quas portauit: et in cruce qua pependit. De qua tamen aptus ipse mor
tes in iuditione ita predicant. Et erit pendens in terra tua ante
oculos tuos: et timebis diem ac noctem: et non crederis mente tue. Idem rur
sus inueniens. Non quasi homo dominus alius deus suspendit: neque quasi
filius hominis inuasit patris Zacharias: etiam sic tradidit: et timebit in me
que transierunt. Item Dauid in psalmo xxi. Effudit manus meas
et pedes meos dimiserunt omnia ossa mea: ipse autem contemplant
fuit: et inderunt me: et dimiserunt vestimenta mea sibi: et super uestes
meas miserunt sortem: quicquid non propheta de se locutus est: fuit enim: et re
miniscent illi prope est: sed spiritus dei per eum loquebatur: qui fuerat illa passi
mus post annos mille: et quinquaginta. Tot enim colligitur annis arg
no Dauid usque ad crucem christi domini. Et Salomo filius eius qui ieroso
limam condidit: eam ipsam putauit esse mulierem: scilicet crucis prophetam
Quia si antequam ante dicit dominus: et non ostendentes uentures: meam
reuerentiam ista a terra quas dedi illis: et domus hanc: quam edificavi illis in
nomen meo: proiciam illam ex omnibus: et erit israel in perditionem: et in ob
probrium populo: et domus hec erit deserta: et omnis qui transierit per
illam admirabitur: et dicet: propter quas res deus fecit terre hanc: hec
in illa: et dicent: quia reliquerunt dominum deum suum: et persecuti sunt re
gem suum delectissimum deo: et auerterunt eum in iniquitate magna
propter hoc importauit illi deus mala hec. Quid amplius his de facino
re in decem: dicit per: quia execratos tamen fuisse: atque in facinorabili
furore conceptos: qui hec cotidie legentes neque intellexerunt neque fece
runt cauere noluerunt. Suspendis igitur et affinis exclamant ad dominum
nocte magna: et ultro spiritum eposuit: et eadem hora tremotus factus
est: et uelut templi quod separabat duo tabernacula scissus est in duas
partes: et sol repente subductus est: et ab hora sexta usque ad horam nona
nihil tenebre fuerunt. Qua de re amos propheta testatur et erit in die illo
dicit dominus Occidet sol meridie: et tenebrabitur dies lucis: et comitum
dies uestros festos in luctum: et cantica uestra in lamentationem: Item Je
reemias ex terris est que parit: et tedunt aia: et occidit sol et: cum adhuc
in mediis diebus esset confusa est: et maledicta: reliquos eorum in gladium: dabo in
conspicuum inimicorum eorum et sibilla templi uero scissus est: quod uelut
et die medio non erit tenebrosa ingens in tribus horis. Cum hec facta
essent: ne prodigia quidem celestium facinus sumus intelligere quimus: sed
qui prodixerat: se tertia die ab inferis resurrecturum: metuentes ne a
discipulis subiecto: et amoto corpore uiuere resurrexisset eum crederent et
fuerit impleberet multo maior confusio. Detraherunt enim crucem: et conchy
lis firmiter in monumento militum custodia: circumdederunt. Quam ter
tia die ante lucem terre motu repente patefactus est sepulchrum: et custo
diibus quos attentos obstupescerunt paucos: nihil uidentibus integer
sepulchro: ac minus egressus in gressibus perfectus est: ut discipulos super
quereret in sepulchro uero nihil reperi: nisi et uine quibus in uolu
nus corpus incluserat illius autem apert inferos non remanserunt: sed die

tertia resurrecturus. pphie ceauerant. Dauid in psalmo xvi. Non derelinquet
 animam meam apud inferos: neque sanctus tuus dabis videre inferum. Item i
 tercio ego dormui et sompni: accepi. et exiit. qui dñs auxiliatus
 ē mihi. Osce quoque pñus xpi. pphetarum de resurrectione eius testificat
 est. hic filius meus sapiēs. pp. quod nūc nō resistet in contrābulacōe
 filiorum suorum: et de manu inferorum eruat eum. Vbi est iudiciū tuum?
 mors. aut ubi ē aculeus tuus. Idem alitem alio loco nūcificabit nos
 post biduum die tertia. Et ideo sibi illa impositum ē ēē morti terminum
 dicit post tridui sompni. et mortis fatum finet tertia die dormien.
 et tunc ab mortuis reuertens ad lumen ueniet pñus resurrectōis uoca
 tus nūc. ostendens Vitā ē nobis. acq̃uit morte supata. Nulla igit
 spes alia consequende i mortalitatis homini dat. nisi crediderit i em
 et illar crucis portandaz paciendamq̃ suscepit. profectus g. in galilee
 noluit ē iudeis se ostendere ne adducerent eos ad pñam atq̃ impios
 resanaret. discipulis. item congregatis s̃pturē scē l̃as. i. pphetarum
 archana patefecit. Que anteq̃ patētur p̃spici nullo modo pateant
 quia ipm passionē q̃ eius indicabunt. Idcirco moyses. et idem ipsi
 pphie leges q̃ iudeis data ē testamentum uocant: quia nūc testator mo
 tuis fuerit: nec confirmari testm pot: nec sciri quid in eo s̃ptū sit
 quia clausū et obfiguratum ē. Itaq̃ nisi ipm mortem suscepiss. apm
 testm a. reuelari et intelligi mysterium dei nō potuiss. Item s̃ptura
 omnis in dño testā dimissa est: illud quod aduentus passionē q̃ xpi
 antecessit a. lex et pphie dicit. Si nō que post resurrectōis eius s̃ptā
 sūt: nomī testm notatur. Iudei uetere utunt. Nos nouo: s̃ tñ dñs
 nō sūt. quia nomī uetere adimpletio ē: et introq̃. idem testator ē
 xps. qm p nobis morte suscepta nō hīdes. regnū etēim facit abdūcto
 et ex hīdato populo iudeorum: sic ieremias ppheta testat. cū loquitur
 talia. Ecce dies uenit dicit dñs. et consummabo domui isrl. et domui
 iuda testm nomī nō scdm testm qd̃ disposm p̃bz eoz in die qua app
 hendi manū eoz. ut educeres eos de terrā egypti. quia ipi nō p̃ene
 rauerūt in testō meo. et ego neglexi eos dicit dñs. Idem alio loco fili
 aut derelinqui domū meā. dimisi hīditatē meā. in manu inimicorū
 meorū al. ems. facta ē hīditas mea mihi. sicut leo in silua. Dedit ipsa
 sup me nocem suā. ideo odm em. Cū sit hīditas eius. celeste regnū
 nōn utiq̃ ipm hīditatē se dicit odisse. s̃ hīdes qm aduersus eum in
 grati et impij. extiterūt. facta est inquit hīditas mea mihi. sicut leo in
 cla. et deuoratio factus sum hīdib. meis qm me i molauerūt sicut pec
 dedit sup me nocē suā. a. sinas aduersus me mortis crucisq̃ dixerūt
 Nam quod supm̃ aut consummaturū se domui iuda. testm nomī: ostē
 dit uetus illud testm: quod p moysen datū ē nō fuisse pfectū. id aut
 q̃ p xpm dari hēret consummaturū fore. Domus aut iuda et isrl nō utiq̃
 iudeos significat quos abdicauit. si nos qm ab eo conuocati ex gentibz
 in eoz locū ad optationē successim. et appellamur filij iudeorū. Quod aut
 la declarat cū dicit iudeorū bñm diuinū genus celitū. Quod aut
 futurū ēē id genus isrlas docet. ap̃t quē p̃ sūm̃ ad filij loquit
 dicens Ego dñs deus uocam te ad iusticiā. et tenebo manū tuā. et
 confirmabo te in testamētū generis mei in lucem gentiū. ap̃t oculos
 cecorū pducē ex mīculis alligatos. et de domo carceris sedentes intene
 bus. Cū igit nos antea tamq̃ cecī: et tamq̃ carcerē stulticie inclusi se
 derem⁹ in tenebris. et ignorantes deū et ueritatē illūiati adeo sum⁹
 qm nos testamēto suo ad optauit: et liberatos malis mīculis. atq̃ in
 lucem sapiē. pductos in hīditatē regni celestis ascit. Ordinata u
 discipulis suis ewangelica ac noīa sū p̃ dicacōe: arcū dedit se repen
 te nubes enq̃ in celū sustulit xpm post passionē die. sicut damiel fore
 ostenderat dicens. Et ecce i nubibus celi ut filius hoīs ueniens usq̃

aduentum dierum puenit. Discipuli uero per promissas disposi fundamenta earum
ubique posuerunt facientes et ipsi in nomine domini dei magna. et pene
credibilia miracula quia descendens in sinerat eos uirtute atque potes
tate qua posset uone amminacionis in eis fundari et confirmari. Et
et futura illis aperuit omnia. que petrus et paulus rome predicauerunt
et ea predicatio in memoria scripta permansit in qua cum multa alia mira
cula hoc etiam futurum esse dixerunt: ut post breue tempus inmitteret deus
regem qui expugnaret iudeos. et ciuitates eorum solo adequaret
ipso. aut fame sitique confectos obsideret. Tunc fore ut corpora suorum
nascerentur. et consumerent se inuicem. postremo ut capiti uenerent
in manus hostium. et in conspectu suo uerari acerbissime conuingeret
suas tenerent molari: ac per statim uirgibus diripi pueros. alii di per
mulos omnia. denique igni ferocique futurum captiuos impetui terro sine
extremum. eo quod exultauerunt super amantissimum et prebatissimum dei filium
Itaque post illorum obitum: cum eos uero intermisisset iudeorum nomen et gen
tem nespasianus extinxit. fecitque omnia. que illi futura predicauerunt. Quod
firmati sunt ut opinor. que falsa et incredibilia putantur ab his. qui
uera celestium horum doctrina non inibunt. Et tamen ut refellantur. nobis esse
illi qui inuicem non sine malo suo sapunt: rebusque diuina fidem detrahunt
argumentis quoque illorum conuincimus eosque ut tandem. aliqui cre
dant ita fieri oportuisse: sic nos ostendimus factum. Et quumque aperit
bonos indices satis habuit firmitatis uel testimonii sine argumetis
uel argumentis sine testimonio. nos tamen non contenti alterutro sumus. cum
supperat nobis utrumque. neque per uerse ingenio. aut non intelligendi
aut contra differendi locum relinquamus. Negant fieri potuisse ut in
mortali quicquam decederet. Negant denique deo dignum. ut homo fieri uel
let: sequi in firmitate carnis oneraret. ut passionibus ut dolori ut mor
ti se ipse subiceret. quasi non facile illi esset. ut contra corpus in bealli
tate se hominibus ostenderet eosque instigare doceret: siquidem id uolebat
maioris auctoritate. ut professi dei. Time eum amicos fuisse preceptis celesti
bus pariterque dei sapientis accederet. Cur igitur ante addocendos ho
mines non ut deus uenit: cur se tam humilem imbecillique constituit. ut
ab hominibus et contemptum. et pena affici posset. Cur uero ab imbecillis et
mortalibus passus est. Cur non manus hominum aut uirtute repulit. aut
diuinitate uincit aut uincit. Cur non diuinitate sua sub ipsa saltem morte
patefecit. Et ut in ualidius in iudicium ductus est: ut nocens dampnatus
ut mortalis occisus. Respondebo hec diligenter. nec quicquam pariter ex
rare illa e magna et mirabili ratione sunt facta. quia quicunque precepit
non tamen inuicem desinet deus ab hominibus esse cruciatur: uerum etiam facile per
uidebit. ut deus quidem se potuisse se credi. si ea ipsa que arguit contra non
essent. Quiaque precepta dat hominibus adiutur: moroseque singit aliorum
quero ne ipse facere debeat que precepit. an non debeat. Si non fecerit
soluta precepta sunt. Si e bona sunt que precepit. si uita hominum in op
timum statum collocant: ne se debet. ipse preceptor amminero ceterique hominum
se gregare. in quos hiter ipse. et ipsi eodem modo inuendunt. e quo docet
esse inuendunt: ne si alii inueniunt. ipse preceptis suis fidem detrahatur lemo
reque doctrinae suae faciat. si reuera resoluit quod uerbis inuitat. astingere
Quisquisque e cum audit sapienter. non uult imponi sibi necessitates
parendi. tamen modo sibi libertatis adimat. Respondet itaque doctor. hoc
modo. non possunt fieri que uobis qui sunt impossibilia: uetas me uita
uetas carpe. uetas libidine comoueri. uetas dolorem uel mortem timere
Et adeo contra naturam est. ut his affectibus aialia inuenerit subiecta.
sunt. Uel si adeo repugnari putas posse nature. tamen ipse qui precipis
fac ut sciam fieri posse. Cum autem ipse non facias que insolentia e. ut hominem
libero imponere uelis leges. quibus ipse non pareas. primum discere que doces

Et anteq̃ mores alienos corrigas tuos corrige Quis neget multas eē
hanc responsiones. Quia etiam in conceptu nemo huiusmodi
doctor doctor et deludetur multis. quia indebit et ipse deludere Quid
si faciat ille preceptor si hec ei fuerint opposita Quomodo admet et
causationes contumacibus nisi ut putat fictis doceat se possibilia docere
Vnde euenit ut plurimorum preceptis nullus obtemperet. horum est malum exempla
quā uerba quia loqui facile est p̃stare difficile. Quia quidem tunc multi
hū facerent quā multi loquuntur bñ. Et qui p̃cipit nō facit abest
ab eis fides et si horum fuerint contempnentur ut lenes. Et deus
opponet ei f. excusatio fragilitatis humane: sup̃ est ut factis uerba
firment quod ph̃o facit nequunt Itaq; cum ipi preceptores uiuant
affectibus quos nūc p̃dicant oportere neminem p̃t ad uirtutes q̃
falso p̃dicant erudire. ob eaq; cūq; putant neminem adhuc p̃fec
tum extitisse sapientes. in quo sūme doctrine ac scā sūma uirtus et p̃
fecta iusticia consensent Quid quidē uerū sunt nemo ē p̃t mūdu
conditū talis extat nisi xp̃us qui et uerbo sapiām tradidit: et doc
trina p̃t uirtute sūmū Agre mīc cōsidemus an doctor ex celo mi
llus possit nō eē p̃fectus. nondū de hoc loquor quē uenisse adeo
negant. fugam aliquē de celo eē mētendū: qui uirtutū hominū in
dimentis uirtutis iusticiat. et admittit formet Nemin dubit
p̃t eē: quia is doctor qui celitus mittit tam scā sit rerū om̃i
q̃ uirtute p̃fectus ne nihil inter celeste tēnūq; differt Nam in hoīe
mēta et p̃p̃ia doctrina eē: nullo pacto p̃t Nec ē mēta tēnū mēte
abus in clusa. et tale corpus impedit. aut cōphēdē p̃t p̃t. aut cape
uirtutes in aliūdo doceat: et si mēte possit sūmā: tū uirtutes cape
neqat. et om̃i mēte resiste: quoz mēta in uiscerib; cōtinet. eo q̃
sit u tēnū doctor p̃fectus eē nō possit Aut u celestis an dūm
tas scā uirtutem in mortalitas tribuit. mōcēdo quoz sic i ce
lens p̃fectus. et cōsumatus sit necesse est. At id om̃o fieri nō p̃t
nisi mortale sibi corpus assumat Cur aut fieri nō potuit ratio clara
est Nam si ueniat ad horēs ut deus ut omittat. q̃ mortales oculi
claritater maiestatis eius cōspicē ac sustinē nō p̃t: ip̃e quoq;
deus uirtutes docere nō potuit: quia ex p̃p̃a corpore nō faciet que
docebit: ac p̃ hoc doctrina eius p̃fecta nō erit. Alioquin si sūma uirtus
est p̃lorem patienter pro iustia officioq; p̃fere: si uirtus ē mo
tem ip̃am. et intentatū nō mētū. et illa tam fortiter sustinē De
bet g̃ doctor ille p̃fectus et docere ista p̃cipiendo. et confirmare
faciendo: quia qui dat p̃cepta uiuendi. amputare d; om̃i excusa
tionū mas. ut imponat hoib; p̃tendi necessitates nō in aliqua si p̃
dore. et tū libertate relinquat. ut et p̃mū sit constitutū: parenti
b; quia p̃t aut nō parere si uellent Quid igit p̃t excusatio a
putari: nisi ut qui docet faciat q̃ docet: et sit quasi p̃m: et manu
porrigat secuturo Quidmodū aut p̃t facē q̃ docet. si nō sit filius
ei quē docet Nam si nullus subiectus sit passioni p̃t ei docenti
hō sic uidere Volo equidē nō peccare si mīcor: Indutus sū: ē carne
fragili et inbecilla. hec ē q̃ concupiscit q̃ nascit: que dolere que mo
u debet Itaq; ducor in uirtus et peccō: nō quia nolo si quia cogor
Deuoc me. et ip̃e peccare Et necessitas fragilitatis impellit cū re
pugnare nō possū Quid ad hec respondebit preceptor ille iusti
cie Quid cōfitebitur ac redarguet hominē qui de lectis suis ex
cusationes carnis obtendit. nō et ip̃e carne fuerit indutus. ut os
tendat etiam carnes posse cape uirtutes Contumacia ē redargui nō
p̃t. nō exēplo nāz hē nō p̃t. q̃ doceas firmitates nisi ei p̃ior fecerit
quia natura hominū p̃clm̃s in mēta uidet uile. nō mō cū uerū si eē
cū ratione peccare Oportet uirū doctorem q̃ uirtutis hominū siliū fieri

in muncendo petm. docet hoies nunc ab eo petm posse. si uero sit i mor-
 talis: exēplū pponē hōi nullo mō pōt existens emz constans ali-
 quis ac dicet. Tu quidem nō peccas: quia liber es ab hoc corpe
 nō concupiscas quia i mortali nichil ē necessarium: in uero multis
 rebus opus est. ut teneat hanc uitā: mortem nō times qz uite
 ualere nō pōt. Dolorem communis: quia nullas nū pati potes.
 At ego mortalis utriqz timeo: quia cruciatu in grauissimos
 i ferunt: quos tolerare carnis infirmitas nō pōt. Doctor itaqz
 uitatis etia hanc excusationē debuit hoibz auferre: nequē qd
 peccat necessitati potius ascribat: q̄ culpe sue. Ergo ut pfectus ēē
 possit. nihil ei debet opponi ab eo qm docendus est: ut si forte di-
 xerit impossibilia papiē: respondeat eae ipē facio: ego carne i duc-
 tur: an? est peccare ppriū: et ego eandem carnez gero: et tū pec-
 catū i me non doctur. Alii opus contemne difficile est: quia
 nū ali nō pōt in hoc corpe. Ecce et in corpus ē: et tū pugno
 cōi omē cupiditatez. Non possū p iusticiā nec dolorez ferre
 nec mortem quia fragilis sū: ecce et mme dolor ac mors hē po-
 testatem. et ea ipā que times nūco: ut metores te facio dolorem
 ac mortem: prior uado p ea que sustine nō posses p tendis. Si p-
 apientes seq nō potes sequere antecedentes. Sublata hoc modo
 omis accusatio ē: et necesse fateri hoies necesse ē sua culpa i-
 iustū esse: qm doctores uirtutis. et eundem ducē nō sequuntur.
 Quidē g? quanto pfector sit mortalis doctor: quia dux esse mor-
 tali pōt q̄ i mortalis. qui paciā doce nō pōt: qui subiectus passi-
 ombz nō est: nec hoc tamen eo pmet. ut hoies deo pferā si ut
 ostendat: neqz hoies pfecte doctrine nō posse. nisi sit ipē deus: ut
 aucte celesti necessitatez parendi hoibz imponat: neqz deū nisi i
 mortali corpe induat: ut pcepta sua factis adimplendo. ce-
 teros parendi necessitate constringat. liquido igr apparet. eū
 qui uite dux et iusticie sit magister: corporales ēē oportere: ut
 alie fieri pōt: ut sit illis plena et pfecta doctrina. n̄ habeat radi-
 cem ac fundamentū: stabilisqz apud hoies ac fixa pugnēat sp-
 sū aut subire carnis. et corporis inbecillitatez. uirtutezqz mte-
 recepe: em? doctor ē ut eam simul et uerbis doceat et factis. Itē
 subiectus ēē morti et passionibz cunctis: qm in passione tollerari
 da et i morte subeunda uirtutis officia uisuntur. Que omnia
 n̄ dū consumator doctor pferē debet ut doceat ipē pferi. Dūcat
 igr hoies et intelligant: quare deus cu legatū ac uicariū suū
 mittit: ad erudiendū pceptis iustie sue in mortalitatez: mor-
 tali uoluit em carne indui. et cruciatu affici: et morte uilen-
 ri: nāz cu iustia nulla ēēt interū: doctores misit quasi minam
 leget: ut nomen ac templūz nomū conderet: ut uerū ac pūz
 cultūz p omēz terrā et uerbis et exemplo seminare. Si tū ut ai-
 tur ēēt ad eū missi: nō ita illuz nasci oportuit. sic hō nascitur
 ex mortali utroqz conuictus: si ut apparet eadē in hoie illuz esse
 celestes: creatus ē sine opa genitoris: habebat enz spūales ptem
 deū: et sic pī spūs ems deus sine matre: ita mater corporis ei
 uirgo sine pīe: fuit igr et deus et homo in deū hoies qz medi-
 constitutus: unde illuz greci mesiten uocant: ut hoies p dūcē ad
 deū possēt a. ad i mortalitatez: quia si deus tū fūisset. ut s. dū
 ē: exempla uitatis hōi p bere nō posset: si hō nō tū poss; hoies
 admittūz cogere. n̄ auctas et uirtus hoie maro: auctet. Et ē enz
 constet hō ex carne ac spū. et oportet iustie opibz emereri ut fiat
 eternus: caro qui terrena ē. ideoqz mortalis copulatur spūz trahit
 secū: et i mortalitate ducit ad mortem. Ergo spūs expers carnis i

Dur eē hōi ad immortalitatem nullo pacto potat: quia caro impedit
 spm̄: qm̄ minus dem̄ sequat: est e' fragilis et subiecta peccato: pec-
 catu; aut pabulu; mortis est: itaq; id arco mediator aduenit: i-
 deus carne: ut caro euz sequi possi: et eripet hoīes morti cur' ē
 doctio carne; Ideo carne se induit ut desidens carnis edom-
 tis doceret nō necessitatis eē peccare: s; propositi ac uoluntatis
 Vna nobis et papua cui carne luctu' ē. amō infinite cupiditates
 pmit aīa;: nec dnm̄ retinere paruit: s; euz uoluptatib; et illece-
 bus suauib; mancipat: morte afficiunt sempina. Quib; ut rep-
 ugnare possimus Deus nobis mā sepande carnis et apuit et osten-
 dit: que uirtus pfecta: et omib; minime absoluta: corona uince-
 tib;: et mercede; i immortalitatis impatit. Vni de humilitate et fra-
 gilitate et passione: cur hec deus subire maluerit nūc ipius crua-
 ratio reddenda ē: et mē enaranda. quid sumus pī apūapio dispo-
 suerit et quēadmodum cuncta q̄ gesta sūt ordinauerit: nō tū di-
 minatio. p̄barn; q̄ in xpm̄ uera pcessit: s; etia; ratio ipius passi-
 onis docet. Quēq; ē passio ē nō fuerit mēma: s; hūerit fi-
 gurā et significationē: magnā: sic et dnm̄ illa opa q̄ fecit: quoz
 mē et potēcia ualebat. quib; in pīs s; declarabat aliquid i futu-
 rus. Apuit cecorum lūm̄ celestis uirtus et luce; nō uidentib; red-
 didit: s; hoc facto significabat fore: ut conuersi ad gentes q̄ deū
 nesciebant. insipientiū pectora i lūaret luce sapie. et ad uerita-
 tem contēplanda; oculos cordis aperit. Vere ē' cēa sūt qui celestia
 nō uidentes. et tenebris ignorantie. et arcibus tēiem et fragilia
 nenerant. patefecit aures surdorum. non utiq; hactenus mē illa
 celestis opata est: s; declarabat fore: ut qui erat ueritatis exptē
 s; audirent. et intelligerent dnm̄ dei uoces. Uere em; surdus dī-
 ens. qui celestia et uera et faciēda nō auduit. Mutorum lingua;
 meloquū; soluit. admirabilis etiā euz fieret potēcia: s; merat h-
 lūm̄ uirtuti alia significatio. que ostendēt mor futurū: ut reu-
 celestis imp̄ ignari pcepta sapia disciplina: dedec et ueritati dis-
 ceret. Nam qui orōne; dnm̄tatis ignorat: is uere et elinguis
 et mutus est: licet om̄; discretissimus sit: lingua ē' euz uerū;
 loqui cepit: i uirtutes maiestate; q; dei singularis int̄pretatū; tū;
 dem̄ officio uirū sine fingit: q̄ dnm̄ aut falsa loquit. i nūc suo
 nō ē: et ideo infans sit necesse ē: quia dnm̄ pro loqui nō pot
 fides quippe claudorū ad officium gradiendi refoīunt. laudabilis di-
 nū opis fortitudo: s; figura id anebat. q̄ colubitis errorib; mte
 seculis ac dem̄ iter ueritatis aperit. p qd̄ graditū; hoīes ad
 dei grām consequendū; Is ē' uere claudus estimandus ē: qui
 caligine ac tenebris insipientie implicat. et quo tendat igna-
 rus offensebilib; et caducis gressib; p mā mortis mcedit. Item
 labes et maculas inquitatorū corporū repungunt. Non erigū;
 i mortalis potēcie opa. Qerū id portendebat hōc mē. q̄ peccatoz
 libib; ac mīorū maculis inquinatos. doctna em̄ purificatna cet
 eruditione mīstae. Leprosi ē' uere atq; eleuantia debent hū. q̄
 ul' infinite cupiditates ad scelera. ul' insatiabiles uoluptates ad f-
 lagia cōpellunt. et dedecorū maculis i mīstos al' mīstos labe. af-
 ficiunt sempina facientia mortuoz corpora erit: eosq; noib; suis
 in clamatoz morte renouant. Quid congruentius deo: quid i
 miraculo dignius om̄; seculorū: q̄ decursū; mīq; resignasse com-
 pletisq; bonū; t̄pib;: tempa aduēisse ppetua archana mortis reue-
 lasse. Et hec inenarrabilis p̄tū. imago uirtutis maioris fuit. que
 demonstrabat tantū; ul' habitū; eē doctna; suā; ut gentes mto
 to orbe: q̄ aliene adeo subiecte morti fuerūt cognatione. uerū lūm̄

animate. adi mortalitatis p̄ma p̄neirent. Eos ē recte mortuos ex
timanens. qui datorem uite denz nescientes. atqz aīas suas acelo
m̄taz de p̄mentes. nilaqueos eterne mortis incurunt. Que igr
tunc faciebat m̄p̄ti: īmagines erant futuror. q̄ n̄leis affectisq;
corpibz exhibebat: ea sp̄italm̄ figuraz gerebant: ut et n̄p̄ti m̄
tutis nobis. nō terēd̄ opa monstraret. et m̄futurū p̄tatez ce
lestis sue maiestatis ostendēt. Ergo sic opa em̄ significancia quo
qz maioris p̄tatis h̄uerūt: ita eaz passio nō simplex nec sup̄ua
cia. nec fortuna p̄cessit: s; illa. ut. q̄ fecit magna m̄tutes. ac p̄
testatez doctus em̄ significabat: sic ea que passus ē. oclio futu
ram esse sapiam m̄ciabat. Aceti ē potus atqz fellis cibus. acer
bitates. et amaritudines in hac m̄ta sectatoribz ueritatis pollice
batur. Et quāqz passio ip̄a p̄se acerbā et amara specimen nobis
futuror tormentor dabat: q̄ morantibz in hoc seculo m̄tus ip̄a
propont: tamen illius modi potus et cibus mos doctus n̄
ueniens: p̄suarū nobis et laborū. et miseraz prebebat ex
emplū. Q̄ om̄ia tollerare. ac p̄peti necesse ē eos. qui ueritate
sequuntur: quī ueritas acerbā est: et m̄sa om̄ibz qui m̄tutis
exptes m̄taz suā mortifens uoluptatibz dederūt. Nam corona
sp̄m̄ca capiti em̄ imposita id declarabat fore. ut d̄m̄az sibi i
plebem deuocentibz cōgregaret. Corona ē d̄ arc̄istans in orbe
p̄plis. Nos aut qui ante cōm̄ationē dei sumus i m̄sa sp̄m̄e
i. mali ac nocentes erant: ignorantes quid eet bonū. ac am̄si
ae notione. atqz opibz aliam: om̄ia scelere ac libidine pollueba
mus. p̄lecti n̄ ex diuinis et sentibz sanctū dei caput em̄gimus
quia cōnocati ab ip̄o. et arc̄istis undiqz ad eū m̄ro et datore deo
assistim̄. regem que illū m̄ndi. et om̄z n̄menant d̄m̄z corona
mus. Q̄ uero ad crucez spectat. magna ī ea m̄s ac ratio est
quā m̄c conabor ostendere. Dens nāqz sic sup̄is exposm̄. atqz
cōstitim̄: hoīez liberare. magm̄ m̄tutis legim̄ m̄taz: qui et
p̄ceptis salutaribz formaret hoīes ad m̄nocentiaz. et opibz factis
qz p̄uitibz m̄sticie m̄az pandēt: quā gradiens homo et doctore suū
sequens aduitaz eternaz pueniret. Is igr corporatū ē: et ueste
carnis indutus: ut hoī ad quez docendū uenerat: m̄tutis ex
empla et m̄tamēta p̄beret. S; atqz in om̄ibz uite. officis m̄sticie
specimen p̄bim̄: ut dolores quoqz p̄ciāz. mortis qz contemptū
quibz p̄fecta et consummata sunt m̄tus traderet hoī: nemt ī ma
m̄s p̄re nationis. atqz et m̄tare possz potim̄: scia futuri quam
gerebat. eadez m̄tute repellere quā mirabilia faciebat: Sustin
unt ḡ cruciatus. et uibera et sp̄mas: postremo ēē morte sus
cipe non recusant: ut homo illo duce subactū: et catenatū m̄o
tem atqz sine eroribz triumpharet. Cur aut sumus p̄ id potissimū
genus mortis. elegent: quo affici eū s̄ueret: hec ratio est: Dicit
ē fortasse aliquis. cur si dens fuit et mori noluit: nō saltz bono
to aliquo mortis genere affectus est. Cur potissimū crucez. Cur
in finm̄ genere supplicij: quod eā hoī libero. q̄m̄ nocenti uidet
indignū. Primum qz is qui h̄uilibz aduerat: ut h̄uilibz et infirmis
opam ferēt: eo genere afficiendus fuit. quo h̄uiles. et infirmū so
lent: nequē eet om̄io: qui em̄ non possz mutari. Deinde ut in
tegrū corp̄ em̄ conseruaretur: quē die eā resurgē ab inferis
oportebat. Nec hoc ē atqz ignorandū ē. qz ip̄e ante de sua passi
one p̄dicens. eaz id notū fecerat h̄e p̄tatez atqz uellet depo
nendi sp̄m̄. et resumēdi. Sufficiens itaqz atqz sp̄m̄ deposuerat ne
cessariū carnis fides nō putauerūt ossa em̄ suffringē. sic mos eoz
fēbat. s; tantimodo latius em̄ p̄forauerūt. Cūc̄ integrū corp̄

patibulo detractus ē: et sepulchro diligenter inclusus. Omnia idcirco
 facta sūt. ne lesus ac deminutus corpus ad resurgendum inlabi-
 le redderetur. Illa quoque papir' sūt causa. cur dens crucez malient
 q' illa exantari euz sūt necesse: omib' q' gentib' passionē dei notet
 erit. Nam qm' is qm' patibulo suspendit: et compansus ē omib'
 et ceteris altior. erit potius electa est. que significaret illuz
 tam conspicuum: tamq' sublimē futuruz: ut ad euz cognoscenduz pi-
 riter et colenduz. cuncte nationes ex omi orbe concurrerent. Demq'
 nulla gens tūz in hūana ē: nulla regio tam remota. cui aut pas-
 sio eius. aut sublimitas maiestatis ignota sit. Extendit q' in pasi-
 one manus suas: orbeq' dimensus est: ut iam tunc ostenderet
 ab ortu solis. usq' ad occasus magnū. ex omib' linguis et tribubus
 congregatuz ēē sub alas suas venturuz: signūq' illud martiriū at-
 q' sublimē frontib' suis suscepturuz. Cui rei signū mdei ēē mī ex-
 hibent: cuius lumina sua decore notant agm'. Deus ē p' assidue egypti
 os. ut ab ei plaga i mīmes fueret hebreos: is p' cepit. ut agm' audi-
 dūz sine macula i molarent ac signū luminib' suis de sanguine eius im-
 ponerent. Itaq' cū egyptiorū p'mo gēti una nocte intressent hebrei so-
 lus h' signo sanguinis tūti fuerint: nō quia cruor pecudis tantū mīse
 iungerebat: ut hoib' saluti eēt: si mago fuerat rex futuruz. Agm'is
 euz sine macula xp'us sūt. a. i. nocens et iustus et sūis: et qm' ab
 isdem mīdis i molatus salutē ē omib'. qm' signū sanguinis. i. cruce q'
 sanguis fudit mīsa fronte conspēserūt. fons aut sūmū lumen est
 hoīs: et lingui sanguis delibutū. cruce significatio ē. Demq' i moli-
 tio pecudis. ab hīs ipīs qui faciūt paschi notat. ANNO TOV' 4444. q'
 passionis figura ē. Quaz dens presens futurorū tradidit p'mosen
 populo suo celebrandaz. Et tūz figura nūlit in p'nti. ad depellendūz
 p'ntib' ut appareat quāz ueritas ipa ualitura sit ad plebes dei pro-
 tegendaz in extrema totius orbis necessitate. Quō g' ul' magna
 plaga. tūti omēs sūt futuri. qm' signū hoc uerū et diuinū sanguis
 mīmo. corpis sui notamenti i hominūmo libro docebo. Nunc satis ē
 hūm' signū potētiāz qm' ualeat exponē. Quāto tēiori sit demonib'.
 hoc signū. sciet qui uident quātū aduēti p' xpm' de corpib' que
 obsederūt fugiunt. Nam sic ipe cū inter hoīes ageret innumerōs demo-
 nas uerbo fugabat. homīq' mentes emotas: et malis i cursibus
 furias: mīsens p'stinos reponebat. ita nūc sectatores eius eos
 dem spūs iniquitatis. de hoib' et noīe magrū sūt: et signū passionis
 excludūt. cui rei nō difficilis ē p'baō. Nam cū dñs suis i mo-
 lant. si assistat aliquis signatūz fronte gerens: lacra nullo modo
 litāt: nec responsa p' consiliis reddere uales. Et hec sepe causa
 p'cipua iustitiaz p'sequendi malis regib' sūt. Cui ē quidā mīst-
 troz mī sacrificantib' dñs assisterent imposito frontib' signo: de
 os illoz fugauerūt: ne possent mīsticab' hostiarū futura depigre.
 Quod cū intelligēt aruspices. instigantib' hūdem demonib'
 quib' p'secrāt conquērentes. p' fanos hoīes sacris interesse ac de-
 gerit p'ncipes ipōs mīsticorū: ubi expugnarent dei templū: seq'
 nero sacrilegio contumnerent. quod gravissimū p'sequentiū pe-
 nis expiaret: nec tū ex hoc pō rea hoīes intelligē pnt: aut hūc
 eē uerū religionē: an adincedūz tanta mī mīst: aut illā fū-
 lam q' subsistere aut congredi nō pōt. Et aut hoc deos non metu-
 edio faci. quasi quis quaz possit odise. nisi euz aut noceat: aut pō-
 sit nocere: imo nero cōgruens maiestati sūt: ut eos quos oderant
 p'ntib' p'enis afficerent potius q' fugeret. Et qui neq' auctē ad eos
 pnt: mīmb' celestem notā uident: nec hīs nocere quos signū i mo-
 tale inuenerit tamq' inerpugnabilis mīst. lacerat eos p' hoīes et

manib; p sequitur alienis: quos pfecto si eē confiterentur in animis
Necesse est e' nera eē hanc religionē. q et rationes demonū no
me et astutia; intelligit: et in; retinuit: et eos spitalib; armis
domitos. ac subactos cede sibi cogit. si negant testimonis poe
tarn; ac philosophorn; refellentur. Quid si eē et malos esse i si
nat nō eūt. quid sup est. si ut malos eē dicant deos: alios demo
nas exponant igr nobis differētia; generis utriq; ut sciam;
quid colendum: quid exsecrandū sit. habeam; ne inter se aliquid
confortiū. an vero munia sint. Si sunt aliqua necessitudine co
pulati quatenus eos discernem;. aut quō utriq; generis honore
cultiq; miscbimus. Si aut sint iuncti. cur aut demones deos
nō timent. Aut dū demones fugare nō pnt. Eūe aliquis instinc
tu demonis patris. demētē effert insunt. Dicam; hūc i rōnis
opinionem maximi templū: ul quia sanare hoīes iupiter nescit i
escolapū ul appollis famulū; imbeāt utriq; libet. sacerdos dei sui noīe
ut nocens ille spūs excedat ex hoīe. nullo id pacto fieri potest
Que igr mē deorn; ē: si subiectos sibi demones nō hēntur
At vero idem demones ad mirati p nomē dei veri. protur; fugi
unt. que ē ratio ut xpm; fugi timent. ione; aut nō timent nisi
qd idem sint demones. quos vulgus deos eē opinat. Demq; si q
stantantur i medio. et is que cōstat in cursu. demonis ppeti. et
delphici appollinis. nates eodem mō nomē dei hoīebunt. et tū
celenter excedet demate suo appollo. qmā ex hoīe spūs ille demo
nais. et ad ingato. fugitoq; deo suo nates in ppetio conuacel
cet. Ego idem sunt demones quos fatentur exsecandos esse. idem
dū quib; supplicat. Si nobis credendū eē nō putat. ardent home
ro qui sumū illū ione; demonib; aggregant. Si et alijs poetis.
ac phis. qui eodem mō demones mōdo deos mīcipant: quoru
alteri nex alteri falsū est. Illi e' nequissimū spūs. ubi ad manū
ibi se demones esse confitentur ubi colunt. ibi se deos menantur
ut cōres homib; i mittant. et auocent a uen dei noīone: p quā
solaz pot mors etna mīari. Idēz sūt qui deiciendi hoīes cāna i
uarios sibi cultus p diūsa religionū condiderūt: mentis. tū al
supisq; noīb; ut fallerent. Nam quia diuitate; p se ipōs affectare
nō poterant: asserunt sibi noīa potentia; regū: subquorū titulu
honores sibi deorū nēdicarent. Qmā erō: discuti pot; et mīlu
cem neitas p trahi. Nam si quis studet altius inquirere. congregat
eos quib; pīa est aere ab inferis aīas. Euocent ione; neptūm;
mīlcanū megarūm; appollinū; prēq; omī saturū. res pondeb;
ab inferis omēs et interrogati loquent; et dese ac deo fatebunt
Post hec euocent xpm; non adent: nō apparebit: quia nō am
plius. quā; biduo apud inferos sūt. Quid hac pbacone certi
us pferā pot; Ego nō nō dubito. quū ad ueritatem trīnegistū
hac aliqua ratione pueniat. qui de deo pīe omīa. et de alio
locutus est mītra. que diuinitas continentur archam. Qmā
ita se hēant ut ostendim;: apparet nullaz aliaz spēs nite hominū
eē ppositaz: nisi ut abiectis nāuitatib; et errore miserabili den;
cognoscat. et deo fīat. nisi hūc tēporali remuacēt mte. ac se
rudimentis iusticie. ad cultū uere religionis mīsticiat. Hac ē
condicione gignimur. ut generanti nos deo iusta. et debita ob
sequia pbeamus. hūc solū nouerim; hūc sequam; hoc mīculo i
pietatis obstricti deo relegati resimur. inde ipā religio nomen
accepit. nō ut aceto mīterptatus ē arelegendo. qui i libro de
natūra deorn; sed dīca dicit. Non ē phī solū uerū eadē maiores
mī supstitionē; ac religionē; separauerūt. Nam qui totos dies

precabantur: et imolabantur: ut sui sibi liberi supstites essent: supsticiosi
sunt appellati: qui aut omnia quae ad cultum deorum pertinent: retracta-
rent: et tanquam relegerent: hi sunt dicti religiosi ex relegendo: tan-
quam ex eligendo eligentes: et diligendo diligentes: et intelligendo
intelligentes: his enim verbis omnibus inest ut legendi: eademque
in religioso: ita factum est in religioso: et supsticioso: alteri utique no-
mon: alterum laudis. Hec interpretatio quam incepta sit: ex re ipsa licet
noscere. Nam si in eodem deo colendis: et supsticio: et religio ne-
cessatur: eriguntur vel potius nulla distantia. Quid est in affectu can-
tem per carum per salutem filiorum semel religiosi: et ideo facere deos sup-
sticiosi esse homines arbitrantur. Si est semel facere optimum est: quanto ma-
gis sepius. Si hora prima gratia et tota die: Si una hostia placabilis
placabiliores utique hostie plime: quia multiplicata obsequia deum me-
rentur: potius quam offendunt. Non est nobis odiosi videtur: hi famuli qui
assidui et frequentes ad obsequium fuerunt: si magis cari. Cur igitur sit
culpe: et nomen reprehensibile suscipiat: qui aut filios suos ma-
gis diligit: aut deos satis honorat: laudatur aut qui minus. Quod
argumentum: esse ex quo naletur. Si est totos dies precari: et imolari
cuius est gratia et semel. Si supstites filios subinde optare inchoat: est
supsticiosus igitur est: et ille qui eam raro id optant. Aut cur magis
nomen sit ex eo tractum quo nihil honestius: nihil iustius optari potest.
Nam quod aut religiosus relegendo appellatus: qui retractent
ea diligenter quae ad cultum deorum pertinent. Cur gratia et illi quae sepe
in die faciunt: religiosorum nomen amittant. Cum multo utique dilige-
ant: ex assiduitate: ipsa relegant ea quibus deum colunt. Quid ergo est
Nimirum religio veri cultus est: supsticio falsi. Et omnino quid colas in-
ter est: non quicquam modum colas: aut quid precere. Sed quia deorum cul-
tores religiosos se putant: cum sint supsticiosi: nec religionem putant
a supstitione discernere: nec significantiam nominum exprime: dicimus
nomen religionis ab initio pietatis esse deductum: quod homines sibi de-
religant: et pietatem construant: quia nos servare ei ut domino
et obsequium ut patri necesse est. Velius est lucere id nomen inter-
pretatus est: qui aut religionis se nodos solvit: supsticiosi aut no-
cantur: non qui filios suos supstites optant: omnes enim optamus: si
aut hi qui supstitem: memoriam defunctorum colunt: aut qui paren-
tibus suis supstites: colebant: imagines eorum domum tanquam deos peni-
tes. Nam qui novos sibi ritus assumebant: ut: deorum inces mor-
tuos adorarent: alii honorarent: quos ex hominibus interitus receptos puta-
bant: hos supsticiosos vocant: eos vere qui publicos: et antiquos
deos colunt religiosos vocabant. Unde virgilius. Quam supsticio ne-
ternique ignara deorum. Sed cum veteres quoque deos inveniunt: eodem modo
consecratos esse post obitum: supsticiosi gratia qui multos ac falsos deos
colunt. Nos autem religiosi qui unum et verum deo supplicamus. Fortasse quis
aliquis quod cum deum unum colere dicimus: nos deos tamen assenere
mus. Deum patrem: et deum filium: qui assenere plerisque in maximis mi-
pergit errores. Quibus cum probabilia videntur esse quae dicimus: nihilominus
labare nos arbitramur: quod et alterum: et mortales deum fateamur. De
mortalitate iam dicimus: nunc de unitate doceamus. Cum dicimus deum
patrem: et deum filium: non dicens: dicimus: nec utrumque secerimus: quia
nec pater esse sine filio potest: nec filius apud secerim. Siquidem nec pater
incipit sine filio: nec filius potest sine patre generari. Cum igitur et pater
filium faciat: et filius patrem: una utrumque mens: una spiritus: una sub-
stantia est. Si ille quasi exuberans fons est: hic tanquam defluens
ex eo rivus ille tanquam sol: hic tanquam radius a sole porrectus qui quoniam su-
mo patri: et fidelis et carus est non separat: sic nec rivus a fonte in-

div
st

radia sole posietus : quia et aqua fontis in uno ē . et lumen solis
in radio : equae nec uox ab ore seungi : nec uirtus aut manus acci-
porē diuelli pot Cui igitur apphetis manus dei idem . et uirtus ē ser-
mo dicat : utiq; nulla discretio ē : quia et lingua sermons ministra
ē : et manus in qua uirtus ē . in diuine corpis porationes : ppro-
re . uti exemplo libet Cui quis hēt filiū quē uirte diligit : qui tū
sit in domo . et in manu patris : licet ei nomen dñi potestatemq; co-
cedat . cum tū uir . et domus . et manus . et uir . dñs noiat . Sic hic
unus domus . et manus . et filius ac pater qui inuicem in colit
unus . deus unus . quia unus ē tanq; duo : et duo tanq; unus
neq; id uirum cui filius sit in pater . et pater diligit filium . et pater in filio
quia uoluntatis patris fideliter parat . nec inq; facit . aut fecerit nisi
q; pater . aut uoluit aut misit . Deniq; unus deus ē tanq; pater quia
filius . isanias in illo exemplo . quod superius posuimus . uidit . cū dice-
ret Adorabit te . et in te deprecabuntur : quā in te deus ē : et nō ē alio
deus pater te . Et et alio loco filius ait . Sic dicit deus rex israel : quā
erunt eius deus eternus Ego pater . et ego nouissimus : et pater me nō
est deus Cui duas personas pposuisset dei regis . et xpi . et dei patris
qui eius post passionem ab inferis exauit . Sic ostendisse diximus .
see . pphas : qui ait : et de manu inferiorum erunt : tū ad utrumq;
personas referens intulit : et pater me non est deus : cui possi dicit
preter nos Et phas nō ēat pli ino separatione . tantē necessitati
dñs fieri Quis ē eius liber deus sumus : carens origine q; ipse
ē origo rerum : et in eo simul . et filius . et quā otinetur Qui . pater
cui mens . alio : et uoluntas in alio sit : ul potius una in utroq;
meito unus deus uterq; appellatur : quia quicquid ē in pater ad filium
transiit : et quicquid est in filio apud patrem descendit Non pot igitur sumus
ille . ac singulus deus nisi p filium colit : qui solus se pater . colere pu-
tat : sicut filium nō colit : ita ne pater quidem quidem colit Qui
aut filium suscipit . et nomen eius gerit . is uero cui filio simul . et
pater colit . quā legato et uicario et summi sacerdos summi patris est
filius : hic templi marum anima ē . hic lucas mar . hic dux salutis hic
ostendit in te . Et qui in te hīs extiterit . et instructi demonum populus
dei scissus est Determinanda ē nobis ueritas breuiter . et in suo ppro-
domilio collocanda : ut siquis aquā in te cupiat haurire : nō acce-
dit lacus deferat : qui nō hinc uenit : s; uiciniū dei nonerit
fontes : quo irrigatus penum luce potatur Ante omnia scilicet nos
conuenit : et ipm . et legatos eius pcedisse . q; plime secte . et hi-
ses hēnt existere . q; concordia sancti corpis ruperit ac monuisse
ut summa canerem ne qm in laqueos . et fraudes illius aduersari
uiri . cū quo nos deus luctari uoluit in aduerum Tūc dedisse certā
mandata . q; in posterum custodire deberem Quoru pleriq; in meo-
res : deserto intinere celasti uias sibi demas . p anfractus . et papitua
condiderunt : p quā pater plebis in cauit . et simplici ad tenebras
mortēq; deducerent Quod quatenus ex adent exponat : fuerit
quidaz uro . ul minus stabilita fide . ul minus docti ul minus
cauti . qui discimus fecerent uirtutis . et etiam dissiparent Et hi
quoru fides fuit lubrica : cui deū nosse se et colere simularet . au-
gendis opib; . et honori studentes . affectabant marum sacerdotum
et apocionib; incti : secedere cū suffragatorib; suis maluerunt : quā
eos ferre ppositos . quib; concupiscunt ipi ante pponi Quidaz
uero nō satis celestib; hīs erudit : cū ueritatis acutatoribus re-
spondere nō possent : obiaentib; ul impossibile . ul in congruens ē
ut deus inuicem se inuicem in cluderet nec . celestem illam inuicem
tatem ad tantā infirmitate potuisse deduci : ut hominib; contemptu

derisim contumelie: ludibrio eēt: postremo etiā cruciamenta pfeūt
atq; execrabili patibulo figētur. Que oīa que neq; ingeio. neq; do-
ctrina defendē: ac refutare possent: nec em; m; rationes q; penitus p-
uidebant: depulsi sūt ab itine recto et celestes hās corūperūt: ut
nona sibi doctina: sine ulla radice ac stabilitate componeret. Non
nulli aut falsorū pphetarū uitiandū illecti: de quib; et uen. pphē. et
ipā p dixerat: exaderūt ad doctina dei: et traditioes uerū reliq;
rūt: si illi omīs demomias fraudib; uicti: quas pspicē. et canie
debuerant dūm nomen et cultū p imprudētia: p diderūt. Cui
e' frige' aut nouaciam. aut marcionite. aut anthiopiam aut a:
riam seu quilibet alij noīant. xpīam eē desinēūt: qui xpi noīe
amisso. hūana et etia uocabula induerūt. Sola igit catholica ec-
clesia: q; uerū cultū retinet. hic ē fons uitatis: hoc domatū:
fidei hoc templū dei: quo si quis. ul' nō intrauit: ul' aquo si quis
exierit. aspe uite. ac salutis eterne alien' ē. Nemine; sibi oportet
p tina concetatione blandiri. Agit em; de mta ac salute: an
misi cante. ac diligēt' consulatur. amissa et extincta est. Et tū
quia singuli quoq; cet' hēticorū se potissimū xpīanos: et suā eē
uerū: in qua est confessio et pūa: que peccata. et uulnera: quib;
subiecta est imbecillitas carnis salubriter curat: hec inter; pan-
as ad mouendi grā retulit. qm; erroes. frige' cupiens maiore
implēretur errore dū penetrabile ueritatis ignorat. Postea plerūq;
et uerū eōū omēs medaciorū sectas. p pō separatq; ope pugna
bimus. Sequit' ut qui satis de religione uerū et sapia locuti sumus
in proximo libro de iusticia differamus. Firmam lactanciam aduersus

on est apud me dubiū. Con-gentes institutionū liberq;
stantie impator. maxie qui explicat relier. Incipit. *Itm*
hoc opus urū. quo singulari ille rerū conditor. et hū-
i mensi rector. assent: si quis attigēt cristis in epte religi-
osis: ut sūt inima supstitione impacientes: in se tēt' eē
maledictis: ut in lecto fortasse pūcipio. affligat pro-
uat extaretur seq; in expubili scelere cōtaminari atq; astringi pu-
tet: si hoc aut legat patienter aut audiat. Ob hoc tamē si fieri pōt
hūanitatē iure postulim'. ut nō pri' dampnet quā; uniuersa cogno-
ueat. Nam si sacrilegis et p ditorib; et ueneficis pās defendendi su-
dat. nec p dānnari quēq; incognita causa licet: nō in iuste petere
indemur. ut si quis est ille qm; in adeit in her. si legat plegat: si au-
diat smāz differat in extremū. Et nom hominū pūcipio: nūq; in pe-
trabim'. Timent e' ne a nobis reuicti: manus dare aliqui clamare
ipā ueritate cogant'. Obstreperūt igit. et intercedūt ne audiat: ne
oclos suos opprimat: ne lumen uideant quod offerim': quo plene
qū diffidentia: sue p dte rationis ostendūt: an neq; cognoscere
neq; congrēdi audent: quia scunt difficile. al' se facile supari: et id
circo disceptatione sublata pellunt emedio sapia. Si geritur res ubi
aut eiūis. et quia student dampnare tamq; nocentes quos utq; scūt
innocentes. constare de ipā i nocentia nolūt. Quasi uo maior sit
iniquitas. pbatū i nocentia: dāpnatū: quā; in audita. Et ut dū
uerent: ne si audierit dampnare nō possint. Et ideo cultores dei sūt
m. hoc est iustos hoīes torquent. mēficiūt extimāt: nec causas
odiorū reddere ipi pnt qm; tam h; uehement' oderunt. Quia ipi
eūant. nascunt: his qui uerū: m; sequit': et cū corrige se possit
erroes suos insup crudelib; factis. co-acenāt. innocentia; amore
maculantur: et dicatis deo mentes: emiseratis corporib; extorquet
Cui talib; mē congrēdi et disputare contendimus: hos ad uerita-
tes ab inepta pūasione traducere p sanguine; facillim' hūmiserit: q

q̄ uerba istorū. Quid igitur: Opas ne p̄dennus minime. Nam si lucrum
hos a morte aliquāz conatissimē tendūt. nō poterant: si ab illo it
nere demo ad uitāz lucēq̄ reuocare: qm̄ saluti sue repugnant: mōs
tū confirmabim̄. quoz est stabilis ac solidis radicib; fundata et fixa
sua. Mutant e' plim̄ ac marie. qm̄ hūm; aliquid attingant. Nam et h'
philosophi. et oratores et poete p̄uasi sūt: q̄ m̄cantes aīos facile
uētie pūt suauitate s̄moms: et carminib; dula modulatione man
renant. Ob em̄q̄ canāz uolm̄ sapiām; aīz religione cōngere: nequid
studiosis manīs illa doctūa possit officē: ut iāz s̄a hūm; non modo
nihil noccat religioni atq̄ iusticie: s; eē p̄lit q̄ plim̄; si is qm̄ eas di
dicent sit in uirtutib; strictior. in ueritate sapiētiōr. Preterea
et si nulli alij nobis certe p̄dent. delectabit se conscientia. gaudebitq̄
mens ueritatis se luce ueritatis quod ē. ac pabulū in credibili quadāz
iocunditate p̄fusiū. Uerū non ē despiciendū. fortasse nō cūm̄ sur
dis: nec em̄ tam ī malo statu res ē: ut desint sane mentes: quib; et
uentas placeat: et monstratū sibi rectū iter. et uideant et sequant̄.
Circūlinat mō poculū celesti melle sapiē. ut possint ab imprudentib;
amara remedia sine offensione potari: dūz illi acens p̄ma dulcedo acer
bitatez saponis aspi; subp̄textu suauitatis occultat. Nam hec m̄pris canā p̄f
est: cur apud sapientes. et doctos. et p̄uapes hūm; s̄cū s̄cū s̄cū s̄cū
fide careat: quod p̄he cōi ac simplici s̄mone ut ad p̄p̄m sūt locuti
Contempnūt itaq̄ ab his qm̄ nihil audire ul' legere nisi expolitūz
ac disertūz uolūt. Nec quicquā m̄herere aīos eorūz pōt: nisi q̄ anteq̄
blandiore sono mulcet. Illa uero q̄ sordida uident̄: amilia. m̄p̄ta. mil
garia existimant. Adeo nihil uerūz putant: nisi q̄ audita suauē est
nihil credibile: nisi qd̄ pōt m̄citerie uoluptatez. Nemo itē ueritate pō
derat: s; ornatū. Non credūt q̄ dūm̄. quia fūco carent. s; ne il
lis quidez. qm̄ ea m̄terp̄tant: quia sūt. et ip̄i aut om̄o rudes: aut
certe parūz docti. Nam ut plene sint eloquentes p̄ raro attingit.
Cū rei canā in apto est. Eloquencia em̄ seculo semit: populo se iac
tare. et in reb; m̄alis placere gēst. s; iquidem ueritatez sepius ex
pugnare conat̄: ut in; suā mōstret. opes expetit honores cōcup
iscit: sūmūz demq̄ gradūz dignitatis exposat. Ergo hec quasi humilia
despicit. archana tanq̄ contraria sibi fugit: quippe qm̄ publico gaude
at: et multitudinēz celebritatez q̄ dissidet. Cō sit ut sapiā. et ueritas
idoneis p̄comis indigeat: et siq̄ forte literatorū se ad eam contule
runt. defensionē em̄ nō suffecerūt. Ex his qm̄ mihi notū sūt. minū
cūz fēp̄ nō ignobilis m̄ter candidos. loca sūt. hūm; liber. cū octa
mo titulus ē. De clauit. quā idoneus ueritatis: assertor eē potuisset
si se totūz id studij contulisset. Septimūz quoq̄ tertulianū sūt
om̄i genere hūm; p̄uās: s; m̄eloquendo parūz facili. et minūz cōp
tus. et m̄ltūz obscurus sūt. Ergo ne hic quidez satis celebritatis in
uenit. Vnus igit p̄cipuus. et clarius cūp̄uus extitit. qm̄ et magnūz
sibi gliaz ex arte oratione p̄fessione quesierat. et ad modū m̄lta cō
sēp̄it in suo genere mirandi. Erat e' in gēmo facili copioso: suam et
q̄ s̄moms marā ē uirtus: apto ut discernē. nō queas: utri ne orna
tor m̄eloquendo an faciliōr m̄explicando: an potētiōr m̄p̄suadendo
sūt: hic tamē placet ultra uerba s̄cūmentūz ignorantib; nō pōt: qm̄
m̄stica sūt que locutus ē: et ad id p̄parata. ut asolis fidelib; audia
tur. Demq̄ ad octis hūm; seculi. quib; forte s̄cūta em̄ in notuerunt
de riden; solet. Audim; ego quēdam hoīez sane disertūz. qm̄ em̄ ī m̄ltūz
m̄a hū copiam uocaret: quasi q̄ elegans m̄gēmūz. et meliorib; re
b; actūz ad amiles fabulas contulisset. Quid si accidit hoc ei an' elo
quencia nō in suauis est quod tandem; putem; acciderē: quoz sermo ie
uinus ē. et m̄gratus: quā neq̄ m̄ p̄suadendi neq̄ subtilitatez argu

mentandi: neq; ullaz prorsus acerbitatez ad remittenduz hie potu
 erit Ergo quia defuerit apud nos idonei pitiq; doctores. quehem
 ter qui acriter errores publicos redarguerent: qui canaz omiez ne
 utatis orname copioseq; defenderent pronocant quosdaz: hec ipi
 pemuria ut auderent scribe con ignotaz sibi uentatez / Omitto
 eos qui pombus eam tempoib; ne quicquaz lacerauerit Ego cu i
 bytania oratoriaz hras uacuis doceret: contigissetq; ut eodem tpe
 dei templuz eneteret: duo extiterut ibidem: qui uacanti atq; abie
 cte uentati. nescio utruz supbis. an importun? insultarent: qz
 alter antistes se philosophie se profitebatur: uerū ita inuoluit. ut
 continencie magister. non minus auaritia quā libidib; arderet
 inunctu taz suptuosus: ut in scola uirtutis assertor parsimoniae
 paupertatisq; laudator in palatio penis cenaret q̄ domi: tamē uita
 sua capillis et pallio: et quod marum ē uelamentuz diuicijs pro
 tegebat Quas ut auget ad amicitias iudicaz nūq; ambitu pe
 netrabit: eos q; sibi repente anite falsi nois obligabat nō modo
 ut eoz suās uenderet uerū eā cō fines suos sedib; agrisq; pel
 lebat. asuo repetendo hac potencia retardaret: hic uero qui su
 as disputationes morib; destruebat: nel mores suos disputatione
 mb; arguebat: ipē aduersus se gravis censor et accusator acerr
 mus eodem ipō tpe. quo iustus pplus nepharie lacerabat. tres li
 broz euomit con religionē: nomen q; xpianū: p̄fessus ante oīa
 pli officiaz eē erōib; hominū subuenire: atq; illos adueraz mā re
 uocare. i. ad cultus deoz quoz minime ac maiestate ut ille dice
 bat inuidus gubernat: nec pati hoīes impitōs. quorūdz fundib;
 illudine simplicitas eozū p̄de. ac pabulo sit homib; astutis Itaq;
 se suscepisse hoc munus phā dignū ut p̄feret uō uidentib; lumē
 sapie: non mō. ut susceptis deozū cultib; resanescant: s; eā
 ut p̄tina obstinatione deposita corpis cruciamēta deintet: neu
 senes mebroz lacerationes frustra p̄peti uelint Ut aut ap
 pareret. cui rei grā opus illud elaborasset: effusus est in p̄ia
 pūz laudez. quoz pietas: et p̄uidencia: ut quide ipē dicebat
 Cui in ceteris reb;: tū p̄cipue in defendendis deozū religionib;
 claruisset Consultu tandem esse rebus huāis: ut cohibita auli
 et ipia supstiaone: nulli hoīes legitimis sacris uacarent: ac p̄
 prias sibi deos exprent Vbi enī alant religionis emē con q̄
 p̄ orabat infirmate. noluit rationez: ineptus uariis al naniis
 ridiculis apparuit: quia gravis ille consultor utilitatis alic
 ne. nō mō quid oppugnaret: s; eā quid loqueretur nesciebat
 Nam si qui uirōz affuerit: q̄mā tempoz grā conticerent
 nō tū derisere: ut pote cu uiderent hoīes p̄fiteutes se illi
 minaturū alios: cu ipē ceas eēt. reducturū alios ab errore
 cu ipē ignoraret ubi pedes suos ponet: eruditurū alios ad
 uentatem: cui ne scutillaz quidez mā uidis; aliqui. quippe
 cu sapie p̄fessor. p̄figare sapiam intetur Omēs tū id argue
 bāt q̄ illo potissimū tpe id opus eēt adgressus. quo furebat
 odiosa crudelitas Philosophū adulatez: ac tempoz ser
 uientes: uerū hic p̄ sua manitate contemptus est: qui et grāz
 quā sperant nō adeptus est: et glia quā captauit. in culpaz
 rephensioneq; conuersa est Alins eandem mātāz mordacū sp̄
 sit: qui erat cu numero iudicaz: et qui auctor m̄p̄is facie
 de p̄secutionis fuit. quo scēle nō contentus: eāq; sc̄ptis eoz
 quos affliverat insectatus est Composuit enī libellos duos: uō
 con xpianos: ne minime insectari uideret: s; ad xpianos: ut hu
 mane ac benigne consulere uideretur. al p̄ntaret in quib; ita falsi

tate: Scripturę sacre arguere conatus ē: tanq̃ sibi eēt tota gr̃a
Nam quedam capita que repugnare sibi videbantur exposuit. adeo
multa adeo intima enumerans ut aliqui ex eadem disciplina +
fuisse videat. Quod si sint quis euz demosthenes poterit ab in-
pietate defendere: qui religionis an fuerat assensus. et fidei no-
men indnerat: et sacramenta quod accepit proditor factus est
Nisi forte casu in manus eius dñie hr̃e inciderit. Que igr̃ te-
mentas eāt id audere dissoluē. qđ illi nemo mptatus ē bene
quod aut nihil dicitur. a' nihil intellexit. Tantū ē abest ad-
miris hīs repugnantiā: qūtiā ille ab hīs afide et veritate: pre-
cipue tū petriū paulūq; laceravit: ceteros q; discipulos tanquā
fallacie seminatores: quos eodem tū rudes. et indoctor fuisse
testatus ē: Nam quosdā eorū piscatorio artificio quesisse al-
fecisse quesitū: quasi egre fēit: q' illam rem. nō aristopha-
nes aliquis aut aristarchus cōmentati sūt Absint g' ab hīs fugē-
di uoluntas et astucia: qm̃ rudes fuerūt: aut quasi possit in-
docto apta inter se. et coherencia fugere. Cū phoz doctissimū
plato et aristoteles. et epicurus et Zenon ipi sibi repugnanti-
ā. et gr̃a dixerint. Hec est e' mendaciorū natura. ut coherere
nō possint. Illorū aut traditio. qm̃a vera ē. quadrat undiq; ac
sibi tota consentit: et ideo p'suadet qm̃a constanti ratione suff-
ulta est. Non igr̃ questus et cōmodi gr̃a religioz istaz cōmenti
sūt: quippe qm̃ et p'ceptis: et re ipā euz intāz secuti sūt: q' et uo-
luptatib; caret et om̃ia q' hēnt in bonis spint. et qm̃ nō tantū p'
fide mortē subierunt: s; eāz mortuoz. esse se et scire. et p'dire
unt: et postea uniu'sos qui eorū disciplinā eēnt secuti. acerba
ac nefanda passuros. Ipū aut xp̃m affirmant amideri fugatū: coll-
ecta. non getorū hominū manu latrocinia fecisse. Quis tante +
ante audere repugnare. Credimus hoc plane: nāz fortasse illi hē-
misonymus apollo aliquis mīamit. Tot latrones semp p'ierāt. et
cotidie p'ent: utiq; multos. et ipē dampnasti: qm̃s eoz post crucē
suaz nō dicat deus: s; hō appellatus ē. Uerū tū fortissim. cre-
didisti: qm̃a nos homicidaz martēz consecrasti ut deū: qđ tū
nō fecisset. si illū areopagite in crucēz sustulissent. Idem aūz factū
eius mirabilia destruet: nec tū negaret uoluit ostendere appolloniū
ul' paria ul' eē maiora fecisse. Aliūq; apuleiū p'termit: an' solet
et multa narrari ul' memorari. Cū igr̃ odelūz capud nemo appollo-
nūz pro deo colit: n forte tū solus: illo s; deo dignus: cū quo te
misonymū uerū deus p'iet. Si magnus xp̃us. qm̃a mirabilia fecit
p'ior utiq; appollinis. qm̃ ut descēdit aūz dominatus euz p'ime
ueller: repente in iudicio nō cōparuit. q' ille qui et cōprehensus
est. et crucē affixus. At e' ex hoc ipō fortasse insolentiaz xp̃i noluit
arguē. q' deū se constitueit: ut ille uerecundior fuisse uideat: qm̃ cū
maiora faceret: ut hic putat: tamen id sibi nō arōgant. Omitto
m̃t ipā opa comparare: qm̃a in scādo. et in sup'iore de fraude. et pres-
tigio artis magice dūz. Nēgo eē quēq; qm̃ non optet m̃p̃m̃s id
sibi post mortē. contingē qđ eāz reges marī concupiscunt. Cū ē
sibi hoīes sepulchra magnifica cū statuas cū imagines cōparant.
Cū aliquib; claris factis: aut eāz p'amb; morte suscepta student.
opioēs bonūz p'mereri. Cū demq; ipē ingemū tū monumentūz
hoc detestabili stulticia tanq̃ cenō edificatūz. construē uoluit. m̃s
q' i mortalitatez de memoria noīs speras. Et tū igr̃ ē id putare
appolloniū uoluisse. qđ optaret utiq; si poss;: qm̃a nemo ē qm̃ i mor-
talitatez recuset maxie aūz euz dicat. et adoratūz eē a quibūda; hanc
deū: et simulachrūz eius subherculis alexiaca nocte constitutūz. ab ephē

187

his etiam mihi honorari Non potuit quod post mortem deus credi: quia
 homines et magni fuisse constabat et ideo aliam nomine titulo affecta
 me divinitatem quia suo nec poterat nec audiebat Noster vero et po
 tuit deus credi: quia magnus non fuit et creditus est quia vere fuisse
 inquit hoc dico idcirco appello non habui deum quia noluit: sed ut
 appareat nos sapientiores esse qui mirabilibus factis non statim fidem
 divinitatis admittimus: quod nos qui ob exigua portenta deum credidistis
 Non est mirum: si tu quia dei sapientia longe remotus es: nihil prius in
 telligis coram quo legisti: cum inde qui apud apud prophetas lectitaverunt quod
 quod sacramentum dei fuerat assignatum: tamen quid legent ignoraverunt di
 scere igitur siquid tibi cordis est non idcirco adeo nobis creditur ipse qui
 mirabilia fecit sed quia indubius in eo facta esse omnia que omnia annun
 tiata sunt natiuitate prophetarum: fecit mirabilia magni putassent ut et nos
 incipiamus et inde tunc putarent: si non illa ipsa facturum ipsum prophetam
 omnes nunc spiritum prodixissent Itaque deum credimus non magis ex factis operibus
 quam mirandis quia ex illa ipsa cruce quia nos sic cunctis labantur qui simul
 et illa prodigia est Non igitur suo testimonio cum est de se dicenti potest credi: sed
 prophetarum testimonio quod omnia quod fecit ac passus est multo ante creaverunt fidei
 divinitatis accepit: quod neque appello neque apuleio neque cuius magorum
 potuit aut potest aliqui contingere Cum igitur talia ignorantie sue delirantia
 ta fuisse: cum veritate penitus exadeo cominus esset ausus est librorum suorum
 nepharios ac dei hostes diabolice ad notare O ceteri pectus omentes
 cunctis autem autem tenebris atque: Discipulus hic fortasse anagore
 fuerit cum innes atramenta fuerint de quibus eadem creatas est: et vero
 falsitatis et mendacio veritatis nomen imponere Videlicet homo subdolus
 noluit lupum sub omni pelle celare: ut fallaci titulo posset retinere lec
 tores Iamque esto iusticia hoc non malicia fecerit: quia tandem nobis at
 tulisti veritatem nisi qui assertor deorum eos ipse adulterum prodidisti pro
 soleantur et summi dei laudes: quod regem quod maritum: quod opticerem
 quod fontes bonorum quod parentes omnium: quod factorum auctoremque inven
 iam confessus es adempti iam tuo regni: cuius summa potestate depulsi
 in ministerio numero redegit Epilogus itaque tunc arguit stultitiam in
 mitatis erroris Affirmas et deos esse et illos tunc subitas et man
 pas ei deo cum religionem conaris evertere An igitur de quibus dixi: cum pro
 sente me ac dolente sacrilegas suas habere explicassent: et illorum superbi
 impietate stimulatus et veritatis ipsius conscientia et ut ego arbi
 tror deo: suscepi hoc munus ut omnibus ingenium mei iuribus accusatores
 iusticie refutarem: non ut contra hos scriberem qui penitus ubi obtinere po
 terant sed ut omnes qui ubique idem operis efficiunt aut effecerunt uno se
 mel impetu perficerem Non dubito est qui et alii pluri et multis in locis
 et non modo grecis sed etiam latinis literis monumentum in iusticie sue str
 uerunt Quibus singulis qui responde non potest sic agendum in hac am
 sam putamus: ut priores cum suis omnibus scriptis puerterem: et futuris
 omnes facultates scribendi amputarem Prebamus modo aures: efficiat
 perfectio: ut quicunque ista cognoverit aut suscipiat quod ante dampna
 me aut quod est primum deridere aliqui desistat Quamquam terribilissimus
 eandem causam plene peroravit: meo libro cum apologetico nome
 est: tamen qui aliud est accusantem ridere quod in defensione aut ne
 gatione soluta positum est: aliud instruere quod nos facimus in quo
 necesse est doctrine totius subam otineri: non defugi hunc laborem ut
 impletemus materiam: quia christiana non est erectus in ea modo qua de
 metramus sicut aut ipse oblatantes veritati redarguere conatur si
 na materia non est usus ut debuit Non est scriptum testimonium qui
 ille utique naufragus fictas comentarias putabat sed argumentis et
 ratione fuerat repellendus Nam cum ageret contra homines veritatis igitur

namque dilatus paulisper dominus lectoribus fore hunc appropio. tanquam
rudem debuit. eique paulatim lucas. principia ne toto hinc obiecto
caligaret. Nam sic infans solidi ac fortis cibi cape non potest
obstomachi teneritudines: sed liquore lactis et mellitudo alitur
donec firmitas viribus. nec fortioribus possit: ita et hic oportebat quod
nodum cape poterat dominus prius humana testimonia offerri. philosophorum
et stoicorum. ut suis potissimum refutaret auctoribus. Quod quia
non fecit: raptis eximia credidione dominum hunc: ut his solus
otentis esset quibus fides constaret. accessi deo inspirante: ut ego fa-
ceres et simul ut magis ceteris admittendum pariter: ac si hortatu
meo docti homines ut diserti. huc se conferri cepit: et ingemina sua
magis dicendi. in hoc veritatis campo iactare maluerit evanescere
brevis religiones falsas. et gasuras esse omnes phantasmata nemo dubita-
verit. si fuerit omnibus persuasum: tunc hanc solam religionem: tunc esse soli
et veram esse sapiam. Et euagat hunc longius. quam volebas: mihi red-
denda est demerita. posita disputat. quod aut ipsa est summa virtus: aut
fons est ipsa virtutis: quam non modo philosophi quaesierat: sed poete quoque
qui potius multo fuerit. et ante naturam philosophi. nomen sapientibus
habebant. hi plane intellexerunt ab esse hanc artem. humanis eamque
fuerit offensam. magis hominum cessasse cetera: meliusque migrasse. atque
ut doceat quid sit iuste vivere solet et precepta per ambages dare
et asaturum temporibus. quod illi nocant. aurea repetit exempla iusticie
narrant quod in quo statu fuerit. humana vita. dum illa interia moraretur.
Quod quidem non poetica fictio. sed pueri huius est Saturno et reg-
nante: non dum deorum cultus institutus: nec adhuc illa gente ad di-
vinitatis optionem consecrata: dens utique colebat. et ideo non erant
nec dissensiones. neque inimicitie neque bella. nodum. uesinas rabies
inducere enses: ut germanicus cesar manentes loquitur carmine:
nec tunc sanguis fuerat discordia nata. imo nec alienigenis quod. Sed
neque ulli omni gladium. qui inducere fuerit. Quis est puer ac ingenu-
te iusticia: aut de tutela sui cui nemo insidiaret. aut de prece al-
terius cogitaret: cum nemo quicquam concupisceret. Malebant tenui co-
tenti iuste cultu. ut cicero in suo narrat. quod est proprium nostre religio-
nis. Ne signare quidem. aut partem limite capere: fas erat in medium
querere. Quippe cum deus communis omnibus terrarum dedisset: ut omnes
degerent iustas: non ut rapida et fures. avaricia sibi omnia iudica-
ret: nec ulli decederet quod omnis nasceretur. Quod poete dictum sic ac-
cepi oportet: ut non existimemus. nihil omnino tunc fuisse privati: sed more
poetico figuratum. ut intelligamus tam liberales fuisse homines: ut naturas
sibi fruges non includerent. nec soli absconditis incubaret: sed pri-
us ad communem. proprium laboris. admitterent. Flumina iactis lactis iam flumina
nectaris ibant: nec murum cum puppi arua iustorum benigne pateret
omnibus: nec avaricia intercipiens beneficia dominum. famie sitique nul-
lo faceret: sed omnes equaliter habundaret: cum beantes non humilibus. large
copioseque donaret. Sed postquam saturnus a filio pulsus milatunus dela-
tus est. Arma romae fugiens. et regnum exul adeptus: cum iam po-
pulus vel non regis motu. vel sua sponte depravatus deum colere de-
sisset. regemque prodeus hinc cepisset: cum ipse ipse modum partiendo exemplo
ceteris esset. ad molandam pietatem: deseruit ipse terras iustissima
virgo: sed non ut ait cicero. et romae in regno reliqui imparte resedit.
Quod est potius in eius regno residere aut comorari. qui prius regno
expulsi bello persecutus est: exules toto orbe iactant. ille malum minus
serpentibus addidit acris predantibus lupos misit. et odum et mundum
et dolus hominibus inseruit: ut ita esset: quod serpentes venenati. tunc rapi-
ces quam lupo. Quod quidem vere faciunt: hi qui iustos ac fideles deo

psecut. dantq. iudicib. semendi. ad usus i. uarios pates. fortise a
 liquid huiusmodi impiter fecerit. adeo pugnidas tollendiq. iusticiam
 et id arce effecisse serpentes ac lupos. acuisse tradat. Tuz belli ruber
 et amor successit hūdi. Neq. i. meato. sublati omz dei religione homi
 quoq. ac mali scām pdiderūt. Sic hoib. intercidit cōitas. nite. et
 directuz fedus societatis hūane. Tuz inter se manus cōferere ce
 perūt. et insidiam. et glām sibi. ex hūano sagne cōparare. Quoz
 omz maloz fons cupiditas est. que s. excoceptu. uere maiestatis
 erupit. Non tū ē nō pācipabant alijs. quib. aliquid affluebat. s. a
 liena quoq. rapiebant mīnatuz. luq. tribuentes omā. Et que autē
 musus homz. al omz. et iam singuli laborabant in paucor. domos
 cōferebant. Et e. finis ceteros subingrent. in pīms. necessariā nite
 sub dūce. et colligē cepūt. eiq. firmiter conclusa suare. ut beneficia
 celestia faceret. nō. ppr. hūanitate. q. nulla in hie erat. s. ut omia
 cupiditatis. et auaricie instrumēta contraderit. leges ead. sibi iust
 ac nō iē inuitas. in iustissimas. iniquissimasq. sauerit. quib. ra
 pmas et auaricia. suaz. cōm. in multitudine tuerent. Tantiq. igr
 aucte. qūtz. mab. aut opib. aut malicia pūalebant. Et qū nullū
 in hie uestigimz iusticie fuit. an. officia sunt hūanitas. equitas
 misericordia. iam supba et timida. inegalitate gaudebat. aliores
 q. se ceteris homib. latellitū comitatu. et ferro. et in signū ueste.
 fulgebant. hinc honores sibi. et purpuras. et fuscēs in uenerunt.
 ut securū gladiorūq. terrore sub mxi. quia si nre dūorū p. cūlis
 ac paucitibus impararent. In hac condicione hūz. nite. rex ille cō
 stituit. qui debellato ac fugato parente. nō regnū s. impias. trām
 dez. in. et homib. armatis occupant. et autē illud iustiq. seculū
 sustulit. coegitq. hoies malos et impios fieri. n. ex hoc. ipō. q. eos an
 tit. adeo ad se adoranduz. qd. terrore insolentissime ptāt. ex pserat.
 Quis ē nō iustitiet. euz. que arma cūgebant. que feri. et gladio
 ruz. fulgor in suetis. aradabat. Aut an parceret alieno. qui pū. q.
 dem suo nō pepererat. Quēz. uero metuet. qui citamz. robustam
 et excellentē. mab. gentēz. bello. mērat. occasione. delencat. Quid
 mirū. si omis. multitudo. insolito. metu. prestāminis. adulationē
 cōcesserat. Hūc. uenerabant. hūc. honore. maximū. deferēbant. Et
 qū mores. ac nita. regis. mutari. genus. obsequi. indicat. abiece
 aut omis. pietatez. ne exprobrare. regi. scelus. mderent. si pie. mnerent
 Ene. assidua. mutacione. corrupti. dūmū. reliquerūt. et paulatim. ma
 le. mendi. cōsuetudo. mos. factus ē. Nec. iam. quicq. ex. antecedentis
 seculi. pio. atq. optimo. statu. remansit. s. explosa. iusticia. et. ueritate
 seculi. trahens. re. liquit. homib. errozes. ignoranciaz. ceitatez. Impra
 deuter. igr. poete. qui. eaz. confugisse. ceatē. ad. iouis. regnū. Si ē
 seculo. quod. nocant. autē. iusticia. mēra. fuit. aione. utiq. pulsa
 est. qū. autē. seculū. cōmutant. E. eali. aut. cōmutacio. expulsio.
 iusticie. mīl. aliud. dixi. q. desertio. uere. al. dūm. religiois. pūandi
 est. q. sola. efficit. ut. homo. hoiez. carū. heat. eūq. sibi. fratinitatis.
 mīculo. sciat. ēē. cōstrictū. Siquidez. p. idem. hoib. dene. ē. Ut. dei. pa
 tris. q. cōis. beneficia. cū. qū. nō. hēnt. parat. i. nulli. noceat. nullū
 pīmat. nō. forer. claudat. hospiti. nō. autē. pīanti. s. sit. largus. bene
 ficiis. liberalis. quas. regias. ēē. laudes. tullio. exultant. hec. ē. p
 fecto. iusticia. et. hoc. autē. seculū. qd. iōne. regnante. pīū. cor
 ruptū. mor. et. ipō. et. omi. ems. p. gemē. consecrata. deorūq. mītoz.
 cultū. suscepto. fuerat. omē. sublatū. E. dene. ut. parens. indulge
 tissimus. appropinquante. ultimo. tpe. mīntū. mīsit. qui. nectus. illud
 seculū. fugatū. q. iusticia. reduceret. ne. hūmū. genus. maris. et
 perpetuus. agitarer. ciuib. Rednt. 3. spēs. illi. autē. tū. et. reddi.

ta quidez. tene: ſz paucis assignata iusticia ē: q̄ nihil aliud ē q̄ de
mūa pia ac religiosa cultura. Sz moueat aliquē fortasse. cur si hec
sit iusticia. nō omī hūano generi sit data: nec in eā multū mīſericōdia
conſenſit. Magne hoc diſputacionis ē. cur adeo cū iusticie tēre daret
sit retenta dīuinitas: quod et alio loco declarauī. et ubiqz opor
tune mōdeat explicabit. Nunc designare id breuissimē satis est
uirtutes aut eoz nō posse: aut nō ē pfectaz nisi exerceat aduersus
hanc emz dens bonoz ac maloz nolūt esse diſtinctaz. ut quali
tates boni ex malo ſciamz itē mali ex bono: nec alteruz ratio intelli
gi ſublato altō pōt. Dens gō nō excludit malū. ut ratio uirtutis
conſtare poſſet. Quid ē p̄ſentia nū suaz nōmē qz retinet: si nihil
ēet quod pati cogereamur: quō laudē mereret denota deo ſuo fidei
nisi ēet aliquis qui adeo neller auertere: Naz et ideo potiores esse
mīſericōdia pūſit: ut cogē ad malū poſſent. ideo plures ut uirtus
ēet p̄ſentia qd̄ rara ē. Quid quidez ipm̄ quātituamz egregie ac bē
inter oſtendit incipite obuoluto. Nam q̄ inquit uirtus ēet mīſericōdia
na nisi laudē raritas dedisset. Verū q̄ma natura ſic computat ē
ut odīz cupiditas. ita in id quod in aduenit. agnit cōdō ſup.
hoīez uidetur culpa uacare. Alioqz si natura parens omībz affectus
dedisset pietas nihil erat. hoc qm̄ uerū sit docet neceſſitas ipā ra
tione. Si ē uirtus est. malis ac magis fortit repugnare. apparet
ſine malo et mīſericōdia. nullaz ēē uirtutes. quaz dens ut abſoluta p
fectaz reddet. retinet id qd̄ erat ei q̄m̄. cū quo depugnare poſſet
agitata ē malis. quācūqz ſtabilitatez caput: et q̄to frequē
impellit. tanto firmit̄ roborat. hec mīſericōdia cūa effiat: ut q̄m̄
ſit homībz mīſericōdia iusticia: ſi nō antē ſeculū nō ēē dicat: quia ma
lū nō ſuſtulit: ut retinet dīuinitatez: que ſacmētū dīuīe religioz
continet ſola. Quid gō putat iustiaz ēē nemīez. ante oculos habet
iustiaz: ſz eaz nolūt cēne. Quid est emz q̄ illaz ul̄ in cōmūibz ul̄
mōi ſmone deſcribant. cōgēntes emz abūcāz. cū ſit ſacilimūz bō
nos ēē ſi nelint. Quid nobis manez iustiaz depingit. et opta
tis cadere de celo: tanq̄ in aliquo ſimulacro figurataz. Ecce in cō
ſpectu urō ē ſuſcipite. ſi poteſtis eaz qz in dōiāho ueſtri pectoris
collocare. Nec diſſicile aut alienū atēporibz exiſtimetis. Eſtote eq̄ ac
bōm. et ſequet̄ uos ſua ſponte iusticia quā querat. Depomte omīez
malaz cogitacionez decordibz uris: et ſtatūz tpe illud nobis antē
reūretur. qd̄ alit̄ conſequi nō poteſtis: q̄m̄ ſi deū uerū colere cepitis
uos aut̄ manēte cultū deoz iustiaz deſideratiz mīſericōdia. quod fieri
nullo pacto pōt. Sz ne tū quidez potuit eaz putatis: quia nō dīuinitas
dīuī uis quos impie colitis. neceſſe ē: unū dei cultū ſuiſſe p̄ſentia
emz ſolūat qui erepat. maliciaz erigitqz bonitatez: cūo templūz
est nō lapides. aut lutū: ſz homo ipē. qui figuraz dei geſtat. quod tē
plaz nō auro. et gemarūz domo corūptibilibz: ſz eterne uirtutūz
mūnēibz ornatur. Diſcite igr̄ ſiquid nobis relique mentis ē hoī
nes ideo malos. et i iuſtos eſſe: quia dū colunt: et ideo mala omīa
rebz hūanīs cotidie ingruere: quia dens mūdi emz effector
et gubēzator derelictus est. quia ſuſcepte ſūt cōū q̄ ſas ē impiere
ligionez. poſtremo. quia ne ul̄ apāncas quidez coli denz ſuntis. Qz
ſi ſolus dens colitur. nō eſſent diſſencionez et bella cū ſarent hoīez
mūnē ſz dei filioz ēē ideoqz dīuīe neceſſitudinis ſacro. et mīſericōdia
le mūculo copulatoz nullo fierent inſidie: cū ſarent emz modi
penas. dens mīſericōdia mīſericōdia mīſericōdia mīſericōdia mīſericōdia
leia. et ipas ēē cogitacionez pūdet. Non ēent fraudes et rapine: ſi
deo p̄ſentia didiciſſent. et ſuo. et paruo ēē contenti: ut fragilibz
et caduacis ſolida et etna p̄ſentia. Non ēent adultia et ſupra et mī

licet p[ro]stitutiones si e[ss]ent omib[us] notu[m] damna[m] adeo quicquid ap-
 petit ultra gene[ra]ndi cupiditate[m] Nec femina[m] co[ge]ret necessitas pu-
 dore suu[m] p[ro]fanare: ut victu[m] sibi obsecrissim[us] querat: cui et ma-
 res libidine[m] o[m]neret: et habentiu[m] pia et religiosa collatio non
 h[uius]modi subueniret Non e[ss]ent igit[ur] ut d[ic]i hec omnia m[er]ito mala
 si ab omib[us] in lege dei co[m]mune[m] si ab uniu[er]sis fierent: que minus
 in p[ro]p[ri]is opatur Quia beato e[ss]et: q[uod]q[ue] autem hu[m]ana[m] reru[m] sta-
 tus: si p[er] totu[m] orbem mansuetudo et pietas et par et innocen-
 tia et equitas et p[ro]p[ri]a et fides moraret[ur] Dem[um] ad regendos ho-
 mines no[n] opus e[ss]et tam multa et tam uaria legib[us] cu[m] ad p[er]fec-
 tam innocentia[m] dei una sufficeret: neq[ue] carc[er]ib[us] neq[ue] gladiis p[ro]-
 fidu[m]: neq[ue] terrore penaru[m]: cui p[re]ceptoru[m] celestiu[m] salubritas
 hu[m]ana p[er]p[et]ra[n]tib[us] infusa ultro ad iusticie opa erudiret Nunc at
 mali su[n]t ignoracione recti ac boni Quod quidem accedo indit
 Disputamus e[ss]e de legib[us] sic una inquit eade[m] q[ue] natura m[u]ndu[m] o[mn]ib[us]
 partib[us] inter se congruentib[us] coheret ac nitit[ur]: sic om[n]es ho[m]ines
 inter se natura co[n]fusi p[ro]p[ri]etate dissonant: neq[ue] se intelligunt
 e[ss]e consanguineos: et subiectos om[n]es sub una eade[m]q[ue] tutela[m] Quid
 si teneret[ur] deoru[m] p[ro]fecto inter ho[m]ines iuuerent Uniu[er]sa igit[ur] mala
 quib[us] hu[m]anu[m] genus se ip[su]m minores co[n]ficiat: in iustis ac iupis
 deoru[m] cultus induit Nec em[im] poterat retinere pietate[m] qui co-
 munes om[n]i p[re]s[ent]i dei: tanq[ua]m p[ro]digu[m] et rebelles liberi abnegassent
 Non mi[n]us tu sentiat se malos: et ueteru[m] scilicet statu[m] laudant:
 et de suis morib[us] mentib[us] co[n]sulant ab e[ss]e iusticia[m]: quaz[um] obserua-
 tes o[mn]is suis: no[n] tu non suscipit nec agnoscat: uerum ead[em]
 uolenter oderit p[ro]sequit[ur]: et ex t[em]p[or]e contendit fingam[us] h[uius]
 interu[m] no[n] e[ss]e iusticia[m] qua[m] nos p[ro]sequim[ur]: quo si illa ueniret qua[m]
 uer[us] putat: eam recipiant qui laudant: et occidit eos quos et
 ip[s]i fatent[ur] imitatores e[ss]e iustoru[m]: qui bona opent[ur] et iusta: cu[m] si
 tu modo malos occiderent digni e[ss]ent ad quos iusticia no[n] ueniret
 cu[m] nulla sint alia causa liquendi ter[ra]z: qua[m] hu[m]ana cruore effu-
 sit q[uo]to magis cu[m] pios iusticia[m] et ip[s]os iusticie sectatores p[ro]-
 hostib[us] ducat: imo uero plusq[ue] hostib[us] quib[us] utiq[ue] cu[m] animas eor[um] et
 opes et liberos ferro et igni appetat: tu paratur m[er]ito: et e[ss]e loco
 inter arma clemencie: aut si adeo sentire placent: nihil plus i[n] eo
 fit q[uam] occidant: uel infinitate[m] abdicant: hoc uero menabile est
 q[uo]d fit aduersus eos: qui male facere nesciunt: et nulli nocentiores lu-
 bentur q[uam] qui su[n]t ex omib[us] innocentes Audent igit[ur] ho[m]ines iup[er]bis
 simi iusticie facere menciones: qui feras i[n] manu[m] uincunt: qui
 placidissimu[m] dei gregem uastat lupi: ceu raptos atra i[n] nebula
 quos iup[er]ba uentris exegit cecos rabies Veru[m] hoc no[n] uentris
 si cordis rabies effugit: nec atra i[n] nebula: si apta p[ro]dacione gr-
 assant[ur]: nec eos mi[n]us co[n]suetudine sceleru[m] reuocat: ne sanctu[m] ac p[ro]-
 p[ri]u[m] nomen iusticie ore illo uolent: quod cruore innocentiu[m] tanq[ua]m
 rictus bestiaru[m] maderet hui[us]modi tanti et t[an] p[ro]p[ri]as hodie qua[m] po-
 tissimu[m] canas e[ss]e dicam[us] Sciam[us] ne ueritas o[mn]i parit: ut ut p[ro]-
 ta q[uod] d[omi]no sp[iritu] instructus: an erubescit coram bonis et iustis
 e[ss]e nequa[m] an potius utru[m]q[ue] Nam et ueritas ideo semp[er] missa est
 q[uod] is qui peccat nullo h[uius]modi libere peccandi locu[m]: nec ali[us] seputat
 malefactoru[m] uoluptatib[us] sequi p[ro]p[ri]u[m] posse: q[uod] nemo sit cu[m] de-
 licta no[n] placeat Ergo tanq[ua]m sceleru[m] et malicie sue testes extir-
 pure fundito nitunt[ur] et tollere grames q[uod] sibi putant: tanq[ua]m iusta
 eor[um] coarguatur Cur e[ss]e em[im] sunt aliqui i[n]terpestine boni qui
 corruptis morib[us] publicis: co[m]muni bene uiuendi faciunt Cur no[n]
 om[n]es su[n]t e[ss]e mali rapaces impudici adulteri p[ro]p[ri]i cupidi simi

dulenti. Quid potius auferant: quibus coram male uiuere pudet
qui peccantur fronte: et si non uerbis quia tacent. tamen ipso inter genere
dissimili ferunt et uerberant. Castigare et uidetur. quicunque dissensit nec
est magnopere mirandum si aduersus homines ista sunt. cum ad usus ipsi
deum eandemque rationem insurserunt eorum populus in spe constitutus.
nec dei uoluntas sequitur istos eadem necessitas. que ipsi iusticie
molant auctores. Verant ergo et exquisitis penarum generibus exan-
ciunt. pariterque habent interficere quos oderunt: nisi eam crudeliter
corporibus illudat. Si qui autem dolores uel mortis metu uel suapte
perfidia celestis sacramentum deseruerint. et ad fimestra sacrificia con-
fesserint: eos laudant. et honoribus mactant: ut eorum exemplo cetos
illiciat. Cum autem magni exultauerint fidei cultores quod se dei
non abnegauerint: meos totis carminibus sue inuicem ueluti sag-
mine siccant in ciuitatibus: et desperatos notant: quia corpori suo mi-
nime parant. quasi quicquam de spera esse possit. quod torquere ac dila-
mare. cum quibus scias esse innocentes. Adde nec pudor ullus apud
est super est a quibus abest omnis humanitas. et retorquet in homines in-
tos committit sibi congruentia. Impios enim notant. ipsi se per et
humano sanguine abhorrentes. cum si et actus suos considerent. et
illoz quos tanquam impios dampnant. iam intelligant quod mendaces
sint. et his hominibus: que aduersus bonos aut dicunt aut faciunt
digniores. Non est de uro si ex illorum numero semper existunt. qui
mas obsideant armati: manus prebent. uel si palas grassari non li-
cant uenena clauis tepet. qui uxores necent. ut dotes earum lucre-
tur. aut maritos ut adulteris inbiant: qui natos esse pue-
ros. aut strangulent: aut si nimis per fuerint exponant: qui li-
bidines inestas: nec filia. nec sorore nec matre. nec sacerdote
contineant: qui aduersus cunctos suos priusque committant. et deorum quos co-
nulent metuant: qui denique sacrilegia committant. et deorum quos co-
lunt templa dispolent: et ut quod leuia sunt atque uisitata dicuntur: quod
heditates capere. testamenta supponant. multos heredes uel auferant
uel excludant: qui corpora sua libidinibus prostituunt: qui denique in
memores quod nati sunt. cum feminis paciencia certent: qui ut sanc-
tissimam corporis sui partem cum suis omne polluant. ac profanent
qui uirilia sua ferro metant: et quod est sceleratius: si sunt re-
ligiosis antistites: qui ne inter quidem sue precant: si ex tinguere
das publice animas suas uendant: qui si iudices sedent. aut in men-
torum prodant mercede corrupti. aut uororum impune dimittant: qui
celum quoque ipsum ueneficiis appetant: tanquam illorum malicia ter-
ra non capiant. hec magna: et his plura scelera utique ab his fi-
unt qui deos colunt. Cum inter hec tot et tanta iniusticie lo-
cus est. et ego demulce pauca collegi non ut arguerem. sed ut
ostenderem. Cum uult scire omnia senectus librorum in manu sumat:
qui morum maiorumque publicorum. et de scriptor uerissimus. et acutissi-
mus accensum fuit. et lucis tenebras istas inter circum scripto-
re breuitate de premit his uisibilibus. Nunc uero animam ad noctem fes-
to atque profesto. Totius itaque parteque dies populusque priusque: lactare
induforus alibi inde foro. et omnes decedere uisum. Vin se atque idem in
studio omnes dedere et arti Verba dare ut caute. per pugnare.
dolose blandicia certare. bonum simulare inuicem se. Insidias facere
ut si hostes sint omnibus omnes nostrum aut populo. quid hominum pot-
est. cum omnis religio est sine scelere. ac sine macula inuicem. Cum
igitur uideat se ac suos ea que diximus gerere. nos autem nihil aliud
operari: si equum et bonum potant. si quid sapienter ex hoc intelligere.
et illos qui bonum faciunt prius esse. et se impios qui nefanda committunt

omibz

Neq; e' fieri pōt: ut qm monib; uite sue actib; nō erant: in ipsa sūma eīent: hoc ē in religione que rerū omīz apud ē In pietas e' suscepta in eo qd' ē sūmū p cetera unūsa sequēt Equē fieri nō pōt ū ipi qui erant in omī mīta nō eē in religione fallant qm pietas ī sūmo regulaz tenēs. tenores sūm; suare mīretens Ita fit ut in utraq; pte de odiaone rerū que gerūt: qualis sit sūma ipā nascatur Ope pānz est cognoscere. illorū impietatez ut ex his que clementer ac pie faciūt possit intelligi qualia sint que ab his cōmīza pietatis gerunt: at ne quē indeur mīdemēt arguere: aliquā in psonaz poeticaz sūmaz. que sit ul' maximū pietatis exemplis Apud maronē rex ille quo iustit' alē. nec pietati fuit: nec bello maior et armis: q nobis documenta iusticie prebuit al' pūit Vixerat et post terga manus quos mitteret in bris Inferias celo sparsurus sāgne flāmas Quid pōt hac pietate clementis q mortuis hūmas victimas imolare. et ignez cruore homīz tanquā oleo pascere Sed fortasse hoc nō ipsius: intū fuerit: s; poete. qui insignē pietate miris: in signū scelere fedament Vbi est igrī poeta illa pietas quaz sepissime totidez quos pms enēas sulmone creatos Quattuor h' iuvenes in molit umbris. educat ufens Vinentis rapit inferias. quos in molit umbris. Captoq; regi p fundit sanguine flāmas Cur g' dicebat eodē ipō epe: quo iuvenes hoīes adimolationē mittebat Equidez et nūm; concedere neller: atz mīnos quos hēbat in pte mīce pēcorū mberet occidi Ez hec ut dixi culpa nō illius fuit qui lēterias fortasse nō didicerat s; tū: qui atz eēs eruditus: ignorasti tamē quid eēt pietas: et illud ipm qd' nefarie qd' detestabiliter fecit. pietatis esse officinū credidisti: indehēt ob hoc. mīn pms nō citur: q pēz. dilexit Quidq; pms enēas: haud aspūanda peccantēz trucidavit. ad iuratz emz p emdez pēz. et p spes surgentis nūl: neq; pēpat furis acensūs et ira Qm q ne igrī hūc pūtet aliquit mīse mīrtutis hūisse qui et furore tanq; stipula erat sent. et manu pīs p quē rogabatur oblitus: nā frenare neque rit Nullo igrī mō pms. qui nō tū nō repugnantēs: s; etiā mīterent Dicer h' aliquis Que igrī aut ubi: aut qualis est pietas: mīnūz apud eos. qui bella nesciūt: qm q cordiaz cū oib; in suant: amīci sūt etiā mīnūz: qui omēs hoīes. p sīb; diligūt: qui colibere nā sūt omēz qz aīni furores tranquillī moderatione lenire Qūta igrī calig: qūta tenebrarū et erōrū nubes homīz pectora obduxit: qui atz se mīrios pios putant tūz maxie sūt mīpūz Qūto eīm religiosus teīens istis sūmūlactus mīserunt: tanto magis sceleratū adūsus nomē vere dīnitatis existunt: itaq; pro mēto impietatis sue: gramorūz mīlūz sepe uerunt: quorū cūq; quia nesciūt: fortune culpa alē amī. omīs ascribitur Et locū ī uenit epīana plūa: nūl ad deos pūne cēsentis: nec grā eos tangi. nec mī moueri: quia et cōtēptores eorū sepe uideāt beatorū: et cultores sepe mīseros Qd eo fit. quia atz religiosi uideant. et natura boni mīlū tale arduū mereri quale sepe patiūt Consolant tū accusacione fortunē nec sentiunt: q si eēt ulla cultorūz sūz mīq; noceret. Ille rito igrī hūmōdi pietatez pena consequit: et offensa dīnitatis scēle homīni prane religiosorūz. gram eos infortunio mīdat Qm licet sās morib; uiuāt: in sūma fide atq; mīnocentia tū quia deos colūt: quorūz ritus mīpros ac pīanos deus nē rūs odio hz: a iusticia et aīoīe uere pietatis alīem sūt Nec ē difficile docere: cur deorū cultores iusti. et boni eē nō pūit Quid

et sanguine abstinerebunt qui colunt cruentos deos martem: atque bel-
 lonam. Quod aut parentibus parent: qui expulsores prius sui vo-
 nez: aut natus ex se infans: qui saturum. Quod pudicitiam tue-
 bunt qui colunt deas nidas et adulteras: et quasi apud deos pro-
 stitutas. Quod non se rapinis et fraudibus abstinerebunt qui me-
 cum furta nonerunt doctus non fraudis esse deceptus sed astutus.
 Quod libidines coarceberunt qui: iouem herculem libernum appol-
 lmem cetosque venerant: quorum adultria et stupra in mares et fe-
 minas: non tantum doctis nota sunt: sed exprimitur etiam in thea-
 tris atque cantant: ut sunt omnibus notiora. Possunt ne in te hec:
 nisi esse homines qui etiam si natura sunt boni: ab ipso tamen dno eru-
 diantur ad iustitiam. Ad placandum enim deum quod colas: his rebus
 opus est quibus illis gaudere atque delectari scias. Sic fit ut in
 tuis colentibus deus: per qualitate nominis sui formet: qui religiosissimus
 est cultus mittat. Hi igitur homines qui deorum suorum moribus congruunt:
 quia gratiam habent acerbam iustitiam: eandem impietatem suam qui
 in ceteris rebus utuntur aduersus iustitiam moleste exercent: nec in me-
 rito applausus bestie noverunt. Periculis itaque M. tullius. Et eis si
 nemo est inquit qui emori malit: qui comiti in aliqua figuram bestie
 Quamvis hominis sit mentes habitum. Quod est in inferis in hominis
 figura autem esse offerat. Nihil quidem tantum videtur quanto prestabili-
 or est animi corpe aspicunt itaque corpora beluarum quibus sunt ipsi se-
 mores: sibi quod adeo placent quod homines nati sunt: quorum nihil nisi huma-
 menta: et similes figuram gerunt. Nam quis caucasiis quod india quod hy-
 cania: tam in manes tam in signumque nostras bestias alunt. Qui fe-
 rum omnem rabies usque aduentus sacietate fuit: fameque data
 primum conquiescit. Illa illa est vera bestia cuius unica in visione
 fundit ubique cruor: crudelis ubique luctus: ubique paupor: et pluma
 mortis imago. nemo huius tante belue in uarietate potest pmento
 describere: quod uno loco recubans tamen per totum orbem ferens dentibus
 semit et non tamen artus hominis dissipat: sed et ossa ipsa comminuit et
 in cineres sunt: ne quis extet sepulchre locus. Quasi vero id af-
 fectet qui deum confitentur: ut ad eorum sepulchra nematur: ac non
 ut ipsi ad deum perveniant. Que nam illa fentia quod rabies quod insa-
 nia est: lucet minus tamen mortuus denegasse. Dico igitur nihil esse
 his hominibus inferi: quos ministros furoris alieni: quos satellites
 impie missionis necessitas aut inenit aut fecit. Non est honor
 ille aut puectio dignitatis sunt: sed hominis dampnatio ad carnisia-
 nam dei: vero ad penam sempiternam. Que autem per totum orbem singuli
 gesserunt enarrare impossibile est. Quis enim voluminum numerus
 capiet tam infinita tam varia genera crudelitatis. Accepta est pote-
 state per sine moribus quique semit. Alii per prima crudelitate quod plus an-
 sit quam inebat. Alii suo proprio aduersus iustitiam odio: quidam natura
 li mentis fentate: non nulli ut placerent: et hoc officio magis sibi
 ad alacria munirent. Aliqui ad occidendum precipites extiterunt
 sic minus in plura quam in unum populum cui ipso pariter conventiculo
 coarctantur. Et hic quanto semor tanto clementior invenit. Illud
 vero pessimum genus est cum clementie spes falsa blandit. Ille igitur
 gravior ille semor est carnis qui neminem statuit occidere. Itaque di-
 non potest huiusmodi iudices quita et quia grama tormentorum gene-
 ra excogitantur: ut ad effectum apposita sunt pervenire: hec autem
 non cum ideo faciunt: ut gloriam possint nulli: se innocentem penam
 ille nam et ipsi andem aliquos gloriantes: quod ad ministrum suum in-
 hac parte fuerit in cruenta: sed et mundie causa: ne aut ipsi inuicem
 aut illi inuitis sue gloriam consequantur. Itaque in excogitandis penarum

genens: nihil aliud q̄ metonaz cogitant. Et cūnt e certamē eē illud
 et pugnaz. Uidi ego n̄ bichyma p̄sides gaudio mirabili elatuz. tanq̄
 barbaraz gentes aliquā subegisset: q̄ nūq̄ qui p̄ biennuz magna
 virtute resistēt postremo cedere missus ēet. Contendit igit̄ ut m̄
 nant: et exquisitos dolores corpib; i mittit. et nihil aliud deuitat
 q̄ ut ne toti moriant. Quasi n̄ero mors tantūmodo b̄cōs faciat
 ac nō eaz tormenta: q̄to fuerit gravior: tanto maiore virtutis
 glām pariat. Illi p̄tinaci stulticia iubent. curā totis diligenter
 adhibent: ut ad altos cruciatūs membra renouent: et reparetur no
 uis signis ad penaz. Quid tam p̄u tam beneficiuz. tam hūmā
 fieri pōt. nō curassent. tam sollicitē quos amarent: hec est deorū
 disciplina: ad hec opa cultores suos erudit: hec sacra desiderant.
 Quid eaz sceleratissimi homicide cōi p̄ios n̄ri impij conderūt
 naz et q̄stitiones sacrilege: et disputationes n̄ris p̄ictorū legim̄
 in iuste Domitiani de officio p̄ consulis libro n̄r̄ res̄pta p̄ncipiū n̄si
 ria collegit: n̄ doceret quib; p̄enis affici. oportet eos qui se cultores
 dei confiterent. Quid his faciunt. qui n̄s nocent amissionis
 ueterū tyrānorum. ad n̄s n̄s innocentes rabide sementuz: et an
 sint i iusticie crudelitates q̄ doctores: istos se eē tamē et prude
 tes uideri uolunt ceca: et hebetes. et rerū. et ueritatē ignari. Adeo
 ne uobis op̄dite mentes. i iusta iusticia est: ut eam si n̄s scelen
 bus adequētis. Adeo ne q̄d nos p̄t minorē a: ut ne morte quide
 si p̄lia dignaz iudicetis: si sup̄ om̄ia facinora h̄at: nullū facinus
 admittere: p̄ctus q̄ ab purū ab omni scelen contagione p̄stare.
 Et qui cōmittit: an deorū cultorib; loquimur: liceat p̄ nos benefi
 cere nobiscuz: hec ē euz lex n̄ra. hoc opus. hec religio. Si uobis
 sapientes iudicemur: mutamur si stulti cōceptūte. aut eaz ridete
 si libet. Nobis ē stulticia n̄ra p̄dest. Quid laceatis. quid affligi
 tis. nō i iudicem? sapie n̄r̄: hanc stulticiaz malimur: hanc amp
 lectimur: hoc nobis credim̄ expedire. ut nos diligam̄: ut i nos
 ip̄os qui odistis om̄ia conferam̄. Est ap̄d ciceronē nō ab oīens
 auero locus in ea disputatione q̄ h̄etur asurū cōi iustiaz. Quid
 inquit si dno sint: quoz alter optim̄ n̄r. eq̄tissim̄: si iusta ius
 ticia singulari fide: alter in signū sceleris et audacia: et si in eo sit
 erore auitas: ut bonū illuz n̄rū sceleratuz. facinorosuz. nefariū
 putet. Cōi aut̄ qui sit impiūsim̄. erubimet eē si iusta p̄bitate ac
 fide: proq̄ hac op̄ione om̄i auituz. bonū ille n̄r. n̄r̄. rapiatur
 manib; ei demq̄ auferant: effodiant ocli. dāpnetur iniuriatur
 urat: erubimetur. Egit postremo n̄r. eaz op̄imo om̄ib; miserū
 n̄s eē iudeatur. Cōi aut̄ ille impiūsim̄. laudet. colat. ab om̄ib;
 diligatur: honores ad eū om̄is om̄ia impia: om̄es opes. om̄es
 demq̄ copie conferant. Vt demq̄ optim̄ om̄i existimacōe. et di
 gnissim̄ oī fortuna iudicet: quis tandem ē erit: tam demens qui
 dubitet: utrū se eē malit. p̄fecto quāsi dūmaret: q̄ nobis ma
 la: et quō enentia eēnt. p̄p̄ iustiam hoc posuit exemplū: hec ē
 p̄p̄ n̄r patit om̄ia errantuz p̄mitate. Ete in eo est errore ci
 uitas: ul potius orbis ip̄e totus: ut bonos et iustos n̄ros. tanq̄
 malos. et impios p̄sequat: exaniet dāpnet. occidat. Nam q̄ aut
 nemine eē tam demens: qui dubitet utrū se eē malit. ille quide
 ut n̄r. qui cōi iustiam dūserat: hoc sentit nullū sapientem
 malū eē cū bona existimacōe: q̄ bonū eaz mala a nobis aut̄
 absit hec amentia. ut falsū uero ante ponam̄. An bonū n̄strū q̄
 litas. ex populi pendeat eiōnib;: q̄ ex conscia n̄ra et iudicio dei
 aut aliquis nos felicitas illucet n̄r̄: ut nō potius. ueraz boni
 tatez. cū omi malo: q̄ falsaz. cū omi p̄p̄itate malimur. Quia sibi

habent regna reges: suae dimicant dantes: et ut loquitur plantus
 sua vero prudentia prudentes Relinquat nobis stulticia: nam qd
 ut ex hoc apparet ee sapiam. qd eam nobis in uident Quis e' stultus
 in uideat: nisi qui ipse sit stultissimus Illi aut no' sit adeo stultus: ut
 stultus in uideant: sed ex eo qd acutate. qd solitate psequantur stultus
 no' esse concedit Cur emz tam crudeliter semat: nisi quia metu
 ut: ne indies inualecente iusticia. cuz dñs suis nariosos appel
 lant: qd odonibz thuris colant: nariosos relinquunt Si go' cultor
 res deoz sapientes sit: et no' stultus: quid metuat: ne sapienter
 illiciant a stultis Cu' aut n' numerus semp de deoruz cultoribz
 augeat: nuq' uero ne in ipi quidez psecutione minuat: qui peccare
 re hoies. et inquam sacrificio pnt: auerti aut no' pnt adeo Valet
 e' in sua intus Quis e' tamen excors tuqz ceas q' uideat: in
 uita sit pte sapi' Si illi malicia et furore cecant: ne uideant
 stultos se ee arbitrant: qd cu' habent in sua pte supbia intare
 crucian tu et mori malit Cu' possint ex eo ipso pndere no' ee stul
 ticiam: inquam tanta homin' milia. p orbem totuz una. et pari mete
 consensant Si e' femine sex' in firmitate labunt: uaz interdiz
 isti muliebrem. et amlez suphacionez uocat: mui certe sapuit: si pu
 eri. si adolescentes improbi sit petitez: matru certe ac senes
 habent stabile iudicium Si una ciuitas desipit: cetera utiqz i un
 merabiles stulte ee no' pnt Si una pincia una nacio puden
 cia caret: ceteras omes. heie intelligenciaz recti necesse est Cu'
 uero ab ortu solis usqz ad occasuz. lex dñia suscepta sit. et omis
 seruis. et omis etas et gens. et regio et nacio uinis ac paubz
 aini deo semat: eadez sit ubiqz paciencia. idem contempnuz mor
 tis intelligere debuerunt. aliquid in ea re ee rationis. qd non
 sine causa usqz ad morte defendat: aliquid fundamenti ac solidi
 tatis: qd eam religionez no' tu in iuris. et nexatione no' soluat
 si augeat semp et faciat firmiores Naz et in hoc qd illoz mali
 cia conuincat: qui enertisse se funditus religionez de opmunt: si
 hoies iniquitauerunt. qd et deo satisfacere liceat: et nullus sit tu
 malus dei cultor: quin data facultate ad placanduz deuz reue
 tatur: et quidez deuotione maiore peccati emz conscientia et me
 tus pene religiosorez facit: et semp multo firmitus est fides quaz
 reponit pnia Si go' ipi cu' deos suos arbitrant uatoz tu domz
 et sacrificijs et odonibz placari eos credut Quid e' tandem. cur dei
 uiaz. tu: imitez tam implacabilez putent: ut uideat is iaz xpian'
 ee non posse: qui dñs eoz coactus inuitusqz libant: nisi forte co
 taminatos semel animos ita pntat posse transeri: ut sua sponte u
 facere incipiant. quod p tormenta fecerut Quid officiu' libens
 obeat. qd ab iniuria cepit Quid cu' in uident lateruz suoz aca
 trices: no' magis odent deos p quos etia penaruz insignia: et in
 pressas inferibz sine nota gestat Ita fit ut data dimittis pace:
 et qui fuerut inuisi redeant: et al' p miraculuz uirtutis nomis po
 pulus accedat Nam cu' in uideat uilgus. dilacerari hoies uariis tor
 metoz generibz. et inter fatigatos carmifices in uictis tenie piae
 aam existimant id qd res e': nec consensuz tam uilgus. nec pscne
 uiaaz morientuz nanaz ee: nec ipam pacenciaz sine deo crucia
 tos tantos posse supare latrones et robusti corpis uiri emz modi
 laceraciones pferre no' queit: exclamant et gemitus edut. ui
 cantur emz dolore: quia de est illis i spirata paciencia i nostri aut
 ut de uinis taceaz pueri et muliercule tortores suos taci uiaat
 et expmere illis gemituz nec ignis pt Eant romam. et uuitio glo
 rientur. aut regulo quoz alter ueranduz se hostibz tradidit: q

Spacia
 Panos

captum; puduit vivere: alter ab hostib[us] deprehensus cui interet morte
se intare nō posse: manu foco inerat: ut p[er] facinore suo satis faceret
hosti. quē noluit occidere. et q[ui] pena nēma; quā nō meruerat acci-
pit. Eū sexus infirmus. et fragilis. etas dilacerant se toto cor-
pore. nūq[ue] p[er]petit nō necessitate: quia licet intare si velit: sed nō
limitate. quia confidit in deo. hec est vera virtus. quā philosophi
quoq[ue] gloriabundi: nō re. s[ed] verbis manib[us] iactant. differenter nihil
esse tam congruens viri sapientis gravitate atq[ue] cōstantie. quā
nullis terrorib[us] de sine p[ro]posito posse depelli: s[ed] tantū eē cruciari q[ui]
mori. ne fidem producat: ne ab officio discedat: ne metu mortis
aut dolore acerbo sub actus. aliquid faciat in iustis: nisi forte
delirare illis videatur fluctus in liris: atq[ue] dicit in iustis. et tenace
positi viri nō cumq[ue] ardor prava iuventutis. nō multas instan-
tis tyranni mente patit solida. Quod nihil verū dici pot[est]: si hoc
ad eos referat: qui nullas cruciatus: nullas mortes recusant: ne
afide iusticia q[ue] declinet: qui nō tyrannicas missiones: nō presi-
dū gladios tremunt: quo immis veraz ac solidaz libertatez con-
stanti mente defendunt. Quod in hoc solo tenenda sapia ē: qui me-
neret oculos in celis tollere: qui imponat in necessitate: ut co-
lendi quod noli vel quod noli. nō colendi. Quid in nobis ul-
ten[us] relinquet: si eia; hoc qd voluntate fieri oportet libido ex-
torquet aliena. Nemo istud efficiet si quid nobis ad contempnenda
mortē dolorēq[ue] virtutis ē. Quaz constanaz si tenem[us]. An
stulti iudicamur facientes ea q[ue] phi[losophi] laudant. Recte igit[ur] Seneca
in gruenaz hoib[us] obiectans ait: sūma virtus illis indec[us] in-
gūis animi. et idem enī qui cōtempnit mortē p[er]furioso habent.
Ad utiq[ue] sūme p[er]quisitionis s[ed] hi namq[ue] religioni cultores
eadē stulticia id obiciunt: quia nem[us] deniq[ue] nō intelligit: quos sibi
illa entia surdos et cordes vocat: surdos s[ed] et ex cordes: qui nō
audiunt omnia nec sentiant: s[ed] trias digitis suis imaginat[ur] me-
tiant et adoret. Quero cū sit: ut eos qui sapientes sūt. stulaz
putent: magna ratio ē nec e[st] frustra fallunt[ur] que nobis diligenter
est explicanda: ut eiores suos tandem si fieri possit agnoscant iusti-
cia suapte natura spēm quādam stulticie habet. quod ego et diuini
et humanis testimoniis confirmare possim: s[ed] nihil fortasse apud il-
los agimus: nisi eos desine docem[us] auctorib[us]: nō posse quē quā in-
tu eē: quod est cōmunit[us] cū vera sapia: nisi idē stultus eē videatur.
Cameades academice secte philosophus: an[te] in differendo. que in-
fuerit. que eloquencia: quod acume qui nesciet ipm[us] exp[er]ditione
ciceronis intelliget: aut lucili apud quē differens neptim[us] dicit
difficillima ostendit nō posse. ut explicam: nec si cameades ipm[us] ores
remittat. Is enī legatus ab archemensib[us] romaz missus est: dispu-
tauit de iusticia copiose: audiente galba et catone censario maris
tunc oratorib[us] s[ed] idem disputationes suas postitue cōtinua dispu-
tatione subiecit: et iustiaz quā p[ro]prie laudauerat substituit. nō quidē
phi[losophi] gravitate. an[te] prudentia firma et stabilis debet eē sūma s[ed] q[ui]
oratio exat[us] gūe munitiq[ue] p[ro]pter differendi. Ad ille facere sole-
bat: ut alior quilibet asserentes poss[et] refutare eam disputationē
qua iusticia enerat apud ciceronē. L. furio recordatur. Credo quā
ex r. p. discebat: ut defensionē laudacionē enis inducēt: sine
qua putabat regi nō posse r. p. Cameades aut ut aristoteles: refel-
ret: ac platonez iusticie p[ro]nas p[ri]ma illa disputatione collegit: ei
omniā q[ue] p[ro] iusticia dicebant: ut possit illa sic fecit enitere erat
e[st] facillimū iusticiaz radicez nō habentes labefactaz: quia nō nulla
in terra fuit: ut quid eēt aut qualis aphis cerneret. Atq[ue] utinam tot

atq[ue] tales viri: quibus eloquentie: q[ua]ntum animi: tantum etiam scientie ad
implenda[m] defensione[m] summe[m] iusticie[m] habuissent: cuius origo et religi-
one[m] ratio iniquitate[m] est: hi qui p[ri]mar[um] illar[um] p[ar]te[m] nescierunt: nec secunda[m]
quidem tenere potuerunt Volo aut[em] p[ri]mo arcu[m] sc[ri]pte atq[ue] breuiter: quid
sit ostendere ut intelligat[ur] p[ro]p[ter] igno[r]asse iusticia[m]: nec id q[uo]d nimis
me mouerunt potuisse defendere Iusticia[m] q[ui]bus om[n]is simul iustitie am-
plectar[ur]: tamen due sunt om[n]iu[m] p[ri]ncipales: q[ue] ab ea diuelli separari q[uo]d
no[n] p[oss]unt. pietas et equitas Nam fides temperantia p[ro]bitas. i[n] nocen-
cia in tegetibus. et cetera huiusmodi modi. uel iusticia uel iustitias. p[ar]uen-
t[ur] possunt esse in his hoib[us]. qui iusticia[m] nesciunt. sicuti semp[er] nesciunt.
Nam iusticia[m] ueteres qui iusticia[m] gloriari solebant. his utq[ue] iustitiis
habebant que ut dixi p[er] fide[m] iusticia[m] p[oss]unt: et ab ip[s]o fonte secerni
pietas uero et equitas. quasi uene sunt eius. his e[st] duob[us] fontib[us]
constat tota iusticia: si capud eius et origo in illo p[ri]mo e[st]: i[n] secun-
do uero om[n]is et ratio pietatis aut nihil aliud e[st] q[uam] dei notio al[ia] ratio
sic tris iusticie uerissime diffinitur: ut alio loco diximus. Si g[er]o
pietas e[st] cognoscere deum: aut cognitiouis hec summa e[st] ut colas
ignorat utq[ue] iusticia: qui religionem dei no[n] tenet. Quid e[st] pot[est] t[ame]n
eius ip[s]am nosse. qui inde oritur. ignorat. Plurim[us] quidem multa deo
deo locat[ur] e[st]: a quo aut[em] constitutus esse mundus: si nihil de religione
p[er]maneat. eum deum no[n] cognouit. Si si iusticie defensione[m] uel ip[s]e
u[bi] quilibet aliis implere noluisse: in p[ri]mis deor[um] religiones euer-
teret. uel euertere debuit: quia conu[er]te sunt pietati. Ad quidem socra-
tes. quia facere temptant in carcerib[us] coniectus est: ut iaz tunc appa-
re[re]t: quid esset futurum his hoib[us]. qui iusticia[m] nesciunt: defende deoq[ue]
singulas seruire cepissent. Altera e[st] igitur iusticie p[ar]te[m] equitas. Equitates
dico no[n] utq[ue] bene indicandi q[uo]d et ip[s]i laudabile e[st] in hoie iusto. si
se aut[em] ceteris c[on]sequendi: quia accedo equabilitate[m] uocat Deus. eum
qui hoies generat et inspirat om[n]es equos. i[n] pares esse noluit. eum
dem condicione[m] uiuendi om[n]ib[us] posuit: om[n]es ad sapiam gerunt. e-
om[n]ib[us] i[n] mortalitate[m] spondit. Nemo abe[n]eficiis eius celestib[us]
congregat[ur]. Nam sicut om[n]ib[us] uiuic[us] sim[ile] lumen. equaliter diuidit
emittit om[n]ib[us] fontes: iusticie sim[ile] iusticia: quiete[m] sompni dulcissi-
mas tribuit: sic om[n]ib[us] equitates iusticie q[ue] largitur. Nemo apud eu[m]
finit[us] e[st]: nemo d[omi]n[us]. Si e[st] amictus idem pater e[st]: equo iure o[mn]es
liberi sumus. Nemo deo p[ar] est: nisi qui iusticia[m] indiget. Nemo i[n]
dimes. n[isi] qui iustitiis plenus e[st]. Nemo deniq[ue] egregius n[isi] qui bonus
et innocens fuerit. Nemo clarissimus: n[isi] qui op[er]a misericordie largi-
ter fecerit. Nemo p[er]fectissimus. nisi qui om[n]es gradus iusticie im-
pleneat: quia disparat[ur] multis gradib[us] hoies habuerunt. ap[er]ui
bus ad diuites: ab humilib[us] ad potentes: ap[er]uiatis deniq[ue] usq[ue] ad
regu[m] sublimissimas p[ar]tes. Vbi enim no[n] sunt inu[er]si pares: equi-
tas no[n] e[st]. At excludit iniquitate[m] iusticia[m] ista[m]: cuius uis om[n]is
meo ut pares faciat eos: qui ad huiusmodi iusticie p[ar]te[m] p[ar]te[m] forte
nenerunt. Duob[us] igitur illis iusticie fontib[us] i[n] iustitiis. om[n]is iusticie
et o[mn]is ueritas tollit[ur]: et ip[s]a iusticia remigrit in celis. Ideo non
est uerum illud bonum ap[er]uiis re[re]ptu[m]: quia ignorabant. uel inde o-
raret[ur] q[uo]d efficeret. Ad nullis alijs p[ar]te[m] qua[m] p[ro]p[ter] populo reue-
latu[m] e[st]. Dicit aliquis. non e[st] aut[em] ap[er]ui uos alij p[ar]te[m] alij
diuites alij serm[on]es. alij d[omi]n[us]. Nomen inter singulos aliquid inter e[st]
nichil. nec alia causa e[st]. cur nobis m[un]ice[m] s[er]u[us] nomen in p[ar]te[m]
m[un]ice[m]: nisi quia pares esse nos credim[us]. Nam cum om[n]ia humana
no[n] corpe si sp[iritu] metamur: iam et si corpu[m] sit diuisa. adiao no[n]
bis t[ame]n serm[on]es no[n] sunt: si eos. et habemus. et diam[us] sp[iritu] fides reli-
gione a seruos. Diuitie quoq[ue] no[n] faciunt insignes: nisi q[uo]d possunt

impaciam

bonis opib; facere clariores. Dumtaxat sunt enim: non quia diuicias habent
 sed quia utuntur illis ad opera iustitiae: et qui pauperes indigent: eo tamen
 dumtaxat sunt: quia et egent: et nihil concupiscunt. Cui igitur et liberi
 seruis: et dumtaxat pauperibus humilitate animi pareat summis: apud deum
 tamen iustitiae discernimur: tanto quisque sublimior est quanto iustior.
 Si enim iustitia est: pareat se etiam minoribus se facere quod hoc ipso
 precellit: quod se inferioribus coequant: tamen si non tamen quasi parem: sed quasi
 minorem se gererent utique multo altiores dignitatis gradum deo
 indice consequetur. Nam perfectio in hac vita singulari: qui breui
 et caduca sunt omnia: et preferunt se alteris homines: et dedignita
 te contendunt: quo nihil fedius nihil arrogantius: nihil asapiens
 ratione semotus. Rebus enim celestibus astra sunt ista vniuersa terrena
 Sic est sapientia hominum summa stulticia est apud deum: et stulticia ut do
 cum summa sapientia est: sic deus humilis et abiectus est qui fuerit conspi
 cius et sublimis interea. Nam ut taceat quod hec praeiudicia terrena bona
 quibus magnus honor tribuitur: virtuti propria sunt: et ingorem metus
 enervant: quod tandem summa potest esse nobilitas: quod opes quod potentia
 cum possit deus reges quoque ipsos inferiores: etiam infirmis facere et
 ideo consulens nobis deus inter diuina precepta: illud praecepit po
 sunt. Qui se extollit humiliabitur: et qui se humiliat exaltabitur. Cuius
 precepti salubritas docet: quod qui se apud homines plauis fecerit humilem
 quod probuerit: hic apud deum precellens: et insignis habet. Neque est
 falsa est illa sententia quod apud europeden fertur in hunc modum. Hic
 mala putantur: hec sunt in celo bona. Exposui canas: cum philosophi
 nec in uentre iustitiam: nec defendere poterunt. Nunc redeo ad id
 quod intendimus. Carneades ergo qui erant infirmi: quod apud assererant
 si quis sit audacia: refellendi: quia refelli posse intellexit eius dispu
 tationis summa hec fuit. Iam sibi homines pro utilitate sumisse: nam
 primis: et apud eosdem propter sepe mutata sunt aut naturale est
 nullis: omnes et homines: et alias auitas ad utilitates suas natura
 ducente ferri. proinde aut nulla esse iustitiam: aut si sit aliqua summa
 esse iustitiam: qui sibi noceret: alienis commodis consulens et infere
 bat hec argumenta. Omnes populi qui florent in pio et romanis
 quoque ipsi qui totius orbis potuerunt si iusti uellent esse: hoc est si a
 liena restituant: ad casus esse redeundum: et in necessitate et in itinere
 uacendum tunc omnibus omnibus ad propria uenerat. Bonus vir inquit si
 habeat seruum fugitiuum: uel domum insalubrem ac pestilentem: quod iustitia so
 lus sciat: et ideo proscribat ut uendat. Vtrum ne profitebitur fugiti
 uum esse uel pestilentem domum uendere: an celabitur emptori. Si pro
 fitebitur emptori fugitiuum esse: bonus quidem quia non fallit: sed tamen
 stultus indicabitur: quia uel paruo uendet: uel omnino non uendet. Si
 celauerit erit quidem sapiens: quia rei consulit: sed idem malus
 quia fallit. Rursus si reprobis aliquem qui oricalem se putet uen
 dere: cum sit illud aurum aut plumbum: cum sit argentum tacebit
 ne: ut id paruo emat: an indicabit ut magno. Stultus plane
 uidetur malle magno. Unde intelligi uolebat: et enim qui sit iustus
 ac bonus stultus esse: et enim qui sit sapiens malus: et tamen
 sine pietate fieri posse: ut sint homines paupertate contenti. Transcen
 debat ergo ad maiora: in quibus nemo posset sine periculo uite iustus esse.
 Dicebat ergo nepe iustitia est homines non occidere: alienum proisus non
 attingere. Quid ergo iustus faciet: si forte naufragum fecerit
 et aliquid inbecillior uiribus tabulam cepit nonne illius tabula de
 turbabit: ut ipse conscendat: eaque uixus enadat: maxime cum sit
 nullus medio mari testis. Si sapiens est faciet: ipsi est perendum
 est nisi fecerit. Si autem non maluerit: quia manus in fecit alteri

nam nō iustus ille s; stultus ē: qui uite sue nō parat: dñ parat
aliene Item si acie suoz fusi. hostes mseq cepit: et iustus ille
nactus fuerit. ad aliquē sanctū. equo misidentē: ei ne parceret ut
ipē occideret: an derideret exequo: ut ipē hostes possit effugē. Quod
si fecerit sapiens: s; idem malus. si nō fecerit: iustus: s; idem
stultus sic necesse est Ita g^o iusticia cū in duas ptes diuisa. al
teraz emilez eē dicens: alteraz naturalem: utraq; subuertit: q
illa emilez sapi^o quidez sit: s; iusticia nō sit. naturalis aut illa
iusticia sit quidez: s; nō sit sapi^o Arguta hec plume: ac uenena
ta sit. et que M. tullius nō potuerit refellē: nam cū faciat lehm
furioseponentes: pro iusticiaq; dicentes: in refutata hec tan
q; foneaz ptegressus ē: ut uideat idēz lehm nō naturales q; m
crimen stulticie nenerat: s; illaz emilez defendisse iusticiaz: q
furi^o qui sapiāz quidez eē gresserat: s; ministaz Ad adpūte; dī
putacionez ptimebat. ostendi. quō stulticia similitudinez iusticie
gerat: ut appareat. nō sine canā. deapi eos: qui putat nre re
ligionis hoies stultos eē: qui talia facere uideant: quaha ille
proposuit. Nunc mai^o ame exigi sentio: ut ostendaz quare iustia;
deus stulticie specie commolutaz: ex oculis hominū noluerit auferē
Et prius furio rñdero: quā parū plene respondit lehm: qui
pfecto licet sapiens fuerit: ut uocabat: patrocinar tñ ueret
iusticie nullo mō poterit: quia caput ipm fontēq; iusticie non
tenebat Nobis aut facili^o ē ista defensio: quib; celesti benefi
cio familiaris ē ac penitus nota iustia q; illaz nō noie s; reno
uim^o Nam plato. et aristoteles. honesta quidez uoluntate ius
ticiaz defendē cupiunt: effecissent q; aliquid: si conat^o eorū bo
nos. si eloquētiā si uirtutē ingeniū diuiaz quoq; rerū doctrina
uimisset Itaq; opus illorū mane atq; inutile iacuit: nec cuiq;
hominū psuadē potuerit: ut eorū p scripto uiuēt: quia fundamē
tūz a celo disciplina illa nō habuit Nostroz opus certus sit ne
cesse ē. quos deus docuit Illi e^o de pingebat uerbis: et magi
nabantur iusticiaz: q; in conspectu non erat: nec pūtib; exempl
cōfirmare poterant q; afferebant Responderi e^o posset ab audien
tib; nō posse ita uim. sic illi sua disputatione p scriberet: adeo
ut nulli ad huc existeret: qui id genus uite sequerent^o Nos
aut nō uerbis mō: s; etiā exemplis ex uero petitis: uera eē q; a
nobis dicit^o ostendim^o Sensit igit^o Carneades q; sit uita iusti
misi q; parū alte pspexit stulticiaz nō eē. quāq; intelligē mli
uideor qua mente id fecerit Non e^o uere existimauit. euz stultia;
eē qui iustus ē: s; cū sciret nō eē: et rationez tñ cur ita uider^o
nō cōphendēt. noluit ostendē latē in abdito ueritatē: ut decretūz
discipline sue tueret^o cūq; sūma sūa nihil papi posse Uideam^o
g^o: utrū ne iusticia fedus aliqd hñ cū stulticia possit Iustus in
quit. si aut equi sanctio: aut tabulaz mansueto nō ad emet: ut
ipē animaz suaz liberet stultus est Primūz omīz. nego ullo mō
fieri posse ut hoī q; quidez uere iustus sit. eiusmodi casus enemat
quia iustus neq; cuiq; uito inimicus. nec quicq; omīo appetit
alienū Cur e^o namget: aut quid petat ex aliena tñ cū sufficit
sua Cur aut belligēt ac se alienis fionib; misceat: manus aīo
post cū hoib; ppetua uersetur Aliacet pēgnis merab. aut
hūano sanguine delectabit^o qui nec lucrum sūat appetere cū suf
ficiat iustus: et nō mō ipē cederē facere: s; interesse facientibus
ac spectare ducat nefas Et omittō ista qui fieri pot: ut nel in
iustis ad hec subeūda cogatur: adeo: ne g^o iustia; ofuri. ul poans
o carneade: cū ē illa omīs ratio al oratio tam mane; taz supui

cuius tamen qd a rebus deo putat : ut nihil possit : nihilq; habeat in se se
 qd ad custodiam sui valeat : et indehinc qui sacramentum hois ignorant
 Ideoq; ad hanc typalem vitam referunt omnia quanta sit in iusticie
 scire non possunt Nam cum et de virtute disputant quibus intelligant e
 rumine ac miserie esse plenissimas : tamen expectanda sunt esse sua
 causa cum em; prima q; sunt eterna et immortalia nullo modo vident
 Sic rebus omnibus ad hanc vitam vitam relatis : virtute plane ad stul
 ticiam redigunt Ergoq; tantos huius vite labores frustra et ma
 niter suscipit : hec alio loco plenius intem : de iusticia ut cepti
 mus : cum tanta inus est : ut cum oculos in celum sustulerit adeo me
 reatur omnia Recte igitur in fluctibus : tantum esse dicit innocentie
 ut ut ad tutelam sui non egeat : nec armis neq; viribus quacumq; ut
 fecerit Integer vite scelestis q; purus : Non eget manu uiculis
 nec arcu Nec uenenatis grunda sagittis fuisse phazetia Cum
 p viribus iter estuofas : sine factum p inhospitales caucasus : uel
 que loca fabulosius lambit lidaspes Non potest ergo fieri qui hanc
 iustitiam inter discrimina tempestatis atq; bellorum celestis tutela cus
 todiat : ac non eam si cum paricidis et nocentibus namget : aut
 malis quoq; parcat : ut una iusta et innocens anima liberet : aut
 certe penitus ceteris sola seruet Ergo concedamus posse fieri quod
 proponit philosophus Quid ergo iustus faciet : si nactus fuit aut mequo
 sanctum : aut in tabula naufragum Non minus confiteor morietur
 potius q; occidet : nec ideo tamen iusticia quod est singulare hois
 bonum stulticie nomini accipiet : p Quid est melius quid curius esse hois de
 bet q; innocentia Quiaq; perfectior tanto sit necesse est : quanto illi
 p duxerit ad extremum : moriq; maluerit : ne quid de innocentia in
 cione minuat Stulticia est inquit aliene anime parere cum puitie
 sue Nam eam pro amicitia pure stultum indicabit Quid ergo illi
 famulantes pythagorei laudantur a nobis : quorum alter se triano nades
 mortis p altero dedit : alter ad positum tempus : cum iam spon
 sor ems ducetur : prestancia : sui fecit : eniq; interuentu suo libe
 rant quorum uirtus in tanta gloria non haberetur : cum aliter p amico
 alter eam p fide mori uoluit si stulti putarentur Delinq; obliu
 ipam uirtutes triano his gratiam retulit : utriusq; seruando : et
 hois crudelissimi natura seruata est Quid eam de peccato esse dia
 tur : ut se tertium i amicitia reaperet : non utiq; tanq; stultos : si
 tanq; bonos et sapientes uiros Itaq; non ideo quare : cum p ami
 cicia et fide mori summa gloria computet : non eam p innocentia p
 ne sit hois gloriosus Ergo stultissimi sunt qui nobis crimini dant
 nelle mori deo : cum ipsi cum : qui phore uolunt mori in celis sui
 mus laudibus collant : deniq; ut condudat disputationes non po
 tesse eundem iustum esse ac stultum : eundem esse sapientem : et iniustum :
 docet ipsa ratio Quid est stultus est quid sit bonum ac iustum nes
 cit : et ideo semper peccat Ducat enim q; captiuus amicus : nec re
 sistere ullo modo potest : quia caret uirtute quam nescit Iustus aut
 ab omni se peccato abstinet quod aliter facere non potest : quasi habeat
 recti primum notitiam Rectus autem discernit apiano quia potest nisi
 sapiens Ita fit ut iniquus possit iustus esse : qui stultus est : neq;
 sapiens qui fuerit iniustus Quid si est uerissimum : manifest
 tur est enim : qui aut naufrago tabularum : aut equa lamia non ad
 ement stultum non esse : quia hec facere potum est : ab quo se sa
 piens abstinere Videtur tamen et ipse confiteor p hominum erro
 res ignorantiam cum q; rei proprietate Itaq; omnes hec quiesco
 non tam argumentis quam definitione dissoluit Stulticia igitur est
 in factis dictis q; p ignorantiam recti ac boni creatio Ergo stultus

nō est: qui ne sibi quidem parcat: dūmō nō noceat alii qd ē malū
 quod quidem nobis et uentis et racio ipsa p̄scribit In om̄ibz em̄
 indēm? malibz: quia sapiā carent conciliatrices suaz eē natura
 Nocent igr̄ alijs ut sibi p̄sunt Nesciūt tū malū est nocē homo
 neco quia scām boni ac mali hēt: abstinēt se auocendo: et cū i co
 modo suo quod malū rationale facere nō pōt Et ideo inter sūmā
 hoīs n̄tutes: innocentia numerat Quibz rebz apparet sapiētissī
 mūz eē qui manuē pure ne noceat: ut id officiū quo amicitia di
 cerit seruet Nam qm̄ uendentes erōres nō redargunt: ut auo
 pno emat: aut qm̄ nō p̄fiterit fugitiui serui nel pestilentes se
 domūz uendere lucro et cōmodo suo consulens: non ē ille sapi
 ens ut caruēdes uideri uolebat: s; callidus et astutus Calli
 ditas quoq; et astutia in mutis quoq; animibz sūt: ul̄ cū m̄sidiam
 autur alijs et dolo caput: ut denotent: ul̄ cū m̄sidias alioz na
 rio genere deludūt Caprā nō m̄hoīz solūz cadit Caprā ē m̄tel
 ligentia ul̄ ad bonū rectiq; faciendū: ul̄ abstinentia p̄cōm fac
 torūq; m̄pborū: Lucrū aut m̄q; sapiens studet: quia bonū hēt
 tērenā cōtēpuit: nec quēq; falli patit: quia bonū viū officiū est
 erōres homīz corrigē eosq; in m̄ā reducē Siquidem socialis ē hoīs
 ac beneficia natura quo solo cognatione cū deo hēt: s; m̄mūz
 hēt tūz effiat: ut stultus eē uideat: qui egere aut mori malit q
 noceat ul̄ eripiat aliquid alteri q; hoīs morte delem putat Ex
 qua p̄suasione omēs tamē m̄lignūz etia; philoz nascuntur erōres
 Si em̄ post mortēz nihil sumus p̄fecto stultissimū hoīs ē: non
 hūc m̄te consulere ut sit q̄ dūctū et cōmodis om̄ibz plena
 quod qui faciat amicitiae regnū discadat neesse ē Si aut sup
 est hoī m̄ta melior et longior qd et phoz magnoz argumentis
 et natūz responsis et p̄phetaz dūm uocibz discimus: hūc pūter
 cū bonis suis o tēpne sapiētis ē: cū ois iactura i mortali
 tate pensat Apud ciceronez idem ille iusticie defensor lelus Vult
 inquit planē uirtutis honores: nec est uirtutis ulla alia merces
 Est plane et quidem uirtute dignissima: q̄ tū leli m̄q; poteris sus
 picari: nihil ē dūmāz noueras literaz Quā tū illū inquit
 accipit: facile erigit nō acerbē Erās uehement: si putas ab
 hoīe p̄mūz solū posse uirtutē: cū ip̄e alio loco uenisse dixerit
 hūc tū m̄ro quas dūctas obices q̄ m̄pū q̄ regna Quis u
 ta putat hūmā sua bona dūmā indicat Quis ḡ te sapiēter
 leli putet: cū ip̄e tibi loquaz cōtra uirtutē adūmas que de
 disti S; uidelicet ignorantia uen facit m̄certaz labentemq; se
 tēuq; Deinde qd adūgis S; si aut ingrati m̄mū aut inuidi
 multi aut m̄mū potentes suis uirtutēz p̄mūz spoliāt Oq̄
 fragilem quā m̄mūz uirtutēz nōdurū: si spoliari p̄mo suo p̄
 Quē si bona sua dūmā indicat ut aiebas: qui pūte existere tūz
 ingrati tūz m̄mū tam potentes: qui uirtutēz spoliare ualeant
 his bonis q̄ fuerūt m̄eaz collata dūmūz ille illa se inquit m̄
 ultis solacijs oblectat: maxie q; suo decore se ip̄a sustentat Quibz
 solacijs quo decore: cū in crimen sepe ueniat: et i p̄eaz deco: ille
 uertat Quid ē si ut furus dicebat rapiat: negetur extimiet
 egere aufertur ei manus effodunt ocl̄ damnet uinciat na
 tur: miseris etia; modis nocet: p̄det ne sum p̄mūz uirtutis in
 potius p̄bit ipsa minime: s; et mercedē suā deo indice accipi
 et et uiuet de semp m̄gebit Q si tollas: nihil pot in m̄ta ho
 mūz tam m̄tile tam iustitūz uideri: quāz uirtutē Cū na
 turalis bonitas et honestas docere nō pot aiām nō eē mortales
 dūmūz illi adeo p̄mūz constituti S; id circo uirtutēz ip̄am

dūm
 p̄mū
 hūc

deus sub persona iusticie uoluit esse celatus: ut mysterium ueritatis
 ac religionis sue esset archanum: ut has religiones sapias qz ceteri
 naqz extollentes se alteri: sibi qz multum placentes uanitatis erroris
 qz dampnaret ut opposita demqz difficultate: angustissimam tamen
 ad immortalitatis premium solum pducet. Quod ut opinor cum popu-
 lus noster: apud stultos stultus habetur: nam cruciari atqz interfici
 malle: qz cluiam tribus digitis co prebenda in foveam iace: tam inceptum
 uidetur: qz in piculo uite. Alterum autem magis curare qz suam. Nesciunt enim
 quantum sit nefas adorare aliud preter deum: qui condidit celum atqz ter-
 ram: qui hominum genus finxit inspirant. lucem donant. Quasi seruos
 nequissimos habetur: qui dominum suum fugam deserunt. Is qz uerbis et
 miraculis et ergastulo et cruce omnino nullo dignissimus indicatur.
 Et si filius eodem modo p dicitur atqz impius existimatur: qui preteritum suum
 dereliquit: nec illi obsequatur: ob qz eorum canis dignus putatur qz sit
 ex heres: et cum non in appetitum de familia delectat: quanto magis qui de-
 us deserunt: inque duo notabilia domini et patris eius uenerandi conueni-
 unt. Nam ille qui seruus preteritum copat: quid in eo beneficii cōfert
 preter alimenta: qz illi utilitatis sue gratia subministrant. Et qui filium
 generat non habet imperium ut conopiat: ut nascatur: ut uiuat. Unde
 apparet non esse illum preteritum: si tantummodo generandi minister
 bus qz supplicis dignus est desertor eius: qui et dominus uernus
 pater est: nisi qz deus ipse constituit: qui spiritibus in iustis eternum patri-
 um ignem: quod ipse pueros suos impie ac rebellibus committit. Dis-
 cant igitur et suorum et alienorum interfectores animas qz merpiabile fa-
 cinosum admittant: puni qz se ipsos ingulant p dicitur demum ser-
 uando: quos deus metua supplicia dignantur. Deinde qz nec ab aliis
 coli deus patitur: si ad uentrem hominum amotifera sacra contendit
 intuentur qz summa diligentia: neqz sit. nam in columnis interia que sal-
 ua statu suo spectet in celum. Quid aliud dicat qz miseris: qz p dicitur
 suorum instigationibus parent: quos deos esse opinant: quorum neqz
 dicationes neqz origines neqz nomina neqz rationes sciunt: qz in herente
 persuasione uulgari libentius erant et stulticie sue funent: a quibus si
 suasionis eius rationes requiras: nullas possint reddere: si ad magis
 rui iudicia confugiant: qz illi sapientes fuerat illi pbanerunt. illi sa-
 erunt qd esset optimus: seqz ipsos sensibus spoliante ratione abdicant: dum
 alienis eorum credunt. Sic implicati rerum omni ignorantia: nec
 se nec deos suos norunt: atqz utrum soli esse soli desuper uellent taliter
 eorum in conspectum sui mali rapunt: qz habitum solatiu te p dicatione mis-
 torum. Sed hec ipsa ignorantia efficit: ut insequendis sapientibus tam
 mali sint fugiunt qz se illis consulere: illos ad bonas mentes uelle
 notare. Nisi igitur hoc sermone aut aliqua ratione reddita facere nitun-
 tur. Nihil sedm atqz tormentis omnia et cetera demerita in his
 putatur mala genus esse: qui fidem seruare conantur in sacrificiis
 aut bona subis ne mala genus est: qui cum uis humanitatis con-
 omne lacerant. An potius nobis qui ea faciunt in corporibus innocenti-
 qz nec sensum latrones nec natissimi hostes: nec in manus bar-
 bari aliqui fecerunt. Adeo ne eorum sibi mentantur: ut in illis sibi boi
 ac mali nomina transferant et inmutent. Quid g' non dies nocte no-
 cant solem tenebras. Alioqz eadem in prudentia e. bonis malorum
 nomine imponere sapientibus stultorum iustis impiorum. Quinimo si qua
 illis fiducia e: uel in propheta uel in eloquentia arment et se et resellat.
 hec uia si pnt Congrediantur quoniam et singula qz discant. De
 cet eos suscipe defensionem deorum suorum ne si in ualuerit ut co-
 tidie in ualescant. cum de libris ac ludibrijs suis deseruntur: et qui
 in nihil pnt: augetur enim religio dei. quanto magis pnt oratione.

potius q̄ et hortamentis agat. Procedant immedii pontifices semini-
nores seu maxim. flamines. augures. itez reges. sacricole: q̄q; sunt
sacerdotes. et antistites religioni: conuocent nos ad conciones: co-
hortentur nos ad suscipiendos cultus deorum. psuadeant multos esse
quorum numme ac prudentia regant omnia. Ostendat origines. et im-
ita sacrorum ac deorum. quod sunt mortalibus tradita: qui fons q̄ ratio sit
explicent: proferant q̄ merces i cultu. q̄ pena in contemptu maneat
quare ab hominibus colli se uelint. quod illis si bene sunt humana pietas co-
ferat. Que omnia non asseueratione. propria. Nec e' ualet quicq; i mor-
talis hominis auctoritas. si dominus aliquibus testimoniis confirmet: sicuti
nos facim'. Non est opus in et in iuria. quia regio cogi non potest:
bis potius q̄ uerbenus res agenda e' ut sit uoluntas. Distinguant
aures ingeniorum suorum. si ratio eorum uera e' asserat: parati sumus au-
dire si doceant. Tacentibus certe nihil credimus: sic ne sementibus quidem
credimus. Imitentur nos aut rationes rei totius exponat. Nos enim non
illatimus ut ipsi obiectant. Et docent. probant. ostendunt: itaq; nemo
a nobis retinetur mutus: mutus e' e' deo. qui deuotione ac fide ca-
ret: et tamen nemo discedit. ipsa ueritate retinente: doceant uti li-
mo si qua illis fiducia ueritatis e' loquantur. discant. Audeat magis dis-
putare nobiscum: aliquid enim modi iam. profecto ab amicis. quas co-
tempnit: et apueris ueritatibus eorum illorum ac stulticia ridebit. Cui e' sunt
pitissim. deorumq; p̄ gemas. et res gestas. et impia et intente et se-
pulebra. delibus non erit: ipsosq; ritus quibus sunt mutati: ul' exieb-
gestis hominum ul' ex casibus: ul' etiam ex moribus natos sciant. Incredibilis
dementia est deorum putare: quos fuisse mortales negare non audeant
vel si tam impudentes fuerint: ut negent sue ille. ac suorum littere con-
gruat: ipsa denique sacrorum illorum iustitia committat. Et tunc igitur ex hoc
ipso. quicquid interit inter uerum et falsum: qui ipsi cum sint eloquentes
psuadere non possunt. impiti ac rudes possunt: quia res ipsa et ueritas loquitur.
Quid ergo sentit ista stulticia? suam: dum uolunt augere. Longe
dum sit carissima et pietas: nec potest a ueritate cum in. a iustitia
aut crudelitate coniungi. Et merito non audent quicquam de rebus docere
dominus ne et amaris deudeantur. et asinus deserantur. Nam fere nul-
lus an simplex in corruptisq; iudicant e': si mysteria illa cognoscant. i
memoria: mortuorum constituta. dimpnebit. aliquidq; neque quod colat
queret: hinc fida silencia sacris instituta sunt ab hominibus. callidis ne
sciat. populus quid colat. Cui autem nos i eorum doctrina uersum. Cur no-
bis. aut non credimus? qui utriusq; non sumus: aut i mendacis quia falsis ne-
ia. periculum. Et defendenda sunt utiq; suscepta publice sacra. Quia
inhonesta uoluntate miseri erant. Et tunc e' nihil e' uereb' huma-
nis religione pstantis. carq; summa in oportere defendi: si ut in
ipsa religione sic indefensionis genere fallunt. Defendenda e' religio
e' non omdendo. si moriendo: non sentia: si sapi' non scelere. si fide illa
e' malorum sunt. hec bonorum. et necesse e' bonum in religione uersum:
non malum. Nam si sagne. si commentis: si malo religionem defende-
uelis: iam non defender illa. si possit atq; uolubitur: nihil e' e' tam
tam uoluntatum: quia religio: in qua si anim' sacrificantur aduersus
est iaz sublati. iaz nulla est. Recta igitur ratio e': ut religionem pa-
encia. ul' morte defendas. in quo fides conseruata. et ipsi deo gratia
e'. et religioni addit auctoritas. Nam si is qui i hac terrestri militia regi-
suo fidei. seruat. in aliquo egregio facinore. si postea uixit. acceptior
sit et canor: si prius sumas. consequit gloriā q̄. p̄duce suo mortem
ocubuerit: quanto magis impator omni deo fides seruanda e': qui non
tū inuentibus. si e' mortuus primus potest uirtutis exsoluere. Igitur dei cultus
qui in hac celestis est. deuotionem maxiam fideq; desiderat. Quod enim

deus aut amabit colentes. si ipse non amet ab eo aut prestabit precanti
 quicquid oraverit. cum ad precandum neque ex animo: neque obsecrante accedat
 isti autem cum ad sacrificandum deus sine venerit. nihil mirum: nihil pro
 prium offerunt. non integritate mentis non reverentia: non timore fac
 tis itaque sacrificia hominibus omnes religiones in templo. et in templo sic
 invenerant relinquit: nihilque secum erant. neque afferunt. neque referunt
 inde est quod eius modi religiones neque bonos facere possunt: nec firmes
 aut inmutabiles esse Traduntur ita ab his hominibus facile: quia nihil
 ibi admittunt: nihil ad sapientiam. nihil ad fidem discitur. Quod est superstitio
 illorum deorum. quod mensura disciplina. quod oratio. quod ratio. quod fundamentum
 substantia. quo tendit. aut quid pollicetur: ut ab homine possit fideliter ser
 vanti. fortiterque defendi: magna nihil aliud indeo quam ritum ad solos
 digitos pertinentem: nostra vero religio eo firma est. et solida. et inmuta
 bilis. quia iustitiam docet: quia nobiscum semper est: quia tota in animo
 colentis est: quia mentes ipsam sacrificia habet. Illuc nihil erigitur
 aliud quam sanguis pecudum. et fenum. et inepta libatio. hanc bona mens
 purum pectus. innocens vita. Illuc nemini sine dilectu. ad ulteriorem
 pudorem. lenem. pectus. obscene. metumque. nemini. gladiatores. lan
 ces. fures. nefarii. et precantur. nihil aliud quam ut scelera impune com
 mittant. Quid enim latro sacrificans. aut gladiator roget nisi
 ut occidant: quid venenarius nisi ut fallat. Quid adulter nisi
 ut aut mortem. aut ut sua pudicitia colet. Quid lena nisi
 ut multos homines eruat. Quid fur nisi ut plura compilet. hic vero
 eorum locum coque pecto locus nullus est. et si quis ad sacrificium non inre
 git. coque non venerit: audit quod illi deus comminatur: ille qui latibias
 erudit. videt qui pectus semper infestus est: qui erigit iustitiam: qui
 fidem poscit. Quis hic male mentis. aut male pecti locus est. At
 illi infelices. nec excellens sine intelligunt: quia mali sunt colunt
 quicquidque flagitios omnes. iniquitatem veniunt ad precandum. et se pre
 cificare opinantur. si autem lanent. tanquam libidines intra pectus in
 ducas. illi animas abhant. aut ulla manu purificent. Quanto
 satius est metes potius eluere que malis cupiditatibus sordidantur.
 et mox intus ac fidei lanatro unius intra depellere. Quod quod fecerit
 ut quilibet iniquitatem ac sordidum corpus gerat satis purus est: isti autem
 quia nesciunt nisi quid inibi quo sit colendum: ceteri et imprudenter in
 cōfirmis. audire. Adorant itaque hostes suos. latrones. et interfectores
 suos. victimas placant. et animas suas cum eluere ipso cremandas. aris
 detestabilibus imponit. frascunt. eam musen. quod non sitis alii precantur in
 credibili mentis cecitate. Quid enim vident. qui solem non vident.
 Quasi vero si dii essent indigerent hominum auxilio. aduersus strep
 tores suos. Quid ergo nobis nascuntur si illi nihil possunt: nisi quod ipsi
 deos suos destrunt. de quorum potestate diffidunt. magis in religiosi. quam qui
 omnino non colunt. Cicero insinuat legibus: cum caste ad sacrificia pre
 cipet. accide: pietatem inquit adhibentis: opes amoneto. qui secus
 facit deus. inde mundus est. Recte hoc quidem: neque est fas erat
 despicere de deo que ideo colas. quia potentes putas. Nam quod
 iudicare in iurias colentis se potest si suas: non potest libet igitur ebris
 quere: an potissimum prestare se putet cogendo. inuitos ad sacrificium
 ipsis nequos. cogit. At non est beneficium quod ingerit. recusanti. Quod
 consulendum est eam nolentibus. qui quid sit bonum. nesciunt. Cum ergo
 tam crudeliter verat: cruciant. debilitant. si saluos uoluit. Aut
 inde pietas tam impia ut eos inferis modis aut perdat. aut in
 utiles faciant: quibus uelint esse consultum. In vero dii prestat. An
 non est sacrificium. quod expiunt. inuito nisi est sponte atque ex animo fiat
 exercitum est. Cum homines. per scriptum. in iuris carcere. tormentis. adacti

faciunt si dii sunt isti qui sic coluntur: nisi propter hoc solus colendi non
sunt: quod sic coli nolunt: digni saltem detestatione hominum: quibus
cum lacrimis: cum gemitu: cum sanguine demerbris omnibus fluenter
libat. At nos cum non expetimus ut deus noster qui est omnium uel
noluit: colat aliquis munus: nec si non coluntur: insamur. Confi-
dimus et maiestate eius: qui tam contemptus sui possit ulcisci: quod est
seniorum suorum labores et miras. Et ideo cum tam nefanda perpe-
tuum: ne ulla quidem reluctamur: si deo remittimus ulciscere non
ut hi faciant: qui defensores se deorum suorum esse uideri nolunt: et se
uult effugare aduersus non colentes. Ex quo intelligi datur: quod non
sit bonum deos colere: qui bono potius adducendi homines ad bonum:
fuerant non malo: sed quia illud malum est etiam officium eis bono ca-
ret. At est puniendi sunt qui destrunt religiones. Nunc per nos
destrimus quas natio egyptiorum: qui turpissimas bestiarum ac pecu-
dum figuras colit: quedam etiam pudenda dicta tanquam deos adorant.
Nunc penes quam idem ipsi qui cum deos colere se dicunt: tamen eos pub-
lice turpiterque derident: de quibus etiam immo agi cum risu et
uoluptate patitur. Quibus hec religio aut quia maiestas putanda
est: quod adoratur in templis: illud in theatris. Et qui hoc fecerit non
penas molati minimis pendunt: sed honorati et laudati: disce-
dunt. Nunc penes nos destrimus: quod quidam philosophi: qui omnino nullos
esse deos aut: si omnia sua sponte nata: omnia fortuito fieri: quod
genit. Nunc penes quod epicurei quod est quidem deos: sed curare quicquam ne-
gant: neque iussa eos neque gratia commoueri. Quibus dictis utique
per suadent colendos omnino non esse: siquidem nec colentes respici-
unt: neque non colentibus insunt. Preterea cum contra metus differunt
nihil aliud efficere conantur: quod ut nemo deos timeat. Et hec tamen ab
hominibus et audire libenter: et differunt impie. Non ergo ideo ad-
uersus nos insunt: quia dii non coluntur a nobis: amulsi est
non coluntur: sed quia uentus penes nos est: quod ut est uerissime dictum
odum parit. Quid igitur existimabimus: nisi scire illos qui patienter
pergitur est ceco et irrationabili furore: quem nos uidemus illi nesci-
unt. Non est ipsi homines persequuntur: qui tamquam cum uascent in no-
centibus non habent: sed illi spiritus contaminati ac perdit: quibus uentus
nota est: et insinuat in mentibus eorum: et instigant nescios
inimicos. In est quam dum par est in populo dei fugitatis iustos et pi-
os: et cum corpora hominum occupat animasque uerant aliter dixerant: ad-
mirantur ab his et nomine dei uel fugiuntur. Quo audito tremunt et
exclamat: et uiri se uerberantque testantur: et interrogati qui sunt: qui
nenerit: quod in homines irrepserit: confitentur: sic extorti: et exanimati
inuita diuini nominis exsolantur: propter hec uerba. et minus scos
et iustos uiros semper oderunt: et quia per se nocere his nihil putat:
publicas eos odium persequuntur quos sibi graues sentiant. exerceant
que seminas: quod molentissime possunt: ut eorum fides minuat per dolo-
res: aut si id efficere non quauerit: auferant omnino de terra: ne sint
qui eorum nequitia possint cohercere. Non me fugit quid respon-
den eorum possit. Cur ergo deus ille singularis: ille magnus que-
rent: omnium potentes: quem deus omnium confitens: hec fieri patitur
nec cultores suos aut iudicat aut tuet. Cur denique qui eum non
colit: et opulenti et potentes et beati sunt: et honoribus regibusque pa-
ciuntur: eorum ipsorum ditione sine ac preteriti subiectos habent. Reddenda
et huius ratio est: ne quid remaneat erorum. Nam impius hec causa
est: cum existimet religionem dei in: non habere: quod inducitur homines spe-
ciale terrenorum ac presentium bonorum: quod ad animarum mentis nullo modo per-
tinent: quibus quia carere iustos uident: et affluere in iustos dei cultum

manez arbitrantur in quo in esse non cerunt: et deorum ritus extirpant
 ueros. qui cultores eorum et diuitis et honorum et regna fruantur
 Verum hi qui sunt in hac extirpatione non perspicunt. alius uis rationis
 quod homines qui tota non in corpore sed in mente est nihil est indigent amplius
 quod indetur corpus: sed quod quia oculis manibus tractabile est inbecillius si-
 agile mortale est. Cum sunt illa bona. quae cupiditati ac inuicem
 opes honores inopia qui corpori. afferunt uoluptates: et ideo tam
 caduca sunt. quae corpus ipsum diuinus uero in quo solo est homo: qui
 subiectus oculis non est: nec bona eius aspici putat. quae in sola uirtute
 sunt posita: et ideo tam stabilis et constans. et perpetuus sit necesse est
 sicut ipsa uirtus. in quo est animi bonum. longum est: inuisas uirtu-
 tis spes. promerere ut de singulis doceat: quod necesse sit sapienter: atque in-
 finitum: longe ab illis bonis abhorre: quibus quia frui in istis de-
 orum cultus ueris. et efficaces esse credunt. Quod ad praeteritum pertinet
 quoniam: Quis est si erima uirtute id probem? quod intendimus? Nempe
 magna et praecipua uirtus est patientia: quam patienter et uulgi publi-
 ce nocet. et philosophi. et oratores summis laudibus celebrant. Quod si ne-
 gamus non potest. quoniam summa sit uirtus: necesse est iustus et sapienter:
 iustus in pietate esse homines in iustis ut capiat pacem. Patientia est et ma-
 ioribus quam in inferunt. aut accidunt cum equanimitate placio. Ergo
 iustus atque sapienter. quia uirtutes caput: habet in se patientiam. quia ca-
 rebit omnia si nihil patietur aduersi. Cum qui in rebus. perspicis agit in
 patientia est: et uirtute maxima caret. Inpatienter dico. quia nihil pa-
 tientur. innocentiam quoque suare non potest: quae et ipsa iusto et sapienti
 uero. propria uirtus est. Quae et nocet sepe et concupiscit aliena. rapit
 quae cupient prauium: quia uirtuti expers: in quoque peccato subiectus est
 et fragilitatis oblitus. non insolenter elato tinnit. inde in iustis ac-
 dem. nescientes: et diuitis. et potentia et honoribus florēt: hec er-
 cuncta in iustis prima sunt: quia et perpetua esse non possunt: et cupiditate
 molentiamque quem in iustis uero. ac sapienter: quia illa omnia in
 humana sunt: ut est alelio dictum. sua bona diuina indicat: nec alienum
 quicquam concupiscit: ne quae contra in se humanitatis ledat omnia: nec
 ullam pacem honorem. ne desiderat ne cui faciat in iustis. Quae
 enim cunctos ab eodem deo: eadem ad ratione generator. uere finitatis
 esse omnes. si ex suo otento et panno: qui fragilitatis suae memor
 non amplius querit quam inde in se sustentet: et ex eo ipso quod habet in
 impartit. etiam non habet. quia pons est. Pietas autem summa uirtus est
 et accedit eo quod uoluptates caducas in ciuosque contempnit: quam cum
 opes appetunt: qui continens est ac libidinis victor: idem nihil tu-
 moris atque insolentiae gerens: non extollit se alii. nec erigit su-
 perbi caput. si placidus. et concors. et comis. uel comis: et plenus
 est quia condicione suae nouit. Cum ergo in iustis nulli faciat: nec a-
 lienam cupiat: nec sua quoque si in auferant defendat: cum sciat etiam
 illa tam in iustis moderate ferre: quia uirtute praeditus est: necesse
 est iustus homines subiectus esse in iusto. et contumeliosus affici: ex in sapiente
 sapienter. ut et ille peccet: quia iniustus est: et hic in se uirtutes
 beat. quia iustus est. Iniquus autem multum scire plenus: cum malis et
 in iustos deus potentes. bonos diuites fieri sinat. proos cum humiles
 in iustos inopes esse patiat: sinat enim seneca librum: cui titulus est
 quare bonis iustis multa mala accidunt: cum sit. prudentia in quo ille
 multa non plane inopia seculari: si sapienter ac pene diuitis eloqui-
 tus est. Deus inquit homines pro libere habet: si corruptos et in iustos lux-
 uriose. ac delicate patitur inuere: quia non putat emendatione sua
 dignos: bonos autem quos diligit castigat. sepius. et assiduis labori-
 bus ad usus uirtutis exercet: nec eos caducas ac mortales bonis

corrupti ac de primariis sunt. Unde nemini debet mirari in deum: si per nostris
sepe delictis castigamur a deo: ymo uero cum uexamur ac puni-
tur in mariis gratias agimus indulgentiam patris: quod corruptelam nostram patitur
longius percedere: si plagis ac uerbis emendat. Ex quo intelligimus
esse nos deo curare quibus qui peccant uisitat. Nam cum possit populo
suo et opes et regna largiri: sic dederat ante iudicium: quorum nos
successores ac posteri sumus: idcirco eum uoluit sub aliena dicio-
ne atque imperio de gere: ne rerum prosperarum felicitate corruptus:
in luxuriam laberetur ac dei precepta contempneret: sic illi maiores
nostri qui sepe reuerentis et fragilibus his bonis enervati abeuerunt
ad disciplinam et legis iuncta rupit. Promittit ergo quatenus cultu
nobis sine preiudicio quietem: si mandata seruassent: et tamen eos emen-
daret: si preceptis non obtemperassent. Itaque ne tam conuincuntur odio
quam prius eorum licentia prius eos uoluit ab his in quorum manibus
eos collocauit: ut eos et labentes confirmet et corruptos adfor-
titudinem reprimat et fides eripiat ac temptet. Quod est potest impator
militum suorum probare uirtutes: nisi habuerint hostes. Et illi tamen
ad usum surgit in initio: quia mortalis est et immo potest deo aut
cum repugnare non potest: ipse ad usum nominis suo eratur: non
quia cum deum ipsum pugnet: sed cum milites eius: ut deuotionem
ac fidem suorum uel probet uel corroboret donec persueuerint uerbis
de fluenter colligat disciplinam. Est et alia causa cur aduersum
nos persecutiones fieri: ut dei populus augeatur: nec est difficile mo-
strare: cur autem quod id fiat. Primum fugiunt ad eorum cultum plerumque
odio crudelitatis. Cum est talia sacrificia non horreant. Deinde placet
quibusdam uirtus ac fides ipsa. Non nulli suspicant deorum cultum: non
sine causa malum putant atque multis hominibus: ut emouerent malitiam quam
id facere quod alii faciunt ut uiuant. Aliquis cupit scire: quod
nam sit illud bonum quod ad mortem usque defendit quod omnibus qui in
hac uita iocunda sunt: et curam preferat: agno nec bonorum ne-
lucis amissio: nec dolor corporis: nec infirmitas cruciamenta dete-
rent. Valent hec plerumque: sed ille maxime cause mortis numerum se-
miserit. Audire arcidans populus inter ipsa tormenta dicere:
non sacrificare se lapidibus humana manu factis: sed deo immo qui sit
in celo. Omnia uerum hoc esse intelligunt: et impetum admittunt.
Deinde ut fieri solet in rebus incertis. Dum inter se mouentur: quoniam
sit huius perseverantie causa. multa que ad religionem pertinent dimi-
ssata ac primores in assensu anticipati discunt: quod quia bona sunt
placeant. Necesse est. Preterea ultro conscia. sicut semper acci-
dit ad credendum uehementer impellit. Nec hec quidem leuis causa est
quod mundi demonum spiritus accepta licentia multorum se corporibus inuer-
sant: quibus postea erectis. omnes qui resanati fuerint ad hunc religi-
onem cum potentia senserint. hec tot cause in manu collate: magnam
deus multitudinem mirabiliter acquirit. Quod ergo aduersum nos
mali principum moluntur fieri ipse promittit: et tamen inuisibilis persequi-
tores: quibus dei nomen contumelie ac ludibrio fuit non se putant
impune laturos: quia indignationis aduersus nos eius quasi
ministri fuerint. Punientur ergo iudicio dei: quia accepta potestate supra
humanum modum fuerint abusi: et insultauerint etiam deo superbi. Et
quod nomen eternum uestigium suis subiecerint ipse: nefarieque calcandam
propterea iudicaturum se. meos celenter pollicetur: et ex immanitate
suis bestias malas deferat. Ex idem quamuis populi sui uexatio
nos. et hic in puti solet iudicare. tamen libet nos expecta-
re patientem illum celestem iudicem diem: quo ipse perscrutabitur quicquid me-
ritis aut honoret aut puniat. Quia per non speret sacrilege aut

cōceptos et multos fore : quos sic obtinuit Qemer rubiculis ac uora
abus lupis merces sua : qui iustus et simplices quos nullis faci
nouos ad missis exarantauerunt Nos tantummodo laboramus ut
ab hominibus nihil aliud in nobis : nisi sola iusticia pinnat Demus o
perari totius mundi : ut mereamur adeo sit et uisione passionis et pini

Quod erat officium suscepti firmam lactantia con genter
munere dno spu iusticie institutionum liber quinitus
te ac suffragante complem explicat Inapit dextus feliat
umis : emu asserende atq; illustrand amiaz : mibi et
sacraa et fides : et ipse dñs nū imposuit / sine quo
nec sciri quicq pot nec explicari Vemo nūc ad id qd
est summi huius opus et maximū : ut doceam quo rati

quo ne sacrificio deus coli oporteat Id ē ē hoīs officium in eoq;
solo summa rerum : et omis beate uite ratio consistit : qu quidem
ptea fieri et inspirati ab eo sum : nō ut celus uiderem et sole;
quod anaxagoras putant : ut artifices solis : et celi deus
pura et integra mēte colēm Quāuis aut pcedentib libris
pro ingem medio critate defendend; uentatez : tamen exita q;
ipō elucere ul mariē pot / Nihil ē sancta et singulare illa ma
iestas aliud ab hoīe desiderat : q solā innocentia : q siquis ob
silens deo satis pie satis religiose litabit : hoīs aut neglec
ta iusticia cui sunt omib flagitior aut scelerib iniqua religio
sōs se putat si templi et aras hostiarum sanguine cruentauerint
si focos adorauerint ac ueteis umi pfusione made fecerint Quid
ecia; sacras dapes apparit : et ex quinitis epulis : quasi inde a
liquid libaturis offerunt Quidquid aspectu rari : quicqd ope
a odore pascit : id gratia ēē dñs ius : nō ex aliqua diuitat;
ratione quā nesciunt : si ex suis cupiditatib; indicat : nec intelli
gunt terrens opib; deus nō indigere / Nihil ē sapient nisi terram
bona; et mala solius corporis sensu ac uoluptate ppendit huius
arbitrio ut religiones ponderent sic totius uite sue acta dis
ponit : et qui se semel aceli cōtēplatione auerterunt sensuq; il
luz celestet : corpi mancipauerunt libidiniq; frena p cōmittunt
tanq; secus abluti uoluptate; quā momentis omib; cape fēs
tiuant : cui animi misterio corpus : nō corpus misterio animi uti
debeat Idem marium bonū indicat opes : quas si bone actib;
assequi nō pūt : malis assequit fundant rapunt spoliunt in
fidunt abināt : nihil deniq; moderati ac pensi hūc dūmo auro
coruscant argento gemis uestib; fulgeant audissimo uetri
opes suggerant stipati familiarum gregib; p dūmotū pplū sep
mcedant Sic additi et seruenter uoluptatib; m; ingoreq; mē
tis extinguunt : et cū mū se marie putat ad morte; conlata
tissime pperit Nam si ut in scdo libro docuimus : celi ratio i aīo
terre ante; in corpe est quia bona negligunt q; et corpi appe
tunt in tenebris ac morte uersantur : que sunt terē atq; corpi
quia inta et lumen est acelo emū qui ex parte; sūt corpi ser
uendo longe sunt ab intellectu rerum dūmūz eadem misero
rbiq; ceatas pmit Sic ē qm sit uerus deus ita qui sit uer
cultus ignorant Lactant igit opinas et pūguēs bestias de
q; esurienti : accendit hūa tanq; al uelud in tenebris agenti
Qd si suspicari aut pape aīo possent q sunt bona illa celestia
quorum magnitudines terreno adhuc corpe obuoluti sensu ca
pere nō possumus : uiz se cū his officiis mām; stultissimos esse
cognoscant Qd si celeste lumen qd dicam; solez cōtēplari uelit
iam sentiant q nō indigeat lucerne cor deus : q ipē i uisū hoīs

tu; clara; tam candidam luce; dedit et tū cū iutu; pūuo cir-
culo: qm. pp. longinquitate; nō amplius. q̄ hūm capitis uidetur
hū mensurā; tantū sit fulgoris: ut eū mortalit; acies nō uale-
at contineri: et si paulisq̄ intenderis hebetator oculos caligo ac te
nebre consequuntur: quod tandem hū; quid clauitatis apud ipm
deū pener. quē nulla uox ē ēē arbitremur. qm hūc ipm lu-
cem. sic moderatus est. ut neq; immo fulgore neq; calore ne-
hementi noceret. inuuantib;: tū istam; rerū dedit ei: qm
aut mortalia corpa pati possent: aut frigus maturitas postu-
laret. Nū; igit̄ mentis hūe cōpos putandus est. qm auctō et
dācō hū; candellarū aut cerarū lumen offert. pūuere. Alio
nerō a nobis illud erigit lumen: et quidem nō finidū;: s; ut
aut poeta. liquidū; atq; clarū; mentis. s. p. qd̄ apertis pūros mī
cupat. qd̄ exhibere nō pot. nisi qm deū; agnouerit. Illorū aut dū
quia tērem sūt egent hūb; ne in tenebris sit quorū cultores nil
celestē nil sapit. et ar. religio nes. quib; deserunt ad tē; reuo-
cant. In ei ē hūe opa est. quia ratio ems et natura tenebrosa est
ita dū; nō celestem sensū;: s; hūm potius attribuit. Ideoq; il-
lis necessaria. et grata credit ēē: q̄ nobis quib; aut ex uientib;
opus ē cibo: aut sicientib; potu. a. nēste argentib;: aut cū; sol
decessent lumen ut uidere possimus. Nullis igit̄ ex rebus tū;
phā; et intelligi pot: deorū istorū; aliqū; inuēit mortuos esse
quā; eripō; ritū. qm ē totus etēā. Quid ē celestis nisi boni
pot hū; pecudū; sanguis effusus quo aas in quānt: nisi forte
deorū; existimant. eo nēla quo horēs aspicuntur. attingē et quis
quē; hanc signat. p̄stent: qm; crassator ille. adulter nene-
ficus. p̄ricida sit. beatus ac felix sit. hūc diligunt hūc tūc
hūc oīa que optinent p̄stent. Vento go p̄lū; hūmōdi sup-
staciones suo modo de ridet. Quā; tū; inquit mercede deorū; eme-
ris auricular pulmone. et lactib; iuctū;: s; enacbat uidelicet
nō carne opus ēē: ad placandū; celestē; maiestatem. si mente scī
et iusto q̄ et pectore quod ut ip̄e ait: qd̄ nālī sit honestate ge-
nerosū;: Nec est religio celestis: nō q̄ constat ex reb; corūptis;
s; q̄ iustitib; animi. qm; oritur ecclō; hūc uenit est cultus mī;
mens colentis. se ipm; deo i maculatū; uictimā; sūst. Id autē;
ipm; quō; consequendū;: quō; p̄standū; sit. docebit hūm; libri dis-
putatio. Nilū; ē tam preclarū; hō; tū; alq; cōueniens pot esse q̄
audire hōes ad iusticiā;: Apud Cicerone; catulus in hortensio
phūm; reb; omib; p̄ferens: malle se dicit: ul; inuū; pūm; de of-
ficio libellū; q̄ longā; orationē; p̄dicio; hōe cornelio. Q̄;
hūā; nō utiq; catuli. qm; illud fortasse nō dixit: s; acerōm; ē
putanda qm; sc̄p̄sit. Credo ut librorū; quos de officiis eāt sc̄p̄ti
rū; commendaret. in quib; ip̄is nihil ēē testat. in omī; phia me-
lū; et fructuosius q̄ p̄cepta. uite dare. Q̄; si hoc illi faciūt
quib; nō est ueritas cognita. quō; magis nos facē; debemus
qm; adeo eruditū; et illuminatū; possim; uera p̄ape. Nec tū; sic
docebim;: ut quāsi pūmā; iustitias. elementa tradam;: quod ē
iustitū;: s; tanq̄ docendū; suscepim;: em; qm; apud illos iam p̄-
fectus esse uidetur. N. auentib; ē p̄ceptis eorū; q̄ solent ad pro-
bitate; recte dare ignota illis sup̄struimus. ad p̄ficiendū; con-
sumandū; iusticiā; quā; nō tenent. Ea uero q̄ possūt cū; illis
ēē coia p̄terminatū;: nequid ab his uidetur mutuari. quorū; er-
rores arguere. atq; apud deū; arguere. Due sūt me p̄ quā; hūā-
nā; iustitū; progredi necesse est. una q̄ mēlū; ferat: altera q̄
ad inferos dep̄mat: quas et poete in carminib; a phi i disputacib;

finis inducentur et quidem phi. altera virtutum esse noluerunt: altera in
riorum: eas qz q sit assignata virtutibus: pmo aditu esse ardua et con
fragosa in qua si quis difficultate superata in finem eius eius evase
rit. hic enim de cetero planus iter. lucidus: amenusqz campus: et omis
laborum suorum cape fructus uberes atqz iocundos: quos aut pmi:
aditus difficultas deterrent: eos nullas mitorum: ma: labi atqz
deflectere: q pmo ingressu sit. quasi amena: multoqz tristior de
inde cui in ea paulo ulterius processerit. amenitatis illius spem
repente sub duca. exoriri aut ma: pceptis. nunc satis aspici
nunc obducta sentib: nunc gurgitib: intercalat: ul torrentib: rabidib:
ut laborare herere labi cadere sit necesse. Que omnia ex pferunt
ut appareat in virtutibus capiendis: labores esse multos: in preceptis
aut maiorem fructus. et solidas atqz in corruptas voluptates. Ia
a neo quibda: delinquentis naturalib: illicitis filios al' aios ho
minum: et manum iocunditate specie captor ad acerbas amaritudi
dines miseris qz pducere. Sapientis prolixus disputatio: si vir
tutum ipsarum formas ac terminos laurent. Non enim didicerunt
ul q sint. ul quid eas. mercedis adeo maneat: quod nos hic due
bus libris docebimus: Hi si quia ignorabit: aut dubitabat an
hominum i mortales esse: et virtutes. et in qua terrenis honorib: a
pemis extimantur. Omnis g' hoc deducit. nunc disputatio ad fru
galitatem ad luxuriam spectat. Dicit enim humane vite cursus. v
hre esse similes. q unusquisqz hominum cui pme adulescentie lumine
attigunt. et in eam locum veniunt: ubi se mafudent manibus: he
reat imitabundus: ac nesciat in qua: se partes potius inclinet.
Si ducet nactus fuit: qui erigit ad meliora titubantes hoc e
si aut phi am didicerit a eloquentiar: aut aliquid honeste ar
tis: quo evadat ad bonarum frugem. quod fieri sine labore maxio
no pot: honestas. et copiosam vitam disputant pactum. Si n
doctorem frugalitatis no inveniunt: in similitudine ma: q melioris
spem mentantur incedere. i. desidia mercede luxurie se tradere
q suavia quidem vident: ad tempus vera bona ignoranti. Post aut
amissa omni dignitate: ac re familiari in omnib: miseris igno
mia q metum. Id corpus g' et ad hanc vitam: qua interia
ducim' fines earum maximam retulerunt. Poete fortasse melius
qui hoc binum apert miseris esse noluerit: si in eo fallunt: qz
mas mortuus apposerunt. Vtqz g' vere: si tu utriqz no recte: qz
oportuit nunc ipsas ad vitam: fines earum ad mortem referri. Nos t
iam melius et verius: qui duas istas vias celi. et inferorum esse
dicim': quia iustus i mortalitas i iustis pena eterna. pposita est.
Quo aut heme ul melius tollunt. ul ad inferna p capitent
explicabo. Apud que sint virtutes quas phi nesciunt: tunc earum
que sint pma simul. eam q sunt in via. que ne eorum supplicia
monstrabo. Nam fortasse aliquis expectet: ut separatas de viis
ac virtutibus dicat: cui debono aut malo differentibus nobis. eam
qd e' srmz possit intelligi: sine e' virtutes inferas. in via sua spo
te decedunt. Ime in via eximias: virtutes ultio subibit. Cui
bonorum ac malorum constituta natura e: ut se invicem sep oppug
nent. semp expellant. Ita fit ut neqz in via retrahi sine virtutibus
possint: nec virtutes in sen sine detractone vicioz: Has igit
vias longe alit inducam: quas induci aplice solent. Primum
q utriqz ppositum esse dicim' ducet utriqz i mortales: si alteri
honorant: qui virtutibus ac bonis pfit: alteri dampnant: qui
in viis ac malis. Illi aut inadvertentore tui ma ducet: ponit: neqz
min neqz ppetui: siquidem quilibet doctores bone artis i ducunt

de virtutibus

qui adfectibus renoret homines: et frangi esse doceat: si neque ingredi fa-
ciunt. in eam maius: nisi pueros: et adolescentes uidelicet quod artes in
his discant etatibus. Nos autem omnes seruis. et generis et etatis in
hoc celeste iter induamur: quia deus qui omnis nostre dux est. ut illi
putauerunt: in mortalitate nulli homini negat. forma quaque illarum
aliquarum non ita est ut illi putauerunt. Quid est opus est. y. huius in
rebus omnes atque diuersas etiam altera illa melior. conuersa est ad solis
ortum: altera illa deterius ad occasum: qui qui ueritate ac iusti-
cia sequitur: ut accepto in mortalitatis premio pempin luce pon-
etur. Qui autem ab illo malo dux illectus: perit in uia in-
tuitibus: mendacibus ueritatibus: necesse est ad occasum: et tenebris de-
ferat. Describat igitur utrumque. et eam proprietatem habitus quod mon-
strabo. Una est itaque uirtutis. ac bonorum uia. quod fert in elysios campis
ut poete locuntur: si ad ipsam mundi arces. At lena malorum ex-
erces penas. et adimplia tartara mittit. Est et commutatio illa
qui prius religionibus iusticiis. auerit homines ab itinere celesti
et minima perditionis induat. Cum uero nostre species et figura: sic est com-
posita in aspectu: ut plana. et patens. et omni genere florum. ac
fructuum delectabilis esse uideatur. In ea est posita sunt omnia. quod probris
habentur interit. opulencia: dico honores. quiete uoluptatem
illectibus omnes: si cum his parat in iusticiis: crudeliter superam
perfidiam. libidines. cupiditates. discordias. ignorancias. men-
dacia. stulticias. ceteraque iniqua. Exitus huius in te talis est. Cum
uentus fuerit ad extremum: unde iam regredi non liceat. cum o-
sua pulchritudine tam subito perditur: ut non ante quis fraude
perspicere possit: quam peripitatus in altitudine. profunda cadat. Cum
quis est prius bonorum specie captus. et in his consequendis. et
fruendis occupatus non prouident. ea que post mortem seculum se-
culum adeo uerent. ut per ad inferos delectus. meternam dap-
nabitur penas. Via ergo illa celestis difficilis. et diuola. apponitur est
ut spiritus honorabilis aspectus: ut saxis extantibus impedita. ut cum su-
mo labore. ac pedum exercitum: cumque magna candidi sollicitudine
sit atque gradiendum: In hac posuit iusticiam. temperantiam: fidei casti-
tatem. abstinentiam. concordiam. scientiam ueritatem sapientiam: cete-
rasque uirtutes: si simul. cum his pauperum. ignorantium labore do-
lore. amaritudines omnes. Quis quis enim ipse suum porrexerit
longius. et meliora maluerit: carebit huius terre bono. ut expedit
ac leuis difficultate me super. Nec est potest qui se apponitur regno
circumdedent. aut duntaxat ducantur: angustias illarum ut ingre-
di ut tenere. Unde intelligi id circumspectum malis et multis facilius. per
uenire quod cupiunt: quia. prius. et declinans est eorum uia bonis autem
quod optent difficile procedere: quia difficili. et arduo itinere gradi-
untur. Iustus ergo quorum duorum aspectus quod iter ingressus est: con-
teptum. derisum. odio. sit necesse est. Omnes est quos cupiditas aut
uoluptas peripites trahit: inuident ei qui uirtutes cape possunt
et magis ferunt id huius aliquem quod ipse non habet. Erunt itaque pauperes huius
ignobilis subiectus in inuie: et tamen omnia quod amara sunt perferent
et si patientiam ingere. adsumunt illius gradum finemque perducent. Dabit
ei corona uirtutis: et adeo. plaribus quos in uita per iusticiam
perculit in mortalitate donabit. He sunt nostre quas deus humane uite
assignant in quibus singulis. et bona ostendit et mala: si ordine per
posteriora. ut conuerso: minus est monstrant temporalia prius mala cum
eterna bonis: qui est ordo melior. multa temporalia prius bona cum et
in malis qui est ordo deterior. Ut qui cumque prius mala iusticiam
delegerit maiorem et certior consequatur bonis quod sunt illa quod sperant.

Quisquis autem p[ro]p[ri]a bona bona p[ro]p[ri]e iusticie in manora et
 longiora inadat mala q[ue] fuerat illa q[ue] fugit al[iter] erat. Hec e[st] m[en]ta cor
 poralis q[ue] brevis est: idcirco et mala ems et bona brevis sit neces
 se est illa vero sp[irit]ualis q[ue] hinc ter[ra] ne co[m]m[un]ia e[st]: qui semp[er]na e[st]
 idcirco: et bona ems et mala semp[er]na sunt: ita fit ut et bona
 brevis bona et[er]na succedant. Itaq[ue] cu[m] siml[iter] p[ro]posita sunt boi bona
 et mala considerare unu[m]qu[od]q[ue] secun[du]m decet: qu[ia]to satius sit malis
 bonis p[er]petua p[ri]ma pensare: quam brevis et caduca bonis mala p[er]
 petua sustinere. Nam sicut n[ost]r[u]m seculo: cu[m] est p[ro]p[ri]a cu[m] hoste
 certame. p[ri]us laborand[um] e[st]: ut sis postmodu[m] in otio: esurien
 du[m] sciend[um]: estis frigora p[er]ferenda. h[uius]modi. quiescend[um]. ingili
 du[m] p[er]iclitand[um] est: ut salua pignora et domo et re familiari
 et omib[us] p[ar]tis ac m[en]torie bonis p[er]firmi possis. Cu[m] aut p[ri]us o
 tium malis q[ue] labor[em] Malis tibi maximu[m] facias necesse est
 p[ro]p[ri]a p[er]petua ems ad usum no[n] resisteret. Vastabit[ur] ager. d[omi]n[u]s
 p[re]t[er]it dom[us] in p[re]dam uxor ac liberi uenient. ip[s]e interficere
 aut capere. Q[ui] omnia ne accidant: p[ri]us comodum differend[um]
 e[st]: ut magnus longius q[ue] pariat. Sic in o[mn]i hac m[en]ta: quia no
 bis ad usum deus refu[n]dit: ut possimus cape uirtutes. om[n]i
 tendi est p[ri]us voluptas. Ne hostis op[er]at ingilind[um]: statione
 agende militans: exp[er]ditiones obende: fundend[um] ad ultimu[m] quo:
 omnia dem[um] amara et grama patient[er] ferenda: eo quide[m] p[ro]p[ri]a
 quo nobis impator noster deus p[ri]ma p[er]labon[em] eterna constituit
 et cu[m] in hac terrena milicia tu[m] ho[mo]s laboris hauriant: ut ei
 sibi pariant: q[ui] p[er] eode[m] p[re] quo p[ar]ta sunt: certe nobis i
 nullus labor recusandus est. quib[us] id acquirit[ur] quod nullo m[od]o
 possit amitti. Voluit e[st] deus qui ho[mo]s ad hanc milicia[m] genuit. ex
 peditos in acie stare. et intentis acriter animis adinu[m]: ut in
 insidib[us] hostis insidias. ut aptos impetus ingilare: qui nos sic
 p[er]iti et exercitati duces solent: namq[ue] artib[us] captat p[er]cu[m]q[ue] na
 et morib[us] semens. Alijs em[im] cupiditate i[n] sacabile i[n]mittit: ut
 opib[us] suis tanq[ua]m conpedib[us] illigatos: amia ueritate exaiat: alior
 in flamat ire stimulis: ut ad nocend[um] potius intentos ad ei con
 templatione de torqueat: alior i[n] moderatib[us] i[n] mergit: ut nolup
 tati et corpi seruiente ad uirtute respice no[n] possint. Alijs uero
 inspirat inuidia[m]: ut suis ip[s]is tormentis occupati: nihil cogitet
 aliud. nisi illor[um] quos odent felicitate. Alios inflamat ambia
 omb[us]: hi sunt q[ui] ad gerendos m[un]dus om[n]es uite sue op[er]a curat
 q[ue] conuertit: ut fastos signent et am[er] no[m]i[n] imponant. Quo
 ruzdam cupiditas tendit altius: no[n] ut p[ri]uicias sp[irit]uali gladio re
 gant: s[ed] ut infinita et p[er]petua p[er]tate. D[omi]nos se d[omi]ni uelint. vni
 gnis h[uius]modi. Quos aut[em] p[ro]p[ri]a uident: namq[ue] al[iter] namq[ue] implicat
 religio[n]ib[us]. ut m[er]itos faciat. His uero qui sapiam querit p[ro]p[ri]a
 modicos impingit: ut spece lucis exeret neq[ue] comprehendat. ac
 teneat ueritate. Sic ho[mo]ib[us] obstruit aditus om[n]is: et obsepsit
 mas publicas letus or[ation]ib[us]: quos u[bi] disantere possemus. ip[s]i q[ue] i
 auctores maloru[m] uincere: illu[m]iant nos deus: et armant. uer
 celestiq[ue] uirtute: de qua michi m[un]d[u]m differend[um] est. S[ed] p[ri]usq[ue] singu
 las uirtutes exponere incipiam: determinanda est uirtus: quam
 no[n] recte phi[los]o[ph]i definerunt. quid eet: aut in cet[er]is quib[us]q[ue] reb[us]
 quid op[er]is quid heit officij. Nomen itaq[ue] solu[m] retinuerunt: m[un]d[u]m
 uero et rationes et affectus p[er]diderunt. Quicq[ue] aut indestinac[i]o
 uirtutis solent dice[re]: p[er]p[et]ua uersib[us] collegit: et enatit huius
 quos malo equide[m] ponere: nedu[m] m[un]d[u]m finis refello: sin lon
 gior q[ue] necesse est. Virtus ab hic e[st] p[er]p[et]ua. ex solvere uerum. Q[ui]

al id inueniamur. quæ quid minus reb. ad esse Virtus ē hōi fa-
re id qd. queq. hēat res Virtus scire hōi rectū uale quid sit honesto
q. bona q. mala itē quid inutile turpe in honestis Virtus q. rende
finē rei scire modūq. Virtus dūctis precant p. solū posse Virt.
id dare qd. re ipā debet honori. hostes esse atq. inimici. hominū
mōz q. maloz. Contra defensores hominū. mōz q. bonoz. hos r.
magnificare hos bene nolle. his inuere amari. Commoda p. tercia
prie sibi p. mūa putare. Deinde parentis. tertia uiz. postrema q.
nostra. Ab his defunctiomb. quas poeta breuit. comprehendit.
N. tullius traxit officia uiuendi. panes aut. stoicorū secutus. eaq.
q. trib. uolūtib. incluit. h. ec. aut. q. falsa sit mor. indebit. ut
appet. q. uiz. inuol. dignatio dūctis contulit. q. nobis apuit ne
utate. Virtutes eē dicit scire quid sit bonū et malū. quid tur-
pe. quid honestū. quid nūc. quid minus breuius. face. potuit. si
tū bonū ac malū dicit. quia nihil pot. eē utile ul. honestū. qd.
nō idē bonū sit. nihil inutile ac turpe. quod nō idē malū sit.
qd. et et plis uidetur. Et idē acerō insup. dicti op. lib. ostendit.
Vern. sciencia nō pot. esse uirtus. quia non ē mētis in nobis. si
ad nos extinguitur. nēnt. Quod aut. transire ab altero ad alterū
pot. uirtus nō est. quia uirtus sua inq. est. Sciencia igit. aliei
beneficiū est. quia posita ē mandando. Virtus tota nūc. ē. quia pos-
ta ē in uolūtatē faciendi bona al. bene. Et igit. g. in itūte celebra-
do nihil pdest. nūc. posse. nisi conatus ac uires suppetant. ambulā-
di. ita uero scā. nihil prodest. si uirtus. p. deficiat. Nam forte
hi qm. peccant. et si nō pfecte tamē. et quid sit bonū et malū sen-
ciūt. et quociens aliquid improbe faciūt. peccare se sciūt. et iō
celare nituntur. Et tūc. eos bon. et mal. natura nō fallat. cupidi-
tate mala inuicuntur ut peccent. quia de est illis. uirtus a. cupidi-
tus recta. et honestas faciendi. Et hoc igit. appet. aliud eē sciencia. boi
q. mal. q. aliud uirtutes. qd. pot. eē scā. sine uirtute. sicut uirtute
sic implūm. phoz. fuit. In quo qm. recte. ad culpā p. tūc. nō fecit
se que sciens. recte uolūtas. p. mūa. et inuolūtas. amū. que igit.
iatio exculpare nō pot. p. mūa. Ergo sicut uirtus nō est bonū ac
malū scire. ita uirtus est bonū facere. malū nō facere. et tū
scā. sic tū uirtute cōmūta est. ut p. scā. p. cedat uirtutem
uirtus. sequatur scā. quia nihil pdest. cogitatio. nisi exatio
consequatur. horat. igit. paulo meli. Virtus est mētis fugere et
sapū p. mūa. si in eptē qd. eam cōtrario terminant. ut si dicit
bonū est q. malū nō est. Cui ē quid sit uirtus nescio. ne in
tūc. quidē. quid sit scā. Utinūq. igit. indiget. definitionē. quia
natura rei talis est. ut utriq. aut. intelligi. aut. nō. intelligi sit
necesse. Verū. nos faciamus qd. ille debuit. Virtus ē nūc. colūbe
cupiditate. conpescere libidines. retinere. i. eū. uirtutē fugere n.
scā. fere omū. q. fuit in iuste. atq. in probe. ab his orūit. affect.
bus. Et eū. cōmōtiōis hū. q. in dicit. i. p. etis. retinuit. Omis
hominū. contenciones male sopient. nemo in fiduabit. nemo p.
siliet. ad nocendū. Ita si cupiditas temperet. et naster aliena
q. grassabit. nemo exeratus dūcet. ut rapiat. et naster aliena
item si ardor libidinis conpūmat. omis. etas. et serus retine-
bit. suaz. sanctitater. nemo quicquā. pudendū. aut. p. actur.
aut. faciet. Ergo ymūsa. scelera. et flagitia. his cōmōtiōib. nūc.
uirtute. sedatis. ex hominū. uita. mōib. q. tollent. Que. sedā.
cio. cōmōtiōis. et affectū. hanc. hē. rāciōes. ut. oū. recte
faciam. Omne igit. uirtutis. officium. ē. nō. peccare. Qno. pro
fectū. fungi. nō. pot. qui. deū. nescit. qui. ignoratio. ems. aquo

bona omniū imprudentes impugnat iustitia nātē est itaq; ut breuius
et significatiue: utriq; rei summa officia de cūmē et cū ē dem nos
se. virtus colore in illo sapia. in hoc iusticia continet: Dum q; est
pūm: scām boni nō ēē virtutē: demde quid sit virtus et in quo
sit. Sequit' ut id quoq; ipm quid sit bonū et malū: nescisse ph
ilosophas breuit' ostendat: quia pene declaratum est in libro tercio
an de summo bono disputaret. Quia aut quid ēēt summi nesciunt
et in ceteris bonis malis ne que summa nō sit: errauerunt necesse
est que nō pōt uero iudicio exānare. qui fontes ipm nō tenet: ni
de illa descendit. fons aut bonorum est deus: malorum uero ille. s.
diuini uois semp inimicus: de quo sepe dixim'. Ab his duob; pūa
pūa bona malaq; orit'. Quenim ad eo hanc hūc rationem
ut i mortalitate parēt: quod est summi boni. Que autē ab illo
altero id hūc officia ut a celestib; auocatur: tētem q; demerit
ad penarū interficiant sempiternarū qd' est summi malū. Num igit' du
biū est: quū illi omis. quid esset bonū et malū: ignorant. q
nec dem. nec aduersarij dei scierit itaq; sine bonorū ad corp
et ad hanc uitā breues retulerit: quā s. solum et occidere necē
ē Non sūt pgressi ultimus: si omia eorū pcepta: et omia q; bo
na mducat tēē in herent: et hūm iacent: qui simul cū corpe
quod est tēā morit'. Pertinent em nō ad uitā hoc cōpandū
sed ad querendas ul' augendas. opes honores. gl'iaz potēciam
q; sūt inuicē mortalia: tam s. q; ille. qui ut ei sibi attingerent la
borant: hūc est illud Virtus querende sine rei scire modūq; pre
cipit em quib; modis: et quib; artib; querenda sit: quia uidet
male quē solere: s. hūc modi virtus nō ē. pposita sapienti nec
em virtus est opes quere: quā nō neq; inuenio. neq; possio
in ipā pūte est itaq; et questu et obtentu faciliores sūt malis
quā bonis Non pōt go virtus esse in his reb; querendis: in qua
rū oceptū mē de rāo virtutis appet: nec ad ei ipā transfigiet
q; magnū et excelso aīo calcare ac pterere gestit: neq; fās ē aīq;
celestem intentā bonis: ut hec fragilia sibi cōparet ad i mortali
bus sine ab notari opib; s; potissimū in his reb; cōpandis in
rtutis ratio cōsistit: quas nobis nec ullus homo: nec mors ipā
possit auferre Cui ita se hēnt illud quod sequit' uerū ē: virtus
diuina pām p solūē posse Quin ius idē fere significat quod p
mū duo. s; neq; ipā neq; quisq; phōm scire potuit pūam ipm ul'
quale ul' quid sit Id em poeta et illi omes. quos secutus est pūa
nerit: recte opib; uti: hoc est frangi ēē nō instruere commūia sup
mose: nō largiri temere. nō effundere in res supuacuas. aut tur
pes rem familiarē. Dicit aliquis fortasse. Quid tu negas ne hūc
esse virtutē Non quidē nego. Contraria em uidetur p bāre si
negem: si negā nego: quia nō illa celestis. s; tota tēna ē qū
quidē nihil efficit: nisi qd' remaneat uitēa Quid sit aut recte
opib; uti. et qui sit ex diuina fructus petendus. declarabo apūa
cū de pietatis officio loqm cepto Jam cetera quē sequūtū. nil
lo mō uera sūt Nam i probis inuicacis iudicē: aut bonorū de
frustiones suscipe pōt cū malis ēē cōmū Quidā em pūate sic
ta māt sibi cōpotēciam minuit. faciūt q; multa q; boni solent
eo quidē pūptus q; fallendi grācia faciūt: utraq; tam facile ēē
pūare. q; facile ē simulare bonitatem. s; hūc cū esse cepit. ppositi ac
noti sūt cōpotes: et summi potēcie sue gradū cepit: tūmē neg
simulacione deposita: moxer suoy detegunt: rapiūt omia. et mola
ut. et uerant. eos ipoy bonoy quoq; cūas suscepit in sequit': et g
radus p quos ascenderit apūant: neq; illoy cōū ipoy possit in

tari. Veritamen putemus hoc officium non nisi bonum esse: ut bonos de-
fendat. At id suspicere facile est. implere difficile: quia cum de cunctis
congressionibus consensus. in arbitrio dei non tuo posita victoria est.
Et plerumque improbi. et plerumque numero. et consuetudine: sunt po-
tentiores quam boni: ut ad eos superandos. non tam virtus sit quam felicitas
necessaria. In aliquibus ignorantibus: quod aliquo cunctis melior institutio: quam po-
nenda sit: hinc est semper divisiones. accipere per cunctos. erititerit ple-
na est exemplis omnis historia. et nos contenti erimus uno. Quia
pompemus bonorum noluit esse defensor: Siquidem per r. p. p. senatum
per libertatem animam suscepit: idem cum victis. cum ipsa libertate occidit
et aspidomib. egyptiis de truncatus in sepulchris abiectus est. Non est
igitur virtus aut hostes malorum esse aut defensores bonorum: quia vir-
tus incertis casibus non potest esse subiecta. Comoda preterea prius prima
putare. Sublata hominum concordia. nihil est omnino. Que sunt ex
prius comoda: nisi alterius aut civitatis aut gentis incommoda. si
hinc. per pagane. alios molenter erectos: augere impium: necegitaha
facere maiora: Que omnia non utique virtutes. si virtutes sunt. e-
versiones impium enim tollunt humanam societatis consuetudinem: tollit
innocentiam tollit aliam abstinentiam. tollit denique ipsa iustitia quam
discedimus. quibus humanam ferre non potest. Et ubiqueque animam ferunt. hinc
cuncta maligna. et exterminari necesse est. Verum est et ciceronis et
illud. Qui autem animi rationes. dicit habendas. exterminari ne-
gant. Dirigunt hinc omnem humanam gentis societatem: quia sublata
beneficentia. liberalitas. bonitas. iustitia funditur. tollit. Nam quomodo
potest esse iustus. qui nocet quem edicit quem spoliat. quem occidit. Que
omnia faciunt qui prius. potestesse intuentur. Ad id id ipsum. potestesse. qui sit
ignorant. qui nihil putant utile: nihil commodum. nihil quod te-
nen manum potest: quia eripi potest. hec itaque ut ipsi appellant boni
quos prius acquirunt: hec est qui enervat civitatem gentemque de-
letis: erant pecunia tenuerunt. agros. cepit. cunctos suos. loquere
ciores fecerunt. hic laudibus fertur. incertum: in hoc putatur. similia
et perfecta esse virtus. Qui enim non modo populi. et imperatorum
sed etiam populi est: qui precepta dant ad iustitiam: ne stulticie ac
malicie disciplina et auctoritas desit. Itaque cum de officiis ad rem
militantem pertinentibus disputant: neque ad iustitiam neque ad iustitiam
tem accommodatur illa omnis oratio: si ad hanc iustitiam moreque civilem
que non esse iustitiam: et res indicat: et ipse ciceronis testatus est. Si
nos inquit necesse virum germaneque iusticie solidum: et expresserit effi-
gies nullas tenemus: ubi et imaginibus utimur. eis que ipsas utimur
sequemur. feruntur et ab optimis naturae et veritatis exemplis
Umbra est igitur et ymago iusticie. quam illi putaverunt. Quid sa-
piam. none idem confiteatur in plura esse nullas. Aut cum fabrianus
inquit. aut aristides iustus nominatur. Aut ab illis fortitudinis
aut ab hoc iusticie cumque a sapiente petere exemplum: nemo enim horum
sic caput: ut sapientes volumus intelligi: nec hi qui sapienti et
nominati. M. cato et Q. lelius sapientes fuerunt: ne illi quidem septem
si remedia officiorum frequentia. similitudines: quidam geriebant
speciemque sapientiam. Si ergo et plura istorum confessione ad apta sapientia
est: et his qui iusti habiti sunt ad apta iusticia est. Omnes igitur
ille virtutis de scriptis fuisse sit necesse est: quia quod sit virtus
vera scire non potest nisi iustus ac sapiens. Iustus autem ac sapiens non
est: nisi quem deus preceptis celestibus erudit. Nam illi omnes qui
per aliorum confessas stulticiam sapientes existimant. specie virtutis
inducti ymbrae. et ymagines comprehendunt. Nihil enim quod ea sit
ratione: quam non illa mendat quod fuit ad occasum: multos fert ad oc-

casus: multos tramites: hęc pp studioz: et disciplinarum varietates:
q̄ sūt i mta hominum: dissimiles atq; diuise Nam sic ma illa sapiē
hęc aliquid similiū stulticie: quod libro precedente monstrauimus
ita hęc atq; sic tota stulticie: hęc aliquid sile sapiē: qđ arripuit hī
qm stulticiūz silem intelligit: et ut hęc ma manifesta: sic hęc
aliquid qđ sile uirtuti esse uidet: ut hęc aptūz scelus: sic yma
gines: quādas speciez iusticie Quidē ē p̄cursor eius me: cui
ma et p̄p̄s omis infallendo ē: uniuersos infunder: possit i dūcē
nisi uerūmā homib; ostendat: et Dens em̄ ut i mortale illud ar
dūmūz em̄ i apto est: posuit in ma sua q̄ hoies p̄malis et am
pib; aspernentur: ut atheni asapia et ueritate: quā sine ullo
duce requirebant in id ipm̄ inderent qđ ueritate ac fingere
cupiebant Itaq; illaz p̄dicationis ac mortis ma multipliciter oste
dit: ul' q̄ multa sūt genera uite: ul' q̄ diu multi qui coluntur
Huius dux p̄uicator: ac subdolis ut uidet esse dismen
aliquid falsi: et uerū mali et boni: alia duxit luxuriosos: alia
eos qui frangi appellant: alia imperitos alia in doctos: alia in
citos: alia strenuos: alia stultos: alia phos: et eos quidei non
alia timent: Illos ē qui aut uoluptates: aut diuitias non
refugit: ab hac publica et celebri ma modice se gregat: eos
aut qui aut uirtutes sequi nolunt: aut cōceptū rerū p̄fiteat
p̄ confregela: quēdā precipicia trahit Et tamen illa omia it
nera q̄ spem bonorum ostendit: nō sūt alie me: sed diuerticula
et semite: q̄ uidentur quidē ab illa cōi dextroisq; separari Ad
eandē tamen et ad unū omes erant sub ipō fine referunt Ibi enī
dux ille conungit omes: ubi opus fuerat bonos a malis: for
tes ab merib; sapientes astutas separari In deorum s; cultu: i
quo ille uniuersos: quia sine ullo disc̄ie stulti fuerūt: uno uiuone
ingulat: et papitat in morte: Hęc aut ma q̄ est sapiē et uerita
tis et uirtutis et iusticie: quorū omis fons un' est: nā ma: ma
sedes: et simplex est q̄ parib; amīs sūmaq; concordia: unū sequi
mur et colimus deū: et angusta qui p̄uicatorib; uirtus data est
et ardua: qui ad bonū: quod sūmū est atq; sublime: nisi an sū
ma difficultate: ac labore nō pōt pueniri Hęc est ma: quāz pli
querit: s; ideo nō i uenit: quia interū ubi apparere nō pōt que
rūt errant g' uelut i mari magno: nec quo ferant intelligunt
quia nec maz cernūt: nec dūcem sequuntur ullūz Eadem namq;
hanc ratione uite maz quē oportet qua in alto iter nābus
quentur: que nisi aliquid celi lumen obseruent incertis an
sibus nāgantur Quidē quis aut rectū iter uite tenē uirtutū
nō terūz debet aspicere s; celūz: et ut appas loquar hoies: sequi
debet s; deū: nō his terrestrib; simula chris: s; deo sūme celesti
nō ad corpus referre omia s; ad mentes: nō hūc uite dūcē opaz
s; eterne Itaq; si oculos in celūz semp intendas: et soles qua dūc
obscures: enīq; habens uite quasi nāngu: dūcēs: sūa sponte i maz
pedes dirigent: et illud celeste lumen qđ sanis mentib; uisito di
rins sole est: quā hī quē carne mortali uidem' sic reget sic gu
bernabit: ut ad sūmū sapiē: uirtutis qz portūz sine ullo crōre p
ducant Et insapienda igit deī lex est: q̄ nos ab hoc iter dirigat
illa scā illa celestis Quāz M. tullius in libro de re publica:
etio pene dūma uoce depm̄it: cui ego ne plura dicere: uerba
subiecta: Est quidei uerū lex: recta ratio nature congruens diffi
li in omes constans sempiterna q̄ uocet ad officium iubendo uerū
do asidue deterreat: q̄ tamen nec p̄bos frustra iubet aut: ne
tat: nec in probos iubendo aut netando monet: hūc legi nec

pro pagani fas est: neque de rogari ex hac aliquid licet neque tota ab
rogari potest. Nec vero aut per se magis aut per populum solum hac lege pos
sumus: neque est querendus explanator: aut interpretis alius: ne
erit alia lex romae alia athenis alia mihi alia post haec: sed et omnes
gentes et omni tempore una lex et sempiterna: et inimitabilis continetur
Unusque est deus qui magis et Imperator omnium deus Ille legis homo
invenitor deceptor sator. cum qui non parebit: ipse se fugiet et
naturae hominis aspernatur. hoc ipso luet maribus penas etiam si ce
tera supplicia quae putantur effugerit. Quis scilicet deus sciret tam
significanter enarrare legem dei possit: quam illarum homo longe a
veritatis notitia remotus expulit. Ego vero eos qui vera impu
denter loquuntur: sic huiusmodi puto tamquam dimittere spiritu aliquo in
structi: quod si ut legis scire non rationemque praevidit: ita illud quoque
sciret aut explicasset in quibus praecipitis lex ipsa consistit: non pluri fu
isset functus officio si propheta. Quod quia facere ille non poterat
nobis faciendum est: quibus ipsa lex tradita est ab ipso uno magistro
et imperatore deo omnium huiusmodi legis caput primum est. ipsi deum no
sse soli oportere solum colere. Non potest est rationem hominis obtinere
qui parentem aut suum deum nescit quod est summum nefas. Quae igno
ratio facit ut deus alienum sermone quo nihil sceleratius comit
ari potest: hinc iam periculum est ad malitiam gradus pignoraque ne
ri ac singularium hominum quia deus quae nosse refugit fons est ipse
bonitatis: ut si iustitiam sequi nolet dei domini tamen iuris ignorantia ge
tis suae leges tamquam verum ius amplectitur: quas non utique iustitia
si utilitas repperit. Cur enim per multos populos diuisa et varia in
ta sunt condita: nisi quod unaquaeque gens id sibi iuravit quod putant
rebus suis utile. Quamquam autem iustitia recedat utilitas popu
lus ipse romanus docet quoniam perfectiores bella indicendo et legiti
me iurias faciendo: semperque alienam capiendo atque rapiendo posse
siones sibi totius orbis comparant. Verum hi iustos se putant
et cum legem suam nihil faciunt: quod est timore acribi potest: si pre
sentium penarum metu sceleribus abstinent. Sed accedimus sane ut
id natura velut aut prius sua sponte faciant quod legibus facere
cogunt. Nam idcirco iusti erunt qui parent instituta hominum: quae
ipsi aut errare aut iniusti esse potuerunt: sic illi. xij. tabularum
conditores qui publice utilitati per condicionem temporis sermone
Alind est igitur civile ius quod per mores ubique variatur. Aliud vero est
iustitia: quae uniformis ac simpliciter proposita omnibus deus: quae
qui ignorat et ipsum iustitiam ignorat necesse est. Si putemus fieri
posse ut aliquis naturali atque iungente bono verum iustitiam ca
piat: qualem fuisse cymonei athenis accepimus qui et gentibus
stipem dedit et pauperes iuvavit: et iustos iudicavit: tamen cum illud
unum quod est maximum deest agnatio dei: iam bona illa omnia
supervacua sunt et inania ut frustra in his assequendis laborant
omnes cum iustitia eius filius erit alius est humano corpori caput non
beatus: in quo tamen et si membra omnia et loca sunt constant et figu
ra et habitudine. tamen qui deest: id quod est omnium principale: et vita
et omni sensu caret. Itaque membra illa forma tantummodo membrorum sunt
usum non habent tamen: quae caput sine corpore cum filius est. Qui cum
deus non ignorat nihil in iustitia: id est solum habet quod est summum: si fi
iustitia qui iustitiam tamquam membris esset. Itaque ut sit unum ac sen
sibile corpus: et agnatio dei necessaria sit quasi caput: et vir
tutes omnes qui corpus ita fiet homo perfectus ac unum: sed tamen
summa omnis in capite est: quod quantum consistere non possit sine
omnibus sine quibusdam tamen potest. Et quidem nihil maius ac debile: sed

tamen nunc: sicut is qui et deus nomen: et aliqua re peccat. Dicit enim: nemini peccatis deus: itaque sine membris aliquibus immo potest sine capite nullo modo: hec res efficit ut philosophi. et si natura sunt boni: tamen nihil sciunt: nihil sapiant omnia doctrina. et virtus eorum sine capite est: quia deus nesciunt qui est virtutis ac doctrine caput: quem non agnoscat: licet videat cecus est: licet audiat surdus. licet loquatur elinguis est. Cum vero conditores rerum partesque agnoverint: et videbit. et audiet. et loquetur: hic est caput cepit in quo sunt omnes collocati. hoc est oculi aures et lingua. Nam profecto is videt qui veritates in qua deus est: vel deus in quo caritas est oculis condit asperant: is audit qui divinas voces atque precepta mentalia pectori suo affigit: is loquitur qui celestia disserens: virtutes ac maiestatem dei singulariter enarrat. Quare non est dubium quoniam mirum sit quoniam quis deus non agnoverit: omnesque virtutes eius quas habet atque tenere se putat in illa mortifera ma repunt: que est tota febris. Quia propter nihil est quod sibi aliquis gratuletur: si manes virtutes ad opus est: quia non tamen miser qui bonis partibus caret: si est stultus sit necesse est. qui labores in vita sua multos suscipiat in capsum suum: deinde spe in mortalitatis quas deus pollicetur in sua religione verisimilibus: cum assequende gratia virtus appetenda est: et quicquid malorum malorum acciderit preferendum: in vita enim profecto unitas obsequio virtutibus que fructus boni calamitates afferunt. et labores. Nam si virtus est celestis exiliis. dolore morteque timent: ac ceteris partibus fortiter ac subire: quid tandem in se bonum habet: cum enim per se ipsum philosophi dicunt expetendum minimum: supernas et manibus penitus delectant. Quibus licet agere tranquille. Si est mortales sunt anime: si virtus dissoluta corpore nihil futura est. quid fugimus attributa nobis bona: qui autem in gratia aut indigni. qui divinis muneribus privamur. Tunc bene ut sciamus scelerate. impii que vitandus est: quia virtute in iustitiam paupertas sequitur. Sane igitur non est qui nulla spe maiore proposita. his bonis quibus ceteri utuntur in vita: labores et amarus et miseris ante ponat. Si autem virtus in aliis rectissime dicitur expetenda est: quia contra ad eam nasa bonorum: sub eadem debet spes aliqua maior quam laborum atque malorum quos perferre virtutis est. magni afferat preclarumque solamque. Nec aliter virtus cum ipse dura sit huius pro bono potest: quod si acerbitates suas maximo bono penset. Que non aliter his bonis partibus abstinendum est: quia si sint alia maiora propter que tanta sit et noluptate omittit. et mala omnia sustinet. Si vero nulla sunt bona alia ut in ista docui: nisi perpetue vite: hanc autem persequi quis potest nisi deus: qui virtutes ipsam proponit: Ergo indei agnitione: et cultu rerum summa insatur. In hoc est spes omnis et salus hominis. hic est sapientie gradus primus ut sciamus quoniam sit nobis verus pater: cuiusque soli pietate debita prosequamur: hinc patremus: hinc devotione serviamus. pro eo pro merendo. actus omnis. et cura et opera collocet. Dicit quid debemus deo: dicam mihi quid homini tribuendum sit. quaquam id ipsum quod homini tribuit deo tribuitur: quia homo dei simulacrum est. Si tamen primi iusticie deo tribuitur: quia homo dei simulacrum est. Si illud primum religio dicitur hoc secundum unam vel humanitatem nominat: quod virtus propria est iustorum. et cultus dei. quod ea sola mente coris in se habet rationes. Deus est qui ceteris animalibus sapientiam non dedit naturam ea munimentis. apud mensuram et periculum traciore generavit. homines vero quia quidam fragilesque fuerunt: ut enim sapientia potest instrueret. dedit ei propter cetera hanc pietatis affectum: ut homo hominem tueretur. Diligat. foueat coniungat omnia pericula: et accipiat et prestat auxilium. Eiusmodi igitur inter se hominum vinculum est humanitas. quod qui diripit: nefarius. et periculi erubescendum est. Nam si

ab uno hoīe que; deus fuit omīs orūt: certe consanguinei sumus
et iē marini; scelus putandū est odisse hoīes ul' nocentes: ppter
deus pcepit inuitatū: qm nos inq' faciendū: semp esse tollē
das: ut eos qm sunt nobis nimia necessitudinis admonitor mti
gem? Item si ab uno deo ī spiratū: omēs et aīa sumus et quide;
qūctiores qd' animis quā; qm corporib; Itaq; nō erūt lucanus au;
diat. demq; celesti sumus omēs scīe orūdi. Omib; idē ille pī est:
8. pbelius ī mamb; sūt hūdi: qm hoī nocent qm cōi mī hūa
nitatis: et fūe omē spoliāt arīaunt: occidūt et tūmūt: ob hūc
necessitudinē; germanitatis. docet nos deus malū; inq'ā s; bonū
Id aut' benefacere quid sit. idē ipē pscrībit. prestare auxilium de
preis. et laborantib; impartiri mētū; nō habentib;. Deus ē quia
pmā est. quā; nos uoluit ēē sociale: itaq; malus hoīb; uos ipōs
cogitare debem. Non meremur īpīculo liberari. si nō succurrūms
non meremur auxilium si negam. Ad hanc pter phōm; ulla pcep
ta sūt: quippe qm falsē uirtutis specie capti misericordias de hoīe
sustulerūt: et dñr noluit facere mīa: amiserūt: et cū idē fūe
antur plerūq; societatis hūane qmūōnē; ēē retinendā;: ab ea pli
ne se ipōs ī hūane sue uirtutis rigore dissociant. Cōmūcēdū;
8. eadē hūc eror illoz est. qm nūb; cūq; īpīandū; putāt. Ur
bis condende origines: atq; cūq; nō mīa; mīulerūt. s; alij eos hoīes
qm sūt extēra pīmitus nati: cū; pīlūa; et ampos erūtū; de
gerūt mīa;: nec ullo mīte; fūmō; ac mīis mīculo cohereret
s; fūdes et hoīb; pībilib;: speliūa; et antia pīdomb; haberet
bestias et fortionib; aīalib; pīe fūisse cōmūōat. Cū; eos qm a
lamati effugerant. aut lūmā; pīos uiderāt: admonitor pīali
sū; ad alios hoīes decūisse: pīdū; mīlorū; et pīma mītib;.
nō mītatē; sūa; sūmīcā;: demde fūmō; mīa; tēptā;: ac mī
gūho qmib; q; reb; nōiā īpīendo pīalāt; loquendū; pīeā; rā
onē; Cū; aut mīlitudinē; ipām uiderent cōi bestias ēē tūa; opīdā
eā; cepisse mīmīe ut nōl quīetē; noctis tūa; sibi facerent: ul' ut
mīcū; ul' īpīeā; bestiarū; nō pīgnando. s; obiectis aggrēbū;
arceret. Oīgēma hoīb; mīdū; q; hās mīptas pīulerūt mīseīor
atq; mīserabīles: qm stūlīa; sūa; hīs mīmō; mīandū; qm
cū; uideret mīmō; quōq; aīalib; mīgetū; ēē pīaonē; ul' cōnēuēdū;
ul' mīmō; appetendū;: ul' pīali fūgīendū;: ul' mīali cūuēdū;: ul' aī
bīa sibi et lūbūla pīandū;: hoīes aut ipōs acūmīauerūt non
mī exemplis admonē;: ac discere potūisse: quid mīte; quid cū
nere. quid facere deberent: aut inq'ā cōnēuētorū; mīte; fūisse: ut
loquēdū; rāonē; rēptū;: mī; eos bestie comedisse. Hec alij de
lūa mīa sūt ut fūerūt: dīerūt nō fēuā; lūmā; cūa; fūisse co
eūdi: s; ipā; pot' hūanitatē; Itaq; mīte; cōngregatō;: q; nā
hoīs solitudinē; fūgīens et cōmūmō; ac societatis appetens ēē
non mīa mīte; eos dīceptatō ē: s; quīdē; cūe dīspā; sūt: rā
eadē; est. potūt igr' utrūq; quia nō rēpūgnat: s; tūmē; utū;
q; mīllo mō; nern; est: quia nō p omē; tēuā; nati sūt hoīes extē
ra: tūq; ex dīcomā; aīcū; dēuā; pīemīatū; ut poete fūerūt. s;
mīmō; homo adeo factus ē: ab eo; uno tēuā; oīs hūāno genere
cōmplectū; est eadē; s; rāone quā; rursus post dīlūmū; qd' certe
negare nō pūt. Nulla igr' īpīapīo facta est emē; mōdi cōngrega
tō. nec inq' fūisse hoīes mīte; qm pter al' pī mīfā; nō loque
rent al' colloquēnt' mīte; cū; rāo nō de ēē: fūgām; tūmē;
nē; ēē. q; oīosī. et mīpti sēnes fūbūlūnt: ut eos pīdīssīmū; sēnsū;
et sūe rōmū; rēfēllām; si hūc de cūā; sūt hoīes cōngregatī ut
mīmō; auxilij mībecillitatē; sūa; tūerūt succurrēdū; ē igr'

homines qui egent auxilio. Cum est periculum omnia homines se etate cum hominibus
 inueniunt et laqueum fedus illud inter homines appropriatum sunt ortus tu-
 tum: aut molare aut non consuevere. Summus nefas putandum est. Nam
 qui se apstando auxilio remouet. etiam ab accipiendo remoneat
 necesse est. quia nullus opa indigere se putat. qui alteri sua de-
 negat. hinc non qui se ipse dislocat. ac se cernit accipere. non uti
 homines. si ferarum more inuenduntur est. Quod fieri si non potest reti-
 nendum est igitur omnimodo inuicem societatis humane: quia homo sine ho-
 mine nullo modo potest inuere. Retentio autem societatis est. communitas
 et auxilium prestare: ut possimus accipere. Cum uero ut illi alii disputant
 humanitas ipsius anima facta est hominum congregatio. homo certe ho-
 mines debet agnoscere: quod si fecerint illi iudex. et ad huc feri homines
 et fecerint non dum constituta loquendi ratione: quid putemus hominibus expo-
 litis. Simone rerum quod omni commercio inter se copulatis esse faciendum
 qui assueti hominibus solitudinem ferre non possunt. Conueniendum est igitur huma-
 nitatis. si homines recte dici uelimus. id autem ipsum asseruare humanitatem. quod
 aliud sit quam diligere homines. quia homo sit. et idem quod nos sumus. Dis-
 cordia igitur ac dissensio non est secundum hominis rationem. Verum illud est
 ciceronis quod homines nature obediunt. homines nocere non posse. Ergo si
 nocere homini cum nam est: prodesse igitur homini secundum nam sit necesse est.
 Quod quod non facit: hominis se appellatione disponit. quod humanitatis
 officium est. uirtuti hominis ac periculo subuenire. Quod igitur ab his
 qui flecti ac miseri non possunt esse sapienter. Si homo ab aliqua
 bestia comprehensus. auxilium sibi adiutorem hominis imploret utrum ne sit
 curandum putet an minime. Non sit tam imprudens ut negent
 fieri oportere. quod flagitat quod exposcit humanitas. Item si aliquis
 arcinemat igitur. ruina opprimat. mergat mari flumine rapiatur.
 Nam putet hominis esse. non auxiliari. non sint ipsi homines si putet. nemo
 est potest enim modi periculis non esse subiectus. immo nec et hominis. et for-
 tis uiri esse dicunt suare periculum. Si ergo in eius modi casibus qui per
 culum inter homines affert futurum humanitatis esse concedit. quid tamen
 est: cum si homo eueniat. fiat. algeat. succurrendum esse non putent
 que cum sint parua natura: cum illis casibus fortuitis: et una eademque
 humanitates desiderant. tamen illa discernit: quia non re ipsa nec
 si utilitate per omnia metuit. Illos est quos periculo subripit. spat
 sibi gratiam relinquit: egenter autem quia non sperant per arbitrium
 quicquid hominum mori hominibus impieuit. hinc est illa plura detestanda sima
 male meret. qui mendico dat quod edat: nam et ille quod dat perit: et illi
 perducit inter ad miseriam. At cum poeta fortasse. per persona locuto est. Quid
 M. tullius in suis officialibus libris. nonne hoc item inuadet: non esse
 omnino largiendum. Sic enim dicit largitio quod sit ex re familiarum
 fontes ipsam benignitatis exhauret. ita bonitate benignitas tollit.
 quia cum multiplex usus sit: eo minus in multis uti possis. Et idem per
 nullo potest. Quid autem est multius. quam quod libenter facias. curare. ut id
 diuicias facere non possis. Videlicet professor sapientie refrenat homines ab
 humanitate mouetque et rem familiarum diligenter custodit. malitiam
 atque quia iustitiam conservare. Quod cum intelliget in humani esse
 ac nefarium. mori alio capite. quam actus pernam sit. ut non minus tamen est
 largiendum: nec hoc benignitatis genus omnino repudiandum est: et se
 pe idoneis hominibus egentibus de re familiarum imparendum. Quid est ido-
 neis. Nempe his qui restituere ac referre gratiam possunt. Si nunc cice-
 ro inuenerit. exclamaret. profecto hic est. M. tullius abesse. anera iustitia
 cum quod nullo uerbo sustulisti. cum pretas et humanitatis officia utilita-
 te meritis est. Non est idoneis hominibus largiendum est: si quoniam potes
 non idoneis. id est iuste. nisi id per ad humane sit quod sine spe recipere

fecit. hec est vera illa et germana iusticia. cuius solidas et expensas
iustitiam tenere uos dicatis. Ipse plibus locis clamas mercenarias
non esse mercedem. fatens quod in libris legum tuarum liberalitates gratum
tamen esse. his uerbis. Nec est dubium quoniam is qui liberalis benignus
quod dicitur officium non fructum sequatur. Cum ergo idem potius largi
ris. nisi ut postea mercedem recipias. Te igitur auctorem ac preceptorem
iusticie. quisquis idem non est. inuidiam. sit. fame. conficiatur.
Nec homines copiosi. et usque ad delicias huiusmodi subueniunt. ultime
necessitati. sed meritis mercedem non erigit. sed pro se ut dicitur expete
da est. Ergo iustitiam meritis principum meritorum. suo proprio non tuo como
do estimat. et potissimum tribuit. a quo nihil spem. Quid personas
eligis. quid membra inspicias. pro homine tibi habendus est. quisquis ideo
propter quod te hominem putet. Abice umbras illas magnasque iusticie
atque ipsam ueram. et expensas tene. largire cecis. debilibus. claudis
destitutis. quibus nisi largiare moriendum est. Inuites et homines. sed
utiles deo. qui eos retinet in uita. qui spiritum donat. qui luce dig
natur. donec quantum inter est. et animas hominum. ne extinguantur. humani
tate sustentat. Qui suauiter pitius potest. si non succurrit occidit. Ve
rum isti quia minus nam retinet neque penitus. meo quod sit scire. dum pro
dere timet perdit. et in id quod maxime caret incidit. ut quidquid
largiuntur. aut perit omnia. aut ad tempus breuissimum. perit. Nam qui
exiguam stipem miseris negat. qui conseruare humanitatem sine dap
no suo noluit. primum suam effundit. ut aut pitius et fragilia
sibi comparat. aut certe maxime sine dampnis nihil consequantur. Quid
et dicendum est de his qui populari leuitate ducti. ut magnas urbi
bus affectuarias opes exhibendis numeribus impendunt. nisi eos demer
tes. ac furiosos. quid prestant id populo quod et ipsi perdamus. et nemo
eorum quibus prestatum accipiat. Atque aliterque ut est omnis uoluptas ca
ducta et breuis. oculorum maxime et aurium. a obliuiscuntur homines. et al
terius dapna pro ingratia habent. aut etiam offendunt. si non est libidi
ni uulgi satisfactum. ut etiam homines stultissimi. malum sibi malo com
parauerunt. nihil amplius quam inanes fauores. paucorum quod dicitur fabularum
assequantur. Sic cotidie leuissimorum hominum patronum meritis super
uacuas prodigunt. Illi ergo illi sapientius. qui utiliora. et diuturniora
cuius sine exhibent munera. hi. qui publicas opibus instructis me
moriam non suo querant. Ne isti quidem recte bona sua interia sepel
iunt. quia nec memoria quicquam mortuus offert. nec opera eorum semper
sunt. Quicquid autem uno tremore dissipant. terre et corrumpunt. aut for
tuito. quicquid incendio. aut hostili aliquo impetu diripiunt. aut certe
ueteritate ipsa dissoluta labuntur. Nihil est enim ut ait orator. ope et num
factum. quod non consumat aut consumat ueteritas. At hec iusticia et leui
tas florescat cotidie magis. illi ergo melius qui tribulibus sine ac
cipientibus largiunt. Aliquid est prestat hominibus. et prestat. sed non est ista uera et mis
ta largitio beneficentia est. nulla est. ubiqueque necessitas non est. perit
ergo quicquid gratie amice tribuit. non indigentibus aut cum fenore reddit. et
beneficentia non est. Quid et si gratum est. his quibus dat. iustitiam tuam
non est. quia si non fiat. nihil mali sequitur. Quis igitur certum et uerum libe
ralitatis officium est. gentes atque in uiles alere. hec est illa perfecta iusticia
que custodit humanarum de qua philosophi loquuntur societatem. hic diuitiarum maris
ac uerissimum fructus est. non uti opibus ad gratiam uim. uoluptatem. sed ad
multorum salutem. non ad prius suum fructum. sed ad iustitiam. que sola non in
tent. Tenendum est igitur omnimodo ut ab officio misericordie spes re
cipiendi absit. omnia hominum et opum et officii merces adeo est expetenda
sola. ut si ab homine expectes. iam non humanitas. sit illa. sed beneficii ue
neratio. Nec potest uideri bene meruisse. qui quod facit non alteri sed sibi

pstat. et tñ eo redit ut qd' alteri quisq' pstat nihil ab eo comodi
 spectans al' sperans uere sibi pstat. quia mercedem capiet adeo: idē
 deus pcepit: ut si qñ cenā parauerim: mē mētū eorū adhibeam
 qui renouare nō possunt. et mē reddere. ut omīs actus nre nre
 nō careat mē mē. Nec tñ quisq' interdictū sibi putet ut con
 munionez auz amias. aut caritatem auz. priis. si notū nobis de
 feat: q' sit uerū et iustū opus. ita nos oportet auz. priis mē
 dūmō saam' illud ad horē: hoc ad denz ptenere pceptū igit' vir
 tus hospitalitas. quod plū quoq' aut: si eam de torquet auz
 in iusticia et ad comodū impit. Recte inquit cicero atheoph
 rasto est laudata hospitalitas. Est e' ut in quidez uidetur ualde
 decorū patē domos hominū illustriū hospitib' illustrib' co
 dem nō rursus errant: quo tūz auz. idoneis: eē dicēt largiē
 dūz. Non e' iusti et sapientis nri. domo illustrib' debet patē
 s' hūilib' et abiectis. Nam illustres illi ac potentes. nulla re
 pnt indigere. quos opulencia sua et munit et honorat. Nihil
 aut auro iusto faciendū ē: nisi q' sit beneficiū. Beneficiū at
 si refert: itent atq' fiant. Nec e' possum' id hre integrū: cū
 p' auz nobis p'solutū est. In his itaq' beneficiis. iusticie ratio n
 latur: q' salua et incorrupta pmaneat. pmanet e' nō alit: q' si p
 tent hoib'us. his qm' prodesse nullo mō possunt. At ille in recipi
 endis illustrib' nihil spectant aliud n' utilitates. Nec dūm
 nlanit homo ingemiosus: quid ex eo comodi sparet. Aut enī qd'
 faciat potentes apud cicerōs. futurū p grām p'cipū: quos
 sibi hospiti. et amicitie nre cōstruent. Quā multū argumen
 tis cicerōnis m' cōstancia. si id agerez coargui posset: nec tūz
 nris quaz suis uerbis refeller. Idem quippe ait ut quisq' nri
 ad suū comodū referat: quicūq' ait. ita neminez al' minime
 eē nriū bonū. Idem etia: negat. simplici et apti hois esse a
 bure: simulare aliquid et p'tendere. aliud agere uideri auz aliud
 agat. p'stare se alteri fingere quod sibi pstat: s' maliciosi poti
 et astuti. et fallaces. et subdoli. Quō q' defendet: quoniam
 ambiciosa illa hospitalitas malicia eē. Tu mihi p' omēs por
 tas caritatis. ut ad nementes populorū atq' urbū p'ci
 pes: domū tuāz i'ntes: ut p' eos apud cūes eorū. potētiāz
 consequare: uelūq' te iustū. et hūmū. et hospitalez uideri: ai
 studeas utilitati tue. Uerū hoc ille nō potius incaute. quid
 est nūm' in cicerōnez cōuenit. Et ignorancia nri nris p'ci
 dens ac sciens in hos se laqos induit. Quod ut ei possit ig
 nosa: testificat' est nō aduerari iusticiāz. quā nō tenebat p'cep
 ta sedare. s' adūbrum ymaginēq' iusticie. Ignoscendū est igit'
 ymbratū. et ymaginario p'ceptorū: nec ab eo uentis erigen
 da est qm' se nescire fateat. Captiuorū redemptio magnū atq' p
 clarū iusticie nūm' est. quod idem ipē tullius approbauit.
 Atq' hec benignitas inquit. etia: r. p. est utilis redemē e
 seruitute captos locupletari tenuiores. hanc ego consuetudinez
 benignitatis largitioni munerū longe antepono: hec ē grūm
 u'z hominū atq' magnorū. Propriū igit' iustorū opus est. alere
 p'aupes: ac redimere captiuos: cū apud iustos s'qum hec faciūt
 grām et magnū appellantur. His e' maxie laudis est bene face
 quos nemo spant eē facturos: nam qui bonū facit ul' consan
 gūneo ul' p'rio ul' amico: aut nullū aut certe nō magnū lau
 dem meretur. quia facere debet: sit qz nrius ac detestabilis
 nisi fecerit id quod ab eo. et natura ipa et necessitudo erigit. et
 si facit: nō tūz glorie assequende q' reprehensionis mēde grāa

facit Qui aut facit alieno et ignoto. is nero dignus est lau-
de: qui ut facit sola ductus est humanitate. Ibi ergo iusticia est
est: ubi ad benefaciendum necessitatis vinculum nullum est. Hoc
igitur officium benignitatis. ne antepondere quidem largitioni mune-
rum debuit. quod est comparatis. et conobis bonis id quod sit melius
elicientis. Illa est largitio hominum patrimonium sua in mari abi-
cientium manus et levis. et ab omni iusticia remotissima est. Itaque
nec diu quidem munera oportet in quibus nemo accipit: nisi qui
accipere non meretur. Non minus magni iusticie opus est: pupil-
los et induas et destitutos. et auxilio indigentes tueri atque
defendere. Quod adeo universis divina lex illa prescribit. quinquidem
boni quique iudices ad officium suum inducant pertineat: ut eos mali hu-
manitate foueat. ac idcirco potestesse intant. Verum hec opera prope
nulla sunt. qui legem. quod verba ipsius dei precipientis accipiunt. Nam
illi sentiant quidem: natura esse iusticiam tueri. eos qui tutela carerent
et cur ista sit non percipiunt. alii perspicant Deus enim cum perpetua
clemencia est: Idcirco induas pupillosque defendi: ac fortiter in-
bet: ne quis respectu ac miseratione pignorum suorum retardet
quo minus mortem pro iusticia fideque suscipiat: si iumentum a forti-
ter subeat. Cum sciat se cito carum suum deo relinquare: nec his
minime presidium deficiunt. Ego quoque quibus defuerit: qui assistat
curandos fovendosque suscipe summe humanitatis. et magne mi-
serationis est. Quod qui fecerit. hic unam hostiam deo acquirat
et quod alteri dedit ad tempus. ipse adeo accipiet metum. Ultimum
illud et maximum pietatis officium est. peregrinorum et pauperum sep-
ultura. quod illi virtutis iusticieque doctores prorsus non attigerunt
Nec est potuit id videre: qui utilitate omnia officia metuebant.
Incertis est quod super dicta sunt. quibus verum lumen non rementit: tunc quod
nam commodi aliquid in his deprehenderunt. quasi odore quodam
veritatis retenti prius ob eorum. hoc aut quia nihil inde meo
comodi poterat relinquere. Cum etiam non defuerit qui summi
caneas faceret sepulchra. nihilque esse dicunt mali iacere in huma-
norum et obiectum. Quorum impietas sapienter: cum omne humanum genus
respicit. tunc divine nocet quod id fieri iubent. Verum illi. non audet
dicere id non esse faciendum: si si forte non fiat id non esse in commodi
Itaque in ea re non tam precipientium. quam consolantium funguntur officio
ut si forte id sapienter evenient. ne se ob hoc miserum putet. Nos
autem non quid sapienter faciendum sit dicimus: si quid facere ipsi debeat.
Itaque non querimus: utrum ne tota sepeliendi ratio sit utilis. ne
ne: si hec etiam si sit manus. ut illi exultant. tunc facienda est: vel
ob hoc solum quod apud homines bene. et humane fieri videtur. Animus
est querit et propositum ponderat. Non ergo pacem figurarum. et signi-
ficatum dei ferit. ac volucribus inferis iacere: si reddamus id certe
unde ortum est: et quantum in homine ignoto necessarium sepul-
chrum nulli negandum munus implebimus: in quorum loci quia desunt
succedet humanitas. et ubicunque homo desiderabit tibi erigi officium
vultu putabimus. in quo aut magis iusticie ratio consistit: quam meo
ut quod postremo nostris per affectum. preteritis alienis per humanitatem: quod
est multo cerior iusticiaque. cum iam non homini prestat: qui nihil se-
tit: si soli deo cum gratissimum sacrificium est opus iusticiam. Dicit
aliquis fortasse. si hec omnia fecero. nihil habebit. Quid si mag-
nus hominum numerus egebit. ingebit capiet morietur. si hec
facientes: non uno die patrimonio exim sit necesse proinde ne rem fa-
miliarum meo aut vicorum labore quesitas: ut iam ipsi mihi alieni
misericordiam inveniendum sit. Quid tamen pro illo animo pauperum times

quaz etia; uestri phi laudat nihilq; hac tuone. nihil tranquillius
 esse testant. hoc qd' times sollicitudini portus est. An ignoras quot
 prauis quot casib; cum his malis opib; subiaceas. q' tecum bene agat
 si sine tuo amore transierit. Tu uero pda hominis incedis et
 spolia geris: q' intuent aros eam; tuor. Quid g' dubitas bene
 collocare id quod forsam tibi eripiet. aut unum latrocinium. aut ex
 itens repente pspicio. aut hostilis aliqua directio. Quid necere
 flumini. et fragile boni facere semper. aut thesauror tuos custodi
 deo credere: ubi no fures pdorez q' timeas. no rubiginem no trum
 um. Quid apud deum dimes est paup ee unq pot. Si iusticia; tam
 putas: sequere abiectis onenb; que te pmit: libera te ipm con
 pedib; ac catenis. ut expeditus addem; curas. Magni et excelsi
 animi est despice. et calcare mortalia: si hanc uirtutez no ca
 pis. ut diuitias tuas in arcas al' aras dei coferas. ut fragilibus
 tibi compares firmitate libera te metu. Omnia ista pcepta non
 tibi soli dant. si omi pple. qm mente comictus est. et coheret sicut
 un' ho. Si solus magnis opib; no suffias. p mih parte opare:
 iustiam. sic tu ut qutuz diuitie inter cetos tui ope pcellas. Neq;
 me suaden tibi putes ut rem familiarer tuaz minuas ul' exhan
 rias: si que insup uacua fueras impensurus ad meliora conertas.
 Unde bestias emis. hunc campos redime. feras inde pascis: hic
 paupes ale. inde hoies ad glidm; coparas. hunc innocentes i.
 mortuor sepeh. Quid pdest pde neq; bestiaz face locuple
 tes et instruere ad flagitia. Transfer ad magni sacrificii male
 pitia. ut phis uenit munerib; heis adeo munus eternu. Mag
 na e misericordia merces. cum deus pollicet peccata se omia rem
 issuruz. Si audiens inquit pces supplicis tui: et ego audiam tu
 as. si infertus laborantuz fueris: et ego in tuo labore miserebor.
 Si aut no respereis. nec adiuuenis: et ego animi tui con te ge
 raz. tunc q' te legib; iudicabo. Quoties igit rogau: teptari te
 adeo crede. an sis dignus audiri. Circaspice consuetudine tuaz. et
 qutuz poter medere uulnerib; nec tu quia pta largitione tullit
 dari tibi licentia; peccandi putes. Abolent. e' si deo largiare: q'
 peccaneis. naz si fiducia largiendi peccet no aboleatur. Deus e'
 purgari hoies apctis. marie cupit. ideoq; agere pniaz iubet. Ige
 aut pnam mli est aliud q' pfiten. et affirmare se ulterius non
 peccaturuz. Ignoscat itaq; his. qm ad ptiu imprudentia. i canteq;
 labunt. ueniam no ht. qm sciens peccat: nec tu si quis fuerit pu
 rificat. ab oi labe pti. quidm; sibi ab ope largitionis existimet
 quia no heit peccata q' deleat. Ymo uero tuz magis iustiam de
 bet opari. cum factus e iustus: ut qd' ante i medelaz uulneru fe
 cerat. postmodu faciat in laudez gl'amq; uirtutis. Et accedit q;
 nemo esse sine delicto pot quadm; indumento carnis oneratus e
 em' infirmitas triplia mo subiaceret domino pti. factis dictis
 cogitatione. p hos gradus ad sumu culmen iusticia procedit.
 Primus e uirtutis gradus malis opib; abstinet. Quidus ee malis
 uerbis. Tercius etia; cogitatione reu uulaz. Quid pmi gra
 du; ascendit. satis iustus est. Quid sedm iam pfecte uirtutis
 siquidei neq; factis neq; smone deliquit. Quid tertiu is uero
 similitudine; dei assecutus uidetur. Est em; pena sup hnam; +
 moduz. ne incogitatione quidei admittere quid sit ul' facto ma
 lus. ul' mpybz dictu. Itaq; iusti hoies qm frenare se pnt ab omi
 ope i msto. no iniquaz tuz ipa fragilitate inuincuntur. ut ul' in
 tra maluz dicat. nel in aspectu reu delectabuz. cogitatione ta
 cita coariscant. Quid si mortalis condicio no patitur ee hoem

ab omni macula purum: debent 8° largitione petui petita carnis
abolere. Vni igitur sapientis et iusti et iustis in opus. Omnia
as in sola iusticia collocare. quia pfecto qui eget. licet ille are
suz aut crassuz duntaxat super. hic paup hic indus. hic medicus
putandus est. Dandi igitur opa. ut in dimento iusticie pietatis qz ue
lemur. quo nos exnat nemo qd nobis sempiternu pbet ornatu
naz si deorum cultores simulachra insensibilia excolunt. et quic
qd piosi hnt in ea cofert: quibz nec uti put: nec grus agere
q accepit. quanto iusti e et uen? inueta dei simulachra excole
nt pmercare mtere mueret. q sic nsm hnt: ita deus inani con
spectu bonuz feceris. et pbabit et mercede pietatis exsoluet. Si
8° in hoie pclaruz. et excellens bonu e misericordia idqz diuinus
testimonijs et bonorum maloz qz consensu optimu indicat. apparet:
phos longe abfuisse ab huano bono. qui miq neq pceperit ems
modi quicq neq fecerit: si uirtute: q in hoie ppe moduz singularis
e pntio. semp huerit. libet hic inter ponere unu deplia locuz: ut
illoz plen? coarguam? errores: qui miaz cupiditate. metuz mo:
bos anim appellat. Conant illi quidez uirtutes. amtyz ditingue
qd est sane facillimuz. Quis emz no possit liberaler. apudogo se
parare: ut illi faciant. aut parat asordido. aut quetuz ab merti
aut cautuz amido. qd hec q sut bona fines suos beant: quos si ex
cesserit mntia labunt. ita ut constantia nisi pueritate suscep
ta sit: sit impudencia Item fortitudo si nulla necessitate cogente
aut no p certa causa honesta certuz pcaluz subierit. intemperantia
conuertitur. Libertas quoqz si alios insectet. potius q insectantibz
resistat. cotinua est. Ceneitas ee nisi si mntia cognenter noce
am penas coereat: sit sena crudelitas. Itaqz dicat eos qui mali
uideant: no sua sponte peccare. nec mala potius eligere: si bonoz
specie lapsos mcedere i mali: dnt malorum ac bonoz dismen igno
rant. Hec quidez falsa no sut: si ad corpus cuncta referunt. Nam
parat ee aut constantes. aut cautuz aut qetuz. aut forte: aut se
im uirtutes sut quidez: qz hmo tporarie mte Nos aut qui hanc
mrtu cotpmmus alias nobis uirtutes nos. ppositas hmo de quibz
pli. nec suspicari quidez ulla ratione potuerit: itaqz et uirtutes
quasdam puiat. et mntia qdam puitatibz habuerit. Nam stora affe
tus omes. quoz in pulsu animi comonet. ex hoie tollit cupiditate
leticia. metuz. uentia: quoz duo priora ex bonis sut. aut fu
turis aut pntib: posteriora ex malis. Eodem mo hec quatuor
morbos ut dnt uocant. non tam natura insitos. q pntia opione
susceptos. Et id circa eos censent posse extirpare radia tus: si bonoz
maloz qz opio falsa tollat. Si e' nihil censet sapiens bonu nihil
maluz. nec cupiditate ardeset: nec leticia gesset. nec metu r
terrebit. nec egritudine contrahet. Non mtebm? an efficiant
quod nelt. aut qd efficiat: mtem. pposituz arögans: ac pene
furiosuz qui se putent mederi et emti posse coii m? rationezqz
nature. Hec e' nalia ee no uoluntaria pntu inueniam? ratio de
mostrat q isdem omibz quatitur affectibz. Siparetia 8° rectius
qui hec omia detrahi negant posse: quia nobiscuz simul nata sut
et conant ostendere. quaz pndent. et q necessario deus sine ni
sic e' Dicit nos armant affectibz. quoz tu quia mrtosi plen?
qz sunt si mmi. sint. posse ab hoie ad habito mo salubriter tepai
ut tui hoie qntuz uirtute satis e relmquat. Non mspiens dispu
tacio. si ut dixi no ad hanc mrtu omia referent. Si tota
furiosi. qui ea no tepant. si absadnt rebusqz anatura mntia casta
re hoiez quodam? nelt. Qd tale est quale si nelt aut metuz

dehabe cernis. aut ueneni anguib. aut iraz feris. aut placiditate
 pecudib. Nam q singula uirtus malib. data sut: ea uero inuicem
 hoī simul. Qd si ut media affirmant leticie affectus in splene ē
 ne in felle. libidinis in recore. timoris in corde. facilius est inter
 ficere aīal ipm q ex corpore aliquid euellere: quod est aīantis na
 turaz uelle mutare. Et hoīes prudenter nō intelligūt. cur inīa
 ex hoīe tollūt: etiā se uirtutez tollē: an soli loqz faciūt. Nam si
 uirtus est i medio ne ipeti se ipm colibere. ac repmēre qd ne
 gare nō pūt. caret gō uirtute. quisqz uia caret. Si uirtus ē li
 bidinez corpus cōtinere uirtute caret necesse ē: qui libidinez quā
 ipet nō hē. Si uirtus est cupiditatez ab aliam appetitione frenare
 nullaz certe uirtutez hē pē qui caret eo: ad qd colibendūz uir
 tutez usus adhibetur. Vbi gō inīa nō sūt: nec uirtuti quidez lo
 cus ē. sic nec uirtutez quidez. ubi ad usum nullus est. Ita fit ut
 bonū sine malo in hac uita esse nō possit. Affectus itaqz al igr. quasi
 ubertas ē naturalis animoz. Nam sic mētes ager que ē natū
 fecundus exuberat: sic animus in uirtutis mēte sua sponte inualescit
 bus uelut spūs obducit. Et an uerus cultus accessit. statim
 cedentib. uirtus fruges uirtutis ornat. Deū itaqz an hoīes p
 mūz fingūt mirabili. pudentia in generant ei pūz istas animi cō
 mētiōes ut possit cape uirtutes. sicut terrā cultūz: posuntqz ma
 teriam inīoz. in affectib. uirtutes in inīis. q profecto aut nulli
 erit. aut inīis eē nō potit. si desint ea p que inīis ems aut appet
 aut cōstat. Quidemqz inīis idē illi qui inīa penitus exadūt: quid
 effecerit quatuor illos affectus quos ex opmōne bonoz maloz qz i
 nati putat: quib. emīis sanandūz ē animi sapientia existimant
 qui intelligūt. et natura inīis eē: et sine his nihil moueri i
 nihil agi posse: alia quedā i eoz loqz inīisqz supponūt. p cupi
 ditatez substituit uoluntatez. quasi uero nō inīto sit p stabilius
 bonū cape q malū uelle. Item proleticia gaudūz. p metu cautio
 nez. At in illis quarto i mutandi noīs ems ratio deficiat. Itaqz e
 gritudinez penitus. i. metū dolozeqz an sustulerūt. qd fieri ne
 quāq pot. Qmē ems nō possit nō dolere: si priam aut pestilen
 tia ex hauerit: aut hostis enertit. aut trāmmis oppresserit.
 Potest aliquis nō dolere si sublatāz inīent libertates. si. prios si a
 micos si bonos uiros. aut exētiatos. aut crudelis trādatos. n
 anō mēis ita obstupuerit: ut sit ei sensus oīs erectus. Quare
 aut oīa collere debuerit: aut implenda fuerit curia hec: ac de
 bilis disputatio. i. etiā. p egitudinē aliqd reponendūz: qui supio
 bus. ita ordinatis. hoc consequens erit. Ut e' p sentimūz letam
 bonū. sic malū angimur. ac dolemus. Et gō leticie qui inīosā
 putabat noīe aliud i diderūt: sic et egitudinē qui. et ipm inī
 osā putabat: aliud uocabulū tribū congruebat. Unde appet nō
 illis rem defuisse: si uerbūz anō indigentia: cur totū affectus
 qui ē nō maximā cōū q natura patet. auferre noluerit. Nam
 illas noīmz cōmutaciones poterat coargūe plib. et ostendere
 aut smōmz ornandi. augendeqz copie grā multa uia uide
 rebz imposita: aut certe nō inīis inter se illa distare: uaz et
 cupiditaz anoluntate inapit et cautio. amēti orit. et leticia
 inīul aliud ē q professūz gaudūz. Et putem. ut ipi nolunt
 eē diuisa. Nempe igr. dicent cupiditatez. eē dicent p senemūte
 ac ppetuūz uoluntatez. leticiaz. uero insolent. se offerens gā
 dūz. metūz aut inīmaz et excedentes modūz cautionez. Ita fit
 ut ea q tollenda eē censent nō tollant. si tēperent: si quidem
 uia tantūmodo i mutāt res ipse remanet. Et igr i prudentes

renolunt quo pipatetia ratione puenit: ut intia qui tolli nō
pnt: medie quida sunt. Ergo errant quia nō efficiunt qd nolūt
et longo aspoq; arantū meandem maz redunt. At ego ne pipa
teticoz quitez accessisse ad ueritatez puto. qui intia eē cōcedūt
s; ea mediocriter tēpant. Carendū ē ē intia eā mediocrib;
Quin potius efficiendūz sunt pūm: ne intia eēnt. Nec ē que
q; mōsūz nasa pōt: s; intia fieri: si male utimur affectib;: intia
tes si bene. Deinde mōstrandūz est. nō ipoz affectus: s; eoz
canas eē moderandas. Non est inquit leticia nimia gestien
dūz si modice ac tēpate. Hoc nō tale est: quale si dicerent nō eē
curiendūz conatate: s; gradiendūz quiete. At pōt et qui gradit
ēre: et qui curit rectaz maz tenere. Quid si ostendendūz eē
aliqd: ubi nō tū modicu: s; ul pūctūz gaudere mōsūz ē alit
et aliud cōi: inquo ul erulcare leticia nimia: cūmōsūz. Quid
tandē nobis ista mediocritaz proderit. Quero utriū ne sapienti
letandūz putant: si quid nimico suo mali indicat accidere: aut
utriū ne leticia frenare debeat. si metis ostib; aut oppresso tyā
nō libertas et salus amb; parta sit. Nemo dubitat: quin et i
illo erigūz letari: et in hoc parūz letari. maxmūz sit cūm
eade de cetens affectib; dicere licet. S; ut dūz nō in his mo
derandis sapiē rō usat: s; in causis eoz: qui extrinsecus cōmo
uent: nec ipis potissimūz frenos imponi oportuit. qui erigūz
pnt i mariō arie. et maxmūz pnt eē sine arie: s; assignandi fue
rūt certis tēpōib; et reb; locis ne intia sint. quib; uti recte hūz
S; ē recte ambulare bonū est: errare aut malū. sic moueri
affectib; in rectū bonū ē: in prius malū. Nam si libido extra
legittimūz thorūz nō euaget: licet sit uehementis. tūmē culpa
curet. S; nō appetit aliena. licet sit mediocritaz intia tū max
imūz est: nō est itaq; morbus nasa. nec aipe nec libidine con
moueri: si intandūz eē morbus ē: cupidūz libidinosūz. Quid ē
intandūz est. eaz; an nō debet: aut an nō oportet nascatur
qui cupidus: eaz; q; nō opus ē occupat: qui libidinosus eaz;
q; legib; uetat affectat. Omnis igit ratio in eo uersari debuit:
ut qui eam rerūz impetus inhiberi nō pōt. nec debet: qui nece
ssario ē mīstus. ad tuenda officia uite: dirigere eaz; in maz
rectaz: ubi eaz; cursus offensione. et piculo careat. S; euectūz
sūz coarguendi studio longius. an sit in ppositūz: ostendere ei
que intia pū putauerūt: nō tū intia nō esse. neq; eē magnas
esse uirtutes. Et alijs docendi grā sūmaz q; p timere ad rem maxie
puto. Actūz seu timore i mariō mīto ponunt. sūmaz q; i bealli
tate eē animi putant: an sit cōiua fortitudo. Alimne neq; em
indetur aipe natura. ut aliquid i sūm; recadat. Quid ego non
arguit aliqua cōclusionē. ut apud platonei locantes facit: qui
eos quos cōi disputat. cogit ea q; negauerūt confiteari: si simp
licat ostendūz sūmūz metūz. sūmaz eē uirtutes. Nemo dubitat
quin timidi. et in bealli sit animi. aut dolores metūz: aut egesta
tes aut auxilūz. aut carceres aut mortes. que omnia. quisq; nō
exhorterit fortissimūz indicat. Quid autē dem metuit illa ui
uersa nō metuit. ad qd pbandūz argumentat opus nō est. Specta
te ē sūt semp; spectantq; adhuc p orbem pene auctoz dei. i qd
ex cruciandis noua. et in usitata tormenta ex cogitata sūt. Maz
de mortis generib; horret animi recordari auz i manu bestiaz
ultra ipam mortē cūmificata sēment. has tamen exorabiles
corporūz laceraciones: felix ac i mīta parā sine ullo gemitu p
tulit: hec uirtus omnia pūlis. atq; pūmōis. et ipis tortorib;

miraculis maximis prebuit: cuius patientia crudelitas mitteretur.
 Atque hanc virtutem nihil aliud quam metus dei fecit. Itaque ut di-
 cebat: non enellendus ut stercora: neque temperandus timor: ut pipi-
 tetia uoluit: sed inuicem: nam dirigendus est. Inferendusque sunt:
 metus: si ita ut hic solus reliquat: qui qui legitimum ac uerum est
 solus efficit: ut possint cetera omnia non timere. Cupiditas quoque
 inter intra numerat: si si ea que terrena sunt concupiscat. intra est
 intra: aut si celestia. Quia enim intra: qui deus qui intra: perpetua
 qui lucet sempiterna: etque omnia que deus hoc pollicetur consequi cu-
 pit: opes istas et honores et potestates: et regna ista continet.
 Dicit fortasse stercora uoluntate opus esse ad hoc consequenda non
 cupiditate. Immo si parum est uelle. Multi uoluit. Sed cum dolor
 misceri accesserit uoluntas cedit: cupiditas preueniat. Quae si
 efficit ut contemptum sit omnia que acriter appetunt: summa uirtus
 est siquidem: a timore nam est: ideoque illud potius efficere debemus: ut
 affectus quibus prae uirtute intra est: dirigantur in rectum. Nam iste
 conatationes animi: uncto animi filis sit in quo recte mode-
 rando: summi rectoris officium est: ut nam non erit: nam si tene-
 bit: quilibet conatatione ierit: non offendet. si autem ab eum erit: licet
 placide ac leniter eat: aut per confusum uerabit: aut per pre-
 pium labet: aut certe quo non opus est deferetur. Sic cursus
 ille intra: qui affectibus uelut equibus per uicem ducit: si in rectum
 tenet: fructus officio: metus igitur et cupiditas: si propria
 intra: intra fient: uirtutes aut si ad omnia referant. Parsimoniam
 contra uirtutis loco hinc: qui si studium est hinc non potest esse uirtus:
 quia mangendis: ut tunc terribilibus bonis tota uirtus. Nos autem
 summi bonum non referimus ad corpora: si omne officium solius aie
 conseruatione metimur. Quod si ut super dicitur primo mun-
 me parandum est: ut humanitates iustitiamque teneamus: non est uirtus
 fructus esse: quod nomen specie uirtutis fallit ac decipit. Est et fru-
 galitas abstinentia quidem uoluptatibus: sed eo intra: quia ex ha-
 bendi amore descendit: cui sit et uoluptatibus abstinentium: et pe-
 cunie minime repandum. Nam parte a mediocriter pecunia quasi
 quedam pusillitas animi est: aut pretimentis ne sibi desit: aut
 dispensatis posse se illa reparare: aut contemptum terrestrium non capi-
 entis. Sed illi rursus cum qui a familiari sue non parantur per dignum
 nocent. Nam ita liberales distinguunt apud prodigo: qui is liberalis sit
 qui et beneuolentis: et cum oportet: quantum satis sit largitur pro
 dignis uero: qui et non meritis: et cum opus non est: et sine re-
 spectu rei familiaris effundat. Quod si per dignum ne dicentur: cum
 qui in una causa tribuat egentibus metus. Et qui multum refert: u-
 trum ne scortis per libidinem largiatur: an miseris per humanitatem:
 utrum pecuniam suam per ductores aleatores lenonesque diripiant: an
 illas pietatis ac deo prestatas: utrum ne illas neutri et gule in ge-
 ras: an in thesauro iusticie reponas. Ut ergo intra est effundere
 in malas partes sic in bonas uirtutes. Sed intra est non parare opibus: qui
 potest reparari: ut bonis uirtutibus sustentetur: qui reparari non potest intra
 igitur parsimonia est. Quare nihil aliud dixerim quam inanos: qui ho-
 ies intra ac sociale animi orbat suo nomine: qui emulsi affectibus
 quibus ois constat humanitas: ad inmobiles stupores mentis per-
 ducere uoluit. Dum student animi perurbationibus liberare: et
 ut ipsi ducant quietem tranquillamque reddere. Quod fieri non tamen
 non potest: quia inus ac ratio eius in motu est: si ne oportet quidem
 quia sic aqua semper uacens: et quiesca in salubris: ac magis tur-
 bida est: sic animus in motu ac corpore inuoluitur est et sibi: nec intra

ipam tueri potit. quia nec faciet quicquam nec cogitabit: cui cogi-
tatio ipa nihil aliud sit quam mentis agita. Denique qui hanc in-
bilitatem animi asserunt: primarie animi vita nolunt: quia vita ac-
tiosa est mors quies. Quodam eam recte puritatem habet: sed eam
modum non tenet. Virtus est constantia non ut in ferentibus in unum
resistant. His est cedendum est: quod cui fieri debeat: mori docebo
si ut inuentis facit. nos contra legem dei contra iustitiam nullis minus
aut supplicia terreamur. quo minus dei iustitiam homines persequamur.
Item virtus est mortis atque perire: non ut appetamus. eamque nobis ult-
inferamus. sic philosophi plini et maximi sepe fecerunt quod est sceler-
ratum ac nefarium. si ut coacti deum relinquere: ac fidei perdere: mor-
tem suscipere malum. libertatemque defendamus. ad usus impotentiam
stultitiam. uerendumque molentiam. et omnes scilicet minus. atque terrores
fortitudinem animi pronocem. Sic ea que alii timent ex celsa et in-
superabili mente dolore. mortemque calcamus: hec est virtus hec nera
constantia. in hoc tuenda et conservanda solo. ut nullus nos terro-
nulla minus adeo possit anetere. Verum igitur aceris illa sententia est. Nec
inquit iustus potest esse. qui mortem. qui dolorem. qui exilium. qui egestatem
timet. Item Seneca in libris moralibus philosophie dicens. hic est ille
homo honestus non apice purpurei ne. non lictoris insignis in-
misterio: sed nulla re minor: qui cum mortem in camera uidet: non
sic perturbatur tamquam rem nouam uideat. qui sine toto corpore totum
ta patienda sunt: sine flamma ore rapienda est: sine extendende
per patibulum manus: non querat quod patiat: sed quam bene. Qui autem
deum colit hec patitur nec timet. Ergo iustus his rebus efficitur: ut
neque virtutes neque uitia. ex actissimos limites nosse aut tenere
possit omnino. quicquid est a religione dei singularis alienum. Sed
dimittamus philosophos qui aut nihil omnino sciunt: idque ipsum. plura scien-
tia preferunt: aut qui non perspicunt aliter perire. et que sciunt: aut qui
qui se putant scire que nesciunt: in eptis arrogantibusque desipiunt. Nos
ergo ut adpositum reuertamur: quibus solus adeo ueritas reuelata
celitus inuisa sapientia est: faciamus quod iubet illuminator. in deum
sustineamus inuicem. et labores huius uite minus ad minus perferamus
minus: nec tamen siquid boni operis fecerimus: gloriam captemus ex eo.
Nonnet est deus opatore iusticie non oportere esse uictorem: ne non
tam mandatis celestibus obsequendi quam studio placendi humanita-
tis officio functus esse uideatur: hec quod in glorie quod captatur nec
pne celestis illius ac diuine mercedis accipiat. Cetera que observare
cultor dei debet facilia sunt illis uirtutibus. comprehensibilis non mentiar
minimam de capiendi aut nocendi causa. Est enim ueritas enim qui uerita-
ti studeat in aliqua re esse fallaces: atque ab ipsa quam sequitur ueritate
discedere. In hac iusticie uirtutibus omnium maxima. nullus mendacio
locus est. Itaque maior ille ueritas ac iustus: non dicet illud lucili
amici boni amico et familiari. Non est mentiri meum: sed esse inimico
atque ignoto existimabat. non esse mentiri suum. nec aliqui committet
ut lingua interpretis animi assensu et cogitatione discordet. Secumque
signa crediderit. non accipiat usuram. ut beneficium sit in colore quod
sunt in necessitate. et abstineat se pro suis alieno. In hoc enim gene-
offici debet suo esse contentus. que oporteat ne pro quidem: per-
cere ut bonum faciat plus aut accipe quam dedit. In iusti est. Ad si
facit inuidiam quodammodo ut ex alterius necessitate prederet. At iustus in-
quam perimitur: quo minus inuicem corditer aliquid faciat nec in-
nabit se huiusmodi questu si efficiet: ut sine ullo suo dampno id ipsum quod
comodat inter bona opera minuet. Minus non accipiat a pauperibus si
quid ipse prestitit eo bonum sit quo fuerit gratuitum. Maledicenti

benedicta respo. deat nūq̄ ip̄e maledicat. verbis malis pcedat de ore
 hoīs qui colit verbis bonis. Cum etiam teneat diligenter: ne q̄
 inimici sui culpa faciat: et si quis extiterit tam pteritus: qui bo
 no ac iusto faciat iurias: clementer ac moderate ferat: et ultioes
 suas nō sibi assumat: s; iudicio dei reseruet. Innocentia; semp et u
 biq; custodiat. quod pceptum nō ad hoc tñ ualet: ut ip̄e iuriat
 nō inferat: s; ut illat; sibi nō iud. et. Sedet e' marini et eqs
 sumus inter speculator ac testis om̄i. hūc hoī pferat. hūc ma
 le de cāna sua pnuicare. cūo suāz nemo effugere pōt: nec de
 fensione a. quaz nec grā ita sit ut homo iustis cōtēptu sit oib.
 Et quia putabit se ipm nō posse defendere. habebit psegne et m
 ere: qui aut fuerit ultus inimici: hic fortis. hic strenuus iudicat
 hūc om̄es nece; hūc colit: bonus nō ille tacet. si pdesse plibm
 possit. illuz tñ suscipit qui nocere q̄ qui pdesse possit. S; iustuz p
 uitas hominū deprimere nō potest. quo minus deo studeat obtemperare
 maleatq; cōtēptu. dūmō semp bono fingat officio mali nūq; Ace
 ro in iude; illis officialib; Ateneo si quis noluerit inquit animi sui
 cōplicat; notat; notiq; enoluerit: iam se ip̄e docuit: cur iuri
 boni eē qui prois. quib; possit nocere nemini nisi lacessitus i iu
 ria. Quaz simpliciter neq; q; suāz duoz uerborū ad rectōne corru
 pit. quid opus fuerat adingere. nisi lacessitus i iuria: ut utat
 bono iuro quasi candidi turpissimaz apponeret. paciēciaq; om̄i
 utat; maria ē faceret exptemotatur; fuisse boni iuri; si fue
 rit lacessitus. Jam ex hoc ip̄o boni iuri nomen amittat necesse est
 si nocebit. nō minus e' mali referre iuria: q̄ inferre. Nam inde
 certamina inter hoīs. unde pugne cōtentionesq; nascūt: nisi q̄ i pro
 bitati opposita i paciā; magnas sepe cōatit cōpeltates. Ad si pa
 ciāz. qua uirtute nihil melius. nihil hoīe dignū i nemini pōt
 improbitati opposuerit: extinguet. p̄tūis tamq; igni aquaz sup̄fi
 dens. S; in aut. puocatur illa i probitat; impatiāz sibi cōp̄ez
 nacta est: tanquā p̄fusi oleo. tñ eritabit incendū. ut id nō
 flumē aliqd sed effusio. cūone extinguit. Magna itaq; paciēcie rō
 ē. quā sapiens homo ademit bono iuro. Ut ē nihil maloz fiat hoc
 sola efficit. Que si detur om̄ib; nulluz scelus nulla frans i reb.
 huānis erit. Quid igit bono iuro p̄t eē tam calamitosuz: tamq; d
 rim; q̄ ut frenū pmittere: q̄ illuz nō modo boni iuri etiam hoīs appelli
 cione despolet. S; quidē nocere alteri ut ip̄e uerissē ait: nō ē sedm
 hoīs nāz: nāz et p̄cides si lacessas aut calce. aut coram repugnat
 et serpentes ac fere. nisi psequare ut occidas: negotiū nō exhibent
 Et ut ad hominū exempla redeam; impia quoq; et insipientes: si q̄
 accipit iurias. ceto et uāconabili furore ducit. Et his qui sibi
 nocent inter retribue conant. Inquo igit sapiens ac bonus vir. a
 malis et insipientib; differt: nisi q̄ hēt i iustia; paciēcia; qua stulti
 carent. nisi q̄ regere se ac mitigare iras suāz nouit. quā illi qua uir
 tute indigent. frenare nō pūt. S; unde licet hoc illuz res fēfelic q̄
 qd de uirtute queret in quacūq; cōtentione noceret. putant eē uir
 tutes. nec uidere ullo mō potuit: hominē. dolon et ut succubente;
 et his affectib; indulgentes. quid debet potius reluctari: et mēte;
 quacūq; improbitas puocant. uirtutis officium nō tenē. Qui e'
 re fēfē i iurias mēt; cur ipm aquo lesus est gessit mutari: ita
 qui malis uirtutē. bonis eē nullo pacto pōt. Duob; igit uis diuis
 uirtutes maris. bono et innocenti uirū innocentiā paciēciaq; de
 traxit. S; quia ip̄e cāna illaz facidū. sic salustius ab appio dic
 tuz refert ex erant. noluit hoīs cāno mō uiuere ut remordet
 lacessitus. Que retributio gūnelic; q̄ p̄uicosa sit: et quis edere

volat strages. aliunde opportunus petet exemplum. quod eripnis preceptum
tristissimo casu. qui dum his phoribus preceptis obtemperare gessit ipse
se perdidit. Quod i lacessitis iniuria patitur tenuisset si dissimulare
si ferre otumeliam. boi viri esse dedisset: nec illas nobiles orationes
alieno titulo i scriptis. impatencia et lemtas. et infima. perfidisset
mihi suo rostra in quibus ante floruerat ardentissimae. nec a. p. fundi
tur. p. p. q. o. illa delessit. et apientis. et b. i. viri. no e uelle cer
tare. ac se periculo committere. qui et inuere no e i uia p. tate. et e an
ceps omne certami. et est sapienter ac optimi viri. no ad infirmi
nelle tollere. qd fieri sine scelere ac periculo no pot. et certame ipm
qd fieri et ualut et iuste pot. Summa igitur huiusmodi paria e: qua ut no
cureret homo iustus: noluit illud deus ut sup. dan e. p. merte con
tepm. Nisi enim cotumelias fuerat affectus: quoniam hec fortitudinis
mle ipso cohibendo ignorabitur. Si aut lacessitis i iniuria ledentem
p. sequi cepit: iustus est: si nero motus illius ratione compressent: hic
plane iurat sibi. hic regere se pot. Que sustentatio sui: recte paria no
minatur: q. una uirtus omibz est opposita uitiis et affectibz. hec per
turbatur: ac fluctuantez animus ad tranquillitatem suam reuocat. hec i
mutatur. hec hoies sibi reddit. Ergo qui nature repugnare impossi
bile est: et inutile: ut no commoneat. omno. p. uis tamen. q. commo
illa. p. siliat. ad nocendum. quo. ad fieri pot. maturus. sopiat. Precepit
deus no occidere solem sup. mar. mar: ne furor uiri testis abscedit
Deniqz. M. tullius con. sum. p. ceptum. de quo paulo ante dixi. obli
onez. iniuriarum i magne laudibz. posuit. Ego inquit cesar. qui obli
uisa nihil soles nisi iniurias. Qd si hoc ille faciebat homo. no ace
lesti tui. s. a. publica quoqz. cuiusqz. iusticia remotissim: quito magis
id nos facere debem. qui i mortalitate uelut candidatissimis. et uir
as. atqz. affectus. ex hoie tanqz. morbos. conant. euellere. p. p. teta se
opponit: eosqz. no modo retinent: sed eaz. defendunt. nihilqz. i hoie
esse dicunt: quod no magna ratione. ac p. uidentia sit i uitiis. Nec
te id quidem. si singularium rerum ueros terminos scirent. itaqz. ip
sam uir. comites. dicunt esse uirtus. tanqz. nemo possit ad uersus
hostes. fortit. dimicare. nisi fuerit uia coactatus. Quod plane os
tendunt: nec quid sit uirtus scire se. nec cur hoie tribuerit uir. deu
Que si nobis ideo data est: ut ea utamur ad occidendoz. hoies. qd
manus hoie: quid simili. belis ferre existimandus est: q. id uil
quod ad commonez. atqz. innocenciaz. deus fecit. Tres sunt igit. affect.
qui hoies i omnia facinora. p. apites. agunt. ira. cupiditas. libido. Prop
tea poete tres furias esse dixerunt. que mentes hominu. eragitant. Ira
ulcione. de si deuit. cupiditas. opes. libido. uoluptates. et hie oibz.
deus certos limites statuit. quos si transceuderit: maioresqz. ee
cepit. necesse e. naturam suam deprimere. et i morbos. ac uita. uer
tunt. Quia aut sit isti limites: no est magni laboris ostendere.
Cupiditas. ad ea comparanda nobis. data e. q. sunt ad uita. necessa
ria: libido. ad sololem. p. pag. andaz. ut affectus. ad exercenda. p. a
eoz. qui sunt i uia. p. tate. a. ut arctiora disciplina. minor etas. ad pro
bitatez. iustiamqz. formet: q. nisi metu. cohibeat: licentia. pariet.
andaciaz. que ad omne flagitium. et facinus. euadet. Itaqz. ut uia
tati. ad uersus. minores. et iustus. est. et necessarium. sic ad uersus
pares. et p. uiosus. est. et iustum. iustum. q. molar. huiusmodi. per
uiosus. q. illis. repugnantibz. aut. p. dere. necesse e. aut. p. ire. hanc
aut. quaz. dixi. ee. rationes. Cur hoie sit. ire. affectus. dat. eripnis. dei
p. ceptis. intelligi. p. q. uibet. uti. et. maledicis. ledentibz. no. mactamur.
mam. aut. iras. sup. minores. sp. heam. hoc e. ut. peccantes. eos. assiduis
ubenb. corrigam. n. amore. i. uita. a. indulgentia. minima. educunt. ad. maluz.

inbuti humanitate: piderunt. itaq; nō parant eam innocentib; si
exercent i omib; quod i malorū cruciacione didicerunt: hinc igitur
publica hoicū sociorū. et p̄cipue eē nō cōuenit eos: qui iustie mā
tenie iustit. Non em; ai; occidere deus uetat. latro amari nōz tū
phibet. qd ne p̄leges quidē publicorū hōet: sed ea quoq; ne fiat
monet. que apud hoies p̄licatū hēit. Ita neq; militari iusto
licebit: cū milicia est ip̄a iusticia: neq; ē accusare quēquā aīe
capituli. quia nihil distat: utri ne fero: an uerbo potius occidat:
qm̄ oasio ip̄a phibetur. Itaq; hoc dei p̄cepto nullarū p̄uorū excep
cionē fieri oportet: qui occide hoies semp sit nefas: que deus
sui aīal eē noluit. Ergo ne illud quidē concedi aliquis existimet
ut recentes natos hōeat oblidē: q̄ ul marū ē impietas. Ad iustit
deus inspirat aīas nō admortet. Verū hoies ne qd sit faciūm
quo manus suas nō polluat. rudib; ad huc et s̄plicib; aīas
adnegat lucer: nō aīe dat. Expectet uero aliquis: ut alieno sag
mini parant qui nō parant suo. Et hi sine ulla ḡuusia scelerati
et i iusti. Quid illi qd falsa pietas cogit exponē: uir possunt i
nocentes existimari. qui iusticiā sui iusticiā carib; obiciunt. et quāt
i ip̄is ē crudeli; uetat: q̄ si strigulassent. Quid dubitet qui in
p̄uorū sit. qui aliene iustie locū non tribuit: qui et si cōtingat ei
qd uoluit. ut alar: addunt certe sanguis: uir: ul ad seruitutē ul
ad lupanar. Que aut possit ul soleat accidere in utroq; serui p̄
erore: quis intelliget. quis ignorat: q̄ ul uir oedipodis declinat
exemplū duplici scelere confusus. tam igitur nefarius ē exponē q̄
necare. At ē paricide facultatū angustiar cōquerūt: nec seplib; lib
lib; educandis sufficē posse p̄tendit: quasi uero: aut facultates
in p̄tate hūc possidentur: aut nō cotidie deus. eruditur p̄uorū
et ex paupib; diuites faciat. Quare si quis liberos ob p̄uorū nō
potit educare: satū ē ut se ab uirorū cōgruione cōtineat. quā sce
leratū manib; dei op̄a corumpat. Ergo si hominū facē nullo
nō licet: nec ut aīe om̄o conceditur: nec cōsuetudinē p̄uorū
ullus eror. Si quidē p̄lo sanguis ille p̄tate iusticiā q̄ nescio
an sit corruptela interior: uir et comice fabule de stupris uir
gūz loquit: aut amorib; mētricū: et quo magis sūt eloquent
qui flagitia illa furent. eo magis sūtur eleganciar p̄uorū
et facilius mheret audientū memorie ueris inuicem et ornati
ite; tragice hūtoie subiant oculis p̄uorū: et in cetera regū ma
lorū: et coturnata scelera demonstrant. Histrionū quoq; impudi
cissimi motus: quid aliud nisi libidines: et docent. et instigant
quorū enervata corpora. et i muliebri i ceteri habitūq; molliti
impudicis fecias m̄honestis gestib; mētunt. Quid demum lo
quar corruptelarū p̄feretib; diuaplarū: qui docent adulcia dū
tingūt et i mulieris erudunt ad uera. Quid imenes a uirgines
faciant: cui hec. et fieri sine pudore. et spectari ab hoib; libent
cerunt. Admonetur itaq; quid facere possint. et in flamant libi
dine: q̄ aspectu marie conatāt. ac ē quāq; p̄feru nullis ymagi
nib; p̄figurat: p̄bunt q̄ illa dū ridet: et ad herentib; iustis cor
ruptiores ad cubacula reuertunt: nec p̄ueni mō quos p̄uorū
iustis iustis nō oportet: si ē senes quos peccare uir nō decet
Circensū quoq; ludorū iustis. quid aliud hēt. nisi lenitates na
tūitates i iustis. Tanto namq; impetu conatāt aīam i furores
quō illic i petu cūrit: ut iam spectacula ex libent. qui spectā
di grā nemunt. ai; ex clamare. et effari. et exilire cepit. Viti
di grā spectacula. om̄a nō solū nequid iustorū p̄uorū iustis. q̄
q̄ sedata. et pacifica eē debent: si ne ai; nos uoluptatis cōsue

celimat: et adeo ac bonis opibus auitat. Nam ludorum celebrationes: de
 oris festa sunt: liquidez obnatales eorum ut templorum: deorum dedicatio
 nes sunt constituti. Et pueris quidez uenationes q' uocantur imne
 ra saturno sunt attribuite. Ludi aut scemici libero argenset nero
 neptunio. paulatim tñ et ceteris dñs ider honos tribui cepit. sin
 gulisq' ludi noib' eorum cōgregati al' cōsecrati sūt: sic hñsumus ca
 pito in lib'is spectaculorum docet. Quisq' igit' spectaculis interest ad
 q' religionis gratia conuenit: discessit ad dei cultu. et addito se
 contulit quoz natales et festa celebrant. Aurum uoluptas et uo
 luptas et cautius suauitate p'cipit. q' s' tñz m'iosa ē: q' delectatio illa
 de qua dixim' oculorum. Quisq' emz luxuriosus ac nequa putet euz
 qui scemias artes domi hñt. At qui nihil refert: utiq' ne luxuri
 am solus domi an tñz p'p'o exerceat. intheatio ē: iam de specta
 culis dictus est: restat uni qd' ē nobis expugnandum: ne capiam
 his q' ad sensus m'itumz penetrat. Nam illa omnia q' uerbis carent
 a ueris ac uernorum suauis som possit facile contēpni: quia nō
 adherent nec scribi p'ut: carmen aut cōpositus: et oratio aut sua
 mitate decipiens caput mētes: et quo noluit i' pellit. Iude boies
 literati: cū ad religionē dei accesserūt. ab aliquo p'ito doctore hñ
 dati minus credūt. Assueti ē' dulcib' et politis s'me oromb' s'me
 carmib' dñiaz hñarū simplicē cōmūneq' s'mones p' sordido aspici
 tñ. Id ē' querit quod sensus deumleat: p' sūdet aut quicqd' sua
 ue est: et nō penitus dñz delectat m'isidit. Quis igit' deus et mēte
 et uoce et lingue artifex: diserte loqui nō pōt. Immo nō sūma p'
 mēdena carere sūco uoluit ei q' dñia sūt ut omīs intelligerent
 q' ipē omib' loquebat. Ergo qui ueritati studet. qui nō m'ile se ipē
 deape abiciat mimicas ac uoxas uoluptates: que aīaz sibi m'ia
 ant. ut corp' sibi dulces: p'ferant uera falsib'. eterna breuib'
 utilia uocidie. Nihil aspectu gratū sit: nisi qd' m'iste ad pie hñt in
 deas: nihil auditu suauē. nisi qd' alit aīaz melioreq' te reddit. Har
 meq' h' sensus nō ē' ad m'itū de torquendus. qui nobis ideoq' da
 tus est. aut doctrinaz dei p'ape possumus: itaq' si uoluptas est
 audire cautus. et carmina dei laudes canere. et audire uocidū sit
 hec ē' uoluptas uera. que comes ē' et socia uirtutis: hec nō ē' cūda
 ca et breuis: ut illi quas appetūt: qui corpi ut pecudes seruiūt: s'
 p'petua et sine ulla intermissione petient. m' ipām uoluptatez hic
 cesseit: nihilq' aliud exuluptate petient. m' ipām uoluptatez hic
 moites medigit. Quia sicut uita p'petua i' uirtute est: ita mors
 i' uoluptate. m' ē' t'paha maluent: carebit etms. qui tēuua pre
 tulent celestia nō hēbit. Ad uoluptatez aut saporē et odore: qui
 duo sensus ad solū corp' p'tinent. nisi ē' qd' anobis dispūter. nisi
 forte quis erigit ut ut dicam'. turpe ēē sapienti ac bono: si uen
 tri et gule seruiat si inguentis oblitus. aut florib' coronatus i'ce
 dat. Qui facit utiq' insipiens et ineptus. et nihil ē': et quē
 ue odor: quidez uirtutis attigeit. fortasse. quipiaz dixerit. curg'
 illa facta sūt. nisi ut his firmamur. Ac emz sepe iaz dictus ē': uir
 tutez nullaz futuraz fortasse nisi hñet q' opp'niēt. Itaq' feat omia
 deus ad m'itruendū certamen reū duaz. Ergo illecebre iste uolū
 ptatū: anima sūt illius. emz m'itū opus est expugnare uirtutē
 iusticiaq' ab hoib' excludere. his blandimentis et uoluptatib' s'
 nullat aīaz: sat emz quia mortis fabricatrix est uoluptas. ita
 sic deus hoīez ad m'itū. nō nisi ad uirtutez ac laborez uocat: ita
 ille ad moites p'delicias ac uoluptates. Et sic adueniū bonū p'
 fallacia mala. sic ad uerū malū p' fallacia bona p'ueit. Carmen
 da sūt igit' oblectamenta ista. tanquam laquei et plage: ne sua

multitudinis molliac capiti subdicionis mortis: cum ipso corpore rediga-
mur cum nos mancipamus? Nemo enim ad ea quae capiuntur ex apti-
uoluptatibus. qui sensus est quidem totius corporis. sed ego non de ornam-
tis aut uestibus. sed de sola libidine. dicendum mihi puto: quod maxime co-
ercenda est: quia maxime nocet. Cum ex cogitasset deus duorum seruum
rationes: attribuit his ut se invicem appetere: et coniunctione ga-
nderent. itaque ardentissimam cupiditatem cunctorum animarum corpi-
bus admiscuit: ut in hos affectus audacissime rueret. etiam ratione
propagari. et multiplicari generari possent. quod cupiditas: et appetitus
in homine vehementior. et acrior invenitur: nisi quia hominum multitu-
dinem voluit esse maiorem: ut qui virtutes soli homines dedit: ut esset
laus et gloria. incoercendis voluptatibus. et abstinence sine. Scit
ergo ille adularum nostrorum. quanta sit vis huius cupiditatis. quam quidam
necessitates dicit maluerunt: eamque a recto et bono ad primum et ma-
lum transire iulicita est desideria inmittit ut aliena contumacet: quod
libere propria sine delicto licet. Obicit quippe oculis mirabiles formas
suggeratque fomenta. et mentis papulum sub ministrat. Tum in intima
visceribus stimulos omnes conturbat. et commouet. et naturales illius
incitat. atque inflammat ardorem donec mentis horem implicaturque de-
cipiat. At nequius est qui penam metui abstineret alieno: lupa-
naria quoque constituit. et pudorem infeliciam mulierum publicavit.
ut ludibrio haberet tam eos. qui faciunt: quam quos pati necesse est
hic obscenitatem animas ad sanctitates gentes velut in oem gurgi-
tem demersit pudorem extinxit. pudicitiam flagitavit. Ideo et ma-
iores masculis admiscuit: et nefandas coitus contra naturam con-
questrantem dei machinatus est. Cum iubent homines. et armant ad
nefas omne. Quid est per se sanctum his qui etates in beatitatem. et
prosidio indigentem libidinem sine de populandis fedandisque subsistunt
rit. Non potest hec res. per magnitudinem scelus enarrari. Nihil ap-
ius appellare possumus. quam in ipso et patricias: quibus non sufficit sexus
adeo datus. nisi esse summi serui. perfrangere ac petulant. illudat hec tamen
pud illos leni. et qui honesta sunt. Quid dicam de his qui abominan-
das non libidines. sed insanas potius exercent. piget dicere. Sed quid
his fore credamus: quos non piget facere. et tamen dicendum est. quia sit
De istis loquor: quorum terrena libido et crecabilis furor ne capiti
quidem parat. Quibus hoc ubi. aut quod indignatione tamen nefas. persequi.
Vincit officium lingue scelus magnitudo. cum ipsi libedo hec edat.
opa. et hec facinora designet. armandi ad usus earum. virtute maria
sumus. Quisquis affectus illos frenare non potest: colibeat eos in
proscriptis legitimis thori: ut et illud quod amde expedit consequatur.
et tamen impetratur non incidat. Nam quid sibi homines perditum noluit. Ne-
mpe honesta opa voluptas sequitur. Cum ipsi per se appetit: iusta et
legitima finem licet: quod si aliqua necessitas prohibebit: tamen non maria
adhibenda virtus erit: ut cupiditati continentia reluctet. Nec
tamen alienis thoris quod attingere non licet: nempe et publicas vulgans
que corporibus abstinendum deus precipit: docetque nos dum duo inter se
corpora fuerint corpora effici. Itaque qui ceno inmerent: ceno sit obli-
tus necesse est. Et corpus quidem cito abluere potest: mens autem cogita-
tione in publica corporis inquinata non potest nisi et longo tempore. et mul-
tis bonis opibus ab ea quod inhescent collumone purgari. Oportet ergo
quatenus proponere duorum servum coniunctos. gignendi causa datur esse in me-
tibz earumque legem his affectibus positam: ut successione parent. Cum
autem dedit nobis oculos deus non ut spectemus voluptatesque capi-
mus: sed ut videamus per eos actus qui pertinet ad vite necessitates. Ita
gentiles corporis partes. quod nomen ipsum docet: nulla alia causa nisi

effigande sobolis accepimus hunc dñie legi summa deuotione pa-
rendum ē. Sicut omnes qui se discipulos dei pñtebunt ita morati
et instituti ut in pace sibi possint. Nam qui holuptatib; indulget
qm libidinis obsequit. hi animas suas corpi mancipant ad mortemq;
condempnat. quia se corpi addixerunt in quo hñ mors pñtatur. Quis
quisq; igit quib; pot formet se ad nequidiaz pudore et colat casti-
tatem cōsaenaa ac mente teneat: nec tñ legib; publicis pareat
s; sibi sup omis leges qm leges dei sequit. Quib; homo si assue-
uerit iam pudebit euz ad detentoria descendere. Nemo placeat ut
ta et honesta q meliorib; iocundiora sūt. q praua et inhonestia per-
orib; Nondum om i castitatis officia exequutus sū: q deus no
mō intra pñatos parietes: s; et pñcto lectuli tñat: ut cu q;
hñt uxorē: neq; semina neq; libras hñt i sup neht: s; mñio fides
seruet. Non em; sic publica mñs ratio ē: sola mulier adultera
ē q hñt aliu: mariti aut eaz s; pñs hñt acrie adulteru solui-
tus est. Et dñia lex ita duos i mñio qd ē in corp mñi pari-
tute cōiungit ut adultera hñt: quisq; compages corpi indūsa
distraxent. Nec ob aliaz canaz deus: cu cetis auites salce-
pto feni marib; repugnare nolisset: solaz omz muliez pñtenti-
viri fecit: s; ne femis repugnanti; libido cogeret viros ad
appetē: eoq; facto castitatis glām nō tenerent. Et neq; uir-
tutez pudicie capet: s; peccare nō poss; Nam quis uirtutē
aiat pudiciā ēe diuent: qd suscep feni man repugnat. Quod
ideo facit quia necesse ē indolores atz pñctū uciat si admiscerit.
Nulla igit laus ē nō facē qd facē non possit: ideo aut pud-
icia in hoie laudat: quia nō naturalis ē s; uoluntaria. Serna-
da igit fides ab utroq; alit ē. ymo exemplo cōtinēcie docenda
uor: ut se caste gerat. Inqum; est em; ut id erigas qd pñtē
ipē nō possit. Si e inqumtas. Si effectū pñcto ut esset
adultera femis egre ferentib; pñtare se fides nō exhibē-
tib; mutiaz caritatez. Deniq; nulla ē tam pñti pudicia: q
nō hanc canaz mñs suis pñtendat i pñti se peccando nō si-
cere s; referē. Quod optime quantillimus ex pñit. homo i
quid neq; aliam mñionē abstinens: neq; in castos q mñse
natura cōnexa sūt. Nam neq; maritus circa cōripendas alio-
qumges occupatus pot uacare domesticē sanctitati: et uxor cu
mñale mñdit mñio exemplo ipō cōtata aut uindicta. Cāndū
igit ne occasionez mñs mñi in tempācia dem; s; uisnerit mñi
cez mores duoz et mñi mñib; aīa ferant. Nos ipōs in alio
cogitem; Nam fere in hoc mñicie summa asistit: ut nō facias al-
terū quicqd ipē ab altero pati uolis. hec sūt q ad atqñentiaz pñ-
pñti adeo. Et tñ nequm dñia pñpta arcuiscibere putet
posse: addimur illa: ut omis calupia et occasio fraudis re-
moneatur. Adulteru esse qm amato dñissaz diuent: et cu
qui pñter cñen adulteru uxorē dñissaz ut alteraz dñcat. Dis-
sociari em; corpi et distrah; deus uoluit. Preterea nō tñ ad
ultim; ēe mñandū: uerū eaz cogitationez nequm aspiciat
alienaz et aīo concupiscat. Adulter; ē fieri mñte; si uel yma-
ginez holuptatis sibi ipā de pñuent. Nens ē ē pñcto q peccat
q i moderate libidinis fructus cogitatione cōplectit. In hac ori-
men est in hac omie delictu; Nam et si corpi nulla sit labe
maculatur: nō cōstat tñ pudicie ratio si animo mñestus est
nec illibata castitas uideri pot: ubi cōsaenaa cupiditas in qui
namit. Nec uō aliq; existimet ēē difficile frenos mponē uo-
luptati: eazq; uagaz et errantes castitatis pudicieq; limitib; in

cludere: cui propositum sit hoib; omib; etiam vincere. ac plim bea-
tam. atq; in corruptaz corpis integritate retinuerit: multiq;
sunt qui hoc celesti genere vite felicissime pfruant. Quod qui
dei deus no ita fieri pcepit tanq; astringat: quia generari ho-
mies oportet si tanq; suat. Sicut em; quantu his affectibus
imposuerit necessitate. Si quis hoc inquit facere potuerit. habe-
bit eximiaz incomparabile q; mercedez. Ad continentie genus q;
fastidius est omni q; consummacio virtutis. Ad quaz si quis emti
atq; eluctari potuerit: hinc sum; dñs hinc disciplin magister
agnoscat. hic tñz triumphat. hic est cōsimilis deo. qui virtu-
tez dei cepit: hec equidez difficilia vident: si de eo loquimur
cui calcatis omib; terris iter in celum paratur. Namq; virtus
in dei agnitione cōsistit. Omnia grama sūt dñi; ignores: ubi
cognoscat facilia per ipas difficultates nobis evenduz ē: qui
adsumus bonis tendim. Nec tñ deficiat aliquis: aut dese ipse
despet: si aut cupiditate iuctus. aut libidine impulsus. aut er-
rore deceptus aut in coactus ad iusticie mā lapsus est. Potest
em; redire ac liberari: si cū penitet actor. et ad meliora o-
ñsus satisfaciat deo qd fieri posse. cetero nō putant: cui hac
macademico tercio verba sūt. Quod si necet his qui in mēte
de errantibus sic vitaz demaz secutos corrigē errores inpen-
tendo. facilior est emendacio temeritatis: licet plane Nam si
liberos nōs cui delictor suoz cernim penitere. correptos
ēē arbitramur. et abdicatos ab iectosq; rursus tñ sustentam;
suscipim. foveam. amplectimur: cur despam clemenciaz dei
prius penitendo posse placari. Ergo idē dñs ac parens in dñl
gentilissim remissit. se penitentib; peccata promittit. et ob-
tinueraturū omēs iniquitates ems: qui iusticiāz denuo cepit
operari. Sicut em; nihil q; ipso dest male inveni ante acte in-
te pbitas: quia supremens neqia iusticie opa delemit: ita
nihil offiant pēta vetera correpto: quia supremens iusticia
labez vite prioris abolemit. Is em; quē facti sūt penitet. erro-
rem suū pñm intelligit. deoq; grāa melius et significam
cuius metanocaz dicit. quaz uos latē possum; respicienciaz
dicē Relapsat ē ac mēter suaz quasi ab insana recipit: quē ex-
rati piget. castigat q; ipm clemencie: et cōfirmat animū suū
ad rectius inuendū. tñ illud ipm maxie cauet: ne rursus in
eosdem laqueos i ducat. Demq; muta q; aialia cui frande cā-
puit: si aliquo mō se insugaz extricauerit: sūt postmodū
cauciora intatq; semp omā in quib; dolor insidiasq; senserit
Sic hoies pñm cautū ac diligentes facit ad evitanda pñā
i que semel frande de cedit. Nemo ē pot ee tam prudens tñ
circūspectus ut nō aliqui labat. et idcirco deus in beallita-
tez nūz sciens. pro sua pietate apuit hōi portū salutis. ut
hinc necessitatē cui fragilitatē nūa subiecta est: medicina pñe
subneiret. Ergo quicūq; abeāment referat pedes: seq; q; pñm
recipiat atq; reformet. S; renocare gradū supas q; enadere
ad auras. hoc opus hic labor est. De gustatis ē male iocidiz
noluptatib;: mix diuelli ab his pñt facilis. recta sequerent
si eaz suavitates nō attigisset. S; si eripiant se male seruati
ti: condonabiz hic error omis. Si errores suū uita meliore cor-
reperit. Nec lucrari se quisquaz putet: si delicti cōsū nō ha-
bebit: scit ē ille omā: in cuius conspectu minim; nec sibi vinnei
sōs hoies celare possum;: denz possum;: cui nihil absconditū
nihil pōt ee secretū. Exortationes suas seneca mirabili sūa +

emant. Magni inquit nescio quid manusq; q̄ cogitari pōt immen-
 est; aut mēdi opus dari. hinc nos approbem? Nam nihil pdest
 inclusaz eē cōsaenā: patemur deo Quid nēu dia pōt. ab eo
 qui uerū nosset: q̄ dictū ē ab hoīe uere religionis ignaro Nam
 et manifestatē dei expōit: maiorē eē dicendo. q̄ ut eū cogitatio
 mētis huāne cape posset. et ipm ueritatis attingit fontes: sen-
 ciendo uitaz hominū supnaciū nō eē: ut epiaura uolūt. q̄
 deo ab his opam mēdi dari: siquidē pie ac iuste iuxerit
 potuit eē uerū dei cultor: siquis illi monstrasset pfecto le-
 uonez et mūz sūi socionez. si uere sapiēcie ducez nactus eēt
 hinc nos inquit approbem? Celestis prorsus oratio nisi ante
 cedet ignorantie confessio: nihil pdest inclusaz eē cōsaenā: pate-
 m? deo Nullus gō mendacio nullus dissimulationi locus est
 quā parietib; oculi hominū submonent: dei aut diuinitas nec in-
 centib; sūmonen pōt: quomin? totū hoīez pspiciat. et nouit idē
 in eūdem opo pmo Quid agis inquit. quid machināre. qd
 abscondis Custos te tūc sequit. Alim tibi pgnāq; subdit
 alim mors alim ualitudo. heret. hic quo curare nūq pōt Quid
 loquar abditū legis: et arbitros remoues Puta tibi cōfigisse
 ut oculos omīz effugias temens. quid tibi pdest nō hīe cōsaenā
 hūi cōsaenā Non minus mirabili de cōsaenā et deo tullius
 Memineat inquit se deū hīe testes. ut ego arbitrator mēter
 suaz quā nūq hoī dedit deus ipē diuinitas Item tū de iusto ac
 bono viro loquētur Itaq; talis uir inquit. nō mō facit: s; ne co-
 gitare quidē: quicq; audebit: quid nō audeat pdicare Purgem?
 igit cōsaenā q̄ oculis dei pma est: ut ait idē sp ita unanimes: ut
 rationez reddendaz nobis arbitremur: putem? nos momen-
 tis omīb; nō in aliquo ut ille dixit orbis theatro ab hoīb; us
 s; desup spectari ab eo: qui et iudex et testis: idē futurus ē: an
 rationez uite reposcent: actus suos iusticiā nō licebit Ergo
 satius est: aut effugere cōsaenā: aut nos ipos ultro apere aī
 et pmaq; resassis uulnerib; effundere: quib; nemo alius me-
 den pōt: nisi solus ille qui gressū claudis. insūz ceas reddi-
 dit maculatā mēbra purgant: mortuos excitant Ille ardorem
 cupiditatis. extinguet. extirpabit libidines: iudiciū distrahet in-
 mitigabit. ille reddet uerū et ppetuū sanitates. Appetendū ē hec
 omīb; mediana: quā maiori piculo uerū aī q̄ corp; et q̄ p
 latentib; morbis adhibenda curatio est Neq; em si utat aliq; o-
 culor; acie clara mēbris omīb; integris: fortissima al firmissima
 totius corpis ualitudine: tū eū dixerū sūm: si efferat ira: si
 supbia tumidus infletur libidini seruat: cupiditatib; mardet
 cat: s; eū potius qui ad alienaz felicitatez nō attollat oculos opa
 nō ad iuretur: alienaz mulierū sancte uideat nihil omnō appetat
 nūq cōcupiscat alienū: nō inuideat ulli: uoy fastidiat quēq; sit
 hūilis. misericors. beneficis. mitis. hūanus Pax in aīo ei ppetuū
 uisetur Ille homo sanus. ille iustus. ille pfectus ē Quid quis igit
 his omīb; pceptis celestib; obtepanit. hic cultor est ueri dei: cū
 sacrificia sunt mansuetudo aī. et mēta i nocens: et actus boni q̄
 omīa qui exhibet: toties sacrificat: quoties bonū aliquid. aut
 pūz fecerit Deus eū nō desiderat uictimaz: neq; mūti aīales
 neq; mortis ac sanguis: s; hoīs et uite. Ad qd sacrificiū: neq;
 nerbeis opus ē: neq; fibris: neq; celsitib; q̄ sūt utiq; uāni
 sūm: s; his q̄ demitino pectore proferunt: itaq; i aī dei q̄ uere
 marū est: et q̄ in corde hoīs collocata i quari nō pōt sanguine
 iusticia imponitur. pacencia. fides. innocencia. castitas. abstinecia

hic est uerissimus ritus. hec illa lex dei ut a ceterone dictum est
p. clara et diuina semper. q. recta et honesta iubet: uetat praua et
turpia: cui parente; sanctissime ac certissime legi: iuste ac legi-
time necesse est unum. Cum legis capita equidem pauca posui qd
sui pollicatus ea me nimis esse dicturum: q. summum fastigium uirtu-
ti et iustitie imponerent. Si quis uolet cetera omnia comp. hende-
re fonte ipso petat: unde aduersus riuum iste manauit. Nunc de
sacrificio ipso pauca dicemus. Ebur inquit plato non castus domi-
deo. Quid si picta. si et texta p. a. i. v. mo. no. no. castus do-
mus deo: quidam corrumpti. quicquid sub arripit p. et sic hoc uidet
non oportere inueniri aliquid offerre. quod sit ex mortuo corpe
cur illud non uidet. non debere in corporali corpale munus offerri.
Quanto melius seneca et uerum. Cuius ne inquit deus cogitat
magnus et placidus. et maiestate lem uerendum amicum et sep-
i. primum non in molacionibus. nec in sanguine multo colendus. Q-
em ex trina dacione in mentis uoluptas est. Si mente pura bo-
no honestoque proposito: non templa illi coegit. in altitudinem
saxis ex trunenda sunt: si in suo ango consecrandus est pectore
uestes igitur et gemas. et cetera q. huius in precio: si quis putat
deo cara. is plane quid sit deus nescit. an putat uoluptati
esse eas res: quas etiam homo si contempserit iure laudabitur. Quid
go castus quid deo dignus: nisi quod ipse in illa diuina lege sua
poposcit. Quid sunt q. offerri debeant: domini et sacrificia: domini in p-
petui. sacrificia ad ipsos. Verum apud istos qui nullo modo ratione
dominatus in telligit: domini est quicquid auro argentoque fabricat. Itē
quicquid purpura. et serico terit. Sacrificia est uictima. et quecumq.
q. in ara cremant. Si utroque non utat deus: quia et ipse in corrup-
tus est: et illud totum corruptibile: itaque deo utriusque in corpale offe-
rendum est. quo utat domini est integritas animi sacrificia lina-
et uirgines. Si est deus non uidetur. go his rebus coli debet q. non
uident. Nulla igitur alia religio est uera: nisi q. uirtute atque iustitia
constat. Quid autem deus iustitia hominis utat. intellectu facile est
Si enim iustus fuit homo accepta in mortalitate metum deo
sermet: homines autem non nisi ad iustitiam nasci: cum philosophi ueteres: tunc et
acerio suspicant. Differēs est delegibus. Si omni inquit q. in hominibus
doctum: disputatione usantur: nihil est perfectio p. stabilius: q. plene
intelligi. nos ad iustitiam esse natos. Id go solus deo exhibere atque
offerre debemus. ad qd capiendum nos ipse generauit: Hoc autem
duplex sacrificia gemis q. sit uerissimum. trismegistus hermes. id
ueneris testis est. qui nobiscum. i. cum prophetis quos sequitur: tam
re q. uerbis agunt. De iustitia sic locutus est. Hoc uerbum
o filii adora et cole. Cultus autem dei unum est: malum non esse. Itē
in illo sermone perfecto: cum ex andis asclepium. querentes asilo
suo utrum placeret prius ems. pferri thurs. et alios odores. ad sa-
crificia dei. exclamant bene bñ. o m. nate o asclepe. Est et
maxima impietas tale. quid deo illo ac singulari bono in animis
inducere: hec et his similia illi non quoniam. Omnis est quecumq.
sunt pleni est: et omni minime indigens. Nos uero graues agentes
adoremus: huius est sacrificia sola benedictio. et recte Verbo est
sacrificia oportet deo: siquidem deus uerbum est: ut ipse confessus
Summus igitur colendi dei ritus est ex ore iusti hominis ad deum direc-
ta laudatio. q. tunc ipsa ut deo sit accepta: et humilitate. et timore
et deuotione maxima opus est: nequa forte integritatis atque
inocentie fiducia gerens timoris et arrogancie crimine in ciuit
eoque facto gratiam uirtutis annuat: si ut sit deo carus omni ma-

aula careat. mīāz dē sp imploret: nisi q; aliud p̄cēt. nisi petis
 suis uenāz. licet nulla sint: siquid aliud desiderant. Non est
 opus dicto scienti quid uelim? Si quis ei boni eneneit grās
 agat. Si quid mali satis faciat: ut idem sit semp. et stabilis
 et i mutabilis et in concussus. Nec tū hoc in templo putet sibi
 eē faciendū. si et domi. et in ipō eē aubili suo. Sed eaz demq; ha
 beat deū semp in corde suo cōsecratū. qui ipē ē dei templū. Sed
 si deo p̄ri ac dū hūc assiduitate. hoc obsequio hac deuotione
 seruiet: cōsumata et p̄fecta iustia est. Quāz qui temerit
 hic ut ante testati sumus deo paruit. hic religioni atq; officio
 suo satisfecit. Firmam lactanq; cōi gentes institutionūz liber
 ene. Sextus explicat. Incipit. Septimus et ultim⁹ felicitate
 habet: iacta sunt fundamenta. ut ait exim⁹ orator
 uerūz nos nō fundamenta solūz iecim⁹. q; firma et
 idonea eēnt opem p̄ferendo: si magnus robustusq;
 molib; edifican; tptūz pene usq; ad sumūz p̄dixim⁹.
 Restat id qd multo facili⁹ est: ut tegere ul ornare
 sine quo tamen priora opa. et in utilia sūt et i grati
 naz quid prodest: aut falsis religionib; liberari. aut intelli
 gere nera: quid aut ueritates fuisse sapie p̄uide. aut q; sint nera
 cognoscere: quid iniqua prodest celestes illaz iustiaz defendē: qd
 aūz magnus difficultatib; occultūz dei tenere: q; ē summa uirtus
 nisi eā dūmūz p̄mūz beatitudis p̄petue subsequat: de qua nobis
 ē in hoc libro differendū: ne p̄ora nobis nūc. et instructio
 uideant. Si hoc an⁹ cana illa suscepta sūt: incertūz relinqm⁹
 ne quis forte arbitret tantos labores incapsūz suscepi: dūz cor
 celesti mercede diffidit: quāz deus statuit ei: qui hec suama
 tere bona. p̄ sola uindāz uirtute q; tempserit. Quāz et hūc
 p̄ti faciam⁹: tūz testimoniūz dūmūz hūc: tūz et p̄babilib; argu
 mentis. ut eā clarūz sit. et futura p̄sentib;: et dūmūz tēiem⁹
 et p̄petua breuib; eē ante ponenda: qui t̄palia sūt p̄ma iustiaz
 semp̄na uirtutūz. Exponat igr rōnez mūdi: ut facile possit in
 telligi: et qū et quare sit effectus adeo: qd plato qm de mūdi fa
 bricatione differuit: nec scire potat. nec explicare: quippe qui
 celeste mysteriūz: quod nō nisi p̄phetis adeo docente discitur igr
 uabat. Ideoq; impetū dicit eē fabricatūz. quod longe secus est
 qui quicqd ē solido. ac grām corpe: ut nutūz cepit aliqū. ita si
 nē capiat necesse ē. Nam aristoteles. aūz nō uideret quēadmodū
 posset tū rex magnitudo i terire: et hūc p̄sp̄ationez uellet effu
 gere. semp aut fuisse mūduz. ac semp futurūz. p̄orsus nihil uidit
 quia quicqd ē nūc ē: aliqū habuerit p̄cipiūz. nec omō quicqd
 pot eē n̄ cepit. Nam aūz terrāz et aquaz. et ignez dispire cōsumi
 extinguiq; uideam⁹: q; sūt utiq; mūdi p̄tes: intelligi id totū eē
 mortale: an⁹ sūt mēbra mortalia: ita sit ut natūz sit qd pot
 interire. Si et omē qd sub iustū odorūz uenit et corpale. ut ait
 plato et solubile sit nūc est. Quis igr epianūz auctore demo
 crito uendicis in hac re sūt: qui ait. et orūz aliquādo: et aliqū
 eē pitūz: nec tū rationez ullaz reddere potuit: aut quib; de
 cūm⁹ tū hoc opus: aut quo tpe resoluitur. Qd qui nobis
 deus reuelant: nec cōiecturis id assequim⁹. si traditione celesti
 doceam⁹ sedulo: ut tandem studiosis uentatis appareat nō indisse
 neq; cōphendisse p̄hōz ueritates: si ita leniter odoratos: ut tū
 unde eos odor ille sapie tam suauis tam iocūdz afflauerit: nullo
 mō senserit futeūz uerūz p̄uto admonē lectores: q; hec nūc q; an
 dūmūz prane in cōscq; mentes aut omō nō intelliget: habeat. e

aces eoz terrens cupiditatib. q̄ sensus omēs grauiat̄ inbecilles
q̄ reddūt: aut eā si intelligent dissimulabūt tū: et hec nā eē
nolent: q̄ma trahunt̄ amīq̄ et scientes malis suis fanet: quoz
suauitate capiūt: et utit̄ mā deserūt. an̄ acerbitate offendūt
nā: q̄ma et auaricia et opus in explicabili quadā siti flagrant
q̄ma nō pūt uenditis aut dilargitis q̄ amant tenui cultu int̄
tegere: sine dubio malūt id eē fictū: quo desiderijs suis renūc
ciare cognūt. Item qm̄ libidinis stimulis iatati ut ait poeta i
furias ignēq̄ ruit: utiq̄ nos incredibilia afferē dicit: q̄ma
mulnerant aures eoz p̄cepta cōmētiar: que illos auoluptatib.
suis phibent: qm̄ aīam suā atq̄ corpe ad iudiciūerūt. Qm̄ u
ambicione in flatu aut amore potētiē in flumē omēs studios
suos ad honores ad q̄rendos cōtulerūt: nō si soles quidē ges
tentes i maib: fidem cōmodabūt ei doctrine q̄ illos inbet om̄
potētiā et honore cōcepto hūiles mīe: atq̄ ita hūiles ut
et acipe i iuriā possint et referē nolūt si accipit: hūi sūt hoīes
qm̄ cōtra ueritatem clausis oculis quāq̄no latrāt. Qm̄ aut
sam erūt: nō tam utiq̄ i mersi: ut insanabiles sint: et q̄
dent his et libenter accedunt: et quecūq̄ dicunt apta et plana
et simpliciā et qd̄ marie opus ē nera et in expugnabilia illis
uidebunt. Nemo iustitiā fanet: nisi qm̄ sequi pōt. sequi aut
nō facile ē omib. hūi pūt quos paupertas et rerū indigētia
exerant: et capaces utit̄ efficit. Nam si iustus ē tollerantia
maloz: nō capiūt. q̄ virtutes qm̄ semp in bonis fuerūt: q̄ma
mala neq̄ expti sunt. neq̄ ferre pūt. assuetudine atq̄ deside
rio bonoz q̄ sola uouerūt cō sit ut pauper et hūiles deo credat̄
facilis. qm̄ sūt expediti. q̄ diuites qm̄ sūt impedimētiē phib
i plicati nō cōcatenati. et cōpediti seruiunt ad iustit̄ dñe
cupiditati: que illos meretricabilib. iunculis retinet: nec pū i
celū aspiciē. qm̄ mens eoz iustit̄ prona: hūm̄q̄ defixa est
i iustit̄ aut mā nō capit magna onera gestātes. Augustinus ad
modū trames est: p̄que iusticia hoīes deducat i celū: hūc te
nere nō p̄t: nisi qm̄ fuerit expeditus atq̄ iudus. Nam isti loci
pletes multis et ingentib. sarcinis onerati p̄mā mortis i cedūt
q̄ latissima ē: qm̄ late p̄dicio dñat. hūc acerba sūt. hūc uene
na q̄ dens ad iusticiā p̄cipit: queq̄ nos dei magisterio de iustite
ac ueritate differunt. Qm̄ si repugnare andebūt: hostes se
necesse ē iustit̄ iusticiāq̄ fatemur. Agrediar mīe qd̄ sup̄ est: ut
fins op̄i possit i p̄m. Id aut sup̄ est ut de iudicio dei differamus
quod tū cōstituet: an̄ dñs noster redigēt iustit̄: ut r̄m̄q̄
p̄ merito aut p̄m̄ p̄soluat aut penā. Itaq̄ ut in q̄to libro
de p̄mo ad uentū em̄ dixim: sic in hoc scāduz referim. adue
tū. que iudei quoq̄ et confitent et spant: s̄ frustra qm̄ neces
se est ad eos consolandos reuertatur. ad quos cōuocandos p̄us
uenerat. Nam qm̄ molarūt in pie hūiles senaēt. in potestate me
toz. eaq̄ om̄a q̄ legūt et nō intelligūt deo repensante patient̄
qm̄pe qm̄ peccatis omib. magnati et in sup̄ sancto cruore p̄fusi
ab illo ip̄o. cū nefandas manūs intulerūt: sūt ad etna supplicia
destinati. Et est nobis cōi iudeos separati. maria in qua illos
erōz et sceleris remincem. mīe ignarus ueritatis instruat
disposicione sūm dei sic ordmatuz ut i iustit̄ hoc scāduz: de au
so t̄p̄m spacio t̄m̄m̄ sūmat. Et t̄m̄taq̄ p̄m̄ om̄ malicia et
p̄ioz aīa ad beatū int̄ renouatis. quietuz et tranquilluz p̄a
fianz. aureuz. demq̄ ut poete uocant sedm. deo ip̄o regnante flo
rescat. In p̄m̄is erōz om̄ phis hec sūt: q̄ rationez mūdi q̄ totuz

sapias q̄ tunc nō apprehenderūt. Ea uō sensu p̄p̄o. et mēna intelligē
 cia nō pōt q̄phendi. qd̄ illi sine doctore p̄se ip̄os facē noluerūt
 itaqz i uariis sibi q̄ sepe q̄rias sinās inaderūt. ex quibz exitus
 nō haberent: et in eodez luto sic commisus aut hesitauerūt. s. as
 sup̄ aionibz eoz. nō respondente ratione. auz assup̄sissent quidē ne
 ra: s. q̄ affirmari p̄bariqz nō possint sine scāa ueritatis. rerūqz
 celestiu q̄ ut sepe iam dū nō pōt eē in hoīe nisi deo docente p̄
 cepta. Nam si pōt homo intelligē dūa: pōt et facē: nāz i
 telligere est q̄ euestigio subsequi. Non pōt aut facē q̄ deus.
 quā mortali corpe indutus est: ḡ ne intelligē quidez pōt q̄
 fecit deus: qd̄ an fieri possit ex īmensitate rez atqz opm̄ dūoz
 facile ē vniūqz metiri: nāz si mūdū auz omibz q̄ sunt meo cō
 templari uelis: intelligas p̄fecto q̄ntū dei opus. Ināma opibz an
 stet: ita q̄ntū mter opa dūa. et hūana interest: tū dūtare mē
 dei hoīsqz sapiām necesse ē. Nam quā deus incorruptus atqz i mor
 talis ē: et ideo p̄fectus quā semp̄nus est: sapiā quoqz eius p̄
 mde: ut ip̄e p̄fecta est: nec obstarē illi quicq̄ pōt: quā nulli rei
 deus ip̄e subiectus est: homo aut quā subiectus est passioni: sub
 iecta est. et sapiā eius eion: et sicut hoīs utaz: mltē res impediūt
 quo nūm̄ possit eē p̄etia: ita sapiā quoqz eius mltis rebz in
 pediri necesse ē: quō nūm̄ m̄p̄ficiendi p̄entis uitate p̄fecta sit.
 Ergo nulla est hūana sapiā: si p̄se aduocaciones ueri sciētiā qz i
 uitatē: qm̄ mēs hoīs auz fragili corpe illigata: et intenebrosō do
 malio in clusa: neqz libero enāgari: neqz claris p̄fice uitatē
 pōt. cū notio al̄ notia dūne condiciois ē. Deo em̄ soli opa sua
 nota sūt: hō aut nō cogitando. ā disputando assequi auz pōt: s.
 discendo et audiendo ab eo. qm̄ scire solus pōt et docē. Ideo A. au
 lūus sināz locutus de platone trāsferens dicitur: uelisse t̄pus ut
 ip̄e ingraret em̄ta: illos aut apud quos em̄az suaz pora bat agē
 uitaz: utrum melius sit inquit dū i mortales scire: hoīez aut arbi
 tro: scire nēz. Quare necesse est om̄is plūe sectas. alienas esse
 aueritate: quā hoīes erat qm̄ eas cōstituerūt: nec ullūz fundam̄
 tūz aut firmitatez p̄it hūe. q̄ nullis dūmaz uocū fulcūt oracul
 et qm̄ de plūe eionibz loquimur: scia nāz i dūas p̄tes diuidit: una
 q̄ efficiat: altera q̄ se ad faciendū tractabiles prebeat: nulla p̄
 eē m̄ sciendi in hac mat̄ia: nec alterz sine altō posse. Quō pōt
 idem eē: quod tractat. et qd̄ tractat. Siquis dicat idē eē figulūz
 qd̄ lutū: aut lutū idem esse qd̄ figulūz: notē apte m̄surre mde
 atur. At ista uno nature notē dūas res diuersissimas q̄phendūt deū
 et mūdū: artifices. et opus dicit q̄ alterū. sine altō nihil posse.
 tanq̄ nā sit deus mūdū p̄m̄tus: nāz mterdū sic cōfundit: ut p̄
 ip̄e sit deus mens mūdū. et mūdus sit corpus dei. Quasi uero
 simul eē cepit mūdus et deus: ac nō ip̄e mūdū fecit: qd̄ et ip̄i fa
 rentur alij: auz hoībz cūā p̄dicant esse fabricatū: et sine mūdō
 eē. et si nēh̄ possit. Siquidē deus ē dūa. et eterna mens a corpe
 soluta et libera: cū m̄z maiestateqz qm̄ i telligē nō pōtunt: m̄s
 soluta et libera: cū m̄z maiestateqz qm̄ i telligē nō pōtunt: m̄s
 cūerūt em̄ mūdō a op̄i suo. Quid est illud uirgilianū: totūqz i fi
 li paratū. Mens agitāt molez: et magno se corpe miscet. Vbi ē
 ḡ illud qd̄ idē ip̄i aut: et factū ē dūa prouidentia et regi. Cū ē
 fecit mūdū: fuit ḡ sine mūdō: si regit: nō utiqz sic mens corpus
 regit: s. tanq̄ domū dūs: nāz gubernator. auriga cūm̄: nec tū
 m̄rti sūt h̄s rebz quas regit. Nam si hec cū q̄ndem̄ dei mēbra
 sūt iam ab h̄s. m̄sensibilibz cōstituit deus: qm̄ mēbra sensu carent
 et mortalis est: qm̄ m̄dem̄ mēbra eē mortalia: possūz enumerare
 quoties repentinis quassate motibz ul̄ hianerit tēre ul̄ desederit in

abruptuz: quoties demerse fluctibus. et urbes et insule abierunt
improfunduz: frugiferos campos paludes impuduerunt: flumina et sta-
gia siccaverunt: montes eorum vel deciderunt abrupti: vel pluma sine
rit ad equatam pliniam regiones: et multorum fundamenta montium
latens. et intima ignis absint: et hoc parum est si membris sine
non parit dens: nisi et homini liceat. aliquid indei corpus. maria ex-
trahunt: montes excidunt: et adveniendas opes: interiora terra vis-
cera effodunt. Quid quod ne arari quidem sine laceratione domini
corpus potest: ut iam scelerati atque impij sumus: qui dei membra mole-
mus facit: ne quod negari corpus sumus dens. et debiles se vel ipse
facere vel ab homine fieri sunt: nisi forte dominus ille sensus: qui illud
et omnibus mundi partibus mixtus est: primam terrae superficies reliquit. ac
se minima demersit. ne quid doloris de assidua laceratione senti-
ret. Quod si hoc namque et absurdum est: tamen igitur ipsi cognoverunt: qui haec
indigent sensu: qui non prospererunt dominum quidem spiritum esse ubique dif-
fusum: eorumque omnia contineri. non tamen ita ut deus ipse. qui est incorrup-
tus. gravis. et corruptibilibus elementis misceretur. Illud quoque reprobis quod
aplatone superius adeo factum esse mundum. et eiusdem providentia gu-
bernari. Opotebat igitur et platonem. et eos qui idem senserunt et do-
cere. et explicare. quae causa quae ratio fuerit tanti operis fabri-
candi. quare hoc autem ante quod gratia fecerit de idem storia hominum in qua
causa mundus effectus est. Audio si epianus ignorat ipsos homines
quare aut quis effectus. Nam lucianus cum mundum diceret adus
non esse constitutum. sic ait: Dicere porro hominum causa voluisse parare. per
clarum mundi naturam. deinde intulit: Despere est: quid est in mortalibus.
atque beatis. gratia namque quae largitur emolumenta. ut non quicquam cum
agere aggrediantur. Merito illi est nullam rationem afferre. Cur
humani generis vel creatum. vel constitutum esse adeo: nam hoc officium
est sacramentum mundi et hominis exponere: ante illi ex parte sacramentum
necessitatis: nec attingere nec videre. Ergo ut paulo ante dicebam: cum
assupserunt. id quod erat verum. mundum adeo factum: et hominum causam
esse factum: tamen qui eos in consequentibus ratio defecit: non potuerunt de-
fendere id quod assupserat. Denique plato ne dei opus. inbecillius. ac rui-
nosius faceret: metum dixit esse mansurum: si hominum causa factus est
et ita factus. et esset eternus: cur ergo ipsi quorum causa factus est: non
sunt separim. Si mortales per quos factus est: ergo ipse mortalis. atque
solubilis: neque est plurius est ipse: qui huius quorum gratia factus est. Quod si
ei ratio quadraret. intelligeret primum esse quia factus est: nec posse in
eternum manere. nisi quod tangi non potest. Qui autem negat hominum causam
factum: hic nullam rationem tenet. Si enim dicit ipsum fabricatorem. sua
causa tanta. haec opera esse molitur: cur ergo nos nati sumus: cur in
mundo ipso firmum: quod sibi inlece humani generis. ceterorumque animarum
causam fictio: cur alienam comedi iterum? cur denique augemur
in minimis interum? quid habet rationis ipsa generatio: quid perpetua
luculenta. Numquam videre deus voluit. et suis variis imaginibus
tamquam sigilla confingere. quibus se oblectant. et nihilominus. tamen si ita esset
autem haberet amantes: pariterque homines. ante ipsum in ipso aucta subiecit. Qui
autem dicit semper fuisse mundum. omittit illud quod esse ipsum sine aliquo
principio non potest: unde si extricare nequeunt: si hoc dico. Si mundum
semper fuit: nullam potest habere rationem: quid est potuit meo ratio moliri
quod nunquam superest ex ordinem: nam prius quod fuit aliquid. ante struat: opus
est consilio ut disponi possit quicquid fiat. nec magis quicquam potest sine
pensione rationis: itaque omne opus ratio praecedit. Non habet ergo rationem
quod factum non est. de qui mundus habet rationem quia et constituitur. et regitur
ergo et factus est: et si factus est resolvetur. Reddat ergo ista rationem si

pnt. cur aut factus impia sit. aut postea resoluat. Quia quia docē
nō potāt epiaurus sine democritus sua sponte natu durt ēē. sem
mib; inter se passiz coemib; quib; itez resolutio discidm; atq; in
terituz seauturuz. Corripit gō qd recte uiderat. et tota; rōm peita
ignoracione ueritatis euertit: redegit q; unidm; et omia q; in eo
gerit ad similitudine; can; q; nauissimū conpūm. siquidē; rebo hūmā
rō nulla subsistit. Cui nō unidm; omes q; ptes eius mirabilis. ut in
dem; rō gubernet: cui celi tēpacio. et equalis i ipa uarietate. cū
suis astrorū luminiq; celestib; ipoz constās. ac inna descriptio +
trariuz naria fecunditaz plena capozū minime et agges mon
tūz: iudicaz. ubertasq; siluaz fontūz. saluberima. eruptio flu
minūz. oportuna mūdacio. maris opulenta: et copiosa infusio rē
torūz dūsa et utilis aspiracio: cetāq; oīa racione sūma cōstet
quis tam cecus est: ut erubescit sine canā ēē factaz. inqūb;
mura dispositio pudentissime rōis ducet. Cui gō sine canā nō
ē: nec sit omīo qd; si et pudentia sūmū dei exdisposicione re
ru; et uirtus ex magnitudine. et ptes ex gubernacione maifest
ta ē: hebetes gō: et in sam qui pudentia nō ēē diceret. ut inui di
cerent: cui aut ideo. ut nullūz qui eos delirasse nō putat ipse
delirat. Et de pudentia satis in pmo libro diximus: quū et
si ē ut apparet. ex mirabilitate opū suoz: necesse ē eā hōiez ce
teras q; mantes. eade; pudentia creauit. Videm; gō q; rō hū
re fingendi gūis hūmā: qui cōstat id qd; stōia ante homīz cā
mūdūz ēē fabricatūz: qd; in hoc ipō nō mediocriter peccent. q;
nō hōis canā dicūt s; homīz. Quis eiz singularis. appellato
totūz cōphendit hūmāz gēnis: s; hoc ideo. quia ignorat unū
hōiez. adeo ēē foratūz: putant q; hōies in omib; tēis. et agris
tanq; singos ēē generatos. At hēmes nō ignorat hōiez et adeo
et ad dei similitudine; factūz. Et redeo ad ppositūz. Nihil ē ut opū
nor qd; sit p se ipū factūz. Et quicqd; omīo sit ad usūz aliquē fieri
necesse est. Quis ē ē ul tam iēptus. ul tūz ociosus ut agre
diat aliqd; facere frustra: ex quo nullaz utilitate; nullūz comodū
spet. Qui domū edificat nō iō edificat. ut tūmō domus sit: s;
ut in ea possit habitari. Qui nauez fabricat nō iō insumit opūz
ut tū natus appareat: s; ut in ea nauiget. Itēz qui uas aliquod
instituit. ac format nō ppter id facit: ut tū fecisse uideat. Et ut
uas illud effectūz cupiat aliqd; necessarium. Et ille cetā quēcūq; sunt
nō utiq; in supuacūz: s; ad aliquos utiles laborant. Mundus igit
adeo factus est. Neq; ē aut calore. nō utiq; pp ipū mūdūz: ne
q; ē. aut calore solis aut line. aut aspiratione uentoz: aut hu
more umbrūz: aut alimonia frugūz: cui sensu careat indiget
Et ne illud quidē; dia pē. q; deus p se ipū fecit mūdūz: qui
pōt ēē sine mūdo. sic sunt antea: et his omib; que in eo sunt: qd; ge
nerant deus ipē nō uat. Apparet gō mātūz canā. unidm; esse cō
structūz: qui reb; his quib; constat mantes fruit. q; ut mūe: ut
cōstare possent: omīa his necessaria quib; certis subministrantur.
Rursus cetā mantes hōis canā ēē fictas. ex eo clarūz ē: q; hōi
sumit et tutele eius: atq; usib; data sūt: qui sine tēne sūt: sine
equatiles nō sentant mūdi rōnez sic homo. Respondendūz ē hoc lo
cū phis. et maxie cicero; qui ait Cur deus omīa nri canā eiz
facit tantūz in natriaz imparūq; fecit: cur tam multa pestifera
tēia manq; disperferit. lugens. ad disputandūz locus: s; ut mtrā
cursū breuiter stringendūz ē. Qui homo ex reb; diuisis ac repug
nantib; cōfiguratus ē anā et corpe. i. celo. atq; tēia tenui et con
phensibili etno ac tpali sensibili atq; bruto luce pōito atq; tene

bio so. ipā rō. ac necessitas erigebat. et bona hōi. pponit et mala. bo-
na quibz utat: mala q̄ vitet et caveat. Idcirco data ē illi sapiā: ut
cognita bonorū. malorūq; nā. et in appetendis bonis: et in malis de-
clinandis nūm sue rōis exerceat. Nam cetis animalibz. quia sapiā nō
data ē et univēta indumentis nālibz. et armata sūt. hōi autē pro
his omnibz. qd̄ erat p̄cipuū rōis solaz dedit: itaq; nudus forāit
et memem: ut euz sapiā nūmiret et tegeret: nūmimēta et omia
tūz ems nō foras s; intus: nō in corpe s; in corde cōstituit. Nisi ḡ
eēt mala. que caveat. q̄ abois: utilibz qz distinguat: nō eēt
ei sapiā necessaria. Et erat ḡ M. tullius. aut iō hōi datū: eē ra-
tio: ut et pisces capet utis sui grā: et natrices nupasq; vita-
ret salutis sue causā. aut acerō bona malaq; pposita: quia sapi-
entia autēpat: cuius nūm omis indiscernendis bonis malisq; ne-
satur. Magna ḡ et recta. et admirabilis est mē. et rō. et p̄tās
hōis. p̄ que nudus ipm: et omia quecūq; sūt deo fecit: tūq;
illi honoris hūit: ut euz p̄ficiet nūmūis: qm̄ solus potat opa dei
mirari. Optime igit̄ aclepiadē: nō de p̄videntia sūm boni dūseret
in eo libro que sēp̄it ad me. Atq; iō inquit merito: quis arbitret̄
primū sibi loq; dūm p̄videntia dedit ei. qm̄ potuit intelligere
ordinaōis suaz. Nam soliste ē. quis eū videat. ita ut intelligat qz
sol ē: et qūm ḡr offerat cetis instituta: hoc celus est quis id sū-
piat: terra hec quis eam colit: hoc pelagus quis navigat. hic ignis
ē. quis eo utit. Iustitiam ḡ sūm deus nō p̄ se quia nihilo eget:
s; p̄ hōis qm̄ his congruēte uteret. Reddamū mē rōis. q̄e hōis
ipm̄ fecerit qd̄ si p̄hi fecissent. aut defendissent. illa q̄ nūcā inenerat
aut i mariōs erōres nō madissent. hec ē sūma. hic cūdo rerū ē
quez qm̄ nō tenent. neitas illi omis elabit. hoc ē deniq; qd̄ est
ciat illi. nō quadrare rōis q̄ illis si effulisset: si sūmētūz hōis
omne cognovisset: nūq; disputaciones. eorū et omes p̄hiam detra-
verso academia ingulisset. Sic ḡ nudus nō p̄ se deus fecit: quia
cōmodis ems nō indiget: s; p̄ hōis qm̄ eo utit. ita ipm̄ hōis p̄
se. Que utilitas deo in hōie inquit epicū. ut euz p̄ se facit. s;
ut eēt. qm̄ opa ems intelligit: qm̄ p̄videntia disponendi. ratiōis
faciendi. vitutez. cōsumandi. et sensu admirari. nec noce. p̄lo qm̄
posset. Quoniam omis sūma hec ē: ut deus colat. s; e colit qm̄ hec
intelligit. is artifices rez omis. is nūm p̄m sūm debita venera-
tione. p̄lequit: qm̄ vitutez maiestates ems de suorum opm̄ in ven-
tione. in cepione. p̄fectione metit. Quid plim̄ argumentū p̄ferri
pōt: et nudus hōis. et hōis sūa causā deus fecisse: qd̄ oim̄b; ex
stantibz. solus ita formatus ē: ut ocl̄ ems ad celū directi: facies
ad deū spectans: multus euz suo parente cōmūis sit: ut videatur
hōis deus q̄ p̄directa manu adlenatur. ex limbo ad cōtemplacionē
sui excitasse. Quid ḡ inquit deo cultus hōis confert. beato et mil-
la re indigent. ul̄ si tū honoris hōi hūit: ut ipm̄ causā nudus
fabricaret: ut instrueret euz sapiā. ut dūm inuentūz facit. eūq;
diligere tanq; filiu. Cur mortales fragilesq; cōstituit: Cur om̄b;
malis que diligebat obiecit: cur oportet et beatū eē hōis. tanq;
om̄tūz ac p̄mūz deo: et p̄petūz sic ē q̄. que colendum et cōtēp-
landū figuratus est. Quāq; hec fere in p̄nōibz. libris sparsim
doctūm. tū qm̄ p̄prie id matia nō erigit: quia de vita bēa dūle
rez p̄pōitū ē: explicanda sūt ista diligentius et plūmū: ut dis-
posicio dei. et op̄is voluntas qz noscat. Cui posset semp̄ spū-
tibz suis i mortalibz. i numerabiles nūm pro creare. sic angelos
genuit. quibz i mortalitatis. sine ullo malorū p̄cilio et metū al-
ant cōstat: exogitavit tū menabile opus quead̄ infantūz nul-

nitidum aëre creatur: quas enim fragilibus et inbecillis corporibus
 illigatas: constituitur ut boni maliq; medias: ut constantibus
 cruentisq; nature virtutes ponit: ne in mortalitate delicate assequi
 rentur: ac molliter: sed ad illud etne vite meloquibile primum: cum
 summa difficultate: ac magnis laboribus pervenirent: et uerabilibus
 membris indueretur: qui consistere in medio viam non poterant: po-
 derant et gravitate corporis deorsum premente: sedem illis ac domi-
 cilium primo credendum esse dearent. Itaque ineffabili virtute: ac poten-
 tia preclara mundi operi molitus est: suspensus in altitudinem lembus
 elementis: et gravibus in mari de pressis: et celestia firavit: et ter-
 rena constituit. Non est necesse unum eorum singula: qui in sedulo
 universa exsecuti sumus: luna igitur posuit in celo: quorum moderatio et
 claritas: et motus aptissime ad utilitates inveniuntur: quatuor est terre
 autem quod voluit esse fecunditate: variaz gignendi atque proferendi de-
 dit ut ubertate frugum et herbarum: et urentium: per naturam et usum
 autem quod genus animarum ministraret. Tunc perfectis omnibus quod ad condicio-
 nem mundi pertinebat: homines finxit ex ipsa terra quam illi apud apud in ha-
 bitaculum preparavit. Idem spiritus sui terrenis corpore induit et in voluit
 ut compactus ex rebus divinis: ac repugnantibus boni ac mali causa
 per se sit terra ipsa fecunda est ad fruges parandas: sic corpus hominis
 quod est inceptum est eterne generandi copiam facultatemque procreande sobolis
 accepit: ut qui fragili materia formatis metum manere non possent: pac-
 to temporalis vite spacio cederet: et illud quod fragile atque inbecillum gerebat
 perpetua successione renovaret. Cur igitur enim mortales finxit et fragi-
 lem: cum illius tantam mundum edificasset primum ut infinita mens animarum
 gigneretur: omnesque terrarum multitudinem oppleret. Denique ut poneret homini virtu-
 tem: tolleremur malorum ac laborum: per quam possit primum in mortalita-
 tis adipisci. Nam quia homo ex duobus rebus constat corpore et anima: quare
 alterum terrenum est: alterum celeste. Duce inter alia me homini attribuit sunt
 una temporalis quod corpori assignat: altera sempiterna que anime subiacet: illam
 nascendo accipimus: hanc assequimur laborando: ne in mortalitate homi-
 ne autem divinum sine ulla difficultate ostendat. Illa terrena est sic corpus
 et ideo finit: hec non celestis est sic anima: et ideo finit non habet. Illam primum
 nescientes: accipimus hanc sedam scientes. Virtuti est non nature datus.
 Quia voluit nos deus vitam nobis immittit aperire: ideo hanc primum dedit
 ut illam veram et perpetuam: inter inter amittamus: aut virtute mereamur.
 In hac corporali non est summum bonum: qui sic necessitate nobis divina da-
 ta est: ita rursus divina necessitate soluet: ita quod finem habet summum bonum
 non habet. In illa non spirituali quare per nos ipsi acquiritur: summum bonum con-
 tinet: quia nec malum potest habere neque finem. Cum rei arguamus nam et ideo
 corporis prebet. Cetera vero animalia in hominibus vergunt: quia terrena sunt ut
 capiunt in mortalitate: quod de celo est. homo autem rectus in celum spectat
 quia posita est illi in mortalitate: nec tamen venit: si tribuat homini adeo.
 Nam nihil inter inter in istis: et in istis: siquidem omnis homo natus in mor-
 talitate: fiet ergo in mortalitate non sequela nature: si merces primum
 utque virtutis est. Denique homo non statim quam natus est rectus in greditur:
 sed quadrupes primo: quia ratio corporis: et hominem putat inter omnes est
 nobis cum animalibus mixtis. Post deinde confirmatis membris erigit: et lignum
 ems meloquum soluit: et mutatur animal esse desinit. Que ratio docet mor-
 tales nasci homines: postea non in mortales fieri: cum cepit ex deo vivere:
 ministrat sequi quod amittit in dei cultu. Cum excitaret hominem deus aspectum
 celi ac sui: quod tunc fit cum homo celesti lanachro purificatus expo-
 nit infirmitatem: cum omni labe inter ponit: et maremeto domini vigoris ac
 cepto fit homo perfectus ac plenus. Ergo quia virtutes posuit homini de-
 licet anima et corpus associata sunt: tamen gratia sunt et in pugnat in interem-

Animi bona: mala sunt corporis. opus fuga. voluptatibus in dictio do-
loris mortisque contemptus. Item corpus bona mala sunt animi. hoc est cu-
piditas et libido. quibus et opes appetuntur et suavitates uariarum vo-
luptatibus quibus eternitatis animus extinguitur: ideo natus est iustus et sapi-
enter in omnibus malis esse: qui malorum metum est fortitudo. multos
autem in diuitiis. in homine in potentate: hec est bona corporalia. et terrena
sunt: illi autem terrenarum intus agunt: nec assequi immortalitatem: quod
se voluptatibus dederunt: que sunt virtutis munus. Itaque in tali hec
temporalis illi eterne debet esse subiecta: sic corpus anime. Quisquis ergo
intus anime maluit. in tali corpore otiosus necesse est: nec aliter in ad-
sumum potest: nisi que sunt vana desperet. Qui autem corpus in-
tas facit amplectens: et cupiditates suas intus derectat: illarum sup-
iores intus assequi non potest. Sed qui manilebunt bene in meum male in-
uet ad tempus: et afficietur omnibus molestiis et laboribus. quod dum sunt
intus. ut habeat diuitum et celestium solacium: et qui maluerit bene in-
uere ad tempus male inuenit metum. Dampnabitur et summa dei adet.
nam penas: quia celestibus bonis terrena proposita. Propterea igitur
se coli deus expetit. et honorari ab homine tanquam pater: ut utitur ac sa-
pienam teneat. quod sola in immortalitate parit. Cum quia nullus alius
propter ipsum donare cum potest: quia solus possidet: pietatem hominis. qui
deum honorauerit: hoc afficit primo: ut sit metum beatum. sitque
apud deum. et cum deo semper: in tota ratione breui circumspectione
signemur. Idcirco mundus factus est. ut nascamur: id nascamur ut ag-
noscamur. factores mundi ac ipsi deum: id agnoscamur ut colamus. ideo
colamus ut in immortalitate: pro laborum mercede capiamur: qui max-
is laboribus cultus dei ostendit. Ideo primo in immortalitate afficiamur:
ut siles angelis effecti sumus prius ac deo inpetimus seruamus: et si-
mus eterni dei regni: hec summa rex est: hoc archanum dei: hoc in-
teritum mundi: a quo sunt aliam: qui sequentes prius voluptates. ter-
restribus. ac fragilibus bonis. se addixerunt: et animas ad celestia ge-
tus suauitatem mortis tanquam luto ceno ne de meruerunt. Quia
ueramur. in me in alio: an in cultu deorum ratio ulla subsistat. Quia si
multi alii simulati sunt: si ratio tamen ab hominibus coluntur: ut prestant illi
opes. metonas honores: quod alia non in ad prius ualeat: sed sine anima
gignimus: si in hominibus. per arandis. per uidentia nulla uisat: si casu sine
business: ac uoluptatis in me gratia nascamur: si nihil post mortem
sumus: quid potest esse tam superuacuum: tam inane. tam uani. quod huius
na res: et quod mundus ipse: qui cum sit in credibili magnitudine meta-
mirabili ratione constructus: tamen rebus in epulis uacet. Cur et euen-
torum spiritus atet nubes. Cur emittet fulgora: tota in uigilant
nubes cadant: ut fruges terra producat: ut uarios fetus alat.
Cur denique omnis natura rex laborat: nequid desit. eorum rex quibus
uita hominum sustinet: si est manus. si ad nihil interitum? si nichil
est in nobis maioris emolumentum deo. Quod si est dictum nefas: nec
putandum est fieri posse: ut non ob aliam maiorem rationem fuerit constitutum
quod uideas aliter in deum maiorem rationem constare: quod potest esse ratio in his erro-
ribus prauarum religionum: et in hac persuasionem phorum. qui putant ho-
mines interire. perfecti nulla. Quid est huius dicere. cur dii hominibus
tamen diligenter suis quodque temporibus exhibeant: an ut illis fuit. et meriti-
demus. et odorem thuris. et sanguinem pecudum: quod neque in mortalibus
grata esse putat: quia sunt fragilia: neque usum esse ex partibus corporum: quia
hec ad nihil corporum data sunt: et tamen si ea desiderauerent sibi
ipsi possent. exhibere cum uellent. Et me igitur interitum anime sine me
terminum manet. Quare ratio omni in cultus deorum: aut a quo mundo
constitutus est: cur aut qui aut quo usque quatenus homines a ob qua;

rem p. creati cur nascuntur: intereunt succedunt renouantur Quid dū
 exultant: eoz assequuntur: qui post mortem nihil futuri sūt Quid p. stat
 quid pollicentur: qd minuantur: aut hoibz aut dñs dignum: ul si manet
 aut post obitū: quid debz faciant facturi ne sūt Quid illis op?
 ē thezauris aīarū ipi illi ex quo fonte oriūtur: quō aut quare aut
 unde multa sūt ita fit: ut si ab illa rerū summa: quā supius ophēn
 dim' abētiens: omis rō intreat: et ad nihilū dñi reuoluantur
 Quaz summa quā phi nō ophēderūt: nec neitate ophēdere
 potuerūt. qm ea fere: quibz summa ipa ostat et uideri et explicare
 rit: si dñi ac dñse illa omia p. uiderent nō ad neccentes nec cūas
 rez nec assequēdas: nec rōez nec summa illaz que omet vniūsa et
 cōpingerent et cōpleret finale aut ē docere pene vniūsa neitate: p
 phōs: et lectas esse dñis Non ē phīam sic al' nos eūezam: ut a
 cademā solent: quibz ad omia respōde. p. ostat: qd est potius
 calūpnari et illudē s: docem' nullaz secta: fuisse dñis: neqz phi
 losophoz quēquaz tam manet: qui nō uident aliqd exuere s: dñi q
 dicendi studio insaniūt: dñz sua ec fīa defendunt: alioz ec uerū
 subuertūt: nō tū illis elipsa neitas ē quā sequere simulabant: s
 ipi eū potissimū suo mō p. diderūt Qd si extitisset aliquis. qui
 neitate: sparsam p. singulos: p. fectasqz diffusa: colligeret in vniū
 ac redigeret in corpus: is p. fectū nō dissecaret a nobis s: hoc nō
 facere nisi nē p. tū et sciens p. Verū aut scire nō nisi ems ē
 q sit doctus adeo: neqz ē p. alter repudiare q falsa sūt eligere
 ac p. bare q uera s: si ul' cūa al' cūa id efficeret. certissime phi
 losopharet: et quāms nō posset dñis testāms illa defendere
 tū seipm ueritas illustraret suo lūe Quare incredibile ē eīor
 illo: qui cū aliqua secta: p. bnerit: eiqz sibi abderit: cetis dñp
 nant tanqz falsas et manes: armant qz se ad p. handū: nec quid
 defendere debant: scientes: neqz quid refutare: in cursantqz palli:
 sine dilectu omia: que afferunt quicqz dissēant Obhas eoz p.
 nacissimas q. tenciones: nulla extitit phīa q aduerz. p. r' acce
 ret: nā p. tūlatz ueritas abhis tota cōphēnsa ē. Factū ē adeo
 mūdū dixit plato: idem. p. hō loquitur: idemqz et sūille cūmūb.
 apert errant igr' qui ul' omia sua sponte uati ec dixerūt: ul' immi
 tū senibz conglobatis: qui tanta res tam ornata taz magna:
 neqz fieri neqz disponi et ordinari sine aliquo prudenti auctore
 potuit: et ei ipā rō quā ostat ac regi omia sciamē solertissie
 mentis artifices: qfiter homīz cūa mūdū: et oia que mēo sūt
 ec facta stōia loquitur Idem nos dñe hē docent: eīant g' demo
 critus: qui uerūculorū modo putant effusos ec de tēra nullo
 auctore: nullaqz ratione Cur ē forāto sit hō dñm sacramenti est
 qd quia ille scire nō potat: hūanā mēaz deduxit ad nihilū: Adū
 tutem capescendā: nā hōies aristoteli differunt: idem nos mouem'
 ac dīcamo. p. phetis: legit falsus aristippus: qui hōies uoluptati: hoc
 ē malo tanqz peccidē subingant Imortales ec aīas pherecides: et
 plato disputauerūt. hoc uero. p. r' ē i mū religione doctrina. g' dī
 ceardus cū democrito eīant: qui p. r' cū corpe ac dissolū argu
 mentatus ē Cū i feros leno stōicus docuit. et sedes p. r' ab m
 p. r' ec dīcretas: et illos quidez quietas ac delectabiles in colere
 regiones: hos nō luere penas in tenebrosis locis: atqz in cem nō
 agibz horrendis: idē nobis. p. hē palaz facit Ergo epicurus ex
 iant. q poetaz id ec figmentū putant: et illaz mēoz penas
 q feruntur: in hac ec mēa i tēp. etatus est Totū igr' ueritatez et
 omie dñe religionis archam phi attingerūt: si alijs refellentibz
 defendere id qd inuenerāt nequerūt: quia singulis rō nō quadant

nec ea q̄ nera senserant in summa redigere potuerunt. sic nos sup
me fecim⁹. Vnus ē igitur summus boni i mortalitas: ad quā capien
dam. et formati a p̄na. et nati sum⁹. et ad hanc tendim⁹. hanc
spectat hūana natura. ad hanc nos p̄uehit uirtus: qd̄ boni qz
dephendim⁹: sup̄ est ut eam de ip̄a in mortalitate dicam⁹. pla
tonis arguti q̄ hūc ad res multas cōferant. tū parū hūc firmi
tatis ad plandū et implendū neitater: qm̄ nec rōnez totius mis
terij magni cōsumantur. minūqz collegerat: nec summi boni
comphenderat. Nam licet uerū de aīe i mortalitate sentiret
tū itaqz de illa tanqz de summo bono differebat: nos igitur cer
cōba signis elige possim⁹ neitater: qm̄ eam nō incipit sus
picionē collegim⁹: s̄ dīmā traditione cognomin⁹. Plato autē sic
argumentat⁹ ē: i mortales eē quidqz p̄ se ip̄m. et sentit. et semper
mouet. qd̄ ē p̄cipu⁹ motus nō hēt: nec finē habiturū: quia
de s̄dē al̄ describere aīem ip̄o nō pōt. Quod arguti eam multas
aīalibz et iūtatē dare. nisi ab iectōne sapiē discerim⁹. Addidit qz
ut effugeret hanc q̄mūtatē fieri nō posse. qm̄ sit i mortalis aī
mū hūan⁹: cū miranda solertia in uemendi. et celeritas cogi
tandi. et facilitas p̄cipiendi atqz discernēdi. al̄ discendi: et me
moria p̄titorū. et p̄uidencia futurorū. et artū. p̄terqz i mūne
rabilis sciencia: quā cetē careant aīantes: dīmā et celestis
appareat: quā et origo aīm. qm̄ tanta capiat tanta q̄tūatē
nulla repiat m̄tē: siquidē ex q̄tūatione ferēna. nihil hēt ad
m̄tē: s̄ nātē ē m̄tē rezolui. qd̄ ē in hōie ponderosū et disso
lubile: quod autē tenuē ac subtile: id uero eē indurū. ac do
milio corpis uelut carcere liberatū. ad celū et ad nām suā p̄
uolare. hēc fere platonis collecta breuit. q̄ apud ip̄m late copi
oseqz explicantur: in eadem suā sunt eē p̄tūgōras aī eiusdem
qz p̄ceptor p̄here credes: quē acerō tradidit p̄mū de et iūtatē aī
disputasse. Qui om̄s licet eloq̄uētia excellēret: tū in hac dīm
tūatē q̄tūatione. nō mū aīctis habuerit: qm̄ cō hanc suā
differebant: dicearchus p̄mo. deinde democritus: postremo epi
curus. adeo ut res ip̄a de qua inter se pugnabāt indubii uocare
tur. Demqz et tullius expositis horū om̄i de iūmortalitate ac mor
te sentētiis: nescire se quid sit uerū p̄nūciat: hanc inquit sen
tētiā q̄ nera sit: deus aliquis m̄dēt ē rursus alibi. Qm̄
utraqz inquit eam suāz doctissimos hūc auctores: ne quid certi
sit dīmari pōt. Verū nobis dīmāone opus nō est: quibz ne
ritatē dīmā ip̄a patefecit. Hic itaqz arguti. q̄ nec plato ne
nullus auctor i nēit aīaz et iūtas p̄bā ac p̄spia pōt: q̄ nos bre
uiter collegim⁹: qm̄ p̄p̄at orō ad enūciandū iudiciū dei maximū
qd̄ m̄tē. p̄m q̄tūate seculorū sine celebrabit. Ante om̄ia qui deus ab
hōie m̄dēt nō pōt: ne quis tū putaret: q̄ eo ip̄o deū nō eē: qz mo
tūbz oculis nō m̄deretur. inter cetā institutorū suorū mira
cula fecit eam multa: quorū m̄s quidē appareret: subā tū nō m̄de
ret. sic est uox odor uentus: ut hanc tēz arguti exemplo: eam
deū licet sub oclōs nō ueniet. de sua tū et m̄fectū. et opibz cēne
rem⁹. Quid uoce clarus aut uento fortis. aut odore molentis
hec tū. qz p̄ aīez ferunt. ad sensusqz m̄os uenit: et eos poten
cia sua i pellit: nō carunt acie luminis: s̄ alis corpis p̄tibz
sentiant. Et ille deus nō aspectu nobis alio ne fragili sensū q̄ p̄
hendendus est: s̄ m̄tē oclis i tēndus: eūz opa em̄ p̄dā et
miranda m̄dēt. Nam illos qm̄ nullū. om̄io deū eē dixerit. nō
mō p̄bōs qz ne hōies quidē fuisse dixerit: qm̄ motis siliū ex solo
corpe constituerit: nihil cēmentes nō. et ad sensus corpis cūcta

151

reserentes qui nihil putabant esse: nisi quod oculis apparebat: et quia
 videbant: aut bonis acerbis aduersa: aut malis prospera: fortissimi
 omnia crediderunt: et non videmus non prudentiam constitutum: hinc iam
 plures sunt ad deliramenta: que tales sunt: utio sequebantur. Ad
 si est deus: et in corpore et inuisibilis et eternus. Sed non idcirco interius
 animas credibile est: quia non videtur postquam recessit a corpore: qui con
 stat esse aliquid sentiens ac ingens quod non uerit sub aspectu
 . Et cum difficile est omnino comprehendere: quoad possit animus in anima
 retinere sensum sine his partibus corporis: magis inest omnino sentiendi
 Quid deo: Nam facile est comprehendere quoad ingrat sine corpore
 Ad si deos esse credunt: qui si sunt: utique ante sunt ex parte corporis
 necesse est ut humanas animas eadem ratione subsistere: qui eripit rationem ac
 prudentiam intelligit: esse quedam in homine: ac deo similitudo. Demum il
 lud argumentum quod erat: si nullus indit: satis firmum est ex eo et in
 tatez: me posse dimitti: quia nullus sit animal quod habeat aliquam
 notitiam dei: religioque sit pene sola que homines discernat amentis: i
 Que cum in hominibus solus cadit: profecto testatur id affectare nos: id
 desiderare: id colere: quod nobis familiare: quod primum sit futurum
 . In aliquibus cum certum: animam nam considerant: quas prius cor
 poribus abiectas interiusque perscrutatas: summi dei prudentia efficit: ut
 ex hoc intelligi possit: nisi eas rationis habere cum celo potest non intelli
 gere solus ex omnibus celestibus ac divinis animalibus esse homines: cum corpus ab
 humo erigatur: nullius sublimis: status rectus: origine suam que
 et qui concepta humilitate terere ad altum intus: quia sentit boni summi
 in summo sibi esse querendum: memorque ordinationis sue: quia deus illi
 fecit crinum: ad artifices summi spectat. Quam speculationem trissime
 gustus deorum rectissime nominat que in multis animalibus nulla est Cum
 aut sapientia que soli homini data est nihil aliud sit quam notitia dei: appetit animas
 non interire: neque dissolui: si manere in sempiternum: quia deus qui sepi
 terminus est: et que et diligit: ipsi nam cogente: sentiens: unde orta
 sit: ut quo reuerentia: preterea non non erigunt in mortalitatis argumtus
 est: quod homo solus celesti elemento utitur. Nam cum rerum natura: hic
 duobus elementis: que repugnancia sibi atque inimica sunt consistit: ignis
 in: et aqua quorum alterum celo: alterum terre attribuit: cetera animantes
 quia terrene mortalesque sunt: terrene et grossum utitur elemento: homo
 solus ignis in usum habet: quod est elementum leve sublimis celeste: ei
 vero: que ponderosa sunt ad mortem deputant: et que leuia sunt ad vitam
 sublevant: quia vita in summo est mors in imo. Et ut lux esse sine
 ignis non potest: sic vita sine luce. Ignis igitur elementum est lucis ac vite
 unde appetit homines: qui eo utitur in mortales sortitus esse ordinationem: quia
 id illi familiare est quod facit vitam. Virtus quoque soli homini data magis
 argumtus est: in mortales esse animas: quod non erit secundum nam. Si anima
 extinguunt: hinc est prout vite nocet. Nam vita est terrena: quas quibus
 cum multis animalibus ducamur et voluptatibus expetit: cum fructibus
 namque ac suavis delectatur: et dolores fugit: cum aspidem naturam
 inuentum acerbis sensibus ledit: et ad mortem producit intus: que dissol
 ut animantes. Si ergo virtus et prohibet his bonis homines que naturaliter
 appetunt: et ad sustinenda mala impellit: que naturaliter fugiunt: ergo malum
 est virtus: et inimica nature. Stultique iudicare necesse est: qui cum
 sequitur: qui se ipse ledit: et effugiendo bona prout et appetendo ea
 mala sunt spe fructus amplexus. Nam cum licet nobis rationis
 sumus sum voluptatibus non sensu carere videmus: si malum
 in humilitate in egestate in conceptu in ignorantia in infamia: aut ne minus qui
 dem: si dolere cruciari et mori: ex quibus malis nisi amplius assequi
 mur quo possit voluptas omnia pensari. Sic autem virtus malum

nō ē: facit q̄ honeste q̄ voluptates intusae turpesq̄ cōtēpuit
et fortiter. q̄ nec dolores nec mortes timet ut officinū seruet
ergo aliqd̄ mai⁹ bonū assequat̄ necesse ē. q̄ sūt illa q̄ spūit At
al' aut uero morte suscepta. qd̄ ultio⁹ bonū spari pōt nisi et in
tas Transiam⁹ nūc incipit. ad ea q̄ virtuti repugnat: ut etia⁹
celus i mortalis aīe colligat. Vicia omnia t̄palia sūt. ad p̄is ē
cōmoneat ne impetū recepta ultione sedat. libidinis voluptas
corpi⁹ finis est. Cupiditate⁹. aut satietas eaz rerū quas expe
tit. aut aliorū affectū cōmōtiones interminit. Ambicio postq̄
honores. quos nōluit adepta est. cōsenescit. Ite⁹ cetera virtu
cōsistere ac p̄manere nō pōt: si ip̄s. fructu quē expeit fin
nit. Recedūt gō. et redemūt. virtus aut sine ulla i tēpōis
petua est. nec discedere ab eo pōt: quia eam semel cepit al' caput
Nam si hēt inuallū. si aliqui ea carere possim⁹. redibūt pro
tinus uicia q̄ virtutes semp̄ impugnant. Non ē eūz cōpben
sa si deserit. si aliqui secedit. Cū uō domicilij sibi stabile col
locant: in omni actu uersari eam necesse est. Nec pōt fidelit̄
depellere uicia et fugare. nisi pectus qd̄ i sedit. petua statio
ne inueniat. Ip̄a gō virtutis petuitas indicat hūanū aīem
si virtutes cepit p̄manere. quia virtus petua est: et solus aī
m⁹ hūanus virtutes cepit. Quia igit̄ cōtēra sūt uicia virtu
ti. omis rō diuisa. et hūa sit necesse ē: quia uicia cōmōcio
nes. et p̄turbaciones aīis sūt. virtus eōrū lenitudo. et tran
quillitas aī est. Quia uicia et t̄palia et breuia sūt. virtus pe
tua et constans. et par sibi semp̄. quia intioz fructus. a. no
luptates eque. ut ip̄a breues t̄palesq̄ sūt. Virtutis gō fructus
ac p̄mūz semp̄mūz ē. quia uicioz cōmodūz impūti ē. virtu
tis igit̄ inuicē. Ita sit ut in hac uita virtutis p̄mūz nullū sit
quia virtus adhuc ip̄a est. Nam sic uicia. eūz in actu sūt. fin
nit: voluptas. et p̄mūz. eoz sequitur. ita virtus eūz in
uita est merces eūz insequit. Virtus aut inq̄ nisi morte si
nitur. qui et i morte suscipienda. sūmūz ei⁹ offm̄ est. Ergo p̄
mūz virtutis pōt mori est. Deniq̄ Cicero in tuscūlanis
q̄mē dubitant. tū sensu sūmūz hōi bonū nō nisi post mo
tes attingere. fident aīo inquit. si ita res feret gradier̄ ad
mortē. inquit aut sūmūz bonū. aut nullūz aīem eē cōg
noscim⁹. Mors igit̄ nō extinguit hōiē. s̄ ad p̄mūz virtutis
admittit. Quia aut se ut ait idē uirtus. ac scelestis otami
nancit voluptatēq̄ serment: is uero dāpnatus etia⁹. luet
penas. quas dūc hē sedat mortē noīant q̄ est et petua. et
gramissimē cruciatib⁹ plena. Nam sic dūc uite p̄pōit sūt hōi
quaz altera ē aīe altera corpi⁹. ita et mortis dūc p̄pōit sūt
vna p̄tinens ad corpi⁹. qua chuctoz sedm̄ nām finigi necesse
est. altera p̄tinens ad aīam. que scelestē acquirit virtute uitae.
Vt uita hēc t̄palis est: sic et mors eque t̄pali⁹ est. certos q̄
tūdos hēt. quia copis est. certiq̄ hēt fines quia corpi⁹ at
tingit impletis. igit̄ t̄pali⁹ q̄ deus morti statuit tēminabit ip̄a
mors. et quia t̄pales uitaz t̄pales mors sequit. Consequens est
ut resurgant aīe ad uitaz p̄empnes. quia fines mors t̄pali⁹
accepit. Rurs⁹ sicut uita aīam semp̄na est in qua dūmos
mele quibiles i mortalitatis sūe fructus caput: ita et mors
eūz petua sit uere est. in qua p̄empnes penas. et infinita
tormenta. p̄petis sine pendet. Ergo mea odicione res posita
est. ut qui beati sūt in hac uita t̄pali. atq̄ terrena semp̄ miser
sūt futuri. quia iam bonis q̄ maluerūt poti sūt qd̄ his enit

qui deos adorant ac deum negligunt. Deinde qui iustitiam sequentes
in hac vita miseri fuerint. et contempti. et mopes. et ob ipsam ius-
ticiam contumeliosi. et in miris sepe verati. quia nec aliter
virtus teneri potest. semper beati sunt futuri: ut quia mala iam
pertulerint. etiam bona fruantur. quod his utique contingit: qui
contemptis terrestribus dominis: et fragilibus bonis celestes religio-
nes dei sequuntur. cum bona sicut ipse quod tribuit semper sua sunt.
Quid opera corporis atque animi: nomine indicant esse animam
mortis expertes. Nam corpus quia ipsum fragile est atque mor-
tale. quicunque opera molitur. eque caduca sunt. Nichil enim tilius
ut quod sit manibus humanis laborant. quod non aliquando ad interitum
redigatur. nisi in miris hominum. nisi ipsa confectrice rerum omni ne-
cessitate. At non animi opera indomita eterna. nam quicunque contem-
ptu prout studentes in memoria monumenta ingenuorum factorum
quod maiorum reliquerunt. In plane mentis sine ac virtutis non
indelebile quiescent. igitur si opera corporis. id mortalia sunt: quia
ipsum mortale est. sequitur ut anima ex eo immortalis appareat. quia
indomita opera eius non esse mortalia. eodem modo desideria quoque
corpus animique declarant. alterum esse mortale: alterum semper
vire. Corpus enim nihil in tempore desiderat. id est cibum potum indume-
ntum. quicquid nolitatem. et tamen hoc ipsum sine igitur et ad immen-
tulo animi. nec assequi potest. Animi autem per se multa desiderat. quod
ad officium fructumque ne corporis non redudent. itaque non fragilia.
sed eterna sunt: ut fama virtutis: ut memoria nominis. Nam cum
huius dei qui gloriatur abstinentia. cupiditatem ac libidinem. pacem
na doloris contemptum mortis. etiam cum corpus anima percipiat.
Unde credibile est. non interire animam. sed dissolvi a corpore. quia
corpus sine anima nihil potest. animi vero potest multa. et magna sine
corpore. Quid. quod ea quod visibilia sunt oculis. et tangibilia manibus
quia extrema ad exteriora. minus pati potest: eterna esse non potest. Et
vero neque sub tactum. neque sub visum veniunt. sed tamen modo eorum
et ratio et effectus appetit eterna sunt. quia nullam minus patitur ex-
ternam. Corpus autem si id mortale est: quia visum pariter et
tactum subiacet. igitur et anima idcirco immortalis est: quia nec tan-
gi potest nec videri. Nunc arguitur eorum quod si dixissent refellamus
quod Lucretius tertio libro exsecutus est. Quia cum corpore inquit anima
nascentur. cum corpore intereat necesse est. At non est par utriusque ratio
solidum. eorum et comprehensibile corpus est. nec oculis et manibus.
Anima non tenens. et tactum visumque fugiens. Corpus eternum fac-
tum atque solidatum est. Anima nihil in se concretum nihil pondus
terrenum habet ut plato diceret. nec est tantum possit habere solertia
tantum minus tantum celeritatem nisi origines trahit ex celo. corpus
igitur quod fictum ex ponderoso et corruptibili elemento. et tangibi-
le. et visibile corruptum atque occidit. nec minus repellere potest. quia
sub aspectum. et sub tactum venit. Anima autem quia tenuitate sua
omnem tactum fugit. nullo ictu dissolvi potest. Ergo quoniam inter se
coniuncta et sociata nascuntur. et alterum quod est deteriora con-
iunctione formatum. quod nebulosum sit alterum quod a celesti subti-
litate deductum: cum minus aliqua utriusque discrevit. quod discreto
mors vocatur. utriusque in naturam suam recedit. Quod externa sunt
id interiora resolvunt. quod ex celesti spiritu. id consistit ac ingreditur semper
qui dominus spiritus sempiternus est. Denique idem Lucretius oblitus
quod assereret. et quod dogma defendit. hoc versus posuit. Cre-
dit idem retro de terra quod fuit ante: Interior. sed quod nullus est
ex etheris oris id rursus celi fulgentia tecta recepit. Quod

eius non erat dicere quoniam pure animas cum corporibus discedat. Et metus
 est neitate. et imprudenti ratio uera subrexit. Preterea id ipsum quod
 colligit. dissoluit. hoc est animas cum corpore simul interire. quoniam si
 nascantur. et flumini est. et huiusmodi quoniam potest non esse simul interire. si
 anima discedente integram per multos dies manet. et plerumque me-
 ditatur diutissime durat. Nam si ut simul nascantur simul interi-
 rent. non discederet repente anima. corpusque desereret. si uno tempore
 puncto. utriusque pariter dissiparetur. et tamen celeritate eam cor-
 ad hunc spiritum in eo manente deliquisset ac puer. quia celeriter
 anima secedit. immo non dissoluto corpore anima nasceretur. uelut humo
 fracto nase diffusus. Nam si teneretur. et fragile corpus post
 secessum anime. non statim diffunderetur interiusque tabesceret. ex qua illi ori-
 go est. ergo anima quod fragile non est. metum manet. quoniam origo eius
 eterna est. Quia crescit inquit sensus in pueris. et inueniuntur in
 get. et in senibus diminuitur. appetit esse mortales. spiritum non ideo est anima
 et mens. Aliud est quod animus. Aliud quod cogitamus. Nam dormien-
 tibus mens non anima sopit. et in furiosis mens extinguitur. anima
 manet. et ideo ex animis. si dementes appellantur mens ergo. intellectus
 ligentia uel augetur. uel minuitur per etatem. anima in statu suo semper
 est. et ex quo spe spirandi accipit facultates. eadem usque ad ultimum
 durat. donec emissa corpore. claustrum ad sedem suam reuoluet
 deinde quod anima quoniam adeo sit inspirata. tunc quia tenebrosus do-
 alio terrene carnis inclusa est. scientiam non habet quod est diuinitatis. au-
 dit igitur ac discit omnia. et sapientiam discendo. et audiendo capit. et
 senectus non minuit sapientiam sed auget. Si tamen inueniuntur. etiam in
 tute decursa est. Si si inuena senectus fregit. membra non est anime
 uitur. si minus euamuit. si lingua torpuit. si auditus obsorduit
 si corpus. At enim memoria deficiat. Quid mirum si labentis do-
 alij ruina premitur mens. et preterita obliuiscatur. non alij futura diuina
 quod carcerem quo colubetur effugient. Verum eadem inquit dolori
 et luctum obnoxia est. et ebrietate demerit. unde fragile ac mor-
 talis appetit. Idcirco uirtus et sapientia natura est. ut et meror quod alij
 indigna paciendo et uidendo. fortitudinem repellatur et uolup-
 tas non modo potandi. si etiam rerum ceterarum abstinentia super-
 naz si carcat uirtute. Si alij uoluptatibus dedita molliat. morti-
 fiet obnoxia. quoniam et uirtus ut docum. in mortalitatis est fabrica
 triv. et uoluptas mortis. Mors autem sic ostendi non funditus punire
 ac debet. si etiam afficit cruciatibus. nam interire prorsus anima
 non potest. quoniam ex dei spiritu quod eternus est origines. caput anima et
 inquit moribus corporis sentit. et obliuiscitur sui patitur. et sic egre-
 sat. ita etiam sepe sanat. hoc est ergo cum maxime uirtus adhiben-
 da sit. ne ullo corporis dolore frangatur. et obliuiscitur sui non
 anima si mens patitur. quod quoniam certa corporis regione consistat. cum
 eam preterit aliqua morbi intianet. monetur loco. et quod con-
 quassata sede sua emigrat reditura. si cum medela. et cum sanitas
 doctum sui reformantur. nam quia mixta est anima cum corpore. si
 tute careat. contagio eius egrescat. et inbecillitas. desolietate
 fragilitatis reddat ad mentes. cum autem dissoluta fuerit. acorpe
 indebit ipsa perire. nec ulla uis fragilitatis ydione tepribit. quod
 indumentum fragile proiecit. Sicut oculis inquit emulsus ac se
 paratus. acorpe nihil potest uidere. et anima separata nihil sentire.
 quia et ipsa pars est corporis. si in corpore est. sicut id quod nase ytinat.
 nasis pars non est. nec est que in domo sunt preter domum esse dicuntur
 ita nec anima pars est corporis. quia corpus. uel nase est que uel recipit
 tacitum. Nam illud argumentum multo magis manet est. quoniam aut

A falsis bono
 difficile est
 eius non per
 corpore
 in

animam: quia non citius emittat ex corpore mortales videtur. si paulatim se
 ex omnibus membris explicet: a summis pedibus incipiens: tamquam si
 esset etiam uno tempore momento eripet: quod fit in diis. qui foris in
 tererunt. spiritus divinus exhalant: ut paulatim frigescentibus membris
 anima efficitur: quod cum materia sanguine contineat: sic lumen oleo: et materia
 febrium calore consumpta: necesse est membrorum summa: quaeque frigescentia
 quae uene arhores meretricia corporis porrigunt: et extremi ac
 tenuiores rami de faciente uena fontis arresant: nec tamen quia sen
 sus corporis deficiat: animae sensus extinguitur: et occidere putandum est
 Non enim anima corpore deficiente: si corpus animae decedente bruiat
 at: quia sensus omnes trahit secum. Cum autem prius anima sensum suum
 tribuat corpori: et unire id efficiat fieri non potest: ut non ipsa ple
 et uiuat et sentiat: qui ipsa est et sensus et intus. Nam quod dicitur quod
 si in mortalis nostra foret mens: non tamen se merens dissolui conquie
 reret: si magis ut foras uelutque relinquere: ut augustinus. Equidem
 inquit in diis. qui se querere in morte dissolui. Sed ille fortasse epi
 cureus: aliquando inderat: et dum moritur philosophante: ac de sua
 dissolutione in extremo spiritus differente. Quod sciri potest: utrum
 dissolui se sentiat: an corpore liberari: an meriti suo lingua
 mutescat: nam dum sentit et loqui potest: non dum dissolutus est
 Vbi dissolutus est: et sentire uix: nec loqui potest: ita quoniam de dis
 solutione aut nodum potest: aut uix non potest. Ac est priusquam dissoluitur
 intelligit se dissolui in. Quid quod uidemus plerumque morientium
 non dissolui conquiescentes ut ait: si exire se et proficisci: et ambula
 re testantes: idque aut gestu significant: aut si ad hunc prout et
 uoce pronuntiant. Unde apparet non dissolutionem fieri: si separaretur
 quod de animae animae permanere. Cetera epicaurei dogmatis argumenta
 pythagore repugnant differenti migrare: animas de corporibus uetus
 tate: ac morte confectis: et insinuate se nouis ac recens na
 tis: et easdem semper renasci modo in homine: modo in pecude: modo in
 bestia: modo in uolucere: et hac ratione in mortales esse: quod saepe uariis
 ac dissimilibus corporum dominalia commutet. Quae sententia deliri
 hominis qui ridicula: et nimis dignior quam scoli sunt: ne refelli quod
 dem seruo debuit: quod qui facit uidetur uereri: ne quis id credit
 pretereunda sunt igitur nobis ea: quae per falsum conuersionem differuntur
 Certe est ea refutasse: quod conuersionem disputata sunt. Declaramus
 ut opinor animam non esse solubilem: super est citare testes: quorum auctoritate
 arguta firment. Neque enim per philosophum testimonium uocabo: quorum
 ratio: et dominatio in hoc solo posita est: ut ad cultum dei et ad in
 mortalitatem ab eo accipiendam creare homines doceant: si eos potius
 quibus istos qui respiciunt ueritatem credere sit necesse. Hermes
 naturam hominis describens: ut doceret: quae admodum esset adeo fac
 tus haec intulit. Et idem ex utrisque naturis in mortali atque morta
 tali unam faciebat nam hominis eundem partem: in mortales partem
 uero mortalem faciens: et hunc ferens in medio diuine et in mo
 talis naturae: et mortalis in mutabilis quod constituit: ut uidemus
 omnia omnia eorum muret. *SCIENTIA ADI SCIENTIA* Sed hunc fortis
 se aliquis in modo philosophorum computet: quibus in deos relatus merari
 ratione ab egyptiis honoretur: nec plus ei auctis tribuat
 quam platonem aut pythagorem. Nam igitur testimonium requiramus
 polites quidam consulunt apollinem millesium: utrum ne maneat
 anima post mortem: an dissoluatur: et respondit his uerbis: quod uisibile
 anima quidem: quidam uinculis ad corpus tenet: mortales se
 ciens perturbationes mortalibus doloribus cedit: ubi uero reso
 lutionem mortales post corpus accipit facilius pergens a terra

factur tota unq̃ q̃ senelat Quid carmina sibyllina Nonne hoc
ita eē dedarāt. an fore aliqui demicāt. ut adeo demunt. ac mor-
tus iudicetur. quoz exempla paulo post i fēimus. falsa ē q̃
democriti. et epichuri. et dicearchi de aīe dissolutione sūa: qm̃
pfecto nō auderent demereri aīam: mago aliquo pūte dis-
serere: qm̃ sciret certis carminibz aīa ab inferis aīas: et adesse
et p̃bere se hūanis oclis uidendas et eloqui. et futura p̃dicere
et si auderent re ipa. et de armentis pūtibz micerent. Et qm̃
nō p̃uidebat aīe rōnez q̃ tam subtilis est: ut oclis hūanis
mētis effugiat. interire duxerit Quid aristoxenus qm̃ negat
om̃io nullaz eē aīaz: et aīz inuit incorpe: s; sic infidelibz ex
intencione nervorū effici cō cordez sonū atq; cantū atq; quē
musica armonia uocant ita incorpoibz ex copage m̃cerū ac
ingore mēbroz in senciendi existē. quo nihil dia delirius
pōt Qerū ille quidez oclis hūit incolomes: cor tū ceaz: q̃
unū se. et hūe mentez qua id ipm̃ cogitauerat nō uidebat:
Et plerisq; hoc phis accidit: ut putarent om̃io eē quicqd o
culis nō app;: aīz mentis acies multo clarior d; eē q̃ corpis
ad ea p̃spicienda quoz uis ac rō sentit pot' q̃ uidetur. qm̃ de
i mortalitate aīe dixim⁹. Sequit' ut doceam⁹ quaten⁹ hōi
et qm̃ tribuat: ut in hoc quoq; p̃mitatis ac stulticie sine
p̃spiciant. errorēz qm̃ mortales quosdā de actis placitisq; mō
talibz. deos eē factoz opinant. uel q̃ artes i uenerat: uel q̃
usū quarūcūq; frugūz docuerūt: uel q̃ utilia mte hominū p̃-
diderunt: uel q̃ i manes bestias interemerāt Quid uenta q̃
longe ab i mortalitate se mota sūt. et doctūz i priis libris
et m̃c docebim⁹: ut appeat solū eē m̃stia q̃ m̃ta hōi parat
etūz. et solū denz qm̃ etne mte p̃ma largiat Nam illi qm̃
suis mētis i mortales facti eē dicūt: qm̃ nō m̃stia. nō ulla
m̃his uera uirtus fuit: nō i mortalitez sibi: s; morte p̃ctis
atq; libidibz q̃ fierūt neq; celeste p̃mūz s; etna supplicia me-
ruerūt: qm̃ pendet simul aīz his omibz qm̃ eos coluerūt: cū
iudiciū p̃p̃m̃are tempus oīdūm: ut et m̃stis merces dig-
na soluat. et pena merita impis irōget Plato et m̃li ali
phōrū aīz ignoraret originez rerū. sup̃mūq; illud q̃is quo
mūdu eē effectus: m̃ta m̃lia seculorū fluxisse duxerūt ex
quo hic pulcherim⁹ mūdu al mūdi extiterit ordinatus. al
omatus: se aut fortasse caldeos. qm̃ ut accio tradit in libro de
duminatione p̃mo Quadringenta septuaginta m̃lia annorū
monimentis cōphensa se hūe delirant In quo qm̃ posse argui
nō putabant. liberū sibi crediderūt eē mentiri Nos aut quoz
dūne hūe ad scāz ueritatis erudit p̃ncipiū mūdi sineq; cog-
nomi⁹. de quo m̃c m̃fine opis dūserim⁹: qm̃ de p̃ncipio m̃scō
libro explicam⁹ Etiant igr phī. qm̃ ab exordio mūdi scōz
m̃lia enumerat: nō dūz sextūz m̃llesimū annū eē cōclusū. quo
m̃ero expleto cōsumationez fieri necesse ē: et hūanarū rex
statūz in meli⁹ reformari. Cū rei argumētūz euāandūz est
ut rō eluceat. Mūduz deus et hoc rerū nature ad mirabile
opū: sicut archana sacre sc̃pture g̃tinetur: sex diez spacio
cōsumant: diem q̃ septimūz quo ab opibz suis requieuerat
saxit. hic aut dies sabbati. qm̃ lingua hebreorū annūmero
nomi accepit Vnde septenari⁹ m̃merus legitim⁹ ac plenus
est Nam et dies septem sūt quibz p̃ncez reuolutis orbes
cōsumuntur anōrū: et vii. stelle q̃ uō uidentur: et vii. sidera
q̃ uocant errantia quoz dispares cursū et ineq̃uabiles motus

757.

rerum ac temporum varietatem efficere credimus. Ergo qui sex diebus
cuncta dei opera perfecta sunt per secula sex. annorum sex milia: manet
in hoc statu mundus: necesse est. Dies est magnus dei mille annorum
circulo terminatur. sic indicat prophetam qui dicit: ante oculos tuos domine
mille anni tanquam dies unus: et sicut deus sex illos dies tantarum
rerum fabricandis laboravit: ita et religio eius et veritas: in his
sex milibus laborum laboret necesse est. malicia prevalente ac domi-
nante. Et rursum qui perfectis operibus requiem die vis: eamque benedixit
necesse est ut in fine sexti millesimi anni malicia omnis aboleatur eter-
na. et regnet per annos mille iustitia: sitque tranquillitas et reges
alabonibus: quos mundus iam dum profert. Verum quatenus id enunciat
ordine suo explicabo. Expe divinis numeris et exigui magnorum
figuras et demonstrationes esse: ut hunc diem unum: qui ortu solis
occulsi sunt: diem magni speciei gerere: quem arant annorum mille
definit. Eodem modo et figura terrena hominis celestis populi proferebat in pa-
teris fictione: nam sic perfectis omnibus quae in usum hominis molitur est
datus: ipsum hominem sexto die ultimum fecit: eamque induxit in hunc mun-
dum: tanquam in domum iam diligenter instructam: ita in sexto die
magno verbum hominis verbo dei fingit: ideo spiritualis populi doctrina et
precepta dei ad iustitiam figuratur. Et sic tunc mortalis atque imperfectus
eterna factus est: ut mille annis in hoc mundo vivat: ita tunc exterior
in seculo perfectus homo fingit: ut unificatus a deo: in hoc eodem mun-
do per annos mille ducatur. Quod autem consummatio futura sit: et quae
erit huiusmodi rebus impendat: si quis divinis literis fuerit scripturarum
inveniet. Sed et secularium prophetarum congruentem cum celestibus vo-
ces finem rerum: et occasum post breve tempus annuntiat. Describentes
quasi fatigati: et dilabentes mundi ultimam senectutem. Quae non ap-
phetis et uatibus futura esse dicant: prout quae supererunt illa extrema
conclui collecta ex omnibus: et quo aduata subnectat. Est marchianus
secundum hanc transcendisse in egyptum cogenteopia rei frumen-
tariae principes hebreorum: cum omni domo. et cognatione: cum et
posteris cum duntaxat al duntaxat in egypto commorantes in magna gen-
te crevisset: et gravis atque intoleranda servitutis iugo premeretur
passit egyptum deus in sanabili plaga: et populum suum liberavit tra-
ductum medio mari: cum dissatis fluctibus: et in utraque parte domi-
nis perfectus populus graderetur: conatusque rerum egyptiorum profugos
insequi coeunte instatu sui pelago: cum omnibus corporis intercep-
tus est. Quod facinus tam clarum: tamque mirabile: quod ad prae-
sentem dei hominem ostenderet: tamen significatio. et figura maioris
rei fuit: quia deus idem in extrema temporum consummatione factu-
rus est: liberavit et plebem suam de gravi servitute mundi. Sed qui
tunc una plebs mundi dei: et apud unam gentem fuit egyptus sola
passa est. Nunc autem quia populus dei ex omnibus linguis congregatus
apud omnes gentes commoratur: et ab his diuturnis premitur: necesse est
nationes universas in orbem totum celestibus plagis neherari: ut
iustus et cultor dei populus liberetur: et sicut tunc signa facta sunt
quibus futura clades egyptus ostenderetur: ita in ultimo fient per
digna miranda per omnia elementa mundi: quibus in unum erit
universis gentibus intelligatur. Propterquam igitur huius seculi terminus
humanarum rerum statim commutari necesse est: et indecens nequa
inualecenti plabi: ut iam nunc haec tempora quibus iniquitas et ma-
licia usque ad summum gradum crevit: in illius tam insanabili mali com-
paratione felicia. et spe aurea possint indicari. Ita est iustitia re-
tescet: et impietas et avaricia. et cupiditas. et libido crebrescet
ut si quis forte tunc fuerit bonus: prede sint sceleratis: ac dmerentur

indiq; ab iniustis. Soli aut mali opulenti sunt: boni uero in omnibus
cōtinuēly atq; i egestate iacent. Confundet omē mē et leges
interibūt nihil quicq; tūc hēbit: nisi aut male quesitū. aut defen
sus male. audacia et uis omnia possidebūt: nō fides in hoib; nō
pax i hūanitas nō pudor. nō ueritas erit: atq; ita nec securitas
regimē requies. neq; amalis ulla. Omnis ē tēra tumultuabit
stremēt utiq; bella. omēs gentes armis erūt: et se inuicē op
pugnabūt. Cuitates inter se fūtime phabūt: et p^o omīz ag
pt^o stultar supbia omī hūat penas. et sanguine uelut flūie opiet
Tunc pagrabūt gladiis orbem metens omnia. et tanq; mellez
cuncta p^osternens. cūq; uasitragatis et confusions hec erit
causa q^o romani nomē quo mē regit orbis: horēt animi dicē
si dicat q^oma futurū est tollet etēra. et i asiam impū reuertet
atq; rursus oriens dñabit: atq; occidens sermet. nec mirū an
q^o debet uideri. si regni tanta mole fundatur. ac tam diu tot
p^o tales uiros auctū. tantis demq; opib; confirmatū. aliqui tū
cōrnet. Nihil ē c^o hūanis uirib; laboratū: quod nō hūanis eqne
uibus destrui possit: qui mortalia sūt opū mortalū. Et et alia
pus regna: cū diutius florissent: nihilominus tū occiderūt itaq;
et egyptus. et phis. et grecos et syrios. p^oditū ē regnien hūisse
terrar: quib; omib; destructis. ad romanos quoq; rerū sūma p
uenit: qui quanto cetis omib; regnis magnitudine attestant: tā
to maiore decident lapsu: q^oma plus hēnt ponderis ad ruinā. que
sūt cetis altiora. Non inscite seneca romane uerbis p^ori distribu
it metates. p^oma ē dicit infanciar sub rege romulo fuisse: aquo
et gentia. et q^o educata sit roma. Deinde pueriaq; sub cetis regi
bus. aquib; et aucta sit. et disaplina institutis q^o forata. At nero
tarquinio regnante: cū iam q^o adulta ē cepisset. seruitūz non
tulisse: et reiecto supbe dñatōis ingo. maluisse legib; obtempasse
q^o regib; Cūq; eet adulescentia eius fine p^oma belli timata: tū
demq; firmatis uirib; cepisse inuenescere. et uibata ē cartagie
q^o dū emula impū romani fuit: manus suas in totū orbē: fēra
mariq; porēxit. donec regib; cunctis. et nationib; impio subm
gatis: cū itaq; bellorū matia deficeret. uirib; suis male interetur
quib; se ipā confect. Et hec fuit p^oma eius senectus: cū bellis
lacera cūlib;: atq; intestino malo p^ossa: rursus ad regnē sin
gularis imperij readit. quasi ad altū infanciar: reuoluta. du
issa ē libertate. quaz bruto duce. et auctore defendeat: ita cō
semit: tanq; sustentare se ipām nō ualere: nisi ad minculo re
gentū interetur. Quid si hec ita sūt: quid restat nisi ut sequatur
intertus senectutē. Et id futurū breui conuones prophetarū
denūciant sub ambage aliorū nomīz. ne facile quis intelligat
Cibille tū apte interitūz ēē romāz loquūt: et quidez iudicio dei
quod nomī eius habuent i mēz: et minuta iustie. alimūz uen
tatis p^olin trauadant. Histaspes quoq; qui fuit medorū rex anti
quissimus. aquo animē nomī accepit. qui mē ludaspes dicitur
admirabilis omīz sub interpretatione. natiuantis pueri. ad memo
riam posteris tradidit. sublatūz in exorbe. nomī impūz q^o roma
nūz: multo ante p^ofatū ē. q^o illa triuina gens cōderet. Quid
aut id futurū sit: nequis mē credibile arbitret. ostendami. Impr
mis multiplicabit regnū: et sūma rerū potestas. p^o plimōz disti
pata et concisa inuuet. Tū discordie ciues impetū ferentur
nec ulla requies bellis exitalib; erit. donec reges decēz pariter
extant. qui orbem terre nō ad regendūz s; ad cōsumendūz partian
tur. hi exercitibus i mensūz auctis. et agroz cultib; destitutis

quod ē pūapmz enersiomz et claudis dūpident omīa et cōmūnet
et uocabūt Tūz repente aduersus eos hostis potentissimū abex
treis fimbz plage septētrionalis orietur. qm tribz exeo mu
uens deletis. qm tūc asiaz optinebūt: assumetur in societatez acc
tens. ac pūceps omīz constituet: hic insistentabili dūacōne ue
rabit orbem. dīmā. et hūāna miscebit. nefanda dictū. et execra
bilia molietur: noua consilia inpectore suo nolutabit. ut pūm
sibi constituat impmz. leges cōmutabit et suas senaat cōtūm
nabit. diripiat spoliabit. occidet. Demqz ī mutato noie: atqz in
perq sede translata. confusio. et pūrbatio hūam generis conse
quetur. tūz nero detestabile. atqz abhominandū spūs erit. quo
nulli homīz sit mīa iocunda cūuentur fūditus cūntates atqz
īteribūt: nō modo feror atqz ign. uernz etiaz tēremōbz assidu
is. et elume. aquarū et morbis frequentibz: et fūme crebra der
emz mirabit. et corūptus. ac pestilens fiet: mō importūns mī
ribus. mō mītili sūctitate: mīc frīgōbz mīc estatibz al' estibz
mūns: nec tēra hōi dabit fructūz: nō seges quicūq. nō arbor nō
mītes feret: s; aīz in flore spēm marīz dederūt. in frūge deapiet
fontes quoqz cū flūibz arefcent: ut ne potius quidez suppetat
et aque in sanguēz aut ī amaritudinēz mutabunt: p hēc defici
ent. et in tēra quadrupedes. et in mēre nolucres. et in mari pūces.
Prodigia quoqz in celo mīabilia: mētes homīz mīrio tērore q
fūdent: et cūmes cometarū. et solis tenebre. et color lune. et
cadentīz siderūz lapsus. Nec tū hēc usitato mō fient: s; erit
subito ignota. et in mīa odīs astra. Sol in ppetū fūscabit: ut
nūx in noctēz diez qz discernat. luna iam nō tribus deficiet hōis
s; ppetūo sūgne obfusa: meatus ex ordinarīos paget: nō sit hōi
propitūz. aut siderūz cursus: aut rōnez tporz agnoscer. fiet e'
ul' estas ī hēme. ul' hēmpē mēstate. Tūc āms breuabit. et
mēsis mīmet. et dies in angustīz coartabit. Et tēlle uero cre
berime cadent: ut celūz omē ceaz sūe ullis hēibz lūibz appa
reat. Montes quoqz altissimī decident. et plains equabunt: mare
mīnangabile constituetur: ac nequid malis homīz terreqz desit
audietur. e celo tuba. Qd hēc mō sibylla demītiat: Tuba de celo
noctem luctuosam emittet. Itaqz trepidabūt omēs. et aduētiosūz
illūz sōmīz contremīscēt. Tūc uero pūz dei ad iūs hōies qui
mīstīaz nō agnouerūt. semet ferrūz. ignis. fūmes. morbus et
sup omīa metus semp mīpedens. Tūc orabūt eūz. et nō exan
dēt. optabūt mōs. et nō ueniet: ne nōx qui requēz timon
dabit. ne ad oculos sōp mōs accedet. s; aīas homīz. solitudo ac si
mīgha mīcerabit. plorabūt et gement. et dentibz strident gra
tulabunt. mortuus. et mīnos plangent: hīs et alijs plibz malis
solitudo fiet in tēra. et cū de foratīs orbis. atqz desertus quod
mēcūbz sibyllīmo ita dīat. Erit mūdus absqz ornātū pere
mutibz hōibz. Ita e' confīacet hūamīz genus. ut nūx decima
ps homīz relīquat. et mīde nulle pcesserāt. mīpdiēt centū
De cultōibz eadē dei due ptes mītribūt. et tēcia que fuerūt
pbatā remanebit. Et plains quō id enemat. exponaz sūmīe
te eūz tpm cōdūsiōne: pphā magnis mīttet. adeo. qui cō
ueritat hōies ad dei agmīones. et accipiet pūates mīabilia faci
endi. V bīcūqz hōies nō audient eūz. claudet celūz et abstinebit
mībres: aquaz comītet in sūgne et cruciabit illos siti et fūme
et quicūqz conabit eūz ledē: procedet ignis de ore emē atqz ī
būret eūz al' illūz: hīs p dīgnis ac mīrtutibz cōūtet mīltos ad dei
cultūz: pactis qz opibz ipsi. alter rex oriet. esyria: malo spū

gemitus eueher ac p'ditor generis humani qui reliquias illius ponit
mali. cui ipso simul deleat. hic pugnabit ad usus prophas dei et uni
cet. et interficiet eum. et insepultus iacere patietur. h post dies
terciarum renouiscet. atqz inspectantibus et mirantibus cunctis rapi
etur in celum. Rex uero ille de terris erit quidem et ipse. h menda
riorum propheta. et se ipsum constituet uocari deum se celi imbebit. uero
dei filius. et dabitur ei potestas. ut faciat signa et prodigia. quibus
iustis irretiat homines. ut adorent eum. imbebit ignem descendente de
celo et solem. asine cursibus stare. et magnam loqu. et fient hec
subiunctis ems. quibus miraculis et sapientiarum plurimum allucinantur.
ab eo. Tunc erueret templum dei conabitur. et iustus populum persequetur.
et erit pressura et contritio. qualis nunquam fuit apud mundi. Quia
qz crediderit atqz accesserit ei. signabuntur ab eo tanquam percuties. q
aut renouiscerit notat ems. aut in montes fugient. illi comprehen
si exquiritis cruciatibus necabunt. Idem iustos homines obuoluet
libris prophetarum atqz ita cremabit. Et dabit ei de solare orbem ter
re mensibus xlii. id est tempus quo iusticia proiciet. et in nocentia
odio erit. quo mali bonos hostilitate perducunt. Non lex aut ordo a
militarie disciplina seruabit. non canes quisque reuerentur. non offit
pietatis agnosceret. non serus aut infancie miserebit. confundetur
tur omnia. et miscebitur conuersus. conuersa nature. ita quia uno co
mumque latrocinio terra munda uastabit. Cum hec facta erunt tunc
iusti et sectatores. ueritatis se gregabunt se amabunt et fugient
in solitudines. quo audito ipse rex inflammatus ira ueniet. atqz
exatit magno. et amoris omnibus. corpus ardeabit montes in quo
iusti morabuntur. ut eos comprehendat. Illi uero ubi se clausos munda
qz uiderit atqz obsessos. exclamabunt ad deum uoce magna. et a
auxilium celeste implorabunt. Et exaudiet eos deus. et mittet re
gem magni de celo. qui eos eripiat ac liberet. omnes qz impios
fero ignemque discedat. Hec ita futura est. tunc propheta omnes ex dei spiritu
tunc eorum uoces ex instructu demonum recitauerit. hystapes enim
que super uocant. de septa iniquitate huius seculi extremi. pro
ac fideles innocentes segregatos. ut cum fletu et gemitu exten
turos esse. ad celum manibus et imploratorios esse fidem iomus. iomus
respectumque ad terram. et audientem uoces hominum. atqz impios extinc
turos. Que omnia uera sunt propter unum. quia iomus dixit illa futu
rum quod deus faciet. Et et illud non sine demonum fraude subtractum
est. missus namque apud tunc filius dei. qui deletis omnibus malis pro
liberet. Sed hermes tunc non dissimulauit in eo enim libro qui
Tetelioc inscribitur. post enumerationem malorum de quibus super diximus
subiecit hec cum igitur hec ita contingerent ascedi tunc deus et pater
et deus et ipse et unius dei conditor inspicere ea que fiunt. et
sua uoluntate in huius mundi bonis obiciens tementati. et renoca
to errore et malicia. expurgati partem quidem aqua multa diluens
partem ut conatissimo igni inflammari. partem autem bellis acpe
ribus ueratis ad huc restitueret in antiquum. et reddet sui ipse
ornatus. Sibylle quoque non aliter fore ostendunt. qui ut dei filius
apud mittat. qui et iustos libet de manibus impios. et in iustos
cum trahibus. mentibus delet. Ex quibus una sic tradit. ueniet et
bitor uolens urbem nascere. et perfecto quidam adeo rex missus
in ipse omnes perdet reges magnos. et imos optimos deum. ita
discernet ab immortalibus homines. tunc asole deus mittet reges qui omnes
terram cessare faciet. ab illo malo. Et rursus alia nostrorum ingu
seruitutis importabile collo impositum tollet. et leges impius sol
uet undaque paucis uolenti. Oppresso igitur orbe terre. cum addehinc

764.

dam in mensum virum tyrannidem humane opes defecerit siquidem
 capto mundo. cui magnus latronum exercitus inculcabit. Damno autem
 tanta illa calamitas indigebit Comotus igitur deus: et paulo an
 apiti. et miseranda copulatione nistorum mittet. primis liberatores
 tunc apertur celum medius intempesti. et tenebrosa nocte: ut
 in orbe toto line descendente dei tanquam fulgur appareat. Sed sibil
 la his visibus elocuta est. Cui venient ignis erunt tenebre in me
 dia nocte obscura. Hec est uox quae a nobis per aduentum regis. ac
 dei nostri per singula celebrat. Cuius noctis duplex est ratio: quod mea
 tum et mitas recepit. cui passus est: et postea regni orbis terre
 recepturus est. Hic est liberator et iudex. et ultor qui rex et deus
 quem nos christi vocamus. qui prius descendit hoc signum dabit. Ca
 det repente gladius ex celo. ut sciant iusti duces istae militiae desce
 surum: et descendet commitantibus angelis in medium terre: et an
 cedet cum flamma inextinguibilis: et virtus angelorum tradet in ma
 nus nistorum multitudinem illam quae montem arcti sedet: et cona
 det ab hora tertia usque ad vespem: et fluet sanguis more torrentis
 deletisque omnibus corporibus nupius solus effugiet: et pibit ab eo
 virtus sua. hic est autem qui appellatur antichristus: si se ipsum christum
 mentietur. et contra verum dimicabit. et victus effugiet. et bel
 lus sepe renouabit. et sepe unietur. donec quanto periculo confectis
 omnibus impiis debellatus: et captus tandem scelus suorum hinc pe
 nas. Et ceteri principes ac tyranni. qui contraveniunt orbem simul
 cum eo cuncti ab iuncti abducentur ad regem. Et in crepabit eos et co
 arguet: et exprobat hinc facinora ipsorum. et dampnabit eos. ac me
 ritum cruciatibus tradet. Sic extincta malicia. et impietate copiosa
 requiescet orbis: qui per tot secula subiectus errorum. ac scelum et
 nefandi perculit servitute. Non colunt ultra dii manufacti: sed
 a templis ac pulvinibus suis deurbati simulachra ipsi dabit
 et cum domus suis mirabilibus ardebit. Quod etiam sibylla cum pro
 phetia congruens futurum esse praedixit. Conteret autem ydola homines
 et divitias omnes. Eruthrea idem quoque spondet. Opera vero mi
 nistrata deorum simul incenduntur. post hec apertus infernus et
 resurgent mortui. quibus iudicium magnum idem ipse rex et deus
 faciet: cui summus pater. et iudicandi et regnandi dedit maximam
 potatem. De quo iudicio et regno apud eruthrea sibyllarum sic in ve
 nitur. Cui et hoc accepit sine fatalem. et homines ad neneit in
 dianz in mortalis dei nemet in homines magnum iudicium et principium
 tantareum aut chaos tunc ostendet terra discens: nemet autem
 ad tribunal dei regis omnes: Et alio loco apud eundem: Celum vel
 uens terre abdita aperit. et tunc erant mortuos fato soluto
 et mortis stimulo. et postea in iudicium iudicium propter atque in
 priorum mitas uirorum. Nec tamen vixit tunc adeo iudicabunt. Et hi
 tum qui sunt in dei religione versant. Nam qui deum non agnoverunt
 qui summa de his in absolutione: sed non potest iam iudicium dampnari
 qui sunt sanctis hinc contestantibus. non resurrecturos esse impios in iudi
 cium iudicabunt: quod qui deum scierunt. et facinora eorum. i. mala opera
 cum bonis collata ponderabunt: ut si plura et graviora fuerint bona in
 iustis deum ad vitam beatam: si autem mala superaverint codepneunt
 ad penas. hic fortasse dixerit quispiam. Si est in mortalis anima
 quo patibilis induat. ac pene sentiens. Si enim obmerita pun
 ietur: sentiant utique dolores: atque ita eorum mortem. Si mortis
 non est obnoxia. ne dolori quidem patibilis igitur non est: hinc quod
 sine argumento astorias sic existitur animas quidem hominum per
 manere. nec interuentu mortis in nihilum resoluuntur: sed eorum qui

missi fuerint: puras et impanibiles. et beatus ad sedem celestem
unde illis origo sit remeare. ul' in campos quosdam fortunatos
rapi: ubi fruatur mris voluptatibus. impios uo qui se malis au
piditibus inquantur. medius quidam gerere. inter i mortales
mortales qz naturas: et hre aliquid in beallitate ex contagioe
carinis au? desiderijs ac libidinibus addicte meliubiles quada;
fucuz trahant lubeqz terrenas: qz au? tpe dunturmitate penitus
inheleat. eius nature reddi aias. ut si no extinguibiles itoti
qui ex deo sint. tu cruciabiles fiant p corpis maculas qz pecca
tis in ista sensu dolone attribuit. Quaz suam poeta sic expli
cant. Qum et supmo au? lumine nita relinquit. Non tu omie
malis misens nec funditus omies Corpore excedit pestes penes
qz necesse est Multa dm concreta modis uollescere minus. Ergo
excent penes neteriqz maloz supplicia expendit. hec. ppe mo
duz nea sut. Amma eniz au? dnuoz fcat ex corpore. est ut ait
idem poeta. Par lembz mentis uolucrizqz simillima sopno: qz
spus est: et ipe tenuitate in comprehensibilis. Sz nobis qui sumus
corpales. Deo aut au? subiacer posse omia comprehensibilis. Primus
g? diam? tantaz ee dei ptatez ut eaa in corpalia cophendat
et quead? noluerit afficiat. Nam et angeli deuz metunt: quia
castigari ab eo pnt inenarrabili quodamio. et demones reformidat
quia torquent ab eo et puniunt. Quid g? miruz si au? sint i mor
tales aie. tam passibiles sint deo. Nam au? nse nihil habeat soli
duz. et conrectabile. asolidis. et corpilibz nullaz in pati put. sz
quia in solis spitalis uiuit. asolo deo tractabiles sut. cui uirtus
et suba spitalis e. Sz tu docent nos ste hre. quead? penas impy
al' impy. sint datuz. Nam qui peccata in corpibz qtrarent rursu
carne indneut. ut in corpibz pualuz soluant. Et tamen non
erit caro illa quaz dens hoc supiecent. hinc terrene similis. sz
insolubilis ac pmanens neterm: ut suffice possit auctatibus
et igni sempitno: cui? natura diuisa e. ab hoc nro quo aduente ne
cessitatez ul' pccia utimur. qui nisi alicui? matie fonte alit
extinguntur. At ille dnm? p se ipm semp uiuit. ac uiget sine
ullis alimentis. nec admixtu her fumi. sz e purus ac liquidus
et in aque moduz fluidus. Non e in aliqua sursum uersus uiget
ut noster que labes teiem corpis. quo tenet. et fumus intermi
xtus exilite cogit et ad celestem nam au? trepidacione mobili
sub uolare. idem igit dnm? ignis: una eadez qz in atqz potera
et cremabit impios et recreabit. et quiaz e corpibz assumet: tu
reponet. ac sibi ipe eternu pabulu subministrabit. Qd poete i
multu rem tigi frastulenti. ita sine ullo remiscenauz corporoz
detrimento aduret tu. ac sensu dolone affiaet. Sz et iustos ai
inducient deus. eaz in igne eos exuabit. Tu quoz peccata
ul' pondere ul' numero pualuent: pstrigentur igni atqz am
burent. quoz aut plena iusticia. et maturitas uirtutis i corent
igne illuz no senaent. heit aliquid in se dei. qd in flame repellit
ac respuat: tanta e uis innocencie. ut ab ei ignis ille refugiat
innoxius. quia accipit adeo hunc potera al' potatez. ut impios
mat iustus obteper. Nec tu quiaz putet aias post mortez. pan
indiciu. nam omes i una coiqz custodia detinent. donec tps
adueiat. quo maxim? iudex mentoz faciat exame. Tu quoz
fuerit pbata iusticia. hi pmin? i mortalitatis accipient: quoz aut
peccata et sceleru detecta. no resurgent. sz au? impios in eadez te
nebras recondent ad certa supplicia destinati: simenta hec esse
poeturu quidaz putat al' pugnat. ignorantes inde poete illa acte

perit. ac negant hec fieri posse. Nec mirum est ita illis videri: alie
 aut quia res hec tradit apocrite: qui licet sint multo antiquiores qua
 historia et oratores. et cetera genera scriptorum: tamen quia mysterium
 divini sacramenti nesciebant. et ad eos mentio resurrectoris future
 obscurioris ore pervenerat: cum novo temere. ac leniter audiret. in
 modum comentarie fabule prodiderit. Et tamen idem testati sunt: non au
 tores se certum. si opinionem sequi. ut maro qui ait. Sit mihi fas
 audire loqui. Quamvis igitur veritatis archana in parte corripuit
 tamen ipsi res eo perior invenit. quod cum prophetis in parte consensu
 nit. quod nobis ad probationem rei satis est. Erant tamen illorum sub est ro
 nonnulli. Nam cum propheta assidue conationibus predicaret: iudici
 turum esse de mortuis filium dei: et hec annuntiavit. non lateret qui rec
 tores celi dei: non alium putabant esse. quam iohannem: iudicem apud infe
 ros iohannis filium tradiderunt: si tamen apud pollucem a libentibus. aut
 mercurium qui celestes vocant. alii vocant: si qui mortales fuerit
 et iustus: vel innocens. vel eorum. vel cadamantimum corripuerunt
 igitur poetica licentia quod accipiant vel opinio veritatem prodiderit. et
 sermones qui varios dissipati mutant. Nam qui pactis ad inferos
 nulle animas: rursus ad vitam restitui cernerunt: maiore ita di
 cente. has omnes ubi mille rotas. volvere parvos: letheum ad
 fluvium deus evocat agmine magno. et in memores: super ut
 connera revolvant. rursus et inapiant in corpora velle revocari
 hec eos ro fecellit: qui resurgent defuncti non post mille annos
 mortui sue: si ut restitui rursus ad vitam nulle animas cum deo reg
 nent. Deus enim vult: ut orbe hoc ab omni labe purgato redim
 uas istorum animas corporibus innovatis: ad sempiternam beatitudinem sus
 citet. Itaque propter aquam oblivionis neca sunt cetera: quia idcirco
 fuerunt: neque illis opponeretur. Cur geminarent se aliqui iustus
 aut qui fuerit. aut qui gesserit. Et nihilominus tamen veniale non putaret: et
 res tota velut licenter. et fabulose ficta respicit. Nobis autem re
 surrectionem affirmantibus: et docentes animas ad alteram vitam non obli
 tas sui. sed in eodem sensu: ac figuras esse redituras illud opponitur.
 Tot iam secula transierunt: quis nunquam minus ab inferis resurrexerit
 ut exemplo eius fieri posse credamus. de resurrectione fieri non po
 duante adhuc in ista. hoc est seculo vocantur homines in ferro. in
 sidus venemus. et afficiuntur in iuris egestate carceribus tormen
 tis proscriptioibus. Et accedit quod ista in ista est: quod omnes qui deum
 sequi volunt. non tamen hodie habent: si verum omnibus contumel
 iis exanimantur. multiplica genere penarum. et ad impios cultus manu
 factorum deorum. non ratione aut veritate. si nefanda corporum laceratione
 coguntur. Nunc igitur oportet ad hec eadem resurgere. aut re
 vocari homines ad vitam: in qua tamen esse non possunt. Cur ergo iusti tamen miles
 habeant. tam facile tollant: quod putamus futurum fuisse: si quis ab
 inferis rediens. vitam post humum recepisset. Insuperetur. profecto
 ab oculis hominum. ne visis eo vel audito. deos vniuersi relinqueret. et
 ad unum se dei cultum religionemque converteret. Ergo semel fieri resur
 rectionem necesse est: cum malum fuit ablatum: qui eos qui resurrex
 erunt. nec mori ultimum. nec molari omnino fas est. ut beatam possit
 agere vitam: quorum mors resignata est. Poete uero cum scirent hoc
 seculum malis omnibus redundare oblivionis amnes induxerunt
 ne malorum aut laborum memores que reuerti ad superos recusarent.
 Unde Virgilius. Opater anime. aliquas ad celum hinc ne pu
 tandum est. Et ubi animas iterumque ad tumba reuerti alii reuerti
 Corpora que lucis miserum tam diu cupido ignorabat. et quod aut
 qui id fieri oporteret. Itaque renata eas putauerunt: et deum adu

terru renoulu. atq; ad infimiciu regredi. Vnde etia plato de aia dis
serens. Ex hoc aut posse cognosci aias ee i mortales atq; diuinas
q; impuens mobilia sut ingema. et ad papiendu; facilia. q; ea q;
discant ita celenter capiant: ut no tunc pnu discere illa indeu
tur. sed recognoscere atq; renouisa: in quo un sapiens poens i
optissime credidit. Non igit renascent quod fieri no pot. si resur
gent. et ideo corpore i duent. et ponit uite factorz q; omiz me
mores erit: et in bonis celestibus collocante. ac fruentez iocunditate
i numerabiliz copiaru; pui deo grās agent: quod maluz omē de
leuent. q; eos ad regnu; intiaq; ppetua; suscitant. Quia de anastasi
phi quoq; dicit aliquid conati sunt. tum corrupte qua poete. Nam
pythagoras transire aias in noua corpa disputant. si inepte. q; ex
homib; impecides. et ex pcedib; mhoies: et se ipm. ex pphorib;
ee reparatu;. Helms chrysippus. que Cicero ait fulcare porticu; st
icornu; qui in libris quos de ppondeucia scripsit. cu; de immortali
mudi loqueret. hec intulit. Hoc aut nun ita sit constat q; nihil
impossibile e. nos q; postquam mortui fuerimus rursum caritulis q;
buscu; euolutis tempore in qua; nūc sum; restitucndos figuram;
Et nos ab hūana ad diuina redeam; Sibylla dicit hec. Diffici
le credens ei est omē homin; genus. Et cu; iam mudi et i mor
talib; uenent iudiciu; qd deus ipē faciet iudicis impios simul
atq; pios. Et tūc impios quide; in caligine; in igne; multet. Qui
cu; i pietatez colunt rursum uiuent in terra spm deo dante. ho
nores simul et uitaz ipis. Ad si nō mō pphete. si etia fates et
phi. et poete anastasi; mortuoz futuraz esse constitunt al consen
iunt. nemo querat anobis: quēad; fieri possit. Non e diuinu;
operu; reddi pot ratio. Et si apia; deus hōies uelut quo i enar
abili mō i stant. credimus. ab eode; institui uetere; posse: q; nomi
fecit. Nunc reliqua subnectaz. Veniet igit sum. et mari dei filius
ut uiuos ac mortuos iudicet. Sibylla testante ac dicente. Toans
em; terre tūc mortalib; confessio erit ipē omip; cu; uenent in
solio iudicare uiuoz ac mortuoz animas. et uiuoz omē; Veru;
ille cu; deleuent i iustiam. iudiciu; q; martim; fecerit ac iustoz
qui apia; fuerit. ad uitaz restituerit nulle ams inter hōies
uersabit. eos q; iusti impio reget. qd alia sibylla uaticinas furens
q; p clamat. Audite aut me hōies rer eternus dūetur. Tūc q; erit
in corpib; uiu nō morient. Et p eode; mille annos infinitaz i
multitudines generabūt et erit soboles eoz scī et deo cara. Qui ac
ab infens suscitabūt. hi pte erit uiuentib; uelut iudices. Gen
tes nero nō extinguentur omio. sed quedaz relinquent i iudiciu;
dei. ut triumphent a iustis. ac submugent ppetue seruituti. Sub
idem tempus. eaz pnceps demoni. qui est machinator omiz ma
loru;. catheus uiuatur. et erit in custodia nulle ams celestis
imperu;. quo iustia in orbe regnabit. ne qd maluz aduersuz po
pulu; dei moliat. Post an; aduentu; congregabunt iustia ex omi
terra: pactoq; iudicio teie. in qua ipē conditor deus. cu; iustis
diuatur cō more. Quaz ciuitatez sibylla designat cu; dicit. Et
urbem quaz fecit deus ipm fecit clauorez sidentib; et sole. et luna
Tūc auferent a mudo tenebre ille quib; offender. atq; obteabit
celu; et lun; claritatez solis accipiet. nec minuet ulten; Solat
septies tanto q; nūc e clarior fiet: terra nero apiet frigiditate sua;
et uberrimas fruges sua sponte generabit. Rapes montu; melle
sudabit p riuoz uina de current. et flumē lacte in undabit. Uind;
demq; ipē gaudebit. et omis reru; natura letabit: erecta et libera
ta domio mali. et impietate. et scelens. et enous: uō bestie p hoc tps

sagines alent: nō ales pda sed queta et placida erūt omnia. Leones
 et intuli. ad p̄sepe simul stabūt. Lupus onex nō rapiet. canis non
 nenabit. Accipitres et aquile nō nocebūt infans. cū serpentibus
 ludet. Deniq; tūz sicut illa q̄ poete auribus quib; facta eē iam sa-
 turno regnante dixerūt. Quorū error hinc ortus ē. qd̄ pphete
 futurorū p̄leziarūq; sic p̄ferūt. et emittunt q̄ iam pacta visiones
 e' dmiō spū offerebātur oculis eorū: et uidebāt illa uidebant in con-
 spectu suo q̄ fieri ac terminari. Que natiuitas eorū cū paulatim
 fama mlgasset: quī p̄fām a sacramento ignorabāt. quatenus di-
 cetur completū eē iam uetibus seculis illa omnia putauerūt: quā
 q; fieri cōplētiq; nō poterūt: hōie regnante. Cūz uero deletis re-
 ligionib; m̄p̄is. et scelere cōpresso subiecta eēt deo tēra: cedit et
 et ip̄e mari uector. nec nautica pūnis o' utabit merces om̄s feret
 omnia tellus. Non rastroz patietur humus: nō mīca falces. Robus-
 tus quoq; iam tauris inga soluet arator. Tūz et molli paulatim
 flauescet campus arista: in cultisq; rubens pendebit sentibus
 una ēt dure querens sudabit rosta mella. Nec uarios discet mē-
 tri lana colores. Ipse sed m̄p̄atis aries iam suauē rubenti. Murice
 iam croceo mutabit nellerā luto. Sponte sua sandix pascētis
 uestiet agnos. Ipse lacte domūz referent distenta capelle. Vbera
 nec magnos metuent armenta leones. Que poeta scdm̄ amicee
 sibylle carmina prolocutus est. Erythrae uero sic ait. Neq; lupi cūz
 agnē i montibus pugnabūt. feniū apud lryces. et edos simul pas-
 cent. ursi cūz intulis simul et om̄ib; homib; carminibus q; leo. co-
 medet paleas. ad p̄sepia. cūz infimib; q; dracones. sine matribus
 dormient. Et alio loco de ubertate rerū. Et tūc igr̄ gaudm̄. dens in-
 ris. dabit. et em̄z tēra. et arbores. et infinita pecora. tēre dabunt
 fructus. uerūz homib; mīn. et mellis dulcoris candidi q; lactis. et
 tritici qd̄ ē homib; optimūz om̄z. Et alia eodem mō. p̄iorūz aut
 solūz sancta tēra omnia feret undam mellis. expetra et a fonte. et
 lac ambrosie. manebit om̄ib; m̄stis. Vident itaq; hōies tranquillissi-
 maz. et copiosissimaz uitaz: et cūz regnabūt. Deo parit: et reges
 gentūz nement. a simib; tēre cūz domis ac numerib; ut adorent et
 honorificent reges magnū: cūz nomen eēt p̄clarū. ac nenerabile
 r̄m̄is natiōib; q̄ sub celo erūt: et regib; qui dñabunt m̄tēra. Hec
 sūt q̄ pphete futura dicit: quorū testimonia. et uerba ponē opus
 eē nō duri. quī eēt infinitūz: nec tanta rerū multitudinez mēsina li-
 bri capet. tam mlti sūt spū s̄lia dicentes. simul q; ne fastidiū legē-
 tib; fieret. si ex om̄ib; collecta. et translata cōgereret. p̄terea ut ei
 ip̄a q̄ diceret nō m̄is. s; alienis potissimūz lris confirmare doceret.
 q; nō modo ap̄nt nos: uerūz etiaz ap̄nt eos ip̄os: qui nos i sectant
 ueritatez cōsignataz tenei: quam recūsent agnoscere. Siquis aut
 diligentius hēc noluerit scire. eripō fonte hauriat. et plura quā
 nos m̄his libris cōplexi sumus. ad mirabilia replet. fortasse quispiāz
 m̄ic requat. quī ista q̄ dūssimūz sūt futura. iam sup̄ius ostendi. con-
 pletis amorū sex m̄lib; mutacionez fieri istaz. oportere. et uiz. p̄m
 quare sumūz illuz conclusionis extreme diem de signis q̄ dicta sūt
 pphete licet noscere. Predixerūt e' signa quib; consumatio t̄p̄oz
 ēt expectanda nobis sit m̄dies singulos et tūcūda. Qūdo tamē
 complectur. hēc summa docent. In qui de tēponib; sc̄pserūt. colligē-
 tes ea alris sc̄is. exuariaz historie quantus sit numerus amorūz
 ab exordio m̄di. Qm̄ licet uariēt. et aliquantūz numerū eorū
 summa distenciat. Om̄s tū expectatio nō amplius ducentorūz m̄
 det amorūz: et uiz res ip̄a declarat. lapsūz r̄m̄iaq; rerūz breuē fē-
 fore: nisi q̄ nicolom̄ urbe romana nihil ip̄ius uidet eē metueūdz

At nero cum caput illud orbis occideret: et pyramidem eius esse cepit: quod si
bylle fore aut. Quis dubitet uelisse iam finem rebus humanis orbi
que terrarum. Illa enim ciuitas. que adhuc sustentat omnia precandus est
que nobis. et adorandus est deus celi: si tamen statuta eius. et pla-
da diffusi sunt: ne citiusque putamus tyrannus ille ab omnibus ne-
mat: qui tunc facinus moliat. ac lumen illud effodiat. cum inter-
tu inuidus ipse lapsurus est. Nunc ad cetera exequenda redeamus
que deinceps sequutura sunt. Diximus paulo ante in principio regni sui fo-
re: ut adeo princeps demonum inuicetur. Sed ideo cum mille annis reg-
hoc est septem milia ceperunt emari solueret. deus: et custodia
emissus erit: atque omnes gentes. que tunc erunt sub ditione iustorum
concratabit: ut inferat bellum sancte ciuitati. Et colliget ex omni orbe
terram innumerabilem populum nationum. et obsidebit. et circumdabit ciui-
tatem. Tunc nemet non. ma dei super gentes. et debellabit eos. usque
ad finem. ac primum concutiet terram. qualidissime: et amotu eius san-
dent montes syrie: et subsident colles in abruptum. et muri omni-
um ciuitatum concident. Et statuet deus solem triduo ne occidat: et in-
flamabit eum. et descendet estus nimis: et adustio magna super
duellum: et impii populi. et imbres sulphuris. et grandines lapidum
et gutte ignis. et liquefcent spiritus eorum in calore. et corpora conterentur
in grandine: et ipsi se inuicem gladio ferient. Et replebunt montes
cadaveribus. et campi operientur ossibus: populus autem dei illis tribus die-
bus sub concamine terre occultabitur. donec ira dei aduersus gentes et
extremum iudicium finiet. Tunc erunt iusti de latibus suis et in-
nument omnia cadaveribus atque ossibus tecta. Sed et genus omne
impiorum radiatus interibus: nec erit in hoc mundo ulla iam ni-
cio amplius preter solam gentem dei. Tunc per amplexus septem per-
petres intacte erunt silue: nec exardescunt demonibus ligni: sed ar-
ma gentium comburentur: et iam non erit bellum sed pax ac requies
semperna. Cum uero completi fuerint mille anni: renouabitur mundus a
deo. et celum conphabitur. et terra mutabitur: et transforabit deus homi-
nes in similitudinem angelorum: et erunt candidi sicut nix: et uersa
bitur semper in conspectu omnipotentis. et duo suo sacrificabit: et
seruet in eternum. Eodem modo fiet sed illa. et publica omni resurrex-
tio: eorum magna excitabitur in iusti ad cruciatum sempiternum. hi
sunt qui manufacta coluerunt: qui deum mundi atque parentes: ul-
necierunt. ul' abnegauerunt. Sed et dominus illorum circumscriptis suis
comphendet: ad penamque dampnabit: cum quo parit omnis turba in-
piorum. per sine signonibus in conspectu angelorum. atque iustorum perpetuo
ignem ardebit. metum. Hec est doctrina sanctorum prophetarum. quia ipsi
am sequuntur: hec uera sapientia. quam isti qui uel fragilia colunt: uel
males phantasmata tenent tanquam stulticia uanitates que derident: que
nos defendere hanc publice atque asserere non solemus: deo in-
bente ut quieti. ac silentes archamur eius in abscondito. atque
intra mentis conscientiam teneamus nec aduersus istos ueri pro-
phanos. qui non discendi sed arguendi: atque iludendi gratia in de-
menter deum ac religionem eius impugnant: perniciosa ostensione
certem. abscondi enim tegitur mysterium: quod fidelissime oportet
maxime a nobis qui nomen fidei gerimus. Quia illi hanc taci-
turnitatem nostram ueluti malam conscientiam criminant: unde eam
quosdam execrabiles opinionones depudias. et innocentibus fingunt
et libenter his qui fuerunt credunt. Quia de causis. positi sep-
tem spaciis ad metum perueni sumus. Super est ut exhortemur om-
nes ad suscipiendam cum uera religione sapientiam: cumque in
officiis in eo ueritate: ut contemptis terrestribus. et abiectis erroribus

quibus antea tenebamur fragilibus fermentes. et fragilia conui-
piscentes. ad eterna celestia thesauri premia dirigamur. Que
ut cape possim? q̄ p̄m̄z omittende sūt hūm̄ p̄m̄z m̄te allia-
biles voluptates q̄ animas hominū p̄uiciosa suauitate delinunt.
Quanta felicitas estimanda est sub tractu huius libi b̄u t̄e
pro ficiā. ad illuz equissimū indicez. p̄uicē q̄ indulgentissimū
qm̄ p̄ laboribz requiet. p̄ morte m̄tā. p̄ tenebr̄ claritatez. p̄ t̄e
remis ac breuibz bonis. eterna ac celestia largiatur. Cui quā
mercede acerbitates atq̄ miserie: quas p̄petuū in hoc mūdo fa-
cienter opa iustie conferi. et coequari nullo mō p̄t. Proinde
si sapientes: si beati ēē uolum? cogitanda et p̄ponenda al. p̄p̄m̄a
da sūt nobis: nō tū t̄errenaria illa molendū ēē usq̄ in p̄sūmo
uapulandū hūde compedes: sed his multo atrociora: carcer ci-
thene. tormenta. patiēda sustinendi dolores. mors. deniq̄ ip̄i
et suscipienda ē et fēda. atq̄ liqueat consciencie m̄e. nec fra-
giles istaz voluptates sine pena. nec m̄tutes sine dimio p̄mo-
fore. Unūq̄q̄ igit̄ oportet opam dare: ut ul. se q̄ p̄m̄z ad rectā
māz dirigant: uel susceptis opatis q̄ uirtutibz. hūm̄ m̄te labori-
bus patient̄ exactis: consolatores deniq̄ hēre mereant. Pater ē
noster atq̄ dñs: qm̄ condidit firmamq̄ celū: qm̄ iōies atq̄
cetis sidentibz induxit: qm̄ libratū magnitudine sua t̄erām nūl-
lamit montibz: mari arcidedit. atq̄ distinxit: et quicquid
ē in hoc ope mūdi cōfluit: ac p̄fecit eūhilo: p̄spectus erion-
bus hominū: dñes m̄st: qm̄ nobis iustū māz p̄uideret. Hinc
sequamur omēs: hinc audiam? hinc m̄die p̄uicē: qm̄ solus
ut ait h̄erem̄. Veridias hominū purgans pectora dictis. et
fines statuit corpēdus atq̄ timoris. Exposuitq̄ bonū finem
quo tendim? omēs. Quid foret atq̄ māz. monstrauit limite
p̄mo. Quo possem? ad id recto. contendere curū. Nec mōs
trant tū. si etia p̄cessit. neque difficultas. grā it̄ utit̄
hōieret. Deserit si fieri pōt mā p̄dicatione et fraudis in qua
mors voluptatis illecebre adopta celat. Et quanto quisq̄ anis
in senectutez uergentibz. appropinquare cernit illuz diez: quo sit
ei. ex hac m̄ta demigrandū: cogitet. quā purus abiceat. quā
innocens ad m̄dianū ueniat. Non ut faciat quidā cecis menti-
bus m̄si: qm̄ iam deficientibz corpis uiribz: in hoc admonentur
instantis ultie necessitatis. ut cupidinis et ardentis hauri-
endis libidibz m̄tendant. Quā er uiragine libet se quisq̄
dñs licet: dñs facultas ad est: seq̄ ad dñm tota mente cōmer-
tat: ut illuz diez securus expectet: quo p̄ses dñs q̄ mūdi de-
de singulorū factis. et cogitacōibz iudicabit. Quicūq̄ erpe-
tuntur nō tū negligat: si effugiat potiorēq̄ aniam suāz indicez
quā bona ista fallacia quorū m̄certa et caduca possessio est.
Nūl. aut om̄ cotidie. et multo uelocius exemit qm̄ tra-
uerant. Et tamen si nobis usq̄ ad ultimum licet istis firmi-
alms certe relinquenda sūt. Nihil nobiscū ferre possim? nisi in
tam pie ac innocentē actū. Ille addem copiosus. ille opulen-
tius adueniet: an ad stabit cōtinentia. misericordia. pacencia
caritas fides. Hec ē hereditas nr̄a. q̄ nec eripi anq̄ nec transfer-
ri ad alterū pōt. Et quis ē qm̄ hec bona parire. et acquirere
sibi uelit? Veniant qm̄ esuriant. ut celesti cibo saturati sempi-
ternaz fame ponant. Veniant qm̄ sitiant. ut aquaz salutarem
de perempti fonte plenissimis faucibus trahant. Hoc cibati atq̄
potu dei. et ceta uidebūt. et surdi audient. et muti loquent̄. et
claudi ambulant. et mortui resuscitent. Quisq̄ ē corruptelaz

terre virtute calcaverit. Dumc arbiter ille sumus et nerax ad vitam
lucemq; ppetuaz suscitabit Nemo dimitus. Nemo falsaba Nemo ead
regia potestates confidat Inmortales; ista no faciunt Nam quicq;
ronez hois abiecerit: ac pnia secutus inhumus seipse prostrave
rit. tamq; desertor dñi. et impatoris. et pris sui pmet Intenda
mus go in hie: que nos inseparabilis comes ad deuz sola pducet
Et dñi spūs hos regit artus: infatigabilez miliaaz deo militem
Et nationes inglias q; celeberrime Congrediamur cuz hoste quez no
minus fortiter: ut victores ac demcto adūsario triumphantes pre
miz virtutis quod ipse promissit. adomino consequamur deo grāas

firmam lactancij institutionum; diuinarum
aduersus gentiles liber septim^{us}
et ultimus: explicat feliciter Et in
apit. Illius lactancij de ira dei

nimi aduerti sepe donate plimos id existimare qd eē nō nulli
ploz putauerūt. nō mīsa deuz qui vī bñfica sit animo nā
dūma. nec anq; nocere. pstantissime atq; optime congruat
ptati. nī certe mīhil arret omīo. Vt neq; ex bñficia
eius quicq; boni pnemat ad nos neq; ex mīficia qe
quaz mīh Quoz error maxim^{us} est Et ad enitendum
ante hūane statuz spectat: coarguendus ē. a nobis ne ipē fallaris in
pulsus aucte homīz. qui se putant eē sapientes; nec tñ nos arrogā
tes sum^{us}. et conphensaz nro ingemio ueritatez gloriem^{ur} Sed doctri
naz dei sequamur. qui scire solus pot. et reuelare secreta Eius doct
ne plūi cryptes existimauerūt natura rerū coniectura posse dephendi
Quod nequaquā fieri pot: quia mens hois tenebroso corpis doctho
arcosepta longe aperi pfectissī mota est Et hoc differt ab hūani
tate dimitas q; hūanitatis ē ignoracio dimitatis sciencia Vnde nob
aliquo hūc opus est. ad depellendis tenebris: quibz offusa est hois
cogitacio Qui mēte mortali agentibz nris sensibz dūmare nō
possum^{us}: lumen aut mētis hūane deus ē: quez qui cognouerūt. et
inpectus adūfuit illūato corde misterij ueritatez agnoscerēt Remo
to aut deo celestiq; doctina omīa eironba plena sūt Recte q; socrates
cuq; eēt omīi phoz doctissim^{us}. Vt cuq; ceteroz arguēt mīstiaaz qm
se aliquid se tenere arbitrabant^{ur}. ait se mīhil scire nisi al nec. vni q;
mīhil sceret; intellaret e^{us} doctri naz illaz mīhil hīc mīse certi mīhil ven
nec ut putabant quidāz simlante ipam doctri naz ut alios Refelleret
Et vidit crypte aliqua ueritatez q; testato. et eiaz in iudicio. sicut
tradit^{ur} ap latone Quia nulla eēt hūana sapiā. Ad eo doctri naz q;
tñ plūi gloriabunt^{ur} Contēpsit. derisit. abiecit. ut id ipm psumma doc
trina profiterent^{ur} q; mīhil scire didicisset Et go nulla est sapiā hu
mana ut socrates docuit. ut plato tradidit appet eē doctri naz Nec
ulli ali quaz deo ueritatez noticiāz subiaccere Deus igr nōscendū
ē in quo solo ueritas ē. ille mūdi parens et conditor. rerū qm oclis
nō uidet^{ur}. mēte nūc cernitur Cui^{us} religio mltis modis impugna
u solet ab his q; nec neaz sapiā tenē potuerūt neq; magni celestis
Nam cuq; sint gradus mlti p quos ad dei Carthm pphedere uiaoz;
Naluz ueritatez ascendit^{ur}. non ē facile aut; eneli ad sumūz Colli
gancibz em; ueritatez fulgore lūibz q; stabiles gressuz tenē nō
pnt reuolūūt implmū Prīm^{us} aut gradus ē intellige falsūz religi
ones et abūcē impios cultus hūana manu fabricatos Sedus pēo
p spīce aīo. q; vni^{us} sit deus sum^{us}. Cui^{us} pās ac pūdenāa effeat a
pnā^o mūdnz et gubernet impostoz Tercius cognosce misterij ei^{us}

ac mitemus: quē legantur mitemus quo docenti liberati ab errore quo
 implicati tenebamur. formamque ad veri dei cultum mitemus dicimus.
 Ex quibus omnibus gradibus ut dixi. prima. lapsus. et facili ad animam
 nisi pedes inconcussa stabilitate figantur. De primo gradu eos exa-
 ti videmus. qui cum falsa intelligunt. tam verum non inveniunt. itē
 alique terribili fragilibus simulacris non ad colendum se deum conferunt
 quos ignorent. si mundi elementa mirantes et terribili mare solem
 lunam ceteraque astra venerantur. Et horum imperia in seculo dimituntur
 mitemus hunc conueniunt. De secundo gradu dicimus eos eade qui
 cum sentiant verum esse sumum deum. Idem tamen apud uterque et falsis a-
 gumentationibus capti. alit de illa vincta maiestate sentiant quod veri-
 tas habet: qui autem figuram negant habere ullam deum. aut nullo affec-
 tu amorem putant. quia sic omnis affectus imbecillitatis. que in deo
 nulla est. De tercio non hi precipitantur: qui cum sciunt legantur dei
 emendat quod dicitur. et immortalis templi conditorem: tamen aut
 non accipiunt eum. aut aliter accipiunt quam fides poscat: quos expte
 iam refutamus. inquit super dicti operis hunc et refutabimus postea
 diligenter: cum ridere ad omnes sectas cepimus. que veritate: dum
 disputantur prodiderunt. Nunc non conueniunt eos. differamus qui de seculo gra-
 du lapsi plana de summo deo sentiunt. Amittit e quid. nec gratificari
 eum cuique nec nasci. si sequitur et quietus in mortalitatis sue boni-
 piam. Alio modo nam tollit gratiam relinquit deo nam e summa virtu-
 te pstanter. ut ne maleficum esse debere: ita omnis philosophi de dei con-
 sentiant. de gratia discerpunt. Sed ut ad propositum maiorem per ordines
 descendat ordo huius facienda nobis erequenda propositio est. cum di-
 uina et repugnancia sunt in et gratia. aut in tribuenda deo. et gratia aut rursus gratia tribuenda un-
 detrahenda. aut utriusque parte de tribuendo. aliud amplius. nihil per detrahenda
 cape. nam ut nunc sit in vno istorum aliquo. verum quod querimus inueni-
 ri. Consideremus singula. ut nos ad latebras veritatis et rationis ordo deducatur
 Primum aut illud de deo nemo dixit unquam nasci eum tamen. Cat
 odo. et gratia non moueri. Est e discipulorum deo. ut eiusmodi
 potestate sit potestatis. qua nocet et obsit. potestatis vero ac benefice-
 nequeat. Que igitur ratio que spes salutis hominibus posita est. si malo-
 rum auctor est deus. Quia iam si sit maiestas illa venerabilis
 non admittat potestatem. cuius finem ac liberare: si ad contrarium et cum
 iusticiis officium deducet. Cum autem videamus non modo mala esse in rebus
 humanis. si esse bona utique si deus non est auctor esse alterius uite est
 qui omnia deo faciat. et det nobis bona. Si e quod nunc appellamus
 deus est. Si autem nihil potest esse propter deum. absurdum est et vanum putare
 deum potestatem. qua nihil est minus. vel nihil melius. nocere posse. Et
 id nemo existit qui auderet id dicere: quia nec rem habet nec ulla
 modo potest credi. quod quod venit transsumis et uitate alibi requiamus
 Quod sequitur de scola epicuri sic magis in deo non esse ita nec gratiam
 quidem. Nam cum putaret epicurus aliter esse adeo male-
 facere. quod ex affectu nascitur plerumque quod nascitur. Ademit et eam
 beneficentiam qui videbat consequens esse ut si habet nam deus: habet
 et gratiam itaque ne ulli viam concederet. eamque virtutis fecit ex-
 tem. Ex hoc inquit bene et incorruptus est: quia nihil curat ne
 quod ipse habet negat. neque aliter exhibet. Deus igitur non est si nec mo-
 netur. quod est propter inuentis. nec facit aliquid impossibile homini quod
 est propter deo. si homo nullum habet potestatem nullum actum: nullum deum
 quod ad ministraciones quod deo digna sit. Et que maior et que dignior
 ad ministratio deo assignari potest. quod gubernatio quod cum viuencum ma-
 rie. neque gratia humanam. cum omnia terrena subiecta sunt. Que igitur
 in deo potest esse beatitudo si semper quietus. et immobili corpet. si per am

tribus surdus. si colentibus cecus. Quid tam dignum tam primum
deo q̄ providencia. Et si nihil providet amittit omnes divinitates
Qm̄ q̄ totam vim totas sbam tollit. quid aliud dicit nisi de
vni om̄is nō ēē. Deniq; marcus tullius apostolodomo. dem̄ refer
id epianum sensisse nullor ēē. Et ea que de his loquitur sit de
pellende mundi causa dixisse. Itaq; ubi illuz depe relinque
re aut ipā tollere. quibz nulluz motuz nulluz tribuit officium.
Qz si ita ē. q̄ eo facilius q̄ a sapiente et gr̄am vno debet ēē
alienuz. hic vero si aliud sensit. et aliud loquens est. quid aliud
appellandus est. quaz deceptor bilinguis malus. et p̄terit stul
tus. Et ed nō erat tam persutus epicurus. ut fallendi studio ita
loqueretur. Cui hec etia; scriptis ad eternaz memoriaz assignaret si
ignorancia neitatis erant. Inductus ē ap̄ia. veri similitudine
dane sine. natio m̄ eo que sequebatur in curit. prima em̄z sine
fuit nati in dem̄ nō quēre. Qz cui illi vni. et merpugna
bile videretur nō poterat assequētiā reatūre. q̄ vno affectu a
putato. etia; ceteros affectus adimere deo natiā ipā coe
bat ita qm̄ nō nascit utiq; nec gr̄a mouet. qd ē nō gr̄am
tam sic nec nā m̄ eo est. nec gr̄a utiq; nō motus. nō leticia
nec melior. nō misericordia. Vna ē. ē rō cunctis affectibz. vna
qmo cō que in dem̄ cadē pot. Qz si nullus affectus indeo
est. qma qd afficit in beatitudinē ē. q̄ nec cura ullius rei. nec
providencia est m̄ eo. Duculq; puenit sapientis hois disputa.
Cura que sequit̄ obtrahit sc̄ qma nec cura sit in eo nō p̄vidē.
ergo nec cogitacōem aliquaz. nec in eo sensuz ēē ulluz. quo et
fieri. ut sit nō sit om̄o. Ita cui gradatuz descendisset merite
mo gradu resistit q̄ iam p̄cipuz videbat. Et quid p̄deit re
nonisse. ac p̄cipuz dissimulasse natiā ad illud argum̄ sic or
dinant. ut ad illud qd em̄tabat natio denem̄et. Vider igr̄ qd
puenit nā sublata et deo adempta gr̄a. Deniq; a nullus id
credit. a ad modum p̄cipuz. et quidaz scelesti ac mali qm̄ spe
rant p̄cipuz sine impunitate. Qz si hoc falsuz puenit. nec nā
indeo ēē nec gr̄am. Veniamus ad illud qd tercio loco posituz est
existimant stōia. et alij nōnulli aliquito melius de divi
Emitate sensisse. qui aut gr̄am indeo ēē. nām nō ēē. fa
uorabilis. ac p̄cipuz rō nō cadē in dem̄. hanc ai pusil
litates. ut ab illo se lesuz putet. q̄ ledi nō pot. Ut quēta illa
et sc̄a maestas q̄ citetur p̄cipuz. insamat qd ē terrene fia
glitatis. Itam em̄z om̄otiones mentis ēē ai ac p̄ turbacione
que aliena adeo. Qz si hoies quoq; qm̄ mō sapiens sit. et gr̄a
m̄ nā nō deceat siquides. cui m̄ ai an̄ q̄ in cadit velud sena
ptas tempestas. tanto exatet fluctus. ut statim mentis mō
tis inuitet. ardesant ocl̄. os aremat. lingua titubet. dentes
concrepent. alterius multuz maculet mic̄ suffusus rubor. nō
p̄cipuz arbescent. q̄to magis denz nō deceat. tam feda muta
Et si homo qui hēbat nup̄m. ac p̄cipuz late noceat. p̄ nām
linguez fundat vires. subneitat. p̄cipuz delect. p̄cipuz ad so
litudinem. redigat. q̄to magis denz qm̄ hēat rocus gūis. hūi
et ip̄is mundi p̄cipuz p̄cipuz fuisse vniū. credibile sit. et m̄
cētuz. Ab ēē igr̄ ab eo tam maluz tam p̄cipuz maluz oportē
ēt si absit ab eo nā et q̄tatio. qz et deformis et notia ē. nec
anq̄ male faciat nihil sup̄ ē nisi q̄ sit levis tranquilluz. p̄cipuz
anq̄ beneficiuz consuator. Ita ē. Deniq; et cōis. om̄ p̄. et op
tūm̄ maxim̄ dia potent qd̄ expetit diuina celestis q̄ natural
Nam si inter hoies laudabile m̄detur. p̄cipuz potius quaz nocere

unificatē q̄ occidē saluare q̄ p̄cedē Vnde merito inter innocētis
innocētia inter virtutes minuat Et qui hec fecit diligitur
profertur. ornatur Benedictis omibz uotis qz omibz celebratur
Deniqz ob merita - et bñficia deo similim⁹ indicat. q̄nto magis
ipm̄ deus par est deis. Perfectisqz virtutibz p̄cellētes. atqz ab
om̄i labe terrena sumotus dñis et celestibz bñficijs. om̄e genus
huānūz p̄mereri. speciosa ista p̄lānter dicūt. et multos illicunt
ad credendū Ez qui hec sentiūt. ad ventatē quid p̄cipis acce
dunt: s; m̄p̄te labuntur. nām rex parū cōsideranter Nam si
deus nō nascat. impijs et iniustis: nec p̄ior utiqz iustos qz dili
git Ergo ystancior est error illoz. qm̄ et m̄z simul et grām tol
lunt In rebz emz adūsis. aut in utrūqz p̄tez moueri nāt ē. aut i
neutrz Ita qui bonos diligit et malos nō odit. nec bonos diligit
quia et diligit bonos. Et odio maloz venit: et malor odisse. ex
bonoz cultate descendit: nemo ē qui amet uitāz sine odio mor
tis. nec appetit lucem nisi qui tenebras fugit. Ideo nā ista guerra
ē: ut alterz sine altero fieri neqat. S; quis dñs habens infamiliā
suor bonū et malū: nō utiqz aut amboz odit. aut amboz bñ
ficijs. et honore p̄sequit. qd si faciat. et iniquis et stultis ē. Sed
bonū alloquitur. amice et ornat. et domū. et familie singqz oibz
rebus p̄ficiat. aializ vero maledictis. uerbis. uindicta. fame
siti. compedibz punit: ut et h̄c exemplo cetis sit ad nō peccan
dū. et ille ad p̄merendū. ut alioz metus cohereat. alios hono
ruocet Qui ḡ diligit et odit. qui odit et diligit. Sūt ē qui
diligi debeant. et qui odio habent Et sic is qui diligit cōfert bona
in eos quos diligit Ita qui odit irrogat mala his quos odio h̄
Ad arguē quia uerū ē dissolui nullo pacto p̄t. vana ḡ et fallā
ē smā eoz qui alterz detrahunt Ez illi ut q̄dā expte nō errat
Ez id quod melius ē ex duobz retinet. h̄y nō quoy ratio. et ver
tas argut h̄m̄ induat. obfalla om̄o suscepta in maximū erro
rem cadunt: non emz sic oportebat eos arguitari: quia deus
nō nascat. ḡ nec grā ymonet. S; ita quia deus grā ymonet
ḡ et nascat. Si emz certū et indubitātū fuiss; nō nascat deus
tūc ad illud alterūz venire eet nāt Cū aut magis sit ambigui
de ira pene. manifestū de grā Absurdū ē. ex incerto certū velle
subūtere aū sit p̄mptus de certis incerta firmare

Hec sūt de deo phōz smē. aliud p̄terea nihil quisq̄ dixit Qsi
hec que sūt. dca. false ēē dephendim⁹ Vm̄ aliud extremū
sup̄est In quo solo possit veritas p̄ueniri qd aph̄is. neqz sus
ceptū est vniqz: nec vniqz aliqui defensū. ysequens ēē ut nascat
deus qui grā ymonet. hec tenenda nobis et asserenda smā est
In ea emz sūma ois. et ardo religionis pietatis qz usat. neqz ho
nor ullus debet p̄t dō si nihil p̄stat colenti. nec ullus metus si nō

Qui sepe phi p̄ ignorancāz verit̄ nascatur non colenti
tāz iracione desinunt atqz in errores maderunt in ex tri
cabiles Id emz solet his enēre q̄ maior viam nescienti
et nō fatenti se ignorare ut vaget. dūz paucitāz obmōs embes
at Illud tū nullus ph̄us asserunt vniqz nō nihil inter hoīem
ac peccides m̄tēē: nec om̄o quisq̄ mō sapiens qui leniter rōnale
aial. aū mutis et irōnabilibz coequant. qd faciūt quidāz in
piti. atqz ipis peccidibz siles qui ventri ac volūptati se velint tra
dere: amitt eadez rōe se natos qua vniūsa que sp̄nant: qd dca ab
hoīe nefas est Quis emz tam indoctus. ut nesciat quis tam
impudens: ut nō sentiat m̄esse aliquid hoī diuinū Nidūz vemo
ad virtutes aī et ingenij quibz hoī manifesta cognatio ē Nonne

ipius corpus status. et oris figura declarat non esse cum mutis po-
 audibus equales: illarum natura in hominum pabulisque prostrata est: nec habet
 quicquam eorum. cum celo quod non intuentur. homo autem recto statu ore
 sublimi ad contemplationem non dum exercitatus confert cum deo. et
 vult. et rationem rationem cognoscit: propterea nullum est animal ut ait acerio pro-
 ter hominem quod habeat aliquam notitiam dei. Solus enim sapiens instructus
 est. ut religionem solus intelligat: et hec est hominis atque imitatorum
 vel propria vel sola distantia. Nam cetera que videntur esse hominibus propria
 et si non sunt talia in mutis tamen similia videntur. propterea hominibus similes
 tamen et in illis quedam similes similes. Nam et dignoscunt edunt somni-
 iurgio silentium: et cum se erantuallo vident gratulanti officium voce
 de clarent. Nobis quidem voces videntur incondite. sic illis fortasse
 ure: si ipsis qui se intelligunt verba sunt. Denique omni affectu cer-
 tas voces notas exprimit: quibus mentis habitus ostendunt. Finitis quod
 est hominibus propriis: et tamen videmus in aliis hominibus animalibus quedam
 signa leticie cum ad ludum gestunt aures dimulcent ritum alii et ictum
 habent frontem. ^{severant} oculos in lastima resolunt. Quid tam hominibus
 proprium. quod ratio et prudentia futuri. At que sunt animalia que latibus suis
 diuisos. et plures exitus pandunt. ut si quod periculum incident. fuga pa-
 teat obsessis. Quod non facerent nisi inessent illis intelligentia
 et cogitatio. alia prudentia in futurum. Et in gentes et formice furas
 acerui compoant. hyemis mores memores tectoque reponit: et
 apes que priam sole et certis uocibus penates venturorum hyemis
 memores estate labores expiunt. et in medum quesita reponit. lon-
 gum est si exequi velim que animalibus generibus animalibus fieri solent
 humane soleracie similia. Quod si hominibus omnibus que ascribi hominibus solent
 in multis quod deprehenditur similitudo. appet solas esse religionem. cum in
 mutis. nec brutis nec vestigiis aliquod. nec ulla suspicio inueni-
 potest Religionis. propria instructa. quod nullum aliud animal attingit. homo
 enim solus imitat. cetera sibi consiliata sunt. Iusticie autem dei cultus
 ascribitur: quem qui non suscipit. hic a natura hominis alienus. Vita pe-
 cundum sublimia spe vmet. Cum vero acceteris animalibus hoc pene solo
 differant. quod soli omnibus dominum vim potestatemque sentimus. in illis autem
 nullus sit intellectus dei. certe illud fieri non potest. ut in hoc vel
 muta plus sapiant. vel humana natura desipiat: cum hominibus ob sapien-
 tiam. et cuncta que spirant. et omnes res natura subiecta sit. Quare
 si ratio si in hominibus hoc precessit. et superat ceteras animantes quod solus
 notitiam dei capit. appet religionem. nullo modo posse dissolui
 dissoluitur aut religio si credamus epicuro illa dicenti. Omnis
 enim prope divina natura nature est in mortali eno. summa cum pace
 fruatur. Quemotenus a iuris oculis sequestra quod longe iam priuata
 dolore omnibus priuata periculis ipsa suis pollens opibus. vel indigna
 iuri. nec bene promeritis capit. nec tangit. ita. Que cum dicitur
 vtrum aliquem cultum deo putat esse tribuendum: et enecit religionem
 si enim deus nihil cuiquam. vniquam bonum tribuit si colentis obsequio nulli
 gratiam refert. quid tam vanum tam stultum quam templa edificare. res
 familiarum munere. ut nihil assequamur. At enim natura extellentem
 honorari oportet. Quid bonos debet potest nihil curanti in magna
 to. An aliqua ratione obstricti esse possumus ei qui nihil habet quicquam nobis
 cum deus inquit acerio. Sic talis est ut gratia hominibus caritate teneat
 valeat. Quid enim propriis potest neminem. quid contemptum dia potest
 in deum valeat inquit. abeat. ac ne recedat qui potest nulla potest
 Quod si negotio deus nec habet nec exhibet. Cur ergo non delinquamus quo
 acus hominibus consilium fallere licebit: ac leges publicas arconscribere
 ubi cumque nobis latendi occasio arriserit. Inferamus aliena vel sine au-

ore ul sanguine si pter leges nihil e amplius qd colendum sit Hec
 duz sentit epianus religionez funditus delet qua sublata confu
 fio .ac p turbacio vite sequetur Qz si religio tolli no pot .vt et
 sapiam retineam qua cois mta sit tuaoz Qno religio ipa sine
 motu teneri ac custodi pot Quod emz metuit .qtempmt
 otempmtur utiqz no colit Ita sit religio .et maiestas a honor me
 tu constet Oletus aut no e ubi nullus masat sine igr gram deo
 sine nam sine utriqz detraxeris Religionez tolli necesse est : sine
 qua mta homin stulticia scele immitate completur . nullus emz
 refrenat hoies conscia si credam . nos in conspectu dei uiue : si
 no tu q geram? videri desup : sz eaz que cogitamus . aut loquimur
 audiri adeo putem? At emz prodest id emz credere ut quidaz pu
 tant no vestatis gra sz utilit . qui leges consciam punire non
 put . nisi aliquis desup terror impendat ad colibenda pctā : fal
 sa e igr omis religio .et diuitas nulla e Sz arvis prudentibz
 vniua confecta sunt : quo rectius i nocentiusqz uiuat Mag
 na hec e .et amata q ppossum? aliena qd est Sz quia natio ma

Quoniam sine phoz prioris tps **Q**uid quams breuiter attingi
 de providencia consensissent . nec ulla eet dubitacio . quoniam mundus
 adeo .et roe eet instructus .et roe regatur . Prim? omz pcha
 goras extitit tepubz socratis qui sibi dicet no liquere . utiqz eet
 aliqua diuitas nec ne Que disputacio emz adeo impia .et con
 ueritatez .et religionez iudicata est Vt et ipm athenienses . expule
 runt sine fimbz et libros emz inconcione quibz hec q timebant
 exusserunt . De ang sua no est no est opus disputare . quia nihil
 certi pnuicant . folt hec socrates et auditor emz plato . et qui de
 scola platons tanq riuuli diuisas pte pfluerunt Scoria et p
 ipothetica meadez fuere sua qua porer foltia vo epian? deu quid
 esse dixit quia nate sit ee aliquid imido . pstant et eximur et
 boni : providenciaz tu nullaz Itaqz mundus ipm . nec roe ulla . ut
 arte nec fabrica instructus Sz natura rez quibzndz minutis
 semibz a miscabilibz conglobataz Qno quid repugnans dia
 possit no mdeo Et emz si est deus utqz providens e . ut e deus
 nec alit pot ei diuitas tribui : nisi et pteata teneat . et pua fa
 at . et futura pspiciat Cuz igr providencia subditit ee deu ne
 gamt esse Cuz aut dem ee professus e . et providenciaz simul ee
 concessit Altemz sine altero nec ee proisus . nec nitelligi pot Vex
 his postea tempobz . quibz iam plia deflouerat extitit al aclinz
 quid dragoras . qui nullus ee omo dem dicet . ob emz q suaz noua
 tus est athenis Item exrenens theodorus amboqz . quia nihil po
 terant reape . omibz iam dictis . et numentis maluerit con uerita
 tem id negare Inquo porer vniua sine ambiguitate consenserat
 Quz fut qui tot seculis tot ingemis asserat atqz defensu prom
 denaz calupniati fut Quid go utruq ne istoz minutos . et mer
 tes phos rraone an vero aucte al mitate pstantu vroz re
 fellamus . an poans utroq Sz pperandus e ne longi . amata diri

Quoniam noluit diuina puidencia fmi ee mundus aut **Q**uoniam orō
 principis inter se tenie coeuntibz dicunt ee q artuz . aut re
 pente natura restitisse al extitisse : natura ved ut stacio al
 stracio aut hie m se vni gignendi et vniendi Sz ee nec sensus hie
 ullus nec figuraz . ut intelligamus omia q su sponte ee gnta
 nullo artifice nec auctore . utriqz vniu et impossibile . Sz hoc ene
 nit ignorantibz ueritatez . Vt quod vis poans ex cogitent q id se
 nciant . qd de posat . frumz minuta illa semia quoz concursu to
 tuz coule mundus loquitur . Vbi aut vnde fut : quero quis illa vi

dit vniq̃. quis sensit quis audiuit. an solus leuapue oculos habuit
Solus mentes qui profecto solus om̃i cecus. et excors sunt qui
ea loqueretur. qui nec eger. quisq̃ delirare. nec dormiens possit som
pnare Quatuor elementis q̃stare om̃ia phĩ vetes differebant
ille noluit. ne alienis vestigijs videt̃ insiste. Et ip̃oz elementoz
alia voluit eē p̃mordia. que nec videri possunt. nec tangi. nec
ulla corp̃is poete sentiri tam innum̃ta sunt. ut nulla sit acies fer
ri tam subtilis. qua secari ac diuidi possunt Vnde illis nomen
imposuit athomoz Et occurrebat ei q̃ si vna eēt om̃ibz eadez
q̃ natura nō possent res efficē diuisas tanta varietate q̃ta vi
dem⁹ in esse mūdo Dixit g̃ lema eē. et aspa et rotunda et hamata
Quāto melius fuerat tacere quā in vsus tam miserabiles tam i
anes herē linguas Equidez vereor nenō minus delirare videat̃ qm
hec putet refellendo Respondam⁹ nī aliqua velut dicenti Si le
ma sūt et rotunda. utiqz nō pūt se iunicez apphendere Vt aliquod
corp̃is efficiant Vt si quis milium velit in vna coangumētacōez
q̃stingē leuitudo ip̃a granorū in massā coire nō sicut aspa inquit
et angulata sunt. et hamata. ut possint cohere. Diuidua ergo et
secabilia sunt. hamos emz nātē est. et angulos emnere Vt possit
amputari ac diuelli Ita q̃ amputari de ṽ pōt. et videri potit et
teneri Hec inquit per mane quēns motibus volitant. et huc
atqz illuc feruntur. sic puluis inuicuas videm⁹ in sole Cur p̃fe
nestraz radios ac lumen immiserit Ex his arbores. et herbe et fru
ges om̃s oriūt Ex his māia et aqua et ignis et vniūsi gignūt
et rursus in eadez resolvūt. ferri hoc pōt quociens al̃ q̃ dū. cere
bus paruis agit. Ex his eē mūdus q̃ cretū ē Impleuit numerū
p̃fecte insane nihil vltimū adia posse Et inuenit nī ille qd̃ ad
deret. qui om̃e inquit infinitū. nec pōt q̃cūqz vacare. necesse est
g̃ innum̃abiles eē mūdus Que tanta vis fuerat athomoz
ut moles tam inextimabiles extant minutis conglobarent At
p̃mū requiro que sit istoz semini ul̃ rō ul̃ origo Et emz ex
illis sunt om̃ia ip̃a igit̃ eē dicem⁹ que natura tanta copiam ad
efficiendos i innum̃abiles mūdoy subministrant Et concedaz. Vt in
pugne de mūdīs delirauerit De hoc loquam⁹ in quo sumus. et quē
videm⁹. At om̃ia ex mūdū corp̃culis fieri Si hoc ita eēt
nulla res vniq̃ sui g̃nis semine indigeret. sine om̃s aliter nascerē
tur aut sine partu Item cetera vniūcia sine coitu. arbores. et que
gignit cetera. pp̃ia semina nō haberent. que nos quotidie tracta
mus et seminus Cur in frumento seges nascit̃. et rursus ex sege
te frumentū Demqz si athomoz corao. et conglobacō efficer̃
om̃ia et maere vniūsa conarescent Siquidez p̃mane athomi vo
litant. atqz sine terra sine radicibz sine humore sine semine. non
herba nō arbor nō fruges oriūt aut granum pūt Vnde appet m̃l
ex athomū fieri. quiquidez. vna queqz res hēit pp̃ia certazqz nāz
sui semen suaz legem ab exordio datū Demqz lucrans q̃ oblitus
athomoz quos aserebat. ut redarguet eos. qm̃ dicunt ex nihilo
fieri om̃ia. his argumentis vsus ē. que cōi ip̃m valēt Si emz i
dixit. nam si de nihilo fierent. ex om̃ibz rebo om̃e genus nasci possit
nī semine eger Item postea nī igit̃ fieri de nullo posse putandū ē
semine qm̃ opus ē rebo quo neqz create aeris interis possit p̃ferē
p̃auras Quis hūc putet hūisse cerebrū atqz hec dicet nec videt̃
sibi eē q̃ra Nihil emz p̃ athomū fieri exinde appet. q̃ semine quo
aiqz rei fertur ē. nisi forte ignis et aque natura ex athomū eē cre
dendū Quicqd̃ durissimū rigens matie si ictu vehemētiore col
lidant̃. ignis exaruit. nō infero aut silice athomi latent Quis in

clusit aut cur sua sponte nō emittat. Aut quo semina ignis in
 matia fragillima pmanere potuerit. Obmutto silicis ac ferris or
 bem vitreus pleni aque tenuis in sole delumie q ob aqua resu
 lget ignis. attenditur etiam indurissimo frigore. Tū etiam maq
 ignis ee credendus est. At qui de sole ignis nec estate quide ac
 cendi pot. Et certe in halauis. ul si vapor leuis aliquid attigit
 aut crustas marmoris. aut laminas paulatim p minutissimos fo
 res aquas concreuit. Item de alicui terre aut mari nebula ex
 istit. que aut dispersa humefacit. quicquid tēxerit aut collecta
 in ardios montes insublime vento rapti stipatur in nubem. atq
 nubes maximas deiciat. Qbi gō dicim⁹ liquores natos ee. Nam
 in vapore. nūq i alicui. Nūq in vento atqz nihil pot consistere mē
 qd nec tangit. nec videtur. Quid gō de animalib⁹ loquor. Inqz
 corporib⁹ nihil sine ratione sine ordine sine utilitate sine spē signu
 tūq videm⁹. adeo ut solertia. et diligentissima omz panz nebroz
 q de spacio. casus nec fortunaz repellat. Et pictem⁹ arais et
 ossa. et nemos et lignes de athomis posse conualesce. Quid sen
 sus cogitatio memoria ingenii. Umbz semib⁹ coaugmentantur.
 put minutissimis inquit. Et ut gō alia maiora. Quomō igit i se
 cabilia. Deinde si ex insensibilib⁹ sunt que vident. Cur igit nemo
 videt. Et siue sint insensib⁹ que sunt in hoie consider. siue tac
 tibia que veniunt sub aspectu ratione quis nō videt. Quomō.
 gō siue ratione conuēga put aliquid efficere rationale. Videm⁹ enim nō
 ee in omi mudo qd nō hait in se maxiz mirabilez qz rēnez. Que
 quia sup hois sensum. et ingeniu ē an rectius q diuine pūden
 tribuenda ē. An simulacra hois et statuas. ratio et ars fingit
 ipm hoies defrustris tenie ocurrentib⁹ fieri putabim⁹. Et quid
 simile venturis inficito: aut sumus et excellens artificum nihil
 aliud nisi umbray. Et extrema corporis lamenta possit imitari.
 Non potuit humana solertia dare opem suo. aut motu aliquem
 aut sensu. Obmutto usuz videndi. audiendi. odorandi. ceteroz
 nebroz. ul appenam ul lacrimarū mirabiles utilitates. Quis ar
 tifer potuit aut cor hois aut vocem aut ipm sapiāz fabrica
 re. Quisq ne igit sumus existimat q homo rōe. et consilio face
 nō possit. id concursu athomoz passim cohererent. profici potius
 se. Vides inque deliramenta incedunt. Dū nolunt effectiōnem
 curaz q reruz deo dare. Concedam⁹ tū hys ut ex athomis fiantq
 reūna sūt. nō etiam celestia deos ante incorruptos. eternos bōs
 ee. Solus qz dant immutates. ne cō cursu athomoz oarti
 ee videantur. Et enim deos quoqz ex illis constituisse dissipabiles
 fierent semib⁹ aliqui resolutis. atqz in naturaz suaz reuerentib⁹
 ergo si ē aliquid q athom nō effecerunt. Cur nō cetera eodē mō i
 telligam⁹. Et quero ante q mundus p mordia ista generaret.
 cur sibi dū hitaculuz nō edificauerunt. videlicet nisi athom
 couissent: celūqz fecissent. ad huc dū pmedūz mane penderent.
 Quo igit consilio. quia rōe de confuso. qremo se athom congre
 gauit. ut ex alijs inferi⁹ terre conglobarent. Celūqz desuper
 tender. tanta syderū varietate distinctū: ut nihil vniq exco
 tari possit ornans. Tanta gō qui videat et talia pot existimare
 nullo effecta ee consilio: nulla pūdenca. nulla rōe diuina. sed
 athom subalib⁹. ex ignis concretis ee tanta miracula. Nōne p
 digno simile ē. aut natū ee hoies. qui hoc dicet aut existisse
 qui credet. Ut democritus ut auditor eius fuit. Vel epicharm⁹ m.
 que vanitas ois de leucapi fonte pfluit. Et sic alij dicūt nata
 mudus effectus ē. qui sensu et figura caret. hoc vō multo ē absur

dominus. Si natura mundum fecit consilio. et ratione fecit. nunc est. Is enim fecit
aliquid. qui aut voluntatem faciendi habet. aut scientiam. Si caret
sensu aut figura. quomodo potest ab eo fieri quod et sensus habet. et figuram
nisi forte quis arbitretur. nam animam fabricatam. tam subtilem a
non sentiente formari animam quod potuisse. aut istam celi spem tam
videnter ad utilitates viventium temporum nescio. quod casu sine
conditore sine artifice subito extitisse. Sed quid inquit est Crisostomus
qui efficit. ei que homo licet ratione sit perfectus. facere non possit
id perfectum est manus. et foras. et sapientiam. homo autem
non potest facere celestia. ergo illud quod est efficit. vel efficit super hominem
arte. prudentia consilio potest. quis igitur potest esse nisi deus. Natura
vero quomodo veluti mater esse res putant. Si mentes vero non habet
nihil efficit. unquam nihil movet. Vbi enim non est cogitatio nec mo-
tus est ullus nec efficacia. Si autem consilio utitur ad capiendum
aliquid. ratione ad disponendum. arte ad efficiendum. virtute ad con-
summandum. potest ad regendum. et gubernandum. Cur nam potius quod
deus noverit. aut si concursus a hominibus. vel carens mente sit
ei que videmus efficit. Quomodo autem celi potuit. Urbem autem
domum non potuit. Cur montes marmoris fecit. colupnas et sum-
ma licta non fecit. aut qui non debuerant a hominibus. ad hec etiam
efficienda concurrere. Siquidem nullam positionem relinquunt. quas
non expiant. Nam de natura que mentes non habet. non est mirandum
quod hec facere oblitus sit. Quod ergo est utique deus cum inchoaret hoc
opus mundi. quomodo nihil possit esse nec dispositor. ad ordinem. nec ma-
nus ad moles. que fieri ab homine non poterant. fecit ipse in quibus et
homines ipsi in periculum de sua potestate sapientia dedit. et instruxit cum
ratione. quantum fragilitas terrena capiebat. ut ipse sibi efficeret que
in usus suos essent utilia. Si vero in hominibus mundi ut ita dixerim
res per nulla prudentia est que regat. nullus deus qui admittat
nec omnino sensus nullus in hac res natura pollet. Unde agitur
mens humana tam solens tam intelligens orta esse ardeat. Si
enim corpus hominis ex humo factum est. unde homo nomen accepit.
animus ergo qui sapit. rector est corporis. cum membra obsequuntur. tamquam
regi. et imperatori. qui nec aspici nec comprehendere potest. non potuit
ad homines nisi asapientia natura pervenire. Sed sicut omne corpus magis
et animus gubernant. ita et mundum deus. Nec enim versile est. ut
minora et humilia regimen habeant. maiora et summa non habeant. De
magis marchus. Cicero in Tusculanis. et in consolatione morum in-
quit. nulla interius origo in neminem potest. nihil est inquit. in
mixtum atque aeternum. aut quod exteriora naturae atque factum esse videatur.
nihil ne humidum. quidem aut flabile aut igneum. His est natum
ut nihil inest quod vim memorie mentis. cogitationis habeat. quo
et potestatem teneat. et futura provideat. et complecti possit presentia
que sola divina sunt. nec enim inveniuntur. Unquam unde ad homines
venire possint nisi adeo. Exceptis igitur duobus tribus ne calumpni-
aribus. unus cum constet divina prudentia mundum regi. sicut et
factus est. nec sic quisque qui dyagore theodorum sinas vel leucapi
maius omentum vel democriti epicurum lenitate perficere audeat
auctor. vel illorum septem poetas qui appellati sunt sapientes vel pyth-
agore vel socratis vel platonis. ceterorumque philosophorum qui esse prudentem
cum indicaverunt. falsa igitur est illa sententia. qui putant tenonem ac-
metis graecorum religionem asapientibus institutam. quo se homines imperia
apertis abstinere. Quod si verum sit. ergo deus ab antiquis
sapientibus sumus. Quod si fallendi atque adeo totius generis humani
tam omentum sunt religiones. sapientes igitur non fuerunt. quia in sapi-

444
111.

ente nō cadit mendaciz. Et si fuerint sapientes que tanta felicitas
 menciendi. Ut nō mō indoctor. s; platonē quoq; atq; socratē
 fallerent. et pythagorē. Zenonē. aristotē. maximaz sectarū pū
 apes tam facile deludent. Et igitur diuina. puidencia. Ut senserūt hi
 hoīes quos noīam; aut vi ac p̄tate omnia que videm; et facta
 sūt et regunt. Nec em; tanta rerū magnitudo: tanta dispositio
 tanti infundis ordinib; quibusq; constantia. aut olim potuit
 sine p̄uidē artificē oriri. aut constare tot sedis sine nichola po
 tenti. aut impetui gubernari. sine p̄tate ac stare sine rectore qd
 rō ip̄i declarat. Quicquid ē est qd h; ratione sit ortū. necesse
 ē ratio aut sciencie sapientie q; natura. nihil aliud potē ēē quā
 deus. Omnis aut qm rationes hēt. qua et regit et cōstat. gō ad
 factus ē. Quod si ē conditor rectorq; mūdi deus recte igitur ab
 eo vera religio q̄stituta ē. Autou ē rez p̄uati q; cōi hoīes q; re
 Omnia q̄stituta de. puidencia. Sequitur. Ineruo debetur iē
 ut docem; utru; ne multoz deoz ēē credenda sūt. an poāis
 vnius satis ut opinor docum; ul' oīdum; iuris institutiō
 bus deos multoz ēē nō posse. q; diuina vis ac p̄tās si distribuitur
 multiplex diminitur. utiq; et mortalis ē. Si vō mortalis nō est
 nec minui nec diuidi p̄t: deus igitur vnius ē in quo vis et p̄tās cō
 sumata. nec minui pot. nec augeri. Si aut multū sūt di; hēt singu
 li p̄tātē ac minis sumā ip̄a de creuit. nō poterūt singuli hēre totū
 qd ē omē. cū plurib; vnicūq; tū de eū. quāz ceteri possidebunt.
 Non pnt igitur in hoc mūdo multi ēē rectores. Nec in vna domo multi
 dñi. nec in nam vna multi gubernatores: nec in armento. aut grege
 duces multi: nec in vno regimine multi reges. Et nec in celo qui
 dez multi soles ēē potuerūt. sic nec aīe plures in vno corpe. Ideo
 in vnitare natura vniūsa consentit. q; si mūdus spūs vitis alit to
 tam q; infusa p̄ artus meus agitāt mole; et magno se corpe multet.
 Appet testimo poete vni ēē mūdi habitatores. den; Arquidez.
 corpus omē nisi ab vna mente nichil. regiq; nō pot. Omēz igitur
 diuiaz p̄tātēz i vno necesse ēē: cū mūtu et impio reguntur omia.
 Et idē tantus ē: ut ab homie nō possit aut vbi emian a sensu
 bus existimari. vnde igitur ob hoīes opinio multoz deoz p̄suasione p
 uenit. Nonemut hi omēs qui colūt. ut di; hoīes fuerūt. et idēz
 p̄m reges sed eos ob virtutes. quia p̄fuerūt gūi hūmōdis ho
 nobis affectos ēē post morte; aut vt hūmā et iūmā quib; hū
 naz vitaz excoluerūt: i mortales memoriaz consequitos: quis
 ignorat: nec tū mares s; fēias. Quāz vetustissimū grecis sc̄ptō
 res quos illi theologos mīcipant: cū et romani grecos sequunt et
 imitati docent. quoz p̄apne homerus aut ut enim; qm eoz i
 omīz natales quingia p̄o gemēs impia. res gestas obit. al' ob rem
 simulachra de monstrant. et sequuntur ē Tullius 3° de natā deoz
 libro. Dissoluit publicas religiones: si tū veraz quā ignorabant
 nec ip̄e nec alius quisq; potuit inducere. Ideo et ip̄e testatō ē flū
 quidez appere. veritate; tū latere: vniūa inquit tam facile vera in
 venire possem q; falsa cōmūce. Quod quidez dissimulante; ut
 achademici: sed vere atq; ex animi smā. p̄clamant. quia veritas
 hūmāis sensib; exm nō pot. qd assequi voluit hūmā. puidencia
 id assequitur ē ut falsa de teget. Quicquid em; fictū et q̄men
 tianz. quia nulla rōe subnixū ē facile dissoluit. vnius ē igitur p̄
 ceps et origo. rez deus sic plato in thymeo. et sensit et docuit: i
 cūq; manifestatēz tantaz ēē declarat: ut nec mente comprehendī. nec
 lingua exp̄m possit. Idem testat hermes: quē Cicero ait i mō
 deoz apud egyptios hū em; qui salū ob virtutes multazq; aranz

sciam Trimegistus notatus. et erat non modo platone vero pythagora
septemque sapientibus longe antiquior. Apud xenophanem socrates dispu-
tans ait: formam dei non oportere cogitari. Et plato in legibus libris quod
omne sit deus non esse querendum. quia nec inueniri possit nec enarrari
pythagoras quoque unum deum constituit: dicens incorporeum esse mentem
que per omnes res nam diffusam et intentam vitalem sensum cunctis ani-
mabus tribuat. Aristoteles autem in physico unum esse naturale: deum dicit
quod genus et vires suos habeant proprias. Eodem fere artem dicit sine
peripateticis et zeno cum suis stoicis. Longum est enim singulorum sum-
mum. qui licet diuisis nominibus sint abusi. ad unum tamen pertinet qui in
mundum regit concurrens. et tamen summus deus. Cum et philosophi et poete
et ipsi denique qui deos colunt sepe fateantur: de cultu tamen et honori-
bus eius. Nemo unquam requisivit nemo differunt. ea scilicet persuasione
qua semper beneficiis in corruptis credentes. nec iusta enim antiqui
nec ulla cultu indigere arbitrantur. Adeo religio esse non potest ubi me-

Unde cum rudimur impie quorundam de testibus istis nullus est
bilibusque prudentiae. vel potius amenitatis. redamur ad propositum dui-
mum religione sublata. nec sapientiam tenere posse. nec iustitiam
dum divinitatis intellectus quo disserimus ab eis in homine solo reperit
iustitiam: quia nisi cupiditates nostras deus qui falli non potest coher-
cent scelerate impieque vinemur. Spectari ergo actus nostros adeo
non modo ad utilitatem nostram vite attinet. et eam ad veritatem. quia
religione iustitiaque detracta. vel ad stultitiam peccandam amissa ratione
denolumur. vel ad bestiarum immitatem: immo vero amplius siquidem
bestie sui generis animalibus pareant. Quid enim hominem conciliantem quid
imma? si dempto metu superiore unum legimus aut fallere potuerit a se
vere. Timor igitur dei solus est. qui custodit hominem inter se societatem
per quas vita ipsa sustinetur. munus gubernatur. Is autem timor aufer-
tur si fuerit hominum persuasum quod ne sit expers deus. qui monentem et in-
dignantem non modo cum minister fuerit nostris utilitatem. sed et ratio ipsa et
veritas persuadet. Rursus nobis ad superiora redendum est. Ut que do-
cui? Adeo factum esse mundum. docemus quare sit effusus.

Consideret aliquis universum mundi ad instructionem intelliget pro-
fecto quod vera sit summa stoicorum. qui ante unam causam mundum esse
structum. Omnia enim quibus constat quaeque generantur. esse mundum
ad utilitatem hominis accommodata sunt. homo igne utitur. ad usum calefa-
ciendi. et luminis. et coquendorum ciborum ferrique fabricandi: utitur
fontibus ad potum. ad lavacrum fluminibusque ad agros irrigandasque
regiones. utitur terra ad percipiendum fructum ubertatem. Collibus
ad conferendam vineam montibus ad usum arborum atque lignorum. vitis
mari non solum ad commercia et copias. ex longinquis regionibus ferre
das. verum et ad ubertatem omnis generis piscium. Quia si his elemen-
tis. utitur quibus est primum. non est dubium. quoniam et celo. quoniam et celestibus.
tamen officia ad fertilitatem terre ex qua vinum temperata sunt.
Sol irrequietis cursibus et spaciis inaequalibus. orbem annorum constituit
aut onens diem promittit ad laborem. aut occidens noctem supducit
ad requiem. Et tunc ab assidue longius admeridies. tamen accessit. primum
ad sempertrione. hyemis. et estatis vicissitudines facit: ut et la-
beum honoribus ac primis in ubertatem terra pinguescat. et esti-
vis coloribus. vel herbide fruges maturitate durent. Vel quae
sunt in humidis creta et feruente interstitia. Luna quoque nocturnum
in tempore gubernatur amissi. et recepti huius vicibus mensura spacia
moderatur. et certis horrentibus tenebris noctes fulgore sua ca-
ritatis illustrat. ut estiva itinera. et expeditioes. et opera sine labo-
re ac molestia confici possint. Si quidem nocte lenes melius stipule

nocte arida prata odentur. Astra et cetera. ul' ortu ul' occasu suo et
 terrarum stationibus opportunitates temporum subministrant. Et et namque quo
 minus errabundo cursu per immensum augent. regieque prebent. Cuius ca
 ritate gubernator observans. ad portum destinati litoris puebatur.
 Ventorum attrahunt nubes. ut sacra imbubus. ut vites vitibus arbus
 ta pomis exuberent. Et hec per orbem vitibus exhibent. ne desit ali
 qui quo vita hominum sustineat. Ut enim ceteras animantes eadem natura
 nutrit. et eisdem fecti. et eorum multa pascit. Num et multorum canis
 dens laborant nime. quia sunt rones expa. Et intelligimus et
 ipsa eadem et eodem modo in usus hominis adeo facta. primum ad vestitus
 primum ad operis auxilia. ut clavi sit domus. prudentia rex. et copi
 az habundantia. homini vitas tribuit atque omnia voluisse ob eamque an
 et aerem volucribus. et mare piscibus. et terrarum quadrupedibus imple
 rent. Et academici constrictos ducentes solent querere. Cur si
 dens omnia hominis causa fecerit. etiam multa omnia inimica. et pesti
 fera nobis repant. tam in mari quam in terra. Quia stoya veritate
 non respicientes. ineptissime repulerunt. aut enim multa in gis
 nentibus. et in mundo animalium. quorum lateat utilitas. si ea pro cessu tem
 porum in veniri. sicut iam plura poribus scilicet in cognita necessitas
 et usus invenit. Que tandem utilitas potest in murebus in blactis
 insperantibus repiri. que homini molesta. et puerosa sunt. An medicam
 in his aliqua latet. que si est inveniet. aliqui nempe ad uestitus mu
 la. cuius id illi quereretur esse omnino malum. viperam ferunt erunt. iane
 quod dilapsam medem eisdem bestie morsu. Quanto melius fugiat
 eam proisus non esse quam remedium. con se ab illa desiderari. Bre
 viter igitur ac verius respondere poterunt. et hunc modum. Dens enim
 formasset hominem. veluti simulachrum suum. quod erat opificis simum
 inspirant ei sapientiam soli. ut omnia improprie ac diuine sue subingeret
 omnibus quod mundi quomodolibet videretur. posuit tamen ei et bona et mala
 quia sapientiam dedit. cuius omnis ratio discernendis bonis ac malis sita
 est. Non potest enim quisque eligere meliora. et scire quid bonum sit. nisi
 sciat simul recte ac vitare que mala sunt. Invenit enim sibi alterutrum
 conerari sunt. ut sublato altero utrumque sit tolli nate. positis igitur
 bonis. malis quod. tamen demum opus suum peragat sapientia. Et quid boni
 appetit ad utilitates. malum vitat ad salutem. Ergo si bona inu
 merabilia sunt. quibus firmi possit. sic etiam mala que timeret. Nam si
 malum nullum sit. prorsus. nihil demum quod lede hominem possit. Tollit
 omnis nostra sapientia nec est homini natura. positis etiam tamen modo inconspic
 tu bonis quid opus est. cogitatione intellectu sua ratione. Quocirca
 quod porrexit manu. Id nature aptum. et quomodolibet sit. Ut si quis ve
 lit appetitissimam cenam in finibus. qui non dum sapientiam appetit. Utque
 id appetent singuli quo vniquemque. aut impetum aut famem. a se
 casus attraxit. Et quicquid superseruit id illis est utile et salubre. quod
 igitur non cebit eos. sicuti sunt permanere. et semper infantes et uestros
 esse rex. Si autem ad misceas. vel mutila vel se venata decipitur
 utique per ignorantiam boni et mali. nisi accedat his sapientia per quam ha
 beant malorum reiectionem bonorumque delectum. Vides ergo magis per ma
 la opus bonis esse sapientia. que nisi fuissent. posita rationale animal non
 erunt. Quia si hec ratio natura est. quam stoya posuerunt. dissoluit
 etiam illud argumentum. Exprobat dens inquit. an vult tollere mala et
 non potest. aut potest et non vult. aut neque vult neque potest. aut et vult
 et potest. Si vult et non potest imbecillitas est. quod in demum non cadit. Si
 potest et non vult invidus. quod eque alienum est adeo. Si neque vult
 neque potest. et invidus et imbecillitas est. Ideoque nec dens. si et vult et
 potest quod solus deo quoniam sunt mala. aut cur illa non tollit.

scio plerosque phorū qui prudentia defendunt hoc argumēto perturbare
solere. et iunior pene edigi ut deus nihil curare fateantur quod
marie qui epycurus. Sed nos ratione perspecta hoc argumētum
facile dissolvimus. deus enim potest quicquid velit et imbecillitas et in
india indeo nulla est. potest igitur mala tollere. sed non vult. nec ideo tu
iunior idcirco enim non tollit. quia et sapiam sic et docui simul
tribuit. et plus est bonis ac iocunditatis in sapia. quam in malis mo
lestie. Sapia enim facit. ut et deus cognoscamus. et per eam cognos
cimus in mortalitate allequamur quod est summum bonum. Itaque nisi prius
malum cognovimus. nec bonum poterimus agnoscere. Si hoc non
vidit epycurus. nec alius quisque. Si tollantur mala tolli pariter
sapiam. nec ulla in homine virtus remanere vestigia. cum id in
insistenda. et separanda malorum acerbitate consistit. Ita per
ignem compendimus sublatoz maloz maris et vero et. prius nobis
caremus. Constat igitur omnia per homines. proposita tam mala quam bona

Sequitur ut ostendamus cur fecerit hominem ipsum deus sicut mu
dum per homines machinatus est. Ita ipsum per se tamquam divinum
templi antistitem spectatores operum rerumque celestium. Et sola
est enim. qui sentiens capaxque rationis intelligere possit deus qui
opera eius admiratur virtute partemque perspicere idcirco enim consilio
mente et prudentia instructus est. Ideo solus preter ceteras animas
Rectus corpe. ac statim factus est ut ad contemplationem parentis
sui exaltatus esse videat. Ideo simonem solus accepit. ac lingua co
gitationis interpretis. ut enarrare partemque domini sui possit. postrema
enim omnia ei subiecta sunt ut factori atque artificia deo esset ipse sub
iectus. Si ergo deus homines suum voluit esse cultores. Ideoque illi titulum
tuum honorem attribuit. ut rex omnium diceretur. utique iustissimum
est deum videlicet enim qui tanta persistit amare. et homines qui sit no
bisque domini iure societate coniunctus. nec enim cultores dei. adei
cultore violari. unde intelligi religionis ac iustitie causa esse homines fi
gurat. Cum rei testis est marcius tullius in libris de legibus
ita dicens. Sed omnia que indoctorum hominum disputatione verantur
nihil est perfectio iustitiamque. quam plane intelligere nos admissum esse
natos. Cum si est verissimum deus. vult ergo omnes homines esse iustos
et deum et homines caros habere. deus si honorare tamquam prem diligere
velut fratrem. In his enim duobus tota iustitia consistit. Cum ergo aut
deus non agnoscat aut honoret in iuste. et contra nam suam vivit. et in
mundo principit institutum legemque divina.

Hic fortasse quidam aliquis vnde ad homines perita pervenerit. aut
que primum divinum institutum reglam ad perit detulerit. Ut
aut sit ad iustitiam gemitu opera tamē efficiat in iustitia. Jam su
pms explanat si deus posuisse bonum ac malum. et bonum quidem di
ligere pugnas odisse. sed ideo malum posuisse. ut et bonum enuncaret
quod alterum sine altero sic sepe docui intelligimus constare non posse. et
denique ipsum mundum. ex duobus elementis repugnantibus et in iuste
copulatis esse coactum igneo. et humido. nec potuisse lucem fieri
nisi et tenebre fuissent. quia superius non potest esse sine inferiori. nec
oriens sine occidente. nec calidum sine frigido. nec molle sine
duro. sic et nos ex duobus eque repugnantibus compacti sumus. et
omnia et corpe quorum altero celo ascribitur. quia tenue est et mutua
tabile. Alterum terre quia apprehensibile est. Alterum solidum et eter
num est. Alterum fragile et mortale. Ergo alteri bonum ad habet alteri
malum alteri. lux in iustitia. Alteri tenebre mors. iustitia sine
existit in hominibus nature sue depravatio. ut esset necesse constitui
legem qua possent et vicia prohiberi et virtus officia imparari. Cur

igī sint inter hūmāna bona et mala quorum rōnez declarant ne
cesse ē in utraq; ptem moueri deū. et ad grām eū iusta fieri
videt. et ad iram cernit iniusta. Et occurrat nobis epianus et
dicit. Si ē in deo leticie effectus ad grām et odij ad iram: necesse
ē ut heit et timorez et libidinez et cupiditatez ceterosq; effus.
ad grām qui sūt imbecillitatis hūane. Non est necesse ut ti
meat qui nascit. aut mereat qui gaudet. Demq; iracundi mīn
timidi sūt. Et nati leti mīn merent. Quid opus ē de hū
mā affectib; dicē. quib; fragilitas nra succumbit. Consideremus
dūm natiuitatez. nolo enī naturā dicē. quia deus nūq; credit
natus timore affectus hēt in hōie matiam. Indeo nō hēt homo
q; multis casibus et pculis subiectus ē. metuit ne quāuis maior
existat. que illū berbēt spohet laceret affligat interuenit. Deus
autē i quez nec egestas nec inuria nec dolor nec mors cadit. ti
mere nullo pacto pōt. quia nichil ē q; ei vni possit inferre. Nam
quia fragilis et mortalis effectus ē. nātē sūt alterū serū dmer
siq; iustitū. Cui pūxione soboles effia posset ad gtenendū i
gnis ppetuitatez: nec aut libido in deū locū hēt: quia fragilitas
et intentus ab eo ē alienus: nec ulla ē apud eū femina cui
possit copulatione gaudere. nec successor indiget qui semp futur
est. Eadem de invidia et cupiditate dicā pū. que certis man
festis q; de casis in hōiez cadunt. In deū nullo mō de vero grā
et ira. et miseria habent in deo matiam recteq; illis utitur i
suma illā et singulari pte ad rez conseruatiōem.

Quent quispiam que sit ista matia pūmū accedentib; malis
afflicti hōies ad deū pleriq; confugunt mirantur obsecrant
credentes enī posse. ab hīs in iure ppulsare. hē igit eū
miserandi. nec enī i iurias hominū q; gtemptor. vt auxiliū la
borantib; de neget. Item plūm quib; pūasi. est adeo plice ius
ficiā. enī qui sit dūis ac parens omī venerant. et pāb; assidu
is atq; frēptib; votis dona. et sacrificia offerunt. nomē enī
laudib; pūsequunt. iustis ac bonis opib; demereri eū laboriter
Ergo ē p q; deus. et possit et debeat gratificari. Nam si nichil est
tam quēmens deo q; bīficiā: nichil aut tam alienū. qut sit in
gratius. nātē ē ut officiis optimoz stēq; viuētiū pstat aliquid
atq; vicem reddat. nec subeat ingrati culpā que est eā hōi
cūmōsa. Cū aut sit alij facinorosi i neptarij que omīa libidi
nib; polluant credib; verent. fraudulent. rapant. pūrent: nec
i sanguinib; nec parentib; percutit. leges et ipi eāz deū
negligant. habet igit ira in deo matia. nō enī fūis enī eū
talia fieri videat. non moueri et insurge ad ulciōē mīseratorū
et pestiferor nocentes q; dolore. vt bonis omīb; consulat. Adeo
et in ipā ira nō in est. et gratificatio. In qmā gō et falli repū
tur arguta. ul' eoz qui eū nasci deū nolunt gratificari nolūt
quia nec homo quidez fieri sine ira pōt. ul' eoz qui nullū animi
motū ēē in deo putant. Et quia sūt aliqui affectus qui nō cadūt
in deū. Vt libido timor auaricia invidia omī prorsus affecti enī
nātē dixerūt. Hīs enī vacat qui vicioz qui v affectus sūt
Eoz aut qui sūt virtutis i nra i malor. caritas in bonos. mise
ricordia in afflictos. qui dūmā pte sūt digni pūior et iustos i
veros. hēt q; pfecto nisi hēt hūmā vitut. Dabit atq; ad tan
taz gūfusiōēz deuemet status rez. ut gtemptis sepatis q; legi
b; spū. regnet audacia. Nemo demq; tutus ēē possit nisi qui
virib; pūaleat. Itaq; qī cōi latuimus tēū oīs depopulabitur.
Nunc vero qui. et mali penā. et boni grām et afflicti opem spe

tant et virtutibus locus et scelera rurosa sunt et boni. miserosiores
et iusti. ab iniustis impugnetur verum. Considerabimus postea cum
iusta fuerint iterum de ira implicemur. an sit aliqua indeo. utrum
nichil caret omnino. nec moneatur ad ea quae impie geruntur.

Omnis inquit episcopus nihil curat nullas igitur habet potestates. Quare
et necesse est enim. qui habet potestates. ut si habet. et non utitur. quod tam
ta est causa ut ei non dicatur inimicus sed eam invidus ipse
sit inhiis. Ideo inquit incorruptus ac beatus quia semper quietus. Si
vero administratio tantarum rerum cessat. si adeo negligantur quae videntur
ita summa gubernari. aut quietus esse non potest. qui vivit ac sen-
tit. Nam quae aut sompni. res est aut mortis. et nec sompniis
habet quietem. Nam cum soporata sumus corpus quidem quiescat. animus
aut irrequietus agitur ymagines sibi quas cernat effingit. et
ut naturales sui motus exeat varietate visum adnotat se falsum
dum membra saturant. ac vigorem capiunt de quiete. Quies igitur
semperna solius mortis est. Si autem mors non attingit. Deus igitur
numquam quietus est. dei vero actio quae potest esse nisi mundi administratio
Si vero mundi curam gerit. curat igitur hominum vitam deus. et singulorum ac-
tus adiuvit. eosque sapientes ac bonos esse desiderat. haec est voluntas
dei. haec divina lex quae qui sequitur. qui servat deo carus. Necesse est
igitur ut praemoneatur ad ius suum. qui hanc etiam divini quod legem
aut violant aut spernit. Si nocet aliam. deus iam bonus non est.
Non exiguus fallitur. errore qui sensuram suae humanitatis sine divina
acebitatis nomine insumant putantes. nocentes dum oportere. quod
nocentes afficit pena. Quod si nocentes igitur leges hominum quae
peccantibus supplicia inferunt. nocentes iudices qui scelera omnes
pena capitis iudicant. Quod si lex iusta est. quae et nocenti. Retribuit
quod meretur et iudex integer ac bonus dicitur. cum malefactorum vin-
dicat. Bonorum enim salutem custodit qui malos pugnat. Ergo et deus
cum malis obnoxius non est. ipse est autem autem nocens. qui autem in
nocenti nocet. aut nocenti parcat. ut pluribus noceat. liber quere
ab his qui deum faciunt immobiles. Si quis habet rem divi famulatus
suique eius ottemperanter. pacem domini omnia eius munificent. ipsi et
bonis eius fruantur. ipsos familia eius honoret. dominus autem ottemperans
natur. ab omnibus deturdat relinquit. Vtrum ne sapiens esse possit
ottemperans. non vindicet suisque rebus eos praefatum pacem in quos habet
potestates. qui tanta in quoque potest sapientia repertus. Si autem pacem notanda
est. et non stupor quidem insensibilis. Hoc facile est ferre ottemperans
Quid si fuerint illa quae acceptione dicunt. Etiam quere si quis praefatus
familiae libens suis ab suo interstitio. viro occisa incensa domo. super
placitum de suo nunquam acerrimi suspensum. Vtrum is clementer an im-
piteris an inhumane et crudelissimus esse videat. Quod si humi fa-
mulo ignoscere crudelitatis est poenis quae pretatis. Non est
vero virtutis indeo ad ea quae iniuste fiunt non amoveri. Nam in-
dignus tamquam dei domus est. et homines tamquam sui. Quibus se ludibrio
sit nomen eius. Quales autem quantae pacem est ut honoribus suis
cedat. parva et magna fieri debet. vident. et non indignetur quod
praefatus et naturale est ei. cum potest non placeat. Iusta ratio est autem
tunc licentia quod utique iniusti sapientes quod sit. Si stori non videntur
esse destruentem. Recti et praefatus esse iam iniusti esse et iniusti. Et quia
medellam rei. non inveniunt voluerunt ea penitus eradicare. Pen-
pathetia vero non eradicanda sed compandanda esse dixerunt. Quibus
in vi huiusmodi satura respondimus nescisse. aut phos quae
ratio esset. nec appet ex diffinitionibus eorum quae exenca emittunt
in libris quos de ira composuit. Iam inquit est cupiditas vascende

180.

in iure alii ut aut possidem? Cupiditas potest et mendi causa a quo te inquit putes lesus? Quidam ita diffinierunt ira est incontinentia ad nocendum ei qui aut nocuit aut nocere voluit. Ita toties a iura non multum abest: aut enim ira est cupiditate doloque respiciendi. nec est ira de qua diximus superius. que etiam in ira metus in homine eius cohibenda est. ne ad aliquod maximum proficiat per furores. nec in deo esse potest. quia ille stabilis est in homine. ante quod fragilis est inuenit. Inuenit enim lesio doloris. et dolor facit iracundiam. cupiditatem. ubi est ergo illa ira aduersus delinquentes. que non est cupiditas iracundie quia non precedit litem. Non dico de his qui aduersus leges peccant: quibus et si iudex sine crimine iustitia potest. fugam tamen eo sedato non esse debere. cum subicit pene nocentes. quia legum sit minister. non autem a potestate sue. sic enim voluit qui nam committitur enelle. De his potissimum dico. qui sunt nostre potestatis ut sciam. ut liberi. ut omnes. ut discipuli. quorum cum de iniuria videmus incontinentiam ad coercendum. necesse est enim bono atque iusto displicere que prava sunt. et cum malum displicet monet. cum id fieri videt. Ergo fugam ad vindictam. non quia lesi sumus. sed ut disciplina seruetur. mores corrigantur. licentia compungatur. hec est ira iusta que sic in homine necessaria ad prauitatis correctorem. sic utique in deo a quo ad homines prouenit exemplum. Nam si cum nos prauum nostrum subiectos coercere debemus. etiam praua vincentium deum coerceret. Cum ut nascatur necesse est. quia naturale est bono ad alterum peccatum moueri et incitari. ergo diffinire debuerunt. Ira est motus ad ad coercendum peccatum in surgentis. Nam diffinitio Ciceronis. Ira est ulciscendi. libido non multum aspersionibus distat. ira quam aut possumus uel furorem. uel iracundiam. uel iram. hec ne in homine quidem esse. quia tota uiciosa est. ira non quod ad receptionem uiciorum pertinet. nec homini adiri debet. nec ideo potest quod ualere est rebus.

Quid opus est inquit ira cum sine hoc. Chrysostomus et necessaria. affari peccata corrigi potest. At qui nullus est qui peccante possit videre tranquille. possit fortasse qui legibus presidet. qui facinus non sub oculis eius ad mittit moneri. aduersus enim.

Qui potest innocens repiri? Cuius detectus facinus in luce venit. iam non sua ad legem suam nititur. potest concedi. ut sine ira faciat. habet enim quod sequatur. Nos ceterum domi peccant. animis sine id certum sine sententia indignum necesse est. Ipe enim peccati aspectus indignus est. Nam qui non mouet. autem aut probat delicta quod est turpis. et in iustis aut molestus castigandus fugit. quod sedatus animus et quiescit mens aspernatur ac renuit nisi stimulantur. Cum autem commouetur tamen intempestiva lenitate. ut sepius qui necesse. uel etiam ignoscit. Ita plane. et illorum uitam perdit. quorum audacia nutrit ad facinorosa uiciorum. et sibi ipse ad eternam molestiam materiam subministrat. uiciosa est ergo impetiva ira sine cohibita. aut dat. Architaerentum qui cum agro corrupta esse omnia compisset. uillam sine culpam. redarguens miserum te inquit. Si quidem potuerit gravissime. ut stomachum nihil matent. atque impugne discedant. Ergo uero laudare si cum fuisse matris dedisset. ut sine spaciis ut residente per internallum tempus animi timore huiusmodi castigatio. non ergo propter ut magnitudine donanda erat pena. sed differenda. ne aut peccanti maiorem iusto dolorem immittet. aut cum ingenti furore. Nunc uero que tandem equis. aut que sapientia est ut aliquis ob exiguum dolorem puniatur. ob maximum non puniatur. Quod si naturam rerum causasque didicisset. iniqua importunam omnemque proficeretur. ut inquam senus iratum.

QUOD hinc quos odio habent nascuntur etiam paribus que
etiam supponitur hinc quotidie admittuntur facinora pfecte hic
tragicis sepe nascuntur et igitur laudendus architectus si cum a
licuius omni et pari facienti in minimis fuisse natus repulsi se tunc
et pacia furore impetu mitigasti. hec sunt cohibicio gloriosa et quod
compescat adhuc immensum magni malum servorum aut filiorum
quia peccata non coherere peccata est. Evadent enim ad manus mali puniti
punitates. hic vero cohibenda ira si etiam si uiceret excitanda est
Quod autem de homine diximus id etiam de deo qui homines similes in
fecit. Obmittit de figura dei sepe intelligere providere potest. Eros
hinc autem malibus homo solus hec habet. ergo ad dei similitudinem factus
est. igitur ideo procedit in viam. quia de terrenis fragilitate punitus
non potest id quod adeo sumptus incorruptus punitus servare nisi

Sed qui compactus ut dixi. Ab eodem deo misit precepta iungit
in ed nobis animo et corpe in altero virtutes. et in altero vi
cia continentur. et repugnant. Inimicem animi enim bona que
sunt inordinatis libidinis gratia sunt corpi. et corporis bona que
sunt in omni genere voluptatibus in multa sunt animo. Sed si virtutes
repugnant voluptatibus. easque compescant. eo vere deo filios. Vnde
appetunt autem homines que virtutes dominas caput non esse mortales. Sed
discernit illud quod cum virtus habeat amaritudinem et sit dulcis
illicebat voluptas vincant plura. et distrabantur ad similitudinem
in vero quia se corpi rebus que terrenis ad dixerunt punitur. in
terram nec assequi possunt. Divinum numerum gratiam quia se viciorum
libidinis inquantur. Quia autem deus sequitur eius parentem corpe
ut de sidera contemserunt. et virtutes preferentes voluptatibus inno
centiam inordinatam servaverunt. hos deus autem spiritus similes recog
noscat. Cum igitur sanctissimas leges posuerit velitque universos inno
centes ac beneficos esse potest ne non vasa. cum videt quod tempus le
gem suam abiciunt virtutes appeti voluptates. Quia si est mundi ad
instructor sicut esse debet non utique contemnit. id quod est in omni mun
do ut maximum. Quia est providus. et oportet deus consulit utique quod
humano quo sit vita ista. et copiosior et melior et tucior. Quia est
pater ac deus universorum certe et virtutibus hominum delectatur et vi
tus commonetur. igitur et iustus diligit et impios odit. Odio inquit
opus non est semel enim statuit bonis et malis penas. Quia
si aliquis iuste innocenter que vivat. et idem nec colat nec timeat
omnino. ut asiles ceterique philosophorum cedent. Ne hinc impugnet quod cum legi
dei obtemperant. ipsi tamen sperant. et aliquid pro quod deus pos
sit vasa tamen fiducia integritatis aduersus eum rebellant si
hinc potest vasa pro superbis. cum non magis peccatorum. qui legem qui
ipso pariter latere contempsit. Iudex peccata veniam dare non potest
quia ipse est legis sue disceptator. et iudex quam cum penes et non
utique advenit sibi omnes peccata si habet cognoscendi licentiam
et potest igitur et vasa. Cum ergo inquit et aliquis. et qui peccat

Sepe felices sunt. Et qui pie vivunt sepe miseri. quia et fugi
tium. et abdicati libere vivunt. et qui sub disciplina prius aut
dum fructus. et frugalibus virtutibus enim per mala perbat. et con
stant vicia per voluptates. nec tamen ille qui peccat sperare debet
perpetuas impugnationes. quia nulla est perpetua felicitas. Quia si vltima
tempus expectanda dies hominis dicitur quod brevis. cum obiciat nemo potest
suprema que finem debet ut ait poeta non in finem exitus est
qui arguit felicitatem. et nemo iudicium potest nec vivis effugere
nec mortuis. hic enim peccata et vices precipit de summo et mor
tuos et tunc affligit cruciatibus vixit inquit si nascitur deus statim

debuere vindicare. et pro merito quod punire. At enim si id facit necesse est. nullus est enim qui peccet. et multa sunt que ad peccandum irritant. etas violentia egestas. occasio peccandi. Ideo subiecta est peccato fragilitas carnis quae induta sumus. ut nisi hinc non deo pareretur nimis fortasse pauci viderent. propter hanc enim patientis sumus est et nam suam gignit. Nam perfecta est mea virtus. necesse est patientiam quoque eius esse perfectam. quae et ipsa virtus est. Quia multa expectantibus nisi postquam effecti sunt. ex malis bonum. ex improbis contingentes. Quia multa in prima etate turpes. et omni indicio digni impati post mundum. ut tamen laudabiles existerent. Quia utique non fiet si omne peccatum pena sequeretur leges publice manifestos reos dampnant. Sed plura sunt quorum peccata occultantur. plura quae dilatores operum aut peccatorum aut. Quia si omnes eos qui humanarum penarum effugunt censura divina dampnaret. esset homo aut rursus aut eorum nullus interiri. Denique ut nulla illa causa de laudis gratia humani iusta esse potuisset quod homines a tempto deo primo terribilis fragilibus quae figmentis honores divinum tamen celestibus deserunt. adorantes opera humana digotus laborata. Cumque illos deus artifex ore sublimi statui retro figuraturos ad contemplationem celi et notitiam dei excitaverunt amare se ad terram maluerunt per ardua. mox humilis enim. et artius et promptus est. qui ab aspectu celi deique prius ad usum terram quae calcare debuerat detenti facta et formata venerat. In tanta igitur impietate hominum tantis quae peccatis id assequitur patientia dei. Ut se ipsi homines dampnatis vite per omnes curvas corrigant. Denique et boni sunt iustique multi. Et ab istis terrenis culpis maiestatem dei singulare cognoscant. Quia cum maxima. et utilissima sit dei patientia. tamen quoniam seorsum peccatores puniunt. nec patitur longius procedere cum eos memendabiles esse videt.

Superest una et extrema questio. Nam dixit fortis. Considerat se quispiam. adeo non irasci vetet possem dicere quod ira hominis reprimenda fuerit. quia iuste saepe irascitur. et putes hunc motum quia temporale est. Itaque ne fierent ea quae faciunt per iram. et humiles et mediocres. et magni reges temporarii debent furor eius comprimere. ne mentis impole aliquod in expiabile facinus admittat. deus autem et non ad iram irascitur. quia exterius est. perfecte quae virtutis est. nisi mentis irascitur. Quia tu non ita se habet res. nisi si omnis prohiberet iram. ipse quodammodo reprehensor operum suorum fuisset. quia in principio iram rector hominum indidisset. Quia dei creditur causa huiusmodi commotionis in humore fellei gaudere. igitur prohibet in totum iram. quia is affectus datus natio est. Et prohibet in ira permanere. Ira est mortalium debet esse mortalis. Nam si maneat consumantur iuniorum ad patientiam sempiternam. Deinde rursus cum irasci quidem. Quia tu peccare non potest. non utique evellit iram radiatam si temperant. ut in omni castigacione modum ac iustitiam teneant. Quia si irasci nos iubet ipse utique irascatur. qui platanum celestem percipit. est utique ipse rector. utilia communibus. Quia quia durum non esse nam dei templum sic homines qui patientia commotione fervescat. nec facit regere se potest propter fragilitatem intelligere debemus. quia sit eternus deus iram quoque eius in eternum permanere. Quia rursus quia virtute sit maxima videtur in patientia habere iram suam. nec ab ea regi. si ipsum illam quae admodum velit moderari. Quia utique non repugnat superior. Nam si prorsus in mortali fuisset ira eius non esset satisfactio a gratia post delictum locus. Cum ipse hominem ante solis occasum reconciliari iubet. Quia in divina in eternum manet ad usum eos qui peccant in eternum. Itaque deus non thure non hostia. non precibus immenbo

que omnia sunt corruptibilia sed morum emendatione placant. Et qui
peccare desunt iram dei mortalem facit. Idcirco enim non ad prius
normas quicquid punit. ut habeat homo respiciendi sui facultatem.
Hec habuit que de ira dei dicerem donare Carissime ut scires
quoadmodum refelleres eos qui deum faciunt immobiles. Festat ut
more ciceronis utamur. epulo ad porandum sicut ille cuthi-
lains de morte disserens fecit. Ita nos in hoc opere testimonia divina
quibus credi possit adhibere debemus. ut illorum persuasiones penitus
imus. qui sine ira esse deum credentes dissolunt omnes religiones
sine qua ut ostendimus aut in mansuetudine belis aut stulticia pe-
cudibus adequamur. In sola enim religione. id est in dei summi maiestate
sapientia est. proferre vniuersi diuino spiritui repleti. nihil quod de gratia dei erga
iustos. et ira eius aduersus impios loquuntur. Quorum testimonia
nobis quidem satis sunt. Quamvis et qui non credunt isti qui sapientia
capillis et habitu iactant ratione quoque et argutis anobis fuerint
refellendi. Sic enim postere agitur ut humana divina tribuat
iustitiam. Cui potius humana divina debuerint. que nunc sane omnia
imus. ne nihil apud istos agamus. et in infinitum materia precedat.
Et igitur queramus testimonia. quibus illi putant aut credere aut certe non
repugnare. Scibillas plinium et maximam auctores tradiderunt gre-
corum aristoteli. et apollodoro. Euthemum nostrorum varro. et finis-
tella. In omnis populum et nobiles preter ceteras erithreas sin-
te commemorant. apollodoro quidem ne de cum et plinium sua glo-
riatur. fenestella. vero etiam legatos erithreo asenari esse missos
refert. Ut huiusmodi sibille curia romam de portaretur. Et ea con-
sules curio. et octavius in capitolio quod tunc erat. durante quinto
catulo restitutum ponenda curarent. Apud hanc desumo et con-
ditore rerum deo huiusmodi uersus repuntur. In corruptibilibus et conditor
eternis in aere habitans. bonus bonum proferens. et multo maius
rem mercedem iunxit aut et malis iram et furoris exitum
iunxit. alio loco emmeranus quibus maxime factionibus innotuit
deus. hec intulit finge sceleratis religiones. et unico deo sem-
per ab adulterio te abstine. et masculi promissione prauam. apud ge-
nerationes citra et ne occidas. Huius enim deus in mortali fructu
qui hec agunt indignat. ergo aduersus peccatores.

Utriusque plures ut ostendi sibille doctissimis auctoribus sunt
sic traduntur vniuersi testes. Satis non sit ad confirmandum
sic intendimus veritates. Cumque quidem volumus quibus
romanorum fata conscripta sunt in archanis habent. Est celaz n-
fere omni libelli quoniam in vniuersis sunt hominibus non verant. Ex quibus
alia demerant vniuersis gentibus. Ira dei ab impietate hominum
hoc modo exorta est. Vementes ire magne super mundum dei promic-
tationes enarrant omnes homines in vniuersis prophetis. Alia quod
per indignationem dei aduersus impios. enthaclisimam priore seclo
factam esse dicit. ut malicia gentis humanam ex tingeret. Ex quo mal-
cente celesti deo. ipse ciuitates cum omnes homines terrarum mare
cepunt diluvio rumpo. Simili modo postea de flagratione fini-
tam variata est. qua rursus impietas hominum delectat.

Unde apud nasones de iohanne ita dicit. esse quoque in vniuersis
remusat affore tempo. Quo mare quo tellus corruptaq; re-
gia celi. Ardeat et mundi moles operosa labore. Quod tam-
fiat nunc est. Cum honor et cultus dei summi apud homines in-
eat eadem tamen placari cum prima factorum et sui emendatione
contestans. hec addidit. Omnes ergo homines tranferte vos. neque
ad iram ducite deum magnum. Item paulo post neque perdet ne aut

ptet aut omis pietates ex mente papialis Demq; alia subilla ce
lestium honorumq; genitoris diligi oportere demicuat ne ad pcedendos ho
mies indignatio eius insurgat sic ne forte natus incorruptibilis de
omne genus humanum pdat vitam talium improbus oportet etenim gen
tores dei amari qui plenus est et sapiens Ex his appz vanas ee m
aiones phlox qui deum putant sine ma et meritis laudes eius in id
ponit qd est eosi ipam maiestatem regni hoc impuq; tuerem nisi
metus custodiat soluit Ausert ma; Regi no modo nemo parebit sz
eai; de fastigio papitabit ymo vero aulibet humuli eripe hunc
affectu; quis em non spoliabit quis no deridebit quis no afficiet
in iura sua nec indumenta nec sedem nec victu; potit hie alijs i
quidq; huerit diripientib; ne diu putens celesti impu maiesta
tem sine ira et metu possit consistere Apolto millesimo de indecoru re
ligione consultus responso hoc indidit Regem aut et genitorem i
ante omia que terru contremescat celiaq; et mare et latebre tar
toree et demones abhorrescat Si tam leuis e q; phli voluit q
mo ad iutu; eius no mo demones q; mistri tante ptatis sz eia
celu; et terra et rex natura omis tremiscat Si eni nullus alti
seruit nisi coactus omie igit impu; pmetu; qstat arietis aut
aut priuam Nam si no moneatur quis aduersus patrem uolentes
nec cogi potuit ad obsequiu Consulat vno quisq; affectus suos sz
intelliget nemine; posse sine ire et castigatione impio subingu
ri Cui go na no fuerit impu; quoq; no erit deus aut he m
paru; go et nam que constat impu; heat necesse e

O V Appr nemo vana loquacia phlox inductus ad otemptu;
dei se erudiat Qd e maximu nephas Deben; huc omis
amare qd pi e et vereri qd dñs et honorificare qd dñs hi
ficus et metueri qd seuerus vtriq; psona indeo venerabili
me salua pietate no diligit ane sine parentes aut quis impu;
otemptu; em qui rex duator heat momis veram et etia; pta
tem Si priu consideres ortu; nobis adlucet qua frum; sub
uistrat p illu; vnu; p illu; in hospian; quidi hmo inuicem
Si demu cogites ille nos in innumerabilib; copys alit ille
sustentat in hmo domo habitam; hmo familia sum; Et si nini
obsequies dicebat nini; q; officia dñi et parentis i mortalia me
rita postebat tunc plim; proficit ad rema; cosequendu; Si ad
tu; ems notione; teneam; Si abiectis huilib; terem; q; tam
rebo qua bone celestia et diuina sempitua meditemur Quod ut
ut face; possim; deus nobis sub sequendus e deus adorandus i
qui in eo e matia rex et ro virtutu; et fons bonoz Quid em;
deo aut potencia manus e aut roe pfectus aut claritate luci
lenans qui qui nos ad sapiam genuit ad iusticia; pcreant
Non est fas hoies relicto deo sensus ac vite datore terem; su
gilibus q; familiar; aut querendis temporalib; bonis inherente
ab innocencia et pietate discere no faciut beatu; viciose ac mo
tiferi voluptates no epulencia libidini matutrix no manus am
bicio no caduca honores quib; illaqueato anim; huamne et cor
pon manapato eterna morte dampnant; Sz sola innocencia au
legitima et digna merces est i mortalitat; qua statuit apncipio
de co;saenay et in corruptis mentib; que se a mays et omi libe
terena integre immolatasq; consuunt hmo pmi celestis et sep
item participes ee no put qui fraudib; rapinis araispauib;
osaenay suay polluerunt quq; in iuris homi; nepharys commissi
indebiles sibi maculas i miscerunt al' miserat p; inde vniuerso
portet qui sapientes q; hoies mente dia voluit fragilia otemptu;

terrena calcare: humilia despice. Ut possint cum deo beatissima neces-
situdine copulari. Afferatur impietas discordie. dissensiones
que tribulante ac pestifere sordia in merita irrumpunt. dirimuntur
dissipantur. quicquid possimus boni ac beneficia esse meditemur. Et quid
nobis opus. si quid superest copiam non voluptati vivimus sed multorum
saluti impatur. Voluptas enim tam mortalis est quam corpus cum
exhibet instemur. Iusticia vero et beneficencia tam in mortali quam
mens et anima que bonis similitudinem dei assequitur. Et nobis deus
non in templis. sed in corde nostro consecratur. Destructibilia sunt omnia
que manu sunt. Mundum hoc templum quod non
non pulvere sed malis cogitationibus sordidat. quod non cens arde-
tibus sed elantate ac luce sapientie illuminatur. In quo si semper
deus crediderimus esse patrem omnis divinitus potentia ita vivemus
ut et precamur semper habeamus. et nunquam vereamur irritum. Deo gratias

Explicit Lactantius de ira dei

In principio huius operis sine libri indicanda sunt aliqua. ut quid sit genus
huius artis. quae species. quae partes. quid sit officium. quid finis. quid opifex
quod in istum. quae materia. quae sit utilitas. et quid effectus. De primo ergo modo
dixi. Genus est philosophia. et veritas: eorum que sunt discretio. Species est duo
honestas et utilitas. nam in his constat tota ethica. nam sic Socrates
diffinitur Ethica est quae docet quid sit agendum. quod ne res necessaria in ista sit
fugientem Ethica de ab ethica quod est mos. Socrates est philosophiam moralem reperit
et cum suorum philosophorum docuit licet in his redeunt in scriptura autem rei cum interrogat
videtur male sapientiam in hominibus. cordibus habitare. quod eam reducere. et se habere in pellibus
animarum. mortuorum animalium cum seipsum discretum. et Plato qui librum de legibus com-
pilavit. post non Aristoteles qui ethicorum x. libros scripsit. Denique Theophrastus philosophus
optavit. Postea non panietus quem auctor iste Cicero mutatur. et licet ei
in istis in repetit. cum solempne scripsit. et multi alii. scribere solempunt. quos
est omnia scripsit. Auctor Cicero volens ethicam scribere. posuit eum offi-
cium filio per tractare in quibus ethica continentur enucleanda per totum opus officii
eorum nam in istis huius operis illa sunt. Partes sunt quatuor. scilicet duplex honestas cog-
nitio. duplex utilitatis notio. et comparationis utriusque manifestatio. Officium est in
dicere neque facere cum ratione. probabile reddere non possit. Vel officium est finis ut
cogitatio. ut quilibet autem motus ab honestate proveniens. Vel ut diffinitur qui
arbitratur. Officium est virtus purgatoria. que hominem a virtute declinare non
sinit. Vel officium est congruus actus virtutis. personae secundum mores et instituta
civitatis. Quae definitiones huius virtutis libris explicent. cum eadem. scilicet
est diffinitio congrua et perfecta. Officium autem non equivocum est. ut multi
sunt officia potest capi. quia alii per obsequium. alii per ingratum. alii per celebra-
tione. alii per actu virtutis secundum mores. prius constituto. et isto modo capere
inposito. Officium est honestatis. et utilitatis speculatio: nam meo quod
nihil sine ratione facit. honestatem. et utilitatem speculamur. Opifex
est vir bonus. Instrum est illud opus. rationis quod dicitur discretio. an-
ticipa sunt mores hominum. nam materia virtutis autemque artis est illud circa quod
necesse est ars. et omnis facultas quae ex ea proficit. Utilitas est magna
nam cognitio totius vite. Intencio autem est dare precepta eumlibet
Cum compositionis est duplex eorum et specialis. Communis ut omnes homines
morum. et doctrina. et in istis opibus instruat. et componat. Specialis
est ut filio prius caritatis. suo magistro athenis studentem sub magistro co-
appo. philosopho utilitatem. et bonos mores praestet. Naturalis quidem prius cum
tatis affectio. erga filios inclinat. ad utilitatem et commodum exhibendum.
Tractandi modum tunc assignat. nam in prima distinctione officia ab ho-
nestate derivata. Tunc officia ab utilitate. manantia. Tercia vestigat ab utroque

phs collisione prodentia **M**orali plne supponit liber: ~~in ista no sine ap~~
iste et imitator autor ~~et~~ maxie pammeter et theophrastus qui i
greci pnapatu obtine In italia no sine apud latinos cito rigidus et h
auter **E**ffectus e maxim' illam inspecto cognite libro isto no ignorabi
mus utam nrām moribz et doctine bñ componē. omnia tractare ee
an pentis ventates a falso iusticiā ab in iusticia discernere valitate sci
et in congrua relinqre. fugere turpia. et honestates cū cardinalibus. et
honestates cū cardinalibz. et theologia virtutibz amplexas **N**ō q iste liber
compositus ē ad hunc finē s. ad pfectōez aie intellective q nō pōt
hū nisi mediante hitu virtutum **P**rimo. pōit phemuz inqna attentioē
doctante benignolencia. et alia captat 2° exequit. ibi omis In hoc pmo
ōdit se filio exemplar. 2° pōit mīz tractandaz. 3° ōdit quoz imitetur
a 2° s. qz i 3° sequit. Item quo ad pnapuz tā facit. quia pmo facit
qđ dāu ē. s. pōit se filio ibi. qm ibi. tñ q obrem
Marq. Tully Ciceronis de officiis
liber primus Incipit et cetera

Vid q te marce fili iam annu
audientez. ~~et~~ apu id qz atqz
abundare oportet pceptis mīstis
alqz phre. p sumaz et doctine
autontates. et vrbu qz alter te
laencia angē pōt. altera exempl

hū ut ipe ad meaz utilitatez semp
ay greas latina cōmū **M**eqz id m phia co
luz sed eē indicendi exatatione fca. Idem libitē
ser facienduz. ut par sis in utriusqz ordīs
facilitate. quaz qdem ad rem vider mag
attulim' aduimūz hoibz nrīs latīs. ut nō modo
grecūz hūmz rudes sed eaz docti alēpūmz
se arbitrentur adeptos et ad discendūz et ad m
dicandūz **Q**uaz obrem discēs tu quidez apu
ape hū? etans phormz i discēs q dū nōles
tam dū aut nelle debes. quo ad te q tūz p
ficias non penitebit. Sed tū ita legens
nō mltūz apēpāterias dissidentia. qui
ntrūqz socatūz eē nolumz de rebz ipīs
ntere tuo iudicio mīl emz impedio **O**ra
onez aut latinaz effraes pfecto legēdūz
nrīs plenorem **M**ec uō hoc arrogāter
dictūz existimari velim: nāz phaudi scām
cedens mltūz qđ est oratoris pprimz
distūte orate dicere. qm m eo studio etat
q supsimz. si id mltūz assūmo mdeor id meo
ure q dā modo nēdicare **Q**uā obrem i
magpe hortor te m cicerō ut nō solūz ora
cōnez meas. s. hōz eē de phia libros qui
iam illis se fere equarūt studiose legas vū
ē m illis maior est dicendi. Et hoc quoqz
colendūz ē equabile. et tempātūz ordīs ge
nūz. et id quidez nemū iudeo grecorū cō
tūgisse ut idem utroqz m genere laborūz
sequeretur qz illud forense genus dicendi
et h quietūz disputandi genus. Mīl forte
de meūz phaleri m h mīo hū pōt disputū
care nōlebat theophrastūz que lesbora quenerūt meliorē. et magis scientiāz dectū
vare auz theophrastūz discipulūz demetriūz fuit

pmo tullio pōit se filio eē ex notā
cūdo quāz cōmūz latia cū grece

pceptū ē aliqd autōmābile dēū. quo m
formatur aliqd ad aliq agendū. ut cū dū
iudiciū ē aliqd gūde dū aplba obī mīz
quo quō m formatur ad aliqd mēandū dū
dūz ul pteidūz phia ē et honestas mē
stidūz bñ mēandū mēdū mēandū. cū
tempē scūli

amūz greas cū latīs

iudiciū ē de re qualibz sū ipīs pteidūz
mīstis sūmū dare qđ pōit ad doctos

Quē aliqui qm aduicū et nō pōit sū
dūz et sū pōit modū ipōz pōit mīdū.
istē mō dīat a legūz hē

Allo crare pcesserūt sūmū qm vūmūz ph
lophūm aduicūz pōit dōz de flectit et qz
mīz vūmūz ornatūz auz hūm mēllē
q spicere mīstūmūz. per pteidūz nē
hūz pteidūz et dū dē mīdū qm i
platonis discipulūz extērit qm sūmū hūm
ē pōit mīdū i mīstis cōmūmūz. et tūē
aone
Quāz p elapdū et istē nōz pteidūz
valent qđ ad vūlūz qz alē

Quodam quia sūmū fuit abereuū et h
est corruptibilis

Et tūgūz ignorāūz quōdūz grecorū
Commēdat sūmū sūmū s. theophrastūz pteidūz
aliquūz grecorū et nō q dūz aut laudūz
qz laudūz se sūmū et pteidūz. et h
solidūmūz aliud ex sūmū mīstis. et h pōit
ut ut h dēro

ider con
endit

concludit

Quā pōit m mēandū
ut nō mēandū
h ēntūz nō mī fūmūz
mēandū

Quidē qđ est aut sa q
auctū cū de gēnē sū
tūz filius nō ē
de pteidūz nō ē
i mēndū qz cū
apūz cū pteidūz
Dūz mēndūz sūmū la
tūz mīdū
Tempit se et expūgāt
se dū mēndūz
Laudūz hū grecorū de phia
sū nō de vrbūmūz. et nō
dūz est laudūz
Concludit ad hōmūz
filūz ad studūz i hōz

Orō ē duplex qdaz clamo
sa et ista fūatūz m rectū
rica quēdā campātūz et
ista agēz m phia morūz

Theophrastūz discipulūz ar
hū iudiciūz angūz. p
mēndū discipulūz mīz ob
emūz ipō discipulūz pteidūz
cū nōlebat theophrastūz
vare auz theophrastūz discipulūz demetriūz fuit

Voluit enim plato utriusque legem si sui
philosophi morales; democritus autem
facultates principales obamur inter
grecos

Nulla uero in philosophia philosophia tangit poli
ticiam magis preter philosophia morales; neque
philosophia philosophia tangit ethicam que de
est quo homines debeat regere sunt
sunt; neque domo philosophia tangit iuris
moralis quod dicitur in omni philosophia

Officiis amplectitur omnes virtutes
et turpitudines vici omnes et id dicitur
assidue videtur patet

Officio autem amoti expectantur honesta
tem et sic in cognoscere finem in epe
et motu in illo motu ad dependet ad
cognoscendum Quamvis sunt preter
inter prudentia prudentia prudentia
demonstrat

Discipline autem epianonum quorum opi
mones in philosophia hic autor
Iustitia habet inter alias virtutes
filia est honestatis

fortitudo est consideratio periculorum
susceptio et firma laborum propositio
autem ratione nihil timet
Nihil timet vir fortis in turpe et
inhonestum duplex est fortitudo quod
autem per bonum cor in ista fortitudo autem
ista est temeritas
loco in libro de finibus bonorum et mal
lorum et inquit de quibus philosophia
de claris autor dant sui

videtur quod est apud autem preceptum de
officiis
Dant sunt qui non putant edere precepta sine
excludit

Tercia distinctio in quo est quod mutatur

officiis est actus in genere sui utriusque
aliam per se motus et iustitia sine
timore et ista non capere officium in
isto libro Alii

Officiis est cogitatio ut finis vel
locus ut quibus ad motum ad honestatem
pertinet et sic sunt in ista libro et
utrum est subiectum in isto libro

tor subtilis orator parum vehementer dulcis si ut
theophrasti discipulus possis agnosce Mos autem qui
tuz in utroque profectum aliorum sit iudicium utrum
quod certe sciamus sumus Equidem platonem existimo
si genus forense dicendi citare noluisse grammati
me et copiosissime dicit potuisse De mostene
si illa quod a platone existimo si genus forense
didicerat tenuisset et promovere noluisse vi
nute splendideque facere potuisse Eodemque mo
de aristotele et socrate iudicio quorum uterque suo st
udio delectatus gremio alteri Quod autem statum
scribere ad te aliquid hoc tempore ultra postulare ab eo
exordium maxime nolum quod etiam tunc est aptissimum
et auctoritate mee gratissimum Nam cum in ista sit
mphia in grammatica in utilia auctoritate copiosius
aphis disputata latissime pate videtur ea quod
de officiis ab illis tradita in similitudinem quod sunt al
precepta Nulla est inter philosophia in publicis in phi
losophia in forensibus in domesticis in rebus in ista si
tunc agas quod nec si in altero contrahis in
tunc officio potest in eo quod ex colendo sita est
inter honestas omnia et negligendo turpitudines
Atque hec quidem quod est omnia philosophia et
Quis est qui nullis officiis preceptis traden
dis philosophia se audeat dicere quod sit non in ille dis
cipline que postpositas bonorum et malorum finibus
officia omnia prestantur Nam qui summi boni
sic instituit ut nihil habeat cum utilitate inveniunt
id quod sunt quod modis non honestate metitur hic
si ipse philosophia et non interduz nature bonita
te incutitur sit ut in utilitatem colore possit in
iustitiam neque liberalitatem fortis vero dolo
rem summi malum iudicium autem tempore no
luptatem summi bonum statuens esse certe illo
modo potest Quod quod ita sunt in philosophia ut
res disputatio non egat in sunt alio loco au
obis disputanda in discipline ista si sibi co
sentaneum esse velint de officiis nihil querat dicit
Neque est ulla officii precepta firma stabili
quinta nature tradi possit si autem ab his qui
solum autem ab his qui maxime honestatem prope
iudicant expectandam Itaque philosophia in ista p
ceptis stoicorum et academicorum preceptis
qui aristoteli perit in ista et illi iam perdem
explosa in ista est qui cum habet in ista sui dispu
tandi de officiis si rerum aliquem delectum
relinquissent ut ad officia inveniendum esset
aditus Equitur hoc quidem tempore et in
hac questione potissimum stoicos non ut in
terpetres si ut solum ex alio fontibus
eorum iudicio arbitrio utrum quod in videbatur
haurirentur

Placet igitur qui omnia disputatio de
officiis futura est ante diffinire quid sit
officiis quod a panetio premissum esse in moralibus
sine qua nihil videtur

dicit dubitante et ar
guit sui sciam et lan
dar ab utriusque pre

erat ac se remouendo dicit

omnibus parietandis et e
si distinctio philosophia et po
sponit in delecta in ista

de dicit apostoli sine manibus

omnibus nunc preteritandis ut
primam sit officia boni
singularem
vires in ratione officii
ut illud bonum aut legumale

probat nunc preteritandis ut
probat quod vita non di
uacare ab honestate

remouit videtur quod in
preteritandis in ista

ita dicitur quod ad iustitiam
que est prima inveniunt
iustitia est quod quod quod
non gloriatur dicit in
omnibus quod meretur

Quo ad fortitudinem
et temperantiam et ista
epianonum sunt alia
preter honestatem

erat ac se quod non citat
de colore illorum

in ista quod solum honesta
tem amplectantur philo
sophia honestatem autem

academici sunt platonem
magis plato magis scolarum
discipulos et academici
sit in ista et academici
ubi est ista et ista
ut remouet illos amale
in ista
delecta in ista
quia officii de diffiniri
aliis omnia autem preter alia
autem finem alia autem finem
autem modum et sic de alia

Tractatus sine architecto
nisi est sola inveniendum in
rebus humanis motu ad
hunc finem honestatem
sine qua nihil videtur

omne al' dicitur enim

Omne de officio a' actus
arguit de officio a' dubio
ignitudo de actu officii
de p'ceptis et regulis
perfectus e' illud an ubi
desit

Quor. amittit ex' alio
moneri s' officii qd
qd' habet in p'cedenti

Atqz a' sic e' dicitur qd de
officiis an dicitur e' officii
et p'mo h' de declar' me
bra i' p'fectu
hoc e' dicitur ut officii rectu
et mediu' s' p' officii i'
tu' tui p'cedit ex'p'a
tione virtutis a' mediu'
no p'cedit ex'p'aione
s'p'it' et alio' mediu'
no p'labili
Tangit lib' subiectu
dandus ip'm et p'mo p'
ut vna; dicitur 2
d'claratur

Joanditate; a' uidelet
taceat; delectat' ut dicit
ph' op' p' fiat copu
quo ad p'fectos opes
amari; s' recipiendi
huc emittit t'anz m'ebz
op'it' p'oneat
Duo sunt motus h'or
s' comp'it'entia et r'ois
s' comp'it'entia u' sapi
entia vnu;

phat e' utiqz imp'fectu
d'finitione;

Concludit p' t'm'itudo
utentia;

dedic' qd' intendit
tote lib' sine uolunt'

Tangit lib' m'az de
t'm'itudo de ip'a p'mo
p'oneat quida; co'it'entia
ut h'ores et brutos
re p'oneat d'raz i' s'p'm

meo Omnis e' q' arone; suscipitur de aliqua re
instituta debet adu'stione p'fascia ut intel
ligat' r'o de quo disputet

Omne de officio dicitur e' quicquid vnu genus
qd' p'tinet ad fine; bonoz; l'tern; qd' po
situz e' imp'ceptis qmbz in omibz p'ter uis
m're s'firmari possit. ^{ad hunc lib' et} ^{ad hunc lib' et} ^{ad hunc lib' et}
sunt v; omnia ne officia p'fecta sint. m'quid
officiu; aliud alio m'ar' sit et que sint g'us eo
dem. Quoruz aut' officioru; p'cepta tradu
tur. et quancqz p'tinet ad fine; bonoru; tu id
m'ny appet. quia magis ad institutaone; uite co
m'is spectare uidetur: de quibz e' nobis his lib'
rie explicanduz. Atqz eaz; alia e' d'm'sio offi
ci; nam i' mediu; quoddaz officiu d' et p'fectu;
p'fectu officiu rectu; op'mor uotemo qd' g'ra
catotoma. hoc aut' co'e officiu; uocant. Atqz ei
sic d'finitur ut rectu; qd' sit id officiu; p'fectu;
e'e d'finitur. Mediu; aut' officiu id esse d'icunt
qd' aut factuz sit r'atio p'babili; reddi possit.

Triplex igitur est ut p'actio uidetur co
sily. capiendi de liberat'io n' am honestu;
ue factuz sit an turpe. Dubitat id qd' inde
liberato; endit. Inquo considerando sepe amittit i'
n'rias suas d'finitione; tui; autz ut m'quid
aut' consulant ad m're s' moditate; io amittit q;
ad hanc lib' et ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et}
ad hanc lib' et ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et}
tenuaz. qmbz et se m'are possit i' suoz s'ducit
id u'ic de quo deliberant. q' deliberat'io d'is m'
roez utilitatis endit. Teraz; dubitacionis ge
nus est. an pugnare uidetur an honesto id
qd' uidetur utile. Tuz e' utilitas ad se rape lo
nestas. co'u ad se t'endat' uidetur. sit ut de
trahatur am'e m'deliberat'io. asseratqz anapite
ana; cogitandi. Mac d'm'sione an p'etente
aliquid max'muz m'itu m'dm'dendo sit duo p'
ter m'illa sit. Nec e' soluz utru' honestu; an
turpe sit deliberari solet. ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et}
tuz e' ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et}
tuz honestu; utru' honestu; ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et}
p'positu; utilibz utru' utili; Itaqz ille triplex
putant e'e r'acione; Inquaz p'tes d'finitione; de
bere rep'ant. p'rimuz igitur e' de honesto; sed
dix' tu pari r'o de uale. post de comp'acione;
eorum d'finitione;

Primo g'm anantuz o'i anatura traditu
est ut se m'itaz corpus qz t'reatur de di
netqz ea q' uo'at'ura e'e m'dentur omia
qz q' sunt adu'menduz ne'cia i' q'at i' paret
ut p'astu; aut latibula aut alia e'odem ge
nera. Co'e aut' am'mantuz omibz e' q'mtois
appetit'io p'etendi eam. i' arca q'daz eorum
q' p'io arca sunt qz m'it' h'ores i' bellu;
hoc marie m'it'et. q' hec t'm q'ituz sensu
monetur ad id soluz qd' ad e' qd' p'is e' se ac
comodat p'ululu; ad modu; sentiens p'atu;

quedam
et p'babili; sine r'o pot' reddi imp'fecto
et h'ac s'p'it'uz ideo no' p'oneat

Omne totalit' qd' de officio m'dnas di
uidit' s'p'es. ut sic omibz q'do de officio
ad alcatu; d'raz s'p'm de officio
p'tinet

Ad fine a' ad sumu; bonu; ut q' illud
q'at' illu; i' huc s' q' illo cogito pot'
t'm'ari ut q'm p'cepta d'nam m'
op'aciones

ad m' p'fectu; duo requir' s' uirtus
et op'ac'o

Carotoma aut' q'ce lat' h' ut m'i a
toma q'ce lat' rectu; m' catotoma
i' h' ut m'i rectu; q'uo p'ant d'icunt
Atqz p'oneat d'finitione; alio officii p'
facti qd' d'icunt g'ra catotoma
Illa sit de p'mo g'ie officioz q' culu;
sit m'it'et q' q'm ea leg' uoluntate;
s'm bonu; assequant

Et si nobis aliqd' agendu; p'oneat utru;
sit honestu; ut turpe requirant' 2' an
sit uale ut uo' s'f'icim' 3' an sit uale
q' nequaz; honestu; repugnet e' q'
sit duo honestu; p'oneat q'md illoz sit
honestu; q' duobz ualibz p'oneat qd' sit
u'ic p' s'f'icim' ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et} ^{ad hanc lib' et}
Deliberat'io e' alia; p'oneat electo; e'f'ian
de quibz qd' h' h' d' et orat'io ar
atqz s' s'p'it' d'icunt q' fili debet p'acti
ba i' lib' p'oneat i' am'at' am'at'

Ad m' p'fectu; duo requir' s' uirtus et
op'ac'o ut s' uirtut' d'icunt m'it'et q' u'ic
honestu; repugnet u'ic et a'

Anapite d'finitio e' e' cognosce an illa
utilit' repugnat honestu; ut no
i' u'ic p'oneat p'acti de m'it'et d'finitione

Aut' m'it'et tribz lib' ut p'cepta e'f'it
de m'it'et tribz p'cepta i' s'p'e de honesto
aliqui sunt alio m'it'et. i' m'it'et de m'it'et
et m'it'et de comp'ac'o; am'at'ioe u'ic
an honesto

p'ncipio p'm'it'et p'logu; i' s' m'it'et h'ou
ter de q'bz sit tractatu; data q' d'finitio
t'one officii i' p'acti d'icunt de quibz s'p'it'
bus officii trahat' origines d'icunt q' d'finitio
quodaz p'oneat o'ibz q'libz am'at' d'icunt
de se t'rendis et m'it'et p'oneat s'mit'
et h' r'o; q' d'icunt officii qd' nos g'ituz
s'mit'et quidaz m'it'et

q' m'it'et aut' p'oneat d'icunt i' p'io q'ituz
ad brutu; 2' q' ad h'ores i'bi homo

ant futurum. Homo aut qui romus e p ticeps
p qua o sequentia carit canas. r. m det earu
qz processus. et q ante caliones no ignorat
similitudines comput rebz qz pmbus adingit
atqz adiectis futuris facile tota mte cursuz
indet ad eumqz gerenda. parat res natus

Tangit nāz hois

Eadem mte ad cardine virtutū desce
dit eis q fule tangens et pmt a
ha pua pia officia r radicem

Eademqz nā in rois hoiez conuolat hoiz ad
romis. et ad mte societate. Inguatqz m pmt
pceptum quedam amoz meos qui pmt
sūt impellitqz ut homin cetis et celebri inter
se. et sibi obedire uelit. Ob eoz qz studeat
parare ei q suppetet ad cultuz. et ad mte. ut
soli s qmgi libent cetisqz quoz caros heat
tuenqz debeat. Que cura exsuscitatus e. nōq
maiores ad rem gerendaz facit

in rois r intellectus q
qz qd intellectu capio
roe optime

Rem gerē e difficile utiū et glori
osa exere
Appetit ei que dicit supus i
hac pte et pmt radicez. pmtuoz
honesti. et ex quibz radicibz natus i
suas p pignoz

In pmt qz hois est. pua nen inqumdo atqz m
nestigatio. Itaqz cu sum nāis nēdoy cu
rie qz uacu. tūc hēn aliquid mdeze andre
aducere cogitōez qz reruz aut omlitūz a
ad mirabiliz. ad beate uiuendūz nēdoy duam
Ex quo intelligi q ueruz simplex sinceruz t
sit id esse nē hois apmssimuz. ut aliaz dnm ab aliis erbu

Amma uoz. Amma a
disamo mte retinemo
maie e pte i uestigāe
ai alio

pmt aliaz pmtiaz suie radicem
honestatiz q e fortitudo. et ille fo
tis e qui nulli subiectus e. mūm
et liber est

Hunc uen uiuendi cupiditā ad mte e
Appetito qdam pncipatus ut nemi parē
amis bene informatuz anā uelit n pā
pmti aut docent aut uilitatis cu mte et
legitimie mpani. Ex quo magis mūm ex
istit hūmanaz qz rex q temptio

ueni uelut e adeqao
rei admittetūz m
illud vgliz. Felix qui
potuit ree cognosce
causas. Et tūc forā
forā e rex magnuz
appenas et rex hūm
qtemptio ai uilitatiz
roe pmtio. tūc uoz

romis r nāis nature e e rō. qz arti
ficializ i hoie q argumituz suscipit a
nature

Nec uo illa pua mte nē e romisqz q mūm
h anal sentit quid sit ordo. quid sit qd de
ceat m factis dāsqz qui modus. Itaqz eoz
iporū q aspectu sequit. nulluz aliud anal pul
chritudinez. uenitūte. constanciaz ordinem
m consilijs factis qz q buandaz quemenaz or
dinez pmt sentat quaz similitudinez nā roqz
ab omlis ad amz trasferens nullo. et magis r

Detinuit detempana
ul modesta q e m mō
gancus moderatio ai
pudicitiā

Est aut pulchritudo consilij respectu
honesti. constanciaz e ut virtus hūa
nō dilabatur. si magis r magis intendat. Et
m consilijs e honestus et m factis pul
chritudo h est qd eoz cu finitū sit ordo
ut dāi pmt postea pmtū ul oīang
mūm potius q qmūz compatiot
as potius q pēgnos vel e attendit
ordo circa amz. ut rō domū optine
at i mō nā et qm pmtū ut mte
mōez osequit. Hapic forma oī
hū mōen pmt ad amoz sui oīp r
marie exatōet. plato i moralijs

pulchritudinez qstanciaz ordinem m consilijs
Itaqz q buandaz putat canetqz nequid m
decōre effeminatez fiat. tū oībz mōmōi
bus. et factis. nequid libidmose aut faciat
aut cogitet. Quibz ex rebz q flāit et of
ficiatū id qd quēm honestuz. Quod eā
si nobilitatū nō sit tū honestuz sit qd q
nē dīam. eā si a nullo laudet nā e laudabile
forma qdem ipm maice fili et tamqz fa
ciem honesti mdes. que si oībz cernetur
mirabiles amoz ut ait plato exatōet sapiēcie

libido e voluptas ul
appetit m m
flāit tamqz amebill
qctū ad mte

Et omē sic q tūa ex virtutibz manit
honestuz s non possit

Sed omē quod est honestuz id q tūo. pmt
tū oībz ex magna. aut e m pmtia
enda ueri solertiaz qz usatū aut m ho
mūm societate. tūenda tribuendoz suū m
angz et reruz qctūm. aut i di et celi ut
qz m mte magnitudine. et robore. aut i omz
que sūt queqz dicitur. ordine r mō. Inqūo
m est modesta et tempmāa. Nāe quāto
m est modesta et tempmāa. Nāe quāto

Quibz oclatū qūat
qd remouet dubiū
ul laudat honestatē

Volentia r prudentia eius m sunt
spēs r memoria q e de pmt futelli
gnaa q e de pmt. et prouidentia
q est de hūm
pmtate et si e mītia q qstūit i tū
f societate dilectōe r obediēcia
Excellit et hec e magna mmutatiz seu
fortitudo q qstūit m pmtēcia. et pmtēcia. In omz tempmāa est mte rōm mūm
neqz atqz m alioy nō rectoz m pmtis mūm firma et recta dūno. et hū mte clemēciaz cōmētūz
modestiam. Cōmētūa e p q qstūit. gubnātoe hā regit. Clemēcia e p qm amūm i oībz tēne
qctūm cōmētūa retrahitū ul q tūet. Omodestia e tempmāa p quod pudor honestūz qūa
et stabiles compar mctōmētez

Apostrofāt ad filiū suū
pmtatē ipm ad hūc
honestatē capēndūz
et pmt arguit ab argūte
p hōm r rēsumit ut
ostendat fēa r fūe o
parone r i qd
Resumit pmt hōm
t ut exipit enā pmt
opmē pmt q. r d
clat pmt i aut
pmt qctūm sūt em
pmt uenditō donatō
stipulatio

Remouet dubiū

Non enim laudamus viros fortes neque pri-
dentur si qui aguntur
Nam non erant in. Non semper in actu sit
si in duos requies daret. si illa requies sit
plena studii et cogitationibus bonis
Tunc remouet dubium suum et subiungit.

Deinde dicitur in adit. 2^m fontes qui est
iusticia ostendendo effectum eius. Est scilicet
quod iusticia caput dicitur. primo large et sic
ad eam reducitur. multae virtutes in reli-
gio caritatis et aliae quae in stricta et sic
est virtus quodam quodam delinquere parat
si iustitiam merito amplectitur. uliones et
de ista loquatur philosophus in ethicis.

Ad quod theologica doctrina hoc nullatenus
assensum si licet iuste aut in iure aliquis
licet et in iura remittit.

Concludit dando ex^o de ueteri occupatione
sic de ag^o armate qui sunt ualde longe
possessio ante quod urbs condita esset. fuit
le fuit bello postea occupatus.

Et ne puerile possit intelligi quod dixit ut
pauca ut sunt intelligendo de singula
uitate utendi docet quibus quibus de suis
debeat in partem.

fides cap^o tri^o uno modo cap^o p^odelante et
sic cap^o in ratione. 2° modo p^o appellatione
rei merite quod uobis non potest p^obari et hoc ca-
pit^o a theologia. 3° modo p^o istantia affirmi-
tudine. et sic cap^o hic constantia consistit
in duobus. i. d^o et f^o et p^o hoc dicitur
corum quo ad illa quodam quo ad f^o
fides est uerorum rerum. et non apparetur sub
et credulitatis firma.

studii et investigationis veni
studio arduus gerendis al^o agendis abduci
actum inuoluntate
con^o officium est Virtutis enim laus omnis iac
militia
tione consistit a qua tunc sit intermissio sepe
militia quod dantur ad studia reditus. Tunc agita-
tio mentis que iniqua acquiescit p^o nos in
studii cogitationis. i. sine opera nostra continere
Omnia autem cogitatio motus quod autem autem in consi-
litis capiendis de rebus honestis et patientibus
ad bene beatum inueniendum aut in studiis scilicet
cogitationibus uelabitur.

He de primo quidem officio fonte durimus
De tribus autem reliquis latissime patet.
ea ratio qua societates hominum inter ipsos et inter quod
coitus quod d^o et tunc. Cuius propter due sunt
iusticia in qua splendor uirtutis est maximus
ex qua uiri boni uolunt. Et hinc in iusticia
est beneficentia quam eandem uel benigni-
tatem uel liberalitatem appellari licet. Quod ius-
ticiae primum munus est ut neque quis nocere
in lacessitus in iuria. Deinde ut coibus p^o
coibus utatur prout ut sunt. Quod autem
prout ulla natura. i. aut ueteri occupatio-
ne. ut qui quodam in natura deuenire aut
uictoria in bello potuit aut lege pacti-
one. i. dictione forte. Ex quo fit ut ager
armas armatus dicitur. tunc autem
lanorum. Quod est prout possit de seipso
Ex quo quod cum sit eorum quod natura fuerat
cora quod cum sit id quod tunc tenet
quo si quis plus sibi appetet inolabit in
societatis humane. Quod qui ut p^oclare scilicet
tum est a platone non nobis solus natura sunt
ortusque uiri propter prout uenditatem partem amica-
atque ut placet stois quod in ius gignitur
ad usum hominum omnia creare. homines autem
homines ea esse gratos. ut ipsi inter se alii alii
pdesse possent in hoc debemus. nam ducem
sequi. Coes utilitates in modum affere
imitatione officiorum dando ac accipiendo
tu artibus tunc opera tunc facultatibus denicare
homines inter homines societatem.

Vndamur autem iusticiae est fides. Idem
dicitur. quentorum quod istantia iusticiae est
quo quod fortasse hoc uidebitur cupias
durum tunc audemus mutari stois qui stu-
diose exquirunt unde uerba sunt ducta. creda^o quod

quod in adit. dicitur

Tunc quod autem sit in iusticia
sio in iusticia se opatione

pote notabile

De autor a dicitur
dicta. p^osequit de
iusticia et p^o p^o
munt in iusticia
de dicitur in iusticia

Hinc h^o si bonis
uolunt uult quod ut
sit. et h^o p^o iusticia
aut quod est sub iusticia
quod p^osequit p^ou
de duo p^ocapit et
p^ophetas iusticiae

Declarat ut remouet
obiectionem

pote moralis et
docet nos sequi in
autem apponendo per
suis platone. Et
est quod uisio ubi est

De fide iusticiae sunt
damentis
Ex quo remouet dubium
in p^o aliquis d^o et
fides de fide fide
et tu dicitur a celo
suis. i. iusticia in
quoniam p^oter fides
de eo quod fiat

ut fiat quod dictum est appellatam fidem

Sed in iusticie gratia sunt duo. Vni eorum qui ferunt alterum eorum qui ab his quibus inferunt si possunt non possunt in iniuriis. Nam qui in iniuria impetum iniquitatis facit aut ira aut aliqua perturbacione in citatus ut qui in iniuria afferre locum. Nam aut non defendit ut obstitit si per in iniuria tam est iniuria quam si perit aut amicos aut prius defat. Atque ille quidem in iniuria qui nocendi causa de industria inferunt sepe in iniuria periclitantur. cum is qui nocere alii cogitat tunc ne in id alii fecit ipse in aliquo afficiatur in comodo ad artem aut perit adiuvantem faciendam aggreduntur non ulli ut adipsos pellantur et qui concupierunt in quo initio latissime per anaricia

Expetunt aut duntaxat in ad usus ne actus in ad persequendas voluptates in quibus aut maior est animus in his per amorem cupiditatis spectat ad opes et ad gratificandi facultates ut in ipso ad crassius negabat ullas esse satis magnas pecunias et qui in re publica princeps vellet esse cum fructibus exatibus alio non posset. Delectatur et in multis apparatibus interque cultus cum elegantia et copia. quibus rebus effectus est ut in finita cupiditas pecunie sit. nec non rei familiaris amplificacio nemini nocens in iniuria panda est si fugienda semper in iniuria est

Maxime aut adducunt plerique ut eos iusticie capiat obliuio. cum in ipiorum honoribus gloriatur cupiditatem madefacit. Quod enim est apud eum nulli scilicet societates nec fides regum est id latius patet. Nam quicquid enim modi est in quo non possit plures excellere in eo sit plerique tanta contentacio ut difficilimum sit suare sciam societates. Declarant id modo temeritas G. cesaris qui omnia in iniuria in humana putat per enim que sibi ipse opus errore fuerat principatus.

Est aut in hoc genere molestus quod in maximis animis splendidissimisque ingenij plerique existunt honores in ipso potestate genere cupiditatem. quo magis cavendum

De iniuria et eius oppositis ut melius elucescat effectus et precepta iniurie

Per quod dicit aliquis cupierit est iniuria generis. si quero quod modum sit iniuria

Per quod dicit aliquis cupierit est iniuria quare hoc inferunt iniurias per iniuriam quod dicitur est quod iniuria per

Crassius qui tulio in panidora ultra de hoc vehementer arguit licet oculis non

modus in iniuria

Inducit autem per quam inle probare quod inle sunt in memores iniurie per cupiditatem in ipiorum. Et illud nulla fides regum societatis ois quod patet in paciens confortis aut nec gentibus ullis re huc per

Exemplum ad probandum quod dicitur non inle sociis est

per quod dicitur inadem dicens quia dum temerarij si eam sapienter delat

declarat

alio declarat

manifestat omnis in quibus sit ut si per in iniuria

de modis iniurie et cupiditatis quibus sit ut si per in iniuria

in per inadem dicens quia dum temerarij si eam sapienter delat

Quibus rebus quod sit in iniuria et cupiditatem

Alia in iniurie modo dicitur et quod sit in iniuria et cupiditatem

De hoc in iniuria dicitur et quod sit in iniuria et cupiditatem

dux est in iure genus vni qd sit in
bita ut illud qd sit in metu aliud
qd sit in iure Quidam causis in iure
pulsantur

Ampliat alia prem al aliud modum

Iusticia est hinc directio ad iura vo
lendum et eadem opandum plus vult

hic colligit qd honestas no pot cogi

ponit alia causam ad pda v qd alia
dissimulant iuria et no propulsant
in iura ne incurrant in odium aliorum
et hoc iura valde regnat

Ad illam causam cum dicit qd et in
dicit cum p tentionem
qd tu dicit facile iudicari posse

De illis ut i alienis bonis ut molis tar
diores iuris pmpiores Non e de
rebus iudicandis illud de dubio no
diffinites sz suspensas tene finiam

^{i cupiditate}
est. ne quid meo genere peccetur qd i omi
grie in iusticie p iustitiam interest utru per
turbatione aliqua ai qd plerumq brevis est.
et ad ipse an consulto et cogitatione fiat
in iura. Lemora emz sunt ei qd repentino no
tu aliquo accidit qd ei qd pmeditata et ppa
rata in ferit ac de inferenda qd in iura i
satis dictum est

Perfinitende aut defensionis. deserendi
qd officij plures solent esse scilicet Nam a
iustitias. aut labore aut iustitias suscipe
noluit aut eam ne gligenaa. pigritia merita
aut suis studiis. quibdam occupationibus ut
sic in peditur. ut eos quos tutari debeant
desertos ee patiantur Itaqz indendum est. ne no
satis sit id qd ap platonem e imphos daz
qui in uen in uestigatione iustitiae. qd ei qd
plerumq uehement expetat. de quibus mte se
digladant solent. qtempnat i pmbulo du
cant et ppa iustos esse Nam duz alteri ius
tiae genus assequit in inferenda necan no
ceat in iura i alteri in cadit. discendi ex
studio impedit quos tueri debent deserunt
Itaqz nec eos ad rem publicam quidem ac
cessuros putat i coactos. Equi aut erat id
iustitiae fieri Nam hoc ipm ita iustitiae e qd
recte sit si e noluntur. Quia et qui aut
studio rei familiaris tuende. aut odio quo
ruidaz homin suu se negant. age dicat. ne
face amq in iuriam videant. qui duz alto
genie i iusticie nactant in alteri in currunt
deserunt e iute societate. qd n i ferunt i ai
studij mli ope mli facultatiz. Qm igit di
obus modis quibus in iusticie ppositis ad
iuriam cas utqz. gnis. eas qd res consti
tuit. quibus iusticia gnuetur. facile qd anq
ipse offm sit possit. n nos met ipsos valde
amabim iudicare. Est e diffialis cura rez
alienarum. qd qd tentionem ille abhemes huius
inhi. ase alieni putat qd tu qz magis ei
pcepim atqz sentim que nobis ipse a ppe
aut adusa euennit. qd illa qd cetis qd qd lon
go mtenallo interiecto indem. Alii de illis
ac de nobis iudicant. Quo archa bu p
cipit. qui uctant quicq agere qd dubiter

Comput
concludit

quidat cum dicit

Nec questioni

Concludit daz pla
tome et in arpit
enz

pbat qd dicit ut in
deatur in repalle no le

Concludit

Dat sum iudici di
cens qd no debent i
duo coacte

Incepit. naz no sit
fiat abstinere amulo
mli faciat qd bonu
est aug
Epilogaz

qstgt cum dictoz

seruatus iura. am
du i pnapio hente
numenimenes

honestas fiat fin
dimta iusticie

equū an iniquū sit Equitatis enim licet ipa p se dubita
no aut cogitationes significat in iure

Sed in adunat sepe tpa ai ei maxie videntur digna
esse multo hoie. eo q que vnu bonū dīam con
mutant fuit q grā. ut nō reddē depositū. et ne fi
rioso. facit pmissū qz p tūet ad iūtatē. et ad fidei
ca migrare nite dūz. et nō suare sit iūstū. Refertur
e' decet ad ea que posui in pīapio fundamēta iūsti
cie. p mū ut nean nocent. deni ut cōi utilitati f
matur ea ai tpe cōmutant. Cōmutat' offm. et ut nō
semp sit idem. Potest e' accidere pmissū ad qd i con
uentū. eē. ut id offm sit inutile vel ei an pmissū
sit. ul. ei qm pmissū illam sic in fabulū ē. neptū.
si qd tēseō. pmissū nō fecit. tēseō pposito filio nō
fuit. orbatū. Et trib' ē optat' ut scribit hoc erat
fauz. qd deypoliz intentu natū optant. quo m
petrato i maximo luctus mādū. Nec pmissū igit fūi
da sūt. ea que sūt hīs quib' pmissū mīcha. nec
si plus tibe ea nocent quā illi. p sūt an quidem
pmissū q offm ē dampnūz māis ante pōi in
nōi. ut si cupiūz ostēdēt de auocatūz in rem i
pūtem esse venturū. atqz nitei grāmter egēre si
lūis tūis cepit. nō sit q offm nō facit qd dūis
nūgiz qz ille an pmissū sit ab offm nō esse. quē
nō uidet. q coactus quis metu aut deceptus dolo
pmissū q quidem plerūqz iure pōrio liberantur i
non nulli legibus

Existimē. eam sepe i iure calūpnia quidāz
et minus callida. s. maliciosa iure interpretā
aone. Ex quo illud sumūz nūc sūma in iura
fau est. iam illūz sūmone pābūz. Quo nūgiz eē
iure publica peccat. ut ille qui cū tēntū dīerūz
est. cū hoste indutie pacte noctu populabat' ag.
q dīerūz essent. pacte non noctu indutie
De ut quidem pbandūz ē. si uerūz audim qu
tāni fabulū labeonē. sen quē alūz. nūh' ē hēc
pōter auditiū arbit' q nōlāmz. et neapolitanūz
de fūmbz a senatu datūz. cū ad loāz uenissz cū nēf
qz sepatūz locūz. ne cupide quid agerent nec ap
peterent atqz ut rēgredi q p gredi nullent. Id ai
utriqz fecissent. aliq tūlūz. agri in medio relictū ē
Itaqz illoz sūes sic ipi dixerant tēminant sūme
dio relictūz qd erit. populo romano ad iudicant. de
ape hoc quidem ē non iudicare quo circa i oi ē re
fugienda talis solertia

h. relictur ad pōiūz de quo
s. s. q offm ē tpe automodū
dūm
qūa mādūz dūre quō de
clatē ei que cōitē honesta
sūt. sūt quāz in honesta. et h
ex condicione et extpō. et ex
pōiūz qualitate

Et nocent ab hoc sūmone ut cū
sūme amicitie sit amicit' sit s. e
quare utqz sūmū ostēdētū ē da
bo egēti s. ut ipē nō egēz. sūt
aurūz pūro qz ut ipē nō pēi
et aliq nō reddāz bñficiūz cum
posui qm nī plus de tūctat'
erit q illi collaturus. si ille nō
erit sūmūz illūz accessionez
recepto eo quo reddito nī mīlūz
acceptūz erit

Discedat si se desituti q
aurūz. ratur iam illūz pmissū
standūz

pōit illūz iūmūz qz sūstet in
maliciosa ex pōiōne pūbūz
iure
pōit offm

dīerūz et sic dicebat q nō neme
lūqz pacta quia pacta loqūnt'
de iur. dīerūz. s. ipē populabat'
agros de nocte. et sic faciebat sūm
dem legi

De iure labione sūmū loqūbat' vi
lūmū libro septio. c. m. de vi
fīdāis et fīdā. ex m.

ostendit officia per
mutare si qūtatē
tūis nūz mīta de
officio deberent fieri
q nō debent p tpa
depositūz dī qd i al
tenus autōdūz quē
datur

pōit eūz in qm
pūo pūmūz v' de
clatē v' i nā
pūat ab ex

pūmū ut reddet abm
fūmū. v' de reddū a
iūmōtūz. pūmūz mī
tē phacūz mīfūmū ne
quē. a iūfūmū aphodū
concludit

pōit aliud ex m

Infert qdāz nōle ubi
ibi nō sūt fīdēfū
metu nō dīe pūtorū
metu nō malo dolo p
missū nolo eē

hic sūnt ad fūmūz
de i iūmū quidāz. et
ōndit i iūmūz pūden
tūz. exūbz pōi q i fū
Ex quo s. callida i tpe
iūmōne et ē offm
ut ille pōit ex
fūmūz

Aliud ex de domest
nō

qūat cū dīerūz

ostendit iūmūz
dīe i pūpūz
iūmōtūz

honestas fūat
dīerūz

Addebat inualide robur suauitatis cause Lucany qui dicit ibi qd Tullius sua facundia mouit pompeianos ad bellum. et sic pos-
set aduersari qd utitur. qui dicit mea quidem sententia ad hoc dicendum qd tullius prius ad hortat e senatus ut daret cum philis cesari qd
mercedem. postea uidetur uoluntatem senatus et senatus illius cesarem uenire qd prius adhortat e p prius qd aliter male audiret

Declinat et induat eam qd semp e
adhibenda mensura in alio placento

haud scio dicit hoc qd aliqui dicit
bant qd sola pnia a se pemptere illi
qui in ferebat in uirum uo crumis
indulsi secura audiam arstat
de fuit de offio suado in bello etre
monet dubia

Concludit dicit e bellum uictu et in
uictu. iustitiam qui suscipit bellum ai
his qui i ferit iura nobis i uirum
in uictu e suscipe bellum p i uictu
cupiditate

et amos steterunt romani qd inuicti
eas ciuitates in fine hyssime aug
posse obtine postea romani ai de
subiugit reuenit ai ciuitate
nam ipi no pugnabat a malis
et ut possent obtine libertatem

mea pmit optime sui depre phat
in quo post offio optime

fecit erat sacerdos qui murebant
ad faciendum pactum ut uicam
duz bellum qm aliq dicit fecit
afcedent faciendit ut afcedit qd
e hacta qd portabat ai qua p
ciuebant bis tunc et dicebat
bis bellum fecit a fac dicit
Tercia ro qd uocat eam et ai q
fuit equitum in bello

Notant qd dicit scilicet populo

Sunt aut qdam officia suauitatis eorum ad uisum eorum
a quibus in uirum accipit. Est enim uisum et pmi
endi modus atqz haud scio an satis sit enim qui lace
ssent in uirum sue pemptere ut et ipse nequid tale post
hac i ceteri sunt ad uirum tardiores atqz in repub
licae obsuanda sunt uirum belli. Nam cum sunt duo gna
decedendi uirum pcepta. alterum p uirum ai qz
pmit sit huius. hoc beluam. confugiendum est ad postu
li no licet supior. Quare suscipienda quidem bella
sunt ob eam causam ut sine in uirum impate inuictur. fac
ta aut uictoria qsuandi sunt hi qui no crudeliter in bel
lo no i manes fuerunt. ut maiores nri tisculinos e
quos nolscos. submos hincos in ciuitates eorum acce
perunt. et eorum et inuictas fiducias subitulerunt.
Nollem uirum. et credo aliquos secutos oportu
tates loci. et maxie ne possit alii ad bellum faciendum
loais ipse ad hortari. Mea quidem sententia pnia qd nihil
hutura sit in uirum semp qd est qsuendum. In quo si
in esset obtemperat. si no optimus at aliquas rem
publicam qd inie nulla e huius. cum huius qd in uirum
is consilium e. tu hi qui armis depositas ad in
patorum fidem qfugerunt qd in uirum aries palle
re recipiendi sunt. In quo ap nos tantope iusticia
culpa est. ut hi qui ciuitates aut nationes de uic
tas bello in fide receperunt eorum pacem. tunc mox
in uirum. ac belli quidem equitas scilicet fecit
populi romani in re pcepta e. Ex quo intelli potest
nullum bellum ee iustum. n qd aut pro rebus repetitis
geretur. aut demeritum sit ante iudicium.
Pomphilus impator tenebat pnia in ciuis
exatu catonis filius tuo inuictas. cum aut
pomphilus uideretur inia dimisist legiones. catonis
q filii qui in eadem legione inuictas dimisist
ai amore pugnandi in exatu mansist. Cato ad po
philum scripsit. ut si ei pateretur in exatu remanere
secundo ei obligaret in uirum. qz porz am
lo in re ai hostibus pugnare no potat. adeo si inia
erat obsuatio in bello monendo. Marcus quidem
catonis epla semis ad marci filium in qua scripsit se
audisist ei nullum fieri ee a consule. cum in macedo
ma bello pscio miles eet. Monet g ut caneat ne

ostendit officia debere
suauitatis qd qm nobis
in uirum inuictur

Nulla genecio e ob
hinc quaz offio dicit
bat petraha

Naz dedit dedit po
nendo et distinguendo
sunt a dicit

Concludit no e satis
in uirum semis re docet

Equi pmi erant stites
n stat ciuitas aq lani
volsc pmi in ciuitate
romani a volsc duo
hera qui stant ppe
romani in uirum
horum qre lat fuit

pax qd n h e iudicium e
illa qd uirum e no
decepta et filia dicit
de uirum de uirum
scitoy

Mea pnt in uirum et ai
p quaz of fuit qd in uirum
bellum

Equitas e dicit qd
eas qd i pnt ai
paria in uirum desiderat

propria e ciuitas dicit
qua romani no expelle
hinc ciuitas qd in uirum
romani ad eaz gubet
nauitay

Quamtu in uirum e
tem p salute pnt non
uirtute

Concludit illis spz et
in uirum catonis

plm meant. negat e' me ee qui miles no' sit
Eundem est illud anato (an hoste p'gre
q' qm p'p'io noie per d'uelho est. is ho
stis nocetur lentate ubi rei tristitia
mitigante. hostis e' ap'nt maiores nro' ho
dicebatur que' nre p'grinus. d'iam' iudi
cant in tabule aut statutu' d'ic' an hoste
itemq' aduersus hoste eterna m'itontas.
Quid ad hanc mansuetudine' addi pot
est qm' cu' bellu' gerat tam melli nome
appellare. q'q' id nomen durins efficit ia
necitas. aperegrino e' recessit. et p'p'ie m'ie
qui q' f'at arma remanet. Cu' uo' de m'p'io
dectatur belloq' querit glona cas' nre op'oz
sub esse belloz. Ez cu' bella quib' m'p'io p
sita g'ha est immo' acerb' gerenda sue. ut
e' cu' au'li' m'endimo' al' si m'itontas e' al'
si op'etator. cu' ille e' tam honore et digni
tatis est. cu' alto capite y fame. sic cum
celabens cum g'ndis bellu' ut an' m'itontas
geriebatur ut m'itontas non ut m'itontas. Cu'
latius sabins lantibus p'p'ie p'p'io dem
p'p'io d'imm'itatur. p'p'ie f'ed'it'gi. ardel
lambal reliqui m'itontas p'p'io quide de
captivis reddendie illa p' d'ia f'ma est ut
m'itontas p'p'io. nec m'itontas d'edentis. nec
cauponantes bellu' h' belligerantes. ferro no'
auro m'itontas certat' m'itontas. Vos ne uelit an
me regnare hera. quis ne forat fors for
tuncal virtute expiam'. Et h' siml' accipe i
dan' ap'p'io. quoniam virtut' belli fortitudo
p'p'at. illoz me libertati p'p' certat' est. do
no d'ic'ate. doq' uolentib' et magis d'us
Regal' lane y digna caridaz g'ne tunc at
q' et siqui singulis p'p'io. adduct' host' p'p'
m'itontas est m'itontas ip'o f'ide' f'manda. ut p'p'io
m'itontas bello

Regulus captus apenis cu' p'p'io co
mutandis romam missus esset. m'itontas
q' ad suppliciu' redituru' p'p'io ut n'ent
captivos non reddendos m'itontas censuit de
m'itontas rem'ent' app'p'io et ab m'itontas ad
suppliciu' redire maluit. quaz fide' m'itontas
tam fallere de de bellu' quidem officis
latis dictum est

Memnem' aut ee aduersus m'itontas m'itontas
tiam ee f'mandaz. Est aut m'itontas co
dicio f'mandaz quib' non male p'p'io
qui ita m'itontas ut m'itontas adopa' et
igenda m'itontas p'p'io m'itontas. Cu' aut
duob' m'itontas. aut m'itontas fraude fiat m'itontas
fraus q' m'itontas m'itontas leome m'itontas m'itontas
q' e' ab homine alienissimuz. Ez fraus odio
digna maiore. Tunc aut i m'itontas ulla cu
p'p'io q' eoz qui te cu' m'itontas f'ultit id

Quarta rō q' vocatur vocabuli p' m'itontas
tiao. et hoc ad probandu' equitatem
belli

Quinta rō q' equitas et f'mandaz i bel
lo et arguit ab au'ite legu'

Notificat cas' belloz esse f'mandas i
aho mō belli. i. causa h'ndi m'itontas

p'p'io p'p'io m'itontas. m'itontas quide
se h'nt reddendo m'itontas

Deinde de m'itontas f'mandaz f'mandaz
f'mandaz m'itontas bello p'p'io nam
aut p'p'io m'itontas m'itontas. et
f'mandaz p'p'io f'mandaz f'mandaz

Atq' reu'it' ad m'itontas q'dam ab
f'mandaz i bello. i. p'p'io et p'p'io

Exemplu' de p'p'io et fide' f'mandaz i bello

Ostendit f'mandaz fore iustitiam ap'nt m'
f'mandaz et f'mandaz

Est d'istincto p'p'io m'itontas uocedi

Dat notabile

De
adhi
hand
bant
qui
indul
de
mo

deciat de 2a pte iusticie s. de liberali
tate et et pmo pmitit 2a psequitur
1a qd hie pma induit pmo pmitit
interit; 2a hanc mritutez quidit q
quidam
Cautio e quodam pmissio mrit q facta
p iusticiaz mritutaz et mritu retinere

Tu ponit aliaz et omibz retribuat s
mritu
Naz assignat cam pmo cunctis et ipz
pmitit retribuat pmo mritu;

Assignat cam 2a promissione

Nota optimi genus liberalitatis

colatam ponendo quoddam ex luti
sille cesaris . no ne cesar spoliant e
varum p dare militibz . none sille
ppli aggrumabit ut mritu possit iustice

dan sunt ne sit maior bnficencia q fa
cultas . et h tangit

ponit mritu et tangit radicem que
gatur ex 2o membro

Et e freques famu cu laude . luti re
horica

pmo pmitit camz . pmitit s mritu
est cu detur

Tuorin aliqui sunt pfecti et illi sunt qui
hnt pfectiones celestium et terrestrium et
hnt et valde raro . Aliqui sunt boni qui iust
sunt quodammodo fortes quodammodo et isti quz
plures
lemontz . Nondum q dnt e inter quatuor mrit
tutes naz iusticia et modestia et ille sunt
lenes . Alie s . fortitudo et pudentia et i
isti sunt granes . Sunt e mriti qz no hnt
pudentiaz et aliaz mritutes s post toto
suo posse conant bnfice

agut ut nri boni esse videantur Demistia satis

Omniceps ut positus e . de be **D**ictus est
mificencia . et liberalitate dicatur . Qua q
dem mlti est ne hois accomodatus es
he mltas cancionez Videndum e e pmitit ne
oblit benignitas i his ipis quibz benigne
uidebit fieri i cetis . Demde ne maior benign
itas sit quaz s cultates . tu ut prodigim
tate quqz tribuatur . Id em e mritu s
ndantur ad qd referenda sunt h omia Naz
et qui gratificantur cupiam qd oblit illi
pdesse se uelle uideantur no beneficia . nec li
berales s pmaoli assentatores indicandi sunt
Et qui aliz nocent . ut malos liberales sunt
in eadem sunt i iusticia . sic si mritu rem ali
enaz gntant . Sunt aut mlti i quidez cupi
di splendoris i glorie . qui eripunt ab alijs qd
alij largiuntur . hi arbitrantur se beneficos i
suos amicos mltum nri . si locupletent eos
quazqz ratione . Id aut cu ab est ab officio
ut n magis officio possit ee gntuz Videndum
est ig ut ea liberalitate utamr q prosit amicos
noceat nemini . Qd luti sille s cesaris pe
annaz translatio amstis dnt ad alienos i
non debet uideri liberalis Nih e e libale quod
non idem sit iustum

Hic locus erat cancionis ne benignitas
marior eet q facultates . q qui benigni
tores uoluit ee q pmitit pmi meo per
cant . q i mritu sunt et pmi . quaz e copi
as hie i supeditari equi est . et relinquit e
as transseant ad alienos . In est aut mitali libe
ralitate cupiditas rapiendi pleriqz i auferre
di p mritu . ut ad largienduz supeditat copie
Videre et licet plerisqz . no tam na liberales
q quidaz glia ductos . ut bnfia uideantur
face mlti . que pntia ab ostentacione mrit
q a uoluntate uideantur Talis aut simula
cio uanitati est gntior . q aut liberalitas
aut honestati

Teraz aut est positus ut in bnficencia de
lect eet dignitate Inquo i mores ei em
spectandi inque bnficentia offeretur . Et am
eign nos i coitas et societate mte et ad mrit
utilitates officia al bnficia m collata . que si
gaurant omia optabile e . si mrit plures e
maioresqz ponderis plus hebunt . Qm aut
uunt an pfectis hoibz pleneqz sapientibz
erz an hie m quibz no pcare agitur . si sunt
simulachra mritutis . et h intelligendum pu
to neminez omnino ee negligenduz inquo a
liqua significacio mritutis appert . Colenduz
aut ee ita quicqz maxie . ut quicqz maxie mrit
tutibus hie leuonibz erit ornatum modestia
temperancia . ac ipi de qua iam dicta mlti sunt m

De 2a pte iusticie s. de bnficencia

ponit pma cautelam
creacionez ponendo

disto dignitas e bonis
ta mritas honore et
reuerencia digna

Ni qm psequit etus
apit etare de pmo
et tangit cu q hnt
destruere hoc gen
2a qcludit ibi 2a m
duz

ponit aliud mritu

dat sui mritu
concludit absolute

Resumit 2a mritu
neqz pmissionem

Induat aliaz causaz
anulit pccant i hoc
mritu naz pmden
liberales rapunt alij
et fecerit de mritu

ponit notabile et
tangit aliaz radice

Augmentat istud mritu

Resumit 2a mritu
oneqz pntandam

Com mo mores d hie
susceptio bnficia

o qu sit illi quibz
mritibz bnficendie

2a dnmittit et al
ert modu bnficendi
hie mrit

maia a coll m ab aliq p buiolenciaz iaz quetiaz qm m
p hō tenet qz natā mltū abhorre mgnitudines

877

quia affertur eō magis
ticia Nam fortis animus et magnus in hōie nō
perfecto nec sapiente ^{ardens ad mgnitē} feruentior plerūqz est
Ille nō miratur bonū virū midentur pōt ar
tingere atqz h i moribus qfiderantur

Quē e ulū qui nō hnt pruden
tiaz et aliac utitēz h tū totū
suo pōte conat hntē

Tractat de uolē
tudo i buiolencia

O e buiolencia aut quam quisqz habeat
erga nos Primi illud est in officio
ut ei plurimum tribuaz aquo plurimum di
ligamur Et buiolenciaz non adolecentū
lorū more ardore quodam amoris et itabi
litate potius et qstantiaz indicez qm eū
mīta ut nō mēda h m referenda sit qm m
gīe nām e q si ei q ntendi accepit mī
ore mēma si nō possit mbet reddere qro
dus Quid nāz bnficio pnotati facē debent
an nō mīmā agros fertiles qui mīto plu
afferūt quaz acceperūt Et e si meos quos
speram nobis profuturos nō dubitam bñ
ficia pferre quales in eos qui iam profue
rūt Nam atz duo grā libalitatē sunt vi
um dandi bnficij alterū reddendi deim
nec ne i mīa ptate est Non reddē vīo bo
no nō licet si nō id facē possit sine i mī
a Aceptoz aut bnficioz hnt delectur ha
bendi nec dubim quin maris atqz plu
rimū debeatur In quo tū mīmā in quo qz
aio studio buiolencia facent pponderandū
ē Multi e mīta facit tementate quadā
sine indigē ul mōdo i omīa nī i repentinō
qūz qī nento mpetu ai i atati q bnficia
ita eque magna nō st hūda atqz ei q mīdi
ao qfiderate cōstant delata sūt Et i collocādo
bñficio et mferēda grā si cetā paria sūt hā mī
offiū ē ut quis maris opīs indigēt ita ei p
tissimū opitulan qd qfit aplesqz aquo e plu
rimū sepant et si ille hīs nō exeat tū ei pot
tissimū mīmā Optat at societaz hōmz qmctō
qz suabit h ut quisqz erit qmctissimū ita ien t
benigntiaz plurimū referetur

Abuolencia qfiderat magnitudo illa
mīta et ostendit i magnitudo mī
illud dicitur ei pū qui dicit i
mlay y lantay mī illud y lantay di
corā dīgnitē dēns qstantia p te
pōtūm bñficioz o frequē
temer

affert aliud dūmā
et max qī aliq ab
aliq i accepti

nam ali d hōie nā
lō pūper et h nō
lent plus reddē nī
mī oportet eoz ali
offiūz dūmā ul
harat

appat m d abo
gūmāo amūmā

hic dīgnit mō
libitāz

amāo pūa atz
geny i bñficioz
mī d dūa q mī
dūdo dūmāta
qī atz dū f qū
dedit nob et qū
nō ppe fūit nob
mīa mīduat cū
q hīc fūit dūz f
qfiderandū

f equio arcabū
fīaa pēbūmāz
maxie indigēt
ē max i bñficioz
mī dūa q mī
q dū alū nō
alū dūa mī q
qfīat ei maris
retribū

declamit affere
d

Sed que nē pūcipia sunt coitatis et socie
tatis hūane repetendūz uidet alī est ei
optime tribū modū hōi qūgue jamre fēder
optime supū dūit e qfiderandū quē mīz heat erga nos
is mīquē bñficioz qfere debem et quō mōre heat et n
iam uōmū aliqua mīlū bñficia et quō societaz hī gdn
quēz h cetā hū tractatū mīc quoz sūt gradūz socia
mī oūt

maior oia qdā ad bñf
da ē Nullū em officū
referenda

Adm bñficio f iaz collato abā
quō p am buiolenciae
profuerit sub mēiores i pūmāoz
ad bñficioz et hoc sequi

licet q ad id faciendū pūmā
et obligatū

qū mīta qū hīc facit alū nē a
dēn h a dēpē illū a alū et iō
dūat fōcēt exāo dūmāz cōfēctū
mīmā mīpū

que fūit mīmā quādūz qūmāoz

collocandū tūc d bñ collatū ē offiū
qū pūdo mīlūz pūmāz reddē autū
fūit pūmāz

qūc dē pūc capū dē dēpē
e dū dū offiū i mīmā pūmāz
cūc i qūz que
Tripliat hōmāz autūm tōd
vīam fūngūe hīc fūit qūmāoz
affīnēz amīcīa hīc amīcīa

Amīcīa alā pūcipū bñficioz f
hīc dū dūit quid hīc faciendū ibi
hī ac latī

Marpar vau
mīdān qm lā
pam;

Amphar

cludit Nam cum sit hoc nā corie mātūz ut ha
beant libidmē. p. arandi. Prima societas i. pō
ingro est. p. xia in libis. Deinde una domus i. coria
oia id autem pūapm ē urbis. et qī seminatūz
rei publice. Sequitur firmū gūctiones. post cō
sobunorū sobunorūqz qui cum una domo iam
capi non possint in alias domos tamqz incolom
as exeunt

Illud opus gurgendi qz nū semp
appena mēdus exhercet volun
tū. Voci

pūc effectus dūmū

Sequitur gūmbia i. affinitates ex quibz et plu
res. p. inqum q. p. paguao i. soboles origo ē rez

pōne alias cōmētōem et colli
gūationz archonē qz p. dicit
quē qui nāc sunt ex duabus
societibz et sobunū sūt nāc et
sobunū

effectus alius et uir
exulcā uolūtatē d
amētione

publicarū. Sanguis aut gūctio et bmo
lenaa denūciat hoīes caritate. magnū ē ē hre

cōmētō q. d. nō sufficit sanguis
ut gūctio nō ad sit uirū amū
cū

maximū ē amor pul
cūlis ut i. ualeno dī
desachis

eadem monūmēta maiorū eisdem ut sacris se
pulara hie corā. Et omīz societātū nulla est
pūtanor. ulla firmior qz cūz viri boni moribz
siles sūt famiharitate gūcti. Illud ē honestū qd
sepe dixim. et si in alio cūm. tū nos mouet

pōne alius modū societatis
uiderē aratōres qz alie spēs so
cietatis hūmāne. et utā ē siliū
mōz sūt est in amūcō

Amphar p. dūi fōi
et intencio ē amor
qz ut duo virtutes. s.
iusticia et liberalitas
alliant ad amācō
Cibi sūt mali mores
nō pōt cō aliquo sili
cūdo qz mātā discipul
mēse
Dicitur pūgōrū
qz amūctia de et vna
mā mēdūb. corpibz
colibitūm

atqz illi in quo id i. esse uideat amicos facit Et
qz qz omīs uirtutis ad se alliaat faciatqz ut eos
Diligam. in quibz ipā mēse uideat tū iusticia
et liberalitas id maxrē effiat. Nichil aut ē amū
bilia nec copulāt qz morūz silitudo bonorū sūqz
ē eadē sūt studia cēdē uolūtatē in hie sit ut e
que quēqz altēo delectet ac se ipō. Effiat qz id
qd pūgōrūz nlt in amūctia ut im. fiat ex plu

iusticia et liberalitas maxrē al
liaat. et ē rō nāz pūctūz i. pū
ctūz maxrē regnādo in mēdūm
qz pūctūz opponit iusticia qz
pūctūz largitūz. et pūctūz si
quē utūz obtinor uirtutē ad sūm
alios alliaat ad amōres

abus. Magna ē cōitas illa est. q. affiat ex būsiaqz
ultra atqz. dātis acceptisqz que mutua. et gū
ta dūz sūt. iter quos cā sūt firma denūciat
societate. Et cūz omīa rōe dūqz lustrāis omīz
societātūz ulla ē carior qz ea qz cū te pūc ē. Vm
anqz mūm. car sūt parentes car liberi. p. inqum
famiharez. Et omīs omīz caritates pūc vna cō
plexa ē. p. id qua quē bonis dubitet mortem
appetē si ea sit. p. futurū. Quo est detestabilior
istoz iniamtas qm lacearūt oī scelerē pūm
i. m ea funditis. delenda occupat sūt i. fuerunt
Et si gūctio qdūz et opūcō fiat quibz plūz
tūuendūz sit officī. pūcaper sūt pūc i. parētes
quoz būsiaqz maxrē obligat sūm. p. xri libi
tota qz dom. qz spectat i. nos. n. aliud ullūz pōt

Illud modū societatis. i. uirtutis
mā mutua cā gūctio dūm i. p. pō
te dātū atqz et p. fectūz

Et compar et mult. outor quāllū
p. dicitūz gradūz ē minor qz ad
mūmē pūcūz et ista dū carior ē

Voluit dātū sūt indicūz

pūcpar vnam quo
rūdūm qui lacelle
pōtūz

Remouet dubiū auctor ē būsia
tūm i. istam quoz qui sūt
mag. pūc paliores an pūc
an pūc

Conclusion

pone diligentem officiorum et
debet narrare predictos gradus
societatis humane

Dedit ut ex^m Nō q. si p. n. q.
n. p. a. r. i. g. r. a. d. u. i. n. d. i. g. e. r. e. t. h. o. c.
d. o. c. u. m. e. n. t. u. m. nō u. a. l. e. t. s. i. t. i. n.
o. m. i. b. y. s. i. t. p. p. o. n. e. n. d. i. d. i. n. n. o. m. a. l. i.
nō s. i. t.

concludit intentū

de ducendoqz
Ex quo .i. ex qua exitatione of
ficioz ul' ex qua finā

condusio

Atq; exequit^r de fortitudine 7
p^{mo} opilogat de mitia. 2.
prosequit^r de firmitudine 1.
intelligenduz

Intelligendus, de sua pte vnde
fortitudine. et dicitur i duar
qz pmo pmitte intuenti curat
lander. et cetera. Vnde hinc
excepit ibi 2a. qz et ad No
triplex e fortitudo. scilicet
qz est ad libidine officij de q
iumentalis solaqz libidine for
tis. et idem fortem anqz pira
rebus quas turpe audient ali
e q surgit ex improbo elegia
qua quis alui in pugna ter
e qua hic. psequit autor et
e pascalio qz liberata suscep
et laboro dicitur in ipso

p[re]s[er]uat et p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 p[re]s[er]uat p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
 ad et v[er]it[as] p[ro]p[ri]o q[ui]t[ur]
 ad h[ab]et v[er]it[as] p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]o o[mn]i[um] ibi et p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]a m[un]das q[ui]t[ur] p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]o v[er]it[as] p[ro]p[ri]o m[un]das
 ibi c[on]f[ess]io
 p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]o
 p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]o m[un]das
 c[on]f[ess]io et p[ro]p[ri]o m[un]das

Saluamne Mō q datus rex
 p̄latus ductus inuidia veni
 con athenas. Tūc athenienses
 ducet facit humilitatem qui
 ai p̄mit manu demat danti
 item rebus ē datus ai in
 genti manu et sine i salu
 ne p̄itorio sine demat et
 omni ubi et filia rethoraz
 ip̄lere

hic pome casus
campi qz sic equum
expeditur auris sic
oniter mlecta manu
ternophalis sancti
monauz a leonida duc
sophonoz ut placet
athemēsis de more
verez filius duri qui
venebat q̄ athenu

ad huc proba
duti

concludit et
conclusio ex
platonis acti

23 NOV 2ND 1967

propter difficultatem
mentis in quibus
comitatur et for
dumque

Et ponit officium
concludit

Adhuc probat p
dicta

Concludit et est
conclusio ex parte
platonis qd dicitur

maxie q ipse pplius romano ai magnitudine ex
cellit Declaratur aut studium bellice gle q sta
tius quoqz uidem^{magnum} ornatu fere militari Sed ei
ai elao q em^{magnum} in pialie 7 laboribz si iusticia
uacat pugnatqz non pialite coi sz profus
comodis si iustia e. no mo e id virtutis no sz
e potius maitatis humanitate repellentis

Itaqz apic al pbe diffinitur astoia^{fortitudo}
Luz eam iustite^{due que no cadit nisi glorie pte} ee dicit pugnante et equita
te Quo circa nemo qm fortitudinis glam
qsecutis e iustis et mahaa e laude adepti Nib
e honestu ee pot qd iustia uacat preclari y
illud platonis e Non inque colu sca q e re
motu a iustia calliditas pot q sca e appella
di Veru ee animu patis ad pialu si iustia cu
piditate no coi uolente i pellet andae potius
nomi habeat q fortitudinis

Itaqz uiros fortes magnanimos eodemqz bonos
et simplices neuitate amicos minimeqz falli
ces ee noluz que sui ex media lande iustiae
sz illud odiosu e qd in hac elacione 7 mag
tudine ai facillime pnaia 7 nimia cupiditas
pnapatis i nascitur ut e ap platonem e omes
morez lacedemonioz flamat ee cupiditate
mcedi sic ut ai quisqz ai magnitudie maxieqz
excellit ita maxie uile ee piceps omz ul po
aus solus ee Difficile aut e ai p stare omb
ai pient suare equitate q e iustiae maxie appa
Ex quo fit ut neqz in discipulacione uicisse u
ullo pu ac legitimo in re paaantur Existunt
qz in re publica pleriqz largitores 7 factiosi ut
opes quas maxiae qsequantur et sint ut pot
insupiores q iustiae pares sz qd al quo diffi
cilius hoc pclaris Nulluz emz e tpus quod
iustia uacare debeat

pone difficultatem
maxiam i obnaone
equitatis et fortitu
dinis

sz pone officiu et
concludit

Fortes e et magnanimi su^{et hndi no qm si}
aut sz qm p pullant in iustiam Vera aut er
sapientis magnitudo ai honestu illud qd maxie
na sequitur iustis positu no i glia indicat
pnapesqz ee manit q mden Et e qm exere ipse

sz ea exequit dando pcepta et p
quedz facta ul iustia dicit cognoscit
die doctur offoz de exequendz et
sz e omis foras pna iustie sz q
tra facit ul tra pome iustia iustia
da ibi sz illud a sz exere ai pla
uidet ee iustia ut p iustis

Inducit dictu platonis ad proba
dum equitatem suandam esse in
fortitudine

Concludit nū viroz fortituz

pone i pedmēta con fortitudines
que bene et iniqui

pone casuz qui e in placene

sz illud nullu fides regis locus
Equitas e lux et iustia iustiae

admirabilis i opū 7 iustis e fortis
iustis no ad piaz ualitatez ai

sz q melius e sa e eo iustis et
bonu sz reputari erudeti

multitudinis pendet h i magnus viris nō ē habē pbat
dus. facillime aut ad res iustas i pellat. ut qf
quis altissimo mō. et glie cupiditate. qm locy
est sane lubricis. quia mī. m neme aliquis qm
laboribus suscepit pialis qz adias. nō quasi
mercedem rerū gēstis. desidet glām

Omne illud exequit pcepta
ipius fortitudinis et dūm
induat. qz pmo pōit ut
mūtetur. et ad iūctū ipas
compat. i. a hāz rex

Triplex ex modis rex extimul
hoī. qm pūz aliam res
admirant. et sic desiderant
p affectu optant. illas ad
ducit

Subiūbere fortune ē leti
ti pspēs. et tūtal max
adulsi

harū compat. utqz admi
nem. et exequit. utqz mē
brūz. i. 24 id aut

Olmo fortis amō et magnus duobz rebz
marie caritur. quarū una mīremz
extraneūz despiciendā pōit. cū pūalūz sit
hoī. nō qd honestūz decorūz sit. a' admi
rar. aut optare a' expetē oportē nullūz nec
hoī nec pūbationi ai. nec fortune succūbere
Alti ē res ut cū ita sis affectus mō ut sup
dixi res geris magnas. illas quidez et utiles
marie. si ut uehemēt arduas plenūz laborū
et pūalūz tū cū mte. tū mltūz rex q admi
tam pūnent. harū rex duarū splendor oīs
et amplitudo ē ai. addo etiaz utilitatez. q ipos
teriore ē. Causa aut et rō efficiens magnos
vros ē m priore In eo ē ē illud qd excellētē

id exequit mōbz et odidit
i. 24. Obtem.

animos. et hūana gtepnētes facit id aut ipz
cūntur m duobz. si et solūz id qd honestū sit +
bonū m dices. et ab oī pūbatione cū liberis
Nam et ei q eximū pūalūz et pūalū m dēne
pūa dicit. ei q rōē stabili firmūz gtemprie. +
fortis ai ē. et mag' dicendūz ē. et ei q uidet
acribz q al quoz mltūz et naria i homīz mta
fortūzqz nūntur. ita ferre ut nūl astutu nē
discedat n adignitate sapientie robusti ai est

nō ē Remouet dubiū qz hō
fortis mīz dī se cdmare ad
ad cupiditatez. ut quūqz ali
qd i honestūz pūalūz qūalū
fecerit fortis reputandū ē

Concludit exposito et subiūgit
opinionē quorūdam i. 24. mlti

mag' gstantie Non ē aut gstanteūz q metū
nō frangantur cū frangi cupiditate. nē q mūc
tūz se alabore pūstent mīcū a uoluptate Qu
obtem. et hec m dēda sūt. et hec pēanē fugi
enda cupiditas Nihil ē ē tam angustū ai tū

Tū ē pūalū pēanā ai tū
lata m alioz largiendi mī
desine possideri. Rōē

Mlti cūz sūt qm p hēz a
liquā glām et simā aut hō
norū a' aliam. alā rei sub
aut se aliq. et sic libitēz
mūtūz. et p hoc dicitur hō
ea. glām petis dāta subu
cebz et pūcendi similitudine
vilescit

qz pūi quā amare dūmāz. Nihil honestūz +
magnificentiūz qz quā pēanāz gtepnere. si nō
hēis. si hec hēis. et bñficiūz libalitatēz oferte
Quenda ē ghe cupiditas ut a dūi eripit
Qemz libitēz p quāz magnūm mīris oīs
debet ēē gtenas Nec uō mīa expetenda sūt

subiūgit

Quo hāz sūm
no

pōit m dēda p q
ex pūalūz m dēda
m dēda

Quāz dēdāt
m dēda cūne rex
ut m dēda et for
tūte ut dūmāz
honorēz pūcēz
nobilitatēz ut
qm illa m dēda
fortis est

pōit dūm

pbat

Ille nō discedit
autem nē qū aliq
nō m dēda pūpē
ritate nec gtepnē
adulsi

dūmāz cū hēz aut
aut pūz m dēda
dēda alionāz qz q
maria nos ad
dūmāz et m dēda
sūnta pūmāz

qm addit ar. uō dī
deat. tūne dūmāz
si uō hēis

Remouet si vian

subiūgit

pōit

hūmāz quod
et dēdāt

et vīa et pō

vīa. actū

subiūgit

Non solūz nol
ipā tū nāz
si ut aliq an
m m negat
oasi. et gtepn
nō fūant ut
pū et p hō
ut m dēda actū
m dēda gtepn
lūmā i dūmāz
meditandū

quāpāt

exculat

qm m dēda
hū p dūm

subiugit

ponit

directit quosdam ali
os et declarat

2a vita et pmt
vitas actua

subiugit

Non solum nobis
ipsi tui nati sumus
si ut alijs auxilio
in negotiis qd
ociosi et qd replant
no facit ut facit
put et p hoc extel
lit nra actua qz
mope qd fuit qd
lacuna i dicens ul
meditando

intrapat

Exculat

pa nurepiao ul p
lar p dcam

hac potius no arapienda m teidm aut deponē
da no miq Vacanduz ē aut oī ai pambacōne
ai cupiditate i metū tū eia; egritudine i no
luptate ai i maidia ut tranquillitas ai i seari
tas ad sit q afferit ai gstantiaz tū eē dignatē
adulti sūt aut et fuerit qm eaz quā dico tam
quilitate; expetentes anegocijs publicis se re
mouent ad otiaq; pfigerit In his et nobilissi
mi phī longeaz pūpēs et quidaz hoies sene
ri et grānes nec pūi nec pūcipū mores fere
potuerit Qixerit qd no nulli magis delec
tati re sua familiarē hīs idem ppositū sūt q
regib; ut ne qua re egerent nec an pareret
libertate uterent Cui ppositū ē sic utiē ut
velis Qd ai hoc cō sit potencie cupidornz
ai hīs quos dixi ociosos alii se adipisci id
posse arbitrant si opes magnas beant alii
si q tenti sūt suo et pue In quo et quidē neu
troz oīo q tēpnenda ē sūia qz et facilior et
facior i mune alijs grānis hand molesta
ē mta ociosornz fructuosior aut homi g m
et ad claritatez amplitudinēq; aptior eoz q
se ad rem publicaz et ad magnas res geren
das se accomodauit Quid p i hīs forsi
tan q cedenduz sit re pūis no capefcentib;
qui excellenti in gemo doctne se dederūt Et
hīs qui aut utilitatis ai aut aliqua grāno
ie in beallitate impediti are pūi recesserunt
eū eis admistranduz potētez alijs landez q
cederet quib; aut talis ulla sit cā si despicē
se dicat ei q plenq; nūrent ipia et magnitudo
hīs nō mō landi uerū ē mō danduz pu
to quoz indicant m eo qd glām q tēpnant
et pūhilo putat difficile tūi ē nō pbare qz
indēt labores et molestias ai offensionū
repullarū q quidaz i gmmūz timē i i fū
māz Sūt ē qui i reb; qrys parūz sibi qstet
uoluptatez senerissime qtemnat i dolorez sūt
mōiores glām negligat frangant i fama
atq; ei quidez nō satis qstanter S; hīs qui

multa ut anazagoras et
nullus bēq benedictio et
infamia ali ut penacha
in mta solitariū ali dicit
ponit opionē aliquoz
qui afferat tranquillitā
tem h p dcam

Quid sit pūis libitatis
ut nulli pareat nisi sūe
voluntatis

ponit quidaz quemen
cam

subiugit ponendo i digēs

Compar mta actua et cō
templatiūz et duo fac
naz pūo compar i dclat
du ē vita i actua et cō
templatiua pūo tangit cō
templatiūz

concludit

hīs mōis dubiis

Remou dubiis

Quoz landat nel com
git

Notificat qdicationē illorū
qui debent regnare re pūis
et cō oī ad quoz pūnet reg
pūis 2o pōit quidaz opūz
i 2a qz ai plenq; pūi i 2a
qz pūo ad quoz pūis 2o dū
pceptū i capefcentib;

aliqd' robur

hnt anā admiūitūz rex gerendūz abiecta
 oī cūctatione adipiscendi magnitudo sūt et
 gerenda res publica ē Nec ē alit' aut regi
 ciuitas aut declarari ai magnitudo pōt ci
 pescentib' aut rem pub'z nihilūm' q' phs
 hānd scio an magis ē i magnificēcia adhibē
 da sit rex hūanaz q' sepe dico et tranquill
 tas ai et securitas. Si quidē n' auxy futuri
 sūt et ai granitate i g' stancia uicturi q' co
 faciliou sūt phs. Q' no min' multa patent
 m eoz mta q' fortuna feriat et quomūz
 mltis reb' egent et quā siquid adūsi adue
 niant tam grāmē cadē nō pūt. Q'uo autē
 nō sine causa maiores motus aīoz coactūz
 maiora q' sūt efficiendi rez publicaz gerēbz
 q' qētis quo magis hie et magnitudo ē ai ad
 hibenda i uacuitas ab angorib'

Quia sūt remoti abstrypu
 et adūitate fortuna et m
 quā obuiant fortune q' re
 spiat ictus eius

Declarat

Concludit

Dicitur phs impossibile
 est egeret hū pūapari

Ad rem gerendaz aut qm accedit caueat
 ne mō id osidēt q' illa res honesta sit
 q' ē ut hēit efficiendi facultates Inq'uo pō
 g'siderandūz ē ne aut tenie despet p' igni
 az aut nimis g'fidat p' cupiditate In omib'
 aut negociis p'nsq' aggreduz ad hibenda ē
 p'paracio diligens q' ai plēnq' arbitrent
 res bellicas maiores ēē q' urbanas mimen
 da ē h' opmo Multa enī bella sepe q' fierūt
 p' g'he cupiditatez Atq' id m magnis anim
 is m gēms q' plēnq' g'tingit eoz mag' h'
 sūt ad rem militarez apti i cupidi belloz i
 gerendoz Vere aut si uolūz iudicare mltre i
 res exatērit urbane maiores clarioresq'
 q' bellice Q'uis ē themistodes mē lauder
 i sit epus nomen q' solonis illustri' aterq'
 salamis clarissime testis uictorie q' an ponat
 consilio solonis ei quo p'mū constituit ario
 pagitas nō min' p'clarūz h' q' illud iudican
 dūz ē illud ē semel p'fuit hoc semp p'dent
 ciuitati hoc q' silio leges athenesimz h' ma
 iorūz mstituta suant Et theistodes q'dē n'
 dixit i quo ipē ariapagu adiuuent at ille ad

q' pōnt opōnūz quorūda
 soluit i' vere

Vere accedit ad solucione 2o
 q'cludit Concludit i' 2o q'ut
 i' p'ma m dūat p'mo sumit
 p'pōitūz 2o appbat p'ext' i' q'

Declarat p' ex' aliena 2o p'p'ia
 i' m quidēz p'ma m dūat
 sic duo pōnt q' i' 2o h' aut

pōnt effectūz

3m notabile

subingit

Notabile 2m
omib'

omūz quēdaonez

omē q' mltroz n'
 fedat nro mltroz
 q' affectat gl'iaz
 suoz gestozū

Ariapagu dē ab aīoz
 q' est uirtus et p'
 gūa mltū q' mltū
 uirtuōia

Resumit facta the
 mistody

induat can

induat mū d

resumit q'd dū

forte nō pōt
 q' nō sūt sap
 dē

Amplificat bo
 al' factūz

Remouit dubi
 oratūz se

appbat ab aīoz

Concludit q'd

Quia tūm
 consilio acc
 de aliab' su
 taret tūm

consilio suo

Induat can

inuit chemistodem. est e' belluz gestuz q'silio se
natus ems qui asolone q'statuz e'it. licet at
de pansoma lixando dice quoz reb gestuz q'p
impuz lacedamioz dilatatz putat. si n'm
nima quide expte liguz legib et disciplinis
q'ferendi sut q'm eaz ob hac ipas causas et

potenciores al paratiores ex'atus et fortiores
huerit. Mibi quidez in pueris nobis q'sam
G. mado. in auz usatez in re publica. Q'at
tulus G. poppeo cedere indebatur. Parua e'
sue foris arma si sut q'silia domi. Nec plus
african' singularis. i' m' mupator i' scidendi

Induat can deoz nō

al exadenda inmancia r. p. p'fuit q' eodem
tpe. p. nascita p'natuz cu Tiberiuz g'ratuz
interemnt. q' q' h' quidez res nō solū exadma
tica e' roe. attingit. et belli cam: qui in manu
q' q'fectaez. tu id ipm e' gestuz q'silio urbano

Resumit q'daz dan

sine exatu. Illud aut optimuz est. q'd mudi lo.
lere ab i' p'bis i' i'ndis audio. Cedunt a'ma toge
cedant laurea liguz. Ut e' alios omittaz. nobis
rem. p. gubnantib. nō ne toge arma cesserut.
Neq' e' p'ailuz in re pu' fuit gram'. uq' u'
ma' odni itaq' consilij diligencia q' m'a ce
leriter de manibz audacissimoz cuuz de l'p'a
arma ipa cederut. Que res ig' gesta uq' i'
bello tanta. quā t'mp'us q'ferendo. Licet e' m' r

forte nō pōt iudicari
quē nō sit sapiens so
ctesAmplificat hoc dan
al factuz

mare fili. apud te gl'ri ad quē i' hereditas hui'
glie. et factoruz mutatio p'met. Mibi quidez
ete m' abudans belliaz laudibz G. pompemus
m'as audientibz h' tribuit ut dicet se frustra
t'mphuz. f'anz deportaturuz fuisse u' in eo i' re
Concludit q'dan e' p'nb b'nficio i' t'mpharet eet h'iturus

Remouit dubiuz sine
ex'ausat se

appbat ab aucte

Vut ig' domestice fortitudines nō infeu
ores militariibz. in quibz plus i' q' h'ie
ope studij q' ponenduz est. Oro illud
honestuz q'd ex a'io excello mag'ficoq' q'rimis
ai effiat nō corpibz m'ibus. Excenduz e' ai cor
pus. et ita afficienduz ut obedire consilio toiq'
possit exequendis negociis i' laboe tollerando. ho
nestuz aut id q'd exquz' totū est posituz in ai cura

q' p'uit. ex' hui' et domel
nau sine romani degno
maro q' m'p'ituz q'sile

Dae aliud ex' domitiaz
melius uti i' m'p'ituz
narrat

Notabile ad laudē q'siloz

Induat ex' aliud f. de se ipō
Nam ai in urbe cathedra cu
p'bet amulū. et q'uzatio
neq' fere totū orbis eat m'a
cular' erat fuit cōsul acer
qui ai sua sapia detere
q'uzatione. et cathedra
q'ferat. et alios i' fuitos

Adulat mo'is e' h'ati lau
dare se p'mo nō ignoz
ut cognoscat quē sit ut
i' h' p'm e' uera que ut
bonū ex' m'itaz aliud a
ho apud q'langueor ut et
bonū ex' deti

ti q' q' id honestū effiat. ut
bus ai

affert aliud notabile

Tamū t'mphuz aragins pompemus nihil faciebat sine i' urbe sine i' bellis m' ai
consilio ciceronis. Cūq' demasser p'mo m'itatem obtinisset t'mphuz. a' t'mphass
de aliabz sine p'mis. Cūq' nō q' barbaros naaones. et deuiciss. et m'dubio eet an pe
teret t'mphū noluit pete m' p'cessisset momans ciceronis

et cogitatione in quo non minore utilitate asse-
runt qui rogati regi p. p. sunt q. qui bellum gerit
Itaque eorum consilio sepe aut non suscepta aut asse-
ta bella sunt non minus equa illata ut consilio in-
catomis bellum tam punitum in quo et mortui

Cato censorius in iure nul-
de sapiens fecit vni legem
q. dicebat ai resistentib. et
malignis ee acris de etan-
dus Cu uo w. h. h. ut bel-
luz ai pugnata et affricat
iam romanoy pemtebat
ncepisse p. potencia p.
gute/Vnus consules p. p.
allegant catomē smā que
tū bonuz hāt romanos i
teruz nstigassz cō p. p.
naz q. pugnata et facti sūt
victoroy et sic sup. mortui
ne dum vni effus ē m. m.

ualuit antontas. Si quidez expectandi mag-
e dectendi ro q. de etandi fortitudo. Sz ca-
nenduz ne id bellandi mag. fign q. utilitatis
rone facia. Belluz aut ita suscipiat ut n. a
lud msi pax q. sita videat. fortis no ai i con-
stantie est no p. turbam mreb. alpis. nec timi-
ulnate de gradu deia ut diaz. sz p. p. ai

Correlamz q. d. mag.
devenius affectare la-
prenaaz p. quaz etay
q. fortitudmez
vidit cum finalz belli
p. p. q. sita et tran-
quilatay m. m. d. d. f. u.
p. p. fortis ai
Expellit ambigui
quia possz dice ali-
quis vnde n. n. t. b.

na et co silio nec arone discedē. q. q. h. a. i
illud et ingem. mag. e p. a. p. cogitatione
futura. i. alip. ai q. sita. q. d. a. t. d. e. pos-
sit m. n. t. a. q. p. t. e. z. et quid agenduz ai quid e
uenerit. nec comitte aliqd. ut aln. dicenduz
sit no putatay. hec sūt opa mag. ai et excelsi
et prudencia consilioq. fidentis. Teme aut i

Concludit
p. m. o. n. e. t. v. i. a. n. z.

Tementay e i gliderum p.
culoruz suscepao ut sup.

acie usant i manu ai hoste q. fignē imane q.
dam. et belluaz simile ē. sz ay tps est neces-
sitatz postulat dectanduz manu ē i more i
finituz turpitudiq. ai ponenda
de etenduz aut diripienduzq. urbib. nal-
de q. fideranduz ē. ne quid temē. nequid
audet. fiat. Id q. ē vni magni reb. agitatiz
p. m. z. s. o. n. t. e. z. m. l. t. i. t. u. d. i. n. e. z. f. n. a. z. e. m. o. i. f. o. r. t. i. t. u. d. i. n. e. z.
recta atq. honesta temē. Vt emz sunt quēd
moduz sup. dixi qui urbane reb. bellicas
ai ponat. sic repas mltos quib. p. c. i. l. o. s. a. et
callidi q. silia quietis cogitacioib. splendori
et maiora videantur

Obtenit victoriā nō sitam
plius i m. m.

Quid sit agenduz capis
urbib.

Quid sit agenduz capis
urbib.

Quid sit agenduz
mag. v. i. r. i.
Iuduat sile

Vuq. o. i. p. p. c. i. l. i. f. u. g. a. c. o. m. m. e. n. d. u. m. e. s. t.
ut m. b. a. l. l. e. s. t. i. m. i. d. i. q. z. i. n. d. e. a. n. t. e. z. f. u.
g. r. e. n. d. u. m. i. l. l. u. d. e. t. e. n. e. o. f. f. e. r. a. m. z. n. o. s.
p. c. i. l. i. s. s. u. i. c. a. q. u. o. e. e. i. n. h. i. l. p. o. t. s. t. u. l. t. i. n. o. z. a. u. a.
p. m. a. d. e. n. d. i. s. p. c. i. l. i. s. q. s. u. e. t. u. d. o. m. u. t. a. n. d. i. m. e.
dicoz ē qui lenit egrotantes lenit curant
g. m. o. n. i. b. a. n. t. m. o. r. b. i. s. p. c. i. l. o. s. a. s. a. n. a. t. i. o. n. e. z. i.
a. n. a. p. i. e. n. t. e. z. a. d. h. i. b. e. c. o. g. n. i. t. e. z. a. i. i. t. r. a. n. q. u. i. l. l. o.

Adm. officiu
3. m. officiu
Correlamz

Epilogat per sile

libro e de un
morali

Quanti por
dum m. m. m.

Concludit

p. b. a. t. d. a. i. s. u. i.

Incepit vni
m. o. s. i. q. m. m. a.
a. f. f. e. r. a. t. p. o. i. t.
f. i. n. i. l. i. z.

Delet aluz

Concludit q. q.
d. u. m. b. i. t. u. m. i. d. i.
m. l. z. f. i. n. i. l. i. z.
r. a. n. i. z. i. n. a. r. e.
v. i. n. i. f. a. p. i. d. i. t. u. m.
o. i. o. o. r. u. a. n. i. z.
p. i. a. p. a. n. t. i. z.

Duo prepta p.

probat f. m.

Dicitur

Istud e de virtute
moralQuanti pot mag
dram me utos
Concludit

pbat dau sui

Interpret vni qd pot
istos i quitate s q
affectat pot morte
famiz

De clat aluy postem

Concludit q qd mag
durabit mids tito
mag fama fami du
ratur Incepit vno
vno s cupiditate glie
oro ot neta anlibz
pnapant

Duo pcepta platonis

probat s mōbini

tempestates optare aduſam deſine ē subuenire
aut tempeſtati quā rōe ſapientie ē eoq magis
ſi plus adipiſcare te explicata boi q ad dubitatu

Periculose aut rerū actōes ptiū **M**ali

his ſūt qui eas ſuſcipiūt ptiū rei ptiū

Itēqz alij deſine alij de glia i bnuole

ai amiz in diſcimen vocant pmpitiōes

g debem ee ad mīa ptiū q ad corā dmi

careqz paratū de honore et glia q dēte

tenis comodis ſument aut ſūt mlti qui n

nī pecuniaz ſz etiam vitam fundere p priā

parati eēt ſdem nec glie iacturaz nec mī

minaz quidem facē uellent nec i re pū

quidem poſtulantē ut calligratidas qui

ai lacedemomī dux fuiſz pelloponēſiaco

bello mlti qz egregie feciſz utit adexare

mī omīa ai cōſilio nō paruit eoz q claſ

ſem ab arginiſis renouandaz nī ai atheni

ſibz dmmicandūz putabant quibz ille re

ſpondit lacedemomoz claſſe illa amiſſa al

teraz parē poſſe ſz fugē ſme ſuo dedecore

nō poſſe Atqz h quidē delacedemomīz pla

ga mediocriſ ſunt illa nō peſtiferā qua ai

clenieb:ot i indiaz timens teme ai epimū

mida q ſhryſz lacedemomoz opes corruē

rūt qtoqz quātū Marxz meliū fecit de q

ent mī ho nob citando reſtituit rem i

nō e minores ponebat ai ſalutēz g poſt

q magqz mī glia caret qd gen pectadi

uitandūz ē m rebz urbanis Cū ē q qd ſai

aut et ſi optimū ſit tū i indie metu non

audent dicē Oīo qui rei ptiū pſitū ſūt i

duo platois pcepta tenant Vni ut utili

tatez aiūz ſic tūat ut qaiqz agūt ad emi

rem referat oblii comodūz ſnozz Altez

ut totūz corpūz rei p autent nedū ptez

aliq tūantur reliquae deſāt ut ē tutela ſic

p amao rei ptiū ad eoz utilitatē q omiſſi

ſūt nō ad eoz quibz omiſſa ē gerendū ē Oz

aut pti aiūz oſulūt ptez negligūt rē pti

ponit quidam diſtictōes
et actiones q capiuntur
in bello armis fortibz
De glia i p hie bonā ſu
maz q p parā pūo amik
runt Et bnuolentia a pūo
enit i odio omī i te ut h
aut bnuoli

ſument ut deay brutus
codrus athenoſy i alij i
ſunt

ponit q ut oūdit vniū
vniū glia fedatū et p oūde
et declamē documētū qd
ſunt obſcurus

Exemplū romani i dmmicai
ad laudez romanoz et ſubij
maximū nō poſſit uti vniū
glia q paratū i bello q hui
balen Nam ſere deſtrictus
romani i qaiqz pūa s ap
tūadūz q trobiay ap lacūz
transimēti ap comūz mīl
reſtituit i mbe ſubūz creit
conſul ai paratū manu po
ſuit ſe i monabz apulio ap
banas et obſidabatur i memo
riabz ne huiūbal poſſi exa
tūz pmetūz i mītabat hui
mībalz ad bellūz ut q pte
nolobat q ai uidet quie
ad huiūz ē atego amōrūp
et demictūz eſt huiūbal iū
ſtatit hoc ſuactat nō huiū
glie ſz pro patria

q. ad illa q. ad facta

nosaz i civitate m dicit sedicioz atq discordia probat s^m mebu
ex q^o enit ut alij pplares alij studiosi optinn au^o p^ont effectum

Exemplu^o etim^o athenis
suz qui p^o ditione v^o
uauit ad regna cu amos

qz indicant p^oma unisomz. hic apud athenes
ses magne discordie orie i nra re p. no solu se
dicationes. s^z et pestifera bella ciuila. q^o grans
et fortis ciuis in re p. dign^o p^oncipatu fugiet
atqz odenat tradetqz se totu re p. Neqz opes
aut potentiaz q^olectu bi totuqz eam sic tenebit^o
ut omibz consulat. Nec no emim bz falsis i
oduz aut i indiam queqz notabit. oiaqz ita us
tate honestatqz ad heretec. ut duz eam q^ouet
q^ome grans offendat morte appetat potius
q^o deserat illa que dixi

Exemplu^o vitanduz

Nec affert aliud dnuatuz

Dat officia ambiciu m
probuca et induat au
tutatez platonis

Miserima e oio ambicio honoruqz q^otao
de qua p^oclare est apud platone eudem
sili. eos facit qui inter se q^otenderent. quos ut
ponus rem p^oaz ad mstrarent ut si nante +
ctaret. q^ome eoz potissime gubnaret Idemqz
p^oapit ut eos adu^osarios reputet qz arma
q^o ferant no eos qui suo studio tueri re p.
uelint. Quale sunt m^o p. affricani et Q^o
metelluz sine acbitate dissensio. Nec no au
diendi sunt q^o q^onter i mias nascenduz puta
bant Idqz magnanimi. et fortis viri ee cense
bant Nihil aut laudabile. nihil magno vizo
et p^oaro dignis placibilitate atqz clemencia
In libris no pplis i m^ore equabilitate ex^oce
da et facilitas et altitudo ai q^o di. ne si mas
cam^o aut itepestine accedentibz aut impudent
rogantibz ne i morositatibz i utiles i odiosaz i
adam^o Et tu ita pbanda e m^ostetudo atqz de
m^oetia. ut adhibeat r. p. ca senentaz sine q^o
ad mstrari ciuitas no pot Ois aut et inadu
lio. et castigatio cotinua uacare dz n^o ad
eius q^o punitet aliquē a n^obie castigat s^z ad r. p.

Clemencia e m^odmatio ai
ad lenitate mpena ex^oge
da

Intepestine q^o alijs neg^o
cis occupantur

Queduz e et ne maior Cutilitate i ferri
pena q^o culpa sit. i ne hisde de causis
ali plectant. ali nec appellent quidem. Prohi
benda aut e maxie na m^opumendo Nūqz ei
natus. qui accedet ad penaz illa tenebit. q^o est

Ve preclue her^o m ualeno
libro q^oto ti pmo de mode
uacue. et exteius de care
tuo archita et de platio
temperantia

probat s^m mebu
p^ont effectum

o^odit q^o homo pro
bus debet m^oare
tale officiu

p^ont 2° argum^ouz

Dat exempluz

induat notabileal
am

Exemplu^o officiu i
docet utare iuz

Ex^o officiu

Alm^o dnuat i
huc p^ore

Induat am

Declinat q^oam

Dat s^m m^odm

p^ont officiu a
mum

adulau p^oei d^o
dutor for^o hor
m^ore nec re m^o
dignu^o Antoz
nec quid s^z q^o d^o
m^o dico

^{a modestus} me^{pl} minus et parus. p^o placet p^opatetis i^o re^o
 te placet. mo^o ne laudaret macundiam et dicent
 ualid^o anata^o dat^o illa nō repugnanda ē i^o oib^o
 rebus. Optandus q^o ut hi q^o p^o sūt rei p^o sūt^o
 legu^o sūt q^o ad p^omiendū nō macundia s^o equi^o
 tate ducit^o atq^o et in reb^o p^ospice^o i^o ad p^oolitū^o
 m^oam fluenab^o sup^oham mag^o ope et fastidū^o
 arogantia^o fugiam^o Nam ut ad u^olas res sic
 fas i^o moderate ferre lemitatis ē. Preclari est
 equabilitas i^o oī m^ota et idem semp m^oile^o ea
 dem q^o frons. ut de socrate idemq^o de s. no le
 ho. al^o celo accept^o philipp^o quidē macedo
 ni regem in reb^o gestis i^o glia sup^oati a^o
 ho. facilitate et hūanitate uideo sup^oiorē fuisse
 itaq^o al^o sepe magn^o al^o sepe turpiss^o ut re
 te p^oape uideant^o qui monēt ut q^oto sup^oiores
 sūt^o tanto nos geram^o submissius

Pauētus quidem africanū audiorē i^o sum^o
 hanc^o sūi solū ait dicē. ut equos p^o arbus
 p^otenaones p^ohorū ferocitate exultantes de
 m^otorū tradē solebant. i^o his faciliōib^o pos
 sūt uti. sic hoies secūdis reb^o affrenatos sibi
 q^o p^oidentes tamq^o i^o gūi rois i^o doctue. Dū
 oportē. ut p^ospiceret. rerū humanarū i^o beal
 litate^o uarietateq^o fortune. atq^o et i^o secūdis
 sūis reb^o m^ore ē utendū q^olūo amūco^o his
 q^o et minor q^o an tribuenda est autōritas i^oude^o
 q^o tēporib^o cauendū ē ne assentatoib^o patefaci
 aures. nec adulari nos sinam^o in quo falli fa
 le ē. Tales ē nos eē putem^o ut nre laude^o
 Ex quo nascūt^o i^o m^oabilia p^ota. cū hoies i^o flat
 opionib^o turpē uident^o i^o i^o maxis uerant^o ero
 ribus. Et h^o quidem hactenus

Illud aut sic est indicandū gerū maxis res
 i^o maximi ai ab his qui res p^o gerant q^o eū^o
 ad m^ostracō latissime pateat ad p^olimosq^o p^oauer
 esse aut mag^o ai i^o fuisse m^olas i^o i^o m^ota oīosa q^o
 aut i^o uestigare^o aut conarent^o mag^o quedā se
 q^o suaz rez^o fūmb^o q^o tineret. aut i^o tēcti i^o p^olo^o
 i^o eos qui rem p^o ad m^ostraret. delectaret^o re sua

Aliqui i^o m^olōtōens q^o m^oz h^o
 nō ex legio m^olōtō h^o ex
 m^olōtō et i^o m^olōtō m^olōtō
 nō legu^o

p^ont opionē p^omiem
 aut m^o m^o aut autōritatē
 docet mōdum illū et
 est autōritas p^omiem de
 dāe africanū faciendo
 quandā sūadimē

Aliud docimē
 h^o em^o assentatē uāidā
 p^olōtō eodem m^o a
 m^olōtō m^o affert

Inducit effectū de ista a
 sentatione et ista p^olōtō
 one m^ont

Dic aliud offiū aut gub^o
 natorū rei publice

Remouit dubiū et sic dā
 ē q^o debent eē mag^o hūm q^o
 rei p^o p^o sūt s^o q^o de
 alio

Inducat cū

Declarat exempla

Dat sūi mōdū

p^ont offiū aut
 m^o

adulā p^o ei dicebat
 autor for^o honeste
 m^ote nec te mouet
 dūq^o autōritas
 nec quā s^o q^o dicat
 m^o dico

puer de fabio qui de suo cap
tinos redemit

videt q in hac virtute red
vint. s. temperancia q erit
qta po honestati pducti

manifestat appetituz decon

ponit dnm quanduz se ho
nestuz et deconu q d vnt
pcedit de conu vero i medi
ate subsequit qz hinc e

probat et manifestat pces
illud decoru ee i omibz
virtutibz et pmo qe i pru
dena sic i temperancia

probat qd illud decoru est
eaz i fortitudine sic i aliis
tribz

Dicitur e dmsio factialis et iee
ad huc decoru aut abho
nesto sepat. intentionali no
aut actuali. sicutu e talis
Trennitas pulchritudo iualia
do no differnt. qz qui valis
e uenust et pulcer. qui ue
nust ualidus et pulcher dif
fernt quo ad intellectuz

lucet... multiplicitate ut anam leno mutos. et omis malo
familiaru no eam quide oi rone exagerate. n3 ex. mo luceantes
cludentes ab eius usu suos ponqz i amicitia ipa
uenter rei. pu. si qu usus eet. q pnu parata sit
nullo n3 turpi qstn. n3 odioso tu qplimus n3 dige
se uale pbeat. demer ut augeat rde diligencia
psumonia. nec libidinu potius luxqz q libalitati
i bnficencia. parit. hec pcepta bnficentia licet ma
gnifice gramt. aoseqz. quie atqz et sipli. fidelit.

Sequitur ut de una reli. que homin amice
qua pte honestatis dicenduz sit. iqua uere
audu. et q quidaz ornatus. mte i temperancia
i modestia. oisqz sedacio pcurbaton3 ai i reruz
mod' dnt. hoc loco pmet. id qd dicitur latine de
coru pot. gree em ppon dicit de corz. hinc ins
ei e. ut ab honesto no qat separi. Nam qd de
cet honestuz e. et qd honestuz e decet.

Valid aut sit dicitur honesti i decon facilius
intelligi q explanari pot. Quicquid e e
quod decet. tu id apparet. cu an gressa sit ho
nestas. Itaqz no soluz in hac pte honestatis de
qua hoc loco differenduz est. s. et mibus sapio
ribz qd decet apparet. Nam et rde ut atqz o
ne prudent' i age qd agas. qfiderate oisqz m
re quid sit uen. uidere i tueri. decet. Conqz fil
si errare deapi labi ta dederet q delirare i mte
ee captuz i msta oma decora sut. i msta no
eq ut turpia sic i decora. viko e ro fortitudis
quod e uirilit. aicqz magno fit. id dignu mro
et de conu uidetur. qd no q turpe e sic indeconu
Qu ptem i quidez ad oez honestatez. h qd dicit
decoruz. i ita pmet. ut no recondita quadam
rde enatur. s. sit nypnptm. Est e qddam idqz itel
ligit. et i oi nte qd decet. qd cogitatione mag
a uirtute q re pot separi. Ut uenustas i pulcri
tudo corpi. se cu no pot. analitidme sic h de qua
loqui decorz totuz illud quidem e cu uirtute co
fusu. s. mente i cogitatione distinguit.

Est aut em descriptio duplex. naz i giale
qdaz decoru i tellig. qd i oi honestate
nsatur. et aliud hinc subiectuz qd ptem ad singu

In pmo suem

De temperancia

Temperancia e rde i li
bidinez actp i aluz no
recto. ai i pte firmat
moderata dntia i li
forma e. Verencia q
e uirtus p qua qui pos
sidi indignat. de quibz
turpi

videt q decorz e hinc
honesti s. ubi dicit ne
quid

Concludit et e remo
no dubi.

Concludit ostendo
qd decoruz h locu
in aliis virtutibus

probat hinc qd decorz
e i iusticia

Tacet sepius de reruz
ab honestate s. per
intellectu no ubi
probat p similitudine
quia illa sepius fuit
difficilis

ponit dmsionez istu
decoru

lingit sedm

declinat et dicit
decon pnto

concludit

ad huc ostendit quia
pnta aphie
ad pntu et p
illud decoru

ostendit qdaz n3
et ostendit

g-niale q-nō bñ
pñ dñm

las ptes honestatis atq; illud supms sic fere
diffinire solet. Decoruz id eē qd' g sententia sic
hoīs excellencie i eo inquo nā ems arehame
aūantibus differat. Que aut ps subiecta
iecta gñi ē. eam sic diffinit ut id decoruz
uelint eē qd' ita nē g sententia sit. ut in eo
moderatio et temperancia appeat cu spē quada
liberali. Nec ita intelligi possim? existimare
eo decoro qd' poete sequit. Dequo alio loco pl
ura dia solent. Et nī snare poetas id qd' de
creat digz? cu id qd' quagz p dignū sit i sit
di. Vt si eac? aut inno? dicet odecit dū me
niant. aut natis sepulcro ipē ē parens i decor
mder? qz eos fuisse mistoy accepi? At atro di
cente planus eratit? ē ē digna psona oro
Et poete quid quēq; debeat ex psona indicabit
nobis aut psonaz imposuit ipi nā mag' cū ex
cellencia pstantia qz aūantia reliquoꝝ. quo ar
ca poete i magna uarietate psonaz i mciōis
qd' quemat. et quid debeat. mdebut Nobis
aut cu nā g stantie moderacione temperancie
nerecidie ptes date sit. cu qz eadem nā de
creat nō negligere quēadmodū nos adūis
hoīs geram? effiat ut et illud qd' ad omēz
honestatez ptnz decoruz q' late fūis sit ap
pareat. et hoc qd' spectatur inno qz gñe virtu
tis. Vt ē pulchitudo corpis. apta cōpōsitione.
mēbroꝝ monz oculos. et delectat hoc ipō q' it
se ptes omis cū quodaz lepore g sentant. Et hī
decoruz qd' elucet i mta monet ad pbaconeꝝ
coꝝ quibz cū munt ordine i g stantia i mode
ratione decoruz omz atq; factoꝝ. Adhibenda
ē igr qdam reuerencia ad ūsus hoīs i opñ an?
qz et reliquoꝝ. Nam negligē quid de se quis
qz sentat nō solū arrogante ē. sz ec oīo dis
solūti. Est aut qd' differat i oī rōe hūda m?
mstiaꝝ i nerecidiaꝝ iusticie ptes sz nō molare
hoīs Verecidie nō offende i quo mē mari despi

dra ē inter decoruz gñale i spe
nale Nam gñale ē illud qd' cu
factuz sit pōt roboruz aliqua m
cone sit. sz qd' de causa sit fūi
Decoruz aut spale ē ps supioꝝ
et effectuz illuz gñalitatez nā
cu mā rem pponim? ut iustiaꝝ
et cu iustitiam? illa iustia ē
illud spale de coruz

point dram mē hoc decorū
et poenai pmitendo

multa dñ psona ut pñ i car
psona put a cadere nēbi p
acapi? p mmo. alipi qui re
plentat pñ. alipi acapi? i
nā. et intellectū. Et sic disti
munt ab oīo. psona ē i dñm
dñā cōmā rōnabiliz creatur

Concluse sūi mēuaz pñā
palez. et ē mēuaz concluse
ut omis reuerentia hūos me
rar malos ne mēuam? coꝝ
hūgna

point dram inter mēuaz
mquibz mē pñ decoruz pmo
mē iustiaꝝ et nerecidiaꝝ

Dat officia cūm decorum

Cantat sedm

Declamit et dat exm de
de core poetico

concludit

Nobis oīdit quō acapi?
psona aplis Reuerentia
ad pōitū et pūctat
illud decoruz pñā

Oīdit aplūz nām decorū
et gchidit

His igr expositis quale sit Cat' decorū
id qd' decē diaz? i tellectuz pnto. Officiū

actus virtutis

aut qd ab eo ducatur hanc pmax hē maz q du
at ad quemeniaz p buacionez nē qnā si se

si sequemur ducē nām sequimur
p spicaz 1. prudentiaz 7 aut
modatuz ad societatez hominū
1. iusticiam sequimur 7 fortitū

quam ducet mīq aberrabim⁹. Sequimur qz 7 id
qd acutuz 7 p spica ē nē 7 id qd ad hominū qd
aetatez automodatuz. et id qd uehemens at
qz forte. 7 maria mē decorū i hac i est pte
de qua disputaz. Neqz ē solū corpis q ad nāz
apti sūt s; mltō mag⁹ animi mot⁹ pbandi q itē
ad nām automodatū sūt

Neqz oīdū qd hō se gerē
debet in hac uirtute et de
tūat denū motus hūmā
et pmo pmitte 7 dēclat ibi
1. dupl.

Duplex ē ē uis aīoz atqz nē. una p s i
appetitū positū ē q ē hōme grece q hōi
nez huc 7 illuc rapit. Alia ē mōne

q docet 7 explanat. quid faciendū sūt fugiē
dūz qz itaqz sūt ut ratio p sūt appetitū ostēdet
Ois ē actio uacare debet tementate et negli
gentia neqz nō agē qmāz an nō possit cām
pabilez reddē. hec fere ē desēptio oī. Efficiē
dūz aut ē ut appetitū rōi obediāt. eīqz n3 pte
curant n3 p pigrīaz aut ignūmaz desunt. sūt
qz tranquillī. atqz oī ai p turbatione careant
Ex quo elucebit oīs qstancia oīs qz moderatō
Nam qm appetitū longi enagant 7 tamqz exu
lantes sine sapiendo sine fugiendo nō satis
rationez retinet. hi sine dubio finem et modū
transcūt Reliquit enī 7 abiciūt obediēciaz
nē rōi parent cū sūt subiecti lege nē aqmb
nō m ai p turbant s; ēē corpū licet oīa ipā cūc

hoc ē q omīs actio debet ēē
plena. dat aliud optimū
actione et solitudine

notificat qddam dāi 3 qd
p turbantur corpa ab ai
passiones

tratorū aut eoz q aut libidine aliqua aut
metu qmoti sūt aut uoluptate nimia gesti
ūt quoz omīz uile uoces motus statūqz
mutat Ex quib; illud intelligi ut ad officij
formaz reitani. appetitū omīs ostēdet sedm
dolqz ēē exatandūqz ēē anāstionez 7 diligen
ciaz ut neqd temē ac fortūte i qstideratqz
negligent agam⁹ n3 ē aīa ita gūati sūz

Coemut de ludo et loco et
pmo pōit hōi nō ēē or
tūe ad ludū 2. de ludo et
equitat 1. 2. ludo aut

ut ad ludū et ad iocū sūt ēē uideam⁹ s; ad se
ueritatez pōit 7 ad qdam studia grāmōia at
qz maiora Ludo at et ioco uti illo quidē hāz
s; hē sompno 7 quietib; cetis tū cūz gūmbz
seruē qz rebus satisfecit⁹ ipm quoqz genus

ostendit decorū re
pōit i oī uirtute

et docet utoz ēē
in temperantia

declat 7 pōit mūz
dūstionez motūz

Duo officij

De fūat de hū
no appetitū

pōit offiū

Assignat cūz dictūz
et ē q siliatū ad
equūz effertūz

Inducat aliaz cām

pōit consiliū
gūalem

Appūdo pōit re
monū dubiū

Remūit qdam n
cūz alitūdinē pōit

Approbat hū
de ludo ab ali

pōit ut p

Speficiat lo
acēat ut h

Aliud dōmū
nat ad pōit

Astē
monū

iocandi nō p̄fusu neq; i modestu; s; i gemi
um et facietu; eē d; ut e' p̄neu; nō omē
licencia; ludendi daz; s; eaz q' ab honestate
actionib; nō sit aliena sic i ipō loco aliqd pbi
i gemi al i gemi elucet hūmē
Oplex e' iocandi gemis Vm illibezale
petulant; flagitiosu; alter; eligant; in
banu i gemosū facietu; Quo gene nō in
plant; n; 7 atticoz antiqua comedia; s; enā
phoz socratcoz libri refecti sūt Multaq; i
multoz facete dca ut eā q' a se ne catone col
lecta sūt q' uocant; apotematā facit i; e
distinctio i gemu et illibezal iocū Alē e' h; co
gruo tōi sit ac nō iemisso hoie dignu;
altere nec libero quide; si remz turpitudi ad
libetur uboz obscenitas Ludendi e' et qaz
modu; retinendū ut nō nimis oia p̄fundi
nūc elatq; noliptate i aliquā turpitudi
elabam; Supeditat at 7 camp; n; 7 studia
nenandi honesta e' 7 p̄met ad omē;
offici quōz sēp nup̄pti hie q̄tuz nā hoiz
i p̄cedib; reliq; bellis antecedit Ille u
lenant; n noliptate; ad eaz q' ferunt; omi
impetu hoie at mēis discendo alie 7 cogi
tando sēp aliqd aut i qrit a agit Viden
diq; audiendi dilectatione dnat; Qm i
si quis e' paulo ad noliptate; p̄p̄nior en
neat m ne sit expecandū gūe Enē quidaz
hoies nō rē s; noie 7 si quis e' paulo adu
tutes erectior q̄m noliptate cupiat; oc
cultet et dissimulet appetitū noliptatis p
ueretūdiā; Er quo intelli; corpis noliptat
te; nō satis eē dignaz hoiz p̄stantia eaz qz
cōtempni 7 reia oportere 7 si sit quispiā
qui aliquid tribuat noliptati diligent; ei
tenendū eē ei; finendi modū Itaq; met
cultq; corpis ad noliptate; referunt; 7 ad
uīre nō ad noliptate; Atq; si e' q' gliderare
nolipt; q' sit i nā excellencia 7 dignaz i fell;
gem; q' sit turpe affluē luxuria et delicate

Approbat fuit dmi
de ludo ab antea

ponit 23 ptem

ap̄p̄niet loca
fiebāt iū ludi

Aliud domitū
nre ad p̄dca

Affert aliud docu
mentum

ponit quoddam distinctōē
ludoz ut exa; acannus
bonoz ludoz et alioz mēu;

concluditūz ludoz

Dat de ludo aliud ostent;

ostendit q' homo
sēp debet hie mē
māone; et p̄ ei po
nit excellencia; boni
respectu belluāz

Ostendit quoddam ec
bestias licet hōmē in
manū aspectū

Concludit noliptate;
esse tēciendū; p̄stā
tia hoiz e' discreto 7
dignūz e' statu p̄dca

Alte de gr̃uli 7 speciale de
coro subiugens plura ex^a
secundi

Arguitur ab exemplorum multi-
tudine .et p̄mā de domesti-
cis vīdendo dissimilitudinē
animorum

De exemplis maximis romani
norum et grecorum

2^d winter

ἡ δὲ ἀρχὴ οὐροῦ

applicat aliud ex de ceteris

[illegible]

Tangit alumi
premi

datang ex^a gca

A versutus A d

Condenser

point rectus de

probat p[ro]p[ri]a i
m[un]derum

Simon, Dubois

2^m file p. 90. p.
nature nature

7 filio Idemq; inquit initio mimatio indimius
 Audim ^{antiquis} eximiorib; nati hoc idem fuisse in publico
 sapione nassica conq; prez eius illuz qui Tiberij
 gochi ^{omnino} conatus p ditor iudicant ullaz comita
 tem huille fmome Nec no scenocrates quider
 senerissimuz ^{et illuz senerituz} ploz ob eam q; rem ipam mag^{is}
 7 pclaruz fuisse ^{q; no fuit dicte}

Conclusio

Immutabiles alie difficultates it ne moruq;
 immetu uctupandoz admoduz aut tenenda
 sut sua ang; no uiciosa: sz tu. ppia quo facilius
 decoru illud qd qrim retineat Sic e e facie
 duz ut q; immutabili naz nihil qcedam: et tu
 obstruata ppiam naz qsequamur miz: ut et si
 sint alia gmoza atq; meliora tu nos studia
 nre regule metiam Neq; emz attinet ne re
 pugre nec quicq; sequi qd p hce neq;az Ex quo
 magis emgit quale sit decoruz illud Ideo q;
 u decet i uita obstante minima ut aut. i ad
 uisante 7 repugante natura Omno si q; est
 decoruz u e pfecto magis q; equabilitaz vum
 se mte tu singularum actionum q; q;uare no
 possis si alioz naz imitare omittas tua Ut
 emz fmome eo debem; uti qui uotus e nobis
 ne ut quidaz greca liba i culcantes mte optio
 rideam sic in actione omes q; mta nulli dis
 crepanciay conferre debem; atq; hec dñi naz
 tantaz ht miz ut no miz morte sibi ipse q; sa

Ponit rectus deum

probat p sili nature
narratam

fomoz dubuz

2^m sile p qd pbat
nature uisatam

Non e mca alia Mca Cce alius debeat
 to fuit i alia ceti qui se i affrica celi
 ri tradiderut atq; cetis forsitan initio dñi
 cet si se mtrussent p ea q; lenior eoz uita et
 mores fuerat faciliores Caton at ai i credi
 bilem na dediss; grmitatez eiq; ipaz ppetua
 constancia roborauiss; sempq; inposito suscep
 toq; q; siho p mansiss; moriendu; pon; q; tiram
 milne aspiciend; fuit Quaz multa passus est
 ulixes i ipo errore dunturmo ai 7 mlienib; si
 circe 7 calipso mlietoz appellande it i furem
 7 i omi fmome omib; affabilez ce se uellet do
 nu no 7 grimehas fuoruz ancillaruz p tulit

Autor de emmte dedit
 fute naz hūmūz hūc
 dat officia de cōseruacōe
 nature

Induat quadam similitudine
 app. approbare p dicit

Marciū catō tūm audiuisset
 cesarem egyptū occupauisse
 se q; ubi in affricā fore a
 usū ne ad eū manus p
 uenire gladio se pemit At
 hambal eū demitūz affricā
 affugiss; ad regem priuaz
 et sensiss; uia romanorū ad
 priuaz uenisse cū eū apel
 lendi hūit amūz uenire
 tūz ut ne nichozūz manib;
 pueniret

ut ad id aliqui qd capiebat ueniret. At ayax quo
no traditur nulez oppete mortez q illa ppen aba
lio maluit;

Concludit q omnia sunt p
agenda rōne gubnauit
et vite honestate i reat
addidit precepta

OVe ptemplantes expende oportebit. quid quis
heāt sui. eaqz moderari. nec uelle expiri q
se aliena. deceant. Id e maxie queqz decet qd est
anqz sui maxie. Sumi igit quisqz noscat ingeniu
ac rem que se i bonoru et uitioru suoru indi
cem pbeat. nec scena plusqz nos uideant hre
prudencie. Illi e non optimas. s; sibi automodan
tissimas fabulas eligūt. Qu e uoce freni sūt
epigono nos meduqz. Qui gestu menalippum di
temestru. semp rupih. que ego memi antiope
Non sepe elopue. aiaze. Ergo istio hic uidebit
miscena qd nō uidebit sapiens uir i vita. Ad qd
g res aptissimū erim? m his potissimū elaborez
al elabourabz? Sum aliqui nūctas nos ad ea desti
uxit qm ingeni nō erūt ois adhibenda erit
cūa meditatio diligencia. ut ei si nō decore at
q minime indecore face possim? Nec tū e adui
tanduz tam ut bona q nobis data sūt sequamur
quam ut inia fugiamus.

Declarat magis mspili

Concludit officiu

postq auctor definitur de
duabz pibz. i. stitibz. ostē
dendo uarietatez i dūstia
rem psonaz. hic aduigie
tam psonam i qmz illis

funestra e manu sua e qui
cūqz nobis fortunaz forte
uelut boen i q i illa sūa
ōndit q aliqui secūp pre
decessores

ōndit q quidaz in sistant
virtuti ppre

Hic duabus hie psonis quas sup dixi tria ad
nigatur quā canē aliquis aut qus inpoit
qita eē quaz nobis metipis iudicio nro acomo
dabim? Nam regna ipia nobilitatez honores
dūctie opes q sūt gria ut can ita qibz gu
būntur ipi aut geie quaz psonaz uelim? annā
uoluntate pficiat. Itaqz se ali adphiaz. ali ad
nus amle. ali ad eloquiaz applicat. Ipiazqz iūi
tūz m alia ali manuile se excellere. Quoz nō
pries aut maiores aliqua glia sūterit. hie stu
dent plariqz meornz gūe landis excellere. Ut
Q. nūti p. filius i mre amli. pauli filius af
frican? mre militari. Quidaz af ad eis lan
des quas apribz acceperūt addūit. aliqua; suaz
ut hic idem african? eloquia cūmulant bel
licam gliaz. qd idem feat timothe? canonis fi
lius. qui cū belli fraude nō inferiorississet q p
ad eam landem doctine i ingeni glia adueat

Subdit officiu
concludit

Nonfieri qui sūt
scenae

Concludit amē
noti

Remon dubuz

addit qmz i e uolū
taria psona e est
staty et o dno uolū
di bū i pot eē bō
na ul mala ut uis

Concludit uariem
tez sūmz hōi i uo
luntatez i hūmā
consili

Concludit

Aligē mū da

Concludit

Dir exphum

ponit dūm

Rao compit

^{atque} ut ipse cetero maxime et plerumque
 sit ante medium ut non nulli obmissa imitationes
 maiorum suum quoddam institutum consequatur maximeque
 plerumque elaborat. hi qui magna et ponunt obscurum
 orationum maiorem. hec igitur omnia cum quod quid debeat co
 plecti animo et cogitatione debemus. Imprimis autem co
 stituendum est quos nos et quales esse velimus et in quo
 genere vite que deliberatio est omnium difficilissima iueni
 te est adolescentia cum est maxima et beatissima et filii tui
 id est quilibet gemis etatis deinde constituitur quod non
 maxime ad amantem itaque aut implicatur aliquo eto
 genere cuiusque vivendi quod potuit quod optimi est in
 dicare. Namque hailem prodigum dicimus ut est ap
 remotusque cum primis pubescit quod tempore animum
 ad eligendum. quia quisque viam vivendi sit in gres
 sus datam esse exisse insolentiam. Atque in sedentem
 dum secum multumque dubitasse. cum ducis dicitur uas
 una voluptatis altam virtutis vitam melius esse
 ingredi. hoc herculi iouis lato potuit fortasse ge
 nere. nobis non idem qui imitatur quos cumque in
 est atque ad eorum studia institutaque impelluntur. ple
 rumque autem parentum preceptis in bonum ad eorum consuetu
 dinem moreque deducunt. Alii multitudinis iudicio fe
 runtur queque maiori parti pulcherrima videntur ea
 maxime exoptant. Nonnulli tamen sine felicitate qua
 dam sine bonitate ne sine parentum disciplina recta
 vite secuti sunt. Illud autem maxime vix genus
 est eorum qui aut eccellente ingenii magnitudine et
 clara eruditione atque doctrina aut utraque re or
 nati spacium deliberandi habuerint quem potissimum
 vite cursum sequi vellent. In qua deliberatione ad
 suam animam namque consilium omne est renovandum. nam
 cum in omnibus que aguntur ex eo modo quo quisque natus
 est ut scilicet dandi est quid debeat exquiri. tamen in tota vi
 ta constituenda multo est rei cura maiori ad habenda
 ut consistere impetitate vite possit. nobismetipsa
 nec in illo officio claudicare ad hanc autem rationem qui
 in via maxime habet fortia. prima utique omnis ratio
 ad habenda est in deligendo genere vite. sed ne magis
 Multo est magis et firmiter est et constantior ut fortia
 non minus tamen ipsa mortalis cum in mortali via pugnet

dat aliud documentum et di
 citur aliqui sunt qui amplex
 tur quod preter munus fecit

dicit deinde eligenda hanc re
 citatur ad dandum officium
 circa modum vivendi sic
 inquit persona

ostendit quod nos non possumus
 sic bene eligere

plerumque ostendit quod aliqui se
 gubernant imitatione per de
 cessorum et primo ponit dui
 similes in vita eligenda. 2.
 excellens

adigit ad cursum vite
 aliud documentum

Concludit

Assigat cum da

Concludit

Dat exemplum

ponit dicitur

Ratio comparatur et

Concludit

causa

audens

concludit

simile

Notabile ad istam quinquena
onem

videtur quod sequantur minores
si non in maiore

Africani minor hinc dicitur
filios et paulus et erant
et quibus maximus paulus
fuit magnanimus et dicitur
macedonia et hinc sapio
res minores. Cuius mortuus
est paulus et. quia ad
optantur nepotes et sapio
res minores qui premi ex
cellunt nalem ad optantur
non est pro portis cui ille et
maximus fuit ignarus et
excessus

prosequitur primo dicit officia
iuniorum

Valentius h. n. de institutis
antiquis ista persequitur ex

De officiis senum

statu
videtur. Quia si ad ne sue non intose gna qsilu t
inuendi omne valent is qstantia; teneat id e
maxie decet si se forte intellexerit errasse m
diligendo gne inte. qd si acciderit. pot aut ac
adere facienda moru; institutoz qz mutacio e
caqz mutacione; si tyra ad iuuabit facilius co
modi qz faciez. si min' sensim erit pedetecim
qz facienda. Ut amicitiae qz min' delectet et mi
n' pbentur mag' censente decet sapientes. sen
sim diffinere. q' repente pcedere Comutaco
aut gne inte oi roe curanduz est. ut in bono
qsilio fecisse videam. Et qui paulo an dan
e mutandos ee maiores. pnnz illud exceptu
sit. ne initia sint mutanda. Den si na no feret
ut qdam mutari possint. ut superioris affricai
filius. qui hinc paulo natuz adoptant p m
firmitate; ualitudis. non ta potuit pri filis
ee q' ille fuit sui. Si g' no potit sine ca de
fentitate sui pplm qtiomb; tenie sine bella +
gere illa ni pitate debeat. q' erit i ipms po
testate iusticia; fidem. libalitate; modestiaz
temperanciaz. qno min' ab eo id qd desit requi
tur. Optia e' h' ditas aprib; libens tradit
oiaz priomo pstantior gha uirtutis remiqz
gesturuz cu dedecori ee nephas et uirtu indi
canduz est. Est ig' adolescentes maiores uir
tu uereri. exqz hie delige optimos ac pbat
simos quoz qsilio atqz ante imitatur. Et qui
offa no eadem disparib; etatib; homie alia
q' sut iuueni alia q' senoz aliqd et de hac di
stinctoe dicenduz est. Iuuentis e' etatis i satia
semi qstantendi et regendi e' prudentia. Max
ime h' etas alibidimb; arcendi est. Excendi qz
mlabore pacuqz et ai et corpis ut eoz et mbelh
as et i amilib; officio ingeat industa. atqz et
ai relaxare aios et dare se iocunditati uolet ca
ueant intemperanciaz meminit uerecundie qd
erit facili. si in etimodi quidez reb; maiores et
natu uelit m'esse. Senib; aut labores corpis
st' minime excitaciones ai et augende ee uidet

dat cum inducdo
exempluz

Concludit officia

dehinc de officiis
iuniorum

et e' q' reddio
causa

subnigrit

ponit opinione quorundam de
humana honestate ut eaz ex-
bat

De rei ueniente ista huius turpi-
tudiem et turpe est perferre si mem-
tam consuetudinem uenit quod non
explicare propter uerbum non est in ho-
nestum. nam alii opponunt quod
aut dicit nos aut

per tractat auctor pulchritudinem
et propter uenit uenit dimissionem
et sequitur ibi et ego

habetur de amicitia et est quod
dicitur causa

quod de amicitia et descendit ad
sumendum de uestibulo

opum ut quod occultissime peat. Quamquam primum
corpus usus sunt nunc eae in partes in eaz usus
suis nominibus appellantur. quodque facit non turpe est mo-
oculte id dicitur obscenum est. Itaque nec actio illarum
reum apta petulantia. uenit nec orationis obste-
ritas. Neque non audiendi sunt cuncti. aut si qui
fuerit stola pene cuncta qui reprehendunt et uiri
dent quod ea quod turpia non sit uerbis flagitiosa dicitur.
Illa autem quod turpia sunt nominibus appellationem sine. Latro
cinam fraudare adulterare turpe est nomine. Itaque dicitur
non obscene libens dare opem honestus re est
nomine obscenum. pleuraque in eam sumus ab eisdem quod
necandiam disputant. Nos autem et sequamur nunc
et ab omni quod ab horret tempore ab oculorum animarum
approbacione fugiamus. Itaque in cessus sessus oculi
bacio. multus oculi manu motus teneat illo
decorum. Quibus in rebus duo maxime sunt fugi-
enda. ne quid effeminatum aut molle aut et
nequid durum a rusticum sit. Nec uero historiam
oratoribus quod credendum est. ut his huius apta sunt
nobis dissoluta. Scenorum quidem mos tanta
habet neque disciplina. uerecundiam ut misceri sine
subligaculo. pdeat nemo. Veret enim ne siquo cum
enent ut corpus partes quodam apianum aspiciant
non de core. Nostro quidem more cum pentibus
pueris filii cum locum gremio non lauant. Reti-
nenda est igitur huius gremio uerecundia primum ipsa
nam magna et ducit. Cum autem pulchritudinem duo
sunt gremio. quorum in alto uenustas sit. malto di-
gintas. uenustate muliebres dicitur debemus digi-
tates uiriles. Ergo a forma remoueatur omnis uir-
no dignus ornatu. et hinc summe uirtutis in gestu
motusque caueat. Nam et palestina motus sunt sepe
odiosiores et historiarum non nulli gestus in epau-
no nacentur et in utroque gremio quod sunt recta et simp-
licia laudantur. forme autem digtas coloris boia-
te munda est color exatationibus corpus. Adhiben-
da preterea inuidia est non odiosa neque exalta in
uis tunc effugiat agrestes et in humanarum negli-
genciarum. Eadem res est adhibenda uestitus in quo

utrum non est turpe si dicitur
sic

Concludit

Cuncta dicitur aano
quod est cuncta quod ca-
mupus honesti isti di-
rebat. non est in houe
isti cum uerbis con-
turbare in pualo

Dat officium cum illarum
opinionem refellendo
illarum

obuiat obiectum

Dat casus qui isti
cuncta portabunt
brucis

pro sequitur ducendo
ducuntur

3^m

2^m

officiis

dedispositione

ponit uim duc-
a. quod triplex
motus est cogni-
tus uoluntatis
et uoluntatis

T
Quia difficile
motus uoluntatis
regulas comp-
dare

Voces se uoc-
omni prosequi
ducendo officia
punctuatur
quod pro

tempus

hic impleatq; rebus mediocritas optima est. Cavendum autem
 est ne aut tarditatis utamur in gressu mollioribus
 ut pompam feracis silis esse videamur aut in festina
 aombus suscipiamus nimias celebritates. Quia
 sunt anhelitus monentur nunc mutatur ora torquere
 ex quibus magna significatio sit non adesse istam
 et multo et magis elaborandus est ne aut motus
 animi recedant quod assequimur si cavebimus ne nuptiarum
 aompa atque exanimaciones madidat. Si autem attētos
 animos ad decoris adfuerunt tenebimus ad motus aut
 animos duplices sunt alia cogitacionis alia appetitus
 cogitacio in uero exquirendo maxime usatur appetitus
 impellit ad agendum. Curandum igitur est ut cogita
 cione ad res quod optimas utamur. Appetitus tamen obadi
 entem prebeamus. Et qui magna uis orationis est. et
 quod duplex. Alia attentionis alia sermone. Con
 tentio disceptacionibus tribuit indignorum contentioni
 senatus. Quia in arduis disputacionibus agili
 ombus familiarum uisetur sagax et gustiva. Con
 tentio precepta rethorum sunt nulla sermone quod
 quod hand scio an possint huiusmodi esse: si discant illi
 dicitur in uenit magis. Hinc autem qui student se
 non illi rhetorum turba refecta omnia quod quod quod
 suum quod precepta sunt eadem ad sermone pertinebunt
 Quia autem orationis dicitur uoce hanc. in uoce autem
 duo sequuntur. ut clara sit ut suavis utriusque oratio
 animi petendum est. Verum aliam exortacio augetur
 imitacio presse loquuntur et lenit. Nihil enim fit in
 catul ut ex exposito indico putaret uti hanc quod
 quod erant hanc si et alij. In autem optime ualigua
 latina putabant sonus erat dulcis hanc: ut expse
 ut opse ne aut obscurus esset aut putidus in
 mus sine attentione uox nec languens nec ta
 nora. Venero oratio. L. crassi nec minus faceta. si
 bii loquendi de catul opio non minor. Tale uero ad
 tuis et facit. cesar catuli prius fuit. mat omis ut
 in ipso genere forensi. Dicendi attentiones aliorum se
 mone niteret in oib; hanc elaborandus est si in
 oi re quid doceat exquiram. Sit et hanc sermo in quo
 socratici maxime excellit lenis minimeque putidus

Aliud documentum circa ambi
 lationem

Duplices motus animi

hic determinat de oratione
 mo puerandi et puer pre
 mure utentur et uult de re
 minare de illa ut de officio
 arca uerba. Cogitacio de quibus
 hanc loquitur opoz se sermone
 Contentio est oratio acris. ad
 firmandum et agendum aut
 modum

Dic exemplum de puer

et aut hanc sermo supple sit

Reuertit ad ponendum offi
 de sermone 2o determinat de
 putidioribus aut si
 quod

Effectus

De dispositione ai

ponit unum duplicem
 a. quod triplex est
 motus. i. cogitacio
 nis. voluntatis et
 sermone

T. Quia difficile est ser
 monem uisualiter sub
 regulis comprehen
 dere

Voxes si uoce passi
 omni prosequuntur
 daudo officia arca
 putidioribus uis
 quod puer

In sit in eo lepore Nec uo tamq̃ mposibones suaz ne
nit ^{viniper alloy} Excludit alios q̃z cuq̃ reliqs in rebz tū i ser

fiat¹ ^{audientis} emt fortius ab
sona dicta romam collent
equites pedicetq̃ calhūm
Vt ridenabz aridens ita fle
tibz ad fuit humani ante

mone cōi maffitudiez. nō unq̃ putet. Ac uideat
i p̃mne quibz de rebz loq̃tur si serijz senenitatem
adhibeat i si iocofia leporez. In p̃mne q̃z p̃uideat
ne fimo intui mader i ee monbz. ^{maxie} ^{vinipm}
tūc solet enemie en studiose de absentibz detra
hendi cā aut p̃ridiaūm aut senere aut maledue
gammehoseq̃ di hūtur aut plariq̃ smonez aut
de domestiaz negoce aut de re p. aut de artibz

3m

Declamatio

em

Dedant

Nō q̃ quicq̃ loquit i nūq̃
diant ad alia debet tūc ad
propositū

studia atq̃ doctna Danda g̃ opa ē i si abertu
re ad alia cepit ab h̃ rēuēt oio q̃z ut aiq̃
aderūt res. nū ē hū dez derēbz nec m oī tpe
nec sili delectam. diadūrendū ē. et q̃is ser
mo delectationez heāt. et ut mapiendi nō fuit
ita sit mdelmendo modus q̃z quō m omī mta

ad digressionez

Dicto de officio ordine smel
monis dectimnat de p̃turbat
ombz ai p̃mo expe loquēte
2o expe loquēte audientis
ibi 2o oburgationibz

rectissime p̃cipit ut p̃turbaciones fugiat. i. mo
tū ai nūmos tōi nō otepanter sic eūmōi mo
tū fimo dez uacare ne aut nā exiltat aut q̃
piditas aliqua aut pigra. aut ignama. a tale
quid appeat. Maxieq̃ curandū ē. ut eos quibz
ai smonez q̃ferim. i uereri i dihgē uideamur.

27 et affect uide

Resumit documentū ordine q̃
nū ad auditores

Oburgantes et nō mīq̃ i cadūt nece Inquibz
utendū ē. fortasse i uocis gtenaone maiore
et iūborū gmitate ariore. Id agendū ē. ut
ea face ne uideam. irat q̃z ut ad urēdū i secū
dū sit ad h̃ gen. castigandi raro unūq̃ enemi
em. Nec nq̃ n nūcio si nulla repiet alia me

Nihil mī mediante rectū fū
pōt ut ibi impedit nā tē

diana q̃z tūc nā p̃ail absit. cuq̃ qua nihil
recte fieri nihil cōsiderate pōt. i. lagna aut pte
clementi castigacione. i. nū gmitate tū admicta
ut senentis adhibeat. i. gtimelia repellatur

Nam mdelmē
castigatio induat
horē ad despectū

ip̃ illud sup̃ dūi oīs ē actio
gtimelia uacare debet

Aeq̃ i illud ip̃m qd̃ acbitat h̃ oburgatio sig
ficandū ē ip̃m cā qui oburgetur ee susceptū

hic docet h̃e moderacionez
m hoste

Rectū ē aut i m illis contentiombz q̃ ai mī
māillūm fuit. i. si indigna ee audiam. tū gū
mitatez retinē mādūm pellere. que ē ai ali
qua turbacione fuit. nec q̃stant fieri pūt. neq̃
ab h̃e qui ad sūt appba. De forme i est de se
ip̃o p̃dicare. falsa p̃sertū i ai irratione audientū

Deet vitare uirū glām
arēt loqlām i alioz actū

p̃mne oīa dū
et p̃mo p̃mne
oīaū 2o dū
per cōmptū

Dar 2m et p̃m
notabile

nec dectū mī

hor dūc p̃ rē
qui l̃ h̃ēnt m
dūm tū cū
anarism

effectū
Nema odificand
p̃ditat p̃mte ed
omū uenditōne

Tūc cōmpla
archa uirū fū
tardē si ualde
sapientē h̃ēnt

Quam p̃mū
nam si alia dūo
fūe rāone si c
nūc mīl ualē
mō sit ista bī v

ponit officia domus
et pmo ponit pmi
officium 2o declarat qd
per exemplum

Dat exm et pmo h
notabile

nec declarat magis

hoc dicit p romanos
qui h hnt magni
s domos tñ erant
avarissimi

effectus
Nimis edificandi cu
pideat parit edifica
onem mendaciam

Turris completa
archa vacua fuerit
tarde s valde hoies
sapientes Rardus

Quam pstantissimi
nam si alia duo sunt
sine ratione s aut appe
tati nihil valent qz di
mo sit ista bi vider

cautiones affectus glay omes modus honestate
nuntari militez gloriosum Et qm oia pieqni no
lum? quidem certe dicendum est quales hoies
honorati et pncipes domi placeat ee em? ^{magistria} hnt
usue ad quez actomodanda est edificandi desqno
et tñ adhibenda comoditatis dignitateqz dilige
ntiam Gneo octavo qui pmius consul fuit est ex
illa familia honori fuisse ^{audient} accepi? q pclara hedi
camus in palatio q plenā dignitate domi q aut
mulgo miseret suffragata dno nono ho ad ofu
latuz putabat Hanc scant? demolit? aetellione
ad nixit edibz Itaqz ille mliā domuz q silatim
pm? amike h sumi q clarissimi viri filius i domi
multiplicatim non repulsiu soluz retulit s igno
miniaz et calamitates Ornanda e est dignitas
domo non ex domo tota querenda nec domo do
minus s domo dom? honestanda est Est ut i
certe hñda e rō nō sua soluz s alioz sic i domo
clari hoies Inquaz hospites nlla recipiendi sūt
ad nutrenda homi em? qz gms mlatido Ad hy
benda e cura largitatis Alit? amplā dom? dede
con dno sepe sit si e mei solitudo q marie si a
liqñ alio dno solita e frequitari Odiosuz e e
aut apteremibz dicit o dom? antiqua hen q
dispari dñaz dno qd quide hie tpub i mla
licet dicit Camendum est e pstru si pē edificet
ne ex moduz supm? i magnificentia pdeat qno
ingie mlatz mah q i exo est Etudiose e plen
q pstru in hanc ptez fca pncipuz mutantur
Vt lucy luculi sumi mī virtutem em? q mla
mllaz magnificentiaz mutati sūt quaz quidem
certe est adhibendus modus ad mediocritatez qz
renocandus eadeqz mediocritas ad omes usuz
cultiqz nite transferenda e qz h hactenus fu
omī aut actione suscipienda tria sūt tenenda
Primuz ut appetitus rōi pareat quo nihil e ad
offā ofuanda actomodatus Dem ut avaritat
quēta illa res sit quā effice uolm? ut ne ue
mior ne ue mior cura q opa suscipat q postu
let Teram e ut cancam? ut ei q pament ad li
beralez spēm q dignitatez moderanda sit d modus

omles glay a affectus glay
fuit triso qui amabat thanda
ut her interrentio s i emido
iste valde landabat se h eēt ig
namus Gneo aut famulie
affirmabat illud palaz postea
absente causone illi mlpem
debat nar sic irident hoies
se landantes

destendit q filius illuz desti
nat

Dat aliud document

Docet mltre qddam mltm
mactus in apparatu edificaz

eliat qddam bñfanz existit
predicti

premittendo dimittit actioz
honi

Non e ad boni de dñm si ea
que sūt mag sūt subiecta ap
petm? q raaom

Moderatio e m omī actione
et dñmēt tenendi sine
qua mediocritas hñ nō pot

ant e optim^{us} decus ipmⁱ tene de quo au^{tem} dicit^{ur}
nec p^{ro} gredi longius. ^{h^{oc} aut^{em} t^{em}p^{us} si bonu^m optimu^m} ^{h^{oc} aut^{em} t^{em}p^{us} si bonu^m optimu^m}
est appetit^{us} obtemperare rationi

Descendit autor ad conside
rationem t^{em}p^{us} et ad determin
nationem eius

Quid sit modestia
et appellat eam hic certis
modis tam agendi q^{uam} dicendi

Est quadam diffinitione

ponit in un^{ica} diffinitione

Ostendit de quib^{us} multis dicit

Sola sophocles tua carmina
digna coturno virgile

Ostendit illud e^{ss}e modestu^m
rationem loas et dignitatis

Omniceps de ordine reru^m et oportunitate t^{em}p^{us}
Dicendum est. Hac aut^{em} scia^m g^{ener}at^{ur} ea qua^m
g^{ener}at^{ur} entaxim^{us} vocat^{ur}. n^{on} h^{ab}et quaz^{um} m^{od}est^{us} m^{od}est^{us}
destiaz^{um}. q^{uod} iⁿ ubi^{us} m^{od}est^{us} iⁿ est^{us} iⁿ illa est entax^{us}
ia in qua m^{od}est^{us} ordiⁿis g^{ener}atio itaq^{ue} ut eand^{em}
nos modestiaz appellem^{us} sic diffinit^{ur} a stoyas ut
modestia sit scia^m earu^m reru^m q^{uod} agent^{ur} aut^{em} dicit^{ur}
loco suo collocandaru^m itaq^{ue} videt^{ur} eand^{em} m^{od}est^{us}
ordiⁿis et collocatioⁿis fore. Nam et ordiⁿis sic
diffinit^{ur} c^{on}posicione^m reru^m aptis et actomoda
tis locis loq^{ui} aut^{em} actione oportunitate^m t^{em}p^{us}
e^{ss}e dicit^{ur}. Sic fit ut modestia h^{ab}et t^{em}p^{us} aut^{em}
actioni oportuni^m grece eucheria latine appel
lat^{ur} octatio. Sic fit ut modestia h^{ab}et quaz^{um} iⁿ
t^{em}p^{us} aut^{em} ut dicit^{ur} scia^m sit oportunitate^m idone
oru^m et agendu^m t^{em}p^{us} Sed pot^{est} eand^{em} e^{ss}e pri
denae. Diffinitio de qua m^{od}est^{us} dicit^{ur} h^{ab}et
aut^{em} loco demoderatione et t^{em}p^{us} aut^{em} alijs si
milib^{us} ututib^{us} q^{uod} iⁿ itaq^{ue} q^{uod} erat prudencie
apta suo loco d^{icit}ur sit. q^{uod} aut^{em} haru^m virtutu^m
de quib^{us} iam d^{icit}ur loq^{ui} q^{uod} p^{er}tin^{et} ad ueracitaz^{um}
et ad eoru^m p^{ro}batione^m quib^{us} cu^m m^{od}est^{us} n^{on} di
cenda sit. Talis g^o est ordo actioni adhibed^{us}
ut quicquid m^{od}est^{us} ostentat sic m^{od}est^{us} o^{mn}i
sit apta n^{on} se t^{em}p^{us} q^{uod} m^{od}est^{us} t^{em}p^{us} est e^{ss}e et ualde
m^{od}est^{us} ut senece commisso digni aut deli
catu^m aliqu^o inferre s^{er}mon^{em}. Bene pides cu^m
h^{ab}et collegaz^{um} iⁿ p^{ro}ptura sophode. h^{ab}et de coi of
ficio g^{ener}assent et can^{is} p^{ro} formosus p^{ro}teret
dixisset q^{uod} sophocles o^{mn} p^{ro}u^{er}biu^m pulchru^m pides
aut^{em} et e^{ss}e p^{ro}ter^{us} ofophode decet n^{on} soli man^{us} s^{ed}
et oculos abstinentes h^{ab}et atq^{ue} hoc idem sopho
cles. si iⁿ atletaru^m approbatione dixisset m^{od}est^{us} ut
p^{ro}hensione carm^{is}. Tanta est m^{od}est^{us} loq^{ui} et t^{em}p^{us}
ut siquis cu^m can^{is} sit actur^{us} iⁿ t^{em}p^{us} aut^{em} iⁿambu
latione sec^{us} ipe meditet^{ur} aut^{em} siquid aliud att^{en}
tim^{us} cogitet n^{on} reprehendat. Et h^{oc} idem si iⁿ commo

ponit una op^{er}at^{ur}

et de ab en bonu^m
et t^{em}p^{us} q^{uod} e^{ss}e t^{em}p^{us}

Quid sit ordo

Incepit d^{icit}ur

Dat officiu^m

Valerius h^{ab}et m^{od}est^{us}
ca^{us} m^{od}est^{us} de absti
nentia m^{od}est^{us}

Concludit

facile appetit ea ^{bestialis} faciat in hunc ^{ad imitatione} uideat in ista ^{ad imitatione} tunc. Et ea que
 non sunt danda offi- ^{ubi ad emendand} mulas ab humanitate ^{ad imitatione} discerpant. ut si quis in
 de eis ^{culis et uicibus} foris ^{arguit} canet. aut si qua ^{ad imitatione} est alia magna ^{ad imitatione} punitur
 facile appetit. nec magno ^{ad imitatione} pere ad monitione et
 precepta desiderant. Que aut ^{ad imitatione} pnia ^{ad imitatione} uidentur
 esse delicta neque ^{ad imitatione} amiles ^{ad imitatione} intelligi ^{ad imitatione} possunt ^{ad imitatione} ab his ^{ad imitatione}
 esse diligencia ^{ad imitatione} delectanduz. ut in ^{ad imitatione} fidibus ^{ad imitatione} aut ^{ad imitatione} tibus
 quibus ^{ad imitatione} parum ^{ad imitatione} discerpit. tu id ^{ad imitatione} ascientie ^{ad imitatione} aia ^{ad imitatione} uis ^{ad imitatione} so
 let. sic uidendum est in ^{ad imitatione} mta. ne forte quid ^{ad imitatione} discer
 per. ut ^{ad imitatione} multo ^{ad imitatione} eaz ^{ad imitatione} magis ^{ad imitatione} quo ^{ad imitatione} maior ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} melior ^{ad imitatione} ac
 artem ^{ad imitatione} exterioribus ^{ad imitatione} nouis ^{ad imitatione} quas ^{ad imitatione} sonorum ^{ad imitatione} concentus ^{ad imitatione} est. Itaque ^{ad imitatione} ut ^{ad imitatione} in ^{ad imitatione} fidi
 interiora ^{ad imitatione} cognoscant ^{ad imitatione} bus ^{ad imitatione} musicorum ^{ad imitatione} aures ^{ad imitatione} ut ^{ad imitatione} minima ^{ad imitatione} sentiant. sic nos
 Docet cognoscere per ^{ad imitatione} signa ^{ad imitatione} uia ^{ad imitatione} ocula. ^{ad imitatione} aorum ^{ad imitatione} magna ^{ad imitatione} sepe ^{ad imitatione} intelligitur ^{ad imitatione} expone ^{ad imitatione} ex oculorum
 obtutu ^{ad imitatione} ex elatione ^{ad imitatione} aut ^{ad imitatione} remissione ^{ad imitatione} super aliorum
 aut ^{ad imitatione} actione ^{ad imitatione} ex modestia ^{ad imitatione} ex hilaritate ^{ad imitatione} ex risu ^{ad imitatione} ex lo
 aone ^{ad imitatione} ex reuerentia ^{ad imitatione} ex contentione ^{ad imitatione} uocis ^{ad imitatione} ex sumi
 mione ^{ad imitatione} ex ceteris ^{ad imitatione} sibi ^{ad imitatione} facile ^{ad imitatione} iudicabitur ^{ad imitatione} quod ^{ad imitatione} eorum ^{ad imitatione} apte
 fiat. quid ^{ad imitatione} ab offi ^{ad imitatione} uia ^{ad imitatione} discerpit. Quo ^{ad imitatione} magne
 non est ^{ad imitatione} incommodum ^{ad imitatione} quale ^{ad imitatione} quod ^{ad imitatione} eorum ^{ad imitatione} sit ^{ad imitatione} ex alijs ^{ad imitatione} in
 dicare. ut si quid ^{ad imitatione} dedecet ^{ad imitatione} in illos ^{ad imitatione} intem ^{ad imitatione} ipi
 sit ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} nescio ^{ad imitatione} quomodo ^{ad imitatione} ut ^{ad imitatione} magis ^{ad imitatione} in alijs ^{ad imitatione} etiam ^{ad imitatione} quam ^{ad imitatione} in
 nobis ^{ad imitatione} metipis ^{ad imitatione} si quid ^{ad imitatione} delinquit ^{ad imitatione} Itaque ^{ad imitatione} facillime
 corrigunt ^{ad imitatione} in ^{ad imitatione} discutiendo ^{ad imitatione} quorum ^{ad imitatione} mta ^{ad imitatione} imitant ^{ad imitatione} eme
 dandi ^{ad imitatione} cum ^{ad imitatione} ingri ^{ad imitatione} Nec ^{ad imitatione} non ^{ad imitatione} alieni ^{ad imitatione} est ^{ad imitatione} ad ea ^{ad imitatione} eligere
 da. que ^{ad imitatione} dubitatione ^{ad imitatione} afferunt ^{ad imitatione} ad habere ^{ad imitatione} doctor
 hoies ^{ad imitatione} aut ^{ad imitatione} esse ^{ad imitatione} in ^{ad imitatione} pitor ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} quid ^{ad imitatione} hic ^{ad imitatione} de ^{ad imitatione} mo ^{ad imitatione} quod
 genere ^{ad imitatione} officij ^{ad imitatione} placeat ^{ad imitatione} exquirere. Maior ^{ad imitatione} est ^{ad imitatione} per ^{ad imitatione} eo
 ferre ^{ad imitatione} deferri ^{ad imitatione} solet. quo ^{ad imitatione} aia ^{ad imitatione} ipa ^{ad imitatione} deducatur. In quibus
 uidendum ^{ad imitatione} est ^{ad imitatione} non ^{ad imitatione} modo ^{ad imitatione} quod ^{ad imitatione} quisque ^{ad imitatione} loquitur ^{ad imitatione} sed ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} quid ^{ad imitatione} i
 quisque ^{ad imitatione} sentiat ^{ad imitatione} atque ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} qua ^{ad imitatione} de ^{ad imitatione} ea ^{ad imitatione} quisque ^{ad imitatione} sentiat
 Ut ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} pictores ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} hi ^{ad imitatione} qui ^{ad imitatione} signa ^{ad imitatione} fabricant ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} ueri
 et ^{ad imitatione} poete ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} cum ^{ad imitatione} quisque ^{ad imitatione} opus ^{ad imitatione} uulgo ^{ad imitatione} considerari
 mult ^{ad imitatione} ut ^{ad imitatione} si quid ^{ad imitatione} reprehensus ^{ad imitatione} sit ^{ad imitatione} a pluribus ^{ad imitatione} id ^{ad imitatione} cor
 rigatur ^{ad imitatione} In quibus ^{ad imitatione} hoc ^{ad imitatione} seci ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} cum ^{ad imitatione} alijs ^{ad imitatione} quid ^{ad imitatione} meo ^{ad imitatione} per
 catum ^{ad imitatione} sit ^{ad imitatione} exquirunt ^{ad imitatione} sic ^{ad imitatione} aliorum ^{ad imitatione} iudicio ^{ad imitatione} multa ^{ad imitatione} et
 nobis ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} facienda ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} non ^{ad imitatione} facienda ^{ad imitatione} et ^{ad imitatione} imitanda
 et ^{ad imitatione} corrigenda ^{ad imitatione} sunt ^{ad imitatione} que ^{ad imitatione} non ^{ad imitatione} more ^{ad imitatione} agere ^{ad imitatione} mistici
 tisque ^{ad imitatione} amilibus ^{ad imitatione} de his ^{ad imitatione} nihil ^{ad imitatione} est ^{ad imitatione} papiendum ^{ad imitatione} Illa ^{ad imitatione} ex

Aliud officium et alia precepta
 et primo ex parte se de quodam
 et que possent dari officia

probat per simile esse munda
 pnia mta

Concludit nunciat et 3.
 facit. Nam primo uidetur quod
 homo uidetur de patre in
 mmo in corpore 2. ponit
 ex. 3. aliud officium sibi ingit

probat nescio quia debe
 reum melius scire nostrum
 quam aliena

Qui facit mtaones de
 ingris ponit capitulo deus

Non talis sit homo qualis fa
 cit sentiat et opera em
 debemus uidere que eligas
 et hec dicit ne deaputamus
 famam quod multi sunt reputati
 boni et finit mali sunt

Causa ē q̄ agendum
est ē una laudabilis
q̄ nulli affert de
cūctis ordinat
p̄dest

hic
aliquid exequitur nisi est agilitas melius u' uberrime
u' dulans u' horie libero dignum. de qua qui ipla
tone al' m catone maiore satis mltu dicitur illuc
assumes q ad huc loaz p'nebit. Et ab his p'ni
bus que sunt honestatis quemadmodum offa dnce
rentur satis expositum uidetur. Cor aut ipos q'ho
De compacone honesta sunt p' mactē sepe g'tentio 7 opito de dnobi
nesti ad honestum honestu utru honestus qui loaz ap'nebo est
compat
p'termisio. Nam cum omne honestas manet a
p'tibi m' quaz una sit cognoscione alta cortate
p'ta magnimmitatis. q'ita moderacionis. he i de
ligendo offa sepe m' se ap'ne nectē ē. placet g'
ap'ne ē ē nē ei offa q' ex cortate q' ei q' ex cogn
aone ducant. Idq' hoc argumto q' h'it pot' q'z
si t'gent' ei mta sap' ut omz rez affluenti
bus copus d'it' q'ms oia que digna sunt cogn
toe summo oho secū ipe g'lidet 7 g'teplet. n' si soli
tudo tanta sit ut hoies inde nō possit g'radit euita
Argumentu ab
auctoritate arcor
Princeps qz omz m'itatus est illa sapia quaz
sophraz g'rea uocat' p'ndenciaz ē. quā g'rea
phronetiz dicit. aliaz q'ndam intelligim' q' est
rez exptendaz fugiendaz qz scia illa aut sap'
quā p'ncpez d'it' rez ē d'mcaaz h'iazqz scia i
qua g'tinetur deoz 7 homi cortas 7 societas mter
ipos. Et si maria maria est ut ē certe nactē ē q' a
cortate ducit' officiu id ēē marmuz et ē cogto
g'teplaciqz nature macta q'dam atqz m'chata sit
si nulla actio rez o'leq'at' Et aut actio i homi co
modis m'edis maxie m'ituz. P'tinet g' ad societa
tem g'nis h'nam 7 g' h' cogtoe an p'neida est atqz
id op'iz q'sqz rē ipa t'ondit et iudicat. Q'ms
ē ē tam cupidus m'papienda cognoscendaqz rez
nā. ut si ei tractm' contemplanti qz rez cogtoe
dig'ssimas subuo sit allatu iudicauz d'ist'qz pa
tre cui subuenire et opitulu possit nō illa oia
reliq't atqz obiaat q' si denūare se stellas aut
metiri mundi magnitudines posse arbitret'. Atqz hoc
idem i parentis i amare aut p'ido fecit. Q'mb'
ex rebz intelligi studis officis qz i lac p'poneda
ē offa iusticie q' p'tinet ad homi utilitatez qua n'

p'mittit m'tentuz de isto qd
tractat in uta. Sa p're p'u
apali utine p'm libri vi
de dnobis honestis quod ho
nestus

ostendit compacones et
p'mo p'mittit m'tentū 2°
arguit amorem lib' 2° q' u

P'mo 2°i coem et p'mo p'm
q'edam m'tia 2° f'oritate
m'tionis 1° 2° et u

probat p'alind argum'taz
sapientia ēē iusticia

probat m'm m'm

atqz p'bat ab auctoritate
id ē q' m' h'it p'ncipal' p'ndencia

q'da m'ao

Concludit

Auger sunt conclusiones

Declarat inductine

Conbunget quodam argumentum
ad pbacione huius

Conclusio qd multum prudente
prevalent

Monet quoddam obiectio: que
admitte pre dictis

Impedire ut ut oportet em

hoi ee dz antiq^{aratus} Atqz illi quoz studia intaqz ois^{capientes}
i rez cogitoe^{totu} ulata est. ti ab augendis homin^{hac no se hui} u
tilitabz^{p publicis} i comodis no recesserit Nam i erudi
ent multos quo meliores cives utilioresqz sint^{ut}
rebus et publicis eent Vt thebanu epaminundaz^{ducent}
lysias prytagores syracusanx dyoex plato^{docent} nihilqz
multos Nosqz ipi quicquid ad rem pu^{ay} attuliz^{utilitatis} q
si mo aliqd attuliz^{huitat} adatonibz atqz doctia i str^{aypauit}
ucti ad ea et ornatu accessiz^{re publicis} Nec soluz nini atqz
pntes studiosos discendi erudit^{alios docere} atqz docent^{recidua omibz} qz
h idem p post mortez moimentis hraz a seque^{huitat}
Nec e locis ullus ptermisus est ab his q ad^{qz mltas}
leges q ad mores q ad disciplinaz rei p ptime^{studij}
rent ut omiz sinu ad nini negoniz hntulise m^{utilitatis actum}
dent Itaqz illi ipi doctine studys et sapie dediti^{qz id em}
ad hoiutilitatz suaz sapiam prudentiaz intel^{abibi}
ligentiaz qz potissimuz ofert Ob eiaz etia caz^{qz mltas}
eloq copiose mo prudente melius est q ul a cu^{propt prudente}
nissime sine eloquia excogitare q excogitatio m^{speculatio}
se hnt eloquia complectit^{qz mltas} eos quibz cu coitate^{speculatio}
cometi sum^{qz mltas} Atqz ut apm^{qz mltas} ex amia no fingendoz^{qz mltas}
fimoz cu congregantur si cu q gregubilia na^{qz mltas}
sint fingit fimoz sic hoies ac mltos magis na^{qz mltas}
agregati ad habent agendi qgregandiqz solentia^{qz mltas}
Itaqz n ei nrtus q qstat ex hoibz tuedis i ex^{qz mltas}
societate gnis hnam attingat cogitoz rem soli^{qz mltas}
maga cogno i remia mder Itenqz magis ad ai^{qz mltas}
remota coitate q mictioneqz hnam ferat^{qz mltas} fit q
dam i imantaz Iti fit ut nient cogitoz studiu^{qz mltas}
qsonago homi atqz coitas Nec ueniz e qd di^{qz mltas}
a quibusdaz p necessitatez mte q ea na desidera^{qz mltas}
ret q qsequi sine alijs atqz efficere no possem^{qz mltas}
Id arco cu homibz isti ee i societatez i coitatez^{qz mltas}
q si oia nobis q ad cultu metiqz ptime q iugu^{qz mltas}
la dnna ne amir supeditarentur ti optio quis^{qz mltas}
qz m gemo nego ois oibz omisio toni se i cogni^{qz mltas}
none i laa collocaret Non e ita naz et solim^{qz mltas}
dmez fuger et locu studij ee qieret ti doce^{qz mltas}
ti discere nellet ti audire ti dicere Ergo omie offiu^{qz mltas}
qd ad mictionez homi i ad societatez homi tuenda

Ver melior modo
gubnarene

Probat h dom

Concludit

Fer quon

probat p om

probat i hac pte
q fortitudo sub
stat mltas qz
mater omiz s
vntatiz

Arguit aduina
obiectioez

nalet anponediz

ponet qdms

soluit

circulacio

concludit conclusio

notabile

concludit autor

inceptu p mēti dūc
vnu ab

pmo apostatando ad
filu tangit deū ip
lūp

in hunc modum

in hunc modum
ab

ponit aliu dūc
hunc et facit ca
questionem

vult arponēdū ē illi offō qd cogitacōe ^{in pūdaia} qd co
metur illud forsitan qrendū sit ^{in hunc} nō hec co
q marie ē apta nē sic etia ^{quo ad hūc} moderatōi ^{q ad dūc} modestie
qz senp arponēda nō placet ^{in cōtūqz nū pūdaia qz moderatōi} Et ē qd ita fēdi
pū ita flagitiosa ut ei nec obīnande qd pūe
cā sapiens sit fūi ^{ille pūdaia} Ea possidom collegit pūdaia
h ita tetra quedā ita obscena ut dāi qz m
deant turpia ^{nō sōli fēdi turpia} hec g nō suscipiat qm qz rei pū
cā nec res qdmi pūb ^{hūc} pūe suscipi nolet ^{hūc} Et
et cōmodis res he se hē qd nō pōt accidē tps
ut nū sit rei pū ^{phē} qd qz illoz facē sapientē ^{oculū} Et
hūc qm dēz effectū sit m offīcīs diligēdis hoc
gen ^{qz pūdaia} offōz excellere qd teneat homi societate
Et ē cogitacōez pūdaia qz sequit ^{in hunc} glideratū ac
no ita sit ut agē offīdēte plūm sit qd cogi
tare pūdaia ^{hūc} atqz hūc qm dēz hūc ^{hūc} pūdaia ē
ei locus ipē ut nō difficile sit mēqz edo offō
qd anqz pponendū sit mēre in ipā aut cōta
te sit gradū offōz exqmbz qd anqz pūdaia ^{qz pūdaia} pūdaia i
telligi possit ^{hūc} Ut p dūc i mortalibz hūc pūdaia
fāa pūdaia ^{hūc} demēpē gradatū reliqms debe
ant ^{hūc} Qmbz ex rebz bēnt ^{hūc} disputatū i telligi
pōt nō solū id hoīes solere dubitare honesti
ne an turpe sit ^{hūc} Et ē m dūobz ppositū honestū
utūz honestū sit ^{hūc} hūc locus ut ē dūc apū
netio pūdaia ^{hūc} Et iam ad reliq pagamūz
Vēadimōm offū dūcē ^{hūc} Sphat pūdaia
tur ab honestate mēre ^{hūc} Incipit hūc
fili atqz aboi ^{hūc} gūe virtutis satis ex
plicatū arbitri ^{hūc} m libro sapiorē ex
quē ^{hūc} ut hūc offōz gūa pūdaia que
pūdaia ^{hūc} ad mēte cultūz ^{hūc} q ad eoz rez qmbz nūi
tur hoīes facitates ut ad opes ad copias inquo
tū queu quid nūle qd i nūle tū exūtilibz quid
nūli ^{hūc} aut quid marie nūle ^{hūc} De qbz dūc agg
dūm ^{hūc} Si pauca pūdaia ^{hūc} ac demēdū meo
Quāqz ē libū nūi ^{hūc} opūdaia ^{hūc} non ^{hūc} Edixero
mō ad legendū ^{hūc} et ad scribēdū ^{hūc} stūdaia ^{hūc} et
acūdaia ^{hūc} tū mēdaia ^{hūc} nūco ^{hūc} ne qdāz bonis
vūis ^{hūc} pūdaia ^{hūc} nōz sit i mēdaia ^{hūc} nūdaia ^{hūc} qz i ea tū i

Et dicit se apostatante ei

Alit ē iohi pūdaia offī
m nūdaia

Terminat dūc i mēdaia
pūdaia

Et dicit pūdaia pūdaia
de eūdaia hūc nūdaia i cōm
pūdaia eūdaia ^{hūc} autor ^{hūc} qz
pūdaia ^{hūc} vūdaia ^{hūc} vūdaia
eūdaia ^{hūc} pūdaia ^{hūc} ut
eūdaia ^{hūc} pūdaia ^{hūc} hūc

Et dicit autor hūc hūc
stūdaia ^{hūc} pūdaia ^{hūc} pūdaia
ē hūc ^{hūc} pūdaia ^{hūc} pūdaia
hūc ^{hūc} pūdaia ^{hūc} pūdaia
hūc ^{hūc} pūdaia ^{hūc} pūdaia
hūc ^{hūc} pūdaia ^{hūc} pūdaia
hūc ^{hūc} pūdaia ^{hūc} pūdaia

Soluit illas ostendit qui
agebat p re pua

ponit qddam suu votu

or quid fecit postq no potu
it face mptorio

Nō aūm sapientis mōq
ēē subiectu alieni

probat q nō erat aliquid
dehinc eo q facebat

Dedat diffinendo sapientia
ut eam commendat

probat nil ēē melius sapia

^{ipam} me ipse a ope ponē. Ego autē q̄ dū res pua
peor gēbatur quib; se ipā gūmāat. oēs meā
^{in bona pte} cogitationesq; in eam gērebat. Cū autē
^{et ceteris huius ois ductus} dūānt mī oīa tenebant. nō eēt nūq; locus q̄
siliū aut antipatati. Eoq; demq; mēde res
^{de qto huius pte} p lūmos vires amississet. nec me angorib;
^{corruptis} dedidi quib; eam gēctus nō restitisset. hīs nec
^{et neq; dedidi me} rursus indigis hōie docto voluptatib; atq;
ut res pua stetit. quo cepit statū. nō i hōie
nō tam gūmāndaz q̄ cū tendendaz. rez cu
pīdas mādūz pūm ē nō stante re pū facē
^{ex hāc} solebat. i agendo plūq; mēbendo ope pone
^{res mādūz} rez. Deni ipis scptis nō ea q̄ mīc s̄ actiones
nrās mādūz. ut sepe feci. Cū autē res
pū magna oīs meā cura cogitatio opa pū
solebat. nulla eēt oīs. ille s̄ hūc gūmānt
^{inductus} forentes a senatorie. Nihil autē agē cū aī
^{delibatur de mādūz} nō poss; in hīs studiis ab initio usq; etatis
extimam honestissimē posse depom si me ad p
^{studii morale} phiam retulisset. cū cū nūlūz adolescens dis
^{phye} cendi cū ipis tribuisset postea q̄ honorib;
māntre cepi. mag; ipm rei pū tradidi mī
erat phye loca q̄m; si fuerat annoz a rei pū
^{docendo} ipis id aut omē gūmēbat in legendō scē.
di q; oīm; nō eēt Mariis ig; i malis. h; cū bo
m assecuti mēam. ut ea hīs mādūz
q̄ nō erat satis nota nrās. et erat cogitione
dignissima. Quid ē p den ē optabili? sapia
quid pstantia. quid hōi meli. qd hōie dignis
^{q dūm; sapia} hac ig; qui experit phye noīne. nec qe quā
aliud ē phya. si mēptari uelz q̄ pter studiū
sapie. Sapia autē ut auerentib; ē diffinitū ē
^{inhibetur} rerū dūmāz. hūmāzq; eāz quib; he res gū
nent scia. cū studiū qui mēptat. hand si
ne intelligo quid naz sit qd laudandūz putet
Nam sine oblectacō que ai regesq; curaz
^{am} q̄ cōferi cū eoz studiis p̄ q̄s q̄ dūm; i q̄m;
qd spectet et naleat ad bñ beatēq; uiuendūz
Sine rō a stantie virtutisq; q̄nt. aut hic
are ē. aut ullā oīs p quaz eāz legim. Nulla

or qu nō age
bat q re pua

or qd facit

ut loqer debē
fuerit bonitib;
et ea

Effectus sui
studij

Deuotus p̄p
torq; hū sapie

et magis

Et autē
do antipat

Amor dū

Illud

Item magis
illos

Eximias

In quo pōt fū
diuisionē qu
aliqui pph p
re de unū rō
to.

dicere maxime reze artem ee . ai minimam sine arte
ulla sic homi e par qd considerate loquitur . atqz i max
rebus errantur . Et aut e aliqua disciplina virtut
ubi ea qrentur . aut hec discendi que discessent
h aut ad phum colatum actum? disputat so
lent . qd alio quodam libro fecim . hec aut ipse tu
nobis declarandus fuit . cur orbat r pe . minibus
ad hoc studium potissimum gressus? Ocurrit aut
nobis equidem ad octis q eruditis qrentibz satis
ne qstunt face indez : qui ai papi n posse dicat
tu et alys deribz disce soleam . et h ipso tpi offi
pcepta psequitur . Quid uellez satis cogita ee ma
sua . no e suz? hi quoz anis nager errore nec
heut nq quid sequat . Que e cet ista mlez ul q
inta pon? no mo disputandi sz et nuendi racoe
sublata Nos aut ut cet . qui alia eta alia i eta
ee dicat . sic ab his dissencientz . alia pbabilia
con alia i pbabilia dicat . Quid e ig qd me i
pediat . ea q pbabilia in inde me sequi . q q i . pa
re atqz affirmandi arrogantiaz intore fuge teme
ritatez . q alia dulsidet plurimu . Con aut oia
disputant . anis . q hoc ipm pbabile eluce no
possit n exutqz pte caz cet facta qentio sz h
explinata sunt machademaz nris satis ut az
bitor diliget . Tibi aut m cetero . q q mantas
sima nobilissima qz phya arapp antore uilanz
his silimo qui ista p daza ponit . tu h nri . sim
tima tiris igta ee nolui sz iaz ad istam pgam

OViciaz g roibz ppositis officij psequendi quaz
due ad deco honestatez pmet . due ad co
moda nre copiar opes fructatez . quia ad eh
genduz iudicaz : si qu ei q dixi indeant pugnat
mese honestatez po pfecta e . qua tibi puto ee
notissimaz . hoc aut de quo me agiz id ipm est
de flexit dema : sensiz qz eo deducta e ut honest
tatez . ab utilitate seceus qstiat ee honestu a
liqd qd utile no eet r utile qd no honestu / qua
nulla pntes maior homi nre potuit afferri
crima qdez antontate phz . senere sane honeste

pceptis sapi e maha
s . demm timere r hores
venenari

Nam no timemus hu dicere

Incepit opumoz quoru
dam et illoz pdictoz

Arrogant affirmare e
no questaz asser
Tementas e mcolidera
ta actio

Achademaz libris in
quibz p apue achidenu
coruz simas diligenter
ex psumis

Tractatus in quo e ppo
rit autors e . et sic qui
de utilitatibz . r pmo tu
git dea in pmo libro ubi
fuit in arpit pmetaz
ubi dixit triplex igit e

Rescriptis dimisombus p
das in libro pmo tan
git ducenda mltaz sed

probat pntem

Exulat se odia
do antipofere

Remonet dubiu

Illaco

Item in arpit
illos

Exulatio

In quo pmet fallaz
dimisonez quatu
aliqui pphz posue
re de util r honesto

Quidq̄ dat tam p̄ melius
declarare

p̄ma divisio q̄ videtur q̄dam
sūt aīa q̄da nō

appetitio venit aīa impetis
voluntate

prosequit̄ de quibusdā mem
bris ostendendo q̄ aīa sūt
in utilia

Declarat scdm

Omnia ista ex industria hominū
p̄ueniē nō ex nā hominū nāq̄
seguū ē nā hīs

hec tria gñā ofulā dūctōne distinguit. Quid
ē iustū sit ēē nāle ēē censent. Itemq̄ qd̄ ho
nestū id iustū. ex quo efficit̄ ut qd̄ honestū
sit. idem nāle sit. Quid qm̄ parū p̄spiciūt. hī
sepe iustos hoīes. et callidos. admirantes maliciā
eorū sapiām idicāt. Quoz erit̄ empiriū ē o
p̄mōq̄ oīs ad eā spem traducendā ut honestū
consilīs iustisq̄ factis. nō fraude et maliciā se
intelligat̄ ea q̄ uelūt q̄seq̄ posse. Que ḡ admi
tam hominū tuendā p̄tinet. p̄tū sūt i ammatā ut
aurū et argentū. ut ea q̄ gignūt ex terra et
ut alia em̄ gñs p̄tū animalia q̄ hēt suoz m̄
peditū et rez appetitū. Eoz aut̄ rōis ex p̄tū
sūt alia. alia rōis utilitā. ex p̄tū rōis ut equi
boves reliq̄m pecudes apes quaz ope affiat̄
aliqd̄ ad usū hominū atq̄ uitā. Faciōne aut̄ utē
aut̄ dno gñā pōnit̄ deoz mū altū hominū de
os plagatos pietat̄ efficit̄ et scitis. p̄tū aut̄
et sūt deos hoīes hoīb̄ max̄ utiles ēē p̄tū eaz
q̄ iterū rez q̄ nocent̄. et obsint̄ eadem divisio
ē. q̄z quia deoz nocē nō p̄tū hīs exceptis et
hoīes hoīb̄ ob ēē plurimū arbitrant̄. Ea ē ip̄a
q̄ i aīa dūz̄ plerūq̄ sūt hominū op̄is effecta
q̄ nec hīem̄. n̄ man̄ et dīc̄ aut̄ essent̄. nec hīs
sine hominū administratiōe uterem̄. Neq̄ em̄ na
litudis curatio n̄ navigatiō n̄ agricultū n̄ sūt
gñz fructūq̄ reliquoz p̄cepto. et ofuatio
sūt hominū opa nulla ēē potuiss̄ iam nō et eaz
rez quib̄ habundaret̄ exportatiō et eaz quib̄
idigēm̄ i nectio. ēte ulla ēēt. n̄ hīs mūnibus
hoīes frigerentur. Eadem q̄z rōis. n̄ lapides ex
tra exaderent̄ ad usū n̄z neci. nec ferrū
et aurū argentū effoderetur. p̄tū abdi
tū sūt hominū et labore et manu. Tecta n̄ quib̄
et frigoz n̄z pelleret̄ et caloz molestie seda
rentur. Vnde aut̄ nūto gñā hūano dari potū
essent̄. aut̄ postea subuenire. si aut̄ n̄ tēpsta
hīs aut̄ tremotus aut̄ nemistate cecidissent
n̄ coīs intra ab hoīb̄ istaz rez auxilia p̄tū
cecidisset. Ad deductus aquaz damnationes

Repugnat illos
de p̄ma gñe

Darindian
sumi

2a divisio et
capit̄ ultimi
mēbrū et 61

3a divisio

Divisio i utilū

Remon dubin

Deductus m

Deductus em

Remon dubin

Declarat qm̄

flumini agroz irrigatione^{clausas} moles^{anxia bona} oppositas fl
uctib^q portu^q manu^q fros^q q^q mite sine ope homin^q hie
posset^q Ex quib^q omib^q militib^q alijs qui fructus^q
q^q utilitate^q ex reb^q his q^q sunt i^q nata p^q capiunt^q eos
nos nullo mo^q sine homin^q manu atq^q opa cape po
Ostendit bestias fuisse Qm demq^q ex bestijs fructus aut que co
ee utiles roe homin^q moditas nisi hoies ad minaret papi poss^q Nam
Declat et ostendit ho^q et qui p^qncipes i^q nemendi fuerit que ex quaq^q i
mes ee cu^q horu^q bellua usum hie possem^q Hoies certe fuerit n^q
rex et utilitatis her t^q sine homin^q opa aut pascere equos a^q dman
aut tuen^q aut tepestinos fructus Ex his capere
possem^q ab eisdemq^q et hoc q^q nocce p^qnt m^q fiant
et que usum p^qnt ee caput Quid enim artu^q
multitudines sui quib^q vita oio nulla ee pot^q Quid
e^q egs subneis^q q^q egs ablectacio ualentiu^q qui met^q
aut cultus n^q tam multe nob^q artes ministrarentur
Qmb^q ex reb^q ex culta homin^q vita tam destitac
auctu^q et a culta bestiaz Urbes nio sine homin^q
ctu^q non potuissent nec edificari n^q frequentari
Ex quo leges moresq^q ostenta sut tu mris equa
descriptio cetazq^q mendi disciplina q^q res i ma
suetudo aior^q olectata a ueracida est effectiq^q
e ut eet vita mltitudo atq^q ut dando a accipi
endo mutandisq^q facultatib^q a ymodis nulla
re egeret Longioresq^q hoc loco suz q^q nate est
Qm e^q e cu^q no p^qncipia sint illa q^q plurib^q
nib^q aparetio ymemorant^q nemine neq^q duce
bello n^q p^qncipem domi magnas res a salutares
sine homin^q studio gerere potuisse Comemorant^q
ab eo temistodes picles q^qyr bagetila a alexa
den q^q negat sine aduinitie homin^q tantis res
efficere potuisse Vtatur q^qno i re no dubia testi
monibus no natis Atq^q sic magnas utilitates
adipiscit^q ospiracione homin^q atq^q o sensu Qre
ulla tam detestabilis pestis e^q q^q no ho^q ab hie
nascat^q Est dicat^q dy lib^q demititi homin^q p^qpa
tetia mag^q et copiosi qui collectis cetis canis
elumone pestilencie naitat^q belluaz ecui
repentane multitudis quaz impetu docet q^qdam
gna homin^q ee o srupta Deni opat^q quito plures

et rebus ammittis hoib^q
maxia utilitas ad uenit
ne diua ex ronalib^q h^q ex
bestijs

Quid alij hie tertii quid
ig^q ogtudine subuener

Ondit q^q videret i^q uenire ab
hominib^q

Vnde no quat^q p^qnt arma homi
ni sunt asilia domi

atq^q mo plura a^q ois et pluri
ab aucte dicit q^q i magis ho^q
nocet q^q ho^q Qo q^q ita uenit
acui qui detinac de fortuna
ibi magna mu

Ostendit bestias fuisse
ee utiles roe homin^q moditas
Declat et ostendit ho^q
mes ee cu^q horu^q
rex et utilitatis

Quid descendit ad
artes et ostendit illas
ee mltas viles hoib^q
et hoc roe homin^q

concludit diuini mris
hoies a bestiaz

ponit effectus

Exauit se ab li^q fect

Ponit q^q remon^q e^q app^q
lato a i^q crepat p^qncipi

Ponit examply sine
causam de sifluu dicti
de p^qncipio

probat de o^q am^q domi
sui domi

manifestat qd mala veniunt ab
hominibus

Tangit ppositum principale et ad
illud refertur

Declarat inebum divisionis et hoc
pungit ptingit ad prudentiam

Concludit pendens vna exaltationis

Descendit ad fortunam que multa
pstat tam bona qd mala et hoc
ipso habet magis vni

Concludit

Quia bonum pida se puaa h fortis
pacula no sepe h casu
primus metus ab humile apud
crebra. 2o ap amur. 3o ap fuit
candmas ul ap lacu tunc tunc
qui humil tunc pculu tunc tunc
vnuoz in fecit

p de camillo et sapientie matore
ut de ingratitudine valen tangit

delecti sunt homines hominibus impetu et bellis aut sed
aomb. qd tunc reliqua calamitate tunc igitur hoc
n heat dubitatio quod homines plurimum hominibus
ipsi et obliuio ppi hoc statu ee utatis qahac
sibi aios hominibus et adusio suos ad ingere itaq
mireb. iais queqz intrator belluaz sunt nali
ad hominibus miaz artibz ea tribuit opesio. huius
aut studia ad amplificationem miaz rez pmp
ta atqz para uiroz pstantum sapia et utite
exatant. Et e tribz mizeb utis bis ferent
quaz una e mpspiciendo qd i aqz re ueruz
smcenti qz sit. quid ostanteai auqz quid sit
olegis exquo queqz gignat. q. auqz rei ai
sit. Alteruz cohibere motu ai turbatoz qd
grea noiant paxos appetitione qz quaz illi
hermas obedienter effice roi Tertiu huius qui
bus au o gregem uti moderate et scienter
quoz studis ea q na desiderat opleta cumu
lata qz haim p coctoz siqz mporter nobis
in comodi ppulsem ulascam qz meos qm
nobis nocē conati sunt. tantaqz pena affia
az qura equitas huiusqz paxat. Cuius
aut roibz hanc facultatez assequi possit ut
hominibus studia coplectam. eaqz tenet dicit
Neqz ista nilto post h et parca ante dican
da sunt. Maxiaz ni ee infortuna in utraqz
ptem ul fas adrez ul ad usas qd ignoret la
et ai pspero flatu eius niam ad exitus p
uenit optatos et ai refluit affligit
hec igitur ipa fortuna cetos cano riores
he pmi ab i aie p cellas tepetates nui
fragina. rumas. i cendia. Demqz abest
ictus mors. impet. hec go ut dixi rari
ora de no i ctus exatui ut prie tuz se
pe mltor clades impator ut imp huius et
singulis vni iundie ptea mltitudine at
qz ob eas vniitoz sepe cumu expulsio
nez calamitates fuge rureqz se res ho
nores mictorie ipia qd fortuna sunt
ta sine hominibus opibz et studiis neut in pre

Concludit

Alasum. ita de mouli
virtute h no theologia
que papi vnu elat
gri

fortuna e vnu qz
plona itat pperat
ad nio

Declarat puenit a
fortuna effia qui
onit ab ipa et ab
no hie

manifestat aie ve
nientes ab hominibus
et ot ipi ee crebri

Exquibz
alliaen
studia

Alligat et
hancus

manifestat a
quibz hoi
ati ad su

n. et ai a
moe se po
ad inrect
se libat
Duy qd m
dis gras
reay mulo
q dilectio
de tim q n

et pome

Tyranoz du
nemos qd al
e electus et
q de semis
cupit vnu
regie mlt
dole regnu

affia pnt. Hoc igitur cogito dicendum est quia ut homines
studia ad utilitates suas allicere atque erantur possint
quod si longior fuit oratio cum magnitudine utilitatis operatur
ita fortasse et brevis indebitur. Quia igitur homines
homines ad eum augendum atque honestandum. aut
benivolentiae gratia faciunt. cum aliqua de eorum quae primum
diligunt. aut honoris si cum virtute suscipiunt. quae
quod digni forma quod amplissima putant. aut
cum fidem habent et bene de rebus suis consilium arbitrantur
aut cum opes metuntur. aut quod a quibus aliquid expectant
ut cum reges placereque homines largitiones aliquas pro
mit aut postremo pretio aut mercede ducunt. Quae
sordidissima est illa quidem ratio. et iniquatissima. et huius
qui ea tenent. et huius qui ad eam confugere conantur
Male est si res habent. cum quod iuste effici de id tenent
pecunia. Sed qui non nunquam habent suscipiunt nuncius est. quae
admodum sit utendum eo dicemus. si prius huius de re
bus quod iustis propter sunt dixerint. atque et subiciunt
se homines in pio alio et potius de eorum pluribus. Quia
aut est aut benivolentia. aut beneficiorum magnitudine
aut dignitas praestantia. aut spe sibi id utile futu
rum aut metu. ne in peregrino cogantur. aut spe lar
gitionis. promissionis quod capiti. aut postremo ut
sepe in nostra re per. undeque mercede conducti. Omnes aut
tenent. non apti est quod ad opera tendat quod diligat. nec
alienum quod timere placere est eum quae metuntur ode
runt quae quisque odit perisse expectat. Multorum aut
odius nullas opes posse obistere. si animi sunt in cog
tatione unum est cogitatio. Ne non huius tyranni solus quae
animi oppressa perit. civitas mitius declarat
quod odium hominum nalet ad pestem. Sed alii reli
quorum siles erant tyrannorum quorum haud fere quod
qua; tales mitius effugit. Malus est autem dicitur
mitius est metus quod quod benivolentia fidelis est eorum
ad peritatem. Sed hec ratio qui oppressor in pio co
hercent. sit sane ad habenda semina utere huius in
familios. si alii retineant non pnt. Quia non liba ci
uitate ita se in faciant ut metuant. huius non pot
est denit. Quia est sunt dicitur alii demerere leges
alicuius opibus. et quia timet facta libetate emigret

Ex quibus modis
alliaendi per
studia homi

Assumit cum rex
bucione

manifestat alius casu
quibus homines se illi
ati se ad faciendum

metu cum aliquis
metu se posse regi
ad subiectos spo
se subiacet
Cum quod minus mo
dis gratia hominum me
reus nullo in meli
quod dilectione et ullo
de timore quod metu

Ex parte

Tyrannorum dicitur
nemo quod aliquis
est electus et utro
dicitur quod semper aliquid
capit vult. et ut si
regis vult dicitur cum
dele regnum

Docet de virtutibus per hominum am
tatem compandis assignat vi
tutibus quibus consequitur utilita
tem et bene et in quibus sub
acendo dicitur aliquis se subiacet
ad obediendum alicui. potius
docebit quae cum ex his ho
nestis sunt et quod non

ad faciendum necessitas

largitionis. quia sic acceptum
sicut illud qui clonay vel
layas per offensas per beneficia
quod ab eis se quod sperare posse
voluntarie famularentur

Et per idem metus huius qui
metus iniquitatis in armis
quod metus ab huius qui timet
amuladine

Timor est dicitur aut est cum rene
renat. et sic est bonum. et ut
timor est alius in pio et boni
morum. Alius est timor qui est
metus et ut pessimus et ut est
timor famulis cum principis
et tyrannos

quo eleganter testat^r seneca neo
p^r arbilis e^e seane et hoc pro
bante auctor s^r p^r ante emj
et ex^r cesary insequib^r no pro
bat ex^r dyomih^r Et r^r alex^r
p^r phalaris p^r demetri^r q^r la
cedamonu^r s^r iulio p^r iulij
romani Et s^r no^r ex^r q^r ita
ponte ordinez de tyranis quoz
vuz m^r factu^r fuit ab vnu^r i vnu^r
osilio alij apmias Tera^r a
ulitudme ut p^r hoc notat p^r
vnu^r p^rncos et ulitudme opzi
merez tyraniz Et sic m^r ula^r ill^r
sit i^r en^r m^r seam^r Nam alex
ander ab vna et vnu^r consilio
Cesar apmias phalaris ab vnu^r
ula aggenmoz ulitudme
subiorn^r dyomih^r no fuerut i
duo p^r et filius et vnu^r tyra
nidez exant q^r dimissaz fundi
lent^r repeant et m^r lta scelex
omise postea de syraais ex
pulsus a ambz corielm^r se co
tulit et ibi quz demitaz quz
ignam^r simulaz i^r quz pampri
tem sub m^r tollerabilis doloris
et timone angustia q^r p^rentoz
scelex q^r laa suggererat ne ar
ai ueniet i^r sidys m^r iudic
lose finit ut refert m^r istur
breuitor tuge

Nam est res nefaria et io
no ouemens ut dicat aane
et ideo libentius

araisat descensionez muni
aonez istu^r di^r bonitaz

hi h^r ali^r aut indiane taans mit oclaz dehonore
suffragie a cores aut moisus s^rnt m^rimisse libitaz
q^r retente Ad s^r litissime paret n^r ad i columita
tem soluz si e^e ad opes et potencia plim^r nalet
id amplectam^r ut metus absit caritas retineat^r
Ita finalme q^r nolez et p^ruatis in rebz et in re p^r
glequam^r Et e^e qui se metm uolent aquibz me
tiant^r eodem metiant ipi nece est Quid e^e re
sem^r lupiore illuz dyomih^r quo cruciatu timo
us ang^r soliti qui cultros metiens tonsors au
bone sibi adurebat capilluz Quid alexandruz
pheru^r quo aio m^risse arbitrez qui ut septaz
e legim^r auz vrozet teben ad moduz diligeret i
ti ad ann^r q^r opulhe i aibianly nemens barbati
et en^r quidem ut septaz e^e opuctuz notis trahituz
distato gladio mbebat ante ue p^rmittebatq^r de
stipatozibus sine qui scriptarent acilas mlie
bros et ne q^r i nestimentis teluz occultaretur ex
queret Omiseruz qui fideliores i barbaru^r i s^rgi
nancuz putaret q^r gmgem^r nec enz fefellit opio
ab ea e^e ipe p^r pelicat^r suspitionez m^r fays Nec
no ulla m^r impy tanta e^e q^r p^rmete metu possie
e^e dimirna Testis e^e phalaris an^r e^e p^rter cete
ios nobilitata crudelitas q^r no ex m^r sidys itezit
ut is q^r m^ro dixi alexander no apmias ne hic
ur s^r inque vnu^rla argentinoz m^r litudm^r impetu
fecit Quid macedones no ne de metuz reliquit
Vnu^rliq^r se ad p^ruhu^r i tulerut Quid lacedemo
mos i m^rste m^rpantez no ne repente omis fere so
ay de seruerut s^rpectatozsq^r se oiaos p^rbuerut
leutze calamitatis Et tua libentius i tali re qua
domestica recydo Gerutu^r qua dui m^rpuz p^rli
romani tenebat busiaz no i m^rris bella aut p^r
loays aut p^r m^rpio gerebant^r exitus erat bellor^r
at m^rtez aut neay reguz p^rloz n^ragum^r port^r
q^r erat et refuguz senatuz Nri aut m^rgratuz m^r
patozesq^r ex hac m^rta re maxiaz laudez capz m^r
debat si p^ruicias si loayz equitate i fide defendi
stent Itaq^r illud patamuz orbz terre uerq^r i
puz potest noiaz Coenz hanc o s^rmetudmez

Nu^r i^ruoz du^r q^r d^r
manora m^rla s^rnt qu^r
autuz e^e m^rrupta q^r
si e^e op^rla co^ruue

Doctm^r i^ro quoz
terret ip^r plus me
tur Et ut i^r eodez

Veniant opioez
Exclamat m^r deder^r
alexandri pheri

ipa q^r de^rputa vore
audans de^rito fo
m^r fecit enz

N^r alij ut s^rup^rdaiz
alexander s^r m^rch^r
est cesar q^r ille
fuit ex^rlms

Qm^redaoz tange
do ex^rta
Exequit^r comenda
do romanos aut
quoz

Correlam^r
Defectuz abuetudo
probe

ostendebat
cepisse belli
in p^rte de
si p^rta v^ret
not et m^rla
hant

Correlam^r

panoz quia p^r
suerunt et
redime et a
m^rl m^rph^r si
ex^r

Q^ro timat
lendo dare p^r
bimolent

ostendit quod sic tractatur
s. de glā. et de ipā modicū
nisi in quāz pmet ad utilita-
tem q tractat in fo r.

Aliud documentū

Definitio q dicitur fere

Declat de ista bñvolencia
q hē locū ad glām

Dat certū documentū

Tunc alium pte s. fidem

Declaratio mēbroz

si prudens fuit aliquis et non
nisi ut ei aliquid committeret
agendum nisi ut commodum ali-
quid de fructibus et exarparat
et sic iusticia plus datur fidei
et prudentia nulla

honore et glā et bñvolencia animi fortasse nō omī
sic et iudicant
equē egent. Et tū si an h suppetit ad mīant aliq
tū. et tū ad cetā dūmāz. tū ad amātiāz pmdur
Et de amātiā alio libro scptū ē qm i scbi letine

Nunc dicim de glā q q ea q dēre dno sē mī

libri Et attigim quāqz ea m reb. mazon

bñ ad iusticiā ad mīant plūm. Cūma ig

et pfecta glā q stat ex tribz hīs. si diligit mīdo

si fidem hē. si tū ad mīaione quāqz honore dig

nos putet. Et an tū ē simpliat bñmēqz dicendū

quibz rebz parit asinglis eisdem fere amīatne

Et ē alio quāqz q adit ad mīatidmēz ut i vñ

ūloz anōz inflūe possit. At p mīz de illis tribz

q an dicit bñvolencia pcepta mīdaz. q quāqz

capit bñficiis maxie. Et an loco volūtatē

mīca bñvolencia mōnet. Et si res forte nō sup

pent Vehement amor mīatidmēz mōnet. ipā fā

ma et opmone libalitatē bñficiētie mīstiae si

dei omīqz eaz iūitūz q pmet ad mansuetudīez

mōz ac faalitatez. Et ē id ipm qd honestūz de

cozqz dīam. q p se nobis placet anōqz omīz

nā. et spē sua qmōnet maxieqz q phicet. ex hīs

quāz qmōmōram iūitūz. Idcirco illos mīqmbz

cas iūitūz ēē rem. a nā ipā dilige cogim. At

q eēqz quāqz cūe diligendū fūissimē. posse

ē pteia nō nūlle ēē lemoz. fides aut ut hēat

duabz rebz effia pōt si existimabiz. ad epti cōmē

tam. q mīstia prudēciaz. Nam m hīs fidē

hēm. quos phie mīstelligere. quāz nos arbitm

qsqz ad futura. pspicē arduz. et cū res agatur

mīsticūqz euentūz sit expedire rem et qsilimz

ex tpi cape passe. hanc ē ualez hōies existima

bant uerūqz prudēciaz. Iustis aut et fidis hōi

būz. i. bonis. vñ ita fides hēt. ut nulla sit

m hīs frandis iūitūqz suspicio. Itaqz hīs salu

tem mīz hīs fortūnas hīs libroz rectissime q

nūti arbitram. Hāz ig duāz ad fidē facien

da. iusticia plus pollet quippe. cū ea sine pru

dēcia satis hēat auctoritatē. Prudēcia sine

iusticia nō ualet ad faciēda fidem. Cū ē quī

ūsticiōr. et calidior ē. hoc i mīsticiōr et suspectior

Tunc ordinem
procedendi
Opōz ut sit vñ
salū delecto ista
ite res sūt ita
integrāles q nō
pūt dūdi arq
fētā sit glā

Dat ordinē pro
cedendi

Concludat atq
remoz dubiz

2° mēbroz

Compat collidendo
istaz virtutē

delecta opinione ^{in iusticia} pbitans Quāobrem i celi
 genae iusticia quāta quāta uolet hēbit ad sua
 endū fides nūm iusticia sine prudentia nūm
 potit sine iusticia nil ualebit prudentia ^{ne} ne
 quis admirat ^{fit} sit qui aut niter plūz omēs ^{ostet} ostet
 ameqūpō sepe disputatū sit qui inā hē oēs
 hie uirtutes nūc ita se nīgar qī possit quīq
 quō idem prudens sit nūm esse Alia ē illa
 aut nūtas ipā līmar ^{est} in disputacione subtilitay
 Alia aut ad opinionez cōz oīs accomodatū
 ord Quāobrem ut nūlgue ita nos h loco lo
 quī: ut alios uiros bonos alios fortes alios
 prudentes cō dicat? pparib; e' uibis ē agē
 dūz et usitatis aut loquā? de opinione pparū
 Idq; eodem mō fecit pānet ^{ad ostendū de pparū} ad ostendū de pparū
Erat g' extēus q ad glām ptineret hōtū
 ut aut admiracione hōmz honore ab hī
 dig' iudicarem' g' cōit illi quidē oīz qz mag
 et p' opinionez suaz aīnūterit ^{hōmz ad admirat} Sepati autēz
 in singlis si pspiciūt nec opinata qdā bona ita
 qz eos uiros suspiciūt maxīqz efferūt laudi
 bue i quib; se existimat excellentes quosdāz
 singulares pspicē uirtutes de spiciūt aut eos et
 gtempnūt in quib; n' uirtutē n' animū n' nemoz
 putant Non ē oīs eos gtempnūt de quibus
 male existimat: Nam quos mpyboz maledictos
 fraudulentos qz putant et ad faciēdāz i mīraz
 mstructos eos hand gtempnūt quidēz s; de hīs
 male existimat Quāobrem ut aūdiū gtempnūt
 hi qui n' sibi n' alī pphit ut dicit: magb; ullū
 labor ulla mēstia ulla cura ē admiracione q
 dāz afficiūt hi q amīre cetos uirtute putant
 i tū oī carere de decore tū nō hīs carē mīqz
 quib; alī nō facile pūt obistē Nam i nō hīp
 tates blandissē dūc maiores ptes aī amīrtute
 de torquūt et doloꝝ aut admoūēt facēs pter
 modū plenqz extēne ^{de hīs} Vita more dūmte pū
 ptas omēs hōies uehemētissimē pmonēt q q
 i utraqz ptes excelso aīo magqz despiciūt: cū
 qz aliqua hīs amplā i honesta ē obiecta ē to
 toz qz ad se gntit i rapit tū quīs nō admiraret

Nonne quōnes nūlx audiat

Curtus ē insecabilis ē m
 dūmābilis h hōies fecerūt
 utm

pūm cū bīuolentia 2^a
 fides eam admirat

Resumit pparū q. qui in
 cupit et qui laudant

Sapientia cū mīqz ual
 oꝝ qz aut hostib; pugna
 gerūt p lāt

splendorez pulchritudinez qz utatis . g^o i h^o ai deipi
cienaa admirabilitatem magnaz facit i maxie
iusticia ex qua una virtute viri boi appellant iust
rifica qdam multitudi iudet. Nec iuria nemo
e iustie ee pot. qui mortez qui dolorez qui ex
iluz qui egestatez timet. aut qui ea q it his gru
egriti anipont. Maxieq admirant^{phat. videt ille admirabilis si e iustie} euz qui pe
cunia non monet. qd in quo nro pfectuz sit
huc dignu expectatu arbitur. Itaqz illa tria
q puz apposita sut ad glam oia iusticia iustit
et biniolenciaz. q pdesse nult plima. et obem
dem cam fidem. et admiracionez q eae res spmt
et neghgat ad quas plenqz inflamati auiditate
rapunt. De mea quidem sma ois ratio atqz isti
ticio nre admittit homi desiderat iupmiaz. i
ut heit quibz auz possit similiares ofere smoney
qd e difficile n p te spei boni viri pferat. Ergo
et solitario boi. atqz in agro miaz agenti opio
iusticie ncia est eoz. ee magis q eam si non
hebnt i iustia hebntur: nullis pside septi mlar
afficiut in miaz. Itaqz hie ee qui nendit emne
oducunt locant obhenditqz negoyis implicat
iusticiam adre gerenda e ncia. Cur tanta m
est. ut ne illi quidez qui maleficio et sceleris pal
cunt possint sine ulla picula iusticie mne. Nam
qui eoz cupiaz qui una latitant. finat aliquid
aut eripit. is s nec mlar amo qdez reliqd loci
ille aut qui archipurata dr. n eqbili pdam disp
nat aut mificat. alocis aut relinquat. qui eaz
leges lachui ee ducit quibz parat quas obsuet
Itaqz p equabiles pde ptoez. et bargulie illiculie
dequo e ap theopompuz magnis opes hnt. i mltis
maiores iurati iulian. An qdem erat vi i
patores qz cesser. que e letus. is q sapiet usur
pator ptor fregit i ommut foratateqz eme
ita repst. ut facile belluz reliquis tradit. Cu
is tanta m sit iusticie. ut ei eia lachui opes
firmet atqz augeat qntaz eme ni m leges i
iudicia et i ostituta rei pte fore putaz. Vbi
qdez no ap medos soluz ut ut herodot. h eiaz
ap maiores nroz iusticie finende ca iudent oiz

Dat aliud documentu deuti
ad miracione

Concludit

Dat iudiciu sui dat ad
ludem iusticie

Dedat iusticiu q
quibz expedit hie
iusticiu

2^a declaracio et cori

Extendit dem sui et declar
et

Antonomasice de quo i libro
de iusticia

Concludit offm

Ondit q ap nroez colbat
et puz puzte tcenti v de
clat i v nam

Exante pscm

3° ad documentum

Terat documentum concludendo

Apostrophat ad filium

Quid obire dicitur ad gratiam

Nam modestia est effrenatio cui
piditatis qui iuvenes huius
si modestia regit et iuxta via
glorie huius

quibus effectus

Capitulum de oratione et descendit
ad gloriam quam possunt consequi
de elegi oratione et eloquentia et
punitur diuisione

hic et huius et hoc come
a. Dulce et idem est huius
unde comitatus a. Dulcedo

inclarissima luce uisetur ita nullus obscurus pot
nec domi esse nec fari. Quorum aut prima etas
p. humilitate et obscuritate in hominibus ignoracione
uiscatur. Hi simul ac iuvenes esse cepit magna
spectare et ad ea recte studio attendere debent
qd eo firmitate animo faciant quia non modo non inu
detur illi etati. Item et fauet prima quod est adoles
centi quidam ad gloriam si qua ex bellis rebus qui
ri potest iniqua multa apud maiores nostris extiterunt se
per et fere bella geriebant. Tunc aut etas in ci
uitate id bellum. cum alta per seeleris nimium hinc
Altera felicitatis parum quo tamen in bello cum tempore
per ale alii profectus magna laudes et assumo
uero et ab etatu sequi equitando iaculando
omnia militari labore tollerando. Atque ei quidem tua
lance parat cum re per te cadit. Mihi autem hec oratio
suscepta non dete est sed de gratia tuo. Quare obire
per gratiam ad ea que restant. Ut quod in rebus aliis multo
minora opera sunt aut quod corpore sic he res quas in
ingemo ac ratione persequi gratiores sunt quam ille quas
uiri. Prima quod quidam profectus amodesta
tamen pietate impetentes tamen in suis benignolencia. fa
cilius autem et in optimas partes consistunt adolefcentes
qui se ad claros et sapientes viros bene consulentes
rei perueniunt. Quibus cum si frequenter sunt
optiones affert populo eorum fore se siles quos sibi
delegerunt adymitandum. Per multum adolefcentium
ad opes et innocentie et maius scire. Per multum quod
dantur. Nam latus quod crassus cum esset
ad modum adolefcentis non aliunde mutatur est sed
sibi ipse pepit maris laudes ex illa actione
nobili et gloria ex qua etate qui erant laude
affici solent ut demostene accepit et etate
crassus id est in foro optime uir in premeditatione
facere quod et tamen potest domi cum laude meditari
Sed cum duxit se oratione quare multa finis
sit in altera oratione non est id quidem dubium quod
oratione oratione maiore uir habet ad gloriam. Eadem
est quare eloquentia dicitur et tamen difficile dicitur est
quod prope conuenit animos coitas effabilitas quod finis
Extant epistole et philippi ad alexandrum et antiprion

Dat precepta circa
hanc gloriam uendit
dum et inducit via
similitudinem

3° iudicium

Tunc alius per

Exemplificat de
famine et effatu
eius

^{q. hnt. p. dicit. s. alexandri. regis. orator}
ad casandru^m & antigonu^m ad philippu^m filiu^m tuz p^r
denatimoz^m : sic e^t accepim^{us} quib^{us} p^rapuit ut oio
ne benigna multitudine^m ad b^enivolencia^m al
liciat multesq^{ue} blando appellando smone deli
mant. Que aut i multitudine cu^m ostensione ha
beretur oio ea sepe uniusa eratat glam. Mag^{is}
e^t e^t admiratio copiose sapientia^m dicente quer
qui andmt intellige e^t i sape plusq^{ue} ceteros ar
biot. Et noⁿ m^est i orone mixta modestie gra
mtas n^{on} admirabili^m fieri pot^{est}. eaq^{ue} mag^{is} si ea sut
in adolescente. Et cu^m sint plura eaz gra^m q^{ue} elo
q^{ue}ntiaz desideret multaq^{ue} i nra re p^ria adolesce
tes. et ap^{ud} indices et ap^{ud} senatu^m dicendo. Lande
assecuti sunt maria e^t ad miratio in iudicijs
quoz ro duplex e^t. Nam exatatoe. et defensioe
ostat. Quaz et si landabili^m e^t defensio. tu i
acatō. p^ria e^t p^r sepe. Dni paulo an de crallo
Item feat adolescens al. antonius e^t publi
silpiti^m eloq^{ue}ntiaz acatio illustit. cu^m sedatio
suz i m^untilez ane s^{on} noibani i iudicijs nota
mt. Et h^{ic} quidez noⁿ e^t sepe facienduz u^{el} acta
nduz miq^{ue} n^{on} aut rei p^ria ca^m : Ut duo lualh
ant patano ne nos. p^ria hie. p^ria d^ris. p^ria mu
no al. m^unti^m cesar in acatō. e^t mamho. l. fin
as cogmta indulta est. Semel g^o aut noⁿ sepe
certe. Cu^m e^t cu^m facienduz sit sepi^{us} r^o p^ria t^runt
h^{ic} m^untis cu^m m^untis p^ria sepe noⁿ e^t rephe
denduz. Modus aut ad sit. Dni e^t hois ul^{ter} pon^{it}
mix hois m^untis p^ria capitis inferre m^untis
Id cu^m p^ria losu^m ipi e^t. cu^m eia^m sordiduz ad for
maz q^{ue}ntit ne acatō. noie re q^{ue} g^ogit ad
b^enito sumo g^oie nato illi^m filio q^{ue} m^untis am
lie i p^ria p^ria f^rit. Atq^{ue} e^t h^{ic} p^ria p^ria dilige
ter retinenduz e^t. ne q^{ue}ntit m^untis iudicio cu
p^ria arcessas. Id e^t l^oie sceleris m^untis nullo p^ria
fieri pot^{est}. Nam q^{ue}ntit e^t tam ni h^untis q^{ue} eloq^{ue}ntia
aria. d^ritmi ad salutez et of^ruatoez homi^m ad bo
noz p^ria p^ria q^{ue}ntit. Nec cu^m ut h^{ic} fu
g^onduz e^t. ita e^t h^untis religioni g^ontis nocete
ali^m i n^untis m^untis defende. Vult l^oie m^untis
p^ria of^ruatoe. f^rit e^t h^untis iudicaz e^t sp^u i

De m

proceptu

et

concedit

De iudicio p^ria

et e^t q^{ue} m^untis

De m

Alud p^ria m^untis

Approbat

Reinatur ad p^ria p^ria
ad contrarietatem

De m^untis p^ria e^t delib^u
m^untis p^ria p^ria p^ria

Reinatur ad laudez m^untis
quaz acq^{ue}ntis orone et
redie ad contrarietatem

De m^untis p^ria q^{ue}ntis
f^rit m^untis p^ria p^ria
Acato acatōez e^t m^untis

De m^untis

Alud p^ria p^ria

De m^untis p^ria p^ria

Capitulum de beneficentia
et liberalitate

Quia deficiente pecunia de
fieri liberalitas et id melior
est alia pe

Adversus hoc et tangit i l
en c. q. meritis delapsi
ent dñs et id

Nam qui venit et facit
en maiore pecunia temon

Parum quod dubium quod
laudantur opam beneficentia
quam pecunie

adversari et ad
tunc uerum sequi prout non minus in simile. et si
minimè sit uerum defendere. Sed scire preteritum
aut de phya scire non audiret si idem placet
gravissimo storcorum panem. Mariam autem et glia
pit. et gratia defensionibus. eorum maior si qui acci
dit ut ei subueniat qui potentis aliam op
bus circa uenit ^{volant} uirgenz nudent. Ut nos et sepr
al et adolescenter ^{in alia etate} q. l. filie dominus oper pro
serio uolito yememo fecim. q. ut lns extat
oro / ^{definitio} Et expositus adolescentis officio q. uale
ant ad gliam adipiscendaz. Deinceps de bñfi
cencia et liberalitate dicendum. Cuius est duplex
in Na. ne ^{et opac} opam benigne sit indigentibus a pecunia
facilior est et h. posterior. preterit loquendi. Et illa
laudabilior ac splendidior. et nro forti claro
q. digor. q. q. e. in ueroq. nistit gñificandi li
bale uoluntas. tñ alta ex arca. alta ex uirtute
depmittit. Targicioq. q. sit ex re famulhan. fo
tes ipm benignitatis ex hantit. Itaq. benigni
tate benignitas tollit. ^{effusione} quia quod ^{pecunia} implinet usur
he eo min. i mltis nti possit. At qui opam a. uita
te. et mduita bñfici et libales erit. pñm q. plu
rib. pñent eo ples ad benigne faciendaz ad
mitores hēbnt. Deni gñitudie bñficiēcie pa
ratores erit. et tamq. excitatores ad bñde
mlis pmerendaz. Pclara in epla quadaz alex
andruz filius philipp. accat. q. largitione bñ
uolentia macedoni gñectet. qd te maluz i q
rois i istuz spes i dñit. ut eos tibi putares si
deles ee quos pecunia corrupisses. An tu id
agis ut macedones. nō te regē sin h. mltari
et pbitore putet al existimet. quid sordidi
ē regi meli. et q. largitiones corruptelas dñit
ce. ^{philippus} sit e. detenor qui accipit. atq. ad idem sepr
expectandaz paratio. h. ille filio. si pceptū pa
tem. onibus. quāobres id quidē nō dubiū est
q. illa bñgtas q. gñat ex ope. et i dñit. et hone
stior sit et lary pateat et possit prodece plu
bus. Non nūq. tñ ē largiendaz. n. h. benignitas
genus oio repudiandaz ē et sepe ydoneis hoib.
indigentibus de re famulhan impandaz. et si di

Ex parte se

Declarat item

Declarat abio
lure de mebus
libalitate

Declarat

Declarat

Declarat

cania

et amia

efficitur

Induat iustitiam

Declarat modum

improbat illam opem

paua rō iur

et mōdo

^{et diligenter moderate} ligent^{et} atqz moderate. Multū ē p^{er}sona effudit
i^{nter} sulte largiendo. Quid autē ē stultit^{ia} q^{ui} qd li
benter faciat. amare ut id dūctus facē nō possit
At i^{nter} sequitur largitione^{is} rapine. cui ē dūdo e
gere cepit. alienis bonis manū afferre cogit^{ur}
Ita cui benignitatis opande cū bñfici esse uelint
nō tanta studia assequit^{ur} eoz. quibz dederūt. q^{ui}ta
odia eoz quibz ademerūt. Quidem nec ita est
claudenda res familiaris ut ear benignitas ap^{er}te
nō possit. nec ita resecanda ut pateat omibz. nō
dū^o adhibeat. is qz resecatur ad facultates. Quid
memisse debet. id qd a mris hoibz. sepulch^{is} uisus
patit^{ur} itaqz m^{ul}tip^{li} obsecutione^{is} uenit. Larga
one^{is} fiduz nō hie. Et ē p^{er} q^{ui} modus ē: cū
et hi qui osuenerūt. et idem illud alii desiderēt
Omīo duo sūt g^{ra} largoz. quoz alii p^{ro}digi alii
libales. prodigi qui epul^{is} et m^{ul}tip^{li}icationibz. et gla
diatoz m^{ul}ti^{bus} ludoz uenationibz qz apparatu pe
cunias p^{ro}fundit in eas res quaz memoriaz aut
bienes. aut omīo nullaz et relictur. libales autē
qui sine facultatibz a captos ap^{er}dombz redim
ūt aut ex alieni suscipiūt cū amicos. a i^{nter} fi
liar collatione adiuvant. aut opitulat^{ur} ul^{ter} i
re q^{ui}enda ul^{ter} augenda Itaqz minor quid i^{nter} me
tem uenit theophrasto. in eo libro quē de di
m^{ul}tip^{li}is sēp^{er}it i^{nter} quo m^{ul}ta p^{ro}clare dicit illud ab
sūde. ē m^{ul}te ē i^{nter} laudanda magnificencia et
apparatione p^{ro}placim^{us} m^{ul}ti^{bus} talibz sūptiū
facilitate^{is} fructū diuiciarū putat. Alibi autē ille
fructus libalitate^{is} omⁿⁱ panca. ex^{tra} p^{ro}u^{er}biū m^{ul}to
qz maior uidetur et etior. Quidē aristoteles
g^{ra}m^{us} et uerū nos rep^{ro}bendit qui has pecuniaz
effusionē nō admittit^{ur} q^{ui} sūt admittit^{ur} m^{ul}ti^{bus}
delinēdaz. At hi qui ab hoste obsident^{ur} si enīe
aque sextarū cogezēt m^{ul}ta h^{ic} p^{ro}mo i^{nter} ordi
bile nobis uidet^{ur} oēs qz m^{ul}ti^{bus} h^{ic} ai attē
demit uenaz n^{ec}itatu daz. In hie i^{nter} mamb^{us}
iacturis i^{nter} finitūqz sūptiū. si nos mag^{is} p^{ro}u^{er}biū m^{ul}
rari cui p^{ro}st^{it} nec n^{ec}itatu subueniatur neqz
dig^{it}as angeat i^{nter} p^{ro}u^{er}biū illa delinētio m^{ul}ti^{bus} ad
ad brene exiguūqz t^{em}p^{or}is duratū ē. eaz a

Concedit modum libali
tatis pecunie et p^{ro}u^{er}biū
m^{ul}ti^{bus} antiquoz et mōdo

Tamē m^{ul}ti^{bus} et
modum

et m^{ul}ti^{bus} et mōdo

Concludit m^{ul}ti^{bus} q^{ui}o
dū p^{ro}u^{er}biū p^{ro}u^{er}biū q^{ui}o

p^{ro}u^{er}biū m^{ul}ti^{bus} q^{ui}o
m^{ul}ti^{bus} illaz

Concludit m^{ul}ti^{bus} q^{ui}o
m^{ul}ti^{bus} mōdo dū

lemissio qz aio: in quo tñ ipō ma^{simil} auz socia
 te membra qz monas uoluptatis. Sine qz hoc
 colligit pñeris mulieribz i fñis et fñoz fili
 nis libens ee grata. Sumi nō hoi i ea qz hñt
 iudicio cō pondeanti pbari posse nullo m^{lo}
 qz qz m^{lo} telligo i mñ cñtate i ueterasse iā bō
 mñ tñbz hoc ut splendore edilitati ab optia
 mñ postulet. Itaqz i p. crassus ai cogimie
 dñes tñ copñs finit e edilitio maris mñie
 paulo post. L. crassus au omz homz modera
 tissimo. quto mñio magificētissia edilitate
 finit e. Deni. c. cladius. p. apñ filius i
 mñ post lucullū hortēsi sillan^{lo} omz ante
 aut p. leuulue me qñle mñt supiores. mñ
 ē stant^{lo} mñtatis. Magificētissia nō mñ pōpei
 mñia: s^o mñ qñlari iñqmb^{lo} omz qñd mñ
 placeat mñdes. Vitanda tñ ē suspicio avari
 cie. Nam mñico hoi dñtissimo pñmñsio edi
 litatis qñlar^{lo} repullaz attulit. Qñ et si pos
 tulatur applo bonis uiris si nō desiderantibz
 attñi approbantibz facienduz ē mñ. p facultat
 bus nozipi ut fecz. Et si qñ aliqua res mñi
 or atqz utilior pñari largitione acqñt^{lo} ut
 hortēsi nup pñdia mñemñtis decime noie
 magno honori fuerit. Ne marco quidez scio
 mñio datur est. qz mñcaritate amone asseñi
 odin dedit pñlo. Magna ē se i mñeterati i
 mñdia. ut turpi iactura. qñ erat edil nec
 maxia libant. Qz honori sñmo nup mñio i
 mñloñ sint. qz gladiatoribz emptis i p. cū
 qz salute mñā qñmebat. Omz p. clodñ cona
 tis furores qz opñsit. Causa ig largitionis
 ē. si aut nñe est aut utile. In hñs aut ipñs
 mediocritatis regla optia ē. L. quidez philip
 pus. Qñ filius magno mñ ingemio. mñpñm
 qz claris gloriari solebat se sme ullo mñie
 adeptus ee omñā qz hñrent amplissima. Di
 cebat aut idem coctacñio. nobis qz licet i hñ
 qñdñmo glari. Nam qd p amplitudine honoz
 quos aictis suffragis adepti sum^{lo}. mñio quidez
 añio qd cofigit eoz nemini qz mñio noiam^{lo}

Ostendit ostentat vñle iñfuz

et mñ

Caritas duo importat vñ mñ
 idem ē qz bñvolentia tñe venit
 a carit^{lo} qz ē aqua. Aliqñ dñz ē
 qz pñmñia et tñe demñmñacñ
 a carit^{lo} et sic sumñmñ hñc

Causa concludit amñm debñtate
 largitionis

Erat ubi de mñia
 vñt vñ iñbe q
 sic vocat^{lo} ubi
 ite hortēsi fec
 amñia pñlo pñ
 officio hñdo

Subiungit de
 amñmñ ad
 ee

Exemplificat de
 alijs qui hñer
 officio hñe mñ
 nere

Exemplificat
 mñmñmñ au dñe
 nobis

Aliud ex mense
 Inducit autem
 Inponit sine ulla
 largitione
 Dat notabile
 Declat i duobus
 Aliud declarat
 Inducit autem
 effectus
 prosequit officia
 concludit
 Facit i moraliter
 Aliud precepti pre
 dicta liberalitatis
 qd est i illi

Sane erigimus scriptis edilitate sunt atq
 et ille impense meliores ^{estauratio} immo nauahia porto
 aquarum ductus omniaq q adusu rei p^r p
 tmet qd p^ris tanq i manu dat roandi
 e. ti h impostemz gratiora Teatra portico
 nona templa ^{mutat} ^{ad dicit} ^{q^rat colla} repbendo p p^remz
 Ez doctissimu no p^rbant et ut i h p^r p^rmetz
 que mltis in his libris secuto sui no mptato
 et phaleri demetri qui p^rde p^rncipem grece
 mctipabat qd tantaz pecuniaz mptata illa p^r
 pilea ^{expedire} gredt Ez de hoc g^rie toto in his libris
 quos de re p^r s^rphi diligent e disputatur To
 ta g^r ro talinz largitioni g^rie miosa e p^rub
 uctia et tu ipa ad facultates actomodanda et
 mediocritate moderanda e In illo aut alio g^rie
 largiendi qd ^{habere} ^{addidit} ^{q^rat} ^{libe} alitae p^r fialae no uno mo in
 disparibz casz affecti esse debet Alia cu ei q
 acalunitate p^rmet et eme qui res meliores
 q^rat ^{libe} ^{vbrior} nullis suis rebz aduise Propensior bein
 g^ritas e^r debet in calamitosos si forte erit
 digni calamitate In his ti qui se aduulsi
 uolet none affligant si ut ad alioze graduz ^{ascendat}
 restricti oio e^r nullo mo debent si indiligenti
 idoneis iudiciis et diligenciis adhibere Naz
 p^r dare omni bnficia bnficia male
 loca arbitror Quod aut ebuaz e bono vno
 et grato meo ti ex ipso fructu e ti e^r exat
 temeritate e remota g^ratissima e libalitate
 q^r eaz studiosius plenzq laudat q^r sumi au
 q^r bonitas coe p^r fugiuz e omiz Danda g^r op
 est ut his bnficiis qua plimoz afficiant q^r
 memora ubi p^rterit p^rdat ut his i gra
 tis e^r no licet Omnes emz i memorie bnfici
 oderut eaz in miraz indetrahenda libalitate
 sibi et fieri eniqz qui faciat omz hoste tenui
 omz putat atq et h benignitas rei p^r e^r ual
 redimut ex fmitate captoz locupletatur tenuio
 rez qd quidez iulgo solitaz fieri ab ordine mro
 in orone crassi s^rphi copiose indez hanc g^r
 q^ruetudinez benignitatis largitioni immiz an

Nam illa sunt lo
 ca m^r ventur
 et e^r hunc nunc

reprehendit quosdam largiaco
 nes et i structiones

propitius est ubi
 iponit demetri

Resumit alia officia largi
 tatis concludendo

No exordiu pul
 chroz ad p^rem
 duz finem alio
 ut p^r studio

hoc intelligendum de vir
 tute morali no de theolo
 gica

Ingratitudo e ventus v
 lens fontem pietatis de
 struere

Concludit dando iudiciu suu

Hanc erigunt supbia edilitatis sunt. atque et ille
impense meliores nunt. nana^{aut} pono. ^{beneficij pcedo} her^{est} ^{q venit ad utilitate} ^{est}
gratius homin^{um} atque magnorum illa. qⁱ assentatorum

plus est in constantia est et lenis
qui prohibito voluntate loq^u

pli multitudine lenitate voluptate qⁱ nullam

aut. Conuenit aut^{em} tu mandando munificat^{is} est. tu

subdit alia offi

merigendo non acerb^{is} Inoig^{is} re ostenda uen

2^m

dendo emendo q^uducendo locando. manantibus

et q^umanis equi faalem. multa multis de suo

inre cedentes. Aliis uo^o q^unt^{is} licet. et nes

3^m

ao an paulo plus q^u licet abhorrentes. Est

est noⁿ mo^{do} liberale paulus. noⁿ nu^q de suo inre

decedere s^{ed} medius et fructuosus. Ardua aut^{em} ro^{re} rei

preparat aliud
arca libertatem

familiaris est. qua^m quidem delabi sincere flagra

olus est q^u ut ita illiberalitate auaricieq^{ue} ab

sit suspicio. Polle est liberalitate uti noⁿ spoliari

uicio

tem se p^{ro}mo in inre est peane fructus maris

Recte est athensusto est laudata hospitalitas. Est

est ut in uidet^{ur} ualde decoru^m pate dom^{us} homin^{um}

illust^{ri} hospitib^{us} illust^{ri} b^{us} idq^{ue} est rei pu^{er} orna

addit ponendo esse
ctus

nto hoies exneoy hoc liberalitatis g^{ra}ie iⁿ urbe

ura noⁿ eg^{re} Est aut^{em} et uehementer utile. his

qui honeste posse mltas uoluit phospiter apud

exneoy p^{ro}los uale opib^{us} 7 gra^{ti}. Theophrastus q^u

dem scripsit cymonez. athens. et mltos antales

lanadas hospitalet^{ur} fuisse Ita est mltitudo 7 mlt

lia^m impasse ut oia pberent quicunq^{ue} latades

i mltis suis diuissent. Que aut^{em} opa non

largiaone bnficia dant^{ur} h^{ic} tu mltis re^{re} pu^{er}

tu mltis auct^{or} oferu^{nt}. Nam in mltis canere

q^usilio inuare. atq^{ue} h^{ic} scie g^{ra}ie pdesse q^u plims

uehement^{er} et ad opes augendas p^{ro}met 7 ad gra^{ti}

Itaq^{ue} tu mltis p^{ro}dam^{us} maior^{um}. tu q^u optime q^ust

tua inre auct^{or} semp^{er} sumo in honore fuit ay

tio atq^{ue} mltitudo. Quia quidem an hanc q^ustio

nez t^{em}p^{or}is mposione sua p^{ro}met^{ur} retinueru^{nt} Nunc

ut hoies ut ois dignitatis gradus. sic h^{ic} mltis scie

splendor delectus est idq^{ue} eo indign^{us} q^u eo q^ue

h^{ic} q^ustio^m aut^{em} is est q^u omes supiores quib^{us} ho

noze par est scia^m facile mltis h^{ic} g^{ra}ia grata

mltis. et ad bnficia obstringend^{um} hoies actomo

intra illud terrent^{ur} penam
in loco neglig^{ent} maxime i
terdu^m est lucum

Dat uidet^{ur} sui p^{ro}mo theophrasti
est dat sui

Exemplificat^{ur} inducendo anto
ritate theophrasti

Capitulu^m de bnficia ope uel
auxilio

ostendit dep^{re}catione^m illius
scie auct^{or}

Concludit

probat ab auct^{or}
legum

b^unficia hospita
litas

Comendat eloqu^o
cum

invenit quicquid

potest effectus

Facio sine causa

Arguit ad alterum
per aliam personam

Colligit et per po
nit suas opiniones

data. Atque hinc artu fructu e dicendi factus qui
mor grior et orator. Quid e eloquencia lauda
bili? pitabili? ul ad miracione audientiu ul ipe i di
gentiu ul eoz qui defensi gra hnt. hinc qd g a
maioribz nris e in tota dignitate pnapari datus
desti g hois. et facile laborant qd qz mpris e
monibz multoz cas et no gramate et gratuito
defendentis bnficia et parama late patent ad
monebat me res. ut hoc qd loco in missionem e
loquie. ne dicaz i tentu deplorare in uerere
ne aliqd deme ipo uideret qri sz cu uidem q
bus extitit oratoribz. qm in pmas spes. qto m
paucoibz factas. qm in multu sit audacia. Cu
aut possint omis. nec mla quidez a nris pti i
ee. at desti sz tu opa prodese multu bnficia pe
tentez et gmedantez iudicibz magnitibz iugilate
p re altis eoz ipos. qm aut gfulut aut defede
rogantez. Quod qm facit plimuz gr gsequi
tur latissimuz eoz manar i dusta. Jam illud no
sue amouendi Est e in pumptu ut aiuntat. cu
inuare aliquos uelit. ne quos offendat. Expe
e aut eos ledut quos no debent. aut eos qd
no expedit. si imprudentes neglie e. si facit
temeritatez. Utenduz et e. ex culatione ad ius
eos. quos i mty offendas quacuzqz possis. qd
id qd fecerit nre. nec ali facit potuerit. ceta
qz opis et officis erit. id qd uolatu e cope
sanduz. sz cu i hoibz uiuandis aut mores
spectari aut fortuna soleat dai quide e pro
clue itaqz iulgo loquitur sese in bnficiis collo
candis mores ee homi no fortuna sequi ho
nesta oio est sz quis e tandem qm mopis et
opti iuri cause no anponat in opa danda gra
naz formati et potenas. A quo e expedito. et
celerior remuacio fore uidet in euz fere
e uoluntas nra. ppenior sz aiuntenduz e dli
genti q na rex sit. Si mrim e i ope ille si ho
nis e vir. et si referre grum no pot hic ete
pot Comendanduz aut quacuzqz dicit pecuniaz qui
beat no reddidisse. et qui reddidit no hic. graz

lane eloquie

Exultat se ad exploratione
militie

Quibz idaz pcepta

preceptu

preceptu aliud pceptu
dit

ppr duas causas pua
hoies adiuuat. aut p
tut virtutez. aut p tua
felicitatez

Condicio reru futuraz q
nuc sit illi nuc ali

Quia credit se esse exhortes
obligationis p[er] suis facultates

^{caput illa gratia et}
 aut et qui reddiderunt hinc et qui hanc retulisse de
^{hinc illa gratia}
 qui locum perfectos beatos putant honoratos. hi uero
 obligati quidem beneficium nolunt. qui et beneficium
^{ipso conpleto}
 se dedisse arbitrantur. cum ipsi quibus magnam aliquid
 acceperunt. eorum se aut expectari aut possunt
^{alio}
 aliquid suspicant. patet enim non se ulos. aut alieni
^{ad suum}
 appellari mortis instar putant. ut non ille te
^{pup}
 minus. cum quod factum sit. se se spectatur non fortu-
^{ab illo}
 nam putat. et non modo illi qui est mortuus. sed et illi
^{aliquid boni}
 quibus expectat. eorum est minus gratum se unde
^{al' eum}
 studet. nec modo libris arguet sine munus si quo for-
^{ille pauper}
 te fingit. sed et extenuat. Videndum est illud est quod
^{ad d' d' d'}
 si opulentum fortunatum quod defendis in modo illo
 aut forte in libris eius manet gratia. Si autem in
^{defendens}
 opem. propter tuum et modestum. omnis non inibi huius
^{hinc d' d'}
 les quod magna in populo multitudo est praesidium sibi
^{in d' d'}
 paratur incertum. Quamobrem apud bonos melius quod
 apud fortunatos beneficium collocari puto. Tamen
^{e' si r' d' d' d' d' d'}
 gratia opera est ut omni gratia satisfacere possim. Sed si res
^{depan}
 in intentione. neminem in meum themistocles est
^{rejoiciet cogit}
 autor adhibendus. qui cum consulere utrum bono

ponit circa hoc officium suum

Valerius et hoc ponit iuli-vi-
c. 11. de sapientia dicitur mox
ex. 11.

vno aut min⁹ p̄bato duntaxat filiaz collocaret. ⁊
 ego nō inquit maluz iuz qm̄ pecuniā egeat. q̄
 pecuniaz q̄ vno ^{volu} ⁊ ^{is egeat} corrupti mores dep̄anāt
 q̄ sūt admiratione diuiaz. quaz magnitudo
 q̄ ad muī quēq; nr̄m p̄tinet Illuz fortasse ad
 inuat qm̄ h̄t ne id quidē semp̄ ^{faci} ⁊ ^{a p̄uē cūstū} fac uiuare
 potencior sane sit honestior nō quō Quid si
 et bonuz vir ent. ne impediānt diuitie quomin⁹
 inuetur nō ne adinnet. sitq; om̄e iudiciū nō
 q̄ loquax ⁊ qual q̄sq; sit. Extremū aut p̄cep
 tūz in bñficijs opū q̄ danda. ne qd q̄ equita
 tez p̄tendat. ne quid pro i iuria. fundamētūz
 ē ē p̄petue q̄uidacome ⁊ sumē iusticia sine q̄

Das Judenschloß

Ciplin debitorum ad qualita-
tatem et rebus p. ordinatis

prosequit̃ a p̃mo ponit suū offi
et ponenda m̃a diuisione;

Eorum autem ipso^{rum} p^{er}mi^{um} et // utiniduz est
modi sunt . ut ad multis^{rum} cines p^{er}uenit
p^{er} singulos^{rum} ut amigat . q^{ui} st^{et} iⁿ gramora

2^a r^o ad p^{ri}ma^m
solu^{ti}onem

३४ खल्ल

2^d r. 1200

2^d row

ՀԱՅ ԴԱՐՆՈՒ

2nd 12476

conclusio

Quadrado e hō mōle
d; eē mōm?

Իսկապէս իմո

Danda ē opa oīo si possit usq; nec min⁹ ut et singl^l
 gfulat^l si ita ut ea res aut proſit aut de nō ob
 ſit rei pu. Celi gradus frumentaria magna la
 gatio exauriebat g^l exarmz Modica^l octanq;
 et rei pu. tollerabilis et plebei ſunt ncia. g^l 7 an
 libz rei pu. ſalutaris In p^lmis aut indendu; ei
 ei qui rem pu. adminiſtrabit. ut ſim quicq; tene
 at in de bonis puatoz p^l diminutio fiat p
 micioſe ē philipp^l mēbmatu. au; legem agri
 riaz ferret quaz tū antiquari facile paſſus ē
 et in eo nehemēt^l ſe moderatuz p^lbit En ai
 in agendo mltā p^llanter. tū illud male nō ēē i
 quantate duo milia homz qui re hiet Capital
 oīo eſt adequationez bonoz p^lmes. quā peſte
 q^l pot^l ēē maior. Hanc ē obſam maxie ut ſua
 tenezent res p^l emittateq; oſtante ſūt Na;
 et ſi dūce nā agregabant hoīes. tū ſpe aſto
 die rez ſuaz urbuz p^lſidia q^lrebat. Danda
 ē opa ē ne qd apud maiores mōs ſepe fiebat
 p^l exarmz temutate aſſiduitateq; belloz t^lbutu
 ſit oſtendūz Idq; ne enemāt mltō. mē exte
 mduz. ſm qua nctitas hmo mūns ali
 au rei p^l obuenit. Malo ē alij quā mō om
 nari. neq; tū de mīa ſ; de oī re pu. diſputo dā
 da eſt opa. ut omē intelligant ſi ſalm eē ne
 hnt nctitati eē parendūz. Atq; et omē qui re
 pu. gubnabūt gfulē debent ut aīz rez co
 pia ſit q^l ſūt nctie. quaz qual conſpicio ſci
 ſoleat 7 debeat nō ē nctie diſputare. Eſt ē m
 p^lptu tū loais attingendo ſunt Caput ē e
 in oī. paratione negoq; 7 mūns pu. ut ana
 ricie pellatur i nūmā ſulpcio. Vt mqr G^l pōt^l
 ſams ad illa t^lpa mē fortuna reſnamūz. et tū
 eēz nctis qū romani dona accepe reſuſent
 nō eēz paſſus dūm^l eos mpare. ne illi quide
 mltā ſcula expectanda fuerit. Modo ē h^l malū
 i hāc re pu. in naſit. Itaq; facile patior tū p
 tūns pontū ſuſſe ſiquidez i illo tū ſunt roboz
 Nondūz ē et x. am ſūt ai depecūz repeten
 dis alutio pūone lata ē lex. uſſa aīa ai ſuſſz
 At nō poſtea leges et p^lrie queq; diuiores tot

Exemplūz qualē ſingl^l ē hū
 faciendū; ai vult ſit ne
 a tūo

Eſt ē melius hoīes abundare
 quam ſuſſi

dūmūz. Hōmūz qdāz viciū

oſtendit illoz adiutū tū

Dedat aīa pūo corz qui male
 ſecernit

Taught alone

si plerūq; in quib; nupbe datus ē / hēc mō hominū nūdi
 canē q; illi quib; in mite ē adeptū; Id arce pl
 et valent nō ē hēc mō hominū nūdicant s; pōn
 dere Quaz ē hnt equitate; ut agnū; nūly
 aūm; aut et secul' an possēssū; qui nūly hnt
 hēat qui aut hnt amittat At p hoc i mure ge
 mū; lacedemoniū; lēandriū; ephoz expulerūt
 Agz regem qd mīq; antea ap eoz accidat neci
 mit Exquo eo tē; tante discordie seantesūt ut
 tyrānī; existerēt et optimates extimaret et p
 clarissime iustitia res pu dilabaret Nec nō
 solū; ipā; cēdit s; et reliquā; grecā; cū; sta
 giomb; maloz q; alaccedemonis pfecte manu
 iūt laci; Quid mōs graecoz Tiberi graeci
 sumi mri filios affricam nepotes nōne agrie
 gtenaciones pdiderūt At nō; aut fidom mure
 landat qui cū; eius amittat quā; gita ānos an
 zū; tenēt pfectis argis sū;one clandestino in
 tū;itu vī;e est positus cū;q; tyrānū; nudolē; in
 pū;lo pū;is vī; exules qui locupletissī; fuerāt
 eius amittat restant rē; pū; aduentu suo
 libant s; cū; magni aū;iterent inborns et p
 sū;ionib; difficultates q; et eoz quoz ipē; restau
 erat quoz bona alī; possiderāt egē; iniquissimū;
 eē; arbitbant et quinquaginta ānoz possessiones mo
 uere nō; min; equū; putabat pē; q; tam lō;gē;
 spacio mltā; hē;ditatib; mltā; emptorib; mltā;
 dotib; tenebant sine i mria nūdicant in illis
 admi nec hīs; nō; satisfieri quoz illa fuerāt
 nō; oportē; Cū; ig; statiss; ad eam rem iustiti
 endaz opus eē; pecū;ia alexandriaz sepficiā; ue
 lle dū;it remq; integrit; ad reditū; suū; misit eē;
 is qz celerit; ad ptolomeū; suū; hospite; venit q;
 tū;c regnabat aliter poss; alexandriaz cō;ditaz
 quaratus cū; expō;iss; se priaz libare uellecū;
 qz dcauss; arege opulento vir sū;im; fiale mpe
 trant ut grandi pecū;ia adiuuaret quā; cū;
 sū;oē; attulū; adhibuit sibi in cō;silū; xv
 pū;apō; cū; quib; cū; cognouit et eoz qui
 aliena detenebāt et eoz qui sua amittit pfectū;

Exemplificat in prima

Pont exemplū; cū;dam boni
 grea et pū;e nū;e quō; hū;
 grea; priaz libatū; reddidit
 rē; q; vidit gtenaciones ortas
 inter mōs

Dit ex domesticay

Manifestat ostio
 nem tyrānū;
 Delibano mat

Declarat modū; sū; et con
 cludit illud et qualē; mū;
 in alexandriam

Quid se obtinuit
 qd voluit aptolo
 meo

Quid eius rhone; mgregat;
 et sū;onem

Cum usque datus est p[ro]m[iss]i et
possessiones publice remiserunt

Confirmat

Adhuc improbat p[ro]m[iss]am d[omi]ni
bonam expossidentibus in iuste

Ondit q[uod] n[on] i[n] suo consulatu ob
suata sunt fides et comendat

p[ro]fuit d[omi]n[u]m bonu[m] annu[m]
militib[us] suis

p[ro]uit suada p[re]cepta

^{opentandis} extimandis possib[il]ib[us] ut p[er]suadeat ^{i possideret} alijs ut pecunias
accipe mallet et possib[il]ib[us] ^{exhibet} cederet alijs ut como
dine putarent mian[is] q[uod] tanti eet quaz ^{ordinata} recipere
sunt itaq[ue] p[er]fectus e[st] ut om[n]is q[uod] cordia q[uod] statuta ^{Concludat}
sine q[ui]rela discederet. Oviruz magnu[m] dignu[m]q[ue] ^{Commendatio u[er]bi}
qui in re p[ro]p[ri]a n[on]a natus eet ^{arati} sic par age e[st] an
amb[us] no[n] ut iam bis indum[us] hastam m[er]ito po
nere et bona annu[m] uoa subiacere p[ro]m[iss]is At ille
gratus id q[uod] sapientie et p[er]stantis viri fuit o[mn]i
bus consulendu[m] putant. Ea q[ue] e[st] summa r[ati]o et sa
pientia boni annu[m] comoda annu[m] no[n] d[omi]n[u]m
h[ab]ere defende. Atq[ue] om[n]is equitate eadem g[ra]tie habi
tant ^{suu[m] u[er]be} g[ra]tis i[n] alieno q[uod] ita e[st] ai ego emer[is] edi
ficauit tunc impendat. tu me i[n] iusto fructu me
quid aliud e[st] alijs sua eripe alijs dare aliena
Tabule no[n] noue quid h[ab]it argum[en]ti n[on] ut emas
mea pecunia fundu[m] et cu[m] tu heas ego no[n] ha
beam pecunias Quia obre ne sit es ^{aly dandi} alienu[m] q[uod]
rei p[ro]p[ri]e noceat p[ro]uidendu[m] e[st] q[uod] m[er]ito rombo
caner[is] pot[est] si no[n] fuerit ut locupletor suu[m] p[ro]d[er]it
debitores lucent alienu[m]. Nec e[st] ulla re uebe
menti[us] rez p[ro]p[ri]a g[ra]tiet ^{ut debitoru[m] restituit pecunias q[ui]d} q[uod] fides q[uod] ee ulla p[ro]p[ri]a n[on]
e[st] u[er]ba soluto rez ^{actitaz} creditaz. N[on]q[ue] uehem[en]t[er]
actuz e[st] q[uod] me q[uod]sule ne soluet ^{actitaz} annu[m] et castres
t[er]rata res e[st] ab o[mn]i g[ra]tie homin[um] et ordme quib[us]
ita restit[ui] ut hoc tui malu[m] ^{negq[ue]o t[er]m[in]u[m]} de re p[ro]p[ri]a tolleret
nuq[ue] nec mar[is] es alienu[m] fuit nec meli[us] nec
facili[us] dissolutu[m] est fraudandi e[st] ipe sublatu[m]
soluendi n[on]a[us] q[uod]seuta e[st]. At uo[n] h[ab]e n[on]e m[er]ito ^{cesar}
t[er]m[in]u[m] quidem m[er]itu[m] q[uod] cogitauerat ei p[ro]fuit. an ei
iam m[er]ito m[er]itu[m] tanta meo peccandi libido fuit
ut hoc ip[su]m eni delectaret peccare et si ca no[n] eet
Ab hoc ig[itu]r g[ra]tie largitois ut alijs detur alijs au
ferat h[ab]et hi qui re p[ro]p[ri]a tenebunt ^{mesule} iup[er]m[er]ito op[er]a
dabunt ut m[er]itu[m] et iudicioz equitate i[n] i[n]i quib[us]
teneat et u[er]o t[er]m[in]u[m] p[ro]p[ri]a h[ab]ilitatez caritatem
aut neq[ue] locupletib[us] ad sua ul[ter] teneat ul[ter] recip
anda obsit i[n] iudicia p[ro]p[ri]a quib[us] aiq[ue] reb[us] ul[ter] belli
ul[ter] domi pot[est] re p[ro]p[ri]a ^{putat} augent im[er]ito ag[er]is nechi
galib[us] h[ab]e magnoz homin[um] suu[m] h[ab]e apud maiores

Concludat

Commendatio u[er]bi
arati

Dit suu[m] iudiciu[m]
et notabile

Concludit o[mn]e
do q[uod] u[er]itatu[m]

Ondit quid re
uendit sit

Vitupit iuliu[m]
cesare

Concludit u[er]itatu[m]
duz ista lingua
oues

Aliud p[re]ceptu[m]

nro facultate. Hec gra officioz qui psequit cu
 suma utilitate rei pu. magnaz ipi adipiscetur
 gra et glia. In his aut utilitati pceptis aut
 pr tyr stois. qui athenis sup e mortuis. duo
 pnta censet ee aparetio utilitudo curacionez
 et pecunie. quas res asumo pho pntat arbitro:
 q eent faales. sut certe uales. Et utilitudo sub
 stentat notia sui corpis et obsequione euz rex
 q res. aut. pdee soleant aut obee et gnuencia moi
 nctu o qz qm corpis tuedi ei. et pntaten
 dis uoluptatibz postremo. arte eoz quoz ad
 sciaz h pntet. Rex aut familiaris qri d; huz rebz
 aquibz abe turpitudine gnuant at diligentia. et
 psumonia eudez et rebz augen. Has res co
 modissime xenophon soctione. psecuto e i eoli
 bro qui yconomic. mscbit que nos ista fere
 etate. cu essez. qua rex tu mic agro milatini gu
 tum. Et utilitatu compacio. qm h locuz erat i
 qituz aparetio pntissus sepe e ncia Nam et
 corpis qmoda cu extins i extna euz corpis i
 ipa mte corpis. et extna qpari solent. Cuz
 extins corpis hoc mo gpaue. Vale ut malis q
 dures ee euz corpis extna hoc mo dures ee pon
 q maxia corpis mab. Ipa mte corpis sic ut
 bona utilitudo uoluptati au ponat. Vntz celeu
 tan extmou. aut ut gla dmutz ut uectigali
 urbana iustias. Exquo gne copacione illud est
 sems catoms. Aquo cu qritur qd marie i re
 familiari expediret. Rur bu pascet qd si satis bu
 pascet. qd tm bu nescire. qd qituz arare. et ai
 ille qui qsierat dixit. qd e fenerari. tuc cato qd
 hoiez mquit occidere. Exquo i mltis aliis d; itelli
 utilitatu opactos fieri sole rectuz hoc adiectu ee
 qituz exquendoz offoz genis. Et toto hoc
 de genere dequerenda de collocanda pecunia et
 de utenda qmodi aquibzdam optis mnt adia
 mie medmz sedentibz q ab illis phis ulla msc
 la disputat. Erit ti ei cognoscenda pment
 emz ad utilitatem de qua hoc libro disputatur e
 Reliqua deinceps persequamur. Sequitur. l. 3

Judicium curdam
 pho

pceptis pntem

Docet ofuare peni
 mlti

Et e virtut mltitudi
 numez supet

Et pntent qdam
 i emula aparetio

Declarat poneda
 casus

Concludit

Vidz obiectum

Dat pcepta mltis q pntem
 fuerit aparetio Judicio am
 pnt. et pmo docet coferre sa
 mlti

Tangit hic duplex utilitaz
 au hacten de simplici virtu
 te sic dictuz

Vale ut malis. i. magis velle

Concludit. pntem qntudo
 ab auctoritate

Exmisit se accompanio penie
 et fuit promaz assilum

In hoc tercio libro Tullius definit
de pugna ualoris et honesti ponit ac
pino phemius 2° tractatus ibi 2° p^o
neg^o Introducit aut in hoc phemio
quidam dicitur et virtutem sapientie
maxime componit se sibi pino q^o i
troducit illius sapientie allegari a
catone 2° illud dicitur commendat ibi
2° magnificam

Duplex est otus aut e otus p^ore
areare corpus et animus et hoc e vile
et abiectus Aliud p^o reare corpus
si anima e in cura et tunc e laudabile

condit omni sum no possessor p^o
rari otio sapientie

Notificat sunt otus

Comparat se sapientem ostendo magis
aut otus sapientie

VBLIV M sapientie Exphat^o off^o

marce filij eius qui Inapit terans
p^omus africanus appellatus sit dice
solituz sapit cato qui fuit fere eius
equalis. nup^o se nup^o otus e^o q^o ai
o ciosus ne nup^o soluz q^o ai solus e^o

commendat illud dicit
et p^o otus quous sapio
nem

Et p^oea dicebat se
neca sapientie magis
otio marcer neche
aut remissus 3 si
no dissolutus

Magnifica uero uox et magno uiro ac sapiente
digna q^o declarat illuz et in otio denegotio co
gitare et in solitudine secū loqui solitū ut ne
q^o cessaret unq^o et miteduz colloquio altius n^o
egret itaq^o due res q^o languorez afferit ceteris
illuz acuebat otus et solitudo Vellem nobis h^o
idem uere dice licet 3 si nup^o mutacione tanta
in genij pstantia q^o leqm possim^o noluntate e^o
p^orie agredim^o Nam are pu forensib^oq^o negon^o
armis mps nup^o phibiti otus psequi Et obea
caz urbe relicta nura pagrantes sepe soli suz 3
nec h^o otus ai africanu otio nec h^o solitudo ai
illa copanda est Ille e regescens auri pu pulcra
m^os mimb^o otus sumebat almi 7 acetu homi
frequentiaq^o miteduz tanq^o mportu se in solitudine
reapiebat Nostroz aut otu negocij in opia no
requiescendi studio ostitutuz est Extincto e sena
tu delectisq^o m^odijs qd e qd dignu nobis aut
in cura Aut in foro age possim^o Ita qui i ma
celentate atq^o in oculis amu quondaz mremi
mic fugientes aspectuz sceleratoruz quib^o oia re
duidant abdi^o nos quinz licet et sepe soli sum^o
3 q^o sic abhoibus doctis accepiz no soli exu
lis eligē minima oportē si et exerce exipis si qd
in esset boni p^oea 7 otio finis no illo quidez quo
d^o is qui quondaz pepisset pace et otu ciuitati
nec eam solitudinez lingue patior qua in affert
naitas no noluntis Q^o african^o maiore lan
dem me ul meo iudicio uisq^obat Nulla tu ei
ingem^o monumta mandata lris ull^o opus otu
ulluz solitudis mun^o extat Exquo intelligi d^o
illuz mentis agitacoe m^ouestigacoeq^o eamz rez
quos cogitando psequbat nec soli nec otiosu
uq^o fuisse Nos aut qui no tū uobus hem^o ut co

condidit
condit sui desideria

Assignat emu

Concludit

Ridete quos

et m^oet 7 d^o m^oet suis sapia

Tunc videtur pugnare utilitas
cum honestate quod aliquid videtur
tunc utile et non honestum et

2^a ratio ab aliis arguitur et

videtur oppositum positione pan
neque 2^a redditur casus dicti ibi 2^a
est enim

Quid sit summus bonus

por^{ph} his qui negant eum locum aparetio p^{re}missum
si ^{de modis} alio relictum. nec oio scibendum fuisse. qz iniqui
possit utilitas. cu honestate pugnare De quo alius
pot h^{ic} dubitationes. et ad hibendum. ne fuit hoc
gen^{us}. qd^o in d^{ist}inctione p^{re}meti. Tercium e an plane
obmutendum. alius dubitatur no pot. qui ap^{er}ne
cio susceptus sit si relictus Nam qui ex d^{ist}inctione
sp^{er}antia duas p^{ar}tes absoluit h^{ic} n^{on} est restare
etiam. Preterea maximo libro tercio de hac p^{ar}te
pollicetur se demerere ee d^{ist}inctum. Accedit eodem
testis loquens possidom^{us}. qui et scibit in quadi
epla. p^{er} Rusticum ruffum dice solere qui p^{re}meti
audierat ut nemo p^{re}meti eet iⁿuentus. qui uenit
eam p^{re}meti quas ap^{er}elles m^{er}itoat^{us} reliquiss^{et} ab
soluet. Oue e pulchritudo reliq^{ue} corp^{is} imitandi
sp^{er}am^{us} auferbat sic ea p^{re}meti q^{ue} p^{re}mississ^{et} p^{er}
eoz q^{ue} p^{re}metiss^{et} p^{re}meti n^{on} est p^{re}meti. Qz
obit^{us} de iudicio p^{re}meti dubitatur no pot Recte
ne aut^{em} hac t^{er}cia p^{ar}te adexigendum offi^{um} admittit
an sec^{us} de eo fortasse dubitari pot Nam sine ho
nestus solus boni e ut stoyas placet. siue qd^o ho
nestus e id ita sumus boni est. Quedammodu pi
pateat^{us} v^{er}is indet. ut oia exalta p^{ar}te collecta
ux^{us} n^{on} mⁱⁿu^{us} mⁱⁿu^{us} mⁱⁿu^{us} mⁱⁿu^{us} h^{ic} est. Dubitandum no
e quin n^{on} possit utilitas cu honestate pugnare
Itaqz accipit^{us} sortem exalta solit^{us} eoz qui p^{er}
mⁱⁿu^{us} hec na coherencia opione distraxisset cu
qd^o ita sint stoyas assensu ut qd^o honestu eet
id ee utile censeret. nec utile quicq^{ue} q^{ue} no ho
nestus. Qz si eet id p^{re}meti qui p^{er}ea n^{on} tutez co
lenda^{us} dicet. qz ea efficiens utilitatis eet. ut
hi qui res expetenda^{us} ul^{us} voluptate ul^{us} iⁿ digen
cia metuant. h^{ic} eet ei dicere utilitate alii cu ho
nestate pugnare. Qz cu sit is qui id soli bo
nu iudicet qd^o honestus sit. q^{ue} aut^{em} h^{ic} repugnet
sp^{er}u quada^{us} utilitatis eoz neqz a^{cc}essione meliore
mtaz si n^{on} decessione peiores no mⁱⁿu^{us} debuisse
ei^{us} moi delibacionez iⁿtroducte. magna qd^o utile
mⁱⁿu^{us} cu eo qd^o honestus e opetur. Et e qd^o summus
boni astorias distincti n^{on} mⁱⁿu^{us} ad h^{ic} h^{ic} ut

Distinguit

probat aliam me
brum

2^a ratio

monet ambigui
tatem

Concludit ex sm^a
lo^{co} aut^{em}

Arguit iⁿ oppositum
con^{tra} p^{re}meti ex
aucte epicureo

Reducit se ad stoyas

Adiungit

Concludit

Distinguit de bono
iste soluendo

Et sic quo summa
honestas in his libris

Terminat honestas
stricto et laxo

Declarat altum

Electio inter mem
bra

Concludit

Dat cum documentis

Concludit prohibe
re apud bonos
et honestos et pmo
et dicit hanc co
pationem inest
quos non fuit isti compa
re et apud quos fuit 2° ibi s; quid

optimos summa cum virtute sepe agitur. Ceterum aut
q; si natus est ita legem si ea virtuti non repug
naret. ^{et si ea debent fieri cum virtute} Quid cum ita sit putat quidam non recte
has operationes esse introductas. nec quicquam de eo ge
nere oio proprium dicitur. tunc illud quidem
honestum. qd appie uereq; dicitur. id insipientibus
et solis in amittente dimelli nq; pot. In his at
magnis pfectis sapi^o no e. ipm illud quidem
pfectum honestum. nullo mo similitudine honesti co
pnt. Hec e omnia offia. de quibus in his libris du
putantur. media ista appellatur. ^{coia tui boni q; multi} ea coia sunt
et late patet. q et ingem boitate mlti assequit
et pgressione dulcedi illud aut offi qd rectu
illi appellat pfectum atq; absolutum e. et ut uide
dicunt omne mios h. nec pter sapienter eade
magnitudo pot. Cum aut aliq acti e in quo media
offi copant id amilare uidetur ee perfectu q
nulgus qd absit apfecto q; fere intelligit non
extoto. qns aut intelligi n putat pmissu. Qd
aut impoemantib; i picturis ulu uenit i aliis q;
oplibus ut delectent impiti landetq; et q; ludi
da no sunt. ob eis credo ca; q; i sit in his aliqd
pbi qd capiat igitur q qdes. quid in una q; re
sit mti neq; ant indicare itaq; cu sint docti api
tis de sinit facile a sma. Hec g offi. de quibus
his libris differim. q; secunda ee. qdaz honesta
dicunt no sapientu mo. ppa. s; cu oi homi ge
nere coia itaq; hi omne magnis e mritutis i do
lis q monetur. Nec no cu duo decy aut duo sa
pientes fortes mti gmeozant. aut cu fabrianus
aut cu aristides iustis noies. aut ab illis for
titudie aut ab his iusticie tanq; asapiente pe
nt ex. Nemo e homi sic sapiens. ut sapiente
noluz intelligi. Nec hi qm sapientes habita st
i noiat. ad cato q c. lehr sapientes fuerit. Nec
illi quidem vii. s; ex medioz offoz frequita sili
tudine qndaz gerebat spe; q; sapientu. Quo
arca nec id qd uere honestu e. fas e q; uti
repugnancia compare. n id qd coit appellam
honestu qd coit ab his qui bonos se uide h
pationem inest honestis stricto et uere sine laxo. et coit sicut. 2° uidet apud
quos non fuit isti compa. et apud quos fuit 2° ibi s; quid

Quae aliquibus boni indite
remas noiamur eo q; ea se hnt
adcomodum sicut pecunia tingit
vestes

Terminat honestas
stricto et laxo

ponit electionem; i de pro vi
lie tractare

sum exemplum de illo bene lo
mpteto de quo tractatur e
et uidet illud honestu eo le
elle in analie

Sapientia e qui celestia i hu
mana metitur q inque mlla
pe turbato eade. Marimu
e ee sapientes et uo dicitur
gregori. Sapia hui mundi
stulticia apud deu

^{hunc & uoluntatem}
 uoluit aut emolumentis ^{comune} ^{de hoc} ^{conuenienter} ^{et} ^{quod} ^{est} ^{opandus} ^{et} ^{tamen} ^{quod}
 id honestus ^{et} ^{quod} ⁱⁿ ^{mentis} ^{intelligentia} ^{et} ^{cadit} ⁱⁿ ^{me}
 dum ^{et} ^{quod} ^{uoluntatem} ^{et} ^{quod} ^{nobis} ^{est} ^{quod} ^{illud} ^{quod} ^{propter} ^{de} ^{ut}
 quod ^{est} ^{honestus} ^{sapientibus} ^{Aliter} ^{est} ^{tamen} ^{non} ^{potest} ^{si}
 qua ad utilitatem ^{est} ^{fratrum} ^{per} ^{gratiam} ^{et} ^{si} ^{quidem} ^{de}
 his ^{quod} ^{consuetudine} ^{officiorum} ^{existimant} ^{boni} ^{et}
 aut omnia metuntur emolumentis ^{et} ^{quod} ^{modis} ⁱⁿ ^{ea}
 uoluit ponderari honeste ^{hi} ^{solent} ⁱⁿ ^{delibere}
 unde honestus ^{aut} ^{eo} ^{quod} ^{utile} ^{putat} ^{operari}
 boni ⁱⁿ ^{non} ^{solent} ^{itaque} ^{existimo} ^{pariter} ^{aut}
 dixit homines solere ⁱⁿ ^{hac} ^{opacoe} ^{dubitare} ^h
 ipsum sensisse ^{quod} ^{dixit} ^{solere} ^{non} ^{et} ^{oportet}
 esse ^{non} ^{non} ^{plurimum} ^{putare} ^{quod} ^{utile} ^{uideat} ^{quod}
 quod honestus ^{et} ^{si} ^{it} ^{se} ^{operari} ⁱⁿ ^{hac} ^{aliquid} ^{dub}
 bitare turpissimum ^{Quid} ^{ergo} ^{est} ^{quod} ^{non} ⁱⁿ ^{quod}
 asserere dubitationem ^{soleat} ^{considerandum} ^{quod} ^{uideat}
 Credo si qui dubitatio ^{accidit} ^{quale} ^{sit} ^{id} ^{de} ^{quod}
 consideret ^{sepe} ^{est} ^{turpe} ^{sit} ^{ut} ^{quod} ^{turpe} ^{plerumque}
 huius soleat inueniatur ^{non} ^{est} ^{turpe} ^{Exemplum} ^{autem} ^{pro}
 nat aliquid ^{quod} ^{pateat} ^{latum} ^{quod} ^{potest} ^{magis} ^{est} ^{scelus}
 quod ^{non} ^{non} ^{homines} ^{sed} ^{et} ^{familiares} ^{homines} ^{occidere}
 non ^{ergo} ^{se} ^{astutit} ^{scelus} ^{siquidem} ^{turpissimum} ^{occidit}
 quidem ^{familiares} ^{pro} ^{quidem} ^{romano} ^{non} ^{uide}
 tur ^{qui} ^{ex} ^{orbibus} ^{paulus} ^{scilicet} ^{illud} ^{pulcherrimum}
 existimat ^{Uit} ^{ergo} ^{utilitas} ^{honestate} ^{ymo} ^{non}
 honestas ^{utilitatem} ^{secuta} ^{est} ^{itaque} ^{sine} ^{ullo} ^{enim}
 re diiudicare possumus ^{si} ^{qui} ^{aut} ^{illo} ^{quod} ^{honestum}
 intelligimus ^{pugnat} ^{id} ^{uidebit} ^{quod} ^{appellamus} ^{uti}
 le formula ^{quodam} ^{disputandi} ^{constituta} ^{est} ^{quoniam}
 si sequamur ⁱⁿ ^{opacoe} ^{re} ^{ab} ^{offo} ^{magis} ^{recedet}
 erit autem ^h ^{formula} ^{stoicorum} ^{rei} ^{discipline} ^{magis}
 assentaneus ^{quam} ^{quidem} ^{his} ^{libris} ^{per} ^{sequi} ^{quod}
 quod ^{autem} ^{tenbo} ^{achademias} ^{et} ^{apipaterias} ^{ut}
 qui ^{odit} ^{idem} ^{erit} ^{achademia} ^{quod} ^{indene} ^{utilia}
 his ^{quod} ^{honestas} ^{et} ^{supponi} ^{tamen} ^{splendidi} ^{et} ^{ab} ^{eis}
 discessit ^{quibus} ^{quodam} ^{honestus} ^{est} ^{ideus} ^{utile} ^{uideat}
 nec ^{utile} ^{quidem} ^{quod} ^{non} ^{honestum} ^{est} ^{quod} ^{ab} ^{his} ^{quibus}
 et ^{honestus} ^{aliquid} ^{non} ^{utile} ^{aut} ^{utile} ^{non} ^{honestum}
 Nobis autem ^{via} ^{achademia} ^{magna} ^{habetur} ^{datur} ^{autem}
 datur ^{ut} ^{quod} ^{cuiusque} ^{maxime} ^{probale} ^{occurrat} ^{id} ^{non} ⁱⁿ ^{me}

Adhuc relinendo ad quos
 spectat verum et sumum honestum

Applicat ad dictum et intellexit
 cum panthei et concludit
 ex eius antea

Voluit ut sic turpe est exheredare
 filium et pessimum filium alii ho-
 nestum est ut puta si machinaretur
 non enim enim

Concludit pro modo interrogat
 probat antea et factis iam

tota dicebant nihil utile quod
 non honestum et est et achademia
 dicebant aliquid honestum eo quod
 non utile et est

Resumit quod ad alios

Quelao

licet in honestum est
 melius in malum
 et homines tam pot
 sed honestum et ille
 amicus uell prius
 uincere ut tu in

Concludit
 Alia conclusio

Approbatio formule
 per antea stoicos
 qui inueniunt ipse

Antipofora

licet defendere

Declaratio formule

et glaz cognoscendi

habeat defendere. Sed redeo ad formulas. Deinde
si alii aliquid in hominibus hoc in comodo. Sicut como
dus angere. magis est si natus quam mori quam pauper quam do
lor quam cetera quam putat aut corpori accidere aut rebus ex
tims. Nam principio tollit ^{similitudine} omnia humani et soc
etates. Si enim ita est affectu ut ipse sibi quisque
emolumentum spoliatur aut molest alium diripi
necesse est cum qui maxime est si natus humani generis socia
tes. Ut si unum quodque membrum ^{intellectus} sensus hinc hinc ut
posse putaret. Se natus si primum membris ^{simplicitate} naturam
ad se traduxisset debilitari et itare totum corpus necesse
esset. Sic si unus quisque nostrum ad se rapiat comodi
aliorum detrahatque quod cuique possit emolumentum sing
na societas hominum et civitas civitas necesse est. Nam sibi
ut quisque malit. Quod ad usum vite pertinet. Quod alii
acquire cessat. Et non repugnante natura. Illud nam non
patitur. ut aliorum spolia nostras facultates copias
operum ingratum. Neque non hoc solum natura. et mihi gentium
sed et legibus populo quibus in singulis civitatibus res
prout et tunc. eodem modo constitutum est. ut non liceat sibi
comodi cum nocere alii. hoc est spectat leges. et hoc
noluit in columen esse civium. ^{non violatum} quia qui
dirimunt eos morte exilio ^{destruit} iudicio dano cohercet
Atque hoc multo magis efficit ipsa natura. id est quod est lex.
divina et humana parere quod velit. Omnis autem pare
bit. qui sibi naturam volent. unumque omittet
ut alienum appetat et id quod alii detrahunt sibi assu
mat. Et est multo magis est si natus excellitque animi et ma
gistro itemque civitas iusticie liberalitas quam no
luptas. ^{in illis} quam in ista. quam duntaxat. que quod est ostendit et per mul
ilo duntaxat operantes. cum utilitate civis magis animi et ex
celsi est. Deinde autem de alio sibi comodi cum magis
est si natus quia mors quam dolor quam cetera eodem generis
Itaque magis est si natus. per omnes gentes si fieri possit
observandis ac minuendis maxime labores mode
stiasque suscipere mutantes hercule illius que ho
minum fama beneficiorum memor in concilio celsis
tibus collocantur quam unum in solitudine non modo per
sine ullis molestiis. Sed et in maxime voluptatibus
habundantes omnibus copiis ut excellas et pulchritudine

Nihil enim est magis rationi
tamen natus quam alii subvenire

Alia probatio

Inducit simile

Interpositum
finit

Approbatio auctoritate

Amation

Ratio prima

Adde documentum

Autem autem
autem autem

quod duntaxat duntaxat neque
iusticia liberalitas per ad na
ptinent non quod magis hoc p
ita

et miris. Quo circa quisque optimo et splendi
 dissimo ingemo longe illas ^{actum} ^{replacine} ^{hinc} ^{an po}
 nit Ex quo efficitur homines non obedientes homini nocere
 non posse. Demum per alios molat ut ipse aliquid como
 di consequatur at non existimat se facere quod natus est magis
 censet fugiendas mortes paupertates dolores animas
 siones et liberos propinquos amicos quod facere cum
 in iuriis. Cum non existimat quod natus sit in hominibus mo
 laudis. quid cum eo distat qui omnino homines ex homine
 tollat. Cum fugiendum id quidem censeret si multo illa
 peiora mortes paupertates dolores erant in eo quod
 ulli aut corporis aut fortune interitus aut gra
 uis existimat. Ergo unus deus esse omnibus oppositus ut
 eadem sit utilitas universis et universorum quod si ad se
 quisque rapiat dissoluetur omnis humana consortio atque
 et si hoc non prescribitur ut homo homini quicunque sit ob
 eam ipsam causam quod homo sit consulari velit necesse
 est eandem naturam omnium utilitatem esse ceteris. Quod si
 ita est una et eadem omnis et eadem lege naturae id
 quod ipsum si ita est esse molare alteri non lege prohibe
 mur. Verum aut prius. Verum et extremum.
 Nam illud quidem absurdum est quod quidam dicunt
 parenti se aut fratri non detracturum suum commodum cum
 aliam rationem esse ceteris reliquorum. Si vero non minus
 nullas societates totius utilitatis cum statuunt esse
 cum omnibus quod summa omnes societates distrahunt cum
 tatis. Cum autem cunctis dicunt rationes habere extio
 rum negant huius durimur omnes humani generis socie
 tates quia sublata beneficentia liberalitas bonitas
 iustitia fides tollitur que quoniam tollitur et adiungit
 deos et mortales impii indicandi sunt ab his
 et constitutis in homines societates erant. Cum socie
 tates artificiosius nihil est magis arbitrari esse
 quod nam homines homini detractum suum commodum cum quibus
 omnia in comoda subire vel extrema vel corporis vel
 et ipse aut quod nascitur iustitia. Si est una virtus
 omnis est domina et regina virtutum. forsitan quis
 prius dixit. Nonne et sapiens si famem ipse sustineat
 aut abstulerit ab aliis alii homines admittant rem
 utili. Hinc vero non est e contra in mea utilitas

Conclusio

Finis 2^a et 3^a distina

Artem de laudibus

Alia po

Conclusio

Approbatio

probit adhibetur

Improbatur opinio
quod non propter

Exclusio alius opinio
omne

Inducit ad rem

Dat documentum

Conclusio

Conclusio

Quod si quis inveniatur eodem
 modo ut si quis prohibetur
 ut si quis utitur
 ut si quis utitur
 ut si quis utitur
 ut si quis utitur
 ut si quis utitur

Quæstio

Actus

Alia p^{te}

Conclusio

Corr^{ti}

Aliud dicitur

probat assu^m q^d
honestus ē ueritas
hōisExclusio p^{te}neti

q^d ai talis affectio neminez ut molez comodi mea
grā. Quid si fallari ^{scilicet} crudelem tyrānyz īmmanez
uir bon^{us} nec ip^e frigore q^d faciat nescitu spoliare pos
sit. nō ne faciat. hec ad iudicanduz sūt facillima
Nam siquid ab hoīe utili. ad nullaz p^{te}z utilitatis
tue cā detraxis in hūane fecis q^d q^d nāe legez. Si
aut^{em} is tu sis qm multaz utilitatez rei pit^{et}. atqz
hōmz societati. si ī mta remaneas. afferre possis
si qd ob ei cāz alii detraxis nō sit reprehendend^{us}
Si aut^{em} is nō sit cōmōi sūū atqz incomoduz fe
renduz ē. pot^{est} q^d de altius cōmodis detrahendū
Non g^o magis ē q^d nāz moribz aut egestas. a^{ut} qd
cōmōi q^d de t^{er}tio atqz appetio. alieni q^d cōis uti
litatis derelictio q^d nāz ē. ē ē in mta itaqz lex ip^a
nē q^d utilitatez hōmz q^dsuat et q^dnet decime pro
fecto ut ab hoīe meriti. atqz in utili. ad sapiētez
bonū fortēqz uiuūz tūstent^{ur} res adinuenduz ne
cessariē. qm si occiderit multaz de cōi utilitate de
traxerit. Modo hoc ita faciat ut ne ip^e dese hū ex
istmans seseqz diligens. hanc cāz beat ad iuriaz
Itaqz sēp offō fūgetur utilitati q^dsilens hōmz. et
ei quā sepe ymemoro hūane societati. Nam qd
ad phalarī attinet p^{er}facile iudicari ē. Nulla ē ē
societas nō cū tyrānis. q^d pot^{est} sūma distrac
tio ē. Neqz ē q^d nāz spoliare eū si possis quē ē ho
nestuz necare atqz h^{ic} omie genus pestiferū atqz
impūz ex hōmz cōitati exēminanduz ē. Et ē ut mē
bra quedam amputant^{ur} si et ip^a sag^ue et tāq^d
spū carē cepit. et nocet reliqz p^{ar}tibz corp^{is}. sic
ista in figura hōis feritas et belue īmāitaz aco
mūtate tanq^d hūanitate corp^{is} segreganda ē hū
gūis q^donez sūt omie he inq^uibz ex t^{er}pi offiū ex
q^dritur. Eius mōi g^o credo res pānetuz p^{er}secutuz
fuisse. nisi aliq^d causē at occupatio eius q^dsiluz ē
nullz ad quā ip^a q^dsultaciones exsuprioribz
libz satis mltā p^{re}cepta sūt q^d p^{er}facile possit qd p^{er}
turpitudinē fugiendū qd sit. qd id arco fugiendū
nō sit quod omnino turpe non sit

Ed qm opⁱ in d^{ic}to p^{er} tū absoluto tāq^d
fastigūz īpōim^{us} ut geometre solet non

Ex t^{er}pi ex t^{er}pi inspectione nō
em^{us} h^{ic} ip^a inspectione p^{er}u^{er}
pōt ēē utilis et honesti

Ex t^{er}pi et p^{er}mittit se tūc
taturūz pugūz que videt^{ur}
ēē mē utile i honestūz Et
p^{er}mo assūmēdo mores geo
metrarūz petit q^d cedi asilio
aliquo

^{pbare}
 oia docet s; postulare. ut qda s; gcedat quo facit q no
 lent explicent. sic ego ate postulo mi accedo ut in q
 cedas si potes n pter id qd honestu sit p se ee expe
 tenduz. sm h no licet p aratpuz. at illud ete dabit
 qd honestu sit id ee marie p se expetenduz. Anchi
 utrimis sane e. et tuz hoc tu illud. pbabilis inter
 nec pter ea qd pabile. de m hoc pnu pmetus
 defendedo est. qz no utilia ai honestis pugnare alu
 posse dicit. Neq; e ei fas erat. s; ea q uident utilia
 Nich uco utile qd no idem honestu. n honestu qd
 no idem utile sit. sepe testatur. negatq; ullaz pste
 maiorez i miaz homi in ualisse qua eoz opionez q
 ista distinxit itaq; no ut alu anponet; utilia ho
 nestis. s; ea sine errore diiudicarez. si qui madissent
 mduxit eaz que uider ee no q eet. repugnantiaz hac
 s; ptez relictaz. explebz; ullis aduiculis. s; ut dr i
 arte nro Neq; e qd e de hac pte post pmetu ex
 plicatur qd qdes m. pbaret de his qm man uis eue
 Vm g aliqua spes utilitatis obiecta. **Q**uerit
 e comones nre e: s; si ay amz intendens tur
 pitudinez mdeat ad miaz ei rei. q spes utilitatis at
 tullet. tuc no utilitas relinquida e: s; intelligenduz
 ubi turpitudine sit. ibi utilitatez ee no posse: qd si n
 e taz q niaz q turpitudine. recta e et quemenia i qsta
 cu na desiderat aspuit qz oia: n qz taz s; niaz q
 utilitas ete m eadez re uali turpitudine ee no pt iteq;
 li ad honestatez nati suz. eaz aut sola expetendu
 e ut zenom miaz e. aut ete oi pondere gmoz hndu
 e. q reliqua oia. q aristoteli placet nre e qd honestu
 sit id ee aut soluz. aut sumu bonu. qd aut bonu
 id ete utile ita quicqd honestu id uale. Qd ete
 homi no pboz ay aliqd qd uale miaz e. arripuit
 id qtinuo secut ab honesto. hinc lic e hinc nene
 na. hic falsa testa nascit. hic furta peculatu expi
 llacoes dirupaoes qz locoaz i amuz. hic opu m
 miaz potencie no ferende. Postremo et mlibris
 amitatib; regndi existit cupiditates: quib; n nec
 n fedi ex cogitu pot emolumenta e rez fal
 laab; miaz uident. pena no dico leguz. quas sepe
 prupit s; ipius turpitudis q acbissima e no mder

Id inquit p ipatetia gremium

Exequitur et amando pmetus

Accessus ad pmetu. et ot se per
tractanduz de repugnantia

Exequit et pmo dat vnu docu
mentuz p cognosce res uales
et au m eis sint turpia ul spes
turpitudis

Effectus dubitatio

Exigit petiaoz

pugnare ai honesto

Concludit

probat et arguit
argua

24 rano

Concludit

hominadu

Ratio

q. sic deliberat

de vita

Uobrem h. quidem deliberantem gius tollat e medio: e' totus sceleratus i impiu qui deliberat utru id alle qntur qd honestu ee videant au se facit scelere q taminet

In ipa e' dubitatione fiam? in est et si ad id no p uenit

Corr. m

Fuo

ergo ea oio deliberanda no sut inqmb e' turpis ipsa deliberatio Atq; et eroi deliberatione celandi et ocul

tandi spes opmoq; remoueda est Satis e' nobis si

mo mpha aliqd pferaz? pnuafuz ee dz Et et omies

deos hoiesq; celare possim? n ti amare n iustit

libidmose n i otment ee facienduz; n inqum et si fieri honeste possit pcedend

Exemplu

Inc ille greges inducat aplatone qui ai atia dis

cessiss; magis qbdam nubaby descendit i illuz

hiatus eneuz equi ut fabule ferit aiant au' m

latib; foras erunt qmb; aptis hois mortui indit

corpue magtudme usitata anuliq; aureuz indigi

to que ut detrahit ipe induit erat e' regi' pastor

Tu in conuho pastoz se gtilit ibi au; palaz eme

pullaz a supiore pcamuli ad pullaz oiterat amillo mdebat ipe aut oia

plauie seu supfies mdebat id rursum mdebat au; mlocuz amulu iou

terat Itaq; hac oportunitate anuli usus regne stu

pruz mtilit caq; ad mte regez dnu mtemt

substitutq; quoz obstare arbitrabat nec mhis et

facionib; eu qsq; potuit uidere sic repente anuli

bificio rer hie exortus e' Tunc g ipm amulu si

heut sapiet n plus sibi hce putet petare q si no

hret honesta e' bone viris no occulta qru' Atz

hoc loco ply qdaz minime mali illi quidez si no

satis acuti metaz et gmtiaz fabulaz plata dicat

aplatone q' uero ille aut fcu id ee aut fieri posse

defendat hec e' e' uis h' anuli et h' ex si nemo la

tur? nemo ne suspicatur? quidez sit ai aliqd dnu

caaz potencie dominacois q' futuruz sit semp ig

notuz sit ne fcu? negat id fieri posse si id posse

fieri q'q' pot id quidez dz q' qd negat posse si id

posz fieri quid naz facit urgent rustice sane ne

gant e' posse fieri i eo pstat hoc ubuz quid ual

no uident au; emz qum si possint celare qd fcu

sit no qru? possint ne celare si tamq' tormita qda

adhibet ut si responderent se in punitate porta fcu

ros qd expediat facinorosos se ee fateant? si negant

Uidit m mltis et si oculo
fieri possit committendu;

Exemplu gregu ad pbandu
q' nihil debet fieri m mte
habet alioz latet naz idm
ms q'aa dz imordere e'

Virtus anuli erat magna
erat emz m illo anulo lapie
nonne elotopia auo ruto
hoies reddit inuisibiles

Conclusio opumous quondaz
phoz ab emmiaz

Argue eoi istoz

principali si uo roe pene

ple ipi fugienda ee credant. Et iam ad pponit ruitam

Inadit sepe mltie cae que audent ados utilitatis spe

non aut hoc de liberetur reliqua no sit honestas ppr

utilitatis magnitudinis. nam id quidem in probis e sed

illud possit ne id qd utile videat fieri non turpiter

Qm collatino college brutus mpm abrogabat

potat unde face i mltie. fuerat e m regib expelle

die soa bruti qsiloz et adutor. aut aut qsilu h

puapea cepissent cogitaz supbi nomqz torquoz. et

memoraz rei ee tollendaz qd erat utile prie qsilu id

erat ita honestaz. et et ipd collatino place debet

Itaqz utilitas nahir p honestate. sine qua nec uti

litas quidee ee potuiss. at meo rege qm urbem co

didit non ita opes e utilitatis amz repulit eme au

mb ee utile mli pcedit hoi aut mlii eet nali se soluz qd aut alto regre frez m

tenne obnuit hic i pietate i huamitate. ut qd utile

uidebat. n3 eat alleq possi: et hi mlii ca. opposuit

spem honestate. nec pbabilez. nec sane idoneaz. per

cauit ig pace salua. ul qm ul romuli dicit Nec

ni m3 nobis utilitatez ommittende sut. alijs qz tudee

aut his ipi egerim: s3 anqz sine utilitate qd sine al

terme i mra fiat suanduz est. Et ite crissp ut

mlta qm ad stadnu mquit currit emi et gteude

d3 qd maxie possit ut mcat supplutate en ai qm

etat. et aut manu depellere. nullo mo d3 sic i mra

sibi queqz pete qd pmeat ad usuz no mquu e. ali

surripe mo no est. Clarie at p bant offa m

amicijs quib et no tribue qd recte possia. et tbnie

qd no sit equu q offu e. Et huius gnis toane et

brene a no difficile pceptuz e. q e mident utilia i

honorez duntie uoluptatez. cetaz gnis exdem ha

amiciat mqp an ponendu sut. At m3 q rez pntaz

m3 q me miranduz ac fidem amia ca vir bonis

facet Nec si index quidem eit de ipo amico. poit

e psonaz amia. aut mdui mdine. tu dabit amia

ae ut nera amia caz ee malit. ut porande lity qd

quo ad pleges. licet ac comodez. Cuz no mirato

snia dicenda sit. Memment denz se adhibe testez

a. ut arbitror mitez snaz. qua n ipi hoi dedit denz

dum? Itaqz pclaruz amiorib mores accepinis

point casus p oide qn ho
nestuz d3 mspia i utilitate
et utilitas ex honestate pro
cedit

Ex m opposituz ad omdndm
mb ee utile mli pcedit hoi
aut mlii eet nali se soluz qd
aut alto regre frez m

Ab amice audiam pho

Caplin de per turbatione offoz
in amiaqz

resupao. ppoia qz
qu occurrut ei que
debent fia. al vider
h3e spez turpitudis

Dabit ille
culpa mmo
qz dicitur

Concludit
dumposora

Regula seu dominuz

ductuul pofoz

excludit

C. emp. p. f. c. am. a. c.

Conclusio

Antiposita

Dandi am. iudicat
C. m.

C. m. ex. c. m. m.

rogandi iudicis si eum tenerem. q. salua fide facere
possi. h. rogatio ad ea p. m. i. q. paulo an dixi hoste
amico am. d. i. c. e. posse g. r. e. d. i. Nam si oia facienda sunt
q. am. i. u. e. l. m. t. n. o. am. i. a. c. i. e. t. a. l. e. s. s. z. g. i. m. r. a. c. i. o. n. e. s. p. u. t. a.
de sunt. loquor aut de oib. am. i. a. c. i. a. s. n. a. z. m. i. s. a. p. i. e.
n. b. v. i. r. i. s. p. f. e. c. t. i. s. q. n. p. o. t. e. e. t. a. l. e. s. a. l. i. a. f. i. d. e. s. h. o. n. e. s. t. a.
O amonē et phi. th. y. a. z. p. y. t. a. g. o. r. e. o. s. f. e. r. t. h. o. c. a. n. o.
m. i. s. e. f. i. n. i. s. s. e. u. t. t. i. e. o. z. a. l. i. d. y. o. m. i. s. i. n. e. t. y. r. a. n. n. e.
d. i. c. n. e. a. s. d. e. s. t. i. n. a. s. s. i. z. e. t. i. s. q. m. m. o. r. t. i. a. d. d. i. c. t. i. c. e. t. p. m. i.
c. o. s. s. d. i. o. s. g. r. i. d. a. d. o. z. s. u. o. z. c. i. p. o. s. t. u. l. a. m. i. s. s. i. z. n. a. s. f. i. s.
e. a. l. i. c. i. s. t. e. n. d. i. u. t. s. i. i. l. l. e. n. o. r. e. u. n. i. s. s. i. z. m. a. n. d. e. d. u. z.
e. e. t. s. i. p. i. q. m. t. i. a. d. d. i. c. i. s. s. e. r. e. c. e. p. i. s. s. i. z. a. d. m. i. r. a. t. o. e. o. z. f. i.
d. e. m. e. o. z. f. i. d. e. m. t. y. r. a. n. n. e. p. e. t. i. u. t. u. t. s. e. a. d. a. m. i. a. c. i. a.
t. i. n. y. a. s. c. e. d. e. r. e. t. C. u. z. i. g. i. d. q. d. u. t. i. l. e. i. n. d. e. r. i. a. m. i. a. c. i. a.
a. n. z. e. o. q. d. h. o. n. e. s. t. a. t. i. s. e. o. p. a. t. u. r. u. a. c. e. a. t. u. t. i. l. i. t. a. t. i. s. s. p. e. s.
n. a. l. e. a. t. h. o. n. e. s. t. a. t. i. s. C. u. z. a. u. t. i. a. m. i. a. c. i. a. q. h. o. n. e. s. t. a. t. i. s.
p. o. s. t. u. l. a. b. u. n. t. r. e. l. i. g. i. o. e. t. f. i. d. e. s. a. n. p. o. n. a. t. a. m. i. a. c. i. e.
h. i. c. h. e. b. i. t. i. s. q. u. e. e. x. q. u. i. z. d. e. l. e. c. t. i. o. f. i. s. s. i. z. i. u. t. i. l. i.
t. a. t. i. s. s. p. e. i. n. r. e. p. s. e. p. i. s. s. i. e. p. e. t. i. t. a. t. i. z. u. t. i. n. c. o. n. t. i. n. u.
d. i. s. t. u. r. b. a. c. i. o. n. e. u. r. i. D. u. r. i. s. e. a. t. h. e. m. e. n. s. e. s. q. u. i. s. a. u. e.
r. i. t. u. t. a. g. m. e. t. i. s. q. u. i. c. l. a. s. s. e. n. a. l. e. b. a. n. t. p. o. l. l. i. c. e. s. p. a.
d. e. r. e. n. t. n. e. c. m. i. s. s. i. z. e. u. t. i. l. e. N. i. m. i. s. e. m. m. e. b. a. t. p. p. p.
p. m. i. q. u. i. t. a. t. e. z. e. g. u. i. a. p. u. r. i. t. o. s. s. i. z. i. q. d. a. r. d. e. l. e. u. t. i. l. e. e. s. t.
e. h. o. m. i. n. i. s. n. e. q. u. a. z. s. e. q. u. i. d. e. b. e. z. m. a. x. i. m. e. m. i. n. i. t. a. c. r. u.
d. e. l. i. t. a. s. O. d. a. l. e. a. g. u. n. t. e. t. q. u. i. p. e. g. n. o. s. n. a. p. h. i. b. e. n. t.
e. o. s. q. z. e. x. t. i. n. u. a. t. u. t. p. e. n. i. a. p. p. r. e. s. u. r. o. s. p. a. p. i. u. n. p.
N. a. m. e. e. p. r. o. c. a. n. e. q. u. i. a. m. i. s. n. o. s. i. t. r. e. c. t. i. z. e. n. o. h. e. c.
q. u. a. l. e. g. e. m. t. u. l. e. r. i. n. t. s. a. p. i. e. n. t. i. s. s. i. m. i. q. u. i. l. e. s. c. r. a. s. s. i. u. s.
e. t. s. c. e. n. o. l. a. U. s. u. n. o. m. i. s. s. i. z. p. h. i. b. e. p. e. g. n. o. s. s. a. n. e. i. n.
h. u. m. a. n. i. e. s. t. I. l. l. a. s. u. n. t. p. e. l. a. z. a. i. n. q. u. i. b. z. p. i. s. s. i. z. u. t. i. l. i. t. a. t. i. s.
s. p. e. s. p. h. o. n. e. s. t. a. t. e. g. r. e. p. i. n. t. P. l. e. n. a. e. x. e. m. i. t. e. s. p. u.
t. i. s. e. p. e. t. i. m. a. x. i. e. b. e. l. l. i. c. o. p. u. n. i. c. o. s. o. q. c. a. n. e. s. i. c. a. l. a. m. i.
t. a. t. e. a. c. c. e. p. t. a. m. a. i. o. r. e. s. a. n. o. s. h. u. i. t. q. u. i. m. i. q. u. i. t. e. b. z. f. i. s. t.
i. n. u. l. l. a. f. i. n. e. t. i. m. o. r. i. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. u. l. l. a. m. e. n. o. p. a. c. i. o. t. a.
t. a. m. o. e. h. o. n. e. s. t. i. n. e. s. p. e. z. u. t. i. l. i. t. a. t. i. s. o. b. s. c. u. r. e. t.

Athemēses aut. p. s. a. r. u. z. i. m. p. e. t. u. z. n. u. l. l. o. m. o. p. o. s. s. e. n. t.
s. u. b. s. i. s. t. e. r. e. s. t. a. t. u. e. r. e. t. q. u. i. n. i. b. e. r. e. l. i. c. t. a. g. i. g. i. b. z. e. t.
l. i. b. e. n. t. a. d. e. c. e. n. e. d. e. p. o. i. n. t. s. n. a. u. e. s. o. s. c. e. d. e. r. e. t. l. i. b. e. r. a. t. e. q. z.
g. r. e. a. c. c. l. a. s. s. e. d. e. f. e. r. e. t. a. l. d. e. f. e. n. d. e. r. e. n. t. C. i. r. s. i. l. i. z. q. u. i. d. a. z.
s. u. a. d. e. n. t. e. z. u. t. i. n. i. b. e. m. a. n. e. r. e. t. x. e. n. s. e. n. q. z. r. e. a. p. e. n. t. l. i. p. i.

Valerius de hoc p. m. e. m. c.
de am. i. a. c. i. a. m. e. x. t. i. n. o. s. h. i. m. i.
c. i. v. i. i.

Agit de p. m. i. a. c. i. o. n. e. e. s. s. i. z.
i. n. r. e. p. i. s. e. u. t. i. l. i. t. a. t. i. s.

O. d. a. l. e. a. g. u. n. t. e. t. p. r. o. b. i. t. a. c. i. o. e. t.
i. n. u. t. i. l. o. p. u. n. i. c. o. s. q. u. a. n. t. i. d. a. z.

dibus obmerit atq; ille utilitatē sequi videbat. ^{syntact.} si ea
nulla erat repugnante honestate

De iusticia valerius max.
lib. 1. hoc tangit libro 1.

Themistodes post victoriam ipius belli qd p^{er}seus
fuit dixit i q^{uod} tunc se hūc q^{uod} silm^{us} rei p^{ro} salute s^{ed}
id sari opus. nō eē postulavit ne aliquis ^{vol} daret q^{uod}
eū cōtaret. datus ē aristides. hūc ille classem la-
cedemoniorū q^{uod} sub ducta eēt ad gyp^{ty}tiū. dāni mēdi
posse. quo frō lacedemoniorū q^{uod} sub ducta opes nātē
eēt. qd aristides eū audiss^{et} m^ultos magna expecta-
tione venit dixitq; putile eē q^{uod} silm^{us} qd themistodes
asserret s^{ed} minū honestū. Itaq; athenienses qd ho-
nestū nō eēt. id nec utile quidē putaverūt totū
q^{uod} eaz rem quaz ne audierūt quidē auctore aris-
te repudiaverūt. O delus^{us} hī quaz nos qm p^{ro}ria
tas i mūnes socos nectigales hēm. Alaneas g^o
qd turpe sit id nūq^{uam} eē utile. nec tū quidē eū
id qd utile eē putes adipiscere. hoc ē ipm utile
putare. qd turpe sit calamitosū ē. Et madmitur
sup^{er} dūi sepe eā eū repug^{ant}ē utilitas honestati
videat^{ur} ut aīutendū sit repūgnat nē plane an
possit eū honestati cōnigi

concludit

laudat athenienses

conclusio

Responso p^{ro}p^{ri}o i demonstratione
repugnante

Alexandria p^{ro}fectus rhodū magnū fr-
umentū m^ultū aditū m^ultū rhodiorū i opia i fame. sū-
maq; anone caritate. si idem sciat q^{uod} plures m^ulti-
tores ab alexandria soluisse navesq; i cursu fr-
mento omīstas petentes rhodū m^ultū dūc^{er} ne
sit id rhodū an silencio sūi quā plimo vendi-
tur. sapientes et bonū vīrū fingit. de eius deli-
beratione et q^{uod} sultatione q^{uod} m^ultū qm celatur. rho-
dios nō sit si id tūpe indicet. s^{ed} an sit turpe du-
bitet. In hūmōi tūc aliud diogenē babilonio vidē
solet magno et g^oni stoyco. aliud antipatro disci-
pulo eius hōi acutissimo antipat^{er} oīa p^{ro} p^{ro} fac-
enda. ut ne quid oīo qd venditor nont ēptor
ignoret. diogenē venditores. C^{on}tra nūc cūli
q^{uod} sultatū sit dūc^{er} m^ultū oportē cetā sine m^ultidū
agere. et qm vendat nēlle quaz optiā sua ven-
dere. aduēri expolm. nēnto mēz nō plūe quā
cetū. fortasse eē m^ultū eū m^ultū ē copia an

q^{uod} m^u

determinatio

Reductio et p^{ro}p^{ri}o op^{er}is m^u
tip^{er} m^u

Opus diogenē g^oni

Allegatio anti
patri

ante q. d. m. h.

ex pte ho

Ratio diogenes

Dedit

Ex q. d. casus

Ratio anti pti

Argumentum amano

Epilogus

fit inuria Exoritur anti pti rō exalta pte quid
agis tu. cui te oib; osulere debeas. et sume hu
manni societati. ea q; lege natur sit. etq; hēas pūa
pia nē. quib; parē. et q; semp seq debeas. ut utili
tas cōi tua. cōis utilitas sit. Viciat q; et cōis uti
litat tua sit. celabis hoies quid hie ad sit como
ditatis copie Rūdebit diogenes. fortasse sic aliud
ē celare aliud tacere Neq; ego te nē celo si tibi
nō dico q; nā deoz sit. quā sit sume bonoz q; t
plus pdesent cogita quā trita utilitas. Et nō
q; qd tibi audire utile ē: siquidē memisti cē mē
hoies nā omītas societates. Menū inquit ille. s;
vnde qd ista societas tal' ē. ut nō sūm cūq; sit. qd
si ita ē. ne vendendūz quidei quicq; ē s; donādūz
Vides in hac tota disceptatione nō illud dīa. qm
hec tūpe sit. tū qm expedit faciat. s; ita expedi
re ut tūpe. nō sit ex alta aut pte ea re qd tūpe

Vendet edes vir bon' Ut nō ē faciendum

Upp aliqua inuria q; ipē noit ceti ignorent
pestilentes sint et heantur salubres ignoret in
omib; cubiculis appē serpentes. male nutiati.
rimose. Et si pter dūz nemo sciat. Quare si
hec emptorib; venditor nō dixit. edes q; nēdide
rit. plus mltō q; se venditorū putant mī id m
mlte. aut i pbe fecit ille nō mptē inquit anti pti
quid ē ē aliud arumt mā nō monstrare. qd athe
me exsanctionib; pubhas sciam ē. si h; nō ē opto
rem pan rīc. et perrores magnaz frandez i ante

plus et ē q; māz nō mōstrare. Nam ē scientē i erro
rez altūm inducē Diogenes q; mī te emē cogit
qui nec hortat qdē ē. ille qd nō placebat. pspit
tu qd placebat emisti. q; si qui pscbūt nullā bonā
būq; edificataz nō extimant se se fecellisse. et si illa
nec bona ē. nec edificata rō mltō minūe qui
domū nō laudant vbi ē indiciūz ēptoz ibi fi
ant venditorū q; pōt ē. Et mī aut nō omē domū
pstandūz ē qd domū nō ē id pstandūz putat. qd nō
ē stultū q; venditorē emē rei quā vendit inuria
narrare. quid aut tam absurdūz q; si dū mltū
ita pō p dicit domū pestilentes vendit. Sic g' i

Conclusio ad hortandūz filiu
sui

Argumentum ex pte diogenes

Solutio diogenes

Et nō omē qd dicit venditor
dū rem suāz laudat cū pti
dū mltō min' nō dicit

Capitulum de iudicio et exactione
p[ro]dictorum dubiorum

Et subaudi tunc celare e[st] a[m]m[us]
velis eos quorum m[er]it[us] hoc fare
ignare id e[st] a[m]m[us] emolumentum
q[uod] tu laas

Vas[er] i. vanus ferens. callidi
Callidus e[st] qui dolo et fraude
erit[ur] virtutis imit[or]e. v[er]it[as]
iste qui alicui[us] dolosus f[er]it
intuens ut alius eode[m] potest
ledere possit. m[er]it[us] reservat

Oppipare voluptuose sine magna
apparatu opum

^{expte antip[er]}
quibusd[am] cas[us] dubijs exalta p[er] defenditur honestas
^{ut i[n] ca[ss]o diogenes}
tas ex altera ita deutilitate dicit[ur] ut id q[uod] utile m[er]eatur
no[n] m[er]ito facere honestus sit. s[ed] et no[n] facere turpe
hec e[st] illa q[uod] iudex ualens fieri cu[m] honestis sepe d[ic]t[ur]
^{uallu}
lio q[uod] iudicandi sit. Non e[st] ut q[ui]t[ur] exposu[er]it s[ed] ut
^{uallu}
explicare. Non g[er]o iudex nec firmari ille r[ati]o[n]e
nec h[ic] eduxit uenditor celare emptores debuisse ut
e[st] id e[st] celare q[uod] retineas. s[ed] cu[m] q[uod] tu laas id
ignorare emolumenta tu cu[m] uelis eos quorum inter
sit id fare. Hoc aut[em] celandi gen[us] quale sit et am
horis que no[n] iudex. ete no[n] ap[er]t[us] no[n] si phas non
ingenium. no[n] nisi no[n] yuri bon[um] usus pot[est] absaui
astuti fallaci[us] malicio[si] callidi. n[on] t[ame]n uas[er]
hec tot et alia plura. no[n] ne e[st] i[n] utile m[er]ito subire
noia. ^{q[uod] d[icitur] ualde utile} si utip[er]andi qui retineant. q[uod] de h[ic]
^{absconde}
extimandus e[st] qui o[mn]i[us] falsitate adhibuit dehis
Qualis canis eque romanus no[n] i[n] facit s[ed] sa
tis licit[us] cu[m] se siracusa[rum] ortandi ut ip[s]e
d[ic]t[ur] solebat no[n] negocandi ca[ss]o g[er]it[ur] d[ic]ta
bat se ortulor[um] aliquor[um] em[er]e n[on] n[on] i[n] m[er]ito
fecit amicos et ubi se oblectare s[un]t m[er]ito p[er]ellatib[us]
pos[set] q[uod] cu[m] p[er] crepuit phich[us] ei quidam qui a
gentianaz facit syracusis dixit uenales se quide[m]
ortus no[n] h[ic] s[ed] licet uti canno. si uell[et] ut suis et
simul ad cenaz hoies i[n] ortos i[n]uitant. m[er]ito p[er]ellatib[us]
diez cu[m] ille p[er]m[is]it t[un]c phich[us] qui e[st] ut argenti
r[ati]o ap[er]t[us] o[mn]i[us] ordines g[er]it[ur] piscatores ad se co
nocant et ab h[ic] petunt ut an[te] suos ortulos poste
ra die piscarent[ur] dixitq[ue] q[uod] eos facere uellet ad
cenam t[em]p[or]e n[on] e[st] can[is] oppipare parat[us] e[st] co
uini[us] cibari[us] an[te] o[mn]i[us] m[er]ito p[er]ellatib[us]
q[uod] cepat afferebat an[te] pedes phich[us] piscet abi
icebant. Tunc can[is] q[ui]s inquit q[uod] e[st] h[ic] phich[us] t[un]c
ne id piscant t[un]c ut cibari[us] Et ille q[uod] m[er]ito i[n]
quit hoc loco e[st] siracusa[rum] quicq[ue] e[st] piscant. hic aq[ue]
no[n] h[ic] ulla ista care non p[er]t[ur] i[n] census can[is] cu
piditate g[er]it[ur] aphitio ut uendat. Gramate ille
p[ri]mo q[uod] m[er]ito m[er]ito impetrat. emit h[ic] cupidus et lo
cuplex tanti. q[ui]nti phich[us] uoluit et emit m[er]ito p[er]ellatib[us]
tor noia facit negocant[ur] g[er]it[ur] i[n]uitat can[is] p[er]ellatib[us]

Soluo an[te]

De h[ic] d[ic]t[ur]

Dat iudiciu[m]

Cor[re]ct[us]

Ex[em]plum d[ic]t[ur]

Ex[em]plum casus de
uoluntate et
callidit[us] sup[er]
d[ic]t[ur]

posuit fundes
cu[m] d[ic]t[ur]

al[ia] post[er]ior

die familiaris suos. uenit ipse mature ^{nam daz} scalmulū ulli
 uidet. qrit exprio mano. unū ferie qdam piscatoz
 eent qz eos ullos uidet. nulle qz sciaz ille inquit
 sz h piscari ulli solent itaqz heri mirabar qd aut
 dussz ^{hic} comacari ^{amice} canū sz qnd facit. nōdū e' aquih ^{aut lex de dolo malo data pagm}
 collega. et familiaris me? puleat. de dolo malo fa
 mulas inqmb. ai ex eo qreze. qd eet dolus malus
 fidebat aut eet aliud simulant. aliud actuz. hoc
 idem sane luculente. ut abhoie pito diffimendi
 Ergo et phia? et omis aliud agentes. et aliud si
 mulantes pfidi mpxbi maliciofi sūt Nulluz g' ^{dolofoz} eoz
 fūi pot utile ee aut sit tot mays inqnatuz Qz si
 aquihana diffimacio uera ē exoi mta simlacio
 diffimilacioqz tollenda est ita ut nec emat meli' n'
 ut nendit. qeq' simlabit aut diffimilabit vir bon'
 atqz iste dolus malus. et legib' erat indicatuz. ut tu
 xij. tu. circūptio adolescentinuz lege latorū. et si
 lege iudicaz. inqmb. addit ex fide bona. Reliquoz
 aut iudicaz hec rba maxie excellit in arbitrio
 rei uxorie meli' equis ^{in re de pofitorio} mfiducia. ut m' bon' bñ
 agier. Quid g' aut in eo qd melius equis ē. pot
 nulla ps ee fraudis. aut az di m' bonos bñ agier
 qeq' agi dolose. aut maliciose pot Dolus aut malus
 mfiducia ut aut aquih' g' tuer. Tollendu ē g'
 ex reb' qhendis omē mēdaanz. Non licitatore uē
 ditor. nec qm q se licitatur emptor apponet. neqz
 si ad loquidūz uenit nō plusq' semel loqitur
Quitus quide scenola publy filius. ai postulassz
 ut s' fundus an' emptor erat semel iudicaret
 idqz nenditor ita fecissz dixit se plus existimae
 addidit. cummoz. nemo ē qm hoc viri boni fuis
 se neget. sz sapiētis negat: ut si minoris q' po
 tuisz vendidissz. Hec g' ē illa pmae. q' alios bo
 nos alios sapiētes existimant Exquo em' neqz
 q' sape sapiētiam qm ipse s' pdesse neqret: uē id
 quidez siquid eet. pdee. m ai emio quenuret Hec
 catōz qde rhoduz discipuluz pūcti mdeo mhis
 libuz quoz de officiis scpsit Q' ^{inco} tuberom dicē
 sapiētis ee inbil. con. mores leges mstituta faciē
 tez hie roez rei familiaris Nz emz soluz nobis di

Illano

Auctoritate

Auctoritate

Comediano

licitatore a uenit
 eoz pmanando
 ut mmozando pro
 senectū apponet
 sz vincto ubi p
 pūctū expmet

S' scenole

pūctū pūctū hñ
 māmz

Conclusio

Refellit utā autē
 qm falsa

Ab mēte alā

i. dol i. mēta qmssio iudicab'
 p legem xij. tubulaz Cirā
 scpsas a. ex hereditario. et fūi
 dano puberū pūctū p legē
 quā tulit latoms et suban
 di dolus ipse iudicab' sz le
 gem qz qm amio iadebat
 iudicaz aliam pito de quo
 lex ita nō emt. et tū credū
 bat iudicaz. aliam pito qm
 bona fide dicebat fūi fūi hoc
 Reliquoz aut sz ūba. s. meli'
 equis q' pūctū i. max' excellit
 a. pūctū m arbitrio rei uo
 rie a. m iudicio in quo arbit'
 eligebat de re uxoria et po
 nebat sz ūba meli' eg' itz
 m fiducia q. iudicab' et do
 lus malus ut s. ai dicebat
 m' bonos bñ agier

Auctor emi

beatonē. de quo mēti q' p
 ney caray

negat hunc fuisse
solimō qz nō sit op

Capitulum de iure p̄dior

Exemplum qd tangit et valeat
li. viij. c. ij. de p̄natis iudicib
ex p̄mo

Utrum catone

Exemplum

debem?
ntes eē nolū? s. libis. p̄mque amicit maxie qz
rei p̄uē. Anglorū facultates i copie i duntie sūt
ciuitatis: hinc scenole fūm de quo paulo an dūi
place nullo mō pōt. et ē oīo se negat tū fūm cō
pendū sū cā qz nō liceat. hinc nec lans magna
tēuenda. nec gra est. Et sine i simulatio i dūsim
ulatio dolus malus ē. per paucē res sūt. nqb
nō dolus malus iste nescit: sine vir bon? ē is q
p̄dē. quib. p̄dest nocet nemī recte. iustiz virū bo
nū nō facile repm? Nūq̄ g' ē uile peccare. qz est
semp turpe. et quia semp est honestus virū bonū
eē semper est uile. **U**lc de iure. quidē p̄diorū ap
nos sūmiz mī. cui ē. ut m hys uendēdis iura
et dicerent q nota eēt ligna mīcupata. q qui
uenditor. Nam aī ex xij. tabulis satis eēt cautū
ei p̄stari q eēt ligna mīcupata. q qui i ficiatiz
eēt duplices penas subiret amittit q sūltiz i rēti
cēnac pena q̄stituta ē: Quicqd ē ē m̄p̄dio mī. Cūla
id statuerit. si uenditor sciret n nouitiz dūz eēt oportē p̄stari
Vt aīz m̄tice auguriz augures atturi eēt nū
fisset qz tūc claudm centumaluz: qz edes i celo
monte hēbat demoliri eas quaz altitudo officēt
auspiaz claudm p̄sc̄p̄it mīlū et uendidit. i
emut p̄bly calsum? lanari? hinc ab auguribz
illud idem demīcatiz ē itaqz calsum? aīz de
molitiz eēt cogmīlū qz claudm edes postea p̄sc̄p̄isse
q eēt ab augūbz demoliri mīlū arbitriū illū ad
egit qz sibi dare facē oportēt ex fide bona. **A**d
tho smāz dixit hūm mī catone p̄: ut ē ceti expi
tribz sic hūc qui illud hūz p̄gemit. ex filio ē nō
andus s. g' iudex ita pronūciat. cū m uendū
de rem eas scilz. et nō p̄mīciat emptōi d̄p̄m
p̄stari oportē. gō ad fidem bonaz statuit p̄uē nō
tūz eē emptori mīlū qd nosset uenditor. **Q**d si
recte iudicant nō recte firmētari? ille nō recte
edū pestilentū uenditor tacuit. Et hūmōi rēti
centie omīs iure cuih q̄phendi nō pūt. q aut
posuit diligēt tenent. **A**d oramus catidm
p̄m qz nū. **S**. Sergio orate uendiderat edes eas
quaz ab eodē ip̄e paucis aīis emerit. **H**e p̄gio ser

Pona

Resumit sūm ser
nole

Dat sūm iudicū
laudando seruo
lūm q̄ p̄stā p̄h
d̄p̄uātē

Conclusio

De clauatio

Cūla
mīlū ad lūstiaoz
oportē p̄stari

Concludit hoc
factū

ad optatio

ad p̄gio ser
p̄gio

Conclusio

Solutio

Respondeo ad primam
questionem

Concludit

Quod remanet

Inutilitas

Alia

Conditio

mebant. ^{videtur} si h i mancipio maris nō dixit adducta
res in iudiciū ē. orata. ^{potest} crassus cratidiamū defendebat
antonius. me ^{significat} crassus urgebat. q mti nendit nō di
cebat. sciens id oportet p̄stari. equitates antoniū. qm id
m̄ti igitur s̄gio nō fuisse qm illas edes nendidit n̄
fuisse n̄re dia. nec eū fuisse. ^{detrahit} qm id qd emerat q
m̄re esset teneret. Quorū hic hec ut intelligat illd
nō placuisse maiorib; m̄is astutis: s; ali; leges ali;
ph̄ tollit astutias. ^{remouet} Leges q̄ne magnit̄e possunt
ph̄ q̄tis q̄tis rōe et intelligencia. ^{subleuat} Rō g; hoc postu
lat ne quid insidiose. ne quid simulate. ne quid
fallacie. ^{facit} Sūt g; ne insidie tendē plagas. et si exa
tatur nō sit nec agitat̄. ^{adoperat} Ip̄e em̄ fere nullo m
sequite sepe merent. sic m̄i auz edes. p̄ s̄bas tabulas
tamq; plagam ponas. domū p̄ m̄ia nendat i eam
aliquis m̄curat m̄pendens. ^{q̄d aliat p̄ m̄idiat} Hoc q̄p̄ m̄deo p̄ dep̄
uaciones q̄suetudis nec more turpe hū n̄z aut lege
sanari aut n̄re am̄i. tū n̄e lege sanati ē. Quā
etas ē ē. q̄ si sepe dām sit dicendūz tū sepi ē. la
tissime quidē que pateat om̄z m̄t oēs. m̄terior eoz
qui eodem civitatis gentis s̄. p̄p̄ioz eoz q̄ eodem
civitatis. Itaq; maiores aliud m̄e gentiū. qd aut
gentiūz idēz em̄le eē d̄z. ^{latius} Nos n̄ea n̄ris ger
mane iusticie solidas. et exp̄s̄as effigies illis tunc
m̄. Umbra et ymaginib; utim̄. ear ip̄s ut sequēz
ferūt ē ex optis n̄e et m̄itatis ex. Nam q̄ti n̄ba
illa uti ne p̄ te fidem n̄e tuaz capm̄ fraudat
ut s̄z. q̄ illa aurea ut m̄t bonos b̄i agier oz. et s̄i
frandacione: s; qui s̄nt b̄i. et qd sit b̄i agim̄g q̄ ē
Quanto quidē scenola pontifex magnū dice
bat in om̄ib; h̄y arbitrio in quib; adderetur
ex fide bona. fidēq; bone nomē existimabit magnā
latissime. ^{no quā h̄y} Idq; illarū m̄tutis societatis fidēq;
mandatis reb; emptis nenditis cōductis locatis
quib; m̄te societas q̄tinet. n̄ h̄y mag; eē m̄dias sta
tiē. p̄stam̄ auz in plerisq; eēnt m̄ia q̄ria qd quāq;
anq; p̄stā oportere. Quo circa astutiae tollende
sūt eaq; malicia q̄ m̄le illa quidē m̄dē sic eē p̄ri
denciaz s; ab eā ea distat plimū. Prudencia ē
collocata m̄delectu bonoz et maloz: malicia s̄i oīa

ad opant ad p̄positum

Quod p̄t̄ q̄d al d̄i h̄er
insidiose

Incepit p̄stam̄ q̄suetudis

q̄d ē em̄le nō idēz m̄mo
gentiūz
ad aliud m̄e em̄le eēno
luerit

q̄d m̄dēnt ear i oēs. s; in
ul exibē q̄ dū m̄e credē tibi
m̄h̄t mali suspicius s̄ue m̄
corde

q̄ turpia s̄ mala s̄ mala bone p̄mit an̄ Nec nō m
m̄p̄dus soluz m̄s am̄l^{nati ante gāli} ductū a nā maliciāq̄ fraudē
q̄ indicat. s̄ et i^{similoz} macipioz nendiaone nenditoris fr
ma ois excludit. qm̄ ē s̄are debuit desamitate de

Exclusio de p̄dus
ad m̄s mācipioz

Venditor m̄tlib. p̄stat d̄p̄ fuga fortis p̄stat edictō ediliū h̄dūz aha cū ē Exq̄
m̄z et li edictō ediliū a edi intelligitur qm̄ m̄ris nā fone sit. h̄ s̄ n̄z c̄. nem
hao sen edilitatis m̄r et nem id agē. ut exaltā p̄det istina Nec ulla p̄mit
hereduz a h̄ditatis aha cū m̄te maior repiri p̄t. q̄ i malicia simulato m̄tel
q̄ s̄. on̄ on̄ ac emolūm̄ ligenit. ex quo ita i m̄abiha nascit. ut n̄tliha
tuz ad emptorē spectat

concludit

dic doanūm

subiecto ex oīz

judicat ex

excludit

Exemplū qd̄m
det̄ uale nec ē
honestū

judiciū sūm

judiciū autoz

dic cū

cu; honestis p̄gnare m̄deant. Quot ē quisq̄ re
p̄et qm̄ m̄p̄mitate et ignozacōe hom̄z om̄z p̄h
ta s̄ astūie possit i m̄ria / P̄ditem̄ si placet ecūz
m̄his quidē ex^{q̄ d̄ om̄s male fecerit} m̄quib; peccari m̄lgr hom̄z. fer
tasse non p̄t ut Neq̄ ē desicari; uenefici; testari;
furi; peculatorib; h̄ loco differenduz ē. q̄ nō ūbz
sūt. et disp̄tate p̄hyoz. h̄ v̄m̄dis et carceris casti
gandi. Et li osiderem̄ q̄ faciūt h̄ h̄nt boni. Lūti
m̄ntij basilij locupletis hoīs falsūz testm̄ quidē
egreua romā attulerūt. qd̄ quo faciūz obtinēt s̄
p̄serūt h̄edez seai ad crastinū et Q̄ntū ortensū
hoīs em̄dez ciuitatis potētissios. qm̄ cū illud flm̄
ēē suspicarent. s̄ aut m̄llū c̄t q̄stū culpe alieni
facioris m̄m̄sauluz nō repulsaerūt Qd̄ iḡ
satis ne hoc ut nō relaq̄sse m̄dēnt. Mibi qd̄ nō
m̄det q̄q̄ alii m̄m̄ amam̄ alii nō odi mortui

De an̄ falsificatio testō s̄at
bit valen? libro ix. c. m̄. de
anarua ex p̄mo

Alius casus ostēdendo refutūz
testi illuz

Et cū basilis d̄^{q̄ d̄ om̄s male fecerit} satirūz sororis filiu; nomen
sūm ferre uolūss; eniq̄ feciss; h̄dēn. h̄nc dico
pat̄n̄p̄icem i fabiūz. O turpē nota t̄pm̄ illoz nō
erat eqm̄ p̄nceps cūte tē h̄tē ad satirū n̄ p̄
ter nomē p̄ueire. Et ē sūe qm̄ nō defendit i m̄
ruiz n̄z. p̄pulsat a suis cu; p̄t m̄ n̄ste facit ut i
p̄mo libro differm̄ qual h̄nd ē is. qm̄ nō mō n̄
repellit s̄ et adiūmat iūm̄iaz. Mibi quidē et n̄c
hereditates nō honeste m̄dēt si sūt maliciois.
blanditus offōz nō m̄tate s̄ simulacōe q̄site. At
qm̄ i talib; reb; aliud utile m̄dūz aliud honestū
m̄deri solet falsū. Nam eadem utilitatis q̄ honesta
nō ē reglā. Qm̄ h̄ nō p̄m̄dit ab hoc nulla frans

Doctus p̄sa v̄m̄s t̄m̄. qd̄ ē abert n̄llz facm̄? Sic ē cogitans illud quidē ho
sūm̄ ē m̄dūm̄ q̄ nā id ex n̄stūz. neq̄ h̄ expedit res an̄a copulatas m̄debit
v̄r h̄m̄m̄i sepat

Concludit

Vitupat bonitatem
et a-vitup

Quid nō viri boni

Adoptat

Orator quōdā

Autor rudi

Prout autem ad ostē
dendum boni viri

Concludit

Improbatio quorū
dam phōz

Ad optatō pueri

A similit

Exemplū

errore diuelli. qui fone ē fraudin; maletoz sce
leru; et cūmū omū; Itaq; si vir bonus hēat hāt
hanc vi ut si dignat; greguent possit in locuplec
tū testō nō; ems irripe hac in nō ntat. nec si
exploratu; qmdez hēat id omio nemiez iūq; sus
picaturū. At si daret hāt vū; marco aniso ut di
gitoz pūssione hīs poss; scpt; eē. qm re natā
hīs nō ess; in foro. crede mī saltaret homo autē
mīstus. is q; quē sentiz? virū bonū eē nī cūq; qd
mīse transferat. hoc qm ad mirat; is se quid sit
vir bon; nescire fateat. At nō siquis noluit aī
sui applicatā noticiā; enolūe iam se ipē doceat cū
virū bonū eē qui prosit qmb; pot; noceat nemī
mīsi lacesit; i nūria. Quid g; h nōne noceat q
qd; qī veneno pfiat. ut ueros hīdes hēat i eoz
locū; ipē succedat. nō g; faciat dixit quis qd uile
sit qd; expediat. vīmo intelligat nī expedire nī
utile eē qd; sit i mīst; hoc q nō didicēit bon; vir

Ambriaz gfularez audiebam. Cē nō potēt.
de prē nro puer indicē ad lūtiāo pūthe
fuisse eqi romano sane honesto. is cū; spōsio
nez fecit. m ulan vir bon; eēt. Itaq; ei dixisse
fībriaz se illaz rem nūq; se indicatū; ne aut sp
laret salma. pbatū horez si g; indicatū; aut statu
isse mīdē. virū bonū aliqū eē. cū; ea res i mīa
bilib; officiis. et landib; gtuēt. hūc g; vīro.
bono quē fībria et nō mō soctes nonāt qd nō
ualeat pdicare. h nō turpe ē dubitare phyo
q nec rustici qdē dubitēt. aqmb; natū; ē id qd
iam gtrū; est netustate. pūbū; cū; ē fidem
alicū; bonitatē; landant. dignū ē eē dicāt. qm
cū; mtenebri; mīces. h quā; hī vīnū; nī illaz nī
expedire qd nō deat. et si id poss; nullo refellē
te obtinē. Vides ne hoc pūbio nī gū; illi posse
nemaz dari. nī hūc quē paulo aī fingebam
digitoz pūssione hīditates omū; posse gūtere
ut ē qd turpe ē id qmē occultet tū honestū;
fīcī nullo m fīcī pot sic qd hōstū; nō ē id uile ne

At eū; p magna stp. Sic effia nō pē adū; ite
ma ē cā pectandi. Et repugnante natā

Doanū; de cōfātē dū; viri

Exemplū; qd et tangit Vale
rīne libro vii. c. n. d. p.
de ro hūcū; c. a. v.

Exmplex demonstratō; et
non personali;

marina cui aspe consulat longe ab eēt et septimū
 annū post p̄turā iaceret nec potitur nāq̄ consulatū
 uidetur. quātū aetellūz cūq̄ legatū eāt simū vi
 ruz et cūc cū ab eo impatore suo romani missus
 eēt ap̄ p̄ph. ro. cūmātū ē bellūz illū dūcē. s̄s
 se consulē fecitūz brem t̄p̄i aut unū at mortuū in
 gurtāz se in p̄tātez p̄li romani redactūz itaq̄
 frūis ē ille quidez consul. s̄s a fide iusticiaq̄ discet
 sit qui optimū et gratissimū cūc cūq̄ legatū aq̄
 missus eēt in indiaz flō cūc ad duxerit

addit

Concludit p̄dūz

Nec uī q̄dez gradian' offō boni viri fuit
 ē tū cū p̄tor eēt collegūz q̄ p̄torū t̄būm
 plebū adhibuissent ut res nūmāria de cōi
 sinā q̄steneret iactabat ē t̄p̄ibz illis nūmū sic
 ut nemo possz scire qd̄ h̄rēt. q̄s̄p̄serūt cōit' edic
 tūz cūz pena atq̄ iudicio q̄stuit q̄z ut om̄s sil'
 in rostra post mēdiciū descenderēt. et cūc quide
 alius. alio mari' arb' sellus in rostra recta. idq̄z
 qd̄ cōit' op̄ositū fūit solus edixit. et cū res si q̄
 res magno honori fuit om̄ibz vicis statue ad eas
 t̄s certi. qd̄ m̄lta. nemo nāq̄ m̄ltitudi fuit cari
 or h̄ fuit quē q̄ turbet m̄deliberacōe nō nāq̄ cū id
 in quo molatur equitas nō ē ita magnū illud
 aut qd̄ ex eo parit p̄ magnū uidet ut mario p̄
 ripe collegis. et t̄būmūz plebū grām p̄lārē nō
 ita turpe consulē ob eā rez fieri. qd̄ sibi tūc. p̄posu
 erat nālde utile uidebat. s̄s om̄z una reglā ē
 quā tibi cupio eē notissimā. aut illud qd̄ uilem
 det turpe nō sit. aut si turpe ē ne uideat. utile eē

Exemplū

Conclusio

Quid g' possūz ne aut illū mariū uirū bonū
 iudicare atq̄ hūc. explicā atq̄ exarte itelligē
 aq̄z tūz ut uideat q̄ sit mea spēs. fōt' notio viri
 boni Cadit g' i uirū bonū mētiri emolūmēti sui
 cū cūmāri p̄ripe fallē. n. p̄fecto nūm' Est g' illā
 res tanti aut cōmodūz ullūz tā expetēdūz ut
 viri bōi et splendorē. et nōz amittas Quid ē qd̄
 afferre tūi utilitas ista q̄ oī possit q̄tūz afferē. si
 boni viri nōz arripnent. fidē iusticiaq̄z detraheūt
 Quid ē mē ē utri ex hōie se gūtat quis i bellūz
 an hōis signa manitātē gerat bellūz: quid qm̄

iudicūz sunt

2^m iudicūz

3^m iudicūz

4^m iudicūz

5^m iudicūz

Rostra in caput mactū in quo
 erat rostra nūmū i signū et
 memoratūz victorie belloz noua
 lūz

Quid ē gradian' quāuis colle
 gū et tribunūz gē m̄ p̄
 p̄tor

fu
 vir

Declarat uersum

Ex^o muni

Improbatio

Apostropha

Conclusio

Ratio

Ab auctoritate

omnia recta et honesta negligunt diuini potentia a se
quantur. nonne idem faciunt quod et qui et locuti hinc
noluit. enim cum ipse audacia potens esset. Utile est ei
uidebat plinnum posse aliter in india id quod in ista in patria
et quod turpe et quod inutile esset non uidebat ipse autem soc
in ore semper grecos usus de phemissis habebat. quos di
cam si potero modice fortasse. Sed tamen ut res possit
intelligi. Nam si molandum est uis regnandi gratia
alijs rebus pietatem colas capitalis theoder. ut po
tius euripides qui id unum tantum quod omnia scelera
tissimum fuit excepit. Quid g' minuta collegit
hereditatem nictatur. venditiones fraudulenter
Ecce tibi dico qui rex populi romani diuiz omnia
gentium esse capient idque profecerit. Hanc euripides
tatem si honestam quis esse dicat autem est. probat et
est legum et libertatem intentum eorumque oppositione tenui
et de testabilem gloriam putat. qui autem fateri hoc
sunt non esse in ea ciuitate quod libera fuit quodque esse debeat
regnare si ei qui id facere possit esse utile quia hinc ob
urgacoe. aut quo potius g' initio a tanto errore co
ner auellere potest diu in mortales cumque esse utile fedis
simus? teterimmi paruadmi prie. quibus qui se ac
obstiterit ab oppositis eumque parent noiet. honest
tate g' dirigenda utilitas est: et quidem sic ut hec
duo uerba inter se discrepare unum tantum sonare uideat
Nunc ab eo ad uulgi opinionem. qui magis utilitas
quod regendi esse possit. Nihil enim in utilitate ei qui id in
iuste g' secutus sit in uicio cum ad iustitiam cepi renouare
roes. Prit e' cumque esse utiles angores solitudines
diurni et nocturni metus mei insidiarum periculorum
quod plenissima multa iniqui atque infideles reges pa
ua boni sunt inquit actus at cum regno. quod at
talo pelope. perditum inter obtinebat. Nam quanto
plures ei regi putas. qui exatu populi romani ip
ipsum romanum oppositis ciuitatemque non modo liberam. si
et gentibus in patet fuisse sibi coegit. Hinc tu quod
ostendit labes in animo censes huisse: quod uulnera cum aut
mita ipse per utile esse cum eius inter ea quod dicitur sit ut
qui illas eripuerit in maiora gratia futuro sit et gloria
Quod si h' utilia non sunt quod maxime uidentur quod plena sit

de libro illo euripidis poete
greci de quo sicutimus de re ce
laribus libro primo circa medium

Ecce. et adest tibi pro eis illis
iulius cesar

Improbatio uulgaris opinio

Valerius et ponit istud exemplum
libro sexto ca. vi. de iusticia a. m.

Viri q. d. loquuntur de q. d. istis
et quam utrum fuerit ipse utilis
et certum cu hoste i. a. m. an ve
nis

dedecoris ac turpitudinis sano persuasus esse debet
non esse utile quod non honestum sit. quod id quidem cum se
pe bello pirri ac fabricio consule. itez et asena
tu nostro indicatu est. Cum rex enim pirri populo ro
mano bellum ultimum tulisset. cumque de impio etiam
esset cum rege grioso ac potente per fugam ab eone
nit in castra fabricii. cuique est pollicatus si prius
promississet se ut clam venisset. sic clam impium cas
tra rediturum et cum veneno negaturum. hunc fa
brius reducendum curavit apurum idque ei
fieri laudatum asenatu est. Atque si spes utilitatis
opinionemque quam magni illud bellum per fugam
et granes adiutorum impium substatisset. si magis
dedecus et flagitium qui cum laudis etiam fuisse
eum non virtute si scelere superaret. Virumque utilem
vel fabricio qui talis in hac urbe qualis aristides
in athenis fuit. vel senatu nostro qui nunquam utilita
tem adigitate se iuxta armis se cum hoste pugne
an venemus. Cum gloria cum impium expetendum est
scelus absit in quo non potest esse gloria. Cum ipse oper
expetitur quod in non potuerit esse utilis cum infamia
Non igitur utilis illa. l. philippi. Quia filii sua quae
amitates. l. silla pecunia accepta senatu consuli
libamisset ut hec rursus nectigales essent. in his
pecuniis quas libertate dederant redderem. ei
senato est assensum turpe impio. pirratarum est meli
or fides quam senatus. Ad ad aucta nectigalia utilis est
quod quo usque andebunt quod dicitur quod non hostium pot
ant ulli impio quod gloria dei fulcat esse et benevolentia
locorum. utilis esse odium in infamia. Ego et cum catone
meo sepe dissenso. minus est in praefate videbat
etiam nectigaliaque defendere. omnia publicis ne
gare multa sociis. cum in hoc beneficium esse debemus. cum
illis sic agere ut cum colonis nostris solemus. eoque
magis quo illa ordinum quicquid ad salutem reip.
pertinebat. Male et curio cum ceteris transpadanorum
equum esse dicebat. semper autem addebat nuncat utilitas
potius dicit non esse equum. quia non utile esset rei publicae
quod

ut quod utilitas resul
tasset

ad optatio

improbatio opus

opione impio
bacio

Plenius est sexto libro. Cum utilis esse dicitur non
de officio ecatonis. Equumque fateretur esse

Subiecto exemplū talū qōmū Cui ne boni viri i maxia caritate aīo
 ne familiā nō alē in utraqz ptem disputat: s; tū
 ad extremū utilitate putat. offiū dirigi mag' q'
 2^a qō hūmāntate. Dicit si i maxia iactura faciendū sit
 3^a qō eque p'ciosi iacturā faciat pot' q' s'm m'is. hūc
 alio res familiaris. alio dūc hūmāntas. Cui ta
 bulaz de naufragio stultus arripuit extorq'bit ne
 4^a qō eam. sapiens si potuit negat: q' sit i iuriz. Qd
 dūc nāmo eripiet ne s'm. dūc nō plusq' nām
 5^a qō g'antē in alto deicē nām uelit. q' sua sit quo ad
 6^a qō ē puentiz sit eo quo māt' supra ē. nō dūc nā
 mō s; nāugātiz. Quid si ma tabula sit. dūc
 naufragi. hūc s'm sapientes sibi ut rapiat. an
 7^a qō alē cedat alē. Cedat nō s; ei cui mag' mēsit l' sua
 l' r. pū. cū inuere. Quid si h' paria in utroqz sit
 nullū eāt etiam s; q' sorte. aut dimicando met'
 alē cedat alē. Quid si p' fama expillet. amulor
 agat. ad erariz i dicet ne migratib; id filius ne
 phas. id quidez ē. qn et defendat p'tem si arguat
 8^a qō nō g' patā p'stat omib; officiis. imo nō s; ipi p'rie
 qduat p'os h're cūes impetēs. Quid si tirāndē
 occupare priaz. p'dē occupatib; p' silebit ne filio
 ymo nō obsecbit p'iez ne id faciat. si h' p'ficiat
 accūbit minab; et ad extremū si ad p'māe p'rie
 res spectabit p'rie salutē. anponet saluti p'rie
 9^a qō Quid et si sapiens adulterios nūmos accepit
 i prudēs p'boms. cū id nesciūt solutiō. ne sit
 eor. si cui debeat p'boms. Diogenes ait sic. anti
 10 qō p' negat. an pot' assentior. Qm uenemū fugi
 ens nendat sciens debeat ne dicē. nō nāe putat
 diogenes antipr viri boi exultat. He sūt q' gūse
 et iura stoycorz. In mācipio nēdendo. ne m'ia nō
 ex re i debeat com i ea q' n' dixerit. redibatur m're cūli mancipiū
 p'māre redibet l'ez. s; h' m'dacē ēē. aleatorē furē ebriosiz. alē dicē
 1^a qō rursus ul' retro da m'dacē. Siquis auriz nendens auricalciz
 debet. Est autem se putet nendere i dicet. ne ei vir bon' auriz
 redibit m'ij celi illud ēē. an emat denario. qd sit mille denario
 ti dampnū restat. ruz. perspicuū iām ē. et quid m' m'dacē. et q' sit
 2^a qō m' eor phyoqz quor nōm gūsa. pacta et p'missi
 semp nesciunda sūt. q' nec m' nec dolo malo ut p'
 3^a qō Ex de pacto q' s' h'ores solent dicē facta sūt. Siquis medicamēta
 edicto p'teno non
 qnuentur

Quid i beatitatem m'quid
 hō fugiens a. vitans ve
 nemiz i sibi cūe capiens
 et sciens a. scienter ven
 dat ipm venemiz debeat
 dicē id emptori

2^a qō

Ait ey p'ietat q' m' m'etiz
 sit natiz non hē

siq[ue] postea uteretur
si eo medicamento

De observantia promissionum
mutuam recipere

De comparatione vultus cum for-
titudine

dedent curiam ad aquas interituz pepigentq[ue] ne
illo medicamento san[us] fieri sit et ante aliquot post
maderat meindez morbu[rum] n[on] ab eo qui cu[m] pepigat
impetrat ut rem eo uti liceat quid facienduz sit
cu[m] sit is in human[us] qui n[on] ocedat n[on] ei quidpi[um] fiat
i[n]nie vite et saluti e[st] consulenduz Quid si quis la-
piens rogatus sit ab eo qui cu[m] h[ab]et faciat cu[m] ei
testam[en]to scriptu[m] miles reliquitur ut anteq[uam] h[ab]ita-
tem deat luce palaz in foro saltet id q[uod] se futuruz
promisit q[uod] al[iter] eni[us] h[ab]idem scripturus n[on] eet ille faciat
q[uod] promisit ille nec ne promissu[m] nolle et id arbi-
tror fuisse grunitatis q[ui] promisit si saltare in foro
turpe duxer honest[us] minet si ex h[ab]itudine n[on] cepit
q[uod] si cepit n[on] forte eam pecuniaz in re p[ro] magis
aliquo t[em]p[or]e o[m]itent ne ul saltare cu[m] p[re]o consul-
turne sit turpe n[on] sit Ac nec promissa illa suada
sunt q[uod] n[on] sit is ip[s]e uti ha quib[us] illa promissu[m] Sol-
pheton filio ut redem[us] ad fabulas futuruz se ee
dixit quicquid obtulit obtinuit ut p[re]o curu[m] tol-
leretur sublatu[m] e[st] atq[ue] is anteq[uam] o[m]stitit ictu ful-
mis deflagavit quito melius fuerat o[m]missu[m] pa-
tris n[on] suatu[m] ee Quid q[uod] theleus exegit pro
nulluz aneptimo cu[m] cu[m] tres optaciones neptim[us]
dixisset optavit intentuz filij sui ypolin cu[m] is p[re]o
suspectuz eet de nouca quo optato impetrato the-
leus i[n] maris fuit luctib[us] Quid agamien[us] cu[m] de
uomissu diane q[uod] i[n] regno suo pulcherim[us] natu[m] eet
illo anno molant efigemā qua quide[m] n[un]c erat
illo anno natu[m] pulcherrim[us] promissu[m] potius n[on] fa-
cienduz q[uod] tam tetru[m] faciu[m] admittenduz fuit q[uod]
et promissa facienda n[on] nu[m]q[uam] n[on] semp deposita red-
denda sunt Si gladiuz apud te que[m] cananite de-
posuit repetat in samens reddere sit petiu[m] offiu[m]
n[on] reddere Quid si is qui pecuniaz apud te depo-
suit belli in ferat p[re]o reddes ne depositu[m] non
ordo faciens e[st] q[uod] rez pu[er] q[uod] di e[st] carissima Si m[ul]-
ta q[uod] indent n[on] ee honesta t[em]p[or]ib[us] aliquib[us] fuit n[on]
honestu[m] facit promissa Ac de h[is] quid[am] q[uod] indent
ee utiliter q[uod] iusticia[m] simulatoe facit arbitari de

Sed qui a m[ag]i[stro] fontib[us] honestatis p[ri]mo libro i
offa dicit in eisde[us] usabiz cu[m] docebiz ea q[uod]

Aliud exemplum

Exemplum

Exm 2^m

Exm 3^m

videtur esse utilia. ut sunt quod sunt virtutis inimica. ac
 Tangit dea deprudencia quidem quas imitari malitia vult itemque
 Tangit dicenda de iusticia quod semper est utilis disputatur. Reliqua sunt due
 partes honestatis quas alia in ai excellentie magni
 tudine et persistencia cum alia in oratione et moderati
 one et temperantia et temperantia. Vile videtur vixi ut quidam
 do poete tragica perdidit. Nam apud hunc optum
 iudicant auctores talis de ulixi nulla suspicio est si simulant
 eius tragedie simulatione infame malicia subterfuge
 noluisse non honestum consilium aut utile ut aliquis for
 tasse dicit regis et yrace vixit ocase cum pentibus cum
 virore cum filio. Vixit cum decem in quottamque laboribus
 et periculis cum hac tranquillitate offerendum putas
 Ego non istam utilitatem ostendit et abiciendam
 qui quod honesta non sit nec utilem quidem esse arbitrio
 Quid est audiamus putas ulixi si illa simula
 tione persuasit. qui cum maris rex gessit in bello
 cum li audire ab ayace cum ipse fuit princeps iux
 Verba ayace in mirandi. Quomodo scitis solus neglexit fidem
 vixit simulant. ne couet istituit quod in pallame
 dis perspicax prudencia percipit malicia; auda
 cia; eiusdem fide sacra uis perpetuo falleret Illi
 uo non modo cum hostibus uerum et cum fluctibus id quod
 fecit dimicare melius fuit quod deserere ostendit gra
 tiam ad bellum barbarum inferendum. Sed omittam
 fabulas ad rem uiam factam ueniamus

Marcus attilius regulus cum consul iterum in affri
 ca ermsidius captus esset duce xanthippo lace
 demonio impatore ante pre hamibalis amulcare
 imatus missus erat senatum ut non redditi essent pe
 nis captum nobiles quidem rediret ipse cartagine
 is cum romam uenisset utilitatis spes indebat: si ut
 res declararet cum falsis indicant. quod erat talis manie
 mprna esse domi sue cum uxore cum libris quam calamita
 tem accepisset in bello ceteris foretne bellice in
 dicantem tenie dignitatis consulatus gradum. Quis
 li neget utilia quod ceteris magnitudo ai et fortitudo ne
 gat Nam loquutores quis auctores. Nam enim
 uirtutis. quod est non extimescere oia humana despice
 re. quod quod homini accidere possit in tollerandum putare
 itaque quid fecit in senatu uenit. mandata exposuit

Subiectio exempli non quod
 tangitur in valeno libro
 primo capitulo de religione
 Et tangitur super in primo li
 huius voluminis

obiectio

obiectio

suas ne dicere recusant. q̄ dñi i mte mirando hos
tñz tenentur. Dicens se nō ēē senatorē. Atq; illud
et ostensu hoiez dixit. quispiam et repugnatez un
litan reddi captivos negant ēē utile. illos ēē ado
lescentes ēē. et bonos duces se ofectuz senectute.
cui⁹ cui noluisse acta antortuz captivū retenti
sūt ip̄e caritaginē redit. n̄ enī caritas priē reti
nuit. n̄ suoz. ut nō tū ignorabat se ad crudelis
simuz hostez. et ad exq̄lita supplicia. p̄fusa s̄ me
miranduz q̄ suare putabat. Itaq; tū cū ingilando
necabat erat i meliori cā q̄ si domi senex capti
vus p̄m̄ remāssit. osularis. At stulte fecit q̄

Senex fecit ut ip̄e stulte si fuit
r̄ p̄e q̄ ducere q̄ d. non

nō nō nō censuerit captivos redimēdos. neq; et
dissuasent q̄o stulte. etia; ne si rei p̄t ducere
p̄t aut q̄ i utile r̄ p̄t sit id cupia; cum i utile
ēē. Peruenit hoiez. ea q̄ sūt fundamta nē cui
utilitatez. ab honestate se ingit. omēs ēē expetiz.
utilitate ad eāq; rapim̄. nec possim̄ facē. alr̄ ullo
mō Nam quis ē qui utilia fugiat aut quis ē po
tius qui eāz nō studiosissime p̄sequatur. Et quia
nūq̄ possim̄ nisi in laude de core honestate utilia
reperire p̄ea illa p̄ et sūma hēnūs utilitatis nom̄
nō tam ēē splendoruz. q̄ notū n̄ putaz. Quid ē iḡ
dixit. quis i mte mirando nū natuz timem̄ ionem
At h̄ quidez eōē ē om̄z p̄hoz nō mō. eoz qui den̄
n̄ h̄re possim̄ ip̄m̄ negocia dicit et n̄ exibe alr̄ s̄
eoz qui den̄ semp̄ agē aliq̄ et moliri nolūt m̄
q̄. et uasē den̄ nec nocē Quid aut natuz imp̄
piter plus nocē potuiss̄ q̄ nocuit ē ip̄e regulus
Nulla iḡ m̄s fuit religione q̄tantaz utilitatez
p̄teret an ne turp̄ facēt p̄m̄ demali; Non
ḡ tū mali turpitudine ista hēdit q̄tūz ille amiat.

obiectio

iudicant autem

Allegat q̄ re
guli factuz

Actus poeta miragedu quam
scipio de atre et chieit m̄m̄
rūz regib; atreū i aduocet dicen
tem neq; dedi

Den̄ et illud apud actū fregisti ne fides. n̄ dedi
n̄ do infideli cūq̄ fidem. q̄q̄ ab i pio rege d̄r
tū luculente d̄r. Addit et q̄admodū nos dicaz.
m̄dē q̄daz utilia q̄ nō sūt sic se dicit m̄dē q̄dā
honestā q̄ nō sūt ut h̄ ip̄m̄ honestuz m̄dē osuam
di m̄is mirandi cā ad amicituz tenuisse. Et sic
nō hēstuz. q̄ q̄ p̄m̄ hostiū ēēt actuz rati ēē
nō debuit Addit et quicq̄ valde utile sit id fīā
honestuz. et si aīa m̄deret. h̄ fere q̄ reguli s̄ d̄p̄ma

Vinc ad obiecti

indeam̄ onem

Soluit

Non fuit impij metuedi ne ratio nocet qui nec
 nasci solet nec nocet si qdē rō nō magis q̄ re
 gulū. q̄ q̄ oē me mirandū naler. s; i me
 mirando nō q̄ metū s; q̄ me sit oportet itelligi. Est
 ē me mirandū affirmatio religiosa qd̄ aut affir
 mate q̄ deo teste pmissis. Id tenēdū ē. Jam ē nō
 ad nam dei al' deoz q̄ ulla ē s; ad iusticiā et ad fidē
 p̄met. Nam p̄dare cui o fides. alma apta p̄mis
 et me mirandū iomē. Am ig' mirandū molat
 is fidē molat q̄ in capitolio memaz iomē opā i
 mari ut incatōmē orōne ē mī maiores eē noli
 crūt. Ac ē nec natur qdēz mīp̄r plus regulo noci
 us q̄ s' nocuit ipē regulus. Certe si n' malū eēt
 n' dolore id aut nō mī. nō sūmū malū. s; ne qdē
 malū eē sūma aucte p̄h̄ affirmāt. q̄noz quide
 testes nō mediocres s; haud scio an gravissimū re
 gulū nolite queso mutipare. quē ē locupletorez
 q̄rimus q̄ p̄ncipē pō rō. qui retinendi officij cū
 cruciatū subiret noluit. Nam qui aut mīma
 de mal' a. ut turpit' pot' q̄ calamitose. An ē ullū
 malū maius turpitudine. q̄ si indeformitate cor
 pis heāt aliqd̄ offensivis quā illa dep̄natio. a si
 ditas turpificati aī d; mīdē. Itaq; inos' qui ista
 dūserūt solū malū. audent dicē. id qd̄ turpe sit
 q̄ at remissus. lu nō dubitat sūmū malū dicere
 Nam illud quidez n; dedi. n; de fidē infideli cuiq̄
 Id arco recte apoc̄ta dī. quia cui tractaret' atre'
 p'f'mendūz fuit. S; si sibi sūmū. ulla eē fides
 q̄ i fideli data sit. mīdēne ne q̄rat' lateb' p̄mrio
 Est at me. et belliaz fidesq; mīris mirandi sepe
 cū hoste suandi. qd̄ ē mirandū ē ut mens cōcipet
 id oportē fieri. id obf'uandū ē. qd̄ ali' id si nō fece
 rit ullū p̄mrio ē. ut si p̄domb; pactūz p̄capite
 p̄au nō attulerit. ulla fides ē. nec si iuratus qdē
 id nō fecerit. Nam p̄rata nō ē p̄ duellū i mīo dis
 fūctus. si coris hostis homi. an hoc nō fides eē d;
 nec me mirandū eē cōe nō ē fallū mirare p̄mrio
 ē: s; qd̄ exai tū suā mirari sic mīb; cōcipit
 more mīo id nō facit p̄mrio ē. Cate ē euripides
 miram ligna mīte nō miratū gero. Regulū nō nō
 debuit q̄dicationes pactōesq; belliaz i hostiles p̄mrio

Soluit se ob
lectōisSoluit se ob
lectōis

Ab auctoritate

Ad optatio

apta q̄ in p̄mrio tem
pli de pietate. s; ad dextrā
latus iomēNulla est fedior mada
q̄ quo aut inquit

Exemplum deditionis

V. obiectio solutio

primus Cum iusto ē et legitimo hoste gerebat aduersus
quē et totū nū feciale et multa sūt una oīa qđ in
ita eēt mīq̄ clares mōs senato metos hostibz dedūz
At nō tū ueturi et spuri postumi. cui itez con
sules essent quia cui male pugnatus ap̄ candūz
eēt legioibz nūe submīgū mīssis pacē cū sūmītibz
fecerūt dediti sūt hīc i mīssu ē p̄li senato qz fece
rant Eodem qz t̄pī Tiberi nūmīti et Q. emili
qui tūc t̄būm erant plebis qđ eoz aucte pax erat
fca dediti sūt ut pax sūmītibz repudiaret Atqz hīc
dicator ip̄e postumi qui debebat suator et autor
fuit Qz idē mīssis ams post Celi manan qz
mīnātūms quibz cū sine senato auctoritate fedi
fecerat dederetur rogationes suasis eaz quas lūtur
furis et sexto attuli ex senato a sūlto ferebant qđ
accepta ē hostibz dediti honesti hīc qđ qutius pō
per quo cui meader cū eēt de p̄cante accepta lex
nō ē hīc ea qđ uidebat utilitas spēs fca ab honesta
tis auctoritate supata ē At nō nō debuit uti eē qđ
erat actū p̄m qđ nūro forti ms possit adhiberi Cū
g ad senatū p̄ficialcebatui cui p̄fca de captiuis dū
suasur eēt qđ mari in eo ē id reprehenditis nō
ē suo iudicio stetit s̄ suscepit cūm ut eēt iudiciū se
natus cui n̄ ip̄e autor fuisse captiui p̄fecto reddi
ti pems eēt itaqz in columnis regulis i p̄ria resti
tutis qđ quia p̄rie i uale putant id arto sibi hōer
tūz et seuerē et pax illa credidit Nam qđ aut ualde
utile sit id fieri honestū vmo n̄ eē nō fieri ē ē n̄
utile qđ idē nō honestū n̄ qđ uale honestū ē s̄
quia honestū uale Qz ex multis mirabilibz extm
hand facile quis dixit hoc ex aut laudabili a p̄ia
aus Qz ex tota hac lande reguli illd mī eē ad
miracōe dignū qđ captiui retinendos eēt Nam qđ
redye nob nō uideat mirabile illis quidez t̄pibz alr
facē nō potuit itaqz ista laus nō ē hōis s̄ t̄pī Nil
hūz ē miculū ad astigendūz fides nūe mirando mī
maiores eē arto uoluerūt qđ iudicat leges ixy i
tabulis iudicat sacrate iudicat federa quibz et
cū hoste de mīctur fides iudicat nationes aūdū
siones qz exloz qui ulla de re diligētms qđ de nūe

Aliud ex dediti
aoms

vi solutio

Conclusio et

Comidacp

Exemplum qđ pōit valenm libromendo iudicabāt L. Mallio anli filio cui Dictator
quinto ca. m. ca. m. de p̄ia
te filioz erga p̄uenter et t̄tus
lūm libro vii ab nibe condita cū
p̄napm ca. 4. et 6.

huss. At pompom⁹ t⁹bm⁹ plebis dies dixit q⁹ is p⁹m
 cor s⁹ dies ad dictaturam gerendam addidiss⁹ emiabae
 et q⁹ titi filiu⁹ qui postea torquatus appellatus e⁹ ab
 hoib⁹ relegass⁹. ruri hitae missus. qd⁹ ai⁹ audisset
 adolescens filius negotium exhibei pri⁹ accurrisse ro
 maz. cu⁹ p⁹ma luce domui p⁹opom⁹ uenisse dr⁹. cu⁹ e⁹
 eet m⁹ciatus. qd⁹ illuz matuz allaturuz. ad se q⁹ aliq⁹
 prem arbitraretur. surrexit electulo remotisq⁹.
 arbit⁹s ad se adolefcentes misit nemre. At ille ut in
 gressus e⁹ q⁹ festu⁹ gladiu⁹ distinxit. inuamq⁹ statim
 illuz m⁹fectuz n⁹ s⁹ m⁹emranduz deduss⁹ se p⁹rez m⁹
 suz ee⁹ f⁹uruz. Inuam⁹ li⁹ t⁹ore coactus pompom⁹ r⁹
 ad p⁹lm detulit. Docuit cur s⁹ a ca⁹ de f⁹ite nece⁹ et
 o⁹ d⁹missuz fecit cu⁹ t⁹rib⁹ illis m⁹suradu⁹ nalebat
 Atq⁹ hic titus mallus. e⁹ is qui ad amene⁹ galli que
 ab eo p⁹uocatur occiderat torq⁹ detracto cognu⁹ i⁹ neit
 au⁹ tho q⁹ sulatu⁹ latini ad ues⁹ fusi et fugati sut⁹
 Magnus vir m⁹p⁹us. et qui imp⁹ indulgens i⁹ p⁹rez
 idem aebus i⁹ leu⁹ m⁹filu⁹. Et ut laudando regulu⁹
 m⁹fuando. m⁹re m⁹rando. sic decet illi quos post ca⁹
 nensem pugnaz m⁹ratos ad senatu⁹ misit hambal i⁹
 castra redituros. ea quoz erat pen⁹ n⁹ de captis
 redimedis m⁹petissent. si no⁹ redierit m⁹upandi de
 quib⁹ no⁹ o⁹ms. mo⁹ mo⁹ Nam polibi⁹ bon⁹ autor
 m⁹p⁹us s⁹psit ex x. nobiliss⁹. qui t⁹ erat missi
 noue⁹ reu⁹isse re a senatu⁹ no⁹ m⁹petita Vin⁹ ex x.
 qui paulo post q⁹ erat egressus e⁹ castris rediss⁹ q⁹
 aliqd⁹ eet oblit⁹ rome remassisse reditu⁹ e⁹ i⁹ castra
 libati se ee⁹ m⁹re m⁹rando m⁹pretubas no⁹ recte fime⁹
 et distingit no⁹ dissoluit p⁹uruz. Ig⁹ fuit stulta cal
 liditas p⁹use mutata prudencia⁹ Itaq⁹ decernit se
 natus ut ille neterator. et callidus m⁹ct⁹ ad ham
 balez duceretur. Et illud maxi⁹ octo e⁹ milia ho⁹
 tenebat hambal no⁹ quos macie recepsit. a⁹ q⁹ pido
 mo⁹is diffugisset. s⁹ qui relict⁹ in castris fugisset
 a paulo et uarone q⁹ sulib⁹ eos senatus no⁹ cesint
 redimidos. cu⁹ id pua pecunia potiss⁹ fieri ut eet in
 siti militib⁹ m⁹is aut m⁹cere aut mori. Quaq⁹
 re audita fractuz am⁹ hambal scbit idem q⁹ sena
 tus p⁹ q⁹ romani⁹ reb⁹ afflictis tam excelso animo

Valemus libro tertio. c. 11. c.
 vi. de fortitudine. de hoc
 titio mallus tangit stratu⁹
 et titus luv⁹ li. vi. ab v⁹be
 q⁹ dita seruate hoc narrat ca
 luy.

Altera opinio de p'dictis. x. nullo
ab huncale roma

fuisse sic honestatis comparatione ea que videntur
plures aut fuisse qui i castra reuissent eadem funde
ut inter mirando libarent. eosq; acensuab; omib; ig
nominis notatos. Et iam hinc loca sunt. p'spi
aut e' ea que tinndo aio humili demisso factoq;
fiant. quale fuisse reguli factus si aut de captiuis. qd
ipi videtur opus ee. no qd rei p'e censuiss; a' d'm
remanere uoluisse. no ee utilia quia sunt flagitiosa

Impone finem

De comparatione utilit; cum tempera
na

Restat q'ta p'e que decore. Queda i turpia
moderatione modestia i g'tuena tepancia g'met
pot g' q'q' uale ee qd sit hinc talu' ututuz choro
g'mz. Atq; aristippo arenacti atq; antecy phyt
notati onie boni inuoluptate posuerunt. ututuz ee
fuerunt. ob eam rem ee laudandaz. qd efficiens eet
noluptatis. quib; absoletis floret epycur' ei'dez q;
fere adiutor antorq; sine. cu his ueris equisq; ut
dr si honestate tueri ac retineri snia est deestandui
e Nam si no mo utilitas. sz omis beata componit fir
ma co'stitucioe. ei'demq; co'stitucionis spe explorata
ut a metrodoro septuz e. Continet ete hec utilitas
et quidez summa. sic e' censent. cu honestate pugna
bit Nam ubi p'muz prudentie locus dabit. an ut
g'quirat iudiq; suauitates. Q' nup' ututuz famila
tus fumentis noluptati. qd aut min' prudentie
an leg'e intelligetur noluptates fac mli isto ee
iocundis. quid ex cogitai pot turpiss; iam quidolo
rem sumuz maluz dicat. aut eu que he loci for
titud q' e doloruz laboruz g'tenao. q'me e i mltis
loas dicat epycur'. sic hic dicat satis fortiter
de dolore. tamen id no spectanduz e quid dicat
sz quid g'sentianens sit ei dic'e qui bona t'minant
noluptate mala dolore: ut si illuz audiaz de g'te
uena et de tepancia. dicat ille quidez nlla in
mltis loas. sz hiet aqua ut aut Nam qui pot
tepanciaz laudare is qui ponat sumu bonu in
noluptate Est e' tepancia libidinu minica. li
bidines aut g'sectat'ces noluptatis. At qui mli
tbus generib; q'q' m possit no in callide d'msan'e
prudenciaz mtrudnat. sciaz supeditate nolupta
tes de pellentes dolores fortitudines q; mo aliquo

opinio

Impugnatio

Exequio i spili

Declaratio aptibus virtutis p'mo
a prudentia

Arg' a fortitudine

A continentia

Onis uelut erro
rie

expeditur cui tradunt rationes negligende mortis
 ppetendiq; doloris. et tempanaaz inducunt nō faci
 lime illi quidem s; tū qd in possit. dicunt ē nolup
 tate magnitudie doloris de tractat; fieri iusticia na
 illat. ul' potius iacet. Omneq; he virtutes q; i coi
 tate cūtur. et in societate gūo hūani. n; ē liba
 litas. n; bonitas. n; comitas eē pōt. nō plus quā
 amicitia si h; nō p se expectant. s; hec ad utilitatē
 noluptatē ne referant. Conferam' g' mpaucā. nā;
 ut utilitates ullaz eē docuiz' q; honestati eēt cō
 traria. sic omēz noluptates diam' honestati esse
 qruiz. Quio magis repbendendos caliphones i di
 nomaciz iudicio. qui se dīreptuoz gūiam puta
 uerūt. si cū honestate noluptatē. tamq; cū hoīe pe
 cudem copulassent. Non recipit istaz quictōz ho
 nestas. aspiciatur repellit. Neq; nō fime bonoz et
 maloz. qui simplex eē d; ex dissimilib; reb; mis
 cen' i eēpturi pōt. Et de hoc. magna ē res est
 alio loco plib; dixim'. Nūc ad ppositu; q; admodū
 g' si qū ei si videat' utilitas honestati repugnat
 dimicanda res sit. satis ē disputatu; sup. Si aut
 spēm utilitatis. et noluptas hīe dicat. ulla pōt eē
 ei cū honestate cōmectio. Nam ut tribuam' aliqd
 noluptati qdūmī fortasse nō ū utilitatis certe
 Offeret libru; filio. **H**abes apīe mun' marce fili. mei. Chēbit mī
 quidem snā magnū. s; promde erit ut accē
 pens. quā hi tibi. tres libu; mē cratipi quītaōs
 tamq; hospites erūt recipiendi. Et si ut ego ne
 missem. athenas qd quidem eēt factu; n; me e me
 dio auri dāu uoce priā renocasset. Aliqui me q;
 audiret. si qū mīis uoluminib; ad te. pfecta est
 uox mei tribue; hie tpubus quītu; potens. potēis
 aut quītu; uoles. Cui nō mtellereio de h; gūe scie
 gaudē. tū et pūo tēu; ppe dies ut spero i dūm
 habens absens loquar. Vale g' mī qreio tibiq;
 p suade te quidem eē mī carissimū. Et mīto fore
 cariores si talib; monimēis pceptisq; letabere

Explicit liber tulli officiorū. Deo grauias

Excedunt cunctos hi libros phyloruni
Tibi quos fecit tres tullius officiorum

Eloquio preceps magnus memorabilis augur
Tullius indigna cede peremptis obis
Tertius omnipotens implet notæ claræ
Ingenuus cæso corpe morte claret
Vixit et ingenti pollet cui laude per orbem
Cuius in hoc tumultu membra sepulta iacent
Inditus hic cæcio laudis pietate sepultus
Quæ fortuna nea tradidit imminente
Maximus eloquio cum bonis urbis amator
Præcelsus malis profugusque bonis
Cum sexaginta septem ac tribus annis
Germano pressum destitit in patriam

II

893

Institutional libro pmo
lactum cum affina-
ul do religione Ro-
manorum super Paula
pelara et alijs folio
81 a pmpa lebei

III

